Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungs-Blatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

Jahrgang 1852.

Lemberg, 1855.

Aus der k. k. galizischen Aerarial-Staats-Druckerei.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część I.

Wydana i rozesłana dnia 17. Lutego 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

I. Stück.

Ausgegeben und versendet am 17. Februar 1852.

Jahrgang 1852.

1.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 5. Grudnia 1851,

obowiązujące dla kraju koronnego Galicyi, łącznie z okręgiem Krakowskim i Bukowiny,

którem przepisy w §§. 3, 4, i 5, instrukcyi we względzie trybu wykazywania potrzebnego umieszczenia na stałych kwaterach wojska, tudzież płacenia i obrachowywania czynszów za najmy kwater zawarte, a gmin wiejskich dotyczące, ogłoszono.

Dodatkowo do rozporządzenia Rządu krajowego z dnia 16. Czerwca 1851 w Dzienniku praw krajowych (w cz. XVII. l. 95.) ogłoszonego, podaje się do wiadomości przepisy wyjęte z instrukcyi za rozporządzeniem wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 12. Listopada 1851 l. 25228/2142 nadesłanej, a przez wysokie Ministerstwo wojny, w porozumieniu się z wysokiem Ministerstwem spraw wewnętrznych wydanej we względzie trybu wykazywania potrzebnego umieszczenia na stałych kwaterach wojska, tudzież płacenia i wyrachowywania czynszów za najmy kwater, które to przepisy w §§. 3, 4, i 5, są zawarte, gmin wiejskich dotyczą się.

Gołuchowski m. p.

Aneks do l. 1.

§§. 3, 4, i 5, wyjęte z instrukcyi z dnia 20. Października 1851,

względem trybu wykazywania potrzebnych pomieszkań, tudzież płacenia i porachowywania czynszu za najmowane stałe kwatery.

§. 3.

Dostarczenie pomieszczeń.

Przed rozpoczęciem nowego stałego kwaterunku i przynajmniej na 14 dni przed zaczęciem się każdego ćwierćrocza zbierą się, a to ze strony wojskowości wymieniony oficer stacyi, a ze strony cywilności przełożony gminy albo kwatermistrz na naradę komisyjonalną, w jaki sposób kwaterunek wojskowy ma być uskutecznionym.

Jeżeli władza polityczna uzna za stosowną, wysłać do tej komisyi komisarza politycznego, tedy rzeczą jego będzie kierować w tejże komisyi sprawą kwaterunku podług danych mu od jego władzy skazówek. Zebranie to przyjmie za podstawę wzmiankowaną w poprzedzającym paragrafie tabelę kwaterunku wojskowego i czynszu za najem i naradzać się będzie, jakich pomieszczeń, którychby w skarbowych lub za kontraktem najętych koszarach, albo też innych do tego przydatnych i do rozrządzenia zostających budynkach skarbowych upatrzyć nie można, gmina ma dostarczyć.

1.

Erlaß des Landesguberniums vom 5. Dezember 1851,

giltig für das Kronland Galizien mit Einschluß des Krakauer Gebietes und jenes der Bukowina,

womit die in den §§. 3, 4 und 5 der Anleitung zur Ausweisung des Erfordernißes der Unterkünfte dann zur Zahlung und Verrechnung der Miethzinse für die dauernde Einquartierung des Heeres enthaltenen und die Landgemeinden betreffenden Bestimmungen kund gemacht werden.

Im Nachhange zu dem mittelst des Landes-Gesetzblattes (XVII. Stück, Nro. 95) bekannt gegebenen Erlaße des Landesguberniums vom 16. Juni 1851 werden aus der mit Erlaß des hohen Ministeriums des Innern vom 12. November 1851 Z. 25228/2142 herabgelangten, von dem hohen Kriegs-Ministerium im Einvernehmen mit dem hohen Ministerium des Innern erlassenen Anleitung zur Ausweisung des Erfordernisses der Unterkünfte, dann zur Zahlung und Verrechnung der Miethzinse für die dauernde Einquartierung des Heeres diejenigen Bestimmungen, welche in den §§. 3, 4 und 5 enthalten sind und die Landgemeinden betreffen, zur Kenntniß gebracht.

Goluchowski m. p.

Beilage zu Nro. 1.

Auszug der §§. 3, 4 und 5 aus der Anleitung vom 20. Oktober 1851,

zur Ausweisung des Erfordernißes der Unterkünfte, dann zur Zahlung und Verrechnung der Miethzinse für die dauernde Einquartierung.

§. 3.

Beistellung der Unterkünfte.

Vor Beginn einer neuen dauernden Einquartierung, und wenigstens 14 Tage vor dem Beginne eines jeden Vierteljahres, vereinigen sich von Seite des Militärs der genannte Stazions-Offizier und von Seite des Zivile der Gemeinde-Vorsteher oder Quartiermeister zu einer kommissionellen Berathung über die auszuführende Militär-Einquartierung.

Wenn die politische Behörde es für angemessen findet einen politischen Kommissär zu dieser Kommission zu beordern, so hat dieser die Leitung des Einquartierungs-Geschäftes bei dieser Kommission, nach den ihm von seiner Behörde ertheilten Weisungen, zu besorgen. Bei dieser Zusammentretung wird die im vorstehenden Paragraphe bemerkte Einquartierungs- und Miethzins-Tabelle zur Grundlage genommen und berathen, welche Unterkünfte, die in den ärarischen oder kontraktmäßig gemietheten Kasernen oder sonst geeigneten und verfügbaren Staatsgebäuden nicht gefunden werden können, von der Gemeinde beizustellen sind.

Pomieszkań nie należy wymagać w najbardziej poszukiwanych częściach miast i wsi, lecz na to tylko zważać potrzeba, ażeby nie były zbyt odległe od miejsca pełnienia służby.

Gdyby nie można było dostarczyć żadnym sposobem pomieszkań, jakie się według szarż należą, tedy wojskowość musi się oczywiście szczuplejszemi kwaterami kontentować. Atoli gmina może wymagać czynszu tylko w stosunku do dostarczonych szczuplejszych kwater, a to tak, że n. p. za pomieszczenie kapitana, w pomieszkaniu niższemu stopniowi oficerskiemu odpowiedniem, w żadnym razie nie powinien być płacony czynsz pomieszkania kapitańskiego.

Przy wyszukiwaniu kwater oficer stacyi powinien się przekonać o stosowności dostarczonych lokalów i ich wewnętrznego urządzenia; gdzie dla braku kwater stopniowi odpowiednich na szczuplejszych poprzestać potrzeba, albo gdzie nie ma strychów do suszenia bielizny, powinien on umieszczać tylko nie żonatych oficerów, żonatym zaś, jeżeli tylko być może, dawać taką, jaka im się według ich stopnia należy; powinien baczyć na to, aby kwatery były schludne i zdrowe, a szczególnie mieć na to oko, ażeby w pomieszkaniach, mających dziesięć stóp wysokości, łóżka stały trzy stopy jedno od drugiego, i że te odstępy tylko w wyższych izbach w miarę powiększonego przestworu powietrza cokolwiek mniejsze, nigdy atoli mniej niż dwie stopy mieć nie mogą, słowem powinien on interes wojskowości w każdym względzie dzielnie zastępować.

Stosownie do wypadku narady wyszczególni się w trzecim odstępie tabeli kwaterunkowej **B.** wyszukane lokalności z osobna, oraz czynsz za najem przypadający, zrachuje tenże czynsz razem, poczem tabelę we wszystkich trzech egzemplarzach napomknioną we wzorze klauzulą zakończyć i podpisać należy.

§. 4.

Odbiór antycypacyj.

Po ukończonem przez komisyję wyszukaniu kwater wojskowych i ustanowieniu czynszu za nie, oficer stacyjny podaje w krótkiej drodze trzy tabele kwaterunkowe do rewizyi wojennemu komisaryjatowi polowemu, albo władzy wojskowej, która komisaryjat zastępuje. Wojenny komisaryjat polowy, albo zastępująca go władza wojskowa ma ukończyć rewizyję najpóźniej do 20. tegoż miesiąca i wręczy również w krótkiej drodze dwa egzemplarze ze wszystkiemi alegatami przełożonemu gminy, trzeci zaś oficerowi stacyjnemu.

Przełożony gminy poda egzemplarz ze wszystkiemi alegatami do przełożonej politycznej władzy powiatowej w celu wyjednania antycypacyi, zatrzymując drugi egzemplarz, aby podług niego dostarczyć kwater. Ta polityczna władza prześle wszystkie podane do niej tabele kwaterunkowe wraz z sumaryjuszem

Die Wohnungen sind nicht in den gesuchtesten Theilen der Städte und Ortschaften zu verlangen, sondern es ist nur darauf zu sehen, daß sie von dem Orte der Dienstesverrichtung nicht allzu entfernt gelegen sind.

Sollte die Beistellung der chargemäßig kompetenten Wohnungen durchaus nicht möglich seyn, so muß sich zwar militärischer Seits allerdings mit der geringeren Quartiers-Kompetenz begnügt werden. Doch darf die Gemeinde den Zins auch nur im Verhältniße zu der beigestellten geringeren Kompetenz ansprechen, so zwar, daß z. B. für einen in einer subalternen Offiziers-Wohnung untergebrachten Hauptmann, auf keinen Fall der Zins einer Hauptmanns-Wohnung bezahlt werden darf.

Bei der Ausmittlung der Quartiere hat sich der Stazions-Ofizier von der Zweckmäßigkeit der abgegebenen Lokalitäten und deren inneren Einrichtung zu überzeugen; er hat dort, wo wegen Mangel an kompetenten Quartieren sich mit beschränkteren begnügt werden muß, oder wo keine Dachböden zum Trocknen der Wäsche vorhanden sind, nur ledige Offiziere unterzubringen, den verheiratheten aber wo immer möglich ihre volle Kompetenz zuzuwenden; er hat auf Reinlichkeit und Gesundheit der Gemächer zu sehen, und besonders dafür Sorge zu tragen, daß in Lokalitäten von zehn Schuh Höhe, die Betten drei Schuh weit von einander abstehen, und daß dieser Zwischenraum nur in höheren Zimmern nach Verhältniß des vermehrten Luftraumes etwas, jedoch in keinem Falle unter zwei Schuh verringert werde; er hat mit einem Worte die Interessen des Militärs in aller und jeder Hinsicht kräftig zu vertreten.

Nach dem Ergebnisse der Berathung werden in dem dritten Abschnitte der Einquartierungs-Tabelle **B.** die ausgemittelten Lokalitäten mit den dafür entfallenden Miethzinsen einzeln aufgeführt, diese zusammengerechnet, und die Tabelle in allen drei Ausfertigungen mit der im Formulare angedeuteten Bestätigungsklausel geschlossen und gefertiget.

§. 4.

Fassung der Antizipazionen.

Nach geschehener kommissioneller Feststellung der Militär-Quartiere und ihrer Vergütung übergiebt der Stazions-Offizier die drei Einquartierungs-Tabellen im kurzen Wege dem Feldkriegs-Kommissariate oder der dasselbe vertretenden Militär-Behörde zur Revision. Das Feldkriegs-Kommissariat oder die dasselbe vertretende Militär-Behörde hat die Revision bis längstens 20. desselben Monats zu vollenden, und stellt gleichfalls im kurzen Wege zwei Parien sammt allen Belegen dem Gemeinde-Vorsteher, das dritte dem Stazions-Offizier zu.

Der Gemeinde-Vorsteher überreicht die mit allen Belegen versehene Ausfertigung der vorgesetzten politischen Bezirks-Behörde zum Behufe der Erwirkung der Antizipazions-Zahlung, und behält die zweite Ausfertigung, um die Quartiere darnach beizustellen. Von dieser politischen Behörde werden alle ihr zugekommenen Einquartierungs-Tabel-

antycypacyj, w trzech egzemplarzach według wzoru **C.** wygotowanym wprost do krajowej komendy wojskowej.

Przełożeni gminy miejskiej, zostającej pod bezpośrednią władzą rządu okręgowego (dystryktowego) albo namiestnictwa, przesyłają tabele kwaterunkowe z wykazem antycypacyj w trzech egzemplarzach na kształt podawanego przez władzę polityczną sumaryjusza antycypacyj wygotowanym, bezpośrednio krajowej komendzie wojskowej, i otrzymują od niej również bezpośrednio czynsz za najem należący.

Ponieważ czynsze za dostarczone kwatery płaci się gminom z góry bez względu na czas użytkowania z tychże kwater, zatem z drugiej strony wojskowość nie jest obowiązaną takowe wypowiadać, lecz wszelkie lokalności, które na następny kwartał nie zostały znowu zamówione, mają być uważane za wypowiedziane bez najmniejszego ztąd dla gminy prawa do pobierania nadal czynszu za najem umówionego.

Wojenny nadkomisaryjat polowy, mając zaasygnować wypłatę, co w ciągu ośmiu dni po odebraniu sumaryjusza antycypacyj **C.** a względnie wykazu antycypacyj nastąpić ma, rozpoznaje najprzód tabelę kwaterunkową, zapisuje we wszystkich trzech sumaryjuszach antycypacyj, a względnie wykazach antycypacyj, kwoty należące się poszczególnym gminom i oddaje nieopatrzony alegatami sumaryjusz, a względnie wykaz antycypacyj do podwładnej sobie kasy wojennej z nakazem, ażeby każdej politycznej władzy, względnie każdemu przełożonemu gminy według ich sprawdzonego sumaryjusza antycypacyi, względnie według sprawdzonego wykazu antycypacyi, należącą się ogólną sumę do tejże władzy politycznej albo gminy bezpośrednio i bez zwłoki, w razie potrzeby pocztą za kwitem, odesłała, w sumaryjuszu antycypacyj albo wykazie rubrykę odwołania się do pozycyi dziennika zapełniła, a w razie, gdyby kwit w ośm dni po czasie, potrzebnym do kursu pocztowego nie nadszedł, uczyniła o tem doniesienie. Jednocześnie drugi, alegatami opatrzony egzemplarz sumaryjusza antycypacyj zwróconym będzie wymienionej władzy politycznej dla uwiadomienia gmin i wydania kwot, jakie każdej z nich należą się, podobnież drugi wykaz antycypacyj przełożonemu gminy dla odebrania kwoty, trzeci zaś egzemplarz zachowa się w aktach krajowej komendy wojskowej.

§. 5.

Likwidacyja tabel kwaterunku a oraz czynszu najmowego.

Tymczasem zaczyna się właściwe wykonanie kwaterunku, i tak oficer stacyi, jako też przełożony gminy albo kwatermistrz zaciągnie do tabeli każdą zmianę, jaka w ciągu kwartału w zamierzonym kwaterunku zaszła, a to w ten sposób, iżby na końcu kwartału czas używania wszystkich pomieszkań w zu-

len mit einem dreifachen Antizipazions = Summar nach dem Muster **C.** unmittelbar an das Landes = Militär = Kommando geleitet.

Die Vorsteher einer der Kreis = Regierung (Distrikts = Regierung) oder Statthalterei unmittelbar unterstehenden Stadt = Gemeinde übersenden die Einquartierungs = Tabelle sammt einem darüber dreifach verfaßten, dem Antizipazions = Summar der politischen Behörde entsprechenden Antizipazions = Ausweise, unmittelbar dem Landes = Militär = Kommando, und erhalten die Miethzinse gleichfalls unmittelbar.

Nachdem die Zinse für die beigestellten Quartiers = Erfordernisse den Gemeinden im Vorhinein ohne Rücksicht auf die Benützungsdauer erfolgt werden, so ist gegentheilig auch das Militär an keine Aufkündigung gebunden, sondern jede Lokalität, welche für das nächste Quartal nicht wieder bestellt wird, kommt als aufgekündigt zu betrachten, ohne der Gemeinde ein Recht auf den weiteren Bezug des Miethzinses einzuräumen.

Bei der binnen acht Tagen nach dem Erhalte des Antizipazions = Summars **C.** bezüglich Antizipazions = Ausweises, zu bewirkenden Zahlungs = Anweisung, prüft das Ober = Feldkriegs = Kommissariat die Einquartierungs = Tabelle vorläufig, verzeichnet in allen drei Antizipazions = Summaren, bezüglich Antizipazions = Ausweisen, die den einzelnen Gemeinden zukommenden Beträge, und übergiebt ein nicht instruirtes Antizipazions = Summar, bezüglich einen Antizipazions = Ausweis, der unterstehenden Kriegs = Kasse mit dem Auftrage, die jeder politischen Behörde, bezüglich jedem Gemeinde = Vorsteher, nach ihrem richtig gestellten Antizipazions = Summar bezüglich Antizipazions = Ausweise zukommende Haupt = Summe dieser politischen Behörde oder Gemeinde unmittelbar und unverweilt, nöthigenfalls im Wege der Post, gegen Abquittirung zuzusenden, in dem Antizipazions = Summar oder Ausweise die Kolonne der Beziehung auf den Journals = Artikel auszufüllen, und wenn die Quittung acht Tage über den zum Postenlauf nöthigen Zeitraum ausbleibt, die Anzeige zu erstatten. Gleichzeitig wird das zweite mit den Beilagen instruirte Antizipazions = Summar der genannten politischen Behörde zum Behufe der Verständigung der Gemeinden und der Erfolgung der jeder gebührenden Beträge, ebenso der zweite Antizipazions = Ausweis dem Gemeinde = Vorsteher zur Empfangnahme des Betrages zurückgestellt, das dritte Pare aber in den Akten des Landes = Militär = Kommando aufbewahrt.

§. 5.

Liquidirung der Einquartierungs= und zugleich Miethzins = Tabelle.

Inzwischen beginnt die eigentliche Ausführung der Einquartierung, und es wird sowohl von dem Stazions = Offizier, als von dem Gemeinde = Vorsteher oder Quartiermeister jede während des Vierteljahres in der beschlossenen Einquartierung vorgefallene Veränderung dergestalt in die Tabelle eingetragen, daß am Schluße des Vier=

pełnej był ewidencyi; zaraz potem te trzy tabele na powtórnem zebraniu się, zakończone i podpisane, oficer stacyi poda ze wszystkiemi dokumentami do rewizyi wojennemu komisaryjatowi polowemu, albo też władzy wojskowej, która komisaryjat zastępuje.

Najpóźniej piątego dnia następującego po kwartale miesiąca ma gmina wszystkie trzy egzemplarze tabeli kwaterunkowej z objaśnieniami, jakieby na dalszem zebraniu we względzie uczynionych przy rewizyi zarzutów umieściła, przesłać do powiatowej władzy politycznej ku przedsięwzięciu likwidacyi, ta zaś otrzymane stosownie do §. 4. tabele kwaterunkowe prześle do krajowej komendy wojskowej z sumaryjuszem likwidacyjnym, podług wzoru **D.** na trzy ręce ułożonym.

Podobnie ułożą przełożeni gminy, nie zawisłej od politycznej władzy powiatowej, trzy wykazy likwidacyjne, odpowiadające sumaryjuszowi likwidacyjnemu, i prześlą je wprost krajowej komendzie wojskowej.

Wojenny nadkomisaryjat polowy sprawdzi przy włożonej nań likwidacyi, nadewszystko zupełną zgodność tabeli kwaterunkowej w trzech jej oddziałach:

czy wymaganie stałej kwatery jest słuszne;

czy nie zachodzą myłki w wyrachowaniu kwot w stosunku dostarczonych zupełnych albo szczupłejszych kwater należnych i co do czasu używania tychże lokalności;

czyli czynsz za najem dobrowolnie według słuszności ugodzono;

czy opróżnionych lokalności stosownie użyto, równie jak i tę okoliczność,

czyli załączone dowody i samo wygotowanie z przepisami się zgadza; gdyby rzeczony nadkomisaryjat przy tem badaniu dostrzegł jakich uchybień, tedy wytknie i sprostuje takowe tem pewniej, że zaniedbując tych ostrożności staje się skarbowi głównie odpowiedzialnym za wynikłą ztąd szkodę. Na wszystkich trzech przedłożyć się mających tabelach kwaterunkowych każdej gminy należy jednakie klauzule likwidacyjne umieścić i w potrójnych sumaryjuszach likwidacyjnych, a względnie wykazach zostawić.

Egemplarz sumaryjusza a względnie wykazu likwidacyjnego z udowodnionemi tabelami kwaterunkowemi ma kasa wojenna otrzymać z poleceniem, by w dzienniku bieżącego jeszcze miesiąca zaliczoną antycypacyję w rubryce przychodu reasumowała, rzetelnie należący wydatek w rubryce rozchodu zapisała i albo należności gmin za kwitem władzy politycznej, a względnie przełożonego gminy (§. 4.) wypłaciła, albo też antycypacyje, które prenotowano jako zwrócić się mające, od tejże władzy w gotowiźnie odebrała. Drugi sumaryjusz a względnie wykaz likwidacyjny z tabelami kwaterunkowemi nie opatrzony w dowody przechowa się w aktach krajowej komendy wojskowej, trzeci zaś sumaryjusz albo

teljahers sodann die Dauer der Benützung aller Unterkünfte vollständig zur Evidenz gelangt; sofort werden diese drei Tabellen bei einer neuerlichen Zusammentretung abgeschlossen, gefertiget und von dem Stazions-Offizier der Revision des Feldkriegs-Kommissariates, oder der dasselbe vertretenden Militär-Behörde sammt allen Dokumenten unterzogen.

Längstens am fünften des auf das Quartal folgenden Monates sind sodann alle drei Parien der Einquartierungs-Tabelle mit den allfälligen, bei einer weiteren Zusammentretung darauf beizufügenden Erläuterungen der Revisions-Anstände, von der Gemeinde an die vorgesetzte politische Bezirks-Behörde, und von dieser alle nach §. 4 ihr zukommenden Einquartierungs-Tabellen, mit einem darüber nach dem Muster **D.** in triplo verfaßten Liquidations-Summar, dem Landes-Militär-Kommando zur Liquidirung zu übergeben.

Ebenso verfassen die Vorsteher einer Gemeinde, welche einer politischen Bezirks-Behörde nicht unterstehen, drei dem Liquidations-Summar entsprechende Liquidations-Ausweise, und übersenden sie unmittelbar dem Landes-Militär-Kommando.

Das Ober-Feldkriegs-Kommissariat hat bei der ihm obliegenden Liquidirung insbesondere die vollständige Uebereinstimmung der Einquartierungs-Tabelle in ihren drei Abschnitten,

die Giltigkeit des Anspruches auf stabile Unterkunft;

die Richtigkeit der aufgerechneten Beträge in Absicht auf die beigestellte volle oder mindere Kompetenz und auf die Benützungsdauer der Lokalitäten;

die Billigkeit der nach freiem Uebereinkommen angesetzten Miethzinse;

die gehörige Benützung der leer gewordenen Unterkünfte, sowie

die vorschriftsmäßige Dokumentirung und Ausfertigung zu untersuchen, und wahrgenommene Anstände um so gewisser zu bemängeln oder zu rektifiziren, als es für den, durch die Außerachtlassung dieser Vorsicht dem Aerar erwachsenen Schaden prinzipaliter verantwortlich bleibt. Die Liquidazions-Klauseln sind auf den drei vorzulegenden Einquartierungs-Tabellen einer jeden einzelnen Gemeinde gleichlautend zu schreiben, und in den dreifachen Liquidazions-Summaren, bezüglich Ausweisen, zusammenzustellen.

Ein Liquidazions-Summar, bezüglich Ausweis, mit den dokumentirten Einquartierungs-Tabellen erhält die Kriegs-Kasse mit dem Auftrage, noch im Journale des laufenden Monates die vorgeschossenen Antizipazionen in Empfang zu reassumiren, die liquid gefundene Verwendung zu verausgaben, und entweder die Forderungen der Gemeinden auf die beigebrachte Quittung der politischen Behörde, bezüglich des Gemeinde-Vorstehers (§. 4.), hinauszuzahlen, oder die vorgeschriebenen Ersatzleistungen von derselben im Baren zu übernehmen. Das zweite Liquidazions-Summar, bezüglich Ausweis, mit den undokumentirten Einquartierungs-Tabellen wird in den Akten des Landes-Militär-Kommando aufbewahrt, und das dritte Liquidazions-Summar oder

wykaz likwidacyjny, a to pierwszy z nich z osobnemi odpisami poszczególnych klauzul likwidacyjnych (wynikłości) zwrócony być ma władzy politycznej ku załatwieniu sprawy z gminami, drugi zaś przełożonemu gminy ku załatwieniu w samej gminie.

Do tej instrukcyi należy się stosować od dnia 1. Listopada 1851.

Gdy atoli najwyższy przepis z dnia 15. Maja 1851 już z dniem 1. Czerwca 1851 wszedł w wykonanie, przeto należności gmin za miesiące od Czerwca aż do Października, na podstawie prawnych dokumentów dołączonych w dowód rzeczywistego dostarczenia stałych lokalności i wypłaconych za nie czynszów najmu w osobnym rachunku uzupełniającym zostawić i osobno likwidować należy.

Ausweis, ersteres mit den abgesonderten Abschriften der einzelnen Liquidazions-Klauseln (Ergebnisse) der politischen Behörde zur Ausgleichung mit den Gemeinden, letzterer dem Gemeinde-Vorsteher zur Ausgleichung in der Gemeinde zurückgestellt.

Nach dieser Anleitung ist sich vom 1. November 1851 zu benehmen.

Da jedoch die Allerhöchste Vorschrift vom 15. Mai 1851 schon vom 1. Juni 1851 in Wirksamkeit trat, so kommen die Forderungen der Gemeinden für die Monate Juni bis Oktober auf der Grundlage legaler Dokumente über die wirklich abgegebenen stabilen Unterkünfte und über die dafür entrichteten Miethzinse in einer eigenen Nachtrags-Rechnung zusammen zu stellen und abgesondert zu liquidiren.

Wzór B.

Kraj koronny:

Tabela kwaterunku i czynszu za najem

O d-

Wykaz sumaryczny lokalności we wszystkich jakie istnieją koszarach, tudzież innych

Według alegatu pod liczbą	Wymienienie budynku	Numer domu	Nazwa właściciela	Czynsz roczny		Ilość pomieszkań i innych										
						dla jenerała artyleryi albo jenerała jazdy	dla feldmarszałka porucznika	dla jenerała majora	dla pułkowników	dla podpułkowników i majorów	dla kapitanów i rotmistrzów	dla oficerów niższych i osób stopnia im równego	dla pół-			
													rachmistrzów		audytorów	
													z	bez	z	bez
													kancelaryi			
				złr.	kr											
1	Koszary dominikańskie	100	Skarb wojskowy	....	....	....	....	....	....	....	1	....	....	....	....	....
2	Koszary gminy	96	Gmina	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
3	Dóm prywatny	790	Michał Stamm	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
				Razem		....	....	....	....	....	1	....	....	....	....	....

Uwaga. Przy każdym najętym budynku należy oprócz czynszu rocznie zawsze wyszczególnić dokładnie czas trwania najmu, tudzież rozpo-

Obwód:
Delegacyja:
Dystrykt:
Powiat:

dla gminy N. na kwartał szy 185

d z i a ł I.

budynkach wojskowych, lub za kontraktem najętych.

lokalności, a to:																	dla kompanii i szwadronów na		W tych ostatnich pomieszkaniach stało rzeczywiście		Uwaga.
kowych																					
lekarzów		adjutantów		dla podlekarzów lub furyjerów żonatych	dla nieżonatych furyjerów	dla profosa i na stokhaus	na kancelaryję	na izby dla słabych	na strażnicę	na skład mundurów	na prochownię	na wozownię	na izbę markietańską				żołnierzy	koni	żołnierzy	koni	
z	bez	z	bez																		
izby do ordynowania		kancelar.																			
....	....	....	....	....	....	....	....	....	....	1	....	....	....	....	....	....	180	....	180	....	Żołnierze dostają serwis koszarowy.
....	....	....	....	....	....	....	....	....	1	....	1	....	....	....	....	....	40	....	40	....	Żołnierze dostają serwis kwazykoszarowy
....	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....	1	....	....	....	....	....	50	30	50	30	Żołnierze dostają serwis kwazykoszarowy. Ugodę najmu zawarto w skutek pozwolenia ministerstwa wojny M. 416 z dnia 20. Lutego 1851 na czas od dnia 1. Marca 1851 do końca Lutego 1854
....	....	....	....	....	....	....	....	....	1	1	2	....	....	....	....	....	270	30	270	30	

ugodzonego, tudzież uwagi, ile tamże wojska pomieścić można, w rubryce „uwaga“
rządzenie, którem nań zezwolono.

Muster B.

N. N. Kronland.

Einquartierungs- und Miethzins-Tabelle

I. A b-

Summarische Nachweisung der Unterkünfte in sämmtlichen vorhandenen Kasernen,

Laut Beilage-Nr.	Angabe des Gebäudes	Haus-Nr.	Benennung des Eigenthümers	Jährlicher Miethzins fl.	kr.	Anzahl der vorhandenen Wohnungen: Feldzeugmeister oder General der Kavallerie	Feldmarschall-Lieutenants	General-Majore	Oberste	Oberstlieutenants und Majore	Hauptleute und Rittmeister	Subalterne Offiziere und mit ihnen äquiparirende Chargen	Regi- Kanzlei: Rechnungsführer mit	Rechnungsführer ohne	Auditore mit	Auditore ohne
1	Dominikaner-Kaserne	100	Militärärar	......	......	......	......	......	......	......	1	......	......	......	......	......
2	Kommunal-Kaserne	96	Gemeinde	......	......	......	......	......	......	......	......	......	......	......	......	......
3	Privathaus	790	Michael Stamm	......	......	......	......	......	......	......	......	......	......	......	......	......
			Zusammen			......	......	......	......	......	1	......	......	......	......	......

Anmerkung. Bei jedem gemietheten Gebäude ist nebst dem jährlichen Zinse und der Verordnung, mittelst welcher dieselbe bewilliget ist, genau anzuführen.

N. N. Kreis.
N. N. Delegazion.
N. N. Distrikt.
N. N. Bezirk.

der Gemeinde N. für das te Quartal 185

schnitt.

dann sonstigen Militär- und kontraktmäßig gemietheten Gebäuden.

und sonstigen Unterkünfte, und zwar für:																			Die letzteren Räume waren wirklich belegt mit		Anmerkung.
ments- Aerzte mit Ordinazions-Zimmer	Aerzte ohne	Adjutanten mit Kanzlei	Adjutanten ohne	Unterärzte, oder verheirathete Fouriere	ledige Fouriere	Profoß sammt Stockhaus	Kanzleizimmer	Marodezimmer	Wachzimmer	Monturs-Magazin	Pulver-Depot	Wagenstände	Marketenderei				die Kompagnien und Eskadrons auf Mann	Pferde	Mann	Pferde	
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	1	.....	.....	.....	.....	.....	.....	180	.....	180	.....	Die Mannschaft bezieht den wirklichen Kasern-Service.
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	1	.....	1	.....	.....	.....	.....	.....	40	.....	40	.....	Die Mannschaft bezieht den Quasikasern-Service.
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	1	.....	.....	.....	.....	.....	50	30	50	30	Die Mannschaft mit Quasikasern-Service. Der Miethvertrag wurde in Folge Kriegs-Ministerial-Bewilligung M. 416 vom 20. Februar 1851, auf die Zeit vom 1. März 1851 bis Ende Februar 1854 abgeschlossen.
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	1	1	2	.....	.....	.....	.....	.....	270	30	270	30	

Belagsfähigkeit in der Rubrik „Anmerkung" auch immer die Dauer der Miethe, dann die

O d-

Sumaryczny wykaz lokalności

Podług alegatu do 1.	Potrzeba	Ilość pomieszkań i										
		dla jenerała artyleryi albo jenerała jazdy	dla feldmarszałka porucznika	dla jenerała majora	dla pułkowników	dla podpułkowników i majorów	dla kapitanów i rotmistrzów	dla oficerów niższych i osób równego im stopnia	dla puł-			
									rachmistrzów		audytorów	
									z	bez	z	bez
									kancelaryi			
1	dla wielkiego sztabu jeneralnego											
2	dla pułku piechoty N.											
3	dla trzeciego batalijonu pułku piechoty N.											
4	dla dywizyjonu grenadyjerów pułku N.											
	i t. d.											
	Razem potrzeba		1		1		2	3				
	Podług oddziału I. jest już						1					
	A więc zapewnić sobie jeszcze potrzeba		1		1		1	3				

Potrzebę powyższych pomie-

Podpis: dnia

J. N. Komisarz polityczny.
J. N. przełożony gminy.
J. N. kwatermistrz gminy.

....	....	....	....	....	....	....	....	....	1	1	2	....	....	....	....	....	270	30	
....	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....	28	....	

szczeń poświadcza się.
go 185

J. N.
oficer stacyi.

J. N.
wojenny komisarz polowy.

innych lokalności, a to:																			Uwaga.
kowych				dla podlekarzów lub żonatych furyjerów	dla nieżonatych furyjerów	dla profosa i na sztokhaus	na kancelaryję	na izbę dla słabych	na strażnicę	na skład mundurów	na prochownie	na wozownię	na izbę markietańską				dla kompanii i szwadronów na		
lekarzów		adjutantów															żołnierzy	koni	
z	bez	z	bez																
izby do ordynowania		kancelaryi																	
....	....	....	....	....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	....	.....	
....	....	....	....	....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	....	.....	
....	....	....	....	....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	....	.....	
....	....	....	....	....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	....	.....	
....	....	....	....	....	.....	.....	.....	.....	1	1	2	.....	.....	.....	.....	.....	288	30	

ꝛc. ꝛc.											
Summe des Bedarfes.........	....	1	.....	1	....	2	3	....	....	....	....
Laut I. Abschnitt sind bereits vorhanden.........	....	....	.....	.....	....	1	....	....	....	....	....
mithin kommt noch sicher zu stellen	....	1	.....	1	....	1	3	....	....	....	....

Das Erforderniß der obigen
Sign. am

N. N. politischer Kommissär.
N. N. Gemeinde-Vorstand.
N. N. Gemeinde-Quartiermeister.

II. A b-

Summarischer Erforderniß-Aufsatz über die für das te Quartal 185

Laut Beilage-Nr.	Benöthiget wird für	Anzahl der Wohnungen und										
		Feldzeugmeister oder General der Kavallerie	Feldmarschall-Lieutenants	General-Majore	Oberste	Oberstlieutenants oder Majors	Rittmeister und Hauptleute	subalterne Offiziere und mit ihnen äquiparirende Chargen	Regi-			
									Rechnungsführer		Auditore	
									mit	ohne	mit	ohne
									Kanzlei			
1	den großen General-Stab											
2	das N. Infanterie-Regiment											
3	das dritte Bataillon vom N. Infanterie-Regimente											
4	die Grenadier-Division des N. Regimentes											

schnitt
benöthigt werdenden Unterkünfte.

sonstigen Unterkünfte, und zwar für:																			Anmerkung.
ments-																	die Kompagnien und Eskadrons auf		
Aerzte		Adjutanten		Unterärzte oder verheirathete Fouriere	ledige Fouriere	Profoß sammt Stockhaus	Kanzleizimmer	Marodezimmer	Wachzimmer	Monturs-Magazin	Pulver-Depot	Wagenstände	Marketenderei				Mann	Pferde	
mit	ohne	mit	ohne																
Ordinazions-Zimmer		Kanzlei																	
....	....	....	....	....	.....	.....	.....	.....	1	1	2	.....	.....	.....	.....	.....	298	30	
....	....	....	....	....	.....	.....	.....	.....	1	1	2	.....	.....	.....	.....	.....	270	30	
....	....	....	....	....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	28	.....	

Lokalitäten wird bestätiget.
ten 185

N. N.
Stazions-Offizier.

N. N.
Feldkriegs-Kommissär.

O d-

Wykaz szczegółowy zapewnionych na kwartał .... 185.... lokalności, nale-

Liczba ciągła	Liczba alegatu	Lokalności zapewniono sobie						Czynsz należący się stosownie do umowy, albo podług taryfy					
		w koszarach albo u właściciela domu	przy ulicy	w domie pod liczbą	dla korpusu albo oddziału wojska	dla szarż albo na pomieszczenie	dla osób żołnierzy i koni	za lokalności		za sprzęty		razem	
								zr.	kr.	zr.	kr.	zr.	kr.
1	—	Koszary dominikańskie	Wiener-strasse	100	20sty pułk pieszy	kapitan	J. N.						
2	—					magazyn kompanii	——						
3	—					izba dla żołnierzy	180 ludzi						
4	—	Koszary gminy	Nadler-gasse	96	36sty pułk pieszy	„	40 ludzi						
5	—					strażnica	——						
6	—					prochownia	——						
7	—	Michała Stamma	Land-strasse	790	2gi pułk ułanów	izba dla żołnierzy	50 ludzi						
8	—					stajnie	39 koni						
9	—					prochownia	——						
10	—	Ludwika Steinera	Seiler-gasse	77	jeneralicyja	feldmarsz. porucznik	J. N.						
11	—	Wilhelma Maja	Kirchen-gasse	44	5ty batal. strzelców	pułkownik	J. N.						
12	—	Jana Krena	Blumen-gasse	60	8my pułk pieszy	porucznik	J. N.						
13	—	Józefa Grünera	Kaiser-strasse	365	2gi pułk ułanów	1 rotmistrz	J. N.						
14	—	Zygmunta Horna	Alee-gasse	367	61szy pułk pieszy	kapelan pułkowy	J. N.						
15	—	Jerzego Wildera	Kaiser-strasse	345	14ty pułk pieszy	nadlekarz polowy	J. N.						
16	—	Karola Münzera	Heu-gasse	212	61szy pułk pieszy	izba dla żołnierzy	28 ludzi						
							Ogółem..........						

Rzeczywiste dostarczenie wykazanych powyżej pomieszczeń na kwartał..... 185 .... poświadcza się. .... dnia ....go .... 185....

J. N. komisarz polityczny.
J. N. przełożony gminy.
J. N. kwatermistrz gminy.

J. N. oficer stacyi.

J. N. wojenny komisarz polowy.

dział III.

żącego się za wynajęcie tychże czynszu, i czas na który je wynajęto.

Jak długo pomieszczeń ma się używać i inne uwagi.
Dnia .....go .... 185.... odszedł do N.; od dnia ....go .... 185 mieszkał tu przechodzący tędy kapitan J. N. z 10. batal. strzel., potem do końca .... 185 .... kapitan J. N., który tu przybył z ....go puł. piesz.
Od dnia .....go .... 185.... do ....go ....185.... potém od ....go .... do ....go ....185.... były tu umieszczone kompanije wyżej nazwanych kapitanów.
Zajęte przez cały kwartał.
Miał z sobą 7 koni na podściółce, a oprócz tego 2 wozy.
" " 4 " " " " " " 1 wóz.
Dnia ....go .... 185.... będąc przeniesiony do żandarmeryi odszedł do N.; w tej kwaterze mieszkał od ....go .... do ....go 185.... porucznik J. N. z tegoż pułku.
Od dnia ....go .... 185.... do końca .... 185.... miał parę koni na podściółce.
Umarł dnia ....go ....185....; w tém pomieszkaniu mieszkał od dnia ....go ....185.... do dnia ....go 185.... porucznik J. N. z tegoż pułku.
Przez cały kwartał zajęte.

Jako zapewnione na .... kwartał 185.... pomieszkania rzeczywiście przez czas i w sposób podany były użyte, poświadcza się. N. N. dnia ....go .... 185....

J. N. komisarz polityczny.
J. N. przełożony gminy.
J. N. kwatermistrz gminy.

J. N.
oficer stacyi.
J. N. wojenny komisarz polowy.

III. A b.

Spezifische Nachweisung der für das te Quartal 185 sicher gestellten

Posten-Zahl	Nummer der Beilage	Die Unterkunft wurde sichergestellt: in der Kaserne oder bei dem Hauseigenthümer	in der Gasse	im Hause Nr.	für die Truppe oder Branche	für die Chargen oder Lokalitäten	für Individuen, Mannschaft u. Pferde	Kontrakt- oder tarifmäßiger Miethzins: für die Unterkunft fl.	kr.	für die Möbel fl.	kr.	Zusammen fl.	kr.
1						Hauptmann	N. N.						
2		Dominikaner-Kaserne	Wienerstrasse	100	20. Infant. Regiment	Kompagnie-Magazin	—						
3						Mannschaft-Zimmer	180 Mann						
4						Mannschaft-Zimmer	40 Mann						
5		Kommunal-Kaserne	Nadlergasse	96	36 Infant. Regiment	Wachzimmer	—						
6						Pulver-Depot	—						
7						Mannschaft-Zimmer	50 Mann						
8		Michael Stamm	Landstrasse	790	2. Uhlanen-Regiment	Stallungen	30 Pferde						
9						Pulver-Depot	—						
10		Ludwig Steiner	Seilergasse	77	Generalität	Feldmarsch. Lieutenant	N. N.						
11		Wilhelm Mai	Kirchengasse	44	5. Jäger-Bataillon	Oberst	N. N.						
12		Johann Kren	Blumengasse	60	8. Infant. Regiment	Lieutenant	N. N.						
13		Joseph Grüner	Kaiserstrasse	365	2. Uhlanen-Regiment	1. Rittmeister	N. N.						
14		Sigmund Horn	Alleegasse	367	61. Infant. Regiment	Regiments-Kaplan	N. N.						
15		Georg Wilder	Kaiserstrasse	345	14. „ „	Oberfeld-arzt	N. N.						
16		Karl Münzer	Heugasse	212	61. „ „	Mannschaft-Zimmer	28 Mann						
						Summe							

Die wirkliche Beistellung der oben ausgewiesenen Unterkünfte für das te Quartal 185 wird bestätigt. Sign. am ten 185

N. N. politischer Kommissär.
N. N. Gemeinde-Vorstand.
N. N. Gemeinde-Quartiermeister.

N. N.
Stazions-Offizier.

N. N. Feldkriegs-Kommissär.

schnitt.

Unterkünfte des dafür entfallenden Miethzinses und ihrer Benützungsdauer.

Dauer der Unterkunftsbenützung und sonstige Anmerkungen.
am ten 185 nach N. abgerückt, und wurde diese Wohnung vom ten 185 vom durchmarschir. Hauptmanne N. des 10. Jäger-Ba., dann von dem am ten 185 eingerückten Hauptman. N. des ten Inf.-Reg. bis Ende 185 benützt.
vom ten 185 bis ten 185, dann vom ten bis te 185 von den Kompagnien der obigen Hauptleute benützt.
durch das ganze Quartal benützt.
hatte 7 Pferde auf der Streu, und 2 Wagen bei sich.
hatte 4 Pferde auf der Streu, und 1 Wagen bei sich.
am ten 185 als zur Gensd'armerie transferirt nach N. abgegangen; dieses Quartier wurde vom ten bis ten 185 durch Lieutenant N. desselben Regiments benützt.
vom ten 185 bis Ende 185; hatte 2 Pferde auf der Streu.
am ten 185 gestorben, und wurde dieses Quartier vom ten bis ten 185 durch Oberlieutenaut N. desselben Regiments benützt.
durch das ganze Quartal benützt.

Die wirkliche Benützung der für das te Quartal 185 sichergestellten Unterkünfte in der angegebenen Zeit und Art wird bestätiget. Sign. am ten 185

N. N. politischer Kommissär. — N. N.

N. N. Gemeinde-Vorstand. — Stazions-Offizier.

N. N. Gemeinde-Quartiermeister. — N. N. Feldkriegs-Kommissär.

Uwaga.

1. W wykazie tym potrzeba przytoczyć szczegóły wszystkich już dostarczonych i wszystkich według oddziału II. jeszcze dostarczyć się mających lokalności, zatem całą potrzebę kwater, podać niewątpliwie czynsze przypadające za nie według ugody lub taryfy, i czas trwania kwaterunku.

2. Zaciągnąć w tymże wszystkich oficerów i strony podług szarż, wymieniając każdego imię i nazwisko, przydomek, stan familii, wozy i konie, ile ich miał ze sobą, jednak tym porządkiem, ażeby najprzód szczegółowo wymienić wszystkie budynki wojskowe, potem budynki za kontraktem najęte, a nareszcie dostarczone w domach prywatnych lokalności.

3. Lokalności, które wojskowość za kontraktem najęła, należy tylko pod względem użycia ich wykazać, nie zaś pod względem należącego się za nie czynszu, gdyż czynsz wynajmującemu płacony jest zawsze z kasy owego korpusu lub branży, z którym, albo którą kontrakt zawarł.

4. Rubryki pieniędzy także wtedy jak się to rozumie, zapełniać nie należy, gdy się wyszczególnia lokalności w koszarach. Tylko wtenczas, gdyby w najętych koszarach dla pomieszkań oficerskich gmina a względnie wynajmujący dawał także meble, potrzeba rubrykę pieniędzy zapełnić, wpisując tamże kwotę stosownie do taryfy jako wynagrodzenie za meble wyrachowaną. Z resztą co się tyczy koszar gminnych, stanowi co do ich urządzenia stosownie do §. 12. ustawy, kontrakt za każdym razem zawrzeć się mający.

5. W gminach, gdzie z powodu dozwolonego najmu za dobrowolną umową potrzebne jest oszacowanie czynszu mieszkalnego przez komisyję, należy dotyczący protokół komisyi załączyć do właściwej pozycyi; szczególnie najmując takie pomieszkania, za które jeszcze nie ustanowiono czynszu, albo za które podług ugody przeszło 200 złr. płacić wypadnie, załączyć zawsze należy pozwolenie Ministerstwa wojny.

6. Ażeby zmiany w używaniu lokalności i inne wiadomości można należycie umieszczać, wiersz od wiersza na cal ma być odległy.

Anmerkungen.

1. Hierin ist das spezifische Detail aller laut des I. Abschnittes schon vorhandenen, und aller laut des II. Abschnittes noch beizustellenden Unterkünfte, somit das ganze Bequartierungs-Erforderniß, die verläßliche Angabe der dafür kontrahirten oder tarifmäßigen Zinse und die Dauer der Bequartierung darzustellen.
2. Es sind hierin alle Offiziere und Parteien chargenweise, mit genauer Angabe ihrer Tauf- und Zunamen, der Prädikate, des Familien-Standes, sowie der beihabenden Wägen und Pferde, jedoch in der Ordnung einzutragen, daß zuerst sämmtliche Militär-, sodann die kontraktmäßig gemietheten Gebäude, und zuletzt die in Privathäusern beigestellten Lokalitäten spezifisch ersichtlich werden.
3. Die von Seite des Militärs kontraktmäßig gemietheten Unterkünfte sind nur in Absicht auf ihre Benützung, nicht aber mit dem entfallenden Zinse nachzuweisen, indem letzterer dem Vermiether stets aus der Kasse jener Truppe oder Branche zufließt, mit welcher der Kontrakt abgeschlossen wurde.
5. Auch bei der speziellen Aufführung der Kasern-Unterkünfte ist die Geldrubrik natürlich leer zu lassen. Nur wenn in gemietheten Kasernen für Offiziers-Wohnungen auch Möbel von der Gemeinde, und respektive von dem Vermiether, abgegeben werden, kommt auch die Geld-Rubrik mit der tarifmäßigen Möbel-Entschädigung auszufüllen. Uebrigens hat hinsichtlich der Gemeinde-Kasernen, in Bezug auf deren Einrichtung, laut §. 12 des Gesetzes, der jeweilig abzuschließende Vertrag maßgebend zu seyn.
5. In den Gemeinden, wo wegen des bestehenden freien Mieth-Uebereinkommens eine kommissionelle Abschätzung des Lokalitäten-Zinses erforderlich wird, ist das dießfällige Kommissions-Protokoll der betreffenden Post zuzulegen; insbesondere kommt aber zur Aufnahme solcher Lokalitäten, für welche noch keine Gebühr oder die kontraktmäßige Miethe aus mehr als 200 fl. jährlich besteht, immer die einzuholende Bewilligung des Kriegs-Ministeriums beizubringen.
6. Um die Veränderungen der Unterkunfts-Benützung und die sonstigen Notizen gehörig beisetzen zu können, müssen die Zeilen 1 Zoll von einander entfernt gehalten werden.

Wzór C.

Kraj koronny:

Sumaryjusz

czynszów za najem w gminach w tymże

Liczba załączonej tabeli kwaterunku i czynszu za najem	Nazwa		Suma żądanego czynszu za najem	
	starostwa powiatowego	gminy	złr.	kr.

Obwód:
Delegacyja:
Powiat:
Dystrykt:

a n t y c y p a c y j n y

wyszczególnionych za .... kwartał 185.....

Uwaga wojennego nadkomisaryjatu polowego	Suma antycypowana		Antycypacyję tę zapisano w rubryce rozchodu w pozycyi dziennika
	złr.	kr.	

Muster C.

Kronland.

Antizipazions=

über die Miethzinse der instehenden Gemeinden

Nummer der beiliegenden Einquartierungs= und Miethzins = Tabelle	Name der		Summe des angesprochenen Miethzinses	
	Bezirkshauptmannschaft	Gemeinde	fl.	kr.

N. N. Kreis.
N. N. Delegazion.
N. N. Bezirk.
N. N. Distrikt.

Summar
für das te Quartal 185 .

Anmerkung des Ober-Feld-kriegs-Kommissariates	Antizipirte Summe		Diese Antizipation wurde verausgabt unter dem Journals-Artikel
	fl.	kr.	

Wzór D.

Kraj koronny:

Sumaryjusz

czynszów za najem w gminach w tymże

Liczba załączonej tabeli kwaterunku i czynszu za najem	Nazwa: rządu okręgowego (delegacyi), powiatu rządowego, dystryktu	Nazwa: powiatu	Nazwa: gminy	Suma wyrachowanego czynszu za najem: złr.	kr	Suma uznanej przez wojenny komisaryjat polowy dodatku: złr.	kr	Suma uznanej przez wojenny komisaryjat polowy odtrącenia: złr.	kr

Obwód:
Delegacyja:
Dystrykt:
Powiat:

likwidacyjny

wyszczególnionych za .... kwartał 185....

Według tego wynosi rzetelna należytość		Porównając tedy antycypacyję wziętą								Uwaga.
		według pozycyi dziennika	w ilości		z rzetelną należytością wypadnie					
					zwrócić		jeszcze wypłacić			
złr.	kr		złr.	kr.	złr.	kr.	złr.	kr.		

Muster D.

N. N. Kronland.

Liquidazions:

über die Miethzinse der ingenannten Gemeinden

Nummer der beiliegenden Einquartierungs- und Miethzins-Tabelle	Benennung			Summe des					
	der Kreisregierung (Delegazion), des Regierungs-Bezirkes, Distriktes	des Bezirkes	der Gemeinde	aufgerechneten Miethzinses		ober-feldkriegskommissariatischen			
						Nachtrages		Abzuges	
				fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.

N. N. Kreis.
N. N. Delegazion.
N. N. Distrikt.
N. N. Bezirk.

Summar

für das te Quartal 185

Hiernach entfällt die liquide Verwendung mit		Wird nun die erhaltene Antizipazion							Anmerkung.
		Laut Journal-Artikels	in dem Betrage von		der liquiden Verwendung entgegen gehalten, so verbleiben				
					zurück zu ersetzen		noch zu erfolgen		
fl.	kr.		fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	

2.

Rozporządzenie Prezydyjum krajowego z dnia 27. Grudnia 1851,

wydane do naczelników wszystkich obwodów, tudzież starostwa grodzkiego we Lwowie i w Krakowie, magistratu lwowskiego i komisyi gubernijalnej w Krakowie,

jako osobom wojskowym ku ścisłemu zachowaniu się obwieszczono przepisy §. 78. cz. II. ustawy karnej cywilnej z r. 1803 o karach przepisanych na takowych, którzy w przepisanym czasie nie donoszą o zaszłych zmianach lokatorów domowych i sublokatorów czyli noclegowych.

Podług dekretu wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 21. Grudnia 1851 za l. 28794, raczył Jego Cesarsko-Królewska Mość najwyższem postanowieniem z dnia 10. Grudnia 1851 rozporządzić, aby osobom wojskowym ku ścisłemu zachowaniu się tychże ogłoszono następujące przepisy §. 78. cz. II. cywilnej karnej ustawy z r. 1803:

a) jeżeli właściciel domu, administrator, sekwestrator lub ktokolwiek domem zawiadujący w przepisanym czasie nie doniesie o odmianach zachodzących co do lokatorów, kara na to jest podług różności miast i przychodu z domu pięć do pięciudziesiąt złotych reńskich;

b) jeźli kto izbę subarenduje na tygodnie lub miesiące, lub noclegowych lokatorów przyjmuje a w przeciągu dwudziestu czterech godzin za każdą zmianą stosownego do przepisu doniesienia nie uczyni, kara na to jest pięć zł. reńskich, która za powtórzeniem przestępstwa podwojoną być ma.

Gdyby kara pieniężna, okolicznościom majątkowym lub sposobowi utrzymania się tego, który na nie skazany być ma, albo jego rodzinie znaczny uszczerbek przynieść miała, sądy wojskowe zawyrokują odpowiedną karę aresztu.

Gołuchowski m. p.

2.

Erlaß des Landes-Präsidiums vom 27. Dezember 1851,

an sämmtliche Kreisvorsteher, die Stadthauptmannschaften in Lemberg und Krakau, den Magistrats-Vorsteher in Lemberg und den Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau,

bezüglich der den Militärpersonen zur genauesten Darnachachtung erfolgten Kundmachung der Bestimmungen des §. 78 des II. Theiles des Zivil-Strafgesetzbuches vom Jahre 1803, über die Bestrafung der in vorgeschriebener Zeit nicht angezeigten Veränderungen der Hausbestandnehmer und Afterbestandnehmer oder Bettgeher.

Zu Folge Erlaßes des hohen Ministerium des Innern vom 21. Dezember 1851 Z. 28794 haben Seine Majestät der Kaiser mit allerhöchster Entschließung vom 10. Dezember 1851 anzuordnen geruhet, daß die Bestimmungen des §. 78 des II. Theiles des Zivil-Strafgesetzbuches vom Jahre 1803, wornach:

a) wenn ein Hauseigenthümer, Administrator, Sequester oder wer sonst der Verwaltung eines Hauses vorsteht, die mit seinen Bestandnehmern vorgehenden Veränderungen in der vorgeschriebenen Zeit nicht anzeigt; derselbe, nach Verschiedenheit der Städte und des Häuserertrages, mit einer Strafe von Fünf bis Fünfzig Gulden, und

b) wenn Jemand Zimmer wochen- oder monatweise in Afterbestand verläßt, oder Bettgeher hält und nicht binnen vier und zwanzig Stunden bei jedesmaliger Veränderung die vorschriftsmäßige Anzeige macht, dieser mit der Strafe von Fünf Gulden zu belegen und letztere bei widerholter Uebertretung zu verdoppeln sei, — den Militärpersonen zur genauesten Darnachachtung kundgemacht werden.

Wenn die Vermögensstrafe den Vermögensumständen oder dem Nahrungsbetriebe des zu Verurtheilenden, oder seiner Familie zum merklichen Abbruche gereichen sollte, haben die Militärgerichte auf eine angemessene Freiheitsstrafe zu erkennen.

Goluchowski m. p.

Erlaß des Landes=Präsidiums vom 27. September 1851,

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część II.

Wydana i rozesłana dnia 18. Lutego 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümer Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

II. Stück.

Ausgegeben und versendet am 18. Februar 1852.

3.

Rozporządzenie krajowej dyrekcyi skarbowej z dnia 4. Listopada 1851,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych,

mocą którego wydawanie kart podatkowych (Anlagszejnów) ustaje, a natomiast układanie indywidualnych tabel płatniczych i sposób pokwitowania upłaconych kwot podatkowych przepisuje się.

Gdy powód przepisanego dekretem kancelaryi nadwornej z dnia 1. Września 1826 za l. 2279 *) zaprowadzenia kart podatkowych, mianowicie aby tutejszym zwierzchnościom gruntowym podać pewny i łatwy środek utrzymywania w ewidencyi nałożonego podatku pod ich odpowiedzialnością będącego, jakoteż ratalnych spłat i zaległości w takowym, przez organizacyję urzędów podatkowych ustał, przeto spowodowane zostało wysokie Ministerstwo skarbu dekretem z dnia 13. Października 1851 za l. 12007 rozporządzić, aby poprzestano wydawać karty podatkowe (anlagszejny). Mają zatem urzędy podatkowe ułożyć, jak porządek każe, indywidualne tabelle płatnicze i takowe urzędowi obwodowemu przedłożyć, który prenotowane kwoty podatku z roskładem (repartycyą) porównawszy, owe tabelle urzędownie poświadczy, klauzułą co do rat podatkowych, jakie kontrybuenci prawnie wnosić powinni, z wyciśnieniem urzędowej pieczęci opatrzy, i te urzędom podatkowym jak najśpieszniej odeszle. Urządzone tym sposobem tabelle płatnicze, podają co do prenotowanych należytości i co do rat upłaconych tę samę ewidencyję, jako sprawiały dotąd karty podatkowe, które przeto stają się całkiem niepotrzebnemi.

Zakwitowanie z ilości upłaconych ma, gdzie takowe indywidualnie wnoszone bywają, dziać się sposobem dotąd używanym, to jest: urzędy podatkowe kwitować będą z poszczególnych uiszczań tak w indywidualnych tabelach płatniczych, jako i w książeczkach podatkowych każdego kontrybuenta. Tam zaś, gdzie płacenie podatków dzieje się gminami albo przez kolektantów, stwierdzenie odebrania stosownie do §. 42 instrukcyi dla urzędów podatkowych, podług rejestrów pobieranego podatku stałego wydane, do tabelli płatniczej przypieczętowane być ma.

Należytość podatkowa od posiadaczy gruntów dominikalnych i gruntów wolnych płaci się mimoto oddzielnie i bezpośrednio w urzędach podatkowych, i kwitowana być powinna w książeczkach podatkowych, które kontrybuentom z urzędów podatkowych wydawane być mają.

Krajewski m. p.

---

*) W zbiorze ustaw prowinc. z r. 1826 n. 120. str. 147.

3.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 4. November 1851,

an sämmtliche Kreisämter,

womit die Ausfertigung der Steuer-Anlagsscheine eingestellt, dagegen die Verfassung der individuellen Steuer-Einzahlungstabellen eingeführt, und die Abquittirungsart der eingezahlten Steuerbeträge bestimmt wird.

Da der Grund der mit Hofkanzleidekrete vom 1. September 1826 Z. 2279*) angeordneten Einführung der Steuer-Anlagsscheine, um nämlich den hierländigen Grundobrigkeiten ein sicheres und leichtes Mittel zu verschaffen, sich in der Evidenz der unter ihrer Verantwortung gestellten Steuerauflage, ihrer Zahlungsraten und der Rückstände zu erhalten, mit der Organisirung der Steuerämter aufgehört hat, so hat sich das hohe Finanz-Ministerium mit Dekret vom 13. Oktober 1851 Z. 12007 bestimmt gefunden, es von der Ausfertigung der Steuer-Anlagsscheine abkommen zu lassen. Die Steuerämter haben demnach ordnungsmäßig die individuellen Steuereinzahlungs-Tabellen zu verfassen, und dieselben dem Kreisamte vorzulegen, welches die vorgeschriebenen Beträge mit der Steuerrepartizion zu vergleichen, diese Tabellen mit der ämtlichen Bestätigung und der Klausel rücksichtlich der, den Kontribuenten gesetzlich zustehenden Ratenzahlungen unter Beisetzung des ämtlichen Siegels zu versehen, und an die Steuerämter mit aller Beschleunigung zurückzuleiten hat.

Die auf diese Art eingerichteten Einzahlungstabellen verschaffen bezüglich der Vorschreibungsgebühren und der Einzahlungsraten dieselbe Evidenz, wie dieß bisher bei den Anlagsscheinen der Fall war, und machen die letzteren ganz entbehrlich. Die Abquittirung der bezahlten Beträge hat dort, wo die Einzahlung individuell geleistet wird, auf die bisherige Art zu geschehen, das heißt: die einzelnen Abstattungen müssen sowohl in den individuellen Steuer-Einzahlungstabellen, als auch in den Steuerbücheln der einzelnen Kontribuenten von den Steuerämtern quittirt werden.

In jenen Fällen aber, wo die Steuer-Einzahlung gemeindweise, oder mittelst Kollektanten geschieht, ist nach dem §. 42 der Belehrung für die Steuerämter, die Empfangsbestätigung aus dem Empfangsregister der direkten Steuer auszustellen und der Steuer-Einzahlungstabelle beizusiegeln. Die Steuerschuldigkeit der Dominikal- und freien Besitzer wird ohnehin abgesondert und unmittelbar bei dem Steueramte eingezahlt, und ist auf den Steuerbücheln, welche die Steuerämter den Kontribuenten auszufolgen haben, abzuquittiren.

Krajewski m. p.

---

*) In der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1826, Nro. 120, Seite 147.

4.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 17. Grudnia 1851,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych,

ażeby ekspedycyje władz politycznych stronom po za siedzibą ich urzędowania mieszkającym przez pocztę doręczano.

Podług zasad najwyższém postanowieniem z dnia 3. Stycznia 1851 zatwierdzonych (dziennik praw państwa z roku 1851, Cz. IX. str. 111. *), których trzymano się przy uregulowaniu wolności od opłaty pocztowej (portoryum), korespondencyje urzędowe władz monarchicznych między sobą, bez względu na treść, a więc i wtenczas kiedy za przedmiot prywatne sprawy mają, wolne są od opłaty pocztowej.

Gdy zatem dostrzeżono, że najwięcej władz politycznych i sądowych expedycyje w sprawach strón wydawane, do strón, które po za siedzibą ich urzędowania mieszkają, nie posела wprost przez pocztę, ale do dotyczącej władzy miejscowej, aby je stronom doręczyły, i gdy przytem należytość pocztową, która z tego powodu skarbowi odpada obecnie, przy zniesieniu sądów patrymonijalnych i dominikalnych urzędów, a ogólnem zaprowadzeniu władz monarchicznych dochodzi do znakomitej wysokości, przeto wysokie Ministerstwo spraw wewnętrznych, czyniąc zadość żądaniu Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych pod dniem 26. Listopada r. b. za l. 6468 C. objawionemu, a razem działając w interesie dochodu pocztowego, który przez rzeczone postępowanie uszczerbku doznaje, zaleciło rządowi krajowemu nakazać władzom politycznym, ażeby ekspedycyje swoje stronom po za siedzibą ich urzędowania przebywającym wtenczas tylko przez przyzwoite władze polityczne doręczać kazały, gdy tego szczególne powody w interesie publicznym wymagają, zwykle zaś to wprost przez zakład pocztowy uskuteczniały, w którym to razie od stron przypadła należytość pocztowa pobieraną być ma.

Takie wreście postępowanie ułatwi nie mało tryb czynności władz dotyczących.

O czem urzędom obwodowym w skutek dekretu wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 5. b. m. za l. 27116 dla zastosowania się czyni się wiadomo.

Gołuchowski m. p.

---

*) W dzienniku praw kraj. z r. 1851 cz. VII. n. 48. str. 123.

4.

Erlaß des Landesguberniums vom 17. Dezember 1851,

an sämmtliche Kreisämter,

wodurch die Zustellung der Erlässe politischer Behörden an Partheien, welche außerhalb ihres Amtsortes wohnen, mittelst der Post angeordnet wird.

Nach den mit Allerhöchster Entschließung vom 3. Jänner 1851 genehmigten Grundsätzen über die Regulirung der Postportofreiheiten (Reichsgesetzblatt vom Jahre 1851 Stück IX. S. 111*) sind die Amtskorrespondenzen der landesfürstlichen Behörden unter sich, ohne Rücksicht auf ihren Inhalt und sonach auch in den Fällen, in welchen sie Privatangelegenheiten zum Gegenstande haben, von der Entrichtung des Postporto befreit.

Da nun die Wahrnehmung gemacht wurde, daß der größte Theil der politischen und Justizbehörden die Erlässe in Partheisachen an die Partheien, welche außerhalb ihres Amtsortes wohnen, nicht direkte an dieselben mittelst der Post absenden, sondern an die bezügliche Ortsbehörde zur Veranlassung der Zustellung an die Parthei leiten, und da der Betrag, welcher dem Staatsschatze in dieser Beziehung an Portogebühren entgeht, gegenwärtig in Folge der Aufhebung der Patrimonial-Gerichte und der herrschaftlichen Aemter, und der allgemeinen Einführung landesfürstlicher Behörden eine beträchtliche Höhe erreicht; so hat das hohe Ministerium des Innern in Folge Ansinnens des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 26. November d. J. Z. 6468 C., und im Interesse des, durch den erwähnten Vorgang beeinträchtigten Postgefälles die Landesstelle angewiesen, die politischen Behörden zu beauftragen, die Zustellung ihrer Erlässe an Partheien außer dem Amtsorte nur dann, wenn dieß durch besondere Gründe im öffentlichen Interesse gebothen erscheint, durch die zuständige politische Behörde, sonst aber unmittelbar durch die Postanstalt zu veranlassen, in welchem Falle von den Partheien die entfallende Postgebühr eingehoben werden wird.

Dieser Vorgang wird übrigens für die betreffenden Behörden selbst eine nicht unbedeutende Geschäftsvereinfachung zur Folge haben.

Wovon das Kreisamt im Grunde Dekretes des hohen Ministeriums des Innern vom 5. d. M. Z. 27116 zur Darnachachtung in Kenntniß gesetzt wird.

Goluchowski m. p.

---

*) Im Landes-Gesetzblatte vom Jahre **1851**, **VII.** **Stück**, **Nr. 48**, Seite **123.**

5.

Rozporządzenie Ministerstwa wyznań i oświecenia z dnia 29. Grudnia 1851 *),

stanowiące, iż przy następnych fundacyjach mszalnych pobór funduszowy do kongrui i dotacyi jałmużników wrachowany być nie powinien.

Zważając, że założeniom fundacyj duchownych służy za podstawę nie tylko sprawowanie służby bożej, ale razem i zamiar poprawienia bytu kapłana, Ministerstwo spowodowane jest wielorakiemi zapytaniami rozporządzić, iż na przyszłość przy fundacyjach mszy odprawiać się mających pobór fundacyjny tego rodzaju do kongrui i dotacyi mendykantów nie ma być wrachowywanym.

Thun m. p.

---

*) Rozporządzeniem rządu krajowego z dnia 7. Stycznia 1852, za l. 921 zawiadomiono o tem wszystkie konsystorze obrz. łac. i grec. kat., tudzież krajową izbę rachunkową, odpis zaś tegoż udzielono naczelnikowi komisyi gubern. w Krakowie tym końcem, aby tamecznemu biskupiemu konsystorzowi jeneralnemu stosowne dał zlecenia.

5.

Erlaß des Ministeriums des Kultus und Unterrichts vom 29. Dezember 1851 *),

wodurch bestimmt wird, daß bei künftig zu errichtenden Messenstiftungen der Stiftbezug in die Kongrua und die Dotazion der Mendikanten nicht einzurechnen sei.

In der Berücksichtigung, daß der Errichtung der geistlichen Stiftungen nicht bloß die Verrichtung einer gottesdienstlichen Handlung, sondern auch die Absicht der Verbesserung des Selsorgers zu Grunde liegt, findet man sich durch mehrfache Anfragen zu der Anordnung veranlaßt, daß bei künftig zu errichtenden Messenstiftungen der Stiftsbezug in die Kongrua und die Dotazion der Mendikanten nicht einzurechnen sei.

Thun m. p.

---

*) Mit dem Gubernial-Erlaße vom 7. Jänner 1852 Z. 921 sind davon sämmtliche lat. und gr. kath. Konsistorien und die Provinzial-Staats-Buchhaltung in Kenntniß gesetzt, dagegen dem Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau dessen Abschrift zur geeigneten Verfügung an das dortige bischöfliche General-Konsistorium mitgetheilt worden.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Częśé III.

Wydana i rozesłana dnia 20. Lutego 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

III. Stück.

Ausgegeben und versendet am 20. Februar 1852.

Jahrgang 1852.

6.

Patent Cesarski z dnia 31. Grudnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część II. nr. 2, wydana dnia 10. Stycznia 1852),

obowiązujący w całym obrębie państwa,

w skutek którego odjęto ustawie konstytucyjnej z 4. Marca 1849 r. (Nr. 150. dzien. pr. pań.) wszelką moc prawa; jednakże wyraźnie potwierdzono równość wszystkich przynależących państwa w obliczu prawa, z niedozwoleniem oraz i zniesieniem wszelkiego chłopskiego węzła poddaństwa lub zależności i połączonych z nim powinności; dalej ustanowiono szereg zasad w najważniejszych i najwięcej pośpiechu wymagających kierunkach ustawodawstwa organicznego, z tem zastrzeżeniem, iż do chwili, w której ogłoszone będą ustawy, według tychże zasad wypracować się mające, zachowane być winny ustawy dotąd obowiązujace.

My Franciszek Józef pierwszy, z Bożej łaski Cesarz Austryjacki;
Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiąże Austryi; Wielki Książe Toskany i Krakowa; Książe Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki Książe Siedmiogrodu; Margrabia Morawii, Książe górnego i dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zadry; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski; Książe Trydentu i Bryksenu; Margrabia górnej i dolnej Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryjestu, Kattary i na Marchii windyjskiej; Wielki Wojewoda województwa Serbii i t. d. i t. d.

W skutek rozporządzeń Naszych z dnia 20. Sierpnia 1851, poddaną została ustawa konstycyjna z 4. Marca 1849 pod ścisłe rozpoznanie, tak w Naszej Radzie ministrów, jak w Naszej Radzie Stanu.

6.

Kaiserliches Patent vom 31. Dezember 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte II. Stück, Nro. 2, ausgegeben am 10. Jänner 1852),

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches,

womit die Verfassungs-Urkunde vom 4. März 1849, (Nr. 150 des R. G. B.) außer Gesetzeskraft erklärt, jedoch die Gleichheit aller Staats-Angehörigen vor dem Gesetze, so wie die Unzuläßigkeit und die Abstellung jedes bäuerlichen Unterthänigkeits- oder Hörigkeits-Verbandes und der damit verbundenen Leistungen ausdrücklich bestätiget, ferner für die zunächst wichtigsten und dringendsten Richtungen der organischen Gesetzgebung eine Reihe von Grundsätzen festgestellt, bis zur Kundmachung der hiernach auszuarbeitenden Gesetze aber die Beobachtung der dermalen in Wirksamkeit bestehenden Gesetze angeordnet wird.

Wir Franz Joseph der Erste, von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich; König von Hungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmazien, Kroazien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien, König von Jerusalem rc.; Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Toskana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steier, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober- und Nieder-Schlesien, von Modena, Parma, Piazenza und Guastalla, von Auschwitz und Zator, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg, von Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober- und Nieder-Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg rc.; Herr von Triest, von Kattaro und auf der windischen Mark; Großwoiwod der Woiwodschaft Serbien rc. rc.

In Folge Unserer Anordnungen vom 20. August 1851, haben eindringende Untersuchungen der Verfassungs-Urkunde vom 4. März 1849, in Unserem Minister- und in Unserem Reichsrathe stattgefunden.

Ponieważ odbyte nad rzeczoną ustawą konstytucyjną narady, wykazały, iż takowa, nie tylko w zasadach swoich nie odpowiada stosunkom państwa austryjackiego, lecz też i co do składu postanowień swoich, niepodobną jest do wykonania; przeto po starannem rozważeniu wszystkich powodów widzimy się obowiązkiem panowania Naszego zmuszonymi, wspomnioną ustawę konstytucyjną z dnia 4. Marca 1849 r. ogłosić niniejszem pozbawioną wszelkiej dalszej mocy i działalności prawnej.

Potwierdzamy wyraźnie równość w obliczu prawa wszystkich przynależących państwa, niedopuszczając, ażeby zaprowadzonym był wszelki na mocy osobnych ustaw za słusznem wynagrodzeniem dawniej uprawnionych zniesiony już węzeł poddaństwa, lub zależności chłopskiej, z którym upadają oraz wszelkie połączone z nim powinności dawniejsze.

Ażeby zaprowadzić urządzenia, odpowiednie tak potrzebom różnych ludów Naszych, jak warunkom pomyślności wszystkich klas ich, i zdolne oraz utwierdzić potęgę rządu Naszego dla ustalenia zewnętrznego i wewnętrznego bezpieczeństwa, jedności i dzielności państwa, postępować się będzie drogą doświadczenia i starannego dochodzenia wszystkich stosunków, na której powzięte ustawy organiczne stopniowo do skutku doprowadzone zostaną.

Polegając na tej uwadze, po wysłuchaniu zdań Naszej Rady ministrów i Naszej rady Stanu, ustanowiliśmy już obecnie w kierunkach najważniejszych i największego pośpiechu wymagających, szereg zasad i wydaliśmy odpowiednie rozkazy, ażeby takowe podane zostały do publicznej wiadomości, zarazem, ażeby bezwłocznie przystąpiono do prac około ich wykonania potrzebnych.

Następnemi osobnemi ustawami objęte będą dokładniejsze postanowienia i urządzenia obowiązujące; a za nim to nastąpi, zachowywać należy ustawy obecnie w mocy zostające.

Dan w Naszem głównem i stołecznem mieście Wiedniu dnia trzydziestego pierwszego Grudnia roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego pierwszego, Naszego panowania w roku czwartym.

Franciszek Józef. (L. S.)

Schwarzenberg m. p.

Z Najwyższego rozkazu:

Ransonnet m. p.
Dyrektor kancelaryi Rady ministrów.

Da nach dem Ergebniße der gepflogenen Berathungen die bezogene Verfassungs-Urkunde weder in ihren Grundlagen den Verhältnissen des österreichischen Kaiserstaates angemessen, noch in dem Zusammenhange ihrer Bestimmungen ausführbar sich darstellt; so finden Wir Uns nach sorgfältiger Erwägung aller Gründe durch Unsere Regentenpflicht gedrungen, die erwähnte Verfassungs-Urkunde vom 4. März 1849 hiermit außer Kraft und gesetzliche Wirksamkeit zu erklären.

Die Gleichheit aller Staatsangehörigen vor dem Gesetze, so wie die Unzuläßigkeit und die durch besondere Gesetze gegen billige Entschädigung der früher Berechtigten erfolgte Abstellung jedes bäuerlichen Unterthänigkeits- oder Hörigkeits-Verbandes und der damit verbundenen Leistungen, werden ausdrücklich bestätigt.

Um zu denjenigen Einrichtungen zu gelangen, welche geeignet sind, den Bedürfnissen Unserer verschiedenen Völker, sowie den Bedingungen der Wohlfahrt aller Schichten derselben zu entsprechen und die Stärke Unserer Regierung zur Befestigung der äußeren und inneren Sicherheit, Einheit und Macht des Staates zu kräftigen, werden die Wege der Erfahrung und der sorgfältigen Prüfung aller Verhältnisse eingehalten und die daraus abgeleiteten organischen Gesetze fortschreitend zu Stande gebracht werden.

Wir haben auf dem Grunde dieser Betrachtung nach Anhörung Unseres Minister- und Reichsrathes gleich dermalen in den zunächst wichtigsten und dringendsten Richtungen der organischen Gesetzgebung eine Reihe von Grundsätzen festgestellt und die entsprechenden Befehle ertheilt, damit solche zur öffentlichen Kenntniß gebracht und unverzüglich zu den Arbeiten ihrer Ausführung geschritten werde.

Die nachfolgenden besonderen Gesetze werden die genaueren verbindlichen Bestimmungen und Einrichtungen enthalten; bis dahin sind die dermalen in Wirksamkeit bestehenden Gesetze zu beobachten.

Gegeben in Unserer Haupt- und Residenzstadt Wien am Ein und dreißigsten Dezember im Achtzehnhundert Ein und fünfzigsten, Unserer Reiche im vierten Jahre.

Franz Joseph. (L. S.)

F. Schwarzenberg m. p.

Auf allerhöchste Anordnung:

Ransonnet m. p.

Kanzleidirektor des Ministerrathes.

7.

Patent Cesarski z dnia 31. Grudnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część II. nr. 3, wydana dnia 10. Stycznia 1852),

obowiązujący w Austryi wyższej i niższej, w Solnogrodzie, w Styryi, w Karyntyi, Krainie, Gorycyi i Gradysce, w Istryi, Tryjeście, w Tyrolu i Vorarlbergu, w Czechach, w Morawii, Szląsku, w Galicyi i Lodomeryi, w Krakowie, na Bukowinie i w Dalmacyi,

mocą którego odjęta zostaje wszelka moc prawa patentowi z dnia 4. Marca 1849 (Nr. 151 dz. rz. p.), równie jak ogłoszonym w tymże patencie dla powyżej rzeczonych krajów koronnych prawom zasadniczym; jednakże utrzymany i broniony będzie wszelki kościół i wszelkie stowarzyszenie religijne prawnie uznane, tak co się tycze prawa odprawiania jawnego nabożeństwa spólnego i samodzielności w zarządzie spraw swych własnych, jako też co się tycze posiadania i używania zakładów, fundacyj i funduszów, przeznaczonych na cele obrządków religijnych, oświecenia i dobroczynności.

My Franciszek Józef pierwszy,
z Bożej łaski Cesarz Austryjacki;
Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiąże Austryi, Wielki Książe Toskany i Krakowa; Książe Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki Książe Siedmiogrodu; Margrabia Morawii, Książe górnego i dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zadry; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski; Książe Trydentu i Bryksenu; Margrabia górnej i dolnej Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryjestu, Kattary i na Marchii windyjskiej; Wielki Wojewoda województwa Serbii i t. d. i t. d.

W patencie z dnia 4. Marca 1849 r., ogłoszone zosały pewne polityczne prawa dla krajów koronnych następujących: dla arcyksięstwa austryjackiego

7.

Kaiserliches Patent vom 31. Dezember 1851,

(im Reichs=Gesetzblatte II. Stück, Nro. 3, ausgegeben am 10. Jänner 1852),

wirksam für Oesterreich ob und unter der Enns, Salzburg, Steiermark, Kärnthen, Krain, Görz und Gradiska, Istrien, Triest, Tirol und Vorarlberg, Böhmen, Mähren, Schlesien, Galizien und Lodomerien, Krakau, Bukowina und Dalmazien,

wodurch das Patent vom 4. März 1849 (Nr. 151 des R. G. B.) und die darin für die genannten Kronländer verkündeten Grundrechte außer Gesetzeskraft gesetzt, jedoch jede in diesen Kronländern gesetzlich anerkannte Kirche und Religionsgesellschaft in dem Rechte der gemeinsamen öffentlichen Religionsübung, dann in der selbstständigen Verwaltung ihrer Angelegenheiten, ferner im Besitze und Genuße der für ihre Kultus=, Unterrichts= und Wohlthätigkeits=Zwecke bestimmten Anstalten, Stiftungen und Fonde erhalten und geschützt wird.

Wir Franz Joseph der Erste, von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich; König von Hungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmazien, Kroazien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien, König von Jerusalem rc.; Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Toskana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steier, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober= und Nieder=Schlesien, von Modena, Parma, Piazenza und Guastalla, von Auschwitz und Zator, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg, von Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober= und Nieder=Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg rc.; Herr von Triest, von Kattaro und auf der windischen Mark; Großwoiwod der Woiwodschaft Serbien rc. rc.

In dem Patente vom 4. März 1849 wurden für die nachbenannten Kronländer, nämlich: für das Erzherzogthum Oesterreich ob und unter der Enns, das Herzogthum

powyżej i poniżej Ensy, dla księstwa Solnogrodu, dla księstwa Styryi, dla królestwa Illiryi, złożonego z księstw Karyntyi i Krainy, z uksiążęconego hrabstwa Gorycyi i Gradyski, z margrabstwa Istryi i z miasta Tryjestu wraz z jego okręgiem, — dla uksiążęconego hrabstwa Tyrolu z Vorarlbergiem, dla królestwa Czech, dla margrabstwa Morawii, dla księstwa górnego i dolnego Szląska, dla królestwa Galicyi i Lodomeryi z księstwami Oświecima i Zatora, z Wielkiem-księstwem Krakowa i księstwem Bukowiny, nakoniec dla królestwa Dalmacyi, — które to prawa wraz z ustawą konstytucyjną, równocześnie ogłoszoną, pod ścisłe rozpoznanie wzięte zostały.

W skutek powodów, przedstawionych Nam przy wysłuchaniu Rady ministrów i Rady państwa, postanowiliśmy odjąć niniejszem wszelką moc i działalność prawną wspomnionemu patentowi z dnia 4. Marca 1849 r. i prawom jego zasadniczym, przez takowy ogłoszonym dla krajów koronnych wyżej rzeczonych.

Jak dalece, co do pewnych punktów praw wspomnionych zasadniczych, nie wyszły już dotąd osobne postanowienia, pozostawiamy Sobie uregulowanie ich na mocy osobnych ustaw.

Wszelako ogłaszamy już niniejszym patentem wyraźnie, iż utrzymywać i bronić będziemy każdy kościół i każde religijne stowarzyszenie, uznane prawnie w rzeczonych na wstępie krajach koronnych, tak co do prawa odbywania spólnego i jawnego nabożeństwa, jakoteż co do samodzielnego administrowania spraw własnych, tudzież co do posiadania i używania zakładów, fundacyj i funduszów, przeznaczonych na cele obrządków religijnych, oświecenia i dobroczynności — przyczem takowe podlegać mają powszechnym ustawom w państwie obowiązującym.

Dan w Naszem głównem i stołecznem mieście Wiedniu, dnia trzydziestego pierwszego Grudnia tysiąc ośmset pięćdziesiątego pierwszego, Naszego panowania w roku czwartym.

Franciszek Józef. (L. S.)

Schwarzenberg m. p.

Z Najwyższego rozkazu:

Ransonnet m. p.

Dyrektor kancelaryi Rady ministrów.

Salzburg, das Herzogthum Steiermark, das Königreich Illirien, bestehend aus den Herzogthümern Kärnthen und Krain, der gefürsteten Grafschaft Görz und Gradiska, der Markgrafschaft Istrien und der Stadt Triest mit ihrem Gebiethe, — für die gefürstete Grafschaft Tirol und Vorarlberg, das Königreich Böhmen, die Markgrafschaft Mähren, das Herzogthum Ober- und Nieder-Schlesien, die Königreiche Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator, dem Großherzogthume Krakau und dem Herzogthume Bukowina; endlich das Königreich Dalmazien, — bestimmte politische Rechte verkündet, welche mit der gleichzeitig kundgemachten Verfassungs-Urkunde einer sorgfältigen Prüfung unterzogen wurden.

In Folge der Gründe, welche Uns durch Vernehmung des Minister- und des Reichsrathes vorgetragen wurden, sehen wir Uns bestimmt, das erwähnte Patent vom 4. März 1849 und die darin für die bezeichneten Kronländer verkündeten Grundrechte hiermit außer Kraft und gesetzliche Wirksamkeit zu setzen.

In soferne über die einzelnen Punkte jener Grundrechte nicht bereits besondere Bestimmungen erfolgt sind, behalten Wir Uns es vor, solche durch eigene Gesetze zu regeln.

Wir erklären jedoch durch gegenwärtiges Patent ausdrücklich, daß Wir jede in den Eingangs erwähnten Kronländern gesetzlich anerkannte Kirche und Religionsgesellschaft in dem Rechte der gemeinsamen öffentlichen Religionsübung, dann in der selbstständigen Verwaltung ihrer Angelegenheiten, ferner im Besitze und Genuße der für ihre Kultus-, Unterrichts- und Wohlthätigkeits-Zwecke bestimmten Anstalten, Stiftungen und Fonde erhalten und schützen wollen, wobei dieselben den allgemeinen Staatsgesetzen unterworfen bleiben.

Gegeben in Unserer Haupt- und Residenzstadt Wien am Ein und dreißigsten Dezember im Achtzehnhundert Ein und fünfzigsten, Unserer Reiche im vierten Jahre.

Franz Joseph. (L. S.)

F. Schwarzenberg m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung:

Ransonnet m. p.

Kanzlei-Direktor des Ministerrathes.

8.

Pismo z Najwyższego gabinetu Najjaśniejszego Pana J. C. Mości, z dnia 31. Grudnia 1851,

do prezydenta Ministrów,

(w Dzienniku praw państwa, część II. nr. 4, wydana dnia 10. Stycznia 1852),

którem udzielone zostają zasady organicznego ustawodawstwa dla państwa, z tem zleceniem, ażeby bezzwłocznie przystąpiono w ministeryjach do prac, do ich wykonania potrzebnych, których rezultaty przedłożone być mają Najjaśniejszemu Panu Jego Cesarskiej Mości.

„Kochany książe Schwarzenberg!"

„Odnośnie do patentu z dnia dzisiejszego, odbierzesz Pan w załączeniu ustanowione przezemnie zasady w najważniejszych i najwięcej pośpiechu wymagających kierunkach ustawodawstwa organicznego, które po wysłuchaniu Mojej Rady Ministrów i Mojej Rady Stanu zatwierdzam, z tem zleceniem, mieć staranie o to, ażeby ministerstwa, których to dotycze, bez wszelkiej zwłoki i w sposób odpowiedni przystąpiły do prac około ich wykonania potrzebnych, których skutki przedłożone Mi być winny.

Wiedeń dnia 31. Grudnia 1851 r.

Franciszek Józef m. p.

Załączenie do Nru 8.

Zasady urządzeń organicznych w krajach koronnych cesarstwa austryjackiego.

1. Kraje połączone z cesarstwem austryjackiem z tytułami dawnemi historycznemi, lub nowemi, stanowią części nieoddzielne monarchii ces. austryjackiej dziedzicznej.

2. Nazwisko „kraje koronne" używane być winno w mowie urzędowej tylko jako oznaczenie ogólne; przy szczegółowem zaś wymienieniu kraju zawsze wyrazić należy przysłużające mu właściwe oznaczenie tytułu.

3. Obręb krajów koronnych pozostaje w stanie obecnym, z zastrzeżeniem tych zmian, które sprowadzonemi będą przez wzgląd na ich administracyję.

4. W każdym kraju koronnym ustanowione będą w obrębach stosownych cesarskie urzędy powiatowe (z nazwami w kraju zwykle używanemi), w których połączone być winny o ile możności różne gałęzie administracyi w pewnych granicach działalności.

5. Nad urzędami powiatowemi ustanowione będą we względzie administracyjnym władze obwodowe z nazwami w kraju zwykle używanemi (komitaty, delegacyje i t. p.). Przestrzeń takowych ma być oznaczoną według podziału, jaki był w dawniejszym czasie, z uwagą na potrzeby obecne.

8.

Allerhöchstes Kabinetschreiben Seiner Majestät des Kaisers vom 31. Dezember 1851,

an den Minister-Präsidenten,

(im Reichs-Gesetzblatte II. Stück, Nro. 4, ausgegeben am 10. Jänner 1852),

wodurch die für die organische Gesetzgebung des Reiches festgestellten Grundsätze mit dem Auftrage mitgetheilt werden, daß ohne alle Verzögerung von den Ministerien zu den Arbeiten der Ausführung geschritten und die Resultate sofort Seiner Majestät vorgelegt werden sollen.

„Lieber Fürst Schwarzenberg!“

„Mit Beziehung auf das Patent vom heutigen Tage erhalten Sie in der Beilage die von Mir nach Anhörung Meines Minister- und Meines Reichsrathes in den zunächst wichtigsten und dringendsten Richtungen der organischen Gesetzgebung festgestellten Grundsätze, mit dem Auftrage, dafür zu sorgen, daß ohne alle Verzögerung von den Ministerien, die es betrifft, zu den Arbeiten der Ausführung in angemessener Weise geschritten und die Resultate Mir vorgelegt werden.

Wien am 31. Dezember 1851.

Franz Joseph m. p.

Beilage zu Nro. 8.

Grundsätze für organische Einrichtungen in den Kronländern des österreichischen Kaiserstaates.

1. Die unter den alten historischen oder neuen Titeln mit dem österreichischen Kaiserstaate vereinigten Länder bilden die untrennbaren Bestandtheile der österreichischen kaiserlichen Erb-Monarchie.

2. Der Name „Kronländer“ soll in der ämtlichen Sprache nur als allgemeine Bezeichnung gebraucht, bei besonderer Benennung eines Landes aber stets die demselben zukommende eigene Titelbezeichnung ausgedrückt werden.

3. Der Umfang der Kronländer soll mit Vorbehalt der aus Verwaltungsrücksichten begründeten Veränderungen beobachtet werden.

4. In jedem Kronlande sind landesfürstliche Bezirksämter (unter den üblichen Landesbenennungen) in angemessenen Bereichen aufzustellen und in denselben so viel als möglich die verschiedenen Verwaltungszweige inner bestimmten Grenzen der Wirksamkeit zu vereinigen.

5. Ueber die Bezirksämter werden unter den üblichen Landesbenennungen in administrativer Hinsicht Kreisbehörden (Komitate, Delegazionen u. dgl.) aufgestellt. Der räumliche Umfang derselben wird mit Rücksicht auf die in früherer Zeit bestandenen Eintheilungen und mit Beachtung der gegenwärtigen Bedürfnisse zu bestimmen seyn.

W pomniejszych krajach koronnych i ogólnie tam, gdzie nie zachodzi potrzeba ustanowienia władz obwodowych, nie będą takowe zaprowadzone.

Władze obwodowe podlegają władzy krajowej (punkt 6), i mają zakres działania częścią nadzorujący, częścią wykonujący i administracyjny.

6. Nad władzami obwodowemi stoi w krajach koronnych namiestnikostwo i naczelnik kraju. Osobnemi postanowieniami oznaczy się sposób prowadzenia czynności, zakres działania namiestnikostwa, stanowisko i władze naczelnika kraju i podporządkowanie pod władze najwyższe.

7. Jako gminy miejscowe uważane będą gminy, które faktycznie istniały lub istnieją, nie wyłączając wszakże połączenia ich tam, gdzie tego zachodzi potrzeba, lub gdzie to jest życzeniem uzasadnionem, w miarę potrzeby i interesu takowych.

8. Przy uorganizowaniu gmin miejscowych należy wzgląd mieć na różnicę między gminami wiejskiemi i miejskiemi, a szczególniej co do ostatnich na dawniejszą właściwość i osobne stanowisko miast królewskich i cesarskich.

9. Przy oznaczeniu gmin wiejskich, można dawniejsze wielkie posiadłości pańskie wyłączyć ze związku gmin miejscowych, i poddać takowe wprost pod urzędy powiatowe pod warunkami, w każdym kraju bliżej oznaczonemi.

W tym celu połączyć można kilka dawniejszych posiadłości pańskich, bezpośrednio ze sobą graniczących.

10. Potwierdzenie, a według okoliczności nawet i mianowanie przełożonych gmin wiejskich i miejskich zastrzega się rządowi. Takowi złożą przysięgę na wierność i posłuszeństwo Monarsze, i oraz na sumienne wypełnienie innych obowiązków swych.

Tam, gdzie tego wymagają stosunki gminy, zostawione będą do potwierdzenia rządu także i wyższe kategoryje urzędników gminy.

11. Wybór przełożonych gminy i jej mężów wydziałowych, według porządków wyborowych oznaczyć się mających, zostaje przy gminach z zastrzeżeniami prawnemi.

12. Tytuły przełożonych gminy i mężów wydziałowych oznaczyć należy według dawniejszych zwykle używanych w kraju zwyczajów.

13. Zakres działania gmin ograniczać się winien w ogólności do spraw gminnych, wszelako z obowiązkiem, tak na gminach, jakoteż na ich przełożonych ciążącym, dodawania przełożonej władzy rządowej czynnej pomocy we wszystkich sprawach publicznych, oznaczonej ogólnemi lub szczególnemi rozporządzeniami, i zażądanej w danych razach.

In kleinen Kronländern, sowie überhaupt, wo kein Bedürfniß zur Aufstellung von Kreisbehörden eintreten sollte, werden solche entfallen.

Die Kreisbehörden sind der Landesstelle (Punkt 6) untergeordnet, und haben theils einen überwachenden, theils einen ausübenden und administrativen Wirkungskreis.

6. Ueber den Kreisbehörden steht in den Kronländern die Statthalterei und der Landeschef. Besondere Bestimmungen werden die Geschäftsbehandlung, den Wirkungskreis der Statthalterei, die Stellung und die Vollmachten des Landeschefs und die Unterordnung unter die höchsten Autoritäten festsetzen.

7. Als Ortsgemeinden werden die faktisch bestandenen oder bestehenden Gemeinden angesehen, ohne deren Vereinigung da, wo sie nothwendig ist oder begründet gewünscht wird, nach Maßgabe der Bedürfnisse und Interessen auszuschließen.

8. Bei der Organisirung der Ortsgemeinden ist der Unterschied zwischen Land- und Stadtgemeinden, besonders in Ansehung der letzteren, die frühere Eigenschaft und besondere Stellung der königlichen und landesfürstlichen Städte zu berücksichtigen.

9. Bei der Bestimmung der Landesgemeinden kann der vormals herrschaftliche große Grundbesitz unter bestimmten, in jedem Lande näher zu bezeichnenden Bedingungen von dem Verbande der Ortsgemeinden ausgeschieden und unmittelbar den Bezirksämtern untergeordnet werden.

Mehrere vormals herrschaftliche, unmittelbar anstoßende Gebiete können sich für diesen Zweck vereinigen.

10. Die Gemeindevorstände der Land- und Stadtgemeinden sollen der Bestätigung, und nach Umständen selbst der Ernennung der Regierung vorbehalten werden. Es soll deren Beeidigung für Treue und Gehorsam an den Monarchen und gewissenhafte Erfüllung ihrer sonstigen Pflichten stattfinden.

Auch sollen da, wo die Gemeindeverhältnisse es räthlich machen, höhere Kategorien von Gemeindebeamten der Bestätigung der Regierung unterzogen werden.

11. Die Wahl der Gemeindevorstände und Gemeinde-Ausschüsse wird nach zu bestimmenden Wahlordnungen den Gemeinden mit den gesetzlichen Vorbehalten zugestanden.

12. Die Titelnamen der Gemeindevorstände und Gemeinde-Ausschüsse sind nach den früher bestandenen landesüblichen Gewohnheiten zu bestimmen.

13. Der Wirkungskreis der Gemeinden soll sich im Allgemeinen auf ihre Gemeinde-Angelegenheiten beschränken, jedoch mit der Verbindlichkeit für die Gemeinden und deren Vorstände, der vorgesetzten landesfürstlichen Behörde in allen öffentlichen Angelegenheiten die durch allgemeine oder besondere Anordnungen bestimmte und in Anspruch genommene Mitwirkung zu leisten.

Nawet we właściwych sprawach gminnych poddane będą ważniejsze i w ordynacyjach gminnych bliżej oznaczyć się mające czynności i uchwały gmin pod rozpoznanie i potwierdzenie władz rządowych.

14. Należy znieść jawność rozpraw gminnych, z wyjątkiem pewnych uroczystych czynności, nie wyłączając wszakże członków gminy od przeglądania pewnych przedmiotów, w których są interesowani.

15. Gminy podlegać będą z reguły urzędom powiatowym, a tylko wyjątkowo i według właściwości swojej podporządkowane zostaną wprost władzom obwodowym, lub namiestnikostwom.

16. Według tych zasad powyższych wypracować należy dla każdego kraju odpowiadające stosunkom jego ordynacyje dla gmin wiejskich i dla miast.

Przy takowych pracach z tego stanowiska wychodzić należy, że interesom przeważającym przyznany być winien także wpływ przeważny; tudzież, iż przy wyborach tak czynnych jak biernych, celem ustanowienia przełożonych gminy i mężów wydziałowych, równie jak w sprawach gminy, oddać należy przeważny i stanowczy wpływ posiadłościom ziemskim w miarę ich rozciągłości, wcielonej do związku gminy, podatkowej ich wartości, przemysłowi zaś w stosunku do ogółu posiadłości ziemskiej — w gminach miejskich szczególnie posiadaczom domów, — tudzież, o ile można, korporacyjom, zawiązanym w celach duchownych i materyjalnych.

W królestwie Lombardzko-Weneckiem utrzymać należy istniejącą tamże ordynacyję gminną z zastrzeżeniem wprowadzenia w niej poprawek, wywołanych przez doświadczenie.

17. Sądownictwo wykonywane będzie w całem państwie przez władze i sądy do tego ustanowione, według praw istniejących, w Imieniu Najjaśniejszego Pana, Jego Ces. król. Apostolskiej Mości.

18. Urzędnicy sądowi i sędziowie podlegać będą, pod względem osobistych stosunków służbowych, przepisom obowiązującym urzędników państwa, bez uszczerbku samodzielności w prawnem wykonywaniu urzędowania sędziowskiego.

19. Sądownictwo oddzielone będzie od władz administracyjnych, w sądach kolegijalnych, tudzież w drugich i trzecich instancyjach, powszechnie, w pierwszych zaś instancyjach, w królestwie Lombardzko-Weneckiem, jako i tam, gdzie się okaże nieodzowna tego potrzeba.

Zresztą należy przyjąć za regułę, iż w sądach pojedynczych, jako pierwszych instancyjach, połączone ma być sądownictwo z administracyją w urzędzie powiatowym.

Auch in den eigenen Gemeinde-Angelegenheiten sollen wichtigere, in den Gemeinde-Ordnungen näher zu bestimmende Akte und Beschlüsse der Gemeinden der Prüfung und Bestätigung der landesfürstlichen Behörden vorbehalten werden.

14. Die Oeffentlichkeit der Gemeindeverhandlungen, mit Ausnahme besonderer feierlicher Akte, ist abzustellen, ohne für die betheiligten Gemeindeglieder die Einsichtnahme besonderer Gegenstände zu beseitigen.

15. Die Gemeinden werden in der Regel den Bezirksämtern, und nur ausnahmsweise nach Verhältniß ihrer besonderen Eigenthümlichkeiten den Kreisbehörden oder den Statthaltereien unmittelbar untergeordnet.

16. Nach diesen Grundsätzen sind für jedes Land den besonderen Verhältnissen desselben entsprechende Ordnungen für die Landgemeinden und für die Städte zu bearbeiten.

Es ist bei diesen Arbeiten ferner von dem Gesichtspunkte auszugehen, daß den überwiegenden Interessen auch ein überwiegender Einfluß zugestanden und sowohl bei den Aktiv- und Passivwahlen für die Bestellung der Gemeindevorstände und Ausschüsse, als in den Gemeinde-Angelegenheiten dem Grundbesitze nach Maßgabe seiner in den Gemeindeverband einbezogenen Ausdehnung und seines Steuerwerthes, dem Gewerbsbetriebe aber in dem Verhältniße zu dem Gesammtgrundbesitze — in den Stadtgemeinden insbesondere dem Hausbesitze — dann so viel möglich den Korporazionen für geistige und materielle Zwecke das entscheidende Uebergewicht gesichert werde.

Im lombardisch-venezianischen Königreiche ist die daselbst bestehende Gemeinde-Ordnung mit dem Vorbehalte allfälliger durch Erfahrung hervorgerufener Verbesserungen aufrecht zu erhalten.

17. Das Richteramt wird im ganzen Reiche von den dazu bestellten Behörden und Gerichten nach den bestehenden Gesetzen im Namen Seiner kaiserl. königl. apostolischen Majestät ausgeübt.

18. Die Justizbeamten und Richter sind mit Wahrung ihrer Selbständigkeit bei der gesetzlichen Ausübung des Richteramtes in Absicht auf ihre sonstigen persönlichen Dienstbeziehungen nach den für die Staatsbeamten bestehenden Vorschriften zu behandeln.

19. Die Trennung der Justizpflege von den Verwaltungsbehörden soll bei den Justiz-Kollegial-Gerichten, dann den zweiten und dritten Instanzen allgemein, bei den ersten Instanzen aber im lombardisch-venezianischen Königreiche und dort, wo es als unerläßlich anerkannt wird, stattfinden.

Sonst ist bei den Einzelngerichten als ersten Instanzen die Vereinigung mit der Verwaltung im Bezirksamte anzunehmen.

Co do wewnętrznego urządzenia tychże urzędów powiatowych (zob. punkt 4.), przydanym być może według okoliczności własny urzędnik sądowy lub polityczny, w miarę, jak tego stosunki wymagają.

20. W sprawach cywilnych, tak spornych jakoteż niespornych, równie jak w sprawach karnych, istnieć będą trzy instancyje.

21. Pierwsze instancyje czysto jurydyczne, równie jak te, które oraz z polityczną administracyją jako urzędy powiatowe funkcyjonują, powołane są do sądzenia spraw cywilnych, w pewnych granicach oznaczyć się mających, do sądzenia przestępstw, i osobno określić się mających wykroczeń, do dochodzenia istoty czynu, tudzież do udzielania wszelkiej pomocy, w celu wspierania czynności sądów karnych.

22. W stosownych okręgach, i o ile można, z oględem na polityczny podział krajów, ustanowione będą sądy kolegijalne, jako pierwsze instancyje do sądzenia zbrodni i wykroczeń osobno oznaczonych; — tudzież dla wszystkich spraw prawnych, które przechodzą zakres działalności urzędów powiatowych.

23. Do sądzenia spraw cywilnych i karnych w drugiej instancyi, ustanowić należy sądy krajowe wyższe ze względem i ograniczeniem takowych na jak najsciślejszą potrzebę.

24. Jako trzecia instancyja istnieć będzie trybunał najwyższy.

25. W przypadkach przestępstw i wykroczeń, o ile ostatnie przydzielone są urzędom powiatowym, zaprowadzi się postępowanie inkwizytoryczne w formie, o ile można pojedynczej.

26. W sprawach karnych, które dochodzone być mają w sądach kolegijalnych, należy mieć przed oczyma zasadę oskarzenia, ustanowienia obrońcy dla oskarzonego, i ustności w rozprawie ostatecznej.

27. Postępowanie nie jest jawnem; wszelako przy rozprawie ustnej w pierwszej instancyi nadaje się prawo oskarzonemu, za pozwoleniem prezydenta, a równie i temuż samemu, przypuszczenia pewnej liczby słuchaczy.

28. Prokuratorstwa pośredniczyć będą w zaskarzeniu; ich zakres działania ograniczony zostanie do procesu karnego.

29. Sądy przysięgłych mają być uchylone.

30. Wyroki wydawane być mają tylko przez sędziów egzaminowanych. Formy wyroków w sprawach karnych są: „winny“ „niewinny“ „uwolniony od oskarzenia.“

31. Postępowanie w sądach krajowych wyższych i w trybunale najwyższym, jest wyłącznie pismienne.

32. Bliższe postanowienia o zakresie działania władz sądowych, zawarte będą w ustawach, w tym przedmiocie wydać się mających.

In der inneren Einrichtung dieser Bezirksämter (s. Punkt 4) kann aber nach Umständen ein eigener Gerichts- oder politischer Beamter zugetheilt werden, je nachdem die Verhältnisse es erfordern.

20. Sowohl in streitigen, als nicht streitigen Zivil- wie in Strafsachen sollen drei Instanzen bestehen.

21. Die rein juridischen, sowie die mit der politischen Verwaltung als Bezirksämter fungirenden ersten Instanzen sind für Zivilangelegenheiten inner zu bestimmenden Grenzen — für Uebertretungen und besonders zu bezeichnende Vergehen — für Erhebungen des Thatbestandes und alle Hilfeleistungen zum Behufe und zur Unterstützung der Strafgerichte berufen.

22. In angemessenen Distrikten, so viel thunlich mit Rücksicht auf die politische Eintheilung der Länder, werden Kollegialgerichte als erste Instanzen für das Richteramt über Verbrechen und besonders bezeichnete Vergehen, — dann für alle solche Rechtsangelegenheiten, welche die Grenzen der Wirksamkeit der Bezirksämter übersteigen, eingesetzt.

23. Zur Behandlung der Zivil- und Strafangelegenheiten in zweiter Instanz sind Oberlandesgerichte mit Rücksicht und Beschränkung auf das strengste Bedürfniß zu bestellen.

24. Der oberste Gerichtshof hat als dritte Instanz zu bestehen.

25. Bei Uebertretungen und Vergehen, insoferne die letzteren den Bezirksämtern zugewiesen sind, findet das inquisitorische Verfahren in möglichst einfacher Form Statt.

26. In den Strafsachen, welche von den Kollegialgerichten zu verhandeln sind, ist der Grundsatz der Anklage, der Bestellung eines Vertheidigers für den Angeklagten und der Mündlichkeit im Schlußverfahren zu beobachten.

27. Das Verfahren ist nicht öffentlich, es wird aber bei der mündlichen Verhandlung in erster Instanz dem Angeklagten, mit Bewilligung des Präsidenten, sowie dem letzteren das Recht eingeräumt, Zuhörer bis auf eine bestimmte Zahl zuzulassen.

28. Die Anklage ist durch die Staatsanwaltschaft zu vermitteln, deren Wirkungskreis auf den Strafprozeß zu beschränken ist.

29. Die Schwurgerichte sind zu beseitigen.

30. Die Urtheile sind nur von geprüften Richtern zu schöpfen. Die Urtheilsformen in Strafsachen sind „schuldig", „schuldlos", „Freisprechung von der Anklage".

31. Das Verfahren bei den Oberlandesgerichten und dem obersten Gerichtshofe ist nur schriftlich.

32. Die näheren Bestimmungen der Wirksamkeit der Gerichtsbehörden werden die hierüber zu erlassenden Gesetze enthalten.

33. Powszechna księga ustaw cywilnych zaprowadzoną będzie jako spólne prawo dla wszystkich przynależących państwa austryjackiego, także i w tych krajach, w których dotąd jeszcze nie obowiązuje, a to ze stosownemi przygotowaniami, tudzież z uwagą na właściwe stosunki takowych; równie też i ustawa karna obowięzywać będzie w całym obrębie państwa.

34. W krajach koronnych zaprowadzone zostaną osobne statuta względem dziedzicznego szlachectwa, tak stanowego, jako też połączonego z pewnem oznaczyć się mającem posiadaniem ziemskiem, niemniej względem jego prerogatyw i obowiązków, a w szczególności należy mu ułatwić ile możności fundacyję majoratów i fideikomisów. Również tam, gdzie istnieją osobne przepisy dla utrzymania całości gruntów chłopskich, takowe zachowane być winny.

35. Władzom obwodowym i namiestnikostwom dodane zostaną wydziały doradcze ze szlachty dziedzicznej posiadającej, z większych i mniejszych posiadłości ziemskich i z przemysłu, z należytem oznaczeniem przedmiotów i zakresu ich działania. Jeżeli pożądanem się okaże przybranie innych jeszcze czynników do wydziałów, należy na to zwrócić uwagę według okoliczności.

Bliższe postanowienia w tej mierze zostawione są osobnym przepisom.

36. Przy urzędach powiatowych cesarskich zwoływać należy od czasu do czasu przełożonych gmin do tegoż powiatu należących, tudzież właścicieli wielkich posiadłości ziemskich, stojących zewnątrz związku gminnego, lub ich pełnomocników, w celu naradzenia się nad sprawami własnemi.

33. Das allgemeine bürgerliche Gesetzbuch soll als das gemeinsame Recht für alle Angehörige des österreichischen Staates auch in jenen Ländern, in welchen es dermalen noch nicht Geltung hat, nach und mit den angemessenen Vorbereitungen, dann mit Beachtung der eigenthümlichen Verhältnisse derselben, eingeführt, und ebenso das Strafgesetz für den ganzen Umfang des Reiches in Wirksamkeit gesetzt werden.

34. In den Kronländern werden eigene Statute über den ständischen oder den mit einem zu bestimmenden Grundbesitze versehenen Erbadel, seine Vorzüge und Pflichten errichtet, insbesondere demselben alle thunliche Erleichterung zur Errichtung von Majoraten und Fideikommissen zugestanden werden. Bei der Bauernschaft sind dort, wo besondere Vorschriften zur Erhaltung ihrer Güterkompiexe bestehen, solche aufrecht zu erhalten.

35. Den Kreisbehörden und Staathaltereien werden berathende Ausschüsse aus dem besitzenden Erbadel, dem großen und kleinen Grundbesitze und der Industrie mit gehöriger Bezeichnung der Objekte und des Umfanges ihrer Wirksamkeit an die Seite gestellt. Insoferne noch andere Faktoren zur Beiziehung in die Ausschüsse sich als wünschenswerth darstellen, ist nach Umständen darauf Rücksicht zu nehmen.

Die näheren Bestimmungen darüber werden besonderen Anordnungen vorbehalten.

36. Bei den landesfürstlichen Bezirksämtern sollen Vorstände der einbezirkten Gemeinden und Eigenthümer des außer dem Gemeindeverbande stehenden großen Grundbesitzes oder deren Bevollmächtigten für Zusammentretungen in ihren Angelegenheiten von Zeit zu Zeit einberufen werden.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część IV.

Wydana i rozesłana dnia 4. Marca 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

IV. Stück.

Ausgegeben und versendet am 4. März 1852.

Jarhgang 1852.

9.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 16. Listopada 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część I., nr. 1, wydana dnia 7. Stycznia 1852),

mocą którego wydany zostaje porządek czynności przy kolejach żelaznych, dla wszystkich krajów koronnych.

Zważywszy naglącą potrzebę uregulowania w sposób odpowiedni tak ważnych dla dobra ogółu czynności przy kolejach żelaznych, potwierdziłem po wysłuchaniu Mojej Rady ministrów i Mojej Rady państwa, załączony porządek czynności przy kolejach żelaznych i poleciłem wykonanie jego Moim ministrom handlu i spraw wewnętrznych, każdemu w swoim zakresie.

Franciszek Józef m. p.

Schwarzenberg m. p.

Z Najwyższego rozkazu:

Ransonnet m. p.

Dyrektor kancelaryi Rady ministrów.

Załączenie do Nru 9.

Porządek czynności przy kolejach żelaznych.

I. O obowiązkach przedsiębiorstw kolei żelaznych i osób przy takowych ustanowionych.

A. Ogólne przepisy co do czynności przy kolejach.

§. 1.

a) O pozwoleniu otworzenia kolei.

Jeżeli ukończona jest budowa nowej kolei żelaznej, czyli też części takowej, bądź ona jest koleją rządową, bądź prywatną, do której zbudowania w swoim czasie pozwolenie było uzyskane, bądź ona zostaje pod bezpośrednim kierunkiem administracyi państwa, bądź też osób prywatnych, a oraz jeżeli kolej ta lub część jej ma być otworzona dla obrotu, potrzebnem jest osobne pozwolenie c. k. Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych.

§. 2.

b) O warunkach do tego potrzebnych.

W celu uzyskania powyższego pozwolenia, obowiązana jest przy kolejach rządowych, władza do tego powołana, przy kolejach zaś prywatnych winno przedsiębiorstwo wykazać i udowodnić przez wysłaną na ten cel komisyję, przy której także obecnym będzie wysłany umyślnie urzędnik tego namiestnikostwa, w którego okręgu znajduje się kolej żelazna lub część takowej, iż ze

9.

Kaiserliche Verordnung vom 16. November 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, I. Stück, Nro. 1, ausgegeben am 7. Jänner 1852),

mit welcher eine Eisenbahn-Betriebs-Ordnung für alle Kronländer erlassen wird.

Bei der dringenden Nothwendigkeit, den für das allgemeine Wohl so wichtigen Betrieb der Eisenbahnen auf angemessene Weise zu regeln, habe Ich nach Vernehmung Meines Ministerrathes und nach Anhörung Meines Reichsrathes, die angeschlossene Eisenbahn-Betriebs-Ordnung zu genehmigen und Meine Minister des Handels und des Innern, jeden in seinem Bereiche, mit deren Vollziehung zu beauftragen befunden.

Franz Joseph m. p.

F. Schwarzenberg m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung:

Ransonnet m. p.

Kanzlei-Direktor des Ministerrathes.

Beilage zu Nr. 9.

Eisenbahn-Betriebs-Ordnung.

I. Verpflichtungen der Eisenbahn-Betriebs-Unternehmungen und ihrer Angestellten.

A. Allgemeine Vorschriften für den Bahnbetrieb.

§. 1.

a) Bewilligung zur Eröffnung der Bahn.

Wenn der Bau einer neuen Eisenbahn oder einer Strecke derselben, sie mag eine Staatseisenbahn oder eine Privatbahn seyn, zu deren Errichtung seinerzeit die Bewilligung ertheilt wurde, sie mag von der Staatsverwaltung unmittelbar, oder mittelst Privatpersonen betrieben werden, nach dem von den Behörden genehmigten Projekte vollendet ist, und die Bahn oder deren Strecke dem Verkehre eröffnet werden will, so ist die besondere Bewilligung des k. k. Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten erforderlich.

§. 2.

b) Bedingungen hiezu.

Zum Behufe der Erwirkung dieser Bewilligung muß bei Staatsbahnen von der hiezu berufenen Behörde, bei Privatbahnen von der Betriebs-Unternehmung ausgewiesen und durch eine eigene, zu diesem Zwecke abgesendete Kommission, welcher auch ein Abgeordneter der Statthalterei, in deren Bereich die Eisenbahn oder Eisenbahnstrecke gehört, beiwohnt, konstatirt werden, daß vermöge der Konstrukzionsart der Bahn, und

względu na konstrukcyję kolei, tudzież ze względu tak na stan, w jakim się znajdują przedmioty do obrotu potrzebne, jak na ilość takowych, oczekiwać można z pewnością, iż obrót będzie regularny, nieprzerwany i bezpieczny.

W szczególności więc wykazane być musi w tej mierze:

a) iż kolej i budynki do niej należące, zbudowane są według obowiązujących praw i przepisów bezpieczeństwa i zdrowia;

b) iż kolej zaopatrzona jest w środki potrzebne do utrzymywania jazdy, a to w stanie i ilości należytej;

c) iż wzięto wzgląd należyty na to, co jest potrzebnem do uniknienia przypadków nieszczęśliwych;

d) iż środki służące w razie nieszczęścia do pomocy, ratunku i uchylenia większych niebezpieczeństw, znajdują się w dostatecznej liczbie i w należytym stanie;

e) iż kolej zaopatrzona jest w osoby ukwalifikowane (urzędników i sług), potrzebne do regularnego ruchu, tudzież, iż takowi otrzymali potrzebne przepisy służbowe i instrukcyje.

§. 3.

c) O utrzymaniu kolei i środków ruchu. O ustanowieniu urzędników i sług.

Każda kolej lub część jej, która otrzymała pozwolenie do otworzenia obrotu, musi być zawsze utrzymywaną w stanie dobrym, zdolnym do odbywania jazdy — tak, iż po niej jeździć można bezpiecznie, z największą w §. 6. wspomnianą szybkością; niedostatki i szkody, równie jak przeszkody, stojące w drodze nieprzerwanemu ruchowi, winny być zatem usunięte jak najrychlej.

Równie też utrzymywać należy w stanie dobrym, do użycia przydatnym, i zapewniającym zupełne bezpieczeństwo w obrocie, wszelkie należące do kolei budynki, odpowiednie potrzebie lokalności magazynowe, sprzęty i przyrządy, środki do jazdy (w liczbie potrzebnej do odbywania jazd oznaczonych), równie jak wszelkie inne potrzeby, wspomnione w §. 2.

W końcu znajdować się winno personale do czynności potrzebne, zawsze w należnej liczbie, winno mieć przymioty przepisane, i być utrzymywane zawsze w znajomości przepisów służbowych i instrukcyj; należy mu też oddać do rozporządzenia wszelkie środki ruchu tak dalece, ażeby prowadzenie czynności i wypełnianie obowiązków nań włożonych odbywać się mogło w należytym porządku, z regularnością i bezpieczeństwem.

der Beschaffenheit und Menge der für den Bahnbetrieb vorhandenen Gegenstände, ein regelmäßiger, ungestörter und sicherer Betrieb mit vollem Grunde erwartet werden kann.

Insbesondere muß daher zu dem gedachten Behufe nachgewiesen seyn:

a) daß die Bahn, und die dazu gehörigen Gebäude, den dießfälligen Sicherheits- und Sanitätsgesetzen und Vorschriften entsprechend gebaut erscheinen;

b) daß die Bahn mit den nöthigen Fahrbetriebsmitteln in gehöriger Beschaffenheit und Menge versehen sei;

c) daß für die Erfordernisse zur Verhütung von Unglücksfällen die nöthige Vorsorge getroffen sei;

d) daß die bei etwa eintretenden Unglücksfällen zur Unterstützung, Rettung und Abwendung größerer Gefahren dienlichen Mittel in hinreichender Menge und gehöriger Beschaffenheit vorhanden seien;

e) daß die Bahn mit den zu einem geordneten Betriebe nöthigen, gehörig qualifizirten Angestellten (Beamten und Dienern) versehen sei und daß dieselben bereits die nöthigen Dienstesvorschriften und Instrukzionen erhalten haben.

§. 3.

c) Erhaltung der Bahn und der Betriebsmittel. Anstellung der Beamten und Diener.

Jede Bahn oder Bahnstrecke, für welche die Bewilligung zum Betriebe ertheilt worden ist, muß stets im guten fahrbaren Zustande erhalten werden, — so daß sie mit der größten im §. 6 erwähnten Geschwindigkeit ohne Gefahr befahren werden kann; die entstehenden Mängel und Schäden, so wie die dem ungestörten Betriebe entgegenstehenden Hindernisse müssen daher so schleunig als möglich beseitiget werden.

Ebenso müssen die zur Bahn gehörigen Gebäude, die dem Bedarfe entsprechenden Magazinslokalitäten, Geräthschaften und Herstellungen, die Fahrmittel (mit der zur Vollziehung der festgesetzten Fahrten nöthigen Anzahl), dann überhaupt alle, im §. 2 erwähnten sonstigen Erfordernisse, stets in einem guten, zur Benützung geeigneten und die volle Sicherheit des Betriebes verbürgenden Zustande erhalten werden.

Endlich muß das Betriebspersonale stets in gehöriger Anzahl vorhanden, mit den erforderlichen Eigenschaften versehen und mit den Dienstesvorschriften und Instrukzionen bekannt erhalten werden, und müssen demselben alle Mittel des Betriebes dergestalt zur Verfügung gestellt seyn, daß die Geschäftsführung und die Erfüllung der diesem Personale obliegenden Verpflichtungen mit der gehörigen Ordnung, Regelmäßigkeit und Sicherheit stattfinden kann.

§. 4.

Porządek jazdy, taryfy i warunki postępowania.

Przedsiębiorstwa kolei żelaznych obowiązane są ogłosić następujące obwieszczenia:

1. Porządek jazdy, w którym oznaczone być mają jak najdokładniej godziny odjazdu i zwyczajny czas przybycia na różnych stacyjach.

2. Taryfę cen jazdy dla osób i rzeczy.

3. Postanowienia co do przyjmowania osób, co do przepisów względem dokumentów, potrzebnych do podróży, w które się zaopatrzyć winny, co do zachowania się podróżnych przed jazdą, podczas jazdy i po ukończeniu takowej, tudzież co do przyjmowania rzeczy zdolnych do przewożenia, co do dokumentów, jakie wraz z niemi oddane być mają; co do odpowiedzialności za takowe, w końcu co do wydania i wręczenia rzeczy przewozowych. W postanowieniach o obrocie osób i rzeczy, powinien być także wyrażony czas odstawienia rzeczy przyjętych do przewiezienia.

Porządek jazdy, taryfy oznaczające cenę jazdy i przesełek towarów, tudzież postanowienia co do obrotu osób i rzeczy, należy przybić oprócz tego po wszystkich dworcach kolei dla powszechnej wiadomości.

§. 5.

Porządek jazdy, taryfy oznaczające cenę jazdy i przesełek towarów, tudzież postanowienia co do obrotu osób i rzeczy, winny być przestrzegane starannie przez cały czas, na który ogłoszone zostały i w szczególności należy dotrzymywać oznaczonych godzin odjazdu i czasu jazdy, jeżeli nie zachodzą przeszkody nieprzewidziane i do zwalczenia niepodobne; w końcu także należy dotrzymywać naznaczonego czasu dostawienia, o ile nieprzewidziane i niepokonalne przeszkody nie stanęły w drodze. Rzeczy przyjęte, przesełane być winny w tym porządku, w którym oddane zostały, nie dając pierwszeństwa jednej stronie nad drugą.

§. 6.

Co do czasu, w jakim się jazda odbywać winna, nie wolno jechać z większą szybkością jak tylko z taką, ażeby pociągi, służące do przewożenia osób, odbywały w godzinie przestrzeń 7 mil (milę po 4000 sążni wied. licząc), pociągi zaś, któremi tylko ciężary przewożone bywają, 5 mil takich.

Rzeczoną tę najwyższą szybkości miarę, należy wszelako zmniejszyć wtenczas, jeżeli tego w ogólności wymagają okoliczności, zachodzące przy kolei, lub jeżeli wypadki, wydarzające się przy pojedynczych jazdach wymagają umiarkowania (§. 33).

§. 4.

d) Fahrordnung, Tarife und Aufnahmsbedingungen.

Die Eisenbahnunternehmungen sind verpflichtet, folgende Bekanntmachungen zu erlassen:

1. Eine Fahrordnung, in welcher die Abfahrtsstunden und die gewöhnliche Ankunftszeit an den verschiedenen Stazionen so genau als thunlich festzusetzen sind.

2. Einen Fahrpreistarif für Personen und Sachen.

3. Endlich die Bestimmungen über die Aufnahme der Personen, und die Vorschriften über die Reiseurkunden, mit welchen sie sich zu versehen haben, über das Verhalten der Reisenden vor, während und bei Beendigung der Fahrt; dann über die Auf- und Uebernahme der zur Beförderung geeigneten Sachen, und über die Urkunden, mit welchen sie begleitet seyn müssen, über die Haftung für dieselben, und endlich über die Erfolglassung und Uebergabe der beförderten Sachen. In den Bestimmungen über den Personen- und Sachenverkehr ist auch die Lieferzeit für die zur Beförderung übernommenen Güter festzusetzen.

Die Fahrordnung, die Fahrpreis- und Frachtentarife und die Bestimmungen über den Personen- und Sachenverkehr sind überdieß in allen Bahnhöfen und auf allen Aufnahmsstazionen zur allgemeinen Einsicht anzuheften.

§. 5.

Die Fahrordnung, Fahrpreis- und Frachtentarife, sowie die Bestimmungen über den Personen- und Sachenverkehr sind während der Zeit, für welche sie erlassen worden, sorgfältig zu beobachten; insbesondere sind die festgesetzten Abfahrtsstunden und die Fahrzeit, wenn nicht unvorhergesehene und nicht zu beseitigende Anstände daran hindern, genau einzuhalten; endlich ist die für die Beförderung der Güter festgesetzte Lieferzeit, in soferne nicht unvorhergesehene und unabwendbare Hindernisse eingetreten sind, pünktlich zu beobachten. Die aufgenommenen Gegenstände sind in der Ordnung wie sie aufgegeben werden, ohne Bevorzugung einer Parthei auch wirklich zu befördern.

§. 6.

In Bezug auf die Beförderungszeit darf keine größere Fahrgeschwindigkeit stattfinden, als eine solche, mittelst welcher Züge, die zur Beförderung von Personen dienen, eine Wegeslänge von 7 Meilen (die Meile zu 4000 Wiener Klafter gerechnet), und die Züge, mit welchen bloß Lasten befördert werden sollen, eine Wegeslänge von 5 solchen Meilen in der Stunde zurücklegen.

Dieses höchste Ausmaß der Geschwindigkeit ist jedoch zu verringern, wenn es überhaupt die Verhältnisse der Bahn oder einer Bahnstrecke nothwendig machen, oder wenn insbesondere die bei einzelnen Fahrten sich ergebenden Ereignisse die Mäßigung gebieten. (§. 33.)

Personale czynnemu przy jazdach należy dokładnie oznaczyć przypadki, w których szybkość zmniejszyć potrzeba.

Administracyja państwa czyni sobie zresztą to zastrzeżenie, iż zaprowadzi zmiany co do rzeczonego rozporządzenia względem największej szybkości jazdy, (a to, albo w ogólności, albo co do pewnej szczególnej kolei), jeżeli podobna zmiana ze względu na poczynione doświadczenia, na postępy w konstrukcyi budowy zwierzchniej i maszyneryi, tudzież na usposobienie pewnych lokomotywów, wykaże się pożyteczną i pożądaną.

§. 7.

Zmiany w porządku jazdy i w taryfach, równie jak zmiany w postanowieniach co do obrotu osób i rzeczy, należy podać do publicznej wiadomości, na 14 dni przedtem zanim wejdą w wykonanie.

Równie należy ogłosić publicznie sprowadzone przez nieprzewidziane wypadki na czas niejaki całkowite lub częściowe zamknięcie przyjmowania.

§. 8.

Przedsiębiorstwa kolei żelaznych obowiązane są także przewozić w czasie należytym wszystkie osoby, czyniące zadosyć warunkom przyjmowania, tudzież wszystkie rzeczy oddane na kolej pod warunkami oznaczonemi, o ile środki potrzebne do utrzymywania ruchu wystarczają i jeżeli nie zajdą nieprzewidziane i niepokonalne przeszkody.

§. 9.

Osoby, znajdujące się w stanie pijaństwa, dające zgorszenie spółtowarzyszom podróży nieprzyzwoitem postępowaniem swem, i nie chcące się poddać rozporządzeniom porsonale dozorującego i towarzyszącego pociągowi, nakazanym względami bezpieczeństwa, jakoteż takie, które noszą na sobie widoczne znamiona choroby ciężkiej, lub których stan zdrowia towarzyszom podróży przykrość nieochybnie sprawićby mógł, mogą być wyłączone od przyjęcia, a względnie od dalszego przewozu.

Wszelako zostawiona jest przedsiębiorstwom wolność przewozić także wspomnione ostatnie dwie klasy osób, jeżeli przewóz odbywa się w miejscach odosobnionych, a w razie potrzeby pod dozorem.

§. 10.

Osobnemi przepisami będzie ustanowionem, pod jakiemi warunkami transportowani być muszą na kolejach żelaznych winowajcy skazani, lub osoby schwytane i ujęte, albo pod dozorem zostające, wraz z personale do dozoru im dodanem.

Die Fälle, in welchen die Geschwindigkeit zu mäßigen ist, sind dem Betriebspersonale in den Dienstesvorschriften genau vorzuzeichnen.

Die Staatsverwaltung behält sich übrigens vor, Aenderungen in Betreff dieser Anordnung über die größte Fahrgeschwindigkeit (u. z. entweder im Allgemeinen, oder rücksichtlich einer besonderen Bahn) eintreten zu lassen, wenn eine solche Aenderung mit Rücksicht auf die gemachten Erfahrungen, die Fortschritte in der Konstrukzion des Oberbaues und im Maschinenwesen, und die Beschaffenheit gewißer Lokomotive sich als räthlich und wünschenswerth darstellen sollte.

§. 7.

Aenderungen der Fahrordnung und der Tarife, so wie Aenderungen in den Bestimmungen über den Personen- und Sachenverkehr sind 14 Tage früher, als sie in Wirksamkeit zu treten haben, zur öffentlichen Kenntniß zu bringen.

Auch die, durch unvorhergesehene Ereignisse etwa für eine Zeit nothwendige, gänzliche, oder theilweise Sperrung der Aufnahme ist öffentlich kund zu machen.

§. 8.

Die Eisenbahnunternehmungen sind verpflichtet, alle Personen, welche die Aufnahmsbedingungen erfüllen, und alle unter den festgesetzten Bedingungen der Bahn übergebenen Sachen, soweit es die Betriebsmittel möglich machen, und nicht ganz unvorhergesehene und unabwendbare Störungen eintreten, auch zu gehöriger Zeit wirklich zu befördern.

§. 9.

Bloß diejenigen Personen, welche sich im Zustande der Trunkenheit befinden, durch Verletzung des Anstandes den Mitreisenden ein Aergerniß geben, den durch Sicherheits-Rücksichten gebotenen Anordnungen des Aufsichts- und Zugbegleitungspersonales sich nicht fügen wollen, oder welche mit auffallenden äußeren Merkmalen einer bedenklichen Krankheit behaftet sind, oder deren Zustand den Mitreisenden offenbar beschwerlich fallen muß, können von der Aufnahme und beziehungsweise von der weiteren Fahrt ausgeschlossen werden.

Doch bleibt es den Unternehmungen unbenommen, auch die zuletzt erwähnten 2 Klassen von Individuen zu befördern, wenn die Beförderung in abgesonderten Räumen und nöthigenfalls unter Aufsicht stattfindet.

§. 10.

Unter welchen Modalitäten Sträflinge, oder in Verhaft oder Gewahrsam genommene, oder unter polizeiliche Aufsicht gestellte Personen sammt dem dieselben begleitenden Aufsichtspersonale auf Eisenbahnen befördert werden müssen, wird durch besondere gesetzliche Vorschriften bestimmt.

§. 11.

W każdym dworcu kolei i na każdej stacyi, gdzie się podróżnych przyjmuje, winny się znajdować w lokalnościach, przeznaczonych do przyjmowania pasażerów, książki należycie paginowane, opatrzone pieczęcią dyrekcyi kierującej ruchem, wyciśniętą na szpagacie przewleczonym przez pojedyncze karty, w które podróżni wpisywać mogą zażalenia swoje, z dołożeniem nazwiska, stanu zamieszkania zażalającego się.

§. 12.

Przedsiębiorstwa kolei żelaznych winny mieć staranie o to, ażeby rzeczy przyjęte do przewozu, uchronione były w czasie transportu od wpływów szkodliwych.

Części do sztuk ogniowych należące, preparaty piorunujące, proch do strzelania i materyje eksplodujące, wyłączone są od przewozu pociągami osobowemi.

Także kapsułki zapalne, zapałki frykcyjne i inne drewienka palne, tudzież wszelkie materyje zajmujące się łatwo przez tarcie, jakoteż płyny, które przez wycieknięcie, a w ogóle rzeczy, które swą właściwością innym przedmiotom szkodliwemi stać się mogą, nie wolno przesełać pociągami osobowemi, jak tylko wyjątkowo i jedynie z zachowaniem szczególnych przepisów w tej mierze istniejących. Oprócz tego wolno takie rzeczy przewozić tylko pociągami ciężarowemi; takowe oddawać należy na kolej z deklaracyją dokładną, osobno od innych rzeczy i z osobnemi listami frachtowemi i przy ich transporcie zachować należy w ogóle wszystkie potrzebne ostrożności.

§. 13.

Broni nabitej w powszechności pod żadnym pozorem nie wolno ani brać z sobą, ani też przesełać koleją. Konduktorowie mają prawo przejrzenia broni na kolej oddanej lub z sobą wziętej.

Przy transporcie osób wojskowych, żandarmów i innych organów bezpieczeństwa, kiedy żołnierze wraz z innymi podróżnymi jeden i ten sam wóz zajmować muszą, winien komendant ich, zaraz przed wsiadaniem w obecności urzędników, czynnych około ruchu kolei, dać przekonanie przez wepchnięcie stempla w rurę, że broń nie jest nabitą.

Przy większych zaś transportach wojska, dla których zamówione zostaną osobne pociągi lub zupełnie oddzielne wagony, organa czynne około ruchu kolei nie powinny się wdawać w dochodzenie czy broń jest nabitą lub nie; należy przeciwnie pozostawić wyłącznie rozporządzeniu władzy wojskowej, której to dotycze, w jakim stanie znajdować się winna broń takich transportów w czasie przewozu koleją żelazną.

§. 11.

In jedem Banhofe und auf jeder Aufnahmsstazion sind in den Aufnahmslokalitäten für Passagiere gehörig paginirte, mit dem Siegel der Betriebsdirekzion auf dem durch die einzelnen Blätter durchzogenen Bindfaden versehene Beschwerdebücher aufzulegen, in welchen von den Reisenden allfällige Beschwerden, unter Angabe des Namens, Standes und Wohnortes des Beschwerdeführers eingetragen werden können.

§. 12.

Die Eisenbahnunternehmungen haben Vorsorge zu treffen, daß zur Beförderung übernommene Güter während des Transportes vor schädlichen Einflüssen gehörig verwahrt werden.

Feuerwerkskörper, Knallpräparate, Schießpulver und explodirende Stoffe sind von der Beförderung mit Personenzügen ausgeschloßen.

Auch Zündhütchen, Reib= und Zündhölzchen und andere durch Reibung leicht entzündliche Stoffe, dann Flüssigkeiten, die durch Ausrinnen, oder überhaupt Sachen, die durch ihre Beschaffenheit anderen Gegenständen verderblich werden könnten, dürfen bloß mit Beobachtung der dießfalls vorgezeichneten besonderen Vorsichten und bloß ausnahmsweise mit Personenzügen befördert werden. Außerdem ist die Beförderung solcher Gegenstände nur bloß mit den Lastzügen gestattet; sie sind unter einer genauen Erklärung abgesondert von anderen Sachen und mit eigenen Frachtbriefen aufzugeben, und es müssen bei deren Versendung überhaupt alle nöthigen Vorsichten angewendet werden.

§. 13.

Geladene Gewehre dürfen in der Regel unter keinerlei Vorwande mitgenommen oder sonst auf der Bahn befördert werden. Die Kondukteure sind befugt, die aufgegebenen oder mitgenommenen Gewehre zu untersuchen.

Bei Beförderung von Militärpersonen, Gensd'armen oder sonstigen Sicherheitsorganen, bei welchen die Mannschaft mit anderen Reisenden einen und denselben Wagen einnehmen muß, hat der Kommandant derselben unmittelbar vor dem Einsteigen in Gegenwart eines Betriebsbeamten durch Einstoßen des Ladstockes in den Lauf die Ueberzeugung zu geben, daß die Gewehre ungeladen sind.

Bei größeren Militärtransporten aber, für welche eigene Trains, oder doch ganz abgesonderte Waggons bestellt werden, ist auf eine Untersuchung, ob die Gewehre sich in geladenem oder in ungeladenem Zustande befinden, von Seite der Betriebsorgane nicht zu dringen, und es muß lediglich der Anordnung der betreffenden Militärbehörde anheimgestellt bleiben, in welchem Zustande sich die Gewehre solcher Transporte während der Fahrt auf der Eisenbahn befinden sollen.

§. 14.

e) Instrukcyja dla urzędników i sług.

Instrukcyje, w które zaopatrzeni być mają urzędnicy i słudzy, ustanowieni do pełnienia czynności około ruchu kolei, winny leżeć gotowe do przejrzenia dla każdego w każdym dworcu kolei i na każdej stacyi, gdzie się podróżnych przyjmuje.

§. 15.

Osoby ustanowione przez przedsiębiorstwo, mające styczności z publicznością, obowiązane są obchodzić się z nią przyzwoicie i skromnie.

Ci, którzy są przeznaczeni do strażowania kolei, równie jak ci, co do znoszenia się z publicznością są postanowieni, winni są pełnić służbę w sukni służbowej lub odznaczać się szczególnem jakiem znamieniem.

§. 16.

f) O przerwach w ruchu kolei i wypadkach.

Jeżeli przez wydarzenia elementarne, lub inne nadzwyczajne zdarzenia, przerwaną zostanie regularność ruchu, lub obrót zupełnie ustanie, wówczas dyrekcyje kierujące czynnościami ruchu winny starać się o to, ażeby z jak największym pośpiechem użyć środków należytych i poczynić kroki odpowiednie, prowadzące do tego, ażeby przyczynę przeszkody lub przerwy usunąć, a przeszkodę lub przerwę ile możności sprawić jak najkrótszą.

Jeżeli w takich wypadkach zachodzą okoliczności tego rodzaju, iż miejscami poczta i podróżni na kolei przewożeni być nie mogą, natenczas dyrekcyje około czynności ruchu obowiązane starać się według możności, ażeby pocztę i podróżnych w inny sposób dalej przewieźć.

Jak dalece w takim razie zwrócona być winna zapłacona cena jazdy, i kto ponosić winien koszta dalszego przewozu, o tem stanowią warunki przyjmowania i przepisy niniejszego prawa co do odpowiedzialności przedsiębiorstw kolei żelaznych.

§. 17.

Przedsiębiorstwa kolei i dyrekcyje obowiązane są przy prowadzeniu ruchu, używać wszelkich środków, jakie tylko podają na rękę doświadczenie i umiejętność, ażeby ustrzedz nieszczęścia i zapobiedz takowemu.

§. 18.

Gdyby pomimo tego wydarzył się nieszczęśliwy wypadek, wówczas wszystkie osoby, ustanowione przy kolei, obowiązane są pod ciężką odpowiedzialnością, według możności przyjść w pomoc nieszczęśliwym i użyć wszelkich środków, ażeby nieszczęściu i jego dalszemu postępowi, o ile tylko można, tamę położyć.

§. 14.

e) Instrukzion der Beamten und Diener.

Diese Instrukzionen, mit denen die zur Besorgung des Bahnbetriebes anzustellenden Beamten und Diener (§. 3) versehen seyn müssen, haben in jedem Bahnhofe und auf jeder Aufnahmsstazion zu Jedermanns Einsicht bereit zu liegen.

§. 15.

Die Angestellten einer Bahnunternehmung, welche mit dem Publikum verkehren, haben demselben stets mit Anstand und Bescheidenheit zu begegnen.

Sowohl jene, welche zur Bewachung der Bahn berufen sind, als auch die zum Verkehre mit dem Publikum Bestimmten, haben den Dienst jederzeit in der Diensteskleidung, oder mit einem besonderen Abzeichen versehen, zu verrichten.

§. 16.

f) Betriebsstörungen und Unglücksfälle.

Wenn durch Elementar-Ereignisse oder sonstige außerordentliche Vorkommnisse die Regelmäßigkeit des Verkehres gestört, oder der Verkehr gänzlich unterbrochen wird, haben die Betriebsdirekzionen dafür zu sorgen, daß mit der zuläßigsten Beschleunigung die gehörigen Mittel ergriffen, und die entsprechenden Anstalten getroffen werden, welche geeignet sind, die Ursache der Störung oder Unterbrechung zu beseitigen, und die möglichste Abkürzung der Störung oder Unterbrechung zu erzielen.

Sind bei derlei Vorkommenheiten die Umstände von der Art, daß die Beförderung der Post und der Reisenden streckenweise auf der Bahn nicht ausführbar ist, so haben die Betriebsdirekzionen nach Thunlichkeit für die anderweitige Beförderung der Post und der Reisenden Sorge zu tragen.

In wiefern in einem solchen Falle eine Zurückzahlung des erlegten Fahrpreises stattzufinden, und wer die Kosten der Weiterbeförderung zu tragen habe, ist nach den Aufnahmsbestimmungen und nach den Vorschriften dieses Gesetzes über die Haftung der Betriebsunternehmungen zu beurtheilen.

§. 17.

Die Betriebsunternehmungen und Direkzionen sind verpflichtet, alle Mittel, welche Erfahrung und Wissenschaft an die Hand geben, bei dem Betriebe anzuwenden, um Unglücksfälle zu verhüthen und denselben vorzubeugen.

§. 18.

Sollte sich dessenungeachtet ein Unglücksfall ereignen, so sind alle Angestellten der Bahn unter strenger Verantwortung verpflichtet, den Verunglückten nach Möglichkeit die nöthige Hilfe angedeihen zu lassen und alle Mittel anzuwenden, um dem erfolgten Uebel und dessen weiterer Verbreitung möglichst Einhalt zu thun.

§. 19.

g) O odpowiedzialności.

Przedsiębiorstwa ruchu odpowiedzialnemi są za uszkodzenia osób i rzeczy, zrządzone tak przez własną winę, jakoteż przez winę swych urzędników:

1. w myśl przyjętego zobowiązania, i stosownie do osobnych rozporządzeń prawnych, co do tejże odpowiedzialności obowiązujących;

2. w braku takowych, według postanowień powsz. księgi ust. cywil. o wynagrodzeniu szkody.

§. 20.

Przedsiębiorstwa odpowiadają za wystawienie i utrzymywanie wszystkich przyrządów, które według uznania właściwych władz politycznych, tak co się tycze dróg, mostów, przechodów, przewozów, ogrodzeń i t. p., lub co do innych budynków przez prowadzenie i czynności kolei stały się potrzebnemi.

§. 21.

h) O usposobieniu lokomotywów.

Lokomotywy, mające być użytemi na kolejach żelaznych, wtedy dopiero mogą odbywać czynność na kolei, kiedy poddane zostały pod rozpoznanie techniczno-politycznej komisyi, złożonej z urzędników inspekcyi jeneralnej (§. 75) władzy bezpieczeństwa, tudzież technika, przybranego przez tęż władzę, i w skutku tego rozpoznania uznane zostały za odpowiednie. W ogólności trzymać się należy obowiązujących równoczesnych powszechnych o bezpieczeństwie przepisów.

§. 22.

i) Wozy dla osób i rzeczy.

Wszystkie wozy dla osób winny być zaopatrzone sprężynami odpowiedniemi i elastycznemi buforami (odbijaczami); winny być także w ostatniej klasie opatrzone oknami, otwierać się powinny ze środka bez wszelkiej trudności; wszelako przy wozach mających drzwi po dłuższej stronie, winny się znajdować przy nich zamknięcia podwójne.

Kiedy się jazda odbywa w nocy, lub w ciemności, należy stosownie oświecić wnętrze wszystkich wagonów osobowych.

§. 23.

Na każdym wozie do transportu rzeczy przeznaczonym, należy w sposób widoczny i trwały oznaczyć jego własny ciężar, równie jak ciężar, jakim obładowany być może.

§. 24.

Oprócz regularnych, po każdym przewozie nastąpić mających rewizyj wozów transportowych, obowiązane są dyrekcyje rewidować peryjodycznie wozy

§. 19.

g. Haftung.

Die Betriebsunternehmungen haften für die durch eigenes, oder durch Verschulden ihrer Beamten und Diener an Personen und Sachen zugefügten Beschädigungen:

1. im Sinne der eingegangenen Verbindlichkeiten und nach den über diese Haftung bestehenden besonderen gesetzlichen Anordnungen;
2. in Ermanglung solcher nach den Bestimmungen des allgem. bürgerlichen Gesetzbuches über Schadenersatz.

§. 20.

Die Betriebsunternehmungen haften für die Herstellung und Erhaltung aller Anlagen, welche nach dem Erkenntniße der kopetenten politischen Behörde an Wegen, Brücken, Durchlässen, Ueberfahrten, Einfriedungen u. s. w, oder sonstigen Bauten durch die Anlage und den Betrieb der Bahn nothwendig geworden sind.

§. 21.

b) Beschaffenheit der Lokomotive.

Die auf Eisenbahnen zu verwendenden Lokomotive dürfen erst dann in Betrieb gesetzt werden, nachdem sie der technisch-polizeilichen Prüfung von einer aus Beamten der General-Inspekzion (§. 75), der Sicherheitsbehörde und eines von der letzteren beizuziehenden Technikers bestehenden Kommission unterworfen, und in Folge dieser Prüfung für zuläßig befunden worden sind. Ueberhaupt ist sich an die allgemeinen jeweiligen Sicherheits-Bestimmungen zu halten.

§. 22.

i) Personen- und Güterwagen.

Alle Personenwagen sollen mit entsprechenden Federn nnd elastischen Buffern versehen seyn; dieselben müssen selbst in der mindesten Klasse mit Fenstern verwahrt, von Innen ohne große Beschwerde zu eröffnen, jedoch bei Wagen mit Thüren an der Längenseite mit einem doppelten Verschluße verwahrt seyn.

Bei Nacht- oder anderen Fahrten in der Dunkelheit ist das Innere sämmtlicher Personenwaggons angemessen zu beleuchten.

§. 23.

An jedem Güterwagen ist das eigene Gewicht desselben, sowie das Gewicht, mit welchem derselbe beladen werden darf, sichtbar und dauerhaft zu bezeichnen.

§. 24.

Außer der nach jeder Fahrt stattfindenden regelmäßigen Untersuchung der Transportswagen, sind die Betriebs-Direkzionen zur periodischen Revision der Transports-

transportowe, przyczem koła i pokłady zdjąć należy; winny są także prowadzić o tej czynności rejestra, z których dokładną wiadomość powziąć można o czasie, kiedy rewizyja była przedsięwziętą, tudzież o stanie, w jakim znalezione były, i o reperacyi na nich zarządzonej.

Dla tego każdy wóz winien być naznaczony liczbą porządkową.

§. 25.

k) O zestawieniu pociągów.

Nawet w stosunkach, z położenia i gruntu miejscowości pomyślnych, nie może iść więcej jak 200 osi w jednym pociągu z szybkością, przeznaczoną dla pociągów ciężarowych nie więcej zaś jak 100 osi z szybkością wyznaczoną dla pociągów osobowych.

§. 26.

Przy każdym pociągu powinna się znajdować liczba przepisana instrukcyją silnie działających hamulców ze względem na pochyłości kolei i ładunek pociągu.

§. 27.

Przy każdym pociągu należy przez wzgląd na bezpieczeństwo, stosownie zestawiać wozy osobowe i ciężarowe. Między maszyną a pierwszym wozem osobowym powinien się znajdować najmniej jeden wóz nie mający osób.

Po dokonanem zestawieniu pociągu, należy uczynić rewizyę jego według instrukcyi.

Drzewo podłużne nie może być w żadnym razie transportowane tym samym pociągiem.

§. 28.

Tender (wóz zasobowy) musi się znajdować na czele pociągu, wyjąwszy w razie potrzeby. Tylko w razach potrzeby wolno odstąpić od tego przepisu; wtenczas wolno jechać tylko z połową szybkości oznaczonej w §. 6.

§. 29.

Z reguły tender nie powinien poprzedzać lokomotywu; a to tylko wyjątkowo stać się może, jeżeli lokomotyw pomocniczy wysłanym zostanie naprzeciw pociągu, tudzież przy pociągach używanych do pracy, przy rewizyi kolei, w dworcach kolei żelaznej, przy grzaniu kotła lokomotywowego.

§. 30.

Bez szczególnego pozwolenia nie wolno, oprócz osób ze służby do tego przeznaczonych, nikomu jechać na lokomotywie.

§. 31.

Nie dozwala się w bezpośrednim związku z pociągami, któremi jadą osoby, suwać naprzód wozu transportowego dla złamania gołoledzi, lub pługu do odgarnywania śniegu.

wagen, wobei auch die Räder und Lager abgenommen werden müssen, verpflichtet und gehalten, hierüber Register zu führen, aus welchen die Zeit der stattgefundenen Revision, der jedesmalige vorgefundene Zustand und die vorgenommenen Reparaturen deutlich ersehen werden können.

Jeder Wagen muß deßhalb mit einer Ordnungszahl bezeichnet seyn.

§. 25.

k) Zusammenstellung der Züge.

Selbst bei günstigen Terrainverhältnißen dürfen bei Anwendung der Lastzugsgeschwindigkeit nicht mehr als 200, bei Anwendung der Personenzugsgeschwindigkeit nicht mehr als 100 Achsen in einem Zuge gehen.

§. 26.

Bei jedem Zuge muß mit Rücksicht auf die Neigung der Bahn und die Belastung des Zuges, die instrukzionsmäßig vorgeschriebene Anzahl kräftig wirkender Bremsenvorrichtungen vorhanden seyn.

§. 27.

Bei jedem Zuge müssen die Personen- und Lastwagen mit Rücksicht auf die Sicherheit angemessen gereihet werden. Zwischen der Maschine und dem ersten Personenwagen muß wenigstens Ein Wagen ohne Personen eingeschaltet werden.

Nach der geschehenen Zusammenstellung des Zuges hat jedesmal die instrukzionsmäßige Revision desselben stattzufinden.

Langholz darf nie mit Personen in demselben Zuge befördert werden.

§. 28.

Die arbeitende Maschine muß, Nothfälle ausgenommen, sich an der Spitze des Zuges befinden. Nur im Nothfalle ist das Gegentheil gestattet, dann darf höchstens aber nur die halbe, im §. 6 bezeichnete Geschwindigkeit angewendet werden.

§. 29.

Der Tender darf der Lokomotive in der Regel nicht vorangehen; und bloß ausnahmsweise kann dieß stattfinden, wenn eine Hilfslokomotive einem ankommenden Zuge entgegen gesandt wird: bei Arbeitszügen, Bahnrevisionen, auf den Bahnhöfen und beim Speisen des Lokomotivkessels.

§. 30.

Ohne spezielle Erlaubniß darf außer dem hiezu dienstlich berufenen Personale Niemand auf der Lokomotive mitfahren.

§. 31.

Das Voraus̈chieben eines Transportwagens zum Brechen des Glatteises, oder eines Schneepfluges zum Fortschaffen des Schnees ist in unmittelbarer Verbindung mit Zügen, mittelst welchen Personen befördert werden, nicht gestattet.

§. 32.

l) O ostrożnościach podczas jazdy.

Jeżeli odjeżdża kilka pociągów jeden po drugim z tej samej stacyi w tym samym kierunku, natenczas pociąg osobowy nie może za pociągiem ciężarowym następować jak po upłynieniu 15 minut; pociąg ciężarowy za pociągiem osobowym dopiero w 10 minut, pociąg ciężarowy za pociągiem osobowym dopiero w 5 minut po odejściu poprzedzającego.

W czasie jazdy nie mogą się zbliżyć pociągi do siebie na mniejszą odległość jak 500 sążni.

Strażnicy kolei mają szczególny obowiązek baczenia na to, aby rzeczona odległość zachowaną była.

§. 33.

Oznaczone będą w instrukcyi przypadki, w których dozwolona w powszechności szybkość jazdy pociągu, stosownie zmniejszona być winna, lub pociąg zastanowiony być ma.

§. 34.

Czas stracony nie może być powetowany przez pomnożenie szybkości nad miarę wytkniętą w §. 6.

§. 35.

Jeżeli znajduje się na kolei podwójny tór do jeżdżenia, wówczas pociągi jeździć winny zawsze po torach leżących po prawej stronie kierunku, w którym pociąg idzie. Porządku tego jak najściślej przestrzegać należy. Wyjątek tylko wtedy ma miejsce, jeżeli zażąda się maszyny pomocniczej, należącej do pociągu na kolei znajdującego się.

§. 36.

Jeżeli kolej ma tylko tór pojedynczy i tylko miejscami do wymijania w podwójny jest zaopatrzona, wówczas pociąg mający tór wyboczny po prawej ręce, jechać musi po tymże, gdy tymczasem drugi pociąg zostaje na głównym torze kolei.

Wyjątki od tego przepisu dozwolone być mogą tylko na stacyjach w wymijania opatrzonych, w miarę przepisu szczególnego, mającego się udzielić strażnikom kolejowym.

§. 37.

Pociągi osobne tak należy urządzić, iżby przez takowe nie był przeszkodzony bieg regularnych pociągów osobowych. O mającem nastąpić odejściu takich pociągów, należy uwiadomić wszystkich strażników kolei.

§. 32.

l) Vorsichten bei der Fahrt.

Wenn mehrere Züge nach einander von Einer Stazion nach derselben Richtung abfahren, darf ein Personenzug einem Güterzuge erst 15 Minuten, ein Personenzug einem anderen Personenzuge erst 10 Minuten, ein Güterzug einem Personenzuge erst 5 Minuten nach der Abfahrt des vorangehenden Zuges folgen.

Auch dürfen sich die Züge während der Fahrt einander nicht auf geringere Entfernung als 500 Klafter nähern.

Die Bahnwächter sind insbesondere verpflichtet, auf das richtige Zuhalten dieses Zwischenraumes einzuwirken.

§. 33.

Die Fälle, in welchen die im Allgemeinen erlaubte Fahrgeschwindigkeit eines Zuges angemessen zu verringern, oder ein Zug gänzlich anzuhalten ist, werden in der Instrukzion festgesetzt.

§. 34.

Verlorene Zeit darf nicht etwa durch Vermehrung der Geschwindigkeit über das im §. 6 erwähnte Maß hereingebracht werden.

§. 35.

Wenn die Bahn ein doppeltes fahrbares Geleise hat, so sollen die Züge immer das in der Richtung des Zuges rechts liegende Geleise befahren. Diese Ordnung muß strenge aufrecht erhalten werden. Eine Ausnahme ist bloß dann gestattet wenn eine Hilfsmaschine von einem auf der Bahn befindlichen Zuge gerufen wird.

§. 36.

Wenn die Bahn bloß Ein Geleise hat, und bloß mit Doppelstrecken zum Ausweichen versehen ist, muß immer derjenige Zug, welcher das Nebengeleise zur rechten Hand hat, letzteres Geleise befahren, während der andere Zug auf dem Hauptgeleise bleibt.

Ausnahmen hievon sind bloß auf den Ausweichen der Stazionen nach Maßgabe der den Bahnwächtern zu ertheilenden besonderen Vorschrift zuläßig.

§. 37.

Extrazüge sind so einzurichten, daß durch dieselben der Gang der regelmäßigen Personenzüge nicht gestört wird. Vom Stattfinden solcher müssen vor deren Abgange alle Wächter der Bahn verständiget werden.

§. 38.

Pojedyńcze maszyny jadące koleją, uważać należy także pod względem przepisanej szybkości jazdy (§. 6) za pociągi osobne.

Wyjątki co do tejże szybkości jazdy, dozwolone są tylko przy próbach, zarządzonych przez komisyję.

§. 39.

Personale towarzyszące pociągowi i przeznaczone do nadzoru takowego, winno otrzymać takie miejsce, ażeby podczas jazdy ze skutkiem doglądać mogło pociągu i sygnały rozpoznawać.

§. 40.

Na każdej większej stacyi powinien się znajdować zegar, łatwo widzialny, który podczas ciemności oświecony być winien. Wszystkie budki strażników od kolei powinny być zaopatrzone w zegary, uregulowane według jednego zegaru normalnego.

Każdy kierujący lokomotywem winien podczas służby ciągle nosić przy sobie zegarek kieszonkowy, uregulowany w sposób wyż rzeczony.

§. 41.

m) O strzeżeniu kolei i sygnałach.

Kolej musi być należycie ogrodzona w tych miejscach, w których to dla uniknienia nieszczęśliwych wypadków ze strony władz szczególnie jest nakazanem.

Przechody winny być opatrzone mocnemi baryjerami, w oddaleniu najmniej 12 stóp od środka najbliższego toru kolei.

Najmniej 5 minut przed nadejściem pociągu, należy zamknąć baryjery dróg przechodnich.

Na 10 minut przed oczekiwanem nadejściem pociągu nie wolno trzód przepędzać przez kolej.

Jak dalece przechody przez kolej także oświecone być mają, rozporządzonem zostanie stosownie do miejscowości.

§. 42.

Co się tycze rewizyi kolei i pilnowania wymian, strażnicy postępować winni podług instrukcyi.

§. 43.

Każdy pociąg, po którym w krótkim czasie inny ma nastąpić, winien mieć sygnał, oznaczający tęż okoliczność.

§. 44.

Kolej powinna być zaopatrzona znakami oddzielającemi, które pociąg łatwo rozpoznać może. W punktach spadków należy postawić znaki, na których wyraźnie spostrzedz można stosunki wysokości do długości.

§. 38.

Einzelne auf der Bahn verkehrende Maschinen sind der Regel nach als Extrazüge auch in Bezug auf die festgesetzte Fahrgeschwindigkeit (§. 6) zu behandeln.

Ausnahmen in letzterer Beziehung sind bloß bei kommissionellen Proben der Maschinen gestattet.

§. 39.

Das zur Beaufsichtigung des Zuges bestimmte Begleitungspersonale muß während der Fahrt einen zur wirksamen Beaufsichtigung des Zuges und zum Behufe der Erkennung der Signale angemessenen Platz erhalten.

§. 40.

Auf jeder größeren Stazion soll eine leicht sichtliche, in der Dunkelheit zu beleuchtende Uhr vorhanden seyn. Jedes Bahnwächterhaus ist mit einer Uhr zu versehen, welche nach einer Normaluhr zu reguliren ist.

Jeder Lokomotivführer muß im Dienste fortwährend eine auf solche Weise regulirte Taschenuhr bei sich tragen.

§. 41.

m) Bewachung der Bahn und Signale.

Die Bahn muß dort, wo es zur Verhütung von Unglücksfällen von der Behörde insbesondere vorgeschrieben wird, gehörig eingefriedet werden.

Die Uebergänge sind mit starken Barrieren in einer Entfernung von mindestens 12 Fuß von der Mitte des nächst liegenden Bahngeleises zu versehen.

Mindestens 5 Minuten vor dem Eintreffen des Zuges werden die Barrieren der Wegeübergänge geschlossen.

10 Minuten vor dem erwarteten Eintreffen des Zuges dürfen Herden nicht mehr über die Bahn getrieben werden.

In wiefern die Uebergänge über die Bahn auch erleuchtet werden müssen, wird nach den Ortsverhältnissen besonders festgesetzt.

§. 42.

Die Untersuchung der Bahn durch die Bahnwächter, und die Ueberwachung der Wechsel durch dieselben, hat im Sinne einer Instrukzion zu geschehen.

§. 43.

Jeder Zug, welchem ein anderer in kurzer Zeit folgen soll, muß mit einem diesen Umstand anzeigenden Signale versehen seyn.

§. 44.

Die Bahn ist mit Abtheilungszeichen zu versehen, welche vom Zuge aus deutlich zu erkennen sind. Ebenso sind an den Wechselpunkten der Gefälle Zeichen aufzustellen, an denen die Verhältnisse der Höhen zu den Längen deutlich zu ersehen sind.

§. 45.

Te części kolei, po których albo nigdy, albo tylko czasami jeździć można z szybkością wyrażoną w §. 6, należy oznaczyć sygnałami, co do tego niewątpliwemi, które z pociągu łatwo dostrzedz można.

§. 46.

Na każdym pociągu, jadącym w ciemności, powinny się znajdować zewnątrz latarnie, nietylko dla tego, ażeby poznać można kierunek pociągu, lecz także i dla tego, ażeby personale czynne przy pociągu dostrzedz mogło, gdyby się część pociągu oddzieliła.

§. 47.

Wszelkie poruszania lokomotywów na kolei, winny być należycie sygnalizowane.

Pociągi robocze powinny najmniej $^1/_4$ godziny przed nadejściem najrychlej oczekiwanego innego pociągu ustąpić z toru, po którym tenże jedzie.

§. 48.

Nie dozwala się takich wymian dla pociągów przechodnich, przy których, jeżeli nie są należycie ustawione pociągi, z szyn wyjść mogą.

Przy wymianach pociągów przechodnich należy umieścić takie znaki, żeby w dzień i w ciemności poznać można, który tór otwarty jest dla pociągu.

§. 49.

Należy zaprowadzić takie urządzenia, ażeby personale towarzyszące pociągowi, z maszynistą w każdej chwili w należytej zostawało komunikacyi, i ażeby przedsiębrać można sygnały wspomnione w §. 50 aż włącznie do §. 54.

§. 50.

Strażnicy od kolei powinni być w możności dawania sygnałów w sposób niewątpliwy:

a) iż bezpiecznej jeździe po kolei nie stoi w drodze żadna przeszkoda;
b) iż należy jechać zwolna;
c) iż zupełnie zastanowić należy.

§. 51.

Personale towarzyszące pociągowi, powinno być w możności dawania znaków do zastanowienia lub powolnego jechania.

§. 52.

Kierujący lokomotywem powinien być w możności dawania znaków baczności, tudzież znaków do przyciągnienia lub spuszczenia hamulca.

§. 45.

Diejenigen Strecken, welche gar nie oder bloß zeitweise mit der im §. 6 festgesetzten größten Geschwindigkeit befahren werden dürfen, sind als solche durch unzweifelhafte, vom Zuge aus leicht sichtbare Signale zu bezeichnen.

§. 46.

An jedem sich im Dunkeln bewegenden Zuge müssen von Außen Laternen angebracht seyn, die es möglich machen, damit sowohl die Richtung des Zuges zu erkennen, als auch eine allenfällige Abtrennung eines Theiles des Zuges von dem Zugspersonale leicht zu bemerken ist.

§. 47.

Alle Bewegungen der Lokomotive auf der Bahn müssen gehörig signalisirt werden.

Arbeitszüge müssen wenigstens ¼ Stunde vor der erwarteten frühesten Ankunft eines anderen Zuges das von diesem befahrene Geleise verlassen.

§. 48.

Wechsel für durchgehende Züge, bei welchen, wenn sie nicht richtig gestellt sind, die Züge aus dem Geleise kommen können, sind nicht zuläßig.

An den Wechseln der durchgehenden Züge müssen solche Zeichen angebracht werden, daß sowohl beim Tage, als im Dunkeln zu erkennen ist, welches Geleise dem kommenden Zuge geöffnet ist.

§. 49.

Es müssen solche Einrichtungen getroffen werden, daß eine allezeit sichere Kommunikazion zwischen dem Zugsbegleitungspersonale mit dem Maschinisten und die in den §§. 50 bis inclusive 54 angegebene Signalisirung stattfinden kann.

§. 50.

Die Bahnwächter müssen dem herannahenden Zuge auf unzweideutige Art signalisiren können:

a) daß der sicheren Befahrung der Bahn kein Hinderniß entgegenstehe;

b) daß langsam gefahren, oder

c) daß ganz still gehalten werden solle.

§. 51.

Das Zugbegleitungspersonale muß das Signal zum Halten oder Langsamfahren geben können.

§. 52.

Die Lokomotivführer müssen das Zeichen zum Achtgeben, Bremsenanziehen und Bremsenloslassen geben können.

§. 53.

Wzdłuż kolei, w obudwóch kierunkach, powinna być możność dawania znaków, aby pociąg nie odszedł, tudzież że odszedł pociąg z najbliższej stacyi, jako też żeby nadeszła maszyna do pomocy.

§. 54.

Musi być możność dawania wszystkich w powyższym paragrafie oznaczonych sygnałów, nawet wtenczas, gdyby nie było telegrafu. lub gdyby zachodziła jakowa w nim przeszkoda.

B. O obowiązkach urzędników i sług ustanowionych przy kolejach rządowych.

§. 55.

a) Kiedy ruch kolei stoi pod bezpośrednim kierunkiem administracyi rządowej.

Urzędnicy i słudzy przy kolejach żelaznych rządowych, stojących pod bezpośrednim kierunkiem administracyi rządowej, otrzymają od tejże dokładne przepisy służbowe. Odpowiedzialnymi są za ścisłe pełnienie niniejszej ustawy w ogólności, jakoteż swych instrukcyj służbowych w szczególności.

Wszelkie zaniedbanie lub przekroczenie tychże instrukcyj pociąga za sobą karę w drodze dyscyplinarnej (oddział *D.)*, lub w drodze karnej, lub w jednej i drugiej. Oprócz tego odpowiedzialnym zostaje przekraczający instrukcyję za wszelką szkodę z tego wynikłą.

Urzędnicy i słudzy ustanowieni, winni są z wszelką ostrożnością baczyć na to, ażeby czynności kolei odbywały się w zupełnym porządku z regularnością i bezpieczeństwem; tudzież ażeby zapobiegać wypadkom nieszczęścia, chociażby przypadki, o które idzie, nie były pojedynczo przewidziane w instrukcyi służbowej.

§. 56.

Dalszy stosunek osób, ustanowionych przy kolejach żelaznych, zostających pod bezpośrednim kierunkiem administracyi państwa do tejże, uregulowany zostanie w porządku służbowym.

§. 57.

b) W razie wydzierżawienia kolei.

Jeżeli kolej nie zostaje pod bezpośrednim kierunkiem administracyi państwa, lecz wydzierżawiona jest osobie prywatnej lub towarzystwu prywatnemu, natenczas taż osoba prywatna lub towarzystwo prywatne, tudzież urzędnicy i słudzy, ustanowieni ze strony tychże osób, lub towarzystw prywatnych, mają na sobie, (nie uwłaczając wszakże w niczem stosunkom do administracyi państwa w kontrakcie przyjętym) wszystkie obowiązki i powinności, które w niniejszej ustawie w ogólności, a w szczególności w następującym oddziale włożone

§. 53.

Der Bahn entlang müssen nach beiden Richtungen wenigstens die Signale gegeben werden können, daß der Zug nicht abgehe, daß der Zug von der nächsten Stazion abgegangen sei, und daß eine Hilfsmaschine kommen solle.

§. 54.

Alle in den vorstehenden Paragraphen bezeichneten Signale müssen selbst dann, wenn kein Telegraph vorhanden, oder derselbe gestört ist, gegeben werden können.

B. Verpflichtungen der bei Staatsbahnen angestellten Beamten und Diener.

§. 55.

a) Bei dem unmittelbaren Betriebe der Bahn durch die Staats-Verwaltung.

Die Beamten und Diener der Staatsbahnen, deren Betrieb unmittelbar von der Staatsverwaltung geleitet wird, erhalten von derselben genaue Dienstesvorschriften. Sie sind für die genaue Befolgung dieses Gesetzes überhaupt, und ihrer Dienstesinstrukzionen insbesondere verantwortlich.

Jede Vernachläßigung oder Uebertretung dieser Instrukzion zieht eine Ahndung im Disziplinarwege (Abtheilung D), oder im strafgerichtlichen Wege, oder in beiden Wegen zugleich nach sich. Nebstbei bleibt der Uebertreter der Instrukzion auch noch für allen hierdurch verursachten Schaden verantwortlich.

Die angestellten Beamten und Diener sind verpflichtet, alle Vorsicht und Aufmerksamkeit anzuwenden, um die vollkommene Ordnung, Regelmäßigkeit und Sicherheit des Betriebes zu erhalten, und Unglücksfällen vorzubeugen, wenn auch die Fälle, um die es sich handelt, nicht einzeln in der Dienstesvorschrift vorgesehen seyn sollten.

§. 56.

Das übrige Verhältniß der an den Staatsbahnen, welche unmittelbar von der Staatsverwaltung betrieben werden, Angestellten zur Staatsverwaltung wird durch eine Dienstesordnung geregelt werden.

§. 57.

b) Bei Verpachtung des Betriebes.

Wird an den Staatsbahnen der Betrieb nicht unmittelbar von der Staatsverwaltung geleitet, sondern ist dieser Betrieb einer Privatperson oder einem Privatvereine zur Besorgung überlassen, so haben diese Privatperson oder dieser Privatverein (unbeschadet des allenfälligen Vertragsverhältnißes zur Staatsverwaltung), so wie die von diesen Privatpersonen oder Vereinen angestellten Beamten und Diener, rücksichtlich des Bahnbetriebes, alle Verpflichtungen und Verbindlichkeiten, welche in diesem Gesetze überhaupt, und in der folgenden Abtheilung (C) insbesondere den Privat-

są na **prywatne przedsiębiorstwa kolei żelaznych**, tudzież na urzędników i sługi przez takowe ustanowionych.

C. O obowiązkach prywatnych przedsiębiorstw kolei żelaznych, tudzież ich urzędników i sług.

§. 58.

a) O uzyskaniu koncesyi.

W jaki sposób uzyskać należy koncesyję na kolej żelazną prywatną, co w tej mierze wypełnić i wykazać potrzeba, pod jakiemi okolicznościami na ten cel zawiązać się może towarzystwo w ogólności, a w szczególności towarzystwo na akcyje, wyłożone jest bliżej w ustawie o koncesyjach na koleje żelazne, tudzież w ustawach o stowarzyszeniach w ogólności i o stowarzyszeniach na akcyje w szczególności.

§. 59.

b) O ustanowieniu dyrekcyi.

Każde stowarzyszenie prywatne, upoważnione należycie do prowadzenia kolei żelaznej, obowiązane jest dla kierowania temi czynnościami, ustanowić osobną dyrekcyję i podać do wiadomości c. k. Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych, tudzież do wiadomości namiestnika, w którego okręgu znajduje się kolej żelazna lub części takowej, nazwiska osób, składających rzeczoną dyrekcyję, niemniej tych, którzy w imieniu stowarzyszenia upoważnieni są do używania firmy. Taki sam obowiązek ma towarzystwo co do każdej zmiany, mogącej się wydarzyć w tym względzie.

§. 60.

Dyrekcyja uważana jest względem administracyi państwa i publiczności za pełnomocnika stowarzyszenia, które za wszelkie czynności i zaniechania tejże dyrekcyi odpowiada według praw cywilnych.

Oprócz tego odpowiedzialni są członkowie tejże dyrekcyi osobiście jeszcze za wszystkie czynności i zaniechania, odnoszące się do prowadzenia ruchu kolei żelaznej.

§. 61.

c) O utrzymywaniu w ewidencyi urzędników i sług.

Wszelkie prywatne przedsiębiorstwo kolei żelaznej, a resp. dyrekcyja jego obowiązana jest przedłożyć c. k. Ministerstwu handlu, przemysłu i budowli publicznych, tudzież namiestnikowi kraju koronnego, w którym się znajduje kolej lub części takowej, dokładny spis wszystkich przy kolei ustanowionych urzędników i sług, do czego formularz wydanym zostanie przez administracyję rządową, z dokładnem i sumiennem zapełnieniem wszystkich jego rubryk; równie też wszelką zmianę, jaka zajść może w stanie rzeczonych urzędników i sług,

eisenbahnunternehmungen und den von ihnen aufgestellten Beamten und Dienern auferlegt sind.

C. Verpflichtungen der Privateisenbahnunternehmungen, sowie ihrer Beamten und Diener.

§. 58.

a) Erwirkung der Konzession.

Auf welche Weise die Konzession zu einer Privateisenbahn erwirkt werde, was in dieser Beziehung zu erfüllen und auszuweisen sei, unter welchen Umständen zu diesem Behufe ein Verein überhaupt und ein Akzienverein insbesondere gebildet werden dürfe, ist in dem Eisenbahnkonzessionsgesetze, ferner in den Gesetzen über Vereine überhaupt und über Akzienvereine insbesondere näher auseinander gesetzt.

§. 59.

b) Aufstellung einer Direkzion.

Jeder zum Betriebe einer Eisenbahn gehörig autorisirte Privatverein ist verpflichtet zur Leitung dieses Betriebes eine eigene Direkzion aufzustellen, und die Personen, welche diese Direkzion bilden, sowie jene, welche im Namen des Vereines zu firmiren ermächtiget sind, dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, sowie dem Statthalter, in dessen Bereich sich die Eisenbahn oder Eisenbahnstrecke befindet, bekannt zu geben. Dieselbe Verpflichtung hat er rücksichtlich jeder dießfalls eintretenden Veränderung.

§. 60.

Die Direkzion erscheint der Staatsverwaltung und dem Publikum gegenüber als Bevollmächtigter des Vereines, welcher für alle Handlungen und Unterlassungen dieser Direkzion zivilrechtlich verantwortlich ist.

Nebstbei sind aber die Mitglieder dieser Direkzion auch noch persönlich für alle, auf den Eisenbahnbetrieb Bezug habenden Handlungen und Unterlassungen verantwortlich.

§. 61.

c) Evidenzhaltung der Beamten und Diener.

Jede Privateisenbahn-Unternehmung und respektive die Direkzion derselben ist verpflichtet, ein genaues Verzeichniß aller angestellten Beamten und Diener der Bahn, zu welchem das Formulare von der Staatsverwaltung hinausgegeben werden wird, unter genauer und verläßlicher Ausfüllung aller Rubriken desselben, dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten und dem Statthalter des Kronlandes, in welchem sich die Eisenbahn oder Eisenbahnstrecke befindet, vorzulegen, und auf gleiche Weise jede in dem Stande dieser Beamten und Diener sich ergebende Veränderung in

podawać w terminach peryjodycznych, które oznaczy Ministerstwo handlu, przemysłu i budowli publicznych, do wiadomości tegoż Ministerstwa i namiestnika.

§. 62.

d) O instrukcyi i obowiązkach urzędników i sług.

Między wszystkie klasy personalu czynnego około ruchu kolei, rozdzielić należy przepisy służbowe i instrukcyje, w których obowiązki na nich nałożone, tudzież przepisy udzielone za skazówkę do utrzymania porządku, regularności i bezpieczeństwa, dokładnie i okolicznie wyrażone być mają.

Należy także ogłosić osobne normale co do przymiotów, wymaganych do tej lub do owej kategoryi służbowej.

Przedsiębiorstwo obowiązane jest wspomnione przepisy służbowe i normale, jeszcze przed ich zaprowadzeniem, przepisy zaś służbowe i instrukcyje już zaprowadzone przy wydaniu niniejszej ustawy w przeciągu miesiąca po jej ogłoszeniu, podać do wiadomości administracyi rządowej, a poczynionych przez nią ze względów na dobro publiczne uwag przestrzegać i takowe wypełniać.

§. 63.

Przepisy w §. 55 wydane dla organów czynnych przy prowadzeniu ruchu kolei żelaznych, stojących pod bezpośrednim kierunkiem administracyi rządowej w celu powrócenia i utrzymania porządku i bezpieczeństwa w czynnościach, tudzież dla uniknienia nieszczęść, rozciągają się także do urzędników i sług, ustanowionych przy kolejach żelaznych prywatnych (lub przy kolejach rządowych, przez osoby prywatne w ruchu utrzymywanych).

W myśl §. 55, podlegają rzeczeni urzędnicy i słudzy surowej karze za wszelkie zaniedbanie służby lub przekroczenie instrukcyi i niniejszej ustawy, tudzież odpowiedzialnymi zostają za wszelką szkodę tym sposobem wyrządzoną.

§. 64.

e) O prowadzeniu rachunków.

Przedsiębiorstwa kolei żelaznych prywatnych, obowiązane są prowadzić ścisłe i dokładne rachunki co do wszystkich gałęzi swej administracyi; wypełniać w tym względzie rozporządzenia, udzielone im ze względu na dobro publiczne przez c. k. Ministerstwo handlu, przemysłu i budowli publicznych: tudzież dozwolić każdej chwili, żeby delegowani specyjalni z tegoż Ministerstwa urzędnicy przejrzeć mogli też rachunki, równie jak wszystkie inne jakiekolwiekbądź akta i księgi, odnoszące się do czynności około ruchu kolei, nakoniec składać na żądanie ich wszelkie wykazy i objaśnienia.

periodischen, von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten festzusetzenden Fristen zur Kenntniß dieses Ministeriums und des Statthalters zu bringen.

§. 62.

d) Instrukzion und Verpflichtungen dieser Beamten und Diener.

Die verschiedenen Klassen des Betriebspersonales müssen mit Dienstesvorschriften und Instrukzionen betheilt werden, in welchen die ihnen obliegenden Pflichten, und die zur Erhaltung der Ordnung, Regelmäßigkeit und Sicherheit des Betriebes geeigneten zur Richtschnur ertheilten Vorschriften, genau und umständlich zu bezeichnen sind.

Auch ist ein eigenes Normale über die Eigenschaften zn erlassen, welche für den einen oder den anderen Dienstposten erforderlich sind.

Diese Dienstesvorschriften und das eben erwähnte Normale sind von der Betriebsunternehmung noch vor ihrer Einführung (die bei Erlassung dieses Gesetzes aber bereits eingeführten Dienstesvorschriften und Instrukzionen binnen Einem Monate nach Kundmachung desselben) der Staatsverwaltung vorzulegen, und die von derselben aus öffentlichen Rücksichten hierüber etwa gemachten Erinnerungen zu beachten und zu befolgen.

§. 63.

Die im §. 55 für die Betriebsorgane an den von der Staatsverwaltung selbst betriebenen Staatseisenbahnen gegebenen Vorschriften zur Herstellung und Erhaltung der Ordnung und Sicherheit des Betriebes, sowie zur Abwendung von Unglücksfällen gelten auch für die an Privateisenbahnen (und an den von Privatpersonen betriebenen Staatsbahnen) angestellten Beamten und Diener.

Im Sinne des §. 55 ist auch jede Dienstesvernachläßigung oder Uebertretung der Instrukzion und dieses Gesetzes an diesen Beamten und Dienern strenge zu ahnden, und es bleiben dieselben nebstbei für allen hiedurch verursachten Schaden verantwortlich.

§. 64.

e) Rechnungsführung.

Die Privateisenbahn-Unternehmungen sind verpflichtet, über alle Theile ihrer Administrazion genaue und deutliche Rechnung zu führen, hierin die ihnen aus öffentlichen Rücksichten von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten zukommenden Weisungen zu befolgen, sowie jederzeit den hiezu speziell beauftragten Abgeordneten dieses Ministeriums die Einsicht in diese Rechnungen, sowie in alle wie immer Namen habende Betriebsakten und Bücher zu gestatten, und alle von denselben etwa angesprochenen Ausweise zu liefern und Auskünfte zu erstatten.

§. 65.

f) O opłacaniu podatku.

Jak dalece od przedsiębiorstw kolei żelaznych prywatnych, lub od kapitałów, gruntów i budynków, na ten cel obróconych, podatki, stemple, lub inne opłaty składać należy, o tem stanowią dotyczące przepisy podatkowe.

§. 66.

g) O porządku jazdy, o taryfach i warunkach przyjmowania.

Przedsiębiorstwa kolei żelaznych prywatne, obowiązane są ustanowiony przez nie porządek jazdy, taryfy, tudzież postanowienia względem obrotu osób i rzeczy (§. 4), przed ich ogłoszeniem równie jak przed każdą zmianą takowych, przedłożyć administracyi rządowej.

W szczególności administracyja rządowa moc ma, ze względem na istniejące prawa i z uwagi na dobro publiczne zniżyć żądania przesadzone w pozycyjach taryfowych, uregulować porządek jazdy z uwagi na połączenie z innemi kolejami żelaznemi i oznaczyć, w jakim stanie środki ruchu znajdować się powinny.

§. 67.

Cokolwiek w §. 66 zarządzone jest względem taryfy w ogólności, rozciąga się także do należytości asekuracyjnych i innych należytości pobocznych, jakie przedsiębiorstwo kolei żelaznych ustanowi.

§. 68.

h) O przeprawie poczty.

Przedsiębiorstwa kolei żelaznych obowiązane są przewozić pocztę bezpłatnie.

Warunki tegoż przewożenia, ustanowione będą przez c. k. Ministerstwo handlu, przemysłu i budowli publicznych, ze względem na okoliczności i stosunki czasowe.

Zakład pocztowy ma prawo używać własnych wagonów pocztowych i żądać od przedsiębiorstwa kolei żelaznej, aby bezpłatnie przewoziło nietylko te wagony, ale także urzędników i sług, przesełkom pocztowym towarzyszących, tudzież aby należycie przechowywało i strzegło pocztowe wagony w lokalnościach swoich.

§. 69.

i) O transportowaniu wojska.

Jeżeli do transportowania wojska lub efektów wojskowych, użytą być ma kolej żelazna, wówczas na wezwanie komendy wojskowej krajowej, korpusu wojskowego, lub wyższej jeszcze komendy wojskowej, albo c. k. Ministerstwa wojny, przedsiębiorstwo jest obowiązane natychmiast i przed wszystkiemi innemi

§. 65.

f) Steuer-Entrichtung.

In wiefern von den Privateisenbahn-Unternehmungen oder von den zu diesem Zwecke verwendeten Kapitalien, Grundstücken und Gebäuden eine Steuer, eine Stempel- oder sonstige Abgabe zu entrichten ist, wird in den dießfälligen Steuervorschriften festgesetzt.

§. 66.

g) Fahrordnung, Tarife und Aufnahmsbedingungen.

Die Privateisenbahn-Unternehmungen sind verpflichtet, die von ihnen festgesetzte Fahrordnung, die Tarife und Bestimmungen über den Personen- und Sachenverkehr (§. 4) vor ihrer Kundmachung, sowie jedesmal vor ihrer Abänderung der Staatsverwaltung vorzulegen.

Insbesondere bleibt der Staatsverwaltung mit Rücksicht auf die bestehenden Rechte, die Befugniß, aus öffentlichen Rücksichten übertriebene Anforderungen in den Tarifsätzen zu mäßigen, mit Beachtung des Anschlußes an andere Eisenbahnen die Fahrordnung zu reguliren und die Beschaffenheit der Betriebsmittel festzusetzen.

§. 67.

Was in dem §. 66. von dem Tarife im Allgemeinen angeordnet worden ist, gilt auch für die von den Privateisenbahn-Unternehmungen festzusetzenden Assekuranz- und sonstigen Nebengebühren.

§. 68.

h) Beförderung der Post.

Die Eisenbahn-Unternehmungen sind zur unentgeltlichen Beförderung der Post verpflichtet.

Die Modalitäten dieser Beförderung werden mit Rücksicht auf die obwaltenden Umstände und Zeitverhältnisse von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten festgesetzt.

Die Postanstalt ist berechtiget, sich eigener Postwaggons zu bedienen, und die unentgeltliche Beförderung derselben, sowie der die Postsendungen begleitenden Diener und Beamten, und die gehörige Verwahrung und Beaufsichtigung dieser Waggons in den Räumen der Eisenbahn-Unternehmung von der letzteren zu fordern.

§. 69.

i) Militärtransporte.

Wenn zur Beförderung von Truppen oder Militäreffekten von der Eisenbahn Gebrauch gemacht werden will, so ist auf Anordnung eines Militär-Landes-, eines Armeekorps- oder noch höheren Militärkommando, oder des k. k. Kriegsministeriums, die Unternehmung verpflichtet, der Militärverwaltung hiezu alle dienlichen Betriebsmittel

transportami stawić do dyspozycyi administracyi wojskowej wszelkie potrzebne środki transportu za stosownem wynagrodzeniem, które będzie ustanowione za wzajemnem porozumieniem, i które nie może nigdy przenosić zwykłych cen transportowych.

Gdyby przez taki transport przerwane zostały pociągi regularne, natenczas pocztę przesełać należy wraz z transportem wojskowym.

§. 70.

k) W czasie stanu oblężenia i wojny.

W czasie stanu oblężenia, równie jak w czasach wojny, władza do tego powołana ma prawo za stosownem wynagrodzeniem obrócić ruch kolei żelaznej wyłącznie lub w części na użytek wojenny, a nawet zastanowić go, o ile tego wymagają strategiczne lub inne względy wojskowe.

D. O dozorze i kontroli.

§. 71.

1. Ze strony dyrekcyi kolei żelaznej.

Dozór bezpośredni nad urzędnikami i sługami kolei należy do dyrekcyi kolei.

Dyrekcyja ma na sobie obowiązek czuwania nad tem, żeby wszyscy urzędnicy i słudzy postępowali ściśle wedle swych instrukcyj, pełnili wiernie obowiązki swoje, tudzież ażeby przepisy prawne, wydane w celu bezpieczeństwa i porządku na kolei, należycie były przestrzegane.

§. 72.

Dyrekcyja odpowiedzialną jest za wypełnienia powyżej rzeczonego obowiązku.

Dyrekcyja także ma prawo nakładać kary porządkowe i dyscyplinarne na urzędników i sług, przekraczających swój obowiązek, w miarę wydanych w tej mierze przepisów służbowych i instrukcyj.

§. 73.

2. Ze strony inspekcyi jeneralnej.

Wyższy nadzór i kontrolę w celu utrzymania bezpieczeństwa i porządku w ruchu kolei żelaznych (tak przy kolejach rządowych jako też prywatnych) wykonywa inspekcyja jeneralna kolei żelaznych, mająca na ten cel być ustanowioną i złożoną z inspektora jeneralnego i kilku podwładnych komisarzów, której zakres działania oznaczony zostanie osobną instrukcją służbową. Taż inspekcyja jeneralna podlega wprost c. k. Ministerstwu handlu, przemysłu i budowli publicznych.

gegen eine angemessene, im wechselseitigen Einverständniße festzusetzende Vergütung (welche jedoch die gewöhnlichen Tarifspreise niemals übersteigen darf) sogleich und mit Bevorzugung vor jedem anderweitigen Transporte, zur Verfügung zu stellen.

Sollten dadurch die regelmäßigen Züge unterbrochen werden, so ist die Post mit dem Militärtransportszuge zu befördern.

§. 70.

k) Im Belagerungszustande und in Kriegszeiten.

Im Belagerungszustande, sowie in Kriegszeiten steht der hiezu berufenen Militärbehörde das Recht zu, so weit es strategische oder sonst militärische Rücksichten gebieten, gegen angemessene Entschädigung den Bahnbetrieb ganz oder zum Theile zu militärischen Zwecken zu benützen, oder auch einzustellen.

D. Aufsicht und Kotrole.

§. 71.

1. Von Seite der Bahndirekzion.

Die unmittelbare Aufsicht über die Bahnbeamten und Diener steht der Bahndirekzion selbst zu.

Dieselbe hat die Verpflichtung, darüber zu wachen, daß sämmtliche Beamte und Diener ihre Instrukzion genau befolgen, ihre Pflichten treu erfüllen, daß die zur Sicherheit und Ordnung des Betriebes erlassenen gesetzlichen Vorschriften gehörig beobachtet werden.

§. 72.

Die Direkzion ist für die Erfüllung dieser Verbindlichkeit verantwortlich.

Derselben steht aber auch das Recht zu, gegen die ihre Pflicht verletzenden Beamten und Diener nach Maßgabe der dießfälligen Dienstesvorschriften und Instrukzionen, Ordnunzs- und Disziplinarstrafen zu verhängen.

§. 73.

2. Von Seite der Generalinspekzion.

Die höhere Aufsicht und Kontrole zur Handhabung der Sicherheit und Ordnung des Betriebes der Eisenbahnen (u. z. sowohl bei Staats-, als bei Privatbahnen) wird von einer zu diesem Behufe aufzustellenden Generalinspekzion der Eisenbahnen (einem Generalinspektor und den ihm untergeordneten Kommissären) ausgeübt, deren Wirkungskreis durch eine besondere Dienstinstrukzion bestimmt ist. Diese Generalinspekzion untersteht unmittelbar dem k. k. Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten.

§. 74.

a) W ogólności.

Inspekcyja jeneralna obowiązana jest w ogólności czuwać starannie nad dokładnem wypełnieniem wszystkich odnoszących się do czynności około ruchu kolei żelaznej rozporządzeń prawnych, a szczególnie ustawy niniejszej, usuwać odkryte uchybienia i wady jak najspieszniej i sprawić, by winowajcy odebrali karę prawem wyznaczoną.

§. 75.

b) Co do stanu, w jakim się budowa kolei znajduje.

W szczególności zaś inspekcyja jeneralna winna jest zwrócić uwagę swoję na stan, w jakim się znajdują budowa kolei, budynki i inne do kolei należące przyrządy i nalegać na dyrekcyje kierujące ruchem kolei, a wedle okoliczności na przedsiębiorstwa kolei, ażeby wszelkie z jakiejkolwiekbądź przyczyny powstające, bezpieczeństwu i regularności ruchu zagrażające wady, uchybienia i uszkodzenia jak najspieszniej poprawione i do porządku przyprowadzone zostały.

§. 76.

c) Pod względem środków ruchu.

Również inspekcyja jeneralna ma obowiązek czuwać nad stanem, w jakim się znajdują środki ruchu (cały *fundus instructus* ruchu), tudzież środki potrzebne do uniknienia nieszczęść, jakoteż do ratunku w razie takowych, ogólnie wszystkie w §. 2. wymienione przedmioty i nalegać na to, ażeby przedsiębiorstwa miały staranie o to, żeby przedmioty te zawsze w należytej ilości i w należytym stanie były pod ręką.

§. 77.

d) Pod względem porządku jazdy, taryf i postanowień co do obrotu osób i rzeczy.

Inspekcyja jeneralna jest obowiązana baczyć na to, ażeby obwieszczony porządek jazdy, taryfy, i postanowienia co do obrotu osób i rzeczy, ściśle były zachowywane i wszelkie uzasadnione zażalenia w tym względzie jak najspieszniej były usunięte.

W razach przeszkody zachodzącej w ruchu kolei, lub w wydarzających się wypadkach nieszczęścia, inspekcyja jeneralna ma prawo i obowiązek, żądania najspieszniejszej i najczynniejszej pomocy od przedsiębiorstwa (równie jak od wszystkich urzędników i sług przy kolei).

§. 78.

e) Pod względem urzędników i sług.

Inspekcyja jeneralna ma także prawo i obowiązek doglądać czynności służbowych wszystkich urzędników i sług (tak przy kolejach rządowych jak prywa-

§. 74.

a) Im Allgemeinen.

Die Generalinspekzion ist im Allgemeinen verpflichtet, die genaue Befolgung aller sich auf den Eisenbahnbetrieb beziehenden gesetzlichen Anordnungen, und insbesondere des gegenwärtigen Gesetzes sorgfältig zu überwachen, die entdeckten Gebrechen so schnell als möglich zu beseitigen, und die Veranlassung zu treffen, daß die Schuldtragenden der gesetzlichen Ahndung unterzogen werden.

§. 75.

b) In Betreff des Bauzustandes der Bahn.

Insbesondere hat die Generalinspekzion ihr Augenmerk auf den Bauzustand der Bahn, der Bahngebäude und des anderen Bahnzugehöres zu richten, und die Betriebsdirekzionen oder nach Umständen die Betriebs-Unternehmungen zu verhalten, alle, aus was immer für Ursachen entstehenden, die Sicherheit und Regelmäßigkeit des Betriebes gefährdenden Mängel, Unvollkommenheiten und Schadhaftigkeiten auf das Schleunigste zu verbessern und ordnungsmäßig herzustellen.

§. 76.

c) In Betreff der Betriebsmittel.

Auf gleiche Weise liegt der Generalinspekzion die Verpflichtung ob, den Zustand der Betriebsmittel (des ganzen Betriebs-Fundus-instructus), sowie der zur Verhütung von Unglücksfällen, und zur Rettung beim Eintritte derselben, erforderlichen Mittel, überhaupt alle im §. 2 gedachten Gegenstände zu überwachen, und die Betriebs-Unternehmungen anzuhalten, dafür zu sorgen, daß diese Gegenstände stets in der gehörigen Menge und Qualität vorhanden seien.

§. 77.

d) In Betreff der Fahrordnung, der Tarife und Bestimmungen über den Personen- und Sachenverkehr.

Die Generalinspekzion ist verpflichtet, dafür zu sorgen, daß die kundgemachte Fahrordnung, die Tarife und die Bestimmungen über den Personen- und Sachenverkehr genau beobachtet, und alle gegründeten Beschwerden in dieser Beziehung mit thunlichster Beschleunigung behoben werden.

In Fällen von Störungen im Bahnbetriebe oder eingetretenen Unglücksfällen ist die Generalinspekzion berechtiget und verpflichtet, von der Betriebs-Unternehmung (sowie von sämmtlichen Bahnbeamten und Dienern) die schleunigste und wirksamste Abhilfe anzusprechen.

§. 78.

c) In Betreff der Beamten und Diener.

Die Generalinspekzion hat ferner das Recht und die Verbindlichkeit, sämmtliche Beamte und Diener (sowohl der Staats-, als Privateisenbahnen) in ihren Dienstes-

tnych) i pociągać do surowej odpowiedzialności wszystkich tych, którzy się dopuszczą przekroczenia swych instrukcyj, lub niniejszej ustawy, lub jakiegobądź zaniedbania swej służby, a to w miarę niniejszej ustawy, lub innych w tym względzie wydanych rozporządzeń, albo też według okoliczności podać ich właściwemu sądowi karnemu do ukarania.

§. 79.

aa) O władzy dyscyplinarnej służącej inspekcyi jeneralnej w ogólności.

Ważność jaką mają czynności około ruchu kolei żelaznej dla dobra powszechnego sprowadzają konieczność nadać inspekcyi jeneralnej władzę dyscyplinarną nad wszystkimi urzędnikami i sługami, ustanowionymi przy kolejach żelaznych rządowych i prywatnych, i upoważnić ją, nakładać na rzeczonych urzędników i sług, (z wyjątkiem wspomnionych w §. 85 dyrektorów i członków dyrekcyi) w miarę przekroczeń służbowych, których się dopuszczą, a mianowicie na urzędników i sług przy kolejach żelaznych prywatnych, wspomnione w §. 80 kary porządkowe, na urzędników i sług zaś przy kolejach rządowych, wspomnione w §§. 80 i 81 kary porządkowe i dyscyplinarne (§. 83), tudzież wykonać takowe na urzędnikach i sługach przy kolejach żelaznych rządowych, a co do urzędników zaś i sług przy kolejach żelaznych prywatnych, podać ich do wiadomości dyrekcyi i nastawać na to, ażeby przez nią kary na nich wykonane zostały.

§. 80.

bb) O rozporządzeniach w celu utrzymania porządku.

Jako rozporządzenia w celu utrzymania porządku uważać się będzie:

1. Napomnienie, t. j. proste przywołanie do pamięci urzędnika lub sługi obowiązków nań włożonych.

2. Skarcenie słowne, t. j. ostra nagana za przekroczenie w służbie, z wskazaniem oraz skutków prawnych w razie powtórnego przekroczenia obowiązków.

§. 81.

cc) O karach dyscyplinarnych.

Kary dyscyplinarne, które mogą być wymierzone na mocy niniejszej ustawy, są następujące:

1. Nagany, które należy połączyć z zagrożeniem surowych kar dyscyplinarnych w razie powtórzenia.

2. Kary pieniężne aż do kwoty wyrównywającej miesięcznej płacy, albo nagrodzie.

3. Zawieszenie w służbie na tak długo, jak długo trwa dochodzenie rzeczy w drodze dyscyplinarnej lub sądowej.

verrichtungen zu überwachen, und alle diejenigen, welche sich eine Außerachtlassung ihrer Instrukzion, oder dieses Gesetzes, oder was immer für eine Dienstesvernachläßigung zu Schulden kommen lassen, nach Maßgabe dieses Gesetzes oder der sonstigen, in dieser Beziehung erlassenen Verordnungen zur strengen Verantwortung zu ziehen, oder nach Beschaffenheit des Falles dem kompetenten Strafgerichte zur Bestrafung anzuzeigen.

§. 79.

aa) Disziplinargewalt der Generalinspekzion im Allgemeinen.

Die Wichtigkeit des Eisenbahnbetriebes für das öffentliche Wohl macht es nothwendig, der Generalinspekzion in Betreff sämmtlicher an Staats- und Privatbahnen angestellten Beamten und Diener eine Disziplinargewalt einzuräumen, und dieselbe zu ermächtigen, gegen diese Beamten und Diener (mit Ausnahme der im §. 85 erwähnten Direktoren und Direkzions-Mitglieder) nach Maßgabe des ihnen zu Schulden kommenden Dienstvergehens, und zwar gegen die Beamten und Diener der Privatbahnen die im §. 80 erwähnten Ordnungs-, und gegen die Beamten und Diener der Staatsbahnen die in den §§. 80 und 81 angeführten Ordnungs- und Disziplinarstrafen (§. 83) zu verhängen, und bei den Staatseisenbahnbeamten und Dienern auch zu vollziehen, bei den Privateisenbahnbeamten und Dienern aber der Direkzion anzuzeigen und darauf zu dringen, daß durch dieselbe deren Vollzug bewerkstelliget werde.

§. 80.

bb) Verfügungen zur Erhaltung der Ordnung.

Als Verfügungen zur Erhaltung der Ordnung werden erklärt:

1. Die Mahnung, d. i. die einfache Erinnerung an die dem Beamten oder Diener obliegenden Dienstpflichten.

2. Die Rüge, d. i. der eindringliche Tadel wegen eines vorgekommenen Dienstvergehens, mit Hinweisung auf die gesetzlichen Folgen wiederholter Pflichtverletzung.

§. 81.

cc) Disziplinarstrafen.

Die nach diesem Gesetze zu verhängenden Disziplinarstrafen sind:

1. Verweise, welche stets mit Androhung strengerer Disziplinarstrafen für den Fall der Wiederholung zu verbinden sind.

2. Geldstrafen bis zu dem Betrage Eines Monatgehaltes oder Lohnes.

3. Die Dienstessuspension für die Dauer einer anhängigen Disziplinar- oder strafgerichtlichen Untersuchung.

4. Oddalenie ze służby.

Według tego, jak się ze śledztwa okaże, iż winny według swych wiadomości lub usposobienia umysłu, albo też z powodu powtórnie okazanego braku potrzebnej pilności lub należnej uwagi do służby czynnej około ruchu w ogóle, albo też do pewnej jej gałęzi zdolnym nie jest; wyrzeczone być może oddalenie jego ze służby albo na czas pewny, albo na zawsze, a to albo w ogólności, albo od pewnego tylko rodzaju czynności.

Przy oddaleniu czasowem należy także oznaczyć warunki, które wypełnić winien w razie przywrócenia go do służby.

§. 82.

dd) O orzeczeniach i środkach prawnych przeciw nim.

Powyżej rzeczone kary należy wymierzać według okoliczności, winę uciążających lub zwalniających, ze względem na stopień i rodzaj przestępstwa służbowego, na powtórzenie takowego, na niebezpieczeństwo większe lub mniejsze, jakie przez takowe sprowadzone zostało, lub na wielkość rzeczywistej szkody, przez nie zrządzonej.

Do wymierzenia kar, wyrażonych w §. 80, 1) i 2), tudzież w §. 81, 1), 2) i 3), również do oddalenia ze służby personale strażników, upoważnieni są tak inspektor jeneralny, jakoteż komisarze eksponowani; oddalenie zaś ze służby urzędników i reszty personale służbowego, może zarządzić tylko sam inspektor jeneralny.

Każda takowa kara wyrzeczona być musi zresztą po uprzedniem w przepisanym porządku odbytem dochodzeniu lub śledztwie, wyrokiem należycie uzasadnionym, który w oryginale doręczony być winien ukaranemu, w wierzytelnym odpisie zaś jego dyrekcyi przełożonej.

Przy dochodzeniu tego rodzaju obowiązane są władze polityczne i władze do przestrzegania bezpieczeństwa ustanowione przyjść w pomoc inspekcyi jeneralnej (n. p. przez wysłuchanie świadków i t. p.).

Przeciw wszystkim wyż wspomnionym orzeczeniom, można wnieść zażalenie do c. k. Ministerstwa handlu.

Zażalenie wniesione być winno najdalej w 14 dniach po doręczonem orzeczeniu i nie odracza skutku tegoż w przypadkach 3. i 4. §. 81.

§. 83.

ee) O tablicach kwalifikacyjnych.

Każda wyrzeczona kara ma być zanotowaną w tablicach kwalifikacyjnych (których formularze rząd oznaczy), prowadzić się mających o urzędnikach i sługach przy kolejach żelaznych.

4. Die Entfernung vom Dienste.

Auf diese Entfernung vom Dienste kann (wenn sich aus der Untersuchung zeigen sollte, daß der Schuldtragende nach seinen Kenntnissen, oder seiner Gemüthsbeschaffenheit, oder des wiederholt bewiesenen Mangels an dem nöthigen Fleiße, oder der erforderlichen Aufmerksamkeit für den Betriebsdienst entweder überhaupt, oder für einen gewissen Zweig desselben nicht geeignet ist) entweder auf einen gewissen Zeitraum, oder für immer, u. z. entweder allgemein oder für eine spezielle Geschäftsführung erkannt werden.

Bei einer zeitlichen Ausschließung sind auch die Bedingungen vorzuzeichnen, welche für den Fall der Wiederanstellung von dem Betreffenden zu erfüllen seyn werden.

§. 82.

dd) Erkenntnisse und Rechtsmittel dagegen.

Diese Strafen sind nach Maßgabe der eintretenden Erschwerungs- oder Milderungs-Umstände mit Rücksicht auf den Grad und die Art des Dienstesvergehens, auf die allenfällige Wiederholung desselben, auf die hiedurch herbeigeführte größere oder geringere Gefahr, oder die Größe des verursachten wirklichen Schadens zu bemessen.

Zur Verhängung der im §. 80, 1 und 2 und der im §. 81, 1, 2, und 3 angeführten Strafen, so wie zur Entfernung des Wächterpersonales vom Dienste sind sowohl der Generalinspektor, als auch die exponirten Kommissäre ermächtiget; die Entfernung vom Dienste gegen Beamte und das übrige Dienstespersonale kann bloß der Generalinspektor verfügen.

Jede dießfällige Strafe muß übrigens mit einem gehörig motivirten, dem Bestraften im Orginale und seiner vorgesetzten Direkzion in ämtlicher Abschrift einzuhändigenden Erkenntniße nach vorhergegangener ordnungsmäßiger Erhebung oder Untersuchung ausgesprochen werden.

Bei einer solchen Untersuchung sind die Sicherheits- und politischen Behörden verpflichtet, der Generalinspekzion (z. B. durch Einvernehmung von Zeugen ꝛc.) hilfreiche Hand zu leisten.

Gegen alle vorerwähnten Erkenntnisse kann die Beschwerde an das Handelsministerium gerichtet werden.

Diese Beschwerde ist längstens 14 Tage nach zugestelltem Erkenntniße einzubringen, und hat in den Fällen 3 und 4 des §. 81 keine aufschiebende Wirkung.

§. 83.

ee) Qualifikazionstabellen.

Jede zuerkannte Strafe ist in den über die Eisenbahnbeamten und Diener zu führenden Qualifikazionstabellen (deren Formulare die Staatsverwaltung festsetzen wird) gehörig anzumerken.

§. 84.

ff) O wykonaniu orzeczeń.

Dyrekcyje kierujące czynnościami około ruchu kolei żelaznych rządowych, równie jak dyrekcyje towarzystw prywatnych przedsiębiorących koleje żelazne, obowiązane są wykonywać orzeczenia, wypadłe na mocy niniejszej ustawy, tudzież wypełniać chętnie wszelkie rozporządzenia inspekcyi jeneralnej, wydawane w celu utrzymywania porządku i bezpieczeństwa w czynnościach około kolei żelaznej.

W szczególności nie wolno bez osobnego pozwolenia Ministra handlu, przemysłu i budowli publicznych, używać osoby oddalonej ze służby orzeczeniem prawomocnem, przy żadnej kolei żelaznej w państwie austryjackiem do tej czynności, której wyrok dotyczy.

§. 85.

3. O karach przeciw dyrekcyi i członkom przedsiębiorstw.

Gdyby dyrekcyja kolei żelaznych rządowych, lub dyrekcyja towarzystwa kolei prywatnej, wahała się wypełnić niezwłocznie orzeczenia lub rozporządzenia inspekcyi jeneralnej, lub gdyby nadspodziewanie członkowie dyrekcyi sami dopuścili się jakiego przewinienia, czyli to przez czynność, czyli też przez zaniechanie jakiego przestępstwa niniejszej ustawy lub innych wydanych o ruchu kolei żelaznych rozporządzeń, natenczas inspekcyja jeneralna obowiązaną jest uczynić o tem bezzwłocznie relacyję do c. k. Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych.

C. k. Ministerstwo handlu, przemysłu i budowli publicznych ma w takich razach prawo wymierzyć przeciw dyrektorom kolei żelaznych, tak rządowych jak prywatnych, wspomnione w §. 81 kary dyscyplinarne, a przy kolejach żelaznych prywatnych, oprócz tego nałożyć na członków towarzystwa kolei żelaznych prywatnych przez władzę odpowiedne kary prawem ustanowione.

Również mają prawo dotyczące namiestnikostwa, na mocy uchwał zapadłych w drodze kolegijalnej zmusić przedsiębiorstwa kolei żelaznych prywatnych karami pieniężnemi od 100 do 2000 złtr. m. k. lub innemi środkami prawnemi, ażeby wypełniały w terminie oznaczonym obowiązki, jakie na nich ciążą pod względem bezpieczeństwa i porządku.

Kary pieniężne winny są namiestnikostwa ściągnąć po bezskutecznym terminu upływie. Gdyby kolej, lub środki ruchu zeszły do takiego stanu, iżby przez to zagrożone zostało bezpieczeństwo użycia i ruchu jej, wówczas Ministerstwo handlu, przemysłu i budowli publicznych winno zastanowić ruch na całej kolei, lub na dotyczącej osobnej jej przestrzeni, a w razie potrzeby zarządzić naprawienie jej przez rząd kosztem towarzystwa.

§. 84.

ff) Ausführung der Erkenntnisse.

Die Betriebsdirekzionen der Staatseisenbahnen, sowie die Direkzion der Privat-Eisenbahnvereine sind verpflichtet, die nach Vorschrift dieses Gesetzes gefällten Erkenntnisse in Vollzug zu setzen, sowie allen zur Handhabung der Ordnung und Sicherheit des Eisenbahnbetriebes erlassenen Verfügungen der Generalinspekzion willige Folge zu leisten.

Insbesondere darf ein durch rechtskräftiges Erkenntniß entlassenes Individuum bei keiner Eisenbahn in dem österreichischen Reiche zu dem Geschäfte, für welches das Urtheil lautet, ohne besondere Bewilligung des Ministers für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verwendet werden.

§. 85.

3. Strafen gegen die Direkzion und Mitglieder der Unternehmungen.

Sollte eine Betriebsdirekzion der Staatseisenbahnen, oder eine Direkzion eines Privateisenbahn-Vereines sich weigern, die Erkenntnisse oder Anordnungen der Generalinspekzion ungesäumt in Vollzug zu setzen, oder sollte wider Vermuthen den Direkzionsmitgliedern selbst irgend ein Verschulden, sei es durch eine Handlung oder Unterlassung, eine Uebertretung dieses Gesetzes oder sonstiger in Bezug auf den Eisenbahnbetrieb erlassenen Verordnungen zur Last fallen, so ist die Generalinspekzion verpflichtet, hievon ohne Verzug dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten die Anzeige zu machen.

Das Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten ist in solchen Fällen berechtiget, gegen die Betriebsdirektoren der Staats- und Privateisenbahnen die im §. 81 erwähnten Disziplinarstrafen in Anwendung zu bringen, und bei Privateisenbahnen überdieß die etwa schuldtragenden Mitglieder des Privateisenbahn-Vereines selbst durch die kompetente Behörde zur gesetzlichen Strafe zu ziehen.

Auch haben die betreffenden Statthaltereien das Recht, über im Kollegialwege gefaßte Beschlüsse die Privateisenbahn-Unternehmungen durch Geldbußen von 100 fl. bis 2000 fl. K. M., oder durch sonstige gesetzliche Mittel anzuhalten, die denselben in Betreff auf Sicherheit und Ordnung obliegenden Verbindlichkeiten innerhalb eines anzuberaumenden Termines zu erfüllen.

Die dießfälligen Geldbußen sind nach fruchtlosem Verstreichen des Termines durch die Statthaltereien einzutreiben. Wären die Bahn- oder die Betriebsmittel in einen solchen Zustand gekommen, daß dadurch die Sicherheit der Benützung und des Betriebes gefährdet werden, so ist von dem Ministerium für Handel Gewerbe und öffentliche Bauten der Betrieb auf der ganzen Bahn, oder den betreffenden einzelnen Strecken einzustellen und nöthigenfalls die Herstellung von Seite des Staates auf Kosten des Vereines zu veranlassen.

§. 86.
4. O przeznaczeniu kar pieniężnych.

Wszystkie kary pieniężne wymierzone w drodze dyscyplinarnej, przepadają na korzyść funduszu pensyjonowania przedsiębiorstwa kolei żelaznej, lub gdy nie istnieje takowy fundusz pensyjonowania, lub gdy przedsiębiorstwo prywatne karę płaci, na rzecz funduszu ubogich tego miejsca lub tej gminy, gdzie zasądzony zamieszkuje.

§. 87.
5. O zakazanych prawami karnemi czynnościach osób przy kolei ustanowionych.

Gdyby która z osób przy kolei ustanowionych dopuściła się pod względem ruchu kolei, czynu lub zaniechania zakazanego powszechnemi prawami karnemi, wówczas spada nań także kara zagrożona w ustawach karnych, którą wymierzyć winien właściwy sąd karny.

W takim razie należy wprawdzie postępowanie dyscyplinarne przeprowadzić niezawiśle od czynności urzędowych sądu karnego, a nawet i wtenczas, gdyby ze strony sądu karnego wypadło orzeczenie uwalniające; orzeczoną zaś karę dyscyplinarną (z wyjątkiem wymaganego już przedtem zawieszenia w służbie), należy wykonać dopiero po ukończeniu czynności urzędowej sądu karnego, a przy wykonaniu kary dyscyplinarnej także wzgląd mieć na orzeczenie kary, przez sąd karny wydane.

§. 88.
6. O kosztach dozoru.

Koszta inspekcyi jeneralnej w powszechności pokryte będą przez rząd; przedsiębiorstwa zaś kolei żelaznej obowiązane są urzędnikom inspekcyi jeneralnej, tudzież urzędnikom politycznym i policyjnym w podróżach służbowych, odbywanych w sprawach kolei żelaznej, udzielić bezpłatne bilety podróżne do wagonów klasy pierwszej.

§. 89.

Przedsiębiorstwa kolei żelaznych prywatnych obowiązane są nadto wynagrodzić administracyi państwa w sumie ryczałtowej, mającej być oznaczoną przez dotyczące Ministerstwo, owę zwyżkę w wydatkach, która przypada na wysokie eraryjum z powodu dotyczącej kolei, tak za właściwy dozór policyjny (w szczególności według rozdziału II. ustawy), jakoteż za przestrzeganie przepisów co do dochodów skarbowych niestałych.

Również przedsiębiorstwa kolei winny mieć staranie, ażeby do uskutecznienia czynności urzędowych, wystawione i utrzymywane były potrzebne lokalności

§. 86.

4. Verwendung der Disziplinar-Strafgelder.

Sämmtliche nach diesem Gesetze im Disziplinarwege verhängten Geldbußen verfallen dem Pensionsfonde der Eisenbahn-Unternehmung, oder falls kein solcher Pensionsfond vorhanden ist, wenn die Privat-Unternehmung als solche die Strafe zahlt, dem Armenfonde des Ortes oder der Gemeinde, wo der Verurtheilte seinen Aufenthalt hat.

§. 87.

5. Strafgerichtlich verpönte Handlungen der Angestellten der Bahn.

Sollte ein Angestellter der Bahn in Bezug auf den Bahnbetrieb sich irgend einer in den allgemeinen Strafgesetzen für strafbar erklärten Handlung oder Unterlassung schuldig machen, so trifft denselben auch die in den Strafgesetzen verhängte Strafe, welche von dem kompetenten Strafgerichte zuzuerkennen ist.

Für einen solchen Fall ist das Disziplinarverfahren zwar unabhängig von der strafgerichtlichen Amtshandlung und selbst eines allenfälligen strafgerichtlichen Freisprechungs-Erkenntnisses durchzuführen; die zuerkannte Disziplinarstrafe aber (mit Ausnahme einer etwa noch früher erforderlichen Dienstessuspension) erst nach beendeter strafgerichtlicher Amtshandlung in Vollzug zu setzen, sowie bei Vollziehung dieser Disziplinarstrafe auf das von dem Strafgerichte gefällte Straferkenntniß gehörige Rücksicht zu nehmen.

§. 88.

6. Kosten der Aufsicht.

Die Kosten der Generalinspekzion werden im Allgemeinen vom Staate bestritten, dagegen sind die Eisenbahn-Unternehmungen verpflichtet, den Beamten der Generalinspekzion und den politischen und polizeilichen Beamten bei den in Angelegenheiten der Eisenbahn vorkommenden Dienstreisen Freikarten der ersten Wagenklasse zu ertheilen

§. 89.

Die Betriebs-Unternehmungen der Privateisenbahnen sind ferner verpflichtet, der Staatsverwaltung mittelst einer von dem betreffenden Ministerium festzusetzenden Pauschalsumme, denjenigen Mehraufwand zu ersetzen, welcher dem hohen Aerar aus Anlaß der bezüglichen Bahn, für die eigentliche Polizeiaufsicht (insbesondere nach Abschnitt II. dieses Gesetzes) und für die gefällsämtliche Ueberwachung zur Last fällt.

Auch haben die Betriebs-Unternehmungen zum Behufe der Vornahme der bezüglichen Amtshandlungen für die Herstellung und Erhaltung der erforderlichen Amtslo-

urzędowe niemniej też w przypadkach, w których dotyczące Ministerstwo uzna to za potrzebne, postarać się należy o przyzwoite pomieszczenie urzędników i sług.

§. 90.

7. *O nadzorze i przestrzeganiu ze strony organów policyjnych.*

Lubo podług powyższych zasad nadzór i kontrola bezpośrednia ruchu kolei żelaznej pod względem techniczno-administracyjnym, należy do inspekcyi jeneralnej, a w ostatniej instancyi do c. k. Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych, obowiązane są także i przedsiębiorstwa kolei żelaznych, równie jak urzędnicy i słudzy takowych, przestrzegać ogólnie ustaw policyjnych, a w tym względzie stoją takowi pod dozorem organów bezpieczeństwa i władz politycznych.

§. 91.

8. *O mocy obowiązującej przepisów dla przedsiębiorstw kolei żelaznych uprzywilejowanych i usankcyjonowanych.*

Zawartym w niniejszej ustawie przepisom i obowiązkom, podlegają także przedsiębiorstwa już ukoncesyjonowane i uprzywilejowane od dnia w którym niniejsza ustawa wstąpi w wykonanie.

Tylko wedle przepisu niniejszej ustawy sprawiać można nowe środki ruchu. Te, które już są sprawione, muszą najdalej w lat 5 (od dnia, w którym niniejsza ustawa obowiązywać zacznie) stosownie do jej przepisu być zmienione, jeżeli Ministerstwo handlu, przemysłu i budowli publicznych na prośbę przedsiębiorstw, nie dozwoli do tego wyjątkowo terminu dłuższego.

§. 92.

Dla kolei żelaznych, na których ruch odbywa się za pomocą innej siły, a nie za pomocą maszyn parowych, wydane będzie stosowne rozporządzenie co do porządku czynności takiego ruchu z uwzględnieniem postanowień niniejszej ustawy, dających się zastosować do właściwych onychże stosunków.

II. O obowiązkach osób (publiczności) używających kolei żelaznej, lub z takową wchodzących w stosunki.

§. 93.

a) Obowiązanie ogólne.

Osoby, używające kolei do podróży lub do przesełania rzeczy, winny się zachować według przepisów postanowionych i ogłoszonych co do przewożenia; przestrzegać scisle przepisów wydanych dla utrzymania porządku, regularności i bezpieczeństwa ruchu, i wypełniać to chętnie, co wskazać za dobre uzna w tym względzie personale dozorowe i pociągowe.

kalitäten, sowie in Fällen, wo es von dem kompetenten Ministerium für nothwendig erkannt werden sollte, für die anständige Unterkunft der betreffenden Beamten und Diener Sorge zu tragen.

§. 90.

7. Aufsicht und Ueberwachung von Seite der Polizeiorgane.

Obgleich nach den vorstehenden Grundsätzen die unmittelbare Aufsicht und Kontrole des Eisenbahnbetriebes in technisch-administrativer Beziehung der Generalinspekzion, und in höchster Instanz dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten zusteht, so sind doch auch sowohl die Eisenbahn-Unternehmungen, als auch die Beamten und Diener derselben verpflichtet, die allgemeinen Polizeigesetze zu befolgen, und unterstehen in dieser Beziehung der Ueberwachung der Sicherheitsorgane und politischen Behörden.

§. 91.

8. Verbindlichkeiten der Vorschriften für die privilegirten und konzessionirten Eisenbahn-Unternehmungen.

Den in diesem Gesetze enthaltenen Vorschriften und Verpflichtungen sind auch die bereits konzessionirten und privilegirten Eisenbahn-Unternehmungen vom Tage, an welchem dieses Gesetz in Wirksamkeit tritt, unterworfen.

Neue Anschaffungen von Betriebsmitteln können bloß nach Vorschrift dieses Gesetzes stattfinden. Die bereits Vorhandenen müssen längstens binnen 5 Jahren (vom Tage der Wirksamkeit dieses Gesetzes gerechnet) nach Vorschrift derselben umgeändert werden, wenn nicht über Einschreiten der Betriebs-Unternehmungen von Seite des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten eine längere Frist ausnahmsweise zugestanden wird.

§. 92.

Für Eisenbahnen, welche mit anderen Kräften als Dampfmaschinen betrieben werden, wird durch eine besondere Betriebs-Ordnung mit Benützung der auf die eigenthümlichen Verhältnisse derselben passenden Bestimmungen des vorliegenden Gesetzes das Geeignete bestimmt.

II. Verpflichtungen derjenigen Personen (des Publikums), welche die Eisenbahn benützen, oder sonst mit derselben in Beziehung kommen.

§. 93.

a) Allgemeine Verpflichtung.

Diejenigen Personen, welche die Bahn zur Reise oder zur Versendung von Sachen benützen, haben sich nach den für die Beförderung festgesetzten und veröffentlichten Bedingungen zu benehmen, die für die Aufrechthaltung der Ordnung, Regelmäßigkeit und Sicherheit des Bahnbetriebes erlassenen Vorschriften genau zu beobachten, und den Weisungen, welche etwa das Aufsichts- und Zugspersonale in dieser Beziehung zu ertheilen für nöthig findet, willige Folge zu geben.

§. 94.

b) O dokumentach do podróży i czynności urzędów celnych.

Każdy podróżny, chcący jechać koleją, winien przestrzegać ściśle przepisów, wydanych co do dokumentów potrzebnych do podróży i poddać rzeczy pod czynność urzędu celnego tam, gdzie to jest przepisane.

Niniejszy przepis winien być wyraźnie namieniony w warunkach przyjmowania, publicznie ogłosić się mających.

§. 95.

c) O wsiadaniu i wysiadaniu.

Podróżni winni są wstrzymać się od wsiadania i wysiadania w czasie, kiedy pociąg jest w biegu, tudzież nie otwierać niepotrzebnie drzwi i nie wychodzić na stopień.

§. 96.

d) O wstępowaniu na kolej.

Osobom nie należącym do personale służbowego lub roboczego przy kolei, lub nie zaopatrzonym osobnem na to pozwoleniem, nie wolno wstępować na kolej i na miejscowości do takowej należące, na skarpy, bermy (ścieżki u spodu grobli nad fosą), rowy, wyjąwszy na miejscach w dworcach kolejowych, przeznaczonych do wchodu i wychodu, do wsiadania i wysiadania, na punktach do przekraczania kolei oznaczonych, nakoniec w lokalnościach do przesełek rzeczy przeznaczonych.

Nie wolno samowolnie otwierać szrank kolejowych, ani też podłazić lub przechodzić przez takowe; wtenczas tylko wolno przechodzić przez kolej, nie zatrzymując się wszakże na niej, jeżeli szranki zaporowe są otworzone, lub kiedy personale do dozoru kolei postanowione, takowe otworzyło.

Wozy z zaprzęgiem zwierzęcym, tudzież konie wierzchowe, nie powinny się, oczekując otwarcia szranków, zbyt blisko przysuwać do kolei; ostrzeżeń zaś personale dozorującego w tym względzie ściśle słuchać należy.

§. 97.

W bezpośredniej bliskości kolei mogą się paść zwierzęta tylko pod ścisłym dozorem; należy się przy tem starać o to, ażeby nie wstępowały na kolei i miejsca do niej należące, ani też żeby zagród nie przekraczały i nie płoszyły się przy przejeździe pociągów.

§. 98.

e) O uszkodzeniu i zmianie kolei.

Zakazane jest wszelkie uszkodzenie, wszelkie przesunięcie lub zmienienie na kolei i należących do niej miejscowościach, nietylko na szynach, lecz także

§. 94.

b) Reiseurkunden und gefällsämtliche Amtshandlung.

Jeder Reisende, der auf der Bahn befördert werden will, hat die rücksichtlich der Reiseurkunde erlassenen gesetzlichen Vorschriften genau zu befolgen und die einer gefällsämtlichen Behandlung unterliegenden Sachen derselben gehörig zu unterziehen.

Diese Vorschrift ist ausdrücklich in den öffentlich kundzumachenden Aufnahmsbedingungen zu bemerken.

§. 95.

c) Auf= und Absteigen.

Jeder Reisende hat sich des Auf= und Absteigens, während der Zug im Gange ist, des unnöthigen Oeffnens der Thüre und Betretung der Plattform zu enthalten.

§. 96.

d) Betreten der Bahn.

Personen, die nicht zum Dienst- oder Arbeitspersonale der Bahn selbst gehören, oder die mit einer besonderen Erlaubniß hiezu nicht versehen sind, dürfen die Bahn, die dazu gehörigen Räume, Böschungen, Bermen, Gruben ꝛc. nicht betreten, ausgenommen an den für die Zu= und Abgänge, und für das Auf- und Absteigen festgesetzten Plätzen der Bahnhöfe, an den zum Uebergange über die Bahn festgesetzten Punkten, endlich in den zur Versendung gewidmeten Lokalitäten.

Das eigenmächtige Eröffnen der Bahnschranken, sowie das Durchschlüpfen oder Uebersteigen derselben ist untersagt; der Uebergang über die Bahn ist bloß gestattet, jedoch ohne auf derselben zu verweilen, wenn die Absperrschranken offen angetroffen werden, oder nachdem deren Eröffnung durch das Bahnaufsichtspersonale stattgefunden hat.

Die mit Thieren bespannten Fuhrwerke, dann Reitpferde und Treibvieh dürfen beim Zuwarten auf die Eröffnung der Schranken, der Bahn nicht zu nahe kommen; den dießfälligen Warnungen des Aufsichtspersonales ist genau Folge zu leisten.

§. 97.

In der unmittelbaren Nähe der Bahn dürfen Thiere bloß unter sorgfältiger Aufsicht weiden, und es ist dafür Sorge zu tragen, daß sie die Bahn und das Zugehör nicht betreten, oder die Einfriedungen überschreiten und nicht bei der Vorüberfahrt der Züge scheu werden.

§. 98.

e) Beschädigung und Veränderung an der Bahn.

Jede Beschädigung, jede Verrückung oder Veränderung an der Bahn und ihrem Zugehöre, folglich nicht bloß an dem Geleise, sondern auch an den Dämmen, Bermen,

na tamach, bermach, rowach i budynkach, ogrodzeniach, szrankach zaporowych, tablicach z ostrzeżeniami, słupach celnych, skazówkach milowych, przyrządach do dawania sygnałów i t. d. — również surowo zakazuje się kłaść rzeczy jakiegobądź rodzaju na szyny od kolei, lub obok takowych w zakresie kolei, lub miejsc do niej należących, lub naśladować sygnały.

W końcu zakazanem jest podróżnym uszkadzać w jakibądź sposób środki do utrzymywania ruchu na kolei.

§. 99.

f) O sąsiadach kolei i o zachowaniu się w jej bliskości.

W pobliżu kolei niewolno sąsiadom nic zakładać, stawiać lub budować, coby groziło bytowi kolei i rzeczy do niej należących i przeszkadzało regularnemu i bezpiecznemu jej używaniu, lub coby sprowadzić mogło niebezpieczeństwo pożaru. Przy zmianach co do pokładu miejscowości, przez które miejsce, gdzie zmiana ma nastąpić, zbliżyć się ma do własności kolei, tudzież do budowli mających być przedsiębranemi w zakresie uznanym za niebezpieczny od ognia, należy zawsze uzyskać wprzód pozwolenie władzy powołanej do nadzoru kolei, równie jak dotyczącej władzy politycznej.

Nie należy trzymać na składzie pod gołem niebem materyj łatwo się zapalających w obrębie kolei niebezpiecznym od ognia i baczyć na to, aby miejscowości przeznaczone do przechowywania przedmiotów przez się bezpiecznych od ognia, lecz przy schowaniu niebezpiecznych, należycie zamknięte były.

Płody ziemi gotowe do zwiezienia, należy trzymać w jak największem oddaleniu od kolei; tudzież należy przy zakładaniu lasów i przy sadzeniu drzew w ogólności na to uważać, ażeby kolej przez drzewa wiatrem wyrywane nie była zarzuconą.

§. 100.

Karczowanie lasów, krzaków i krzewów, wycinanie i spuszczanie drzew pojedyńczych, wypędzanie bydła na paszę, kopanie piasku lub gliny, a w ogólności każdą czynność, przez którą ziemia zruszoną być, lub przedmioty na kolej spadać, albo przez którą ziemia zesuwać się lub kamienie odpadać mogą, zakazuje się na tych miejscach i punktach gruntów, które przez władzę do tego powołaną wyraźnie w tym celu naznaczone zostały.

§. 101.

g) O czuwaniu nad niniejszemi przepisami.

Przełożeni gmin, organa bezpieczeństwa i w ogólności władze polityczne, obowiązane są czuwać nad scisłem pełnieniem poprzedzających przepisów (od-

Gräben und an den Bauobjekten, Einfriedungen, Verschließ-Schranken, Warnungstafeln, Gefällssäulen, Meilenzeigern, Signalvorrichtungen ꝛc. ist verboten; ebenso ist es strengstens verboten, Gegenstände was immer für einer Art auf die Bahnschienen, oder neben dieselben im Bereiche der Bahn oder des Zugehöres zu legen, oder Signale nachzuahmen.

Den Reisenden ist endlich jede Beschädigung der Fahrbetriebsmittel untersagt.

§. 99.

f) Anrainer der Bahn und Benehmen in der Nähe derselben.

In der Umgebung der Bahn dürfen von den Anrainern Anstalten nicht getroffen oder Herstellungen nicht ausgeführt werden, welche den Bestand der Bahn, oder ihres Zugehöres, oder die regelmäßige und sichere Benützung derselben gefährden, oder welche eine Feuersgefahr herbeiführen könnten. Zu Terrainsveränderungen, wodurch die Stelle, wo die Veränderung vorgenommen werden soll, dem Bahneigenthume näher gerückt würde, dann zu Bauführungen, welche in dem als feuergefährlich erklärten Bereiche vorgenommen werden wollten, muß immer vorläufig die Bewilligung der zur Oberaufsicht über den Betrieb berufenen, sowie von der betreffenden politischen Behörde eingeholt werden.

Die freie Lagerung von leicht feuerfangenden Stoffen im Bereiche der Feuersgefahr der Bahn ist zu vermeiden, für den gehörigen Verschluß der an und für sich zwar feuersicheren, aber zur Aufbewahrung feuergefährlicher Gegenstände gewidmeten Räume stets zu sorgen.

Die zur Einfuhr bereit liegenden Feldfrüchte sind in thunlichste Entfernung von der Bahn zu bringen, endlich ist bei Waldanlagen und überhaupt bei Baumpflanzungen auf die Beseitigung der Möglichkeit, daß durch Windbrüche die Bahn verlegt würde, Rücksicht zu nehmen.

§. 100.

Das Abtreiben der Waldungen, Gebüsche oder Sträuche, das Fällen oder Herablassen einzelner Bäume, das Austreiben des Viehes auf die Weide, die Gewinnung von Schotter, das Graben von Lehm und überhaupt jede Handlung, durch welche das Erdreich aufgelockert wird, Gegenstände auf die Bahn fallen, Erdrutschungen oder Steinablösungen hervorgebracht werden können, ist auf denjenigen Strecken und Punkten der Grundstücke, welche von der dazu berufenen Behörde ausdrücklich aus diesem Anlaße bezeichnet worden sind, untersagt.

§. 101.

g) Ueberwachung dieser Vorschriften.

Die Gemeinde-Vorstände, die Sicherheitsorgane und überhaupt die politischen Behörden sind verpflichtet, über die genaue Befolgung der vorstehenden Vorschriften

działu II. niniejszej ustawy), dawać najczynniejszą asystencyję w tym względzie personale do nadzoru postanowionemu, przytrzymywać przestępców i oddawać takowych do ukarania właściwej władzy sądowej.

§. 102.

Osoby ustanowione przy kolei, mają prawo przytrzymać przestępców powyższych przepisów, nie słuchających napomnień im danych, lub takich, którzy już popełnili czyn narażający na niebezpieczeństwo czynności kolei żelaznej, w takich przypadkach, w krórych nie znajduje się pod ręką pomoc policyi (władzy politycznej) lub władzy sądowej — i oddać takowych najbliższej władzy politycznej, sądowej, lub prokuratoryi do dalszego z nimi postępowania.

W celu wykonywania tego, na urzędników i sług przy kolei przeniesionego zakresu działania policyjnego, równie jak dla sumiennego pełnienia obowiązków swych w ogólności, odbiera rząd przysięgę od tych urzędników i sług, także i przy kolejach żelaznych prywatnych, którzy według okoliczności miejscowych mają dozór nad koleją, nad zakładami do niej należącemi i nad publicznością, która jej używa.

Zaprzysięgli w ten sposób urzędnicy i słudzy kolei, doznają co się tycze służbowych ich czynności tej samej opieki prawa naprzeciw publiczności, jak inni urzędnicy administracyjni.

§. 103.

Wszelka czynność lub wszelkie opuszczenie, nadwerężające przepisy niniejszej ustawy, karać się będzie w miarę takowej i wedle postanowień ustawy karnej powszechnej.

Baumgartner m. p.

Treść.

I. O obowiązkach tyczących się przedsiębiorstw kolei żelaznych i osób przy nich ustanowionych.

A. Przepisy ogólne co do czynności przy kolejach.

a) O pozwoleniu do otworzenia kolei.
b) O warunkach do tego potrzebnych.
c) O utrzymaniu kolei i środków do ruchu potrzebnych, tudzież o ustanowieniu urzędników i sług.
d) O porządku jazdy, taryfach i o warunkach przyjmowania.
e) O instrukcyjach dla urzędników i sług.
f) O przerwach w czynności i o wypadkach nieszczęścia.
g) O odpowiedzialności.

(des Abschnittes II. dieses Gesetzes) zu wachen, dem mit der Aufsicht betrauten Bahnpersonale in dieser Beziehung die wirksamste Assistenz zu leisten, die Uebertreter nach Umständen in Gewahrsam zu nehmen und der kompetenten Gerichtsbehörde zur Bestrafung zu übergeben.

§. 102.

Die Angestellten der Bahn sind berechtiget, Uebertreter der bemerkten Vorschriften, welche den an sie ergangenen Ermahnungen nicht Folge leisten, oder eine die Sicherheit des Betriebes störende oder sie gefährdende Handlung bereits verübt haben, in Fällen, wo die Hilfe der Polizei (politischen) oder richterlichen Behörde nicht sogleich bei der Hand ist, anzuhalten, und der nächsten politischen Staatsanwaltschafts- oder richterlichen Behörde zur weiteren Behandlung zu übergeben.

Behufs der Ausübung dieses den Bahnbeamten und Dienern übertragenen polizeilichen Wirkungskreises, sowie zum Behufe der gewissenhafteren Erfüllung ihrer Verbindlichkeiten überhaupt werden diejenigen Bahnbeamten und Diener, welchen nach den Lokalverhältnissen die Aufsicht über die Bahn, die hierzu gehörigen Anstalten, und das die Bahn benützende Publikum zusteht, auch auf Privatbahnen von der Staatsverwaltung in Eid genommen werden.

Die auf solche Weise beeideten Bahnbeamten und Diener genüssen rücksichtlich ihrer Dienstverrichtungen gegenüber dem Publikum auch auf Privatbahnen den gesetzlichen Schutz gleich anderen öffentlichen Verwaltungsbeamten.

§. 103.

Jede Handlung oder Unterlassung gegen die Vorschrift dieses Gesetzes wird nach Maßgabe desselben und nach den Bestimmungen des allgemeinen Strafgesetzes geahndet.

Baumgartner m. p.

Inhalt.

I. Verpflichtungen der Eisenbahnbetriebs-Unternehmungen und ihrer Angestellten.

A. Allgemeine Vorschriften für den Bahnbetrieb.

a) Bewilligung zur Eröffnung der Bahn.
b) Bedingungen hiezu.
c) Erhaltung der Bahn und der Betriebsmittel, Anstellung der Beamten und Diener.
d) Fahrordnung, Tarife und Aufnahmsbedingungen.
e) Instrukzion der Beamten und Diener.
f) Betriebsstörungen und Unglücksfälle.
g) Haftung.

h) O przymiotach lokomotywu.
i) O wozach dla osób i towarów.
k) O składzie pociągów.
l) O ostrożnościach podczas jazdy.
m) O strzeżeniu kolei i sygnałach.

B. O obowiązkach urzędników i sług ustanowionych przy kolejach rządowych.

a) W razie, jeżeli kolej stoi pod bezpośrednim zarządem administracyi państwa.
b) Jeżeli jest w dzierżawę wypuszczona.

C. O obowiązkach tyczących się przedsiębiorstw kolei żelaznych prywatnych, tudzież ich urzędników i sług.

a) O uzyskaniu koncesyi.
b) O ustanowieniu dyrekcyi.
c) O utrzymywaniu w ewidencyi urzędników i sług.
d) O instrukcyi dla nich i obowiązkach ich.
e) O prowadzeniu rachunków.
f) O płaceniu podatków.
g) O porządku jazdy, o taryfach i warunkach przyjmowania.
h) O przeprawie poczty.
i) O transportach wojskowych.
k) O stanie oblężenia i wojny.

D. O nadzorze i kontroli.

1. Ze strony dyrekcyi kolei.
2. Ze strony inspekcyi jeneralnej.

a) W ogólności.
b) Pod względem na stan budowy, w jakim się kolej znajduje.
c) O środkach do prowadzenia ruchu.
d) Pod względem na porządek jazdy, taryf i przepisy co do obrotu osób i rzeczy.
e) Pod względem na urzędników i sług.
aa) O władzy dyscyplinarnej inspekcyi jeneralnej w ogólności.
bb) O rozporządzeniach względem utrzymania porządku.
cc) O karach dyscyplinarnych.
dd) O orzeczeniach i środkach prawnych przeciw takowym.
ee) O tabelach kwalifikacyjnych.
ff) O wykonaniu orzeczeń.

3. O karach przeciw dyrekcyjom i członkom przedsiębiorstw kolei.
4. O przeznaczeniu kar pieniężnych.
5. O zakazanych prawami karnemi czynnościach osób przy kolei ustanowionych.
6. O kosztach nadzoru.
7. O nadzorze i dostrzeganiu ze strony władz policyjnych.
8. O mocy obowiązującej niniejszych przepisów dla przedsiębiorstw kolei żelaznej już uprzywilejowanych i ukoncesyjonowanych.

h) Beschaffenheit der Lokomotive.
i) Personen- und Güterwagen.
k) Zusammenstellung der Züge.
l) Vorsichten bei der Fahrt.
m) Bewachung der Bahn und Signale.

B. Verpflichtungen der an den Staatsbahnen angestellten Beamten und Diener.

a) Bei dem unmittelbaren Betriebe der Bahn durch die Staatsverwaltung.
b) Bei Verpachtung des Bahnbetriebes.

C. Verpflichtungen der Privateisenbahn-Unternehmungen, sowie ihrer Beamten und Diener.

a) Erwirkung der Konzession.
b) Aufstellung einer Direkzion.
c) Evidenzhaltung der Beamten und Diener.
d) Instrukzionen und Verpflichtungen derselben.
e) Rechnungsführung.
f) Steuerentrichtung.
g) Fahrordnung, Tarife und Aufnahmsbedingungen.
h) Beförderung der Post.
i) Militärtransporte.
k) Belagerungszustand und Kriegszeiten.

D. Aufsicht und Kontrole.

1. Von Seite Bahndirekzionen.
2. Von Seite der Generalinspekzion.

a) Im Allgemeinen.
b) In Betreff des Bauzustandes der Bahn.
c) Der Betriebsmittel.
d) In Betreff der Fahrordnung, Tarife und Bestimmungen über den Personen- und Sachenverkehr.
e) In Betreff der Beamten und Diener.

aa) Disziplinargewalt der Generalinspekzion im Allgemeinen.
bb) Verfügungen zur Erhaltung der Ordnung.
cc) Disziplinarstrafen.
dd) Erkenntnisse und Rechtsmittel dagegen.
ee) Qualifikazionstabellen.
ff) Ausführung der Erkenntnisse.

3. Strafen gegen die Direkzionen und Mitglieder der Betriebsunternehmungen.
4. Verwendung der Strafgelder.
5. Strafgerichtlich verpönte Handlungen der Angestellten der Bahn.
6. Kosten der Aufsicht.
7. Aufsicht und Ueberwachung von Seite der Polizeiorgane.
8. Verbindlichkeit der Vorschriften für die bereits privilegirten und konzessionirten Eisenbahn-Unternehmungen.

II. O obowiązkach osób (publiczności) użytek z kolei żelaznych robiących, lub wchodzących w styczność z takowemi.

a) O obowiązkach ogólnych.
b) O dokumentach do podróży potrzebnych, i o czynnościach urzędów co do dochodów skarbowych.
c) O wsiadaniu i wysiadaniu.
d) O wstępowaniu na kolej.
e) O uszkodzeniu i zmianach na kolei.
f) O graniczących z koleją i o postępowaniu w bliskości takowej.
g) O przestrzeganiu przepisów niniejszych.

II. Verpflichtungen derjenigen Personen (des Publikums), welche die Eisenbahnen benützen, oder sonst mit denselben in Berührung kommen.

a) Allgemeine Verpflichtungen.
b) Reiseurkunden und gefällsämtliche Amtshandlungen.

c) Auf- und Absteigen.
d) Betreten der Bahn.
e) Beschädigungen und Veränderungen an der Bahn.
f) Anrainer der Bahn und Benehmen in der Nähe derselben.
g) Ueberwachung dieser Vorschriften.

Всеобщій

дневникъ земскихъ законо́въ и правительства

для

коронной области Галиціи и Володомеріи съ Княжествами Осве́цимскимъ и Заторскимъ и съ Великимъ Княжествомъ Крако́вскимъ.

Часть V.

Изданна и о̂тправленна дна 6. Марца 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

V. Stück.

Ausgegeben und versendet am 6. März 1852.

10.

Окрꙋжное роспоряженье міністерства войны зъ дня 3. Листопада 1851,

(въ Вѣстникꙋ державныхъ законôвъ и правительства ч. 7, части IV, изданной дня 17. Сѣчня 1852),

котрымъ обвѣщаютъ ся потверженіи Всевысочайшимъ рѣшеньемъ Его Величества опредѣленія взглядомъ оустройства школы піонѣрского корпꙋса въ Тꙋльнъ.

Въ слѣдствіе Всевысочайшого розказꙋ Его Величества Цѣсаря, маютъ що ся тычитъ школы піонѣрского корпꙋсꙋ, почавши ôтъ р. 1852, вступити въ дѣйство слѣдꙋючіи опредѣленія:

По перше: Трванье наꙋкового теченя (кꙋрсꙋ), котрого всегдашный початокъ оустановлено на день первого Жовтня, пôдвышшае ся зъ трехъ лѣтъ на четыри лѣта.

По дрꙋге. Воспитанники въ ч. 150, состоятъ зъ овыхъ школного станꙋ 100, и зъ овыхъ піонѣрскихъ компаній 50.

По трете. Що ся тычитъ мѣстць школьного станꙋ мае розпоряжати міністерство войны, где насꙋпротивъ томꙋ обсаженье мѣстць для піонѣрскихъ компаній, зъ особъ мꙋжа здатныхъ до хоженя до школы корпꙋсꙋ, належитъ до коменды корпꙋсꙋ.

По четверте. Вѣкъ принатія искателѣвъ до станꙋ школьного оустановлено на четыренадцятый рôкъ житя.

По пяте. Аспиранты того розрядꙋ маютъ передъ предпримѣткою оу міністерства войны до школы корпꙋсꙋ, сложити испытъ принятія.

До складаня того испытꙋ маютъ аспиранты станꙋ школного, въ смыслѣ розказꙋ арміи ч. 11, предварительно за предложеньемъ свѣдоцтва крещеня и послѣдныхъ школьныхъ свѣдоцтвъ, старати ся о писемне призволенье коменды піонѣрского корпꙋсꙋ.

Коменда корпꙋсꙋ мае взглядомъ того, съ поглядомъ на жилище аспіранта, сама, або коменды ôтъ неи ôтпорꙋченіи, по докладнымъ испытѣ особистыхъ ôтношеній аспиранта, и розваживши, чи принятіе тогожъ ôтповѣдае залежитости корпꙋсꙋ выдати писемно призволенье до складаня кадетского испытꙋ для того корпꙋса, за зверненьемъ назадъ предложеныхъ прилогъ при чемъ предполагае ся проче оуспособленье аспіранта, або заперечити тое призволенье.

Въ первôмъ слꙋчаю мае аспірантъ съ призволеньемъ и помянꙋтыми прилогами оу сказанои емꙋ, найближше ôтъ его жилища находячои ся коменды корпꙋсꙋ арміи, або оу краево-войсковои коменды въ Загребю, Темешварѣ або Зада-

10.

Zirkular-Verordnung des Kriegsministeriums vom 3. November 1851,

(Im Reichs-Gesetzblatte, IV. Stück, Nr. 7, ausgegeben am 17. Jänner 1852),

womit die durch Allerhöchste Entschließung Seiner Majestät sankzionirten Bestimmungen über die Organisirung der Pionier-Korps-Schule zu Tulln kundgemacht werden.

In Folge Allerhöchsten Befehles Seiner Majestät des Kaisers, haben in Absicht auf die Pionier-Korps-Schule, vom Jahre 1852 angefangen, nachstehende Bestimmungen in Wirksamkeit zu treten:

Erstens. Die Dauer des Lehrkurses, dessen jeweiliger Beginn auf den ersten Oktober festgesetzt ist, wird von drei auf vier Jahre erhöht.

Zweitens. Die Zöglinge, in der Zahl von 150, theilen sich in jene des Schulstandes mit 100, und in jene der Pionier-Kompagnien mit 50.

Drittens. Ueber die Plätze des Schulstandes hat das Kriegsministerium zu verfügen, wogegen die Besetzung der Plätze für die Pionier-Kompagnien dem Korps-Kommando, aus den zur Frequentirung der Korpsschule geeigneten Individuen des Mannschaftstandes zukömmt.

Viertens. Das Aufnahms-Alter der Kompetenten für den Schulstand ist auf das vierzehnte Lebensjahr festgesetzt, und

Fünftens, die Aspiranten dieser Kategorie haben vor der Vormerkung bei dem Kriegsministerium für die Korps-Schule, eine Aufnahms-Prüfung abzulegen.

Zur Ablegung dieser Prüfung haben die Aspiranten für den Schulstand, im Sinne Armee-Befehles Nr. 11, vorerst unter Produzirung des Taufscheines und der letzten Schulzeugnisse, sich um die schriftliche Zustimmung des Pionier-Korps-Kommando zu bewerben.

Das Korps-Kommando wird darüber, mit Rücksicht auf das Domicil des Aspiranten, entweder selbst, oder es werden die von demselben delegirten Kommanden, nach gehöriger Prüfung der persönlichen Verhältnisse des Aspiranten, und nach Erwägung, ob dessen Aufnahme dem Interesse des Korps entspreche, die Zustimmung zur Ablegung der Kadeten-Prüfung für das Korps, unter Zurückstellung der beigebrachten Piecen, schriftlich entweder ertheilen, wobei die sonstige Angemessenheit des Aspiranten vorausgesetzt wird, oder solche verweigern.

Für den ersten Fall hat der Aspirant mit der Zustimmung und den erwähnten Piecen bei dem ihm angedeuteten, seinem Wohnorte zunächst stazionirten Armee-Korps-Kommando, oder bei dem Landes-Militär-Kommando zu Agram, Temesvar

рѣ, предварително сѧ звѣстити, абы тамже въ означенôмъ речинци сложити испытъ, о чѣмъ мае сѧ — пôдлѧ нижше стоѧчого образцѧ — провадити записникъ.

Той испытъ мае сѧ въ правдѣ ограничити лишь на вѣдомость правописи въ матернôмъ ѧзыкꙋ аспиранта, чотырехъ родôвъ рахꙋнковыхъ и правила рахꙋнкового о трехъ (de tri), засадъ физичного описанѧ землѣ и Географіи австрійского Цесарства; при тôмъ однакожъ мае сѧ особливый взглѧдъ брати на воспытанье доси въ общее побиране и на оуспособленье аспиранта до выобразованѧ, и пôдлѧ того общого мѣрила, строго и пôдъ отвѣчательностью испытовои комисіи осꙋдити здатность испытꙋемцѧ къ предпримѣченью и къ своимъ часѣ къ принѧтію до школы піонѣрского корпꙋса.

Слѣдствіе испытꙋ обвѣстится сѧ аспирантови за зверненьемъ предложеныхъ грамотъ черезъ вытѧгъ зъ записника.

Сли тое звꙋчитъ добре, то послѣдꙋе наконецъ длѧ дотычнои родины часъ, въ котрôмъ мае сѧ прошенье о предпримѣченье и о принѧтіе аспиранта въ своимъ часѣ до школы піонѣрского корпꙋса подати або непосредственно до министерства войны, або въ дорозѣ краево-войсковои команды, и снабдѣти тое слѣдꙋючими прилогами, ѧкъ то:

а) свѣдоцтвомъ крещенѧ:
б) пôльно лѣкарскимъ свѣдоцтвомъ взглѧдомъ надѣѧти сѧ могꙋчои здобности до пôльно военнои слꙋжбы;
в) свѣдоцтвомъ щепленѧ оспы, если тое не содержꙋе сѧ оуже въ пôльно лѣкарскôмъ свѣдоцтвѣ;
г) послѣдными школьными свѣдоцтвами;
д) призволеньемъ команды піонѣрского корпꙋсꙋ;
е) вытѧгомъ зъ записника взглѧдомъ сложеного испытꙋ, и
ж) записомъ съобовѧзанѧ сѧ до плаченѧ докладꙋ найменьше мѣсѧчныхъ десѧть ренскихъ, котрый пôдчасъ треванѧ наꙋкового теченѧ (кꙋрсꙋ) мае сѧ въ пользꙋ аспиранта складати завсѣгды чвертьрôчно на передъ оу команды школы піонѣрского корпꙋсꙋ.

На таке прошенье рѣшае потôмъ окôнчително міністерство войны, и послѣдꙋе отвѣтъ.

Чорнчь в. р.

oder Zara, sich vorläufig zu melden, um daselbst am bestimmten Termine die Prüfung abzulegen, worüber — dem untenstehenden Formulare gemäß — ein Protokoll geführt wird.

Diese Prüfung hat sich zwar bloß auf die Kenntniß des Rechtsschreibens in der Muttersprache des Aspiranten, der vier Rechnungs-Spezies und der Regel de tri, der Elemente der physischen Erdbeschreibung und der Geographie des österreichischen Kaiserstaates zu beschränken; es ist aber dabei auf die im Allgemeinen bereits genossene Erziehung und die Bildungsfähigkeit des Aspiranten besondere Rücksicht zu nehmen, und nach diesem allgemeinen Maßstabe die Eignung des Prüflinges für die Vormerkung und seinerzeitige Aufnahme in die Pionier-Korps-Schule, strenge und unter Verantwortung der Prüfungs-Kommission zu beurtheilen.

Das Resultat der Prüfung wird dem Aspiranten unter Zurückgabe der vorgelegten Dokumente mittelst Protokolls-Extraktes bekannt gegeben werden.

Lautet dasselbe günstig, so tritt endlich für die betreffende Familie der Zeitpunkt ein, wo das Gesuch um Vormerkung und seinerzeitige Aufnahme des Aspiranten in die Pionier-Korps-Schule an das Kriegsministerium entweder unmittelbar, oder im Wege eines Landes-Militär-Kommando einzureichen, und mit folgenden Beilagen zu dokumentiren ist, als:

a) dem Taufscheine;

b) dem feldärztlichen Zeugniße über die anzuhoffende Feldkriegsdienst-Tauglichkeit;

c) dem Impfungs-Zeugniße, wenn solches nicht schon in dem feldärztlichen Zeugniße enthalten ist;

d) den letzten Schulzeugnissen;

e) der Zustimmung des Pionier-Korps-Kommando;

f) dem Protokolls-Extrakte über die abgelegte Prüfung, und

g) dem Verpflichtungs-Reverse zur Entrichtung einer Zulage von wenigstens monatlichen zehn Gulden, welche während der Dauer des Lehrkurses zu Gunsten des Aspiranten stets auf ein Vierteljahr in vorhinein bei dem Pionier-Korps-Schul-Kommando zu erlegen ist.

Ueber ein derlei Gesuch wird sodann erst von Seite des Kriegsministeriums definitiv entschieden werden und ein Bescheid erfolgen.

Csorich m. p.

Подпись ....

11.

Міністеріальное обвѣщенье зъ дня 14. Листопада 1851,

(въ Вѣстнику державныхъ законовъ и правительства ч. 8, части IV, изданнои дня 17. Сѣчня 1852),

взглядомъ знесеня належитостій отъ выходного вплываючихъ до мѣстскихъ, паньскихъ або громадскихъ кассъ въ всѣхъ краяхъ австрійскои монархіи и союзныхъ швейцарскихъ кантонахъ.

Въ слѣдствіе оумовы съ союзною радою союзныхъ швейцарскихъ кантоновъ въ дорозѣ посольскои, обвѣщае подписаный міністеръ справъ внѣшныхъ и цѣс. дому, потомъ президентъ рады міністровъ Его Величества Цѣсаря Австріи, въ имени правительства предпомянутого Величества, що отъ теперь мае ся содержиме въ артикулѣ III. оуговора о вольномъ переселеню заключеного на дни 3. Серпня 1804 межи цѣс. австрійскимъ правительствомъ и союзными швейцарскими кантонами а черезъ додатковіи оугоды въ лѣтахъ 1821 1837 розтягненого на всѣ краѣ австрійскои монархіи и союзніи швейцарски кантоны, застереженье взглядомъ побираня належитостій отъ вывозу спадщинъ, выходового и отходового

Образецъ.

Ц. К. | Испытова комісія кадетовъ.

Записникъ испыту,

взглядомъ нижше сказаного аспиранта до школы піонѣрского корпусу.

Имя крестное и родинне	Рожденства					Мѣстце пребывания	Особистіи и родинніи отношенія	Побиране воспытанье, укончініи школы, потомъ образованье, съ погляцомъ на успособленье аспиранта до школы піонѣрского корпусу	Вѣдомости					Теперѣшне занятіе або студія	Якъ знайшла комісія	Примѣченье.
	Рокъ	Мѣсяць	День	Мѣстце	Край				Краснописанія	Правописы и писаня диктандо, и то въ которомъ языку	Чотырехъ родовъ рахунковыхъ и правила рахункового о трехъ	Географіи	Инніи			

Formulare.

K. K. Kadeten-Prüfungs-Kommission.

Prüfungs-Protokoll

über nachbenannten Aspiranten für die Pionier-Korps-Schule.

Tauf- und Familien-Name	Geburts-					Aufenthaltsort	Persönliche und Familien-Verhältnisse	Genossene Erziehung, absolv. Studien, dann Bildung, mit Rücksicht auf die Angemessenheit des Aspiranten für die Pion.-Korp. Schule	Kenntnisse					Gegenwärtige Beschäftigung oder Studien	Kommissioneller Befund	Anmerkung.
	Jahr	Monat	Tag	Ort	Land				Schönschreiben	Recht- und Diktando-Schreib. und zwar in welcher Sprache	Vier Rechnungs-Spezies und Regel de tri	Geographie	Sonstige			

Sign. . . .

11.

Ministerial-Erklärung vom 14. November 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, IV. Stück, Nro. 8, ausgegeben am 17. Jänner 1852),

wegen Aufhebung der in städtische, herrschaftliche oder Kommunal-Kassen fließenden Abfahrtsgelder in allen Ländern der österreichischen Monarchie und der schweizerischen Eidgenossenschaft.

In Folge mit dem Bundesrathe der schweizerischen Eidgenossenschaft im gesandtschaftlichen Wege getroffener Abrede erklärt der unterzeichnete Minister der auswärtigen Angelegenheiten und des kaiserlichen Hauses, dann Präsident des Ministerrathes Seiner Majestät des Kaisers von Oesterreich, im Namen der Regierung vorgedachter Majestät, daß von nun an der im Artikel III. des am 3. August 1804 zwischen der kais. österreichischen Regierung und der schweizerischen Eidgenossenschaft geschlossenen und durch nachträgliche Vereinbarungen in den Jahren 1821 und 1837 auf sämmtliche Länder der österreichischen Monarchie und der schweizerischen Eidgenossenschaft ausgedehnten Freizügigkeits-Vertrages enthaltene Vorbehalt wegen Abnahme von Abschoß-,

маетк8 въ польз8 поединокихъ мѣстъ, громадъ або панствъ меже всѣми краями австрійского Цѣсарства зъ едной стороны и союзными швейцарскими кантонами зъ др8гой стороны оуважати за совершенно знесене, и про тое поборъ не повиненъ оуже больше мати мѣстця.

Къ потверженю того, изготовылъ подписаный сїе освѣдчене за прибитьемъ оурядовой печати, и тое освѣдчене мае, по вымѣнаню его за ровнозгласне отъ презїдента швейцарской союзной рады и канцлера союзныхъ кантоновъ подписане освѣдчене *), набыти въ обостороннихъ краяхъ черезъ пбк.ичне обвѣщене сил8 и дѣятельность.

Его ц. к. апостольского Величества мінїстеръ презїдентъ,
мінїстеръ справъ внѣшныхъ и цѣс. Дом8:

Шварценбергъ в. р.

12.

Роспоряжене мінїстерства краевой воздѣланности и горництва зъ дня 14. Гр8дня 1851,

(въ Вѣстник8 законовъ державныхъ и правительства, ч. 10, части IV, изданной дня 17. Сѣчня 1852).

дотычно оувольнення отъ плачення таксъ за статскій испытъ зъ лѣсництва.

Мінїстерство краевой воздѣланности и горництва видитъ ся спонукованымъ быти въ порозумлѣню съ мінїстерствомъ фінансовъ, застосоване опредѣленій роспоряженя мінїстерства богослуженя и наукъ зъ дня 11. Листопада 1850 (Вѣст. зак. держ. и правительства CLII. ч. 449.) дотычно оувольненя отъ плачення испытовыхъ таксъ, розтягн8ти такожъ на статскій испыты зъ лѣсництва.

Тинфельдъ в. р.

---

*) Тое освѣдчене вымѣнано въ Бернѣ дня 1. Гр8дня м. р. за ровногласне освѣдчене въ имени швейцарской союзной рады, подписане отъ презыдента союза и канцлера союзныхъ кантоновъ дане въ Бернѣ 26. Листопада 1851).

Abfahrts- und Abzugsgeldern zu Gunsten einzelner Städte, Gemeinden oder Herrschaften zwischen sämmtlichen Ländern des österreichischen Kaiserstaates einerseits und der schweizerischen Eidgenossenschaft andererseits als vollständig aufgehoben zu betrachten sei, und demnach eine solche Abnahme nicht mehr stattfinden solle.

Zur Bekräftigung dessen ist die gegenwärtige Erklärung von dem Unterzeichneten unter Beidrückung des ämtlichen Siegels ausgefertiget worden, und soll, nachdem sie gegen eine gleichlautende, von dem Präsidenten des schweizerischen Bundesrathes und dem Kanzler der Eidgenossenschaft zu fertigende Erklärung*) ausgewechselt worden, in den gegenseitigen Ländern durch öffentliche Kundmachung Kraft und Wirksamsamkeit erhalten.

Seiner k. k. apostolischen Majestät Minister-Präsident,
Minister des Aeußern und des kaiserlichen Hauses

(L. S.) **F. Schwarzenberg** m. p.

12.

Erlaß des Ministeriums für Landeskultur und Bergwesen vom 14. Dezember 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, IV. Stück, Nr. 10, ausgegeben am 17. Jänner 1852),

in Betreff der Befreiung von der Entrichtung der Taxen für die Staatsprüfungen im Forstfache.

Das Ministerium für Landeskultur und Bergwesen findet im Einvernehmen mit dem k. k. Finanzministerium die Anwendung der Bestimmungen des Erlaßes des k. k. Ministeriums für Kultus und Unterricht vom 11. November 1850, (Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt CLII Stück, Nr. 449) in Betreff der Befreiung von der Entrichtung der Prüfungstaxen auch auf die Staatsprüfungen im Forstfache auszudehnen.

Thinnfeld m. p.

---

*) Diese Erklärung ist gegen eine gleichlautende, im Namen des schweizerischen Bundesrathes von dem Bundespräsidenten und dem Kanzler der Eidgenossenschaft gefertigte, ddo. Bern 26. November 1851 unterm 1. Dezember v. J. zu Bern ausgewechselt worden.

13.

Цесарское розпоряженье зъ дня 26. Грудня 1851,

(въ Вѣстникѣ державныхъ законовъ и правительства, ч. 14, части IV, изданном дня 17. Сѣчня 1852),

дѣятельне для цѣлого обемѹ державы,

которымъ оустановляются ся титулы и оуніформы для войсковыхъ правосѹдныхъ органовъ ôтъ штабового аѹдітора вышше.

Органа войскового правосѹдія, зачавши ôтъ штабового аѹдітора вышше, маютъ ôтъ нынѣ, при офіцирскôмъ достоиньствѣ соотвѣтнôмъ ихъ чинѹ, провадити слѣдѹючіи титулы, а то:

Штабовый аѹдіторъ: „маіоръ-аѹдіторъ";

Енералъ-аѹдіторъ-порѹчникъ: „Пôдполковникъ аѹдіторъ";

Войсковый-апелляційный-совѣтникъ: „Полковникъ аѹдіторъ";

Совѣтникъ найвышшого войскового сѹда: „Енералъ аѹдіторъ";

Поставленый въ міністерствѣ войны яко началникъ секціи, для дѣлъ правосѹдныхъ міністеріальный совѣтникъ: Енералъ аѹдіторъ и началникъ секціи."

Пôдля того оустаютъ съ всемъ дотеперѣшніи титулы: „Штабовый аѹдіторъ" и „Енералъ-аѹдіторъ-порѹчникъ"; на сѹпротивъ же не змѣняютъ ся предписы дотычно платъ и поборовъ-снабдѣня преждепомянѹтыхъ, такъ якъ право ихъ осѹвана ся въ системізованіи вышшіи степени платъ.

Оуніформъ тыжже оустановляе ся въ слѣдѹючій способъ:

Для Маіоровъ аѹдіторôвъ и Пôдполковниковъ аѹдіторовъ:

Пôдля предписовъ зôстаючихъ до сего часѹ для штабовыхъ- и енералъ-аѹдіторовъ-порѹчниковъ въ дѣятельности.

Для полковниковъ аѹдіторôвъ:

Оуніформъ Маіоръ-аѹдиторовъ и пôдполковниковъ-аѹдіторôвъ, однакожъ съ звѣздами ôтличія полковника; до засѣданій однакожъ и прочои звычайнои слѹжбы, чорный кабатъ дозбройный; съ синими панталонами, по предписѹ для пѣхоты.

Для енералъ-аѹдіторôвъ и началниковъ секціи.

Тойже самъ бѣлый кабатъ дозбройный, съ кармазиновыми вылогами однакожъ съ галонами енералъ-маіорскими и звѣздочками ôтличія и енеральскими гѹзиками; синіи панталоны съ подвойными галонами находячими ся на енеральскихъ парадныхъ панталонахъ, потôмъ енеральскій капелюхъ съ гальонами и китою зъ чорныхъ перь.

13.

Kaiserliche Verordnung vom 26. Dezember 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, IV. Stück, Nro. 11, ausgegeben am 17. Jänner 1852),

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches,

wodurch die Titel und Uniformen der Militär-Justiz-Organe vom Stabs-Auditor aufwärts festgesetzt werden.

Die Organe der Militär-Justiz vom Stabs-Auditor aufwärts, haben von nun an, mit dem ihren Chargen entsprechenden Offiziers-Charakter, nachstehende Titel zu führen, und zwar:

Der Stabs-Auditor: „Major-Auditor";

der General-Auditor-Lieutenant: „Oberstlieutenant-Auditor";

der Militär-Appellazionsrath: „Oberst-Auditor";

der Rath des obersten Militär-Gerichtshofes: „General-Auditor";

der im Kriegsministerium als Sekzions-Chef für das Justizwesen angestellte Ministerialrath: „General-Auditor und Sekzions-Chef."

Hiernach hören die bisherigen Titel: „Stabs-Auditor und General-Auditor-Lieutenant" gänzlich auf; dagegen erleiden die Vorschriften in Betreff der Gehalte und Versorgungsbezüge der Vorgenannten, sowie ihres Vorrückungsrechtes in die systemmäßigen höheren Gehaltsstufen, hiedurch keine Aenderung.

Die Uniform derselben wird in folgender Art festgesetzt:

Für die Major-Auditore und Oberstlieutenant-Auditore:

Nach der bisher für Stabs-Auditore und General-Auditor-Lieutenants in Wirksamkeit bestehenden Vorschrift.

Für die Oberst-Auditore:

Die Uniform der Major-Auditore und Oberstlieutenant-Auditore, jedoch mit den Distinkzions-Sternen eines Obersten; für Sitzungen aber und den sonst gewöhnlichen Dienst, der schwarze Waffenrock mit blauen Pantalon, nach Infanterie-Vorschrift.

Für die General-Auditore und den General-Auditor und Sekzions-Chef:

Derselbe weiße Waffenrock mit grapprother Egalisirung, jedoch mit General-Majors-Borten und Distinkzions-Sternen und Generalsknöpfen; das blaue Beinkleid mit den, an dem Parade-Pantalon der Generäle angebrachten doppelten Borten, dann der bortirte Generalshut mit schwarzem Federbusche.

До засѣданій и прочой звычайной слꙋжбы: Чорный кабатъ дозбройный и панталоны зъ россійско-синого сꙋкна, съ подвôйными кармазыновыми сꙋконными лампасами и такою самою выпꙋсткою, якъ енералы.

Плащи зачавши ôтъ маіоръ-авдітора ажъ до енералъ-авдітора и секційного начальника однакіи, по предписꙋ для пѣхоты, съ кармазыновыми выложками и выпꙋстками; енералъ-авдіторы включно начальникôвъ секціи, съ енеральскими прочіи съ звычайными жовто-металевыми Ґꙋзиками.

Пôдля того маютъ всѣ тꙋтъ помянꙋтіи чины, такъ якъ всѣ авдіторы, зачавши ôтъ нынѣ не носити цівільного одѣня.

ФРАНЦЪ ЮСИФЪ в. р.

Чоричь в. р.

14.

Розпоряженье министерства правосꙋдія въ порозꙋмлѣню съ министерствомъ фінансовъ, справъ внꙋтренныхъ и войны зъ дня 2. Сѣчня 1852,

(въ Вѣстникꙋ державныхъ законôвъ и правительства ч. 12, части IV, изданной дня 17. Сѣчня 1852),

дѣятельне для всѣхъ корꙋнныхъ краѣвъ австрійского цесарства,

котрымъ припомынае ся сꙋществꙋюче роспоряженье зъ дня 3. Листопада 1826 ч. 6613 (Сбор. правосꙋд. зак. ч. 2229) взглядомъ знесеня навзаимной вынагороды наросълыхъ коштôвъ продовольствія и ôтставленя за цівільніи особы заарештованіи ôтъ войсковыхъ сꙋдôвъ, або за войсковіи особы заарештованіи ôтъ цівільныхъ сꙋдôвъ, и предписꙋе ся тое для послѣдованя пôдля того такожъ для Оугоръ, Хорваціи, Славоніи, Сербской Воеводины и Темешского Банатꙋ, и для Семиграда.

Роспоряженьемъ ц. к. найвисшого сꙋда зъ дня 3. Листопада 1826 ч. 6613 (скор. правосꙋдн. зак. ч. 2229) опредѣлено, що въ слꙋчаяхъ, сли цівільніи особы заарештованіи ôтъ войсковыхъ сꙋдôвъ по полꙋченôмъ ближшôмъ изъясненю ихъ ôтношеній ôттаютъ ся цесарскимъ цівільнымъ сꙋдамъ поклыканымъ къ исполняню карного сꙋдовластія, або сли войсковіи особы заарештованіи ôтъ послѣдныхъ сꙋдôвъ ôтставляютъ ся до войсковыхъ сꙋдôвъ, не мае ся дѣяти навзаимна вынагорода наросълыхъ коштôвъ продовольствія и ôтставленя.

При тôмъ обстоятельствѣ, понеже черезъ таке постꙋпанье можно осягнꙋти значно простѣйше дѣловеденье, и въ всѣхъ корꙋнныхъ краяхъ, въ котрыхъ цесарскіи сꙋды исполняютъ оуже сꙋдовластіе, арештованіи знаходячіи ся въ сꙋдовôмъ сховкꙋ, позакôлько ихъ оутрыманье не можно допꙋстити зъ власныхъ

Für die Sitzungen und den sonst gewöhnlichen Dienst: Der schwarze Waffenrock und Beinkleider von russisch-grauem Tuche, mit doppelten grapprothen Tuchstreifen und ein gleiches Passepoile wie die Generäle.

Die Mäntel vom Major-Auditor bis zum General-Auditor und Sekzions-Chef gleich, nach Infanterie-Vorschrift, mit grapprothen Paroli und Passepoiles; die General-Auditore, mit Inbegriff der Sekzionschefs, mit Generals-, die übrigen mit gewöhnlichen gelben Metall-Knöpfen.

Hiernach fällt das Tragen von Zivil-Kleidern für alle hier benannten Chargen, so wie für sämmtliche Auditore, von nun an weg.

Franz Joseph m. p.

Csorich m. p.

14.

Verordnung der Ministerien der Justiz im Einvernehmen der Ministerien der Finanzen, des Innern und des Krieges vom 2. Jänner 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, IV. Stück, Nro. 12, ausgegeben am 17. Jänner 1852),

wirksam für sämmtliche Kronländer des österreichischen Kaiserstaates,

wodurch die bestehende Verordnung vom 3. November 1826 Nr. 6613 (J. G. S. Nr. 2229) über die Aufhebung der wechselseitigen Vergütung der aufgelaufenen Verpflegungs- und Ablieferungskosten für die von Militärgerichten verhafteten Zivil-Personen, oder der von Zivilgerichten eingezogenen Militär-Personen in Erinnerung gebracht, und auch für Ungarn, Kroazien, Slavonien, die serbische Woiwodschaft und das Temeser Banat und Siebenbürgen zur Darnachachtung vorgeschrieben wird.

Mit Verordnung der k. k. obersten Justizstelle vom 3. November 1826, Zahl 6613 (J. G. S. Nr. 2229) wurde die Bestimmung erlassen, daß in den Fällen, wenn von Militärgerichten verhaftete Zivil-Personen nach erhaltener näherer Aufklärung über ihre Verhältnisse an die landesfürstlichen, zur Ausübung der Strafgerichtsbarkeit berufenen Zivilgerichte, oder von den letzteren eingezogene Militär-Personen unter gleichen Umständen an die Militärgerichte abgeliefert werden, keine wechselseitige Vergütung der aufgelaufenen Verpflegungs- und Ablieferungskosten zu geschehen hat.

Bei dem Umstande, als durch diese Verfahrungsweise eine bedeutende Geschäfts-Vereinfachung erzielt werden kann, in sämmtlichen Kronländern, in welchen die Gerichtsbarkeit bereits von kaiserlichen Gerichten ausgeübt wird, die in gerichtlicher Verwahrung befindlichen Verhafteten, insoferne ihre Erhaltung nicht aus eigenen Mitteln

средствъ, маютъ ся оудержувати на статкіи кошта, то пригадуе ся знову тое роспоряженье въ овыхъ коронныхъ краяхъ, въ котрыхъ оно съ всемъ або по части было въ оужываню, а въ овыхъ краяхъ, въ котрыхъ того не было, именно въ Оуграхъ, Хорваціи и Славоніи, Семиградѣ и Сербской Воеводинѣ и въ Темешскомъ Банаты предписуе ся тое теперь для общого застосованя про будучность и въ такихъ случаяхъ не мае навзаимна вынагорода коштôвъ ôтставляня и продовольствія мати мѣстця. Такъ само маютъ ся навзаимніи требованія оурядовъ взглядомъ коштôвъ наросшыхъ або еще залеглыхъ передъ обвѣщеньемъ сего роспоряженя оуважати яко оконченіи.

Краусъ в.р. Бахъ в.р. Чорнчь в.р. Баумгартнеръ в.р.

15.

Роспоряженье министерства финансôвъ зъ дня 7. Сѣчня 1852*),

(въ Вѣстнику державныхъ законôвъ и правительства ч. 13, части IV, изданной дня 17. Липця 1852),

дѣятельне для всѣхъ коронныхъ краѣвъ спôльной цловой сказы, котрымъ запроваджае ся тымчасова клеймова оплата.

Въ исполненю §. 27 предсказаный до цловой тарифы зъ дня 6. Листопада 1851 (Прилога до ч. 244 Вѣст. зак. держ. зъ р. 1851) видитъ ся споводованымъ быти міністерство фінансôвъ въ порозуменю съ міністерствомъ торговлѣ наказати, абы съ днемъ 1. Лютого 1852 вступили въ дѣятельность тымчасово слѣдуючіи опредѣленія.

§. 1. При впроваженю зъ заграницѣ або зъ цловыхъ изключинъ маютъ ся товары ткацкіи и панчошковой роботы содержиміи подъ ôтдѣлами 64, 65, 66 и 67 цловой тарифы, если они суть призначени до торговлѣ або до якой иной промысловой дѣланности, пôддати клеймовôй оплатѣ.

Изъятіи ôтъ того роспоряженя суть:

а) товары бавольняніи, льняніи и волняніи найпростѣйшого сорта въ обще;

б) овіи предметы по опредѣленіямъ цловой тарифи враденіи до товарôвъ ткацкихъ и панчошковой роботы, котріи приходятъ въ видѣ полу- або цѣлкомъ зробленыхъ одѣжіи або товарôвъ строю, и п. сорочки, панчохи, рукавицѣ и т. д. потомъ полуготовіи товары строю, якъ то: полкошульки, колнѣри и т. д. яковости означеной въ примѣченю 1. до тарыфового розряду товарôвъ ткацкихъ и панчошковой роботы.

---

*) Роспоряженьемъ краевой дірекціи финансôвъ изъ дня 14. Сѣчня 1852, ч. 1990, было сіе роспоряженье всѣмъ обводовымъ камеральнымъ оуправленіямъ, дѣйственнымъ оурядамъ доходовымъ, органамъ финансовой сторожи и економатови во Львовѣ сообщено для вѣдомости и захованя ся.

zuläßig ist, auf Staatskosten erhalten werden müssen, so wird diese Anordnung in jenen Kronländern, in welchen sie bereits ganz oder theilweise in Anwendung stand, wieder in Erinnerung gebracht, in jenen Ländern aber, in welchen dieses nicht der Fall war, namentlich in Ungarn, Kroazien und Slavonien, Siebenbürgen und der serbischen Woiwodschaft und dem Temeser Banate nunmehr zur allgemeinen Anwendung für die Zukunft vorgeschrieben und hat in solchen Fällen eine gegenseitige Vergütung der Ablieferungs- und Verpflegskosten nicht stattzufinden. Ebenso sind in Ansehung der vor Kundmachung gegenwärtiger Verordnung aufgelaufenen oder noch rückständigen Kosten die gegenseitigen Anforderungen der Behörden als abgethan anzusehen.

Krauß m. p. **Bach** m. p. **Csorich** m. p. **Baumgartner** m. p.

15.

Verordnung des Finanzministeriums vom 7. Jänner 1852 *),

(im Reichs-Gesetzblatte, Stück IV. Nr. 13, ausgegeben am 17. Jänner 1852),

wirksam für die Kronländer des gemeinschaftlichen Zollverbandes,

womit ein Verzollungs-Stempel provisorisch eingeführt wird.

In Vollziehung des §. 27 der Vorerinnerung zum Zolltarife vom 6. November 1851 (Stück LXIX. Nr. 244 des Reichsgesetzblattes), findet das Finanzministerium im Einvernehmen mit dem Handelsministerium mit 1. Februar 1852 folgende Bestimmungen provisorisch in Wirksamkeit treten zu lassen.

§. 1. Bei der Einfuhr aus dem Auslande oder den Zollausschlüssen sollen die unter den Abtheilungen 64, 65, 66 und 67 des Zolltarifes begriffenen Webe- und Wirkwaaren, wenn sie zum Handel oder einem anderen Gewerbsbetriebe bestimmt sind, dem Verzollungsstempel unterzogen werden.

Ausgenommen von dieser Anordnung sind:

a) Baumwoll-, Leinen- und Wollwaaren gemeinster Art überhaupt;

b) jene, nach den Bestimmungen des Zolltarifes unter die Webe- und Wirkwaaren eingereihten Gegenstände, welche in der Gestalt von halb oder ganz fertigen Kleidungsstücken oder Putzwaaren vorkommen; z. B. Wirkwaaren, als: Hemden, Strümpfe, Handschuhe u. s. w.; ferner halbfertige Putzwaaren, als: Chemisetten, Kragen u. s. w. von der in der Anmerkung 1 zur Tarifsklasse der Webe- und Wirkwaaren bezeichneten Beschaffenheit.

---

*) Mit dem Erlaße der Finanz-Landes-Direkzion vom 14. Jänner 1852 Z. 1990 ist diese Verordnung sämmtlichen Kameral-Bezirks-Verwaltungen, ausübenden Gefällsämtern, Finanzwach-Organen und dem Oekonomate in Lemberg zur Wissenschaft und Darnachachtnng mitgetheilt worden.

Однакожъ пôдлягаютъ клеймовой оплатѣ: шалѣ и хвѣстки шалевїи, такъ якъ въ обще всѣ хвѣсточки.

§. 2. Яко клеймо оплаты мае ся оу скарбоко доходовыхъ оурядôвъ въ ломбардско венецкомъ королевствѣ оупотребляти оужиканє тамже клеймо мѣдяныхъ бляшокъ (Lamina di rame) съ ознакою „merce estera".

§. 3. На всїи товары ткацкїи и панчошковои роботы, котрїи оу цловыхъ оурядахъ прочихъ коронныхъ краѣвъ спôльнои цлокои связы пôддаютъ ся входовои оплатѣ, вытискае ся яко знакъ послѣдовавшого оплаченя, тымчасово восковa печать, поки не дасть ся роспорядити що иного.

Къ той цѣли получатъ цловїи оуряды оупоkажненїи до прибываня клейма оплаты, особенно рѹчнѹ печать, котра содержитъ цѣсарского орла, понижше того означенье „Verzollungs-Stämpel" а яко надписъ докола, назвище цлового оуряда.

Въ недостаткѹ такои рѹчнои печати маютъ цловїи оуряды прибивати тымчасово свою звычайнѹ оурядовѹ печать.

§. 4. До прибиваня клейма оплаты (§§. 2 и 3) маютъ право лишь головнїи цловїи оуряды першого розряда.

Зъ того опредѣленя выплывае, що товары въ §. 1. означенїи яко пôдлягаючїи клеймовой оплатѣ, могѹтъ въ цловыхъ оурядахъ нижшихъ розрядôвъ, позакôлько тїи въ обще по'ля §. 29 предсказанїй до цловои тарифы маютъ изъятно право прїимати оплатѹ ôтъ такихъ товарôвъ, пôддаваемыхъ входовôй оплатѣ тôлько ôтъ подорожныхъ и пограничныхъ жителїй для ихъ власного оужиткѹ.

§. 5. Клеймо оплаты мае ся по правилѹ прибити непосредственно на самôмъ товарѣ.

Єли непосредственне прибитьє, съ погдядомъ на яковость товарѹ оузнае ся быти недопѹстымимъ, то мае ся, єсли ходитъ о прибитьє восковои печати, перетягнѹти черезъ товаръ ниткѹ, котрои оба кôнцѣ маютъ ся близко при товарѣ звязати въ оузелъ, ôтрѣзати въ приближителнои долгости єдного вѣденьского цаля и оумѣцнити на пôдкладцѣ посредствомъ восковои печати.

Що ся тычитъ прибитя клейма мѣдяныхъ бляшокъ (Lamina) мае позостати при захованôмъ доси постѹпаню.

§. 6. Товаръ пôдлягаючїй клеймовой оплатѣ мае ся тѣмже снабдѣти передъ изготовленьемъ болеты входового цла, въ котрой мае ся зазначити зримимъ количество прибитыхъ клеймôвъ оплаты.

§. 7. До каждои штѹки товарôвъ въ §. 1. означеныхъ мае ся прибити принаймнѣй єдно клеймо оплаты.

Jedoch sind dem Verzollungsstempel unterworfen: Shawls und Shawltücher, sowie überhaupt alle Tüchel.

§. 2. Als Verzollungsstempel ist bei den Gefällsämtern des lombardisch-venezianischen Königreiches der daselbst im Gebrauche stehende Kupferplättchen-Stempel (Lamina di rame) mit der Bezeichnung „merce estera" anzuwenden.

§. 3. Auf jene Webe- und Wirkwaaren, welche bei Zollämtern der übrigen Kronländer des gemeinschaftlichen Zollverbandes der Eingangsverzollung unterzogen werden, wird das Zeichen der geschehenen Verzollung vor der Hand, bis eine andere Verfügung getroffen werden kann, ein Wachssiegel aufgedrückt.

Zu diesem Zwecke werden die zur Anlegung des Verzollungsstempels ermächtigten Zollämter mit einem besonderen Handsiegel versehen, welches den kaiserlichen Adler, unterhalb desselben die Bezeichnung „Verzollungsstempel" und als Umschrift die Benennung des Zollamtes enthält.

In Ermanglung eines solchen Handsiegels haben die Zollämter einstweilen ihr gewöhnliches Amtssiegel aufzudrücken.

§. 4. Zur Anlegung des Verzollungsstempels (§§. 2 und 3) sind nur die Hauptzollämter erster Klasse ermächtiget.

Aus dieser Bestimmung folgt, daß die im §. 1 als dem Verzollungsstempel unterliegend bezeichneten Waaren, bei Zollämtern minderer Kategorie, soferne diese überhaupt nach §. 29 der Vorerinnerung zum Zolltarife zur Verzollung solcher Waaren ausnahmsweise befugt sind, nur für Reisende und Grenzbewohner zu deren eigenem Gebrauche der Eingangsverzollung unterzogen werden dürfen.

§. 5. Der Verzollungsstempel ist in der Regel unmittelbar an der Waare selbst anzubringen.

Wird die unmittelbare Anlegung mit Rücksicht auf die Beschaffenheit der Waare, für unzulässig erkannt, so ist, wenn es sich um die Anlegung eines Wachssiegels handelt, durch die Waare ein Faden zu ziehen, dessen beide Ende nahe an der Waare zu einem Knoten verbunden, in der beiläufigen Länge von Einem Wiener Zoll abgeschnitten und auf einer Unterlage durch das Wachssiegel befestiget werden.

Hinsichtlich der Anlegung des Kupferblättchen-Stempels (Lamina) hat es bei dem bisher beobachteten Verfahren zu verbleiben.

§. 6. Die dem Verzollungsstempel unterliegende Waare ist mit demselben vor der Ausfertigung der Eingangszoll-Bollete zu versehen, in welcher die Anzahl der angelegten Verzollungsstempel ersichtlich zu machen ist.

§. 7. An jedes Stück der im §. 1 bezeichneten Waaren ist wenigstens Ein Verzollungsstempel anzulegen.

Яко една штӯка мае ся оуважати кождый товаръ, котрый подчасъ оплачена становитъ въ связкӯ стоячӯ цѣлость, про тое такожъ тӯзѣнъ хоустокъ и т. д.

§. 8. Цловiи оурады объязани сӯть, на жаданье сторонъ еднӯ и тӯю самӯ штӯкӯ снабдѣти множанми клеймами оплаты.

§. 9. Прибитье клейма оплаты допӯскае ся лишь тогды, если товаръ современно поддае ся входовомӯ оплаченю.

Додатковое прибитье того попатнована не мае мѣстца.

§. 10. Наказане клеймо оплаты стае ся для товаровъ, котрiи при входовомъ оплачӯваню маютъ ся тѣмже снабдѣвати, поки ся такiи товары знаходятъ въ новомъ неизмѣненомъ станѣ, а при тканинахъ въ цѣлыхъ штӯкахъ, оусловiемъ, безъ котрого послѣдовавше оплаченье предметовъ безъ того попатнована надыманыхъ не мае ся оуважати яко выка ане, если не доказано, що слӯчайне произшествiе оуничтожило тое попатнованье, або отдѣлило тое отъ товарӯ.

§. 11. За каждӯ мѣданӯ бляшкӯ (Lamina) прибитӯ яко клеймо оплаты мае ся пораховати квота пяти центезимовъ (centesimi), за каждӯ восковӯ печать належитость полъ крейцара, однакожъ мае ся покинянье квоты подля того принадающи дѣяти съ захованьемъ §. 18 предсказаній до цловои тарифы.

Баумгартнеръ в. р.

16.

Розпоряженье мiнiстерства фiнансовъ и торговлѣ зъ дня 9. Сѣчня 1852,

(въ Вѣстникӯ державныхъ законовъ и правительства ч. 15, части IV, изданной дня 17. Сѣчня 1852),

котрымъ исправляе ся одна поставка цловои тарифы,

Въ новой общей австрiйской цловой тарифѣ для привозӯ, вывозӯ и провозӯ маютъ ся въ примѣченю поставки 62) доданомъ до бӯкв. е) (нѣмецк. го изданiя) опӯстити слѣдӯючiи слова „*die bedeutend länger als breit und*“ подля того мае тое примѣченье звӯчати такъ:

„*Unter Shawls und Shawltücher versieht man alle ungewalkte Umhängtücher, in denen blumenballenartige Verzierungen eingewebt sind.*

Sie bleiben dieser Tarifpost auch dann eingereiht, wenn im Eintrage Seide enthalten ist.“

Баумгартнеръ в. р.

Als Ein Stück ist jede Waare zu betrachten, welche zur Zeit der Verzollung ein zusammenhängendes Ganze bildet, also auch ein Dutzend Tüchel u. s. w.

§. 8. Die Zollämter sind verpflichtet, auf Verlangen der Parteien ein und dasselbe Stück mit mehreren Verzollungsstempeln zu versehen.

§. 9. Die Anlegung des Verzollungsstempels ist nur dann zuläßig, wenn die Waare zu gleicher Zeit der Eingangsverzollung unterzogen wird.

Eine nachträgliche Anlegung dieser Bezeichnung findet nicht Statt.

§. 10. Der angeordnete Verzollungsstempel macht für Waaren, welche bei der Eingangsverzollung mit demselben versehen werden sollen, so lange sich solche im neuen ungeänderten Zustande, und bei Geweben in ganzen Stücken befinden, eine Bedingung aus, ohne welche die geschehene Verzollung der ohne diese Bezeichnung gefundenen Gegenstände nicht als ausgewiesen zu betrachten ist, wenn nicht erwiesen wird, daß ein zufälliges Ereigniß die Bezeichnung vertilgte, oder von der Waare trennte.

§. 11. Für jedes als Verzollungsstempel angelegte Kupferblättchen (Lamina) ist der Betrag von fünf Centesimi, für jedes Wachssiegel die Gebühr von einem halben Kreuzer zu berechnen, jedoch hat die Einhebung des hiernach entfallenden Betrages mit Beobachtung des §. 18 der Vorerinnerung zum Zolltarife zu geschehen.

Baumgartner m. p.

16.

Verordnung der Ministerien der Finanzen und des Handels vom 9. Jänner 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, IV. Stück, Nro. 15, ausgegeben am 17. Jänner 1852),

wodurch eine Stelle des Zolltarifes berichtiget wird.

In dem neuen allgemeinen österreichischen Zolltarife für die Ein-, Aus- und Durchfuhr sind in der zu lit. t beigefügten Anmerkung der Post 66 folgende Worte wegzulassen, „die bedeutend länger als breit und", wornach diese Anmerkung so zu lauten hat:

„Unter Shawls und Shawltücher versteht man alle ungewalkte Umhängtücher, in denen blumenballenartige Verzierungen eingewebt sind."

„Sie bleiben dieser Tarifspost auch dann eingereiht, wenn im Eintrage Seide enthalten ist."

Baumgartner m. p.

17.

Роспоряженье министерства правосудія зъ дня 11. Сѣчня 1852,

(въ Вѣстникѣ державныхъ законôвъ и правительства ч. 16, части IV, изданной дня 17. Сѣчня 1852),

дѣятельне для цѣлого объемѹ державы,

котрымъ обвѣщае ся Всевыс. рѣшенье зъ дня 28. Грудня 1851 *), пôдля котрого мае ся въ всѣхъ публичныхъ роспоряженяхъ, котрîи обвѣщаютъ ся въ имени Его Величества Цѣсаря, употребляти выраженье: „Его ц. к. апост. Величество“ и котрымъ приказуе ся всѣмъ судовымъ урядамъ въ цѣлôмъ объемѣ державѣ, абы ôтъ теперь всѣ судейскîи рѣшенія, для котрыхъ предписано и употреблено формулы; „Въ имени Его Величества Цѣсаря“ становили и обвѣщали „въ имени Его ц. к. апостольского Величества.“

Его ц. к. апостольске Величество изволили Всевыс. рѣшеньемъ зъ дня 28. Грудня 1851 определити, що въ обвѣщеніяхъ цѣсарскихъ ухвалъ, якъ и въ иныхъ оголошеніяхъ и публичныхъ актахъ урядôвъ безъ розличія, чи то тîи дотычатъ ся цѣлого Цѣсарства або поединокихъ коронныхъ краѣвъ, мае ся замѣсть слôвъ: „Его ц. к Величество“ употребыти выраженье „Его ц. к. апостольске Величество.“

Поневже той Всевысоч. наказъ обвѣщае ся тѣмъ для общого поступаня пôдля того, то приказуе ся особенно также всѣмъ судовымъ урядамъ въ цѣлôмъ объемѣ державы, абы ôтъ теперь всѣ судейскîи рѣшенія, для котрыхъ предписано и употреблено формулы „въ имени Его ц. к. Величества Цѣсаря“ становили и обвѣщали „въ имени Его ц. к. апостольского Величества“

Краусъ в. р.

---

*) О семъ Всевысочайшôмъ рѣшенью зôстали посредствомъ обвѣщеня ц. к. суду апелляційного изъ дня 19. Сѣчня 1852, ч. 1666, завѣдомленны всѣ судовы власти, въ слѣдствіе же розпоряженья высокого министерства внутренныхъ дѣлъ изъ дня 1. Сѣчня 1852 ч. 6672 черезъ розпоряженье краевого предсѣдательства изъ д. 6. Сѣчня 1852, ч. 167 всѣ начальники окружови и предстоятель Губерніяльной комиссіи въ Краковѣ для вѣдомости и захованья ся вêдля оногоже.

17.

Erlaß des Justizministeriums vom 11. Jänner 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, IV. Stück, Nro. 16, ausgegeben am 17. Jänner 1852),

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches,

wodurch die Allerhöchste Entschliessung vom 28. Dezember 1851 kundgemacht wird *), wornach in allen öffentlichen Erläßen, welche im Namen Seiner Majestät des Kaisers kundgemacht werden, der Ausdruck: „Seine k. k. apostolische Majestät" anzuwenden ist, und womit sofort alle Gerichtsbehörden im ganzen Umfange des Reiches angewiesen werden, von nun an alle richterlichen Entscheidungen, wofür die Formel: „Im Namen Seiner Majestät des Kaisers" vorgeschrieben oder üblich ist, „im Namen Seiner k. k. apostolischen Majestät" zu fassen und kundzumachen.

Seine k. k. apostolische Majestät haben mit allerhöchster Entschließung vom 28. Dezember 1851 zu bestimmen geruht, daß in den Kundmachungen kaiserlicher Beschlüsse, wie auch in den anderen Verlautbarungen und öffentlichen Akten der Behörden ohne Unterschied, ob sie das gesammte Kaiserreich, oder einzelne Kronländer betreffen, statt der Worte: „Seine k. k. Majestät" der Ausdruck „Seine k. k. apostolische Majestät" anzuwenden ist.

Indem diese Allerhöchste Weisung hiermit zur allgemeinen Darnachachtung kundgemacht wird, werden insbesondere auch alle Gerichtsbehörden im ganzen Umfange des Reiches angewiesen, von nun an alle richterlichen Entscheidungen, wofür die Formel: „im Namen Seiner k. k. Majestät des Kaisers" vorgeschrieben oder üblich ist, „im Namen Seiner k. k. apostolischen Majestät" zu fassen und kundzumachen.

Krauß m. p.

---

*) Von dieser Allerhöchsten Entschließung sind mittelst Kundmachung des k. k. Appellazions-Gerichtes vom 19. Jänner 1852 Z. 1666 alle Gerichtsbehörden, und zu Folge Erlaßes des hohen Ministeriums des Innern vom 1. Jänner 1852 Z. 6672 mit dem Landes-Präsidial-Erlaße vom 6. Jänner 1852 Z. 167 sämmtliche Kreisvorsteher und der Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau zur Wissenschaft und Darnachachtung in die Kenntniß gesetzt worden.

18.

Роспоряженье министерства справъ внутренныхъ зъ дня 15. Сѣчня 1852 *),

(въ Вѣстникѹ державныхъ законôвъ и правительства ч. 17, части IV, изданной дня 17. Сѣчня 1852),

дѣятельне для всѣхъ корѹнныхъ краѣвъ,

дотычно застановленя явности громадскихъ пересправъ.

Пôдля оввѣщеныхъ Всевысоч. кабінетовымъ письмомъ зъ дня 31. Грѹдня 1851 (Прилога до Ч. 4 Вѣстн. зак. держ. 1852) **) засадъ для оустройственныхъ оурядженій въ корѹнныхъ краяхъ австрійского Цѣсарства мае ся въ переробити ся маючихъ для поединокихъ корѹнныхъ краѣвъ, порядкахъ для сельскихъ громадъ и для мѣстъ знести явнôсть громадскихъ пересправъ изъявши особенныхъ торжественныхъ дѣйствъ не оусѹваючи для оучаствѹючихъ членôвъ громады взглядѹ въ особенніи предметы.

Въ слѣдствіе Всевыс. рѣшеня зъ дня 7. Сѣчня 1852, мае тое опредѣленье въ всѣхъ громадахъ, въ котрыхъ сѹществѹе явнôсть громадскихъ пересправъ пôдля тымчасового громадского закона зъ дня 17. Марта 1849, (ч. 170 Вѣстн. зак. держ.) або пôдля особенныхъ статѹтôвъ або пôдля давнѣйшихъ звычаѣвъ и законôвъ, въ сей часъ вѹпити въ дѣятельнôсть.

Бахъ в. р.

---

*) О семъ роспоряженіи высокого министерства зôстали посредствомъ повелѣня краєвого предсѣдательства пôдъ днемъ 25. Сѣчня 1852, ч. 534, завѣдомлены всѣ начальники окрѹговы, начальникъ Львôвского магістратѹ и начальникъ Губерніяльной комиссіи въ Краковѣ.

**) Въ дневникѹ областныхъ законôвъ зъ рокѹ 1852, части III, ч. 8.

18.

Verordnung des Ministeriums des Innern vom 15. Jänner 1852,*)

(im Reichs-Gesetzblatte, IV. Stück, Nr. 17, ausgegeben am 17. Jänner 1852),

giltig für alle Kronländer,

betreffend die Einstellung der Oeffentlichkeit der Gemeindeverhandlungen.

Nach den mit Allerhöchstem Kabinetschreiben vom 31. Dezember 1851 (Nr. 4 des Reichsgesetzblattes**), kundgemachten Grundsätzen für organische Einrichtungen in den Kronländern des österreichischen Kaiserstaates, ist in den für die einzelnen Kronländer zu bearbeitenden Ordnungen für die Landgemeinden und für die Städte die Oeffentlichkeit der Gemeindeverhandlungen mit Ausnahme besonderer feierlicher Akte abzustellen, ohne für die betheiligten Gemeindeglieder die Einsichtnahme besonderer Gegenstände zu beseitigen.

In Folge Allerhöchster Entschließung vom 7. Jänner 1852 hat diese Bestimmung in allen Gemeinden, in welchen die Oeffentlichkeit der Gemeindeverhandlungen nach dem provisorischen Gemeindegesetze vom 17. März 1849 (Nr. 170 des Reichsgesetzblattes), oder nach besonderen Statuten, oder aber nach früheren Uebungen und Gesetzen besteht, sogleich in Wirksamkeit zu treten.

Bach m. p.

---

*) Von dieser hohen Ministerial-Verordnung sind mit dem Landes-Präsidial-Erlaße vom 25. Jänner 1851, Z. 534 sämmtliche Kreisvorsteher, der Magistrats-Vorsteher in Lemberg und der Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau zur Wissenschaft in die Kenntniß gesetzt worden.

**) Im Landesgesetzblatte vom Jahre 1852, III. Stück, Nr. 8.

Verordnung des Ministeriums des Innern vom 15. Jänner 1852, *)

(im Reichs-Gesetzblatt, IV. Stück, Nr. 19, ausgegeben am 17. Jänner 1852),

giltig für alle Kronländer,

betreffend die Einschränkung der [illegible].

Nach dem mit Allerhöchster [illegible] vom 31. December 1851 (Nr. 4 des Reichsgesetzblattes **), [illegible]

[illegible] zu bestätigen.

[illegible]

Bach m. p.

---

*) [illegible]

**) [illegible]

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część VI.

Wydana i rozesłana dnia 12. Marca 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

VI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 12 März 1852.

Jahrgang 1852.

19.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 2. Grudnia 1851 *),

wydane do wszystkich urzędów obwodowych i magistratu lwowskiego (za równoczesnem udzieleniem odpisu naczelnikowi komisyi gubernijalnej w Krakowie ku dalszemu wydaniu odpowiednych poleceń do podległych władz politycznych tameeznego okręgu),

którem objęte są data do certyfikatów cen drzewa dla stacyj żandarmeryi, i poświadczenia tego przez władze miejscowe.

W skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 24. z. m. za l. 24666 udziela się urzędowi N. wyciąg rozporządzenia, które toż wysokie Ministerstwo względem jednakowego układania certyfikatów ceny drzewa wydało razem do głównej inspekcyi żandarmeryi.

Wzywa się przeto N.. aby

(dodatek do urzędów cyrkułowych)

do podległych sobie władz politycznych stosowne wydał zlecenia, a osobliwie

(do wszystkich)

na to baczył, iżby w poświadczaniu cen drzewa postępowano ze scisłą sumiennością i z uwzględnieniem uwag, w powyższem rozporządzeniu do głównej inspekcyi poczynionych.

Gołuchowski m. p.

Aneks do l. 19.

Wyciąg rozporządzenia Ministrowskiego z dnia 24. Listopada 1851 za l. 24666,

wydanego do c. k. głównej inspekcyi żandarmeryi.

Mające się przesełać certyfikaty ceny drzewa na stacyjach żandarmeryi, powinny zawierać data następujące:

a) Gdy przy stanowieniu cen za podstawę służyć powinna miara niższo-austryjacka, t. j. sążeń wysokości 6 stóp, szerokości 6 stóp i długości 30 cali, a w niektórych okolicach ta miara co do długości drzewa nie jest używana, zatem w takim razie poświadczenie ceny może opiewać także na inną miarę długości, n. p. na cali 36 albo 24, w którym przypadku wszakże cenę na miarę normalną 30 cali długości zredukować należy.

b) Jeżeli drzewo podług stosunków miejscowych z większej lub mniejszej odległości pobierane będzie, tedy wtenczas różniącą się zapłatę za podwody,

*) Odpis tego rozporządzenia udzielono zarazem bukowińskiemu urzędowi obwodowemu ku dalszemu wydaniu odpowiednych poleceń do władz politycznych onemu podległych tudzież c. k. komendzie pułku żandarmeryi we Lwowie ku powzięciu wiadomości.

19.

Erlaß des Landesguberniums vom 2. Dezember 1851 *),

an sämmtliche Kreisämter und den Stadtmagistrat in Lemberg, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau, zur weiteren geeigneten Veranlassung an die im dortigen Gebiete bestehenden politischen Unterbehörden),

enthaltend die Daten der Holzpreiszertifikate für die Gensd'armerie-Stazionsorte und die Bestätigung derselben von Seite der Ortsbehörden.

In Folge Erlaßes des hohen Ministeriums des Innern vom 24. v. M. Zahl 24666 wird dem .... ein Auszug des Erlaßes mitgetheilt, welcher von diesem hohen Ministerium wegen gleichmäßiger Verfassung der Holzpreis-Zertifikate unter Einem an die Gensd'armerie-General-Inspekzion ergangen ist.

Das (der) .... wird demnach aufgefordert:

(Beisatz für die Kreisämter)

an die politischen Unterbehörden das Geeignete zu erlassen und insbesondere

(für alle)

darauf zu halten, daß bei der dießfälligen Bestätigung der Holzpreise mit strenger Gewissenhaftigkeit und mit Hinblick auf die in dem obigen Erlaße an die General-Inspekzion ersichtlichen Bemerkungen vorgegangen werde.

Goluchowski m. p.

Beilage zu Nro. 19.

Auszug aus dem Ministerial-Erlaße vom 24. November 1851 Zahl 24666,

an die k. k. General-Inspekzion der Gensd'armerie.

Die von den Gensd'armerie-Stazionsorten einzusendenden Holzpreis-Zertifikate haben folgende Daten zu enthalten:

a) Da bei der Preisbestimmung das niederösterreichische Maß, die Klafter 6 Schuh hoch, 6 Schuh breit und 30 Zoll lang, zur Grundlage zu dienen hat, jedoch das Holz in manchen Orten in diesem Längenmaße nicht gangbar ist; so kann in diesem Falle die Preisbestätigung auch auf ein anderes Längenmaß, z. B. auf 36 oder 24 Zoll lauten, in welchem Falle aber der Preis auf das Normalmaß von 30 Zoll Länge zu reduziren seyn wird.

b) Wird das Holz nach den Ortsverhältnissen von einer größeren oder minderen Entfernung bezogen, so kann der hiernach sehr verschiedene Fuhrlohn für die Bei-

*) Eine Abschrift dieses Erlaßes ist unter Einem auch dem Bukowinaer Kreisamte zur weiteren geeigneten Veranlassung an die unterstehenden politischen Behörden, und dem k. k. Gensd'armerie-Regiments-Kommando in Lemberg zur Wissenschaft zugemittelt worden.

dostawiające drzewo do koszar żandarmeryi, wrachować można do ceny drzewa, wszakże za rznięcie i rąbanie nic rachować się nie powinno.

c) Za podstawę ma służyć cena takiego gatunku drzewa twardego lub miękkiego, jaki biorąc $^3/_4$ sążnia drzew twardego za sążeń jeden miękkiego, najtaniej kupić można; należy zatem poświadczyć tak cenę drzewa twardego, jak i miękkiego, a tam gdzie jednego lub drugiego gatunku nie sprzedają, tę okoliczność wyraźnie dopisać.

20.

Rozporządzenie Ministerstwa wyznań i oświecenia z dnia 1. Stycznia 1852,

(w Dzienniku praw państwa, część V., nr. 18, wydana dnia 24. Stycznia 1852),

obowiązujące w krajach koronnych: Czech, Morawii, Szląska, Wyższej i Niższej Austryi, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Pobrzeża, Galicyi i Bukowiny,

mocą którego ustanowiono kwotę taksy szkolnej w gimnazyjum, i uregulowano postępowanie co do uwolnienia od tejże opłaty.

Najjaśniejszy Pan, Jego C. K. Apostolska Mość, raczył najwyższem postanowieniem Swojem d[tto] Wiedeń 28. Grudnia 1851 r., najłaskawiej uchwalić, ażeby w niżej wymienionych miastach tych krajów koronnych, w których obowiązuje przepis niniejszy, taksa szkolna w gimnazyjum ustanowioną została w kwocie dwunastu, po innych zaś gimnazyjach tychże krajów w kwocie ośmiu złt. r. mon. kon. na jeden rok szkolny; oraz, ażeby baczyć na to, aby uchylone zostały nadużycia co do uwolnienia od opłaty taksy szkolnej.

W skutku tego wydane zostają dla scisłego przestrzegania, następujące przepisy:

§. 1.

Po gimnazyjach, w których taksa szkolna pobieraną i do funduszu szkolnego odwożoną bywa, należy opłacać takową na przyszłość w kwotach następujących:

W miastach: Wiedniu, Lincu, Pradze, Bernie, Ołomuńcu, Solnogrodzie, Gracu, Lublanie, Celowcu, Tryjeście, Lwowie i Krakowie, bez różnicy klasy niższego lub wyższego gimnazyjum, w kwocie sześciu złt. r. m. k., w innych zaś gimnazyjach krajów na wstępie rzeczonych, w kwocie czterech złt. r. na jedno półrocze.

stellung des Holzes bis in die Gensd'armerie-Kasernen in den Holzpreis mit einbezogen werden, wogegen für das Hacken und Schneiden nichts einzurechnen kömmt.

c) Hat der Preis jener Gattung des harten oder weichen Brennholzes zur Basis zu dienen, welche in dem Verhältnisse, wornach $^{3}/_{4}$ Klafter hartes als Aequivalent für Eine Klafter weiches gelten, am billigsten zu stehen kommt; daher sowohl der Preis des harten, als auch des weichen Holzes zu bestätigen ist, und dort, wo die eine oder die andere Gattung nicht verkäuflich ist, dieses ausdrücklich bemerkt werden muß.

20.

Verordnung des Ministeriums für Kultus und Unterricht vom 1. Jänner 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, V. Stück, Nro. 18, ausgegeben am 24. Jänner 1852),

wirksam für die Kronländer Böhmen, Mähren, Schlesien, Ober- und Niederösterreich, Salzburg, Steiermark, Krain, Kärnthen, Küstenland, Galizien und Bukowina,

womit der Betrag des Schulgeldes an Gymnasien festgesetzt und der Vorgang bei Zugestehung der Befreiung von dieser Leistung geregelt wird.

Seine k. k. apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung, ddto Wien den 28. Dezember 1851, Allergnädigst zu bewilligen geruhet, daß in den nachbenannten Städten derjenigen Kronländer, für welche die gegenwärtige Vorschrift wirksam ist, das Gymnasialschulgeld mit zwölf Gulden K. M., an den übrigen Gymnasien dieser Länder aber mit acht Gulden K. M. für Ein Schuljahr festzusetzen und dabei Sorge zu tragen sei, daß den Mißbräuchen bei Bewilligung der Befreiung vom Unterrichtsgelde begegnet werde.

Es werden demnach folgende Bestimmungen zur genauen Beobachtung vorgezeichnet:

§. 1.

An Gymnasien, an welchen Schulgeld eingehoben und in den Studienfond abgeführt wird, ist solches künftig in nachstehenden Beträgen zu entrichten:

In den Städten **Wien, Linz, Prag, Brünn, Olmütz, Salzburg, Gratz, Laibach, Klagenfurt, Triest, Lemberg** und **Krakau**, ohne Unterschied der Klasse des Unter- und Ober-Gymnasiums, mit sechs Gulden Konv. M., an den übrigen Gymnasien der im Eingange genannten Länder mit vier Gulden K. M. für Ein Semester.

§. 2.

Taksa szkolna opłaconą być winna z góry w ciągu pierwszego miesiąca każdego rozpoczynającego się półrocza. Uczniom nie mogącym się wykazać w ciągu tego terminu, że zapłacili taksę szkolną, lub że od opłaty tejże wolnymi są, nie wolno już więcej uczęszczać do szkoły.

Uczniowie prywatni wykazać się mają, że zapłacili taksę szkolną, zanim do egzaminu półrocznego przypuszczonymi będą.

§. 3.

Nie będzie zwrócona taksa szkolna uczniowi, który ją zapłacił, nawet i wtenczas, jeżeli jeszcze przed upływem półrocza całkiem wystąpi, lub wykluczonym zostanie. Jeżeli zaś tylko z jednego gimnazyjum przechodzi do innego na którym równie płynąć ma do funduszu szkolnego taksa szkolna, wówczas poświadczenie, iż taksa szkolna złożoną została, równą moc ma także i w tym zakładzie naukowym, do którego przestąpić uczeń jest zmuszonym.

§. 4.

Taksę szkolną winni opłacać z reguły wszyscy uczniowie publiczni, tudzież wszyscy jako prywatni zapisani.

Kto pobiera stypendyjum, lub w używaniu stoi miejsca funduszowego, albo kto do spiewania na chórze lub w inny sposób tym podobny obracanym bywa, nie będzie już na przyszłość li dla tego od opłaty taksy szkolnej uwolniony; jednakże mogą być uwolnieni od taksy szkolnej także i stypendyści i spiewający na chórze chłopcy i t. p., jeżeli ze względu na kwotę stypendyjum zastosować się dadzą do nich w całej objętości postanowienia §. 5.

Klerycy zaś zakonów regułą związanych, którym pozwolono przyjmować uczniów ostatnich dwóch klas gimnazyjum wyższego, uwolnieni są od obowiązku opłacania taksy szkolnej.

§. 5.

Uczniowie publiczni gimnazyjów, mają prawo do uwolnienia od taksy szkolnej, jeżeli

a) w ostatniem upłynionem półroczu zupełnie zadowolnią, t. j. jeżeli z pilności, uwagi i obyczajności otrzymali świadectwo najlepsze, w naukach zaś takim postępem się odznaczyli, iż uznani zostali za dojrzałych do regularnej kontynuacyi takowych;

b) jeżeli tak oni sami, jako też ci, którzy mają obowiązek utrzymywania ich, prawdziwie są ubogimi, t. j. jeżeli majątkowe ich stosunki tak są szczupłe, iż by nie byli w stanie opłacić taksy szkolnej, bez uszczerbku najdotkliwszego.

Uczniowie prywatni nie mogą być uwolnieni od opłaty taksy szkolnej.

§. 2.

Das Schulgeld ist während des ersten Monates jedes beginnenden Semesters vorhinein zu erlegen. Schülern, welche während dieser Frist über die Entrichtung des Schulgeldes, oder über die Befreiung von dieser Leistung sich auszuweisen nicht vermögen, ist der fernere Besuch der Schule nicht zu gestatten.

Privatisten haben, bevor sie zur Semestralprüfung zugelassen werden, über die Entrichtung des Unterrichtsgeldes sich auszuweisen.

§. 3.

Das Schulgeld wird dem Schüler, welcher es gezahlt hat, auch dann nicht zurückgestellt, wenn er noch vor Ausgang des Semesters gänzlich austritt, oder ausgeschieden wird. Findet jedoch nur ein Uebertritt an ein anderes Gymnasium Statt, von welchem das Schulgeld gleichfalls in den Studienfond einfließt, so gilt die Empfangsbestätigung über das bezahlte Schulgeld auch für die Unterrichtsanstalt, an welche zu übertreten der Schüler gezwungen ist.

§. 4.

Das Schulgeld haben in der Regel alle öffentlichen und alle als Privatisten eingeschriebenen Schüler zu entrichten.

Der Genuß eines Stipendiums oder Stiftungsplatzes, die Verwendung als Chorsänger einer Kirche und andere ähnliche Verhältnisse begründen künftig nicht mehr die Befreiung von der Zahlung des Schulgeldes, jedoch können auch Stipendisten, Chorsängerknaben u. dgl. vom Schulgelde befreit werden, wenn mit Rücksicht auf den Betrag des Stipendiums die Bestimmungen des §. 5 im ganzen Umfange auf sie Anwendung finden.

Dagegen bleiben die Kleriker derjenigen Regular-Orden, denen die Aufnahme von Schülern der beiden letzten Klassen des Obergymnasiums gestattet ist, von der Verpflichtung zur Entrichtung des Unterrichtsgeldes ausgenommen.

§. 5.

Oeffentliche Schüler der Gymnasien haben Anspruch auf Befreiung vom Schulgelde, wenn sie

a) im letztverflossenen Semester vollständig entsprochen, d. i. in Beziehung auf Fleiß, Aufmerksamkeit und Sitten das beste Zeugniß erlangt und in ihren Studien einen solchen Fortgang gezeigt haben, daß sie zur regelmäßigen Fortsetzung derselben für reif erkannt worden sind;

b) wenn sowohl sie selbst, als auch diejenigen, welche die Obliegenheit haben, sie zu erhalten, wahrhaft dürftig, d. i. deren Vermögensverhältnisse so beschränkt sind, daß ihnen die Bestreitung des Schulgeldes nicht ohne die empfindlichsten Entbehrungen möglich seyn würde.

Privatisten können von der Entrichtung des Schulgeldes nicht befreit werden.

§. 6.

Ażeby uzyskać dla ucznia gimnazyjalnego uwolnienie od opłaty taksy szkolnej, należy uczynić podanie do dyrekcyi tego gimnazyjum, w którem odbywa nauki, i załączyć do takowego świadectwo z ostatniego półrocza, tudzież świadectwo o stosunkach majątkowych. To ostatnie świadectwo wystawione być winno przez przełożonego gminy i miejscowego proboszcza, i nie może być dawniej wystawione jak rok przed podaniem. Obejmować winno okoliczne uzasadnienie wyrzeczonych w nim zdań o stosunkach majątkowych.

§. 7.

Ciało nauczycielskie winno załączenia powyższe rozpoznać, takowe z postrzeżeniami własnemi porównać, przymioty ucznia dokładnie ocenić i sumiennie swe wnioski przedłożyć władzy szkolnej krajowej. Ciało nauczycielskie odpowiedzialnem jest tak za wnioski takowe, jakoteż i za scisłe rozpoznanie i sprawdzenie przedstawionych przez niego okoliczności istotnych.

§. 8.

Wnioski ciała nauczycielskiego rozstrzyga władza szkolna krajowa.

Przeciw temu rozstrzygnieniu nie ma rekursu; dopuścić można tylko przedstawienie do Namiestnika, jako przełożonego władzy szkolnej krajowej.

§. 9.

Uwolnienie od opłaty szkolnej, uzyskane wedle zasad niniejszych, trwa przez całe gimnazyjum, dopóki trwają powody, dla których udzielonem zostało; zatrzymuje ono moc swoję także, jeżeli uczeń przechodzi na inne gimnazyjum, a nawet i wtenczas, kiedy co do wymiaru opłaty szkolnej, mającej wpływać do funduszu szkolnego, zachodzi różnica w obudwóch zakładach.

§. 10.

Uwolnienie działać poczyna z tem półroczem, w którem takowe dozwolonem zostało. Opłacona już raz taksa szkolna, nie może być zwróconą, wyjąwszy, jeżeli uwolnienie udzielone zostało do wiadomości dopiero po upływie terminu, wyznaczonego do opłacenia taksy szkolnej na rozpoczęte półrocze. Za upłynione półrocze, z którego postępy w naukach przedłożone były do poparcia podania o uwolnienie od opłaty, taksa szkolna zwróconą nie będzie (§. 3).

§. 11.

Uwolnienie od opłaty szkolnej ustaje:

a) z polepszeniem stosunków majątkowych uwolnionego lub tych osób, którzy mają obowiązek utrzymania go;

§. 6.

Um die Befreiung von dem Schulgelde für einen Gymnasialschüler zu erlangen, ist ein Gesuch bei der Direkzion des Gymnasiums, an welchem er studirt, zu überreichen, und solches mit dem Zeugniße über das letzte Semester und mit einem Zeugniße über die Vermögensverhältnisse zu belegen. Letzteres ist von dem Gemeindevorsteher und dem Ortsseelsorger auszustellen, und darf bei der Ueberreichung nicht vor mehr als Einem Jahre ausgefertiget worden seyn. Es hat die umständliche Begründung der, über die Vermögensverhältnisse darin ausgesprochenen Ansichten zu enthalten.

§. 7.

Der Lehrkörper hat diese Belege zu prüfen und mit seinen eigenen Wahrnehmungen zu vergleichen, die Eigenschaften des Bittstellers genau zu würdigen, und seine gewissenhaften Anträge an die Landesschulbehörde zu stellen. Sowohl für diese, wie auch für die genaue Erforschung und die Wahrheit der von ihm dargestellten thatsächlichen Verhältnisse bleibt der Lehrkörper verantwortlich.

§. 8.

Ueber die Anträge des Lehrkörpers entscheidet die Landesschulbehörde.

Gegen diese Entscheidung findet kein Rekurs Statt, sondern ist lediglich eine Vorstellung an den Statthalter als den Vorstand der Landesschulbehörde zuläßig.

§. 9.

Die nach diesen Grundsätzen erlangte Befreiung vom Unterrichtsgelde gilt bei Fortdauer der Gründe ihrer Gewährung durch das ganze Gymnasium, und behält diese Geltung auch beim Uebertritte des Schülers an ein anderes Gymnasium selbst dann, wenn eine Verschiedenheit im Ausmaße des, zu Handen des Studienfondes eingehobenen Schulgeldes beider Anstalten obwaltet.

§. 10.

Der Genuß der Befreiung beginnt mit demjenigen Semester, in welchem die Bewilligung derselben erfolgt ist. Eine Zurückzahlung des einmal erlegten Schulgeldes kann daher nur dann stattfinden, wenn die Bewilligung erst nach der, zur Entrichtung des Schulgeldes für das angetretene Semester festgesetzten Frist bekannt gegeben worden seyn sollte. Für das vorhergegangene Halbjahr, aus welchem die Studienerfolge dem Einschreiten um Schulgeldbefreiungen zum Grunde gelegt worden sind, wird eine Zurückzahlung des Unterrichtsgeldes nicht geleistet (§. 3.).

§. 11.

Der Verlust der Schulgeldbefreiung erfolgt:

a) wegen eingetretener günstigeren Vermögens-Verhältnisse des Befreiten oder derjenigen Personen, denen die Erhaltung desselben obliegt;

b) z powodu niedostatecznych postępków w naukach, lub złych obyczajów uwolnionego.

To dotycze wprost i bez wyjątku takich uczniów:

1. którzy z gimnazyjum zostali wykluczeni;

2. którzy na końcu pierwszego półrocza otrzymali trzecią ogólną klasę w świadectwie, lub też

3. na końcu drugiego półrocza otrzymali drugą lub trzecią ogólną klasę w świadectwie, albo

4. którzy dla udowodnionej skazy, plamiącej charakter moralny, otrzymali niekorzystne świadectwo z obyczajów.

Uczniom, którzy w końcu pierwszego półrocza otrzymali w świadectwie drugą klasę ogólną, lub niepomyślne świadectwo obyczajności, z powodu postępowania wprawdzie kary godnego, wszelako niedopuszczającego jeszcze uzasadnionego powątpiewania o moralnym rozwoju charakteru, może być wyjątkowo pozostawione uwolnienie od opłaty taksy szkolnej ze strony szkolnej władzy krajowej, na wniosek ciała nauczycielskiego, jeżeli szczególne zatem przemawiają powody.

§. 12.

Jeżeli z powodu udowodnionej choroby, lub innych ważnych okoliczności, nie można było w końcu półrocza ustanowić z pewnością klasyfikacyi ucznia według ogółu prac jego w ciągu kursu, i jeżeli z przyczyny tej później z nim egzamin odbyć musiano, w tym razie takowe późniejsze egzaminowanie nie pociąga za sobą utraty uwolnienia. Jednakowoż egzamin winien być złożony w takim razie w pierwszych czterech tygodniach półrocza następującego.

Również nie utraca uwolnienia od opłaty szkolnej uczeń, który w ciągu pierwszego kursu przed klasyfikacyją dobrowolnie wraca do poprzedzającej klasy szkolnej, jeżeli nie zachodzi jeden z przypadków przewidzianych w §. 11.

§. 13.

Niniejsze rozporządzenia obowiązywać zaczną z początkiem kursu letniego 1852 tak dalece, iż za tenże kurs letni opłacane być muszą tytułem taksy szkolnej, kwoty w §. 1. wyrażone, tudzież iż przy rozpoczęciu takowego uczniowie, według powyższych przepisów mniemający mieć prawo do uwolnienia od opłaty szkolnej, równie jak uczniowie obecnie już uwolnieni, domagać się winni uwolnienia w sposób w §. 6. wskazany.

Thun m. p.

b) wegen nicht hinreichenden Fortganges in den Studien, oder wegen schlechten Sitten des Befreiten.

Diese Folge trifft ohne weiters und ohne Ausnahme diejenigen Schüler,

1. welche von Gymnasien ausgeschlossen werden;

2. welche die dritte allgemeine Zeugnißklasse am Schluße des ersten Semesters, oder

3. die zweite oder dritte allgemeine Zeugnißklasse am Schluße des zweiten Semesters, oder

4. welche wegen Beweisen eines den sittlichen Charakter gefährdenden Gebrechens ein ungünstiges Sittenzeugniß erhalten.

Schüler, welche am Schluße des ersten Semesters die zweite allgemeine Zeugnißklasse, oder ein ungünstiges Sittenzeugniß wegen eines Betragens erhielten, daß zwar Ahndung verdient, aber noch keinen Zweifel an der sittlichen Entwicklung des Charakters zu begründen geeignet ist, kann die Fortdauer der Befreiung von der Entrichtung des Schulgeldes über Antrag des Lehrkörpers von der Landes-Schalbehörde ausnahmsweise bewilliget werden, wenn besondere Gründe dafür sprechen.

§. 12.

Konnte wegen erwiesener Krankheit oder anderen wichtigen Umständen am Schluße eines Semesters die Klassifizirung eines Schülers nach der Summe seiner Leistungen während des Kurses nicht mit Beruhigung stattfinden, und mußte deßhalb mit ihm nachträglich eine Prüfung vorgenommen werden, so hat diese Nachholung den Verlust der Befreiung nicht zur Folge. Diese Prüfung muß jedoch binnen der ersten vier Wochen des nächstfolgenden Semesters abgelegt worden seyn.

Ebenso wenig geht die Befreiung von der Schulgeldzahlung für einen Schüler verloren, der während des ersten Semesters vor erfolgter Klassifizirung in die vorhergehende Schulklasse freiwillig zurücktritt, wenn nicht einer der im §. 11 vorgesehenen Fälle im Mittel liegt.

§. 13.

Diese Anordnungen treten mit Anfang des Sommer-Semesters 1852 in Wirksamkeit, so zwar, daß für dieses Sommer-Semester die im §. 1 festgesetzten Beträge als Schulgeld zu entrichten seyn werden, und daß auch bei Beginn desselben diejenigen Schüler, mit Einschluß der bisher befreiten, welche nach den obigen Bestimmungen einen Anspruch auf Befreiung vom Schulgelde stellen zu können glauben, solchen auf die im §. 6 vorgezeichnete Weise geltend zu machen haben werden.

Thun m. p.

21.

Rozporządzenie Ministerstwa kultury krajowej i górnictwa z dnia 6. Stycznia 1852,

(w Dzienniku praw państwa, część V., nr. 19, wydana dnia 24. Stycznia 1852),

względem ustanowienia wieku życia wymaganego od personale pomocniczego leśno-strażniczego, zarazem technicznego, celem przypuszczenia do egzaminu rządowego.

Ministeryjum kultury krajowej i górnictwa widzi się wielokrotnie spowodowanem dozwolić przypuszczenia i tych kandydatów do egzaminów rządowych, przepisanych dla personale pomocniczego leśno-strażniczego zarazem technicznego, którzy liczą wprawdzie tylko lat ośmnaście życia swego, lecz już z innych wymogów wykazać się w stanie są.

Zaczem traci moc swą dotyczące postanowienie ustępu 3. oddziału B. rozporządzenia prowizorycznego z dnia 16. Stycznia 1850, zawartego w Dzienniku praw państwa XXVI., nr. 63, względem zaprowadzenia egzaminów rządowych dla leśniczych etc. wydanego.

Thinnfeld m. p.

22.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 18. Stycznia 1852 *),

(w Dzienniku praw państwa, część V., nr. 21, wydana dnia 24. Stycznia 1852),

obowiązujące w tych krajach koronnych, w których ustawa karna na przestępstwa skarbowe z dnia 11. Lipca 1835 jest zaprowadzona,

mocą którego ustanawia się nowe postanowienia karne na przemycanie niektórych towarów kosztownych i na niektóre dotyczące ciężkie przestępstwa skarbowe.

Jeżeli z którym z przedmiotów w taryfie celnej z dnia 6. Listopada 1851, pod liczbami oddziałowemi 64 *g*, 66 *f*, 67 *b*, 69 *e*, 71 *c*, 76 *d* i *e*, 92 *a* i *b*, i 93 *a* i *b*, wyszczególnionych, popełniono lub usiłowano albo przemycenie, albo też jedno z ciężkich przestępstw skarbowych, w ustawie karnej na przestępstwa skarbowe z dnia 11. Lipca 1835 (w cz. I, rozdz. 10, 13 i 14) oznaczonych, służyć ma, począwszy od dnia 1. Lutego 1852, za podstawę dla wymiaru kary pieniężnej, oznaczyć się mającej podług postanowień co dopiero wspomnio-

---

*) To rozporządzenie Cesarskie udzielono okólnikiem krajowej dyrekcyi finansów z dnia 26. Stycznia 1852 za l. 4000, wszystkim administracyjom powiatowym, urzędom dochodowym wykonawczym, kasom głównej krajowej, filijalnym i zbiorowym, tudzież urzędom podatkowym i organom straży finansowej dla ścisłego zachowania.

21.

Verordnung des Ministeriums für Landeskultur und Bergwesen vom 6. Jänner 1852,

(Im Reichs=Gesetzblatte, V. Stück, Nr. 19, ausgegeben am 24. Jänner 1852),

in Betreff der Festsetzung des erforderlichen Lebensalters für die Zulassung zur Staatsprüfung des Forstschutz- und technischen Hilfspersonales.

Das Ministerium für Landeskultur und Bergwesen hat sich aus mehrfachen Rücksichten veranlaßt gefunden, zu gestatten, daß zur Staatsprüfung des Forstschutz= und technischen Hilfspersonales Kandidaten, welche das achtzehnte Lebensjahr vollendet haben, sobald sie die übrigen Erfordernisse nachzuweisen vermögen, zugelassen werden dürfen.

Hiedurch wird die betreffende Bestimmung des Absatzes 3, Abtheilung B, der provisorischen Verordnung vom 16. Jänner 1850, Reichsgesetzblatt XXVI, Nr. 63, in Betreff der Einführung von Staatsprüfungen für Forstwirthe ꝛc., außer Wirksamkeit gesetzt.

Thinnfeld m. p.

22.

Kaiserliche Verordnung vom 18. Jänner 1852 *),

(im Reichs=Gesetzblatte V. Stück, Nro. 21, ausgegeben am 24. Jänner 1852),

giltig für jene Kronländer, in welchen das Strafgesetz über Gefällsübertretungen vom 11. Juli 1835 eingeführt ist,

womit in Ansehung des Schleichhandels mit einigen kostbaren Waaren, sowie mehrerer schwerer Gefällsübertretungen hinsichtlich derselben, neue Strafbestimmungen angeordnet werden.

In den Fällen, wo mit einem der, in dem Zolltarife vom 6. November 1851, unter den Abtheilungszahlen 64 g, 66, f, 67 b, 69 e, 71 c, 76 d, und e, 92 a und b und 93 a und b aufgeführten Gegenstände Schleichhandel, oder eine der, im Strafgesetze über Gefällsübertretungen vom 11. Juli 1835 (I. Theil, 10., 13. und 14. Hauptstück), bezeichneten schweren Gefällsübertretungen begangen oder versucht wurde, ist, vom 1. Februar 1852 angefangen, bei dem Ausmaße der nach den Bestimmungen des bezogenen Strafgesetzes zu verhängenden Geldstrafe nicht die Abgabengebühr

---

*) Diese kaiserliche Verordnung ist mittelst Zirkulare der Finanz=Landes=Direkzion vom 26. Jänner 1852 Z. 4000 sämmtlichen Kameral=Bezirks=Verwaltungen, ausübenden Gefällsämtern, Landeshaupt=, Filial= und Sammlungskassen, Steuerämtern und Finanzwach=Organen zur genauen Darnachachtung mitgetheilt worden.

nej ustawy karnej, nie należytość podatkowa przez przestępstwo ukrócona, lub na ukrócenie wystawiona, ale raczej wartość przedmiotu przestępstwa, przyczem co się tycze zazad, w tej mierze zachować się mających, zastosowane być winny §§. 49, 50, 52, 53, 54 i 203 ustawy karnej na przestępstwa skarbowe.

Franciszek Józef m. p.

Schwarzenberg m. p.

Z Najwyższego rozkazu:

Ransonnet m. p.

Dyrektor kancelaryi Rady ministrów.

23.

Rozporządzenie Ministerstwa finansów z dnia 20. Stycznia 1852,

(w Dzienniku praw państwa, część V., nr. 23, wydana dnia 24. Stycznia 1852),

obowiązujace we wszystkich krajach koronnych spólnego związku celnego,

którem się na mocy najwyższego postanowienia z dnia 24. Grudnia 1851 ustanawia, iż nowa taryfa celna wejść ma w wykonanie z dniem 1. Lutego 1852 w całym obrębie terytoryjum celnego, lubo jeszcze nie we wszystkich językach Dziennika praw państwa obwieszczona.

Ponieważ nowa taryfa celna we wszystkich językach państwa przed 1-m Lutego r. b. nie może być wydrukowaną i wydaną, w języku niemieckim zaś już obwieszczoną została, a wydanie w języku włoskim w tych krajach koronnych, gdzie odbywane bywają interesa w tymże języku, nieochybnie jeszcze w biegu tego miesiąca rozesłanem będzie, ogłasza się niniejszem na mocy najwyższego postanowienia Jego C. K. Apostolskiej Mości z dnia 24. Grudnia 1851, następujące oświadczenie: „Nowa taryfa celna wejść ma w wykonanie z dniem 1. Lutego 1852, w całym obrębie terytoryjum celnego, lubo takowa nie została jeszcze wydaną we wszystkich językach Dziennika praw państwa“.

Baumgartner m. p.

24.

Rozrządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 21. Stycznia 1852,

(w Dzienniku praw państwa, część V., nr. 24, wydana dnia 24. Stycznia 1852),

którem obwieszczone zostaje, iż w skutek najwyższego postanowienia z dnia 17. Stycznia 1852 r. ustaje prokuratoryja jeneralna przy najwyższym trybunale sądowym i kasacyjnym.

Ponieważ na przyszłość, stosownie do cesarskiego rozporządzenia z dnia 11. Stycznia 1852 r. §. 12 (Nr. 5. Dz. pr. p.), trybunał kasacyjny wszystkie zaża-

welche durch die Uebertretung verkürzt, oder der Verkürzung ausgesetzt wurde, sondern jederzeit der Werth des Gegenstandes der Uebertretung zu Grunde zu legen, und es sind hinsichtlich der hiebei zu beobachtenden Grundsätze die §§. 49, 50, 52, 53, 54 und 203 des Strafgesetzes über Gefällsübertretungen anzuwenden.

Franz Joseph m. p.

F. Schwarzenberg m. p.
Auf Allerhöchste Anordnung:
Ransonnet m. p.
Kanzlei-Direktor des Ministerrathes.

23.

Erlaß des Finanzministeriums vom 20. Jänner 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte V. Stück, Nro. 23, ausgegeben am 24. Jänner 1852),

giltig für alle Kronländer des gemeinschaftlichen Zollverbandes,

wodurch in Folge Allerhöchster Entschließung vom 24. Dezember 1851 bestimmt wird, daß der neue Zolltarif am 1. Februar 1852 im ganzen Umfange des Zollgebiethes in Wirksamkeit zu treten habe, wenn auch bis dahin die Kundmachung desselben durch das Reichsgesetzblatt nicht in allen Sprachen des Reiches stattgefunden haben wird.

Da es nicht möglich ist, daß der Druck und die Hinausgabe des neuen Zolltarifes in allen Sprachen des Reiches vor dem 1. Februar 1852 erfolge, so wird bei dem Umstande, als die Kundmachung desselben in deutscher Sprache bereits bewirkt wurde, und die Versendung der Ausgabe in italienischer Sprache in jene Länder, wo die Geschäftssprache italienisch ist, noch sicher im Laufe dieses Monates erfolgen wird, gemäß der mit Allerhöchster Entschließung Seiner k. k. apostolischen Majestät vom 24. Dezember 1851 erhaltenen Ermächtigung erklärt: „der neue Zolltarif habe, ungeachtet des Zurückbleibens der Hinausgabe desselben in anderen Sprachen, mit dem 1. Februar 1852 in dem ganzen Umfange des Zollgebietes in Wirksamkeit zu treten."

Baumgartner m. p.

24.

Erlaß des Justizministeriums vom 21. Jänner 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, V. Stük, Nr. 24, ausgegeben am 24. Jänner 1852),

wodurch bekannt gemacht wird, daß in Folge Allerhöchster Entschließung vom 17. Jänner 1852 die General-Prokuratur am Obersten Gerichts- und Kassazionshofe aufzuhören habe.

Seine k. k. apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 17. Jänner 1852 anzuordnen geruhet, daß bei dem Umstande, als künftighin in Gemäß-

lenia o nieważność bez różnicy, czy dzień do rozprawy już dawniej został przeznaczony, czy nie, rozstrzygać winien w posiedzeniu tajnem bez przyzwania prokuratora rządowego i oskarzonego, lub obrońcy jego, raczył Najjaśniejszy Pan, Jego Ces. Król. Mość, Najwyższem postanowieniem Swojem z dnia 17. Stycznia 1852 nakazać, ażeby zniesioną została prokuratoryja jeneralna wraz z adwokatami jeneralnymi przy najwyższym trybunale sądowym i kasacyjnym.

Krauss m. p.

25.

Obwieszczenie Rządu krajowego z dnia 27. Stycznia 1852,

jako wymiar stopy procentowej od pożyczek z funduszu rezerwowego galicyjskiego stanowego towarzystwa kredytowego przedłuża się jeszcze na rok jeden, t. j. do końca Stycznia 1853 r.

Podług §. 178. regulaminu dla dyrekcyi galic. stanowego towarzystwa kredytowego, który ogłoszono okólnikiem gubernijalnym z dnia 24. Czerwca 1842 za l. 40272 *) część funduszu rezerwowego w listach zastawnych nielokowana, tudzież wszelkie tego funduszu pieniądze do dyspozycyi będące, wszelkie antycypacyje i kwoty pieniężne długo po terminie nie podnoszone, mają być korzystnie użyte wypożyczaniem na listy zastawne, eskontowaniem wylosowanych listów zastawnych i wykupnem kuponów jeszcze nieprzypadłych, wreszcie, gdyby do rzeczonych czynności nie nadarzyła się sposobność, wypożyczeniem na publiczne papiery krajowe, lub na zastaw złota i srebra w sztabach, w złotych monetach krajowych, tudzież w złotych i srebrnych monetach zagranicznych, a to na procent po 4 od sta rocznie.

Podług obwieszczenia Rządu krajowego z dnia 18. Stycznia 1851 za l. 59661 **), stopa procentowa dla rzeczonych w powołanym paragrafie pożyczek, eskontów i t. d. podwyższoną została ze czterech na pięć od sta, a dyrekcyję towarzystwa kredytowego upoważniono do zawierania, począwszy od dnia 1. Lutego 1851 do końca Stycznia 1852, umów na tę podwyższoną stopę procentową bez naruszenia praw już nabytych.

Na prośbę dyrekcyi towarzystwa kredytowego, i za przyzwoleniem wydziału stanowego, upoważnienie to przedłuża się do końca Stycznia 1853.

Gołuchowski m. p.

---

*) W Zbiorze ustaw prowinc. z r. 1842, (oddział I.), nr. 99, str. 310.

**) W Dzienniku praw krajow. z r. 1851, cz. IV., nr. 27, str. 89.

heit der kaiserlichen Verordnung vom 11. Jänner 1852, §. 12 (Nr. 5, R. G. B.), der Kassazionshof alle Nichtigkeitsbeschwerden ohne Unterschied, ob der Tag der Verhandlung schon früher anberaumt worden sei oder nicht, ohne Beiziehung der Staatsanwaltschaft und des Angeklagten oder seines Vertheidigers in nicht öffentlicher Sitzung entscheiden soll, die General-Prokuratur mit den General-Advokaten am Obersten Gerichts- und Kassazionshofe aufzuhören habe.

Krauß m. p.

25.

Kundmachung des Landesguberniums vom 27. Jänner 1852,

wodurch das für Darleihen aus dem Reservefonde der galizisch-ständischen Kredit-Anstalt erhöhete Perzenten-Ausmaß auf die weitere Dauer Eines Jahres, das ist bis Ende Jänner 1853 erstreckt wird.

Nach §. 178 des mit dem Gubernial-Kreisschreiben vom 24. Juni 1842 Z. 40272*) kund gemachten Reglements für die Direkzion der galizisch-ständischen Kredit-Anstalt ist der in Pfandbriefen nicht angelegte Theil des Reservefondes, so wie alle disponiblen Gelder dieses Fondes, der Vorauszahlungen und der lange nach dem Termine nicht erhobenen Beträge durch Darleihen auf Pfandbriefe, Eskomptirung verloster Pfandbriefe und Ankauf noch nicht fälliger Coupons, endlich wenn sich zu den oben besagten Geschäften keine Gelegenheit ergibt, durch Darleihen auf inländische Staatspapiere, auf Gold- und Silberbarren, auf inländische Goldmünzen, dann auf ausländische Gold- und Silbermünzen à 4 Perzent jährlich nutzbringend zu verwenden.

Laut hierseitiger Kundmachung vom 18. Jänner 1851, Z. 59661**) ist das Perzenten-Ausmaß für die im angezogenen Paragraphe erwähnten Darleihen, Eskomptirungen u. s. w. von vier auf fünf von Hundert erhöhet und die Direkzion der Kredit-Anstalt ermächtiget worden, dieses höhere Perzent-Ausmaß, ohne Präjudiz für schon erworbene Rechte, vom 1. Februar 1851 angefangen bis letzten Jänner 1852, zu stipuliren.

Ueber Anlangen der Direkzion der Kredit-Anstalt und mit Zustimmung des landständischen Ausschußes wird diese Ermächtigung bis Ende Jänner 1853 hiemit erstreckt.

Goluchowski m. p.

---

*) In der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1842, (I. Abtheilung), Nro. 99, Seite 310.

**) Im Landes-Gesetzblatte vom Jahre 1851, IV. Stück, Nr. 27, Seite 89.

26.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 30. Stycznia 1852,

wydane do naczelników dwunastu obwodów wschodnich, tudzież magistratu lwowskiego (za równoczesnem uwiadomieniem naczelników komisyi gubernijalnej w Krakowie i obwodu bukowińskiego w Czerniowcach dla wydania takiegoż rozporządzenia),

z oznaczeniem czasu, od którego począwszy przepisy objęte §fem 31. najwyższego postanowienia z dnia 15. Maja 1851 (w Dzienniku praw kraj. część XV. nr. 91. str. 285), **opiewające o wymiarze wynagrodzenia ze skarbu za żywienie żołnierzy w czasie pochodu, obowiązywać mają.**

Wysokie Ministerstwo spraw wewnętrznych, porozumiawszy się z wys. Ministerstwami wojny i skarbu, rozporządziło, iż przepisy objęte §fem 31. najwyższego postanowienia z dnia 15. Maja 1851, opiewającego o kwaterunku wojska, co do wymiaru wynagrodzenia ze skarbu publicznego za żywność (objad) podczas pochodu dawaną żołnierzowi, od feldwebla i równych jemu szarż idąc nadół, mają wejść w wykonanie od 1. Czerwca 1852, że zatem to wynagrodzenie, zamiast podług rozporządzenia Ministrowskiego z dnia 25. Maja r. z. (Dzienn. praw państwa z r. 1851 nr. 143 *) od owego dnia, na zasadzie przepisanego corocznego wyrachowania cen trzech ćwierci funta wiedeńskiego wołowego mięsa uiszczane być powinno.

O czem Rząd krajowy w skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 19. Stycznia r. b. za l. 801-107 i z odniesieniem się do rozporządzenia swego, z dnia 16. Czerwca r. z. za l. 23102 **) udziela .....WMPanu wiadomość z tem wezwaniem, abyś w tej mierze jak najrychlej poczynił stosowne zarządzenia, ażeby przepisy zawarte w §. 31. powołanego najwyższego postanowienia, poczynając od oznaczonego terminu (dnia 1. Czerwca 1852), nieomylnie w wykonanie wprowadzić.

Gołuchowski m. p.

---

*) Dziennik praw krajow. z r. 1851, cz. XIX., nr. 124, str. 525.

**) W Dzienniku praw krajow. cz. XVII., nr. 95, str. 478.

26.

Erlaß des Landesguberniums vom 30. Jänner 1852,

an die zwölf östlichen Kreisvorsteher und den Magistratsvorsteher in Lemberg, (unter gleichzeitiger Eröffnung an den Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau und den Bukowinaer Kreisvorsteher in Czernowitz, zur gleichmäßigen Verfügung),

wodurch der Zeitpunkt festgesetzt wird, von welchem an die in dem §. 31. der Allerhöchsten Vorschrift vom 15. Mai 1851 (XV. Stück des Landes-Gesetzblattes Nr. 91, Seite 285) enthaltenen Bestimmungen über die Ausmittlung der Vergütung aus dem Staatsschatze für die Verpflegung der Militär-Mannschaft auf dem Durchzuge in Wirksamkeit zu treten haben.

Das hohe Ministerium des Inneren hat im Einvernehmen mit den hohen Ministerien des Kriegswesens und der Finanzen verordnet, daß die in dem §. 31. der Allerhöchsten Vorschrift über die Einquartierung des Heeres vom 15. Mai 1851 enthaltenen Bestimmungen über die Ausmittlung der Vergütung aus dem Staatsschatze für die dem Manne vom Feldwebel und den gleichgestellten Chargen abwärts auf dem Durchzuge zu verabreichende Verpflegung (Mittagskost) vom 1. Juni 1852 an, in Vollzug gesetzt werden, somit diese Vergütung, statt nach dem Ministerialerlaße vom 25. Mai v. J. (Reichs-Gesetzblatt Nr. 143 vom Jahre 1851 *) von jenem Tage an, auf Grund der vorgeschriebenen alljährigen Ermittlungen des Preises von drei viertel Wiener Pfund Rindfleisch geleistet werde.

Hievon werden Euere .... in Folge Erlaßes des hohen Ministeriums des Innern vom 19. Jänner d. J. Z. 801-107 und mit Beziehung auf den hierortigen Erlaß vom 16. Juni v. J. Z 23102 **) mit der Aufforderung in Kenntniß gesetzt, die hierauf bezüglichen Einleitungen schleunigst zu treffen, damit die Bestimmungen des §. 31. der bezogenen Allerhöchsten Vorschrift mit dem anberaumten Zeitpunkte (1. Juni 1852) zuverläßig in Wirksamkeit treten.

Goluchowski m. p.

---

*) Landes-Gesetzblatt vom Jahre 1851, XIX. Stück, Nr. 124, Seite 525.

**) Eben daselbst XVII. Stück, Nr. 95. Seite 478.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część VII.

Wydana i rozesłana dnia 15. Marca 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

VII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 15. März 1852.

27.

Ministeryjalne oświadczenie Ministerstwa spraw zewnętrznych z dnia 4. Stycznia 1852,

(w Dzienniku praw państwa, część X., nr. 37, wydana dnia 7. Lutego 1852),

zamienione za równobrzmiące oświadczenie ministeryjalne król. rządu bawarskiego ddto. Monachijum z dnia 17. Stycznia 1852 r., mocą którego zniesiony zostaje między obudwoma rządami zwrot kosztów za rekwizycyje, które jedno państwo wydaje do drugiego w sprawach sądowo-cywilnych, tudzież w śledztwach karnych, lub policyjnych, względem stron ubogich.

Ponieważ rządy ces. król. austryjacki i król bawarski przekonały się o niedogodności, połączonej z obustronnem zwracaniem łożonych wydatków lub innych kosztów, wynikających przy rekwizycyjach czynionych od urzędów jednego państwa do urzędów drugiego, tak w cywilnych sprawach stron ubogich, jakoteż we wszystkich sprawach śledczych; przeto postanowiły znieść zwrot tychże kosztów.

Tym końcem uchwaliły postanowienia następujące:

1.

We wszystkich sprawach cywilnych, a w szczególności także w sprawach opiekuńczych i pertraktacyjnych, w których czynione bywają rekwizycyje ze strony władzy sądowej lub opiekuńczej austryjackiej do takiejże władzy bawarskiej, lub odwrotnie, należy nie tylko wydatki gotowe, lecz także wszelkie szportle i należytości obliczyć według przepisów obowiązujących w sądzie zarekwirowanym; ściągnąć je od strony do opłacenia ich obowiązanej, jeżeli takowa posiada do zapłacenia ich dostateczny majątek, i odesłać franko do władzy zarekwirowanej.

2.

Jeżeli zaś strona dotycząca nie posiada majątku dostatecznego, wówczas władze jednego państwa, winny załatwiać rekwizycyje drugiego bez żadnej opłaty szportlów i należytości; odpadają przeto należytości za prace władzy rekwirowanej, a zatem wszelkie wynagrodzenie, czyli taksa za przesłuchanie świadków, za odbywanie terminów, za wydawanie lub ekspedycyje rozporządzeń, tudzież należytości insynuacyjne, i tak zwane pieczęciowe.

Rekwizycyje tego rodzaju i załatwienia tychże, należy na adresie naznaczyć jako sprawę ubogich i przesłać je bez policzenia portoryjum przez zakłady pocztowe obustronne. Wydatki gotowe, których uniknąć nie można przy zała-

27.

Ministerial-Erklärung des Ministeriums des Aeußeren vom 4. Jänner 1852,

(Im Reichs-Gesetzblatte, X. Stück, Nr. 37, ausgegeben am 7. Februar 1852),

welche gegen eine gleichlautende Ministerial-Erklärung der königlich-baierischen Regierung ddto. München den 17. Jänner 1852 ausgewechselt wurde, und womit zwischen beiden Regierungen die gegenseitige Aufhebung des Rückersatzes der Kosten für Requisizionen festgesetzt wird, welche ein Staat an den anderen in zivilgerichtlichen Angelegenheiten in Beziehung auf unvermögliche Parteien, sowie bei strafrechtlichen oder polizeilichen Untersuchungen richtet.

Nachdem die kaiserlich-österreichische, sowie die königlich-baierische Regierung sich von dem Mißstande überzeugt haben, welcher bei den Requisizionen der Behörden des einen Staates an jene des andern, sowohl in Zivilsachen unvermöglicher Parteien, als auch in allen Untersuchungssachen mit der gegenseitigen Wieder-Erstattung der verursachten Auslagen oder sonst erlaufenden Kosten verbunden ist, so sind dieselben übereingekommen, den Rückersatz dieser Kosten gegenseitig aufzuheben.

Zu diesem Ende haben sie nachstehende Bestimmungen verabredet:

1.

In allen Zivilrechts- und insbesondere auch in Vormundschafts- und Verlassenschaftssachen, wo Requisizionen von einer österreichischen Gerichts- oder Vormundschaftsbehörde an eine baierische derartige Behörde, oder umgekehrt, erlassen werden, sind nicht blos die baren Auslagen, sondern auch sämmtliche Sporteln und Gebühren nach den für das requirirte Gericht geltenden Vorschriften berechnet, von der zahlungspflichtigen Partei, wenn letztere zu ihrer Berichtigung hinreichendes Vermögen besitzt, zu erheben und der requirirten Behörde portofrei zu übersenden.

2.

Wenn dagegen die betreffende Partei ein hinreichendes Vermögen nicht besitzt, so haben die Behörden des einen Staates die Requisizionen der Behörden des anderen sportel- und gebührenfrei zu erledigen, und es fallen sonach die Gebühren für die Arbeiten der requirirten Behörde, mithin auch alle Vergütung oder Taxe für Zeugen-Vernehmungen, für Abhaltung der Termine, für den Erlaß oder die Expedizion der Verfügungen, deßgleichen die Insinuazions- und sogenannten Siegelgebühren durchgehends weg.

Requisizionen solcher Art und deren Erledigungen sollen auf der Adresse als Armensache bezeichnet, und von den beiderseitigen Postanstalten portofrei behandelt werden. Die unvermeidlichen baren Auslagen, welche aus der Erledigung der Requisizion

twieniu rekwizycyi, np. zapłaty posłańcom, za przepisywanie, należytości świadkom lub biegłym, koszta podróży sędziów i t. p., ponosi władza zarekwirowana, i nie może żądać zwrotu za to od władzy rekwirującej.

3.

Do rozstrzygnienia tego pytania, czy strona posiada dostateczny majątek do opłacenia należytości sądowych, czy nie, żądanem będzie w obudwóch państwach świadectwo tej zwierzchności, pod którą strony zainteresowane mają swoję zwykłą siedzibę (domicillium). Jak dalece przeciw takim osobom za koszta egzekucyję prowadzić można, osądzić należy według ustaw tego kraju, w którymby egzekucyję prowadzić należało.

Gdyby strona interesowana miała zamieszkanie swoje w kraju trzecim, a ściągnienie kosztów tamże trafiło na trudności, wówczas uważaną będzie za nieposiadającą dostatecznego majątku.

4.

Jeżeli strona, uwolniona z powodu ubóstwa od opłaty wydatków gotowych, szportlów i innych należytości w sprawach cywilnych, tudzież w sprawach opiekuńczych i pertraktacyjnych przyjdzie, czyto przez czynność sądową, której dotycze rekwizycyja, czy też w dalszem następstwie czasu, — mając na uwadze art. 3. — do majątku dostatecznego, wówczas władza rekwirowana mocna będzie odciągnąć koszta i należytości postępowania, i zażądać ich ściągnienia od sądu rekwirującego.

5.

Jeżeli w razie śledztwa karnego lub policyjnego, a mianowicie w razie uwięzienia i dostawiania zbrodniarzy, w skutek rekwizycyi uczynionej ze strony władzy sądowej jednego państwa do władzy sądowej drugiego, zajdzie potrzeba gotowych wydatków, lub innych należytości i kosztów, w takim razie nie będzie można żądać od władzy rekwirującej wynagrodzenia za takowe wydatki i koszta, bądź że wyrok przekazał ponoszenie kosztów śledztwa kasie rządowej, bądź zaskarzonemu, bądź też innemu jakiemu obwinionemu.

Do takich gotowych wydatków i innych kosztów liczą się w szczególności wszelkie wydatki za zaopatrzenie, transport i strażowanie uwięzionych, za posłańców, dalej należytości za protokołowanie, pisanie i odpisywanie, taksy stemplowe, tudzież wszelkie inne należytości i koszta tego rodzaju, mające się płacić osobom sądowym, świadkom i biegłym.

erwachsen, z. B. an Bothenlöhnen, Kopialien, Gebühren der Zeugen oder Sachverständigen, Reisekosten der Richter u. dgl. werden von der requirirten Behörde getragen und der Ersatz kann von ihr gegen die requirirende Behörde nicht beansprucht werden.

3.

Zur Entscheidung der Frage, ob die betheiligte Partei hinreichendes Vermögen zur Bestreitung der Gerichtsgebühren besitze oder nicht, soll in den beiderseitigen Staaten nichts weiter, als das Zeugniß derjenigen obrigkeitlichen Stelle erfordert werden, unter welcher die betheiligten Personen ihren ordentlichen Wohnsitz (Domizil) haben. In wie ferne der Kosten wegen gegen diese Personen die Exekuzion stattfindet, wird nach den Gesetzen des Landes, worin die Exekuzion zu führen wäre, beurtheilt.

Sollte der Betheiligte seine Wohnung in einem dritten Lande haben, und die Einziehung der Kosten dortselbst auf Schwierigkeiten stoßen, so wird angenommen, daß er kein hinreichendes Vermögen besitze.

4.

Kommt eine Partei, welche lediglich wegen ihrer Mittellosigkeit von der Bezahlung der baren Auslagen, Sporteln und sonstigen Gebühren in Zivilsachen, einschließig der Vormundschafts- und Verlassenschaftssachen, freigelassen war, durch den requirirten gerichtlichen Akt oder sonst in weiterem Zeitlaufe zu — in Hinblick auf den Artikel 3 — hinreichenden Zahlungsmitteln, so bleibt der requirirten Behörde unbenommen, die Kosten und Gebühren des Verfahrens in Abzug zu bringen, oder deren Eintreibung von dem requirirenden Gerichte anzusprechen.

5.

Wenn in strafrechtlichen oder polizeilichen Untersuchungen, und insbesondere auch bei der Verhaftung und Auslieferung von Verbrechern, durch die Requisizion einer Gerichtsbehörde des einen Staates an eine solche des anderen Staates bei letzterer bare Auslagen nothwendig werden, oder sonst Gebühren und Kosten entstehen, so soll der requirirenden Behörde eine Vergütung dieser Auslagen und Kosten niemals angesonnen werden; es möge nun das endliche Erkenntniß die Tragung der Kosten einer Untersuchung der Staatskasse, oder dem Angeschuldigten, oder sonst einem Verpflichteten zuweisen.

Zu solchen baren Auslagen und sonstigen Kosten werden insbesondere gerechnet: alle Auslagen für Verpflegung, Transport und Bewachung der Gefangenen, Botenlöhnungen, dann Protokollirungs-, Schreib- und Abschriftgebühren, Stempeltaxen, sowie alle an Gerichtspersonen, Zeugen und Sachverständige, oder an die Gerichtskassen sonst zu entrichtenden Gebühren und andere Kosten dieser Art.

Narosłe w ten sposób koszta zapisać winna władza zarekwirowana, według przepisów obowiązujących u siebie, i takowe należy, podobnie jak inne koszta, które kasa publiczna ponosić winna, zaspokoić i obrachować.

6.

Ponieważ zaś przez zniesienie wzajemnego policzenia kosztów nie ustanie obowiązek tych osób, które przez winę swoję stały się powodem śledztwa, i skazane zostały na ponoszenie kosztów, przeto rekwirowana władza sądowa udzielić winna władzy rekwirującej spis kosztów narosłych z dopełnienia rekwizycyi, tak gotowych wydatków, jakoteż innych należytości sądowych, taż władza zaś ze swej strony zaciągnąć winna wspomnione koszta do spisu kosztów, otwartego dla sprawy w mowie będącej, i policzy takowe między dochody.

7.

Rekwizycyje w sprawach karnych lub policyjnych, i załatwienia takowych należy na adresie oznaczyć jako sprawy rządowe lub kryminalne, i zakłady pocztowe państw obudwóch przesełać je winny także bez policzenia portoryjum.

8.

W razie stawienia świadków i innych osób przed sąd zagraniczny w sprawach cywilnych i śledczych, sąd rekwirujący winien tymże osobom bezzwłocznie zwrócić koszta podróży i strawnego, tudzież wynagrodzenie należące im się za stratę czasu według spisu uczynionego przez sąd rekwizycyjny przy dokonanem rzeczywiście stawieniu.

Jeżeli potrzebują do tego zaliczki, wówczas sąd rekwirowany uczyni potrzebne na to wydatki, które mu zwrócone zostaną przez władzę rekwirującą po otrzymanem doniesieniu, i jeżeli osoba zawezwana uczyniła zadosyć zawezwaniu.

9.

Niniejsza umowa obowiązywać będzie w całym obrębie państwa austryjackiego i królestwa bawarskiego, rozciągając moc swoję na wszystkie władze sądowe.

Postanowienia w niej objęte, wprowadzone być mają w wykonanie od dnia, w którym ogłoszona zostanie.

Każdy z wspomnionych dwóch rządów może wypowiedzieć niniejszą umowę na sześć miesięcy naprzód.

Die in dieser Weise erlaufenen Kosten sind daher von der requirirten Behörde nach den bei ihr für das Inland geltenden Normen in gehöriger Weise anzusetzen und gleich den anderen Kosten, welche durch die öffentlichen Kassen zu berichtigen sind, zu bestreiten und zu verrechnen.

6.

Da übrigens bei der Unterlassung einer gegenseitigen Aufrechnung die Verbindlichkeit derjenigen Personen, welche die Untersuchung durch ihr Verschulden veranlaßt haben, und die Kosten zu tragen verurtheilt werden, nicht aufgehoben seyn soll, so wird die requirirte Gerichtsbehörde ein Verzeichniß der zur Erfüllung der Requisizion erwachsenen Kosten, und zwar sowohl der baren Auslagen, als der sonstigen Gerichtsgebühren der requirirenden Behörde mittheilen, welche ihrer Seits diese Kosten in das für die betreffende Sache angelegte Kostenverzeichniß aufnehmen und geeigneten Falles erheben und unter den Einnahmen verrechnen wird.

7.

Requisizionen in strafrechtlichen oder polizeilichen Untersuchungen und die Erledigungen derselben sind auf der Adresse als Regierungs- oder Kriminalsachen zu bezeichnen und von den beiderseitigen Postanstalten gleichfalls portofrei zu behandeln.

8.

Bei der Stellung von Zeugen und anderen Personen vor das auswärtige Gericht in Zivil- und Untersuchungssachen sollen diesen Personen die Reise- und Zehrungskosten, nebst der wegen ihrer Versäumniß denselben gebührenden Vergütung, nach der von dem requirirten Gerichte geschehenen Verzeichnung bei erfolgter wirklicher Stellung von dem requirirenden Gerichte unverzüglich verabreicht werden.

In soferne sie dazu eines Vorschußes bedürfen, wird das requirirte Gericht zwar die erforderlichen Auslagen machen, welche ihm aber von der requirirenden Behörde auf erhaltene Benachrichtigung, und wenn die vorgeladene Person nicht ungehorsam ausgeblieben ist, zurückzuerstatten sind.

9.

Das gegenwärtige Uebereinkommen soll für den ganzen Umfang des österreichischen Kaiserstaates und des Königreiches Baiern Kraft und Wirksamkeit haben und für alle Gerichtsbehörden beider Staaten verbindlich seyn.

Die Bestimmungen desselben sollen vom Tage ihrer Bekanntmachung an, in Vollzug gesetzt werden.

Jeder der beiden genannten Regierungen steht eine sechsmonatliche Kündigung der gegenwärtigen Uebereinkunft frei.

Niniejsze oświadczenie ogłoszone będzie publicznie po zamienieniu takowego za zgodne oświadczenie król. bawarskiego Ministerstwa spraw zewnętrznych.

Jego ces. król. apostolskiej Mości prezydent Rady Ministrów, Minister spraw zewnętrznych i Domu cesarskiego

(L. S.) **F. Schwarzenberg** m. p.

28.

Rozrządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 20. Stycznia 1852,

(w Dzienniku praw państwa, część VII., nr. 28, wydana dnia 29. Stycznia 1852),

obowiązujące w krajach koronnych, w których moc ma księga ustaw karnych z roku 1803,

stanowiące, iż kary pieniężne za przestępstwa policyi drożnej, dotąd do funduszu drożnego odwożone, na przyszłość wpływać będą do instytutu ubogich miejscowych tej gminy, gdzie przestępstwo popełnionem zostało.

C. k. Ministeryjum sprawiedliwości postanawia w porozumieniu z c. k. Ministerstwem spraw wewnętrznych i c. k. Ministerstwem handlu i komunikacyj publicznych, iż wszelkie kary pieniężne, na przestępstwa policyj drożnej wyznaczone, stosownie do dotychczasowych poszczególnych przepisów odwożone do funduszu drożnego, na przyszłość wpływać mają do instytutu ubogich miejscowych tej gminy, w której przestępstwo popełnionem zostało.

Krauss m. p.

Die vorstehende Erklärung soll, nachdem sie gegen eine übereinstimmende des königlich-baierischen Ministeriums der auswärtigen Angelegenheiten ausgewechselt worden, öffentlich bekannt gemacht werden.

Seiner k. k. apostolischen Majestät Minister-Präsident,
Minister des Aeußeren und des kaiserlichen Hauses

(L. S.) **F. Schwarzenberg** m. p.

28.

Verordnung des Justizministeriums vom 20. Jänner 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, VII. Stück, Nro. 28, ausgegeben am 29. Jänner 1852),

gILtig für jene Kronländer, in denen das Strafgesetzbuch vom Jahre 1803 in Wirksamkeit steht,

womit bestimmt wird, daß die bisher an den Strassenfond abzuführenden Strafgelder wegen Strassen-Polizei-Uebertretungen künftighin an das Lokal-Armen-Institut der Gemeinde des Ortes der Uebertretung abzuliefern sind.

Das Justizministerium findet im Einvernehmen mit dem Ministerium des Innern und dem Ministerium für Handel und öffentliche Kommunikazionen zu bestimmen, daß alle jene wegen Strassen-Polizei-Uebertretungen verhängten Strafgelder, welche in Gemäßheit der bestehenden besonderen Anordnungen bisher in den Strassenfond einzufließen hatten, künftig an das Lokal-Armen-Institut jener Gemeinde abzuführen seien, in welcher die Uebertretung begangen wurde.

Krauß m. p.

29.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 20. Stycznia 1852 *),

wydane do wszystkich urzędów obwodowych (za równoczesnem udzieleniem odpisu naczelnikowi komisyi gubernijalnej w Krakowie ku wydaniu dalszego stosownego polecenia do władz miejscowych tamecznego okręgu),

z udzieleniem wzoru certyfikatów na ceny drzewa, dla pułków żandarmeryi wydanego, a przez władze miejscowe poświadczać się mającego.

Dodatkowo do rozporządzenia wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych, wydanego dnia 24. Listopada r. z. za l. 24666, obwieszczonego pod dniem 2. z. m. pod l. 47590 **), urząd obwodowy w skutek zlecenia wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 9. b. m. za l. 250 otrzymuje w załączeniu wzór certyfikatów na ceny drzewa, wydany od jeneralnej Inspekcyi żandarmeryi dla podwładnych jej pułków, a oraz wzywa się tenże o dołożenie starania, aby władze miejscowe względem wydawania tych certyfikatów żadnych nie czyniły trudności.

Gołuchowski m. p.

---

*) Podobne polecenie wydano zarazem do magistratu lwowskiego.

**) W Dzienniku praw krajowych z r. 1852, cz. VI., nr. 19.

29.

Erlaß des Landesguberniums vom 20. Jänner 1852 *),

an sämmtliche Kreisämter, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau zur weiteren geeigneten Veranlassung an die Ortsbehörden des dortigen Gebietes),

womit ein an die Gensd'armerie-Regimenter hinausgegebenes Formulare für die von Seite der Ortsbehörden zu bestätigenden Holzpreis-Zertifikate mitgetheilt wird.

Nachträglich zu dem unterm 2. v. M. Z. 47590 **) bekannt gemachten Erlaße des hohen Ministeriums des Innern vom 24. November v. J. Z. 24666 erhält das Kreisamt in Folge Erlaßes des hohen Ministeriums des Innern vom 9. l. M. Zahl 2[illegible]0 in der Anlage das von der Gensd'armerie-General-Inspekzion an die unterstehenden Regimenter hinausgegebene Formulare für die Holzpreis-Zertifikate, und wird dasselbe dafür zu sorgen aufgefordert: daß von Seite der Ortsbehörden bezüglich der derartigen Ausstellung keine Anstände erhoben werden.

Goluchowski m. p.

---

*) Unter Einem ist auch an den Stadtmagistrat in Lemberg eine gleichmäßige Weisung ergangen.

**) Im Landes-Gesetzblatte vom Jahre 1852, VI. Stück, Nr. 19.

Wzór. Aneks do l. 29.

C e r t y f i k a t

na ceny drzewa w stacyi poniżej wymienionej w miesiącu N. N.

Stacyja	Gatunek drzewa opałowego, miara długości polan, jak na targowicy sprzedają się	Cena targowa jednego sąga		Wyrachowanie obok wymienionego drzewa na sągi niż. austr. mające 6 stóp wysokości, 6 stóp szerok., 30 cali długości	Podług tego kosztuje sąg drzewa niż. aust.		Do tego koszta dostawy		Cena sąga drzewa niż. aust. razem wzięta		U w a g a	Poświadczenie od zwierzchności miejscowej, albo komisaryjatu targowego
		złr.	kr.		złr.	kr.	złr.	kr.	złr.	kr.		
1	2	3		4	5		6		7		8	9
	twarde — calowe											
	miękkie — calowe											

Dan........................ N. N. Komendant.

U w a g a. 1. W kolumnie 1. umieszcza się stacyja oddziału, który drzewo otrzymać ma;
2. w kolumnie 2. gatunek drzewa, podług rzeczywistości;
3. w kolumnie 3., 4., 5., 6. i 7., różne ceny i redukcyje;
4. wypełnienie kolumny 2., 3. i 6., jakoteż uwagi w kolumnie 8., że może drzewa miękkiego nie ma na przedaż, należy do właściwej władzy miejscowej, data innych kolumn i redukcyje uskutecznią dotyczące oddziały żandarmeryi.

Zertifikat

über die in nachbenannter Stazion für den Monat N. N. bestehenden Holzpreise.

Stazion	Gattung des Brennholzes, Längenmaß der dießfälligen Scheiter, wie solches am Platze verkauft wird	Bestehender Marktpreis einer Klafter		Reduktion des nebenstehenden Holzes zu einer nied. österr. Klafter à 6 Schuh hoch, 6 Schuh breit und 30 Zoll lang	Hiernach kostet die n. österr. Klafter Holz		Hiezu die Fuhrlohnskosten		Zusammen die Beköstigung einer n. österr. Klafter Holzes		Anmerkung	Bestätigung der Ortsbehörde oder des Markt-Kommissariates
		fl.	kr.		fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.		
1	2	3		4	5		6		7		8	9
	hartes — zölliges											
	weiches — zölliges											

Signat.......................... N. N. Kommandant.

Anmerkung. 1. In die Kolonne 1 kömmt die Stazion der Abtheilung anzusetzen, welche das Holz zu beziehen hat;
2. in die 2te Kolonne ist die Gattung des Holzes nach der wirklichen Beschaffenheit anzusetzen;
3. in die 3te, 4te, 5te, 6te und 7te Kolonne sind die verschiedenen Preise und Reduktionen einzubeziehen;
4. die Ausfüllung der 2ten, 3ten und 6ten Kolonne, so wie die Angabe in der Kolonne 8, daß allenfalls weiches Holz nicht verkäuflich ist, liegt den betreffenden Ortsbehörden ob, die der übrigen Kolonnen sammt der Reduktion sind von den betreffenden Abtheilungen zu veranlassen.

30.

Rozporządzenie Ministra spraw wewnętrznych z dnia 25. Stycznia 1852,

(w Dzienniku praw państwa, część VII., nr. 29, wydana dnia 29. Stycznia 1852),

obowiązujące w całym obrębie państwa,

w przedmiocie przywozu zagranicznych żydowskich i hebrajskich książek do modlenia i książek religijnych, tudzież książek iliryjskich i wołoskich.

Postanowienie w taryfie celnej dla przywozu i wywozu towarów w państwie austryjackiem z dnia 1. Listopada 1838 r. pod pozycyją nr. 66, w ustępie 2. objęte, „iż zakazany jest przywóz drukowanych za granicą książek do modlenia i książek religijnych żydowskich i hebrajskich, i że takowe, równie jak iliryjskie i wołoskie książki tylko za paszportami z zagranicy sprowadzone być mogą“, obowiązywać ma także i na przyszłość, w skutku najwyższego postanowienia z dnia 6. Listopada 1851; następne więc wprowadzanie powyżej rzeczonych książek, dozwolonem jest w całym obrębie państwa austryjackiego tylko za uzyskanem uprzednio pozwoleniem wprowadzenia, wydanem z właściwego namiestnikowstwa lub prezydyjum krajowego.

Bach m. p.

31.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 26. Stycznia 1852,

(w Dzienniku praw państwa, część X., nr. 38, wydana dnia 7. Lutego 1852),

dotyczące ustanowienia pojezdnego pocztowego na 1. półrocze 1852.

Począwszy od dnia 1. Lutego 1852 ustanowionem zostaje pojezdne pocztowe od jednego konia i za pojedynczą pocztową jazdę w niżej wymienionych krajach koronnych i powiatach, w sposób następujący:

w Austryi wyższej	na 1 złtr.	2 kr.
„ Solnogrodzie	„ 1 „	4 „
„ Czechach	„ 1 „	2 „
„ Morawii	„ 1 „	2 „
„ Galicyi z Krakowem i Bukowiną	„ 1 „	— „
„ Szląsku	„ 1 „	2 „
„ Węgrzech	„ 1 „	— „
„ województwie i banacie temeskim	„ 1 „	— „
„ Siedmiogrodzie	„ 1 „	— „

30.

Verordnung des Ministers des Innern vom 25. Jänner 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, VII. Stück, Nro. 29, ausgegeben am 29. Jänner 1852),

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches,

die Einfuhr ausländischer jüdischer und hebräischer Gebet- und Religionsbücher, dann illirischer und wallachischer Bücher betreffend.

Die in dem Zolltarife für die Ein- und Ausfuhr der Waaren in dem österreichischen Kaiserstaate vom 1. November 1838 sub Post-Nr. 66, Absatz 2, enthaltene Bestimmung, „daß die im Auslande gedruckten jüdischen und hebräischen Gebet- und Religionsbücher dem Einfuhrverbote unterliegen und ebenso wie die illirischen und wallachischen Bücher nur gegen Pässe aus dem Auslande bezogen werden können,“ hat in Folge Allerhöchster Entschließung vom 6. November 1851 fortan in Wirksamkeit zu verbleiben, und es ist demnach die Einfuhr der vorbezeichneten Bücher im ganzen Umfange des österreichischen Staatsgebietes nur gegen die von den betreffenden Statthaltereien und Länder-Präsidien vorläufig einzuholende Einfuhrbewilligung gestattet.

Bach m. p.

31.

Verordnung des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 26. Jänner 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, X. Stück, Nr. 38, ausgegeben am 7. Februar 1852),

über die Bemessung der Postrittgelder für den ersten Semester 1852.

Vom 1. Februar 1852 angefangen wird das Postrittgeld für Ein Pferd und Eine einfache Post in den nachbenannten Kronländern und Bezirken in folgender Weise festgesetzt:

für Oberösterreich mit	1	fl.	2	kr.
„ Salzburg mit	1	„	4	„
„ Böhmen mit	1	„	2	„
„ Mähren mit	1	„	2	„
„ Galizien einschließlich von Krakau und der Bukowina mit	1	„	—	„
„ Schlesien mit	1	„	2	„
„ Ungarn mit	1	„	—	„
„ die Woiwodina und das Temeser Banat mit	1	„	—	„
„ Siebenbürgen mit	1	„	—	„

w Kroacyi cywilnej i Sławonii z wyjątkiem powiatu montańskiego	na 1 złr. 2 kr.
„ kroacko-sławońskiem pograniczu wojskowem (z wyjątkiem pułków ottochańskiego, likańskiego i ogulińskiego)	„ 1 „ 2 „
„ powiecie montańskim (kroackiem Litorale)	„ 1 „ 4 „
„ powiecie pułku ogulińskiego	„ 1 „ 4 „
„ powiecie pułku likańskiego, ottoczańskiego, tudzież w powiecie komuny zengskiej	„ 1 „ 10 „
„ Austryi niższej	„ 1 „ 6 „
„ Krainie	„ 1 „ 6 „
„ Karyntyi	„ 1 „ 4 „
„ Styryi	„ 1 „ 4 „
„ Tyrolu	„ 1 „ 8 „
„ Pobrzeżu (Tryjeście)	„ 1 „ 8 „

Należytość za kryty powóz stacyjny ustanowioną zostaje na połowę, a za niekryty powóz na czwartą część pojezdnego, wypadającego w dotyczącym powiecie od jednego konia i od jednej stacyi pocztowej.

Poczestne dla pocztylijona i należytość za smarowidło żadnej nie ulegają zmianie.

Baumgartner m. p.

32.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 8. Lutego 1852,

(w Dzienniku praw państwa, część XI., nr. 40, wydana dnia 11. Lutego 1852),

obowiązujące w całym obrębie państwa, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

mocą którego ustanowione i od 21. Lutego 1852 zaprowadzone zostają przepisy karne przeciw uszkodzeniom i innym czynnościom kary godnym, wyrządzonym na kolejach żelaznych i telegrafach rządowych.

Zważywszy, iż w niektórych krajach koronnych zupełnie brakuje pewnych prawnych przepisów przeciw uszkodzeniom i innym czynnościom kary godnym, wyrządzonym na kolejach żelaznych i telegrafach rządowych, ustawy zaś karne, zaprowadzone w tym przedmiocie w innych krajach koronnych, poczęści okazały się nieskuteczne; przeto po wysłuchaniu wniosków Mojej Rady ministrów i Mojej Rady państwa, wydaję niniejszem dla całego obrębu państwa, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, postanowienia następujące:

für Zivil-Kroazien und Slavonien, mit Ausnahme des Montan-Bezirkes mit ..... 1 fl. 2 kr.
„ die kroatisch-slavonische Militärgrenze (mit Ausnahme des Ottochaner, Likkaner und Oguliner Regimentes) mit ..... 1 „ 2 „
„ den Montan-Bezirk (kroatisches Litorale) mit ..... 1 „ 4 „
„ den Oguliner Regimentsbezirk mit ..... 1 „ 4 „
„ den Likkaner, Ottochaner Regiments- und Zengger Kommunitätsbezirk mit ..... 1 „ 10 „
„ Niederösterreich mit ..... 1 „ 6 „
„ Krain mit ..... 1 „ 6 „
„ Kärnthen mit ..... 1 „ 4 „
„ Steiermark mit ..... 1 „ 4 „
„ Tirol mit ..... 1 „ 8 „
„ Küstenland (Triest) mit ..... 1 „ 8 „

Die Gebühr für einen gedeckten Stazionswagen wird auf die Hälfte, und für einen ungedeckten Wagen auf den vierten Theil des für Ein Pferd und Eine Post in dem betreffenden Bezirke bemessenen Rittgeldes festgesetzt.

Das Postillonstrinkgeld und das Schmiergeld bleibt unverändert.

Baumgartner m. p.

32.

Kaiserliche Verordnung vom 8. Februar 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XI. Stück Nro. 40, ausgegeben am 11. Februar 1852),

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, mit Ausnahme der Militärgrenze,

wodurch strafgesetzliche Bestimmungen gegen Beschädigungen und andere strafbare Handlungen in Beziehung auf Eisenbahnen und Staats-Telegraphen angeordnet, und vom 21. Februar 1852 in Wirksamkeit gesetzt werden.

Da in einigen Kronländern bestimmte gesetzliche Vorschriften gegen Beschädigungen und andere strafbare Handlungen in Beziehung auf Eisenbahnen und Staats-Telegraphen gänzlich fehlen, die hierüber in den übrigen Kronländern bestehenden Strafgesetze aber sich zum Theile unzulänglich gezeigt haben, so finde Ich nach Einvernehmung Meines Ministerrathes und nach Anhörung Meines Reichsrathes, für den ganzen Umfang des Reiches, mit Ausnahme der Militärgrenze, folgende Bestimmungen zu erlassen:

§. 1.

Począwszy od 21. Lutego 1852 r., jako od dnia, w którym zatwierdzony Mojem rozporządzeniem z dnia 16. Listopada 1851 (nr. 1. r. 1852 Dz. pr. p. *), porządek czynności na kolejach żelaznych we wszystkich krajach koronnych w działanie wprowadzony zostaje, uważane być mają za zbrodnie gwałtu publicznego, złośliwe uszkodzenia na kolejach żelaznych, bez różnicy, czy ruch na takowych odbywa się za pomocą pary lub nie, tudzież na zakładach przynależących, środkach transportu i innych przedmiotach do ruchu na kolejach należących, bez względu na kwotę wyrządzonej szkody.

§. 2.

Kara za takową zbrodnię jest ciężkie więzienie od jednego do lat pięciu; jeżeli zaś z takowego uszkodzenia wyniknąć może niebezpieczeństwo grożące życiu, zdrowiu lub ciału człowieka, albo też niebezpieczeństwo dla własności obcej w większej rozciągłości, wówczas stanowi się kara ciężkiego więzienia od pięciu do lat dziesięciu.

Jeżeli z uszkodzenia wyniknęło rzeczywiście nieszczęście, nadwerężające zdrowie, bezpieczeństwo ciała lub własność cudzą, w większej rozciągłości, wówczas winowajcy ukarani być winni ciężkiem więzieniem od dziesięciu do lat dwudziestu; jeżeli zaś przytem zachodzą okoliczności winę szczególniej uciążające, ciężkiem więzieniem na całe życie.

Jeżeli w skutku takowego uszkodzenia nastąpiła śmierć człowieka, a sprawca takową przewidzieć mógł, wówczas śmiercią karany będzie.

§. 3.

Staje się także winnym zbrodni gwałtu publicznego, ktokolwiek przez jakąbądź inną rozmyślną czynność złośliwą, lub przez umyślne zaniedbanie obowiązku, jaki ma na sobie przy czynności na kolei żelaznej, sprowadzi pod względem kolei żelaznych niebezpieczeństwo, oznaczone w §. 2.

§. 4.

Kara na takową zbrodnię jest ciężkie więzienie od jednego do lat pięciu. Jeżeli zaś zachodzi którakolwiek z okoliczności uciążających, wspomnionych w §. 2., wówczas należy karami tamże ustanowionemi, karać także i zbrodnie w §. 3. określone.

§. 5.

Złośliwe uszkodzenia jakiejkolwiekbądź części składowej telegrafu rządowego i każde umyślne przeszkodzenie czynności takowego, równie jak

---

*) W Dzienniku praw kraj. z r. 1852, cz. IV., nr. 9.

§. 1.

Vom 21. Februar 1852 angefangen, als dem Tage, an welchem die, durch Meine Verordnung vom 16. November 1851 (Nr. 1 des Jahrganges 1852 des Reichs-Gesetzblattes *) genehmigte Eisenbahn-Betriebs-Ordnung in allen Kronländern in Wirksamkeit tritt, sind boshafte Beschädigungen an Eisenbahnen, diese mögen mit oder ohne Dampfkraft betrieben werden, oder an den dazu gehörigen Anlagen, Beförderungsmitteln, Geräthschaften, oder anderen zum Betriebe derselben dienenden Gegenständen, ohne Rücksicht auf den Betrag des Schadens, als Verbrechen der öffentlichen Gewaltthätigkeit anzusehen.

§. 2.

Die Strafe dieses Vebrechens ist schwerer Kerker von einem Jahre bis zu fünf Jahren; wenn aber aus einer solchen Beschädigung eine Gefahr für das Leben, die Gesundheit oder körperliche Sicherheit von Menschen, oder in größerer Ausdehnung für das Eigenthum Anderer entstehen kann, schwerer Kerker von fünf bis zehn Jahren.

Ist aus der Beschädigung wirklich ein Unfall für die Gesundheit, körperliche Sicherheit, oder in größerer Ausdehnung für das Eigenthum Anderer entstanden, so sollen die Schuldigen mit schwerem Kerker von zehn bis zu zwanzig Jahren, bei besonders erschwerenden Umständen mit lebenslangem schweren Kerker bestraft werden.

Hatte endlich eine solche Beschädigung den Tod eines Menschen zur Folge, und konnte dieses von dem Thäter vorhergesehen werden, so soll derselbe mit dem Tode bestraft werden.

§. 3.

Des Verbrechens der öffentlichen Gewaltthätigkeit macht sich auch derjenige schuldig, welcher durch was immer für eine andere aus Bosheit unternommene Handlung, oder durch die geflissentliche Außerachtlassung der ihm bei dem Eisenbahnbetriebe obliegenden Verpflichtung in Beziehung auf Eisenbahnen eine der im §. 2 bezeichneten Gefahren herbeiführt.

§. 4.

Die Strafe dieses Verbrechens ist schwerer Kerker von einem bis zu fünf Jahren. Tritt jedoch einer der im §. 2 erwähnten weiteren Erschwerungs-Umstände ein, so sind die hiefür ebenda festgesetzten höheren Strafen auch bei dem im §. 3 bezeichneten Verbrechen in Anwendung zu bringen.

§. 5.

Boshafte Beschädigungen irgend eines Bestandtheiles des Staats-Telegraphen und jede absichtliche Störung des Betriebes, so wie jeder vorsätzliche Mißbrauch dieser

*) Im Landes-Gesetzblatte vom Jahre 1852, IV. Stück, Nr. 9.

wszelkie umyślne nadużycie tegoż zakładu rządowego, uważane być mające bez względu na kwotę wyrządzonej szkody, jako zbrodnie gwałtu publicznego, i karane ciężkiem więzieniem od sześciu miesięcy do jednego roku, a zaś w razie ważnej szczególnie szkody, lub osobliwej złośliwości, ciężkiem więzieniem od jednego roku do lat pięciu.

§. 6.

Kradzież popełniona w przedmiotach oznaczonych w §§. 1. i 5., już dla własności rzeczy skradzionej, bez wszelkiego względu na wielkość kwoty, za zbrodnię ma być uważaną, jako zbrodnia według istniejących ustaw karnych traktowaną, i nigdy niżej jak ciężkiem więzieniem sześć-miesięcznem karaną.

§. 7.

Wszelka czynność lub wszelkie opuszczenie, zakazane przepisami policyjnemi, wydanemi dla kolej żelaznych i telegrafów rządowych, lub popełnione na tychże zakładach, a tego oraz rodzaju, iż sprawca już po skutkach naturalnych, dla każdego pojęcia przystępnych, lub na mocy osobno obwieszczonych przepisów, lub według swego stanu, urzędu, powołania lub przemysłu, swego zatrudnienia, lub też nareszcie według szczególnych okoliczności swoich poznać może, iż czynność lub opuszczenie zdolne jest sprowadzić, lub powiększyć niebezpieczeństwo dla życia, zdrowia, lub ciała osób, albo własności cudzej, karane być winno na każdym winowajcy, nawet choćby nie sprowadziło rzeczywistej szkody, jako przestępstwo karą pieniężną od pięciu do pięciuset złr., albo aresztem od trzech dni do trzech miesięcy.

Jeżeli nie można ściągnąć kary pieniężnej, lub gdyby takowa sprawiła znaczny uszczerbek w stosunkach majątkowych, lub w wyżywieniu skazać się mającego, lub familii jego, wówczas należy karę pieniężną zamienić na areszt, licząc jeden dzień na pięć złotych reńskich.

§. 8.

Jeżeli zaś osoba, ustanowiona przy ruchu kolei żelaznej, lub przy telegrafach rządowych, popełni w służbie swojej przestępstwo rzeczonego właśnie rodzaju, wówczas należy zawsze skazać takową na surowy areszt od trzech dni do trzech miesięcy, a zaś w razie okoliczności bardzo uciążających, aż do sześciu miesięcy, a to w miarę udowodnionego wyższego stopnia niedbalstwa, lub jeżeli powstało niebezpieczeństwo dla więcej ludzi, jeżeli więcej uszkodzeń nastąpiło, lub zresztą większa wynikła szkoda.

§. 9.

W szczególności należy karać takiemi karami następujące jeszcze przestępstwa osób, ustanowionych przy czynnościach około kolej żelaznych:

Staatsanstalt, sind, ohne Rücksicht auf den Betrag des Schadens, als Verbrechen der öffentlichen Gewaltthätigkeit, mit schwerem Kerker von sechs Monaten bis zu einem Jahre, und bei besonders wichtigem Schaden oder besonderer Bosheit, von einem bis zu fünf Jahren zu bestrafen.

§. 6.

Der Diebstahl an einem der, in den §§. 1 und 5 bezeichneten Gegenstände ist ohne alle Rücksicht auf die Größe des Betrages, schon wegen der Eigenschaft des gestohlenen Gutes, als Verbrechen anzusehen, als solches nach den bestehenden Strafgesetzen zu behandeln, und niemals mit einer geringeren als mit einer sechsmonatlichen schweren Kerkerstrafe zu ahnden.

§. 7.

Jede Handlung oder Unterlassung, welche entweder durch die für Eisenbahnen oder Staats-Telegraphen gegebenen Polizeivorschriften insbesondere untersagt ist, oder welche in Beziehung auf diese Anstalten begangen wird, und von welcher der Handelnde schon nach ihren natürlichen, für Jedermann leicht erkennbaren Folgen, oder vermöge der besonders bekannt gemachten Vorschriften, oder nach seinem Stande, Amte, Berufe, Gewerbe, seiner Beschäftigung, oder überhaupt nach seinen besonderen Verhältnissen einzusehen vermag, daß sie eine Gefahr für das Leben, die Gesundheit oder körperliche Sicherheit von Menschen, oder für fremdes Eigenthum herbeiführen oder zu vergrößern geeignet sei, ist an jedem Schuldtragenden auch dann, wenn sie keinen wirklichen Schaden herbeigeführt hat, als Uebertretung mit einer Geldstrafe von fünf bis fünfhundert Gulden, oder mit Arrest von drei Tagen bis zu drei Monaten zu ahnden.

Im Falle der Uneinbringlichkeit der verhängten Geldstrafe, oder wenn sie den Vermögens-Umständen oder dem Nahrungsbetriebe des zu Verurtheilenden oder seiner Familie zum empfindlichen Abbruche gereichen würde, ist sie in Arreststrafe von einem Tage für je fünf Gulden zu verwandeln.

§. 8.

Wenn jedoch eine bei dem Eisenbahnbetriebe oder bei dem Staats-Telegraphen angestellte Person in ihrem Dienste ein Verschulden dieser Art begeht, so ist immer auf strengen Arrest von drei Tagen bis zu drei Monaten, und bei sehr erschwerenden Umständen bis auf sechs Monate zu erkennen, je nach dem Masse, als ein höherer Grad von Fahrläßigkeit erwiesen wird, eine Gefahr für mehrere Menschen entstanden ist, mehrere Verletzungen zugefügt wurden, oder sonst etwa ein größerer Schade erfolgt ist.

§. 9.

Insbesondere sind mit diesen Strafen nachfolgende Uebertretungen der bei dem Eisenbahnbetriebe angestellten Personen zu ahnden:

a) Otworzenie kolei przed uzyskanem pozwoleniem, lub przed wypełnieniem potrzebnych do tego warunków;

b) zaniedbanie w ustawieniu lub w utrzymywaniu przepisanych do uniknienia szkody ogrodzeń, szranków, tablic z zakazami i innych środków ochrony i ostrożności;

c) ustanowienie osób, które nie wykazały uzdatnienia, wymaganego przepisami służbowemi, lub które wykluczonemi zostały przez Rząd od tej czynności, do której przeznaczone są;

d) przedsiębranie jazdy, lub dozwolenie takowej w uszkodzonym stanie kolei, grożącym niebezpieczeństwem, albo też lokomotywami, wozami lub innemi ruchu środkami takiego samego stanu.

§. 10.

Jeżeli zaś przez czynność lub opuszczenie, wskazane w §§. 7.—9., nastąpiło ciężkie uszkodzenie na ciele, lub zabicie człowieka, wówczas to karane być winno jako wykroczenie surowym aresztem, w pierwszym razie od sześciu miesięcy do dwóch lat, w drugim zaś razie aż do trzech lat.

§. 11.

Jeżeli którakolwiek z czynności wskazanych w §§. 1. i 5., popełnioną została tylko z swawoli, lekkomyślności lub niedbalstwa, a jeżeli przy tem nie zachodzi wina wspomniona w §. 7., wówczas należy takie czynności karać jako przestępstwa aresztem od jednego do trzech miesięcy.

§. 12.

Jeżeli którakolwiek czynność lub opuszczenie, ogłoszone w niniejszej ustawie za karygodne, popełnionem zostanie jako środek do wykonania innego czynu karygodnego, wówczas należy zastosować przepisy o zbiegu więcej czynności karygodnych, jak równie każdą także z tymże połączoną kradzież osobno karać należy.

§. 13.

Sądownictwo co do kary godnych czynności, uznanych w poprzedzających paragrafach za zbrodnie i wykroczenia, należy w Węgrzech, Kroacyi, Sławonii, w województwie serbskiem, w banacie temeskim i w Siedmiogrodzie, tudzież w królestwie lombardzko-weneckiem, w Dalmacyi, w Galicyi, w Krakowie i na Bukowinie, do sądów powołanych dotąd do wykonywania sądownictwa kryminalnego według przepisów dla postępowania kryminalnego istniejących; względem czynności zaś, uznanych wyżej za przestępstwa, do władz powołanych tamże do postępowania karnego nad przestępstwami policyjnemi.

W tych zaś krajach koronnych, w których dotąd obowiązuje ustawa o postęp. karn. z dnia 17. Stycznia 1850 r., należy rozprawa główna i wyrokowanie co

a) die Eröffnung der Bahn vor erhaltener Bewilligung, oder vor Erfüllung der dazu vorgeschriebenen Bedingungen;

b) die vernachläßigte Aufstellung oder Erhaltung der zur Verhütung von Schaden vorgeschriebenen Einfriedungen, Absperrschranken, Verbots-Tafeln und anderer Schutzmittel und Warnungszeichen;

c) die Bestellung von Individuen, welche die durch die Dienstvorschriften geforderte Befähigung nicht nachgewiesen haben, oder welche von der Verrichtung, zu der sie bestimmt sind, durch die Staatsverwaltung für ausgeschlossen erklärt wurden;

d) die Vornahme einer Fahrt, oder die Gestattung derselben bei schadhaftem, eine Gefahr drohendem Zustande der Bahn, oder mit Lokomotiven, Wägen oder anderen Betriebsmitteln von solcher Beschaffenheit.

§. 10.

Ist aber aus einer der, in den §§. 7—9 bezeichneten Handlungen oder Unterlassungen eine schwere körperliche Beschädigung, oder gar die Tödtung eines Menschen erfolgt, so soll sie als Vergehen mit strengem Arreste, im ersten Falle von sechs Monaten bis zu zwei Jahren, und im zweiten Falle bis zu drei Jahren bestraft werden.

§. 11.

Wird eine der in den §§. 1 und 5 bezeichneten Handlungen nur aus Muthwillen, Leichtsinn oder schuldbarer Nachlässigkeit begangen, ohne daß hiebei das im §. 7 erwähnte Verschulden unterläuft, so sind derlei Handlungen als Uebertretungen mit Arrest von einem Monate bis zu drei Monaten zu ahnden.

§. 12.

Wenn eine der in diesem Gesetze als strafbar erklärten Handlungen oder Unterlassungen als Mittel zur Ausübung einer anderen strafbaren Handlung verübt wird, so sind die Vorschriften über das Zusammentreffen mehrerer strafbaren Handlungen in Anwendung zu bringen, gleichwie auch jede damit etwa verbundene Entwendung insbesondere zu bestrafen ist.

§. 13.

Die Strafgerichtsbarkeit über die in den vorstehenden Paragraphen als Verbrechen und als Vergehen festgesetzten strafbaren Handlungen soll in Ungarn, Kroazion, Slavonien, der serbischen Woiwodschaft, dem Temeser Banate und Siebenbürgen, sowie im lombardisch-venezianischen Königreiche, Dalmazien, Galizien, Krakau und der Bukowina, den bisher mit der Kriminalgerichtsbarkeit betrauten Gerichten, nach den für das Kriminalverfahren bestehenden Vorschriften; hinsichtlich der oben als Uebertretungen erklärten Handlungen aber den daselbst zum Strafverfahren über Polizei-Uebertretungen berufenen Behörden zustehen.

In denjenigen Kronländern aber, wo dermal noch die Strafprozeß-Ordnung vom 17. Jänner 1850 in Wirksamkeit steht, gehört die Hauptverhandlung und Entscheidung

do zbrodni, w §§. 1—5 wyszczególnionych, w tych przypadkach, w których według ustawy najmniej kara ciężkiego więzienia od 5 do lat 10 wyrzec się ma, do sądów karnych, wstępujących na mocy Mojego rozporządzenia z dnia 11. Stycznia 1852 l. 5 Dz. pr. p. w miejsce sądów przysięgłych, oprócz tego zaś do sądów powiatowych kolegijalnych, do których należy także postępowanie w czynnościach, uznanych wyżej za wykroczenia, jakoteż śledztwo przygotowawcze co do wszystkich wyżej wyrażonych zbrodni. Sądownictwo co do wyżej rzeczonych przestępstw wykonywać będą tamże sądy powiatowe pojedyncze.

§. 14.

Z dniem, w którym zaprowadzone zostanie działanie niniejszego rozporządzenia, ustaje w spomnionych krajach koronnych moc prawna wszelkich dotąd obowiązujących przeciwnych przepisów, a mianowicie w tych krajach koronnych, w których obowiązuje księga ustaw karnych z dnia 3. Września 1803 r., postanowienia karne, zawarte na mocy dwóch cesarskich uchwał z dnia 30. Stycznia 1847 r., w dekretach kancelaryi nadwornej z dnia 7. Marca 1847 r. l. 5805 *) i z dnia 2. Maja 1847 l. 14076 **).

Na dawniej popełnione czynności kary godne i rozpoczęte już śledztwa, niniejsze rozporządzenie o tyle tylko zastosować należy, o ile podług niniejszego przepisu nie ulegają surowszemu wyrokowi, jak według praw dawniej istniejących.

Franciszek Józef m. p.

Schwarzenberg m. p. **Krauss** m. p.

Z Najwyższego rozkazu:

Ransonnet m. p.

Dyrektor kancelaryi Rady ministrów.

---

*) W Zbiorze politycznych ustaw i rozporządzeń tom 75. str. 41. i w Zbiorze galicyjskich ustaw krajowych z r. 1847 pod nr. 39.

**) Tamże str. 97. i w Zbiorze galicyjskich ustaw krajowych z r. 1847 pod nr. 108.

über die in den §§. 1—5 erklärten Verbrechen in denjenigen Fällen, in welchen nach dem Gesetze mindestens auf schwere Kerkerstrafe von fünf bis zehn Jahren zu erkennen ist, vor die, vermöge Meiner Verordnung vom 11. Jänner 1852 Z. 5 des R. G. B., an die Stelle der Schwurgerichte tretenden Strafgerichte, außerdem aber vor die Bezirks-Kollegialgerichte, welchen auch das Verfahren über die oben als Vergehen erklärten strafbaren Handlungen und die Voruntersuchung über alle vorstehenden Verbrechen zukommt. Die Gerichtsbarkeit hinsichtlich der obengenannten Uebetretungen ist daselbst von den Bezirks- (Einzeln-) Gerichten auszuüben.

§. 14.

Mit dem Tage, wo diese Verordnung in Wirksamkeit tritt, haben alle in den genannten Kronländern bisher bestandenen entgegenstehenden gesetzlichen Vorschriften, und insbesondere in jenen Kronländern, wo das Strafgesetzbuch vom 3. September 1803 in Geltung steht, die Strafbestimmungen, welche in den auf zwei kaiserlichen Entschließungen vom 30. Jänner 1847 beruhenden Hofkanzlei-Dekreten vom 7. März 1847 Z. 5805 *) und vom 2. Mai 1847 Z. 14076 **) enthalten sind, außer Wirksamkeit zu treten.

Auf früher begangene strafbare Handlungen und auf bereits anhängige Untersuchungen soll diese Verordnung nur in sofern Anwendung finden, als dieselben durch die gegenwärtige Vorschrift keiner strengeren Beurtheilung, als nach dem früher bestandenen Rechte unterliegen.

Franz Joseph m. p.

F. Schwarzenberg m. p. **Krauß** m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung:

Ransonnet m. p.

Kanzlei-Direktor des Ministerrathes.

---

*) In der Sammlung der politischen Gesetze und Verordnungen, Band 75, Seite 41, und in der gallizischen Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1847, unter Nr. 39.

**) Ebenda, Seite 97, und in der galizischen Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1847, unter Nr. 108.

...der die in den §§. 1—5 erklärten Verbrechen in denjenigen Fällen, in welchen nach ...en Gesetze mindestens auf schwere Kerkerstrafe von fünf bis zehn Jahren zu erkennen ..., nur die, vermöge Unserer Verordnung vom 11. Jänner 1852 (Z. 8 des R. G. Bl.) ..., an die Stelle der Schwurgerichte getretenen Strafgerichte, außerdem aber die ...gerichts-Kollegialgerichte, welchen auch die [illegible] über, [illegible] ...orten sonstigen Handlungen und die Entscheidung über alle anhängigen [illegible] ...kommt. Die Gerichtsbarkeit hinsichtlich der oben erwähnten Übertretungen ist [illegible] ...en den Bezirks- (Stadt-) Gerichten zugewiesen.

§. 18.

Mit dem Tage, an dem diese Verordnung in Wirksamkeit tritt, haben alle in den ge...nannten Kronländern, bisher bestandenen entgegenstehenden gesetzlichen Vorschriften, und ...abgesondert in jenen Kronländern, in das Strafgesetzbuch vom 3. September 1803 ... Geltung steht, die Strafbestimmungen, welche sie den auf jene bezüglichen Verfügungen vom 20. Jänner 1847 [illegible] vom 7. März 1847 ... [illegible] *) und vom 5. Mai 1847 [illegible] **) enthalten sind, außer Wirksamkeit zu treten.

Auf früher begangene strafbare Handlungen und auf bereits anhängige Untersuchungen soll diese Verordnung nur in solchen Beziehungen [illegible], als dieselben nach [illegible] [illegible] ...echte anzuwenden.

Franz Joseph m. p.

K. Schwarzenberg m. p. Krauß m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung:

Ransonnet m. p.

Kanzlei-Director des Ministerrathes.

---

*) In der Sammlung der politischen Gesetze und Verordnungen, Band 75, Seite 31, und in der galizischen Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1847, unter Nr. 40.

**) Ebenda, Seite 92, und in der galizischen Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1847, unter Nr. 126.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część VIII.

Wydana i rozesłana dnia 14. Kwietnia 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

VIII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 14. April 1852.

Jahrgang 1852.

33.

Traktat rządowy między Austryją i Bawaryją z dnia 21. Czerwca 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część VIII., nr. 31, wydana dnia 31. Stycznia 1852),

dotyczący połączenia kolei żelaznych, na obustronnych terytoryjach założyć się mających.

(Podpisany przez pełnomocników, do tego powołanych, w Wiedniu pod dniem 21. Czerwca 1851, i zamieniony w ratyfikacyjach także w Wiedniu pod dniem 3. Sierpnia 1851.)

My Franciszek Józef Pierwszy,
z Bożej łaski Cesarz Austryjacki;
Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi, Król Jerozolimy, i t. d.; Arcyksiąże Austryi; Wielki-Książe Toskany i Krakowa; Książe Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki-Książe Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Książe Górnego i Dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zadry; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski; Książe Trydentu i Bryksenu; Margrabia Górnej i Dolnej Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryjestu, Kattary i na Marchii Windyjskiej; Wielki-Wojewoda województwa Serbii i t. d. i t. d.

Gdy przez Pełnomocników Naszych i Pełnomocników J. Mości Najjaśniejszego króla Bawaryi, celem zapewnienia i uregulowania połączenia i związku kolei żelaznych, założyć się mających na terytoryjach tak państwa austryjackiego, jak państwa bawarskiego, pod dniem 21. Czerwca r. z. zawarty i podpisany został w Wiedniu traktat dosłownie opiewający, jak następuje:

Jego Cesarsko-Królewska Mość Najjaśniejszy Cesarz Austryi, Król Węgierski i Czeski i t. d. i t. d. i Jego Król. Mość Najjaśniejszy Król Bawaryi i

33.

Staats=Vertrag zwischen Oesterreich und Baiern vom 21. Juni 1851,

(im Reichs=Gesetzblatte, VIII. Stück, Nro. 31, ausgegeben am 31. Jänner 1852),

betreffend den Anschluß der auf den beiderseitigen Gebieten zu erbauenden Eisenbahnen.

(Unterzeichnet von den respektiven Bevollmächtigten zu Wien am 21. Juni 1851, und in den beiderseitigen Ratifikazionen ausgewechselt ebendaselbst am 3. August 1851.)

Wir Franz Joseph der Erste,

von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich; König von Hungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmazien, Kroazien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien, König von Jerusalem ꝛc.; Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Toskana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steier, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober= und Nieder=Schlesien, von Modena, Parma, Piazenza und Guastalla, von Auschwitz und Zator, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg, von Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober= und Nieder=Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg ꝛc.; Herr von Triest, von Kattaro und auf der windischen Mark; Großwoiwod der Woiwodschaft Serbien ꝛc. ꝛc.

thun kund und bekennen anmit:

Nachdem zwischen Unseren Bevollmächtigten und jenen Seiner Majestät des Königs von Baiern, zum Zwecke der Sicherstellung und der Regelung des Anschlußes und der Verbindung der auf dem österreichischen und dem baierischen Gebiete zu erbauenden Eisenbahnen am 21. Juni l. J. ein Vertrag zu Wien abgeschlossen und unterzeichnet worden ist, welcher von Wort zu Wort, wie folgt, lautet:

Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich, König von Ungarn und Böhmen ꝛc. ꝛc. und Seine Majestät der König von Baiern ꝛc. ꝛc., von dem Wunsche beseelt,

t. d. i t. d. życzeniem powodowani ułatwić ile możności obrót między Swemi państwami przez połączenie kolei żelaznych, na obustronnych terytoryjach założyć się mających, a tem samem coraz więcej podwyższyć go i obszerniejszym uczynić, uchwalili w obopólnem porozumieniu się, wszystko, co tylko do rzeczonego połączenia odnosić się ma, uregulować i w osobnym traktacie ustanowić.

Celem ułożenia więc i zawarcia tego traktatu raczyli mianować wyżrzeczeni Najjaśniejsi Monarchowie Pełnomocnikami Swymi, a to:

J. C. K. Mość Najjaśniejszy Cesarz Austryi

Swego rzeczywistego radzcę tajnego i Ministra handlu, przemysłu i budowli publicznych, pana Jędrzeja kawalera de Baumgartner, kawalera ces. austryjackiego orderu Leopolda i król. saskiego orderu zasług, D[ra] filozofii i t. d., tudzież

Swego radzcę ministeryjalnego i szefa sekcyi w Ministerstwie handlu, przemysłu i budowli publicznych, pana Franciszka kawalera de Kalchberg, kawalera cesar. austryjackiego orderu Leopolda, komandora orderu św. Józefa Wielk. księstwa Toskańskiego;

a zaś J. K. Mość Najjaśniejszy Król Bawaryi

Swego podskarbiego i dziedzicznego radzcę Stanu królestwa Bawaryi, nadzwyczajnego posła i pełnomocnego Ministra przy ces. austr. Dworze, pana Maksymiliana hrabiego de Lerchenfeld-Köfering, kawalera wielk. krzyża bawarskiego orderu zasług św. Michała, wielk. komandora kawalerskiego orderu Domu bawarskiego św. Jerzego, i komandora orderu zasług korony bawarskiej, kawalera ces. rosyjs. orderu św. Anny kl. I. w brylantach i król. prusk. orderu orła czerwonego kl. I. w dyjamentach, komandora wielk. krzyża król. szwedz. orderu gwiazdy północnej, kawalera wielk. krzyża król. portugalskiego orderu Chrystusa i król. sardyńskiego orderu św. Maurycyjusza i Łazarza, tudzież wielk. komandora król. greckiego orderu Zbawiciela i t. d. i t. d.; tudzież

Swego radzcę ministeryjalnego w Ministerstwie Stanu, Domu król. i spraw wewnętrznych, handlu i robót publicznych, pana Wilhelma Weber, kawalera bawarskiego orderu zasług św. Michała i orderu zasług korony król. wirtembergskiej;

którzy uznawszy udzielone sobie wzajemnie pełnomocnictwa, jako w dobrej i należytej formie wydane, ułożyli się względem artykułów następujących:

den Verkehr zwischen Ihren respektiven Staaten durch die Verbindung der auf den beiderseitigen Gebieten zu erbauenden Eisenbahnen möglichst zu erleichtern und hierdurch solchen immer mehr zu vervielfältigen und auszudehnen, haben in gemeinsamer Uebereinstimmung beschloßen, Alles auf diese Verbindung Bezügliche durch einen besonderen Vertrag zu regeln und festzustellen.

Zur Unterhandlung und zur Abschließung dieses Vertrages haben gedacht Ihre Majestäten Bevollmächtigte ernannt, und zwar:

Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich

Herrn Andreas Ritter vom Baumgartner, Ritter des kaiserl. öesterreichischen Leopold-Ordens und des königl. sächsischen Verdienst-Ordens, Dr. der Philosophie, Allerhöchst Ihren wirklichen geheimen Rath und Minister für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten 2c.; und

Herrn Franz Ritter von Kalchberg, Ritter des kaiserl. österreichischen Leopold-Ordens, Kommandeur des großherzogl. toskanischen St. Joseph-Ordens, Allerhöchst Ihren Ministerialrath udd Sekzionsleiter im Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten;

und Seine Majestät der König von Baiern

Herrn Maximilian Grafen von Lerchenfeld-Köfering, Großkreuz des baierischen Verdienst-Ordens vom heiligen Michael, Großkommenthur des baierischen Haus-Ritter-Ordens vom heiligen Georg und Kommenthur des Verdienst-Ordens der baierischen Krone, Ritter des kaiserl. russischen St. Annen-Ordens 1. Klasse in Brillanten und des königl. preußischen rothen Adler-Ordens 1. Klasse in Diamanten, Kommandeur-Großkreuz des königl. schwedischen Nordstern-Ordens, Großkreuz des königl. portugiesischen Christus-Ordens und des königl. sardinischen Ordens vom heiligen Moriz und Lazarus, dann Großkommenthur des königl. griechischen Erlöser-Ordens, Allerhöchst Ihren Kämmerer und erblichen Reichsrath des Königreiches Baiern, außerordentlichen Gesandten und Bevllmächtigten Minister am kaiserl. österreichischen Hof 2c. 2c., und

Herrn Wilhelm Weber, Ritter des baierischen Verdienst-Ordens vom heiligen Michael und des Verdienst-Ordens der königl. würtembergischen Krone, Allerhöchst Ihren Ministerialrath im Staatsministerium des königl. Hauses und des Aeußeren, dann des Handels und der öffentlichen Arbeiten;

welche, nachdem sie ihre in guter und gehöriger Form befundenen Vollmachten sich gegenseitig mitgetheilt, über nachstehende Artikel sich vereiniget haben:

Rozdział I.

Ogólne postanowienia.

Artykuł I.

Król. rząd bawarski obowiązuje się, założyć kolej żelazną z Monachii przez Rosenheim aż do granicy austryjackiej przy Solnogrodzie, a z Rosenheim aż do granicy austryjackiej przy Kufstein.

Artykuł 2.

Ces. austryjacki rząd zaś obowiązuje się, w bezpośredniem połączeniu wspomnianych w art. 1. linij, założyć kolej żelazną od granicy przy Solnogrodzie aż do głównej kolei austryjackiej przy Bruck nad rz. Mur, a od granicy przy Kufstein aż do Insbruku.

Artykuł 3.

Król. rząd bawarski obowiązuje się dalej, kolej idącą z Frankfurtu nad Menem przez Aschaffenburg, Würzburg, Bamberg do Norymbergi, częścią już ukończoną, częścią w budowie się znajdującą, prowadzić dalej z Norymbergi przez Regensburg aż do granicy kraju koronnego Austryi powyżej Ensy i tym końcem zarządzić potrzebne ku temu dochodzenia techniczne.

Ces. austryjacki rząd zaś bierze na się obowiązek w bezpośrednim połączeniu z powyższą koleją, założyć kolej żelazną od granicy bawarskiej do Lincu, mającą być później aż do Wiednia przedłużoną.

Oba kontraktujące rządy zakomunikują sobie wzajemnie, a to najdalej do końca roku 1852, rezultaty dochodzeń technicznych, w tej mierze zarządzić się mających, i w miarę takowych ułożą się bliżej względem punktu złączenia obu oddziałów kolei, względem terminu ukończenia i innych co do tego stosunków, jako i względem kolei wiążącej się z liniją Salzburgską. Oba rządy każą dalej przedsięwziąć potrzebne dochodzenia przygotowawcze co do zawiązania systemu kolei żelaznych bawarskich z c. k. kolejami żelaznemi w Czechach, by na podstawie takowych przyprowadzić do skutku stosowne układy.

Przytem miejsce mieć będzie analogiczne zastosowanie zasad, w niniejszym traktacie położonych i przyjętych.

Artykuł 4.

Ces. aust. rząd obowiązuje się kolej żelazną lombardzko-wenecką dalej prowadzić z Werony aż do Botzen, i takową do końca roku 1858 ukończyć, jakoż zarazem oświadcza, iż końcem zamierzonego połączenia punktów Botzen i Insbruck przeprowadzi roboty w tej mierze już rozpoczęte.

I. Abschnitt.

Allgemeine Bestimmungen.

Artikel 1.

Die k. baierische Regierung verpflichtet sich, eine Eisenbahn von München über Rosenheim an die österreichische Grenze bei Salzburg, und von Rosenheim an die österreichische Grenze bei Kufstein herstellen zu lassen.

Artikel 2.

Die k. k. österreichische Regierung verpflichtet sich dagegen, im unmittelbaren Anschluße an die im Artikel 1 genannten Bahnlinien eine Eisenbahn von der Grenze bei Salzburg bis in die österreichische Hauptbahn bei Bruck an der Mur, und von der Grenze bei Kufstein bis Innsbruck herzustellen.

Artikel 3.

Die k. baierische Regierung verpflichtet sich ferner, die von Frankfurt am Main über Aschaffenburg, Würzburg, Bamberg nach Nürnberg theils vollendete, theils im Baue begriffene Eisenbahn von Nürnberg aus über Regensburg an die Grenze des Kronlandes Oesterreich ob der Enns zu führen, und zu diesem Ende sofort die nöthigen technischen Untersuchungen anzuordnen.

Die k. k. österreichische Regierung übernimmt dagegen die Verpflichtung, im unmittelbaren Anschluße an obige Bahn eine Eisenbahn von der baierischen Grenze nach Linz herzustellen, welche später bis Wien verlängert werden soll.

Beide kontrahirende Regierungen werden sich gegenseitig das Resultat ihrer dießfalls anzuordnenden technischen Erhebungen längstens bis zum Schluße des Jahres 1852 mittheilen, und nach Maßgabe derselben die nähere Vereinbarung über den Anschlußpunkt beider Bahnabtheilungen, den Vollendungstermin und die sonstigen Verhältnisse derselben, sowie über eine Verbindungsbahn mit der Salzburger Linie treffen. Dieselben werden ferner die nöthigen Voruntersuchungen bezüglich einer Verbindung des baierischen Bahnsystemes mit den k. k. Eisenbahnen in Böhmen vornehmen lassen, und sodann hierüber die geeignete Vereinbarung treffen.

Hiebei sollen die durch gegenwärtigen Vertrag vereinbarten Grundsätze in analoge Anwendung kommen.

Artikel 4.

Die k. k. österreichische Regierung verpflichtet sich, die lombardisch-venezianische Eisenbahn von Verona nach Botzen fortzuführen und bis zum Schluße des Jahres 1858 zu vollenden, sowie zugleich erklärt, die eingeleiteten Vorarbeiten zu der beabsichtigten Verbindung der Punkte Botzen und Innsbruck fortzusetzen.

Artykuł 5.

Bezpośrednie połączenie obustronnych kolei oddziałów nastąpić ma na granicy solnogrodzkiej w Klesheim, na granicy tyrolskiej zaś po lewej ręce rz. Inn blisko Kiefersfelden.

Co się tycze samych wiążących punktów na granicach państw obu, i połączenia obustronnych kolei w kierunku poziomym i prostopadłym, będą spólnie przez obustronne władze budownicze sporządzone plany udetaliowane, które najdalej do ostatniego Września 1852 obu rządom będą przedłożone do potwierdzenia.

Wystawienie mostu granicznego na rz. Saale, w Klesheim, obejmuje na siebie jeden z rządów kontraktujących wyłącznie, a to na podstawie późniejszej umowy za stosownem potrąceniem i zwróceniem w gotowiźnie kosztów, na drugi rząd spadających.

Artykuł 6.

Koleje na mocy niniejszego traktatu ustanowione, będą w obu państwach pod względem nabycia gruntów i budów kunsztownych już obecnie na podwójny kolei tór przygotowane, a to w ten sposób, iż drugi kolei tór, o ile ten nie miałby już przy rozpoczęciu regularnego ruchu być założonym, bez wszelkiej trudności położonym zostanie, skoroby się ukazała tego potrzeba z powodu wzrastającego na kolei obrotu. Orzeczenie atolić w tym względzie, czy wzrost obrotu wymaga położenia toru drugiego, zostawione jest każdemu z rządów wyłącznie co do oddziałów kolei, w własnem terytoryjum leżących. Szerokość kolei ustanawia się dla c. k. austryjack. oddziałów kolei na 25 stóp miary wiedeńskiej, a dla król. bawarsk. oddziałów kolei na 4⁰ 3′ 1″ 1‴ miary bawars.

Artykuł 7.

Przestrzeń szyn jednego a tego samego toru już dla wszystkich kolei żelaznych w obu państwach ustanowiona na 4 stopy 8½ cali miary angielsk. (4′ 6″ 6‴ miary wiedeńskiej, lub na 5′ 11″ 1‴ miary bawarskiej), przyjętą jest także i dla kolei wymienionych w art. 1 do 4.

Przestrzeń między jednym a drugim kolei torem, mierząc od wnętrznych toru kant, ustanowiono na c. k. kolejach austryjackich na 6′ 7″ miary wiedeńsk., przeto odpowiednio temu ma też takowa na kolejach król. bawarskich wynosić najmniej 1⁰ 1′ 1″ 7‴ miary bawar., odległość zaś jednej kolei do drugiej we dworcach, przepisana dla c. k. kolei żelaznych austryjackich na 10′ miary wied., będzie we dworcach król. bawarskich wynosić najmniej 1⁰ 4′ 10″ miary baw.

Artikel 5.

Der unmittelbare Anschluß der beiderseitigen Bahnabtheilungen soll an der Grenze bei Salzburg zu Klesheim, an der tirolischen Grenze aber auf dem linken Innufer in der Nähe von Kiefersfelden stattfinden.

Ueber die wirklichen Verbindungspunkte an den beiderseitigen Landesgrenzen und den Anschluß der beiderseitigen Bahnen in horizontaler wie vertikaler Richtung werden gemeinschaftlich von den beiderseitigen Baubehörden detaillirte Entwürfe gefertiget, und der Genehmigung der beiden Regierungen längstens bis zum letzten September 1852 unterstellt werden.

Der Bau der Gränzbrücke über die Saale bei Klesheim wird nach einem später zu treffenden Uebereinkommen von der einen oder der anderen Regierung ausschließend zur Ausführung gegen entsprechende Abrechnung und bare Rückvergütung des, die andere Regierung treffenden Kostenantheiles übernommen werden.

Artikel 6.

Die durch gegenwärtigen Vertrag festgestellten Bahnen werden in beiden Staaten in Bezug auf Grunderwerbungen und Kunstbauten sogleich für ein Doppelgeleise vorbereitet werden, so daß das zweite Geleise, soweit es nicht schon bei Eröffnung des regelmäßigen Bahnbetriebes hergestellt seyn sollte, ohne Schwierigkeit gelegt werden kann, sobald der zunehmende Verkehr auf der Bahn solches erheischen wird. Die Entscheidung jedoch, ob die Zunahme des Verkehres die Legung eines zweiten Geleises erfordere, steht jeder der beiden Regierungen für die in ihrem Gebiete liegenden Bahnstrecken zu. Die Breite der Bahn wird für die k. k. österreichischen Bahnstrecken zu 25 Schuh Wiener Maß, und für die k. baierischen Bahnstrecken zu 4⁰ 3′ 1″ 1‴ baierisches Maß bestimmt.

Artikel 7.

Die in beiden Staaten für alle Eisenbahnen bereits festgestellte Spurweite von 4 Fuß 8½ Zoll englisches Maß (4′ 6″ 6‴ Wiener Maß, oder 5′ 11″ 1‴ baierisches Maß) gilt auch für die in den Artikeln 1 bis 4 genannten Bahnen.

Die Entfernung zwischen einem Geleise und dem anderen auf die innere Geleiskante gemessen, ist für die k. k. österreichischen Eisenbahnstrecken auf 6′ 7″ Wiener Maß festgesetzt, und soll auf den k. baierischen Bahnstrecken mindestens 1⁰ 1′ 1″ 7‴ baierisches Maß, der Abstand von einer Bahn zur anderen in den Banhöfen, welcher für die k. k. österreichische Staatseisenbahn mit 10′ Wiener Maß vorgeschrieben ist, auf den k. baierischen Bahnhöfen mindestens 1⁰ 4′ 10″ baierisches Maß betragen.

Artykuł 8.

Oba rządy kontraktujące obowiązują się wzajemnie, wszelkie nad obustronnemi kolejami prowadzone mosty, lub inne jakie budynki wystawić w wysokości najmniej na 16' miary wiedeńskiej = 2° 5' 4" miary bawarskiej, biorąc od środka między torami kolei.

Artykuł 9.

Co się tycze siły użyć się mającej do wprowadzenia w ruch kolei żelaznych, w art. 1. do 4. wspomnionych, ustanowiono, iż do regularnej właściwej jazdy na kolejach żelaznych między obustronnemi państwami, użytemi być winny lokomotywy prowadzone za pomocą siły parowej z wyłączeniem siły koni, nie wyłączając przezto układu, stosownie do okoliczności na przyszłość w formie kontraktu zawrzeć się mającego, o użycie innej fizyczno-mechanicznej siły zamiast siły parowej.

Artykuł 10.

Co się tycze środków transportowych, mają takowe w ten sposób być zbudowane, ażeby bez przeszkody z kolei jednego państwa przechodzić mogły na kolej drugiego, i do spólnego użycia sposobnemi były.

Artykuł 11.

Dla osiągnienia potrzebnej zgodności w stosunkach konstrukcyi kolei żelaznych obustronnych i przynależytości ich, winny władze i organa techniczne, w tym względzie powołane, kommunikować sobie wzajemnie udetalijowane plany budowy co do dotyczących oddziałów kolei żelaznych, wraz z wszelkiemi odnoszącemi się do nich wykazami, a także i podczas budowy zostawać w ciągłych z sobą stycznościach.

Artykuł 12.

Król. rząd bawarski obowiązuje się przyspieszyć roboty tak dalece, żeby linije kolei żelaznej tak między Munichem a austryjacką granicą przy Solnogrodzie, jak między Rosenheim a granicą austryjacką przy Kufstein, do 1. Marca 1856 r. zupełnie mogły być ukończone, t. j. w stanie nieprzerwanej jazdy postawione, i użyciu powszechnemu oddane.

Ces. król. rząd zaś austryjacki obowiązuje się linije kolei żelaznej między granicą przy Klesheim a Solnogrodem, jakoteż między granicą przy Kufstein aż do Insbruku, pokończyć także do 1. Marca 1856 r., a zaś linije między Solnogrodem a Bruck nad rz. Mur do 1. Marca 1858 r.

Zastrzega się zresztą za obopólnem porozumieniem się, oznaczyć następnie nawet wcześniejszy do ukończenia czas.

Artikel 8.

Die beiden kontrahirenden Regierungen verpflichten sich gegenseitig, die über die beiderseitigen Eisenbahnstrecken wegführenden Brücken und sonstigen Ueberbauungen in einer Höhe von mindestens 16′ Wiener Maß = 2⁰ 5′ 4″ baierisches Maß, von der Mitte der Geleise an gerechnet herzustellen.

Artikel 9.

In Betreff der zum Betriebe auf den in den Artikeln 1 bis 4 benannten Bahnen anzuwendenden Zugkraft wird festgesetzt, daß für den eigentlichen regelmäßigen Bahnbetrieb zwischen den beiderseitigen Staaten die Verwendung von Lokomotiven mit Dampfkraft und mit Ausschluß der Pferdekraft stattfinden, hiedurch aber eine nach Befinden künftig vertragsmäßig festzustellende Vereinbarung wegen Anwendung einer anderen physisch-mechanischen Kraft, als der Dampfkraft, keineswegs ausgeschlossen seyn soll.

Artikel 10.

Bezüglich der Fahrbetriebsmittel soll die Gleichmäßigkeit in der Weise hergestellt werden, daß dieselben ohne Hinderniß von der Bahn des einen Staates, auf die Bahn des anderen übergehen können, und sich zur gemeinschaftlichen Benützung eignen.

Artikel 11.

Zur Erzielung der nöthigen Uebereinstimmung in den Konstrukzions-Verhältnissen der beiderseitigen Eisenbahnen und ihres Zubehöres sollen die dießfalls berufenen Behörden und technischen Organe sich gegenseitig die detaillirten Baupläne über die betreffenden Bahnstrecken und sonstige hierauf bezügliche Nachweise mittheilen, auch während des Baues in stetem Benehmen mit einander bleiben.

Artikel 12.

Die k. baierische Regierung verpflichtet sich die Arbeiten dergestalt zu fördern, daß die Bahnlinien zwischen München und der österreichischen Grenze bei Salzburg, dann zwischen Rosenheim und der österreichischen Grenze bei Kufstein bis 1ten März 1856 vollständig vollendet, d. h. in ununterbrochen befahrbaren Zustand versetzt, und dem Verkehre übergeben werden können.

Die k. k. österreichische Regierung verpflichtet sich, die Bahnlinien zwischen der Grenze bei Klesheim und Salzburg, dann zwischen der Grenze bei Kufstein bis Innsbruck zu gleicher Zeit, jene aber zwischen Salzburg und Bruck an der Mur bis 1. März 1858 in gleicher Weise zu vollenden.

Es wird übrigens vorbehalten, im gemeinschaftlichen Einverständniße nachträglich auch einen früheren Zeitpunkt für die Vollendung festzusetzen.

Artykuł 13.

Dworzec w Solnogrodzie założyć się mający, będzie jedyną spólną stacyją przemiany dla czynności obustronnych administracyj od kolei żelaznych na linii Solnogrodzkiej, od któregoto postanowienia na przyszłość jednostronnie już odstąpić nie można.

Artykuł 14.

Ces. król. rząd austryjacki zostawia król. rządowi bawarskiemu używanie przestrzeni kolei między Solnogrodem aż do granicy krajowej, tudzież tych części wspomnianej stacyi przemiany (Art. 13), które uznano za potrzebne li tylko dla bawarskiej administracyi kolei.

Inne części tej stacyi przemiany przeznaczone są do spólnego użycia obustronnych administracyj kolei, a zaś trzecia część zostawiona jest li tylko do wyłącznego użycia c. k. austryjackiej administracyi kolei.

Artykuł 15.

Najwyższa w kraju władza, a oraz sądownictwo i władza policyjna tak w obrębie dworca kolejnego w Solnogrodzie, jakoteż na przestrzeni drogi kolejnej, między nim a granicą krajową położonej, pozostają zupełnie przy ces. król. rządzie państwa austryjackiego.

Artykuł 16.

Wykonywanie zaś szczególnego nadzoru policyjnego tak nad koleją, jakoteż nad jej trybem, na przestrzeni kolei między dworcem kolejnym w Solnogrodzie a granicą krajową, tudzież na częściach dworca solnogrodzkiego, pozostawionych do wyłącznego użycia rządu król. bawarskiego, przysłużać będzie rządowi królewsko-bawarskiemu, któregoto organom równie te same przyznaje się prawa, jakie w tej mierze wedle ustaw austryjackich albo już są, albo jeszcze na przyszłość będą przyznane administracyjom ces. król. kolei żelaznych austryjackich.

Ces. król. rząd austryjacki postanawia, ażeby organa jego, w miarę istniejących ku temu prawnych przepisów, potrzebną dawały pomoc królewsko-bawarskiej administracyi przy wykonywaniu nadzoru policyjnego tak co do kolei, jak co do jej trybu naprzeciw tym, którzy z kolei użytek robią, lub innym jakim sposobem z zakładem kolejnym w styczność wchodzą.

Artykuł 17.

Mianowanie i zobowiązywanie urzędników i sług, nie tylko do własnej służby król. bawarskiej administacyi na placu stacyi w Solnogrodzie potrzebnych, lecz i do nadzorowania i utrzymywania w należytym stanie przekazanej przestrzeni

Artikel 13.

Der zu Salzburg zu errichtende Bahnhof wird als alleinige und gemeinsame Wechselstazion für den Eisenbahnbetrieb der Bahnverwaltungen beider Staaten auf der Salzburger Linie bestimmt, von welcher Bestimmung auch in der Zukunft einseitig nicht abgegangen werden darf.

Artikel 14.

Die kais. königl. österreichische Regierung überläßt der königl. baierischen Regierung die Benützung der Bahnstrecke von Salzburg bis zur Landesgrenze und derjenigen Theile der erwähnten Wechselstazion (Artikel 13), welche blos für die k. baierische Bahnverwaltung nothwendig erkannt werden.

Andere Theile dieser Wechselstazion werden zum gemeinschaftlichen Gebrauche der beiderseitigen Bahnverwaltungen bestimmt werden, sowie ein dritter Theil zum ausschließenden Gebrauche der k. k. österreichischen Bahnverwaltung verbleiben wird.

Artikel 15.

Die volle Landeshoheit sammt der Ausübung der Justiz- und Polizeigewalt im Bereiche des Bahnhofes zu Salzburg, sowie auf der zwischen demselben und der Landesgrenze gelegenen Bahnstrecke, verbleibt der k. k. österreichischen Staatsregierung.

Artikel 16.

Die Ausübung der besonderen Bahn- und betriebspolizeilichen Aufsicht auf der Bahnstrecke zwischen dem Bahnhofe zu Salzburg und der Landesgrenze, dann auf den der k. baierischen Regierung zur ausschließenden Benützung überlassenen Theilen des salzburgischen Bahnhofes, soll der k. baierischen Regierung zustehen, und es sollen den Organen derselben diejenigen Befugnisse, welche dießfalls nach österreichischen Gesetzen den Betriebsverwaltungen der k. k. österreichischen Staatseisenbahnen eingeräumt sind, oder künftig eingeräumt werden, gleicher Gestalt zukommen.

Die k. k. österreichische Regierung wird die Verfügung treffen, daß durch ihre Organe der k. baierischen Betriebsverwaltung bei Handhabung der Bahn- und betriebspolizeilichen Aufsicht gegenüber denjenigen, welche von der Bahn Gebrauch machen, oder sonst mit der Bahnanstalt in Beziehung treten, nach Maßgabe der dießfalls bestehenden gesetzlichen Vorschrift die nöthige Unterstützung geleistet werde.

Artikel 17.

Die Ernennung und Verpflichtung der für die Beaufsichtigung und Unterhaltung der Bahnstrecke und für die Handhabung der speziellen Bahnpolizeiaufsicht bestimmten, sowie der für den Dienst der k. baierischen Verwaltung auf dem Stazionsplatze zu

kolejnej, jako i do wykonywania specyjalnej policyi nad koleją przeznaczonych, przystoi wyłącznie właściwym władzom król. bawarskim.

Całe personale bawarskie, podlega zresztą podczas pobytu swego na ces. król. austryjackiem terytoryjum, austryjackim ustawom i zarządzeniom policyjnym.

Co się tycze aresztowania urzędników bawarskich przy kolejach żelaznych, telegrafach i poczcie, na austryjackiem terytoryjum stosownie do konwencyi ustanowionych, moc ma postępowanie przepisane rozporządzeniem c. k. austryjackiego Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 18. Grudnia 1850 nr. 472 powszechnego Dziennika praw państwa dla cesarstwa austryjackiego z roku 1850.

Rządy ces. król. austryjacki i król. bawarski przyrzekają sobie wzajemnie, iż z wiedzą swą do pełnienia służby, jaka miejsce ma stosownie do zawartego układu w terytoryjum innego państwa, ani też do roboty nie będą używać takich urzędników, sług i robotników, którzy prawomocnie osądzeni zostali dla grubych zbrodni lub wykroczeń, dla przemytnictwa, albo dla ciężkich przestępstw dochodowych, występujących przeciw przepisom co do obrotu handlowego. Władzę, dotyczącą służby i dyscypliny nad personale tak urzędowem, jak służbowem jednego z państw kontraktujących, w terytoryjum drugiego, stosownie do konwencyi ustacyjonowanem, wykonują li tylko właściwe zwierzchności.

Artykuł 18.

Służbowy stosunek obustronnych urzędników, na stacyi przemiany w Solnogrodzie urzędujących, jest koordynowany, a styczności służbowe między nimi odbywają się drogą bezpośredniej komunikacyi w ten sam sposób, jak między równemi władzami kraju własnego.

Artykuł 19.

Oba rządy takie zaprowadzą urządzenia, na mocy których nie tylko nie będą podlegać specyjalnemu postępowaniu paszportowo-policyjnemu urzędnicy i słudzy, ubiorem służbowym lub certyfikatem urzędowym legitymujący się, a wedle postanowień niniejszej konwencyi w służbie jednej lub drugiej administracyi rządowej, przestępujący granicę krajową przy Klesheim, lecz owszem wszystkim obustronnym urzędnikom jednej jak drugiej z wymienionych w niniejszej konwencyi gałęzi administracyjnych, każdego czasu wolny zostawia się wstęp i występ przez rzeczoną granicę krajową, a to już na samej podstawie urzędowego wykazania własności służbowej, nie wiążąc ich do wylegitymowania się paszportami, wizą ambasadorstwa opatrzonemi lub innemi wykazami, wedle przepisów paszportowych wymaganemi.

Salzburg erforderlichen Beamten und Diener steht ausschließlich den kompetenten baierischen Behörden zu.

Das gesammte baierische Personale ist übrigens während seines Aufenthaltes auf k. k. österreichischem Territorium den österreichischen Gesetzen und Polizeianordnungen unterworfen.

Bei der Verhaftnahme der konvenzionsmäßig auf österreichischem Gebiete aufgestellten baierischen Eisenbahn-Betriebs-, Telegraphen- und Postbeamten hat das mit Verordnung des k. k. österreichischen Justizministeriums vom 18. Dezember 1850 (Nr. 472 des allgemeinen Reichs-Gesetz- und Regierungsblattes für das Kaiserthum Oesterreich vom Jahre 1850) vorgezeichnete Verfahren gleichmäßig in Anwendung zu kommen.

Die k. k. österreichische und k. baierische Staatsregierung leisten sich gegenseitig die Zusage, für den, der getroffenen Vereinbarung gemäß, innerhalb des anderseitigen Staatsgebietes stattfindenden Dienst solche Beamte, Diener und Arbeiter, welche wegen gemeiner Verbrechen oder Vergehen, wegen Schleichhandels oder schwerer Gefällsübertretungen gegen die Vorschriften über den Verkehr rechtskräftig verurtheilt worden sind, zum Dienste, beziehungsweise zur Arbeit, wissentlich nicht zu verwenden.

Ueber das im Gebiete des einen der kontrahirenden Staaten konvenzionsmäßig stazionirte Amts- und Dienstpersonale des anderen Staates üben die zuständigen Behörden des letzteren die Dienst- und Disziplinargewalt ausschließend aus.

Artikel 18.

Das dienstliche Verhältniß der beiderseitigen, auf der Wechselstazion zu Salzburg in Thätigkeit tretenden Beamten zu einander ist ein koordinirtes, und es soll der Dienstesverkehr zwischen denselben im Wege unmittelbarer Kommunikazion in der Art stattfinden, wie soche zwischen den gleichen Behörden des eigenen Landes geschieht.

Artikel 19.

Beide Regierungen werden Veranstaltungen treffen, daß nicht nur die nach den Bestimmungen dieser Uebereinkunft im Dienste der einen oder der anderen Verwaltung die Landesgrenze bei Klesheim überschreitenden, durch Dienstkleidung oder ämtliches Zertifikat legitimirten Beamten und Diener dem speziellen paßpolizeilichen Verfahren nicht unterworfen seien, sondern daß auch allen beiderseitigen Beamten des einen oder des anderen der in gegenwärtiger Konvenzion berührten Verwaltungszweige zu jeder Zeit der freie Ein- und Austritt über die gedachte Landesgrenze, ohne solche an die Legitimazion durch gesandschaftlich visirte Pässe, oder andere nach Paßvorschriften erforderliche Ausweise zu binden, vielmehr schon auf Grund einer ämtlichen Bescheinigung der Diensteseigenschaft gestattet sei.

Artykuł 20.

Dla przedmiotów, do urządzenia różnych lokalności urzędowych tak dworca kolejnego w Solnogrodzie, jak na przestrzeni kolejnej ztąd aż do granicy krajowej, ze strony rządu bawarskiego dostarczyć się mających, niemniej też dla wszystkich przedmiotów, potrzebnych do trybu kolei żelaznej i do służby tegoż się tyczącej, mianowicie także dla sprzętów i dla materyjałów, służących do utrzymania tak kolei żelaznej wraz z przynależytościami, jakoteż środków trybu onejże, nareszcie dla efektów przesiedlenia, należących do urzędników, wewnątrz państwa austryjackiego ustacyjonować się mających,— zapewnia ces. król. rząd austryjack iwolność od cła tak przy wprowadzeniu ich, jak wyprowadzeniu za przedłożeniem specyfikacyj i certyfikatów ze strony administracyi bawarskiej, oraz za przestrzeganiem warunków, dla wyłącznego bezpłatnego wprowadzenia przedmiotów w Austryi przepisanych.

Równe uwzględnienie zachowa też i rząd król. bawarski, nie tylko co do urządzenia ces. król. urzędu przekazawczego i odstawczego, ustanowić się mającego na stacyi bawarskiej blisko granicy, ale i dla efektów przesiedlenia ces. król. urzędników i ustanowionych austryjackich, mających być w bawarskiem państwie ustacyjonowanymi.

Artykuł 21.

Ces. król. austryjackiej straży finansowej, tudzież ces. król. żandarmeryi i innym jako takim legitymującym się organom finansowym i policyjnym, dozwolone jest obchodzenie i przejście przez tę część kolei żelaznej austryjackiej, która zostaje co do jej trybu pod zarządem król. bawarskim.

Obchodzenie (zwiedzanie kolei) miejsce ma za zapowiedzeniem u posterunków, do doglądania kolei na tej przestrzeni ustacyjonowanych, — wyjąwszy jedynie przypadek, gdzieby przewłoka służbie zagrażała.

Artykuł 22.

Dworzec w Kufstein ustanawia się dla obustronnych administracyj kolei żelaznych, za jedyną i spólną przemiany stacyję na linii kolei żelaznej z Rosenheim do Insbruku; ces. król. rząd austryjacki zostawia król. bawarskiemu rządowi używanie części kolei żelaznej od Kufstein aż do granicy krajowej przy Kiefersfelden, tudzież tych części stacyi przemiany w Kufstein, które będą uznane za potrzebne li tylko dla król. bawar. administracyi, a co się tycze tych części stacyi przemiany, które potrzebne będą obustronnym administracyjom, miejsce mieć będzie spólne użycie.

Wszelkie postanowienia, zarządzone względem stosunków tak dworca w Solnogrodzie, jak części kolei ztamtąd aż do granicy krajowej w Klesheim (Art.

Artikel 20.

Den zur Ausrüstung der verschiedenen Amtslokalitäten des Salzburger Bahnhofes und der Bahnstrecke von da bis zur Landesgrenze baierischer Seits zu beschaffenden, nicht minder allen zum Eisenbahnbetriebe und Betriebsdienste nöthigen Gegenständen, insbesondere auch den zur Unterhaltung der Bahn und ihres Zubehörs, ingleichen der Betriebsmittel, erforderlichen Geräthe und Materialien, endlich den Uebersiedlungseffekten der innerhalb des österreichischen Staatsgebietes zu stazionirenden Beamten, wird von der k. k. österreichischen Regierung die Zollfreiheit bei der Ein- und Wiederausfuhr gegen Beibringung von Spezifikazionen und Zertifikaten der baierischen Eisenbahn-Verwaltung, sowie gegen Beobachtung der für den ausnahmsweisen zollfreien Bezug von Gegenständen in Oesterreich vorgezeichneten Bedingungen zugesichert.

Die gleiche Begünstigung räumt anderer Seits die k. baierische Regierung rücksichtlich der Ausrüstung des in einer der Grenze nahen baierischen Stazion zu errichtenden k. k. Anweisungs- und Stellungsamtes, und bezüglich der Uebersiedlungseffekten der im baierischen Gebiete zu stazionirenden k. k. österreichischen Beamten und Angestellten ein.

Artikel 21.

Der k. k. österreichischen Finanzwache, sowie der k. k. österreichischen Gensd'armerie und anderen als solche sich legitimirenden Finanz- und Polizeiorganen ist, wo und so oft es der Dienst erfordert, das Ueberschreiten und Begehen der im Betriebe der baierischen Verwaltung befindlichen österreichischen Eisenbahnstrecke zu gestatten. Das Begehen hat, den Fall einer aus dem Verzuge entspringenden Dienstesgefährdung ausgenommen, unter Ansage bei dem auf der Strecke stazionirten Bahnaufsichtsposten zu geschehen.

Artikel 22.

Auf der Bahnlinie von Rosenheim nach Innsbruck wird der Bahnhof zu Kufstein als alleinige und gemeinsame Wechselstazion für den Eisenbahnbetrieb der Bahn-Verwaltungen beider Staaten bestimmt, und es überläßt die k. k. österreichische der k. baierischen Regierung die Benutzung der Bahnstrecke von Kufstein bis zur Landesgrenze bei Kiefersfelden und derjenigen Theile der Wechselstazion Kufstein, welche blos für die k. baierische Bahnverwaltung nothwendig erkannt werden, sowie rücksichtlich derjenigen Theile dieser Wechselstazion, welche für die beiderseitigen Verwaltungen nothwendig werden, die gemeinschaftliche Benützung einzutreten hat.

Alle Bestimmungen, welche rücksichtlich der Verhältnisse des Bahnhofes in Salzburg, und der Bahnstrecke von dort an die Landesgrenze bei Klesheim getroffen sind

13—21), stosują się także i do dworca w Kufstein, tudzież do części kolei od Kufstein aż do granicy.

Rozdział II.

Wystawienie budowy w stanie należytym, oddanie, użycie, opędzenie kosztów i uprocentowanie, utrzymanie.

Artykuł 23.

Ces. król. rząd austryjacki przeprowadzi własnym kosztem całą budowę kolei żelaznej między granicą krajową przy Klesheim a placem stacyi w Solnogrodzie, a to w stanie zupełnie do użycia zdatnym, i w ten sposób, iż co się tycze sposobu wykonania onej budowy, między rzeczoną przestrzenią a bawarskiemi linijami kolejnemi, w Art. 1. wspomnionemi, zachowana będzie zgodność potrzebna w obrocie przechodowym.

Artykuł 24.

Ces. król. rząd austryjacki każe stosownie do wniosków, ze strony król. bawars. rządu w tej mierze nastąpić mających, dać stacyi przemiany, w Solnogrodzie własnym kosztem wystawić się mającej, tę objętość i takie urządzenie, jakiego potrzeba, aby przejście obrotu i wczesne wyręczanie się w trybie kolejnym było zapewnione, i oraz odpowiadało potrzebom obustronnych gałęzi administracyjnych.

Program budowli, przedłożyć się mający, zawiera bliższe potrzebne tu postanowienia.

Artykuł 25.

Król. bawarski rząd przyrzeka, iż ze swej strony z tytułu właściwych urządzeń król. bawarskiej administracyi trybu kolejnego, dalej z tytułu jak najścislejszego ograniczenia miejscowości, przeznaczonych do wyłącznego użycia król. bawarskiego rządu w Solnogrodzie, a ogólnie li tylko dla dobra służby bawarskiej, obciążać nie będzie rządu austryjackiego większemi kosztami, co się tycze budów i urządzeń, na stacyi przemiany w Solnogrodzie zaprowadzić się mających, jak tylko, o ile tego rzeczywista żąda potrzeba, ku przeprowadzeniu regularnego trybu kolejnego.

Artykuł 26.

Trakt kolei żelaznej z Solnogrodu aż do granicy krajowej przy Klesheim, odda ces. król. administracyja austryjacka król. bawarskiej administracyi w stanie do jazdy zupełnie zdolnym, w terminie dla ukończenia kolei żelaznej monachijsko-solnogrodzkiej, na mocy art. 12. zakreślonym.

Wszelkie pisma i rysunki, odnoszące się do ustanowienia szczególnych stosunków prawnych, zachodzących między tym traktem kolei żelaznej, a przyle-

(Artikel 13—21), finden auf den Bahnhof in Kufstein, und auf die Bahnstrecke von Kufstein an die Landesgrenze gleichmäßige Anwendung.

II. Abschnitt.

Bauliche Herstellung, Uebergabe, Benützung, Kostenbestreitung und Verzinsung, Erhaltung.

Artikel 23.

Die k. k. österreichische Regierung wird die bauliche Herstellung und Vollendung der Eisenbahnstrecke zwischen der Landesgrenze bei Klesheim und dem Stazionsplatze bei Salzburg auf ihre Kosten im vollkommen brauchbaren Zustande und dergestalt bewerkstelligen lassen, daß in Ansehung der Art und Weise der Ausführung zwischen der gedachten Strecke und den baierischen im Artikel 1 erwähnten Bahnlinien die für den durchgehenden Verkehr nöthige Uebereinstimmung stattfindet.

Artikel 24.

Die k. k. österreichische Regierung wird der auf ihre Kosten herzustellenden Wechselstazion Salzburg, in Uebereinstimmung mit den dießfalls zu gewärtigenden Anträgen der k. baierischen Regierung, denjenigen Umfang und diejenige Einrichtung geben lassen, welche nöthig erscheinen, um den Uebergang des Verkehres und das rechtzeitige Ineinandergreifen des Betriebes zu sichern, und den Bedürfnissen der beiderseits betheiligten Verwaltungszweige zu genügen.

Ein aufzustellendes Bauprogramm wird die nöthigen näheren Bestimmungen enthalten.

Artikel 25.

Die k. baierische Regierung verspricht, sie werde aus dem Titel eigenthümlicher Einrichtungen der k. baierischen Betriebsverwaltung, ferner aus dem Titel der möglichsten Abgrenzung der zum ausschließlichen Gebrauche der k. baierischen Verwaltung bestimmten Räume zu Salzburg, und überhaupt bloß wegen des k. baierischen Dienstes die k. k. österreichische Regierung rücksichtlich der baulichen Herstellungen und Einrichtungen auf der Wechselstazion Salzburg zu keinem größeren Bauaufwande veranlassen, als zur Durchführung eines regelmäßigen Betriebes in der Wechselstazion wirklich nothwendig ist.

Artikel 26.

Die Eisenbahnstrecke von Salzburg bis zur Landesgrenze bei Klesheimwird der k. baierischen, von k. k. österreichischer Verwaltung bis zu dem im Artikel 12 für die Vollendung der München-Salzburger Eisenbahn bestimmten Termine in vollkommen betriebsfähigem Zustande übergeben werden.

Die über die Feststellung der zwischen dieser Bahnstrecke und dem anliegenden Grundbesitze allfällig bestehenden besonderen Rechtsverhältnisse, und über sonstige, den

głemi posiadłościami gruntowemi, tudzież oświetlające tak względem praw i obowiązków, naprzeciw graniczącym istniejących, jakoteż względem biegu samej granicy, winny być udzielone bawarskiemu rządowi w wyciągu lub w kopii.

Artykuł 27.

Oba wysokie kontraktujące rządy udzielą komisyi, z technicznych urzędników złożyć się mającej, stosowne polecenie i pełnomocnictwo ku temu, aby takowa, nim jeszcze rozpoczęty zostanie regularny ruch kolei, przekonała się o stanie oddać się mającego traktu kolejnego wraz z przynależytościami jego, tudzież o stanie części dotyczących na stacyi przemiany, równie jak i o tem, czy zachodzą pochyby i wady, któreby usunąć miał rząd austryjacki.

Od chwili oddania przestrzeni kolejnej wraz z jej przynależytościami i częściami dotyczącemi na stacyi przemiany, bierze na się rząd król. bawarski wszelkie obowiązki użytkującego *(usufructuarii)* tak co się tycze dalszego utrzymania tego traktu, i dotyczących go części stacyi przemiany, jakoteż wszelkich innych stosunków prawnych — o ile postanowienia traktatu niniejszego nie zawierają zmian w tej mierze zachodzących.

Artykuł 28.

Obowiązki, wynikające z ostatecznego odebrania, uskutecznić się mającego najmniej w cztery tygodnie przed rozpoczęciem regularnej jazdy kolejnej, nie rozciągają się do tych pretensyj, przez trzecie osoby z istnienia kolei wytoczonych, których początek odnosi się poza czas odebrania, albo które zasadzają się na sposobie i rodzaju tak planu założenia, jak wystawienia kolei.

Artykuł 29.

Król. bawarski rząd obowiązuje się, iż nie będzie odstępować bez porozumienia się z ces. król. rządem austryjackim od budynków i urządzeń dworca kolejnego, założonych ze strony Austryi dla wyłącznego użytku jego.

Artykuł 30.

Co się tycze spólnego użycia przeznaczonych na spólną służbę budynków i ich części, kolei i innych zakładów dworca na stacyi przemiany w Solnogrodzie, mają obustronne administracyje równe prawa.

Bliższe postanowienia co do tego i inne ograniczenia, jakieby się potrzebnemi ukazały, zawierać ma porządek dworca kolejnego, mający być ustanowionym przez zarząd administracyjny austryjacki, za porozumieniem się z zarządem bawarskim.

Artykuł 31.

Król. bawarski rząd obowiązuje się płacić ces. król. rządowi austryjackiemu prowizyje po dwa od sta od całego kapitału (art. 23 i 24), łożonego na wybu-

Anrainern (Adjazenten) gegenüber bestehenden Rechten und Verbindlichkeiten, sowie über den Grenzzug Auskunft gebende Schriften und Zeichnungen, sollen in Auszug oder Kopie der k. baierischen Regierung mitgetheilt werden.

Artikel 27.

Eine von den beiden hohen kontrahirenden Regierungen dazu beauftragte und bevollmächtigte, aus technischen Beamten gebildete Kommission wird noch vor Eröffnung des regelmäßigen Bahnbetriebes sich von dem Zustande der zu übergebenden Bahnstrecke und Zubehör, dann der bezüglichen Theile der Wechselstazion, sowie davon die Ueberzeugung verschaffen, ob etwa vorhandene Mängel und Gebrechen noch österreichischer Seits zu beheben wären.

Von dem Momente der Ueberlassung der Bahnstrecke sammt Zugehör und der bezüglichen Theile der Wechselstazion angefangen, tritt die k. baierische Regierung bezüglich der ferneren Unterhaltung dieser Strecke und der bezüglichen Theile der Wechselstazion, sowie aller sonstigen Rechtsverhältnisse — soweit nicht etwa die Bestimmungen des gegenwärtigen Vertrages eine Abänderung enthalten, in alle Verpflichtungen eines Nutznießers (usufructuars) ein.

Artikel 28.

Die aus der mindestens vier Wochen vor der Eröffnung des regelmäßigen Betriebes zu bewirkenden definitiven Uebernahme entspringenden Verbindlichkeiten erstrecken sich nicht auf solche aus dem Bestehen der Bahn hergeleitete Ansprüche Dritter, deren Ursprung hinter den Zeitpunkt der Uebernahme zurückfällt, oder welche in der Art und Weise der Anlage und Ausführung der Bahn begründet sind.

Artikel 29.

Die k. baierische Regierung macht sich verbindlich, ohne Einverständniß der k. k. österreichischen Regierung sich der ausschließlich nur für ihren Gebrauch von Seite Oesterreichs hergestellten Gebäude und Bahnhofeinrichtungen nicht entschlagen zu wollen.

Artikel 30.

In Ansehung der Mitbenützung der für den gemeinschaftlichen Dienst bestimmten Gebäude und Gebäudetheile, Geleise und sonstigen Bahnhofanlagen auf der Wechselstazion Salzburg, sind die beiderseitigen Betriebsverwaltungen gleichberechtiget.

Die näheren Bestimmungen hierüber und etwa nöthigen Einschränkungen hat die von der österreichischen nach Einvernehmung mit der baierischen Verwaltung aufzustellende Bahnhofordnung zu enthalten.

Artikel 31.

Die k. baierische Regierung verpflichtet sich, der k. k. österreichischen Regierung das auf die an die erstere zu überlassende Bahnstrecke von Salzburg bis zur Landesgrenze

dowanie tak przestrzeni między Solnogrodem a granicą krajową, odstąpić się mającej pierwszemu rządowi wraz z jej przynależytościami, jakoteż części dworca kolejnego solnogrodzkiego, mających być przeznaczonemi li tylko do wyłącznego użycia bawarskiego.

Tak samo opłacać ma król. bawarski rząd prowizyje po dwa od sta od jednej trzeciej tej summy kapitałowej, której potrzeba będzie do założenia części stacyi przemiany, do spólnego użycia potrzebnych.

Co się tycze założenia części dworca kolejnego w Solnogrodzie do wyłącznego użycia ces. król. austryjackiej administracyi kolejnej przeznaczonych, zostaje król. bawarski rząd od wszelkiej opłaty zupełnie wolny.

Artykuł 32.

Nakład ogólny, od którego opłacane być mają prowizyje wedle postanowień powyższego art. 31, będzie rządowi król. bawarskiemu w należyty sposób przedłożony i do bliższego rozpoznania kosztów budowy udzielony.

Uprocentowanie kapitału, łożonego na przestrzeń kolejną między Solnogrodem a granicą krajową, nastąpić ma od dnia oddania tejże do użycia administracyi król. bawarskiej, uprocentowanie zaś nakładu, opędzonego na założenie dworca kolejnego w Solnogrodzie, dzieje się z dniem spólnego objęcia jego ze strony król. bawarskiej administracyi.

Opłacenie prowizyi ze strony rządu król. bawarskiego do kas rządu ces. król. austryjackiego, nastąpić ma w terminach zapadłych półrocznych, a to w monecie brzęczącej srebrnej konwencyjnej, według summy, na tę walutę zredukowanej, przyczem 1 złr. monety konwencyjnej za równy ma być uważany 1 złr. 12 kr. monety reńskiej.

Artykuł 33.

Od obowiązku płacenia procentów król. bawarski rząd uchylić się nie może, niemniej też i od przedmiotów kolei i dworca kolejnego (art. 29), jemu do wyłącznego użycia pozostawionych.

Umówiona obecnie wysokość opłacania procentów (art. 31), ustanawia się uprzednio na lat pięć od rozpoczęcia onegoż.

Jeżeli w rok po upływie tegoż czasu, nie nastąpi w tej mierze inne dalsze porozumienie, zostaje powyższe postanowienie, dotyczące wysokości opłaty prowizyi, na dalszy niepewny czas jeszcze w swej mocy, a nadto aż do sześciu miesięcy po wypowiedzeniu, nastąpionem z tej lub owej strony.

Artykuł 34.

Król. bawarski rząd bierze na siebie i opędza zaopatrzenie budynków potrzebnemi przedmiotami, jakoto narzędziami, sprzętami ekspedycyjnemi i domo-

sammt Zubehör und auf die zur ausschließenden baierischen Benützung einzuräumenden Theile des salzburgischen Bahnhofes aufgewendete Baukapital (Art. 23 und 24) in seiner ganzen Höhe mit zwei von Hundert zu verzinsen.

Dieselbe Verzinsung zu zwei vom Hundert hat die k. baierische Regierung von einem Drittheile derjenigen Kapitalssumme zu leisten, welche für die Herrstellung der zur gemeinschaftlichen Benützung der beiden Bahnverwaltungen bestimmten Theile der Wechselstazion erforderlich wird.

Rücksichtlich der Herstellung der nur zum ausschließlichen Gebrauche der k. k. österreichischen Bahnverwaltung bestimmten Theile des Bahnhofes zu Salzburg bleibt die k. baierische Regierung von jeder Bezahlung ganz frei.

Artikel 32.

Der nach den Bestimmungen des vorstehenden Artikels 31 zu verzinsende Gesammtaufwand ist der k. baierischen Regierung in angemessener Art darzulegen, und zur näheren Prüfung der Bausummen mitzutheilen.

Die Verzinsung des auf die Bahnstrecke zwischen Salzburg und der Landesgrenze aufgewendeten Kapitales hat vom Tage der Uebergabe derselben an die k. baierische Verwaltung, diejenige des für die Anlage des Banhofes zu Salzburg bestrittenen Aufwandes aber vom Tage der erfolgten Mitübernahme der letzteren Seitens der k. baierischen Verwaltung an einzutreten.

Die Verzinsung hat von der k. baierischen an die k. k. österreichische Regierung in halbjährigen verfallenen (dekursiven) Zahlungsterminen, und zwar in konvenzionsmäßig ausgeprägter Silbermünze nach der auf diese Währung gebrachten Summe zu geschehen, wobei der Gulden Konv. Münze zu 1 fl. 12 kr. rheinisch anzunehmen ist.

Artikel 33.

Dieser Verzinsung überhaupt wird sich de k. baierische Regierung eben so wenig, als der ihr zum ausschließlichen Gebrauche überlassenen Bahn- und Bahnhofobjekte (Artikel 29) entschlagen.

Die dermal vereinbarte Höhe der Verzinsung (Art. 31) aber wird vorläufig auf fünf Jahre vom Zeitpunkte des Eintretens derselben festgestellt.

Erfolgt Ein Jahr vor Ablauf dieser Periode keine weitere Verständigung, so soll die obige Bestimmung über die Höhe der Verzinsung auch fernerhin auf unbestimmte Zeit bis 6 Monate nach der von der einen oder anderen Seite erfolgten Kündigung gelten.

Artikel 34.

Die Ausrüstung sowohl der auf der Bahnstrecke von der Landesgrenze bis Salzburg gelegenen, als auch der auf dem Stazionsplaze zu Salzburg selbst befind-

wemi rodzaju wszelkiego, nie stanowiącemi przedmiotów wnitowanych, gwoździmi przybitych i wmurowanych, a przeto nie należącemi do inwentarza w myśl niniejszej konwencyi, a to nietylko zaopatrzenie budynków na przestrzeni kolei, położonej między granicą krajową a Solnogrodem, lecz też i budynków, na samym placu stacyi w Solnogrodzie znajdujących się, do wyłącznego użycia król. bawarskiej administracyi przeznaczonych. Przeciwnie zaś ma na sobie ces. król. rząd austryjacki obowiązek takiego samego wyekwipowania wszystkich budynków i lokalów, na stacyi solnogrodzkiej znajdujących się, a do spólnego użycia przeznaczonych. Nakład tu potrzebny, będzie do kapitału założenia budowy dorachowany i stosownie do konwencyi uprocentowany.

Artykuł 35.

Co się tycze budów uzupełniających i wystawień późniejszych, które dotyczą stacyi przemiany w Solnogrodzie, a które w programie budowy, mającym być obustronnie ustanowionym, oświadczone zostaną jako części fundamentalnego planu dworca kolejnego, lub też które później obustronnie będą uznane jako stosowne rozprzestrzenienia, lub uzupełnienia programu i planu, ustanowionego drogą konwencyi, wejdzie w zastosowanie do nich wszystko co tylko ustanawia niniejsza konwencyja względem pierwotnego założenia i wystawienia.

Późniejsze założenia, czyto na tej, czy na owej stronie, mogą w ogólności o tyle tylko być przypuszczone, o ile takowe nie stoją na przeszkodzie ani wolnemu ruchowi, ani interesom administracyi strony drugiej.

Artykuł 36.

Co do tych późniejszych założeń na przekazanej przestrzeni kolei, idącej od Solnogrodu aż do granicy krajowej, które jako uzupełnienia na mocy rozporządzenia lub uchwalenia właściwych władz ces. król. austryjackich mają być zaprowadzone,— winien ces. król. rząd austryjacki zastąpić rząd król. bawarski.

Jeżeli takowe założenia stanowią przyrostek do zakładu kolejnego, natenczas koszta onych także do kapitału na budowę łożonego mają być dorachowane i drogą konwencyi uprocentowane.

Artykuł 37.

Poboczne jakie użytkowania z przestrzeni kolei między granicą krajową a placem stacyi Solnogrodzkiej należą do król. bawarskiej administracyi. Poboczne użytkowania z samego placu stacyi solnogrodzkiej, należą wyłącznie do administracyi austryjackiej.

Artykuł 38.

Utrzymanie tak części dworca kolejnego li tylko do wyłącznego użycia król. bawarskiej administracyi preznaczonych, jakoteż części kolei idącej od Solnogrodu aż do granicy krajowej, wraz z przynależytościami, obowiązkiem jest wedle wyżej oznaczonej (art. 27) zasady, jedynie rządu król. bawarskiego.

lichen, für den ausschließlichen Gebrauch der k. baierischen Verwaltung bestimmten Gebäude mit den nöthigen nicht niet-, nagel- und mauerfesten, somit zum Inventar im Sinne dieser Konvenzion nicht zurechnenden Gegenständen an Werkzeugen, Expedizions- und Hausgeräthen aller Art, hat die k. baierische Regierung zu übernehmen und zu bestreiten. Dagegen liegt die gleiche Ausrüstung aller im gemeinschaftlichen Gebrauche befindlichen Gebäude und Räume des Salzburger Stazionsplatzes der k. k. österreichischen Regierung ob. Der dazu erforderliche Aufwand wird dem Anlagekapitale zugerechnet und vertragsmäßig verzinset.

Artikel 35.

In Ansehung von Ergänzungsbauten und späteren Herstellungen, welche die Wechselstazion zu Salzburg betreffen, und schon in dem beiderseits festzustellenden Bauprogramme als Theile dieses Bahnhofsgrundplanes erklärt werden, oder welche nachträglich als angemessene Erweiterungen oder Vervollständigungen des übereinkünftlich festgestellten Programmes und Planes sollten anerkannt werden, findet alles dasjenige Anwendung, was bezüglich der ursprünglichen Anlage und Ausführung in gegenwärtiger Konvenzion bestimmt worden ist.

Nachträgliche Herstellungen sind auf der einen, wie auf der anderen Seite überhaupt nur in soweit zuläßig, als dadurch der freien Bewegung und den Interessen der anderseitigen Betriebsverwaltung kein Eintrag geschieht.

Artikel 36.

Hinsichtlich derjenigen nachträglichen Herstellungen an der überwiesenen Bahnstrecke von Salzburg bis zur Landesgrenze, welche als deren Ergänzungen auf Anordnung oder nach Entscheidung der zuständigen k. k. österreichischen Behörden auszuführen seyn sollten, hat die k. k. österreichische die k. baierische Regierung zu vertreten.

Bilden diese Herstellungen einen Zuwachs der Bahnanlage, so sind deren Kosten ebenfalls dem Baukapitale zuzurechnen und vertragsmäßig zu verzinsen.

Artikel 37.

Etwaige Nebennutzungen der Bahnstrecke zwischen der Landesgrenze und dem Stazionsplatze zu Salzburg fallen der k. baierischen Verwaltung zu. Nebennutzungen des Stazionsplatzes Salzburg selbst fallen lediglich der österreichischen Verwaltung zu.

Artikel 38.

Die Erhaltung der ausschließlich nur znm Gebrauche der k. baierischen Bahnverwaltung bestimmten Theile des Bahnhofes, so wie der Bahnstrecken von Salzburg bis zur Landesgrenze sammt Zubehör, hat nach dem bereits oben festgesetzten Grundsatze (Art. 27) der k. baierischen Regierung allein obzuliegen.

Koszta utrzymania części dworca kolejnego, przeznaczonych do spólnego użycia obu administracyj kolejnych, ponosi rząd ces. król. austryjacki w dwóch trzecich, rząd zaś król. bawarski w jednej trzeciej.

Utrzymanie części dworca kolejnego, przeznaczonych wyłącznie tylko do użycia przez austryjacką administracyję, opędza też tylko ces. król. rząd austryjacki.

Artykuł 39.

Ces. król. rząd austryjacki odstąpi rządowi król. bawarskiemu, co się tycze wystawienia budów, a względnie co się tycze wynagrodzenia tych prestacyj, do których obowiązani są przedsiębiorcy budowniczy, na mocy zawrzeć się mających z nimi układów, podczas całego w takowych oznaczonego trwania ich odpowiedzialności, wszelkie prawa jakie jemu samemu (rządowi austryjackiemu) przysłużają przeciw przedsiębiorcom budowniczym, na mocy układów z nimi zawartych. Odbudowanie wszystkich jakichbądź uszkodzeń, pochodzących czyto z czynności, czy z zaniechania, z samowolności, przypadku, czy ze zdarzeń naturalnych, bądź zwyczajnych, bądź nadzwyczajnych, tak ma być uważane, jakoby uszkodzenie nastąpiło było na dziele, wybudowanem własnym kosztem rządu król. bawarskiego (art. 27), a ces. król. rząd austryjacki nie będzie w tej mierze obowiązanym zwrócić król. bawarskiemu rządowi koszta odbudowania, ani w całości, ani nawet w części.

Artykuł 40.

Wszystkie budowy, które wedle postanowień niniejszej konwencyi stanowią przyrost pierwotnego pokładu kolei, i których koszta do kapitałów budowy doliczone być mają, rząd c. k. austryjacki sam wystawi.

Co się tycze tych budów i robót utrzymania, które spadają na król. bawarską administracyję, służą tejże wszystkie owe uprawnienia, które wedle ustaw austryjackich przyznane są przedsiębiorcom kolei żelaznych.

Artykuł 41.

Wszelkie przepisy ustanowione co do stosunku dworca w Solnogrodzie, i części kolei ztamtąd aż do granicy krajowej przy Klesheim (art. 23 — 40), znajdują zastosowanie także i do dworca kolejnego w Kufstein, jakoteż do traktu kolejnego z Kufstein aż do granicy krajowej (art. 22).

Die Kosten der Erhaltung der zur gemeinschaftlichen Benützung beider Bahnverwaltungen gewidmeten Theile des Banhofes sind von der k. k. österreichischen Regierung mit zwei Drittheilen, von der k. baierischen Regierung mit einem Drittheile zu tragen.

Die Erhaltung der ausschließlich von der österreichischen Verwaltung benutzten Bahnhofstheile wird die k. k. österreichische Regierung allein bestreiten.

Artikel 39.

Die k. k. österreichische Regierung wird der k. baierischen Regierung in Ansehung der Herstellung und beziehungsweise Vergütung derjenigen Leistungen, welche den Bauunternehmern durch die mit ihnen zu schließenden Verträge und während der darin festzusetzenden Haftungszeit obliegen, die ihr aus den Verträgen zustehenden Rechte den Bauunternehmern gegenüber, abtreten.

Die Wiederherstellung aller wie immer gearteten Beschädigungen, sie mögen aus Handlungen oder Unterlassungen, aus Willkühr, Zufall oder Natur-Ereignissen entspringen, sie mögen zu gewöhnlichen oder außergewöhnlichen gezählt werden, ist so zu behandeln, als ob die Beschädigung an einem auf eigene Kosten der k. baierischen Regierung erbauten Werke eingetreten wäre (Art. 27) und es soll dießfalls die k. k. österreichische Regierung nicht verpflichtet seyn, der k. baierischen Regierung die Herstellungskosten ganz oder auch nur zum Theile zu vergüten.

Artikel 40.

Alle baulichen Herstellungen, welche nach den Bestimmungen der gegenwärtigen Uebereinkunft einen Zuwachs der Bahnanlage bilden, und deren Kosten dem Baukapitale zugeschlagen werden, sind von der k. k. österreichischen Regierung auszuführen.

In Ansehung jener Baulichkeiten und Erhaltungsarbeiten, welche der k. baierischen Verwaltung obliegen, werden derselben alle diejenigen Berechtigungen zustehen, welche nach den österreichischen Gesetzen den Eisenbahnunternehmungen eingeräumt sind.

Artikel 41.

Alle Bestimmungen, welche rücksichtlich des Verhältnißes des Bahnhofes in Salzburg und der Bahnstrecke von dort an die Landesgrenze bei Klesheim getroffen sind (Art. 23—40), finden auf den Bahnhof in Kufstein und auf die Bahnstrecke von Kufstein an die Landesgrenze (Art. 22) gleichmäßige Anwendung.

Rozdział III.

Jeżdżenie koleją żelazną.

Artykuł 42.

Z reguły na stacyjach Solnogrodu i Kufstein następować winna przemiana obustronnych środków przewozowych, to jest lokomotywów, tenderów (wozów zasobowych) i wozów służących czy do przeprawy osób, czy bagażów. Wszelakoż każda z obustronnych administracyj obowiązaną będzie w nadzwyczajnych przypadkach dawać swemi jazdy środkami pomoc drugiej, dla zaradzenia nagłej niezwłocznej potrzebie, za osobnem wynagrodzeniem, zgodnie oznaczyć się mającem.

Jednak wozy frachtowe jednej administracyi, bezpośrednio przechodzić będą na część kolei do drugiej administracyi należącej, o ile przedmioty za pomocą takowych transportowane nie wymagają z innych jakich może przyczyn przeładowania na stacyjach przemiany.

Zasady, jakich względem wzajemnego użycia środków przewozowych przestrzegać należy, równie jak miara, wedle której za to użycie uiszczonemi być mają wynagrodzenia, ustanowione będą osobnym regulaminem.

Artykuł 43.

Na stacyjach przemiany trzymać winna każda z obu administracyj kolejnych na pogotowiu pewną ilość środków transportowych, mającą się wyznaczyć od czasu do czasu drogą konwencyi, w miarę zachodzącej potrzeby.

Niemniej też winna każda administracyja, wtenczas gdy regularnym trybem odbywają się pociągi na obustronnych przestrzeniach kolejnej przeprawy, ustawić na każdej stacyi przemiany jednę lokomotywę, i takową opalać.

Oba kontraktujące rządy obowiązują się wzajemnie tyle sprawić środków transportowych i utrzymywać je w stanie zdolnym do użycia, ileby potrzebowali do własnego obrotu, gdyby nie miało miejsca obopólne użycie takowych.

Artykuł 44.

Ces. król. rząd austryjacki ma prawo przesełać bawarskiemi pociągami lokomotywy i inne materyjały ruchu kolejnego w kierunku z Solnogrodu do Kufstein, i odwrotnie, za co tylko opłacać winien wynagrodzenie, mające później być ułożone, i wedle długości kolei i liczby osi wymierzone.

Ces. król. rząd austryjacki ma także prawo przesełać pociągami bawarskiemi obładowane wozy osobowe, pakunkowe i inne ciężarowe, z jednej stacyi austryjackiej do drugiej bez zatrzymania się przechodzące przez Bawaryję w kierunkach wyż rzeczonych. W takim razie zostawia się do woli rządowi onemu opłacić należytości administracyi bawarskiej za przeprawę pasażerów i prze-

III. Abschnitt.

Eisenbahnbetrieb.

Artikel 42.

Auf den Stazionen Salzburg und Kufstein hat der Wechsel der beiderseitigen Betriebsmittel rücksichtlich der Lokomotive, Tender, Personen- und Gepäckwagen der Regel nach zu geschehen. Es soll jedoch eine jede der beiderseitigen Verwaltungen verpflichtet seyn, der anderen in außerordentlichen Fällen mit ihren Betriebsmitteln, gegen besonders zu vereinbarende Vergütung, Aushilfe zur Deckung eines augenblicklichen dringenden Bedarfes zu leisten.

Dagegen werden die Lastwagen der einen Verwaltung auf die Bahnstrecke der anderen Verwaltung jederzeit, soferne nicht die auf denselben transportirten Gegenstände aus anderen Gründen eine Umladung in den Wechselstazionen zu erfahren haben, ohne Weiteres übergeben.

Die bezüglich der gegenseitigen Betriebsmittelbenutzung einzuhaltenden Grundsätze und der Maßstab für die deßhalb zu leistenden Vergütungen sollen durch besonderes Regulativ im gemeinsamen Einverständniße festgesetzt werden.

Artikel 43.

Auf den Wechselstazionen ist eine hinreichende nach Maßgabe des Bedürfnißes von Zeit zu Zeit übereinkünftlich zu bestimmende, Anzahl Transportmittel von jeder der beiderseitigen Betriebsverwaltungen in Bereitschaft zu halten.

Nicht minder soll während der Zeit, in welcher regelmäßige Züge auf den beiderseitigen Betriebsstrecken im Gange sind, von jeder Verwaltung eine Lokomotive in den Wechselstazionen aufgestellt und angeheitzt seyn.

Die beiden kontrahirenden Regierungen verpflichten sich gegenseitig so viel Betriebsmittel anzuschaffen und im brauchbaren Stande zu erhalten, als sie für ihren Verkehr bedürfen würden, wenn eine gegenseitige Benützung derselben nicht stattfände.

Artikel 44.

Die k. k. österreichische Regierung ist berechtiget, Lokomotive und sonstiges Betriebsmateriale in der Richtung von Salzburg nach Kufstein und umgekehrt mittelst der baierischen Züge zu befördern. Sie hat hiefür lediglich eine später zu vereinbarende, nach der Bahnlänge und der Zahl der Achsen zu bemessende Vergütung zu entrichten.

Die k. k. österreichische Regierung ist ferner befugt, beladene Personen-, Gepäcks- und andere Lastwagen, die von einer österreichischen Stazion nach einer anderen österreichischen Stazion ohne Aufenthalt durch Baiern in den vorbezeichneten Richtungen transitiren, mittelst der baierischen Züge zn befördern. Derselben steht es in einem solchen Falle frei, bie Vergütung für die in dieser Art beförderten Passagiere und Sen-

sełek albo podług liczby mil, liczby osi i ładunkowej wagi wozów, albo podług pozycyj taryfowych dla drogi bawarskiej ustanowionych; w ostatnim bowiem razie nastąpić winno ze strony administracyi bawarskiej wynagrodzenie za użycie wozów.

Zostawia się także do woli rządowi ces. król. austryjackiemu transporta takowe przez Bawaryję z Tyrolu, lub do Tyrolu przechodzące, konwojować kazać przez własne personale, ku temu w pociągach znajdujące się.

Co się tycze wynagrodzenia według osi i wagi ładunku, zastrzegają sobie oba rządy kontraktujące ułożyć bliższe w tej mierze postanowienia.

Artykuł 45.

Liczba pociągów tak osobowych, jak ciężarowych, między Munichem a Kufstein, między Solnogrodem a Munichem, tudzież między Solnogrodem a Kufstein, w tryb wprowadzić się mających, i w dalszem połączeniu stojących, stosować się będzie do potrzeby i kształtu obrotu.

Jednakże przynajmniej dwa pociągi osobowe a jeden pociąg ciężarowy, odbywać będą w dalszem połączeniu codziennie całą drogę w obudwóch kierunkach między Munichem i Kufstein, Munichem i Solnogrodem, Solnogrodem i Kufstein, z których przechodzić będzie jeden pociąg osobowy z Solnogrodu do Municha, jeden z Municha do Kufstein, i jeden z Solnogrodu do Kufstein — i odwrotnie — wszystkie bez przemiany wozów w Rosenheim.

Artykuł 46.

Każdy porządek jazdy dla pociągów osobowych i ciężarowych, będzie na podstawie obopólnego porozumienia się, z jednocześnem uwzględnieniem kursów pocztowych, przez obustronne administracyje pocztowe zaprojektować się mających, w ten sposób ustanowionym, ażeby uskutecznione być mogły potrzebne w Munichu i Solnogrodzie, a względnie w Insbruku nastąpić mające połączenia z kursami pocztowemi i pociągami kolejno-żelaznemi, lub z innemi środkami transportowemi ztamtąd dalej prowadzącemi.

Jeżeli osiągnienie rzeczonego celu wymaga zaprowadzenia pociągów nocnych, zarządzą je administracyje obustronne.

Zadaniem będzie obustronnych administracyj, czyto przez odpowiednie celowi konwencyje z sąsiedniemi administracyjami kolei żelaznej, o ile tego wymaga potrzeba, czy też przez własne urządzenia swe ku temu działać, by wszelkie porządki jazdy, należące do obrębu głównych linij obrotowych, przez Kufstein i Solnogród z Bawaryi, lub do Bawaryi idących, w stosunkach zostawały jak najzgodniejszych.

dungen an die baierische Verwaltung entweder nach der Meilenzahl, der Zahl der Achsen und dem Ladungsgewichte der Wagen zu leisten, oder die für die baierische Bahnstrecke bestehenden jeweiligen Tarifsätze zu berichtigen; in welch' letzterm Falle die Vergütung für die Wagenbenützung baierischer Seits zu leisten ist.

Der k. k. österreichischen Regierung bleibt es auch anheimgestellt, derlei durch Baiern aus oder nach Tirol transitirende Transporte durch eigenes Zugbegleitungs-Personale begleiten zu lassen.

Ueber die Vergütung nach Achsen und Ladungsgewicht behalten die beiden kontrahirenden Regierungen sich vor, die näheren Bestimmungen zu verabreden.

Artikel 45.

Die Zahl der zwischen München und Kufstein, zwischen Salzburg und München, dann zwischen Salzburg und Kufstein in Gang zu setzenden, im weiteren Anschluße stehenden Personen- und Lastzüge hat sich nach dem Bedürfniße und nach der Gestaltung des Verkehres zu richten.

Es sollen aber mindestens zwei Personenzüge und Ein Lastzug alltäglich in jeder Richtung zwischen München und Kufstein, München und Salzburg, Salzburg und Kufstein im weiteren Anschluße verkehren, und darunter sich ein Personenzug von Salzburg nach München, ein Personenzug von München nach Kufstein, dann ein Personenzug von Salzburg nach Kufstein — und umgekehrt — sämmtlich ohne Wagenwechsel in Rosenheim durchlaufend befinden.

Artikel 46.

Die in beiderseitiger Uebereinstimmung zu bewirkende Feststellung der jeweiligen Fahrordnung für die durchlaufenden Personen- und Lastzüge hat unter gleichzeitiger Berücksichtigung der von den beiderländigen Postverwaltungen vorzuschlagenden Postkurse so zu geschehen, daß damit die nöthigen von München und Salzburg, beziehungsweise von Innsbruck aus erfolgenden Anschlüsse an die von da weiter laufenden Postkurse und Eisenbahnzüge und sonstigen Verkehrsmittel erzielt werden.

Die beiderseitigen Verwaltungen werden sich, falls die Erreichung dieses Zweckes dadurch bedingt ist, der Einrichtung von Nachtzügen nicht entschlagen.

Zur Aufgabe der beiderseitigen Betriebsverwaltungen soll es gemacht werden, durch zweckentsprechende Vereinbarungen mit den benachbarten Eisenbahnverwaltungen, insoferne dieß erforderlich ist, oder durch eigene Einleitungen auf ein möglichst vollkommenes Ineinandergreifen sämmtlicher Fahrordnungen, welche dem Bereiche der über Kufstein und Salzburg aus und nach Baiern laufenden Hauptverkehrslinien angehören, hinzuwirken.

Artykuł 47.

Porządek jazdy zostanie ustanowiony dla wszystkich pociągów, przez stacyje przemiany w Solnogrodzie i Kufstein przechodzących, w ten sposób, iż takowy z reguły każdego razu ważność mieć będzie przynajmniej na sześćmiesięczny okres czasu, w miesiącach Kwietniu i Październiku poczynający się.

Jeżeli aż do upływu takowego peryjodu nie nastąpi żadna zmiana, natenczas porządek jazdy uważać należy za ważny bez dalszego w tym względzie rozporządzenia.

Artykuł 48.

Na miejscowe tylko pociągi, t. j. te które odbywają się tylko między Solnogrodem względnie Kufstein a stacyją austryjacką, lub bawarską bez dalszego połączenia się na stacyjach przemiany, nie mają żadnego zastosowania postanowienia powyższych artykułów. Zarządzanie takiemi pociągami i ustanowienie dotyczących w tej mierze porządków jazdy, zostawione jest owszem wyłącznie każdemu z obustronnych rządów. Takowe atoliż lokalne pociągi, nie będą stać żadną miarą w drodze regularnemu trybowi głównych pociągów przechodzących. Przetoż więc ustanowione i dla takowych porządki, spólnie będą zakomunikowane, i na wniosek wraz z głównym regulaminem jazdy ogłoszone.

Artykuł 49.

Co do najwyższej miary szybkości jazdy, ważność mają przepisy policyjne, w obustronnych terytoryjach wydane. Przeciwnie nie może szybkość jazdy mieć miejsca niżej miary, koniecznie potrzebnej do scisłego zachowania porządku jazdy.

Artykuł 50.

Przy pociągach osobowych, przez które uskutecznione bywają połączenia z dalszemi traktami kolei żelaznej, przyjmowanie i zsiadywanie podróżnych po stacyjach pobocznych albo między-stacyjach (przystankach), o tyle podlega ograniczeniu, o ile tego wymaga skrócenie jazdy dla owych połączeń potrzebne.

Artykuł 51.

Przeprawa przesełek deliżansowych regularnie odbywać się ma pociągiem najbliższym.

Odwłoka wtedy tylko może mieć miejsce, gdy tego koniecznie wymaga postępowanie celne.

Co się tycze innych dóbr transportowych, za porozumieniem obustronnych administracyj oznaczony będzie czas, w przeciągu którego one przesełane być muszą.

Artikel 47.

Die Fahrordnung für alle die Wechselstazionen Salzburg und Kufstein überschreitenden Züge soll dergestalt festgesetzt werden, daß dieselbe in der Regel jedesmal mindestens für eine sechsmonatliche von den Monaten April und Oktober beginnende Periode zu gelten hat.

Erfolgt bis zum Ablaufe einer solchen Periode eine Abänderung nicht, so wird angenommen, daß die Fahrordnung ohne weiteres in Geltung bleibt.

Artikel 48.

Auf bloße Lokalzüge, d. i. solche Züge, welche sich nur zwischen Salzburg beziehungsweise Kufstein und einer österreichischen oder baierischen Stazion ohne weiteren Anschluß in den Wechselstazionen bewegen, leiden die Bestimmungen der vorhergehenden Artikel keine Anwendung. Die Anordnung solcher Züge und die Aufstellung der dießfälligen Fahrordnungen steht vielmehr jeder der beiderseitigen Regierungen für sich allein zu. Es dürfen jedoch derartige Lokalzüge den regelmäßigen Gang der durchlaufenden Hauptzüge in keinem Falle beeinträchtigen. Auch sollen die dafür aufgestellten Fahrordnungen gegenseitig mitgetheilt und auf Antrag zugleich mit der Hauptfahrordnung veröffentlicht werden.

Artikel 49.

Für das höchste Maß der Fahrschnelligkeit gelten die in den beiderseitigen Territorien gegebenen Polizeivorschriften. Dieselbe darf jedoch nicht unter dasjenige Maß herabsinken, welches zur genauen Einhaltung der Fahrordnung erforderlich ist.

Artikel 50.

Bei Personenzügen, durch welche Anschlüße an weitere Eisenbahnstrecken stattfinden, hat die Aufnahme und das Absetzen der Reisenden an Nebenstazionen oder Zwischenhaltsstellen insoweit einer Beschränkung zu unterliegen, als es die für jene Anschlüße erforderliche Abkürzung der Fahrzeit erheischt.

Artikel 51.

Die Beförderung der Eilgüter hat regelmäßig mit dem nächsten Zuge zu geschehen.

Ein Aufschub ist nur dann zuläßig, wenn derselbe durch die nothwendige Zollbehandlung unvermeidlich wird.

Bezüglich der anderen Transportsgüter werden die beiderseitigen Betriebsverwaltungen sich später über eine Frist verständigen, innerhalb welcher dieselben befördert werden müssen.

Przyładowanie takowych dóbr do regularnych pociągów osobowych, wtedy tylko może mieć miejsce, jeżeli przez to nie będzie naruszony czas, w porządku jazdy oznaczony.

Administracyja innej strony, nie jest obowiązaną, zwyczajne przedmioty frachtowe pociągami osobowemi przesłane ze stacyj przemiany, dalej przeprawiać jednym a tym samym pociągiem.

Artykuł 52.

Zatrzymanie się pociągów osobowych na stacyjach, o ile porządek jazdy nie przepisuje pewnego ku temu czasu, ograniczony być ma na czas, niezbędnie potrzebny do wyekspedyjowania tak osób, jak dóbr deliżansowych i przesełek pocztowych.

Artykuł 53.

Na stacyjach w Solnogrodzie i Kufstein zaś można dla przemiany środków transportowych, i dla potrzebnej manipulacyi władz policyjnych, pocztowych i cłowych, zatrzymanie się wedle potrzeby przedłużyć, wszakże żadną miarą nie nad jednę godzinę.

Artykuł 54.

Przemijanie pociągów z przeciwnych kierunków idących do pewnej stacyi nie jest przywiązane. Dopóki jednak dotyczące drogi kolejne, nie są dubeltowym opatrzone torem, przemijanie tak nastąpić winno, ażeby jeden z potykających się pociągów oznaczonym był jako pierwszeństwo mający i przetoż wprzód przechodzący. Ułożenie tego nastąpić ma przy każdem ustanowieniu porządku jazdy.

Artykuł 55.

Zaczekanie przechodzących pociągów osobowych w Solnogrodzie i Kufstein, nie może trwać dłużej nad półgodziny od tego czasu, który jest ustanowiony dla odejścia pociągu łączącego się ze strony innej administracyi. Pociąg spóźniony po onym czasie nadchodzący, jako pociąg osobny będzie odesłany, jeżeli dopiero w godzinę, rachując od nadejścia spóźnionego pociągu, odchodzi w tymże samym kierunku najbliższy pociąg regularny.

Koszta osobnego pociągu, przesłanego w powyższym przypadku, wynagrodzi administracyja, na której trakcie spóźnienie nastąpiło, drugiej administracyi, wedle wydatków rzeczywiście łożonych na opał, smarowidło i oświetlenie pociągu, wraz z przypadającemi należytościami, milowe zwanemi.

Artykuł 56.

Osobne pociągi lub ekstracugi mogą każdego czasu mieć miejsce, i wtedy żądać dalszej przeprawy, jeżeli na stacyi przemiany w Solnogrodzie a względ-

Die Beiladung solcher Güter zu den regelmäßigen Personenzügen ist nur dann zuläßig, wenn hiedurch der durch die Fahrordnung festgesetzten Fahrzeit kein Abbruch geschieht.

Es ist die anderseitige Verwaltung nicht verbunden, die mit Personenzügen beförderten gewöhnlichen Frachtgüter von den Wechselstazionen ab mit demselben Zuge weiter zu befördern.

Artikel 52.

Der Aufenthalt der Personenzüge auf den Stazionen ist, soweit nicht die Fahrordnung dafür bestimmte Zeiten vorschreibt, auf die für die Abfertigung der Reisenden, Eilgüter und Postsendungen unbedingt nöthige Zeit zu beschränken.

Artikel 53.

Für die Stazionen Salzburg und Kufstein soll Behufs des Wechsels der Transportmittel und in Absicht auf die erforderlichen Verrichtungen der Polizei-, Post- und Zollbehörden der Aufenthalt soweit nöthig, jedoch nicht über Eine Stunde verlängert werden.

Artikel 54.

Die Kreuzung der in entgegengesetzter Richtung sich bewegenden Züge ist an eine bestimmte Stazion nicht gebunden.

Es hat aber, so lange nicht die betreffenden Bahnstrecken mit Doppelgeleisen versehen sind, die Kreuzung so zu geschehen, daß der eine der sich begegnenden Züge als der bevorzugte und deßhalb zunächst durchgehende zu bezeichnen ist. Die Vereinbarung hierüber soll bei jeweiliger Feststellung der Fahrordnung getroffen werden.

Artikel 55.

Das Zuwarten durchgehender Personenzüge in Salzburg und Kufstein soll nicht auf mehr als eine halbe Stunde über diejenige Zeit, welche für den Abgang des sich anschließenden Zuges der anderen Verwaltung festgesetzt ist, ausgedehnt werden. Der nach dieser Zeit eintreffende verspätete Zug wird als Extrazug weiter befördert, soferne der nächste regelmäßige Zug in derselben Richtung erst nach Einer Stunde, vom Eintreffen des verspäteten Zuges an gerechnet, abgeht.

Der im gedachten Falle beförderte Extrazug ist von derjenigen Verwaltung, auf deren Strecke die Verzögerung stattfand, der anderen nach den wirklichen Auslagen für Brenn-, Schmier- und Beleuchtungsmateriale des Zuges und allfällige Meilengelder zu vergüten.

Artikel 56.

Separat- oder Extrazüge können zu jeder Zeit stattfinden, und haben auf Weiterbeförderung dann Anspruch, wenn dieselben durch einen vorhergehenden Zug oder

dnie Kufstein, oznajmione zostały albo przez pociąg poprzedzający, albo przez telegrafowanie, przynajmniej na trzy godziny we dnie, a na sześć godzin w nocy przed nadejściem. Jeżeli takie zameldowanie nastąpiło, administracyja drugiej strony, obowiązana jest nadeszły pociąg osobny bezzwłocznie dalej odesłać wyjąwszy, że pociąg wymaga większej liczby środków transportowych, jak wedle konwencyi na stacyi w Solnogrodzie i Kufstein w rezerwie utrzymywać należy, w którym to razie tyle dozwoli się czasu, ile potrzeba dla dostarczenia onychże.

W szczególności, co się tycze przeprawy wojska i efektów wojskowych, tudzież innych dóbr eraryjalnych c. k. rządu austryjackiego, z Solnogrodu do Tyrolu i odwrotnie, zarządzone będą na żądanie osobne jazdy w razie potrzeby za pomocą austryjackich lokomotywów i tenderów, za które, jeżeli użyte będą wagony austryjackiej administracyi, wynagrodzenie nastąpić ma wedle postanowień art. 44, albo podług taryfy bawarskiej, dla przeprawy dóbr eraryjalnych, a względnie wojsk i dóbr wojskowych ustanowionej, albo też podług liczby osi i wagi ładunkowej. Wraz z zastrzeżonem atoliż bliższem postanowieniem w tej mierze, oznaczone będzie także i minimum osi i wagi ładunkowej lub najniższe wynagrodzenie w pieniądzach, króre nastąpi, skoro zażąda osobnego pociągu c. k. rząd austryjacki.

W razie użycia wagonów bawarskich nastąpić ma opłata zawsze podług taryfy dotyczącej.

W razie użycia wagonów częścią austryjackich, częścią bawarskich, zastosowane będą, co się tycze wagonów austryjackich i ładunku ich, postanowienia dla nich osobno umówione, co się zaś tycze ładunku w wagonach bawarskich, postanowienia dotyczącej taryfie odpowiednie.

Artykuł 57.

Na ważniejszych stacyjach tak ces. król. kolei żelaznej austryjackiej rządowej, jak złączających się rządowych kolej żelaznych król. bawar., zaprowadzona będzie bezpośrednia sprzedaż biletów dla przeprawy osób. Oznaczenie takowych stacyj, czy w taryfach lub innemi sposobami, nastąpi w każdym razie na podstawie osobnej konwencyi.

Artykuł 58.

Na wszystkich stacyjach kolej żelaznych rządowych ces. król. austryjac. i złączonych z niemi król. bawarskich, odbywa się przeprawa dóbr bezpośrednio.

Oznaczenie zaś tych linij kolejnych, któremi także i po za kolej żelazną bawarską, jako i po za kolej austryjacką, ma być urządzone obopólne bezpośre-

durch Telegraphirung mindestens 3 Stunden bei Tage, sechs Stunden bei Nacht vor dem Eintreffen der Wechselstazion Salzburg beziehungsweise Kufstein angemeldet worden sind.

Diese Anmeldung vorausgesetzt, hat die anderseitige Verwaltung einen ankommenden Separatzug unverweilt weiter zu befördern, es wäre denn, daß der Zug eine größere Anzahl Transportmittel, als vertragsmäßig auf den Stazionen Salzburg und Kufstein in Reserve zu halten ist, in Anspruch nehme, in welchem Falle die für deren Herbeischaffung nöthige Zeit gewährt werden muß.

Insbesondere werden für Transporte von Truppen und Militäreffekten, sowie sonstigen Aerarialgütern der k. k. österreichischen Regierung, welche von Salzburg nach Tirol und umgekehrt bestimmt sind, auf Verlangen nöthigenfalls mit Zuhilfenahme österreichischer Lokomotive und Tender besondere Fahrten veranstaltet werden, für die, falls die Wagen der österreichischen Verwaltung benützt werden, die Vergütungsleistung nach den im Artikel 44 enthaltenen Bestimmungen entweder nach dem baierischer Seits bestehenden Tarife, für Aerarialgüter und beziehungsweise Truppen- und Militärgüter, oder nach der Zahl der Achsen und dem Ladungsgewichte erfolgt. Es ist jedoch bei der vorbehaltenen näheren Bestimmung auch das Minimum der Achsen und des Ladungsgewichtes, oder die Minimalvergütung im Gelde anzugeben, welche im Falle ein Extrazug von der k. k. österreichischen Regierung verlangt wird, zu leisten ist.

Für den Fall der Verwendung baierischer Wagen wird die Zahlung jedenfalls nach dem bezüglichen Tarife geleistet.

Bei gemischter Verwendung österreichischer und baierischer Wagen gelten rücksichtlich der österreichischen Wagen und ihrer Ladung die für dieselben verabredeten besonderen, rücksichtlich der Ladung in baierischen Wagen die dem bezüglichen Tarife entsprechenden Bestimmungen.

Artikel 57.

Zwischen den wichtigeren Stazionen der k. k. österreichischen Staatseisenbahn und der k. baierischen aneinander stossenden Bahnen soll ein direkter Billetverkauf für den Personenverkehr eingeführt werden. Die Bestimmung dieser mittelst der Tarife und sonst bekannt zu machenden Stazionen wird auf Grund jeweiliger besonderer Uebereinkunft erfolgen.

Artikel 58.

Zwischen sämmtlichen Stazionen der k. k. österreichischen und der k. baierischen aneinander stossenden Bahnen findet ein direkter Güterverkehr Statt.

Dagegen bleibt die Bestimmung derjenigen Eisenbahnlinien, nach welchen über die baierische Eisenbahn und die österreichische Staatseisenbahn hinaus eine gegenseitige di-

dnie przesełanie towarów, zostaje na później zastrzeżonem, w którymto względzie obwieszczone będą stacyje dotyczące.

Artykuł 59.

Dla spólnego obrotu na połączonych obustronnych kolejach rządowych, uważany będzie za jednostkę wagi cetnar cłowy o stu funtach po 500 gramów.

Przeliczenie ze stopy monetowej 20-reńskowej, w ces. kr. państwie austryjackiem istniejącej, na stopę monetową w król. bawarskiem ważność mającą i odwrotnie, w ten sposób nastąpić ma, iż przytem jeden złoty reński austryjacki o sześćdziesięciu krajcarach mon. konw. rachowany być ma jako jeden złoty i krajcarów 12 waluty reńskiej.

Artykuł 60.

Lubo od żadnej strony żądać nie można zupełnie równego ustanowienia obustronnych pozycyj taryfowych, przecież wszelkiej staranności przyłożyć trzeba ku jak największemu w onej mierze obopólnemu zbliżeniu się.

To jednak zostaje już na zawsze ustanowionem, iż między obustronnymi poddanymi żadnej nie będzie różnicy tak co do cen za przeprawę, jako i co do ekspedyjowania. Mianowicie tycze się to, o ile art. 44 i 56 co innego nie zawierają, transportów wojsk i efektów wojskowych, z jednego państwa do drugiego przechodzących, które wedle tych samych norm traktowane być winny, jak transporta własne.

Wszelkie taryfy dla przechodowego obrotu ces. król. austryjackiej kolei żelaznej rządowej z jednej strony, a złączonej król. bawarskiej kolei żelaznej rządowej z drugiej strony, ustanowione i obustronnie ogłoszone będą w walutach stopy monetowej tak ces. król. austryjackiej, jakoteż król. bawarskiej.

Przy zredukowaniu pozycyj taryfowych jednej administracyi na pozycyje taryfowe drugiej, ma miejsce zokrąglenie w ten sposób, iż tak ze strony administracyi c. k. austryjackiej, jak ze strony administracyi bawarskiej, każda ułamkowa krajcara część, rachowaną będzie za cały krajcar.

Uzyskane tem zokrągleniem pozycyje taryfowe, zachowane będą także i przy obopólnych obrachowaniach jazdy kolejnej.

Artykuł 61.

Wypłaty, które sobie obustronne administracyje winny, uiszczane będą monetą brzęczącą srebrną konwencyjną, podług zredukowanej na tę walutę sumy, przy której złoty reński monety konwencyjnej austryjackiej, uważany być ma za 1 złt. 12 kr. waluty reńskiej.

Artykuł 62.

Co się tycze terminów potrzebnego obrachowania się, pozostawiają sobie obustronne administracyje kolejne, ułożyć dokładniejsze postanowienia w później-

rekte Güterbeförderung eingerichtet werden soll, vorbehalten, und es sollen die dießfälligen Stazionen bekannt gemacht werden.

Artikel 59.

Für den gemeinschaftlichen Verkehr auf den verbundenen beiderseitigen Bahnen soll der Zollzentner von 100 Pfund zu 500 Gramen die Gewichtseinheit bilden.

Die Ueberrechnung aus dem in dem österreichischen Kaiserreiche bestehenden 20 Gulden Münzfuße in den für das Königreich Baiern giltigen Münzfuß und umgekehrt soll dergestalt erfolgen, daß hiebei Ein österreichicher Gulden zu sechszig Kreuzer K. M. gleich Einem Gulden 12 kr. rheinisch gerechnet wird.

Artikel 60.

Obwohl eine völlige Gleichstellung der beiderseitigen Tarifssätze von keinem Theile verlangt werden kann, so soll doch auf eine möglichst gegenseitige Annäherung Bedacht genommen werden.

Jedenfalls wird festgesetzt, daß zwischen den beiderseitigen Unterthanen weder in Ansehung der Beförderungspreise, noch hinsichtlich der Abfertigung ein Unterschied gemacht werden soll. Dieß gilt auch namentlich, insoweit nicht die Artikel 44 und 56 eine andere Bestimmung enthalten, von den Transporten von Truppen und Militäreffekten, welche aus einem Staate in den anderen übergehen und nach denjenigen Normen behandelt werden sollen, welche für die eigenen Transporte gelten.

Alle Tarife für den durchgehenden Verkehr der k. k. österreichischen Staatseisenbahn einerseits, und der k. baierischen Bahnen andererseits, sind in den Währungen sowohl des k. k. österreichischen, als des in Baiern giltigen Münzfußes aufzustellen und beiderseits zu veröffentlichen.

Bei Reduzirung der Transportsätze der einen Verwaltung auf die der anderen hat eine Abrundung dergestalt zu erfolgen, daß k. k. österreichischer und k. baierischer Seits statt jedes Bruchtheilkreuzers ein voller Kreuzer berechnet wird.

Die durch diese Abrundung gewonnenen Tarifsätze sind auch bei den gegenseitigen Betriebsabrechnungen beizubehalten.

Artikel 61.

Die von der einen Verwaltung an die andere zu leistenden Zahlungen sollen in konvenzionsmäßig ausgeprägter Silbermünze nach der auf diese Währung gebrachten Summe geschehen, wobei der Gulden K. M. zu 1 fl. 12 kr. rheinisch anzunehmen ist.

Artikel 62.

Ueber die Zeitfristen für die erforderlichen Betriebsabrechnungen genauere Bestimmung zu treffen, soll einer späteren Vereinbarung zwischen den beiderseitigen Betriebs-

szej konwencyi, wszakże nie mogą być żadną miarą wyznaczone dłuższe termina jak ćwierćroczne.

Artykuł 63.

Personale potrzebne do niższej służby, spólne obustronnym administracyjom kolejnym, w obrębie stacyj w Solnogrodzie i Kufstein, ustanowi ces. król. administracyja austryjacka, a król. bawarskiej administracyi pozostawia się, jeżeliby nie wolała używać dla swego oddziału służby własnych ustanowionych, służbę takową poruczyć austryjackim sługom, za zwróceniem połowy poborów służbowych, temuż personale w gotowiźnie wyznaczonych.

Niemniej też pozostawia się do woli król. bawarskiej administracyi, zachodzące takowe czynności przy niższej służbie dworca kolejnego, dla których nie ma potrzeby stałego ustanowienia pewnych sług, albo poszczególnie albo wszystkie kazać załatwiać przez austryjackie personale, do dotyczących funkcyj używane, za odpowiedniem wynagrodzeniem. Względem bliższych postanowień co do takiej spólnej służby, ułożyć się mają obustronne administracyje.

Artykuł 64.

Urządzenie sygnalizowania, przeznaczonego wyłącznie dla służby kolejnej, zostaje wprawdzie niezawisłem przy każdej z obu administracyj rządowych. Wszelakoż co się tycze sygnałów, na spólnych stacyjach w Solnogrodzie i Kufstein potrzebnych, takie będzie zaprowadzone urządzenie, przez które wszelkim omyłkom zapobieżonem zostanie.

Używanie przewódzcy lokomotywu lub pociągu jednej administracyi na kolei drugiej nawet i w przypadkach art. 42 objętych, nastąpić może pod tym tylko warunkiem, że mu towarzyszyć będzie ustanowiony przy drugiej administracyi, zupełnie znający instrukcyje sygnałowe i stosunki kolejne.

Artykuł 65.

Obustronnym urzędnikom kolejnym na stacyjach Solnogrodu i Kufstein, przysługa prawo, używać bezpłatnie zakładu telegraficznego strony drugiej co do takich korespondencyj, któreby w obrębie służby kolei żelaznej stosować mieli w kierunku linii strony drugiej, a co się tycze austryjackich urzędników kolejnych także i do stacyj Kufstein, a względnie do Solnogrodu.

Artykuł 66.

Prawo bezpłatnej przeprawy w obrębie jednej administracyi kolejnej, przysługa ustanowionym drugiej administracyi kolejnej wtedy tylko, jeżeli jazda stoi w bezpośrednim służbowym stosunku do administracyi strony drugiej.

Verwaltungen vorbehalten bleiben, jedoch dürfen keine längere als vierteljährige Fristen angenommen werden.

Artikel 63.

Für den im Bereiche der Stazionsplätze zu Salzburg und Kufstein vorkommenden gemeinschaftlichen niederen Dienst der beiderseitigen Betriebsverwaltungen wird das nöthige Personale Seitens der k. k. österreichischen Verwaltung angestellt werden, und es soll der k. baierischen Verwaltung überlassen bleiben, sich, daferne sie nicht vorzieht, für ihre Abtheilung des Dienstes eigene Angestellte zu verwenden, diesen Dienst den österreichischen Dienern gegen Rückerstattung der Hälfte des diesem Personale ausgesetzten baren Dienstgenußes mit zu übertragen.

Ebenso soll der k. baierischen Verwaltung frei stehen, diejenigen beim niederen Bahnhofdienste vorkommenden Verrichtungen, für welche es dauernder Anstellung bestimmter Diener nicht bedarf, einzeln oder insgesammt durch das für die betreffenden Funkzionen verwendete österreichische Personale gegen entsprechende Vergütung mit besorgen zu lassen. Ueber die näheren Bestimmungen für einen solchen gemeinschaftlichen Dienst ist zwischen den beiderseitigen Betriebsverwaltungen Vereinbarung zu treffen.

Artikel 64.

Die Einrichtung des ausschließlich für den Betriebsdienst bestimmten Signalwesens ist zwar einer jeden der beiden Staatsverwaltungen unabhängig von der anderen überlassen, jedoch soll bezüglich der auf den gemeinschaftlichen Stazionsplätzen zu Salzburg und Kufstein nöthigen Signale eine solche Einrichtung getroffen werden, vermöge deren möglichen Irthümern vorgebeugt wird.

Die Verwendung eines Lokomotiv- oder Zugführers der einen Verwaltung auf der Bahnstrecke der anderen, soll auch in den, Artikel 42 bezeichneten Fällen nur unter der Bedingung erfolgen dürfen, daß demselben ein der Signal-Instrukzionen und Bahnverhältnisse völlig kundiger Angestellter der anderen Verwaltung zur Begleitung beigegeben werde.

Artikel 65.

Den beiderseitigen Betriebsbeamten der Stazionen Salzburg und Kufstein soll die Befugniß zustehen, sich ohne Entgelt der anderseitigen Betriebstelegraphenanstalt zum Behufe solcher Korrespondenzen zu bedienen, welche von ihnen im Bereiche des Eisenbahnbetriebsdienstes in der Richtung der anderseitigen Linie, und was die österreichischen Betriebsbeamten betrifft, auch an die Stazionen Kufstein und beziehungsweise Salzburg zu führen seyn möchten.

Artikel 66.

Ein Anspruch auf unentgeltliche Beförderung im Betriebsbereiche der einen Eisenbahnverwaltung steht den Angestellten der anderen Eisenbahnverwaltung dann zu, wenn die Fahrt in direkter dienstlicher Beziehung zur anderseitigen Verwaltung steht.

Król. administracyja bawarska dozwala ustanowionym przy ces. k. administracyi kolei żelaznej bezpłatnej jazdy między Kufstein a Solnogrodem, jeżeli jadą w interesie służby z Kufstein do Solnogrodu lub w kierunku przeciwnym, a niemniej też i przesiedlającym się urzędnikom i sługom przy austr. administracyi kolejnej, wykazującym się w tej mierze certyfikatami ze strony władzy właściwej.

Bezpłatnej przeprawy dozwala król. bawarski rząd także urzędnikom celnym i policyjnym austryjackim, wykazującym się z wysłannictwa swego w rzeczach służby kolejnej, a to na przestrzeni między Kufstein lub Solnogrodem, a austr. urzędem przekazawczym, na bliskiej stacyi bawarskiej ustanowić się mającym.

Rozdział IV.

Policyjne postępowanie z cudzemi paszportami.

Artykuł 67.

Ces król. rząd austryjacki dozwala, ażeby policyjna kontrola co do cudzego obrotu, ze strony rządu król. bawars. urządzić się mająca, także i na dworcach kolejnych w Solnogrodzie i Kufstein, przez bawarskich urzędników policyjnych wykonywaną była, z rozciągnieniem takowej li tylko na podróżujących, koleją żelazną z ces. król. państw do Bawaryi wychodzących, a nie i na podróżujących do Austryi wchodzących.

Artykuł 68.

Kontrola tu w mowie będąca, w ten sposób ma być wykonywaną, iż jeden bawarski urzędnik policyjny, w każdym z rzeczonych dworców kolejnych ustacyjonować się mający, nad tamtejszym cudzym obrotem w ogólności dozór utrzymuje, przy specyjalnej rewizyi paszportów, a względnie przy ostemplowaniu tychże przez austryjackich urzędników policyjnych co się tycze wchodzących koleją żelazną z Austryi do Bawaryi, obecnym zostaje, i dokładnie w przedłożone sobie legitymacyje podróżowe wgląda, końcem czego ces. król. rząd austryjacki swym urzędnikom policyjnym nakaże, ażeby nigdy nie zabraniali król. bawarskim urzędnikom policyjnym nie tylko obecności przy rzeczonej rewizyi paszportów, lecz i specyjalnego wglądnienia w przedłożone legitymacyje podróżujących.

Artykuł 69.

Ustanowić się mającym urzędnikom policyjnym król. bawarskim, wyznaczy ces. król. rząd austryjacki we dworcach kolejnych w Solnogrodzie i Kufstein potrzebne lokalności ekspedycyjne. Lokalności ekspedycyjne policyjne składać się

Die k. baierische Verwaltung gestattet den Angestellten der k. k. österreichischen Eisenbahnverwaltung, welche im Dienste von Kufstein nach Salzburg oder in entgegengesetzter Richtung reisen, ferner den in diesen Richtungen übersiedelnden Beamten und Dienern der österreichischen Betriebsverwaltung, sobald sich dieselben durch ein Zertifikat der kompetenten Behörden über ihre Sendung ausweisen, die unentgeltliche Fahrt in der Strecke zwischen Kufstein und Salzburg.

Der Anspruch auf freie Beförderung mit den gewöhnlichen Zügen wird übrigens k. baierischer Seits in den Strecken zwischen Kufstein und dem auf einer nahen baierischen Stazion aufzustellenden österreichischen Anweisamte, dann zwischen Salzburg und dem auf einer nahen baierischen Stazion aufzustellenden österreichischen Anweisamte den über ihre im Eisenbahndienste erfolgte Sendung sich ausweisenden Zoll- und Polizeibeamten der k. k. österreichischen Regierung gewährt.

IV. Abschnitt.

Polizeiliche Paß- und Fremdenbehandlung.

Artikel 67.

Die k. k. österreichische Regierung wird gestatten, daß die k. baierischer Seits einzurichtende polizeiliche Kontrole des Fremdenverkehres, welche sich jedoch lediglich auf diejenigen Eisenbahnreisenden, die aus Oesterreich nach Baiern auspassiren, nicht aber auch auf die nach Oesterreich Einpassirenden erstrecken wird, zugleich auf den Bahnhöfen in Salzburg und Kufstein durch baierische Polizeibeamte ausgeübt werde.

Artikel 68.

Diese Kontrole soll in der Art ausgeübt werden, daß ein baierischer, in jedem der gedachten Bahnhöfe zu stazionirender Polizeibeamte den dortigen Fremdenverkehr im Allgemeinen überwache, bei der speziellen Paßrevision und beziehungsweise Paßabstempelung, welche durch österreichische Polizeibeamte vorgenommen werden wird, rücksichtlich derjenigen Eisenbahnreisenden, die aus Oesterreich nach Baiern einpassiren wollen, zugegen ist, und genaue Einsicht von den vorgezeigten Reiselegitimazionen nimmt, zu welchem Behufe die k. k. österreichische Regierung ihre Polizeibeamten anweisen wird, daß sie den k. baierischen Polizeibeamten die fortwährende Gegenwart bei der fraglichen Paßrevision und die spezielle Einsicht in die vorgezeigten Reiselegitimazionen gestatten.

Artikel 69.

Den aufzustellenden k. baierischen Polizeibeamten wird von der k. k. österreichischen Regierung ein Expedizionslokale auf den Bahnhöfen zu Salzburg und Kufstein angewiesen werden. Die polizeilichen Expedizionslokalien sollen je aus einem geräu-

będą z jednego obszernego pokoju, do ogrzania sposobnego, a obustronnie urzędnikom spólnie służącego, jednakże w ten sposób urządzonego, ażeby tak austryjacki jak bawarski urzędnik policyjny, każdy mógł w nim mieć osobny gabinet zamykalny.

Artykuł 70.

Przy wykonaniu zachodzących przyaresztowań, dawać będzie austryjackie personale policyjne wszelką potrzebną asystencyję.

Artykuł 71.

Działalność i zakres interesów obustronnych urzędników policyjnych, ustanowi każdy z obu wysokich rządów kontraktujących dla własnego personalu w dokładnych osobnych instrukcyjach.

Artykuł 72.

Pasażerzy opuszczają dworce kolejne w Solnogrodzie i Kufstein tylko wychodami dla nich przeznaczonemi. Stosowne w tej mierze postanowienie nastąpi w porozumieniu z urzędnikami dotyczących gałęzi służbowych.

Artykuł 73.

Konduktorowie obowiązani są, ile możności czuwać także nad tem, ażeby podróżni, do dworców kolejnych w Solnogrodzie i Kufstein przybywający, dopóty nie wysiadali z wozów, dopóki nie oddadzą swych legitymacyj podróżowych austryjackim urzędnikom policyjnym.

Rozdział V.

Połączenie poczty.

Artykuł 74.

Z dniem otworzenia kolei żelaznych austryjackich i bawarskich, w Solnogrodzie i Kufstein stykających się, jazdy na takowych używane będą do zamiany wszelkiego rodzaju przesełek pocztowych.

Artykuł 75.

Przesłanie odbywa się z każdej strony za pomocą jadących urzędów pocztowych *(bureaux ambulants)* a to przy każdym regularnym do przeprawy osób przeznaczonym pociągu kolejnym.

Artykuł 76.

Idą z reguły jadące urzędy pocztowe aż do stacyi przemiany w Solnogrodzie i Kufstein i ztamtąd na powrót, gdzie miejsce ma tak przemiana wozów jak służbującego w nich personale.

migen heizbaren Zimmer bestehen, und für die beiderseitigen Beamten gemeinschaftlich, jedoch dergestalt eingerichtet seyn, daß sowohl der österreichische als der baierische Polizeibeamte jeder ein besonderes verschließbares Kabinet darin hat.

Artikel 70.

Bei der Vollziehung vorkommender Inhaftirungen wird das österreichische Polizeipersonale nöthigenfalls die erforderliche Assistenz leisten.

Artikel 71.

Die Wirksamkeit und der Geschäftskreis der beiderseitigen Polizeibeamten wird von jeder der beiden hohen kontrahirenden Regierungen für ihr Personale durch besondere Instrukzionen genau festgestellt werden.

Artikel 72.

Die Passagiere dürfen die Bahnhöfe zu Salzburg und Kufstein nur durch die ihnen angewiesenen Ausgänge verlassen. Die bezügliche Bestimmung hat im Einvernehmen der Beamten der einschlägigen Dienstzweige zu geschehen.

Artikel 73.

Die Kondukteure sind verpflichtet, so viel an ihnen ist, darüber ebenfalls Aufsicht zu führen, daß die auf den Bahnhöfen zu Salzburg und Kufstein ankommenden Reisenden nicht eher aus dem Wagen steigen, bevor sie nicht ihre Reiselegitimazionen an die österreichischen Polizeibeamten abgegeben haben.

V. Abschnitt.

Postverbindung.

Artikel 74.

Mit der Eröffnung der sich in Salzburg und Kufstein berührenden österreichischen und baierischen Eisenbahnstrecken werden die Fahrten auf denselben zum Austausche von Postsendungen aller Art benützt.

Artikel 75.

Die Beförderung wird auf jeder Seite mittelst fahrender Postämter (Bureaux ambulants) und zwar bei jedem regelmäßigen zur Personenbeförderung bestimmten Eisenbahnzuge geschehen.

Artikel 76.

In der Regel gehen die fahrenden Postbureaux bis zu und von den Wechselstazionen Salzburg und Kufstein, woselbst ein Wechsel der Wagen und des in denselben dienstthuenden Personales stattfindet.

W przypadkach zachodzącej potrzeby i możliwości będą wagony pocztowe przechodzić i przez rzeczone stacyje przemiany aż do Insbruku i Bruku z jednej, a do Municha z drugiej strony, wszelakoż ze zmienionem personale.

Zakład pocztowy, cudzego wozu używający, wynagradza należytości podług tych samych zasad, jakie w ogóle ustanowiono względem użycia cudzych wagonów kolejno-żelaznych. (Art. 42.)

Na wszelki sposób znajduje zastosowanie postanowienie art. 44 i na wagony pocztowe wszelkiego rodzaju.

Artykuł 77.

W każdym dworcu kolejnym tak w Solnogrodzie jak w Kufstein, ustanowionym będzie obok ces. król. austryjackiego formalnego urzędu pocztowego, także i król. bawarskie biuro pocztowe, któreto ostatnie zajmie plac bawarskiego urzędu pocztowego spedycyjnego, wszelakoż ani podaniem ani też oddaniem przesełek trudnić się nie będzie.

Artykuł 78.

Przesełki do stacyj przemiany w Solnogrodzie i Kufstein nadesłane, najbliższym pociągiem kolejnym, w złączeniu zostającym, dalej będą odesłane. Odłożenie takowych aż do późniejszego pociągu, może mieć miejsce tylko jako wyjątek, usprawiedliwiony nieuchronną koniecznością.

Rozdział VI.

Połączenie telegraficzne.

Artykuł 79.

Każdy z rządów kontraktujących bierze na siebie obowiązek, wzdłuż traktu kolejnego założyć liniję telegraficzną bezpośrednio i najszczególniej dla kolei żelaznej służącą.

We dworcach w Solnogrodzie i Kufstein założy się stacyja telegrafowa tak austryjacka jak bawarska, a każda z nich obsadzona będzie pewną, obecnym potrzebom telegrafowego obrotu odpowiednią liczbą organów telegrafowych. Dla obu stacyj w tymże dworcu będą założone potrzebne lokalności służbowe na ten cel przeznaczone.

Artykuł 80.

Co się tycze połączenia telegrafowego dla korespondencyi rządowej i prywatnej, postanowienia traktatu zawartego de dato Drezno 25. Lipca 1850, między wysokiemi rządami Austryi, Prus, Bawaryi i Saksonii, względem utworzenia niemiecko-austryjackiego związku telegrafowego, wszędzie dopuszczają zastosowania.

In Fällen eintretender Nothwendigkeit und Zuläßigkeit werden die Postwaggons auch über jene Wechselstazionen hinaus bis Innsbruck und Bruck einerseits, und München andererseits, jedoch mit gewechseltem Personale durchgehen.

Von der Postanstalt, welche den fremden Wagen benützt, werden dafür die Vergütungen nach denselben Grundsätzen geleistet, welche bezüglich der Benützung fremder Eisenbahnwagen überhaupt festgesetzt werden. (Artikel 42.)

Die Bestimmung des Artikel 44 findet jedenfalls auf Postwaggons aller Art gleichmäßige Anwendung.

Artikel 77.

In jedem der Bahnhöfe Salzburg und Kufstein wird neben einem k. k. österreichischen förmlichen Postamte auch ein k. baierisches Postbureau aufgestellt werden, welches letztere den Platz eines baierischen Spedizionspostamtes einnehmen, jedoch weder eine Aufnahme, noch eine Abgabe von Sendungen besorgen wird.

Artikel 78.

Die nach den Wechselstazionen Salzburg und Kufstein gelangten Postsendungen sind mit dem nächsten im Anschluße stehenden Bahnzuge weiter zu befördern. Ein Zurücklassen bis zu einem späteren Zuge darf nur als eine Ausnahme eintreten, welche durch eine unvermeidliche Nothwendigkeit gerechtfertiget seyn muß.

VI. Abschnitt.

Telegraphen-Anschluß.

Artikel 79.

Jede der kontrahirenden Regierungen macht sich verbindlich, längs ihrer Bahnstrecke eine Telegraphendrahtleitung zunächst und vorzüglich für den Betriebsdienst zu führen.

In den Bahnhöfen zu Salzburg und Kufstein wird sowohl je eine österreichische als baierische Bahnbetriebs-Telegraphenstazion errichtet, und jede derselben von der betreffenden Regierung mit einer auch dem gegenseitigen Bedürfniße des Bahntelegraphenbetriebes entsprechenden Anzahl von Telegraphenorganen besetzt werden. Für beide Stazionen werden in den Bahnhöfen die erforderlichen Diensteslokalitäten erbaut, und diesem Zwecke gewidmet werden.

Artikel 80.

In Hinsicht auf den Telegraphen-Anschluß bezüglich der Staats- und Privatkorrespondenz leiden die Bestimmungen des unter den hohen Regierungen von Oesterreich, Preußen, Baiern und Sachsen wegen Bildung eines deutsch-österreichischen Telegraphenvereines abgeschlossenen Vertrages, ddto. Dresden den 25. Juli 1850, allenthalben Anwendung.

Artykuł 81.

Postanowienia, na które się ułożono względem budowy kolei żelaznej i jej trybu tak na stacyjach przemiany w Solnogrodzie i Kufstein, jako też części kolei ztąd aż do granicy krajowej, dotyczące pierwszego wystawienia, tudzież użycia, utrzymania i wynagrodzenia, ważność mają także i dla części telegrafowych od stacyi przemiany aż do granicy krajowej.

Oba wysokie rządy zastrzegają sobie w oddzielnej nawet konwencyi ułożyć także inne względem tego postanowienia.

Jeżeliby wzdłuż kolei żelaznych od stacyj przemiany aż do granicy krajowej linija telegraficzna dla służby rządowej istniała, obowiązuje się administracyja bawarska, zaprowadzić co tylko w jej siłach takie urządzenia, by nie tylko wstrzymać uszkodzenia linij telegraficznych, lecz uchylić także z jak największym pospiechem wszelkie przeszkody przez dotykanie, albo przerywanie, lub jakiebądź inne.

Rozdział VII.

Rzecz cłowa.

Artykuł 82.

Kolej żelazna uznaną zostaje dla ruchu kolejnego i pod szczególnemi warunkami dla niego przepisanemi, w punktach i kierunkach, gdzie i w których takowa granicę bawarsko-austryjacką dotyka i przechodzi, za obustronną celną drogę, na której wszystkim towarom, nie podlegającym bezwarunkowemu zakazowi, co do wchodu, wychodu i przechodu, dozwolony jest wchód i wychód tak w dzień jak w nocy, przepisowym trybem kolejnym uskuteczniony. Tylko co się tycze wprowadzenia przedmiotów monopolów rządowych do Austryi, zostaje w swej mocy postanowienie §-fu 19. lit. *a)* austryjackiej ustawy o cłach i monopolijach rządowych.

Artykuł 83.

Rząd król. bawarski obowiązuje się, dla bezpośredniego przechodu dóbr między Solnogrodem i Tyrolem, na części kolei od Solnogrodu do Kufstein i napowrót, przypuścić wolność od wszelkich opłat przechodowych.

Artykuł 84.

Postępowanie celne dla wchodu, wychodu i przechodu koleją żelazną, odbywać się ma na dworcach kolei żelaznej w Solnogrodzie i Kufstein. Tym końcem ustanowi rząd bawarski w obudwóch dworcach urząd celny bawarski, opatrzony attrybucyjami potrzebnemi do zupełnego ekspedyjowania celno-urzędowego, wedle postanowień bliższych następujących.

Artikel 81.

Die für den Eisenbahnbau und Betrieb der Wechselstazionen Salzburg und Kufstein, sowie der Bahnstrecke von da bis zu den Landesgrenzen vereinbarten Bestimmungen hinsichtlich der ersten Herstellung, Benützung Erhaltung und der Vergütung, haben auch für die Bahnbetriebs-Telegraphenstrecken von den Wechselstazionen bis zur Landesgrenze zu gelten.

Beide hohe Regierungen behalten sich vor, allenfalls auch in einem abgesonderten Uebereinkommen andere Bestimmungen hierüber festzusetzen.

Sollte längs der Bahnstrecken von den Wechselstazionen bis zur Landesgrenze eine Telegraphenlinie für den Staatsdienst bestehen, so ist die baierische Verwaltung verpflichtet, Alles aufzubiethen, was in ihren Kräften steht, um sowohl Beschädigungen an den Telegraphenleitungen abzuhalten, als auch eingetretene Störungen durch Berührung oder Unterbrechung, oder wie immer geartet, mit möglichster Beschleunigung zu heben.

VII. Abschnitt.

Zollwesen.

Artikel 82.

Die Eisenbahn wird an den Punkten und in den Richtungen, wo und in welchen sie die baierisch-österreichische Grenze erreicht und überschreitet, für die Bahnbetriebsbewegungen und unter den für diese vorgezeichneten besonderen Bedingungen als beiderseitige Zollstraße erklärt, und auf derselben allen, nicht einem unbedingten Ein-, Aus- und Durchfuhrsverbote unterliegenden Waaren der Ein- und Austritt, sowohl bei Tag als bei Nacht, für den vorschriftmäßigen Bahnbetrieb gestattet. Nur rücksichtlich der Einfuhr von Gegenständen der Staatsmonopole nach Oesterreich bleibt die Bestimmung des §. 19, lit. a, der österreichischen Zoll- und Staatsmonopols-Ordnung aufrecht.

Artikel 83.

Die k. baierische Regierung verpflichtet sich für den unmittelbaren Gütertransit zwischen Salzburg und Tirol auf der Bahnstrecke von Salzburg nach Kufstein und umgekehrt, Freiheit von allen Durchgangs-Abgaben eintreten zu lassen.

Artikel 84.

Die Zollbehandlungen für die Ein-, Aus- und Durchfuhr mittelst der Eisenbahn sollen in den Bahnhöfen zu Salzburg und Kufstein vorgenommen werden. Zu diesem Ende wird die baierische Regierung in beiden Bahnhöfen ein baierisches Zollamt bestellen, und mit denjenigen Befugnissen versehen, welche zur vollständigen zollämtlichen Abfertigung nach den nachfolgenden näheren Bestimmungen nothwendig sind.

Artykuł 85.

Rzeczone urzędy celne bawarskie opatrzone będą w sposób dla takich urzędów zwyczajny, herbem król. bawarskim i napisem odpowiednim. Urzędy te postępować będą w wykonaniu służby swej podług ustawodawstwa bawarskiego. Takowe mają prawo dla przestępstw prawnych, przy czynnościach urzędowych co do wchodu, wychodu i przechodu odkrytych, zarządzić przyaresztowanie sprawców przydybanych, jakoteż zajęcie towarów znajdujących się, tudzież przedsięwziąć przesłuchania potrzebne do postępowania celnego. Jeżeli urząd celny bawarski na stacyi przemiany nie jest do śledztwa upoważniony, mają osoby przyaresztowane być oddane najbliższemu głównemu urzędowi bawarskiemu. Na wezwanie tegoż właśnie urzędu odbywać lub zarządzić ma austryjacki urząd cłowy na dotyczącej stacyi przemiany przesłuchanie w tych sprawach karnych, które dotyczą przypadków karnych, przy bawarskim urzędzie na stacyi przemiany przydybanych. Równe nawzajem postępowanie ze strony najbliższego urzędu głównego bawarskiego, zachowane będzie względem przestępstw dochodowych, przydybanych przez austryjacki urząd przekazawczy i dostawczy, naprzeciwko stacyi przemiany na bawarskiem terytoryjum ustanowiony. Austryjacki rząd zapewnia bawarskim urzędom celnym na stacyjach przemiany tę samę pomoc, którą udziela swym własnym urzędom cłowym.

Artykuł 86.

Ustanowieni król. bawarscy celni, pełnią służbę na stacyjach przemiany wedle porządku bawarskiego, w ubiorze urzędowym i z uzbrojeniem przepisanem.

Artykuł 87.

Rząd bawarski zapewnia ustryjackim urzędom przekazawczym i dostawczym, które wedle dalszej treści niniejszej konwencyi ustanowiowe będą w bawarskiem terytoryjum na pewnych stacyjach pogranicznych, znajdujących się na kolei żelaznej do granicy prowadzącej, te same nawzajem prawa i pomoc, które przyznaje rząd austryjacki bawarskim urzędnikom w terytoryjum austryjackiem. Podobny stosunek zachodzi co do tych urzędników celnych, których ewentualne ustanowienie zachowują sobie oba rządy na tamecznem terytoryjum, jeżeliby gdzie w terytoryjum austryjackiem między granicą, a stacyją przemiany, i w terytoryjum bawarskiem między granicą, a stanowiskiem urzędu austryjackiego przekazawczego i odstawczego, ustanowione być miały przystanki.

Artikel 85.

Die erwähnten baierischen Zollämter werden in der für derlei Aemter üblichen Weise mit dem k. baierischen Wappenschilde und der entsprechenden Aufschrift versehen werden. Diese Aemter werden in ihrer Dienstesausübung nach der baierischen Gesetzgebung vorgehen. Dieselben sind berechtiget, in den gesetzlichen Fällen wegen der bei den Amtshandlungen der Ein-, Aus- und Durchfuhr entdeckten Uebertretungen die Verhaftung der dabei ergriffenen Uebertreter und die Beschlagnahme der vorhandenen Waaren, so wie Vernehmungen, welche sich aus Anlaß des Zollverfahrens ergeben, zu vollziehen. Die verhafteten Personen sind, wenn das auf der Wechselstazion aufgestellte baierische Zollamt mit dem Untersuchungsbefugniße nicht versehen werden sollte, an das nächstgelegene baierische Hauptamt abzuliefern. Ueber Belangen dieses Amtes wird das österreichische Zollamt in der betreffenden Wechselstazion Vernehmungen in jenen Strafverhandlungen pflegen, oder veranlassen, welche die bei dem baierischen Amte der Wechselstazion ergriffenen Straffälle betreffen. Das gegenseitige gleiche Verfahren wird von Seite des nächsten baierischen Hauptamtes in Betreff der von dem der Wechselstazion gegenüber auf baierischem Gebiete aufgestellten österreichischen Anweis- und Stellungsamte ergriffenen Gefällsübertretungen beobachtet werden. Die österreichische Regierung sichert den baierischen Zollämtern in den Wechselstazionen dieselbe Hilfe zu, welche sie ihren eigenen Zollämtern gewährt.

Artikel 86.

Die k. baierischen Zollangestellten werden den Dienst auf den Wechselstazionen, so wie es in Baiern geschieht, in der Amtskleidung und mit der vorgeschriebenen Bewaffnung verrichten.

Artikel 87.

Den nach dem weiteren Inhalte der gegenwärtigen Konvenzion auf baierischem Gebiete auf den noch näher zu bestimmenden, der Grenze zunächst gelegenen Stazionen der zur Grenze führenden Bahnlinie aufzustellenden österreichischen Anweis- und Stellungsämtern, werden von der baierischen Regierung wechselseitig die gleichen Befugnisse und Hilfen zugesichert, welche von der Regierung Oesterreichs den baierischen Beamten auf österreichischem Gebiete eingeräumt sind. Das gleiche Verhältniß tritt in Betreff derjenigen Zollbeamten ein, deren eventuelle Aufstellung die beiden Regierungen auf dem jenseitigen Gebiete sich vorbehalten, falls irgendwo auf österreichischem Gebiete zwischen der Grenze und der Wechselstazion, und auf baierischem Gebiete zwischen der Grenze und dem Standorte des österreichischen Anweis- und Stellungsamtes Haltplätze errichtet werden sollten.

Artykuł 88.

Względem ustanowionych na cudzem terytoryjum urzędów i urzędników celnych, tudzież ich praw, każdy rząd wyda we własnem terytoryjum odpowiednie obwieszczenie.

Artykuł 89.

Z zachowaniem przepisów co do osiadania cudzych w Austryi, przypuszczone będą do załatwienia bawarskich interesów ekspedycyi cłowej, na spedytorów lub obliczających należytość cłową, i przesełaczów towarów takie tylko osoby, przeciw którym austryjacka administracyja cłowa, co się tycze dochodów skarbowych, nie ma żadnych uzasadnionych zarzutów.

Artykuł 90.

Względem przedmiotów z Bawaryi do Austryi przychodzących, tudzież z Austryi do Bawaryi wychodzących, urzędy cłowe i zakłady kolejne w Solnogrodzie i Kufstein takie zachować mają postępowanie, ażeby austryjacki urząd dochodowy mógł takowe kontrolować od chwili ich nadejścia do dworca kolejnego, a to pierwsze aż do ich przyjęcia pod własną czynność urzędową, drugie zaś aż do chwili nadejścia do stacyi w terytoryjum bawarskiem opatrzonej urzędem przekazawczym i odstawczym.

Wyładowanie, przechowanie i urzędowe postępowanie z towarami, uskutecznionem będzie, o ile tego wymaga potrzeba, w lokalach, pod spólnem zamknięciem obustronnych urzędów celnych zostających.

Artykuł 91.

Dla każdego z obustronnych urzędów celnych wyznaczy się celem zwyczajnego wykonywania postępowania celnego, w miarę wystawić się mających lokalności za obopólnem porozumieniem się obustronnych władz celnych, osobna przestrzeń na plac urzędowy, ku temu oznaczony.

Przeciwnie zaś przestrzeń przeznaczona dla urzędowych czynności obu urzędów, będzie jako spólny plac urzędowy oznaczona.

Artykuł 92.

Wyższym urzędnikom każdego z obu urzędów celnych na stacyjach przemiany przyznaje się wzajemne prawo wglądnienia do wszystkich rejestrów celnych drugiego urzędu, i oraz do podniesienia opisów i wyciągów. Oba urzędy celne na stacyjach przemiany, winny sobie każdego czasu udzielać spostrzeżenia swe względem zagrożeń obopólnych interesów cłowych, względem pokrzywdzeń cła, tudzież względem przestępstw zakazów co do wchodu, wychodu i przechodu.

Między oboma rządami wymieniane będą potwierdzenia regularne, dotyczące ekspedycyi wychodowej i wchodowej, co do przedmiotów wzajemnie wcho-

Artikel 88.

Ueber die auf fremdem Gebiete aufgestellten Zollämter, Beamten und deren Befugnisse wird jede Regierung im eigenen Gebiete die entsprechende Kundmachung erlassen.

Artikel 89.

Mit Beobachtung der über die Niederlassung von Fremden in Oesterreich bestehenden Vorschriften werden zur Vermittlung der baierischen Zollabfertigungs-Geschäfte als Spediteure oder Zollabrechner, Güterschaffner, nur solche Personen zugelassen, gegen welche die österreichische Zollverwaltung aus Gefällsrücksichten keine gegründete Einwendung zu machen findet.

Artikel 90.

Hinsichtlich der aus Baiern nach Oesterreich übertretenden, dann der von Oesterreich nach Baiern eingehenden Gegenstände wird von Seite der Zollämter und der Bahnanstalten in Salzburg und Kufstein ein solches Verfahren stattfinden, daß das österreichische Gefällsamt dieselben von dem Eintreffen im Bahnhofe, und zwar die ersteren bis zur Uebernahme in die eigene Amtshandlung, und die zweiten bis zum Eintreffen in dem auf baierischem Gebiete mit einem Ausweise- und Stellungsamte besetzten Stazionsplatze zu kontroliren vermag.

Die Abladung, Aufbewahrung und Beamtshandlung der Güter wird, soweit es erforderlich ist, in Räumen bewirkt werden, welche unter der gemeinschaftlichen Sperre der beiderseitigen Zollämter stehen.

Artikel 91.

Für jedes der beiderländigen Zollämter wird zur gewöhnlichen Vollziehung des zollämtlichen Verfahrens nach Maßgabe der herzustellenden Lokalitäten im wechselseitigen Einvernehmen der beiderländigen Zollbehörden ein besonderer Raum als Amtsplatz bestimmt, und als solcher bezeichnet werden.

Dagegen wird der für Amtshandlungen beider Aemter bestimmte Raum als gemeinschaftlicher Amtsplatz bezeichnet werden.

Artikel 92.

Dem Oberbeamten eines jeden der beiden Zollämter in den Wechselstazionen wird das Recht zur Einsichtnahme in die sämmtlichen Zollregister des anderen Amtes und zur Erhebung von Abschriften und Auszügen wechselseitig eingeräumt. Die beiden Zollämter in den Wechselstazionen haben die Wahrnehmungen über die Bedrohungen der gegenseitigen Zollinteressen, über die Verkürzungen der Zölle, dann über die Uebertretungen der Ein-, Aus- und Durchfuhrverbote sich jederzeit mitzutheilen.

Zwischen beiden Aemtern werden über die Aus- und Eintritts-Abfertigungen der gegenseits ein- und ausgehenden Gegenstände regelmäßige Bestätigungen, und zwar auf

dzących i wychodzących, a to drogą jak najkrótszą przez położenie potwierdzenia na obopólnych pismach urzędowych.

Nareszcie ustanowieni celni na spólnych przemiany stacyjach, mają prawo być obecnymi przy wzajemnej ekspedycyi celnej, i przy pakowaniu przedmiotów na odchodzące wagony kolejne.

Artykuł 93.

Zakłady kolejne winny, w miarę podanej do wiadomości potrzeby służby celnej, przedkładać spisy ładunkowe co do wszystkich przedmiotów frachtowych (włącznie deležansowych) wchodzących i wychodzących, wraz z wszelkiemi innemi papierami, do wchodzących lub wychodzących towarów odnoszącemi się, albo obudwom, albo tylko jednemu z urzędów celnych, na dotyczącej stacyi ustanowionych, a to względem pociągów nadchodzących w chwili zatrzymania pociągów, względem odchodzących zaś, przed przeładowaniem.

W spisach ładunkowych, wyszczególnić należy podług listów frachtowych liczbę, rodzaj, numer, oznaczenie wozów i pojedynczych ich podziałów, tudzież liczbę listów frachtowych i innych papierów, liczbę, właściwość, oznaczenie i wagę sporco znajdujących się colli w każdym wozie i w każdym oddziale pojedynczego wozu;, a na przypadek, gdyby towary prowadzono sposobem otwartym, podać należy liczbę ich sztuk, miarę, wagę i gatunek.

Zakład kolejny odpowiedzialnym jest za zupełność i prawdziwość podań takowych.

Nadto przy każdej partyi towarów namienić należy imię odbierającego i treść colli według podania, przeznaczenie towarów i dokument konkomitacyjny, do urzędowej czynności cłowej służący.

Co się tycze tych ostatnich podań, zakład kolejny odpowiedzialny jest tylko za zgodność z onemi na listach frachtowych. Spisy ładunkowe oddzielnie do tych różnych stacyj kolejnych mają być prowadzone, które albo są miejscami przeznaczenia towarów, alboteż najbliżej nich położone.

Względem efektów podróżnych, własnemi wozami pakunkowemi, atoliż jednocześnie z podróżującymi przesyłanych, spisy ładunkowe sumarycznie tylko wedle ilości colli mają być prowadzone, atoliż zawsze opatrzone być muszą wyszczególnieniem wozu pakunkowego lub oddziału, w którym się znajdują. Co się tycze formy spisów ładunkowych, ułożą się o nią oba państwa.

Artykuł 94.

Ponieważ wozy pakunkowe nie będą zmieniane, przetoż wymagają obustronne interesa cłowe w ogólności, niemniej następne szczególne ułatwienia

kürzestem Wege mittelst Ansatzes auf den gegenseitigen Amtspapieren gewechselt werden.

Endlich wird die wechselseitige Beiwohnung der Zollangestellten auf den gemeinschaftlichen Wechselstazionen bei der gegentheiligen Zollabfertigung und bei der Verpackung der Gegenstände in die abgehenden Bahnwagen zugestanden.

Artikel 93.

Ueber alle ein- und ausgehenden Frachtstücke (einschließlich der Eilgüter) haben die Bahnanstalten nach dem bekannt zu gebenden Erforderniße des Zolldienstes den beiden, oder nur einem der in der bezüglichen Wechselstazion aufgestellten Zollämter, und zwar hinsichtlich der ankommenden Züge, im Zeitpunkte des Stillhaltens der Züge hinsichtlich der abgehenden vor der Verladung Ladungsverzeichnisse nebst allen übrigen auf die ein- und ausgehenden Waaren sich beziehenden Papiere zu übergeben.

In den Ladungsverzeichnissen ist die Anzahl, Art, Nummer und Bezeichnung der Wagen und ihrer einzelnen Abtheilungen, ferner die Zahl der Frachtbriefe und übrigen Papiere, die Zahl, Beschaffenheit, Bezeichnung und das Sporko-Gewicht der in jedem Wagen und in jeder Wagenabtheilung befindlichen Colli, und zwar nach den Frachtbriefen anzugeben; falls die Waaren offen geführt werden, ist deren Stückzahl, Maß und Gewicht und Gattung anzugeben.

Die Bahnanstalt haftet für die Richtigkeit und Vollständigkeit dieser Angaben.

Außerdem ist bei jeder Waarenpartie der Empfänger und der angebliche Inhalt der Colli, die Bestimmung der Waaren und die begleitende, zur Zollamtshandlung dienende Urkunde anzuführen.

In Betreff dieser letzteren Angaben bleibt die Bahnanstalt nur für die Uebereinstimmung mit jenem der Frachtbriefe haftend. Die Ladungsverzeichnisse sind getrennt nach den verschiedenen Bahnstazionen zu führen, welche der Bestimmungsort der Waaren sind oder zunächst an demselben liegen.

Ueber Effekten der Reisenden, welche in eigenen Packwagens, aber gleichzeitig mit den Reisenden befördert werden, sind die Ladungsverzeichnisse nur summarisch nach der Colli-Zahl zu führen, sie müssen jedoch mit der Angabe des Packwagens, oder der Abtheilung desselben, worin sie sich befinden, versehen werden. Die Form der Ladungsverzeichnisse wird zwischen beiden Staaten vereinbaret.

Artikel 94.

Da die Packwagen nicht gewechselt werden sollen, so machen es die beiderländigen Zoll-Interessen im Allgemeinen, dann die nachstehenden besonderen zollämtlichen Begün-

cłowe, aby co do urządzenia tych wozów pakunkowych, i przyłożenia urzędowego zamknięcia na nich, taki był sposób obrany, któryby sprawiał zupełne zaspokojenie.

Oba przeto rządy obowiązują się wzajemnie, ażeby pakunkowe wozy wedle umówionego wzajemnie sposobu były sporządzone, i żeby żadnych maszyn, tenderów i wozów, służących do przeprawy osób i ciężarów, w obustronnych terytoryjach nie używano, któreby nie były wprzód przez własną władzę cłową zrewidowane, a mianowicie względem tej okoliczności zaaprobowane, iż wedle umówionego systemu są zbudowane, do przepisanego położenia zamknięcia urzędowego przysposobione, i że, równie jak inne środki transportowe, żadnych nie zawierają w sobie skrytek.

Urzędy cłowe na stacyjach przemiany żądać mogą, ażeby im wszystkie środki transportowe obustronnych rządów, przy pierwszem ich użyciu znalezione, do rewizyi były poddane. Położenie urzędowego zamknięcia odbywać się ma przez oba rządy stosownie do ugody sposobem jednakim, a kłódki opatrzone będą połączonemi herbami obu państw, w których używanemi są.

Zresztą zastrzega sobie każdy rząd prawo, obok, i zamiast zamknięcia na kłódki używać także zamknięcia przez zalewanie ołowiem.

Artykuł 95.

Każda z obu kontraktujących stron waruje sobie prawo, w każdym kierunku rządzić przez swych ustanowionych każdego czasu, lub w pojedynczych przypadkach, konwojowanie pociągów między urzędami cłowemi, najbliżej granicy położonemi.

Gdyby konwojowanie miejsce miało tylko do granicy, lub z granicy, natenczas ma się pociąg nieco zatrzymać, celem wysięścia lub przyjęcia indywiduów konwojujących. W razie potrzeby wskaże się im bezpłatnie stosowne miejsce do przebywania w budynku stacyjnym drugiego państwa.

Konwojujące osoby mają bezpłatne miejsce w pociągu wozów tam i nazad, a oraz takie, z któregoby cały pociąg przejrzeć mogły. Przyznaje się im też prawo do wstępywania i stosownego zatrzymania się we wszystkich klasach wagonów osobowych, tudzież odpowiedni ich kategoryi służbowej plac do siedzenia podczas jazdy tam i nazad. Także i innym urzędnikom i ustanowionym przy władzach dochodowych, w interesie służby pociągami wysyłanym, i z służbowego zesłania swego certyfikatami się wykazującym, pozostawiona jazda bezpłatna tak tam, jak nazad na przestrzeni między stacyjami przemiany, a urzędami austryjackiemi przekazawczemi i odstawczemi, w tamecznem terytoryjum znajdującemi się.

stigungen nothwendig, daß sowohl die Art der Einrichtung dieser Packwagen, als jene der Anlegung des ämtlichen Verschlußes an den Packwagen volle Beruhigung gewähren.

Die beiden Regierungen verpflichten sich daher, daß diese Packwagen nach einer gegenseitig vereinbarten Beschaffenheit angefertiget, und daß keine Maschinen, Tender, Personen- oder Lastwagen im Gebiete der gegentheiligen Regierungen verwendet werden, welche nicht früher von der eigenen Zollbehörde geprüft, und über den Umstand, daß die Packwagen nach dem verabredeten Systeme gebaut, und zur vorschriftmäßigen Anlegung des ämtlichen Verschlußes geeignet sind, dann so wie die übrigen Transportmittel keine geheimen Behältnisse enthalten, gutgeheißen worden sind.

Die Zollämter auf den Wechselstazionen können verlangen, daß ihnen die sämmtlichen Transportmittel der gegentheiligen Regierungen bei dem Vorkommen in der ersten Verwendung zur Untersuchung gestellt werden. Die Anlegung des ämtlichen Verschlußes wird von beiden Staaten, vertragsmäßig auf gleiche Weise geschehen, und es werden die Vorlegeschlösser mit dem vereinigten Wappen der beiden Staaten, in welchen sie Anwendung finden, versehen werden.

Uebrigens bleibt jeder Regierung neben nnd statt der Verschließung mittelst der Vorlegeschlösser auch die Anwendung des Bleiverschlußes vorbehalten.

Artikel 95.

Jedem der beiden vertragschließenden Theile wird das Recht eingeräumt, stets oder in einzelnen Fällen die Begleitung der Züge zwischen den der Grenze zunächst gelegenen Zollämtern in jeder Richtung durch ihre Angestellten eintreten zu lassen.

Sollte die Begleitung bloß bis zu oder von der Grenze stattfinden, so hat der Zug Behufs der Absetzung oder Aufnahme der Begleitungs-Individuen anzuhalten. Denselben wird im Falle des Erfordernißes eine entsprechende Aufenthaltsunterkunft in dem Stazionsgebäude des anderen Staates unentgeltlich eingeräumt werden.

Die den Wagenzug begleitenden Angestellten sind unentgeltlich auf dem Hin- und Rückwege mitzunehmen, und es ist ihnen ein solcher Platz anzuweisen, daß sie den ganzen Zug zu überschauen vermögen. Auch wird ihnen das Recht zum Eintritte und angemessenen Verweilen in allen Klassen der Personenwagen zugestanden, und ein ihrer Diensteigenschaft entsprechender Sitzplatz sowohl für die Hin- als Rückfahrt eingeräumt. Auch anderen Beamten und Angestellten der Gefällsbehörden, welche aus Dienstesrücksichten mit den Zügen abgesendet werden, und sich über ihre dienstliche Stellung durch Zertifikate ausweisen, ist die unentgeltliche Fahrt und Rückfahrt auf der Strecke zwischen den Wechselstazionen und den auf jenseitigem Gebiete befindlichen korrespondirenden österreichischen Anweis- und Stellungsämtern gestattet.

Artykuł 96.

Zakłady kolejne podlegają w ogólności tym samym obowiązkom, jakie przepisami cłowemi włożone są na każdego wykonawcę transportu z wszelkiemi oraz skutkami karnemi; takowe oraz winny czynną dawać pomoc przy postępowaniu celnem, do czego szczególnie należy uskuteczniać własnym kosztem i z własnem niebezpieczeństwem przystawienie przedmiotów do dotyczącego urzędu celnego, czynności urzędowej celnej podlegających, przetoż więc także i przewożenie dóbr do owych pojedynczych miejscowości, w których się odbywają czynności urzędowe, po sobie następujące, przy obustronnych urzędach cłowych.

Zakłady kolejne są obowiązane o planach jazdy, ustanowić się mających i o zmianach ich dotyczących, zanim takowe wejdą w wykonanie, wczesną zawsze udzielać wiadomość tak wyższym władzom celnym, jak urzędom celnym, na stacyjach przemiany ustanowionym.

Czas zatrzymywania się pociągów w miejscach, gdzie się odbywają czynności urzędowo-cłowe, musi stosownie do trwania ich w ten sposób być wymierzony, ażeby przepisowe postępowanie uskutecznionem zostało.

Zakłady kolejne winny obowiązki swe wypełniać przeciw każdemu z obustronnych organów celnych, bez różnicy co do przynależności krajowej.

Artykuł 97.

Rząd bawarski zezwala na zaprowadzenie tego środka, ażeby położenie zamknięcia na wozach pakowych do Austryi wchodzących, odbywało się już na bawarskich stacyjach, blisko granicy leżących, a wedle ukazującej się potrzeby trybu kolejnego, wyznaczyć się mających przez ces. król. austryjackie urzędy przekazawcze i dostawcze, tamże założyć się mające, którym przydani będą austryjaccy ustanowieni przy straży, zaczem więc ograniczonem będzie przejście przez granicę, i jazda do stacyj przemiany na austr. terytoryjum, na wozy zamknięte.

Rząd bawarski bierze na siebie obowiązek przysposobić bezpłatnie rzeczonym austryjackim urzędom dochodowym w oznaczonych ku temu budynkach stacyi, bezpośrednią stosowną lokalność, na linii kolejnej położoną.

Artykuł 98.

Wchodowym przedmiotom frachtowym (włącznie przedmiotów deliżansowych, koleją żelazną do Solnogrodu lub Kufstein nadchodzącym, i do miejsc przeznaczonym, w których albo między któremi a dotyczącą spólną stacyją przemiany, znajduje się urząd celny do zupełnego ekspedyjowania upoważniony), przysługuje to ułatwienie, iż na rzeczonej spólnej stacyi przemiany, nie będą żadnej po-

Artikel 96.

Den Bahnanstalten liegen überhaupt die durch die Zollvorschriften jedem Transportvollzieher auferlegten Verbindlichkeiten unter den dießfälligen Straffolgen, dann die Hilfeleistung bei dem Zollverfahren ob, wozu insbesondere die auf eigene Kosten und Gefahr stattfindende Stellung der einer Amtshandlung unterliegenden Gegenstände zu dem betreffenden Zollamte und sohin auch die Verführung der Güter in jene einzelne Räume gehört, in welchen die in der Zeit auf einander folgenden Amtshandlungen der beiderseitigen Zollämter stattfinden.

Die Bahnanstalten sind verpflichtet, von den festzustellenden Fahrplänen und den dießfälligen Abänderungen, bevor solche zur Ausführung gelangen, sowohl den oberen Zollbehörden, als den Zollämtern in den gemeinschaftlichen Wechselstazionen stets die rechtzeitige Mittheilung zu machen.

Die Aufenthaltszeit der Züge in den Orten, wo Zollamtshandlungen stattfinden, muß in einer solchen Dauer bemessen werden, daß deren vorschriftmäßiger Vollzug möglich ist.

Die Verbindlichkeiten der Bahnanstalten sind von denselben gegenüber einem jeden der beiderländigen Zoll-Organe ohne Unterschied der Staatsangehörigkeit zu erfüllen.

Artikel 97.

Die baierische Regierung ertheilt ihre Zustimmung zur Vorkehrung, daß die Verschlußanlegung an die nach Oesterreich eingehenden Packwagen schon an baierischen, der bezüglichen Grenze nahe liegenden und nach dem Bedürniße des Eisenbahnbetriebes zu bestimmenden Stazionen durch daselbst zu errichtende k. k. österreichische Anweis- und Stellungsämter, welchen österreichische Wach-Angestellte beigegeben werden, erfolge, und daß sonach der Grenzübertritt und die Fahrt nach den Wechselstazionen auf österreichischem Gebiete auf verschloßene Wagen beschränkt werde.

Die baierische Regierung verpflichtet sich, für die erwähnten österreichischen Gefällsämter in den Stazionsgebäuden, die es betrifft, eine unmittelbar an der Bahnlinie gelegene angemessene Unterkunft unentgeltlich zu beschaffen.

Artikel 98.

Eingangsfrachtgüter (mit Einschluß der Eilgüter, welche auf der Eisenbahn in Salzburg oder Kufstein anlangen, und für Orte bestimmt sind, an oder zwischen denen und der bezüglichen gemeinschaftlichen Wechselstazion ein zur vollständigen Abfertigung ermächtigtes Zollamt sich befindet) genießen die Begünstigung, daß sie in der gedachten gemeinschaftlichen Wechselstazion keiner zollämtlichen Untersuchung unterzogen wer-

dlegać celno-urzędowej rewizyi, lecz tylko postępowaniu opowiedniczemu, i że na zasadzie spisów ładunkowych, wraz z innemi papierami odebranych, przekazane zostaną w osobnych wozach, lub oddziałach wozowych pod urzędowem zamknięciem i konwojem do urzędu cłowego, znajdującego się albo w samem miejscu przeznaczenia, lub przed takowem.

Spólna tedy stacyja przemiany (Solnogród i Kufstein) uważa się co do takich towarów za posterunek odpowiedniczy, a dopiero urząd, zwyczajną urzędową czynność przedsiębiorący, za urząd cłowy wchodowy. Uwzględnienie to rozciąga się aż do Insbruku i Bruku nad M. ze strony austryjackiej, a aż do Mnichowa i Augsburga ze strony bawarskiej, w których to miejscach na wszelki sposób nastąpić ma zwyczajna czynność urzędowa (ekspedycyja), stosownie do przeznaczenia towaru wskazana.

Wszelakoż zastrzega sobie każdy z obu kontraktujących rządów rozpocząć na przyszłość dalsze układy względem przedłużenia tych przestrzeni uwzględnionych.

Artykuł 99.

Efekta, które podróżni w wozach osobowych jako potrzeby podróżowe ze sobą prowadzą, tudzież pakunki podróżowe, w wozach pakownych znajdające się, przeznaczone do dotyczącej stacyi przemiany (Solnogrodu, Kufstein), lub do takich miejsc, między ostatecznemi w art. 98 oznaczonemi punktami przestrzeni uwzględnionych, w których nie ma urzędu celnego, będą na stacyi przemiany poddane celno-urzędowej rewizyi. Pakunki podróżowe w wozach pakunkowych znajdujące się, atoliż do miejsc przeznaczone, w których jest urząd cłowy, podlegają na stacyjach przemiany summarycznemu tylko postępowaniu opowiedniczemu, a przetoż na zasadzie poświadczeń ładunkowych, przekazane będą w urzędownie zamkniętych wozach, lub oddziałach ich do urzędu dochodowego (cłowego), osobno oznaczyć się mającego, w miejscu przeznaczenia ustanowionego.

Postępowanie, dla pakunków podróżowych właśnie skreślone, będzie zastosowane także i do przedmiotów deliżansowych, pociągami osobowemi przesełanych; przetoż przesełki deliżansowe, do miejsc przeznaczone, gdzie nie ma żadnego urzędu cłowego, zupełnie na stacyjach przemiany będą wyekspedyjowane.

Zresztą zastrzega sobie każdy rząd przedsiębrać celno-urzędową rewizyję przez celny urząd swój, także i co do pakunku podróżowego, przeznaczonego do miejsc, gdzie się znajdują urzędy celne, pod tą atoliż suppozycyją, iż to nie sprawi żadnego zatrzymania pociągów na stacyi.

den, sondern nur dem Ansageverfahren unterliegen, und auf Grund der sammt den übrigen Papieren übernommenen Ladungsverzeichnisse in besonderen Wagen oder Wagenabtheilungen unter ämtlicher Verschließung und Begleitung an das Zollamt in oder vor dem Orte der Bestimmung angewiesen werden.

Die gemeinschaftliche Wechselstazion (Salzburg, Kufstein) ist in Beziehung auf solche Waaren als Ansageposten, und erst das Amt, welches die ordentliche Amtshandlung vornimmt, als Eingangs-Zollamt zu betrachten. Diese Begünstigung erstreckt sich bis Innsbruck und Bruck an der Mur österreichischer Seits, bis München und Augsburg baierischer Seits, an welchen Orten jedenfalls die nach Art der Bestimmung der Waare vorgezeichnete gewöhnliche Amtshandlung (Abfertigung) der Waare einzutreten hat.

Es bleibt jedoch jeder der kontrahirenden Regierungen die künftige Aufnahme der Verhandlung wegen Verlängerung der begünstigten Strecken vorbehalten.

Artikel 99.

Die von den Reisenden in den Personenwagen als Reisebedürfniß mit sich geführten Effekten, dann das in Packwagen befindliche Reisegepäcke, welches nach der bezüglichen Ankunfts-Wechselstazion (Salzburg, Kufstein), oder für solche Orte zwischen den im Artikel 98 bezeichneten Endpunkten der begünstigten Strecken, wo sich kein Zollamt befindet, bestimmt ist, ist auf der Wechselstazion der zollämtlichen Untersuchung zu unterziehen. Das im Packwagen befindliche, jedoch für Orte, wo ein Zollamt ist, bestimmte Reisegepäcke wird auf den Wechselstazionen nur summarisch mittelst Ansageverfahrens behandelt, und auf Grund der Ladungsscheine in ämtlich verschlossenen Wagen oder Wagenabtheilungen an das besonders zu bezeichnende Gefällsamt (Zollamt) im Bestimmungsort angewiesen.

Das für das Reisegepäcke vorgezeichnete Verfahren findet gleichmäßig auch auf das mit Personenzügen beförderte Eilgut Anwendung, daher das an Orte, wo sich kein Zollamt befindet, bestimmte Eilgut auf den gemeinschaftlichen Wechselstazionen vollständig abgefertigt wird.

Uebrigens bleibt jeder Regierung die zollämtliche Untersuchung des auch für Orte, wo Zollämter sind, bestimmten Reisegepäckes durch ihr Zollamt in der Wechselstazion unter der Voraussetzung vorbehalten, daß dadurch kein Aufenthalt der Züge in dieser Stazion verursacht werde.

Artykuł 100.

Przedmioty wychodowe i przechodowe, mające być podawane na kolej żelazną w stacyjach wewnątrz kraju, gdzie się znajdują urzędy cłowe, muszą u takowych przepisowemu celno-urzędowemu postępowaniu już przed owem podaniem być poddane.

Co do takich więc przedmiotów, w osobnych wozach lub oddziałach wozowych, pod urzędowem zamknięciem na jednej z stacyj przemiany nadchodzących, przedsięweźmie znajdujący się tamże dla wychodu urząd cłowy czynność urzędową posterunku opowiedniczego. Austryjacki rząd zastrzega swym urzędom celnym na stacyjach przemiany dalszą ekspedycyję tych przedmiotów, za pozostawieniem, lub nowem położeniem zamknięcia urzędowego i za konwojowaniem aż do urzędu dochodowego (art. 97), ustanowionego na przeciwnej stacyi przemiany kolei żelaznej bawarskiej.

Artykuł 101.

Ekspedycyja pakunków podróżowych odbywa się przy urzędach celnych na spólnych stacyjach przemiany, każdego czasu bez przerwy tak w dzień jak i w nocy. Podobnie też nieprzerwana ekspedycyja przedmiotów frachtowych i deliżansowych, postępowaniu opowiedniczemu podlegających, tudzież przedmiotu deliżansowego, zwyczajnemu postępowaniu podlegającego, dozwoloną będzie w miarę rzeczywistej potrzeby, i pod tym warunkiem, jeżeli nie zachodzi nadzwyczajny natłok przesełek takowych, ani obawa jaka dla bezpieczeństwa celnego.

Artykuł 102.

Rząd król. bawarski daje zapewnienie, iż austryjackie zamknięcie, ze strony urzędów dochodowych położone na towarach, koleją żelazną z jednej części terytoryjum austryjackiego do drugiej przesełanych (towary pociągów częściowych), ze strony bawarskich organów celnych nie będzie zdejmowane, tudzież że bolety austryjackie za wykazy służące nie będą ściągane, lecz będą organom czynności kolejne zawiadującym pozostawione dla dalszego ich oddania dotyczącemu urzędowi celnemu austryjackiemu. Toż samo rozumie się o wozach i ich oddziałach, przesełanych kolejami żelaznemi bawarskiemi pod zamknięciem z jednej części terytoryjum austr. do drugiej. Organa bawarskie, czynnościami kolejnemi zawiadujące, oddadzą urzędowi celnemu austr. na stacyi wchodowej ustanowionemu, spisy i papiery celno-urzędowe przy wychodzie z Austryi wystawione, a do towarów pociągami częściowemi prowadzonych odnoszące się. Wozy obładowane dobrami należącemi do pociągów częściowych, muszą przez Bawaryję bez zatrzymywania się wedle porządku jazdy być przeprowadzone. Dobra takowe pociągów częściowych ze strony Bawaryi, nie będą specyjalnej rewizyi celnej poddane, lecz wyekspedyjowane będą albo z pozostawieniem zamknięcia, albo z przydaniem konwoju. Austryja zastrzega sobie także prawo konwojowania onychże.

Artikel 100.

Die auf Innerlandesstazionen, wo sich Zollämter befinden, zur Eisenbahn aufzugebenden Aus- und Durchfahrgüter müssen bei diesen der vorschriftmäßigen Beamtshandlung bereits vor der Aufgabe unterzogen seyn.

In Ansehung solcher Güter, wenn sie in einem eigenen Wagen oder in einer Wagenabtheilung unter ämtlichem Raumverschluße auf einer der Wechselstazionen vorkommen, wird das daselbst befindliche Zollamt die Amtshandlung eines Ansagepostens für den Austritt vornehmen. Die österreichische Regierung behält ihren Zollämtern in den Wechselstazionen die weitere Abfertigung dieser Güter, unter Belassung oder neuer Anlegung des Raumverschlußes und Begleitung bis zu dem auf der gegenüber stehenden baierischen Eisenbahnstazion aufgestellten Gefällsamte (Artikel 97) vor.

Artikel 101.

Die Abfertigung des Reisegepäckes wird bei den Zollämtern in den gemeinschaftlichen Wechselstazionen jederzeit bei Tag und Nacht unaufgehalten erfolgen. Die gleiche unaufgehaltene Abfertigung der dem Ansageverfahren unterliegenden Fracht- und Eilgüter, dann des dem ordentlichen Verfahren zu unterziehenden Eilgutes, wird nach Maß des wirklichen Bedürfnißes und unter der Bedingung zugestanden, daß keine außerordentliche Anhäufung von derlei Sendungen und keine Besorgniß für die Zollsicherheit eintritt.

Artikel 102.

Die k. baierische Regierung ertheilt die Zusicherung, daß der österreichisch-gefällsämtliche Verschluß auf jenen Waaren, welche auf der Eisenbahn aus einem Theile des österreichischen Gebietes in das andere befördert werden (Streckenzugsgüter), von den baierischen Zoll-Organen nicht abgenommen, und auch die österreichischen Ausweisbolleten nicht eingezogen, sondern den Eisenbahn-Betriebs-Organen zur weiteren Abgabe an das betreffende österreichische Zollamt belassen werden. Dasselbe gilt von den Wagen und Wagenabtheilungen, welche unter Raumverschluß aus einem Theile des österreichischen Gebietes auf den baierischen Bahnlinien in einen anderen Theil des österreichischen Gebietes verkehren. Die baierischen Betriebs-Organe haben die bei dem Abgange aus Oesterreich auszufertigenden auf die Streckenzugsgüter Bezug nehmenden Verzeichnisse und zollämtlichen Papiere dem österreichischen Zollamte an der Einbruchsstazion zu übergeben. Die mit Streckenzugsgütern beladenen Wagen müssen durch Baiern unaufgehalten nach der Fahrordnung durchgeführt werden. Diese Streckenzugsgüter werden von Seite Baierns einer speziellen Zollrevision nicht unterzogen, sondern entweder unter Beachtung des Raumverschlußes oder mit Personalbegleitung abgefertiget. Oesterreich hat auch das Recht der Begleitung.

Artykuł 103.

Wskazanemu dla przedmiotów preprawy kolejnej postępowaniu podlegają także przesełki pocztowe, koleją żelazną przesełane, z tym wyjątkiem, iż zamiast spisów ładunkowych obustronne karty pocztowe czynności urzędowej służyć będą za podstawę.

Wglądywanie i porównywanie takowych, tudzież wstępywanie do wozów pocztowych, dozwolonem jest zlecennikom każdego z ustanowionych na spólnych stacyjach przemiany urzędów cłowych bez wszelkiego względu na przynależność krajową.

Artykuł 104.

Pociągi kolei żelaznej odbywać mają przestrzeń między spólnemi stacyjami przemiany a przeciwległym, austr. urzędem dochodowym opatrzonym stacyjom na terytoryjum bawarskiem w każdym kierunku nieprzerwanie. Jeżeliby na tych przestrzeniach przystanek miał być założony, takowy będzie miał miejsce tylko dla wysiadywania podróżnych, z zupełnem wyłączeniem wszelkiego przyjmowania i oddawania towarów frachtowych, i z przestrzeganiem przepisów celnych, dla pakunku podróżnych wymaganych.

W razie potrzeby nadzwyczajnego zastanowienia pociągu, albo pozostawienia niejakiej wozów części na austryjackiem terytoryjum winno się, jeżeli konwój nie ma miejsca, zawiadomić najbliższy posterunek straży finansowej, który zarządzi przypilnowanie pociągu, albo wozów aż do dalszej jazdy, względnie aż do nadejścia we dworcu spólnej stacyi przemiany, lub też na granicy.

Artykuł 105.

Przemysłowy tryb przedsiębiorstw kolejnych obukrajowych, o ile takowy ma miejsce na ces. król. terytoryjum austryjackiem, poddanym zostanie wraz z należącemi miejscowościami, pod urzędowy nadzór (kontrolę) austryjackiej władzy dochodowej. Austryjaccy urzędnicy dochodowi i ustanowieni przy straży finansowej mają przetoż prawo, wstępywać do miejscowości czynności kolejnej, ile razy to za potrzebne uznają, dochodzenia przedsiębrać, przy wykonywaniu przemysłowem obecnymi być, stan znajdujących się towarów spisać, przepisanych względem nich wykazów, niemniej też wglądnienia w książki i w pisma żądać, dotyczące przemysłowego trybu kolejnego. Do tych czynności urzędowych, o ile się takowe odbywają w lokalności, pozostawionej do użycia bawarskiej administracyi kolejnej, każdego czasu przyzwanym będzie wyższy urzędnik ze strony bawarskiej administracyi kolejnej.

Artikel 103.

Dem für die Bahngüter vorgezeichneten Verfahren unterliegen auch die mit der Bahn beförderten Poststücke mit der Ausnahme, daß statt der Ladungsverzeichnisse die beiderländigen Postkarten der Amtshandlung zu Grunde zu legen sind.

Die Einsichtnahme und Vergleichung derselben, dann der Eintritt in die Postwagen ist den Abgeordneten eines jeden der in den gemeinschaftlichen Wechselstazionen aufgestellten Zollämter ohne Rücksicht auf die Staatsangehörigkeit gestattet.

Artikel 104.

Die Eisenbahnzüge haben die Strecken zwischen den gemeinschaftlichen Wechselstazionen und den auf dem gegenüber liegenden baierischen Gebiete mit einem österreichischen Gefällsamte besetzten Stazionen in jeder Richtung ununterbrochen zurückzulegen. Sollte in diesen Strecken eine Haltstazion errichtet werden, so kann dieß nur für das Absteigen von Reisenden mit gänzlicher Ausschließung jeder Aufnahme und Abgabe von Frachtstücken gegen Beobachtung der für das Gepäcke der Reisenden erforderlichen Zollvorschriften geschehen.

Im Falle der Nothwendigkeit eines außerordentlichen Stillstandes des Zuges oder des Zurücklassens eines Theiles der Wagen auf österreichischem Gebiete ist, in soferne keine Begleitung stattfindet, die nächste Finanzwachpostirung zu benachrichtigen, welche die Bewachung des Zuges oder der Wagen bis zur Fortsetzung der Fahrt, beziehungsweise bis zum Eintreffen im gemeinschaftlichen Wechselstazionshofe oder an der Grenze einzuleiten hat.

Artikel 105.

Der Gewerbsbetrieb der beiderländigen Eisenbahnunternehmungen, soweit derselbe auf k. k. österreichischem Gebiete stattfindet, wird sammt dazu gehörigen Räumen unter ämtliche Aufsicht (Kontrole) der österreichischen Gefällsbehörde gestellt. Die österreichischen Gefällsbeamten und Wachangestellten sind demnach berechtiget, in die Räume des Bahnbetriebes, so oft sie es erforderlich finden, einzutreten, Nachforschungen zu pflegen, der Gewerbsausübung beizuwohnen, den Stand der vorhandenen Waaren aufzunehmen, die vorschriftmäßigen Nachweisungen über dieselben, dann die Einsicht der den Bahnbetrieb betreffenden Bücher und Schriften zu fordern. Zu diesen Amtshandlungen, soweit dieselben in den von dem baierischen Bahnbetriebe benützten Raume stattfinden, ist jederzeit der Oberbeamte der baierischen Bahnverwaltung beizuziehen.

Przybranie wyższego urzędnika dotyczącej gałęzi służbowej miejsce mieć winno i przy tych czynnościach urzędowych, które przedsiębiorą urzędnicy dochodowi w innych, przez administracyję bawarską używanych lokalnościach, stosownie do ustaw austryjackich.

Złożenie i przechowanie nieoclonych towarów zagranicznych, może mieć miejsce na spólnych przemiany stacyjach tylko w lokalnościach pod zamknięciem ces. król. austryjackich urzędów celnych, tamże ustanowionych.

Temże jednak nie są objęte owe przypadki, w których bawarska administracyja celna widzi się być zniewoloną, zatrzymać w ekspedycyi przedmioty doczasowie tylko.

Artykuł 106.

Wszystkie lokalności dworców kolejnych w Solnogrodzie i Kufstein będą zewnątrz ogrodzone, wchody i wychody zostaną tylko na rzeczywistą potrzebę ograniczone, a zmiany w takowych każdego czasu austryjackiemu zarządowi celnemu będą oznajmione. Temuż pozostawia się prawo pilnowania wchodów, równie jak innych miejscowości rzeczonych dworców kolejnych przez stojącą straż finansową.

Artykuł 107.

O ile w powyższych postanowieniach nie zastrzeżono wyjątków, pozostają w swej mocy ustawy celne, w obu państwach obowiązujące, także i pod względem kolejnego obrotu, cłowej należytości podlegającego.

Artykuł 108.

Każdy z obu kontraktujących rządów zastrzega sobie prawo takie czynić wnioski na zmiany, lub uzupełnienia ustanowionych niniejszem środków cłowych, które albo w interesie cłowego zabezpieczenia, albo obrotowego ułatwienia ukażą się być pożądanemi, albo w skutek obustronnych powszechnych postanowień i rozporządzeń celnych potrzebnemi.

Potrzebne w tej mierze komisaryczne rozprawy i układy będą tedy jak najgorliwiej rozpoczęte, a w niespodzianym przypadku zachodzącego przeszkodzenia, może rząd dotyczący nawet prowizoryczne zaprowadzić urządzenia aż do nastąpić mającego stanowczego ułożenia się względem przedmiotu zakwestyjonowanego.

Na zasadzie powyższych rzeczy celnej dotyczących postanowień, ułożone będą w swym czasie przepisy wykonawcze, dla obu państw wydać się mające (regulatywy). Zresztą udzielą sobie wzajemnie administracyje obu państw instrukcyje, które wydadzą dla swych urzędników, względem wykonywania służby na austryjacko-bawarskich kolejach żelaznych.

Die Beiziehung des Oberbeamten des betreffenden Dienstzweiges soll auch bei jenen Amtshandlungen stattfinden, welche von den österreichischen Gefällsbeamten in den übrigen von der baierischen Verwaltung benützten Räumen nach Zulassung der österreichischen Gesetze vorgenommen werden.

Die Niederlegung und Aufbewahrung unverzollter ausländischer Waaren ist in den gemeinschaftlichen Wechselstazionen nur in Räumen unter Sperre der daselbst aufgestellten k. k. österreichischen Zollämter gestattet.

Hierunter sind jedoch diejenigen Fälle nicht begriffen, in welchen die baierische Zollverwaltung genöthiget ist, Gegenstände nur zeitweilig in der Abfertigung zurückzuhalten.

Artikel 106.

Die sämmtlichen Räume der Bahnhöfe zu Salzburg und Kufstein sind durch eine Einfriedung von Außen abzuschließen, die Ein- und Ausgänge nur auf das wirkliche Bedürfniß zu beschränken, und Veränderungen in denselben jederzeit der österreichischen Zollverwaltung anzuzeigen. Diese behält sich die Bewachung der Zugänge und anderer Stellen der gedachten Bahnhöfe durch stehende Finanzwachposten vor.

Artikel 107.

Insoweit die vorstehenden Vertragsbestimmungen nicht eine Ausnahme machen, bleiben die in den beiderseitigen Staaten geltenden Zollgesetze auch rücksichtlich des auf den Eisenbahnen betriebenen zollpflichtigen Verkehres in Kraft.

Artikel 108.

Jeder der kontrahirenden Regierungen bleibt vorbehalten, diejenigen Anträge auf Abänderungen oder Ergänzungen der hier vereinbarten Zollmaßregeln zu stellen, welche theils im Interesse der Zollsicherheit oder Verkehrserleichterung wünschenswerth, theils in Folge der beiderseitigen allgemeinen zollgesetzlichen Bestimmungen und Anordnungen nothwendig erscheinen sollten.

Die hierüber erforderlichen kommissarischen Verhandlungen und Vereinbarungen sollen sodann fördersamst eingeleitet werden, und im unverhofften Falle eintretender Verhinderung können von dem betreffenden Staate provisorische Einrichtungen bis zur stattgefundenen Vereinbarung über den fraglichen Gegenstand getroffen werden.

Auf Grund der vorstehenden das Zollwesen berührenden Bestimmungen werden seiner Zeit die für beide Staaten zu erlassenden Vollzugsvorschriften (Regulative) vereinbart werden. Uebrigens werden die Zollverwaltungen beider Staaten die hinsichtlich der Dienstesausübung auf den österreichisch-baierischen Eisenbahnen an ihre Beamten ergehenden Instrukzionen sich gegenseitig mittheilen.

Rozdział VIII.

Postanowienie ostateczne.

Artykuł 109.

Rządowi król. bawarskiemu zostawia się do woli albo wziąć na siebie budowę i zawiadowanie kolejami żelaznemi, w art. 1. wspomnionemi, albo odstąpić osobom prywatnym.

W ostatnim atoliż razie winien tenże, przy ustanowieniu warunków koncesyi lub odstąpienia, należytą mieć baczność na zachowanie postanowień traktatu niniejszego, i zawarować sobie stosowny w tej mierze wpływ na późniejsze zarządzenia, czynności kolei żelaznej dotyczące.

W którymto razie rząd austryjacki zawiadomionym zostanie bądź o udzielonej koncesyi, bądź też o innem jakiem zarządzeniu, wraz z warunkami dotyczącemi.

Jakkolwiekbądź zastrzega się, iż ułożone będą w takim razie bliższe postanowienia, celem wykonania zawartych już, lub jeszcze zaprowadzić się mających przepisów co do obopólnego trybu kolei żelaznej, a mianowicie co do obliczeń należytości ztąd wynikłych, najszczególniej co do gwarancyi dla należytości, na rzecz ces. król. rządu przypadających.

Artykuł 110.

Niniejszy traktat ma być ratyfikowanym, poczem ratyfikacyje w ciągu jednego miesiąca w Wiedniu będą wymienione.

Na dowód czego obustronni pełnomocnicy niniejszy traktat w dwóch równobrzmiących egzemplarzach podpisali, i na nich pieczęcie swe wycisnęli.

Dano w Wiedniu dnia dwudziestego pierwszego Czerwca roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego pierwszego.

Baumgartner m. p.
(L. S.)

Hr. Lerchenfeld m. p.
(L. S.)

Fr. kawaler de Kalchberg m. p.
(L. S.)

M. Weber m. p.
(L. S.)

Po scisłem rozpoznaniu i rozważeniu wszystkich 110 artykułów niniejszego traktatu, takowe bez wyjątku zaaprobowaliśmy i potwierdziliśmy, zaręczając oraz Naszem słowem Cesarskiem, tak za Nas samych, jak i za Następców Naszych, iż takowe wedle całej ich treści wiernie zachowamy, i postanowienia onychże scisle wykonać każemy.

VIII. Abschnitt.

Schlußbestimmung.

Artikel 109.

Der k. baierischen Regierung bleibt es nach ihrem Ermessen überlassen, den Bau oder den Betrieb der in dem Artikel 1 berührten Eisenbahnlinien selbst zu übernehmen oder an Private zu überlassen.

Im letzteren Falle ist sie jedoch verpflichtet, bei Festsetzung der Konzessions- oder Ueberlassungsbedingungen die nöthige Vorsorge für die Beobachtung der Bestimmungen des gegenwärtigen Vertrages zu treffen, und sich hiernach die geeignete Einwirkung auf die künftigen Betriebs-Anordnungen zu sichern.

Auch soll in diesem Falle an die österreichische Regierung von der ertheilten Konzession oder der sonst getroffenen Verfügung nebst den Bedingungen derselben Mittheilung erfolgen.

Jedenfalls werden sich in diesem Falle die näher zu verabredenden Bestimmungen zum Zwecke des Vollzuges der vereinbarten oder noch zu vereinbarenden Bestimmungen in Sachen des wechselseitigen Bahnbetriebes und namentlich hinsichtlich der Betriebs-Abrechnungen insbesondere in Absicht auf die Garantie der k. k. österreichischen Regierung für die ihr gebührenden Zahlungsleistungen vorbehalten.

Artikel 110.

Gegenwärtiger Vertrag soll ratifizirt und die Ratifikazionen binnen Einem Monate in Wien ausgewechselt werden.

Dessen zur Urkunde haben die beiderseitigen Bevollmächtigten gegenwärtigen Vertrag in zwei gleichlautenden Ausfertigungen unter Beidrückung ihrer Insiegel unterzeichnet.

So geschehen zu Wien am Ein und zwanzigsten Juni des Jahres Eintausend achthundert fünfzig und Eins.

A. Baumgartner m. p.
(L. S.)

Graf v. Lerchenfeld m. p.
(L. S.)

Franz Ritter v. Kalchberg m. p.
(L. S.)

M. Weber m. p.
(L. S.)

Als haben Wir nach vorgenommener genauer Prüfung und Erwägung der sämmtlichen 110 Artikel dieses Vertrages solche ohne Ausnahme gutgeheißen und genehmiget, und versprechen mit Unserem kaiserlichen Worte, für Uns und Unsere Nachfolger, dieselben ihrem ganzen Inhalte nach getreu zu beobachten und deren Bestimmungen pünktlich vollziehen zu machen.

W dowód czego niniejszy instrument ratyfikacyi własnoręcznie podpisaliśmy, i Naszą Cesarską pieczęcią zaopatrzyć rozkazaliśmy.

Dan w Naszem głównem i stołecznem mieście Wiedniu dnia 19. Lipca w roku Pańskim tysiąc ośmset pięćdziesiątym pierwszym, Naszego panowania w roku trzecim.

Franciszek Józef.

(L. S.)

Schwarzenberg m. p.

Urkund dessen haben Wir gegenwärtiges Ratifikazions-Instrument eigenhändig unterzeichnet und demselben Unser kaiserliches Insiegel beidrucken lassen.

So geschehen in Unserer Haupt- und Residenzstadt Wien, am 19. Juli im Jahre des Herrn Eintausend achthundert Ein und Fünfzig, Unserer Reiche im Dritten.

Franz Joseph.

L. S.

Schwarzenberg m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część IX.

Wydana i rozesłana dnia 30. Kwietnia 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

IX. Stück.

Ausgegeben und versendet am 30. April 1852.

34.

Rozrządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 2. Lutego 1852,

(w Dzienniku praw państwa, część XIII., nr. 42, wydana dnia 23. Lutego 1852),

podające do wiadomości najwyższe postanowienie z dnia 12. Stycznia 1852 r., na mocy którego kasom oszczędności, urządzonym według dyrektywy z r. 1844 *), udzielonem zostaje prawo, iż zastawione u siebie zapisy długu państwa i akcyje bankowe sprzedać mogą w razie niezapłacenia długu, bez wdania się w to sądu.

Na przedstawienie ces. król. Ministerstwa handlu, raczył Najjaśniejszy Pan, J. C. K. Apostolska Mość najwyższem postanowieniem Swojem z dnia 12. Stycznia 1852 r., udzielić prawo kasom oszczędności, urządzonym według dyrektywy z roku 1844 co do tego, iż zastawione u siebie zapisy długu państwa i akcyje bankowe sprzedać mogą bez pośrednictwa sądu, jeżeli pożyczka za nie udzielona, nie zostanie spłaconą wraz z prowizyją w terminie zapadłym.

Baumgartner m. p.

35.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 5. Lutego 1852,

(w Dzienniku praw państwa, część XIII., nr. 43, wydana dnia 23. Lutego 1852),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem królestwa Lombardzko-Weneckiego i Dalmacyi,

w przedmiocie dozwalania kredytu przy opłatach konsumcyjnych od wyrobu wypalanych płynów spirytusowych, piwa i cukru z buraków, lub z mąki cukrowej zagranicznej.

W celu ułatwienia w opłacaniu podatków od wyrobu przedmiotów do konsumcyi przeznaczonych, które — jak wypalane płyny spirytusowe, piwo i cukier z buraków, lub z mąki cukrowej zagranicznej — dopiero dłuższy czas po wyrobieniu w konsumcyję przejdą, tudzież w celu uregulowania w sposób jednostajny i zmierzający ku zabezpieczeniu skarbu państwa, istniejących już częścią przepisów względem kredytowania tychże podatków, wydaje Ministerstwo finansów następujące przepisy, według których odtąd takowe pokredytowanie może być dozwolonem. Obowiązujące obecnie przepisy, na mocy których fabrykantom wypalanych płynów spirytusowych, tudzież piwowarom w Austryi wyższej i w Solnogrodzie, przy wyrabianiu piwa spodniodrożdżowego przedłużonym bywał termin do opłacenia podatku konsumcyjnego. t. j. dozwalanym bywał kre-

*) W Zbiorze ustaw i rozporządzeń politycznych tom 72, str. 224, i w Zbiorze ustaw prowincyjonalnych dla Galicyi z roku 1844, oddziale II., l. 167, str. 400.

34.

Verordnung des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 2. Februar 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XIII. Stück, Nro. 42, ausgegeben am 23. Februar 1852),

womit die Allerhöchste Entschließung vom 12. Jänner 1852 kundgemacht wird, wodurch den, nach den Direktiven vom Jahre 1844 *) eingerichteten Sparkassen das Recht zugestanden wird, die bei ihnen verpfändeten Staatsschuldverschreibungen und Bankakzien bei Nichtzahlung der Schuld ohne gerichtliche Dazwischenkunft zu veräußern.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben über einen Vortrag des Handelsministeriums mit Allerhöchster Entschließung vom 12. Jänner 1852 den auf Grundlage der Direktiven vom Jahre 1844 eingerichteten Sparkassen Allergnädigst das Recht zuzugestehen geruht, die bei ihnen verpfändeten Staatsschuldverschreibungen und Bankakzien, falls zur Verfallszeit das dafür gewährte Darlehen sammt Zinsen nicht einbezahlt worden ist, ohne gerichtliche Dazwischenkunft zu veräußern.

Baumgartner m. p.

35.

Erlaß des Finanzministeriums vom 5. Februar 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XIII. Stück, Nro. 43, ausgegeben am 23. Februar 1852),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches und Dalmazien.

über die Zugestehung von Borgungen für die bei Erzeugung von gebrannten geistigen Flüssigkeiten, Bier und Zucker aus Rüben oder ausländischem Zuckermehl zu entrichtenden Verbrauchs-Abgaben.

Um die Entrichtung der Abgaben für die Erzeugung jener Verbrauchsgegenstände, welche — wie gebrannte geistige Flüssigkeiten, Bier und Zucker aus Rüben oder ausländischem Zuckermehl — erst längere Zeit nach ihrer Erzeugung zum Verbrauche gelangen, zu erleichtern und die über die Borgung dieser Abgaben theilweise schon bestehenden Anordnungen gleichförmig und auf eine die Sicherheit des Staatsschatzes bezweckende Art zu regeln, findet das Finanzministerium mit Nachstehendem die Bestimmungen vorzuzeichnen, unter welchen von nun an solche Borgungen zugestanden werden können. Die gegenwärtig bestehenden Vorschriften, wodurch den Erzeugern gebrannter geistiger Flüssigkeiten, dann den Bierbräuern in Oberösterreich und Salzburg für die Erzeugung von Unterzeugbier, zur Entrichtung der Verzehrungssteuer eine Erweiterung der Zahlungsfrist, d. i. ein die Dauer Eines Monates nicht über-

---

*) In der Sammlung der politischen Gesetze und Verordnungen, Band 72, Seite 224, und in der galizischen Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1844, II. Abtheilung, Nr. 167, Seite 400.

dyt nie przenoszący miesiąca jednego, lub też opłacenie podatku w kilku ratach miesięcznych, nie ulegają żadnej przez to zmianie, zatrzymując i nadal zupełną moc swoję.

Toż samo rozumieć się ma co się tycze przedłużenia terminu opłaty, dozwolonego dla osób, prawo propinacyi w Galicyi mających, w miarę podatku opłacanego przez nich przed rokiem 1836. Także i na kredytowanie obecnie już w rozprawie będące, nie ma niniejszy przepis żadnego zastosowania, o ile kredytowane należytości dotąd jeszcze są w zaległości.

§. 1.

Dozwolonym być może kredyt:

a) tym fabrykom cukru burakowego, w których podatek konsumcyjny w ciągu jednego roku fabrykacyi dochodzi najmniej do kwoty jednego tysiąca złt. r.;

b) tym piwowarom, którzy w ciągu jednego miesiąca kalendarzowego taką ilość piwa spodniodrożdżowego lub lagrowego wyrabiają, iż podatek konsumcyjny, wypadający od jednego gatunku, wynosi najmniej kwotę stu złt. r.

c) fabrykantom wypalanych płynów spirytusowych, wyrabiającym w takiej ilości, iż podatek ztąd wypadający w ciągu jednego roku administracyjnego wynosi przynajmniej kwotę sześciuset złt. r.;

d) rafineryjom krajowym cukru, pobierającym mąkę cukrową ze składów rządowych.

§. 2.

Co do fabryk cukru burakowego i wódki, opodatkowanych już w roku zeszłym, służyć ma kwota, opłacona jako podatek konsumcyjny w ostatnim roku fabrykacyi; co do wszystkich innych zaś, posłuży wielkość i urządzenie takowych za skazówkę do ocenienia tego, czy odbywa się w nich wyrób w objętości potrzebnej do uzyskania kredytu. W fabrykach cukru burakowego w szczególności służyć będzie za podstawę ocenienia tego oświadczenie wyrabiania, mające być podawane według §fu 3. przepisu z dnia 7. Września 1850 r. (Dz. pr. p. i rz. nr. 344).

§. 3.

Przedmiotami kredytu są:

a) Połowa podatku konsumcyjnego, który według §. 7, przepisu z dnia 7. Września 1850 r. naprzód oznajmić, lub z góry opłacić winny fabryki cukru burakowego w każdym miesiącu, w którym się wyrabiają buraki świeże lub suszone. Połowa, zakredytować się mająca, wymierzaną będzie zawsze

steigender Kredit, oder die Bezahlung der Steuer in mehreren Monatsraten zugestanden wurde, werden übrigens dadurch nicht berührt und bleiben fortan ungeändert in Kraft.

Dieß gilt auch insbesondere hinsichtlich der den Propinazions-Berechtigten in Galizien nach Maßgabe der von ihnen vor dem Jahre 1836 entrichteten Steuer zugestandenen Erweiterung der Zahlungsfrist. Auch auf die dermalen bereits im Zuge befindlichen Borgungen, in soferne die geborgten Gebühren noch ausständig sind, findet diese Vorschrift keine Anwendung.

§. 1.

Eine Borgung kann zugestanden werden:

a) jenen Rübenzucker-Fabriken, bei welchem die zu entrichtende Verbrauchs-Abgabe im Laufe eines Betriebsjahres den Betrag von wenigstens Eintausend Gulden erreicht;

b) jenen Bier-Erzeugern, welche im Laufe Eines Kalendermonates eine solche Menge von Unterzeug- oder Lagerbier erzeugen, daß die für Eine Gattung entfallende Verzehrungssteuer mindestens den Betrag von Einhundert Gulden erreicht;

c) den Erzeugern gebrannter geistiger Flüssigkeiten, welche die Erzeugung in solchem Umfange betreiben, daß die davon im Laufe eines Verwaltungsjahres entfallende Steuer wenigstens den Betrag von sechshundert Gulden erreicht;

d) den inländischen Zucker-Raffinerien, welche ausländisches Zuckermehl aus den ämtlichen Niederlagen beziehen.

§. 2.

Bei bereits bestehenden und im Vorjahre besteuerten Rübenzucker- und Branntweinfabriken dient der im letzten Betriebsjahre als Verbrauchs-Abgabe entrichtete Betrag, bei allen anderen aber die Größe und Einrichtung derselben zum Anhaltspunkte der Beurtheilung, ob die Erzeugung in denselben in der zur Erlangung der Borgung erforderlichen Ausdehnung betrieben wird. Bei den Rübenzucker-Fabriken wird insbesondere die nach §. 3 der Vorschrift vom 7. September 1850 (Nr. 344 des Reichs-Gesetzblattes) zu überreichende Betriebs-Anzeige in dieser Beziehung maßgebend seyn.

§. 3.

Gegenstände der Borgung sind:

a) die Hälfte jener Verbrauchs-Abgabe, welche nach §. 7 der Vorschrift vom 7. September 1850 die Rübenzucker-Fabriken in jedem Monate, wo frische oder getrocknete Rüben verarbeitet werden, in Vorhinein anzumelden oder zu entrichten haben. Die zu borgende Hälfte wird jedoch stets mit einem runden, d. i. durch

w sumie okrągłej, t. j. podzielnej przez 10 bez reszty; kwota zaś służąca do wyrównania, przechodząca połowę, spłacona będzie wraz z drugą połową podatku w gotówce;

b) cały podatek konsumcyjny od wyrobu piwa spodniodrożdżowego, na miesiąc wprzód oznajmionego ze strony przedsiębiorstwa piwowarskiego, jeżeli podatek od takowego przypadający wynosi przynajmniej kwotę stu złr.;

c) cały podatek konsumcyjny od wyrobu piwa lagrowego, na miesiąc wprzód oznajmionego ze strony przedsiębiorstwa piwowarskiego, jeżeli podatek od takowego przypadający wynosi przynajmniej kwotę stu złr.;

d) cały podatek konsumcyjny, wypadający na miesiąc jeden od oznajmionego wprzód wyrobu wypalanych płynów spirytusowych;

e) całe kwoty celne od każdej partyi mąki cukrowej zagranicznej, które rafineryje krajowe pobierają ze składów urzędowych, w granicach otworzonego im kredytu.

Dla dopłat podatkowych, szczególniej w przypadkach §§fów 10 i 14 przepisu z dnia 7. Września 1850 o podatkowaniu cukru burakowego, kredyt nie ma miejsca.

§. 4.

Czas, na jaki kredytować można, nie może przenosić co do przedmiotów, oznaczonych w poprzedzającym §. 3, a mianowicie:

pod lit. *a)* cztery miesiące,
„ „ *b)* dwa „
„ „ *c)* cztery „
„ „ *d)* sześć miesięcy,
„ „ *e)* jeden rok,

licząc od dnia, w którym należytość zapadła.

Za czas dozwolonego kredytu nie będzie się płacić skarbowi żadnych procentów od kapitału.

§. 5.

Kredytowanie podatków konsumcyjnych miejsce mieć może tylko na prożbę osób do płacenia podatku obowiązanych, a dozwolonem będzie tylko za zupełnem zabezpieczeniem kwot kredytowanych.

Co do piwowarów w Austryi wyższej i Solnogrodzie, używających już obecnie kredytu w wyrobie piwa spodniodrożdżowego i lagrowego, pozostać mają i nadal przepisy, obowiązujące obecnie co do zabezpieczenia.

zehn ohne Rest theilbaren Betrage bemessen, und der über die Hälfte hinausreichende Ausgleichungsbetrag ist jedesmal mit der anderen Steuerhälfte bar zu entrichten;

b) die ganze Verzehrungssteuer für die von einer Brau-Unternehmung für Einen Monat vorhinein angemeldete Erzeugung von Unterzeugbier, wenn die davon entfallende Steuer den Betrag von wenigstens Einhundert Gulden erreicht;

c) die ganze Verzehrungssteuer für die von einer Brau-Unternehmung für Einen Monat in Vorhinein angemeldete Erzeugung von Lagerbier, wenn die davon entfallende Steuer den Betrag von wenigstens Einhundert Gulden erreicht;

d) die ganze auf Einen Monat entfallende Verzehrungssteuer für die vorhinein angemeldete Erzeugung gebrannter geistiger Flüssigkeiten:

e) die ganzen Zollbeträge für jede einzelne Parthie ausländischen Zuckermehles, welche inländische Raffinerien innerhalb der Grenzen des ihnen eingeräumten Kredites aus den ämtlichen Niederlagen beziehen.

Für Steuer-Nachzahlungen, insbesondere in den Fällen der §§. 10 und 14 der Vorschrift vom 7. September 1850 über die Besteuerung des Rübenzuckers, findet eine Borgung nicht Statt.

§. 4.

Die Dauer der Borgung darf bei den im vorhergehenden §. 3, angeführten Gegenständen, und zwar bei jenen lit. a) vier Monate,

" " " " " b) zwei "
" " " " " c) vier "
" " " " " d) sechs "
" " " " " e) Ein Jahr,

von dem Tage an, wo die Gebühr fällig war, nicht überschreiten.

Für die Zeit der zugestandenen Borgung sind dem Staatsschatze keine Kapitals-Interessen zu bezahlen.

§. 5.

Die Borgung von Verbrauchs-Abgaben findet nur auf Ansuchen der Steuerpflichtigen Statt, und wird nur gegen vollständige Sicherstellung der geborgten Gebühren bewilliget.

Rücksichtlich der Brauer in Oberösterreich und Salzburg, welche für die Erzeugung des Unterzeug- und Lagerbieres schon gegenwärtig einen Kredit genießen, hat es in Beziehung auf die Sicherstellung noch fernerhin bei den bisher üblichen Vorsichten zu verbleiben.

§. 6.

Można dać bezpieczeństwo:

a) W c. k. austryjackich papierach rządowych podług kursowej ich wartości, oznaczonej w tej gazecie dotyczącego kraju koronnego, z którą połączony jest Dziennik urzędowy. Zapisy długu państwa z pożyczek loteryjnych z roku 1834 i 1839, także należy przyjmować według kursowej ich wartości, wszelako nigdy wyżej ich wartości nominalnej. W Galicyi można przyjmować jako bezpieczeństwo także listy zastawne galicyjskiego stanowego towarzystwa kredytowego, wszelako także tylko według kursowej ich wartości, nigdy zaś wyżej ich wartości nominalnej.

Zresztą należy przy złożeniu takich papierów kredytowych, wystawić dokument, zawierający stosowne oświadczenie, wyrażające, iż takowe służyć mają jako bezpieczeństwo na zakredytowane należytości podatkowe.

b) W zapisie hipotecznym, zawierającym taką samę klauzulę bezpieczeństwa, o ile zachodzą warunki, wymagające zupełnego zabezpieczenia. Jeżeli zapis hipoteczny wystawi kto inny, a nie ten, kto do opłaty podatku jest zobowiązany, wówczas właściciel hipoteki obowiązany jest przyjąć odpowiedzialność za bezpieczeństwo solidarnie wraz z obowiązanym do płacenia podatku.

Budynki, w których się odbywają czynności podlegające podatkowi, nie są wyłączone z rzędu środków służących do zabezpieczenia, o ile takowe w ogólności zdolne są do przyjęcia za hipotekę. Sprzęty zaś i przyrządy, służące do prowadzenia przedsiębiorstwa, wyłączone są od ogólnej wartości, według której bezpieczeństwo ma być wymierzone, chociaż takowe zostają w trwałym związku z budynkiem, (t. j. są wymurowane, znitowane lub gwoździami przybite).

W ogólności wartość budynków takowych może w celu zabezpieczenia tylko w takiej kwocie być obliczona, jaka wypadnie bez względu na przeznaczenie ich do prowadzenia przedsiębiorstwa opodatkowanego.

c) Przez danie w zastaw wódki lub spirytusu wódczanego, jeżeli idzie o kredytowanie podatku konsumcyjnego przy wyrobie wypalanych płynów spirytusowych. W takim razie przyjmować się będzie każde wiadro, gdy tęgość alkoholu według skali urzędowej nie wynosi 21^0 na pokrycie kwoty trzech złt. r., gdy moc alkoholu wynosi 21^0, a jest niżej 25^0, na pokrycie kwoty 3 złr. 45 kr., przy 25^0 a niżej 30^0 na pokrycie kwoty 4 złr. 30 kr., przy 30^0 i wyżej na pokrycie kwoty 5 złr. 15 kr.

§. 6.

Die Sicherstellung kann geleistet werden:

a) Durch k. k. österreichische Staatspapiere, nach dem Kourswerthe, welcher in der neuesten Nummer jener Zeitung des betreffenden Kronlandes, mit welchem ein Amtsblatt verbunden ist, angegeben erscheint. Staats-Schuldverschreibungen von den Lotto-Anleihen der Jahre 1834 und 1839 sind hierbei zwar auch nach dem Kourswerthe, aber nicht über ihren Nennwerth anzunehmen. In Galizien können auch die Pfandbriefe des galizischen ständischen Kredit-Vereines, jedoch ebenfalls nur nach dem Kourswerthe und niemals über ihren Nominalbetrag, als Sicherstellung angenommen werden.

Uebrigens muß der Erlag solcher Kreditspapiere mit einer entsprechenden Widmungsurkunde begleitet seyn, worin die Haftung derselben für die geborgten Steuergebühren ausgedrückt ist.

b) Durch eine, dieselbe Haftungsklausel enthaltende Hypothekar-Verschreibung, soweit die gesetzlichen Bedingungen einer vollständigen Sicherstellung vorhanden sind. Wird die Hypothekar-Verschreibung von einem anderen als dem Steuerpflichtigen selbst ausgestellt, so muß der Eigenthümer der Hypothek die Haftung zur untheilten Hand mit dem Steuerpflichtigen übernehmen.

Die Gebäude, in welchen die steuerpflichtigen Unternehmungen betrieben werden, sind, in soferne dieselben überhaupt zur Annahme als Hypothek geeignet sind — von den Mitteln zur Sicherstellung nicht ausgeschlossen. Die Geräthschaften und Vorrichtungen zum Betriebe der Unternehmung bleiben hingegen, wenn dieselben auch mit dem Gebäude in dauernder Verbindung (mauer-, niet- und nagelfest) sind, von dem zur Bemessung der Sicherstellung anzuschlagenden Gesammtwerthe ausgeschloßen.

Ueberhaupt dürfen solche Gebäude zum Behufe der Sicherstellung nur mit jenem Betrage in Werths-Anschlag kommen, welcher, unabhängig von der Widmung derselben, zum Betriebe der steuerpflichtigen Unternehmung entfällt.

c) Durch Einräumung des Pfandrechtes auf Branntwein oder Branntweingeist, wenn es sich um die Borgung der Verzehrungssteuer für die Erzeugung gebrannter geistiger Flüssigkeiten handelt. Es wird dabei jeder Eimer, wenn der Alkoholgehalt nach der ämtlichen Skala 21° nicht erreicht, als Deckung für einen Betrag von drei Gulden, bei einem Alkoholgehalt von 21 und unter 25° für 3 fl. 45 kr., von 52 und unter 30° für 4 fl. 30 kr., mit 30° und darüber für 5 fl. 15 kr. angenommen. Die verpfändeten Getränke müssen

Napoje w zastaw oddane, muszą być albo na koszt strony umieszczone w składach urzędowych, albo zachowane pod spólnem zamknięciem urzędowem w lokalnościach stosownie urządzonych, przez stronę dostarczonych.

§. 7.

Kierujące władze dochodowe rozstrzygać winny w właściwym zakresie swoim, czy zachodzą warunki do udzielenia kredytu w podatkach, tudzież w jakiej rozciągłości takowy dozwolony być może. Prożby o udzielenie kredytu należy zawsze podawać do władzy dochodowej powiatowej. O rozstrzygnieniu takowych zawiadomione będą na pismie osoby podatkujące.

§. 8.

Osoby, obowiązane do opłacenia podatku, którym dozwolony został kredyt w opłaceniu należytości, obowiązane są przy każdem oświadczeniu pobierania, lub oznajmieniu o czynności, podatkowi podlegającej, dołączyć, czyli chcą w tym przypadku czynić użytek z udzielonego im kredytu w opodatkowaniu, lub nie. Potwierdzenie, iż wniesione zostało oznajmienie lub oświadczenie pobierania, wydane będzie przez wystawienie bolety.

Piwowarom zostawiona jest wolność, przedłożyć albo zwyczajne oświadczenie, według przepisów o podatkach konsumcyjnych podać się mające, dotyczące czynności podlegającej podatkowi, naprzód na cały kalendarzowy miesiąc, albo też tylko tymczasowe oświadczenie, dotyczące ilości piwa, w ciągu całego miesiąca wyrobić się mającego, (przyczem zresztą, jeżeli się ma wyrabiać piwo spodniodrożdżowe i piwo lagrowe, ilość każdego gatunku z osobna oznajmiona być musi), a co się tycze pojedynczych warek, podawać zwykłe dotąd szczegółowe oświadczenia w ciągu miesiąca z odwołaniem się na uprzednie oświadczenie, i wystawioną na to boletę. Jeżeli zwyczajne szczegółowe oświadczenia przenoszą ilość uprzednio oznajmioną, wówczas nadwyżka należytości w gotówce ściągnioną być winna. Jeżeli zaś ilość w ciągu miesiąca wyrobiona nie dojdzie do oznajmionej uprzednio ilości, wówczas podatek wypadający za ilość mniej wyrobioną, policzony będzie na rzecz podatkującego przy ściągnieniu kwoty kredytowanej wtenczas tylko, jeżeli w ten sam sposób, jak przepisano do uzyskania zwrotu podatku za zepsute warki, wiarogodnie udowodni, iż tylko przez wydarzenia przypadkowe przeszkodzonym został w wyrobieniu ilości, którą uprzednio na cały miesiąc oznajmił był.

§. 9.

W dniu, w którym się kończy termin kredytu, opłata należytości kredytowanych złożoną być winna z pewnością do kasy, lub do urzędu dochodowego, gdzie wystawiona była boleta. Jeżeli zapłata przypada na niedzielę lub święto powszechne, wówczas należy złożyć opłatę w dniu powszechnym następującym.

entweder auf Kosten der Parthei in die ämtlichen Niederlagen überbracht, oder es müssen dieselben in angemessen eingerichteten, von der Parthei zu widmenden Lokalitäten unter ämtlicher Mitsperre aufbewahrt werden.

§. 7.

Die leitenden Gefällsbehörden entscheiden in ihrem Wirkungskreise, ob die Bedingungen zur Bewilligung der Steuerborgung vorhanden sind, und in welchem Umfange dieselbe zugestanden wird. Die Gesuche um Bewilligung von Borgungen sind stets bei den Gefälls-Bezirksbehörden einzureichen. Von der Entscheidung darüber werden die Steuerpflichtigen schriftlich verständiget.

§. 8.

Jene Steuerpflichtigen, welchen eine Gebührenborgung bewilliget ist, haben auf jeder Bezugs-Erklärung oder Anmeldung des steuerbaren Verfahrens die Angabe beizusetzen, ob sie in diesem Falle von dem Zugeständniße der Steuerborgung Gebrauch machen wollen oder nicht. Die Bestätigung über die Einreichung der Anmeldung oder Bezugs-Erklärung wird durch Ausfertigung einer Bollete ertheilt.

Den Bräuern wird es freigestellt, entweder die ordentliche nach den Verzehrungssteuervorschriften zu überreichende Anmeldung über das steuerbare Verfahren für den ganzen Kalendermonat in Vorhinein vorzulegen, oder bloß eine vorläufige Anmeldung über die ganze im Laufe des Monates zu erzeugende Menge Bier (wobei übrigens, wenn Unterzeug- und Lagerbier erzeugt werden soll, die Menge für jede Gattung abgesondert angegeben werden muß), vorzulegen, über die Vornahme der einzelnen Gebräude aber, mit Berufung auf die vorläufige Anmeldung und die darüber ausgestellte Bollete, die ordentlichen speziellen Anmeldungen wie bisher im Laufe des Monates einzubringen. In soferne durch diese speziellen Anmeldungen die vorläufig angemeldete Menge überschritten würde, wird der Ueberschuß der Gebühren bar eingehoben. Wenn hingegen die im Laufe des Monates erzeugte Menge die vorläufig angemeldete nicht erreicht, so wird die für die weniger erzeugte Menge entfallende Steuer bei Einhebung der geborgten Gebühren dem Steuerpflichtigen nur dann zu Gute gerechnet, wenn er in der nämlichen Weise, wie es zur Erlangung der Steuer-Rückvergütung für mißlungene Gebräude vorgeschrieben ist, glaubwürdig darthut, daß er nur durch zufällige Ereignisse verhindert worden ist, die ganze für den Monat vorläufig angemeldete Menge zu erzeugen.

§. 9.

An dem Tage, wo die Borgungsfrist zu Ende geht, muß die Zahlung der geborgten Gebühren pünktlich an die Kasse oder das Gefälls-Amt, wo die Bollete ausgestellt worden ist, geleistet werden. Fällt der Zahlungstag auf einen Sonn- oder allgemeinen Feiertag, so ist die Zahlung am nächsten Werktage zu leisten. Wird die

Jeżeli zapłata nie nastąpi w swoim czasie, wówczas zamyka się dłużnikowi wszelki dalszy kredyt, i zaprowadza się przeciw niemu postępowanie egzekucyjne.

§. 10.

Ściągnienie należytości kredytowanych, a niespłaconych w czasie należytym, odbywać się winno w sposób przepisany do ściągnienia zaległych należytości dochodowych. Przeprowadzenie prawa do trunków spirytusowych na zabezpieczenie pokredytowanego podatku zastawionych (§. 6, *c*), odbywać się winno w sposób przepisany do ściągnienia zaległego czynszu składowego, od towarów na składzie zostających.

§. 11.

Kto dwa razy w ciągu roku zostanie w zaległości z zapadłą już zapłatą kredytowanych mu podatków konsumcyjnych, lub kto na przypadek, w którym bezpieczeństwo zapisane zostało przez hipotekę, tak długo pozostanie dłużen, iż do ściągnienia należytości zaległej żądać musiano sprzedaży hipoteki, ten traci kredyt, w podatkowaniu mu dozwolony.

Baumgartner m. p.

36.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 8. Lutego 1852,

(w Dzienniku praw państwa, część XIII., nr. 44, wydana dnia 23. Lutego 1852),

mocą którego ogłoszone zostają układy, zawarte w przedmiocie związku telegraficznego austryjacko-niemieckiego na dniu 14. Października 1851 roku, a ratyfikowane w skutku najwyższej uchwały z dnia 16. Stycznia 1852, przez oświadczenie ministerjalne z dnia 24. Stycznia 1852.

Komisarze państw niemieckich, należących z mocy traktatu z dnia 25. Lipca 1850, (Nr. 361 Dz. pr. p.) do związku telegraficznego niemiecko-austryjackiego zgromadzili się na konferencyję w Wiedniu, i ułożyli na dniu 14. Października 1851, traktat dodatkowy do wspomnionego traktatu głównego, zawartego w przedmiocie związku telegraficznego.

Na mocy upoważnienia, udzielonego od Najjaśniejszego Pana, J. C. K. Apostolskiej Mości, w najwyższej uchwale z dnia 16. Stycznia 1852, ratyfikowany został rzeczony traktat dodatkowy przez oświadczenie Ministerstwa austryjackiego z dnia 24. Stycznia 1852, gdy takowy w równy sposób został był ratyfikowanym także przez inne rządy kontraktujące, (przez Prusy, Bawaryję, Saksoniję i Wirtemberg).

Następujące zestawienie, stanowiące część składową traktatu z dnia 14. Października 1851, zawiera postanowienia, mające na przyszłość obowiązywać w obrocie między-narodowym związku telegraficznego niemiecko-austryjackiego.

Zahlung nicht rechtzeitig geleistet, so wird dem Schuldner sogleich jede weitere Borgung eingestellt, und das Exekuzionsverfahren gegen ihn eingeleitet.

§. 10.

Die Einbringung der geborgten und nicht rechtzeitig berichtigten Gebühren geschieht auf die zur Hereinbringung rückständiger Gefällsgebühren vorgeschriebene Art. Die Geltendmachung der Haftung rücksichtlich der verpfändeten geistigen Getränke (§. 6, c) geschieht auf die zur Einbringung des rückständigen Lagerzinses von Niederlagsgütern vorgeschriebene Art.

§. 11.

Wer zweimal im Laufe Eines Jahres mit der fälligen Entrichtung geborgter Verbrauchs-Abgaben im Rückstande bleibt, oder wer in dem Falle, wo die Sicherstellung durch eine Hypothekar-Verschreibung geleistet wurde, so lange im Rückstande bleibt, daß zum Behufe der Einbringung desselben die Feilbiethung der Hypothek angesucht werden mußte, ist der Begünstigung der Steuerborgung verlustig.

Baumgartner m. p.

36.

Erlaß des Handelsministeriums vom 8. Februar 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XIII. Stück, Nro. 44, ausgegeben am 23. Februar 1852),

wodurch die neuen, für den deutsch-österreichischen Telegraphenverein am 14. Oktober 1851 abgeschlossenen Vereinbarungen, ratifizirt in Folge Allerhöchster Entschließung vom 16. Jänner 1852, durch Ministerial-Erklärung vom 24. Jänner 1852, kund gemacht werden.

Kommissarien jener deutschen Regierungen, welche in Folge des Vertrages vom 25. Juli 1850, (Nr. 361 des Reichs-Gesetzblattes), zu dem deutsch-österreichischen Telegraphenvereine gehören, sind in Wien zu einer Konferrenz zusammengetreten, und haben unterm 14. Oktober 1851 einen Nachtragsvertrag zu dem bezeichneten Telegraphenvereins-Hauptvertrage vereinbaret.

In Folge der von Seiner k. k. Apostolischen Majestät mit Allerhöchster Entschließung vom 16. Jänner 1852 ertheilten Ermächtigung ist dieser Nachtragsvertrag durch österreichische Ministerial-Erklärung vom 24. Jänner 1852 ratifizirt worden, nachdem er ebenso auch von den übrigen vertragschließenden Regierungen (Preußen, Baiern, Sachsen und Württemberg) ratifizirt worden war.

Die nachstehende, einen Bestandtheil des Vertrages vom 14. Oktober 1851 bildende Zusammenstellung enthält die für den internazionalen Verkehr des deutsch-österreichischen Telegraphenvereines fortan geltenden Bestimmungen:

Zestawienie postanowień co do postępowania z korespondencyjami między-narodowemi w związku niemiecko-austryjackim.

Rozdział I.

Postanowienia ogólne.

§. 1.

Obręb związku.

Uważane będą jako należące do obrębu związku telegraficznego niem.-austr. nie tylko położone w granicach rządów, należących do związku telegraficznego, linije i stacyje telegraficzne, lecz także i te, które jeden lub drugi rząd związkowy w obcych państwach utrzymuje, lub na przyszłość założy, wszelako te ostatnie linije i stacyje o tyle tylko, o ile zawarte już, lub zawrzeć się mające traktaty z dotyczącemi rządami obcemi, dozwolą na takowe rozciągnąć postanowienia związkowe.

§. 2.

O rozszerzeniu związku.

Państwa niemieckie przystąpić mogą do związku tylko jako członkowie rzeczywiści. Każdy rząd, sąsiadujący z państwem przystępującem, mocen jest prowadzić układy w imieniu związku, i zawrzeć traktat bez dalszych w tej mierze kroków, jak tylko rząd przystępujący poddaje się wszystkim postanowieniom związkowym.

Traktat zawarty, udzielony być winien wszystkim rządom związkowym w całości.

Względem postanowień wyjątkowych przy takowem przystąpieniu w ugodzie będących, należy przy układach zastrzedz potwierdzenie, od wszystkich innych rządów związkowych zażądać się mające.

Państwa niemieckie nie mogą być rzeczywistemi członkami związku, mogą wszelako wstąpić w stosunek kontraktowy z takowym. Do kierowania układami w imieniu związku z rządem dotyczącym nie niemieckim, upoważniony jest także każdy sąsiedni rząd związkowy, a i w tym razie uczynić należy zastrzeżenie wyżej wspomniane, co do postanowień wyjątkowych w ugodzie stojących.

§. 3.

Ograniczenie na korespondencyję internacyjonalną.

Postanowieniom związkowym podlegać będzie tylko korespondencyja internacyjonalna, t. j. ta korespondencyja telegraficzna, przy której stacyja początkowa i końcowa należą do różnych administracyj związkowych. O ile także korespondencyja wewnętrzna w państwach dotyczących tym samym prawidłom

Zusammenstellung der Bestimmungen über die Behandlung der internazionalen Korrespondenzen im deutsch-österreichischen Telegraphenvereine.

I. Abschnitt.

Allgemeine Bestimmungen.

§. 1.

Umfang des Vereines.

Als zum Bereiche des deutsch-österreichischen Telegraphenvereines gehörig, werden nicht allein die in den Gebieten der dem Telegraphenvereine angehörigen Regierungen gelegenen, sondern auch diejenigen Telegraphenlinien und Stazionen angesehen, welche die eine oder andere der Vereinsregierungen in fremden Staaten unterhält oder noch anlegen sollte, letztere Linien und Stazionen jedoch nur in soweit, als die mit den betreffenden fremden Regierungen bestehenden oder noch abzuschließenden Verträge die Ausdehnung der Vereinsbestimmungen auf jene zulassen.

§. 2.

Erweiterung des Vereines.

Deutsche Staaten können dem Vereine nur als wirkliche Mitglieder beitreten. Jede dem beitretenden Staate benachbarte Regierung ist befugt, Namens des Vereines die Unterhandlungen zu führen, und den Vertrag in dem Falle ohne weiteres abzuschließen, daß die beitretende Regierung sich sämmtlichen Vereinsbestimmungen unterwirft.

Der abgeschloßene Vertrag ist sämmtlichen übrigen Vereinsregierungen vollständig mitzutheilen.

Für ausnahmsweise Bestimmungen, welche bei einem solchen Beitritte vereinbaret werden sollen, ist bei der Verhandlung die Genehmigung sämmtlicher übrigen Vereinsregierungen vorzubehalten und dieselbe einzuholen.

Nichtdeutsche Staaten können nicht wirkliche Mitglieder des Vereines werden, jedoch mit dem Vereine in ein Vertragsverhältniß treten. Zur Leitung der Verhandlungen, Namens des Vereines, mit der betreffenden nichtdeutschen Regierung ist ebenfalls jede ihr benachbarte Vereinsregierung berechtiget und kommt für solchen Falles zu vereinbarende Ausnahmsbestimmungen der oben bezeichnete Vorbehalt gleichmäßig in Anwendung.

§. 3.

Beschränkung auf internazionale Korrespondenz.

Den Vereinsbestimmungen ist zunächst nur die internazionale, d. h. diejenige telegraphische Korrespondenz unterworfen, bei welcher die Ursprungs- und die Endstazion verschiedenen Vereinsverwaltungen angehören. In wie weit auch die innere Korrespondenz in den betreffenden Staaten nach gleichen Grundsätzen zu behandeln ist,

podlegać ma, zostawia się do woli każdego rządu z osobna. Korespondencyja telegraficzna, przychodząca ze stacyj obcych, lub przesłana do takowych, podlega, jeżeli przechodzi przez linije telegraficzne kilku rządów związkowych, pod względem przesełki w obrębie związku, temu samemu postępowaniu, jak gdyby była oddaną na stacyi wchodowej, lub przeznaczoną do stacyi wychodowej.

§. 4.

Telegrafowanie bezpośrednie i pośrednie.

Najdalej od 1go Lipca 1852 połączone zostaną stacyje telegraficzne centralne we Wiedniu, w Berlinie, Munichu, Dreźnie i Sztutgardzie, w taki sposób, iż każda z tych stacyj przesyłać może do drugiej depesze bez przetelegrafowania, a zatem bezpośrednio.

Do przeprowadzenia tego zamiaru, zaprowadzą rządy związkowe wspólne aparata i spólny alfabet.

Każdy rząd związkowy mocen jest wciągnąć jeszcze inne miejsca swego państwa w obręb przetelegrafowania bezpośredniego. Zresztą każdemu rządowi zostaje do woli wybór systematów prowadzenia linij, a z wyjątkiem ograniczenia, zastrzeżonego względem przetelegrafowania, także i wybór aparatów dla swych linij telegraficznych.

Rządy związkowe uczynią sobie wzajemne udzielenia o urządzeniu linij i aparatów istniejących, równie jak o zaprowadzeniu nowych linij.

§. 5.

Przyrzeczenie wzajemnego przesyłania.

Rządy związkowe przyjmują na siebie wzajemnie obowiązek przesyłać dalej depesze, przyjęte na swych stacyjach do dalszej przesyłki z jak największą spiesznością i pewnością, wyjąwszy przypadki przewidziane w §. 21; nie biorąc atoliż na siebie obowiązku ani pewnego doręczenia wspomnionych depesz w ogólności, ani doręczenia takowych w pewnym czasie.

Za najmniejszą miarę zapewnionej szybkości w przesyłaniu uważać się będzie, iż depesza przynajmniej wcześniej dojść ma na miejsce przeznaczenia, jakby to stać się mogło, pod względem na czas, w którym podaną została, przez regularną służbę pocztową lub kolej żelazną (§. 25). Wyjątek wszelako zachodzi w tym przypadku, jeżeli prowadzenie przerwanem zostanie.

Każdy rząd ma oprócz tego, także zostawione sobie prawo, według upodobania zamknąć na czas niejaki pewne linije dla wszelkiego, lub dla pewnego rodzaju korespondencyi. Jak skoro to nastąpi, zostaną o tem uwiadomione inne rządy związkowe.

bleibt jeder Regierung überlassen. Die von fremden Stazionen ausgehende, oder dahin gerichtete telegraphische Korrespondenz ist, falls sie die Linien mehrerer Vereinsregierungen berührt, rücksichtlich der Beförderung im Bereiche des Vereines so zu behandeln, als wäre sie bei der Eingangsstazion aufgegeben, oder nach der Ausgangsstazion bestimmt.

§. 4.

Direkte und indirekte Telegraphirung.

Spätestens vom 1. Juli 1852 an, werden die Zentral-Telegraphenstazionen zu Wien, Berlin, München, Dresden und Stuttgart dergestalt untereinander in Verbindung gesetzt, daß jede dieser Stazionen die Depeschen ohne Umtelegraphirung, somit direkt zur anderen bringt.

Zur Durchführung dieser Maßregel werden die Vereinsregierungen übereinstimmende Apparate und ein gemeinsames Alphabet in Anwendung bringen.

Jeder Vereinsregierung ist unbenommen, noch andere Orte ihres Staatsgebiethes in den Bereich dieser direkten Durchtelegraphirung zu ziehen. Im Uebrigen bleibt jeder Regierung die Wahl beliebiger Systeme von Leitungen und abgesehen von der für das Durchtelegraphiren bestehenden Beschränkung, auch jede der Apparate für ihre Telegraphenlinien vorbehalten.

Ueber die Einrichtung der bestehenden Linien und Apparate, sowie über die Errichtung neuer Linien machen sich die Vereinsregierungen gegenseitig Mittheilungen.

§. 5.

Zusicherung gegenseitiger Beförderung.

Die Vereinsregierungen übernehmen gegenseitig die Verpflichtung, die von ihren Stazionen zur Beförderung angenommenen Depeschen, mit Ausnahme der im §. 21 vorgesehenen Fälle, mit möglichster Schnelligkeit und Zuverläßigkeit weiter geben zu lassen, ohne jedoch für die richtige Ueberkunft jener Depeschen überhaupt, oder deren Ueberkunft in einer gewissen Zeit irgend eine Gewähr zu leisten.

Als geringstes Maß der zugesicherten Schnelligkeit in der Beförderung soll angesehen werden, daß die Depesche mindestens früher den Bestimmungsort erreicht, als mit Rücksicht auf den Zeitpunkt der geschehenen Ausgabe durch den regelmäßigen Post- oder Eisenbahndienst ermöglichet war (§. 25). Ausgenommen ist jedoch der Fall der eingetretenen Unterbrechung der Leitung.

Jeder Regierung verbleibt die Befugniß, nach Gutbefinden einzelne Linien für alle oder für gewisse Arten der Korrespondenz zeitweise außer Betrieb zu setzen. Sobald ein solcher Fall eintritt, werden die übrigen Vereinsregierungen hiervon sofort in Kenntniß gesetzt werden.

§. 6.

Reklamacyje.

Reklamacyje uzasadnione, są od opłaty wolne.

§. 7.

O zachowaniu tajemnicy przy telegrafowaniu.

Rządy związkowe będą baczyć na to, ażeby nie udzielano depesz osobom, nie mającym prawa do nich, tudzież ażeby tajemnica przy telegrafowaniu w każdym względzie jak nascislej była zachowaną, na co całe personale przy telegrafach przysięgę złożyć winno.

Osobom obcym nie należy dozwalać podczas telegrafowania na stacyjach telegraficznych wstępu do izb, w których się aparaty znajdują.

Rozdział II.

O przyjmowaniu depesz.

§. 8.

Kto jest upoważniony do używania telegrafa?

Używanie telegrafów rządów związkowych dozwolone jest każdemu bez wyjątku.

Podawanie depesz do telegrafowania może mieć miejsce tylko na stacyjach telegraficznych.

§. 9.

Telegrafowanie do stacyj i miejsc innych.

Stacyje telegraficzne mają prawo przyjmowania depesz telegraficznych do każdej innej stacyi telegraficznej. Mogą także przyjmować depesze telegraficzne do przesyłania poza punkta końcowe linii telegraficznej, lub do miejsc, w bok od takowej leżących, w którym tedy razie dalsza przesyłka z ostatniej stacyi telegraficznej nastąpi według żądania odsyłającego, albo przez pocztę w liście rekomendowanym, albo sztafetą, lub w mniejszych odległościach przez posłańców.

Jeżeli w przesłaniu depeszy poza punkt końcowy linii telegraficznej, lub do miejsc w bok od takowej leżących, użyty został inny środek, jak ten, który podawca wskazał, wówczas należy o postępowaniu takowem uczynić doniesienie przez telegraf tej stacyi, w której depesza podaną została.

§. 10.

Ograniczenie pojedynczych stacyj.

Jak dalece pojedyncze stacyje telegraficzne nie mają prawa do przesyłania pewnego rodzaju korespondencyj, o tem stanowią pojedyncze rządy związkowe.

§. 6.

Reklamazionen.

Reklamazionen sind, wenn sie sich als begründet erwiesen haben, gebührenfrei.

§. 7.

Bewahrung des Telegraphen-Geheimnißes.

Die Vereinsregierungen werden Sorge tragen, daß die Mittheilung von Depeschen, an Unbefugte verhindert, und daß das Telegraphengeheimniß überhaupt in jeder Beziehung auf das strengste gewahrt, und das gesammte Telegraphen-Personale darauf vereidet werde.

Fremden Personen ist der Zutritt zu den Apparatenzimmern der Telegraphenstazionen während des Telegraphirens nicht zu gestatten.

II. Abschnitt.

Annahme der Depeschen.

§. 8.

Berechtigung zur Benützung des Telegraphen.

Die Benützung der Telegraphen der Vereinsregierungen steht Jedermann ohne Ausnahme zu.

Die Aufgabe von Depeschen Behufs der Telegraphirung kann nur bei den Telegraphenstazionen erfolgen.

§. 9.

Telegraphirung nach Stazions- und anderen Orten.

Die Telegraphenstazionen sind zur Uebernahme telegraphischer Depeschen nach jeder anderen Telegraphenstazion befugt. Auch kann die Annahme telegraphischer Depeschen zur Beförderung über die Endpunkte der Telegraphenlinie hinaus oder nach seitwärts derselben gelegenen Orten stattfinden, in welchem Falle die Weiterbeförderung von der letzten Telegraphenstazion nach Bestimmung des Absenders entweder durch die Post in rekommandirten Briefen, oder mittelst Estaffette, oder bei geringen Entfernungen mittelst Boten erfolgt.

Ist bei Beförderung einer Depesche über den Endpunkt der Telegraphenlinie hinaus oder nach seitwärts derselben gelegenen Orten eine Verfügung getroffen worden, welche von dem abweicht, was der Aufgeber hierüber angeordnet hatte, so ist dieser Vorgang und dessen Veranlassung der Aufgabsstazion telegraphisch mitzutheilen.

§. 10.

Beschränkung einzelner Stazionen.

In wie weit einzelne Telegraphenstazionen zur Beförderung gewisser Arten von Korrespondenz nicht befugt sind, wird von jeder Vereinsregierung bestimmt.

§. 11.

Godziny służby na stacyjach.

Bióra telegraficzne winny być otwarte codziennie, nawet w niedzielę i święta:

a) od 1. Kwietnia do końca Września każdego roku od godziny 7. zrana aż do godziny 9. wieczór, a

b) od 1. Października do końca Marca każdego roku od godziny 8. zrana, aż do godziny 9. wieczór.

Depesze, które mają być podane przed, lub po tych godzinach, należy zameldować przed 9-tą godziną wieczór, za złożeniem najmniejszej kwoty wypadającej od przesyłki nocą na dotyczącej przestrzeni, w którymto razie stacyja interesowana natychmiast udzielić winna wiadomość innym stacyjom o później nastąpić mającem przesłaniu depeszy.

W każdym innym razie nie będzie miany wzgląd na zamówienia uprzednie.

Powyższe oznaczenia czasu rozumieć należy według czasu średniego każdego miejsca.

§. 12.

Wyrównanie różnicy czasu.

Ażeby zapobiedz nieregularnościom, mogącym się wydarzyć z niezgodności czasów średnich na różnych stacyjach, ustanowione będą zegary wszystkich stacyj telegraficznych jednego i tego samego rządu, podług czasu średniego miasta głównego w dotyczącem państwie.

§. 13.

O własnościach depeszy ze względu na formy.

Każda depesza, mająca być przesłaną, winna być napisana w tekście wyraźnym bez skrócenia słów, i zawierać nazwisko odsyłającego, jakoteż nazwisko i zamieszkanie otrzymującego.

Skutki niedokładnego adresowania ponosić będzie odsyłający, i tylko za opłaceniem należytości telegraficznych według taryfy, żądać może telegrafowania dodatkowego dla uzupełnienia adresy.

Do napisania depesz oddać się mających, odsyłający używać winni materyjałów zmazać się nie dających. Wyskrobania w depeszy także znajdować się nie mogą.

Przy depeszach, które innym sposobem dalej przesłać należy (§. 9), winien odsyłający oznaczyć na pismie sposób dalszego przesłania.

§. 11.

Dienststunden der Stazionen

Die Telegraphen-Bureaux sind täglich, mit Einschluß der Sonn- und Festtage:

a) vom 1. April bis Ende September jeden Jahres von 7 Uhr Morgens bis 9 Uhr Abends, und

b) vom 1. Oktober bis Ende März jeden Jahres von 8 Uhr Morgens bis 9 Uhr Abends für die Aufgabe offen zu halten.

Depeschen, welche außerhalb jener Stunden aufgegeben werden sollen, müssen vor 9 Uhr Abends unter Erlegung des Minimalbetrages für die nächtliche Beförderung auf der betreffenden Strecke angemeldet werden, in welchem Falle die betheiligte Stazion den übrigen Stazionen von dem zu erwartenden späteren Eingange der Depesche sogleich Nachricht zu geben hat.

In jedem anderen Falle werden Vorausbestellungen nicht berücksichtiget.

Die obigen Zeitbestimmungen sind nach der mittleren Zeit jedes Ortes zu verstehen.

§. 12.

Ausgleichung der Zeitdifferenzen.

Um Unregelmäßigkeiten vorzubeugen, welche aus den Abweichungen der mittleren Zeiten an den verschiedenen Stazionsorten entstehen können, werden die Uhren aller Telegraphenstazionen einer und derselben Regierung nach der mittleren Zeit der Hauptstadt des betreffenden Staates gerichtet werden.

§. 13.

Formelle Erfordernisse der Depesche.

Eine jede zu befördernde Depesche muß im Texte ohne Wort-Abkürzungen und deutlich geschrieben seyn, auch den Namen des Absenders, sowie den Namen und Wohnort des Empfängers enthalten.

Die Folgen einer ungenügenden Adressirung sind vom Absender zu tragen, welcher auch eine nachträgliche Telegraphirung zur Vervollständigung der Adresse nur gegen Entrichtung der tarifmäßigen Telegraphengebühren beanspruchen kann.

Zum Niederschreiben der aufzugebenden Depeschen darf Seitens der Absender nur ein unverwischbares Schreibmateriale verwendet werden. Auch dürfen in den Depeschen Rasuren nicht vorkommen.

Bei denjenigen Depeschen, welche durch andere Mittel weiter befördert werden sollen (§. 9), hat der Absender die Art der gewünschten Weiterbeförderung schriftlich anzugeben.

§. 14.

Długość depesz prywatnych.

Aż do dalszego porozumienia, żadna depesza nie może w sobie więcej mieścić słów jak 100. Kilka depesz jednej a tej samej odsyłającej osoby wtedy tylko jednę po drugiej przesyłać można, jeżeli aparat linii nie jest zajęty innemi przedmiotami.

§. 15.

O zwłoce w przesłaniu.

Gdyby z jakiegobądź powodu zajść musiała znaczna zwłoka w odesłaniu depeszy, należy podającego o tem zawiadomić, a depeszę dopiero wtenczas przyjąć, jeżeli mimo to żąda wyraźnie, aby odesłaną została.

§. 16.

O zachowaniu oryginałów.

Koncepta oryginalne podanych depesz, równie jak spisania telegraficzne wszelkich depesz, należy najmniej dwa lata trzymać w zachowaniu.

§. 17.

Klasyfikacyja depesz.

Oprócz postanowień powyższych, mających zastosowanie przy depeszach wszelkiego rodzaju, należy rozróżniać pod względem postępowania:

a) depesze rządowe tak rządów do związku należących, jak rządów na mocy traktatów w tej mierze uprawnionych,

b) depesze kolei żelaznych,

c) depesze prywatne.

Różnica jednakowoż między depeszami kolei żelaznych, a depeszami prywatnemi, o tyle tylko zachodzi, o ile takowa ustanowiona jest w jednem lub drugiem państwie, czylito na mocy ogólnych przepisów, czyli też osobnemi kontraktami.

§. 18.

Depesze rządowe.

Które depesze każdy z rządów związkowych za depesze rządowe chce mieć uważane, to od jego upodobania zawisło.

§. 19.

Depesze rządowe mogą być napisane według życzenia odsyłających w mowie niemieckiej, lub w takiej mowie obcej, której znaki pismiennie wyrażone być mogą za pomocą istniejących aparatów telegraficznych. Przy takich depe-

§. 14.

Länge der Privatdepeschen.

Bis auf Weiteres darf jede Privatdepesche nicht aus mehr als **100** Worten bestehen. Die Beförderung mehrerer Depeschen eines und desselben Absenders hinter einander ist nur in dem Falle zuläßig, daß die Apparate der Linie nicht anderweit in Anspruch genommen werden.

§. 15.

Verzögerung in der Absendung.

Sollte die Beförderung einer Depesche aus irgend einem Grunde einer erheblichen Verzögerung unterliegen müssen, so ist der Aufgeber hiervon in Kenntniß zu setzen, und die Depesche nur dann anzunehmen, wenn der Erstere die Absendung dennoch ausdrücklich verlangt.

§. 16.

Aufbewahrung der Originalien.

Die Original-Konzepte der aufgegebenen Depeschen, sowie die telegraphischen Niederschriften sämmtlicher Depeschen sind, mindestens zwei Jahre lang aufzubewahren.

§. 17.

Klassifikazion der Depeschen.

Abgesehen von den vorstehenden, bei sämmtlichen Depeschen Anwendung findenden Bestimmungen, sind in Bezug auf die Behandlung zu unterscheiden:

a) Staatsdepeschen der dem Vereine angehörigen, sowie der vertragsmäßig berechtigten Regierungen;

b) Eisenbahndepeschen;

c) Privatdepeschen.

Ein Unterschied zwischen Eisenbahndepeschen und Privatdepeschen findet jedoch nur in soweit Statt, als solches in dem einen oder dem anderen Staate entweder durch allgemeine Vorschriften, oder durch besondere Vertragsbestimmungen festgesetzt worden ist.

§. 18.

Staatsdepeschen.

Welche Depeschen jede einzelne der Vereinsregierungen als ihre Staatsdepeschen betrachtet zu sehen wünscht, hängt von ihrem Ermessen ab.

§. 19.

Staatsdepeschen können nach der Wahl der Absender in deutscher, oder in einer solchen fremden Sprache abgefaßt werden, deren Buchstabenzeichen sich durch die vorhandenen Telegraphen-Apparate wiedergeben lassen. Auch ist bei jenen Depeschen die

szach używać można także znaków *(chiffres)*, wszelako takich tylko, które się składają, z liter lub cyfer.

Przy wszystkich innych depeszach, z wyjątkiem następującym, kładzie się za warunek, ażeby depesza napisana była w mowie niemieckiej bez używania znaków. Wyjętemi są depesze, przeznaczone do Francyi i Belgii, lub ztamtąd pochodzące, przy których dozwolone jest także użycie mowy francuzkiej. Gdyby się później okazała potrzeba, przypuścić także inne mowy, czylito w powszechności, czyli też tylko na pewnych linijach do depesz telegraficznych prywatnych, nastąpi w tej mierze ogłoszenie.

§. 20.

Opieczętowanie depesz rządowych.

Depesze rządowe winny być zawsze zaopatrzone pieczęcią odsyłającego, lub też względnie pieczęcią władzy odsyłającej.

§. 21.

O własnościach depesz prywatnych co do ich treści.

Bióra telegraficzne nie mają prawa kontrolowania, czyli depesze rządowe, ze względu na treść swoję, przyjętemi być mogą do przesłania. Obowiązane są zaś wyłączać takie depesze prywatne od przyjęcia lub dalszej przesyłki, których treść sprzeciwia się ustawom, lub ze względu na dobro publiczne i moralność, uznana jest za niestosowną do udzielenia.

Stanowić o tem ma prawo w takich przypadkach przełożony stacyi telegraficznej, lub zastępca jego. Rządy dotyczące wyznaczą władzę, do której należy wnosić zażalenia przeciw takowym.

Jeżeli depesza z powodu treści swej, uznaną zostanie za niestosowną do udzielenia dopiero na miejscu przeznaczenia, leżącem w innem państwie związkowem, wówczas należy o tem uwiadomić odsyłającego zawsze bezpłatnie.

Z powodu błędów, w depeszy popełnionych przez samychże urzędników telegrafowych, nie należy żadną miarą zwlekać lub przeszkadzać przesłaniu lub doręczaniu depeszy.

Anwendung von Chiffern, jedoch nur von solchen zuläßig, welche in Buchstabenzeichen oder Ziffern bestehen.

Bei allen anderen Depeschen mit nachfolgender Ausnahme ist vorläufig die Fassung in deutscher Sprache, ohne Anwendung von Chifferschrift, Bedingung. Ausgenommen hiervon sind die nach Frankreich und Belgien bestimmten oder daher kommenden Depeschen, bei welchen auch die französische Sprache zuläßig ist. Sollte sich später ein Bedürfniß herausstellen, entweder allgemein oder auch für andere bestimmte Routen auch andere Sprachen zur Anwendnng für telegraphische Privatdepeschen zuzulassen, so wird dieß bekannt gegeben werden.

§. 20.

Untersiegelung der Staatsdepeschen.

Die Staatsdepeschen werden jederzeit mit dem Siegel des Absenders, oder beziehentlich der absendenden Behörde versehen seyn.

§. 21.

Materielle Erfordernisse der Privatdepeschen.

Eine Kontrole über die Zuläßigkeit der Beförderung von Staatsdepeschen mit Rücksicht auf ihren Inhalt steht den Telegraphen-Bureaux nicht zu. Dagegen sind dieselben verpflichtet, solche Privatdepeschen von der Annahme oder Weiterbeförderung auszuschließen, deren Inhalt gegen die Gesetze verstößt, oder aus Rücksichten des öffentlichen Wohles und der Sittlichkeit zur Mittheilung für nicht geeignet erachtet wird.

Die Entschließung liegt in solchen Fällen dem Vorsteher der Telegraphenstazion oder dessen Sellvertreter ob. An welche Behörde die gegen derartige Entscheidungen etwa zu erhebenden Beschwerden zu richten sind, wird von den betreffenden Regierungen bestimmt werden.

Wenn eine Depesche rücksichtlich der Unzuläßigkeit ihres Inhaltes erst an dem in einem anderen Vereinsstaate gelegenen Bestimmungsorte als zur Abgabe nicht geeignet erkannt wird, so soll hiervon der Absender jederzeit unentgeltlich benachrichtiget werden.

Wegen solcher Mängel der Depeschen, welche von den Telegraphen-Bediensteten selbst begangen werden, soll in keinem Falle die Beförderung oder Bestellung einer Depesche verhindert oder verzögert werden.

Rozdział III.

O przesłaniu depesz.

§. 22.

Kierunek przesyłki.

Dla korespondencyi między stacyjami centralnemi, stojącemi z sobą w połączeniu bezpośredniem (§. 4), należy obrać zawsze najkrótszą liniję, a tylko wtenczas, gdyby nie była otwartą, wprowadzić korespondencyję na inną liniję, która po tamtej jest najkrótszą.

§. 23.

O porządku w przesyłaniu.

Z reguły należy przesyłać depesze telegraficzne z każdej stacyi w tym porządku, w którym na stacyję podane zostały, lub w drodze telegrafowania do takowej przychodzą; wszelako mają pierwszeństwo depesze wewnętrzne przed temi, które tylko przetelegrafować należy, oprócz tego

a) mają pierwszeństwo depesze rządowe przed depeszami kolei żelaznej i prywatnemi;
b) depesze kolei żelaznej przed depeszami prywatnemi, jeżeli według §. 17, różnią się od depesz prywatnych.

Rozpoczęte telegrafowanie jakiejkolwiekbądź depeszy nie może być przerwane wprowadzeniem innych depesz, wyjąwszy wypadki, w których zwłoka jest niebezpieczną.

§. 24.

Zmiana kierunku.

Ranga rozmaitych gatunków depesz, wyrażona w §fie poprzednim, zachowana być winna także i wtenczas, jeżeli kilka depesz na różnych stacyjach jednej a tej samej linii równocześnie się zejdzie, tak dalece, iż zmiana w kierunku od owej rangi bezpośrednio zawisła.

Depesze równej kategoryi, znajdujące się na tej samej linii do odesłania w kierunku przeciwnym, należy zmieniać w przesyłaniu.

§. 25.

O przerwie komunikacyi.

Jeżeli po przyjęciu depeszy przerwaną zostanie komunikacyja telegraficzna, wówczas stacyja, z której drogą telegraficzną dalsza przesyłka miejsca mieć nie może, obowiązana jest oddać depeszę na pocztę w liście rekomendowanym, jako rzecz dotyczącą służby, a przeto wolną od opłaty portoryjum, w celu przesłania jej do najbliższej stacyi, zkąd dalej telegrafem przesłaną być może, ewentualnie zaś do stacyi końcowej, lub wprost do osoby na adresie wyrażonej.

III. Abschnitt.

Beförderung der Depeschen.

§. 22.

Beförderungslinie.

Für die Korrespondenz zwischen den in direkter Verbindung mit einander stehenden Zentralstazionen (§. 4) soll zunächst jederzeit die kürzeste Leitungslinie gewählt, und für den Fall, daß solche nicht offen wäre, die Korrespondenz auf die jener Linie der Kürze nach zunächst stehende Linie geleitet werden.

§. 23.

Reihenfolge der Beförderung.

Die Beförderung der telegraphischen Depeschen von jeder Stazion aus, geschieht der Regel nach in der Reihenfolge, in welcher sie entweder bei der Stazion aufgeliefert werden, oder mittelst des Telegraphen zu derselben gelangen; es haben jedoch hierbei die inneren Depeschen vor den durchzutelegraphirenden den Vorrang; ferner gehen

a) die Staatsdepeschen den Eisenbahn- und Privatdepeschen, und

b) die Eisenbahndepeschen, falls sie nach §. 17 von Privatdepeschen zu unterscheide sind, den letzteren voran.

Die bereits begonnene Telegraphirung irgend einer Depesche darf, mit Ausnahme von Fällen, wo Gefahr im Verzuge ist, durch das Dazwischentreten anderer Depeschen nicht unterbrochen werden.

§. 24.

Richtungswechsel.

Das im vorstehenden Paragraphe erwähnte Rangverhältniß der Depeschengattungen findet auch beim gleichzeitigen Vorhandenseyn mehrerer Depeschen an verschiedenen Stazionen einer und derselben Linie in der Weise Anwendung, daß ein Richtungswechsel zunächst von jenem Rangverhältniße abhängig ist.

Depeschen gleicher Kategorie, welche auf derselben Linie zur Absendung in entgegengesetzten Richtungen vorhanden sind, sollen in der Beförderung alterniren.

§. 25.

Unterbrechung der Verbindung.

Wird die Telegraphenverbindung nach erfolgter Annahme einer Depesche unterbrochen, so ist diejenige Stazion, von welcher ab die Weiterbeförderung auf telegraphischem Wege unthunlich ist, verpflichtet, die Depesche sofort in einem rekommandirten Briefe an die nächste Stazion, welche zur Weiterbeförderung im Stande, eventuel an die Endstazion, oder direkt an den Adressaten, als portofreie Dienstsache zur Post zu geben.

Po przywróceniu komunikacyi telegraficznej należy depeszę jeszcze raz przesłać telegrafem.

Przerwy w komunikacyi, trwające dłużej, równie jak przywrócenie komunikacyi, podane zostaną do wiadomości stacyj telegraficznych.

§. 26.

Kolacyjonowanie.

Ktokolwiek odsyła, lub odbiera depeszę, ma prawo kazać ją kolacyjonować, t. j. żądać, ażeby takowa ze stacyi, na adresie wyrażonej, na odwrót telegrafowaną była.

Co się tycze kolacyjonowania, obowiązują następujące przepisy:

a) Odsyłający, żądający kolacyjonowania, winien otrzymać zwróconą depeszę każdego razu dosłownie. Jeżeli zachodzi omyłka, przy której odsyłający pozostać nie chce, wówczas stacyja odsyłająca winna tak długo korespondować ze stacyją na miejscu przeznaczenia, bez opłaty wyższej, dopóki depesza sprostowaną nie będzie.

b) Jeżeli odbierający żąda kolacyjonowania, wówczas należy treść depeszy udzielić stacyi odsyłającej dokładnie tak, jak ją wystawiono odbierającemu. Jeżeli depesza wówczas zgadza się z oryginałem, wówczas należy odbierającemu wydać urzędowe tego poświadczenie. W przeciwnym razie należy sprostować zachodzące różnice z urzędu.

Jeżeli odbierający żąda, żeby odsyłającemu udzieloną znowu została depesza dla kontrolowania zgodności jej treści, wówczas należy żądane w tym sposobie kolacyjonowanie taksować tak, jak gdyby nowa depesza odsyłaną była. Zresztą postępować należy według powyższej zasady.

c) Kolacyjonowanie odbywać się winno zawsze przez korespondencyję między stacyją odsyłającą i odbierającą.

§. 27.

Rozgałęzienie, złożenie i rozmnożenie.

Każda do przesłania przeznaczona depesza, może być na żądanie odsyłającego adresowaną do kilku osób. W razie jeżeli depesza z pewnego punktu, do którego nadeszła, rozejść się ma w różnych kierunkach, lub złożoną być ma na różnych punktach linii, któremi iść ma, uważaną będzie za tyle pojedynczych depesz, ile stacyj na adresie jest wyrażonych. Jeżeli zaś depesza w jednem i temże samem miejscu różnym ma być osobom oddaną, t. j. pomnożoną, uważana będzie tylko za jednę depeszę, przyczem za dalsze wystawienia opłacona będzie należytość od pomnożenia takowej (§. 33).

Nach erfolgter Wiederherstellung der telegraphischen Verbindung ist die Depesche noch nachträglich durch den Telegraphen weiter zu senden.

Unterbrechungen der Leitungen von erheblicher Dauer und die Wiederherstellung derselben werden zur Kenntniß der Telegraphenstazionen gebracht.

§. 26.

Kollazionirung.

Jedem Absender oder Empfänger einer Depesche steht das Recht zu, dieselbe kollazioniren, d. h. von der Adreff-Stazion zurücktelegraphiren zu lassen.

Für die Kollazionirung gelten nachfolgende weitere Bestimmungen:

a) der Absender hat, wenn er die Kollazionirung begehrt, die zurügelangte Depesche jedenfalls wortgetreu zu erhalten. Findet sich eine Unrichtigkeit, welche der Absender nicht dahingestellt lassen will, so hat ohne Einhebung einer Mehrgebühr die Abgangsstazion so lange mit der Bestimmungsstazion zu korrespondiren, bis die Richtigkeit hergestellt ist;

b) wird die Kollazionirung von dem Empfänger verlangt, so ist der Aufgabestazion der Inhalt der Depesche genau, so wie er dem Empfänger ausgefertiget wurde, mitzutheilen. Stimmt die zurückgelangte Depesche mit dem Orginale zusammen, so ist dem Empfänger die ämtliche Bestätigung hierüber auszufertigen. Im anderen Falle ist die Berichtigung der wahrgenommenen Differenzen von Amtswegen vorzunehmen.

Begehrt der Empfänger, daß dem Absender die Depesche zur Kontrole über die Richtigkeit des Inhaltes wieder mitgetheilt werde, so ist die in dieser Weise gewünschte Kollazionirung ebenso zu taxiren, als wäre eine neue Depesche aufgegeben worden. Im übrigen ist nach dem oben aufgestellten Grundsatze vorzugehen.

c) Die Kollazionirung muß immer durch Korrespondenz zwischen der Aufgabe- und Abgabestazion bewirkt werden.

§. 27.

Verzweigung, Absetzung und Vervielfältigung.

Jede zur Beförderung bestimmte Depesche kann von dem Aufgeber zugleich an mehrere Adressaten gerichtet werden. Im Falle eine Depesche sich von einem erreichten Punkte aus nach verschiedenen Richtungen zu verzweigen hat, oder an verschiedenen Punkten der zu durchlaufenden Linien abzusetzen ist, wird sie als eben so viele einzelne Depeschen behandelt, als Adreff-Stazionen angegeben sind. Im Falle die Depesche an einem und demselben Orte an verschiedene Adressaten abgegeben, d. h. vervielfältiget werden soll, wird sie nur als eine einzige Depesche behandelt, wobei für die weiteren Ausfertigungen die Vervielfältigungsgebühr (§. 33) eintritt.

§. 28.

Doręczenie.

Jak skoro nadejdzie depesza na ostatnią stacyję telegraficzną, lub na takie stacyje środkowe, na których została złożoną (§. 27), odesłaną będzie takowa zaraz po przepisaniu, pod pieczęcią urzędową stacyi telegraficznej do osoby lub do osób, na adresie wyrażonych, a to jeżeli adresat mieszka w samem miejscu stacyi, przez posłańca, ustanowionego przy administracyi telegraficznej, w innym zaś razie, wedle zarządzenia uczynionego w tej mierze ze strony odsyłającego (§. 9).

Jeżeli depesza nie może być doręczoną dla tego, że osoby, do której jest adresowaną, wynaleźć nie można, należy to natychmiast podać do wiadomości, przez przybicie w biórze telegraficznym stacyi przeznaczenia.

Rozdział IV.

O opłatach przesełkowych.

§. 29.

Taryfy.

Przy wymierzaniu należytości od telegrafowania służyć będzie za podstawę oddalenie w prostej linii między stacyją telegraficzną, gdzie depesza podaną, a stacyją gdzie odebraną została, a to według mapy przez związek przyjętej i według ilości słów, z których depesza złożoną jest.

Na każdej stacyi należy trzymać dla publiczności spis alfabetyczny wszystkich stacyj związkowych z przyłączonemi należytościami.

Jeżeli depesza ze stacyi telegraficznej dalej przesłaną być ma, czy przez pocztę, czy też umyślnym posłańcem, należy złożyć opłatę od transportu wypadającą.

Należytość od depeszy, zawierającej słów dwadzieścia, wynosi na odległość mil 10 łącznie, 1 złr. m. k., czyli 1 złr. 12 kr. mon. reńs., czyli 20 groszy srebn. Rzeczona należytość podnosi się o tę samę kwotę za każde dalsze 15, 20, 25, 35, 40 itd. mil.

Jeżeli depesza zawiera więcej jak 20 aż łącznie do słów 50, pobierana będzie powyższa należytość w podwójnej, jeżeli zaś zawiera więcej jak 50 aż łącznie do 100 słów, w potrójnej kwocie.

Taryfa należytości od telegrafowania, ułożona w miarę powyższych skazówek, jest następująca:

§. 28.

Bestellung.

Jede Depesche wird nach ihrer Ankunft auf der letzten Telegraphenstazion, oder auf solchen Zwischenstazionen, wo dieselbe abgesetzt worden ist (§. 27), nach erfolgter Umschrift sogleich unter dem Amtssiegel der Telegraphenstazion an den oder die Adressaten abgesandt, und zwar insofern der Adressat am Stazionsorte selbst wohnt, durch einen verpflichteten Boten der Telegraphenverwaltung, im anderen Falle aber nach Maßgabe der vom Absender deßhalb getroffenen Bestimmung (§. 9.)

Wenn Depeschen deßhalb unbestellbar erliegen, weil der Adressat nicht aufzufinden ist, so wird dieß sogleich durch Anschlag bei dem Telegraphenbureau an der Bestimmungsstazion bekannt gegeben.

IV. Abschnitt.

Beförderungsgebühren.

§. 29.

Tarife.

Der Bemessung der Telegraphengebühren wird die direkte Entfernung der Telegraphenstazion der Abgabe von jener der Aufgabe, und zwar nach der vom Vereine angenommenen Karte, und die Anzahl der die Depesche bildenden Worte zu Grunde gelegt.

Bei jeder Stazion ist ein alphabetisches Verzeichniß sämmtlicher Vereinsstazionen mit beigefügten Gebühren dem Publikum zugänglich zu halten.

In dem Falle, daß die Depesche von einer Telegraphenstazion durch Post oder expressen Boten nach einem anderen Orte weiter zu befördern ist, tritt die dießfällige Transportvergütung hinzu.

Die Telegraphengebühr beträgt für eine Depesche auf eine Entfernung bis einschließlich 10 Meilen für 20 Worte 1 fl. K. M., oder 1 fl. 12 kr. Rhein., oder 20 Sgr. Diese Gebühr steigt jedesmal um denselben Betrag für weitere 15, 20, 25, 30, 35, 40 u. s. w. Meilen.

Wenn die Depesche über 20 bis einschließlich 50 Worte enthält, so wird das Doppelte, und wenn solche über 50 bis einschließlich 100 Worte enthält, das Dreifache erhoben.

Der nach Maßgabe des Obigen aufgestellte Tarif für die Telegraphengebühr ist folgender:

Za depeszę:

na odległość w milach jeograficznych w linii prostej	wynoszą należytości od słów														
	do 20 łącznie					od 21 do 50 łącznie					od 51 do 100 łącznie				
	złr. m. k.	mon. reńs. złr.	mon. reńs. kr.	talar. pr.	sreb. gr.	złr. m. k.	mon. reńs. złr.	mon. reńs. kr.	talar. pr.	sreb. gr.	złr. m. k.	mon. reńs. złr.	mon. reńs. kr.	talar. pr.	sreb. gr.
do 10 mil włącznie	1	1	12	—	20	2	2	24	1	10	3	3	36	2	—
nad 10 do 25 mil włącznie	2	2	24	1	10	4	4	48	2	20	6	7	12	4	—
„ 25 „ 45 „ „	3	3	36	2	—	6	7	12	4	—	9	10	48	6	—
„ 45 „ 70 „ „	4	4	48	2	20	8	9	36	5	10	12	14	24	8	—
„ 70 „ 100 „ „	5	6	—	3	10	10	12	—	6	20	15	18	—	10	—
i t. d.															

§. 30.

Ustanowienia taks szczegółowe.

Przy obrachowaniu należytości według liczby słów należy postępować według zasad następujących:

1. Każde słowo, złożone nie z więcej jak 7 sylab, liczyć się będzie za jedno słowo. Przy słowach dłuższych, zwyżka od 7 do 7 sylab policzoną będzie znowu za jedno słowo.

2. Słowa złożone, jeżeli rozdzielone są łącznikami przez podawcę, należy telegrafować każde z osobna; w takim przypadku każda część słowa w ten sposób oddzielona, za jedno słowo uważaną i tak też policzoną będzie.

W przeciwnym razie należy każde złożone słowo policzyć za jedno, wszelako ze względem na ustanowioną granicę w liczbie 7 sylab — i tak telegrafować.

3. Interpunkcyje w tekście, tudzież apostrofy i łączniki nie będą policzone; przeciwnie zaś wszelkie znaki, których telegrafem oddać nie można, a które zatem słowami wyrażone być muszą, tylko jako takie policzone będą.

4. Każda pojedyncza litera i każde słowo apostrofowane, policzone będzie jako słowo całe; przetoż więc, mianowicie w mowie francuzkiej, często przychodzące pojedyncze litery, połączone apostrofami ze słowem następującem, policzone być mają za słowa pojedyncze.

Für eine Depesche:

auf geographische Meilen nach der direkten Entfernung	betragen die Gebühren für Worte														
	bis 20 einschließlich					von 21 bis 50 einschließlich					von 51 bis 100 einschließlich				
	fl. K. M.	fl. Rh.	kr.	Thl.	Sgr.	fl. K. M.	fl. Rh.	kr.	Thl.	Sgr.	fl. K. M.	fl. Rh.	kr.	Thl.	Sgr.
bis einschließlich 10	1	1	12	—	20	2	2	24	1	10	3	3	36	2	—
über 10 " " 25	2	2	24	1	10	4	4	48	2	20	6	7	12	4	—
" 25 " " 45	3	3	36	2	—	6	7	12	4	—	9	10	48	6	—
" 45 " " 70	4	4	48	2	20	8	9	36	5	10	12	14	24	8	—
" 70 " " 100 u. s. w.	5	6	—	3	10	10	12	—	6	20	15	18	—	10	—

§. 30.

Spezielle Taxbestimmungen.

Bei Ermittlung der Gebühren nach der Wortzahl sind folgende Grundsätze zu beobachten:

1. Jedes Wort, welches aus nicht mehr als 7 Sylben besteht, wird als Ein Wort gezählt. Bei längeren Worten wird der Ueberschuß von 7 zu 7 Sylben wieder als Ein Wort gerechnet.

2. Zusammengesetzte Worte müssen, wenn sie vom Aufgeber durch Bindestriche getrennt geschrieben sind, auch getrennt telegraphirt werden, in welchem Falle jeder der in solcher Weise getrennten Worttheile auch für sich als Ein Wort gezählt und berechnet wird.

Im entgegengesetzten Falle ist jedes zusammengesetzte Wort als Ein Wort, jedoch mit Berücksichtigung der als Grenze bestimmten Anzahl von 7 Sylben, zu zählen und zu telegraphiren.

3. Interpunkzionszeichen im Texte, so wie Apostrophe und Bindestriche werden nicht mitgerechnet, dagegen können alle durch den Telegraphen nicht wieder zu gebende Zeichen, welche daher durch Worte dargestellt werden müssen, nur als solche berechnet werden.

4. Jeder einzelne Buchstabe und jedes apostrophirte Wort wird als ein ganzes Wort gezählt, daher auch die namentlich in französischer Sprache häufig vorkommenden einzelnen Buchstaben, welche durch Apostrophe mit dem folgenden Worte verbunden sind, als eben so viele einzelne Worte in Anschlag kommen.

5. Pięć cyfer policzone być mają za jedno słowo. Przy liczbach nad 5 cyfer przyjąć należy każde 5 cyfer, tudzież zwyżkę, jaka zostaje, za jedno słowo, przyczem kreski, komata i inne znaki wyrazić się dające, za cyfry policzone być winny.

6. Liczby należy telegrafować tak jak są wyrażone w depeszy originalnej cyframi albo literami, i tak samo w wystawieniu depeszy wyrazić. Jeżeli liczba wyrażona jest literami, będzie takowa uważana ze względem na liczbę sylab za jedno słowo, bez różnicy czy ona jest pojedyncza, czy złożona. Jeżeli ułamek w cyfrach jest wyrażony, natenczas kreskę ułamkową liczyć należy jako cyfrę.

7. Przy depeszach pisanych cyframi, należy co 5 cyfer lub znaków literowych, równie jak zwyżkę, uważać za jedno słowo.

8. Adres i podpis, równie jak słowa służące do bliższego oznaczenia imion własnych, jakoto: *„von“* *„de“* *„von der“* i t. d. policzone będą przy obrachowaniu słów.

9. Nie należy liczyć uwag, w jaki sposób depesza z ostatniej stacyi telegraficznej dalej ma być przesłaną, równie jak wszelkich znaków i słów, któreby administracyja telegrafu sama dodała do depeszy w interesie służby.

§. 31.

Wolność od opłaty.

W obrocie internacyjonalnym wolnemi zostaną wzajemnie od opłaty z reguły tylko depesze przesełane w interesie służby telegraficznej. Wszelkie zaś inne depesze rządowe podlegają opłacie, obliczonej według taryfy od stacyi, gdzie zostają podane, aż do stacyi, do której są adresowane; wszakże przez to nie wyłącza się innych dalszych wyrównań, potrzebnych w tej mierze dla wewnętrznych stosunków pojedynczych państw związkowych.

§. 32.

Opłaty od kolacyjonowania.

Za kolacyjonowanie depeszy (§. 26) należy opłacać połowę opłaty telegraficznej.

§. 33.

O taksowaniu depesz, które mają być rozgałęzionemi, złożonemi lub rozmnożonemi.

Depesze, adresowane jednocześnie do kilku stacyj, należy taksować jako tyle depesz, ile jest stacyj, na których depesza ma być oddaną.

Jeżeli trzeba na jakiej stacyi depesze rozmnożyć, wówczas należy za wystawienie drugiego i każdego dalszego egzemplarza, złożyć należytość 20 kr. m. k., 24 kr. mon. reńsk., 7 groszy srebr. czyli nowych.

5. Fünf Ziffern werden als Ein Wort gerechnet. Bei Zahlen von mehr Zifferstellen sind je 5 Ziffern, und ebenso der etwaige Ueberschuß, als Ein Wort anzunehmen, wobei Striche, Kommata und andere darstellbare Zeichen als Ziffern mitzuzählen sind.

6. Zahlen sind so, wie sie in der Originaldepesche geschrieben erscheinen, mit Ziffern oder mit Buchstaben zu telegraphiren und in der Ausfertigung der Depesche auszudrücken. Ist eine Zahl mit Buchstaben gegeben, so wird dieselbe, gleichviel ob sie eine einfache oder eine zusammengesetzte ist, unter Rücksichtnahme auf die Sylbenzahl als Ein Wort behandelt. Wenn eine gebrochene Zahl durch Ziffern gegeben wird, ist der Bruchstrich als Zifferzeichen mitzuzählen.

7. Bei chiffrirten Depeschen sind je 5 Ziffern oder Buchstabenzeichen, sowie der etwaige Ueberschuß als Ein Wort anzusehen.

8. Adresse und Unterschrift, sowie die zur Bezeichnung eigener Namen dienenden Worte, als: „von", „de", „von der" rc. werden bei Auszählung der Worte mitgerechnet.

9. Die etwaigen Notizen, in welcher Weise die Depesche von der letzten Telegraphenstazion weiter befördert werden soll, ferner sämmtliche Zeichen und Worte, welche die Telegraphenverwaltung selbst der Depesche zum Zwecke des Dienstes hinzufügt, werden nicht mitgezählt.

§. 31.

Gebührenfreiheit.

Im internazionalen Verkehre werden in der Regel nur die Depeschen des Telegraphendienstes gegenseitig frei befördert. Alle übrigen Staatsdepeschen dagegen unterliegen der tarifmäßigen Gebührenberechnung von der Aufgabe bis zur Adress-Stazion, unbeschadet der deßhalb etwa für die inneren Verhältnisse einzelner Vereinsstaaten erforderlichen Ausgleichungen.

§. 32.

Kollazionirungsgebühr.

Für das Kollazioniren einer Depesche (§. 26) ist die Hälfte der Telegraphengebühr zu entrichten.

§. 33.

Tarirung sich verzweigender, abzusetzender oder zu vervielfältigender Depeschen.

Depeschen, welche zugleich nach mehreren Stazionen adressirt werden, sind als eben so viele Depeschen zu tarifiren, als Abgabestazionen angegeben werden.

Wenn Depeschen an einer Stazion zu vervielfältigen sind, ist für die Ausfertigung des zweiten und jedes folgenden Exemplares eine Gebühr von 20 kr. K. M., 24 kr. Rhein., oder 7 Silber- oder Neugroschen zu erlegen.

§. 34.

Należytość od depesz nocnych.

Od depesz nocnych (§. 11) należy wszelkie należytości opłacać w podwójnej kwocie.

§. 35.

Opłata za transport dalszy.

Opłatę za transport depesz, mających być przesłanemi ze stacyi telegraficznej na inne miejsce, złożyć winien odsełający w kwocie, wypadającej rzeczywiście za transport takowy.

Jeżeli wysokość tej kwoty naprzód oznaczoną być nie może, wówczas podawca winien złożyć sumę, w każdym razie wystarczającą (zob. niżej) do pokrycia takowej, której zwyżki w 3ch dniach na powrót żądać można. Stacyja telegraficzna, na której depesza schodzi z telegrafu, i która zatem łoży rzeczone koszta, winna stacyi, na której depesza podaną była, udzielić wysokość kwoty jak najspieszniej w drodze telegraficznej. Jeżeli koszta rzeczone, wyłożone były w tej monecie, w której podawca depeszy opłacić winien takowe według zwyczajnej monety krajowej, w takim razie należy uczynić redukcyję w stosunku 20 złr. m. k. = 24½ reńs. = 14 tal. prusk. Wspomiony depozyt wynosić winien przy każdej depeszy:

a) za przesłanie zwyczajną pocztą, lub umyślnym posłańcem 1¼ złr. m. k., czyli 1½ złr. m. reńs., czyli 5/6 tal. pr.;

b) za przesłanie sztafetą, równie tyle na każdą milę.

Jeżeli w dalszem przesłaniu depeszy, na żądanie adresata odstąpi się od zarządzeń, poczynionych w tej mierze przez podawcę (§. 9), wówczas stacyja odsyłająca zarządzić winna wyrównanie co do depozytu, złożonego na pokrycie kosztów przesyłki dalszej.

§. 36.

Opłata zgóry.

Wszelkie należytości opłacane być winny w powszechności zgóry przy oddaniu depeszy. Wszelako zostawia się ocenieniu pojedynczych rządów związkowych, jak dalece przy pewnych rodzajach depesz należytości kredytować można. Na zapłatę należytości kwit wystawić należy.

Wolno jest przy podaniu depeszy złożyć należytość za odpowiedź spodziewaną. Takowa odpowiedź nie może przenosić liczby słów, od których należytość przesyłkowa złożoną została.

§. 34.

Gebühren für Nachtdepeschen.

Für Nachtdepeschen (§. 11) sind sämmtliche Telegraphirungsgebühren mit dem doppelten Betrage zu entrichten.

§. 35.

Vergütung für den Weitertransport.

Die Vergütung für den Transport der von einer Telegraphenstazion nach einem anderen Orte weiter zu sendenden Depeschen ist vom Absender mit dem durch jenen Transport wirklich entstehenden Betrage zu zahlen.

Kann die Höhe dieses Betrages im Voraus nicht bestimmt übersehen werden, so ist von dem Aufgeber eine den ersteren jedenfalls deckende Summe (siehe unten) zu deponiren, von welcher der Ueberrest binnen 3 Tagen zurückgefordert werden kann. Die Telegraphenstazion, bei welcher die Depesche den Telegraphen verläßt, und welche die fraglichen Kosten sonach auslegt, hat daher der Abgangsstazion die Höhe des Betrages möglichst schnell auf telegraphischem Wege mitzutheilen. Ist die Auslage jener Kosten in anderer Währung geschehen, als solche vom Absender der Depesche nach der üblichen Landesmünze zu zahlen sind, so ist die Redukzion nach dem Verhältniße von 20 fl. K. M. = 24 ½ fl. Rhein. = 14 Thlr. Preuß. zu bewirken. Das erwähnte Depositum soll bei jeder Depesche mindestens betragen:

a) für Beförderung mittelst ordinärer Post oder expressen Boten 1 ¼ fl. K. M., oder 1 ½ fl. Rhein., oder ⅚ Thlr.;

b) für Estaffettenbeförderung eben so viel für je Eine Meile.

Wenn von den Anordnungen, welche der Aufgeber hinsichtlich der Weiterbeförderung einer Depesche getroffen hat, auf Begehren des Adressaten abgegangen wird (§. 9), so hat die Aufgabestazion hiernach die Ausgleichung über das zur Deckung der Kosten der Weiterbeförderung erliegende Depositum zu treffen.

§. 36.

Vorauszahlungen.

Sämmtliche Gebühren sind zwar in der Regel bei Aufgabe der Depesche im Voraus zu zahlen. Es bleibt jedoch dem Ermessen der einzelnen Vereinsregierungen überlassen, in wie weit bei gewissen Arten von Depeschen ein Kreditiren der Gebühren nachgegeben werden darf. Ueber die Zahlung der Gebühren ist Quittung zu ertheilen.

Es ist gestattet, bei der Aufgabe einer Depesche zugleich die Gebühr für die zu gewärtigende Rückantwort zu deponiren. Letztere darf die Wortzahl, für welche die Beförderungsgebühr erlegt wurde, nicht übersteigen.

§. 37.

Zwrócenie należytości.

Należy zwrócić należytości od telegrafowania:

a) jeżeli depesza cofniętą zostanie z powodu treści, nie mogącej być przypuszczoną, za tę przestrzeń, przez którą jeszcze przesłaną nie była (§. 21); takowa depesza, ze względu na część należytości zwrócić się mającej, tak uważaną być winna, jak gdyby tylko do tego punktu podaną była, poza który przesłaną nie została;

b) jeżeli depesza po przyjęciu jej zaginęła;

c) jeżeli depesza nadeszła do miejsca przeznaczenia w sposób tak uszkodzony, iż celu swego osiągnąć nie może, i oraz wcześne (§. 5) jej sprostowanie już więcej nastąpić nie mogło;

d) jeżeli zaszło udowodnione opóźnienie ze względem na najmniejszą miarę szybkości, §m 5. zapewnionej;

e) w razie reklamacyi uzasadnionej (§. 6).

Reklamacyje o zwrot należytości telegraficznych należy czynić w przeciągu roku od dnia, w którym depesza podaną została; po upływie tego terminu nie będą takowe już więcej zważane.

Dowód tego, iż zażalenie jest uzasadnione, zawsze reklamujący prowadzić winien.

Przed zwrotem należytości musi w każdym razie nastąpić rozstrzygnienie administracyi centralnej telegrafów.

Rozdział V.

Postanowienia ostateczne.

§. 38.

Dalszy rozwój związku.

W celu dalszego rozwoju związku tak pod względem technicznym, jakoteż administracyjnym, w celu wprowadzenia ulepszeń powszechnych, równości praw i regulaminów, odbywać się będzie corocznie niemiecka konferencyja telegrafów.

§. 37.

Rückerstattung der Gebühren.

Die Rückzahlung der Telegraphengebühren hat stattzufinden:

a) im Falle der Zurückweisung der Depesche wegen Unzuläßigkeit ihres Inhaltes für diejenige Strecke, auf welcher die Beförderung noch nicht stattgefunden hat (§. 21), eine solche Depesche wird bezüglich des rückzuerstattenden Gebührentheiles so behandelt, als wäre sie nur bis zu dem Punkte aufgegeben worden, über welchen sie nicht hinausbefördert wurde;

b) im Falle, daß die Depesche nach ihrer Annahme verloren gegangen seyn sollte;

c) im Falle die Depesche am Bestimmungsorte in einer Weise verstümmelt anlangt, daß sie ihren Zweck nicht erfüllen kann, eine rechtzeitige (§. 5) Berichtigung aber nicht zu ermöglichen gewesen ist;

d) im Falle einer mit Rücksicht auf das im §. 5 zugesicherte mindeste Maß der Schnelligkeit eingetretenen nachgewiesenen Verzögerung;

e) im Falle begründet befundener Reklamazion (§. 6).

Reklamazionen auf Rückerstattung von Telegraphengebühren sind innerhalb Eines Jahres vom Tage der Depeschen-Aufgabe geltend zu machen, und können nach Verlauf dieses Zeitraumes keine weitere Berücksichtigung finden.

Der Nachweis, daß die Beschwerde begündet sei, ist stets vom Reklamanten zu führen.

Der Rückerstattung der Gebühren hat in jedem Falle eine Entscheidung der betreffenden Zentral-Telegraphenverwaltung voranzugehen.

V. Abschnitt.

Schlußbestimmungen.

§. 38.

Weitere Ausbildung des Vereines.

Zur weiteren Ausbildung des Vereines sowohl in technischer, als administrativer Beziehung, zur Einführung allgemeiner Verbesserungen, Gleichheit der Gesetzgebung und der Regiements, ist der jährliche Zusammentritt einer deutschen Telegraphenkonferenz vorbehalten.

§. 39.

Trwanie związku telegraficznego austryjacko-niemieckiego.

Czas trwania związku telegraficznego austr.-niemieckiego zawisł od trwania ważności traktatów, służących mu za zasadę; takowe pozostaną w swej mocy do 1go Października 1855, a nawet i nadal, gdy nie nastąpi wypowiedzenie rokiem wprzód.

Baumgartner m. p.

37.

Rozrządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 19. Lutego 1852,

(w Dzienniku praw państwa, część XIII., nr. 46, wydana dnia 23. Lutego 1852),

dotyczące warunków do uzyskania pozwolenia przewozu i wywozu broni i amunicyi do Multan i Wołoszczyzny.

Ministerstwo spraw wewnętrznych, zgodnie z Ministerstwami spraw zewnętrznych, wojny, skarbu i handlu, podaje do wiadomości, iż broń i amunicyja z państw austryjackich do Multan i Wołoszczyzny wywożoną, lub do tychże krajów przez austryjackie przewożoną być może, tylko w skutku szczególnie uzyskanego pozwolenia, które tylko wtenczas udzielone być może, jeżeli przesyłka zaopatrzona jest w pismienne do wprowadzenia pozwolenie ze strony tamecznego rządu, uwierzytelnione przez dotyczącą c. k. ajencyję.

Bach m. p.

38.

Rozrządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 20. Lutego 1852,

(w Dzienniku praw państwa, część XIII., nr. 47, wydana dnia 23. Lutego 1852),

obowiązujące w całym obrębie państwa,

w przedmiocie fabrykacyi, sprzedaży i używania ciał eksplodujących, tudzież obrotu z takowemi.

W skutek najwyższego postanowienia Jego Ces. Król. Apostolskiej Mości z dnia 6go Listopada 1851, podaje się niniejszem nanowo do powszechnej wia-

§. 39.

Dauer des deutsch-österreichischen Telegraphenvereines.

Die Dauer des deutsch-österreichischen Telegraphenvereines ist durch die Giltigkeit der demselben zu Grunde liegenden Verträge bedingt; dieselben bleiben bis zum 1. Oktober 1855, und wenn nicht eine Einjährige Aufkündigung erfolgt, auch weiterhin in Kraft.

Baumgartner m. p.

37.

Erlaß des Ministeriums des Innern vom 19. Februar 1852,

(Im Reichs-Gesetzblatte, XIII. Stück, Nr. 46, ausgegeben am 23. Februar 1852),

über die Bedingungen zur Gestattung der Durchfuhr und der Ausfuhr von Waffen und Munizion nach der Moldau und Wallachei.

Das Ministerium des Innern macht im Einerständniße mit den Ministerien des Aeußeren, des Kriegswesens, der Finanzen und des Handels bekannt, daß Waffen und Munizion aus den österreichischen Staaten nach den Fürstenthümern Moldau und Wallachei nur in Folge speziell erwirkter Bewilligung, welche jedoch nur dann ertheilt wird, wenn die Sendung mit der schriftlichen, von der betreffenden k. k. Agenzie vidirten Bezugsbewilligung der jenseitigen Regierung versehen ist, durchgeführt oder ausgeführt werden dürfen.

Bach m. p.

38.

Verordnung des Ministers des Innern vom 20. Februar 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte XIII. Stück, Nro. 47, ausgegeben am 23. Februar 1852),

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches,

die Erzeugung, den Verkauf und Gebrauch explodirender Stoffe, so wie den Verkehr mit denselben betreffend.

In Folge Allerhöchster Entschließung Seiner k. k. Apostolischen Majestät vom 6. November 1851 wird das Hofkanzleidekret vom 28. Dezember 1846 (Politische Ge-

domości dekret kancelaryi nadwornej z dnia 28. Grudnia 1846 (Zbiór ustaw polityez. tom 74, str. 254 *), dotyczący zakazu przedaży bawełny eksplodującej czyli bawełny strzelnej, tudzież dekret kancelaryi nadwornej z dnia 15. Kwietnia 1847 l. 12284, wydany na zasadzie najwyższego postanowienia z dnia 6 Kwietnia 1847 (Zb. ust. politycz. tom 75, str. 81 **), mocą którego surowo zakazano fabrykacyję, przedaż i używanie ciał eksplodujących; któreto dekreta zarazem rozciągnięte zostają na obręb całego państwa, zakazując wszelki obrót wyżrzeczonych ciał w oznaczonym obrębie, z powodu bezpieczeństwa publicznego.

Bach m. p.

---

*) W Zbiorze ustaw prowincyjonalnych z roku 1847, l. 3, str. 4.

**) Tamże pod l. 71, str. 232.

Sprostowania.

W części VII. Nr. 32. §. 5. wiersz 3. zamiast: „mające“ popraw: „mają“

„ „ „ „ „ 14. „ 4. po: „1803 r.,“ połóż: „ustają“

setzsammlung, 74. Band, Seite 254*), betreffend den Verbot des Verkaufes der explodirenden oder Schießbaumwolle, dann das über Allerhöchste Entschließung vom 6. April 1847 erfloßene Hofkanzleidekret vom 15. April 1847 Zahl 12284 (Politische Gesetzsammlung, 75. Band, Seite 81**), mit welchem die Erzeugung, der Verkauf und Gebrauch explodirender Stoffe strenge untersagt wurde, hiemit republizirt, auf den ganzen Umfang des Reiches ausgedehnt und jeder Verkehr mit den vorbezeichneten Stoffen im obigen Bereiche aus öffentlichen Sicherheitsrücksichten verboten.

Bach m. p.

---

*) In der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1847, Nro. 3, Seite 4.

**) Ebendaselbst unter Nr. 71, Seite 232.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część X.

Wydana i rozesłana dnia 3. Maja 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

X. Stück.

Ausgegeben und versendet am 3. Mai 1852.

Jahrgang 1852.

39.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 14. Stycznia 1852,

wydane do podległych jej władz, urzędów i organów,

o wymiarze należytości od wpisu kuksów do ksiąg publicznych, o wysokości stempla dokumentów na bezpłatne ustąpienie, i o sposobie oszacowania wartości tychże.

Wysokie Ministerstwo skarbu, mając sobie podane zapytania:

a) jaką należytość wymierzać należy za wpisy kuksów do ksiąg publicznych, na to przeznaczonych?

b) jakiemu stemplowi podlegają dokumenta na bezpłatne ustąpienie kuksów?

c) jakim sposobem wyprowadzać szacunek kuksów?

wydało rozporządzeniem z dnia 27. Grudnia 1851, za l. 24371/738, następujące objaśnienie:

ad a) w ustawach o należytościach z dnia 9. Lutego i 2. Sierpnia 1850, czynności prawnicze, za któremi dzieje się odpłatne ustąpienie kuksów, acz te części są własnością kopalni, a zatem rzeczy nieruchomej, zamieszczone są nie do należytości odsetkowej (procentowej), ale podług taryfy poz. 57, lit. e. do należytości skalą oznaczonej, mają one bowiem na względzie naturę przedmiotu, skutkiem której ta czynność prawnicza staje się kontraktem losowym. Atoli podług przepisu tych ustaw w taryfie poz. 45, A. b. zawartego należy za wpisanie do przeznaczonych na to ksiąg publicznych takich czynności prawniczych, w skutek których podług ustaw cywilnych nabywa się spólna własność rzeczy nieruchomej, z tej przyczyny wymierzać należytość $1\frac{1}{2}$ odsetka, bo podług pomienionych ustaw należytość odsetkowa od samej czynności prawniczej płacić się nie powinna.

ad b) Darowizny kuksów podpadają przepisom taryfy w poz. 91, b. B. i uwadze 3, jak równie i zastosowanie poz. taryfowej 106 B. i uwagi 1. do tejże pozycyi, przy zlaniu prawa z powodu śmierci nie podlega żadnej przeszkodzie.

ad c) Dla wyprowadzenia szacunku kuksów, służą za prawidło §§. 50, 53, 54 i 56, ustawy o należytościach, przyczem w razie potrzeby, wartość własności całej kopalni, tudzież ilość kuksów, dla oznaczenia szacunku jednego kuksu, wymiarkować będzie należało.

Krajewski m. p.

39.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 14. Jänner 1852,

an die unterstehenden Behörden, Aemter und Organe.

betreffend die Gebührenbemessung für bücherliche Eintragung der Kuxen, die Stempelgröße für die Urkunde über unentgeltliche Uebertragung und die Art der Werthausmittlung derselben.

Das hohe Finanz-Ministerium hat aus Anlaß der vorgekommenen Anfragen:

a) welche Gebühr für die Eintragung der Kuxe in das dazu bestimmte öffentliche Buch zu bemessen sei?

b) welchem Stempel die Urkunde über unentgeltliche Uebertragungen von Kuxen unterliegen?

c) auf welche Art der Werth der Kuxen zu erheben sei?

mit dem Erlaße vom 27. Dezember 1851 Z. 24371/738 nachstehende Belehrung ertheilt:

a) Die Gebührengesetze vom 9. Februar und 2. August 1850 haben Rechtsgeschäfte, wodurch eine entgeltliche Uebertragung von Kuxen stattfindet, wiewohl dieselben Antheile an dem Bergwerks-Eigenthume, folglich an einer unbeweglichen Sache sind, nicht der Perzentual-Gebühr, sondern nach Tarif-Post 57, lit. c. der skalamäßigen Gebühr zugewiesen, indem sie die Natur des Gegenstandes berücksichtigen, vermöge welcher das Rechtsgeschäft zum Glücksvertrage wird. Dagegen muß, nach der Anordnung dieser Gesetze, in der Tarif-Post 45, A. b. für die Eintragung dieser Rechtsgeschäfte in die dazu bestimmten öffentlichen Bücher, wodurch nach den bürgerlichen Gesetzen das Miteigenthum einer unbeweglichen Sache erworben wird, die Gebühr von 1 ½ Prozent aus dem Grunde bemessen werden, weil nach den gedachten Gesetzen von dem Rechtsgeschäfte selbst eine Prozentual-Gebühr nicht zu entrichten ist.

b) Schenkungen von Kuxen fallen unter die Bestimmungen der Tarif-Post 91, b. B. und die Anmerkung 3 derselben, so wie die Anwendung der Tarif-Post 106 B. und der Anmerkung 1 dieser Tarif-Post, bei Uebertragungen von Todeswegen keinem Anstande unterliegt.

c) Für die Werthsausmittlung von Kuxen haben die §§. 50, 53, 54 und 56 der Gebührengesetze zur Richtschnur zu dienen, wobei erforderlichen Falles der Werth des Gesammtbergwerk-Eigenthumes und die Zahl der Kuxe, zur Bestimmung des Werthes einer Kuxe zu erheben seyn wird.

Krajewski m. p.

40.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 15. Stycznia 1852,

wydane do podległych jej władz, urzędów i organów,

że kwity od towarzystw kopalniczych, wydawane na wynagrodzenie za drogie kruszce, z kopalń skarbowemu urzędowi odbiorczemu dostawione, wolne są od opłaty.

Podług przepisu poz. taryf. 48. lit. g. ustawy tymczasowej z dnia 9. Lutego i 2. Sierpnia 1850, poświadczenia na odebraną nagrodę za daniny dla Rządu, które nie zasadzają się na stosunkach prawa cywilnego, ale przepisem, jako podatek lub inna danina dla celów administracyi publicznej nakazane są, są bezwarunkowo wolne od opłaty.

Zobowiązanie kopalni prywatnych, wydobywanie drogich kruszców (złota i srebra) na celu mających, do oddawania skarbowemu urzędowi odbiorczemu uzyskanego złota i srebra po cenie ustanowionej, nie opiera się na stosunkach prawa cywilnego, ale na regalijach górniczych, tudzież na postanowieniach prawa, wydanego dla celów administracyi publicznej.

Poświadczenia więc towarzystw kopalniczych na wypłaty, które odbierają jako nagrodę za drogie kruszce skarbowemu urzędowi odbiorczemu oddawane, są podług poz. taryf. 48, lit. g. bezwarunkowo wolne od opłaty.

Któreto rozporządzenie administracyjom powiatowym, urzędom i organom dochodowym na zasadzie rozporządzenia ministrowskiego z dnia 27. Grudnia 1851 za l. 38330/1649, udziela się dla wiadomości i zachowania się.

Krajewski m. p.

41.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 20. Stycznia 1852,

wydane do podległych jej władz, urzędów i organów,

co do stempla na skargi, rekursa i przedstawienia.

Ustawy o należytościach z dnia 9. Lutego i 2. Sierpnia 1850 robią różnicę między wyrazami: skarga, a rekurs, jakto się okazuje z taryfy pod słowem „skargi“ i z pozycyi taryfowych 43. h, 44. q., jakoteż z §. 78. ustawy.

40.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 15. Jänner 1852,

an die unterstehenden Behörden, Aemter und Organe,

über die Gebührenfreiheit der Quittungen der Gewerkschaften über die Vergütung für die von den Gewerken an die Aerarial-Einlösung abgelieferten edlen Metalle.

Nach Anordnung der Tarif-Post 48 lit. g. des provisorischen Gesetzes vom 9. Februar und 2. August 1850, sind Empfangsbestätigungen über die Vergütungen für solche Leistungen an den Staat, welche nicht auf einem bürgerlichen Rechtsverhältniße beruhen, sondern als eine Abgabe oder andere Leistung zum Zwecke der öffentlichen Verwaltung durch eine Vorschrift geboten sind, unbedingt gebührenfrei.

Die Verpflichtung der Privatgewerke, welche die Ausbeutung edler Metalle (Gold und Silber) zum Zwecke haben, zur Ablieferung der gewonnenen Gold- und Silbergeschicke gegen festgesetzte Preise an die Aerarial-Einlösung, beruhet nicht auf einem bürgerlichen Rechtsverhältnisse, sondern auf dem Berghoheitsrechte des Landesfürsten und ist für den Zweck der öffentlichen Verwaltung durch eine gesetzliche Vorschrift geboten.

Die Empfangsbestätigungen der Gewerkschaften über jene Beträge, welche dieselben als Vergütung für die an die Aerarial-Einlösung abgelieferten edlen Metalle erhalten, sind daher zu Folge der Tarif-Post 48 lit. g. unbedingt gebührenfrei.

Dieß wird den Kameral-Bezirks-Verwaltungen, Aemtern und Organen im Grunde hohen Finanz-Ministerial-Erlaßes vom 27. Dezember 1851 Z. 38330/1649 zur Wissenschaft und Darnachachtung mitgetheilt.

Krajewski m. p.

41.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 20. Jänner 1852,

an die unterstehenden Behörden, Aemter und Organe,

betreffend die Stempelbehandlung der Beschwerden, Rekurse und Vorstellungen.

Die Gebührengesetze vom 9. Februar und 2. August 1850 unterscheiden, wie aus dem Tarife unter dem Schlagworte „Beschwerden" und den Tarifsposten 43 h, 44 q, so wie aus dem §. 78 des Gesetzes zu ersehen ist, zwischen Beschwerde und Rekurs.

Skargi ulegają tylko stemplowi 15 kr., rekursa zaś i przedstawienia przeciwko wyrokom i rozporządzeniom jakiej niższej instancyi, wnoszone do wyższej, stemplowi 30 kr.

Zatem pod skargami stemplowi 15 krajcarów ulegającemi, takie tylko rozumieć można, w których skarzenie się nie jest wymierzone przeciwko zawyrokowaniu, lub rozporządzeniu niższej instancyi, to jest władzy kierującej, lub sądowniczej przyobleczonej prawem rozstrzygania w torze instancyi, ale przeciwko czynnościom albo rozporządzeniom urzędów, lub urzędników wykonawczych, których za instancyje brać nie należy.

W szczególności za instancyje uważać nie należy urzędów i osób urzędowych, którym wymiarkowanie, obrachowanie, prenotowanie i pobieranie należytości dla skarbu publicznego, a w ogólności na zaspokojenie potrzeb państwa, krajów koronnych, okręgów i gmin, alboteż utrzymywanie kontroli, lub dozoru jest poruczone, a zatem skargi przeciw czynnościom ich urzędowania do władz przełożonych wytoczone, nie należy brać za rekursa, w myśli poz. taryf. 43 h., a więc podlegają one stemplowi 15 kr., dla zwyczajnych podań przepisanemu.

Lecz także i rekursy od rozstrzygnień niższej instancyi do wyższej zakładane, są podług poz. taryf. 44 q. wyjęte zpod wyższego stempla 30 kr., pozycyją taryfy 43 h. przepisanego, jeżeli wnoszone są przeciw decyzyi niższej instancyi w skutek podań określonego tamże rodzaju (44 q.), mianowicie w skutek podań wniesionych o wymierzenie należytości, lub takowej prenotowanie, albo o wyjednanie defalki prawem dozwolonej, tudzież odpisania lub odroczenia jakiej wypłaty, n. p. w skutek prośby o odpisanie podatku gruntowego i domowego z powodu przypadków elementarnych; o całkowite lub częściowe darowanie podatku z powodu przygód elementarnych, które czysty przychód opodatkowaniu podlegający całkiem lub w części pochłonęły; o poczekanie na zapłatę podatku z powodu szkód elementarnych lub innych nieszczęść, które darowania podatków zyskać nie mogą; o odpisanie podatku za próżno stojące pomieszkania co do podatku z czynszów mieszkalnych; o odpisanie podatku zarobkowego z powodu złożenia profesyi, lub śmierci podatkującego; o uzyskanie defalki, które wydarza się przy bezpośrednich należytościach od rzeczy nieruchomych, z posiadania wychodzących; o zwrócenie bezpośrednich należytości na zasadzie §. 63 i poz. taryfy 103 II., uwagi 2, ustaw o należytościach z dnia 9. Lutego i 2. Sierpnia 1850; o zwrócenie opłaty podatku konsumcyjnego w zdarzeniach, w których to zwrócenie prawnie przynależy, i t. d.

Skargi nakoniec i rekursa przeciwko podwyższeniu należytości podług §§. 79 do 81 ustaw o należytościach z dnia 9. Lutego i 2. Sierpnia 1850, za prze-

Beschwerden werden nur dem Stempel von 15 kr., dagegen Rekurse und Vorstellungen, welche gegen Entscheidungen oder Verfügungen einer unteren Instanz an die höhere gerichtet sind, dem Stämpel von 30 kr. unterworfen.

Hiernach können unter den, dem Stempel von 15 kr. unterliegenden Beschwerden nur solche verstanden werden, in welchen die Beschwerdeführung nicht gegen die Entscheidung oder Verfügung einer untern Instanz, das ist: einer mit dem Rechte der Entscheidung im Instanzenzuge bekleideten leitenden oder richterlichen Behörde, wohl aber gegen die Handlungen oder Verfügungen von vollstreckenden Aemtern oder Amtspersonen, die nicht als Instanz anzusehen sind, gerichtet ist.

Insbesondere können Aemter und Amtspersonen, welchen die Ausmittlung, Berechnung, Vorschreibung und Einhebung von Leistungen an den Staatsschatz und überhaupt zur Deckung der Bedürfnisse des Staates, der Kronländer, Bezirke, Gemeinden oder die Handhabung der Kontrole oder Aufsicht übertragen ist, nicht als Instanzen betrachtet werden; daher die über die Amtshandlungen derselben an die vorgesetzte Behörde gerichteten Beschwerden nicht als Rekurse im Sinne der Tarif-Post 43 h. zu betrachten sind, sondern dem gewöhnlichen Eingaben-Stempel von 15 kr. unterliegen.

Zufolge der Tarif-Post 44 q. sind aber auch Rekurse gegen die Entscheidung einer untern Instanz an die höhere von dem unter Tarif-Post 43 h. festgesetzten höheren 30 kr. Stempel ausgenommen, wenn sie gegen eine Entscheidung einer unteren Instanz über Eingaben der daselbst (44 q.) bezeichneten Art gerichtet sind, namentlich über Eingaben, die zum Behufe einer Gebührenbemessung oder Vorschreibung, oder wegen Erwirkung der gesetzlich gestatteten Ermäßigung, Abschreibung oder Zufristung einer Abgabe eingebracht wurden, als z. B. über Gesuche um Abschreibung der Grund- und Gebäude-Steuern wegen Elementar-Unfällen; um gänzliche oder theilweise Nachsicht dieser Steuern wegen solcher Elementar-Ereignisse, welche den der Versteuerung unterliegenden reinen Ertrag ganz oder zum Theile verschlungen haben; um die Zufristung der Steuerzahlung wegen Elementar-Ereignissen oder Unglücksfällen, welche zu einer Nachsicht der Steuern sich nicht eignen; um Steuerabschreibung wegen Leerstehen von Wohnungen bei der Hauszinssteuer; um Abschreibung der Erwerbsteuer wegen Gewerbszurücklegungen, oder wegen des Todes des Steuerpflichtigen; um Erlangung des Nachlaßes, welcher bei den unmittelbaren Gebühren von unbeweglichen Sachen nach der Besitzdauer stattfindet; um Rückerstattung der unmittelbaren Gebühren im Grunde des §. 63 und der Tarif-Post 103. II. Anm. 2 der Gebührengesetze vom 9. Februar und 2. August 1850; um Zurückerstattung der Verzehrungssteuer-Gebühren in den Fällen, in welchen sie gesetzlich eintritt, u. s. w.

Beschwerden und Rekurse endlich gegen die nach den §§. 79 bis 81 der Gebührengesetze vom 9. Februar und 2. August 1850, wegen Gesetzübertretung stattfin-

kroczenie ustawy wyrzeczonemu, należy ze względem na jakość tego podwyższenia, podług poz. taryfy 44. b., w postępowaniu uważać za wolne od opłaty.

Co w skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa Skarbu z dnia 30. Listopada 1851 za l. 13295/1205, udziela się dla wiadomości za skazówkę i zachowania się.

Krajewski m. p.

42.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 22. Stycznia 1852,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych, wraz z Bukowiną i do magistratu miasta Lwowa (za równoczesnem udzieleniem odpisu Naczelnikowi komisyi gubernijalnej w Krakowie, celem podobnego rozporządzenia w tamecznym okręgu),

jako słudzy kancelaryjni pułków żandarmeryi pod względem kwaterunku, jako pomniejsze partyje sztabu, zarówno z prymaplanistami uważani być mają.

Z powodu zaszłej wątpliwości, czy słudzy kancelaryjni przy pułkach żandarmeryi na zasadzie przepisów o kwaterunku żandarmeryi zarówno z prymaplanistami prawo mają do kwatery w naturze, lub czyli go nie mają? wysokie Ministerstwo spraw wewnętrznych jeszcze pod dniem 21. Listopada r. z. za l. 25715 wydało do głównej inspekcyi żandarmeryi rezolucyję, że słudzy kancelaryjni, jako pomniejsze partyje sztabu, co do swoich kwater, równo z prymaplanistami uważani być mają; ponieważ w wykazie G. sankcyjonowanych przez N. Pana przepisów kwaterunkowych *) już postanowiono, że światło i opał „dla kwater dawanych w naturze, dla partyj i prymaplanistów" od gmin (konkurencyja kraju), za pobieraniem ustanowionej ryczałtowej kwaterowego zapłaty dostarczone być mają.

O tem orzeczeniu zawiadomiono komendy żandarmeryi pułkowe przez główną inspekcyję, i o temże wraz w skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 13. Stycznia 1852 za l. 29734/2088, zawiadamia się urzędy obwodowe (magistraty) dla wiadomości i zachowania się, celem jednakiego postępowania przy kwaterowaniu żandarmeryi.

Gołuchowski m. p.

---

*) W Dzienniku praw krajow. z r. 1851, cz. XXXI. l. 256.

dende Erhöhung der Gebühr, sind mit Rücksicht auf die Natur dieser Gebührenerhöhung nach der Tarif-Post 44 b. gebührenfrei zu behandeln.

Dieß wird in Folge des hohen Finanz-Ministerial-Erlaßes vom 30. November 1851 Z. 13295/1205, zur Wissenschaft und Darnachachtung mitgetheilt.

Krajewski m. p.

42.

Erlaß des Landesguberniums vom 22. Jänner 1852,

an sämmtliche Kreisämter mit Einschluß der Bukowina und den Stadtmagistrat in Lemberg, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau zur gleichmäßigen Verfügung im dortigen Gebiete),

wodurch bestimmt wird, daß die Kanzleidiener der Gensd'armerie-Regimenter, als kleine Stabs-Parteien, rücksichtlich ihrer Bequartierung eben so wie die Prima-Planisten zu behandeln seien.

Ueber einen vorgekommenen Zweifel, ob die Kanzleidiener bei den Gensd'armerie-Regimentern auf Grund der Gensd'armerie-Bequartierungs-Vorschriften gleich den Prima-Planisten Naturalquartiere anzusprechen haben oder nicht? hat das hohe Ministerium des Innern bereits unterm 21. November v. J. Z. 25715 die Entscheidung an die Gensd'armerie-General-Inspekzion erlassen, daß diese Kanzleidiener als kleine Stabs-Parteien rücksichtlich ihrer Bequartierung eben so wie die Prima-Planisten zu behandeln seien, weil in dem Ausweise G. der Allerhöchst sankzionirten Bequartierungs-Bestimmungen*) bereits festgesetzt ist, daß die Beleuchtungs- und Beheitzungsgebühr „der Naturalquartiere für Parteien und Prima-Planisten“ von den Gemeinden (Landeskonkurrenz) gegen Bezug der festgesetzten Quartierpauschalien beigestellt werde.

Von dieser Entscheidung sind die Gensd'armerie-Regiments-Kommanden durch die General-Inspekzion in Kenntniß gesetzt worden, welche auch in Folge Erlaßes des hohen Ministeriums des Innern vom 13. Jänner 1852 Z. 29734/2088 dem Kreisamte (Magistrate) zur Wissenschaft und genauen Darnachachtung Behufs des gleichmäßigen Vorganges bei der Bequartierung der Gensd'armerie mitgetheilt wird.

Goluchowski m. p

---

*) Im Landes-Gesetzblatte vom Jahre 1851, XXXI. Stück, Nr. 256.

43.

Uwiadomienie Trybunału apelacyjnego z dnia 31. Stycznia 1852,

jako ustać ma przesełanie do pocztowych władz skarbowych wykazów miesięcznych, co do aktów opłacie podpadających.

Przesełanie w wykazach miesięcznych aktów opłacie podpadających do powiatowych władz skarbowych, rozporządzeniem wysokiego Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 7. Czerwca 1850 za l. 6087 (Dziennik praw krajow. cz. XI., n. 338, str. 160), za obwieszczeniem od Trybunału apelacyjnego z dnia 18. Czerwca 1850, za l. 16554 przepisane, ma ustać zupełnie w skutek zlecenia wysokiego Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 16. Stycznia r. b. za l. 161.

Eder m. p.

44.

Rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 31. Stycznia 1852 *),

o przyjmowaniu do szpitalów wojskowych ludzi, do służby wojskowej obowiązanych, chorych na weneryję, świerzb, wrzody, lub inne łatwe do wyleczenia słabości lub defektu, tudzież o wykazywaniu i odbiorze kosztów należących za ich leczenie i utrzymanie.

Ministerstwo spraw wewnętrznych za porozumieniem się z c. k. Ministerstwem wojny, uznało potrzebę rozporządzić, co następuje:

Gdyby między ludźmi losem do służby wojskowej powołanemi, lub ex offo przystawionemi znajdowali się tacy, którychby przy rewizyi lekarskiej uznano wprawdzie choremi na weneryję, świerzb, wrzody lub inne do wyleczenia łatwe słabości, albo wady cielesne, lecz zresztą do służby wojskowej zupełnie zdatnemi, tedy takowych na żądanie przystawiającej zwierzchności cywilnej do szpitala wojskowego ku wyleczeniu oddać należy.

Koszta leczenia i pielęgnowania w szpitalu, które od osoby cywilnej w kwocie od czasu do czasu ustanowić się mającej, teraz po 24 kr. m. k. ryczałtowo na dzień od osoby cywilnej w szpitalu wojskowym umieszczonej płacone być mają, wykaże należycie krajowa komenda wojskowa Namiestnictwu kraju koronnego na zasadzie podania szpitala wojskowego, przez polowy komisaryjat wojenny potwierdzonych.

---

*) Rozporządzeniem Rządu krajowego z dnia 6. Lutego 1852, za l. 5124, wydano w tej mierze stosowne zlecenie do wszystkich urzędów obwodowych wraz z Bukowiną, a odpis tego udzielony został tak Naczelnikowi komisyi gubernijalnej w Krakowie, dla dalszego w tamecznym okręgu rozporządzenia, jakoteż i c. k. krajowej komendzie wojskowej.

43.

Kundmachung des Appellazions-Gerichtes vom 31. Jänner 1852,

wodurch bekannt gemacht wird, daß die Einsendung monatlicher Ausweise über gebührenpflichtige Akte an die Kameral-Bezirksbehörden aufzuhören habe.

Die mit dem hohen Justiz-Ministerial-Erlaße vom 7. Juni 1850 Z. 6087, Appellazions-Kundmachung vom 18. Juni 1850 Z. 16554 (Landes-Gesetzblatt, XI. Stück, Nr. 338, Seite 160), angeordnete Einsendung von monatlichen Ausweisen der gebührenpflichtigen Akte an die Kameral-Bezirksbehörden, hat in Folge Auftrags des hohen Justiz-Ministeriums vom 16. Jänner l. J. Z. 161 ganz aufzuhören.

Eder m. p.

44.

Erlaß des Ministeriums des Innern vom 31. Jänner 1852*),

betreffend die Aufnahme der mit der Lustseuche, Krätze, mit Geschwüren oder anderen leicht heilbaren Krankheiten oder körperlichen Gebrechen behafteten Militärpflichtigen in ein Militärspital, so wie die Nachweisung um Einbringung der für die Heilung und Verpflegung derselben entfallenden Kosten.

Das Ministerium des Innern findet nach gepflogenem Einvernehmen mit dem k. k. Kriegsministerium Nachfolgendes zu verordnen:

Wenn der vom Lose zur Einreihung in das Militär Berufene oder ex officio Abzustellende bei der ärztlichen Untersuchung zwar mit der Lustseuche, Krätze, mit Geschwüren oder anderen leicht heilbaren Krankheiten oder körperlichen Gebrechen behaftet, jedoch sonst ganz militärdiensttauglich gefunden wird, so ist er auf Verlangen der Zivilstellungsbehörde zur Heilung in ein Militärspital abzugeben.

Die Kosten der Heilung und Verpflegung im Spitale, welche vom Zivile mit dem Betrage des jeweil festgesetzten und dermal in täglichen 24 kr. K. M. bestehenden Pauschales für die in Militär-Heilanstalten untergebrachten Zivilpersonen zu leisten sind, hat das Landes-Militär-Kommando der Statthalterei des Kronlandes, auf Grundlage der feldkriegskommissariatisch bestätigten Eingaben der Militär-Spitäler, gehörig nachzuweisen.

---

*) Mit der Gubernial-Verordnung vom 6. Februar 1852 Z. 5124 ist hierüber die entsprechende Weisung an sämmtliche Kreisämter mit Einschluß der Bukowina erlassen, und davon eine Abschrift sowohl dem Vorstande der Gubernial-Kommission in Krakau zur weiteren gleichmäßigen Verfügung im dortigen Gebiete, als auch dem k. k. Landes-Militär-Kommando mitgetheilt worden.

Namiestnictwo ma je podług przepisów wydanych dla odbioru należytości za utrzymywanie chorych, umieszczanych w publicznych szpitalach odebrać, wszakże razem takowe z funduszu krajowego krajowej komendzie wojskowej sposobem zaliczki zwrócić.

Bach m. p.

45.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 6. Lutego 1852,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych i do magistratu lwowskiego (za równoczesnem udzieleniem odpisu Naczelnikowi komisyi gubernijalnej w Krakowie),

o postępowaniu z robotnikami wojskowymi i cywilnymi, użytymi przy fabrykach prochu strzelnego, saletry, broni i innej zbroi, przy hamerniach żelaza i wyrobniach rakiet i brantek.

W aneksie udziela się urzędowi obwodowemu (magistratowi), dla dalszego obwieszczenia rozporządzenie, które wysokie c. k. Ministerstwo wojny dziennikiem rozporządzeń wojskowych ogłosiło względem postępowania z robotnikami wojskowymi i cywilnymi, przy fabrykach prochu strzelnego, saletry, broni i innej zbroi, tudzież przy hamerniach żelaza i w wyrobniach rakiet i brantek (zapałek) użytymi, w któremto rozporządzeniu w szczególności ustęp *d)* uprząta powstać mogące mniemanie, jakoby tacy robotnicy wolnymi byli od służby wojskowej.

Gołuchowski m. p.

Aneks do l. 45.

Rozporządzenie Ministerstwa wojny z dnia 31. Grudnia 1851,

Z powodu nowej organizacyi całej c. k. artyleryi, uznało Ministerstwo wojny potrzebę co do przyszłego postępowania z robotnikami wojskowymi i cywilnymi, przy fabrykach prochu, saletry, broni i innej zbroi, tudzież w fabrykach żelaza i w wyrobniach rakiet i brantek używanymi, rozporządzić co następuje:

a) Wszyscy robotnicy, za urlopem do pomienionych gałęzi fabrycznych odkomenderowani, podzieleni są odtąd, co do usposobienia swego, na 4 kategoryje, z których obejmuje:

1sza kategoryja ludzi, użytych przy upoważnionych fabrykantach prochu strzelnego i saletrznikach,

Die Statthalterei hat selbe nach Maßgabe der Vorschriften, welche für die Einbringung von Verpflegskosten-Gebühren der in öffentlichen Krankenanstalten untergebrachten Kranken bestehen, hereinzubringen, unter Einem, jedoch einstweilen aus dem Landesfonde vorschußweise an das Landes-Militär-Kommando abzuführen.

Bach m. p.

45.

Erlaß des Landesguberniums vom 6. Februar 1852,

an sämmtliche Kreisämter und den Stadtmagistrat in Lemberg, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau),

betreffend die Behandlung der bei den Pulver-Erzeugern, Salpeter-Siedern, in den Gewehr- und sonstigen Armaturs-Fabriken, ferner in den Eisenwerken und in den Raketen- und Zünder-Erzeugungs-Anstalten beschäftigten Militär- und Zivil-Arbeiter.

In der Anlage erhält das Kreisamt (der Stadtmagistrat) diejenige Verordnung, welche das k. k. hohe Kriegsministerium bezüglich der Behandlung der bei den Pulver-Erzeugern, Salpeter-Siedern, in den Gewehr- und sonstigen Armaturs-Fabriken, in den Eisenwerken und in den Raketen- und Zünder-Erzeugungs-Anstalten beschäftigten Militär- und Zivil-Arbeiter durch das Armee-Verordnungsblatt kundgemacht hat, und worin insbesondere der Absatz d. die etwa auftauchende Meinung der Militärbefreiung solcher Arbeiter behebt, zur weiteren Kundmachung.

Goluchowski m. p.

Beilage zu Nro. 45.

Verordnung des Kriegsministeriums vom 31. Dezember 1851.

In Folge der neuen Organisirung der gesammten k. k. Artillerie findet das Kriegs-Ministerium hinsichtlich der künftigen Behandlung der bei den Pulver-Erzeugern, Salpeter-Siedern, in den Gewehr- und sonstigen Armaturs-Fabriken, ferner in den Eisenwerken und in den Raketen- und Zünder-Erzeugungs-Anstalten beschäftigten Militär- und Zivilarbeiter Folgendes anzuordnen:

a) Alle in den erwähnten Geschäftszweigen kommandirt beurlaubte Arbeiter werden von nun an, mit Rücksicht auf ihre Verwendbarkeit, in 4 Kategorien eingetheilt, und es begreift:

die 1. Kategorie jene Leute, welche bei den authorisirten Pulvererzeugern und Salpetersiedern.

2ga kategoryja tych, którzy użyci są przy fabrykach broni, lub innej zbroi, bądź skarbowych, bądź prywatnych, te wyroby dla Skarbu dostarczających,

3cia kategoryja tych, których się używa do takichże fabryk żelaza, nakoniec,

4ta kategoryja użytych przy c. k. wyrobniach rakiet i brantek;

Ci ludzie, których podług dotychczasowych przepisów w składzie byłych dystryktów artyleryi załogowej jako nadliczbowych wykazywano, należy teraz liczyć do właściwych oddziałów (bransz) artyleryi, a mianowicie ludzi,

z kategoryi 1szej do dystryktu zarządu rynsztunków artyleryjnych, w obwodzie którego obecnie zostają;

z kategoryi 2giej do c. k. fabryk broni (w Wiedniu),

z kategoryi 3ciej do artyleryi rynsztunkowej (w Wiedniu),

z kategoryi 4tej do wyrobni rakiet i brantek (w Wiener-Neusztad); i tam w wykazach etatu, w rubryce po sumie właściwych artylerzystów umieszczonej, jako nadliczbowi pod nazwą: „robotnicy za urlopem odkomenderowani“ wypisani być powinni.

b) Przydzielanie odkomenderowanych robotników urlopowanych ograniczać się będzie i na przyszłość na te tylko przypadki, w których rzeczone gałęzie fabryczne nie będą mogły mieć w dostatecznej liczbie usposobionych robotników ze stanu cywilnego, albo ze stanu zwyczajnych urlopników.

c) Jeżeli wydarzy się, że jeden lub więcej za urlopem odkomenderowanych robotników w pomienionych fabrykach i wyrobniach zbędnymi się okażą, tedy takich odwołać, i jeżeli odpowiedne zdatności posiadają, a w dotyczącym oddziale artyleryi zachodzi brak w etacie dozwolonym, onych z rubryki „za urlopem odkomenderowanych“ wyłączyć, i przy dystryktach zarządu rynsztunkowego, tudzież przy artyleryi rynsztunkowej, jako pomocników szeregowych, zaś przy c. k. fabrykach broni i wyrobniach rakiet i brantek jako czeladników do właściwego etatu artylerzystów wciągnąć należy.

Jeżeli zaś tacy za urlopem odkomenderowani robotnicy nie są usposobionymi, iżby ich przenieść można do własnego etatu oddziału artyleryjnego, alboteż tam nie ma w tej mierze braku, tedy takowi, jako szeregowi do pułku piechoty swojej komendy werbowniczej przeniesieni być powinni, a gdyby ich później potrzebowano do dawniejszego oddziału artyleryi, w dawniejszej swojej własności na powrót przydzieleni być mają.

die 2. Kategorie jene, welche in ärarischen oder an das Aerar liefernden Privat-Gewehr- und sonstigen Armaturs-Fabriken,

die 3. Kategorie jene, welche in derlei Eisenwerken und

die 4. Kategorie jene, welche in den k. k. Raketen- und Zünder-Erzeugungs-Anstalten beschäftiget sind.

Diese Leute, welche nach den bisherigen Vorschriften bloß im Stande der ehemaligen Garnisons-Artillerie-Distrikte als überzählig geführt werden dürften, sind nunmehr in die betreffenden Artillerie-Branchen, und zwar: die Individuen

der 1. Kategorie zu jenem Artillerie-Zeugs-Verwaltungs-Distrikte, in dessen Bezirk sie sich gegenwärtig befinden,

die der 2. Kategorie zur k. k. Gewehrfabrik (in Wien),

die der 3. Kategorie zur Zeugsartillerie (in Wien) und

die der 4. Kategorie zu den Raketen- und Zünder-Erzeugungs-Anstalten (in Wiener-Neustadt) einzutheilen und daselbst in den Standesausweisen in einer nach der Summe der eigenen Mannschaft eingeschalteten Rubrik als überzählig unter der Benennung „kommandirt beurlaubte Arbeiter" aufzuführen.

b) Die Zuweisung von kommandirt beurlaubten Arbeitern bleibt auch künftighin nur auf jene Fälle beschränkt, in welchen die gedachten Geschäftszweige, die mit den nöthigen Kenntnissen versehenen Arbeiter aus dem Zivilstande oder aus dem Stande der gewöhnlichen Urlauber in zureichender Anzahl nicht aufzubringen vermögen.

c) Ergibt sich der Fall, daß ein oder mehrere kommandirt beurlaubte Arbeiter in den genannten Fabriken und Erzeugungs-Anstalten als entbehrlich erkannt werden, so sind dieselben einzuberufen, und wenn sie die erforderlichen Eigenschaften besitzen, und bei der betreffenden Artillerie-Branche ein Abgang auf den erlaubten Stand besteht, aus der Rubrik der kommandirt Beurlaubten auszuscheiden, und bei den Zeugs-Verwaltungs-Distrikten und der Zeugs-Artillerie als Handlanger-Gemeine, bei der k. k. Gewehrfabrik und den Raketen- nnd Zünder-Erzeugungs-Anstalten aber als Gesell in den eigenen Mannschaftsstand aufzunehmen.

Wenn dagegen derlei kommandirt beurlaubte Arbeiter zur Uebersetzung in den eigenen Stand der Artillerie-Branchen nicht geeignet sind, oder daselbst kein Abgang besteht, sind dieselben als Gemeine zu ihren Werbbezirks-Infanterie-Regimentern zu transferiren, und bei ihrer etwa später eintretenden Nothwendigkeit zu der früheren Artillerie-Branche in der ehemaligen Eigenschaft zurückzutransferiren.

d) Ludzie stanu cywilnego, w pomienionych fabrykach i wyrobniach na robocie będący, gdyby losem do służby wojskowej powołani zostali, za uznaniem ich zdolności do służby polowej, powinni być zaraz do oddziału artyleryi, odpowiadającego ich dotychczasowej robocie asentowani, i podług powyższych przepisów traktowani.

Za dopełnienie tego szczegółowego rozporządzenia odpowiedzialne są komendy werbownicze.

e) Przydzielanie odkomenderowanych za urlopem robotników do oznaczonych zatrudnień, nie jest dozwolone żadnemu innemu korpusowi wojska, jak tylko pomienionym oddziałom artyleryi.

Nie podpada jednak żadnej trudności, aby ludzie urlopowani z innych korpusów wojska wstępowali do robót przy którejbądź gałęzi fabrycznej, w którymto razie, na powołanie od korpusu swojego, do niego wrócić muszą, i jako zwyczajni urlopnicy uważani być mają.

f) Dokładne i ciągłe utrzymywanie ewidencyi robotników za urlopem odkomenderowanych, będzie scisłym obowiązkiem dystryktów zarządu rynsztunków artyleryjnych, c. k. fabryki broni, artyleryi rynsztunkowej i komendy wyrobni rakiet i brantek, a mianowicie każdego oddziału co do osób do nich przynależących, czuwanie zaś nad dopełnieniem tego przepisu porucza się c. k. głównej Dyrekcyi artyleryi.

46.

Obwieszczenie Trybunału apelacyjnego z dnia 9. Lutego 1852,

jak starający się o bezpłatne posady auskultantów wystawiać mają rewersa sustentacyjne.

Galicyjski Trybunał apelacyjny oraz główny sąd kryminalny czyni niniejszem wiadomo, że wysokie Ministerstwo sprawiedliwości, dostrzegłszy, iż rewersa sustentacyjne, przez ubiegających się o posady bezpłatnych auskultantów składane, nie podług przepisu wystawiane bywają, zaleciło rozporządzeniem z dnia 24. Stycznia 1852 za l. 1138, aby takowe podług przepisu rozporządzenia ministrowskiego z dnia 10. Grudnia 1851 za l. 16850, już dla innych krajów koronnych wydanego, układane były.

To więc roporządzenie ogłasza się w załączeniu dla powszechnego zachowania.

Eder m. p.

d) Alle Individuen aus dem Zivilstande, welche in den obbezeichneten Fabriken und Erzeugungs-Anstalten in Arbeit stehen, sind in dem Falle, wenn sie durch das Los zur Militärdienstpflicht berufen werden, bei anerkannter Feldkriegsdiensttauglichkeit gleich zu der ihrer bisherigen Beschäftigungsart entsprechenden Artillerie-Branche zu assentiren und nach den vorstehenden Bestimmungen zu behandeln.

Für die Vollziehung dieser speziellen Anordnung werden die Werbbezirks-Kommanden verantwortlich gemacht.

e) Die Zuweisung der kommandirt beurlaubten Arbeiter zu den bezeichneten Beschäftigungen und deren Führung im eigenen Stande ist außer den erwähnten Artillerie-Branchen keinem anderen Truppenkörper gestattet.

Es unterliegt jedoch keinem Anstande, daß beurlaubte Leute anderer Truppenkörper bei einem beliebigen Geschäftszweige in Arbeit treten, in welchem Falle sie über Einberufung von Seite ihrer Truppenkörper bei denselben einrücken müssen, und als gewöhnliche Urlauber zu behandeln sind.

f) Die genaue und fortwährende Evidenzhaltung der kommandirt beurlaubten Arbeiter wird den Artillerie-Zeug-Verwaltungs-Distrikten, der k. k. Gewehrfabrik, der Zeugs-Artillerie und dem Kommando der Raketen- und Zünder-Erzeugungs-Anstalten, und zwar jeder einzelnen Branche hinsichtlich der zu ihr gehörigen Individuen, zur strengsten Pflicht gemacht, und die Ueberwachung dieser Vorschrift der k. k. General-Artillerie-Direkzion übertragen.

46.

Kundmachung des Appellazions-Gerichtes vom 9. Februar 1852,

betreffend die Art und Weise, wie die von Bewerbern um unentgeltliche Auskultanten-Stellen beizubringenden Unterhalts-Reverse auszustellen sind.

Von dem galizischen Appellazions- und Kriminal-Obergerichte wird hiemit bekannt gemacht: es habe aus Anlaß der gemachten Wahrnehmung, daß die, von den Bewerbern um Verleihung unentgeltlicher Auskultanten-Stellen, beigebrachten Unterhalts-Reverse nicht vorschriftsmäßig ausgestellt werden, das hohe k. k. Justiz-Ministerium mit Erlaß vom 24. Jänner 1852 Zahl 1138 angeordnet, solche nach Vorschrift der bereits für andere Kronländer erlassenen Ministerial-Verordnung vom 10. Dezember 1851 Z. 16850 einzurichten.

Es wird daher diese Vorschrift zur allgemeinen Darnachachtung unter .|· kundgemacht.

Eder m. p.

Aneks do l. 46.

Rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 10. Grudnia 1851,

W skutek najwyższego postanowienia z dnia 16. Sierpnia 1851, (Dzień. praw państwa cz. LV. n. 199) obowiązani są ubiegający się o bezpłatne posady auskultantów, wykazać się z należycie zapewnionego sposobu utrzymywania się, dopóki nie osiągną posady auskultantów z zasiłkiem pieniężnym (adjutum), mianowicie w braku dostatecznego ku temu własnego majątku, rewersem sustentacyjnym trzeciej osoby prawomocnie wystawionym. Gdy z propozycyj, do obsadzenia takich posad auskultantów oddawna przedkładanych, dostrzeżono, że rewersa sustentacyjne wystawiane bywają w różnych kształtach, i nie zawsze z trwającemi przepisami zgodnie, przeto postanowił Minister sprawiedliwości na zasadzie istniejących przepisów rozporządzić, co następuje: Jeżeli trzecia jaka osoba zapewnia utrzymanie, tedy musi być to udowodnionem, że osoba takowa, nie naruszając obowiązków względem członków własnej rodziny, temu przyrzeczeniu ze względem na siły majątku swojego jest w stanie zadość uczynić, i bliżej wskazać powinna środki, z których to utrzymanie ma dawać. Rewersa sustentacyjne powinny być urzędownie stwierdzone, a mianowicie, jeżeli wydawca rewersu w głównem mieście jest zamieszkały, przez przełożonego tamecznej gminy, inaczej zaś przez władzę polityczną okręgu, do którego tenże wydawca rewersu ze względu siedziby swojej należy, a w szczególności, iż jest w możności dopełniać przyjętego na siebie obowiązku z własnego majątku, nie naruszając obowiązków względem własnej rodziny.

Główny sąd krajowy uwiadamia się o tem dla wiadomości swojej i zachowania się z tem zaleceniem, aby przy rozpisywaniu konkursów w sposób właściwy na to baczył, i przy układaniu propozycyj do obsadzenia posad bezpłatnych auskultantów, zawsze także kształt i treść rewersów sustentacyjnych dokładnie rozpoznawał.

47.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 9. Lutego 1852,

wydane do wszystkich administracyj powiatowych, urzędów podatkowych i organów dochodowych,

o wypłacie części należnej imaczowi z przekroczeń ustawy o należytościach z dnia 9. Lutego i 2. Sierpnia 1850.

Na zaszłe zapytanie względem nagród przypadających imaczowi z przekroczeń ustawy z dnia 9. Lutego i 2. Sierpnia 1850, postanowiło wysokie c. k.

Beilage zu Nr. 46.

Verordnung des Justiz-Ministeriums vom 10. Dezember 1851.

In Folge Allerhöchster Entschließung vom 16. August 1851 (Reichs-Gesetzblatt, LV. Stück, Nr. 199) haben die Bewerber um unentgeltliche Auskultanten-Stellen ihren gehörig gesicherten Unterhalt bis zur Erlangung einer adjutirten Auskultanten-Stelle, und zwar in Ermanglung eines dazu hinreichenden eigenen Vermögens, durch einen rechtsverbindlich ausgestellten Revers dritter Personen auszuweisen. Nachdem aus den seither vorgelegten Besetzungsvorschlägen für derlei Auskultanten-Stellen wahrgenommen wurde, daß die Unterhalts Reverse in verschiedener Form und nicht immer im Einklange mit den bestehenden Vorschriften ausgestellt werden; so hat der Minister der Justiz auf Grund der bestehenden Vorschriften anzuordnen befunden: Wenn der Unterhalt von einer dritten Person zugesichert ist, muß dargethan werden, daß diese Person, unbeschadet der Pflichten gegen die eigenen Familienglieder, diesem ihrem Versprechen vermöge ihrer Vermögenskräfte nachkommen kann, und es müssen zugleich die Mittel näher bezeichnet werden, aus welchen der Unterhalt geleistet werden soll. Die Unterhalts-Reverse müssen ämtlich, und zwar, wenn der Aussteller des Reverses in der Hauptstadt eines Kronlandes wohnt, von dem dortigen Gemeinde-Vorstande, sonst aber auch von der politischen Behörde des Bezirkes, wohin der Reversaussteller seinem Wohnsitze nach gehört, in Beziehung auf seine Fähigkeit, die übernommene Verbindlichkeit unbeschadet der Pflichten gegen die eigenen Familienglieder aus eigenem Vermögen erfüllen zu können, bestätigt seyn.

Das Ober-Landesgericht wird hievon zur Wissenschaft und Darnachachtung mit der Weisung in Kenntniß gesetzt, hierauf bei Ausfertigung der Konkursedikte den geeigneten Bedacht zu nehmen, und bei Erstattung der Besetzungsvorschläge für unentgeltliche Auskultanten-Stellen, stets auch die Form und den Inhalt der Unterhalts-Reverse genau zu prüfen.

47.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 9. Februar 1852,

an sammtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, Steuerämter und Gefälls-Organe,

wegen Erfolgung der Ergreifersantheile von Uebertretungen der Gebühren-Gesetze vom 9. Februar und 2. August 1850.

Ueber eine vorgekommene Anfrage in Absicht auf die Ergreifers-Belohnungen von Uebertretungen der Gebühren-Gesetze vom 9. Februar und 2. August 1850,

Ministerstwo Skarbu rozporządzeniem z dnia 20. Stycznia 1852 za l. 6654/616, co następuje:

Części nagrody przynależą podług przepisu §. 94. ustaw z dnia 9. Lutego i 2. Sierpnia 1850 tym tylko, od uczestnictwa w niej ogólnie niewyłączonym urzędnikom i ludziom postanowionym, którzy przez pilne uważanie czyn przekroczenia rzeczonych ustaw, albo przedmiot przekroczenia, alboteż przestępcę zatrzymali.

Takowe jednak warunki, pod któremi w ogólności nagrody pojemcze przynależą, nie zachodzą:

a) gdy strona o prawniczej czynności opłacie podpadającej doniesie urzędowi, lub sądowi, do wymiaru należytości powołanemu, i tylko przekroczenie terminów ustanowionych w §§. 23, 26 i 44 pomienionych ustaw dostrzeżone było, i

b) gdy strona w takim urzędzie, lub sądzie stawi się, o przekroczeniu ustaw doniesie, i prosi o zrektyfikowanie, albo wymierzenie należytości podług tychże ustaw.

We wszystkich wypadkach, gdzie pojemcza nagroda za doniesienie, lub przytrzymanie nie ma miejsca, można się obejść bez urzędowego spisania istoty czynu, w urzędzie do wymiaru należytości przeznaczonym.

Krajewski m. p.

48.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 10. Lutego 1852,

wydane do wszystkich administracyj powiatowych i urzędów cłowych,

jako nie należy pobierać cła od obwojów i skrzynek, towary obejmujących.

Paragraf 20 wstępu do nowej taryfy cłowej stanowi, jak przy wchodzie i wychodzie przez linię cłową obchodzić się z obwojami i skrzynkami, towar jaki oclić się mający, obejmującemi, gdy z towarem przychodzą, lub później próżne wracają. Jeżeli zaś takowe za pierwszą przeprawą próżne wychodzą, lub przychodzą przez linię cłową, aby powracały już jako obwój towaru, tedy wysokie Ministerstwo skarbu zgodnie z wysokiem Ministerstwem handlu, pozwoliło takowym wolności od cła w sposób następujący:

hat das hohe Finanz-Ministerium mit dem Erlaße vom 20. Jänner 1852 Zahl 6654/616 Folgendes bestimmt:

Ergreifersantheile kommen nach Anordnung des §. 94 der Gesetze vom 9. Februar und 2. August 1850 nur denjenigen, von dem Bezuge solcher Antheile nicht überhaupt ausgeschlossenen Beamten und Angestellten zu, welche durch ihre Aufmerksamkeit eine Uebertretung der gedachten Gesetze, oder den Gegenstand der Uebertretung, oder den Uebertreter angehalten haben.

Diese Bedingungen, unter welchen überhaupt Ergreifers-Belohnungen gebühren, sind jedoch nicht vorhanden:

a) wenn die Partei bei einem zur Gebührenbemessung bestimmten Amte oder Gerichte die Anzeige über ein gebührenpflichtiges Rechtsgeschäft macht, und es sich bloß um die Wahrnehmung der Ueberschreitung der in den §§. 23, 26 und 44 der obbemerkten Gesetze festgestellten Fristen handelt; dann

b) wenn die Partei bei einem solchen Amte oder Gerichte erscheint, die Uebertretung der Gebühren-Gesetze anzeigt, und um Richtigstellung oder Bemessung der Gebühr auf Grund dieser Gesetze bittet.

In allen Fällen, wo eine Anzeigers- oder Ergreifers-Belohnung nicht Statt findet, kann die Aufnahme des ämtlichen Befundes bei dem zur Gebührenbemessung bestimmten Amte unterbleiben.

Krajewski m. p.

48.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 10. Februar 1852,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen und Zollämter,

in Betreff der zollfreien Behandlung der Waaren-Umschläge und Waaren-Behältnisse.

Der §. 20 der Vorerinnerung zum neuen Zolltarife setzt fest, wie die Umschläge und Behältnisse bei der Ein- und Ausfuhr über die Zoll-Linie zu behandeln sind, in denen die zu verzollende Waare verpackt ist, wenn sie mit der Waare selbst vorkommen, oder wenn sie später leer zurückgebracht werden. Werden dieselben aber beim ersten Vorkommen im leeren Zustande über die Zoll-Linie ein- oder ausgeführt, um sie sodann als Emballage einer Waare wieder zurückzubringen, so hat das hohe Finanz-Ministerium, im Einvernehmen mit dem hohen Handels-Ministerium, deren zollfreie Behandlung, wie folgt, zu gestatten befunden:

a) w handlu granicznym, jeżeli za pierwszą przeprawą wzięte pod urzędowanie cłowe, dla niepewnej przedaży, lub przerobienia towaru przepisane, w celu poznania takowych za powrotem, znakiem urzędowym są opatrzone, i jeżeli przy powrocie z towarami jako opakowanie względem ich tożsamości nie zachodzi żadna wątpliwość;

b) we właściwym obiegu handlowym za uprzedniem pozwoleniem władzy skarbowej, jeżeli te przedmioty z zachowaniem tych samych warunków w stosownym, przez tę władzę wyznaczonym terminie, znowu przez linię cłową powracają.

Do udzielenia pozwolenia takowego z wyznaczeniem terminu najwięcej trzech miesięcy upoważniona jest każda powiatowa władza skarbowa; jeżeli zaś idzie o dłuższy okres do sześciu miesięcy, skarbowa władza krajowa.

Co w skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 27. Stycznia r. b. za l. 2022/134 ogłasza się dla wiadomości, i jako skazówkę zachowania się.

Krajewski m. p.

49.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 10. Lutego 1852,

wydane do wszystkich administracyj powiatowych i urzędów cłowych,

że procentową dopłatę cłową tylko od cła wchodowego pobierać należy.

W skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 29. Stycznia r. b. za l. 3418/165, daje się z powodu wznieconej wątpliwości to objaśnienie, że dziesięćprocentową dopłatę cłową, w oddziale II. najwyższego Patentu z dnia 6. Listopada 1851 ustanowioną, tylko od cła wchodowego pobierać należy.

Krajewski m. p.

50.

Rozporządzenie krajowej władzy szkolnej z dnia 21. Lutego 1852,

wydane do wszystkich dyrekcyj gimnazyjalnych, z wyjątkiem dyrekcyi w Buczaczu,

zapomocą którego §. 6. rozporządzenia z dnia 1. Stycznia 1852, wydanego o opłacie szkolnej, i uwolnieniu od tejże co do wydawania świadectw o majątku objaśnia się.

Rozporządzeniem z dnia 5. Lutego 1852 za l. 1072 wysokie Ministerstwo oświecenia, dając dokładniejsze objaśnienia niektórych przepisów nowej

a) im Grenzverkehre, wenn solche beim ersten Vorkommen dem für den ungewissen Verkauf oder die Umstaltung vorgeschriebenen Zollverfahren unterworfen, behufs der Wiedererkennung mit einer ämtlichen Bezeichnung versehen werden, und bei deren Vorkommen mit Waaren als Verpackungsmittel über die Identität derselben kein Zweifel obwaltet;

b) im eigentlichen Handelsverkehre, gegen vorläufige Bewilligung der Finanz-Behörde, wenn diese Gegenstände mit Beobachtung derselben Bedingungen, innerhalb einer von dieser Behörde zu bestimmenden angemessenen Frist, wieder über die Zoll-Linie zurückgebracht werden.

Zur Ertheilung dieser Bewilligung unter Festsetzung einer Frist von längstens drei Monaten, ist die Finanz-Bezirks-Behörde, wenn es sich aber um eine längere Frist handelt, bis zum Zeitraume von sechs Monaten, die Finanz-Landes-Behörde ermächtiget.

Dieß wird in Folge hohen Finanz-Ministerial-Erlaßes von 27. Jänner l. J. Z. 2022/134, zur Wissenschaft und Darnachachtung bekannt gegeben.

Krajewski m. p.

49.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 10. Februar 1852,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen nnd Zollämter,

daß der zehnperzentige Zuschlag nur vom Eingangszolle einzuheben ist.

Zu Folge Erlaßes des hohen Finanz-Ministeriums vom 29. Jänner l. J. Z. 3418|165, wird aus Anlaß eines in Anregung gebrachten Zweifels erklärt, daß der mit dem Absatze II. des allerhöchsten Patentes vom 6. November 1851 festgesetzte zehnperzentige Zollzuschlag nur vom Eingangszolle einzuheben ist.

Krajewski m. p.

50.

Erlaß der Landes-Schulbehörde vom 21. Februar 1852,

an sämmtliche Gymnasial-Direkzionen, mit Ausnahme von Buczacz,

womit der §. ‒. der Verordnung vom 1. Jänner 1852 über Schulgeldentrichtung und Befreiung rücksichtlich der auszustellenden Vermögens-Zeugnisse erläutert wird.

Das hohe Unterrichts-Ministerium hat mit dem Erlaße vom 5. Febrnar 1852 Z. 1072 als nähere Erläuterung einiger Bestimmungen des neuen Unterrichtsgelderge-

ustawy o opłacie szkolnej z dnia 1. Stycznia 1852 *), oznajmiło tutejszej władzy szkolnej, że na przyszłość urzędowe organa, które miasto byłych zwierzchności miejscowych, lub teraźniejszej starszyzny gmin nastać mają, będą powinny wydawać świadectwa o majątku, o którem mowa jest w §. 6. rozporządzenia, opiewającym o opłacie szkolnej i uwolnieniu od tejże.

Swiadectwa dla synów plebanów grec. kat. wydawać będą, jak się to dotąd działo, ich bezpośredni duchowni przełożeni (dziekani), a zwierzchności miejscowe takowe potwierdzać.

Swiadectwa majątkowe dla członków starszyzny, gmin, lub organów, którzyby w jakikolwiek sposób sami udział mieli w wydawaniu takich świadectw, potrzeba przełożonemu obwodu przekładać ku stwierdzeniu.

Co do osób należących pod juryzdykcyję wojskową, pozostaną prawidłem istniejące przepisy.

Względem poboru opłaty szkolnej, zostaje w ogólności i nadal w swej mocy rozporządzenie nadwornej komisyi naukowej pod dniem 12. Marca 1842 za l. 1165 wydane, a rozporządzeniem gubernijalnem z dnia 24. Marca 1842 za l. 18413 **) ogłoszone; wszakże nowe przepisy względem takowej opłaty pociągną za sobą niektóre w niem odmiany, o czem rozporządzenie później nastąpi.

Gołuchowski m. p.

51.

Rozporządzenie Namiestnika z dnia 28. Lutego 1852,

wydane do Naczelników wszystkich obwodów, tudzież starostwa grodzkiego we Lwowie i w Krakowie, oraz do Ullrichsthala, nadkomisarza policyi we Brodach (za równoczesnem udzieleniem odpisu Naczelnikowi komisyi gubernijalnej w Krakowie, w celu dalszego rozporządzenia w tamecznym okręgu),

jako przy wydawaniu dokumentów do rąk stronom, miejsce wydania dokładnie wyrażać należy.

Gdy niedokładne wyrażenie miejsca wydania dokumentów przy częstem wydarzaniu się równobrzmiącej, lub mniej znanej nazwy, sprawia nieraz przeszkody i zwłoki w toku interesów, wysokie Ministerstwo spraw wewnętrznych rozporządziło dekretem z dnia 17. Lutego r. b. za l. 2103, aby władze i urzędy polityczne, wydając stronom do ich rąk dokumenta, a szczególniej takie,

---

*) W Dzień. praw kraj. cz. VI, nr. 20, stron. 75.

**) W Zbiorze ustaw prowinc. z r. 1842, cz. I., pod l. 51., stron. 118.

setzes vom 1. Jänner 1852*) hieher bedeutet, daß in der Zukunft diejenigen ämtlichen Organe, welche an die Stelle der ehemaligen Ortsobrigkeiten, oder der gegenwärtigen Gemeindevorstände treten sollten, die im §. 6 der Verordnung über Schulgeld-Entrichtung und Befreiung, vorgesehenen Vermögens-Zeugnisse auszustellen haben werden.

Für Söhne gr. kath. Ortsseelsorger hat, wie es bisher geschieht, ihr unmittelbarer geistlicher Vorsteher (Dechant) das Zeugniß auszufertigen, und die Ortsobrigkeit solches zu bestätigen.

Vermögens-Zeugnisse für Glieder des Gemeindevorstandes, oder für solche Organe, die sich in irgend einer Weise an der Ausfertigung solcher Zeugnisse selbst zu betheilen haben würden, sind der Bestätigung des Kreisvorstehers zu unterziehen.

Bei Individuen, welche der Militär-Jurisdikzion zugewiesen sind, bleiben die für sie bestehenden Vorschriften maßgebend.

Rücksichtlich der Einkassirung des Unterrichtsgeldes bleibt im Allgemeinen fortan die mit dem Gubernial-Erlaße vom 24. März 1842 Z. 18413**) bekannt gemachte Studienhofkommissions-Verordnung vom 12. März 1842 Z. 1165 in Kraft, die neuen Normen über die Schulgeld-Entrichtung werden jedoch einige Aenderungen nöthig machen, worüber die Weisung nachfolgen wird.

Goluchowski m. p.

51.

Erlaß des Statthalters vom 28. Februar 1852,

an sämmtliche Kreisvorsteher, die Vorsteher der Stadthauptmannschaften in Lemberg und Krakau und den Polizei-Oberkommissär von Ullrichsthal in Brody, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau zur weiteren Verfügung in dem dortigen Gebiete),

betreffend die genaue Bezeichnung des Ausstellungsortes bei Ausfertigung von Urkunden zu Handen der Parteien.

Da die ungenaue Bezeichnung des Ausstellungsortes bei dem häufigen Vorkommen gleichlautender oder minder bekannter Ortsnamen nicht selten Anstände und Geschäftsverzögerungen herbeiführt, so hat das hohe Ministerium des Innern mit dem Erlaße vom 17. Februar l. J. Z. 2103 anzuordnen befunden, daß von den politischen Behörden und Aemtern bei der Ausfertigung von Dokumenten zu Handen von

---

*) Im Landes-Gesetzblatte, VI. Stück, Nr. 20, Seite 75.

**) In der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1842, I. Abtheilung unter Nr. 51, Seite 118.

które im za wywód służyć mają, jakiemi są n. p. konsensa na małżeństwa, dokumenta podróżne i t. p., do nazwy miejsca daty, oprócz innych może używanych znaków odróżniających, dopisywały zawsze także nazwę obwodu, prowincyi, albo przynajmniej kraju.

O czem zawiadamiam...... WWMPana dla zastosowania się wydania w tym względzie poleceń do podwładnych urzędów politycznych.

Goluchowski m. p.

Parteien, insbesonders von solchen, die denselben wie z. B. Ehekonsensen, Reiseurkunden u. dgl. zum Ausweise dienen sollen, dem Namen des Ausstellungsortes nebst den sonst etwa üblichen Unterscheidungsmerkmalen, jedesmal auch die Benennung des Kreises (der Provinz), oder doch die Bezeichnung des Landes beigesetzt werde.

Wovon ich Euere .... zur Darnachachtung und weiteren Anweisung der unterstehenden politischen Aemter in die Kenntniß setze.

Goluchowski m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XI.

Wydana i rozesłana dnia 7. Maja 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 7. Mai 1852.

52.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 12. Lutego 1852,

(w Dzienniku praw państwa, część XIV., nr. 48, wydana dnia 28. Lutego 1852),

obowiązujące w całym obrębie państwa,

którem się rozporządza nowa organizacyja wojskowych zakładów kształcenia.

Zarządzając organizacyję wojskowych kształcenia zakładów w Monarchii, chcę Mojej walecznej i wiernej armii nowy dać dowód Mojej cesarskiej nad nią opieki.

Najwyższy kierunek.

Najwyższy ster wszystkich wojskowych kształcenia zakładów, należy do Mojego naczelnictwa nad armiją, w którymto celu przy niem utworzoną zostanie sekcyja wojskowych kształcenia zakładów, do zawiadomienia interesami dotyczącemi powołana.

Podział wojskowych kształcenia zakładów.

Wojskowe kształcenia zakłady składają się:

z dwunastu domów wojskowych niższo-edukacyjnych;
z dwunastu domów wojskowych wyższo-edukacyjnych;
z czterech instytutów kadetów; i
z czterech akademij wojskowych.

Domy wojskowe niższo-edukacyjne.

Do takowych przyjmowani będą przed wszystkimi innymi sieroty wojskowe, dalej synowie zasłużonych i wielą dziećmi obarczonych wojskowych, po upłynionym siódmym roku.

Ciąg nauk w nich trwa lat cztery. Po upłynionym czwartym roku wstąpią najcelniejsi uczniowie do instytutu kadetów, inni zaś do domów wyższo-edukacyjnych.

Domy wojskowe wyższo-edukacyjne.

Domy wojskowe wyższo-edukacyjne są dalszym ciągiem domów wojskowych niższo-edukacyjnych, z których przejdą uczniowie do wyższych z upłynionym rokiem jedenastym.

Wszelakoż przyjęcie do takowych miejsce mieć może także i wprost z domu rodzicielskiego, za złożeniem odpowiedniego egzaminu przedwstępnego.

Sześcioletni tych domów kurs dzieli się na kurs czteroletni naukowy, i dwuletni praktyczny.

Pewna z tych uczniów liczba przejdzie po ukończonym czwartym roku kursu naukowego, do szkół kawalerzystów, artylerzystów, inżynierów i pijonie-

52.

Kaiserliche Verordnung vom 12. Februar 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte XIV. Stück, Nro. 48, ausgegeben am 28. Februar 1852),

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches,

womit eine neue Organisazion der Militär-Bildungsanstalten angeordnet wird.

Ich will Meiner tapferen und treuen Armee einen erneuerten Beweis Meiner kaiserlichen Fürsorge geben, indem Ich die Organisazion der Militär-Bildungsanstalten der Monarchie, wie folgt, anordne.

Oberste Leitung.

Die oberste Leitung sämmtlicher Militär-Bildungsanstalten wird von Meinem Armee-Oberkommando geführt, zu welchem Zwecke eine bei demselben zu kreirende Sekzion der Militär-Bildungsanstalten mit den dießfälligen Geschäften betraut wird.

Eintheilung der Militär-Bildungsanstalten.

Die Militär-Bildungsanstalten zerfallen in:
zwölf Unter-Militär-Erziehungshäuser;
zwölf Ober-Militär-Erziehungshäuser;
vier Kadeten-Institute, und
vier Militär-Akademien.

Unter-Militär-Erziehungshäuser.

In dieselben werden vor Allem Militär-Waisen, dann Söhne verdienter und mit vielen Kindern beschwerter Militärs, mit dem vollendeten siebenten Jahre aufgenommen.

Der Lehrkurs zerfällt in vier Jahrgänge. Nach beendigtem vierten Jahrgange treten die vorzüglichsten Zöglinge in die Kadeten-Institute, die anderen in die Ober-Erziehungshäuser über.

Ober-Militär-Erziehungshäuser.

Die Ober-Militär-Erziehungshäuser bilden die Fortsetzung der Unter-Erziehungshäuser, deren Zöglinge mit dem vollendeten eilften Jahre dahin übersetzt werden.

Der Eintritt findet aber auch direkte aus dem elterlichen Hause nach entsprechend abgelegter Vorprüfung Statt.

Der sechsjährige Kurs zerfällt in vier Lehr- und einen zweijährigen praktischen Kurs.

Eine Anzahl Zöglinge wird nach beendigtem vierten Lehrkurse in die Kavallerie-, Artillerie-, Genie- und Pionier- (Stabs-) Schulen übersetzt, (über deren Errichtung

rów (sztabowych), (o których założeniu i organizacyi wydane zostaną w swym czasie potrzebne rozporządzenia); przeznaczeni do służby przy infanteryi przechodzą do kursu praktycznego, po ukończeniu którego przeniesieni zostaną do armii uczniowie najcelniejsi, jako rzeczywiści kaprale, z odznaką feldfebla, — z dobrym postępem absolwowani, jako giefrejterzy z odznaką kapralską, — średnich postępów, jako giefrejterzy, reszta innych zaś jako szeregowi.

Instytuty kadetów.

Instytuty kadetów przeznaczone są do przygotowania uczniów do nauk wojskowo-scyjentyficznych.

Przyjęcie do nich podlega w ogólności tym samym warunkom, jakie obecnie istnieją dla akademii wojskowej Wiener-Neusztadzkiej. Fundacyje, jakie istnieją w akademii co dopiero rzeczonej, w akademii inżynierów i w kolegijum kadetów marynarskich, będą w części przeniesione na instytuty kadetów. Zresztą, jak wyż wspomniano, przeniesieni będą najcelniejsi uczniowie z niższych wychowania domów do instytutu kadetów.

Po czteroletnim kursie naukowym wstępują uczniowie ze wszystkich instytutów kadetów, bez różnicy do jednej z czterech akademij, przyczem o ile możności wzgląd będzie miano na wybór własny ze strony uczniów.

Mniej uzdolnieni albo zostaną przeniesieni do wyższych wychowania domów, albo rodzicom będą oddani.

Akademije wojskowe.

Akademije wojskowe na celu mają wykształcenie wojskowo-scyjentyficzne; te są:

1) Akademija wojskowa w Wiener-Neusztadzie;
2) Akademija inżynijerów;
3) Akademija artylerzystów, nakoniec
4) Akademija marynarska.

Do akademij przyjmowani będą ci tylko uczniowie, którzy z dobrym skutkiem odbyli instytuty kadetów, albo ci wprost z wychowania prywatnego zgłaszający się, którzy udowodnili uzdolnienie swe do nabycia wyższego wykształcenia przez scisły egzamin przedwstępny.

Po wszystkich akademijach trwa kurs naukowy przez cztery lata (klasy). W akademii Wiener-Neusztadzkiej dzieli się każdy rok, z powodu wielkiej uczniów liczby, na dwa wcale równe sobie oddziały. W akademii inżynijerów w ostatnich dwóch latach (klasach), miejsce mają oddzielne odczyty tak dla inżynijerów, jako i dla pijonijerów, przetoż więc każda z tych klas także dwa oddziały ma.

und Organisazion seiner Zeit das Nöthige erfolgen wird), jene für die Infanterie Bestimmten treten in den praktischen Kurs über, und werden nach Vollendung desselben, und zwar:

Die vorzüglichsten als wirkliche Korporäle mit der Feldwebel-Auszeichnung, — die Guten als Gefreite mit der Korporals-Auszeichnung, — die Mitelmäßigen als Gefreite, — endlich die Uebrigen als Gemeine in die Armee übersetzt.

Kadeten-Institute.

Die Kadeten-Institute sind zur Vorbereitung für den militärisch-wissenschaftlichen Unterricht bestimmt.

Die Aufnahme in dieselben findet im Allgemeinen unter denselben Bedingungen Statt, wie gegenwärtig in die Wiener-Neustädter Militär-Akademie. Die in dieser, sowie in der Genie-Akademie und im Marine-Kadeten-Kollegium bestehenden Stiftungen werden theilweise auf diese übertragen. Ueberdieß werden, wie bereits erwähnt, die vorzüglichsten Zöglinge aus den Unter-Erziehungshäusern in die Kadeten-Institute übersetzt.

Nach einem vierjährigen Lehrkurse treten die Zöglinge aus sämmtlichen Kadeten-Instituten ohne Unterschied in eine der vier Akademien, wobei nach Thunlichkeit auf die Wahl der Zöglinge Rücksicht genommen wird.

Die wenig Befähigten werden in die Ober-Erziehungshäuser übersetzt, oder ihren Aeltern zurückgegeben.

Militär-Akademien.

Die Militär-Akademien bezwecken die militärisch-wissenschaftliche Ausbildung; sie sind:

1. die Wiener-Neustädter Militär-Akademie;
2. die Genie-Akademie;
3. die Artillerie Akademie, endlich
4. die Marine Akademie.

In die Akademien werden nur Zöglinge aufgenommen, welche die Kadeten-Institute mit gutem Erfolge absolvirt, oder falls sie direkte aus der Privat-Erziehung kommen, durch eine strenge Vorprüfung die Befähigung zu einer höheren Bildung beurkunden.

Der Lehrkurs in allen Akademien besteht aus vier Jahrgängen (Klassen). In der Wiener-Neustädter Akademie ist jeder Jahrgang, wegen der großen Anzahl der Zöglinge, in zwei paralelle Abtheilungen getheilt — In der Genie-Akademie finden in den zwei letzten Jahrgängen abgesonderte Vorträge für Genie- und Pionier-Zöglinge Statt; demnach jeder dieser Jahrgänge ebenfalls in zwei Abtheilungen geschieden ist.

Po ukończonym roku czwartym nastąpi przydzielenie uczniów akademickich do armii, a to: z akademii Wiener-Neusztadzkiej do piechoty i konnicy, z akademii inżynijerów do korpusów inżynijerów i pijonijerów, a z akademii artylerzystów do artyleryi na podporuczników klasy drugiej, z akademii marynarskiej zaś na kadetów marynarskich. (Uczniowie oddziału pijonijerów, którzy z powodu braku miejsc wakujących nie mogą przejść do korpusu pijonijerów, wcieleni będą, w skutek postanowienia Mojego z dnia 19. Listopada 1850, do piechoty.) Uczniowie, którzy studyja akademiczne pokończyli z postępem niedostatecznym, wcieleni będą jako kadeci do wojska wydziału dotyczącego; uczniowie takichże postępów marynarscy, do piechoty marynarskiej.

Udział, jaki mają sobie dozwolony w uczęszczaniu do nauk zdolniejsi z podoficerów w armii.

Najzdolniejsi uczniowie ze szkół sztabowych przy artyleryi, przy korpusach inżynijerów i pijonijerów, przypuszczeni będą jako frekwentanci do akademii artylerzystów i inżynijerów, którzy po odbytym zadowalniającym egzaminie wystąpienia, z promocyją powracają do własnego wojska jako podporucznicy klasy drugiej.

Liczba uczniów, przyjąć się mających do wojskowych kształcenia zakładów.

W domach kształcenia wojskowych powiększoną być ma liczba uczniów eraryjalnych na trzy tysiące, uczniów zaś opłacających na sześćset. W instytutach kadetów i akademijach, wynosi liczba uczniów tysiąc sześćset ośmdziesiąt, w której liczy się uczniów wojskowych eraryjalnych tysiąc sto pięćdziesięciu dziewięciu, (a to dziewięćset pięćdziesiąt dziewięć miejsc wojskowych wolnych, a dwieście miejsc wojskowych pół-wolnych).

Te 959 miejsc wojskowych wolnych udzieli się tylko synom oficerów bezmajętnych, z zastrzeżeniem miejsc dla najcelniejszych uczniów z domów niższoedukacyjnych, którzy, bez względu na pochodzenie, przyjęci będą do instytutów kadetów, gdyż przeciwnie synom majętnych lub w wyższych szarżach zostających oficerów. półwolne rozdawane będą miejsca.

Założone przeto od Mojej Wielkiej Poprzedniczki Cesarzowej Maryi Teresy, owe trzysta cztery miejsc wojskowych wolnych, nie tylko będą zatrzymane, lecz aż do powyższej liczby pomnożone, którego dobrodziejstwa użyczam synom oficerów w rzeczywistej służbie będących w nagrodę ich służby wiernej i poświęcającej.

Nie zmienia się liczby korzystających z fundacyj rządowych, stanowych i prywatnych; liczba zaś uczniów płatnych ustanawia się na trzysta.

Nach Vollendung des vierten Jahrganges erfolgt die Eintheilung der akademischen Zöglinge in die Armee, und zwar: aus der Wiener-Neustädter Akademie zur Infanterie und Kavallerie, — aus der Genie-Akademie zu den Genie-Truppen und Pioniren, — und aus der Artillerie-Akademie zur Artillerie als Lieutenants zweiter Klasse, — aus der Marine-Akademie aber als Marine-Kadeten. (Jene Zöglinge der Pionier-Abtheilung, welche aus Mangel an vakanten Plätzen nicht in das Pionier-Korps übertreten, werden mit Bezug auf Meinen Erlaß vom 19. November 1850 zur Infanterie eingetheilt). Zöglinge, welche die akademischen Studien nicht genügend vollendet haben, werden als Kadeten in die betreffende Waffe, jene der Marine zur Marine-Infanterie übersetzt.

Theilnahme am Unterrichte in den Militär-Akademien von dazu geeigneten Unter-Offizieren der Armee.

Die besten Schüler aus den Stabsschulen der Artillerie, der Genie-Truppen und der Pioniere werden in die Artillerie- und Genie-Akademie als Frequentanten zugelassen, welche nach befriedigend abgelegter Austritts-Prüfung, mit gleichzeitiger Beförderung zu Lieutenants zweiter Klasse, in ihre Waffe zurücktreten.

Anzahl der in die Militär-Bildungsanstalten aufzunehmenden Zöglinge.

In den Militär-Erziehungshäusern wird die Zahl der Aerarial-Zöglinge auf dreitausend erhöht, jene der zahlenden Zöglinge (Kostknaben) auf sechshundert beschränkt.

In den Kadeten-Instituten und Akademien beläuft sich die Gesammtzahl der Zöglinge auf Eintausend sechshundert achtzig, worunter Eintausend einhundert neun und fünfzig Militär-Aerarial-Zöglinge (nämlich neunhundert neun und fünfzig Militär-Frei-, und Zweihundert Militär-Halb-Freiplätze).

Diese 959 Militär-Freiplätze werden nur Söhnen unbemittelter Offiziere verliehen, — mit Ausnahme der vorzüglichsten aus den Unter-Erziehungshäusern, welche ohne Rücksicht auf ihre Herkunft in die Kadeten-Institute Aufnahme finden, — während Söhne bemittelter oder in höheren Chargen stehender Offiziere mit Halb-Freiplätzen betheilt werden.

Die von Meiner großen Vorfahrin, der Kaiserin Maria Theresia, gestifteten dreihundert vier Militär-Freiplätze werden demnach nicht nur beibehalten, sondern bis zu der obigen Zahl vermehrt, welche Wohlthat Ich den Söhnen der mit dem Degen dienenden Offiziere zur Belohnung für ihre treuen und aufopfernden Dienste zuzuwenden beschloßen habe.

Die Zahl der Staats-, ständischen und Privat-Stiftlinge bleibt unverändert; hingegen wird die Anzahl der zahlenden Zöglinge auf dreihundert festgesetzt.

Wyższe naukowe zakłady wojskowe.

Wyższe naukowe zakłady wojskowe są:

1) Instytut nauczycieli wojskowych;

2) Instytut ekwitacyi centralnej wojskowej;

3) Wyższy kurs artyleryi i inżynijeryi;

4) Szkoła wojenna.

Instytut nauczycieli wojskowych.

Instytut nauczycieli wojskowych ma przeznaczenie, wykształcić zdolnych nauczycieli dla domów edukacyjnych wojskowych.

Kurs w nim trwa rok jeden.

Którzy kurs ten odbyli z dobrym skutkiem, przydzieleni będą jako pomocnicy nauczycielscy przy domach edukacyjnych, poczem dopiero zamianowanie ich nastąpi na nauczycieli rzeczywistych.

Instytut ekwitacyi centralnej wojskowej.

Instytut ekwitacyi centralnej wojskowej zostaje w dotychczasowej swej organizacyi i podrzędności najwyższym zakładem naukowym dla kawaleryi.

Wyższy kurs artyleryi i inżynijeryi.

W akademii artylerzystów i inżynijerów znajduje się, oprócz wyż rzeczonych czterech lat (klas), wyższy jeszcze kurs, na który przyjętą zostanie do wyższego wykształcenia scyjentyficznego i technicznego, pewna liczba szczególniej uzdolnionych oficerów od artyleryi i inżynijeryi, którzy w tym charakterze najmniej lat dwa przy wojsku celującą służbę pełnili.

Oficerowie, którzy dwuletni ten kurs z odznaczeniem ukończą, promowowani będą na poruczników wydziału swego wojskowego.

Później będą oba te kursa połączone i pod spólny ster poddane, celem wzajemnego wykształcenia obu tych wydziałów.

Szkoła wojenna.

Szkoła wojenna przeznaczona jest kształcić oficerów z wszystkich wydziałów wojska do wyższych szarż, najszczególnej zaś do sztabu głównego.

Oficerowie, którzy w swej szarży oficerskiej przynajmniej dwa lata przy wojsku w pełnieniu swej służby celowali, lat 26 wieku swego jeszcze nie przebyli i przepisany egzamin z odpowiednim skutkiem odbyli, będą przyjęci do szkoły wojennej.

Kurs tej szkoły trwa lat dwa. Ukończenie szkoły wojennej z celującemi postępy, promowuje podporucznika na porucznika i jest nieodzownym warunkiem do przydzielenia do sztabu głównego.

Die höheren Militär-Lehranstalten.

Die höheren Militär-Lehranstalten sind:

1. das Militär-Lehrer-Institut;
2. das Militär-Zentral-Equitazions-Institut;
3. der höhere Artillerie- und Genie-Kurs;
4. die Kriegsschule.

Das Militär-Lehrer-Institut.

Das Militär-Lehrer-Institut hat die Bestimmung, tüchtige Lehrer für die Militär-Erziehungshäuser heranzubilden.

Der Lehrkurs dauert Ein Jahr.

Jene Individuen, welche mit Erfolg diesen Kurs absolvirt haben, werden als Lehrgehilfen in die Erziehungshäuser eingetheilt, worauf erst ihre Ernennung zu wirklichen Lehrern erfolgt.

Das Militär-Zentral-Equitazions-Institut.

Das Militär-Zentral-Equitazions-Institut verbleibt als oberste Lehranstalt der Kavallerie in seiner gegenwärtigen Organisazion und Unterordnung.

Der höhere Artillerie- und Genie-Kurs

In der Artillerie- und Genie-Akademie besteht außer den erwähnten vier Jahrgängen, noch ein höherer Kurs, in welchen eine Anzahl besonders befähigter Artillerie- und Genie-Offiziere, die als solche wenigstens zwei Jahre bei der Truppe vorzüglich gedient haben, zu ihrer höheren Ausbildung in wissenschaftlicher und technischer Beziehung aufgenommen wird.

Jene Offiziere, welche diesen zweijährigen Kurs mit Auszeichnung absolviren, werden zu Oberlieutenants in ihrer Waffe befördert.

In der Folge haben diese beiden Kurse vereiniget und unter gemeinschaftliche Leitung gestellt zu werden, und die gegenseitige Ausbildung beider Waffen zu befördern.

Die Kriegsschule.

Die Kriegsschule hat die Bestimmung, Offiziere aller Waffen für höhere Chargen, vorzugsweise aber für den Generalstab heranzubilden.

Offiziere, welche in dieser Charge wenigstens zwei Jahre bei der Truppe vorzüglich gedient, das 26. Jahr nicht überschritten, und die vorgeschriebene Prüfung entsprechend abgelegt haben, werden in die Kriegsschule aufgenommen.

Der Lehrkurs besteht aus zwei Jahrgängen. Die vorzügliche Absolvirung der Kriegsschule ist mit der Beförderung der Lieutenants zu Oberlieutenants verbunden, und bleibt unabweisliche Bedingung für die Zutheilung zum General-Stabe.

Wojskowe kształcenia zakłady w Pograniczu wojskowem.

Wojskowe kształcenia zakłady w Pograniczu wojskowem są następujące:

Popierwsze. Trzy domy edukacyjne pograniczne, każdy po sto pięćdziesiąt uczniów, i

Podrugie. Pięć szkół sztabowych pogranicznych, każda po ośmdziesiąt uczniów.

Organizacyia tych instytutów podobna jest do organizacyi takowych instytutów w innych krajach.

Domy edukacyjne pograniczne wojskowe należą do kategoryi domów edukacyjnych wyższych.

Szkoły sztabowe pograniczne mają na celu dostarczyć pułkom pogranicznym zdolnych kandydatów na oficerów. Takowi uzupełniani bywają częścią przez najcelniejszych uczniów z domów edukacyjnych pogranicznych, częścią przez młodzieńców, którzy elementarne swe wykształcenie otrzymali w domu rodzicielskim. Wiek, w którym przyjęcie miejsce ma, jest między rokiem pietnastym a szesnastym.

Po trzyletnim kursie wcieleni będą do pułków pogranicznych najcelniejsi jako kadeci z odznaką feldfebelską,— zdolni jako wice-kaprale,— średnich zdolności jako giefrejterzy.

Ogólne postanowienia.

Co się tycze warunków przyjęcia do wszystkich wojskowych kształcenia zakładów, wyjdą odpowiednie ku temu przepisy.

Oficerowie, ustanowieni jako komendanci do nadzoru, lub jako profesorowie w wojskowych kształcenia zakładach, pobierają oprócz wyznaczonej im regulaminem należytości, także jeszcze miesięczny dodatek, a subalterni oficerowie, którzy sześć lat pełnili funkcyje w jednej a tej samej szarży, postępują do wyższej. Promocyja takowa, nie z kolei idąca, już nie ma miejsca na oficera sztabowego.

Indywidua, mające być przeznaczone w domach edukacyjnych na nauczycieli, lub na pomocników nauczycielskich, muszą być szarży podoficerskiej, i z instytutu nauczycieli wojskowych. Owi pobierają dodatek miesięcznie po sześć złotych reńskich, ci zaś po cztery złote reńs. Po sześciu latach funkcyjonowania swego, pobierają takowi dodatek wyższych nauczycieli, t. j. dziesięć złotych reńskich miesięcznie. A przy innych jeszcze kwalifikacyjach, promowowani zostaną na podporuczników klasy drugiej.

Die Militär-Bildungsanstalten im Militär-Grenz-Gebiete.

Die Militär-Bildungsanstalten im Militär-Grenz-Gebiete sind:

Erstens. Drei Militär-Grenz-Erziehungshäuser, jedes zu Einhundert fünfzig Zöglinge, und

Zweitens. Fünf Grenz-Stabsschulen, jede zu achtzig Zöglinge.

Die Organisazion dieser Institute ist analog jener in den übrigen Provinzen.

Die Militär-Grenz-Erziehungshäuser gehören in die Kategorie der Ober-Erziehungshäuser.

Die Militär-Grenz-Stabsschulen haben den Zweck, den Grenz-Regimentern tüchtige Offiziers-Kandidaten zu liefern. Selbe ergänzen sich theils aus den vorzüglichsten Zöglingen der Grenz-Erziehungshäuser, theils aus solchen Jünglingen, welche ihre Elementar-Bildung im elterlichen Hause genossen haben. Das Aufnahmsalter ist zwischen fünfzehn — sechzehn Jahren.

Nach einem dreijährigen Kurse werden die vorzüglichsten als Kadeten mit der Feldwebels-Auszeichnung, — die Guten als Vice-Korporäle, — die Mittelmäßigen als Gefreite in die Grenz-Regimenter eingetheilt.

Allgemeine Bestimmungen.

Ueber die Aufnahms-Bedingungen in sämmtliche Militär-Bildungsanstalten werden die Vorschriften erfolgen.

Die als Kommandanten zur Inspekzion, oder als Professoren in den Militär-Bildungsanstalten angestellten Offiziere erhalten nebst ihrer reglementsmäßigen Gebühr eine monatliche Zulage, und es rücken die Subalternen-Offiziere nach sechsjähriger Verwendung in einer und derselben Charge, in die nächsthöhere vor. Zum Stabs-Offizier findet diese außertourliche Beförderung nicht Statt.

Die in den Militär-Eziehungshäusern als Lehrer und Lehrgehilfen zu verwendenden Individuen müssen die Unteroffiziers-Charge bekleiden, und aus dem Militär-Lehrer-Institute hervorgegangen seyn. — Erstere erhalten eine Zulage von sechs Gulden, Letztere von vier Gulden monatlich. Nach sechsjähriger Verwendung treten sie in den Genuß der höheren Lehrer-Zulage, d. i. zehn Gulden monatlich. Auch werden sie bei sonstiger Eignung zu Lieutenants zweiter Klasse befördert.

Stosunek służbowy wojskowych kształcenia zakładów.

Domy edukacyjne wojskowe i szkoły sztabowe pograniczne, podporządkowane są dotyczącym komendom wojskowym krajowym. Zachodzące tu przedmioty ekonomiczne odbywane będą w wydziale ekonomicznym, wszystkie zaś inne, włącznie prenotowania, w wydziale wojskowym komendy krajowej. Te idą bezpośrednio do Mojej nadkomendy, owe do Ministeryjum wojny.

Instytut kadetów, akademije i wyższe zakłady naukowe podporządkowane są bezpośrednio Mojej nadkomendzie; zaczem więc wszelkie przedmioty, których załatwienie nie leży w ich zakresie, przedłożone być winny Mojej nadkomendzie, wyjąwszy przedmioty ekonomiczne, które bezpośrednio do Ministerstwa wojny wystosowane będą.

Podług tych więc wyszczególnionych zasad nastąpić ma organizacyja wojskowych kształcenia zakładów.

Środki atoliż ku temu zmierzające, postępowo tylko w życie wejść mają, by nie została przerwaną edukacyja, obecnie miejsce mająca.

Franciszek Józef m. p.

Csorich m. p.

53.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 14. Lutego 1852,

(w Dzienniku praw państwa, część XIV., nr. 49, wydana dnia 28. Lutego 1852),

obowiązujące w całym obrębie państwa,

którem się w dodatku do cesarskiego rozporządzenia z dnia 12. Lutego 1852 (Nr. 48. cz. XIV., Dz. pr. p. *), wydają dalsze przepisy co do organizacyi wojskowych kształcenia zakładów.

Odnośnie do Mojego rozporządzenia z dnia 12. b. m., rozporządzam, co następuje:

Popierwsze. Wstrzymać należy

a) mianowanie c. k. kadetów;

b) przyjmowanie uczniów do obudwóch kompanij kadetów i do szkoły korpusu pijonijerów.

Podrugie. W ciągu przyszłego lata oddzieleni zostaną w domach wychowania chłopców pułkowych, uczniowie niżej lat jedenastu od uczniów liczących przeszło lat jedenaście, a z tem oddzieleniem ustaje oraz zawisłość instytutów tych od komend pułkowych.

Bliższe w tej mierze postanowienia, będą w należytym czasie wydane.

---

*) Obacz powyżej nr. 52.

Dienstlicher Verband der Militär-Bildungsanstalten.

Die Militär-Erziehungshäuser und Grenz-Stabsschulen sind den betreffenden Landes-Militärkommanden untergeordnet. Die dießfälligen ökonomischen Gegenstände werden im ökonomischen, alle anderen mit Einschluß der Vormerkung im Militär-Departement der Landes-Militärkommanden behandelt. Erstere gehen an das Kriegsministerium, letztere direkte an Mein Armee-Ober-Kommando.

Die Kadeten-Institute, die Akademien und die höheren Lehranstalten sind unmittelbar Meinem Armee-Oberkommando untergeordnet; es werden demnach von denselben alle Gegenstände, deren Erledigung außer ihrem Bereiche liegt, mit Ausnahme der ökonomischen, welche direkte an das Kriegsministerium zu leiten sind, Meinem Armee-Oberkommando unterlegt.

Dieß sind die Grundzüge, nach welchen die Organisazion der Militär-Bildungsanstalten zu erfolgen hat.

Die bezüglichen Maßregeln haben jedoch nur noch und nach in's Leben zu treten, damit die im Zuge befindliche Erziehung nicht unterbrochen werde.

Franz Joseph m. p.

Csorich m. p.

53.

Kaiserliche Verordnung vom 14. Februar 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XIV. Stück, Nro. 49, ausgegeben am 28. Februar 1852),

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches,

womit im Nachhange zur kaiserlichen Verordnung vom 12. Februar 1852 (Nr. 48, XIV. Stück des Reichs-Gesetzblattes *), weitere Bestimmungen hinsichtlich der Organisazion der Militär-Bildungsanstalten angeordnet werden.

Mit Bezug auf Meinen Erlaß vom 12. dieses Monates ordne Ich an:

Erstens. Die Einstellung

a) der Kreirung von k. k. Kadeten;

b) der Aufnahme von Zöglingen in die beiden Kadeten-Kompagnien und in die Pionier-Korpsschule.

Zweitens. Im Laufe des künftigen Sommers sind die in den Regiments-Knaben-Erziehungshäusern befindlichen Zöglinge unter eilf Jahren, von jenen über eilf Jahre zu sondern, und es hat mit dieser Sonderung die Abhängigkeit dieser Institute von den Regiments-Kommanden aufzuhören.

Das Nähere darüber wird seiner Zeit erlassen werden.

---

*) Siehe oben Nr. 52.

Potrzecie. Wszyscy uczniowie w akademii Nausztadzkiej, którzy z zadowoleniem odbyli cały naukowy kurs, już obecnie jako podporucznicy drugiej klasy do armii przydzieleni zostaną.

Poczwarte. Kurs podporuczników wojskowych w akademii inżynijerów, przemieniony będzie z początkiem następującego roku szkolnego w klasę siódmą, po ukończeniu której z zadowoleniem, przeniesieni zostaną uczniowie do korpusu inżynijerów jako podporucznicy klasy drugiej.

Popiąte. Ci z uczniów szkoły głównej artylerzystów, którzy z celnemi postępy odbyli cały kurs, z chwilą wystąpienia swego promowowani zostaną na podporuczników klasy drugiej.

Poszóste. Szkoła główna artylerzystów i kolegijum kadetów marynarskich, nazywać się będzie: „akademiją artylerzystów“ i „akademiją marynarską“.

Posiódme. Podporządkowanie czterech akademij w sposób, wskazany Mojem rozporządzeniem z dnia 12. b. m., obecnie już nastąpić ma.

Poósme. Synowie niemajętnych wojskowych, uczęszczający do szkół pogranicznych matematycznych, a poświęcający się stanowi wojskowemu, obdarzeni być mają datkiem na wychowanie, po sześć złotych reńskich miesięcznie, dopóki nie nastąpi ich przeniesienie do zakładów edukacyjnych pogranicznych, dopiero założyć się mających.

Z chwilą, w której takowe w życie wejdą, ustać ma prowizoryczny zakład edukacyjny dla synów oficerów pogranicznych w Klosterneuburgu.

Podziewiąte. Feldfeble inspekcyjni w akademii w Wiener-Neusztadzie i w akademii inżynijerów obecnie ustanowieni, po sześciu latach pełnienia swych funkcyj tamże, promowowani będą na podporuczników klasy drugiej. — Termin ten zawisł od stosunków co do awansu każdoczasowie w armii zachodzącego, i w miarę tego zniżonym będzie.

W akademii artylerzystów i w akademii marynarskiej, równie jak w instytutach kadetów, zarządzenie to wejść ma w życie dopiero z ureorganizowaniem takowych.

Podziesiąte. Z końcem bieżącego roku szkolnego ustać ma pograniczno-administracyjny zakład naukowy w Gracu istniejący.

Pojedenaste. Z początkiem następującego roku szkolnego otworzony być ma pierwszy instytut kadetów, i instytut nauczycieli wojskowych.

Drittens. Sämmtliche Zöglinge der Neustädter Akademie, welche den ganzen Lehrkurs zur Zufriedenheit beendigt haben, werden von nun an als Lieutenants zweiter Klasse in die Armee eingetheilt.

Viertens. Der Armee-Lieutenantskurs in der Genie-Akademie hat mit Beginn des nächsten Schuljahres in eine siebente Klasse umgewandelt zu werden, nach deren befriedigender Absolvirung die Zöglinge als Lieutenants zweiter Klasse zur Genie-Truppe eingetheilt werden.

Fünftens. Jene Schüler aus der Artillerie-Hauptschule, welche den vollständigen Lehrkurs vorzüglich absolvirt haben, sind von nun an bei ihrem Austritte zu Artillerie-Lieutenants zweiter Klasse zu befördern.

Sechstens. Die Artillerie-Hauptschule und das Marine-Kadeten-Kollegium erhalten die Benennung: „Artillerie-" und „Marine-Akademie".

Siebentens. Die Unterordnung der vier Akademien in der in Meinem Erlaße vom 12. dieses Monates angedeuteten Weise hat schon jetzt einzutreten.

Achtens. Die, die mathematischen Grenzschulen frequentirenden und sich dem Militärstande widmenden Söhne unbemittelter Militärs, sind mit einem Erziehungsbeitrage von sechs Gulden monatlich zu betheilen, bis ihre Uebersetzung in die neu zu errichtenden Militär-Grenz-Bildungsanstalten erfolgt.

Mit dem In'slebentreten der Letzteren ist auch die provisorische Erziehungsanstalt für Grenz-Offiziersſöhne in Klosterneuburg aufzulassen.

Neuntens. Die in die Wiener Neustädter- und Genie-Akademie von nun an eintretenden Inspekzions-Feldwebel werden nach sechsjähriger Verwendung daselbst zu Lieutenants zweiter Klasse befördert. — Dieser Termin richtet sich nach den jedesmaligen in der Armee bestehenden Avancements-Verhältnissen, und wird darnach vermindert.

In der Artillerie- und Marine-Akademie, sowie auch in den Kadeten-Instituten wird diese Maßregel erst mit der Reorganisirung derselben in's Leben treten.

Zehntens. Mit Ende des laufenden Schuljahres ist die Militär-Grenz-Verwaltungs-Lehranstalt in Gratz aufzulassen.

Eilftens. Mit Beginn des nächsten Schuljahres hat die Eröffnung des ersten Kadeten-Institutes und des Militär-Lehrer-Instituts stattzufinden.

Podwunaste. Już od chwili obecnej przyjęci będą do wojskowych kształcenia zakładów ci uczniowie płacący (pensyjonarze, konwiktyści), których na stan wojskowy za rewersem poświęcają rodzice ich lub opiekunowie.

Franciszek Józef m. p.

Csorich m. p.

54.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 16. Lutego 1852,

(w Dzienniku praw państwa, część XIV., nr. 50, wydana dnia 28. Lutego 1852),

mocą którego rozciągnioną zostaje wolność od opłaty cła na Elbie, udzielona austryjackim okrętom i tratwom w przestrzeni między Melnikiem a granicą saską, także i na przedmioty, które dotychczas od tejże wolności wyłączało rozrządzenie Ministerstwa handlu z dnia 11. Maja 1850.

W skutek najwyższej uchwały Jego C. K. Apostolskiej Mości z dnia 9. Lutego b. r., rozciągnioną zostaje wolność od opłaty cła na Elbie, udzielona austryjackim okrętom i statkom w przestrzeni między Mielnikiem a granicą saską, także i na przedmioty, które dotychczas od tejże wyłączone zostały na mocy rozrządzenia c. k. Ministerstwa handlu z dnia 11. Maja 1850, ogłoszonego Dziennikiem praw państwa z r. 1850, w części LVII. nr. 184, str. 871, to jest: na drzewo budowlowe i użytkowe, opałowe i chrustowe wszelkiego rodzaju, na faszyny, wiązki i t. p., na węgle drzewne, kamienne, ziemne i torfowe, na koaksy (węgle kamienne gaszone czyli zalane) i t. d.

Uwolnienie to bierze początek z dniem, w którem rozrządzenie niniejsze dojdzie do każdego urzędu poszczególnie.

Baumgartner m. p.

55.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 20. Lutego 1852,

(w Dzienniku praw państwa, część XIV., nr. 51, wydana dnia 28. Lutego 1852),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

którem się obwieszcza ustanowienie inspekcyi jeneralnej nad zakładami komunikacyjnemi.

Najwyższem postanowieniem z dnia 10. Stycznia 1852 zatwierdził Najjaśniejszy Pan J. C. K. Apostolska Mość ustanowienie inspekcyi jeneralnej nad zakładami komunikacyjnemi.

Zwölftens. Sind von nun an nur solche zahlende Zöglinge (Kostknaben, Pensionäre) in die Militär-Bildungsanstalten aufzunehmen, welche sich gegen Revers ihrer Aeltern oder Vormünder dem Militärstande widmen.

Franz Joseph m. p.

Csorich m. p.

54.

Erlaß des Finanzministeriums vom 16. Februar 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, Stück XIV. Nr. 50, ausgegeben am 28. Februar 1852),

wodurch die den österreichischen Schiffen und Flössen zugestandene Befreiung des Elbezolles auf der Strecke von Melnik bis an die sächsische Grenze, auch auf die, vermöge des Handelsministerial-Erlaßes vom 11. Mai 1850 bisher davon ausgeschlossenen Gegenstände ausgedehnt wird.

Gemäß Allerhöchster Entschließung Seiner k. k. Apostolischen Majestät vom 9. Februar l. J. wird die, österreichischen Schiffen und Flössen zugestandene Befreiung von der Entrichtung des Elbezolles auf der Strecke von Melnik bis an die sächsische Grenze, auch auf die Gegenstände, welche nach dem im Reichs-Gesetz- und Regierungsblatte für das Jahr 1850, Stück LVII. Nr. 184, Seite 871, vorkommenden Erlaße des Handelsministeriums vom 11. Mai 1850 bisher davon ausgeschlossen waren, als: Bau- und Nutzholz, Brennholz und Busch aller Art, Faschinen-Wellen u. s. w., Holz-, Stein- Braun- und Torfkohlen, Coaks u. s. w. ausgedehnt.

Diese Befreiung hat von dem Tage in Wirksamkeit zu treten, an welchem diese Anordnung jedem einzelnen Amte zugekommen seyn wird.

Baumgartner m. p.

55.

Verordnung des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 20. Februar 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XIV. Stück, Nr. 51, ausgegeben am 28. Februar 1852),

wirksam für alle Kronländer,

womit die Aufstellung einer General-Inspekzion über die Kommunikazions-Anstalten bekannt gegeben wird.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 10. Jänner 1852 die Aufstellung „einer General-Inspekzion über die Kommunikazions-Anstalten" genehmiget.

Działalność tejże inspekcyi jeneralnej rozciąga się na wszystkie zakłady komunikacyjne (z wyjątkiem żeglugi rzecznej i morskiej), i polecone ma sobie wyższy dozór i kontrolę nad całym (technicznym i administracyjnym) trybem kolei żelaznych, a to nie tylko rządowych, ale i prywatnych, tudzież nad służbą pocztową i telegrafową.

Na czele tej jeneralnej inspekcyi stoją przełożony techniczny i administracyjny, jeden jak drugi obaj z rangą i tytułem c. k. radzcy sekcyjnego, a z siedliskiem urzędu w Wiedniu.

Pod sterem obu tych przełożonych ustanowieni są w pojedynczych krajach koronnych, a mianowicie na pojedynczych przestrzeniach kolejnych, komisarze techniczni i administracyjni, prowadzący tytuł, „komisarzy c. k. inspekcyi jeneralnej przy zakładach komunikacyjnych“.

Wszyscy urzędnicy inspekcyi jeneralnej nad zakładami komunikacyjnemi są zresztą bezpośrednio podporządkowani jeneralnej dyrekcyi zakładów komunikacyjnych, tworzącej sekcyję III. w Ministerstwie handlu.

Baumgartner m. p.

56.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów i handlu z dnia 26. Lutego 1852 *),

(w Dzienniku praw państwa, część XV., nr. 54, wydana dnia 9. Marca 1852),

o postępowaniu z towarami, od których cło opłacać się winno według wagi czystej.

W celu ułatwienia obrotu cłowego wydają Ministerstwa finansów i handlu, za wzajemnem porozumieniem się i odnośnie do §§. 8, 10, 13 i 14 uwag wstępnych do taryfy celnej z dnia 6. Listopada 1851, następujące rozporządzenie co do towarów, od których cło opłacać należy według wagi czystej:

1. Dozwala się wyjątkowo towary, od których cło opłacać się ma według wagi czystej, oznajmiać (deklarować) według rzeczywistej wagi czystej, t. j. według tej wagi, jaką ma towar bez zewnętrznych obwić lub naczyń schowkowych, lecz z policzeniem wkładek i ostatnich osłon potrzebnych do bezpośredniego zabezpieczenia towaru.

---

*) Rozporządzeniem krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 3. Marca 1852 za l. 9974, zawiadomiono o tem wszystkie administracyje powiatowe, urzędy dochodowe wykonawcze, i starszyznę straży skarbowej.

Die Wirksamkeit dieser General-Inspekzion erstreckt sich auf sämmtliche Kommunikazions-Anstalten (mit Ausnahme der Fluß- und Meeres-Schiffahrt), und umfaßt somit die höhere Aufsicht und Kontrole über den gesammten (technischen und administrativen) Eisenbahnbetrieb, und zwar sowohl auf Staats-, als auf Privatbahnen, dann über den Post- und Telegraphendienst.

An der Spitze dieser General-Inspekzion steht ein technischer und ein administrativer Vorstand, beide mit dem Range und Titel eines k. k. Sekzionsrathes und dem Amtssitze in Wien.

Unter der Leitung dieser beiden Vorstände befinden sich in den einzelnen Kronländern, und bezüglich an den einzelnen Bahnstrecken, sowohl technische, als administrative Kommissäre, welche den Titel: „Kommissäre der k. k. General-Inspekzion für die Kommunikazions-Anstalten" zu führen haben.

Sämmtliche Beamte der General-Inspekzion für die Kommunikazions-Anstalten sind übrigens unmittelbar der, die III. Sekzion des Handelsministeriums bildenden General-Direkzion der Kommunikazions-Anstalten untergeordnet.

Baumgartner m. p.

56.

Erlaß der Ministerien der Finanzen und des Handels vom 26. Februar 1852 *),

(im Reichs-Gesetzblatte, XV. Stück, Nro. 54, ausgegeben am 9. März 1852),

über die Behandlung der nach dem Nettogewichte zu verzollenden Waaren.

Zur Erleichterung des zollpflichtigen Verkehres finden die Ministerien der Finanzen und des Handels in gegenseitigem Einverständniße, mit Beziehung auf die §§. 8, 10, 13 und 14 der Vorerinnerung zum Zolltarife vom 6. November 1851, über die Behandlung der nach dem Nettogewichte zu verzollenden Waaren Folgendes anzuordnen:

1. Es wird ausnahmsweise gestattet, Waaren, die nach dem Nettogewichte zu verzollen sind, nach dem wirklichen Nettogewichte zn erklären, d. i. nach jenem Gewichte, welches die Waare ohne die äußeren Umschläge oder Behältnisse, aber mit Einrechnung der Einlagen und der zur unmittelbaren Sicherung der Waare nöthigen letzten Umschliessungen wirklich hat.

*) Mit dem Erlaße der Finanz-Landes-Direkzion vom 3. März 1852 Z. 9974 sind davon sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, ausübende Gefällsämter und die Finanzwach-Oberen in Kenntniß gesetzt worden.

To prawo jednak udzielone być może tylko wystawicielowi pierwotnego oświadczenia (deklaracyi), t. j. takiego, na podstawie którego odbywa się pierwsze wyekspedyjowanie towaru.

Tam więc, gdzie już jest podane oświadczenie towaru według wagi czystej rachunkowej, nie można dozwolić podania nowego oświadczenia według rzeczywistej wagi czystej ani temu, który towar odbiera, ani też temu, który go z nowem oświadczeniem dalej przeseła.

2. Oprócz tego dozwala się tam, gdzie się nie żąda wyjątku z prawa, a zatem gdzie opłata cła nastąpić ma według rachunkowej wagi czystej, nie zważać wcale na podaną wagę czystą, i poprzestać na podanej wadze sporco, z której tedy obrachować winien urząd, opłatę cła przyjmujący, wagę czystą rachunkową, po odtrąceniu tary, prawem przepisanej.

3. Z takowych dozwoleń wynika, iż od towaru, od którego cło według wagi czystej opłacone być ma, w tym razie, kiedy w pierwotnem oświadczeniu albo nie wyrażono wagi czystej, albo też wyrażono wagę odpowiadającą wadze sporco po odtrąceniu prawem przepisanej tary, — opłacone być winno cło według wagi czystej rachunkowej, we wszystkich zaś innych razach według wagi czystej rzeczywistej.

4. Nie zmieniają się przez to postanowienia uwag wstępnych, zawarte w §§. 13 i 14, co do tych przypadków, w których bez wyjątku oświadczenie i cło od towaru złożone być winno według wagi czystej rzeczywistej.

Baumgartner m. p.

57.

Rozporządzenie Ministerstwa finansów i handlu z dnia 7. Marca 1852,

(w Dzienniku praw państwa, część XVII., nr. 58, wydana dnia 12. Marca 1852),

moca którego wskazane zostają środki do spiesznego załatwiania ekspedycyj wychodowych.

Ministerstwa finansów i handlu rozporządzają dla ułatwienia wywozu krajowego, co się tycze postępowania z towarami, oświadczonemi wprost do wychodu za granicą, jako też przekazanemi do przedsięwzięcia czynności wywozowej w urzędzie celnym granicznym, co następuje:

Pozwala się odstąpić od dotychczasowego cząstkowego wyszczególnienia towarów przesłanych, tak w juksta, jak w bolecie wycinkowej, i wyrazić w takowej tylko nazwisko odsełającego, miejsce przeznaczenia, liczbę kolli, wagę sporco sumaryczną lub inną ilość, wedle której cło się opłaca, nareszcie liczbę pieczęci

Dieses Befugniß wird jedoch nur dem Aussteller der ursprünglichen Erklärung, d. i. jener eingeräumt, auf Grund welcher die erste Abfertigung der Waare gepflogen wird.

Dort, wo eine Erklärung der Waare nach dem rechnungsmäßigen Nettogewichte bereits vorliegt, kann daher weder dem Empfänger der Waare, noch demjenigen, der sie etwa mit einer neuen Erklärung weiter sendet, u. dgl. m., die Einbringung einer neuen Erklärung nach dem wirklichen Nettogewichte zugestanden werden.

2. Es wird ferner gestattet, dort, wo keine Ausnahme vom Gesetze angestrebt wird, und daher die Verzollung nach dem rechnungsmäßigen Nettogewichte stattzufinden hat, von der Angabe des Nettogewichtes gänzlich abzusehen, und sich mit der Angabe des Sporkogewichtes zu begnügen, aus welchem sodann von dem Amte, bei dem die Verzollung erfolgt, durch Abzug der gesetzlichen Tarra das rechnungsmäßige Nettogewicht zu ermitteln ist.

3. Aus diesen Gestattungen folgt, daß die Verzollung einer nach dem Nettogewichte zu verzollenden Waare dann, wenn in der ursprünglichen Erklärung kein Nettogewicht oder ein solches angegeben wird, welches dem Sporkogewichte nach Abzug der gesetzlichen Tarra entspricht, nach dem rechnungsmäßigen Nettogewichte, und in jedem anderen Falle nach dem wirklichen Nettogewichte stattzufinden hat.

4. Die Bestimmungen der Vorerinnerungen §§. 13 und 14 über die Fälle, wo die Waare ausnahmslos nach dem wirklichen Nettogewichte zu erklären und zu verzollen ist, bleiben ungeändert.

Baumgartner m. p.

57.

Verordnung der Ministerien der Finanzen und des Handels vom 7. März 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XVII. Stück, Nro. 58, ausgegeben am 12. März 1852),

womit Maßregeln zur beschleunigten Abfertigung der Ausfuhrs-Expedizionen festgesetzt werden.

Die Ministerien der Finanzen und des Handels verordnen zur Erleichterung der inländischen Ausfuhr, in Bezug auf die Behandlung der, sowohl unmittelbar zum Austritte über die Grenze erklärten, als an ein Gränz-Zollamt zur Austrittsbehandlung angewiesenen Waaren:

Es wird gestattet, von der bisherigen zergliederten Aufführung der versendeten Waaren in der Juxta und der Ausschnitts-Bollete abzugehen und in derselben nur den Namen des Versenders, den Bestimmungsort, die Anzahl der Kollien, deren summarisches Sporkogewicht oder die sonstige Verzollungsmenge, die Zahl der allenfalls ange-

przyłożonych, i przypadające od nich należytości, jeżeli strona poda dwa równobrzmiące egzemplarze oświadczenia towarów.

Urząd celny winien obadwa egzemplarze oświadczenia po ich rozpoznaniu i sprawdzeniu naznaczyć pieczęcią urzędową koloru czarnego (ostemplować) i wyrazić na nich liczbę, pod którą zostały zarejestrowane (numerować), jeden z nich przyczepić do juksta, drugi do bolety wycinkowej, i odwołać się tak w juksta, jak w bolecie wycinkowej temi słowy: „jak opiewa ostemplowanie i numerowane oświadczenie towarów“.

Jeżeli strona poda tylko jedno oświadczenie, należy wprawdzie boletę wycinkową wypełnić wedle przepisów dotąd istniejących, lecz można opuścić w juksta szczegółowe wyrażenie towarów, z zachowaniem ostrożności, wyżej wspomnionych. W takim razie należy oświadczenie przyczepić do juksta.

Pozwolenie niniejsze nie rozciąga się ani na towary ustnie oświadczone, aniteż na towary, których wywóz według przepisów istniejących udowodniony być musi.

Baumgartner m. p.

legten Siegel und die entfallenden Gebühren anzuführen, wenn die Partei zwei gleichlautende Exemplare der Waaren-Erklärung beibringt.

Das Zollamt hat beide Exemplare der Erklärung, nachdem es dieselben geprüft und genau übereinstimmend gefunden hat, mit dem Amtssiegel in schwarzer Farbe zu bezeichnen (abzustempeln) und mit der Zahl der Registerverbuchung zu versehen (zu numeriren), eines derselben an die Jurta, das andere an die Ausschnitts-Bollete anzuheften; sowohl in der Jurta, als im Ausschnitte ist zu berufen: „laut abgestempelter und numerirter Waaren-Erklärung".

Wenn die Partei nur Eine Waaren-Erklärung beibringt, so ist zwar die Ausschnitts-Bollete vollständig nach den bisher bestandenen Vorschriften auszufüllen, allein in der Jurta kann die spezielle Aufführung der Waaren unter den oben erörterten Vorsichten unterbleiben. Die Erklärung ist in diesem Falle der Jurta beizuheften.

Auf Waaren, die mündlich erklärt werden, so wie auf Waaren, deren Austritt nach den bestehenden Vorschriften erwiesen werden muß, erstreckt sich diese Gestattung nicht.

Baumgartner m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XII.

Wydana i rozesłana dnia 12. Maja 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 12. Mai 1852.

Jahrgang 1852.

58.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 30. Marca 1852,

obowiązujące dla wszystkich krajów koronnych,

mocą którego ogłasza się dokładniejsze przepisy układania i wnoszenia fasyj ku wymierzeniu ekwiwalentu należytości.

Celem uchylenia wątpliwości, które okazały się co do sposobu i kształtu fasyj z dóbr nieruchomych, podług ustaw z dnia 9. Lutego i 2. Sierpnia 1850 ekwiwalentowi należytości podlegających, i osiągnienia jednostajnego postępowania, stanowi się przepisy następujące:

1. Każda oddzielna gmina, każdy kościół, fundacyja i każda do gminy niewcielona prebenda obowiązana jest podać fasyję za siebie. Fasyja ta obejmować ma wszystkie do gminy, kościoła, fundacyi, albo prebendy należące rzeczy nieruchome, bez różnicy położenia ich w różnych krajach koronnych i okręgach podatkowych. Rozumie się przez to, że powinnością jest gminy, a w ogólności każdego do opłacenia należytości obowiązanego, fasyjonować także wcielone prebendy i rzeczy nieruchome, trzecim osobom do użytkowania wypuszczone.

2. Chociażby obowiązany do fasyjonowania się mniemał, że jakiej nieruchomej rzeczy, do jego posiadłości należącej, służy wolność od opłaty, zawsze jednak takową winien umieścić we fasyi z przytoczeniem powodów tej wolności.

3. Fasyje podawać należy podług załączonego wzoru **A.** z aneksem **B.** w ten sposób, aby fasyjonowane przedmioty podług położenia swego w różnych krajach koronnych i okręgach podatkowych uporządkowane były.

Fasyje dla wymierzenia podatku od dochodów podane, nie służą dla wymierzenia ekwiwalentu należytości.

We fasyi (wzór **A.**) umieścić należy wszystkie rzeczy nieruchome, mianowicie każdę zosobna podług poszczególnych dla siebie całość tworzących posiadłości, a rubryki stanu posiadania zgodnie z katastrem podatkowym wypełnić. Prócz tego należy tamże umieścić podatek gruntowy i domowy, na każdej nieruchomości zosobna ciążący, w ilości zwyczajnej, t. j. bez kwoty dodatkowej, niemniej urząd, w którym podatek płacony być ma, i wartość rzeczy podług czystego dochodu rocznego w aneksie **B.** fasyjonowanego.

Na końcu fasyi wyraźnie stwierdzić potrzeba dokładność zeznania i rzetelność podań, domieszczając podpis tego, który do opłaty należytości jest obowiązanym.

58.

Erlaß des Finanzministeriums vom 30. März 1852,

wirksam für alle Kronländer,

womit nähere Bestimmungen über die Verfassung und Einbringung der Bekenntnisse, zum Behufe der Bemessung des Gebühren-Aequivalents, kund gemacht werden.

Zur Beseitigung der Zweifel, welche sich hinsichtlich der Art und Form der Einbekennung der zufolge der Gesetze vom 9. Februar und 2. August 1850 dem Gebühren-Aequivalente unterliegenden unbeweglichen Güter ergeben haben, und zur Erzielung eines gleichförmigen Benehmens, werden nachstehende Bestimmungen festgesetzt:

1. Jede gesonderte Gemeinde, Kirche, Stiftung und jedes nicht einer Gemeinde inkorporirte Benefizium, hat das Bekenntniß für sich einzubringen. Das Bekenntniß hat alle der Gemeinde, Kirche, Stiftung oder dem Benefizium gehörigen unbeweglichen Sachen, ohne Unterschied der Lage in verschiedenen Kronländern oder Steuerbezirken zu umfassen. Es versteht sich hiernach, daß der Gemeinde und überhaupt dem Gebührenpflichtigen obliegt, auch die inkorporirten Benefizien und die dritten Personen zum Genuße überlassenen unbeweglichen Sachen einzubekennen.

2. Vermeint der zum Bekenntniße Verpflichtete, daß irgend einer zu seinem Besitzthume gehörigen unbeweglichen Sache die Gebührenfreiheit zustehe, so hat er dieselbe nichts destoweniger im Bekenntniße anzuführen, und die Befreiungsgründe beizufügen.

3. Die Bekenntnisse sind nach dem beiliegenden Muster **A.** nebst der Beilage **B.** in der Art einzubringen, daß die einbekannten Gegenstände nach ihrer Lage in den verschiedenen Kronländern und deren Steuerbezirken gereiht erscheinen.

Die zum Behufe der Bemessung der Einkommensteuer eingebrachten Bekenntnisse sind für die Bemessung des Gebühren-Aequivalents nicht zuläßig.

In dem Bekenntniße (Muster **A.**) sind alle unbeweglichen Sachen und zwar zergliedert nach den einzelnen für sich ein Ganzes bildenden Liegenschaften anzuführen, und die Rubriken des Besitzstandes in Uebereinstimmung mit dem Steuerkataster auszufüllen. Ferner sind darin die auf jeder einzelnen Sache haftenden Grund- und Gebäude-Steuern im ordentlichen Betrage, d. i. ohne Zuschläge, das Amt, wo die Steuer zu entrichten ist, und der Werth der Sache nach dem in der Beilage **B.** einbekannten reinen Jahreseinkommen einzustellen.

Am Schluße des Bekenntnißes ist die Vollständigkeit des Bekenntnißes und die Richtigkeit seiner Angaben ausdrücklich zu bestätigen, und von dem Gebührenpflichtigen die Fertigung anzusetzen.

4. Jeżeli obowiązany do płacenia należytości oświadczy, że do wymierzenia ekwiwalentu większej nad stokrotną podatku gruntowego i domowego ilości zeznać nie może, natenczas złożenie aneksu **B.** co do takich nieruchomości, i wypełnienie rubryk fasyi **A.** odnoszących się do wykazania czystego dochodu, nie jest potrzebnem, a ekwiwalent wymierzony będzie podług tego podania bez innych dochodzeń, oprócz tych, które co do zupełnej dokładności zeznania mogłyby być potrzebnemi.

Taż sama skala służyć ma za podstawę, jeżeli fasyja wcale, albo nienależycie była wniesioną, lub gdyby badania przez fasyję spowodowane dłuższego czasu wymagały.

Wszakże obowiązanemu do opłaty zastrzeżonem zostaje prawo żądania zwrotu ekwiwalentu, gdyby takowy nad należność był prenotowany, jeżeliby tenże podług innej skali w mniejszej kwocie miał być wymierzonym.

5. Fasyję podawać należy do tego, do wymierzenia należytości wyznaczonego urzędu, w którego okręgu osoba do wniesienia fasyj obowiązana zamieszkuje, w Wiedniu zaś do centralnego urzędu taksowego, w Tryjeście do powiatowej władzy skarbowej, a to za pierwszy okres, jeżeliby fasyja jeszcze podaną nie była, lub podana przepisom tego rozporządzenia nie odpowiadała, jeszcze do 1. Lipca 1852, za każdy zaś późniejszy lat dziesiątek, w pierwszych trzech miesiącach administracyjnego roku, tenże lat dziesiątek poprzedzającego.

6. O nabywaniu i zbywaniu rzeczy nieruchomych rentę przynoszących, przedsięwziętem od gmin, kościołów, fundacyj i prebend po wniesieniu pierwszej fasyi, donosić mają osoby do podawania fasyj obowiązane w terminie §fem 44. ustaw o należytościach oznaczonym, do tegoż urzędu, w którym fasyje składać należy.

W takich wypadkach będzie ekwiwalent za pozostający czas tego okresu, na który prenotacyja należytości nastąpiła, albo podwyższony, alboteż zniżony.

7. W razie niepodania fasyi, lub zaniedbania doniesień w §. 6. namienionych, zastosować należy §. 80. ustaw o należytościach w ten sposób, że podwójna należytość przez cały dziesięcioletny przeciąg czasu, za który wymierzenie ekwiwalentu nastąpić miało, pobraną być powinna, jeżeli obowiązany do należytości nie wyszedł pierwej z używania dochodu, z którego fasyjonować się omieszkał. Zatajenie, lub nierzetelne podanie przedmiotów fasyj podpada karze objętej §fem 84. nr. 3. ustawy o należytościach z dnia 9. Lutego 1850 i §fem 83. nr. 2. ustawy z dnia 2. Sierpnia 1850.

Baumgartner m. p.

4. Erklärt der Gebührenpflichtige, daß er zur Bemessung des Aequivalentes keinen höheren als den hundertfachen Betrag der Grund- und Gebäudesteuer einzubekennen vermöge, so kann die Beibringung der Beilage **B.** bezüglich solcher unbeweglicher Sachen und die Ausfüllung der auf die Darstellung des Reinertrages Bezug nehmenden Rubriken des Bekenntnißes **A.** unterbleiben, und das Aequivalent wird in der Regel ohne weitere Erhebungen, als welche rücksichtlich der Vollständigkeit des Bekenntnißes erforderlich seyn dürften, nach diesem Maßstabe bemessen.

Derselbe Maßstab ist zu Grund zu legen, wenn das Bekenntniß nicht, oder nicht gehörig eingebracht wurde, oder wenn die durch das Bekenntniß veranlaßten Erhebungen eine längere Zeit in Anspruch nehmen.

Dem Gebührenpflichtigen bleibt jedoch der Anspruch auf die Zurückerstattung des allenfalls über die Gebühr vorgeschriebenen Aequivalentes vorbehalten, wenn dasselbe nach einem anderen Maßstabe geringer bemessen werden sollte.

5. Das Bekenntniß ist bei demjenigen zur Gebühenbemessung bestimmten Amte, in dessen Bezirke der Wohnort der zur Einbringung des Bekenntnißes verpflichteten Person sich befindet, in Wien aber bei dem Zentral-Taxamte und in Triest bei der Finanzbezirksbehörde, und zwar für die erste Periode, wenn das Bekenntniß noch nicht überreicht worden seyn sollte, oder das eingebrachte den Bestimmungen dieses Erlaßes nicht entspricht, noch bis 1. Juli 1852, für jedes weitere Dezennium aber in den ersten drei Monaten des diesem vorausgehenden Verw. Jahres einzubringen.

6. Erwerbungen und Veräußerungen unbeweglicher, eine Rente gewährender Sachen, welche von Gemeinden, Kirchen, Stiftungen und Benefizien nach dem ersten Bekenntniße vorgenommen werden, sind von den zur Ueberreichung der Bekenntnisse verpflichteten Personen innerhalb der im §. 44. der Gebühren-Gesetze festgesetzten Frist auch bei demjenigen Amte, bei welchem das Bekenntniß einzubringen ist, anzuzeigen.

In solchen Fällen wird das Aequivalent für die erübrigende Dauer desjenigen Zeitraumes, für welchen die Vorschreibung erfolgte, erhöht oder herabgemindert.

7. Auf die Unterlassung der Einbekennung, oder im §. 6 gedachten Anzeige ist der §. 80 der Gebührengesetze in der Art anzuwenden, daß die zweifache Gebühr während des ganzen zehnjährigen Zeitraumes, für welchen die Bemessung zu geschehen hat, einzuheben ist, wofern der Gebührenpflichtige nicht früher aus jenem Genuße tritt, dessen Einbekennung er unterlassen hat. Die Verheimlichung oder unrichtige Angabe der einzubekennenden Gegenstände unterliegt der im §. 84 Z. 3 des Gebührengesetzes vom 9. Februar 1850 und §. 83 Z. 2 des Gebührengesetzes vom 2. August 1850 enthaltenen Strafbestimmung.

Baumgartner m. p.

Kraj koronny
Obwód urzędu
Powiat skarbowy

Wzór A.

fasyi i katastru rzeczy nieruchomych, ekwiwalen-

1.			2.														
			S t a n p o-														
			Grunta									D o-					
						Płaszczyzna						Części mieszkalne			Rodzaj budowy	
						pojedyńczo		razem								
Liczba pozycyjna	Posiadacz	Nr. pozycyi w głównej księdze stanu posiadłości	Położenie na stawisku	Parcele Nr.	Prawna właściwość, czy zupełna własność, lenność i t. d.	morgi	sążnie	morgi	sążnie	Gatunek uprawy	Nr. konskrypcyi	Izby	Komory	Razem	bez piętra	o piętrze

towi należytości podpadających

2.							3.					4.		5.		6.	
siadłości							Podatki na tem bez dodatku ciążące					Wartość fasyjonowana		Wartość należna		Ekwiwalent należytości	
m y			Czysty dochód														
Ulega podatkowi			pojedyńczo a) z placu b) z budynków		razem		podatek gruntowy		podatek z domów		płacić w urzędzie						
podług klasy	od czynszów																
	dochód z czynszów	potrąca się na reparacyję															
			złr.	kr.	zł.	kr.	zł.	kr.	zł.	kr.		zł.	kr.	zł.	kr.	zł.	kr.

Kronland
Amtsbezirk
Finanzbezirk

Muster A.

für Bekenntnisse und das Kataster der dem

1.			2.														
			Besitz-														
			Grundstücke									Häu-					
						Flächenmaß						Wohnungs-Bestandtheile			Bauart	
						Einzeln		Zusammen								
Post-Zahl	Besitzer	Post-Nr. im Besitzstands-Hauptbuche	Lage im Riede	Parcellen-Nr.	rechtliche Eigenschaft, ob vollständiges Eigenthum, Lehen rc.	Joch	Klft.	Joch	Klft.	Kulturs-Gattung	Conskripzions-Nr.	Zimmer	Kammer	Zusammen	ohne Stockwerk	mit Stockwerk

Gebühren-Aequivalente unterliegenden unbeweglichen Sachen.

2.							3.					4.		5.		6.	
stand							Darauf lastenden Steuern ohne Zuschlag					Einbekannter Werth		Richtig gestellter Werth		Gebühren-Aequivalent	
fer			Reinertrag														
unterliegt der Steuer			Einzeln a) von der Area b) von Gebäuden		Zusammen		Grundsteuer		Häusersteuer		zu entrichten bei dem Amte						
nach Klasse	vom Zinsertrag: Zinsertrag	vom Zinsertrag: Abzug für die sarta tecta															
			fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.		fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.

Wzór B.

Aneks

do fasyi gminy N. N. z dziesięcioletnim dochodem dla

Liczba pozy-cyjna	Przedmiot posiadłości z dokładnicjszem określeniem	Liczba konskryp-cyjna albo katastralna parceli	Uzyskany do-											
			1840		1841		1842		1843		1844		1845	
			złr.	kr.	złr.	kr.	złr.	kr.	złr.	kr.	złr.	kr.	złr.	kr.
1	pole orne	20	8	40	7	—	6	—	7	—	8	40	10	20
2														

wymierzenia ekwiwalentu należytości.

chód wynosi:								Razem		W przecięciu więc za jeden rok		Uwaga.
1846		1847		1848		1849						
złr.	kr.	złr.	kr.	złr.	kr.	złr.	kr.	złr.	kr.	złr.	kr.	
12	—	14	20	13	40	12	20	100	—	10	—	

Muster B.

Beilage

zu dem Bekenntniße der Gemeinde N. N. mit dem zehnjährigen

Post-Nr.	Besitz-Objekt mit näherer Bezeichnung	Konskripzions- oder Kataſt. Parzellen-Nummer	Das erreichte											
			1840		1841		1842		1843		1844		1845	
			fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
1	Acker	20	8	40	7	—	6	—	7	—	8	40	10	20
2														

Ertrage behufs der Gebühren-Aequivalents-Bemessung.

Erträgniß ist								Zusammen		Also im Durchschnitte für Ein Jahr		Anmerkung.
1846		1847		1848		1849						
fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	
12	—	14	20	13	40	12	20	100	—	10	—	

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XIII.

Wydana i rozesłana dnia 26. Maja 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XIII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 26. Mai 1852.

59.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 10. Lutego 1852,

wydane do wszystkich administracyj powiatowych, urzędów dochodowych wykonawczych i starszyzny straży skarbowej,

względem sprowadzania owoców krajów południowych, do użytku przemysłowego za opłatą niższego cła wchodowego.

Wysokie c. k. Ministerstwo skarbu oznajmiło z powodu zaszłego pytania, dekretem z dnia 29. z. m. za l. 2869/137, co następuje:

Podług §. 19 wstępu do taryfy cła z dnia 6. Listopada 1851, mogą w terytoryjum państwa austryjackiego wszystkie towary, z wyjątkiem przedmiotów jedynie w tym §fie wymienionych, bez umyślnego na to pozwolenia, podciągnięte być pod postępowanie wchodowe, wychodowe i przechodowe. Z tego wynika, że gdy pod rzeczonemi wyjątkami, nadmienionemi w poz. 8, uwagi 1 nowej taryfy cła, nie znajdują się suszone winogrona, koryntki i rozenki, które dla tego, że są całkiem lub przez pół zepsute, do użycia przemysłowego, za opłatą zniżonego cła wchodowego po 10. kr. od cetnara cłowego sprowadzane bywają, sprowadzanie tych owoców od dnia prawomocności nowej taryfy cłowej, nie zawisło więcej od pozwolenia politycznej władzy krajowej, przepisanego rozporządzeniem byłej powszechnej kamery nadwornej z dnia 13. Sierpnia 1823, za l. 32002/3468 *), poz. 618 i taryfy cła z r. 1838 **).

Zastosowanie atoli tego mniejszego cła 10. kr. od cetnara cłowego, ma wreście swoje warunki w ustanowieniu poprzód ostrożności, z zachowaniem których to sprowadzanie dla wszelakiego użycia przemysłowego nastąpić powinno, o czem się właśnie toczy rozprawa.

Chcąc jednak zapobiedz, ażeby, nim te ostrożności stanowczo przepisane zostaną, fabryki, które dotąd pozwolenie politycznej władzy krajowej na sprowadzenie za niższem cłem owoców zepsutych rodzaju w obmowie będącego do celów przemysłowych już uzyskały, nie doznawały w swym ruchu przeszkody, postanowiło wysokie c. k. Ministerstw oskarbu, zgodnie z wysokiem c. k. Ministerstwem handlu, upoważnić krajową Dyrekcyję skarbową, ażeby takim fabrykom sprowadzać te owoce za opłatą cła 10. kr. od cetnara cłowego tymczasowie, t. j. do ustanowienia na przyszłość osobnych, zachować się mających ostrożności, przy zachowywaniu dotychczasowego trybu, dozwoliła.

Krajewski m. p.

---

*) W Zbiorze ustaw prowin. z r. 1823, pod l. 79, str. 200.

**) Tamże z r. 1839, pod l. 18, str. 42.

59.

Verordnung der Finanz-Landes-Direkzion vom 10. Februar 1852,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, ausübende Gefällsämter und Finanzwach-Obern.

wegen Bezug verdorbener Südfrüchte zur industriellen Verwendung gegen ermäßigten Einfuhrzoll.

Das hohe k. k. Finanz-Ministerium hat mit dem Erlaße vom 29. v. M. Z. 2869/137, aus Anlaß einer vorgekommenen Anfrage, Nachstehendes eröffnet:

Nach dem §. 19. der Vorerinnerung zum Zolltarife vom 6. November 1851 können, mit alleiniger Ausnahme der in diesem §. genannten Gegenstände, alle Waaren im österreichischen Zollgebiete, ohne Einholung einer besonderen Bewilligung, dem Ein-, Aus- und Durchfuhrverfahren unterzogen werden. Hieraus folgt, daß, nachdem unter den erwähnten Ausnahmen die in der Post 8, Anmerkung 1 des neuen Zolltarifes bemerkten getrockneten Weinbeeren, Korinthen und Rosinen, welche ihres ganz oder halb verdorbenen Zustandes wegen zur industriellen Verwendung gegen den begünstigten Einfuhrzoll von 10 kr. für den Zollzentner bezogen werden, nicht enthalten sind, der Bezug dieser Früchte vom Tage der Wirksamkeit des neuen Zolltarifes nicht weiters mehr von der mit dem Erlaße der bestandenen allgemeinen Hofkammer vom 13. August 1823 Z. 32002/3468*) und der Post 618 des Zolltarifes vom Jahre 1838**) vorgeschriebenen Bewilligung der politischen Landesbehörde abhängig sei.

Uebrigens ist aber die Anwendung des minderen Zollsatzes von 10 kr. per Zollzentner in der vorläufigen Festsetzung der Vorsichten bedingt, unter welchen der Bezug für jede Art der industriellen Verwendung Statt zu finden hat, worüber eine Verhandlung im Zuge ist.

Um jedoch zu verhindern, daß in der Zwischenzeit, bis zur definitiven Festsetzung dieser Vorsichten, jene Fabriken, welche schon bisher die Bewilligung der politischen Landesbehörde erwirkt hatten, verdorbene Südfrüchte der in Rede stehenden Art gegen ermäßigten Zoll zu industriellen Zwecken zu beziehen, in ihrem Betriebe gestört werden, fand das hohe k. k. Finanzministerium im Einvernehmen mit dem hohen k. k. Handelsministerium die Finanz-Landes-Direkzion zu ermächtigen, solchen Fabriken den Fortbezug gegen den Zoll von 10 kr. vom Zollzentner einstweilen bis zur Festsetzung der in Zukunft zu beobachtenden besonderen Vorsichten, unter den bisherigen Modalitäten zu gestatten.

Krajewski m. p.

---

*) In der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1823, unter Nr. 79, Seite 200.

**) Ebendaselbst vom Jahre 1839, unter Nr. 18, Seite 42.

60.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 13. Lutego 1852 *),

wydane do wszystkich kameralnych administracyj powiatowych i urzędów cłowych,

o ile żandarmeryja domagać się może nagród za przytrzymanie przestępstw dochodowych.

Według obowiązującej we wszystkich krajach koronnych tymczasowej ustawy organicznej z dnia 18. Stycznia 1850 żandarmeryja jest obowiązana zapobiegać ile możności wszelkim przekroczeniom ustaw, przeszkadzać im, doniesienia i postrzeżenia o przekroczeniach ustaw podawać do wiadomości władz właściwych, śledzić najgorliwiej sprawców i aresztować przestępców ustaw.

Z rozważenia przepisów o nagrodach dla donosicieli i imaczów, mianowicie rozporządzenia Prezydyjum powszechnej kamery nadwornej z dnia 3. Marca 1836 l. 6996 p. p. **) wynika, że żandarmeryja według §. 19 tegoż rozporządzenia nie ma prawa domagania się części donosicielskiej, że atoli ma prawo żądania wypłaty części pojemczej, w przypadkach w §. 26 tegoż rozporządzenia wzmiankowanych, i że części pojemcze z kar, za przekroczenia dochodowe pobranych, liczone być mają do usystemizowanych (zwyczajnych i nadzwyczajnych) od zaprowadzenia czynności żandarmeryi poborów tejże.

Polecenie wysokiego c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 21. Września 1851, l. 21192/1567 ***), wydane do wszystkich naczelników krajów, miało według oznajmienia pomienionego Ministerstwa z dnia 20. Grudnia 1851, l. 28390/2008, uczynionego wysokiemu Ministerstwu skarbu, jedynie na celu, inne tu i owdzie w zwyczaju będące nagrody służbowe i dopłaty, n. p. w razie pojmania ludzi przekraczających przepisy o pastwiskach albo lasach, w razie eskortowania jeńców, w razie doniesienia i t. p., jeżeli żandarmeryja, pełniąc swoję zwyczajną służbę obowiązkową, była w tem czynna, jako nienależne powstrzymać.

Co w skutek rozporządzenia wysokiego c. k. Ministerstwa skarbu z dnia 3. Stycznia r. b. l. 43093/1775 z powodu wznieconej wątpliwości co do rozciągłości wymienionego rozporządzenia wysokiego c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 21. Września 1851, do wiadomości i przestrzegania podaje się.

Krajewski m. p.

---

*) Rozporządzeniem Rządu krajowego z dnia 8. Marca 1825, do l. 8852 przesłano niniejsze rozporządzenie wszystkim urzędom obwodowym i Naczelnikowi komisyi gubernijalnej w Krakowie.

**) W Zbiorze ustaw prowinc. z r. 1836, oddział I., pod l. 42, str. 238.

***) W Dzienniku praw krajowych z r. 1851, cz. XXXV., l. 304.

60.

Verordnung der Finanz-Landes-Direkzion vom 13. Februar 1852*),

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen und Zollämter,

in wiefern die Gensd'armerie auf Belohnungen aus Anlaß der Anhaltung von Gefällsübertretungen einen Anspruch habe.

Die Gensd'armerie ist nach dem für alle Kronländer geltenden provisorischen organischen Gesetze vom 18. Jänner 1850 verpflichtet, Gesetzübertretungen jeder Art nach Möglichkeit zuvorzukommen, sie zu hindern, Anzeigen und Wahrnehmungen über Gesetz-Uebertretungen zur Kenntniß der berufenen Behörden zu bringen, den Thätern eifrigst nachzuforschen und die Uebertreter der Gesetze zu verhaften.

Mit Beachtung der für die Belohnung der Anzeiger und Ergreifer bestehenden Vorschriften, und zwar des Erlaßes des Präsidiums der allgemeinen Hofkammer vom 3. März 1836 Z. 6996 P. P.**) folgt, daß die Gensd'armerie auf Anzeigers-Antheile nach dem §. 19 dieses Erlaßes keinen Anspruch hat; daß ihr dagegen das Recht auf die Erfolglassung von Ergreifers-Antheilen in den im §. 26 dieses Erlaßes angedeuteten Fällen zustehe, und die Ergreifers-Antheile aus Gefälls-Straffällen zu den seit dem Beginne der Wirksamkeit der Gensd'armerie systemisirten (ordentlichen und außerordentlichen) Bezügen derselben zu zählen sind.

Die von dem hohen k. k. Ministerium des Innern an alle Länder-Chefs erlassene Weisung vom 21. September 1851 Z. 21192/1567***) hatte nach einer dem hohen k. k. Finanz-Ministerium mitgetheilten Eröffnung des genannten hohen Ministeriums vom 20. Dezember 1851 Z. 28390/2008, nur zum Zwecke, anderweitige hie und da übliche Dienst-Remunerazionen und Zulagen, z. B. bei Ergreifung von Uebertretern der Viehweide oder der Forstvorschriften, bei Eskortirung von Gefangenen, bei Anzeigung u. dgl., wenn dabei die Gensd'armerie in Ausübung ihres gewöhnlichen pflichtmäßigen Dienstes thätig war, als unstatthaft hintanzuhalten.

Dieß wird in Folge Erlaßes des hohen k. k. Finanz-Ministeriums vom 3. Jänner l. J. Z. 43093/1775, aus Anlaß eines zur Sprache gebrachten Zweifels über die Tragweite der bezogenen Weisung des hohen k. k. Ministeriums des Innern vom 21. September 1851, zur Wissenschaft und Darnachachtung bekannt gegeben.

Krajewski m. p.

---

*) Mit dem Erlaße des Landesguberniums vom 8. März 1852 Z. 8825 ist diese Verordnung sämmtlichen Kreisämtern und dem Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau zugemittelt worden.

**) In der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1836, I. Abtheilung, unter Nr. 42, Seite 238.

***) Im Landes-Gesetzblatte vom Jahre 1851, XXXV. Stück, Nr. 304.

61.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 13. Lutego 1852,

wydane do podległych jej władz, urzędów i organów,

o oznaczeniu wartości rzeczy nieruchomych takich, na których ciążą kapitały indemnizacyjne z powodu oswobodzenia gruntu.

Kapitały indemnizacyjne i prawa do tychże z powodu oswobodzenia gruntu, nie powinny być uwzględniane przy stanowieniu wartości gwoli wymiaru procentowej należytości od przeniesienia prawa własności, prawa użytkowania lub używania rzeczy nieruchomych takich, na które tamte jako wierzytelność lub powinność ciążą.

Co w skutek rozporządzenia wysokiego c. k. Ministerstwa skarbu z dnia 25. Stycznia 1852 za l. 18693 ex 1851, dla zachowania się ogłasza się.

Krajewski m. p.

62.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 20. Lutego 1852,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych, administracyj powiatowych, komisyj powiatowych dla podatku dochodowego, kas zbiorczych i głównej kasy krajowej,

jak postępować w pobieraniu podatku dochodowego, gdy od płacy wyższej, później dopiero asygnowanej, przypadłe raty taksy naraz odciągnięto, lub gdy taksy służbowe, zamiast w dwunastu ratach, naraz zapłacono.

Na zapytanie, jak postępować przy pobieraniu podatku dochodowego w tych wypadkach:

a) gdy urzędnikowi posuniętemu na płacę, ilość 600 złr. przenoszącą, tę wyższą płacę dopiero później zaasygnowano, i takowa naraz za kilka miesięcy odebraną, a przytem przypadłe raty taksy odciągnięte zostały;

b) gdy który urzędnik taksy służbowe z zaasygnowanej sobie płacy naraz uiszcza, i przeto, chociaż dwanaście rat miesięcznych dla odebrania taksy nie upłynęło, odciąganie raty nie zachodzi;

oznajmiło wysokie c. k. Ministerstwo skarbu rozporządzeniem z dnia 22. Stycznia 1852 za l. 17903 M. S., że

1. urzędnikowi, jeżeli z jego dawniejszej płacy podatek dochodowy odciągano, takowy przypuściwszy, że taksa od nowego przyrostu płacy wymierzona przewyższa ilość, która od całkowitej płacy na podatek

61.

Erlaß der Finanz=Landes=Direkzion vom 13. Februar 1852,

an die unterstehenden Behörden, Aemter und Organe,

über die Werthsbestimmung jener unbeweglichen Sachen, auf welchen Entschädigungs=Kapitalien aus Anlaß der Grund=Entlastung haften.

Die Entschädigungs=Kapitalien und die Ansprüche auf dieselben aus Anlaß der Grundentlastung haben bei der Werthsbestimmung zur Bemessung der Perzentual-Gebühr von der Uebertragung des Eigenthumsrechtes, des Fruchtgenußes oder des Gebrauchsrechtes jener unbeweglichen Sachen, auf welchen sie als Forderung oder Schuldigkeit haften, unberücksichtigt zu bleiben.

Dieß wird in Folge Erlaßes des hohen k. k. Finanz=Ministeriums vom 25. Jänner 1852 Z. 18693 ex 1851 zur Darnachachtung bekannt gegeben.

Krajewski m. p.

62.

Erlaß der Finanz=Landes=Direkzion vom 20. Februar 1852,

an sämmtliche Kreisämter, Kameral=Bezirks=Verwaltungen, Einkommensteuer=Bezirks=Kommissionen, Sammlungskassen, dann die Landes=Hauptkasse,

wie sich wegen Einhebung der Einkommensteuer zu benehmen sei: wenn von höheren erst später angewiesenen Gehalten, deren fällige Taxraten auf Einmal in Abzug gebracht, oder wenn die Diensttaxen, statt in zwölf Raten, auf Einmal eingezahlt werden.

Ueber eine Anfrage, wie sich in Betreff der Einhebung der Einkommensteuer in den Fällen zu benehmen sei:

a) wenn einem, in einen den Betrag von 600 fl. übersteigenden Gehalt beförderten Beamten der höhere Gehalt erst später angewiesen, dieser für mehrere Monate auf Einmal behoben wird, und hiebei die fälligen Taxraten in Abzug gebracht worden, und

b) wenn ein Beamter von dem ihm angewiesenen Gehalte die Diensttaxen auf Einmal entrichtet, und sonach, obwohl die zwölf Monatsraten für die Taxeinhebung nicht abgelaufen sind, kein Taxabzug Statt findet;

hat das hohe k. k. Finanz=Ministerium mit dem Erlaße vom 22. Jänner 1852 Z. 17903 F. M. bedeutet, daß

1. dem Beamten, wenn von seinem früheren Gehalte die Einkommensteuer in Abzug gebracht wurde, dieselbe unter der Voraussetzung, daß die von dem neuen Gehaltszuwachse bemessene Taxe den von dem Gesammtgehalte an

dochodowy w ciągu roku uiszczona być ma, od czasu, od którego do poboru wyższej płacy przychodzi, a od którego razem i odciąganie taksy zaczyna się, zwrócić należy; i że

2. urzędnik z powodu, że taksę służbową nie w dwunastu ratach, ale naraz uiszcza, żadnego uszczerbku ponosić nie powinien, zatem przez ciąg tych dwunastu miesięcy, w których odciąganie taks służbowych podług przepisu byłoby trwało, od opłacania podatku dochodowego powinien wolnym pozostać.

Co dla wiadomości i zachowania się ogłasza się.

Krajewski m. p.

63.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 20. Lutego 1852,

wydane do wszystkich administracyj powiatowych, i podległych jej urzędów i organów,

o stemplu na protokoły licytacyi rzeczy ruchomych.

Wysokie c. k. Ministerstwo skarbu dostrzegło, jak to opiewa rozporządzenie z dnia 11. Stycznia 1852 l. 848/60, że względem protokołów licytacyi rzeczy ruchomych to mylne panuje mniemanie, iż te protokoły wtenczas tylko opłacie podług skali podpadają, jeżeli przedstawiają się jako dokumenta prawnicze, t. j. jeżeli opatrzone są podpisami tych, co się przy licytacyi utrzymali.

Wysokie Ministerstwo postanowiło zatem krajową Dyrekcyję skarbową uczynić uważną na dosłowne brzmienie pozycyi taryfowej 108, podług której protokóły licytacyi rzeczy ruchomej jako dokumenta prawnicze uważać należy, a zatem także opłacie podług skali, którą przedający uiścić ma, podpadają, choć, nie będąc podpisane przez tych, którzy zalicytowali, między dokumentami prawniczemi mieścić się nie mogą.

Przyczem polecono zarazem na to baczyć, aby to prawne zarządzenie osoby urzędowe, przy aktach publicznych licytacyj działające, należycie zachowywały.

Powiatowym administracyjom skarbowym oznajmia się to dla własnej wiadomości i przestrzegania, niemniej czuwania nad dopełnieniem tego przepisu ze strony drugich z tym dokładem, że wraz tak c. k. Rząd krajowy, jak i c. k. Trybunał apelacyjny są zawezwane, by zwróciły uwagę władz sobie podległych na scisłe dopełnianie tego wysokiego rozporządzenia. *)

Krajewski m. p.

---

*) Obwieszczenie tego rozporządzenia polecił Rząd krajowy urzędom obwodowym, magistratowi lwowskiemu i gubernijalnej komisyi w Krakowie pod dniem 25. Marca 1852, l. 11352.

Einkommensteuer im Laufe des Jahres zu entrichtenden Betrag übersteigt, von dem Zeitpunkte, von welchem er in den Bezug des höheren Gehaltes, tritt, und von welchem zugleich der Taxabzug beginnt, zurückzuvergüten, und daß

2. dem Beamten aus dem Umstande, daß er die Diensttaxen nicht in zwölf Raten, sondern auf Einmal einzahlt, kein Nachtheil erwachsen kann, daher innerhalb der zwölf Monate, in welchen der Abzug der Diensttaxen gesetzlich Statt zu finden gehabt hätte, von der Einkommensteuer-Entrichtung befreit zu bleiben hat.

Dieß wird zur Wissenschaft und Darnachachtung kundgemacht.

Krajewski m. p.

63.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 20. Februar 1852,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, unterstehende Aemter und Organe,

die Stempelbehandlung der Lizitazions-Protokolle über bewegliche Sachen betreffend.

Das hohe k. k. Finanz-Ministerium hat zu Folge des Erlaßes vom 11. Jänner 1852 Z. 848/60 wahrgenommen, daß hinsichtlich der Lizitazions-Protokolle über bewegliche Sachen die irrige Ansicht besteht, daß diese Protokolle nur dann der skalamäßigen Gebühr unterliegen, wenn sie sich als Rechtsurkunden darstellen, d. i. mit den Fertigungen der Ersteher versehen werden.

Hochdasselbe fand daher die Finanz-Landes-Direkzion auf den Wortlaut der Tarif-Post 108 aufmerksam zu machen, wornach Lizitazions-Protokolle über bewegliche Sachen als Rechtsurkunden anzusehen sind, folglich auch dann der skalamäßigen Gebühr, welche derjenige zu entrichten hat, der als Verkäufer erscheint, unterliegen, wenn sie nicht unter den Begriff von Rechtsurkunden wegen Mangels der Fertigungen der Ersteher fallen.

Zugleich wurde aufgetragen dahin zu wirken, daß diese gesetzliche Anordnung von den bei der Abhaltung öffentlicher Lizitazionen intervenirenden Amtspersonen gehörig gehandhabt werde.

Die Kameral-Bezirks-Verwaltung wird hievon zur eigenen Wissenschaft und Nachachtung und Ueberwachung der Befolgung mit dem Bemerken in die Kenntniß gesetzt, daß das k. k. Landesgubernium sowohl, als das k. k. Appellazions-Gericht unter Einem ersucht werden, die Unterbehörden auf die genaue Befolgung dieser hohen Weisung aufmerksam zu machen *).

Krajewski m. p.

*) Von Seite des Landesguberniums ist die Verlautbarung dieser Anordnung durch die Kreisämter, den Lemberger Magistrat und die Gubernial-Kommission in Krakau am 25. März 1852 Z. 11352 eingeleitet worden.

64.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 23. Lutego 1852,

wydane do wszystkich administracyj powiatowych, tudzież urzędów i organów dochodowych,

o powinności stemplowania spisów (kart) płatniczych dla dozorców kolei żelaznej i sygnałów, tudzież robotników dziennych i pakowników.

W załączeniu przeseła się skarbowym powiatowym administracyjom odpis noty wysok. c. k. Ministerstwa skarbu wydanej do wysokiego c. k. Ministerstwa handlu z dnia 23. Grudnia 1851 za l. 38036/1631, względem postępowania stemplowego ze spisami płatniczemi dozorców kolei i sygnałów, tudzież robotników dziennych i pakowników, dla wiadomości i zachowania się.

Krajewski m. p.

Aneks do l. 64.

Nota wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 23. Grudnia 1851 l. 38036/1631.

Osnowa szacownej noty z dnia 6. b. m. l. 5958 obejmuje dwa zapytania, a mianowicie, względem darowania kary za spisy płatnicze dozorców kolei i sygnałów, i względem powinności stemplowej i obchodzenia się z płatniczemi spisami robotników dziennych i pakowników.

Powinność użycia stempla nie podpada podług poz. taryfy 115 ustawy o należytościach, żadnej wątpliwości. Ustawa przypuszcza tylko ten wyjątek (poz. taryf. 48 *e.)*, że poświadczenia na odebrane kwoty niżej 2 złr. nie potrzebują stempla, nie wdając się w rozróżnienie, czyli wierzytelność, której odebranie poświadcza się, urosła z kwot pojedynczych, będących przez się niżej 2 złr., albo nie, lub czy poświadczony odbiór mógł być żądany naraz, lub częściowo w ilościach, 2 złr. nie wynoszących.

Wszakże Ministerstwo skarbu zważywszy, że tu nie było zamiaru uszczerbienia dochodu skarbowego, widzi się spowodowanem dozwolić, aby co do orzeczonych niestemplowanych pokwitowań, o ile z czasu od miesiąca Maja 1850 do końca Października 1851 pochodzą, odstąpić od wytoczenia postępowania karnego względem dodatkowego poboru przypadających należytości stemplowych.

Zechce więc Ministerstwo handlu zarządzić, ażeby dawna kameralna Izba rachunkowa sporządziła spisy orzeczonych niestemplowanych kart płatniczych z dotyczących okresów czasu, niemniej by te spisy Dyrekcyja czynnej kolei żelaznej spólnie podpisała, potem by taż Dyrekcyja, na podstawie tychże przypadające należytości stemplowe odebrawszy, wraz ze spisami powiatowej administracyi skarbowej w jej stanowisku znajdującej się, przesłała ku pobraniu takowych, jako bezpośrednio zapłaconych należytości stemplowych.

64.

Erlaß der Finanz=Landes=Direkzion vom 23. Februar 1852,

an sämmtliche Kameral=Bezirks=Verwaltungen, Aemter und Organe,

über die Stempelpflichtigkeit der Zahlungslisten der Bahn- und Signalwächter, der Tagarbeiter und Packer.

Im Anschluße wird der Kameral=Bezirks=Verwaltung eine Abschrift der Note des hohen k. k. Finanz=Ministeriums an das hohe k. k. Handels=Ministerium ddto. 23. Dezember 1851 Z. 38036/1631, betreffend die Stempelbehandlung der Zahlungslisten der Bahn- und Signalwächter, der Tagarbeiter und Packer, zur Wissenschaft und Darnachachtung zugestellt.

Krajewski m. p.

Beilage zu Nro. 64.

Note des hohen Finanz=Ministeriums vom 23. Dezember 1851 Z. 38036/1631 an das Handels=Ministerium.

Der Inhalt der schätzbaren Note vom 6. d. M. Z. 5958 umfaßt zwei Fragen, und zwar in Absicht auf die Strafnachsicht für die Zahlungslisten der Bahn- und Signalwächter und der Arbeiter, dann in Absicht auf die Stempelpflichtigkeit und Behandlung der Zahlungslisten der Tagarbeiter und Packer.

Die Stempelpflichtigkeit beider unterliegt nach T. P. 115 des Gebührengesetzes keinem Zweifel. Dieses Gesetz hat nur die Ausnahme zugelassen (T. P. 48 e.), daß Empfangsbestätigungen über Beträge unter 2 fl. des Stempels nicht bedürfen, ohne sich auf die Unterscheidung einzulassen, ob die Forderung, deren Empfang bestätigt wird, aus einzelnen Beträgen unter 2 fl. erwachsen sei, oder nicht, oder ob der bestätigte Empfang auf einmal oder theilweise in Beträgen unter 2 fl. hätte gefordert werden können.

Das Finanz=Ministerium findet sich jedoch bei dem Nichtvorhandenseyn einer auf eine Gefälls=Verkürzung gerichteten Absicht bestimmt, die Zustimmung zu ertheilen, daß hinsichtlich der dießfälligen ungestempelten Abquittirungen, insoferne sie die Zeitperiode vom Monate Mai 1850 bis Ende Oktober 1851 umfassen, von der Einleitung eines Strafverfahrens gegen nachträgliche Einhebung der entfallenden Stempelgebühren abgegangen werde.

Es wolle daher gefällig seyn die Verfügung zu treffen, daß die Kameral=Hauptbuchhaltung über die dießfälligen stempelgebrechlichen Zahlungslisten aus der betreffenden Zeitperiode Verzeichnisse ausfertige, daß diese Verzeichnisse von der Eisenbahnbetriebs=Direkzion mitgefertigt, und daß sodann auf Grundlage derselben von der Betriebs=Direkzion die entfallenden Stempelgebühren eingehoben, und sammt den Verzeichnissen der in dem Standorte derselben befindlichen Cameral=Bezirks=Verwaltung zur Empfangnahme als unmittelbar eingezahlte Stempelgebühren übermittelt werden.

Co zaś do drugiego pytania, Ministerstwo skarbu zmuszonem jest odmówić żądanego uwolnienia od stemplowania kart płatniczych dla robotników dziennych i pakowników, o ile temi kartami poświadcza się odebranie kwot 2 złr. lub wyższych, i prosić o stosowne zarządzenie, aby następnie zachowywano się podług przepisów ustawy.

65.

Rozrządzenie Ministerstwa handlu z dnia 25. Lutego 1852,

(w Dzienniku praw państwa, część XVIII., nr. 60, wydana dnia 22. Marca 1852),

którem się ogłaszają zniżone opłaty cła na rzece Elbie, umówione przez trzecią komisyję rewizyjną żeglugi na rz. Elbie w Magdeburgu zebraną.

Na mocy uchwały, zapadłej przy trzeciej komisyi rewizyjnej żeglugi na rz. Elbie ze strony pełnomocników państw nad Elbą położonych, i do żeglugi na rz. Elbie uprawnionych, a oraz ze strony rządów interesowanych pod dniem 2. Grudnia 1851 zatwierdzonej, mają z dniem 1. Stycznia 1852, na drodze administracyjnej aż do dalszego rozporządzenia i z zastrzeżeniem odwołania czyli cofnienia, wejść w życie następujące zniżenia cła na rz. Elbie, które zarazem, co się tycze zniżeń cła na Elbie już w r. 1848 pozakomisyjonalnie zaprowadzonych, nadal w swej mocy się utrzymują, a to:

w połowie ustanowy normalnej:

Bawełna, towary żelazne i części maszyn w żegludze pod wodę, skóry i skórki, towary drewniane gatunku przedniego i bawidełka drewniane, chroman potażu, krap, korzonki marzanny i *garancine*, papier w żegludze pod wodę, porcelana w żegludze pod wodę, ryż, olej rzepakowy, lniany i makowy, szelak, szmalta i zafr, suszone frukta południowe, terpentyna i olejek terpentynowy, *terra catechu* i *japonica*, wajsztyn i *cremor tartari;*

w jednej czwartej części ustanowy normalnej:

Arszenik, oliwa, pierze pościelne, chleb, masło w naczyniach drewnianych, *dividivi,* czernidło drukarskie, towary żelazne i części maszyn w żegludze z wodą, drzewo farbiarskie i kwercytron, kamień pierzasty, mięso peklowane i wędzone, fiszbin w stanie surowym, olej konopny, żywice i gummy wszelkiego rodzaju, szyszki folarskie, mąka kartoflana, miedź i mosiądz, materyje lniane, czyste i mieszane, włącznie płótna pacznego i worowego w żegludze z wodą, drzewa mahoniowe i inne zagraniczne, tudzież korkodąb (drzewo korkowe) i laski surowe, olej palmowy i kokosowy, papier w żegludze pod wodę, porcelana w żegludze pod wodę, *radix alcannae*, kwas saletrosolny i solny, kwas siarkowy (olejek witryolowy), żwierciadła w ramach, krochmal, sumak;

Dagegen muß das Finanz-Ministerium die angesuchte Stempelbefreiung der Zahlungslisten der Tagarbeiter und Packer, insoferne diese Zahlungslisten den Empfang von Beträgen von 2 fl. und darüber bestätigen, ablehnen, und das Ersuchen um die entsprechende Verfügung stellen, daß sich für die Folge nach den Bestimmungen des Gesetzes benommen werde.

65.

Erlaß des Handels-Ministeriums vom 25. Februar 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XVIII. Stück, Nro. 60, ausgegeben am 22. März 1852),

womit die bei der dritten Elbeschiffahrts-Revisions-Kommission in Magdeburg verabredeten Ermäßigungen des Elbezolles kundgemacht werden.

Nach einem bei der dritten Elbeschiffahrts-Revisions-Kommission durch die Bevollmächtigten der elbezollberechtigten Uferstaaten mit Zustimmung der betheiligten Regierungen unterm 2. Dezember 1851 gefaßten Beschluße haben mit 1. Jänner 1852 nachstehende Ermässigungen des Elbezolles im Verwaltungswege bis auf Weiteres und mit dem Vorbehalte des Widerrufes einzutreten, und bezüglich der bereits im Jahre 1848 außerkommissionell erfolgten Elbezoll-Herabsetzungen fortzubestehen:

auf die Hälfte des Normalsatzes:

Baumwolle, Eisenwaaren und Maschinentheile in der Auffahrt, Häute und Felle, feine Holzwaaren und hölzerne Spielwaaren, chromsaures Kali, Krapp, Krappwurzeln und Garanzine, Papier in der Auffahrt, Porzellan in der Auffahrt, Reis, Rüb-, Lein- und Mohnöl, Schellack, Schmalte, und Zaffern, trockene Südfrüchte, Terpentin und Terpentinöl, Terra cattechu und japonica, Weinstein und Cremor tartari;

auf ein Viertel des Normalsatzes:

Arsenik, Baumöl, Bettfedern, Brot, Butter in Holzgebinden, Dividivi, Druckerschwärze, Eisenwaaren und Maschinentheile in der Niederfahrt, Farbeholz und Quercitron, Federweiß, gepöckeltes und geräuchertes Fleisch, rohes Fischbein, Hanföl, Harze und Gummen aller Art, Karden, Kartoffelmehl, Kupfer und Messing, Leinen, reine und gemischte, einschließlich Pack- und Sackleinen in der Niederfahrt, Mahagony- und andere fremde Nutzhölzer, auch Korkholz und rohe Stöcke, Palm- und Kokusöl, Papier in der Niederfahrt, Porzellan in der Niederfahrt, Radix alcannae, Salpeter- und Salzsäure, Schwefelsäure (Vitriolöl), Spiegel in Rahmen, Stärke, Sumach;

w **jednej piątej** ustanowy normalnej:

Octan ołowiu, kościowęgiel (sadze z kości i farba z nich), makuchy, potaż, siarka, soda, tran;

w **jednej dziesiątej** ustanowy normalnej:

Caput mortuum, farby ziemne i glina farbierska, grafit, śledzie, syrop burakowy, saletra południowo-zamorska;

w **jednej dwudziestej** ustanowy normalnej:

Asfalt.

Powyższe zniżenia cła na Elbie, zastosowane być mają w czeskich urzędach cłowych co do żeglugi na Elbie, zupełnie na podstawie następnego alfabetycznego spisu towarów, który rzeczona komisyja rewizyjna z wszelką ile możności oględnością na interesa obrotu na Elbie, dla jednostajnego postępowania ułożyła, i do wszechstronnego przyjęcia zaleciła, zaczem więc spodziewać się daje, iż takowy i w innych państwach nad Elbą położonych, w dotyczących czynnościach celno-urzędowych, za prawidło służyć będzie.

Spis alfabetyczny

zniżonych opłat celnych z dnia 1. Stycznia 1852, aż do dalszego rozporządzenia, albo nadal jeszcze pozostających, albo nowo zarządzonych.

Nazwa towarów	opłaca ustanowy normal.	Nazwa towarów	opłaca ustanowy normal.
Akajowe czyli mahoniowe drzewo	1/4	*) Braunsztyn czyli manganezyja (jak grafit)	1/10
Alkanna	1/4	Broń wszelkiego gatunku, jak żelazne towary.	
Amidon (krochmal mączka)	1/4	Bukszpan	1/4
Angorajskie skórki	1/2	Cacka czyli bawidełka	1/2
Arcot (mosiądz stopiony)	1/4	*) *Caput mortuum*	1/10
Arszenik wszelkiego rodzaju	1/4	Cedrowe drzewo (ob. drzewa pozaeuropejskie)	1/4
Asbest (kamień pierzasty)	1/4	Chili-saletra (saletran sody)	1/10
*) Asfalt (smołowiec, czyli smoła ziemna lub żydowska)	1/20	Chinchille, skórki	1/2
Bambusowe trzciny (surowe)	1/4	Chleb	1/4
Barylla (surowa soda)	1/5	Chroman potażu	1/2
Bawełna surowa, jako też gręplowana	1/2	Chrościna farbierska, żółtodrzewko, ob. farbierskie drzewa.	
Benzesowa żywica	1/4	Cielęce skórki	1/2
Biscuit czyli porcelana bez polewy, ob. porcelana	1/2		
Borsukowe skórki	1/2		

auf ein **Fünftel** des Normalsatzes:

Bleizucker, Knochenkohle (Beinschwarz), Oelkuchen, Pottasche, Schwefel, Soda, Thran;

auf ein **Zehntel** des Normalsatzes:

Caput mortuum, Erdfarben und Farben-Erde, Graphit, Häringe, Runkelrüben-Syrup, Südsee-Salpeter;

auf ein **Zwanzigstel** des Normalsatzes:

Asphalt. —

Die Anwendung der vorstehenden Elbezoll-Ermässigungen hat bei den Elbezollämtern in Böhmen genau auf Grundlage des unten folgenden alphabetischen Waaren-Verzeichnißes zu geschehen, welches von der gedachten Revisions-Kommission mit aller hierbei thunlich gewesenen Sorgfalt für die Interessen des Elbeverkehres behufs eines übereinstimmenden Vorganges verfaßt und zur allseitigen Annahme empfohlen worden ist, und wonach vorausgesetzt werden darf, daß dasselbe auch in den übrigen Uferstaaten bei den betreffenden Zollamtshandlungen zur Richtschnur dienen werde.

Alphabetisches Verzeichniß

der vom 1. Jänner 1852 an bis auf Weiteres im Verwaltungswege fortbestehenden oder neu hinzukommenden Elbezoll-Ermässigungen.

Benennung der Waaren	Zahlt vom Normalsatz	Benennung der Waaren	Zahlt vom Normalsatz
Abfälle von Baumwolle	1/2	Barilla (rohe Soda)	1/5
Acajou-Holz	1/4	Baumöl	1/4
Alkanna	1/4	Baumwolle, rohe; desgl. kardätschte	1/2
Amidam (Kraftmehl)	1/4	Beinschwarz	1/5
Angora-Felle	1/2	Benzoeharz	1/4
Arcot (geschmolzenes Messing)	1/4	Bettfedern	1/4
Arsenik aller Art	1/4	Biscuit, s. Porzellan.	
Asbest (Federweiß)	1/4	Blauholz, s. Farbeholz.	
*) Asche, Pott-, gewöhnliche; auch Drusen-, Perl-, Stein- und Waidasche; desgl. Bleiasche	1/5	*) Bleiasche (wie Pottasche)	1/5
*) Asphalt	1/20	Bleizucker	1/5
		*) Braunstein (wie Graphit)	1/10
Bälge (wie Häute und Felle)	1/2	Brot	1/4
Bärenfelle	1/2	Bruch-Kupfer und Bruch-Messing	1/4
Bambusstöcke, rohe	1/4	Bücher, s. Papier.	
Barden, Wallfisch-	1/4	Butter, in Holzgebünden	1/4
		Buchsbaumholz	1/4

Nazwa towarów	opłaca ustanowy normal.
Cremor Tartari czyli winian potażu	1/2
Cytrynowe skórki	1/2
Czerwone drzewo, ob. farbierskie drzewa.	
Daktyle	1/2
Drukarskie czernidło	1/4
Drzewa pozaeuropejskie wszelkiego rodzaju, na wyroby tokarskie, stolarskie i t. d. w blokach i tarcicach, tudzież w rzniętych fornirach	1/4
Drzewiane towary, gatunku przedniego; tudzież tak zwany towar norymbergski.	1/2
Dividivi czyli galasówki z akacyi amerykańskiej	1/4
Farbierskie drzewa wszelkiego rodzaju, w kłodach; tudzież tarte i raszplowane	1/4
*) Farbierskie glinki (ob. ziemne farby)	1/10
Figi	1/2
Fiszbin, surowy	1/4
Forniry (ob. drzewa pozaeuropejskie)	1/4
Galipot	1/4
Garancine (krap preperowany)	1/2
Glinka japańska	1/2
Głowa umarła prochu (caput mortuum)	1/10
*) Grafit	1/10
Gummy wszelkiego gatnnku	1/4
Gummo-żywice	1/4
Gutta percha	1/4
Gwajak lekarski, drzewo	1/4
Gwoździe, kute, ob. żelazne towary.	
Heban (drzewo)	1/4
Hondurajskie drzewo, ob. farbierskie drzewa	
Jagnięce skórki	1/2
Jakaraudyjskie drzewo	1/4
Japańska glinka	1/2
Jelenie skóry	1/2
Kali, chroman potażu	1/2
Kamień pierzasty	1/4

Nazwa towarów	opłaca ustanowy normal.
Kampesz, ob. farbierskie drzewa.	
Kartoflana mąka	1/4
Kasztany, wszelkie inne prócz kasztanów gorzkich	1/2
Katechu czyli sok japański	1/2
Kauczuk *(gummi elasticum)*	1/4
Kije, ob. laski.	
Kokosowy olej	1/4
Konopny olej	1/4
Kopal (gummo-żywica)	1/4
Korkodąb, czyli korkowe drzewo	1/4
Koryntki, czyli rozynki drobne	1/2
Kościowęgiel mielony i ziarnkowaty (sadze z kości i farba z nich)	1/2
Kosy i sierpy, ob. żelazne towary.	
Koszownicze towary, gatunku przedniego (jak drewniane towary przedniego gatunku)	1/2
Kozie skórki	1/2
Krap, czyli marzanna	1/2
Krochmal (mączka)	1/4
Królicze skórki	1/2
Książki, ob. papier	
Kwercytron *(quercus tinctoria)* farbnik i oraz garbnik	1/4
Łak-dej, jak szelak	1/2
Łaski, w stanie surowym	1/4
Laurowe czyli bobkowe liście	1/2
Łekarski gwajak *(officinal guajacum)*	1/4
Lisie skórki	1/2
Lniany olej	1/2
Lniane materyje, czyste i mieszane, tudzież płótno worowe (worowina) i paczne, w żegludze z wodą	1/4
Łomy miedzi i łomy mosiądzu	1/4
Machiny i ich części,	
w żegludze pod wodą **)	1/8
w żegludze z wodą	1/4
Mahoniowe drzewo, tudzież mahoniowe forniry	1/4

Benennung der Waaren	Zahlt vom Normalsatz
Campecheholz, s. Farbeholz	
*) Caput mortuum	1/10
Catechu	1/2
Cautschouc (Gummi elasticum)	1/4
Cedernholz (s. Hölzer, außereuropäische)	1/4
Chili-Salpeter	1/10
Chinchillafelle	1/2
Chromsaures Kali	1/2
Citronenschalen	1/2
Copal (Gummiharz)	1/4
Cremor Tartari	1/2
Dachsfelle	1/2
Datteln	1/2
Dividivi	1/4
Druckerschwärze	1/4
Ebenholz	1/4
Eisenwaaren in der Auffahrt **)	1/2
„ in der Niederfahrt	1/4
Erde, japanische	1/2
Erdfarben und Farbe-Erden, als gelbe, grüne, rothe, braune Erde; Bergroth; Bolus; Kreide, weiße, schwarze, rothe, roh, gemahlen und geschlemmt; Oker (Berggelb); Rothstein (Röthel); ferner gepochter, gemahlener und zu Farbe bereiteter Schwerspath; ingleichen Talk oder Talkerde; Terra di Sienna; Terra Sigillata; Trippel; auch metallische Mineralerden	1/10
Farbehölzer aller Art, in Blöcken; desgl. gemahlen oder geraspelt	1/4
*) Farben-Erden (s. Erdfarben)	1/10
Farben- und Tuschkasten	1/2
Federn, Bett-	1/4
Federweiß	1/4
Feigen	1/2
Felle aller Art zur Lederbereitung	1/2
„ „ „ „ Pelzwerkbereitung	1/2
Fischbein, rohes	1/4
Fleisch, geräuchertes und gepöckeltes	1/4
Fournire (s. Hölzer, außereuropäische)	1/4
Fuchsbälge	1/2
Galipot	1/4
Garancine	1/2
Garkupfer	1/4
Gelbholz, s. Farbeholz	
Gewehre aller Art, wie Eisenwaaren.	
*) Graphit	1/10
Guajakholz	1/4
Gummen aller Art	1/4
Gummiharze	1/4
Gutta percha	1/4
Häute aller Art, zur Lederbereitung	1/2
„ „ „ zur Pelzwerkbereitung	1/2
Hanföl	1/4
Harze aller Art	1/4
Hasenfelle	1/2
Häringe	1/10
Hirschhäute	1/2
Hölzer, außereuropäische aller Art, für Drechsler, Tischler u. s w, in Blöcken und Bohlen; dgl. in geschnittenen Fourniren	1/4
Holzwaaren, feine; dgl sogenannte Nürnberger Waaren	1/2
Hondurasholz, s. Farbeholz.	
Jakarandaholz	1/4
Japanische Erde	1/2
Iltisfelle	1/2
*) Judenpech (Asphalt)	1/20
Kalbfelle	1/2
Kali, chromsaures	1/2
Kaninchenfelle	1/2
Karden	1/4
Kartoffelmehl	1/4
Kastanien, andere als Roß-	1/2
Knochenkohle, gemahlene und gekörnte	1/5

Nazwa towarów	opłaca ustanowy normal.
Makowe nasienie w główkach ***)	1/4
Makowy olej	1/2
Makuchy	1/5
Makulatura, ob. Papier.	
Marcińskie drzewo	1/4
Marony, kasztany szlachetne duże	1/2
Marzanny korzeń	1/2
Masło w drewnianych naczyniach	1/4
Mastyks, czyli żywica lentyszkowa	1/4
Materyje lniane na worki, w żegludze pod wodę	1/4
Meble gatunku przedniejszego (lakierowane, polerowane)	1/2
Miedź	1/4
Miedź czysta i ciągła	1/4
Mięso wędzone i peklowane	1/4
Migdały	1/2
Mosiądz	1/4
Munc- i Yellow-metal (żółtokruszec) jak mosiądz	1/4
Nerce (skórki)	1/2
Niedźwiedzie skóry	1/2
Norymbergskie towary, jak drzewiane towary gatunku przedniego	1/2
Noże, ob. Żelazne towary.	
Octan ołowiu	1/5
Odpadki bawełniane	1/2
Olej, oliwa	1/4
„ kokosowy	1/4
„ konopny	1/4
„ lniany	1/2
„ makowy	1/2
Olejek terpentynowy	1/2
Oliwa	1/4
*) Ołów skalcynowany, (jak potaż).	
Owcze skórki	1/2
Paczne płótno w żegludze z wodą	1/4
Palmowy olej	1/4
Papier wszelkiego rodzaju (włącznie zapisanego i drukowanego) w żegludze pod wodę	1/2
w żegludze z wodą	1/4
Pierze, pościelne	1/4
Południowe frukta suszone	1/2
Południowo-zamorska saletra	1/10
Pomarańcze suszone	1/2
Pomarańczowe skórki	1/2
*) Popiół, potaż zwyczajny; tudzież druzowy, perlasz czyli potaż najczystszy, popiół z węgli kamiennych, szmelcuga; jakotez popiół ołowiany (ołów skalcynowany)	1/5
Porcelana w żegludze pod wodę	1/2
„ w żegludze z wodą	1/4
Pościelne pierze	1/4
Potaż	1/5
Radix alcannae	1/4
Renowe skóry	1/2
Rodzynki	1/2
Róg wielorybi	1/4
Ryż w łupinkach i bez łupinek	1/2
Rzepakowy olej	1/2
Sadze z kości	1/5
Saletra, chili- lub południowo-zamorska	1/10
Saletran sody (chili-saletra)	1/10
Saletrosolny kwas	1/4
Sandałowe drzewo	1/4
Sapanowe drzewo	1/4
Sarnie skórki	1/2
Siarka, w stanie surowym i rafinowanym	1/5
Siarkowy kwas	1/4
Sitowe dna, (jak drewniane towary gatunku przedniego)	1/2
Skórki wszelkiego gatunku do wyprawiania	1/2
Skórki wszelkiego gatunku na futra	1/2
Skórki z morskiego psa i z morskiego cielca	1/2
Skóry (skóry niewyprawne i skórki)	1/2

Benennung der Waaren	Zahlt vom Normalsatz
Kokusnußöl	1/4
Königsblau (Schmalte)	1/2
Korbflechterwaaren, feine (wie feine Holzwaaren)	1/2
Korinthen	1/2
Korkholz	1/4
Kraftmehl	1/4
Krapp	1/2
Krappwurzeln	1/2
Kupfer	1/4
Lak-Dye, wie Schellak	1/2
Lammfelle	1/2
Leinen, rein und gemischt, ingleichen Sack- und Packleinwand, in der Niederfahrt	1/4
Leinöl	1/2
Lorberblätter	1/2
Mahagonyholz, desgleichen Mahagony-Fourniere	1/4
Makulatur, s. Papier.	
Mandeln	1/2
Maronen	1/2
Martinsholz	1/4
Maschinen u. Maschinentheile in der Auffahrt **)	1/2
" und Maschinentheile in der Niederfahrt	1/4
Mastix	1/4
Messer, s. Eisenwaaren.	
Messing	1/4
Meubles feinere, (lackirte, politirte)	1/2
Mohnöl	1/2
Mohnsamen in Köpfen***)	1/4
Muntz- und Yellow-Metall, wie Messing	1/4
Nägel, geschmiedete, s. Eisenwaaren.	
Natrum, salpetersaures (Chili Salpeter)	1/10
Nertzfelle	1/2
Nürnberger Waaren, wie feine Holzwaaren	1/2

Benennung der Waaren	Zahlt vom Normalsatz
Oel, Baum-	1/4
" Hanf-	1/4
" Kokusnuß	1/4
" Lein-	1/2
" Mohn-	1/2
" Palm-	1/4
" Rüb-	1/2
*) Oelkuchen	1/5
Orangeschalen	1/2
Otternfelle	1/2
Packleinwand, in der Niederfahrt	1/4
Palmöl	1/4
Papier aller Art (einschließlich beschriebenes und bedrucktes) in der Auffahrt	1/2
" in der Niederfahrt	1/4
Pappe, s. Papier.	
Pockholz	1/4
Pomeranzen, trockene	1/2
Pomeranzenschalen	1/2
Porzellan in der Auffahrt	1/2
" in der Niederfahrt	1/4
*) Pottasche	1/5
Quercitron	1/4
Radix alcannae	1/4
Rehfelle	1/2
Reis, geschälter und ungeschälter	1/2
Rennthierfelle	1/2
Rohr, Pfeffer- und Rohrstöcke, rohe	1/4
Rosinen	1/2
Rothholz, s. Farbeholz.	
Rüböl	1/2
Runkelrübensyrup	1/10
Sackleinen, in der Niederfahrt	1/4
Salpeter, Chili- oder Südsee-	1/10
Salpetersäure	1/4
Salzsäure	1/4
Sandelholz	1/4
Sapanholz	1/4
Schaffelle	1/2

Nazwa towarów	opłaca ustanowy normal.	Nazwa towarów	opłaca ustanowy normal.
Skóry wszelkiego rodzaju na wyprawę garbarską	1/2	Wajsztyn, czyli winian potażu, czyszczony i nieczyszczony	1/2
Skóry wszelkiego rodzaju na futra	1/2	Wielorybi róg	1/4
Skrzyneczki z farbami i tuszem	1/2	Wiorkowe plecia (jak drewniane towary gatunku przedniego)	1/2
Śledzie	1/10	Witryjolowy olejek	1/4
Słonina	1/4	Wizetowe drzewo, obacz farbierskie drzewa.	
Soda wszelkiego rodzaju	1/5	Wydry skórki	1/2
Solny kwas	1/4	Zafr (farba mineralna)	1/2
Stalowe towary, ob. Żelazne towary.		Zajęcze skórki	1/2
Stolarskie drzewa, pozaeuropejskie, wszelkiego gatunku	1/4	Zegary, drewniane	1/2
Stolarskie towary, (jak drewniane towary gatunku przedniego)	1/2	Ziemne farby i farbierskie glinki, jako to: glinka żółta, zielona, czerwona, brunatna; czerwień górny; bolus (glinka); kreda biała, czarna, czerwona, surowa, mielona i szlamowana; okra (glinka białożółta); rubryka; tudzież szpat (pojedynczy siarkan baryty) tłuczony, mielony i na farbę przyrządzony; równie też tałk; terra di Sienna; terra sigillata; trypla; nareszcie metaliczne glinki mineralne	1/2
Sumak	1/4	Żwierciadła w ramach	1/4
Syrop burakowy	1/10	Żelazne towary, w żegludze pod wodę **)	1/2
Szelak	1/2	" " " " z wodą	1/4
Szmalta	1/2	*) Żydowska smoła (asfalt)	1/20
Szynki	1/4	Żywice wszelkiego gatunku	1/4
Szyszki folarskie	1/4		
Tapety, jak papier.			
Tchórze skórki	1/2		
Tektury, obacz Papier.			
Terpentyna	1/2		
Terra japonica i *katechu*	1/2		
Tran	1/5		
Trzcina, laski pieprzowe i trzciny w stanie surowym	1/4		

Uwagi.

*) Artykuły te znajdują się w spisie dodatkowego aktu żeglugi na rzece Elbie, między zniżonemi tamże już opłatami cła na Elbie, niniejszem atoliż jeszcze więcej zniżone zostały.

**) Wyjąwszy artykuły już w spisie aktu addycyjonalnego oiżej potaryfowane, tamże należące.

***) Artykuł „Makowe nasiona w **główkach** (makówkach) wciągnięto do tej listy dla tego, ponieważ zniżenie tegoż na 1/4 ustanowy normalnej, jak „nasiona makowe“ w załączeniu F. do aktu addycyjonalnego żeglugi na Elbie taryfowane, później zarządzonem zostało.

Niektóre artykuły, objęte pod ogólnemi wyrazami— „żelazne towary i maszyny“— „skóry i skórki“— „towary drewniane gatunku przedniego“ „żywice i gummy“— „drzewa pozaeuropejskie“— „drzewa farbierskie“— i inne t. p. nie są w powyższej liście szczególnie wymienione. Co się tycze przedmiotów takowych, względem opłaty cła na rz. Elbie służyć będzie za podstawę właściwe ogólne zadeklarowanie.

Baumgartner m. p.

Benennung der Waaren	Zahlt vom Normalsatz	Benennung der Waaren	Zahlt vom Normalsatz
Schellack	1/2	Sumach	1/4
Schinken	1/4	Syrup, Runkelrüben-	1/10
Schmack (Sumach)	1/4	Tapeten, wie Papier.	
Schmalte	1/2	Terpentin	1/2
Schwefel, roher und raffinirter	1/5	Terpentinöl	1/2
Schwefelsäure	1/4	Terra japonica und Katechu	1/2
Seehunds- und Seekalbsfelle	1/2	Thran	1/5
Sensen und Sicheln, s. Eisenwaaren.		Tischlerhölzer, außereuropäische aller Art	1/4
Siebböden (wie feine Holzwaaren)	1/2	Tischlerwaaren (wie feine Holzwaaren)	1/2
Soda, alle Arten	1/5	*) Todtenkopf (caput mortum)	1/10
Spahngeflechte (wie feine Holzwaaren)	1/2	Uhren, hölzerne	1/2
Speck	1/4		
Spiegel in Rahmen	1/4	Visetholz, s. Farbeholz.	
Spielzeug	1/2	Vitriolöl	1/4
Stärke	1/4	Wallfischbarden	1/4
Stahlwaaren, s. Eisenwaaren		Weinstein, gereinigter und ungereinigter	1/2
Stöcke, rohe	1/4		
Südfrüchte, trockene	1/2	Zaffern	1/2
Südsee-Salpeter	1/10	Ziegenfelle	1/2

Bemerkungen.

*) Diese Artikel sind bereits unter den Elbezoll-Ermäßigungen im Verzeichniße der Elbeschiffahrts-Addizional-Akte vom Jahre 1844 aufgeführt, haben aber jetzt eine weitere Herabsetzung erfahren.

**) Die bereits in der Addizional-Akte niedriger tarifirirten dahin gehörigen Artikel ausgenommen.

***) Der Artikel „Mohnsamen in Köpfen“ ist in diese Liste mit aufgenommen, weil dessen Ermäßigung auf 1/4 des Normalsatzes, wie „Mohnsamen“ in der Anlage F zur Elbeschiffahrts-Addizional-Akte tarifirirt worden, später verfügt ist.

Manche Artikel, welche unter den allgemeinen Bezeichnungen „Eisenwaaren und Maschinen“ — „Häute und Felle“ — „feine Holzwaaren“ — „Harze und Gummen“ — „außereuropäische Hölzer“ — „Farbehölzer“ — u. a. begriffen sind, sind in der vorstehenden Liste nicht speziell aufgeführt worden. Es ist hinsichtlich dieser Gegenstände in Bezug auf die Elbezoll-Entrichtung die behufige generelle Deklarazion zu beobachten.

Baumgartner m. p.

66.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 26. Lutego 1852,

wydane do wszystkich powiatowych administracyj skarbowych, urzędów podatkowych i innych organów,

o wymiarze należytości od wyroków, w których nie oznaczono wartości przedmiotu spornego, oszacowaniu podlegającego.

Nadesłany za rozporządzeniem wysokiego c. k. Ministerstwa skarbu z dnia 28. Grudnia 1851 za l. 40932/1825, odpis dekretu tegoż Ministerstwa, wydanego zarazem do prefektury skarbowej w Medyjolanie względem wymiaru należytości od wyroków, w których nie oznaczono wartości przedmiotu spornego, oszacować się dającego, udziela się w aneksie dla wiadomości i zachowania się z tem oznajmieniem, iż wraz zawezwanym został lwowski c. k. Trybunał apelacyjny, a razem główny sąd karny, aby podległym sobie sądom dał potrzebne w tej mierze zlecenie.

Krajewski m. p.

Aneks do l. 66.

Dekret Ministerstwa skarbu z dnia 28. Grudnia 1851 l. 40932-1825, wydany do lombardzkiej Prefektury skarbowej.

Akta sprawozdaniem z dnia 28. Listopada r. b. za l. 13734/2590 przedłożone, w aneksie wracające, mają za przedmiot pytania, jak postąpić, gdy w jakim wyroku nie ma wyrażonej wartości przedmiotu spornego, oszacować się dającego, a przez to oznaczyć nie można, czyli wyrok takowy na stemplu, i na jakim, wydanym, lub też, czy należytość bezpośrednio opłaconą być ma?

Jeżeli wartość przedmiotu spornego w aktach procesowych nie jest podana, to z §. 66. ustawy o należytościach z dnia 9. Lutego 1850, wziętej w związek z poz. taryf. 103, wypływa dla sędziego obowiązek wezwania strón spór wiodących, przed wydaniem wyroku, a mianowicie najstosowniej przy rotułowaniu aktów, aby wartość przedmiotu spornego podały i wykazały, spierające się bowiem strony obowiązane są przy rotułowaniu aktów, a w postępowaniu ustnem, przy układaniu spisu aktów, dostarczyć papieru stemplowego na wystawienie wyroku, i tym sposobem dopełnić warunków wymierzenia należytości.

Gdyby jednak zachodziły przypadki, w którychby wartość nie okazująca się z aktów procesowych, także przy rotułowaniu lub spisywaniu aktów nie mogła być wymiarkowaną i niewątpliwie ustanowioną, wtedy sędzia każe wydać wyrok na niestemplowym papierze, a odpis tego wyroku udzieli urzędowi należytości wymierzającemu, stała albowiem należytość wtenczas tylko przypada, gdy prawne warunki stanowczo i należycie są wykazane. Urząd wymierzający należyto-

66.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 26. Februar 1852,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, Steuerämter und sonstige Organe,

betreffend die Bemessung der Gebühr von Urtheilen, in denen der Werth des schätzbaren Streitgegenstandes nicht angegeben ist.

Die mit dem Erlaße des hohen k. k. Finanz-Ministeriums vom 28. Dezember 1851 Zahl 40932/1825, herabgelangte Abschrift des gleichzeitig an die Finanz-Präfektur in Mailand erlassenen Finanz-Ministerial-Dekretes, betreffend die Bemessung der Gebühren von Urtheilen, in denen der Werth des schätzbaren Streitzegenstandes nicht angegeben ist, wird im Anschluße zur Wissenschaft und Darnachachtung mit dem Bedeuten hinausgegeben, daß gleichzeitig das k. k. Appellazions- und Kriminal-Obergericht in Lemberg angegangen wird, die dießfalls nöthige Weisung an die unterstehenden Gerichte zu erlassen.

Krajewski m p.

Beilage zu Nr. 66.

Finanz-Ministerial-Dekret vom 28. Dezember 1851 Z. 40932-1825 an die lombardische Finanz-Präfektur.

Die mit dem Berichte vom 28. November d. J. Z. 13734/2590 vorgelegten, im Anschluße zurück folgenden Akten behandeln die Frage, wie sich zu benehmen sei, wenn in einem Urtheile der Werth des schätzbaren Streitgegenstandes nicht angegeben ist, und sich daher nicht bestimmen läßt, ob das Urtheil auf einem und welchem Stempel auszufertigen, oder ob die Gebühr unmittelbar zu entrichten sei?

Ist der Werth des Streitgegenstandes in den Prozeß-Akten nicht angegeben, so entspringt aus dem §. 66 des Gebührengesetzes von 9. Februar 1850, im Zusammenhange mit T. P. 103, die Verpflichtung für den Richter, vor der Ausfertigung des Urtheiles, und zwar am zweckmäßigsten bei der Akten-Inrotulirung, die streitenden Parteien zur Angabe und Nachweisung des Werthes des Streitgegenstandes aufzufordern, weil die streitenden Theile verpflichtet sind, bei der Akten-Inrotulirung, oder im mündlichen Verfahren bei der Verfassung des Akten-Verzeichnißes das Stempelpapier zur Ausfertigung des Urtheiles beizubringen, und sonach die Bedingungen der Gebührenbemessung zu erfüllen.

Sollten jedoch Fälle vorkommen, in welchen der aus den Prozeß-Akten nicht ersichtliche Werth auch bei der Akten-Inrotulirung oder Verzeichnung nicht ermittelt und außer Zweifel gesetzt werden kann, so hat der Richter das Urtheil auf ungestempeltem Papier ausfertigen zu lassen, und eine Abschrift desselben dem zur Gebührenbemessung bestimmten Amte mitzutheilen, weil die fixe Gebühr nur dann eintritt, wenn die gesetzlichen Voraussetzungen bestimmt und gehörig nachgewiesen sind. Letzteres hat den

ści, wyśledzi wartość przedmiotu spornego podług postanowień ustawy o należytościach, i takową należytość wymierzy i bezpośrednio pobierze.

Podług tego należy pouczyć nie tylko władze podległe, ale razem także i Trybunał apelacyjny zawezwać, aby potrzebne w tej mierze rozporządzenie wydał do sądów podwładnych.

67.

Rozporządzenie Ministerstwa wyznań i oświecenia z dnia 28. Lutego 1852,

(w Dzienniku praw państwa, część XVIII., nr. 61, wydana dnia 22. Marca 1852),

stanowiące o wpływie, jaki wywiera reprobacyja, otrzymana przy egzaminie rządowym teoretycznym, na dalsze używanie stypendyjów, lub funduszów.

Z powodu zaszłych wątpliwości co do kwestyi, jaki wpływ wywierać ma pierwsza, lub powtórna reprobacyja, otrzymana przy egzaminie rządowym teoretycznym, na dalsze używanie stypendyjów lub funduszów, stanowi się, co następuje:

Powtórna reprobacyja przy tym samym wydziale egzaminu rządowego, tudzież dwie reprobacyje przy dwóch różnych wydziałach egzaminu rządowego teoretycznego, pociągają za sobą bezwzględnie utratę stypendyjum.

Przy pierwszej reprobacyi utrata stypendyjum nastąpi wtenczas z nieodzowną koniecznością, jeżeli kandydat zrzucony został zgodnością wszystkich głosów.

Jeżeli zaś zrzucony został większością głosów lub głosami równemi, wtedy kolegijum profesorów tego fakultetu, w którym imatrykułowany jest kandydat, o reprobacyi uwiadomić się mający, weźmie rzecz tę pod sumienną obradę, stosownie do wydanego rozrządzenia z dnia 3. Stycznia 1849 (tom uzupeł. Dz. pr. p. nr. 68, str. 76) i rozstrzygnie, czyli kandydat pomimo pierwszej reprobacyi, otrzymanej przy pewnym wydziale egzaminu rządowego, godnym jeszcze jest dalszego używania stypendyjum.

Przy takiem rozstrzygnieniu zważać należy na akademiczne jego zachowanie się, na pilność w odwiedzaniu odczytów, na wiadomości, których kandydat dał dowody w kolokwijach, w egzaminach prywatnych, lub w egzaminie rządowym, złożonym poprzednio z dobrym skutkiem, i na szczególne uwagi, z któremi komisyja egzaminacyjna odsела do kolegijum profesorów relacyję swoję o zaszłej reprobacyi.

Dla utrzymania w swej mocy wyż rzeczonego rozstrzygnienia, obowiązani są przełożeni wszystkich komisyj egzaminów rządowych teoretycznych podać

Werth des Streitgegenstandes nach Anordnung des Gebührengesetzes zu erheben, die Gebühr zu bemessen und unmittelbar einzuheben.

Hiernach sind nicht nur die Unterbehörden zu belehren, sondern es ist auch gleichzeitig das Appellazions-Gericht anzugehen, die dießfalls nöthige Weisung an die unterstehenden Gerichte zu erlassen.

67.

Verordnung des Ministeriums für Kultus und Unterricht vom 28. Februar 1852.

(im Reichs-Gesetzblatte, XVIII. Stück, Nr. 61, ausgegeben am 22. März 1852),

über den Einfluß der Reprobazion bei einer theoretischen Staatsprüfung auf den Fortgenuß von Stipendien oder Stiftungen.

Nachdem Zweifel über die Frage rege geworden sind, welchen Einfluß die erste oder die wiederholte Reprobazion bei einer theoretischen Staatsprüfung auf den Fortgenuß von Stipendien oder Stiftungen zu nehmen habe, so wird hierüber Nachstehendes verordnet:

Die wiederholte Reprobazion bei einer und derselben Staatsprüfungs-Abtheilung, ebenso wie zwei Reprobazionen bei zwei verschiedenen Abtheilungen der theoretischen Staatsprüfung ziehen unbedingt den Verlust des Stipendiums nach sich.

Bei einer ersten Reprobazion aber tritt dieser Verlust nur dann mit unbedingter Nothwendigkeit ein, wenn der Kandidat mit Stimmen-Einhelligkeit reprobirt wurde. — Erfolgte die Reprobazion nur mit Stimmenmehrheit oder Stimmengleichheit, so hat das Professoren-Kollegium der Fakultät, welcher der reprobirte Kandidat immatrikulirt ist, die ihm anzuzeigende Reprobazion in Gemäßheit des hierortigen Erlaßes vom 3. Jänner 1849 (Ergänzungsband des Reichs-Gesetzblattes Z. 68, S. 76), zum Anlaße einer sorgfältigen Berathung zu machen und auf Grundlage derselben sohin zu entscheiden, ob der Studierende ungeachtet der ersten Reprobazion bei einer bestimmten Staatsprüfungs-Abtheilung noch des Fortbezuges seines Stipendiums würdig sei oder nicht.

Hiebei wird auf sein akademisches Betragen, auf seinen Fleiß im Besuche der Vorlesungen, auf seine durch Kolloquien oder Privatprüfungen, oder eine vorausgegangene mit gutem Erfolge abgelegte Staatsprüfung dargelegte wissenschaftliche Verwendung und auf die besonderen Bemerkungen zu sehen seyn, mit welchen die Anzeige der erfolgten Reprobazion von Seite der betreffenden Staatsprüfungs-Kommission an das Professoren-Kollegium begleitet ist.

Zur Aufrechthaltung dieser Entscheidung werden die Vorstände sämmtlicher theorethischen Staatsprüfungs-Kommissionen hiermit verpflichtet, alle Fälle einer ersten oder

bezzwłocznie wszystkie wypadki pierwszej lub powtórnej reprobacyi do wiadomości kolegijum profesorów tego fakultetu, którego odczyty kandydat odwiedza, lub odwiedzał na ostatku, jeżeli się już znajduje w ósmem wolnem półroczu nauk swoich.

Takowe udzielenie obejmować będzie oprócz imienia, nazwiska i miejsca urodzenia kandydata, rodzaju egzaminu rządowego, przy którym zrzucony został, tudzież czy reprobacyja była pierwszą lub powtórną, także rezultat głosowania, bliższy opis egzaminu niepomyślnego, w tym celu, ażeby właściwe kolegijum profesorów, w przypadku, jeżeli kandydat pobiera stypendyjum lub jest na funduszu, przy wyż wspomnionej naradzie, czy kandydat godnym jest używać nadal stypendyjum czy nie, w tej relacyi znalazło dostateczne wyjaśnienie do rozstrzygnienia, zgodnego pod względem wszystkich okoliczności.

Thun m. p.

68.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 7. Marca 1852,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych, łącznie z czerniowieckim i magistratem lwowskim (za równoczesnem udzieleniem odpisu Naczelnikowi komisyi gubernijalnej w Krakowie, ku dalszemu rozporządzeniu w tamecznym okręgu),

o przeszywaniu sienników żandarmowskich.

Rząd krajowy, porozumiawszy się z c. k. komendą pułkową c. k. żandarmeryi, postanowił wniosek jednego z urzędów obwodowych, aby, gdy fundusz kwaterunkowy dozna ztąd oszczędzenia, sienniki dla c. k. żandarmeryi przeszywane były, z tem dołożeniem zatwierdzić, że sienniki co roku raz świeżą słomą napychane i przeszywane być mają, przyczem, jak naturalnie, ustaje dopychanie sienników w ciągu roku, przepisane rozporządzeniem z dnia 19. Września 1851 za licz. 6982 *).

Pierwszy raz przeszywanie to nastąpić ma przy najbliższem onych dopychaniu **).

Gołuchowski m. p.

---

*) W Dzienniku praw kraj. z r. 1851, cz. XXXIII., pod l. 286.

**) O tem rozporządzeniu zawiadomiono także pułkową komendę żandarmeryi, dla uwiadomienia komend skrzydłowych.

wiederholten Reprobazion dem Professoren-Kollegium derjenigen Fakultät ungesäumt mitzutheilen, an welcher der Kandidat die Vorlesungen besucht, oder falls er bereits in dem freigegebenen achten Semester seiner Studienzeit stünde — zuletzt besucht hat.

Diese Mittheilung hat außer dem Vor- und Zunamen und Geburtsort des Kandidaten, der Art der mißlungenen Staatsprüfung und dem Umstande, ob die Reprobazion eine erste oder bereits wiederholte war, auch noch das Resultat der Abstimmung, eine nähere Schilderung der mißlungenen Prüfung zunächst in der Richtung zu enthalten, daß das betreffende Professoren-Kollegium für den Fall, als der Kandidat Stipendist oder Stiftling ist, bei der oberwähnten Beurtheilung über seine Würdigkeit oder Unwürdigkeit zum Fortgenuße des Stipendiums in dieser Mittheilung genauere Anhaltspunkte einer, allen Umständen angemessenen Entscheidung erhalte.

Thun m. p.

68.

Erlaß des Landesguberniums vom 7. März 1852,

an sämmtliche Kreisämter mit Czernowitz und dem Lemberger Magistrat, (unter gleichzeitigen Mittheilung einer Abschrift an den Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau zur weiteren Verfügung in dem dortigen Gebiete).

wegen Steppung der Strohsäcke für die Gensd'armerie.

Im Einvernehmen mit dem k. k. Gensd'armerie-Regiments-Kommando findet man die von einem Kreisamte beantragte Steppung der Strohsäcke für die k. k. Gensd'armerie in Rücksicht der hiedurch für den Bequartierungsfond erwachsenden Ersparung mit dem Bedeuten zu genehmigen, daß die Strohsäcke alle Jahr einmal mit frischem Stroh gefüllt und gesteppt werden müssen, wobei natürlich die mit dem Erlaße vom 19. September 1851 Z. 6982*) angeordnete Nachfüllung der Strohsäcke im Laufe des Jahres wegfällt.

Die erste Steppung ist bei der nächsten Nachfüllung zu veranlassen**).

Goluchowski m. p.

---

*) Im Landes-Gesetzblatte vom Jahre 1851, XXXIII. Stück, unter Nr. 286.

**) Von dieser Verfügung wurde unter Einem auch das k. k. Gensd'armerie-Regiments-Kommando, zur Verständigung der Gensd'armerie-Flügel-Kommanden, in Kenntniß gesetzt.

69.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 9. Marca 1852,

(w Dzienniku praw państwa, część XVIII., nr. 62, wydana dnia 22. Marca 1852),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

mocą którego wydane zostaje objaśnienie na zapytanie, gdzie podawać należy wykazy spadków w tym razie, w którym odbywa się pertraktacyja spadkowa częściowa w krajach koronnych, w których obowiązuje powszechna księga ustaw cywilnych, reszta zaś spadku znajduje się w krajach koronnych: we Węgrzech, w Siedmiogrodzie, w Kroacyi, Slawonii, Serbii i w banacie Temeskim; tudzież przepisanem zostaje postępowanie dalsze.

Odnośnie do rozrządzenia Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 19. Czerwca 1850 nr. 242 Dz. pr. pańs., ogłaszającego postanowienie Jego Ces. Kr. Apostolskiej Mości, rozporządza niniejszem Ministerstwo finansów, iż w przypadkach wymierzenia należytości od spadku, względem którego w części według powszechnej księgi ustaw cywilnych, w części według ustaw cywilnych, obowiązujących we Węgrzech, w Kroacyi, Slawonii, w Siedmiogrodzie, w Serbii i w banacie Temeskim postępować należy, wykazanie tej części spadku, która pertraktowaną będzie według księgi ustaw cywilnych, w drodze właściwej instancyi spadkowej, wykazanie zaś reszty majątku spadkowego, albo wprost przez dziedziców, obowiązanych do tego na mocy ustępu IX. patentu, obwieszczającego ustawę o należytościach z dnia 2. Sierpnia 1850 r., lub jeżeli w sprawę tę wchodzi sąd w krajach koronnych, w których obowiązuje co dopiero namieniona ustawa, wprost przez tenże sąd wręczone będzie centralnemu urzędowi taksalnemu. W wykazie należy oraz uczynić wzmiankę o tem, w którym urzędzie, lub w której kasie strona należytości opłacić pragnie.

W takich przypadkach centralny urząd taksalny wymierzyć ma należytości. Urząd taksalny wymierzy takowe oddzielnie tak co do spadku znajdującego się w krajach koronnych, w których obowiązuje powszechna księga ustaw cywilnych, jakoteż co do tego, który się znajduje w innych krajach koronnych; tudzież co do pojedynczych realności, należących do spadku po nastąpionem wykazaniu całego ogółu spadku; a zaś jeżeli należytość opłaconą być ma nie do kasy powiatowej w Wiedniu, lecz do innego urzędu, lub do innej kasy, przekaże zapłatę do tegoż urzędu, lub do tejże kasy.

W kwicie wydanym z urzędu lub z kasy, w której należytość opłacono, wymienić należy wszystkie realności zosobna, od których opłacone zostały należytości przepisane na przypadek przeniesienia majątku w razie śmierci, ażeby strona przy zapisaniu do ksiąg gruntowych, jakoteż przy następnych przenoszeniach majątku wykazać się mogła, iż należytość opłaconą została.

69.

Erlaß des Finanzministeriums vom 9. März 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XVIII. Stück, Nr. 62, ausgegeben am 22. März 1852),

wirksam für alle Kronländer,

in Absicht auf die Frage, wo die Nachlaß-Ausweise in jenen Fällen einzubringen sind, in welchen die Verlassenschafts-Abhandlung theilweise in den Kronländern, in welchen das bürgerliche Gesetzbuch wirksam ist, gepflogen wird, der andere Nachlaß aber in den Kronländern Ungarn, Siebenbürgen, Kroazien, Slavonien, Servien und dem Temeser Banate sich befindet, und das weitere Verfahren.

Das Finanz-Ministerium findet, mit Rücksicht auf die, durch den Erlaß des Justiz-Ministeriums vom 19. Juni 1850, Nr. 242 des Reichs-Gesetzblattes, kundgemachte Entschließung Seiner k. k. Apostolischen Majestät zu bestimmen, daß in denjenigen Fällen, in welchen es sich um die Bemessung der Gebühren von einem Nachlaße handelt, hinsichtlich welchen zum Theile nach dem allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuche, zum Theile nach den für Ungarn, Kroazien, Slavonien, Siebenbürgen, Serbien und das Temeser Banat bestehenden bürgerlichen Gesetzen zu verfahren ist, die Nachlaß-Ausweisung bezüglich des nach dem bürgerlichen Gesetzbuche abzuhandelnden Theiles im Wege der kompetenten Abhandlungs-Instanz, und bezüglich des übrigen Nachlaßvermögens unmittelbar von den nach Absatz IX. des Kundmachungs-Patentes zu dem Gebührengesetze vom 2. August 1850 dazu verpflichteten Erben, oder falls ein Gericht derjenigen Kronländer, in welchen das letztgedachte Gesetz wirksam ist, einschreitet, unmittelbar von diesem dem Zentral-Taxamte zuzustellen ist. In der Nachweisung ist zugleich zu bemerken, bei welchem Amte oder welcher Kasse die Einzahlung der Gebühren beabsichtiget wird.

Die Gebührenbemessung in solchen Fällen wird dem Zentral-Taxamte zugewiesen. Das Taxamt hat dieselbe zergliedert, sowohl für den Nachlaß, welcher in den Kronländern, in welchen das allgemeine bürgerliche Gesetzbuch wirksam ist, sich befindet, und den in den übrigen Kronländern befindlichen Nachlaß, als auch für die einzelnen, in dem Nachlaße befindlichen Realitäten, nach erfolgter Nachweisung des Gesammtnachlaßes, vorzunehmen und falls die Gebühren bei einem anderen Amte oder einer anderen Kasse, als der Bezirkskasse in Wien eingezahlt werden sollen, die erforderliche Anweisung dieses Amtes oder dieser Kasse zu veranlassen.

In der Quittung des Amtes oder der Kasse, wo die Einzahlung stattfindet, sind alle Realitäten zergliedert anzuführen, von welchen die von der Vermögensübertragung von Todeswegen vorgeschriebenen Gebühren entrichtet wurden, damit die Partei sowohl bei den bücherlichen Eintragungen, als bei weiteren Uebertragungen, sich über die Gebühren-Entrichtung auszuweisen vermöge.

Zażalenia przeciw wymierzaniu należytości centralnego urzędu taksalnego i rekursa przeciw orzeczeniom, wydanym na zażalenia, podawane będą do tegoż centralnego urzędu taksalnego. Jeżeli takowe mają za przedmiot wymierzenie należytości od spadku, pertraktowanego na mocy powszechnej księgi ustaw cywilnych, przedłoży je centralny urząd taksalny wiedeńskiej władzy finansowej powiatowej, a w dalszym ciągu rekursów, dyrekcyi krajowej finansowej w Wiedniu; jeżeli zaś zażalenie ma za przedmiot wymierzenie należytości od spadku, znajdującego się w krajach koronnych, gdzie nie obowiązuje księga ustaw cywilnych, przedłoży takowe władzy finansowej powiatowej, znajdującej się w miejscu dyrekcyi finansowej krajowej tego kraju koronnego, w którym się spadek znajduje, lub gdyby się znajdował rozrzucony w kilku tychże krajów koronnych, władzy finansowej powiatowej w Budzie, a w dalszej drodze rekursu, znajdującej się tamże dyrekcyi finansowej krajowej, ostatecznie drogą tychże władz, Ministerstwu finansów.

Rozporządzenie niniejsze rozciąga się na wszystkie wiszące dotąd przypadki, jeżeli jeszcze nie nastąpiło wymierzenie należytości od obudwóch części spadku.

Baumgartner m. p.

70.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 9. Marca 1852,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych i prokuratury skarbowej (za równoczesnem udzieleniem odpisu tegoż Naczelnikowi komisyi gubernijalnej w Krakowie),

jako prokuratura skarbowa, dopókąd nie zostaną zaprowadzone sądy monarchiczne, byłych poddanych, jeżeli sobie tego życzyć będą, zastępować ma i dalej w rzeczach prawniczych przeciwko byłym dziedzicom.

Zważywszy, że w Galicyi nie są jeszcze uorganizowane sądy monarchiczne, a gmina jeszcze niezupełnie rozwinięta, że przytem ubóstwo największej części byłych poddanych i ich właściwy stosunek do byłych dziedziców, z którego właśnie teraz z powodu zniesienia powinności gruntowych wiele i powikłanych powstaje sporów, stosownej opieki prawa ze strony administracyi państwa nieodzownie wymagają, wysokie Ministerstwo spraw wewnętrznych, w porozumieniu z wys. Ministerstwami sprawiedliwości i skarbu, zostało spowodowanem postanowić rozporządzeniem z dnia 18. Lutego 1852 za l. 2473, iż tutejsza prokuratura skarbu, dopokąd sądy monarchiczne nie zostaną zaprowadzone, winna jest poddanych, jeźli ci tego sobie sami życzyć będą, w rzeczach prawniczych naprzeciw byłym dziedzicom jeszcze i nadal w ten sposób zastępować, jak do tego przed 7. Września 1848, a właściwie przed wyjściem wysokiego rozporządzenia ministrowskiego z dniem 12. Maja 1849, l. 10910 była obowiązaną

Die Beschwerden über die Gebührenbemessung des Zentral-Taxamtes, so wie die Rekurse gegen die Entscheidungen über diese Beschwerden sind bei dem Zentral-Taxamte unmittelbar einzubringen. Dieses hat dieselben, in soweit sie gegen die Gebührenbemessung, bezüglich des nach dem allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuche abgehandelten Nachlaßes gerichtet sind, der Wiener Finanz-Bezirksbehörde, und im weiteren Zuge des Rekurses der Finanz-Landes-Direkzion in Wien, soweit aber die Beschwerde die Gebührenbemessung von jenem Nachlaße betrifft, welcher in den Kronländern, wo das bürgerliche Gesetzbuch nicht wirksam ist, der Finanz-Bezirksbehörde im Standorte der Finanz-Landes-Direkzion desjenigen Kronlandes, in welchem der Nachlaß sich befindet, oder falls er sich in mehreren dieser Kronländer zerstreut befinden sollte, der Finanz-Bezirks-Direkzion in Ofen, und im weiteren Zuge des Rekurses der daselbst befindlichen Finanz-Landes-Direkzion, endlich im Wege dieser Behörden dem Finanz-Ministerium vorzulegen.

Diese Anordnung hat auch auf alle Fälle Anwendung, welche gegenwärtig anhängig sind, wenn die Gebührenbemessung für beide Theile des Nachlaßes noch nicht erfolgt ist.

Baumgartner m. p.

70.

Erlaß des Landesguberniums vom 9. März 1852,

an sämmtliche Kreisämter und die Finanz-Prokuratur, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau),

wodurch bestimmt wird, daß die Finanz-Prokuratur bis zur Einführung landesfürstlicher Gerichte, die Unterthanen, insoferne sie es selbst wünschen, gegenüber ihren ehemaligen Grundherren in Rechtssachen noch fernerhin zu vertreten habe.

In Anbetracht, daß in Galizien die landesfürstlichen Gerichte noch nicht organisirt sind, und das Gemeindewesen noch völlig unentwickelt ist, auch die Armuth des größten Theiles der ehemaligen Unterthanen, und ihr eigenthümliches Verhältniß zu den ehemaligen Grundherrn, in welchem eben jetzt, aus Anlaß der Grund-Entlastung viele und verwickelte Rechtsverhältnisse hervortreten, einen angemessenen Rechtsschutz von Seite der Staats-Verwaltung unentbehrlich machen, fand sich das hohe Ministerium des Innern im Einverständnisse der hohen Ministerien der Justiz und der Finanzen veranlaßt, mit dem Erlaße vom 18. Februar 1852 Z. 2473 zu bestimmen, daß die hiesige Finanz-Prokuratur bis zur Einführung der landesfürstlichen Gerichte, die Unterthanen, in soferne sie es selbst wünschen, gegenüber ihren ehemaligen Grundherren in Rechtssachen, noch fernerhin in der Art zu vertreten haben, wie es ihr vor dem 7. September 1848 und rücksichtlich vor dem Erscheinen des hohen Ministerial-Erlaßes vom 12. Mai 1849 Z. 10910 vorschriftsmäßig oblag.

Co Rząd krajowy oznajmia urzędowi obwodowemu (prokuraturze skarbowej) odnośnie do rozporządzeń swoich z dnia 22. Maja 1849 l. 6327 *), 30. Listopada 1850 l. 59223, i 15. Sierpnia 1851 l. 31135 **), dla własnej wiadomości i zachowania się.

Gołuchowski m. p.

71.

Rozporządzenie Namiestnika z dnia 11. Marca 1852 ***),

wydane do wszystkich naczelników obwodów,

o wydawaniu prochu do rozsadzania kamienia łupnego po tej samej umiarkowanej cenie, jaka przyznaną jest dla prywatnych kopalni.

Rozporządzeniem c. k. Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych, z dnia 1. b. m. za l. 1411, oznajmiono co następuje:

W skutek uchwały c. k. Ministerstwa wojny, wydanej za porozumieniem się z c. k. Ministerstem skarbu, pozwala się dla łomów kamienia łupkowego w kraju, gdzie wydobywanie kamienia jest uregulowane, na pobór prochu do rozsadzania kamieni potrzebnego, po tej samej umiarkowanej cenie dwudziestu dziewięciu zł. reńsk. za cetnar, jaka dla prywatnych kopalni jest przyznaną. Przyznanie to jednak połączone jest z warunkiem, aby co do uregulowanego wydobywania kamienia łupkowego, i co do potrzebnej ku temu ilości prochu do rozsadzania, wydany był certyfikat przez dotyczącego inżynijera rządowego, i aby takowy od należytej władzy okręgowej, która podług okoliczności dla usunienia wszelkich wątpliwości, pierwej jeszcze dla stwierdzenia istoty rzeczy i gdy osoba przedsiębiercy godną zaufania okaże się, spólnie z tym inżynijerem przedsięweźmie badania na miejscu, potwierdzony został.

Starający się o to, udawać się mają z prośbami swemi do głównej dyrekcyi artyleryjnej, przyłączając do tychże prożb certyfikat od monarchicznego inżynijera budów wydany, a przez należytą polityczną władzę okręgową stwierdzony, pomieniona zaś dyrekcyja wyda do dotyczącego dystryktu artyleryjnego, względem udzielenia potrzebnej ilości prochu, należyte rozporządzenie. O istotnem wydaniu prochu dla takich kopalni łupkowych, będzie celem utrzymywania kontroli zawiadomiona każdym razem przynależna władza polityczna.

O czem zawiadamiam .... WWMPana dla zachowania się i wydania stosownego dalszego rozporządzenia.

Gołuchowski m. p.

---

*) W Dzienniku praw kraj., tomie dodatkowym pod l. 334.

**) W Dzienniku praw krajow. z r. 1851, cz. XXXI, nr. 262, str. 795.

***) Odpis tego rozporządzenia udzielono równocześnie Naczelnikowi komisyi gubernijalnej w Krakowie ku dalszemu zarządzeniu w tamecznym okręgu.

Hievon wird das Kreisamt (die Finanz-Prokuratur) mit Bezug auf die hierortigen Erläße vom 22. Mai 1849 Z. 6327*), 30. November 1850 Z. 59223 und 15. August 1851 Z. 31135**) zur eigenen Wissenschaft und Darnachachtung in die Kenntniß gesetzt.

Goluchowski m. p

71.

Erlaß des Statthalters vom 11. März 1852***),

an sämmtliche Kreis-Vorsteher.

wegen Verabfolgung des zum Schieferbruche erforderlichen Sprengpulvers um den ermäßigten Preis, welcher für Privat-Bergwerke zugestanden ist.

Mit dem Erlaße des k. k. Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 1. dieses Monats Z. 1411 ist Folgendes bedeutet worden:

In Folge einverständlichen Beschlußes der k. k. Ministerien des Krieges und der Finanzen wird für solche Schieferbrüche des Inlandes, welche in einem geregelten Abbaue betrieben werden, der Bezug des zu diesem Behufe erforderlichen Sprengpulvers um den ermäßigten Preis von Neun und Zwanzig Gulden per Zentner, welcher für Privat-Bergwerke zugestanden ist, bewilligt. Das erwähnte Zugeständniß wird aber an die Bedingung geknüpft, daß über den geregelten Abbau des Schieferbruches, und die hiezu erforderliche Sprengpulver-Quantität durch den betreffenden landesfürstlichen Bauingenieur ein Zertifikat ausgestellt, und dieses von der zuständigen Bezirksbehörde, welche nach Umständen vorher noch eine mit jenem Ingenieur an Ort und Stelle gemeinschaftlich zu pflegende Erhebung zur Beseitigung von Zweifeln veranlassen kann, zur Bekräftigung der Richtigkeit und bei gehöriger persönlicher Vertrauenswürdigkeit des Unternehmers bestätigt wird.

Die betreffenden Kompetenten haben sich mit ihren Gesuchen, unter Beibringung des von der bezüglichen politischen Bezirksbehörde bestätigten Zertifikats des landesfürstlichen Bauingenieurs, an die General-Artillerie-Direkzion zu wenden, welche die Weisung wegen Erfolglassung des benöthigten Quantums, an den betreffenden Artillerie-Distrikt erlassen wird. Die einschlägige politische Behörde wird sohin von der wirklich geschehenen Erfolglassung von Sprengpulver an derlei Schieferbrüche von Fall zu Fall zur Handhabung der Kontrole in die Kentniß gesetzt werden.

Wovon ich Euere .... zur Wissenschaft und Darnachachtung, so wie auch zur weiteren geeigneten Veranlassung in Kenntniß setze.

Goluchowski m. p.

---

*) Im Ergänzungsbande des Landes-Gesetzblattes unter Nr. 334.

**) Im Landes-Gesetzblatte vom Jahre 1851, XXXI. Stück, unter Nr. 262, Seite 795.

***) Eine Abschrift dieses Erlaßes wurde gleichzeitig auch dem Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau zur weiteren Verfügung im dortigen Gebiete zugemittelt.

72.

Obwieszczenie Prezydyjum krajowego z dnia 11. Marca 1852, prostujące omyłkę zaszłą w nazwie fundacyi Marka Matczyńskiego.

Między fundacyjami we funduszu konwiktu połączonemi, a na stypendyja rękodajne użytemi, wyrażona jest także fundacyja Marka Małczyńskiego.

Przedsięwzięte dochodzenie rzeczy wykryło, że w nazwisku fundatora głoska **t** na głoskę **ł** przemienioną została, i że ta fundacyja nie od Marka Małczyńskiego, ale od Marka Matczyńskiego pochodzi, a zatem też nie fundacyją Małczyńskiego, lecz Matczyńskiego zwać należy.

To sprostowanie podaje się niniejszem do publicznej wiadomości z odniesieniem się do okolnika galicyjskiego Rządu krajowego z dnia 16. Grudnia 1842, za l. 68467 *), i galicyjskiego Prezydyjum krajowego z dnia 19. Września 1849, za l. 6004 **).

Gołuchowski m. p.

73.

Rozrządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 13. Marca 1852,

(w Dzienniku praw państwa, część XVIII. nr. 65, wydana dnia 22. Marca 1852),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych państwa austryjackiego,

którem obwieszczoną zostaje umowa między Austryją a rządem Sasko-Koburgskim, względem wzajemnego zniesienia opłaty od wywozu spadków.

Między rządem ces. król. austryjackim a rządem księstwa saskiego Koburg-Gotha, zawartą została na zasadzie zagwarantowanej wzajemności umowa tej osnowy, iż nie mają być pobierane żadne opłaty, ani rządowe ani komunalne od spadków, czy to z cesarstwa austryjackiego do Koburg-Gotha, czy z Koburg-Gotha do cesarstwa austryjackiego wychodzących, a to bez różnicy austryjackich krajów koronnych.

Schwarzenberg m. p.

---

*) W Zbiorze ustaw prowinc. z roku 1842, oddziale II., l. 195, str. 692.

**) W Dzienniku ustaw krajowych z roku 1849, tomie uzupełniającym, pod liczbą 517.

Kundmachung des Landes-Präsidiums vom 11. März 1852,

womit der, in der Benennung der Markus Matczyński'schen Stiftung eingeschlichene Irrthum berichtiget wird.

Unter den, in dem Konvikt-Stiftungsfonde vereinigten, und zu Handstipendien verwendeten Stiftungen, ist auch jene des Markus Małczyński begriffen.

Gepflogene Nachforschungen haben herausgestellt, daß in dem Namen des Stifters eine Verwechslung des Buchstaben t mit dem Buchstaben ł unterlaufen sei, und daß diese Stiftung nicht von Markus Małczyński, sondern von Markus Matczyński herrühre, und daher nicht Małczyński'sche, sondern Matczyński'sche heißen solle.

Diese Berichtigung wird mit Beziehung auf die Kreisschreiben des galizischen Landes-Guberniums vom 16. Dezember 1842 Z. 68467*) und des galizischen Landes-Präsidiums vom 19. September 1849 Z. 6004**) hiemit zur öffentlichen Kenntniß gebracht.

Goluchowski m. p.

73.

Erlaß des Ministeriums der auswärtigen Angelegenheiten vom 13. März 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XVIII. Stück, Nro. 65, ausgegeben am 22. März 1852),

giltig für alle Kronländer,

wodurch das zwischen Oesterreich und Sachsen-Koburg getroffene Uebereinkommen wegen gegenseitiger Aufhebung der Abfahrtsgelder von Verlassenschaften kundgemacht wird.

Zwischen der kaiserlich-österreichischen und der Regierung des Herzogthumes Sachsen-Koburg-Gotha ist auf Grundlage der zugesicherten Reciprocität das Uebereinkommen getroffen worden, von den aus dem österreichischen Kaiserstaate nach Koburg-Gotha und von Koburg-Gotha in das Kaiserthum Oesterreich abziehenden Verlassenschaften die Abnahme von landesfürstlichen, wie von Komunal-Abfahrtsgeldern ohne Unterschied der österreichischen Kronländer aufzulassen.

Schwarzenberg m. p.

---

*) In der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1842, II. Abtheilung, Nr. 195, Seite 692.

**) Im Ergänzungsbande des Landes-Gesetzblattes vom Jahre 1849 unter Nr. 517.

74.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 26. Marca 1852,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych,

o zastosowaniu przepisów dla nadawania prawa na biblijoteki pożyczalne, także do zakładów wypożyczania muzykalijów.

Z powodu wniesionych zapytań, jak postępować przy nadawaniu uprawnień na otworzenie zakładu wypożyczania muzykalijów, wydał JW. Minister spraw wewnętrznych w porozumieniu się z JW. Ministrem handlu, dekretem z dnia 16. Marca 1852 l. 1552 postanowienie, że gdy tekst dołączany częstokroić przy muzykalijach pod względem policyjnym z treścią pism drukowanych zupełnie równo uważać potrzeba, przepisy służące dla nadawania uprawnień na biblijoteki pożyczalne, także do zakładów wypożyczania muzykalijów zastosować należy.

O czem urząd obwodowy odnośnie do Dziennika praw państwa tomu dodatkowego nr. 130, stron. 137, gdzie postępowanie przy nadawaniu uprawnień na biblijoteki pożyczalne jest przepisane, oznajmia się dla wiadomości i przyszłego zachowania się.

Gołuchowski m. p.

74.

Erlaß des Landesguberniums vom 26. März 1852,

an sämmtliche Kreisämter.

wegen Anwendung der für die Verleihung von Leihbibliothek-Befugnissen geltenden Vorschriften auch auf die Errichtung von Musikalien-Leihanstalten.

Aus Anlaß vorgekommener Anfragen, wie sich bei Verleihung von Befugnissen zur Errichtung von Musikalien-Leihanstalten zu benehmen sei, erließ der Herr Minister des Innern im Einvernehmen mit dem Herrn Handelsminister mit Dekret vom 16. März 1852 Z. 1552 die Bestimmung, daß bei dem Umstande, als der den Musikalien häufig unterlegte Text in polizeilicher Beziehung dem Inhalte der Druckschriften ganz gleichzustellen ist, die für die Verleihung von Leihbibliothek-Befugnissen geltenden Vorschriften auch auf die Errichtung von Musikalien-Leihanstalten anzuwenden sind.

Wovon das Kreisamt mit Bezug auf den Ergänzungsband des Reichs-Gesetzblattes Nr. 130, Seite 137, mit welchem das Verfahren bei Verleihung von Leihbibliothek-Befugnissen vorgezeichnet wurde, zur Wissenschaft und künftigen Darnachachtung in Kenntniß gesetzt wird.

Goluchowski m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XIV.

Wydana i rozesłana dnia 28. Maja 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XIV. Stück.

Ausgegeben und versendet am 28. Mai 1852.

75.

Rozporządzenie Ministerstwa wojny z dnia 11. Marca 1851,

(Dziennik praw państwa, część XXI., nr. 72, wydana dnia 1. Kwietnia 1852),

którem zgodnie z Ministeryjami spraw wewnętrznych i finansów, wydane zostają postanowienia względem kwaterunku w naturze dla rewizorów konskrypcyjnych i komendantów od zakładów werbunkowych i konskrypcyjnych, tudzież względem wysokości czynszu za kancelaryje konskrypcyjne.

Ministeryja spraw wewnętrznych, finansów i wojny uchwaliły względem należytości i pokrycia kosztów na kwatery w naturze i kancelaryje dla rewizorów konskrypcyjnych i komendantów od głównych zakładów werbunkowych i konskrypcyjnych, tudzież względem wysokości czynszu za kancelaryje konskrypcyjne, wydać postanowienia następujące:

Popierwsze. Za regułę służyć ma, iż dla ulżenia tak skarbu państwa jak samego prowadzenia interesu konskrypcyjnego i rekrutacyjnego, rewizorowie konskrypcyjni wraz z kancelaryjami swemi w koszarach zamieszczeni być winni, gdzie tylko to nastąpić może bez przeniesienia wojska.

Podrugie. Gdzie zaś to uskutecznić się nie da, miejsce mają postanowienia następujące: Rewizorom konskrypcyjnym lub głównym komendantom od zakładów werbunkowych i konskrypcyjnych, dostarczone będą we wszystkich krajach koronnych należyte kwatery, ich szarży oficerskiej odpowiednie, wedle wykazu A. i C. przepisu o kwaterunku z dnia 15. Maja 1851 (Dz. pr. p. nr. 124, z dnia 15. Maja 1851, str. 391 *).

Czynsz za nie opłaca fundusz wojskowy w krajach koronnych, wykazami G. i H. objętych, podług wymiaru tamże przepisanego, w innych krajach koronnych podług przepisów w tym względzie dotąd jeszcze obowiązujących.

Potrzecie. We wszystkich krajach koronnych dostarczone być winny na kancelaryje konskrypcyjne i werbunkowe dwa pokoje, jedna komora lub jeden przedpokój, a to na kancelaryję, w którejby pomieszczone być mogły przynajmniej cztery stoły do pisania, tudzież na stosowne przechowanie aktów, ciągle w użyciu zostających, jakoteż na asenterunki, przedsiębrane w innym czasie, oprócz czasu rekrutacyi.

Czynsz za miejscowości konskrypcyjno-kancelaryjne opłacony będzie ze skarbu państwa za porozumieniem Ministerstwa spraw wewnętrznych, w dotyczących krajach koronnych podług wymiaru, wyznaczonego w wykazach G. i H. dla kancelaryi i dla archiwum rachmistrza pułkowego, w innych zaś krajach koronnych podług właściwych tamże przepisów.

---

*) Dziennik praw krajowych z r. 1851, cz. XV., nr. 91, str. 285.

75.

Verordnung des Kriegsministeriums vom 11. März 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte XXI. Stück, Nro. 72, ausgegeben am 1. April 1852),

wodurch im Einvernehmen mit den Ministerien des Innern und der Finanzen Bestimmungen über die Natural-Quartiere der Konskripzions-Revisoren und Kommandanten der Haupt-Werbbezirks- und Konskripzions-Depots, so wie über die Zinsvergütung für die Konskripzions-Kanzleien angeordnet werden.

Die Ministerien des Innern, der Finanzen und des Krieges haben über die Gebühr und Kostenbedeckung für die Natural-Quartiere und die Kanzleien der Konskripzions-Revisoren und Kommandanten der Haupt-Werbbezirks- und Konskripzions-Depots, dann bezüglich des Ausmaßes der Zinsvergütung für die Konskripzions-Kanzleien Nachstehendes festzusetzen befunden:

Erstens. Als Regel hat zu gelten, daß dort, wo es ohne Delogirung der Truppen thunlich ist, zur Schonung des Staatsschatzes und zur Förderung des Konskripzions- und des Rekrutirungs-Geschäftes selbst, die Konskripzions-Revisoren sammt ihren Kanzleien in Kasernen unterzubringen seien.

Zweitens. Wo dieses nicht thunlich ist, gelten folgende Bestimmungen, und zwar: den Konskripzions-Revisoren oder Haupt-Werb- und Konskripzions-Depot-Kommandanten sollen in allen Kronländern die ihnen laut Ausweis A. und C. der Einquartierungs-Vorschrift vom 15. Mai 1851 (Reichs-Gesetzblatt Nr. 124, vom 15. Mai 1851, Seite 391*), nach ihrer Offiziers-Charge gebührenden Quartiere beigestellt werden.

Die Zinsvergütung hiefür leistet der Militär-Fond in den, in den Ausweisen G. und H. bezeichneten Kronländern nach dem daselbst vorgeschriebenen Ausmaße, in den übrigen Kronländern nach den für dieselben noch bestehenden Bestimmungen.

Drittens. Als Erforderniß für die Konskripzions- und Werbbezirks-Kanzleien sind in allen Kronländern zwei Zimmer, eine Kammer oder ein Vorzimmer, nämlich für die Kanzlei, in welcher wenigstens vier Schreibtische Platz finden sollen, für die zweckdienliche Aufbewahrung der fortwährend in Gebrauch kommenden Akten, und zur Vornahme der außer der Rekrutirungszeit stattfindenden Assentirungen beizustellen.

Für diese Konskripzions-Kanzlei-Lokalitäten wird in den betreffenden Kronländern mit Zugrundlegung der in den Ausweisen G. und H. für die Kanzlei und das Archiv des Regiments-Rechnungsführers bestimmten Ausmaße, in den übrigen Kronländern nach den für selbe noch bestehenden Bestimmungen, die Zinsvergütung ermittelt, und nach Genehmigung des Ministeriums des Innern aus dem Staatsschatze geleistet.

*) Im Landes-Gesetzblatte vom Jahre 1851, XV. Stück, Nro. 91, Seite 285.

Komendy wojskowe krajowe przeto zaprowadzać będą potrzebne dalsze zarządzenia za porozumieniem Namiestnikowstwa dotyczącego *).

Csorich m. p.

76.

Rozrządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych, wojny i finansów z dnia 20. Marca 1852,

(Dziennik praw państwa, część XXI., nr. 73, wydana dnia 1. Kwietnia 1852),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

względem tego, jakie urządzenie mieszkania należy się w czasie kwaterunku trwałego podlekarzowi, nadfuryjerowi, profosowi, kwatermistrzowi, wegmistrzowi i dozorcy powozów od jeneralnego sztabu kwatermistrzowskiego, tudzież dwom c. k. kadetom, dwom bezżennym, lub jednemu żonatemu furyjerowi.

Podlekarz, nadfuryjer, profos, kwatermistrz, wegmajster, dozorca powozów od głównego sztabu kwatermistrzowskiego, dwaj c. k. kadeci, dwaj bezżenni i jeden żonaty furyjer, mogą żądać w czasie kwaterunku stałego, tego samego urządzenia w mieszkaniu, które jest wyznaczone dla oficera podrzędnego bez sługi prywatnego w wykazie C. najwyższego przepisu kwaterunkowego z dnia 15. Maja 1851; jeżeli zaś pomieszczeni być mają dwaj kadeci, lub dwaj furyjerzy bezżenni, dostarczone będą dwa łóżka.

Jeden c. k. kadet lub furyjer nie ma prawa żądania osobnej kwatery, lecz tylko żądać może spólnego pomieszczenia, dla tego nie potrzeba dla nich osobnego urządzenia.

Gdyby zaś nie można było pomieścić jednego bezżennego furyjera w czasie kwaterunku trwałego w sposób, jaki służba jego wymaga, co w sposób przepisany wykazać należy, wówczas komenda wojskowa krajowa może mu dozwolić wydania ekwiwalentu w pieniądzach (kwaterowego), w kwocie wyrównającej połowie kwaterowego, wymierzonego dla furyjera żonatego.

Bach m. p. **Csorich** m. p. **Baumgartner** m. p.

---

*) Postanowienia te, których dopełnianie poczynając od 1. Maja 1852, rozporządzeniem c. k. krajowej komendy wojskowej z dnia 19. Marca 1852 za l. 3488, wszystkim komendom werbowniczym nakazano, zostały w skutek polecenia Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 5. Maja 1852 za l. 3694, przez Rząd krajowy pod dniem 27. Marca 1852 za l. 11674, oznajmione wszystkim także urzędom obwodowym dla scisłego zachowania się za udzieleniem ich odpisu przełożonemu komisyi gubernijalnej w Krakowie, i w skutek rozporządzenia wysok. Ministerstwa skarbu z dnia 11. Marca 1852 za l. 8275, rozporządzeniem krajowej Dyrekcyi skarbowej pod dniem 3. Kwietnia 1852 za l. 13035, wszystkim administracyjom powiatowym i ich podwładnym urzędom.

Wornach die Landes-Militär-Kommanden einverständlich mit den Statthaltereien die nöthigen weiteren Verfügungen zu treffen haben*).

Csorich m. p.

76.

Erlaß des Ministeriums des Innern, des Kriegswesens und der Finanzen vom 20. März 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte XXI. Stück, Nro. 73, ausgegeben am 1. April 1852),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militär-Grenze,

über die Gebühr an Einrichtung bei dauernder Einquartierung für die Wohnung eines Unter-Arztes, eines Oberfouriers, eines Profossen, ferner eines Quartiermeisters, eines Wegmeisters und eines Wagenmeisters des General-Quartiermeisterstabes, zweier k. k. Kadeten, dann zwei lediger oder Eines verheiratheten Fouriers.

Ein Unter-Arzt, ein Oberfourier, ein Profoß, ferner ein Quartiermeister, ein Wegmeister, ein Wagenmeister des General-Quartiermeisterstabes, zwei k. k. Kadeten, dann zwei ledige oder Ein verheiratheter Fourier haben bei dauernder Einquartierung die nämliche Wohnungs-Einrichtung anzusprechen, welche in dem Ausweise C. der Allerhöchsten Einquartierungsvorschrift vom 15. Mai 1851 für einen subalternen Offizier ohne Privatdiener bestimmt worden ist; jedoch sind, wenn zwei Kadeten oder zwei ledige Fouriere unterzubringen sind, zwei Bettstätten beizustellen.

Der einzelne k. k. Kadet oder Fourier hat auf kein eigenes Standquartier, sondern nur auf eine gemeinschaftliche Unterkunft Anspruch, daher eine eigene Einrichtung für sie wegfällt.

Wäre jedoch diese Unterbringung eines einzelnen ledigen Fouriers bei der dauernden Einquartierung nicht in der Art, wie es sein Dienstgeschäft erfordert, ausführbar, worüber die vorschriftmäßige Bestätigung beigebracht werden müßte, so kann die Erfolgung eines Geld-Aequivalentes (Quartiergeldes) im Betrage der Hälfte des, einem verheiratheten Fourier bemessenen Quartier-Aequivalentes (Quartiergeldes) von dem Landes-Militär-Kommando zugestanden werden.

Bach m. p. **Csorich** m. p. **Baumgartner** m. p.

---

*) Diese Bestimmungen, deren Vollzug vom 1. Mai 1852 mit Verordnung des k. k. Landes-Militär-Kommando vom 19. März 1852 Z. 3488 sämmtlichen Werbbezirks-Kommanden aufgetragen worden ist, sind in Gemäßheit des Erlaßes des hohen Ministeriums des Innern vom 5. März 1852 Z. 3694 mit dem Erlaße des Landesguberniums vom 27. März 1852 Z. 11674 auch sämmtlichen Kreisämtern zur genauen Nachachtung bekannt gemacht, und in Abschrift dem Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau, dann in Folge Erlaßes des hohen Finanz-Ministeriums vom 11. März 1852 Z. 8275 mit Verordnung der Finanz-Landes-Direkion vom 3. April 1852 Z. 13035 sämmtlichen Kameral-Bezirks-Verwaltungen und den denselben unterstehenden Aemtern mitgetheilt worden.

77.

Rozrządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 20. Marca 1852,

(Dziennik praw państwa, część XXI., nr. 74, wydana dnia 1. Kwietnia 1852),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

mocą którego stanowi się, stosownie do życzenia rządu francuskiego, w których przypadkach czynione być mogą rekwizycyje pismienne do sądów francuskich w sprawach jurysdykcyi się tyczących, a w których tylko na drogę dyplomatyczną udawać się należy, tudzież oznaczoną zostaje bliżej forma rekwizycyj pismiennych jako też legalizacyja ich.

Rząd francuski objawił życzenie swe w tej mierze, ażeby rekwizycyje pismienne do sądów francuskich, ograniczano tylko na ważniejsze sprawy jurysdykcyi, mianowicie na wyprowadzenie śledztwa, przyjmowanie oświadczeń prawomocnych, na przesłuchania przysięgi i na rozprawy o uznanie dokumentu; a zaś gdy idzie o proste doręczenie zarządzeń sądowych, lub o zasięgnienie wiadomości, ażeby udawano się, z pominieniem pośrednictwa sądów, wyłącznie na drogę dyplomatyczną. Rząd francuski zwrócił przytem uwagę na to, ażeby rekwizycyje pismienne, sporządzano w stylu, odpowiadającym zwykłym wyrazom godności i intytulacyi *(curtoisie)* i zawierały oraz wyrażenie charakteru urzędowego tego urzędnika, od którego są wystawione, władzy, od której pochodzą, lub w imieniu której są wystawione, czynu, który jest do nich powodem i celu, który przez nie ma być osiągniony; nakoniec, ażeby, gdzie idzie o sporządzenie rzeczywistych aktów sądowych, zaopatrzone były potrzebną legalizacyją dla uniknienia wątpliwości co do kompetencyi władzy rekwirującej.

O czem uwiadomione zostają władze sądowe w odniesieniu niniejszej rzeczy do rozrządzenia Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 14. Października 1850 r. l. 393, Dz. pr. p., z nakazem należytego stosowania się według tego, z tym dodatkiem, iż rekwizycyje pismienne, mające być sporządzane podług wspomnionego wyżej życzenia rządu francuskiego, wychodzące od pierwszych instancyj, jeżeli potrzebują legalizacyi, przesłane być mają przez właściwy sąd krajowy wyższy (sąd apelacyjny, sąd dystryktualny wyższy, tabulę banalną), z legalizacyją przepisaną do Ministerstwa sprawiedliwości, a to w tym celu, ażeby toż, dołożywszy dalszą legalizacyję swą, udać się mogło do Ministerstwa spraw zewnętrznych, końcem przesłania rekwizycyi pismiennej do poselstwa austryjackiego w Paryżu.

Krauss m. p.

77.

Verordnung des Justiz-Ministeriums vom 20. März 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte XXI. Stück, Nro. 74, ausgegeben am 1. April 1852),

wirksam für alle Kronländer,

womit nach dem Wunsche der französischen Regierung festgesetzt wird, in welchen Fällen über Akte der Rechtspflege Requisizions-Schreiben an die französischen Gerichte zu erlassen, und wann sich dießfalls nur im diplomatischen Wege zu verwenden sei, und womit zugleich die Form solcher Requisizions-Schreiben, sowie die Legalisirung derselben näher bestimmt wird.

Die französische Regierung hat den Wunsch ausgesprochen, daß die an die französischen Gerichte ergehenden Requisizions-Schreiben nur auf wichtigere Akte der Rechtspflege, namentlich auf die Einleitung von Untersuchungen, Aufnahme von rechtsverbindlichen Erklärungen, Verhören, Eiden und Verhandlungen über die Anerkennung einer Urkunde beschränkt, einfache Zustellungen gerichtlicher Erlässe aber, oder bloße Einholungen von Auskünften mit Beseitigung der Dazwischenkunft der Gerichte lediglich im diplomatischen Wege veranlaßt werden mögen. Zugleich hat sie auf die Nothwendigkeit aufmerksam gemacht, daß die Requisizions-Schreiben in einem der gewöhnlichen Courtoissie entsprechenden Style abgefaßt seien, die Angabe des ämtlichen Charakters des Beamten, von dem sie ausgefertiget sind, der Behörde, von welcher, oder in deren Namen sie ausgehen, der Thatsache, welche sie veranlaßt, und des Zweckes, dessen Erreichung sie beabsichtigen, enthalten; endlich daß sie in den Fällen, wo es sich um die Vornahme wirklicher gerichtlicher Akte handelt, zur Beseitigung des Zweifels über die Kompetenz der requirirenden Behörde mit den erforderlichen Legalisirungen versehen seyn sollen.

Hievon werden die Justizbehörden mit Beziehung auf den Erlaß des Justizministeriums vom 14. Oktober 1850, Z. 393, Reichs-Gesetzblatt, zur entsprechenden Darnachachtung mit dem Beisatze in die Kenntniß gesetzt, daß die nach dem oben erwähnten Wunsche der französischen Regierung abzufassenden Requisizions-Schreiben der ersten Instanzen, wenn sie der Legalisirung bedürfen, durch das zuständige Oberlandesgericht (Appellazionsgericht, Distriktual-Obergericht, Banal-Tafel) mit der ordnungsmäßigen Legalisirung dem Justizministerium vorzulegen sind, damit sich dieses, unter Beifügung der weiteren Legalisirung, an das Ministerium des Aeußeren zur Beförderung der Requisizions-Schreiben an die österreichische Gesandtschaft in Paris wenden könne.

Krauß m. p.

78.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 22. Marca 1852,

(Dziennik praw państwa, część XXI., nr. 75, wydana dnia 1. Kwietnia 1852),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem królestwa Lombardzko-Weneckiego,
względem ściągnienia z obiegu biletów skarbowych 10-reńskowych w mon. kon.

Administracyja finansów postanowiła ściągnąć z obiegu bilety skarbowe z kategoryi 10 złotych reńskich.

Przeto rzeczone bilety skarbowe wymieniane być mogą przez cztery miesiące, t. j. aż do końca Lipca 1852 r. we wszystkich kasach głównych krajowych i zbiorowych (z wyjątkiem królestwa Lombardzko-Weneckiego).

Po upływie tego terminu wymienienie rzeczonych znaków pieniężnych uskutecznione być może jeszcze tylko w ciągu dalszych trzech miesięcy, a więc do końca Października 1852 r. w kasach głównych krajowych, a po upływie tego czasu jeszcze tylko w ciągu dalszych dwóch miesięcy, t. j. do końca Grudnia 1852 r., w kasie wymieniawczej w Wiedniu.

Rzeczone bilety przyjmowane będą w miejsce zapłaty we wszystkich kasach rządowych, aż do końca Grudnia 1852 r.

Skoro upłyną wyznaczone termina do wymiany, a względnie do przyjmowania w miejsce zapłaty, później rzeczone bilety skarbowe przyjmowane być mogą już tylko za szczególnem pozwoleniem Ministerstwa finansów.

Baumgartner m. p.

79.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 23. Marca 1852,

(Dziennik praw państwa, część XXI., nr. 76, wydana dnia 1. Kwietnia 1852),

którem się w dodatku do cesarskiego rozporządzenia z dnia 12. Lutego 1852 (nr. 48. Dz. pr. pańs.), **wydane zostają niektóre postanowienia co do organizacyi wojskowych kształcenia zakładów.**

W dodatku do Mojego postanowienia z dnia 12. Lutego r. b. *), równie z dnia 14. tegoż samego miesiąca **), rozporządzam, co następuje:

Wszyscy uczniowie domów edukacyjnych wyższych, przeznaczeni do infanteryi, będą po ukończeniu czteroletniego kursu naukowego, dla odbycia dwuletniego kursu praktycznego, połączeni zamiast w dwunastu, w trzech insty-

*) Dziennik praw krajowych z r. 1852, cz. XI., nr. 52, stron. 169.

**) Tenże nr. 53, stron. 174.

78.

Erlaß des Finanzministeriums vom 22. März 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXI. Stück, Nro. 75, ausgegeben am 1. April 1852),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches,

betreffend die Einziehung der Reichsschatzscheine zu 10 fl.

Die Finanzverwaltung hat beschlossen, die Reichsschatzscheine von der Kategorie zu 10 fl. aus dem Umlaufe zu ziehen.

Zu diesem Zwecke können die gedachten Schatzscheine durch vier Monate, d. i. bis Ende Juli 1852, bei allen Landes-Haupt- und Sammlungskassen (außer dem lombardisch-venezianischen Königreiche) umgewechselt werden.

Nach Ablauf dieser Frist kann die Verwechslung der erwähnten Geldzeichen nur noch durch weitere drei Monate, also bis Ende Oktober 1852, bei den Landes-Hauptkassen, und wenn diese Zeit verflossen ist, nur mehr durch weitere zwei Monate, d. i. bis Ende Dezember 1852, bei der Verwechslungskasse in Wien vorgenommen werden.

Die Annahme derselben an Zahlungsstatt aber hat bei allen Staatskassen bis Ende Dezember 1852 stattzufinden.

Sind die angeführten Termine zur Umwechslung, respektive Zahlungs-Annahme verstrichen, so kann eine spätere Annahme der erwähnten Schatzscheine nur über besondere Bewilligung des Finanzministeriums erfolgen.

Baumgartner m. p.

79.

Kaiserliche Verordnung vom 23. März 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXI. Stück, Nr. 76, ausgegeben am 1. April 1852),

wodurch im Nachhange zur kaiserlichen Verordnung vom 12. Februar 1852 (Nr. 48 des Reichs-Gesetzblattes) mehrere nachträgliche Bestimmungen hinsichtlich der Organisazion der Militär-Bildungsanstalten angeordnet werden.

Im Nachhange zu Meiner Entschließung vom 12. Februar l. J.*), dann vom 14. desselben Monates**) finde Ich noch Nachstehendes anzuordnen:

Sämmtliche nach Beendigung des vierjährigen Lehr-Kurses für die Infanterie bestimmten Zöglinge der Ober-Erziehungshäuser sind für den zweijährigen praktischen Kurs, anstatt in zwölf, in drei, nach Thunlichkeit in Nieder-Oesterreich aufzustellende

*) Im Landes-Gesetzblatte vom Jahre 1852, XI. Stück, Nro. 52, Seite 169.

**) Ebendaselbst unter Nro. 53, Seite 174.

tutach, ile możności w Austryi niższej założyć się mających, gdzie w każdym z nich jednę kompaniję formować, tudzież we wszelkiej przy takowym korpusie piechoty, zachodzącej służbie, na przemian wprawiani być, a mianowicie w egzercerunku, w ćwiczeniach polowych i w użyciu broni w ogólności, jak największej nabyć mają obrotności i pewności, by otrzymawszy doskonałe w nich ze wszech miar usposobienie, wstąpić mogli do wojska jako podoficerowie już uzdatnieni i rzeczy służby swej pewni.

Za regułę oraz uważać należy, iż służba nauczaną i ćwiczoną być ma w jednej z tychże szkolnych kompanij piechotnych: po niemiecku i po węgiersku, w drugiej: po niemiecku i po włosku, w trzeciej: po niemiecku, po polsku i po rusku, przez komendantów odpowiednio ku temu dobranych.

Przydzielenie tychże uczniów zaraz po ukończonym kursie do wszystkich pułków nie nastąpi w równy sposób, lecz takowe miejsce mieć winno w miarę potrzeby ze słusznem uwzględnieniem właściwych stosunków powiatu werbunkowego pułków pojedynczych; takowi także nie będą przy swem wystąpieniu żadnemu krajowi koronnemu na kontyngent policzeni, lecz uważani być winni w stanie zastępców przy pułkach dotyczących.

Franciszek Józef m. p.

Csorich m. p.

Institute zu vereinigen, woselbst sie je Eine Kompagnie zu formiren, und in allen bei einem solchen Infanterie-Körper vorkommenden Diensten abwechselnd geübt zu werden, im Exerzieren, in den Feldübungen und im Waffengebrauche überhaupt die größtmöglichste Gewandheit und Sicherheit sich anzueignen haben, um durchaus als tüchtig eingeschulte, in jeder Beziehung sogleich brauchbare und verläßliche Unter-Offiziere in die Armee zu treten.

Als Regel hat zu gelten, daß der Dienst in Einer dieser Infanterie-Schulen-Kompagnien: deutsch und ungarisch, in der zweiten: deutsch und italienisch, in der dritten: deutsch, polnisch und ruthenisch, unter ausgewählten Kommandanten gelehrt und geübt werde.

Die Vertheilung dieser Zöglinge nach vollendetem Kurse hat nicht in alle Regimenter gleichmäßig, sondern nach Maß des Bedarfes und mit billiger Rücksicht auf die besonderen Verhältnisse des Werbbezirkes der einzelnen Regimenter zu geschehen; ferners sind dieselben bei ihrem Austritte dem Kontingente keines Kronlandes gut zu rechnen, sondern als Stellvertreter bei den betreffenden Regimentern in Stand zu nehmen.

Franz Joseph m. p.

Csorich m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XV.

Wydana i rozesłana dnia 5. Czerwca 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XV. Stück.

Ausgegeben und versendet am 5. Juni 1852.

80.

Przepis Ministerstwa spraw wewnętrznych, tudzież wojny i skarbu z dnia 21. Kwietnia 1852,

(Dziennik praw państwa, część XXIV., nr. 90, wydana dnia 22. Kwietnia 1852),

obowiązujący we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

o wyrachowaniu dziewięcio-letnich czynszów za pomieszczenie wojska, tudzież nadgrody za sprzęty.

§. 1.

Wyrachowanie dziesięcio-letnich czynszów za pomieszczenie wojska, tudzież nadgrody za sprzęty (§. 46. najwyższego przepisu o kwaterowaniu wojsk z dnia 15. Maja 1851, Dziennik praw państwa z r. 1851, nr. 124 *), należy przedsięwziąć we wszystkich miejscach, w których wojsko w sposób stały zakwaterowane się znajduje, zatem także i tam, gdzie z funduszu wojskowego wypłaca się kwaterowe wojskowe, lub gdzie nie wyszedł jeszcze czas pięcio-, lub dziesięcio-letni taryfy czynszu za najmy dla wojska, o ileby opłata czynszu z funduszu wojskowego nie wynikała z rzeczywistego i jeszcze obowiązującego stosunku kontraktu.

§. 2.

W głównych miejscach stacyjnych ma tem wyrachowaniem zająć się komisyja, złożona

1. z jednego politycznego urzędnika, jako przewodniczącego w tejże,

2. z komendanta miejscowego lub jego zastępcy, a gdzie nie ma komendanta miejscowego, z stacyjnego,

3. z jednego urzędnika polowego komisaryjatu wojskowego, i

4. z jednego zastępcy skarbu; w innych zaś stacyjach wykona to urzędnik polityczny, który ku temu przyzwie takich członków do rzeczonej komisyi, jacyby się w miejscu znajdowali.

§. 3.

Rzeczą tej komisyi będzie, wedle stosunków miejscowych, i korzystając ze wszystkich dat potrzebnych, obliczyć zwyczajny średni czynsz za najem potrzebowanego, a od dotyczącej gminy należnego mieszkania i t. d. tak, jak ten czynsz w ostatnich dziesięciu latach (od roku 1842 do roku 1851 włącznie) w tej gminie był opłacany.

---

*) Dziennik praw krajowych z roku 1851, część XV., nr. 91, stron. 285.

80.

Vorschrift der Ministerien des Innern, des Kriegswesens und der Finanzen vom 21. April 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXIV. Stück, Nro. 90, ausgegeben am 22. April 1852),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgränze,

zur Ermittlung der zehnjährigen Militär-Unterkunft-Zinse und der Vergütung für die Einrichtung.

§. 1.

Die Ermittlung der zehnjährigen Militär-Unterkunft-Zinse sammt Vergütung der Einrichtung (§. 46 der Allerhöchsten Vorschrift über die Einquartierung des Heeres vom 15. Mai 1851, R. G. B. 1851, Nr. 124*) hat in allen Orten stattzufinden, in welchen jetzt Militär dauernd einquartiert sich befindet, und sonach auch dort, wo aus dem Militärfonde Militär-Quartiergelder erfolgt werden, oder wo noch nicht erloschene Quinquenal- oder Dezimal-Militär-Miethzins-Tarife bestehen, sofern dem vom Militärfonde gezahlten Zinse nicht ein wirkliches, noch giltiges Vertragsverhältniß zum Grunde liegt.

§. 2

In den Stazionshauptorten ist diese Ermittlung durch eine Kommission, bestehend aus:

1. einem politischen Beamten als Kommissionsleiter,

2. dem Platzkommandanten selbst oder seinem Stellvertreter, wo aber ein Platzkommando nicht besteht, aus dem Stazionskommandanten,

3. einem feldkriegs-kommissariatischen Beamten, und

4. einem Finanz-Repräsentanten, in den übrigen Stazionen durch den politischen Beamten unter Beiziehung jener von den genannten Kommissionsgliedern vorzunehmen, welche im Orte vorhanden sind.

§. 3.

Diese Kommission hat den gewöhnlichen mittleren Miethzins jeder in der betreffenden Gemeinde benöthigten Wohnungs- u. s. w. Gebühr, wie er in der Gemeinde in den letzten zehn Jahren (1842 bis 1851 beide Jahre einschließig) gezahlt wurde, nach Maßgabe der örtlichen Verhältnisse und mit Benützung aller erforderlichen Behelfe zu erheben.

---

*) Im Landes-Gesetzblatte vom Jahre 1851, XV. Stück, Nro. 91, Seite 285.

§. 4.

Co do podziału odwachów na małe, średnie i wielkie, tudzież magazynów na kompanijne, batalionowe i pułkowe (wzór II. spisu przy §. 10) czyni się uwagę, że w ogólności mały odwach do 20, średni do 40, a wielki do 80 żołnierzy pomieścić powinien, że atoli nie tylko na każdorazową potrzebę miejsca, lecz także i na rozrządzalne miejscowości baczyć, i według okoliczności czasowych postąpić należy, z którejto przyczyny potrzeba regulować ilość czynszu podług ilości izb rzeczywiście potrzebowanych, i przyjąć to za zasadę, że mały odwach, równie jak i magazyn kompanijny co do przestronności izbie zwyczajnej równe być mają, i że czynsz za najem tego, coby było potrzebą, gdyby znajdowały się średnie i wielkie odwachy, tudzież magazyny batalijonowe i pułkowe, według tego stosownie regulowany być ma.

§. 5.

Komisyja wyrachowując czynsz za najem, w ogóle to na uwadze mieć powinna:

a) że przy pomieszczeniu wojska ani osobliwie przyjemnego położenia szukać, ani innych jakich porządków mieszkalnych, prócz jak je przyznaje najwyższy przepis z dnia 15. Maja 1851, w rachubę brać nie należy;

b) że przy pomieszczeniu wojska wyższych czynszów, niż je opłacały osoby stanu cywilnego, żadną miarą żądać nie wolno.

§. 6.

Gdzie płacone czynsze za najem stwierdzone być mogą fasyjami spisanemi dla wymiaru podatku od czynszu z domów, tam takiego dowodu wymagać potrzeba, gdzie zaś, lub o ile nie ma takowych fasyj, tam dotychczasowych posiadaczów domów i partyje mieszkające, a w razie potrzeby, sąsiadów i przełożonych miejscowych co do płaconych czynszów protokolarnie wysłuchać należy.

§. 7.

Względem pomieszczeń każdego rodzaju zapełnia się oddzielnie pierwsza strona nadrukowanego według wzoru I. wykazu, który liczbą bieżącą i w każdej gminie od nr. 1. poczynającą naznaczony będzie, mianowicie wyrazi się naprzód czynsz za najem płacony w pomienionych latach, dalej dowody, n. p. fasyje dla wymiaru podatku od czynszu z domów spisane, lub: zeznanie do protokołu .... i t. d., nakoniec po zrachowaniu kolumn wyrachuje się przecięcie i wpisze takowe.

Wzór I.

§. 4.

In Betreff der Eintheilung der Wachstuben in kleine, mittlere und große, dann jener der Magazine in Kompagnie-, Bataillons- und Regimentsmagazine (Muster II. des Verzeichnisses bei dem §. 10) wird bemerkt, daß im Allgemeinen eine kleine Wachstube bis 20, eine mittlere bis 40 und eine große bis 70 Mann fassen muß, daß jedoch nicht nur der jedesmalige Bedarf an Raum, sondern auch die zur Verfügung stehenden Räumlichkeiten in Betracht zu ziehen sind, und daß nach Maßgabe der jeweiligen Umstände vorzugehen ist, weßhalb die Zinsbestimmung nach der Anzahl der wirklich erforderlichen Zimmer zu regeln und als Grundsatz anzunehmen ist, daß eine kleine Wachstube, sowie ein Compagniemagazin im Rauminhalte einem gewöhnlichen Zimmer gleich kommen soll, und daß sodann der Miethzins für das Mehr-Erforderniß bei mittleren und großen Wachstuben, dann bei Bataillons- und Regimentsmagazinen hiernach angemessen zu regeln ist.

§. 5.

Die Kommission hat im Allgemeinen bei der Erhebung der Miethzinse festzuhalten:

a) daß für die Militär-Unterkünfte weder auf besondere Annehmlichkeiten der Lage der Wohnung gesehen, noch irgend eine andere Art der Einrichtung, als wie sie in der allerhöchsten Vorschrift vom 15. Mai 1851 zugestanden ist, in Anschlag gebracht werden dürfe;

b) daß für die Militär-Unterkünfte durchaus nicht höhere Zinse, als welche das Zivil für die gleichen Unterkünfte zahlte, in Anspruch zu nehmen gestattet wird.

§. 6.

Wo die gezahlten Miethzinse durch die Hauszins-Steuerfassionen bekräftiget werden können, ist diese Art der Nachweisung zu verlangen, wo aber, oder in so weit jene Fassionen nicht bestehen, sind die betreffenden Hausbesitzer und Wohnpartheien, und nöthigenfalls die Nachbarn, wie auch die Ortsvorsteher über die gezahlten Miethzinse zu Protokoll zu vernehmen.

§. 7.

Ueber jede Gattung von Unterkünften wird abgesondert die erste Seite des nach dem Muster I. vorgedruckten, mit einer fortlaufenden, in jeder Gemeinde von Nr. 1 beginnenden Zahl zu bezeichnenden Ausweises, und zwar zuerst mit den in den bemerkten Jahren gezahlten Miethzinsen, sodann mit Angabe der Belege, z. B. Hauszins-Steuerfassionen, oder: Angabe im Protokolle vom .... u. s. w. ausgefüllt, endlich werden die Spalten zusammengerechnet und wird der Durchschnitt gezogen und eingestellt.

Muster I.

§. 8.

Ku wyrachowaniu nadgrody za sprzęt potrzeba co do cen, w jakich takowy w czasie tego wyrachowania mógł być sprawiony, żądać stwierdzeń od dotyczących zaprzysiężonych znawców, a względnie od detaksatorów.

§. 9.

Jakiego rodzaju i w jakiej ilości sprzęty do pierwszej kolumny wpisane być mają, to postanawia ze względem na rodzaj pomieszczenia wykaz C., przy najwyższym przepisie z dnia 15. Maja 1851 załączony.

Ceny sprawienia sprzętów, według ich gatunku i ilości wymiarkowane, wpisują się z kolei i zrachowują na drugiej stronie wyżej pomienionego wykazu I., potem summę tychże dzieli się przez dziesięć. Owa dziesiąta część, do wykazu wpisać się mająca, stanowi ilość rocznej nadgrody za sprzęty.

§. 10.

Skoro wykaz jakich należytości za pomieszczenie zostanie wygotowanym, ilość takowych, w przecięciu wzięta, wpisuje się w spis II. według wzoru II. nadrukowany, podobnie postępuje się z wyrachowaną nadgrodą za sprzęty, i umieszcza w czwartej kolumnie numer zaciągniętego wykazu, dopóki spis nie zostanie całkiem zapełniony.

Wzór II.

Ustępy, z których w gminie nie można zrobić użytku, oznacza się pauzami.

Gdzie w gminach stosownie do ministeryjalnego rozporządzenia z dnia 20. Marca 1852 (Dz. pr. p. z r. 1852, nr. 73 *) wyrachowaną być ma nadgroda za sprzęt izby dla dwóch c. k. kadetów, lub tyluż furyjerów, wymiarkowaną tę nadgrodę z odniesieniem się do numeru wykazu zamieścić należy w uwadze przy kategoryi III. sprzętów mieszkalnych.

§. 11.

W poprzedzających paragrafach poszczególnione wykazy obrachunkowe, tudzież spis, należy wraz z oryginalnemi, lub przez komisyję zawierzytelnionemi dowodami załączyć do protokołu, który o całej tej pertraktacyi spisze polityczny w komisyi przewodniczący urzędnik.

Obok wyrachowanych czynszów i nadgrody za sprzęty należy w tym protokole także teraźniejsze, z funduszu wojskowego, a względnie z jakiego konkurencyjnego funduszu za takież pomieszczenia i inne należytości opłacane czynsze i nadgrody stawić w porównawczych przeglądach, a gdzie tego potrzeba, różnice między jednemi a drugiemi wyjaśnić.

---

*) Dziennik praw krajowych z roku 1852, część XIV., nr. 76.

§. 8.

Zur Erhebung der Vergütung für die Einrichtung sind Bestätigungen der betreffenden beeideten Sachverständigen und bezüglich Schätzleute über die zur Zeit der Erhebung bestehenden Anschaffungspreise der Einrichtungsstücke zu verlangen.

§. 9.

Welche Arten von Einrichtungsstücken, und mit welcher Zahl in die erste Spalte einzustellen sind, bestimmt nach Maßgabe der Gattung der Unterkünfte der Ausweis C. der Allerhöchsten Vorschrift vom 15. Mai 1851.

Die für diese nach Art und Zahl bestimmten Einrichtungsstücke ermittelten und berechneten Anschaffungspreise werden nach der Reihe in die zweite Seite des oben bemerkten Ausweises I. eingestellt und zusammengerechnet, dann die Summe mit zehn getheilt. Dieses in dem Ausweise auszuwerfende Zehntel bildet den jährlichen Vergütungsbetrag für die Einrichtung.

§. 10.

Sobald ein Ausweis einer Gattung der Unterkunftsgebühren vollendet ist, wird der Durchschnitt in das, nach dem Muster II, vorgedruckte Verzeichniß eingetragen, ebenso mit der ermittelten Vergütung der Einrichtung verfahren, dann in der vierten Spalte die Nummer des eingetragenen Ausweises angesetzt, bis das Verzeichniß vollständig ausgefüllt ist.

Muster 4.

Jene Absätze, welche in der Gemeinde nicht benützt werden können, sind mit Querstrichen auszufüllen.

In den Gemeinden, wo nach der Ministerial-Verordnung vom 20. März 1852 (R. G. B. 1852, Nr. 73 *) die Vergütung für die Einrichtung eines Zimmers für zwei k. k. Kadeten oder zwei Fouriere zu ermitteln kömmt, ist diese ermittelte Vergütung mit Beziehung der Ausweisnummer in der Anmerkung bei der III. Kategorie der Wohnungs-Einrichtungen anzusetzen.

§. 11.

Die in den vorstehenden Paragraphen erörterten Erhebungs-Ausweise und das Verzeichniß, sind mit ihren Original- oder von der Kommission beglaubigten Belegen dem, von dem politischen Kommissionsleiter über die ganze Verhandlung aufzunehmenden Protokolle anzuschließen.

In diesem Protokolle sind auch die ermittelten Miethzinse und Vergütungen für die Einrichtung den, dermal vom Militärfonde und bezüglich von einem Konkurrenz-Fonde für solche Unterkünfte und Nebengebühren gezahlten Zinsen und Vergütungen in vergleichenden Uebersichten entgegen zu halten und die Abstände, wo es nothwendig wird, zu erläutern.

---

*) Im Landes-Gesetzblatte vom Jahre 1852, XIV. Stück, Nro, 76.

Wykazy, spis i protokoł podpiszą nie tylko członkowie komisyi, lecz także i przełożony gminy.

§. 12.

Za wszystkie miejscowości, które nie są zawarte w wzorze II. spisu, tudzież za te, które w §. 38. najwyższego przepisu z dnia 15. Maja 1851, prócz tamtych są poszczególnione, potrzeba czynsze za najem ze względem na zasady wyrachowania, w poprzedzających paragrafach przytoczone, w każdym pojedynczym przypadku wymiarkować, i wynikłości w osobnych protokołach spisać.

§. 13.

Namiestnik, potem krajowa Dyrekcyja skarbowa, nakoniec krajowa komenda wojskowa zbadają te wyrachowania, a co do cyfry czynszu za najem i wynadgrodzenia za sprzęty udzielą sobie wzajemnie zdań swoich, biorąc pod gruntowną rozwagę wszelkie okoliczności, i bacząc na doświadczenia, uzyskane już przy innych gminach, znajdujących się w podobnych miejscowych stosunkach.

W ostatku krajowa komenda wojskowa zasięgnie od Ministerstwa wojny, przyzwolenia na dziesięcio-letnie wypłacanie czynszów za pomieszczenia i sprzęty, to zaś porozumié się uprzednio w tym względzie z Ministerstwem spraw wewnętrznych i skarbu.

Bach m. p. **Csorich** m. p. **Baumgartner** m. p.

Die Ausweise, das Verzeichniß und das Protokoll werden sowohl von allen Kommissionsgliedern, als auch von dem Gemeindevorsteher unterfertiget.

§. 12.

Für alle Räumlichkeiten, welche in dem Verzeichnisse Muster II nicht enthalten sind, sonach auch für alle im §. 38 der Allerhöchsten Vorschrift vom 15. Mai 1851 weiters aufgeführten Räumlichkeiten, werden die Miethzinse mit Benützung der, in den vorstehenden Paragraphen angeführten Ermittlungs-Grundsätze von Fall zu Fall zu erheben und die Ergebnisse in abgesonderte Protokolle aufzunehmen seyn.

§. 13.

Der Statthalter, hierauf die Finanz-Landesdirekzion und dann das Landes-Militär-Kommando haben die Erhebungen zu prüfen, und über die Ziffer für den Miethzins und die Einrichtungsvergütung mit gründlicher Erwägung aller Umstände, und mit Beachtung der, bei anderen Gemeinden mit ähnlichen örtlichen Verhältnissen bereits gewonnenen Erfahrungen ihre Meinungen auszutauschen.

Das Landes-Militär-Kommando holt sodann die Genehmigung des Kriegsministeriums für die zehnjährigen Vergütungen der Unterkunftzinse und der Einrichtung ein, welches sich hierwegen mit den Ministerien des Innern und der Finanzen vorläufig in das Einvernehmen setzt.

Bach m. p. **Csorich** m. p. **Baumgartner** m. p.

Wykaz Nr. ______ Wzór I.

Wyrachowanie

czynszu za najęcie ....

w gminie ....

Rok	Sredni czynsz		Powołane dowody	Uwaga.
	złr.	kr.		
1842				
1843				
i t. d.				
Suma				
W przecięciu				

(Data)

(Podpisy)

Ausweis Nr. Muster I.

Ausmittlung

des Miethzinses für ....

in der Gemeinde ....

Jahr	Mittlerer Zins		Beziehung der Belege	Anmerkung.
	fl.	kr.		
1842				
1843				
u. s. w.				
Summe......				
Durchschnitt.....				

(Datum.)

(Unterschriften.)

Wyrachowanie rocznej zapłaty za sprzęty.

Rodzaj i ilość sprzętów	Cena, w której kupują się		Powołane dowody	Uwaga.
	złr.	kr.		
Suma				
Z tej dziesiąta część				

(Data)

(Podpisy)

Ausmittlung der jährlichen Vergütung für die Einrichtung.

Gattung und Zahl der Einrichtungsstücke	Anschaffungskosten derselben		Beziehung der Belege	Anmerkung.
	fl.	kr.		
Summe				
Hievon ein Zehntel				

(Datum.)

(Unterschrift.)

Wzór II.

Kraj
Obwód (dystrykt)

Okręg
Gmina

S p i s

czynszu wyrachowanego za pomieszczenie wojska i potrzebne sprzęty.

Mianowicie za		Wymiarkowana ilość zlr.	kr	Wykaz nr.	Uwaga.
Pomieszkanie mające	6 pokojów, 2 komory, 1 kuchnia, 1 strych, 1 drwalnię				
	5 pokojów, 2 komory, 1 kuchnię, 1 strych, 1 drwalnię				
	5 pokojów, 1 komorę, 1 kuchnię, 1 strych, 1 drwalnię				
	4 pokoje, 1 komorę, 1 kuchnię, 1 strych, 1 drwalnię				
	3 pokoje, 1 komorę, 1 kuchnię, 1 strych, 1 drwalnię				
	3 pokoje, 1 kuchnię, 1 strych, 1 drwalnię				
	2 pokoje, 1 komorę, 1 kuchnię, 1 strych, 1 drwalnię				
	2 pokoje, 1 kuchnię, 1 strych, 1 drwalnię				
	1 pokój, 1 komorę, 1 kuchnię, 1 strych, 1 drwalnię				
	1 pokój, 1 kuchnię, 1 strych, 1 drwalnię				
	1 pokój				
Sprzęt pomieszkania	I. kategoryi (Jenerałowie i oficerowie sztabowi)				
	II. kategoryi (kapitanowie i rotmistrzowie)				
	III. kategoryi (inni oficerowie i osoby równego stopnia)				
	dla sług prywatnych lub foryszyców				
Stajnię dla koni oficerskich wraz z komorą na obrok, siodła i sprzęty stajenne	1 koń				
	parę koni				
	3 konie				
	każdy inny koń				
Wozownia na 1 powóz					
Odwach	mały				
	średni				
	wielki				
Bezpieczny od ognia magazyn	kompanijny				
	batalijonowy				
	pułkowy				
(Data)	(Podpisy)				

Muster II.

Land | Bezirk

Kreis (Distrikt) | Gemeinde

Verzeichniß

der ermittelten Militär-Unterkunfts- und Einrichtungs-Zinse.

	Benanntlich für	Ermittelter Betrag fl.	Ermittelter Betrag kr.	Ausweis-Nro.	Anmerkung.
eine Wohnung von	6 Zimmer, 2 Kammern, 1 Küche, 1 Boden, 1 Holzlage				
	5 Zimmern, 2 Kammern, 1 Küche, 1 Boden, 1 Holzlage				
	5 Zimmer, 1 Kammer, 1 Küche, 1 Boden 1 Holzlage				
	4 Zimmer, 1 Kammer, 1 Küche, 1 Boden, 1 Holzlage				
	3 Zimmer, 1 Kammer, 1 Küche, 1 Boden, 1 Holzlage				
	3 Zimmer, 1 Küche, 1 Boden, 1 Holzlage				
	2 Zimmer, 1 Kammer, 1 Küche, 1 Boden, 1 Holzlage				
	2 Zimmer, 1 Küche, 1 Boden, 1 Holzlage				
	1 Zimmer, 1 Kammer, 1 Küche, 1 Boden, 1 Holzlage				
	1 Zimmer, 1 Küche, 1 Boden, 1 Holzlage				
	1 Zimmer				
die Wohnungseinrichtung	I. Kategorie (Generäle und Stabsoffiziere)				
	II. Kategorie (Hauptleute und Rittmeister)				
	III. Kateg. (übrige Offiz. und gleichgestellte Milit. Person.)				
	für die Privatdiener oder Fourierschützen				
eine Stallung auf Offiziers-Pferde sammt Futter- und Sattelkammer und Stallgeräthe	1 Pferd				
	2 Pferde				
	3 Pferde				
	jedes weitere Pferd				
eine Wagenremise auf 1 Wagen					
eine ... Wachstube	kleine				
	mittlere				
	große				
ein feuersicheres ... Magazin	Kompagnie-				
	Bataillons-				
	Regiments-				
(Datum.) (Unterschriften.)					

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XVI.

Wydana i rozesłana dnia 8. Czerwca 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland-Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XVI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 8. Juni 1852.

81.

Patent cesarski z dnia 23. Marca 1852,

(Dziennik praw państwa, część XXII., nr. 77, wydana dnia 6. Kwietnia 1852),

obowiązujący w mieście Krakowie i okręgu jego,

mocą którego zaprowadzona zostaje powszechna księga ustaw cywilnych w mieście Krakowie i okręgu jego.

My Franciszek Józef pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryjacki;

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiąże Austryi, Wielki Książe Toskany i Krakowa; Książe Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki Książe Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Książe Górnego i Dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zadry; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski; Książe Trydentu i Bryksenu; Margrabia Górnej i Dolnej Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryjestu, Kattary i na Marchii Windyjskiej; Wielki Wojewoda województwa Serbii i t. d. i t. d.

Ażeby mieszkańców miasta Krakowa i okręgu jego z mieszkańcami sąsiednich krajów koronnych, a mianowicie z mieszkańcami królestw Galicyi i Lodomeryi, z któremi miasto Kraków wraz z okręgiem połączone jest, pod względem tak administracyi jak sądownictwa na równi postawić, także i pod względem postanowień prawa cywilnego; tudzież uznawszy, iż księga ustaw cywilnych, ustalona długoletniem doświadczeniem w innych krajach koronnych cesarstwa Naszego, ze skutkiem zastosowaną być może także i w wspomnionem mieście wraz z okręgiem jego, rozporządzamy po wysłuchaniu Naszej Rady Ministrów i Naszej Rady Stanu, co następuje:

81.

Kaiserliches Patent vom 23. März 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXII. Stück, Nr. 77, ausgegeben am 6. April 1852),

wirksam für die Stadt Krakau und deren Gebiet,

wodurch das allgemeine bürgerliche Gesetzbuch in der Stadt Krakau und deren Gebiete eingeführt wird.

Wir Franz Joseph der Erste, von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich; König von Hungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmazien, Kroazien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien, König von Jerusalem rc.; Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Toskana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steier, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober- und Nieder-Schlesien, von Modena, Parma, Piazenza und Guastalla, von Auschwitz und Zator, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg, von Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober- und Nieder-Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg rc.; Herr von Triest, von Kattaro und auf der windischen Mark; Großwoiwod der Woiwodschaft Serbien rc. rc.

Um die Bewohner der Stadt Krakau und ihres Gebietes in allen, das Privatrecht berührenden Bestimmungen mit den Bewohnern der angrenzenden Kronländer und insbesondere der Königreiche Galizien und Lodomerien, mit welchen die Stadt Krakau nebst Gebiet in Bezug auf Verwaltung und Justizpflege vereiniget ist, gleich zu stellen, und da Wir die Anwendbarkeit des, durch vieljährige Erfahrung in anderen Kronländern Unseres Kaiserreiches erprobten bürgerlichen Gesetzbuches in der gedachten Stadt und deren Gebiete anerkannt haben, verordnen Wir nach Vernehmung Unseres Ministerrathes und nach Anhörung Unseres Reichsrathes, wie folgt:

Począwszy od dnia, w którym sądy nowo-uorganizować się mające, rozpoczną czynności swoje, powszechna księga ustaw cywilnych ogłoszona na dniu 1. Czerwca 1811 r. w innych częściach Naszego Cesarstwa, wraz ze wszystkiemi następnie wydanemi rozporządzeniami, odnoszącemi się do przedmiotów objętych wspomnioną księgą, służyć będzie w mieście Krakowie i okręgu jego za wyłączne prawidło, z uchyleniem wszelkich innych do przedmiotów tegoż powszechnego prawa cywilnego odnoszących się ustaw i zwyczajów, a oraz mieć winna tę samę moc prawa, jaka jej nadaną została w innych częściach Naszego Cesarstwa, w skutek patentu obwieszczającego z dnia 1. Czerwca 1811 r.

Przez zaprowadzenie powszechnej księgi ustaw cywilnych nie zmieniają się ustawy wydane w przedmiocie uwolnienia gruntów i ziemi od ciężaru.

Dan w Naszem głównem i stołecznem mieście Wiedniu dnia 23. Marca, tysiąc ośmset pięćdziesiątego drugiego roku, Naszego panowania w roku czwartym.

Franciszek Józef. (L. S.)

Schwarzenberg m. p. **Krauss** m. p.

Z Najwyższego rozkazu:

Ransonnet m. p.

Dyrektor kancelaryi Rady Ministrów.

82.

Patent cesarski z dnia 23. Marca 1852,

(Dziennik praw państwa, część XXII., nr. 78, wydana dnia 6. Kwietnia 1852),

obowiązujący w mieście Krakowie i okręgu jego,

mocą którego zaprowadzoną zostaje w mieście Krakowie i okręgu jego ustawa o postępowaniu sądowem zachodnio-galicyjska.

My Franciszek Józef pierwszy, z Bożej łaski Cesarz Austryjacki;

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiąże Austryi; Wielki Książe Toskany i Krakowa; Książe Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Buko-

Von dem Tage angefangen, an welchem die neu zu organisirenden Gerichte ihre Wirksamkeit beginnen werden, hat das am 1. Juni 1811 in anderen Theilen Unseres Kaiserreiches kundgemachte allgemeine bürgerliche Gesetzbuch sammt allen, auf Gegenstände desselben sich beziehenden nachträglichen Verordnungen in der Stadt Krakau und deren Gebiete anstatt aller anderen, auf Gegenstände dieses allgemeinen bürgerlichen Rechtes sich beziehenden Gesetze und Gewohnheiten, allein zur Richtschnur zu dienen, und soll eben die gesetzliche Kraft haben, welche durch das Kundmachungs-Patent vom 1. Juni 1811 demselben in anderen Theilen Unseres Kaiserreiches beigelegt worden ist.

Durch die Einführung des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches werden die erlassenen Gesetze über die Entlastung von Grund und Boden nicht beirrt.

Gegeben in Unserer Haupt- und Residenzstadt Wien am 23. März im Achtzehnhundert zwei und fünfzigsten, Unserer Reiche im vierten Jahre.

Franz Joseph. (L. S.)

F. Schwarzenberg m. p. **Krauß** m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung:

Ransonnet m. p.

Kanzlei-Direktor des Ministerrathes.

82.

Kaiserliches Patent vom 23. März 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXII. Stück, Nro. 78, ausgegeben am 6. April 1852),

wirksam für die Stadt Krakau und deren Gebiet,

womit die westgalizische Gerichtsordnung in der Stadt Krakau und deren Gebiete eingeführt wird.

Wir Franz Joseph der Erste, von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich; König von Hungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmazien, Kroazien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien, König von Jerusalem ꝛc.; Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Toskana und Krakau; Herzog von Lothrin=

winy; Wielki Książe Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Książe Górnego i Dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zadry; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski; Książe Trydentu i Bryksenu; Margrabia Górnej i Dolnej Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t d.; Pan Tryjestu, Kattary i na Marchii Windyjskiej, Wielki Wojewoda województwa Serbii i t. d. i t. d.

Chcąc zaprowadzić jednostajne postępowanie w sądach miasta Krakowa i okręgu jego, zgodne z postępowaniem w sądach innych krajów koronnych, a mianowicie w sądach królestw Galicyi i Lodomeryi, z któremi rzeczone miasto wraz z okręgiem swym połączone jest w jeden kraj koronny, i uznawszy oraz zupełną dla miasta Krakowa i okręgu jego stosowność postępowania sądowego w rzeczonych obojgu królestwach istniejącego, po wysłuchaniu Naszej Rady Ministrów i Naszej Rady państwa, stanowimy co następuje:

Artykuł I.

Z dniem, w którym rozpoczną działanie swoje sądy nowo-uorganizować się mające, wchodzą w życie jako normy, w Krakowie i okręgu jego wyłącznie obowiązujące: Ustawa postępowania sądowego przepisana patentami z dnia 19. Grudnia 1796 *) dla Galicyi zachodniej, a z dnia 15. Stycznia 1807 **) dla Galicyi wschodniej, wraz z przepisami i objaśnieniami następnie wydanemi, do tejże ustawy sądowej odnoszącemi się, mianowicie wraz z przepisem wydanym co do sumarycznego postępowania w pomniejszych sprawach prawnych, a ogłoszonym dekretem kancelaryi nadwornej z dnia 2. Grudnia 1845 ***) i z przepisem prowizorycznym co do postępowania w sporach o naruszenie posiadania, wydanym w rozporządzeniu Naszem z dnia 27. Października 1849 ****), tudzież ustawą o postępowaniu sądowem w sprawach wekslowych, wydana rozporządzeniem z dnia 25. Stycznia 1850 nr. 52 Dz. pr. p., jedna i druga służące w miejsce wszelkich innych ustaw i zwyczajów, do przedmiotów rzeczonego postępowania odnoszących się.

---

*) Zbiór ustaw sądowych z roku 1796 nr. 329, str. 149.

**) Zbiór ustaw sądowych z roku 1807 nr. 797, str. 91.

***) Zbiór politycznych ustaw i rozporządzeń, tom 73, rok 1845, nr. 147, str. 191, (Zbiór ustaw prowincyjonalnych dla Galicyi z roku 1846, nr. 1, str. 2).

****) Dziennik praw państwa z roku 1849, nr. 12, str. 14.

gen, von Salzburg, Steier, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober- und Nieder-Schlesien, von Modena, Parma, Piazenza und Guastalla, von Auschwitz und Zator, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg, von Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober- und Nieder-Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg ꝛc.; Herr von Triest, von Kattaro und auf der windischen Mark; Großwoiwod der Woiwodschaft Serbien ꝛc. ꝛc.

Zur Herstellung eines gleichförmigen Verfahrens bei den Gerichten in der Stadt Krakau und deren Gebiete, mit jenen bei Gerichten anderer Kronländer und insbesondere der Königreiche Galizien und Lodomerien, mit welchen jene Stadt nebst Gebiet zu einem Kronlande vereiniget ist, und da Wir die Anwendbarkeit des in den genannten zwei Königreichen bestehenden gerichtlichen Verfahrens in der Stadt Krakau und deren Gebiete anerkannt haben, verordnen Wir nach Vernehmung Unseres Ministerrathes und nach Anhörung Unseres Reichsrathes, wie folgt:

Artikel I.

Von dem Tage angefangen, an welchem die neu zu organisirenden Gerichte ihre Wirksamkeit beginnen werden, hat in der Stadt Krakau und deren Gebiete die mittelst der Patente vom 19. Dezember 1796 *) für Westgalizien, und am 15. Jänner 1807 **) für Ostgalizien vorgeschriebene Gerichtsordnung, sammt den seither erflossenen, auf diese Gerichtsordnung Bezug nehmenden Vorschriften und Erläuterungen, insbesondere der mit Hofkanzlei-Dekrete vom 2. Dezember 1845 ***) bekannt gegebenen Vorschrift über das summarische Verfahren für geringere Rechtssachen und der mit Unserer Verordnung vom 27. Oktober 1849 ****) ertheilten provisorischen Vorschrift über das Verfahren in Besitzstörungs-Streitigkeiten, wie auch die durch die Verordnung vom 25. Jänner 1850 Nr. 52 Reichs-Gesetzblatt, erlassene Vorschrift über das Verfahren in Wechselsachen, anstatt aller anderen, auf Gegenstände dieser Gerichtsordnung sich beziehenden Gesetze und Gewohnheiten als allein bindende Norm zu gelten.

---

*) J. G. S. v. J. 1796, Nr. 329, Seite 149.

**) J. G. S. v. J. 1807, Nr. 797, Seite 91.

***) Sammlung der politischen Gesetze und Verordnungen, 73 Band, J. 1845, Nr. 147, S. 191, (Provinzial-Gesetzsammlung für Galizien vom Jahre 1846, Nr. 1, Seite 2).

****) Reichs-Gesetzblatt v. J. 1849, Nr. 12, Seite 14.

Artykuł II.

Co się tycze sporów prawnych cywilnych, które przy wejściu w życie ustaw w artykule I. wyszczególnionych są przedmiotem rozprawy, lub znajdują się na drodze egzekucyi, przestrzegać należy przepisów zawartych w artykułach następnych.

Artykuł III.

Spory cywilne, które w chwili wejścia w życie ustawy postępowania sądowego nie są jeszcze wyrokiem ostatecznym pierwszej instancyi rozstrzygnione, ani też tak dalece załatwione, iżby już nastąpić mogło orzeczenie wyrokiem stanowczym, uważane będą jako pod rozprawę nie wprowadzone, i wolno będzie powodowi wynieść na nowo skargę swą we formach, ustawą postępowania sądowego wskazanych.

Pozostawia się atoliż stronom prawo utrzymać i w nowym postępowaniu z mocą środków dowodzących wysłuchania świadków, naoczne obejrzenia miejsc i wywody stanu rzeczy przez biegłych w dawniejszym toku sprawy prowadzone, na które też stosownie do ustawy postępowania sądowego należyty wzgląd będzie miany, jak dalece takowe uchodzą za ważne już wedle ustaw dawniejszych.

By jednak w mocy utrzymać prawa względem przerwy ciągu przedawnienia, nabyte podług dawniejszych ustaw w skutek dawniejszej skargi lub pozwu strony zaskarzonej, musi nowa skarga w ciągu trzech miesięcy, licząc od dnia działalności ustawy postępowania sądowego, o tyle pewniej być wyniesioną, ile że ugasłby w przeciwnym razie wyż rzeczony prawny skutek skargi dawniejszej lub pozwu.

Artykuł IV.

Spory cywilne w instancyi pierwszej do końca tak dalece już doprowadzone, iżby wydany być mógł wyrok na nie bez przypuszczenia wszelkiego dalszego wywodu pismiennego lub słownego, rozstrzygnie sędzia z zachowaniem formy, jaką przepisuje ustawa nowego postępowania sądowego.

Wyroki wystawiane i doręczane być winny wedle przepisów postępowania sądowego.

Artykuł V.

Wyrok instancyi pierwszej lub wyższej, wedle dotychczasowych ustaw już orzeczony, lecz jeszcze nie wystawiony, wydany będzie przez nowy sąd pierwszej instancyi, który miał sobie poruczone do zachowania księgi sentencyjne, wedle dotychczasowych ustaw prowadzone, jeżeli jedna lub druga z stron spór wiodących prosi o wyciąg onegoż w ciągu sześciu miesięcy, licząc od dnia działalności postępowania sądowego.

Artikel II.

In Bezug auf Rechtsstreitigkeiten, welche bei dem Eintritte der Wirksamkeit der im Artikel I. bezeichneten Gesetze in der Verhandlung oder in der Exekuzion schweben, sind die in den nachfolgenden Artikeln enthaltenen Vorschriften zu beobachten.

Artikel III.

Rechtsstreitigkeiten, welche bei dem Eintritte der Wirksamkeit der Gerichtsordnung in erster Instanz mittelst Endurtheiles noch nicht entschieden, oder nicht so weit verhandelt sind, daß darüber durch Endurtheil entschieden werden kann, sind als nicht verhandelt anzusehen, und es steht dem Kläger frei, seine Klage in der, durch die Gerichtsordnung vorgeschriebenen Form zu erneuern.

Die Parteien sind jedoch berechtiget, die während des früheren Rechtsstreites aufgenommenen Zeugenverhöre, Ortsbesichtigungen und Befunde von Kunstverständigen als Beweismittel in dem neuen Rechtsstreite geltend zu machen, und dieselben sind, insoweit sie nach den früheren Gesetzen für giltig zu halten sind, nach Maßgabe der Gerichtsordnung zu berücksichtigen.

Um jedoch die durch die frühere Klage oder durch die Ladung des Belangten in Bezug auf die Unterbrechung der Verjährung nach den früheren Gesetzen erworbenen Rechte aufrecht zu erhalten, muß die neue Klage binnen drei Monaten, vom Tage der Wirksamkeit der Gerichtsordnung an gerechnet, so gewiß angebracht werden, als sonst obige Rechtswirkung der früheren Klage oder Ladung erloschen wäre.

Artikel IV.

Die in erster Instanz in der Art zu Ende geführten Rechtsstreite, daß darüber ein Spruch ohne Zulassung einer weiteren Schrift oder Rede gefällt werden kann, sind von dem neuen Richter mit Beobachtung der in der Gerichtsordnung vorgeschriebenen Form zu entscheiden.

Die Urtheile sind nach Vorschrift der Gerichtsordnung auszufertigen und zuzustellen.

Artikel V.

Ein nach den bisherigen Gesetzen geschöpftes, aber noch nicht ausgefertigtes Urtheil der ersten oder einer höheren Instanz ist von dem neuen Gerichte erster Instanz, welchem die nach den bisherigen Gesetzen geführten Sentenzenbücher zur Aufbewahrung übergeben werden, auszufertigen, wenn eine oder die andere der streitenden Parteien binnen sechs Monaten vom Tage der Wirksamkeit der Gerichtsordnung um dessen Ausfertigung bittet.

Prożby o wydanie wyroku po rzeczonym terminie dopiero podane, mają być odrzucone, a wyroki w tej mierze zapadłe, uważane być winny jako nie orzeczone.

Wszakże pomimo to pozostają w nienaruszonej niniejszem mocy wszelkie umowy lub ugody, jakie zawarły między sobą strony co do rzeczy przedmiot sporu stanowiącej.

Artykuł VI.

Jeżeli prośba o wspomniony wyciąg wyroku w należytym przepisanym czasie jest podaną, lecz nie ma podpisu stron obudwóch, ani nie zawiera wyszczególnień dotychczasowemi ustawami przepisanych co do stanu sprawy i sporu (qualités), wyznaczyć należy termin sądowy na czas krótki, i po wysłuchaniu stron zawyrokować przez relacyję, przeciw której zostawiony rekurs wolny.

Po należytem ustanowieniu stanu sprawy i sporu (qualités), będzie wyrok z wymienieniem sądu orzekającego i z oznaczeniem oraz dnia, na którym zapadł, wydany, i stronom lub zastępcom ich podług przepisu ustawy postępowania sądowego doręczony.

Jeżeliby stan sprawy i sporu nie mógł być jasno wyłuszczony z uchyleniem wszelkich wątpliwości, natedy wyciąg wyroku zasadzać się winien li tylko na wydaniu autentycznego odpisu wyroku wraz z powodami jego, zamieszczonego w księdze sentencyjnej.

Artykuł VII.

Wyroki zaoczne, przeciw którym jeszcze przed działalnością ustawy postępowania sądowego opozycyję wedle dotychczasowych ustaw założono, której jednak jeszcze nie rozstrzygniono, tudzież wyroki zapadłe wprawdzie ale jeszcze nie doręczone, niemniej wyroki zaoczne w ciągu sześciu miesięcy, licząc od orzeczenia takowych, nieegzekwowane, uważane będą jakoby nie były wydane; a oraz i spór przedmiotem ich będący, miany będzie za niewytoczony.

Powodowi zostawiona wolność wyniesienia nowej skargi podług ustawy postępowania sądowego, a to dla utrzymania prawnych skutków skargi dawniejszej co do przerwy przedawnienia, w przeciągu czasu w art. III. wyznaczonego.

Przedsięwzięte tymczasem według dawniejszych ustaw akta egzekucyjne, utrzymają się w swej mocy jako prowizoryczne środki zabezpieczenia, jeżeli skarga na nowo będzie wyniesioną w ciągu dni 30.

Artykuł VIII.

Przeciw wyrokom zaocznym w dawniejszych sądach pierwszej instancyi zapadłym i doręczonym, przeciw którym nie ugasła już moc środka prawnego opo-

Die nach dieser Frist eingereichten Gesuche um Ausfertigung eines Urtheiles sind zurückzuweisen, und die erflossenen diesfälligen Urtheile sind als nicht geschöpft zu betrachten.

Doch bleiben alle von den Parteien über den Streitgegenstand getroffenen Verabredungen oder geschlossenen Vergleiche unberührt.

Artikel VI.

Ueber ein in der vorgeschriebenen Frist überreichtes Gesuch um eine solche Ausfertigung ist, wenn das Gesuch nicht von beiden Parteien unterfertiget ist und in demselben die nach den bisherigen Gesetzen erforderlichen Erläuterungen (Qualitäten) nicht enthalten sind, eine Tagsatzung auf kurze Zeit zur Bestimmung dieser Umstände festzusetzen und nach Anhörung der Parteien ist durch Bescheid, gegen welchen der Rekurs freisteht, zu entscheiden.

Nach Feststellung der Erläuterungen (Qualitäten) ist das Urtheil unter Angabe des Gerichtes, welches dasselbe erlassen hat, und mit Bezeichnung des Tages, an welchem dasselbe erflossen ist, auszufertigen und den Parteien oder ihren Vertretern nach Vorschrift der Gerichtsordnung zuzustellen.

Können die Erläuterungen nicht außer Zweifel gesetzt werden, so hat die Ausfertigung des Urtheiles lediglich in der Hinausgabe einer authentischen Abschrift des in dem Sentenzenbuche enthaltenen Urtheiles und der Beweggründe zu bestehen.

Artikel VII.

Kontumaz-Urtheile, gegen welche noch vor der Wirksamkeit der Gerichtsordnung eine Opposizion nach den bisherigen Gesetzen eingelegt worden ist, worüber jedoch noch nicht entschieden wurde, so wie die zwar gefällten, aber noch nicht zugestellten, oder binnen sechs Monaten nach deren Fällung nicht zur Exekuzion gebrachten Kontumaz-Urtheile sind als nicht erlassen und der Rechtsstreit als nicht verhandelt zu betrachten.

Dem Kläger steht frei, nach Vorschrift der Gerichtsordnung eine neue Klage anzustrengen, welche zur Erhaltung der Rechtswirkung der früheren Klage in Bezug auf die Unterbrechung der Verjährung binnen der in dem Artikel III. festgesetzten Frist zu überreichen ist.

Die mittlerweile nach den früheren Gesetzen vorgenommenen Exekuzions-Akte bleiben als provisorische Sicherstellungsmittel aufrecht, wenn die Klage binnen 30 Tagen erneuert wird.

Artikel VIII.

Gegen die von den früheren Gerichten erster Instanz geschöpften und zugestellten Kontumaz-Urtheile, gegen welche das nach den bisherigen Gesetzen übliche Rechtsmittel

życyi, zwyczajnego podług dawniejszych ustaw, należy opozycyję w ciągu dni 14. od dnia działalności ustawy postępowania sądowego, na pismie podać do tego sądu pierwszej instancyi, który wedle przepisów o zakresie działalności władz sądowych, powołanym jest do rozprawy i rozstrzygnienia sporu naocznie zawyrokowanego. Prośbę takową traktować i zrezolwować należy wedle §. 29. ustawy o postępowaniu sądowem.

Jeżeli opozycyję uznano za przypuszczalną, uważany będzie wyrok zaoczny za niewydany, a przedmiot sporu za niewytoczony do rozprawy, z zostawieniem powodowi odnowienia skargi, stosownie do art. VII.

Artykuł IX.

Przeciw wyrokom w dotychczasowych sądach pierwszej instancyi zapadłym, a w moc prawa jeszcze nieweszłym, zgłosić się winno do sądu przyzwoitego instancyi pierwszej, apelacyję, na pismie, w ciągu dni 90, licząc od dnia działalności ordynacyi sądowej, alboteż od dnia wręczenia wyroku, później może nastąpionego.

Wraz ze zgłoszeniem apelacyi lub też oddzielnie, mogą w wyż wyznaczonym terminie podane być zażalenia z prowadzeniem oraz nowości, jakieby miejsce mieć mogły wedle ustaw dotychczasowych.

Apelacyja dopiero po upływie wyż rzeczonego terminu zgłoszona, ma być traktowaną wedle przepisów postępowania sądowego w tej mierze §§. 332 i 334 wskazanego.

Artykuł X.

Na założoną w ten sposób apelacyję, winien sąd pierwszej instancyi zawezwać przed siebie strony obie: od strony przeciwnej ekscepcyję, a jeżeli ta zawiera w sobie nowe dowody, od apelanta ostatnią odpowiedź (replikę), od apelata zaś duplikę czyli przeciwną odpowiedź ostatnią do protokółu wziąć, tudzież nie tylko akta i dokumenta przed pierwszego sędzię wytoczone, do jednego a tego samego sporu odnoszące się, lecz też i pisma apelacyjne spisać i takowe należycie uporządkowane, sędziemu drugiej instancyi przedłożyć.

Jeżeli czynność ta nie może być odbytą w jednym terminie sądowym, albo jeżeli apelat nie może odwodu swego złożyć do rzeczonego terminu wyznaczonego, nastąpić ma stosowne odroczenie terminu.

Spór wszczęty przy spisie aktów, z powodu czy ma miejsce założenie którego z aktów lub dokumentów, rozstrzygnie sąd pierwszej instancyi przez rezolucyję po sumarycznem wysłuchaniu stron obu.

Sędzia w takim razie wytrzymać winien złożenie aktów aż do prawomocności rezolucyi.

der Opposizion nicht bereits erloschen ist, ist die Opposizion binnen 14 Tagen vom Tage der Wirksamkeit der Gerichtsordnung mittelst einer schriftlichen Eingabe bei demjenigen Gerichte erster Instanz zu überreichen, welches nach den Vorschriften über den Wirkungskreis der Gerichtsstellen zur Verhandlung und Entscheidung der Streitsache, in welcher das Kontumaz-Urtheil erflossen, kompetent ist. Ueber eine solche Eingabe ist nach Vorschrift des §. 29 der Gerichtsordnung zu verfahren und zu erkennen.

Wird die Opposizion für zuläßig erklärt, so ist das Kontumaz-Urtheil für nicht erlassen und die Streitsache für nicht verhandelt anzusehen und steht dem Kläger frei, die Klage in Gemäßheit des Artikel VII. zu erneuern.

Artikel IX.

Gegen Urtheile, die von den bisherigen Gerichten erster Instanz geschöpft worden und noch nicht in Rechtskraft erwachsen sind, ist die Appellazion binnen 90 Tagen, vom Tage der Wirksamkeit der Gerichtsordnung, oder vom Tage der etwa später erfolgten Zustellung der Urtheiles an gerechnet, bei dem zuständigen Gerichte erster Instanz schriftlich anzumelden.

Mit der Appellazions-Anmeldung können die Beschwerden zugleich oder abgesondert in der obigen Frist überreicht und darin jene Neuerungen eingebracht werden, welche nach den bisherigen Gesetzen zulässig waren.

Eine nach Ablauf der obigen Frist überreichte Appellazions-Anmeldung der Beschwerde ist nach den Vorschriften der Gerichtsordnung (§§. 332 und 334) zu behandeln.

Artikel X.

Ueber eine auf diese Art ergriffene Appellazion hat das Gericht erster Instanz beide Parteien vorzuladen, von dem Gegner die Einrede, und wenn diese neue Behelfe enthält, von dem Appellanten eine Schlußrede, dann von dem Appellaten eine Gegenschlußrede zu Protokoll zu nehmen, sowohl die bei dem vorigen ersten Richter verhandelten, auf denselben Rechtsstreit Bezug habenden Akte und Urkunden, als auch die Appellazionsschriften zu verzeichnen und die so geordneten Akten dem Richter zweiter Instanz vorzulegen.

Kann diese Amtshandlung nicht bei einer Tagsatzung vorgenommen werden, oder kann der Appellat seine Einrede bei derselben nicht erstatten, so ist eine angemessene Frist-Erstreckung zu gestatten.

Ein bei der Verzeichnung der Akten über die Zulässigkeit der Legung irgend eines Aktenstückes oder einer Urkunde entstandener Streit ist vom Gerichte erster Instanz nach summarischer Vernehmung beider Parteien mittelst eines Bescheides zu erledigen.

Mit der Vorlegung der Akten hat der Richter inne zu halten, bis dieser Bescheid in Rechtskraft erwachsen ist.

Artykuł XI.

Przeciw wyrokom dotychczasowych sądów drugiej instancyi, nie weszłym jeszcze w prawomocność, któremi zmienione zostały wyroki instancyi pierwszej, wolno stronom zgłosić rewizyję i podać zażalenia swe w ciągu dni 14, licząc od dnia wejścia w życie regulaminu sądowego; alboteż od dnia rozstrzygnienia sądu wyższego.

Na toż zgłoszenie i zażalenie wyznaczy sąd termin, na którym strona przeciwna odwód swój założyć będzie winna. W pismach rewizyjnych nie wolno wyprowadzać żadnych nowych wniosków.

Co się tycze spisu i przedłożenia aktów, rozprawy i rozstrzygnienia sporu o założenie którego z aktów, zastosowane będą przepisy pod art. X. wydane.

Artykuł XII.

Nie ma miejsca oddzielne toczenie sporu o przypuszczalność apelacyi lub rewizyi. Wywody stron co do tego, przyjęte będą do pism apelacyjnych i rewizyjnych.

Tylko sędzia wyższy stanowić będzie o przypuszczalności środka prawnego, a skoro uzna moc jego, natychmiast zawyrokować ma w przedmiocie główny.

Artykuł XIII.

W ten sam sposób, jak w wyż rzeczonych artykułach wskazano, postępować należy także we wszystkich sporach, znajdujących się w chwili działalności nowej ustawy sądowej, w dalszym toku instancyi, atoliż nie doprowadzonych jeszcze do końca tak dalece, iżby wydanym być mógł w przedmiocie takowych wyrok ostateczny sądu instancyi II. lub III., bez dalszego wywodu pismiennego lub słownego. W takich tedy razach apelacyja lub rewizyja ma być odnowiona.

Termina jednak w poprzednich artykułach wyznaczone, liczyć należy od dnia doręczenia rezolucyi, którą strony przez sąd pierwszej instancyi uwiadomione zostały o przeszkodzie stojącej w drodze wydania wyroku wyższej instancyi.

Artykuł XIV.

Co się zaś tycze sporów cywilnych, które przy wejściu ustawy sądowej w instancyi II. i III. do końca tak dalece były doprowadzone, iżby już bez wszelkiej dalszej rozprawy co do takowych wyrok ostateczny mógł być wydany, mają być załatwione wyrokiem sądów nowych właściwych

Artikel XI.

Gegen noch nicht in Rechtskraft erwachsene Urtheile der bisherigen Gerichte zweiter Instanz, wodurch die Urtheile erster Instanz abgeändert wurden, steht den Parteien die Revisionsanmeldung und die Ueberreichung von Beschwerden binnen 14 Tagen vom Eintritte der Wirksamkeit der Gerichtsordnung, oder vom Tage der obergerichtlichen Entscheidung frei.

Ueber diese Anmeldung und die Beschwerden hat das Gericht eine Tagsatzung anzuordnen, bei welcher vom Gegner die Einrede zu erstatten ist. In den Revisionsschriften dürfen keine Neuerungen beigebracht werden.

In Bezug auf Verzeichnung und Vorlegung der Akten, Verhandlung und Entscheidung eines Streites, über die Legung eines Aktenstückes gelten die unter X. gegebenen Vorschriften.

Artikel XII.

Eine abgesonderte Streitverhandlung über die Zuläſſigkeit einer Appellazion oder Revision findet nicht Statt. Die hierauf sich beziehenden Ausführungen der Parteien sind in die Appellazions- und Revisionsschriften aufzunehmen.

Nur der höhere Richter hat über die Zuläſſigkeit des Rechtsmittels zu entscheiden, und wenn er dieselbe anerkennt, sogleich in der Hauptsache zu erkennen.

Artikel XIII.

Auf die in den vorhergehenden Artikeln bezeichnete Art ist auch in allen Streitigkeiten zu verfahren, welche bei dem Eintritte der Wirksamkeit der nenen Gerichtsordnung sich im weiteren Rechtszuge befinden, jedoch noch nicht in der Art zu Ende gebracht sind, daß darüber von dem Gerichte II. oder III. Instanz ein Endurtheil ohne weitere Schrift oder Rede geschöpft werden kann. Es ist daher in diesen Fällen die Appellazion oder Revision zu erneuern.

Die in den vorhergehenden Artikeln festgesetzten Fristen sind aber von dem Tage der Zustellung des Bescheides zu rechnen, wodurch die Parteien von dem Gerichte erster Instanz von dem Hindernisse der Urtheilsfällung in höherer Instanz verständiget wurden.

Artikel XIV.

Ueber die Rechtsstreite dagegen, welche bei dem Eintritte der Wirksamkeit der Gerichtsordnung in II. und III. Instanz in der Art zu Ende gebracht sind, daß darüber ohne eine weitere Verhandlung ein Endurtheil geschöpft werden kann, ist dasselbe von den zuständigen neuen Gerichten zu schöpfen.

Artykuł XV.

Przeciw rezolucyjom lub zarządzeniom sądów nieprawomocnym, zostawiony stronom rekurs wolny do sędziego wyższego.

Rekurs ten atoliż do sędzi wyższego, założony być musi w dni 14 od dnia działalności nowego postępowania sądowego, albo też od dnia później może nastąpionego doręczenia rezolucyi obciążającej. Opóźniony, jako bezskuteczny będzie odrzucony.

Artykuł XVI.

Przeciw wyrokowi wedle dawniejszych ustaw zapadłemu, który został prawomocnym przed działalnością nowej ordynacyi sądowej, miejsce mają te tylko środki prawne, których już dawniejsze ustawy dozwalały. Tylko że środki takowe przeprowadzone być winny we formach ustawą postępowania sądowego przepisanych.

Artykuł XVII.

O egzekucyję na podstawie prawomocnych wyroków sądów dotyczących, z dniem działalności ordynacyi sądowej upraszać i takowej dozwalać należy tylko na mocy przepisu tejże.

Stopnie egzekucyjne podług dawniejszych ustaw już dozwolone, lecz jeszcze nie wykonane, przeprowadzone być winny podług przepisu ordynacyi sądowej. Jeżeli zaś w skutek dozwolonej sprzedaży dobra nieruchomego, edykt licytacyjny został ogłoszony, licytacyja jednak jeszcze nie nastąpiła, ma nowy edykt licytacyjny wedle przepisów ustawy sądowej być wydany, wedle którejto i sprzedaż i wszelkie dalsze kroki przeprowadzone być winny.

Artykuł XVIII.

Upadłości (konkursa) wprowadzone w chwili działalności ustawy postępowania sądowego, przeprowadzone będą co się tycze form postępowania podług tejże ustawy sądowej, jeżeli nie upłynął jeszcze termin dla wierzycieli wyznaczony do zgłoszenia pretensyj.

Jeżeli zaś upłynął już termin rzeczony, obowiązany będzie sąd do pertrakcyi upadłości powołany, tak co się tycze stanu masy upadłości i rozprawy, jak co do środków, jakieby do spiesznego przeprowadzenia upadłości miały być jeszcze zarządzone, wysłuchać komisarzy sądowych przez dawniejszy sąd ustanowionych, ajentów i syndyków, równie jak wszystkich wierzycieli, którzy należytości swe już zgłosili, tudzież ugodę tentować, a gdyby ta do skutku nie przy-

Artikel XV.

Gegen nicht in Rechtskraft erwachsene Bescheide oder Anordnungen der bisherigen Gerichte steht den Parteien das Rechtsmittel des Rekurses an den höheren Richter frei.

Der Rekurs ist jedoch binnen 14 Tagen, vom Tage der Wirksamkeit der Gerichtsordnung oder der etwa später erfolgten Zustellung des beschwerenden Bescheides, bei dem höheren Richter zu überreichen. Der verspätete ist erfolglos zurückzuweisen.

Artikel XVI.

Gegen ein nach den früheren Gesetzen geschöpftes, und noch vor der Wirksamkeit der Gerichts-Ordnung in Rechtskraft erwachsenes Urtheil finden nur jene Rechtsmittel Statt, welche nach den früheren Gesetzen zulässig waren. Diese Rechtsmittel müssen jedoch in der durch die Gerichtsordnung vorgeschriebenen Form geltend gemacht werden.

Artikel XVII.

Die Exekuzion auf Grund rechtskräftiger Urtheile der bisherigen Gerichte ist vom Tage der Wirksamkeit der Gerichtsordnung nur nach Vorschrift dieser anzusuchen und zu bewilligen.

Die nach den früheren Gesetzen schon bewilligten, aber noch nicht in Vollzug gesetzten Exekuzionsgrade sind nach Vorschrift der Gerichtsordnung zu vollstrecken; wenn jedoch in Folge des bewilligten Verkaufes eines unbeweglichen Gutes schon ein Feilbietungs-Edikt kundgemacht, die Feilbietung aber noch nicht erfolgt wäre, so ist ein neues Feilbietungs-Edikt nach Anordnung der Gerichtsordnung zu erlassen und dieser gemäß bei der Veräußerung und den nachfolgenden Schritten vorzugehen.

Artikel XVIII.

Die bei dem Eintritte der Wirksamkeit der Gerichtsordnung anhängigen Konkurse sind, wenn die den Gläubigern zur Anmeldung ihrer Forderungen festgesetzte Frist noch nicht verstrichen ist, in Absicht auf die Formen des Verfahrens nach der Gerichtsordnung zu verhandeln.

Ist aber die gedachte Frist schon abgelaufen, so hat das zur Verhandlung des Konkurses zuständige Gericht die von dem früheren Gerichte bestellten Gerichtskommissäre, Agenten und Syndiker, gleichwie alle Gläubiger, welche ihre Forderungen bereits angemeldet haben, über den Stand der Konkursmasse und der Verhandlung, so wie über die zur schleunigen Beendigung des Konkurses etwa noch zu treffenden Einleitungen zu vernehmen, einen Vergleich zu versuchen, und wenn dieser nicht zu Stande

szła, wedle ustawy postępowania sądowego dalsze środki potrzebne do spiesznego przeprowadzenia rozprawy konkursowej zarządzić, i o nich wszystkich interesentów uwiadomić.

Dan w Naszem głównem i stołecznem mieście Wiedniu dnia 23. Marca w roku Pańskim tysiąc ośmset pięćdziesiątym drugim, Naszego panowania w roku czwartym.

Franciszek Józef. (L. S.)

Schwarzenberg m. p. **Krauss** m. p.

Z Najwyższego rozkazu:

Ransonnet m. p.

Dyrektor kancelaryi Rady Ministrów.

83.

Cesarski patent z dnia 23. Marca 1852,

(Dziennik praw państwa, część XXII., nr. 79, wydana dnia 6. Kwietnia 1852),

obowiązujący w mieście Krakowie i okręgu jego,

mocą którego zaprowadzone zostają w mieście Krakowie i okręgu jego przepisy powszechnej księgi ustaw cywilnych co do prawa małżeńskiego, tudzież przepisy o postępowaniu w sporach małżeńskich, z dniem czternastym od ogłoszenia niniejszej ustawy w Dzienniku praw państwa.

My Franciszek Józef pierwszy, z Bożej łaski Cesarz Austryjacki; Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiąże Austryi; Wielki-Książe Toskany i Krakowa; Książe Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki-Książe Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Książe Górnego i Dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zadry; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski;

kömmt, nach Vorschrift der Gerichtsordnung die zur schnellen Beendigung der Konkurs-verhandlung weiter erforderlichen Maßregeln anzuordnen und hievon alle Betheiligten zu verständigen.

Gegeben in Unserer Haupt- und Residenzstadt Wien am 23. März im achtzehnhundert zwei und fünfzigsten, Unserer Reiche im vierten Jahre.

Franz Joseph.

(L. S.)

Schwarzenberg m. p. **Krauß** m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung:

Ransonnet m. p.

Kanzlei-Direktor des Ministerrathes.

83.

Kaiserliches Patent vom 23. März 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXII. Stück, Nro. 79, ausgegeben am 6. April 1852),

wirksam für die Stadt Krakau und deren Gebiet,

wodurch die Vorschriften des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches über das Eherecht und die Vorschriften über das Verfahren in Ehestreitigkeiten für die Stadt Krakau und deren Gebiet am vierzehnten Tage nach dem Erscheinen dieses Gesetzes im Reichs-Gesetzblatte in Wirksamkeit gesetzt werden.

Wir Franz Joseph der Erste, von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich; König von Hungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmazien, Kroazien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien, König von Jerusalem ꝛc.; Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Toskana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steier, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober- und Nieder-Schlesien, von Modena, Parma, Piazenza und Guastalla, von Auschwitz und Zator, von Te-

Książe Trydentu i Bryksenu; Margrabia Górnej i Dolnej Łuzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryjestu, Kattary i na Marchii Windyjskiej; Wielki Wojewoda województwa Serbii i t. d. i t. d.

Zważywszy, iż ważna instytucyja małżeństwa nie doznaje w ustawach obowiązujących obecnie w mieście Krakowie i jego okręgu tej opieki prawnej, której wymaga świętość jej i wpływ na dobro społeczeństwa, widzimy się spowodowani, po wysłuchaniu zdania Naszej Rady Ministrów i Naszej Rady państwa rozporządzić, co następuje:

I.

Kontrakty małżeńskie zawarte ważnie na mocy ustaw obowiązujących obecnie w mieście Krakowie i okręgu jego, uważane będą i nadal za ważne pod względem skutków cywilnych. Z dniem czternastym po ogłoszeniu niniejszego patentu w Dzienniku praw państwa, ustaje atoliż moc prawa wszystkich ustaw i zwyczajów o małżeństwie, obowiązujących w wyżwspomnionych częściach kraju; a natomiast służyć mają za wyłączne prawidło co do prawa małżeńskiego przepisy, objęte w powszechnej księdze ustaw cywilnych, równie jak w odnoszących się do niego rozporządzeniach późniejszych.

II.

Wydając niniejsze rozporządzenie, jesteśmy dobrze zaufani w sposobie myślenia poddanych Naszych, którzy pod opieką dotychczasowych ustaw krakowskich śluby małżeńskie zawarli, że wyznawcy różnych konfesyj przy tak ważnym kroku życia, albo już wypełnili obowiązki religii i sumienia, albo później wypełnić takowych nie omieszkają.

III.

Wszystkie sprawy czy to już wiszące, czy też w przyszłości się wydarzyć mogące, w których rzecz idzie albo o rozwiązanie małżeństwa (rozwód), albo też o rozdział co do spólnego pożycia (separacyję od stołu i łoża), rozstrzygane będą wyłącznie według przepisów objętych w powszechnej księdze ustaw cywilnych, bez względu na prawodawstwo, pod którem małżeństwo zawarte zostało.

Małżonkowie na mocy ustaw dotychczasowych już rozwiązani, a na nowo z sobą jeszcze nie zaślubieni, którym atoliż wolno jest pobrać się powtórnie, mogą wtedy, i o tyle tylko przystąpić do zawarcia nowych ślubów małżeńskich

schen, Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg, von Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober- und Nieder-Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg &c.; Herr von Triest, von Kattaro und auf der windischen Mark; Großwoiwod der Woiwodschaft Serbien &c. &c.

finden Uns in der Erwägung, daß dem wichtigen Institute der Ehe durch die in der Stadt Krakau und deren Gebiete noch gegenwärtig bestehenden Gesetze nicht derjenige Schutz des Staates zu Theil wird, den die Heiligkeit und der Einfluß desselben auf die bürgerliche Wohlfahrt fordern, bewogen, nach Vernehmung Unseres Ministerrathes und nach Anhörung Unseres Reichsrathes, zu verordnen:

I.

Die nach den gegenwärtigen Gesetzen in der Stadt Krakau und deren Gebiete giltig eingegangenen Eheverträge werden in Ansehung ihrer bürgerlichen Wirkungen fortan als giltig anerkannt.

Am vierzehnten Tage, nachdem das gegenwärtige Patent in dem Reichs-Gesetzblatte erschienen seyn wird, werden jedoch die bisher in dem genannten Ländertheile in Bezug auf das Eherecht geltenden Gesetze und Gewohnheiten außer Wirksamkeit gesetzt, und sollen an deren Stelle die, in dem allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuche und in den bezüglichen nachträglichen Verordnungen über das Eherecht enthaltenen Vorschriften allein zur Richtschnur dienen.

II.

Indem Wir diese Anordnung treffen, hegen Wir das volle Vertrauen zu den Gesinnungen Unserer Unterthanen, welche unter dem Schutze der bisherigen Krakauer Gesetze die Ehe geschlossen haben, daß die verschiedenen Religionsgenossen bei dieser wichtigen Angelegenheit des Lebens auch die Pflichten der Religion und des Gewissens entweder schon erfüllt haben, oder die Erfüllung nachzuholen nicht vernachläßigen werden.

III.

Alle bisher anhängigen und künftig vorkommenden Fälle, in welchen es sich um Trennung der Ehe oder um Scheidung von Tisch und Bett handelt, können, die Ehe möge unter was immer für einer Gesetzgebung geschlossen worden seyn, nur nach den im allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuche ertheilten Vorschriften entschieden werden.

Die nach den bisherigen Gesetzen bereits getrennten und noch nicht wieder verehelichten Eheleute, denen die Wiedervereinigung mit einander allerdings erlaubt ist, können während der Lebenszeit ihres getrennten Gegentheiles nur dann und in soferne zu

za życia strony drugiej rozwiedzionej, jeżeli, i o ile nowy tenże ślub ważnym jest według patentu niniejszego.

IV.

Niniejsze rozporządzenie nie znosi wprawdzie pełnoletności, osiągniętej na mocy ustaw obecnie obowiązujących; jednakże co do obchodu ślubów małżeńskich, stanowi się, iż małoletność trwać ma aż do ukończenia roku dwudziestego czwartego.

V.

Spory o seperacyję od stołu i łoża, o rozwiązanie lub o unieważnienie małżeństwa, wyniesione być mogą, zacząwszy od dnia, w którym niniejszy patent obowiązywać zacznie, aż do zaprowadzenia sądów nowo uorganizować się mających, tylko przed sąd krajowy w Krakowie, gdzie przeprowadzone i w pierwszej instancyi będą rozstrzygane. W dalszym toku instancyj, sprawy takowe rozstrzygane będą w drugiej instancyi we Lwowie, a zaś w trzeciej instancyi przez najwyższy trybunał sądowy w Wiedniu.

Co do postępowania, służyć będą za wyłączne prawidło, zamiast dotychczasowych ustaw i zwyczajów, przepisy dekretami nadwornemi z dnia 23. Sierpnia 1819 roku l. 1595 Zbioru ustaw sądowych, tudzież z dnia 24. Grudnia 1819 l. 1639 Zbioru ustaw sądowych, ogłoszone, a oraz w anneksie niniejszego patentu zawarte.

W skutku tego, wszelkie procesa o separacyję od stołu i łoża (rozdział co do osób), o rozwiązanie małżeństwa (rozwód), lub o unieważnienie tegoż, nierozstrzygnięte jeszcze prawomocnie wyrokiem ostatecznym w dniu, w którym patent obecny obowiązywać zacznie, równie jak procesa, w których odwołanie się przeciw wyrokowi do drugiej lub trzeciej instancyi albo już uczynione zostało, albo jeszcze prawnie uczynione być może, uważane będą za sprawy niewytoczone pod rozprawę, i wolno będzie powodowi wynieść skargę swą w formach przepisanych ustawami wyżej powołanemi, w przedmiocie której postępowanie stosownie do tychże właśnie ustaw przeprowadzone być, orzeczenie zaś według art. III. obecnego patentu nastąpić powinno.

Dan w Naszem głównem i stołecznem mieście Wiedniu w dniu 23. Marca roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego drugiego, Naszego panowania w roku czwartym.

Franciszek Józef. (L. S.)

Schwarzenberg m. p. **Krauss** m. p.

Z Najwyższego rozkazu,

Ransonnet m. p.

Dyrektor kancelaryi Rady Ministrów.

einer neuen Ehe schreiten, wenn und in wieferne diese neue Ehe den, durch das gegenwärtige Patent in Wirksamkeit gesetzten Vorschriften angemessen ist.

IV.

Die nach Maßgabe der gegenwärtig noch geltenden Gesetze erreichte Großjährigkeit wird durch die gegenwärtige Anordnung zwar nicht aufgehoben, in Hinsicht auf die Schließung der Ehe jedoch wird die Minderjährigkeit bis zum vollstreckten vier und zwanzigsten Jahre fortdauernd erklärt.

V.

Streitigkeiten wegen Scheidung von Tisch und Bett, Trennung oder Ungiltigkeits-Erklärung der Ehe können vom Eintritte der Wirksamkeit des gegenwärtigen Patentes und bis zum Inslebentreten der neu zu organisirenden Gerichte nur bei dem Landgerichte in Krakau anhängig gemacht, verhandelt und in erster Instanz entschieden werden. Der weitere Rechtszug in Streitigkeiten dieser Art geht in zweiter Instanz an das Appellazionsgericht in Lemberg und in dritter Instanz an den obersten Gerichtshof in Wien.

In Bezug auf das Verfahren haben die, mit den Hofdekreten vom 23. August 1819 Z. 1595, Justiz-Gesetzsammlung, und vom 24. Dezember 1819 Z. 1639, Justiz-Gesetzsammlung, kundgemachten, in dem Anhange dieses Patentes enthaltenen Vorschriften anstatt der bisherigen Gesetze und Gewohnheiten allein zur Richtschnur zu dienen.

Diesem zu Folge sind alle Prozesse wegen Scheidung von Tisch und Bett, Trennung oder Ungiltigkeits-Erklärung der Ehe, welche in dem Zeitpunkte der eintretenden Wirksamkeit dieses Patentes durch Endurtheil noch nicht rechtskräftig entschieden sind, ebenso wie jene, in welchen gegen das Endurtheil die Berufung in zweiter oder dritter Instanz entweder schon anhängig oder noch zulässig ist, als nicht verhandelt anzusehen, und es steht dem Kläger frei, seine Klage in der durch die oben zitirten Gesetze vorgeschriebenen Form zu überreichen, über welche sodann nach eben diesen Gesetzen zu verfahren, und nach Maßgabe des Artikels III. des gegenwärtigen Patentes zu entscheiden seyn wird.

Gegeben in Unserer Haupt- und Residenzstadt Wien am 23. März im Achtzehnhundert zwei und fünfzigsten, Unserer Reiche im vierten Jahre.

Franz Joseph.

Schwarzenberg m. p. **Krauß** m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung:

Ransonnet m. p.

Kanzlei-Direktor des Ministerrathes.

Anneks.

Dekret nadworny z dnia 23. Sierpnia 1819 r., wydany do wszystkich sądów apelacyjnych, w skutku Najwyższego postanowienia z dnia 7. Września 1818 r., na przedstawienie komisyi nadwornej w sprawach ustawodawstwa sądowego (nr. 1595 Zbioru ustaw sądowych).

Do przepisu o postępowaniu w sporach małżeńskich zawartego w następującym dodatku, czyni się uwagę: że i w sprawach, w których idzie o unieważnienie lub o rozwiązanie małżeństwa (rozwód), zachować należy przepisy wskazane w obowiązującej instrukcyi sądowej o przybieraniu i wpływie reprezentantów kameralnych i politycznych; gdyż przeciwnie, jeżeli idzie o małżeństwa żydowskie według §§. 133, 134 i 135 powszechnej księgi ustaw cywilnych, na mocy dekretu nadwornego z dnia 13. Listopada 1816 nr. 1296 Zbioru ustaw sądowych, nie jest potrzebnem ani zastępstwo fiskalne, ani też przybranie reprezentanta politycznego do rozpraw, lub do orzeczenia ze strony sądu.

Dodatek.

Ażeby bliżej oznaczyć wskazane §§. 94, 97 i 107 powszechnej księgi ustaw cywilnych urzędowe postępowanie w sporach małżeńskich, i zaprowadzić oraz w sądach jednostajne postępowanie w tej tak ważnej sprawie, raczył Najjaśniejszy Pan, Jego C. K. Mość ustanowić następujące przepisy, które częścią przy separacyjach od stołu i łoża (rozdziałach co do osób), częścią przy unieważnieniu i rozwiązaniu małżeństwa za prawidło służyć będą.

I. O postępowaniu przy rozdziałach co do osób, czyli separacyjach od stołu i łoża.

Zasada ogólna.

§. 1.

Spory małżonków dotyczące separacyi od stołu i łoża, przeprowadzone być muszą przy dochodzeniu nakazanem w §. 107 powszechnej księgi ustaw cywilnych, według powszechnych zasad postępowania prawnego w sprawach spornych, przyczem zastosowane będą przepisy §§. 21 i 22 postępowania sądowego zachodnio-galicyjskiego co do rozprawy ustnej w sprawach spornych, jednakże w taki sposób, jakiego wymaga pojęcie i cel dochodzenia z urzędu odbyć się mającego.

Bliższe jej oznaczenie.

§. 2.

W szczególności winien sędzia najprzód przyzwać i wysłuchać strony spór wiodące zawsze osobiście, a wedle przypadku rzeczy, może przyzwać samego tylko małżonka skargę zanoszącego, i żądać od niego, aby mu okoliczności bliżej wyjaśnił, i potrzebne dowody przedłożył.

Anhang.

Hofdekret vom 23. August 1819, an sämmtliche Appellazions-Gerichte, in Folge höchster Entschließung vom 7. September 1818, über Vortrag der Hofkommission in Justiz-Gesetzsachen (Nr. 1595 der Justiz-Gesetzsammlung).

Zu der in dem Anhange folgenden Vorschrift über das Verfahren in streitigen Ehe-Angelegenheiten wird bemerkt: daß auch bei Verhandlungen um die Ungiltig-Erklärung und um die Trennung der Ehe dasjenige zu beobachten sei, was die geltende Gerichts-Instrukzion über die Zuziehung und Einflußnehmung der Kameral- und politischen Repräsentanten überhaupt vorschreibt, so wie dagegen in Folge Hofdekretes vom 13. November 1816 Nr. 1296 der Justiz-Gesetzsammlung, wenn es sich um Juden-Ehen, in Gemäßheit der §§. 133, 134 und 135 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches handelt, weder eine fiskalämtliche Vertretung einzutreten hat, noch die Beiziehung eines politischen Repräsentanten zur Verhandlung oder Entscheidung von Seite der Gerichts-Behörden nothwendig ist.

Anhang.

Seine Majestät haben, um das in den §§. 94, 97 und 107 des bürgerlichen Gesetzbuches angedeutete ämtliche Verfahren in streitigen Ehe-Angelegenheiten näher zu bestimmen und eine gleichförmige Verhandlung dieser wichtigen Rechtssache bei den Gerichten zu bewirken, folgende Vorschriften, die von nun an theils bei Scheidungen von Tisch und Bett, theils bei Ungiltig-Erklärung und Trennung der Ehen anzuwenden sind, festzusetzen geruht:

I. Verfahren über die Scheidung von Tisch und Bett.

Allgemeiner Grundsatz.

§. 1.

Streitigkeiten der Eheleute über die Scheidung von Tisch und Bett müssen bei der im §. 107 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches vorgeschriebenen Untersuchung im Wesentlichen nach den allgemeinen Grundsätzen des rechtlichen Verfahrens in Streitsachen behandelt, und dabei die Vorschriften der §§. 21 und 22 der westgalizischen Gerichtsordnung über die mündliche Verhandlung streitiger Rechtsangelegenheiten, jedoch so zur Anwendung gebracht werden, wie es der Begriff und Zweck einer von Amtswegen zu pflegenden Untersuchung fordert.

Nähere Bestimmung desselben.

§. 2.

Insbesondere soll der Richter erstens die streitenden Theile jederzeit persönlich vorladen und vernehmen, allenfalls zuerst den klagenden Ehegatten allein vorfordern und zu vorläufiger näherer Aufklärung der Umstände und Beibringung der erforderlichen Beweismittel anweisen.

§. 3.

Powtóre. Sędzia zawsze starać się będzie pogodzić spory małżonków w ten sposób, żeby albo strona żądająca separacyi prośbę swoję dobrowolnie cofnęła, albo też, żeby strona przeciwna bez orzeczenia sądowego, na separacyję żądaną z powodów zupełnie uzasadnionych, zezwoliła, na czas pewny lub nieoznaczony.

§. 4.

Potrzecie. W samem przeprowadzeniu rozprawy sądowej, sędzia nie będzie wiązanym żadnemi innemi prawidłami, jak tylko temi, które są potrzebne do pojedynczego, stosownego i gruntownego dochodzenia prawnej istoty prośby o rozdział co do osób (separacyję od stołu i łoża). Niewprowadzonych przez stronę powodów separacyi, wmieszać sędzia nie powinien, ani też dozwalać stronom i adwokatom ich, wybiegów do przewleczenia dochodzenia.

§. 5.

Poczwarte. Małżonkowie małoletni lub pod kuratelą stojący, mogą się wprawdzie o ile idzie o osobiste ich prawa i obowiązki, wynikłe ze związku małżeńskiego, sami zastępować w sądzie, wszelako przywołani będą z nimi także i ich rodzice, opiekunowie lub kuratorowie do rozprawy sądowej.

§. 6.

Popiąte. Gdy małżonek pozwany celem rozdziału co do osób, nie stawa na wezwanie, zmuszony będzie do stawienia się stosownemi środkami, i tylko gdzie tego uskutecznić nie można, wyda sędzia przeciw niemu wyrok zaoczny, ostrzegłszy go uprzednio o skutkach nieposłuszeństwa jego. Gdyby miejsce pobytu jego nie było wiadome, postąpić należy przeciw niemu według §. 498 *) postępowania sądowego dla Galicyi zachodniej.

§. 7.

Poszóste. W protokóle rozpraw sądowych zawsze zapisane będzie nazwisko, stan, zamieszkanie, profesyja, wiek, wyznanie obudwóch małżonków i dzieci zawartego małżeństwa, tudzież liczba, wiek i płeć dzieci, oraz uczyniona będzie w nim także wzmianka i o tem, czy istnieją pakta przedślubne.

---

*) Dekretem nadwornym z dnia 22. Października 1819 r., udzielone zostało objaśnienie wszystkim sądom apelacyjnym, iż odwołanie się na §. 498 ustawy o postępowaniu sądowem dla Galicyi zachodniej, odnieść należy tylko do tłómaczenia włoskiego tejże ustawy, który się zgadza z §. 512 tekstu oryginalnego niemieckiego ustawy o postępowaniu sądowem dla Galicyi zachodniej, nr. 329 Zbioru ustaw sądowych.

§. 3.

Er soll zweitens die Streitigkeiten der Eheleute immer durch gütlichen Vergleich dahin beizulegen versuchen, daß entweder das Scheidungsgesuch freiwillig zurückgenommen, oder die aus vollgiltigen Gründen verlangte Scheidung von dem anderen Theile ohne rechtliches Erkenntniß auf bestimmte oder unbestimmte Zeit bewilliget werde.

§. 4.

In der Verhandlung selbst ist er drittens an keine anderen Regeln gebunden, als die das Wesentliche einer einfachen, zweckmäßigen und gründlichen Untersuchung über die rechtliche Beschaffenheit des Scheidungsgesuches ausmachen. Nicht angebrachte Scheidungsursachen soll er nicht einmengen, auch weder den Parteien, noch ihren Vertretern Umtriebe zur Verlängerung der Untersuchung gestatten.

§. 5.

Minderjährige oder unter Kuratel stehende Eheleute haben sich zwar viertens in Ansehung ihrer aus der ehelichen Gesellschaft herrührenden, blos persönlichen Rechte und Verbindlichkeiten selbst zu vertreten, jedoch sollen mit ihnen auch ihre Eltern, Vormünder oder Kuratoren zu den gerichtlichen Verhandlungen zugezogen werden.

§. 6.

Wenn fünftens der auf die Scheidung belangte Ehegatte der gerichtlichen Vorladung nicht Folge leistet, so soll er durch schickliche Zwangsmittel zu erscheinen genöthiget, und nur, wenn dies nicht thunlich wäre, nach vorausgegangener Warnung vor den Folgen seines Ungehorsames, auf Ausbleiben gegen ihn erkannt werden. Wäre der Aufenthalt desselben unbekannt, so ist nach Vorschrift des §. 498 *) der Gerichtsordnung für Westgalizien gegen ihn zu verfahren.

§. 7.

In dem Protokolle über die gerichtlichen Verhandlungen muß sechstens jederzeit Name, Stand, Wohnort, Gewerbe, Alter und Religion der beiden Eheleute, die Zeit der geschlossenen Ehe, die Anzahl, das Alter und Geschlecht der Kinder angemerkt, auch daraus ersichtlich seyn, ob Ehepakten errichtet worden seien.

---

*) Durch Hofdekret vom 22. Oktober 1819 wurde sämmtlichen Appellazions-Gerichten bedeutet, daß diese Berufung auf den §. 498 der westgalizischen Gerichtsordnung nur von der italienischen Uebersetzung derselben zu verstehen sei, welcher mit dem §. 512 des deutschen Urtextes der westgalizischen Gerichtsordnung Nr. 329 der Justiz-Gesetzsammlung, zusammentrifft.

O nieprzypuszczalności zastrzeżenia przy separacyi dobrowolnej.

§. 8.

Przy zezwoleniu na separacyję, upraszaną za wzajemnem porozumieniem stron obudwóch, sędzia nie może przypuścić żadnego zastrzeżenia dalszych rozpraw sądowych o utrzymanie małżonki i dzieci, o wyszczególnienie majątku, lub o inne pretensyje małżonków; a więc, jeżeli obiedwie strony nie ugodziły się zupełnie i bezwarunkowo względem wszystkich w zwyżrzeczonych punktów, rozdział co do osób miejsce mieć będzie tylko za orzeczeniem prawnem, z powodów wskazanych w §. 109 powszechnej księgi ustaw cywilnych.

O prowadzeniu dowodów.

§. 9.

Jeżeli idzie o separacyję od stołu i łoża, osądzi sędzia według powszechnego przepisu postępowania sądowego, o ile przypuścić i za prawomocny uznać można dowód w ogólności, a mianowicie dowód przez wyznanie lub przysięgę małżonków.

§. 10.

Jeżeli strony obiedwie nie zgadzają się względem okoliczności czynu, rzecz rozstrzygających, przypuszczonym będzie dowód przez świadków lub biegłych, przez rezolucyję, przeciw której każdej stronie zostawiono rekurs wolny, przysięga zaś główna, lub przysięga uzupełniająca, zarządzona być ma przez wyrok.

§. 11.

Przy wysłuchaniu biegłych i świadków, scislę zachowane będą powszechne przepisy postępowania sądowego, o ile mają wpływ stanowczy na moc dowodu wyznań. Sędzia sam ułożyć winien zapytania do świadków, korzystając jednakże przytem i z zapytań, jakieby przez strony podane zostały. Według potrzeby będzie nawet mógł sam wysłuchać świadków podlegających innemu sędziemu, w którymto celu udać się ma do właściwego ich sędziego, ażeby im nakazał stawić się do wysłuchania.

O wyroku i środkach prawnych przeciw niemu.

§. 12.

Po zupełnie ukończonem dochodzeniu, sędzia albo zezwoli wyrokiem na separacyję od stołu i łoża, albo odrzuci prośbę o to; a w pierwszym przypadku zarazem i względem tego orzeknie: czy jednemu, lub drugiemu małżonkowi, czy obudwom, czy też żadnemu z nich winę co do rozdziału osób przypisać należy.

Unzulässiger Vorbehalt bei einer freiwilligen Scheidung.

§. 8.

Bei Bewilligung einer zu Folge beiderseitigen Einverständnisses angesuchten Scheidung kann kein Vorbehalt weiterer rechtlicher Verhandlungen über Unterhalt der Ehegattin und Kinder, Auseinandersetzung des Vermögens oder andere gegenseitige Ansprüche der Eheleute zugelassen, mithin insoferne nicht beide Theile über alle diese Gegenstände vollständig und unbedingt ausgeglichen sind, der Scheidung nur durch rechtliches Erkenntniß, aus den in dem §. 109 des bürgerlichen Gesetzbuches vorkommenden Gründen, stattgegeben werden.

Beweisführung.

§. 9.

Die Zulässigkeit und rechtliche Kraft des Beweises überhaupt, und insbesondere des Beweises durch das Geständniß oder den Eid der Ehegatten ist, so viel die Scheidung von Tisch und Bett betrifft, nach der allgemeinen Vorschrift der Gerichtsordnung zu beurtheilen.

§. 10.

Insoferne beide Theile über die entscheidenden Thatumstände nicht zu vereinigen sind, soll der Beweis durch Zeugen oder Kunstverständige durch einen Bescheid, wogegen jedem Theile der Rekurs offen steht, zugelassen, auf den Haupt- oder Erfüllungseid aber durch Urtheil erkannt werden.

§. 11.

Bei Vernehmung der Kunstverständigen und Zeugen müssen die allgemeinen Vorschriften der Gerichtsordnung, insoferne sie auf die Beweiskraft der Aussagen wesentlichen Einfluß haben, genau beobachtet werden. Die Fragen, welche an die Zeugen gestellt werden sollen, hat der Richter selbst zu entwerfen, jedoch dabei auch die allenfalls von den Parteien gestellten Fragesätze zu benützen. Er kann nach Erforderniß der Umstände auch fremder Gerichtsbarkeit unterworfene Zeugen selbst vernehmen und sich zu solchem Ende an ihren gehörigen Richter verwenden, daß sie zum Verhöre zu erscheinen angewiesen werden mögen.

Urtheil und Beschwerden dagegen.

§. 12.

Nach gänzlich beendigter Untersuchung muß die Scheidung von Tisch und Bett durch Urtheil bewilliget oder abgeschlagen und im ersteren Falle zugleich ausdrücklich darüber erkannt werden: ob der eine oder der andere Ehegatte, oder jeder Theil, oder keiner von beiden an der Scheidung Schuld trage.

Co do środków prawnych i zażaleń przeciw wyrokowi, obowiązywać będzie powszechny przepis postępowania sądowego.

Gdyby sędzia wyższy znalazł istotne wady w dochodzeniu, wówczas przed orzeczeniem w przedmiocie głównym, takowe z urzędu poprawić nakaże.

II. O postępowania w razie unieważnienia lub rozwiązania małżeństwa (rozwodu).

Zasada ogólna.

§. 13.

Powyższe przepisy o postępowaniu w przypadkach rozdziału co do osób, t. j. separacyi od stołu i łoża, zastosowane będą także w razie dochodzenia nieważności lub na prośbę o rozwiązanie małżeństwa (§§. 97 i następujące powszechnej księgi ustaw cywilnych), jednakże tak dalece tylko, o ile takowe pogodzić się dadzą z rozporządzeniami prawa co do utrzymania w swej mocy małżeństwa, co do niedopuszczalności dowodu przez przysięgę, lub wyznanie małżonków, i co do dochodzenia z urzędu przeszkód małżeństwa wspomnionych w §. 94. powszechnej księgi ustaw cywilnych.

Bliższe jej oznaczenie.

§. 14.

W szczególności nakaże sędzia obudwom małżonkom, tudzież temu, któremu poleci obronę małżeństwa, ażeby stawili się osobiście, zakomunikuje obrońcy podane pismo, lub uczynione doniesienie wraz z alegatami, każe wyłożyć każdej stronie przedmiot dochodzenia w sposób stosowny i w porządku należytym, zażąda potrzebnych dokumentów i aktów, lub sam takowe sprowadzi; wysłucha świadków i biegłych, wyjaśni dokładnie w ten sposób okoliczności stanowcze, wyprowadzi też przytem na jaw powody wytoczone dla unieważnienia lub rozwiązania małżeństwa, lecz oraz scisle je roztrząsać będzie i małżeństwo ważne pod opiekę swą weźmie, broniąc go z urzędu przeciw wszelkiemu występowaniu swawolnemu, a w ogólności rozprawy w taki sposób prowadzić będzie, ażeby z nich albo nieważność małżeństwa, lub prawo żądania jego rozwiązania, bez względu na własne zeznanie, lub porozumienie małżonków jasno się wykazało, alboteż niepodobieństwo udowodnienia tegoż żadnym wątpliwościom nie podlegało.

O usiłowaniu połączenia napowrót małżonków.

§. 15.

Gdyby prośba małżonka o unieważnienie lub o rozwiązanie małżeństwa była widocznie bezzasadną, przyzwie go sędzia zosobna, i starać się będzie przez stosowne przedstawienia nakłonić go, ażeby dobrowolnie odstąpił od zamiaru swego.

Für die Rechtsmittel und Beschwerden gegen das Urtheil gilt die allgemeine Vorschrift der Gerichtsordnung.

Fände der obere Richter wesentliche Gebrechen in der Untersuchung, so soll er vor Entscheidung der Hauptsache die Fehler von Amtswegen verbessern lassen.

II. Verfahren über die Ungiltigkeit oder Trennung der Ehe.

Allgemeiner Grundsatz.

§. 13.

Die hier für das Verfahren über die Scheidung von Tisch und Bett ertheilten Vorschriften finden auch in den Fällen einer Untersuchung über die Ungiltigkeit oder angesuchte Trennung der Ehe (§. 97 und die folgenden des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches) insoferne ihre Anwendung, als sie sich mit den Anordnungen des Gesetzes über die Aufrechthaltung der Ehen, über die Unzulässigkeiten des Beweises durch Eid oder Geständniß der Ehegatten, und über die von Amtswegen einzuleitende Untersuchung der im §. 94 des bürgerlichen Gesetzbuches angeführten Ehehindernisse vereinigen lassen.

Nähere Bestimmung desselben.

§. 14.

Insbesondere soll der Richter beide Eheleute und denjenigen, dem er die Vertheidigung der Ehe anvertraut, persönlich vorladen, dem letzteren die überreichte Schrift oder eingelangte Anzeige sammt Beilagen mittheilen, jeden Theil über den Gegenstand der Untersuchung zweckmäßig und in gehöriger Ordnung verhandeln lassen, die nöthigen Aktenstücke und Urkunden abfordern, oder selbst herbeischaffen; Zeugen und Kunstverständige vernehmen, auf solche Art die entscheidenden Thatumstände vollständig aufklären, dabei die für die Ungiltigkeit oder Auflösung der Ehe angeführten Gründe zwar in ihr volles Licht setzen, aber auch strenge prüfen, und eine giltige Ehe gegen jede willkührliche Anfechtung von Amtswegen in Schutz nehmen; überhaupt die Verhandlung so leiten, daß die Ungiltigkeit der Ehe, oder das Recht, die Auflösung derselben zu verlangen, entweder ohne Rücksicht auf eigenes Geständniß oder Uebereinkommen der Eheleute klar erwiesen, oder die Unmöglichkeit dieses Beweises außer Zweifel gesetzt werde.

Versuch einer Wiedervereinigung.

§. 15.

Wäre das Gesuch des einen Ehegatten um Ungiltig-Erklärung oder Auflösung der Ehe auffallend ungegründet, so soll er vorerst allein vorgeladen und durch zweckmäßige Vorstellungen wo möglich dahin vermocht werden, von seinem Vorhaben freiwillig abzustehen.

§. 16.

Gdyby małżeństwo rzeczywiście było nieważnem, jednakże przeszkody do tego usunąć się dały przez następną dyspenzacyję, przez zezwolenie osoby skrzywdzonej w prawach swych lub przez potwierdzenie władzy, wówczas należy zastosować przepis §. 98 powszechnej księgi ustaw cywilnych. Równie też, jeżeli strony niekatolickie żądają rozwiązania małżeństwa, przyłoży sędzia wszelkich wedle okoliczności starań, ażeby ich pogodzić w dobry sposób i pojednać umysły zrażone.

O obowiązkach obrońcy małżeństwa.

§. 17.

Ustanowiony do obrony małżeństwa będzie winien dokładnie dochodzić wszystkich okoliczności, podanych za powód do rozwiązania lub unieważnienia małżeństwa, z należytem staraniem rozpoznać, czy i jak dalece prośba uzasadnioną jest w prawie, i opartą na dowodzie zupełnie dostatecznym, lub jakie zarzuty i opozycyje przeciw niej czynione być mogą, i o tem wszystkiem wyjawić sądowi gruntowne i sumienne zdanie swoje.

Gdyby obrońca tu w czem uchybił, winien go sędzia z urzędu naprowadzić.

O wyroku i środkach prawnych przeciw niemu.

§. 18.

Po skończonem dochodzeniu musi sędzia wydać orzeczenie swe wyrokiem. Jeżeli wyrok wypadnie za ważnością, lub przeciw rozwiązaniu małżeństwa, wówczas miejsce mieć będą przeciw takowemu te środki prawne i zażalenia, jakie w ogólności są przepisane. Jeżeli zaś wyrok wypadnie za nieważnością i rozwiązaniem małżeństwa, wówczas ustanowiony obrońca tegoż winien każdego razu bez dalszego zapytania, w terminie zwyczajnym założyć przeciw temu apelacyję, a w razie, gdyby małżeństwo obudwuch stron katolickich, lub też choćby jednej strony katolickiej uznane było za nieważne, nawet przeciw wyrokom równobrzmiącym założyć rewizyję i żądać, ażeby akta po komunikacyi pism apelacyjnych i rewizoryjnych przesłane zostały do sądu wyższego.

Nad wypełnieniem tego przepisu czuwać będą z urzędu pierwszy sąd wyrokujący, i przybrany reprezentant polityczny.

§. 19.

Jeżeli małżeństwo uznane będzie za nieważne lub rozwiązane, sąd z urzędu swego zarządzi, ażeby wyrok gdy przejdzie w moc prawa, zapisany został do księgi małżeństw stosownie do §. 122. powszechnej księgi ustaw cywilnych.

§. 16.

Kann im Falle einer mit Recht für ungiltig angegebenen Ehe das Hinderniß durch nachträgliche Dispensazion, Einwilligung der in ihren Rechten gekränkten Person oder Genehmigung der Behörde gehoben werden: so muß die Vorschrift des §. 98 des bürgerlichen Gesetzbuches zur Anwendung gebracht, auch bei einer von Akatholiken angesuchten Auflösung der Ehe nach Beschaffenheit der Umstände eine gütliche Ausgleichung zu bewirken und die getrennten Gemüther wieder zu vereinigen gesucht werden.

Pflichten des Vertheidigers der Ehe.

§. 17.

Wer zur Vertheidigung der Ehe bestellt ist, hat über alle als Grund der Trennung oder Ungiltig-Erklärung angegebene Umstände genaue Erkundigung einzuziehen, in wie ferne der Antrag in dem Gesetze gegründet und durch vollständigen Beweis unterstützt sei, oder welche Einwendungen und Bedenken denselben entgegenstehen, sorgfältig zu untersuchen, und sich hierüber gegen das Gericht gründlich und gewissenhaft zu äußern.

Hätte er hierin irgend etwas versehen, so muß er von dem Richter von Amtswegen zurecht gewiesen werden.

Urtheil und Rechtsmittel dagegen.

§. 18.

Nach geschlossenem Verfahren muß durch Urtheil entschieden werden. Fällt dasselbe für die Giltigkeit oder gegen die Trennung der Ehe aus, so finden dagegen die im Allgemeinen zuläßigen Rechtsmittel und Beschwerden Statt. Ergeht es aber auf die Ungiltigkeit und Trennung der Ehe, so muß der aufgestellte Vertheidiger derselben immer ohne weitere Rückfrage in der gewöhnlichen Frist die Appellazion, und in dem Falle, wo zwischen Katholiken, oder wenn ein Theil katholisch ist, auf die Nichtigkeit der Ehe erkannt wird, selbst bei gleichförmigen Urtheilen die Revision anmelden, und nach dem Wechsel der Appellazions- oder Revisionsschriften die Akten-Einsendung an die höhere Behörde verlangen. Hierauf ist die erste erkennende Behörde und der beigezogene politische Repräsentant von Amtswegen zu wachen schuldig.

§. 19.

Wenn die Ehe für ungiltig erklärt oder getrennt wird, muß nach eingetretener Rechtskraft dieses Erkenntnisses von Amtswegen die Verfügung getroffen werden, daß dasselbe nach Anleitung des §. 122 des bürgerlichen Gesetzbuches in das Trauungsbuch eingetragen werde.

Dekret nadworny z dnia 24. Grudnia 1819, wydany do wszystkich sądów apelacyjnych na zapytanie sądu apelacyjnego czeskiego, zgodnie z komisyją nadworną dla ustawodawstwa sądowego (nr. 1639 Zbioru ustaw sądowych).

Na zapytanie, w jaki sposób rozumieć i przez sąd wyższy zastosować należy ostatni ustęp §. 12. przepisu o postępowaniu w sporach małżeńskich, ogłoszonego dekretem nadwornym z dnia 23. Sierpnia 1819 nr. 1595 Zbioru ustaw sądowych, służyć ma za prawidło objaśnienie następujące:

§. 12. powyższego przepisu nie żąda, żeby sędzia wyższy, gdy spostrzeże wady stanowcze w dochodzeniu sporu małżeńskiego, znosił wyrok sędziego niższego i nakazał nowe dochodzenie i wydanie nowego wyroku; ponieważ czasem niedostateczność wydająca się istotnie ważną według aktów nadesłanych, po bliższem wyjaśnieniu okazuje się mniej już ważną; lub też, ponieważ temu bez kasacyi wyroku pociągającej za sobą zawsze pomnożenie pracy i kosztów, zaradzić można w sposób inny dla praw stron nie szkodliwy; np. gdyby sędzia niższy oczywiście nie wyprowadził wszystkich okoliczności mających wpływ na rozstrzygnienie, bez uczynienia wzmianki w aktach o przyczynie tego, a sędzia wyższy powody znalazł do domniemywania, iż wyprowadzenie takowe czyli dochodzenie dla szczególnej właściwości przypadku było niepodobnem; albo gdyby sędzia niższy nie odebrał przysięgi od którego z świadków, ponieważ zeznania jego uważał za nieważne, a sędziemu wyższemu przeciwnie zdawały się być takowe ważnemi, a więc i przysięga świadka potrzebną.

Tenże §. 12 nie przepisuje także, ażeby sędzia wyższy nakazał niższemu oświadczyć się po usunięciu wad, czyli pozostaje przy swoim wyroku, lub też w jaki sposób natedy takowy odmienić zamyśla; takowe bowiem postępowanie nakazanem jest tylko w §. 438 pierwszej, i w §. 403 drugiej części ustawy karnej jedynie na ten przypadek, gdy wyrok kryminalny, jeszcze nie ogłoszony, przedłożony być ma z urzędu sędziemu wyższemu; tu zaś zachodzi przypadek, iż wyrok cywilny stronom już ogłoszony, w skutku założonego zażalenia jednej strony drogą powołania, przedłożony został sędziemu wyższemu, w którym tedy razie nie może być przyznane sędziemu niższemu prawo zmienienia wyroku własnego.

Ztąd wynika samo przez się, iż §. 12 przepisu umyślnie nie oznacza w jaki sposób sędzia wyższy zarządzić ma poprawienie wad istotnych w dochodzeniu sporu małżeńskiego, lecz pozostawił zdaniu sędziego, czy to uskutecznić zechce wedle okoliczności przez zniesienie wyroku sędziego niższego, czy przez nakazane uzupełnienie dochodzenia, wypełnienie formalności przepisanej, lub przez zażądanie bliższego objaśnienia.

Hofdekret vom 24. Dezember 1819, an sämmtliche Appellazionsgerichte, über Anfrage des böhmischen Appellazionsgerichtes, einverständlich mit der Hofkommission in Justiz-Gesetzsachen (Nr. 1639 der Justiz-Gesetzsammlung).

Ueber die Anfrage: wie der letzte Satz des §. 12 der durch Hofdekret vom 23. August 1819 Nr. 1595, der Justiz-Gesetzsammlung, erlassenen Vorschrift über das Verfahren in streitigen Ehe-Angelegenheiten zu verstehen und von dem Obergerichte in Anwendung zu bringen sei? wird zur Richtschnur vorgeschrieben:

Der §. 12 der genannten Vorschrift fordert nicht, daß der obere Richter bei Wahrnehmung wesentlicher Gebrechen in der Untersuchung eines streitigen Ehefalles ohne weiters das Urtheil des unteren Richters aufhebe und eine neue Untersuchung und Urtheilsschöpfung anordne, weil bisweilen ein Gebrechen, welches nach den eingelangten Akten als wesentlich erscheint, bei näherer Aufklärung sich nicht mehr als solches darstellet; oder weil demselben ohne Kassazion des Urtheiles, die immer eine Verzögerung und Vermehrung der Kosten und Arbeit zur Folge hat, auf eine andere, den Parteirechten unschädliche Art abgeholfen werden kann; z. B. der untere Richter hätte offenbar nicht alle auf die Entscheidung Einfluß habenden Umstände erhoben, ohne daß die Ursache davon in den Akten bemerkt worden wäre, der obere Richter aber hätte Gründe zu vermuthen, daß eine solche Erhebung wegen der besonderen Beschaffenheit des Falles vielleicht unmöglich war; oder der untere Richter hätte einen Zeugen nicht beeidiget, weil er dessen Aussagen für unerheblich hielt, dem oberen Richter aber schienen diese Aussagen erheblich, mithin die Beeidigung des Zeugen nothwendig zu seyn.

Derselbe §. 12 schreibt aber auch nicht vor, daß der obere Richter dem unteren auftrage, sich nach gehobenen Gebrechen zu erklären: ob er bei seinem Urtheile verharre, oder wie er solches nunmehr abzuändern gedenke; denn dieses ist im §. 438 des ersten und im §. 403 des zweiten Theiles des Strafgesetzes nur für den Fall angeordnet, als ein noch nicht kundgemachtes Kriminal-Urtheil von Amtswegen dem Obergerichte vorgelegt wird; hier aber ist der Fall vorausgesetzt, daß ein den Parteien bereits kundgemachtes Zivil-Urtheil durch das von einer derselben ergriffene Rechtsmittel an den oberen Richter gelangt, in welchem Falle dem unteren Richter das Befugniß, sein Urtheil abzuändern, nicht mehr zugestanden werden kann.

Hieraus ergibt sich von selbst, daß der §. 12 der Vorschrift die Art und Weise, wie von dem oberen Richter die Verbesserung der als wesentlich befundenen Gebrechen in der Untersuchung eines Ehestreites einzuleiten sei, absichtlich nicht bestimmet, sondern es dem Ermessen desselben überlassen habe, dieses nach Beschaffenheit der Umstände entweder durch Aufhebung des unterrichterlichen Urtheiles, durch befohlene Ergänzung der Untersuchung, Nachtragung einer unterlassenen Förmlichkeit, oder durch Abforderung einer näheren Aufklärung zu bewerkstelligen.

84.

Rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 26. Marca 1852,

(Dziennik praw państwa, część XXII., nr. 80, wydana dnia 6. Kwietnia 1852),

obowiązujące w mieście Krakowie i okręgu jego,

mocą którego wydane zostają przepisy dla przeprowadzenia niektórych postanowień powszechnej księgi ustaw cywilnych, co do prawa małżeńskiego.

Odnośnie do patentu cesarskiego z dnia 23. Marca 1852 (nr. 79 Dz. pr. p. *), którym dla miasta Krakowa i okręgu jego zaprowadzone zostały przepisy o prawie małżeńskiem i o postępowaniu w sporach małżeńskich, Ministeryjum sprawiedliwości na mocy Najwyższego upoważnienia, udzielonego sobie od Jego C. K. Apostolskiej Mości na dniu 23. Marca 1852, wydaje niniejszem następujące rozporządzenia, mające obowiązywać przez ciąg obecnie istniejącego urządzenia sądów w Krakowie.

Artykuł 1.

We wszystkich przypadkach, w których według postanowień powszechnej księgi ustaw cywilnych, jako też Najwyższego patentu z dnia 23. Marca 1852 do obchodu małżeństwa potrzebnem jest zezwolenie sądu, tudzież w przypadkach wskazanych §§. 52 i 106 powszechnej księgi ustaw cywilnych, właściwym urzędem opiekuńczym jest sąd krajowy krakowski.

Artykuł 2.

Dla osoby zamierzającej wstąpić w związki małżeńskie, a potrzebującej do tego zezwolenia opiekuna lub kuratora, ustanowić winien sąd krajowy do oddania w tej mierze oświadczenia kuratora, gdzieby zastępcy takowego dotąd jeszcze nie było ustanowionego.

Artykuł 3.

Jeżeli do rozwiązania pytania: czy do zawarcia małżeństwa udzielonem być może zezwolenie sądowe lub nie, potrzebnem się okaże dochodzenie zewnątrz Krakowa, sąd krajowy nakazać może takowe właściwemu sędzi pokoju.

Artykuł 4.

W przypadkach wskazanych §. 52 powszechnej księgi ustaw cywilnych, ma sąd krajowy dochodzić albo sam, albo przez właściwego sędzię pokoju, powodów odmówionego pozwolenia w sposób okolicznościom odpowiadający, nie

---

*) Obacz wyżej pod nr. 83.

84.

Verordnung des Justizministeriums vom 26. März 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXII. Stück, Nr. 80, ausgegeben am 6. April 1852),

wirksam für die Stadt Krakau und deren Gebiet,

womit Verfügungen zur Durchführung einiger Bestimmungen des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches über das Eherecht getroffen werden.

In Bezug auf das kaiserliche Patent vom 23. März 1852 (Nr. 79 des R. G. B. *), wodurch die Vorschriften des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches über das Eherecht und die Vorschriften über das Verfahren in Ehestreitigkeiten für die Stadt Krakau und deren Gebiet in Wirksamkeit gesetzt werden, findet das Justizministerium in Gemäßheit der, von Seiner kaiserlich-königlichen Apostolischen Majestät am 23. März 1852 ertheilten Allerhöchsten Ermächtigung, für die Dauer der gegenwärtigen Gerichtsverfassung in Krakau, folgende Anordnungen zu treffen:

Artikel 1.

In allen Fällen, in welchen nach den Bestimmungen des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches und des Allerhöchsten Patentes vom 23. März 1852 über das Eherecht, die Einwilligung der Gerichtsbehörde zur Schließung einer Ehe erforderlich ist, sowie auch in den Fällen der §§. 52 und 106 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches, ist das Landesgericht in Krakau die hiezu berufene Vormundschaftsbehörde.

Artikel 2.

Das Landesgericht hat dem Ehewerber, welcher zur Schließung der Ehe der Einwilligung eines Vormundes oder Kurators bedarf, für welchen jedoch noch kein solcher Vertreter bestellt ist, einen Kurator zur Abgabe dieser Erklärung zu bestellen.

Artikel 3.

Erhebungen, welche zur Beurtheilung der Frage, ob die gerichtliche Einwilligung zur Ehe zu ertheilen oder zu verweigern sei, nöthig befunden werden, jedoch außerhalb Krakau zu pflegen sind, kann das Landesgericht durch den betreffenden Friedensrichter vornehmen lassen.

Artikel 4.

In Fällen des §. 52 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches hat das Landesgericht die Gründe der verweigerten Einwilligung auf die, den Umständen angemessene Art, ohne einer förmlichen Prozeßhandlung stattzugeben, entweder selbst oder mittelst

---

*) Siehe oben unter Nr. 83.

przypuszczając formalnego procesu, i na zasadzie dochodzenia tego albo zezwolenie sądowe udzielić, albo zażalenie odrzucić.

W pierwszym przypadku ma sąd przed wydaniem rezolucyi uczynić uważnym ojca lub zastępcę, odmawiającego zezwolenia, na okoliczności przez dochodzenie wykazane, i wezwać go do powtórnego jeszcze oświadczenia co do tego, czy udziela, lub odmawia zezwolenia swego.

Artykuł 5.

Przeciw orzeczeniu sądu krajowego, będzie można założyć rekurs do sądu apelacyjnego we Lwowie. Rekurs atoliż takowy podany być musi w przeciągu dni 14 od dnia wręczenia rezolucyi, przeciw której zażalenie zamierzono.

Artykuł 6.

Przeciw orzeczeniu sądu apelacyjnego założony być może rekurs do najwyższego trybunału sądowego w przeciągu dni 14, lecz wtenczas tylko, jeżeli niem zmienione zostało orzeczenie sądu krajowego.

Artykuł 7.

Rekurs podany będzie do sędzi wyższego, który według okoliczności zażąda relacyi rzecz wyjaśniającej od sędzi niższego.

Artykuł 8.

Co się tycze zawierania kontraktów z powodu ślubów małżeńskich, dla uregulowania wzajemnych stosunków majątkowych małżonków, nie wprowadza patent cesarski z dnia 23. Marca 1852 r., o prawie małżeńskiem wydany, żadnej zmiany w ustawach dotychczasowych.

Artykuł 9.

Osoby, które przy rozpoczęciu działalności nowych przepisów o prawie małżeńskiem zadosyć uczyniły ustawom dotychczasowym co do zapowiedzi obowiązującym, czyto przez istotne wykonanie obudwóch zapowiedzi, czy też przez uzyskanie dyspensy od drugiej zapowiedzi, będą mogły przystąpić do zawarcia ślubu według przepisu powszechnej księgi ustaw cywilnych w przeciągu dni 14 od dnia, w którym nowe przepisy o prawie małżeńskiem obowiązywać zaczną. Po upływie powyższego czasu strony wypełnić będą winny przepisy powszechnej księgi ustaw cywilnych, obowiązujące także i co do zapowiedzi.

Artykuł 10.

Z dniem, w którym nowe ustawy o prawie małżeńskiem obowiązywać zaczną, uchylone zostaje nakazane dotychczasowemi ustawami zobowiązanie stron stawania przed urzędnikiem stanu cywilnego dla oddania oświadczenia i zapisania do rejestrów stanu cywilnego.

der betreffenden Friedensrichter zu erforschen, und auf Grundlage der gepflogenen Erhebung die gerichtliche Einwilligung zu ertheilen, oder die Beschwerde zurückzuweisen.

Im ersteren Falle ist vor Ausfertigung des Bescheides der, die Einwilligung verweigernde Vater oder Vertreter auf das Ergebniß der Erhebung aufmerksam zu machen und zur nochmaligen Erklärung, ob er seine Zustimmung ertheile oder verweigere, aufzufordern.

Artikel 5.

Gegen die Entscheidung des Landesgerichtes ist der Rekurs an das galizische Appellazionsgericht in Lemberg gestattet. Derselbe muß jedoch binnen 14 Tagen, von der Zustellung des Bescheides angefangen, gegen welchen die Beschwerde gerichtet ist, überreicht werden.

Artikel 6.

Gegen die Entscheidung des Appellazionsgerichtes ist der Rekurs an den obersten Gerichtshof binnen 14 Tagen, jedoch nur dann zuläßig, wenn durch dieselbe die Entscheidung des Landesgerichtes abgeändert wurde.

Artikel 7.

Der Rekurs ist bei dem höheren Richter zu überreichen, welcher nach Umständen von dem unteren Richter aufklärenden Bericht abzufordern hat.

Artikel 8.

In Bezug auf Verträge, welche aus Anlaß der Verehelichung zur Regelung der gegenseitigen Vermögensverhältnisse der Ehegatten geschlossen werden, wird durch das kaiserliche Patent vom 23. März 1852 über das Eherecht an den Bestimmungen der bisherigen Gesetze nichts geändert.

Artikel 9.

Diejenigen Personen, welche bei Beginn der Wirksamkeit der neuen Vorschriften über das Eherecht der Verpflichtung zur Eheverkündigung nach Maßgabe der bisherigen Gesetze entweder durch den wirklichen Vollzug beider Verkündigungen, oder durch Erlangung der Dispens von der zweiten Verkündigung nachgekommen waren, können innerhalb des Zeitraumes von 14 Tagen, vom Tage der beginnenden Wirksamkeit der neuen Gesetze über das Eherecht angefangen, zur Schließung der Ehe nach Vorschrift des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches schreiten. Nach Ablauf dieser Frist haben die Brautleute die Vorschriften des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches auch in Bezug auf das Aufgebot der Ehe zu beobachten.

Artikel 10.

Von der, durch die bisherigen Gesetze auferlegten Pflicht der Brautleute, sich zur Abgabe der Erklärung und Eintragung in die Zivilstandesregister dem Zivilstandes-Beamten vorzustellen, erhält es mit dem Tage, an welchem die neuen Gesetze über das Eherecht in Wirksamkeit treten, sein Abkommen.

Rozporządzenia zaś dotychczasowych ustaw, tyczące się ogłaszania i zapisywania urodzin i wypadków śmierci do rejestrów stanu cywilnego, zatrzymują moc obowiązującą aż do dalszego rozporządzenia.

Krauss m. p.

85.

Obwieszczenie Ministerstwa finansów z dnia 2. Kwietnia 1852,

(Dziennik praw państwa, część XXII., nr. 81, wydana dnia 6. Kwietnia 1852),

mocą którego z obiegu ściągnięte zostają tak 3% asygnacyje kasy centralnej z dniem wydania 1. Stycznia i 1. Lipca 1849, i z dniem 1. Stycznia 1850, jakoteż uprocentowane bilety skarbowe z dniem wydania 1. Stycznia 1850 i 1. Stycznia 1851.

Administracyja finansów postanowiła ściągnąć z obiegu tak 3% asygnacyje kasy centralnej na dniu 1. Stycznia 1849, 1. Lipca 1849 i 1. Stycznia 1850 wydane, jakoteż uprocentowane bilety skarbowe z dniem 1. Stycznia 1850 i 1. Stycznia 1851.

Dla wykonania postanowienia tego, zarządza się niniejszem wymiana wyż rzeczonych znaków pieniężnych na bilety skarbowe wydania z roku 1852, na nieuprocentowane, a tylko — gdyby w kasach nie dostawało nieuprocentowanych, także i na uprocentowane w terminach następujących:

Przez cztery miesiąca, t. j. aż do końca Lipca 1852 r., mogą takowe z wyjątkiem królestwa lombardzko-weneckiego, wymieniane być we wszystkich kasach krajowych głównych i kasach zbiorowych.

Po upływie tego terminu może mieć miejsce wymiana tychże tylko jeszcze przez dalsze trzy miesiące, t. j. aż do końca Października 1852 r., w kasach głównych krajowych, a później jeszcze przez dwa miesiące, t. j. do końca Grudnia 1852 r., w kasie wymieniawczej w Wiedniu.

Użycie wspomnionych znaków pieniężnych do wypłaty gotówką w kasach rządowych, dozwolone zostaje aż do końca Grudnia 1852 r.

Po upływie terminów wyż rzeczonych, przyjęte będą wspomnione znaki pieniężne tak do wymiany, jak w miejsce zapłaty, tylko za osobnem pozwoleniem ze strony Ministerstwa finansów.

Baumgartner m. p.

Die Anordnungen der bisherigen Gesetze in Bezug auf Bekanntgebung und Eintragung der Geburten und Sterbfälle in die Zivilstandesregister bleiben bis auf weitere gesetzliche Anordnung, in Wirksamkeit.

Krauß m. p.

85.

Kundmachung des Finanzministeriums vom 2. April 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXII. Stück, Nr. 81, ausgegeben am 6. April 1852),

womit die vom 1. Jänner und 1. Juli 1849 und vom 1. Jänner 1850 ausgefertigten 3perzentigen Zentralkasse-Anweisungen und die verzinslichen Reichsschatzscheine mit den Ausfertigungstagen vom 1. Jänner 1850 und 1. Jänner 1851 aus dem Umlaufe gezogen werden.

Die Finanz-Verwaltung hat beschlossen, die vom 1. Jänner 1849, 1. Juli 1849 und 1. Jänner 1850 ausgefertigten 3perzentigen Zentralkasse-Anweisungen, sowie auch die verzinslichen Reichsschatzscheine mit den Ausfertigungsdaten vom 1. Jänner 1850 und 1. Jänner 1851 aus dem Umlaufe zu ziehen.

Zur Vollziehung dieses Beschlußes wird die Umwechslung der erwähnten Geldzeichen gegen unverzinsliche, und nur insoferne die Kassebestände an unverzinslichen nicht hinreichen, gegen verzinsliche Reichsschatzscheine der Emission vom Jahre 1852 in den nachbenannten Terminen angeordnet:

Durch vier Monate, d. i. bis Ende Juli 1852 können dieselben bei allen Landeshaupt- und Sammlungskassen (außer dem lombardisch-venezianischen Königreiche) umgewechselt werden.

Nach Ablauf dieser Frist kann die Verwechslung nur noch durch weitere drei Monate, d. i. bis Ende Oktober 1852 bei den Landeshauptkassen, und späterhin noch durch zwei Monate, d. i. bis Ende Dezember 1852 bei der Verwechslungskasse in Wien vorgenommen werden.

Die Verwendung der angeführten Geldzeichen zu Zahlungen an Staatskassen ist bis Ende Dezember 1852 gestattet.

Nach Ablauf der eben festgestellten Termine kann die Annahme der erwähnten Geldzeichen zur Umwechslung oder an Zahlungsstatt nur über besondere Bewilligung des Finanzministeriums Platz greifen.

Baumgartner m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XVII.

Wydana i rozesłana dnia 9. Czerwca 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XVII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 9. Juni 1852.

Jahrgang 1852.

86.

Rozporządzenie Ministra wyznań i oświecenia z dnia 1. Lutego 1852,

obowiązujące w krajach koronnych Dolnej i Górnej Austryi, Solnogrodzie, Tyrolu, Czechach, Morawii, Szląsku, Galicyi, Bukowinie, Styryi, Karyntyi, Krainie, Tryjeście i Pomorzu, nakoniec w Dalmacyi,

co do przedsiębrania egzaminów dojrzałości na końcu roku szkolnego 1851-1852.

Rozporządzeniem z dnia 26. Maja r. z. ustanowiono tryb i sposób, jakim odbywać się mają egzamina dojrzałości z uczniami gymnazyjalnymi, do uniwersytetu lub do których nauk fakultetowych w roku szkolnym 1851 - 1852 wstępującymi. Jeżeli mamy na względzie postępy naukowe, jakie możliwemi uczyniono tegorocznym uczniom ósmej klasy gymnazyjalnej, zapomocą reform nauk gymnazyjalnych w ciągu biegu trzech lat szkolnych, jeżeli także zważymy dostrzeżone dotychczas w tej mierze wynikłości, tedy okaże się potrzeba niektórych zmian w zeszłorocznych postanowieniach co do egzaminów dojrzałości, tudzież niektórych dodatków do takowych.

Rozporządza się przeto, co następuje:

Popierwsze. Ci uczniowie, którzy w roku szkolnym 1852 kończą ósmą klasę gymnazyjalną w jakim austryjackim kraju koronnym, wyjąwszy królestwo Lombardzko-Weneckie, ani nie mogą być imatrykulowani jako zwyczajni słuchacze na jakim w austryjackich krajach koronnych znajdującym się uniwersytecie, albo na publicznym jakim fakultecie, ani też uczęszczać na zagranicznym uniwersytecie z tym skutkiem, aby im przebyty tamże czas zupełnie albo częścią był wrachowany do przepisanego czasu nauki, skoro nie poddali się wprzód egzaminowi dojrzałości i nie otrzymali przytem zaświadczenia dojrzałości do wstąpienia do nauk fakultetowych.

Wyjątkowo być może jeszcze dozwolonem przyjęcie na nauki teologiczne pojedyńczym ukończonym uczniom gymnazyjalnym, z pominięciem egzaminu dojrzałości, na podstawie samych tylko zaświadczeń semestralnych z klasy ósmej, tam, gdzie ordynaryjaty z praktycznych powodów uznają tego potrzebę.

Jak się odbywać ma egzamin dojrzałości z uczniami gymnazyjów w Węgrzech, w województwie Serbskiem i banacie Temeskim, tudzież w Siedmiogrodzie, Kroacyi i Slawonii, tudzież Pograniczu wojskowem, to osobnemi ustanowi się rozporządzeniami.

Podrugie. Egzamin dojrzałości odbywać się będzie w krajach koronnych, dla których niniejsze rozporządzenie wydano, w każdem publicznem gymnazyjum zupełnem, pod przewodnictwem gymnazyjalnego inspektora; poddać się zaś mogą onemu:

86.

Verordnung des Ministers für Kultus und Unterricht vom 1. Februar 1852,

wirksam für die Kronländer Nieder-Oesterreich, Ober-Oesterreich, Salzburg, Tirol, Böhmen, Mähren, Schlesien, Galizien, Bukowina, Steiermark, Kärnthen, Krain, Triest und Küstenland, Dalmatien,

in Betreff der Vornahme von Maturitäts-Prüfungen am Schluße des Schuljahres 1851—1852.

In der Verordnung vom 26. Mai v. J. wurde die Art und Weise festgestellt, in welcher die Maturitäts-Prüfungen der an eine Universität oder an ein Fakultätsstudium im Studienjahre 1851—1852 übertretenden Gymnasialschüler abzuhalten seien. Mit Rücksicht auf die wissenschaftlichen Fortschritte, welche den dießjährigen Schülern der 8. Gymnasialklasse durch die im Laufe von drei Schuljahren stattgefundenen Reformen des Gymnasial-Unterrichtes ermöglicht wurden, sowie in Betracht der in dieser Beziehung bis nun wahrgenommenen Ergebnisse, stellen sich einige Aenderungen der vorjährigen Bestimmungen über die Abhaltung der Maturitäts-Prüfungen, sowie einige Zusätze zu denselben als nothwendig heraus.

Es wird demnach Folgendes angeordnet:

Erstens. Diejenigen Schüler, welche im Schuljahre 1852 die 8. Klasse eines Gymnasiums in einem österreichischen Kronlande, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches absolviren, können weder an einer in den österreichischen Kronländern gelegenen Universität, oder an einem öffentlichen Fakultätsstudium als ordentliche Hörer inmatrikulirt werden, noch können sie eine auswärtige Universität mit dem Erfolge besuchen, daß ihnen die daselbst zugebrachte Zeit ganz oder theilweise in ihre gesetzliche Studienzeit eingerechnet werde, wenn sie sich nicht vorher einer Maturitäts-Prüfung unterzogen, und dabei das Zeugniß der Reife zum Uebertritt an ein Fakultäts-Studium erhalten haben.

Ausnahmsweise kann die Aufnahme in die theologischen Studien, wo es von den Ordinariaten, praktischer Bedürfnisse wegen für nothwendig erklärt wird, noch einzelnen absolvirten Gymnasial-Schülern, mit Nachsicht der Maturitäts-Prüfung auf der Grundlage bloßer Semestral-Zeugnisse über die 8. Klasse bewilligt werden.

Wie die Maturitäts-Prüfung mit den Schülern der Gymnasien in Ungarn, der Woiwodschaft Serbien und dem Temescher Banat, dann Siebenbürgen, Kroazien und Slavonien und der Militärgrenze abzuhalten sind, wird durch abgesonderte Verordnungen bestimmt.

Zweitens. Die Maturitäts-Prüfungen werden in den Ländern, für welche diese Verordnung erlassen wird, an jedem vollständigen öffentlichen Gymnasium unter der Leitung des Gymnasial-Inspektors abgehalten, und es können sich ihr unterziehen:

a) publiczni uczniowie gymnazyjum,

b) prywatyści tegoż gymnazyjum,

c) osoby, które nie będąc wpisane na publicznem gymnazyjum, naukę domową, lub w zakładzie prywatnym odebrały, jeżeli ukończyły ośmnasty rok życia, (ministeryjalne rozporządzenie z dnia 18. Października 1850 Dz. pr. p. i rz. nr. 443, §. 7).

Takie osoby upraszać mają o przypuszczenie do egzaminu dojrzałości u władzy szkolnej krajowej, która oznaczy gymnazyjum, na którem się one egzaminowi poddać mają, czyniąc zarazem o tem doniesienie do Ministerstwa.

Uczniom odchodzącym z ósmej klasy gymnazyjalnej, zarówno czy poddają się egzaminowi dojrzałości, lub nie, na żądanie formalne zaświadczenie z drugiego półrocza wydać należy. W tym celu tak szczegółowy sąd o stanie wiadomości, jakoteż ogółową klasę zaświadczeń każdego ucznia ułożyć i do katalogów szkolnych zapisać potrzeba. Za okazaniem takowego oryginalnego zaświadczenia uczeń przed rozpoczęciem, lub przy końcu pierwszego półrocza 1852-1853 do egzaminu dojrzałości przypuszczony być może.

Jeźli się egzaminowi dopiero po upływie tego ostatniego terminu poddaje, jako prywatysta uważany być ma (15).

Przed samem składaniem ustnego egzaminu dojrzałości kandydat zarówno, czy poddaje się temuż w wcześniejszym, czy późniejszym ku temu ustanowionym terminie, na innem lub tem samem gymnazyjum, na którem klasę ósmą ukończył, ma oryginalne zaświadczenie z drugiego półrocza klasy ósmej przedłożyć dyrektorowi tego gymnazyjum, na którem egzamin składa. Po złożonym egzaminie dojrzałości zaświadczenie to dotyczącemu zwrócone być może. W takowe jednak w razie, jeźli skutek egzaminu był niepomyślnym, tę uwagę wpisać należy, iż uczeń egzamin dojrzałości składał, lecz do przejścia na uniwersytet nie dość dojrzałym uznany został.

Z resztą pozostają w prawnej mocy postanowienia §. 86 p. 5—8 projektu organizacyjnego.

P o t r z e c i e. Egzamin jest pismienny i ustny. Pismienny przypada w ostatnim miesiącu roku szkolnego, ustny z reguły w pierwszym miesiącu następnego roku szkolnego. Atoli także i ustny egzamin może być przedsięwziętym na końcu bieżącego roku szkolnego całkiem, albo częścią w tych gymnazyjach, gdzie tego miejscowe okoliczności inspektorowi dozwalają, lub gdzie to z innych względów stosownem się ukazuje.

a) die öffentlichen Schüler des Gymnasiums,

b) die Privatisten desselben Gymnasiums,

c) solche Individuen, welche ohne an einem öffentlichen Gymnasium eingeschrieben zu seyn, bloß häuslich oder an einer Privatanstalt unterrichtet worden sind, wenn sie das achtzehnte Lebensjahr vollendet haben. (Ministerial-Verordnung vom 18. Oktober 1850, R. G. B. Nr. 443, §. 7.)

Solche Individuen haben um Zulassung zur Maturitäts-Prüfung bei der Landesschulbehörde einzuschreiten, diese hat das Gymnasium zu bestimmen, an welchem sie sich der Prüfung zu unterziehen haben, und gleichzeitig die Anzeige davon an das Ministerium zu erstatten.

Den abgehenden Schülern der 8. Gymnasial-Klasse, gleichviel ob sie sich der Maturitäts-Prüfung unterziehen oder nicht, sind auf Verlangen förmliche Zeugnisse über das zweite Semster zu verabfolgen. Zu diesem Ende ist das spezifizirte Urtheil über den Stand der Kenntnisse, so wie die allzemeine Zeugnißklasse eines jeden Schülers festzustellen und in die Schul-Kataloge einzutragen. Gegen Vorweisung eines solchen Original-Zeugnisses kann der Schüler vor Beginn oder am Schluße des ersten Semesters 1852 — 53 zur Maturitäts-Prüfung zugelassen werden.

Wenn er sich dieser Prüfung erst nach Verlauf der letzteren Frist unterzieht, so ist er als Privatist zu behandeln (15).

Unmittelbar vor Ablegung der mündlichen Maturitäts-Prüfung hat jeder Examinand ohne Unterschied, ob er sich derselben zu einem früheren oder späteren hiefür festgesetzten Zeitpunkte, an einem anderen oder an demselben Gymnasium, an welchem er die 8. Klasse absolvirte, unterzieht, das Original-Zeugniß über das zweite Semester der 8. Klasse dem Direktor des prüfenden Gymnasiums zu übergeben. Dieses Zeugniß kann nach abgelegter Maturitäts-Prüfung an den Betreffenden wieder verabfolgt werden. Es ist jedoch in dasselbe in dem Falle, wenn die Prüfung einen ungünstigen Erfolg hatte, die Bemerkung aufzunehmen, daß der Schüler die Maturitäts-Prüfung abgelegt hat, jedoch nicht reif zum Besuche einer Universität befunden worden ist.

Im Uebrigen gelten die Bestimmungen des Organisazions-Entwurfes §. 86 P. 5—8.

Drittens. Die Prüfung ist eine schriftliche und mündliche. Die schriftliche Prüfung findet im letzten Monate des Schuljahres, die mündliche in der Regel im ersten Monate des folgenden Schuljahres Statt. Es kann jedoch auch die mündliche am Schluße des laufenden Schuljahres an solchen Gymnasien ganz oder zum Theile vorgenommen werden, wo die Lokalverhältnisse es dem Inspektor möglich machen, oder wo es sich sonst als zweckmäßig darstellt.

Poczwarte. Ponieważ przyjmowanie do studyjów fakultetowych z początkiem każdego półrocza nastąpić może, przeto oprócz tego odbywać się będzie egzamin dojrzałości, jeżeli zachodzi potrzeba, także i przy końcu pierwszego półrocza. Uczniom, którzy w bieżącym roku szkolnym gymnazyjum kończą, do woli zostawia się, z końcem tego roku szkolnego, lub z końcem następującego po nim półrocza stawiać się do egzaminów dojrzałości.

W drugim przypadku sciśle im zalecić trzeba, aby w następującem półroczu w swej klasie jako zwyczajni uczniowie pozostali.

Jeżeli oni używają uwolnienia od opłaty szkolnej lub stypendyjum, tedy z powodu dobrowolnego powtórzenia najpierwszego półrocza jako zwyczajni słuchacze nie tracą także dobrodziejstwa, skoro w skutek prawnych postanowień zaświadczenie z ostatniego półrocza nie pociąga za sobą utraty takowej.

Stypendystom jednakowo dalsze pobieranie stypendyjum dopiero po upływie półrocza i tylko w razie pomyślnego złożenia egzaminu dojrzałości, zaasygnować należy.

W każdym razie jednak nieudanie się egzaminu dojrzałości pociąga za sobą i utratę stypendyjum.

Egzamin dojrzałości, z końcem pierwszego półrocza przedsiębrać się mający, co się tyczy ustnej jego części, nie ma się odbywać w każdem gymnazyjum, lecz z reguły tylko w gymnazyjum tego miasta, w którem inspektor gymnazyjalny ma stałe zamieszkanie; uczniowie więc innych gymnazyjów, poruczonych nadzorowi tego samego inspektora, tamże w czasie wyznaczonym znajdować się winni.

Popiąte. Przedmiotami egzaminu są:

a) Dla pismiennnego egzaminu język ojczysty albo język naukowy (pismienne wypracowanie w tym języku, do czego 5 godzin dozwolić się winno):

Język łaciński (na tłumaczenie z tegoż dozwala się godzin 2, zaś na tenże godzin trzy).

Język grecki (na tłumaczenie z tegoż dozwala się godzin 3).

Matematyka (na to godzin 4).

Drugi język krajowy, gdzie takowy w kraju koronnym istnieje.

b) Dla ustnego egzaminu te same przedmioty, a nadto: religija, historyja wraz z jeografiją, fizyka i historyja naturalna.

Język naukowy każdego przedmiotu jest z reguły także językiem egzaminowym z tego przedmiotu. Jeżeli w jakim kraju koronnym istnieje więcej języków krajowych, egzaminować się ma tymczasowo z tego języka jako ojczystego lub naukowego, którego rzeczywiście używano przez dłuższy czas nauk gymna-

Viertens. Da die Aufnahme in die Fakultätsstudien mit dem Anfange eines jeden Semesters erfolgen kann, so findet überdieß die Abhaltung einer Maturitäts-Prüfung, wenn ein Bedürfniß dafür vorhanden ist, auch am Schluße des ersten Semesters Statt. Es steht den Schülern, welche im laufenden Schuljahre das Gymnasium absolviren, frei, am Schluße dieses Schuljahres, oder am Schluße des darauf folgenden Semesters sich zur Maturitätsprüfung zu stellen.

Im zweiten Falle ist ihnen ernstlich anzurathen, im folgenden Semester in ihrer Klasse als ordentliche Schüler zu verbleiben.

Sie werden auch, wenn sie die Befreiung vom Unterrichtsgelde, oder ein Stipendium genießen, wegen freiwilliger Wiederholung des nächsten halben Schuljahres als ordentliche Schüler dieser Wohlthat nicht verlustig, wenn nicht das Zeugniß über das letzte Semester diesen Verlust den gesetzlichen Bestimmungen zu Folge bewirkt.

Den Stipendisten ist jedoch der Fortbezug des Stipendiums erst nach Ablauf des Semesters, und nur wenn sie die Maturitäts-Prüfung mit gutem Erfolge bestanden haben, anzuweisen.

Das Mißlingen einer Maturitäts-Prüfung zieht jedenfalls den Verlust des Stipendiums nach sich.

Die am Schluße des ersten Semesters vorzunehmende Maturitäts-Prüfung ist ihrem mündlichen Theile nach nicht an jedem Gymnasium, sondern in der Regel nur an einem Gymnasium der Stadt, in welcher der Gymnasial-Inspektor seinen bleibenden Wohnsitz hat, abzuhalten; die Schüler anderer Gymnasien, welche der Aufsicht desselben Inspektors anvertraut sind, haben sich daher zur festgesetzten Zeit daselbst einzufinden.

Fünftens. Die Prüfungs-Gegenstände sind:

a) für die schriftliche Prüfung: die Mutter- oder Unterrichtssprache (ein Aufsatz in derselben, worauf 5 Stunden zu verwenden sind).

Latein (Uebersetzung aus demselben 2 Stunden, und in dasselbe 3 Stunden.)

Griechisch (Uebersetzung aus demselben 3 Stunden).

Mathematik (4 Stunden).

Eine zweite Landessprache, wo eine solche im Kronlande besteht.

b) für die mündliche Prüfung dieselben Gegenstände und dazu Religion, Geschichte nebst Geographie, Physik und Naturgeschichte.

Die Unterrichtssprache eines jeden Gegenstandes ist in der Regel auch seine Prüfungssprache. Wenn in einem Kronlande mehrere Landessprachen bestehen, so ist einstweilen diejenige als Mutter- oder Unterrichtssprache zu prüfen, welche wirklich durch die längere Zeit des Gymnasial-Studiums für die Schüler als Unterrichtssprache im

zyjalnych dla uczniów jako języka naukowego, byle tylko ten język w bieżącym roku szkolnym osobno był uczonym.

Co gdyby tak nie było, odpada ustny egzamin z tego przedmiotu, pisemny zaś w każdym razie odbywać się ma.

Egzamin z drugiego języka krajowego miejsce ma tylko na żądanie ucznia, wyjąwszy jeżeli takowy w bieżącym roku szkolnym był przedmiotem obowiązkowym dla wszystkich uczniów klasy ósmej.

Skutek tego egzaminu wpisać się ma w zaświadczenie dojrzałości, takowy wszelakoż na teraz nie może mieć szkodliwego wpływu na ostateczne osądzenie co do dojrzałości ucznia, wszakże korzystnie w tej mierze wpływać może. Uczniowie, którzy dotychczas dyspensowani byli od nauki greczyzny, nie mają być egzaminowani z tego języka przy egzaminie dojrzałości. W zaświadczeniu należy namienić dotyczącą dyspensę wraz z liczbą dekretu, na mocy którego takową udzielono.

Poszóste. Względem tego, co uczniowie wypełnić mają, aby dostąpili zaświadczenia dojrzałości, czynią się następujące uwagi:

a) Pismienne wypracowanie w języku ojczystym, lub naukowym skreślić się mające, przeznaczone jest, przed innemi częściami egzaminu ku temu, by wykazać, jakie jest ogólne uczniów wykształcenie. W tem więc wypracowaniu uczeń w ogólności okazać musi myślenie logiczne zdrowe, osobliwie zaś jasność w uszykowaniu swych myśli i oraz wprawę, a koniecznie przynajmniej gramatyczną poprawność języka.

Ku temu potrzeba, aby tema znajdowało się w obrębie myśli jego, a wzięte było z pola nauk gymnazyjalnych, lecz ani ono samo, ani inne podobne tema nie powinno było być w szkole pierwej wypracowywane.

b) Z żyjących języków, mianowicie z języka ojczystego lub naukowego, z historyi wraz z jeografiją, egzamin nateraz we względzie rozległości przedmiotu tego ma trzymać się tego, co w ostatnich trzech latach w szkole wykładano, z religii i fizyki, czego w ostatnim, a z historyi naturalnej, głównych oddziałów, których w przedostatnim uczono roku.

Co się tycze matematyki, zastosowane być mają postanowienia, zawarte w §. 84. *b)* projektu organizacyjnego, z tem atoli ograniczeniem, iż w zawodzie jeometrycznym nie będzie się żądać wynalezienia dowodów i rozwiązania zadań, które w nauce nie miały miejsca.

Zadania te dla egzaminu pismiennego mają składającym egzamin podać sposobność okazania tak wprawy swojej w rachunkach algebraicznych (w granicach przytoczonym §fem wskazanych) i w użyciu logarytmów, jakoteż gruntownego zrozumienia jeometryi.

Gebrauche war, vorausgesetzt, daß über sie im laufenden Schuljahre ein besonderer Unterricht ertheilt worden ist.

Ist dieß nicht geschehen, so entfällt die mündliche Prüfung aus diesem Gegenstande, die schriftliche hat aber jedenfalls einzutreten.

Die Prüfung aus einer zweiten Landessprache findet nur Statt auf Verlangen des Schülers, ausgenommen, wenn sie im laufenden Schuljahre für alle Schüler der 8. Klasse eines Gymnasiums obligat war.

Das Ergebniß dieser Prüfung ist in das Maturitäts-Zeugniß einzutragen, es kann jedoch für jetzt keinen nachtheiligen, wohl aber einen vortheilhaften Einfluß auf das Endurtheil über die Reife des Schülers üben. Schüler, welche bisher vom Studium des Griechischen dispensirt waren, sind bei der Maturitäts-Prüfung einer Prüfung über diese Sprache nicht zu unterziehen. Im Zeugnisse ist die betreffende Dispens mit Angabe der Zahl des Erlasses, womit sie ertheilt wurde, zu bemerken.

Sechstens. Ueber dasjenige, was die Schüler, um ein Zeugniß der Reife zu erlangen, zu leisten haben, wird Folgendes bemerkt:

a) Der schriftliche in der Mutter- oder Unterrichtssprache zu verfassende Aufsatz hat vor den anderen Prüfungstheilen die Bestimmung, die allgemeine Bildung der Schüler zu bekunden. Der Schüler muß daher in diesem Aufsatze im Allgemeinen ein logisch-richtiges Denken, besonders aber Klarheit in der Anordnung seiner Gedanken und Gewandtheit, wenigstens unbedingt grammatische Richtigkeit der Sprache zeigen.

   Dazu ist nöthig, daß das Thema innerhalb seines Gedankenkreises liege und aus dem Bereiche des Gymnasial-Unterrichtes genommen sei; es darf jedoch weder selbst, noch ein ihm zu nahe verwandtes, in der Schule früher schon bearbeitet worden seyn.

b) In den lebenden Sprachen, insbesondere der Mutter- oder Unterrichtssprache und in Geschichte nebst Geographie, hat sich die Prüfung für dießmal ihrem Stoffe nach zunächst an das zu halten, was in den letzten drei Jahren in der Schule behandelt worden ist; in der Religion und Physik an den Lehrstoff des letzten, in der Naturgeschichte an die Hauptheile des Lehrstoffes des vorletzten Jahres.

   Für die Mathematik gelten die §. 84 b) des Organisazions-Entwurfes enthaltenen Bestimmungen, jedoch mit der Beschränkung, daß auf dem geometrischen Gebiete das Auffinden von Beweisen und das Lösen von Aufgaben, welche im Unterrichte nicht vorgekommen waren, noch nicht beansprucht wird. Es haben dabei die Aufgaben für die schriftliche Prüfung den Prüflingen Gelegenheit zu geben, sowohl ihre Gewandtheit im algebraischen Rechnen (innerhalb der im angeführten Paragraphe bezeichneten Grenzen) und im Gebrauche der Logarithmen, als ihr begründetes Verständniß der Geometrie zu beweisen.

Też same uwagi posłużą także za miarę do egzaminu ustnego, służącego ku uzupełnieniu pisemnego egzaminu.

Jeżeli na jakiem gymnazyjum nie wykładano jeszcze którego z głównych rozdziałów matematyki, należącego do gymnazyjum, tedy tenże i z egzaminu wyłączyć, lecz okoliczność tę w zaświadczeniu wymienić należy.

c) Co się tycze języków starożytnych, egzamin bynajmniej nie powinien przestawać na odczytach kursu ostatniego, ale raczej trzeba mieć wzgląd na to, co dotychczas w tym przedmiocie szkolna nauka ziściła, a oraz wystrzegać się wszelkiego wymagania niesłusznego.

Do tłumaczenia z języka łacińskiego i greckiego, tudzież i na łaciński wybrane być mają takie zadania, które nie są trudniejsze od dotychczasowych wypracowań uczniów. Zamiast tłumaczenia na język łaciński można zresztą zadać także i wolną kompozycyję w łacińskim języku na tema odpowiednie.

Do tłumaczenia z języka łacińskiego i greckiego, wybrać się ma z autorów, z których w szkole ważniejsze oddziały czytano, takie miejsca, których w szkole jeszcze **nie** odczytano.

Uważać należy na to, ażeby przy tłumaczeniu z języków starożytnych w jednym z egzaminów, czy to w pismiennym, czy w ustnym przedsiębrano, także i poezyje.

Posiódme. Dyrektor każdego zupełnego gymnazyjum udzielić ma osnowę niniejszego rozporządzenia uczniom najwyższej klasy z tem wezwaniem, że ci, którzyby poddać się chcieli egzaminowi dojrzałości, na końcu roku szkolnego zgłosić się mają, i oraz wymienić, czy chcą odbyć egzamin także i z drugiego języka krajowego, jeżeliby takowego jako wolnego przedmiotu uczono.

Jeżeliby się między zgłoszonymi znajdowali tacy, przy których nie jest prawdopodobnem, by się utrzymali przy egzaminie, takowym poddawanie się egzaminowi odradzać należy, jednakże od tego nie mają być wyłączeni, gdyby przy swojem obstawali.

Poósme. Najdalej w miesiąc po zamknięciu półrocza, winien każdy dyrektor zupełnego gymnazyjum przesłać krajowej władzy szkolnej:

a) ilość uczniów zgłaszających się do najbliższego egzaminu dojrzałości, z oznaczeniem po imieniu tych, którym egzamin odradzano;

b) doniesienie, czy uczono drugiego języka krajowego, jako przedmiotu obowiązkowego, albo czy uczniowie dobrowolnie się poddają egzaminowi z drugiego języka krajowego;

Derselbe Maßstab gilt für die zur Ergänzung der schriftlichen Prüfung dienende mündliche Prüfung.

Wenn an einem Gymnasium ein dem Gymnasial-Unterrichte angehöriges Hauptgebiet der Mathematik noch nicht zum Vortrag gekommen ist, so ist es auch von der Prüfung auszuschließen, aber dieser Umstand im Zeugnisse zu bemerken.

c) Rücksichtlich der alten Sprachen hat sich die Prüfung keineswegs auf das im letzten Jahre Gelesene zu beschränken, wohl aber ist auf das bisher in diesem Gegenstande im Ganzen an der Schule Geleistete Rücksicht zu nehmen, und jede unbillige Forderung zu vermeiden.

Zum Uebersetzen aus dem Lateinischen und Griechischen und in das Lateinische sind solche Aufgaben zu wählen, welche die bisherigen Arbeiten der Schüler an Schwierigkeit nicht übertreffen. Statt einer Uebersetzung in das Lateinische, kann übrigens auch eine freie Komposizion in der lateinischen Sprache über ein angemessenes Thema aufgegeben werden.

Zum Uebersetzen aus dem Lateinischen und Griechischen sind aus Autoren, von welchen in der Schule bedeutendere Abschnitte gelesen wurden, solche Stellen zu wählen, welche in der Schule nicht gelesen wurden.

Es ist darauf zu achten, daß beim Uebersetzen aus den alten Sprachen in einer der beiden Prüfungen, der schriftlichen oder mündlichen, auch Dichterstellen vorkommen.

Siebentens. Der Direktor eines jeden vollständigen Gymnasiums hat den Inhalt dieser Verordnung den Schülern der obersten Klasse mit der Aufforderung mitzutheilen, daß diejenigen, welche sich der Maturitäts-Prüfung am Schluße des Schuljahres unterziehen wollen, sich zu melden und zugleich anzugeben haben, ob sie auch die Prüfung aus einer zweiten Landessprache, wenn eine solche als freier Gegenstand gelehrt wird, bestehen wollen.

Befinden sich unter den Angemeldeten solche, bei denen das Bestehen der Prüfung unwahrscheinlich ist, so ist ihnen von der Prüfung abzurathen, doch sind sie, wenn sie auf ihr beharren, nicht auszuschließen.

Achtens. Bis spätestens Ein Monat vor dem Semesterschluße hat jeder Direktor eines vollständigen Gymnasiums an die Landes-Schulbehörde einzusenden:

a) die Anzahl der Schüler, welche sich zur nächsten Maturitäts-Prüfung gemeldet haben, mit namentlicher Bezeichnung derjenigen, denen von der Prüfung abgerathen worden ist;

b) die Anzeige, ob eine zweite Landessprache als obligater Gegenstand gelehrt worden ist, oder ob sich Schüler freiwillig der Prüfung aus einer zweiten Landessprache unterziehen;

c) wyszczególnienie przez nauczycieli obu najwyższych klas, co w ostatniem półroczu, a co w poprzedzającem z swego naukowego przedmiotu w szkole wykładali;

d) temata, jakie nauczyciele dla wypracowań pismiennych proponują, a to dla każdej części egzaminu pismiennego po kilka takowych;

e) czyli są powody, i jakie do przedsiębrania ustnego egzaminu na końcu bieżącego, lub na początku następującego roku szkolnego.

Podziewiąte. Najdalej w czternaście dni po nadejściu tych doniesień, przeseła władza szkolna temata do dyrektorów, które dla pisemnych egzaminów wybrała. Władza ta przy swym wyborze nie jest przywiązaną do tematów sobie przesłanych, wszelako zawsze uwzględniać ma tak te, jakoteż podane jej przez nauczycieli objaśnienia względem tego, co ci w odczytach swych wykładali. Władza ta wyznacza oraz, do którego dnia najdalej pisemne roboty poprawione i wraz z przeglądem osądzeń opatrzone, jej przesłane być winny, tudzież w których dniach ustny egzamin odbywać się ma, a uczyni to z wszelkiem ile możności uwzględnieniem życzeń gymnazyjów.

Podziesiąte. Pisemne egzamina mają być przedsięwzięte wedle postanowień §. 81, 3—9 drukowanego projektu organizacyjnego. Przytem części z łacińskiego lub greckiego tłumaczyć się mające, jeżeli nie są uczniom pod ręką, mogą być także dyktowane, a czas ku temu potrzebny nie ma być wrachowany do czasu, do samego tłumaczenia użyć się mającego.

Przy wypracowaniach pisemnych w języku ojczystym w drugim języku krajowym, przy tłumaczeniu z języka łacińskiego i na łaciński, (lub przy kompozycyi łacińskiej, tłumaczenie zastępującej), nie pozwala się żadnych środków pomocniczych, żadnego słownika, ani gramatyki.

Przy tłumaczeniu z greckiego można pozwolić użyć słownika, ale nie gramatyki. Przy matematycznych wypracowaniach nie wolno używać innych środków pomocniczych, prócz tablic logarytmowych. Czas, w którym robotę oddano, przez nauczyciela, takową odbierającego, najlepiej na samej robocie notować się będzie.

Przy każdym oddziale o 20 kandydatach egzamin składających, musi być obecny najmniej jeden nadzorujący nauczyciel; czy więcej oddziałów kandydatów egzamin składających, w tej samej miejscowości razem pracować może, to jedynie od miejscowości zawisło.

Jeżeliby uczeń jaki, z powodu użycia niepozwolonych środków pomocniczych zniewolony był do powtórzenia pisemnych robót egzaminowych, tedy takowemu dyrektor zadania egzaminowe wyznaczyć winien.

c) die Angaben der Lehrer der beiden obersten Klassen, was von ihnen im letzten Semester und was in den vorangehenden aus ihrem Lehrgegenstande in der Schule behandelt worden;

d) die Themata, welche die Lehrer für die schriftlichen Arbeiten vorschlagen und zwar mehrere für jeden Theil der schriftlichen Prüfung;

e) ob und welche Gründe da sind, die mündliche Prüfung am Schluße des laufenden, oder am Anfange des folgenden Schuljahres vorzunehmen.

Neuntens. Längstens vierzehn Tage nach dem Einlangen dieser Berichte sendet die Schulbehörde an die Direktoren die Themata, welche sie für die schriftlichen Prüfungen gewählt hat. Sie ist bei der Wahl an die eingesendeten Themata nicht gebunden, wird jedoch dabei stets sowohl diese, als die von den Lehrern gegebenen Auskünfte über das in den Lekzionen Behandelte, berücksichtigen. Zugleich bestimmt sie, bis zu welchem Tage spätestens die schriftlichen Arbeiten korrigirt und mit einer Uebersicht über die Urtheile versehen, ihr sollen eingesendet, und mit thunlicher Rücksicht auf die Wünsche der Gymnasien, an welchem Tage die mündliche Prüfung soll abgehalten werden.

Zehntens. Die schriftlichen Prüfungen sind nach den Weisungen des §. 81, 3—9 des gedruckten Organisazions-Entwurfes vorzunehmen. Dabei können die aus dem Lateinischen oder Griechischen zu übersetzenden Stücke, wenn sie den Schülern nicht zur Hand sind, auch diktirt werden, und es ist die hiezu nöthige Zeit in die für die Uebersetzung selbst zu verwendende Zeit nicht einzurechnen.

Bei schriftlichen Arbeiten sind für die Muttersprache, für die zweite Landessprache, für die Uebersetzung aus dem Lateinischen und in das Lateinische (oder den die Stelle der Uebersetzung vertretenden lateinischen Aufsatz) keine Hilfsmittel, weder Wörterbuch noch Sprachlehre zu gestatten.

Bei der Uebersetzung aus dem Griechischen ist der Gebrauch eines Wörterbuches, nicht der einer Sprachlehre zuläßig. Für die mathematischen Arbeiten dürfen keine anderen Hilfsmittel als Logarithmentafeln benützt werden. Der Zeitpunkt, wann eine Arbeit abgeliefert worden, wird von dem dieselbe übernehmenden Lehrer am besten auf der Arbeit selbst notirt.

Wenigstens für je 20 Prüflinge muß ein beaufsichtigender Lehrer zugegen seyn; ob mehrere Abtheilungen von Prüflingen in einem Lokale gleichzeitig arbeiten können, hängt nur von der Beschaffenheit des Lokales ab.

Wird ein Schüler wegen Benützung unerlaubter Hilfsmittel verhalten, die schriftlichen Prüfungsarbeiten zu wiederholen, so hat der Direktor ihm die Prüfungsaufgaben zu stellen.

Pojedenaste. Pisemne roboty egzaminowe, wedle osnowy §. 82. drukowanego projektu, przez nauczycieli poprawione i do władzy szkolnej wraz z przepisanym tamże przeglądem tabelarycznym przesłane będą.

W tym przeglądzie rubrykę: „religija" przydać, tudzież zamiast „język ojczysty" umieścić się ma „język ojczysty albo naukowy".

Osądzenia, w tabelę wciągnąć się mające, oznaczyć należy wyrazy krótkiemi, dokładnie wskazującemi stosunek rzeczy do wymagań przepisanych.

Podwunaste. Ustny egzamin w przeznaczonych dniach pod osobistem przewodnictwem inspektora gymnazyjalnego odbywać się będzie, przyczem postanowienia §. 85, 5—7 drukowanego projektu zachować należy.

Jeżeliby w którym kraju koronnym, przy większej liczbie gymnazyjów osobista przytomność inspektora gymnazyjalnego w każdem z nich nie była możliwą, natenczas Namiestnik radzcę szkolnego nienależącego do krajowej władzy szkolnej, delegować będzie do kierowania ustnym egzaminem dojrzałości w jednem, lub więcej gymnazyjach.

Ilu uczniów w jednym dniu ma być egzaminowanych, to postanawia kierujący radzca szkolny; egzaminujący nauczyciel każdego przedmiotu, wciąga rezultat egzaminu w przeznaczoną ku temu rubrykę tabelarycznego przeglądu.

Potrzynaste. Na końcu każdego dnia egzaminu wedle §§fów 85 i 86 drukowanego projektu ma z uczynieniem zmian, z niniejszego rozporządzenia wynikających, odbyć się konferencyja względem zaświadczeń wydać się mających. Protokoł na to sporządzić się mający, który w gymnazyjum pozostanie, zawierać ma z reguły każdemu uczniowi wydać się mające zaświadczenie, należycie już ułożone, i zupełne, przeto musi być tenże dokładnie opatrzony rubrykami zaświadczeń dojrzałości.

Względem wolnych przedmiotów naukowych, które nie są przedmiotem egzaminu dojrzałości, jakoteż względem religijnych umiejętności takowych uczniów, dla których wyznania nie ma ustanowionego przy gymnazyjum nauczyciela, należy przedsięwziąć zwykły dotąd egzamin półroczny i rezultat takowego zamieścić w zaświadczeniu dojrzałości.

Toż samo rozumiń się i o filozoficznej propedeutyce, a w zaświadczeniu namienić należy, iż osądzenia te nie na zasadzie egzaminu dojrzałości wyrzeczone zostały. Co do prywatystów wolno jest szkole przedsiębrać egzamina z tych przedmiotów.

Poczternaste. Zaświadczenie dojrzałości jak najdokładniej przedstawić ma stan wykształcenia ucznia i ku temu posłużyć, by toż i później jeszcze (ob. §. 88, 2. drukowanego projektu) poznać dawało postęp w kształceniu się ucznia.

Eilftens. Die schriftlichen Prüfungsarbeiten werden dem Inhalte des §. 82 des gedruckten Entwurfes gemäß von den Lehrern korrigirt und an die Schulbehörde mit der daselbst vorgezeichneten tabellarischen Uebersicht eingesendet.

In dieser Uebersicht ist eine Rubrik für „Religion" hinzuzufügen, und anstatt „Muttersprache" zu setzen: „Mutter- oder Unterrichtssprache."

Die in die Tabelle einzutragenden Urtheile sind durch kurze, das Verhältniß zu den gesetzlichen Forderungen bestimmt angebende Ausdrücke zu bezeichnen.

Zwölftens. Die mündliche Prüfung wird an den festgesetzten Tagen unter der persönlichen Leitung des Gymnasial-Inspektors abgehalten, und es sind dabei die Bestimmungen des §. 83, 5—7 des gedruckten Entwurfes zu beachten.

Wenn in einem Kronlande die größere Anzahl der Gymnasien die persönliche Gegenwart des Gymnasial-Inspektors an jedem derselben unmöglich machte, so wird durch den Statthalter ein Schulrath außer der Landesschulbehörde zur Leitung der mündlichen Maturitäts-Prüfung eines oder mehrerer Gymnasien delegirt.

Wie viele Schüler an einem Tage zu prüfen seien, bestimmt der leitende Schulrath; der prüfende Lehrer eines jeden Faches trägt das Resultat der Prüfung in die dafür bestimmte Rubrik der tabellarischen Uebersicht ein.

Dreizehntens. Am Schluße eines jeden Prüfungstages ist nach den Bestimmungen der §§. 85 und 86 des gedruckten Entwurfes unter den aus dem gegenwärtigen Erlaße sich ergebenden Abänderungen derselben die Konferenz über die auszustellenden Zeugnisse abzuhalten. Das hiebei aufzunehmende Protokoll, welches bei dem Gymnasium verbleibt, hat in der Regel das schon gehörig redigirte, vollständige, einem jeden Schüler auszustellende Zeugniß zu enthalten, und muß daher genau mit den Rubriken des Maturitäts-Zeugnisses versehen seyn.

Ueber freie Lehrfächer, welche nicht Gegenstand der Maturitäts-Prüfung sind, sowie über die Religionskenntnisse solcher Schüler, für deren Glaubensbekenntniß ein Lehrer am Gymnasium nicht bestellt ist, ist die bisher übliche Semestral-Prüfung vorzunehmen und ihr Ergebniß in das Maturitäts-Zeugniß einzutragen.

Dasselbe gilt von der philosophischen Propädeutik und es ist im Zeugnisse zu bemerken, daß diese Urtheile nicht auf Grund der Maturitäts-Prüfung ausgesprochen seien. Bei Privatisten steht der Schule frei, über diese Gegenstände eine Prüfung anzustellen.

Vierzehntens. Das Maturitäts-Zeugniß soll ein möglichst genaues Bild von dem Bildungsstande des Schülers geben und dazu dienen, auch später noch (siehe §. 88, 2 des gedruckten Entwurfes) den Bildungsgang desselben erkennen zu lassen.

Pojedyncze zatem rubryki zapełniane być mają sposobem, ile możności indiwidualizującym, i dokładnie oznaczającym stosunek wynikłości egzaminu do wymagań przepisów.

Czy uczeń uznany być może za dojrzałego do wstąpienia na nauki którego fakultetu, to zawisło od ogólnej wynikłości egzaminu jego; uznany on będzie za takowego, jeżeli składając dowody ogólnej swej wiedzy, co właściwym jest celem egzaminu dojrzałości, tyle wykazał umiejętności w pojedynczych przedmiotach egzaminowych i taki stopień formalnego wykształcenia, że mu koniecznie przyznać potrzeba uzdolnienie do korzystania z nauk fakultetu wedle natury tychże.

Przy należytem przygotowaniu zaświadczeń dojrzałości nie będzie w tem z reguły żadnych trudności, odpisać je z protokołu konferencyi jeszcze za bytności radzcy szkolnego, i opatrzone podpisem tegoż radzcy.

Popiętnaste. Za egzamin dojrzałości po gymnazyjach, które z publicznych funduszów są uposażone, opłacić ma każdy egzamin składający taksę dwóch złr. ren. przed rozpoczęciem ustnego egzaminu złożyć się mającą.

Prywatyści egzaminującego gymnazyjum wtrójnasób tyle złożyć mają.

Na gymnazyjach utrzymywanych nie z publicznych funduszów, zawisło to od korporacyj, których zakładami są takowe gymnazyja, czy taksę tę pobierać zechcą, lub nie.

Taksy egzaminowe należą się dyrektorowi i egzaminującym nauczycielom w częściach oznaczonych ministeryjalnem rozporządzeniem z dnia 29. Sierpnia r. z. l. 8778.

Poszesnaste. Formularz zaświadczenia dojrzałości jest do widzenia na stronie 215 drukowanego projektu. Gdy w toż zaświadczenie dokładny charakter ogólnego wykształcenia, jakie abituryjent nabył, wpisane być ma, przeto potrzebne rubryki na całym arkuszu drukiem odbić należy. Wymienienie nazwiska i stanu rodziców ma w zaświadczeniu być opuszczone; przeciwnie zaś miejsce, dzień i rok urodzenia jego, muszą być wyszczególnione. Zamiast rubryk „język ojczysty“ i „drugi żyjący język“ wymienić się mają te właśnie języki, n. p. język niemiecki i na rubryki „przedmioty wolne“ miejsce dostateczne zostawić potrzeba. Formuła umieszczana na końcu zaświadczenia nie może być pisana, lecz być musi wydrukowana. Wzgląd na różnicę osądzenia, czy składający egzamin uznany zostaje za dojrzałego, lub niedojrzałego do przejścia na uniwersytet, potrzebnemi czyni dwojakie odbicia drukowe.

Stosowna jest także zaświadczeniom tego ostatnego rodzaju dać napis: „zaświadczenie z egzaminu dojrzałości“ zamiast: „zaświadczenie dojrzałości“

Demgemäß sind die einzelnen Rubriken bei genauer Bezeichnung des Verhältnißes der Leistungen zu den gesetzlichen Forderungen in möglichst individualisirender Weise auszufüllen.

Ob ein Schüler für reif zum Eintritt in ein Fakultätsstudium zu erklären sei, hängt von dem Gesammt-Ergebniß seiner Prüfung ab; er wird dafür zu erklären seyn, wenn er bei Erprobung seines Gesammtwissens, welche der eigentliche Zweck der Maturitäts-Prüfung ist, so viele Kenntnisse in den einzelnen Prüfungs-Gegenständen und einen solchen Grad formeller Bildung bewiesen hat, daß seine Fähigkeit, ein Fakultätsstudium der Natur dieses Studiums gemäß zu benützen, angenommen werden muß.

Bei gehöriger Vorbereitung der Maturitäts-Zeugnisse wird es in der Regel keine Schwierigkeit haben, daß diese noch während der Anwesenheit des Schulrathes aus dem Konferenz-Protokolle kopirt und mit der Unterschrift des Letzteren versehen werden.

Fünfzehntens. Für die Maturitäts-Prüfung ist an aus öffentlichen Fonden erhaltenen Gymnasien von jedem Examinanden eine vor Beginn der mündlichen Prüfung zu erlegende Taxe von zwei Gulden zu entrichten.

Die Privatisten des prüfenden Gymnasiums haben den dreifachen Betrag zu erlegen.

An Gymnasien, die nicht aus öffentlichen Fonden erhalten sind, hängt es von den Korporazionen, deren Anstalten die Gymnasien sind, ab, ob sie jene Taxe einheben wollen oder nicht.

Die Prüfungstaxen kommen dem Direktor und den prüfenden Lehrern zu den mit Ministerial-Erlaß vom 29. August v. J. Z. 8778, bestimmten Theilen zu.

Sechszehntens. Das Formulare des Maturitäts-Zeugnisses ist aus Seite 215 des gedruckten Entwurfes zu entnehmen. Da es die vollständige Charakterisirung der vom Abiturienten erworbenen Gesammtbildung aufzunehmen hat, so ist für den Abdruck der nöthigen Rubriken ein ganzer Bogen zu verwenden. Die Angabe des Namens und Standes der Aeltern hat wegzubleiben; dagegen muß der Geburtsort, der Geburtstag und das Geburtsjahr angegeben seyn. Anstatt der Rubriken „Muttersprache“ und „zweite lebende Sprache“ sind die Sprachen selbst anzugeben, z. B. deutsche Sprache. Eben so ist für die Rubriken „freie Lehrfächer“ der zureichende Raum zu lassen. Die Schluß-Formel des Zeugnisses darf nicht geschrieben, sondern muß gedruckt seyn. Es müssen daher mit Rücksicht auf den Urtheilsunterschied, ob der Examinand für reif oder für nicht reif zum Besuche der Universität erachtet worden, zweierlei Abdrücke veranstaltet werden.

Auch erscheint es entsprechend, den Zeugnissen der letzteren Art die Ueberschrift „Maturitäts-Prüfungs-Zeugniß“ statt „Maturitäts-Zeugniß“ zu geben.

Uchwała komisyi egzaminowej ma, nie czyniąc odróżnień w stopniu uzdolnienia, opiewać w krótkości, że kandydat uznany został za dojrzałego, lub niedojrzałego do przejścia na uniwersytet.

Tylko w przypadkach, gdzie z wynikłości egzaminu poznać się daje celujące uzdolnienie składającego egzamin, w drukowaną formułę, zamykającą zaświadczenie dojrzałości wpisać należy dodatek: Odbył egzamin „z odznaczeniem" (Rozporządzenie ministeryjalne z dnia 7. Stycznia 1852 l. 12667).

Zaświadczenia powinny mieć stempel piętnasto-krajcarowy.

Thun m. p.

87.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 26. Lutego 1852,

wydane do wszystkich powiatowych administracyj skarbowych, urzędów podatkowych i organów,

względem postępowania przy wymiarze opłat od interesów prawnych, mających za przedmiot podział gruntów, lub takowych, które wedle prawa cywilnego nie są ważne.

Na zapytanie, jak postępować należy przy wymiarze opłat:

a) od ugod o podziały gruntów, zawisłe od osobnego pozwolenia,

b) od interesów prawnych, które wedle postanowień powszechnej ustawy cywilnej nie mają skutku prawnego,

podało wysokie c. k. Ministerstwo skarbu dekretem z dnia 8. Lutego 1852 l. 3028/210 za skazówkę w postępowaniu, co następuje:

Wedle §. 44. ustawy z dnia 9. Lutego 1850, skarb publiczny nabywa prawa do opłat od tej chwili, w której interes prawny w kraju zawarty został. Do zawarcia ugody między osobami ograniczonemi w możności zobowiązywania się, potrzeba jednakowo także przyzwolenia tej osoby, pod której opieką wspomnione osoby zostają, albo na której korzyść takowe ograniczenie istnieje.

Ugody o sprzedaż i kupno, z któremi oddzielenie kawałków gruntu połączone jest, nie należy, jeżeli potrzeba do nich konsensu władzy politycznej, przed uzyskaniem tego konsensu uważać za zawarty interes prawny.

Jeżeli więc takowe ugody bez konsensu politycznego przedłożone są ku wymierzeniu opłaty, tedy obowiązkiem jest urzędu, do wymiarów opłaty przeznaczonego, ugodę tę przesłać najpierwej do władzy politycznej, która, jeźli udzieli konsens, wedle przytoczonego §. 44. takową urzędowi wspomnionemu zwrócić ma. Jeźli konsensu nie udzielono, tedy nie zachodzi i przelanie majątku, a więc ani opłata; rozumie się przecież, iż dla zniesienia podanej wia-

Der Beschluß der Prüfungs-Kommission hat, ohne Unterscheidung nach Graden der Befähigung, einfach dahin zu lauten, daß der Kandidat zum Besuche einer Universität reif oder nicht reif befunden worden sei.

Nur in Fällen, wo die Prüfungs-Ergebnisse eine ausgezeichnete Befähigung des Examinanden erkennen lassen, ist in die gedruckte Schluß-Formel des Maturitäts-Zeugnisses der schriftliche Zusatz „mit Auszeichnung entsprochen" einzutragen. (Ministerial-Erlaß vom 7. Jänner 1852 Z. 12667.)

Die Zeugnisse haben den Stempel von fünfzehn Kreuzern zu tragen.

Thun m. p.

87.

Verordnung der Finanz-Landes-Direkzion vom 26. Februar 1852,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, Steuerämter und Organe,

über den Vorgang bei der Gebührenbemessung von Rechtsgeschäften, welche Grundzerstückungen zum Gegenstande haben, und von solchen, welche nach dem bürgerlichen Recht ungiltig sind.

Auf eine Anfrage über den einzuhaltenden Vorgang bei der Gebührenbemessung

a) von Verträgen über Grundzerstückungen, welche an eine besondere Bewilligung geknüpft sind, dann

b) von solchen Rechtsgeschäften, welche nach den Bestimmungen des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches keine rechtliche Wirkung haben,

hat das hohe k. k. Finanz-Ministerium mit dem Dekrete vom 8. Februar 1852 Z. 3028/210 Folgendes zur Richtschnur bedeutet:

Nach §. 44 des Gesetzes vom 9. Februar 1850 tritt das Recht des Staatsschatzes auf die Gebühr mit dem Zeitpunkte ein, in welchem das Rechtsgeschäft im Inlande geschlossen wurde. Zur Abschließung eines Vertrages zwischen Personen, welche bezüglich der Fähigkeit sich zu verpflichten beschränkt sind, gehört jedoch auch die Einwilligung derjenigen Person, unter deren Schutz die erstgedachten Personen stehen, oder zu Gunsten welcher die gedachte Beschränkung besteht.

Kaufverträge, mit denen eine Abtrennung von Grundstücken verbunden ist, sind daher, wenn dazu der Konsens der politischen Behörde erforderlich ist, vor Erlangung dieses Konsenses nicht als geschlossene Rechtsgeschäfte zu betrachten.

Werden daher solche Verträge ohne den politischen Konsens zur Gebührenbemessung vorgelegt, so liegt dem zur Gebührenbemessung bestimmten Amte ob, den Vertrag zunächst an die politische Behörde zu leiten, welche, wenn sie den Konsens zu ertheilen findet, nach dem besagten §. 44 denselben an das gedachte Amt zurück zu leiten hat. Wird der Konsens nicht ertheilt, so findet keine Vermögensübertragung und folglich keine Gebühr statt; es versteht sich aber, daß wegen Abfallbringung der

domości o interesie prawnym, dotycząca władza polityczna zawiadomić ma o tem urząd do wymiarów opłaty postanowiony.

Względem ugód drugiego rodzaju zalecono, iż wedle §. 1. ustawy z dnia 9. Lutego 1850 te tylko interesa prawne opłacie podlegają, któremi wedle ustaw cywilnych prawa się ugruntowują, przenoszą, wzmacniają, przemieniają, lub znoszą.

Tego atoli wnosić nie można o interesach prawnych, które wedle praw cywilnych nie są ważne. Czyli zaś interes prawny, o którym dla wymierzenia opłaty doniesiono, nieważny jest, lub przeciwnie, w to z urzędu wchodzić nie należy. Jeżeli za interes prawny, od którego opłatę na zasadzie ustawy z dnia 9. Lutego 1850 przepisano, lub pobrano, żądają zwrotu tej opłaty, z powodu iż wedle ustaw cywilnych uważać go należy jakoby nie istniał, tedy o tem w każdym pojedynczym wypadku zdania prokuratury skarbowej zasięgnąć będzie potrzeba, wysokie zaś Ministerstwo skarbu zachowuje sobie rozstrzygnięcie takowe żądania.

Jeżeli interesa prawne zawierają w sobie czynności karze podpadające, tedy i tak jest powszechnym obowiązkiem wszystkich władz i urzędów, skoro to dójdzie do ich wiadomości, donieść o tem dotyczącej władzy sądu karnego, a z wymierzeniem opłaty, w razie gdyby rozstrzygnięcie sprawy wywierało wpływ na takowe z powodu nieważności całego interesu, lub też pojedynczych punktów, wstrzymać się należy, póki toż rozstrzygnięcie nie nastąpi.

Wedle tego wysokiego zlecenia ściśle postępować należy, a wskutek tego odwołane zostaje tutejszo-urzędowe rozporządzenie z dnia 26. Lutego 1851 l. 16001, o wymiarze opłat, od interesów prawnych, mających za przedmiot podział gruntów włościańskich.

W szczególności sprawy, gdzie zwrotu opłaty z powodu nieważności interesu prawnego żądają, z wszelkiemi do rozstrzygnięcia potrzebnemi pomocniczemi środkami bez zwłoki przedłożyć należy.

Zarazem proszony jest c. k. Rząd krajowy, by c. k. urzędom obwodowym wraził szybkie załatwianie doniesień urzędów podatkowych, przy których ugody względem podziału gruntów c. k. urzędom obwodowym przesełane bywają dla udzielenia lub odmówienia konsensu *).

Krajewski m. p.

---

*) Rozporządzeniem Rządu krajowego z dnia 22. Marca 1852 l. 9842 udzielono to postanowienie wszystkim urzędom obwodowym i zalecono im o ile być może przyspieszać rozstrzyganie swe o przesłanych im od urzędów podatkowych doniesieniach dotyczących ugód o podział gruntów, a równocześnie zawiadomiono o tem Naczelnika komisyi gubernijalnej w Krakowie dla dalszego użytku urzędowego.

Anzeige von dem Rechtsgeschäfte die Mittheilung davon von der betreffenden politischen Behörde an das zur Gebührenbemessung bestimmte Amt gemacht werden müsse.

Hinsichtlich der Verträge der 2. Art wurde bedeutet, daß nach dem §. 1 des Gesetzes vom 9. Februar 1850 nur Rechtsgeschäfte, durch welche nach den bürgerlichen Gesetzen Rechte begründet, übertragen, befestiget, umgeändert oder aufgehoben werden, Gegenstand der Gebühr sind.

Diese Voraussetzung tritt jedoch nicht ein bei Rechtsgeschäften, welche nach den bürgerlichen Gesetzen ungiltig sind. Ob aber ein Rechtsgeschäft, welches zur Gebührenbemessung angezeigt wurde, ungiltig sei oder nicht, darauf ist von Amtswegen nicht einzugehen. Wird für ein Rechtsgeschäft, für welches eine Gebühr im Grunde des Gesetzes vom 9. Februar 1850 vorgeschrieben oder eingehoben worden ist, die Gebührenrückstellung angesprochen, weil es nach den bürgerlichen Gesetzen als null und nichtig zu betrachten ist, so ist hierüber in jedem einzelnen Falle die Finanz-Prokuratur zu vernehmen und behält sich das Finanz-Ministerium die Entscheidung über ein solches Ansuchen vor.

Enthalten Rechtsgeschäfte strafbare Handlungen, so liegt es ohnehin in der allgemeinen Verpflichtung der Behörden und Aemter, wenn sie zu deren Kenntniß gelangen, hierüber der betreffenden Strafgerichtsbehörde die Anzeige zu machen und es ist bis zur Entscheidung, falls diese auf das Gebührenausmaß wegen Ungiltigkeit des ganzen Geschäftes oder einzelner Bestimmungen Einfluß nimmt, mit der Gebührenbemessung einzuhalten.

Nach dieser hohen Weisung ist sich genau zu benehmen, und es kommt hiernach von der hierortigen Verordnung vom 26. Hornung 1851 Z. 16001, die Bemessung der Gebühr von Rechtsgeschäften, welche die Theilung von Bauerngütern zum Gegenstande haben, betreffend, ganz ab.

Insbesondere sind die Verhandlungen, in welchen eine Gebühren-Rückstellung aus dem Titel der Ungiltigkeit des Rechtsgeschäftes angesprochen wird, mit allen zur Entscheidung nöthigen Behelfen unaufgehalten vorzulegen.

Unter Einem wird das k. k. Landesgubernium ersucht, den k. k. Kreisämtern die schleunige Abfertigung jener Anzeigen der Steuerämter einzuschärfen, womit die, die Grundzerstückung zum Gegenstande habenden Verträge an die k. k. Kreisämter zur Ertheilung oder Verweigerung des Konsenses geleitet werden*)

Krajewski m. p.

---

*) Mit dem Erlaße des Landesguberniums vom 22. März 1852 Z. 9842 sind unter Mittheilung dieser Verordnung sämmtliche Kreisämter zur thunlichsten Beschleunigung ihrer Entscheidung über die denselben von den Steuerämtern zukommenden Anzeigen, welche Grundzerstückungs-Verträge betreffen, angewiesen, und davon gleichzeitig auch der Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau zum weiteren Amtsgebrauche in Kenntniß gesetzt worden.

88.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 19. Marca 1852,

wydane do wszystkich powiatowych administracyj skarbowych, tudzież do podwładnych jej urzędów i organów,

względem postępowania cłowego przedmiotami zużywanemi, które do użytku na czas oznaczony z zagranicy wprowadzają, i znowu wywożą.

Wysokie c. k. Ministerstwo skarbu oznajmiło rozporządzeniem z dnia 2. Marca 1852 l. 5149/384, iż postanowienia dekretu kamery nadwornej z dnia 24. Lipca 1839 l. 29042/2010 *) względem warunkowo opłacie cłowej nie uległego przywozu używanych przedmiotów, dla użytku na czas oznaczony wprowadzanych i znowu wywożonych, wstępem do nowej taryfy cłowej bynajmniej nie są zniesione, gdyż uwzględnienie wspomnionego dekretu nadwornego polega na postanowieniach §§fów 222—225 ustawy o cłach i monopolach państwa, opiewających o przywozie do apretury i wywozie na niepewną sprzedaż, którto postanowienia wedle §. 24. wspomnionego ustępu przy przestrzeganiu dotychczasowych warunków pozostają i nadal w swej mocy.

Warunkowo wolny od cła przywóz przedmiotów, do użytku na pewny czas oznaczony sprowadzanych i znowu wywieść się mających, może i nadal być dozwolony w zakresie, który oznaczonym jest dekretem nadwornej kamery z dnia 18. Sierpnia 1847 l. 27453/3104 i rozporządzeniach wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 7. Lipca i 11. Sierpnia 1848 l. 20573/220 i 25698/762. Podobne dozwolenie dać można i przy wywozie takowych przedmiotów na użytek czasowy wyprowadzanych, i znowu wprowadzić się mających, przyczem ma miejsce postępowanie przepisane dla przedmiotów na los szczęścia w handlu będących.

Co podaje się do wiadomości i zastosowania się.

Krajewski m. p.

89.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 19. Marca 1852,

wydane do wszystkich powiatowych administracyj skarbowych, i podwładnych im urzędów cłowych i organów,

względem uwolnienia od cła towarów, zapowiadanych do oclenia przywozowego, składanych na składzie urzędowym i wywożonych znowu za granicę.

Wysokie c. k. Ministerstwo skarbu oznajmiło rozporządzeniem z dnia 6. Marca 1852 l. 7957/389, iż i nadal moc swą zachowuje §. 204 urzędo-

*) Zbiór praw krajowych z r. 1839, cz. II., nr. 159, str. 476.

88.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 19. März 1852,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, unterstehende Aemter und Organe,

hinsichtlich der zollämtlichen Behandlung derjenigen gebrauchten Gegenstände, welche zur Benützung auf eine bestimmte Zeit aus dem Auslande ein- und dann wieder ausgeführt werden.

Das hohe k. k. Finanz-Ministerium hat mit Erlaß vom 2. März 1852 Z. 5149/384 bedeutet, daß die Bestimmungen des Hofkammer-Dekretes vom 24. Juli 1839 Z. 29042/2010 *) bezüglich der bedingt zollfreien Einfuhr von gebrauchten Gegenständen zur Benützung auf eine bestimmte Zeit gegen Wiederausfuhr derselben, durch die Vorerinnerung zum neuen Zolltarife keineswegs aufgehoben worden sind, indem die Begünstigung des erwähnten Hofdekretes sich auf die Anordnungen der §§. 222 — 225 der Zoll- und Staats-Monopols-Ordnung über die Einfuhr zur Zubereitung (Appretur) und Ausfuhr auf ungewissen Verkauf (Losung) gründet, welche nach §. 24 der gedachten Vorerinnerung noch ferner unter Beobachtung der bisherigen Bedingungen aufrecht bleiben.

Die bedingt zollfreie Einfuhr von Gegenständen zum Gebrauche auf eine bestimmte Zeit gegen Wiederausfuhr kann daher unter den vorgeschriebenen Bedingungen und Vorsichten auch ferner innerhalb des in dem Hofkammer-Dekrete vom 18. August 1847 Z. 27453/3104, dann in den hohen Finanz-Ministerial-Erlässeu vom 7. Juli und 11. August 1848 Z. 20573/220, und 25698/762 bestimmten Wirkungskreises bewilligt werden. Eine gleiche Gestattung ist auch bei der Ausfuhr solcher Gegenstände zur zeitweiligen Benützung gegen Wiedereinfuhr derselben zuläßig, wobei das Losungs-Verfahren einzutreten hat.

Welches hiemit zur Wissenschaft und Darnachachtung kundgemacht wird.

Krajewski m. p.

89.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 19. März 1852,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, die denselben unterstehenden Zollämter und Organe,

in Betreff der Zollfreiheit für, zur Einfuhrverzollung erklärte, bei einer Legstätte hinterlegte, und wieder in's Ausland ausgeführte Waaren.

Das hohe k. k. Finanz-Ministerium hat mit Erlaß vom 6. März 1852 Z. 7957/389 bedeutet, daß der §. 204 des Amtsunterrichtes für die ausübenden

---

*) In der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1839, II. Abtheilung, unter Nr. 159, Seite 476.

wej instrukcyi wydanej dla urzędów wykonawczych, opiewający o wypełnieniu ustawy o cłach i monopolach państwa z r. 1836, wedle której od zapowiadanych do oclenia przywozowego, do składu urzędowego (głównego urzędu cłowego) odsełanych i w takowym niekiedy składanych towarów, jeźli te w przeciągu sześciu miesięcy przez tenże sam urząd graniczny, przez który je przywieziono, znowu za granicę wychodzą, niema się opłacać cło przechodowe.

Co niniejszem podaje się do wiadomości i zastosowania się.

Krajewski m. p.

90.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 19. Marca 1852 *),

wydane do wszystkich powiatowych administracyj skarbowych i urzędów jej podległych,

o formie pozwoleń do wyprowadzenia preparowanych towarów lekarskich dla osób prywatnych.

Póki taryfa cłowa z roku 1838 miała moc obowiązującą, do wyprowadzania preparowanych towarów lekarskich było potrzebnem pozwolenie Rządu krajowego.

Według taryfy z dnia 6. Listopada 1851 (Oddz. 97. Uwaga) wolno aptekarzom wprowadzać preparowane towary lekarskie: tylko osoby prywatne potrzebują ku temu pozwolenia najwyższej medycynalnej władzy „w kraju koronnym lub obwodzie zamieszkania tychże". Wzniecono więc zapytanie, w jaki też sposób to pozwolenie, potrzebne do spełnienia postępowania z cłem wchodowem, ważnie wykazywać należy, mianowicie, czy dość, aby to pozwolenie, jakto dotychczas w podobnych przypadkach bywało, referent zdrowia przy krajowej, lub obwodowej władzy urzędujący, na ustne wniesienie na deklaracyi towarów domieścił i podpisał, lub czyli urząd cłowy pozwolenie zakupna ma wtedy tylko uważać jako dostatecznie wykazane, gdy w tym względzie złożono formalny dokument władzy przynależnej.

Krajowa Dyrekcyja skarbowa, chcąc w tym przedmiocie zaprowadzić postępowanie jednostajne i odpowiedne brzmieniu ustawy wymagającej „pozwolenia najwyższej medycynalnej władzy kraju koronnego, lub obwodu" rozporządza, ażeby urzędy cłowe na przyszłość nie poprzestawały na pozwoleniu, któreby właściwy referent w krótki sposób domieścił na deklaracyi towarów, lecz aby wymagały osobnego pozwolenia w formie rezolucyi, lub dekretu od pomienionej władzy wydanego, i takowe do przynależnej juxty rejestru cłowego załączały.

---

*) Pismem Rzadu krajowego z dnia 15. Kwietnia 1852, l. 14821, udzielono to rozporządzenie wszystkim urzędom obwodowym i Naczelnikowi komisyi gubernijalnej w Krakowie dla wiadomości i stosownego użytku w wydarzających się przypadkach.

Aemter über die Vollziehung der Zoll- und Staats-Monopols-Ordnung vom Jahre 1836, wornach für die zur Einfuhrverzollung erklärten, an eine Legstätte (Hauptzollamt) angewiesenen, etwa bei derselben niedergelegten Waaren, wenn sie binnen 6 Monaten über dasselbe Grenzamt, über welches sie eingeführt wurden, in das Ausland wieder zurücktreten, kein Durchfuhrzoll zu entrichten ist, auch fernerhin in Wirksamkeit zu verbleiben habe.

Welches hiemit zur Wissenschaft und Darnachachtung kund gemacht wird.

Krajewski m. p.

90.

Verordnung der Finanz-Landes-Direkzion vom 19. März 1852*),

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen und die denselben unterstehenden Zollämter,

die Form der Bewilligung zur Einfuhr zubereiteter Arzeneiwaaren für Privatpersonen betreffend.

Unter der Wirksamkeit des Zolltarifes vom Jahre 1838 war für Einfuhr zubereiteter Apothekerwaaren die Bewilligung der Landesstelle erforderlich.

Nach dem Tarife vom 6. November 1851 (Abth. 97 Anmerkung) ist den Apothekern die Einfuhr zubereiteter Arzeneiwaaren erlaubt; nur Privatpersonen bedürfen dazu der Erlaubniß „der obersten Medizinal-Behörde des Kronlandes oder Kreises ihres Wohnsitzes". Es ist die Frage in Anregung gebracht worden, auf welche Art diese für die Vollziehung des Einfuhr-Zoll-Verfahrens erforderliche Erlaubniß giltig ausgewiesen wird; ob es nämlich genügt, daß diese Erlaubniß, wie es bisher in einzelnen Fällen geschah, über mündliches Ansuchen von dem Sanitäts-Referenten der Landes- oder Kreisbehörde auf der Waarenerklärung angesetzt und gefertigt werde, oder ob die Bezugsbewilligung nur dann von dem Zollamte als genügend ausgewiesen angesehen werden soll, wenn hierüber eine förmliche Ausfertigung der kompetenten Behörde vorliegt.

Um in dieser Beziehung ein gleichförmiges, dem Wortlaute des Gesetzes, welches „die Erlaubniß der obersten Medizinalbehörde des Kronlandes oder Kreises" fordert, entsprechendes Verfahren herzustellen, findet man anzuordnen, daß die Zollämter in Zukunft sich nicht mit einer im kurzen Wege auf der Waarenerklärung beigesetzten Bewilligung des bezüglichen Referenten zu begnügen, sondern eine besondere, in Form eines Bescheides oder Erlaßes der erwähnten Behörde ausgefertigte Bewilligung zu verlangen, und diese der bezüglichen Juxta des Zollregisters beizuschließen haben.

*) Diese Verordnung ist mit Erlaß des Landesguberniums vom 15. April 1852 Z. 14821 sämmtlichen Kreisämtern und dem Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau, zur Wissenschaft und angemessenen Beachtung in vorkommenden Fällen, mitgetheilt worden.

To postanowienie ogłasza się dla wiadomości i zastosowania się w skutek ministeryjalnego rozporządzenia z dnia 2. Marca r. b. l. 38255/3189.

Krajewski m. p.

91.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 23. Marca 1852,

wydane do podległych jej władz, urzędów i organów,

o wymiarze należytości przy intercyzach ślubnych, któremi uzasadniają się pewne prawa dopiero na przypadek śmierci.

Według taryfowej poz. 42. ustawy o należytościach z dnia 9. Lutego 1850, w której, jak to już rozporządzeniem Ministerstwa skarbu z dnia 9. Sierpnia 1851 liczba 19614., ogłoszonem pod dniem 17. Września 1851 l. 41088 *) oznajmiono, jedynie o tyle o intercyzach ślubnych jest mowa, o ile mocą takowych tylko między oblubieńcami ugruntowują się prawa we względzie majątku tychże, przy wymiarze wytkniętych w skali należytości od intercyz ślubnych powinny pozostać nieuwzględnionemi te prawa, które dopiero na przypadek śmierci jednego z małżonków w wykonanie wejść mają. Co do praw dopiero wzmiankowanych, należytość od przeniesienia majątku rozrządzonego na przypadek śmierci uiszczoną być ma dopiero przy objęciu dziedzictwa.

Do tych praw liczą się: prawo wyznaczonego wiana, o ile takowe wedle postanowień intercyzy ślubnej małżonkowi w razie przeżycia małżonki na własność przypaść ma, któreto prawo dla tej przyczyny i pod tą suppozycyją potrzeba mieć na względzie tak przy wymiarze należytości według skali, jakoteż przy wymiarze należytości od przeniesienia majątku na przypadek śmierci; przyznane oblubienicy prawo do zwrotu wiana (deportatów) i prawo do połowy dóbr wspólną własnością będących, pozostałych po zgonie jednego z małżonków, któreto prawo, jeźli wyraźnie inaczej nie postanowiono, uważać należy za skuteczne na przypadek śmierci; umówiona oprawa wdowia i prawo do dziedzictwa przez obojga małżonków sobie obopólnie przyznane.

We wspólnej własności dóbr z części tychże, która z powodu śmierci do pozostałego małżonka lub małżonki należy, nie można oddzielać majątku oden lub od niej pochodzącego, lecz należytość od całej połowy majątku, byłego wspólną obojga własnością, po potrąceniu ciążących na niej długów wymierzoną być powinna.

---

*) Obacz w Dzienniku praw krajowych część XXXIII. odniesienie się gwiazdki położonej przy nr. 273.

Diese Bestimmung wird in Folge hohen Ministerial-Erlaßes vom 2. März l. J. Z. 38255|3189 zur Wissenschaft und Darnachachtung kundgemacht.

Krajewski m. p.

91.

Verordnung der Finanz-Landes-Direkzion vom 23. März 1852,

an die unterstehenden Behörden, Aemter und Organe,

betreffend die Gebührenbemessung von Ehepakten. durch welche Rechte erst auf den Todesfall begründet werden.

Nach der Tarif-Post 42 des Gebührengesetzes vom 9. Februar 1850, welche, wie bereits mit dem, unterm 17. September 1851 Z. 41088 bekannt gemachten Finanz-Ministerial-Erlaße vom 9. August 1851 Z. 19614 bedeutet wurde *), von den Ehepakten nur insoferne handelt, als durch dieselben nur zwischen den Brautpersonen Rechte hinsichtlich ihres Vermögens begründet werden, haben bei Bemessung der skalamäßigen Gebühr von Ehepakten jene Rechte unberücksichtigt zu bleiben, welche erst auf den Todesfall des einen oder anderen Gatten wirksam werden sollen. Von letztgedachten Rechten ist die Gebühr von Vermögens-Uebertragungen auf den Todesfall erst beim Erbanfalle zu entrichten.

Zu derselben gehören: das Recht auf das zugedachte Heirathsgut, woferne dasselbe nach den Bestimmungen der Ehepakten dem überlebenden Ehemanne als Eigenthum zuzufallen hat, welches Recht daher unter dieser Voraussetzung sowohl bei Bemessung der skalamäßigen Gebühr, als auch bei Bemessung der Gebühr von Vermögens-Uebertragungen von Todeswegen in Betracht gezogen werden muß; das der Braut eingeräumte Recht auf eine Wiederlage; das durch die bedungene Gütergemeinschaft, welche, wenn nichts anderes ausdrücklich bestimmt wurde, auf den Todesfall zu verstehen ist, eingeräumte Recht auf die Hälfte dessen, was von den der Gemeinschaft unterzogenen Gütern nach dem Ableben des einen Ehegatten erübrigt; der bedungene Witwengehalt und die Erbrechte, welche sich die Brautleute wechselseitig eingeräumt haben.

Im Falle einer Gütergemeinschaft kann aus der, dem überlebenden Gatten von Todeswegen gebührenden Hälfte eine Ausscheidung desjenigen Vermögens, welches von ihm stammt, nicht stattfinden, sondern die Gebühr muß von der ganzen Hälfte des der Gemeinschaft unterzogenen Vermögens, nach Abzug der auf dieselbe fallenden Schulden, bemessen werden.

---

*) Siehe im Landes-Gesetzblatte, XXXIII. Stück bei Nr. 273 die Hinweisung des Sternchens.

Jeżeli przyznana mocą intercyzy ślubnej wspólność własności rzeczy jakiej nieruchomej, lub też użytkowanie z tejże na przypadek śmierci wniesione jest do ksiąg publicznych, wtedy należny procent 1½ od sta połowy wartości rzeczy nieruchomej, a stosunkowo należytość odpowiedna wartości użytkowania (§. 58. ustawy) natychmiast prenotować i pobrać należy; atoli procent 1 od sta, od przeniesienia na przypadek śmierci należny, wymierzony i pobrany być ma dopiero przy objęciu dziedzictwa.

Wpisanie do ksiąg publicznych zawartej między małżonkami ugody o dziedzictwo należy, ze względu na postanowienie §fu 1252 powsz. ust. cyw., według którego małżonkowie, którzy majątkiem swoim jeden na rzecz drugiego na przypadek śmierci rozporządzili, mogą, dopokąd są przy życiu, bez przeszkody rozrządzać tymże według upodobania, uważać pod względem należytości, jako wpisanie prawa, które nie jest do oszacowania.

Postanowienia ustawy o należytościach, dotyczące się praw skutecznych w razie przeżycia jednego z małżonków, odnoszą się także do praw z mocy intercyzy ślubnej wtedy nabytych, kiedy ustawa nie miała jeszcze mocy obowiązującej, ustawa bowiem uważa je za akta przeniesienia majątku z powodu śmierci, a te traktowane być mają według przepisów opiewających o przypadku, jeżeli osoba, której zgon jest warunkiem nabycia rzeczy jakiej, zmarła po dniu, w którym prawo działać przestało.

Co w skutek dekretu wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 18. Lutego 1852 l. 14467/919 podaje się do wiadomości, jako skazówkę postępowania.

Krajewski m. p.

92.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 26. Marca 1852,

wydane do wszystkich powiatowych administracyj skarbowych, urzędów wykonawczych i starszyzny straży skarbowej,

jako za danie asystencyi ze strony żandarmeryi żadna nadgroda nie należy się.

Na uczynione zapytanie, czyli przepisy, w których oznaczone są nadgrody za asystencyje dla urzędników politycznych, lub sądowych, tudzież dla członków przełożeństwa gminy i t. d., wzywanych do urzędowania w rzeczach dochodów skarbowych, mają także moc obowiązującą, co do żołnierzy c. k. żandarmeryi, wysokie c. k. Ministerstwo skarbu porozumiawszy się z c. k. Ministerstwem spraw wewnętrznych, oznajmiło, że żandarmeryi nie może być przyznane prawo do podobnych należytości za dawanie asystencyi w urzędowaniu w sprawach dochodu skarbu.

Wird eine durch die Ehepakten auf eine unbewegliche Sache eingeräumte Gütergemeinschaft oder Fruchtnießung von derselben, auf den Todesfall in die öffentlichen Bücher eingetragen, so ist die Gebühr von 1 ½ Perzent von dem halben Werthe der unbeweglichen Sache und rücksichtlich nach dem Werthe der Fruchtnießung (§. 58. des Gesetzes) sogleich vorzuschreiben und einzuheben; die Gebühr von 1 Perzent für die Uebertragung auf den Todesfall ist jedoch erst beim Eintritte des Erbanfalles zu bemessen und einzuheben.

Die Eintragung eines zwischen Ehegatten geschlossenen Erbvertrages in die öffentlichen Bücher ist mit Rücksicht auf die Anordnung des §. 1252 des allg. bürg. Gesetzbuches, wornach der Ehegatte, welcher auf den Todesfall mit seinem Vermögen zu Gunsten des anderen Ehegatten verfügt hat, nicht gehindert ist, so lange er lebt, nach Belieben darüber zu schalten, als die Eintragung eines nicht schätzbaren Rechtes in Absicht auf die Gebühr zu behandeln.

Die Bestimmungen des Gebührengesetzes bezüglich der auf den Fall des Ueberlebens des einen Ehegatten wirksamen Rechte haben auch auf jene Rechte Anwendung, welche durch vor der Wirksamkeit des Gesetzes errichtete Ehepakten erworben wurden, weil das Gesetz sie als Vermögens-Ubertragungen von Todeswegen betrachtet, welche unter die Bestimmungen des Gesetzes fallen, wenn die Person, durch deren Tod die Erwerbung der Sache bedingt ist, nach dem Tage der Wirksamkeit des Gesetzes verstorben ist.

Dieß wird in Folge hohen Finanz-Ministerial-Erlaßes vom 18. Februar 1852 Z. 14467/919 zur Wissenschaft und Richtschnur bekannt gegeben.

Krajewski m. p.

92.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 26. März 1852,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, ausübende Aemter und Finanzwach-Obern,

über die gebührenfreie Assistenzleistung der Gensd'armerie bei gefällsämtlichen Amtshandlungen.

Ueber die vorgekommene Frage, ob die Bestimmungen, welche die Assistenzgebühren für politische oder gerichtliche Beamte, dann für die Glieder der Gemeinde-Vorstehungen u. s. w., die bei gefällsämtlichen Amtshandlungen beigezogen werden, festsetzen, auch für die k. k. Gensd'armerie-Mannschaft, wenn selbe zu ähnlichen Zwecken verwendet wird, Geltung haben, hat das hohe k. k. Finanz-Ministerium nach gepflogenem Einvernehmen mit dem k. k. Ministerium des Innern bedeutet, daß der Gensd'armerie für Assistenzleistungen bei gefällsämtlichen Amtshandlungen ein Anspruch auf dießfällige Gebühren nicht zuerkannt werden kann.

Co w skutek dekretu wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 10. Marca r. b. l. 8316/481, ogłasza się dla wiadomości i zastosowania się.

Krajewski m. p.

93.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 27. Marca 1852 *),

wydane do wszystkich urzędów obwodowych, i do krajowej izby rachunkowej (za równoczesnem udzieleniem odpisu Naczelnikowi komisyi gubernijalnej w Krakowie),

jako powszechna kasa długów państwa i banku umocowaną jest do przekazywania procentów od umieszczonych w niej winkulowanych, lub dopiero winkulować się mających obligacyj, na krajowe oddziały kredytowe.

Wysokie Ministerstwo skarbu, chcąc osiągnąć istotne uproszczenie toku spraw powszechnej kasy długów państwa i banku, udzieliło umocowanie, w skutek którego taż kasa na przyszłość przekazy procentów od umieszczonych w niej winkulowanych, lub jeszcze winkulować się mających obligacyj na krajowe oddziały kredytowe bez osobnego ku temu zlecenia Ministerstwa skarbu, jedynie na wniosek dotyczących kas lub urzędów na drodze urzędowej korespondencyi, przestrzegając istniejących przepisów, pod tym warunkiem przedsiębrać ma, by w przypadkach, gdzie chodzi o przekaz procentów od pochodzącej z kaucyi obligacyi, procentującej już w jakim oddziale kredytowym, zdziałane już istotnie zastanowienie dawniejszego poboru procentów przedłożeniem certyfikatu wykazującego należące się procenta udowadniane było.

Od tego dozwolenia wyjęte są przekazy procentów od tych obligacyj, na które prenotowany jest areszt władzy sądowej lub administracyjnej.

O czem zawiadamia się urząd obwodowy, (krajową izbę rachunkową), na zasadzie wysokiego dekretu c. k. Ministerstwa skarbu z dnia 16. Marca r. b. l. 4327.

Gołuchowski m. p.

---

*) Rozporządzeniem krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 2. Kwietnia 1852 l. 13803, wydano równobrzmiące zarządzenie do wszystkich powiatowych administracyj skarbowych, do oddziałów rachunkowych, urzędów podatkowych, tudzież pieniędzmi manipulujących.

Dieß wird zu Folge hohen Finanz-Ministerial-Erlaßes vom 10. März l. J. Zahl 8316/481 zur Wissenschaft und Darnachachtung bekannt gemacht.

Krajewski m. p.

93.

Erlaß des Landesguberniums vom 27. März 1852 *),

an sämmtliche Kreisämter und die Provinzial-Staatsbuchhaltung, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorstand der Gubernial-Kommission in Krakau),

betreffend die Ermächtigung der Universal-Staats- und Banko-Schuldenkasse zur Zinsenüberweisung von den bei ihr haftenden vinkulirten oder erst zu vinkulirenden Obligazionen auf Länder-Kreditsabtheilungen.

Zur Erzielung einer wesentlichen Geschäftsvereinfachung hat das hohe Finanz-Ministerium der k. k. Universal-Staats- und Banko-Schuldenkasse die Ermächtigung ertheilt, in Hinkunft die Zinsenüberweisung von den bei ihr haftenden vinkulirten oder erst zu vinkulirenden Obligazionen auf Länder-Kreditsabtheilungen ohne speziellen Auftrag des Finanz-Ministeriums bloß auf Ansuchen der betreffenden Kassen und Aemter im Amtskorrespondenzwege unter Beobachtung der bestehenden Vorschriften gegen dem vorzunehmen, daß in Fällen, wo es sich um die Interessen-Ueberweisung einer bereits bei einer Kredits-Abtheilung verzinslichen Kauzions-Obligazion handelt, die wirklich erfolgte Sistirung des früheren Interessenbezuges durch Beibringung des Zinsenausstands-Zertifikates zu erweisen ist.

Von dieser Genehmigung sind die Zinsenüberweisungen jener Obligazionen ausgeschlossen, bei denen ein Verbot einer Gerichts- oder administrativen Behörde vorgemerkt ist.

Wovon das Kreisamt (die Provinzial-Staatsbuchhaltung) im Grunde des hohen Dekretes des k. k. Finanz-Ministeriums vom 16. März l. J. Z. 4327 in Kenntniß gesetzt wird.

Goluchowski m. p.

---

*) Mit Verordnung der Finanz-Landes-Direkzion vom 2. April 1852 Z. 13803 ist eine gleichmäßige Verfügung an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, Rechnungs-Abtheilungen, Steuerämter und mit Geld manipulirende Aemter erlassen worden.

94.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 2. Kwietnia 1852,

wydane do wszystkich powiatowych administracyj skarbowych, głównych kas krajowych w Lwowie i Czerniowcach, do filijalnej kasy krajowej w Krakowie, do kas zbiorczych i urzędów podatkowych,

mocą którego zakazuje się przeciwne przepisom indosowanie stemplów do kwitów na procenta od obligacyj skarbowych.

Gdy już kilka przypadków zdarzyło się, iż powszechnej kasie długów państwa i banku wbrew postanowieniom ustawy o opłatach z dnia 9. Lutego i 2. Sierpnia 1850, od krajowych oddziałów kredytowych z krajów podlegających opłacie stemplowej, przesłano, na niestemplowanym papierze wystawione a nie wyjęte z pod opłaty kwity na procenta od obligacyj państwa, do których tylko należyty wedle klasy arkusz stemplowy przyłączono, (indosowano); więc wysokie Ministerstwo skarbu rozporządzeniem z dnia 16. Marca 1852 l. 6294/561 jak najsurowszy wydało zakaz, aby powszechna kasa długów państwa i banku nie przyjmowała odtąd takowych kwitów przepisanemu porządkowi przeciwnych.

Powiatowej więc administracyi skarbowej zaleca się, ażeby podwładne jej oddziały kredytowe, jako i do spłat kredytowych powołane urzędy podatkowe o tem zawiadomiła, i takowe odpowiedzialnemi za to uczyniła, aby na przyszłość przyjmowano takowe kwity na procenta, nie inaczej jak na stemplowanym wedle skali papierze, napisane.

Krajewski m. p.

95.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 3. Kwietnia 1852,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych wraz z Bukowiną i lwowskim magistratem, (za równoczesnem udzieleniem odpisu Naczelnikowi komisyi gubernijalnej w Krakowie dla dalszego zarządzenia w tamtejszej ziemi),

jako przy kwaterunkach w izbach szematowych, lub dla wojska wynajętych, gminy winne są dostarczać zupełną przynależność kwaterową.

Z powodu szczegółowego wypadku, gdzie pewna zwierzchność miejscowa względem danego szematowego pomieszczenia na zasadzie §fu 12. przepisu kwaterunkowego (Dziennik praw krajowych z r. 1851, część XV., nr. 91, stronica 285) żądała uwolnienia od dostarczania wszelkich innych potrzeb pomniejszych oprócz urządzonego mieszkania, wysokie c. k. Ministerstwo wojny raczyło według oświadczenia c. k. krajowej Komendy wojskowej z dnia 24. z. m. l. 3779 R. wysokim reskryptem z dnia 16. tegoż miesiąca l. 1977 wyrzec,

94.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 2. April 1852,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, die Landes-Hauptkassen in Lemberg und Czernowitz, die Landes-Filialkasse in Krakau, an die Sammlungskassen und Steuerämter,

womit die vorschrifswidrige Stempel-Indossirung der Quittungen über Interessen von Staatsobligazionen abgestellt wird.

Da bereits mehrere Fälle vorgekommen sind, wo der Universal-Staats- und Banko-Schuldenkasse gegen die Bestimmung der Gebührengesetze vom 9. Februar und 2. August 1850 von den Länder-Kredits-Abtheilungen im stempelpflichtigen Inlande auf ungestempeltem Papiere ausgestellte, nicht stempelfreie Quittungen über Interessen von Staatsobligazionen, welchen nur der entfallende klassenmäßige Stempelbogen angeheftet (indossirt) war, zugesendet wurden; so hat das hohe k. k. Finanz-Ministerium mit dem Erlaße vom 16. März 1852 Z. 6294/561 die Annahme derlei ordnungswidriger Quittungen der Universal-Staats- und Banko-Schuldenkasse von nun an auf's Strengste untersagt.

Die Kameral-Bezirks-Verwaltung wird angewiesen, hievon die ihr unterstehenden Kredits-Abtheilungen und zur Leistung von Kreditzahlungen berufenen Steuerämter in Kenntniß zu setzen, und selbe dafür verantwortlich zu machen, daß künftighin solche Interessen-Quittungen nicht anders als auf skalamäßig gestempeltem Papiere geschrieben, angenommen werden.

Krajewski m. p.

95.

Erlaß des Landesguberniums vom 3. April 1852,

an sämmliche Kreisämter mit Einschluß der Bukowina und dem Lemberger Magistrat, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorstand der Gubernial-Kommission in Krakau zur weiteren Veranlassung im dortigen Gebiete),

über die Verpflichtung der Gemeinden bei Bequartierungen in Schemal- oder Militär-Zinszimmern zur Beistellung der vollen Unterkunftsgebühr.

Das hohe k. k. Kriegs-Ministerium hat laut Eröffnung des k. k. Landes-Militär-Kommando vom 24. v. M. Z. 3779 R aus Anlaß eines speziellen Falles, wo eine Grundherrschaft rücksichtlich der beigestellten Schemalunterkünfte im Grunde des §. 12 des Bequartierungs-Normale (Landes-Gesetzblatt vom Jahre 1851, XV. Stück, Nr. 91, Seite 285), die Enthebung von der Beistellung der weitern Neben-Erfordernisse außer dem eingerichteten Obdache angesprochen hatte, mit dem hohen Reskripte vom 16. d., M. 1977 zu entscheiden befunden, daß der bewährte § der neuen Vorschrift, wor-

iż wspomniony paragraf nowego przepisu, który dozwala gminie wybór, czy chce dostarczyć wszystkie przynależności kwaterowe, lub nie, zastosowywać należy jedynie do koszar własnością gminy będących, lecz w żadnej mierze rozciągać tego nie można do pomieszczeń szematowych w zabudowaniu prywatnem, z którego powodu i gminy, gdzie chodzi o zakwaterowanie w izbach szematowych, lub dla wojska wynajmywanych, nie mogą być uwolnione od obowiązku dostarczania zupełnych przynależności kwaterunkowych za wyrażonem w §. 48. wspomnionego przepisu wynagrodzeniem 1½ krajcara od głowy dziennie.

Co urzędowi obwodowemu (magistratowi) podaje się do wiadomości, zastosowania się i ogłoszenia dotyczącym gminom.

Gołuchowski m. p.

96.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 6. Kwietnia 1852,

obowiązujące w kraju koronnym Galicyi z wielkiem księstwem Krakowskiem i księstwem Bukowińskiem,

którem zaprowadza się i obwieszcza sposób cechowania i zakorkowania naczyń z wodą mineralną co do roku ich nalania.

Wysokie Ministerstwo spraw wewnętrznych, wysłuchawszy nieustającą komisyję medyczną, uznało za stosowne, postanowić rozporządzeniem z dnia 26. Marca r. b. do l. 22873, jako wydany rozporządzeniem ministeryjalnem z dnia 2. Marca 1849 do l. 4526 *), a rozporządzeniem ministeryjalnem z dnia 11. Listopada 1850, do l. 22878 **) wstrzymany przepis cechowania baniek z wodą mineralną wypalaniem roku ich napełniania zniesionym zostaje.

Wszakże gdy oznaczenie czasu napełnienia baniek z wodą mineralną okazuje się potrzebnem do przeszkodzenia sprzedaży przestałych wód mineralnych i do ochrony publiczności, potrzebujące wód skutkujących, wyrzeczono temże rozporządzeniem ministeryjalnem, jako z pomienionem na wstępie uchyleniem powyższego przepisu następujący sposób znaczenia roku napełnienia baniek ma być zaprowadzony:

1) Korki, któremi zatyka się bańki, powinny być jak najlepszego gatunku, a na wewnętrznym końcu swoim mieć wyraźnie wypalony znak i nazwę źródła.

2) Naczynia mają być zewnątrz obwinięte cynowemi płatkami tak, aby też płatki całkiem osłaniały zasmolkowany cieniuchno korek wraz z szyjką.

---

*) Dzien. praw krajow. z r. 1849, l. 124. str 52, tom uzupełniający.

**) Dziennik praw państwa z roku 1850, część XXV., l. 642.

nach der Gemeinde die Wahl bleibt, die komplette Unterkunftsgebühr beizustellen, oder nicht, nur auf die der Gemeinde eigenthümlich gehörigen Kaserngebäude Anwendung finde, und keineswegs auch auf die schemalmäßige Unterbringung in einem Privatgebäude ausgedehnt werden könne, wornach also die Gemeinden, wo es sich um Bequartierung in Schemal- oder Militär-Zinszimmern handelt, von der Verpflichtung zur Beistellung der vollen Unterkunftsgebühr gegen die im §. 48 der erwähnten Vorschrift ausgesprochene Vergütung von 1½ kr. für den Mann täglich füglich nicht enthoben werden können.

Hievon wird das Kreisamt (der Magistrat) zur Wissenschaft, Darnachachtung und weiteren Bekanntgebung den betreffenden Gemeinden in Kenntniß gesetzt.

Goluchowski m. p.

96.

Erlaß des Landesguberniums vom 6. April 1852,

giltig für das Kronland Galizien mit Einschluß des Großherzogthums Krakau und des Herzogthums Bukowina,

womit die künftige Bezeichnungs- und Verkorkungsart der Mineralwässergefässe rücksichtlich der Jahreszahl der Füllzeit eingeführt und kundgemacht wird.

Das hohe Ministerium des Innern hat nach Vernehmung der ständigen Medizinal-Kommission mit dem hohen Erlaße vom 26. März d. J. Z. 22873 zu bestimmen befunden, daß es von der, mit dem hohen Ministerial-Erlaße vom 2. März 1849 Z. 4526*) angeordneten, und mit dem hohen Ministerial-Erlaße vom 11. November 1850 Z. 22878**) sistirten Verfügung wegen Bezeichnung der Mineralwässerkrüge durch Einbrennung der Jahreszahl der Füllung abzukommen habe.

Da jedoch die Ersichtlichmachung der Zeit der Füllung der Mineralwässerkrüge zur Hintanhaltung des Verkaufs abgestandener Mineralwässer, und zum Schutze des heilkräftiger Gesundbrunnen bedürftigen Publikums nothwendig erscheint, so wurde mit demselben hohen Ministerial-Erlaße ausgesprochen, daß mit dem Eingangs erwähnten Aufhören obiger Verfügung folgende Bezeichnungsart der Jahreszahl der Füllzeit einzuführen sei:

1. Die zur Verschließung der Gefässe verwendeten Korke müssen von möglich bester Qualität seyn, und auf ihrem inneren Ende das Brunnenzeichen und den Namen der Quelle deutlich eingebrannt enthalten.

2. Die äußere Verschließung der Gefässe hat mittelst eines Zinnblättchens zu geschehen, welches den leicht verpichten Kork und den Hals des Gefäßes ganz zu umhüllen hat.

---

*) Im Ergänzungsbande des Landes-Gesetzblattes vom Jahre 1849, Nr. 124, Seite 52.
**) Im Landes-Gesetzblatte vom Jahre 1850, XXV. Stück, Nr. 642.

W dowód, iż naczynia według przepisu napełnione zostały, ma być na każdym płatku cynowym wyciśnięta pieczęć właściciela albo dzierżawcy źródła, z nazwą źródła i rokiem nalania.

3) Do przesełania wody służyć mają zwyczajnie gliniane, dobrze polewane bańki, albotež flaszki szklanne.

To wysokie rozporządzenie podaje się z tą uwagą do publicznej wiadomości, że równocześnie nakazano, ażeby przy napełnianiu i zakorkowywaniu rozwozić się mających tutejszo-krajowych wód mineralnych, jako to: dorneńskiej, burkuckiej, truskawieckiej, iwonickiej, szczawnickiej i krynickiej, już tego roku powyższe postanowienia były przestrzegane.

Gołuchowski m. p.

97.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 8. Kwietnia 1852 *),

wydane do bocheńskiego urzędu obwodowego,

o ponoszeniu ciężarów patronatu i wykonywaniu prawa prezentowania na prebendy duchowne w przypadkach, gdzie właściciel dóbr, na których ciążą obowiązki patronatu, jest wyznania izraelskiego.

Na pytanie przez urząd obwodowy pod dniem 20. Marca r. b. l. 4999, do Krakowskiej komisyi gubernijalnej wniesione, czy właściciele ziemscy religii izraelskiej, którym w dopiero wspomnionej własności służy prawo patronatu, mogą być pomuszeni do wydatków z patronatu wynikających, oznajmia się urzędowi obwodowemu, że gdy prawo prezentowania plebanii pospolicie nie jest prawem osobistem, lecz złączonem jest z posiadaniem dóbr dotyczących, tedy według okólnika Rządu krajowego z dnia 17. Stycznia 1812 l. 704 **) różnica religii nie wyłącza posiadacza dóbr razem i patrona od ponoszenia ciężarów, z prawem patronatu połączonych, bądź właściciel dóbr, do których prawo patronatu należy, wyznaje chrześcijańską, bądź inną jaką religiję.

Przepis ten nie zmieniło wysokie ministeryjalne rozporządzenie z dnia 10. Czerwca 1849 l. 3695 (intymacyja Rządu krajowego z dnia 28. Czerwca 1849 l. 35942 ***), lecz postawiło jedynie na widoku regulacyję stosunku patronatu.

Inaczej się rzecz ma z prawem prezentowania na prebendy duchowne w przypadkach, gdzie właściciel dóbr takich jest izraelitą.

---

*) Odpis tego rozporządzenia udzielono innym także urzędom obwodowym (z wyjątkiem zaleszczyckiego), tudzież Naczelnikowi komisyi gubernijalnej w Krakowie i wszystkim konsystorzom (z wyjątkiem gr. kat. metropol. lwowskiego), jako skazówkę zachowania się w wydarzających się przypadkach.

**) Galicyjski zbiór patentów z r. 1812, l. VII., str. 14.

***) Dziennik praw krajowych z roku 1849, tom dodatkowy l. 396.

Zur Ersichtlichmachung der vorschriftmäßigen Füllung ist auf jedem Zinnblättchen, das den Namen der Quelle und die Jahreszahl der Füllung enthaltende Siegel des Eigenthümers oder Pächters der Quelle auszudrücken.

3. Zur Versendung des Wassers sind in der Regel entweder thönerne, wohl glasirte Krüge, oder Flaschen von Glas zu benützen.

Diese hohe Verfügung wird mit dem Bemerken zur öffentlichen Kenntniß gebracht, daß gleichzeitig die Einleitung getroffen worden ist, damit sich bei der Füllung und Verkorkung der zu versendenden hierländischen Mineralwässer, als des Dornaer, Burkuter, Truskawiecer, Iwoniczer, Szczawnizaer und Krynizaer Mineralwassers schon in diesem Jahre genau nach diesen Bestimmungen benommen werde.

Goluchowski m. p.

97.

Erlaß des Landesguberniums vom 8. April 1852*),

an das Kreisamt in Bochnia,

betreffend die Tragung der Patronatslasten und die Ausübung des Präsentazionsrechtes zu geistlichen Pfründen in jenen Fällen, wo der Eigenthümer eines Gutes, auf welchem das Patronatsrecht haftet, ein Israelite ist.

Auf die, von dem Kreisamte unterm 20. März d. J. Z. 4999 an die Krakauer Gubernial-Kommission gemachte Anfrage, ob Gutsbesitzer israelitischer Religion, denen das Patronatsrecht in der erstgedachten Eigenschaft zusteht, zu den Patronatsauslagen verhalten werden können, wird dem Kreisamte bedeutet, daß, nachdem das Pfarr-Patronatsrecht in der Regel kein persönliches Recht, sondern mit dem betreffenden Gutsbesitze verbuuden ist, der Unterschied der Religion den Patronatsgutsbesitzer von Tragung der mit dem Patronatsrechte verbundenen Lasten, nach dem hierortigen Kreisschreiben vom 17. Jänner 1812 Z. 704**) nicht loszählt, es mag sich nun der Eigenthümer des Gutes, auf welchem das Patronatsrecht haftet, zur christlichen oder zu einer anderen Religion bekennen.

Diese Vorschrift wurde mit dem hohen Ministerial-Erlaß vom 10. Juni 1849 Z. 3695 (hierortige Intimazion vom 28. Juni 1849 Z. 35942***) nicht abgeändert, sondern lediglich die Reglung des Patronatsverhältnißes in Aussicht gestellt.

Anders verhält es sich mit dem Präsentazionsrecht zu geistlichen Pfründen in jenen Fällen, wo der Eigenthümer eines solchen Gutes ein Israelite ist.

*) Eine Abschrift dieses Erlaßes ist gleichzeitig auch allen übrigen Kreisämtern (mit Ausnahme von Zaleszczyki), dann dem Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau und allen Konsistorien (mit Ausnahme des Lemberger gr. kath. Metropolitan-Konsistoriums) zur Beachtung in vorkommenden Fällen mitgetheilt worden.

**) In der galizischen Patentensammlung vom Jahre 1812, unter Nr. VII, Seite 14.

***) Im Ergänzungsbande des Landes-Gesetzblattes vom Jahre 1849, unter Nr. 396.

W podobnym razie prawo prezentowania wedle dekretu wysokiej kancelaryi nadwornej z dnia 15. Marca 1806 l. 1668 *) za zawieszone uważać należy, a dotyczący ordynaryjat, który w braku lub przeszkodzeniu patrona ma obowiązek postarania się o należyte obsadzenie parafii, powinien, dopóki własność takich dóbr nie przejdzie znowu na jakiego chrześcijanina, za każdem uwolnieniem prebendy z mocy urzędu swego postępując, takową przy zachowaniu przepisów konkursowych nadać najgodniejszemu, o nią proszącemu duchownemu.

Gołuchowski m. p.

98.

Obwieszczenie Rządu krajowego z dnia 9. Kwietnia 1852,

o organizacyi austryjackiej służby konsularnej w królestwie Sardyńskiem.

Najjaśniejszy Pan raczył najwyższem postanowieniem z dnia 11. Lutego 1852, najłaskawiej zatwierdzić organizacyję austryjackiej służby konsularnej w królestwie Sardyńskiem.

W skutek tego najwyższego postanowienia będą tamże istnieć następujące urzędy konsularne:

1. Jako urząd kierujący:

Jeneralny konsulat dla okręgu miasta Genui w scislejszem znaczeniu, tudzież dla prowincyi genueńskiej; będzie on mieć stér główny nad wszystkiemi austryjackiemi konsularnemi urzędami, w całem królestwie istniejącemi.

2. Jako urzędy podległe:

a) Konsulat w Nizzy dla miasta i prowincyi tego imienia, tudzież dla prowincyi St. Remo i Oneglia;

b) Wice-konsulat w Sawonie dla miasta i prowincyi tego imienia, tudzież na zachodzie dla prowincyi Albenga, a na wschodzie dla wybrzeża aż po właściwe granice genueńskiego jeneralnego okręgu konsularnego.

c) Wice-konsulat w Spezzia dla prowincyi Chiavari i Spezzia.

d) Konsulat w Cagliari dla wyspy Sardynii.

Ajencyje konsularne konsulatowi w Cagliari podległe pozostaną w działalności swojej do dalszego rozporządzenia; ajencyje zaś takowe, które dawniej

---

*) Dekret ten kancelaryi nadwornej, z powodu poszczególnego wypadku wydany, udzielono pod dniem 11. Kwietnia 1806 liczba gubern. 12283 tylko urzędowi obwodowemu w Zaleszczykach, gr. kat. ordynaryjatowi we Lwowie i ówczesnemu kolegijum Stanowemu.

In einem derlei Falle muß nach dem hohen Hofkanzleidekrete vom 15. März 1806 Z. 1668*) das Präsentazionsrecht als suspendirt angesehen werden, und das betreffende Ordinariat, welchem beim Abgang oder im Verhinderungsfalle des Patrons pflichtmäßig obliegt, für die ordnungsmäßige Bestellung der Seelsorge Vorkehrung zu treffen, hat, so lange das Eigenthum eines solchen Gutes nicht wieder an einen Christen übergangen ist, bei jedesmaliger Erledigung der Pfründe von Amtswegen fürzugehen, und solche mit Beobachtung der Konkursvorschriften dem würdigsten Seelsorger, der sich darum meldet, zu verleihen.

Goluchowski m. p.

98.

Kundmachung des Landesgubernims vom 9. April 1852,

bezüglich der Organisirung des österreichischen Konsulardienstes im Königreiche Sardinien.

Seine Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 11. Februar 1852 die Organisirung des österreichischen Konsulardienstes im Königreiche Sardinien allergnädigst zu genehmigen geruht.

In Folge dieser Allerhöchsten Entschließung haben daselbst folgende österreichische Konsularämter zu bestehen:

1. Als leitendes Amt:

Das Generalkonsulat in Genua mit dem engeren Amtsbezirke der Stadt und Provinz Genua und der Oberleitung über sämmtliche im ganzen Umfange des Königreiches bestehende österreichische Konsularämter.

2. Als untergeordnete Aemter:

a) Das Konsulat in Nizza mit dem Amtsbezirke der Stadt und Provinz gleichen Namens, dann der Provinzen St. Remo und Oneglia.

b) Das Vizekonsulat in Savona, dessen Amtsbezirk die Stadt und Provinz Savona, dann im Westen die Provinz Albenga und im Osten die Küstenstrecke bis zu dem engeren Sprengel des Generalkonsulates in Genua umfaßt.

c) Das Vizekonsulat in Spezzia, dessen Amtsbezirk sich über die Provinzen Chiavari und Spezzia erstreckt.

d) Das Konsulat in Cagliari für die Insel Sardinien.

Die dem Konsulate in Cagliari unterstehenden Konsularagenzien haben bis auf Weiteres fortzubestehen; — dagegen werden die früher in der Riviera di Levante so-

*) Dieses Hofkanzleidekret ist aus Anlaß eines speziellen Falles erflossen, und am 11. April 1806 Gubernial-Zahl 12283 nur dem Kreisamte in Zaleszczyki, dem gr. kath. Ordinariate in Lemberg und dem damaligen ständischen Kollegium intimirt worden.

istniały tak w Riviera di Levante, jakoteż w Riviera di Ponente, mianowicie w St. Remo, Porto Maurizio, Oneglia, Finale i Porto Venere (Verignano), znoszą się.

Co do powszechnej wiadomości podaje się w skutek dekretu wysokiego c. k. Ministerstwa handlu z dnia 14. Marca r. b. l. 1153.

Gołuchowski m. p.

99.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 10. Kwietnia 1850,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych i do magistratu lwowskiego,

w którem zawarte są postanowienia o dostarczeniu nowych gwichtów cłowych *).

Ponieważ z wprowadzeniem nowej taryfy cłowej z dnia 6. Listopada 1851, także zaprowadzenie nowych wag cłowych stało się potrzebą, przeto postanowiło c. k. Ministerstwo skarbu, porozumiawszy się z c. k. Ministerstwami spraw wewnętrznych i handlu, w przedmiocie sprawienia nowych gwichtów cłowych dla użytku urzędów cłowych, wyjąwszy urzędy takowe w królestwach lombardzko-weneckiem i dalmackiem, dekretem z dnia 9. Marca 1852 l. 8285/406 rozporządzić, co następuje:

§. 1.

Gwichty cłowe mają być zrobione według dołączonego opisu (schema) przedstawiającego zupełny onych garnitur tak dla wagi o szalach, jakoteż i dla wagi dziesiętnej.

Gwichty cłowe są kształtu czworobocznej ściętej piramidy i różnią się tem widocznie od okrągłych gwichtów wiedeńskich. Malować onych nie potrzeba.

§. 2.

Poszczególnione w opisie pod lit. *A.* gwichty o 50, 20, 5, 2, i 1 funcie cłowym będą z lanego żelaza, i opatrzone kółkami z takiego żelaza.

Oprócz wycechowanej liczby 50, 20 i t. d. funtów cłowych mają dla wagi dziesiętnej mieć także cechy 500, 200 i t. d. funtów cłowych.

§. 3.

Gwichty począwszy od $^5/_{10}$ funta cłowego na dół idąc, służące do wyłącznego użycia na szali, i tyleż ważące gwichty 5 funtów cłowych ($^5/_{10}$ cło-

---

*) Krajowa Dyrekcyja skarbowa udzieliła pod dniem 30. Marca 1852 l. 13036 te przepisy także wszystkim powiatowym administracyjom skarbowym, wykonawczym urzędom dochodowym, organom straży skarbowej i krajowemu ekonomatowi skarbowemu.

wohl, als auch die in der Riviera di ponente bestandenen Konsularagenzien zu St. Remo, Porto Maurizio, Oneglia, Finale und Porto Venere (Verignano) aufgelassen.

Was in Folge des Erlaßes des hohen k. k. Handelsministeriums vom 14. März l. J. Z. 1153 zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Goluchowski m. p.

99.

Erlaß des Landesguberniums vom 10. April 1852,

an sämmtliche Kreisämter und den Magistrat in Lemberg,

enthaltend die Bestimmungen über die Beischaffung neuer Zollgewichte*).

Da durch die Einführung des neuen Zolltarifes vom 6. November 1851 auch die Einführung von neuen Zollgewichten erforderlich wurde, so hat das k. k. Finanz-Ministerium im Einvernehmen mit dem k. k. Ministerium des Innern und des Handels rücksichtlich der Beischaffung der neuen Zollgewichte zum Gebrauche der Zollämter, mit Ausnahme jener in dem lombardisch-venezianischen Königreiche und in dem Königreiche Dalmazien, mit Erlaß vom 9. März 1852 Z. 8285/406, Folgendes anzuordnen beschlossen:

§. 1.

Die Zollgewichte sind nach dem beiliegenden Schema zu verfertigen, welches eine vollständige Garnitur dieser Gewichte sowohl für die Schalwage, als für die Dezimalwage darstellt.

Die Zollgewichte haben die Form einer vierseitigen abgestutzten Pyramide, wodurch sie sich von den runden Wiener Gewichten auffallend unterscheiden. Ein Anstrich mit Farbe findet nicht Statt.

§. 2.

Die in dem Schema unter A. verzeichneten Gewichte von 50, 20. 10, 5, 2, und 1 Zollpfund sind von Gußeisen, und mit Ringen aus geschmiedetem Eisen versehen.

Außer der Bezeichnung 50, 20 u. s. w. Zollpfund, haben sie für den Gebrauch auf der Dezimalwage die Bezeichnung ihrer Geltung für 500, 200 u. s. w. Zollpfund.

§. 3.

Die Gewichte von $^5/_{10}$ Zollpfund abwärts zum ausschließenden Gebrauche für die Schalwage, und die gleich schweren Gewichte von 5 Zollpfund Geltung ($^5/_{10}$

*) Diese Bestimmungen sind von Seite der Finanz-Landes-Direkzion unterm 30. März 1852 Z. 13036 auch sämmtlichen Kameral Bezirks-Verwaltungen, ausübenden Gefällsämtern, Finanzwach-Organen und dem Finanz-Landes-Dekonomate mitgetheilt worden.

wego funta rzeczywistej wagi) na dół idąc, służące do wyłącznego użycia dla wag dziesiętnych, są mosiężne. Te drugie są nacechowane według swego dziesięćnasobnego znaczenia rzeczywistej wagi, opatrzone główkami z tegoż samego kruszcu, przezco różnią się od mosiężnych, dla wagi z szalami przeznaczonych gwichtów, z których większe są z kółkami.

§. 4.

Gwichty pod lit. *B. b.*) opisu poszczególnione i do wyłącznego użycia dla wag dziesiętnych przeznaczone, należy dostarczyć dla tych tylko cłowych urzędów, które opatrzone są wagą dziesiętną.

§. 5.

Rozumie się samo przez się, że ilość sztuk gwichtów, jak w opisie są wyrażone, należy tylko do składu wzorowego garnituru, nic więc nie przeszkadza dostarczeniu dla każdego urzędu cłowego po tyle sztuk gwichtów pięćdziesięcio-funtowych, ile ich do użytku potrzeba.

§. 6.

Gwichty pomierne (etalons) dla wagi cłowej mają, na zasadzie postanowienia, że funt cłowy równy jest połowie kilogramu, wykonane być pod dozorem urzędu cymentniczego, wedle wagi kilogramowej, której scisła zgodność z kilogramem archiwów paryskich żadnej nie ulega wątpliwości.

Urzędy cymentnicze w krajach koronnych będą od wiedeńskiego urzędu cymentniczego zaopatrzone gwichtami pomiernemi, ażeby na wzór tychże przedsięwziąć można cymentowanie gwichtów cłowych nowozrobionych, lub recymentowanie dawniej przyrządzonych.

O tych postanowieniach c. k. urzędowi obwodowemu (magistratowi), jako urzędowi cymentniczemu obwodu administracyjnego, ku zachowaniu się w wydarzających się wypadkach cymentowania gwichtów cłowych, w skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 23. Marca 1852 do l. 6796 z tem poleceniem czyni się wiadomo, by Rządowi krajowemu doniósł, ile gwichtów wzorowych potrzebuje, ażeby tenże o przysłanie takowych udać się mógł do wiedeńskiego urzędu cymentniczego.

Gołuchowski m. p.

Zollpfund wirklichen Gewichtes) abwärts, zum ausschließenden Gebrauche für Dezimalwagen, sind von Messing. Die letzteren sind nach der das Zehnfache des wirklichen Gewichtes betragenden Geltung bezeichnet, und mit Knöpfen aus gleichem Metall versehen, wodurch sie sich von den für die Schalwage bestimmten messingenen Gewichten unterscheiden, wovon die 5 größern einen Ring haben.

§. 4.

Die unter B b) des Schema angeführten, ausschließend zum Gebrauche für Dezimalwagen bestimmten Gewichte sind nur für jene Zollämter beizuschaffen, welche mit einer Dezimalwage versehen sind.

§. 5.

Es versteht sich von selbst, daß die Stückzahl der in dem Schema verzeichneten Gewichte nur für die Muster-Garnituren festgesetzt ist was nicht hindert, daß für jedes Zollamt so viele Stücke von 50 Zollpfund beigeschafft werden, als für den Bedarf erforderlich sind.

§. 6.

Die Anfertigung der Muttergewichte (Etalons) für das Zollgewicht wird auf Grundlage der gesetzlichen Bestimmung, daß ein Zollpfund einem halben Kilograme gleich ist, unter der Obsorge des Wiener-Zimentirungsamtes nach einem Kilogramgewichte bewerkstelligt, dessen genaue Uebereinstimmung mit dem Kilograme der Pariser Archive keinem Zweifel unterliegt.

Die Zimentirungsämter in den Kronländern werden von dem Wiener Zimentirungsamte mit Muttergewichten versehen werden, um hiernach die Zimentirung der neu angefertigten, oder die Rezimentirung der adjustirten Zollgewichte vornehmen zu können.

Von diesen Bestimmungen wird das Kreisamt (der Magistrat), als Zimentirungsamt des Verwaltungs-Gebietes, zur Wissenschaft und genauen Darnachachtung im vorkommenden Falle der Zimentirung der Zollgewichte in Folge hohen Erlaßes des Ministeriums des Innern vom 28. März 1852 Z. 6796 mit dem Auftrage in die Kenntniß gesetzt, den Bedarf an Muttergewichten anher anzuzeigen, damit man sich von hieraus wegen der Anhersendung an das Wiener Zimentirungsamt verwenden könne.

Goluchowski m. p.

Aneks do l. 99.

Szema

zupełnego garnituru nowych austryjackich gwichtów cłowych.

A. Gwichty, zarazem do wag o szalach i do wag dziesiętnych służące:

50	funtów cłowych	na misie wagi z szalami	za 500	funtów cłowych	na misie wagi dziesiętnej
20	„ „	„ „	za 200	„ „	„ „
10	„ „	„ „	za 100	„ „	„ „
10	„ „	„ „	za 100	„ „	„ „
5	„ „	„ „	za 50	„ „	„ „
2	funty cłowe	„ „	za 20	„ „	„ „
2	„ „	„ „	za 20	„ „	„ „
1	funt cłowy	„ „	za 10	„ „	„ „

B. Gwichty, tylko dla wag o szalach, lub tylko dla wag dziesiętnych przeznaczone:

a) Gwichty, należące jedynie do wag z szalami:

$^5/_{10}$ funta cłowego
$^2/_{10}$ „ „
$^1/_{10}$ „ „
$^1/_{10}$ „ „
$^5/_{100}$ „ „
$^2/_{100}$ „ „
$^1/_{100}$ „ „
$^1/_{100}$ „ „
$^5/_{1000}$ „ „
$^5/_{1000}$ „ „

b) Gwichty, należące jedynie do wag dziesiętnych:

5 funtów cłowych
2 funty cłowe
1 funt cłowy
1 „ „
$^5/_{10}$ funta cłowego
$^2/_{10}$ „ „
$^1/_{10}$ „ „
$^1/_{10}$ „ „
$^5/_{100}$ „ „
$^5/_{100}$ „ „

Opisanie nowych gwichtów cłowych.

Nowe gwichty cłowe głównym kształtem swoim podobne są do czworobocznej ściętej piramidy z podstawą na rogach zaokrągloną, lecz cokolwiek większą w porównaniu z płaszczyzną sobie równoległą.

Sztuki pod *A.* wyszczególnione są z żelaza w foremkach lanego. Górna ich powierzchnia w całej swej szerokości przerwana jest dostatecznie głębokim rowkiem, ażeby kółka tychże nie były zawadą stawienia więcej gwichtów jeden na drugim. Boki nad rowkiem, w którym leżące kólko się mieści, po obu

Beilage zu Nro. 99.

Schema

einer vollständigen Garnitur des neuen österreichischen Zollgewichtes.

A. Gewichte, welche für die Schalenwagen und Dezimalwagen zugleich dienen:

50 Zollpfund auf der Schale einer Schalenwage, für 500 Zollpfund auf der Schale einer Dezimalwage.
20 " " " " für 200 " " " "
10 " " " " für 100 " " " "
10 " " " " für 100 " " " "
5 " " " " für 50 " " " "
2 " " " " für 20 " " " "
2 " " " " für 20 " " " "
1 " " " " für 10 " " " "

B. Gewichte, welche nur für die Schalenwagen, oder nur für Dezimalwagen bestimmt sind:

a) Gewichte, welche für die Schalenwagen allein gehören:	b) Gewichte, welche für die Dezimalwagen allein gehören:
5/10 Zollpfund	5 Zollpfund
2/10 "	2 "
1/10 "	1 "
1/10 "	1 "
5/100 "	5/10 "
2/100 "	2/10 "
1/100 "	1/10 "
1/100 "	1/10 "
5/1000 "	5/100 "
5/1000 "	5/100 "

Beschreibung der neuen Zollgewichte.

Die neuen Zollgewichte gleichen in ihrer Hauptform einer vierseitigen abgestutzten Pyramide, mit, an ihren Ecken abgerundeter, und im Vergleiche zu der mit ihr parallelen Fläche, nur um ein Geringes größerer Grundfläche.

Die unter A. aufgeführten Stücke sind aus, in Kasteln gegossenem Eisen. Bei ihnen ist die obere Fläche ihrer ganzen Breite nach durch einen hinlänglich tiefen Ausschnitt unterbrochen, damit der Ring derselben ein Stellen von mehreren Gewichten auf einander ohne Anstand zulasse. Die über diesen Ausschnitt, in welchem der um-

stronach stercząco, przeznaczone są na dwoistą cechę ciężkości gwichtu. Na jednym bowiem boku wyrażono, jak ciężki gwicht leży na misie wagi o szalach, na drugim zaś, ile takowy zarazem znaczy na misie wagi dziesiętnej.

Gwichty poszczególnione pod *B.* są mosiężne. Nie mają one rowku wyżej pomienionego, gdy i chowanie kółka do żłobku nie okazuje się potrzebnem, i dla małego ich kształtu dwoista cecha nie byłaby dość wydatną. Gwichty zatem mosiężne należą do dwóch od siebie dość odróżnionych garniturów, z których jeden przeznaczony *a)* dla wag o szalach, drugi *b)* dla wag dziesiętnych. Gwichty pierwszego garnituru są z kółkami, wyjąwszy 5 sztuk najmniejszych, gwichty zaś garnituru *b)* są wszyściuteńkie z główkami.

Cechy tak na gwichtach żelaznych, jak i na mosiężnych są wyżłobione.

gelegte Ring seinen Platz findet, hervorragenden zwei Backen sind für die doppelte Bezeichnung der Schwere des Gewichtes bestimmt. Der eine Backen gibt nämlich an, wie groß das Gewicht auf der Schale einer Schalenwage ist, während der andere anzeigt, für wie viel dasselbe auf der Schale einer Dezimalwage zu gelten habe.

Die unter B. aufgezählten Gewichte sind von Messing. Bei ihnen ist der oben erwähnte Ausschnitt nicht angebracht, da bei denselben einerseits ein Umlegen des Ringes in eine Vertiefung nicht nöthig erscheint, und anderseits bei denselben auch wegen ihrer Kleinheit eine doppelte Bezeichnung nicht deutlich genug ausnehmbar seyn würde. Die Gewichte aus Messing bestehen daher aus zwei von einander hinlänglich unterschiedenen Garnituren, deren eine a) für die Schalenwagen, und die andere b) für die Dezimalwagen bestimmt ist. Die Gewichte der ersteren sind, mit Ausnahme der 5 kleineren Stücke, mit Ringen versehen, während bei den Gewichten der Garnitur b) durchaus Knöpfe angebracht wurden.

Die Signaturen sind an den eisernen und messingenen Gewichten vertieft zu lesen.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XVIII.

Wydana i rozesłana dnia 18. Czerwca 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XVIII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 18. Juni 1852.

Jahrgang 1852.

100.

Rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości w porozumieniu z Ministerstwem finansów z dnia 23. Marca 1852,

(Dziennik praw państwa, część XXIII., nr. 82, wydana dnia 17. Kwietnia 1852),

moc mające we wszystkich krajach koronnych, w których obowiązuje ustawa o należytościach z dnia 9. Lutego 1850 (Część XXII. Dz. pr. p. i rz. nr. 50.),

wydane dla objaśnienia postanowień dla sądów, zawartych w §§. 29, 45, 46, 47, 50, 52, 53, 54, 57, 63, 67, tudzież w uwadze 6. pozycyi taryfowej 45-94 wyż rzeczonej ustawy.

Ażeby urzędom, według ustawy z dnia 9. Lutego 1850 do wymierzenia należytości powołanym, ułatwić przepisane postępowanie, ich rozstrzygnieniom nadać podstawę sądowego osądzenia, przyspieszyć tok spraw, i wprowadzić między sądami a urzędami, powołanemi do wymierzenia należytości, postępowanie pojedyncze i zgodne; wydane zostają dla objaśnienia §§fów 29, 45, 46, 47, 50, 52, 53, 54, 57, 63, 67, tudzież uwagi 6 pozycyi taryfowej 45-94 wyż wspomnionej ustawy, następujące rozporządzenia:

§. 1.

Sądy winny są wyjawić zdanie swoje o podstawie wymierzania należytości, okazującej się ze stosunku prawnego w każdym zachodzącym przypadku, nietylko wtenczas, kiedy według ustawy obowiązane są zakomunikować akt, podlegający opłacie należytości, urzędowi do wymierzenia onejże przeznaczonemu, lecz także i wtenczas, kiedy o to wezwane zostaną przez władze lub urzędy, do wymierzania należytości powołane.

§. 2.

Podstawy do wymierzania należytości są:

a) Oznaczenie interesu prawnego, lub aktu urzędowego, według ustawy cywilnej i według odpowiadającego jej wyrażenia w taryfie o należytościach, n. p. kupno, zmiana, darowizna, wyrok wpadkowy lub stanowczy, i t. d.;

b) oznaczenie przedmiotu interesu prawnego lub aktu urzędowego, według którego należytość wymierzoną być powinna;

c) w razie, kiedy w jednym dokumencie lub w jednym akcie, zawarte są dwa lub więcej interesów prawnych, lub postanowienia, według ustawy wywierające wpływ na wymiar należytości, wyrażenie odmiennej właściwości pojedynczych interesów i postanowień, tudzież wpływ ich na wymiar należytości, n. p. przy wyroeųka, wyrażenie, czyli przeniesienie majątku miało miejsce, lub nie;

100.

Verordnung des Justiz-Ministeriums im Einvernehmen mit dem Finanz-Ministerium vom 23. März 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXIII. Stück, Nro. 82, ausgegeben am 17. April 1852),

giltig für alle Kronländer, in welchen das Gebührengesetz vom 9. Februar 1850 (R. G. und R. Blatt, XXII. St., Nr. 50) wirksam ist,

zur Erläuterung der, in den §§. 29, 45, 46, 47, 50, 52, 53, 54, 57, 63, 67 und der Anmerkung 6 der Tarifpost 45 dieses Gesetzes für die Gerichte enthaltenen Bestimmungen.

Um den, zur Bemessung der Gebühren nach dem Gesetze vom 9. Februar 1850 berufenen Aemtern das vorgeschriebene Verfahren zu erleichtern, ihren Entscheidungen eine gerichtliche Beurtheilung zum Grunde zu legen, die Geschäftsbehandlung zu befördern, und zwischen den Gerichten und den zur Gebührenbemessung bestimmten Aemtern ein einfaches und übereinstimmendes Benehmen zu erzielen, werden in Erläuterung der §§. 29, 45, 46, 47, 50, 52, 53, 54, 57, 63, 67 und der Anmerkung 6 der Tarifpost 45 dieses Gesetzes nachfolgende Anordnungen erlassen:

§. 1.

Die Gerichte haben sowohl in denjenigen Fällen, in welchen sie nach dem Gesetze verpflichtet sind, den gebührenpflichtigen Akt dem zur Gebührenbemessung bestimmten Amte mitzutheilen, als auch dann, wenn sie von den, zur Gebührenbemessung berufenen Behörden und Aemtern darum angegangen werden, sich über die Grundlagen der Gebührenbemessung, welche sich aus dem in jedem einzelnen Falle eintretenden Rechtsverhältniße ergeben, auszusprechen.

§. 2.

Die Grundlagen der Gebührenbemessung sind:

a) die Bezeichung des Rechtsgeschäftes oder Amts-Aktes nach dem bürgerlichen Rechte und nach der, mit demselben im Einklange stehenden Benennung des Gebühren-Tarifes, nämlich, z. B. mit Kauf, Tausch, Schenkung, Incidenz- oder End-Urtheil u. s. w.;

b) desjenigen Gegenstandes des Rechtsgeschäftes oder Amts-Aktes, nach welchem die Gebühr zu bemessen ist;

c) in dem Falle, als in einer Urkunde oder in einem Akte zwei oder mehrere Rechtsgeschäfte begriffen, oder solche Bestimmungen, welche auf die Gebührenbemessung nach dem Gesetze einen Einfluß zu nehmen haben, enthalten sind, die Angabe dieser verschiedenen Beschaffenheit der einzelnen Rechtsgeschäfte und Bestimmungen, dann deren Folge für die Gebührenbemessung, z. B. bei Urtheilen die Angabe, ob eine Vermögens-Uebertragung stattgefunden hat oder nicht;

d) wyrażenie wartości, według której należytość wymierzona być ma, a to, tak co do zobowiązań głównych, jakoteż bocznych; lub gdyby wartość przedmiotu wyrazić się nie dała, wzmianka o tej okoliczności;

e) jeżeli według okoliczności, wymiar należytości zawisł od wzajemnego stosunku osób, mających udział w interesie, rozpoznanie i wyrażenie tychże stosunków;

f) oznaczenie pozycyj taryfowych, pod które interes prawny, lub akt urzędowy podciągnąć należy;

g) wyrażenie należytości, które z tego samego powodu okazują się jako już opłacone albo przez stempel, albo bezpośrednio; oraz

h) wzmianka o okolicznościach, spostrzeżonych podczas czynności urzędowej, które z mocy ustawy pociągają za sobą podwyższenie należytości, karę, lub też obowiązek wynagrodzenia kosztów.

§. 3.

W jaki sposób wykazany być winien majątek spadkowy w celu wymierzenia należytości, o tem podaje prawidła rozporządzenie Ministerstwa finansów z dnia 23. Marca 1852 (Dz. pr. p. nr. 84 *). Jeżeli wykaz spadkowy sporządzony będzie za wspólnem działaniem sądu, sąd będzie obowiązany ułożyć go stosownie do rozrządzenia właśnie powołanego. W tym celu przeto utrzymywany będzie w każdym urzędzie, przeznaczonym do wymierzania należytości dla potrzeby sądu odpowiedni zapas papieru drukowanego, według wzoru przyłączonego do rzeczonego rozrządzenia Ministerstwa finansów.

§. 4.

Jeżeli wspomnione wykazy zostały przez samych dziedziców sporządzone i sądowi przedłożone, sąd przedewszystkiem winien baczyć na to, czy takowe sporządzone są według przepisów powołanego rozrządzenia, tudzież wejść w rozpoznanie rzetelności i dokładności podań, uczynionych co do majątku spadkowego na podstawie inwentarza, zeznań majątku, uczynionych pod zaręczeniem rzetelności zamiast przysięgi i szacunków sądowych, dalej w rozpoznanie dowodów przywiedzionych względem pozycyj odciągnąć się mających, nakoniec w rozpoznanie stosowności przyznania spadku pod względem na rozporządzenie ostatniej woli, na postanowienia prawne, i wykazane osobiste stosunki dziedziców do testatora.

§. 5.

Kwoty, które sąd przy sporządzeniu lub sprawdzeniu wykazu spadkowego uzna za prawdziwe, wciągnione będą w oddziałach formularza, przeznaczonych

---

*) Obacz niżej l. 101.

d) die Angabe des Wethes, nach welchem die Gebühr zu bemessen ist, und zwar sowohl der Haupt-, als auch der Nebenverbindlichkeiten, so wie in dem Falle, als der Gegenstand nicht schätzbar wäre, die Anführung dieses Umstandes;

e) ist nach der Beschaffenheit des Falles das Außmaß der Gebühr von dem Verhältniße der, bei dem Rechtsgeschäfte betheiligten Personen zu einander abhängig, die Prüfung und Angabe dieser Verhältnisse;

f) die Bezeichnung der Tarifposten, unter welche das Rechtsgeschäft oder der Amts-Akt einzubeziehen wäre;

g) die Anführung der Gebühren, welche aus demselben Anlaße mittelst des Stempels oder unmittelbar bereits entrichtet erscheinen, sowie

h) aller jener bei der gerichtlichen Amtshandlung wahrgenommenen Umstände, welche gesetzlich die Erhöhung der Gebühr, oder die Anwendung einer Strafe, oder eines Kostenersatzes zur Folge haben.

§. 3.

Die Art und Weise, wie das Nachlaßvermögen zur Gebührenbemessung auszuweisen ist, bestimmt der Erlaß des Finanzministeriums von 23. März 1852 (R. G. B. Nr. 84*). Wird der Nachlaß-Ausweis unter Mitwirkung des Gerichtes zu Stande gebracht, so liegt letzterem ob, diesen Ausweis in Uebereinstimmung mit dem bezogenen Erlaße zu verfassen. Zu diesem Zwecke wird bei jedem, zur Gebührenbemessung bestimmten Amte für den Bedarf des Gerichtes ein angemessener Vorrath an vorgedrucktem Papiere, nach dem, diesem Finanzministerial-Erlaße beigegebenen Muster bereit gehalten.

§. 4.

In soferne diese Nachweise von den Erben selbst verfaßt und dem Gerichte vorgelegt werden, liegt dem Gerichte ob, vor Allem darauf zu sehen, ob ihre Einrichtung mit der Anordnung des bezogenen Erlaßes übereinstimmt, dann aber die Richtigkeit und Vollständigkeit der darin enthaltenen Angaben über das Nachlaßvermögen auf Grundlage des Inventars der eidesstättigen Vermögensbekenntnisse und der gerichtlichen Schätzungen, so wie die, bezüglich der Abschlagsposten beigebrachten Beweismittel, endlich die Richtigkeit der Nachlaßzuweisung mit Rücksicht auf die letztwilligen Anordnungen, gesetzlichen Bestimmungen und angegebenen und nachgewiesenen persönlichen Verhältnisse der Erben zum Erblaßer zu prüfen.

§. 5.

Die Beträge, welche von dem Gerichte bei der Verfassung oder Prüfung des Nachlaß-Ausweises als richtig erkannt werden, sind in den für den anerkannten Werth

---

*) Siehe unten Nr. 101.

dla uznanej wartości, i dla pozycyj do odciągnienia za zdolne uznanych, tudzież przy przyznaniu spadku, w oddziale: „Uznane do wymierzenia należytości".

§. 6.

Oprócz przypadków spadkowych, sądy udzielać będą wyszczególnione w §. 2. podstawy do wymierzenia należytości, szczególniej w przypadkach, wskazanych §fem 47. patentu, według załączonego, i dla przykładu zapełnionego także wzoru. Także i te druki sądy w miarę potrzeby pobierać mogą od urzędów, wskazanych w §. 3.

§. 7.

Gdyby sądy podczas czynności swojej spostrzegły przekroczenia praw skarbowych, lub inne uchybienia, nie będą obowiązane wyprowadzać w tej mierze osobny wywód stanu rzeczy, lecz wyszczególnią takowe w wykazach spadkowych pod rubryką: „Uwagi sądu", w relacyjach zaś o podstawach wymierzania należytości, pod rubryką XI: „Spostrzeżone przekroczenia ustaw dochodów skarbowych i inne uchybienia".

§. 8.

Co się tycze dokumentów, mających być udzielonemi urzędom do wymierzania należytości powołanym, zachować należy tę zasadę, iż podania, które sąd albo sam uczynił na podstawie dokumentów, przez strony na dowód wprowadzonych, lub zostających w zachowaniu sądowem, albo które potwierdził, lub sprostował, nie potrzebują już innych dowodów dokumentalnych; jednakże wolno będzie zawsze władzom i urzędom, do wymierzania należytości powołanym, przeglądać akta sądowe, o ile tego wymaga osądzenie pojedynczego przypadku, i zażądać według okoliczności zakomunikowania ich albo w oryginale, jeżeli przytem nie cierpi regularny tok czynności, albo w odpisie.

Załączyć tylko należy odpisy, o których wzmiankę czynią §§. 45 i 47 ustawy o należytościach, tudzież dokumenta prawne, podlegające bezpośredniej należytości, albo oryginalne albo w odpisie wierzytelnym, z uwagą oraz na rozporządzenie Ministerstwa finansów z dnia 30. Maja 1850 (Dz. pr. p. nr. 214), i na postanowienia rozporządzenia cesarskiego z dnia 16. Marca 1851. (Dz. pr. p. część XVIII., nr. 67), o ile to ostatnie w państwie koronnym ma moc obowiązującą.

§. 9.

Jeżeli przy wykazie spadku strona prosi o zniżenie należytości, dla niepewności lub niemożliwości ściągnienia pretensyj spadkowych, wówczas sąd załączyć winien do zdania swego dokumenta, wprowadzone dla potwierdzenia tychże okoliczności.

und in die, für die anerkannten Abschlagsposten bestimmten Abtheilungen dieses Formulares, dann bei der Nachlaßzuweisung in der Abtheilung „Anerkannt zur Gebührenbemessung“ aufzuführen.

§. 6.

Die Mittheilung der im §. 2. aufgeführten Grundlagen der Gebührenbemessung außer den Verlassenschaftsfällen, besonders nach §. 47 des Patentes, hat nach dem beiliegenden beispielweise ausgefüllten Befunds-Muster zu erfolgen. Auch von dieser Drucksorte können die Gerichte den erforderlichen Bedarf von den im §. 3 bezeichneten Aemtern beziehen.

§. 7.

Werden von den Gerichten zugleich Gesetz-Uebertretungen oder andere Gebrechen bei ihren Amtshandlungen wahrgenommen, so ist darüber kein besonderer Befund aufzunehmen, sondern dieselben sind in den Nachlaß-Ausweisen unter der Rubrik „Bemerkungen des Gerichtes“ und in den Befunden über die Grundlagen der Gebührenbemessung unter der Rubrik XI „Wahrgenommene Gefälls-Uebertretungen und andere Gebrechen“ anzuführen.

§. 8.

Rücksichtlich der, den zur Gebührenbemessung bestimmten Aemtern, mitzutheilenden Belege hat als Grundsatz zu gelten, daß jene Angabe, welche das Gericht auf Grundlage der von den Parteien zum Beweise beigebrachten oder in gerichtlicher Verwahrung befindlichen Urkunden und Schriften selbst macht, bestätiget oder berichtiget, einer weiteren urkundlichen Belegung nicht bedürfen; doch bleibt es den, zur Gebührenbemessung bestimmten Behörden und Aemtern vorbehalten, die Gerichts-Akten, insoweit es zur Beurtheilung eines einzelnen Falles nothwendig ist, einzusehen, und nach Maß der Umstände, deren Mittheilung im Original, insoferne der ordentliche Geschäftsgang darunter nicht leidet, oder in Abschrift zu verlangen.

Beizuschließen sind nur die Abschriften, von welchen die §§. 45 und 47 des Gebührengesetzes handeln und die Rechts-Urkunden, welche der unmittelbaren Gebühr unterliegen, im Originale oder vidimirter Abschrift, mit Bedachtnahme auf die Verordnung des Finanzministeriums vom 30. Mai 1850 (R. G. B. Nr. 214) und auf die Bestimmungen der kaiserlichen Verordnung vom 16. März 1851 (R. G. und R. Bl., XVIII. St., Nr. 67), wofern letztere in dem Kronlande verbindliche Kraft hat.

§. 9.

Wird von der Partei bei der Nachlaß-Ausweisung um Herabsetzung der Gebühr wegen Unsicherheit oder Uneinbringlichkeit der Nachlaßforderungen das Ansuchen gestellt, so müssen die über diese Umstände beigebrachten Behelfe mit dem Gutachten des Gerichtes beigeschlossen werden.

§. 10.

Jeżeli czynność sądowa tycze się przedmiotu, od którego należytość według wartości ma być opłaconą, wówczas sąd obowiązany jest nakazać stronom obecnym wyrazić wartość, jeżeli tego nie uczyniły, albo też na żądanie stron, tudzież jeżeli nie podano żadnej wcale podstawy do oznaczenia wartości, nakazać ocenienie sądowe.

Jeżeli strona natychmiast poda dostateczne punkta oparcia do oznaczenia wartości, lub oświadczy, iż takowe poda następnie wprost władzy poborowej; wówczas w obudwóch razach należy o tem donieść urzędowi, przeznaczonemu do wymierzania należytości, i wstrzymać ocenienie sądowe.

§. 11.

Sądy pierwszej instancyi obowiązane są w przypadkach zanotowania należytości stosownie do §. 29 patentu, zakomunikować urzędowi, do wymierzania należytości przeznaczonemu, także wyroki ostateczne, podlegające stałej należytości stemplowej, dla zadosyć uczynienia przepisowi, objętemu w pozycyi taryfowej nr. 75-49 w ustępie *o)*, w uwadze 1.

§. 12.

Sądy pierwszej instancyi, obowiązane są, stosownie do §. 63 i oraz pozycyi taryfowej 103-104 II. ustawy zakomunikować urzędowi, do wymierzania należytości przeznaczonemu, co miesiąc wykaz wszystkich orzeczeń, podlegających bezpośredniej opłacie należytości, które w ciągu poprzedzającego miesiąca zyskały moc prawa; tudzież tych, przeciw którym wprawdzie odwołanie założono, jednakże przez ciąg sześciu miesięcy od dnia założonego powołania aktów nie przedłożono.

§. 13.

Rozporządzenie §. 67 ustawy, z uwagą na §§. 64 l. 6, i 66 tej samej ustawy, nie może być zastosowane na takie akta urzędowe, które sąd czyni w sprawach stron z urzędu, nie zaś na żądanie strony. Jeżeli w takich przypadkach strona, w której sprawie akt z urzędu uczyniony został, nie może naprzód złożyć potrzebnego papieru stemplowego, wówczas akt spisany będzie na papierze niestemplowanym wielkości papieru stemplowanego. Jednakże sąd obowiązany jest starać się o to, aby należytość stemplowa ściągniętą lub stempel wedle przepisu przyczepiony został w terminie, wyznaczonym w §. 26 *a)* ustawy, jeżeli już bez tego nie zachodzi wyjątek, objęty w pozycyi taryfowej 75-49 *p)* i 80-65. *a)*.

§. 14.

Przepis objęty w uwadze 6. do pozycyi taryf. 45-94, odnosić się może tylko do tych przypadków, w których obowiązek opłacenia należytości niezawisły jest

§. 10.

Betrifft die gerichtliche Amtshandlung einen Gegenstand, von welchem die Gebühr nach dessen Werth zu entrichten ist, so hat das Gericht die anwesenden Parteien, insofern die Werthsangabe mangelt, sogleich zu derselben zu verhalten, oder aber auf Verlangen der Parteien, oder wenn keine zur Werthsbestimmung genügenden Anhaltspunkte vorhanden sind, die gerichtliche Schätzung zu veranlassen.

Werden von der Partei zur Werthsbestimmung sogleich genügende Anhaltspunkte geboten, oder behält sich die Partei vor, dieselben nachträglich unmittelbar der Steuerbehörde zu liefern, so ist in beiden Fällen die Mittheilung davon dem, zur Gebührenbemessung bestimmten Amte zu machen, und hat die gerichtliche Schätzung zu unterbleiben.

§. 11.

Die Gerichte erster Instanz haben in den Fällen der Gebührenvormerkung nach §. 29 des Patentes dem, zur Gebührenbemessung bestimmten Amte zur Vollziehung der, unter Tarifpost Nr. 75, Absatz o), Anmerkung 1, enthaltenen Bestimmung auch jene Endurtheile mitzutheilen, welche der fixen Stempelgebühr unterliegen.

§. 12.

Die Gerichte erster Instanz haben mit Rücksicht auf den §. 63 und die Tarifpost 103, II. des Gesetzes, dem zur Gebührenbemessung bestimmten Amte monatlich ein Verzeichniß der, im vorausgegangenen Monate in Rechtskraft erwachsenen, der unmittelbaren Gebühren-Entrichtung unterliegenden Erkenntnisse, so wie derjenigen, bezüglich welcher zwar die Berufung ergriffen wurde, die Vorlegung der Akten aber seit 6 Monaten, vom Tage der Berufung gerechnet, nicht erfolgt ist, mitzutheilen.

§. 13.

Die Anordnung des §. 67 des Gesetzes ist mit Rücksicht auf die §§. 64, Z. 6 und 66 desselben Gesetzes, auf jene ämtlichen Ausfertigungen nicht anwendbar, welche vom Gerichte in Parteisachen von Amtswegen und nicht auf Ansuchen einer Partei vorgenommen werden. Kann in diesen Fällen das erforderliche Stempelpapier von der Partei in deren Geschäfte die ämtliche Ausfertigung erfolgt, vorläufig nicht erlangt werden, so ist die Ausfertigung auf ungestempeltem Papiere von der Größe des Stempelpapieres vorzunehmen. Dem Gerichte liegt jedoch ob, innerhalb der im §. 26 a) des Gesetzes, festgesetzten Frist für die Einhebung der Stempelgebühr und die vorschriftmäßige Stempelanheftung Sorge zu tragen, wofern nicht ohnehin eine der, in der Tarifpost 75 p) und 80 a) enthaltenen Ausnahmen eintritt.

§. 14.

Die Anordnung der Anmerkung 6 zur Tarifpost 45 kann sich nur auf jene Fälle beziehen, in welchen die Verpflichtung zur Entrichtung der Gebühr von der Vermö-

od przeniesienia majątku, o którego zapisanie do ksiąg publicznych rzecz się ma, i oraz należytość opłacona być winna już w czasie tychże aktów sądowych, według poz. taryf. 45-94 A, *a*) od należytości wolnych. Rzeczone rozporządzenie wkłada na stronę obowiązek, żeby udowodniła jeszcze przed wpisaniem, iż przepisana należytość opłaconą została, w tym celu, aby urząd poborowy przy nadesłaniu przepisowego zawiadomienia, otrzymał naraz wszystkie szczegóły, potrzebne do ocenienia przedmiotu, tudzież ażeby uczynić niepotrzebnem wszelkie dalsze, także i dla strony zawsze uciążliwe dochodzenie przez urząd poborowy, jako i wydanie nakazu zapłaty, któryby w razie późniejszego wykazania znowu zniesionym być musiał; tudzież rzeczone rozporządzenie nie upoważnia sądu, w razie, że strona wykazu nie podała, zwlekać wciągnienie do ksiąg publicznych aż do wypełnienia tegoż obowiązku. Wciągnienie owszem natychmiast ma być uskutecznione, a sąd ograniczy się na to, że nadmieni w rubryce XI, czy i w jaki sposób strona uskuteczniła wykazanie, albo że takowe wcale nie podała.

Krauss m. p.

gens = Uebertragung, um deren Eintragung in die öffentlichen Bücher es sich handelt, unabhängig von der letzteren besteht, und die Gebühr zur Zeit dieser gerichtlichen, nach Tarifpost 45 A, a) gebührenfreien Akte bereits entrichtet seyn soll. Die besagte Anordnung legt der Partei die Verpflichtung auf, vor der Eintragung die Nachweisung zu liefern, daß die vorschriftsmäßige Gebühr entrichtet worden ist, damit die Steuerbehörde beim Einlangen der durch §. 47 vorgeschriebenen Mittheilung alle zur Beurtheilung des Gegenstandes erforderlichen Angaben auf Einmal erhalte, und jede weitere auch für die Partei immerhin lästige Erhebung durch die Steuerbehörde, oder die Ausfertigung eines im Falle nachträglicher Ausweisung wieder aufzulassenden Zahlungs-Auftrages entbehrlich werde; sie berechtiget aber das Gericht nicht, wenn die Partei diese Nachweisung unterläßt, die Eintragung bis nach Erfüllung dieser Verpflichtung zu verzögern. Die Eintragung ist vielmehr unaufgehalten vorzunehmen, und das Gericht hat sich darauf zu beschränken, in dem Befunde Rubrik XI zu bemerken, ob und in welcher Art die Nachweisung geliefert worden, oder daß dieselbe unterblieben ist.

Krauß m. p.

Wzór wywodu stanu rzeczy.

I. Powód.	I. Podanie o intabulacyję Jana Blau, ddo. 1. Listopada 1851 r. praes. 3. „ „
II. Dokument lub akt urzędowy, sporządzony w.......... dnia..........	II. Kontrakt ddo. Wiedeń z dnia 20. Września 1851.
III. Strony, nazwisko, stan i zamieszkanie ich:	III. Między Piotrem Sachs, właścicielem domu w Wiedniu, i Janem Blau, kupcem w Krems.
IV. Właściwość aktu prawnego (tytuł):	IV. Kupno.
V. Przedmiot jego:	V. Dom nr. 27. w Wiedniu na Wiedeniu.
VI. Postanowienia szczególne, wywierające wpływ na wymiar należytości:	VI. Sprzedawca zastrzega sobie mieszkanie na pierwszym piętrze na ciąg lat sześciu bez opłaty czynszu.
VII. Oznaczenie wartości:	VII. Podana cena kupna wynosi 20,000 złt. r.
a) obowiązania głównego:	długi przyjęte, dom obciążające, wynoszą według wykazu księgi gruntowej 12,000 złr. r.
b) obowiązań bocznych, oraz wyrażenie na czem polega:	wartość mieszkania niewiadoma.
VIII. Stosunki osobiste, na które przy wymierzeniu należytości wzgląd mieć należy:	VIII. Żadne.
IX. Pozycyja taryfowa, pod którą akt podpada i procent wymiaru:	IX. Poz. tar. 65-29 i 45-94 *A a)*. Poprzednie przeniesienie odbyło się w skutek dziedzictwa na dniu 1. Lip. 1845. Procent $2^1/_2$.
X. Należytości, opłacone z tego samego powodu przez stempel lub bezpośrednio:	X. Na dokument użyto na pierwszy arkusz zamiast stempla 15 kr., stempel 20 złtr.
XI. Spostrzeżone przekroczenia ustaw dochodowych i inne wady:	XI. Oznajmienie interesu prawnego, powinno było być uczynione od dnia 28. Września 1851, uczynione zaś było dopiero dnia 3. Listopada 1851.

N. N.
Sędzia powiatowy.

Wzór A.

Liczba rejestr. urzędu podatkowego.

Liczba urzędu oddającego wywód stanu rzeczy.

Załączenie: Kontrakt kupna w odpisie wierzytelnym (zawidymowanym).
Rezolucyja intabulacyjna w odpisie.

Muster eines Befundes.

I. Veranlassung:	I. Intabulazionsgesuch des Johann Blau, ddo. 1. November 1851. praes. 3. „ „
II. Urkunde oder Amts-Akt errichtet zu .... am	II. Vertrag ddo. Wien 20. September 1851.
III. Parteien, Name, Eigenschaft, Wohnort:	III. Zwischen Peter Sachs, Hauseigenthümer in Wien, und Johann Blau, Handelsmann in Krems.
IV. Beschaffenheit des rechtlichen Aktes:	IV. Kauf.
V. Gegenstand desselben:	V. Das Haus Nr. 27 in Wien auf der Wieden.
VI. Besondere Bestimmungen, die auf die Gebührenbemessung Einfluß üben:	VI. Der Verkäufer behält sich die Wohnung des ersten Stockes auf sechs Jahre ohne Zinsverpflichtung vor.
VII. Werthsbestimmung:	VII. Der angegebene Kaufschilling beträgt 20000 fl.,
a) der Hauptverbindlichkeit:	die übernommenen Schulden auf dem Hause betragen nach Angabe des Grundbuches 12.000 fl.
b) der Nebenverbindlichkeiten, nebst der Angabe, worauf sie beruht:	der Werth der Wohnung unbekannt.
VIII. Persönliche Verhältnisse, die bei der Gebührenbemessung zu berücksichtigen sind:	VIII. Keine.
IX. Tarifpost, unter welche der Akt fällt, und Prozent des Ausmaßes:	IX. Tarifpost 65 und 45 A, a). Die vorausgegangene Uebertragung durch Erbschaft fand am 1. Juli 1845 Statt. Prozent 2 ½.
X. Gebühren, welche aus demselben Anlaße bereits mittelst des Stempels oder unmittelbar geleistet wurden:	X. Auf die Urkunde wurde für den 1. Bogen statt eines 15 kr. Stempels, der Stempel von 20 fl. verwendet.
XI. Wahrgenommene Gefälls-Uebertretungen und andere Gebrechen:	XI. Die Anzeige des Rechtsgeschäftes hätte bis 28. September 1851 erfolgen sollen, und ist erst am 3. November 1851 erfolgt.

N. N.
Bezirksrichter.

Muster A.

Steuerämtliche Register-Zahl

Zahl der den Befund
ausstellenden Behörde.

Beilagen: Kaufvertrag in vidimirter Abschrift.
Intabulazionsbescheid in Abschrift.

101.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów w porozumieniu z Ministerstwem sprawiedliwości z dnia 23. Marca 1852,

(Dziennik praw państwa, część XXIII., nr. 84, wydana dnia 17. Kwietnia 1852),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

o urządzeniu wykazów spadkowych w celu wymierzania należytości przepisanych ustawami prowizorycznemi z dnia 9. Lutego i 2. Sierpnia 1850 roku.

Dla przeprowadzenia §. 46. ustaw z dnia 9. Lutego i 2. Sierpnią 1850, tudzież dla osiągnienia pojedynczego i jednostajnego postępowania przy wykazie spadku w celu wymierzenia należytości, wydają się w porozumieniu z c. k. Ministerstwem sprawiedliwości, następujące postanowienia:

1. Przy sporządzaniu wykazu spadku, przepisanego w §fie 46 wspomnionej ustawy, należy się trzymać załączonego wzoru. Wykaz składa się z czterech części:

2. W pierwszej części: „majątek spadkowy“ wyszczególniony będzie zgodnie z inwentarzem, lub gdyby inwentarz nie był sporządzony, zgodnie z zeznaniem majątku, uczynionem pod zaręczeniem rzetelności w miejsce przysięgi, przedewszystkiem majątek nieruchomy z przynależnościami prawnemi, według pojedynczych części, stanowiących przez się jednę całość, następnie majątek ruchomy, ten zaś wtedy tylko według pojedynczych części, jeżeli oznaczenia jego wartości polegają na różnych podstawach, jakoto: na szacunku sądowym, podaniu wartości przez stronę samę, na kursie giełdowym; kwoty szacunkowe wpisane będą w oddziałach, przeznaczonych na ten cel, z dołożeniem podstawy podania.

3. W drugiej części wyszczególnione będą: „pozycyje potrącenia“:

a) wierzytelności, wciągnięte w wykaz majątku spadkowego, przy których się później okazało, iż nie są uzasadnione w prawie, lub że uiszczone zostały już przed śmiercią testatora, lub które władza krajowa co do dochodów skarbowych uznała za niemożliwe do ściągnienia, lub przy których toż udowodnionem zostało, z odniesieniem do pozycyi inwentarza lub zeznania majątku, pod którą takowe, jako majątek spadkowy są wyszczególnione;

W ten sam sposób postąpić należy także względem innych przedmiotów, wyszczególnionych mylnie w inwentarzu, lub zeznaniu majątku, jako części majątku spadkowego.

b) koszta choroby, niezapłacone za życia testatora, tudzież wydatki pogrzebowe;

101.

Erlaß des Finanzministeriums im Einvernehmen mit dem Justizministerium vom 23. März 1852.

(im Reichs-Gesetzblatte, XXIII. Stück, Nr. 84, ausgegeben am 17. April 1852),

wirksam für alle Kronländer,

über die Einrichtung der Nachlaß-Ausweise zum Behufe der Bemessung der durch die provisorischen Gesetze vom 9. Februar und 2. August 1850 vorgeschriebenen Gebühren.

Zur Vollziehung des §. 46 der Gesetze vom 9. Februar und 2. August 1850 und zur Erzielung eines einfachen übereinstimmenden Benehmens bei der Nachweisung des Nachlaßes zum Behufe der Gebührenbemessung, werden im Einverständniße mit dem Justiz-Ministerium folgende Bestimmungen vorgezeichnet:

1. Bei der Verfassung der im §. 46 der gedachten Gesetze vorgeschriebenen Nachweisung des Nachlaßes ist sich nach dem beiliegenden Muster zu benehmen. Die Nachweisung zerfällt in 4 Theile:

2. In dem ersten Theile „Nachlaßvermögen“ wird in Uebereinstimmung mit dem Inventar, oder sofern ein solches nicht aufgenommen wurde, mit dem eidesstättigen Vermögensbekenntnisse vor Allem das unbewegliche Vermögen mit dem gesetzlichen Zugehör, und zwar zergliedert nach den einzelnen für sich ein Ganzes bildenden Liegenschaften, dann das bewegliche Vermögen, dieses aber nur in soweit zergliedert angeführt, als die Werthsbestimmungen auf verschiedenen Grundlagen beruhen, als: auf gerichtlicher Schätzung, Werthsangabe der Partei selbst, dem Börsenkourse. — Die Werthsbeträge werden in den dafür vorgezeichneten Abtheilungen mit Beifügung der Grundlagen der Angabe eingestellt.

3. In dem zweiten Theile „Abschlagsposten“ sind anzuführen:

a) diejenigen in die Ausweisung des Nachlaßvermögens einbezogenen Aktiv-Forderungen, von denen sich später zeigte, daß dieselben nicht zu Recht bestehen, oder bereits vor dem Tode des Erblaßers berichtiget wurden, oder deren gänzliche Uneinbringlichkeit von der Gefällen-Landesbehörde bereits anerkannt wurde, oder abgesondert nachgewiesen wird, mit Bezug auf die Post des Inventare oder Vermögensbekenntnisses, unter welcher dieselben als Nachlaßvermögen vorkommen.

Auf dieselbe Art ist sich auch rücksichtlich anderer Gegenstände zu benehmen, die in dem Inventare oder Vermögensbekenntnisse irrig als Bestandtheile des Nachlaßvermögens aufgeführt wurden.

b) Die zur Zeit des Ablebens des Erblassers unberichtiget verbliebenen Krankheitskosten und der Aufwand der Beerdigung;

c) długi bierne (passiva), ciążące na majątku spadkowym;

d) przedmioty spadkowe, przypadłe osobom, wolnym od opłacania należytości.

Pozycyje potrącić się mające, wyszczególnione pod *a)*, *b)*, *c)*, *d)*, należy wyrazić każdą z osobna, a przy każdej pozycyi długu oznaczyć, czyli jest hipotekowaną lub nie, i na której realności ciąży.

4. W końcu drugiej części wykazu, wyrażona będzie kwota majątku spadkowego, wypadająca po odciągnieniu pozycyj strącić się mających, jako spadek czysty, podlegający opłacie należytości.

5. Określenie stosunków prawnych między osobami powołanemi do udziału w spadku jako dziedzice lub legataryjusze, równie też części im przypadających, tudzież stosunku w jakim zostawali do testatora w czasie śmierci jego pod względami, wywierającemi wpływ ważny na wymierzenie należytości, stanowi trzecią część wykazu, to jest przysądzenie spadku.

Określenie powyższe wtedy tylko jest potrzebne, jeżeli spadek przypadnie osobom, które opłacają należytość mniejszą 1- lub 4-procentową.

Jeżeli się w spadku znajdują rzeczy nieruchome, należy z dokładnością wyrazić, na kogo takowe przechodzą.

6. Czwarta część wykazu ma za przedmiot szczególne należności, które opłacić należy od majątku spadkowego nieruchomego, tudzież od przeniesień majątku przy przysądzeniu spadku miejsce mających, polegających na innym tytule prawnym, a nie na prawie dziedzictwa.

7. Do wykazu załączyć należy w oryginale lub w odpisie wierzytelnym (widymowanym), te tylko dokumenta, których oryginały lub odpisy nie znajdują się już w instancyi pertraktującej; przy aktach zaś znajdujących się w instancyi pertraktującej, dosyć jest powołać się na takowe.

Baumgartner m. p.

c) die Schulden (Passiven), welche auf dem Nachlaßvermögen haften;

d) diejenigen Verlassenschaftsgegenstände, welche gebührenfreien Personen angefallen sind.

Alle unter a), b), c), d) begriffenen Abschlagsposten sind zergliedert anzuführen und ist bei jeder Schuldpost anzugeben, ob sie hypothezirt sei oder nicht, und auf welcher Realität sie hafte.

4. Am Schluße dieses zweiten Theiles der Nachweisung wird dargestellt, welcher Betrag des Nachlaßvermögens uach Abzug der Abschlagsposten sich als reiner gebührenpflichtiger Nachlaß ergibt.

5. Die Auseinandersetzung der Rechtsverhältnisse zwischen den Personen, welche als Erben oder Vermächtnißnehmer an dem Nachlaße Theil zu nehmen haben, der Antheile derselben und des Verhältnisses, in dem sie nach den für das Ausmaß der Gebühr wichtigen Beziehungen zu dem Erblasser bei seinem Ableben standen, macht den Gegenstand des dritten Theiles der Nachweisung, nämlich die Nachlaßzuweisung aus.

Diese Auseinandersetzung ist nur dann erforderlich, wenn der Nachlaß Personen anfällt, welchen das mindere Gebühren-Ausmaß zu 1 oder 4 Prozent zu Statten kommt

Befinden sich in dem Nachlaße unbewegliche Sachen, so ist deutlich anzugeben, auf wen dieselben übergehen.

6. Der vierte Theil dieser Nachweisung hat die besonderen Gebühren zum Gegenstande, welche für das unbewegliche Nachlaßvermögen und für die bei der Nachlaßzuweisung eingetretenen Vermögens-Uebertragungen, die auf einem anderen Rechtstitel, als dem des Erbrechtes beruhen, zu entrichten sind.

7. Der Nachweisung sind nur jene Belege im Original oder in vidimirter Abschrift beizuschließen, wovon die Abschriften oder Originalien sich nicht schon bei der Abhandlungsbehörde befinden; bei den Bezugsstücken, die sich bei der Abhandlungsbehörde befinden, genügt es, dieselben zu berufen.

Baumgartner m. p.

Wzór.

Kraj koronny: Powiat sądowy: miasto Wiedeń, Sekc. I.

Wykaz spadku

po kupcu N. N. zmarłym w Wiedniu, w mieście Nr.......... na dniu 2. Stycznia 1851 roku.

Muster.

Kronland: Gerichts-Bezirk: Stadt Wien, Sekz. I.

Nachweisung

des Nachlaßes von dem am 2. Jänner 1851 zu Wien verstorbenen Handelsmanne N. N., Stadt Nr..........

Kraj koronny:

Wzór wykazu

Wykaz spadku po kupcu N. N., zmarłym w Wiedniu,

A. Majątek

Liczba pozycyi	Przedmiot	Powiat sądowy	Wyrażenie war- Na zasadzie	rzeczy nieruchomych złt. r.	kr.
1	Dom w Wiedniu, w mieście nr. 100	Miasto Wiedeń Sek. I.	oszacowania sądow. z 20. Lutego 1848.	50600	—
2	Dom wiejski w Hietzing nr. 15	Sąd powiatowy w Hietzing	stokrotnej kwoty podatku grnntow. i domow. à 120 złr.	12000	—
3	5% obligacyje metalikowe 3000 złr.	....	kursu w dniu śmierci à 96 złt. r.	—	—
4	Losy z roku 1834, 500 złr.	....	detto à 200 złr.	—	—
5	Losy z roku 1839, 1000 złr.	....	detto à 125 „	—	—
6	Inny majątek ruchomy	....	inwentarza i szacunku de datto....	—	—
		Razem....	....	62600	—

B. Pozycyje po-

Liczba pozycyi	Przedmiot	Wyra- Na zasadzie	wierzytelności nielikwidarnych i niedających się ściągnąć złt. r.	kr.
1	Pretensyja N. N. według pozycyi nr. 15. w inwentarzu	kwitu z dnia 30. Listopada 1849	5000	—
2	Pretensyja N. N. według pozycyi nr. 17. w inwentarzu dla niemożności ściągnienia	pozwolenia c. k. dyrekcyi finansowej krajowej w Wiedniu ddo........	500	—
3	Koszta choroby i pogrzebne: *a)* złt. r. kr. *b)* złr. r. kr. *c)* złt. r. kr.	....	—	—
4	Wierzytelność N. N. hipotekowana na domu nr. 15. w Hietzingu	wyciągu tabularnego......	—	—
5	Dług N. N............ za dostarczone towary	wyciągu z księgi głównej	—	—
6	Legat do funduszu szkolnego	testamentu §. 10............	—	—
		Razem...........	5500	—

Po odtrąceniu pozycyj odciągnąć się mających, zostaje spadek podpadający opłacie: 126,152 złr. 50 kr.

spadkowego.

w mieście nr........... na dniu 2. Stycznia 1851 r.

spadkowy.

tości										
papierów wartość mających		reszty majątku		razem		wartość uznana		Uwagi osób, obowiązanych do opłaty, lub za takową odpowiedzialnych	Uwagi sądu
złt. r	kr	złt. r.	kr	złt. r.	kr	złt. r.	kr		
—	—	—	—	—	—	—	—		
—	—	—	—	—	—	—	—		
2880	—	—	—	—	—	—	—		
1000	—	—	—	—	—	—	—		
1250	—	—	—	—	—	—	—		
—	—	66553	20	—	—	—	—		
5130	—	76553	20	144283	20				

trącenia.

żenie									
długów		spadku wolnego		razem		Uznane pozycyje, potrącić się mające		Uwagi osób, obowiązanych do opłaty, lub za takową odpowiedzialnych	Uwagi sądu
złt. r.	kr	złt. r.	kr	złt r.	kr	złt. r.	kr		
—	—	—	—	—	—	—	—		
—	—	—	—	—	—	—	—		
530	50	—	—	—	—	—	—		
2000	—	—	—	—	—	—	—		
10000	—	—	—	—	—	—	—		
—	—	100	—	—	—	—	—		
12530	30	100		18130	30				

Kronland:

Nachwei=

des Nachlaßes von dem am 2. Jänner 1851 zu Wien

A. Nachlaß=

Post=Zahl	Gegenstand	Gerichts=Bezirk	Werth= im Grunde	der unbeweglichen Sachen fl.	kr.
1	Haus in Wien, Stadt Nr. 100	Stadt Wien, Sekzion I.	gerichtl. Schätzung v. 20. Februar 1848 .	50600	—
2	Landhaus in Hietzing Nr. 15	Bez.=Ger. Hietzing	des hundertfachen der Grund= und Hauszinssteuer á 120 fl.	12000	—
3	An 5% Metall=Obligazionen 3.000 fl.	....	des Kourses vom Sterbetage á 96 fl.	—	—
4	An Losen vom Jahre 1834 500 fl.	....	detto á 200 fl. .	—	—
5	An Losen vom Jahre 1839 1000 fl.	....	detto á 152 fl. .	—	—
6	Bewegliches anderes Vermögen	....	der Inventur u. Schätzung de dato . .	—	—
		Zusammen........	....	62600	—

B. Abzugs=

Post=Zahl	Gegenstand	An= im Grunde	der illiquiden u. uneinbringlichen Forderungen fl.	kr.
1	Die Forderung N. N. laut Inventars=Post Nr. 15	der Quittung ddo 30. November 1849	5000	—
2	" " " " " 17, wegen Uneinbringlichkeit	der Bewilligung der k. k. Finanz=Landes=Direkzion in Wien ddo.	500	—
3	Die Krankheits= und Beerdigungskosten: a) fl. kr. b) fl. kr. c) fl. kr.	....	—	—
4	Die hypothezirte Forderung des N. N. auf dem Hause Nr. 15 in Hietzing	des Grundbuchs=Extraktes	—	—
5	An N. N. zu .... für gelieferte Waaren	des Auszuges aus dem Hauptbuche	—	—
6	Das Legat an den Studienfond	des Testamentes §. 10	—	—
		Zusammen	5500	—

Nach Abzug der Abschlagsposten verbleibt reiner gebührenpflichtiger Nachlaß: 126.152 fl. 50 kr.

ſung (Muster)

verstorbenen Handelsmanne N. N., Stadt Nr.................

Vermögen.

Angabe der Werthpapiere fl.	kr.	des übrigen Vermögens fl.	kr.	Zusammen fl.	kr.	Anerkannter Werth fl.	kr.	Bemerkungen der Gebührenpflichtigen oder Haftenden	Bemerkungen des Gerichtes
—	—	—	—	—	—	—	—		
—	—	—	—	—	—	—	—		
2880	—	—	—	—	—	—	—		
1000	—	—	—	—	—	—	—		
1250	—	—	—	—	—	—	—		
—	—	76553	20	—	—	—	—		
5130	—	76553	20	144283	20				

posten.

gabe der Schulden fl.	kr.	des befreiten Nachlaßes fl.	kr.	Zusammen fl.	kr.	Anerkannte Abschlags-Posten fl.	kr.	Bemerkungen der Gebührenpflichtigen oder Haftenden	Bemerkungen des Gerichtes
—	—	—	—	—	—	—	—		
—	—	—	—	—	—	—	—		
530	30	—	—	—	—	—	—		
2000	—	—	—	—	—	—	—		
10000	—	—	—	—	—	—	—		
—	—	100	—	—	—	—	—		
12530	30	100	—	18130	30				

C. Przysądze-

Liczba porząd.	Nazwiska spadkobierców, stan ich i zamieszkanie	Stosunek ich do testatora	Tytuł prawny	Przedmiot
1	Anna N. N. w mieście nr. 100	jego małżonka, według aktu ślubu	Zapis na mocy testamentu z dnia..... §. 2.	*a)* dom nr. 15. w Hietzing *b)* użytkowanie kapitału 20000 złtr..................
2 3 4 5	Franciszek N. N. Józef N. N. Anna N. N. Klara N. N.	jego dzieci, według metryki	prawo dziedzictwa z mocy testamentu §. 3. do równych działów, jako dziedzice uniwersalni	*a)* dom nr. 100 w mieście *b)* majątek ruchomy ......
6	Edward N. N. właściciel domu w Wiedniu	jego brat, według metryki	legat z mocy testamentu	kapitał 20000 złtr., od których należy wdowie użytkowanie, dla tego legataryjuszowi liczy się połowa na subsystencyję ....
7	Antoni Kunz, w mieście N..... sługa testatora	nie krewny	testament §. 5.	majątek ruchomy...........
8	Inne legata dla NN.	„ „	„ §§. 6—10 i 12.	detto ....
			Razem................	....

D. Należności osobne od spadku nieruchomego i od przenie-

Liczba pozycyi	Nazwisko, stan i zamieszkanie dawniejszego posiadacza i nabywcy	Tytuł prawny	Przedmiot

nie spadku.

podane do wymiaru należytości			uznane do wymiaru należytości			Uwagi osób do opłaty obowiązanych, lub za takową odpowiedzialnych	Uwagi sądu
z procentem	od wartości		z procentem	od wartości			
	złt. r.	kr		złt. r.	kr		
1	10000	—	—	—	—		
1	10000	—	—	—	—		
1	50600	—	—	—	—		
1	40000	50	—	—	—		
4	10000	—	—	—	—		
1	500	—	—	—	—		
8	4052	—	—	—	—		
—	126152	50					

sienia majątku z powodu przysądzenia spadku.

podane do wymiaru należytości			uznane do wymiaru należytości			Uwagi osób do opłaty obowiązanych, lub za takową odpowiedzialnych	Uwagi sądu
z procentem	od wartości		z procentem	od wartości			
	złt. r.	kr		złt. r.	kr		

We Wiedniu dnia........................ 1851.

N. N.

kurator dziedziców małoletnich.

C. Nachlaß=

Post Zahl	Namen der Nachlaßtheilnehmer, Eigenschaft, Wohnort	Verhältniß derselben zum Erblasser	Rechtstitel	Gegenstand
1	Anna N N., Stadt Nr. 100	dessen Gattin, laut Trauungsschein	Vermächtniß laut Testament vom .... §. 2.	a) das Haus Nr. 15 in Hietzing .... b) der Fruchtgenuß von 20000 fl. Kapital.....
2	Franz N. N.	dessen Kinder, laut Taufschein	Erbrecht laut Testament §. 3. zu gleichen Theilen als Universal=Erben	a) das Haus Nr. 100 in der Stadt .... b) bewegliches Vermögen ....
3	Joseph N. N.			
4	Anna N. N.			
5	Klara N. N.			
6	Eduard N. N., Hausbesitzer in Wien	dessen Bruder, laut Taufschein	Vermächtniß laut Testament	ein Kapital von 20000 fl., von welchem der Witwe der Fruchtgenuß zusteht, daher für den Vermächtnißnehmer die Hälfte für die Subsistenz in Anrechnung gebracht wird
7	Anton Kunz, Stadt Nr....... Diener des Erblassers	nicht verwandt	Testament §. 5.	bewegliches Vermögen.
8	Andere Vermächtnisse an N. N.	detto	„ §§. 6—10 und 12	detto
			Zusammen	....

D. Besondere Gebühren von dem unbeweglichen Nachlaße und von den aus

Post=Zahl	Name, Eigenschaft und Wohnort des Vorbesitzers und Erwerbers	Rechtstitel	Gegenstand

Zuweisung.

Angegeben zur Gebührenbemessung			Anerkannt zur Gebührenbemessung			Bemerkungen der Gebührenpflichtigen oder Haftenden	Bemerkungen des Gerichtes
mit dem Prozente	von dem Werthe		mit dem Prozente	von dem Werthe			
	fl.	kr.		fl.	kr.		
1	10000	—	—	—	—		
1	10000	—	—	—	—		
1	50600	—	—	—	—		
1	40000	50	—	—	—		
4	10000	—	—	—	—		
1	500	—	—	—	—		
8	4052	—	—	—	—		
—	126152	50					

Anlaß der Nachlaß-Nachweisung eingetretenen Vermögens-Uebertragungen.

Angegeben zur Gebührenbemessung			Anerkannt zur Gebührenbemessung			Bemerkungen des Gebührenpflichtigen oder Haftenden	Bemerkungen des Gerichtes
mit dem Prozente	von dem Werthe		mit dem Prozente	von dem Werthe			
	fl.	kr.		fl.	kr.		

Wien am .... 1851.

N. N.
Kurator der minderjährigen Erben.

102.

Rozporządzenie Ministerstwa wojny z dnia 4. Kwietnia 1852,

(Dziennik praw państwa, część XXIII., nr. 87, wydana dnia 17. Kwietnia 1852),

którem się obwieszcza, iż na mocy najwyższego postanowienia z dnia 16. Marca 1852, instytut weterynaryi podporządkowanym zostaje pod Ministeryjum wojny.

Najjaśniejszy Pan Jego C. K. Apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem Swojem z dnia 16. Marca 1852 rozporządzić, iż z dniem 1. Kwietnia r. b. ustaje dependencyja dotychczasowa instytutu weterynaryi od Ministerstwa oświecenia, który przejść ma pod Ministeryjum wojny. Jednocześnie polecił Najjaśniejszy Pan ster wyższy zakładu tego Jenerał - Majorowi de Haas, szefowi sekcyjnemu w Ministeryjum wojny.

Csorich m. p.

103.

Rozrządzenie Ministerstwa sprawiedliwości w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych z dnia 7. Kwietnia 1852,

(Dziennik praw państwa, część XXIII., nr. 88, wydana dnia 17. Kwietnia 1852),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

względem korespondencyi z obcemi misyjami dyplomatycznemi.

Ponieważ władzom austryjackim nie wolno korespondować bezpośrednio z obcemi misyjami dyplomatycznemi, przy cesarskim rządzie akredytowanemi, jak tylko za pośrednictwem c. k. Ministerstwa spraw zewnętrznych, przeto nakazuje się niniejszem wszystkim władzom sądowym, ażeby w razie zachodzącej korespondencyi takowej, odezwy swe, do cudzych misyj przeznaczone, w stanie otwartym stosowały do c. k. Ministerstwa spraw zewnętrznych.

Krauss m. p.

104.

Rozporządzenie Ministerstwa finansów z dnia 7. Kwietnia 1852,

(Dziennik praw państwa, część XXV., nr. 91, wydana dnia 26. Kwietnia 1852),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych spólnego związku celnego, z wyjątkiem królestwa Lombardzko - Weneckiego,

którem obwieszczone zostaje szema zupełnego garnituru wagi celnej.

Ponieważ powszechna taryfa celna austryjacka z dnia 6. Listopada 1851, dla których ustanowy celne podług wagi są oznaczone, za mie-

102.

Verordnung des Kriegsministeriums vom 4. April 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXIII. Stück, Nr. 87, ausgegeben am 17. April 1852),

wodurch die, mit Allerhöchster Entschließung vom 16. März 1852 angeordnete Unterstellung des Thierarzenei-Institutes unter das Kriegsministerium kundgemacht wird.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 16. März 1852 anzuordnen geruht, daß das k. k. Thierarzenei-Institut mit 1. April l. J. aus der bisherigen Dependenz des Unterrichts-, in jene des Kriegsministeriums überzugehen hat.

Zugleich haben Seine Majestät den als Sekzions-Chef im Kriegsministerium angestellten General-Major von Haas, mit Oberleitung besagter Anstalten zu betrauen befunden.

Csorich m. p.

103.

Erlaß des Justizministeriums im Einverständniße mit dem Ministerium des Aeußeren vom 7. April 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXIII. Stück, Nro. 88, ausgegeben am 17. April 1852),

wirksam für alle Kronländer,

betreffend die Korrespondenz mit fremden diplomatischen Missionen.

Nachdem den österreichischen Behörden die direkte Korrespondenz mit den, bei der kaiserlichen Regierung akkreditirten fremden diplomatischen Missionen nicht gestattet ist, und hiezu die Vermittlung des Ministeriums des Aeußern in Anspruch genommen werden muß, so werden sämmtliche Justizbehörden angewiesen, in vorkommenden Fällen einer solchen Korrespondenz, ihre für die fremden Missionen bestimmten Zuschriften offen an das Ministerium des Aeußern zu leiten.

Krauß m. p.

104.

Verordnung des Finanzministeriums vom 7. April 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte XXV. Stück, Nr. 91, ausgegeben am 26. April 1852),

giltig für alle Kronländer des gemeinschaftlichen Zollverbandes, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches,

womit das Schema einer vollständigen Garnitur des Zollgewichtes bekannt gemacht wird.

Da durch den allgemeinen österreichischen Zolltarif vom 6. November 1851 als Maßstab der Verzollung für jene Waaren, deren Zollsätze nach dem Gewichte bemessen sind,

rzydło oclenia przyjęła cetnar cłowy o pięćdziesięciu kilogramach, i funt cłowy (1/2 kilograma czyli 1/2 funta metrycznego), uchwalono przeto zaopatrzyć temi wagami cłowemi urzędy celne wszystkich krajów koronnych, w których powszechna taryfa celna jest zaprowadzona, wszakże z wyjątkiem królestwa Lombardzko-Weneckiego, gdzie w używaniu stoi waga metryczna.

Dołączone tu szema wraz z opisem *), podług którego sporządzone być winny wagi celne, w skutek uchwały, zapadłej w Ministerstwie finansów, zgodnie z Ministerstwami spraw wewnętrznych i handlu, obwieszcza się niniejszem z tym dodatkiem, iż przepis §fu 9. uwag wstępnych do powszechnej taryfy celnej, mocą którego dozwolonem zostało deklarować towary podług wagi wiedeńskiej a względnie podług wagi metrycznej, i nadal jeszcze w całej swej mocy utrzymanym zostaje.

Baumgartner m. p.

105.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 10. Kwietnia 1852,

(Dziennik praw państwa, część XXV., nr. 92, wydana dnia 26. Kwietnia 1852),

mające moc we wszystkich krajach koronnych, w których obowiązuje ustawa o należytościach z dnia 9. Lutego 1850,

względem zastosowania poz. taryfow. 32-67 tejże ustawy, tudzież względem oznaczenia wartości przedmiotów lennych dla wymierzenia należytości bezpośrednich.

Wedle ustawy o należytościach z dnia 9. Lutego 1850, trzeba, co się tycze wymiaru należytości opłaconemi być mających, odróżnić stosunek prawny między zwierzchniczym właścicielem lenna a właścicielem użytków lenna, od stosunku prawnego tychże osób do ich następców prawnych i ich osób trzecich. Pod patentami czyli zapisami lennemi pozycyi taryfowej 32-67 tejże ustawy rozumieć należy tylko dokumenta prawne dotyczące jedynie aktów, na mocy których stosunek lenna jest uzasadniony. Patenta lenne, dotyczące aktu odnowienia lennictwa, nie zmieniające stosunku prawnego między zwierzchniczym lenności właścicielem a właścicielem użytkującym, anitež nie zawierające potwierdzenia odebrania danin czyli prestacyj lennych, należą wedle §. 4. B. ustawy o należytościach nie do poz. taryf. 32-67 a względnie 43-47, lecz do poz. taryf. 11-101 II, a oraz o ile wystawione są od osób, od należytości wolnych, podpadają takowe rozporządzeniu §. 20. wyż rzeczonej ustawy.

*) Obacz toż szema z opisaniem wyżej w cz. XVII., pod nr. 99.

der Zollzentner, welcher fünfzig Kilogrammen gleich ist, und das Zollpfund (½ Kilogramme oder ½ metrisches Pfund) bestimmt worden ist, so wurde beschlossen, die Zollämter sämmtlicher Kronländer, in welchen der allgemeine Zolltarif Geltung hat, jedoch mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches, wo das metrische Gewicht in Anwendung steht, mit Zollgewichten zu versehen.

Das hier beigefügte Schema sammt Beschreibung*), nach welchem, in Folge eines von dem Finanzministerium im Einvernehmen mit den Ministerien des Innern und des Handels gefaßten Beschlußes, die Zollgewichte anzufertigen sind, wird mit dem Bemerken bekannt gemacht, daß die Bestimmung des §. 9 der Vorerinnerung zum allgemeinen Zolltarife hinsichtlich der Gestattung, die Waaren nach dem Wiener Gewichte und rücksichtlich nach dem metrischen Gewichte zu erklären, noch ferner aufrecht erhalten bleibt.

Baumgartner m. p.

105.

Erlaß des Finanz-Ministeriums vom 10. April 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte XXV. Stück, Nro. 92, ausgegeben am 26. April 1852),

wirksam für alle Kronländer, in welchen das Gebührengesetz vom 9. Februar 1850 in Wirksamkeit steht,

über die Anwendung der Tarifpost 67 dieses Gesetzes und die Werthsbestimmung von Lehen-Objekten zur Bemessung der unmittelbaren Gebühren.

Nach dem Gebührengesetze vom 9. Februar 1850 muß in Absicht auf das Ausmaß der zu entrichtenden Gebühren das Rechtsverhältniß zwischen dem Lehen-Ober- und Lehennutz-Eigenthümer und das Rechtsverhältniß dieser Personen zu ihren Rechtsnachfolgern und dritten Personen unterschieden werden. Unter Lehenbriefen der Tarifpost 67 dieses Gesetzes sind nur Rechts-Urkunden über jene Akte zu verstehen, durch welche das Lehenverhältniß begründet wird. Lehenbriefe über den Akt der Belehnungs-Erneuerung fallen, wenn sie keine Aenderung des zwischen dem Besitzer des Lehen-Ober-Eigenthumes und dem Besitzer des Lehennutz-Eigenthumes bestehenden Rechtsverhältnisses, noch eine Empfangs-Bestätigung über die Lehenreichnisse in sich schließen, in Gemäßheit des §. 4, B, des Gebührengesetzes nicht unter die Tarifpost 67 und rücksichtlich 47 a), sondern unter die Tarifpost 101 II und zugleich, soweit sie von gebührenfreien Personen ausgestellt werden, unter die Anordnung des §. 20 dieses Gesetzes.

---

*) Siehe dieses Schema sammt der Beschreibung oben im XVII. Stück unter Nr. 29.

Interesa prawne między żyjącymi, na mocy których nastąpić ma przeniesienie własności lenna zwierzchniczej albo własności użytkującej od dotychczasowego posiadacza na osobę trzecią, jakoto: kupno, zamiana, darowizna i t. d., uważane być winny podług postanowień o należytościach na przeniesienia majątkowe w ogólności wydanych, albowiem ustawa o należytościach nie robi żadnego wyjątku dla lenna, a okoliczność ta, że z powodu takich przeniesień majątkowych, opłacone być winny jeszcze inne, atoliż na odrębnym tytule prawnym węzła lenniczego zasadzające się należytości, także stanowić nie może wyjątku od powszechnych postanowień ustawy rzeczonej.

Toż samo uważać należy wedle §fu 57. ustawy i w tych przypadkach, w których zwierzchnicza własność lenna, lub własność użytkująca na podstawie przeniesienia majątku z powodu śmierci przechodzi na spadkobierców ostatniego posiadacza lub prawych następców jego.

Przy oznaczeniu wartości czy to głównej własności lenna, czy własności użytkującej dla wymierzenia bezpośrednich należytości, służyć ma za prawidło §. 56. ustawy o należytościach. Przepis §fu tego nie stoi w drodze uwzględnieniu ani prawnej własności przedmiotu, przedstawiającego się jako własność niezupełna, ani ciężarów, na węźle lennym podlegających. Z tegoż to powodu, dozwolonem zostaje przy zastosowaniu §fu 50 ustawy o należytościach, zamiast stokrotnej kwoty należytości zwyczajnej w podatkach gruntowych lub czynszowych, przyjmować tylko 80-krotną kwotę onychże za podstawę do wymierzenia należytości od użytkującej własności lenna, przyczem pozostająca 20-krotna kwota podatków rzeczonych, na własności użytkującej ciążących, stanowić będzie wartość głównej własności lenna.

Baumgartner m. p.

106.

Rozrządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 12. Kwietnia 1852 *),

(Dziennik praw państwa, część XXIII., nr. 89, wydana dnia 17. Kwietnia 1852),

moc mające dla wszystkich krajów koronnych, względem uchylenia zwyczaju sygnalizowania ognia przez alarmowe wystrzały z dział.

Najwyższym reskryptem gabinetowym z dnia 4. Kwietnia r. b. raczył Najjaśniejszy Pan J. C. K. Apostolska Mość rozkazać, żeby istniejący jeszcze

*) Rozporządzeniem Rządu krajowego z dnia 20. Kwietnia 1852 za l. 15183 zalecono wszystkim urzędom obwodowym stosowne do tego poczynić rozporządzenia, z równoczesnem wezwaniem Naczelnika komisyi gubernijalnej w Krakowie, aby podług udzielonego sobie odpisu tegoż, to samo w tamecznym obwodzie rozporządził.

Rechtsgeschäfte unter Lebenden, wodurch ein schon bestehendes Lehen-Ober-Eigenthum oder Lehennutz-Eigenthum von dem Besitzer desselben an eine dritte Person übertragen wird, als: Verkauf, Tausch, Schenkung u. s. w., sind nach den, für diese Vermögens-Uebertragungen im Allgemeinen erlassenen Gebührenbestimmungen zu behandeln, weil das Gebührengesetz für Lehen keine Ausnahme enthält und der Umstand, daß aus Anlaß solcher Vermögens-Uebertragungen noch andere, jedoch auf dem besonderen Rechtstitel des Lehenbandes beruhende Gebühren zu entrichten sind, eine Ausnahme von den allgemeinen Bestimmungen des gedachten Gesetzes nicht begründen kann.

Dasselbe gilt zufolge §. 57 des Gesetzes in jenen Fällen, in welchen das Lehen-Ober- oder Lehennutz-Eigenthum im Grunde einer Vermögens-Uebertragung von Todeswegen an die Erben des letzten Besitzers oder dessen Rechtsnachfolger übergeht.

Bei der Werthsbestimmung des Lehen-Ober- oder des Lehennutz-Eigenthumes zur Bemessung der unmittelbaren Gebühren hat der §. 56. des Gebührengesetzes zur Richtschnur zu dienen. Die Anordnung dieses Paragraphes steht nicht im Wege, die rechtliche Eigenschaft des Gegenstandes, nach welcher sich derselbe als unvollständiges Eigenthum darstellt, und die durch das Lehenband begründeten Lasten, ohne welche die Sache rechtlich nicht benützt werden kann, zu berücksichtigen. Aus diesem Grunde wird bei Anwendung des §. 50 des Gebührengesetzes gestattet, statt des hundertfachen Betrages der ordentlichen Gebühr an Grund- und Hauszinssteuern, nur den achtzigfachen Betrag derselben als Grundlage für die Bemessung der Gebühren vom Lehennutz-Eigenthume und den verbleibenden zwanzigfachen Betrag dieser auf dem Nutz-Eigenthume haftenden Steuern als den Werth des Lehen-Ober-Eigenthumes anzunehmen.

Baumgartner m. p.

106.

Erlaß des Ministeriums des Innern vom 12. April 1852 *),

(Im Reichs-Gesetzblatte, XXIII. Stück, Nr. 89, ausgegeben am 17. April 1852),

wirksam für sämmtliche Kronländer,

die Abschaffung der Lärmkanone bei Feuersbrünsten betreffend.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchstem Cabinetschreiben vom 4. April d. J. zu befehlen geruht, daß die in einigen Städten des Reiches noch bestehende

---

*) Mit Erlaß des Landesguberniums vom 20. April 1852 Z. 15183 wurde sämmtlichen Kreisämtern aufgetragen, hiernach die entsprechenden Verfügungen zu treffen, und gleichzeitig auch der Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau, unter Mittheilung einer Abschrift, zur gleichmäßigen Verfügung im dortigen Gebiete aufgefordert.

w niektórych miastach państwa zwyczaj sygnalizowania ognia wybuchnionego i kierunku pożaru jego, przez wystrzały z dział, powszechnie został uchylony i w całej monarchii sygnalizowanie ognia w jeden a ten sam sposób zaprowadzony przez uderzenie w dzwony i wywieszenie chorągwi i latarń.

Bach m. p.

107.

Rozrządzenie Ministerstw spraw wewnętrznych i finansów z dnia 15. Kwietnia 1852,

(Dziennik praw państwa, część XXV., nr. 94, wydana dnia 26. Kwietnia 1852),

wraz z objaśnieniem rozporządzenia z dnia 1. Października 1850 (nr. 376. Dz. pr. p.) we względzie prowizorycznej organizacyi administracyi publicznej lekarskiej.

Dla uchylenia zachodzących wątpliwości co do uważania lekarzy cywilnych i wojskowych, będących dawnej w służbie rządowej, i zamianowanych lekarzami powiatowemi, a nie należących do dawniejszej administracyi politycznej, w których więc rozporządzenie ministeryjalne z dnia 13. Grudnia 1849 r. nr. 47. Dz. pr. p. o postępowaniu z dawniejszymi politycznymi urzędnikami konceptowymi, zastosowanem być nie może, podane zostają do powszechnej wiadomości w porozumieniu z Ministerstem finansów, następujące postanowienia objaśniające:

1. Wszyscy lekarze wojskowi i cywilni, zostający w służbie rządowej publicznej, nie objęci normą o postawieniu w stan rozporządzalności z dnia 13. Grudnia 1849 r., otrzymają, jeżeli zostaną ustanowionymi jako lekarze powiatowi, 400 złt. r. rocznej płacy.

2. Jeżeli przeniesieni zostaną w stan spoczynku, otrzymają pensyję w miarę czasu służby, policzyć się mogącego według istniejących przepisów, stosownie do płacy, którą pobierali jako lekarze powiatowi.

3. Przeciwnie zaś §. 23 rozporządzenia z dnia 1. Października 1850, nie może być rozumiany w ten sposób, iż lekarze rzeczonej kategoryi mogą przenieść na nową posadę swoję płacę wyższą, jeżeli dawniej pobierali takową.

Bach m. p. **Baumgartner** m. p.

Uebung, ein ausgebrochenes Feuer und dessen Richtung durch Kanonenschüsse zu signalisiren, allgemein abzustellen, und im ganzen Umfange der Monarchie gleichmäßig die Feuersignalisirung mittelst Anschlagen der Glocken und Ausstecken von Fahnen und Laternen einzuführen ist.

Bach m. p.

107.

Erlaß der Ministerien des Innern und der Finanzen vom 15. April 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte XXV. Stück, Nro. 94, ausgegeben am 26. April 1852),

mit einer Erläuterung der Verordnung vom 1. Oktober 1850, Nr. 376 des Reichs-Gesetzblattes, in Betreff der provisorischen Organisazion der öffentlichen Medizinal-Verwaltung.

Zur Beseitigung vorkommender Zweifel über die Behandlung jener zu Bezirksärzten ernannten, früher in Staatsdiensten gestandenen Zivil- und Militärärzte, welche zur früheren politischen Administrazion nicht gehörten, auf welche daher die Ministerial-Verordnung vom 13. Dezember 1849, Nr. 47 des Reichs-Gesetzblattes, über die Behandlung der früheren politischen Konzepts-Beamten keine Anwendung findet, werden im Einvernehmen mit dem Finanz-Ministerium folgende erläuternde Bestimmungen zur allgemeinen Kenntniß gebracht:

1. Alle im öffentlichen Staatsdienste stehenden Zivil- und Militärärzte, in soferne sie in der Disponibilitäts-Norm vom 13. Dezember 1849 nicht begriffen sind, erhalten bei ihrer Anstellung als Bezirksärzte den Jahresbetrag von 400 fl. als Gehalt.

2. Im Falle ihrer Versetzung in den Ruhestand erhalten sie den Ruhegehalt nach Maßgabe ihrer normalmäßig anrechenbaren Dienstzeit von dem als Bezirksarzt bezogenen Gehalte.

3. Dagegen kann der §. 23 der Verordnung vom 1. Oktober 1850 nicht dahin die Auslegung erhalten, als ob Aerzte der bezeichneten Kategorie, wenn sie früher einen höheren Gehalt bezogen, diesen in ihre neue Anstellung übertragen könnten.

Bach m. p. **Baumgartner** m. p.

108.

Rozporządzenie Ministerstwa kultury krajowej i górnictwa z dnia 15. Kwietnia 1852,

(Dziennik praw państwa, część XXV., nr. 95, wydana dnia 26. Kwietnia 1852),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem królestwa Lombardzko-Weneckiego,

mocą którego się nakazuje scisłe dozorowanie nad prowadzeniem górnictwa według przepisów górniczych.

Ustawy górnicze, obowiązujące dotąd jeszcze, a mianowicie ustawa cesarza Ferdynanda I. z dnia 1. Maja 1553, cesarza Maksymiliana z r. 1565, tudzież ustawa górnicza dla Joachimsthal z r. 1518, z następnemi reformacyjami i ułaskawieniami, wkładają obowiązek na każdego przedsiębiorcę górnictwa, prowadzić je w sposób taki, ażeby regularny tok onegoż nie doznawał przez szkody, ażeby życie i zdrowie górników, równie jak własność cudza, nie były wystawione na niebezpieczeństwo, nad czem nieprzerwanie czuwać, zobowiązane zostają urzędy górnicze cesarskie.

Zaniedbywanie rzeczonych przepisów pociągało często za sobą wielką bardzo nieregularność w prowadzeniu górnictwa, zkąd skargi na takowe i powtórne nieszczęścia.

C. k. Ministerstwo kultury krajowej i górnictwa widzi się zatem spowodowanem, rozporządzić w porozumieniu z c. k. Ministerstwem spraw wewnętrznych, co następuje:

§. 1.

Wkłada się obowiązek na władze górnicze, którym jest polecone udzielanie kopalni, i które czuwać mają nad górnictwem, użyć wszelkiej sposobności, wydarzającej się w służbie, celem nabycia pewnych doświadczeń w technicznym zawodzie górnictwa powiatu swego.

Jeżeli zaś dojdą ich doniesienia o zaniedbanem lub niebezpiecznem prowadzeniu górnictwa, urząd przez delegowanego swego nakaże zwiedzić urzędownie taką kopalnię.

§. 2.

Jeżeli przy dochodzeniu okaże się, iż należyte prowadzenie kopalni tak dalece jest zaniedbanem, że grozi oczywistem i bliskiem niebezpieczeństwem, zdrowiu lub życiu robotników, albo obcej własności, władza górnicza może zmusić przedsiębiorcę kopalni do bezzwłocznego uchylenia wad, albo sama zarządzić takowe kosztem niedbałego przedsiębiorcy.

108.

Verordnung des Ministeriums für Landeskultur und Bergwesen vom 15. April 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXV. Stück, Nro. 95, ausgegeben am 26. April 1852),

giltig für alle Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches,

womit die bergordnungsmäßige, strenge Ueberwachung des Bergbaubetriebes angeordnet wird.

Die bis nun noch in Rechtskraft stehenden Bergordnungen, insbesondere jene Kaiser Ferdinands I. vom 1. Mai 1553, Kaiser Maximilians vom Jahre 1565, dann die Joachimsthaler Bergordnung von 1518 mit den nachfolgenden Reformazionen und Begnadigungen, machen es jedem Bergbau-Unternehmer zur Pflicht, den Bergbau so zu betreiben, damit derselbe an seiner geregelten Fortsetzung nicht gehindert, das Leben und die Gesundheit der Bergarbeiter, so wie die Sicherheit des fremden Eigenthumes nicht gefährdet werde, worüber den landesfürstlichen Bergbehörden die unausgesetzte Aufsicht zu führen, aufgetragen wird.

Die Außerachtlassung dieser Vorschriften hatte vielfach einen sehr ungeregelten Bergbaubetrieb, und laute Klagen über denselben, sowie wiederholte Unglücksfälle zur Folge.

Das Ministerium für Landeskultur und Bergwesen findet sich daher veranlaßt, im Einverständniße mit dem Ministerium des Innern Folgendes zu verordnen:

§. 1.

Den Bergbehörden, welchen die Bergwerksverleihung und Oberaufsicht über alle Bergbaue obliegt, wird zur Pflicht gemacht, jede im Dienste sich darbiethende Gelegenheit zu benützen, um über den technischen Bergbaubetrieb ihres Bezirkes verläßliche Erfahrungen zu sammeln.

Kommen aber begründete Anzeigen eines vernachläßigten oder gefährlichen Bergbaubetriebes zu ihrer Kenntniß, so ist unverzüglich die ämtliche Befahrung eines solchen Bergbaues durch einen Abgeordneten der Bergbehörde zu verfügen.

§. 2.

Zeigt sich bei den gepflogenen Erhebungen ein so hoher Grad der Vernachläßigung des geregelten Bergbaubetriebes, daß durch dessen weitere Fortsetzung das Leben oder die Gesundheit der Arbeiter, oder anderes fremdes Eigenthum offenbar und nahegefährdet erscheint, so ist der Bergbau-Unternehmer zur sogleichen Abstellung der Gebrechen durch die Bergbehörde zu verhalten, oder von dieser hiezu die nöthige Einleitung auf Kosten des saumseligen Bergbau-Unternehmers zu treffen.

§. 3.

Jeżeli zaniedbanie wprawdzie jest udowodnionem, lecz niebezpieczeństwo grożące nie jest jeszcze tak bliskie, władza górnicza wyznaczy przedsiębiorcy kopalni stosowny termin do uchylenia wad, po upływie którego winien będzie wykazać się, iż uczynił zadosyć nakazowi temu pod karą 10—20 złt. r.

Władza górnicza ma sobie tedy do woli, po starannem rozważeniu zachodzących okoliczności, albo nalegać, ażeby przedsiębiorca natychmiast uskutecznił nakazane środki bezpieczeństwa, albo wyznaczyć do tego termin powtórny.

Jeżeli nie usłucha i tego rozkazu, władza górnicza sama zarządzi potrzebne czynności do zaprowadzenia bezpieczeństwa kosztem nieposłusznego przedsiębiorcy kopalni, który nadto jeszcze ponosić będzie koszta, sprowadzone przez dochodzenie urzędowe.

§. 4.

O wszelkich zaszłościach, które przy wyżej wspomnionem dochodzeniu uznano za niebezpieczne dla życia lub zdrowia, doniesie w każdym poszczególnym razie władza górnicza razem z środkami do ich uchylenia zarządzonemi, urzędowi politycznemu, w którego powiecie leży kopalnia dotycząca.

§. 5.

Jeżeli przez zaniedbane prowadzenie kopalni, powstaje niebezpieczeństwo dla innych względów publicznych lub dla rzeczy, zostających pod opieką innej władzy administracyjnej publicznej, wtedy władza polityczna, lub inna władza administracyjna przytem interesowana, wezwaną będzie do pierwszego oglądnienia, z którą w porozumieniu dalsze kroki władza górnictwa zaprowadzić ma.

§. 6.

Przeciw rozporządzeniom władz górniczych, założony być może wprawdzie rekurs do Ministerstwa górnictwa w przeciągu czterech tygodni, licząc od wręczenia rozporządzenia, bez dozwolenia dalszego terminu; jednakże jeżeli zwłoka grozi niebezpieczeństwem, wówczas rekurs nie ma skutku wstrzymującego, i nakazy władzy górniczej natychmiast wykonane będą.

§. 7.

Władze polityczne obowiązane są dodawać władzom górniczym w wykonaniu powyższych przepisów wszelkiej pomocy, a w razie potrzeby, nawet i pomocy żandarmeryi.

§. 3.

Ist die Vernachläßigung zwar nachgewiesen, die hieraus zu besorgende Gefahr aber entfernter, so hat die Bergbehörde dem Bergbau-Unternehmer eine angemessene Frist zur Abhilfe des Gebrechens anzuberaumen, nach deren Ablauf er sich bei Vermeidung einer Strafe von 10 bis 20 Gulden, über den Vollzug dieses Auftrages ausweisen muß.

Der Bergbehörde bleibt es überlassen, hiernach über sorgfältige Erwägung der obwaltenden Umstände auf die sogleiche Herstellung der angeordneten Sicherheitsvorrichtungen zu dringen, oder eine zweite Frist hiezu einzuräumen.

Wird auch dieser Anordnung nicht Folge geleistet, so sind die nöthigen Einleitungen zur Ausführung derselben auf Kosten des ungehorsamen Bergbau-Unternehmers von Seite der Bergbehörde zu treffen, von dem ersteren aber überdieß die durch die ämtliche Untersuchung veranlaßten Kosten zu tragen.

§. 4.

Die bei vorerwähnter Untersuchung erhobenen Lebens- oder gesundheitsgefährlichen Vorkommnisse, und die wegen deren Abstellung getroffenen Verfügungen, hat die Bergbehörde von Fall zu Fall auch der politischen Behörde des Bezirkes, in welchem die beanständete Bergbau-Unternehmung gelegen ist, zur Kenntniß zu bringen.

§. 5.

Sind durch den vernachläßigten Bergbaubetrieb andere öffentliche Rücksichten, oder die Interessen einer anderen öffentlichen Verwaltungsbehörde gefährdet, so ist die politische, oder die hiebei betheiligte Verwaltungsbehörde zu der ersten Untersuchung einzuladen, und im Einverständnisse mit derselben von der Bergbehörde weiter vorzugehen.

§. 6.

Gegen die Verfügungen der Bergbehörden steht zwar der Rekurs an das Ministerium des Bergwesens binnen vier Wochen von der Zustellung der Verordnung ohne Gestattung einer weiteren Frist offen, wenn jedoch Gefahr am Verzuge obwaltet, so hat derselbe keine aufschiebende Wirkung, und es muß den Anordnungen der Bergbehörde sogleich Folge geleistet werden.

§. 7.

Die politischen Behörden werden angewiesen, die Bergbehörden bei der Handhabung dieser Vorschriften auf jede Weise und nöthigen Falles mit Hilfe der Gensd'armerie zu unterstützen.

§. 8.

Koszta dochodzenia i kary pieniężne ściągane będą w ten sam sposób, jak należytości lub kary przy postępowaniu w drodze politycznej urosłe, w którymto celu czynić winny władze górnicze stosowne wezwania do władz politycznych.

Thinnfeld m. p.

109.

Rozporządzenie Ministerstwa wojny z dnia 19. Kwietnia 1852 *),

(Dziennik praw państwa, część XXV., nr. 96, wydana dnia 26. Kwietnia 1852),

przepisujące, na mocy najwyższego postanowienia, jakiemi alegatami opatrzone być muszą na przyszłość prożby o przyjęcie na fundacyję, lub na miejsce płatne w c. k. zakładzie edukacyjnym wojskowym.

W dodatku do najwyższego rozrządzenia z dnia 14. Lutego 1852, raczył Najjaśniejszy Pan Jego C. K. Apostolska Mość rozporządzić, iż na przyszłość każda prożba o przyjęcie do c. k. zakładu wojskowego edukacyjnego, czy to na fundacyję stanową, rządową (wojskowo-eraryjalną), prywatną, czy na miejsce płatne, zaałegowana być ma nietylko dokumentami przepisanemi, lecz nadto jeszcze i rewersem stemplowym, treści następującej:

„Obowiązuję się niniejszem poświęcić mego syna (pupila, wychowańca) N., c. k. służbie wojskowej, w razie że takowy przyjętym zostanie do c. k. zakładu wojskowego edukacyjnego, oświadczając oraz, że go z tegoż zakładu pod żadnym pretekstem nazad żądać nie będę“.

Jeżeli już zostały podane prożby, nieopatrzone rewersem, mającym być w myśli tej wystawionym, musi rewers dodatkowo, a to bez zwłoki być wniesiony, albowiem w przeciwnym razie prożby takowe zostałyby nieuwzględnione.

Prożby zresztą o nadanie miejsca całkiem lub półwolnego (eraryjalnego), ma sobie władza polecone, której kompetent bezpośrednio jest podporządkowany, zaopatrzyć takowe podaniem kwalifikacyjnem, podług następnego formularza sporządzonem, z którem dopiero przesłane być winny albo do nadkomendy

---

*) Porównać z obwieszczeniem Rządu krajowego z dnia 22. Kwietnia 1852, pod l. 110.

§. 8.

Die Untersuchungskosten und Strafen sind auf demselben Wege, wie die im politischen Verfahren anerlaufenen Gebühren oder Strafen einzubringen und zu diesem Ende von der Bergbehörde die erforderlichen Ersuchschreiben an die zuständige politische Behörde zu richten.

Thinnfeld m. p.

109.

Verordnung des Kriegsministeriums vom 19. April 1852*),

(im Reichs-Gesetzblatte, XXV. Stück, Nr. 96, ausgegeben am 26. April 1852),

wodurch in Folge Allerhöchster Entschließung bestimmt wird, mit welchen Belegen künftighin die Gesuche um die Aufnahme als Stiftling oder zahlender Zögling in eine k. k. Militär-Bildungs-Anstalt instruirt werden müssen.

In Verfolg des Allerhöchsten Erlaßes vom 14. Februar 1852 haben Seine k. k. Apostolische Majestät anzuordnen geruhet, daß künftig jedes Gesuch um die Aufnahme in eine k. k. Militär-Bildungs-Anstalt, sei es als ständischer, Staats- (Militär-Aerarial-), Privat-Stiftling, oder als zahlender Zögling, außer den vorgeschriebenen Dokumenten, noch mit einem gestempelten Reverse folgenden Inhaltes zu belegen sei:

"Ich verpflichte mich hiemit meinen Sohn (Mündel) N. dem k. k. Militär zu widmen, falls er in eine k. k. Militär-Bildungs-Anstalt aufgenommen wird, so wie auch denselben unter keinem Vorwande aus der Anstalt zurück zu verlangen."

Bei bereits vorgelegten Gesuchen, welche mit dem in diesem Sinne ausgefertigten Reverse nicht versehen sind, müssen letztere unverzüglich nachgetragen werden, widrigenfalls sie unberücksichtiget bleiben.

Ferners sind die Gesuche um Verleihung eines ganzen oder halben Frei- (Aerarial-) Platzes von der Stelle, welcher der Bittsteller unmittelbar untergeordnet ist, mit der nach dem beifolgenden Formulare verfaßten Qualifikazions-Eingabe zu versehen, und dann erst entweder an das Armee-Ober-Kommando, oder an das betreffende Lan-

*) Vergleiche auch die Kundmachung des Landesguberniums vom 22. April 1852 unter Nr. 110.

wojskowej, albo do dotyczącej komendy krajowej, a to wedle tego, czy idzie o przyjęcie do instytutu kadetów lub do akademii, czy też do domu edukacyjnego wojskowego.

A ponieważ wedle nowego systemu, wstęp do akademij dzieje się z reguły z instytutów kadetów, należy przeto w każdej prośbie o przyjęcie do tychże, namienić także i to, do której z akademij wojskowych aspirant przejść sobie życzy po odbytych studyjach swych przygotowawczych, by o ile możności wziąść na uwagę także i to życzenie jego.

Csorich m. p.

des-Militär-Kommando zu leiten, je nachdem es sich um die Aufnahme in ein Kadeten-Institut, oder in eine Akademie, oder aber in ein Militär-Erziehungshaus handelt.

Da endlich nach dem neuen Systeme der Eintritt in die Akademien in der Regel aus den Kadeten-Instituten erfolgt, so kommt in jedem Gesuche um die Aufnahme in letztere auch anzugeben, in welche der Militär-Akademien der Aspirant nach absolvirten Vorbereitungs-Studien überzutreten wünsche, um darnach nach Thunlichkeit Rücksicht nehmen zu können.

Csorich m. p.

Formularz.

N. Komenda pułkowa (batalionowa, miejsowa etc.) do ....

Podanie Kwalifikacyjne

o niżwymienionym aspirancie w celu przyjęcia go do domu edukacyjnego wojskowego, (do instytutu kadetów lub do akademii).

Stosunki																			
ojca						matki			aspiranta								innych z rodzeństwa			
											urodzenia							znajdują się z nich			
Pałk lub korpus, w którym służy	Szarża	Nazwisko	Opisanie służby	Zasługi — czy położył takowe przeciw nieprzyjacielowi? — Jak zresztą służbę pełnił?	Czy pełni jeszcze służbę, czy już spensyjonowany, czy zmarł?	Żyje lub umarła	Pobiera pensyję dla siebie i każdego dziecka swego	Kwota złożonej kaucyi małżeńskiej, i czy rodzice posiadają zresztą majątek jaki?	Nazwisko	Czy rodzice jego mają sposobność wychowania swych dzieci lub nie?	Kraj, miejsce	Rok, miesiąc, dzień	Religija	Jakie posiada języki	W czem odebrał nauki?	Zdolność cielesna	Liczba i płeć tychże	umieszczeni w zakładach edukacyjnych wojskowych — w których — albo na miejscu całkiem lub półwolnem, albo na miejscu płatnem	w instytucie dla córek oficersk. w Hernalzie	w stanie inaczej już zapewnionym	w stanie nie zapewnionym

N. Regiments- (Bataillons-, Platz- rc.) Kommando. zu ....

Qualifikazions-Eingabe

über nachbenannten, zur Aufnahme in ein Militär-Erziehungshaus (Kadeten-Institut, oder eine Akademie) Aspirirenden.

Verhältnisse																					
des Vaters						der Mutter			des Aspiranten								der anderen Geschwister				
											Geburts-							Hievon sind			
Regiment oder Korps, bei welchem er dient	Charge	Name	Dienstbeschreibung	Verdienste — ob vor dem Feinde — und wie gedient	Ist noch in der Dienstleistung, pensionirt oder gestorben	Lebt oder ist gestorben	Bezieht eine Pension für sich oder jedes ihrer Kinder	Betrag der eingelegten Heirats-Kauzion, und ob die Aeltern sonst ein Vermögen besitzen	Name	Dessen Aeltern haben Gelegenheit zur Erziehung ihrer Kinder oder nicht	Land, Ort	Jahr, Monat, Tag	Religion	Spricht Sprachen	Wie weit er schon Unterricht erhalten	Körperliche Tauglichkeit	Anzahl und Geschlecht derselben	in Militär-Bildungsanstalten — in welchen — ob mit einem ganzen oder halben Freiplatze, oder Zahlplatze betheilt	im Hernalser Offiziers-Töchter-Institut	sonst versorgt	unversorgt

110.

Obwieszczenie Rządu krajowego z dnia 22. Kwietnia 1852,

w którem podaje się do wiadomości, że na podstawie zatwierdzonej przez Jego C. K. Apostolską Mość reorganizacyi wojskowych zakładów naukowych w wojskowej akademii wiedeńsko-nejsztadzkiej cztery, a w akademii inżynierów dwie niższe klasy od czterech wyższych oddzielono, i w osobne zakłady przygotowawcze zamieniono, a oraz inne przepisy względem przyjmowania do wojskowych zakładów naukowych postanowiono.

W skutek oświadczenia najwyższego naczelnego Dowództwa wojsk z dnia 29. z. m. l. 991, i na podstawie reorganizacyi istniejących w monarchii wojskowych zakładów naukowych, którą Jego C. K. Apostolska Mość pod dniem 12. Marca r. b. zatwierdzić raczył, (Dziennik praw państwa z r. 1852, nr. 48 *) będą w wojskowej akademii w Wiedeńskim-Nejsztadzie cztery, a w akademii inżynierów dwie niższe klasy od czterech wyższych oddzielone i z tych utworzone osobne czteroletnie zakłady przygotowawcze.

Do akademii w Wiedeńskim-Nejsztadzie, tudzież do akademii inżynierów, w których obudwóch kurs naukowy skraca się tym sposobem do lat czterech, równie do akademii marynarki i artyleryi, przyjmowani będą tacy tylko wychowańcy, którzy w zakładach przygotowawczych nauki z dobrym postępem odbyli, lub, przechodząc wprost z edukacyi domowej, w scisłym wstępnym egzaminie udowodnią, iż są zdolnymi wyższego wykształcenia, i wyuczyli się przedmiotów wykładanych w zakładach przygotowawczych.

W skutek tego najwyższego zasadniczego postanowienia, mają odtąd także wychowańcy przyjęci na fundusz rządowy, stanowy lub prywatny, wstąpić wprzódy do zakładu kadetów, z tych zaś tylko zdatni przejdą do akademii, podczas gdy inni do wyższych zakładów wychowawczych przeniesieni, lub rodzicom swoim wróceni będą.

Wszakże liczba miejsc funduszowych tak w zakładach kadetów, jakoteż i w dotyczących akademijach nie będzie przeto zmniejszoną, lecz w obudwóch razem wzięta pełną zawsze zostanie.

Nadto raczył Jego C. K. Apostolska Mość rozporządzić, aby odtąd do wojskowych zakładów naukowych przyjmowano takich tylko wychowańców, którzy obiorą sobie stan wojskowy, co rodzice tychże lub opiekunowie rewersem zaręczyć mają, z którejto przyczyny do prośb o przyjęcie do rzeczonych zakładów dokument taki dołączony być powinien **).

---

*) Dziennik praw państwa część XI., nr. 52, stron. 169.

**) Obacz wzór takiego rewersu powyżej pod nr. 109.

110.

Kundmachung des Landesguberniums vom 22. April 1852,

womit zur Kenntniß gebracht wird, daß in Gemäßheit der von Seiner k. k. apostolischen Majestät genehmigten Reorganisirung der Militär-Bildungsanstalten von der Wiener Neustädter-Militär-Akademie vier, von der Genie-Akademie die zwei niederen Klassen von den vier höheren getrennt, und in abgesonderte Vorbereitungs-Institute vereiniget, und weitere Bestimmungen wegen der Aufnahme in die Militär-Bildungsanstalten festgesetzt werden.

Zu Folge Eröffnung des Allerhöchsten Armee-Ober-Kommando vom 29. v. M. Z. 991 werden in Gemäßheit der von Seiner k. k. apostolischen Majestät unterm 12. März d. J. genehmigten Reorganisirung sämmtlicher Militär-Bildungsanstalten der Monarchie (Reichs-Gesetzblatt 1852 Nr. 48*) von der Wiener Neustädter-Akademie vier, von der Genie-Akademie die zwei niederen Klassen von den vier höheren getrennt, und in abgesonderte Vorbereitungs-Institute von vier Jahrgängen vereiniget.

In die somit auf vier Jahrgänge reduzirte Wiener Neustädter- und Genie-Akademie, so wie auch in die Marine- und Artillerie-Akademie werden nur solche Zöglinge aufgenommen, welche die Studien in den Vorbereitungs-Instituten mit gutem Erfolge absolvirt, oder falls sie unmittelbar aus der Privaterziehung kommen, durch eine strenge Vorprüfung die Befähigung zu einer höheren Bildung und die Kenntniß der in den Vorbereitungs-Instituten vorkommenden Lehrgegenstände dargethan haben.

In Folge dieses Allerhöchst aufgestellten Grundsatzes müssen von nun an auch die Staats-, ständischen und Privat-Stiftlinge zuerst in die Kadeten-Institute eintreten, und es werden aus diesen nur die Geeigneten in die Akademien, die anderen hingegen in die Militär-Ober-Erziehungshäuser übersetzt, oder den Aeltern zurückgegeben.

Die Zahl dieser Stiftlinge sowohl in den Kadeten-Instituten, als in den betreffenden Akademien wird aber hiedurch nicht vermindert, sondern in beiden zusammengenommen stets vollzählig erhalten.

Ferner haben Seine k. k. apostolische Majestät anzuordnen geruhet, daß von nun an nur solche Zöglinge in die Militär-Bildungsanstalten aufgenommen werden dürfen, die sich gegen Revers ihrer Aeltern oder Vormünder dem Militärstande widmen, weßhalb jedem dießfälligen Aufnahmsgesuche das genannte Dokument beigelegt werden muß**).

---

*) Im Landes-Gesetzblatte, XI. Stück, Nr. 52, Seite 169.

**) Siehe die Form dieses Reverses oben Nr. 109.

Wszelkie nareszcie proźby, pragnących być przyjętymi do którego zakładu kadetów, lub której akademii, mają być podawane do najwyższego naczelnego Dowództwa wojsk, proźby zaś o przyjęcie do wojskowego domu wychowawczego, do dotyczącego wojskowego dowództwa krajowego.

Co w skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 12. Kwietnia r. b. l. 8161/1002, z tym dodatkiem do powszechnej wiadomości podaje się, że przyjmowanie wychowańców do akademii inżynierów jeszcze w tym i przyszłym roku miejsce mieć będzie wedle dotychczas zachowanego trybu, podczas gdy w akademii wiedeńsko - nejsztadzkiej tryb nowy teraz już wchodzi w życie, a przeto w miesiącu Październiku r. b. tacy tylko kandydaci do tej akademii przyjętymi będą, którzy ze względu na wiek, rozwiniętą budowę ciała i wykształcenie przygotowawcze zaraz do klasy II. oddani być mogą.

Wszyscy inni kandydaci wstąpią do pierwszego domu kadetów, otworzyć się mającego w Październiku r. b.

Gołuchowski m. p.

Endlich sind sämmtliche Gesuche um die Aufnahme eines Aspiranten in ein Kadeten-Institut oder in eine Akademie an das Allerhöchste Armee-Ober-Kommando, jene um die Aufnahme in ein Militär-Erziehungshaus aber an das betreffende Landes-Militär-Kommando zu leiten.

Dieß wird in Folge Erlaßes des hohen Ministeriums des Innern vom 12. April l. J. Z. 8161/1002 zur allgemeinen Kenntniß mit dem Beisatze gebracht, daß die Aufnahme der Zöglinge in die Genie-Akademie noch in diesem und im nächsten Jahre nach der bisher beobachteten Gepflogenheit stattfindet, während bei der Wiener Neustädter-Akademie schon jetzt das neue System in's Leben tritt, demnach im Oktober d. J. nur solche Aspiranten in dieselbe aufgenommen werden, welche vermöge ihres Alters, körperlichen Entwicklung und Vorbildung gleich in die II. Klasse eingetheilt werden können.

Alle übrigen Aspiranten kommen in das erste im Oktober dieses Jahres zu eröffnende Kadeten-Institut.

Goluchowski m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XIX.

Wydana i rozesłana dnia 15. Lipca 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XIX. Stück.

Ausgegeben und versendet am 15. Juli 1852.

Jahrgang 1852.

111.

Traktat pocztowy między Austryją i Parmą na dniu 17. Września 1851.

Ratyfikacyje zamienione zostały w Parmie na dniu 8. Listopada 1851.

(Dziennik praw państwa, część VI., nr. 25, wydana dnia 24. Stycznia 1852.)

My Franciszek Józef Pierwszy,
z Bożej łaski Cesarz Austryjacki;
Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi, Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiążę Austryi; Wielki-Książę Toskany i Krakowa; Książę Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki-Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Książę Górnego i Dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zadry; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski; Książę Trydentu i Bryksenu; Margrabia Górnej i Dolnej Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryjestu, Kattary i na Marchii Windyjskiej; Wielki-Wojewoda województwa Serbii i t. d. i t. d.

Czynimy wiadomo niniejszem wszem w obec i każdemu z osobna, komu na tem zależy:

Ponieważ konwencyja fundamentalna względem związku pocztowego austryjacko-włoskiego, zawarta we Florencyi na dniu 5. Listopada r. 1850 między Pełnomocnikiem Naszym i Pełnomocnikiem Jego C. K. Wysokości, Arcyksięcia Austryi, Wielkiego Księcia Toskańskiego, a potwierdzona przez Nas na dniu 30. tego samego miesiąca, uznaną i przyjętą została także przez Pełnomocników tak Naszego, jakoteż Jego Królewskiej Wysokości, Infanta Hiszpańskiego, Księcia Parmy etc., jak gdyby przez nich samych zawarta, z dodatkiem osobnej konwencyi pocztowej z dnia 17. Września r. b., przyprowadzonej do skutku i podpisanej w Parmie, w następującej osnowie:

111.

Postvertrag zwischen Oesterreich und Parma vom 17. September 1851.

Die Ratifikazionen wurden ausgewechselt zu Parma am 8. November 1851.

(Im Reichs = Gesetzblatte, VI. Stück, Nro. 25, ausgegeben am 24. Jänner 1852.)

Nos Franciscus Josephus Primus, divina favente clementia Austriae Imperator;

Rex Hungariae, Bohemiae, Lombardiae et Venetiarum, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illiriae; Rex Hierosolimae etc.; Archidux Austriae; Magnus Dux Hetruriae et Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae et Bucovinae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Dux superioris et inferioris Silesiae, Mutinae, Parmae, Placentiae et Quastalae, Osveciniae et Zatoriae, Teschinae, Forojuli, Ragusae et Gaderae etc.; Comes Habsburgi, Tirolis, Kyburgi, Goritiae et Gradiscae; Princeps Tridenti et Brixinae etc.; Marchio superioris et inferioris Lusatiae et Istriae; Comes Altae-Amisiae, Feldkirkiae, Brigantiae, Sonnenbergae etc.; Dominus Tergesti, Cattari, Marchiae Slavoniae etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Posteaquam ea, quae die 5. Novembris anni 1850 Nostrum inter ac plenipotentiarium Caesariae et Regiae Celsitudinis Suae, Archiducis Austriae, Magni Ducis Hetruriae, Florentiae inita, atque a Nobis die 30. ejusdem mensis et anni sancita est conventio fundamentalis super austro-italica Unione postali, etiam a plenipotentiariis tum Nostro, tum Regiae Celsitudinis Suae, Infantis Hispaniae, Ducis Parmae etc. veluti ab eisdem pacta agnita et accepta sit, addita etiam speciali conventione postali die 17. Septembris a. c. inita et signata Parmae tenoris sequentis:

Tekst pierwotny.	Przekład.
Essendo stata conchiusa a Firenze il 5 Novembre 1850 fra l'Austria e la Toscana una convenzione fondamentale per una lega postale austro-italica ed essendosi indotto il Governo di Parma ad accedere a tale convenzione pei vantaggi che ne derivano ai sudditi parmigiani, gli infrascritti Plenipotenziari, cioè	Gdy na dniu 5. Listopada 1850 zawartą została we Florencyi między Austryją i Toskaną konwencyja względem zasad związku pocztowego austryjacko-włoskiego, a rząd Parmezański za stosowne uznaje przystąpić do rzeczonej konwencyi z powodów korzyści, wynikających ztąd dla poddanych Swoich; przeto niżej wymienieni Pełnomocnicy, a mianowicie Pełnomocnik
per Sua Maestà I. R. Apostolica	Jego C. K. Apostolskiej Mości:
il Signor Conte Giovanni Gerolamo d'Allegri, Commendatore dell' Ordine pontificio di San Gregorio Magno, attuale Ciambellano di Sua Maestà I. R. Apostolica e Suo Ministro residente presso le Corti di Parma e Modena ecc. ecc., e	hrabia Jan Hieronim d'Allegri, komandor orderu papiezkiego święt. Grzegorza Wielkiego, rzeczywisty szambelan Jego C. K. Apostolskiej Mości i Jego rezydujący minister przy dworach Parmy, Modeny etc. etc.,
	tudzież Pełnomocnik
per Sua Altezza Reale l'Infante di Spagna, Duca di Parma, Piacenza e degli Stati annessi	Jego król. Wysokości, Infanta hiszpańskiego, Księcia Parmy, i należących do tegoż państw
il Signor Barone Vincenzo Cornacchia, Commendatore dell' Imperiale Ordine costantiniano di San Giorgio, e del Reale Ordine napolitano di San Ferdinando e del Merito, Grande di Corte, attuale Consigliere di Stato, Ministro di Stato dell' interno e provvisoriamente incaricato del portafoglio degli affari esteri di Sua Altezza Reale, — prevalendosi dei loro pieni poteri e delle loro istruzioni, sotto riserva della ratifica dei loro Sovrani, hanno conchiuso di comune accordo la seguente convenzione speciale:	baron Wincenty Cornacchia, komandor ces. konstantyńskiego orderu św. Jerzego i król. neapolitańskiego orderu zasług św. Ferdynanda, grand dworu, minister stanu spraw wewnętrznych i prowizorycznie umocowany do prowadzenia spraw zewnętrznych Jego Królewskiej Mości — czyniąc użytek ze swych pełnomocnictw i instrukcyj, z zastrzeżeniem ratyfikacyi ze strony Panujących Swych — zawarli następujący traktat pocztowy:

Uebersetzung.

Nachdem zwischen Oesterreich und Toskana unterm 5. November 1850 zu Florenz eine Convenzion über die Grundlagen eines österreichisch-italienischen Postvereines abgeschlossen worden ist, und sich die Regierung von Parma bestimmt gefunden hat dieser Konvenzion wegen der daraus für die parmesanischen Unterthanen entspringenden Vortheile beizutreten, sind die nachbenannten Bevollmächtigten, und zwar:

Für Seine k. k. Apostolische Majestät

der Herr Graf Johann Hieronymus d'Allegri, Komthur des päpstlichen Ordens des heiligen Gregor des Großen, wirklicher Kämmerer Seiner k. k. Apostolischen Majestät und Allerhöchst dessen residirender Minister an den Höfen von Parma und Modena rc. rc. und

für Seine königliche Hoheit den Infanten von Spanien, Herzog von Parma, Piazenza und den dazu gehörigen Staaten

der Herr Freiherr Vinzenz Cornacchia, Komthur des kaiserlichen konstantinischen St. Georg-Ordens und des königl. neapolitanischen St. Ferdinand- und Verdienstordens, Grand des Hofes, wirklicher Staatsrath, Staatsminister des Innern und provisorisch beauftragt mit dem Portefeuille der auswärtigen Angelegenheiten Seiner königl. Hoheit — indem sie von ihren Vollmachten und Instrukzionen Gebrauch machten unter Vorbehalt der Ratifikazion ihrer Souveräne über nachfolgenden Spezialvertrag übereingekommen:

Articolo 1.

Accessione del Governo di Parma alla lega postale Austro-Italica.

Premesso che sotto la data del 5 Novembre 1850 fu stipulata in Firenze tra i Governi di Sua Maestà l'Imperatore d'Austria da una parte, e di Sua Altezza Imperiale Reale l'Arciduca Granduca di Toscana dall' altra, una convenzione fondamentale per una lega postale Austro-Italica, il Governo di Parma dichiara di accedere, come accede, alla lega stessa, e di accettare la sovraccennata convenzione fondamentale, di cui pertanto si annette sotto A, come parte integrante, una copia autenticata, salve le modificazioni e riserve contenute nella presente convenzione speciale.

Articolo 2.

Estensione della convenzione fondamentale.

Tutte le disposizioni comprese nella convenzione fondamentale del 5 Novembre 1850 saranno applicabili, giusta l'Articolo 1 della medesima, e salve le modificazioni e riserve di cui sopra, tanto alla corrispondenza scambiantesi fra gli Stati Parmensi e gli altri paesi appartenenti alla lega postale Austro-Italica, quanto a quella scambiantesi fra gli Stati e paesi suddetti e l'Estero.

Le disposizioni concernenti la circolazione delle corrispondenze nell' interno del Ducato accedente rimangono intieramente nel dominio della propria di lui Amministrazione.

Articolo 3.

Comunicazioni postali.

Le comunicazioni postali fra i due Stati saranno mantenute come al presente

Artykuł 1.

Przystąpieniu rządu parmezańskiego do związku pocztowego austryjacko-włoskiego.

Gdy na dniu 5. Listopada 1850 zawarty został we Florencyi między rządem Jego Mości Najjaśniejszego Cesarza Austryi z jednej, a Jego Ces. Król. Wysokości Arcyksięcia i Wielkiego Księcia Toskany z drugiej strony, traktat co do zasad związku pocztowego austryjacko-włoskiego, rząd Parmezański oświadcza przystąpienie swoje do rzeczonego związku pocztowego, i przystępując rzeczywiście do niego, przyjmuje wyż rzeczony traktat główny, którego odpis wierzytelny dla uzupełnienia pod A jest załączony, z wyjątkiem zmian i zastrzeżeń, zawartych w niniejszym traktacie szczegółowym.

Artykuł 2.

Objętość traktatu głównego.

Wszelkie postanowienia traktatu głównego z dnia 5. Listopada 1850, z wyjątkiem rzeczonych zmian i zastrzeżeń, rozciągać się winny w moc art. 1. wspomnionego traktatu tak na korespondencyje przesełane między państwami parmezańskiemi i państwami należącemi do związku pocztowego austryjacko-włoskiego, równie jak na te, które przesełane będą między powyżej rzeczonemi państwami i zagranicą.

Rozporządzenia w przedmiocie korespondencyi wewnętrznej księstwa przystępującego, pozostawione będą w zupełności własnej jego administracyi.

Artykuł 3.

Połączenie poczt.

Utrzymywane będą połączenia poczt między obudwoma państwami tak jak obe-

Artikel 1.

Beitritt der Regierung von Parma zum österreichisch-italienischen Postvereine.

Nachdem unterm 5. November 1850 in Florenz zwischen den Regierungen Seiner Majestät des Kaisers von Oesterreich einerseits und Seiner k. k. Hoheit des Erzherzogs-Großherzoges von Toskana andererseits ein Vertrag über die Grundlagen eines österreichisch-italienischen Postvereines abgeschlossen worden ist, erklärt die Regierung von Parma diesem Postvereine beizutreten, wie sie wirklich beitritt, und den oberwähnten Hauptvertrag, von welchem übrigens zur Vervollständigung unter A eine authentische Abschrift beigeschlossen ist, mit Ausnahme der Abänderungen und Vorbehalte, welche in dem gegenwärtigen Spezialvertrage enthalten sind, anzunehmen.

Artikel 2.

Umfang des Hauptvertrages.

Alle Bestimmungen des Hauptvertrages vom 5. November 1850 haben in Gemäßheit des Artikel 1 desselben, jedoch mit Ausnahme der vorerwähnten Abänderungen und Vorbehalte, sowohl auf die Korrespondenzen, welche zwischen den parmesanischen Staaten und jene des österreichisch-italienischen Postvereines, als auch auf jene, welche zwischen obgenannten Staaten und dem Auslande versendet werden, Anwendung zu finden.

Die den inneren Korrespondenzverkehr des beitretenden Herzogthumes betreffenden Anordnungen bleiben gänzlich dessen eigener Verwaltung anheim gestellt.

Artikel 3.

Postverbindungen.

Die Postverbindungen zwischen beiden Staaten werden wie dermalen auf drei

sopra tre punti di frontiera, cioè fra Piacenza e Casalpusterlengo, fra Piacenza e Codogno, e fra Parma e Casalmaggiore.

Fra Piacenza e Casalpusterlengo la comunicazione sarà giornaliera ed avrà luogo col mezzo della già esistente stafetta ordinaria da Milano a Modena e a Modena a Milano per la via di Parma, la quale partirà da Milano alle ore 2 pomeridiane, e da Modena subito dopo l'arrivo della posta dalla bassa Italia, percorrendo l'intero tratto fra i due punti estremi in un tempo non maggiore di ore 20 tutto compreso, tanto nell'andata quanto nel ritorno.

Fra Piacenza e Codogno sarà conservata la duplice corsa settimanale col mezzo di un pedone, che partirà da Piacenza il Mercoledì ed il Sabbato in ora debita per arrivare a Codogno non più tardi delle ore 10 antemeridiane, e ne ripartirà gli stessi giorni ad un ora dopo il mezzodì per essere di ritorno a Piacenza prima della sera.

Fra Parma e Casalmaggiore finalmente la comunicazione sarà conservata giornaliera col mezzo della già esistente Messaggeria istituita fra i due predetti luoghi in coincidenza colle Messaggerie fra Casalmaggiore e Mantova, e fra Casalmaggiore e Cremona. Per ora e fino a nuovi concerti da prendersi, essa partirà da Parma alle ore 5 antimeridiane, e da Casalmaggiore ad un ora dopo il mezzodì per compire la corsa in un tempo non maggiore di ore quattro, tutto compreso.

enie, na trzech punktach granicznych, t. j. między Piacencą i Casalpusterlengo, między Piacencą i Codogno i między Parmą a Casalmaggiore.

Połączenie między Piacencą i Casalpusterlengo, będzie codziennie utrzymywane, za pomocą istniejącej już zwykłej sztafety z Medyjolanu do Modeny i z Modeny do Medyjolanu na drodze, przez Parmę prowadzącej. Sztafeta wyjdzie z Medyjolanu o godzinie 2ej po południu, a z Modeny zaraz po nadejściu poczty z Włoch niższych i odbędzie tę przestrzeń od jednego końca do drugiego tam i na powrót, w nie dłuższym czasie jak godzin 20, licząc w to wszystko.

Między Piacencą i Codogno zatrzymanym zostanie kurs przez posłańca dwa razy na tydzień, który wyjdzie z Piacency we Srodę i w Sobotę dosyć wcześnie, aby stanął w Codogno nie później jak o godzinie 10ej przed południem, a ztąd wróci tego samego dnia o godzinie pierwszej po południu, aby w Piacency stanął przed wieczorem.

Nakoniec między Parmą i Casalmaggiore utrzymane będzie połączenie codzienne z pomocą mesażeryi, zaprowadzonej już między temiż miejscami, a to w połączeniu z mesażeryjami między Casalmaggiore i Mantuą, tudzież za pomocą mesażeryi, istniejącej między Casalmaggiore i Cremona. Na teraz i aż do dalszej w tym względzie umowy, odejdzie takowa z Parmy o godzinie 5ej rano, a z Casalmaggiore o godzinie 1ej po południu i odbędzie tę drogę w czasie niedłuższym nad godzin 4.

Grenzpunkten unterhalten, nämlich zwischen Piacenza und Casalpusterlengo, zwischen Piacenza und Codogno, zwischen Parma und Casalmaggiore.

Die Verbindung zwischen Piacenza und Kasalpusterlengo wird eine tägliche seyn, und mittelst der bereits bestehenden ordinären Staffette von Mailand nach Modena und von Modena nach Mailand auf dem Wege über Parma stattfinden. — Die Staffette wird von Mailand um 2 Uhr Nachmittags und von Modena gleich nach Ankunft der Post aus Unter-Italien abgehen und die ganze Strecke von einem Endpunkte zum anderen in einer nicht längeren Zeit als 20 Stunden, Alles mit inbegriffen, sowohl bei der Tour-, als bei der Retourfahrt zurücklegen.

Zwischen Piacenza und Codogno bleibt der wochentlich zweimalige Kurs mittelst eines Boten beibehalten, welcher von Piacenza Mittwoch und Samstag früh genug abgehen wird, um in Codogno nicht später als um 10 Uhr Vormittags einzutreffen, und von da an denselben Tagen um 1 Uhr Nachmittags zurückkehren wird, um in Piacenza vor Abend wieder einzutreffen.

Zwischen Parma und Casalmaggiore endlich wird die Verbindung täglich mittelst der bereits zwischen diesen Orten, und zwar im Anschluße an die Messaggerien zwischen Cassalmaggiore und Mantua, und zwischen Casalmaggiore und Cremona bestehenden Messaggerie beibehalten. Für jetzt und bis auf weiteres zu treffendes Ueebereinkommen wird dieselbe von Parma um 5 Uhr Früh und von Casalmaggiore um 1 Uhr Nachmittags abgehen, und den Kurs in nicht längerer Zeit als 4 Stunden zurücklegen.

Articolo 4.

Cambiamenti di orario e di mezzi di transporto.

I cambiamenti di orario, che pel bene del servigio fosse riconosciuto utile o conveniente di introdurre nelle predette corse, potranno essere concertati e stabiliti fra la Direzione superiore delle poste Lombardo-Venete e la Direzione delle poste Parmensi salvo a regolarsi, in caso di discrepanza, a seconda del disposto dall' Art. 34.

I cangiamenti nei mezzi di trasporto, non che la soppressione, la riduzione e l'aumento di corse sono riservati ai rispettivi Dicasteri superiori. Le dette Direzioni potranno tuttavia promuovere fra di loro le analoghe iniziative.

Articolo 5.

Cambio dei pieghi postali.

In ogni corsa sarà mantenuto l'attuale cambio di pieghi postali fra Parma e Milano, Parma e Lodi, Piacenza e Milano, Piacenza e Lodi, Piacenza e Casalpusterlengo, Parma e Verona, Parma e Mantova, Parma e Cremona, Piacenza e Verona, Piacenza e Mantova, Piacenza e Cremona, Piacenza e Codogno, Parma e Casalmaggiore.

I pieghi scambiantisi fra Parma da una parte e Milano e Lodi dall' altra, non che fra Piacenza per una parte, e Milano, Lodi, Casalpusterlengo, Verona, Mantova e Cremona per l'altra, saranno giornalmente inoltrati col mezzo della comunicazione stabilita fra Casalpusterlengo e Piacenza.

Quelli scambiantisi fra Piacenza e Codogno lo saranno nei giorni fissati pel pedone postale, e col mezzo del medesimo.

Artykuł 4.

Zmiany w podziale godzin i środkach transportu.

Zmiany w podziale godzin, które przy kursach wspomnionych wydadzą się pożytecznemi lub stosownemi dla służby, mogą być umówione i zaprowadzone między naddyrekcyją poczt Lombardzko-Wenecką i dyrekcyją poczt parmezańską; w razie jeżeli umowa nie przyjdzie do skutku, należy postąpić według art. 34.

Zmiany w środkach transportu, tudzież zniesienie, zmniejszenie lub pomnożenie kursów, pozostawia się dotyczącym władzom wyższym. Wszelako mogą rzeczone dyrekcyje czynić między sobą przedstawienia w tych przedmiotach.

Artykuł 5.

O zmianie pakietów pocztowych.

Zatrzymaną będzie obecna zmiana pakietów przy każdym kursie, mianowicie: między Parmą i Medyjolanem, Parmą a Lodi, Piacencą i Medyjolanem, Piacencą i Lodi, Piacencą i Casalpusterlengo, Parmą i Weroną, Parmą i Mantuą, Parmą i Kremoną, Piacencą i Weroną, Piacencą i Mantuą, Piacencą i Kremoną, Piacencą i Codogno, Parmą i Casalmaggiore.

Pakiety obustronne między Parmą z jednej a Medyjolanem i Lodi z drugiej strony, tudzież między Piacencą z jednej a Medyjolanem, Lodi, Casalpusterlengo, Weroną, Mantuą i Kremoną z drugiej strony, odsełane będą codziennie przez okazyję istniejącą między Casalpusterlengo i Piacencą.

Pakiety między Piacencą i Codogno przesełane będą przez posłańca pocztowego w dniach dla niego wyznaczonych.

Artikel 4.

Aenderungen bezüglich der Stundeneintheilung und Beförderungsmittel.

Die Abänderungen in der Stundeneintheilung, welche bei den erwähnten Kursen für den Dienst nützlich oder zweckmäßig erscheinen, können zwischen der lombardisch-venezianischen Oberpostdirekzion und der parmesanischen Postdirekzion verabredet und eingeleitet werden; im Falle der nichtbewirkten Einigung ist nach Bestimmung des Artikel 34 vorzugehen.

Die Aenderungen in den Beförderungsmitteln, sowie die Aufhebung, Verminderung oder Vermehrung der Kurse bleiben den betreffenden Oberbehörden vorbehalten. Die genannten Direkzionen können gleichwohl derlei Gegenstände unter sich in Anregung bringen.

Artikel 5.

Packetschlüsse.

Die gegenwärtigen Packetschlüsse bleiben bei jedem Kurse beibehalten, nämlich zwischen Parma und Mailand, Parma und Lodi, Piacenza und Mailand, Piacenza und Lodi, Piacenza nnd Casalpusterlengo, Parma und Verona, Parma und Mantua, Parma und Kremona, Piacenza und Verona, Piacenza und Mantua, Piacenza und Cremona, Piacenza und Codogno, Parma und Casalmaggiore.

Die wechselseitigen Packete zwischen Parma einerseits und Mailand und Lodi andererseits, sowie zwischen Piacenza einerseits und Mailand, Lodi, Casalpusterlengo, Verona, Mantua und Cremona andererseits, werden täglich mittelst der zwischen Casalpusterlengo und Piacenza bestehenden Beförderungsgelegenheit abgesendet.

Jene zwischen Piacenza und Codogno werden an den für den Postboten festgesetzten Tagen mittelst des Letzteren befördert.

Quelli finalmente scambiantisi fra Parma da una parte e Verona, Mantova, Cremona e Casalmaggiore dall' altra, lo saranno giornalmente col mezzo della comunicazione stabilita fra Casalmaggiore e Parma.

Sarà però in facoltà delle amministrazioni postali il mettersi d'accordo per regolare altrimenti il cambio stesso, ove ciò sembrasse più utile al servigio.

Nakoniec pakiety między Parmą z jednej a Weroną, Mantuą, Kremona i Casalmaggiore z drugiej strony przesełane będą codziennie przez okazyję, urządzoną na ten cel między Casalmaggiore i Parmą.

Zresztą pozostawia się administracyjom pocztowym porozumieć się względem innego uregulowania zamiany pakietów, o ile to dla służby korzystnem się wydaje.

Articolo 6.

Spese per l'inoltro delle corrispondenze.

È consentita la massima che il trasporto delle corrispondenze sulle strade postali ordinarie debba essere effettuato da ogni Governo a sue spese sul proprio territorio, e sino alla prima stazione dello Stato limitrofo.

Per tal ragione l'inoltro delle medesime seguirà dall' una parte per conto Austriaco sino a Piacenza, e dall' altra per conto Parmense sino a Casalpusterlengo.

Quanto al pedone fra Piacenza e Codogno, ed alla messaggeria fra Casalmaggiore e Parma, le spese saranno sostenute dalle due amministrazioni in parti uguali.

Artykuł 6.

O kosztach za przesełanie korespondencyi.

Przyjmuje się za zasadę, iż każdy rząd przesełać będzie korespondencyje na zwykłych gościńcach pocztowych własnym kosztem w obrębie swojego państwa aż do pierwszej stacyi państwa granicznego.

Stosownie do tej zasady, odbywać się będzie przesełka takowych, z jednej strony na rachunek Austryi aż do Piacency, z drugiej strony na rachunek Parmy aż do Casalpusterlengo.

Koszta na posłańców między Piacencą i Codogno, i na mesażeryje między Casalmaggiore i Parmą, ponosić będą obiedwie administracyje w równych częściach.

A. Corrispondenze Austro-Parmensi.

Articolo 7.

Trattamento delle corrispondenze Austro-Parmensi.

Le tasse che si percepiscono al presente sulle corrispondenze nate nell' Austria e destinate nel Ducato di Parma, e viceversa nate nel Ducato di Parma e destinate per l'Austria, sono abolite, e verrà loro sostituita la comune tariffa

A. Korespondencyje austryjacko-parmezańskie.

Artykuł 7.

O postępowaniu z korespondencyjami austryjacko-parmezańskiemi.

Znosi się należytości, jakie pobierane bywają obecnie od korespondencyj, oddawanych w Austryi a przeznaczonych do Parmy, i nawzajem oddawanych w tem księstwie a przeznaczonych do Austryi, a miejsce ich zastąpi spólna taryfa usta-

Jene endlich zwischen Parma einerseits und Verona, Mantua, Cremona und Casalmaggiore andererseits werden täglich mit der zwischen Casalmaggiore und Parma eingerichteten Gelegenheit befördert.

Uebrigens bleibt es den Postverwaltungen anheimgestellt, sich über anderweite Regelung des Packetwechsels, insoferne es für den Dienst ersprießlich erscheint, einzuverstehen.

Artikel 6.

Kosten für die Korespondenzbeförderung.

Es wird der Grundsatz vereinbart, daß die Beförderung der Korrespondenzen auf den gewöhnlichen Poststrassen von jeder Regierung auf ihre Kosten in dem eigenen Staatsgebiete und bis zur ersten Stazion des angrenzenden Staates zu bewerkstelligen ist.

Demnach erfolgt die Beförderung derselben einerseits auf österreichische Rechnung bis Piacenza und andererseits auf Rechnung Parma's bis Casalpusterlengo.

Betreffend den Boten zwischen Piacenza und Codogno und die Messaggerie zwischen Casalmaggiore und Parma, werden die Kosten hiefür von beiden Verwaltungen zu gleichen Theilen getragen.

A. Oesterreichisch-parmesanische Korrespondenzen.

Artikel 7.

Behandlung der österreichisch-parmesanischen Korrespondenzen.

Die Gebühren, welche gegenwärtig für die in Oesterreich entstehenden und nach dem Herzogthume Parma gerichteten, und umgekehrt in diesem Herzogthume entstehenden und für Oesterreich bestimmten Korrespondenzen eingehoben werden, werden aufge-

stabilita nella convenzione fondamentale, modificata come qui appresso.

Articolo 8.

Tassa di porto in ragione di distanza.

Relativamente alle corrispondenza fra il Ducato e l'Austria si conviene che, nelle esazioni che seguiranno negli Stati Parmensi, le tasse delle lettere e dei campioni fissate dall' Art. 9 della convenzione fondamentale in carantani 3, 6 e 9, giusta le distanze di dieci (10) leghe germaniche inclusive, di più di dieci sino a venti (20) leghe inclusive, e di oltre le dette venti (20) leghe, siano valutate in centesimi 15, 25 e 40 Italiani: ritenuto che ciascuna delle dette leghe germaniche corrisponda a quattro (4) miglia geografiche italiane.

Articolo 9.

Stampe e campioni.

Per le stampe sotto fascia si esigerà, senza riguardo alla distanza (giusta l'Art. 13 della convenzione fondamentale) la tassa di 1 carantano per ogni lotto di Vienna, ragguagliata a centesimi 5 Italiani per ogni gramme $17\frac{1}{2}$ di peso.

Pei campioni si esigerà la tassa di una lettera semplice per ogni due lotti, ossia per ogni 35 gramme.

Articolo 10.

Peso della lettera semplice e relativa gradazione.

Il peso di una lettera semplice viene fissato in un lotto Viennese, pari a gramme $17\frac{1}{2}$ (Art. 10 della convenzione fondamentale). Eccedendo questo peso, e sino inclusivamente a 2 lotti, pari a

nowiona w traktacie głównym z następującemi modyfikacyjami.

Artykuł 8.

Taksa portoryjna według oddalenia.

Względem korespondencyj między księstwem i Austryją, stanowi się, iż przy pobieraniu w państwach parmezańskich, taksy od listów i próbek, oznaczone w art. 9. traktatu głównego w kwocie 3, 6 i 9 krajcarów na oddalenie do mil niemieckich 10 łącznie, na oddalenie nad mil 10 aż łącznie do 20, tudzież na oddalenie nad mil takowych 20, równają się 15, 25 i 40 włoskim centesimom; przyczem przyjętem zostaje, iż każda taka mila niemiecka odpowiada czterem włoskim milom jeograficznym.

Artykuł 9.

Druki i próbki towarów.

Od druków pod opaską krzyżową pobierać się będzie bez względu na odległość (według art. 13. traktatu głównego) portoryjum w kwocie 1 kr. za każdy łót wiedeński, co wyrównywa 5 włoskim centesimom za każde $17\frac{1}{2}$ gramów.

Od próbek towarów pobierać się będzie pojedyncza taksa listowa od każdych 2 łótów czyli 35 gramów.

Artykuł 10.

Waga listu pojedynczego i progresyja takowego.

Waga listu pojedynczego ustanawia się na łót wiedeński, równy $17\frac{1}{2}$ gramom (Art. 10. traktatu głównego), od wagi większej aż do dwóch łótów łącznie (35 gramów), należytość pocztowa będzie

hoben und es tritt statt derselben der gemeinschaftliche, im Hauptvertrage festgesetzte Tarif mit der nachfolgenden Modifikazion in Anwendung.

Artikel 8.

Portotaxe nach der Entfernung.

Bezüglich der Korrespondenzen zwischen dem Herzogthume und Oesterreich wird bestimmt, daß bei der Einhebung in den parmesanischen Staaten die Taxen für Briefe und Muster, welche im Artikel 9 des Hauptvertrages mit 3, 6 und 9 Kreuzer auf die Entfernung bis einschließlich 10 deutsche Meilen, über 10 bis einschließlich 20 Meilen und über 20 solcher Meilen festgesetzt sind, gleichgehalten seien 15, 25 und 40 italienischen Centesimi, wobei angenommen ist, daß jede solche deutsche Meile vier italienischen geographischen Meilen entspricht.

Artikel 9.

Drucksachen und Waarenmuster.

Für Drucksachen unter Kreuzband wird ohne Unterschied der Entfernung (nach Artikel 13 des Hauptvertrages), das Porto von 1 kr. für jedes Wiener Loth eingehoben, was 5 italienischen Centesimi für je 17 ½ Gramme gleichkommt. Für Waarenmuster wird die einfache Brieftaxe für je 2 Loth oder 35 Gramme eingehoben.

Artikel 10.

Gewicht des einfachen Briefes und Progression desselben.

Das Gewicht eines einfachen Briefes wird auf 1 Wiener Loth, gleich 17 ½ Gramme festgesetzt (Artikel 10 des Hauptvertrages), für das Mehrgewicht bis ein-

gramme 35, la tassa di porto si raddoppia; oltre i lotti 2 (gramme 35) e sino inclusivamente ai lotti 3 (gramm $52\frac{1}{2}$) la tassa si triplica; e cosi di seguito.

Articolo 11.
Affrancazione per mezzo di francobolli.

Il pagamento del porto, che in virtù dell' Art. 11 della convenzione fondamentale, deve per massima essere anticipato, si effettuerà mediante applicazione di bolli giustificativi l'affrancazione, volgarmente detti francobolli, la cui vendita avrà luogo nei due Stati per cura delle Amministrazioni postali.

Questi francobolli porteranno l' indicazione del valore diverso di carantani 1, 2, 3, 6 e 9 nell' Austria, e di Italiani centesimi 5, 10, 15, 25 e 40 negli Stati Parmensi.

Articolo 12.
Applicazione dei francobolli.

Chi vorrà spedire lettere, stampe, o campioni col mezzo delle Poste, attacherà al margine superiore dell' indirizzo, in modo sicuro, bagnando la materia tenace che si trova stesa sulla parte rovescia del francobollo, uno o tanti francobolli, quanti occorrono per ragguagliare col loro valore la tassa di affrancazione secondo la distanza ed il peso.

La tassa di raccomandazione, e quella per le ricevute di ritorno (Art. 14 della convenzione fondamentale) verranno corrisposte ciascuna mediante un francobollo da carantani 6, e rispettivamente da centesimi 25 Italiani.

Quello per la raccomandazione sarà applicato a tergo della lettera, dalla parte del suggello, per cura del mitten-

podwójna, nad 2 łóty (35 gramów) aż łącznie do 3 łótów ($52\frac{1}{2}$ gramów) potrójną i t. d.

Artykuł 11.
O frankowaniu za pomocą znaczków frankowych.

Opłata portoryjum, które na mocy artykułu 11. traktatu głównego z góry opłacone być winno, odbywać się będzie za pomocą znaczków, wyrażających frankowanie, i nazwanych zwykle znaczkami frankowemi, o których przedaż administracyje pocztowe obudwóch stron staranie mieć winny.

Na rzeczonych markach frankowych, oznaczona jest różna wartość 1, 2, 3, 6 i 9 kr. w Austryi, a zaś 5, 10, 15, 25 i 40 włoskich centesimów w państwach parmezańskich.

Artykuł 12.
Użycie znaczków frankowych.

Ktokolwiek posełа listy, druki i próbki towarów przez pocztę, winien na stronie, na której się adres znajduje, u jej górnego brzegu przylepić przez zwilżenie kleju znajdującego się na odwrotnej stronie znaczka, jednę lub tyle znaczków frankowych, ile potrzeba, aby przez ich wartość ogólną wyrazić należytość od frankowania, wypadającą według oddalenia i wagi.

Należytość od rekomendowania i od recepisu zwrotowego (Retour-recepisse), opłacona być winna każda z osobna za pomocą znaczka frankowego wartości 6 kr., a względnie 25 włos. centes. (art. 14. traktatu głównego).

Znaczek rekomendacyjny winien przylepić oddawca na tej stronie listu, gdzie się pieczęć znajduje, znaczek zaś recepisu

schließig 2 Loth (35 Gramme) wird die Portogebühr verdoppelt, über 2 Loth (35 Gramme) bis einschließig 3 Loth (52 $^1/_2$ Gramme) verdreifacht u. s. w.

Artikel 11.

Frankirung mittelst Anwendung von Frankomarken.

Die Bezahlung des Porto, welches zufolge des Artikels 11 des Hauptvertrages voraus entrichtet werden muß, hat mittelst Anwendung von Marken, welche die Frankirung darthun und gewöhnlich Frankomarken genannt werden, zu geschehen, wegen deren Verkaufes die beiderseitigen Postverwaltungen Sorge zu tragen haben.

Diese Frankomarken enthalten die Angabe des verschiedenen Werthes von 1, 2, 3, 6 und 9 kr. in Oesterreich, und von 5, 10, 15, 25 und 40 italienische Centesimi in den parmesanischen Staaten.

Artikel 12.

Anwendung der Frankomarken.

Der Absender von Briefen, Drucksachen und Waarenmustern mittelst der Postanstalt hat auf der Adreß-Seite am oberen Rande eine oder so viele Frankomarken mittelst Benetzung des auf der Rückseite der Marke aufgetragenen Klebestoffes haltbar zu befestigen, als nöthig sind, um durch ihren Gesammtwerth die nach Entfernung und Gewicht entfallende Frankogebühr darzustellen.

Die Rekommandazionsgebühr und jene für das Retourrecepisse (Artikel 14 des Grundvertrages) ist jede mittelst einer Frankomarke von 6 kr. und beziehungsweise von 25 italienischen Centesimi zu entrichten.

Die Marke für die Rekommandazion ist auf der Siegelseite des Briefes von dem

quello per la ricevuta di ritorno sarà applicato alla ricevuta stessa per cura dell' Impiegato postale ricevente.

zwrotowego przylepić powinien na samymże recepisie odbierający urzędnik pocztowy.

Articolo 13.

Modo d' impostazione.

Le corrispondenze di cui sopra, ove non si vogliano raccomandare (assicurare) debbono essere introdotte nelle buche a ciò destinate presso gli Ufsici postali.

Quelle che si vogliono spedire raccomandate (assicurate) con o senza ricevuta di ritorno, dovranno essere invece consegnate agli Impiegati postali muniti sempre in precedenza dei debiti francobolli.

Artykuł 13.

W jaki sposób na pocztę podawać należy.

Rzeczone posełki listowe, jeżeli nie mają być rekomendowane, należy włożyć w przeznaczone na ten cel skrzyneczki na listy przy urzędach pocztowych.

Te zaś, które za rekomendowaniem, czy to za recepisem zwrotowym, czy bez takowego przesełane być mają, należy urzędnikom pocztowym wręczyć już zaopatrzone w należne znaczki pocztowe.

Articolo 14.

Sopratassa.

La sopratassa pagabile dal destinatario oltre il porto o quel che manca del porto, e della quale è parlato all' Art. 12 della convenzione fondamentale, sarà applicata alle lettere non affrancate, o non munite di sufficienti francobolli, nella misura di carantani 3 per ogni lotto, da conguagliarsi per gli Stati Parmensi con centesimi 15 Italiani per ogni gramme $17\frac{1}{2}$ di peso della lettera.

Artykuł 14.

Taksa dodatkowa.

Taksa dodatkowa, którą opłacić winien adresat oprócz portoryjum lub kwoty, brakującej do portoryjum, a o której wspomina Art. 12 traktatu głównego, wynosić ma od listów niefrankowanych, lub opatrzonych w marki niedostateczne, kwotę 3 kr. od każdego łóta, co wyrównywa w państwach parmezańskich 15 centesymom włosk. za każde $17\frac{1}{2}$ gramów.

Articolo 15.

Affissione della tariffa e della nota dei paesi.

Affine di mettere a portata di chicchessia il calcolo del porto delle lettere, ogni Ufficio postale dei due Stati terrà affissa a comoda vista del pubblico la tariffa e le disposizioni che alla medesima si riferiscono, non che l' elenco degli Uffici postali degli altri Stati appartenenti alla lega Austro-Italica, che da lui di-

Artykuł 15.

O przylepianiu taryfy listowej i spisu miejsc.

Ażeby ułatwić oddawcom obliczenie portoryjum od listów, obowiązany jest każdy urząd pocztowy dla wygody publiczności wywiesić do przejrzenia taryfę wraz z przepisami odnoszącemi się do niej, tudzież spis urzędów pocztowych innych państw, należących do związku pocztowego włosko-austryjackiego, które

Aufgeber, jene für das Retourrecepisse auf dem Recepisse selbst von dem übernehmenden Postbeamten aufzukleben.

Artikel 13.

Art der Aufgabe.

Die erwähnten Briefpostsendungen, wenn sie nicht rekommandirt werden wollen, sind in die bei den Postämtern dazu bestimmten Briefkästen einzulegen.

Jene hingegen, die rekommandirt mit oder ohne Retour-Recepisse versendet werden wollen, sind schon mit den gebührenden Frankomarken versehen, den Postbeamten einzuhändigen.

Artikel 14.

Zutaxe.

Die Zutaxe, welche von dem Adressaten nebst dem Porto oder jenem Betrage, welcher am Porto fehlt, zu entrichten ist, und von welcher im Artikel 12 des Hauptvertrages die Rede ist, wird bei unfrankirten oder mit nicht zureichenden Marken versehenen Briefen mit 3 kr. für jedes Loth angewendet, was für die parmesanischen Staaten 15 italienischen Centesimi für je 17 ½ Gramme gleichkommt.

Artikel 15.

Affigirung des Briefposttarifes und des Ortsverzeichnisses.

Um den Aufgebern die Berechnung des Briefporto möglich zu machen, wird jedes Postamt den Tarif mit den darauf bezüglichen Bestimmungen, sowie ein Verzeichniß der Postämter der anderen zum österreichisch-italienischen Postvereine gehörigen

stano non più di dieci, e, al di là delle dieci, non più di venti leghe Germaniche.

La tariffa, le disposizioni e l' elenco summentovati saranno stampati per gli Uffici principali, e nei medesimi saranno vendibili al pubblico.

Articolo 16.

Applicazione eccezionale dei francobolli per parte degli Impiegati postali.

Nei casi dubbj gl' impostanti hanno il diritto, non solo di far pesare l'articolo impostabile dagli Impiegati della posta stessa, ma anche d'interrogarli riguardo alla tassa competente; e questi in tali casi hanno l'obbligo, dopo di essersi prestati agli schiarimenti opportuni, di somministare, se bisogna, e di attaccare i francobolli occorrenti, contro pagamento del loro importo in contanti.

Articolo 17.

Abolizione della tassa di transito.

Tanto il Governo d' Austria, quanto il Governo di Parma si obbligano di non aggravare le corrispondenze Austro-Parmensi del diritto di transito, se non in quanto per avventura ne predentessero da loro gli Stati Italiani intermedj che alle medesime dessero passaggio, cosicchè queste non saranno in verun altro caso assoggettabili, per misura postale, che alla tassa di porto comune (Art. 6 della convenzione fondamentale).

Articolo 18.

Lettere inesitabili.

L'eccezione contenuta nell' Art. 18 della predetta convenzione fondamentale, in forza della quale saranno accettate di

od tegoż urzędu pocztowego nie więcej jak mil niemieckich 10, równie też, które nad mil 10, lecz nie więcej jak mil 20 są oddalone.

Taryfa, postanowienia główne i spis, będą dla urzędów pocztowych drukowane, w których publiczność także takowe nabyć może.

Artykuł 16.

O wyjątkowem przylepianiu znaczków przez urzędników pocztowych.

W przypadkach wątpliwych, strony mają prawo nie tylko kazać odważyć urzędnikom pocztowym list oddać się mający, ale także zapytać się ich o taksę należytą, którzy w takich przypadkach obowiązani są po udzielonem należytem wyjaśnieniu rzeczy, wydać potrzebne znaczki frankowe i przylepić, za co im wartość w gotówce złożona będzie.

Artykuł 17.

O zniesieniu portoryjum przechodowego.

Rządy austryjacki i parmezański obowiązują się nie nakładać na korespondencyje austryjacko-parmezańskie żadnej należytości przechodowej, wyjąwszy, jeżeli jej wymagać będą państwa włoskie w środku leżące, przechodu dozwalające, tak iż korespondencyje powyżej rzeczone, żadną miarą nie będą podlegać innej jak spólnej taksie portoryjnej (art. 6. traktatu głównego).

Artykuł 18.

O listach, których doręczyć nie można.

Wyjątek, objęty art. 18 traktatu głównego, w moc którego listy, z powodu równobrzmiącego imienia i nazwiska

Staaten, welche davon nicht weiter als 10, und über 10, jedoch nicht weiter als 20 deutsche Meilen entfernt sind, zur bequemen Ansicht des Publikums aushängen.

Der Tarif, die Hauptbestimmungen und das Verzeichniß werden für die Haupt-Postämter gedruckt und bei diesen für das Publikum verkäuflich seyn.

Artikel 16.

Ausnahmsweises Aufkleben der Marken durch die Postbediensteten.

In zweifelhaften Fällen steht den Parteien das Recht zu, nicht nur das Aufgabsstück von den Postbeamten abwägen zu lassen, sondern sie auch um die richtige Taxe zu befragen, und diese sind in solchen Fällen verpflichtet, nach ertheilter gehöriger Aufklärung die erforderlichen Frankomarken auszufolgen und aufzukleben, wofür ihnen der Werth in Barem zu bezahlen ist.

Artikel 17.

Aufhebung des Transitoportos.

Sowohl die österreichische, als die parmesanische Regierung verpflichten sich die österreichisch-parmesanischen Korrespondenzen mit keiner Transitgebühr zu belasten, wenn nicht etwa für dieselben von den zwischenliegenden, den Durchzug gewährenden italienischen Staaten eine solche in Anspruch genommen werden sollte, so daß diese Korrespondenzen in keinem anderen Falle einer anderen als der gemeinschaftlichen Portotaxe unterliegen werden. (Artikel 6 des Hauptvertrages.)

Artikel 18.

Unbestellbare Briefe.

Die im Artikel 18 des Hauptvertrages enthaltene Ausnahme, wornach jene Briefe, wenn auch eröffnet zur Zurücksendung angenommen werden, welche wegen gleichlautenden Namens und Vornamens eröffnet werden, wird auch auf jene Briefe aus-

ritorno, benchè state aperte, quelle lettere che lo fossero state per conformità di nome e cognome, sarà estesa eziandio alle lettere contenenti viglietti di lotterie estere od altro probito nello Stato ove si trova il destinatario, e per tal motivo rifiutate da quest' ultimo.

otworzone, w stanie otwartym do przesełki napowrót przyjmowane będą, rozciąga się także na listy, zawierające zagraniczne losy loteryjne lub coś innego, zakazanego w tem państwie, w którem się adresat znajduje, i których tenże z tego powodu przyjąć nie chce.

B. Corrispondenze Parmensi-Germaniche.

Articolo 19.

Trattamento delle corrispondenze Parmensi-Germaniche.

Per corrispondenze Parmensi-Germaniche s'intendono quelle che si cambiano tra gli Stati Parmensi e gli Stati della Confederazione Germanica che hanno già acceduto alla Lega Postale Austro-Germanica, e per le quali coll' Art. 25 della convenzione fondamentale vengono assicurati dall' Austria agli Stati Parmensi tutti quei vantaggi di cui godono le stesse sue corrispondenze per la percorrenza negli Stati propri e della Germania in forza della convenzione postale Austro-Germanica.

Le disposizioni portate da quest' ultima saranno attivate, relativamente alle corrispondenze dei paesi componenti la lega stessa cogli Stati Parmensi, nel tempo medesimo in cui andrà in vigore la presente convenzione.

B. O korespondencyjach parmezańsko-niemieckich.

Artykuł 19.

O postępowaniu z korespondencyjami parmezańsko-niemieckiemi.

Pod nazwiskiem korespondencyj parmezańsko-niemieckich rozumieć należy korespondencyje, prowadzone między państwami parmezańskiemi i temi państwami związku niemieckiego, które już przystąpiły do związku pocztowego niemiecko-austryjackiego, a względem których w art. 25. traktatu głównego, Austryja zapewnia państwom parmezańskim wszystkie korzyści, jakie przysłużają korespondencyjom austryjackim w przechodzie przez własne państwa i przez Niemcy, na mocy traktatu związku pocztowego niemiecko-austryjackiego.

Zawarte w nim postanowienia co do korespondencyj państw związkowych niemieckich z państwami parmezańskiemi, wejdą w życie w tym samym czasie, w którym niniejszy układ otrzyma zatwierdzenie swoje.

Articolo 20.

Stati Germanici ora appartenenti alla lega ed avviso delle nuove accessioni.

Gli Stati Germanici che hanno già acceduto alla lega postale Austro-Germanica sono, oltre l'Impero Austriaco in tutta la sua estensione, i Regni di Prussia. di Baviera, di Sassonia e di Hannover;

Artykuł 20.

Państwa niemieckie, należące już obecnie do związku niemieckiego.

Następujące państwa niemieckie należą już obecnie do związku pocztowego niemiecko-austryjackiego, oprócz Cesarstwa austryjackiego w całym swym obrębie, królestwa: Pruskie, Bawarskie, Saskie i

gedehnt, welche ausländische Lotterielose oder etwas Anderes in dem Staate, in welchem der Adressat sich befindet, Verbotenes enthalten und deren Annahme aus diesem Grunde von demselben verweigert wird.

B. Parmesanisch-deutsche Korrespondenzen.

Artikel 19.

Behandlung der parmesanisch-deutschen Korrespondenzen.

Unter den parmesanisch-deutschen Korrespondenzen werden jene verstanden, die zwischen den parmesanischen Staaten und den dem deutsch-österreichischen Postvereine schon beigetretenen deutschen Bundesstaaten gewechselt werden, und bezüglich deren im Artikel 25 des Hauptvertrages Oesterreich den parmesanischen Staaten alle jene Vortheile zusichert, welche kraft des deutsch-österreichischen Postvereinsvertrages seinen eigenen Korrespondenzen beim Durchzuge durch seine eigenen Staaten und durch Deutschland zukommen.

Die in diesem Postvereinsvertrage enthaltenen Bestimmungen haben bezüglich der Korrespondenzen der deutschen Vereinsstaaten mit den parmesanischen Staaten zu derselben Zeit in Wirksamkeit zu treten, wo der gegenwärtige Vertrag zur Ausführung kommt.

Artikel 20.

Deutsche, schon derzeit zum Postvereine gehörige Staaten.

Die dem deutsch-österreichischen Postvereine schon derzeit beigetretenen deutschen Staaten sind, nebst dem Kaiserthume Oesterreich in seinem ganzen Umfange, die Königreiche Preußen, Baiern, Sachsen und Hannover; die Großherzogthümer Mecklenburg-Strelitz, Mecklenburg-Schwerin und Sachsen-Weimar-Eisenach; die Herzogthümer Schleswig-Holstein, Anhalt-Köthen, Anhalt-Dessau, Anhalt-Bernburg, Sachsen-

i Gran Ducati di Mecklenburg-Strelitz, Mecklenburg-Schwerin e Sassonia-Weimar-Eisenach; i Ducati di Schleswig-Holstein, Anhalt-Köthen, Anhalt-Dessau Anhalt-Bernburg, Sassonia-Altenburg, Sassonia-Coburg-Gotha e Sassonia-Meiningen-Hildburghausen; i Principati di Waldek, Lippe, Reuss-Schleitz, Reuss-Greitz, Schwarzburg-Rudolstadt, Schwarzburg-Sondershausen e Schaumburg-Lippe; il Langraviato di Assia-Homburg, e le Città libere di Francoforte sul Meno, Brema, Amburgo, e Lubecca.

A misura che un nuovo Stato accederà a questa lega l' Austria ne darà immediatamente avviso al Governo di Parma, e si stabiliranno subito di commune accordo, tanto le disposizioni necessarie perchè le corrispondenze da e per il nuovo Stato sieno trattate come quelle degli Stati summenzionati, quanto l'epoca di attivazione delle medesime.

Hanowerskie; Wielkie-księstwa: Meklemburg-Strelitz, Meklemburg-Schwerin i Saskie-Weimar-Eisenach; księstwa: Schleswig-Holstein, Anhalt-Köthen, Anhalt-Dessau, Anhalt-Bernburg, Saskie Altenburg, Saskie Koburg-Gotha i Saskie Meiningen-Hildburghausen; księstwa Waldek, Lippe, Reuss-Schleitz, Reuss-Greitz, Schwarzburg-Rudolstadt, Schwarzburg-Sonderhausen i Schaumburg-Lippe; landgrafstwo Hessen-Homburg, i wolne miasto Frankfurt nad M., Bremen, Hamburg i Lubeka.

Jak skoro inne jakie państwo przystąpi do rzeczonego związku, Austryja niezwłocznie doniesie o tem rządowi parmezańskiemu, i ustanowione zostaną natychmiast za wzajemnem porozumieniem tak czas jakoteż potrzebne w tej mierze warunki, ażeby korespondencyje z państwa przystępującego i na powrót, tak były uważane, jak korespondencyje z państw wyżej wymienionych.

Articolo 21.

Diritto Parmense sulle corrispondenze Parmensi-Germaniche.

Per simili corrispondenze, così in arrivo come in partenza, viene stabilito di coerenza all' Articolo 26 della convenzione fondamentale, che le poste Parmensi riscuoteranno per conto proprio una tassa speciale, la quale viene fissata;

a) in carantani tre (3) per ogni lettera semplice del peso di un lotto (grammi $17\frac{1}{2}$), da conguagliarsi con centesimi quindici (15) Italiani nelle riscossioni che seguiranno negli Stati Parmensi;

b) nella suddetta tassa di una lettera semplice ma invece per ogni due

Artykuł 21.

Portoryjum parmezańskie od korespondencyj parmezańsko-niemieckich.

Względem tychże korespondencyj postanawia się zgodnie z art. 26 traktatu głównego, iż Parma, tak przy odbieraniu, jakoteż przy oddawaniu, osobną taksę na swój własny rachunek pobierać będzie, wynoszącą:

a) 3 kr. za każdy list pojedynczy, ważący 1 łót ($17\frac{1}{2}$ gramów), co się równa 15 włosk. centesymom, jeżeli taksa pobieraną być ma w państwach parmezańskich;

b) równie tyle, co taksa za pojedynczy list, jednakowoż za każde 2 łóty

Altenburg, Sachsen-Koburg-Gotha und Sachsen-Meiningen-Hildburghausen; die Fürstenthümer Waldeck, Lippe, Reuß-Schleitz, Reuß-Greitz, Schwarzburg-Rudolstadt, Schwarzburg-Sondershausen und Schaumburg-Lippe; die Landgrafschaft Hessen-Homburg und die freien Städte Frankfurt am Main, Bremen, Hamburg und Lübeck.

Je nachdem als ein anderer Staat diesem Vereine beitritt, wird Österreich hievon unverzüglich die parmesanische Regierung verständigen, und werden sogleich einverständlich der Zeitpunkt und die erforderlichen Bestimmungen festgesetzt werden, damit die Korrespondenzen von und nach dem nun beigetretenen Staate wie jene der oberwähnten Staaten behandelt werden.

Artikel 21.

Parmesanisches Porto für parmesanisch-deutsche Korrespondenzen.

Bezüglich dieser Korrespondenzen wird in Uebereinstimmung mit dem Artikel 26 des Hauptvertrages bestimmt, daß Parma sowohl bei der Abgabe, als auch bei der Aufgabe eine besondere Taxe für seine Rechnung einzuheben hat, welche festgesetzt wird:

a) mit 3 kr. für jeden einfachen Brief im Gewichte von 1 Loth (17½ Gramme) gleich 15 italienischen Centesimi, insoferne die Einhebung in den parmesanischen Staaten stattzufinden hat;

b) mit dieser für den einfachen Brief festgesetzten Taxe, jedoch für je 2 Loth (35 Gramme) für Muster und Waarenproben;

lotti (gramme 35) di peso per le mostre o campioni;

c) in carantani uno (1) da conguagliarsi non centesimi cinque (5) Italiani per ogni lotto di peso, per gli stampati sotto fascia.

Di questa tassa verrà dato credito dall' Amministrazione Austriaca alla Parmense in carantani come sopra e non nei conguagli loro, per le corrispondenze affrancate a destinazione di luoghi negli Stati Parmensi e per quelle impostate nei medesimi senza affrancazione.

Articolo 22.

Tassa complessiva.

La tassa complessiva per le corrispondenze tra gli Stati Parmensi e quelli della lega Austro-Germanica risulta, secondo gli Articoli 9, 10, 13 e 25 della convenzione fondamentale, e l' Art. 21 della presente convenzione speciale, come segue:

a) Per una lettera semplice

	Car.	Italiani Cent.
Diritto Parmense	3.	
da conguagliarsi con		15
Diritto Austro-Germanico	9.	
da conguagliarsi con	„	40
Totale	12	55.

b) Per le mostre e campioni la medesima tassa come ad *a)*, ma per ogni due lotti, e rispettivamente per ogni 35 gramme di peso, e colla progressione regolare di due in due lotti.

c) Per le stampe sotto fascia sino al peso di un lotto (gramme $17\frac{1}{2}$)

	Car.	Italiani Cent.
Diritto Parmense	1.	
da conguagliarsi con		5
Diritto Austro-Germanico	1.	
da conguagliarsi con	„	5
Totale	2.	10.

(35 gramów) od wzorów i próbek towarów.

c) 1 kr. (5 włosk. centes.) za każdy łót druków w opasce krzyżowej.

Taksa powyższa policzona będzie względem korespondencyj frankowanych do księstwa Parmy, i względem listów podanych tamże na pocztę a niefrankowanych, ze strony administracyi pocztowej austryjackiej na rzecz administracyi pocztowej parmezańskiej w krajcarach, nie zaś w ekwiwalencie włoskim.

Artykuł 22.

Taksa ogólna.

Taksa ogólna za korespondencyje między Parmą a państwami należącemi do związku niemiecko - austryjackiego, wynosi stosownie do art. 9, 10, 13 i 25 traktatu głównego, tudzież art. 21 niniejszego traktatu specyjalnego:

a) od listu pojedynczego:

	kr.	wł. centes.
portoryjum parmezańskie	3	(15 wł. centes.)
„ niem. - austr.	9 „	(40 detto)
razem	12	(55 wł. centes.)

b) od wzorków i próbek towarów, ta sama taksa jak pod *a)*, jednakowoż za każde 2 łóty czyli 35 gramów, i w regularnej progresyi od 2 do 2 łótów.

c) od druków w opasce krzyżowej aż do 1 łóta ($17\frac{1}{2}$ gramów)

	kr.	wł. centes.
portoryjum parmezańskie	1	(5 wł. centes.)
„ austr. - niem.	1 „	(5 detto)
razem	2	(10 wł. centes.)

c) mit 1 kr. (5 italienische Centesimi) für jedes Loth Drucksachen unter Kreuzband.

Diese Taxe wird bezüglich der frankirten Korrespondenzen für das Herzogthum Parma, und bezüglich der in demselben unfrankirt aufgegebenen Briefe von der österreichischen Postverwaltung jener von Parma in Kreuzern und nicht in dem italienischen Aequivalente zu Guten gerechnet werden.

Artikel 22.

Gesammttaxe.

Die Gesammttaxe für die Korrespondenzen zwischen Parma und den Staaten des deutsch-österreichischen Postvereines ergibt sich nach den Artikeln 9, 10, 13 und 25 des Hauptvertrages, und nach Artikel 21 des gegenwärtigen Spezialvertrages mit Folgendem:

a) für einen einfachen Brief an parmesanischem Porto 3 kr. (15 italienische Centesimi)
an deutsch-österreichischem Porto .... 9 „ (40 detto)

Zusammen 12 kr. (55 italienische Centesimi)

b) für Muster und Waarenproben dieselbe Taxe wie bei a), jedoch für je 2 Loth oder je 35 Gramme und mit der regelmäßigen Progression von 2 zu 2 Loth;

c) für Drucksachen unter Kreuzband bis zum Gewichte von 1 Loth (17 1/2 Gramme)
an parmesanischem Porto .... 1 kr. (5 italienische Centesimi)
„ österreichisch-deutschem Porto .... 1 „ (5 detto)

Zusammen 2 kr. (10 italienische Centesimi.)

Tanto per le mostre o campioni, quanto per le stampe sotto fascia, si dovrà esattamente osservare tutto ciò che per queste due specie di corrispondenza fu stipulato coll' Art. 13 della convenzione fondamentale.

Articolo 23.

Progressione del peso e della tassa.

La progressione del peso e della tassa, tanto per quel che riguarda le lettere comuni e recommandate, quanto per ciò che concerne i campioni e le stampe sotto fascia, procede per amendue i diritti, Parmense ed Austro-Germanico, come quella appunto per le corrispondenze tra l'Austria e gli Stati Parmensi.

Articolo 24.

Diritto di transito per la Svizzera.

Qualora una parte della corrispondenza Parmense-Germanica dovesse attraversare il territorio Svizzero, ai diritti di porto fissati coll' Art. 22 deve essere aggiunto il diritto di transito che fosse da pagarsi alla Svizzera, il quale pure potrà essere soddisfatto dal mittente e dal destinatario, e precisamente là dove sarebbero esatti gli altri diritti, di cui al predetto Articolo 22.

Oltre ai precitati nessun altro diritto postale verrà imposto ai corrispondenti.

Articolo 25.

Pagamento dei diritti in contanti.

L'Austria promette di fare quanto da Lei dipenderà perchè anche il pagamento delle tasse dovute sulle corrispondenze Parmensi-Germaniche possa farsi mediante l'apposizione degli occorrenti francobolli. Frattanto questo pagamento dovrà eseguirsi dai corrispondenti in contante.

Względem wzorów i próbek towarów, tudzież względem druków w opasce krzyżowej, należy ściśle przestrzegać przepisów, wskazanych w art. 13 traktatu głównego co do tych dwóch gatunków przesełek pocztowych.

Artykuł 23.

Progresyja wagi i taksy.

Progresyja wagi i taksy tak względem przesełek zwyczajnych, albo rekomendowanych, jakoteż względem przesełek w opasce krzyżowej i próbek towarów, postępuje co do należytości parmezańskiej i niemiecko-austryjackiej, równie jak co do korrespondencyi austryjacko-parmezańskiej.

Artykuł 24.

Szwajcarskie portoryjum przechodowe.

Gdyby część korespondencyi parmezańsko-niemieckiej przechodzić miała przez kraje szwajcarskie, wówczas doliczona będzie do należytości portoryjnych, ustanowionych w art. 22 jeszcze należytość przechodowa, którą przypadnie opłacić Szwajcaryi; taż należytość opłaconą być może tak przez oddawcę, jakoteż przez adresata, i pobieraną tam, gdzie pobierane bywają inne należytości, o których wspomina art. 22.

Oprócz tych należytości nie wkłada się żadnej innej na korespondentów.

Artykuł 25.

Zapłacenie powyższych należytości w gotówce.

Austryja przyrzeka, iż, o ile możności, działać będzie tak, ażeby opłata należytości, przypadających za korespondencyję parmezańsko-niemiecką, odbywała się za pomocą znaczków frankowych. Aż do owej chwili odbywać się winna zapłata w gotówce.

Sowohl für Muster und Waarenproben, als auch für Drucksachen unter Kreuzband muß genau alles das beobachtet werden, was für diese 2 Gattungen von Briefpostsendungen durch den Artikel 13 des Hauptvertrages vorgeschrieben ist.

Artikel 23.

Gewichts- und Tax-Progression.

Die Gewichts- und Tax-Progression sowohl bezüglich der gewöhnlichen oder rekommandirten, als auch der Kreuzbandsendungen und Waarenmuster steigt für die parmesanische und deutsch-österreichische Gebühr, ebenso wie jene für die österreichisch-parmesanische Korrespondenz.

Artikel 24.

Schweizerisches Transitporto.

Wenn ein Theil der parmesanisch-deutschen Korrespondenz schweizerisches Gebiet durchziehen sollte, so hat zu den im Artikel 22 festgesetzten Portogebühren noch die an die Schweiz zu zahlende Transitgebühr hinzu zu kommen, welche letztere ebenfalls von dem Aufgeber oder dem Adressaten bezahlt werden kann und jedenfalls da, wo die anderen Gebühren, wovon der Artikel 22 handelt, eingehoben werden.

Außer diesen Gebühren wird den Korrespondenten keine andere auferlegt.

Artikel 25.

Bezahlung dieser Gebühren in Barem.

Oesterreich verspricht, so viel an ihm liegt, dahin zu wirken, daß auch die Zahlung der für die parmesanisch-deutsche Korrespondenz entfallenden Gebühren mittelst Anwendung von Frankomarken stattfinden könne. Bis dahin hat diese Bezahlung in Barem zu geschehen.

C. Corrispondenze fra gli Stati Parmensi ed altri Stati al di là dell' Austria.

Articolo 26.

Corrispondenze con Stati oltre l'Austria senza toccare quelli della lega Austro-Germanica.

Il trattamento delle corrispondenze scambiantisi fra gli Stati Parmensi e quelli pei quali è necessaria la mediazione dell'Amministrazione postale Austriaca, esclusi però gli Stati, o che hanno aderito alla lega postale Austro-Germanica, o pei quali la lega stessa servisse di intermediaria, verrà regolato in massima di conformità al Titolo III (Art. 21, 22, 23 e 24) della convenzione fondamentale.

Nello stesso modo verrà pure regolato il trattamento delle corrispondenze scambiantisi fra gli Stati Parmensi ed i luoghi della Turchia e del Levante ove esistono Uffizj postali Austriaci di spedizione, o che verranno inoltrate a mezzo degli Ufficj stessi.

Conse guentemente tali corrispondenze non saranno caricate che:

1. della sopratassa corrispondente al loro trasporto sopra Stati Esteri, o per via di terra, o col mezzo di battelli a vapore, e questa nella misura medesima in cui viene pagata dai-sudditi Austriaci;

2. del diritto Austro-Parmense. pel trasporto sui territorj dell' Impero e del Ducato, corrispondente a quello attribuito alle spedizioni percorrenti una distanza maggiore di 20 leghe germaniche, e questo da regolarsi colle medesime norme fissate per le corrispondenze internazionali.

C. Korespondencyje z innemi państwami, leżącemi poza Austryją.

Artykuł 26.

Korespondencyje z państwami leżącemi poza Austryją, niedotykające państw związku austryjacko-niemieckiego.

Z korespondencyjami, prowadzonemi między państwami parmezańskiemi i takiemi, dla których potrzebnem jest pośrednictwo Austryi, jednakowoż z wyłączeniem państw, które przystąpiły do związku austryjacko-niemieckiego, lub którym tenże związek służy za pośrednika, postępować należy, co się tycze zasady, zgodnie z oddziałem III. (Art. 21, 22, 23 i 24) traktatu głównego.

W taki sam sposób postępować się będzie z korespondencyjami między Parmą a miejscami leżącemi w Turcyi i Lewancie, w których się znajdują ekspedycyje pocztowe austryjackie, lub dokąd korespondencyje od tychże ekspedycyj instradowane bywają.

W skutek tego na rzeczone korespondencyje nałożona będzie tylko:

1) taksa dodatkowa, która opłaconą będzie za przesełanie przez państwa obce, czyto lądem, czy morzem, a to w tej samej ilości, jak od poddanych austryjackich;

2) portoryjum austryjacko-parmezańskie za przesełkę na gruncie austryjackim i parmezańskim, wypadające za odległość nad mil 20 niemieckich i uregulowane według przepisów, ustanowionych co do korespondencyi międzynarodowej.

C. Korrespondenz zwischen Parma und anderen über Oesterreich hinausgelegenen Staaten.

Artikel 26.

Korrespondenzen mit über Oesterreich hinausgelegenen Staaten, ohne jene des österreichisch-deutschen Vereines zu berühren.

Die Korrespondenzen zwischen den parmesanischen und jenen Staaten, für welche die Vermittlung Oesterreichs nothwendig ist, jedoch mit Ausschluß der Staaten, welche dem österreichisch-deutschen Postvereine beigetreten sind, oder welchen dieser Verein als Vermittler dient, werden im Grundsatze in Uebereinstimmung mit der Abtheilung III. (Artikel 21, 22, 23 und 24) des Hauptvertrages behandelt.

Auf gleiche Weise wird die Behandlung der Korrespondenzen zwischen Parma und den Orten in der Türkei und Levante, in welchen österreichische Postexpedizionen bestehen, oder wohin die Korrespondenzen von diesen Expedizionen instradirt werden, festgesetzt.

Hiernach werden die fraglichen Korrespondenzen nur belastet:

1. mit der Zutaxe, welche für die Beförderung durch die fremden Staaten, entweder zu Lande oder zur See, und zwar in dem nämlichen Maße, als sie von den österreichischen Unterthanen entrichtet wird;

2. mit dem österreichisch-parmesanischen Porto für die Beförderung auf dem österreichischen und parmesanischen Gebiete, welches für eine Distanz von mehr als 20 deutschen Meilen entfällt, und nach den für die internazionale Korrespondenz festgesetzten Normen zu reguliren ist.

Articolo 27.

Bonifico della sopratassa, ed incasso del porto Austro-Parmense.

La sopratassa resterà a favore dell' Erario, e verrà al medesimo bonificata dall' Amministrazione Parmense per le corrispondenze affrancate negli stati di Parma a destinazione degli Stati e luoghi predetti, o che da questi ultimi vennissero spedite a pagamento negli Stati Parmensi.

Il porto Austro-Parmense rimarrà, a somiglianza di quello per le corrispondenze internazionali, a vantaggio dell' Amministrazione di Parma per quelle impostate negli Stati Parmensi, ed a vantaggio dell' Amministrazione Austriaca per quelle impostate negli Stati al di là dell' Austria, giacchè per queste ultime l'Ufficio di confine, pel quale entrano le corrispondenze nel territorio Austriaco, fa le veci di Ufficio d'impostazione.

Articolo 28.

Tariffa e progressione delle sopratasse.

L'ammontare delle summentovate sopratasse, in tutte le specialità dei casi, non che la progressione delle relative tariffe, veranno partecipate dall' Amministrazione postale Austriaca a quella di Parma con indicazione dei luoghi pei quali l'affrancazione è obbligatoria, e con ogni necessaria istruzione in proposito.

Visto per altro che, per alcune delle sopratasse medesime, potrebbe per avventura occorrere al Governo Austriaco di prendere sin d'ora qualche ulteriore intelligenza con Stati Esteri, così il medesimo si riserva di far seguire la partecipa-

Artykuł 27.

O zwrocie taksy dodatkowej i pobieraniu portoryjum austryjacko-parmezańskiego.

Taksa dodatkowa pozostaje na rzecz eraryjum austryjackiego, i zwrócona będzie temuż przez administracyję pocztową parmezańską za korespondencyje, które frankowane, podane będą w temże księstwie do państw i miejsc wyż wspomnionych, tudzież za te, które obciążone należytością portoryjną, nadejdą z tychże państw do Parmy.

Portoryjum austr.-parmezańskie, równie jak portoryjum od korespondencyj międzynarodowych za listy podane w obrębie księstwa Parmy, pójdzie na rzecz administracyi parmezańskiej, za listy zaś podane na pocztę w państwach, leżących poza Austryją, na rzecz administracyi austryjackiej, ponieważ względem tych państw miejsce urzędu podawczego zastępuje urząd pocztowy graniczny, przy którym korespondencyja wstępuje w obręb austryjacki.

Artykuł 28.

Taryfa i progresyja taksy dodatkowej.

Administracyja pocztowa austryjacka poda do wiadomości administracyi parmezańskiej kwoty taksy dodatkowej w mowie będącej na każdy pojedynczy przypadek, tudzież progresyję taryf dotyczących z wyrażeniem miejsc, do których frankować należy, oraz z wszelką w tej mierze potrzebną instrukcyją.

Ponieważ zaś rząd austryjacki względem niektórych tychże taks dodatkowych znajdować się może w położeniu żądania uprzednio od państw obcych, dalszych w tej mierze wyjaśnień, przeto zastrzega sobie udzielić powyższych wiadomości aż

Artikel 27.

Vergütung der Zutaxe und Einhebung des österreichisch-parmesanischen Porto.

Die Zutaxe bleibt zu Gunsten des österreichischen Aerars, und wird diesem von der parmesanischen Postverwaltung für die im Herzogthume nach den genannten Staaten und Orten frankirt aufgegebenen, oder aus letzteren nach den Staaten von Parma mit Porto belastet gelangenden Korrespondenzen vergütet.

Das österreichisch-parmesanische Porto kommt, gleich jenem für die internazionale Korrespondenz, für die im Parmesanischen aufgegebenen Briefe der parmesanischen Verwaltung, für die in den über Oesterreich hinausliegenden Staaten aufgegebenen Briefe aber der österreichischen Verwaltung zu Guten, weil für diese Staaten das Grenzpostamt, bei welchem die Korrespondenz auf österreichischem Gebiete eintritt, die Stelle des Aufgabeamtes vertritt.

Artikel 28.

Tarif und Progression der Zutaxe.

Die österreichische Postverwaltung wird jener von Parma die Beträge der fraglichen Zutaxe für alle speziellen Fälle, die Progression der bezüglichen Tarife mit Angabe der Orte, nach welchen frankirt werden muß, nebst jeder dießfalls erforderlichen Instrukzion bekannt geben.

Nachdem jedoch die österreichische Regierung bezüglich einiger dieser Zutaxen in der Lage seyn könnte, noch vorläufig von fremden Staaten einige weitere Auskünfte einzuholen, so behält sich dieselbe vor, oberwähnte Mittheilung erst nach Einlangung

zione summentovata dopo aver prese le intelligenze di cui sopra, ma ad ogni modo però sempre un mese prima dell' attivazione della presente convenzione.

Egualmente s' impegna il Governo Austriaco a dare immediatamente avviso al Governo di Parma, appena si effettui la rinnovazione di alcuna delle convenzioni postali da Esso stipulate con Esteri Stati, e ciò allorquando ne venisse portata una alterazione qualsivoglia all'ammontare delle analoghe sopratasse, od alle relative gradazioni di peso.

Articolo 29.

Corrispondenze transitanti per gli Stati della lega Austro-Germanica.

Quelle corrispondenze che il Ducato di Parma scambiasse con località situate al di là di Stati Germanici compresi nella lega postale Austro-Germanica, per modo che il loro invio seguisse a traverso, non solo dell' Impero Austriaco, ma ben anche degli Stati anzidetti, verranno trattate, relativamente alla percorrenza luogo i nominati Impero e Stati e lungo gli Stati Parmensi, in piena conformità alle corrispondenze Parmensi-Germaniche, e perciò a tenore del Titulo B. della presente convenzione speciale (Art. 20 al 26).

Conseguentemente le medesime verranno caricate:

a) del diritto Parmense stabilito all'Art. 21;

b) del diritto Austro-Germanico specificato all' Art. 22;

c) del diritto Estero per la percorrenza al di là del circondario della lega postale Austro-Germanica, quale verrà all' evenienza communicato in

po nadejściu tychże wyjaśnień, w każdym zaś przypadku na miesiąc wprzód, zanim niniejszy traktat rozpocznie działalność swą.

Również obowiązuje się rząd austryjacki udzielić natychmiast wiadomość rządowi parmezańskiemu, jeżeli odnowiony zostanie traktat, zawarty między państwem austryjackiem a państwem obcem, przez któryby nastąpić miała zmiana co do kwot taks dodatkowych, lub co do progresyj wagi.

Artykuł 29.

Korespondencyje, przechodzące przez państwa związku niemiecko-austryjackiego.

Co do korespondencyj, które prowadzi księstwo Parma z miejscami, leżącemi poza państwami należącemi do związku pocztowego niemiecko-austryjackiego, tak, iż takowe przechodzą nietylko przez państwo austryjackie, lecz także przez państwa dopiero rzeczone, podlegają takowe w przechodzie przez Austryją i wspomnione państwa i przez Parmę, w zupełności temu samemu postępowaniu, jak korespondencyja parmezańsko-niemiecka, oznaczonemu w oddziale B. (art. 20 do 26) niniejszego traktatu.

Na rzeczone korespondencyje nałożone więc będzie:

a) portoryjum parmezańskie, ustanowione w art. 21.

b) portoryjum austryjacko-niemieckie, wyrażone w art. 22.

c) portoryjum obco-krajowe, za przesełkę zewnątrz terytoryjum, należącego do związku pocztowego niemiecko-austryjackiego, które udzie-

dieser Auskünfte, jedenfalls jedoch einen Monat vor dem Eintreten der Wirksamkeit des gegenwärtigen Vertrages zu machen.

Ebenso verbindet sich die österreichische Regierung sogleich der parmesanischen Regierung die Eröffnung zu machen, wenn die Erneuerung eines von ihr mit einem fremden Staate abgeschlossenen Vertrages stattfindet, und hiedurch was immer für eine Aenderung bezüglich der Beträge der betreffenden Zutaxen oder Gewichtssteigerungen eintritt.

Artikel 29.

Korrespondenzen, welche die deutsch-österreichischen Vereinsstaaten transitiren.

Jene Korrespondenzen, welche das Herzogthum mit den über die zum deutsch-österreichischen Postvereine gehörigen deutschen Staaten hinausgelegenen Orten wechselt, so daß dieselben nicht nur das Kaiserthum Oesterreich, sondern auch die genannten Staaten durchziehen, werden bezüglich des Durchzuges durch Oesterreich und die genannten Staaten und durch Parma vollkommen gleich wie die parmesanisch-deutsche Korrespondenz, daher nach Abtheilung B (Artikel 20 bis 26) des gegenwärtigen Vertrages behandelt.

Demnach werden diese Korrespondenzen belegt:

a) mit dem im Artikel 21 festgesetzten parmesanischen Porto;

b) mit dem im Artikel 22 enthaltenen österreichisch-deutschen Porto;

c) mit dem fremdländischen Porto für die Beförderung außerhalb des zum deutsch-öster-

armonia ai concerti fissati all' Art. 28 e finalmente;

d) del diritto di transito per la Svizzera, di cui all' Art. 24 ove a questo pure si facesse luogo.

D. Gazzette.

Articolo 30.

Le gazzette sotto fascia scambiantisi fra i due Stati contraenti saranno trattate, a parità di ogni altra specie di stampati, giusta le norme portate dagli Art. 13 della convenzione fondamentale e 9 della presente speciale.

Per rispetto a tutte quelle indistintamente che venissero commesse a mezzo degli Ufficj postali, varrà il disposto dal Titolo V. della convenzione fondamentale, comprendente gli Art. dal 30 al 40 inclusivamente.

Viene però convenuta una modificazione nei prezzi minimi e massimi di spedizione indicati all' Art. 35 della convenzione stessa, in riguardo alle gazzette politiche, per le quali, ritenuta la loro tassa di spedizione stabilita in massima al 50 per cento sul prezzo al quale l'Ufficio speditore le riceve dall' editore (prezzo netto) senza riguardo alla distanza del luogo di destinazione:

a) se vengono pubblicati sei o sette volte la settimana, la tassa suddetta non dovrà essere mai minore di nove (9) nè eccedere ventisette (27) lire Austriache all' anno;

b) se vengono pubblicate meno di sei volte la settimana, la stessa tassa non dovrà mai importare meno di sei (6) nè eccedere diecíotto (18) lire Austriache all' anno.

lone zostanie do wiadomości w swoim czasie na mocy art. 28.

d) należytość przechodowa szwajcarska (Art. 24), jeżeli ta miejsce ma.

D. Gazety.

Artykuł 30.

Gazety przesełane między państwami kontraktującemi, uważane będą zupełnie tak, jak każdy inny rodzaj druków, i podlegają postępowaniu według art. 13. traktatu głównego i art. 9. niniejszego traktatu specyjalnego.

Co do tych wszystkich bez różnicy, jeżeli przez urzędy zamówione będą, postępować się ma według oddziału V. traktatu głównego, obejmującego artykuły 30, aż łącznie do 40.

Wszelako co do należytości od przesełki, objętych art. 35. w najniższym i najwyższym stopniu, zajdzie zmiana względem gazet politycznych, od których, z zatrzymaniem należytości zasadniczej, wynoszącej 50-procent ceny, po której rozsełająca administracyja pocztowa otrzymuje gazetę od nakładcy (ceny czystej), bez względu na oddalenie:

a) jeżeli wychodzą 6 lub 7 razy na tydzień, należytość przesełkowa wynosić powinna najmniej 9, a najwięcej 27 lir austr. rocznie;

b) jeżeli zaś wychodzą mniej jak sześć razy na tydzień, wspomniona należytość wynosić ma najmniej 6. a najwięcej 18 lir austr. rocznie.

reichischen Postvereine gehörigen Territoriums, welcher seiner Zeit zu Folge Artikel 28 bekannt gegeben werden wird, und endlich

d) mit der schweizerischen Transitgebühr (Artikel 24), insoferne derselbe einzutreten hat.

D. Zeitungen.

Artikel 30.

Die zwischen den vertragschließenden Staaten auszuwechselnden Zeitungen unter Kreuzband werden ganz so wie jede andere Gattung von Drucksachen nach den Bestimmungen des Artikels 13 des Hauptvertrages und des Artikels 9 des gegenwärtigen Spezialvertrages behandelt.

Bezüglich aller dieser ohne Unterschied, wenn sie mittelst der Postämter bestellt werden, wird nach Abschnitt V des Hauptvertrages, welcher die Artikel 30 bis einschließig 40 enthält, vorgegangen.

Es wird jedoch eine Abänderung hinsichtlich der im Artikel 35 des Hauptvertrages enthaltenen niedersten und höchsten Versendungsgebühren für die politischen Zeitungen getroffen, für welche, mit Beibehaltung der grundsätzlichen Gebühr von 50 Perzent von dem Preise, zu welchem die versendende Postanstalt die Zeitung von dem Verleger empfängt (Nettopreis), ohne Rücksicht auf die Entfernung des Bestimmungsortes:

a) wenn sie wöchentlich 6 oder 7 Mal erscheinen, die Versendungsgebühr wenigstens 9, höchstens 27 österreichische Lire jährlich betragen:

b) wenn sie weniger als 6 Mal in der Woche erscheinen, die erwähnte Gebühr wenigstens 6 und höchstens 18 österreichische Lire jährlich betragen soll.

Pei giornali non politici la tassa comune di spedizione rimarrà invariabilmente ed in ogni caso determinata al 25 per cento sul prezzo netto d'acquisto dei medesimi.

E. Disposizioni diverse.

Articolo 31.

Fogli d'avviso e giornali di conteggio.

Pel cambio di tutte le corrispondenze le amministrazioni postali di amendue gli Stati si serviranno di appositi fogli d'avviso dei quali si annettono le module contrassegnate B e C. Gli estremi dei fogli stessi verranno quotidianamente, tanto in arrivo quanto, in partenza, riportati nei relativi giornali di conteggio, dei quali si annettono pure le module contrassegnate C ed D.

Articolo 32.

Applicazione della tassa alle lettere a pagamento.

Siccome la valuta austriaca è quella presa per base nella tariffa, e sono quindi anche da tenersi in tale valuta i conti vicendevoli, resta convenuto che nella spedizione di lettere con tassa venga il relativo importo semplicemente indicato sulle medesime in lire e centesimi austriaci, dalla parte dell' indirizzo e possibilmente presso all' orlo superiore, nello scopo di facilitare il conteggio sui fogli di avviso e rispettivamente la ricognizione del debito. Trattandosi di tasse composte di due o più diritti, vi verranno questi indicati separamente.

Od dzienników niepolitycznych spólna należytość przesełkowa wynosi bez wyjątku 25-procent ceny czystej, po której urząd pocztowy rozsełający takowe otrzymuje.

E. Postanowienia rozmaite.

Artykuł 31.

Karty korespondencyjne i dzienniki rachunkowe.

Przy kartowaniu wszelkich korespondencyj używać winny zakłady pocztowe obustronne kart korespondencyjnych według załączonych wzorów B i C. Summy ostateczne tychże kart zaciągnięte zostaną codziennie tak przy nadejściu, jak odejściu poczty, do odpowiednich dzienników rachunkowych, których wzory C i D są załączone.

Artykuł 32.

O zastosowaniu należytości od listów, od których przypada opłata.

Ponieważ za podstawę taryfy przyjętą została moneta austryjacka, a zatem wzajemne rachunki tylko w tej monecie prowadzone być winny; stanowi się przeto, iż przy odsełaniu listów, na których cięży portoryjum, opłata dotycząca na tychże wyrażona być ma w austryjackich lirach i centezymach, a to na stronie, na której się adres znajduje, i jeżeli można u wierzchniego brzegu, ażeby tym sposobem ułatwić porachunek ich w kartach korespondencyjnych, a względnie rewizyję pretensyi. Jeżeli idzie o taksy, złożone z dwóch lub więcej należytości, takowe wyrażone być winny każda zosobna.

Für nicht politische Journale beträgt die gemeinschaftliche Versendungsgebühr durchweg und ohne Ausnahme 25 Perzent des Nettopreises, um welchen das absendende Postamt dieselben bezieht.

E. Verschiedene Bestimmungen.

Artikel 31.

Korrespondenzkarten und Abrechnungsjournale.

Bei der Kartirung sämmtlicher Korrespondenzen werden sich die beiderseitigen Postanstalten der Korrespondenzkarten nach den anliegenden Formularen B und C bedienen.

Die Endsummen dieser Karten werden täglich sowohl bei der Ankunft, als bei dem Abgange, in die bezüglichen Abrechnungsjournale eingetragen, von welchen auch die Formulare C und D beiliegen.

Artikel 32.

Anwendung der Gebühr bei den zahlbaren Briefen.

Da die österreichische Währung zur Grundlage in dem Tarife genommen wurde, und daher die wechselseitigen Rechnungen in dieser Währung zu führen sind, so wird auch festgesetzt, daß bei der Absendung der mit Porto belasteten Briefe das bezügliche Porto auf diesen in österreichischen Lire und Centesimi, und zwar auf der Adreß-Seite und wo möglich am oberen Rande angesetzt werde, um den Ansatz in den Korrspondenzkarten und beziehungsweise die Revision der Forderung zu erleichtern.

Insoferne es sich um, aus zwei oder mehreren Gebühren zusammengesetzte Taxen handelt, sind dieselben abgesondert anzuschreiben.

Quegli Ufficj poi, cui tali lettere pervengono direttamente dall' altro Stato, vi applicheranno la tassa nei modi di pratica, ben inteso che gli Ufficj Parmensi potranno conguagliare in valuta italiana l'ammontare indicato in valuta austriaca.

Urzędy, odbierające wprost od drugiego państwa listy takowe, wyrażać będą należytość w sposób dotychczasowy; rozumie się wszelako samo przez się, iż urzędy parmezańskie, kwoty w monecie austryjackiej wyrażone redukować mogą na monetę włoską.

Articolo 33.

Liquidazione e saldo dei conti.

Gli Ufficj postali austriaci che sono in corrispondenza diretta con quelli Parmensi, chiuderanno alla fine d'ogni mese i loro giornali, e li manderanno, corredati dei fogli originali di avviso, al Dipartimento dei conti presso il Ministero del commercio a Vienna. Questo ne farà ogni mese la spedizione per esame alla Direzione delle poste Parmensi.

Il saldo fra i due Stati dovrà effettuarsi ogni tre mesi, a Vienna od a Parma, e precisamente là dove risiede l'Amministrazione creditrice, in valuta legale dello Stato ove succede il saldo, escluso qualunque surrogato alla moneta sonante, e ciò entro il termine di sei settimane a contare dal giorno in cui le due parti, finita la liquidazione dell' ultimo mese del trimestre prossimamente scaduto, sono d'accordo sulla somma del credito e debito rispettivo.

Nella liquidazione dei conti lire cento austriache saranno conguagliate a lire ottantasette Italiane, a norma delle vigenti rispettive tariffe.

Artykuł 33.

O porachunku i zapłacie.

Urzędy pocztowe austryjackie, wprost zamieniające karty z urzędami pocztowemi parmezańskiemi, winny są zamknąć dzienniki swoje z końcem każdego miesiąca, i wraz z oryginalnemi kartami korespondencyjnemi przesłać je wydziałowi rachunkowemu Ministerstwa handlu w Wiedniu; zkąd takowe udzielone zostaną co miesiąc dyrekcyi pocztowej parmezańskiej do sprawdzenia.

Wyrównanie między obudwoma zakładami pocztowemi nastąpi w Wiedniu lub w Parmie, a to, gdzie administracyja, mająca przewyżkę, ma siedzibę swoję, w walucie prawnej tego państwa, w którym wyrównanie nastąpi, z wyłączeniem wszelkiego innego środka zapłaty, w monecie brzęczącej, co kwartał w przeciągu 6 tygodni od dnia licząc, w którym obiedwie strony po ukończonej rewizyi rachunków z ostatniego miesiąca kwartału właśnie upłynionego, ugodziły się co do kwoty należytości, tak przypadającej na rachunek własny, jakoteż dłużnej.

Przy obliczaniu należy 100 lir austryjackich za równe uważać 87 lirom włoskim, na zasadzie istniejących, odnoszących się do tego taryf.

Jene Aemter, welche direkte vom anderen Staate solche Briefe erhalten, werden die Gebühr in der bisherigen Art ansetzen; es versteht sich übrigens, daß die parmesanischen Aemter die in österreichischer Währung angesetzten Beträge auf italienische Währung reduziren können.

Artikel 33.

Abrechnung und Saldirung.

Die österreichischen Postämter, welche mit den parmesanischen in direktem Kartenwechsel stehen, haben mit Ende eines jeden Monates ihre Journale abzuschließen und unter Anschluß der Original-Korrespondenzkarten an das Rechnungs-Departement des Handelsministeriums in Wien einzusenden, welches dieselben monatlich der parmesanischen Postdirekzion zur Prüfung mittheilt. Die Ausgleichung zwischen den beiden Postanstalten hat in Wien oder in Parma, und zwar dort, wo die guthabende Verwaltung ihren Sitz hat, in der gesetzlichen Währung jenes Staates, in welchem die Ausgleichung erfolgt, mit Ausschluß jedes anderen Zahlungsmittels, in klingender Münze, vierteljährig innerhalb 6 Wochen von dem Tage an gerechnet, zu geschehen, an welchem beide Theile nach beendigter Revision der Rechnungen des letzten Monates des nächst abgelaufenen Vierteljahres über den Betrag des betreffenden Guthabens und der Schuldigkeit übereingekommen sind.

Bei der Abrechnung sind 100 österreichische Lire 87 italienischen Liren auf Grund der bestehenden bezüglichen Tarife gleichzuhalten.

Articolo 34.

Corrispondenza di servigio tra le amministrazioni.

La Direzione superiore delle poste Lombardo-Venete residente in Verona e la Direzione delle poste Parmensi sedente in Parma tratteranno per iscritto fra di loro tutto ciò che si riferira al servigio. Le questioni sulle quali detti Dicasteri non potessero mettersi d'accordo, saranno trattate in via diplomatica tra i due Governi.

Artykuł 34.

O korespondencyi urzędowej administracyj między sobą.

Naddyrekcyja pocztowa królestwa Lombardzko-Weneckiego i Parmezańska dyrekcyja pocztowa w Parmie, winny są korespondować z sobą na piśmie we wszystkich sprawach, dotyczących służby wzajemnej. Przedmioty, względem których nie mogło przyjść porozumienie między władzami wyżwspomnionemi, załatwiać się będą w drodze dyplomatycznej między obudwoma rządami.

Articolo 35.

Gravami.

Le rispettive Amministrazioni superiori accoglieranno reciprocamente i gravami che venissero fatti sulle mancanze dei dipendenti Ufficj od Impiegati postali, e renderanno, dopo avere sentite le difese della parte accusata, la debita giustizia.

Artykuł 35.

O zażaleniach.

Zażalenia, wniesione z powodu postępowania nieprawnego tak urzędów jakoteż urzędników pocztowych, przyjmować winny władze wyższe, których to dotycze, i wymierzać sprawiedliwość po wysłuchaniu uniewinnień strony oskarzonej.

Articolo 36.

Pratiche disposizioni che possono variarsi di comune accordo dalle Direzioni postali.

Sarà in facoltà delle due Direzioni postali, di cui all' Art. 34, l'introdurre nella pratica del servigio quei cambiamenti, l'utilità dei quali fosse concordemente da esse riconosciuta, specialmente per quello che riguarda l'aumento e la diminuzione dei pieghi postali, il loro avviamento, e simili.

Artykuł 36.

O zmianach w wykonywaniu służby pocztowej.

Administracyjom pocztowym obudwóch stron, o których w art. 34 jest wzmianka, zostawiona jest wolność, zaprowadzić w wykonywaniu służby pocztowej takie zmiany, które od obudwóch stron za stosowne zostaną uznane, w szczególności do pomnożenia lub zmniejszenia zmian pakietów, ich przesełania i t. p.

Articolo 37.

Attivazione di Diligenze e di Messaggerie postali.

Qualora si riconoscesse da ambo i Governi la convenienza d'istituire delle corse di Diligenze e di Messaggerie po-

Artykuł 37.

O urządzeniu deliżansów i mesażeryj pocztowych.

Gdyby obadwa rządy uznały za stosowne urządzić szybkopoczty lub mesażeryje pocztowe, pomiędzy miejscami je-

Artikel 34.

Aemtliche Korrespondenz zwischen den Verwaltungen.

Die Oberpostdirekzion des lombardisch-venezianischen Königreiches und die parmesanische Postdirekzion in Parma haben über Alles, was auf den wechselseitigen Dienst Bezug hat, schriftlich zu verkehren.

Gegenstände, bezüglich deren eine Verständigung zwischen den erwähnten Behörden nicht erzielt würde, sind im diplomatischen Wege zwischen beiden Regierungen auszutragen.

Artikel 35.

Beschwerden.

Die betreffenden Oberbehörden werden die Beschwerden, die über unrichtige Vorgänge der Postämter und Postbeamten erhoben werden sollten, entgegennehmen und denselben nach Anhörung der Rechtfertigungsgründe des angeschuldigten Theiles, gebührend Recht tragen.

Artikel 36.

Vereinbarung über Abänderungen im ausübenden Postdienste.

Den beiderseitigen Postverwaltungen, von denen im Artikel 34 die Rede ist, steht frei, in der Ausübung des Postdienstes jene Aenderungen, deren Zweckmäßigkeit beiderseits anerkannt wird, einzuführen, insbesondere bezüglich der Vermehrung oder Verminderung der Packetschlüsse, deren Instradirung u. dgl.

Artikel 37.

Errichtung von Eilfahrten und Post-Messaggieren.

Wenn beide Regierungen die Errichtung von Eilfahrten und Post-Messaggieren zwischen Orten des einen und des anderen Staates für zweckmäßig erachten sollten, so werden jedesmal die erforderlichen Verabredungen gepflogen werden. Und um in beiden

stali fra punti dell' uno e dell' altro Stato, si prenderanno ad ogni volta gli opportuni concerti. Ed al fine di raggiungere la maggiore possibile uniformità in ambidue gli Stati nel trattamento delle persone e delle cose da inoltrarsi con simili corse, e con quelle che vi influissero, verranno adottati, anche pei tronchi di strada Parmense, dei Regolamenti e delle Tariffe che siano possibilmente in analogia coi Regolamenti e colle Tariffe vigenti nell' Austria, con riserva di quella pei passaggieri, che sarà invece da combinarsi col debito riguardo alle circostanze locali.

Nel caso che una Diligenza o Malleposta erariale partisse da un dato puto di uno degli Stati contraenti per tutto conto dell' altro, restano assicurati a quest' ultimo i vantaggi tutti di cui fruiscono le Erariali del primo, tanto riguardo ad esenzione di tasse stradali, pedaggi simili, quanto riguardo a norme di attiraglio, ed a competenze di corsa e di mancia dovute ai mastri di posta, postiglioni e stallieri delle stazioni rispettive.

dnego i drugiego państwa, wówczas należy rozpocząć o to potrzebne układy. Ażeby zaś w obudwóch państwach zaprowadzić jak największą jednostajność w obchodzeniu się tak z osobami jak z rzeczami, które zapomocą tychże jazd, i zostających z niemi w związku przewożone być mają, zaprowadzone będą także w częściach drogi parmezańskiej, o ile można te same przepisy i taryfy, jakie w Austryi obowiązują, z wyjątkiem przepisów co do pasażerów, względem których wzgląd mieć należy na stosunki miejscowe.

Jeżeli szybko-poczta lub eraryjalna poczta wozowa lekka (dla osób i listów— *malle-poste)*, z pewnego punktu jednego z państw kontraktujących wychodzi całkowicie na rachunek drugiego, wówczas to ostatnie używać ma wszystkich korzyści, jakich doznają poczty eraryjalne pierwszego, tak co do należytości od dróg, mostów i tym podobnych, jakoteż co do normale o zaprzęgach, o pojezdnem i poczestnem dla pocztmistrzów, pocztylionów i dozorców od wozów na stacyjach dotyczących.

Articolo 38.

Distinte degli Uffícj postali e loro raggi secondo le distanze.

Essendo già state calcolate, per parte dell' Ufficio dei corsi in Vienna, le distanze tra Uffícj postali Parmensi ed Uffícj postali Austriaci attualmente esistenti, verranno, per parte della Amministrazione postale Austriaca somministrate le distinte analoghe nel numero occorrente per tutti gli Uffícj di posta Parmensi, ed erigendosene dei nuovi si

Artykuł 38.

O spisie urzędów pocztowych i wykazie ich oddalenia.

Ponieważ ze strony bióra kursowego w Wiedniu, oddalenia między urzędami pocztowemi austryjackiemi, obecnie czynnemi, już wymierzone zostały, przeto ze strony administracyi pocztowej austryjackiej dostarczone będą dotyczące wykazy w potrzebnej liczbie wszystkim urzędom pocztowym Parmezańskim; w razie zaprowadzenia nowych urzędów poczto-

Staaten die größtmögliche Gleichförmigkeit in der Behandlung der Passagiere und Sachen, welche mit diesen Fahrten und den damit in Verbindung stehenden zu befördern sind, herzustellen, werden auch auf die Strecken der parmesanischen Strasse so viel als möglich gleiche Vorschriften und Tarife, wie solche in Oesterreich bestehen, angewendet werden, mit Ausnahme jener bezüglich der Passagiere, hinsichtlich welcher auf die Lokalverhältnisse angemessene Rücksicht zu nehmen seyn wird.

Wenn eine Eilfahrt oder Aerarial-Mallepost von einem gegebenen Punkte des einen der vertragschließenden Staaten ganz auf Rechnung des anderen ausgeht, so haben Letzterem alle Vortheile zuzukommen, deren die Aerarialfahrten des Ersteren genießen, sowohl bezüglich der Wegmauth-, Brücken- und ähnlicher Gebühren, als auch bezüglich des Bespannungsnormales und der Ritt- und Trinkgelder für die Postmeister, Postillone und Wagenmeister der betreffenden Stazionen.

Artikel 38.

Verzeichniß der Postämter und ihrer Entfernungs-Rayons.

Da von Seite des Konrsbureau's in Wien die Distanzen zwischen den parmesanischen Postämtern und den bereits in Wirksamkeit befindlichen österreichischen Postämtern schon ausgemessen worden sind, so werden von Seite der österreichischen Postverwaltung die bezüglichen Ausweise in der erforderlichen Anzahl für sämmtliche par-

prenderanno in anticipazione gli opportuni concerti per la determinazione delle distanze.

Articolo 39.

Dimostrazione dei prodotti del primo anno.

Anche di coerenza all' Art. 43 della convenzione fondamentale, resta convenuto che, allo spirare del primo anno di effettiva durata della presente convenzione speciale potranno essere presentati da quel Governo che ne avrà interesse i prospetti delle avutene risultanze; e ciò al fine di chiedere e concertare coll' altro Governo di comune accordo i rimedj che saranno stimati efficaci a prevenire la rinnovazione delle gravi perdite che si fossero verificate nei proprj ordinarj prodotti.

Articolo 40.

Convenzione speciale con altri Stati Italiani.

Le convenzioni speciali postali, che i Governi di Austria e di Parma saranno per stipulare con altri Stati Italiani, dovranno essere reciprocamente comunicate prima che siano concluse, onde possa venir provveduto di comune accordo a quanto nelle medesime riguardasse più particolarmente i due Governi.

Articolo 41.

Principio e durata della convenzione.

La presente convenzione comincierà ad avere effetto cinque mesi dopo il giorno in cui avrà avuto luogo il cambio delle ratifiche, e durerà cinque anni. dopo i quali si considererà prolungata d'anno in anno, quando sei mesi prima della scadenza non venga da una delle Parti disdetta.

wych nastąpi wprzód umowa względem ustanowienia ich oddalenia.

Artykuł 39.

O wykazie dochodów roku pierwszego.

Odnośnie do art. 43 traktatu głównego, stanowi się wspólnie, iż ten rząd, w którego interesie to leży, mocen jest, po upływie pierwszego roku po zawarciu niniejszego traktatu, przedłożyć wykazy dochodów, a to w celu, ażeby wspólnie z drugim rządem naradzić się nad środkami najskuteczniejszemi, któreby użytemi być miały dla uchylenia znacznych strat, mogących się wydarzyć we własnych zwyczajnych dochodach.

Artykuł 40.

O traktatach szczegółowych z innemi państwami włoskiemi.

Traktaty szczególne, któreby rząd austryjacki, lub parmezański zawrzeć miał z innemi państwami włoskiemi, zostaną wzajemnie udzielone przed zawarciem, ażeby, o ile wpływ mieć mogą na obadwa rządy, ułożyć takowe w wspólnem porozumieniu.

Artykuł 41.

O terminie, w którym traktat niniejszy obowiązywać rozpocznie.

Niniejszy traktat rozpocznie działanie swoje w 5 miesięcy po dniu, w którym nastąpi zamiana ratyfikacyi, i trwać będzie lat 5; po których upływie uważanym będzie za przedłużony od roku do roku, jeżli 6 miesięcy przed upływem nie wypowie takowego jedna ze stron kontraktujących.

mesanische Postämter geliefert werden; bei Errichtung neuer Postämter wird vorläufig das Einvernehmen wegen Bestimmung der Entfernungen gepflogen werden.

Artikel 39.

Nachweisung der Erträgnisse des ersten Jahres.

Mit Bezug auf den Artikel 43 des Hauptvertrages kommt man überein, daß es jener Regierung, in deren Interesse es liegen sollte, frei steht, nach Ablauf des ersten Vertragsjahres die Ausweise über die stattgefundenen Einnahms-Ergebnisse vorzulegen und zwar zu dem Ende, um gemeinschaftlich mit der anderen Regierung über die wirksamsten Mittel zur Hintanhaltung wesentlicher Verluste, welche sich in den eigenen gewöhnlichen Erträgnissen ergeben haben sollten, zu berathen und dieselben in Anspruch zu nehmen.

Artikel 40.

Spezial-Verträge mit anderen italienischen Staaten.

Die besonderen Postverträge, welche die österreichische und parmesanische Regierung mit anderen italienischen Staaten abzuschließen in die Lage kommen, sollen vor ihrem Abschluße wechselseitig mitgetheilt werden, damit, in soweit sie auf die beiden Regierungen Einfluß nehmen, im gemeinschaftlichen Einvernehmen Vorsehung getroffen werden könne.

Artikel 41.

Anfangstermin und Dauer des Vertrages.

Der gegenwärtige Vertrag wird fünf Monate nach dem Tage der Auswechslung der Ratifikazionen in Wirksamkeit treten und fünf Jahre dauern, nach deren Verlaufe er als von Jahr zu Jahr verlängert zu betrachten ist, wenn nicht sechs Monate vor dem Ablaufe einer der vertragschließenden Theile denselben aufkündet.

Articolo 42.

Ane boliziodi convenzioni anteriori attualmente in vigore.

Dal momento in cui verrà attivata la presente, si ammette di commune accordo che si avranno per abrogate le anteriori convenzioni postali attualmente in vigore tra i due Governi, e ciò indipendentemente dalla durata che loro era stata assegnata all' atto della relativa stipulazione.

Articolo 43.

Sostituzione della presente convenzione a quella del 3 Luglio 1849.

Finalmente si dichiara che questa speciale convenzione, stipulata al seguito dell' altra convenzione postale fatta in Milano il 3 Luglio 1849, viene a questa ultima in ogni sua parte sostituita.

Articolo 44.

Cambio delle ratifiche

Il cambio delle ratifiche avrà luogo a Parma entro lo spazio di trenta giorni dalla data della presente, od anche prima, se sarà possibile.

Fatto a Parma addi diecisette del mese di Settembre dell' anno mille ottocento cinquantuno.

Sottoscritto:

G. G. Allegri (L. S.)

Sottoscritto:

V. Cornacchia (L. S.)

Artykuł 42.

O zniesieniu dawniejszych obecnie obowiązujących traktatów.

Zezwala się niniejszem w spólnem porozumieniu, iż od chwili, od której niniejszy traktat działać rozpocznie, dawniejsze traktaty pocztowe między obudwoma państwami obecnie istniejące, uważane być mają za rozwiązane, a to bez względu na przeciąg czasu, na który zawarte zostały.

Artykuł 43.

O substytuowaniu niniejszego traktatu w miejsce traktatu z dnia 3. Lipca 1849.

Ostatecznie oświadcza się, iż niniejszy traktat specyjalny, zawarty w skutku innego w Medyjolanie na dniu 3. Lipca 1849 zawartego, wstąpi we wszystkich częściach swoich na miejsce dawniejszego.

Artykuł 44.

O zamianie dokumentów ratyfikacyjnych.

Zamiana ratyfikacyi nastąpi w Parmie w przeciągu dni 30 od wystawienia niniejszego traktatu, albo, jeżeli można, jeszcze wcześniej.

Działo się w Parmie dnia 17. Września 1851 roku.

Podpisano:

J. G. Allegri (L. S.)

Podpisano:

W. Cornacchia (L. S.)

Artikel 42.

Aufhebung der früheren derzeit in Wirksamkeit stehenden Verträge.

Es wird im beiderseitigen Einverständniße zugegeben, daß von dem Zeitpunkte, in welchem der gegenwärtige Vertrag in Wirksamkeit tritt, die früheren derzeit zwischen beiden Staaten in Kraft bestehenden Postverträge als aufgelöst zu betrachten sind, und zwar unabhängig von der Dauer, welche bei dem Abschluße derselben festgesetzt worden ist.

Artikel 43.

Substituirung des gegenwärtigen Vertrages an die Stelle jenes vom 3. Juli 1849.

Endlich wird erklärt, daß dieser Spezialvertrag, welcher im Verfolge des anderen in Mailand am 3. Juli 1849 eingegangenen Vertrages abgeschlossen wird, in allen seinen Theilen an die Stelle dieses letzteren tritt.

Artikel 44.

Auswechslung der Ratifikazions-Urkunden.

Die Auswechslung der Ratifikazions-Urkunden wird in Parma innerhalb dreißig Tagen vom Tage der Ausfertigung dieses Vertrages, oder wenn thunlich noch früher Statt zu finden haben.

So geschehen, Parma den 17. September 1851.

Gezeichnet:	Gezeichnet:
J. G. Allegri (L. S.)	**V. Cornacchia** (L. S.)

My po przejrzeniu i rozważeniu wszystkich artykułów niniejszej konwencyi, oświadczamy, iż wszystkie i każdy z osobna przyjmujemy i zatwierdzamy, przyrzekając oraz słowem Naszem cesarskiem, iż nakażemy, ażeby wszystko, cokolwiek w nich się znajduje, ściśle wykonanem było, i nigdy nie dozwolimy, ażeby od Naszych podwładnych w czemkolwiek im był uszczerbek czyniony.

W dowód czego, dokument niniejszy ratyfikacyjny własną ręką podpisaliśmy, i na nim pieczęć Naszą cesarsko-królewską wycisnąć nakazaliśmy.

Dan w Wiedniu 10. Października 1851.

Franciszek Józef (L. S.)

Schwarzenberg m. p

Nos visis et perpensis conventionis hujus articulis illos omnes et singulos ratos hisce gratosque habere declaramus, verbo Nostro Caesareo spondentes, Nos ea omnia quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos, nec ut illis ulla ratione a Nostris contraveniatur permissuros esse.

In quorum fidem praesentes ratihabitionis tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro Caesareo Regio muniri jussimus.

Dabantur Viennae 10. Octobris 1851.

Franciscus Josephus (L. S.)

F. Schwarzenberg.

Załączenie

do

Traktatu rządowego między Austryją i Parmą

z dnia 17. Września 1851.

Beilage

zum

Postvertrage zwischen Oesterreich und Parma

vom 17. September 1851.

Formulario B. **Foglio d'Avviso**

dell' Ufficio di posta Austriaco in a quello Ducale in
in data 185

Qualità delle corrispondenze	Pezze	Affrancazione esatta per conto Austriaco		Affrancazione esata per conto Ducale		Soprattassa da esigersi (e da bonificarsi all'Austria)		Porto di transito Svizzero da esigersi (e da bonificarsi all'Austria)		Porto da esigersi per conto Austriaco		Credito Austriaco per lettere reclamate e di ritorno	
	Nr.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.
a) Dall' Austria				—	—	—	—	—	—			—	—
b) Dagli Stati della lega postale Austro-Germanica, e da oltre i medesimi		—	—							—	—	—	—
c) Da ogni altro Stato al di là dell'Austria, dalla Turchia, e cal Levante		—	—	—	—							—	—
d) Lettere reclamate.		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
e) Letter di ritorno		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Somma													

Distinta delle lettere raccomandate

Nº.	Luogo di procedenza	Indirizzo	Luogo di destinazione
		L' I. R. Ufficio di posta	

Wzór B. **Karta korespondencyjna**

c. k. austryjackiego urzędu pocztowego w z urzędem pocztowym książęcym w
z dnia 185

Gatunek korespondencyi	sztuk	podniesione franko na rachunek Austryi		podniesione franko na rachunek księstwa		taksa dodatkowa podnieść się mająca (do zwrócenia Austryi)		portoryjum przechodowe szwajcar. podnieść się mające (do zwrócenia Austryi)		portoryjnm podnieść się mające na rach. Austryi		pretens. Austryi za listy reklamowane i zwrócone	
	Nr.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.
a) Z Austryi				—	—	—	—	—	—			—	—
b) z austr.-niemieck. Związku pocztowego i z po za takowego		—	—							—	—	—	—
c) z każdego innego państwa leżącego za Austryją, z Turcyi i Lewantu		—	—	—	—							—	—
d) listy reklamowane		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
e) listy zwrócone		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Summa													

Spis listów rekomendowanych

Nr.	Miejsce podania	Adres	Miejsce przeznaczenia
		c. k. urząd pocztowy	

Formular B.

Korrespondenz-Blatt

des k. k. österreichischen Postamtes in an das herzogliche Postamt in
vom 185

Gattung der Korrespondenzen	Stücke	Eingehobener Franko für Rechnung Oesterreichs		Eingehobener Franko für Rechnung des Herzogthums		Einzuhebende Zutaxe (zu vergüten an Oesterreich)		Einzuhebender schweizerischer Transit-Porto (zu vergüten an Oesterreich)		Einzuhebender Porto für Rechnung Oesterreichs		Forderung Oesterreichs für reklamirte und Retour-Briefe	
	Nr.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L	C.	A. L.	C.	A. L.	C.
a) Von Oesterreich				—	—	—	—	—	—			—	—
b) Von dem österreichisch-deutschen Postvereine, und darüber hinaus		—	—							—	—	—	—
c) von jedem anderen über Oesterreich hinausgelegenen Staate, von der Türkei und Levante		—	—	—	—							—	—
d) Reklamirte Briefe		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
e) Retour-Briefe		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Summe													

Verzeichniß der rekommandirten Briefe

Nr.	Aufgabsort	Adresse	Bestimmungsort

k. k. Postamt

Formulario B. **Accusa di ricevuta**

al foglio d'avviso dell'Ufficio Ducale di posta in in data 185 regolarmente quì pervenuto il giorno 185 colle sotto indicato corrispondenze.

Qualitá delle corrispondenze	Pezze	Affrancazione esatta per conto Ducale		Soprattassa esatta (da bonificarsi all' Austria)		Porto di transito Svizzero esatto (da bonificarsi all' Austria)		Porto da esigersi per conto Ducale		Credito Ducale per lettere reclamate e di ritorno	
	Nr.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.
a) Per l' Austria				—	—	—	—			—	—
b) Per gli Stati della lega postale Austro-Germanica, e per oltre i medesimi										—	—
c) Per ogni altro Stato al di là dell'Austria, per la Turchia e pel Levante										—	—
d) Lettere reclamate		—	—	—	—	—	—	—	—		
e) Lettere di ritorno		—	—	—	—	—	—	—	—		
Somma											

Distinta delle lettere raccomandate

N.º	Luogo di procedenza	Indirizzo	Luogo di destinazione

Wzór B. **Potwierdzenie na odebraną**

kwotę korespodencyjną książęcego urzędu pocztowego w z dnia 185 która tu na dniu wraz z korespodencyjami niżej wymienionemi w porządku nadeszła.

Gatunek korespondencyi	sztuk	podniesienie franko na rachunek księstwa		taksa dodatkowa podniesiona (do zwrócenia Austryi)		portorygjum przechodow. szwajcar. podniesione (do zwrócenia Austryi)		portor. podnieść się mające na rachunek księstwa		pretens. księstwa za listy reklamowane i zwrócone	
	Nr.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.
a) Do Austryi				—	—	—	—			—	—
b) do państw Związku pocztowego austr. niemieckiego i poza takowy										—	—
c) do każdego innego za Austryją leżącego państwa, do Turcyi i Lewantu										—	—
d) listy reklamowane		—	—	—	—	—	—	—	—		
e) listy zwrócone		—	—	—	—	—	—	—	—		
Summa											

Spis listów rekomendowanych

Nr.	Miejsce podania	Adres	Miejsce przeznaczenia

Formular B.

Empfangs-Bestätigung

über das Korrespondenzblatt des herzoglichen Postamtes in vom 185 welches hierorts am mit den unten aufgeführten Korrespondenzen ordnungsmäßig eingelangt ist.

Gattung der Korrespondenzen	Stücke	Eingehobener Franko für Rechnung des Herzogthums		Eingehobene Zutaxe (zu vergüten an Oesterreich)		Eingehobener schweizerischer Transit-Porto (zu vergüten an Oesterreich)		Einzuhebender Porto für Rechnung des Herzogthums		Forderung des Herzogthums für reklamirte und Retour-Briefe	
	Nr	A. L	C.	A. L.	C.	A. L	C.	A. L.	C.	A. L.	C.
a) Nach Oesterreich				—	—	—	—			—	—
b) Nach den Staaten des österreichisch-deutschen Postvereines, und darüber hinaus										—	—
c) Nach jedem anderen über Oesterreich hinaus gelegenen Staate, nach der Türkei und Levante										—	—
d) Reklamirte Briefe		—	—	—	—	—	—	—	—		
e) Retour-Briefe		—	—	—	—	—	—	—	—		
Summe											

Ausweis der rekommandirten Briefe

Nr.	Aufgabsort	Adresse	Bestimmungsort

Formulario C.

Foglio di avviso

dell' Ufficio Ducale di posta in a quello Austriaco in
in data 185

Qualitá delle corrispondenze	Pezze	Affrancazione esatta per conto Ducale		Soprattassa esatta (da bonificarsi all' Austria)		Porto di transito Svizzero esatto (da bonificarsi all' Austria)		Porto da esigersi per conto Ducale		Credito Ducale per lettere reclamata e di ritorno	
	N.°	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.
a) Per l'Austria				—	—	—	—			—	—
b) Per gli Stati della lega postale Austro-Germanica, e per oltre i medemisi										—	—
c) Per ogni altro Stato al di là dell' Austria, pella Turchia e pel Levante										—	—
d) Lettere reclamate		—	—	—	—	—	—	—	—		
e) Lettere di ritorno		—	—	—	—	—	—	—	—		
Somma											

Distinta delle lettere raccomandate

N.°	Luogo di procedenza	Indirizzo	Luogo di destinazione
		L'Ufficio Ducale di posta	

Wzór C.

Karta korespondencyjna

książęcego urzędu pocztowego w z c. k. austryjackim urzędem pocztowym
w z dnia 185

Gatunek korespondencyi	sztuk	podniesienie franko na rachunek księstwa		taksa dodatkowa podniesiona (do zwrócenia Austryi)		portoryjum przechodowe szwajcar. podniesione (do zwrócenia Austryi)		portor. podnieść się mające na rachunek księstwa		pretens. księstwa za listy reklamowane i zwrócone	
	Nr.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.
a) Do Austryi				—	—	—	—			—	—
b) do państw Związku pocztowego austr.-niemieckiego i poza takowy										—	—
c) do każdego innego za Austryją leżącego państwa, do Turcyi i Lewantu										—	—
d) listy reklamowane		—	—	—	—	—	—	—	—		
e) listy zwrócone		—	—	—	—	—	—	—	—		
Summa											

Spis listów reklamowanych

Nr.	Miejsce podania	Adres	Miejsce przeznaczenia
		Książęcy urząd pocztowy	

Formular C.

Korrespondenz-Blatt

des herzoglichen Postamtes in an das k. k. österreichische Postamt in
vom 185

Gattung der Korrespondenzen	Stücke	Eingehobener Franko für Rechnung des Herzogthums		Eingehobene Zutaxe (zu vergüten an Oesterreich)		Eingehobener schweizerischer Transit-Porto (zu vergüten an Oesterreich)		Einzuhebender Porto für Rechnung des Herzogthums		Herzogliches Guthaben für deklarirte u. Retour-Briefe	
	Nr.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.
a) Nach Oesterreich				—	—	—	—			—	—
b) Nach den Staaten des österreichisch-deutschen Postvereines und darüber hinaus										—	—
c) Nach jedem anderen über Oesterreich hinaus gelegenen Staate, nach der Türkei und Levante										—	—
d) Reklamirte Briefe		—	—	—	—	—	—	—	—		
e) Retour-Briefe		—	—	—	—	—	—	—	—		
Summe											

Verzeichniß der rekommandirten Briefe

Nr.	Aufgabsort	Adresse	Bestimmungsort

Das herzogliche Postamt

Formulario C.

Accusa di ricevuta

al foglio d'avviso dell'Ufficio di posta Austriaco in in data 185 regolarmente quì pervenuto il giorno 185 colle sotto indicate corrispondenze.

Qualità delle corrispondenze	Pezze	Affrancazione esatta per conto Austriaco		Affrancazione esatta per conto Ducale		Sopratassa da esigersi (e da bonificarsi all'Austria)		Porto di transito Svizzero da esigersi (e da bonificarsi all'Austria)		Porto da esigersi per conto Austriaco		Credito Austriaco per lettere reclamate e di ritorno	
	N.º	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.
a) Dall' Austria				—	—	—	—	—	—			—	—
b) Dagli Stati della lega postale Austro-Germanica e da oltre i medesimi		—	—							—	—	—	—
c) Da ogni altro Stato al di là dell' Austria, dalla Turchia e dal Levante		—	—	—	—							—	—
d) Lettere reclamate		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
e) Lettere di ritorno		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Somma													

Distinta delle lettere raccomandate

N.º	Luogo di procedenza	Indirizzo	Luogo di destinazione

Wzór C.

Potwierdzenie na odebraną

kwotę korespondencyjną urzędu austryjackiego w z dnia 185 która tu na dniu 185 z korespondencyjami niżej wyrażonemi w porządku nadeszła.

Gatunek korespondencyi	sztuk	podniesione franko na rachunek Austryi		podniesione franko na rachunek księstwa		taksa dodatkowa podnieść się mająca (do zwrotu dla Austryi)		portoryjum przechodowe szwajcar. podnieść się mające (do zwrotu dla Austryi)		portor. na rachunek Austryi podnieść się mające		pretens. Austryi za listy reklamowane i zwrócone	
	Nr.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.
a) z Austryi				—	—	—	—	—	—			—	—
b) z państw austryjac.-niemieckiego Związku pocztowego i z poza takowego		—	—							—	—	—	—
c) z każdego innego za Austryją leżącego państwa, do Turcyi i Lewantu		—	—	—	—							—	—
d) listy zarekomendowane		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
e) listy zwrócone		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Summa													

Spis listów rekomendowanych

Nr.	Miejsce podania	Adres	Miejsce przeznaczenia

Formular C,

Empfangs=Bestätigung

über das Korrespondenzblatt des österreichischen Postamtes in vom 185 welches hierorts am 185 mit den unten aufgeführten Korrespondenzen ordnungsmäßig eingelangt ist.

Gattung der Korrespondenzen	Stücke	Eingehobener Franko für Rechnung Oesterreichs		Eingehobener Franko für Rechnung des Herzogthums		Einzuhebende Zutaxe (zu vergüten an Oesterreich)		Einzuhebender schweizerischer Transit-Porto (zu vergüten an Oesterreich)		Einzuhebender Porto für Rechnung Oesterreichs		Forderung Oesterreichs für reklamirte und Retour-Briefe	
	Nr.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.
a) Von Oesterreich				—	—	—	—	—	—			—	—
b) Von den Staaten des österr. deutschen Postvereines und darüber hinaus		—	—							—	—		
c) Von jedem anderen über Oesterreich hinaus gelegenen Staate, nach der Türkei und Levante		—	—	—	—								
d) Rekommandirte Briefe		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
e) Retour=Briefe		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Summe													

Verzeichniß der rekommandirten Briefe

Nr.	Aufgabsort	Adresse	Bestimmungsort

Formulario D. (Napis zewnątrz) **Giornale di**

Wzór D. **Dziennik**

dell' Ufficio di posta Austriaco in con quello
c. k. austryjackiego urzędu pocztowego w z książęcym

Spedizione dell' Ufficio Austriaco a quello Ducale.

(wewnątrz) Obliczenie urzędu pocztowego austryjackiego z książęcym.

Giusta il foglio di avviso dei giorno	Pezze	Affrancazione esatta per conto Austriaco		Affrancazione esatta per conto Ducale		Sopra-tassa da esigersi e da bonificarsi al-l'Austria		Porto di transito Svizzero da esigersi e da bonificarsi al-l'Austria		Porto da esigersi per conto Austriaco		Credito Austriaco per lettere reclamate e di ritorno		**Osservazioni**
	N.°	It. L.	C.	It. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	
Według karty korespondencyjnej z dnia	sztuk	podniesione franko na rachunek Austryi		podniesione franko na rachunek księstwa		taksa dodatkowa podnieść się mająca do zwrócenia Austryi		portoryjum przechodowe szwajcar. podnieść się mające do zwrócenia Austryi		portor. podnieść się mające na rachunek Austryi		pretens. Austryi za listy reklamowane i zwrócone		**Uwaga.**
	Nr.	It. L.	C.	It. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														
11														
12														
13														
14														
15														
16														
17														
18														
19														
20														
21														
22														
23														
24														
25														
26														
27														
28														
29														
30														
31														
Somma Summa														

conteggio
obrachunkowy

Ducale in pel mese di 185
urzędem pocztowym w na miesiąc 185

Spedizione dell' Ufficio Ducale a quello Austriaco.
Obliczenie książęcego urzędu pocztowego z austryjackim.

Giusta il foglio di aviso del giorno / Według karty korespondencyjnej z dnia	Pezze / sztuk	Affrancazione esatta per conte Ducale / podniesione franko na rachunek księstwa		Soprattassa esatta / podniesiona taksa dodatkowa (da bonificarsi all'Austria / do zwrócenia Austryi)		Porto di transito Svizzero esatto / podniesione szwajcar. portoryjum przechodowe (da bonificarsi all'Austria / do zwrócenia Austryi)		Porto da esigersi per conto Ducale / portor. podnieść się mające na rachunek księstwa		Credito Ducale per lettere reclamate e di ritorno / pretens. księstwa za listy reklamowane i zwrócone		Osservazioni / Uwaga.
	N° / Nr.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												
14												
15												
16												
17												
18												
19												
20												
21												
22												
23												
24												
25												
26												
27												
28												
29												
30												
31												
Somma / Summa												

Formulare D.

(Ueberschrift von Außen) **Abrechnungs=**

des k. k. österreichischen Postamtes in mit

für den Monat

(Von Innen.) Abfertigung des österreichischen Postamtes an das herzogliche

Laut des Korrespondenzblattes vom	Stücke	Eingehobener Franko für Rechnung Oesterreichs		Eingehobener Franko für Rechnung des Herzogthums		Einzuhebende Zutaxe (zu vergüten an Oesterreich)		Einzuhebender schweizerischer Transit-Porto (zu vergüten an Oesterreich)		Einzuhebender Porto für Rechnung Oesterreichs		Forderung Oesterreichs für reklamirte und Retour-Briefe		Anmerkung.
	Nr.	J. L.	C.	J. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														
11														
12														
13														
14														
15														
16														
17														
18														
19														
20														
21														
22														
23														
24														
25														
26														
27														
28														
29														
30														
31														
Summe														

Journal

dem herzoglichen Postamte in

185

Abfertigung des herzoglichen Postamtes an das österreichische (Von Innen.)

Laut des Korrespondenzblattes vom	Stücke	Eingehobener Franko für Rechnung des Herzogthums		Eingehobene Zutaxe (zu vergüten an Oesterreich)		Eingehobener schweizerischer Transit-Porto (zu vergüten an Oesterreich)		Einzuhebender Porto für Rechnung des Herzogthums		Forderung des Herzogthums für reklamirte u. Retour-Briefe		Anmerkung.
	Nr.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												
14												
15												
16												
17												
18												
19												
20												
21												
22												
23												
24												
25												
26												
27												
28												
29												
30												
31												
Summe												

Formulario E.
Wzór E.

(Napis zewnątrz) **Giornale di**
Dziennik

dell' Ufficio Ducale di posta in con quello
książęcego urzędu pocztowego w z c. k. austryjackim

Spedizione dell' Ufficio Ducale a quello Austriaco.
(wewnątrz) Obliczenie książęcego urzędu pocztowego z austryjackim.

Giusta il foglio di avviso del giorno / Według karty korespondencyjnej z dnia	Pezze / sztuk	Affrancazione esatta per conto Ducale / podniesione franko na rachunek księstwa		Soprattassa esatta (da bonificarsi all'Austria) / podniesiona taksa dodatkowa (do zwrócenia Austryi)		Porto di transito Svizzero esatto (da bonificarsi all'Austria) / podniesione portoryjum szwajcar. przechodowe (do zwrócenia Austryi)		Porto da esigersi per conto Ducale / portor. podnieść się mające na rachunek księstwa		Credito Ducale per lettere reclamate e di ritorno / pretens. księstwa za listy reklamowane i zwrócone		**Osservazioni** / **Uwaga.**
	N.º / Nr.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												
14												
15												
16												
17												
18												
19												
20												
21												
22												
23												
24												
25												
26												
27												
28												
29												
30												
31												
Somma / Summa												

conteggio
obrachunkowy

Austriaco in pel mese di 185

urzędem pocztowym w na miesiąc 185

Spedizione dell' Ufficio Austriaco a quello Ducale.

Obliczenie austryjackiego urzędu pocztowego z książęcym.

Giusta il foglio di aviso del giorno	Pezze	Affrancazione esatta per conto Austriaco		Affrancazione esatta per conto Ducale		Sopratassa da esigersi e da bonificarsi all'Austria		Porto di transito Svizzero da esigersi e da bonificarsi all'Austria		Porto da esigersi per conto Austriaco		Credito Austriaco per lettere reclamate e di ritorno		Osservazioni
	N.º	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	
Według karty korespondencyjnej z dnia	sztuk	podniesione franko na rachunek Austryi		podniesione franko na rachunek księstwa		podniesiona taksa dodatkowa do zwrócenia Austryi		portoryjum przechodowe szwajcar. podnieść się mające do zwrócenia Austryi		portor. podnieść się mające na rachunek Austryi		pretens. Austryi za listy reklamowane i zwrócone		Uwaga.
	Nr.	A. L.	C.	A. L.	C.	A L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														
11														
12														
13														
14														
15														
16														
17														
18														
19														
20														
21														
22														
23														
24														
25														
26														
27														
28														
29														
30														
31														
Somma Summa														

Formular E.

(Ueberschrift von Außen.) **Abrechnungs-**

des herzoglichen Postamtes in mit

für den Monat

(Von Innen.) Abfertigung des herzoglichen Postamtes an das österreichische

Laut des Korrespondenzblattes vom	Stücke	Eingehobener Franko für Rechnung des Herzogthums		Eingehobene Zutaxe (zu vergüten an Oesterreich)		Eingehobener schweizerischer Transit-Porto (zu vergüten an Oesterreich)		Einzuhebender Porto für Rechnung des Herzogthums		Forderung des Herzogthums für reklamirte u. Retour-Briefe		Anmerkung.
	Nr.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												
14												
15												
16												
17												
18												
19												
20												
21												
22												
23												
24												
25												
26												
27												
28												
29												
30												
31												
Summe												

Journal

dem k. k. österreichischen Postamte in

185

Abfertigung des österreichischen Postamtes an das herzogliche (Von Innen.)

Laut des Korrespondenzblattes vom	Stücke	Eingehobener Franko für Rechnung Oesterreichs		Eingehobener Franko für Rechnung des Herzogthums		Eingehobene Zutaxe		Einzuhebender schweizerischer Transit-Porto		Einzuhebender Porto für Rechnung Oesterreichs		Forderung Oesterreichs für reklamirte und Retour-Briefe		Anmerkung.
						zu vergüten an Oesterreich								
	Nr.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	A. L.	C.	
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														
11														
12														
13														
14														
15														
16														
17														
18														
19														
20														
21														
22														
23														
24														
25														
26														
27														
28														
29														
30														
31														
Summe														

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Częśé XX.

Wydana i rozesłana dnia 5. Sierpnia 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XX. Stück.

Ausgegeben und versendet am 5. August 1852.

112.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 14. Kwietnia 1852,

wydane do wszystkich powiatowych administracyj skarbowych, tudzież podległych jej urzędów i organów,

o wynagrodzeniu wydatków podróży urzędników, mimo miejsca ich pobytu użytych, a w miejscu nadzwyczajnej ich służby na wyższy stopień posuniętych, jeżeliby na miejsce dawnej służby powrócić mieli *).

Wysokie c. k. Ministerstwo skarbu, w skutek uczynionego sobie zapytania, oznajmiło rozporządzeniem z dnia 31. Marca 1852 l. 10187/666, że urzędnikom, mimo miejsca stałego ich pobytu ku pełnieniu służby nadzwyczajnej użytym, którzyby otrzymali posadę w miejscu, lub kraju, gdzie byli wysłanymi, stosownie do przepisu normalnego z dnia 24. Marca 1828 **) wtedy tylko należy się wynagrodzić wydatki podróży powrotnej na miejsce dawnego ich przeznaczenia, jeżeli za urlopem, w celu urządzenia spraw domowych otrzymanym, podróż z powrotem w samej rzeczy odbyli. Jeśliby gdzie uprzednio zaszły przypadki postępowaniu temu rozporządzeniu przeciwne, na takowe postanowiło nie zważać c. k. Ministerstwo skarbu.

Krajewski m. p.

113.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 14. Kwietnia 1852,

wydane do podległych jej urzędów, władz i innych organów,

w którem zawarte jest objaśnienie ustaw o należytościach z dnia 9. Lutego i 2. Sierpnia 1852, taryfowej pozycyi 48 o., o postępowaniu we względzie stempla z pokwitowaniami na odebrane zapłaty za czynności przy mszach, lub za dostarczone ku temu celowi rzeczy potrzebne.

Według brzmienia ustaw o należytościach, wydanych z dnia 9. Lutego i 2. Sierpnia 1850, taryfowej pozycyi 48 o., pokwitowania, od księży lub administracyj kościelnych, wydawane na kwoty dawane na msze, są bezwarunkowo wolne od stempla.

---

*) Rozporządzeniem Rządu krajowego z dnia 15. Maja 1852 do l. 19440 uwiadomiono o tem w skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 7. Maja 1852 do l. 8704 także wszystkie Urzędy obwodowe, Prokuraturę skarbu, prowincyjonalną Izbę obrachunkową i Prezesa komisyi gubernijalnej w Krakowie.

**) Prowincyjonalny zbiór ustaw z r. 1828, nr. 68, str. 172.

112.

Erlaß der Finanz=Landes=Direkzion vom 14. April 1852,

an sämmtliche Kameral=Bezirks=Verwaltungen und die denselben unterstehenden Aemter und Organe,

über die Vergütung der Reise=Auslagen der außerhalb ihres Wohnortes verwendeten, und in dem Orte ihrer außerordentlichen Dienstleistung beförderten Beamten, wenn sie die Rückreise an ihren früheren Dienstort vollziehen*).

Aus Anlaß einer vorgekommenen Anfrage hat das hohe k. k. Finanz=Ministerium mit dem Erlaße vom 31. März 1852 Zahl 10187/666 bedeutet, daß den außerhalb ihres stabilen Wohnortes in außerordentlicher Dienstleistung verwendeten Beamten, welche in dem Orte oder Lande ihrer außerordentlichen Verwendung eine Anstellung erhalten, eine Vergütung der Auslagen der Rückreise an ihren früheren Bestimmungsort, in Gemäßheit der die Substituzionsgebühren betreffenden Normal=Vorschrift vom 24. März 1828**) nur dann gebührt, wenn sie in Folge eines erhaltenen Urlaubes die Rückreise an ihren früheren Dienstort, Behufs der Schlichtung ihrer häuslichen Angelegenheiten wirklich vollziehen. Für die Fälle der Vergangenheit, in denen etwa ein dieser Anordnung entgegengesetztes Verfahren in Anwendung gebracht wurde, findet das hohe k. k. Finanz=Ministerium hinauszugehen.

Krajewski m. p.

113.

Erlaß der Finanz=Landes=Direkzion vom 14. April 1852,

an die unterstehenden Behörden, Aemter und sonstige Organe,

mit einer Erläuterung der Tarif=Post 48 o. der Gebührengesetze vom 9. Februar und 2. August 1850, in Betreff der Stempelbehandlung der Empfangsbestätigungen über Zahlungen für Verrichtungen bei Celebrazion der Messen, oder für zu diesem Zwecke gelieferte Erfordernisse.

Zufolge der Tarifpost 48 o. der Gebührengesetze vom 9. Februar und 2. August 1850 sind die Empfangsscheine der Priester und der Kirchenverwaltung über für Messen erhaltene Beträge unbedingt stempelfrei.

---

*) Mit Erlaß des Landesguberniums vom 15. Mai 1852 Z. 19440 sind davon, zu Folge Erlaßes des hohen Ministeriums des Innern vom 7. Mai 1852 Z. 8704, auch sämmtliche Kreisämter, die Finanzprokuratur, Provinzial=Staatsbuchhaltung und der Vorsteher der Gubernial=Kommission zu Krakau in Kenntniß gesetzt worden.

**) In der Provinzial=Gesetzsammlung vom Jahre 1828, Nr. 68, Seite 172.

W kwocie, którą bierze się na mszę, zawarta jest nie tylko ta ilość, która pozostaje czysta dla księdza, mszę odprawiającego, ale także i ta, której przeznaczeniem pokryć wydatki z jej odprawieniem połączone. Kwity od innych osób, to jest, nie od księży, ani od administracyj kościelnych pochodzące, lecz otrzymywane od księży, administracyj kościelnych, lub pezpośrednio z fundacyjnych zapisów na wypłatę za czynności przy odprawianiu mszy, lub za dostarczone ku temu rzeczy potrzebne, nie uwalnia ustawa od stempla, jeśli do takowych zastosować nie można ogólnego uwolnienia z mocy taryfowej pozycyi 48 n.

Jeżeli więc takie wypłaty, zwłaszcza gdy co do cyfry swojej w prawie, lub dokumencie fundacyjnym wyraźnie są oznaczone, do rąk rzeczonych osób zalicza pośrednio ksiądz, lub administracyja kościoła, a one osoby w tym celu je odbierają, tedy księża i administracyje kościelne występują w tym przedmiocie tylko w własności ajentów fundacyi, lub tych osób, w których interesie działają, i powinni już wedle taryfowej pozycyi 83. A. wolnemi być od opłaty; lecz są oni wtenczas obowiązani, załatwiając wypłaty do rąk osób uprawnionych, zachować przepisy ustawy o należytościach.

Któreto objaśnienie w skutek dekretu wysokiego c. k. Ministerstwa skarbu z dnia 25. Marca 1852 l. 8629/589 oznajmia się jako skazówkę zachowania się.

Krajewski m. p.

114.
Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 14. Kwietnia 1852,

wydane do wszystkich powiatowych administracyj skarbowych, urzędów podatkowych i innych onej organów,

o wymiarze należytości od sądowych wyroków względem wykreślenia ciężarów z swojej hypoteki.

W skutek wydanego z powodu poszczególnej zaszłości rozporządzenia wysokiego c. k. Ministerstwa skarbu z dnia 14. Marca 1852 l. 4444/302, stanowi się za tymczasową skazówkę postępowania, że z sądowemi wyrokami względem wykreślenia hypotecznych ciężarów, lub służebnictw, któreto ostatnie do cennych ciężarów liczyć należy, jeżeli kwota wykreślić się mającej wierzytelności, lub wartość wykreślić się mającego prawa 200 złr. nie przenosi, według taryfowej pozycyi 103 I., inaczej zaś według taryfowej pozycyi 103 II. A. c. postąpić należy. Za skalę wymiaru należytości służyć powinna tylko wartość wykreślić się mającego głównego ciężaru, nie zaś także wartość ciężarów ubocznych, ten główny ciężar obarczających.

Unter dem für die Messe erhaltenen Betrage ist nicht bloß derjenige Betrag, welcher dem diese Messe celebrirenden Priester rein verbleibt, sondern auch derjenige, welcher bestimmt ist, den mit der Celebrazion derselben verbundenen Kostenaufwand zu decken, begriffen. Die Empfangsbestätigungen anderer Personen, als der Priester oder Kirchenverwaltungen über Zahlungen, welche sie für Verrichtungen bei Celebrazion der Messe, oder für zu diesem Zweck gelieferte Erforderniſſe von dem Priester, der Kirchenverwaltung oder unmittelbar aus dem Stiftungsfonde erhalten, sind im Gesetze nicht befreit, wenn auf dieselben nicht die allgemeine Befreiung der Tarif-Post 43 n. Anwendung findet.

Werden solche Zahlungen, insbesondere wenn sie durch ein Gesetz oder durch die Stiftungsurkunde ausdrücklich und ziffermäßig bestimmt sind, mittelbar durch den Priester oder die Kirchenverwaltung an die gedachten Personen geleistet und zu diesem Zwecke übernommen, so erscheinen die Priester und Kirchenverwaltungen in dieser Beziehung nur als Geschäftsführer der Stiftungen oder derjenigen Personen, in deren Interesse sie handeln, und haben schon nach Tarif-Post 83 A. die Gebührenfreiheit zu genießen; sie sind aber auch dann verpflichtet, bei der Zahlung an die Berechtigten die Vorschriften des Gebührengesetzes zu beobachten.

Dieß wird in Folge Erlaßes des hohen k. k. Finanz-Ministeriums vom 25. März 1852 Z. 8629/589 zur Darnachachtung bekannt gegeben.

Krajewski m. p.

114.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 14. April 1852,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, Steuerämter und sonstige Organe,

über die Gebührenbemessung von gerichtlichen Erkenntnissen auf Löschung von Hypotheken.

In Gemäßheit der aus Anlaß eines speziellen Falles ergangenen Weisung des hohen k. k. Finanz-Ministeriums vom 14. März 1852 Z. 4444/302, wird zur Darnachachtung bis auf Weiteres bedeutet, daß die gerichtlichen Erkenntnisse auf Löschung von Hypotheken oder Servituten, welche letztere zu den schätzbaren Rechten gezählt werden müssen, wenn der Betrag der zu löschenden Schuldforderung oder der Werth des zu löschenden Rechtes 200 fl. nicht übersteigt, nach T. P. 103 I., im entgegengesetzten Falle aber nach T. P. 103 II. A. c. zu behandeln sind. Als Maßstab der Gebührenbemessung hat nur der Werth der zu löschenden Hauptlast, nicht aber auch der Werth der allfälligen Afterlasten zu dienen.

Atoli urzędy i organa, których obowiązkiem jest wymierzać należytości, mają zwracać uwagę na to, ażeby zastosowania taryfowej pozycyi 103 II. A. c. do pomienionych wyroków, wykreślenia zasądzających, nie nadużywano do tego, aby uchylić się postanowieniom taryfowym pozycyi 71 b., opiewającej o zezwoleniach i prożbach tyczących się wykreśleń.

O spostrzeżonych takich nadużyciach nalezy krajowej Dyrekcyi skarbowej przy załączeniu dotyczących aktów uczynić doniesienie.

Krajewski m. p.

115.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 23. Kwietnia 1852 *),

wydane do wszystkich urzędów obwodowych, konsystorzów wszech obrządków, magistratu lwowskiego i do superintendentury (za równoczesnem udzieleniem odpisu Naczelnikowi komisyi gubernijalnej w Krakowie ku podobnemu zarządzeniu w onej ziemi),

którem zmienia się przepis z dnia 17. Kwietnia 1834, wydany w przedmiocie stwierdzenia kwitów, wystawianych na opatrzenie wojskowych wdów i sierot, a przytem zawiadowcom parafij przywodzi się na pamięć §. 8. należącego doń allegatu C., wedle którego oni nie tylko o każdym przypadku śmierci stron wojskowych, datkiem ze skarbu obdarzonych, lecz także o każdych zaślubinach wdowy lub sieroty płci żeńskiej, bezzwłocznie donosić mają.

Wysokie c. k. Ministerstwo skarbu, porozumiawszy się w tym względzie z wysokiem Ministerstwem wojny, i z odniesieniem się do dekretu byłej powszechnej Kamery nadwornej z dnia 17. Kwietnia 1834 l. 15457/844, postanowiło w zawartem w allegacie B. ustępie 3. lit. C. postanowieniu **), że kwity, od wdów i sierot wojskowych wydawane na opatrzenie ze skarbu państwa, przez władze wojskowe stwierdzane być mają, uczynić zmianę w ten sposób, że odtąd stwierdzenie, na kwitach umieścić się mające, ograniczyć się ma na stwierdzenie ze strony plebana i posiadacza domu, jako strony, datkami ze skarbu obdarzone przy życiu zostają, tudzież, co do wdów, że trwa wdowieństwo tychże, a co do sierot, że zostają nieopatrzone; przez co wojskowe wdowy i sieroty we względzie stwierdzeń domieszczanych na kwitach, które dają na należytości, na równi ze stronami cywilnemi są postawione. Przytem równocześnie polecono, aby zawiadowcom parafij przywieść na pamięć §. 8. pomienionego dekretu Kamery nadwornej, według którego oni nie tylko o każdym przypadku

---

*) Odpisu tego rozporządzenia udzielono także zarazem c. k. krajowej komendzie wojskowej, tudzież krajowej Dyrekcyi skarbowej.

**) Prowincyjonalny zbiór praw z roku 1834, str. 386.

Die mit der Gebührenbemessung beauftragten Aemter und Organe haben jedoch darauf ihre Aufmerksamkeit zu richten, daß die Anwendung der T. P. 103 II. A. c. auf die besagten Löschungs-Erkenntnisse nicht dazu mißbraucht werde, sich den Bestimmungen der T. P. 71 b. für Löschungs-Bewilligungen und Gesuche zu entziehen.

Sollte diese Wahrnehmung gemacht werden, so ist hievon unter Anschluß der bezüglichen Aktenstücke die Anzeige anher zu erstatten.

Krajewski m. p.

115.

Erlaß des Landesguberniums vom 23. April 1852*),

an sämmtliche Kreisämter und Konsistorien aller Ritus, den Lemberger Magistrat und die Superintendentur, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorstand der Gubernial-Kommission in Krakau zur weiteren gleichmäßigen Veranlassung im dortigen Gebiete),

wodurch die Vorschrift vom 17. April 1834, wegen Bestätigung der Quittungen über die Vorsorgungsgenüsse der Militär-Witwen und Waisen abgeändert, und den Pfarr-Vorstehern der §. 8 der Beilage C. zu derselben in Erinnerung gebracht wird, wornach sie nicht nur jeden Todesfall einer mit einem Aerarialbezuge betheilten Militär-Partei, sondern auch jede Trauung einer Witwe oder weiblichen Waise unverzüglich anzuzeigen haben.

Das hohe k. k. Finanz-Ministerium hat im Einverständniße mit dem hohen Kriegs-Ministerium, mit Beziehung auf das Dekret der bestandenen allgemeinen Hofkammer vom 17. April 1834 Z. 15457/844 die in der Beilage B. Absatz 3 lit. C. vorkommende Bestimmung**), daß die Quittungen der Militär-Witwen und Waisen über ihre aus dem Staatsschatze zu beziehenden Versorgungsgenüsse von Seite der Militärbehörden zu bestätigen sind, dahin abgeändert, daß von nun an die den Quittungen beizusetzende Bestätigung sich nur auf jene des Pfarrers und Hausbesitzers über das Fortleben der mit Aerarialbezügen betheilten Parteien, so wie über das Fortbestehen des Witwenstandes bei Witwen und über die Nichtversorgung bei Waisen zu beschränken habe, wodurch die Militär-Witwen und Waisen rücksichtlich der Bestätigung ihrer Gebührs-Quittungen mit den Zivil-Parteien gleichgestellt werden. Gleichzeitig wurde die hohe Weisung ertheilt, den Pfarr-Vorstehern den §. 8 der Beilage C. des erwähnten Hofkammer-Dekrets in Erinnerung zu bringen, wornach nicht nur jeder Todesfall einer mit einem Aerarialbezuge betheilten Militär-Partei, sondern

---

*) Eine Abschrift dieses Erlaßes wurde unter Einem auch dem k. k. Landes-Militär-Kommando und der Finanz-Landes-Direkzion mitgetheilt.

**) In der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1834, Seite 386.

śmierci strony wojskowej, datkiem ze skarbu opatrzonej, lecz także o każdych zaślubinach wdów, lub sierot płci żeńskiej do władzy politycznej bezzwłocznie donieść mają, ta zaś o tem dotyczącą władzę wojskową zawiadomić powinna.

O czem urzędowi i t. d. w skutek dekretu wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 6. t. m. l. 34711. i z odniesieniem się do tutejszo-urzędowego dekretu z dnia 22. Lipca 1834 l. 44412 *), ku zastosowaniu się i dalszemu zarządzeniu czyni się wiadomo.

Gołuchowski m. p.

116.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 24. Kwietnia 1852 **),

wydane do wszystkich urzędów obwodowych i konsystorzów wszech obrządków, niemniej do magistratu i starostwa grodzkiego lwowskiego,

względem sprzedawania na prowincyi tytuniu i tabaki w dnie niedzielne i świąteczne.

Wysokie Ministerstwo skarbu, porozumiawszy się w tym względzie z wysokiem Ministerstwem spraw wewnętrznych, raczyło przepis normalny pod dniem 19. Czerwca 1849 l. 13321 wydany, a rozporządzeniem gubernijalnem z dnia 4. Lipca r. t. l. 37214 ogłoszony ***), w ten sposób odmienić, iż na przyszłość na prowincyi tytuniu i tabaki w dnie niedzielne i świąteczne tylko podczas zwyczajnego w każdem miejscu głównego nabożeństwa sprzedawać nie wolno, wyjąwszy sześć świąt największych, w których sprzedaży tej i nadal zupełnie zaniechać potrzeba.

Dla miast głównych zostaje powyższe rozporządzenie z dnia 19. Czerwca 1849 niezmiennie w swojej mocy.

O czem urzędowi i t. d. w skutek dekretu wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrzych z dnia 15. b. m. l. 9059, ku zastosowaniu się i dalszemu zarządzeniu czyni się wiadomo.

Gołuchowski m. p.

---

*) Prowincyjonalny zbiór praw z r. 1834, l. 135, str. 382.

**) Rozporządzeniem krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 8. Maja 1852 do l. 17428 polecono wszystkim kameralnym administracyjom powiatowym uwiadomić o tem urzędy dochodowe, organy straży skarbowej i przedawców tytuniu i tabaki.

***) Obacz Dziennik praw państwa z r. 1849, tom uzupełniający, l. 275, str. 303.

auch jede Trauung einr Witwe oder weiblichen Waise unverzüglich der politischen Behörde anzuzeigen ist, welch letzte die betreffende Militärbehörde hievon zu verständigen hat.

Hievon wird das (der) (die) .... in Folge Erlaßes des hohen Finanz-Ministeriums vom 6 d. M. Z. 34711, und mit Bezug auf den hierortigen Erlaß vom 22. Juli 1834 Z. 44412*) zur Darnachachtung und weiteren Veranlassung in die Kenntniß gesetzt.

Goluchowski m. p.

116.

Erlaß des Landesguberniums vom 24. April 1852**),

an sämmtliche Kreisämter und Konsistorien aller Ritus, dann den Magistrat und die Stadthauptmannschaft in Lemberg,

betreffend den Tabak-Verschleiß an Sonn- und Feiertagen auf dem Lande.

Das hohe Finanz-Ministerium hat einverständlich mit dem hohen Ministerium des Innern die unterm 19. Juni 18+9 Z. 13321 erflossene und mittelst Gubernial-Verordnung vom 4. Juli desselben Jahres Z. 37214 bekannt gegebene Normalvorschrift***) dahin abgeändert, daß in Zukunft auf dem Lande der Verschleiß des Tabaks an Sonn- und Feiertagen, mit Ausnahme der sechs größten Feiertage, an welchen derselbe fortan gänzlich zu unterbleiben hat, nur während der Zeit de? ortsüblichen Haupt-Gottesdienstes nicht Statt finden darf.

Für die Hauptstädte bleibt die obige Anordnung vom 19. Juni 1849 unverändert in Wirksamkeit.

Wovon das (der) (die) .... in Folge Erlaßes des hohen Ministeriums des Innern vom 15. l. M. Z. 9059 zur Darnachachtung und weiteren Veranlassung in Kenntniß gesetzt wird.

Goluchowski m. p.

---

*) In der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1834, Nr. 135, Seite 382.

**) Mit Verordnung der Finanz-Landes-Direkzion vom 8. Mai 1852 Z. 17428 sind sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen angewiesen worden, davon die Gefällsämter, Finanzwach-Organe und die Tabak-Verschleißer in Kenntniß zu setzen.

***) Siehe im Ergänzungebande des Reichs-Gesetzblattes vom Jahre 1849 unter Nr. 275, Seite 303.

117.

Rozporządzenie Ministerstwa oświecenia i kultury krajowej z dnia 1. Maja 1852,

(Dziennik praw państwa, część XXVII., nr. 99, wydana dnia 6. Maja 1852),

obowiązujące w całym obrębie państwa,

mocą którego w skutek najwyższego postanowienia z dnia 27. Kwietnia 1852 r. zaprowadzone zostają niektóre zmiany w ustawie o egzaminach rządowych teoretycznych z dnia 30. Lipca 1850 l. 327.

W skutek najwyższego postanowienia z dnia 27. Kwietnia 1852 zaprowadza się następujące przepisy co do egzaminów rządowych teoretycznych, które obowiązywać zaczną zaraz od chwili ogłoszenia niniejszego rozporządzenia.

§. 1.

Ułatwienia, udzielone kandydatom do służby publicznej we Węgrzech, w Kroacyi, Slawonii i w województwie Serbskiem z banatem Temeskim, i tylko na rok 1850 i 1851 moc mające, a mianowicie:

a) iż dla nich dostatecznem jest wykazanie trzechletniego kursu nauk akademicznych, aby byli przypuszczonymi do egzaminu teoretycznego i następnie do praktyki, tudzież

b) iż dosyć jest, aby złożyli egzamin z dwóch specyjalnych wydziałów przed wstąpieniem do praktyki,

utrzymane jeszcze zostają aż do dalszego wyraźnego rozporządzenia.

§. 2.

Uczniowie uniwersytetów w Padwie i Pawii uwalniają się aż do dalszego rozporządzenia od obowiązku zdawania egzaminów rządowych teoretycznych, jak długo tamże istnieje obecnie obowiązujący system nauk w wydziale prawniczym politycznym; słuchacze prawa na rzeczonych uniwersytetach będą więc mogli bez złożenia egzaminu teoretycznego rządowego, być przypuszczonymi do praktyki we wszystkich c. k. urzędach, jeżeli się wykażą, według ustaw istniejących, iż odbyli czteroletni kurs nauk prawniczo-politycznych, i złożyli wszystkie przepisane egzamina roczne i półroczne.

Jeżeli zaś który z nich był jakiś czas na innym austryjackim uniwersytecie, urządzonym według nowego systemu naukowego, i nie może się wykazać ani świadectwami złożonych egzaminów rocznych i półrocznych z przedmiotów tamże słuchanych, ani też świadectwami złożonych egzaminów rządowych teo-

117.

Verordnung des Ministeriums für Kultus und Unterricht vom 1. Mai 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXVII. Stück, Nro. 99, ausgegeben am 6. Mai 1852),

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches,

womit, in Folge Allerhöchster Entschließung vom 27. April 1852, einige Modifikazionen des Gesetzes, über die theoretischen Staatsprüfungen vom 30. Juli 1850 Z. 327, getroffen werden.

In Folge der Allerhöchsten Entschließung vom 27. April 1852 werden nachstehende Anordnungen über die Vornahme der theoretischen Staatsprüfungen getroffen, und haben dieselben sogleich mit Kundmachung dieser Verordnung in Wirksamkeit zu treten:

§. 1.

Die für die Kandidaten des öffentlichen Dienstes in Ungarn, Kroazien und Slavonien, in Siebenbürgen und der Woiwodschaft Serbien sammt dem Temeser Banate gewährten und zunächst nur auf die Jahre 1850 und 1851 lautenden Erleichterungen:

a) daß bei ihnen der Nachweis einer dreijährigen akademischen Studienzeit genügt, um zur theoretischen Schlußprüfung und sohin zur Praxis zugelassen zu werden, und

b) daß sie nur die beiden speziellen Prüfungs-Abtheilungen vor ihrem Eintritte in die Praxis abzulegen haben,

werden bis auf weitere ausdrückliche Anordnung aufrecht erhalten.

§. 2.

Von der Verpflichtung der Studirenden der Universität zu Padua und Pavia, sich den theoretischen Staatsprüfungen zu unterziehen, hat es, insolange das gegenwärtig dort geltende Studien-System für die juridisch-politische Fakultät aufrecht besteht, bis auf weitere Anordnung abzukommen, und können die Rechtshörer dieser Universitäten, wenn sie sich nach den bestehenden Gesetzen über den Ablauf des vierjährigen juridisch-politischen Studiums, und die sämmtlichen vorgeschriebenen Annual- und Semestral-Prüfungen in der bisher vorgeschriebenen Art ausweisen, ohne Ablegung einer theoretischen Staatsprüfung zur Praxis bei allen k. k. Behörden zugelassen werden.

Hat der eine oder andere derselben aber einige Zeit an einer der nach dem neuen Studiensysteme eingerichteten österreichischen Universitäten zugebracht, und somit über die daselbst gehörten Gegenstände weder Zeugnisse über abgelegte Annual- oder Semestral-, noch über die dießfälligen Staatsprüfungen aufzuweisen, so darf er zur Paxis nicht

retycznych; wówczas nie może być przypuszczonym do praktyki pierwej, dopóki nie wykaże się odpowiedniemi świadectwami frekwentacyjnemi owych uniwersytetów z tychże przedmiotów, i nie poddał się następnie w Padwie lub Pawii z dobrym skutkiem egzaminom, które mu brakują, a przeto nie jest w stanie przedłożyć świadectwa egzaminów ze wszystkich dotychczasowych przedmiotów obowiązkowych nauk jurydyczno-politycznych.

Przytem jak najscislej na to baczyć należy, żeby władze szkolne nie pomijały powszechnie obowiązującego zakazu ściągania dwóch lub więcej lat w jeden.

§. 3.

Główne prawidła prawa Stanu austryjackiego, o ile wchodzą w zakres statystyki państwa austryjackiego, będą przedmiotem oddziału ogólnego, a prawo konstytucyjne przestaje być przedmiotem egzaminu polityczno-administracyjnego.

Egzamin z historyi przy wydziale ogólnym może się według życzenia kandydata ograniczać w latach 1852, 1853 i 1854 na historyję austryjacką, wziętą jednakże w związku z historyją powszechną.

§. 4.

Uczniowie, uznani za uzdolnionych przy dwóch egzaminach teoretycznych rządowych, mogą być przypuszczeni w ciągu ostatnich sześciu tygodni ósmego kursu do trzeciego egzaminu ostatecznego.

§. 5.

Aż do dalszego rozporządzenia komisyje egzaminacyjne zmieniane będą tylko w ten sposób, że pojedynczy członkowie komisyi uwolnieni, a inni w ich miejsce mianowani będą, o ile możliwym jest wybór mężów w tej mierze uzdolnionych.

§. 6.

Egzamin rządowy powszechny odbywać się będzie na przyszłość z przybraniem trzech, administracyjny zaś z przybraniem z dwóch tylko komisarzów egzaminacyjnych.

Przełożeni wydziału egzaminacyjnego sądowniczego będą także mogli przedsiębrać ważnie egzamin z przyzwaniem dwóch komisarzów egzaminacyjnych, w razie, jeżeli członek, powołany do udziału w komisyi specyjalnej, doznaje przeszkody być obecnym w dniu ostatnim, a i prezes szczególne widzi trudności substytuowania zawczasu innego egzaminatora.

eher zugelassen werden, bevor er nicht über diese Gegenstände entsprechende Frequentazions-Zeugnisse jener Universitäten beigebracht und sich den ihm fehlenden Prüfungen in Padua oder Pavia nachträglich mit gutem Erfolge unterzogen hat, und somit Prüfungszeugnisse über alle bisherigen Obligat-Lehrfächer des juridisch-politischen Studiums vorzulegen im Stande ist.

Es ist strengstens darauf zu sehen, daß von den Studienbehörden das im Allgemeinen bestehende Verbot des Kontrahirens zweier oder mehrerer Jahrgänge nicht umgangen werde.

§. 3.

Die Hauptbestimmungen des österreichischen Staatsrechtes sind, soweit sie in das Gebiet der österreichischen Staatenkunde einschlagen, bei der allgemeinen Abtheilung zu prüfen, und es fällt das Verfassungsrecht bei der staatsrechtlich-administrativen Prüfung als eigener Prüfungsgegenstand weg.

Die Prüfung aus der Geschichte bei der allgemeinen Abtheilung, kann während der Jahre **1852**, **1853** und **1854** nach dem Wunsche des Kandidaten auf die österreichische Geschichte, welche jedoch in ihrem Zusammenhange mit der Weltgeschichte aufzufassen ist, beschränkt werden.

§. 4.

Diejenigen Studirenden, welche bereits bei zwei theoretischen Staatsprüfungen für befähiget erklärt worden sind, dürfen auch während der letzten sechs Wochen ihres achten Semesters zur dritten (Schluß-) Prüfung zugelassen werden.

§. 5.

Von der jährlichen Erneuerung der Prüfungs-Kommissionen hat es bis auf weitere Anordnnng insoferne abzukommen, daß diese Erneuerung nur durch Enthebung einzelner und Ernennung neuer Kommissionsglieder in dem Maße stattzufinden hat, als eine Auswahl hiezu geeigneter Männer zu Gebote steht.

§. 6.

Die allgemeine Staatsprüfung ist in Zukunft mit Zuziehung von drei, die administrative mit Zuziehung von nur zwei Prüfungs-Kommissären vorzuehmen.

Die Vorstände der judiziellen Prüfungs-Abtheilung sind ermächtiget, in dem Falle, wenn ein zur Theilnahme an einer Spezialkommission berufenes Mitglied am letzten Tage am Erscheinen verhindert wird, und es dem Präses besondere Schwierigkeiten darbietet, noch rechtzeitig einen anderen Examinator zu substituiren, die Prüfung gleichfalls nur mit noch zwei Prüfungs-Kommissären giltig vorzunehmen.

Niniejszem rozporządzeniem nie zmienia się postanowienie ustępu 3go §. 34 ustawy z dnia 30. Lipca 1850.

§. 7.

Uczeń powtórnie odrzucony przy jednym oddziale egzaminu rządowego teoretycznego, nie może być przypuszczonym do scisłych egzaminów doktoratu.

§. 8.

Uczniowie, którzy po odbytych naukach przygotowawczych, a względnie po złożonym egzaminie dojrzałości nie mogli wstąpić do nauk prawniczo-politycznych, lub nie mogli ukończyć takowych, czylito z powodu dobrowolnego wstąpienia do służby wojskowej, czyli też z powodu, że ich trafiła kolej służby wojskowej, mogą według okoliczności, na szczególny wzgląd zasługujących, prosić o uwolnienie całkowite, lub częściowe od wykazania nauk, mających być odbytemi w zakładach naukowych publicznych celem przypuszczenia do egzaminów rządowych teoretycznych.

Rzeczone uwolnienie udzielać może tylko samo Ministeryjum oświecenia. Jeżeli zaś idzie o udzielenie uwolnienia oficerowi występującemu z charakterem, potrzebnem jest przyzwolenie Ministerstwa wojny, do którego też najpierwej podania takie wystosowane być winny.

Jako warunki, rozumiejące się same przez się do zezwolenia na prożby takie, uważane będą:

a) ażeby proszący w ciągu służby wojskowej sprawował się był z zupełnem zadowoleniem swych przełożonych,

b) że do egzaminu ostatecznego żadną miarą przypuszczonym być nie może przed upływem przeciągu czterech, a względnie w niektórych krajach koronnych, trzech lat po odbytych ośmioletnich naukach przygotowawczych lub po złożonym egzaminie dojrzałości.

Takowi kandydaci uwolnieni będą na żądanie od taks egzaminów teoretycznych rządowych, nie będąc obowiązanymi do scisłego wykazania niedostatku majątkowego.

Thun m. p.

An der Bestimmung des 3. Absatzes des §. 34 des Gesetzes vom 30. Juli 1850 wird durch diese Anordnungen nichts geändert.

§. 7.

Ein Studirender, welcher bei einer Abtheilung der theoretischen Staatsprüfung wiederholt reprobirt worden ist, kann auch nicht mehr zur Ablegung der strengen Doktoratsprüfungen zugelassen werden.

§. 8.

Studirende, welche nach absolvirten Vorbereiturgsstudien, beziehungsweise nach abgelegter Maturitätsprüfung, an dem Eintritt in die rechts- und staatswissenschaftlichen Studien, oder an ihrer Fortsetzung durch ihren freiwilligen Eintritt in den Militärdienst, oder durch die sie treffende Militärpflichtigkeit gehindert wurden, können nach Beschaffenheit der, eine besondere Rücksicht verdienenden Verhältnisse um gänzliche oder theilweise Dispens von der Nachweisung der an öffentlichen Lehr-Anstalten zurückzulegenden Studien einschreiten, und sohin zu den theoretischen Staatsprüfungen zugelassen werden.

Die Ertheilung einer solchen Dispens ist dem Unterrichtsministerium vorbehalten. Insoweit sie jedoch einem mit Beibehaltung des Charakters ausgetretenen Offizier ertheilt werden soll, ist hiezu die Zustimmung des Kriegsministeriums erforderlich, an welches daher derlei Gesuche zunächst zu richten sind.

Als sich von selbst verstehende Bedingungen der Gewährung solcher Gesuche, sind anzusehen:

a) daß der Bittsteller während seiner Militärdienstleistung zur vollen Zufriedenheit seiner Vorgesetzten sich betragen habe, und

b) daß er zur Schlußprüfung in keinem Falle früher zugelassen werden dürfe, bevor ein Zeitraum von vier, beziehungsweise einiger Kronländer von drei Solarjahren nach Zurücklegung des achtjährigen Vorbereitungsstudiums oder der abgelegten Maturitäts-Prüfung abgelaufen ist.

Derlei Kandidaten sind auf ihr Einschreiten von den Prüfungstaxen der theoretischen Staatsprüfungen zu befreien, ohne zu strengen Beweisen über ihre Dürftigkeit verhalten zu seyn.

Thun m. p.

118.

Patent cesarski z dnia 6. Maja 1852,

(Dziennik praw państwa, część XXIX., nr. 101, wydana dnia 11. Maja 1852),

obowiązujący w całym obrębie państwa,

wydany w przedmiocie dochodzenia i karania tych, którzy osoby wojskowe skłaniają do złamania wierności lub przekroczenia innych obowiązków służbowych.

My Franciszek Józef pierwszy, z Bożej łaski Cesarz Austryjacki;

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiąże Austryi, Wielki Książe Toskany i Krakowa; Książe Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki Książe Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Książe Górnego i Dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zadry; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski; Książe Trydentu i Bryksenu; Margrabia Górnej i Dolnej Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryjestu, Kattary i na Marchii Windyjskiej; Wielki Wojewoda województwa Serbii i t. d. i t. d.

w sprawach dochodzenia i karania tych, którzy usiłują nakłonić osoby wojskowe do złamania wierności, lub przekroczenia innych obowiązków służbowych, uznaliśmy za potrzebę, po wysłuchaniu Naszych Ministrów i zasiągnieniu zdania Naszej Rady państwa, w miejsce rozporządzenia cesarskiego z dnia 31. Grudnia 1849 r. (nr. 23 Dz. pr. p. z roku 1850) wydać następujące postanowienia, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych.

118.

Kaiserliches Patent vom 6. Mai 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXIX. Stück, Nr. 101, ausgegeben am 11. Mai 1852),

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches,

betreffend die Behandlung und Bestrafung Derjenigen, welche Militär-Personen zum Treubruche oder zur Verletzung ihrer sonstigen Dienstespflicht verleiten.

Wir Franz Joseph der Erste,

von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich; König von Hungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmazien, Kroazien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien, König von Jerusalem ꝛc.; Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Toskana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steier, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober- und Nieder-Schlesien, von Modena, Parma, Piazenza und Guastalla, von Auschwitz und Zator, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg, von Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober- und Nieder-Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg ꝛc.; Herr von Triest, von Kattaro und auf der windischen Mark; Großwoiwod der Woiwodschaft Serbien ꝛc. ꝛc.

haben in Betreff der Behandlung und Bestrafung Derjenigen, welche Militär-Personen zum Treubruche oder zur Verletzung ihrer sonstigen Dienstespflichten zu verleiten suchen, nach Vernehmung Unserer Minister und Anhörung Unseres Reichsrathes, an die Stelle der kaiserlichen Verordnung vom 31. Dezember 1849 (Nr. 23 des Reichs-Gesetzblattes vom Jahre 1850) folgende, für alle Kronländer giltige Bestimmungen zu beschließen befunden:

§. 1.

Nakłanianie do przekroczenia wojskowych obowiązków służbowych, policzone będzie za zbrodnię przeciw sile wojennej państwa każdemu, który osobę, przysięgą związaną do c. k. służby wojennej, do wiarołomnego opuszczenia służby wojennej (dezercyi) lub do jakiegobądź innego, według ustaw karnych dla c. k. wojska za zbrodnię poczytanego przekroczenia zaprzysiężonej wierności, posłuszeństwa, czujności lub innych podobnych obowiązków służby wojskowej nakłania, wzywa, pobudza lub nakłonić usiłuje, nawet choćby sam nie miał na sobie żadnych obowiązków takowych, bądź że się tego dopuszcza dawaniem lub zapewnieniem podarunków, lub innych korzyści, bądź innemi środkami, namową, obietnicami lub fałszywemi przedstawieniami.

§. 2.

Kara na takowe nakłanianie stanowi się na sześć miesięcy więzienia do roku jednego, jeżeli zbrodnia była tylko usiłowaną; które to więzienie przedłużone być może w miarę wielkości i karygodności zbrodni wojskowej aż do lat trzech, jeżeli zaś nakłonienie rzeczone się udało, aż do lat pięciu.

§. 3.

Staje się winnym danej poręki do zbrodni wojskowej, wyrażonej w §. 1, ten, który, chociaż nie zostając sam w obowiązkach wojskowych, w jakikolwiekbądź sposób pomocnym jest osobie, poprzysięgłej do c. k. służby wojskowej, przy popełnieniu zbrodni wojskowej. Kara na to jest także więzienie od sześciu miesięcy do lat pięciu, w miarę tego, czyli czyn usiłowanym tylko, czy dokonanym został.

§. 4.

Jeżeli zaś nakłanianie lub danie poręki, wspomniane w poprzedzających §§. 1. i 3., w takim razie ma za przedmiot zbrodnię wojskową, podlegającą karze śmierci, lub, jeżeli się to dzieje w czasie wojny, albo jeżeli z uwagi na liczbę indywiduów, których nakłonić chciano, lub na inne okoliczności, obawiać się należy wielkiego niebezpieczeństwa, lub gdy znaczna ztąd szkoda wynikła, winowajca ukaranym będzie więzieniem od pięciu do lat dziesięciu; gdyby zaś mnożeniu się takich zbrodni zapobiedz trzeba sądem doraźnym, wówczas po ogłoszeniu sądu doraźnego, każdy winowajca karanym będzie śmiercią przez rozstrzelanie.

§. 5.

Dochodzenie i karanie zbrodni, wyrażonych w niniejszym patencie, należeć będzie do sądów karnych wojskowych, bez względu na sąd, któremu podlegać może obwiniony.

§. 1.

Die Verleitung zur Verletzung militärischer Dienstpflicht wird einem Jedem als Verbrechen wider die Kriegsmacht des Staates zugerechnet, der einen zum k. k. Kriegsdienste eidlich verpflichteten Mann, obgleich er selbst in keiner solchen Verpflichtung steht, zur treulosen Verlassung des Kriegsdienstes (Deserzion), oder zu was immer für einer nach den für das k. k. Militär geltenden Strafgesetzen als Verbrechen zu behandelnden Verletzung der eidlich angelobten Treue, des Gehorsames, der Wachsamkeit oder sonstiger Militär-Dienstpflichten verleitet, auffordert, aneifert oder zu verleiten sucht, es mag dieses durch gegebene oder zugesicherte Geschenke oder andere Vortheile, oder durch was immer für Ueberredungsmittel, Verheißungen oder Vorspiegelungen geschehen.

§. 2.

Die Strafe einer solchen Verleitung ist, wenn es nur bei dem Versuche geblieben ist, Kerker von sechs Monaten bis zu Ein Jahr, der nach der Wichtigkeit und Strafbarkeit des bezweckten Militär-Verbrechens bis auf drei Jahre, wenn aber die Verführung gelungen ist, bis auf fünf Jahre zu erhöhen ist.

§. 3.

Des Verbrechens der Hilfeleistung zu einem im §. 1 bezeichneten Militär-Verbrechen macht sich Derjenige schuldig, welcher, obgleich er selbst in keiner Militär-Dienstverpflichtung steht, einem zum k. k. Kriegsdienste eidlich verpflichteten Manne bei Begehung eines Militär-Verbrechens auf was immer für eine Weise Beistand leistet. Die Strafe ist ebenfalls, je nachdem die That nur versucht oder vollbracht wurde, Kerker von sechs Monaten bis zu fünf Jahren.

§. 4.

Wenn aber die in den vorstehenden §§. 1 und 3 erwähnte Verleitung oder Hilfeleistung, ein in dem gegebenen Falle mit dem Tode zu bestrafendes Militär-Verbrechen zum Gegenstande hat, oder wenn dieselbe zur Kriegszeit geschieht, oder wenn in Anbetracht der Anzahl der Individuen, auf welche die Verleitung abgesehen ist, oder der sonst obwaltenden Umstände, erhebliche Gefahr zu besorgen, oder bedeutender Nachtheil wirklich entstanden ist, so soll der Schuldige zu fünf- bis zehnjährigem schweren Kerker verurtheilt werden; dafern jedoch dem Ueberhandnehmen solcher Verbrechen durch das Standrecht Einhalt zu thun für nothwendig befunden wird, so ist nach vorausgegangener Kundmachung des Standrechtes, jeder Schuldige mit dem Tode durch Erschießen zu bestrafen.

§. 5.

Die Untersuchung und Bestrafung der in diesem Patente bezeichneten Verbrechen ist, ohne Rücksicht auf den sonstigen Gerichtsstand des Beschuldigten, den Militär-Strafgerichten zuständig.

Jeżeli osoba, podlegająca zresztą sądom karnym stanu cywilnego, popełni jednę z tych zbrodni, lub też zbrodnię śpiegostwa, lub niepozwolonego werbunku, należącą na mocy dekretu kancelaryi nadwornej z dnia 10. Października 1821 l. 1808 Zbioru ustaw sądowych *) także do sądownictwa karnego osób wojskowych, tylko jako środek do popełnienia większej jeszcze zbrodni, n. p. zbrodni stanu lub rozruchu, albo, jeżeli ten, który się uczynił winnym jednej z wyżej wymienionych zbrodni przeciw sile wojennej państwa, popełni inne jeszcze zbrodnie, wykroczenia lub przestępstwa; wówczas sądownictwo sądu wojskowego rozciągać się będzie także i na te karygodne czynności, które atoli w tym razie sądzone będą według ustaw karnych, obowiązujących stan cywilny.

§. 6.

Osoby, podlegające przez się sądownictwu wojskowemu, skazane będą z uwagi na osobiste przymioty tychże, zamiast na karę więzienia, jeżeli takowe nie przenosi lat pięciu, na stosowną karę cielesną, oprócz tego zaś do robot szańcowych, na karę w domu poprawy, na areszt forteczny w kajdanach lub bez kajdan; jeżeli zaś staną się winnemi przestępstw, wyrażonych w §§. 1. lub 3., a na mocy poprzysięgłych obowiązków swych wojskowych podlegać mogą tej samej winie w ułatwieniu zbrodni wojskowej, jak sam sprawca, wówczas karani będą według tych samych ustaw co sprawca.

§. 7.

Ustawa niniejsza obowiązywać zacznie w dni czternaście od dnia obwieszczenia onegoż w Dzienniku praw państwa; nie rozciąga się zaś na czyny takowe karygodne, popełnione **przed** dniem wyżej rzeczonym, ani też na śledztwa już rozpoczęte.

Dan w naszem głównem i stołecznem mieście Wiedniu dnia szóstego Maja roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego drugiego, Naszego panowania w roku czwartym.

Franciszek Józef. (L. S.)

Hr. Buol m. p. **Csorich** m. p.

Z Najwyższego rozkazu:

Ransonnet m. p.

Dyrektor kancelaryi Rady Ministrów.

---

*) W Zbiorze ustaw prowinc. z roku 1821, l. 134, str. 163.

Wird von einer sonst den Strafgerichten des Zivilstandes unterstehenden Person, eines dieser Verbrechen, oder das, vermöge des Hofkanzlei-Dekretes vom 10. Oktober 1821, Nr. 1808 der Justiz-Gesetzsammlung*), ebenfalls der Strafgerichtsbarkeit der Militär-Personen zuständige Verbrechen der Ausspähung (Spionerie), oder der unbefugten Werbung (Falschwerbung) nur als Mittel zur Ausübung eines noch größeren Verbrechens, als z. B. des Hochverrathes oder Aufruhres begangen, oder treffen bei Demjenigen, welcher sich eines von den vorbezeichneten Verbrechen wider die Kriegsmacht des Staates schuldig gemacht hat, noch andere Verbrechen, Vergehen oder Uebertretungen zusammen, so hat sich die Strafgerichtsbarkeit des Militär-Gerichtes auch auf diese strafbaren Handlungen auszudehnen, welche jedoch in diesen Fällen nach den, für den Zivil-Stand geltenden Strafgesetzen zu beurtheilen sind.

§. 6.

Personen, welche schon für sich der Militär-Gerichtsbarkeit unterstehen, sind mit Rücksicht auf ihre persönliche Eigenschaft statt der Kerkerstrafe, dafern diese fünf Jahre nicht übersteigt, zu einer wider sie anwendbaren Leibesstrafe, sonst aber zur Schanz-Arbeit, Zuchthausstrafe, Festungs-Arrest mit oder ohne Eisen zu verurtheilen; wenn sie aber einer Uebertretung der §§. 1 oder 3 sich schuldig machen, und vermöge ihrer eidlichen Militär-Dienstverpflichtung, derselben Zurechnung des beförderten Militär-Verbrechens wie der Thäter selbst unterliegen können, so sind sie auch nach demselben Gesetze wie der Letztere zu bestrafen.

§. 7.

Dieses Gesetz hat binnen vierzehn Tagen von der Kundmachung desselben im Reichs-Gesetzblatte in Wirksamkeit zu treten, findet aber auf die vor diesem Zeitpunkte begangenen derlei strafbaren Handlungen und auf die bereits anhängigen Untersuchungen keine Anwendung.

Gegeben in Unserer Haupt- und Residenzstadt Wien, am sechsten Mai im achtzehnhundert zwei und fünfzigsten, Unserer Reiche im vierten Jahre.

Franz Joseph. (L. S.)

Gr. Buol m. p. **Csorich** m. p.

Auf allerhöchste Anordnung:

Ransonnet m. p.

Kanzlei-Direktor des Ministerrathes.

*) In der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1821, Nr. 134, Seite 163.

119.

Rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 6. Maja 1852,

(Dziennik praw państwa, część XXIX., nr. 102, wydana dnia 11. Maja 1852),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, w których ma moc prawa ustawa karna z dnia 3. Września 1803 roku,

mocą którego, na zasadzie najwyższego postanowienia z dnia 4. Maja 1852 r. znowu zaprowadzonem zostaje karanie cielesne jako kara dyscyplinarna w domach karnych i zakładach więziennych sądowych, przeciw zasądzonym i inkwizytom, z pewnemi ograniczeniami i ostrożnościami.

Jego C. K. Apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem Swojem z dnia 4. Maja 1852 r. pozwolić, żeby karanie cielesne, jako kara dyscyplinarna w domach karnych i zakładach więziennych sądowych, znowu zaprowadzonem zostało przeciw zasądzonym i inkwizytom, tam gdzie tego zachodzi potrzeba, z następującemi ograniczeniami i ostrożnościami, z uchyleniem rozporządzenia Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 29. Maja 1848 *) wydanego w skutku postanowienia cesarskiego z dnia 22. Maja 1848 r., co do przepisu zawartego tamże w ustępie III.

Wspomniona kara dyscyplinarna tylko w następujących przypadkach wykonywaną będzie:

a) w razie ciężkiej obelgi, wyrządzonej słowem lub czynem przeciwko urzędnikom, straży lub dozorcom;

b) w razie złośliwego uszkodzenia lub zniszczenia rzeczy, należących do urządzenia aresztu, albo też efektów lub żywności, wyjąwszy w przypadkach, w których istota zbrodni zachodzi;

c) w razach spiknienia się lub czynnego oporu przeciw przełożonym, straży lub dozorcom;

d) w razie innego przekroczenia po bezskutecznem użyciu kar łagodniejszych, nakoniec

e) jeżeli ze względu na usposobienie umysłu, stopień wykształcenia indywiduum mającego być karanem, wszelka inna kara już naprzód za bezskuteczną będzie uznana, jednakże to tylko w razie cięższych przestępstw dyscyplinarnych.

---

*) Rozrządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 31. Maja 1848, w Zbiorze politycznych ustaw i rozporządzeń, tomie 76, stron. 238 i następnie; i w Zbiorze ustaw prowinc. z roku 1848, pod l. 58.

119.

Erlaß des Justizministeriums vom 6. Mai 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXIX. Stück, Nro. 102, ausgegeben am 11. Mai 1852),

giltig für alle Kronländer, in welchen das Strafgesetz vom 3. September 1803 in Wirksamkeit ist,

wodurch in Folge Allerhöchster Entschließung vom 4. Mai 1852 die körperliche Züchtigung als Disziplinarstrafe in den Strafhäusern und in den Gefangen-Anstalten der Gerichte wider Sträflinge und Untersuchungs-Gefangene unter bestimmten Einschränkungen und Vorsichtsmaßregeln wieder eingeführt wird.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 4. Mai 1852 zu gestatten geruht, daß die körperliche Züchtigung als Disziplinarstrafe in den Strafhäusern und Gefangen-Anstalten der Gerichte wider Sträflinge und Untersuchungs-Gefangene dort, wo eine Nothwendigkeit hiezu vorhanden ist, unter nachstehenden Einschränkungen und Vorsichtsmaßregeln mit Aufhebung der in Folge kaiserlicher Entschließung vom 22. Mai 1848 erlassenen Justiz-Ministerial-Verordnung vom 29. Mai 1848 *) in Bezug auf die daselbst im Absatze III enthaltene Bestimmung wieder eingeführt werde.

Diese Disziplinarstrafe hat nur in folgenden Fällen in Anwendung zu kommen:

a) bei grober wörtlicher oder thätlicher Beleidigung der Beamten, wie auch der Wache und des sonstigen Aufsichts-Personales;

b) bei boshafter Beschädigung oder Zerstörung von Arrest-Einrichtungsstücken und Effekten oder von Nahrungsmitteln, ausgenommen in Fällen des vorhandenen Thatbestandes von Verbrechen;

c) bei Zusammenrottungen und bei thätlicher Widerstandleistung gegen die Vorgesetzten, die Wache oder das Aufsichts-Personale;

d) in anderen Uebertretungsfällen nach fruchtloser Anwendung der gelinderen Strafmittel, und endlich

e) wenn mit Rücksicht auf die Gemüthsart und Bildungsstufe des zu bestrafenden Individuums, jedoch nur bei erheblicheren Disziplinar-Vergehen, die Anwendung jeder anderen Strafe im Vorhinein als unwirksam anerkannt werden sollte.

---

*) Erlaß des Ministeriums des Innern vom 31. Mai 1848, in der Sammlung der politischen Gesetze und Verordnungen, Band 76, Seite 238 u. f. gg., und in der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1848 unter Nr. 58.

Kijami karać można tylko mężczyzn dojrzałych, rózgami zaś młodzieńców, którzy jeszcze nie ukończyli lat 18 wieku, i kobiety; w każdym przypadku po uprzedniem obejrzeniu i objawieniu zdania lekarza lub chirurga. Liczba plag nie powinna nigdy przenosić 20. Do wymierzenia tej kary, którą poprzedzić winien krótki protokoł o przyczynie kary, jeżeli nie przenosi plag dziesięciu, upoważniony będzie przełożony w domach karnych, przy uczynieniu następnej relacyi do przełożonej władzy politycznej, oprócz tego zaś, po uzyskanem pozwoleniu władzy przełożonej. Przeciw inkwizytom i skazanym w zakładach więziennych sądowych wyrzeczona być może kara ta tylko w skutku uchwały sądowej, i uczynioną być winna o dokonaniu jej wzmianka w protokole kar dyscyplinarnych.

Krauss m. p.

120.
Uwiadomienie galicyjskiego Rządu krajowego z dnia 8. Maja 1852,

obowiązujące w królestwie Galicyi i Lodomeryi i w. księstwie Krakowskiem,

o nałożeniu dodatku po 3 kr. od 1 złr. podatku gruntowego, z domów, zarobkowego i dochodowego na pokrycie potrzeb krajowych w r. adm. 1852.

Jego C. K. Apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem z dnia 11. Kwietnia budżet potrzeb krajowych w królestwie Galicyi i Lodomeryi, tudzież i w wielkiem księstwie Krakowskiem, na rok administracyjny 1852 zatwierdzić, a razem zezwolić, aby dla potrzeb, które pokrycia nie znajdują, tak w Galicyi, jakoteż w Krakowie, na podatek gruntowy, domowy, zarobkowy i dochodowy po trzy krajcary na każdy złr. reński rozłożono.

Co w skutek dekretu wysokiego c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 16. Kwietnia 1852 za liczbą 9272, z tym dokładem do powszechnej wiadomości podaje się, że względem rozpisania i poboru tego nakładu potrzebne wydano rozporządzenia.

Gołuchowski m. p.

Mit Stockstreichen dürfen nur erwachsene Männer, mit Ruthenstreichen aber Jünglinge, die das 18. Lebensjahr noch nicht zurückgelegt haben, und Weibspersonen, jedesmal gegen vorläufige Besichtigung und Beurtheilung durch einen Heil- oder Wundarzt, gezüchtiget werden. Die Zahl der Streiche soll sich nie über 20 erstrecken. Zur Verhängung dieser Strafe, welcher die Aufnahme eines kurzen Konstitutes über den Straffall vorangehen muß, ist in den Strafhäusern der Vorstand, wenn sie nicht zehn Streiche überschreitet, gegen nachträgliche Anzeige an die vorgesetzte politische Behörde, außerdem aber gegen vorläufig einzuholende Bewilligung der vorgesetzten Behörde ermächtiget. Gegen Untersuchungs-Gefangene und Sträflinge in den Gefangen-Anstalten der Gerichte darf diese Strafe nur in Folge Beschlußes des Gerichtes verhängt, und es muß der Vollzug in dem Disziplinar-Strafprotokolle angemerkt werden.

Krauß m. p.

120.

Kundmachung des Landesguberniums vom 8. Mai 1852,

wirksam für die Königreiche Galizien und Lodomerien und für das Großherzogthum Krakau,

über die Umlage eines Zuschlages von drei Kreuzern auf jeden Gulden der Grund-, Häuser, Erwerb- und Einkommensteuer zur Deckung des Landes-Erfordernißes für das Verwaltungsjahr 1852.

Mit Allerhöchster Entschließung vom 11. April 1852, haben Seine k. k. Apostolische Majestät den Voranschlag der Landes-Erfordernisse im Königreiche Galizien und Lodomerien, dann im Großherzogthume Krakau für das Verwaltungsjahr 1852 zu genehmigen und zugleich zu gestatten geruhet, daß das unbedeckte Erforderniß in Galizien, eben so wie jenes in Krakau, mit drei Kreuzer vom Gulden auf die Grund-, Häuser-, Erwerb- und Einkommensteuer umgelegt werde.

Dieß wird in Folge hohen Dekretes des k. k. Ministeriums des Innern vom 16. April 1852 Z. 9272, mit dem Bemerken zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß wegen Ausschreibung und Einhebung dieser Umlage die Einleitung getroffen wurde.

Goluchowski m. p.

...ig das 15. Lebensjahr noch nicht zurückgelegt haben, und Weibspersonen, ... gegen welche Verfolgung und Bestrafung durch einen Fall über ... zuerkannt werden. Die Zahl der Streiche soll sich nie über 20 erstrecken. ... Verhängung dieser Strafe, welcher die Aufnahme eines kurzen Protokolles über ... vorausgehen muß, ist in den Strafbefugnissen der Behörde, wenn sie nicht ... überschreitet, gegen nachträgliche Angriffe an die vorgesetzte politische Behörde ... oder gegen vorläufige unzulässige Ermäßigung der vorgesetzten Behörde ... Gegen Untersuchungs-Gefangene und Sträflinge in den Gefangen-Anstalten ... Behörde, darf diese Strafe nur in Folge Beschlusses des Gerichtes verhängt, ... nach der Stellung in dem Disziplinar-Strafgesetze angewendet werden.

[illegible] m. p.

129.

Kundmachung des Landesguberniums vom 8. Mai 1852,

...giltig für die Kronländer Galizien und Lodomerien und für das Großherzogthum Krakau.

Umlage eines Zuschlages von drei Kreuzern auf jeden Gulden der Grund-, Gebäude- und Erwerbsteuer zur Deckung des Landes-Bedürfnisses für das Verwaltungsjahr 1852.

...Allerhöchster Entschließung vom 14. April 1852 haben Seine k. k. Apostolische Majestät ... zur Bestreitung der Landes-Erfordernisse des Kronlandes Galizien und Lodomerien und des Großherzogthums Krakau für das Verwaltungsjahr 1852 zu erheben ... zugleich zu gestatten geruhet, daß das ... Erfordernis in Galizien, ... jenes in Krakau, mit drei Kreuzer vom Gulden auf die Grund-, Gebäude- und Erwerbsteuer umgelegt werde.

... wird in Folge hohen Erlasses des k. k. Ministeriums des Innern vom 16. ... 1852 Z. 9272, mit dem Bemerken zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß ... Einhebung dieser Umlage die Einleitung getroffen wurde.

Gołuchowski m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XXI.

Wydana i rozesłana dnia 7. Sierpnia 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XXI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 7. August 1852.

121.

Rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 8. Maja 1852,

(Dziennik praw państwa, część XXXI., nr. 105, wydana dnia 15. Maja 1852);

mające moc w całym obrębie państwa, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

którem w porozumieniu z Ministeryjum wojny rozwiązane zostają niektóre kwestyje co do granic sądownictwa cywilnego i wojskowego wedle patentu z dnia 22. Grudnia 1851 nr. 255 Dz. pr. p.

Dla uchylenia niektórych wątpliwości, wszczętych z powodu patentu z dnia 22. Grudnia 1851 l. 255 Dz. pr. p. *), co do granic sądownictwa cywilnego i wojskowego, równie jak co do objętości czynności urzędowych sądów cywilnych, uznaje Ministeryjum sprawiedliwości za stosowne, w porozumieniu z c. k. Ministeryjum wojny, wydać dla władz sądowych objaśnienie następujące:

1. Ponieważ w §. 13. patentu z dnia 22. Grudnia 1851 l. 255 Dz. pr. p., dokładnie i wyłącznie zostały oznaczone przypadki, w których sądy wojskowe urzędować winny jako władze nadopiekuńcze albo kuratelne, wynika więc ztąd oraz, że właściwość sądów cywilnych jako władz nadopiekuńczych lub kuratelnych nad pupilami i kurandami im przekazanymi przez wstąpienie ich w służby wojskowe nie ustaje. Władza nadopiekuńcza pozostaje przeto przy sądzie cywilnym nad osobami wojskowemi małoletniemi, których ślubny ojciec sądownictwu cywilnemu albo podlegał, albo podczas służb ich wojskowych pod sądownictwem cywilnem umarł.

2. Sądy cywilne obowiązane są co do pupilów albo kurandów, przechodzących zpod sądownictwa wojskowego pod sądownictwo cywilne, przedsiębrać wszelkie czynności urzędowe, osoby i majątku ich dotyczące, z władzą nadopiekuńczą lub nadkuratelną połączone.

3. Sądy wojskowe uważane będą także i wtenczas jako właściwe władze kuratelne, gdy majątkiem nieruchomym dziecka małoletniego zawiadować ma ojciec tegoż, sądownictwu wojskowemu podlegający, atoliż tylko tak długo, jak długo sam zostaje pod sądownictwem wojskowem.

4. Przepisy dekretu nadwornego z dnia 25. Czerwca 1795 nr. 237. Zb. ust. sąd., dekretu nadwornego w Galicyi i na Bukowinie dotąd jeszcze moc mającego, z dnia 7. Lutego 1837 nr. 172 Zb. ust. sąd. §. 6 **), — §. 143

---

*) Dziennik praw krajowych z roku 1851, cz. XL., nr. 339.

**) Zbiór ustaw prowinc. z r. 1837, oddział I., nr. 60, str. 106.

121.

Verordnung des Justizministeriums vom 8. Mai 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXI. Stück, Nr. 105, ausgegeben am 15. Mai 1852),

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches mit Ausnahme der Militärgrenze,

wodurch, im Einvernehmen mit dem Kriegsministerium, mehrere Anfragen über die Grenzen der Zivil- und Militär-Gerichtsbarkeit nach Maßgabe des Patentes vom 22. Dezember 1851 Nr. 255 des Reichs-Gesetzblattes, gelöst werden.

Zur Beseitigung mehrfacher Zweifel, welche aus Anlaß des Patentes vom 22. Dezember 1851 Nr. 255 des Reichs-Gesetzblattes *), über die Grenzen der Zivil- und Militär-Gerichtsbarkeit, sowie über den Umfang der Amtshandlungen der Zivil-Gerichte erhoben worden sind, findet das Justizministerium im Einvernehmen mit dem Kriegsministerium den Justiz-Behörden nachstehende Belehrung zu ertheilen:

1. Da in dem §. 13. des Patentes vom 22. Dezember 1851 Nr. 255 des Reichs-Gesetzblattes, die Fälle bestimmt und ausschließend bezeichnet sind, in welchen die Militär-Gerichte als Obervormundschafts- oder Curatels-Behörden einzutreten haben, so ergibt sich hieraus zugleich, daß die Zuständigkeit der Zivil-Gerichte als Obervormundschafts- oder Kuratels-Behörden über die ihnen zugewiesenen Pupillen und Kuranden durch deren Eintritt in Militärdienste nicht aufhört. Es ist daher die Obervormundschaft über minderjährige Militär-Personen, deren ehelicher Vater der Zivil-Gerichtsbarkeit unterstand, oder im Laufe ihrer Militär-Dienstleistung unter der Zivil-Gerichtsbarkeit gestorben ist, von dem Zivil-Gerichte zu führen.

2. Die Zivilgerichte haben rücksichtlich der aus der Militär- in die Zivil-Gerichtsbarkeit übertretenden Pupillen oder Kuranden alle, die Person und das Vermögen derselben betreffenden Amtshandlungen vorzunehmen, welche mit der Obervormundschaft oder Ober-Kuratel verbunden sind.

3. Die Militär-Gerichte sind auch dann als ordentliche Kuratels-Behörden anzusehen, wenn ein der Militär-Gerichtsbarkeit unterstehender Vater, dessen minderjähriges Kind ein unbewegliches Vermögen besitzt, dasselbe zu verwalten hat, jedoch nur solange er selbst unter der Militär-Gerichtsbarkeit steht.

4. Die Vorschriften des Hofdekretes vom 25. Juni 1795 Nr. 237 J. G. S., des für Galizien und die Bukowina noch wirksamen Hofdekretes vom 7. Februar 1837 Nr. 172 J. G S. §. 6 **), des für die organisirten Kronländer erlassenen Patentes

*) Im Landes-Gesetzblatte vom Jahre 1851, XL. Stück, Nr. 339.

**) In der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1837, I. Abtheilung, Nr. 60, Seite 106.

patentu z dnia 28. Czerwca 1850 nr. 255 Dz. pr. p., dla uorganizowanych krajów koronnych wydanego, nakoniec §fu 67 instrukcyi prowizorycznej, dla Węgier, Kroacyi, Slawonii, Siedmiogrodu, dla województwa Serbskiego i banatu Temeskiego przez Ministeryjum sprawiedliwości pod dniem 14. Lipca 1851 l. 9118 wydanej w przedmiocie zawiadowania sprawami sierocińskiemi i kuratelnemi, nie zostały w niczem zmienione patentem wyżwspomnionym z dnia 22. Grudnia 1851 l. 255 Dz. pr. p. Sądy przeto cywilne winny będą administrować także i nadal majątek, w kasie sierocińskiej znajdujący się, należący do osób wojskowych, które mimo osiągnionej wielkoletności, nieotrzymały pozwolenia od komendy wojskowej do podniesienia takowego, a to dopóty, dopóki trwa przeszkoda rzeczona, w ten sam sposób, jak majątek kuranda. O ile jednak pełnoletni wojskowy zarządza majątkiem swym nieruchomym, i podnoszący go oraz dług swój w sądzie cywilnym składa, będzie summa złożona jako zwyczajny depozyt uważaną, przy której wydaniu atoliż zachowany być winien przepis dekretu nadwornego z dnia 25. Czerwca 1795 nr. 237. Zb. ust. sąd.

5. Pertraktacyja puścizny po osobie wojskowej, pod nadopiekuńczem sądownictwem cywilnem zmarłej, odbywać się winna, o ile nie zachodzi przypadek wyjątkowy, w §. 13. patentu z dnia 22. Grudnia 1851 l. 255 Dz. pr. p. wspomniony, przez sąd wojskowy, a to bez przypuszczenia osobnej pertraktacyi co do majątku sierocińskiego.

6. Ogłoszenie osoby wojskowej za zmarłą, bez różnicy, czy idzie o pertraktacyję spadku, czy o powtórny obchód małżeństwa, należy do sądów wojskowych.

7. Ludzie wojskowi, urlopowani aż do dymisyi lub na czas niepewny, podlegają nie mniej, jak ludzie, do zawołania urlopowani, w sprawach karnych sądownictwu wojskowemu, w sprawach zaś cywilnych sądownictwu cywilnemu. Pertraktacyja spadku po takowych należy przeto do sądów cywilnych.

Krauss m. p.

vom 28. Juni 1850 Nr. 255 R. G. B., §. 143, endlich des §. 67 der für Ungarn, Kroazien, Slavonien Siebenbürgen, die serbische Woiwodschaft und das Temeser Banat von dem Justizministerium unterm 14. Juli 1851 Z. 9118, erlassenen provisorischen Instrukzion über die Besorgung der Waisen- und Kuratels-Angelegenheiten sind durch das Patent vom 22. Dezember 1851 Nr. 255 R. G. B., unberührt geblieben. Die Gerichte haben daher noch fortan die Pflicht, das in der Waisen-Kasse befindliche Vermögen solcher Militär-Personen, welche ungeachtet der erlangten Großjährigkeit die Bewilligung des Militär-Kommando zur Empfangnahme desselben nicht erhalten, so lange dieses Hinderniß dauert, wie das Vermögen eines Pflegebefohlenen zu verwalten. In soferne jedoch ein großjährig gewordener Militärist über sein unbewegliches Vermögen verfügt, und der Uebernehmer dieses Letzteren seine Schuld bei dem Zivil-Gerichte hinterlegt, ist die hinterlegte Summe als ein gewöhnliches Depositum zu behandeln, bei dessen Erfolglassung jedoch die Vorschrift des Hofdekretes vom 25. Juni 1795 Nr. 237 J. G. S., zu beobachten ist.

5. Die Abhandlung des Nachlaßes einer Militär-Person, welche unter der zivilgerichtlichen Obervormundschaft stirbt, ist, in soferne nicht der im §. 13 des Patentes vom 22. Dezember 1851 Nr. 255 R. G. B., berührte Ausnahmsfall eintritt, von dem Militär-Gerichte zu pflegen, ohne daß über das Waisenvermögen eine besondere Abhandlung einzutreten hat.

6. Die Todes-Erklärung von Militär-Personen, sie möge wegen der Abhandlung des Nachlaßes, oder zum Behufe der Wiederverehelichung angesucht werden, steht den Militär-Gerichten zu.

7. Die bis zur Entlassung oder auf unbestimmte Zeit beurlaubte Militär-Mannschaft ist gleich der bis zur Einberufung beurlaubten Mannschaft in Strafsachen der Militär-, dagegen in bürgerlichen Rechtssachen der Zivil-Gerichtsbarkeit unterworfen. Die Verlassenschafts-Abhandlung nach derselben steht daher den Zivil-Gerichten zu.

Krauß m. p.

122.

Rozporządzenie Ministerstw spraw wewnętrznych i sprawiedliwości z dnia 10. Maja 1852,

(Dziennik praw państwa, część XXXI., nr. 106, wydana dnia 15. Maja 1852),

mające moc dla wszystkich krajów koronnych z dniem obwieszczenia,

w skutek którego na przyszłość wydalenia z jednego miejsca zawsze rozciągnione być winny na cały ten obręb policyjny, do którego należy miejsce dotyczące.

Celem uchylenia tej niestosowności, iż osoby z jednego miejsca wydalone, pobyt swój biorą w miejscach najbliższych, poza terytoryjum onego wprawdzie leżących, wszelakoż do jednego a tego samego obrębu policyjnego należących, przezco nie tylko publiczne bezpieczeństwo łatwo może być zagrożone, ale i sam cel wydalenia staje się bezskutecznym; postanawiają niniejszem c. k. Ministeryja spraw wewnętrznych i sprawiedliwości, iż na przyszłość wszelkie wydalenia z jednego miejsca, na które orzekają albo sądy karne, albo pod względem policyjnym, władze bezpieczeństwa, wyraźnie rozciągnione być winny na cały obręb policyjny, do którego miejsce takowe należy.

Bach m. p. **Krauss** m. p.

123.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 11. Maja 1852,

(Dziennik praw państwa, część XXXI., nr. 107, wydana dnia 15. Maja 1852),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem królestwa Lombardzko-Weneckiego,

oznaczające, jak długo trwać ma kurs przymusowy biletów skarbowych na 10 zł. r., do ściągnienia przeznaczonych.

Administracyja finansów rozporządza co do czasu, jak długo trwać ma kurs przymusowy biletów skarbowych po 10 złr., przeznaczonych do ściągnienia na mocy rozrządzenia z dnia 22. Marca 1852 (Dz. pr. p. z r. 1852 cz. XXI *), iż takowe bilety skarbowe aż do końca Października 1852 jako do czasu, do którego bez szczególnego pozwolenia Ministerstwa finansów zamienionemi być mogą w kasach krajowych głównych, przyjmowane być powinny od każdego przy wszelkich wypłatach, według wartości nominalnej.

Baumgartner m. p.

---

*) Dziennik praw kraj. z r. 1852, cz. XIV., nr. 78, str. 210.

122.

Verordnung der Ministerien des Innern und der Justiz vom 10. Mai 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXI. Stück, Nro. 106, ausgegeben am 15. Mai 1852),

wirksam für alle Kronländer vom Tage der Kundmachung,

wornach in Zukunft Abschaffungen aus einem Orte immer auf den ganzen Polizei-Rayon, zu welchem dieser Ort gehört, zu lauten haben.

Zur Vermeidung der Unzukömmlichkeit, daß aus einem Orte abgeschaffte Individuen in den nächsten, zwar außerhalb des Ortsgebietes gelegenen, jedoch zum nämlichen Polizei-Rayon gehörigen Ortschaften ihren Aufenthalt nehmen, wodurch die öffentliche Sicherheit leicht gefährdet und der Zweck der Abschaffung vereitelt werden kann, finden die Ministerien des Innern und der Justiz zu verordnen, daß in Zukunft alle Abschaffungen aus einem Orte, auf welche die Strafgerichte, oder aus polizeilichen Rücksichten die Sicherheitsbehörden erkennen, ausdrücklich auf den ganzen Polizei-Rayon, zu welchem dieser Ort gehört, auszudehnen sind.

Bach m. p. **Krauß** m. p.

123.

Erlaß des Finanzministeriums vom 11. Mai 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXI. Stück, Nr. 107, ausgegeben am 15. Mai 1852),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches,

betreffend die Dauer des Zwangskourses der zur Einziehung bestimmten Reichsschatzscheine zu 10 fl.

Die Finanzverwaltung findet in Betreff der Dauer des Zwangskourses der, mit Erlaß vom 22. März 1852 (Reichs-Gesetzblatt v. J. 1852 XXI. Stück*), zur Einziehung bestimmten Reichsschatzscheine zu 10 fl. anzuordnen, daß diese Reichsschatzscheine bis Ende Oktober 1852, als dem Zeitpunkte, bis zu welchem sie ohne besondere Bewilligung des Finanzministeriums bei den Landeshauptkassen umgewechselt werden können, von Jedermann bei allen Zahlungen nach ihrem vollen Nennwerthe anzunehmen sind.

Baumgartner m. p.

*) Im Landes-Gesetzblatte vom Jahre 1852, XIV. Stück, Nr. 78, Seite 210.

124.

Rozrządzenie Ministerstw spraw wewnętrznych, wojny i finansów z dnia 23. Maja 1852 *),

(Dziennik praw państwa, część XXXIV., nr. 114, wydana dnia 25. Maja 1852),

mające moc we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

w przedmiocie wynagrodzenia za zaopatrzenie wojska w przechodzie na czas od 1. Czerwca 1852 aż do 31. Października 1853.

Ministerstwa spraw wewnętrznych, wojny i finansów, ze względu na zarządzone dochodzenia cen mięsa, jakie w krajach koronnych w upłynionym roku administracyjnym istniały, ustanowiły na czas od 1. Czerwca 1852 aż do 31. Października 1853 r. następujące ceny, jako wynagrodzenie. należące się na mocy §. 31. najwyższego przepisu o kwaterowaniu wojska z dnia 15. Maja 1851 (nr. 124 Dz. pr. p. **), ze skarbu państwa (funduszu wojskowego) za obiad, który żołnierzowi od feldfebla i szarż równych niżej idąc, kwaterodawca w przechodzie dawać winien, z uchyleniem kwot, ustanowionych prowizorycznie rozrządzeniem z dnia 25. Maja 1851 roku (nr. 143 Dz. pr. p. z roku 1851 ***), a to:

w Austryi Niższej	na	ośm	krajcarów	m. k.
„ Austryi Wyższej	„	sześć	„	„
„ Solnogrodzie	„	siedm	„	„
„ Styryi	„	siedm	„	„
„ Tyrolu	„	dziewięć	„	„
„ Czechach	„	siedm	„	„
„ Morawii	„	siedm	„	„
„ Szląsku	„	siedm	„	„
„ Krainie	„	siedm	„	„
„ Karyntyi	„	siedm	„	„
„ Pobrzeżu z Tryjestem	„	ośm	„	„
„ Dalmacyi	„	cztery	„	„

*) Postanowienia tego ministrowskiego rozrządzenia, odnoszące się do Galicyi, obwodu Krakowskiego i Bukowiny, obwieszczone są rozporządzeniem Rządu krajowego z dnia 29. Maja 1852 za l. 21850.

**) Dziennik praw krajowych z r. 1851, cz. XV., nr. 91, str. 285.

***) Dziennik praw kraj. z r. 1851, cz. XIX., nr. 124, str. 525.

124.

Erlaß der Ministerien des Innern, des Kriegswesens und der Finanzen vom 23. Mai 1852*),

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXIV. Stück, Nro. 114, ausgegeben am 25. Mai 1852),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

über die Vergütung der Verpflegung der Militär-Mannschaft auf dem Durchzuge, für den Zeitraum vom 1. Juni 1852 bis 31. Oktober 1853.

Die Ministerien des Innern, des Kriegswesens und der Finanzen haben für die nach dem §. 31 der Allerhöchsten Vorschrift vom 15. Mai 1851, über die Einquartierung des Heeres (Nr. 124 des Reichs-Gesetzblattes **) aus dem Staatsschatze (Militärfonde) zu leistende Vergütung der einem Manne vom Feldwebel und den gleichgestellten Chargen abwärts beim Durchzuge vom Quartierträger gegebenen Mittagskost, für den Zeitraum vom 1. Juni 1852 bis 31. Oktober 1853, statt der, mit dem Erlaße vom 25. Mai 1851 (Nr. 143 des Reichs-Gesetzblattes***), vorläufig bestimmten Beträge, mit Rücksicht auf die Ergebnisse der veranlaßten Erhebungen der in den Kronländern während des verflossenen Verwaltungsjahres bestandenen Rindfleischpreise, folgende Vergütung für Einen Tag festzusetzen befunden, nämlich:

für Niederösterreich	mit	acht	Kreuzern	K. M.
„ Oesterreich ob der Enns	„	sechs	„	„
„ Salzburg	„	sieben	„	„
„ Steiermark	„	sieben	„	„
„ Tirol	„	neun	„	„
„ Böhmen	„	sieben	„	„
„ Mähren	„	sieben	„	„
„ Schlesien	„	sieben	„	„
„ Krain	„	sieben	„	„
„ Kärnthen	„	sieben	„	„
„ das Küstenland sammt Triest	„	acht	„	„
„ Dalmazien	„	vier	„	„

*) Die für Galizien, den Krakauer Kreis und die Bukowina geltenden Bestimmungen dieses hohen Ministerial-Erlaßes sind mit Verordnung des Landesguberniums vom 29. Mai 1852 Z. 21850 bekannt gemacht worden.

**) Im Landes-Gesetzblatte vom Jahre 1851, XV. Stück, Nr. 91, Seite 285.

***) Im Landes-Gesetzblatte vom Jahre 151, XIX. Stück, Nr. 124, Seite 525.

w królestwie Lombardzko-Weneckiem	na	dziewięć	krajcar.	m. k.
„ obwodzie krakowskim i wadowickim	„	pięć	„	„
„ innych obwodach Galicyi i na Bukowinie	„	cztery	„	„
„ dystryktach: peszteńskim, preszburskim i oedenburskim	„	pięć i pół	„	„
„ dystryktach wielko-warazdyńskim i koszyckim	„	pięć	„	„
„ województwie Serbskiem i banacie Temeskim	„	pięć	„	„
„ Kroacyi i Slawonii	„	pięć	„	„
„ Siedmiogrodzie	„	cztery	„	„

Bach m. p. **Csorich** m. p. **Baumgartner** m. p.

für das lombardisch=venezianische Königreich	mit neun	Kreuzern	K. M.
„ den Krakauer und den Wadowicer Kreis	„ fünf	„	„
und für die übrigen Kreise Galiziens und für die Bukowina	„ vier	„	„
„ den Pesther, den Preßburger und den Oedenburger Distrikt Ungarns mit	fünf u. ein. halb. kr.		„
„ den Großwardeiner und den Kaschauer Distrikt	„ fünf	Kreuzern	„
„ die serbische Woiwodschaft und das Temeser Banat	„ fünf	„	„
„ Kroazien und Slavonien	„ fünf	„	„
endlich für Siebenbürgen	„ vier	„	„

Bach m. p. **Csorich** m. p. **Baumgartner** m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XXII.

Wydana i rozesłana dnia 12. Sierpnia 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XXII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 12. August 1852.

125.

Obwieszczenie Rządu krajowego z dnia 14. Kwietnia 1852 *),

o postępowaniu cłowem z towarami przechodowemi na pograniczu między Galicyją wraz z okręgiem Krakowskim z jednej, a królestwem ross. Polskiem z drugiej strony.

Według dekretu wysokiego c. k. Ministerstwa skarbu z dnia 5. Lutego 1852 i 20. Marca 1852 l. 1361 M. S. i 3447, w celu powstrzymania przemytnictwa towarami przechodowemi na pograniczu między Galicyją wraz z okręgiem Krakowskim z jednej, a królestwem ross. Polskiem z drugiej strony, zawartą została między Austryją i Rosyją umowa, datowana w Wiedniu dnia 3. Października (21. Września) 1851, a przez zaszłą na dniu 14. (2.) Stycznia 1852 w Petersburgu wymianę dotyczących oświadczeń ministeryjalnych ratyfikowaną w następujących postanowieniach, mianowicie:

§. 1.

Towary przechodowe przez jaki urząd cłowy (komorę) na pograniczu między Galicyją wraz z okręgiem Krakowskim z jednej, a królestwem ross. Polskiem z drugiej strony z obwodu cłowego austryjackiego do Polski, albo też w odwrotnym kierunku z Polski w obwód cłowy austryjacki wyjść mające, przekaże urząd wchodowy do owej komory państwa sąsiedniego, przez którą wejście odbyć się ma, i dla tegoto taż komora państwa sąsiedniego w oświadczeniu wywozowem wymienioną być powinna.

§. 2.

Co do linii granicznej, którą Wisła stanowi, urząd cłowy (komora), przez którą przesełka przechodowa na tejże linii wiślnej przybywa, wtedy tylko dla posełki przechodowej uważany być może za urząd wychodowy, jeżeli komora w państwie sąsiedniem, przez którą wejście towarów przechodowych do onego urzędu cłowego uskutecznionem być ma, nie ma w tutejszem państwie innego bliższego urzędu cłowego, do wydania certyfikatu na wejście rzeczonych towarów upoważnionego.

W przeciwnym razie powinien urząd, przez który posełka na wymienionej linii Wisły przybywa, przekazać ją w celu uskutecznienia wyjścia do owego urzędu tutejszego państwa, na przeciw którego, albo przynajmniej najbliżej którego leży urząd wchodowy państwa sąsiedniego.

---

*) Rozporządzeniem krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 3. Kwietnia 1852 do l. 14043 uwiadomiono o treści niniejszego obwieszczenia wszystkie kameralne administracyje powiatowe, urzędy celne i oddziały straży skarbowej.

125.

Kundmachung des Landesguberniums vom 14. April 1852*),

über das Zollverfahren mit den Durchfuhrwaaren an der Grenze zwischen Galizien mit dem Krakauer Gebiete einerseits, und dem Königreiche Russisch-Polen andererseits.

Zu Folge Dekrets des hohen k. k. Finanz-Ministeriums vom 5. Februar 1852 und 20. März 1852 Z. 1361 F. M. und 3447, ist Behufs der Hintanhaltung des Schleichhandels mit Durchfuhrwaaren an der Grenze zwischen Galizien mit dem Krakauer Gebiete einerseits, und dem Königreiche Russisch-Polen andererseits, zwischen Oesterreich und Rußland ein Uebereinkommen ddto. Wien am 3. Oktober (21. September) 1851 geschlossen, und durch den am 14. (2.) Jänner 1852 in Petersburg erfolgten Austausch der dießfälligen ministeriellen Erklärungen in nachfolgenden Bestimmungen ratifizirt worden, als:

§. 1.

Jene Durchfuhrwaaren, welche bestimmt sind, über ein Zollamt an der Grenze zwischen Galizien und dem Krakauer Gebiete einerseits, und dem Königreiche Russisch-Polen andererseits, aus dem österreichischen Zollgebiete nach Polen, oder in umgekehrter Richtung aus Polen in das österreichische Zollgebiet auszutreten, sind von dem Austrittsamte an dasjenige Zollamt des Nachbarstaates anzuweisen, über welches der Eintritt erfolgen soll, daher dieses Zollamt des Nachbarstaates in der Durchfuhr-Erklärung angegeben werden muß.

§. 2.

Hinsichtlich jener Grenzstrecke, welche durch die Weichsel gebildet wird, ist das Zollamt, über welches die Durchfuhrsendung auf die gedachte Strecke des Weichselflusses gelangt, für die Durchfuhr als Austrittsamt nur dann anzusehen, wenn dem Zollamte des Nachbarstaates, über welches der Eintritt dahin geschehen soll, kein anderes zur Bestätigung des Austrittes von Durchfuhrwaaren ermächtigtes Zollamt des eigenen Staates näher gelegen ist.

Im entgegengesetzten Falle hat das Amt, über welches die Sendung auf die erwähnte Weichselstrecke gelangt, dieselbe zum Austritte an jenes Amt des eigenen Staates anzuweisen, welchem das Eintrittsamt des Nachbarstaates gegenüber, oder doch zunächst gelegen ist.

---

*) Mit Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 3. April 1852 Z. 14043 sind von dem Inhalte dieser Kundmachung auch sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, Zollämter und Finanzwach-Sekzionen in Kenntniß gesetzt worden.

§. 3.

Certyfikat na wyjście, wymagany według przepisów cłowych dla zdjęcia zabezpieczenia, lub kaucyi za posełki przechodowe, wyda urząd wychodowy dopiero wtedy, gdy posełka w ciągu czasu oznaczonego, na odwrotnej stronie boletu przechodowego do urzędu cłowego w państwie sąsiedniem, przez który weń wejść ma, w stanie, jak to bolet opiewa, stawioną i stosownie do przepisów cłowych opowiedzianą zostanie, a na to certyfikat wymienionego urzędu złożonym będzie.

§. 4.

Z postanowień §. 3. wynika w szczególności, że co do towarów przechodowych, które na Przemszy, albo na linii przestrzeni Wisły, od ujścia Przemszy aż do Niepołomic w austryjackim obwodzie cłowym leżącej, ładowane i na Niepołomice i Igołomiję z kraju nadół wodą wysełane bywają, bolet na wejście będzie wydawać nie, jak dotąd niepołomicki urząd cłowy, lecz z zachowaniem §. 3. ów cłowy urrząd galicyjski, który leży naprzeciw, albo najbliżej urzędu cłowego rossyjsko-polskiego, przez który posełka wejść ma.

Atoli co do takich posełek przechodowych, niepołomicki urząd cłowy ma być uważany za urząd pośredni, do którego według §. 152 ustawy o cłach i monopolijach rządowych jeden egzemplarz oświadczenia przesłać, i w którem posełkę dla poddania pod czynność urzędową, §§fami 156 i 157 wymienionej ustawy przepisaną, stawić należy.

§. 5.

Gdyby posełka przechodowa, przybywająca z austryjackiego obwodu cłowego w oznaczoną w §. 2 linię wiślną, miała przeznaczenie wejść do Galicyi, przeznaczenie to z wymienieniem urzędu wchodowego ma być oznajmione urzędowi cłowemu, przez który posełka wstępuje w wymienioną w §. 2 linię wiślną, a urzędu tego rzeczą będzie, posełkę z zachowaniem przepisów o przekazywaniu towarów przekazać do urzędu cłowego, przez który posełka napowrót wejść ma.

§. 6.

Jeżeli posełki przechodowe wymienionego w §. 1 rodzaju, naładowane na Pszemszy, i idące Wisłą przez Niepołomice, składają się wyłącznie z towarów, które wprowadzając, wolno według przepisów cłowych jednego z Państw umawiających się w razie transportowania lądem, zamiast podług wagi, deklarować podług podwód z wyszczególnieniem ilości bydląt pociążnych, to posełki takie wolne są od przekazywania do galicyjskiego urzędu cłowego, leżącego najbliżej polskiego

§. 3.

Die nach den Zollvorschriften zur Auflassung der Sicherstellung oder Haftung für Durchfuhrsendungen erforderliche Austrittsbestätigung ist von dem Austrittsamte erst dann auszufertigen, wenn die Sendung innerhalb der auf dem Rücken der Durchfuhr-Bollete vorgezeichneten Frist zu dem Zollamte des Nachbarstaates, über welches der Eintritt in denselben zu geschehen hat, in dem mit der Bollete übereinstimmenden Zustande gestellt, den Zollvorschriften gemäß erklärt, und hierüber die Bestätigung des erwähnten Amtes beigebracht worden ist.

§. 4.

Aus der Bestimmung des §. 3 folgt insbesondere, daß, wenn es sich um Durchfuhrwaaren handelt, welche auf der Przemsza, oder auf der von der Einmündung der Przemsza bis Niepołomice vom österreichischen Zollgebiete eingeschlossenen Strecke des Weichselstromes in Ladung genommen, und über Niepołomice und Igołomia hinaus stromabwärts versendet werden, die Durchfuhr-Austritts-Bollete nicht wie bisher von dem Zollamte in Niepołomice, sondern unter Beobachtung des §. 3 von jenem galizischen Zollamte auszufertigen ist, welches dem russisch-polnischen Zollamte, über das der Eintritt geschehen soll, gegenüber oder zunächst liegt.

Hinsichtlich solcher Durchfuhrsendungen ist jedoch das Zollamt Niepołomice als Zwischenzollamt zu betrachten, an das nach §. 152 der österreichischen Zoll- und Staats-Monopols-Ordnung ein Exemplar der Erklärung zu gelangen hat, und zu welchem die Sendung zu stellen ist, um der in den §§. 156 und 157 des bezogenen Gesetzes vorgeschriebenen Amtshandlung unterzogen zu werden.

§. 5.

Wäre eine aus dem österreichischen Zollgebiete auf die im §. 2 bezeichnete Weichselstrecke gelangende Durchfuhrsendung bestimmt, nach Galizien einzutreten, so ist diese Bestimmung mit Angabe des Eintrittsamtes bei dem Zollamte, über welches die Sendung auf die im §. 2 erwähnte Weichselstrecke gelangt, anzumelden, welchem Amte obliegt, die Sendung unter Beobachtung der für die Güteranweisung bestehenden Vorschriften an das Zollamt, über welches der Wiedereintritt geschehen soll, anzuweisen.

§. 6.

Wenn Durchfuhrsendungen der im §. 1 erwähnten Art, welche auf dem Przemsza-Fluße geladen wurden, und auf der Weichsel über Niepołomice versendet werden, ausschließend aus solchen Gegenständen bestehen, deren zollämtliche Erklärung für die Einfuhr nach den Zollvorschriften eines der beiden kontrahirenden Staaten beim Land-Transporte, statt nach dem Gewichte, auch nach der Fuhre mit Benennung der Anzahl der Zugthiere gesetzlich gestattet ist, so sind solche Sendungen von der An-

urzędu wchodowego, tudzież od składania certyfikatu §fem 3 przepisanego, i z onemi w ogólności trybem dotychczasowym postępować należy.

Niepołomicki urząd cłowy powinien atoli przekonać się, jako ładunek innych, jak wymienione, nie zawiera przedmiotów, i zawiadomić o tem rossyjską komorę cłową.

§. 7.

Istniejące przepisy, nakazujące, ażeby każdy statek, który, płynąc czy to z wodą, czy pod wodę, przebywa owo miejsce, gdzie Wisła pod Niepołomicami opuszcza austryjacką ziemię, stawiono w niepołomickim urzędzie cłowym, nie doznają żadnej zmiany z powodu postanowień §§. 1 i 3.

Gdyby przy tem stawieniu okazało się, że ładunek statku na dół (z wodą) płynącego całkiem, albo w części składa się z towarów przechodowych, niepodciągnionych pod wyjątek §. 6, wtedy niepołomicki urząd cłowy powinien w razie, jeżeli posełka ma przeznaczenie być wprowadzoną do królestwa rossyjsko-polskiego, uwiadomić o tem rossyjsko-polski urząd cłowy w Igołomii, i czynność urzędową, §§fami 156 i 157 austr. ustawy o cłach i monopolijach rządowych przepisaną i zawsze z największem ile być może przyspieszeniem uskutecznić się mającą, przedsięwziąć spólnie z delegowanym tegoż urzędu, który podpisze także stwierdzenie, według §. 156 wymienionej ustawy na bolecie przechodowym dołożyć się mające.

§. 8.

Aby żaden statek przechodzący przez miejsce, w §. 7 oznaczone, nie mógł uchylić się od stawienia się w niepołomickim urzędzie cłowym, mają pod nadzorem galicyjskiego niepołomickiego urzędu cłowego i rossyjsko-polskiej-igołomijskiej komory cłowej bydź w pogotowiu statki wodne, a straży obu państw pobrzeżnych ma być dozwolono, w celu strzeżenia Wisły od miejsca, gdzie jest niepołomicki urząd cłowy, pół godziny drogi pływać na dół po Wiśle przez całą jej szerokość, i statki, któreby płynąc na dół, chciały uchylić się od stawienia się w wymienionym urzędzie, zatrzymywać i stawić na powrót do tegoż urzędu.

§. 9.

Zaniechane stawienie podpada postępowaniu, w austryjackiej ustawie karnej na przestępstwa dochodowe przepisanemu; jeżeliby zaś wbrew prawu usiłowano wylądować, władza owego kraju, na którego brzegu popełniono to przestępstwo, ma według praw własnych przeprowadzić karne postępowanie.

weisung an das dem polnischen Eintrittsamte zunächst gelegene galizische Zollamt, und von der Beibringung der im §. 3 vorgeschriebenen Bestätigung befreit, und überhaupt auf dieselbe Art wie bisher zu behandeln.

Jedoch hat das Zollamt in Niepołomice sich die Ueberzeugung zu verschaffen, daß die Ladung keine andere als die erwähnten Gegenstände enthält, und hiervon das russische Zollamt zu verständigen.

§. 7.

Die bestehenden Zollvorschriften, wornach jedes Fahrzeug, welches in der Thal- oder Bergfahrt jene Stelle überschreitet, wo die Weichsel bei Niepołomice das österreichische Staatsgebiet verläßt, zu dem Zollamte in Niepołomice gestellt werden muß, erleiden durch die Bestimmungen der §§. 1 und 3 keine Aenderung.

Wenn es sich bei dieser Stellung zeigt, daß die Ladung eines in der Thalfahrt begriffenen Fahrzeuges ganz oder theilweise aus Durchfuhrgütern besteht, die nicht unter die Ausnahme des §. 6 fallen, so hat das Zollamt in Niepołomice, wenn die Sendung für den Eintritt nach Russisch-Polen bestimmt ist, hiervon das russisch-polnische Zollamt in Igołomia zu verständigen, und die unter §§. 156 und 157 der österreichischen Zoll- und Staats-Monopols-Ordnung vorgeschriebene, stets mit möglichst größter Beschleunigung zu vollziehende Amtshandlung gemeinschaftlich mit einem Abgeordneten dieses Amtes vorzunehmen, welcher die nach §. 156 des bezogenen Gesetzes auf der Durchfuhr-Bollete beizufügende Bestätigung mitzufertigen hat.

§. 8.

Damit kein Fahrzeug bei Ueberschreitung des im §. 7 bezeichneten Punktes sich der Stellung bei dem Zollamte in Niepołomice entziehen könne, sind an beiden Ufern unter der Obsorge des galizischen Zollamtes in Niepołomice und der russisch-polnischen Zollkammer in Igołomia geeignete Wasserfahrzeuge in Bereitschaft zu halten, und soll dem Personale der Wachanstalten beider Uferstaaten gestattet seyn, zum Zwecke der Ueberwachung die Weichsel von dem Punkte, wo das Zollamt in Niepołomice gelegen ist, eine halbe Stunde Weges nach abwärts ihrer ganzen Breite zu befahren, um die Fahrzeuge, welche sich in der Thalfahrt der Stellung zu dem genannten Zollamte zu entziehen versuchen sollten, anzuhalten und zu diesem Amte zurückzubringen.

§. 9.

Die unterlassene Stellung ist nach dem österreichischen Strafgesetze über Gefälls-Uebertretungen zu behandeln; wäre jedoch eine gesetzwidrige Landung versucht worden, so ist das Strafverfahren von der Behörde und nach den Gesetzen jenes Landes zu pflegen, an dessen Ufer diese Uebertretung verübt wurde.

§. 10.

Jeżeli do przytrzymania przyczynili się spólnie ludzie obu państw ku temu postanowieni, wtedy uzyskana z postępowania karnego kara pieniężna, tudzież wartość przedmiotów, jeżliby jako przepadłe uznane były, po strąceniu kosztów, przypadnie w równych częściach funduszom karnym obu krajów.

§. 11.

Urząd cłowy, przez który posełka wychodzi, ma nie tylko przedsięwziąć cłową rewizję zewnętrzną, oglądając ładunki, przerachowując paki i skrzynki z towarami, porównywając znaki i liczby tychże, tudzież przydane pieczęcie woskowe i ołowiane z osnową boletu przechodowego, lecz winien oraz przynajmniej część posełki, na której wybór strona wpływać nie może, co do wewnętrznej treści przeglądnąć, aby tak przekonać się o ilości, gatunku i jakości towarów.

Jeżeli dla uskutecznienia oględzin wewnętrznych urzędowe zamknięcie odjętem zostało, tedy takowe na nowo wykonać potrzeba.

Jeżeli przy rewizyi cłowej nie znaleziono nic takiego, coby zarzutowi ulegało, urząd wychodowy wypisawszy na odwrotnej stronie boletu przechodowego słowa: „widziano i w należytym stanie znaleziono“ posełkę, o ile takowa w ogólności urzędowem zamknięciem zapomocą pieczęci na wosku lub ołowiu opatrzoną być może, przekaże pod takiem zamknięciem do stawienia się w urzędzie wchodowym państwa sąsiedniego, z wymienieniem dnia i godziny ukończonej ekspedycyi, jakoteż przeciągu czasu, w jakim ze względem na długość przebyć się mającej drogi stawienie nastąpić ma.

Rozumie się zresztą samo przez się, że takie towary jedynie owemi gościńcami cłowemi, na których stosownie do przepisów wolno je w kraj sąsiedni wprowadzać, i w takim tylko czasie wywożone być mogą, iżby drogę od urzędu wychodowego do urzędu wchodowego za dnia odbyć można.

Gdyby zaś dokument, przez ross. polski urząd cłowy na posełkę przechodową wydany, który w niniejszym artykule boletem przechodowym nazwano, co do rodzaju i ilości towarów nie zawierał w sobie wszystkich dat, jakie we względzie postępowania cłowego z towarami przechodowemi obowiązujące jeszcze w królestwie Polskiem przepisy cłowe z dnia 28. Sierpnia (9. Września) 1842 §. 69 Wzór L. co do deklaracyi towarów stanowią, tedy do rzeczonego dokumentu dołączony być ma odpis deklaracyi o towarach.

§. 12.

Urząd wchodowy, w którym posełkę w wyznaczonym czasie stawiono, przedsięweźmie na podstawie deklaracyi towarów, wraz z boletem przechodowym urzędu przekazującego przedłożyć mu się mającej, urzędową rewizyję cłową,

§. 10.

Wirkten bei der Anhaltung Angestellte beider Staaten gemeinschaftlich, so wird der durch das Strafverfahren einfließende Strafbetrag, mit Einschluß des Werthes der etwa in Verfall erklärten Gegenstände, nach Abzug der Unkosten, den Straffonden der beiden Länder zu gleichen Theilen zugewendet.

§. 11.

Das Zollamt, über welches der Austritt erfolgt, hat nicht nur die äußere zollämtliche Untersuchung durch Besichtigung der Ladung, Abzählung der Waarenpäcke und Behältnisse, und durch Vergleichung ihrer Zeichen und Nummern, so wie der angelegten Wachs- oder Bleisiegel mit dem Inhalte der Durchfuhr-Bollete vorzunehmen, sondern auch wenigstens einen Theil der Sendung, auf dessen Auswahl der Partei kein Einfluß zukommt, der inneren Untersuchung zu unterziehen, um sich von der Menge, Gattung und Beschaffenheit der Waaren zu überzeugen.

Wurde zum Behufe der Untersuchung der innere ämtliche Verschluß abgenommen, so ist derselbe neuerlich anzulegen.

Wurde bei der zollämtlichen Untersuchung ein Anstand nicht entdeckt, so hat das Austrittsamt auf dem Rücken der mit „Gesehen und richtig befunden" zu bezeichnenden Durchfuhr-Bollete die Sendung, und zwar, soferne dieselbe überhaupt zur Anlegung des ämtlichen Verschlußes durch Wachs- oder Bleisiegel geeignet ist, mit diesem Verschluße versehen zur Stellung bei dem Eintrittsamte des Nachbarstaates anzuweisen, unter Beifügung des Tages und der Stunde der geschehenen Abfertigung, dann des der zurückzulegenden Wegesstrecke angemessenen Zeitraumes, binnen welchem die Stellung zu geschehen hat.

Es versteht sich übrigens von selbst, daß der Austritt solcher Waaren nur auf jenen Zollstrassen, auf deren Fortsetzung der Eintritt in den Nachbarstaat gesetzlich gestattet ist, und zu einer solchen Zeit geschehen dürfe, daß der Weg vom Austrittsamte bis zum Eintrittsamte bei Tag zurückgelegt werden könne.

Sofern die von dem russisch-polnischen Zollamte über die Durchfuhrsendungen ausgefertigte, im gegenwärtigen Artikel als Durchfuhr-Bollete bezeichnete Urkunde hinsichtlich der Gattung und Menge der Waaren nicht alle jene Daten enthält, welche in den bezüglich des Zollverfahrens der Waarendurchfuhr noch in Wirksamkeit stehenden Zollvorschriften für das Königreich Polen vom 28. August (9. September) 1842 §. 69 Muster L. für die Waarenerklärungen vorgeschrieben sind, so ist derselben eine Abschrift der Waarenerklärung beizulegen.

§. 12.

Das Eintrittsamt, zu welchem die Sendung in der vorgeschriebenen Frist gestellt wurde, nimmt auf Grund der demselben zugleich mit der Durchfuhr-Bollete des anweisenden Amtes zu überreichenden Waarenerklärung die zollämtliche Untersuchung vor,

wyrazi, jeżeli rzecz znajdzie bez zarzutu, na bolecie przechodowym, który zatrzymany być ma, słowo „widziano“, tudzież dzień i podpis urzędowy i wyda certyfikat na przybycie posełki stosownie do §. 3., powołując się na datę i liczbę zapisu w rejestrach cłowych, który na podstawie otrzymanej deklaracyi uskutecznił.

§. 13.

Te certyfikaty przybycia przechodowych posełek, przekazanych od urzędów celnych państwa sąsiedniego załatwiane będą w ten sposób, że takowe z wydrukowanych, jukstowanych i parafowanych rejestrów za liczbą bieżącą, przy zapełnieniu miejsc próżnych i wyciśnięciu urzędowej pieczęci, w trzech równobrzmiących egzemplarzach, które podpisze przełożony urzędu i kontrolor lub jego zastępca, wygotowane będą.

Jeden ich egzemplarz wręcza się natychmiast przystawowi, aby służył za dowód temu, na czyje imię opiewa bolet przechodowy.

Drugi egzemplarz wraz z zatrzymanym boletem przechodowym prześle urząd, wydający certyfikat przybycia, najpóźniej we trzy dni od dnia przybycia posełki, urzędowi wychodowemu państwa sąsiedniego.

Trzeci egzemplarz stanowi juksta dwóch z rejestru wyciąć się mających właśnie co wymienionych boletów, i zostaje w rejestrze w urzędzie.

Po zrobionym użytku z rejestrów, w których zapisane są certyfikaty przybycia, urzędy odsełać mają takowe w okresach czasu do podobnego przedkładania ustanowionych owym władzom, którym rejestra cłowe przedkładają się.

Władze obu krajów, którym bezpośredni kierunek urzędów cłowych powierzono, mają obowiązek ściśle nad tem czuwać, ażeby urzędy cłowe dokładnie przestrzegały przepisów niniejszej umowy.

Władzom wyższym obu krajów zastrzega się, iż gdyby przy rozpoznaniu rejestrów certyfikatów wchodu i ściągających się do tego papierów, wpadły na jaką wątpliwość lub usterki, do których uchylenia potrzebny jest wpływ władzy państwa sąsiedniego, z nią w tym względzie porozumieć się mają.

§. 14.

Dopiero po powrocie boletu przechodowego, łącznie z drugiem egzemplarzem certyfikatu przybycia, urząd wychodowy wygotowawszy bolet wychodowy dla posełki przechodowej, rozeszle o tem uwiadomienie do innych urzędów, jak to przepisano w instrukcyi urzędowej, opiewającej o wychodzie towarów przewozowych.

bezeichnet, wenn ein Anstand nicht entdeckt wird, die einzuziehende Durchfuhr-Bollete mit „Gesehen“ unter Beifügung des Datums und der ämtlichen Fertigung, und stellt die Bestätigung des Eintreffens der Sendung dem §. 3 gemäß aus, mit Berufung auf Datum und Nummer, der auf Grund der empfangenen Erklärungen in den Zollregistern vollzogenen Verbuchung.

§. 13.

Diese Bestätigung des Eintreffens der von Zollämtern des Nachbarstaates angewiesenen Durchfuhrsendungen sind aus vorgedruckten, juxtirten und paraphirten Registern unter fortlaufenden Zahlen mittelst Ausfüllung der im Vordrucke leer gelassenen Räume, unter Beidrückung des Amtssiegels, in drei gleichlautenden Exemplaren auszufertigen, und von dem Amtsvorsteher, dann dem Kontrolor oder dessen Stellvertreter zu unterschreiben.

Ein Exemplar wird sogleich dem Waarenführer ausgefolgt, um demjenigen, auf dessen Namen die Durchfuhr-Bollete lautet, zur Ausweisung zu dienen.

Das zweite Exemplar sammt der eingezogenen Durchfuhr-Bollete ist von dem Amte, welches die Bestätigung des Eintreffens ausfertigt, längstens binnen drei Tagen, vom Tage des Eintreffens der Sendung, dem Austrittsamte des Nachbarstaates zu übermitteln.

Das dritte Exemplar bildet die Juxta der aus dem Register auszuschneidenden zwei eben erwähnten Bestätigungs-Bolleten, und bleibt im Register bei dem Amte.

Die in Verwendung genommenen Register der Eintreffens-Bestätigung sind von den Aemtern auf jene Behörde, welcher die Zollregister vorgelegt werden, in den für diese Vorlage festgesetzten Zeitabschnitten einzusenden.

Den zur unmittelbaren Leitung der Zollämter berufenen Behörden beider Länder liegt ob, streng darüber zu wachen, daß die Bestimmungen dieses Uebereinkommens von den Zollämtern genau beobachtet werden.

Den Oberbehörden beider Länder bleibt es vorbehalten, in Fällen, wo bei der Prüfung der Eintritts-Bestätigungs-Register und der darauf Bezug nehmenden Papiere Anstände oder Gebrechen wahrgenommen werden, zu deren Abstellung die Einwirkung der Behörde des Nachbarlandes erforderlich ist, sich hierüber mit derselben in's Einvernehmen zu setzen.

§. 14.

Erst nach dem Zurücklangen der mit dem zweiten Exemplare der Eintreffens-Bestätigung belegten Durchfuhr-Bollete nimmt das Eintrittsamt die Ausfertigung der Durchfuhr-Austritts-Bollete vor, und erläßt die durch den Amtsunterricht für den Fall des Austrittes von Durchfuhrwaaren vorgeschriebene Verständigung anderer Aemter.

§. 15.

Gdyby posełka przechodowa do urzędu wchodowego, do którego ją przekazano, z jakiejbądź przyczyny dopiero po upływie wyznaczonego na bolecie przewozowym czasu przybyć miała, w takim razie certyfikat w §. 12 przepisany, jedynie wtedy wydany być może, jeżeli przeszkodę, jaka zaszła, wymienionemu urzędowi w ciągu tego samego czasu oznajmiono, a oraz prawnie wydanem poświadczeniem władzy miejscowej, albo jakiego innego urzędu publicznego udowodniono, że zwłoka była skutkiem wydarzonego jakiego przypadku.

Gdyby przy cłowej rewizyi posełki przechodowej, stawionej w urzędzie, przez porównanie jej z boletem przechodowym we względzie rodzaju, albo ilości towarów wykryto różnicę, w takim razie wstrzymać się należy z wydaniem certyfikatu przybycia, a przyzwawszy tego, na czyje imię bolet przechodowy opiewa, albo przystawa, spisać w dwóch egzemplarzach protokół istoty czynu.

Jeden egzemplarz tego protokołu wręczony będzie przystawowi, drugi zaś w terminie §. 13 zkreślonym, przesłany urzędowi wychodowemu państwa sąsiedniego, który posełkę podług §. 1. przekazał, ku przeprowadzeniu dalszego prawnego postępowania urzędowego.

Czy z powodu poświadczonej w protokole różnicy ilości towarów zarządzone być powinno postępowanie karne dochodowe, to osądzi według ustaw każdego z obu krajów właściwa władza.

§. 16.

Jeżeli posełki przechodowej nie stawiono w urzędzie wchodowym państwa sąsiedniego, do którego była przekazana, albo jeżeli certyfikat stawienia na mocy postanowień §. 15. musiał być odmówiony, to namienionego w §. 14. boletu wyjścia posełki przechodowej zaniechać potrzeba, atoli w takim razie z powodu niezachowania rozporządzeń o wykazywaniu się z uskutecznionego według przepisów wywozu posełki przechodowej, do wywiezienia przekazanej, zarządzić według istniejących przepisów postępowanie karne z winnymi i rękojemcami.

§. 17.

Przepisane w §. 12 certyfikaty przybycia przekazanych posełek przechodowych wydaje się bezpłatnie.

§. 18.

Przepisów o upoważnieniach urzędów cłowych nie zmienia niniejsza umowa.

Gbyby rozszerzenie upoważnień tego lub owego pogranicznego urzędu cłowego okazało się pożądanem dla ułatwienia prawnego handlu przechodowego,

§. 15.

Sollte die Durchfuhrsendung bei dem Eintrittsamte, an welches sie angewiesen wurde, aus was immer für einem Grunde erst nach Verlauf der auf der Durchfuhr-Bollete vorgezeichneten Frist eintreffen, so darf die im §. 12 vorgeschriebene Bestätigung nur dann ausgefertigt werden, wenn das eingetretene Hinderniß dem erwähnten Amte binnen derselben Frist angezeigt, und zugleich durch eine legal ausgefertigte Bestätigung der Ortsbehörde, oder eines anderen öffentlichen Amtes nachgewiesen wurde, daß die Verzögerung durch die Gewalt eines zufälligen Ereignisses herbeigeführt worden sei.

Wird bei der zollämtlichen Untersuchung der zum Eintrittsamte gestellten Durchfuhrsendung durch deren Vergleichung mit der Durchfuhr-Bollete in Absicht auf die Gattung oder Menge der Waaren ein Unterschied entdeckt, so hat die Ausfertigung der Bestätigung des Eintreffens zu unterbleiben, und es ist in einem solchen Falle unter Beiziehung desjenigen, auf dessen Namen die Durchfuhr-Bollete lautet, oder des Waarenführers, über den Thatbestand ein Protokoll in zweifacher Ausfertigung aufzunehmen.

Ein Exemplar dieses Protokolls ist dem Waarenführer auszufolgen, das zweite aber binnen der im §. 13 festgesetzten Frist dem Austrittsamte des Nachbarstaates, von welchem die Sendung nach §. 1 angewiesen wurde, zur weiteren gesetzlichen Amtshandlung zu übermitteln.

Ob über den durch das Protokoll konstatirten Mengenunterschied das Gefälls-Strafverfahren einzuleiten sei, ist nach den Gesetzen jedes der beiden Länder von der kompetenteu Behörde zu beurtheilen.

§. 16.

Wurde die Durchfuhrsendung zu dem Eintrittsamte des Nachbarstaates, an welches sie angewiesen war, nicht gestellt, oder mußte die Ausfertigung der Bestätigung über die geschehene Stellung auf Grund der Bestimmungen des § 15 verweigert werden so hat die im §. 14 erwähnte Ausstellung der Durchfuhr-Austritts-Bollete zu unterbleiben, und es ist wegen unterlassener Beobachtung der Anordnungen über die Nachweisung des vorschriftsmäßig erfolgten Austrittes einer zum Austritte angewiesenen Durchfuhrsendung gegen die Schuldigen und Haftenden das Strafverfahren nach den bestehenden Vorschriften einzuleiten.

§. 17.

Die im §. 12 vorgeschriebenen Bestätigungen des Eintreffens angewiesener Durchfuhrsendungen sind unentgeltlich auszufertigen.

§. 18.

Die Vorschriften über die Befugnisse der Zollämter werden durch gegenwärtige Vereinbarung nicht geändert.

Sollte die Erweiterung der Befugnisse eines oder des anderen Grenzzollamtes für die Erleichterung des rechtlichen Durchfuhrhandels sich als wünschenswerth darstellen,

władze krajowe obu państw pobrzeżnych poczynią w tem względzie za wspólnem porozumieniem się, co uznają za potrzebne.

§. 19.

Dalej zastrzegają sobie oba rządy prawo, ku ułatwieniu prawnego handlu pogranicznego zaprowadzić nowe urzędy cłowe w owych miejscach, gdzie potrzeba tego wykazaną i obustronnie uznaną będzie. Wynurzone na teraz w ogólności ze strony c. k. Rządu austryjackiego w tym względzie życzenie, Rząd ces. rossyjski w duchu łączących oba sąsiednie państwa przyjacielskich stosunków uwzględni, i nie będzie się wahał życzeniu temu w miejscach, gdzie zaprowadzenie urzędu cłowego potrzebnem lub pożytecznem się okaże, a przeciw temu nie staną istotne trudności lub przeszkody, z wszelką gotowością zadość uczynić.

§. 20.

Co do posełek pocztowych obowiązujące obecnie postanowienia zostają w swej mocy. Względem uregulowania postępowania cłowego dla handlu na kolejach żelaznych osobna pertraktacyja przeprowadzoną zostanie.

§. 21.

Niniejsza umowa zawiera się na dwa lata, poczynać się mające od dnia wymiany oświadczeń ministeryjalnych, zastępujących formalną ratyfikacyję. Wszakże takową zawsze, jako na dalsze dwa lata odnowioną, tak długo uważać należy, dopóki ze strony jednego lub drugiego Rządu przynajmniej na trzy miesiące przed upływem każdoczesnego dwuletniego okresu nie nastąpi jej wypowiedzenie.

Podpisani obowiązują się niniejszy protokół, mający zastąpić pierwotny projekt z dnia 25. (13.) Maja 1851, każdy swojemu wysokiemu Rządowi podać do zatwierdzenia, oświadczając oraz, że, gdy umówione środki są jedynie administracyjne, a w pogranicznych do ich wykonywania powołanych urzędach znany jest język niemiecki więcej, niżeli francuski, w razie wątpliwości w wykładaniu postanowień niniejszego protokołu tekst niemiecki za pierwotny uważany być ma.

Co do powszechnej wiadomości z tem oznajmieniem podaje się, że dzień, w którym to wzajemne przekazywanie posełek przechodowych zacząć się ma, później ogłoszony będzie.

Gołuchowski m. p.

so wird in dieser Beziehung von den Landesbehörden der beiden Uferstaaten im gegenseitigen Einvernehmen das Erforderliche veranlaßt werden.

§. 19.

Ferner behalten sich die beiden Regierungen vor, zur Erleichterung des gesetzlichen Grenzverkehres an jenen Orten, wo das Bedürfniß einer solchen Maßregel nachgewiesen, und beiderseits anerkannt werden wird, neue Zollämter zu errichten. Der in dieser Beziehung von Seite der k. k. österreichischen Regierung vor der Hand im Allgemeinen ausgesprochene Wunsch wird von der kais. russischen Regierung im Geiste der zwischen beiden Nachbarstaaten herrschenden freundschaftlichen Verhältnisse berücksichtiget, und kein Anstand genommen werden, diesem Wunsche an jenen Orten, wo die Errichtung eines Zollamtes sich als erforderlich oder nützlich darstellt, und dagegen keine wesentlichen Bedenken oder Schwierigkeiten obwalten, mit aller Bereitwilligkeit zu entsprechen.

§. 20.

Hinsichtlich der Postsendungen werden die dermal in Wirksamkeit stehenden Bestimmungen aufrecht erhalten. Ueber die Reglnng des Zollverfahrens für den Verkehr auf Eisenbahnen wird eine besondere Verhandlung gepflogen werden.

§. 21.

Gegenwärtige Vereinbarung wird für die Dauer von zwei Jahren, vom Tage der Auswechslung der die Stelle der förmlichen Ratifikazion vertretenden ministeriellen Erklärungen, abgeschlossen. Dieselbe soll jedoch, als für je zwei Jahre erneuert, so lange gelten, als nicht von einer der beiden Regierungen wenigstens drei Monate vor Ablauf der jeweiligen zweijährigen Frist die Aufkündigung erfolgt.

Die Gefertigten machen sich verbindlich, gegenwärtiges Protokoll, welches an die Stelle des ursprünglichen Entwurfes vom 25. (13.) Mai 1851 zu treten hat, der Genehmigung ihrer beiderseitigen hohen Regierungen zu unterziehen, und erklären zugleich, daß, da die vereinbarten Maßregeln bloß administrativer Natur und die zu deren Vollziehung berufenen Grenzbehörden mehr der deutschen als der französischen Sprache kundig sind, im Falle eines Zweifels über die Auslegung der Bestimmungen dieses Protokolls der deutsche Text als Urtext angesehen werden soll.

Dieß wird zur allgemeinen Kenntniß mit dem Bedeuten gebracht, daß der Tag, mit welchem diese wechselseitige Ueberweisung der Durchfuhrsendungen zu beginnen hat, nachträglich bekannt gemacht werden wird.

Goluchowski m. p.

126.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 16. Kwietnia 1852,

wydane do wszystkich powiatowych administracyj skarbowych, tudzież urzędów i organów skarbowych,

o wymiarze należytości od wyroków wydanych w skutek pozwów o unieważnienie ugody o kupno.

Na wniesione zapytanie, jakie należytości wymierzone być mają przy wyrokach w sprawach prawnych, wytoczonych o unieważnienie ugody o kupno, wysokie c. k. Ministerstwo skarbu oznajmiło w ogólności dekretem z dnia 8. Marca 1852 l. 7889/539, że za szacunek rzeczy, szacunek spornych praw ugody uważać, i ze względem na tenże wprzód osądzić należy, ażali zajdzie przytem należytość stała, lub też odsetkowa. W przypadkach, gdzieby zachodziła należytość odsetkowa, stosować się potrzeba zupełnie do taryfowej pozycyi 103. II. A. c), jeżeli zapadłym wyrokiem nie uczyniono zadość żądaniu wyrażonemu w pozwie o uchylenie ugody.

Jeżeliby zaś wyrok uczynił zadość żądaniu w pozwie wyrażonemu, wtedy odróżnić potrzeba, czyli zasądzono uchylenie ugody z powodu naruszenia przepisów, lub też na zasadzie punktów samej ugody, n. p. ponieważ mocą ugody umówiono zastrogę, jej uchylenia, albo jaki warunek oneż rozwiązujący, albo zastrzeżono prawo odkupna, lub prawo odprzedania i t. d. Jeżeli zatem z pomienionego dopiero powodu, ponieważ przepisy cywilne nie nadają prawa pozywania o wypełnienie ugody (jak zachodzą tego przypadki wedle §§. 865, 868, 878, 880, 1048 i 1064 powszechnej ustawy cywilnej w krajach koronnych, w których taż ustawa obowiązuje), albo ponieważ te przepisy jednemu z ugadzających się przyznają prawo żądania uchylenia ugody, (jak się rzecz ma w przypadkach, o których opiewają §§. 877, 932, 934, 1060 pomienionej ustawy) wydanym wyrokiem zasądzone jest uchylenie ugody, nie zaś zarazem powrócenie szkody, lub zadość uczynienie, wtedy takowy wyrok podpada także pod taryf. poz. 103. II. A. c).

Atoli wyroki, mocą których zniesienie ugody zasądzonem jest z drugiego powodu, stoją pod taryf. poz. 103. II. A. b), i podobnie także wyroki, które na pozew oparty na powodach trzeciego rodzaju nie zasądzając zniesienia ugody, zasądzają powrócenie szkody, powinny być stosownie do tejże taryf. poz. 103. II. A. b) podciągnięte pod wymiar należytości, przyczem jednakże tylko szacunek przyznanego zwrotu złużyć ma za skalę wymiaru.

Jeżeli zaś wyrok dla pierwszego powodu, opiewa nie tylko na zniesienie ugody, lecz oraz na powrócenie szkody, lub zadośćuczynienie, wtedy należy pod przepisy tar. poz. 103. II. A. d).

Co podaje się do wiadomości, jako skazówkę zachowania się.

Krajewski m. p.

126.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 16. April 1852,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, Aemter und Organe,

über die Gebührenbemessung von Erkenntnissen in Rechtsstreiten wegen Annulirung eines Kaufvertrages.

Ueber die Frage, welche Gebührenbestimmungen auf Erkenntnisse in Rechtsstreiten wegen Annulirung eines Kaufvertrages in Anwendung zu kommen haben, hat das hohe k. k. Finanz-Ministerium mit dem Erlaße vom 8. März 1852 Z. 7889/539 im Allgemeinen bedeutet, daß als Werth des Streitgegenstandes der Werth der streitigen Vertragsrechte anzusehen und darnach vorerst zu beurtheilen ist, ob eine fixe oder Percentualgebühr einzutreten habe. In den Fällen, in welchen die Perzentual-Gebühr einzutreten hat, findet die T. P. 103 II. A. c) durchaus Anwendung, wenn durch das Erkenntniß dem auf Aufhebung des Vertrages gerichteten Klagbegehren nicht stattgegeben wird.

Wurde dem Klagbegehren durch das Erkenntniß stattgegeben, so ist zu unterscheiden, ob wegen Verletzung gesetzlicher Vorschriften, oder im Grunde der Vertragsbestimmungen selbst, weil im Vertrage z. B. der Vorbehalt der Aufhebung desselben, oder eine auflösende Bedingung, oder das Recht des Wiederkaufes oder des Wiederverkaufes u. s. w. festgesetzt wurde, auf die Aufhebung des Vertrages erkannt worden ist. Wurde aus dem erstgedachten Grunde, weil die bürgerlichen Gesetze entweder kein Klagerecht auf Erfüllung des Vertrages gewähren (wie dieß in den Kronländern, in welchen das allgemeine bürgerliche Gesetzbuch wirksam ist, nach den §§. 865, 868, 878, 880, 1048, 1064 dieses Gesetzbuches der Fall ist), oder weil diese Gesetze Einem der Vertragschließenden das Recht einräumen, die Aufhebung des Vertrages zu begehren (wie in den Fällen der §§. 877, 932, 934 und 1060 des gedachten Gesetzbuches), bloß auf die Vertragsaufhebung, und nicht zugleich auf Schadenersatz oder Genugthuung erkannt, so hat auf das Erkenntniß gleichfalls die T. P. 103 II. A. c) Anwendung.

Dagegen unterliegen Erkenntnisse, wodurch die Aufhebung eines Vertrages aus dem zweiten Grunde ausgesprochen wird, der T. P. 103 II. A. b), so wie auch jene Erkenntnisse, in welchen über ein, auf Gründe der letztgedachten Art gestütztes Klagebegehren nicht auf die Aufhebung des Vertrages, sondern auf Schadenersatz erkannt wird, nach derselben T. P. 103 II. A. b) der Gebührenbemessung unterzogen werden müssen, wobei jedoch nur der Werth des zuerkannten Ersatzes als Maßstab der Gebühr zu dienen hat.

Lautet das Erkenntniß aus dem ersten Grunde nicht allein auf die Aufhebung des Vertrages, sondern auch auf Schadenersatz oder Genugthuung, so unterliegt es den Bestimmungen der T. P. 103 II. A. d).

Dieß wird zur Wissenschaft und Darnachachtung bekannt gemacht.

Krajewski m. p.

127.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 27. Kwietnia 1852,

wydane do wszystkich powiatowych administracyj skarbowych, tudzież urzędów i organów wykonawczych,

wedle którego urzędników sądowych i prokuratoryi, w skutek nowej organizacyi ustanowionych, we względzie wymiaru i poboru taksy służbowej, jako stale ustanowionych uważać należy.

W skutek dekretu wysokiego c. k. Ministerstwa skarbu z dnia 28. Marca 1852 l. 41251/4826, urzędnicy cesarskich sądów i prokuratoryi państwa, ustanowieni w organizowanych już krajach koronnych, mają we względzie usposobienia do pensyi wysłużonej tak dla siebie, jakoteż i dla wdów i sierot swoich, nie być uważanymi za tymczasowo mianowanych, owszem przepisy o płacy wysłużonej, wydane dla mianowanych urzędników stałych i dla wdów tychże, mają względem onych zachować zupełną swą skuteczność, przyczem samo przez się rozumie się, że niezdatność do służby, któraby już przed przyjęciem w służbę publiczną urzędnika dominikalnego, lub gminy wedle powziętego przekonania istniała, jeżliby takowa uchylenie tegoż od urzędu jeszcze podczas prowizoryjum konieczną czyniła, nie nadaje mu żadnego prawa do pensyi ze skarbu Państwa.

Gdy więc mianowani urzędnicy sądowi w tym względzie za stałych uważanymi i poczytywanymi być mają, przeto w przypadkach wyszczególnionych w dekrecie wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 27. Listopada 1850 liczba 32281/2169, który ogłoszono tutejszo urzędowem rozporządzeniem z dnia 15. Grudnia 1850 l. 27830 *), taksa służbowa nie ma być więcej dla nich zwracaną.

Krajewski m. p.

128.

Rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 4. Maja 1852 **),

wydane do JWW. Namiestników w królestwie Lombardzko-Weneckiem,

którem stanowi się, że dla zawarcia ślubów małżeńskich w królestwie lombardzko-weneckiem, narzeczony należący do gminy w innym jakim kraju koronnym, i też swą dotychczasową przynależność zachowujący, zezwoleniem (konsensem) politycznej władzy swego kraju wykazać się powinien.

Nieraz już były wnoszone skargi, że w królestwie Lombardzko-Weneckiem ludzie, należący do gmin innych krajów koronnych w monarchii austryjackiej,

---

*) Dziennik praw krajowych z roku 1850, pod l. 683, str. 360.

**) Obwieszczenie niniejszego rozporządzenia ministeryjalnego zarzadzono w królestwie Galicyjskiem, wielkiem księstwie Krakowskiem i księstwie Bukowińskiem, pismem Rządu krajowego z dnia 14. Maja 1852, l. 18534.

127.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 27. April 1852,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, Gefällsämter und Organe,

wornach die aus Anlaß der neuen Organisirung angestellten Gerichts- und Staatsanwalts-Beamten hinsichtlich der Bemessung und Einhebung der Diensttaxen als definitiv angestellt zu betrachten sind.

Zu Folge Erlaßes des hohen k. k. Finanz-Ministeriums vom 28. März 1852 Z. 41251/4826, sind die bei den kaiserlichen Gerichten und Staatsanwaltschaften in den bereits organisirten Kronländern angestellten Beamten in Bezug auf ihre eigene und die Pensionsfähigkeit ihrer Witwen und Waisen nicht als provisorisch ernannt zu betrachten, sondern es haben in Betreff derselben die für definitiv angestellte Beamte und ihre Witwen bestehenden Pensions-Vorschriften ihre volle Wirksamkeit zu behalten; wobei es sich von selbst versteht, daß eine schon vor der Uebernahme eines Patrimonial- oder Komunal-Beamten in den Staatsdienst erhobenermassen bestandene Dienstesunfähigkeit, wenn solche seine Enthebung von dem Amte noch während des Provisoriums als nothwendig darstellt, demselben keinen Anspruch auf eine Betheilung aus dem Staatsschatze geben könne.

Da die Gerichtsbeamten in dieser Beziehung sonach als definitiv angestellt zu betrachten und zu behandeln sind, so hat es von der Zurückstellung der Diensttaxen für dieselben in den mit der hierortigen Verordnung vom 15. Dezember 1850 Z. 27830*) kundgemachten hohen Finanz-Ministerial-Erlaße vom 27. November 1850 Zahl 32281/2169 bezeichneten Fällen abzukommen.

Krajewski m. p.

128.

Verordnung des Ministeriums des Innern vom 4. Mai 1852**),

an die Herren Statthalter im lombardisch-venezianischen Königreiche.

womit bestimmt wird, daß zur Eingehung der Ehe im lombardisch-venezianischen Königreiche der Bräutigam, welcher einer Gemeinde eines der übrigen Kronländer angehört und seine bisherige Zuständigkeit beibehält, den Konsens seiner politischen Heimathsbehörde beizubringen habe.

Es sind bereits mehrfach Klagen vorgekommen, daß im lombardisch-venezianischen Königreiche Angehörige von Gemeinden anderer Kronländer der österreichischen

---

*) Im Landes-Gesetzblatte vom Jahre 1850, unter Nr. 683, Seite 360.

**) Mit Erlaß des Landesguberniums vom 14. Mai 1852 Z. 18534 wurde die Kundmachung dieser Ministerial-Verordnung im Königreiche Galizien, Großherzogthume Krakau und Herzogthume Bukowina eingeleitet.

bez względu na istniejące w tychże krajach prawa, któremi dla niektórych klas ludności ku zawarciu małżeństwa przepisany jest konsens władzy politycznej, ślubem łączeni bywają. Ministerstwo spraw wewnętrznych znajduje więc potrzebę postanowienia, że w celu zawarcia małżeństwa w królestwie Lombardzko Weneckiem, narzeczony należący do gminy w innym kraju koronnym, i też swoją dotychczasową przynależność zachowujący, wykazać się powinien albo zezwoleniem (konsensem) do zawarcia małżeństwa, od władzy politycznej kraju swojego wydanem, lub przynajmniej od tejże zatwierdzoném, albo urzędowem, przez tęż władzę wydnanem świadectwem, jako zezwolenia od władzy politycznej nie potrzebuje, poczem, jeżeli zawarciu małżeństwa inna jaka prawna przeszkoda nie stoi na zawadzie, danie ślubu bez przeszkody nastąpić ma.

Rozporządzenie to należy dotyczącym politycznym i duchownym władzom krajowym ogłosić jako skazówkę postępowania.

Bach m. p.

129.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 4. Maja 1852,

wydane do wszystkich powiatowych administracyj skarbowych i podległych jej władz, urzędów i organów,

wskazujące, którym osobom przy darowiznach iz lewkach majątku, na przypadek śmierci uczynionych, służy łaskawszy wymiar taryfowej pozycyi 91. B. II. i pozycyi 106. B. c).

Gdy wszczęto w tym względzie wątpliwości, którymby osobom przy darowiznach i zlewkach majątku, na przypadek śmierci czynionych, służyć miał łaskawszy 4-procentowy wymiar należytości, przepisany w ustawach o należytościach z dnia 9. Lutego i 2. Sierpnia 1850, w ustępie II. taryfowej pozycyi 91. B. i w ustępie *c)* taryf. poz. 106. B.; przeto raczyło wysokie Ministerstwo skarbu oświadczyć dekretem swoim z dnia 6. Kwiet. 1852, l. 41825/1896, iż łagodniejszy ten wymiar wtedy tylko ma miejsce, jeżeli pomienione zlewki majątku czyni darodawca, lub spadkodawca

a) dla swego rodzeństwa;

b) dla potomstwa, swego rodzeństwa;

c) dla rodzeństwa osób, których jest potomkiem;

d) dla stryjecznych swoich w scislejszem tego słowa znaczeniu, t. j. dla synów i córek rodzeństwa rodzicielskiego.

Które rozporządzenie ogłasza się dla wiadomości i zastosowania się.

Krajewski m. p.

Monarchie ohne Rücksicht auf die in diesen Kronländern bestehenden Gesetze, welche für gewisse Klassen von Personen den politischen Konsens zur Eingehung der Ehe vorschreiben, getraut werden.

Das Ministerium des Innern findet daher zu bestimmen, daß zum Behufe der Verehelichung im lombardisch-venezianischen Königreiche der Bräutigam, welcher einer Gemeinde eines der übrigen Kronländer angehört und seine bisherige Zuständigkeit beibehält, entweder den von der politischen Behörde seiner Heimatgemeinde ausgestellten oder doch bestätigten Ehekonsens, oder das von dieser Behörde ausgefertigte ämtliche Zeugniß, daß er eines politischen Ehekonsenses nicht benöthige, beizubringen habe, wornach, falls sonst kein gesetzliches Ehehinderniß eintritt, die Trauung ohne Anstand Statt zu finden hat.

Diese Anordnung ist den betreffenden politischen und geistlichen Behörden im Lande zur Darnachachtung bekannt zu geben.

Bach m. p.

129.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 4. Mai 1852,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, an die unterstehenden Behörden, Aemter und Organe,

mit der Bezeichnung derjenigen Personen, welchen das günstigere Ausmaß der Tarif-Posten 91 B. II. und 106 B. c) bei Schenkungen und Vermögens-Uebertragungen von Todeswegen zu Statten kommt.

Nachdem sich Zweifel darüber ergeben haben, welchen Personen bei Schenkungen und Vrrmögens-Uebertragungen von Todeswegen das im Absatze II. der Tarifpost 91 B. und im Absatze c) der Tarif-Post 106 B. der Gebühren-Gesetze vom 9. Februar und 2. August 1850 festgesetzte günstigere Gebühren-Ausmaß zu 4 Perzent zu Statten komme; so hat das hohe k. k. Finanz-Ministerium mit dem Erlaße vom 6. April 1852 Z. 41825/1896 erklärt, daß dieses günstigere Gebühren-Ausmaß nur stattfindet, wenn die gedachten Vermögens-Uebertragungen von dem Geschenkgeber oder Erblasser erfolgen:

a) an seine Geschwister;

b) an die Nachkommenschaft seiner Geschwister;

c) an die Geschwister derjenigen Personen, deren Nachkomme er ist;

d) an seine Geschwister-Kinder im engeren Sinne dieses Wortes, das ist, an die Söhne und Töchter der Geschwister seiner Aeltern.

Dieß wird zur Wissenschaft und genauen Darnachachtung bekannt gegeben.

Krajewski m. p.

130.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 8. Maja 1852,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych, tudzież do magistratu lwowskiego, (za równoczesnem udzieleniem odpisu Naczelnikowi komisyi gubernijalnej w Krakowie),

którem ogłasza się nowo ustanowione ceny strzelnego prochu do rozsadzania, dla sprzedaży hurtowej w prochowniach skarbowych, tudzież dla sprzedaży drobniejszej u kupców.

Według dekretu wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 30. Kwietnia r. b. l. 10538/1304 wysokie Ministerstwo wojny na wniosek c. k. głównej Dyrekcyi artyleryi, porozumiawszy się z Ministerstwem skarbu uchwaliło cenę strzelnego prochu do rozsadzania dla kupujących hurtem z prochowni skarbowych w ilości 34 (trzydziestu czterech) zł. reń. za cetnar, zaś przy drobniejszej przedaży u kupców w ilości 24 krajcarów za funt ustanowić, a tem samem znieść dobrodziejstwo niższych cen, jakie w porównaniu z prywatną przedażą na rzecz górnictwa skarbowego i prywatnego, niemniej kamieniołomów i budowli publicznych dotychczas istniały.

Ceny nowoustanowione mają być zaprowadzone od dnia odbioru dotyczącego rozporządzenia w prochowniach skarbowych.

O czem czyni się wiadomo urzędowi obwodowemu (magistratowi) ku dalszemu obwieszczeniu.

Gołuchowski m. p.

131.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 10. Maja 1852,

wydane do wszystkich powiatowych administracyj skarbowych i urzędów cłowych,

o postępowaniu cłowem z futrynami do drzwi i okien, tudzież z stągwiami i podobnemi przedmiotami z piaskowca lub granitu wyrabianemi.

Z powodu zaszłego zapytania o sposobie postępowania cłowego z futrynami do drzwi i okien, wodostokami, korytami i t. d. z granitu lub piaskowca wyrabianemi, oświadczyło wysokie c. k. Ministerstwo skarbu, w porozumieniu z c. k. Ministerstwem handlu, że futryny do drzwi i okien, jeźli są po prostu z kamienia wyciosane, do taryfowej klasy IX., oddziału 39, taryf. poz. *a*), zaś dzieże, żłoby, stągwie i tym podobne rzeczy z piaskowca, granitu i t. d. do taryfowej klasy XXIII., oddziału 85, poz. *a*) cłowej taryfy z dnia 6. Listopada 1851 r. należą, i wedle tego uważane być mają. Co w skutek dekretu wyso-

130.

Erlaß des Landesguberniums vom 8. Mai 1852,

an sämmtliche Kreisämter und den Lemberger Stadtmagistrat, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau),

wodurch die neu festgesetzten Preise des Sprengpulvers für den Großverschleiß bei den ärarischen Magazinen, und für den Detail-Verkauf bei den Verschleißern kundgemacht werden.

Laut Dekretes des hohen Ministeriums des Innern vom 30. April l. J. Z. 10538/1304 hat das hohe Kriegsministerium auf den Antrag der k. k. General-Artillerie-Direkzion, im Einverständnisse mit jenem der Finanzen beschlossen, den Preis des Sprengpulvers für alle Abnehmer, welche dasselbe im Großen aus den ärarischen Magazinen beziehen, auf 34 (dreißig vier) Gulden in K. M. pr. Zentner, für den Detail-Verkauf, bei den Verschleißern aber auf 24 Kreuzer pr. Pfund festzusetzen, und somit die bisher für ärarische und Privatbergwerke, dann für Schieferbrüche und öffentliche Baulichkeiten bestandene Begünstigung eines niederen Preises, gegen jenen für den gewöhnlichen Verkauf an Private, aufzuheben.

Die neu bestimmten Preise haben vom Tage des Empfanges der bezüglichen Verordnung bei den ärarischen Pulver-Magazinen in Wirksamkeit zu treten.

Wovon das Kreisamt (der Stadtmagistrat) zur weiteren Verlautbarung in Kenntniß gesetzt wird.

Goluchowski m. p.

131.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 10. Mai 1852,

an sämmtliche Kameral Bezirks-Verwaltungen und Zollämter.

in Betreff der Zollbehandlung von Thür- und Fensterstöcken, Wasserständern und ähnlichen Gegenständen aus Sandstein oder Granit.

Aus Anlaß einer Anfrage über die Zollbehandlung von Thür- und Fensterstöcken, Wassergranden, Kuhbaren u. s. w. aus Granit oder Sandstein, hat das hohe k. k. Finanz-Ministerium im Einvernehmen mit dem k. k. Handels-Ministerium erklärt: daß Thür- und Fensterstöcke, wenn sie bloß aus einfach behauenen Steinen bestehen, zur Tarifsklasse IX., Abtheilung 39, Tarifsatz a), Tröge, Krippen, Wasserständer und ähnliche Gegenstände aus Sandstein, Granit u. s. w. zur Tarifsklasse XXIII., Abtheilung 85, Satz a) des Zolltarifes vom 6. November 1851 gehören und darnach zu behandeln sind; was in Folge hohen k. k. Finanz-Ministerial-Erlaßes vom

kiego c. k. Ministerstwa skarbu z dnia 30. Marca 1852 l. 9261/458, oznajmia się niniejszem dla wiadomości i zachowania się.

Krajewski m. p.

132.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 11. Maja 1852,

wydane do wszystkich powiatowych administracyj skarbowych, urzędów wykonawczych i organów straży skarbowej,

o tem, że przędze bawełniane podpadają kontroli, tudzież o handlu nietkanemi przędzami bawełnianemi i siatkami koronkowemi.

W dekrecie wysokiego c. k. Ministerstwa skarbu z dnia 3. Maja 1848, l. 716 (Okólnik z dnia 17. Maja 1848 l. 40267 *), który rozporządzeniem byłej galicyjskiej administracyi dochodów skarbowych z dnia 16. Maja 1848 l. 12505, ogłoszonym został, i którym niejakiej ulgi w handlu w szczególności co do wyrobów bawełnianych przyznano, są wyraźnie przytoczone ustępy ustawy, których działalność miała być ograniczona, mianowicie §§. 105, 106, 168, 171 i 172, przepisu z dnia 31. Stycznia 1836 l. 8177, Pr. opiewającego o wykonawstwie ustawy o cłach i monopolijach Państwa, (Okólnik z dnia 20. Lutego 1836 l. 10362 **).

Już dekretem wysokiego c. k. Ministerstwa skarbu z dnia 4. Sierpnia 1850 l. 19417/1828 (Okólnik z dnia 16. Sierpnia 1850 l. 42678 ***), przez krajową Dyrekcyję skarbową pod dniem 6. Września 1850 l. 10882 ogłoszonym, wydano objaśnienie, że przez one ulżenia bynajmniej zniesioną nie jest wszelka przewozowa kontrola wyrobów bawełnianych wewnątrz okręgu cłowego, ponieważ prócz §§. 370 do 380 ustawy o cłach i monopolijach Państwa, do których przyznane ulgi ściągają się, inne jeszcze istnieją zarządzenia, odnoszące się do odstąpienia i rozesłania towarów kontroli podlegających, a przezto także bawełny i wyrobów bawełnianych, o którychto zarządzeniach ten dekret nie czyni wzmianki.

Do zarządzeń tych należą prócz §. 369 ustawy o cłach i monopolijach Państwa, także postanowienia §§. 93, 94 i 96, dalej §§. 101, 102 i 118 wzmiankowanego przepisu z dnia 31. Stycznia 1836, które przeto i nadal pozostały w swej mocy. Paragrafy te opiewające o kontroli dla przędzy bawełnianej we względzie nabywania materyjałów surowych, niemniej o handlu nie-

---

*) Prowincyjonalny zbiór praw z r. 1848, pod l. 36.

**) Prowincyjonalny zbiór praw z r. 1836, Oddział I., l. 29, str. 64.

***) Dziennik praw krajowych z r. 1850, część XV., l. 458, str. 218.

30. März 1852 Z. 9261/458 hiemit zur Wissenschaft und Darnachachtung kund gegeben wird.

Krajewski m. p.

132.

Erlaß der Finanz=Landes=Direkzion vom 11. Mai 1852,

an sämmtliche Kameral=Bezirks=Verwaltungen, Gefällsämter und Finanzwach=Organe,

in Betreff der Kontrolspflichtigkeit der Baumwoll=Spinnereien, dann des Verkehres mit unverarbeiteten Baumwoll=Garnen und mit Spitzengrund.

In dem mit der Verordnung der bestandenen galtizischen Kameral=Gefällen=Verwaltung vom 16. Mai 1848 Z. 12505 bekannt gemachten Erlaße des hohen k. k. Finanz=Ministeriums vom 3. Mai 1848 Z. 716, (Kreisschreiben vom 17. Mai 1848 Z. 40267*), womit einige Erleichterungen des Verkehres, insbesondere in Bezug auf Baumwoll=Erzeugnisse bewilliget worden sind, wurden jene Gesetzes=Stellen ausdrücklich angeführt, deren Wirksamkeit beschränkt werden sollte, namentlich die §§. 105, 106, 168, 171 und 172 der Vorschrift vom 31. Jänner 1836 Z. 8177 Pr., über die Vollziehung der Zoll= und Staatsmonopols=Ordnung (Kreisschreiben vom 20. Februar 1836 Z. 10362**).

Bereits mit dem unterm 6. September 1850 Z. 10882 von der Finanz=Landes=Direkzion bekannt gegebenen Erlaße des hohen k. k. Finanz=Ministeriums vom 4. August 1850 Z. 19417/1828 (Kreisschreiben vom 16. August 1850 Z. 42678***) wurde erklärt, daß durch jene Zugeständnisse keineswegs jede Transports=Kontrole für Baumwoll=Erzeugnisse im inneren Zollgebiete aufgehoben worden sei, weil außer den §§. 370 bis 380 der Zoll= und Staatsmonopols=Ordnung, auf welche sich die zugestandenen Erleichterungen erstreckten, noch andere auf die Abtretung und Versendung kontrolpflichtiger Waaren, folglich auch der Baumwolle und Baumwoll=Erzeugnisse Bezug nehmenden Anordnungen bestehen, welche in dem Erlaße unberührt blieben.

Zu diesen Anordnungen gehören außer dem §. 369 der Zoll= und Staatsmonopols=Ordnung, auch die Bestimmungen der §§. 93, 94 und 96, dann 101, 102 und 118 der bemerkten Vorschrift vom 31. Jänner 1836, welche daher noch ferner in Wirksamkeit bleiben. Diese Paragraphe handeln von der Kontrole der Baumwoll=Spinnereien hinsichtlich der Bezüge des Rohstoffes, dann von dem Verkehre mit

---

*) In der Provinzial=Gesetzsammlung vom Jahre 1848, unter Nr. 36.

**) In der Provinzial=Gesetzsammlung vom Jahre 1836, I. Abtheilung, Nr. 29, Seite 64.

***) Im Landes=Gesetzblatte vom Jahre 1850, XV. Stück, Nr. 458, Seite 218.

tkanemi przędzami bawełnianemi i siatkami koronkowemi, któreto przedmioty, z powodu szczególnej swej ważności we względzie dochodów skarbowych, dopokąd znajdują się u handlarza, stosownie do §§. 101 i 118, opatrzone być powinny bądź dokumentami urzędowemi (boletami, kartami nabycia, lub przesyłki), bądź prywatnemi (notami nabycia), wystawionemi na papierze pod dozorem urzędu wydrukowanym.

Ztąd wypływa widocznie, że w przypadkach, w którychby jeden handlarz, przesyłając w handel drugiemu przędzę bawełnianą, albo bobinet, nie był w możności odstąpienia temuż czyto boletu wydanego przy pierwotnem nabyciu, czy też noty nabycia wystawionej na papierze pod dozorem urzędu wydrukowanym, a to dla tego, iż przesyła część tylko osłonionej temi dokumentami ilości, muszą być koniecznie dopełnionemi warunki, pod któremi może mieć miejsce wygotowanie urzędowego dokumentu osłony, że przeto we względzie takich przesełek pozostają w działalności §§. 370 do 380 ustawy o cłach i monopolijach Państwa.

Te przypadki stanowią atoli wyjątki od reguły, które usprawiedliwia potrzeba scisłej kontroli handlu przędzą bawełnianą i bobinetem, przyczém co do przesełek wyrobów bawełnianych dość jest zachować §. 369. ustawy o cłach i monopolijach Państwa.

Że zarządzenia §§. 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65 i t. d. przepisu z dnia 31. Stycznia 1836, wydanego we względzie prowadzenia książek co do przędzy bawełnianej, tudzież farbiarń przędzy czerwonej i fabryk bobinetowych, nie zostały zniesionemi, to rozumie się samo przez się. Przepisy zaś o témże prowadzeniu książek, a mianowicie o prowadzeniu wydrukowanych, pod dozorem urzędu dzienników sprzedaży, nie miałyby żadnego celu, gdyby zarządzenie w §§. 101 i 118, zawarte zniesionem było.

O czem w skutek dekretu wysokiego c. k. Ministerstwa skarbu z dnia 18. Kwietnia 1852 l. 12361/606, zawiadamia się powiatowe administracyje skarbowe, tudzież urzędy i organa, z poleceniem, by według przytoczonych przepisów w urzędowaniu swojem nie tylko same się zachowywały, lecz także w stosowny sposób pouczyły dotyczących handlarzy.

Naostatek, jeśliby we względzie dochodów skarbowych zachodziły jakie trudności, a te w tem jedynie początek miały, iż nie była zachowaną przepisana kontrola, o której niniejszem rozporządzeniem przypomniano, n. p. iż zapas przędzy bawełnianej lub bobinetu podczas przewozu lub przechowania miał swą zasłonę tylko w prostej nocie przedaży, lub liście frachtowym, tedy wysokie c. k. Ministerstwo skarbu pozwoliło nie zważać na takie trudności, z czasu przeszłego pochodzące.

Krajewski m. p.

unverarbeiteten Baumwoll-Garnen und mit Spitzengrund, welche Gegenstände wegen ihrer besonderen Wichtigkeit für das Zollgefäll, so lange sie sich bei einem Gewerbetreibenden befinden, entweder mit ämtlichen Urkunden (Bolleten, Bezugs- oder Versendungskarten), oder mit auf ämtlich vorgedrucktem Papiere ausgefertigten Privat-Urkunden (Bezugsnoten), den §§. 101 und 118 gemäß, versehen seyn müssen.

Daraus folgt allerdings die Nothwendigkeit, daß in jenen Fällen, wo ein Gewerbetreibender Baumwollgarn oder Bobbinet an einen anderen Gewerbetreibenden zum Geschäftsbetriebe versendet, ohne in der Lage zu seyn, demselben auch die hierüber beim ursprünglichen Bezuge ausgefertigte Bollete, oder auf ämtlich vorgedrucktem Papiere ausgestellte Bezugsnote abzutreten, weil er nur einen Theil der damit gedeckten Menge versendet, die Bedingungen erfüllt werden müssen, gegen welche die Ausfertigung einer ämtlichen Deckungs-Urkunde stattfinden darf, daß somit in Bezug auf solche Sendungen die §§. 370 bis 380 der Zoll- und Staats-Monopols-Ordnung in Wirksamkeit bleiben.

Diese Fälle bilden jedoch eine durch die Nothwendigkeit einer strengen Kontrole des Gewerbsbetriebes in Absicht auf Baumwoll-Garne und Bobbinet gerechtfertigte Ausnahme von der Regel, wornach bei Versendung von Baumwoll-Erzeugnissen die Beobachtung des §. 369 der Zoll- und Staatsmonopols-Ordnung genügt.

Daß die Anordnungen der §§. 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65 u. s. w., der Vorschrift vom 31. Jänner 1836, in Absicht auf die Buchführung der Baumwoll-Spinnerei, Rothgarnfärbereien und Bobbinetfabriken nicht aufgehoben wurden, versteht sich von selbst. Die Bestimmungen über diese Buchführung, namentlich jene hinsichtlich der Führung ämtlich vorgedruckter Verkaufs-Tagebücher, wären jedoch zwecklos, wenn die Anordnung der §§. 101 und 118 außer Wirksamkeit gesetzt worden wäre.

Hievon werden die Kameral-Bezirks-Verwaltungen, Aemter und Organe zu Folge Dekrets des hohen k. k Finanz-Ministeriums vom 18. April 1852 Z. 12361/606, mit der Weisung in die Kenntniß gesetzt, nicht nur sich bei ihren Amtshandlungen nach den bezogenen Vorschriften zu benehmen, sondern auch die Gewerbetreibenden, die es betrifft, angemessen zu belehren.

Sollten endlich gefällsämtliche Anstände vorkommen, welchen bloß die Nichtbeachtung der mit gegenwärtigem Erlaße in Erinnerung gebrachten Kontrols-Vorschriften zu Grunde liegt, weil z. B. ein Vorrath von Baumwoll-Garnen oder Bobbinet im Transporte oder in der Aufbewahrung bloß mit einer einfachen Verkaufsnote oder einem Frachtbriefe gedeckt war, so hat das hohe k. k. Finanz-Ministerium gestattet, für die Vergangenheit darüber hinauszugehen.

Krajewski m. p.

133.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 15. Maja 1852,

wydane do wszystkich powiatowych administracyj skarbowych, tudzież podległych jej urzędów i organów,

że chlorek potasu w alfabetycznym spisie towarów w powszechnej taryfie należy mieścić pod pozycyję 98. e).

Alfabetyczny spis towarów przy powszechnej taryfie cłowej zamieszcza chlorek potasu (ukwaszony wodochloran potasu, cali chloricum, cali muriaticum oxygenatum) między nieposzczególnione mareryjały palne zakazanego w wożenia i przewozu, pod pozycyję 103, *a)*. Gdy atoli taż sól sama bez połączenia z palnemi ciałami nie strzela, tedy one doliczyć należy do wyrobów chemicznych, nieposzczególnionych w taryfowej pozycyi 98 *e)*.

Co w skutek dekretu wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 6. Maja 1852 l. 1087 H. M. ogłasza się dla wiadomości i zachowania się.

Krajewski m. p.

134.

Obwieszczenie Rządu krajowego z dnia 17. Maja 1852,

o ustanowieniu nagrody (taglia) za ujęcie uszkodzicieli duktów telegraficznych.

Wysokie Ministerstwo handlu postanowiło dekretem z dnia 7. Maja 1852 za l. 7509, za wykrycie i ujęcie złośliwych, lub swawolnych uszkodzicieli duktów telegraficznych w c. k. krajach koronnych, przeznaczyć nagrodę 2 do 10 złr. w m. k., którą właściwemu donosicielowi, lub imaczowi dyrekcyja poczt, w czyjej urzędowym okręgu szkodę wyrządzono, wedle wielkości tejże przyzna wtedy, gdy w skutek doniesienia, lub ujęcia, postępowanie sądu karnego podług przepisów karnych we względzie szkód i innych karygodnych uczynków na kolejach żelaznych i telegrafach rządowych, które przepisy najwyższem postanowieniem z dnia 8. Lutego r. b. *) są zatwierdzone, przeciw winowajcy wytoczone, a wina sprawdzoną zostanie.

Asygnowaniem tych nagród, które z funduszu telegrafów rządowych wypłacane być mają, zatrudni się c. k. dyrekcyja pocztowa.

Co niniejszem do powszechnej wiadomości podaje się.

Gołuchowski m. p.

---

*) Dziennik praw krajowych, część VII., l. 32, str. 91.

133.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 15. Mai 1852,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, unterstehende Aemter und Organe,

wegen Einreihung des chlorinsauren Cali im alphabetischen Waaren-Verzeichniße zum allgemeinen Zolltarife der Post 98 e).

Das alphabetische Waaren-Verzeichniß zum allgemeinen Zolltarif reiht chlorinsaures Cali (überoxidirtes salzsaures Cali, Cali chloricum, Cali muriaticum oxygenatum) den in der Ein- und Durchfuhr verbotenen, nicht besonders benannten explodirenden Stoffen, Tarifpost 103 a) ein. Da aber dieses Salz für sich allein ohne Verbindung mit brennbaren Körpern nicht explodirt, so ist jenes Salz den nicht besonders benannten chemischen Produkten, Tarif-Post 98 c) beizuzählen.

Welches hiemit zu Folge hohen Finanz-Ministerial-Erlaßes vom 6. Mai 1852 Z. 1087 H. M. zur Wissenschaft und Darnachachtung kundgemacht wird.

Krajewski m p.

134.

Kundmachung des Landesguberniums vom 17. Mai 1852,

betreffend die Festsetzung einer Taglia auf die Zustandebringung von Beschädigern der Telegraphenleitung.

Das hohe Handels-Ministerium hat laut Dekret vom 7. Mai 1852 Z. 7509 auf die Ausfindigmachung und Zustandebringung von boshaften oder muthwilligen Beschädigern der Telegraphenleitungen in den k. k. Kronländern eine Belohnung von 2 bis 10 Gulden K. M. auszusetzen befunden, welche dem betreffenden Anzeiger oder Zustandebringer durch diejenige Postdirekzion, in deren Amtsbezirke sich die Beschädigung ergeben hat, nach Maßgabe der Größe der letzteren dann zuerkannt werden wird, wenn in Folge der Anzeige oder Zustandebringung gegen den Schuldtragenden das strafgerichtliche Verfahren nach den mit Allerhöchster Entschließung vom 8. Februar d. J*) genehmigten Strafbestimmungen gegen Beschädigungen und andere strafbaren Handlungen in Beziehung auf Eisenbahnen und Staats-Telegraphen, eingeleitet und dessen Schuld konstatirt worden ist.

Die Zuweisung dieser Belohnungen, welche aus dem Staatstelegraphenfonde zu bestreiten sind, wird von Seite der k. k. Postdirekzionen zu veranlassen seyn.

Was hiemit zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Goluchowski m p.

---

*) Im Landes-Gesetzblatte, VII. Stück, Nr. 32, Seite 91.

135.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 27. Maja 1852,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych i do magistratu lwowskiego (za równoczesnem udzieleniem odpisu Naczelnikowi komisyi gubernijalnej Krakowskiej ku należnemu zarządzeniu w onej krainie),

względem pokostowania sprzętów w przepisie o kwaterunku żandarmeryi z dnia 25. Lipca 1851, w wykazie lit. C. i D. wyszczególnionych.

Ministerstwo spraw wewnętrznych, w odpowiedzi na zapytanie Rządu krajowego, oznajmiło dekretem z dnia 21. b. m. l. 12643., że co do sprzętów, w przepisie o kwaterunku żandarmeryi z dnia 25. Lipca 1851 w wykazie lit. *C.* i *D.* wyszczególnionych (Dziennik praw krajowych część XXXI., l. 256, str. 781), takowych pokostowania, gdy toż wyraźnie nakazanem nie jest, wymagać nie należy.

Jeśliby wszelako pojedyncze gminy skłonić się chciały do ponoszenia takiego nakładu, wolno jest c. k. żandarmeryi umówić się z niemi w sposób dobrowolny, do czego atoli nie ma miejsca przyczynianie się w drodze konkurencyi krajowej.

Co urzędowi obwodowemu (magistratowi) oznajmia się dla jego wiadomości z wezwaniem, by według tego zachował się przy późniejszych sprawianiach sprzętu izdebnego, który przy pierwszem zaprowadzeniu żandarmeryi krajowej z wielkim nakładem nabyty został.

Gołuchowski m. p.

135.

Erlaß des Landesguberniums vom 27. Mai 1852,

an sämmtliche Kreisämter und den Magistrat in Lemberg, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau, zur geeigneten Veranlassung hinsichtlich des dortigen Gebietes),

betreffend den Oelanstrich der in den Ausweisen lit. C. und D. der Gensd'armerie-Bequartierungs-Vorschrift vom 25. Juli 1851 aufgeführten Einrichtungsstücke.

Ueber hierämtliche Anfrage hat das Ministerium des Innern mit dem Erlaße vom 21. l. M. Z. 12643 bedeutet, daß hinsichtlich der in den Ausweisen lit. C. und D. der Gensd'armerie-Bequartierungs-Vorschrift vom 25. Juli 1851 (Landes-Gesetzblatt, XXXI. Stück, Nro. 256, Seite 781) aufgeführten Einrichtungsstücke ein Oelanstrich nicht gefordert werden kann, da er nicht ausdrücklich anbefohlen ist.

Insoferne jedoch einzelne Gemeinden sich zu einer solchen Leistung herbeilassen wollten, steht es der k. k. Gensd'armerie frei, mit denselben ein gütliches Uebereinkommen zu treffen, wobei aber die Landeskonkurrenz nicht in's Mitleid zu ziehen ist.

Wovon das Kreisamt (der Magistrat) zur Wissenschaft mit der Aufforderung verständigt wird, sich hiernach bei Nachschaffung der bei der ersten Aufstellung der Landes-Gensd'armerie mit großem Aufwande beigeschafften Zimmer-Einrichtung zu benehmen.

Goluchowski m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XXIII.

Wydana i rozesłana dnia 16. Sierpnia 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XXIII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 16. August 1852.

Jahrgang 1852.

136.

Traktat pocztowy między Austryją i Modeną z dnia 29. Października 1851,

podpisany przez obustronnych Pełnomocników w Modenie na dniu 29. Października 1851, którego ratyfikacyje także tam zamienione zostały na dniu 30. Grudnia 1851.

Obacz powszechny Dziennik praw państwa i rządu, część XVI., nr. 57, wydaną dnia 12. Marca 1852.

137.

Traktat między Austryją a Niderlandami z dnia 19. Grudnia 1851,

zawarty w przedmiocie przesełania poczty niderlandzko-indyjskiej przez Tryjest,

podpisany przez Pełnomocników stron obudwóch w Hadze dnia 19. Grudnia 1851, a zamieniony w ratyfikacyjach tamże na dniu 14. Lutego 1852.

Obacz powszechny Dziennik praw państwa i rządu, część XIX., nr. 68.' wydaną dnia 23. Marca 1852.

138.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 6. Maja 1852,

(Dziennik praw państwa, część XXXV., nr. 115, wydana dnia 1. Czerwca 1852),

moc mające we wszystkich krajach koronnych spólnego związku celnego,

którem niektóre miejsca taryfy celnej z dnia 6. Listopada 1851 (Nr. 244 Dz. pr. p.) częścią sprostowane, częścią objaśnione zostają.

Ministeryjum finansów oświadcza w porozumieniu z Ministeryjum handlu, co następuje:

1. Do oddziału 56. pozycyi taryfowej *b)* niemieckiego i włoskiego wydania taryfy celnej z dnia 6. Listopada 1851, brakuje w obudwóch pionowych kolumnach dla pomiaru oclenia w wywozie i przewozie — znaków powtórzenia („), pod któremi rozumieć należy ustanowy celne o 50 krajcarach (2 lir 50 centes.) od cetnara cłowego *sporco*.

2. W oddziale 66 poz. taryf. *a)* na końcu zamiast: „niefarbowane siatki „(roboty w kratki) dziergane czyli w kluczki wiązane sieci i tna sitowe" stać powinno: „siatki (roboty w kratki) i dziergane, czyli w kluczki wiązane sieci, jedne jak drugie niefarbowane, tudzież tna sitowe."

Włoskie tu przeto tłumaczenie brzmieć będzie w sposób następujący: „*Stacci di pelo, lavori graticolati e reti annodate, se questi due ultimi og-„getti non sono tinti.*"

136.

Post-Vertrag zwischen Oesterreich und Modena vom 29. Oktober 1851,

von den beiderseitigen Bevollmächtigten unterzeichnet zu Modena am 29. Oktober 1851, und die Ratifikazionen ausgewechselt ebendaselbst am 30. Dezember 1851,

Siehe allgemeines Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt, XVI. Stück, Nr. 57, ausgegeben am 12. März 1852.

137.

Vertrag zwischen Oesterreich und den Niederlanden vom 19. Dezember 1851,

betreffend die Beförderung der niederländisch-indischen Post über Triest,

von den beiderseitigen Bevollmächtigten unterzeichnet im Haag den 19. Dezember 1851, und die Ratifikationen ausgewechselt eben daselbst am 14. Februar 1852.

Siehe allgemeines Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt, XIX. Stück, Nr. 68, ausgegeben am 23. März 1852.

138.

Verordnung des Finanzministeriums vom 6. Mai 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXV. Stück, Nro. 115, ausgegeben am 1. Juni 1852),

giltig für sämmtliche Kronländer des gemeinschaftlichen Zollverbandes,

womit einige Stellen des Zolltarifes vom 6. November 1851, Nr. 244 des Reichs-Gesetzblattes, theils berichtiget, theils erläutert werden.

Das Finanzministerium hat im Einvernehmen mit dem Handelsministerium Folgendes zu erkläreu befunden:

1. Zur Abtheilung 56, Tarifsatz b) der deutschen und italienischen Ausgabe des Zolltarifes vom 6. November 1851 fehlen in den beiden senkrechten Kolonnen für den Maßstab der Verzollung in der Ausfuhr und Durchfuhr die Wiederholungszeichen („). Es sind nämlich die Zollsätze von 50 Kreuzer (2 Lire 50 Centesimi) für den Zoll-Zentner Sporko zu verstehen.

2. Unter Abtheilung 66, Tarifsatz a) soll der Schluß statt: ungefärbte Gitter, geknüpfte Netze und Haarsiebböden, lauten, wie folgt: „Gitter und geknüpfte Netze, beide ungefärbt, dann Haarsiebböden."

Die italienische Uebersetzung soll lauten: Stacci di pelo, lavori graticolati, e reti annodate, se questi due ultimi oggeti non sono tinti.

3. W uwadze trzeciej do oddziału 17 pozycyi taryfowej *c)* pod wyrazem: puszki *(scatole)* rozumieć należy tylko puszki z metalu, szkła, gliny i t. p., z wyjątkiem puszek drewnianych *(scatole di legno)*.

Postanowienia niniejsze wchodzą w życie z dniem, w którym takowe dojdą każdego urzędu celnego.

Baumgartner m. p.

139.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z 13. Maja 1852.

(Dziennik praw państwa, część XXXVII., nr. 123, wydana dnia 19. Czerwca 1852),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

tyczące się wyłącznej kompetencyi c. k. sądu krajowego w Wiedniu przy amortyzowaniu biletów rentowych m. *Como.*

Ministerstwo finansów w porozumieniu z Ministerstwem sprawiedliwości, podaje do powszechnej wiadomości, iz rejestra biletów rentowych m. *Como* prowadzą się w c. k. rządowej centralnej i kredytowej buchalteryi nadwornej, i że przeto do amortyzowania tychże papierów kredytowych, uważanych na równi z obligacyjami rządowemi, powołanym jest wyłącznie ces. król. sąd krajowy w Wiedniu, tudzież, iż na podania o amortyzowanie takich biletów dochodowych, mieć będzie miejsce postępowanie, wskazane w patencie z dnia 28. Marca 1803 nr. 599. Zb. ust. sąd. Postanowienie niniejsze nie będzie się odnosić do tych wypadków, w których na mocy obowiązujących dotąd postanowień, wydane zostały edykta amortyzacyjne przez inne władze sądowe.

Baumgartner m. p.

140.

Rozrządzenie Ministra spraw wewnętrznych z dnia 24. Maja 1852,

(Dziennik praw państwa, część XXXV., nr. 116, wydana dnia 1. Czerwca 1852),

obowiązujący w całym obrębie państwa,

mocą którego podaje się do powszechnej wiadomości traktat, względem uregulowania granic z dnia 30. Stycznia 1844 między Austryją a Bawaryją zawarty, a dotyczący granic uksiążęconego hrabstwa Tyrolu i Forarlberga z jednej, a królestwa Bawaryi z drugiej strony, tudzież odnoszący się do owego traktat uzupełniający, zawarty w dniu 16. Grudnia 1850 r.

Dla stałego uregułowania granic między uksiążęconem hrabstwem Tyrolu i królestwem Bawaryi rozpoczęte zostały układy z koroną bawarską.

3. In der dritten Anmerkung zur Abtheilung 17, Tariffsatz c) sind unter dem Ausdrucke: **Büchsen** (scatole) nur Büchsen von Metall, Glas, Thon u. dgl., mit Ausnahme der hölzernen Büchsen (scatole di legno) zu verstehen.

Diese Bestimmungen haben mit dem Tage in Wirksamkeit zu treten, an welchem sie jedem Zollamte zukommen werden.

Baumgartner m. p.

139.

Erlaß des Finanzministeriums vom 13. Mai 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, Stück XXXVII., Nr. 123, ausgegeben am 19. Juni 1852),

wirksam für alle Kronländer,

betreffend die ausschließende Zuständigkeit des k. k. Landesgerichtes in Wien bei Amortisirung von Como-Rentenscheinen.

Das Finanzministerium bringt im Einvernehmen mit dem Justizministerium zur allgemeinen Kenntniß, daß die Register über die Como-Rentenscheine bei der k. k. Staats-Zentral- und Kredits-Hofbuchhaltung geführt werden; daß daher zur Amortisirung dieser, den Staats-Obligazionen gleich geachteten Kredits-Papiere ausschließend das k. k. Landesgericht in Wien berufen sei, und daß über die Gesuche wegen Amortisirung solcher Rentenscheine den in dem Patente vom 28. März 1803, Nr. 599 der J. G. S., vorgezeichnete Verfahren stattzufinden habe. Diese Bestimmung hat jedoch keine Anwendung auf jene Fälle, in welchen auf Grund der bisher wirksam gewesenen Bestimmungen von anderen Gerichtsbehörden Amortisazions-Edikte bereits ausgefertiget worden sind.

Baumgartner m. p.

140.

Erlaß des Ministers des Inneren vom 24. Mai 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXV. Stück, Nro. 116, ausgegeben am 1. Juni 1852),

giltig für den ganzen Umfang des Reiches,

womit der Abschluß des Grenz-Berichtigungs-Vertrages vom 30. Jänner 1844 zwischen Oesterreich und Baiern über die Landesgrenze der gefürsteten Grafschaft Tirol und Vorarlberg einerseits, und des Königreiches Baiern andererseits, dann des dazu gehörigen Ergänzungs-Vertrages vom 16. Dezember 1850 allgemein kund gemacht wird.

Um die Grenzen zwischen der gefürsteten Grafschaft Tirol und dem Königreiche Baiern dauernd zu regeln, sind Verhandlungen mit der Krone Baiern eröffnet worden.

Układy te doprowadziły w dniu 30. Stycznia 1844 do zawarcia traktatu, dla ustanowienia granic od góry Scheibelberg w Solnogrodzkiem, aż do jeziora Bodeńskiego, a zaś na dniu 16. Grudnia 1850 do zawarcia traktatu uzupełniającego, przez który rozpoczęte układy ostatecznie ukończone zostały.

Ponieważ wyż rzeczone i wzajemnie się uzupełniające traktaty na dniu 14. Września 1844, a względnie na dniu 17. Maja 1851 otrzymały ratyfikacyję wysokich Monarchów kontraktujących, przeto za porozumieniem się z c. k. Ministerstwem spraw zewnętrznych, ostateczne zawarcie traktatu podanem zostaje niniejszem do powszechnej wiadomości.

Bach m. p.

Uwaga. Obadwa traktaty w całej swej osnowie, wraz z załączeniami, obejmującemi szczegółowy opis granic, wydrukowane zostały osobno w języku niemieckim i nabyte być mogą w c. k. drukarni nadwornej i rządowej.

141.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 28. Maja 1852 *),

(Dziennik praw państwa, część XXXVII., nr. 124, wydana dnia 19. Czerwca 1852),

moc mające we wszystkich krajach koronnych spólnego związku celnego,

mocą którego ustanowioną zostaje tara przy opłacaniu cła wchodowego od olejów tłustych i win w rurach skórzanych.

Ministerstwo finansów w porozumieniu z Ministerstwem handlu, ustanawia do oddziałów 28 i 33 taryfy celnej z dnia 6. Listopada 1851, przy opłaceniu cła wchodowego od olejów tłustych i win w rurach skórzanych, dla tychże rur tarę 4%, a jeżeli rury znajdują się w innym opakunku (w pojedynczych worach), w który rury z olejem i winem owinięte bywają, dla tegoż ostatniego tarę 2%, zatem dla obudwóch tarę 6%.

Niniejsze rozporządzenie wejdzie w życie z tym dniem, w którym podane zostanie do wiadomości każdego urzędu celnego w drodze władzy przełożonej.

Baumgartner m. p.

---

*) Przepisy tego rozporządzenia obwieściła krajowa Dyrekcyja skarbowa pod dniem 13. Czerwca 1852 za l. 27515 wszystkim administracyjom powiatowym i wykonawczym urzędom dochodowym, dla wiadomości i zachowania.

Diese haben am 30. Jänner 1844 zum Abschluße eines Vertrages zur Feststellung der Landesgrenze vom Scheibelberge im Salzburgischen bis an den Bodensee, und am 16. Dezember 1850 zum Abschluße eines Ergänzungs-Vertrages geführt, durch welchen die gepflogenen Verhandlungen definitiv beendigt wurden.

Nachdem nun die vorgedachten beiden sich integrirenden Verträge unterm 14. September 1844 und beziehungsweise 17. Mai 1851 die Ratifikazion der hohen vertragschließenden Souveräne erhalten haben, so wird der erfolgte definitive Vertrags-Abschluß nach gepflogenem Einvernehmen mit dem Ministerium des Aeußeren hiemit zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

Bach m. p.

Anmerkung. Der volle Inhalt der beiden Verträge sammt den die detaillirte Grenzbeschreibung enthaltenden Beilagen, ist in dentscher Sprache besonders abgedruckt worden, und in der k. k. Hof- und Staatsdruckerei zu erhalten.

141.

Erlaß des Finanzministeriums vom 28. Mai 1852*)

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXVII. Stück, Nro. 124, ausgegeben am 19. Juni 1852),

giltig für die Kronländer des gemeinschaftlichen Zollverbandes,

womit die Tara für die Eingangsverzollung von fetten Oelen und Wein in Schläuchen festgesetzt wird.

Das Finanzministerium findet im Einverständniße mit dem Handelsministerium zu den Abtheilungen 28 und 33 des Zolltarifes vom 6. November 1851 für die Eingangsverzollung von fetten Ölen und Wein in Schläuchen, für die Schläuche eine Tara von 4% und falls Schläuche in einem anderen Ueberpackungsmittel (in einfachen Säcken), womit Oel- und Wein-Schläuche überzogen zu werden pflegen, vorkommen, für letzteres eine Tara von 2%, somit für beide zusammen eine Tara von 6% zu bestimmen.

Diese Verordrung hat mit dem Tage in Wirksamkeit zu treten, an welchem dieselbe jedem Zollamte im Wege der vorgesetzten Behörde bekannt gemacht werden wird.

Baumgartner m. p.

---

*) Die Bestimmungen dieses Finanzministerial-Erlaßes sind mit Verordnung der Finanz-Landes-Direkzion vom 13. Juni 1852 Z. 27515 sämmtlichen Kameral-Bezirks-Verwaltungen und ausübenden Gefällsämtern zur Wissenschaft und Darnachachtung bekannt gegeben worden.

142.

Obwieszczenie Rządu krajowego z dnia 5. Czerwca 1852,

którem czyni się wiadomo, że umowa zawarta między Austryją i Rosyją względem postępowania z towarami przechodowemi na całej granicy od królestwa Polskiego, z dniem 16go Czerwca 1852 wchodzi w wykonanie.

Dodatkowo do obwieszczenia z dnia 14. Kwietnia 1852 za l. 14608 *), czyni się wiadomo, że umowa między Austryją i Rosyją względem postępowania z towarami przechodowemi, zawarta w Wiedniu dnia 3. Października (21. Września) 1851, na całej granicy od Królestwa Polskiego, z dniem 16. Czerwca 1852 wchodzi w wykonanie.

Gołuchowski m. p.

143.

Rozporządzenie Ministerstwa finansów z dnia 9. Czerwca 1851 **),

(Dziennik praw państwa, część XXXVII., nr. 126, wydana dnia 19. Czerwca 1852),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych spólnego związku celnego,

mocą którego stanowi się, iż od obwić walcowych bez końca do fabrykacyi papieru opłacane będzie cło, jak od części maszyn.

W porozumieniu z c. k. Ministerstwem handlu stanowi się, iż tak zwane obwicia walcowe bez końca, używane do wyrabiania papieru maszynowego, nie jako towary z tej materyi, z której są sporządzone, lecz jako nie wymienione osobne części maszyn, podlegają opłacie cła według oddziału 95. lit. b. taryfy celnej z dnia 6. Listopada 1851 r.

Niniejsze rozporządzenie, odstępujące od spisu alfabetycznego towarów, przyłączonego do dodatku taryfy celnej, rozpocznie działanie swe z tym dniem, w którym dojdzie do każdego pojedynczego urzędu celnego w drodze władzy przełożonej.

Baumgartner m. p.

---

*) Dziennik praw krajowych, część XXII, nr. 125

**) O tem rozporządzeniu zawiadomione są wszystkie admistracyje powiatowe i wykonawcze urzędy dochodowe rozporządzeniem krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 24. Czerwca 1852 za l. 29850 dla zachowania.

142.

Kundmachung des Landesguberniums vom 5. Juni 1852,

wodurch bekannt gegeben wird, daß die zwischen Oesterreich und Rußland wegen Behandlung der Durchfuhrwaaren geschlossene Konvenzion an der ganzen Grenze gegen das Königreich Polen mit dem 16. Juni 1852 in's Leben zu treten habe.

Im Nachhange zu der Kundmachung vom 14. April 1852 Zahl 14608*) wird bekannt gegeben, daß die zwischen Oesterreich und Rußland wegen Behandlung der Durchfuhrwaaren geschlossene Convenzion, Wien den 3. Oktober (21. September) 1851, auf der ganzen Grenze gegen das Königreich Polen mit dem 16. Juni 1852 in's Leben zu treten habe.

Goluchowski m. p.

143.

Verordnung des Finanzministeriums vom 9. Juni 1852**),

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXVII. Stück, Nro. 126, ausgegeben am 19. Juni 1852),

wirksam für sämmtliche Kronländer des gemeinschaftlichen Zollverbandes,

womit bestimmt wird, daß endlose Walzen-Ueberzüge für die Papierfabrikazion als Maschinen-Bestandtheile verzollt werden sollen.

Im Einvernehmen mit dem Handelsministerium findet man zu bestimmen, daß die sogenannten endlosen Walzen-Ueberzüge, welche für die Maschinenpapier-Erzeugung benöthiget werden, nicht als Waaren jenes Stoffes, woraus sie verfertiget sind, sondern als nicht besonders benannte Maschinen-Bestandtheile nach Abtheilung 95, lit. b) des Zolltarifes vom 6. November 1851 in Verzollung genommen werden sollen.

Diese von dem alphabetischen Waarenverzeichniße, welches dem Anhange zum Zolltarife beigefügt wurde, abweichende Bestimmung hat mit dem Tage in Wirksamkeit zu treten, an welchem sie jedem Zollamte im Wege der vorgesetzten Behörde zukommen wird.

Baumgartner m. p.

---

*) Im Landes-Gesetzblatte, XXII. Stück, Nr. 125.

**) Von dieser Finanzministerial-Verordnung sind sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen und ausübende Gefällsämter mit Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 24. Juni 1852 Z. 29850 zur Darnachachtung in Kenntniß gesetzt worden.

144.

Obwieszczenie Rządu krajowego z dnia 13. Czerwca 1852,

o uchyleniu tymczasowego urzędu kontrolującego w Radomyślu, a ustanowieniu posterunku opowiedczego w Łążku, w obwodzie Rzeszowskim.

W skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa z dnia 7. Maja 1852 l. 14387/1071, uchylono stanowczo tymczasowy urząd kontrolujący w Radomyślu, tudzież zezwolono, ażeby posterunek opowiedczy w Łążku przed urzędem cłowym (komorą) w Chwałowicach na próbę przez rok jeden utworzonym został.

Co do powszechnej wiadomości podaje się z dokładem, że posterunek opowiedczy w Łążku rozpoczął już swoje urzędowanie.

Gołuchowski m. p.

145.

Rozporządzenie Ministerstwa finansów z dnia 14. Czerwca 1852,

(Dziennik praw państwa, część XXXVII., nr. 127, wydana dnia 19. Czerwca 1852),

mocą którego czyni się wiadomo, iż zawarty został między Austryją i Rosyją układ względem wzajemnego przekazywania przesełek przechodowych na granicy między Galicyją z okręgiem Krakowskim z jednej, a królestwem rosyjs. Polskiem z drugiej strony.

W skutek układu, zawartego między Austryją i Królestwem rosyjs. Polskiem, na dniu 3. Października (21. Września star. styl.) 1851, ratyfikowanego przez wymianę odpowiednich oświadczeń ministeryjalnych w Petersburgu, dnia 14. (2.) Stycznia 1852, i obwieszczonego w Dzienniku ustaw krajowych galicyjskich, (część XXII. nr. 125) powstrzymanem być ma przemycanie towarów przechodowych na granicy między Galicyją i okręgiem Krakowskim z jednej, a królestwem rosyjs. Polskiem z drugiej strony, przez wzajemne przekazywanie towarów przechodowych wzdłuż rzeczonej granicy.

Towary zatem przechodowe, przeznaczone do wychodu przez urząd celny na granicy między Galicyją z okręgiem Krakowskim z jednej, a królestwem Polskiem z drugiej strony, z obrębu celnego austryjackiego do Polski, lub odwrotnie w kierunku z Polski do obrębu celnego austryjackiego, przekazane będą z reguły przez urząd, przez który występują, do urzędu celnego owego państwa sąsiedniego, przez który także wstąpić mają, dla tego też ten urząd celny państwa ościennego w oświadczeniu przechodowem wyrażony być winien.

Bliższe postanowienia owego układu można przejrzeć w urzędach celnych nie tylko Galicyi, lecz także innych krajów koronnych wspólnego związku celnego.

144.

Kundmachung des Landesguberniums vom 13. Juni 1852,

wegen Auflassung des provisorischen Kontrolsamtes in Radomyśl und Errichtung des Ansagepostens in Łażek, Rzeszower Kreises.

Zu Folge hohen Ministerial-Erlaßes vom 7. Mai 1852 Z. 14387/1071 ist das provisorische Kontrolsamt in Radomyśl definitiv aufgehoben, und die Errichtung eines Ansagepostens in Łążek vor dem Zollamte Chwałowice probeweise auf die Dauer Eines Jahres genehmigt worden.

Dieses wird zur allgemeinen Kenntniß mit dem Bemerken gebracht, daß der Ansageposten in Łążek seine Funkzion bereits begonnen habe.

Golnchowski m. p.

145.

Verordnung des Finanzministeriums vom 14. Juni 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte XXXVII. Stück, Nro. 127, ausgegeben am 19. Juni 1852),

womit bekannt gemacht wird, daß zwischen Oesterreich und Rußland ein Uebereinkommen wegen gegenseitiger Zuweisung der Durchfuhrsendungen an der Grenze zwischen Galizien mit dem Krakauer Gebiete einerseits und Russisch-Polen andererseits abgeschlossen wurde.

In Folge eines zwischen Oesterreich und Russisch-Polen geschlossenen Uebereinkommens vom 3. Oktober (21. September a. St.) 1851, welches durch den am 14. (2.) Jänner 1852 in Petersburg erfolgten Austausch der dießfälligen ministeriellen Erklärungen ratifizirt und mittelst des galizischen Landes-Gesetzblattes, (XXII. Stück, Nr. 125) veröffentlicht worden ist, soll dem Schleichhandel mit Durchfuhrwaaren an der Grenze zwischen Galizien mit dem Krakauer Gebiete einerseits und dem Königreiche Russisch-Polen andererseits durch wechselseitige Ueberweisung der Durchfuhrwaaren längs jener Grenzstrecke vorgebeugt werden.

Es werden nämlich jene Durchfuhrwaaren, welche bestimmt sind, über ein Zollamt an der Grenze zwischen Galizien mit dem Krakauer Gebiete einerseits und dem Königreiche Polen andererseits aus dem österreichischen Zollgebiete nach Polen, oder in umgekehrter Richtung aus Polen in das österreichische Zollgebiet auszutreten, in der Regel von dem Austrittsamte an jenes Zollamt des Nachbarstaates anzuweisen seyn, über welches der Eintritt erfolgen soll, daher dieses Zollamt des Nachbarstaates in der Durchfuhr-Erklärung angegeben werden muß.

Die näheren Bestimmungen dieses Uebereinkommens können bei den Zollämtern nicht nur Galiziens, sondern auch der übrigen Kronländer des gemeinschaftlichen Zollgebietes eingesehen werden.

Powyższe rozporządzenie podaje się do wiadomości z tą uwagą, iż początek działania wspomnionej konwencyi postanowiony jest na 16go Czerwca 1852 roku *).

Baumgartner m. p.

146.

Rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 23. Czerwca 1852,

(Dziennik praw państwa, część XLII., nr. 136, wydana dnia 10. Lipca 1852),

obowiązujące w całej monarchii, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

mocą którego, w porozumieniu z c. k. Ministerstwem finansów, uregulowanym zostaje tok postępowania przy żądaniu zdania o nieprawdziwości podejrzanych publicznych papierów kredytowych i monet, tudzież względem zachowania takich falzyfikatów, po ukończonem śledztwie karnem.

W celu zaprowadzenia jednostajnego toku czynności, przy żądaniu zdania o nieprawdziwości podejrzanych publicznych papierów kredytowych i monet, tudzież dla uchylenia zaszłych wątpliwości, gdzie takie falzyfikaty po ukończeniu śledztwa karnego zachowanemi być mają, Ministerstwo sprawiedliwości w porozumieniu z c. k. Ministerstwem finansów, rozporządza co następuje:

§. 1.

Ażeby w przypadkach, w których zachodzi podrobienie lub sfałszowanie publicznych papierów kredytowych, otrzymać zdanie o ich nieprawdziwości, tudzież dalsze wyjaśnienie co do sposobu, w jaki podrobione lub sfałszowane zostały, zarazem czyli już podrobione takowe lub sfałszowane papiery przytrzymane zostały, winny są sądy karne pierwszej instancyi, do których prowadzenie śledztwa należy; w tych zaś krajach koronnych, w których jeszcze ma moc prawa ustawa o postęp. karnem z dnia 17. Stycznia 1850 r., winni sędziowie śledczy, przez przełożonego sądu, do którego należą, bez pośrednictwa wyższych władz sądowych, udawać się, jeżeli idzie o papiery kredytowe, przez rząd wydane, wprost do c. k. Ministra finansów, jeżeli zaś idzie o banknoty, do dyrekcyi powszech. uprzywil. banku narodowego.

§. 2.

W razie sfałszowania monet, winni są sądy i sędziowie śledczy w taki sam sposób udawać się wprost do c. k. urzędu menniczego, istniejącego w do-

---

*) Obacz powyżej nr. 142.

Dieses wird mit dem Bemerken bekannt gemacht, daß der Beginn der Wirksamkeit der erwähnten Konvenzion auf den 16. Juni 1852 festgesetzt worden ist*).

Baumgartner m. p.

146.

Verordnung des Justizministeriums vom 23. Juni 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XLII. Stück, Nr. 136, ausgegeben am 10. Juli 1852,)

wirksam für die ganze Monarchie, mit Ausnahme der Militärgrenze,

wodurch im Einvernehmen mit dem Finanzministerium der Geschäftsgang bei Einholung von Unechtheitsbefunden über beanständete öffentliche Kreditspapiere und Münzen und für die Aufbewahrung von derlei Falsifikaten nach beendigter strafgerichtlicher Untersuchung geregelt wird.

Zur Erzielung eines gleichmäßigen Geschäftsganges bei Einholung der Unechtheitsbefunde über beanständete öffentliche Kreditspapiere und Münzen und zur Beseitigung vorgekommener Zweifel, wo derlei Falsifikate nach beendigter strafgerichtlicher Untersuchung aufzubewahren seien, findet das Justizministerium im Einvernehmen mit dem Finanzministerium zu verordnen:

§. 1.

Um in Fällen der Nachmachung oder Verfälschung öffentlicher Kredits-Papiere den Befund über deren Unechtheit und die weitere Auskunft zu erhalten, in welcher Art die Nachmachung oder Verfälschung geschehen sei, und ob bereits derlei nachgemachte oder verfälschte Papiere vorgekommen seien, haben sich die Strafgerichte erster Instanz, welchen die Untersuchung zusteht, und in jenen Kronländern, wo die Strafprozeß-Ordnung vom 17. Jänner 1850 noch in Wirksamkeit steht, die Untersuchungsrichter durch den Vorstand des Gerichtes, dem sie angehören, ohne Dazwischenkunft der höheren Gerichtsbehörden, wenn es sich um Kredits-Papiere handelt, welche vom Staate ausgegeben werden, unmittelbar an den Finanzminister, bei Banknoten aber an die Direkzion der a. pr. Nazional-Bank zu wenden.

§. 2.

Bei Münzverfälschungen haben sich die Gerichte und Untersuchungsrichter in gleicher Weise unmittelbar an das, im betreffenden Kronlande bestehende k. k. Münzamt

*) Siehe oben unter Nr. 142.

tyczącym kraju koronnym, (probierczego urzędu menniczego krajowego, *Direzione della Zecca)*, dla sądów zaś owych krajów koronnych, w których się podobny urząd nie znajduje, oznaczone zostają, dla udzielania objaśnień wspomnionych w §. 1., następujące c. k. urzędy mennicze, a mianowicie:

dla Solnogrodu, probierczy urząd krajowy menniczy w Lincu;

dla Szlązka, taki sam urząd w Bernie;

dla Krakowa i Bukowiny, we Lwowie;

dla Dalmacyi, w Tryjeście;

dla województwa Serbskiego z banatem Temeskim, c. k. urząd menniczy w Karlsburgu w Siedmiogrodzie.

§. 3.

Po ukończeniu czynności urzędowych karnych, odesłać należy do dalszego zachowania także wprost falzyfikaty papierów kredytowych rządowych do c. k. Ministra finansów, falzyfikaty banknotów do dyrekcyi banku narodowego, monet zaś do c. k. urzędu menniczego głównego w Wiedniu, wraz ze wszystkiemi od zbrodni pochodzącemi przedmiotami, narzędziami, przygotowanemi materyjałami i t. p.

Do tychże samych władz, sądy także wprost udawać się winny, jeżeli się widzą w potrzebie żądania zwrotu już złożonych falzyfikatów lub przedmiotów zbrodni, dla nowo rozpoczętej czynności urzędowej.

§. 4.

Podrobione lub sfałszowane papiery kredytowe przesełać należy w każdym razie przez c. k. wóz pocztowy.

§. 5.

Przepis nakazujący, ażeby o wszystkich zachodzących sfałszowaniach papierów kredytowych publicznych, tudzież o wszystkich ważnych okolicznościach, wychodzących na jaw w czasie śledztwa, czynić relacyje do szefów krajowych i prezydyjów sądów wyższych, znosi się tam, gdzie takowy jeszcze ma moc obowiązującą.

Krauss m. p.

(Landmünz-Probier-Amt, Direzione della Zecca) zu wenden, und werden für die Gerichtsbehörden jener Kronländer, wo kein solches besteht, zur Einholung der im §. 1 bezeichneten, Auskünfte nachstehende k. k. Münzämter bezeichnet, nämlich:

für Salzburg das Landesmünz-Probier-Amt zu Linz,
für Schlesien jenes zu Brünn,
für Krakau und die Bukowina jenes zu Lemberg,
für Dalmazien jenes zu Triest,
für die serbische Woiwodschaft mit dem Temeser Banate das k. k. Münzamt zu Karlsburg in Siebenbürgen.

§. 3.

Nach geschlossener strafgerichtlicher Amtshandlung sind, behufs der ferneren Aufbewahrung, die Falsifikate von Staatskreditspapieren an den k. k. Finanzminister, jene von Banknoten an die Direkzion der Nazional-Bank, und jene von Münzen an das k. k. Hauptmünzamt in Wien, und zwar mit allen von dem Verbrechen herrührenden Gegenständen, den Werkzeugen, vorbereiteten Materialien u. dgl. ebenfalls unmittelbar einzusenden.

Eben dahin haben sich die Gerichte auch unmittelbar zu wenden, wenn sie sich veranlaßt finden, bereits deponirte Falsifikate oder Gegenstände des Verbrechens zu einem erneuten Amtsgebrauche zurückzuverlangen.

§. 4.

Die Versendung nachgemachter oder verfälschter Kredits-Papiere und Münzen hat stets mittelst des k. k. Postwagens zu geschehen.

§. 5.

Von der vorgeschriebenen Anzeige aller vorkommenden Verfälschungen der öffentlichen Kredits-Papiere und aller im Laufe der dießfälligen Untersuchung vorkommenden wichtigen Umstände an die Länder-Chefs und an die Präsidien der Obergerichte hat es dort, wo diese Vorschrift noch in Kraft besteht, sofort abzukommen.

Krauß m. p.

147.

Rozporządzenie Ministerstwa finansów z dnia 30. Czerwca 1852,

(Dziennik praw państwa, część XLII., nr. 137, wydana dnia 10. Lipca 1852),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych spólnego związku celnego,

mocą którego artykuł *Garancine* kładzie się w rzedzie materyjałów farbierskich, wymienionych w oddziale 44 lit. d) taryfy celnej z dnia 6go Listopada 1851, tudzież ustanowionem zostaje postępowanie w drodze celnej z materyjałem opałowym tak zwanym „*Kamphin*.“

Ministerstwo finansów w porozumieniu z Ministerstwem handlu, postanowiło, iż artykuł *Garancine*, *Garancinette* albo *Garancine concentrée* (krapp zwęglony), położony być ma w rzędzie materyjałów farbierskich, wymienionych w oddziale 44 lit. *d)* taryfy celnej z dnia 6go Listopada 1851 r. i podlega opłacie cła wchodowego po 45 kr. od cłowego cetnara sporco, tudzież, iż płyn palny, przychodzący do handlu pod nazwiskiem „*Kamphin*“, będący roztworem kamfory w oleju terpentynowym, uważanym być winien jako „niewymieniony osobno produkt chemiczny“ wedle oddziału 98 lit. *e)* taryfy, i podlega opłacie cła wchodowego po 5 złr. od cłowego cetnara netto.

Niniejsze postanowienie, co do garanciny, odstępujące od alfabetycznego spisu towarów, podaje się niniejszem do wiadomości, z tem nadmienieniem, iż takowe obowiązywać zacznie od dnia, w którym każdemu urzędowi celnemu z osobna, przesłanem zostanie przez władzę przełożoną.

Baumgartner m. p.

148.

Rozporządzenie cesarskie z dnia 3. Lipca 1852,

(Dziennik praw państwa, część XLII., nr. 138, wydana dnia 10. Lipca 1852),

obowiązujące w całym obrębie państwa,

tyczące się zdolności osób wojskowych do obowiązywania się prawem wekslowem.

Końcem zapobieżenia szkodliwym skutkom, mogącym wyniknąć tak dla wierzycieli, jak i dla dłużników, z nieograniczonego rozciągnienia zdolności obowiązywania się prawem wekslowem na wszystkie osoby stanu wojskowego, odnośnie do Art. 1. ustawy o postępowaniu w sprawach wekslowych, ogłoszonej patentem z dnia 25. Stycznia 1850 r. (w cz. XXIII. Dz. pr. p. nr. 51), po wysłuchaniu Moich Ministrów i Mojej Rady państwa, stanowię, co następuje:

147.

Erlaß des Finanzministeriums vom 30. Juni 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte XLII. Stück, Nr. 137, ausgegeben am 10. Juli 1852),

wirksam für alle Kronländer des gemeinschaftlichen Zollverbandes,

womit Garancine den, unter Abtheilung 44, lit. d) des Zolltarifes vom 6. November 1851, genannten Farbestoffen angereiht, und die Zollbehandlung des Brennstoffes Kamphin bestimmt wird.

Das Finanzministerium hat im Einvernehmen mit dem Handelsministerium zu bestimmen befunden, daß Garancine und Garancinette, oder Garancine concentrée (verkohlter Krapp) den, unter Abtheilung 44, lit. d) des Zolltarifes vom 6. November 1851, genannten Farbestoffen anzureihen, folglich im Eingange mit 45 Kreuzer vom Sporko-Zollzentner; ferner, daß die unter der Benennung Kamphin im Handel vorkommende brennbare Flüssigkeit, welche sich als Lösung vom Kampher in Terpentin-Oel darstellt, nach Abtheilung 98 lit. e) des Tarifes, als „nicht besonders benanntes chemisches Produkt“ zu behandeln, sonach im Eingange mit fünf Gulden vom Zollzentner Netto zu verzollen sei.

Diese bezüglich der Garancine von dem alphabetischen Waarenverzeichniße zum Zolltarife abweichende Bestimmung wird mit dem Beisatze bekannt gemacht, daß dieselbe mit dem Tage, an welchem sie den einzelnen Zollämtern durch die vorgesetzte Behörde zukommen wird, in Wirksamkeit zu treten hat.

Baumgartner m. p.

148.

Kaiserliche Verordnung vom 3. Juli 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XLII. Stück, Nro. 138, ausgegeben am 10. Juli 1852),

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches,

bezüglich der Wechselfähigkeit der Militärpersonen.

Um den nachtheiligen Folgen vorzubeugen, welche aus der unbeschränkten Ausdehnung der Wechselfähigkeit auf alle Personen des Militärstandes für Gläubiger und Schuldner entspringen können, finde Ich in Bezug auf den Art. 1 der, mittelst des Patents vom 25. Jänner 1850 (XXIII. Stück des R. G. B., Nr. 51), kundgemachten Wechselordnung, nach Vernehmung Meiner Minister und Anhörung Meines Reichsrathes, zu bestimmen:

Oficerowie rzeczywiści, tak czynni jako też pensyjonowani, tudzież żołnierze stanu zbrojnego, nie mają zdolności obowiązywać się prawem wekslowem.

Niniejsze rozporządzenie obowiązywać zacznie w ośmiu dniach po ogłoszeniu w Dzien. pr. p., nie będzie wszakże zastosowane do interesów wekslowych przed tym czasem zawartych.

Moi Ministrowie wojny i sprawiedliwości mają sobie polecone wykonanie niniejszego rozporządzenia.

Franciszek Józef m. p.

Hr. Buol m. p. **Csorich** m. p. **Krauss** m. p.

Z Najwyższego rozkazu:

Ransonnet m. p.

Die wirklichen, sowohl aktiven, als pensionirten Offiziere und die Mannschaft des streitbaren Standes sind nicht wechselfähig.

Diese Verordnung hat binnen acht Tagen nach ihrer Kundmachung im Reichs-Gesetzblatte in Wirksamkeit zu treten, und ist auf früher eingegangene Wechselgeschäfte nicht anzuwenden.

Meine Minister des Kriegswesens und der Justiz sind mit der Vollziehung dieser Verordnung beauftragt.

Franz Joseph m. p.

Graf Buol m. p. **Csorich** m. p. **Krauß** m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung:

Ransonnet m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Częśé XXIV.

Wydana i rozesłana dnia 11. Września 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XXIV. Stück.

Ausgegeben und versendet am 11. September 1852.

149.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 11. Maja 1852,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych i sądów karnych (za równoczesnem udzieleniem odpisu Trybunałowi apelacyjnemu i Naczelnikowi krakowskiej komisyi gubernijalnej),

mocą którego sądom karnym wyrzeczenie, czy koszta sądowe od inkwizytów zwrócić się mające, mogą, lub nie mogą być odebrane, przy wydawaniu wyroku także i na przyszłość przyznanem, przełożenie peryjodycznych wykazów tychże kosztów nakazanem, zaś na zwierzchności miejscowe obowiązek włożonym zostaje, ażeby odstawiając obwinionych do sądu karnego, nadsełały oraz tymże świadectwo o ich majątku.

Dekretem byłego wysokiego c. k. najwyższego Trybunału sprawiedliwości z dnia 16. Października 1824 l. 6833/218 postanowiono co do kosztów karnych, od badanego opłacać się mających, że tak według dekretu nadwornego z dnia 5. Grudnia 1806 l. 4846, jak równie według takiegoż dekretu z dnia 14. Maja 1824 l. 3060, w wyroku karnym stosownie do §. 537, części I. ustawy karnej, jeżeli obwiniony za uległego karze uznanym, albo śledztwo z nim dla braku prawnych dowodów za zerwane ogłoszonem jest, we względzie kosztów sądowych wyrażać należy, iż tenże zwrócić je jest obowiązanym, zatem wyrok karny nie ma o tem opiewać, czy te koszta odebrane być mogą, lub czyli z powodu ubóstwa inkwizyta, albo dla innych przyczyn odebrane być nie mogą.

Dalsze to pytanie, czyli koszta mogą, lub nie mogą być odebrane, mają rozstrzygnąć władze polityczne, a takie rozstrzygnienie w tym tylko przypadku nie ma miejsca, jeżeli z osobistych stosunków badanego, tudzież z okoliczności w śledztwie wykrytych mimo tego bardzo jasno wynika, iż wszelkie kroki, do politycznych władz o odebranie kosztów czynione, spowodowałyby tylko nadaremne pisaniny.

Na tej podstawie oparte sądy karne, wydając wyrok orzekają także, czyli koszta karne odebrane być mogą. Jeżeli zaś sądy karne uznają, że one odebrane być nie mogą, tedy względem tychże nic więcej zarządzić nie należy, i takowe pospolicie, z wyjątkiem kosztów przewozu i oględzin trupich, nie dostają się do wiadomości władzy politycznej.

Koszta zaś, które odebrać można, potrzeba wymierzyć; sądy karne czynią do dotyczących urzędów obwodowych wezwanie o ich odebranie, i wykazują je kwartalnie Rządowi krajowemu.

Ponieważ sądy karne dla braku dokładnych i pewnych dat w orzeczeniu możności odebrania kosztów mylić się mogą, a przeto, jak to uczy doświadczenie, nie raz koszta za nie do ściągnienia uznane bywają, jakie przy ści-

149.

Erlaß des Landesguberniums vom 11. Mai 1852,

an sämmtliche Kreisämter und Strafgerichte, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an das Appellazionsgericht und den Vorstand der Gubernial-Kommission in Krakau),

womit den Strafgerichten das Erkenntniß über die Einbringlichkeit oder Uneinbringlichkeit des Gerichtskostenersatzes von Inquisiten bei der Fällung des Urtheiles auch künftighin eingeräumt, und die Vorlage periodischer Ausweise hierüber angeordnet, dagegen den Ortsobrigkeiten zur Pflicht gemacht wird, bei Abstellung der Beschuldigten an die Strafgerichte, diesen zugleich auch ein Vermögenszeugniß derselben einzusenden.

Mit dem Dekrete der bestandenen hohen k. k. obersten Justiz-Stelle vom 16. Oktober 1824 Z. 6833/218 ist in Betreff der durch einen Untersuchten zu zahlenden Kriminalkosten festgesetzt worden, daß sowohl nach dem Hofdekrete von 5. Dezember 1806 Z. 4846, als auch nach jenem vom 14. Mai 1824 Z. 3060 in dem Kriminalurtheile dem §. 537 I. Theil des Strafgesetzbuches gemäß, wenn der Beschuldigte für straffällig erkannt, oder die Untersuchung aus Abgang rechtlicher Beweise für aufgehoben erklärt wird, in Ansehung der Gerichtskosten auszudrücken sei, daß er sie zu ersetzen schuldig ist, folglich das Kriminalurtheil nicht zu enthalten habe, ob die Kosten einbringlich, oder wegen Armuth des Untersuchten, oder aus anderen Ursachen uneinbringlich seien.

Die weitere Frage über die Einbringlichkeit oder Uneinbringlichkeit des Kostenersatzes haben die politischen Behörden zu entscheiden, und diese Entscheidung hat nur in dem Falle von selbst wegzufallen, wenn aus den persönlichen Verhältnissen des Untersuchten und den durch die Untersuchung erhobenen Umständen ohnehin auffallend klar erhellet, daß jede Verwendung an die politischen Behörden wegen Einbringung des Kostenersatzes nur vergebliche Schreibereien verursachen würde.

Auf dieser Grundlage erkennen die Strafgerichte gleich bei der Fällung des Urtheils auch über die Einbringlichkeit der Kriminalkosten. Finden die Strafgerichte diese Kosten uneinbringlich, so wird bezüglich derselben nichts weiter verfügt, und sie kommen in der Regel, mit Ausnahme der Transports- und Leichenbeschau-Kosten, auch nicht zur Kenntniß der politischen Behörde.

Die einbringlichen Kosten dagegen werden bemessen, und von den Strafgerichten die betreffenden Kreisämter um deren Einbringung angegangen, der Landesstelle aber vierteljährig ausgewiesen.

Da die Strafgerichte in den Erkenntnissen über die Uneinbringlichkeit der Kosten wegen Mangel genauer und verläßlicher Nachweisungen irren können, und dadurch, wie die Erfahrung lehrt, manche Kosten als uneinbringlich erklärt werden, die bei

ślejszem wyłuszczeniu okoliczności majątkowych inkwizytów osądzonych, którzy już z własnego interesu nie wykazują stanu swego majątku, należycie odebrane być mogą, więc Rząd krajowy zgodził się na to z Trybunałem apelacyjnym oraz karnym zwierzchnim sądem, by postanowić, ażeby sądy karne wprawdzie także i nadal, ale tylko w przypadkach wcale niewątpliwych orzekały, czyli koszta karne mogą być odebrane, lub nie, lecz że te sądy przytem także co kwartał prócz wykazu kosztów, które odebrane być mogą, także podobny wykaz kosztów, które za nie do ściągnienia uznane zostały, z załączeniem podobnych kosztów przewozu i oględzin trupich przekładać, i w podaniu powody, dla których onychże odebrać nie można, dokładnie przytoczyć powinny, by Rząd krajowy postawić w możności zarządzenia w tym względzie sciślejszych badań przez urzędy obwodowe w przypadkach, w którychby orzeczenie sądu karnego wątpliwem okazać się miało.

Aby zaś sądy karne postawić w możności należytego osądzenia, czyli winowajca posiada majątek, i czyli takowego w celu odebrania kosztów karnych jąć się potrzeba, urzędowi obwodowemu poleca się, ażeby zwierzchnościom miejscowym natychmiast nakazały, iżby odstawiając inkwizytów do sądów karnych, nadsełały zarazem sumienne świadectwo o stanie majątku od przynależytego plebana miejscowego, zaś co do żydów od przełożonego gminy żydowskiej wspólnie stwierdzone, w którem to świadectwie posiadanie gruntu, domostwa, lub innego jakiego majątku, tudzież zarobkowe inkwizyta stosunki dokładnie wyrażone być powinny.

O czem urząd obwodowy (sąd karny) zawiadamia się ku zachowaniu się i dalszemu zarządzeniu.

Gołuchowski m. p.

150.

Patent cesarski z dnia 27. Maja 1852,

mocą którego nowe wydanie księgi ustaw karnych na zbrodnie i ciężkie przestępstwa policyjne z dnia 3. Września 1803, późniejszemi ustawami uzupełnione z zamieszczeniem wielu nowych postanowień, jako jedyna ustawa karna, na zbrodnie, przestępstwa i przekroczenia dla całego Państwa, z wyłączeniem Pogranicza wojskowego obowiązująca, ogłasza się, i z dniem 1. Września 1852 poczynając wchodzi w wykonanie.

Obacz powszechny Dziennik praw państwa i rządu, cz. XXXVI., nr. 117, wydana dnia 2. Czerwca 1852.

genauer Erörterung der Vermögensumstände der verurtheilten Inquisiten, welche schon ihres eigenen Interesses wegen ihre Vermögensumstände nie gehörig genau angeben, eingebracht werden können, so ist die Landesstelle mit dem Appellazions- und Kriminal-Obergerichte übereingekommen, festzusetzen, daß die Strafgerichte zwar auch künftig, jedoch nur in ganz zweifellosen Fällen, über die Einbringlichkeit oder Uneinbringlichkeit der Kosten erkennen sollen, daß sie aber dabei zugleich jedes Vierteljahr nebst dem Ausweise über die einbringlichen, auch einen ähnlichen Ausweis über die als uneinbringlich erkannten Kriminal-Kosten mit Einschluß derartiger Transports- und Leichenbeschaukosten vorzulegen, und darin die Gründe der Uneinbringlichkeit genau anzugeben haben, damit die Landesstelle in den Stand gesetzt werde, in Fällen, wo das kriminalgerichtliche Erkenntniß zweifelhaft erscheinen sollte, dießfalls genauere Nachforschungen durch die Kreisämter einleiten zu lassen.

Um jedoch die Strafgerichte in die Lage zu setzen, gehörig beurtheilen zu können, ob der Sträfling ein Vermögen besitze, und ob dieses zur Einbringung der Kriminal-Kosten in Anspruch zu nehmen sei, wird das Kreisamt beauftragt, die Ortsobrigkeiten sogleich anzuweisen, bei der Abstellung der Inquisiten an die Strafgerichte diesen zugleich ein gewissenhaftes, von dem betreffenden Ortsseelsorger, und bei Israeliten von dem Judengemeindevorstande, mitzufertigendes Vermögenszeugniß, in dem der allenfällige Grund- und Haus- oder sonstiger Vermögensbesitz, dann dessen Erwerbs-Verhältnisse genau angegeben werden müssen, mit einzusenden.

Wovon das Kreisamt (Strafgericht) zur Darnachachtung und weiteren Veranlassung in die Kenntniß gesetzt wird.

Goluchowski m. p.

150.

Kaiserliches Patent vom 27. Mai 1852,

wodurch eine neue, durch die späteren Gesetze ergänzte Ausgabe des Strafgesetzbuches über Verbrechen und schwere Polizeiübertretungen vom 3. September 1803, mit Aufnahme mehrerer neuer Bestimmungen, als alleiniges Strafgesetz über Verbrechen, Vergehen und Uebertretungen für den ganzen Umfang des Reiches, mit Ausnahme der Militärgrenze, kundgemacht, und vom 1. September 1852 angefangen in Wirksamkeit gesetzt wird.

Siehe allgemeines Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt, XXXVI. Stück, Nr. 117, ausgegeben am 2. Juni 1852.

151.

Patent cesarski z dnia 27. Maja 1852,

mocą którego dla wszystkich krajów koronnych Państwa, z wyjątkiem okręgu Pogranicza wojskowego, nowa ustawa drukowa wydaje się i z dniem 1. Września 1852 w wykonanie wprowadza, a ustawa przeciw nadużyciu druku z dnia 13. Marca 1849 (nr. 161. Dziennika praw państwa), obowiązywać przestaje.

Obacz powszechny Dziennik praw państwa i rządu, cz. XXXVI., nr. 122, wydana dnia 2. Czerwca 1852.

152.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 6. Czerwca 1852,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych (za równoczesnem udzieleniem odpisu Naczelnikowi krakowskiej komisyi gubernijalnej, ku dalszemu zarządzeniu w onym okręgu),

że w celu asentowania losem przeznaczonych, prawnie nieobecnych ludzi, w pismie rekwizycyjnem lub arkuszu stawiennictwa, zawsze wymieniona być ma nazwa domowego okręgu werbunkowego właściwego pułku piechoty.

Z powodu zaszłego poszczególnego zdarzenia wysokie Ministerstwo spraw wewnętrznych, porozumiawszy się z Ministerstwem wojny, uznało potrzebę rozporządzić, że gdy asentowanie ludzi losem przeznaczonych, prawnie nieobecnych, zawsze dziać się ma pod nazwą dotyczącego domowego okręgu werbunkowego właściwego pułku piechoty, nazwa tegoż w pismie reklamacyjnem wymieniona, lub przynajmniej na arkuszu stawiennictwa (karcie naborowej) umieszczoną być ma.

Co w skutek dekretu wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 24. z. m. l. 10172/1262, oznajmia się urzędowi obwodowemu, ku dalszemu zawiadomieniu zwierzchności naborowych.

Gołuchowski m. p.

153.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 6. Czerwca 1852,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych (za równoczesnem udzieleniem odpisu Naczelnikowi krakowskiej komisyi gubernijalnej, ku dalszemu zarządzenin w onym okręgn),

jako podania osób prywatnych o pozwolenie wprowadzenia preparowanych towarów lekarskich podlegają stemplowi 30 kr.

Rząd krajowy w dodatku do przepisu normalnego, oznajmionego rozporządzeniem z dnia 15. Kwietnia r. b. l. 14821 (Dziennik praw krajowych część XVII., nr. 90., str. 253.), opiewającego o formie zezwoleń, jakie prywatnym osobom do wprowadzania preparowanych lekarstw z zagranicy wydawane być

151.

Kaiserliches Patent vom 27. Mai 1852,

wodurch für sämmtliche Kronländer des Reiches, mit Ausnahme des Militär-Grenzgebietes, eine neue Preß-Ordnung erlassen, und vom 1. September 1852 angefangen in Wirksamkeit gesetzt, und das Gesetz gegen den Mißbrauch der Presse vom 13. März 1849 (Nr. 161 des Reichs-Gesetzblattes) außer Geltung gesetzt wird.

Siehe allgemeines Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt, XXXVI. Stück, Nr. 122, ausgegeben am 2. Juni 1852.

152.

Erlaß des Landesguberniums vom 6. Juni 1852,

an sämmtliche Kreisämter (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau, zur weiteren Veranlassung im dortigen Gebiete),

daß zur Assentirung der vom Lose getroffenen legal Abwesenden in dem Requisizionsschreiben oder Stellungsbogen immer der Name ihres heimatlichen Werbbezirks-Infanterie-Regiments anzugeben sei.

Aus Anlaß eines vorgekommenen Falles fand das hohe Ministerium des Innern im Einverständnisse mit jenem des Kriegswesens anzuordnen, daß nachdem die Assentirung der vom Lose getroffenen legal Abwesenden immer auf den Namen des betreffenden heimatlichen Werbbezirks-Infanterie-Regiments zu geschehen hat, dessen Benennung in dem Reklamazionsschreiben anzuführen, oder doch auf dem Stellungsbogen (Widmungsliste) anzusetzen sei.

Hievon wird das Kreisamt in Folge Erlaßes des hohen Ministeriums des Innern vom 24. v. M. Z. 10172/1262 zur weiteren Verständigung der Stellungs-Obrigkeiten in Kenntniß gesetzt.

Goluchowski m. p.

153.

Erlaß des Landesguberniums vom 6. Juni 1852,

an sämmtliche Kreisämter (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorstand der Gubernial-Kommission in Krakau, zur weiteren Verfügung im dortigen Gebiete),

daß die Eingaben der Privatpersonen um die Bewilligung zur Einfuhr zubereiteter Arzeneiwaaren dem Stempel von 30 kr. unterliegen.

Im Nachhange zu der mit dem hierortigen Erlaße vom 15. April l. J. Z. 14821 (Landes-Gesetzblatt, XVII. Stück, Nr. 90, Seite 253) bekannt gegebenen Normalweisung über die Form der an Privatpersonen zu ertheilenden Bewilligungen zur Einfuhr zubereiteter Arzeneiwaaren aus dem Auslande, wird das k. k. Kreisamt zur Dar-

mają, zwraca się uwagę c. k. Urzędu obwodowego na to ku zachowaniu się onegoż, że podług obowiązującej ustawy stemplowej podania o zezwolenie nabycia takowych towarów stemplowi 30 kr. podlegają.

Gołuchowski m. p.

154.

Odezwa Rządu krajowego z dnia 8. Czerwca 1852,

do Wydziału Stanowego,

względem prezentowania na uwolnione miejsca funduszowe w akademii inżynijerów.

Z mocy rozkazu najwyższej głównej komendy wojskowej z dnia 3. z. m. do l. 2577/1476, nadesłanego od jeneralnej dyrekcyi inżynieryi, prezentowania na uwolnione miejsca funduszowe w akademii inżynijerów odtąd do najwyższej głównej Komendy wojskowej podawane być mają.

Rząd krajowy ma zaszczyt zawiadomić o tem Wydział Stanowy w skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 2. t. m. l. 11942.

Gołuchowski m. p.

155.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 12. Czerwca 1852,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych i krakowskiej komisyi gubernijalnej,

względem przytrzymywania i traktowania osób wojskowych, działających przeciw przepisom ustawy o użyciu kolei żelaznych z dnia 16. Listopada 1851.

Gdyby według przepisu ustawy o użyciu kolei żelaznej z dnia 16. Listopada 1851 (Dziennik praw krajowych z r. 1852, cz. IV., nr. 9., str. 34.) było potrzebą, osobę wojskową, któraby wykroczyła przeciw przepisom onejże, przytrzymać, lub zamknąć, tedy takowych ludzi, od feldwebla lub wachmistrza na dół idąc, najbliższej komendzie wojskowej oddać, w innych zaś przypadkach, lub jeśli inne osoby wojskowe stają się winnemi przestąpienia tej ustawy, o tem do krajowej Komendy wojskowej, lub do władzy wojskowej onym osobom bezpośrednio przełożonej, ku dalszemu prawnemu zarządzeniu doniesienie uczynić należy.

O tem rozporządzeniu, wydanem dekretem wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 3. Czerwca r. b. l. 11847, urzędowi obwodowemu (gubernijalnej Komisyi) ku zachowaniu się czyni się wiadomo.

Gołuchowski m. p.

nachachtung darauf aufmerksam gemacht, daß nach dem in Wirksamkeit bestehenden Stempelgesetze, die Eingaben um die Bewilligung zum Bezuge solcher Waaren dem Stempel von 30 kr. unterliegen.

Goluchowski m. p.

154.

Eröffnung des Landesguberniums vom 8. Juni 1852,

an den landständischen Ausschuß,

die Präsentazionen für erledigte Stiftplätze in der Genie-Akademie betreffend.

Vermög des, der General-Genie-Direkzion zugekommenen allerhöchsten Armee-Ober-Kommando-Befehlschreibens vom 3. v. M. Z. 2577/1476, haben von nun an die Präsentazionen für die sich in der Genie-Akademie erledigenden Stiftplätze beim allerhöchsten Armee-Ober-Kommando zu erfolgen.

Wovon man Einen .... in Folge Erlaßes des hohen Ministeriums des Innern vom 2. d. M. Z. 11942 in die Kenntniß zu setzen sich die Ehre gibt.

Goluchowski m. p.

155.

Erlaß des Landesguberniums vom 12. Juni 1852,

an sämmtliche Kreisämter und die Gubernial-Kommission in Krakau,

in Betreff der Anhaltung und Behandlung der Militärpersonen, welche den Bestimmungen der Eisenbahnbetriebsordnung vom 16. November 1851 zuwider handeln.

Wenn es nach Anordnung der Eisenbahnbetriebsordnung vom 16. November 1851 (Landes-Gesetzblatt vom Jahre 1852, IV. Stück, Nr. 9, Seite 34) nothwendig seyn sollte, eine Militärperson, welche den Bestimmungen derselben zuwider handelt, anzuhalten, oder in Gewahrsam zu bringen, so sind derlei Individuen, vom Feldwebel oder Wachtmeister abwärts, dem nächsten Militär-Kommando zu übergeben, außer diesem Falle aber, oder wenn andere Militär-Personen einer Uebertretung dieses Gesetzes sich schuldig machen, ist entweder dem Landes-Militär-Kommando, oder ihrer unmittelbar vorgesetzten Militärbehörde zur weiteren gesetzlichen Verfügung die Anzeige zu machen.

Von welcher mit dem Dekrete des hohen Ministeriums des Inneren vom 3. Juni d. J. Z. 11847 erflossenen Anordnung das Kreisamt (die Gubernial-Kommission) zur Darnachachtung in Kenntniß gesetzt wird.

Goluchowski m. p.

156.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 12. Czerwca 1852,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych, do magistratu lwowskiego i krakowskiej komisyi gubernijalnej,

którem w uzupełnieniu §. 99. ustawy o jeździe na kolei żelaznej z dnia 16. Listopada 1851, oznaczono władzę, do której prożby o pozwolenie przedsięwzięcia budowli prywatnej wzdłuż szlaku (trace) kolei żelaznej podawane być mają, a razem postanawia się dalsze postępowanie przytem zachować się mające.

Paragraf 99. zatwierdzonej najwyższem postanowieniem z dnia 16. Listopada 1851 ustawy o jeździe koleją żelazną (Dziennik praw krajowych z roku 1852, cz. IV., nr. 9., str. 34.) zawiera to powszechne rozporządzenie, że do wykonywania budowli wzdłuż szlaku kolei żelaznej (trace), zawsze zasięgać należy pozwolenia od organów powołanych do nadzoru nad użyciem tychże kolei, podobnie jak od dotyczących władz politycznych; wszakże Ministerstwo spraw wewnętrznych chcąc określić tor czynności przytem zachować się mających, porozumiawszy się w tym względzie z wysokiem Ministeryjum handlu, dekretem z dnia 3. Czerwca 1852 l. 10907 rozporządziło, co następuje:

Prożby o pozwolenie do przedsięwzięcia budowli prywatnych wzdłuż szlaku kolei żelaznych mają być podawane do władz politycznych pierwszej instancyi, w których okręgu leży przedmiot budowlany. Potem będzie rzeczą tej władzy politycznej po zawezwaniu technicznych organów kolei żelaznych (rządowych lub prywatnych), do których należy nadzór nad będącym w mowie pasem kolejnym, przedsięwziąć naocznie oględziny na miejscu, i swój operat komisyjny, jeżeli żądana budowla już w politycznym względzie nie okazuje się niedopuszczalną, technicznemu, dla dozoru tego pasu kolejnego ustanowionemu komisarzowi głównej inspekcyi zakładów komunikacyjnych, wraz z swoją opiniją udzielić. Komisarz ten wejdzie potem w skutek powszechnego rozporządzenia, które w tym przedmiocie wysokie Ministerstwo handlu zarazem wydaje, w porozumienie z właściwą c. k. Dyrekcyją jazdy koleją żelazną, a jeźli koleje są prywatnemi, z dotyczącą Dyrekcyją, i władzy politycznej zwróci akta wraz z uzasadnionem własnem orzeczeniem, czyli i pod jakiemi warunkami ze względów na koleje żelazne żądana budowla dozwoloną być może. Następnie jest obowiązkiem politycznej władzy, z naturalnem ograniczeniem, iż względnie do pytania, czyli i o ile żądana budowla ze względów na koleje żelazne i użycie tychże, tudzież ze względów policyjnych dozwoloną być może, związaną jest dotyczącem orzeczeniem technicznego komisarza głównej Inspekcyi, o prożbie

156.

Erlaß des Landesguberniums vom 12. Juni 1852,

an sämmtliche Kreisämter, den Magistrat in Lemberg und die Gubernial-Kommission in Krakau,

womit in Ergänzung des §. 99 der Eisenbahnbetriebsordnung vom 16. November 1851 die Behörde, bei welcher die Gesuche um Bewilligung zur Vornahme von Privatbauten längs der Eisenbahntrace einzubringen sind, bestimmt, und das weitere hierüber zu beobachtende Verfahren festgestellt wird.

Der §. 99. der mit der allerhöchsten Entschließung vom 16. November 1851 genehmigten Eisenbahnbetriebsordnung (Landes-Gesetzblatt vom Jahre 1852, IV. Stück, Nr. 9, Seite 34) enthält die allgemeine Anordnung, daß zu Bauführungen längs der Eisenbahntrace immer die Bewilligung von den zur Oberaufsicht über den Betrieb berufenen Organen, so wie von den betreffenden politischen Behörden eingeholt werden müsse; um jedoch den hiebei zu beobachtenden Geschäftsgang fest zu stellen, hat das hohe Ministerium des Innern nach gepflogener Rücksprache mit dem hohen Handels-Ministerium mit Dekret vom 3. Juni 1852 Z. 10967 Folgendes angeordnet:

Die Gesuche um Bewilligung zur Vornahme von Privatbauten längs der Eisenbahntrace sind bei der politischen Behörde erster Instanz, in deren Bezirke das Bauobjekt liegt, einzubringen. Diese politische Behörde hat dann mit Zuziehung jener technischen Eisenbahnorgane (der Staats- oder Privat-Eisenbahnen), welchen über frägliche Bahnstrecke die Oberaufsicht zusteht, den Lokalaugenschein vorzunehmen und die dießfälligen kommissionellen Erhebungen, falls nicht etwa schon der angesuchte Bau in politischer Beziehung sich als unzuläßig darstellt, dem zur Ueberwachung dieser Bahnstrecke aufgestellten technischen Kommissär der General-Inspekzion für die Kommunikazions-Anstalten gutächtlich mitzutheilen. Dieser Kommissär wird sich sodann in Folge einer allgemeinen Anordnung, welche dießfalls vom hohen Handelsministerium erlassen wird, mit der bezüglichen k. k. Betriebs-Direkzion, bei Privatbahnen mit der dießfälligen Direkzion in das Einvernehmen setzen und der politischen Behörde die Akten mit der motivirten Aeußerung zurückschließen, ob und unter welchen Bedingungen der angesuchte Bau aus Eisenbahnrücksichten zuläßig sei. Die politische Behörde hat sodann, natürlich mit der Beschränkung, daß sie in Betreff der Frage, ob und in wie ferne der angesuchte Bau aus Eisenbahn-, Polizei- oder Betriebsrücksichten zuläßig erscheint, an den dießfälligen Ausspruch des technischen Kommissärs der General-Inspekzion gebunden ist — über das Baugesuch definitiv zu entscheiden, und hievon sämmtliche Interessenten, also auch die respektive k. k. Betriebs-Direkzion, oder

budowlanej ostatecznie rozstrzygnąć, i o tem wszystkich interesowanych, a zatem także właściwą c. k. Dyrekcyję jazdy koleją żelazną, lub Dyrekcyję prywatnej kolei zawiadomić. Wreszcie zostawia się władzy politycznej, jeśliby znalazła ważne zarzuty przeciw orzeczeniu technicznego komisarza, przed ostatecznem rozstrzygnieniem udać się pośrednio przez przełożone sobie polityczne władze do c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych o użyczenie wyjaśnienia i pomocy.

W równy atoli sposób zastrzegło sobie także Ministerstwo handlu polecić technicznym komisarzom c. k. głównej Inspekcyi, ażeby, w razie gdyby w tym lub owym przypadku nie miało przyjść do porozumienia z właściwą c. k. Dyrekcyją jazdy kolejnej, lub z Dyrekcyją prywatnej kolei żelaznej, albo gdzieby prócz tego ważność przedmiotu wymagała, przed oddaniem orzeczenia do władzy politycznej, zasięgały rozstrzygnienia tegoż Ministerstwa, a we wszystkich wypadkach takowe sprawy jak najbardziej przyspieszały.

Gołuchowski m. p.

157.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 14. Czerwca 1852 *),

wydane do wszystkich urzędów obwodowych i do magistratu lwowskiego (za równoczesnem udzieleniem odpisu Naczelnikowi krakowskiej komisyi gubernijalnej ku podobnemu zarządzeniu w tamecznym okręgu):

w jakim gatunku ma być dostarczana pościel dla niższego oficera żandarmeryi, lub takiego, którego za pozostawieniem przezeń wartości pieniężnej (relutum) na kwaterze postawić należy.

Pomiędzy porządkami, jakie w przepisie udzielonym dnia 21. Sierpnia r. z. l. 6995/Pr. (Dziennik praw krajowych cz. XXXI., nr. 256., str. 773.), opiewającym o rozkwaterowaniu żandarmeryi krajowej jako przynależne niższemu oficerowi żandarmeryi, lub takiemu, którego za zostawieniem przezeń wartości pieniężnej (relutum) na kwaterze postawić należy, sa wyszczególnione, znajduje się łóżko z swemi porządkami, bez bliższego wskazania gatunku pościeli.

Jakkolwiek się to rozumie samo przez się, a ze strony Rządu krajowego ma się na to baczenie, aby dla oficerów żandarmeryi pościel w lepszym gatunku sprawiano i dostarczano, niżeli przepisana jest dla żołnierzy i prymapla-

---

*) Odpis tego rozporządzenia udzielono także zarazem c. k. żandarmeryjnej komendzie pułkowej dla wiadomości tejże.

Privat=Eisenbahn=Direkzion in die Kenntniß zu setzen. — Es bleibt übrigens der politischen Behörde unbenommen, falls sie wichtige Bedenken gegen den dießfälligen Ausspruch des technischen Kommissärs finden sollte, vor der definitiven Entscheidung sich durch ihre vorgesetzte politische Behörde an das k. k. Handels=Ministerium um Aufklärung und Abhilfe zu wenden.

In gleicher Weise hat sich aber auch das k. k. Handels=Ministerium vorbehalten, die technischen Kommissäre der k. k. General=Inspekzion anzuweisen, falls in einem oder dem anderen Falle kein Einverständniß mit der bezüglichen k. k. Betriebs= oder Privat=Eisenbahn=Direkzion zu Stande kommen sollte, oder wo es sonst die Wichtigkeit des Gegenstandes erfordert, vor Abgabe der Aeußerung an die politische Behörde die Entscheidung des Handels=Ministeriums einzuholen, in allen Fällen aber derlei Angelegenheiten möglichst zu beschleunigen.

Goluchowski m. p.

157.

Erlaß des Landesguberniums vom 14. Juni 1852*),

an sämmtliche Kreisämter und den Magistrat in Lemberg (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorstand der Gubernial=Kommission in Krakau, zur gleichmäßigen Einleitung im dortigen Gebiete),

über die Beschaffenheit der, für einen Subaltern= oder einen gegen Zurücklassung des Geldrelutums in einem Naturalquartier zu unterbringenden Gens'darmerie=Offizier beizustellenden Bettforirituren.

Unter der, mit der unterm 21. August v. J. Z. 6995/Pr. mitgetheilten Vorschrift (Landes=Gesetzblatt, XXXI Stück, Nr. 256, Seite 773), über die Bequartierung der Landes=Gensd'armerie für einen Subaltern oder einen gegen Zurücklassung des Geldrelutums in einem Naturalquartier zu unterbringenden Gensd'armerie=Offizier vorgezeichneten Einrichtung, ist auch eine eingerichtete Bettstätte ohne näherer Andeutung der Beschaffenheit der Bettforirituren angeführt.

Wenngleich es sich von selbst versteht, und hierämtlicher Seits darauf gesehen wird, daß die Bettforirituren von besserer Gattung für die Gensd'armerie=Offiziere beigeschafft und beigestellt werden, als welche für die Gensd'armerie=Mannschaft und

---

*) Eine Abschrift dieses Erlaßes ist unter Einem auch dem k. k. Gensd'armerie=Regiments=Kommando zur Wissenschaft mitgetheilt worden.

nistów żandarmeryi, wszelako rozmaite wymagania rozlokowanych w kraju oficerów żandarmeryi uczyniły potrzebnemi dokładniejszą skazówkę i polecenie we względzie sprawić i dostarczyć się mającej pościeli.

W skutek tego zgodzono się na to z tutejszą krajową żandarmeryjną komendą pułkową co do pościeli oficerowi przynależnej, że takowa składać się ma:

1. z jednego siennika,
2. z jednego materaca włosiennego,
3. z dwóch poduszek włosiennych,
4. z jednej kołdry bawełnianej, czerwonem angielskiem płótnem powleczonej,
5. z czterech prześcieradeł, mianowicie: z dwóch przeznaczonych do użytku, dwóch zaś ku odmianie przepisem nakazanej, nakoniec
6. z czterech poszewek, mianowicie: z dwóch przeznaczonych do użytku, dwóch zaś ku odmianie przepisem nakazanej, że atoli odpada poduszka słomiana, która dla zwyczajnego łóżka żandarmowego jest przepisana.

O tem rozporządzeniu urzędowi obwodowemu (magistratowi) jako objaśnienie udzielonego pod dniem 21. Sierpnia r. z. l. 6995/Pr. przepisu o rozkwaterowaniu żandarmeryi krajowej, ku zachowaniu się przy wydarzających się nowych sprawianiach z tą uwagą czyni się wiadomo, że pomieniona pościel, jak się to przez się rozumie, sprawioną być ma podług wymiarów oznajmionych dekretem Rządu krajowego z dnia 21. Października r. z. l. 9529/Pr. (Dziennik praw krajowych część XXXV., nr. 306., stron. 845.), tudzież że o jakości samego łóżka bliższe oznaczenie zawiera wykaz B. przepisu o kwaterunku.

Gołuchowski m. p.

Primaplanisten vorgeschrieben sind, so haben doch die mannigfaltigen Anforderungen der im Lande befindlichen Gensd'armerie-Offiziere in Absicht auf die beizuschaffenden und beizustellenden Bettfornituren eine nähere Andeutung und Weisung nothwendig gemacht.

Man hat sich demnach mit dem hierländigen Gensd'armerie-Regiments-Kommando hinsichtlich der Bettfornituren für ein Gensd'armerie-Offiziersbett dahin geeinigt: daß solche in

1. einem Strohsacke,
2. einer Roßhaarmatratze,
3. zwei Kopfpölstern von Roßhaar,
4. einer Baumwolldecke mit rother englischer Leinwand überzogen,
5. vier Leintüchern, nemlich: zwei zum Gebrauche, und zwei wegen des vorgeschriebenen Wechsels, endlich
6. vier Pölsterüberzügen, nemlich: zwei zum Gebrauche, und zwei wegen des vorgeschriebenen Wechsels zu bestehen haben, dagegen der für ein gewöhnliches Gensd'armenbett vorgeschriebene Strohpolster wegfalle.

Dieß wird dem Kreisamte (Magistrate) als Erläuterung der unterm 21. August v. J. Z. 6995/Pr. mitgetheilten Vorschrift über die Bequartierung der Landes-Gensd'armerie zur Nachachtung bei vorkommenden neuen Anschaffungen oder sich ergebender Nachschaffung mit dem Bemerken bekannt gemacht, daß die gedachten Bettfornituren, wie es sich von selbst versteht, in den mit dem hierortigen Erlaße vom 21. Oktober v. J. Z. 9529-Pr. (Landes-Gesetzblatt, XXXV. Stück, Nr. 306, Seite 845) bekannt gemachten Dimensionen zu bestehen haben, und daß über die Beschaffenheit der Bettstätte selbst, der Ausweis B. der Bequartierungs-Vorschrift die nähere Bestimmung enthalte.

Goluchowski m. p.

158.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 16. Czerwca 1852,

wydane do wszystkich administracyi powiatowych, urzędów i organów dochodowych, tudzież urzędów podatkowych,

jako rezolucyje wydawane od sędziów na prożbę wskazującą dobra w celu odwrócenia aresztu osobistego, wolne są od opłaty.

Wysokie Ministerstwo skarbu, w porozumieniu z Ministerstwem sprawiedliwości, oznajmiło rozporządzeniem z dnia 16. Maja 1852 l. 16988/1154, że rezolucyja sędziego, wydawana w moc odbycia terminu na prożbę wymieniającą dobra, w celu odwrócenia aresztu osobistego, stosownie do §. 348 now. ustawy sądow. i najwyższej uchwały z dnia 4. Stycznia 1845, (Zbiór ustaw prow., nr. 45., str. 294.), w myśl ustawy o należytościach z dnia 9. Lutego 1850, poz. taryf. 103, nie ma być poczytaną ani za wyrok stanowczy, ani za rozstrzygnienie sporu wtrąconego, lecz że ją tylko podług poz. taryfy 7. jako urzędową ekspedycyję od należytości wolną uważać należy.

Co dla wiadomości i zachowania obwieszcza się.

Krajewski m. p.

159.

Rozporządzenie krajowej władzy szkolnej z dnia 19. Czerwca 1852 *),

wydane do wszystkich dyrekcyj gimnazyjalnych, z wyjątkiem dyrekcyi gimnazyjum buczackiego (za równoczesnem udzieleniem odpisu dla krajowej izby rachunkowej),

mocą którego stanowią się niektóre zmiany co do pokwitowania, składania i wyrachowania opłaty szkolnej w gimnazyjach uiszczanej.

Dekretem krajowej władzy szkolnej z dnia 21. Lutego 1852 l. 905 (Dziennik praw krajowych cz. X., nr. 50., str. 165.), oznajmionem jest dyrekcyi gimnazyjalnej, że ogłoszone dekretem gubernijalnym z dnia 24. Marca 1842 l. 18413 (Zbiór praw krajowych nr. 51., str. 118.) rozporządzenie nadwornej

---

*) Odpis tego do krakowskiej dyrekcyi szkół gimnazyjalnych wydanego dekretu udzielono wraz Naczelnikowi tamecznej gubernijalnej komisyi dla jego wiadomości.

158.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 16. Juni 1852,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, Gefällsämter und Organe, dann Steuerämter,

über die Gebührenfreiheit richterlicher Bescheide, welche über ein, zur Abwendung des Personal-Arrestes angebrachtes Güternamhaftmachungsgesuch gefällt werden.

Das hohe Finanz-Ministerium hat im Einvernehmen mit dem Justiz-Ministerium mit dem Erlaße vom 16. Mai 1852 Z. 16988/1154 bedeutet, daß der richterliche Bescheid, welcher in Erledigung der Tagfahrt über ein zur Abwendung des Personal-Arrestes angebrachtes Güternamhaftmachungsgesuch gemäß §. 348 d. n. G. O. und der Allerhöchsten Entschließung vom 4. Jänner 1845 gefällt wird (Provinzial-Gesetzsammlung, Nr. 45, Seite 294), im Sinne des Gebührengesetzes vom 9. Februar 1850 Tarif-Post 103 weder als ein Endurtheil, noch als ein Erkenntniß über einen Incidenzstreit anzusehen, sondern nach der Tarif-Post 7 als gebührenfreie ämtliche Ausfertigung zu behandeln ist.

Dieß wird zur Wissenschaft und Darnachachtung bekannt gemacht.

Krajewski m. p.

159.

Erlaß der Landes-Schulbehörde vom 19. Juni 1852*),

an sämmtliche Gymnasial-Direkzionen, mit Ausnahme von Buczacz, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an die Provinzial-Staatsbuchhaltung),

womit einige Aenderungen in Absicht auf die Bescheinigung, Abfuhr und Verrechnung der an den Gymnasien eingezahlten Schulgelder bestimmt werden.

Mit dem hierortigen Erlaße vom 21. Februar 1852 Z. 905 (Landes-Gesetzblatt, X. Stück, Nr. 50, Seite 165) wurde der Gymnasial-Direkzion bedeutet, daß die mit dem Gubernial-Erlaße vom 24. März 1842 Z. 18413 (Provinzial-Gesetzsammlung, Nr. 51, Seite 118) bekannt gemachte Studienhofkommissions-Verord-

---

*) Eine Abschrift von diesem, an die Gymnasial-Direkzion in Krakau ergangenen Erlaße ist unter Einem auch dem Vorsteher der dortigen Gubernial-Kommission zur Wissenschaft mitgetheilt worden.

komisyi naukowej z dnia 12. Marca 1842 l. 1165, względem wyrachowywania się z opłaty szkolnej, w gimnazyjach uiszczanej, w ogólności i nadal ma pozostać w swej mocy, że jednak nowe prawo o tej opłacie wydane wymaga niejakich zmian w zdawaniu rachunków, w którymto przedmiocie wydanie poleceń zostało przyrzeczone.

Otóż zmiany te są według dekretu wysokiego Ministerstwa oświecenia z dnia 31. Maja 1852 l. 3879 następujące:

1. Spis lit. B. (§. 2, *a*) instrukcyi z roku 1842), który powinien był dyrektor szkół gimnazyjalnych oddawać poborcy (kasyjerowi) opłaty szkolnej, ma obecnie dla kontroli być podpisywany przez tegoż dyrektora, jako odpowiedzialnego poborcy (kasyjera) i przez całe kolegijum nauczycieli; przepis ten tycze się także wszystkich innych alegatów do rachunku opłaty szkolnej przyłączanych, na których dotąd potrzebne były kontrolujące dyrektoratu podpisy.

2. Pomieniony spis B. sporządzać się będzie na przyszłość w kształcie skreślonym we wzorze tu dołączonym, i w tymże kształcie zastąpi wraz wykaz płatniczy lit. F. (§. 2. lit. g) instrukcyi), który nie ma być używanym.

3. Jak ten spis wypełnionym być ma, to okazuje się z samego poglądu na wzór jego. Pierwszą główną kolumnę (nazwiska uczniów), i pierwszą przedziałkę kolumny przeznaczonej na uwagę (czy uczeń z początkiem roku szkolnego wolnym jest od opłaty, lub takową uiszcza?), podpisuje całe kolegijum nauczycieli. W kolumnie na pieniądze przeznaczonej przy uiszczonej ilości domieścić potrzeba także numer boletu płatniczego. Ostatnia kolumna sprawi z łatwością przegląd, w jakiej ilości, i którzy uczniowie uiścili nienależącą opłatę. Na końcu spisu należy według klas wypisać tak uczniów publicznych, którzy w ciągu roku szkolnego do szkół wstąpili, jakoteż i prywatystów.

4. Książkę boletową w §. 3. instrukcyi wspomnioną, nie potrzeba już w dawnym prowadzić kształcie, dość będzie, że poborca (kasyjer) opłaty szkolnej zszyje kilka tylko arkuszy, też pieczęcią opatrzy, a pojedyncze stronice liczbami ciągłemi oznaczy, nie potrzebując dla każdego płacącego ucznia osobnej otwierać stronicy.

Wydanie kwitów może z tej księgi boletowej być przedsięwziętem w porządku, w jakim uczniowie dla uiszczenia opłaty zgłaszają się, przyczem każdym razem zapełnić potrzeba bolet skrajny.

Na księgę boletową użyją gimnazyja, w których opłata szkolna wynosi półrocznie 6. złr., papieru drukowego nr. 398., który był dotąd przepisanym dla filozoficznych zakładów naukowych, w innych, jak dotąd, nr. 399.

nung vom 12. März 1842 Z. 1165 bezüglich der Verrechnung der Gymnasial-Schulgelder im Allgemeinen fortan in Kraft zu bleiben habe, das neue Gesetz über diese Schulgelder aber einige Modifikazionen in der Rechnungslage erheische, worüber die Weisung zugesichert wurde.

Diese Modifikazionen sind nun laut Erlaßes des hohen Unterrichtsministeriums vom 31. Mai 1852 Z. 3879 folgende:

1. Das Verzeichniß lit. B. (§. 2, a) der Instrukzion vom Jahre 1842), welches der Gymnasialdirektor dem Schulgelderkassier zu übergeben hatte, ist nunmehr der Kontrole wegen vom Gymnasialdirektor, als verantwortlichen Kassier, und vom ganzen Lehrkörper zu fertigen, was auch von allen übrigen Belegen der Schulgelderrechnung gilt, die bisher einer Gegenzeichnung des Direktorates bedurften.

2. Das erwähnte Verzeichniß B. ist künftighin nach der, aus dem mitfolgenden Formulare ersichtlichen Form zu verfassen, und wird in dieser Form zugleich den Zahlungsausweis lit. J. (§. 2, lit. g. der Instrukzion) vertreten, welcher außer Gebrauch gesetzt wird.

3. Die Art der Ausfüllung dieses Verzeichnißes ergibt sich aus der Anschauung des Formulars von selbst. Die erste Hauptkolonne (Namen der Schüler) und die erste Unterabtheilung der Anmerkungskolonne (ob der Schüler mit Anfang des Schuljahres befreit oder zahlend ist) wird vom ganzen Lehrkörper gefertigt. In die Geldkolonne ist bei dem eingezahlten Betrage auch die Nro. der Zahlungsbollete beizufügen. Die letzte Kolonne liefert mit Leichtigkeit die Uebersicht, wie viel und von welchen Schülern das Unterrichtsgeld ungebührlich entrichtet worden ist. Die im Laufe des Schuljahres eingetretenen öffentlichen Schüler und die Privatisten sind am Schlusse des Verzeichnisses selbst klassenweise aufzunehmen.

4. Das zu §. 3. der Instrukzion bemerkte Bolletenbuch braucht nicht mehr in der früheren Form geführt zu werden, es genügt, wenn von dem Schulgelderkassier bloß mehrere Bögen zusammengeheftet, mit dem Siegel versehen, und die einzelnen Blattseiten mit fortlaufenden Zahlen versehen werden, ohne für jeden zahlenden Schüler eine besondere Blattseite zu eröffnen.

Die Ausfertigung der Bescheinigungen aus diesem Bolletenbuche kann in der Ordnung, wie die Schüler zur Einzahlung sich melden, vorgenommen werden, wobei aber auch jedesmal die Randbollete auszufüllen seyn wird.

Zu dem Bolletenbuche haben jene Gymnasien, wo das Schulgeld 6 fl. pr. Semester beträgt, die bisher für die philosophischen Lehranstalten vorgeschrieben gewesene Drucksorte Nr. 398, die übrigen aber die bisherige Nr. 399 zu verwenden.

5. Odebrane opłaty należy, nie jak dotychczas miesięcznie, lecz zaraz po każdym dniu odebrania, oddać do dotyczącej kasy, a tylko zatrzymane być mają ilości, uiszczone od uczniów, których podania o uwolnienie od opłaty szkolnej nie są jeszcze rozstrzygnione. Także resztujące ilości należy, gdy nastąpi rozstrzygnienie, oddać do kasy po strąceniu procentu nadgrody.

Ponieważ ustać ma wykaz płatniczy lit. J., tedy zwócić się mające ilości przyjąć potrzeba do wykazu H., zwrócone zaś wpisać potem między uiszczone.

Do tych nowych zmian należy przy składaniu rachunków stosować się, począwszy

(do wszystkich dyrekcyj gimnazyjalnych prócz krakowskiej)

od roku szkolnego 1852—53.

(do krakowskiej)

od drugiego półrocza bieżącego roku szkolnego.

Gołuchowski m. p.

5. Die eingehobenen Unterrichtsgelder sind nicht, wie bisher monatlich, sondern sogleich nach jedem Einhebungstage an die betreffende Kasse abzuführen, und es sind nur jene Beträge zurückzubehalten, die von Schülern herrühren, über deren überreichte Gesuche um Befreiung vom Unterrichtsgelde noch nicht entschieden worden ist. Nach erfolgter Entscheidung sind auch die erübrigenden Beträge nach Abzug des Perzentes an der Remunerazion an die Kasse abzuführen.

Da der Zahlungsausweis lit. J. aufzuhören hat, so müssen die rückzuzahlenden Beträge in den Ausweis H. aufgenommen, und die wirklich zurückgezahlten Beträge hierauf in Abstattung gebracht werden.

Diese neuen Modalitäten sind bei der Rechnungslage

(für alle außer Krakau)

vom Studienjahre 1852 — 53

(für Krakau)

vom zweiten Semester des laufenden Studienjahres

(für alle)

in Ausübung zu bringen.

Goluchowski m. p.

S p i s

uczniów, którzy z początkiem roku szkolnego 18..... wstąpili na nauki do c. k. gimnazyjum..............................

Nr. pozycyjny	Nazwiska uczniów	Uwaga: czy uczeń z początkiem roku szkolnego uwolnionym jest od opłaty, lub takową uiszcza?	Uwaga: dalsze zmiany w ciągu roku szkolnego	Uiścił opłatę szkolną za I. półrocze 185..... według boletu Nro.	I. Zł. R. m. k.	II. półrocze według boletu Nro.	II. Zł. R. m. k.	Z tych są do zwrócenia
	Klasa gimnazyjal. I.							
1	Altenberg Albin...........	uwolniony według dekretu wys. kraj. władzy szkolnej z d. 5. Stycz. 1852 l. 870.	W półroczu II. uiszcza opłatę według wykazu F.	—	—	12	4	
2	Amirowicz Felicyjan	dto. z dnia 5. Lutego 1852 l. 3670.		—	—	—	—	
3	Bednarczyk Juliusz....	uiszcza opłatę		58	4	63	4	
4	Czechowicz Stanisław	dto.		13	4	43	4	
5	Daniło Emeryk...........	dto.	W półroczu II. uwolniony według wykazu E.	27	4	—	—	
6	Enderle Kamil............	dto.	Przez cały rok uwolniony według wykazu E.	12	4	—	—	
			razem	—	16	—	12	4
	Klasa gimnazyjal. II.							

Verzeichniß

derjenigen Schüler, welche mit Anfang des Schuljahres 18.......... in die Studien des k. k. .... Gymnasiums eingetreten sind.

Post-Nro.	Namen der Schüler	Anmerkung: ob der Schüler mit Anfang des Schuljahres von der Schulgeldentrichtung befreit oder zahlend ist	Anmerkung: weitere Veränderungen im Laufe des Schuljahres	Hat das Schulgeld entrichtet für den I. Semester 18.......... laut Bolleten Nro.	I. fl. in K. M.	II. laut Bolleten Nro.	II. fl. in K. M.	Zur Rückzahlung geeignet fl. K. M.
	I. Gymnasial-Klasse.							
1	Altenberg Albin..........	Befreit laut Dekret der hohen Landes-Schulbehörde vom 5. Jänner 1852 Z. 870.	im II. Semester zahlend laut Ausweis lit. F.	—	—	12	4	
2	Amirowicz Felizian	detto vom 5 Februar 1852 Z. 3670.		—	—	—	—	
3	Bednarczyk Julius	zahlend		58	4	63	4	
4	Czechowicz Stanislaus	detto		13	4	43	4	
5	Daniło Emerich	detto	im II. Semester befreit laut Ausweis E.	27	4	—	—	
6	Enderle Kamil	detto	laut Ausweis E. für das ganze Jahr befreit	12	4	—	—	
			Zusammen	—	16	—	12	4
	II. Gymnasial-Klasse							

160.

Obwieszczenie Rządu krajowego z dnia 22. Czerwca 1852,

w którem wymieniono urzędy cłowe, od ces. rosyjskiego rządu dla dopełnienia traktatu z dnia 3. Października (21. Września) 1851, czyli umówionego w nim postępowania z posełkami przechodowemi na linii demarkacyjnej między królestwem Polskiem a krajami austryjackiemi ustanowione.

Gdy wszystkie rosyjskie urzędy cłowe (tamożnie) na granicy między królestwem Polskiem a krajami austryjackiemi odebrały polecenie, aby traktatu z dnia 3. Października (21. Września) 1851 (Obwieszczenie z dnia 14. Kwietnia 1852 w Dzienniku praw krajowych, cz. XXII., nr. 125., i z dnia 5. Czerwca 1852 w Dzienniku praw krajowych, cz. XXIII., nr. 142.,) co do wzajemnego przekazywania posełek przechodowych, i powściągania przemytnictwa ściśle dopełniały, przeto także w skutek tej umowy na linii demarkacyjnej pomiędzy obudwoma Państwami ustanowione są urzędy cłowe, jak je następujący spis wymienia i od rządu ces. rosyjskiego opatrzone instrukcyjami, jakie potrzebne są ku wykonywaniu umówionego postępowania.

Co niniejszem do powszechnej wiadomości podaje się.

Gołuchowski m. p.

160.

Kundmachung des Landesguberniums vom 22. Juni 1852,

womit die von Seite der kaiserlich-russischen Regierung zur Durchführung des im Traktate vom 3. Oktober (21. September) 1851 verabredeten Verfahrens bei Transito-Sendungen, an der Demarkazions-Linie zwischen dem Königreiche Polen und den österreichischen Staaten aufgestellten Zollämter bekannt gemacht werden.

Nachdem alle an der Grenze zwischen dem Königreiche Polen und den österreichischen Staaten bestehenden russischen Zollämter angewiesen sind, dem Traktate vom 3. Oktober (21. September) 1851 (Kundmachung vom 14. April 1852, Landes-Gesetzblatt, XXII. Stück, Nro. 125 und vom 5. Juni 1852, Landes-Gesetzblatt, XXIII. Stück, Nro. 142) zur wechselseitigen Ueberweisung der Transito-Sendungen und zur Hintanhaltung des Schmuggels genau nachzukommen; so sind auch in Folge dieser Uebereinkunft an der Demarkazions-Linie zwischen den beiden Staaten die auf der nachfolgenden Liste benannten Zollämter aufgestellt, und von Seite der kaiserlich-russischen Regierung mit den gehörigen Instrukzionen zur Durchführung des verabredeten Verfahrens versehen worden.

Was hiemit zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Goluchowski m. p.

Urzędy cłowe.

ustanowione na granicy królestwa Polskiego i cesarstwa Austryjackiego.

Nr. porząd.	Powiaty	Urzędy cłowe	Klasa urzędu cłowego				Uwagi.
			1	2	3	pojedyncze rogatki cłowe	
1	Olkusz	Granica	1				upoważniony wyprawiać towary przechodowe do Austryi
2	„	Niesułowice	—	—	—	1	
3	„	Szyce	—	—	—	1	
4	Miechów	Michałowice	1	—	—	—	upoważniony wyprawiać towary przechodowe do Austryi.
5	„	Baran	—	—	1	—	
6	„	Igołomija	—	1	—	—	
7	„	Sierosławice	—	—	—	1	
8	„	Opatowice	—	—	—	1	
9	Sandomierz	Sandomierz	—	—	—	1	
10	„	Zawichost	1	—	—	—	upoważniony wyprawiać towary przechodowe do Austryi.
11	Zamość	Łążek Zaklikowski	—	—	—	1	
12	„	Krzeszów	—	1	—	—	
13	Hrubieszów	Tomaszów	1	—	—	—	upoważniony wyprawiać towary przechodowe do Austryi.
14	„	Dołgobyczew	—	—	—	1	

Beilage zu Nro. 160.

Zollämter,

welche an der Grenze des Königreichs Polen und Oesterreichs aufgestellt sind.

Nro.	Distrikte	Zollämter	Klasse des Zollamtes 1	2	3	einfache Zoll-schranken	Bemerkungen.
1	Olkusz	Granica	1	—	—	—	ist ermächtigt, nach Oesterreich Transito-Waaren zu expediren.
2	"	Niesułowice	—	—	—	1	
3	"	Szyce	—	—	—	1	
4	Miechow	Michałowice	1	—	—	—	ist ermächtigt, nach Oesterreich Transito-Waaren zu expediren.
5	"	Baran	—	—	1	—	
6	"	Igołomia	—	1	—	—	
7	"	Sierosławice	—	—	—	1	
8	"	Opatowice	—	—	—	1	
9	Sandomierz	Sandomierz	—	—	—	1	
10	"	Zawichost	1	—	—	—	ist ermächtigt, nach Oesterreich Transito-Waaren zu expediren.
11	Zamość	Łążek Zaklikowski	—	—	—	1	
12	"	Krzeszow	—	1	—	—	
13	Hrubieszow	Tomaszow	1	—	—	—	ist ermächtigt, nach Oesterreich Transito-Waaren zu expediren.
14	"	Dołgobyczew	—	—	—	1	

161.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 22. Czerwca 1852,

wydane do wszystkich administracyj powiatowych i wykonawczych urzędów dochodowych,

o uwzględnieniu w opłacie cła od składowych części machin.

Wysokie Ministerstwo skarbu, poszczególnem zdarzeniem spowodowane, oznajmiło rozporządzeniem z dnia 3. Czerwca 1852 za l. 15561/781, że w uwadze 3., do 95go oddziału taryfy ceł z dnia 6. Listopada r. z. pod umieszczonym tamże wyrazem „Maszyny“ (machiny), jak i w ustępie *a)* tegoż oddziału, do którego się ta uwaga odnosi, także i składowe części machin rozumieć należy, dla których zatem co do opłaty cła takie, jak dla całkowitych maszyn służy uwzględnienie pod warunkami w rzeczonej uwadze 3. przepisanemi.

Co niniejszem dla wiadomości i zachowania obwieszcza się.

Krajewski m. p.

161.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 22. Juni 1852,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen und ausübende Gefällsämter,

betreffend die Zollbegünstigung der Maschinen-Bestandtheile.

Das hohe Finanz-Ministerium hat mit Erlaß vom 3. Juni 1852 Z. 15561/781, aus Anlaß eines speziellen Falles bedeutet, daß unter dem in der Anmerkung 3 zur Tarif-Abtheilung 95 des Zolltarifes vom 6. November v. J. vorkommenden Ausdrucke „Maschinen", eben so wie im Absatze a) derselben Abtheilung, auf den sich diese Anmerkung bezieht, auch Maschinen-Bestandtheile zu verstehen sind, welche demnach unter den in dieser Anmerkung 3 vorgeschriebenen Bedingungen dieselbe Zollbegünstigung wie ganze Maschinen genießen.

Welches hiemit zur Wissenschaft und Darnachachtung kundgemacht wird.

Krajewski m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XXV.

Wydana i rozesłana dnia 27. Września 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XXV. Stück.

Ausgegeben und versendet am 27. September 1852.

162.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 25. Czerwca 1852 *),

wydane do wszystkich urzędów obwodowych wraz z bnkowińskim (za równoczesnem udzieleniem odpisu Naczelnikowi krakowskiej komisyi gubernijalnej ku dalszemu zarządzeniu w tamecznym okręgu),

jako skarb przyjmując pomniejsze interesa subarendacyjne, we względzie składanych kaucyj zabezpieczać się będzie za pomocą świadectw o uczciwości i dostatecznym majątku starających się o dzierżawę, któreto świadectwa przez przełożonych gminy wydane, a przez władze polityczne sprawdzone być mają.

Wysokie Ministerstwo wojny, porozumiawszy się z wysokiem Ministerstwem spraw wewnętrznych i skarbu, spowodowanem zostało, reskryptem z dnia 29. Maja r. b. l. 2976 L. A. zezwolić na to, ażeby, gdy doświadczenie stwierdziło, że dozwolone w skutek okólnego reskryptu z dnia 3. Stycznia 1839 A. 66. (Zbiór praw krajowych z roku 1839, część I., nr. 26., stron. 56.), ku ułatwieniu zawierania interesów subarendacyjnych przyjęcie świadectw, które zwierzchności miejscowe wydawały o uczciwości i dostateczności majątku starających się o dzierżawę, szczególnie przy pomniejszych przedsiębierstwach przyczyniło się do osiągnienia cen słusznych, i że te pisma wierzytelne także, wyjąwszy nader rzadkie przypadki, zupełnie bez szkody państwa były użyte, takowe certyfikaty, jednakże tylko przy pomniejszych subarendacyjach, w jakich liwerunek łatwo z własnego gospodarstwa lub zarobkowania dostarczonym być może, zatrzymano, i zamiast kaucyj w gotowiznie przyjmowano: któreto certyfikaty obecnie przełożeni gminy wydawać, a bezpośrednio przełożona władza polityczna sprawdzać ma.

Rozporządzenie to w skutek dekretu wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 18. Czerwca r. b. l. 14129/1737 oznajmia się urzędowi obwodowemu dla własnej jego wiadomości i zachowania, niemniej ku ogłoszeniu w obwodzie mu podległym.

Gołuchowski m. p.

---

*) Odpis tego rozporządzenia udzielono także zarazem c. k. krajowej komendzie wojskowej.

162.

Erlaß des Landesguberniums vom 25. Juni 1852 *),

an sämmtliche Kreisämter mit Einschluß der Bukowina, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorstand der Gubernial-Kommission in Krakau zur weiteren Veranlassung im dortigen Gebiete),

wegen Sicherstellung des Aerars bei Uebernahme kleinerer Subarrendirungs-Geschäfte, rücksichtlich der zu leistenden Kauzionen, durch die von den Gemeindevorstehern über die Solidität und das hinlängliche Vermögen der Pachtwerber ausgestellten, und von der politischen Behörde verifizirten Zertifikate.

Das hohe Kriegsministerium hat im Einvernehmen mit den hohen Ministerien des Innern und der Finanzen mit Reskript vom 29. Mai d. J. Z. 2976 L. A. zu bewilligen befunden, daß, nachdem es sich durch die Erfahrung bewährt hat, daß die in Folge des Zirkular-Reskriptes vom 3. Jänner 1839 A. 66 (Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1839, I. Abtheilung, Nr. 26, Seite 56) zur Erleichterung der Uebernahme von Subarrendirungs-Geschäften zugestandene Annahme von obrigkeitlichen Zertifikaten über die Solidität und das hinlängliche Vermögen der Pachtwerber, besonders bei kleineren Unternehmungen der Erlangung billiger Preise förderlich war, und diese Kreditive auch, höchst seltene Fälle ausgenommen, ganz ohne Schaden für den Staatsschatz angewendet wurden, die fräglichen Zertifikate jedoch lediglich nur bei kleineren Subarrendirungen, wo die Lieferung leicht aus der eigenen Wirthschaft oder dem Gewerbe geleistet werden kann, beibehalten und statt der baren Kauzionen angenommen werden dürfen, welche Zertifikate nunmehr von den Gemeindevorstehern auszustellen, und von der nächst vorgesetzten politischen Behörde zu verifiziren sind.

Hievon wird das Kreisamt in Folge Erlaßes des hohen Ministeriums des Innern vom 18. Juni d. J. Z. 14129/1737 zur eigenen Wissenschaft und Darnachachtung, dann zur Verlautbarung im unterstehenden Kreise in Kenntniß gesetzt.

Goluchowski m. p.

---

*) Eine Abschrift dieses Erlaßes ist unter Einem auch dem k. k. Landes-Militär-Kommando mitgetheilt worden.

163.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 25. Czerwca 1852,

wydane do wszystkich administracyj powiatowych, urzędów wykonawczych i organów dochodowych,

o rozciągnieniu uwzględnień w cle, jakich doznają fabryki krajowe w nabywaniu machin żelaznych, także i na inne przedsiębierstwa przemysłowe, które czynności przemysłowe większą mają rozciągłość.

Podług uwagi 3. przy oddziale 95. taryfy cłowej z dnia 6. Listopada 1851, fabrykantom krajowym dozwolono przez dwa lata od dnia skuteczności tejże taryfy sprowadzać potrzebne do własnych przemysłowych robot, machiny żelazne za opłatą umiarkowanego cła 2 złr. 30 kr. od cetnara wagi netto, uwolnienie zaś od tego cła udzielić może tylko powiatowa władza skarbowa tego okręgu, gdzie się fabryka znajduje.

Z powodu wznieconej wątpliwości, w jakiem znaczeniu wyraz „fabrykant" w pomienionej uwadze zamieszczony brać należy, mianowicie, czy oprócz właściwych, formalnem uprawnieniem do prowadzenia fabryki opatrzonych przedsiębierstw przemysłowych, inne także rozumiane być mają, wysokie Ministerstwo skarbu w porozumieniu z c. k. Ministerstwem handlu wyrzekło, że z uwzględnienia w cle, o którem mowa, oprócz właściwych przedsiębierstw fabrycznych, także za wniesieniem prożby korzystać mają wszystkie przesiębierstwa przemysłowe, które roboty swoje prowadzą w tej rozściągłości, jak się to tylko w przedsiębierstwach fabrycznych dziać zwykło, chociażby formalnego uprawnienia fabrycznego na to nie uzyskały, lub gdyby w tym kraju, gdzie się to przedsiębierstwo znajduje, udzielać takowego uprawnienia nie było zwyczajem. Machiny, o które rzecz idzie, powinny należyć do prowadzenia przedsiębierstwa. Osądzenie, czyli zachodzi przypadek na uwzględnienie zasługujący, należy do krajowych władz skarbowych za porozumieniem się tychże z krajową władzą polityczną.

Co stosownie do rozporządzenia wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 9. Czerwca 1852 za l. 18005/827, niniejszem dla wiadomości i zachowania ogłasza się.

Krajewski m. p.

163.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 25. Juni 1852,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, ausübende Gefällsämter und Organe,

wegen Erstreckung der Zollbegünstigungen, welche die inländischen Fabriken beim Bezug von eisernen Maschinen genießen, auch auf andere, ihr Geschäft in einer größeren Ausdehnung betreibenden Gewerbsunternehmungen.

Nach der Anmerkung 3 zur Abtheilung 95 des Zolltarifes vom 6. November 1851 ist den inländischen Fabrikanten der Bezug der zu ihrem Gewerbsbetriebe benöthigten eisernen Maschinen, durch 2 Jahre, vom Tage der Wirksamkeit dieses Tarifes angefangen, gegen den ermäßigten Zoll von 2 fl. 30 kr. für den Centner Netto gestattet worden, doch kann der Zollnachlaß nur von der Finanz-Bezirksbehörde des Standortes der Fabrik bewilligt werden.

Aus Anlaß des vorgekommenen Zweifels über den Sinn, in welchem der in der bezogenen Anmerkung vorkommende Ausdruck „Fabrikant" aufzufassen ist, ob nämlich nebst den eigentlichen, mit förmlichen Fabriks-Befugnissen versehenen Gewerbsunternehmungen, auch andere darunter zu verstehen seien; hat das hohe Finanz-Ministerium im Einverständniße mit dem k. k. Handels-Ministerium zu entscheiden befunden, daß an den in Rede stehenden Zollbegünstigungen, auf Ansuchen, nebst den eigentlichen Fabriksunternehmungen, auch alle jene Gewerbsunternehmungen Theil zu nehmen haben, welche ihr Geschäft in einer Ausdehnung betreiben, wie dieses sonst nur von Fabriksunternehmungen zu geschehen pflegt, wenn diese auch ein Fabriks-Befugniß nicht förmlich erlangt haben, oder wenn solches in dem Lande, wo sich die Unternehmung befindet, nicht ertheilt zu werden pflegt. — Die Maschinen, um die es sich handelt, müssen zum Betriebe der Unternehmung gehören. — Die Beurtheilung, ob der Fall der zu ertheilenden Begünstigung vorhanden sei oder nicht, steht den Finanz-Landesbehörden im Einverständniße mit der politischen Landesstelle zu.

Welches hiemit in Folge hohen Finanz-Ministerial-Erlaßes vom 9. Juni 1852 Z. 18005/827 zur Wissenschaft und Darnachachtung kund gegeben wird.

Krajewski m. p.

164.

Rozrządzenie Ministra finansów i handlu z dnia 30. Czerwca 1852,

(Dziennik praw państwa, część XLIII., nr. 140, wydana dnia 14. Lipca 1852),

którem się podaje do wiadomości zawarcie układu względem utworzenia flotylli na rzece Po.

Między rządem c. k. austryjackim z jednej, a towarzystwem żeglugi parowej Lloyda austryjackiego z drugiej strony, zawarty został układ względem ustanowienia flotylli tak zwanej „Po-flotylli", złozonej z okrętów parowych i holowych na rzece Po, tudzież na wodach, łączących tę rzekę z Wenecyją, Modyjolanem i Lago maggiore.

Celem utworzenia tejże flotylli jest uchylenie dającego się czuć braku prędkich, wystarczających i tanich środków transportu na wodach wewnątrz kraju królestwa Lombardzko-Weneckiego będących.

Linije, na których taż flotylla jazdy swoje odbywać ma, są tymczasowo następujące:

a) Laguny z Wenecyi do Brondolo;

b) Kanały od tegoż miejsca do Cavanella;

c) rzeka Po, od tegoż miejsca aż do ujścia rzeki Ticino;

d) rzeka Ticino od ujścia aż do Pawii;

e) kanał Pawii;

f) Naviglio Grande, i

g) Ticino od Naviglio Grande aż do Lago maggiore.

Towarzystwo żeglugi parowej Lloyda austryjackiego przyjęło zobowiązanie najprzód, i najdalej w ciągu przyszłego roku ustawić na rzece Po flotyllę, złożoną z dwóch paropływów o sile 100 koni, dla transportu osób, i trzech paropływów o sile 150 koni do holowania na rz. Po; tudzież z dwóch paropływów o sile 40—50 koni do holowania w Lagunach, między Wenecyją i Chioggia, i z trzech paropływów o śrubach, dla połączenia Tryjestu z Cavanella del Po; a w końcu wystawić czterdzieści, a według potrzeby i więcej holowców i starać się ciągle utrzymywać w dobrym stanie tak okręta, jak maszyny.

Administracyja obrotu pozostawiona będzie wyłącznie Lloydowi.

164.

Erlaß des Finanz- und Handelsministers vom 30. Juni 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte XLIII. Stück, Nr. 140, ausgegeben am 14. Juli 1852),

womit der Abschluß eines Uebereinkommens wegen Errichtung einer Po-Flottille bekannt gemacht wird.

Zwischen der k. k. österreichischen Regierung einer Seits und der Dampfschifffahrts-Gesellschaft des österreichischen Lloyd anderer Seits ist ein Uebereinkommen wegen Aufstellung einer Flottille aus Dampf- und Schleppschiffen auf dem Po und den diesen Fluß mit Venedig, Mailand und dem Lago maggiore verbindenden Gewässern, unter der Benennung „Po-Flottille" abgeschlossen worden.

Der Zweck der Errichtung dieser Flottille ist, den fühlbaren Mangel an schnellen, ausgiebigen und wohlfeilen Transportsmitteln auf den Binnengewässern des lombardisch-venezianischen Königreiches zu beseitigen.

Die Linien, welche diese Flottille befahren soll, sind vorläufig:

a) die Lagunen von Venedig bis Brondolo;

b) die Kanäle von diesem Orte bis Cavanella;

c) der Po von diesem Orte bis zur Einmündung des Ticino;

d) der Ticino von der Mündung bis Pavia;

e) der Kanal von Pavia;

f) der Naviglio Grande, und

g) der Ticino von Naviglio Grande bis in den Lago maggiore.

Die Dampfschifffahrts-Gesellschaft des österreichischen Lloyd hat die Verpflichtung übernommen, vorerst und längstens im Laufe des künftigen Jahres eine Flottille von zwei Dampfern mit 100 Pferdekraft für den Personenverkehr und drei Dampfern mit 150 Pferdekraft für den Schleppdienst auf dem Po; ferner von zwei Dampfern mit 40 bis 50 Pferdekraft für den Schleppdienst in den Lagunen zwischen Venedig und Chioggia, und drei Schraubendampfern für die Verbindung zwischen Triest und Cavanella del Po, und endlich von vierzig und nach Bedarf mehr Schleppkähnen aufzustellen, und für den steten guten Stand der Schiffe und der Maschinen Sorge zu tragen.

Die Administrazion des Verkehres bleibt ausschließlich dem Lloyd anheimgestellt.

Rząd zaś postara się przez c. k. korpus flotylli o dokładne zaopatrzenie tychże okrętów w ludzi, z wyjątkiem maszynistów, konduktorów i ajentów.

Wyżrzeczone okręty uważane będą jako c. k. okręty wojenne i pocztowo-pakowe, i używać będą jako takie szczególnych korzyści.

Baumgartner m. p.

165.

Rozrządzenie Ministra wyznań i oświecenia z dnia 30. Czerwca 1852,

(Dziennik praw państwa, część XLIII., nr. 141, wydana dnia 14. Lipca 1852),

obowiązujące w krajach koronnych: Czech, Morawii, Galicyi, Austryi niżej i wyżej Ensy, Solnogrodu, Tyrolu, Krainy, Pobrzeża i Dalmacyi,

mocą którego udziela się objaśnienia do rozrządzenia ministeryjalnego z dnia 15. Września 1850 roku, co do prawa pensyjnego profesorów teologicznych, powołanych ze zakładu naukowego dyjecezalnego na c. k. uniwersytet.

W skutek najwyższego postanowienia z dnia 26. Czerwca r. b., objaśnia się punkt 2gi rozrządzenia ministeryjalnego z dnia 15. Września 1851 (Dz. pr. p. nr. 215 *) w ten sposób, iż profesorom przy zakładach dyjecezalnych, w razie powołania ich na c. k. uniwersytet, jako profesorów teologicznych, w każdym przypadku policzonym będzie czas służby pod względem prawa do pensyi, odbyty w zakładzie dyjecezalnym, bez względu na różnicę płac na fakultetach teologicznych.

Za Ministra, podsekretarz Stanu,

Helfert m. p.

166.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 1. Lipca 1852,

(Dziennik praw państwa, część XLIII., nr. 142, wydana dnia 14. Lipca 1852),

dotyczące ustanowienia pojezdnego pocztowego na drugie półrocze 1852.

Począwszy od dnia 10. Lipca 1852, ustanowionem zostaje pojezdne pocztowe od jednego konia i od pojedynczej pocztowej stacyi w niżej wymienionych krajach koronnych i powiatach, w sposób następujący:

---

*) Dziennik praw krajowych, część XXXIII., nr. 178., str. 814.

Die Regierung besorgt dagegen durch das k. k. Flottillen-Korps die vollständige Bemannung dieser Schiffe, mit Ausnahme der Maschinenführer, Kondukteure und Agenten.

Die Schiffe werden als k. k. Kriegs- und Packetschiffe angesehen, und genießen als solche besondere Begünstigungen.

Baumgartner m. p.

165.

Erlaß des Ministers für Kultus und Unterricht vom 30. Juni 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte XLIII. Stück, Nro. 141, ausgegeben am 14. Juli 1852),

wirksam für die Kronländer Böhmen, Mähren, Galizien, Oesterreich unter und ob der Enns, Salzburg, Tirol Krain, Küstenland und Dalmazien,

womit der Ministerial-Erlaß vom 15. September 1851, in Betreff der Pensions-Ansprüche der, von einer Diözesan-Lehranstalt an eine k. k. Universität beförderten theologischen Professoren, erläutert wird.

In Folge Allerhöchster Entschließung vom 26. Juni d. J wird der zweite Punkt des Ministerial-Erlaßes vom 15. September 1851 (Reichs-Gesetzblatt, Nr. 215*), dahin erläutert, daß den Professoren an Diözesan-Lehranstalten, wenn sie an eine k. k. Universität als theologische Professoren befördert werden, die an der Diözesan-Lehranstalt zugebrachte Dienstzeit in jedem Falle, ohne Rücksicht auf die Verschiedenheit der Gehalte an theologischen Fakultäten, rücksichtlich der Pensions-Ansprüche eingerechnet wird.

Für den Minister der Unter-Staatssekretär:

Helfert m. p.

166.

Verordnung des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 1. Juli 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XLIII. Stück, Nro. 142, ausgegeben am 14. Juli 1852),

über die Bemessung der Postrittgelder für den zweiten Semester 1852.

Das Postrittgeld für Ein Pferd und eine einfache Post wird vom 10. Juli 1852 angefangen, in folgender Weise festgesetzt:

---

*) Landes-Gesetzblatt, XXXIII. Stück, Nr. 278, Seite 814.

dla Austryi Niższej	na	1	złtr.	6	kr.
„ Austryi Wyższej	„	1	„	4	„
„ Solnogrodu	„	1	„	6	„
„ Styryi	„	1	„	4	„
„ Pobrzeża (Tryjestu)	„	1	„	8	„
„ Karyntyi	„	1	„	6	„
„ Krainy	„	1	„	6	„
„ Czech	„	1	„	2	„
„ Morawii	„	1	„	2	„
„ Szląska	„	1	„	2	„
„ Galicyi z Krakowem i Bukowiną	„	1	„	—	„
„ Węgier	„	1	„	—	„
„ Wojewodyny i Banatu Temeskiego	„	1	„	—	„
„ Siedmiogrodu	„	1	„	—	„
„ Tyrolu	„	1	„	10	„
„ Kroacyi cywilnej i Slawonii, z wyjątkiem powiatu górniczego	„	1	„	2	„
„ powiatu górniczego (Litorale kroackie)	„	1	„	8	„
„ Pogranicza wojskowego kroacko-sławońskiego (z wyjątkiem powiatu pułków Ottoczańskiego, Ogulińskiego, Likańskiego i powiatu gminy Zeng)	„	1	„	2	„
„ powiatu pułków Ottoczańskiego i Ogulińskiego i gminy Zeng	„	1	„	8	„
„ powiatu pułku Likańskiego	„	1	„	10	„

Należytość za kryty powóz stacyjny ustanowioną zostaje na połowę, a za niekryty powóz na czwartą część pojezdnego, wypadającego w dotyczącym powiecie od jednego konia i od jednej stacyi pocztowej.

Poczestne dla pocztylijona i należytość za smarowidło żadnej nie ulegają zmianie.

Baumgartner m. p.

für Niederösterreich mit	1	fl.	6 kr.
„ Oesterreich ob der Enns mit	1	„	4 „
„ Salzburg mit	1	„	6 „
„ Steiermark mit	1	„	4 „
„ das Küstenland (Triest) mit	1	„	8 „
„ Kärnthen mit	1	„	6 „
„ Krain mit	1	„	6 „
„ Böhmen mit	1	„	2 „
„ Mähren mit	1	„	2 „
„ Schlesien mit	1	„	2 „
„ Galizien einschließlich von Krakau und der Bukowina mit	1	„	— „
„ Ungarn mit	1	„	— „
„ die Woiwodina und das Temeser Banat mit	1	„	— „
„ Siebenbürgen mit	1	„	— „
„ Tirol mit	1	„	10 „
„ Zivil-Kroazien und Slavonien, mit Ausnahme des Montan-Bezirkes, mit	1	„	2 „
„ den Montan-Bezirk (kroatisches Litorale) mit	1	„	8 „
„ die kroatisch-slavonische Militärgrenze, mit Ausnahme des Ottocaner, Oguliner und Likkaner Regimentes, dann des Zengger Kommunitätsbezirkes, mit	1	„	2 „
„ den Ottocaner und Oguliner Regiments- und den Zengger Kommunitätsbezirk, mit	1	„	8 „
„ den Likkaner Regimentsbezirk mit	1	„	10 „

Die Gebühr für einen gedeckten Stazionswagen wird auf die Hälfte, und für einen ungedeckten Wagen auf den vierten Theil des für Ein Pferd und eine Post bemessenen Rittgeldes festgesetzt.

Das Postillonstrink- und Schmiergeld bleibt unverändert.

Baumgartner m. p.

167.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 1. Lipca 1852,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych *) (za równoczesnem udzieleniem odpisu Naczelnikowi komisyi gubernijalnej w Krakowie),

którem odręczna przedaż kreozotu w aptekach, zatem wydawanie tegoż tylko za ordynacyją lekarską nastąpić może.

Z powodu poszczególnego zdarzenia, gdzie przypadkowe połknięcie odrobiny kreozotu pociągnęło za sobą niebezpieczną chorobę, spowodowanym się widzi Rząd krajowy niniejszem wyraźnie postanowić, iż gdy kreozot do lekarstw gwałtownie działających należy, nigdy od ręki, ale tylko za ordynacyją lekarza z aptek wydawanym być może.

Urzędowi obwodowemu zaleca się, aby to postanowienie wszystkim aptekarzom tamecznego obwodu ku scisłemu zachowaniu, niemniej wszystkim w onymże obwodzie zamieszkałym lekarzom i chirurgom, z tem mianowicie do chirurgów wezwaniem, natychmiast obwieścił, aby ten środek na ból zębów, w którym razie tenże stosunkowo najczęściej w stanie czystym używany, tylko w małych bardzo dozach brany być może, zapisywali zawsze w małej tylko ilości, odpowiedniej istotnej potrzebie.

Gołuchowski m. p.

168.

Rozporządzenie Ministra kultury krajowej i górnictwa z dnia 5. Lipca 1852,

(Dziennik praw państwa, część XLIII., nr. 143, wydana dnia 14. Lipca 1852),

mocą którego rozporządza się przeniesienie c. k. starostwa górniczego z Joachimsthal do Komotau, tudzież powiatu urzędowego, przydzielonego c. k. komisaryjatowi w Cieplicach.

Z uwagi na okazującą się potrzebę publiczną, wymagającą, ażeby w powiecie starostwa górniczego joachimsthalskiego przeniesioną została siedziba urzędowa władzy kierującej z ostatnich granic powiatu i kraju, na miejsce więcej ku środkowi powiatu i w bliskości przedsiębierstw górniczych położone, tudzież wymagającą rozdzielenia powiatu przydzielonego do komisaryjatu gór-

*) Magistratowi lwowskiemu zlecono zarazem, by to rozporządzenie obwieścił ku scisłemu przestrzeganiu wszystkim tutejszym aptekarzom, praktykującym lekarzom, chirurgom i dentystom.

167.

Erlaß des Landesguberniums vom 1. Juli 1852,

an sämmtliche Kreisämter *), (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorstand der Gubernial-Kommission in Krakau),

wodurch der Handverkauf des Creosot's indem Apotheken untersagt, somit dessen Verabfolgung nur gegen ärztliche Verordnung für zuläßig erklärt wird.

Aus Anlaß eines speziellen Falles, in dem durch das zufällige Verschlingen eines kleinen Quantums des Creosot's (Kreosot), ein gefährlicher Krankheitszustand herbeigeführt wurde, findet sich die Landesstelle aufgefordert hiemit ausdrücklich zu bestimmen, daß das Creosot, weil es den heftig wirkenden Mitteln angehört, im Handverkaufe nicht, und nur gegen ärztliche Verordnung aus den Apotheken verabfolgt werden dürfe.

Das Kreisamt wird angewiesen diese Bestimmung allen Apothekern des Kreises zur genauen Nachachtung, dann sämmtlichen im Kreise domizilirenden Aerzten und Wundärzten, und zwar Letzteren mit der Aufforderung sogleich bekannt zu machen, daß sie das betreffende Mittel, welches in Zahnleiden, in denen es im reinen Zustande die verhältnißmäßig häufigste Anwendung findet, nur in sehr kleinen Gaben gebraucht werden kann, immer nur in einer, dem wahren Bedarfe entsprechenden kleinen Menge verschreiben.

Goluchowski m. p.

168.

Verordnung des Ministers für Landeskultur und Bergwesen vom 5. Juli 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, Stück XLIII., Nr. 143, ausgegeben am 14. Juli 1852),

womit die Ueberstellung der k. k. Berghauptmannschaft von Joachimsthal nach Komotau, und die Zertheilung des, dem k. k. Berg-Kommissariate in Teplitz zugewiesenen Amtsbezirkes, angeordnet wird.

In Berücksichtigung des sich herausstellenden öffentlichen Bedürfnißes, welches im joachimsthaler berghauptmannschaftlichen Bezirke die Ueberstellung des Amtssitzes der leitenden Behörde von der äußersten Grenze des Bezirkes und Landes, an einen mehr in der Mitte des Bezirkes und in der Nähe der gewerkschaftlichen Bergbau-Unternehmungen gelegenen Ort erheischt, und eine angemessene Zertheilung des dem

*) Der Magistrat der Hauptstadt Lemberg ist unter Einem angewiesen worden, diese Bestimmung allen dasigen Apothekern zur genauen Nachachtung, dann sämmtlichen praktizirenden Aerzten, Wund- und Zahnärzten bekannt zu machen.

niczego w Cieplicach, stanowi się odnośnie do rozporządzenia, wydanego na mocy najwyższego patentu z dnia 7. Marca 1850 r., w dniu 14. Marca 1850 roku (Dz. pr. p. cz. XXXV., nr. 123, z r. 1850), co następuje:

§. 1.

Siedziba c. k. starostwa górniczego, rozciągającego swą władzę na obwody Eger i Czeska-Leipa, przeniesioną zostaje z Joachimsthal do Komotau.

§. 2.

Od powiatu urzędowego ces. król. komisaryjatu górniczego w Cieplicach, oddzielonemi zostają obadwa starostwa powiatowe górnicze w Bryx i Saaz, w obwodzie Egerskim, i przydzielonemi będą wprost do swego urzędu powiatowego górniczego.

§. 3.

Aż do przeprowadzenia niniejszego rozporządzenia, którego czas następnie ogłoszonym będzie, pozostanie c. k. starostwo górnicze powiatowe w Joachimsthal i c. k. komisaryjat górniczy w Cieplicach przy dotychczasowej swej działalności urzędowej.

Thinnfeld m. p.

169.

Uwiadomienie Rządu krajowego z dnia 6. Lipca 1852,

o poborze powszechnego podatku konsumcyjnego na rok administracyjny 1853.

Stosownie do rozporządzenia wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 17. Czerwca 1852 za liczbą 21671/1195, zapewnienie powszechnego podatku konsumcyjnego na rok administracyjny 1853 nastąpi tym samym sposobem i podług tych samych postanowień, jak to w roku administracyjnym 1852 przepisano było.

Co do powszechnej wiadomości podaje się z tą uwagą, że rozprawy względem dobrowolnej ugody o ten podatek, lub dzierżawę co do przedmiotów oznaczonych w taryfie poz. nr. 4, 5, 6, tudzież 10 aż do 16 włącznie, to jest od wyszynku wina i od mięsa, na lat trzy, z wyraźnem wszakże zastrzeżeniem prawa wzajemnego wypowiedzenia przed upływem każdego roku administracyjnego, toczyć się będą w ustanowionym terminie, i że deklaracyje w §. 10. okólnika z dnia 5. Lipca 1829 za liczbą 5039, i w dodatku do tegoż paragrafu przepisane, jak w roku administracyjnym 1852, tak też i w nadchodzą-

Teplitzer Berg-Kommissariate zugewiesenen Amtsbezirkes erfordert, wird mit Beziehung auf die in Gemäßheit des Allerhöchsten Patentes vom 7. März 1850 unterm 14. März 1850 (Reichs-Gesetzblatt, XXXV. Stück, Nr. 123, vom Jahre 1850) erlassene Verordnung bestimmt:

§. 1.

Der Amtssitz der sich über die Kreise Eger und Böhmisch-Leippa erstreckenden k. k. Berghauptmannschaft wird von Joachimsthal nach Komotau überstellt.

§. 2.

Von dem Amtsbezirke des k. k. Berg-Kommissariates in Teplitz, werden die beiden Bezirkshauptmannschaften Brüx und Saaz, Egerer Kreises, getrennt, und dem unmittelbar berghauptmannschaftlichen Amtsbezirke zugewiesen.

§. 3.

Bis zur erfolgten Durchführung dieser Maßregeln, worüber der Zeitpunkt nachträglich bekannt gegeben werden wird, bleibt die dermalige Amtswirksamkeit der k. k. Berghauptmannschaft in Joachimsthal und des k. k. Teplitzer Berg-Kommissariates aufrecht.

Thinnfeld m. p.

169.

Kundmachung des Landesguberniums vom 6. Juli 1852,

in Betreff der Einhebung der allgemeinen Verzehrungssteuer für das Verwaltungsjahr 1853.

In Gemäßheit des Erlaßes des hohen k. k. Finanz-Ministeriums vom 17. Juni 1852 Z. 21671/1195, hat die Sicherstellung der allgemeinen Verzehrungssteuer für das Verwaltungsjahr 1853 in derselben Art und nach denselben Bestimmungen, welche für das Verwaltungsjahr 1852 vorgeschrieben waren, zu geschehen.

Dieses wird mit dem Beisatze zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß die Verhandlungen über die Abfindungen und Pachtungen bezüglich der im Verzehrungssteuer-Tarife Post-Nro. 4, 5, 6, dann Nro. 10 bis einschließig 16 bezeichneten Objekte, d. i. vom Weinausschanke und Fleisch, auf drei Jahre, jedoch mit dem ausdrücklichen Vorbehalte des Rechtes der wechselseitigen Aufkündigung vor dem Ausgange eines jeden Verwaltungsjahres, in der gesetzlichen Frist werden gepflogen werden. Ferner daß die im §. 10 des Kreisschreibens vom 5. Juli 1829 Z. 5039 und dem Anhange zu diesem Paragraphe vorgeschriebenen Erklärungen eben so wie für das Verwal-

cym, należy podawać wprost do tych kierujących organów straży skarbowej (komisyj i samoistnych respicyjentów), w których okręgu inspekcyjnym przedsiębierstwo przemysłowe podatkowi podpadające znajduje się.

Gołuchowski m. p.

170.

Rozrządzenie Ministerstwa spraw zewnętrznych z dnia 9. Lipca 1852,

(Dziennik praw państwa, część XLIII., nr. 144, wydana dnia 13. Lipca 1852),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

tyczące się układu zawartego między Austryją i Sardyniją, względem uwolnienia od wszelkich opłat przy wyprowadzaniu majątku z jednego państwa do drugiego.

Rządy ces. Austrjacki i król. Sardyński ugodziły się przez zamianę wzajemnych oświadczeń ministeryjalnych, która nastąpiła w Turynie na dniu 19./21. Czerwca r. b., iż ograniczenie, objęte w traktacie z dnia 19. Listopada 1824 r. art. VIII *), co do opłat od wywozu majątku z jednego państwa do drugiego, płynących do kas komunalnych lub stanowych, zniesionem i zaprowadzonem zostaje zupełne uwolnienie od opłaty jakiegobądź rodzaju wszelkich majątków spadkowych przy wywożeniu takowych z obrębu jednego z tychże państw do drugiego tak dalece, iż takie spadki nie będą podlegać żadnym innym podatkom i ciężarom, jak tylko takim, które w podobnych przypadkach właśni poddani od spadków w kraju zostających, stosownie do ustaw krajowych, do kasy rządowej opłacać winni.

Hr. Buol m. p.

171.

Obwieszczenie Rządu krajowego z dnia 10. Lipca 1852,

o przeniesieniu rogatki myta drogowego i mostowego z Podmościa do Sierakowiec, obwodu Przemyskiego, tudzież podwyższeniu opłaty od mostu tamże przez rzekę Wiar idącego z klasy II. na III. taryfy.

W skutek rozporządzenia wysokiego c. k. Ministerstwa skarbu z dnia 8. Czerwca 1852 za liczbą 19944, rogatka myta drogowego i mostowego prze-

---

*) Zbiór ustaw prowinc. z roku 1825, nr. 51, str. 98.

tungsjahr 1852, auch für das kommende Verwaltungsjahr unmittelbar bei denjenigen leitenden Finanzwach-Organen (Kommissionen und selbständigen Respizienten), in deren Ueberwachungsbezirke die steuerpflichtige Gewerbsunternehmung sich befindet, anzubringen sind.

Goluchowski m. p.

170.

Erlaß des Ministeriums der auswärtigen Angelegenheiten vom 9. Juli 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XLIII. Stück, Nro. 144, ausgegeben am 14. Juli 1852),

giltig für alle Kronländer,

über die zwischen Oesterreich und Sardinien vereinbarte volle Freizügigkeit bei gegenseitigen Vermögens-Exportazionen.

Die kaiserliche österreichische und königlich-sardinische Regierung sind mittelst zu Turin unterm 19./21. Juni d. J. stattgefundener Auswechslung von gegenseitigen Ministerial-Erklärungen übereingekommen, daß die in dem österreichisch-sardinischen Freizügigkeits-Vertrage vom 19. November 1824, Art. VIII*), hinsichtlich des in die ständischen oder Komunal-Kassen fließenden Abfahrtsgeldes festgesetzte Beschränkung aufgehoben werde, und eine gänzliche Befreiung von jeder Abgabe der Art für die aus dem Gebiete des einen der beiden Staaten in jenes des anderen ziehenden Verlassenschaften stattfinde, so, daß derlei Verlassenschaften keinen anderen Steuern und Lasten unterliegen sollen, als welche in gleichen Fällen von den eigenen Staats-Angehörigen für die im Inlande bleibenden Verlassenschaften nach der heimatlichen Gesetzgebung für die Staatkasse zu entrichten sind.

Gr. Buol m. p.

171.

Kundmachung des Landesguberniums vom 10. Juli 1852,

wegen Versetzung des Weg- und Brückenmautschrankens von Podmoście nach Sierakowce, im Premyśler Kreise, dann Erhöhung der Gebühr für die daselbst über den Wiar-Fluß führende Brücke von der II. auf die III. Tarifklasse.

Zu Folge Erlaßes des hohen k. k. Finanz-Ministeriums vom 8. Juni 1852 Z. 19944, wird der zu Podmoście, im Przemyśler Kreise, bestehende Weg- und

*) Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1825, Nr. 51, Seite 98.

nosi się z Podmościa, obwodu Przemyskiego, na lewy brzeg rzeki Wiaru do Sierakowiec, a opłata od mostu tamże na pomienionej rzece będącego, podwyższa się z drugiej na trzecią klasę taryfy.

Na rogatce więc w Sierakowcach pobierać się będzie na przyszłość myto drogowe za dwie mile, a mostowe podług klasy III. taryfowej.

Powyższe postanowienia mają wejść w wykonanie z dniem 1go Listopada 1852go.

Gołuchowski m. p.

Brückenmautschranken von dort auf das linke Ufer des Wiar-Flußes zu dem Orte Sierakowce versetzt und die Gebühr für die daselbst über den genannten Fluß führende Brücke von der zweiten auf die dritte Tarifklasse erhöhet.

Es wird somit künftig bei dem Mautschranken Sierakowce die Wegmaut für zwei Meilen und die Brückenmaut nach der **III.** Tarifklasse eingehoben werden.

Die vorstehenden Bestimmungen haben mit 1. November 1852 in Wirksamkeit zu treten.

Goluchowski m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XXVI.

Wydana i rozesłana dnia 23. Października 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XXVI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 23. Oktober 1852.

172.

Rozporządzenie Ministerstwa kultury krajowej i górnictwa z dnia 30. Kwietnia 1852,

(Dziennik praw państwa, część XXXIII., nr. 110, wydana dnia 24. Maja 1852),

mocą którego ogłoszoną zostaje nowa organizacyja c. k. szkoły leśniczej w Maryjabrunn, potwierdzona najwyższem postanowieniem Jego Ces. Kr. Apostolskiej Mości z dnia 27. Kwietnia 1852.

Jego C. K. Apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem Swojem z dnia 27. Kwietnia 1852 zatwierdzić następującą nową organizacyję ces. kr. szkoły leśniczej w Maryjabrunn.

Organizacyja c. k. szkoły leśniczej w Maryjabrunn.

Postanowienia ogólne.

§. 1.

Celem c. k. szkoły leśniczej w Maryjabrunn jest wykształcać ludzi młodych, posiadających potrzebne wiadomości przygotowawcze, w taki sposób w leśnictwie, ażeby ich nietylko uczynić zdolnymi do podrzędnej służby leśniczo-administracyjnej, lecz także przygotować do wszelkiej służby leśniczej wyższej.

§. 2.

Wstępujący do c. k. szkoły leśniczej uczniowie zwyczajni muszą mieć skończonych lat 18 wieku, i ukończyć albo gimnazyjum wyższe wraz z rysunkami linijowemi, albo szkołę realną wyższą, albo też w instytucie technicznym odbyć z dobrym postępem nauki matematyki elementarnej, fizyki, chemii powszechnej i historyi naturalnej w całej objętości, tudzież oraz rysunki przygotowawcze. Oprócz tego posiadać winni dostatecznie język niemiecki, i wykazać świadectwo zdrowia i odpowiedniego usposobienia cielesnego.

§. 3.

W c. k. szkole leśniczej uczone będzie leśnictwo we wszystkich gałęziach swoich w ciągu dwuletniego kursu z ciągłem praktycznem wykazywaniem, uzasadnianiem i czynnem ćwiczeniem, i dla tego rzeczona szkoła stać będzie w związku z administracyją leśniczą. Nauczycielskie przeto personale będzie także sprawować interesa zarządu leśniczego.

§. 4.

Zwyczajnych uczniów przyjętych być może tylu, ilu się pomieścić da przyzwoicie w lokalnościach gmachu instytutowego, należącego do szkoły le-

172.

Erlaß des Ministeriums für Landeskultur und Bergwesen vom 30. April 1852,

(im Reichs=Gesetzblatte, XXXIII Stück, Nro. 110, ausgegeben am 24. Mai 1852),

wodurch die, mit Allerhöchster Entschließung Seiner k. k. Apostolischen Majestät vom 27. April 1852 genehmigte neue Organisirung der k. k. Forst=Lehranstalt zu Mariabrunn veröffentlicht wird.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 27. April 1852 nachstehende neue Organisirung der k. k. Forst=Lehranstalt zu Mariabrunn zu genehmigen geruht.

Organisirung der k. k. Forst=Lehranstalt zu Mariabrunn.

Allgemeine Bestimmungen.

§. 1.

Der Zweck der k. k. Forst=Lehranstalt zu Mariabrunn ist: junge Männer, welche die nöthigen Vorkenntnisse besitzen, der Art forstlich auszubilden, daß sie nicht nur für den untergeordneten Forst=Verwaltungsdienst befähiget, sondern auch für jeden höheren Forstdienst vorbereitet werden.

§. 2.

Die, in die k. k. Forst=Lehranstalt eintretenden ordentlichen Schüler müssen das 18. Lebensjahr vollendet, und entweder das Ober=Gymnasium nebst dem Linear-Zeichnen, oder eine Ober=Realschule, oder das Studium der Elementar=Mathematik, der Physik, der allgemeinen Chemie und der gesammten Naturgeschichte, sowie das vorbereitende Zeichnen an einem technischen Institute mit gutem Erfolge zurückgelegt haben. Auch müssen sie der deutschen Sprache hinreichend mächtig seyn, und die Nachweisung ihrer Gesundheit und körperlichen Tüchtigkeit beibringen.

§. 3.

An der k. k. Forst=Lehranstalt selbst wird die Forstwissenschaft in allen ihren Theilen, während eines zweijährigen Kurses, unter stetter praktischer Nachweisung, Begründung und werkthätiger Uebung gelehrt und dieselbe zu diesem Ende mit einer Forstbetriebs=Leitung in Verbindung gesetzt. Das Lehrpersonale wird daher auch Forst=Verwaltungsgeschäfte zu besorgen haben.

§. 4.

Ordentliche Schüler dürfen so viele aufgenommen werden, als nach den, der Forst=Lehranstalt zu Gebote stehenden Räumlichkeiten in dem Instituts=Gebäude ent-

śniczej. Ci obowiązani są składać egzamina półroczne i otrzymają formalne świadectwa szkolne.

Oprócz uczniów zwyczajnych, o ile to bez uszczerbku takowych stać się może, przyjmowani być mogą także uczniowie nadzwyczajni. Jednakże i ci muszą także liczyć lat ukończonych 18 wieku, i posiadać przynajmniej takie wykształcenie umiejętne, jakie w gimnazyjum niższem, lub w szkole realnej niższej powziąć można.

Oni nie będą przypuszczani do egzaminów półrocznych, i otrzymają tylko świadectwa frekwentacyjne.

§. 5.

Na czele c. k. szkoły leśniczej w Maryjabrunn stoi dyrektor.

Oprócz niego ustanowionych będzie w niej dwóch profesorów i dwóch asystentów. Pod względem nauki stać będzie szkoła bezpośrednio pod Ministerstwem kultury krajowej; a zaś pod względem połączonej z nią administracyi leśniczej podlegać będzie takowa ces. król. dyrekcyi leśniczej dla Austryi Niższej.

Plan nauk.

§. 6.

Przedmiotem nauki są:

a) narys nauk leśnych;

b) nauka o roślinach leśnych;

c) nauka o uprawie lasów;

d) nauka o sposobie użytkowania z lasu i technologija leśnicza;

e) nauka o ochronie lasu i o policyi leśnej;

f) nauka o urządzeniu administracyi leśniczej, o oznaczeniu dochodów z lasu i obliczeniu wartości lasu;

g) miernictwo leśne;

h) nauka myśliwska;

i) rysunki planów leśnych.

§. 7.

Pod względem celu, objętości i wykładu przedmiotów naukowych, należy mieć na uwadze:

a) Przez zarys nauk leśniczych przyszły leśniczy wprowadzony będzie w obręb umiejętności zawodu swego, i otrzymać ma ogólny przegląd potrzebnych mu wiadomości. Rzeczony więc zarys rozciągać się będzie na

sprechend untergebracht werden können. Sie sind gehalten Semestral-Prüfungen abzulegen und bekommen förmliche Studienzeugnisse.

Außer den ordentlichen Schülern dürfen, insoweit es ohne deren Zurücksetzung möglich ist, auch außerordentliche Schüler aufgenommen werden. Diese müssen jedoch ebenfalls das 18. Lebensjahr bereits vollendet haben, und wenigstens jene wissenschaftliche Ausbildung besitzen, welche das Unter-Gymnasium oder die Unter-Realschule gewährt.

Sie werden zu den Semestral-Prüfungen nicht zugelassen und erhalten bloße Frequentazions-Zeugnisse.

§. 5.

Der k. k. Forst-Lehranstalt zu Mariabrnnn steht ein Direktor vor. Außerdem werden für dieselbe zwei Professoren und zwei Assistenten bestimmt. In Ansehung des Unterrichtes untersteht sie unmittelbar dem Ministerium für Landeskultur, rücksichtlich der mit ihr verbundenen Forstbetriebs-Leitung, ist sie der k. k. Forst-Direkzion für Oesterreich unter der Enns untergeordnet.

Lehrplan.

§. 6.

Gegenstand des Unterrichtes sind:

a) der Grundriß der Forstwissenschaft;
b) die forstliche Gewächskunde;
c) die Lehre des Waldbaues;
d) die Forstbenützungslehre und Forsttechnologie;

e) die Forstschutz- und die Forstpolizeilehre;
f) die Lehre der Forstbetriebs-Einrichtung, Forst-Ertragsbestimmung und Waldwerthberechnung;
g) das Forstvermessen;
h) die Jagdkunde;
i) das Forstplanzeichnen.

§. 7.

Hinsichtlich des Zweckes, Umfanges und der Behandlung der Unterrichtsgegenstände hat Folgendes zu gelten:

a) Mit dem Grundrisse der Forstwissenschaft soll der angehende Forstwirth in den Kreis seiner Fachwissenschaft eingeführt werden, und einen allgemeinen Ueberblick über die ihm nöthigen Kenntnisse gewinnen. Derselbe hat sich somit

wszystkie gałęzie i poddziały nauk leśniczych, i uczony być winien w taki sposób, ażeby przez niego uczeń nie tylko uzyskał wiadomość systematyczną całej umiejętności, lecz także ażeby uzupełnionem było wszystko to, cokolwiek w innych przedmiotach naukowych, mających szczególniej tendencyję praktyczną, traktowanem być nie może.

b) Nauka o roślinach leśnych podać ma gruntowne wiadomości o własnościach i usposobieniu drzew leśnych, i pożytecznych krzewów leśnych, jako najpierwsze podstawy racyjonalnego z niemi obchodzenia się i zyskowania z nich, tudzież wiadomości o całem gospodarstwie leśnem.

Rozciągać się zatem będzie na ogólne i szczegółowe wyjaśnienie własności przyrodzonych i gospodarskich roślin leśnych, na stosunek ich do miejsca i atmosfery (góroznawstwo i ziemioznawstwo leśne, klimatologia), na ich oddziaływanie, tudzież na ich zależność pod względem całej wegietacyi i dzielnicy zwierząt. Zwierzęta lasom szkodliwe będą ogólnie tylko traktowane, ponieważ specyjalna o nich historyja naturalna, z powodu praktycznego związku, objętą będzie w nauce o ochronie lasów i w nauce myśliwskiej. Studyjum roślin leśnych ułatwiane będzie przez zbiory i obrazy botaniczne, przez demonstracyje w ogrodzie botanicznym i w samym lesie, tudzież przez powtarzanie w kolegijach teoryi fizyki, chemii i historyi naturalnej powszechnej. Uczniowie mają zresztą być zobowiązani, zakładać własnoręcznie zbiory botaniczne i agronomiczne, i ćwiczeni będą praktycznie w badaniu gruntów leśnych.

c) Nauka o uprawie lasów obejmować będzie racyjonalne obchodzenie się z lasami, i hodowanie drzew w ogólności. Rozciągać się zatem będzie na teoryję o sposobach zarządu leśnego, i o okresach odnowienia lasu, o wyrębie, o przerzedzeniu lasu i okrzesaniu wszelkich gatunków drzew z gałęzi, przeto o sianiu, szczepieniu, o uprawie lasu przez latorośle i odkładki, w połączeniu z uprawą pola, o założeniu chodników (alej) i płotów żywych (szpalerów), o uprawie wydmów dla uchronienia pól i ról od piasku wywiewnego i t. d. Z uwagi na powszechny pożytek uprawy drzew owocowych wykładaną będzie także i ta nauka, łącząc do tego dodatkowo i w zarysach głównych naukę o uprawie drzew morwowych.

Wszystkie gałęzie uprawy lasów uczone będą zresztą praktycznie, i w tym celu uczniowie pod kierunkiem nauczycieli sprawować będą, ile możności, sami odpowiednie czynności w lasach, do instytutu należących, i połączone z niemi prowadzenie tychże spraw pismienne, i prowadzenie rachunków, tudzież robić będą rozmaite doświadczenia i przeprowadzać

über alle Zweige und Unterabtheilungen der Forstwissenschaft zu erstrecken und soll so gelehrt werden, daß durch ihn nicht nur eine systematische Auffassung der gesammten Wissenschaft gewonnen, sondern auch alles das ergänzt wird, was bei den übrigen Lehrgegenständen, die mehr nach praktischer Richtung gegliedert sind, nicht in Betracht gezogen werden kann.

b) Die forstliche Gewächskunde soll gründliche Kenntnisse der Eigenschaften und des forstlichen Verhaltens der Waldbäume und nutzbaren Waldsträucher, als die vorzüglichste Grundlage ihrer razionellen Behandlung und Benützung, so wie des gesammten Forstwirthschaftsbetriebes verschaffen.

Sie hat sich somit auf die allgemeine und besondere Betrachtung der natürlichen und wirthschaftlichen Eigenthümlichkeiten der Forstkulturgewächse, auf ihr Verhältniß zum Standorte und zur Atmosphäre (forstliche Gebirgs- und Bodenkunde, Klimatologie) und auf ihre Rückwirkung, sowie auf ihre Abhängigkeit in Bezug der gesammten übrigen Vegetazion und der Thierwelt zu erstrecken. Die Betrachtung der forstschädlichen Thiere hat jedoch nur im Allgemeinen stattzufinden, weil die spezielle Naturgeschichte derselben, des praktischen Zusammenhanges wegen, in die Lehre des Forstschutzes und in die Jagdkunde aufzunehmen ist. Das Studium der forstlichen Gewächskunde ist durch naturgeschichtliche Sammlungen und Abbildungen, durch Demonstrazionen im botanischen Garten und im Walde selbst, sowie durch Kollegial-Repetizionen der betreffenden Theorien der Physik, Chemie und allgemeinen Naturgeschichte zu unterstützen. Die Schüler sind ferner zur eigenhändigen Anfertigung von botanischen und agronomischen Sammlungen zu verhalten, und in der Untersuchung des Waldbodens praktisch zu unterweisen.

c) Die Lehre des Waldbaues hat die razionelle Behandlung der Wälder und die Holzzucht überhaupt zu umfassen. Sie hat sich somit auf die Theorien der Betriebs-Arten und Umtriebszeiten, des Wald-Abtriebes, der Durchforstung und Ausästung des gesammten Holz-Anbaues, also der Saat, Pflanzung, der Holzzucht durch Stecklinge, Ableger, und in Verbindung mit dem Feldbau, der Anlage von Alleen und Hecken, des Sandschollenbaues ꝛc. zu erstrecken. In Anbetracht der allgemeinen Nützlichkeit der Obstbaumzucht ist übrigens auch diese, u. z. einschließlich der Maulbeerbaumzucht, anhangsweise nach ihren Haupt-Umrissen vorzutragen.

Alle Theile des Waldbaues sind ferner praktisch zu lehren, und hiernach nicht nur die betreffenden in den Institutswäldern vorzunehmenden Verrichtungen, sowie die sich daran knüpfende schriftliche Geschäftsführung und Verrechnung, soviel als möglich durch die Schüler unter Leitung des Lehrpersonales bewerkstelligen zu lassen; sondern auch manigfaltige Versuche vorzunehmen

próby nowe, na uwagę zasługujące. Również i pielęgnowanie drzew owocowych będzie praktycznie uczone w ogrodzie instytutowym. Przy repetycyjach w kolegijum należy powtarzać w krótkości owe teoryje umiejętności zasadniczych i pomocniczych, które są szczególniej ważne dla uprawy lasów.

d) Nauka o sposobie użytkowania z lasów i technologija leśna udzielać będzie wiadomości, potrzebnych do gospodarskiego użytkowania z lasów, czyli do zyskania, przerabiania i użycia płodów leśnych. Wskazywać więc będzie użytkowanie z lasów tak co do drzewa, jakoteż co do innych płodów leśnych; w pierwszym kierunku więc obejmować będzie żniwo drzewa, t. j. ścinanie, karczowanie, obrabianie i przewożenie (przewóz lądem i wodą) ze wszystkiemi szczegółami i warunkami jego; (bicie dróg leśnych, koleje dla przeprawy drzewa, drzewowzwody, drzewospusty, przyrządzenia przeprawowe, założenia opław, robienie tratew, personale robotnicze i postępowanie z niem, czynności personalu leśniczego i t. d.); tudzież dalsze obrabianie i użytkowanie z drzewa (sortowanie, formowanie i przygotowanie drzewa, prowadzenie tartaków, gątarń, węglarń, wyrabianie mazi i potażu); co do innych płodów leśnych zaś podciągnie pod uwagę nie tylko paszę leśną, użytkowanie z pościołu i żerowiska leśnego, zyskiwanie liścia na paszę, traw leśnych i pielęgnowanie owoców leśnych we względzie gospodarskim, leśniczym i narodowo-ekonomicznym, lecz także użytkowanie z polowania, zbieranie żywicy, produkcyję terpentyny, smoły i sadzy, zyskiwanie dębianek i kory garbarskiej, prowadzenie młynów garbarskich, czyli tłuczarń dębu garbarskiego, użytkowanie z nasion i owoców leśnych, torfu, kamienia, marglu i szotru i t. d.

Cokolwiek w tym względzie widzieć i praktycznie wykonywać można w lasach instytutowych, należy uczniom wskazać i uczyć ich praktycznie. Zresztą wyobrażenie o tem dadzą wizerunki i modele, równie jak podróże, w celu naukowym przedsiębrać się mające. W szczególności uczniowie wprowadzeni będą na drodze praktyki we wszelkie czynności gospodarstwa leśnego, tudzież w cały tok czynności, należących do personale leśniczego pod względem użytkowania lasów; dla tego też uczniowie w każdym kierunku udział w tem mieć, tudzież ćwiczonymi być winni w sporządzaniu odpowiednich rachunków i relacyj urzędowych, ażeby ich tym sposobem obznajomić z rachunkowością leśniczą i ze stylem urzędowym. Niemniej w repetycyjach kolegijalnych powtarzać należy odpowiednie części fizyki, chemii i mechaniki i objaśniać zasady obrachunkowości i odpowiednich części budownictwa.

und beachtungswerthe neue Vorschläge in Ausführung zu bringen. Desgleichen ist die Behandlung der Obstbäume in dem Institutsgarten praktisch durchzuführen. Bei den Kollegial-Repetizionen sind jene Theorien der Grund- und Hilfswissenschaften, welche für den Waldbau besonders wichtig erscheinen, kurz zu wiederholen.

d) Die Forstbenützungslehre und Forsttechnologie soll alle jene Kenntnisse verschaffen, welche die wirthschaftliche Benützung der Wälder oder die angemessene Gewinnung, Verarbeitung und Verwendung der Waldprodukte bedingt. Dieselbe muß daher sowohl die Benützung der Wälder auf Holz, als auch auf alle übrigen Waldprodukte lehren, und in ersterer Beziehung die Ernte des Holzes, d. i. dessen Fällung, Roddung, Aufarbeitung und Bringung (Land- und Wassertransport) in allen ihren Einzelnheiten und Vorbedingungen (Waldwegbau, Holzbahnen, Holzaufzüge, Rieswerke, Triftvorrichtungen, Schwemmbauten, Floßbau, Arbeiterschaft und deren Behandlung, Geschäftsbetrieb des Forstpersonales 2c.); dann die weitere Verarbeitung und Verwendung des Holzes (Holzsortimente, Ausformung und Zurichtung des Holzes, Betrieb der Sägemühlen, Schindelmaschinen, Verkohlung, Theerschwellerei, Pottaschen-Erzeugung) umfassen; in Betreff der übrigen Waldprodukte aber nicht nur die Waldweide, Waldstreu- und Mast-Nutzung, die Gewinnung des Futterlaubes, die Waldgräserei und den Fruchtbau in Walde, in land- und forstwirthschaftlicher, sowie in nazional-ökonomischer Hinsicht, sondern auch die Jagdnutzung, das Harzreißen, die Terpentingewinnung, den Pechhütten-Betrieb, die Kienruß-Schwellerei, die Gewinnung der Knoppern und Gerberinden, den Lohmühlen-Betrieb, die Benützung der Saamen und Waldfrüchte, die Torfnutzung und die Benützung von Steinbrüchen, Mergel- und Schottergruben 2c. in Betracht ziehen.

Was nun hievon in den Institutswäldern und in der Umgebung der Lehranstalt gesehen und praktisch geübt werden kann, ist den Schülern zu zeigen und praktisch zu lehren. Im Uebrigen müssen Abbildungen und Modelle, sowie die vorzunehmenden größeren wissenschaftlichen Reisen die nöthige Anschauung verschaffen. Insbesondere werden aber die Schüler in alle wirthschaftlichen Verrichtungen und in die gesammte Geschäftsführung, welche das Forstpersonale in Ansehung der Forstbenützung zu besorgen hat, praktisch einzuführen seyn; daher sie hieran in jeder Hinsicht theilnehmen sollen, und auch in der Anfertigung bezüglicher Rechnungsstücke und Amtsberichte einzuüben sind, um sie auf diese Art mit dem forstlichen Rechnungswesen und dem Geschäftsstyle bekannt und vertraut zu machen. Nicht minder sind bei den Kollegial-Repetizionen die betreffenden Theile der Physik, Chemie und Mechanik zu rekapituliren, und die Grundsätze der Verrechnungskunde, dann der einschlägigen Theile des Bauwesens angemessen zu erläutern.

e) Nauka o ochronie lasu i o policyi leśnej ma na celu, podać dokładną wiadomość o wszystkiem, cokolwiek na lasy szkodliwy wpływ wywierać może, tudzież o środkach przeciw temu; dalej o środkach i sposobach zabezpieczenia własności leśnej, jakoteż utrzymania i odpowiedniego obchodzenia się z lasami ze względu na dobro powszechne. Z tego powodu zakres jej rozciągać się będzie nie tylko na bezpośrednią opiekę nad lasami przeciw ludziom, zwierzętom i wydarzeniom elementarnym, lecz także na część narodowo-ekonomiczną leśnictwa, na potrzebne prywatne, karne i polityczne przepisy i ustawy, tudzież na normy administracyjne (kontrolę urzędników leśniczych, dochodzenie ich czynności i t. d.), ich uzasadnienie, objaśnienie i dokładne zastosowanie. Ponieważ środki przeciw spustoszeniom przez owady, wymagają starannej nauki historyi naturalnej o przewiązach, lasom szkodliwych, przeto taż nauka także winna być objętą w nauce o ochronie leśnej. Praktyczne ćwiczenie uczniów rozciągać się winno na rozpatrywanie się w zbiorach entomologicznych i wyobrażeniach, tudzież na własnoręczne zbieranie insektów lasom szkodliwych, na czynne współdziałanie przy czynnościach co do ochrony leśnej, i na ćwiczenie się w piśmiennem prowadzeniu spraw dotyczących. Oprócz tego należy uczniom przy repetycyjach objaśniać główne zasady prawa prywatnego i karnego, ekonomii narodowej i organizmu administracyi politycznej.

f) Urządzenie gospodarstwa leśnego, oznaczenie dochodu z lasów, i obliczenie wartości lasów, pojmowane i przeprowadzone być mają w wzajemnym związku z sobą, i wystawić i wyjaśnić powinny w przeglądzie wszystkie stosunki, które stanowią o wyborze i zastosowaniu pewnego rodzaju prowadzenia gospodarstwa leśnego. Wykład więc ten rozciągać się będzie na statystykę leśną, na naukę o stosunkach leśnych (tak zwanę statykę leśną), na właściwości gospodarstwa leśnego, na wymierzenie wartości lasów, dochodzenie wyboru w sposobach zarządu leśnego i czasów odnowienia lasu, teoryję dochodzenia i rewizyi dochodów, sporządzanie planów gospodarskich, przeprowadzenie ich i prowadzenie ksiąg leśniczych. Także pod względem urządzenia gospodarstwa, oznaczenia dochodów i obliczenia wartości lasów, należy uczniów ćwiczyć praktycznie, obracać ich w lasach instytutowych do prac odpowiednich i zatrudniać ich w repetycyjach kolegijalnych powtarzaniem odpowiednich części umiejętności zasadniczych i pomocniczych.

g) Miernictwo leśne będzie mieć za przedmiot pomiar gruntów, gór i niwelowanie w zastosowaniu swojem do leśnictwa.

e) Die **Forstschutz- und Forstpolizeilehre** hat den Zweck, eine vollständige Kenntniß von Allem, was auf die Forste nachtheilig einwirken kann und von den dawider zu ergreifenden Maßregeln; ferner von den Mitteln und Wegen zur Sicherung des Waldeigenthumes, sowie zur Erhaltung und zweckmäßigen Behandlung der Wälder, im Interesse des allgemeinen Wohles zu verschaffen. Hiernach wird ihr Umfang nicht bloß den unmittelbaren Schutz der Wälder gegen Menschen, Thiere und Naturereignisse zu umfassen haben, sondern sich auch auf den nazional-ökonomischen Theil des Forstwesens und auf die nöthigen privat- und strafrechtlichen, sowie auf alle bezüglichen politischen Vorschriften und Gesetze, dann auf die betreffenden Verwaltungs-Normen (Kontrole der Forstbeamten, Untersuchung ihrer Gebahrung ꝛc.), deren Begründung, Erläuterung und gehörige Anwendung erstrecken müssen. Weil übrigens die Mittel gegen Insekten-Verheerungen ein sorgfältiges Studium der Naturgeschichte der forstschädlichen Kerbthiere bedingen, so ist diese in die Forstschutzlehre aufzunehmen. Die praktische Verwendung der Schüler hat sich auf die Betrachtung der entomologischen Sammlungen und Abbildungen, auf eigenhändiges Sammeln forstschädlicher Insekten, auf die werkthätige Mitwirkung bei Verrichtungen des Forstschutzes und auf Einübung in die betreffende schriftliche Geschäftsführung auszudehnen. Auch sind bei den Kollegial-Repetizionen den Schülern die wesentlichsten Grundsätze des Privat- und Strafrechtes, der Nazional-Oekonomie und der Organismus der politischen Administrazion zu erklären.

f) Die **Forstbetriebs-Einrichtung, Forstertrags-Bestimmung** und **Waldwerth-Berechnung** sollen in ihrem gegenseitigen Zusammenhange aufgefaßt und durchgeführt werden, und alle jene Verhältnisse übersichtlich darstellen und klar machen, welche für die Wahl und Anwendung eines bestimmten Wirthschaftsbetriebes entscheidend sind. Der betreffende Vortrag hat sich daher auf die Forst-Statistik, auf die forstliche Verhältnißkunde (sogenannte forstliche Statik), anf die Lehre von den Eigenthümlichkeiten des Forstwirthschafts-Betriebes, auf die Waldwerth-Bemessung, die Erörterungen über die Wahl der Betriebsarten und Umtriebszeiten, die Theorie der Ertrags-Ausmittlung und der Ertrags-Revisionen, die Verfassung der Wirthschaftspläne, ihre Durchführung und die forstliche Buchführung zu erstrecken. Auch bezüglich der Betriebs-Einrichtung, Ertrags-Bestimmung und Waldwerth-Berechnung sind die Schüler in jeder Hinsicht praktisch zu unterrichten, rücksichtlich der Institutswälder zu den betreffenden Arbeiten zu verwenden und in den Kollegial-Repetizionen mit Wiederholung der einschlägigen Theile der Grund- und Hilfswissenschaften zu beschäftigen.

g) Das **Forstvermessen** soll die Ausmessung von Grundstücken, das Höhenmessen und Nivelliren, in ihrer Anwendung auf das Forstwesen lehren.

Rozmiar gruntów rozciągać się ma i na wielkie lasy, o ile dogodnie uskutecznić się daje bez szczególnych prac przygotowawczych i trudniejszych oznaczeń sieciowych. Pomiar gór i niwelowanie o tyle uczonem będzie, o ile jest potrzebnem do zakładania lasów, kolei dla przeprawy drzewa, przyrządzeń przeprawowych, wodozbiorów spustnych i kanałów przeprawowych i t. p., do wyobrażenia położeń górnych, osuszania i zwilżania gruntów i t. d. Wszelkie odnoszące się do tego zadania przeprowadzane być winny ile możności praktycznie i zastosowane w lasach instytutowych. Teoryje matematyczne, służące za podstawę pomiarowi lasów, powtarzać należy w repetycyjach kolegijalnych.

h) Nauka myśliwstwa ma na celu wykształcanie w myśliwstwie, o ile takowe stoi w związku z gospodarstwem leśnem, i kierowanem jest przez leśniczych; tudzież uchylenie osobnej nauki o myśliwstwie. Rozciągnąć się winna na historyję naturalną zwierząt myśliwskich (dziczyzny i zwierząt do myśliwstwa potrzebnych), na język myśliwski, hodowanie zwierza, straż zwierząt i straż myśliwską, gospodarstwo myśliwskie, na użytkowanie z polowania i na ustawy o polowaniu. Nauka praktyczna rozciągać się będzie na wszystkie gałęzie myśliwstwa, a zatem także i na prowadzenie tegoż.

i) Nauka rysunków planów leśnych odnosić się będzie do sprawienia potrzebnej biegłości w rysunkach sytuacyjnych, budowniczych i rysunkach maszyn w zastosowaniu do leśnictwa, i rozciągać się będzie na wszystkie wspomnione gałęzie rysunków.

§. 8.

Z przedmiotów, wspomnionych w poprzedzających §§ch, wykładane przeto będą:

W pierwszem półroczu pierwszego roku:

Zarysy nauk leśniczych i nauka o roślinach leśnych.

W drugim kursie pierwszego roku:

Nauka o uprawie lasów i myśliwstwo.

W pierwszym kursie drugiego roku:

Nauka o użytkowaniu z lasów i technologija leśna, tudzież nauka o ochronie i policyi leśnej.

W drugiem półroczu drugiego roku:

Nauka o urządzeniu administracyi leśniczej, o oznaczeniu dochodów z lasu i obliczeniu wartości lasów, tudzież miernictwo leśne.

Die Ausmessung der Grundstücke hat sich bis zur Aufnahme ausgedehnter Wälder, insoweit diese ohne den, zu Landesmessungen nöthigen besonderen Vorarbeiten und schwierigeren Netzbestimmungen noch zweckmäßig bewerkstelliget werden kann, zu erstrecken. Das Höhenmessen und Nivelliren aber ist insoweit zu lehren, als es Behufs der Anlage von Waldwegen, von Holzbahnen und Rieswerken, Schwellungen und Triftkanälen rc., der Darstellung der Berg-Situazion, der Grund-Entwässerung und Bewässerung rc. erforderlich wird. Alle bezüglichen Aufgaben sind, so viel als möglich, praktisch durchzuführen und in den Institutswäldern in Anwendung zu bringen. Die dem Forstvermessen zu Grunde liegenden mathematischen Theorien sollen in den Kollegial-Repetizionen wiederholt durchgenommen werden.

h) Die Jagdkunde hat die Ausbildung im Jagdwesen, insoweit dieses mit dem Forstwirthschafts-Betriebe in Verbindung steht und von Forstmännern geleitet wird, so wie die Beseitigung einer abgesonderten Jägereilehre zum Zwecke. Sie hat sich auf die Naturgeschichte der Jagdthiere (des Wildes und der zum Jagdbetriebe erforderlichen Thiere), die Jagdkunstsprache, die Wildzucht, den Wild- und Jagdschutz, den Jagdbetrieb, die Wildnutzung und die Jagdgesetze zu erstrecken. Der praktische Unterricht hat sich nach Zeit und Gelegenheit auf alle Zweige des Jagdwesens, somit auch auf den Jagdbetrieb auszudehnen.

i) Das Forstplan-Zeichnen soll die nöthige Fertigkeit im Situazions-Zeichnen, so wie im Bau- und Maschinen-Zeichnen, in Anwendung auf das Forstwesen verschaffen und hat sich daher auf alle diese Zeichnungsfächer zu erstrecken.

§. 8.

Von den, im Vorstehenden aufgezählten Unterrichts-Gegenständen sind vorzutragen:

Im ersten Semester des ersten Jahrganges:

Der Grundriß der Forstwissenschaft und die forstliche Gewächskunde.

Im zweiten Semester des ersten Jahrganges:

Die Lehre vom Waldbaue und die Jagdkunde.

Im ersten Semester des zweiten Jahrganges:

Die Forstbenützungs-Lehre und Forst-Technologie, dann die Forstschutz- und Forstpolizei-Lehre.

Im zweiten Semester des zweiten Jahrganges:

Die Forst-Einrichtung, Ertragsbestimmung und Waldwerthberechnung, dann das Forstvermessen.

Oprzócz tego uczone będą przez obadwa lata w każdem półroczu rysunki planów leśnych.

§. 9.

Wykładom poświęcone będą co tydzień ośm godzin. Cztery godziny przeznacza się co tydzień na rysunki. Przynajmniej sześć do ośm godzin w tydzień obracać należy na repetycyje kolegijalne i takie ćwiczenia praktyczne, które się w domu odbywać mogą i odbywać powinny. Wszystkie te godziny podzielić należy w taki sposób, żeby uczniowie w każdym dniu tygodnia zatrudniani byli stosownie przez ciąg trzech do czterech godzin.

Ćwiczenia pod gołem niebem i w lesie samym odbywać należy, stosownie do zachodzącej pory czynności gospodarskich, według stanu pogody i wykładów, przez pół dnia lub przez cały dzień, a według potrzeby przez ciąg kilku dni i tygodni. Nauka w domu tymczasem przerwaną będzie. W ciągu kursu letniego, uczniowie każdego roku odbywać będą, pod przewodnictwem nauczyciela, podróż naukową przez ciąg dwóch lub trzech tygodni. Projekt atoliż co do podróży tej, co rok podany być musi do Ministerstwa kultury krajowej, przez które potwierdzony będzie.

§. 10.

Rok szkolny rozpocznie się z miesiącem Październikiem, i trwać będzie przez jedenaście miesięcy. Te miesiące podzielone być mają w taki sposób, ażeby na kurs letni większa przypadła połowa, ponieważ w tym kursie podróż naukowa odbywać się będzie. Miesiąc Wrzesień przeznaczony będzie na wakacyje.

Oprócz tego uczniowie wolnymi będą: w niedziele i święta, tudzież od wigilii aż do nowego roku łącznie, od niedzieli kwietniej aż do wtorku po wielkiej-nocy, w dwóch ostatnich dniach zapust, a pomiędzy pierwszym i drugim kursem każdego roku, przez cały tydzień.

§. 11.

Wybór ksiąg wykładowych zostawiony jest do woli profesorów. Również mogą ci sporządzone przez siebie zeszyty wykładów kazać litografować lub drukować. Wszelako będą obowiązani trzymać się objętości i odgraniczenia pojedynczych przedmiotów, wskazanego w poprzedzających §§ch, i przedłożyć Ministerstwu książki obrane i dzieła przez nich sporządzone, do przejrzenia i potwierdzenia.

Außerdem sind beide Jahrgänge in jedem Semester im Forstplan-Zeichnen angemessen zu unterrichten.

§. 9.

Den Vorträgen sind wöchentlich acht Stunden zu widmen. Vier Stunden wöchentlich sollen für das Zeichnen bestimmt werden. Mindestens sechs bis acht Stunden sind für die Kollegial-Repetizionen und jene praktischen Uebungen, welche zu Hause statthaben können und sollen, zu verwenden. — Alle diese Stunden sind so einzutheilen, daß die Schüler an jedem Wochentage durch drei bis vier Stunden zweckmäßig beschäftiget werden.

Die Verwendungen im Freien und im Walde selbst sind nach der Zuläßigkeit bestimmter wirthschaftlicher Verrichtungen, nach Beschaffenheit der Witterung, und nach dem zeitlichen Stande der Vorträge an einzelnen halben oder ganzen Tagen, nach Erforderniß aber auch durch mehrere Tage, ja ganze Wochen vorzunehmen. Der häusliche Unterricht ist mittlerweile zu unterbrechen. — Während des Sommer-Semesters ist ferner eine größere wissenschaftliche Reise von jedem einzelnen Jahrgange für die Dauer von zwei bis drei Wochen unter Führung eines Lehrers zu unternehmen. Dieselbe muß jedoch alljährlich besonders beantragt und von dem Ministerium für Landeskultur genehmiget werden.

§. 10.

Das Schuljahr beginnt mit dem Monate Oktober und dauert eilf Monate. Diese sind auf die beiden Semester so zu vertheilen, daß die größere Hälfte auf den zweiten Semester fällt, indem während desselben die wissenschaftliche Reise vorzunehmen ist. Der Monat September ist für die Ferien bestimmt.

Außerdem sind den Schülern freizugeben: die Sonn- und Feiertage, die Zeit vom heiligen Abende bis einschließig Neujahr, vom Palm-Sonntage bis Dienstag nach Ostern, dann die zwei letzten Faschingstage und zwischen dem ersten und zweiten Semester eines jeden Jahrganges Eine volle Woche.

§. 11.

Die Wahl der Lehrbücher steht den Professoren frei. Nicht minder können sie die von ihnen verfaßten Vortragshefte lithographiren lassen, oder dem Buchdrucke übergeben. Sie sind jedoch verbunden sich an den Umfang und die Abgrenzung der einzelnen Lehrgegenstände nach den im Vorstehenden getroffenen Bestimmungen zu halten und dem Ministerium die gewählten Bücher und die selbst verfaßten Werke zur Einsicht und Genehmigung vorzulegen.

O u c z n i a c h.

§. 12.

Uczniowie, wstępujący do szkoły leśniczej w Maryjabrunn, obowiązani będą mieszkać w gmachu instytutowym, i opłacać będą za naukę i ich zaopatrzenie taksę, oznaczoną corocznie według okoliczności i czasu. Oprócz tego każdy uczeń zwyczajny opłacić winien przy zapisaniu do szkoły należytość matrykulacyjną w kwocie dziesięciu złr., każdy zaś nadzwyczajny uczeń w kwocie pięciu złr. m. k. do kasy instytutu.

§. 13.

Przyjmowanie do c. k. szkoły leśniczej odbywać się będzie w drugiej połowie miesiąca Września. Kto przyjętym być pragnie, winien będzie najdalej do 15. Września uczynić do dyrekcyi szkolnej podanie swoje, a przy wyrażeniu w jakiej własności do szkoły wstąpić pragnie, wykazać się winien względem warunków przyjęcia, ustanowionych w §§[ch] 2. i 4., równie jak względem wymaganego pozwolenia ojca lub opiekuna, i zobowiązać się oraz do płacenia należytości instytutowych, w sposób w tej mierze osobno mający być przepisany.

Położony za warunek przyjęcia uczniów zwyczajnych dobry postęp w ukończonych naukach przygotowawczych, oznacza się bliżej w ten sposób, iż świadectwa dotyczące, zawierające klasyfikacyję ogólną (świadectwa półroczne gimnazyjów wyższych i szkół realnych wyższych), przynajmniej pierwszą klasę, najszczególniej zaś z matematyki, z nauk przyrodzonych (fizyki i chemii), z historyi naturalnej i z rysunków dobry postęp uczniowi przypisać powinny.

Równie zadowalniające być winny pilność i obyczajność jego. Nie wymaga się przedłożenia świadectwa dojrzałości lub równego mu świadectwa odchodu.

§. 14.

Podania uczynione do 15. Września, rozstrzygać będzie dyrekcyja szkoły najdalej w przeciągu dni 8. Rezolucyje bez zwłoki wydawane być powinny. Jeżeli podało o przyjęcie więcej indywiduów do tego zdolnych, jak pomieszczonemi być mogą w gmachu instytutowym, wówczas odrzucić należy najpierwej tych, którzy wstąpić chcą jako uczniowie nadzwyczajni, a w ogólności mniej uzdolnionych, w miarę potrzeby. Orzeczenie w tej mierze należeć będzie do dyrektora szkoły, na zasadzie narady z profesorami. Podania nadeszłe po 15. Września, o tyle zasługiwać będą na wzgląd, o ile przez to wcześniejsi kompetenci nie doznają uszczerbku. Po upływie miesiąca Października nikt więcej przyjętym być nie może.

Die Schüler.

§. 12.

Die in die k. k. Forstlehranstalt zu Mariabrunn eintretenden Schüler sind gehalten, in dem Instituts-Gebäude zu wohnen und haben für den Unterricht und ihre Verpflegung die nach den Zeitverhältnissen alljährlich besonders festgesetzten Gebühren zu entrichten. Außerdem ist bei der Aufnahme in die Lehranstalt von jedem ordentlichen Schüler eine Immatrikulirungs-Gebühr von zehn Gulden und von jedem außerordentlichen Schüler von fünf Gulden Konv. Münze an die Institutskasse zu bezahlen.

§. 13.

Die Aufnahme in die k. k. Forst-Lehranstalt erfolgt in der zweiten Hälfte des Monates September. Wer in dieselbe eintreten will, hat sein Gesuch spätestens am 15. September bei der Lehranstalts-Direkzion einzubringen und sich unter Angabe der Eigenschaft, in welcher er in die Lehranstalt einzutreten wünscht, rücksichtlich der in den §§. 2 und 4 festgesetzten Aufnahmsbedingnisse, sowie in Betreff der erforderlichen Zustimmung des Vaters oder Vormundes gehörig auszuweisen, zugleich aber auch zur Zahlung der Instituts-Gebühren in der hiefür besonders vorzuschreibenden Art zu verpflichten.

Der für die Aufnahme als ordentlicher Schüler bedingte gute Erfolg der absolvirten Vorstudien wird näher dahin bestimmt, daß die betreffenden Zeugnisse, insoferne sie eine allgemeine Klassifikazion enthalten (Semestral-Zeugnisse der Ober-Gymnasien und Ober-Realschulen), wenigstens die erste Klasse, insbesondere aber in der Mathematik, Naturlehre (Physik und Chemie), Naturgeschichte und im Zeichnen gute Fortschritte zuerkennen müssen.

Deßgleichen müssen Fleiß und sittliche Aufführung entsprochen haben. — Die Beibringung eines Maturitäts-Zeugnißes, oder eines diesem gleichzuhaltenden Abgangs-Zeugnißes wird nicht gefordert.

§. 14.

Ueber die bis 15. September eingereichten Gesuche entscheidet die Lehranstalts-Direkzion spätestens binnen acht Tagen. Die Bescheide müssen unverzüglich hinausgegeben werden. — Sind mehr zur Aufnahme geeignete Individuen hierum eingeschritten, als in dem Instituts-Gebäude untergebracht werden können, so sind zunächst diejenigen, welche als außerordentliche Schüler eintreten wollen, und überhaupt die Minderbefähigten nach Nothwendigkeit zurückzuweisen. Das Erkenntniß hierüber steht dem Direktor der Lehranstalt auf Grundlage der, mit den Professoren gepflogenen Berathung zu. — Gesuche, welche nach dem 15. September eintreffen, dürfen nur in soferne berücksichtiget werden, als dadurch frühere Bittwerber nicht zurückgesetzt werden. — Nach Ablauf des Monates Oktober darf Niemand mehr aufgenommen werden.

§. 15.

Wszystkich uczniów należy zaraz na wstępie uczynić uważnymi na porządek domowy, którego ściśle przestrzegać winni, tudzież na inne przepisy zachowania się, które im przy wstępie do zakładu stosownie ogłosić, i każdemu w drukowanym egzemplarzu wręczyć należy. Każde rozporządzenie, wydane w przedmiocie nauk lub karności, przybite być winno przez dni 14 po ogłoszeniu ustnem w salach szkolnych.

§. 16.

Wszyscy uczniowie bez wyjątku obowiązani będą nosić przepisany uniform instytutowy. Uniform sporządzony być winien według przepisu.

§. 17.

Bez gwałtownej potrzeby uczniowie nie będą mogli przerywać nauk swoich, Potrzebne uwolnienie udzielać będzie dyrekcyja akademiczna.

§. 18.

Indywidua leniwe i złych obyczajów nie będą cierpiane w zakładzie. Ten, który popełni większe przekroczenie, lub uporczywie trwa w błędach swoich, będzie oddalonym ze szkoły. Uczniowie, którzy popełnią mniejsze przekroczenie, lub nie zachowają jakiego przepisu. otrzymają najpierwej stosowne napomnienie.

Jeżeli napomnienie zostało bez skutku, wówczas stopniowo wymierzone będą kary następujące:

a) nagana przez dyrektora bez przybrania świadków;

b) nagana przed całem ciałem nauczycielskiem i współuczniami;

c) trzechdniowy samotny areszt, zaostrzony w razie potrzeby jednokrotnym postem;

d) wydalenie na czas pewny z zakładu.

§. 19.

Każde orzeczenie kary będzie temu, którego dotycze, doręczone na piśmie przez dyrekcyję. Zupełne wykluczenie z publicznego zakładu naukowego leśniczego przedłożonem będzie Ministerstwu do potwierdzenia. Kto po trzykrotnem wezwaniu nie stawi się przed dyrektorem, wydalonym będzie ze szkoły.

§. 20.

Uczniowie zwyczajni poddani będą pod egzamin z przedmiotów teoretycznych przy końcu każdego półrocza. Egzamin odbywać się będzie przy wolnym wstępie reszty uczniów, tudzież w przytomności dyrektora i profesorów obudwóch. Jeżeli dyrektor lub jeden z profesorów będzie przeszkodzo-

§. 15.

Sämmtliche Schüler sind gleich bei ihrer Aufnahme auf die genau zu befolgende häusliche Ordnung und die sonstigen Verhaltungsregeln, welche ihnen bei ihrem Eintritte in die Lehranstalt angemessen bekannt zu geben sind, und wovon ihnen ein gedrucktes Exemplar einzuhändigen ist, zu verweisen. — Jede besondere Disziplinar- oder Studien-Verfügung hat durch 14 Tage nach der mündlichen Kundmachung in den Hörsälen angeheftet zu bleiben.

§. 16.

Alle Schüler ohne Unterschied sind gehalten, die vorgeschriebene Instituts-Uniform zu tragen. Dieselbe muß der Vorschrift gemäß angefertiget seyn.

§. 17.

Ohne dringender Nothwendigkeit dürfen die Schüler ihre Studien nicht unterbrechen. — Der erforderliche Urlaub wird von der Akademie-Direkzion ertheilt.

§. 18.

Unsittliche und nachläßige Individuen dürfen an der Lehranstalt nicht geduldet werden. Wer sich eines größeren Vergehens schuldig macht, oder in seinen Fehlern hartnäckig beharrt, ist von der Lehranstalt zu entfernen. Schüler, welche sich eines geringeren Vergehens, oder der Nichtbeachtung einer Anordnung schuldig machen, sind zunächst angemessen zu ermahnen.

Bleibt die Ermahnung ohne Erfolg, so sind folgende Strafen stufenweise in Anwendung zu bringen:

a) Verweis, der vom Direktor, ohne Beiziehung von Zeugen ertheilt wird;

b) Verweis vor dem ganzen Lehrkörper und den Mitschülern;

c) dreitägiger einsamer Arrest, nöthigenfalls verschärft durch einmaliges Fasten;

d) zeitliche Entfernung von der Lehranstalt.

§. 19.

Ueber jedes Straf-Erkenntniß wird dem Betreffenden eine schriftliche Zustellung der Direkzion ertheilt. Die gänzliche Ausschließung von der Forst-Lehranstalt ist dem Ministerium zur Bestätigung vorzulegen. — Wer nach dreimaliger Vorladung vor dem Direktor nicht erscheint, wird von der Anstalt entfernt.

§. 20.

Die ordentlichen Schüler sind am Ende eines jeden Semesters einer Prüfung aus den theoretischen Lehrgegenständen zu unterziehen. Die Prüfung hat unter freiem Zutritte der übrigen Schüler, sowie in Anwesenheit des Direktors und beider Professoren stattzufinden. In Verhinderung des Direktors oder eines Professors ist das

nym, komitet egzaminacyjny uzupełnionym będzie według potrzeby przez jednego lub obudwóch asystentów. Każdy uczeń egzaminowany będzie przez właściwego profesora lub zastępcę tak długo, jak długo egzaminujący tego widzi potrzebę. W miarę tego co egzamin wykaże, jednakże ze starannem ocenieniem postępu i prac uczniów w ciągu kursu, uczniowie klasyfikowani będą według osądzenia większością głosów komitetu egzaminacyjnego, z każdego przedmiotu z osobna. W razie równości głosów, stanowić będzie zdanie właściwego nauczyciela. Co do ćwiczeń praktycznych i prac rysunkowych, klasyfikacyja wyrzeczoną będzie wyłącznie przez właściwego nauczyciela, według mniej lub więcej gorliwej pilności, równie jak w miarę prac do skutku doprowadzonych. Co się tycze zdolności praktycznej, w każdym kursie uczyniona będzie jedna tylko ogólna klasyfikacyja.

§. 21.

Tylko w przypadkach, na szczególny wzgląd zasługujacych, dyrekcyja zakładu pozwolić może zdawać później, lub powtarzać egzamina, dla złożenia opuszczonych egzaminów, lub poprawienia klas złych. Egzamina późniejsze, lub powtórzone, złożone być mają z reguły w s z e ś c i u tygodniach po ukończeniu kursu. W świadectwach wzmianka o tem uczyniona być winna. Jednakże powtarzać można egzamin jeden raz tylko, wyjąwszy, że cały rok powtórzonym być ma. Do powtórzenia roku nikt nie może być przymuszonym, lecz nawet i to powtórzenie raz tylko miejsce mieć może.

§. 22.

Wyrazy, których przy klasyfikacyi uczniów zwyczajnych używać należy, oznacza się w sposób następujący:

D l a p o s t ę p ó w w n a u k a c h t e o r e t y c z n y c h i w r y s u n k a c h:

„Celujące“: — „dobre“; — „małe“.

D l a o b y c z a j ó w, p i l n o ś c i i z d o l n o ś c i p r a k t y c z n e j zaś:

„Szczególniejsze“; — „odpowiednie“; — „nieodpowiednie“.

§. 23.

Dla uczniów n a d z w y c z a j n y c h taka sama będzie klasyfikacyja pod względem obyczajów, co dla uczniów zwyczajnych; zresztą wydane im będą świadectwa frekwentacyjne tylko w ten sposób, iż w nich wzmianka uczyniona będzie:

Kolegija i ćwiczenia praktyczne odwiedzali „bardzo pilnie“, albo „pilnie“, albo „nie pilnie“.

Prüfungs-Komité nach Erforderniß durch einen oder beide Assistenten zu ergänzen. — Jeder einzelne Schüler ist von dem betreffenden Professor, oder dessen Stellvertreter so lange zu prüfen, als der Prüfende es für nöthig hält. Nach Maßgabe des Erfolges der Prüfung, jedoch auch mit sorgfältiger Erwägung der Fortschritte und Leistungen der Schüler während des Lehrkurses, sind diese sodann nach dem Urtheile der Stimmenmehrheit des Prüfungs-Komités für jeden Gegenstand insbesondere zu klassifiziren. Bei Stimmengleichheit entscheidet die Ansicht des betreffenden Lehrers. — Hinsichtlich der praktischen Verwendung und der Leistungen im Zeichnen ist die Klassifikazion lediglich nach der mehr oder minder eifrigen Thätigkeit, sowie nach der Beschaffenheit der bewerkstelligten Arbeiten, von dem bezüglichen Lehrer auszusprechen. In Betreff der praktischen Verwendung hat übrigens für jeden Semester nur eine einzige allgemeine Klassifikazion stattzufinden.

§. 21.

Nach- oder Wiederholungs-Prüfungen, wodurch versäumte Prüfungen eingebracht, oder schlechte Klassen verbessert werden wollen, dürfen nur in erwiesen rücksichtswerthen Fällen durch die Lehranstalts-Direkzion bewilliget werden. — Nach- und Wiederholungs-Prüfungen sind in der Regel sechs Wochen nach Schluß des Semesters abzulegen. Sie müssen in den Zeugnissen angegeben werden. — Die Wiederholung einer Prüfung darf jedoch nur Einmal stattfinden; es wäre denn, das der ganze Jahrgang repetirt würde. — Zur Wiederholung eines Jahrganges wird Niemond gezwungen. — Sie darf indeß gleichfalls nur Einmal statthaben.

§. 22.

Die, für die Klassifikazion der ordentlichen Schüler zu gebrauchenden Ausdrücke werden, wie folgt, festgesetzt:

Für den Fortgang in den theoretischen Studien und im Zeichnen:

„Ausgezeichnet"; — „gut"; — „gering".

Für die sittliche Aufführung, den Fleiß und die praktische Verwendung:

„Vorzüglich"; — „entsprechend"; — „nicht entsprechend".

§. 23.

Bezüglich der außerordentlichen Schüler hat zwar in Betreff der sittlichen Aufführung die gleiche Klassifikazion, wie für die ordentlichen Schüler stattzufinden; im Uebrigen sind ihnen aber die Frequentazions-Zeugnisse lediglich derart auszufertigen, daß es darin heißt:

Sie haben die Kollegien und praktischen Verwendungen „sehr fleißig", oder „fleißig", oder „nicht fleißig" frequentirt.

§. 24.

Uczniom zwyczajnym wydanem będzie, po ukończeniu lat obudwóch, świadectwo wychodowe. Jednakże takowe nie będzie, oprócz zestawienia pojedynczych świadectw kursowych, zawierać żadnej uwagi innej.

O dyrekcyi i personale nauczycielskiem.

§. 25.

Dyrektor jest przełożonym zakładu, i kieruje jako taki wszystkiemi przedmiotami, tyczącemi się zarządu domowego i karności.

Do dwóch profesorów należeć będzie wykład nauk, w czem asystenci pomocnymi im będą.

Pierwszy profesor będzie oraz urzędnikiem inspekcyjnym nad lasami rządowemi, przydzielonemi do zakładu. Drugi profesor zastępować go będzie we wszystkich okolicznościach według potrzeby.

§. 26.

Dyrektor i profesorowie mianowanymi będą przez Jego C. K. Mość, na przedstawienie Ministerstwa kultury krajowej. Asystentów mianować będzie Ministerstwo na przedstawienie dyrekcyi zakładu.

Tak względem pierwszych, jakoteż względem drugich, musi nastąpić wprzód porozumienie z Ministerstwem oświecenia.

§. 27.

Przedmioty naukowe podzielone będą między personale nauczycielskie, w sposób następujący:

Każdy profesor obejmie wykład wszystkich przedmiotów naukowych jednego roku i odpowiednią naukę praktyczną. Asystenci odbywać będą repetycyje kolegijalne, takowi zastępować będą w potrzebie nauczycieli, pomagać przy naukach praktycznych, i trudnić się będą pod przewodnictwem pierwszego profesora pracami kancelaryjnemi w sprawach, tyczących się inspekcyi lasów instytutowych.

Do wykładów przydzielony będzie każdemu profesorowi jeden asystent wyłącznie.

Naukę rysunków udzielać będzie, według okoliczności, sam dyrektor, albo profesorowie, albo też asystenci.

§. 24.

Den ordentlichen Schülern ist, wenn sie beide Jahrgänge absolvirt haben, auch ein Austritts-Zeugniß auszufertigen. Dasselbe soll jedoch nur eine Zusammenstellung der einzelnen Semestral-Zeugnisse seyn, und hat somit keine weitere Bemerkung zu enthalten.

Die Direkzion und das Lehrpersonale.

§. 25.

Der Direktor ist Vorsteher der Lehranstalt und leitet als solcher alle, die häusliche Gebarung und das Disziplinarwesen betreffenden Gegenstände.

Die beiden Professoren besorgen den Unterricht und werden hierin von den Assistenten unterstützt.

Der erste Professor ist zugleich Inspekzions-Beamter für die der Lehranstalt zugewiesenen Aerarial-Wälder. Der zweite Professor hat ihn in allen betreffenden Angelegenheiten nach Erforderniß zu vertreten.

§. 26.

Direktor und Professoren werden von Seiner Majestät über Vorschlag des Ministeriums für Landeskultur ernannt. Die Assistenten ernennt das Ministerium über Antrag der Lehranstalts-Direkzion.

Sowohl hinsichtlich des Ersteren, als hinsichtlich der Letzteren ist jedoch mit dem Unterrichts-Minister das vorläufige Einvernehmen zu pflegen.

§. 27.

Die Lehrgegenstände werden folgendermassen unter das Lehrpersonale vertheilt:

Jeder Professor übernimmt den Vortrag sämmtlicher Lehrgegenstände eines Jahrganges und den betreffenden praktischen Unterricht. Die Assistenten haben die Kollegial-Repetizionen abzuhalten, die Professoren nach Nothwendigkeit zu suppliren, bei dem praktischen Unterrichte nach Erforderniß mitzuwirken, und rücksichtlich der für die Institutswälder sich ergebenden Inspekzionsgeschäfte, die Kanzlei-Arbeiten nach Weisung des ersten Professors zu besorgen.

Für den Unterricht wird jedem der beiden Professoren Ein Assistent ausschließlich zugewiesen.

Der Zeichnenunterricht wird nach Umständen durch den Direktor selbst, oder durch die Professoren, oder auch durch die Assistenten ertheilt.

§. 28.

Podział godzin urządzony będzie w ten sposób, iż każdy profesor dwa dni w tygodniu od wykładu uwolnionym będzie, ażeby w tych dniach mógł innym obowiązkom swoim zadosyć uczynić.

Ze względu na przepisy §. 9, profesorowie wykładać będą cztery razy w tygodniu po dwie godziny, w dwóch zaś dniach innych, należy, dla zatrudnienia stosownego uczniów, w części odbywać godziny rysunków, w części repetycyje kolegijalne i praktyczne ćwiczenia domowe, jeżeli asystenci nie odbywają w tym czasie ćwiczeń praktycznych na otwartem polu.

W ciągu każdego kursu należy uradzić i ustanowić podział godzin na kurs następujący według zasad, wyrzeczonych w poprzedzających §§ch i przedłożyć takowy wcześnie Ministerstwu do potwierdzenia.

§. 29.

Dyrektor zawiadywać będzie tokiem spraw pismiennym, tudzież kasowością i rachunkowością zakładu. Sprawami zaś co do inspekcyi lasów kierować będzie bez jego pośrednictwa pierwszy profesor, dla tego też także tylko ten i drugi profesor, o ile w tych czynnościach zastępuje pierwszego profesora, podlegać będą c. k. dyrekcyi leśniczej dla Austryi Niższej w części odpowiedniej.

Dyrektor będzie we wszystkich sprawach zakładu bezpośrednim lub pośrednim przełożonym tak nauczycieli, jakoteż sług, przy zakładzie ustanowionych. On będzie przewodniczyć przy naradach nauczycieli i rozstrzygać takowe, a to na swoje niebezpieczeństwo i odpowiedzialność, nawet i wtedy, jeżeli tenże z personale nauczycielskiem porozumieć się nie może, a wyższe przytem potwierdzenie nie jest wymaganem, wyjąwszy przypadek, przewidziany w §. 20. On będzie miał także najwyższy dozór nad całym materyjałem, należącym do zakładu, i rozporządzać będzie pieniędzmi, przydzielonemi zakładowi, według szczególnych osobnych rozporządzeń, w tym względzie istniejących. On czyni wnioski względem przyjmowania, pensyjonowania, lub oddalania służby podrzędnej, on stanowi o uczniach i wykładach, stosownie do przepisów istniejących, i postępować będzie we wszystkich innych punktach jako przełożony, odpowiedzialny za swoje czynności służbowe.

§. 30.

Powszechne środki naukowe, do których szczególnie należy zbiór ksiąg zakładu, poruczone będą pod dozór i zarząd profesorowi drugiemu. Inne środki naukowe przydzielone zostaną obudwom profesorom w gałęziach, tyczących się ich wykładu. Ci uważani będą pod względem tego materyjału, jako pro-

§. 28.

Die Stunden-Eintheilung ist so zu treffen, daß jeder Professor zwei Tage in der Woche des Vortrages entbunden wird, um an diesen Tagen seinen übrigen Verpflichtungen nachkommen zu können.

Mit Rücksicht auf die Bestimmungen des §. 9 haben daher die Professoren viermal in jeder Woche je zwei Vortragsstunden zu halten, und müssen hiernach an den beiden anderen Tagen, Behufs angemessener Beschäftigung der Schüler, theils Zeichnenstunden, theils Kollegial-Repetizionen und häusliche praktische Uebungen stattfinden, falls nicht Verwendungen im Freien durch die Assistenten abgehalten werden.

Im Laufe eines jeden Semesters ist die Stunden-Eintheilung für den nächstfolgenden, nach den im Vorstehenden ausgesprochenen Grundsätzen zu berathen und festzustellen, und dem Ministerium rechtzeitig zur Bestätigung vorzulegen.

§. 29.

Der Direktor besorgt die schriftliche Geschäftsführung, dann das Kasse- und Rechnungswesen der Lehranstalt. Die Forst-Inspekzions-Angelegenheiten werden dagegen ohne seine Intervenirung durch den ersten Professor geleitet; daher auch nur dieser und der zweite Professor, insoferne er den ersten Professor hierin vertritt, der k. k. Forstdirekzion für Oesterreich unter der Enns im betreffenden Theile unterstehen.

Der Direktor ist in allen Lehranstalts-Angelegenheiten der unmittelbare oder mittelbare Vorgesetzte des Lehrpersonales und der für die Lehranstalt bestellten Dienerschaft. Er führt bei den vorzunehmenden Berathungen des Lehrpersonales den Vorsitz, und entscheidet, den im §. 20 vorgesehenen Fall ausgenommen, wenn eine Einigung zwischen ihm und dem Lehrpersonale nicht zu Stande kömmt, und eine höhere Genehmigung nicht gefordert wird, auf seine Gefahr und Verantwortung. Er führt die Oberaufsicht über das ganze Materiale der Lehranstalt, und verfügt über die derselben zugewiesenen Geldmittel nach Maßgabe der hierüber bestehenden besonderen Anordnungen. Er hat die Aufnahme, Pensionirung oder Entlassung des subalternen Dienstpersonales zu veranlassen; über die Schüler und den Unterricht nach Maßgabe der vorliegenden Vorschriften zu entscheiden, und in allen übrigen Punkten als für seine dienstlichen Handlungen verantwortlicher Vorstand vorzugehen.

§. 30.

Allgemeine Lehrmittel, wohin vorzugsweise die Büchersammlung der Lehranstalt gehört, sind dem zweiten Professor zur Ueberwachung und Gebarung anzuvertrauen. Die übrigen Lehrmittel sind den beiden Professoren in den, ihren Unterricht betreffenden Theilen zuzuweisen. Dieselben sind hiefür als Material-Rechnungsführer zu be-

wadzący rachunki, mogą jednakże do załatwiania prac, do tego należących, używać pomocy asystentów swoich.

§. 31.

Wszelkie sprawy, odnoszące się do szkoły leśniczej, poddane będą pod naradę dyrektora i obudwóch profesorów. Narady takowe odbywać się będą regularnie raz w dni 14, a w razie potrzeby i częściej. Protokół narady prowadzony będzie przez jednego z asystentów, i podpisany być winien przez wszystkich przytem obecnych. Gdyby dla jakiej przeszkody który z profesorów nie mógł być obecnym, asystent właściwy będzie mieć głos doradczy.

§. 32.

Protokoły narad, równie jak przepisy i rozstrzygnienia, wydane przez dyrektora, przesłane będą w koncepcie co miesiąc Ministerstwu kultury krajowej. Również po każdym egzaminie półrocznym, przesłana będzie relacyja z dołączeniem tabeli klasyfikacyjnej, a po ukończeniu każdego roku szkolnego, szczegółowy raport roczny o stanie i działaniu zakładu, do Ministeryjum kultury krajowej.

§. 33.

Zresztą, ażeby przez osobiste obejrzenie zyskać potrzebne przekonanie o czynnościach c. k. zakładu leśniczego, Ministerstwo poséłać będzie tamże od czasu do czasu ze swego grona komisarza ministeryjalnego, któremu poruczy wizytacyję zakładu pod każdym względem. Dla tego też o egzaminach półrocznych Ministeryjum zawsze wprzód zawiadomić należy.

Thinnfeld m. p.

173.

Rozporządzenie Ministra wojny z dnia 8. Maja 1852,

(Dziennik praw państwa, część XXXIII., nr. III, wydana dnia 24. Maja 1852),

którem w skutek najwyższego rozporządzenia ustanowioną zostaje kwota sumy wynagrodzenia kosztów za płatnych uczniów we wszystkich wojskowych kształcenia zakładach.

Celem osiągnienia jednostajnego zarządu we wszystkich zakładach wojskowych edukacyjnych, raczył Jego C. K. Apostolska Mość Najjaśniejszy Cesarz rozporządzić, iż z początkiem następnego roku szkolnego, t. j. dla nowowstępujących za zasadę służyć będzie, że za każdego ucznia płatnego tyle równie ma być złożonem, ile wynosi suma, którą rząd sam opędza za ucznia eraryjalnego.

trachten und zu behandeln, können sich jedoch zur Besorgung der bezüglichen Arbeiten, der Beihilfe ihrer Assistenten bedienen.

§. 31.

Alle, die Forstlehranstalt betreffenden Angelegenheiten, sind von dem Direktor und den beiden Professoren gemeinschaftlich zu berathen. Diese Berathungen haben in der Regel alle 14 Tage Einmal, nach Erforderniß aber auch öfter stattzufinden. Das Berathungs-Protokoll ist von einem der beiden Assistenten anzufertigen und von allen dabei Anwesenden zu unterfertigen. In Verhinderung der Professoren wird ihren Assistenten die bezügliche berathende Stimme eingeräumt.

§. 32.

Die Berathungs-Protokolle, so wie die von dem Direktor erlassenen Anordnungen und Entscheidungen sind monatlich dem Ministerium für Landeskultur im Konzepte zur Einsicht einzuschicken. — Deßgleichen ist nach jeder Semestral-Prüfung ein Bericht hierüber, unter Beilage der Klassifikazions-Tabelle, und am Schluße eines jeden Schuljahres ein umständlicher Jahresbericht über den Stand und die Wirksamkeit der Lehranstalt an das Ministerium einzusenden.

§. 33.

Um sich übrigens durch persönliche Nachsicht von den Leistungen der k. k. Forst-Lehranstalt die nöthige Ueberzeugung zu verschaffen, wird das Ministerium von Zeit zu Zeit einen Ministerial-Kommissär aus seiner Mitte an dieselbe senden, und diese in jeder Hinsicht untersuchen lassen. Zu diesem Ende sind auch die Semestral-Prüfungen dem Ministerium stets vorhinein anzuzeigen.

Thinnfeld m. p.

173.

Verordnung des Kriegsministers vom 8. Mai 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXIII. Stück, Nr. 111, ausgegeben am 24. Mai 1852),

wodurch in Folge Allerhöchster Anordnung der Betrag der, für die Zahl-Zöglinge sämmtlicher Militär-Bildungs-Anstalten zu vergütenden Kosten-Summe festgesetzt wird.

Zur Erzielung einer gleichförmigen Gebarung in sämmtlichen Militär-Bildungs-Anstalten haben Seine Majestät der Kaiser anzuordnen geruht, daß mit Beginn des künftigen Schuljahres, d. i. für die neu Eintretenden, der Grundsatz zu gelten habe, daß für jeden Zahl-Zögling gerade so viel erlegt werden müsse, als die Summe beträgt, welche der Staat für den Aerarial-Zögling verwendet.

Kwota, rocznie dla akamemii (dla akademii artyleryjnej nastąpi to dodopiero z rokiem 1856, w którym roku reorganizowaną zostanie) na 600 złr. (sześćset złotych reńskich) mon. konw., dla instytutów kadetów na 400 złr. (czterysta złotych reńskich) mon. kon., dla domów edukacyjnych na 150 złr. (sto pięćdziesiąt złotych reńskich) mon. kon. ustanowiona, musi przeto co pół roku, a to z dniem 1. Października i 1. Kwietnia każdego roku z góry do dyrekcyi (komendy) właściwego instytutu być przesłaną.

Z końcem roku zrobi się rozdział wszystkich kosztów na całą liczbę uczniów, zkąd wykaże się obrachunek na każdego ucznia płatnego, wedle którego kwota wypadająca czy wyżej czy niżej złr. 600, 400, 150 mon. konw., albo będzie dopłaconą, albo na rachunek roku następnego zapisaną.

Wstępujący na przyszłość do akademii marynarskiej, lub inżynierskiej, nie potrzebują przeto opatrzeni być ani w bieliznę, ani w inne potrzeby odzieży, a równie uchylają się także opłacane dotąd w akademii inżynierów kwoty pauszalne i uniformowe.

Nareszcie, co się tycze istniejących dotyczących tu fundacyj prywatnych, jeżeliby takowe nie były w stanie opłacać zupełnie kwoty wyż wspomnione, winien wszelki ubytek, przy każdym funduszu mający być obliczony, złożony być w ratach półrocznych, od przynależących ucznia dotyczącego, na fundacyi będącego.

Które to najwyższe rozporządzenie podaje się niniejszem do powszechnej wiadomości.

Csorich m. p.

174.

Rozporządzenie cesarskie z dnia 12. Maja 1852,

(Dziennik praw państwa, część XXXIII., nr. 112, wydana dnia 24. Maja 1852),

obowiązujące w tych krajach koronnych, w których ma moc prawną powszechna księga ustaw cywilnych,

mocą którego zaprowadzone zostają niektóre postanowienia w przedmiocie pozwów i podań przeciw kilku spólnikom sporu.

Dla uchylenia niedogodności i zwłok w postępowaniu w sporach prawnych z kilką spólnikami sporu, uznałem za potrzebne, z wyjątkiem spraw wekslowych, po wysłuchaniu Moich Ministrów i zasiągnieniu zdania Mojej Rady państwa zatwierdzić następujące postanowienia:

W procesach, w których pierwsza rezolucyja wręczoną być ma dwom lub kilku spólnikom sporu, winien będzie proszący nie tylko skargę lub prośbę

Der jährlich für die **Akademien** (bei der Artillerie-Akademie tritt dieses erst im Jahre 1856 in's Leben, da selbe in diesem Jahre reorganisirt wird) auf 600 fl. (Sechshundert Gulden) K. M., für die **Kadeten-Institute** auf 400 fl. (Vierhundert Gulden) K. M., für die **Erziehungshäuser** auf 150 fl. (Einhundert Fünfzig Gulden) K. M. angeschlagene Betrag ist demnach halbjährig, und zwar mit 1 Oktober und 1. April eines jeden Jahres im Voraus, an die Direkzion (das Kommando) des betreffenden Institutes einzusenden.

Am Schluße des Jahres wird die Vertheilung sämmtlicher Kosten auf die Gesammtzahl der Zöglinge verfaßt, und hieraus die Abrechnung für jeden Zahl-Zögling entworfen, wornach dann der entfallende Betrag über oder unter 600 fl., 400 fl., 150 fl. C. M., entweder zuzuzahlen ist, oder für das nächstfolgende Jahr zu Guten geschrieben wird.

Die künftig in die **Marine-** oder **Genie-Akademie** Eintretenden haben demnach keine Wäsche und sonstige Bekleidungs-Sorten mitzubringen, gleichwie die in der Genie-Akademie bisher entrichteten Pauschal- und Uniformirungs-Beträge wegfallen.

Sollten endlich die bestehenden Privat-Stiftungs-Fonde obige Beträge nicht vollkommen abwerfen, so kömmt der für jeden Fond jedesmal zu berechnende Abgang von den Angehörigen des betreffenden Stiftlinges in halbjährigen Raten zu erlegen.

Welche Allerhöchste Anordnung hiermit zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Csorich m. p.

174.

Kaiserliche Verordnung vom 12. Mai 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXIII. Stück, Nro. 112, ausgegeben am 24. Mai 1852),

wirksam für diejenigen Kronländer, in welchen das allgemeine bürgerliche Gesetzbuch in Wirksamkeit ist,

wodurch einige Bestimmungen in Betreff der, gegen mehrere Streitgenossen gerichteten Klagen und Gesuche getroffen werden.

Zur Beseitigung eingeschlichener Uebelstände und Verzögerungen in dem Verfahren in Rechtsstreiten, die gegen mehrere Streitgenossen gerichtet sind, mit Ausschluß der Wechselsachen, habe Ich, nach Vernehmung Meiner Minister und nach Anhörung Meines Reichsrathes, nachfolgende Bestimmungen zu genehmigen befunden:

In Streitsachen, in welchen die erste Verordnung zwei oder mehreren Streitgenossen zuzustellen ist, hat der Bittsteller nicht nur seine Klage oder sein Gesuch in drei

swoję w trzech podać egzemplarzach, z których dwa opatrzone być muszą odpisami alegatów, lecz także tyle załączyć rubrów pisma swego, ile jest spólników sporu, oprócz przeciwnika, na pierwszem miejscu wymienionego, i na każdym wyrazić zamieszkanie strony, dla której jest przeznaczony.

Jeden egzemplarz pisma wraz z alegatami zachowany będzie w sądzie, drugi wraz z alegatami wręczony będzie przeciwnikowi, wymienionemu w piśmie na pierwszem miejscu, trzeci egzemplarz bez alegatów, proszącemu, rubra zaś zaopatrzone w rezolucyję, wręczone będą innym spólnikom sporu, z tem objawieniem, iż każdemu z nich wolno pismo i alegata jego przejrzeć u spólnika sporu, wymienionego na pierwszem miejscu, lub u sądu.

Jeżeli skarga lub prośba ustnie wniesioną będzie, wówczas protokół na to sporządzony, wraz z przyłączonemi alegatami, zachowany będzie w sądzie, odpis protokołu i alegatów wręczony będzie przeciwnikowi, najprzód wymienionemu, wyciąg zaś z niego proszącemu i każdemu ze wspólników sporu, tym ostatnim z tym dodatkiem, iż pismo wraz z alegatami przejrzeć mogą u spólnika sporu, najpierwej wymienionego lub u sądu.

Z pomiędzy kilku spólników sporu, wymieniony być winien na pierwszem miejscu główny zobowiązany, jeżeli takowy widocznym jest z interesu prawnego, służącego za podstawę pozwu.

Pismo podane przeciw przepisowi niniejszej ustawy, nie będzie przyjętem, lecz natychmiast odrzuconem z urzędu.

Franciszek Józef m. p.

Buol m. p. **Krauss** m. p.

Z Najwyższego rozkazu:

Ransonnet m. p.

Dyrektor kancelaryi Rady Ministrów.

Exemplaren, von welchen zwei mit den Abschriften der Beilagen zu versehen sind, zu überreichen, sondern auch so viele Rubriken der Schrift, als außer dem zuerst genannten Gegner, Streitgenossen vorhanden sind, beizulegen, und auf jeder den Wohnort der Partei, für welche sie bestimmt ist, anzumerken.

Ein Exemplar der Schrift, mit Beilagen, ist bei Gericht aufzubewahren, das zweite, mit Beilagen, ist dem in der Schrift zuerst genannten Gegner, das dritte Exemplar, ohne Beilagen, dem Bittsteller, und die mit dem Bescheide versehenen Rubriken sind den übrigen Streitgenossen mit der Eröffnung zuzustellen, daß jedem der letzteren frei stehe, die Schrift und ihre Beilagen bei dem zuerst genannten Streitgenossen, oder bei dem Gerichte einzusehen.

Wurde die Klage oder das Gesuch mündlich angebracht, so ist das darüber aufgenommene Protokoll, sammt den beigebrachten Beilagen, bei Gericht aufzubewahren, eine Abschrift des Protokolles und der Beilagen dem zuerst genannten Gegner, und ein Auszug desselben dem Bittsteller und jedem Streitgenossen, letzteren mit dem Bedeuten zuzustellen, daß sie die Schrift und deren Beilagen bei dem zuerst genannten Streitgenossen, oder bei Gericht einsehen können.

Unter mehreren Streitgenossen ist in der Klage der Hauptverpflichtete, wenn ein solcher aus dem der Klage zum Grunde liegenden Rechtsgeschäfte ersichtlich ist, zuerst zu benennen.

Eine gegen die Vorschrift dieses Gesetzes überreichte Schrift ist nicht anzunehmen, sondern sogleich von Amtswegen zurückzuweisen.

Franz Joseph m. p.

Gr. Buol m. p. **Krauß m. p.**

Auf allerhöchste Anordnung:

Ransonnet m. p.

Kanzlei-Direktor des Ministerrathes.

175.

Rozporządzenie Ministerstwa finansów z dnia 28. Czerwca 1852,

(Dziennik praw państwa, część XLVI., nr. 148, wydana dnia 31. Lipca 1852),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych spólnego związku celnego, z wyjątkiem królestwa Lombardzko-Weneckiego,

mocą którego obwieszczonem zostaje zaprowadzenie mniejszej pieczątki ręcznej do wyciśnięcia stempla oclenia na towarach gatunku przedniejszego.

W skutek rozporządzenia z dnia 7. Stycznia 1852 r., w przedmiocie zaprowadzenia prowizorycznego stempla oclenia (nr. 13. Dziennika praw państwa *) ustanowionem zostało, iż urzędy celne, które stempel oclenia za pomocą pieczęci woskowej wyciskać mają, opatrzone być winny własną ku temu pieczątką ręczną, ukazującą orła cesarskiego, niżej onegoż zaś oznaczenie: „Verzollungs-Stempel“ (stempel oclenia), a jako napis, nazwę urzędu celnego.

Ministerstwo finansów, w porozumieniu z Ministerstwem handlu, uznało za stosowne, oprócz pieczątek ręcznych nieco większych, obecnie już w użyciu będących, zaprowadzić jeszcze pieczątki ręczne pomniejszej średnicy, dla wyciśnienia stempla oclenia na towarach tkanych lub dzianych przedniejszych, albo o mniejszych sztukach znajdujących się. Także i te pieczątki ukazują w środku orła cesarskiego, a jako napis, oprócz nazwy i stanowiska, albo tylko samego stanowiska urzędu, oznaczenie: „VERZ. ST.“ to jest „Verzollungs-Stempel“ (stempel oclenia).

Wielkość i formę tak większej jak mniejszej pieczątki, poznać można z obok stojących rysunków, przedstawiających pieczątki ręczne, dla głównego urzędu celnego w Wiedniu przeznaczone.

Czy do ostemplowania towaru użytą być ma pieczątka większa lub mniejsza, pozostawionem jest osądzeniu urzędu, któremu polecono mieć słuszny w tej mierze wzgląd na życzenia strony.

Niniejsze rozporządzenie wejdzie w wykonanie, jak skoro główne urzędy celne pierwszej klasy w niewłoskich krajach koronnych mniejszą pieczątką ręczną opatrzone zostaną.

Baumgartner m. p.

---

*) Dziennik praw krajowych, część V., l. 15., stronica 68.

175.

Verordnung des Finanzministeriums vom 28. Juni 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XLVI. Stück, Nr. 148, ausgegeben am 31. Juli 1852),

wirksam für alle Kronländer des gemeinschaftlichen Zollverbandes, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreichs,

womit die Einführung eines kleineren Handsiegels zur Anlegung des Verzollungsstempels an feinere Waaren bekannt gemacht wird.

Mit der Verordnung vom 7. Jänner 1852, wegen provisorischer Einführung eines Verzollungsstempels (Nr. 13 des Reichs-Gesetzblattes *) wurde bestimmt, daß jene Zollämter, welche als Verzollungsstempel ein Wachssiegel anzulegen haben, dazu mit einem besonderen Handsiegel versehen werden sollen, welches den kaiserlichen Adler, unterhalb desselben die Bezeichnung „Verzollungsstempel" und als Umschrift die Benennung des Zollamtes enthält.

Das Finanzministerium hat im Einvernehmen mit dem Handelsministerium für zweckmäßig erkannt, außer den dermal in Anwendung stehenden größeren Handsiegeln, für die Anlegung des Verzollungsstempels an feineren, oder in kleinen Stücken vorkommenden Webe- oder Wirkwaaren, Handsiegel von einem kleineren Durchmesser einzuführen, welche in der Mitte den kaiserlichen Adler und als Umschrift nebst der Benennung und dem Standorte, oder blos dem Standorte des Amtes, die Bezeichnung: VERZ. ST. (d. h. Verzollungsstempel) enthalten.

Die Größe und Form, sowohl des größeren, als des kleineren Siegels, sind aus den hier beigefügten Zeichnungen zu entnehmen, welche die für das Hauptzoll-Amt in Wien bestimmten Handsiegel darstellen.

Ob zur Stemplung einer Waare das größere oder das kleinere Siegel verwendet werden soll, wird der Beurtheilung des Zollamtes überlassen, welches jedoch auf die billigen Wünsche der Partei Rücksicht zu nehmen befugt ist.

Gegenwärtige Anordnung hat in Wirksamkeit zu treten, sobald die Hauptzoll-Aemter erster Klasse der nicht italienischen Kronländer, mit dem kleineren Handsiegel versehen seyn werden.

Baumgartner m. p.

---

*) Landes-Gesetzblatt, V. Stück, Nr. 15, Seite 68.

176.

Rozporządzenie Ministerstwa finansów z dnia 13. Lipca 1852,

(Dziennik praw państwa, część XLVI., nr. 149, wydana dnia 31. Lipca 1852),

mocą którego podane zostaje do wiadomości najwyższe rozporządzenie, iż okręty wszystkich państw nad brzegami Elby położonych, uważane będą na równi z okrętami krajowemi pod względem uwolnienia od cła na Elbie, opłacanego na przestrzeni, przez która Elba w Czechach płynie.

Na najuniżeńszy wniosek, uczyniony ze strony c. k. Ministerstwa handlu, w porozumieniu z c. k. Ministerstwami spraw zewnętrznych i finansów, Jego C. K. Apostolska Mość Najjaśniejszy Pan raczył najwyższem postanowieniem Swojem, wydanem w Wielkim Waradynie pod dniem 18. Czerwca 1852, rozporządzić, iż uwolnienie od opłaty cła na Elbie, udzielone okrętom i tratwom austryjackim mocą rozporządzeń z dnia 11. Maja 1850 roku (Dzien. pr. pań. z r. 1850, część LVII., nr. 184., str. 871), tudzież z dnia 16. Lutego 1852 (Dz. pr. p. nr. 50., str. 241 *), na przestrzeni, przez którą Elba w Czechach płynie, od Melniku do granicy saskiej, w którem uwolnieniu, w skutek rozrządzenia z dnia 20. Lipca 1850, roku (Dzien. pr. p. nr. 279, str. 1239) okręty innych państw tylko z pewnemi ograniczeniami udział miały, obecnie bez wszelkiego ograniczenia na okręty wszystkich państw nad brzegami Elby położonych, rozciągnionem zostaje, tak, iż okręty takowe pod tym względem na równi z okrętami tutejszemi uważanemi będą.

Co się niniejszem do wiadomości podaje z tem dołożeniem, iż nakazane to postanowienie w równi, z dniem 1. Sierpnia t. r. w życie wejść ma.

Baumgartner m. p.

177.

Rozporządzenie Ministerstwa finansów z dnia 18. Lipca 1852 **),

(Dziennik praw państwa, część XLVI., nr. 150, wydana dnia 31. Lipca 1852),

moc mające we wszystkich krajach koronnych spólnego związku celnego,

którem się objaśnia pozycyja taryfowa 88 lit. *d)* taryfy celnej.

Zgodnie z c. k. Ministerstwem handlu, wydaje się objaśnienie: iż wymienione szczegółowo w pozycyi taryfowej 88 lit. *a)* w poddziale *dd)* narzędzia

---

*) Dziennik praw krajowych, część XI., l. 54., str. 176.

**) Rozporządzenie to obwieszczono pismem krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 28. Lipca 1852 do l. 36015 wszystkim skarbowym administracyjom powiatowym, wykonawczym urzędom dochodowym i organom.

176.

Verordnung des Finanzministeriums vom 13. Juli 1852,

(im Reichs=Gesetzblatte XLVI. Stück, Nro. 149, ausgegeben am 31. Juli 1852),

womit die Allerhöchst angeordnete Gleichstellung der Schiffe aller Elbe=Uferstaaten mit den inländischen hinsichtlich der Elbe=Zollbefreiung auf der böhmischen Elbestrecke bekannt gemacht wird.

Ueber einen von dem Handelsministerium im Einvernehmen mit den Ministerien des Aeußeren und der Finanzen erstatteten alleruntertänigsten Antrag haben Seine k. k. Apostolische Majestät mit Allerhöchster Entschließung ddto. Großwardein den 18. Juni 1852 zu genehmigen geruht, daß die mit den Erlässen vom 11. Mai 1850 (Reichs=Gesetzblatt für 1850, Stück LVII, Nr. 184, S. 871) und vom 16. Februar 1852 (Reichs=Gesetzblatt, Nr. 50, Seite 241*) den österreichischen Schiffen und Flössen zugestandene Befreiung von der Entrichtung des Elbezolles auf der böhmischen Elbestrecke von Melnik bis zur sächsischen Grenze, an welcher bisher, in Folge des Erlaßes vom 20. Juli 1850 (Reichs=Gesetzblatt, Nr. 279 Seite 1239) die Schiffe anderer Staaten nur mit gewissen Beschränkungen Theil nahmen, nunmehr ohne Beschränkung auch auf die Schiffe aller Elbe-Uferstaaten ausgedehnt, und solche Schiffe daher in dieser Beziehung den inländischen Schiffen gleichgestellt werden.

Dieß wird mit dem Bemerken bekannt gemacht, daß die angeordnete Gleichstellung mit 1. August d. J. in Wirksamkeit zu treten hat.

Baumgartner m. p.

177.

Verordnung des Finanzministeriums vom 18. Juli 1852**),

(im Reichs=Gesetzblatte XLVI. Stück, Nro. 150, ausgegeben am 31. Juli 1852),

wirksam für sämmtliche Kronländer des gemeinschaftlichen Zollverbandes,

womit der Tarifsatz 88, lit. d) des Zolltarifes erläutert wird.

Im Einvernehmen mit dem Handelsministerium findet man zu erklären, daß die in der Tarifpost 88 lit. a) Unterabtheilung dd) namentlich angeführten landwirth=

---

*) Landes=Gesetzblatt, XI. Stück, Nr. 54, Seite 176.

**) Diese Verordnung ist mit dem Erlaße der Finanz=Landes=Direkzion vom 28. Juli 1852 Z. 36015 sämmtlichen Kameral=Bezirks=Verwaltungen, ausübenden Gefällsämtern und Organen bekannt gemacht worden.

rolnicze z żelaza, tudzież nie wymienione szczegółowo w taryfie narzędzia żelazne do krajania, jeżeli są tylko ostrzone lub w niektórych miejscach grubo zeszlifowane, podlegają opłacie cła nie jako towary żelazne gatunku przedniego według oddziału 88 lit. *d)*, lecz według pozycyi taryfowej 88 *a)* poddziałów *dd)* i 88 *b)*.

Równie też podkówki w niektórych miejscach grubo zeszlifowane, podlegają opłacie jako towary żelazne proste (oddział 88 lit. *b)*, nie zaś jako towary gatunku przedniego.

Niniejsze rozporządzenia wstąpią w wykonanie z tym dniem, w którym ich obwieszczenie dojdzie do wiadomości urzędów celnych w drodze władz przełożonych.

Baumgartner m. p.

178.

Rozporządzenie Ministerstwa finansów z dnia 18. Lipca 1852 *),

(Dziennik praw państwa, część XLVI, nr. 151, wydana dnia 31. Lipca 1852),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych spólnego związku celnego,

mocą którego ustanawia się tara przy opłacie cła wchodowego od obrazów na papierze i malowideł w skrzyniach, tudzież od fruktów południowych gatunku średniego w skrzyniach zwyczajnych.

Ministeryjum finansów w porozumieniu z Ministerstwem handlu stanowi, co następuje:

a) Tara przy opłacie cła wchodowego od przedmiotów, wymienionych w oddziale 104 lit. *b)* i *c)* taryfy celnej z dnia 6. Listopada 1851 r., jako to: od obrazów na papierze i od malowideł, jeżeli są w skrzyniach zapakowane, wynosi 22 prct.,

b) przy oznaczeniu tary na frukta południowe gatunku średniego (oddział taryfy 8, lit. *b)*, należy po wyrazach: „w zwyczajnych beczkach“ zamieścić wyraz: „w skrzyniach“.

Niniejsze rozporządzenie wejdzie w wykonanie z dniem, w którym takowe każdemu pojedynczemu urzędnikowi celnemu, w drodze władzy przełożonej, zakomunikowane zostanie.

Baumgartner m. p.

---

*) Pismem krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 6. Sierpnia 1852, do l. 36802 obwieszczono rozporządzenie to wszystkim skarbowym administracyjom powiatowym i wykonawczym urzędom dochodowym.

schaftlichen Geräthe von Eisen und die im Tarife nicht namentlich angeführten eisernen Schneidewerkzeuge, wenn sie bloß geschärft oder an einigen Stellen grob abgeschliffen sind, nicht als feine Eisenwaaren nach Abtheilung 88 lit. d), sondern nach den Tarifsätzen 88 a) Unterabtheilung dd) und 88 b) der Verzollung unterzogen werden sollen.

Ferner sind die an einigen Stellen grob abgeschliffenen Stiefeleisen nicht als feine, sondern als gemeine Eisenwaaren (Abtheilung 88 lit. b) zu behandeln.

Diese Bestimmungen haben mit dem Tage in Wirksamkeit zu treten, an welchem deren Bekanntmachung den Zollämtern von der vorgesetzten Behörde zukommen wird.

Baumgartner m. p.

178.

Verordnung des Finanzministeriums vom 18. Juli 1852*),

(im Reichs-Gesetzblatte, XLVI. Stück, Nr. 151, ausgegeben am 31. Juli 1852),

wirksam für die Kronländer des gemeinschaftlichen Zollverbandes,

womit die Tara für die Eingangs-Verzollung von Bildern auf Papier und Gemälden in Kisten, dann von mittelfeinen Südfrüchten in gewöhnlichen Kisten festgesetzt wird.

Das Finanzministerium hat im Einvernehmen mit dem Handelsministerium beschlossen:

a) Die Tara für die Eingangs-Verzollung der unter der Abtheilung 104 lit. b) und c) des Zolltarifes vom 6. November 1851 genannten Gegenstände, als Bilder auf Papier und Gemälde, wenn sie in Kisten vorkommen, mit 22 Percent festzusetzen, dann

b) in der Tara-Bestimmung für mittelfeine Südfrüchte (Tarifs-Abtheilung 8, lit. b) nach den Worten „in gewöhnlichen Fässern", das Wort „Kisten" einschalten zu lassen.

Diese Verordnung hat mit dem Tage in Wirksamkeit zu treten, an welchem dieselbe jedem Zollamte im Wege der vorgesetzten Behörde bekannt gemacht werden wird.

Baumgartner m. p.

---

*) Mit dem Erlaße der Finanz-Landes-Direkzion vom 6. August 1852 Z. 36802 ist diese Verordnung sämmtlichen Kameral-Bezirks-Verwaltungen und ausübenden Gefällsämtern kund gegeben worden.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XXVII.

Wydana i rozesłana dnia 26. Października 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XXVII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 26. Oktober 1852.

179.

Traktat rządowy między Austryją i ks. Liechtenstein z dnia 5. Czerwca 1852,

(Dziennik praw państwa, część XLV., nr. 146, wydana dnia 31. Lipca 1852),

w przedmiocie przystąpienia księstwa Liechtenstein do austryjackiego obrębu celnego i podatkowego.

(Ratyfikacyje jego zamienione zostały w Wiedniu na dniu 5. Lipca 1852).

My Franciszek Józef Pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryjacki;

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Arcyksiąże Austryi; Wielki-Książe Krakowski; Książe Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy, Bukowiny, Górnego i Dolnego Szląska; Wielki-Książe Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; uksiążęcony Hrabia Habsburga i Tyrolu etc. etc.

ogłaszamy i oświadczamy niniejszem:

Gdy między Naszym i Pełnomocnikiem Jego Książęcej Mości udzielnego Księcia Liechtenstein, celem wcielenia terytoryjum księstwa Liechtenstein do związku celnego austryjackiego, zawarty i podpisany został w Wiedniu na dniu 5. Czerwca 1852 roku traktat, składający się z 15 Artykułów i 7 Artykułów osobnych, którego treść opiewa od słowa do słowa, jak następuje:

Jego C. K. Mość Cesarz Austryi etc. etc. etc. i Jego Książęca Mość udzielny Książe Liechtenstein, powodowani życzeniem, ażeby ustał stan odosobnienia, w którym księstwo Liechtenstein pod względem reszty Niemiec zostaje, tudzież, ażeby pomiędzy krajami Forarlberg i Liechtenstein, zamieszkałemi przez pokolenia pokrewne, obrót zupełnie wolnym uczynić, nakazali rozpocząć układy tym końcem, i mianowali Pełnomocnikami Swymi:

179.

Staats-Vertrag zwischen Oesterreich und Liechtenstein vom 5. Juni 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XLV. Stück, Nro. 146, ausgegeben am 31. Juli 1852),

wodurch der Beitritt des Fürstenthumes Liechtenstein zu dem österreichischen Zoll- und Steuergebiete festgesetzt wird.

(Die Ratifikazionen ausgewechselt in Wien am 5. Juli 1852.)

Wir Franz Joseph der Erste, von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich; König von Hungarn und Böhmen, der Lombardei und Venedigs, von Dalmazien, Kroazien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien; Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Krakau; Herzog von Lothringen, Salzburg, Steier, Kärnthen, Krain, Bukowina, Ober- und Nieder-Schlesien; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; gefürsteter Graf von Habsburg und Tirol rc. rc.

thun kund und bekennen hiemit:

Nachdem zwischen Unserem Bevollmächtigten und jenem Seiner Durchlaucht des regierenden Fürsten von Liechtenstein, zum Zwecke der Einbeziehung dieses Fürstenthumes in den österreichischen Zollverband, zu Wien am 5. Juni 1852 ein aus 15 Artikeln und 7 Separat-Artikeln bestehender Vertrag abgeschlossen und unterzeichnet worden ist, welcher von Wort zu Wort, wie folgt, lautet:

Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich rc. rc. rc. und Seine Durchlaucht der souveräne Fürst von Liechtenstein haben in der Absicht, um den Zustand der Absonderung aufhören zu machen, in welchem das Fürstenthum Liechtenstein gegenüber dem übrigen Deutschland sich befindet, und um zwischen den stammverwandten Gebieten von Vorarlberg und Liechtenstein vollkommen freien Verkehr herzustellen, Unterhandlungen eingeleitet und hiezu als Bevollmächtigte ernannt:

Jego C. K. Mość Cesarz Austryi etc. etc. etc.

mianował pana Karola Hock, kawalera orderu c. k. Leopolda, komandora orderu król. saskiego Alberta i książęco-parmezańskiego Ludwika, doktora filozofii, radzcę ministeryjalnego w c. k. Ministeryjum handlu;

Jego Książęca Mość udzielny Książe Liechtenstein:

mianował pana Kajetana Mayer, kawalera c. k. orderu Franciszka Józefa, doktora praw, c. k. prokuratora jeneralnego dla Morawii i Szląska, komisarza ministeryjalnego, prezydenta komisyi krajowej, ustanowionej dla uwolnienia gruntów od ciężarów, zarazem prezydenta dyrekcyi funduszu, założonego celem tegoż uwolnienia w Morawii etc.

którzy, po wzajemnem przejrzeniu pełnomocnictw swoich i uznaniu ich za należycie wystawione, zgodzili się na punkta następujące:

Artykuł 1.

Zacząwszy od 1. Sierpnia 1852 roku, przystępuje Jego Książęca Mość udzielny książe Liechtenstein, bez uszczerbku praw udzielności Swej, z terytoryjum księstwa Liechtenstein do austryjackiego systemu ceł, monopolijów rządowych, podatków konsumcyjnych i stemplów na kalendarze, gazety i karty do gier, w taki sam sposób, w jakim tenże system mianowicie w obwodzie Forarlberga istnieje, na mocy odnoszących się do niego ustaw, przepisów i urządzeń, lub w jaki następnie zmienionym być może.

Artykuł 2.

Tym końcem każe ogłosić Jego Książ. Mość Książe Liechtenstein, jako od 1. Sierpnia 1852 r. obowiązujące w Swojem księstwie Liechtenstein, porządek postępowania w przedmiocie cła i monopolijów rządowych, i ustawę karną na przestępstwa dochodowe z dnia 11. Lipca 1835 r., ustawy i rozporządzenia, odnoszące się do podatku konsumcyjnego, z dnia 25. Maja 1829 r., z dnia 28. Października i 15. Listopada 1848 r., ustawę stemplową na kalendarze, karty do gry i gazety, z dnia 27. Stycznia 1840 r. i taryfę celną z dnia 6. Listopada 1851 r., tudzież zarządzi, ażeby późniejsze rozporządzenia, wydane dodatkowo do rzeczonych ustaw i nowe ustawy tego rodzaju, ogłaszane bywały w księstwie Liechtenstein, w drodze prawem przepisanej.

Przeciwnie zaś od dnia, w którym niniejszy traktat obowiązywać zacznie, ustaje w księstwie Liechtenstein pobierane cło przechodowe, tak zwane cło drobne, czopowe, równie jak wszelkie inne podatki pośrednie, pobierane dotąd w księstwie Liechtenstein na rachunek rządu, gmin lub korporacyj przy wchodzie, wychodzie lub przechodzie towarów, przy wyrabianiu, przyrządzaniu, przedaży lub spożywaniu towarów, lub od kalendarzy, gazet, kart do gry, a na

Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich 2c. 2c. 2c.:

Herrn Karl Hock, Ritter des k. k. Leopold-Ordens, Kommandeur des königlich-sächsischen Albert- und des herzoglich-parma'schen Ludwig-Ordens, Doktor der Philosophie, Ministerialrath im k. k. Handelsministerium;

Seine Durchlaucht der souveräne Fürst von Liechtenstein:

Herrn Kajetan Mayer, Ritter des kais. königl. Franz Joseph-Ordens, Doktor der Rechte, k. k. General-Prokurator für Mähren und Schlesien, Ministerial-Kommissär und Präsident der Grundentlastungs-Landes-Kommission, sowie der Grundentlastungs-Fond-Direkzion für Mähren 2c. 2c.,

welche, nachdem sie ihre Vollmachten eingesehen und in guter Ordnung befunden hatten, sich über folgende Bestimmungen geeiniget haben:

Artikel 1.

Vom 1. August 1852 angefangen treten Seine Durchlaucht der souveräne Fürst von Liechtenstein, unbeschadet Ihrer landesherrlichen Hoheitsrechte, mit dem Fürstenthume Liechtenstein dem österreichischen Systeme der Zölle, Staatsmonopole, Verzehrungssteuern und der Stempel auf Kalender, Zeitungen und Spielkarten bei, wie solches namentlich im Kreise Vorarlberg auf Grund der dießfälligen Gesetze und der darauf bezüglichen Vorschriften und Einrichtungen dermalen besteht oder in der Folge abgeändert werden sollte.

Artikel 2.

Zu diesem Ende werden Seine Durchlaucht die Zoll- und Staats-Monopolsordnung und das Gefälls-Strafgesetz vom 11. Juli 1835, die Gesetze und Vorschriften in Bezug auf die Verzehrungssteuer vom 25. Mai 1829, 28. Oktober und 15. November 1848, das Stempelgesetz für Kalender, Spielkarten und Zeitungen vom 27. Jänner 1840, und den Zolltarif vom 6. November 1851 in Ihrem Fürstenthume Liechtenstein, als mit 1. August 1852 in Gesetzkraft tretend, publiziren lassen und die Verfügung treffen, daß die zu diesen Gesetzen nachträglich erscheinenden Verordnungen, sowie neue Gesetze dieser Art, im gesetzlichen Wege im Fürstenthume kund gemacht werden.

Dagegen hören mit dem Beginne dieses Vertrages der im Fürstenthume Liechtenstein eingehobene Transitzoll, der sogenannte Kleinzoll, das Umgeld und alle wie immer geartete indirekte Abgaben auf, welche bisher, sei es für Rechnung des Staates oder der Gemeinden und Körperschaften im Ein-, Aus- oder Durchgange, bei Hervorbringung, Zubereitung, dem Verkaufe oder Verbrauche von Waaren oder von Kalendern, Zeitungen und Spielkarten im Fürstenthume Liechtenstein erhoben wurden, und es kön-

przyszłość już opłaty tego rodzaju, jeżeli pobierane być mają od przedmiotów, wprowadzanych z zagranicy lub Austryi, ustanowione być mogą w temże księstwie tylko za przyzwoleniem rządu cesarskiego.

Stosunki odnoszące się do cła na rz. Renie, pozostaną niezmienione.

Artykuł 3.

Urządzenia administracyjne w księstwie Liechtenstein, w szczególności: ustanowienie obrębu granicznego, stanowisk urzędów i straży, kierunku dróg celnych, ustanowione i wykonane będą za wzajemnem porozumieniem przez komisarzy, których obiedwie strony do tej czynności zamianują.

Wspomnioną administracyję Jego Książęca Mość Książe Liechtenstein, przydzieloną mieć chce do ces. król. austryjackiego okręgu administracyjnego w Feldkirch.

Przy utworzeniu okręgu granicznego, do którego księstwo Liechtenstein całe, nie wyłączając żadnej jego części, wcielonem będzie, zwrócona będzie uwaga na to, żeby nie utrudniać obrotu handlowego więcej, jak tego wymagają przepisy istniejące i wspólny cel. Gościniec główny, zaczynający się na granicy forarlbergskiej, a kończący się przy Balzers i Mäls, tudzież gościniec boczny przy Bendern kończący się, uznane będą za gościńce celne i zawsze będzie ustanowiony w księstwie przynajmniej jeden urząd celny, z władzą urzędu celnego przybocznego klasy pierwszej.

Dochodzenia przestępstw ustaw dochodowych, popełnionych w księstwie, odbywać się będą tam, gdzie zasiada władza rządowa księstwa Liechtenstein, przez upoważnionego do tej czynności urzędnika ces. austryjackiego, jeżeli pobyt oskarżonego lub związek z innemi już rozpoczętemi dochodzeniami, nie wymagają odstąpienia od tejże zasady.

Artykuł 4.

Urzędy celne i podatkowe w księstwie Liechtenstein, będą jako wspólne uważane, jako cesarsko-austryjackie i książęco-liechtensteinskie oznaczone, i herbami państw obudwóch opatrzone.

Tablice celne i inne, tudzież zapory przy urzędach celnych i t. d., naznaczone będą barwami kraju Liechtenstein.

Urzędnicy celni i podatkowi, tudzież organa dozorujące w księstwie, będą przez Austryję mianowani, zaprzysiężeni, płaceni, odsuwani i oddalani, przeniesieni na stan spoczynku na czas pewny lub na zawsze; nosić będą uniform i uzbrojenie Austryjaków, a należący ich używać będą praw tych samych, jakie

nen künftig in diesem Fürstenthume Abgaben solcher Art, wenn sie auf solche Gegenstände treffen sollen, die aus dem Auslande oder aus Oesterreich eingeführt werden, nur mit Zustimmung der kaiserlichen Regierung festgesetzt werden.

Die Verhältnisse bezüglich des Rheinzolles haben ungeändert fortzubestehen.

Artikel 3.

Die Einrichtungen der Verwaltung in dem Fürstenthume Liechtenstein, insbesondere die Bestimmung des Grenzbezirkes, der Standorte der Aemter und Wachposten, der Richtung der Zollstrassen, werden im gegenseitigen Einverständnisse, mit Hilfe der von beiden Seiten zu diesem Behufe zu ernennenden Kommissarien festgesetzt und ausgeführt werden.

Seine Durchlaucht wollen die gedachte Verwaltung dem kaiserlich-österreichischen Verwaltungsbezirke Feldkirch zutheilen.

Bei Bildung des Grenzbezirkes, in welchen das Fürstenthum ganz, ohne Ausscheidung eines Theiles desselben einzubeziehen ist, wird darauf gesehen werden, den Verkehr so wenig, als die bestehenden Vorschriften und der gemeinsame Zweck dieß gestatten, zu erschweren. Die an der Vorarlberger Grenze beginnende, bei Balzers und Mäls ausmündende Haupt-, sowie die bei Bendern ausmündende Nebenstrasse werden als Zollstrassen erklärt werden, und es wird stets wenigstens Ein mit den Befugnissen eines Nebenzollamtes 1. Klasse versehenes Zollamt im Fürstenthume aufgestellt seyn.

Untersuchungen über im Fürstenthume begangene Gefällsübertretungen werden dann, wenn der Aufenthalt der Beschuldigten oder der Zusammenhang mit anderen bereits eingeleiteten Untersuchungen nicht eine Abweichung räthlich machen, stets am Sitze der liechtenstein'schen Regierungsbehörde durch einen dazu ermächtigten kaiserlich-österreichischen Beamten abgeführt werden.

Artikel 4.

Die Zoll- und Steuerämter im Fürstenthume Liechtenstein sollen als gemeinschaftliche angesehen, als kaiserlich-österreichische und fürstlich-liechtenstein'sche bezeichnet und mit beiden Wappen versehen werden.

Die Zoll- und sonstigen Tafeln, Schlagbäume u. s. w. sind mit den liechtenstein'schen Landesfarben zu bezeichnen.

Die Zoll- und Steuerbeamten und Aufsichtsorgane im Fürstenthume werden von Oesterreich ernannt, beeidet, besoldet, enthoben und entlassen, in zeitlichen oder bleibenden Ruhestand versetzt; sie führen die Uniform und die Bewaffnung der Oesterreicher und ihre Angehörigen genießen die Ansprüche der Angehörigen österreichischer

służą przynależącym urzędników i sług austryjackich. Oni podlegać będą we wszystkich rzeczach, tyczących się służby, urzędnikom wyższym i władzom austryjackim.

Wszelako wszyscy urzędnicy i słudzy austryjaccy, stojący w księstwie, przyrzekną Jego Książęcej Mości Księciu Liechtenstein posłuszeństwo i wierność, i otrzymają następnie od rządu liechtensteinskiego legitymacyję do pełnienia swej służby. Winni są w czasie pełnienia służby w księstwie, nosić oprócz austryjackiej, także kokardę liechtensteinską.

Oni podlegać będą wraz z swymi przynależącymi, we wszystkich sprawach prywatnych i cywilnych, tudzież z powodu wszystkich w księstwie popełnionych zbrodni i innych czynów, ulegających karze według ustaw karnych austryjackich, w pierwszej instancyi sądom księstwa.

O każdem rozpoczętem dochodzeniu, lub zapadłem zasądzeniu, należy uczynić relacyję do władzy przełożonej oskarżonego, w tym samym czasie i sposobie, jak to jest przepisanem dla sądów austryjackich.

Nie mogą być zobowiązani do płacenia podatków bezpośrednich lub opłat gminnych, ani też do czynienia służby osobistej; tylko pod względem własności nieruchomej podlegać będą tym samym obowiązkom i ciężarom jak inni właściciele w księstwie.

Przy mianowaniu urzędników i sług, czylito w księstwie, czyli też w Forarlbergu, należy szczególny wzgląd mieć na osoby, należące do księstwa, posiadające wymagane własności i polecone przez rząd książęcy.

Prawo do sprzedawania w pewnych miejscach tytuniu i prochu strzelnego w księstwie, udzielane będzie z reguły tylko osobom należącym do księstwa.

Artykuł 5.

Urzędnicy i ustanowieni, którzy w sposób w Art. 4. wskazany, pełnić mają służbę w księstwie Liechtenstein, w zawodzie celnym lub podatkowym używać będą tych samych praw i upoważnień, i pełnić winni te same obowiązki, jak w obrębie krajów austryjackich.

Sądy, władze i przełożeni miejscowi księstwa, udzielać im winni przy wykonywaniu czynności służbowych takiej samej pomocy, jakiej władze austryjackie w obrębie austryjackim udzielać winny urzędnikom tej samej kategoryi.

Artykuł 6.

Przekroczenia ustaw dochodowych, zaprowadzonych w księstwie Liechtenstein na mocy niniejszego traktatu, usiłowane lub popełnione w temże księstwie,

Beamten und Diener. Sie unterstehen in allen Dienstangelegenheiten, insbesondere in Absicht der gesammten Disziplin, den österreichischen Oberbeamten und Behörden.

Doch haben alle im Fürstenthume stazionirte österreichische Beamte und Diener für die Zeit ihrer dortigen Dienstleistung Seiner Durchlaucht dem Fürsten von Liechtenstein Gehorsam und Treue anzugeloben und werden sodann von der liechtenstein'schen Regierung mit Legitimazionen behufs der Ausübung ihres Dienstes versehen werden. Sie haben während ihrer Dienstleistung im Fürstenthume nebst der österreichischen auch die liechtenstein'sche Kokarde zu tragen.

Sie unterstehen sammt ihren Angehörigen in allen Privat- oder bürgerlichen Angelegenheiten, ferner wegen aller im Fürstenthume begangenen Verbrechen und sonstiger nach den österreichischen Strafgesetzen strafbaren Handlungen in erster Instanz den Gerichten des Fürstenthumes.

Von jeder eingeleiteten Untersuchung oder stattgefundenen Aburtheilung ist die Mittheilung an die dem Beschuldigten vorgesetzte Behörde binnen derselben Zeit und in derselben Weise zu erstatten, wie dieß den österreichischen Gerichten zur Pflicht gemacht ist.

Direkten Steuern oder Gemeinde-Umlagen, so wie persönlichen Dienstleistungen können sie nicht unterworfen werden; nur in Ansehung ihres unbeweglichen Eigenthumes unterliegen sie denselben Verpflichtungen und Lasten wie andere Eigenthümer im Fürstenthume.

Bei Ernennung von Beamten und Angestellten, sei es im Fürstenthume, sei es in Vorarlberg, ist auf Angehörige des Fürstenthumes, welche die erforderlichen Eigenschaften besitzen und von der fürstlichen Regierung empfohlen werden, besondere Rücksicht zu nehmen.

Tabak- und Schießpulver-Verschleißplätze im Fürstenthume werden in der Regel nur Angehörigen desselben verliehen werden.

Artikel 5.

Den Beamten und Angestellten, welche auf die im Artikel 4 erwähnte Weise im Fürstenthume Liechtenstein im Zoll- und Steuerfache Dienste zu leisten haben, werden dieselben Rechte und Befugnisse eingeräumt und sie haben dieselben Verpflichtungen zu erfüllen, wie auf österreichischem Gebiete.

Die Gerichte, Behörden und Ortsvorsteher des Fürstenthumes werden ihnen bei ihren Dienstverrichtungen denselben Beistand zu leisten haben, wie die österreichischen Behörden auf österreichischem Gebiete den Beamten der gleichen Kategorie.

Artikel 6.

Die im Umfange des Fürstenthumes Liechtenstein, so wie die von Angehörigen desselben versuchten oder verübten Uebertretungen der, in Folge gegenwärtigen Ver-

albo przez należących jego, dochodzone i karane będą według tych samych postanowień i przez te same władze i sądy, jak przestępstwa usiłowane lub popełniane w Forarlbergu, albo przez poddanych austryjackich.

Rządca księstwa zasiadać będzie w sądzie powiatowym, ustanowionym do sądzenia przekroczeń dochodowych w powiecie administracyjnym Feldkirch, i musi być przyzwanym do osądzenia wszystkich przekroczeń dochodowych, popełnionych w księstwie przez poddanych liechtensteinskich, pod nieważnością wyroku.

Przełożeni miejscowi, władze i sądy księstwa, winny są przy wyśledzaniu i dochodzeniu przekroczeń dochodowych, przy ujęciu i zatrzymaniu oskarżonych i przedmiotów przekroczenia, tudzież przy dochodzeniu i uzasadnieniu istoty czynu i skutku dochodzenia, nakoniec przy wykonaniu wyroku karnego, dopełniać tych samych obowiązków; również mają oni te same prawa i pobierać będą te same należytości, jakie już obecnie istnieją w Forarlbergu dla przełożonych miejscowych, władz i sądów, albo jakie na przyszłość zaprowadzonemi być mogą.

Jego Książęca Mość udzielny książe Liechtenstein będzie wykonywać prawo ułaskawienia.

Artykuł 7.

Pod względem czystych dochodów, osiągnionych w Forarlbergu i księstwie Liechtenstein z ceł, podatków konsumcyjnych, opłat stemplowych od przedmiotów, podlegających stemplowi, wymienionych w Art. 1., tudzież z przychodów od przedmiotów monopolijów tytuniu i prochu strzelnego, zużytych w Forarlbergu i księstwie Liechtenstein, będzie istnieć wspólnictwo i rozdział miejsce mieć będzie w sposób następujący:

a) Dochody czyste z podatków konsumcyjnych, z monopolijów tytuniu i prochu strzelnego, tudzież z opłat stemplowych od kalendarzów, gazet i kart do gry, rozdzielone będą według stosunku ludności tychże krajów.

b) Co się tycze ceł, odciągnioną będzie od dochodów czystych, kwota ceł przechodowych; reszta podzieloną zostanie na dwie części, jedna połowa, wyobrażająca dochód z opłat celnych w Forarlbergu, uskutecznionych za wyższą dolinę rz. Inn i za Wintschgau, pozostawiona będzie dla Austryi; druga zaś połowa podzieloną będzie między Forarlbergiem i Liechtenstein, w stosunku do ludności. Oprócz tego otrzyma Liechtenstein, jako część ceł przechodowych, połową dochodu brutto ceł przechodowych od towarów, które do Forarlberga wchodzą a w Liechtenstein wychodzą, również od tych, które do Liechtenstein wchodzą a w Forarlbergu wychodzą.

trages daselbst eingeführten Gefällsgesetze, werden nach denselben Bestimmungen und von denselben Behörden und Gerichten untersucht und bestraft, wie diejenigen, welche in Vorarlberg, oder welche von österreichischen Unterthanen versucht oder verübt werden.

Der jeweilige Landesverweser des Fürstenthumes ist Beisitzer des Gefällen-Bezirksgerichtes für den Verwaltungsbezirk Feldkirch, und wird zur Aburtheilung aller von Liechtensteinern im Fürstenthume begangenen Gefällsübertretungen bei sonstiger Nichtigkeit beigezogen werden.

Die Ortsvorstände, Behörden und Gerichte des Fürstenthumes haben bei Entdeckung und Untersuchung von Gefälls-Uebertretungen, Ergreifung und Aufbewahrung der Beschuldigten und der Gegenstände der Uebertretung, Erhebung und Sicherstellung des Thatbestandes und des Erfolges der Untersuchung und der Vollstreckung der Straf-Erkenntnisse dieselben Verpflichtungen zu erfüllen, und es werden ihnen dieselben Befugnisse, so wie der Bezug derselben Gebühren eingeräumt, wie sie in Vorarlberg für die entsprechenden Ortsvorstände, Behörden und Gerichte gegenwärtig bestehen oder in der Folge eingeführt werden sollten.

Seiner Durchlaucht dem souveränen Fürsten von Liechtenstein bleibt das Begnadigungsrecht vorbehalten.

Artikel 7.

Es wird eine Gemeinsamkeit der Rein-Erträgnisse der in Vorarlberg und der im Fürstenthume Liechtenstein eingehenden Zölle, Verzehrungssteuern, der von den im Artikel 1 genannten stempelpflichtigen Gegenständen eingehenden Stempel-Abgaben und der Erlöse von den in Vorarlberg und dem Fürstenthume Liechtenstein verbrauchten Gegenständen des Tabak- und Schießpulver-Monopoles bestehen, und zwar erfolgt die Theilung auf folgende Weise:

a) Die Rein-Erträgnisse der Verzehrungssteuer, des Tabak- und Schießpulver-Monopoles und der Stempel-Abgaben von Kalendern, Zeitungen und Spielkarten werden im Verhältnisse der Bevölkerung dieser Gebiete getheilt;

b) was die Zölle betrifft, so wird von dem Rein-Erträgnisse der Betrag der Durchfuhrzölle abgezogen, der Rest in zwei Theile getheilt, die eine Hälfte — als den Ertrag der in Vorarlberg für das obere Innthal und das Vintschgau stattfindenden Verzollungen darstellend, für Oesterreich zurückbehalten, und die andere Hälfte zwischen Vorarlberg und Liechtenstein nach Verhältniß der Bevölkerung getheilt. Ueberdieß erhält Liechtenstein als Antheil an den Durchfuhrzöllen die Hälfte des Brutto-Ertrages jener Durchfuhrzölle der von den in Vorarlberg ein- und in Liechtenstein aus-, wie von den in Liechtenstein ein- und in Vorarlberg austretenden Waaren;

c) Pod względem przychodów z monopolu soli, spólnictwo dochodów czystych miejsce mieć nie będzie.

Kwota dochodów czystych wyprowadzoną będzie w ten sposób, iż od sumy przychodów brutto, wykazujących się z osobno wyszczególnić się mających obrachunków wszystkich w Liechtenstein i Forarlbergu istniejących urzędów, składów przedażnych i składów hurtownych, odciągnąć należy:

a) wynagrodzenia za dochodzenia nierzetelne;

b) koszta składów przedażnych, urzędów prowizyj percepcyjnych i przedażnych;

c) koszta produkcyi sprzedanego tytuniu i prochu strzelnego, obliczone według stałych cen średnich poprzedzającego roku;

d) jako dodatek do kosztów administracyi i straży skarbowej księstwo Liechtenstein opłacić winno kwotę ryczałtową 10% (dziesięć prct.) części nań przypadającej ze wspólnych dochodów czystych (lit. *a.* i *b.*), która od tychżej dochodów czystych odciągnięta być winna, tak, iż tylko reszta księstwu Liechtenstein wypłaconą zostanie.

Ludność wykazaną będzie w księstwie Liechtenstein najpierwej w tym roku, następnie już tylko od trzech do trzech lat, na taki sam sposób jak w Forarlbergu; wykazy te wzajemnie sobie zakomunikowane zostaną.

Artykuł 8.

Dla ubezpieczenia rządu książęcego przeciw nagłym niedoborom w dochodach rocznych, Austryja gwarantuje mu dochód roczny czysty z ceł, podatków konsumcyjnych, opłat podatkowych od kart do gry, kalendarzy i gazet, tudzież jako dochód z tytuniu i prochu strzelnego, po 2 złr. mon. kon. na głowę ludności, wykazać się mającej w przeciągu trzech miesięcy po rozpoczęciu niniejszego traktatu.

Rzeczona kwota minimalna, zagwarantowana przez Austryję, odwożoną będzie z góry w ćwierćrocznych ratach do kasy rządowej liechtensteinskiej, kwota zaś wynikająca z obrachunku ostatecznego prowizorycznego tych czterech kwartałów, jeżeli się większą okaże, dopłaconą będzie na końcu każdego roku.

Artykuł 9.

Od dnia, w którym niniejszy traktat obowiązywać zacznie, wolnym będzie z obudwóch stron obrót między księstwem Liechtenstein i obwodem Forarlberga, a o ile tenże dozwolonym jest między Forarlbergiem i innemi częściami Austryi, o tyle także miejsce mieć będzie między księstwem i Austryją.

Powyższy przepis odnosi się w szczególności do kupców i profesyjonistów, prowadzących handel lub przemysł, albo szukających pracy w obrębie drugiego

c) rücksichtlich des Ertrages des Salzgefälles wird keine Gemeinsamkeit der Rein-Erträgnisse bestehen.

Die Rein-Erträgnisse werden dadurch ermittelt, daß von der Summe der Brutto-Einnahmen, wie sie sich aus den individuell aufzuführenden Rechnungs-Abschlüssen aller in Vorarlberg und Liechtenstein bestehenden Aemter, Verschleiß-Niederlagen und Groß-Verschleiße ergeben, abgezogen werden:

a) die Vergütungen wegen unrichtiger Erhebungen;

b) die Kosten der Verschleiß-Niederlagen der Aemter, der Perzepzions- und Verschleiß-Provisionen;

c) die Gestehungskosten des verschließenen Tabaks und Schießpulvers nach fixen Durchschnittspreisen des Vorjahres berechnet:

d) als Beitrag zu den Kosten der Verwaltung und Finanzwache hat Liechtenstein ein Pauschale von 10% (zehn Perzent) des ihm zufallenden Antheiles aus den gemeinsamen Rein-Erträgnissen (lit. a und b) zu entrichten, welcher von jenen Rein Erträgnissen abzuziehen ist, so daß nur der Rest an Liechtenstein hinauszuzahlen ist.

Die Bevölkerung wird zuerst in dem heurigen Jahre, und von da angefangen von 3 zu 3 Jahren, und zwar im Fürstenthume Liechtenstein ganz auf dieselbe Weise wie in Vorarlberg ermittelt, und die Nachweisungen werden gegenseitig mitgetheilt werden.

Artikel 8.

Um die fürstliche Regierung vor plötzlichen Ausfällen in den Jahres-Einkünften sicherzustellen, verbürgt Oesterreich derselben ein jährliches Rein-Einkommen an Zöllen, Verzehrungssteuern, Stempel-Abgaben von Spielkarten, Kalendern und Zeitungen und an Erlös von Tabak und Schießpulver von 2 fl. K. M. für den Kopf der innerhalb dreier Monate nach Beginn dieses Vertrages nachzuweisenden Bevölkerung.

Dieser von Oesterreich verbürgte Minimal-Rein-Ertrag wird in vierteljährigen Raten im Vorhinein an die liechtenstein'sche Staatskasse abgeführt, und der aus der provisorischen Schlußrechnung der vier Quartale sich ergebende Mehrbetrag am Schluße jedes Jahres darauf gezahlt.

Artikel 9.

Vom Tage der Ausführung gegenwärtiger Uebereinkunft an, findet gegenseitig freier Verkehr zwischen dem Fürstenthume Liechtenstein und dem Kreise Vorarlberg, und in demselben Maße, als der freie Verkehr zwischen Vorarlberg und dem übrigen Theile Oesterreichs gestattet ist, mit dem letzteren Statt.

Diese Bestimmung bezieht sich insbesondere auf Handels- und Gewerbsleute, welche in dem Gebiete des anderen kontrahirenden Staates Handel und Gewerbe trei-

państwa kontraktującego, tak dalece, iż ci nie będą podlegać żadnej opłacie, której nie podlegają w równym sposobie właśni poddani.

Równie też pozwolonem będzie fabrykantom i kupcom skupowanie towarów, potrzebnych do przemysłu i handlu w rodzimym kraju, tudzież podróżującym dla handlu a nie prowadzącym z sobą towarów (chyba tylko próbki towarów), wolno będzie bez opłaty szukać zamówienia w jednem państwie, jeżeli otrzymali do tego pozwolenie w drugiem.

W końcu wolno będzie poddanym jednego państwa przywozić towary na targ do państwa drugiego bez opłaty, nie potrzebując od tegoż osobnej do tego koncesyi lub zaświadczenia profesyjnego, jeżeli mają upoważnienie we własnym kraju, a towary są tego rodzaju, których przedaż krajowcom nie jest zabronioną.

Artykuł 10.

Drogowe lub inne opłaty, istniejące zamiast tamtych, tudzież opłaty od bruku, tam, mostów i przewozów, będą w Forarlbergu i Liechtenstein, bez względu na to, czy idą na rachunek rządu, gmin lub korporacyj, o tyle tylko zatrzymane lub nowo zaprowadzone, o ile nie przenoszą kosztów utrzymania i procentów krajowych od kapitału nakładowego; przytem nie będzie różnicy co do gatunku lub miejsca pochodzenia przedmiotów transportowych. Taryfa opłat od dróg i mostów z r. 1822, obowiązująca obecnie w Austryi, uważaną być winna za najwyższą, której w żadnym przypadku przekroczyć nie można.

Urzędy, mianowane w księstwie do pobierania ceł, wybierać będą w tych punktach, w których są ustanowione, także drogowe liechtensteinskie i odwozić mają takowe do kasy rządowej liechtensteinskiej.

Stosownie do tej zasady, zniesione będą wszelkie opłaty tak zwane bramowe lub brukowe, na gościńcach tam, gdzie jeszcze istnieją, a bruk miejscowy wliczony będzie do przestrzeni gościńca w taki sposób, iż od tego pobierana będzie opłata według ogólnej taryfy.

Artykuł 11.

Przywileje na wyłączne pożytkowanie z wynalazków, odkryć i poprawek, otrzymane według ustaw austryjackich, uważane będą za ważne także i w księstwie Liechtenstein. Wszelako wyrabianie i przedaż prawna przedmiotów takich przywilejów w księstwie Liechtenstein, przywiązaną jest do ustaw przemysłowych, tamże obowiązujących.

Zresztą należący do księstwa Liechtenstein, postawieni będą na równi z poddanymi austryjackiemi, co do wszystkich punktów, tyczących się nabywania ta-

ben, oder Arbeit suchen, dergestalt, daß dieselben keiner Abgabe werden unterzogen werden, welcher nicht gleichmäßig die eigenen Unterthanen in derselben Art unterworfen sind.

Deßgleichen soll Fabrikanten und Händlern der Aufkauf von Waaren zu ihrem Gewerbe, Betriebe im Heimatlande, und Handlungsreisenden, welche nicht Waaren (sondern höchstens Muster derselben) mit sich führen, das Suchen von Bestellungen in dem einen Staate ohne eine Abgabe gestattet werden, wenn sie die Befugniß hiezu in dem anderen Staate erworben haben.

Endlich sollen die Unterthanen des einen Staates ihre Waaren in dem Gebiete des anderen frei von Abgaben und ohne hierzu von diesem Staate einer besonderen Konzession oder eines Gewerbscheines zu bedürfen, auf die Märkte bringen können, wenn sie die Berechtigung hiezu in dem eigenen Lande genießen und die Waaren solche sind, welche nicht auch Inländern auf Märkten zu verkaufen verwehrt ist.

Artikel 10.

Die Chausséegelder und andere statt derselben bestehenden Entrichtungen, dann Pflaster-, Damm-, Brücken- und Ueberfuhrgelder sollen in Vorarlberg und Liechtenstein ohne Rücksicht, ob sie für Rechnung des Staates oder von Gemeinden und Korporazionen bestehen, nur in dem Betrage beibehalten oder neu eingeführt werden, als sie die Unterhaltungskosten und die landesüblichen Zinsen des Anlagekapitales nicht überschreiten; auch soll dabei ein Unterschied je nach der Beschaffenheit oder Herkunft der transportirten Gegenstände nicht stattfinden. Der in Oesterreich dermalen bestehende Weg- und Brücken-Mauttarif vom Jahre 1822 soll als der höchste, in keinem Falle zu überschreitende angesehen werden.

Die im Fürstenthume zur Einhebung der Zölle aufgestellten Aemter haben an den Punkten, wo sie aufgestellt sind, auch die liechtenstein'schen Chausséegelder einzuheben und in die liechtenstein'sche Staatskasse abzuführen.

Besondere Erhebungen von Thorsperr- oder Pflastergeldern sollen auf chaussirten Strassen da, wo sie noch bestehen, diesem Grundsatze gemäß aufgehoben und die Ortspflaster der Chausséestrecke dergestalt eingerechnet werden, daß davon nur die Chausséegelder nach dem allgemeinen Tarife zur Erhebung kommen.

Artikel 11.

Privilegien auf die ausschließende Benützung von Erfindungen, Entdeckungen und Verbesserungen, welche nach österreichischen Gesetzen erworben werden, sind auch als für das Fürstenthum Liechtenstein giltig anzusehen; doch ist die Verfertigung oder der gewerbsmäßige Verschleiß der Gegenstände solcher Privilegien im Fürstenthume Liechtenstein an die Beobachtung der daselbst bestehenden Gewerbegesetze geknüpft.

Uebrigens werden Angehörige des Fürstenthumes Liechtenstein in Allem, was die Erwerbung solcher Privilegien betrifft, den österreichischen Unterthanen gleichgestellt,

kich przywilejów, a wykonywanie udzielonych im przywilejów w księstwie mieć będzie takie same skutki prawne, jak gdyby wykonanie odbywało się w krajach austryjackich.

Rząd książęcy w Wadutz będzie mieć te same prawa i takie same obowiązki w przypadkach udzielenia przywilejów, upraszanych i otrzymanych przez poddanych książęcych, jakie na mocy ustaw austryjackich służą namiestnikom lub na przyszłość służyć im mogą.

Artykuł 12.

Jego Książ. Mość Kiąże Liechtenstein obowiązuje się zaprowadzić w księstwie ten sam system wag, miar i monet, które rząd austryjacki, zmieniając system obecny, w Forarlbergu zaprowadzić za dobre uzna.

Artykuł 13.

Austryja przyłoży starania, aby wszystkie korzyści dla handlu i obrotu, których już obecnie używa na mocy istniejących traktatów handlowych, lub w przyszłości na mocy nowych traktatów i połączeń celnych używać może, rozciągnąć także i na księstwo Liechtenstein; a zaś Jego Książ. Mość Książe Liechtenstein oświadcza gotowość swoję, do spólnego przyjęcia obowiązków, które wynikają dla Austryi, z istniejących już, lub na przyszłość zawrzeć się mających traktatów handlowych, żeglugowych lub z połączeń celnych.

Do zobowiązań, na mocy których żądaćby miano dodatków pieniężnych od księstwa Liechtenstein, potrzebnem będzie zezwolenie Jego Książęcej Mości.

Gdyby chodziło o traktaty handlowe lub celne ze Szwajcaryją w ogólności, lub z kantonami Gryzonów albo St. Gallen, Austryja nie tylko mieć będzie wzgląd na szczególne życzenia rządu książęcego przy układach, lecz też nie zaratyfikuje traktatu, dopóki się nie zapewni przyzwolenia ze strony Jego Książ. Mości Księcia Liechtenstein.

Artykuł 14.

Niniejszy traktat trwać ma do końca roku 1863. Jeżeli w rok przed upłynieniem powyższego okresu nie nastąpi wypowiedzenie jego, wówczas uważanym będzie za przedłużony na dalsze lat dwanaście. Równie tak na przyszłość traktat niniejszy każdego razu na dalsze lat dwanaście za przedłużony uważanym będzie, jeżeli w rok przed upływem jego z żadnej strony nie nastąpi wypowiedzenie jego.

Artykuł 15.

Ratyfikacyja niniejszego traktatu nastąpi w Wiedniu, najdalej w cztery tygodnie od dnia dzisiejszego licząc, jeżeli nie wcześniej.

und die Ausübung der ihnen ertheilten Privilegien im Fürstenthume wird von derselben Rechtswirkung angesehen, als wenn die Ausübung auf österreichischem Gebiete stattfinden würde.

Der fürstlichen Regierung zu Vadutz werden in Ansehung der, von den fürstlichen Unterthanen angesuchten und erlangten Privilegien dieselben Befugnisse zugestanden und dieselben Verpflichtungen auferlegt, welche die österreichischen Gesetze den Statthaltereien auferlegt haben, oder in der Folge auferlegen sollten.

Artikel 12.

Seine Durchlaucht der Fürst von Liechtenstein verpflichtet sich dasselbe Gewicht, Maß und Münzsystem im Fürstenthume einzuführen, welches die kaiserliche Regierung mit Abänderung des jetzt bestehenden Systemes in Vorarlberg einzuführen finden sollte.

Artikel 13.

Oesterreich wird sich bemühen, alle Vortheile für den Handel und Verkehr, welche ihm durch die bestehenden Handelsverträge schon gegenwärtig eingeräumt sind, oder durch neue Verträge und durch Zoll-Einigungen in der Folge eingeräumt werden sollten, auch auf das Fürstenthum Liechtenstein ausdehnen zu machen, wogegen Seine Durchlaucht der Fürst von Liechtenstein sich zur Mitübernahme der Verpflichtungen bereit erklärt, welche Oesterreich durch die bereits bestehenden, oder die in der Folge abzuschließenden Handels- und Schifffahrtsverträge, oder durch Zoll-Einigungen erwachsen.

Zu Verpflichtungen, wodurch von Liechtenstein Geldbeträge gefordert werden, ist die Zustimmung Seiner Durchlaucht erforderlich.

Sollte es sich um Handels- und Zollverträge mit der Schweiz überhaupt, oder mit den Kantonen Graubündten oder St. Gallen handeln, so wird Oesterreich nicht bloß die besonderen Wünsche der fürstlichen Regierung bei der Unterhandlung berücksichtigen, sondern auch den Vertrag nicht ratifiziren, bevor es sich der Zustimmung Seiner Durchlaucht des Fürsten von Liechtenstein nicht versichert hat.

Artikel 14.

Die Dauer des gegenwärtigen Vertrages wird bis Ende 1863 festgesetzt. Erfolgt Ein Jahr vor Ablauf dieses Zeitraumes keine Kündigung, so ist gegenwärtiger Vertrag als auf weitere zwölf Jahre verlängert anzusehen, und eben so ist in der Folge der Vertrag jedesmal als auf weitere zwölf Jahre verlängert zu betrachten, wenn Ein Jahr vor dem Ablaufe seiner Dauer von keiner Seite eine Kündigung erfolgt.

Artikel 15.

Die Ratifikazion gegenwärtigen Vertrages wird, wenn nicht eher, längstens vier Wochen vom heutigen Tage an gerechnet, in Wien erfolgen.

W dowód czego Pełnomocnicy Wysokich Stron kontraktujących podpisali traktat niniejszy, i wycisnęli na nim pieczęcie swoje.

Działo się w Wiedniu dnia 5. Czerwca 1852 roku.

Artykuł osobny 1.

(do Artykułu 2.)

1. Jego Książ. Mość Książe Liechtenstein oświadcza gotowość swoję zadosyć uczynienia, jeżeli rząd cesarski za konieczne uważa, zaprowadzić w księstwie także ustawy cesarkie o prywatnem i urzędowem naznaczaniu towarów.

2. Podniesienie podatku konsumcyjnego, który według obecnie w Austryi istniejących ustaw w księstwie Liechtenstein zaprowadzonym będzie, o część piątą teraźniejszej kwoty lub rozciągnienie takowego na przedmioty temuż podatkowi dotąd nie ulegające, nastąpi jedynie w porozumieniu z Jego Książęcą Mością.

Jeżeli porozumienie w tej mierze osiągnionem nie będzie, wówczas każda ze stron kontraktujących będzie mogła wypowiedzieć traktat, i odstąpić od niego po trzech miesiącach.

Artykuł osobny 2.

(do Artykułu 2.)

1. Przewóz ze Szwajcaryi i do niej, obrót graniczny i pocztowy, doznawać będą w księstwie Liechtenstein tych samych ulżeń i korzyści jak w Forarlbergu; co do pastwisk zaś, obrót doznawać będzie największych korzyści jakiekolwiek istnieją na granicy austryjackiej ku Szwajcaryi lub Niemcom.

Uwzględnienie, zawarte w §. 25 L. 3. uwag wstępnych taryfy celnej austryjackiej przy wymierzeniu cła przechodowego od przewozu towarów na przestrzeniach gościńca, nie przenoszących mil 10^{ciu}, rozciągnioną zostanie na wszystkie towary, które do Liechtenstein wchodzą a w Forarlbergu wychodzą, i przeciwnie, które do Forarlbergu wchodzą a w Liechtenstein wychodzą.

2. Traktat o dostawienie soli z r. 1849, zawarty między rządami austryjackim i liechtensteinskim, przedłużonym zostaje na tak długo, jak długo trwać będzie traktat niniejszy, z tą zmianą, iż w ilości soli, która księstwu dostarczoną być ma, objętą będzie także sól, potrzebna do hodowania bydła i dla gospodarzy wiejskich, tak dla bydła, jakoteż do uprawy roli. Rzeczona sól wydawana będzie rządowi książęcemu z c. k. magazynów w Feldkirch po tam-

Urkund dessen haben die Bevollmächtigten der hohen kontrahirenden Theile den Vertrag unterschrieben und ihre Siegel beigedrückt.

So geschehen zu Wien den 5. Juni 1852.

Separat-Artikel 1.

(Zu Artikel 2.)

1. Seine Durchlaucht der Fürst von Liechtenstein erklären sich bereit, für den Fall, daß die kaiserliche Regierung es für nöthig erachten sollte, auch die österreichischen Gesetze über die Privat- und die ämtliche Waarenbezeichnung im Fürstenthume einzuführen.

2. Die Erhöhung der nach den, gegenwärtig in Oesterreich bestehenden Gesetzen im Fürstenthume Liechtenstein, eingeführten Verzehrungssteuer um ein Fünftel des gegenwärtigen Satzes, oder ihre Ausdehnung auf derselben jetzt nicht unterliegende Gegenstände wird nur im Einverständnisse mit Seiner Durchlaucht erfolgen.

Wird ein Einverständniß nicht erzielt, so steht es jedem der hohen kontrahirenden Theile zu, den Vertrag zu kündigen und nach drei Monaten aus demselben auszuscheiden.

Separat-Artikel 2.

(Zu Artikel 2.)

1. Die Durchfuhr aus und nach der Schweiz, der Grenz- und Postverkehr werden im Fürstenthume Liechtenstein dieselben Erleichterungen und Begünstigungen genießen, wie in Vorarlberg; der Weideverkehr aber überdieß die größte an irgend einer österreichischen Grenze gegen die Schweiz oder Deutschland gestattete Erleichterung.

Die im §. 25, Z. 3 der Vorerinnerungen des österreichischen Zolltarifes enthaltene Begünstigung im Durchfuhrzolle für die Waaren-Durchfuhr auf Strassenstrecken, die 10 Meilen nicht überschreiten, wird auf alle in Liechtenstein ein- und in Vorarlberg aus-, oder umgekehrt in Vorarlberg ein- und in Liechtenstein austretenden Waaren ausgedehnt werden.

2. Der zwischen der österreichischen und liechtenstein'schen Regierung abgeschlossene Salzlieferungsvertrag vom Jahre 1849 wird auf die Dauer dieses Vertrages verlängert und dahin abgeändert, daß unter der dem Fürstenthume zu überlassenden Salzmenge, auch das für die Viehzüchter und Landwirthe des Fürstenthumes für das Vieh, beziehungsweise für die Düngung erforderliche Salz begriffen seyn soll. Dieses Salz wird der fürstlichen Regierung von der k. k. Salzlegstätte in Feldkirch um die

tejszej cenie przedażnej i w takim stanie, a względnie z takiem przymieszaniem, w jakiem się sprzedaje w Forarlbergu.

Ceny, po których rząd liechtensteinski sprzedawać każe sól w księstwie, mogą tylko o koszta frachtu z Feldkirch do Wadutz być niższemi, jak ceny monopolijum w Feldkirch w c. k. magazynie soli, lub tamtejsze ceny przy przedaży hurtownej przez osoby prywatne. Również sól dla bydła i na nawóz, w cenie tańsza, sprzedawaną będzie tylko w takiej mierze i z temi tylko ostrożnościami, które w tym względzie w Forarlbergu są zaprowadzone.

3. Ceny tytuniu i prochu strzelnego będą w Forarlbergu i Liechtenstein jednako wysokie, a osoby i korporacyje, tudzież owe profesyje, którym udzielone jest prawo korzystniejszego pobierania tytuniu i prochu strzelnego, będą tego prawa używać także i w Liechtenstein.

4. Będące przedmiotem niniejszego traktatu cła, podatki i ceny przedmiotów monopolijów rządowych, opłacane będą w tej samej walucie, jaka jest tym końcem przyjętą w Forarlbergu, tudzież w tym stosunku wartości, jaki tamże prawnie istnieje; w takiej samej walucie i w takim samym stosunku wartości uskuteczniane będą zwroty z powodu fałszywych dochodzeń, opuszczeń podatków, prowizyj za pobór podatków i za sprzedaż przedmiotów monopolijum rządowego i innych okoliczności, odnoszących się do bezpośredniego wybierania podatków.

Monety obce, kursujące w księstwie Liechtenstein, obliczone być winny według tablic ewaluacyjnych istniejących dla Forarlbergu. Przy wypłatach brzęczącą monetą, strona nie jest obowiązaną do przyjmowania zdawki w pieniądzach papierowych austryjackich.

Artykuł osobny 3.

(do Artykułu 4.)

1. Wszelka zmiana w osobach urzędników i sług, stacyjonowanych w księstwie, podaną będzie do wiadomości rządu książęcego, a wszelkie zarzuty przeciw przypuszczeniu jakiego indywiduum do pełnienia służby w księstwie, będą należycie uwzględnione.

Również władze austryjackie będą miały wzgląd na przeniesienie urzędników, które rząd księstwa z publicznych względów zaproponuje.

2. C. k. straż finansowa, ustacyjonowana w księstwie, będzie winna pełnić asystencyję policyjną na wezwanie władzy politycznej krajowej.

dortigen Gestehungskosten und in dem Zustande, beziehungsweise mit der Beimischung überlassen werden, wie es in Vorarlberg in Verschleiß gesetzt wird.

Die Preise, um welche die liechtenstein'sche Regierung das Salz im Füstenthume verkaufen läßt, dürfen höchstens um die Kosten der Fracht von Feldkirch nach Vadutz niedriger seyn, als die in Feldkirch bei der k. k. Salzlegstätte bestehenden Monopols- oder die dortigen Verkaufspreise des Großverschleißes von Privaten Auch ist das im Preise begünstigte Vieh- und Dungsalz nur in jenem Ausmaße und unter jenen Vorsichten zu verkaufen, die dießfalls in Vorarlberg eingeführt sind.

3. Die Preise von Tabak und Schießpulver werden in Vorarlberg und Liechtenstein dieselben seyn, und diejenigen Personen und Körperschaften, sowie diejenigen Beschäftigungs-Arten, welchen in Vorarlberg der begünstigte Bezug vom Tabak oder Schießpulver eingeräumt ist, werden denselben auch in Liechtenstein zu genießen haben.

4. Die den Gegenstand dieses Vertrages bildenden Zölle, Steuern und Preise der Gegenstände des Staatsmonopoles sind in derselben Valuta zu entrichten, welche auch in Vorarlberg zu diesem Zwecke angenommen wird, und in dem daselbst gesetzlich bestehenden Werthsverhältnisse; in derselben Valuta und in gleichem Werthsverhältnisse haben auch die Hinauszahlungen wegen unrichtiger Erhebungen, Steuernachlässen, Provisionen für Steuerperzepzionen und den Verschleiß von Staatsmonopols-Gegenständen und ähnlicher auf die unmittelbare Abgaben-Erhebung sich beziehender Anlässe zu erfolgen.

Die im Fürstenthume Liechtenstein koursirenden fremden Münzen sind nach den für Vorarlberg bestehenden Evalvazionstabellen anzurechnen. Bei Zahlungen mit klingender Münze ist die Partei zur Annahme des Herausbetrages in österreichischem Papiergelde nicht verpflichtet.

Separat-Artikel 3.

(Zu Artikel 4.)

1. Jeder Wechsel in der Person der im Fürstenthume stazionirten Beamten und Diener wird der fürstlichen Regierung mitgetheilt, und sollen gegründete Bedenken, welche die Zuweisung eines Individuums zur Dienstleistung im Fürstenthume nicht räthlich erscheinen lassen, berücksichtiget werden.

Auch werden die österreichischen Behörden den, von der fürstlichen Regierung aus öffentlichen Rücksichten beregten Uebersetzungen möglichste Rücksicht tragen.

2. Die im Fürstenthume stazionirte k. k. Finanzwache hat über Anrufen der politischen Landesbehörde polizeiliche Assistenz zu leisten.

Artykuł osobny 4.

(do Artykułu 5.)

1. Rząd książęcy obowiązany jest ustanowić w Balzers urząd celny poboczny klasy I., wyrównywający co do wielkości c. k. urzędowi celnemu pobocznemu w Gallmist, a przy wykazanej potrzebie, budynek dla urzędu celnego pomocniczego przy Bendern, i dom posterunkowy awizyjny przy Mäls; do chwili zaś, w której takowe ustanowione zostaną, postarać się o prowizoryczne umieszczenie, którego koszta wspólnie z Austryją i w równych częściach ponoszone będą.

Plany budownicze do powyższych budynków będą ustanowione za spólnem porozumieniem.

Koszta budowli zastąpi Austryja w sposobie forszusowym, odpłacane zaś będą w dwunastu ratach rocznych bez procentu, w ten sposób, iż każda rata roczna odciągnioną i na rzecz Austryi zatrzymaną zostanie od części dochodów przypadającej na Liechtenstein. Odpłata rozpocznie się z dniem 1. Listopada 1853 roku, jeżeli zaś do onego czasu budowle ukończone i koszta ich zalikwidowane nie będą, wówczas pojedyncze raty odpłacane będą w dwunastej części summ objętych w anszlagach budowniczych.

Rząd książęcy dostarczy oprócz tego na swój koszt lokalność kancelaryjną dla urzędnika austryjackiego, mającego przeprowadzić w siedzibie jego śledztwa względem przekroczeń dochodowych w księstwie popełnionych.

Austryja ponosić będzie koszta urządzenia, opału i światła, utrzymywania budynków, tudzież koszta koszarowania i pomieszczenia posterunków straży.

Jeżeliby zachodziły przeszkody, rząd liechtensteinski postara się o wyszukanie koszar kosztem Austryi.

2. Przy wypłatach przez rząd austryjacki, przez urzędników i sług jego uskuteczniać się mających, rząd księstwa i jego przynależący nie będą obowiązani przyjmować w miejscu zapłaty, pieniędzy papierowych w wartości nominalnej tam, gdzie tego stanowią wyraźnie traktat niniejszy lub osobne stypulacyje.

Artykuł osobny 5.

(do Artykułu 6.)

Jego Książęca Mość oświadcza, iż wykonywać będzie prawo ułaskawienia tylko po ukończonym toku instancyi, i w taki sposób, iż przeznaczona donosicielowi część przez to ukróconą nie zostanie.

Separat=Artikel 4.

(Zu Artikel 5.)

1. Die fürstliche Regierung ist verpflichtet, ein, dem bisherigen k. k. Neben-Zollamte I. Classe in Gallmist an Größe gleichkommendes Neben=Zollamt I. Klasse in Balzers, und bei nachgewiesenem Bedürfnisse auch ein Hilfszollamtsgebäude bei Bendern und ein Aviso=Postenhaus bei Mäls zu errichten, und bis dieselben errichtet sind, für die provisorische Unterbringung zu sorgen, deren Kosten gemeinschaftlich mit Oesterreich zu gleichen Theilen zu tragen sind.

Die Baupläne für die erwähnten Gebäude werden im gemeinsamen Einverständnisse festgesetzt werden.

Die Baukosten werden von Oesterreich vorschußweise bestritten und in zwölf gleichen unverzinslichen Jahresraten dergestalt rückvergütet werden, daß jede Jahresrate von dem auf Liechtenstein fallenden jährlichen Revenuen=Antheile gleich in Abzug gebracht und von Oesterreich rückbehalten wird. Die Rückzahlung beginnt am 1. November 1853, und wenn bis dahin die Bauten nicht vollendet und die Baukosten nicht liquidirt seyn sollten, werden die einzelnen Raten mit dem zwölften Theile der in den Bauüberschlägen enthaltenen Summen zu entrichten seyn.

Die fürstliche Regierung verschafft ferner dem österreichischen Beamten, welcher am Sitze derselben die Untersuchungen über die im Fürstenthume begangenen Gefällsübertretungen abzuführen hat, auf ihre Kosten das Kanzlei=Lokale.

Die Kosten der Einrichtung, der Beheizung und Beleuchtung, Erhaltung der Gebäude, ferner die Kosten der Kasernirung und Unterbringung der Wachposten hat Oesterreich zu tragen.

Die liechtenstein'sche Regierung hat aber, falls Schwierigkeiten entstehen, für Ausmittlung der Kasernen auf Kosten Oesterreichs Sorge zu tragen.

2. Bei den, von der kaiserlichen Regierung und deren Beamten und Angestellten zu leistenden Zahlungen sollen die fürstliche Regierung und die Angehörigen des Fürstenthumes nicht gezwungen seyn, dort, wo es gegenwärtiger Vertrag oder besondere Stipulazionen nicht ausdrücklich bestimmen, Papiergeld im Nominalwerthe an Zahlung anzunehmen.

Separat=Artikel 5.

(Zu Artikel 6.)

Seine Durchlaucht erklären das Begnadigungsrecht nur nach geendetem Instanzenzuge und dergestalt ausüben zu wollen, daß der Anzeiger=Antheil nicht verkürzet wird.

Artykuł osobny 6.

(do Artykułu 7.)

1. Ustanowienie dochodu czystego odbywać się będzie prowizorycznie w końcu każdego kwartału w dyrekcyi skarbowej powiatowej w Feldkirch.

Wykaz obrachunku, mający obejmować wszelkie podlegające rozdziałowi dochody i przychody każdego urzędu, każdego miejsca przedaży i każdej przedaży hurtownej w Forarlbergu i Liechtenstein, sporządzony będzie w dwóch równych egzemplarzach, i nosić będzie potwierdzenie przełożonego dyrekcyi powiatowej, iż jest sporządzony zgodnie z rachunkami i z postanowieniami niniejszego traktatu.

Obadwa egzemplarze przesłane będą rządowi księstwa Liechtenstein, który jeden egzemplarz, z potwierdzeniem uznania za rzetelny, przeszle napowrót do dyrekcyi powiatowej. Wolno będzie rządowi książęcemu zażądać potrzebnych wyjaśnień, i przejrzeć rachunki przez swego komisarza, któremu z jak największą gotowością przejrzenia pozwolić należy.

Ostateczne obrachowanie za cały rok administracyjny, przeprowadzonem będzie przez najwyższą władzę rachunkową w Wiedniu.

Jego Książęca Mość uważać będzie tenże obrachunek za siebie obowiązujący, chociaż przez jego obrachunki zmienioną być może kwota, należąca się księstwu, a to o tyle, o ile przez takowe obrachowanie poprawione będą pomyłki rachunkowe, wydarzyć się mogące przy dochodzeniu pojedynczych pozycyj dochodów, jakie się znajdują w obrachunku prowizorycznym.

Wyłączenie pozycyj dochodu, lub wciągnienie pozycyj potrącalnych, nie wiążą księstwa Liechtenstein; dla tego też zastrzega sobie toż przeciw ostatecznemu obrachunkowi wszelkie w rzeczy samej, lub w traktacie niniejszym uzasadnione zarzuty.

Jeżeli obrachunek ostateczny nie będzie doręczony rządowi książęcemu w przeciągu lat trzech, licząc od dnia, w którym zwrócony zostanie obrachunek prowizoryczny ostatniego kwartału dotyczącego roku administracyjnego, uznany za rzetelny, wówczas pozostaną ważnemi postanowienia obrachunku prowizorycznego.

2. Obrachunek nastąpi w tej samej walucie, w której się pobierać będą pojedyncze cła lub podatki, zatem całkowicie lub w części w pieniądzach papierowych, o ile takowe w urzędach celnych i podatkowych, we wszystkich, a względnie w pewnych podatkach przyjmowane były w miejsce zapłaty, i w takim stosunku ich wartości, w jakim to miejsce miało.

Separat-Artikel 6.

(Zu Artikel 7.)

1. Die Feststellung der Rein-Einkünfte findet provisorisch am Schluße jeden Quartales bei der Finanzbezirks-Direkzion in Feldkirch Statt.

Der Abrechnungsausweis, welcher alle der Theilung unterliegenden Einnahmen und Ausgaben jeden Amtes, jeder Verschleiß-Stätte und jeden Großverschleißes in Vorarlberg und Liechtenstein abgesondert enthalten wird, ist in zwei Parien zu verfassen, von dem Vorstande der Bezirks-Direkzion, als mit den Rechnungen übereinstimmend und nach den Bestimmungen dieses Vertrages abgefaßt, zu bestätigen.

Beide Parien sind der fürstlich liechtenstein'schen Regierung zu übermitteln, welche das eine Pare, mit dem Anerkenntnisse der Richtigkeit versehen, der Bezirks-Direkzion zurücksendet. Es steht der fürstlichen Regierung frei, die nöthigen Aufklärungen zu fordern, und durch einen Kommissär in die Rechnungen Einsicht zu nehmen, die ihm bereitwilligst zu gestatten ist.

Die definitive Abrechnung wird für das gesammte Verwaltungsjahr durch die oberste Rechnungsbehörde in Wien gepflogen.

Seine Durchlaucht wird diese Abrechnung, wiewohl durch deren Ergebnisse die, dem Fürstenthume gebührende Einnahms-Quote geändert werden kann, insoweit als bindend anerkennen, als dadurch bloß Rechnungsfehler richtig gestellt werden, welche bei Ermittlung der einzelnen in der provisorischen Abrechnung erscheinenden Einnahms- oder Abgabsposten sich ergeben.

Ausscheidungen von Einnahms- oder Aufnahme von Abzugsposten sind für Liechtenstein nicht bindend, daher sich alle in der Sache oder in diesem Vertrage gegründeten Einwendungen gegen die definitive Abrechnung vorbehalten werden.

Wird die definitive Abrechnung der fürstlichen Regierung nicht binnen drei Jahren, vom Tage der Zurückmittlung der anerkannten provisorischen Abrechnung des letzten Quartales des betreffenden Verwaltungsjahres an gerechnet, zugestellt, so verbleibt es bei den Bestimmungen der provisorischen Abrechnung.

2. Die Abrechnung findet in der Valuta Statt, in welcher die einzelnen Zölle und Steuern eingehoben werden, also auch ganz oder theilweise in Papiergeld, insoferne dasselbe bei den Zoll- und Steuerämtern für alle oder beziehungsweise für einige Abgaben an Zahlung angenommen wurde, und zu dem Werthsverhältnisse, in welchem dieses der Fall war.

Artykuł osobny 7.

(do Artykułu 8.)

Zwrot, jakoteż wyrównanie według Art. 8, odbywać się będzie w tej samej walucie, w której nastąpi obrachowanie stosownie do Art. osobnego 6, L. 2.

Niniejsze artykuły osobne mają tę samę moc i wagę, jak gdyby były wcielonemi do traktatu daty dzisiejszej. One będą ratyfikowane, a ratyfikacyje zamienione zostaną równocześnie z ratyfikacyjami traktatu.

W dowód czego Pełnomocnicy Wysokich Strón kontraktujących podpisali niniejsze artykuły osobne, i wycisnęli na nich swoje pieczęcie.

Dr. Karol Hock m. p. **Dr. K. Majer** m. p.

My, po rozpoznaniu wszystkich postanowień niniejszego traktatu, potwierdzamy takowy, przyrzekając oraz słowem Naszem cesarskiem za Nas i Następców Naszych, iż takowy zachowywać będziemy i zachowywać rozkażemy.

W dowód czego niniejszy dokument własnoręcznie podpisaliśmy i na nim pieczęć Naszą cesarską wycisnąć rozkazaliśmy.

Działo się w Naszem cesarskiem głównem mieście Budzie, dnia dwudziestego czwartego Czerwca roku Pańskiego tysiąc ośmset pięćdziesiątego drugiego, Naszego panowania w roku czwartym.

Franciszek Józef (L. S.)

Hr. Buol-Schauenstein m. p.

Z najwyższego rozkazu:
Jego Cesarsko-Królewskiej Apostolskiej Mości,

J. Vesque de Püttlingen m. p.
C. K. radzca nadworny i ministeryjalny.

Separat-Artikel 7.

(Zu Artikel 8.)

Der Ersatz wie die Ausgleichung nach Artikel 8 geschieht in der Valuta, in welcher nach Separat-Artikel 6, Z. 2, die Abrechnung stattfindet.

Die gegenwärtigen Separat-Artikel haben dieselbe Kraft und Geltung, als wenn sie in den Vertrag vom heutigen Tage aufgenommen wären. Sie sollen ratifizirt und die Ratifikazionen sollen gleichzeitig mit jenen des Vertrages selbst ausgewechselt werden.

Urkund dessen haben die Bevollmächtigten der hohen kontrahirenden Theile diese Separat-Artikel unterschrieben und ihre Siegel beigedrückt.

Dr. Karl Hock m. p. **Dr. K. Mayer** m. p.

So haben Wir nach Prüfung sämmtlicher Bestimmungen dieses Vertrages, denselben gutgeheißen und genehmiget; versprechen auch mit Unserem kaiserlichen Worte für Uns und Unsere Nachfolger, denselben seinem ganzen Inhalte nach getreu zu beobachten und beobachten zu lassen.

Zu dessen Bestätigung haben Wir gegenwärtige Urkunde eigenhändig unterzeichnet und selber Unser kaiserliches Insiegel beidrucken lassen.

So geschehen in Unserer kaiserlichen Hauptstadt Ofen am vier und zwanzigsten Juni im Jahre des Heiles Eintausend achthundert zwei und fünfzig, Unserer Reiche im Vierten.

Franz Joseph. (L. S.)

Graf Buol-Schauenstein m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung Sr. k. k. Apost. Majestät:

J. Vesque von Püttlingen m. p.

k. k. Hof- und Ministerialrath.

180.

Obwieszczenie Ministerstw finansów i handlu z dnia 10. Lipca 1852 *),

(Dziennik praw państwa, część XLV., nr. 147, wydana dnia 31. Lipca 1852),

w przedmiocie wcielenia księstwa Liechtenstein do związku celnego austryjackiego.

Celem wykonania traktatu, ogłoszonego równocześnie w Dzienniku praw państwa i rządu pod dniem 5. Czerwca 1852 roku, tyczącego się wcielenia księstwa Liechtenstein do związku celnego austryjackiego, rozporządza się:

1. Zacząwszy od dnia 1. Sierpnia 1852 roku, zniesioną zostaje linija celna między Liechtenstein i Forarlbergiem, i wolnym będzie obrót między obudwoma obrębami tychże krajów, a linija graniczna, oddzielająca księstwa Liechtenstein od Szwajcaryi, stanowić będzie liniję celną.

2. Do pełnienia czynności urzędowych celnych, istnieją w księstwie Liechtenstein c. k. austryjackie i książęco-liechtensteinskie urzędy celne w Bendern z atrybucyjami urzędu celnego pobocznego klasy II., i w Balzers z atrybucyjami zniesionego obecnie urzędu pobocznego celnego klasy I. w Gallmist.

3. Jako gościńce celne uważane będą te, które wychodzą na Bendern, Mäls i Luciensteig i prowadzą do tyczących się urzędów celnych.

4. Księstwo Liechtenstein w całej swojej rozciągłości wcielonem będzie do obwodu granicznego wspólnego obrębu celnego.

5. Przepisy obowiązujące w okręgu granicznym forarlbergskim, zastosowanemi także będą i na okrąg graniczny liechtensteinski.

6. Zmiany w dotychczasowym powiecie granicznym forarlbergskim i ustanowienie organów kontrolujących, tudzież zakresu ich czynności w księstwie Liechtenstein, będą później podane do wiadomości.

7. Pierwsze zaprowadzenie niniejszych ustaw i kroków do tegoż się odnoszących, poleconem sobie mieć będzie komisyja, złożona z delegowanych obudwóch rządów, mająca siedzibę swoję w Wadutz.

Po ukończeniu zadania tejże komisyi, przejdzie zarząd wspólnych ceł, monopolijów rządowych, podatków konsumcyjnych i stemplów dla księstwa Liechtenstein do c. k. zarządu kameralnego powiatowego w Feldkirch.

Baumgartner m. p.

---

*) Pismem krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 6. Sierpnia 1852 do l. 37417 udzielono to obwieszczenie wszystkim powiatowym administracyjom skarbowym, tudzież urzędom cłowym i kontrolnym.

180.

Kundmachung der Ministerien der Finanzen und des Handels vom 10. Juli 1852*),

(im Reichs-Gesetzblatte, XLV. Stück, Nro. 147, ausgegeben am 31. Juli 1852),

betreffend die Aufnahme des Fürstenthumes Liechtenstein in den österreichischen Zollverband.

In Vollziehung des, gleichzeitig im Reichs-Gesetz- und Regierungsblatte kundgemachten Staatsvertrages vom 5. Juni 1852, betreffend die Aufnahme des Fürstenthumes Liechtenstein in den österreichischen Zollverband, wird verordnet:

1. Vom 1. August 1852 angefangen wird die Zoll-Linie zwischen Liechtenstein nnd Vorarlberg aufgehoben, der freie Verkehr zwischen den beiden Staatsgebieten hergestellt, und es bildet die Grenzlinie, welche das Fürstenthum Liechtenstein von der Schweiz scheidet, die Zoll-Linie.

2. Zur Vornahme des Zollverfahrens bestehen im Fürstenthume Liechtenstein die k. k. österreichischen und fürstlich-liechtenstein'schen Zollämter zu Bendern mit den Befugnissen eines Nebenzoll-Amtes II. Klasse, und zu Balzers mit den Befugnissen des nunmehr aufgehobenen Nebenzoll-Amtes I. Klasse zu Gallmist.

3. Als Zollstrassen werden die bei Bendern, Mäls und am Luciensteige einmündenden und zu den betreffenden Zollämtern führenden Strassen erklärt.

4. Das Fürstenthum Liechtenstein wird seiner ganzen Ausdehnung nach in den Grenzbezirk des gemeinsamen Zollgebietes einbezogen.

5. Die für den vorarlberg'schen Grenzbezirk geltenden Bestimmungen finden auch auf den liechtenstein'schen Grenzbezirk Anwendung.

6. Die Abänderungen des bisherigen vorarlberg'schen Grenzbezirkes und die Bestimmung der Kontrols-Organe und ihres Ueberwachungsbezirkes im Fürstenthume Liechtenstein wird nachträglich bekannt gemacht werden.

7. Mit der ersten Einführung dieser Gesetze und der hierauf bezüglichen Maßregeln ist eine, aus Abgeordneten beider Regierungen zusammengesetzte Kommission mit dem Sitze in Vaduz beauftragt.

Nach Beendigung ihrer Aufgabe geht die Verwaltung der gemeinsamen Zölle, Staats-Monopole, Verzehrungssteuern und Verbrauchsstempel für das Fürstenthum Liechtenstein an die k. k. Kameral-Bezirks-Verwaltung in Feldkirch über.

Baumgartner m. p.

---

*) Mit dem Erlaße der Finanz-Landes-Direkzion vom 6. August 1852 Z. 37417 ist diese Kundmachung sämmtlichen Kameral-Bezirks-Verwaltungen, dann Zoll- und Kontrolsämtern zur Wissenschaft mitgetheilt worden.

181.

Patent cesarski z dnia 31. Lipca 1852,

(Dziennik praw państwa, część XLVII., nr. 153, wydana dnia 8. Sierpnia 1852),

statut o rezerwie ogłaszający.

My Franciszek Józef pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryjacki;

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiąże Austryi, Wielki Książe Toskany i Krakowa; Książe Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki Książe Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Książe Górnego i Dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zadry; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski; Książe Trydentu i Bryksenu; Margrabia Górnej i Dolnej Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryjestu, Kattary i na Marchii Windyjskiej; Wielki Wojewoda województwa Serbii i t. d. i t. d.

Zważywszy, iż instytut landwerów, w jednej tylko części państwa Naszego istniejący, nie odpowiada obowiązkowi obrony, równomiernie do ludności wszystkich krajów koronnych odnoszącemu się, a mając na celu z szczędzeniem finansów w razie wojny lub nadzwyczajnych wypadków, prędko na stan wojenny uzupełnić wojska Nasze ludźmi w broni wyćwiczonymi, po wysłuchaniu Naszych Ministrów i zasięgnieniu zdania Naszej Rady państwa, stanowimy, co następuje:

Popierwsze. Zaprowadza się w Naszem wojsku rezerwa, podług załączonego statutu urządzić się mająca, wszystkie kraje koronne, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, obejmująca.

181.

Kaiserliches Patent vom 31. Juli 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XLVII. Stück, Nr. 153, ausgegeben am 8. August 1852),

das Reserve-Statut enthaltend.

Wir Franz Joseph der Erste,

von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich; König von Hungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmazien, Kroazien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien, König von Jerusalem ꝛc.; Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Toskana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steier, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober- und Nieder-Schlesien, von Modena, Parma, Piazenza und Guastalla, von Auschwitz und Zator, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg, von Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober- und Nieder-Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg ꝛc.; Herr von Triest, von Kattaro und auf der windischen Mark; Großwoiwod der Woiwodschaft Serbien ꝛc. ꝛc.

In der Erwägung, daß das nur in einem Theile Unseres Reiches bestehende Landwehr-Institut den Anforderungen einer gleichmäßig, die Bevölkerung aller Kronländer umfassenden Leistung der Wehrpflicht nicht entspricht, und in der Absicht, Unser Heer, mit Schonung der Staats-Finanzen, im Falle eines Krieges oder bei dem Eintritte außerordentlicher Ereignisse schnell und mit bereits waffengeübten Leuten auf den Kriegsstand ergänzen zu können, — haben Wir, nach Einvernehmung Unserer Minister und nach Anhörung Unseres Reichsrathes anzuordnen befunden, wie folgt:

Erstens. Bei Unserem Heere wird eine nach dem beiliegenden Statute eingerichtete, alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze, umfassende Reserve eingeführt.

Podrugie. Instytut landwerów, gdzie takowy istnieje, zupełnie znosi się wraz ze wszystkiemi doń odnoszącemi się ustawami i rozporządzeniami, od chwili, jak tylko rezerwa zaprowadzoną zostanie.

Mój Minister wojny, w porozumieniu z Moim Ministrem spraw wewnętrznych, mają sobie polecone wykonanie rozporządzeń niniejszych i wydanie oraz instrukcyj, w tej mierze potrzebnych.

Dano w Schässburgu, jako miejscu Naszego obecnego pobytu, dnia trzydziestego pierwszego Lipca, w roku tysiąc ośmset pięćdziesiątym drugim, panowania Naszego roku czwartym.

Franciszek Józef. (L. S.)

Hr. Buol m. p. **Bach** m. p. **Csorich** m. p.

Z Najwyższego rozkazu:
Ransonnet m. p.

Statut o rezerwie.

§. 1.

Każdy żołnierz, należący do stanu obowiązkowego c. k. armii i do związku państwa monarchii austryjackiej, bez różnicy broni i nazwiska wojska lub branszy, winien będzie, po odbytej ośmio-letniej, albo za karę mu wyznaczonej służbie dłuższej, pełnić jeszcze przez dwa lata obowiązek rezerwowy.

Zobowiązanie to dotycze także i żandarmeryi krajowej, korpusu straży policyjnej wojskowej, korpusu majtków i rzemieślników okrętowych.

Co się tycze Pogranicza wojskowego, nie zmienia się niniejszem tameczny obowiązek do obrony, w ustawie zasadniczej z dnia 7. Maja 1850 *) roku określony.

§. 2.

Rezerwowy obowiązek ten na tem zależy, iż żołnierstwo rezerwowe, w czasie zwyczajnych stosunków do domu rozpuszczone, w razie wojny lub wypadków nadzwyczajnych, na ciąg stosunków tych, stawić się będzie winno do czynnej służby za nastąpionem zawołaniem.

*) Dziennik praw państwa z roku 1850, cz. LXXVII., nr. 243.

Zweitens. Das Landwehr-Institut, wo es besteht, tritt mit allen darauf bezüglichen Gesetzen und Anordnungen von dem Zeitpunkte der Einführung der Reserve an, vollständig außer Wirksamkeit.

Mein Minister des Krieges ist im Einvernehmen mit Meinem Minister des Innern mit der Vollziehung dieser Anordnungen und dem Erlaße der dazu erforderlichen Instrukzionen beauftragt.

Gegeben in Unserem Hoflager zu Schäßburg, am Ein und dreißigsten Juli im achtzehnhundert zwei und fünfzigsten, Unserer Reiche im vierten Jahre.

Franz Joseph. (L. S.)

Gr. Buol m. p. **Bach** m. p. **Csorich** m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung:
Ransonnet m. p.

Reserve-Statut.

§. 1.

Jeder dem obligaten Mannschaftsstande der k. k. Armee und dem Staatsverbande der österreichischen Monarchie angehörige Soldat, ohne Unterschied der Waffengattung und der Benennung der Truppe oder Branche, hat nach Vollstreckung der achtjährigen oder der ihm etwa in Folge des Gesetzes strafweise auferlegten längeren Dienstzeit noch eine zweijährige Reserveverpflichtung zu erfüllen.

Diese Verpflichtung erstreckt sich daher insbesondere auch auf die Landes-Gensd'armerie, das Militär-Polizeiwachkorps, das Matrosenkorps und die Schiffshandwerker.

Rücksichtlich der Militärgrenze bleibt die, in dem Grundgesetze vom 7. Mai 1850 *) bestimmte Wehrpflicht unverändert.

§. 2.

Diese Reserveverpflichtung besteht darin, daß die, unter gewöhnlichen Zeitverhältnissen in ihre Heimat entlassene Reservemannschaft verbunden ist, im Falle eines Krieges oder beim Eintritte außerordentlicher Ereignisse, auf die Dauer dieser Verhältnisse über erfolgte Einberufung zur aktiven Dienstleistung einzurücken.

*) Im Reichs-Gesetzblatte vom Jahre 1850, LXXVII. Stück, Nro. 243.

§. 3.

Lata w służbie czynnej, nad czas obowiązkowy dobrowolnie i domniemalnie odbyte, poczytane będą na rachunek obowiązku rezerwowego.

§. 4.

Żołnierze wysłużeni, jako ochotnicy reangażowani, nie podlegają już więcej, po odbytej na nowo objętej służbie, obowiązkowi rezerwowemu.

Równie też nie podlegają obowiązkowi rezerwowemu także i ci, którzy do dnia obwieszczenia ustawy niniejszej ze stanu cywilnego do służby za beneficyjami ochotnika wstąpili.

Przeciwnie zaś podlegają, po odbytej służbie, obowiązkowi rezerwowemu ci, którzy po obwieszczeniu ustawy niniejszej, albo za beneficyjami ochotnika, albo bez takowych, służbę objęli.

§. 5.

Ci, którzy aż do dnia publikacyi ustawy niniejszej, taksę uwolnienia złożyli, niemniej którzy ją następnie złożą, nie ulegają obowiązkowi rezerwowemu.

§. 6.

Po spełnieniu obowiązku rezerwowego, bądź w samej rezerwie, bądź też w służbie czynnej, ustaje już dla żołnierza rezerwowego wszelki nadal obowiązek obrony.

§. 7.

Istniejące w Tyrolu i Forarlbergu postanowienia osobne, obrony kraju i rzeczy stanu strzelniczego dotyczące, nie są niniejszem naruszone.

§. 8.

W powszechności każdy żołnierz wcielony będzie do rezerwy tego korpusu, w którym służbę swą ukończył był.

§. 9.

Wcielenie do rezerwy odbywać się winno z reguły, bez oczekiwania rozporządzenia osobnego, z końcem Grudnia tego roku, w ktorym żołnierz czas służby swej ukończył.

§. 10.

Co się tycze sposobu wykonania postanowień, w statucie niniejszym zawartych, mianowicie przygotowania wcielenia do rezerwy, z końcem Grudnia każdego roku przeprowadzić się mającego, tudzież wystawienia kart rezerwo-

§. 3.

Die in der aktiven Dienstleistung über die obgelegene Dienstzeit freiwillig und stillschweigend zugebrachten Jahre, werden bei der Reserveverpflichtung zu Gute gerechnet.

§. 4.

Die als Freiwillige reengagirten ausgedienten Soldaten, unterliegen nach Vollstreckung der neuerdings übrrnommenen Dienstzeit der Reserveverpflichtung nicht mehr.

Eben so wenig unterliegen diejenigen, welche bis zum Tage der Kundmachung dieses Gesetzes, aus dem Zivilstande, gegen die Benefizien eines Freiwilligen eingetreten sind, der Reserveverpflichtung.

Dagegen trifft diejenigen, welche nach der Kundmachung dieses Gesetzes, entweder gegen die Benefizien eines Freiwilligen, oder ohne dieselben eingetreten sind, nach Vollstreckung ihrer Dienstzeit die Reserveverpflichtung.

§. 5.

Diejenigen, welche bis zum Tage der Publikazion dieses Gesetzes die Befreiungstaxe erlegt haben, so wie diejenigen, welche sie in der Folge erlegen werden, unterliegen der Reserveverpflichtung nicht.

§. 6.

Nach erfüllter Reserveverpflichtung, es möge dieselbe in der Reserve selbst, oder in aktiver Dienstleistung vollstreckt worden seyn, hört für den Reservemann jede weitere Wehrpflicht auf.

§. 7.

In Tirol und Vorarlberg bleiben die besonderen Bestimmungen über die Landesvertheidigung und das Schieß=Standswesen unberührt.

§. 8.

Grundsätzlich wird Jedermann in die Reverse desjenigen Militärkörpers eingereiht, in welchem er seine Dienstzeit beendiget hat.

§. 9.

Die Einreihung in die Reserve muß in der Regel, ohne hiezu eine spezielle Anordnung abzuwarten, mit Ende Dezember jenen Jahres geschehen, in welchem der Soldat seine Dienstzeit vollstreckt hat.

§. 10.

Ueber das Verfahren zum Behufe der Vollziehung der in diesem Statute enthaltenen Bestimmungen, insbesonder zur Vorbereitung der mit Ende Dezember jeden Jahres durchzuführenden Einreihung in die Reserve, über die Ausfertigung der Reserve-

wych i wydawania ich żołnierstwu, utrzymywania w ewidencyi ludzi do rezerwy wcielonych, nareszcie postępowania, jakie w tym względzie zachować winny korpusy wojskowe i bransze, komendy składów i powiatów werbunkowych, również też władze polityczne i gminy, wydanym będzie przez Ministra wojny, w porozumieniu z Ministrem spraw wewnętrznych, osobny przepis instrukcyjny.

§. 11.

Żołnierstwo rezerwowe ulega w sprawach karnych sądownictwu wojskowemu, w sprawach zaś cywilnych, poza okresem czasu pełnienia służby czynnej leżących, sądom cywilnym.

Do wydania żołnierzowi rezerwowemu majątku, złożonego dla niego w sądach cywilnych, tudzież do zawarcia małżeństwa, potrzebnem jest wymagane, pod zagrożeniem skutków prawnych, zezwolenie tej władzy wojskowej, któraby mu takowe udzielić miała, gdyby w służbie czynnej zostawał.

Książki wędrownicze i paszporta podróżowe dla żołnierzy rezerwowych muszą dla ewidencyi wprzód w komendzie powiatu werbunkowego być zanotowane, co też, że się tak stało, w nich potwierdzić należy.

§. 12.

Żołnierzowi rozerwowemu wolno wstąpić do służby czynnej, jeżeli zupełnie do służby polowej zdolnym jest.

Żołnierz rezerwowy, dobrowolnie do służby wstępujący, będzie jednak winien pozostać w służbie czynnej przez cały ciąg reszty jeszcze czasu obowiązku swego rezerwowego.

§. 13.

Żołnierz rezerwowy może się dać każdego czasu jako ochotnik zareangażować; w takim razie wolny ma wybór korpusu wojskowego, skoro tylko zdolnym jest do niego, wedle istniejących w tej mierze przepisów.

§. 14.

W razie choroby, każdy żołnierz rezerwowy ma prawo do pielęgnowania się w szpitalu wojskowym.

§. 15.

Jeżeli żołnierz rezerwowy, pełniąc służbę czynną, i z powodu tejże stał się realinwalidem, wówczas, podobnie jak każdy żołnierz inny, prawo ma do zaopatrzenia wojskowego.

karten und deren Ausfolgung an die Mannschaft, über die Evidenthaltung der, in die Reserve eingereihten Leute, dann über das in dieser Beziehung von Seiten der Truppenkörper und Branchen, der Depot- und Werbbezirks-Kommanden, so wie auch von Seiten der politischen Behörden und der Gemeinden zu beobachtende Benehmen, ist eine eigene Instrukzionsvorschrift von dem Kriegsminister im Einvernehmen mit dem Minister des Innern zu erlassen.

§. 11.

Die Reservemannschaft untersteht in Strafsachen der Militärgerichtsbarkeit, in bürgerlichen Rechtssachen aber außer der Zeit der aktiven Dienstleistung den Zivilgerichten.

Zur Erfolglassung des für einen Reservemann bei den Zivilgerichten erliegenden Vermögens und zur Schließung einer von demselben einzugehenden Ehe, ist die unter den gesetzlichen Wirkungen erforderliche Bewilligung jener Militärbehörde nothwendig, welche ihm dieselbe zu ertheilen gehabt hätte, wenn er in der aktiven Dienstleistung stünde.

Wanderbücher und Reisepässe für Reservemänner sind vorher bei dem Werbbezirks-Kommando zur Evidenthaltung vorzumerken, und daß es geschehen sei, ist auf denselben zu bestätigen.

§. 12.

Dem Reservemanne steht es frei, zur aktiven Dienstleistung einzurücken, wenn er vollkommen feldkriegsdiensttauglich ist.

Der freiwillig eingerückte Reservemann hat jedoch die ganze noch übrige Zeit seiner Reserveverpflichtung in der aktiven Dienstleistung zu verbleiben.

§. 13.

Der Reservemann kann sich zu jeder Zeit als Freiwilliger reengagiren lassen; in diesem Falle steht ihm die Wahl des Truppenkörpers frei, insoferne er zu demselben nach den dießfalls bestehenden Vorschriften geeignet ist.

§. 14.

Im Erkrankungsfalle hat jeder Reservemann Anspruch auf die Militärspitals-Verpflegung.

§. 15.

Wenn der Reservemann in aktiver Dienstleistung steht, in derselben und durch dieselbe realinvalide wird, so hat er, wie jeder andere Soldat, auf die Militärversorgung Anspruch.

Przeciwnie zaś niedołężności, którym żołnierz rezerwowy podpadł, nie będąc w stanie czynnym służby, nie dają prawa do zaopatrzenia wojskowego, nawet choćby pielęgnowanym był w szpitalu wojskowym.

§. 16.

Regularne ćwiczenia w broni nie mają miejsca u żołnierstwa rezerwowego, w służbie czynnej nie znajdującego się.

§. 17.

Rezerwa zawołaną będzie do służby czynnej przez Najjaśniejszego Cesarza, albo całkiem, albo w części, w obrębie albo wszystkich, albo pojedynczych tylko krajów koronnych. W takim tedy razie, za najwyższym rozkazem Najjaśniejszege Pana, wyda Ministeryjum wojny, w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych, każde w należytym zakresie swym, zarządzenia jak najspieszniejsze.

§. 18.

Jeżeli zwołanie rezerwy zarządzonem zostanie, wówczas winny władze, wedle instrukcyi ku temu powołane, ogłosić miejsce, gdzie, i dzień, na którym się żołnierstwo stawić ma ze swemi kartami rezerwowemi.

§. 19.

Przełożeni gmin obowiązani są zawezwać przed się dotyczących żołnierzy rezerwowych, i im, w obecności dwóch świadków, oznajmić, na którym dniu i w którem miejscu się takowi stawić muszą; a najwłaściwszym onychże obowiązkiem jest, w razie potrzeby z spółdziałaniem żandarmeryi krajowej, czuwać nad tem, aby żołnierstwo zwołane, wstąpiło w szeregi w terminie wyznaczonym.

Wszelkie trudności, przeciwne wstąpieniu zwołanego żołnierstwa rezerwowego, oznajmione być winny przez przełożonych gminnych władzom powiatowym przez te władze, z załączeniem dowodów, jakieby może przedłożono władzom obwodowym, przez które znowu natychmiast zakomunikowane zostaną komendantom powiatów werbunkowych, które je do dalszej wiadomości podadzą korpusom wojskowym.

Władze powiatowe i obwodowe winny zresztą bezzwłocznie zarządzić wszelkie środki, które z stanowiska swego za stosowne uznają do uchylenia trudności.

Jeżeli po przywróceniu zwyczajnych stosunków, żołnierstwo rezerwowe nazad do domu rozpuszczonem zostanie, wówczas zaopatrzonem być winno paszportami urlopowemi.

Dagegen begründen solche Gebrechen, welche den Reservemann außer der Aktivität befallen haben, wenn gleich sich derselbe deßhalb in der Militärspitals-Verpflegung befinden sollte, keinen Anspruch auf eine Militärversorgung,

§. 16.

Regelmäßige Waffenübungen finden in Ansehung der nicht in aktiver Dienstleistung stehenden Reservemannschaft nicht Statt.

§. 17.

Die Reserve wird zur aktiven Dienstleistung von Seiner Majestät dem Kaiser ganz oder zum Theile im Bereiche sämmtlicher, oder auch einzelner Kronländer einberufen. In solchem Falle hat über Allerhöchsten Befehl das Kriegsministerium im Einvernehmen mit dem Ministerium des Innern, jedes in seinem Bereiche, die Verfügungen auf das Schleunigste zu treffen.

§. 18.

Wenn die Einberufung der Reserve angeordnet ist, so ist von den hiezu instrukzionsmäßig berufenen Behörden bekannt zu geben, wo und an welchem Tage sich die Mannschaft mit ihren Reservekarten zu stellen hat.

§. 19.

Die Vorsteher der Gemeinden haben die betreffenden Reservemänner vorzurufen, und ihnen in Gegenwart von zwei Zeugen bekannt zu geben, an welchem Tage und Orte sie einrücken müssen, und sind überhaupt zunächst verpflichtet, nöthigenfalls unter Mitwirkung der Landes-Gensd'armerie, darüber zu wachen, daß die einberufene Reservemannschaft an dem bestimmten Termine einrücke.

Alle Anstände, welche die Nichteinrückung einberufener Reservemänner zu Folge haben, sind von den Gemeindevorstehern den Bezirksbehörden, von diesen unter Anschluß der allenfalls beigebrachten legalen Beweisdokumente den Kreisbehörden anzuzeigen, von letzteren aber sogleich den Werbbezirks-Kommanden mitzutheilen, welche die Truppenkörper davon in Kenntniß setzen.

Die Bezirks- und Kreisbehörden haben übrigens ohne Verzug die von ihren Standpunkten aus zur Beseitigung der Anstände zweckdienlich erachteten Verfügungen zu treffen.

Wenn nach Wiederherstellung der normalen Verhältnisse die Reservemannschaft in die Heimat rückgesendet wird, so ist sie mit Urlaubspässen zu versehen.

§. 20.

Żołnierz rezerwowy, który przez winę własną zaniedba termin stawienia się, urzędownie mu do wiadomości podany, ukarany będzie w miarę zachodzących okoliczności w drodze dyscyplinarnej, przy szarżach zaś okoliczność ta uważaną być winna za obciążającą.

Jeżeli zaś zaniedbanie to trwa dłużej nad tygodni sześć, wówczas za dezertera będzie uważany i jako taki ukarany, skoro zostanie schwytanym albo dobrowolnie się zgłosi, wyjąwszy, gdyby był w stanie niestawiennictwo swe zupełnie usprawiedliwić.

§. 21.

Wstępujące żołnierstwo rezerwowe natychmiast przez lekarza będzie zrewidowane i do tej służby wklasyfikowane, do której wedle fizycznego usposobienia swego jest zdolne.

Jeżeli żołnierz rezerwowy do służby zdolnym się ukazał, wówczas nastąpić winna w powszechności prezentacyja jego do tego korpusu wojskowego, do którego rezerwy należy.

§. 22.

W razie potrzeby może każda część rezerwy, przy własnym korpusie swym mniej potrzebna, do innego korpusu być przydzieloną do użycia, ile możności dawniejszej służbie podobnego.

Celem takowego atoliż rezerwy użycia, otrzymają dotyczące władze wojskowe zawsze osobne w tej mierze nakazy.

§. 23.

Żołnierz rezerwowy, w skutek zawołania wstępujący, prezentowany będzie w tej samej szarży, którą przy przejściu do rezerwy posiadał, i pobiera też od dnia prezentacyi należytość odpowiednią.

Zamieszczenie szarż, w ten sposób może nad liczbę wypadających, wedle przepisu uskutecznionem być ma.

Żołnierz rezerwowy, dobrowolnie do służby czynnej wstępujący, jeżeli posiada szarżę, dla której nie ma placu otwartego, pozostanie aż do zamieszczenia możliwego w należytości żołnierza prostego.

§. 24.

W czasie pokoju, z końcem Grudnia każdego roku i bez oczekiwania w tym względzie specyjalnego zarządzenia jakiego, należy z abszytem rozpuścić i w ubytek zaciągnąć nie tylko żołnierstwo w rezerwie, lecz też i w służbie czynnej zostające, do rozpuszczenia prawo mające.

§. 20.

Der Reservemann, welcher durch eigenes Verschulden den ihm ämtlich bekannt gegebenen Einrückungstermin versäumt, ist nach Maßgabe der obwaltenden Umstände im Disziplinarwege zu bestrafen, bei Chargen ist dieser Umstand als erschwerend anzusehen.

Erstreckt sich diese Versäumniß über die Dauer von sechs Wochen, so ist er als Deserteur anzusehen und nach seiner Ergreifung oder Selbstmeldung zu bestrafen, es wäre denn, daß er sein Ausbleiben vollständig zu rechtfertigen vermöchte.

§. 21.

Die einrückende Reservemannschaft ist sogleich ärztlich zu visitiren und für jene Dienstleistung zu klassifiziren, zu der sie nach ihrer physischen Beschaffenheit die Eignung besitzt.

Wird der Reservemann zum Dienste anwendbar befunden, so hat dessen Präsentirung in der Regel auf jenen Militärkörper zu erfolgen, zu dessen Reserve er gehört.

§. 22.

Im Bedarfsfalle kann jener Theil der Reserve, welcher beim eigenen Körper entbehrlich ist, auch zu einer andern, der früheren Dienstleistung nach Thunlichkeit analogen Verwendung in Anspruch genommen werden.

Zu einer derartigen Verwendung der Reserve werden jedoch den betreffenden Militärbehörden allemal spezielle Weisungen zukommen.

§. 23.

Der über erfolgte Einberufung eingerückte Reservemann wird in jener Charge präsentirt, welche er beim Uebertritte in die Reserve bekleidete, und bezieht daher auch vom Präsentirungstage an, die entsprechende Gebühr.

Die Einbringung der solchergestalt etwa überzählig entfallenden Chargen ist nach Vorschrift zu bewirken.

Derjenige Reservemann, welcher freiwillig zur aktiven Dienstleistung einrückt, muß, falls er eine Charge bekleidet und kein derlei Platz offen ist, bis zur thunlichen Einbringung in der Gebühr des Gemeinen verbleiben.

§. 24.

Im Frieden ist mit Ende Dezember jeden Jahres regelmäßig und ohne dießfalls eine spezielle Anordnung abzuwarten, sowohl die in der Reserve, als in der aktiven Dienstleistung befindliche Mannschaft, welche auf die Entlassung gesetzlichen Anspruch hat, gegen Ausfertigung des Abschiedes zu entlassen und in Abgang zu bringen.

§. 25.

Wyjątkowe wypuszczenie ze służby żołnierza rezerwowego, wprzód nim odbył obowiązek rezerwowy, zawisł od tych samych warunków i przepisów, co i wypuszczenie żołnierza w rzeczywistem pełnieniu służby zostającego.

§. 26.

Podczas wojny nie ma miejsca ani przeniesienie do rezerwy, ani też rozpuszczenie z tej, lub z służby czynnej.

Jeżeliby przeniesienie regularne do rezerwy i rozpuszczenie żołnierstwa, mającego prawo żądania rozpuszczenia, wstrzymanem, lub wstrymanie to po przywróceniu normalnego stanu stosunków zniesionem być miało, wtedy wydanem będzie osobne w tej mierze rozporządzenie.

§. 25.

Die ausnahmsweise Entlassung eines Reservemannes vor vollstreckter Reserveverpflichtung ist von denselben Bedingungen und Vorschriften abhängig, wie die Entlassung eines in aktiver Dienstleistung stehenden Soldaten.

§. 26.

Während des Krieges findet weder eine Uebersetzung in die Reserve, noch eine Entlassung aus derselben, oder aus der aktiven Dienstleistung Statt.

Wenn die regelmäßige Uebersetzung zur Reserve und Entlassung der darauf im gesetzlichen Anspruche stehenden Mannschaft sistirt, oder nach hergestellten normalen Verhältnissen die Sistirung aufgehoben werden soll, erfolgt hierüber die spezielle Anordnung.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XXVIII.

Wydana i rozesłana dnia 30. Października 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XXVIII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 30. Oktober 1852.

182.

Traktat handlowy i żeglugowy między Austryją i Sardyniją z dnia 18. Października 1851,

(Dziennik praw państwa, część XX., nr. 69, wydana dnia 27. Marca 1852),

podpisany przez obustronnych pełnomocników w Wiedniu na dniu 18. Października 1851, którego ratyfikacyje także tam zamienione zostały na dniu 22. Lutego 1852.

My Franciszek Józef Pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryjacki;

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiąże Austryi; Wielki Książe Toskany i Krakowa; Książe Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki Książe Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Książe Górnego i Dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli; Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zadry; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski, Książe Trydentu i Bryksenu; Margrabia Górnej i Dolnej Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t d.; Pan Tryjestu, Kattary i na Marchii Windyjskiej, Wielki Wojewoda województwa Serbii i t. d. i t. d.

Czynimy niniejszem wiadomo wszem w obec i każdemu z osobna, komu na tem zależy:

Gdy na dniu 18. Października roku zeszłego przez Naszych Pełnomocników i przez Pełnomocnika Najjaśniejszego Króla Sardynii zawartą i podpisaną została we Wiedniu konwencyja co do stosunków handlowych i żeglugowych, od dawna już w Naszych państwach między poddanymi Naszymi kwitnących, treści następującej:

182.

Handels- und Schifffahrts-Vertrag zwischen Oesterreich und Sardinien vom 18. Oktober 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XX. Stück, Nr. 69, ausgegeben am 27. März 1852).

Von den beiderseitigen Bevollmächtigten unterzeichnet zu Wien am 18. Oktober 1851 und die Ratifikazionen ausgewechselt ebendaselbst am 22. Februar 1852.

Nos Franciscus Josephus Primus, divina favente clementia Austriae Imperator; Rex Hungariae, Bohemiae, Lombardiae et Venetiarum, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illiriae; Rex Hierosolimae etc.; Archidux Austriae; Magnus Dux Hetruriae et Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae et Bucovinae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Dux superioris et inferioris Silesiae, Mutinae, Parmae, Placentiae et Quastalae, Osveciniae et Zatoriae, Teschinae, Forojulii, Ragusae et Gaderae etc.; Comes Habsburgi, Tirolis, Kyburgi, Goritiae et Gradiscae; Princeps Tridenti et Brixinae etc.; Marchio superioris et inferioris Lusatiae et Istriae; Comes Altae-Amisiae, Feldkirkiae, Brigantiae, Sonnenbergae etc.; Dominus Tergesti, Cattari, Marchiae Slavoniae etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Postquam inter plenipotentiarios Nostros et eum, quem Regia Sardiniae Majestas ad id delegavit, fine componendarum commercii et navigationis rationum, quae inter utriusque Nostrum ditiones et subditos ab antiquo feliciter vigent, die decima octava mensis Octobris anni elapsi conventio Viennae inita et signata fuit, tenoris sequentis:

Tekst pierwotny.	Przekład.
Sua Maestà l'Imperatore d'Austria e Sua Maestà il Re di Sardegna desiderando facilitare ed estendere in modo reciprocamente vantaggioso le relazioni commerciali e marittime esistenti fra i due paesi, mettendo le loro bandiere sul piede di una perfetta eguaglianza come pure i rispettivi sudditi sul piede della nazione la più favorita e riducendo scambievolmente le tasse doganali sopra un certo numero di prodotti naturali od altri, spediti o transitanti dall'uno nell'altro paese, hanno convenuto di aprire una negoziazione ed hanno a ciò nominato a loro Plenipotenziarii:	Jego C. K. Apostolska Mość Najjaśniejszy Cesarz Austryi i Jego Król. Mość Najjaśniejszy Król Sardynii, chcąc ułatwić i rozciągnąć w sposób wzajemnie korzystny istniejące między oboma temi krajami stosunki i związki handlowe i żeglugowe przez postawienie tak bandery obustronnej na stopę zupełnej równości, jak poddanych obustronnych na stopę narodów, doznających korzyści przed wszystkiemi innemi najcelniejszych, równie też przez zniżenie wzajemnych opłat celnych przy pewnej liczbie produktów naturalnych lub innych, z jednego kraju do drugiego przesełanych lub przeprowadzanych, uchwalili rozpocząć traktaty i zamianowali w tym celu Pełnomocnikami Swymi, a to:
Sua Maestà l'Imperatore d'Austria:	Jego C. K. Apostolska Mość Najjaśniejszy Cesarz Austryi:
il Signor Felice Principe di Schwarzenberg, Cavaliere Grancroce degli ordini I. R. di Leopoldo e di Francesco Giuseppe, Cavaliere dell' ordine I. R. militare di Maria Teresa, Insignito delle Croci del merito dei servizi militari ecc. ecc., I. R. Ciambellano, Consigliere intimo attuale, Tenente Maresciallo, Proprietario del Reggimento Fanti N.º 21, Suo Ministro-Presidente e Ministro della Casa Imperiale e degli affari esteri, ed il Signor Andrea Cavaliere di Baumgartner, Cavaliere dell' I. R. ordine di Leopoldo ecc., Dottore in Filosofia, Presidente dell' Academia Imperiale delle scienze in Vienna, I. R. Consigliere intimo attuale, Suo Ministro del Commercio, industria e pubbliche costruzioni;	pana Feliksa księcia Schwarzenberg, kawalera wielkiego krzyża c. k. orderu Leopolda i orderu Franciszka Józefa, kawalera c. k. wojskowego orderu Maryi Teresy, posiadacza krzyża zasług wojskowych i krzyża służbowego wojskowego i t. d. i t. d., szambelana, c. k. rzeczywistego radzcę tajnego, feldmarszałka-porucznika, właściciela pułku piechoty 21, Swego Prezydenta Ministrów, Ministra Dworu cesarskiego i spraw zagranicznych; jakoteż p. Jędrzeja Baumgartnera, kawalera c. k. austryjackiego orderu Leopolda i t. d., doktora filozofii, prezydenta cesarskiej akademii nauk we Wiedniu, c. k. rzeczywistego radzcę tajnego, Swego Ministra handlu, przemysłu i budowli publicznych; a

Uebersetzung.

Seine Apostolische Majestät der Kaiser von Oesterreich und Seine Majestät der König von Sardinien, von dem Wunsche beseelt, die zwischen den zwei Ländern bestehenden Handels- und See-Verbindungen in wechselseitig vortheilhafter Weise zu erleichtern nnd auszudehnen, dadurch, daß Ihre Flaggen auf den Fuß einer vollständigen Gleichheit, wie auch die bezüglichen Unterthanen auf den Fuß der meistbegünstigten Nazion gesetzt, und die Zollgebühren gegenseitig für eine gewisse Anzahl der von dem einen in das andere Land gesendeten oder durchgeführten Natural- oder sonstigen Erzeugnisse herabgesetzt werden, sind übereingekommen, eine Unterhandlung zu eröffnen und haben hiezu zu Ihren Bevollmächtigten ernannt:

Seine Apostolische Majestät der Kaiser von Oesterreich:

den Herrn Felix Fürsten von Schwarzenberg, Großkreuz des k. k. Leopold- und Franz Joseph-Ordens, Ritter des k. k. militärischen Marien-Teresien-Ordens, Besitzer des Militär-Verdienst- und des Militär-Dienst-Kreuzes 2c. 2c., Kämmerer, k. k. wirklichen geheimen Rath, Feldmarschall-Lieutenant, Inhaber des Infanterie-Regimentes Nr. 21, Allerhöchstdessen Minister-Präsidenten, Minister des kaiserlichen Hauses und der auswärtigen Angelegenheiten; und den Herrn Andreas Ritter von Baumgartner, Ritter des k. k. österreichischen Leopold-Ordens 2c., Doktor der Philosophie, Präsidenten der kaiserlichen Akademie der Wissenschaften in Wien, k. k. wirklichen geheimen Rath, Allerhöchstdessen Minister des Handels, der Gewerbe und der öffentlichen Bauten;

Sua Maestà il Re di Sardegna:

il Signor Adriano Thaon dei Conti di Revel, Commendatore del Suo Ordine dei Santi Maurizio e Lazzaro, Grancroce dell' Ordine di Cristo del Portogallo, Suo Inviato straordinario e Ministro Plenipotenziario presso Sua Maestà Imperiale e Reale Apostolica, i quali dopo avere scambiati i loro pieni poteri ed averli riconosciuti in buona e debita forma hanno convenuto gli articoli seguenti:

Articolo 1.

Vi sarà reciproca libertà di commercio e di navigazione fra l'Impero d'Austria ed il Regno di Sardegna. I sudditi di ognuna delle alte Parti contraenti avranno reciprocamente la piena libertà di viaggiare, di risiedere, e di fare delle compre e delle vendite in tutta l'estensione del territorio dell'altra e godranno in affari di commercio e d'industria, sottoponendosi alle leggi ed ordinanze ivi vigenti, della stessa protezione e degli stessi diritti, privilegi, libertà, favori ed immunità di cui godono e godranno gli abitanti del paese; nè saranno i medesimi obbligati, sotto verun pretesto a pagare perciò altre o più elevate tasse od imposte, che quelle cui vanno od andranno sogetti i Nazionali.

Articolo 2.

I sudditi di ognuna delle alte Parti contraenti, i quali secondo le leggi dello

Jego Król. Mość Najjaśniejszy Król Sardynii:

pana Hadryjana Thaon z domu hrabiów Revel, komandora orderu śśw. Maurycego i Łazarza, kawalera wielkiego krzyża portugalskiego orderu Chrystusa, Swego nadzwyczajnego Posła i pełnomocnego Ministra przy dworze Jego C. K. Apostolskiej Mości, którzy zakomunikowawszy sobie wzajemnie pełnomocnictwa swe, i uznawszy takowe za dobre i w formie należytej wystawione, ułożyli artykuły następujace:

Artykuł 1.

Między cesarstwem austryjackiem i królestwem sardyńskiem istnieć będzie obopólna swoboda handlu i żeglugi. Poddani każdego z obudwóch wysokich rządów kontraktujących doznawać mają wzajemnie zupełnej wolności podróżowania w całem państwie strony drugiej, przebywania tamże, zawierania kupna i przedaży, a w rzeczach handlowych i przemysłowych, ustawom i rozporządzeniom tamże istniejącym podlegając, używać mają tej samej opieki ustaw i tych samych praw, przywilejów, wolności, koncesyj i prerogatyw, których używają lub używać będą mieszkańcy kraju; za co takowi pod żadnym pretekstem nie będą winni opłacać innych albo wyższych taks i opłat nad te, którym podlegają lub podlegać będą sami narodowi.

Artykuł 2.

Poddani każdego z obu wysokich państw kontraktujących, którzy według

Seine Majestät der König von Sardinien:

den Herrn Hadrian Thaon aus dem Hause der Grafen von Revel, Kommandeur Allerhöchst dessen Ordens des heiligen Mauritius und Lazarus, Großkreuz des Christus-Ordens von Portugal, Allerhöchstdessen außerordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister bei Seiner k. k. Apostolischen Majestät, welche, nachdem sie ihre Vollmachten ausgewechselt und dieselben in guter und gehöriger Form anerkannt haben, über folgende Artikel übereingekommen sind:

Artikel 1.

Zwischen dem Kaiserreiche Oesterreich und dem Königreiche Sardinien wird gegenseitige Handels- und Schifffahrtsfreiheit bestehen. Die Unterthanen jedes der beiden hohen kontrahirenden Theile werden gegenseitig die volle Freiheit haben, in der ganzen Ausdehnung des Gebietes des anderen Theiles zu reisen, sich aufzuhalten, Ein- und Verkäufe zu machen, und werden in Handels- und Industriegeschäften, in solange sie den dort bestehenden Gesetzen und Verordnungen Folge leisten, denselben Schutz und dieselben Rechte, Privilegien, Freiheiten, Begünstigungen und Immunitäten geniessen, welche die Bewohner des Landes geniessen oder geniessen werden; auch sollen dieselben nicht verbunden werden, unter irgend einem Vorwande dieserwegen andere oder höhere Taxen oder Abgaben als jene zu zahlen, welchen die Nazionalen unterzogen sind oder werden.

Artikel 2.

Die Unterthanen jedes der beiden hohen kontrahirenden Theile, welche laut den Gesetzen des Staates, dem sie angehören, nach Entrichtung der daselbst bestimmten Ab-

Stato cui appartengono, avendo pagato le imposte e tasse stabilitevi hanno in esso il diritto di frequentare le fiere ed i mercati, di fare delle compre pei bisogni della propria arte ed industria, e di girare nel paese per ricevervi delle commissioni portando o no seco delle mostre, godranno dello stesso diritto nel territorio dell'altra, senza pagare tasse od imposte per i loro esercizii, e senza essere sottoposti ad altre restrizioni che a quelle, cui andranno soggeti gli abitanti del paese abilitati agli esercizj medesimi, ben inteso però, che non sia loro concesso di portare seco delle merci destinate o atte alla vendita

ustaw państwa do którego należą, opłaciwszy przeznaczone tamże opłaty i taksy, prawo mają odwiedzać jarmarki tegoż i targi, dla potrzeb profesyi własnej, kupna robić, albo po kraju z próbkami lub bez takowych chodzić i tamże komisy odbierać, używać będą tego samego prawa w terytoryjum strony drugiej, nie opłacając taks lub opłat za wykonywanie tych czynności swych, i nie ulegając innym ograniczeniom jak tym, którym mieszkańcy krajowi poddani są w tych samych czynnościach, przyczem atoliż dobrze na uwadze mieć należy, iż im nie będzie wolno prowadzić z sobą towary, któreby do przedaży albo były przeznaczone, albo sposobne.

Articolo 3.

I sudditi di ognuna delle alte Parti contraenti saranno nei paesi dell'altra esenti da qualunque servizio militare, sia per terra, sia per mare, sia nella milizia o nella guardia nazionale e non potranno essere assoggettati per le loro proprietà mobili od immobili ad altre incumbenze, restrizioni, tasse ed imposte che a quelle, cui saranno sottoposti i nazionali.

Saranno anche esenti da prestiti forzosi e da ogni contribuzione straordinaria, purchè non siano generali e stabiliti per legge.

Le loro abitazioni, i magazzini, e tutto ciò che ne fa parte e loro appartiene per oggetti di commercio o di residenza saranno rispettati e non saranno soggetti a visite o perquisizioni vesatorie; non potrà farsi alcun esame od ispezione

Artykuł 3.

Poddani każdego z obu rządów kontraktujących wolni zostają w krajach drugiego od wszelkiej służby wojskowej tak morskiej jak lądowej, i nie powinni dla swej własności ruchomej lub nieruchomej podlegać innym obowiązkom, ograniczeniom, taksom i opłatom, jak tym tylko, którym krajowcy podlegają.

Uwolnieni też będą od pożyczek przymusowych i od wszelkiego nakładu nadzwyczajnego, jeżeli takowy nie jest powszechnie zaprowadzony i przez ustawę oznaczony.

Pomieszkania ich, magazyny i wszystko, co tylko stanowi części tychże, i odnośnie do handlu lub pomieszkania do nich należy, powinny być szanowane i wolne od wszelkiej rewizyi i przetrząsań weksatorycznych. Nie mają miejsca za-

gaben und Taxen das Recht haben, dessen Messen und Märkte zu besuchen, für die Bedürfnisse des eigenen Gewerbes Einkäufe zu machen, oder im Lande mit oder ohne Muster herumzuziehen, um daselbst Kommissionen zu erhalten, werden dasselbe Recht in dem Gebiete des anderen Theiles geniessen, ohne für ihre Geschäftsausübung Taxen oder Abgaben zu zahlen, und ohne anderen Beschränkungen als denjenigen unterzogen zu werden, welche die zu denselben Geschäftsausübungen befugten Landesbewohner unterzogen werden, wohl verstanden jedoch, daß ihnen nicht erlaubt sei, mit sich Waaren herumzuführen, seien diese zum Verkaufe bestimmt oder nicht.

Artikel 3.

Die Unterthanen jedes der beiden hohen kontrahirenden Theile werden in den Ländern des anderen von jedem Militärdienste zu Wasser oder zu Lande, in der Armee oder Nazionalgarde befreit seyn, und sollen nicht wegen ihres beweglichen oder unbeweglichen Eigenthumes anderen Obliegenheiten, Beschränkungen, Taxen und Abgaben als denjenigen unterzogen werden, welchen die Nazionalen unterstehen.

Sie werden auch von Zwangsanleihen und von jeder außerordentlichen Auflage befreit seyn, soferne diese nicht allgemein eingeführt und durch das Gesetz bestimmt sind.

Ihre Wohnungen, Magazine und alles, was einen Theil derselben bildet, und in Bezug auf Handel oder zur Bewohnung dazu gehört, sollen respektirt und vexatorischer Nachschau oder Durchsuchungen nicht unterzogen werden. Es soll keine willkürliche

arbitaria delle loro carte, libri e conti commerciali, nè potrano tali operazioni praticarsi altrimenti, che qualora ed in quanto ciò sia ammesso e regolato dalle leggi alle quali vanno soggeti i Nazionali.

dne samowładne dochodzenia lub przeglądania pism ich handlowych, książek i rachunków, a środki takowe wtedy tylko mogą być przedsiębrane, jeżeli, i jak dalece je przypuszczają lub regulują ustawy, którym krajowcy sami podlegli są.

Articolo 4.

I sudditi di ciascuna delle alte Parti contraenti potranno liberamente disporre per testamento, donazione, cambio, vendita od altrimenti di tutti i beni, che potessero acquistare e possedere legalmente nei paesi dell'altra, e quelli che li rappresentano secondo le leggi, quantunque sudditi dell'altra parte, potranno ereditare siffatte proprietà sia per testamento, sia ab intestato, e prenderne possesso secondo le leggi; essi potranno disporne, come meglio loro piacerà pagando soltanto le imposte, tasse od altri diritti, a cui in simile caso saranno pure soggetti gli abitanti del paese ove le dette proprietà esistono.

Nel caso di assenza degli eredi sarà seguita la stessa regola che in simile caso è prescritta riguardo alla proprietà degl'indigeni, fino a tanto, che gli aventi diritto abbiano fatto le necessarie disposizioni per prenderne possesso.

Qualora delle contestazioni si elevassero fra diversi prendenti riguardo al diritto su tali proprietà, esse dovranno risolversi dai Tribunali competenti secondo le leggi del paese, ove sono situati i beni in discorso.

Artykuł 4.

Poddani każdego z obu wysokich rządów kontraktujących, mają mieć prawo rozrządzania wszelkiemi dobrami, mogącemi w krajach innej strony prawnie być nabytemi i posiadanemi, a to, czy w drodze postanowienia ostatniej woli, czy darowizny, zamiany, sprzedaży, lub innym jakimkolwiekbądź sposobem, i równie też ci, którzy podług ustaw w ich miejsce wstępują, lubo poddani strony drugiej, będą mogli własność takową, w skutek ostatniej woli, albo *ab intestato*, odziedziczać i podług ustaw w posiadanie brać, niemniej takowemi podług upodobania rozrządzać, przyczem opłacać będą mieli te tylko opłaty, taksy lub inne należytości, którym w podobnym razie także podlegli są mieszkańcy tego kraju, gdzie rzeczona własność znajduje się.

W razie nieobecności spadkobierców to samo służyć będzie za prawidło, co w podobnym przypadku względem własności krajowców jest przepisanem, a to dopóty, aż w prawa wstępujący zarządzą potrzebne środki do odebrania posiadłości.

Gdyby między różnymi pretendentami prawa, wynikły spory o własność takową, natedy te rozstrzygane być winny przez sądy właściwe podług ustaw kraju, gdzie leżą dobra w kwestyi będące.

Prüfung oder Durchsicht ihrer Handelsschriften, Bücher und Rechnungen stattfinden, und solche Maßregeln können nur dann vorgenommen werden, wenn und insoferne sie von den Gesetzen, welchen die Nazionalen unterstehen, zugelassen und geregelt sind.

Artikel 4.

Die Unterthanen jedes der beiden kontrahirenden hohen Theile werden durch letztwillige Anordnung, Schenkung, Tausch, Verkauf oder in anderer Weise über alle Güter frei verfügen können, welche sie in den Ländern des anderen Theiles gesetzlich erwerben und besitzen können, und diejenigen, welche nach den Gesetzen in ihre Stelle treten, obwohl Unterthanen des anderen Theiles, werden solches Eigenthum in Folge letztwilliger Anordnung oder ab intestato erben und nach den Gesetzen in Besitz nehmen, nach ihrem Gutdünken hierüber verfügen können, und nur die Abgaben, Taxen oder anderen Gebühren entrichten, welchen im ähnlichen Falle die Bewohner des Landes, wo das besagte Eigenthum befindlich ist, gleichfalls unterzogen werden.

Im Falle der Abwesenheit der Erben wird dieselbe Regel zu befolgen seyn, welche im ähnlichen Falle rücksichtlich des Eigenthumes der Inländer vorgeschrieben ist, bis die Berechtigten die nöthigen Verfügungen zur Besitznahme getroffen haben.

Sollten sich unter den verschiedenen Prätendenten rücksichtlich des Rechtes auf ein solches Eigenthum Streitigkeiten erheben, so werden diese vor den kompetenten Gerichten nach den Gesetzen des Landes, wo die in Rede stehenden Güter gelegen sind, zu entscheiden seyn.

Vengono anche confermati i trattati per l'abolizione dei diritti d'albinaggio e di detrazione de 31. Agosto 1763 e del 19. Novembre 1824 già esistenti fra l'Austria e la Sardegna dovendo interpretarsi il presente Articolo in senso estensivo e non mai restrittivo.

Równie też zatwierdzone zostają istniejące między Austryją i Sardyniją traktaty względem uchylenia praw co do spadków bezdziedzicznych i co do wywozu majątku, zawarte na dniu 31. Sierpnia 1763 i na dniu 19. Listopada 1824, albowiem artykuł niniejszy tłumaczony być winien w znaczeniu rozciągającem, a nie ścieśniającem.

Articolo 5.

I Sardi nell'Impero d'Austria e gli Austriaci nel Regno di Sardegna saranno liberi di regolare come i Nazionali i loro affari per se stessi, o di affidarne la procura a persona di loro propria scelta, senza essere obbligati a pagare alcun salario o retribuzione a quelli agenti, fattori ecc. di cui non vogliono servirsi, non essendo in tale riguardo soggetti ad alcuna restrizione a motivo della loro nazionalità, ma soltanto a quelle stabilite dalle leggi generali del Paese.

Artykuł 5.

Sardyńczycy w cesarstwie Austryi, a Austryjacy w królestwie Sardynii, mają prawo podobnie jak krajowcy, sami zawiadować interesami swemi, lub sprawowanie tychże poruczyć osobie według własnego obioru, nie będąc zobowiązanymi opłacać żołdu lub wynagrodzenia jakiego owym ajentom, faktorom i t. p., których nie chcą używać, ani też nie podlegając w tej mierze żadnemu innemu ograniczeniu pod względem ich narodowości, jak tylko tym, które stanowią powszechne ustawy krajowe.

Essi saranno assolutamente liberi nel contrattare le compre e vendite, nel fissare i prezzi di tutti gli oggetti di commercio ed in tutte le disposizioni commerciali, assoggettandosi al legale regime doganale ed a quello delle privative dello Stato.

Przy zawarciu kupna i sprzedaży, przy ustanowieniu cen dla wszelkich przedmiotów handlowych i we wszelkich zarządzeniach komercyjalnych, doznawać będą wszelkiej bezwzględnej swobody, ulegając tylko przepisom prawnie istniejącym co do cła i monopolijów rządowych.

Essi avranno anche un libero e facile accesso presso i tribunali di ogn'istanza e giurisdizione per agire e difendersi in giudizio. Saranno liberi di valersi dell'opera di quelli avvocati, notaj ed agenti, che crederanno atti a rappresentare i loro interessi, e godranno generalmente nei rapporti giudiziarii gli stessi diritti e pri-

Powinni też przy sądach wszelkiej instancyi i jurysdykcyi, mieć wolny i łatwy przystęp, dla wniesienia skargi i bronienia sprawy swej przed sądem. Wolno im będzie używać pomocy tych adwokatów, notaryjuszów i ajentów, których do zastąpienia interesów swych usposobionymi być sądzą, a w ogólności używać będą w stosunkach są-

Es werden auch die zwischen Oesterreich und Sardinien schon bestehenden Verträge für die Abschaffung der Heimfalls- und Abfahrtsrechte vom 31. August 1763 und vom 19. November 1824 bestätiget, indem der gegenwärtige Artikel nur im ausdehnenden, und nicht im beschränkenden Sinne auszulegen ist.

Artikel 5.

Die Sardinier im Kaiserreiche Oesterreich und die Oesterreicher im Königreiche Sardinien sollen die Freiheit haben, wie die Nazionalen, ihre Geschäfte selbst zu regeln, oder deren Führung einer Person eigener Wahl anzuvertrauen, ohne verpflichtet zu seyn, einen Sold oder eine Vergütung jenen Agenten, Faktoren rc. zu zahlen, deren sie sich nicht bedienen wollen, und ohne in dieser Beziehung einer Beschränkung wegen ihrer Nazionalität, sondern nur jenen zu unterliegen, welche von den allgemeinen Landesgesetzen festgestellt sind.

Sie werden bei der Abschließung von Ein- und Verkäufen, bei der Bestimmung der Preise aller Handelsgegenstände und in allen kommerziellen Verfügungen, indem sie sich den gesetzlichen Zoll- und Staats-Monopols-Vorschriften zu unterziehen haben, absolute Freiheit geniessen.

Sie werden auch bei den Gerichten jeder Instanz und Jurisdikzion freien und leichten Zutritt haben, um Klagen anzustrengen und sich vor Gericht zu vertheidigen. Sie werden Freiheit haben, sich der Mitwirkung jener Advokaten, Notare und Agenten zu bedienen, welche sie zur Vertretung ihrer Interessen geeignet finden, und werden im

vilegi, che sono o saranno accordati ai sudditi dello Stato il più favorito.

Articolo 6.

Tutte le merci, delle quali nell'uno degli alti Stati contraenti è permessa l'importazione e l'esportazione, il transito od il deposito su bastimenti nazionali potranno pure legalmente essere introdotte, esportate, transitate o depositate, su bastimenti dell'altro Stato, senza pagare altri o maggiori dazii e diritti, senza essere sottoposte ad altre o maggiori restrizioni e partecipando pienamente ai medesimi privilegi riduzioni beneficii e restituzioni, che vengono o ver, ranno accordati alle merci introdotte, transitate e depositate su bastimenti nazionali.

Parimenti tutte le merci, che per la via di terra vengono introdotte, esportate, transitate o depositate mediante conduttori o con mezzi di transporto appartenenti all'uno degli a lti Stati contraenti godranno nell'altro sott' ogni rapporto dello stesso trattamento al pari di quelle introdotte, esportate, transitate o depositate mediante conduttori o con mezzi di transporto nazionali.

Articolo 7.

I bastimenti austriaci arrivando nei porti dei Dominii sardi e reciprocamente i bastimenti sardi giungendo nei porti dell'Impero d'Austria saranno trattati al loro arrivo durante la loro fermata ed

dowych, praw i przywilejów tych samych, których doznają lub doznawać będą poddani państwa najbardziej uwzględnionego.

Artykuł 6.

Wszelkie towary, które wolny mają przywóz, wywóz i przewóz, albo skład na okrętach narodowych w jednem z wysokich państw kontraktujących, będą mogły także i na okrętach państwa drugiego prawnie być przywożonemi, wywożonemi i przewożonemi i złożonemi, nie opłacając innych albo wyższych ceł i należytości, ani ulegając innym większym ograniczeniom, a zupełnie doznawając tych samych przywilejów, redukcyj, beneficyjów i restytucyj, które przyznane są, lub będą towarom na okrętach narodowych przywożonym, wywożonym i przewożonym i złożonym.

Równie też doznają wszelkie towary, które lądem zostały wprowadzone, wyprowadzone, przeprowadzone lub w skład wzięte przez woźnicę, lub który z środków transportowych, należącego do jednego z państw kontraktujących, w państwie drugiem pod każdym względem tego samego z niemi postępowania, jak te, które przez furmanów narodowych lub przez narodowe środki transportowe bywają wprowadzane, wyprowadzane, przeprowadzane lub na skład brane.

Artykuł 7.

Z przybywającemi okrętami austryjackiemi, zawijającemi do portów sardyńskich, a wzajemnie z okrętami sardyńskiemi do portów cesarstwa austryjackiego zawijającemi, postępować się bę-

Allgemeinen in den gerichtlichen Beziehungen dieselben Rechte und Privilegien geniessen, welche den Unterthanen des meistbegünstigten Staates gewährt sind oder gewährt werden.

Artikel 6.

Alle Waaren, deren Ein-, Aus-, Durchfuhr oder Hinterlegung in dem einen der hohen kontrahirenden Staaten auf nazionalen Schiffen gestattet ist, werden auch auf Schiffen des anderen Staates gesetzlich ein-, aus- und durchgeführt oder hinterlegt werden können, ohne andere oder höhere Zölle und Gebühren zu entrichten, und anderen oder größeren Beschränkungen zu unterliegen, und im vollen Genusse derselben Privilegien, Redukzionen, Benefizien und Rückerstattungen, welche den auf nazionalen Schiffen ein-, ausgeführten, durchgeführten und hinterlegten Waaren eingeräumt sind oder eingeräumt werden.

Ebenso geniessen alle Waaren, welche auf dem Landwege durch einen den kontrahirenden Staaten angehörigen Waarenführer oder Transportmittel eingeführt, ausgeführt, durchgeführt oder in Niederlage übernommen werden, in dem anderen Staate in jeder Beziehung dieselbe Behandlung wie jene, welche durch nazionale Waarenführer oder Transportmittel eingeführt, ausgeführt, durchgeführt oder deponirt werden.

Artikel 7.

Die österreichischen Schiffe bei dem Einlaufen in den sardinischen Häfen, und gegenseitig die sardinischen Schiffe bei dem Einlaufen in den Häfen des österreichischen Kaiserreiches, werden bei ihrer Ankunft, während ihres Aufenthaltes und bei ihrer Abreise auf demselben Fuße behandelt werden, wie die nazionalen Schiffe, in Allem, was die Tonnen-, Lootsen-, Hafen-, Leucht-, Kontumaz-, Docks- und Patent- und sonstige

alla loro uscita sullo stesso piede, come i bastimenti nazionali per tutto ciò che riguarda i diritti di tonnellaggio, di pilotaggio, di porto, di fanali, di quarantena, di darsena e patente ed altri carichi, che gravitano sullo scafo del bastimento sotto qualunque denominazione, sia che i diritti sopra indicati si paghino a favore dello Stato, delle Autorità locali o di qualunque corporazione o stabilimento.

Anche in quanto concerne il collocamento dei navigli, il loro carico e scarico nei porti, bacini o rade dei due Stati, nell'uso dei pubblici maggazzini, billancie, argani ed altri simili stabilimenti od ordigni ed in generale riguardo a tutto le formalità e disposizioni concernenti l'approdo, la fermata a la partenza dei bastimenti, non sarà accordato ai bastimenti nazionali alcun privilegio, che non sia egualmente accordato a quelli dell'altro Stato, essendo precisa volontà delle alte Parti contraenti che i rispettivi bastimenti siano trattati sul piede di una perfetta eguaglianza.

Articolo 8.

Resta per altro eccettuato dalle Stipulazioni degli articoli 6 e 7 tanto l'esercizio della pesca nazionale, riservandosi i Governi contraenti di regolarne le condizioni colle proprie leggi ed ordinanze, quanto la navigazione di costa o cabotaggio, che si fa in ciascuno dei due Stati da un porto all'altro, essendo la medesima esclusivamente riservata ai bastimenti nazionali.

dzie podczas ich pobytu i w odjeździe we wszystkiem w sposób równy jak z okrętami krajowemi tak pod względem łasztowego, locmanowego, portowego, farowego, kwarantannego, okrętowo-warsztatowego i patentowego, jak nakładów innych, które pod jakąbądź nazwą na przedmiotach okrętowych ciążą, bez względu, czy wyżpomienione właśnie opłaty opłacane bywają na korzyść skarbu, albo władz lokalnych, albo też jakiejkolwiekbądź korporacyi lub zakładu.

Także co się tycze ustawienia okrętów, ładowania i wyładowania tychże, zatok morskich i stanowisk dla okrętów obustronnych, w używaniu publicznych magazynów, wozów, kranów czyli wind okrętowych i innych tym podobnych zakładów i przyrządów, a w ogólności co do wszelkich formalności i zarządzeń dotyczących lądowania, pobytu i odjazdu okrętów, nie będzie okrętom narodowym żaden przywilej udzielony, któryby nie był oraz i okrętom państwa drugiego dozwolony, jest albowiem wyraźną wolą stron wysokich kontraktujących, ażeby dotyczące okręty doznawały jednostajnego ze wszech miar postępowania.

Artykuł 8.

Od postanowień jednak artykułów 6 i 7 wyłączone zostają nie tylko wykonanie narodowego rybołóstwa, którego warunki podług własnych ustaw i rozporządzeń uregulować zastrzegają sobie rządy kontraktujące, lecz także i żegluga nadbrzeżna czyli kabotaża, odbywająca się od jednego portu do drugiego w każdem z obudwóch państw, która wyłącznie okrętom narodowym zastrzeżona zostaje.

Gebühren, welche, unter welch' immer einer Benennung auf dem Schiffskörper lasten, betrifft, sei es, daß diese oben benannten Gebühren zu Gunsten des Staates, der Lokalbehörden oder welch' immer einer Körperschaft oder Anstalt entrichtet werden. Auch hinsichtlich der Aufstellung der Schiffe, ihrer Beladung und Ausladung in den Häfen, Buchten und Rheden beider Staaten, in der Benützung der öffentlichen Magazine, Wagen, Krahne und anderer ähnlicher Anstalten und Vorrichtungen, und im Allgemeinen rücksichtlich aller Förmlichkeiten und Verfügungen, betreffend die Landung, den Aufenthalt und die Abfahrt der Schiffe, wird den nazionalen Schiffen kein Privilegium eingeräumt werden, welches nicht gleichfalls den Schiffen des anderen Staates bewilliget ist, da es bestimmter Wille der hohen kontrahirenden Theile ist, daß die bezüglichen Schiffe auf dem Fuße einer vollständigen Gleichheit behandelt werden.

Artikel 8.

Von den Stipulazionen der Artikel 6 und 7 bleibt jedoch sowohl die Ausübung der nazionalen Fischerei, deren Bedingungen mit den eigenen Gesetzen und Verordnungen zu regeln sich die kontrahirenden Regierungen vorbehalten, als auch die Küstenschifffahrt ausgeschlossen, welche in jedem der zwei Staaten von einem Hafen zu dem anderen stattfindet, da diese ausschließlich den nazionalen Schiffen vorbehalten bleibt.

Articolo 9.

Tuttavia i bastimenti di ciascuna delle alte Parti contraenti potranno prendere o disbarcare una porzione del loro carico in un porto del territorio dell'altra, e completare nel primo caso il loro carico per l'estero o disbarcare nel secondo caso il resto del carico proveniente dal estero in uno o più porti dello stesso territorio, senza perciò pagare alcun diritto diverso da quello che pagasi dai legni nazionali.

Artykuł 9.

Atoliż będą mogły okręty obu wysokich stron kontraktujących część ładunku przyjmować lub wyładować w porcie państwa drugiego, i uzupełnić w pierwszym razie ładunek swój dla zagranicy, lub wyładować w drugim resztę ładunku z zagranicy pochodzącego, a to w jednym lub w kilku portach tego samego terytoryjum, nie opłacając za to należytości innej nad tę, którą opłacają okręty narodowe.

Articolo 10.

In caso di naufragio od avaria di un legno appartenente al Governo od ai sudditi di una delle alte Parti contraenti sulle coste o nel Dominio dell' altra di esse Parti non soltanto sarà prestata ogni sorta di assistenza ed usata ogni facilitazione ai naufraghi, ma anche i legni e le loro parti ed avanzi, i loro attrezzi e tutti gli oggetti che loro appartengono, le carte trovate a bordo, come pure gli effetti e le merci che fossero state gettate al mare, e che vennissero salvate, oppure il prodotto della vendita, se fossero vendute, saranno fedelmente restituite ai proprietarii dietro la loro domanda o quella dei loro agenti a ciò debitamente autorizzati, e tutto ciò senza altro pagamento che quello delle spese del ricupero e della conservazione e di quelli eventuali diritti, e non altri che in caso simile si pagherebbero per un bastimento nazionale.

In mancanza del proprietario o di speciale agente sarà fatta la consegna ai Consoli, Vice-Consoli od Agenti consolari rispettivi; beninteso che in caso di

Artykuł 10.

Jeżeli na pobrzeżu lub w terytoryjum jednej z stron kontraktujących wydarzy się awaryja lub rozbicie okrętu, należącego do rządu lub do poddanych drugiej, należy się rozbitkom okrętowym nie tylko pomoc wszelka i wszelkie ulżenie, ale nadto będą także okręty, ich części składowe i szczątki, ich sprzęty i wszystkie do tego należące przedmioty, znalezione na pokładzie papiery okrętowe, jakoteż wszystkie rzeczy i towary, które do morza wyrzucone a wyratowane zostały, lub też uzyskana z sprzedaży ich cena, na własne żądanie właścicieli lub na żądanie ich ajentów, należycie ku temu upoważnionych, wiernie do rąk ich zwrócone, a to wszystko z wyraźnem wyłączeniem wszelkich opłat, tylko za opłatą kosztów ratowania i przechowania, równie jak za opłatą nie innych należytości, jak do którychby obowiązany był w podobnym razie okręt krajowy.

W braku właściciela lub ajenta osobnego, nastąpić ma oddanie na ręce właściwych konsulów, wicekonsulów, lub ajentów konsularnych, mając atoliż do-

Artikel 9.

Doch werden die Schiffe der beiden kontrahirenden hohen Theile einen Theil ihrer Ladung in einem Hafen des Gebietes des anderen einnehmen oder ausladen können, und im ersteren Falle ihre Ladung für das Ausland vervollständigen, oder im zweiten Falle den Rest ihrer vom Auslande herrührenden Ladung in einem oder mehreren Häfen desselben Gebietes ausladen, ohne dieserwegen eine verschiedene Gebühr als diejenige, zu entrichten, welche die nazionalen Schiffe zahlen.

Artikel 10.

Im Falle eines Schiffbruches oder einer Havarie eines der Regierung oder den Unterthanen des einen der hohen kontrahirenden Theile gehörigen Schiffes an der Küste oder im Gebiete des anderen Theiles, wird den Schiffbrüchigen nicht nur jede Art Beihilfe geleistet und jede Art Erleichterung gewährt werden, sondern auch die Schiffe, ihre Bestandtheile und Ueberreste, ihre Geräthschaften und alle dahin gehörigen Gegenstände, die an Bord gefundenen Schiffspapiere, so wie alle Effekten und Waaren, welche in das Meer geworfen und gerettet wurden, oder der Erlös des Verkaufes, wenn dieselben verkauft worden sind, sollen den Eigenthümern über ihr Ansuchen oder über Ansuchen ihrer gehörig hiezu ermächtigten Agenten getreu zurückgestellt werden, und dieß Alles ohne einer anderen Bezahlung, als jener der Rettungs- und Aufbewahrungskosten, so wie jener allfälligen Gebühren und keiner anderen, welche im ähnlichen Falle für ein einheimisches Schiff entrichtet werden müßten.

In Ermanglung des Eigenthümers oder eines besonderen Agenten wird die Uebergabe an die betreffenden Konsuln, Vice-Konsuln oder Konsular-Agenten erfolgen, wohl verstanden, daß im Falle eines gesetzlichen Anspruches auf ein solches durch Schiffbruch

qualche legale reclamo su di un tale naufragio riguardo ai legni, effetti e mercanzie, la decisione sul medesimo sarà deferita ai Tribunali competenti del paese.

Per maggiore chiarezza si stabilisce espressamente, che per i legni, le loro parti et avanzi, per gli effetti e le merci, che in caso di naufragio ad avaria verranno depositati in qualunque punto del territorio, non si pagherà alcun dazio, in quanto questi oggetti vengano messi sotto la sorveglianza delle autorità competenti, e non entrino in consumazione interna.

Articolo 11.

Le patenti e carte di bordo dei bastimenti Austriaci e Sardi, ammesse e riconosciute nel paese d'origine come sufficienti per comprovare la nazionalità dei medesimi, ne faranno fede anche nei porti dell' altra delle alte Parti contraenti.

Qualora le patenti o carte di bordo siano ammesse e riconosciute nel paese d'origine come sufficienti per comprovare la portata dei medesimi, ne faranno fede anche nei porti dell'altra delle alte Parti contraenti in quanto dalla portata dipenda la determinazione dei diritti, delle tasse e delle imposte, che gravitano sugli scafi dei legni, salva la riduzione da farsi in base di tabelle metronomiche delle indicazioni di quelle patenti e carte alle misure legalmente usate nei porti medesimi.

brze na uwadze, że w razie prawnego uroszczenia do takiego okrętu rozbitego, do jego efektów i towarów deklaracyja takowa pod rozstrzygnienie właściwych sądów oddaną być ma.

Dla większej jasności wyraźnie ustanowionem zostaje, iż nie będzie się opłacać żadnego cła od okrętów, ich części składowych i szczątków od efektów i towarów, w razie rozbicia okrętu lub awaryi na jakimbądź punkcie terytoryjum w przechowanie wziętych, o ile przedmioty takowe postawione są pod dozorem władz właściwych, a nie należą do użycia wewnętrznego.

Artykuł 11.

Patenta okrętowe i dokumenta okrętów austryjackich i sardyńskich, które w kraju własnym przypuszczone i uznane są za dostateczne, będą także i w portach innej strony kontraktującej tę samę miały moc dowodu.

Jeżeli patenta i dokumenta okrętów w kraju własnym, dla dowodu ich ładowności przypuszczone i uznane są za dostateczne, będą miały także i w portach innej wysokiej strony kontraktującej tę samę moc dowodu o tyle, o ile od ładowności tej zawisło postanowienie należytości, taks i opłat na przedmiotach okrętowych ciążących, z zastrzeżeniem redukcyi dotyczących oznaczeń, znajdujących się w owych patentach i dokumentach, na pomiary w tych samych portach prawnie ustanowione, która to redukcyja na pódstawie tablic metronomicznych przedsięwziętą być ma.

verunglücktes Schiff, auf dessen Effekten und Waaren, diese Reklamazion der Entscheidung der kompetenten Gerichte des Landes zu überweisen seyn wird.

Zur größeren Klarheit wird ausdrücklich festgesetzt, daß für die Schiffe, deren Bestandtheile und Ueberreste, für die Effekten und Waaren, welche im Falle von Schiffbruch oder Havarie an irgend einem Punkte des Gebietes in Verwahrung genommen werden, kein Zoll zu entrichten seyn wird, insoferne diese Gegenstände unter die Aufsicht der kompetenten Behörden gestellt werden und nicht in den inneren Verbrauch übergehen.

Artikel 11.

Die Schiffspatente und Urkunden der österreichischen und sardinischen Schiffe, welche in dem Vaterlande zum Beweise ihrer Nazionalität als genügend zugelassen und anerkannt sind, werden dieselbe Beweiskraft auch in den Häfen des anderen hohen kontrahirenden Theiles haben.

Wenn die Schiffspatente und Urkunden in dem eigenen Lande zum Beweise ihrer Tragfähigkeit als genügend zugelassen und anerkannt sind, werden sie dieselbe Beweiskraft auch in den Häfen des anderen hohen kontrahirenden Theiles insoferne haben, als von der Tragfähigkeit die Bestimmung der auf dem Schiffskörper lastenden Gebühren, Taxen und Abgaben abhängt, vorbehaltlich der Redukzion der betreffenden Bezeichnungen in jenen Patenten und Urkunden, auf die in denselben Häfen gesetzlich üblichen Masse, welche Redukzion auf Grundlage metronomischer Tabellen vorzunehmen ist.

Articolo 12.

La navigazione del Po, del Ticino e dei loro affluenti, che sono sotto il dominio Sardo od Austro-Sardo sarà libera ed esente da qualunque aggravio, e le regole necessarie a tale oggetto comme pure per la sorveglianza ed il miglioramento della navigazione, veranno stabilite in un'apposita convenzione alla quale le alte Parti contraenti si impegnano mutuamente di addivenire quanto prima.

Artykuł 12.

Żegluga na rzekach Po, Ticino i przybocznych ich rzekach, należących albo do państwa sardyńskiego, albo austryjacko-sardyńskiego, ma być swobodną i od wszelkiego obciążenia wolną. Srodki do tego jako i do nadzorowania i poprawienia żeglugi potrzebne, ustanowione będą w osobnym traktacie, którego zawarcie jak najspieszniejsze, za obowiązek obopólny, uznają wysokie stany kontraktujące.

Articolo 13.

Le due alte Parti contraenti s'impegnano di operare l'unione delle loro rispettive strade ferrate in modo che vengano congiunte Genova, Torino e Milano, sul punto che verrà giudicato il più conveniente agl'interessi dei due paesi ed ai bisogni del commercio.

Tutti i dettagli dell'unione e del modo d'esercizio verranno stabiliti con un'apposita convenzione.

Artykuł 13.

Obie wysokie strony kontraktujące obowiązują się obopólnie połączyć dotyczące swe koleje żelazne w ten sposób, ażeby Genua, Turyn i Medyjolan w tym punkcie połączone zostały, który dla interesów obu krajów i potrzeb handlu za najstosowniejszy będzie uznany.

Wszelkie szczegóły co do połączenia i prowadzenia tychże, ustanowione zostaną w osobnych konwencyjach.

Articolo 14.

Le alte Parti contraenti hanno convenuto nelle seguenti concessioni e riduzioni daziarie:

1. Dalla parte dell'Austria.

1. Il dazio di entrata per i vini comuni del Piemonte importati per uno degli ufficj doganali della frontiera Austriaca confinante cogli Stati Sardi, ora stabilito in Lire Austriache 10.70 al Quintale metrico sporco viene ridotto a sole Lire Austriache sette al Quintale metrico sporco.

Artykuł 14.

Wysokie strony kontraktujące ułożyły się względem ulżeń następujących i zniżeń celnych, a to:

1. Ze strony Austryi.

1. Cło wchodowe od win ordynaryjnych z Piemontu, w przywozie przez którybądź z urzędów celnych na granicy austryjackiej ku państwom sardyńskim, ustanowione obecnie na 10 austr. lir 70 centes. od każdego metrycznego cetnara *sporco*, zniża się na 7 lir austr. od cet. metrycznego *sporco*.

Artikel 12.

Die Schifffahrt auf dem Po, dem Ticino und deren Nebenströmen, welche unter sardinischer oder österreichisch-sardinischer Herrschaft stehen, soll frei und jeder Belastung enthoben seyn. Die hiezu, so wie auch die für die Beaufsichtigung und Verbesserung der Schifffahrt nothwendigen Maßregeln werden in einer besonderen Uebereinkunft festgesetzt werden, zu deren ehebaldigen Abschließung sich die hohen kontrahirenden Theile gegenseitig verbindlich machen.

Artikel 13.

Die zwei hohen kontrahirenden Theile machen sich verbindlich, die Vereinigung ihrer bezüglichen Eisenbahnen in der Art zu bewerkstelligen, daß Genua, Turin und Mailand auf dem Punkte, welcher für die Interessen beider Länder und die Bedürfnisse des Handels als der zweckmäßigste erkannt werden wird, verbunden werden.

Alle Einzelnheiten der Vereinigung und des Betriebes werden mittelst einer besonderen Uebereinkunft festgesetzt werden:

Artikel 14.

Die hohen kontrahirenden Theile sind über folgende Zollbegünstigungen und Ermässigungen übereingekommen:

1. Von Seite Oesterreichs.

1. Der Einfuhrzoll für gemeine Weine von Piemont bei der Einfuhr über eines der Zollämter an der, an die sardinischen Staaten anstossenden österreichischen Grenze, welcher gegenwärtig auf 10 österreichische Lire 70 Centesimi für jedes metrische Quintal sporco bestimmt ist, wird auf sieben österreichische Lire für Ein metrisches Quintal sporco herabgesetzt.

2. Il dazio d'entrata per i risi vestiti, ora stabilito in L. austr. 4½ al Quintale metrico netto, viene ridotto a L. austr. 1½.

3. Il dazzio di entrata pei manzetti da uno a due anni ora stabilito in L. austr. 6 per cadauno viene ridotto in L. austr. 1¼.

4. Tutte le riduzioni o restituzioni di dazio od altre concessioni per la importazione, esportazione od il transito delle merci, che fossero state accordate ad altri Stati riguardo al commercio che si fa per la via di mare, per i porti franchi ed attraverso la linea doganale fra il Regno lombardo-veneto e gli altri Stati d'Italia, vengono accordate anche alla Sardegna e per il traffico che si fa attraverso i confini Austro-Sardi.

5. I dazii attuali sui pesci, i crustacei e le altre bestie acquatiche, le frutta fresche e candite, il bestiame da macello, i cavalli, i muli e gli asini, i legumi freschi e secchi, il legname di costruzione comune e nobile, i saponi, le profumerie compresevi le acque odorifere, la terra di magnesia e di manganese le pelli crude, il vetro in lastre ed i libri non verranno aumentati durante il presente Trattato per le provenienze Sarde, oltre gli importi espressi nell'annesso A.

2. Dalla parte della Sardegna.

6. Tutti i favori e le riduzioni dei dazii, che dal Governo Sardo mediante i suoi trattati colla Francia del 5. Novembre 1850 e del 20. Maggio 1851, col Belgio del 24. Gennajo 1851, coll'Inghilterra del 27. Febbrajo 1851, colla

2. Cło wchodowe od ryżu, ustanowione obecnie na 4½ lir. austr. od jednego cetnara metrycznego *netto*, zniża się na 1½ lir. austr.

3. Cło wchodowe od jałowizny roku jednego do lat dwóch, ustanowione obecnie na 6 lir austr. od sztuki, zniża się na 1½ liry austr.

4. Wszelkie zniżenia lub powrócenia opłat celnych, albo inne koncesyje dla przywozu, wywozu i przewozu towarów, jakkolwiek dozwolone innym państwom, pod względem handlu drogami morskiemi przez porty wolne lub liniję celną między królestwem Lombardzko-Weneckiem i innemi państwami Włoskiemi, dozwolone będą także i Sardynii i w obrocie przez granicę austryjacko-sardyńską.

5. Dotychczasowe cła od ryb, skorupiaków i innych pławów, świeżego i kandyzowanego owocu, bydła rzeźnego, koni, mułów i osłów, świeżych i suszonych owoców strączkowych, ordynaryjnego i drogiego drzewa wyrobowego, mydła, pachnideł, łącznie wód wониejących, manganezyi i braunsztynu, skór surowych, płyt szklannych i książek, nie będą przez ciąg traktatu niniejszego dla proweniencyj sardyńskich nad kwoty w załączeniu A. zawarte, podwyższone.

2. Ze strony Sardynii.

6. Wszelkie ulżenia celne i zniżenia ze strony rządu sardyńskiego w traktatach tegoż z Francyją z dnia 5. Listopada 1850 i 20 Maja 1851, z Belgiją z dnia 24. Stycznia 1851, z Angliją z dnia 27. Lutego 1851, z Grecyją z dnia

2. Der Einfuhrzoll für Reis in Hülsen, nun auf $4\frac{1}{2}$ österreichische Lire für Ein metrisches Quintal netto bestimmt, wird auf $1\frac{1}{2}$ österreichische Lire heruntergesetzt.

3. Der Einfuhrzoll für Jungvieh von Ein bis zwei Jahren, nun auf 6 österreichische Lire für das Stück bestimmt, wird auf $1\frac{1}{4}$ österreichische Lire herabgesetzt.

4. Alle Zoll-Ermässigungen, oder Rückerstattungen, oder andere Begünstigungen für die Waaren-Ein-, Aus- oder Durchfuhr, welche anderen Staaten rücksichtlich des Handels auf dem Seewege, über die Freihäfen oder die Zoll-Linie zwischen dem lombardisch-venezianischen Königreiche und den anderen italienischen Staaten bewilliget worden wären, werden auch Sardinien und für den Verkehr über die österreichisch-sardinische Grenze bewilliget.

5. Die gegenwärtigen Zölle auf Fische, Schal- und sonstige Wasserthiere, frisches und kandirtes Obst, Schlachtvieh, Pferde, Maulthiere und Esel, frische und trockene Hilsenfrüchte, gemeines und edles Werkholz, Seifen, Parfumerien mit Einschluß der wohlriechenden Wässer, Bittererde und Braunstein, rohe Häute, Glasplatten und Bücher, werden auf die Dauer des gegenwärtigen Vertrages für die sardinischen Provenienzen nicht über die in der Beilage A. enthaltenen Beträge erhöht werden.

2. Von Seite Sardiniens.

6. Alle Zollbegünstigungen und Ermässigungen, welche von der sardinischen Regierung mittelst ihrer Verträge mit Frankreich vom 5. November 1850 und 20. Mai 1851, mit Belgien vom 24. Jänner 1851, mit England vom 27. Februar 1851, mit Griechenland vom 31. März 1851, mit der schweizerischen Eidgenossenschaft vom 5. Juni 1851, mit den Staaten des Zollvereines vom 20. Juni 1851, mit den Niederlanden vom 24. Juni 1851, oder mittelst anderer Verträge den von den bezüg-

Grecia del 31. Marzo 1851. colla Confederazione Svizzera del 5. Giugno 1851, cogli Stati del Zollverein del 20. Giugno 1851, coi Paesi Bassi del 24. Giugno 1851, o mediante altri trattati furono accordati alle merci provenienti dai rispettivi paesi, sono nello stesso modo accordati ed applicati anche ai medesimi generi di mercanzie provenienti dall' Impero d'Austria sia che vengano introdotti nella Sardegna per la via del mare, oppure per la via dei fiumi o per terra.

7. Il dazio di entrata per le coperte di borra di lana, di ritagli e cimosse di panno, stabilito nel trattato col Belgio in fr. 1 il chilogramma, vienne ridotto a 50 Centesimi.

8. Il dazio d' entrata per i fornimenti da tiro semplici ora stabilito in franchi 100 i 100 chilogrammi vien ridotto a franchi 75, e quello per i fornimenti da tiro guarniti ora stabilito in franchi 150 i 100 chilogrammi a franchi 110.

9. Il dazio d' entrata per i balocchi da fanciulli e le mercerie comuni di legno viene ridotto da 50 franchi i 100 chilogrammi a 40 franchi.

10. I dazzi d'entrata attualmente esistenti per i formaggi, i lavori da sellajo e da bastajo, i guanti di pelle, i tessuti, la bonnetteria e la passamenteria di ogni genere, i mobili, i cappelli, gl'istromenti da musica, le vetture a molle ed i waggons per viaggiatori, i paraaqua e parasoli, ottone, piombo, packfong, mercurio nativo, i lavori d' oro e d' argento, le pietre preziose, perle e granate fine, i marmi in tavole, in ca-

31. Marca 1851, z Szwajcaryją z dnia 5. Czerwca 1851, z państwami związku cłowego z dnia 20. Czerwca 1851, z Niderlandami z dnia 24. Czerwca 1851, lub w innych traktatach dozwolone dla towarów przychodzących z krajów dotyczących, będą w równy sposób dozwolone i zastosowane do towarów z państwa Austryjackiego przychodzących, bez różnicy, czy do Sardynii zostaną wprowadzone drogą morską, czy też drogą rzeczną lub lądową.

7. Cło wchodowe od der z wełny odpadkowej, okrawków i krajek sukna, ustanowione w traktacie z Belgiją na jeden frank od kilogramu, zniża się na 50 centesymów.

8. Cło wchodowe od pojedynczych narządów cugowych, obecnie ustanowione na 100 franków od 100 kilogramów, będzie na 75 fran., a zaś cło wchodowe od ozdobnych narządów cugowych, obecnie na 150 fran. od sto kilogramów ustanowione, na 110 zniżone.

9. Cło wchodowe od zabawek dziecinnych i towarów kramarskich ordynaryjnych drewnianych, zniżone zostaje zamiast 50 fran. od 100 kilogr., na 40 fran.

10. Istniejące obecnie cła wchodowe od sera, od towarów siedlarskich i rymarskich, rękawiczek skórzanych, tkanin, robót czapniczych i pasamoniczych wszelkiego rodzaju, mebli, kapeluszy, instrumentów muzycznych, powozów na sprężynach i wagonów dla podróżnych, słońco-i deszczochronów, mosiądzu, ołowiu, pakfongu, srebra żywego, wyrobów ze złota i srebra, kamieni drogich, pereł prawdziwych i granatów, marmu-

lichen Ländern herkommenden Waaren bewilliget worden sind, werden in derselben Art für die gleichen aus dem österreichischen Kaiserreiche kommenden Waaren bewilliget und angewendet, sei es, daß sie in Sardinien auf dem Seewege oder auf dem Fluß- oder Landwege eingeführt werden.

7. Der Einfuhrzoll für Decken von Abfallwolle, Tuch-Abschnitten und Tuch-Enden, in dem Vertrage mit Belgien auf Einen Frank für das Kilogramm bestimmt, wird auf 50 Centesimi ermässiget.

8. Der Einfuhrzoll für einfache Zuggeschirre, nun auf 100 Frank für 100 Kilogramme bestimmt, wird auf 75 Frank, und jener für verzierte Zuggeschirre, nun auf 150 Frank für 100 Kilogramme bestimmt, auf 110 Frank ermässiget.

9. Der Einfuhrzoll für Kinderspiel- und gemeine Krämmereiwaaren aus Holz wird von 50 Frank für 100 Kilogramme auf 40 Frank ermässiget.

10. Die gegenwärtig bestehenden Einfuhrzölle für Käse, Sattler- und Riemerwaaren, Lederhandschuhe, Gewebe, Kappenmacher- und Posamentier-Arbeiten jeder Gattung, Möbeln, Hüte, musikalische Instrumente, Wägen auf Federn und Waggons für Reisende, Sonn- und Regenschirme, Messing, Blei, Packfong, Quecksilber, Gold- und Silber-Arbeiten, Edelsteine, echte Perlen und Granaten, Marmor in Platten, in Kaminen oder gehauen, modelirt, polirt oder in anderer Weise bearbeitet, Geschirre, Gläser

mini, o scolpiti, modellati, puliti od altrimenti lavorati, i vasellami, vetri e cristalli, anche quando non fossero già fissate mediante i Nr. 6, 7, 8 e 9 di questo Articolo, non verranno aumentati per le provenienze Austriache durante il presente trattato.

Articolo 15.

Se nell' avvenire il Governo Imperiale accordasse ad altri Stati delle riduzioni o restituzioni di dazio od altre concessioni per la importazione, esportazione od il transito delle merci riguardo al traffico che si fa per la via di mare e nominatamente per i porti franchi od attraverso la linea doganale fra il Regno lombardo-veneto e gli altri Stati d'Italia, tutte queste riduzioni, restituzioni o concessioni verranno accordate da per se e gratuitamente alla Sardegna ad al traffico che si fa attraverso i confini Austro-Sardi. Viceversa tutte le riduzioni o restituzioni di dazio od altre cencessioni per la importazione, esportazione od il transito delle merci che il Governo Sardo accordasse in avvenire ad altri Stati, verranno da per sè e gratuitamente accordate all' Impero d'Austria. Quindi in nessun caso le merci introdotte od esportate attraverso i confini Austro-Sardi nel territorio doganale d'Austria non verranno colpiti da maggiori od altri dazii di quelli che verranno imposti alle merci che fossero introdotte od esportate per la via del mare od attraverso i confini fra il Regno lombardo-veneto e gli altri Stati d'Italia.

Reciprocamente in nessun caso le merci introdotte od esportate nel territorio

ru w płytach, marmuru ociesanego, polerowanego lub w inny sposób obrobionego, naczyń, szkła i krzyształów, nawet choćby nie były w liczbach 6, 7, 8 i 9 artykułu niniejszego ustanowione, nie będą podwyższone przez ciąg traktatu niniejszego dla proweniencyj austryjackich.

Artykuł 15.

Gdyby na przyszłość rząd cesarski dozwolił innym państwom zniżeń celnych lub zwróceń, albo też innych ulżeń w przywozie, wywozie lub przewozie towarów, w obrocie na drodze morskiej, mianowicie przez porty wolne, lub przez liniję celną między królestwem Lombardzko-Weneckiem i innemi państwami Włoskiemi, będą wszelkie zniżenia takowe, powrócenia lub ulżenia, same przez się już i bezpłatnie Sardynii dozwolone i w obrocie przez granicę austryjacką-sardyńską. Nawzajem będą też i cesarstwu Austryjackiemu już same przez się i bezpłatnie dozwolone zniżenia cła i powrócenia lub inne ulżenia w przywozie, wywozie i przewozie, jakichby dozwolił na przyszłość rząd sardyński państwom innym. W żadnym przeto razie nie będą podlegały towary przez granicę austryjacko-sardyńską wprowadzane lub wyprowadzane w terytoryjum celnem austryjackiem, wyższym, albo cłom innym, nad te, które nałożone są na towary wprowadzane, lub wyprowadzane drogą morską, lub przez granicę między królestwem Lombardzko-Weneckiem i innemi państwami Włoskiemi.

Nawzajem nie będą też podlegały w terytoryjum celnem sardyńskiem towary

und Krystalle, auch wenn sie nicht schon durch die Nummern 6, 7, 8 und 9 dieses Artikels festgestellt sind, werden auf die Dauer des gegenwärtigen Vertrages für die österreichischen Provinzen nicht erhöht werden.

Artikel 15.

Wenn in Zukunft die kaiserliche Regierung anderen Staaten Zoll-Ermässigungen, oder Rückerstattungen, oder andere Begünstigungen für die Waaren-Ein-, Aus- oder Durchfuhr hinsichtlich des Verkehres auf dem Seewege, und namentlich über die Freihäfen, oder über die Zoll-Linie, zwischen dem lombardisch-venezianischen Königreiche und den anderen italienischen Staaten bewilligen sollte, werden alle diese Ermässigungen, Rückerstattungen oder Begünstigungen von selbst und unentgeltlich Sardinien und für den Verkehr über eine österreichisch-sardinische Grenze bewilliget werden. Dafür werden alle Zoll-Ermässigungen, oder Rückerstattungen, oder andere Begünstigungen für die Waaren-Ein-, Aus- oder Durchfuhr, welche die sardinische Regierung in Zukunft anderen Staaten bewilligen sollte, von selbst und unentgeltlich dem Kaiserreiche Oesterreich bewilliget werden. In keinem Falle werden daher die über die österreichisch-sardinische Grenze ein- oder ausgeführten Waaren im österreichischen Zollgebiete höheren oder anderen Zöllen unterliegen, als jenen, welche den auf dem Seewege oder über die Grenze zwischen dem lombardisch-venezianischen Königreiche und den anderen italienischen Staaten ein- oder ausgeführten Waaren auferlegt werden.

Gegenseitig werden die im Zollgebiete von Sardinien über die sardinisch-österreichische Grenze ein- oder ausgeführten Waaren von keinen höheren oder anderen Zöllen

doganale di Sardegna attraverso i confini Sardo-Austri non verranno colpiti da maggiori od altri dazii di quelli, che verranno imposti alle merci che fossero introdotte od esportate per la via del mare od attraverso gli altri confini del territorio dognale del Regno di Sardegna.

Articolo 16.

Per dare al traffico dei respetivi distretti confinanti quelle facilitazioni, che i bisogni del commercio giornaliero esigono, le alte Parti contraenti hanno convenuto come segne:

1. Saranno esenti dal dazio tanto d'entrata quanto d'uscita nel commercio attraverso i confini Austro-Sardi in ambidue gli Stati:

a) tutte le quantità di merci, per le quali il totale dei diritti da riscuotersi importa meno di 5 Centesimi;

b) erbe di pascolo, fieno, paglia, strame, muschio per imballaggio e per calafatare, foraggi, giunchi e canne comuni, rasperelle, piante vive (piantoni e magliuoli di viti), grani in covoni, legumi in erba, lino e canape non battuti;

c) alveari con api viventi;

d) sangue di bestiame;

e) uova di ogni genere;

f) latte, anche se coagulato;

g) carboni di legna, carboni fossili, torba e carboni di torba;

h) pietra da fabbrica e di cava, pietre da lastricato e da mulino, e pietre ordinarie da arrotare, cotti greggie da affilare, falci o falciuole, tutte

przez granicę sardyńsko-austryjacką wprowadzane lub wyprowadzane, żadnym cłom wyższym lub innym nad te, które nałożone bywają na towary wprowadzane, lub wyprowadzane drogą morską, lub przez inne granice terytoryjum celnego królestwa Sardyńskiego.

Artykuł 16.

By handel między dotyczącemi powiatami granicznemi ułatwić w miarę potrzeb zachodzących w obrocie codziennym, ustanowiły wysokie Rządy kontraktujące, co następuje:

1. Od cła tak wchodowego jak wychodowego wolnemi zostają w obrocie przez granicę austryjacko-sardyńską, w państwach obudwóch:

a) wszelkie ilości towarów, od których cała summa należytości pobierać się mających, mniej wynosi niż 5 centes.;

b) trawa, siano, podściółka, mech do pakowania i zatykania, zioła pożywne, sitowie i trzcina prosta, skrzyp, rośliny żyjące (latorośle i szczepki winnej macicy), zboże w snopach, owoce strączkowe w zielu, len niełomany i konopie;

c) kosze pszczelne z pszczołami żywemi;

d) krew zwierzęca;

e) jaja wszelkiego rodzaju;

f) mleko, także zsiadłe (urda);

g) węgle drzewne, kamienne, torf i węgle torfiane;

h) kamień budowlany i kamień łomany, kamienie brukowe i młyńskie, tudzież grube kamienie szlifierskie, osełki grube do ostrzenia kos i

betroffen werden, als von jenen, welche den auf dem Seewege, oder über die anderen Grenzen des Zollgebietes des Königreiches Sardinien ein- oder ausgeführten Waaren auferlegt werden.

Artikel 16.

Um dem Handel der betreffenden Grenzbezirke jene Erleichterungen zu gewähren, welche die Bedürfnisse des täglichen Verkehres erfordern, sind die hohen kontrahirenden Theile übereingekommen, wie folgt:

1. Sowohl von dem Einfuhr-, als von dem Ausfuhr-Zolle sind im Verkehre über die österreichisch-sardinische Grenze in beiden Staaten befreit:

a) alle Waarenmengen, für welche die Gesammtsumme der einzuhebenden Gebühren weniger als fünf Centesimi beträgt;

b) Gras, Heu, Stroh, Streu, Moos zum Einpacken und Kalfatern, Futterkräuter, Binsen und gemeines Rohr, Schachtelhalm, Pflanzen, lebende (Setzlinge und Senker von Weinreben), Getreide in Garben, Hülsenfrüchte im Kraut, ungebrochener Flachs und Hanf;

c) Bienenkörbe mit lebenden Bienen;

d) thierisches Blut;
e) Eier jeder Art;
f) Milch, auch geronnene (Topfen);
g) Holzkohlen, Steinkohlen, Torf und Torfkohlen;

h) Bau- und Bruchsteine, Pflaster- und Mühlsteine, und grobe Schleifsteine, grobe Wetzsteine für Sensen und Sicheln, alle diese behauen oder unbehauen, jedoch weder geschliffen noch in Platten geschnitten; Schlacken, Kiesel, Sand, ungebrannter

quelle scalpellate o no, per altro non molate nè tagliate in lastre. scoria, ghiaja, sabbia, calce e gesso crudo, marna, argilla, ed in generale ogni qualità di terre ordinarie da mattoni e pentole, pipe, stoviglie;

i) mattoni;

k) crusca, sansa (feccia di olive intieramente secca), panetti di noce ed altre focaccie prodotte con rimasugli di vegetabili, frutti e semi oleosi cotti o torchiati;

l) cenere dirannata e cenere di carbon fossile, concime (anche guano), fondacci, sciaquature, vinaccie (grappo o feccia di uve) resti di malto, rottami di merci di pietra o di argilla, cali d'oro e d'argento (spazzatura d'orefici), fango;

m) pane e farina in quantita di 10 chilogrammi

castagne	10	chilogr.
carne fresca	4	„
formaggi, buro fresco	2	„
patate	100	„

2. I prodotti naturali di quella parte delle possessioni dei sudditi di ognuna delle alte Parti contraenti, che mediante la linea confinante Austro-Sarda fosse separata dai rispettivi casali o fabbriche potranno essere portati esenti dal dazio di uscita e di entrata a questi casali o fabbriche.

Mediante questa stipulazione non vengono punto alterate le stipulazioni maggiormente favorevoli dei trattati sussistenti riguardo ai proprietarii misti.

sierpów, wszystkie te obciesane i nieobciesane, wszelako ani nie szlifowane, ani w płyty nie rznięte; żużel, głaz, piasek, wapno niepalone i gips, margiel, glina i ogólnie wszelki rodzaj gliny prostej na cegły i garnki, fajki i naczynia;

i) cegły;

k) otręby, sarsa (skórki oliwne wyciśnione, zupełnie suche), makuchy i inne szczątki z owoców wyciśnionych i wygotowanych i z nasion olejnych;

l) wyługowany popiół roślinny z węgla kamiennego, nawóz (także guano), wywary, pomyje, młóto i wytłoczyny, mieciny, skorupy czyli kawałki z stłuczonych towarów kamiennych i glinianych, opiłki złote i srebrne, szlam (gręzy);

m) chleb i mąka w ilości o 10 kilogram.

kasztany	10	„
świeże mięso	4	„
ser, świeże masło . .	2	„
ziemniaki	100	„

2. Płody naturalne owej części posiadłości każdej z wysokich stron kontraktujących, która oddzieloną jest przez liniję graniczną austryjacko-sardyńską, od dotyczących pomieszkań i budynków, wprowadzone być mogą do tychże pomieszkań i budynków bez opłaty cła, tak wchodowego, jak wychodowego.

Temiż jednak postanowieniami wcale nie są naruszone korzystniejsze jeszcze postanowienia traktatów, co do *„proprietarie misti“* istniejących.

Kalk und Gyps, Mergel, Lehm und überhaupt jede Gattung von gemeiner Erde für Ziegel und Töpfe, Pfeifen und Geschirre;

i) Ziegel;

k) Kleie, Sarsa (ausgepreßte, völlig trockene Olivenschalen), Oelkuchen und andere Rückstände von ausgepreßten und ausgesottenen Früchten und öligen Samen;

l) ausgelaugte vegetabilische und Steinkohlen-Asche, Dünger (auch Guano), Schlempe, Spülicht, Träber und Trester, Kehricht, Scherben von Stein- und Thonwaaren, Gold- und Silberkrätze, Schlamm;

m) Brod und Mehl in der Menge von .... 10 Kilogramme

Kastanien	10	"
frisches Fleisch	4	"
Käse, frische Butter	2	"
Erdäpfel	100	"

2. Die Natur-Erzeugnisse jenes Theiles der Besitzungen der Unterthanen jedes der hohen kontrahirenden Theile, welcher durch die österreichisch-sardinische Grenzlinie von den bezüglichen Wohnungen und Gebäuden getrennt ist, können frei vom Ein- und Ausfuhrzolle zu diesen Wohnungen und Gebäuden gebracht werden.

Mittelst diesen Stipulazionen werden durchaus nicht die noch günstigeren Stipulazionen der, hinsichtlich der „proprietarii misti" bestehenden Verträge beirret.

Articolo 17.

Potranno essere nominati e stabiliti dei Consoli, Vice-Consoli ed Agenti per la protezione del commercio di ciascuna delle alte Parti contraenti in tutti i porti e piazze di commercio dell'altra dove già risiedono dei Consoli di altri Stati, o dove secondo le leggi, le convenienze e l'uso sia ammessa la residenza di Consoli ed altri Agenti Stranieri.

Questi funzionarii godranno nel paese della loro residenza degli stessi diritti, privilegi e poteri, dei quali godono quelli delle nazioni più favorite, ma non entreranno in attività e nel godimento dei diritti e privilegi loro spettanti, se non dopo avere ottenuto l'exequatur del Governo territoriale nelle forme a lui consuete.

Nel caso in cui i detti Consoli od Agenti volessero esercitare il commercio saranno soggetti alle stesse leggi ed usi, ai quali sono assoggettati gl'individui privati della loro nazione nel luogo dove risiedono.

Articolo 18.

I Consoli, Vice-Consoli ed Agenti in quanto fossero autorizzati dai loro Governi ad intervenire come giudici od arbitri delle questoni civili derivanti da contratti fatti tra i Capitani e gli equipaggi dei bastimenti della loro nazione, con potranno essere impediti nel esercizio di tali funzioni, e le autorità locali non potranno ingerirsene, salvo il caso, in cui la condotta del Capitano o dell'equipaggio esigesse secondo le

Artykuł 17.

Dla dobra handlu każdej z wysokich stron kontraktujących mogą być zamianowani i ustanowieni konsulowie, wicekonsulowie i ajenci we wszystkich portach i miejscach handlowych strony drugiej, gdzie już konsulowie państw innych rezydują, i gdzie wedle zasad stosowności i zwyczaju, znajduje miejsce pobyt konsulów i innych ajentów zagranicznych.

Ci funkcyjonarze doznawać będą w miejscach siedliska swego tych samych praw i przywilejów, równie też tej samej władzy, co i narody jak najwięcej uwzględnione, atoliż nie będą używać i wykonywać praw i przywilejów sobie przyznanych, dopóki nie uzyskają wprzód tak zwane „*Exequatur*“ ze strony rządu krajowego we formach tamże zwyczajnych.

W razie, gdyby rzeczeni ci konsulowie i ajenci handlem się zajmowali, poddani będą tym samym ustawom i zwyczajom, którym poddane są osoby prywatne narodu własnego w miejscu siedliska swego.

Artykuł 18.

Konsulowie, wicekonsulowie i ajenci, o ile takowi upoważnieni są ze strony rządów swych działać jako sędziowie lub rozjemcy w sporach cywilnych, pochodzących z traktatów między kapitanami i ludźmi okrętów narodu swego własnego, nie będą w wykonywaniu tych funkcyj przeszkodzeni, a władze miejscowe nie mają prawa wdawać się w to, wyjąwszy ten wypadek, iżby postępowanie kapitana lub ludzi przytem wyma-

Artikel 17.

Zum Schutze des Handels eines jeden der hohen kontrahirenden Theile können Konsuln, Vizekonsuln und Agenten in allen Höfen und Handelsplätzen des anderen Theiles ernannt und bestellt werden, wo Konsuln anderer Staaten schon residiren, und wo nach den Gesetzen der Zweckmäßigkeit und der Uebung der Aufenthalt von Konsuln und anderen auswärtigen Agenten zugelassen ist.

Diese Funkzionäre werden im Orte ihres Sitzes dieselben Rechte und Privilegien und dieselbe Macht geniessen, wie jene der meistbegünstigten Nazionen, treten jedoch nicht in Wirksamkeit und in den Genuß der ihnen zukommenden Rechte und Privilegien, ohne früher das Exequatur der Landes-Regierung in den bei dieser üblichen Formen erhalten zu haben.

Im Falle, daß die besagten Konsuln oder Agenten Handel treiben wollten, werden sie denselben Gesetzen und Gebräuchen unterstehen, welchen die Privat-Individuen hrer Nazion am Orte ihres Sitzes unterzogen sind.

Artikel 18.

Die Konsuln, Vizekonsuln und Agenten, insoferne dieselben von ihren Regierungen ermächtiget sind, als Richter oder Schiedsrichter in den Zivilstreitigkeiten, welche aus Verträgen zwischen den Kapitänen und den Mannschaften der Schiffe ihrer Nazion herrühren, einzuschreiten, sollen nicht in der Ausübung dieser Funkzionen verhindert werden, und die Lokalbehörden sollen sich nicht einmischen, den Fall ausgenommen, daß die Auf-

leggi e prescrizioni del paese ove trovansi, una siffatta ingerenza.

Questi funzionarj riceveranno eziandio dalle Autorità locali tutta l'assistenza che potrà legalmente essere ad essi accordata e che viene accordata ai funzionari delle più favorite nazioni, per la restituzione dei disertori dei bastimenti da guerra o mercantili dei loro paesi rispettivi.

Articolo 19.

Sua Maestà l'Imperatore d'Austria, assecondando il desiderio di sua Maestà il Re di Sardegna consente ad estendere le stipulazioni del presente trattato al Principato di Monaco posto sotto il protettorato di Sua Maestà Sarda, in quanto vi siano applicabili e verso reciprocità da parte di detto Principato.

Articolo 20.

Il presente trattato viene stipulato per la durata di cinque anni dal giorno in cui saranno scambiate le ratifiche.

Ove non venga disdetto da alcuna delle alte Parti contraenti un anno prima della cessazione, s'intenderà prolungato per un quinquennio, e così di seguito si riterrà confermato nell'avvenire ogni volta per cinque anni, ove un anno prima dello spirare di ogni quiquennio non venga disdetto da alcuno degli Stati contraenti.

Articolo 21.

È riservata a S. A. R. l' Arciduca, Duca di Modena ed a S. A. R. l' In-

gały takowego wdania się z mocy ustaw i przepisów krajowych.

Ciż funkcyjonaryjusze powinni także co się tycze wydania dezerterów okrętów wojennych lub handlowych do krajów dotyczących, doznawać wszelkiej pomocy, jaka im tylko prawnie dana być może, i funkcyjonaryjuszom narodów najwięcej uwzględnionych dawaną bywa.

Artykuł 19.

Najjaśniejszy Cesarz Austryi, chcąc zadosyć uczynić życzeniu Najjaśniejszego Króla Sardynii, przystaje na rozciągnienie postanowień traktatu niniejszego na księstwo Monaco, zostające pod protektoratem Najjaśniejszego Króla Sardynii, o ile postanowienia te tamże zastosowanie znajdują, z zastrzeżeniem oraz wzajemności ze strony księstwa wspomnionego.

Artykuł 20.

Niniejszy traktat na ciąg lat pięciu jest zawarty, licząc od dnia zamiany ratyfikacyi.

Jeżeli go w rok przed upływem jego żadna z wysokich stron kontraktujących nie wypowie, uważany będzie takowy za przedłużony na dalsze lat pięć, a i na przyszłość także uważany będzie każdego razu za potwierdzony na dalsze lat pięć, jeżeli nie będzie o rok przed upływem ciągu swego pięcioletniego przez żadne z państw kontraktujących wypowiedziany.

Artykuł 21.

Jego Król. Wysokości Arcyksięciu-Księciu Modeny i Jego Król. Wysokości

führung des Kapitäns oder der Mannschaft nach den Gesetzen und Vorschriften des Landes, wo sich diese befinden, eine solche Einflußnahme erfordern würde.

Diese Funkzionäre sollen auch hinsichtlich der Auslieferung der Deserteure, der Kriegs= oder Handelsschiffe ihrer bezüglichen Länder von den Lokalbehörden allen den Beistand erhalten, welcher gesetzlich ihnen geleistet werden kann, und welcher den Funkzionären der meistbegünstigten Nazionen geleistet wird.

Artikel 19.

Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich, dem Wunsche Seiner Majestät des Königes von Sardinien entsprechend, stimmt bei, die Stipulazionen des gegenwärtigen Vertrages auf das, unter das Protektorat Seiner Sardinischen Majestät gestellte Fürstenthum Monaco auszudehnen, insoferne dieselben dort anwendbar sind und gegen Reziprozität von Seite des genannten Fürstenthumes.

Artikel 20.

Der gegenwärtige Vertrag wird für die Dauer von fünf Jahren vom Tage des Austausches der Ratifikazionen abgeschlossen.

Wenn er von keinem der hohen kontrahirenden Theile Ein Jahr vor seinem Ablaufe gekündiget wird, wird er für weitere fünf Jahre verlängert betrachtet, und so wird er in der Folge jedes Mal als auf fünf Jahre bestätiget angesehen werden, wenn er nicht Ein Jahr vor dem Ablaufe der fünf Jahre seiner Dauer, von eiuem der kontrahirenden Staaten gekündiget wird.

Artikel 21.

Seiner königlichen Hoheit dem Erzherzoge, Herzoge von Modena, und Seiner könig-

fante di Spagna, Duca di Parma la facoltà di accedere al presente trattato.

Articolo 22.

Il presente trattato sarà ratificato e le ratifiche verranno scambiate in Vienna nel termine di quattro settimane decorribili dal giorno d' oggi e più presto se sia possibile.

In fede del che i Plenipotenziarii delle alte Parti contraenti l' hanno sottoscritto e vi hanno apposto i loro sigilii.

Fatto in Vienna li 18. Ottobre 1851.

F. Schwarzenberg m. p. **A. de Revel** m p.
A. Baumgartner m. p.

Articolo separato.

Non saranno reputati derogare al principio di reciprocità, che forma la base del presente trattato:

a) i premii, che i rispettivi Governi accordano od accordassero ai loro nazionali in riguardo dei bastimenti mercantili di nuova costruzione eseguita nel paese, in quanto questi premii non consistessero in esenzioni o facilitazioni riguardo ai diritti di porto e riguardo i dazj per le merci condotte su quei bastimenti;

b) le immunità accordate a diverse compagnie inglesi e russe dette „Yacht-Clubs“;

c) le immunità accordate nell' Austria ai battelli a vapore del Lloyd Austriaco a cagione della speciale loro relazione coll' Imperiale Istituto delle

Infantowi Hiszpanii, Księciu Parmy, zostawia się do woli, przystąpić do traktatu niniejszego.

Artykuł 22.

Traktat niniejszy ma być ratyfikowany, a ratyfikacyje jego wymienione będą w Wiedniu w ciągu czterech tygodni od dnia dzisiejszego licząc, albo o ile możności pierwej jeszcze.

W dowód czego Pełnomocnicy wysokich Stron kontraktujących, takowy podpisali i pieczęcie swe wycisnęli.

Dan w Wiedniu 18. Października 1851.

F. Schwarzenberg m. p. **A. de Revel** m. p.
A. Baumgartner m. p.

Artykuł osobny.

Zasadzie wzajemności, stanowiącej podstawę traktatu niniejszego, nie czynią żadnego uszczerbku:

a) nagrody, jakieby rządy dotyczące krajom Swym udzielały lub udzielać miały co się tycze okrętów w kraju nowozbudowanych, o ile nagrody takowe nie są uwolnieniami lub ulżeniami w opłacie należytości portowych, lub ceł od towarów, które prowadzą;

b) prerogatywy, jakie różnym stowarzyszeniom angielskim i rossyjskim, zwane: „Jacht-Clubs“ przyznane zostały;

c) prerogatywy, jakie w Austryi statkom parowym Lloyda austr. przyznane zostały dla ich szczególnych stosunków do zakładu pocztowego

lichen Hoheit dem Infanten von Spanien, Herzoge von Parma, bleibt es vorbehalten, dem gegenwärtigen Vertrage beizutreten.

Artikel 22.

Der gegenwärtige Vertrag soll ratifizirt und die Ratifikazionen sollen in Wien innerhalb vier Wochen vom heutigen Tage und wo möglich früher ausgewechselt werden.

Urkund dessen die Bevollmächtigten der hohen kontrahirenden Theile denselben unterschrieben und ihre Siegel beigedrückt haben.

Geschehen in Wien den 18. Oktober 1851.

F. Schwarzenberg m. p.
A. Baumgartner m. p.
A. de Revel m. p.

Separat-Artikel.

Dem Prinzipe der Reziprozität, welches die Grundlage des gegenwärtigen Vertrages bildet, werden, als nicht Abbruch thuend, betrachtet:

a) die Prämien, welche die bezüglichen Regierungen ihren Nazionalen gewähren oder gewähren sollten in Betreff der im Lande neu erbauten Handelsschiffe, insofern diese Prämien nicht in Befreiungen oder Erleichterungen hinsichtlich der Hafengebühren und hinsichtlich der Zölle für die auf ihnen geführten Waaren bestehen;

b) die Vorrechte, welche verschiedenen englischen und russischen Gesellschaften „Jacht-Klubs“ genannt, zugestanden worden sind;

c) die Vorrechte, welche in Oesterreich den Dampfbooten des österreichischen Lloyd wegen deren besonderen Beziehungen zu der kaiserlichen Postanstalt zugestanden

Poste, e reciprocamente le immunità eguali che il Governo Sardo potrebbe accordare alle compagnie incaricate del servizio postale;

d) i vantaggi e favori che venissero concessi ad altri Stati in conseguenza di una completa unione doganale;

e) i vantaggi e favori che venissero concessi nell'Impero d Austria ad altri Stati della lega germanica riguardo ai peculiari rapporti di federazione esisstenti coi medesimi;

f) le speciali immunità, che godono in Austria i sudditi ottomani in base degli antichi trattati non applicabili ad altre nazzioni.

Il presente articolo separato avrà la stessa forza e valore che se fosse stato inserito verbalmente nel trattato di questo giorno. Esso sarà ratificato e le ratifiche ne saranno scambiate nel medesimo tempo.

F. Schwarzenberg m. p. **A. de Revel** m. p.
A. Baumgartner m. p.

cesarskiego, a wzajemnie podobne prerogatywy, jakieby rząd sardyński nadać miał towarzystwom, którym służbę pocztową poruczył;

d) korzyści i uwzględnienia, udzielone innym państwom w skutek wejścia w zupełny związek celny.

e) korzyści i uwzględnienia, udzielone w cesarstwie Austryjackiem innym państwom związku niemieckiego, z uwagi na istniejące szczególne stosunki związkowe;

f) swobody, jakich doznają w Austryi poddani tureccy na podstawie dawnych traktatów, do innych narodów żadnego zastosowania nie mających.

Niniejszy artykuł osobny tę samę moc i ważność mieć będzie, jak gdyby rzeczywiście w traktacie z dnia dzisiejszego był zamieszczonym. Tenże będzie ratyfikowanym, którego ratyfikacyje jednocześnie będą wymienione.

F. Schwarzenberg m. p. **A. de Revel** m. p.
A. Baumgartner m. p.

Po przejrzeniu i rozważeniu wszystkich artykułów niniejszej konwencyi, oświadczamy, iż wszystkie i każdy z osobna przyjmujemy i zatwierdzamy, przyrzekając oraz słowem Naszem cesarskiem, iż nakażemy, ażeby wszystko, cokolwiek w nich się znajduje, sciśle wykonywanem było, i że nigdy nie dozwolimy, ażeby od Naszych podwładnych w czemkolwiek im uchybiono.

worden sind, und gegenseitig die gleichen Vorrechte, welche die sardinische Regierung den, mit dem Postdienste betrauten Gesellschaften zugestehen könnte;

d) die Vortheile und Begünstigungen, welche anderen Staaten zufolge einer vollständigen Zolleinigung gewährt würden;

e) die Vortheile und Begünstigungen, welche im Kaiserreiche Oesterreich andereu Staaten des deutschen Bundes in Anbetracht der besonderen mit denselben bestehenden Bundesbeziehungen gewährt würden;

f) die besonderen Freiheiten, welche in Oesterreich die türkischen Unterthanen auf Grundlage der alten, auf andere Nazionen nicht anwendbaren Verträge geniessen.

Der gegenwärtige besondere Artikel wird dieselbe Kraft und Geltung haben, als wenn er wirklich in dem Vertrage des heutigen Tages aufgenommen worden wäre. Er soll ratifizirt und die Ratifikazionen sollen zur selben Zeit ausgewechselt werden.

F. Schwarzenberg m. p.
A. Baumgartner m. p.

A. de Revel m. p.

Nos visis et perpensis conventionis hujus articulis, illos omnes ratos gratosque habere hisce profitemur ac declaramus, verbo Nostro Caesareo Regio spondentes, Nos ea omnia, que in illis continentur, fideliter executioni mandaturos, nec ut illis ulla ratione a Nostris contraveniatur, permissuros esse.

W dowód czego niniejszy dokument ratyfikacyi własną ręką podpisaliśmy, i na nim pieczęć Naszą cesarsko-królewską wycisnąć rozkazaliśmy.

Dan w Naszem cesarskiem mieście Wiedniu dnia szesnastego Lutego, roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego drugiego, Panowania Naszego w roku czwartym.

Franciszek Józef. (L. S.)

F. Schwarzenberg m. p.

Z rozkazu Jego Cesarsko-Królewskiej
Apostolskiej Mości:
Ig. Kawaler Liehmann a Palmrode.
Konsylijarz nadworny i ministeryjalny.

In quorum fidem praesentes ratihabitionis tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro adpresso muniri jussimus.

Dabantur in Imperiali Urbe Nostra Viennae, die decima sexta mensis Februarii, anno millesimo octingentesimo quinquagesimo secundo, Regnorum Nostrorum quarto.

Franciscus Josephus (L. S.)

F. Schwarzenberg.

Ad mandatum Sacrae Caes. ac Reg. Apostolicae Majestatis proprium:
Ig. Eques Liehmann a Palmrode,
Consiliarius aulicus et ministerialis.

Annesso A.

all' Art. XIV, §. 5 del trattato di commercio e di navigazione fra l'Austria e la Sardegna in data di Vienna li 18. Ottobre 1851.

Denominazione degli oggeti	Importo del dazio per l'importazione			
	Misura dell'oggeto dazinto	Importo del dazio f.	Importo del dazio C.	Tara legale
1. Pesci, crustacei ed altre bestie aquatiche:				
a) freschi tanto vivi, che morti (macellati), castori, rane, conchiglie vive, lumache, ostriche, tartarughe, ed in generale tuti i crustacei	1cent. sporco	1	30	
Annotazione. Allorchè debbono daziarsi pesci vivi d'acqua dolce non introdotti per la via del mare in recipienti con acqua, è da considerarsi la metà del peso sporco come il peso dei pesci da daziarsi. Qualora il pesarli fosse impossibile, deve rilevarsi la capacità del recipiente, e calcolarsi un Emero di Vienna eguale a 120 funti sporco.				
b) Aringhe, cospettoni, saracche, baccalà, budella salate di pesce . . .	1cent. netto	1	30	13 in botti
c) pesci preparati, cioè disseccati, salati, affumicati e marinati non nominati a parte	„	4	—	13 in botti 9 in ceste 4 in balle

Załączenie A.

do artykułu XIV. §. 5 traktatu handlowego i żeglugowego między Austryją i Sardyniją dd° Wiedeń dnia 18. Października 1851 r.

Nazwa przedmiotów	Kwota cła w przywozie			
	Pomiar oclenia	Kwota cła zr	Kwota cła kr	Tara prawna
1. Ryby, płazy skorupiaste (małże) i inne zwierzęta wodne (pławy):				
a) Ryby, nie tylko żywe, ale i nieżywe (bite), tudzież bobry, żaby, muszle, ślimaki w zasklepieniu, ostrygi, żółwie i w ogólności wszelkie skorupiaki	1cetn. sporco	1	30	
Uwaga. Jeżeli ryby żywe, pochodzące z wód słodkich, nie morzem wprowadzone w naczyniach wodą napełnionych, ocleniu mają być poddane, uważać się będzie połowa wagi sporco jako waga ryb, ocleniu podlegających. Jeżeliby przeważenie nie dało się uskutecznić, należy objętość kubiczną naczyń oznaczyć, i przy tem jedno wiadro wiedeńskie na 120 funtów sporco liczyć.				
b) śledzie, cospettoni, sarache i sztokfisz, tudzież trzewia rybie solone .	1cetn. netto	1	30	13 w beczkach
c) ryby oddzielnie w taryfie nie wymienione, t. j. suszone, solone, wędzone, marynowane	„	4	—	13 w beczkach 9 w kosz. 4 w belach

Beilage A.

zu dem Artikel XIV. §. 5 des Handels- und Schifffahrts-Vertrages zwischen Oesterreich und Sardinien, ddo. Wien 18. Oktober 1851.

Benennung der Gegenstände	Betrag des Zolles für die Einfuhr			
	Maßstab der Verzollung	Zollbetrag		Gesetzliche Tara
		fl.	kr.	
1. Fische, Schal- und sonstige Wasserthiere:				
a) Fische, sowohl lebend als todt (geschlachtet), dann Biber, Frösche, Muscheln, unausgelöste Schnecken, Austern, Schildkröten und im Allgemeinen alle Schalthiere . .	1 Zentner sporco	1	30	
Anmerkung. Wenn lebende Süßwasser-Fische nicht auf dem Seewege, in Gefässen mit Wasser eingeführt, zu verzollen sind, ist die Hälfte des Sporco-Gewichtes als das Gewicht der zu verzollenden Fische zu betrachten. Ist die Abwage unmöglich, so ist der Rauminhalt des Behältnisses zu erheben, und Ein Wiener Eimer gleich 120 Pfund sporco anzunehmen.				
b) Häringe, Kospettoni, Saracche und Stockfisch, dann auch gesalzene Fischdärme .	1 Zentner netto	1	30	13 in Fässern
c) Fische, nicht besonders benannte, d. i. getrocknete, gesalzene, geräucherte, marinirte	detto	4	—	13 in Fässern 9 in Körben 4 in Ballen

Denominazione degli oggetti	Importo del dazio per l'importazione			
	Misura del oggetto daziato	Importo del dazio f.	Importo del dazio C.	Tara legale
2. Frutta ordinarie:				
a) fresche	1 cent. sporco	—	10	
b) preparate, cioè: disseccate al fuoco od all'aria, tagliate in fette od in altro modo sminuzzate, marmellata cotta senza zucchero ed olive salate .	„	—	45	
Annotazione. Le frutta confezionate in altra guisa saranno da trattarsi come cibi preparati o confettura.				
c) frutta secche, rivestite di colori, proibite nell'importazione	1 cent. netto	2	30	13 in botti o casse, 9 in ceste, 4 in balle
d) castagne, noci e nocciuoli	„	—	45	
e) frutta candite	„	20	—	20 in botti o casse, 13 in ceste, 6 in balle
3. Bestiame da macello:				
a) buoi e tori	1 capo	4	—	
b) vacche e manzi oltre due anni	„	2	—	
c) vitelli sotto l'anno . .	„	—	25	
d) pecore a capre, cioè: pecore, montoni, castrati, capri e becchi . . .	„	—	15	
e) agnelli e capretti . .	„	—	10	
f) majali	„	1	—	
g) porchetti da latte sotto 10 libbre	„	—	5	
4. Bestie da tiro:				
a) cavali e poledri . . .	„	3	—	
b) muli ed asini	„	1	—	

Nazwa przedmiotów	Kwota cła w przywozie			
	Pomiar oclenia	Kwota cła zr	Kwota cła kr	Tara prawna
2. Owoce ordynaryjne:				
a) świeże	1 cetn. sporco	—	10	
b) przyrządzone, t. j. suszone na ogniu lub na słońcu, krajane, lub w inny sposób rozdrobnione, tudzież powidła bez cukru smażone i oliwki solone . .	„	—	45	
Uwaga. Owoce w inny sposób przyrządzone, uważane być mają w postępowaniu celnem albo jako potrawy zaprawne, albo jako konfekt.				
c) suszone, pofarbowane w przywozie są zakazane .	1 cetn. netto	2	30	13 w becz. lub skrzyn. 9 w koszach 4 w belach
d) kasztany włoskie i laskowe	„	—	45	
e) owoce kandyzowane . .	„	20	—	20 w becz. lub skrzyn. 13 w koszach 6 w belach
3. Bydło rzeźne:				
a) Woły i byki	1 szt.	4	—	
b) krowy i jałowizna nad dwa lata	„	2	—	
c) cielęta aż do roku jednego	„	—	25	
d) owce i kozy, t. j. owce, barany, skopy, kozy i kozły	„	—	15	
e) jagnięta i koźlęta . . .	„	—	10	
f) świnie	„	1	—	
g) prosięta niżej 10 funtów	„	—	5	
4. Bydło cugowe:				
a) Konie i źrebięta . . .	„	3	—	
b) muły i osły	„	1	—	

Benennung der Gegenstände	Betrag des Zolles für die Einfuhr			
	Maßstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Gesetzliche Tara
2. Gemeines Obst:				
a) Frisches	1 Zentner sporco	—	10	
b) Zubereitetes, d. i. am Feuer oder an der Luft gedörrtes, zerschnittenes oder auf andere Weise verkleinertes, dann ohne Zucker gekochte Obstmusse und gesalzene Oliven	detto	—	45	
Anmerkung. Obst auf andere Weise zubereitet, ist als zubereitete Speise oder als Konfekt zu behandeln.				
c) Getrocknetes, mit Farbe bestrichenes, in der Einfuhr verboten	1 Zentner netto	2	30	13 in Fässern oder Kisten
d) Kastanien, welsche und Haselnüsse . .	detto	—	45	9 in Körben 4 in Ballen
e) Obst, kandirtes	detto	20	—	20 in Fässern oder Kisten 13 in Körben
3. Schlachtvieh.				6 in Ballen
a) Ochsen und Stiere	1 Stück	4	—	
b) Kühe und Jungvieh über zwei Jahre .	detto	2	—	
c) Kälber bis zu einem Jahr	detto	—	25	
d) Schafe und Ziegen, d. i. Schafe, Widder, Hammeln, Ziegen und Böcke	detto	—	15	
e) Lämmer und Kitze	detto	—	10	
f) Schweine	detto	1	—	
g) Spanferkel unter 10 Pfund	detto	—	5	
4. Zugvieh:				
a) Pferde und Füllen	detto	3	—	
b) Maulthiere und Esel	detto	1	—	

Denominazione degli oggetti	Importo del dazio per l'importazione			
	Misura del oggetto daziato	Importo del dazio f.	Importo del dazio C.	Tara legale
5. Legumi freschi e secchi:				
a) Civaja, legumi freschi cioè: carciofi, citrioli, cavoli, verze, ravani, rape, spinacci, asparagi, radici (comestibili) e funghi (ad eccezione dei tartuffi) .	1 cent. sporco	—	3	
b) fave, piselli, lenti, veccia, ceci	"	—	15	
c) pomi di terra	"	—	3	
6. Legname da costruzione:				
a) legname da costruzione comune	100 piedi cub.	—	45	
b) legname da costruzione nobile	1 cent. sporco	—	5	
7. Saponi e profumerie:				
a) Sapone comune cioè non profumato	1 cent. netto	2	30	16 in casse 6 in balle
b) Sapone profumato . .	"	15	—	
Annotazione. Saponi in recipienti non maggiori di 1/2 mass di Vienna od in pezzi di non più di 1/2 libbra, oppure in tali recipienti che secondo la loro qualità sarebbero tassati oltre 15 fiorini per centinajo saranno trattati, quali merci di profumeria.				
c) Merci di profumeria (compresevi le aque odorifere)	1 cent. netto	50	—	20 in botti o casse 13 in ceste 6 in balle

Nazwa przedmiotów	Kwota cła w przywozie			
	Pomiar oclenia	Kwota cła zr	Kwota cła kr	Tara prawna
5. Płody polne świeże i suszone:				
a) Jarzyna, t. j. karczochy, jarmuż i kapusta, rzodkwie, rzepy, szpinak, szparagi, korzenie jadalne i grzyby (wyjąwszy trufle) świeże	1 cetn. sporco	—	3	
b) bób, groch, soczewica, wyka, ciecierzyca (groch włoski)	"	—	15	
c) ziemniaki	"	—	3	
6. Drzewo wyrobowe:				
a) ordynaryjne	100 st. ku.	—	45	
b) ślachetne	1 cetn. sporco	—	5	
7. Mydło i perfumy:				
a) Mydło ordynaryjne, t. j. nieperfumowane . . .	1 cetn. netto	2	30	16 w skrzyniach 6 w belach
b) mydło perfumowane . .	"	15	—	
Uwaga. Mydła w naczyniach nie zawierających nad 1/2 miary, lub w kawałkach nie nad 1/2 funta, lub też w naczyniach, dla własności ich nałożonych cłem wyższem nad złr. 15 od cetnara, uważane będą za towary perfumowe.				
c) Towary perfumowe (łącznie wód pachniących)	1 cetn. netto	50	—	20 w becz. lub skrzyniach 13 w kosz. 6 w belach

Benennung der Gegenstände	Betrag des Zolles für die Einfuhr: Maßstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Gesetzliche Tara
5. Feldfrüchte, frische und trockene:				
a) Gemüse, d. i. Artischocken, Kohl und Kraut, Rettiche, Rüben, Spinat, Spargel, eßbare Wurzeln und Schwämme (mit Ausnahme der Trüffel), frische	1 Zentner sporco	—	3	
b) Bohnen, Erbsen, Linsen, Wicken, Zizern	detto	—	15	
c) Erdäpfel	detto	—	3	
6. Werkholz:				
a) Gemeines	100 Kubikschuh	—	45	
b) Edles	1 Zentner sporco	—	5	
7. Seifen und Parfümerien:				
a) Gemeine Seife, d. i. nicht parfümirt .	1 Zentner netto	2	30	16 in Kisten
b) Parfümirte Seife	detto	15	—	6 in Ballen
Anmerkung. Seifen in Behältnissen, die nicht mehr als 1/2 Maß enthalten, oder in Stücken von nicht mehr als 1/2 Pfund, oder in Behältnissen, welche ihrer Beschaffenheit nach höher als 15 fl. der Zentner belegt sind, werden als Parfümeriewaaren behandelt.				
c) Parfümeriewaaren (mit Einschluß der wohlriechenden Wässer)	detto	50	—	20 in Fässern oder Kisten 13 in Körben 6 in Ballen

Denominazione degli oggetti	Importo del dazio per l'importazione: Misura del oggetto daziato	Importo del dazio f.	C.	Tara legale	Nazwa przedmiotów	Kwota cła w przywozie: Pomiar oclenia	Kwota cła zł	kr	Tara prawna
Annotazione I. Nelle merci di profumeria, viene compresa anche ogni qualità di aceto, grasso, olio, e sapone profumato, allorchè queste materie sieno contenute in recipienti di non più di $^1/_2$ mass (od il sapone sia in pezzi non maggiori del peso di $^1/_2$ libbra) o quando i recipienti secondo la loro qualità verrebbero tassati con più di 15 fl. al centinajo.					Uwaga I. Do towarów perfumowych liczą się także wszelkie gatunki perfumowych octów, tłustości, olejów i mydeł, znajdujących się w naczyniach, nie zawierających nad $^1/_2$ miary (albo jeżeli mydła w kawałkach się znajdują, nie więcej jak $^1/_2$ funta ważących), albo jeżeli naczynia z samej własności swej nałożone są cłem wyższem nad 15 złr.				
Annotazione II. Le merci di profumeria contenute in recipienti di metalli nobili o „bijouteries" saranno trattate come chincaglierie fine.					Uwaga II. Towary perfumowe w naczyniach z metalów ślachetnych lub z bizuteryj, uważane będą za towary złożone gatunku przedniego.				
8. Terre di magnesia e manganese:					**8. Manganezyja i braunsztyn:**				
a) Terra di magnesia . .	1 cent. netto	5	—	16 in botti o casse 9 in ceste 6 in balle	*a)* Manganezyja	1 cetn. netto	5	—	16 w becz. lub skrzyn. 9 w kosz. 6 w belach
b) Terra di manganese .	1 cent. sporco	—	5		*b)* Braunsztyn	1 cetn. sporco	—	5	
9. Pelli crude (cioè verdi o secche, anche salate ma non lavorate più oltre):					**9. Skóry surowe** (t. j. świeże, mokre lub suszone, także też solone, lecz dalej niewyprawione):				
a) Pelli crude comuni: cioè pelli bovine (di bisonte, buffalo, bue, manzo, toro, vacca, vitello), pelli cavalline (di cavallo, poledro, mulo) pelli d'asino, camelo, tasso, cane, ma-					*a)* Skóry pospolite surowe t. j. bydlęce (żubrowe, bawole, wołowe, jałowicze, bycze, krowie i cielęce), końskie (t. j. właściwie końskie, źrebięce, mułowe), ośle, wielbłado-				

Benennung der Gegenstände	Betrag des Zolles für die Einfuhr			
	Maßstab der Verzollung	Zollbetrag		Gesetzliche Tara
		fl.	kr.	
Anmerkung 1. Zu den Parfümeriewaaren werden auch alle Gattungen parfümirte Essige, Fette, Oele und Seifen gerechnet, wenn sie in Behältnissen vorkommen, die nicht mehr als ½ Maß enthalten (oder die Seifen in Stücken, die nicht mehr als ½ Pfund wiegen), oder die Behältnisse nach ihrer Beschaffenheit höher als 15 fl. der Zentner belegt sind.				
Anmerkung 2. Parfümeriewaaren in Behältnissen von edlen Metallen oder Bijouterien werden als feine zusammengesetzte Waaren behandelt.				
8. Bittererde und Braunstein:				
a) Bittererde	1 Zentner netto	5	—	16 in Fässern oder Kisten 9 in Körben 6 in Ballen
b) Braunstein	1 Zentner sporco	—	5	
9. Rohe Häute (d. i. grüne oder trockene, auch gesalzene, jedoch nicht weiter bearbeitete):				
a) Gemeine rohe Häute, d. i. Rinds- (Bison-, Büffel-, Ochsen-, Terzen-, Stier-, Kuh- und Kalbs-), Pferd- (Pferd-, Füllen-, Maulthiere-), Esels-, Kamehl-, Dachs-, Hunds-, Schwein-, Gemsen-, Hirsch-, Reh-, Elend- und Reunthier-, Flußpferd- und Rhinozeros-Häute, dann gemeine Schaf-				

Denominazione degli oggetti	Importo del dazio per l'importazione: Misura del oggetto daziato	Importo del dazio f.	C.	Tara legale	Nazwa przedmiotów	Kwota cła w przywozie: Pomiar oclenia	Kwota cła zr	kr	Tara prawna
jale, camoscio, cervo, capriolo, alce, renne, ippopotamo e rinoceronte, pelli di pecore comuni (di pecora, castrato, pecora morta ed agnello) pelli di capra comuni (di capra, becco, capretto) pelli di lepre e pelli di pesce .	1 cent. sporco	—	25	12 in botti o casse 9 in ceste 6 in balle	we, borsucze, psie, z świń, kóz dzikich, jeleni, sarn, łosiów i renów, koni rzecznych i nosorozców, tudzież z owcy pospolitej (z baranów, owcy zdechłej (wyporków) i z jagniąt) z kóz pospolitych, (z kóz, kozłów i koźląt), skórki zajęcze i rybie . . .	1 cetn. sporco	—	5	13 w becz. lub skrzyn. 9 w kosz. 6 w belach
b) Pelli crude non nominate a parte	»	2	30		*b)* Skóry surowe, osobne niewymienione	»	2	30	
10. Vetro in lastre, ordinario verde o bianco .	1 cent. netto	5	—	23 in botti o casse 13 in ceste e corbe	**10. Szkło w płytach surowych,** pospolite, zielone lub białe	1 cetn. netto	5	—	23 w becz. lub skrzyn. 13 w kosz. i naczyniach wiązanych
11. Libri, carte (scientifiche) **musiche** . . .	»	3	—	13 in botti o casse 6 in ceste 4 in balle	**11. Książki, karty** (scyjentyficzne) **nóty muzyczne**	»	3	—	13 w becz. i skrzyn. 6 w kosz. 4 w belach
Annotazione I. I libri con figure saranno trattati come libri se le figure sono legate, cucite, inquadernate, ed appartengono al libro medesimo. In caso contrario le figure verranno daziate separatamente ed allorchè la separazione non si possa effettuare, l'intera opera sarà daziata come figure sulla carta.					Uwaga I. Książki z obrazami uważane będą w postępowaniu celnem wtedy tylko jako książki, jeżeli obrazy razem z książką są oprawione, zeszyte, lub w nią włożone, a oraz do książki należące; w przeciwnym razie poddać należy ocleniu obrazy albo oddzielnie, albo też jeżeli oddzielnie nastąpić nie może, całe dzieło jako obrazy na papierze.				
Annotazione II. Il libri legati la di cui legatura è munita di fermagli od altri ornamenti di metallo o di bijouterie saranno trattati come lavori di carta non nominati a parte.					Uwaga II. Książki oprawione, których oprawy opatrzone są zameczkami lub klamerkami (fermoarami), albo też innemi ozdobami roboty metalowej lub jubilerskiej, uważane będą za roboty papierowe, oddzielnie nie wymienione.				

Benennung der Gegenstände	Betrag des Zolles für die Einfuhr			
	Maßstab der Verzollung	Zollbetrag		Gesetzliche Tara
		fl.	kr.	
(Schöpsen-, Sterbling- und Lammshäute), gemeine Ziegen- (Ziegen-, Bocks- und Kitzchenhäute), Hasen- und Fischhäute .	1 Zentner sporco	—	25	13 in Fässern oder Kisten 9 in Körben 6 in Ballen
b) Rohe Häute, nicht besonders benannte .	1 Zentner netto	2	30	
10. Glas in rohen Platten, gemeines, grünes oder weißes	detto	5	—	23 in Fässern und Kisten 3 in Körben und Gebünden
11. Bücher, Karten (wissenschaftliche), Musikalien	detto	3	—	13 in Fässern und Kisten 6 in Körben 4 in Ballen
Anmerkung 1. Bücher mit Bildern werden dann als Bücher behandelt, wenn die Bilder dem Buche beigebunden, beigeheftet, eingelegt sind und zu dem Buche gehören, im entgegengesetzten Falle sind entweder die Bilder gesondert, und, wofern die Sonderung nicht zulässig ist, das ganze Werk als Bilder auf Papier zu verzollen.				
Anmerkung 2. Gebundene Bücher, deren Einbände mit Schliessen oder anderen Verzierungen von Metall- oder Bijouterie-Arbeiten versehen sind, werden als Papier-Arbeiten, nicht besonders benannte, behandelt.				

183.

Rozporządzenie Ministerstw finansów i handlu z dnia 12. Marca 1852,

(Dziennik praw państwa, część XX., nr. 71, wydana dnia 27. Marca 1852),

mocą którego podaje się do wiadomości niektóre nowo rozporządzone uwolnienia i uwzględnienia celne w obrocie z Sardyniją.

W skutek traktatu handlu i żeglugi, zawartego z Sardyniją na dniu 18. Października 1851 r., a ratyfikowanego przez Jego C. K. Mość Najjaśniejszego Pana w d. 22. Lutego 1852 roku, zaprowadzają się w obrocie z Sardyniją, oprócz wyrażonych w austr. tarytie celnej, następujące jeszcze uwolnienia i uwzględnienia w przedmiocie cła:

1) Cło wchodowe od win prostych, przychodzących z Pijemontu, zniżonem zostaje przy wchodzie przez którybądź z urzędów celnych, ustanowionych na granicy austryjackiej, przytykającej do państw Sardyńskich, za cetnar celny sporco z 2-ch złotych reńskich na 1 złoty reński 10 kr.

2) Od opłaty cła austryjackiego tak wchodowego jako téż wychodowego, uwolnione będą w obrocie handlowym przez granicę austryjacko-sardyńską:

Węgle drzewne, grube kamienie do ostrzenia kos i sierpów, tudzież: mąka do 20 funtów celnych, kasztany do 20 funtów celnych, świeże mięso do 8 funtów celnych, sér i świeże masło do 4 funtów celnych, ziemniaki do 200 funtów celnych.

Uwzględnienia szczególne, jakich doznają na mocy istniejących traktatów *proprietarii misti*, pozostaną w swej mocy.

Przytem czyni się uwagę, iż postanowienie sub 1) zamieszczone tycze się tak win z Pijemontu wprowadzonych, jakoteż win, które z Parmy lub Modeny w przywozie, na granice właściwe królestwa Lombardzko-Weneckiego przyprowadzone zostaną, aż do połączenia celnego z temiż obudwoma państwami.

Baumgartner m. p.

183.

Verordnung der Ministerien der Finanzen und des Handels vom 12. März 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XX. Stück, Nr. 71, ausgegeben am 27. März 1852),

womit einige neu angeordnete Zollbefreiungen und Zollbegünstigungen im Verkehre mit Sardinien kundgemacht werden.

In Gemäßheit des am 18. Oktober 1851 mit Sardinien abgeschlossenen und am 22. Februar 1852 Allerhöchst ratifizirten Handels- und Schifffahrtsvertrages haben in dem Verkehre mit dem Königreiche Sardinien, außer den durch den österreichischen Zolltarif festgesetzten Zollbefreiungen und Zollbegünstigungen, noch folgende einzutreten:

1. Der Einfuhrzoll für gemeinen Wein von Piemont bei der Einfuhr über eines der Zollämter an der, an die sardinischen Staaten anstossenden österreichischen Grenze wird für den Zollzentner sporco von 2 fl. auf 1 fl. 10 kr. herabgesetzt.

2. Von dem österreichischen Ein- und Ausfuhrzolle sind im Verkehre über die österreichisch-sardinische Grenze ferners befreit:

Holzkohle, grobe Wetzsteine für Sensen und Sicheln, ferners: Mehl bis 20 Zollpfund, Kastanien bis 20 Zollpfund, frisches Fleisch bis 8 Zollpfund, Käse und frische Butter bis 4 Zollpfund, Erdäpfel bis 200 Zollpfund.

Die hinsichtlich der Proprietarii misti durch die bestehenden Verträge bestimmten besonderen Begünstigungen bleiben aufrecht.

Es wird hiebei zur Nachachtung bemerkt, daß die sub 1 angeführte Bestimmung hinsichtlich der aus Piemont eingeführten, sowie auch auf die aus Parma und Modena in der Einfuhr an den betreffenden Grenzen des lombardisch-venezianischen Königreiches vorkommenden Weine, bis zum Eintreten der bevorstehenden Zolleinigung mit diesen beiden Staaten Anwendung findet.

Baumgartner m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XXIX.

Wydana i rozesłana dnia 6. Listopada 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XXIX. Stück.

Ausgegeben und versendet am 6. November 1852.

184.

Rozporządzenie Ministerstw finansów i handlu z dnia 28. Czerwca 1852,

(Dziennik praw państwa, część XLVIII., nr. 154, wydana dnia 11. Sierpnia 1852),

obwieszczające owe uwolnienia celne i koncesyje, które ze strony Sardynii, w skutek zawartego między Austryją a tem państwem traktatu z dnia 18. Października 1851, obecnie przyznane zostały w obrocie z Austryi i do Austryi.

W dodatku do rozporządzenia w części XX. Dziennika praw państwa (wydanej na dniu 27. Marca 1852), pod l. 71 *) obwieszczonego względem niektórych nowo-zarządzonych celnych uwolnień i koncesyj w obrocie ze Sardyniją, rozporządza się następne zestawienie owych uwolnień i koncesyj celnych, które ze strony Sardynii, w skutek zawartego między Austryją a tem państwem traktatu z dnia 18. Października 1851 **), obecnie przyznane zostały w obrocie z Austryi i do Austryi. Wedle postanowień tegoż traktatu, handel Austryi doznawać będzie tych wszystkich korzyści, jakichby Sardynija na przyszłość handlowi innych państw użyczyć miała.

---

*) Dziennik praw krajowych, część XXVIII., nr. 183, z roku 1852.

**) Tamże nr. 182.

184.

Verordnung der Ministerien der Finanzen und des Handels vom 28. Juni 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, Stück XLVIII., Nr. 154, ausgegeben am 11. August 1852),

womit jene Zollbefreiungen und Begünstigungen kund gemacht werden, welche von Seite Sardiniens in Folge des von Oesterreich mit diesem Staate abgeschlossenen Vertrages von 18. Oktober 1851 für den Verkehr aus und nach Oesterreich gegenwärtig eingeräumt sind.

Im Nachhange zu der im XX. Stücke des Reichs-Gesetzblattes Nr. 71*) kund gemachten Verordnung über einige neu angeordnete Zollbefreiungen und Zollbegünstigungen im Verkehre mit Sardinien, findet man nachstehend eine Zusammenstellung jener Zollbefreiungen und Zollbegünstigungen zu veröffentlichen, welche von Seite Sardiniens in Folge des von Oesterreich mit diesem Staate abgeschlossenen Vertrages vom 18. Oktober 1851**) für den Verkehr aus und nach Oesterreich gegenwärtig eingeräumt sind. Nach den Bestimmungen des Vertrages hat übrigens der Handel Oesterreichs an allen Begünstigungen Theil zu nehmen, welche Sardinien in der Folge dem Handel anderer Staaten einräumen sollte.

---

*) Landes-Gesetzblatt, XXVIII. Stück, Nr. 183, vom Jahre 1852.
**) Ebendaselbst Nr. 182.

Kategoryja	W przywozie	Pomiar oclenia	Cło powszechne		Cło korzystniejsze	
			w włoskich lirach i centes.			
			Lir.	Cen.	Lir.	Cen.
I.	Wino w beczkach, wartości nie nad lir 20 za hektolitr	1 hektolitr	16	—	10	—
	Wino w beczkach, wartości nad lir 20 za hektolitr	„	10 i 300% wartości	—	14	—
	Wino wszelkiego gatunku w flaszkach	1 flaszka	—	50	—	30
	Wódka w beczkach aż do 22 stopni	1 hektolitr	22	—	18	—
	Wódka w beczkach nad 22 stopni	„	40	—	30	—
II.	*Elixir de la Grand-Chartreuse*	1 kilogr.	1	50	wolne	
IV.	Ser	100 kilogr.	20	—	15	—
V.	Sztokfisz	„	10	—	7	50
VI.	Muł wartości lir 300 i niżej	1 sztuka	6	—	6	—
	Muł wartości nad lir 300	„	20	—	6	—
VII.	Skórki i skóry surowe, a to skórki kozie, owcze i cielęce	100 kilogr.	60	—	40	—
	Skóry krów (czyli *mezzasura*) lizbońskich, rio-janeirskich i hawańskich	„	75	—	40	—
	Skórki jagnięce i kozie (na rękawiczki)	„	60	—	40	—
	Skórki łabędzie gęsie i jagnięce na wachlarze	1 tuzin	6	—	4	—
	Skóry, jako to: podeszwy, skóra wierzchnia (przyszwa) i do wszelkiego innego użycia	100 kilogr.	100	—	66	67
	Skóra na zamsz wyprawna	„	150	—	75	—
	Skórki jagnięce i kozie, białe lub farbowane, na rękawiczki	1 tuzin	6	—	4	—
	Skóra owcza wszelkiego koloru	100 kilogr.	100	—	66	67
	Marokin albo farbowana skóra kozia wszelkiego rodzaju	„	150	—	100	—
	Skóra lakierowana	„	150	—	100	—
	Pergamin	„	20	—	13	33
	Roboty rymarskie i siodlarskie, dla zwierząt cugowych, a to: proste	„	100	—	75	—
	okute	„	150	—	110	—
VIII.	Len surowy (nie czesany)	„	1	—	—	50
	„ czesany	„	5	—	2	50
	Przędza konopna i lniana, pojedyncza (na nić nie kręcona):					
	surowa, także wyługowana	„	25	—	12	50
	bielona	„	40	—	20	—
	farbowana	„	50	—	25	—
	na nić kręcona, surowa, także wyługowana	„	44	—	22	—
	bielona	„	54	—	27	—
	farbowana	1 kilogr.	1	10	—	55
	Tkanina, dychtowna (*unite*) konopna lub lniana o mniej jak 6 niciach osnowy (postawy) na 5 milimetrów:					

Kategorie	In der Einfuhr	Maßstab der Verzollung	Allgemeiner Zoll		Begünstigter Zoll	
			in italienischen Liren und Cent.			
			L.	C.	L.	C.
I.	Wein in Fässern im Werthe von nicht mehr als 20 Lire der Hectoliter	1 Hectoliter	16	—	10	—
	Wein in Fässern im Werthe von mehr als 20 Lire der Hectoliter	"	10 (und 30% des Werthes)	—	14	—
	Wein jeder Art in Flaschen	1 Flasche	—	50	—	30
	Branntwein in Fässern bis zu 22 Grad	1 Hectoliter	22	—	18	—
	Branntwein in Fässern über 22 Grad	"	40	—	30	—
II.	Elixir de la Grand-Chartreuse	1 Kilogr.	1	50	frei	
IV.	Käse	100 Kilog.	20	—	15	—
V.	Stockfisch		10	—	7	50
VI.	Maulesel im Werthe von 300 L. und darunter	1 Stück	6	—	6	—
	Maulesel im Werthe über 300 L.	"	20	—	6	—
VII.	Felle und Häute, rohe, u. z. Ziegen-, Schaf- und Kalbfelle	100 Kilogr.	60	—	40	—
	Kuhhäute (oder mezzasura) von Lissabon, Rio-Janeiro und Havannah	"	75	—	40	—
	Lamm- und Ziegenfelle (für Handschuhe)	"	60	—	40	—
	Schwanen-, Ganshäute und Lammfelle zu Fächern	1 Dutzend	6	—	4	—
	Leder, als: Sohlen-, Oberleder und zu jedem anderen Gebrauche	100 Kilogr.	100	—	66	67
	Sämisch gefärbtes	"	150	—	75	—
	Lamm- und Ziegenfelle, weiß oder gefärbt, zu Handschuhen	1 Dutzend	6	—	4	—
	Schafleder von allen Farben	100 Kilogr.	100	—	66	67
	Maroquin- oder gefärbtes Ziegenleder aller Art	"	150	—	100	—
	Lakirtes Leder	"	150	—	100	—
	Pergament	"	20	—	13	33
	Riemer- und Sattler-Arbeiten für Zugthiere, u. z. gemeine	"	100	—	75	—
	beschlagen	"	150	—	110	—
VIII.	Flachs, roh (ungehechelt)	"	1	—	—	50
	" gehechelt	"	5	—	2	50
	Hanf- und Leinengarn, einfaches (ungezwirntes):					
	roh, auch ausgelaugt	"	25	—	12	50
	gebleicht	"	40	—	20	—
	gefärbt	"	50	—	25	—
	gezwirntes, roh, auch ausgelaugt	"	44	—	22	—
	gebleicht	"	54	—	27	—
	gefärbt	1. Kilogr.	1	10	—	55
	Gewebe, dichte (unite) von Hanf oder Lein mit weniger als 6 Kettenfäden auf 5 Millimeter:					

Kategoryja	W przywozie	Pomiar oclenia	Cło powszechne w włoskich lirach i centes. Lir.	Cło powszechne Cen.	Cło korzystniejsze Lir.	Cło korzystniejsze Cen.
	surowa	1 kilogr.	—	45	—	22
	bielona	„	—	75	—	37
	o mniej jak 9 niciach postawy na 5 milimetrów:					
	surowa	„	1	25	—	62
	bielona	„	1	70	—	85
	Tkanina konopna i lniana, także mieszana z bawełną lub wełną:					
	snrowa	„	2	—	1	—
	bielona lub z bieloną mieszana	„	2	50	1	25
	farbowana lnb na pstro tkana *(tessuti a colori)*	„	3	—	1	50
	drukowana	„	4	—	2	—
	wyszywana (haftowana) w bawełnie, we lnie i wełnie	„	5	—	2	50
	woskiem napuszczana, pokostowana lub w pokoście malowana	„	2	—	1	—
	Koronki 1go gatunku (brukselskie, angielskie i t. d.)	„	20	—	10	—
	2go gatnnku *(entoilages* z Neuchatel i t. d.)	„	16	—	8	—
IX.	Przędza bawełniana, surowa, pojedyncza niżej nru. 20	„	—	90	—	20
	od nr. 20-40	„	—	90	—	40
	„ 40-60	„	—	75	—	60
	nad numer 60	„	—	75	—	75
	w nić kręcona każdego numeru	„	1	20	—	75
	bielona lub farbowana wszelkiego rodzaju i numeru	„	1	80	—	80
	Tkanina bawełniana także mieszana z lnem i wełną:					
	surowa	„	2	—	1	—
	bielona	„	2	50	1	25
	farbowana lub na pstro tkana *(tessuti a colori)*	„	3	—	1	50
	drukowana	„	4	—	2	—
	haftowana we lnie, bawełnie lub wełnie,		5	—	2	50
	woskiem napuszczana, pokostowana lub w pokoście malowana	„	2	—	1	—
X.	Przędza z wełny lub innego włosia zwierzęcego, biała lub koloru natnralnego	„	1	10	—	60
	farbowana	„	1	60	—	80
	Tkanina owcza (i inna z włosia zwierzęcego), także mieszana z wełną lnianą lub bawełniauą, folowana, czesana albo niefolowana i nieczesana, wartości lir 10					

Kategorie	In der Einfuhr	Maßstab der Verzollung	Allgemeiner Zoll L.	Allgemeiner Zoll C.	Begünstigter Zoll L.	Begünstigter Zoll C.
			in italienischen Liren und Cent.			
	roh	1 Kilogr.	—	45	—	22
	gebleicht	"	—	75	—	37
	mit weniger als 9 Kettenfäden auf 5 Millimeter:					
	roh	"	1	25	—	62
	gebleicht	"	1	70	—	85
	Gewebe von Hanf oder Lein, auch gemischt mit Baumwolle oder Schafwolle:					
	roh	"	2	—	1	—
	gebleicht oder mit gebleichtem gemischt	"	2	50	1	25
	gefärbt oder bunt gewebt (tessuti a colori)	"	3	—	1	50
	bedruckt	"	4	—	2	—
	gestickt in Baumwolle, Leinen und Schafwolle	"	5	—	2	50
	mit Wachs getränkt, gefirnißt oder auf Firniß bemalt	"	2	—	1	—
	Spitzen 1te Qualität (Brüßler, englische 2c.)	"	20	—	10	—
	2te Qualität (Entoilages von Neuchatel 2c.)	"	16	—	8	—
IX.	Baumwollgarn, rohes, einfaches unter Nr. 20	"	—	90	—	20
	von 20—40	"	—	90	—	40
	" 40—60	"	—	75	—	60
	über Nr. 60	"	—	75	—	75
	gezwirntes von jeder Nummer	"	1	20	—	75
	gebleicht oder gefärbt aller Art und Nummer	"	1	80	—	80
	Baumwollgewebe, auch gemischt mit Leinen oder Schafwolle:					
	roh	"	2	—	1	—
	gebleicht	"	2	50	1	25
	gefärbt oder bunt gewebt (tessuti a colori)	"	3	—	1	50
	bedruckt	"	4	—	2	—
	gestickt in Leinen, Baumwolle oder Schafwolle	"	5	—	2	50
	mit Wachs getränkt, gefirnißt oder auf Firniß bemalt	"	2	—	1	—
X.	Garn von Schafwolle oder sonstigen Thierhaaren, weiß oder naturfärbig	"	1	10	—	60
	gefärbt	"	1	60	—	80
	Schafwoll- (und sonstige Thier-Haar-) Gewebe, auch gemischt mit Leinen oder Baumwolle, gewalkt, kardätscht oder ungewalkt und unkardätscht, im Werthe von 10 Lire					

Kategoryja	W przywozie	Pomiar oclenia	Cło powszechne w włoskich lirach i centes. Lir.	Cen.	Cło korzystniejsze w włoskich lirach i centes. Lir.	Cen.
	lub więcej za meter włącznie materyj podobnych jak kaszmir	1 kilogr.	3	30	3	—
			i 10% wartości			
	wartości o mniej niż lir 10 za meter	„	4	50	2	—
	Dery i kobierce z wełny odpadkowej, z okrawków i krajek sukiennych	„	2	—	—	50
	Wszelkie inne dery i kobierce z wełny i włosia zwierzęcego	„	3	—	1	—
XIV.	Papier koloru naturalnego i biały różnej wielkości i formy	100 kilogr.	50	—	30	—
	Papier kolorowy i pozłacany	„	65	—	40	—
	„ biały bez końca na obicia	„	100	—	30	—
	„ inny papier na obicia	„	100	—	50	—
	„ drukowany z obrazami (historycznemi przedstawieniami, figurami, ornamentami, landszaftami).					
	Miedzioryty, kamienioryty	„	130	—	100	—
	Drzeworyty	„	85	—	60	—
	Sztuki muzyczne, drukowane	„	85	—	60	—
	„ „ pisane	„	50	—	50	—
XV.	Bagnety	„	40	—	20	—
	Lufy na strzelby myśliwskie	1 sztuka	2	—	1	—
	„ pistolety	„	—	75	—	35
	Klinga pałasza i szpady, pozłacana albo przyrządzona sposobem damasceńskim	„	—	90	—	45
	ordynaryjna	100 kilogr.	48	—	24	—
	Pałasze i szpady z przyrządem					
	ze stali	1 sztuka	4	50	2	25
	ze srebra	„	12	—	6	—
	ze srebra pozłacanego	„	18	—	9	—
	z metalu, pojedyncze	„	3	—	1	50
	pozłacane	„	6	—	3	—
	Maszyny, płochy i zęby grzebieniowe, szczotki sukiennicze i ich części	100 kilogr.	10	—	5	—
	Bawidełka dziecinne i towary kramarskie ordynaryjne z drzewa	„	50	—	40	—
	Towary modne	1 kilogr.	20	—	15	—
			i 10% wartości		i 8% wartości	
XVI.	Żelazo, mianowicie towary z żelaza lanego, a to *chairs* dla kolei żelaznych	100 kilogr.	15	—	8	—
	Żelazo grube nieprzyrządzone i kuźniane w sprzętach, wiązkach i t. d., tudzież *rails*	„	16	—	10	—
	Towary żelazne, proste (także ocynkowane) bez pokostu i politury i nie połączone z innemi metalami	„	30	—	15	—
	Towary żelazne, ozdobione innemi metalami (bez pokostu i politury)	„	40	—	20	—

Kategorie	In der Einfuhr	Maßstab der Verzollung	Allgemeiner Zoll L.	C.	Begünstigter Zoll L.	C.
			in italienischen Liren und Cent.			
	oder mehr für den Metter mit Einschluß von ähnlichen Stoffen wie Kaſimir ꝛc.	1 Kilogr.	3	30 (und 10% des Werthes)	3	—
	im Werthe von weniger als 10 L. per Meter		4	50	2	—
	Decken und Teppiche von Abfallwolle, von Tuchabfällen und Tuch-Enden	"	2	—	—	50
	alle übrigen Decken und Teppiche von Wolle oder Thierhaaren	"	3	—	1	—
XIV.	Papier, naturgefärbt und weiß von aller Größe und Form	100 Kilogr.	50	—	30	—
	Papier, gefärbt oder vergoldet	"	65	—	40	—
	" weißes ohne Enden zu Tapeten	"	100	—	30	—
	" Tapetenpapier anderes	"	100	—	50	—
	" bedruckt mit Bildern (historische Scenen, Figuren, Ornamente, Landschaften):					
	Kupferstiche, Lithographien	"	130	—	100	—
	Holzschnitte	"	85	—	60	—
	Musikalien, gedruckte	"	85	—	60	—
	" geschriebene	"	50	—	50	—
XV.	Bajonnete	"	40	—	20	—
	Gewehrläufe für Jagdflinten	1 Stück	2	—	1	—
	Pistolenläufe	"	—	75	—	35
	Säbel- und Degenklingen, vergoldet oder damascirt	"	—	90	—	45
	ordinäre	100 Kilogr.	48	—	24	—
	Säbel und Degen, montirt mit Gefäßen von Stahl	1 Stück	4	50	2	25
	" Silber	"	12	—	6	—
	" vergoldetem Silber	"	18	—	9	—
	" Metall, einfach	"	3	—	1	50
	vergoldet	"	6	—	3	—
	Maschinen, Weberkämme und Kammzähne, Kardätschen und deren Bestandtheile	100 Kilogr.	10	—	5	—
	Kinderspielwaaren und Krämereiwaaren, gemeine aus Holz	"	50	—	40	—
	Modewaaren	1 Kilogr.	20 (und 10% des Werthes)	—	15 (und 8% des Werthes)	—
XVI.	Eisen, als Gußeisenwaaren, und zwar Chairs für Eisenbahnen	100 Kilogr.	15	—	8	—
	Grob- und Streckeisen in Stangen, Buschen ꝛc., dann Rails	"	16	—	10	—
	Eisenwaaren, gemeine (auch verzinkt) ohne Firniß und Politur und ohne Verbindung mit anderen Metallen	"	30	—	15	—
	Eisenwaaren, montirt mit anderen Metallen (ohne Firniß und Politur)	"	40	—	20	—

Kategoryja	W przywozie	Pomiar oclenia	Cło powszechne w włoskich lirach i centes. Lir.	Cen.	Cło korzystniejsze Lir.	Cen.
XIX.	Kotwice i armaty	100 kilogr.	20	—	10	—
	Drót żelazny	„	20	—	10	—
	Kowadła, młoty, lemiesze i inne pługi	„	20	—	10	—
	Sprężyny wozowe	„	60	—	30	—
	Narzędzia dla kowali i innych podobnych profesyjonistów i dla rolnictwa	„	25	—	12	50
	Miedź w kręgach i miedź czysta etc.	„	8	—	4	—
	blacha miedziana	„	16	—	8	—
	towar miedziany, sklepisto wyrabiany	„	30	—	15	—
	naczynie miedziane bez żadnego okucia	„	40	—	20	—
	Cynk w blokach, prętach i płatach	„	8	—	4	—
	Blacha cynkowa	„	16	—	8	—
	Glina, towary garncarskie ordynaryjne	„	4	—	3	—
	naczynia z *majoliki* i z gliny gatunku przedniego, białe	„	12	—	8	—
	pozłacane, malowane lub kolorowane	„	20	—	12	—
	naczynia porcelanowe białe	„	35	—	25	—
	pozłacane etc.	„	50	—	30	—
	Szkła, jako to: zwierciadła bez ozdób wszelkiego wymiaru	„	60	—	25	—
	szkło krzyształowe wszelkiego rodzaju	„ (Waga surowa)	40	—	15	—
	szkło taflowe bez różnicy	„ (Waga surowa)	25	—	15	—
	towary szklane wszelkiego rodzaju	„ (Waga surowa)	18	—	15	—

Oprócz uwolnień celnych, zawartych już w powszechnej taryfie celnej sardyńskiej, ogłoszonej w przeprowadzeniu królewskiego dekretu z dnia 5go Sierpnia 1851 roku, dozwoliła Sardynija dla handlu przez granice austryjacko-sardyńskie tak w przywozie, jak w wywozie, nadto jeszcze następujących:

Od opłaty cła wolnemi są:

a) Wszelkie gatunki towarów, od których cała suma należytości opłacić się mających, mniej niż 5 centes. wynosi;

b) zboże w snopach, len i konopie, nie międlone, mleko, także zsiadłe (urda), kamienie młyńskie i grube kamienie szlifiérskie, grube osełki do ostrzenia sierpów i kos, cegły;

c) otręby;

d) produkta naturalne tej części posiadłości, gdzie poddani austryjaccy lub sardyńscy przez liniję graniczną austyryjacko-sardyńską od swych pomie-

Kategorie	In der Einfuhr	Maßstab der Verzollung	Allgemeiner Zoll		Begünstigter Zoll	
			in italienischen Liren und Cent.			
			L.	C.	L.	C.
XIX.	Anker und Kanonen	1 Kilogr.	20	—	10	—
	Eisendraht	100 Kilogr.	20	—	10	—
	Ambos, Hämmer, Pflugscharren und anderes Pflugeisen	"	20	—	10	—
	Wagenfedern	"	60	—	30	—
	Werkzeuge für Schmidgewerbe und den Ackerbau	"	25	—	12	50
	Kupfer in Spleißen, Rosetten 2c.	"	8	—	4	—
	Kupferblech	"	16	—	8	—
	Kupferschalwaaren	"	30	—	15	—
	Kupfergeschirr ohne Eisenbeschlag	"	40	—	20	—
	Zink in Blöcken, Stangen und Platten	"	8	—	4	—
	Zinkblech	"	16	—	8	—
	Erde, Töpferwaaren, ordinäre	"	4	—	3	—
	Majolika- und feines Thongeschirr, weiß	"	12	—	8	—
	vergoldet, bemalt oder farbig	"	20	—	12	—
	Porzellangeschirr, weiß	"	35	—	25	—
	vergoldet 2c.	"	50	—	30	—
	Glas, als: Spiegelgläser, nicht montirt, von jeder Dimension	"	60	—	25	—
	Kristalglas aller Art	" (Rohgewicht)	40	—	15	—
	Tafelglas ohne Unterschied	" (Rohgewicht)	25	—	15	—
	Glaswaaren aller Art	" (Rohgewicht)	18	—	15	—

Es wurden endlich von Seite Sardiniens für den Handel über die österreichisch-sardinischen Grenzen sowohl für die Ein-, als Ausfuhr außer den, im allgemeinen sardinischen Zolltarife in Ausführung des königlichen Dekretes vom 5. August 1851 bereits enthaltenen, noch folgende Zollbefreiungen zugestanden:

Vom Zolle befreit sind:

a) alle Waarenmengen, für welche die Gesammtsumme der einzuhebenden Gebühren weniger als 5 Centesimi beträgt;

b) Getreide in Garben, Lein und Hanf, nicht gebrochen, Milch, auch geronnene (Topfen), Mühlsteine und grobe Schleifsteine, grobe Wetzsteine für Sicheln und Sensen, Ziegeln;

c) Kleien;

d) die Natutprodukte jenes Theiles der Besitzungen österreichischer oder sardinischer Unterthanen, welche durch die österreichisch-sardinische Grenzlinie von den betref-

szkań i domów odłączeni zostają, mogą bez opłaty cła wchodowego i wychodowego do tychże pomieszkań i domów być wprowadzanymi.

Te postanowienia nie ubliżają bynajmniej korzystniejszym stypulacyjom, na mocy istniejących traktatów względem „proprietarii misti" zawarowanym.

Baumgartner m. p.

185.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 28. Czerwca 1852 *),

którem dokładniej objaśniono wątpliwości wzniecone względem wykładu rozporządzeń o przedaży świéc na wagę wiedeńską.

Celem uchylenia wątpliwości wzniecconych względem wykładu rozporządzeń o przedaży świéc na wagę wiedeńską, daje się w tej mierze niniejszem to dokładniejsze objaśnienie, że przedaż świéc podług wagi zawsze wprawdzie podług jednostki wagi sprawiedliwego funta wiedeńskiego, a więc tylko w całych, pół i ćwierćfuntach, tudzież cetnarach wiedeńskich dziać się ma, przez co jednak drobna sprzedaż świéc na sztuki nie jest zabronioną; że atoli świéce w paczkach także w większej lub mniejszej wadze, jak jest funt wiedeński, składane i na przedaż drobną wystawiane być mogą pod tym warunkiem, aby rzeczywista waga świéc w takiej paczce znajdujących się, nie licząc obwoju, zawsze podług wagi wiedeńskiej na funty i łóty, na obwoju paczki trwałem, łatwem do przeczytania i dosyć wielkiem pismem wydrukowaną była.

Tem rozporządzeniem nie zabrania się wyrażać także wagę podług ilorazu, lub części innych jednostek wagi, co atoli w ten sposób dziać się ma, iżby podanie na wagę wiedeńską na zrozumiałości i określności nic nie traciło.

Baumgartner m. p.

---

*) Odpis tego rozporządzenia udzielony rozporządzeniem Rządu krajowego z dnia 16. Lipca 1852 l. 28434 wszystkim urzędom obwodowym, magistratowi lwowskiemu i komisyi gubernijalnej w Krakowie dodatkowo do przepisu ogłoszonego dekretem wysokiego Ministerstwa z dnia 11. Lipca 1851 l. 3085 rozporządzeniem guber. z dnia 24. Lipca 1851 l. 28826, (Dzien. praw kraj., cz. XXX., nr. 248, str. 753), z wezwaniem, aby zawarte w niem przepisy uważać za prawidło.

fenden Wohnungen und Gebäuden getrennt sind, können frei vom Ein- oder Ausgangszolle zu diesen Wohnungen und Gebäuden gebracht werden.

Durch diese Bestimmungen werden durchaus nicht die günstigeren Stipulazionen der, hinsichtlich der propietarii misti bestehenden Verträge beirrt.

Baumgartner m. p.

185.

Verordnung des Handelsministeriums vom 28. Juni 1852 *),

wodurch die hinsichtlich der Auslegung der Verordnungen über den Kerzenverkauf nach dem Wiener Gewichte angeregten Zweifel näher erläutert werden.

Zur Beseitigung der hinsichtlich der Auslegung der Verordnungen über den Kerzenverkauf nach dem Wienergewichte angeregten Zweifel, werden dieselben dahin näher erläutert, daß zwar der gewichtsweise Verkauf von Kerzen jederzeit nach der Gewichtseinheit des gesetzlichen Wiener Pfundes, somit nur in ganzen, halben und viertel Pfunden und in Wiener Zentnern zu geschehen habe, was jedoch den Kleinverkauf von Kerzen in einzelnen Stücken nicht verwehrt; daß aber Kerzen in Packeten auch in Gewichtsgrößen unter oder über einem Wienerpfunde gepackt und zum Detailverkaufe gebracht werden können, unter der Bedingung, daß das wirkliche Gewicht der in einem solchen Pakete enthaltenen Kerzen ohne Einrechnung der Emballage, jedesmal nach dem Wienergewichte in Pfunden und Lothen auf dem Umschlage des Packetes mit bleibender, leicht leserlicher, hinreichend großer Schrift gedruckt, ersichtlich gemacht werde.

Hiedurch ist nicht verwehrt, das Gewicht auch nach Mehrfachen oder Theilen anderer Gewichtseinheiten anzugeben, jedoch hat dieß auf eine solche Weise zu geschehen, daß die Angabe nach dem Wienergewichte an Deutlichkeit und Bestimmtheit nichts verliere.

Baumgartner m. p.

---

*) Eine Abschrift dieser Verordnung ist mit dem Gubernial-Erlaße vom 16. Juli 1852 Z. 28434 sämmtlichen Kreisämtern, dem Lemberger Magistrate und der Krakauer Gubernial-Kommission im Nachhange zu der mit dem hohen Ministerial-Erlaße vom 11. Juli 1851 Z. 3085, Gubernial-Erlaß vom 24. Juli 1851 Z. 28826, bekannt gegebenen Vorschrift (Landes-Gesetzblatt, XXX. Stück, Nr. 248, Seite 753) mit der Aufforderung mitgetheilt worden, sich die in dieser Weisung enthaltenen Bestimmungen zur Richtschnur zu nehmen.

186.
Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 13. Lipca 1852,

wydane do wszystkich administracyj powiatowych, podwładnych urzędów i organów straży skarbowej,

o przesełaniu pism czasowych przez pocztę.

Podług postanowień dekretu byłej ces. król. powszechnej Kamery nadwornej z dnia 13. Listopada 1838 l. 45461/1898, obwieszczonego dla krajów, w których ustawa pocztowa z dnia 5. Listopada 1837 (Zbiór ustaw prowinc. z roku 1838, nr. 76, str. 200) jest obowiązującą, i podług §. 9. ustępu 3, tymczasowej ustawy pocztowej z dnia 26. Grudnia 1850 (powszech. Dziennik praw państwa i rządu z roku 1851, str. 6), wydanej dla Węgier, Siedmiogrodu, Kroacyi, Slawonii, województwa Serbskiego, Banatu Temeskiego i Pogranicza wojskowego, przewóz pism czasowych, (gazet i dzienników), w całych belach lub skrzyniach posełanych, i tym sposobem w szczególności do księgarzy drogą handlu dochodzących, wyjęty jest od zastrzeżenia rządowego, jeżeli takowy ładunek adresowany jest do jednego szczególnie odbieracza, i jeżeli w nim nie ma dołączonych pism równej treści, albo też innej dla przewozu przez pocztę zastrzeżonej, z wyrażonem na tymże przeznaczeniem dla więcej innych adresatów.

Gdy takiem rozporządzeniem chciano jedynie księgarzom w sprawie ich przemysłowości co do sprowadzenia pism czasowych zrobić ulgę zgodną z celem i istotą zakładu pocztowego, a jak to w ostatnich czasach dostrzeżono, ludzie innemi także interesami zajmujący się z tego sposobu przesełania z uszczerbkiem dochodu pocztowego, użytek czynią; przeto wysokie Ministerstwo handlu zgodnie z c. k. Ministerstwem skarbu zostało spowodowane, wyżnamienione postanowienia w ten sposób odmienić, że wyjątek zpod zastrzeżenia rządowego, przepisami temi dozwolony dla przewozu pism czasowych w skrzyniach i belach, tycze się wyłącznie tylko posełek do księgarzy adresowanych.

Rozsełanie więc pism czasowych do innych osób w sposobie wymienionym, nie jest dozwolone i powinne być uważane jako przekroczenie §. 9. ustawy pocztowej z dnia 5. Listopada 1837, i §. 8. ustawy pocztowej z dnia 26. Grudnia 1850.

Gdy c. k. urzędy pocztowe o tem rozporządzeniu przez Dziennik rozporządzeń c. k. Ministerstwa handlu już uwiadomione zostały, nakazuje się administracyjom powiatowym w skutek dekretu wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 22. Maja 1852 l. 17096/802, odnośnie do rozporządzenia tutejsze-

186.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 13. Juli 1852,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, dann die unterstehenden Aemter und Finanzwach-Organe,

betreffend die Versendung periodischer Schriften durch die Postanstalt.

Nach den Bestimmungen des, bezüglich jener Länder, in welchen das Postgesetz vom 5. November 1837 (Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1838, Nr. 76, Seite 200) in Wirksamkeit steht, kundgemachten Erlaßes der bestandenen k. k. allgemeinen Hofkammer vom 13. November 1838 Z. 45461/1898, und nach §. 9 Absatz 3. des für Ungarn, Siebenbürgen, Kroazien, Slavonien, die serbische Wojwodschaft, das Temeser Banat und die Militärgrenze erlassenen provisorischen Postgesetzes vom 26. Dezember 1850 (allgemeines Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt vom Jahre 1851, S. 6), ist der Transport der in ganzen Ballen oder Kisten versendeten, und auf solche Weise insbesondere den Buchhändlern im Handelswege zukommenden periodischen Schriften (Zeitungen und Journale) von dem Staatsvorbehalte ausgenommen, insoweit ein derlei Frachtstück nur an einen einzelnen Empfänger gerichtet ist, und darin keine Beischlüsse gleichen, oder sonst dem Transporte durch die Postanstalt vorbehaltenen Inhaltes mit der darauf ausgedrückten Bestimmung für mehrere andere Adressaten enthalten sind.

Da hiedurch lediglich den Buchhändlern im Interesse ihrer Gewerbsthätigkeit für den Bezug der periodischen Schriften eine mit dem Zwecke und dem Wesen der Postanstalt vereinbare Erleichterung zugewendet werden wollte, nach den in der letzteren Zeit gemachten Wahrnehmungen aber von dieser Versendungsweise auch von anderen Geschäftsleuten ein das Postgefäll beeinträchtigender Gebrauch gemacht wird; so fand sich das hohe k. k. Handels-Ministerium im Einvernehmen mit dem k. k. Finanz-Ministerium veranlaßt, die erwähnten Bestimmungen dahin abzuändern, daß die durch dieselben bewilligte Ausnahme des Transports periodischer Schriften in Kisten und Ballen vom Staatsvorbehalte ausschließlich nur auf solche Sendungen Anwendung zu finden habe, welche an Buchhändler gerichtet sind.

Die Versendung periodischer Schriften an andere Personen ist daher in der angedeuteten Weise nicht gestattet, und als eine Uebertretung des §. 9 des Postgesetzes vom 5. November 1837 und des §. 8 des Postgesetzes vom 26. Dezember 1850 zu behandeln.

Indem von dieser Bestimmung die k. k. Postbehörden durch das Verordnungsblatt des k. k. Handels-Ministeriums bereits in Kenntniß gesetzt wurden, wird die Kameral-Bezirks-Verwaltung in Folge Erlaßes des hohen k. k. Finanz-Ministeriums vom 22. Mai 1852 Z. 17096/802, mit Beziehung auf die hierortige Verordnung

go z dnia 22. Stycznia 1839 l. 33469, (Zbiór ustaw prow., cz. I., nr. 41., stron. 108), za którem dekret Kamery nadwornej z dnia 13. Listopada 1838 l. 45461 obwieszczony został, aby podległym jej władzom, urzędom i strażom zalecały czuwać nad wypełnieniem powyższych postanowień.

Krajewski m. p.

187.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 21. Lipca 1852,

wydane do urzędu bukowińskiego w Czerniowcach,

o postępowaniu kontumacyjnem z sianem z Multan w czasach niepodejrzanych, podejrzanych i niebezpiecznych wprowadzanem, tudzież o ostrożnościach, w czasie trwającej zarazy na bydlęta zachować się mających.

Odpowiadając życzeniu c. k. Ministerstwa wojny, aby względem przywozu siana z Multan do państw austryjackich jednostajne zachowano postępowanie, wysokie Ministerstwo spraw wewnętrznych umyśliło zgodnie z przepisami wydanemi od wyżej rzeczonego Ministerstwa do krajowych komend wojskowych w Hermansztadzie, Agramie i Temeswarze dla zachowania się tamecznych urzędów kontumacyjnych, postanowić, co następuje:

Gdy podług §. 94 i 83 punktu 7. ustawy o policyi morowej siano na podobieństwo suszonych ziół, liści i kwiecia, do towarów niepodejrzanych liczyć należy, i gdy w czasach zdrowych, całkiem niepodejrzanych podług §. 76. rzeczonej ustawy o zarazie morowej, towary i inne efekta prowadzone z Turcyi europejskiej, czyszczeniu kontumacyjnemu nie ulegają, przeto wprowadzenie siana z księstwa Multańskiego do krajów austryjackich w czasie, gdy stan zdrowia w onem księstwie nie jest podejrzanym, dozwolone być powinno bez żadnego kontumacyjnego postępowania, potrzeba tylko wprowadzone siano kontumacyjnie przeglądnąć, ku czemu dosyć jest takowe prętem wizerowym poprzeszywać.

W czasie nawet podejrzanym, t. j. gdy powietrze, chociaż w samych Multanach nie panuje, ale w odleglejszej jakiej prowincyi Tureckiej, albo w innych krajach się pokazało, siano niepodejrzane może bez wszelkiego czyszczenia czyli kontumacyjnego postępowania być wprowadzane do krajów austryjackich.

Atoli w czasach niebezpiecznych, t. j. gdyby w samych Multanach powietrze wybuchnęło, musiałoby siano podług §. 92. ustawy o policyi morowej, jeżeliby należycie rozścielone i ze wszech stron na działanie powietrza atmosferycznego wystawione być mogło, przez dni 10, a gdyby się tak stać nie mogło, przez 20 dni wzięte być na przewietrzenie.

vom 22. Jänner 1839 Z. 33469 (Provinzial-Gesetzsammlung, I. Abtheilung, Nr. 41, Seite 108), womit das Hofkammerdekret vom 13. November 1838 Z. 45461 bekannt gemacht wurde, angewiesen, den Vollzug obiger Bestimmungen durch die ihr unterstehenden Behörden, Aemter und Wachanstalten überwachen zu lassen.

Krajewski m. p.

187.

Erlaß des Landesguberniums vom 21. Juli 1852,

an das Bukowinaer Kreisamt in Czernowitz,

betreffend die kontumazämtliche Behandlung des aus der Moldau einzuführenden Heues in verdachtlosen, verdächtigen und gefährlichen Zeiten, sowie die beim Bestande einer ansteckenden Thierseuche dießfalls zu beobachtenden Vorsichten.

In Entsprechung eines vom k. k. Kriegsministerium kund gegebenen Wunsches, daß bezüglich der Einfuhr des Heues aus der Moldau nach den österreichischen Staaten ein gleichmäßiger Vorgang beobachtet werde, hat das hohe Ministerium des Innern im Einklange mit den, vom gedachten Ministerium an die Landes-Militär-Kommanden in Hermannstadt, Agram und Temeswar zur Darnachachtung der dortländigen Kontumazämter ergangenen Weisungen, dießfalls Folgendes festzusetzen befunden:

Da nach §. 94 und 83 Punkt 7 der Pestpolizeiordnung das Heu nach der Analogie der getrockneten Kräuter, Blätter und Blüthen den verdachtlosen Waaren beizuzählen ist, uud da in gesunden ganz verdachtlosen Zeiten nach §. 76. der gedachten Pestordnung Waaren und Effekten, wenn sie aus der europäischen Türkei kommen, keiner kontumazämtlichen Reinigung unterliegen, so ist bei verdachtlosem Gesundheitszustande in dem Fürstenthume Moldau dem von dort nach den österreichischen Staaten kommenden Heue der Eingang in die Letzteren ohne alle kontumazämtliche Behandlung zu gestatten, und es ist nur erforderlich das eingeführte Heu kontumazämtlich zu untersuchen, wozu in der Regel das Durchstoßen mit dem Visitireisen genügt.

Auch in verdächtiger Zeit, d. i. wenn in dem Fürstenthume Moldau selbst wohl nicht die Pest herrscht, diese Krankheit aber sich in einer ferneren Provinz der europäischen Türkei, oder in anderen Ländern zeigt, kann verdachtloses Heu ohne irgend eine Reinigung oder Kontumazirung in die österreichischen Staaten eingeführt werden.

In gefährlichen Zeiten hingegen, d. i. wenn in der Moldau selbst die Pest ausgebrochen wäre, müßte das Heu nach §. 92 der Pestpolizeiordnung in dem Falle, als es gehörig ausgearbeitet und allseitig der Einwirkung der atmosphärischen Luft ausgesetzt werden kann, einer 10tägigen, wenn dieß aber nicht möglich wäre, einer 20tägigen Lüftung unterzogen werden.

Podobnież postępować należy przy wprowadzaniu siana z Multan w granice państwa Austryjackiego wtenczas, gdy panujące z tamtej strony granicy austryjackiej zarazy grożą niebezpieczeństwem bydłu krajowemu, czyli, wprowadzenie siana z Multan nie podlega, tak gdy stan zdrowia bydła tamtejszego wcale jest niepodejrzanym, jakoteż i w stanie podejrzanym, żadnej przeszkodzie, chociażby nawet w rzeczonem księstwie 3dniowa obserwacyja zaprowadzona była.

W czasie nader podejrzanym i niebezpiecznym, t. j. gdyby w samych Multanach zaraza na bydło panowała, wprowadzanie siana ztamtąd należy pospolicie zupełnie zakazać, tylko podczas panującego niedostatku paszy w krajach austryjackich, i jeżeli ta zaraza nie grasuje w dystryktach na pograniczu onego księstwa i państwa Austryjackiego, tylko się w odleglejszych zjawiła, możnaby w czasie nawet zbyt podejrzanym zrobić wyjątek od pomienionego zakazu wprowadzania siana, wszakże pod warunkiem, aby na takowe siano wydane było poświadczenie zasługujące na zaufanie u właściwej władzy krajowej tej treści, iż toż siano nie pochodzi z żadnej okolicy, która zarazie bydlęcej podpadła.

Przepisy te obwieszcza się urzędowi obwodowemu w skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa z dnia 16. b. m. l. 14857 dla ścisłego na przyszłość zachowania z zaleceniem, aby takowe, jeżeliby do tamecznej c. k. wojskowej pogranicznej i dywizyjnej komendy inną drogą jeszcze nie doszło, tejże udzielone były.

Wreście wypada tu jeszcze zwrócić uwagę urzędu obwodowego na to, że stosownie do wyrzeczonych zasad obecnie, kiedy podejrzana zaraza na bydło rogate w Multanach tylko w odleglejszym obwodzie Jasskim pojawiła się, wprowadzanie siana z rzeczonego księstwa z zachowaniem wyżoznaczonych warunków dozwolone być może, w którymto względzie urząd obwodowy w każdym szczegółowym razie swój urząd pełnić ma.

Gołuchowski m. p.

In gleicher Weise ist auch bezüglich der Einfuhr des Heues aus der Moldau nach den österreichischen Staaten zu verfahren, wenn von den jenseits der österreichischen Grenze herrschenden Viehseuchen dem inländischen Viehstande Gefahr droht, es hat nemlich bei ganz verdachtlosem, so wie bei verdächtigem Gesundheitszustande des Viehes in der Moldau, die Einfuhr von dorther selbst dann keinem Anstande zu unterliegen, wenn gegen das gedachte Fürstenthum die 3tägige Observazion besteht.

In höchst verdächtiger und gefährlicher Zeit, d. i. wenn in der Moldau selbst eine ansteckende Thierseuche herrscht, ist die Heueinfuhr von dorther in der Regel ganz zu untersagen; nur zur Zeit herrschender Noth an Futterstoffen in österreichischen Gebietstheilen, und in dem Falle, als die Seuche nicht in den an der österreichischen Grenze liegenden Bezirken des genannten Fürstenthumes herrscht, sondern nur in den mehr entfernten aufgetreten ist, könnte selbst in höchst verdächtiger Zeit von dem obgedachten Verbote der Heueinfuhr unter der Bedingnng eine Ausnahme gemacht werden, daß das Heu von einem von den betreffenden inländischen Behörden als Vertrauen verdienend erkannten Zeugniße begleitet sei, durch welches bestätigt wird, daß das Heu aus keiner der Thierseuche unterworfenen Gegend komme.

Diese Bestimmungen werden dem Kreisamte in Folge hohen Ministerial-Erlaßes vom 16. l. M. Z. 14857 zur genauen künftigen Darnachachtung mit dem Bemerken bekannt gemacht, daß dieselben für den Fall, wenn sie dem dortigen k. k. Militär-Grenz- und Divisions-Kommando nicht schon im anderen Wege zugekommen seyn sollten, auch diesem mitzutheilen sind.

Man findet übrigens das Kreisamt noch aufmerksam zu machen, daß in Anwendung der obausgesprochenen Grundsätze gegenwärtig, wo nur in dem von der Landesgrenze entfernten Jassyer Bezirke der Moldau eine verdächtige Hornviehseuche vorkömmt, die Heueinfuhr aus dem gedachten Fürstenthume unter den obbezeichneten Bedingungen bewilligt werden könnte, in welcher Hinsicht das Kreisamt von Fall zu Fall das Amt zu handeln hat.

Goluchowski m. p.

188.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 21. Lipca 1852,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych łącznie z Bukowiną, (za równoczesnem udzieleniem odpisu Naczelnikowi komisyi gubernijalnej w Krakowie),

względem zarządzonych odmian w przepisach instrukcyi o oględzinach rekrutów z roku 1838, w ustępie B. zawartych.

W załączeniu otrzymuje urząd obwodowy nadesłany dekretem wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 14. Lipca r. b. za l. 15605 odpis odmian, jakie wysokie c. k. Ministerstwo wojny w porozumieniu z wysokiem Ministerstwem spraw wewnętrznych w przepisach zawartych w instrukcyi o oględzinach rekrutów z roku 1838, ustępie B. zawartych zarządziło, a to odnośnie do rozporządzenia Rządu krajowego z dnia 19. Maja 1838 l. 26863, (Zbiór ustaw prowinc. nr. 82, str. 232), którem pomieniona instrukcyja ogłoszoną została, i z zaleceniem, aby o tem tak dotyczących członków politycznej komisyi asentującej, jakoteż i lekarzów cywilnych przy rekrutacyi spółdziałających zawiadomić dla zachowania się tychże.

Gołuchowski m. p.

Aneks do l. 188.

Rozporządzenie Ministerstwa wojny z dnia 4. Maja 1852, K. 2106,

1.) wydane do wszystkich krajowych Komend wojskowych, do głównej Komendy marynarki i do Gubernatorstwa twierdzy Moguncyi, tudzież 2.) do wszystkich Komend armii.

Do wszystkich:

Ministerstwo wojny spowodowane zostało w przepisach o oględzinach rekrutów z roku 1838, w ustępie B. zawartych, poczynić następujące odmiany, mianowicie:

Do §. 5. Gdy z zaprowadzeniem kurków perkusyjnych ustała potrzeba odgryzania ładunków, przeto częściowy brak zębów przednich nie wyłącza więcej od zdatności służenia pod bronią.

Potrzeba jednak, aby przy dobrym stanie i normalnej posadzie zębów w ogólności, albo wszystkie 4 zęby siekacze (przednie) w jednej z obuch szczek, albo przynajmniej dwa u góry i dwa u dołu sobie odpowiedne i obok siebie będące, a w obu razach oprócz tego, dwa na przeciw siebie będące kły (oczne) znajdowały się.

188.

Erlaß des Landesguberniums vom 21. Juli 1852,

an sämmtliche Kreisämter mit Einschluß der Bukowina, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorstand der Gubernial-Kommission in Krakau).

über die, bezüglich der in der Rekruten-Untersuchungs-Instrukzion vom Jahre 1838 im Abschnitte B. enthaltenen Bestimmungen, angeordneten Abänderungen.

In der Anlage erhält das Kreisamt eine Abschrift der mit Erlaß des hohen Ministeriums des Innern vom 14. Juli l. J. Z. 15605 herabgelangten, vom k. k. Kriegsministerium im Einvernehmen mit dem hohen Ministerium des Inneren bezüglich der in der Rekruten-Untersuchungs-Instrukzion vom Jahre 1838 in dem Abschnitte B. enthaltenen Bestimmungen, angeordneten Abänderungen, mit Beziehung auf den Gubernial-Erlaß vom 19. Mai 1838 Z. 26863 (Provinzial-Gesetzsammlung, Nr. 82, Seite 232), mit welchem obige Instrukzion bekannt gegeben worden ist, und mit der Weisung, die betreffenden politischen Assentirungs-Mitglieder und die bei Rekrutirungen mitwirkenden Zivilärzte hievon zur Darnachachtung in die Kenntniß zu setzen.

Goluchowski m. p.

Beilage zu Nro. 188.

Kriegs-Ministerial-Verordnung vom 4. Mai 1852 K. 2106,

1. (an sämmtliche Landes-Militär-Kommanden, an das Marine-Ober-Kommando und an das Festungs-Gouvernement zu Mainz, dann 2.) an sämmtliche Armee-Kommanden.

Für Alle.

Das Kriegsministerium findet bezüglich der in der Rekruten-Untersuchungs-Instrukzion vom Jahre 1838 in dem Abschnitte B. enthaltenen Bestimmungen nachstehende Modifikazion eintreten zu lassen, und zwar:

Ad §. 5. Da seit Einführung der Perkussionsschlösser die Nothwendigkeit, Patronen abzubeißen, nicht mehr besteht, so schließt das Gebrechen theilweise fehlender Vorderzähne von der Tauglichkeit mit der Waffe zu dienen nicht mehr aus.

Es müssen aber bei gutem Zustande und normaler Stellung der Zähne überhaupt, entweder alle 4 Schneidezähne in einem der beiden Kiefern, oder wenigstens zwei obere und zwei untere sich entsprechende und neben einander gestellte Schneidezähne, und in beiden Fällen nebstdem zwei sich entsprechende Eck- (Augen-) Zähne vorhanden seyn.

Zęby niezdrowe, w szczególności próchniejące w wyższym stopniu, nadto w ogólności posada ich bardzo nienormalna, jakoteż mniejsza liczba i inny szyk siekaczów (zębów przednich), niżeli wyżej wskazano, znosi wprawdzie zupełną zdatność do wojskowej służby polowej, nie wyłączając dla tego zarazem od przydatności do innych pomniejszych posług wojskowych.

Do §. 7. Utrata obojga jąder (wytrzebienie) z jakiejkolwiek przyczyny, czyni wolnym od wszelkiej służby w c. k. wojsku.

Utrata jednego jądra z przyczyny czysto mechanicznej, w zdrowym wreście męszczyznie, nie wyłącza od zupełnej zdatności do wojskowej służby polowej.

Zatrzymanie się jednego, lub obojga jąder w jamie brzusznej z powodu ściśnionych kanałów pachwinowych, przy silnem wreście rozwinieniu się ciała, nie wyłącza od zupełnej zdatności do wojskowej służby polowej.

Zatrzymanie się jednego, lub obojga jąder w jamie brzusznej, gdy odpowiedny kanał pachwinowy jest jeszcze otwarty, stanowi doczasową niezdatność do c. k. wojskowej służby polowej, mianowicie dopóki jądra zatrzymane nie spuszczą się kanałem pachwinowym do jądrownika, lub się w kanale pachwinowym stale nie usadowią.

Stałe usadowienie się jednego, lub obojga jąder w kanale pachwinowym dozwala tylko użyć rekruta do lekkich służb wojskowych.

Wreście przy asentowaniu powinni wszyscy, a szczególniej oglądający lekarz wojskowy obchodzić się z rekrutami spokojnie, przyzwoicie i poludzku, a Prezesa komisyi asentującej sekcyi wojskowej jest obowiązkiem przestrzegać, aby rozporządzenia tego nie przekraczano, i aby przyzwoitość ściśle zachowano.

Do 2.

Co udziela się dla wiadomości tejże (temuż).

Do 1.

Co oznajmia się tejże dla własnej wiadomości i stosownego obwieszczenia urzędnikom komisaryjatów wojennych, magazynów żywności wojskowych i lekarzy polowych.

Ungesunde Beschaffenheit der Zähne, insbesondere Zahnfäule in größerer Ausbreitung, ferner sehr abnorme Stellung derselben überhaupt, so wie geringere Anzahl und andere Stellung der Vorderzähne, als oben bezeichnet wurde, hebt wohl die vollkommene Feldkriegsdiensttauglichkeit des Mannes auf, ohne deßhalb zugleich dessen Eignung für anderweitige mindere Militärdienste zu beseitigen.

Ad §. 7. Verlust beider Hoden (Entmannung), aus was immer für einer Ursache, schließt von jedem k. k. Militärdienste aus.

Verlust eines Hodens aus rein mechanischer Ursache bei einem sonst gesunden mannbaren Individuum, hebt die vollkommene Feldkriegsdiensttauglichkeit nicht auf.

Zurückbleiben eines Hodens oder beider Hoden in der Bauchhöhle bei geschlossenen Leistenkanälen und sonst kräftiger Entwicklung des Körpers schließt von vollkommener Feldkriegsdiensttauglichkeit nicht aus.

Zurückbleiben eines oder beider Hoden in der Bauchhöhle bei noch offenem entsprechenden Leistenkanale bedingt zeitweilige Untauglichkeit zu k. k. Feldkriegsdiensten, bis zu dem Zeitpunkte, als die zurückgebliebenen Hoden durch den Leistenkanal in den Hodensack herabgetreten sind, oder sich im Leistenkanale bleibend fixirt haben.

Bleibende Lagerung eines oder beider Hoden im Leistenkanale erlaubt nur die Verwendung des Rekruten zu leichten militärischen Diensten.

Bei der Assentirung sind übrigens die Rekruten allenthalben und von dem visitirenden Militärarzte insbesondere mit Ruhe, Anstand und Humanität zu behandeln, und es ist die Pflicht des Präses der Militär-Abtheilung der Assentirungskommission darauf zu sehen, damit gegen diese Anordnung nicht verstossen, und das Dekorum strenge beobachtet werde.

Für 2.

Das .... wird hievon zur Wissenschaft in die Kenntniß gesetzt.

Für 1.

Das .... wird hievon zur eigenen Wissenschaft und gemäßigen Verständigung des feldkriegskommissariatischen, Militär-Verpflegs- und feldärztlichen Personales in Kenntniß gesetzt.

189.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 25. Lipca 1852,

wydane do wszystkich administracyj powiatowych, tudzież wykonawczych urzędów dochodowych i organów,

o wadze brzęczki winnej i winogron oclonemi być mających.

Z powodu zaszłej wątpliwości o zastosowaniu uwagi 1) do poz. taryfy cła 33, oznajmiło c. k. Ministerstwo skarbu rozporządzeniem z dnia 15. Lipca 1852 l. 16277/762, iż, gdy cło wchodowe na wino wedle cłowego cetnara netto jest ustanowione, także przy ocleniu brzęczki winnej i winogron pierwej tarę od wagi sporco potrącić, a potem 160 funtów wagi netto brzęczki albo winogron, jak 100 funtów (netto) wina oclić należy.

Stanowi się jednak, że przy wyrachowaniu wagi netto winogron w koszach na tarę nie 16, ale tylko cztery procentu liczyć należy.

Co dla wiadomości i zachowania niniejszem obwieszcza się.

Krajewski m. p.

190.

Rozrządzenie Ministerstw spraw wewnętrznych, wojny i finansów z dnia 28. Lipca 1852,

(Dziennik praw państwa, część XLVIII., nr. 155, wydana dnia 11. Sierpnia 1852),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

o rozdzieleniu kwot wynagrodzenia wyrażonych w §. 48 przepisu o kwaterunku wojska z dnia 15. Maja 1851 roku, nr. 124 Dz. pr. p., i oznaczonych za pomieszczenie żołnierza w koszarach gminnych w kwocie po $1^1/_2$ kr., zaś od konia wojskowego w stajni na czynszu wojskowym w kwocie 1 kr.

Jeżeli w skutek zezwolenia udzielonego na mocy §. 12. przepisu o kwaterunku wojska z dnia 15. Maja 1851 roku, nr. 124 Dzien. pr. pań. *), gminy w koszarach swoich nie dostarczą wszystkich potrzeb kwaterunkowych i stajennych; wówczas fundusz wojskowy udzieli wynagrodzenie za potrzeby dostarczone ze względem na kwoty całkowite, wyznaczone w §. 48, w sposobie następującym:

---

*) Dziennik praw krajowych, część XV., nr. 91., str. 285.

189.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 25. Juli 1852,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, ausübende Gefällsämter und Organe,

betreffend das Gewicht der in Verzollung zu nehmenden Weinmaische und Weintrauben.

Aus Anlaß eines vorgekommenen Zweifels über die Anwendung der Anmerkung 1 zur Zolltarifs-Post 33, hat das hohe k. k. Finanz-Ministerium mit Erlaß vom 15. Juli 1852 Z. 16277/762 bedeutet, daß, da der Eingangszoll für Wein für den Netto-Zollzentner festgesetzt ist, auch bei der Verzollung von Weinmaische und Weintrauben vom Sporko-Gewichte vorläufig die Tara abzuziehen, und dann 160 Pfund Netto Maische oder Trauben wie 100 Pfund (Netto) Wein zu verzollen sind.

Jedoch wird festgesetzt, daß bei der Ausmittlung des Netto-Gewichtes von Weintrauben in Körben die Tara nicht mit 16, sondern nur mit 4 Perzent in Anschlag zu bringen sei.

Welches hiemit zur Wissenschaft und Darnachachtung kund gegeben wird.

Krajewski m. p.

190.

Erlaß der Ministerien des Innern, des Kriegswesens und der Finanzen vom 28. Juli 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XLVIII. Stück, Nro. 155, ausgegeben am 11. August 1852),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

über die Theilung des im §. 48 der Militär-Einquartierungs-Vorschrift vom 15. Mai 1851, Nr. 124 des Reichs-Gesetzblattes, für die Unterkunft Eines Mannes in einer Gemeinde-Kaserne mit 1½ kr. und Eines Militär-Pferdes in einer Militär-Zinsstallung mit 1 kr. bestimmten Vergütungsbetrages.

Wenn zu Folge des, im §. 12 der Militär-Einquartierungs-Vorschrift vom 15. Mai 1851, Nr. 124 des Reichs-Gesetzblattes *), gemachten Zugeständnisses, die Gemeinden in ihren Kasernen nicht alle Quartiers- und Stall-Erfordernisse beistellen, so wird von Seite des Militär-Fondes für die einzelnen derlei Leistungen mit Rücksicht auf die, im §. 48 bestimmten Gesammtbeträge die Vergütung in nachstehender Art geleistet:

---

*) Landes-Gesetzblatt, XV. Stück, Nr. 91, Seite 285.

I. Pomieszczenie żołnierza w koszarach gminnych.

Za gospodę z urządzeniem .... 3/8 kr. (trzy ósme części),
„ pościel .... 4/8 „ (cztery ósme „),
„ drzewo i światło .... 5/8 „ (pięć ósmych „),

Jeżeli gospoda daną będzie bez wszelkiego urządzenia, wówczas od powyższych 3/8 wypada za gospodę .... 2/8 „ (dwie ósme „),

II. Pomieszczenie konia wojskowego w stajni na czynszu wojskowym.

Za schronienie .... 4/8 kr. (cztery ósme „),
„ sprzęty .... 2/8 „ (dwie ósme „),
„ światło .... 2/8 „ (dwie ósme „),

Bach m. p. **Csorich** m. p. **Baumgartner** m. p.

191.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 28. Lipca 1852,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych wraz z Bukowiną (za równoczesnem udzieleniem odpisu tegoż Naczelnikowi komisyi gubernijalnej w Krakowie),

o utworzeniu nieustającej komisyi asentunku w Konstantynopolu dla zaciągania się w szeregi c. k. austryjackiego wojska poddanych austryjackich do wojska obowiązanych, a w krajach wschodnich prawnie czy nieprawnie przebywających.

Osobne prerogatywy, których poddani austryjaccy w państwie Tureckiem na mocy traktatu używają, wymagają zachowania niektórych względów; atoli większej jeszcze staranności wymaga potrzeba powściągnienia skutecznie ucieczek przed rekrutacyją, mianowicie z austryjackich krajów koronnych, państwu Tureckiemu przyległych, ażeby uchodzący z tej przyczyny w państwo Tureckie, nie znajdowali tam, jak dotychczas bezpiecznego schronienia.

Naostatek wymagają zarady wielkie niedogodności i dotkliwe szkody, jakie dla przemysłowców austryjackich, którzy w krajach wschodnich posiadają składy produktów swojego handlu i wyrobów fabrycznych, wynikają z tego powodu, że zatrudnieni przy tych składach zawiadowcy i słudzy, dostąpiwszy wieku do służenia w wojsku obowiązanego, przymuszeni są w rodzinne swoje siedlisko, alboteż do najbliższego miejsca naboru udawać się dla stawiennictwa, i tem samem kondycyję swoję opuszczać.

I. Unterbringung Eines Mannes in einer Gemeinde-Kaserne.

Für das eingerichtete Obdach .... $^3/_8$ kr. (drei Achtel),
" die Bettfournituren .... $^4/_8$ " (vier Achtel),
" Holz und Licht .... $^5/_8$ " (fünf Achtel).

Wird das Obdach ganz uneingerichtet beigestellt,
so entfallen von obigen $^3/_8$ kr. hiefür .... $^2/_8$ kr. (zwei Achtel),
und für die Einrichtung .... $^1/_8$ " (ein Achtel).

II. Unterbringung Eines Militär-Pferdes in einer Militär-Zinsstallung.

Für das Obdach .... $^4/_8$ kr. (vier Achtel),
" die Geräthe .... $^2/_8$ " (zwei Achtel),
" " Beleuchtung .... $^2/_8$ " (zwei Achtel).

Bach m. p. **Csorich** m. p. **Baumgartner** m. p.

191.

Erlaß des Landesguberniums vom 28. Juli 1852,

an sämmtliche Kreisämter mit Einschluß der Bukowina, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorstand der Gubernial-Kommission in Krakau),

wegen Errichtung einer permanenten Assentirungs-Kommission zu Konstantinopel Behufs der Einreihung der im Oriente sich legal oder illegal aufhaltenden militärpflichtigen österreichischen Unterthanen in das kaiserlich-österreichische Heer.

Die besonderen Vorrechte, welche die österreichischen Unterthanen im türkischen Reiche Traktat gemäß genießen, fordern die Beobachtung mancher Rücksichten, noch mehr aber erheischt die allmälige wirksame Hinanthaltung der Rekrutirungs-Flucht, namentlich aus den dem türkischen Reiche nächstgelegenen Kronländern Oesterreichs, eine Vorsorge, daß Rekrutirungs-Flüchtlinge im türkischen Reiche nicht wie bisher ein sicheres Asyl finden.

Endlich nehmen auch die bedeutenden Beschwerlichkeiten und empfindlichen Nachtheile, welche für jene Industriellen Oesterreichs, die im Oriente Etablissements ihrer Handels- und Fabriks-Produkte besitzen, dadurch entstehen, daß die bei diesen Etablissements beschäftigten Leiter und Diener, sobald sie in das militärpflichtige Alter treten, in ihre Heimath, oder doch zum nächsten österreichischen Assentirungsplatze, Behufs der Stellung sich begeben, und daher das Geschäft verlassen müssen, eine Abhilfe in Anspruch.

Dla osiągnienia tych wszystkich celów spowodowane zostały Ministerstwa spraw wewnętrznych, wojny, spraw zewnętrznych i handlu, utworzyć w Konstantynopolu nieustającą komisyję naboru dla zaciągania się do c. k. austryjackiego wojska poddanych austryjackich, w państwie Tureckiem prawnie, czy bezprawnie przebywających.

Przepis załączony, zawierający dokładniejsze postanowienia o tej komisyi, udziela się urzędom obwodowym w skutek dekretu wysokiego Ministerstwa spraw wewnetrznych z dnia 21. Lipca r. b. za l. 16693, dla wiadomości i zachowania.

Gołuchowski m. p.

Aneks do nr. 191.

P r z e p i s

dla naboru (asentowania) do c. k. wojska poddanych austryjackich w Konstantynopolu.

§. 1.

Komisyja naborowa (asentunku) w Konstantynopolu, która na wezwanie c. k. Internuncyjatury każdego razu zebrać się ma, składać się będzie ze strony władz cywilnych z jeneralnego konsula, lub kanclerza konsulatu jeneralnego w Konstantynopolu i lekarza Internuncyjatury, lub innego od c. k. Internuncyjatury ku temu wyznaczonego lekarza cywilnego; ze strony wojskowości zaś z komendanta c. k. statku wojennego w Konstantynopolu znajdującego się, lub tegoż porucznika pierwszego, (oficera detalijowego), z lekarza okrętowego i administracyjnego urzędnika pokładowego, który urząd komisarza wojennego sprawować i sporządzeniem list naborowych trudnić się ma.

§. 2.

C. k. Internuncyjatura każe następujących poddanych austryjackich stawiać przed komisyję naborową:

1. Chcących dobrowolnie wstąpić do wojska; przyczem na to uważać należy, że ochotnicy, będący jeszcze małoletnymi, zezwolenie rodziców albo opiekunów swoich złożyć powinni.

2. Tych, którzy mając legalne paszporty, w państwie Tureckiem przebywają, i w miejscu rodzinnem do wojska losem powołani byli, jeżeli c. k. Internuncyjatura uwiadomiona była o tem od politycznej władzy stawienniczej rodzinnego ich miejsca, albo sam obowiązany do wojska okoliczność tę oznajmił.

3. Tych, których właściwa ich władza stawiennicza, jako przed rekrutacyją zbiegłych wskazała; nakoniec

Zur Erreichung aller dieser Zwecke haben sich die Ministerien des Innern, des Krieges, des Aeußeren und des Handels bestimmt gefunden, in Konstantinopel eine permanente Assentirungs-Kommission Behufs der Einreihung der im türkischen Reiche sich legal oder illegal aufhaltenden österreichischen Unterthanen in das kaiserlich-österreichische Heer einzurichten.

Die in der Beilage mitfolgende Vorschrift, welche die näheren Bestimmungen über diese Kommission ersehen läßt, erhält das Kreisamt in der Anlage in Folge Erlaßes des hohen Ministeriums des Innern vom 21. Juli l. J. Z. 16693 zur Wissenschaft und Darnachachtung.

Goluchowski m. p.

Beilage zu Nr. 191.

Vorschrift

für die Assentirungen österreichischer Unterthanen in Konstantinopel zu dem k. k. Heere.

§. 1.

Die Assentirungs-Kommission zu Konstantinopel, welche über Aufforderung der k. k. Internunziatur von Fall zu Fall zusammen zu treten hat, wird von zivilbehördlicher Seite aus dem General-Konsul oder General-Konsulats-Kanzler zu Konstantinopel und dem Internunziaturs-Arzte, oder einem andern von der k. k. Internunziatur hiezu abgeordneten Zivil-Arzte, von Seite des Militärs aber aus dem Kommandanten des in Konstantinopel befindlichen k. k. Kriegsfahrzeuges oder dessen ersten Lieutenants (Detail-Offizier), aus dem Schiffsarzte und aus dem Administrazions-Beamten des Bords bestehen, welcher als Kriegskommissär zu fungiren und die Ausfertigung der Assentlisten zu besorgen hat.

§. 2.

Die k. k. Internunziatur wird folgende österreichische Unterthanen der Assentirungs-Kommission vorführen lassen:

1. Jene, welche freiwillig in das Militär eintreten wollen; wobei darauf Bedacht zu nehmen ist, daß Freiwillige, welche noch minderjährig sind, die Einwilligung ihrer Aeltern oder Vormünder beizubringen haben.

2. Jene, welche mit legalen Päßen versehen, sich im türkischen Reiche befinden, und in ihrer Heimath vom Lose zum Eintritte in das Militär berufen worden sind, wenn die k. k. Internunziatur entweder durch die heimathliche politische Stellungsbehörde hievon in Kenntniß gesetzt wurde, oder der Militärpflichtige selbst hievon die Meldung macht.

3. Jene, welche von der heimathlichen politischen Stellungsbehörde als Rekrutirungsflüchtlinge bezeichnet worden sind; endlich

4. Bezpaszportowych włóczęgów, nie mających stałego pobytu, i ani własnego majątku, ani uczciwego sposobu zarobkowania: przyczem atoli rozumie się to, iż takowi są w wieku do wojska obowiązanym, są miary stóp 5 i 1 cala, do służby polowej zupełnie zdatnymi. Do wojska obowiązujący wiek jest dla Tyrolczyków od ukończonego roku życia 20. do skończonych lat 25, dla poddanych lombardzko-weneckich od ukończonego roku 20 do nie spełna lat 25; nakoniec dla poddanych z innych krajów koronnych od skończonego roku 20. do skończonych lat 26.

§. 3.

Koszta podróży do Konstantynopola obowiązanego do wojska, tenże ponosić będzie.

Jeżeli zaś zbiegły przed rekrutacyją nie majętny, albo losowaniem nie przeznaczony człowiek bezpaszportowy i włóczęga (który jednak ma być miary stóp 5 cala 1, i do służby polowej zupełnie być zdatnym), przez ten lub ów konsulat austryjacki w państwie Tureckiem, z wyjątkiem krajów przy granicy państwa Austryjackiego położonych, schwytanym i do komisyi naborowej do Konstantynopola przystawionym zostanie, wtedy dotyczący Namiestnik zwróci zaliczone koszta transportu z majątku prawnie lub z umowy do zwrotu obowiązanego, a gdyby zwrotu tą drogą osiągnąć nie było można, natenczas z funduszu krajowego.

Ludzi tego rodzaju przebywających w Multanach, na Wołoszczyznie, w Serbii, Bosnii, Hercegowinie i w Albanii zamiast do Konstantynopola, zaraz do komisyi naborowej, w państwie Austryjackiem najbliżej położonej, odstawić potrzeba.

§. 4.

Rozstrzygnienie, czyli kto prawnie do wojska stawionym być ma, należy do c. k. Internuncyjatury, tylko o zdatności stawionego rozstrzyga komisyja naborowa.

§. 5.

Komisyja naborowa nie powinna zatem wchodzić w powody uwalniające, któreby wnosił do wojska obowiązany, wszakże wciągnąć takowe do protokołu obowiązana.

Protokuł podpisać mają tak wnoszący żałobę, jako i wszyscy członkowie komisyi naborowej, i takowy przedłożyć c. k. Internuncyjaturze, która w razie w §. 2, pod 4 przytoczonym, może do prośby o uwolnienie przychylić się, we wszystkich zaś innych okolicznościach, odwołanie się takowe wraz z uwagami, jeśliby jakie były potrzebne, przeszle dotyczącemu Namiestnikowi, albo Prezydentowi obwodowemu dla pełnienia urzędu, lub w miarę okoliczności, ku przedłożeniu Ministerstwu spraw wewnętrznych.

4. Paßlose, keinen bleibenden Aufenthalt habende, und weder mit eigenem Vermögen versehene, noch sonst einen ehrlichen Erwerb treibende Herumstreicher, vorausgesetzt jedoch, daß sie sich im militärpflichtigen Alter befinden, das Maß von 5 Schuh 1 Zoll haben und zu Feldkriegsdiensten vollkommen tauglich sind. Dieses militärpflichtige Alter reicht für Tiroler vom vollstreckten 20. bis zum vollendeten 25. Lebensjahre; für lombardisch-venezianische Unterthanen vom vollstreckten 20. bis zum nicht vollstreckten 25. Lebensjahre; endlich für Angehörige aller übrigen Kronländer vom vollstreckten 20. bis zum vollendeten 26. Lebensjahre.

§. 3.

Die Kosten der Zureise des Militärpflichtigen nach Konstantinopel hat er selbst zu tragen.

Wenn aber ein vermögensloser Rekrutirungsflüchtling, oder ein vom Lose nicht getroffener Paßloser und Vagabund (welcher letztere jedoch das Maß von 5 Schuh 1 Zoll haben und vollkommen feldkriegsdiensttauglich seyn muß) von einem österreichischen Konsulate im türkischen Reiche, mit Ausnahme der nächst der Grenze des österreichischen Staates gelegenen Länder, aufgegriffen und nach Konstantinopel zu der Assentirungs-Kommission gestellt wird, so wird der betreffende Statthalter den Ersatz der vorgeschossenen Transportskosten aus dem Vermögen des sonst gesetzlich oder vertragsmäßig Ersatzpflichtigen, und im Falle auf diesem Wege der Ersatz nicht eingebracht werden konnte, aus dem Landesfonde leisten.

Aus der Moldau, Wallachei, aus Serbien, Bosnien, der Herzegowina und Albanien sind derlei Leute statt nach Konstantinopel, gleich zu der im österreichischen Staate nächstgelegenen Assentirungs-Kommission zu stellen.

§. 4.

Die Entscheidung über die gesetzliche Eignung zur Abstellung in das Militär steht der k. k. Internunziatur zu; — nur über die Tauglichkeit des Vorgeführten hat die Assentirungs-Kommission zu entscheiden.

§. 5.

Auf die von einem Militärpflichtigen etwa vorgebrachten Befreiungsgründe hat daher die Assentirungs-Kommission nicht einzugehen, wohl aber ist dieselbe gehalten, sie zu Protokoll zu nehmen.

Das Protokoll ist sowohl von dem Beschwerdeführer, als von allen Assentirungs-Kommissionsgliedern zu unterfertigen und der k. k. Internunziatur vorzulegen, welche in dem Falle zu 4 des §. 2 einem solchen Befreiungs-Einschreiten Folge geben kann, in allen anderen Fällen aber diese Berufung mit den allfällig erforderlichen Bemerkungen dem betreffenden Statthalter oder Kreispräsidenten zur Amtshandlung, oder nach Umständen zur Vorlegung an das Ministerium des Innern übersenden wird.

§. 6.

Miara wzrostu ludzi naborowych, jeżeli należą do dwóch pierwszych klas wieku, powinna przynajmniej wynosić 4 stóp cali 11, w starszym zaś wieku najmniej stóp 5 cal 1.

Tylko majtków z profesyi, gdyby z dwóch pierwszych klas wieku już wyszli, brać można do korpusu majtków z wzrostem 4 stóp 11 cali, nigdy jednak niżej tej miary, i to tylko, jeżeli są wreście zdrowi i silnej budowy ciała.

§. 7.

Stawienie pod miarę i oględziny lekarskie człowieka stawionego przed komisyją naborową, z zachowaniem największej przyzwoitości przedsiębrać się mające, dziać się ma w obecności wszystkich członków komisyi.

Przy oględzinach postępować należy podług instrukcyi o rewizyi rekrutów z roku 1838.

Główna komenda marynarki zaopatrzy komisyję w potrzebną ilość egzemplarzów tej instrukcyi.

§. 8.

Lekarz wojskowy, przedsięwziąwszy oględziny, wyrzecze, czy obejrzanego znalazł do służby wojskowej zdatnym, lub niezdatnym.

Jeżeli lekarz wojskowy uzna zdatnym obejrzanego, wtedy dalsze oględziny nie są więcej potrzebne, a uznany za zdatnego ma być asentowany.

Jeżeli zaś lekarz wojskowy, którego obowiązkiem jest w takowem osądzeniu zachować najściślejszą sumienność, wyrzecze, iż obejrzany jest niezdatnym, natenczas oglądnie go jeszcze nanowo lekarz cywilny.

Jeżeli lekarz cywilny ze zdaniem lekarza wojskowego nie zgodzi się, nastąpić ma narada wszystkich członków komisyi, a większość głosów rozstrzygnie.

Rozstrzygnienie to wpisane ma być do listy naborowej z wymienieniem członków komisyi, którzy za — i którzy przeciw asentowaniu głosowali.

§. 9.

Za wady w oczy wpadające, na których się każdy poznać może, odpowiedzialni są wszyscy członkowie komisyi naborowej, którzy za przyjęciem głosowali, za takie atoli wady, do których osądzenia potrzebne są wiadomości lekarskie, lekarze za asentowaniem głosujący.

§. 6.

Das Körpermaß der zu Assentirenden hat, wofern dieselben den zwei ersten Altersklassen angehören, aus mindestens 4 Schuh 11 Zoll, bei höherem Alter aber aus mindestens 5 Schuh 1 Zoll zu bestehen.

Nur Matrosen von Profession dürfen auch, wenn sie bereits aus den zwei ersten Altersklassen getreten wären, mit dem Maße von 4 Schuh 11 Zoll, jedoch in keinem Falle unter dieser Größe zum Matrosen-Korps dann assentirt werden, wenn sie sonst gesund und von rüstigem Körperbau befunden werden.

§. 7.

Die Messung und die mit möglichster Beobachtung der Schicklichkeit vorzunehmende ärztliche Untersuchung des der Assentirungs-Kommission Vorgeführten hat im Beiseyn sämmtlicher Kommissionsglieder Statt zu finden.

Bei der ärztlichen Untersuchung ist nach der Rekruten-Visitirungs-Instrukzion vom Jahre 1838 vorzugehen.

Das Marine-Ober-Kommando hat die Kommission mit den erforderlichen Exemplaren dieser Instrukzion zu versehen.

§. 8.

Der Militär-Arzt spricht nach der von ihm vorgenommenen ärztlichen Untersuchung aus, ob er den Untersuchten zur Militärdienstleistung tauglich oder untauglich finde.

Erklärt der Militär-Arzt den Untersuchten für tauglich, so findet keine weitere Untersuchung Platz, und der tauglich Befundene wird assentirt.

Wenn hingegen der Militär-Arzt, welcher verpflichtet ist, bei der Beurtheilung nach strengster Gewissenhaftigkeit vorzugehen, die Untauglichkeit des Untersuchten ausspricht, ist Letzterer von dem Zivil-Arzte neuerlich zu untersuchen.

Stimmt der Zivil-Arzt der Erklärung des Militärarztes nicht bei, so hat eine Berathung sämmtlicher Kommissionsglieder zu erfolgen, und die Stimmenmehrheit entscheidet.

Diese Entscheidung ist mit Angabe der Kommissionsglieder, welche für — und welche gegen die Assentirung gestimmt haben, in der Assentirungs-Liste zu bemerken.

§. 9.

Für augenfällige, Jedermann einleuchtende Gebrechen sind alle Assentirungs-Kommissionsglieder, die für die Annahme gestimmt haben, — für solche Gebrechen aber, zu deren Beurtheilung ärztliche Kenntnisse erfordert werden, die für die Assentirung stimmenden Aerzte verantwortlich.

§. 10.

Na osobach z wadami do wyleczenia łatwemi, należy podług okoliczności i za doradą lekarza, albo na pokładzie statku wojennego w Konstantynopolu stacyjonowanego, albo w jakim szpitalu przedsięwziąć próbę leczenia.

Asentowanie takiego nastąpić ma dopiero po wyleczeniu, koszta leków za osoby, które po przedsięwziętem leczeniu uznane będą niezdatnemi do służby polowej, jeżeli leczenie odbywało się na pokładzie c. k. statku wojennego, funduszowi wojskowemu, w innym razie funduszowi szpitalnemu za wykazaniem tychże dotyczącemu Namiestnictwu, przez toż Namiestnictwo zwrócone być mają.

§. 11.

Osoby komisyi naborowej przedstawione i za zdatne do wojska uznane, (wyjąwszy samokaleczników i zbiegłych przed rekrutacyją), mogą za złożeniem taksy uwolnić się od służby wojskowej.

Taksa ta od ludzi rodem z Galicyi i Bukowiny, z Węgier, Siedmiogrodu, Kroacyi, Slawonii, Dalmacyi i Wojewodiny, ustanowiona jest na 500 złr., od ludzi rodem z królestwa Lombardzko-Weneckiego na 700 złr., od tych, co się we wszystkich innych krajach koronnych rodzili, na 600 złr. w mon. kon.

§. 12.

Taksę uwolnienia można każdego czasu przed naborem, po tym zaś tylko we 3 dni złożyć, a to do kasy okrętowej statku wojennego w Konstantynopolu stacyjonowanego, który o tem główną Komendę marynarki zawiadomić ma w tym celu, aby taż zarządziła wypłatę równej kwoty do kasy wojennej Tryjestyńskiej.

Kasa wojenna Tryjestyńska wystawi poświadczenie wypłaty i przeszle takowe właściwemu pułkowi okręgu werbowniczego, który natenczas wygotowawszy dokument uwolnienia od służby, takowy uwolnionemu drogą przyzwoitą ku legitymacyi tegoż odeszle.

§. 13.

O każdej uchwale komisyi naborowej, bądź takowa orzeka przyjęcie, bądź uznanie niezdatności przedstawionego, Namiestnik lub Prezydent obwodowy jak najspieszniej dosłaniem sporządzonej listy asentunkowej zawiadomiony być powinien.

§. 14.

Ludzie przez komisyję naborową do służby polowej zdatnemi uznani, w pułkach piechoty werbowniczego ich okręgu asentowani być powinni. Wyjęci są tylko majtkowie, rybacy i tacy ludzie, którzy rozumieją się na jakiej

§. 10.

Mit leicht heilbaren Gebrechen behaftete Individuen sind, nach Umständen und nach dem Einrathen der Aerzte, entweder am Bord des in Konstantinopel stazionirten Kriegsfahrzeuges, oder in einem Spitale einem Heilungsversuche zu unterziehen.

Die Assentirung hat in diesem Falle erst nach erfolgter Heilung zu geschehen. Die Heilungskosten für die nach vorhergegangener ärztlicher Behandlung nicht kriegsdiensttauglich befundenen Individuen werden, sofern der Heilversuch am Bord des k. k. Kriegsfahrzeuges vorgenommen worden wäre, dem Militär-Fonde, sonst aber dem Spitalsfonde gegen Ausweisung an die betreffende Statthalterei von derselben ersetzt.

§. 11.

Die der Assentirungs-Kommission vorgestellten kriegsdiensttauglich befundenen Individuen (Selbstverstümmler und Rekrutirungsflüchtlinge ausgenommen) können sich durch den Erlag der Taxe von dem Militärdienste befreien.

Diese Taxe ist für die aus Galizien und der Bukowina, aus Ungarn, Siebenbürgen, Kroazien, Slavonien, Dalmazien und der Woiwodina gebürtigen Leute auf 500 fl., für die aus dem lombardisch-venezianischen Königreiche Gebürtigen auf 700 fl., und für die aus allen übrigen Kronländern Gebürtigen auf 600 fl. Convenzions-Münze festgesetzt.

§. 12.

Die Befreiungstaxe kann zu was immer für einer Zeit vor der Assentirung, nach derselben jedoch nur binnen 3 Tagen, und zwar in die Schiffskasse des in Konstantinopel stazionirten Kriegsfahrzeuges erlegt werden, welches hievon das Marine-Oberkommando zu dem Ende verständigt, damit dasselbe den gleichen Betrag zur Kriegskasse in Triest einfließen mache.

Die Kriegskasse in Triest stellt darüber den Abfuhrsschein aus, und schickt denselben dem betreffenden Werbbezirks-Regimente zu, welche sodann die Enthebungs-Urkunde ausfertigt und sie dem Losgekauften im entsprechenden Wege zu seiner Legitimazion zukommen läßt.

§. 13.

Von jedem Beschlusse der Assentirungs-Kommission, er mag die Assentirung oder die Erklärung der Untauglichkeit des Vorgeführten enthalten, ist der betreffende Statthalter oder Kreispräsident mit thunlicher Beschleunigung durch Zusendung einer Ausfertigung der Assentliste in die Kenntniß zu setzen.

§. 14.

Die von der Assentirungs-Kommission kriegsdiensttauglich befundenen Individuen sind zu ihren Werbbezirks-Infanterie-Regimentern zu assentiren. Eine Ausnahme hat nur bei Matrosen, Fischern und solchen Leuten Statt, die eine in die Arsenals-

profesyi odnoszącej się do robót arsenałowych; tych asentować należy albo do korpusu marynarki, albo do innego korpusu, oznaczonego przez oficera marynarki, będącego członkiem komisyi naborowej.

§. 15.

Po załatwionym naborze należy naborowego ze strony wojskowości zaprzysiądz, poczem tenże, jeżeliby do korpusu marynarki był asentowany, a przy tym korpusie, na pokładzie c. k. statku wojennego w Konstantynopolu stacyjonowanego był brak w stanie normalnym, zaraz do stanu załogi okrętowej wziętym, i o tem głównej Komendzie marynarki raport uczyniony być powinien.

Jeżeli na pokładzie w mowie będącego c. k. statku wojennego przy korpusie marynarki, do którego człowiek był asentowany, nie ma braku, tedy tenże na pierwszym austryjackim wojennym lub kupieckim statku, do Tryjestu odchodzącym, tamże odesłany i do dotyczącego korpusu marynarki oddany być ma. Gdyby zaś nabor uczyniono na rachunek właściwego pułku okręgu werbowniczego, naborowego tym samym sposobem do Tryjestu odesłać i tam go do domu transportowego dla odesłania go do swego pułku, jak porządek każe, oddać należy.

§. 16.

Dopóki nie wydarzy się sposobność wysłania do Tryjestu, należy zostawić takiego na pokładzie statku wojennego w Konstantynopolu stacyjonującego, gdzie, wyjąwszy wypadek przytoczony w paragrafie poprzedniczym, (w którym do stanu załogi okrętu wojennego wziętym być ma, i całą należytość majtka, artylerzysty, lub piechotnego marynarskiego pobiera), lenik szeregowca piechoty linijowej i strawne okrętowe po 20 kr. dziennie, jednak bez dodatku krajowego, otrzymując, z tego, jak porządek przepisuje, utrzymywanym będzie.

§. 17.

Tęż samę należytość dostawać ma podczas przeprawiania asentowanego z Konstantynopola do Tryjestu, jeżeli transport dzieje się na ces. król. statku wojennym.

§. 18.

Jeżeli przeprawa odbywa się parowcem austryjackiego Llojda, lub austryjackim okrętem kupieckim, natenczas z dotyczącym okrętem, za dołożeniem się jeneralnego konsulatu konstantynopolitańskiego, zawrzeć należy kontrakt o przeprawieniu, w którym jednak razie za przewiezienie, pomieszczenie i żywienie jednego człowieka, nigdy więcej jak po 20 kr. dziennie dawać nie należy.

Oprócz tego, lenik szeregowca piechoty linijowej, bez dodatku krajowego, każdemu na rękę wypłacać należy.

Arbeiten einschlägige Profession verstehen; diese sind entweder zum Matrosen-Korps, oder zu einem anderen von dem bei der Assentirungs-Kommission als Mitglied fungirenden Marine-Offizier zu bezeichnenden Marine-Korps zu assentiren.

§. 15.

Nach erfolgter Assentirung ist der Assentirte von Seite des Militärs in Eid zu nehmen, worauf er, wenn er zu einem Marine-Korps assentirt wurde, und wenn bei diesem am Bord des in Konstantinopel stazionirten k. k. Kriegsfahrzeuges auf den normirten Stand ein Abgang bestände, sogleich in den Schiffsbemannungs-Stand aufzunehmen und davon dem Marine-Ober-Kommando die Anzeige zu erstatten seyn wird.

Besteht am Bord des gedachten k. k. Kriegsfahrzeuges bei dem Marine-Korps, zu welchem der Mann assentirt worden ist, kein Abgang, so ist derselbe mit dem ersten nach Triest abgehenden österreichischen Kriegs- oder Handelsschiffe nach Triest abzuschicken und dem betreffenden Marine-Korps zu übergeben. — Wäre die Assentirung aber auf das betreffende Werbbezirks-Regiment erfolgt, so ist der Assentirte auf dieselbe Art nach Triest zu befördern, und daselbst dem Transports-Sammelhause ordnungsmäßig zur Abschickung zu seinem Regimente zu übergeben.

§. 16.

Bis sich die Gelegenheit zur Abschickung nach Triest ergibt, ist der betreffende Mann am Bord des in Konstantinopel stazionirten Kriegsfahrzeuges zu belassen, woselbst er, den im vorhergehenden Paragraphe erwähnten Fall ausgenommen (in welchem er in den Bemannungsstand des Kriegsfahrzeuges aufzunehmen ist, und die volle Gebühr eines Matrosen, Marine-Artilleristen oder Marine-Infanteristen zu beziehen hat), die Löhnung eines Gemeinen der Linien-Infanterie und das tägliche Schiffskostgeld von 20 kr., jedoch ohne den Landeszuschuß zu erhalten hat, und davon ordnungsmäßig zu verpflegen ist.

§. 17.

Dieselbe Gebühr hat er während der Ueberfahrt von Konstantinopel nach Triest zu empfangen, wenn die Ueberschiffung auf einem k. k. Kriegsfahrzeuge geschieht.

§. 18.

Wird die Ueberfahrt mittelst eines Dampfers des österreichischen Lloyd oder mittelst eines österreichischen Handelsschiffes bewirkt, so ist mit dem betreffenden Schiffe mit Intervenirung des General-Konsulates in Konstantinopel ein Ueberschiffungs-Kontrakt abzuschließen, in welchem Falle aber nie mehr als höchstens 20 kr. täglich pr. Mann für Ueberfahrt, Unterkunft und Verpflegung auszubedingen sind.

Die Löhnung eines Gemeinen der Linien-Infanterie ohne Landeszuschuß ist dem Manne überdieß auf die Hand zu erfolgen.

§. 19.

Umówiona zapłata za przeprawę w razie wymienionym w paragrafie poprzedzającym zaliczoną być ma statkowi przewożącemu po przybyciu do Tryjestu z tamecznej kasy wojennej na rachunek dotacyi wojskowej, jeśli kto asentowany był do pułku swojego werbowniczego okręgu; inaczej, to jest, jeżeli nabor uskuteczniono dla korpusu marynarki, wynagrodzenie kosztów przewozu uiszczone będzie na rachunek dotacyi marynarki.

§. 20.

Gdyby kto przez komisyję naborową w Konstantynopolu wziętym był w skutek rekwizycyi, któraby się nienależną okazała, natenczas koszta skarbowi zrządzone na ponoszącym winę poszukiwać potrzeba.

192.

Rozporządzenie c. k. najwyższej władzy policyjnej z dnia 29. Lipca 1852,

(Dziennik praw państwa, część XLVIII., nr. 157, wydana dnia 11. Sierpnia 1852),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

względem wykazów podróżowych ze strony uprawnionych furmanów i ich parobków.

Najwyższa władza policyjna rozporządza, ze względu na publiczną spokojność, porządek i bezpieczeństwo, zgodnie z Ministerstwem spraw wewnętrznych, iż począwszy od dnia 1. Września r. b., uprawnieni furmani i ich parobcy, tak jak inni podróżni, opatrzeni być winni paszportem legalnym, lub też kartą rodzimej przynależności, należycie zawidowaną.

Kempen m. p.

§. 19.

Der bedungene Ueberschiffungslohn ist in dem im vorhergehenden Paragraphe erwähnten Falle dem überführenden Fahrzeuge nach der Ankunft in Triest aus der dortigen Kriegskasse für Rechnung der Militär-Dotazion zu erfolgen, wenn der betreffende Mann auf sein Werbbezirks-Regiment assentirt worden wäre; sonst aber, wenn nämlich die Assentirung zu einem Marine-Korps geschehen wäre, ist die Vergütung der Ueberfahrtkosten auf Rechnung der Marine-Dotazion zu leisten.

§. 20.

Sollte irgend ein Individuum von der Assentirungs-Kommission zu Konstantinopel in Folge einer sich unstatthaft erweisenden Requisizion assentirt worden seyn, so sind die dem Staatsschatze erwachsenen Kosten von dem Schuldtragenden hereinzubringen.

192.

Verordnung der obersten Polizei-Behörde vom 29. Juli 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XLVIII. Stück, Nro. 157, ausgegeben am 11. August 1852),

wirksam für alle Kronländer,

wegen der Reise-Legitimazionen berechtigter Fuhrleute und ihrer Knechte.

Die oberste Polizei-Behörde findet aus Rücksichten für die öffentliche Ruhe, Ordnung und Sicherheit, einverständlich mit dem Ministerium des Inneren, zu verordnen, daß vom 1. September dieses Jahres an, berechtigte Fuhrleute und deren Knechte gleich anderen Reisenden mit einem legalen Paße, oder mit einem gehörig vidirten Heimatscheine sich zu versehen haben.

Kempen m. p.

193.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 31. Lipca 1852,

(Dziennik praw państwa, część XLVIII., nr. 158, wydana dnia 11. Sierpnia 1852),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

mocą którego ustanowionym zostaje dziesięć - procentowy aliaż srebra monetowego w talarach, w złotówkach reńskowych, w cwancygierach i półcwancygierach.

Najwyższem postanowieniem z dnia 29. Kwietnia 1852, raczył Najjaśniejszy Pan Jego C. K. Apostolska Mość rozkazać: „ażeby bezwłocznie, wszakże „bez wszelkiej dalszej zmiany w niniejszym systemie bicia monet, aliaż sre- „bra monetowego na dziesięć procentów ustanowionym został, i ażeby stopnio- „wo tak wybijanie monet z srebra w sztabach się znajdującego, jakoteż prze- „formowanie dawniejszych monet, podług tego systemu przeprowadzonem było.“

W skutek tego najwyższego więc rozkazu zaprowadzonem zostało takie zarządzenie, iż na przyszłość talary konwencyjne dwureńskowe (wyłącznie atoliż talarów Maryi Teresy, li tylko dla handlu z Oryjentem przeznaczonych, względem których żadna nie zachodzi zmiana), tudzież monety srebrne jednoreńskowe, dalej monety srebrne dwudziesto- i dziesięcio-krajcarowe, podług mieszaniny dziewięciu dziesiątych srebra czystego z jedną dziesiątą miedzi, bez zmiany w próbie ich srebra czystego, ustanowionej wedle stosunku dwudziestu złotych reńskich do grzywny kolońskiej lub dwudziestu czterech złotych reńskich do grzywny wiedeńskiej, będą przeprowadzone i oraz podług tej samej wagi i średnicy bite, jak monety srebrne równej wartości w królestwie Lombardzko-Weneckiem, najwyższym patentem z dnia 1. Listopada 1823 r. zaprowadzone (scudo, mezzo scudo, lira i mezza lira).

Wedle tego mieszaniny stosunku, zaprowadzonego w niektórych z Austryją graniczących państwach (w południowo-niemieckich państwach, związek monetowy stanowiących, w Szwajcaryi, Sardynii, Parmie, Modenie i w państwie Papiezkiem), niemniej we Francyi i Belgii, różnić się będą monety od dawniejszych w wadze i w średnicy.

Dotychczas były bite dwu- i jedno-reńskowe złotówki z mieszaniny o pięciu szóstych srebra czystego a jednej szóstej miedzi, dwudziesto-krajcarówki z mieszaniny o siedmiu dwunastych srebra czystego a pięciu dwunastych miedzi, nareszcie dziesięcio-krajcarówki z jednej części srebra czystego a jednej części miedzi.

Na przyszłość już monety takowe bite będą z mieszaniny o dziewięciu częściach srebra czystego a jednej części miedzi.

193.

Erlaß des Finanzministeriums vom 31. Juli 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XLVIII. Stück, Nr. 158, ausgegeben am 11. August 1852),

wirksam für sämmtliche Kronländer,

womit die Legirung des Münzsilbers für Thaler, Gulden, Zwanziger und Zehner auf zehn Perzent festgesetzt wird.

Mit Allerhöchster Entschließung vom 29. April 1852 geruhten Seine k. k. Apostolische Majestät zu befehlen, „daß ungesäumt, jedoch ohne weitere Aenderung in dem gegenwärtigen Ausmünzungs-Systeme, die Legirung des Münzsilbers auf zehn Perzent des Gewichtes gesetzt werde, und daß successive die Ausprägung des vorhandenen baren Silbers, so wie die Umprägung der alten Münzen nach diesem Systeme eintrete."

Dieser Allerhöchsten Anordnung gemäß wurde die Einleitung getroffen, daß künftig die Konvenzions-Thaler zu zwei Gulden (jedoch mit Ausschluß der bloß für den Handel mit dem Oriente bestimmten Maria-Theresien-Thaler, an welchen nichts geändert wird), dann die Silbermünzen zu Einem Gulden, zu zwanzig Kreuzer und zu zehn Kreuzer nach dem Mischungsverhältnisse von neun Zehntheilen Feinsilber und einem Zehntheile Kupfer, ohne Aenderung ihres, nach dem Verhältnisse von zwanzig Gulden zur kölnischen Mark, oder von vierundzwanzig Gulden zur Wiener Mark, festgesetzten Gehaltes an Feinsilber, ausgebracht und auch in Absicht auf Gewicht und Durchmesser den mit dem Allerhöchsten Patente vom 1. November 1823 im lombardisch-venezianischen Königreiche eingeführten Silbermünzen gleichen Werthes (Scudo, mezzo Scudo, Lira und mezza Lira) gleich ausgeprägt werden.

Nach diesem Mischungsverhältnisse, welches in mehreren an Oesterreich grenzenden Staaten (die den Münzverein bildenden süddeutschen Staaten, die Schweiz, Sardinien, Parma, Modena, Kirchenstaat), sowie in Frankreich und Belgien in Anwendung steht, werden die neuen Münzen sich im Gewichte und Durchmesser von den älteren unterscheiden.

Bisher wurden nämlich die Zwei- und Ein-Guldenstücke aus einer Metallmischung von fünf Sechsteln Feinsilber und einem Sechstel Kupfer, die Zwanzigkreuzer-Stücke aus einer Mischung von sieben Zwölftel Feinsilber und fünf Zwölftel Kupfer, endlich die Zehnkreuzer-Stücke aus einem Theile Feinsilber und einem Theile Kupfer geprägt.

Künftig werden diese Münzen aus einer Metallmischung von neun Theilen Feinsilber und Einem Theile Kupfer erzeugt werden.

Ponieważ przy ustanowieniu wartości monet srebrnych przymieszanie miedzi w obrachunek nie wchodzi, zostaje przez to, iż monety rzeczone na przyszłość mniej miedzi zawierać będą, wartość ich wewnętrzna niezmienną.

Waga summy o 500 złr. wynosiła dotąd:

w talarach i złotówkach reńskowych 12 funtów $16^{9}/_{10}$ łót.,
„ cwancygierach .... 17 „ $28^{7}/_{10}$ „
„ półcwancygierach .... 20 „ $28^{2}/_{10}$ „ wagi handlowej wiedeńskiej; podług nowego mieszaniny stosunku zaś, summa o 500 złr. któregobądź gatunku monet rzeczonych, wynosić będzie zawsze jednę a tę samę wagę, to jest 11 funtów $19^{2}/_{10}$ łót.

Dotąd średnica talara wynosiła.......... 17,5 linij wiedeńskich
„ złotówki reńskowej.. 14 „ „
„ cwancygiera.......... 12 „ „
„ półcwancygiera.......... 10 „ „

Odtąd zaś:

średnica talara wynosić będzie 17, 31 linij wiedeńskich
„ złotówki reńskowej...... 13, 67 „ „
„ cwancygiera.......... 10, 02 „ „
„ półcwancygiera.......... 8, 20 „ „

albo 38, 30, 22 i 18 millimetrów *(atomi)* miary metrycznej, w królestwie Lombardzko-Weneckiem zaprowadzonej.

Postanowienia niniejsze podają się do wiadomości z tem nadmienieniem, iż czas wydania nowych monet później ogłoszonym będzie.

Baumgartner m. p.

Da bei der Werthberechnung der Silbermünzen der Kupfergehalt außer Anschlag bleibt, so wird dadurch, daß diese Münzen künftig eine geringere Menge an Kupfer enthalten, ihr innerer Werth nicht geändert.

Das Gewicht einer Post zu 500 Gulden betrug bisher

in Thalern und Guldenstücken	12 Pfund	16 $^{9}/_{10}$ Loth,	
„ Zwanzigern	17 „	28 $^{7}/_{10}$ „	und
„ Zehnern	20 „	28 $^{2}/_{10}$ „	des Wiener Handelsgewich-

tes; nach dem neuen Mischungsverhältnisse wird eine Post von 500 Gulden in einer jeden dieser Münzsorten dasselbe Gewicht, nämlich 11 Pfund 19 $^{2}/_{10}$ Loth haben.

Bisher hatte

Ein Thaler-Stück	17,5	Wiener	Linien	Durchmesser
Ein Gulden-Stück	14	„	„	„
Ein Zwanziger	12	„	„	„
Ein Zehner	10	„	„	„

Nunmehr wird der Durchmesser

Eines Thaler-Stückes	mit	17,31	Wiener	Linien
Eines Gulden-Stückes	„	13,67	„	„
Eines Zwanzigers	„	10,02	„	„
Eines Zehners	„	8,20	„	„

oder mit 38, 30, 22 und 18 Millimeter (Atomi) des im lombardisch-venezianischen Königreiche eingeführten metrischen Maßes festgesetzt.

Diese Bestimmungen werden mit dem Bemerken kundgemacht, daß der Zeitpunkt der Ausgabe der neuen Münzen nachträglich bekannt gegeben werden wird.

Baumgartner m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XXX.

Wydana i rozesłana dnia 12. Listopada 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XXX. Stück.

Ausgegeben und versendet am 12. November 1852.

Jahrgang 1852.

194.

Traktat żeglugi między Austryją i Bawaryją

(Dziennik praw państwa, część XXXVIII., nr. 128, wydana dnia 23. Czerwca 1852),

zawarty w Wiedniu dnia 2. Grudnia 1851 r., ratyfikowany w Wiedniu 14. Maja 1852.

My Franciszek Józef Pierwszy, z Bożej łaski Cesarz Austryjacki; Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Arcyksiąże Austryi; Wielki Książe Krakowa; Książe Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy, Bukowiny, Górnego i Dolnego Szląska, Wielki Książe Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; uksiążęcony Hrabia Habsburga i Tyrolu i t. d.

czynimy wiadomo i zeznajemy niniejszem:

Gdy przez Pełnomocnika Naszego i Jego Kr. Mości Najjaśniejszego Króla Bawaryi, — w celu uregulowania stosunków żeglugowych na Dunaju i rzekach jego bocznych, — zawarty i podpisany został w Wiedniu na dniu 2. Grudnia 1851 traktat, obejmujący 17 artykułów i jeden artykuł osobny, którego osnowa opiewa słowo w słowo jak następuje:

Jego Ces. Król. Mość Najjaśniejszy Cesarz Austryi, Król Węgierski i Czeski etc., tudzież Jego Król. Mość Najjaśniejszy Król Bawarski etc. etc. powodowani życzeniem uchylenia przeszkód, stojących w drodze wolnemu użytkowaniu rzek, łączących Ich państwa i przerzynających takowe, tudzież pragnąc udzielić wszelkiej ulgi obrotowi na tychże drogach wodnych, rozkazali w tym celu rozpocząć układy, i mianowali Pełnomocnikami Swymi, a mianowicie:

Jego Ces. Król. Mość Najjaśniejszy Cesarz Austryi

mianował księcia Feliksa Schwarzenberg, kawalera wielkiego krzyża ces. austr. orderu Leopolda i Franciszka Józefa, kawalera orderu wojskowego Maryi Teresy etc., Jego Ces. Król. Apostolskiej Mości rzeczywistego tajnego Radzcę i Szambelana, Feldmarszałka-Lejtnanta, Prezydenta Ministrów i ministra ces. Dworu, tudzież spraw zewnętrznych etc., oraz

Nachdem zwischen Unseren Bevollmächtigten und jenem Seiner Majestät des Königes von Baiern, — zum Zwecke der Regelung der Schifffahrts-Verhältnisse auf der Donau und ihren Nebenflüssen — zu Wien am 2. Dezember 1851 ein, aus 17 Artikeln und einem Separat-Artikel bestehender Vertrag abgeschlossen und unterzeichnet worden ist, welcher von Wort zu Wort, wie folgt, lautet:

Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich, König von Ungarn und Böhmen rc. rc. rc. und Seine Majestät der König von Baiern rc. rc. rc.

von dem Wunsche beseelt, die Hindernisse, welche bisher der freien Benützung der, Ihre Staaten verbindenden und durchströmenden Flüsse entgegenstanden, zu beseitigen, und dem Verkehre auf diesen Wasserstrassen jede mögliche Erleichterung zu gewähren, haben zur Erreichung dieses Zweckes Unterhandlungen eröffnen lassen, und zu Ihren Bevollmächtigten ernannt, nämlich:

Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich,

Herrn Felix Fürsten zu Schwarzenberg, Großkreuz des kaiserlich-österreichischen Leopold- und des Franz Josephs-Ordens, Ritter des militärischen Marien-Theresien-Ordens rc., Seiner k. k. Apostolischen Majestät wirklichen geheimen Rath und Kämmerer, Feldmarschall-Lieutenant, Ministerpräsidenten und Minister des kaiserlichen Hauses und der auswärtigen Angelegenheiten rc., und

194.

Schifffahrts-Vertrag zwischen Oesterreich und Baiern,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXVIII. Stück, Nro. 128, ausgegeben am 23. Juni 1852),

abgeschlossen zu Wien am 2. Dezember 1851, und daselbst in den Ratifikazionen ausgewechselt am 14. Mai 1852.

Wir Franz Joseph der Erste, von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich; König von Ungarn und Böhmen, der Lombardei und Venedigs, von Dalmazien, Kroazien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien; Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Krakau; Herzog von Lothringen, Salzburg, Steier, Kärnthen, Krain, Bukowina, Ober- und Nieder-Schlesien; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; gefürsteter Graf von Habsburg und Tirol &c. &c.

thun kund und bekennen hiemit:

pana Jędrzeja de Baumgartner, kawalera ces. austr. orderu Leopolda etc., Jego Ces. Król. Apostolskiej Mości rzeczywistego tajnego Radzcę i Ministra handlu, przemysłu i budowli publicznych etc. etc.

Jego Król. Mość Najjaśniejszy Król Bawaryi

zamianował pana Maksymilijana hr. Lerchenfeld-Koefering, kawalera wielkiego krzyża bawarskiego orderu zasług św. Michała, Wielkiego Komandora bawarskiego orderu rycerzy domu św. Jerzego i Komandora orderu zasług korony bawarskiej, kawalera ces. rossyjskiego orderu św. Anny I. klasy z brylantami, i król. pruskiego orderu orła czerwonego I. klasy z dyjamentami, Komandora Wielkiego krzyża król. szwedzkiego orderu gwiazdy północnej, wielkiego krzyża król. portugalskiego orderu Chrystusa i król. sardyńskiego orderu śś. Maurycego i Łazarza, Wielkiego Komandora król. greckiego orderu Zbawiciela; Jego król. Mości Szambelana i dziedzicznego Radzcę Stanu królestwa Bawaryi, nadzwyczajnego Posła i umocowanego Ministra na Dworze ces. król. austryjackim etc.,

którzy, przejrzawszy wzajemnie pełnomocnictwa swoje i znalazłszy takowe wystawione w dobrej i należytej formie, zgodzili się w punktach następujących:

Artykuł 1.

Żegluga na Dunaju i jego brzegach bocznych wolną będzie dla okrętów wszystkich narodów od tych punktów, w których wspomniona rzeka i jej rzeki boczne są spławnemi, w całym obrębie państw kontraktujących.

Prawo żeglugi z jednego państw kontraktujących do drugiego służyć będzie wzajemnie tylko poddanym państw kontraktujących; jednakże wolno będzie okrętom obcym żeglującym z miejsca położonego zewnątrz obrębu rzek państw kontraktujących, lub wracającym tamże, przewozić rzeczy z jednego z tychże państw do drugiego.

Każde z państw kontraktujących będzie mogło ograniczyć żeglugę wewnętrzną, t. j. prawo przewożenia osób i rzeczy z jednego brzegu obrębu swego na drugi brzeg obrębu tego samego, na poddanych swoich własnych; jednakże będą mogły okręty jednego z państw kontraktujących, jeżeli przy okazyi większych jazd, które z kraju własnego czynią, lub przy powrocie do kraju własnego przerzynają obręb drugiego państwa, w części lub w całości, przewozić osoby i towary w kierunku jazdy swojej pomiędzy brzegami tegoż ostatniego obrębu.

Artykuł 2.

Wszelkie uprawnienia wyłączne, prowadzenia żeglugi na rzekach rzeczonych i równie jak wszelkie korzyści jakiegobądź rodzaju, służące dotąd towa-

Herrn Andreas Ritter v. Baumgartner, Ritter des kaiserlich-österreichischen Leopold-Ordens 2c., Seiner k. k. Apostolischen Majestät wirklichen geheimen Rath und Minister für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten 2c., und

Seine Majestät der König von Baiern.

Herrn Maximilian Grafen von Lerchenfeld-Köfering, Großkreuz des baierischen Verdienst-Ordens vom heiligen Michael, Großkommenthur des baierischen Haus-Ritter-Ordens vom heiligen Georg und Kommenthur des Verdienst-Ordens der baierischen Krone; Ritter des kaiserlich-russischen St. Annen-Ordens 1. Klasse in Brillanten und des königlich-preußischen rothen Adler-Ordens 1. Klasse in Diamanten Kommandeur-Großkreuz des königlich-schwedischen Nordstern-Ordens, Grtßkreuz des königlich-portugiesischen Christus-Ordens und des königlich-sardinischen Ordens vom heiligen Moriz nnd Lazarus, dann Großkommenthur des königlich-griechischen Erlöser-Ordens — Allerhöchst Ihren Kämmerer und erblichen Reichsrath des Königreiches Baiern, außerordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister am kaiserlich-österreichischen Hofe 2c.,

welche, nachdem sie ihre Vollmachten gegenseitig eingesehen und in guter und gehöriger Form befunden, über nachstehende Bestimmungen sich geeignet haben:

Artikel 1.

Die Schifffahrt auf der Donau und ihren Nebenflüssen soll von den Punkten, wo dieser Strom und seine Nebenflüsse schiffbar werden, durch das ganze Gebiet der kontrahirenden Staaten für Schiffe aller Nazionen frei seyn.

Zu der Schifffahrt aus einem der kontrahirenden Staaten in den anderen sind gegenseitig nur die Unterthanen der kontrahirenden Staaten berechtiget; doch soll fremden Schiffen, die in der Fahrt aus einem jenseits des Flußgebietes der kontrahirenden Staaten gelegenen Orte, oder auf der Rückfahrt dahin begriffen sind, gestattet seyn, auch Güter von dem einen dieser Staaten in den anderen zu verbringen.

Jedem der kontrahirenden Staaten steht es frei, die Binnenschifffahrt, d. i. die Befugniß zur Beförderung von Personen und Waaren von einem Uferplatze seines Gebietes nach einem anderen Uferplatze desselben Gebietes auf seine eigenen Unterthanen zu beschränken; doch dürfen Schiffe eines der kontrahirenden Staaten, wenn sie gelegentlich größerer, vom eigenen Lande aus- oder dahin zurückgehenden Fahrten, das Gebiet des anderen Staates ganz oder theilweise durchfahren, in der Richtung ihrer Fahrt auch zwischen den Uferplätzen dieses letzteren Gebietes Personen und Waaren befördern.

Artikel 2.

Alle ausschließlichen Berechtigungen, Schifffahrt auf den genannten Flüssen und Strömen zu treiben, sowie alle wie immer gearteten Begünstigungen, welche Schiffer-

rzystwom żeglarskim lub innym korporacyjom i osobom, znoszą się zupełnie, i podobne uprawnienia w przyszłości nikomu nadane nie będą.

Na regale pocztowe, tudzież na przewozy i inne zakłady do przewożenia z jednego brzegu na brzeg przeciwległy, postanowienia niniejsze nie mają zastosowania.

Artykuł 3.

Państwa kontraktujące przyjmują na siebie obowiązek, za wspólnem porozumieniem wydać przepisy jednostajne do wykonywania żeglugi i policyi rzecznej na podstawie przepisów, w tej mierze już istniejących, i z uwzględnieniem zasad ustanowionych za porozumieniem na innych rzekach niemieckich.

Artykuł 4.

Wszelkie prawo do targu, składu, przeładowania, pierwszeństwa w kupnie, jakiekolwiek dotąd na rzekach wspomnionych istniały, niniejszem na zawsze zniesionemi zostają bez żadnego wyjątku, i z tego powodu żaden żeglarz nie może być na przyszłość przymuszonym, wbrew postanowieniom traktatu niniejszego i przeciw swej woli wyładowywać lub też zatrzymywać się na jakiem miejscu przez czas oznaczony.

Artykuł 5.

Wykonywać żeglugę na rzekach wspomnionych na przestrzeniach za wolne deklarowanych, dozwala się każdemu, ktokolwiek zaopatrzony jest w statki stosowne, i otrzymał pozwolenie na to od swej zwierzchności krajowej. W tym względzie wydane zostaną w drodze porozumienia wzajemnego bliższe rozporządzenia.

Artykuł 6.

Jazdy kolejne między kupcami i żeglarzami jednego lub więcej miast nadbrzeżnych dozwolone tylko będą pod warunkami zdolnemi przeszkodzić utworzeniu się monopolium szkodliwego żegludze wolnej.

Artykuł 7.

Na Dunaju od granicy bawarsko-wirtembergskiej aż do Węgier, tudzież na rzekach spławnych bocznych tejże przestrzeni znosi się wszelkie dotąd istniejące cła wodne, równie jak inne opłaty jakiegobądź nazwiska, któremi żegluga obarczoną była, oprócz tego także istniejące w pewnych miejscach cła komunalne, a to od terminu bliżej wspólnie oznaczyć się mającego.

Rząd austryjacki ureguluje w czasie jak najkrótszym należytości żeglugowe na tejże przestrzeni, a to w taki sposób, ażeby takowe o ile możności

gilden oder anderen Körperschaften und Personen bisher eingeräumt waren, sind hiemit gänzlich aufgehoben, und es sollen dergleichen Berechtigungen auch in Zukunft Niemanden ertheilt werden.

Auf das Postregal, sowie auf die Fähren und anderen Anstalten zur Ueberfahrt von einem Ufer zu dem gegenüber liegenden, beziehen sich die gegenwärtigen Bestimmungen nicht.

Artikel 3.

Die kontrahirenden Staaten verpflichten sich, einverständlich gleichförmige Vorschriften für die Ausübung der Schifffahrt und die Handhabung der Strompolizei, auf Grundlage der in diesen Beziehungen bereits bestehenden Anordnungen und mit Berücksichtigung der auf anderen deutschen Strömen durch Uebereinkunft festgestellten Grundsätze, zu erlassen.

Artikel 4.

Alle bisher an den genannten Strömen und Flüssen bestandenen Stappel-, Niederlags-, Umschlags- und Vorkaufsrechte sind hierdurch ohne Ausnahme für immer aufgehoben, und es kann aus diesem Grunde künftig kein Schiffer gezwungen werden, den Bestimmungen des gegenwärtigen Vertrages zuwider, gegen seinen Willen aus- oder umzuladen, oder eine bestimmte Zeit an einem Orte zu verweilen.

Artikel 5.

Die Ausübung der Schifffahrt auf den genannten Strömen und Flüssen innerhalb der als frei erklärten Strecken ist einem Jeden gestattet, welcher mit geeigneten Fahrzeugen versehen, von seiner Landesobrigkeit hiezu die Erlaubniß erhalten hat. Es werden hierüber nähere Anordnungen vereinbart werden.

Artikel 6.

Reihefahrten zwischen den Kaufleuten und Schiffen einer oder mehrerer Uferstädte können nur unter solchen Bedingungen gestattet werden, welche zur Verhinderung des Entstehens eines der freien Schifffahrt hinderlichen Monopoles geeignet sind.

Artikel 7.

Auf der Donau, von der baierisch-würtembergischen Grenze bis Ungarn, sowie auf den schiffbaren Nebenflüssen dieser Stromstrecke werden sämmtliche bisher bestandene Wasserzölle, sowie alle anderen unter was immer für Namen bekannten Abgaben, womit die Schifffahrt belastet war, sodann von einem noch näher zu vereinbarenden Termine an, die an einigen Orten noch bestehenden Kommunalzölle aufgehoben.

Die österreichische Regierung wird die Schifffahrts-Gebühren auf der Donaustrecke vom Eintritte nach Ungarn bis zum Austritte in die Türkei, sowie auf den, in diese

uproszczone i umiarkowane zostały, aby ograniczyć liczbę punktów, gdzie się pobierać mają, i ażeby były pobierane zarówno bez względu na pochodzenie żeglarza, okrętu i ładunku i na miejsce przeznaczenia jego.

Artykuł 8.

Między opłatami wspomnionemi w artykule poprzedzającym, nie są objęte:

a) opłaty właściwe od wchodu, wychodu i przechodu, mające być opłacanemi według powszechnych ustaw celnych, od okrętów i towarów. Gdyby zaś towar jaki całą drogę przez obręb państwa na wodzie odbywał, wówczas wolnym będzie od cła przechodowego;

b) opłaty od zużywania (podatki konsumcyjne i dopłaty do takowych), mające być składanemi od przedmiotów w konsumcyję przechodzących, w całym kraju lub w pewnych miejscach pod tym warunkiem, iż przedmioty pochodzące z kraju innego, a względnie z innego miejsca, nie będą podlegać opłacie wyższej jak te, które są produkowane w kraju lub w miejscu samem;

c) należytości od użycia pewnych zakładów publicznych, np. żurawiów (kranów), wozów, budow dylowych, składów, tudzież należytości za podjęte prace, np. za otwarcie śluz i mostów, spuszczanie masztów, za usługi locmanów i sterników. Jednakże należytości wspomnione pobierane będą bez względu na pochodzenie żeglarza okrętu i ładunku zarówno, według pewnych publicznie ogłoszonych taryf, i tylko za rzeczywiste użycie zakładów i rzeczywiście podjęte prace; takowe należytości nie będą podwyższone nad obecny wymiar od urządzeń już obecnie istniejących, a przy nowo założonych nie będą oznaczone wyżej jak potrzeba do pokrycia procentów od kapitału zakładowego i kosztów utrzymania;

d) każdemu rządowi wolno uregulować należytości od kanałów, wszelako i te opłaty nie powinny być większe nad to, co potrzeba do zwrotu procentów kapitału zakładowego i kosztów utrzymania.

Artykuł 9.

Każdy właściciel lub przewodnik okrętu winien przekraczając linię celną jednego z państw kontraktujących, złożyć manifest okrętowy władzy do tego przeznaczonej.

Tam gdzie przepisana jest deklaracyja celna obejmująca cały ładunek okrętowy, zastępuje takowa miejsce manifestu okrętowego.

Bliższe przepisy tak co do tego przedmiotu, jakoteż co do zaprowadzenia ulg w postępowaniu celnem z okrętami pod zamknięciem, wydane będą za wspólnem porozumieniem.

Donaustrecke einmündenden Nebenflüssen alsbald einer Regulirung in dem Sinne unterziehen, daß dieselben thunlichst vereinfacht und ermässiget, auf einige wenige Einhebungspunkte beschränkt und gleichmässig ohne Rücksicht auf die Herkunft des Schiffers, des Schiffes und der Ladung und auf die Bestimmung der letzteren erhoben werden.

Artikel 8.

Unter den, im vorhergehenden Artikel erwähnten Abgaben sind nicht begriffen:

a) die eigentlichen Ein-, Aus- und Durchgangs-Abgaben, welche von den Schiffen und Waaren nach den allgemeinen Zollgesetzen zu entrichten sind. Sollte jedoch eine Waare den ganzen Weg durch das Staatsgebiet auf der Wasserstrasse zurücklegen, so ist sie vom Durchganszolle frei;

b) die Verbrauchs-Abgaben (Verzehrungssteuern und Verzehrungssteuerzuschläge), welche für die in den Gebrauch übergehenden Gegenstände im ganzen Lande, oder an einzelnen Orten zu entrichten sind, unter der Bedingung, daß die von einem anderen Lande oder beziehungsweise von einem anderen Orte herkommenden Gegenstände nicht höher belegt werden, als die im Lande oder Orte selbst erzeugten;

c) die Gebühren für Benützung gewisser öffentlicher Anstalten, z. B. für Krahnen, Wagen, Bohlwerke, Niederlagen, dann jene für geleistete Arbeiten, z. B. für Schleußen- und Brückenöffnung, Niederlegung von Mastbäumen, Lootsen- und Steuermannsdienste. Doch sind diese Gebühren ohne Rücksicht auf die Herkunft des Schiffers, des Schiffes oder der Ladung gleichmässig nach bestimmten, öffentlich kundgemachten Tarifen, und nur für wirklich benützte Anstalten und wirklich geleistete Arbeiten einzuheben, für bereits bestehende Einrichtungen dieser Art über das gegenwärtige Ausmaß nicht zu erhöhen und bei neu errichteten nicht höher zu bestimmen, als zur Deckung der Zinsen des Anlagekapitales und der Unterhaltungskosten erforderlich ist;

d) die Regulirung der Kanalgebühren bleibt jeder Regierung überlassen. Es sollen jedoch auch diese Gebühren nicht höher seyn, als zum Ersatze der Zinsen des Anlagekapitales und der Unterhaltungskosten nothwendig ist.

Artikel 9.

Jeder Schiffs-Inhaber oder Führer ist gehalten, bei Ueberschreitung der Zollgrenze eines der kontrahirenden Staaten der hiezu bestimmten Behörde ein Schiffsmanifest zu übergeben.

Dort, wo eine, die gesammte Schiffsladung umfassende Zolldeklarazion vorgeschrieben ist, vertritt dieselbe die Stelle des Schiffsmanifestes.

Die näheren Vorschriften hierüber, sowie über ein erleichtertes Zollverfahren bei Schiffen unter Raumverschluß, werden im gemeinsamen Einverständnisse erlassen werden.

Artykuł 10.

Do wykonywania porządku żeglugi i przepisów policyi rzecznej, równie jak do osądzenia wydarzających się przekroczeń, ustanowioną będzie w państwach kontraktujących potrzebna ilość sądów policyjnych rzecznych, których zakres, postępowanie i działanie prawne ich rozstrzygań bliżej oznaczone zostanie.

Artykuł 11.

Państwa kontraktujące przyjmują obowiązek, polecić swoim władzom celnym i policyjnym, ażeby urzędnikom drugiego państwa przy pełnieniu czynności urzędowych, potrzebnych do wykonywania policyi rzecznej, wzajemnie dodawały pomocy w wszelkim sposobie, i udzielały na żądanie wiadomości o skutkach rozpoczętych śledztw i wszelkie inne wyjaśnienia.

Artykuł 12.

Państwa kontraktujące obowiązują się przyłożyć starania szczególniej o to, aby ścieżka flisowska w ich obrębie według potrzeby żeglugi była zrobioną, w stan dobry wprawianą i w takowym utrzymywaną.

Obowiązują się prócz tego, każde w granicach obrębu swego usunąć swoim kosztem znajdujące się w wodzie spławnej przeszkody żeglugi, a za nim się to uskuteczni, zaopatrzyć znakami ostrzegającemi kamienie, drzewa i t. p., znajdujace się w wodzie spławnej lub w bliskości jej, tudzież nie dozwalać budowli w rzekach lub na brzegach, mogących być szkodliwemi dla żeglugi.

Nad mostami już istniejącemi lub na takowych, zaprowadzone będą tam, gdzie przechodzą okręty żaglowe, takie urządzenia, żeby ulżyć kierowaniu masztów.

Będzie także najusilniejszem staraniem, ażeby nie sprowadzić przerwy lub utrudzenia żeglugi przez młyny, inne maszyny poruszające i urządzenia z kołami, przez staczanie kamieni z łomów i pokład rumowisk nad samym brzegiem.

Zakładania miejsc stosownych do lądowania i ładowania i portów zimowych dla ochrony okrętów, doznawać będzie wszelkiej pomocy.

Na przestrzeniach tych rzek, które stanowią granicę między państwami kontraktującemi, zakładane być mogą budowle nadbrzeżne i rzeczne tylko za wspólnem porozumieniem, a tym końcem udzielane będą plany odnoszące się do tego drugiemu rządowi interesowanemu. Do tego udzielania obowiązane są w Bawaryi rządy obwodowe, w Austryi naczelnicy obwodowi lub rządy obwodowe, a tam gdzie takowych nie ma, namiestnikostwa.

Artikel 10.

Zur Handhabung der Schifffahrts-Ordnung und der Flußpolizei-Vorschriften, sowie zur Aburtheilung der sich ergebenden Kontravenzionen wird in den kontrahirenden Staaten die erforderliche Anzahl von Flußpolizei-Gerichten bestellt, und deren Wirkungskreis, Verfahren und die Rechtswirkung ihrer Entscheidungen näher normirt werden.

Artikel 11.

Die kontrahirenden Staaten verpflichten sich, ihren Zoll- und Polizeibehörden die Weisung zu ertheilen, den Beamten des anderen Staates bei den zur Handhabung der Flußpolizei nöthigen ämtlichen Verrichtungen gegenseitig in aller Weise behilflich zu seyn, auch auf Verlangen die Ergebnisse eingeleiteter Untersuchungen und überhaupt jede andere gewünschte Auskunft bereitwilligst zu ertheilen.

Artikel 12.

Die kontrahirenden Staaten machen sich anheischig, eine besondere Sorgfalt darauf zu verwenden, daß auf ihrem Gebiete der Leinpfad überall nach Maßgabe des Bedürfnisses der Schifffahrt hergestellt, in guten Stand gesetzt und darin erhalten werde.

Sie verbinden sich ferner, jeder in den Grenzen seines Gebietes, die im Fahrwasser sich befindenden Hindernisse der Schifffahrt auf ihre Kosten wegräumen, und jedesmal bis dieses geschehen, die im Fahrwasser oder in dessen Nähe befindlichen, der Schifffahrt gefährlichen Steine, Bäume rc. mit Warnungszeichen versehen zu lassen, auch keine, die Sicherheit der Schifffahrt gefährdenden Strom- oder Uferbauten zu gestatten.

Ueber oder auf den vorhandenen Brücken werden dort, wo Segelschiffe vorzukommen pflegen, Vorkehrungen, um die Handhabung der Masten zu erleichtern, getroffen.

Es wird auch kräftigst Sorge getragen werden, daß durch Mühlen und andere Trieb- und Räderwerke, durch Hinabrollen von Blöcken aus den Steinbrüchen und Lagerung des Abraumes hart am Ufer eine Hemmung oder Erschwerung der Schifffahrt nicht verursacht werde.

Die Anlegung von Landungs- und Ladeplätzen und schützenden Winterhäfen soll nach Bedürfniß befördert werden.

An denjenigen Fluß-Strecken, welche zwischen den kontrahirenden Staaten die Grenze bilden, sollen Uferbauten und Stromwerke nur im gemeinsamen Einverständnisse angelegt, und zu diesem Ende die hierauf bezüglichen Pläne der anderen betheiligten Regierung mitgetheilt werden. Diese Mittheilung liegt in Baiern den Kreisregierungen, in Oesterreich den Kreispräsidenten oder den Kreisregierungen, und wo diese nicht bestehen, den Statthaltereien ob.

Zezwolenie do zamierzonych budowli uważanem będzie za dane, jeżeli od dnia doręczenia planów upłynie sześć tygodni, a odpowiedź na to nie nastąpi. Traktaty i zwyczaje odnoszące się do wspólnych budowli, lub do łożenia dodatków do budowli na pojedyńczych rzekach lub przestrzeniach rzek, zostają w swej mocy.

Artykuł 13.

Zaraz po zawarciu traktatu niniejszego, złożona będzie komisyja z biegłych w rzeczy, którzy objadą przestrzeń Dunaju od granicy bawarsko-wirtemberskiej aż do Wiednia, tudzież rzeki Inn i Salcach, w przestrzeni od Kufstein i Hallein aż do ujścia onychże, i dochodzić będą co potrzeba do zaprowadzenia i utrzymania regularnej żeglugi, tudzież oznaczą kolejność prac owych z uwagą na ich związek z sobą i ich większą lub mniejszą nagłość.

Na podstawie zdania tejże komisyi, nastąpi dalsze porozumienie państw kontraktujących co do prac przedsięwziąć się mających, jakoteż co do czasu ich ukończenia.

Po trzech latach, licząc od chwili owego porozumienia, lub jeżeliby tego była potrzeba, jeszcze pierwej odbędzie się nowa objazdka rzeczonych przestrzeni rzecznych, w celu przekonania się o ich stanie, o skutkach poczynionych środków do ich ulepszenia, równie jak o nowych przeszkodach, któreby może stanęły w drodze żegludze regularnej.

Takowe objeżdżanie powtarzać się będzie następnie co trzy lata.

Najdalej w sześć tygodni po takiem objechaniu peryjodycznem zejdzie się w Wiedniu komisyja rewizyjna, do której wydeleguje każde państwo kontraktujące jednego pełnomocnika, w celu przekonania się o dokładnem przestrzeganiu traktatu, uchylenia zażaleń i obradzenia nowych ulżeń dla handlu i żeglugi.

Wnioski komisyi podlegać będą potwierdzeniu właściwych rządów.

Artykuł 14.

Gdyby okręt jaki lub załogę jego spotkało nieszczęście, władze miejscowe obowiązane będą starać się o to, aby potrzebne środki ratunku i bezpieczeństwa jak najspieszniej użytemi były.

Tym końcem władze miejscowe otrzymają potrzebne ogólne instrukcyje, a istniejące już w tym względzie rozporządzenia ponowione będą. Jeżeliby gdziekolwiekbądź na rzeczonych rzekach istnieć miało prawo do wyrzucizny, takowe zniesionem zostaje na zawsze.

Die Zustimmung zu den beabsichtigten Anlagen wird als gegeben erachtet, wenn vom Tage der Zustellung der betreffenden Pläne an, sechs Wochen verflossen sind, ohne daß eine Rückäußerung erfolgt ist. — Die in Beziehung auf gemeinschaftliche Bauten oder Beitragsleistungen zu den Herstellungen auf einzelnen Flüssen und Fluß-Strecken bestehenden Verträge und Observanzen bleiben in Kraft.

Artikel 13.

Sogleich nach Abschluß des gegenwärtigen Vertrages wird eine Kommission von Sachkundigen niedergesetzt werden, welche die Donau auf der Strecke von der baierisch-würtembergischen Grenze bis Wien, dann den Inn und die Salzach auf der Strecke von Kufstein und Hallein bis zu ihrer Einmündung befahren, und das, was zur Herstellung und Erhaltung der geregelten Schifffahrt zu geschehen hat, erheben und unter Hervorhebung der Reihenfolge der Arbeiten mit Hinsicht auf ihren Zusammenhang und ihre größere oder geringere Dringlichkeit bezeichnen wird.

Auf Grund des Gutachtens dieser Kommission wird eine weitere Verständigung der kontrahirenden Staaten über die zu übernehmenden Arbeiten und die Zeit ihrer Vollendung erfolgen.

Nach drei Jahren, vom Zeitpunkte dieser Verständigung angefangen, oder wenn es sich als nöthig erweisen sollte, noch früher, wird eine neuerliche Befahrung der erwähnten Strom- und Fluß-Strecken erfolgen, um ihre Beschaffenheit, die Wirkung der zu ihrer Verbesserung getroffenen Maßregeln und die etwa eingetretenen neuen Hindernisse einer regelmässigen Schifffahrt zu untersuchen und festzustellen.

Diese Befahrung wird auch später von drei zu drei Jahren wiederholt werden.

Längstens sechs Monate nach dieser periodischen Befahrung wird dann jedesmal in Wien eine Revisions-Kommission sich vereinigen, zu welcher jeder der kontrahirenden Staaten einen Bevollmächtigten delegirt, um sich von der vollständigen Beobachtung des Vertrages zu überzeugen, Beschwerden abzustellen und neuere Erleichterungen für den Handel und Schifffahrt zu berathen.

Die Anträge der Kommission unterliegen der Genehmigung der betreffenden Regierungen.

Artikel 14.

Sollte ein Schiff, oder dessen Mannschaft verunglücken, so sind die Ortsobrigkeiten verpflichtet, dafür zu sorgen, daß die erforderlichen Rettungs- und Sicherungs-Anstalten so schnell wie möglich getroffen werden.

Zu diesem Ende werden die Lokalbehörden mit den nöthigen allgemeinen Instrukzionen versehen, und die bereits bestehenden Verordnungen erneuert werden. Sollte irgendwo an den genannten Strömen und Flüssen ein Strandrecht ausgeübt werden, so wird solches für immer aufgehoben.

Artykuł 15.

Pod rzekami bocznemi Dunaju rozumieć należy w traktacie niniejszym drogi wodne, tak naturalne jak sztuczne, które czy to wprost, czy pośrednio, wpadają do tejże rzeki lub do rzek jej bocznych.

Równie też w traktacie niniejszym pod żeglugą rozumieć się ma także przewóz na tratwach.

Artykuł 16.

Rząd król. wirtemberski wezwanym zostanie do przystąpienia do traktatu niniejszego zaraz po wymianie ratyfikacyj.

Artykuł 17.

Traktat niniejszy przedłożonym zostanie natychmiast z każdej strony do najwyższej ratyfikacyi, a zamiana dokumentów ratyfikacyjnych nastąpi w Wiedniu najdalej w przeciągu 4 tygodni od dnia dzisiejszego licząc.

Działo się w Wiedniu dnia drugiego Grudnia roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego pierwszego.

(L. S.) F. Schwarzenberg m. p., F. M. L. **(L. S.)** Hrabia **Lerchenfeld** m. p.
(L. S.) A. Baumgartner m. p.

Artykuł osobny.

(Do Artykułu 2. traktatu otwartego).

Z uwagi na zachodzącą okoliczność, iż w Austryi towarzystwu żeglugi parowej udzielony został szczególny przywilej najwyższy i zabezpieczenie przeciw obcej konkurencyi aż do 17. Września 1880 r., a właściwość stosunków obrotowych nie pozwala zaprowadzić już obecnie w tym względzie jakiejbądź zmiany; przeto rząd cesarski zastrzegł sobie pod względem wykonywania żeglugi parowej na Dunaju, wstrzymać wykonanie postanowień, objętych art. 2.

Jak długo wspomniony wyjątek trwać będzie, rząd król. bawarski zastrzega sobie pod względem obrotu okrętów parowych na przestrzeni bawarskiej Dunaju, prawo wzajemności. Tymczasem zostawia się towarzystwom żeglugi parowej stron obudwóch, porozumieć się między sobą względem rozciągnienia żeglugi na części rzeki, należące do obrębu państwa drugiego.

Obadwa rządy rozpoczną potrzebne kroki do takiego porozumienia, przyczem starać się będą o to, ażeby żegludze parowej bawarskiej dozwolonem było odbywać jazdy na Dunaju austryjackim aż pod Wiedeń, za wzajemnem dozwoleniem dla austryjackiego uprzywilejowanego towarzystwa, odbywania jazd na Dunaju bawarskim i jego rzekach bocznych.

Artikel 15.

Unter den Nebenflüssen der Donau sind im gegenwärtigen Vertrage sowohl die natürlichen, als die künstlichen Wasserstrassen zu verstehen, welche, sei es unmittelbar, oder mittelbar, in diesen Strom, oder in einen seiner Nebenflüsse gelangen.

Ebenso ist im gegenwärtigen Vertrage unter Schifffahrt auch die Floßfahrt begriffen.

Artikel 16.

Die königlich=würtembergische Regierung wird alsbald nach Auswechslung der Ratifikazionen zu dem Beitritte zum gegenwärtigen Vertrage eingeladen werden.

Artikel 17.

Der gegenwärtige Vertrag soll alsbald von jeder Seite zur Allerhöchsten Ratifikazion vorgelegt und die Auswechslung der Ratifikazions-Urkunden längstens innerhalb vier Wochen, vom heutigen Tage an, zu Wien vollzogen werden.

So geschehen zu Wien am zweiten Dezember des Jahres Eintausend achthundert fünfzig und eins.

(L. S.) F. Schwarzenberg m. p., FML. **(L. S.) Graf v. Lerchenfeld** m. p.
(L. S.) A. Baumgartner m. p.

Separat=Artikel.

(Zu Artikel 2 des Vertrages.)

In Bezug auf die Ausübung der Dampfschifffahrt auf der Donau hat sich die kaiserliche Regierung mit Rücksicht auf den thatsächlichen Umstand, daß in Oesterreich der bestehenden Dampfschifffahrtsgesellschaft ein besonderes Allerhöchstes Privilegium verliehen und Schutz gegen fremde Konkurrenz bis zum 17. September 1880 zugesichert worden ist, und daß die eigenthümlichen Verkehrsverhältnisse nicht gestatten, hierin schon jetzt eine Aenderung eintreten zu lassen, vorbehalten, der Ausführung der Bestimmungen des Artikel 2 Anstand zu geben.

So lange diese Ausnahme besteht, wird sich von der königlich=baierischen Regierung in Beziehung auf den Verkehr der österreichischen Dampfschiffe auf den baierischen Stromstrecken die Reziprozität vorbehalten. Vorläufig soll es den dermalen bestehenden beiderseitigen Dapfschifffahrts-Anstalten überlassen bleiben, durch Uebereinkunft unter sich über die Ausdehnung des Betriebes der Dampfschifffahrt auf die, dem Gebiete des anderen Uferstaates angehörigen Theile des Flusses sich zu verständigen.

Ein solches Uebereinkommen soll sofort unter Mitwirkung der beiden Regierungen eingeleitet und hiebei dahin getrachtet werden, daß der baierischen Dampfschifffahrt die freie Befahrung der österreichischen Donau bis Wien gegen das gleichmässige Zugeständniß der freien Befahrung der baierischen Donau und ihrer Nebenflüsse durch die österreichische privilegirte Gesellschaft gestattet werde.

Rząd c. k. austryjacki obowiązuje się na każdy przypadek nie przedłużać wspomnionego przywileju i przyrzeczenia ochrony przeciw obcej konkurencyi nad termin 17. Września 1880 r., jeżeliby jeszcze wcześniej nie nastąpiła jaka modyfikacyja w tym względzie.

(Do artykułu 7. traktatu otwartego).

Termin, od którego zacząwszy ustać mają wszelkie opłaty żeglugowe pobierane obecnie przez gminy lub inne osoby prywatne na przestrzeni Dunaju od granicy między Bawaryją a Wirtembergiem aż do Węgier, tudzież na rzekach bocznych, wpływających do Dunaju na tejże przestrzeni, a których wykupienie w skutek traktatu niniejszego każde państwo w obrębie swoim bierze na siebie, stanowi się do końca r. 1855.

(Do Artykułu 16. traktatu otwartego).

Austryja przyjmuje obowiązek wyrobić u rządów, od których zawisła żegluga na Dunaju niższym i jego rzekach bocznych zewnątrz obrębu państw austryjackich, ażeby okrętom i towarom przychodzącym z Dunaju wyższego nie austryjackiego i jego rzek bocznych, udzielone były te same korzyści w przejeździe na wspomnionej przestrzeni Dunaju niższego aż do morza, jakich doznają towary i okręty austryjackie. Austryja otrzymuje upoważnienie wejść z rządami wspomnionemi w układy i ułożyć się z niemi w potrzebnych punktach.

Powyższe artykuły osobne będą mieć tę samą moc, jak gdyby były zamieszczone słowo w słowo w traktacie głównym podpisanym na dniu dzisiejszym, takowe też wraz z nim, w jednym a tym samym czasie ratyfikowanemi być winny.

W dowód czego Pełnomocnicy akt niniejszy podpisali i na nim pieczęcie swoje wycisnęli.

Działo się w Wieduiu dnia drugiego Grudnia roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego pierwszego.

(L. S.) F. Schwarzenberg m. p., F. M. L. **(L. S.)** Hrabia **Lerchenfeld** m. p.
(L. S.) A. Baumgartner m. p.

Przeto My, po rozważeniu wszystkich postanowień niniejszego traktatu, potwierdzamy takowy, przyrzekając oraz słowem Naszem Cesarskiem za Nas i Następców Naszych, takowego w całej jego osnowie przestrzegać i przestrzeganie jego polecić.

W dowód czego akt niniejszy własnoręcznie podpisaliśmy i na nim pieczęć Naszą Cesarską wycisnąć rozkazaliśmy.

Die kaiserlich-königliche österreichische Regierung verpflichtet sich, das genannte Privilegium und die Zusicherung des Schutzes gegen fremde Konkurrenz, wenn hierin nicht schon früher eine Modifikazion sollte erzielt werden können, jedenfalls nicht über den Termin vom 17. September 1880 auszudehnen.

(Zu Artikel 7 des Vertrages.)

Der Termin, von welchem an alle diejenigen Schifffahrts-Abgaben aufzuhören haben, die zur Zeit von Kommunen oder sonstigen Privatberechtigten auf der Donaustrecke von der Grenze zwischen Baiern und Würtemberg bis Ungarn und auf den, in diese Stromstrecke einmündenden Nebenflüssen noch erhoben werden, und deren Ablösung in Folge dieser Uebereinkunft von dem betreffenden Staate zu bewirken ist, wird auf das Ende des Jahres 1855 festgesetzt.

(Zu Artikel 16 des Vertrages.)

Oesterreich übernimmt die Verpflichtung bei den Staaten, von denen die Schifffahrt auf der unteren Donau außerhalb des Bereiches der österreichischen Staaten und deren Nebenflüssen abhängt, dahin zu wirken, daß den Waaren und Schiffen, welche von der oberen nicht österreichischen Donau und ihren Nebenflüssen kommen, bei ihrer Fahrt auf der erwähnten Strecke der unteren Donau und bis in's Meer dieselben Begünstigungen eingeräumt werden, welche die österreichischen Waaren und Schiffe genießen. Es wird ermächtiget, mit den genannten Staaten dießfalls in Unterhandlung zu treten und mit ihnen die betreffenden Erklärungen zu vereinbaren.

Die vorstehenden Separat-Artikel sollen eben so giltig seyn, als wenn sie Wort für Wort in den heute unterzeichneten Hauptvertrag eingerückt wären; auch sollen sie zu gleicher Zeit mit demselben ratifizirt werden.

Zur Urkunde dessen haben die Bevollmächtigten diesen Akt unterzeichnet und ihm ihre Insiegel beigedrückt.

So geschehen zu Wien am zweiten Dezember des Jahres Eintausend achthundert fünfzig und eins.

(L. S.) F. Schwarzenberg m. p., FML. **(L. S.) Graf v. Lerchenfeld** m. p.
(L. S.) A. Baumgartner m. p.

So haben Wir nach Prüfung sämmtlicher Bestimmungen dieses Vertrages, denselben gutgeheißen und genehmiget; versprechen auch mit Unserem kaiserlichen Worte für Uns und Unsere Nachfolger, denselben seinem ganzen Inhalte nach getreu zu beobachten und beobachten zu lassen.

Zu dessen Bestätigung haben Wir gegenwärtige Urkunde eigenhändig unterzeichnet, und selber Unser kaiserliches Insiegel beifügen lassen.

Działo się w Naszem Cesarskiem głównem i rezydencyjonalnem mieście Wiedniu, dnia piątego Stycznia roku Pańskiego tysiąc ośmset piećdziesiątego drugiego, Naszego panowania w roku czwartym.

Franciszek Józef. (L. S.)

Schwarzenberg m. p.

Z rozkazu Jego Cesarsko-Królewskiej Apostolskiej Mości:

Ig. Kawaler Liehmann a Palmrode,
Konsylijarz nadworny i ministeryjalny.

195.

Traktat między Austryją i Bawaryją,

(Dziennik praw państwa, część XXXVIII., nr. 129, wydana dnia 23. Czerwca 1852),

względem ustanowienia środków tyczących się wykonywania policyi i straży celnej na rzekach granicznych.

Zawarty w Wiedniu dnia 2. Grudnia 1851, ratyfikowany w Wiedniu dnia 14. Maja 1852.

My Franciszek Józef Pierwszy, z Bożej łaski Cesarz Austryjacki; Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Arcyksiąże Austryi; Wielki Książe Krakowa; Książe Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy, Bukowiny, Górnego i Dolnego Szląska; Wielki Książe Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; uksiążęcony Hrabia Habsburga i Tyrolu i t. d.

czynimy wiadomo i oświadczamy niniejszem:

Gdy przez Pełnomocnika Naszego i Jego Król. Mości Najjaśniejszego Króla Bawaryi — w celu ustanowienia środków do wykonywania policyi i straży celnej na rzekach granicznych — zawarty i podpisany został w Wiedniu na dniu 2. Grudnia 1851 r. traktat, obejmujący 17 artykułów i jeden artykuł osobny, którego treść opiewa od słowa do słowa, jak następuje:

So geschehen in Unserer kaiserlichen Haupt- und Residenzstadt Wien am 5. Jänner im Jahre des Heiles Eintausend achthundert fünfzig zwei, — Unserer Reiche im Vierten.

Franz Joseph. (L. S.)

F. Schwarzenberg m. p.

Auf Seiner Majestät Allerhöchsten Befehl:

J. Ritter Lichmann v. Palmrode m. p.,

k. k. Hof- und Ministerialrath.

195.

Vertrag zwischen Oesterreich und Baiern,

(im Reichs-Gesetzblatte XXXVIII. Stück, Nr. 129, ausgegeben am 23. Juni 1852),

über die Festsetzung von polizeilichen und Zoll-Aufsichtsmaßregeln auf den Grenz-Flüssen.

Abgeschlossen zu Wien am 2. Dezember 1851, und eben daselbst in den Ratifikazionen ausgewechselt am 14. Mai 1852.

Wir Franz Joseph der Erste, von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich; König von Ungarn und Böhmen, der Lombardei und Venedigs, von Dalmazien, Kroazien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien; Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Krakau; Herzog von Lothringen, Salzburg, Steier, Kärnthen, Krain, Bukowina, Ober- und Nieder-Schlesien; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; gefürsteter Graf von Habsburg und Tirol rc. rc.

thun kund und bekennen hiemit:

Nachdem zwischen Unseren Bevollmächtigten und jenem Seiner Majestät des Königs von Baiern, — zum Zwecke der Regelung und Feststellung der polizeilichen und Zoll-Aufsichtsmaßregeln auf den Grenzflüssen, — zu Wien am 2. Dezember 1851 ein, aus 17 Artikeln und einem Separat-Artikel bestehender Vertrag abgeschlossen und unterzeichnet worden ist, welcher von Wort zu Wort, wie folgt, lautet:

Jego Ces. Król. Mość Najjaśniejszy Cesarz Austryi, Król Węgierski, Czeski; tudzież Jego Król. Mość Najjaśniejszy Król Bawaryi, powodowani życzeniem, urządzenia traktatem stosunków policyi i straży celnej na rzekach granicznych, rozkazali w tym celu rozpocząć układy i mianowali Pełnomocnikami Swymi, a mianowicie:

Jego Ces. Król. Mość Najjaśniejszy Cesarz Austryi

mianował księcia Feliksa Schwarzenberg, kawalera wielkiego krzyża ces. austr. orderu Leopolda i Franciszka Józefa, kawalera orderu wojskowego Maryi Teresy etc., Jego Ces. Król. Apostolskiej Mości rzeczywistego tajnego Radzcę i Szambelana, Feldmarszałka-Lejtnanta, Prezydenta Ministrów i Ministra ces. Dworu, tudzież spraw zewnętrznych etc., oraz

pana Jędrzeja de Baumgartner, kawalera ces. austr. orderu Leopolda etc., Jego C. K. Apostolskiej Mości rzeczywistego tajnego Radzcę i Ministra handlu, przemysłu i budowli publicznych etc. etc.

Jego Król. Mość Najjaśniejszy Król Bawaryi

zamianował pana Maksymilijana hr. Lerchenfeld-Koefering, kawalera wielkiego krzyża bawarskiego orderu zasług św. Michała, Wielkiego Komandora bawarskiego orderu rycerzy domu św. Jerzego i Komandora orderu zasług korony bawarskiej, kawalera ces. rosyjskiego orderu św. Anny I. klasy z brylantami, i król. pruskiego orderu orła czerwonego I. klasy z dyjamentami, Komandora wielkiego krzyża król. szwedzkiego orderu gwiazdy północnej, wielkiego krzyża król. portugalskiego orderu Chrystusa i król. sardyńskiego orderu śś. Maurycego i Łazarza, Wielkiego Komandora król. greckiego orderu Zbawiciela, Jego król. Mości Szambelana i dziedzicznego Radzcę Stanu królestwa Bawaryi, nadzwyczajnego Posła i umocowanego Ministra na Dworze ces. król. austryjackim etc.,

którzy, przejrzawszy wzajemnie pełnomocnictwa swoje i znalazłszy takowe wystawione w dobrej i należytej formie, zgodzili się w punktach następujących:

Artykuł 1.

Na rzekach, które traktatem pokoju Cieszyńskim z dnia 13. Maja 1779 r., traktatem zawartym w Munichu na dniu 14. Kwietnia 1816, nakoniec traktatem zawartym na dniu dzisiejszym względem niektórych stosunków terytoryjalnych i granicznych, oznaczone zostały jako rzeki graniczne między Austryją i Bawaryją, mianowicie na rzekach Sala, Salzach, Inn i Dunaju, jak dalece wspomnione rzeki tworzą granicę między Austryją i Bawaryją, będzie cały obręb rzek tych pod względem żeglugi zupełnie wolnym dla obudwóch państw nadbrzeżnych i w rzeczonym względzie niejako zupełnie wspólnem dobrem onychże.

Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich, König von Ungarn und Böhmen rc. rc. rc. und Seine Majestät der König von Baiern rc. rc. rc. haben, um die Verhältnisse der polizeilichen und Zoll-Aufsicht auf den Grenzflüssen vertragsmässig zu ordnen, Unterhandlungen einzuleiten beschlossen, und zu Ihren Bevollmächtigten ernannt, und zwar:

Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich,

Herrn Felix Fürsten zu Schwarzenberg, Großkreuz des kaiserlich-österreichischen Leopold- und des Franz Josephs-Ordens, Ritter des militärischen Marien-Theresien-Ordens rc., Seiner k. k. Apostolischen Majestät wirklichen geheimen Rath und Kämmerer, Feldmarschall-Lieutenant, Ministerpräsidenten und Minister des kaiserlichen Hauses und der auswärtigen Angelegenheiten rc., und

Herrn Andreas Ritter v. Baumgartner, Ritter des kaiserlich-österreichischen Leopold-Ordens rc., Seiner k. k. Apostolischen Majestät wirklichen geheimen Rath und Minister für Handel-, Gewerbe und öffentliche Bauten rc., und

Seine Majestät der König von Baiern,

Herrn Maximilian Grafen v. Lerchenfeld-Köfering, Großkreuz des baierischen Verdienst-Ordens vom heiligen Michael, Großkommenthur des baierischen Haus-Ritter-Ordens vom heiligen Georg, und Kommenthur des Verdienst-Ordens der baierischen Krone, Ritter des kaiserlich-russischen St. Annen-Ordens 1. Klasse in Brillanten und des königlich-preußischen rothen Adler-Ordens 1. Klasse in Diamanten, Kommandeur-Großkreuz des königlich-schwedischen Nordstern-Ordens, Großkreuz des königlich-portugiesischen Christus-Ordens und des königlich-sardinischen Ordens vom heiligen Moriz und Lazarus, dann Kroßkommenthur des königlich-griechischen Erlöser-Ordens, Allerhöchst Ihren Kämmerer und erblichen Reichsrath des Königreiches Baiern, außerordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister am kaiserlich-österreichischen Hof rc.,

welche, nachdem sie ihre Vollmachten gegenseitig eingesehen und in guter und gehöriger Form befunden, über nachstehende Bestimmungen sich geeignet haben:

Artikel 1.

Auf den, durch den Teschner Friedenstraktat vom 13. Mai 1779, den Münchner Vertrag vom 14. April 1816, und den heute wegen einiger Territorial- und Grenzverhältnisse abgeschlossenen Vertrag als Grenzflüsse zwischen Oesterreich und Baiern bezeichneten Flüssen, nämlich auf der Saale, der Salzach, dem Inn und der Donau soll, soweit diese Flüsse zwischen Oesterreich und Baiern die Grenze bilden, in Beziehung auf die Schifffahrt das ganze Fluß- oder Stromgebiet bis an die beiderseitigen Ufer für beide Uferstaaten ganz frei seyn und in der angegebenen Beziehung gleichsam ein vollkommenes Gemeingut bilden.

Artykuł 2.

W skutku tego okręty lub tratwy na tychże przestrzeniach, czyto jadąc za wodą, czy pod wodę, nie będą ani przeszkody doznawać, ani też zatrzymania, wyjąwszy przypadki w art. 12 wskazane.

Artykuł 3.

Kontrola urzędu celnego wtedy tylko miejsce mieć może, jeżeli okręty lub tratwy

a) przybiją do brzegu, lub

b) przytrzymanemi zostaną w przypadkach wyrażonych w art. 12.

Artykuł 4.

Na rzeczonych przestrzeniach rzek nie wolno będzie wybierać opłaty przechodowej.

Rzeczy przeznaczone do ładowania i wyładowania podlegają postanowieniom celnym i taryfom onego państwa, do którego obrębu należy brzeg, na którym odbywa się ładowanie lub wyładowanie.

Artykuł 5.

Okręty i statki lądować i przybijać do brzegu nie mogą, wyjąwszy nadzwyczajne i nieuchronne przypadki, jak tylko w miejscach przez obadwa rządy do lądowania regularnego przeznaczonych.

Takowe miejsca do lądowania tam tylko będą wyznaczone, gdzie się znajdują urzędy celne.

Rządy kontraktujące uczynią rewizyję obecnie istniejących miejsc lądowych, z uwagą na polepszenie obrotu, i podadzą takowe do wiadomości publicznej z dokładnem wyrażeniem ich liczby i nazwiska.

O zmianie miejsc lądowych mogących się wydarzyć na przyszłość z potrzeby, rządy kontraktujące udzielą sobie wzajemnie wiadomości.

Artykuł 6.

W przypadkach, w których żeglarze nie dla zabierania towarów lub oddawania ładunków, lecz dla szczególnego stanu wody lub w innym gwałtownym przypadku, z innych przyczyn i na czas krótki do jakiego brzegu przybić zmuszeniby byli, należy zachować środki ostrożności wskazane w artykułach następnych.

Artykuł 7.

Jeżeliby się zatrzymać miał żeglarz około sześciu godzin w ciągu dnia, winien będzie okoliczność tę, iż lądował, równie jak o przyczynie tego, natych-

Artikel 2.

Die Schiffe oder Flösse sollen demgemäß auf diesen Fluß- oder Stromstrecken weder in der Thal-, noch in der Bergfahrt, die Fälle im Artikel 12 ausgenommen, behindert oder angehalten werden.

Artikel 3.

Eine zollämtliche Kontrole darf nur dann eintreten, wenn die Schiffe oder Flösse:

a) am Ufer anlanden, oder
b) in dem im Artikel 12 angeführten Falle angehalten werden.

Artikel 4.

Auf den genannten Fluß-Strecken darf eine Durchgangs-Abgabe nicht erhoben werden.

Die zur Ein- oder Ausladung kommenden Güter unterliegen den zollgesetzlichen und tarifmässigen Bestimmungen desjenigen Staates, zu dessen Gebiet das Ufer gehört, an welchem die Ein- oder Ausladung stattfindet.

Artikel 5.

Das Anlanden und Anlegen der Schiffe und Fahrzeuge darf, außerordentliche und unvermeidliche Fälle ausgenommen, an den beiderseitigen Ufern durchaus an keinen anderen, als den von den beiden Regierungen hiezu bestimmten regelmässigen Anlandeplätzen geschehen.

Derlei Anlandeplätze sollen nur an solchen Orten ausgemittelt werden, wo sich Zollbehörden befinden.

Die kontrahirenden Regierungen werden eine Revision der dermal bestehenden Anlandeplätze mit Rücksicht auf die Beförderung des Verkehres vornehmen und dieselben genau mit Anzahl und Namen festsetzen und öffentlich bekannt machen.

Von Veränderungen der Landeplätze, welche durch das Bedürfniß in der Folge sich etwa ergeben dürften, werden sich die kontrahirenden Regierungen wechselseitig in Kenntniß setzen.

Artikel 6.

Für diejenigen Fälle, wo die Schiffer, nicht um Waaren einzunehmen oder Ladungen abzugeben, sondern wegen besonderer Beschaffenheit des Fahrwassers, oder in einem anderen unausweichlichen Nothfalle, aus anderen Ursachen und auf kurze Zeit an irgend ein Ufer anzufahren genöthiget wären, haben die in den folgenden Artikeln bezeichneten Vorsichtsmaßregeln Platz zu greifen.

Artikel 7.

Wenn der Aufenthalt nur einen beiläufigen Zeitraum von sechs Stunden während der Tageszeit zu betragen hätte, hat der Schiffer die Verbindlichkeit, die Thatsache der

miast donieść najbliższej władzy celnej lub najbliższemu posterunkowi straży celnej, w braku zaś takowej, lub przy dalekiem oddaleniu jej, uczynić o tem doniesienie najbliższej władzy miejscowej; władza celna lub posterunek straży granicznej, równie jak władza miejscowa, winny się postarać natychmiast o należny dozór nad statkiem, i wystawić żeglarzowi na żądanie w stosownym dokumencie odpowiedne potwierdzenie stosunków faktycznych.

Władze miejscowe lub stacyje straży celnej winny są, jeżeli im będzie uczynione doniesienie o lądowaniu, uczynić o tem relacyję do najbliższej władzy celnej.

Artykuł 8.

Gdyby zaś okręt dłużej jak sześć godzin zatrzymać się miał, lub do nocy pozostał, wówczas żeglarz wprawdzie nie będzie zobowiązanym podać władzy celnej przepisaną w każdym kraju i według przepisów celnych sporządzoną deklaracyję; lecz władza ta będzie winna wziąć okręt pod dozór scisły, i tym końcem będzie mogła wysłać na pokład okrętu strażników. Jeżeli okręt tego samego dnia, w którym lądował, dalej nie jedzie, wówczas winien przewodnik okrętu wydać urzędowi celnemu wszelkie papiery należące do jego ładunku, wraz z wykazem onychże przez niego przepisanym.

Papiery wspomnione pozostaną aż do odjazdu okrętu w zachowaniu władzy celnej, która jest mocną przez obejrzenie zewnątrz naładowanych ładunków, porównać takowe z osnową innych papierów.

Otwierać ładunki można tylko w razie uzasadnionego podejrzenia o zamierzonym przemytnictwie; jednakże zawsze w takim razie postępowanie nastąpić ma protokolarnie, i wierzytelny odpis protokołu przewodnikowi okrętu na jego żądanie wręczyć należy.

Wszelkie czynności te od opłat wolne są.

Artykuł 9.

Jeżeli z powodu wezbrania wody lub z innych przyczyn podobnych wydarzy się wyjątkowo przypadek, iż żeglarze nie mogą przybić do brzegu, na którym położony jest urząd celny, do którego się winni zgłosić dla postępowania celnego lub kontroli, wówczas wolno będzie właściwym władzom wzajemnie przedsięwziąć potrzebną czynność urzędową w obrębie obcym.

Urząd celny winien jednakże najbliżej położonej władzy celnej obcej natychmiast uczynić relacyję o tem, ażeby taż wysłała tamże strażników celnych, by byli przytomnymi przy tejże czynności, jeżeli tego uzna potrzebę.

Landung, sowie die Veranlassung allsogleich der nächsten Zollbehörde oder dem nächsten Posten der Zoll-Aufsichtswache zu melden, in deren Ermanglung, oder bei zu großer Entfernung aber der nächsten Ortsbehörde die Anzeige zu machen; die Zollbehörde oder der Grenzwachposten, sowie die Ortsobrigkeit haben unverweilt sowohl für die gehörige Aufsicht über das Fahrzeug zu sorgen, als auch dem Schiffer nach Verlangen in einer angemessenen Ausfertigung die gehörige Bestätigung der faktischen Verhältnisse zuzustellen.

Die Ortsbehörden oder Zoll-Aufsichtsstazionen haben, wenn bei ihnen die Anmeldung der Landung geschieht, sogleich hievon der nächstgelegenen Zollbehörde Anzeige zu erstatten.

Artikel 8.

Würde der Aufenthalt des Schiffes aber länger als sechs Stunden dauern oder die Nacht erreichen, so soll der Schiffer zwar nicht verbunden seyn, die in jedem Lande zollordnungsmässig vorgeschriebene Erklärung (Deklarazion) seiner Ladung der Zollbehörde vorzulegen; die letztere hat jedoch das Schiff unter strenge Zoll-Aufsicht zu nehmen und ist befugt, zu diesem Behufe Aufsichtsbedienstete an Bord zu beordern. Wenn das Schiff seine Reise nicht am nämlichen Tage, an welchem es gelandet hat, weiter fortsetzt, so hat der Schiffsführer dem Zollamte die zu seiner Ladung gehörigen Frachtbriefe und sonstigen Papiere sammt einem von ihm unterzeichneten Verzeichnisse derselben zu übergeben.

Diese Papiere bleiben bis zur Abfahrt des Schiffes in Verwahr der Zollbehörde, welche befugt ist, durch äußere Besichtigung der geladenen Kolli eine Vergleichung derselben mit dem Inhalte der übrigen Papiere vorzunehmen.

Eine Oeffnung der Kolli ist nur in Fällen begründeten Verdachtes eines beabsichtigten Unterschleifes zulässig, und es muß hierüber jederzeit eine protokollarische Verhandlung aufgenommen und dem Schiffsführer auf Verlangen in beglaubigter Abschrift eingehändiget werden.

Alle diese Verhandlungen werden kostenfrei vorgenommen.

Artikel 9.

Wenn wegen eines Hochwassers oder aus anderen ähnlichen Ursachen ausnahmsweise der Fall eintritt, daß die Schiffer nicht an dem Ufer anlanden können, an welchem das Zollamt gelegen ist, bei dem sie sich zur Zollbehandlung oder Kontrole zu melden haben, soll den betreffenden Behörden gegenseitig gestattet werden, die erforderliche Amtshandlung auf dem fremden Gebiete vorzunehmen.

Das Zollamt hat aber der nächstgelegenen fremden Zollbehörde sogleich Nachricht hievon zu geben, damit dieselbe, wenn sie es für nöthig erachtet, Zollbedienstete mit der Weisung abordnen könne, der Amtshandlung beizuwohnen.

Artykuł 10.

W przypadkach nieszczęścia żeglarze mają prawo żądania wszelkiej pomocy ze strony najbliższych miejsc z współdziałaniem strażników celnych.

Artykuł 11.

Dozór, jaki wykonywać mają obadwa rządy co do wypełniania przepisów celnych, wzdłuż ciągu granicy na rzekach granicznych w art. 1. za wspólne uznanych, nie będzie się rozciągać z reguły dalej jak na brzegi takowych, z zastrzeżeniem tych jednakże wyjątków, które potrzebnemiby być mogły dla okrętów strażniczych, czy to stacyjnych, czy też konwojujących.

Artykuł 12.

Każdemu rządowi państw nadbrzeżnych, oprócz posterunków straży, które dla zapobieżenia przemytnictwu, na brzegach wyż wspomnionych rzek granicznych ustanowić za potrzebne uzna, wolno będzie ustanowić jeszcze według upodobania kilka okrętów strażniczych. Takowe użytemi być mogą albo przy urzędach celnych do zwyczajnej służby, albo też wedle okoliczności także do tego, ażeby mieć baczność na wszystkie okręty i statki, odbywające żeglugę w spólnym obrębie rzek i towarzyszyć im według okoliczności aż do najbliższego składu celnego. Prawa zatrzymywania okrętów nie będą miały ani okręty strażnicze, ani też posterunki strażników znajdujące się na brzegach, wyjąwszy ten jedynie przypadek, gdyby statek schwytanym został na przekroczeniu jakiego przepisu cłowego lub policyi rzecznej, w którymto przypadku żeglarz lub przewodnik tratwy, winien niezwłocznie iść za rozkazem wydanym przez władze pod własną ich odpowiedzialnością. Przetrząsać okręty lub tratwy nie będzie wolno okrętom strażniczym.

Artykuł 13.

Pod względem rzeczonych rzek zagranicznych:

a) zakazanem jest składać jakiegobądź rodzaju towary na wyspach niezamieszkałych, żuławach, przymuliskach, piaszczyznach, kępinach i t. p.;

b) od tego zakazu wyjęte są tylko płody wydobyte na takiej wyspie i bydło, które tamże na paszę posłano;

c) wyspy niezamieszkałe i t. p. mogą być przetrząsane ze strony straży celnej obudwóch państw dla zapobieżenia przemytnictwu i dla odkrycia towarów, mogących się na nich znajdować;

d) na wyspach zamieszkałych i t. p., nie wolno trzymać innych zapasów towarów, jak tylko płody na takowych uzyskane, bydło na paszę tamże posłane i towary odpowiadające potrzebom miejscowym innego rodzaju;

Artikel 10.

In Unglücksfällen haben die Schiffer vollen Anspruch auf die ausgedehnteste Hilfeleistung von Seite der nächsten Ortschaften unter Mitwirkung der Zollbediensteten.

Artikel 11.

Die von den beiden Regierungen über die Befolgung der Zollvorschriften auszuübende Aufsicht längs des Grenzzuges der im Artikel 1 für gemeinschaftlich erklärten Grenzflüsse hat sich in der Regel beiderseits nicht weiter als auf die Ufer zu erstrecken, vorbehaltlich jedoch der Ausnahme, welche für die Wachschiffe, seien sie nun Stazions- oder Begleitungsschiffe, nöthig werden möchte.

Artikel 12.

Es soll jeder der beiden Regierungen der Uferstaaten freistehen, außer den Wachposten, welche sie zur Verhütung des Schleichhandels an den Ufern der vorgedachten Grenzflüsse aufzustellen für gut findet, auch noch eigene Wachschiffe nach Belieben zu beordern. Diese können entweder bei den Zollämtern zum gewöhnlichen Dienste oder dazu verwendet werden, alle auf dem gemeinschaftlichen Flußgebiete sich bewegenden Schiffe oder Fahrzeuge zu beobachten, oder diese — nach Ergebniß der Umstände — bis zur nächsten Zollstätte zu begleiten. Eine Befugniß, die Schiffe anzuhalten, soll den Wachschiffen, so wie den am Ufer befindlichen Wachposten nicht zustehen, den einzigen Fall ausgenommen, wenn das Fahrzeug auf Verletzung einer Zoll- oder Strompolizei-Vorschrift betreten würde, in welchem Falle der Schiffer oder Floßführer der, von den Behörden unter eigener Verantwortlichkeit getroffenen Verfügung unverweilt Folge zu leisten hat. Visitazionen der Schiffe oder Flösse sollen von den Wachschiffen nicht vorgenommen werden.

Artikel 13.

In Ansehung der gedachten Grenzflüsse ist:

a) verboten, auf den unbewohnten Inseln, Wörthen, Anschütten, Sandbänken, Altaichen u. dgl. was immer für Waaren niederzulegen;

b) von diesem Verbote sind blos die, auf einer solchen Insel u. dgl. gewonnenen Produkte und das zur Weide dahin gebrachte Vieh ausgenommen;

c) die unbewohnten Inseln u. dgl. können zur Verhinderung des Schleichhandels und zur Entdeckung der etwa auf denselben befindlichen Waaren von der Zollaufsicht beider Staaten zu allen Zeiten durchsucht werden;

d) auf den bewohnten Inseln u. dgl. dürfen, außer den auf denselben gewonnenen Produkten, dem zur Weide dahin gebrachten Vieh und den, den Lokalbedürfnissen entsprechenden Waaren anderer Art, keine Waarenvorräthe gehalten werden;

e) także wyspy zamieszkałe i t. p. mogą być przetrząsane ze strony straży celnej państw obudwóch, w celu zapobieżenia przemytnictwu i odkrycia towarów ukrytych; jednakowoż jeżeli rewizyja ma się odbywać w budynku jakim lub w miejscu ogrodzonem, musi być zawsze przytem osoba delegowana przez zwierzchność miejscową właściwą;

f) jeżeli straż celna tego państwa, do którego wyspa i t. p. należy, lub którego liniją celną jest objęta, na mocy zawartego dziś traktatu terytoryjalnego znajdzie przedmioty podlegające opłacie cła lub należące do monopolijów rządowych, w takim razie należy je przytrzymać i postępować z niemi jako z przedmiotami kontrabandy i przemytnictwa; jeżeli zaś wyspa i t. p., na której się odbywa rewizyja, stoi pod panowaniem innego państwa, lub jeżeli takowa leży w obrębie innej linii celnej, nie zaś tego państwa, do którego należą władze celne i straże rewizyję czyniące, w takim przypadku władze i straże poprzestać mają na odkryciu, przytrzymaniu i bezzwłocznem doniesieniu o złożeniu towarów, uczynionem wbrew przepisom, ażeby takowe poddać natychmiast pod postępowanie celne, a złożenie ich w każdym razie ukarać;

g) sądownictwo nad towarami znalezionemi, tudzież nad osobami, które za złożenie ich odpowiedzialnemi są według prawa, należy do władzy owego państwa, pod którego panowaniem stoi wyspa i t. p., na której towar był złożony.

Artykuł 14.

Jakie obecnie istnieją pozwolenia do przewożenia na brzegach państw obudwóch, takie i na przyszłość mogą być utrzymywane i wykonywane, zawsze jednak z tym warunkiem, że nie będą nadużyte do popełniania przemytnictwa, i dla tego też zostawać będą pod scisłym dozorem straży granicznej właściwej. Rządy państw nadbrzeżnych zakomunikują sobie wzajemnie wykazy zakładów przewozowych. Nowe pozwolenia tego rodzaju udzielane będą na przyszłość tylko w miarę wzmagającego się obrotu i rzeczywistej potrzeby za wzajemnem porozumieniem, i tylko na takich punktach, na których dozór celny według przepisów obudwóch państw wykonywanym być może.

Artykuł 15.

Wzdłuż granicy bawarsko-austryjackiej od punktu, gdzie Inn występuje z Tyrolu przy Kufstein, aż do punktu gdzie Dunaj wstępuje w obręb wyłączny krajów austryjackich przy ujściu rzeki Dandelbach, towary przeznaczone do

e) auch die bewohnten Inseln u. dgl. können von der Zollaufsicht beider Staaten zur Verhinderung des Schleichhandels und Entdeckung der verborgenen Waaren durchsucht werden, nur muß, wenn die Nachsuchung in einem Gebäude oder in einem eingefriedeten Raume vorgenommen werden will, jederzeit eine von der zuständigen Ortsobrigkeit abgeordnete Person zugezogen werden;

f) werden auf einer Insel u. dgl. von der Zollaufsicht des Staates, welchem die Insel u. dgl. unterthan ist, oder in dessen Zoll-Linie dieselbe nach dem heute abgeschlossenen Territorial-Vertrage fällt, Zoll- oder Monopols-Gegenstände angetroffen, deren Niederlegung oder Verwahrung daselbst nach den vorausgeschickten Bestimmungen verboten ist, so sind sie anzuhalten und als Objekte der Zolldefraudazion oder Kontrabande zu behandeln; steht aber die Insel u. dgl., auf welcher die Durchsuchung vorgenommen wird, unter der Hoheit eines anderen Staates, oder liegt dieselbe innerhalb einer anderen Zoll-Linie, als jener des Staates, welchem die durchsuchenden Zoll-Aufsichtsbehörden und Wachen angehören, so haben sich diese Aufsichtsbehörden und Wachen blos auf die Entdeckung, Anhaltung und unverweilte Anzeige der gesetzwidrigen Niederlegung der Waaren zu beschränken, damit in Ansehung der letzteren zollgesetzlich verfahren und die Niederlegung jedenfalls geahndet werde;

g) die Gerichtsbarkeit über die vorgefundenen Waaren und über die Personen, welche für deren Niederlegung gesetzlich verantwortlich sind, gebührt den Behörden jenes Staates, zu welchem die Insel u. dgl., worauf die Niederlegung stattfand, gehört.

Artikel 14.

Die dermal bestehenden Befugnisse zu Ueberfuhren an den Ufern beider Staaten sollen gegenseitig auch für die Zukunft aufrecht erhalten und ausgeübt werden können, immer jedoch in der Voraussetzung, daß sie nicht zur Beförderung des Schleichhandels mißbraucht werden, daher fortan eine gehörige Ueberwachung derselben von Seite der respektiven Grenzaufsicht stattfinden soll. Die Regierungen der Uferstaaten werden sich gegenseitig Verzeichnisse über die wirklich bestehenden Ueberfuhr-Anstalten mittheilen. Verleihungen neuer Befugnisse dieser Art sollen künftig nur nach Maß des steigenden Verkehres und des wirklich erkannten Bedürfnisses im gegenseitigen Einverständnisse, so wie nur an solchen Punkten stattfinden, wo die Zollbeaufsichtigung nach den Anforderungen der gegenseitigen Vorschriften gehandhabt werden kann.

Artikel 15.

Längs der baierisch-österreichischen Grenze vom Ausflusse des Inn aus Tirol bei Kufstein bis zum Eintritte der Donau in das ausschließlich österreichische Gebiet beim Ausflusse des Dandelbaches sollen Waaren, die zur Durchfuhr durch den einen Staat

przechodu przez jedno państwo, będą mogły tylko na gościńcach celnych z jednego państwa wychodzić i do drugiego wchodzić.

Wystąpienie takich towarów za granicę nie może być wprzód potwierdzonem, dopóki nie wstąpiły do przeciwległego urzędu drugiego państwa, i nie przedłożone zostało potwierdzenie wstąpienia tegoż urzędu.

Również nie mogą mieć miejsca upuszczania w opłatach albo zwroty (bonifikacyje) za wywożenie towarów, dopóki nie będzie rzeczone potwierdzenie przedłożone.

Po ratyfikacyi traktatu niniejszego wydadzą obadwa rządy stosowne rozkazy do swych urzędów, służące do zastosowania przepisów powyższych.

Artykuł 16.

Równie też przestrzeń rzeki Inn i Dunaju przy Passau, otoczona na obudwóch brzegach krajami bawarskiemi i stojąca wyłącznie pod panowaniem Bawaryi, będzie na przyszłość wolną dla żeglugi i spławiania tratew tak dalece, iż nie tylko próżne okręty i tratwy, lecz także obładowane towarami, a przeznaczone tylko do przejazdu na tejże przestrzeni, przejeżdżać będą mogły bez postępowania celnego, i tylko pod kontrolą potrzebną dla zapobieżenia przemytnictwu.

Wymaga się przytem, żeby obładowane okręty i tratwy opatrzonemi były w papiery porządne, do przewozu towarów należące. Również art. 15 traktatu niniejszego zastosowanie znajdzie na granicy bawarsko-austryjackiej, na prawym brzegu rzek Inn i Dunaju przy Passau.

Artykuł 17.

Traktat niniejszy przedłożonym zostanie natychmiast z każdej strony do najwyższej ratyfikacyi, a zamiana dokumentów ratyfikacyjnych nastąpi w Wiedniu najdalej w przeciągu 4 tygodni, od dnia dzisiejszego licząc.

Działo się w Wiedniu dnia drugiego Grudnia roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego pierwszego.

(L. S.) F. Schwarzenberg m. p., F.M.L. **(L. S.)** Hrabia **Lerchenfeld** m. p.
(L. S.) A. Baumgartner m. p.

Artykuł osobny.

Kontrola przepisana w art. 15, zależeć będzie z reguły na okazaniu papierów do przewozu towarów należących; przyczem władza będzie mieć prawo nakazać porównanie zewnętrzne ładunku z takowemi, a wedle okoliczności kazać odprowadzić ładunek z urzędu.

Wyjąwszy wypadki nadzwyczajne, statki nie powinny być zatrzymywane dłużej nad godzinę z powodu onejże czynności urzędowej.

bestimmt sind, nur auf Zollstrassen aus dem einen Staate aus- und in den anderen Staat eintreten dürfen.

Auch darf der Austritt dieser Waaren nicht eher bestätiget werden, als bis der Eintritt bei dem gegenüber liegenden Amte des anderen Staates wirklich erfolgt und die Eingangsbestätigung dieses Amtes beigebracht ist.

Deßgleichen dürfen Abgaben-Erlässe oder Erstattungen (Bonifikazionen) für Ausfuhren nicht eher stattfinden, als bis diese Eingangsbestätigung beigebracht ist.

Beide Regierungen werden nach Ratifikazion dieses Uebereinkommens die, dieser Anordnung entsprechende Weisung an ihre Aemter erlassen.

Artikel 16.

Auch die Strecke des Inn und der Donau nächst Passau, welche auf beiden Ufern vom baierischen Gebiete umgeben ist, und ausschließlich unter baierischer Hoheit steht, soll künftig für die Schifffahrt und Floßfahrt in dem Masse frei seyn, daß nicht nur die leeren, sondern auch die, mit Frachtgütern beladenen Schiffe und Flösse, welche blos zum Durchgange durch diese Strecke bestimmt sind, ohne zollämtliche Abfertigung lediglich unter den, zur Verhinderung von Zollunterschleifen nothwendigen Kontrolen durchfahren dürfen.

Es wird dabei vorausgesetzt, daß die befrachteten Schiffe oder Flösse mit ordentlichen Frachtpapieren versehen sind. Nicht minder findet an der baierisch-österreichischen Landgrenze auf dem rechten Inn- und Donau-Ufer nächst Passau der Artikel 15 der gegenwärtigen Uebereinkunft Anwendung.

Artikel 17.

Der gegenwärtige Vertrag soll alsbald von jeder Seite zur Allerhöchsten Ratifikazion vorgelegt und die Auswechslung der Ratifikazions-Urkunden längstens innerhalb 4 Wochen, vom heutigen Tage an gerechnet, zu Wien vollzogen werden.

So geschehen zu Wien am zweiten Dezember des Jahres Eintausend achthundert fünfzig und eins.

(L. S.) F. Schwarzenberg m. p., FML. **(L. S.) Graf v. Lerchenfeld m. p.**
(L. S.) A. Baumgartner m. p.

Separat-Artikel.

Die im Artikel 15 erwähnten Kontrolen haben in der Regel in der Vorzeigung der Frachtpapiere zu bestehen, dabei steht es der Behörde frei, die äußere Vergleichung der Ladung mit denselben und nach Umständen die ämtliche Begleitung anzuordnen.

Außerordentliche Fälle ausgenommen, sollen die Wasserfahrzeuge wegen dieser Amtshandlung nicht über eine Stunde aufgehalten werden.

Powyższy artykuł osobny będzie mieć tę samą moc, jak gdyby był zamieszczony słowo w słowo w traktacie głównym podpisanym na dniu dzisiejszym, z którym jednocześnie zaratyfikowanym zostanie.

W dowód czego Pełnomocnicy akt niniejszy podpisali i na nim pieczęcie swoje wycisnęli.

Działo się w Wiedniu dnia drugiego Grudnia roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego pierwszego.

(L. S.) F. Schwarzenberg m. p., F. M. L. **(L. S.)** Hrabia **Lerchenfeld** m. p.
(L. S.) A. Baumgartner m. p.

My, po rozważeniu wszystkich punktów niniejszego układu, zatwierdzamy takowy i przyrzekamy Naszem słowem Cesarskiem za Nas i Następców Naszych, iż takowego w całej jego treści dopełnimy i dopełniać rozkażemy.

W dowód czego akt niniejszy własnoręcznie podpisaliśmy i na nim pieczęć Naszą Cesarską wycisnąć rozkazaliśmy.

Działo się w Naszem Cesarskiem głównem i stołecznem mieście Wiedniu, dnia 5. Stycznia roku Pańskiego tysiąc ośmset pięćdziesiątego drugiego, Naszego panowania w roku czwartym.

Franciszek Józef.

Schwarzenberg m. p.

Z rozkazu Jego Cesarsko-Królewskiej
Apostolskiej Mości:
Ig. Kawaler Liehmann a Palmrode,
Konsylijarz nadworny i ministeryjalny.

Der vorstehende Separat-Artikel soll eben so giltig seyn, als wenn er Wort für Wort in den heute unterzeichneten Hauptvertrag eingerückt wäre, auch soll er zu gleicher Zeit mit demselben ratifizirt werden.

Zur Urkunde dessen haben die Bevollmächtigten diesen Akt unterzeichnet und ihm ihre Insiegel beigedrückt.

So geschehen zu Wien am zweiten Dezember des Jahres Eintausend achthundert fünfzig und eins.

(L. S.) F. Schwarzenberg m. p., FML. **(L. S.) Graf v. Lerchenfeld** m. p.
(L. S.) A. Baumgartner m. p.

so haben Wir nach Prüfung sämmtlicher Bestimmungen dieses Vertrages denselben gutgeheißen und genehmiget, versprechen auch mit Unserem kaiserlichen Worte für Uns und Unsere Nachfolger, denselben seinem ganzen Inhalte nach getreu zu beobachten und beobachten zu lassen.

Zu dessen Bestätigung haben Wir gegenwärtige Urkunde eigenhändig unterzeichnet und selber Unser kaiserliches Insiegel beidrücken lassen.

So geschehen in Unserer kaiserlichen Haupt- und Residenzstadt Wien am 5. Jänner im Jahre des Heiles Eintausend achthundert fünfzig zwei, — und Unserer Reiche im Vierten.

Franz Joseph. (L. S.)

F. Schwarzenberg m. p.

Auf Seiner Majestät Allerhöchsten Befehl:
J. Ritter Lichmann v. Palmrode m. p.,
k. k. Hof- und Ministerrath.

196.

Traktat między Austryją i Bawaryją

(Dziennik praw państwa, część XXXVIII., nr. 130, wydana dnia 23. Czerwca 1852),

względem stosunków terytoryjalnych i granicznych.

Zawarty w Wiedniu dnia 2. Grudnia 1851, ratyfikowany w Wiedniu dnia 14. Maja 1852.

My Franciszek Józef Pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryjacki;

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Arcyksiąże Austryi; Wielki Książe Krakowa; Książe Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy, Bukowiny, Górnego i Dolnego Szląska; Wielki Książe Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; uksiążęcony Hrabia Habsburga i Tyrolu i t. d.

czynimy wiadomo i oświadczamy niniejszem:

Gdy między Pełnomocnikiem Naszym i Jego Król. Mości Najjaśniejszego Króla Bawarskiego, w celu dokładnego ustanowienia i lepszego uregulowania niektórych przestrzeni granicy, dzielącej państwa obadwa, zawarty i podpisany został w Wiedniu na dniu 2. Grudnia 1851 r. traktat, opiewający od słowa do słowa, jak następuje:

Jego Ces. Król. Mość Najjaśniejszy Cesarz Austryi, Król Węgierski i Czeski etc.; tudzież Jego Król. Mość Najjaśniejszy Król Bawaryi, pragnąc przyprowadzić do końca układy, w jakich przez dłuższy już czas obadwa rządy zostają, w przedmiocie dokładniejszego ustanowienia i lepszego uregulowania niektórych przestrzeni granicy, dzielącej państwa obadwa, tudzież chcąc wszelkie kwestyje odnoszące się do tejże sprawy załatwić i rozstrzygnąć ostatecznie, zamianowali tym końcem Pełnomocników, a mianowicie:

Jego Ces. Król. Mość Najjaśniejszy Cesarz Austryi

mianował księcia Feliksa Schwarzenberg, kawalera Wielkiego krzyża ces. austr. orderu Leopolda i Franciszka Józefa, kawalera orderu wojskowego Maryi Teresy etc., Jego Ces. Król. Apostolskiej Mości rzeczywistego tajnego Radzcę i Szambelana, Feldmarszałka-Lejtnanta, Prezydenta Ministrów i Ministra ces. Dworu, tudzież spraw zewnętrznych etc., oraz

196.

Vertrag zwischen Oesterreich und Baiern,

(im Reichs-Gesetzblatte XXXVIII. Stück, Nr. 130, ausgegeben am 23. Juni 1852),

über Territorial- und Grenzverhältnisse.

Abgeschlossen zu Wien am 2. Dezember 1851, und in den Ratifikazionen ausgewechselt eben daselbst am 14. Mai 1852.

Wir Franz Joseph der Erste, von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich; König von Ungarn und Böhmen, der Lombardei und Venedigs, von Dalmazien, Kroazien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien; Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Krakau; Herzog von Lothringen, Salzburg, Steier, Kärnthen, Krain, Bukowina, Ober- und Nieder-Schlesien; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; gefürsteter Graf von Habsburg und Tirol ꝛc. ꝛc.

thun kund und bekennen hiemit:

Nachdem zwischen Unseren Bevollmächtigten und jenem Seiner Majestät des Königes von Baiern, — zur genauen Feststellung und besseren Regulirung einiger Strecken des die beiderseitigen Staatsgebiete scheidenden Grenzzuges — am 2. Dezember 1851 zu Wien ein Vertrag abgeschlossen worden ist, welcher von Wort zu Wort, wie folgt, lautet:

Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich, König von Ungarn und Böhmen ꝛc. ꝛc. und Seine Majestät der König von Baiern ꝛc. ꝛc. von dem Wunsche beseelt, die seit längerer Zeit schon zwischen den beiden Staatsregierungen obschwebenden Unterhandlungen, betreffend eine genauere Feststellung und bessere Regulirung einiger Strecken des, die beiderseitigen Staatsgebiete scheidenden Grenzzuges, — dem Abschlusse zuzuführen, und sämmtliche, auf diese Angelegenheit bezügliche Fragen endgiltig zu lösen und zu entscheiden, haben zu diesem Ende Bevollmächtigte ernannt, und zwar:

Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich,

Herrn Felix Fürsten Schwarzenberg, Großkreuz des kaiserlich-österreichischen Leopold- und des Franz Joseph-Ordens, Ritter des militärischen Marien-Theresien-Ordens ꝛc., Seiner k. k. Apostolischen Majestät wirklichen geheimen Rath und Kämmerer, Feldmarschall-Lieutenant, Ministerpräsidenten und Minister des kaiserlichen Hauses und der auswärtigen Angelegenheiten ꝛc., und

pana Jędrzeja de Baumgartner, kawalera ces. austr. orderu Leopolda etc., Jego Ces. Król. Apostolskiej Mości rzeczywistego tajnego Radzcę i Ministra handlu, przemysłu i budowli publicznych etc. etc.

Jego Król. Mość Najjaśniejszy Król Bawaryi,

zamianował pana Maksymilijana hr. Lerchenfeld-Koefering, kawalera wielkiego krzyża bawarskiego orderu zasług św. Michała, wielkiego Komandora bawarskiego orderu rycerzy domu św. Jerzego i Komandora orderu zasług korony bawarskiej, kawalera ces. rosyjskiego orderu św. Anny I. klasy z bryllantami, i król. pruskiego orderu orła czerwonego I. klasy z dyjamentami, Komandora wielkiego krzyża król. szwedzkiego orderu gwiazdy północnej, wielkiego krzyża król. portugalskiego orderu Chrystusa i król. sardyńskiego orderu śś. Mauryccgo i Łazarza, Wielkiego Komandora król. greckiego orderu Zbawiciela, Jego król. Mości Szambelana i dziedzicznego Radzcę Stanu królestwa Bawaryi, nadzwyczajnego Posła i umocowanego Ministra na Dworze ces. król. austryjackiem etc.,

którzy, przejrzawszy wzajemnie pełnomocnictwa swoje i znalazłszy takowe wystawione w dobrej i należytej formie, zgodzili się w punktach następujących:

Artykuł 1.

Na przestrzeni Dunaju na dół od tak zwanego Kreitelstein, od tego punktu, w którym na prawej stronie Dunaju kończy się granica lądowa bawarska, aż do punktu, którym po lewej stronie przy ujściu rzeki tak zwanej Dandelbach do Dunaju, zaczyna się granica lądowa austryjacka, stanowić będzie na przyszłość główne koryto środkowe Dunaju granicę państw obudwóch na tej całej przestrzeni w ten sposób, iż wyspy, błonia, kępy i odsepiska, położone na lewej stronie głównego koryta środkowego do Bawaryi, leżące zaś po prawej stronie wyspy, błonia, kępy i odsepiska do Austryi należeć będą.

Stanowi się przytem, iż pod nazwą głównego koryta środkowego rozumieć się będzie droga koryta podczas zwyczajnego najniższego stanu wody najstósowniejsza do jazdy za wodą.

Artykuł 2.

Na tej części wyżwspomnionej przestrzeni Dunaju, która na mocy art. 12. przechodzi pod panowanie austryjackie, wszelkie regalia i wszelka własność dóbr rządowych należyć będzie do Austryi.

Artykuł 3.

Osobom prywatnym, gminom i fundacyjom pozostanie używanie wolne własności leżącej i innych praw, które z mocy art. 1. traktatu niniejszego pod panowanie Austryi przejdą bez wszelkiego wyjątku lub przeszkody.

Herrn Andreas Ritter v. Baumgartner, Ritter des kaiserlich-österreichischen Leopold-Ordens, Seiner k. k. Apostolischen Majestät wirklichen geheimen Rath und Minister für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten 2c., und

Seine Majestät der König von Baiern,

Herrn Maximilian Grafen von Lerchenfeld-Köfering, Großkreuz des baierischen Verdienst-Ordens vom heiligen Michael, Großkommenthur des beierischen Haus-Ritter-Ordens vom heiligen Georg und Kommenthur des Verdienst-Ordens der baierischen Krone, Ritter des kaiserlich-russischen St. Annen-Ordens 1. Klasse in Brillanten und des königlich-preußischen rothen Adler-Ordens 1. Klasse in Diamanten, Kommandeur-Großkreuz des königlich-schwedischen Nordstern-Ordens, Großkreuz des königlich-portugiesischen Christus-Ordens und des königlich-sardinischen Ordens vom heiligen Moriz und Lazarus, dann Großkommenthur des königlich-griechischen Erlöser-Ordens, Allerhöchst Ihren Kämmerer und erblichen Reichsrath des Königreiches Baiern, außerordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister am kaiserlich-österreichischen Hofe 2c.,

welche, nachdem sie ihre Vollmachten gegenseitig eingesehen und in guter und gehöriger Form befunden, über nachstehende Bestimmungen sich geeiniget haben:

Artikel 1.

Es soll künftig auf der Strecke der Donau, vom sogenannten Kreitelsteine abwärts, von dem Punkte an, wo rechter Seits der Donau die baierische Landgrenze aufhört, bis zu dem Punkte, wo linker Seits am Einflusse des Dandelbaches in die Donau die österreichische Landgrenze beginnt, der jeweilige Hauptthalweg der Donau die Hoheitsgrenze zwischen beiden Staaten auf dieser ganzen Strecke bilden, dergestalt, daß die linker Seits des Hauptthalweges gelegenen Inseln, Auen, Altaichen und Anschütten zu Baiern, die rechter Seits desselben gelegenen Inseln, Auen, Altaichen und Anschütten zu Oesterreich gehören.

Es wird hiebei bestimmt, daß unter der Benennung „Hauptthalweg" der Thalweg verstanden wird, welcher während des gewöhnlichen niedrigsten Wasserstandes für die Thal-Schifffahrt der geeignetste Weg ist.

Artikel 2.

Auf demjenigen Theile der vorbezeichneten Donaustrecke, welche gemäß der Bestimmung des Artikels 1 künftig in das österreichische Hoheitsgebiet fällt, stehen alle Regalien und alles Domänen-Eigenthum fortan Oesterreich zu.

Artikel 3.

Den Privatpersonen, sowie den Gemeinden und Stiftungen soll der freie Genuß des liegenden Eigenthumes und der sonstigen Rechte, welche in Folge des Artikels 1 gegenwärtigen Vertrages unter österreichischer Hoheit stehen werden, ohne Ausnahme oder Hinderniß gestattet bleiben.

W szczególności zaś poddani bawarscy, których własność i posiadłości znajdują się na wyspach, błoniach i namuliskach, przechodzących na przyszłość pod panowanie Austryi, będą mogli pobierać płody swych gruntów z zupełną wolnością od wszelkich ceł i opłat.

Artykuł 4.

Na przestrzeni Dunaju oznaczonej w art. 1. żadna strona nigdy ani opłat od żeglugi, ani też ceł przechodowych pobierać nie będzie.

Dozór policyjny i celny na tejże przestrzeni stosować się będzie do postanowień umowy zawartej równocześnie z traktatem niniejszym między obudwoma państwami, co do dozoru policyjnego i celnego na rzekach granicznych.

Artykuł 5.

Granica lądowa między Bawaryją i Austryją przy Passau na prawym brzegu Dunaju i rzeki Inn, od Kreiselstein aż do ujścia rzeki Inn, utrzymaną będzie na przyszłość w taki sam sposób, jak była przy wspólnem obchodzeniu granic dnia 1. Września 1818, o ile w skutku postanowień art. 6. lit. *B.* cyf. 3. nie zajdzie zmiana w takowych.

Artykuł 6.

W związku z przepisami art. 1., 2. i 5., tudzież końcem uchylenia niektórych niedogodności w biegu wspólnych linij granicznych, zgadzają się obydwa państwa na następujące ustąpienia i wyrównania wzajemne:

A. Austryja ustępuje koronie bawarskiej część kraju, wciskającą się w terytoryjum bawarskie, tak zwaną Spitz am Hallthurme, ze wszystkiemi prawami do tego należącemi, w takiej rozciągłości, iż na przyszłość stanowić będzie granicę lądową na tej przestrzeni, linija na prawej stronie gościńca (w kierunku od Berchtesgaden do Reichenhall), wychodząc od punktu granicznego na tak zwanym Fuchsstein, a odtąd w kierunku równoległym z gościńcem, postępując z biegiem rzeki zwanej Röthelbach, aż do miejsca, zkąd w kierunku prostym pociągnąć się da linija do domu celnego bawarskiego między słupami granicznemi nr. XLVI i XLV ku granicy sądu krajowego Reichenhall.

B. Bawaryja zaś ustępuje Austryi:

1. Część kraju wciskającą się w terytoryjum austryjackie, tak zwany gościniec Freistrasse pod *Marzoll* między *Grossgemain* i górą zwaną Walserberg w ten sposób, iż rzeczony gościniec Freistrasse na przyszłość do obrębu austryjackiego należeć, a granica (w kierunku od Grossgemain do góry Walserberg) po lewej stronie tegoż gościńca bieżeć będzie.

Insbesondere soll den baierischen Angehörigen, deren Eigenthum und Besitzungen auf den, fortan unter österreichischer Hoheit stehenden Inseln, Auen und Anschütten in und an der gedachten Donaustrecke sich befinden, der von allen Zöllen und Abgaben freie Bezug der Erzeugnisse des Bodens verbleiben.

Artikel 4.

Auf der, in dem Artikel 1 bezeichneten Stromstrecke sollen von keinem Theile weder Schifffahrts-Abgaben, noch Durchgangszölle jemals erhoben oder eingeführt werden.

Die polizeiliche und Zollaufsicht auf derselben richtet sich nach den Bestimmungen der gleichzeitig mit gegenwärtigem Vertrage wegen der polizeilichen und Zollaufsicht auf den Grenzflüssen zwischen den beiden Staaten getroffenen besonderen Uebereinkunft.

Artikel 5.

Die Landesgrenze zwischen Baiern und Oesterreich bei Passau auf dem rechten Ufer der Donau und des Inn vom Kreitelsteine bis zum Anschlusse an den Inn soll, soweit nicht in Folge der Bestimmung des Artikels 6, lit. B. Ziffer 3, daran eine Aenderung eintritt, dergestalt aufrecht erhalten werden, wie sie sich bei der gemeinsamen Grenzbegehung am 1. September 1818 vorgefunden hat.

Artikel 6.

Im Zusammenhange mit den Bestimmungen der Artikel 1, 2 und 5 und um zugleich einige Uebelstände im Zuge der gemeinsamen Grenzlinie zu beheben, werden von beiden Staaten die nachstehenden gegenseitigen Abtretungen und Ausgleichungen zugestanden:

A. Oesterreich überläßt an Baiern die Hoheit über den, einen Einschnitt in das baierische Territorium bildenden Gebietstheil des sogenannten Spitz am Hallthurm mit allen davon abhängigen Rechten in dem Masse, das künftig eine Linie rechtseitig der Strasse (in der Richtung von Berchtesgaden nach Reichenhall) von dem Grenzpunkte am sogenannten Fuchssteine ausgehend und von da in paralleler Richtung mit der Strasse dem Laufe des Röthelbaches bis dahin folgend, wo sich von demselben aus in gerader Richtung eine Linie auf das baierische Mauthhaus zwischen den Grenzsteinen Nr. XLVI und XLV nach der Grenze des Landgerichtes Reichenhall ziehen läßt, auf dieser Strecke die Landesgrenze bilden soll.

B. Baiern dagegen überläßt an Oesterreich:

1. Den, einen Einschnitt in das österreichische Territorium bildenden Gebietstheil der sogenannten Freistrasse nächst Marzoll, zwischen Großgemain und dem Walserberge, dergestalt, daß diese Freistrasse künftig zum österreichischen Gebiete gehören und die Grenze (in der Richtung von Großgemain zum Walserberge) linkseitig dieser Strasse laufen soll;

2. Część kraju pod Almwehr przy „hangenden Stein" w ten sposób, iż rzeczone Almwehr wraz z okręgiem na plac budowniczy i na skład materyjałów przeznaczony, wyżej onegoż do państwa Austryjackiego należeć będzie.

3. Część obrębu wciskająca się w obręb austryjacki tak zwana Kreuterleiten, obok Innstadt przy Passau w ten sposób, iż na przyszłość linija prosta łącząca teraźniejsze słupy graniczne 12 i 16, granicę wspólną stanowić będzie.

Artykuł 7.

Każde z państw kontraktujących ustępuje drugiemu państwu wraz z wspomnionemi w art. 6 częściami obrębu swego, także służące mu na tychże regalia i własność dóbr rządowych. Pod względem niniejszego nabytku dochodów państwa i własności albo też przestrzeni, nie będzie ani obliczenia, ani wyrównania, nie tylko przy tych ustąpieniach, ale też i względnie postanowień art. 1. i 2.

Osobom prywatnym, równie jak gminom i fundacyjom, pozostawia się bez wyjątku i przeszkody wolny od wszelkich ceł i opłat użytek własności tak ruchomej, jakoteż nieruchomej, która w skutku traktatu niniejszego przeszła pod inne panowanie.

Poddanym i ich familijom osiadłym na odstąpionych częściach kraju, zostawia się wolność powrotu do państwa, do którego dotąd należeli, w przeciągu lat dziesięciu.

Artykuł 8.

Linije graniczne ustanowione na mocy art. 1. i 5. traktatu niniejszego, a w celu przeprowadzenia art. 6. bliżej oznaczyć się mające, będą zaraz po zamianie ratyfikacyj onegoż przez Pełnomocników i inżynijerów austryjackich i bawarskich wspólnie wymierzone i nakreślone.

Wspólny rys takowych podanym będzie do potwierdzenia obudwu rządów, a następnie uskutecznić się ma rozgraniczenie według nowej linii granicznej, z wyjątkiem koryta Dunaju.

Artykuł 9.

Traktat niniejszy przedłożonym zostanie natychmiast z każdej strony do najwyższej ratyfikacyi, a zamiana dokumentów ratyfikacyjnych nastąpi w Wiedniu najdalej w przeciągu 4 tygodni od dnia dzisiejszego licząc.

Działo się w Wiedniu dnia drugiego Grudnia roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego pierwszego.

(L. S.) **F. Schwarzenberg** m. p., F. M. L. (L. S.) Hrabia **Lerchenfeld** m. p.
(L. S.) **J. Baumgartner** m. p.

2. den Gebietstheil nächst der Almwehr beim hangenden Steine, dergestalt, daß diese Almwehr nebst einem Rayon für einen Werk- und Material-Lagerplatz oberhalb derselben zum österreichischen Gebiete gehören soll;

3. die einen Einschnitt in das österreichische Gebiet bildende sogenannte Kreuterleiten, nächst der Innstadt von Passau, dergestalt, daß künftig eine, die beiden jetzigen Grenzsteine 12 und 16 verbindende gerade Linie die gemeinsame Grenze zu bilden hat.

Artikel 7.

Jeder der beiden kontrahirenden Staaten überläßt zugleich mit den, im Artikel 6 erwähnten Gebietstheilen auch die ihm auf denselben zustehenden Regalien und das Domainen-Eigenthum dem anderen Staate. Eine Aufrechnung oder Abgleichung in Ansehung des gegenseitigen Erwerbes an Staatsrenten und Eigenthum oder an Flächenraum soll weder bei diesen Abtretungen, noch bezüglich der Bestimmungen der Artikel 1 und 2 stattfinden.

Den Privatpersonen, sowie den Gemeinden und Stiftungen soll der freie Genuß ihres liegenden und beweglichen Eigenthums, welches in Folge gegenwärtigen Vertrages unter andere Landeshoheit kommt, ohne Ausnahme oder Hinderniß und frei von allen Zöllen und Abgaben gestattet werden.

Den auf den abgetretenen Gebietsparzellen ansässigen Unterthanen sammt ihren Familien bleibt der freie Rücktritt in den Staat, welchem sie bisher angehörten, innerhalb zehn Jahren vorbehalten.

Artikel 8.

Die Grenzlinien, wie solche gemäß Artikel 1 und 5 des gegenwärtigen Vertrages festgesetzt und zur Ausführung des Artikels 6 noch näher festzusetzen sind, sind sogleich nach Ratifikazion desselben von österreichischen und baierischen Bevollmächtigten und Ingenieurs gemeinschaftlich zu bestimmen und aufzunehmen.

Die gemeinschaftliche Aufnahme ist der Genehmigung der beiden Regierungen zu unterstellen und daraufhin die Vermarkung der neuen Grenzlinie, mit Ausnahme jener im Thalwege der Donau, zu vollziehen.

Artikel 9.

Der gegenwärtige Vertrag soll alsbald von jeder Seite zur Allerhöchsten Ratifikazion vorgelegt, und die Auswechslung der Ratifikazions-Urkunden längstens innerhalb vier Wochen, vom heutigen Tage an gerechnet, zu Wien vollzogen werden.

So geschehen zu Wien am zweiten Dezember des Jahres Eintausend achthundert fünfzig und eins.

(L. S.) F. Schwarzenberg m. p. FML. **(L. S.) Graf v. Lerchenfeld** m. p.
(L. S.) A. Baumgartner m. p.

Artykuł osobny.

(Do Artykułu 5).

Jeżeliby dla ulżenia w wzajemnym dozorze granic i w celu uprawy dóbr linijami granicznemi przeciętych, położonych wzdłuż granicy ustanowionej w art. 5. potrzebnemi były dalsze wyrównania, takowe uskutecznione będą za wzajemnem porozumieniem.

Powyższy artykuł osobny będzie mieć tę samą moc, jak gdyby był zamieszczony słowo w słowo w traktacie głównym podpisanym na dniu dzisiejszym, z którym jednocześnie zaratyfikowanym zostanie.

W dowód czego Pełnomocnicy akt niniejszy podpisali i na nim pieczęcie swoje wycisnęli.

Działo się w Wiedniu dnia drugiego Grudnia roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego pierwszego.

(L. S.) F. Schwarzenberg m. p., F. M. L. **(L. S.)** Hrabia **Lerchenfeld** m. p.
(L. S.) J. Baumgartner m. p.

My, po rozważeniu wszystkich punktów niniejszego układu, zatwierdzamy takowy i przyrzekamy Naszem słowem Cesarskiem za Nas i Następców Naszych, iż takowego w całej jego treści dopełnimy i dopełnić rozkażemy.

W dowód czego akt niniejszy własnoręcznie podpisaliśmy, i na nim pieczęć Naszą Cesarską wycisnąć rozkazaliśmy.

Działo się w Naszem Cesarskiem głównem i stołecznem mieście Wiedniu dnia 5. Stycznia roku Pańskiego tysiąc ośmset pięćdziesiątego drugiego, Naszego panowania w roku czwartym.

Franciszek Józef. (L. S.)

Schwarzenberg m. p.

Z rozkazu Jego Cesarsko-Królewskiej
Apostolskiej Mości:
J. Vesque a Püttlingen m. p.
Konsylijarz nadworny i ministeryjalny.

Separat-Artikel.

(Zu Artikel 5.)

Sollten zur Erleichterung der gegenseitigen Grenzbewachung und der Bewirthschaftung der durch den Grenzzug durchschnittenen Güter längs der im Artikel 5 festgesetzten Grenze weitere Ausgleichungen nöthig seyn, so werden sie im gegenseitigen Einverständnisse getroffen werden.

Der vorstehende Separat-Artikel soll ebenso giltig seyn, als wenn er Wort für Wort in den heute unterzeichneten Hauptvertrag eingerückt wäre, auch soll er zu gleicher Zeit mit demselben ratifizirt werden.

Zu Urkunde dessen haben die Bevollmächtigten diesen Akt unterzeichnet und ihm ihre Insiegel beigedrückt.

So geschehen zu Wien am zweiten Dezember des Jahres Eintausend achthundert fünfzig und eins.

(L. S.) F. Schwarzenberg m. p., FML. **(L. S.) Graf v. Lerchenfeld** m. p.
(L. S.) A. Baumgartner m. p.

haben Wir nach Prüfung sämmtlicher Bestimmungen dieses Vertrages denselben gutgeheißen und genehmiget, versprechen auch mit Unserem kaiserlichen Worte für Uns und Unsere Nachfolger, denselben seinem ganzen Inhalte nach getreu zu beobachten und beobachten zu lassen.

Zu dessen Bestätigung haben Wir gegenwärtige Urkunde eigenhändig unterzeichnet und selber Unser kaiserliches Insiegel beifügen lassen.

So geschehen in Unserer kaiserlichen Haupt- und Residenzstadt Wien am 5. Jänner im Jahre des Herrn Eintausend achthundert fünzig zwei, — und Unserer Reiche im Vierten.

Franz Joseph m. p. (L. S.)

F. Schwarzenberg m. p.

Auf Seiner Majestät Allerhöchsten Befehl:
J. Vesque v. Püttlingen m. p.
k. k. Hof- und Ministerialrath.

197.

Protokół wymiany ratyfikacyi do powyższych traktatów rządowych.

(Dziennik praw państwa, część XXXVIII., nr. 131, wydana dnia 23. Czerwca 1852),

Niżej podpisani zgromadzili się w dniu i roku niżej wymienionym w celu uskutecznienia wymiany dokumentów ratyfikacyjnych traktatów, podpisanych w Wiedniu na dniu 2. Grudnia 1851 r. przez Pełnomocników Ich Mości:

Najjaśniejszego Cesarza Austryi,

i

Najjaśniejszego Króla Bawaryi,

a tyczących się:

1) żeglugi na Dunaju i jego rzekach bocznych;

2) niektórych stosunków terytoryjalnych i granicznych;

3) środków do wykonywania policyi i dozoru celnego na rzekach granicznych.

Zanim jeszcze podpisani przystąpili do tegoż aktu, zgodzili się na to, ażeby następne postanowienia i wyjaśnienia trzech traktatów rzeczonych, zamieszczone zostały w protokóle niniejszym wymiany ratyfikacyj i porozumieli się w tem, że rzeczone postanowienia tę samą moc i ten sam skutek mieć będą, jak gdyby były objęte w rzeczonych traktatach.

Co do traktatu o żegludze na Dunaju i jego rzekach bocznych:

Oświadcza się niniejszem, iż obadwa rządy kontraktujące, odnośnie do art. 8. lit. *a)* traktatu o żegludze, wzajemnie na to się zgadzają, iż statki służące do transportu nigdy podlegać nie będą opłacie cła wchodowego.

Tylko statki drewniane, wstępujące i jadąc z wodą w obręb jednego z państw kontraktujących, podlegać będą opłacie cła wchodowego, jeżeli w stosownym przeciągu czasu na powrót wywiezionemi nie zostaną; jednakże w takim razie tylko jako drzewo wyrobowe opłacane będą.

Co do traktatu względem stosunków terytoryjalnych i granicznych:

Bieg granicy ustanowiony w art. 6. lit. *A.* traktatu o wyrównaniu terytoryjów, przyznany został ze strony ces. austryjackiej, na podstawie oświadczenia rządu król. bawarskiego, iż zakupi tak zwany „Schwarzbacher Hof“ położony po prawej stronie gościńca, prowadzącego z Berchtesgaden do Reichenhall,

197.

Ratifikazions=Auswechslungs=Protokoll zu den vorstehenden Staats=Verträgen.

(im Reichs=Gesetzblatte, XXXVIII. Stück, Nr. 131, ausgegeben am 23. Juni 1852),

Die Unterzeichneten sind heute am unten bezeichneten Tage und Jahre zusammengetreten, um die Auswechslung der Ratifikazions=Instrumente der von den Bevollmächtigten Ihrer Majestäten

des Kaisers von Oesterreich
und
des Königes von Baiern

am 2. Dezember 1851 zu Wien unterfertigten Verträge, betreffend:

1. die Schifffahrt auf der Donau und ihren Nebenflüssen,
2. einige Territorial= und Grenzverhältnisse, und
3. die polizeilichen und Zoll=Aufsichtsmaßregeln auf den Grenzflüssen — vorzunehmen.

Bevor die Unterzeichneten zu diesem Akte vorgegangen, haben sie sich geeiniget, die nachfolgenden Bestimmungen und Erläuterungen zu den benannten drei Verträgen mit der Verabredung in das gegenwärtige Ratifikazions=Auswechslungs=Protokoll aufzunehmen, daß die fraglichen Bestimmungen dieselbe Kraft und Wirkung haben sollen, als ob sie in die erwähnten Verträge aufgenommen wären.

Hinsichtlich des Vertrages über die Schifffahrt auf der Donau und ihren Nebenflüssen:

Es wird hiemit erklärt, daß beide kontrahirende Regierungen in Beziehung auf Artikel 8, lit. a), des Schifffahrtsvertrages gegenseitig damit einverstanden sind, daß Wasserfahrzeuge, welche zum Transporte dienen, zu keiner Zeit einem Einfuhrzolle unterworfen werden dürfen.

Nur hölzerne Fahrzeuge, welche in der Thalfahrt in das Gebiet eines der beiden kontrahirenden Staaten eintreten, können auch, wenn sie zum Transporte dienen, dem Einfuhrzolle unterzogen werden, wenn sie nicht binnen einer angemessenen Frist wieder ausgeführt werden; jedoch sind sie in diesem Falle nur als Werkholz zu verzollen.

In Betreff des Vertrages über einige Territorial= und Grenzverhältnisse:

Der Grenzzug, wie solcher in dem Artikel 6, lit. A, des Vertrages wegen der Territorial=Ausgleichung festgesetzt ist, ist von kaiserlich=österreichischer Seite auf Grund der Erklärung der königlich=baierischen Regierung zugestanden worden, den rechter Seits der Strasse von Berchtesgaden nach Reichenhall gelegenen Schwarzbacher Hof auf ihre

zniesie budynki jego i nie postawi żadnych budynków na przestrzeni granicy między gościńcem prowadzącym z Berchtesgaden do Reichenhall.

Według nowszych wiadomości udzielonych ze strony bawarskiej, rząd bawarski już zakupił przechodzący pod jej panowanie tak zwany „Schwarzbacher Hof“ i czyni się obowiązanym znieść budynki tejże posiadłości chłopskiej w przeciągu trzech miesięcy, licząc od dnia protokołu niniejszego.

W skutek tego, przeniesienie zwierzchnictwa nad posiadłościami tak zwanego „Schwarzbacher Hof“ na Bawaryję, uskutecznione będzie na zasadzie art. 6. lit. *A.* w przeciągu 4 tygodni.

Poczem gdy wspomnione na wstępie instrumenta ratyfikacyjne zostały sprawdzone i znalezione w dobrej i należytej formie, podpisani przystąpili do ich wymiany w sposobie zwyczajnym.

W dowód czego podpisali niniejszy protokół w dwóch równobrzmiących egzemplarzach, i wycisnęli na nim pieczęcie swoje.

Działo się w Wiedniu dnia 14. Maja 1852.

(L. S.) Hrabia **Buol-Schauenstein** m. p. **(L. S.)** Hrabia **Lerchenfeld** m. p.
(L. S.) J. Baumgartner m. p.

198.

Rozporządzenie Ministerstwa finansów z dnia 25. Czerwca 1852,

(Dziennik praw państwa, część XL., nr. 133, wydana dnia 27. Czerwca 1852),

którem się obwieszcza, jakie należytości żeglugowe zniesione zostają od 1. Lipca 1852 na przestrzeni Dunaju, od granicy bawarskiej aż do Węgier i na rzekach bocznych tejże.

Według artykułu 7. traktatu żeglugi, obwieszczonego w Dzienniku praw państwa i rządu z dnia 23. Czerwca t. r. pod nr. 128 *), zniesione zostają na Dunaju od granicy bawarsko-wirtembergskiej aż do Węgier, tudzież na rzekach bocznych spławnych tejże samej przestrzeni wszelkie cła wodne, jakie dotąd istniały, tudzież wszelkie inne pod jakiembądź nazwiskiem znane opłaty ciążące na żegludze, wyjąwszy te, które w artykule 8. rzeczonego traktatu wymienione są, jako nie objęte między należytościami zniesionemi.

Z uwagą na wspomnione artykuły traktatu podaje się do powszechnej wiadomości, iż zacząwszy od 1. Lipca 1852 r., pobierane dotąd na wyżwymie-

---

*) Obacz powyżej nr. 194.

Kosten anzukaufen, dessen Gebäude rasiren und auf der Grenzstrecke zwischen der Strasse von Berchtesgaden nach Reichenhall und dem Röthelbache neue Gebäude nicht errichten zu lassen.

Neuerlichen, baierischer Seits erfolgten Mittheilungen gemäß, ist der Ankauf des, an Baiern übergehenden Schwarzbacher Hofes durch die königlich-baierische Regierung bereits bewirkt worden, und Letztere macht sich hiemit verbindlich, die Gebäude dieses Bauernhofes binnen drei Monaten, vom Tage dieses Protokolles an gerechnet, rasiren zu lassen.

Es hat daher die Ueberweisung der Hoheit über die Eingehörungen des Schwarzbacher Hofes nach Maßgabe des Vertrags-Artikels 6, lit. A, an Baiern binnen der Frist von vier Wochen stattzufinden.

Nachdem hierauf die Eingangs erwähnten Ratifikazions-Instrumente geprüft und in guter und gehöriger Form befunden worden, sind die Unterzeichneten zu deren Auswechslung in üblicher Weise geschritten.

Zur Urkunde dessen haben sie das gegenwärtige Protokoll in zwei gleichlautenden Exemplaren mit ihrer Namensfertigung versehen, und demselben ihre Insiegel beigedrückt.

So geschehen zu Wien den 14. Mai 1852.

(L. S.) Gr. Buol-Schauenstein m. p. **(L. S.) Graf v. Lerchenfeld** m. p.
(L. S.) A. Baumgartner m. p.

198.

Erlaß des Finanzministeriums vom 25. Juni 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XL. Stück, Nr. 133, ausgegeben am 27. Juni 1852),

womit bekannt gemacht wird, welche Schifffahrtsgebühren auf der Donaustrecke von der baierischen Grenze bis Ungarn und auf den Nebenflüssen dieser Stromstrecke mit erstem Juli 1852 aufgehoben sind.

Nach dem Artikel 7 des, im Reichsgesetz- und Regierungsblatte vom 23. Juni d. J., unter Nr. 128 *) bekannt gemachten Schifffahrtsvertrages werden auf der Donau von der baierisch-würtembergischen Grenze bis Ungarn, sowie auf den schiffbaren Nebenflüssen dieser Stromstrecke sämmtliche bisher bestandenen Wasserzölle, sowie alle anderen unter was immer für Namen bekannten Abgaben, womit die Schifffahrt belastet war, aufgehoben, mit Ausnahme jener, welche im Artikel 8 dieses Vertrages als unter den aufgehobenen Gebühren nicht begriffen, aufgezählt sind.

Mit Rücksicht auf diese Vertragsartikel wird allgemein bekannt gemacht, daß vom ersten Juli 1852 angefangen, die bisher auf den bezeichneten Stromstrecken österreichi-

---

*) Siehe oben Nr. 194.

nionych przestrzeniach ze strony austryjackiej przy różnych urzędach, a mianowicie: Braunau, Schärding, Obernberg, Wernstein, Frauenstein, Engelhardszell, Struden, Ybbs, Stein, Nussdorf i Theben, pod różnemi nazwiskami należytości żeglugowe, jako to: cło wodne, promowe, dodatek do promowego, cła lądowe, stacyjne, końskie, końskie wodne, na przyszłość pobierać się nie będą.

Zaś tak zwane przyczepne pobierać się będzie od owych statków i tratew, które w miejscach do lądowania przeznaczonych rzeczywiście się przyczepiają do brzegu, gdzie dotąd należytość ta opłacaną bywała, (t. j. w Engeldhardszell, Linzu, Nussdorfie i w Wiedniu), tudzież pobierać się będzie także i na przyszłość należytość od wywieszania chorągwi, ostrzegającej w okolicach wiru i odmętu około Grein, według dotychczasowego wymiaru.

Baumgartner m. p.

scher Seits bei verschiedenen Aemtern, als: Braunau, Schärding, Obernberg, Wernstein, Frauenstein, Engelhardszell, Struden, Ybbs, Stein, Nußdorf und Theben unter verschiedenen Benennungen, als: Wasserzoll, Zillenrecht, Zillenaufschlag, Bodenrecht, Stazionszoll, Pferdemauth, Wasser-Roßmauth, eingehobenen Schifffahrtsgebühren nicht ferner eingehoben werden.

Dagegen wird das Haftgeld von jenen Fahrzeugen oder Flössen, welche sich auf den Anlandeplätzen wirklich an Haft legen, an den Orten, wo bisher die Entrichtung dieser Gebühr stattfand (als. in Engelhardszell, Linz, Nußdorf und Wien), ferner die, für die Aussteckung der Warnungsfahne in der Gegend des Wirbels und Strudels bei Grein bemessene Fahnen-Ausssteckgebühr, nach dem bisherigen Ausmasse auch in der Zukunft eingehoben werden.

Baumgartner m. p.

Spis chronologiczny

Ustaw i Rozporządzeń,

zawartych w powszechnym

Dzienniku praw krajowych i rządowych

w roku 1852. wydanych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Chronologisches Verzeichniß

der

Gesetze und Verordnungen,

welche in dem Jahrgange 1852

des allgemeinen

Landes-Gesetz- und Regierungs-Blattes

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau enthalten sind.

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1851.				
21. Maja	Traktat w przedmiocie kolei żelaznéj między Austryą, Państwem Kościelném, Modeną, Parmą i Toskanią	LIII	503	1005
21. Czerw.	Traktat rządowy między Austryą i Bawaryą, dotyczący połączenia kolei żelaznych, na obustronnych terytoryach założyć się mających .	VIII	33	97
17. Wrześ.	Traktat pocztowy między Austryą i Parmą . .	XIX	111	291
18. Paźdz.	Traktat w przedmiocie handlu i żeglugi między Austryą i Sardynią	XXVIII	182	437
29. „	Traktat pocztowy między Austryą i Modeną, podpisany przez obustronnych pełnomocników w Modenie na dniu 29. Października 1851., którego ratyfikacye także tam wymienione zostały dnia 30. Grudnia 1851.	XXIII	136	361
3. Listop.	Okólnik Ministerstwa Wojny, mocą którego obwieszczone zostają usankcyonowane przez Najjaśniejszego Pana postanowienia względem organizacyi szkoły korpusu pionierów w Tulnie .	V	10	62
4. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj, mocą którego wydawanie kart podatkowych (anlagszejnów) ustaje, a natomiast układanie indywidualnych tabel płatniczych i sposób pokwitowania upłaconych kwot podatkowych przepisuje się	II	3	20
14. „	Oświadczenie ministeryalne względem zniesienia opłat od wywozu majątków (census emigrationis), płynących do kas miejskich, dominikalnych lub gminnych we wszystkich krajach Monarchii Austryackiéj i Federacyi Szwajcarskiéj	V	11	64
16. „	Cesarskie rozporządzenie, mocą którego wydany zostaje porządek czynności przy kolejach żelaznych dla wszystkich krajów koronnych . .	IV	9	34
2. Grudnia	Rozporządzenie Rządu krajowego, któróm objęte są data do certyfikatów cen drzewa dla stacyj żandarmeryi i poświadczenia tego przez władze miejscowe	VI	19	74

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1851				
21. Mai	Eisenbahn-Vertrag zwischen Oesterreich, dem Kirchenstaate Modena, Parma und Toskana . .	LIII	503	1005
21. Juni	Staatsvertrag zwischen Oesterreich und Baiern, betreffend den Anschluß der auf den beiderseitigen Gebieten zu erbauenden Eisenbahnen	VIII	33	97
17. Sept.	Postvertrag zwischen Oesterreich und Parma . .	XIX	111	291
18. Okt.	Handels- und Schifffahrtsvertrag zwischen Oesterreich und Sardinien	XXVIII	182	437
29. „	Postvertrag zwischen Oesterreich und Modena, von den beiderseitigen Bevollmächtigten unterzeichnet zu Modena am 29. Oktober 1851, und die Ratifikazionen ausgewechselt ebendaselbst am 30. Dezember 1851	XXIII	136	361
3. Nov.	Zirkular-Verordnung des Kriegsministeriums, womit die durch Allerhöchste Entschließung Seiner Majestät sankzionirten Bestimmungen über die Organisirung der Pionier-Korpsschule zu Tulln kundgemacht werden	V	10	62
4. „	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, womit die Ausfertigung der Steuer-Anlagsscheine eingestellt, dagegen die Verfassung der individuellen Steuer-Einzahlungstabellen eingeführt, und die Abquittirungsart der eingezahlten Steuerbeträge bestimmt wird	II	3	20
14. „	Ministerial-Erklärung, wegen Aufhebung der in städtische, herrschaftliche oder Kommunalkassen fließenden Abfahrtsgelder in allen Ländern der österreichischen Monarchie und der schweizerischen Eidgenossenschaft	V	11	64
16. „	Kaiserliche Verordnung, mit welcher eine Eisenbahn-Betriebsordnung für alle Kronländer erlassen wird	IV	9	34
2. Dez.	Erlaß des Landesguberniums, enthaltend die Daten der Holzpreis-Zertifikate für die Gensd'armerie-Stazionsorte und die Bestätigung derselben von Seite der Ortsbehörden	VI	19	74

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba		
		Części	Ustawy	Stronica
1851.				
2. Grudn.	Traktat żeglugi między Austryą i Bawaryą, zawarty w Wiédniu dnia 2. Grudnia 1851., ratyfikowany w Wiédniu d. 14. Maja 1852. . .	XXX	194	487
2. „	Traktat między Austryą i Bawaryą względem ustannwienia środków, tyczących się wykonywania policyi i straży celnéj na rzékach granicznych	XXX	195	495
2. „	Traktat między Austryą i Bawaryą względem stosunków terytnryalnych i granicznych . .	XXX	196	503
5. „	Rozporządzenie Rządu krajowego, którém przepisy w §§. 3., 4. i 5. instrukcyi we względzie trybu wykazywania potrzebnego umieszczenia na stałych kwaterach wojska, tndzież płacenia i obrachowywania czynszów za najmy kwater zawarte, a gmin wiejskich dotyczące ogłoszono	I	1	2
5. „	Zrewidowany niemiecko-austryacki traktat pocztowy	XXXIV	225	555
14. „	Rozporządzenie Ministra Kultury krajowéj i Górnictwa względem uwolnienia od opłaty taks za egzamina rządowe z leśnictwa	V	12	65
17. „	Rozporządzenie Rządu krajowego, ażeby ekspedycye władz politycznych stronom poza siedzibą ich urzędowania mieszkającym przez pocztę doręczano	II	4	21
19. „	Traktat między Austryą a Niderlandami, zawarty w przedmiocie przeséłania poczty niderlandzko-indyjskiéj przez Tryest	XXIII	137	361
20. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém przywilej Fryderykowi Dorschlowi dnia 31. Lipca			

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1851				
2. Dez.	Schifffahrtsvertrag zwischen Oesterreich und Baiern, abgeschlossen zu Wien am 2. Dezember 1851, und daselbst in den Ratifikazionen ausgewechselt am 14. Mai 1852	XXX	194	487
2. "	Vertrag zwischen Oesterreich und Baiern, über die Festsetzung von polizeilichen und Zoll-Aufsichtsmaßregeln auf den Gränzflüssen, abgeschlossen zu Wien am 2. Dezember 1851, und eben daselbst in den Ratifikazionen ausgewechselt am 14. Mai 1852	XXX	195	495
2. "	Vertrag zwischen Oesterreich und Baiern über Territorial- und Gränzverhältnisse, abgeschlossen zu Wien am 2. Dezember 1851, und in den Ratifikazionen ausgewechselt ebendaselbst am 14. Mai 1852	XXX	196	503
5. "	Erlaß des Landesguberniums, womit die in den §§. 3, 4 und 5 der Anleitung zur Ausweisung des Erfordernisses der Unterkünfte, dann zur Zahlung und Verrechnung der Miethzinse für die dauernde Einquartierung des Heeres enthaltenen und die Landgemeinden betreffenden Bestimmungen kundgemacht werden	I	1	2
5. "	Revidirter deutsch-österreichischer Postvereins-Vertrag	XXXIV	225	555
14. "	Erlaß des Ministeriums für Landeskultur und Bergwesen, in Betreff der Befreiung von der Entrichtung der Taxen für die Staatsprüfungen im Forstfache	V	12	65
17. "	Erlaß des Landesguberniums, wodurch die Zustellung der Erlässe politischer Behörden an Parteien, welche außerhalb ihres Amtsortes wohnen, mittelst der Post angeordnet wird	II	4	21
19. "	Vertrag zwischen Oesterreich und den Niederlanden, betreffend die Beförderung der niederländisch-indischen Post über Triest	XXIII	137	361
20. "	Erlaß des Handelsministeriums, womit das Privilegium des Friedrich Dorschel vom 31. Juli			

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1851.				
	1851. nadany, gdy go tenże dobrowolnie zwrócił, jako zgasły ogłasza się	XLIX	345	873
21. Grudn.	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, Przemysłowości i Budowli publ., którém podaje się do wiadomości, iż Jérzy Haidenwag połowę własności przywileju z dnia 7. Października 1851. ustąpił Karolowi Fryderykowi Kubnowi . .	XLIX	346	873
21. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, Przemysłowości i Budowli publicznych, mocą którego kilka przywilejów dla zaniechanego wykonywania za zgasłe ogłoszono	XLIX	347	873
21. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, Przemysłowości i Budowli publicznych, którém przywilej Karola Edera z dnia 20. Grudnia 1850., gdy go tenże zrzekł się dobrowolnie, za zgasły ogłoszono	XLIX	348	874
21. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, Przemysłowości i Budowli publicznych, którém przywilej J. Fichtnera z d. 4. Stycznia 1851. z powodu dobrowolnego zrzeczenia się za zgasły ogłoszono	XLIX	349	874
23. „	Spis wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa Handlu, Przemysłowości i Budowli publicznych nadanych	XLIX	350	874
24. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém się podaje do wiadomości doniesienie, iż Ludwik Renat (René) Massoneau przywilej z dnia 30. Maja 1851., dla całego kraju koronnego Dolnéj Austryi brzmiący, ustąpił J. Gfrornerowi . .	XLIX	351	876
25. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, Przemysłowości i Budowli publicznych, którém podaje się do wiadomości doniesienie, iż Gustaw Rohrdorf przywilej, sobie dnia 23. Sierpnia 1851. na udoskonalenie szybkiéj prasy drukarskiéj nadany, ustąpił Jérzemu Sieglowi . . .	XLIX	352	876
26. „	Cesarskie rozporządzenie, mocą którego ustanowione zostają tytuły i uniformy dla urzędników			

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1851	1851 durch freiwillige Zurücklegung für erloschen erklärt wird	XLIX	345	873
21. Dez.	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit kundgemacht wird, daß Georg Haidenwag die Hälfte des Eigenthums seines Privilegiums vom 7. Oktober 1851 an Karl Friedrich Kuhn abgetreten habe . . .	XLIX	346	873
21. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit mehrere Privilegien wegen unterlassener Ausübung für erloschen erklärt werden	XLIX	347	873
21. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit das Privilegium des Karl Eder vom 20. Dezember 1850 durch freiwillige Zurücklegung für erloschen erklärt wird	XLIX	348	874
21. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit das Peivilegium des J. Fichtner vom 4. Jänner 1851 durch freiwillige Zurücklegung als erloschen erklärt wird.	XLIX	349	874
23. "	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	XLIX	350	874
24. "	Erlaß des Handelsministeriums, womit die Anzeige, daß Louis René Massoneau fein Privilegium vom 30. Mai 1851 für den Umfang des Kronlandes Nieder-Oesterreich an J. Gfrorner abgetreten habe, kundgemacht wird	XLIX	351	876
25. "	Erlaß des Handelsministeriums, womit die Anzeige, daß Gustav Rordorf sein Privilegium vom 23. August 1851 auf eine Verbesserung in der Buchdrucker-Schnellpresse an Georg Siegl abgetreten habe, kundgemacht wird	XLIX	352	876
26. "	Kaiserliche Verordnung, wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, wodurch die Titel und			

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1851.	wojskowo-sądowych, od audytora sztabowego idąc do wyższych	V	13	66
27. Grudn.	Rozporządzenie Prezydyum krajowego, jako osobom wojskowym ku scisłemu zachowaniu się obwieszczono przepisy §. 78. cz. II. ustawy karnéj cywilnéj z r. 1803. o karach przepisanych na tych, którzy w przepisanym czasie nie donoszą o zaszłych zmianach lokatorów domowych i sublokatorów czyli noclegowych	I	2	18
29. „	Rozporządzenie Ministra Wyznań i Oświécenia, stanowiące, iż przy następnych fundacyach mszalnych pobór funduszowy do kongrni i dotacyi mendykantów wrachowany być nie powinien	II	5	22
29. „	Spis wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa Handlu, Przemysłowości i Budowli publicznych nadanych	XLIX	353	876
29. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém przywilej F. G. Rietschowi na dniu 20. Grudnia 1850. nadany na wynalazek przyrządu, stołem horyzontalnym nazwanego, przedłuża się na rok drugi	XLIX	354	878
31. „	Patent cesarski, obowiązujący w całym obrębie Państwa, w skutek którego odjęto ustawie konstytucyjnéj z dnia 4. Marca 1849. r. (nr. 150. Dzien. praw Państwa) wszelką moc prawa; jednakże wyraźnie potwierdzono równość wszystkich przynależących Państwa w obliczu prawa, z niedozwoleniem oraz i zniesieniem wszelkiego włościańskiego węzła poddaństwa lub zależności i połączonych z nim powinności; daléj ustanowiono szereg zasad w najważniejszych i najwięcéj pośpiechu wymagających kierunkach ustawodawstwa organicznego z tém zastrzeżeniem, iż do chwili w któréj ogłoszone będą ustawy, według tychże zasad wypraco-			

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des		Seite
		Stückes	Gesetzes	
1851	Uniformen der Militär-Justiz-Organe, vom Stabs-Auditor aufwärts, festgesetzt werden . .	V	13	66
27. Dez.	Erlaß des Landes-Präsidiums, bezüglich der den Militärpersonen zur genauesten Darnachachtung erfolgten Kundmachung der Bestimmungen des §. 78 des II. Theiles des Zivil-Strafgesetz-Buches vom Jahre 1803, über die Bestrafung der in vorgeschriebener Zeit nicht angezeigten Veränderungen der Hausbestandnehmer und After-Bestandnehmer oder Bettgeher	I	2	18
29. „	Erlaß des Ministeriums des Kultus und Unterrichts, wodurch bestimmt wird, daß bei künftig zu errichtenden Messenstiftungen der Stiftbezug in die Kongrua und die Dotazion der Mendikanten nicht einzurechnen sei	II	5	22
29. „	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	XLIX	353	876
29. „	Erlaß des Handelsministeriums, wodurch das dem F. G. Rietsch am 20. Dezember 1850 verliehene Privilegium auf die Erfindung einer Vorrichtung „Horizontaltisch" genannt, auf das zweite Jahr verlängert wird	XLIX	354	878
31. „	Kaiserliches Patent, wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, womit die Verfassungsurkunde vom 4. März 1849 (Nr. 150 des R. G. B.) außer Gesetzeskraft erklärt, jedoch die Gleichheit aller Staatsangehörigen vor dem Gesetze, sowie die Unzulässigkeit und die Abstellung jedes bäuerlichen Unterthänigkeits- oder Hörigkeitsverbandes und der damit verbundenen Leistungen ausdrücklich bestätiget, ferner für die zunächst wichtigsten und dringendsten Richtungen der organischen Gesetzgebung eine Reihe von Grundsätzen festgestellt, bis zur Kundmachung der hiernach auszuarbeitenden Gesetze aber die Beobachtung			

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba		Stronica
		Części	Ustawy	
1851.	wać się mające, zachowane być winny ustawy dotąd obowiązujące	III	6	24
31. Grudn.	Patent cesarski obowiązujący w Austryi Wyższéj i Niższéj, Salcburgu, Styryi, Karyntyi, Krainie, Gorycyi i Gradysce, w Istryi, Tryeście, Tyrolu i Forarlbergu, w Czechach, Morawii, Szląsku, Galicyi i Lodomeryi, w Krakowie, Bukowinie i Dalmacyi, mocą którego odjętą zostaje wszelka moc prawa patentowi z dnia 4. Marca 1849. (nr. 151. Dz. rz. P.), równie jak ogłoszonym w tymże patencie dla powyżéj rzeczonych krajów koronnych prawom zasadniczym; jednakże utrzymane i bronione będzie wszelkie wyznanie i wszelkie stowarzyszenie religijne, prawnie uznane, tak co się tycze prawa odprawiania jawnego nabożeństwa spólnego i samodzielności w zarządzie spraw swych własnych, jakoteż co się tycze posiadania i używania zakładów, fundacyj i funduszów, przeznaczonych na cele obrządków religijnych, oświécenia i dobroczynności	III	7	26
31. „	Pismo z najwyższego gabinetu Najjaśniejszego Pana do Prezydenta Ministrów, którém udzielone zostają zasady organicznego ustawodawstwa dla Państwa z tém zleceniem, ażeby bezzwłocznie przystąpiono w Ministerstwach do prac, do ich wykonania potrzebnych, których rezultaty przedłożone być mają Jego Cesarskiéj Mości	III	8	28
1852. 1. Stycz.	Rozporządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświécenia, obowiązujące w krajach koronnych Czech, Morawii, Szląska, Wyższéj i Niższéj Austryi, Salcburga, Styryi, Krainy, Karyntyi, Pobrzeża, Galicyi i Bukowiny, mocą którego ustanowiono kwotę taksy szkolnéj w gimnazyum, i uregulowano postępowanie co do uwolnienia od téjże opłaty	VI	20	75

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1851	der dermalen in Wirksamkeit bestehenden Gesetze angeordnet wird	III	6	24
31. Dez.	Kaiserliches Patent, wirksam für Oesterreich ob und unter der Enns, Salzburg, Steiermark, Kärnthen, Krain, Görz und Gradiska, Istrien, Triest, Tirol und Vorarlberg, Böhmen, Mähren, Schlesien, Galizien nnd Lodomerien, Krakau, Bukowina und Dalmazien, wodurch das Patent vom 4. März 1849 (Nr. 151 des R. G. B.) und die darin für die genannten Kronländer verkündeten Grundrechte außer Gesetzeskraft gesetzt, jedoch jede in diesen Kronländern gesetzlich anerkannte Kirche und Religionsgesellschaft in dem Rechte der gemeinsamen öffentlichen Religionsübung, dann in der selbständigen Verwaltung ihrer Angelegenheiten, ferner im Besitze und Genuße der für ihre Kultus-, Unterrichts- und Wohlthätigkeitszwecke bestimmten Anstalten, Stiftungen und Fonde erhalten und geschützt wird	III	7	26
31. „	Allerhöchstes Kabinetschreiben Seiner Majestät des Kaisers an den Minister-Präsidenten, wodurch die für die organische Gesetzgebung des Reiches festgestellten Grundsätze mit dem Auftrage mitgetheilt werden, daß ohne alle Verzögerung von den Ministerien zu den Arbeiten der Ausführung geschritten und die Resultate sofort Sr. Majestät vorgelegt werden sollen	III	8	28
1852 1. Jänner	Verordnung des Ministeriums für Kultus und Unterricht, wirksam für die Kronländer Böhmen, Mähren, Schlesien, Ober- und Niederösterreich, Salzburg, Steiermark, Krain, Kärnthen, Küstenland, Galizien und Bukowina, womit der Betrag des Schulgeldes an Gymnasien festgesetzt und der Vorgang bei Zugestehung der Befreiung von dieser Leistung geregelt wird	VI	20	75

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852. 2. Stycz.	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, wydane w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu, Spraw Wewnętrznych i Wojny, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych Państwa Austryackiego, mocą którego przywołuje się na pamięć istniejące rozporządzenie z dnia 3. Listopada 1826. r. nr. 6,613. (Zb. ust. sąd. nr. 2,229.) względem zniesienia wzajemnego wynagrodzenia kosztów za zaopatrzenie i dostawienie osób cywilnych, uwięzionych przez sądy wojskowe, lub osób wojskowych, ujętych przez sądy cywilne, i rozciągnioną zostaje działalność takowego na Węgry, Kroacyę, Slawonię, na Województwo Serbskie i Banat Temeski, tudzież na Siedmiogrodzką Ziemię .	V	14	67
3. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém przywilej Józefowi Franciszkowi de Patruban dnia 29. Grudnia 1845., nadany na wynalazek i udoskonalenie nośnego pędowego koła taczkowego, na rok siódmy przedłnżono	XLIX	355	879
4. „	Ministeryalne oświadczenie Ministerstwa Spraw Zewnętrznych, wymienione za równobrzmiące oświadczenie ministeryalne król. Rządu Bawarskiego, ddto. Monachinm z dnia 17. Stycznia 1852. r., mocą którego zniesiony zostaje miedzy obudwoma Rządami zwrot kosztów za rekwizycye, które jedno Państwo wydaje do drugiego w sprawach sądowo-cywilnych, tudzież w śledztwach karnych lub policyjnych względem stron ubogich	VII	27	84
6. „	Rozporządzenie Ministerstwa Kultury krajowéj i Górnictwa względem ustanowienia wieku życia wymaganego od personale pomocniczego leśnostrażniczego, zarazem technicznego, celem przypuszczenia do egzaminu rządowego	VI	21	79

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Gesetzes	Seite
1852				
2. Jänner	Verordnung der Ministerien der Justiz im Einvernehmen der Ministerien der Finanzen, des Innern und des Krieges, wirksam für sämmtliche Kronländer des österreichischen Kaiserstaates, wodurch die bestehende Verordnung vom 3. November 1826, Nr. 6613 (J. G. S. Nr. 2229) über die Aufhebung der wechselseitigen Vergütung der aufgelaufenen Verpflegungs- und Ablieferungskosten für die von Militärgerichten verhafteten Zivilpersonen, oder der von Zivilgerichten eingezogenen Militärpersonen in Erinnerung gebracht, und auch für Ungarn, Kroazien, Slavonien, die serbische Wojwodschaft und das Temeser Banat und Siebenbürgen zur Darnachachtung vorgeschrieben wird	V	14	67
3. „	Erlaß des Handelsministeriums, womit das dem Joseph Franz von Patruban am 29. Dezember 1845 verliehene Privilegium auf die Erfindung und Verbesserung eines tragbaren Karrentriebrades auf das siebente Jahr verlängert wird .	XLIX	355	879
4. „	Ministerial-Erklärung des Ministeriums des Aeußeren, welche gegen eine gleichlautende Ministerial-Erklärung der königlich-baierischen Regierung ddto. München den 17. Jänner 1852 ausgewechselt wurde, und womit zwischen beiden Regierungen die gegenseitige Aufhebung des Rückersatzes der Kosten für Requisizionen festgesetzt wird, welche ein Staat an den anderen in zivilgerichtlichen Angelegenheiten in Beziehung auf unvermögliche Parteien, sowie bei strafrechtlichen oder polizeilichen Untersuchungen richtet	VII	27	84
6. „	Verordnung des Ministeriums für Landeskultur und Bergwesen, in Betreff der Festsetzung des erforderlichen Lebensalters für die Zulassung zur Staatsprüfung des Forstschutz- und technischen Hilfspersonales	VI	21	79

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852. 7. Stycz.	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące w krajach koronnych spólnego Związku celnego, mocą którego zaprowadzony zostaje prowizorycznie stempel oclenia	V	15	68
9. „	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu i Handlu, dotyczące pewnéj poprawki w taryfie celnéj .	V	16	70
10. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, mocą którego przywilej, nadany Wacławowi Werchowetzkiemu, na rok trzeci przedłużono . . .	XLIX	356	879
10. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém przywilej kapitana W. Skalitzkiego na rok szósty przedłużono	XLIX	357	879
11. „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące w całym obrębie Państwa, którém obwieszczone zostaje postanowienie z dnia 28. Grudnia 1851. r., na mocy którego we wszystkich aktach publicznych, ogłaszanych w imieniu J. C. Mości, nżywany być winien wyraz: „J. C. K. Apostolska Mość;“ w skutek czego też poleconém zostaje wszystkim władzom sądowym w całym obrębie Państwa, ażeby wszystkie orzeczenia sądowe, dla których formuła: W imieniu Jego Cesarskiéj Mości jest przepisaną lub używauą, wydawane i ogłaszane były: „W imieniu Jego C. K. Apostolskiéj Mości“	V	17	71
12. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém przywilej, nadany Dr. Ant. Zimello, na rok drugi przedłużono	XLIX	358	880
14. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj o wymiarze należytości od wpisu kuksów do ksiąg publicznych; o wysokości stempla dokumentów na bezpłatne ustąpienie, i o sposobie oszacowania wartości tychże	X	39	155

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des		Seite
		Stückes	Gesetzes	
1852				
7. Jänner	Verordnung des Finanzministeriums, wirksam für die Kronländer des gemeinschaftlichen Zollverbandes, womit ein Verzollungsstempel provisorisch eingeführt wird	V	15	68
9. „	Verordnung der Ministerien der Finanzen und des Handels, wodurch eine Stelle des Zolltarifes berichtiget wird	V	16	70
10. „	Erlaß des Handelsministeriums, wodurch das dem Wenzel Werchowetzky verliehene Privilegium auf das dritte Jahr verlängert wird	XLIX	356	879
10. „	Erlaß des Handelsministeriums, womit das dem Hauptmanne W. Skalizky verliehene Privilegium auf das sechste Jahr verlängert wird .	XLIX	357	879
11. „	Erlaß des Justizministeriums, wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, wodurch die Allerhöchste Entschließung vom 28. Dezember 1851 kundgemacht wird, wornach in allen öffentlichen Erlässen, welche im Namen Seiner Majestät des Kaisers kundgemacht werden, der Ausdruck „Seine k. k. Apostolische Majestät" anzuwenden ist, und womit sofort alle Gerichtsbehörden im ganzen Umfange des Reiches angewiesen werden, von nun an alle richterlichen Entscheidungen, wofür die Formel: „Im Namen Sr. Majestät des Kaisers" vorgeschrieben oder üblich ist, „im Namen Sr. k. k. Apostolischen Majestät" zu fassen und kundzumachen	V	17	71
12. „	Erlaß des Handelsministeriums, womit das dem Dr. Anton Zimello verliehene Privilegium auf das zweite Jahr verlängert wird	XLIX	358	880
14. „	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, betreffend die Gebührenbemessung für bücherliche Eintragung der Kuxen, die Stempelgröße für die Urkunde über unentgeldliche Uebertragung und die Art der Werthausmittlung derselben	X	39	155

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852. 15. Stycz.	Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, względem uchylenia jawności rozpraw gminnych	V	18	72
15. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj, że kwity od towarzystw kopalniczych, wydawane na wynagrodzenie za drogie kruszce, z kopalń skarbowemu urzędowi odbiorczemu dostawione, wolne są od opłaty	X	40	156
18. „	Cesarskie rozporządzenie, obowiązujące w krajach koronnych, w których ustawa karna na przestępstwa skarbowe z dnia 11. Lipca 1835. jest zaprowadzona, mocą którego wydaje się nowe postanowienia karne na przemycanie niektórych towarów kosztownych, i na niektóre tychże dotyczące ciężkie przestępstwa skarbowe	VI	22	79
20. „	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych spólnego związku celnego, którém się na mocy najwyższego postanowienia z dnia 24. Grudnia 1851. ustanawia, iż nowa taryfa celna wejść ma w wykonanie z d. 1. Lutego 1852. w całym obrębie Związku celnego, lubo jeszcze nie we wszystkich językach Dziennika praw Państwa obwieszczona	VI	23	80
20. „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące w krajach koronnych, w których moc ma księga ustaw karnych z roku 1803., stanowiące, iż kary pieniężne za przestępstwa policyi drogowéj, dotąd do fundnszu drogowego odwożone, na przyszłość wpływać będą do instytutu ubogich miejscowych téj gminy, gdzie przestępstwo popełnioném zostało	VII	28	87

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des		Seite
		Stückes	Gesetzes	
1852				
15. Jänner	Verordnung des Ministeriums des Innern, giltig für alle Kronländer, betreffend die Einstellung der Oeffentlichkeit der Gemeindeverhandlungen .	V	18	72
15. „	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, über die Gebührenfreiheit der Quittungen der Gewerkschaften über die Vergütung für die von den Gewerken an die Aerarial-Einlösung abgelieferten edlen Metalle	X	40	156
18. „	Kaiserliche Verordnung, giltig für jene Kronländer in welchen das Strafgesetz über Gefällsübertretungen vom 11. Juli 1835 eingeführt ist, womit in Ansehung des Schleichhandels mit einigen kostbaren Waaren, sowie mehrerer schwerer Gefällsübertretungen hinsichtlich derselben, neue Strafbestimmungen angeordnet werden .	VI	22	79
20. „	Erlaß des Finanzministeriums, giltig für alle Kronländer des gemeinschaftlichen Zollverbandes, wodurch in Folge Allerhöchster Entschließung vom 24. Dezember 1851 bestimmt wird, daß der neue Zolltarif am 1. Februar 1852 im ganzen Umfange des Zollgebietes in Wirksamkeit zu treten habe, wenn auch bis dahin die Kundmachung desselben durch das Reichs-Gesetz-Blatt nicht in allen Sprachen des Reiches stattgefunden haben wird	VI	23	80
20. „	Verordnung des Justizministeriums, giltig für jene Kronländer, in denen das Strafgesetzbuch vom Jahre 1803 in Wirksamkeit steht, womit bestimmt wird, daß die bisher an den Strassen-Fond abzuführenden Strafgelder wegen Strassen-Polizei-Uebertretungen künftighin an das Lokal-Armen-Institut der Gemeinde des Ortes der Uebertretung abzuliefern sind	VII	28	87

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852. 20. Stycz.	Rozporządzenie Rządu krajowego z udzieleniem wzoru certyfikatów na ceny drzewa, dla pułków żandarmeryi wydanego, a przez władze miejscowe poświadczać się mającego . . .	VII	29	88
20. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj co do stempla na skargi, rekursa i przedstawienia	X	41	156
21. „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, którém obwieszczoném zostaje, iż w skutek najwyższego postanowienia z dnia 17. Stycznia 1852. r. ustaje prokuratorya jeneralna przy najwyższym Trybunale sądowym i kasacyjnym	VI	24	80
21. „	Spis wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa Handlu nadanych	XLIX	359	880
22. „	Rozporządzenie Rządu krajowego, jako słudzy kancelaryjni pułków żandarmeryi pod względem kwaterunku, jako pomniejsze partye sztabu zarówno z prymaplanistami uważani być mają	X	42	158
22. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém nadany Marcinowi Guggenbergerowi, kapitanowi, na dniu 5. Stycznia 1847. wyłączny przywilej przedłnża się na rok szósty	XLIX	360	882
25. „	Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych, obowiązujące w całym obrębie Państwa, w przedmiocie przywozu zagranicznych żydowskich i hebrajskich książek do nabożeństwa, i książek religijnych, tudzież książek iliryjskich i wołoskich	VII	30	90
26. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, Przemysłu i Budowli publicznych, dotyczące ustanowienia pojezdnego pocztowego na 1. półrocze 1852.	VII	31	90
27. „	Obwieszczenie Rządu krajowego, jako wymiar stopy procentowéj od pożyczek z funduszu rezerwowego galicyjskiego stanowego Towa-			

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des		
		Stückes	Gesetzes	Seite
1852				
20. Jänner	Erlaß des Landes-Guberniums, womit ein an die Gensd'armerie-Regimenter hinausgegebenes Formulare für die von Seite der Ortsbehörden zu bestätigenden Holzpreis-Zertifikate mitgetheilt wird	VII	29	88
20. „	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, betreffend die Stempelbehandlung der Beschwerden, Rekurse und Vorstellungen	X	41	156
21. „	Erlaß des Justizministeriums, wodurch bekannt gemacht wird, daß in Folge Allerhöchster Entschließung vom 17. Jänner 1852 die General-Prokuratur am obersten Gerichts- und Kassazionshofe aufzuhören habe	VI	24	80
21. „	Verzeichniß der von dem Handelsministerium verliehenen ausschließenden Privilegien	XLIX	359	880
22. „	Erlaß des Landes-Guberniums, wodurch bestimmt wird, daß die Kanzleidiener der Gensd'armerie-Regimenter als kleine Stabs-Parteien rücksichtlich ihrer Bequartierung eben so wie die Prima-Planisten zu behandeln seien	X	42	158
22. „	Erlaß des Handelsministeriums, womit das dem Hauptmanne Martin Guggenberger am 5. Jänner 1847 verliehene Privilegium auf das sechste Jahr verlängert wird	XLIX	360	882
25. „	Verordnung des Ministers des Innern, wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, die Einfuhr ausländischer jüdischer und hebräischer Gebet- und Religionsbücher, dann illirischer und wallachischer Bücher betreffend	VII	30	90
26. „	Verordnung des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, über die Bemessung der Postrittgelder für den ersten Semester 1852	VII	31	90
27. „	Kundmachung des Landes-Guberniums, wodurch das für Darleihen aus dem Reservefonde der galizisch-ständischen Kreditanstalt erhöhete Per-			

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852.				
	rzystwa kredytowego przedłuża się jeszcze na rok jeden, to jest do końca Stycznia 1853. r.	VI	25	81
30. Stycz.	Rozporządzenie Rządu krajowego z oznaczeniem czasu, od którego począwszy przepisy, objęte §fem 31. najwyższego postanowienia z dnia 15. Maja 1851. (w Dzienniku praw kraj. część XV. nr. 91. str. 285.), opiéwające o wymiarze wynagrodzenia ze skarbu za żywienie żołniérzy w czasie pochodu obowiązywać mają . . .	VI	26	82
31. „	Uwiadomienie Trybunału apelacyjnego, jako ustać ma przesełanie do pocztowych władz skarbowych wykazów miesięcznych co do aktów, opłacie podpadających	X	43	159
31. „	Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych o przyjmowaniu do szpitalów wojskowych ludzi, do służby wojskowéj obowiązanych, chorych na wenerye, świérzb, wrzody lub inne łatwe do wyléczenia słabości lub defekta, tudzież o wykazywaniu i odbiorze kosztów, należących za ich léczenie i utrzymanie . . .	X	44	159
1. Lutego	Rozporządzenie Ministra Wyznań i Oświécenia, obowiązujące w krajach koronnych Dolnéj i Górnéj Austryi, Salcburgu, Tyrolu, Czechach, Morawii, Szląsku, Galicyi, Bukowinie, Styryi, Karyntyi, Krainie, Tryeście i Pobrzeżu, nakoniec w Dalmacyi, co do przedsiębrania egzaminów dojrzałości na końcu roku szkolnego 1851. — 1852.	XVII	86	242
1. „	Spis wyłącznych przywilejów od Ministerstwa Handlu nadanych	XLIX	361	883

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1852	zenten=Ausmaß auf die weitere Dauer Eines Jahres, d. i. bis Ende Jänner 1853 erstreckt wird	VI	25	81
30. Jänner	Erlaß des Landesguberniums, wodurch der Zeitpunkt festgesetzt wird, von welchem an die in dem §. 31 der Allerhöchsten Vorschrift vom 15. Mai 1851 (XV. Stück des Landes=Gesetz=Blattes Nr. 91, Seite 285) enthaltenen Bestimmungen über die Ausmittlung der Vergütung aus dem Staatsschatze für die Verpflegung der Militärmannschaft auf dem Durchzuge in Wirksamkeit zu treten haben	VI	26	82
31. „	Kundmachung des Appellazionsgerichtes, wodurch bekannt gemacht wird, daß die Einsendung monatlicher Ausweise über gebührenpflichtige Akte an die Kameral=Bezirksbehörden aufzuhören habe	X	43	159
31. „	Erlaß des Ministeriums des Innern, betreffend die Aufnahme der mit der Lustseuche, Krätze mit Geschwüren oder anderen leicht heilbaren Krankheiten oder körperlichen Gebrechen behafteten Militärpflichtigen in ein Militärspital, so wie die Nachweisung und Einbringung der für die Heilung und Verpflegung derselben entfallenden Kosten	X	44	159
1. Febr.	Verordnung des Ministers für Kultus und Unterricht, wirksam für die Kronländer Nieder- und Oberösterreich, Salzburg, Tirol, Böhmen, Mähren, Schlesien, Galizien, Bukowina, Steiermark, Kärnthen, Krain, Triest und Küstenland, dann Dalmazien, in Betreff der Vornahme von Maturitätsprüfungen am Schlusse des Jahres 1851—1852	XVII	86	242
1. „	Verzeichniß der von dem Handelsministerium verliehenen ausschließenden Privilegien	XLIX	361	883

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852. 2. Lutego	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, Przemysłu i Budowli publicznych, podające do wiadomości najwyższe postanowienie z d. 12. Stycznia 1852. r., na mocy którego kasom oszczędności, urządzonym według dyrektywy z r. 1844., udzielonėm zostaje prawo, iż zastawione u siebie zapisy długu Państwa i akcye bankowe sprzedać mogą w razie niezapłacenia długu bez wdania się w to sądu	IX	34	133
4. „	Spis wyłącznych przywilejów od Ministerstwa Handlu nadanych	XLIX	362	884
4. „	Rozporządzenie Ministerstwa Haudlu, którém wyłączny przywilej Franciszce Słowaczek na dniu 21. Stycznia 1851. nadany, na rok drugi przedłużono	XLIX	363	885
5. „	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, wyjąwszy Królestwo Lombardzko-Weneckie i Dalmacyę, w przedmiocie dozwalania kredytu przy opłatach konsumcyjnych od wyrobu wypalanych płynów spirytusowych, piwa i cukru z buraków lub z mąki cukrowéj zagranicznéj	IX	35	133
5. „	Spis wyłącznych przywilejów od Ministerstwa Handlu nadanych	XLIX	364	886
6. „	Rozporządzenie Rządu krajowego o postępowaniu z robotnikami wojskowymi i cywilnymi, użytymi przy fabrykach prochu strzelnego, saletry, broni i innéj zbroi, przy hamerniach żelaza i wyrobniach rakiet i brantek	X	45	160
8. „	Rozporządzenie cesarskie, obowiązujące w całym obrębie Państwa, wyjąwszy Pogranicze Wojskowe, mocą którego ustanowione i od d. 21. Lutego 1852. zaprowadzone zostają przepisy			

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1852				
2. Febr.	Verordnung des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit die Allerhöchste Entschließung vom 12. Jänner 1852 kundgemacht wird, wodurch den nach den Direktiven vom Jahre 1844 eingerichteten Spar-Kassen das Recht zugestanden wird, die bei ihnen verpfändeten Staatsschuldverschreibungen und Bankakzien bei Nichtzahlung der Schuld ohne gerichtliche Dazwischenkunft zu veräußern .	IX	34	133
4. „	Verzeichniß der von dem Handelsministerium verliehenen ausschließenden Privilegien	XLIX	362	884
4. „	Erlaß des Handelsministeriums, womit das der Franziska Slowaczek am 21. Jänner 1851 verliehene Privilegium auf das zweite Jahr verlängert wird	XLIX	363	885
5. „	Erlaß des Finanzministeriums, wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches und Dalmazien, über die Zugestehung von Borgungen für die bei Erzeugung von gebrannten geistigen Flüssigkeiten, Bier und Zucker aus Rüben oder ausländischem Zuckermehl zu entrichtenden Verbrauchs-Abgaben	IX	35	133
5. „	Verzeichniß der von dem Handelsministerium verliehenen ausschließenden Privilegien	XLIX	364	886
6. „	Erlaß des Landes-Guberniums, betreffend die Behandlung der bei den Pulver-Erzeugern, Salpeter-Siedern, in den Gewehr- und sonstigen Armaturs-Fabriken, ferner in den Eisenwerken und in den Raketen- und Zünder-Erzeugungsanstalten beschäftigten Militär- und Zivilarbeiter	X	45	160
8. „	Kaiserliche Verordnung, wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, mit Ausnahme der Militärgränze, wodurch strafgesetzliche Bestimmungen gegen Beschädigungen und andere strafbare Hand-			

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba		Stronica
		Części	Ustawy	
1852.	karne przeciw uszkodzeniom i innym czynnościom karygodnym, wyrządzonym na kolejach żelaznych i telegrafach rządowych	VII	32	91
8. Lutego	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, mocą którego ogłoszone zostają układy, zawarte w przedmiocie związku telegraficznego austryacko-niemieckiego na dniu 14. Października 1851. roku, a ratyfikowane w skutku najwyższéj uchwały z dnia 16. Stycznia 1852., przez oświadczenie ministeryalne z dnia 24. Stycznia 1852. r.	IX	36	138
9. „	Obwieszczeuie Trybunału apelacyjnego, jak starający się o bezpłatne posady auskultantów wystawiać mają rewersa sustentacyjne . . .	X	46	162
9. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj o wypłacie części imaczowi należnéj z przekroczeń ustawy o należytościach z dnia 9. Lutego i 2. Sierpnia 1850.	X	47	163
10. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj, jako nie należy pobiérać cła od obwojów i skrzynek, towary obejmujących	X	48	164
10. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj, że procentową dopłatę celną tylko od cła wchodowego pobiérać należy	X	49	165
10. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj względem sprowadzania owoców południowych do użytku przemysłowego za opłatą niższego cła wchodowego	XIII	59	188
12. „	Cesarskie rozporządzenie o nowéj organizacyi wojskowych zakładów naukowych	XI	52	169
13. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj, o ile żandarmerya domagać się może nagród za przytrzymanie przestępstw dochodowych . .	XIII	60	189

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1852	lungen in Beziehung auf Eisenbahnen und Staats-Telegraphen angeordnet, und vom 21. Februar 1852 in Wirksamkeit gesetzt werden .	VII	32	91
8. Febr.	Erlaß des Handelsministeriums, wodurch die neuen für den deutsch-österreichischen Telegraphenverein am 14. Oktober 1851 abgeschlossenen Vereinbarungen, ratifizirt in Folge Allerhöchster Entschließung vom 16. Jänner 1852, durch Ministerial-Erklärung vom 24. Jänner 1852 kundgemacht werden	IX	36	138
9. "	Kundmachung des Appellazions-Gerichtes, betreffend die Art uud Weise, wie bie von Bewerbern um unentgeldliche Auskultanten-Stellen beizubringenden Unterhaltsreverse auszustellen sind .	X	46	162
9. "	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, wegen Erfolgung der Ergreifersantheile von Uebertretungen der Gebührengesetze vom 9. Februar und 2. August 1850	X	47	163
10. "	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, in Betreff der zollfreien Behandlung der Waaren-Umschläge und Waaren-Behältnisse	X	48	164
10. "	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, daß der zehnperzentige Zollzuschlag nur vom Eingangszolle einzuheben ist	X	49	165
10. "	Verordnung der Finanz-Landes-Direkzion, wegen Bezug verdorbener Südfrüchte zur industriellen Verwendung gegen ermäßigten Einfuhrzoll . .	XIII	59	188
12. "	Kaiserliche Verordnung, wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, womit eine neue Organisazion der Militär-Bildungsanstalten angeordnet wird	XI	52	169
13. "	Verordnung der Finanz-Landes-Direkzion, in wiefern die Gensd'armerie auf Belohnungen aus Anlaß der Anhaltung von Gefällsübertretungen einen Auspruch habe	XIII	60	189

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852. 13. Lutego	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj o oznaczeniu wartości rzeczy nieruchomych takich, na których ciążą kapitały indemnizacyjne z powodu oswobodzenia gruntu	XIII	61	190
14. „	Cesarskie rozporządzenie, obowiązujące w całym obrębie Państwa, którém się w dodatku do cesarskiego rozporządzenia z dnia 12. Lutego 1852. (Dz. praw Państwa cz. XIV. nr. 48.), wydają dalsze przepisy co do organizacyi wojskowych zakładów naukowych	XI	53	174
15. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém przywilej Antoniemu i Józefowi Riedlom dnia 5. Stycznia 1847. nadany, na rok szósty przedłużono	XLIX	365	887
15. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém przywilej Juliusza Ellenbergera z dnia 31. Grudnia 1850. na rok drugi przedłużono . . .	XLIX	366	887
16. „	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, mocą którego rozciągnioną zostaje wolność od opłaty cła na Elbie, udzielona austryackim okrętom i tratwom w przestrzeni między Melnikiem a granicą saską także i na przedmioty, które dotychczas od téjże wolności wyłączało rozporządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 11. Maja 1850.	XI	54	176
17. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém przywilej Markowi Immergutowi d. 5. Lutego 1851. nadany, w skutek dobrowolnego zrzeczenia się zgasłym ogłoszono	XLIX	367	888
17. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém przywilej Andrzejowi Damskiemu dnia 14. Października 1850. r. nadany, w skutek dobrowolnego zrzeczenia się zgasłym ogłoszono .	XLIX	368	888
17. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, jako Józef Sonnenfeld zrzekł się dobrowolnie dwuletniego przywileju, nadanego dnia 5. Lipca 1850.. .	XLIX	369	888

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Gesetzes	Seite
1825				
13. Febr.	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion über die Werthsbestimmung jener unbeweglichen Sachen, auf weichen Entschädigungs-Kapitalien aus Anlaß der Grundentlastung haften	XIII	61	190
14. „	Kaiserliche Verordnung, wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, womit im Nachhange zur kaiserlichen Verordnung vom 12. Februar 1852 (Nr. 48 des Reichs-Gesetz-Blattes), weitere Bestimmungen hinsichtlich der Organisazion der Militär-Bildungsanstalten angeordnet werden .	XI	53	174
15. „	Erlaß des Handelsministeriums, womit das dem Joseph und Anton Riedl am 5. Jänner 1847 verliehene Privilegium auf das sechste Jahr verlängert wird	XLIX	365	887
15. „	Erlaß des Handelsministeriums, womit das Privilegium des Julius Ellenberger vom 31. Dezember 1850 auf das zweite Jahr verlängert wird	XLIX	366	887
16. „	Erlaß des Finanzministeriums, wodurch die den österreichischen Schiffen und Flössen zugestandene Befreiung des Elbezolles auf der Strecke von Melnik bis an die sächsische Gränze, auch auf die, vermöge des Handelsministerial-Erlasses vom 11. Mai 1850 bisher davon ausgeschlossenen Gegenstände ausgedehnt wird	XI	54	176
17. „	Erlaß des Handelsministeriums, wodurch das dem Markus Immergut am 5. Februar 1851 verliehene Privilegium, in Folge freiwilliger Zurücklegung für erloschen erklärt wird	XLIX	367	888
17. „	Erlaß des Handelsministeriums, womit das dem Andreas Damsky am 14. Oktober 1850 verliehene Privilegium, in Folge freiwilliger Zurücklegung für erloschen erklärt wird	XLIX	368	888
17. „	Erlaß des Handelsministeriums, betreffend die freiwillige Zurücklegung des dem Joseph Sonnenfeld am 5. Juli 1850 ertheilten zweijährigen Privilegiums	XLIX	369	888

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	T r e ś ć	Liczba Części	Liczba Ustawy	Liczba Stronica
1852. 17. Lutego	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, że Jakób Almeroth zrzekł się dobrowolnie trzechletniego przywileju sobie dnia 28. Lutego 1851. nadanego	XLIX	370	889
19. „	Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, dotyczące warunków do uzyskania pozwolenia przewozu i wywozu broni i amunicyi do Multan i Wołoszczyzny	IX	37	152
20. „	Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych, obowiązujące w całym obrębie Państwa, w przedmiocie fabrykacyi, sprzedaży i używania ciał eksplodujących, tudzież obrotu takowemi	IX	38	152
20. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, Przemysłu i Budowli publicznych, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, którém się obwieszcza ustanowienie inspekcyi jeneralnéj nad zakładami komunikacyjnemi	XI	55	176
20. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj, jak postępować w pobiéraniu podatku dochodowego, gdy od płacy wyższéj, późniéj dopiéro asygnowanéj, przypadłe raty taksy naraz odciągnięto, lub gdy taksy służbowe, zamiast w dwunastu ratach naraz zapłacono	XIII	62	190
20. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj o stemplu na protokóły licytacyi rzeczy ruchomych	XIII	63	191
21. „	Rozporządzenie krajowéj władzy szkolnéj, zapomocą którego §. 6. rozporządzenia z dnia 1. Stycznia 1852., wydanego o opłacie szkolnéj i uwolnieniu od téjże co do wydawania świadectw o majątku, objaśnia się	X	50	165
23. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj o powinności stemplowania spisów (kart) płatniczych dla dozorców kolei żelaznéj i sygnałów, tudzież robotników dziennych i pakowników .	XIII	64	192

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1852				
17. Febr.	Erlaß des Handelsministeriums, betreffend die freiwillige Zurücklegung des dem Jakob Almeroth am 28. Februar 1851 ertheilten dreijährigen Privilegiums	XLIX	370	889
19. „	Erlaß des Ministeriums des Innern, über die Bedingungen zur Gestattung der Durchfuhr und der Ausfuhr von Waffen und Munizion nach der Moldau und Wallachei	IX	37	152
20. „	Verordnung des Ministers des Innern, wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, die Erzeugung den Verkauf und Gebrauch explodirender Stoffe, sowie den Verkehr mit denselben betreffend	IX	38	152
20. „	Verordnung des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, wirksam für alle Kronländer, womit die Aufstellung einer General-Inspekzion über die Kommunikazions-Anstalten bekannt gegeben wird	XI	55	176
20. „	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, wie sich wegen Einhebung der Einkommensteuer zu benehmen sey, wenn von höheren erst später angewiesenen Gehalten, deren fällige Taxraten auf Einmal in Abzug gebracht, oder wenn die Diensttaxen statt in zwölf Raten, auf Einmal eingezahlt werden	XIII	62	190
20. „	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, die Stempelbehandlung der Lizitazionsprotokolle über bewegliche Sachen betreffend	XIII	63	191
21. „	Erlaß der Landes-Schulbehörde, womit der §. 6 der Verordnung vom 1. Jänner 1852 über Schulgeldentrichtung und Befreiung rücksichtlich der auszustellenden Vermögenszeugnisse erläutert wird	X	50	165
23. „	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, über die Stempelpflichtigkeit der Zahlungslisten der Bahn- und Signalwächter, der Tagarbeiter und Packer.	XIII	64	192

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba		Stronica
		Części	Ustawy	
1852. 25. Lutego	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém się ogłaszają zniżone opłaty cła na rzéce Elbie, umówione przez trzecią komisyę rewizyjną żeglugi na rzéce Elbie w Magdeburgu zebraną .	XIII	65	193
25. „	Spis wyłącznych przywilejów od Ministerstwa Handlu, Przemysłowości i Budowli publicznych nadanych	XLIX	371	889
26. „	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu i Handlu o postępowaniu z towarami, od których cło opłacać się winno według wagi czystéj (netto) .	XI	56	177
26. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj o wymiarze należytości od wyroków, w których nie oznaczono wartości przedmiotu spornego, oszacowaniu podlegającego	XIII	66	198
26. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj względem postępowania przy wymiarze opłat od interesów prawnych, mających za przedmiot podział gruntów, lub takowych, które wedle prawa cywilnego nie są ważne . . .	XVII	87	250
28. „	Rozporządzenie Namiestnika, jako przy wydawaniu dokumentów do rąk stronom, miejsce wydania dokładnie wyrażać należy	X	51	166
28. „	Rozporządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświécenia, stanowiące o wpływie, jaki na dalsze używanie stypendyów lub funduszów wywiéra reprobacya otrzymana przy egzaminie rządowym teoretycznym	XIII	67	199
29. „	Spis wyłącznych przywilejów od Ministerstwa Handlu, Przemysłowości i Budowli publicznych nadanych	XLIX	372	890
1. Marca	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém przywilej Karolowi Köhlerowi d. 31. Grudnia 1850. udzielony, na rok drugi przedłużono .	XLIX	373	892
3. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém kilkanaście przywilejów przedłużono . . .	XLIX	374	893

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1852				
25. Febr.	Erlaß des Handelsministeriums, womit die bei der dritten Elbeschifffahrts-Revisionskommission in Magdeburg verabredeten Ermäßigungen des Elbezolles kundgemacht werden	XIII	65	193
25. „	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	XLIX	371	889
26. „	Erlaß der Ministerien der Finanzen und des Handels, über die Behandlung der nach dem Nettogewichte zu verzollenden Waaren . . .	XI	56	177
26. „	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, betreffend die Bemessung der Gebühr von Urtheilen, in denen der Werth des schätzbaren Streitgegenstandes nicht angegeben ist	XIII	66	198
26. „	Verordnung der Finanz-Landes-Direkzion, über den Vorgang bei der Gebührenbemessung von Rechtsgeschäften, welche Grundzerstücklungen zum Gegenstande haben, und von solchen, welche nach dem bürgerlichen Recht ungiltig sind . .	XVII	87	250
28. „	Erlaß des Statthalters, betreffend die genaue Bezeichnung des Ausstellungsortes bei Ausfertigung von Urkunden zu Handen der Parteien.	X	51	166
28. „	Verordnung des Ministers für Kultus und Unterricht, über den Einfluß der Reprobazion bei einer theoretischen Staatsprüfung auf den Fortgenuß von Stipendien oder Stiftungen . . .	XIII	67	199
29. „	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	XLIX	372	890
1. März	Erlaß des Handelsministeriums, wodurch das dem Karl Köhler am 31. Dezember 1850 ertheilte Privilegium auf das zweite Jahr verlängert wird	XLIX	373	892
3. „	Erlaß des Handelsministeriums, womit mehrere Privilegien verlängert werden	XLIX	374	893

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852. 4. Marca	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém kilkanaście przywilejów przedłużono . . .	XLIX	375	894
5. „	Spis wyłącznych przywilejów od Ministerstwa Handlu nadanych	XLIX	376	896
6. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém kilkanaście przywilejów przedłużono . . .	XLIX	377	898
7. „	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu i Handlu, mocą którego wskazane zostają środki do spiesznego załatwiania ekspedycyj wychodowych	XI	57	178
7. „	Rozporządzenie Rządu krajowego o przeszywaniu sienników dla żandarmów	XIII	68	200
9. „	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, mocą którego wydane zostaje objaśnienie na zapytanie, gdzie podawać należy wykazy spadków w tym razie, w którym odbywa się pertraktacya spadkowa częściowa w krajach koronnych, w których obowiązuje powszechna księga ustaw cywilnych, reszta zaś spadku znajduje się w krajach koronnych w Węgrzech, Siedmiogrodzie, Kroacyi, Slawonii, Serbii i Banacie Temeskim; tudzież przepisaném zostaje postępowanie dalsze	XIII	69	201
9. „	Rozporządzenie Rządu krajowego, jako prokuratura skarbowa, dopokąd nie zostaną zaprowadzone sądy monarchiczne, byłych poddanych, jeżeli sobie tego życzyć będą, zastępować ma i daléj w rzeczach prawniczych przeciwko byłym dziedzicom	XIII	70	202
9. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z ogłoszeniem, że Adolf Ziller przywilej sobie na dniu 19. Września 1851. nadany, przelał na Franciszka Schnitzara	XLIX	378	900
9. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z ogłoszeniem, że własność przywileju dnia 28. Listopada 1851. nadanego Salomonowi Sturmowi, przeszła na Franciszka Blahę	XLIX	379	900

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1852				
4. März	Erlaß des Handelsministeriums, womit mehrere Privilegien verlängert werden	XLIX	375	894
5. "	Verzeichniß der von dem Ministerium des Handels verliehenen ausschließenden Privilegien . . .	XLIX	376	896
6. "	Erlaß des Handelsministeriums, womit mehrere Privilegien verlängert werden	XLIX	377	898
7. "	Verordnung der Ministerien der Finanzen und des Handels, womit Maßregeln zur beschleunigten Abfertigung der Ausfuhrs-Expedizionen festgesetzt werden	XI	57	178
7. "	Erlaß des Landes-Guberniums, wegen Steppung der Strohsäcke für die Gensd'armerie . . .	XIII	68	200
9. "	Erlaß des Finanzministeriums, wirksam für alle Kronländer, in Absicht auf die Frage, wo die Nachlaß-Ausweise in jenen Fällen einzubringen sind, in welchen die Verlassenschaftsabhandlung theilweise in den Kronländern, in welchen das bürgerliche Gesetzbuch wirksam ist, gepflogen wird, der andere Nachlaß aber in den Kronländern Ungarn, Siebenbürgen, Kroazien, Slavonien, Serbien und dem Temeser Banate sich befindet, und das weitere Verfahren	XIII	69	201
9. "	Erlaß des Landes-Guberniums, wodurch bestimmt wird, daß die Finanz-Prokuratur bis zur Einführung landesfürstlicher Gerichte, die Unterthanen, in soferne sie es selbst wünschen, gegenüber ihren ehemaligen Grundherren in Rechtssachen, noch fernerhin zu vertreten haben . .	XIII	70	202
9. "	Erlaß des Handelsministeriums, wodurch die Uebertragung des dem Adolph Ziller am 17. September 1851 verliehenen Privilegiums an Franz Schnitzar kundgemacht wird	XLIX	378	900
9. "	Erlaß des Handelsministeriums, wodurch die Uebergehung des Eigenthums des dem Salamon Sturm am 28. November 1851 verliehenen Privilegiums an Franz Blaha kundgemacht wird .	XLIX	379	900

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852. 9. Marca	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, względem dobrowolnego złożenia przywileju, Jerzemu Krzysztofowi Lillichowi nadanego dnia 1. Marca 1850.	XLIX	380	901
9. "	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém niektóre przywileje przedłużono	XLIX	381	901
11. "	Rozporządzenie Namiestnika o wydawaniu prochu do rozsadzania kamienia łupnego po téj saméj umiarkowanéj cenie, jaka przyznaną jest dla kopalń prywatnych	XIII	71	203
11. "	Obwieszczenie Prezydyum krajowego, prostujące omyłkę zaszłą w nazwie fundacyi Marka Matczyńskiego	XIII	72	204
11. "	Rozporządzenie Ministerstwa Wojny, ktorém zgodnie z Ministerstwami Spraw Wewnętrznych i Skarbu wydane zostają postanowienia względem kwaterunku w naturze dla rewizorów konskrypcyjnych i komendantów od zakładów werbunkowych i konskrypcyjnych, tudzież względem wysokości czynszu za kancelarye konskrypcyjne	XIV	75	207
11. "	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém jednoroczny przywilej Antoniemu Cristofolemu dnia 16. Września 1850. nadany, przedłuża się na dalsze lat dziewięć	XLIX	382	902
12. "	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu i Handlu, mocą którego podaje się do wiadomości niektóre nowo zarządzone uwolnienia i uwzględnienia celne w obrocie z Sardynią	XXVIII	183	463
13. "	Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, którém obwieszczoną zostaje umowa między Austryą a Rządem Sasko-Koburgskim względem wzajemnego zniesienia opłaty od wywozu spadków	XIII	73	204

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1852				
9. März	Erlaß des Handelsministeriums, betreffend die freiwillige Zurücklegung des dem Georg Christoph Billich am 1. März 1850 verliehenen Privilegiums	XLIX	380	901
9. "	Erlaß des Handelsministeriums, womit mehrere Privilegien verlängert werden	XLIX	381	901
11. "	Erlaß des Statthalters, wegen Verabfolgung des zum Schieferbruche erforderlichen Sprengpulvers um den ermäßigten Preis, welcher für Privat-Bergwerke zugestanden ist	XIII	71	203
11. "	Kundmachung des Landes-Präsidiums, womit der, in der Benennung der Markus Matczyński'schen Stiftung eingeschliechene Irrthum berichtiget wird	XIII	72	204
11. "	Verordnung des Kriegsministeriums, wodurch im Einvernehmen mit den Ministerien des Innern und der Finanzen Bestimmungen über die Naturalquartiere der Konskripzions-Revisoren und Kommandanten der Haupt-Werbbezirks- und Konskripzions-Depots, sowie über die Zinsvergütung für die Konskripzionskanzleien angeordnet werden	XIV	75	207
11. "	Erlaß des Handelsministeriums, womit das dem Anton Cristofoli am 16. September 1850 ertheilte einjährige Privilegium auf die weitere Dauer von neun Jahren verlängert wird . .	XLIX	382	902
12. "	Verordnung der Ministerien der Finanzen und des Handels, womit einige neu angeordnete Zollbefreiungen und Zollbegünstigungen im Verkehre mit Sardinien kundgemacht werden . .	XXVIII	183	463
13. "	Erlaß des Ministeriums der auswärtigen Angelegenheiten, giltig für alle Kronländer, wodurch das zwischen Oesterreich und Sachsen-Koburg getroffene Uebereinkommen wegen gegenseitiger Aufhebung der Abfahrtsgelder von Verlassenschaften kundgemacht wird	XIII	73	204

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Liczba Stronica
1852. 16. Marca	Spis wyłącznych przywilejów od Ministerstwa Handlu, Przemysłowości i Budowli publicznych nadanych	XLIX	383	902
19. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj, względem postępowania celnego z przedmiotami zużywanemi, które do użytku na czas oznaczony z zagranicy wprowadzają i znowu wywożą	XVII	88	252
19. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj, względem uwolnienia od cła towarów, zapowiadanych ku ocleniu przywozowemu, składanych na składzie urzędowym i wywożonych znowu za granicę	XVII	89	252
19. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj o formie pozwoleń do wyprowadzenia preparowanych towarów lekarskich dla osób prywatnych	XVII	90	253
20. „	Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, tudzież Wojny i Finansów względem tego, jakie urządzenie mieszkania należy się w czasie kwaterunku trwałego podlekarzowi, nadfuryerowi, profosowi, kwatermistrzowi, wegmistrzowi i dozorcy powozów od jeneralnego sztabu kwatermistrzowskiego, tudzież dwom c. k. kadetom, dwom bezżennym lub jednemu żonatemu furyerowi	XIV	76	208
20. „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, mocą którego stanowi się stósownie do życzenia Rządu francuskiego, w których przypadkach czynione być mogą rekwizycye piśmienne do sądów francuskich w sprawach jurysdykcyi się tyczących, a w których tylko na drogę dyplomatyczną udawać się należy, tudzież oznaczoną zostaje bliżéj forma rekwizycyj piśmiennych, jakoteż legalizacya tychże	XIV	77	209

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1852				
16. März	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	XLIX	383	902
19. „	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, hinsichtlich der zollämtlichen Behandlung derjenigen gebrauchten Gegenstände, welche zur Benützung auf eine bestimmte Zeit aus dem Auslande ein- und dann wieder ausgeführt werden	XVII	89	252
19. „	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, in Betreff der Zollfreiheit für, zur Einfuhrverzollung erklärte, bei einer Legstätte hinterlegte, und wieder in's Ausland ausgeführte Waaren	XVII	88	252
19. „	Verordnung der Finanz-Landes-Direkzion, die Form der Bewilligung zur Einfuhr zubereiteter Arzeneiwaaren für Privatpersonen betreffend .	XVII	90	253
20. „	Erlaß des Ministeriums des Innern, des Kriegswesens und der Finanzen, wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgränze, über die Gebühr an Einrichtung bei dauernder Einquartierung für die Wohnung eines Unter-Arztes, eines Oberfouriers, eines Profosen, ferner eines Quartiermeisters, eines Wegmeisters und eines Wagenmeisters des General-Quartiermeisterstabes, zweier k. k. Kadeten, dann zwei lediger oder Eines verheiratheten Fouriers . .	XIV	76	208
20. „	Verordnung des Justizministeriums, wirksam für alle Kronländer, womit nach dem Wunsche der französischen Regierung festgesetzt wird, in welchen Fällen über Akte der Rechtspflege Requisizions-Schreiben an die französischen Gerichte zu erlassen, und wann sich dießfalls nur im diplomatischen Wege zu verwenden sei, und womit zugleich die Form solcher Requisizions-Schreiben, sowie die Legalisirung derselben näher bestimmt wird	XIV	77	209

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852. 22. Marca	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem Królestwa Lombardzko-Weneckiego, względem sciąguienia z obiegu biletów skarbowych 10-reńskowych w mon. konw.	XIV	78	210
22. „	Spis wyłącznych przywilejów od Ministerstwa Handlu nadanych	XLIX	384	904
23. „	Cesarskie rozporządzenie, którém w dodatku do rozporządzenia z dnia 12. Lutego 1852. (nr. 48. Dz. praw Państwa), wydane zostają niektóre postanowienia co do organizacyi wojskowych zakładów naukowych	XIV	79	210
23. „	Patent cesarski, obowiązujący w mieście Krakowie i okręgu jego, mocą którego zaprowadzona zostaje powszechna księga ustaw cywilnych w mieście Krakowie i okręgu jego	XVI	81	221
23. „	Patent cesarski, obowiązujący w mieście Krakowie i okręgu jego, mocą którego zaprowadzoną zostaje w mieście Krakowie i okręgn jego zachodnio-galicyjska ustawa o postępowaniu sądowém	XVI	82	222
23. „	Patent cesarski, obowiązujący w mieście Krakowie i okręgu jego, mocą którego zaprowadzone zostają w mieście Krakowie i okręgu jego przepisy powszechnéj księgi ustaw cywilnych co do prawa małżeńskiego, tudzież przepisy o postępowania w sporach małżeńskich, z dniem czternastym od ogłoszenia niniejszéj nstawy w Dzienniku praw Państwa	XVI	83	229
23. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj o wymiarze należytości przy intercyzach ślubnych, którémi uzasadniają się pewne prawa dopiéro na przypadek śmierci	XVII	91	254
23. „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich krajach, w których obowiąznje ustawa o należytościach z dnia			

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1852 22. März	Erlaß des Finanzministeriums, wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches, betreffend die Einziehung der Reichsschatzscheine zu 10 fl. . . .	XIV	78	210
22. "	Verzeichniß der von dem Ministerium des Handels verliehenen ausschließenden Privilegien . . .	XLIX	384	904
23. "	Kaiserliche Verordnung, wodurch im Nachhange zur kaiserlichen Verordnung vom 12. Februar 1852 (Nr. 48 des Reichs-Gesetz-Blattes), mehrere nachträgliche Bestimmungen hinsichtlich der Organisazion der Militär-Bildungsanstalten angeordnet werden	XIV	79	210
23. "	Kaiserliches Patent, wirksam für die Stadt Krakau und deren Gebiet, wodurch das allgemeine bürgerliche Gesetzbuch in der Stadt Krakau und deren Gebiete eingeführt wird	XVI	81	221
23. "	Kaiserliches Patent, wirksam für die Stadt Krakau und deren Gebiet, womit die westgalizische Gerichtsordnung in der Stadt Krakau und deren Gebiete eingeführt wird	XVI	82	222
23. "	Kaiserliches Patent, wirksam für die Stadt Krakau und deren Gebiet, wodurch die Vorschriften des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches über das Eherecht und die Vorschriften über das Verfahren in Ehestreitigkeiten für die Stadt Krakau und deren Gebiet am vierzehnten Tage nach dem Erscheinen dieses Gesetzes im Reichs-Gesetz-Blatte in Wirksamkeit gesetzt werden . . .	XVI	83	229
23. "	Verordnung der Finanz-Landes-Direkzion, betreffend die Gebührenbemessung von Ehepakten, durch welche Rechte erst auf den Todesfall begründet werden	XVII	91	254
23. "	Verordnung des Justizministeriums im Einvernehmen mit dem Finanzministerium, giltig für alle Kronländer, in welchen das Gebührengesetz			

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852.	9. Lutego 1850. (część XXII. Dz. praw Państ. i Rz. nr. 50.), wydane dla objaśnienia postanowień dla sądów, zawartych w §§. 29., 45., 46., 47., 50., 52., 53., 54., 57., 63., 67., tudzież w uwadze 6. pozycyi taryfowéj 45.—94. wyzrzeczonéj ustawy	XVIII	100	266
23. Marca	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, wydane w porozumieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, o urządzeniu wykazów spadkowych w celu wymierzania należytości, przepisanych ustawami prowizorycznemi z dnia 9. Lutego i 2. Sierpnia 1850. r.	XVIII	101	272
26. „	Rozporządzenie Rządu krajowego o zastósowaniu przepisów dla nadawania prawa na biblioteki pożyczalne także do zakładów wypożyczania muzykaliów	XIII	74	205
26. „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące w mieście Krakowie i okręgu jego, mocą którego wydane zostają przepisy dla przeprowadzenia niektórych postanowień powszechnéj księgi ustaw cywilnych co do prawa małżeńskiego	XVI	84	238
26. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj, jako za danie asystencyi ze strony żandarmeryi żadna nadgroda nie należy się	XVII	92	255
27. „	Rozporządzenie Rządu krajowego, jako powszechna kasa długów Państwa i Banku umocowana jest do przekazywania procentów od umieszczonych w niéj winkulowanych lub dopiéro winkulować się mających obligacyj na krajowe oddziały kredytowe	XVII	93	256
29. „	Spis wyłącznych przywilejów od Ministerstwa Handlu nadanych	XLIX	385	905
29. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém kilkanaście przywilejów przedłużono	XLIX	386	908

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1852				
	vom 9. Februar 1850 (Reichs-Gesetz- und Regierungs-Blatt, XXII. Stück, Nr. 50) wirksam ist, zur Erläuterung der in den §§. 29, 45, 46, 47, 50, 52, 53, 54, 57, 63, 67 und der Anmerkung 6, der Tarifpost 45 dieses Gesetzes für die Gerichte enthaltenen Bestimmungen	XVIII	100	266
23. März	Erlaß des Finanzministeriums im Einvernehmen mit dem Justizministerium, wirksam für alle Kronländer, über die Einrichtung der Nachlaß-Ausweise zum Behufe der Bemessung der durch die provisorischen Gesetze vom 9. Februar und 2. August 1850 vorgeschriebenen Gebühren . .	XVIII	101	272
26. „	Erlaß des Landes-Guberniums, wegen Anwendung der für die Verleihung von Leihbibliothekbefugnissen geltenden Vorschriften auch auf die Errichtung von Musikalien-Leihanstalten . .	XIII	74	205
26. „	Verordnung des Justizministeriums, wirksam für die Stadt Krakau und deren Gebiet, womit Verfügungen zur Durchführung einiger Bestimmungen des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches über das Eherecht getroffen werden	XVI	84	238
26. „	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, über die gebührenfreie Assistenzleistung der Gensd'armerie bei gefällsämtlichen Amtshandlungen	XVII	92	255
27. „	Erlaß des Landes-Guberniums, betreffend die Ermächtigung der Universal-Staats- und Banko-Schuldenkasse zur Zinsenüberweisung von den bei ihr haftenden vinkulirten oder erst zu vinkulirenden Obligazionen auf Länder-Kredits-Abtheilungen	XVII	93	256
29. „	Verzeichniß der von dem Ministerium des Handels verliehenen ausschließenden Privilegien . . .	XLIX	385	905
29. „	Erlaß des Handelsministeriums, womit mehrere Privilegien verlängert werden	XLIX	386	908

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852. 30. Marca	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, mocą którego ogłasza się dokładniejsze przepisy układania i wnoszenia fasyj ku wymierzeniu ekwiwalentu należytości	XII	58	181
30. „	Traktat pocztowy między Austryą i Państwem Kościelném	XXXIV	226	555
30. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém przywilej, dnia 27. Października 1845. piérwotnie Józefowi Sieglowi nadany, a późniéj częściowo na Jana Nepomucena Siegla przeniesiony, na dalszy rok siódmy przedłużono, oraz ogłoszono całkowite tegoż przeniesienie na braci Aloizego, Adolfa, Józefa i Franciszka Sieglów	XLIX	387	909
30. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z ogłoszeniem zawiadomienia, iż Franciszek Machts udzielony sobie dnia 15. Listopada 1849. przywilej Józefowi Steiningerowi odstąpił	XLIX	388	910
2. Kwiet.	Obwieszczenie Ministerstwa Skarbu, mocą którego sciągnięte zostają tak 3-procentowe asygnacye kasy centralnéj z dniem wydania 1. Stycznia i 1. Lipca 1849. i z dniem 1. Stycznia 1850., jakotéż uprocentowane bilety skarbowe z dniem wydania 1. Stycznia 1850. i 1. Stycznia 1851.	XVI	85	240
2. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj, mocą którego zakazuje się przeciwne przepisom indosowanie stemplów do kwitów na procenta od obligacyj skarbowych	XVII	94	257
3. „	Rozporządzenie Rządu krajowego, jako przy kwaternnkach w izbach szematowych, lub dla wojska wynajętych gminy winne są dostarczać zupełną przynależność kwaterową	XVII	95	257
4. „	Rozporządzenie Ministerstwa Wojny, którém się obwieszcza, iż na mocy najwyższego postano-			

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des		
		Stückes	Gesetzes	Seite
1852				
30. März	Erlaß des Finanzministeriums, wirksam für alle Kronländer, womit nähere Bestimmungen über die Verfassung und Einbringung der Bekenntnisse zum Behufe der Bemessung des Gebühren-Aequivalentes kundgemacht werden	XII	58	181
30. „	Postvertrag zwischen Oesterreich und dem Kirchen-Staate	XXXIV	226	555
30. „	Erlaß des Handelsministeriums, womit das ursprünglich dem Joseph Siegl verliehene und seither theilweise an Johann Nepomuk Siegl übergegangene Privilegium vom 27. Oktober 1845 auf die weitere Dauer des siebenten Jahres verlängert, und dessen gänzliche Uebertragung an die Gebrüder Alois, Adolph, Joseph und Franz Siegl kundgemacht wird	XLIX	387	909
30. „	Erlaß des Handelsministeriums, womit die Anzeige, daß Franz Machts das ihm am 15. November 1849 ertheilte Privilegium an Joseph Steininger abgetreten habe, kundgemacht wird	XLIX	388	910
2. April	Kundmachung des Finanzministeriums, womit die vom 1. Jänner und 1. Juli 1849 und vom 1. Jänner 1850 ausgefertigten dreiperzentigen Zentralkasse-Anweisungen und die verzinslichen Reichsschatzscheine mit den Ausfertigungstagen vom 1. Jänner 1850 und 1. Jänner 1851 aus dem Umlaufe gezogen werden	XVI	85	240
2. „	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, womit die vorschriftswidrige Stempel-Indossirung der Quittungen über Interessen von Staatsobligazionen abgestellt wird	XVII	94	257
3. „	Erlaß des Landes-Guberniums, über die Verpflichtung der Gemeinden bei Bequartierungen in Schemal- oder Militär-Zinszimmern zur Beistellung der vollen Unterkunftsgebühr . .	XVII	95	257
4. „	Verordnung des Kriegsministeriums, wodurch die mit Allerhöchster Entschließung vom 16. März			

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852.				
	wienia z dnia 16. Marca 1852. instytut weterynaryi podporządkowanym zostaje pod Ministerstwo Wojny	XVIII	102	279
4. Kwiet.	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém ogłasza się doniesienie, iż Franciszek Patznik własność przywileju, nadanego sobie dnia 23. Sierpnia 1851., odstąpił Franciszkowi Stegerowi	L	389	912
4. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, Przemysłowości i Budowli publicznych, którém przedłużono parę przywilejów	L	390	912
6. „	Rozporządzenie Rządu krajowego, którém zaprowadza się i obwieszcza sposób cechowania i zakorkowywania naczyń z wodą mineralną co do roku ich nalania	XVII	96	258
7. „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, wydane w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, względem korespondencyi z obcemi misyami dyplomatycznemi	XVIII	103	279
7. „	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych spólnego Związku celnego, z wyjątkiem Królestwa Lombardzko-Weneckiego, którém obwieszczone zostaje szema zupełnego garnituru wagi celnéj	XVIII	104	279
7. „	Spis wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa Handlu nadanych	L	391	912
8. „	Rozporządzenie Rządu krajowego o ponoszeniu ciężarów patronatu i wykonywaniu prawa prezentowania na prebendy duchowne w przypadkach, gdzie właściciel dóbr, na których ciężą obowiązki patronatu, jest wyznania izraelskiego	XVII	97	259
8. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém przywilej Józefa Gröbla z dnia 12. Sierpnia 1849. przedłuża się na dalsze lat dwa . . .	L	392	914

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1852				
	1852 angeordnete Unterstellung des Thierarzenei-Institutes unter das Kriegsministerium kundgemacht wird	XVIII	102	279
4. April	Erlaß des Handelsministeriums, womit die Anzeige, daß Franz Patznik das Eigenthum seines Privilegiums vom 23. August 1851 an Franz Steger abgetreten habe, kundgemacht wird . .	L	389	912
4. „	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, wodurch mehrere Privilegien verlängert werden	L	390	912
6. „	Erlaß des Landes-Guberniums, womit die künftige Bezeichnungs- und Verkorkungsart der Mineralwässer-Gefässe rücksichtlich der Jahreszahl der Füllzeit eingeführt und kundgemacht wird . .	XVII	96	258
7. „	Erlaß des Justizministeriums, im Einverständnisse mit dem Ministerium des Aeußeren, wirksam für alle Kronländer, betreffend die Korrespondenz mit fremden diplomatischen Missionen . .	XVIII	103	279
7. „	Verordnung des Finanzministeriums, giltig für alle Kronländer des gemeinschaftlichen Zollverbandes, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches, womit das Schema einer vollständigen Garnitur des Zollgewichtes bekannt gemacht wird	XVIII	104	279
7. „	Verzeichniß der von dem Handelsministerium verliehenen ausschließenden Privilegien	L	391	912
8. „	Erlaß des Landes-Guberniums, betreffend die Tragung der Patronatslasten und die Ausübung des Präsentazionsrechtes zu geistlichen Pfründen in jenen Fällen, wo der Eigenthümer eines Gutes, auf welchem das Patronatsrecht haftet, ein Israelite ist	XVII	97	259
8. „	Erlaß des Handelsministeriums, womit das Privilegium des Joseph Gröbl vom 12. August 1849 auf weitere zwei Jahre verlängert wird .	L	392	914

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba		Stronica
		Części	Ustawy	
1852. 8. Kwiet.	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu względem dobrowolnego złożenia przywileju, Józefowi Wetterneckowi d. 9. Sierpnia 1847. nadanego	L	393	914
9. „	Obwieszczenie Rządu krajowego o organizacyi austryackiéj służby konsularnéj w Królestwie Sardyńskiém	XVII	98	260
10. „	Rozporządzenie Rządu krajowego, w którém zawarte są postanowienia o dostarczeniu nowych gwichtów celnych	XVII	99	261
10. „	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, w których obowiąznje ustawa o należytościach z d. 9. Lutego 1850., względem zastósowania pozycyi taryfowéj 32. — 67. téjże ustawy, tudzież względem oznaczenia wartości przedmiotów lennych dla wymierzenia należytości bezpośrednich	XVIII	105	280
12. „	Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, względem uchylenia zwyczaju sygnalizowania ognia przez alarmowe wystrzały z dział	XVIII	106	281
13. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém przywilej z dnia 12. Kwietnia 1847., Franciszkowi Brunnerowi nadany, a po śmierci tegoż na własność Anny Brunnerowéj i dzieci jéj, mianowicie Ludwika, Eugeniusza i Maryi Brunnerów sądownie przyznany, na rok szósty i siódmy przedłuża sie	L	394	915
14. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj o wynadgrodzeniu wydatków podróży urzędników, mimo miejsca ich pobytu użytych, a w miejscu nadzwyczajnéj ich służby na wyższy stopień posuniętych, jeżeliby na miejsce dawnéj służby powrócić mieli	XX	112	326
14. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj, w którém zawarte jest objaśnienie ustaw o			

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1852				
8. April	Erlaß des Handelsministeriums, betreffend die freiwillige Zurücklegung des dem Joseph Wetternek am 9. August 1847 verliehenen Privilegiums	L	393	914
9. "	Kundmachung des Landes-Guberniums, bezüglich der Organisirung des österreichischen Konsular-Dienstes im Königreiche Sardinien	XVII	98	260
10. "	Erlaß des Landes-Guberniums, enthaltend die Bestimmungen über die Beischaffung neuer Zollgewichte	XVII	99	261
10. "	Erlaß des Finanzministeriums, wirksam für alle Kronländer, in welchen das Gebührengesetz vom 9. Februar 1850 in Wirksamkeit steht, über die Anwendung der Tarifpost 67 dieses Gesetzes und die Werthbestimmung von Lehen-Objekten zur Bemessung der unmittelbaren Gebühren .	XVIII	105	280
12. "	Erlaß des Ministeriums des Innern, wirksam für sämmtliche Kronländer, die Abschaffung der Lärmkanone bei Feuersbrünsten betreffend . .	XVIII	106	281
13. "	Erlaß des Handelsministeriums, womit das dem Franz Brunner verliehene und nach dessen Tode in das Eigenthum der Anna Brunner, dann ihrer Kinder Ludwig, Eugen und Maria Brunner eingeantwortete Privilegium vom 12. April 1847 auf die Dauer des sechsten und siebenten Jahres verlängert wird	L	394	915
14. "	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, über die Vergütung der Reise-Auslagen der außerhalb ihres Wohnortes verwendeten und in dem Orte ihrer außerordentlichen Dienstleistung beförderten Beamten, wenn sie die Rückreise an ihren früheren Dienstort vollziehen	XX	112	326
14. "	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, mit einer Erläuterung der Tarifpost 48 o) der Gebühren-			

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852.				
	należytościach z dnia 9. Lutego i 2. Sierpnia 1852., taryfowéj pozycyi 48. *o)*, o postępowaniu we względzie stempla z pokwitowaniami na odebrane zapłaty za czynności przy mszach, lub za dostarczone ku temu celowi rzeczy potrzebne	XX	113	326
14. Kwiet.	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj o wymiarze należytości od sądowych wyroków względem wykreślenia ciężarów ze swojéj hypoteki	XX	114	327
14. „	Obwieszczenie Rządu krajowego o postępowaniu celném z towarami przechodowemi na pograniczu między Galicyą wraz z okręgiem krakowskim z jednéj, a Królestwem Rosyjsko-Polskiém z drugiéj strony	XXII	125	345
15. „	Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych i Skarbu wraz z objaśnieniem rozporządzenia z dnia 1. Października 1850. (nr. 376. Dzien. praw Państwa) we względzie prowizorycznéj organizacyi administracyi publicznéj lekarskiéj	XVIII	107	282
15. „	Rozporządzenie Ministerstwa Kultury krajowéj i Górnictwa, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem Królestwa Lombardzko-Weneckiego, mocą którego się nakazuje scisłe dozorowanie nad prowadzeniem górnictwa według przepisów górniczych . . .	XVIII	108	283
16. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj o wymiarze należytości od wyroków, wydanych w skutek pozwów o unieważnienie ugody o kupno	XXII	126	352
19. „	Rozporządzenie Ministerstwa Wojny, przepisujące na mocy najwyższego postanowienia, jakiemi alegatami opatrzone być muszą na przyszłość prośby o przyjęcie na fundacyę, lub na miejsce płatne w c. k. zakładzie edukacyjnym wojskowym	XVIII	109	285

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1852				
	Gesetze vom 9. Februar und 2. August 1850, in Betreff der Stempelbehandlung der Empfangs-Bestätigungen über Zahlungen für Verrichtungen bei Zelebrazion der Messen, oder für zu diesem Zwecke gelieferte Erfordernisse	XX	113	326
14. April	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion über die Gebührenbemessung von gerichtlichen Erkenntnissen auf Löschung von Hypotheken	XX	114	327
14. "	Kundmachung des Landes-Guberniums, über das Zollverfahren mit den Durchfuhrwaaren an der Gränze zwischen Galizien mit dem Krakauer Gebiete einerseits, und dem Königreiche Russisch-Polen andererseits	XXII	125	345
15. "	Erlaß der Ministerien des Innern und der Finanzen mit einer Erläuterung der Verordnung vom 1. Oktober 1850, Nro. 376 des Reichs-Gesetz-Blattes, in Betreff der provisorischen Organisazion der öffentlichen Medizinal-Verwaltung	XVIII	107	282
15. "	Verordnung des Ministeriums für Landeskultur und Bergwesen, giltig für alle Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches, womit die bergordnungsmäßige strenge Ueberwachung des Bergbaubetriebes angeordnet wird	XVIII	108	283
16. "	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, über die Gebührenbemessung von Erkenntnissen in Rechtsstreiten wegen Annullirung eines Kaufvertrages .	XXII	126	352
19. "	Verordnung des Kriegsministeriums, wodurch in Folge Allerhöchster Entschließung bestimmt wird, mit welchen Belegen künftighin die Gesuche um die Aufnahme als Stiftling oder zahlender Zögling in eine k. k. Militär-Bildungsanstalt instruirt werden müssen	XVIII	109	285

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852. 21. Kwiet.	Przepis Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, tudzież Wojny i Skarbu, obowiązujący we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego, o wyrachowaniu dziewięcioletnich czynszów za pomieszczenie wojska, tudzież nagrody za sprzęty	XV	80	213
21. „	Spis wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa Handlu, Przemysłowości i Budowli publicznych nadanych	L	395	915
22. „	Obwieszczenie Rządu krajowego, w którém podaje się do wiadomości, że na podstawie zatwierdzonéj przez J. C. K. Apostolską Mość reorganizacyi wojskowych zakładów naukowych w wojskowéj akademii wiédeńsko-najsztadzkiéj cztéry, a w akademii inżynierów dwie niższe klasy od cztérech wyższych oddzielono i w osobne zakłady przygotowawcze zamieniono, a oraz inne przepisy względem przyjmowania do wojskowych zakładów naukowych postanowiono	XVIII	110	288
23. „	Rozporządzenie Rządu krajowego, którém zmienia się przepis z dnia 17. Kwietnia 1834., wydany w przedmiocie stwierdzania kwitów, wystawianych na opatrzenie wojskowych wdów i siérot, a przytém zawiadowcom parafij przywodzi się na pamięć §. 8. należącego doń alegatu *C*, wedle którego oni nie tylko o każdym przypadku śmierci stron wojskowych, datkiem ze skarbu obdarzonych, lecz także o każdych zaślubinach wdowy lub siéroty płci żeńskiéj bezzwłocznie donosić mają	XX	115	328
24. „	Rozporządzenie Rządu krajowego względem sprzedawania na prowincyi tytuniu i tabaki w dnie niedzielne i świąteczne	XX	116	329
24. „	Spis wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa Handlu, Przemysłowości i Budowli publicznych nadanych	L	396	917

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1852				
21. "	Vorschrift der Ministerien des Innern, des Kriegswesens und der Finanzen, wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgränze, zur Ermittlung der zehnjährigen Militär-Unterkunftzinse und der Vergütung für die Einrichtung .	XV	80	213
21. "	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	L	395	915
22. "	Kundmachung des Landes-Guberniums, womit zur Kenntniß gebracht wird, daß in Gemäßheit der von Seiner k. k. apostolischen Majestät genehmigten Reorganisirung der Militär-Bildungs-Anstalten von der Wiener-Neustädter-Militär-Akademie vier, von der Genie-Akademie die zwei niederen Klassen von den vier höheren getrennt, und in abgesonderte Vorbereitungs-Institute vereiniget, und weitere Bestimmungen wegen der Aufnahme in die Militär-Bildungsanstalten festgesetzt werden	XVIII	110	288
23. "	Erlaß des Landes-Guberniums, wodurch die Vorschrift vom 17. April 1834, wegen Bestätigung der Quittungen über die Versorgungs-Genüsse der Militär-Witwen und Waisen abgeändert, und den Pfarr-Vorstehern der §. 8, der Beilage C zu derselben in Erinnerung gebracht wird, wornach sie nicht nur jeden Todesfall einer mit einem Aerarialbezuge betheilten Militärpartei, sondern auch jede Trauung einer Witwe oder weiblichen Waise unverzüglich anzuzeigen haben	XX	115	328
24. "	Erlaß des Landes-Guberniums, betreffend den Tabakverschleiß an Sonn- und Feiertagen auf dem Lande	XX	116	329
24. "	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	L	396	917

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852. 27. Kwiet.	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj, według którego urzędników sądowych i prokuratoryi, w skutek nowéj organizacyi ustanowionych, we względzie wymiaru i poboru taksy służbowéj jako stale ustanowionych uważać należy	XXII	127	353
27. „	Spis wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa Handlu, Przemysłowości i Budowli publicznych nadanych	L	397	919
29. „	Spis wyłącznych przywilejów, nadanych od Ministerstwa Handlu, Przemysłowości i Budowli publicznych	L	398	920
30. „	Rozporządzenie Ministerstwa Kultury krajowéj i Górnictwa, mocą którego ogłoszoną zostaje nowa organizacya c. k. szkoły leśniczéj w Maryabrun, potwierdzona najwyższém postanowieniem Jego C. K. Apostolskiéj Mości z dnia 27. Kwietnia 1852.	XXVI	172	396
30. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém kilkanaście przywilejów przedłuża się	L	399	923
1. Maja	Rozporządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświecenia, obowiązujące w całym obrębie Państwa, mocą którego w skutek najwyższego postanowienia z d. 27. Kwietnia 1852. zaprowadzone zostają niektóre zmiany w ustawie o teoretycznych egzaminach rządowych z dnia 30. Lipca 1850. l. 327.	XX	117	330
1. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém parę przywilejów przedłuża się	L	400	924
4. „	Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, którém stanowi się, że dla zawarcia ślubów małżeńskich w Królestwie Lombardzko-Weneckiém narzeczony, należący do gminy w innym jakim kraju koronnym, i też swą dotychczasową przynależność zachowujący, zezwoleniem politycznéj władzy swego kraju wykazać się powinien	XXII	128	353

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1852				
27. April	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, wornach die aus Anlaß der neuen Organisirung angestellten Gerichts- und Staatsanwaltsbeamten hinsichtlich der Bemessung und Einhebung der Diensttaxen als definitiv angestellt zu betrachten sind . .	XXII	127	353
27. „	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	L	397	919
29. „	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	L	398	920
30. „	Erlaß des Ministeriums für Landeskultur und Bergwesen, wodurch die mit Allerhöchster Entschließung Seiner k. k. apostolischen Majestät vom 27. April 1852 genehmigte neue Organisirung der k. k. Forst-Lehranstalt zu Mariabrunn veröffentlicht wird	XXVI	172	396
30. „	Erlaß des Handelsministeriums, womit mehrere Privilegien verlängert werden	L	399	923
1. Mai	Verordnung des Ministeriums für Kultus und Unterricht, wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, womit in Folge Allerhöchster Entschließung vom 27. April 1852 einige Modifikazionen des Gesetzes über die theoretischen Staatsprüfungen vom 30. Juli 1850 Z. 327, getroffen werden	XX	117	330
1. „	Erlaß des Handelsministeriums, womit mehrere Privilegien verlängert werden	L	400	924
4. „	Verordnung des Ministeriums des Innern, womit bestimmt wird, daß zur Eingehung der Ehe im lombardisch-venezianischen Königreiche der Bräutigam, welcher einer Gemeinde eines der übrigen Kronländer angehört und seine bisherige Zuständigkeit beibehält, den Konsens seiner politischen Heimathsbehörde beizubringen habe . .	XXI	128	353

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852. 4. Maja	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj, wskazujące, którym osobom przy darowiznach i zlewkach majątku, na przypadek śmierci uczynionych, służy łaskawszy wymiar taryfowéj pozycyi 91. B. II. i pozycyi 106. B. *c)*.	XXII	129	354
6. „	Patent cesarski, obowiązujący w całym obrębie Państwa, wydany w przedmiocie dochodzenia i karania tych, którzy osoby wojskowe skłaniają do złamania wierności lub przekroczenia innych obowiązków służbowych	XX	118	333
6. „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich krajach, w których obowiązuje ustawa karna z dnia 3. Września 1803. r., mocą którego na zasadzie najwyższego postanowienia z dnia 4. Maja 1852. roku znowu zaprowadzone zostaje karanie cielesne jako kara dyscyplinarna w domach karnych i zakładach więziennych sądowych przeciw zasądzonym i inkwizytom z pewnemi ograniczeniami i ostrożnościami	XX	119	336
6. „	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych spólnego Związku celnego, którém niektóre miejsca taryfy celnéj z dnia 6. Listopada 1851. (nr. 244. Dziennika praw Państwa) częścią sprostowane, częścią objaśnione zostają . . .	XXIII	138	361
8. „	Uwiadomienie Rządu krajowego o nałożeniu dodatku po 3 kr. od 1 złr. podatku gruntowego, z domów, zarobkowego i dochodowego na pokrycie potrzeb krajowych w r. adm. 1852.	XX	120	337
8. „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące w całym obrębie Państwa, wyjąwszy Pogranicze Wojskowe, którém w porozumieniu z Ministerstwem Wojny rozwiązane			

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1852				
4. Mai	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, mit der Bezeichnung derjenigen Personen, welchen das günstigere Ausmaß der Tarifposten 91 B. II., und 106 B. c) bei Schenkungen und Vermögens-Uebertragungen von Todeswegen zu Statten kommt	XXII	129	354
6. „	Kaiserliches Patent, wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, betreffend die Behandlung und Bestrafung derjenigen, welche Militärpersonen zum Treubruche oder zur Verletzung ihrer sonstigen Dienstpflicht verleiten	XX	118	333
6. „	Erlaß des Justizministeriums, giltig für alle Kronländer, in welchen das Strafgesetz vom 3. September 1803 in Wirksamkeit ist, wodurch in Folge Allerhöchster Entschließung vom 4. Mai 1852 die körperliche Züchtigung als Disziplinarstrafe in den Strafhäusern und in den Gefangen-Anstalten der Gerichte wider Sträflinge und Untersuchungs-Gefangene unter bestimmten Einschränkungen und Vorsichtsmaßregeln wieder eingeführt wird	XX	119	336
6. „	Verordnung des Finanzministeriums, giltig für sämmtliche Kronländer des gemeinschaftlichen Zollverbandes, womit einige Stellen des Zolltarifes vom 6. November 1851, Nr. 244 des Reichs-Gesetz-Blattes, theils berichtiget, theils erläutert werden	XXIII	138	361
8. „	Kundmachung des Landes-Guberniums, über die Umlage eines Zuschlages von drei Kreuzern auf jeden Gulden der Grund-, Häuser-, Erwerb- und Einkommensteuer zur Deckung des Landes-Eoforderniſſes für das Verwaltungsjahr 1852.	XX	120	337
8. „	Verordnung des Justizministeriums, wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, mit Ausnahme der Militärgränze, wodurch im Einvernehmen mit dem Kriegsministerium mehrere Anfragen			

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Ustawy	Stronica
1852.	zostają niektóre kwestye co do granic sądownictwa cywilnego i wojskowego według patentu z dnia 22. Grudnia 1851. nr. 255. Dz. praw Państwa	XXI	121	339
8. Maja	Rozporządzenie Rządu krajowego, którém ogłasza się nowo-ustanowione ceny strzelnego prochu do rozsadzania dla sprzedaży hurtowéj w prochowniach skarbowych, tudzież dla sprzedaży drobniéjszéj u kupców	XX	130	355
8. „	Rozporządzenie Ministra Wojny, którém w skutek najwyższego rozporządzenia ustanowioną zostaje kwota sumy wynagrodzenia kosztów za płatnych uczniów we wszystkich wojskowych zakładach naukowych	XXVI	173	408
8. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, mocą którego Antoniemu Jurysowi przywilej, dnia 24. Marca 1847. nadany na ulepszenie pieców izdebnych i sposobu opalania, przedłuża się na rok szósty	L	401	925
10. „	Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości, obowiąznjące we wszystkich krajach koronnych od dnia obwieszczenia, w skutek którego na przyszłość wydalenia z jednego miejsca zawsze rozciągnione być winny na cały ten obręb policyjny, do którego należy miejsce dotyczące	XXI	122	341
10. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj o postępowaniu celném z futrynami do drzwi i okien, tudzież ze stągwiami i podobnemi przedmiotami, z piaskowca lub granitu wyrabianemi	XXII	131	355
11. „	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, wyjąwszy Królestwo Lombardzko - Weneckie, oznaczające, jak długo trwać ma kurs przymusowy biletów skarbowych na 10 złr., do ściągnienia przeznaczonych	XXI	123	341

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Gesetzes	Seite
1852	über die Gränzen der Zivil- und Militärgerichtsbarkeit nach Maßgabe des Patentes vom 22. Dezember 1851, Nr. 255 des Reichs-Gesetz-Blattes gelöst werden	XXI	121	339
8. Mai	Erlaß des Landes-Guberniums, wodurch die neu festgesetzten Preise des Sprengpulvers für den Großverschleiß bei den ärarischen Magazinen, und für den Detail-Verkauf bei den Verschleißern kundgemacht werden	XXII	130	355
8. "	Verordnung des Kriegsministers, wodurch in Folge Allerhöchster Anordnung der Betrag der für die Zahl-Zöglinge sammtlicher Militär-Bildungs-Anstalten zu vergütenden Kostensumme festgesetzt wird	XXVI	173	408
8. "	Erlaß des Handelsministeriums, womit das dem Anton Juris am 24. März 1847 verliehene Privilegium auf eine Verbesserung der Stuben-Oefen und Heitzungen auf das sechste Jahr verlängert wird	L	401	925
10. "	Verordnung des Ministers des Innern und der Justiz, wirksam für alle Kronländer vom Tage der Kundmachung, wornach in Zukunft Abschaffungen aus einem Orte immer auf den ganzen Polizei-Rayon, zu welchem dieser Ort gehört, zu lauten haben	XXI	122	341
10. "	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, in Betreff der Zollbehandlung von Thür- und Fensterstöcken, Wasserständern und ähnlichen Gegenständen aus Sandstein oder Granit	XXII	131	355
11. "	Erlaß des Finanzministeriums, wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches, betreffend die Dauer des Zwangskourses der zur Einziehung bestimmten Reichsschatzscheine zu 10 fl.	XXI	123	341

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852. 11. Maja	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj o tém, że przędze bawełniane podpadają kontroli, tudzież o handlu nietkanemi przędzami bawełnianemi i siatkami koronkowemi	XXII	132	356
11. „	Rozporządzenie Rządu krajowego, mocą którego sądom karnym wyrzeczenie, czy koszta sądowe, od inkwizytów zwrócić się mające, mogą lub nie mogą być odebrane, przy wydawaniu wyroku także i na przyszłość przyznaném, przełożenie peryodycznych wykazów tychże kosztów nakazaném, zaś na zwierzchności miejscowe obowiązek włożonym zostaje, azeby, odstawiając obwinionych do sądu karnego, nadsełały oraz tymże świadectwo o ich majątku .	XXIV	149	371
12. „	Rozporządzenie cesarskie, obowiązujące w krajach koronnych, w których ma moc prawną powszechna księga ustaw cywilnych, mocą którego zaprowadzone zostają niektóre postanowienia w przedmiocie pozwów i podań przeciw kilku spólnikom sporu	XXVI	174	409
13. „	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, tyczące się wyłącznéj kompetencyi c. k. sądu krajowego w Wiédniu przy amortyzowaniu biletów rentowych miasta Como	XXIII	139	362
13. „	Spis wyłącznych przywilejów, nadanych od Ministerstwa Handlu	L	402	925
14. „	Protokół wymiany ratyfikacyi traktatów, zawartych w Wiédniu dnia 2. Grudnia 1851., tyczących się: 1) żeglugi na Dunaju i innych rzékach; 2) stosunków terytoryalnych i granicznych; 3) ustanowienia środków wykonywania policyi na rzékach granicznych	XXX	197	508

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1852				
11. Mai	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, in Betreff der Kontrolspflichtigkeit der Baumwoll-Spinnereien, dann des Verkehres mit unverarbeiteten Baumwollgarnen und mit Spitzengrund . . .	XXII	132	356
11. "	Erlaß des Landes-Guberniums, womit den Strafgerichten das Erkenntniß über die Einbringlichkeit oder Uneinbringlichkeit des Gerichtskosten-Ersatz-s von Inquisiten bei der Fällung des Urtheiles auch künftighin eingeräumt, und die Vorlage periodischer Ausweise hierüber angeordnet, dagegen den Ortsobrigkeiten zur Pflicht gemacht wird, bei Abstellung der Beschuldigten an die Strafgerichte, diesen zugleich auch ein Vermögenszeugniß derselben einzusenden . . .	XXIV	149	371
12. "	Kaiserliche Verordnung, wirksam für diejenigen Kronländer, in welchen das allgemeine bürgerliche Gesetzbuch in Wirksamkeit ist, wodurch einige Bestimmungen in Betreff der gegen mehrere Streitgenossen gerichteten Klagen und Gesuche getroffen werdeu	XXVI	174	409
13. "	Erlaß des Finanzministeriums, wirksam für alle Kronländer, betreffend die ausschließende Zuständigkeit des k. k. Landesgerichtes in Wien bei Amortisirung von Komo-Rentenscheinen . . .	XXIII	139	362
13. "	Verzeichniß der von dem Handelsministerium verliehenen ausschließenden Privilegien	L	402	925
14. "	Ratifikazions-Auswechslungs-Protokoll zu den zwischen Oesterreich und Baiern am 2. Dezember 1851 zu Wien abgeschlossenen Staatsverträgen, betreffend: 1. die Schifffahrt auf der Donau und ihren Nebenflüssen, 2. einige Territorial- und Gränzverhältnisse, und 3. die polizeilichen und Zoll-Aufsichtsmaßregeln auf den Gränzflüssen	XXX	197	508

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Ustawy	Stronica
1852. 15. Maja	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj, że chlorek potasu w alfabetycznym spisie towarów w powszechnéj taryfie należy mieścić pod pozycyą 98. *e*)	XXII	133	358
15. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, dotyczące dobrowolnego złożenia przywileju, Józefowi Wetterneckowi na dniu 24. Listopada 1849. nadanego na wynalazek utrzymywania w równowadze słupów płynu każdego gatunku . . .	L	403	927
17. „	Obwieszczenie Rządu krajowego o ustanowieniu nadgrody za ujęcie uszkodzicieli duktów telegraficznych	XXII	134	358
23. „	Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Wojny i Skarbu, obowiązujące wszystkie kraje koronne, wyjąwszy Pogranicze Wojskowe, w przedmiocie wynagrodzenia za zaopatrzenie wojska w przechodzie na czas od d. 1. Czerwca 1852. do d. 31. Października 1853.	XXI	124	342
24. „	Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych, obowiązujące w całym obrębie Państwa, mocą którego podaje się do powszechnéj wiadomości traktat względem uregulowania granic z d. 30. Stycznia 1844., między Austryą a Bawaryą zawarty, a dotyczący granic uksiążęconego Hrabstwa Tyrolu i Forarlbergu z jednéj, a Królestwa Bawarskiego z drugiéj strony, tudzież odnoszący się do owego traktat uzupełniający, zawarty w dniu 16. Grudnia 1850. r.	XXIII	140	362
25. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém przeniesienie przywileju, Karolowi Fischhofowi dnia 29. Czerwca 1851. nadanego, na osobę Zygmunta Weissa ogłoszono	L	404	927
25. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém przywilej, Karolowi Dietzlerowi dnia 6. Lutego			

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Gesetzes	Seite
1852				
15. Mai	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, wegen Einreihung chlorinsauren Cali im alphabetischen Waarenverzeichnisse zum allgemeinen Zolltarife der Post 98 c).	XXII	133	358
15. "	Erlaß des Handelsministeriums, betreffend die freiwillige Zurücklegung des dem Joseph Wetterneck am 24. November 1849 ertheilten Privilegiums auf eine Erfindung jede Gattung von Flüssigkeitssäulen im Gleichgewichte zu erhalten .	L	403	927
17. "	Kundmachung des Landes-Guberniums, betreffend die Festsetzung einer Taglia auf die Zustandebringung von Beschädigern der Telegraphen-Leitung	XXII	134	358
23. "	Erlaß der Ministerien des Innern, des Kriegswesens und der Finanzen, wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgränze, über die Vergütung der Verpflegung der Militärmannschaft auf dem Durchzuge, für den Zeitraum vom 1. Juni 1852 bis 31. Oktober 1853	XXI	124	342
24. "	Erlaß des Ministers des Innern, giltig für den ganzen Umfang des Reiches, womit der Abschluß des Gränz-Berichtigungs-Vertrages vom 30. Jänner 1844 zwischen Oesterreich und Baiern über die Landesgränze der gefürsteten Grafschaft Tirol und Vorarlberg einerseits, und des Königreiches Baiern andererseits, dann des dazu gehörigen Ergänzungs-Vertrages vom 16. Dezember 1850 allgemein kundgemacht wird . .	XXIII	140	362
25. "	Erlaß des Handelsministeriums, wodurch die Uebertragung des dem Karl Fischhof am 24. Juni 1851 verliehenen Privilegiums an Sigmund Weiß kundgemacht wird	L	404	927
25. "	Erlaß des Handelsministeriums, womit das dem Karl Dietzler am 6. Februar 1844 verliehene			

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba		
		Części	Ustawy	Stronica
1852.				
	1844. nadany, a cesyą z dnia 13. Października 1851. na Antoniego Ertla i tegoż małżonkę Ludmiłę ustąpiony, na dalszy rok dziewiąty przedłuża się	L	405	927
27. Maja	Rozporządzenie Rządu krajowego względem pokostowania sprzętów w przepisie o kwaterunku żandarmeryi z dnia 25. Lipca 1851., w wykazie lit. *C.* i *D.* wyszczególnionych	XXII	135	359
27. „	Patent cesarski, mocą którego nowe wydanie księgi ustaw karnych na zbrodnie i ciężkie przestępstwa policyjne z dnia 3. Września 1803., późniejszemi ustawami uzupełnione, z zamieszczeniem wielu nowych postanowień jako jedyna ustawa karna na zbrodnie, przestępstwa i przekroczenia dla całego Państwa, z wyłączeniem Pogranicza Wojskowego obowiązująca, ogłasza się, i z dniem 1. Września 1852. poczynając wchodzi w wykonanie . . .	XXIV	150	372
27. „	Patent cesarski, mocą którego dla wszystkich krajów koronnych Państwa z wyjątkiem okręgu Pogranicza Wojskowego nowa ustawa drukowa wydaje się, i z dniem 1. Września 1852. w wykonanie wprowadza, a ustawa przeciw nadużyciu druku z dnia 13. Marca 1849. (nr. 161. Dziennika praw Państwa) obowiązywać przestaje	XXIV	151	373
28. „	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych spólnego związku celnego, mocą którego ustanowioną zostaje tara przy opłacaniu cła wchodowego od olejów tłustych i win w rurach skórzanych	XXIII	141	363
29. „	Spis wyłącznych przywilejów, nadanych od Ministerstwa Handlu, Przemysłowości i Budowli publicznych	L	406	928
3. Czerw.	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém przywilej J. N. Wagnerowi dnia 23. Lutego 1851.			

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1852				
	und laut Zession vom 13. Oktober 1851 an Anton Ertl und dessen Ehegattin Ludmilla abgetretene Privilegium auf die Dauer des neunten Jahres verlängert wird	L	405	927
27. Mai	Erlaß des Landes-Guberniums, betreffend den Oelanstrich der in den Ausweisen lit. C und D der Gensd'armerie-Bequartierungsvorschrift vom 25. Juli 1851 aufgeführten Einrichtungsstücke .	XXII	135	359
27. „	Kaiserliches Patent, wodurch eine neue, durch die späteren Gesetze ergänzte Ausgabe des Straf-Gesetzbuches über Verbrechen und schwere Polizeiübertretungen vom 3. September 1803, mit Aufnahme mehrerer neuer Bestimmungen als alleiniges Strafgesetz über Verbrechen, Vergehen und Uebertretungen für den ganzen Umfang des Reiches, mit Ausnahme der Militärgränze kundgemacht, und vom 1. September 1852 angefangen, in Wirksamkeit gesetzt wird	XXIV	150	372
27. „	Kaiserliches Patent, wodurch für sämmtliche Kronländer des Reiches, mit Ausnahme des Militär-Gränzgebietes eine neue Preßordnung erlassen, und vom 1. September 1852 angefangen, in Wirksamkeit gesetzt, und das Gesetz gegen den Mißbrauch der Presse vom 13. März 1849 (Nr. 161 des Reichs-Gesetz-Blattes) außer Geltung gesetzt wird	XXIV	151	373
28. „	Erlaß des Finanzministeriums, giltig für die Kronländer des gemeinschaftlichen Zollverbandes, womit die Tara für die Eingangsverzollung von fetten Oelen und Wein in Schläuchen festgesetzt wird	XXIII	141	363
29. „	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	L	406	928
3. Juni	Erlaß des Handelsministeriums, womit das dem J. N. Wägner am 23. Februar 1851 ver-			

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852.	nadany, a cesyą z dnia 30. Grudnia 1851. Pawłowi Löwemu ustąpiony, na dalszy rok drugi przedłuża się	L	407	930
5. Czerw.	Obwieszczenie Rządu krajowego, którém czyni się wiadomo, że umowa zawarta między Austryą a Rosyą względem postępowania z towarami przechodowemi na całéj granicy od Królestwa Polskiego z dniem 16. Czerwca 1852. wchodzi w wykonanie	XXIII	142	364
5. „	Traktat rządowy między Austryą a Księstwem Liechtensztajn w przedmiocie przystąpienia księstwa tego do austryackiego obrębu celnego i podatkowego	XXVII	179	415
6. „	Rozporządzenie Rządu krajowego, że w celu asentowania losem przeznaczonych, prawnie nieobecnych ludzi, w pismie rekwizycyjném lub arkuszu stawiennictwa, zawsze wymieniona być ma nazwa domowego okręgu werbunkowego właściwego pułku piechoty	XXIV	152	373
6. „	Rozporządzenie Rządu krajowego, jako podania osób prywatnych o pozwolenie wprowadzenia preparowanych towarów lekarskich podlegają stemplowi 30 kr.	XXIV	153	373
8. „	Odezwa Rządu krajowego względem prezentowania na uwolnione miejsca funduszowe w akademii inżynierów	XXIV	154	374
8. „	Spis wyłącznych przywilejów, nadanych od Ministerstwa Handlu, Przemysłowości i Budowli publicznych	L	408	930
9. „	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych spólnego Związku celnego, mocą którego stanowi się, iż od obwiciów walcowych bez końca do fabrykacyi papiéru opłacane będzie cło, jak od części maszyn	XXIII	143	364

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1852	liehene und laut Zession vom 30. Dezember 1851 an Paul Löwe übertragene Privilegium auf das zweite Jahr verlängert wird . . .	L	407	930
5. Juni	Kundmachung des Landes-Guberniums, wodurch bekannt gegeben wird, daß die zwischen Oesterreich und Rußland wegen Behandlung der Durchfuhrwaaren geschlossene Konvenzion an der ganzen Gränze gegen das Königreich Polen mit dem 16. Juni 1852 in's Leben zu treten habe	XXIII	142	364
5. „	Staats-Vertrag zwischen Oesterreich und Liechtenstein, wodurch der Beitritt des Fürstenthumes Liechtenstein zu dem österreichischen Zoll- und Steuergebiete festgesetzt wird	XXVII	179	415
6. „	Erlaß des Landes-Guberniums, daß zur Assentirung der vom Lose getroffenen legal Abwesenden in dem Requisizionsschreiben oder Stellungsbogen immer der Name ihres heimatlichen Werbbezirks-Infanterie-Regiments anzugeben sey	XXIV	152	373
6. „	Erlaß des Landes-Guberniums, daß die Eingaben der Privatpersonen um die Bewilligung zur Einfuhr znbereiteter Arzeneiwaaren dem Stempel von 30 kr. unterliegen	XXIV	153	373
8. „	Eröffnung des Landes-Guberniums an den landständischen Ausschuß, die Präsentazionen für erledigte Stiftplätze in der Genie-Akademie betreffend	XXIV	154	374
8. „	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	L	408	930
9. „	Verordnung des Finanzministeriums, wirksam für sammtliche Kronländer des gemeinschaftlichen Zollverbandes, womit bestimmt wird, daß endlose Walzen-Ueberzüge für die Papierfabrikazion als Maschinen-Bestandtheile verzollt werden sollen	XXIII	143	364

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba		Stronica
		Części	Ustawy	
1852.				
12. Czerw.	Rozporządzenie Rządu krajowego względem przytrzymywania i traktowania osób wojskowych, działających przeciw przepisom ustawy o użyciu kolei żelaznych z dnia 16. Listopada 1851.	XXIV	155	374
12. „	Rozporządzenie Rządu krajowego, którém w uzupełnieniu §. 99. ustawy o jeździe na kolei żelaznéj z dnia 16. Listopada 1851. oznaczono władzę, do któréj prośby o pozwolenie przedsięwzięcia budowli prywatnéj wzdłuż szlaku kolei żelaznéj podawane być mają, a razem określa się dalsze postępowanie przytém zachować się mające	XXIV	156	375
13. „	Obwieszczenie Rządu krajowego o uchyleniu tymczasowego urzędu kontrolującego w Radomyślu, a ustanowieniu posterunku opowiedczego w Łążku, w obwodzie Rzeszowskim	XXIII	144	365
14. „	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, mocą którego czyni się wiadomo, iż zawarty został między Austryą i Rosyą układ względem wzajemnego przekazywania przesełek przechodowych na granicy między Galicyą z okręgiem Krakowskim z jednéj, a Królestwem rosyjsko-polskiém z drugiéj strony	XXIII	145	365
14. „	Rozporządzenie Rządu krajowego, w jakim gatunku ma być dostarczana pościel dla niższego oficera żandarmeryi, lub takiego, którego za pozostawieniem przezeń wartości pieniężnéj na kwatérze postawić należy	XXIV	157	376
14. „	Spis wyłącznych przywilejów, nadanych od Ministerstwa Handlu, Przemysłowości i Budowli publicznych	L	409	932
15. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém przedłuża się kilkanaście przywilejów	L	410	933

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1852				
12. Juni	Erlaß des Landes-Guberniums, in Betreff der Anhaltung und Behandlung der Militärpersonen, welche den Bestimmungen der Eisenbahnbetriebs-Ordnung vom 16. November 1851 zuwider handeln	XXIV	155	374
12. "	Erlaß des Landes-Guberniums, womit in Ergänzung des §. 99 der Eisenbahnbetriebsordnung vom 16. November 1851 die Behörde, bei welcher die Gesuche um Bewilligung zur Vornahme von Privatbauten längs der Eisenbahntrace einzubringen sind, bestimmt, und das weitere hierüber zu beobachtende Verfahren festgestellt wird	XXIV	156	375
13. "	Kundmachung des Landes-Guberniums, wegen Auflassung des provisorischen Kontrolsamtes in Radomyśl, und Errichtung des Ansagepostens in Łążek, Rzeszower Kreises	XXIII	144	365
14. "	Verordnung des Finanzministeriums, womit bekannt gemacht wird, daß zwischen Oesterreich nnd Rußland ein Uebereinkommen wegen gegenseitiger Zuweisung der Durchfuhrsendungen an der Gränze zwischen Galizien mit dem Krakauer Gebiete einerseits, und Russisch-Polen andererseits abgeschlossen wurde	XXIII	145	365
14. "	Erlaß des Landes-Guberniums, über die Beschaffenheit der für einen Subaltern- oder einen gegen Zurücklassung des Geldrelutums in einem Naturalquartier zu unterbringenden Gensd'armerie-Offizier beizustellenden Bettforrnituren . .	XXIV	157	376
14. "	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	L	409	932
15. "	Erlaß des Handelsministeriums, womit mehrere Privilegien verlängert werden	L	410	933

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba		Stronica
		Części	Ustawy	
1852.				
16. Czerw.	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj, jako rezolucye wydawane od sędziów na prośbę, wskazującą dobra w celu odwrócenia aresztu osobistego, wolne są od opłaty	XXIV	158	378
19. „	Rozporządzenie krajowéj władzy szkolnéj, mocą którego stanowią się niektóre zmiany co do pokwitowania, składania i wyrachowania opłaty szkolnéj, w gimnazyach uiszczanéj	XXIV	159	378
19. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém przywilej, Adolfowi Weissowi dnia 6. Maja 1851. nadany, w skutek dobrowolnego zrzeczenia się zgasłym ogłoszono	L	411	936
19. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém kilka przywilejów przedłużono	L	412	936
21. „	Spis wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa Handln nadanych	L	413	936
22. „	Obwieszczenie Rządu krajowego, w którém wymieniono urzędy celne, od ces. rosyjskiego Rządu ustanowione dla dopełnienia traktatu z dnia 3. Października (21. Września) 1851., czyli umówionego w nim postępowania z posełkami przechodowemi na linii demarkacyjnéj między Królestwem Polskiém a krajami austryackiemi	XXIV	160	382
22. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj o uwzględnieniu w opłacie cła od składowych części machin	XXIV	161	384
23. „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące w całéj Monarchii, wyjąwszy Pogranicze Wojskowe, mocą którego w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu uregulowany zostaje tok postępowania przy żądaniu zdania o nieprawdziwości podejrzanych publicznych papiérów kredytowych i monet, tudzież względem zachowania takich falzyfikatów po ukończoném śledztwie karném	XXIII	146	366

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1852				
16. Juni	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, über die Gebührenfreiheit richterlicher Bescheide, welche über ein zur Abwendung des Personal-Arrestes angebrachtes Güternahmhaftmachungsgesuch gefällt werden	XXIV	158	378
19. "	Erlaß der Landes-Schulbehörde, womit einige Aenderungen in Absicht auf die Bescheinigung, Abfuhr und Verrechnung der an den Gymnasien eingezahlten Schulgelder bestimmt werden . .	XXIV	159	378
19. "	Erlaß des Handelsministeriums, womit das dem Adolph Weiß am 6. Mai 1851 ertheilte Privilegium in Folge freiwilliger Zurücklegung für erloschen erklärt wird	L	411	936
19. "	Erlaß des Handelsministeriums, womit mehrere Privilegien verlängert werden	L	412	936
21. "	Verzeichniß der von dem Handelsministerium verliehenen ausschließenden Privilegien	L	413	936
22. "	Kundmachung des Landes-Guberniums, womit die von Seite der kaiserlich-russischen Regierung zur Durchführung des im Traktate vom 3. Oktober (21. September) 1851 verabredeten Verfahrens bei Transito-Sendungen an der Demarkazionslinie zwischen dem Königreiche Polen und den österreichischen Staaten aufgestellten Zollämter bekannt gemacht werden . .	XXIV	160	382
22. "	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, betreffend die Zollbegünstigung der Maschinen-Bestandtheile	XXIV	161	384
23. "	Verordnung des Justizministeriums, wirksam für die ganze Monarchie, mit Ausnahme der Militärgränze, wodurch im Einvernehmen mit dem Finanzministerium der Geschäftsgang bei Einholung von Unechtheitsbefunden über beanständete öffentliche Kreditspapiere und Münzen und für die Aufbewahrung von derlei Falsifikaten nach beendigter strafgerichtlicher Untersuchung geregelt wird	XXIII	146	366

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852. 25. Czerw.	Rozporządzenie Rządu krajowego, jako skarb, przyjmując pomniejsze interesa subarendacyjne, we względzie składanych kaucyj zabezpieczać się będzie zapomocą świadectw o uczciwości i dostatecznym majątku starających się o dzierżawę, któreto świadectwa przez przełożonych gminy wydane, a przez władze polityczne stwierdzone być mają	XXV	162	386
25. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj o rozciągnieniu uwzględnień w cle, jakich doznają fabryki krajowe w nabywaniu machin żelaznych, także i na inne przedsiębierstwa przemysłowe, które czynności przemysłowe większą mają rozciągłość	XXV	163	387
25. „	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, którém się obwieszcza, jakie należytości żeglugowe zniesione zostają od dnia 1. Lipca 1852. na przestrzeni Dunaju od granicy bawarskiéj aż do Węgier i na rzékach bocznych téjże	XXX	198	509
25. „	Rozporządzenie Rządu krajowego o kierownictwie hodowli i zakupna tytuniu w Galicyi, tudzież o ustanowieniu inspektorskiego adjunkta jako organu dyrekcyi fabryk tytuniu, powołanego do zwiérzchniego technicznego kierownictwa w tychże czynnościach, i o zakresie działania tegoż	XXXII	208	522
28. „	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, wyjąwszy Królestwo Lombardzko-Weneckie, mocą którego obwieszczoném zostaje zaprowadzenie mniejszéj pieczątki ręcznéj do wyciśnienia stempla oclenia na towarach gatunku przedniejszego	XXVI	175	411
28. „	Rozporządzenie Ministerstw Skarbu i Handlu, obwieszczające owe uwolnienia celne i konce-			

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1852 25. Juni	Erlaß des Landes-Guberniums, wegen Sicherstellung des Aerars bei Uebernahme kleinerer Subarrendirungsgeschäfte, rücksichtlich der dazu leistenden Kauzionen, durch die von den Gemeindevorstehern über die Solidität und das hinlängliche Vermögen der Pachtwerber ausgestellten, und von der politischen Behörde verifizirten Zertifikate	XXV	162	386
25. „	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, wegen Erstreckung der Zollbegünstigungen, welche die inländischen Fabriken beim Bezug von eisernen Maschinen genießen, auch auf andere, ihr Geschäft in einer größeren Ausdehnung betreibenden Gewerbsunternehmungen	XXV	163	387
25. „	Erlaß des Finanzministeriums, womit bekannt gemacht wird, welche Schifffahrtsgebühren auf der Donaustrecke von der baierischen Gränze bis Ungarn und auf den Nebenflüssen dieser Seenstrecke mit 1. Juli 1852 aufgehoben sind .	XXX	198	509
25. „	Erlaß des Landes-Guberniums, betreffend die Leitung des Tabakbaues und der Tabak-Einlösung in Galizien, so wie die Bestellung eines mit der technischen Oberleitung dieser Geschäfte als Organ der Tabakfabriken-Direkzion betrauten Inspektors-Adjunkten und dessen Wirkungskreis	XXXII	208	522
28. „	Verordnung des Finanzministeriums, wirksam für alle Kronländer des gemeinschaftlichen Zollverbandes, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches, womit die Einführung eines kleineren Handsiegels zur Anlegung des Verzollungsstempels an feinere Waaren bekannt gemacht wird	XXVI	175	411
28. „	Verordnung der Ministerien der Finanzen und des Handels, womit jene Zollbefreiungen und Be-			

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852.	sye, które ze strony Sardynii w skutek zawartego między Austryą a tém Państwem traktatu z dnia 18. Października 1851. obecnie przyznane zostały w obrocie z Austryi i do Austryi	XXIX	184	465
28. Czerw.	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém dokładniéj objaśniono wątpliwości, wzniecone względem wykładu rozporządzeń o przedaży świéc na wagę wiédeńską	XXIX	185	470
30. „	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych spólnego Związku celnego, mocą którego artykuł *Garancine* kładzie się w rzędzie materyałów farbierskich, wymienionych w oddziale 44. lit. *d)* taryfy celnéj z dnia 6. Listopada 1851., tudzież ustanowioném zostaje postępowanie w drodze celnéj z materyałem opałowym, zwanym „kamphin"	XXIII	147	368
30. „	Rozporządzenie Ministra Skarbu i Handlu, którém się podaje do wiadomości zawarcie układu względem utworzenia flotyli na rzéce Padzie .	XXV	164	388
30. „	Rozporządzenie Ministra Wyznań i Oświécenia, obowiązujące w krajach koronnych Czech, Morawii, Galicyi, Austryi niżéj i wyżéj Ensy, Salcburga, Tyroln, Krąiny, Pobrzeża i Dalmacyi, mocą którego udziela się objaśnienia do rozporządzenia ministeryalnego z d. 15. Września 1850. r. co do prawa pensyjnego profesorów teologicznych, powołanych z zakładu naukowego dyecezalnego do c. k. uniwersytetu	XXV	165	389
30. „	Obwieszczenie Trybunału Apelacyjnego względem lokowania w kasach Państwa depozytów sądowych, mniéj niż 100 złr. gotowizną wynoszących	XXXII	209	531

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des		Seite
		Stückes	Gesetzes	
1852	günstigungen kundgemacht werden, welche von Seite Sardiniens in Folge des von Oesterreich mit diesem Staate abgeschlossenen Vertrages vom 18. Oktober 1851 für den Verkehr aus und nach Oesterreich gegenwärtig eingeräumt sind	XXIX	184	465
28. Juni	Erlaß des Handelsministeriums, wodurch die hinsichtlich der Auslegung der Verordnungen über den Kerzenverkauf nach dem Wienergewichte angeregten Zweifel näher erläutert werden . .	XXIX	185	470
30. „	Verordnung des Finanzministeriums, wirksam für alle Kronländer des gemeinschaftlichen Zollverbandes, womit Garanzien den unter Abtheilung 44, lit. d) des Zolltarifes vom 6. November 1851 genannten Farbestoffen angereiht, und die Zollbehandlung des Brennstoffes Kamphin bestimmt wird	XXIII	147	368
30. „	Erlaß des Finanz- und Handelsministers, womit der Abschluß eines Uebereinkommens wegen Errichtung einer Po-Flottille bekannt gemacht wird	XXV	164	388
30. „	Erlaß des Ministers für Kultus und Unterricht, wirksam für die Kronländer Böhmen, Mähren, Galizien, Oesterreich ob und unter der Enns, Salzburg, Tirol, Krain, Küstenland und Dalmazien, womit der Ministerial-Erlaß vom 15. September 1851, in Betreff der Pensions-Ansprüche der von einer Diözesan-Lehranstalt an eine k. k. Universität beförderten theologischen Professoren, erläutert wird	XXV	165	389
30. „	Kundmachung des Appellazionsgerichtes, hinsichtlich der Anlegung der weniger als 100 fl. in Barschaft betragenden gerichtlichen Depositen bei den Staatskassen	XXXII	209	531

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852. 1. Lipca	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, Przemysłu i Budowli publicznych, dotyczące ustanowienia pojezdnego pocztowego na drngie półrocze 1852.	XXV	166	389
1. „	Rozporządzenie Rządu krajowego, którém odręczna przedaż kreozotu w aptékach, zatém wydawanie tegoż tylko za ordynacyą lekarską nastąpić może	XXV	167	391
3. „	Rozporządzenie cesarskie, obowiązujące w całym obrębie Państwa, tyczące się zdolności osób wojskowych do zobowiązywania się prawem wekslowém	XXIII	148	368
4. „	Spis wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa Handlu nadanych	LI	414	940
5. „	Rozporządzeuie Ministra Rolnictwa i Górnictwa, mocą którego poleca się przeniesienie c. król. starostwa górniczego z Joachimsthal do Komotowa, tudzież powiatu urzędowego, przydzielonego c. k. komisaryatowi w Cieplicach	XXV	168	391
6. „	Uwiadomienie Rządn krajowego o poborze podatku konsumcyjnego na rok administracyjny 1853.	XXV	169	392
9. „	Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Zewnętrznych, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, tyczące się układu, zawartego między Austryą i Sardynią, względem uwolnienia od wszelkich opłat przy wyprowadzaniu majątku z jednego Państwa do drugiego	XXV	170	393
10. „	Obwieszczenie Rządu krajowego o przeniesieniu rogatki myta drogowego i mostowego z Podmościa do Sierakowiec, obwodu przemyskiego, tudzież podwyższenin opłaty od mostu tamże, przez rzékę Wiar idącego, z klasy II. na III. taryfy	XXV	171	393
10. „	Obwieszczenie Ministerstw Skarbu i Handlu w przedmiocie wcielenia Księstwa Liechtensztajn do Związku celnego austryackiego	XXVII	180	428

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1852				
1. Juli	Verordnung des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, über die Bemessung der Postrittgelder für den zweiten Semester 1852	XXV	166	389
1. „	Erlaß des Landes-Guberniums, wodurch der Handverkauf des Creosots in den Apotheken untersagt, somit dessen Verabfolgung nur gegen ärztliche Verordnung für zuläßig erklärt wird .	XXV	167	391
3. „	Kaiserliche Verordnung, wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, bezüglich der Wechselfähigkeit der Militärpersonen	XXIII	148	368
4. „	Verzeichniß der von dem Handelsministerium verliehenen ausschließenden Privilegien	LI	414	940
5. „	Verordnung des Ministers für Landeskultur und Bergwesen, womit die Ueberstellung der k. k. Berghauptmannschaft von Joachimsthal nach Komotau, und die Zertheilung des dem k. k. Berg-Kommissariate in Teplitz zugewiesenen Amtsbezirkes angeordnet wird	XXV	168	391
6. „	Kundmachung des Landes-Guberniums, in Betreff der Einhebung der allgemeinen Verzehrungssteuer für das Verwaltungsjahr 1853	XXV	169	392
9. „	Erlaß des Ministeriums der auswärtigen Angelegenheiten, giltig für alle Kronländer, über die zwischen Oesterreich und Sardinien vereinbarte volle Freizügigkeit bei gegenseitigen Vermögens-Exportazionen	XXV	170	393
10. „	Kundmachung des Landes-Guberniums, wegen Versetzung des Weg- und Brückenmauthschrankens von Podmoście nach Sierakowce, im Przemyśler Kreise, dann Erhöhung der Gebühr für die daselbst über den Wiar-Fluß führende Brücke von der II. auf die III. Tarifklasse . .	XXV	171	393
10. „	Kundmachung der Ministerien der Finanzen und des Handels, betreffend die Aufnahme des Fürstenthumes Liechtenstein in den österreichischen Zollverband	XXVII	180	428

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba		
		Części	Ustawy	Stronica
1852. 13. Lipca	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, mocą którego podane zostaje do wiadomości najwyższe rozporządzenie, iż okręty wszystkich Państw, nad brzegami Elby położonych, uważane będą na równi z okrętami krajowemi pod względem uwolnienia od cła na Elbie, opłacanego na przestrzeni, przez którą Elba w Czechach płynie	XXVI	176	412
13. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj o przesełaniu pism czasowych przez pocztę . .	XXIX	186	471
14. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém przywiléj, doktorowi Adolfowi Pleischlowi na dniu 1. Czerwca 1849. nadany na wynalazek zaopatrywania naczyń uchami i rączkami, za uprzedniém zrzeczeniem się właściciela tegoż, zgasłym ogłoszono	LI	415	941
14. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém kilkanaście przywilejów na dłuższy czas przedłużono	LI	416	942
16. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, mocą którego przywiléj, dnia 4. Czerwca 1851. nadany Antoniemu Kobellnigowi i Samuelowi Godderidge, na rok drugi przedłużono	LI	417	943
18. „	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych spólnego Związku celnego, którém się objaśnia pozycya taryfowa 88. lit. *d)* taryfy celnéj . .	XXVI	177	412
18. „	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych spólnego Związku celnego, mocą którego ustanawia się tara przy opłacie cła wchodowego od obrazów na papiérze i malowideł w skrzyniach, tudzież od fruktów południowych gatunku średniego w skrzyniach zwyczajnych	XXVI	178	413
18. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém obwieszcza się, iż przywiléj Hermanowi Som-			

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1852				
13. Juli	Verordnung des Finanzministeriums, womit die allerhöchst angeordnete Gleichstellung der Schiffe aller Elbe-Uferstaaten mit den inländischen hinsichtlich der Elbe-Zollbefreiung auf der böhmischen Elbestrecke bekannt gemacht wird . . .	XXVI	176	412
13. "	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, betreffend die Versendung periodischer Schriften durch die Postanstalt	XXIX	186	471
14. "	Erlaß des Handelsministeriums, womit das dem Dr. Adolph Pleischl am 1. Juni 1849 verliehene Privilegium in Beziehung auf das Versehen der Gefäße mit Henkeln und Handhaben nach vorausgegangener Verzichtleistung des Privilegiums-Inhabers für erloschen erklärt wird .	LI	415	941
14. "	Erlaß des Handelsministeriums, womit mehrere Privilegien verlängert werden	LI	416	942
16. "	Erlaß des Handelsministeriums, wodurch das dem Anton Kobellnig und Samuel Godderidge am 4. Juni 1851 verliehene Privilegium auf das zweite Jahr verlängert wird	LI	417	943
18. "	Verordnung des Finanzministeriums, wirksam für sämmtliche Kronländer des gemeinschaftlichen Zollverbandes, womit der Tarifsatz 88, lit. d) des Zolltarifes erläutert wird	XXVI	177	412
18. "	Verordnung des Finanzministeriums, wirksam für die Kronländer des gemeinschaftlichen Zollverbandes, womit die Tara für die Eingangsverzollung von Bildern auf Papier und Gemälden in Kisten, dann von mittelfeinen Südfrüchten in gewöhnlichen Kisten festgesetzt wird . . .	XXVI	178	413
18. "	Erlaß des Handelsministeriums, wodurch die Uebergehung des dem Herrmann Sommer am 5. Fe-			

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852.				
	merowi dnia 5. Lutego 1852. nadany, przeszedł na własność Emanuela D. Friedmanna	LI	418	944
18. Lipca	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, mocą którego niektóre przywileje na dalszy czas przedłużono	LI	419	944
19. „	Spis wyłącznych przywilejów nadanych od Ministerstwa Handlu, Przemysłowości i Budowli publicznych	LI	420	945
20. „	Rozporządzenie Rządu krajowego, którém przepisane dla Wiédnia i Niższéj Austryi przeciw nieprzynależnym do gmin tamtejszych a powracającym szupaśnikom galicyjskim zawiadomienie krajowego domu robót przymusowych, także na ludzi tutejszo-krajowych, ze Lwowa powtórnie do domu za szupasem odsyłanych rozciąga się, tudzież ustanawia postępowanie, w tym względzie zachować się mające . . .	XXXII	210	532
20. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém się ogłasza, iż nadany Juliuszowi Ellenbergerowi przywilej z dnia 31. Grudnia 1850. przeszedł na własność Ludwika Krakowitzera i Ignacego Schoffera	LI	421	947
21. „	Rozporządzenie Rządu krajowego o postępowaniu kontumacyjném z sianem, z Multan w czasach niepodejrzanych, podejrzanych i niebezpiecznych wprowadzaném, tudzież o ostrożnościach, w czasie trwającéj zarazy na bydlęta zachować się mających	XXIX	187	472
21. „	Rozporządzenie Rządu krajowego względem zarządzonych odmian w przepisach instrukcyi o oględzinach rekrutów z r. 1838., w ustępie *B.* zawartych	XXIX	188	474
21. „	Spis wyłącznych przywilejów, nadanych od Ministerstwa Handlu, Przemysłowości i Budowli publicznych	LI	422	947

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1852	bruar 1852 verliehenen Privilegiums in das Eigenthum des Emanuel Dr. Friedmann kundgemacht wird	LI	418	944
18. Juli	Erlaß des Handelsministeriums, wodurch mehrere Privilegien verlängert werden	LI	419	944
19. „	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	LI	420	945
20. „	Erlaß des Landes-Guberniums, womit die für Wien und Niederösterreich gegen dahin nicht zuständige galizische Schubrevertenten angeordnete, von der Heimathsbehörde auszusprechende Nozionirung in das Provinzial-Zwangarbeitshaus, auch auf alle hierländige, aus Lemberg wiederholt in ihre Heimath abgeschobenen Individuen ausgedehnt, und das in dieser Beziehung einzuhaltende Verfahren vorgezeichnet wird . .	XXXII	210	532
20. „	Erlaß des Handelsministeriums, womit die Uebergehung des dem Julius Ellenberger am 31. Dezember 1850 verliehenen Privilegiums in das Eigenthum des Ludwig Krakowizer und Ignaz Schoffer kundgemacht wird	LI	421	947
21. „	Erlaß des Landes-Guberniums, betreffend die kontumazämtliche Behandlung des aus der Moldau einzuführenden Heues in verdachtlosen, verdächtigen und gefährlichen Zeiten, sowie die beim Bestande einer ansteckenden Thierseuche dießfalls zu beobachtenden Vorsichten	XXIX	187	472
21. „	Erlaß des Landes-Guberniums, über die bezüglich der in der Rekruten-Untersuchungs-Instrukzion vom Jahre 1838, im Abschnitte B. enthaltenen Bestimmungen angeordneten Abänderungen . .	XXIX	188	474
21. „	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	LI	422	947

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba		Stronica
		Części	Ustawy	
1852.				
21. Lipca	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém w skutek dobrowolnego złożenia ogłoszono zgasłemi przywileje, A. M. Pollakowi dnia 17. Września 1851. i Karolowi Ortnerowi dnia 18. Sierpnia 1850. nadane	LI	423	949
23. „	Spis wyłącznych przywilejów, nadanych od Ministerstwa Handlu, Przemysłowości i Budowli publicznych	LI	424	949
23. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém oznajmia się, jako przywilej, Franciszkowi Englerowi dnia 23. Lutego 1851. nadany, przeszedł na własność Ignacego Reimanna . . .	LI	425	951
23. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém oznajmia się, iż przywilej Janowi Bailliemu dnia 8. Października 1847. nadany, przeszedł częściowo na własność c. k. Skarbu	LI	426	952
23. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu względem dobrowolnego zrzeczenia się przywileju przez Augustyna Hillego i Józefa Zittiera, a to piérwszemu dnia 22. Września 1849., drugiemu dnia 16. Września 1850. nadanego	LI	427	952
25. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj o wadze brzęczki winnéj i winogron, oclonemi być mających	XXIX	189	476
27. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, mocą którego przywilej Mejerowi Beschowi dnia 12. Czerwca 1851. nadany, na rok drugi przedłużono	LI	428	952
28. „	Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Wojny i Skarbu, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, wyjąwszy Pogranicze Wojskowe, o rozdzieleniu kwot wynagrodzenia, wyrażonych w §. 48. przepisu o kwaterunku wojska z dnia 15. Maja 1851. roku, nr. 124. Dziennika praw Państwa, i oznaczonych za pomieszczenie żołniérza w koszarach gminnych			

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Gesetzes	Seite
1852 21. Juli	Erlaß des Handelsministeriums, womit die Privilegien, und zwar des A. M. Pollak vom 17. September 1851 und des Karl Ortner vom 18. August 1850, in Folge freiwilliger Zurücklegung für erloschen erklärt werden	LI	423	949
23. "	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	LI	424	949
23. "	Erlaß des Handelsministeriums, wodurch die Uebertragung des dem Franz Engler am 23. Februar 1851 ertheilten Privilegiums in das Eigenthum des Ignaz Reimann kundgemacht wird . . .	LI	425	951
23. "	Erlaß des Handelsministeriums, wodurch die theilweise Uebergehung des dem John Baillie am 8. Oktober 1847 verliehenen Privilegiums in das Eigenthum des k. k. Aerars kundgemacht wird	LI	426	952
23. "	Erlaß des Handelsministeriums, betreffend die freiwillige Zurücklegung der dem Augustin Hille am 22. September 1849, und dem Joseph Zittier am 16. September 1850 verliehenen Privilegien	LI	427	952
25. "	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, betreffend das Gewicht der in Verzollung zu nehmenden Weinmaische und Weintrauben	XXIX	189	476
27. "	Erlaß des Handelsministeriums, womit das Privilegium des Meyer Besch vom 12. Juni 1851 auf das zweite Jahr verlängert wird . . .	LI	428	952
28. "	Erlaß der Ministerien des Innern, des Kriegswesens und der Finanzen, wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgränze, über die Theilung des im §. 48 der Militär-Einquartierungsvorschrift vom 15. Mai 1851 Nr. 124 des Reichs-Gesetz-Blattes, für die Unterkunft eines Mannes in einer Gemeinde-Kaserne mit 1½ kr., und eines Militärpferdes			

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852.	w kwocie po $1^1/_2$ kr., zaś od konia wojskowego w stajni na czynszu wojskowym w kwocie 1 kr.	XXIX	190	476
28. Lipca	Rozporządzenie Rządu krajowego o utworzeniu nieustającéj komisyi asenterunku w Konstantynopolu dla zaciągania się w szeregi c. k. austryackiego wojska poddanych austryackich do wojska obowiązanych, a w krajach wschodnich prawnie czy nieprawnie przebywających	XXIX	191	477
28. "	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, mocą którego podaném zostaje do wiadomości, iż w skutek najwyższego postanowienia z dnia 3. Lutego 1852. zaprowadzone zostają w Królestwie Lombardzko-Weneckiém nowe monety miedziane	XXXI	199	512
28. "	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj o ocleniu prętów żelaznych i stalowych według ich średnicy	XXXII	211	534
28. "	Spis wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa Handlu, Przemysłowości i Budowli publicznych udzielonych	LI	429	953
29. "	Rozporządzenie najwyższéj Władzy Policyjnéj względem wykazów podróżowych ze strony uprawnionych furmanów i ich parobków . . .	XXIX	192	483
30. "	Oświadczenie ministeryalne, dotyczące umowy, ułożonéj między Rządami austryackim i saskim, względem ścigania zbiegłych na drugie terytoryum zbrodniarzy przez żandarmeryę strony przeciwnéj	XXXIII	215	538
31. "	Patent cesarski, ogłaszający statut o rezerwie .	XXVII	181	429
31. "	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, mocą którego ustanowionym zostaje dziesięćprocentowy aliaż srébra monetowego w talarach, w złotówkach reńskowych, w cwancygierach i półcwancygierach	XXIX	193	484

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des		Seite
		Stückes	Gesetzes	
1852				
	in einer Militär-Zinsstallung mit 1 kr. bestimmten Vergütungsbetrages	XXIX	190	476
28. Juli	Erlaß des Landes-Guberniums, wegen Errichtung einer permanenten Assentirungs-Kommission zu Konstantinopel Behufs der Einreihung der im Oriente sich legal oder illegal aufhaltenden militärpflichtigen österreichischen Unterthanen in das kaiserlich-österreichische Heer	XXIX	191	477
28. "	Erlaß des Finanzministeriums, womit bekannt gemacht wird, daß in Folge Allerhöchster Entschließung vom 3. Februar 1852 im lombardisch-venezianischen Königreiche neue Kupfermünzen eingeführt werden	XXXI	199	512
28. "	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, die Zollbehandlung der Eisen- und Stahlstäbe nach ihrem Durchmesser betreffend	XXXII	211	534
28. "	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	LI	429	953
29. "	Verordnung der obersten Polizeibehörde, wirksam für alle Kronländer, wegen der Reise-Legitimazionen berechtigter Fuhrleute und ihrer Knechte .	XXIX	192	483
30. "	Ministerial-Erklärung, betreffend das zwischen Oesterreich und Sachsen, wegen Verfolgung flüchtiger Verbrecher auf das andere Staatsgebiet durch die gegenseitige Gensd'armerie verabredete Uebereinkommen	XXXIII	215	538
31. "	Kaiserliches Patent, das Reserve-Statut enthaltend	XXVII	181	429
31. "	Erlaß des Finanzministeriums, wirksam für sämmtliche Kronländer, womit die Legirung des Münzsilbers für Thaler, Gulden, Zwanziger und Zehner auf zehn Perzent festgesetzt wird . . .	XXIX	193	484

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba		Stronica
		Części	Ustawy	
1852.				
31. Lipca	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj o ocleniu połamanych szyn kolei żelaznéj . . .	XXXII	212	534
1. Sierp.	Rozporządzenie Ministerstwa Wojny, którém się podaje do wiadomości najwyższe postanowienie z dnia 25. Lipca 1852., mocą którego Jego C. K. Mość nadać raczył teraźniejszemu Naczelnikowi najwyższéj Władzy Policyjnéj prawo karania i ułaskawienia nad wszystkiemi indywiduami, należącemi do stanu korpusu straży policyjnéj wojskowéj i połączonéj z nią straży sklepowéj, od pułkownika niżéj, tudzież prawo udzielania tymże osobom pozwolenia żenienia się	XXXI	200	514
3. "	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, wyjąwszy Królestwo Lombardzko-Weneckie, dotyczące tak zniesienia przepisów względem kursu przymusowego trzechprocentowych biletów skarbowych w obrocie znajdujących się, jakoteż wymiany tychże	XXXI	201	515
3. "	Rozporządzenie najwyższéj Władzy Policyjnéj, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, dotyczące nazwy władz policyjnych w krajach koronnych	XXXI	202	516
3. "	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z ogłoszeniem, jako przywilej Henryka Ujhelego z dnia 21. Czerwca 1852. przeszedł na własność Adolfa Spetla	LI	430	955
4. "	Spis wyłącznych przywilejów, nadanych od Ministerstwa Handlu, Przemysłowości i Budowli publicznych	LI	431	955
4. "	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém przywilej Karola Huffzkiego z dnia 12. Lipca 1847. na rok szósty przedłużono	LI	432	957
4. "	Rozporządzenie Ministerstwa Handln, którém ogłoszono doniesienie, iż Maurycy Danglowitz			

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des		
		Stückes	Gesetzes	Seite
1852				
31. Juli	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, die Verzollung gebrochener Eisenbahnschienen betreffend.	XXXII	212	534
1. August	Verordnung des Kriegsministeriums, wodurch die Allerhöchste Entschließung vom 25. Juli 1852 kundgemacht wird, womit Seine Majestät dem dermaligen Chef der obersten Polizeibehörde das Straf- und Begnadigungsrecht über alle zum Stande des Militär-Polizeiwachkorps und der damit vereinigten Gewölbewache gehörigen Individuen vom Oberstlieutenant abwärts, und das Befugniß, diesen Personen die Ehebewilligungen zu ertheilen, zu verleihen geruht haben.	XXXI	200	514
3. "	Erlaß des Finanzministeriums, wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches, die Aufhebung der Zwangskours-Bestimmungen in Absicht auf die im Verkehre befindlichen, zu drei Perzent verzinslichen Reichsschatzscheine und deren Verwechslung betreffend	XXXI	201	515
3. "	Verordnung der obersten Polizeibehörde, wirksam für alle Kronländer, betreffend die Benennung der Polizeibehörden in den Kronländern . . .	XXXI	202	516
3. "	Erlaß des Handelsministeriums, womit die Uebertragung des dem Heinrich Ujhely am 21. Juni 1852 verliehenen Privilegiums an Adolph Spettl kundgemacht wird	LI	430	955
4. "	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	LI	431	955
4. "	Erlaß des Handelsministeriums, womit das Privilegium des Karl Huffzky vom 12. Juli 1847 auf das sechste Jahr verlängert wird . . .	LI	432	957
4. "	Erlaß des Handelsministeriums, womit die Anzeige, daß Moritz Danglowitz das ihm am 13.			

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852.				
	przywilej, sobie na dniu 13. Maja 1852. udzielony, ustąpił na własność Leopoldowi Judzie Lewitowi	LI	432	957
4. Sierp.	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém przywilej Wawrzyńcowi Baumgärtelowi d. 22. Lipca 1844. piérwotnie nadany, a potém na własność Franciszka Göbla przelany, na dalsze dwa lata przedłużono	LI	434	957
8. „	Spis wyłącznych przywilejów, nadanych od Ministerstwa Handlu, Przemysłowości i Budowli publicznych	LI	435	958
9. „	Traktat połączenia celnego między Austryą, Modeną i Parmą	XXXVIII	278	638
9. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, mocą którego przedłużono przywilej Santa Ciana z dnia 28. Czerwca 1847. na rok szósty i siódmy, zaś braci Krachów z dnia 15. Lipca 1850. na rok trzeci i czwarty	LI	436	960
10. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj, względem ułatwienia pogranicznym mieszkańcom Galicyi i Krakowa komunikacyi z Królestwem Polskiém w zawichostskim okręgu celnym	XXXII	213	535
10. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, mocą którego przywilej, Karolowi Kuhnowi dnia 25. Maja 1847. piérwotnie nadany, następnie na własność Ryszarda Jana Aschera przelany, przedłuża się na rok szósty i siódmy	LI	437	960
10. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém ogłoszono, iż przywilej, Józefowi Swobodzie dnia 29. Grudnia 1851. nadany, przeszedł na własność Józefa Schweitzera	LI	438	960
10. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém przywileje Józefa Jüttnera z dnia 28. Czerwca i 4. Sierpnia 1847., tudzież z dnia 18. Lutego 1848. dla zaniechanego wykonywania tychże zgasłemi ogłasza się	LI	439	961

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1852	Mai 1852 ertheilte Privilegium an Leopold Juda Lewit zedirt habe, kundgemacht wird . .	LI	433	957
4. August	Erlaß des Handelsministeriums, womit das ursprünglich dem Lorenz Baumgärtel verliehene und seither in das Eigenthum des Franz Göbl übergegangene Privilegium vom 22. Juli 1844 auf die weitere Dauer von zwei Jahren verlängert wird	LI	434	957
8. "	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	LI	435	958
9. "	Zoll-Einigungsvertrag zwischen Oesterreich, Modena und Parma	XXXVIII	278	638
9. "	Erlaß des Handelsministeriums, womit das Privilegium des Santa Cian vom 28. Juni 1847 auf das sechste und siebente Jahr, dagegen jenes der Gebrüder Krach vom 15. Juli 1850 auf das dritte und vierte Jahr verlängert wird .	LI	436	960
10. "	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, wegen Erleichterung des Verkehrs der Gränzbewohner Galiziens und Krakau's mit dem Königreiche Polen im Zawichoster Zoll-Rayon	XXXII	213	535
10. "	Erlaß des Handelsministeriums, womit das dem Karl Kuhn verliehene und seither in das Eigenthum des Richard John Ascher übergegangene Privilegium vom 25. Mai 1847 auf das sechste und siebente Jahr verlängert wird	LI	437	960
10. "	Erlaß des Handelsministeriums, womit die Uebertragung des dem Joseph Swoboda verliehenen Privilegiums vom 29. Dezember 1851 in das Eigenthum des Karl Schweitzer kundgemacht wird	LI	438	960
10. "	Erlaß des Handelsministeriums, wodurch die Privilegien des Joseph Jüttner vom 28. Juni und 4. August 1847, dann vom 18. Februar 1848 wegen unterlassener Ausübung für erloschen erklärt werden	LI	439	961

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba		Stronica
		Części	Ustawy	
1852. 11. Sierp.	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém kilka przywilejów przedłużono na czas dalszy . . .	LI	440	961
12. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, mocą którego przywilej Janowi Chrzcicielowi Lowatemu dnia 29. Marca 1842. nadany, a później na własność Franciszka Gajazzego przelany, na rok jedenasty i dwunasty przedłużono	LI	441	962
14. „	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, wyjąwszy Pogranicze Wojskowe, którém owe kasy rządowe wymienione zostają, gdzie złożoną być może kaucya, od wydawania peryodycznych pism drukowych treści politycznéj, lub w razie sądowego skazania pisma drukowego peryodycznego wymagana, i którém zarazem znosi się rozporządzenie z dnia 24. Marca 1849. (nr. 190. Dzien. praw Państwa)	XXXI	203	516
14. „	Rozporządzenie Rządu krajowego, którém, objaśniając przepis o kwaterunkach żandarmeryi krajowéj, postanawia się, iż jéj oficerom sprzętów kuchennych ani gminy, ani fundusz krajowy dostarczać nie są obowiązane	XXXII	214	535
14. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj, o obliczeniu długomiaru pilników i pił, oclonych jako delikatne towary żelazne	XXXIII	216	540
15. „	Patent cesarski, obowiązujący w całym obrębie Państwa, którym w miejsce dawniejszéj ustawy z dnia 31. Marca 1832. o przywilejach dla opieki nowych odkryć, wynalazków i poprawek w zawodzie przemysłowym, wydaną zostaje nowa ustawa o przywilejach	XXXV	240	573
16. „	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, którém obwieszczoném zostaje, iż w skutek najwyż-			

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Gesetzes	Seite
1852				
11. August	Erlaß des Handelsministeriums, womit mehrere Privilegien verlängert werden	LI	440	961
12. „	Erlaß des Handelsministeriums, womit das dem Johann Baptist Lovati verliehene, und seither in das Eigenthum des Franz Gajazzi übergegangene Privilegium vom 29. März 1842 auf die weitere Dauer des eilften und zwölften Jahres verlängert wird	LI	441	962
14. „	Erlaß des Finanzministeriums, wirksam für alle Kronländer des Reiches, mit Ausnahme des Militär-Gränzgebietes, womit jene Staatskassen namhaft gemacht werden, bei denen die Kauzion für Herausgabe einer periodischen Druckschrift politischen Inhaltes, oder im Falle einer gerichtlichen Verurtheilung einer periodischen Druckschrift erlegt werden kann, und der Erlaß vom 24. März 1849 (Nr. 190 des Reichs-Gesetz-Blattes) außer Geltung gesetzt wird	XXXI	203	516
14. „	Erlaß des Landes-Guberniums, wodurch in Erläuterung der Vorschrift über die Bequartierung der Landes-Gensd'armerie bestimmt wird, daß den Offizieren derselben die Beistellung der Küchen-Einrichtung von Seite der Gemeinden oder des Landesfondes nicht gebühre . . .	XXXII	214	535
14. „	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, über die Berechnung des Längenmaßes bei den als feine Eisenwaaren zu verzollenden Feilen und Sägen .	XXXIII	216	540
15. „	Kaiserliches Patent, wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, wodurch an die Stelle des früheren Gesetzes vom 31. März 1832 über Privilegien zum Schutze neuer Entdeckungen, Erfindungen und Verbesserungen im Gebiete der Industrie ein neues Privilegien-Gesetz erlassen wird	XXXV	240	573
16. „	Erlaß des Finanzministeriums, wirksam für alle Kronländer, mit welchem die Allerhöchste Entschließung vom 7. August 1852, in Betreff der			

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852.	szego postanowienia z dnia 7. Sierpnia 1852. uwolnioną jest płaca roczna w ilości do 300 złr. od opłaty taksy służbowéj	XXXI	204	518
16. Sierp.	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, mocą którego przywilej Emanuelowi Wrzolikowi dnia 21. Lipca 1843. nadany, przedłużono na rok dziesiąty	LI	442	962
18. „	Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych, Ministra Sprawiedliwości i Szefa najwyższéj Władzy Policyjnéj, mocą którego ustawa o druku z dniem 1. Września r. b. w wykonanie wprowadzoną zostaje także i w częściach Państwa, obecnie w stanie wyjątkowym zostających	XXXI	205	519
18. „	Spis wyłącznych przywilejów, nadanych od Ministerstwa Handlu, Przemysłowości i Budowli publicznych	LI	443	963
19. „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące w Królestwie Lombardzko-Weneckiém, Dalmacyi, Galicyi z Krakowem i Bukowiną i w Siedmiogrodzie, którém w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i najwyższą Władzą Policyjną ustanowione zostają te władze, przez które do czasu zaprowadzenia prokuratoryi rządowéj w wyżrzeczonych krajach koronnych sprawowane być winny czynności urzędowe, prokuratorowi rządowemu w §§. 15., 17. i 20. ustawy o druku z dnia 27. Maja 1852. r. (nr. 122. Dziennika praw Państwa) przekazane	XXXI	206	520
20. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém ogłoszono, iż przywilej C. L. Hofmannowi dnia 22. Maja 1851. nadany, przeszedł na własność Franciszka Fischera, tudzież, iż go na dalsze dwa lata przedłużono	LI	444	964

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1852	Befreiung des Gehaltsbetrages bis 300 fl. von der Diensttaxe kundgemacht wird	XXXI	204	518
16. August	Erlaß des Handelsministeriums, womit das Privilegium des Emanuel Wrzolik vom 21. Juli 1843 auf das zehnte Jahr verlängert wird . .	LI	442	962
18. „	Verordnung des Ministers des Innern, des Ministers der Justiz und des Chefs der obersten Polizeibehörde, womit die Preßordnung auch für die im Ausnahmszustande befindlichen Gebietstheile vom 1. September d. J. an, in Wirksamkeit gesetzt wird	XXXI	205	519
18. „	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	LI	443	963
19. „	Verordnung des Justizministeriums, wirksam für das lombardisch-venezianische Königreich, Dalmazien, Galizien mit Krakau und Bukowina, und Siebenbürgen, wodurch im Einvernehmen mit dem Ministerium des Innern und der obersten Polizeibehörde diejenigen Behörden bestimmt werden, von denen bis zur Einführung der Staatsanwaltschaft in den obigen Kronländern die in den §§. 15, 17 und 20 der Preßordnung vom 27. Mai 1852 (Nr. 122 des Reichs-Gesetz-Blattes) dem Staatsanwalte zugewiesenen Amtsverrichtungen zu besorgen sind	XXXI	206	520
20. „	Erlaß des Handelsministeriums, wodurch die Uebertragung des dem C. L. Hofmann am 22. Mai 1851 ertheilten Privilegiums an Franz Fischer kundgemacht, und dieses Privilegium auf zwei Jahre verlängert wird	LI	444	964

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852.				
21. Sierp.	Reskrypt Rządu krajowego o zamianowaniu apostolskich wizytatorów zakonów duchownych i klasztorów dla wszystkich kościelnych prowincyj Cesarstwa Anstryackiego z wyjątkiem Królestwa Lombardzko-Weneckiego	XXXIII	217	540
24. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu o uregulowaniu tary w obrocie handlowym	XXXIV	227	555
24. „	Spis wyłącznych przywilejów od Ministerstwa Handlu, Przemysłowości i Budowli publicznych nadanych	LI	445	965
24. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, mocą którego przywilej. Filipowi Soucekowi i Antoniemu Weishauptowi dnia 30. Maja 1851. nadany, na rok drugi przedłużono	LI	446	967
27. „	Obwieszczenie Rządu krajowego o oddawaniu obowiązkowych egzemplarzy druków, nakładanych w Galicyi i Krakowie i jego okręgu . .	XXXI	207	520
27. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj o rozszérzeniu zakresu działania głównych urzędów celnych we Lwowie i Krakowie we względzie dopuszczalności oclania towarów, przekazanych według wynikłości oględzin	XXXIII	218	541
27. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj względem opłaty należytości od wekslów i dokumentów prawnych zagranicznych, lub w kraju własnym, od opłaty wolnym (w Tryeście) wystawionych, tudzież od dokumentów, warunkowo od opłaty uwolnionych	XXXIII	219	542
27. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj o wymiarze należytości od wpisania do ksiąg publicznych zastrzeżeń i warunków, pochodzących z interesów prawnych, zawartych przed prawomocnością ustawy o należytościach z d. 9. Lutego 1850. r.	XXXIV	228	556

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Gesetzes	Seite
1852				
21. August	Schreiben des Landes-Guberniums an die Herren Erzbischöfe und Bischöfe, über die Ernennung apostolischer Visitatoren der geistlichen Orden und Klöster, für alle Kirchen-Provinzen des österreichischen Kaiserstaates, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches . . .	XXXIII	217	540
24. „	Verordnung des Handelsministeriums, über die Regulirung der Tara im Handelsverkehre . .	XXXIV	227	555
24. „	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	LI	445	965
24. „	Erlaß des Handelsministeriums, wodurch das dem Philipp Soucek und Anton Weißhaupt am 30. Mai 1851 ertheilte Privilegium auf das zweite Jahr verlängert wird	LI	446	967
27. „	Kundmachung des Landes-Guberniums, betreffend die Einsendung der Pflichtexemplare von den in Galizien und in Krakau oder dessen Gebiete verlegten Druckschriften	XXXI	207	520
27. „	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, betreffend die Erweiterung des Wirkungskreises der Haupt-Zollämter zu Lemberg und Krakau, in Absicht auf die Gestattung der Verzollung angewiesener Waaren nach dem Beschaubefunde	XXXIII	218	541
27. „	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, betreffend die Gebührenentrichtung von ausländischen oder im gebührenfreien Inlande (Triest) ausgefertigten Wechseln und Rechtsurkunden und von bedingt befreiten Urkunden	XXXIII	219	542
27. „	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, hinsichtlich der Gebührenbemessung von Eintragungen der Vorbehalte und Bedingungen in die öffentlichen Bücher aus Rechtsgeschäften, welche vor der Wirksamkeit des Gebührengesetzes vom 9. Februar 1850 geschlossen wurden	XXXIV	228	556

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852. 28. Sierp.	Traktat między Austryą i Niderlandami zawarty w przedmiocie wzajemnego wydawania zbrodniarzy	XXXVI	251	602
30. „	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu do wszystkich władz krajowych finansowych, tadzież do fabryk tytuniu i tabaki, do dyrekcyi dochodów loteryjnych i do niższo-austryackiéj dyrekcyi urzędów leśnych, mocą którego ustanowioném zostaje, w jaki sposób na przyszłość dla ocenienia sustentacyjnych roszczeń wdowy i siéroty po takich urzędnikach i sługach publicznych, którzy w czynnéj służbie zostając, jako dobrowolni samobójcy życie sobie odbiérają, nastąpić winno dochodzenie pod tym względem, czy samobójstwo popełnioném zostało w stanie imputacyjnym lub nie	XXXIII	220	542
30. „	Spis wyłącznych przywilejów od Ministerstwa Handlu, Przemysłowości i Budowli publicznych nadanych	LI	447	967
31. „	Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Wojny i Skarbu, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, wyjąwszy Pogranicze Wojskowe, względem przypadków, w których, i względem czasu, jak długo trwać ma prowiantowanie żołniérstwa przechodzącego, należące mu się od kwaterodawcy za wynadgrodzeniem przepisaném	XXXIII	221	544
1. Wrześ.	Okólnik Ministerstwa Wojny, mocą którego ogłoszoném zostaje w skutek najwyższego postanowienia z dnia 29. Sierpnia 1852. przepis o postępowaniu w sprawach wekslowych w sądach wojskowych Pogranicza Wojskowego i zewnątrz tego kraju	XXXIV	229	557
2. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj względem ekspedycyi towarów przechodowych do Odesy i napowrót przez rosyjski urząd celny w Nowosielicy	XXXIV	230	563

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1852				
28. August	Staats-Vertrag zwischen Oesterreich und den Niederlanden wegen gegenseitiger Auslieferung von Verbrechern	XXXVI	251	602
30. "	Erlaß des Finanzministeriums an sämmtliche Finanz-Landes-Behörden, dann die Tabak-Fabriken-, Lottogefäll- und niederösterreichische Waldamts-Direkzion, wodurch bestimmt wird, in welcher Weise künftighin zum Behufe der Würdigung der Versorgungs-Ansprüche der zurückgebliebenen Witwen und Waisen von solchen Staatsdienern, welche in der aktiven Dienstleistung als freiwillige Selbstmörder ihr Leben enden, die Erhebung gepflogen werden soll, ob der Selbstmord im zurechnungsfähigen Zustande erfolgt sei oder nicht	XXXIII	220	542
30. "	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	LI	447	967
31. "	Erlaß der Ministerien des Innern, des Krieges und der Finanzen, giltig für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgränze, über die Fälle, in welchen, und die Dauer, während welcher die Verpflegung der auf dem Durchzuge befindlichen Mannschaft durch den Quartierträger gegen die vorschriftsmäßige Vergütung stattzufinden hat	XXXIII	221	544
1. Sept.	Zirkular-Verordnung des Kriegsministeriums, wodurch in Folge Allerhöchster Entschließung vom 29. August 1852, eine Vorschrift für das Verfahren in Wechselsachen bei den Militärgerichten in und außerhalb der Militärgränze kundgemacht wird	XXXIV	229	557
2. "	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, betreffend die Expedizion der Transitowaaren nach Odessa und vice versa durch das russische Zollamt zu Nowosielice	XXXIV	230	563

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852. 3. Wrześ.	Reskrypt Rządu krajowego do wydziału stanów krajowych, którym czyni się wiadomo o najwyższych postanowieniach względem warunków przyjęcia do akademij wojskowych	XXXIII	222	544
3. „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, wyjąwszy Pogranicze Wojskowe, którém za porozumieniem się z Ministerstwem Rolnictwa i Górnictwa uregulowaném zostaje postępowanie władz sądowych przy urzędowych wezwaniach przed siebie robotników zatrudnionych przy kopalniach, hutach, hamerniach i walcowniach	XXXIV	231	564
4. „	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu w przedmiocie otworzenia pożyczki rządowéj pięcioprocentowéj w kwocie 80 milionów złr. m. k.	XXXIII	223	545
4. „	Patent cesarski, obowiązujący w całym obrębie Państwa, wyjąwszy Pogranicze Wojskowe, mocą którego wydaną zostaje nowa ustawa o handlu obnośnym	XLVII	333	833
8. „	Rozporządzenie naczelnika najwyższéj Władzy Policyjnéj, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, tyczące się zakazu Dziennika „Kuryer Frankoński“ (Fränkischer Kurier) .	XXXIV	232	565
8. „	Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Zewnętrznych, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, w przedmiocie układu, zawartego między Austryą i Prusami co do wolności od opłat przy wzajemnym wywozie majątku . .	XXXV	241	593
8. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém ogłoszono przeniesienie przywileju, C. Józefowi Michelowi dnia 17. Grudnia 1851. nadanego, na osobę Augusta Jährlinga	LI	448	969
9. „	Obwieszczenie Rządu krajowego względem ponawiania podań o stypendya zaopatrzenia dam z funduszu Halerowskiego	XXXIII	224	553

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1852				
3. Sept.	Eröffnung des Landes-Guberniums an den landständischen Ausschuß, mit welcher die Allerhöchsten Bestimmungen in Betreff der zur Aufnahme in die Militär-Akademie festgesetzten Erforderniße mitgetheilt werden	XXXIII	222	544
3. "	Verordnung des Justizministeriums, giltig für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgränze, wodurch im Einverständnisse mit dem Ministerium für Landeskultur und Bergwesen, das Benehmen der Justizbehörden bei ämtlichen Vorladungen der Berg-, Hütten-, Hammer- und Walzwerks-Arbeiter in strafgerichtlichen Angelegenheiten geregelt wird	XXXIV	231	564
4. "	Erlaß des Finanzministeriums, betreffend die Eröffnung eines fünfperzentigen Staats-Anlehens von 80 Millionen Gulden Konv. Mze. . . .	XXXIII	223	545
4. "	Kaiserliches Patent, giltig für das gesammte Kaiserreich, mit Ausschluß der Militärgränze, wodurch ein neues Gesetz über den Hausirhandel erlassen wird	XLVII	333	833
8. "	Verordnung des Chefs der obersten Polizeibehörde, wirksam für den ganzen Umfang des Kaiserstaates, betreffend das Verbot des Journales „Fränkischer Kourier".	XXXIV	232	565
8. "	Erlaß des Ministeriums der auswärtigen Angelegenheiten, gilitig für alle Kronländer, über die zwischen Oesterreich und Preußen vereinbarte volle Freizügigkeit bei gegenseitigen Vermögens-Exportazionen	XXXV	241	593
8. "	Erlaß des Handelsministeriums, womit die Uebertragung des dem C. Joseph Michel am 17. Dezember 1851 ertheilten Privilegiums an August Jährling kundgemacht wird	LI	448	969
9. "	Kundmachung des Landes-Guberniums, betreffend die Erneuerung der Gesuche um Versorgungs-Stipendien aus dem Haller Damen-Stiftungs-Fonde	XXXIII	224	553

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852. 9. Wrześ.	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém ogłoszono przedłużenie na czas dalszy niektórych przywilejów, tudzież doniesienie, jako przywilej zmarłego Ludwika Grüssinga z dnia 5. Lipca 1847. przeszedł na pozostałą po nim wdowę Katarzynę Grüssing	LI	449	969
10. „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące w całym obrębie Państwa, wyjąwszy Pogranicze Wojskowe, mocą którego w porozumieniu z Ministerstwem Handlu poleca się władzom sądowym, ażeby w pewnych przypadkach udzielały izbom handlowym i przemysłowym wiadomości o skutku postępowania konkursowego i karnego przeciw kupcom i profesyonistom	XXXIV	233	565
10. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj o postępowaniu we względzie stempla, jakiemu podpadają pokwitowania zwróconych kapitałów kaucyj służbowych lub innych, które na rzecz publicznego skarbu złożone, a w funduszu umarzającym albo w kasie amortyzacyjnéj lokowane były	XXXVI	252	610
11. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém się obwieszcza reorganizacya centralnego kierowania budownictwa, zatwierdzona najwyższém postanowieniem z dnia 12. Maja 1852. . . .	XXXV	242	593
11. „	Rozporządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświecenia do wszystkich uniwersytetów, którém się nakazuje, iż całe powszechne prawo karne austryackie stanowić ma przedmiot egzaminu przy piérwszém rygorozum dla pozyskania stopnia doktora praw	XXXV	243	594
13. „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, w których instytucya rządowych egzaminów teoretycznych jest zaprowadzona, mocą któ-			

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des		
		Stückes	Gesetzes	Seite
1852.				
9. Sept.	Erlaß des Handelsministeriums, womit die Verlängerung mehrerer Privilegien, sowie die Anzeige, daß das Privilegium des mit Tod abgegangenen Ludwig Grüssing vom 5. Juli 1847 auf seine Witwe Katharina Grüssing übergegangen sei, kundgemacht wird	LI	449	969
10. "	Verordnung des Justizministeriums, wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, mit Ausnahme der Militärgränze, womit den Gerichtsbehörden im Einverständnisse mit dem Handelsministerium aufgetragen wird, den Handels- und Gewerbe-Kammern in einigen Fällen den Erfolg von Konkurs- und strafrechtlichen Verhandlungen wider Handels- und Gewerbsleute mitzutheilen .	XXXIV	233	565
10. "	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, betreffend die Stempelbehandlung jener Empfangsbestätigungen, welche über die Zurückstellung der dem Staatsschatze geleisteten, und beim Tilgungsfonde oder bei der Amortisazionskasse fruchtbringend angelegten Dienst- oder anderen Kauzions-Kapitalien ausgestellt werden	XXXVI	252	610
11. "	Erlaß des Handelsministeriums, womit die mit der Allerhöchsten Entschließung vom 12. Mai 1852 genehmigte Reorganisirung der Zentral-Leitung des Bauwesens kundgemacht wird . . .	XXXV	242	593
11. "	Verordnung des Ministeriums für Kultus und Unterricht, an alle Universitäten, womit angeordnet wird, daß das gesammte österreichische allgemeine Strafrecht einen Gegenstand der Prüfung bei dem ersten Rigorosum zur Erlangung der juridischen Doktorswürde zu bilden habe	XXXV	243	594
13. "	Erlaß des Justizministeriums, giltig für alle Kronländer, für welche das Institut der theoretischen Staatsprüfungen in Wirksamkeit steht, wodurch im Einvernehmen mit dem Ministerium des			

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852.	rego w porozumieniu z Ministerstwem Wyznań i Oświecenia rozciąga się uwzględnienia, objęte w rozporządzeniu Ministra Oświecenia z dnia 21. Stycznia 1851. nr. 28. Dz. praw Państwa w przedmiocie teoretycznych egzaminów rządowych także i na tych słuchaczów prawa, którzy ukończyli nauki swoje w roku szkolnym 1851/1852.	XXXV	244	595
13. Wrześ.	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, którém obwieszczone zostają niektóre do wykonania ustawy o druku potrzebne zmiany w postępowaniu celném pod względem pism drukowych, z zagranicy wprowadzonych	XXXV	245	596
13. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, mocą którego przywilej C. A. Schluowi dnia 12. Sierpnia 1850. nadany, przedłużono na rok trzeci i czwarty	LI	450	971
16. „	Spis wyłacznych przywilejów, od Ministerstwa Handlu, Przemysłowości i Budowli publicznych nadanych	LI	451	972
17. „	Rozporządzenie Naczelnika Najwyższéj Władzy Policyjnéj, obowiązujące w całym obrębie Państwa, dotyczące zakazu dziennika: Berlinische Nachrichten von Staats- und gelehrten Sachen (Haude-Spenner'sche Zeitung)	XXXV	246	598
17. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj, jako kwity na odebrane należytości pocztmistrzów i ekspedyentów pocztowych stemplowi podlegaja	XXXVI	253	611
17. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, mocą którego przywilej Rudolfowi Wiesingerowi dnia 27. Kwietnia 1851. nadany, na rok drugi i trzeci przedłużono	LI	452	973

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des		
		Stückes	Gesetzes	Seite
1852	Kultus und Unterrichts, die durch den Erlaß des letzteren vom 21. Jänner 1851, Nr. 28 Reichs-Gesetz-Blatt, zugestandenen Begünstigungen bezüglich der theoretischen Staatsprüfungen auch auf die Rechtshörer, welche ihre Studienzeit im Studienjahre 1851—1852 vollendet haben, ausgedehnt werden	XXXV	244	595
13. Sept.	Verordnung des Finanzministeriums, wirksam für sämmtliche Kronländer, womit einige zur Vollziehung des Preßgesetzes nothwendige Aenderungen des Zollverfahrens, bezüglich der aus dem Auslande einlangenden Druckschriften bekannt gemacht werden	XXXV	245	596
13. "	Erlaß des Handelsministeriums, womit das dem C. A Schlu verliehene Privilegium vom 12. August 1850 auf das dritte und vierte Jahr verlängert wird	LI	450	971
16. "	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	LI	451	972
17. "	Verordnung des Chefs der obersten Polizeibehörde, wirksam für den ganzen Umfang des Kaiserstaates, betreffend das Verbot der „Berlinischen Nachrichten von Staats- und gelehrten Sachen" (Haude-Spenner'schen Zeitung)	XXXV	246	598
17. "	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, betreffend die Stempelpflichtigkeit der Quittungen über die Forderungsgebühren der Postmeister und Posterpeditoren	XXXVI	253	611
17. "	Erlaß des Handelsministeriums, womit das dem Rudolph Wiesinger verliehene Privilegium vom 27. April 1851 auf das zweite und dritte Jahr verlängert wird	LI	452	973

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852. 17. Wrześ.	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, mocą którego przywilej braciom Kleinom dnia 1. Września 1848. nadany, na dalsze cztéry lata przedłużono	LI	453	974
18. „	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, którém się ogłasza czas, od którego wydawać się zaczną nowe monety, na 10 procentu aliażowane . .	XXXV	247	598
19. „	Rozporządzenie Rządu krajowego, mocą którego we względzie ludzi, nie mających paszportu, a do naboru wojskowego stawionych, polecono przed asentowaniem tychże sprawdzenie wieku, służbie wojskowéj podpadającego	XXXVI	254	612
19. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj o postępowaniu celném ze staremi szynami kolei żelaznéj	XXXVI	255	612
19. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj względem cła, jakiemu podpada tak zwane płótno introligatorskie	XXXVI	256	613
19. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém ogłoszono doniesienie, iż przywilej L. Leschenowi i Gustawowi Neuberowi dnia 5. Lutego 1851. nadany, przeszedł na własność wyłączną L. Leschena	LI	454	974
19. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, mocą którego przywilej Michałowi Bermannowi Tellerowi dnia 29. Sierpnia 1843. nadany, na rok dziesiąty przedłużono	LI	455	974
22. „	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, którém w dodatku do rozporządzenia z dnia 14. Sierpnia 1852. r. (nr. 163. Dziennika praw Państwa cz. L.) wymienione zostają kasy rządowe Królestwa Dalmacyi, gdzie kaucya od wydawania peryodycznego pisma drukowego treści politycznéj, lub w razie zasądzenia wyrokiem sądowym pisma drukowego peryodycznego złożoną być winna	XXXIV	234	566

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1852				
17. Sept.	Erlaß des Handelsministeriums, womit das Privilegium der Gebrüder Klein vom 1. September 1848 auf weitere vier Jahre verlängert wird .	LI	453	974
18. "	Erlaß des Finanzministeriums, womit der Zeitpunkt bekannt gemacht wird, mit welchem die Ausgabe der neuen zu zehn Perzent legirten Silbermünzen zu beginnen hat	XXXV	247	598
19. "	Erlaß des Landes-Guberniums, womit die Konstatirung des militärpflichtigen Alters eines paßlos gestellten Individuums vor dessen Assentirung angeordnet wird	XXXVI	254	612
19. "	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, hinsichtlich der Zollbehandlung alter Eisenbahnschienen . .	XXXVI	255	612
19. "	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, die Zollbehandlung der sogenannten Buchbinder-Leinwand betreffend	XXXVI	256	613
19. "	Erlaß des Handelsministeriums, womit die Anzeige, daß das Privilegium von L. Leschen und Gustav Neuber vom 5. Februar 1851 in das Alleineigenthum des L. Leschen übergegangen sei, kundgemacht wird	LI	454	974
19. "	Erlaß des Handelsministeriums, womit das dem Michael Bermann Teller am 29. August 1843 ertheilte Privilegium auf das zehnte Jahr verlängert wird	LI	455	974
22. "	Erlaß des Finanzministeriums, womit nachträglich zu dem Erlasse vom 14. August 1852, Nr. 163 Reichs-Gesetz-Blatt, Stück L., jene Staatskassen des Königreiches Dalmazien namhaft gemacht werden, bei denen die Kauzion für Herausgabe einer periodischen Druckschrift politischen Inhaltes, oder im Falle einer gerichtlichen Verurtheilung einer periodischen Druckschrift erlegt werden kann	XXXIV	234	566

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852. 22. Wrześ.	Obwieszczenie Rządu krajowego w przedmiocie ukończenia taryfy cła dla austryackiego handlu wchodowego i wychodowego w Turcyi . . .	XXXVI	257	614
23. „	Obwieszczenie Rządu krajowego o przeniesieniu urzędu podatkowego z Lipnicy, w obwodzie Bocheńskim, do Wiśnicza	XXXIV	235	566
24. „	Rozporządzenie Rządu krajowego, którém podają się do wiadomości główne postanowienia względem uprawnienia do handlu komisyjnego i spedycyjnego	XXXVI	258	615
24. „	Okólne rozporządzenie Ministerstwa Wojny, którém obwieszcza się postanowienia co do wykazywania w swych listach ludzi, których z powodu zbrodni, przed swém asentowaniem popełnionéj, według §. 4. cesarskiego patentu z dnia 22. Grudnia 1851. przekazuje się cywilnym sądom karnym	XXXVI	259	616
24. „	Spis wyłącznych przywilejów od Ministerstwa Handlu, Przemysłowości i Budowli publicznych nadanych	LI	456	975
24. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, mocą którego przywilej, doktorowi M. Ehrmannowi dnia 31. Lipca 1847. nadany, przedłuża się na rok szósty	LI	457	977
25. „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, objaśniające §. 3. cesarskiego rozporządzenia z dnia 29. Marca 1851. co do zgłaszania pretensyj, opartych na prawie cywilném do majątku, ogłoszonego za przepadły, osób w Węgrzech, Kroacyi, Sławonii, Województwie Serbskiém i Banacie Temeskim	XXXIV	236	567
26. „	Rozporządzenie najwyższéj Władzy Policyjnéj, dotyczące dotychczasowych, dla pojedynczych krajów koronnych Państwa, lub dla osobnych okręgów wydawanych zakazów pism drukowych	XXXV	248	599

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1852				
22. Sept.	Kundmachung des Landes-Guberniums, betreffend den Abschluß eines neuen Zolltarifes für den österreichischen Ein- und Ausfuhrhandel in der Türkei	XXXVI	257	614
23. „	Kundmachung des Landes-Guberniums, betreffend die Uebertragung des bisher in Lipnica, Bochniaer Kreises, unterbrachten Steueramtes nach Wisznicz	XXXIV	235	566
24. „	Erlaß des Landes-Guberniums, wodurch die wesentlichen Bestimmungen in Betreff der Berechtigung zum Kommissions- und Spedizions-Handel bekannt gegeben werden	XXXVI	258	615
24. „	Zirkular-Verordnung des Kriegsministeriums, womit die Bestimmungen bezüglich der Standes-Behandlung derjenigen Individuen, welche wegen eines vor ihrer Assentirung begangenen Verbrechens nach dem §. 4 des kaiserlichen Patentes vom 22. Dezember 1851 an die Zivil-Strafgerichte ausgeliefert wurden, kundgemacht werden	XXXVI	259	616
24. „	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	LI	456	975
24. „	Erlaß des Handelsministeriums, womit das Privilegium des Dr. M. Ehrmann vom 31. Juli 1847 auf das sechste Jahr verlängert wird . .	LI	457	977
25. „	Verordnung des Justizministeriums, zur Erläuterung des §. 3 der kaiserlichen Verordnung vom 20. März 1851, über die Anmeldung der Privatrechts-Ansprüche auf das für verfallen erklärte Vermögen kriegsgerichtlich verurtheilter Personen in Ungarn, Kroazien und Slavonien, der Wojwodschaft Serbien und dem Temeser Banate	XXXIV	236	567
26. „	Verordnung der obersten Polizeibehörde, in Betreff der bisher für einzelne Kronländer des Reiches oder für besondere Gebiete erlassenen Verbote von Druckschriften	XXXV	248	599

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852. 27. Wrześ.	Rozporządzenie Ministerstw Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, obowiązujące w Królestwach Węgier, Kroacyi i Slawonii z Wybrzeżem Kroackiém, w Wielkiém Księstwie Siedmiogrodzkiém, Województwie Serbskiém i Banacie Temeskim, tudzież w Wielkiém Księstwie Krakowskiém, którém na mocy najwyższego postanowienia z dnia 4. Maja 1852. zaprowadzoną zostaje chłosta cielesna jako kara dyscyplinarna w domach kary i zakładach więziennych przeciw zasądzonym i więźniom, pod śledztwem zostającym, z pewnemi ograniczeniami i ostrożnościami	XXXIV	237	568
28. "	Rozporządzenie Rządu krajowego względem sprzedaży i wczesnego zabiérania gnoju końskiego ze stajen żandarmeryi	XXXVI	260	617
28. "	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu względem dobrowolnego zrzeczenia się Jana Otto przywileju, sobie dnia 1. Lutego 1852. nadanego	LI	458	977
28. "	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, mocą którego przywilej dnia 23. Listopada Bernardowi Badelowi nadany, dla zaniechanego wykonywania zgasłym ogłasza się	LI	459	977
29. "	Patent cesarski, mocą którego rozpisują się podatki bezpośrednie na rok administracyjny 1853.	XXXIV	238	569
29. "	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, wyjąwszy Pogranicze Wojskowe, którém oświadcza się, iż żandarmi zupełne mają prawo żądania trzeciéj części kary pieniężnéj, zapewnionéj donosicielowi w ustawie karnéj za uczynione donicsienie o grach zakazanych	XXXV	249	600
29. "	Rozporządzenie Rządu krajowego, którém objaśnia się przepis o kwaterunku żandarmeryi			

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des		
		Stückes	Gesetzes	Seite
1825				
27. Sept.	Erlaß des Ministeriums der Justiz und des Innern, giltig für das Königreich Ungarn, Kroazien und Slavonien mit dem kroatischen Küstenlande, das Großfürstenthum Siebenbürgen, die Wojwodschaft Serbien und das Temeser Banat, und das Großherzogthum Krakau, wodurch in Folge Allerhöchster Entschließung vom 4. Mai 1852 die körperliche Züchtigung als Disziplinarstrafe in den Strafhäusern und in den Gefangen-Anstalten der Gerichte wider Sträflinge und Untersuchungs-Gefangene unter bestimmten Einschränkungen und Vorsichtsmaßregeln eingeführt wird	XXXIV	237	568
28. "	Erlaß des Landes-Guberniums, wegen Veräußerung und zeitgerechter Wegnahme des Dungers aus den Gensd'armerie-Pferdestallungen . . .	XXXVI	260	617
28. "	Erlaß des Handelsministeriums, betreffend die freiwillige Zurücklegung des dem Johann Ott am 1. Februar 1852 ertheilten Privilegiums . . .	LI	458	977
28. "	Erlaß des Handelsministeriums, wodurch das Privilegium des Bernhard Badel vom 23. November 1850, wegen Nichtausübung für erloschen erklärt wird	LI	459	977
29. "	Kaiserliches Patent, wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, womit die direkten Steuern für das Verwaltungsjahr 1853 ausgeschrieben werden	XXXIV	238	569
29. "	Erlaß des Justizministeriums, wirksam für den ganzen Umfang des Kaiserthumes, mit Ausnahme der Militärgränze, wodurch erklärt wird, daß die Gensd'armen für die von ihnen erstatteten Anzeigen über verbotene Glücksspiele auf das in dem Strafgesetze dem Anzeiger zugesicherte Drittheil des Strafbetrages vollen Anspruch haben	XXXV	249	600
29. "	Erlaß des Landes-Guberniums, womit die Gensd'armerie-Bequartierungsvorschrift vom 25. Juli			

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852.				
	z dnia 25. Lipca 1851. r. względem dostarczać się mającego na rachunek konkurencyi krajowéj obsługiwania i czyszczenia lokalności żandarmeryi	XXXVI	261	618
29. Wrześ.	Oświadczenie ministeryalne względem ustanowienia traktatu między Austryą i Bawaryą, dotyczące postępowania przez obustronną żandarmerye przy występowaniu za granicę krajową	XXXVIII	279	638
30. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, mocą którego przywilej Ignacemu Kapferowi dnia 21. Sierpnia 1849. nadany, przedłuza się na dalszy rok czwarty	LI	460	977
2. Paźdz.	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj względem postępowania celnego z cachou (catechou, tak zwana ziemia japońska)	XXXVII	264	622
2. „	Rozporządzenie Rządu krajowego o obowiązku kwaterodawców dawania żywności zakwaterowanym w pochodzie żołniérzom i przepisaném wynadgrodzeniu za to. bez odwłoki i w gotowiźnie należącém	XXXVII	265	622
2. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj, o postępowaniu celném z figurami dragantowemi	XXXVII	266	6 7
3. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém przywilej dnia 20. Października 1849. Maryi Lederer nadany, gdy przedmiot jego nie jest nowym, zgasłym ogłoszono	LII	461	979
5. „	Obwieszczenie Rządu krajowego o podwyższeniu opłat przy skarbowym zakładzie przewozowym w Teszoutz na Bukowinie	XXXIV	239	571
5. „	Rozporządzenie najwyższéj Władzy Policyjnéj, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, dotyczące zakazu tygodnika L'unione sociale, w Turynie wychodzącego	XXXV	250	600

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1852	1851, bezüglich der auf Rechnung der Landes-Konkurrenz zu besorgenden Bedienung und Reinigung der Gensd'armerie-Lokalitäten erläutert wird	XXXVI	261	618
29. Sept.	Ministerial-Erklärung zur Feststellung des Uebereinkommens zwischen Oesterreich und Baiern, betreffend das von der beiderseitigen Gensd'armerie bei Einschreiten jenseits der respektiven Landesgränzen zu beobachtende Verfahren . .	XXXVIII	279	638
30. „	Erlaß des Handelsministeriums, womit das Privilegium des Ignaz Kapser vom 21. August 1849 auf die weitere Dauer des vierten Jahres verlängert wird	LI	460	977
2. Okt.	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, die Zollbehandlung des Cachu (Catechou. sogenannte japanische Erde) betreffend	XXXVII	264	622
2. „	Erlaß des Landes-Guberniums, hinsichtlich der Verpflichtung der Quartierträger zur Verpflegung der auf dem Durchzuge einquartierten Mannschaft und der hiefür zeitgerecht bar zu leistenden gesetzlichen Vergütung	XXXVII	265	622
2. „	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, die Zollbehandlung der Tragant-Figuren betreffend . . .	XXXV	266	627
3. „	Erlaß des Handelsministeriums, womit das Privilegium der Maria Lederer vom 20. Oktober 1849 wegen Mangels an Neuheit für erloschen erklärt wird	LII	461	979
5. „	Kundmachung des Landes-Guberniums, in Betreff der Erhöhung der Gebühren bei der ärarischen Ueberfuhrs-Anstalt zu Teschoutz, in der Bukowina	XXXIV	239	571
5. „	Verordnung der obersten Polizeibehörde, giltig für alle Kronländer, betreffend das Verbot des in Turin erscheinenden Wochenblattes: „L'unione sociale."	XXXV	250	600

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852. 5. Paźdz.	Rozporządzenie Rządu krajowego, jako ulega zmianie ustęp I. rozporządzenia z dnia 20. Lipca 1852. r. (Dziennik praw krajowych cz. XXXII., nr. 210.) względem nocyonowania do domu przymusowych robót wracających szupaśników do Lwowa nienależnych	XXXVII	267	628
5. „	Rozporządzenie Namiestnika względem zapobieżenia przesadnemu rachowaniu dyet i kosztów podróży ze strony osób sanitarnych	XXXVII	268	628
6. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém przywilej dnia 5. Września 1850. Gustawowi Waizmannowi nadany, na rok trzeci przedłużono	LII	462	979
8. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj o postępowaniu stemplowém z duplikatami kart podatkowych, i o zniesieniu kary za stracenie takich kart przepisanéj	XXXVII	269	629
9. „	Rozporządzenie Rządu krajowego jako przed przyjęciem ludzi, bez paszportu przytrzymanych i do zaciągu wojskowego stawionych, potrzebne jest wykazanie wieku, służbie wojskowéj ulegającego	XXXVII	270	630
9. „	Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Górnictwa, którém się podaje do powszechnéj wiadomości czas, od którego się poczyna działalność urzędowa starostwa górniczego w Komotawie . .	XXXVIII	280	640
10. „	Rozporządzenie Prezydyum krajowego, którém zaostrza się scisłe wykonywanie istniejących przepisów względem budowli kościołów lub szkół, do których dobra kameralne lub fundusz jaki publiczny ma się przyczyniać . . .	XXXVII	271	631
11. „	Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, jakie warunki w rozpisywanych konkur-			

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des		Seite
		Stückes	Gesetzes	
1852				
5. Okt.	Erlaß des Landes-Guberniums, womit der I. Absatz des Erlasses vom 20. Juli 1852 (Landes-Gesetz-Blatt, XXXII. Stück, Nr. 210), wegen Nozionirung der nach Lemberg nicht zuständigen Schubrevertenten in das Zwangsarbeitshaus abgeändert wird	XXXVII	267	628
5. „	Erlaß des Statthalters, wegen Hintanhaltung übertriebener Aufrechnungen von Diäten und Reisekosten des Sanitäts-Personales	XXXVII	268	628
6. „	Erlaß des Handelsministeriums, womit das Privilegium des Gustav Waizmann vom 5. September 1850 auf die weitere Dauer des dritten Jahres verlängert wird	LII	462	979
8. „	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, betreffend die Stempelbehandlung der Duplikate der Steuerscheine und die Aufhebung der Strafe für den Verlust eines Steuerscheines	XXXVII	269	629
9. „	Erlaß des Landes-Guberniums, betreffend die Nachweisung des erreichten militärpflichtigen Alters der paßlos gestellten Individuen vor ihrer Annahme	XXXVII	270	630
9. „	Verordnung des Ministers für Landeskultur und Bergwesen, womit der Zeitpunkt der beginnenden Amtswirksamkeit der Berghauptmannschaft in Komotau zur öffentlichen Kenntniß gebrach wird	XXXVIII	280	640
10. „	Erlaß des Landes-Präsidiums, womit die genaue Beobachtung der bestehenden Vorschriften, in Ansehung jener Kirchen- oder Schulbaulichkeiten, zu deren Kosten ein Staatsgut oder ein öffentlicher Fond beizutragen hat, eingeschärft wird .	XXXVII	271	631
11. „	Erlaß des Ministeriums des Innern, womit die, in den Konkurs-Ausschreibungen für Zivil-			

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852.				
	sach ku obsadzeniu cywilnych miejsc funduszowych w c. k. wiédeńsko-najsztadzkiéj akademii, tudzież akademii inżynierów, które kompetenci w prośbach swych wykazać powinni, zamieszczać należy	XXXVII	272	631
11. Paźdz.	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém przywilej d. 28. Października 1844. Józefowi Busce nadany, na rok dziewiąty, dziesiąty i jedénasty przedłużono	LII	463	979
11. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, mocą którego niektóre przywileje przedłużono	LII	464	979
12. „	Spis wyłącznych przywilejów, nadanych od Ministerstwa Handlu, Przemysłowości i Budowli publicznych	LII	465	981
12. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém przywileje Antoniemu baronowi Doblhoff-Dier dnia 31. Lipca i dnia 16. Sierpnia 1839. nadane, dla nieopłaconych kwot taksalnych zgasłemi ogłoszono	LII	466	982
13. „	Obwieszczenie Rządu krajowego względem rozszérzenia upoważnienia bocznych urzędów cłowych klasy II. w Ditkowcach, Berlinie, Grzymałówce i Stojanowie co do oclenia mąki i mielniczych wyrobów	XXXVIII	281	641
14. „	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, mocą którego w porozumieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości podaje się objaśnienie o wymierzaniu należytości od wyroków co do przywrócenia do dawnego stanu i od wyroków przedstanowczych	XXXVII	273	633
14. „	Rozporządzenie Ministerstw Skarbu i Handlu, na mocy którego woda z kwiecia pomarańczowego wporządkowaną zostaje między artykuły lékarskie i perfumowe szlachetne	XXXVII	274	634

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1852	Stiftplätze in der k. k. Wiener=Neustädter= und Genie=Akademie einzuschaltenden Erfordernisse, welche die Bewerber in ihren Gesuchen nachzuweisen haben, bestimmt werden	XXXVII	272	631
11. Okt.	Erlaß des Handelsministeriums, womit das Privilegium des Joseph Busca vom 28. Oktober 1844 auf die Dauer des neunten, zehnten und eilften Jahres verlängert wird	LII	463	979
11. "	Erlaß des Handelsministeriums, womit mehrere Privilegien verlängert werden	LII	464	979
12. "	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	LII	465	981
12. "	Erlaß des Handelsministeriums, womit die Privilegien des Anton Freiherrn von Doblhoff=Dier vom 31. Juli und 16. August 1839 wegen rückständiger Taxbeträge für erloschen erklärt werden	LII	466	982
13. "	Kundmachung des Landes=Guberniums, betreffend die Erweiterung des Verzollungs=Befugnisses der Nebenzollämter II. Klasse in Ditkowce, Berlin, Grzymałówka und Stojanów, in Absicht auf Mehl= und Mahlprodukte	XXXVIII	281	641
14. "	Erlaß des Finanzministeriums, wirksam für alle Kronländer, womit im Einverständnisse mit dem Justizministerium, über die Gebührenbemessung von Urtheilen auf Wiedereinsetzung in den vorigen Stand und von Beiurtheilen die Belehrung erlassen wird	XXXVII	273	633
14. "	Verordnung der Ministerien der Finanzen und des Handels, womit Pomeranzenblüthen=Wasser im Zolltarife unter die edlen Arzenei= und Parfümeriestoffe eingereiht wird	XXXVII	274	634

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba		Stronica
		Części	Ustawy	
1852.				
15. Paźdz.	Obwieszczenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj, tyczące się utworzenia i poczęcia czynności urzędu, przeznaczonego do wymierzania należytości skarbowych we Lwowie	XXXIX	289	652
17. „	Ogłoszenie Ministerstwa Skarbu i Handlu względem przeprowadzenia połączenia celnego między Austryą, Modeną i Parmą	XXXVIII	282	641
17. „	Instrukcya do statutu o rezerwie	XLI	303	696
18. „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, którém się obwieszcza początek działalności nowych sądów prowizorycznych w Wielkiém Księstwie Siedmiogrodzkiém	XXXVI	262	619
18. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj względem zmiany co do upoważnienia do ekspedyowania towarów, jakie miały urzędy celne w Modelnicy i Koćmiérzowie	XXXIX	290	652
20. „	Rozporządzenie najwyższéj Władzy Policyjnéj, dotyczące zakazu Dziennika, wychodzącego w Berlinie pod nazwiskiem „Gazeta Budelmeyera“	XXXVI	263	620
21. „	Spis wyłącznych przywilejów od Ministerstwa Handlu nadanych	LII	467	983
22. „	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich krajach spólnego Związku celnego, którém dozwala się sprowadzać sól dygestującą z zagranicy za cłem zniżoném na 5 krajcarów od cetnara, także i do produkcyi ałunu	XXXVII	275	634
23. „	Rozporządzenie Rządu krajowego względem obowiązku gromad (gmin) dostarczania potrzebnych rzeczy do urządzenia aresztów, tudzież sztokhauzów żandarmeryjnych	XXXVII	276	635
24. „	Patent cesarski, obowiązujący od d. 1. Stycznia 1853. r. we wszystkich krajach koronnych, oprócz uksiążęconego Hrabstwa Tyrolu z Forarlbergiem, Królestwa Lombardzko-Weneckiego			

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1852				
15. Okt.	Kundmachung der Finanz-Landes-Direkzion, betreffend die Errichtung und den Wirksamkeitsbeginn eines k. k. Gebührenbemessungsamtes in Lemberg	XXXIX	289	652
17. "	Kundmachung der Ministerien der Finanzen und des Handels, betreffend den Vollzug der österreichisch-modenisch-parmensischen Zolleinigung	XXXVIII	282	641
17. "	Instrukzion zum Reserve-Statute	XLI	303	696
18. "	Erlaß des Justizministeriums, womit der Beginn der Wirksamkeit der neuen provisorischen Gerichte im Großfürstenthume Siebenbürgen bekannt gemacht wird	XXXVI	262	619
18. "	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, hinsichtlich der Aenderungen in dem Expedizions-Befugnisse der k. k. Zollämter Modelnica und Koćmierzów	XXXIX	290	652
20. "	Verordnung der obersten Polizeibehörde, betreffend das Verbot der in Berlin erscheinenden Zeitschrift: „Budelmeyer Zeitung"	XXXVI	263	620
21. "	Verzeichniß der von dem Handelsministerium verliehenen ausschließenden Privilegien	LII	467	983
22. "	Erlaß des Finanzministeriums, wirksam für alle Länder des gemeinschaftlichen Zollverbandes, womit der Bezug des Digestivsalzes aus dem Auslande gegen einen begünstigten Zoll von fünf Kreuzern pr. Zentner auch zur Allaun-Erzeugung gestattet wird	XXXVII	275	634
23. "	Erlaß des Landes-Guberniums, betreffend die Verpflichtung der Gemeinden zur Beischaffung der Erfordernisse für die Einrichtung der Gensd'armerie-Arreste und Stockhäuser	XXXVII	276	635
24. "	Kaiserliches Patent, giltig vom 1. Jänner 1853 für alle Kronländer, mit Ausnahme der gefürsteten Grafschaft Tirol mit Vorarlberg, des lombardisch-venezianischen Königreiches und der			

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852.				
	i Pogranicza Wojskowego, obejmujący postanowienia o fabrykacyi, obrocie i posiadaniu broni i przedmiotów amunicyjnych, tudzież o noszeniu broni	XLII	304	723
24. Paźdz.	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, mocą którego przedłużono czas trwania niektórych przywilejów	LII	468	984
24. „	Spis wyłącznych przywilejów od Ministerstwa Handlu nadanych	LII	469	985
25. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handln, mocą którego przywilej Karolowi Hoszekowi dnia 22. Września 1846. nadany, na dalszy rok siódmy przedłuża się	LII	470	987
26. „	Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, gdzie obowiązuje prowizoryczna ustawa z dnia 17. Marca 1849. r., nr. 170. Dziennika praw Państwa, którém się ogłasza, iż czynności według §§. 74., 79. i 80. prowizorycznéj ustawy gminnéj z dnia 17. Marca 1849., z wyjątkiem nakładów na podatki niestałe, 20 procentu tychże przewyższających, w §. 79. wspomnionych, i z wyjątkiem operacyj kredytowych, w §. 80. namienionych, zostawione zostały regulacyi przez ustawę krajową, tymczasem zawisłemi się czynią od zezwolenia Namiestników	XXXVII	277	636
26. „	Rozporządzenie Rządu krajowego, którém ogłasza się przepis wykonawstwa najwyższéj ustawy o przywilejach z dnia 15. Sierpnia 1852. roku (Dziennik praw krajowych, cz. XXXV., nr. 240.), tudzież o skuteczności prawa tego w Księstwie Lichtensztajn	XXXIX	291	653
27. „	Rozpurządzenie Ministerstwa Skarbu i Handlu w przedmiocie zniżenia ceł na Mołdawie . .	XXXVIII	283	642

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1852	Militärgränze, betreffend die Bestimmungen über die Erzeugung, den Verkehr und den Besitz von Waffen und Munizionsgegenständen, dann das Waffentragen	XLII	304	723
24. Okt.	Erlaß des Handelsministeriums, womit mehrere Privilegien verlängert werden	LII	468	984
24. „	Verzeichniß der von dem Handelsministerium verliehenen ausschließenden Privilegien	LII	469	985
25. „	Erlaß des Handelsministeriums, womit das dem Karl Hoschek am 22. September 1846 ertheilte Privilegium auf die weitere Dauer des siebenten Jahres verlängert wird	LII	470	987
26. „	Verordnung des Ministers des Innern, giltig für die Kronländer, in welchen das provisorische Gemeindegesetz vom 17. März 1849, Nr. 170 des Reichs-Gesetz-Blattes, in Wirksamkeit besteht, wodurch die nach den §§. 74, 97 und 80 des provisorischen Gemeindegesetzes vom 17. März 1849, einem Landesgesetze vorbehaltenen Geschäfte, mit Ausnahme der im §. 79 erwähnten 20 Perzent der indirekten Steuern übersteigenden Umlagen, und der im §. 80 bemerkten Kredits-Operazionen, von der Bewilligung der Statthalter abhängig gemacht werden	XXXVII	277	636
26. „	Erlaß des Landes-Guberniums, womit die Vollzugsvorschrift zum Allerhöchsten Privilegiengesetze vom 15. August 1852 (Landes-Gesetz-Blatt, XXXV. Stück, Nro. 240), und die Wirksamkeit dieses Gesetzes im Fürstenthume Liechtenstein bekannt gegeben wird	XXXIX	291	653
27. „	Verordnung der Ministerien der Finanzen und des Handels, die Ermäßigung der Moldauzölle betreffend	XXXVIII	283	642

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852. 27. Paźdz.	Rozporzadzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj względem postępowania celnego z materyałem tkackim i kartami żakwardowemi	XL	292	684
27. „	Rozporządzenie Ministra Skarbu, mocą którego w skutek najwyższego rozporządzenia z dnia 17. Pazdziernika 1852. nakłada się dodatek do cen białéj soli morskiéj w Królestwie Lombardzko-Weneckiém, ustanowionych w rozporządzeniu z dnia 15. Lipca 1851. r. (nr. 171. Dziennika praw Państwa)	XLII	305	734
29. „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące w całym obrębie Państwa, mocą którego w skutek najwyższego postanowienia 1852. r. ogłasza się tak zwane weksle na raty, za weksle nieważne	XXXVIII	284	642
29. „	Obwieszczenie Rządu krajowego, zawiérające naukę o środkach ostrożności przy dogladanin koni, chorych na niebezpieczne zołzy, nosaciznę i tylczak	XXXVIII	285	643
29. „	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, wyjąwszy Węgry, Siedmiogród, Kroacyę, Sławonię, Województwo Serbskie i Banat Temeski, tyczące się uwolnienia od należytości orzeczeń, wydanych w przedmiocie odstąpienia dóbr . .	XLIV	323	751
30. „	Rozporządzenie Rządu krajowego względem święcenia niedziel i świąt nakazanych tak w łacińskim jak grecko-katolickim kościele	XL	293	684
30. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, mocą którego przywilej, dnia 28. Czerwca 1841. Józefowi Weissowi nadany, póżniéj zaś na własność syna jego Karola Weissa ustąpiony, przedłuża się na dalszy rok, to jest na rok dwunasty .	LII	471	987

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des		Seite
		Stückes	Gesetzes	
1852				
27. Okt.	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, betreffend die Zollbehandlung des sogenannten Weberzeuges und der Jaquardkarten	XL	292	684
27. „	Erlaß des Finanzministers, wodurch in Folge Allerhöchster Entschließung vom 17. Oktober 1852, ein Zuschlag zu den, mit Verordnung vom 15. Juli 1851 (Nr. 171 des Reichs-Gesetz-Blattes) festgesetzten Preisen für das weiße Seesalz im lombardisch-venezianischen Königreiche angeordnet wird	XLII	305	734
29. „	Verordnung des Justizministeriums, wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, wodurch in Folge Allerhöchster Entschließung vom 21. Oktober 1852 erklärt wird, daß die sogenannten Ratenwechseln nicht als giltige Wechsel anzusehen sind	XXXVIII	284	642
29. „	Kundmachung des Landes-Guberniums, enthaltend die Belehrung über die bei Wartung der mit bösartiger Drüse, Rotz und Wurm behafteten Pferde zu beobachtenden Vorsichtsmaßregeln .	XXXVIII	285	643
29. „	Erlaß des Finanzministeriums, wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme von Ungarn, Siebenbürgen, Kroazien und Slavonien, der serbischen Wojwodschaft und des Temeser Banates, bezüglich der gebührenfreien Behandlung der Entscheidungen über Güter-Abtretungsgesuche . .	XLIV	323	751
30. „	Erlaß des Landes-Guberniums, wegen Feier der Sonn- und gebotenen Feiertage sowohl der lateinischen als griechisch-katholischen Kirche . .	XL	293	684
30. „	Erlaß des Handelsministeriums, wodurch das dem Joseph Weiß verliehene, und später an seinen Sohn Karl Weiß übertragene Privilegium vom 28. Juni 1841 auf die weitere Dauer Eines, das ist des zwölften Jahres verlängert wird .	LII	471	987

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852. 3. Listop.	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém na mocy najwyższego postanowienia z dnia 25. Października 1852. r. wydane zostają rozporządzenia dla uregulowania czynności ajentów handlowych podróżnych	XXXVIII	286	645
3. „	Okólnik Ministerstwa Wojny, którém się podaje do wiadomości najwyższe postanowienie z dnia 15. Października 1852., na mocy którego żołnierzom od rezerwy przy utrzymaniu w swéj mocy wszystkich ich obowiązków, udzielonem być może pozwolenie w czasie pokoju wstąpienia do straży finansowéj, lub do innéj służby rządowéj	XLII	306	734
4. „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, wydane w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych, Wojny i Skarbu, mocą którego znosi się wynadgrodzenie kosztów za sekwestracyę majątku zbiegów wojskowych ze strony eraryum wojskowego i przepisuje się sposób, w jaki takie czynności sprawowanemi i koszta z majątku sekwestrowanego ściąganemi być winny	XXXVIII	287	649
5. „	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, którém się podaje do wiadomości ustanowienie Komisyi centralnéj dla związku celnego między Austryą, Modeną i Parmą	XXXVIII	288	650
5. „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące w tych krajach koronnych, w których powszechna księga ustaw cywilnych obowiązuje, w przedmiocie ściągania i zamieniania kar pieniężnych, nałożonych w drodze postępowania cywilnego	XLII	307	735
5. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, mocą którego w skutek najwyższego postanowienia z dnia 21. Października 1852. ogłasza się, iż w Weronie ustanowioną zostaje dyrekcya ruchu kolei żelaznéj	XLII	308	737

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1852				
3. Nov.	Verordnung des Handelsministeriums, wodurch in Folge Allerhöchster Entschließung vom 25. Oktober 1852 mehrere Bestimmungen zur Regelung des Geschäftsbetriebes der wandernden Handels-Agenten angeordnet werden	XXXVIII	286	645
3. „	Zirkular-Verordnung des Kriegsministeriums, wodurch die Allerhöchste Entschließung vom 15. Oktober 1852 kundgemacht wird, wornach in Friedenszeiten den Reservemännern, unter Aufrechthaltung ihrer Reservepflicht, der Uebertritt zur Finanzwache, und ebenso in jede andere Staatsbedienstung bewilliget werden darf . .	XLII	306	734
4. „	Verordnung des Justizministeriums, womit im Einvernehmen mit den Ministerien des Innern, des Krieges und der Finanzen, die Vergütung der Kosten für die Sequestrazion des Vermögens der Deserteure von Seite des Militär-Aerars aufgehoben und die Art der Vornahme solcher Akte, dann die Einbringung der betreffenden Kosten aus dem sequestrirten Vermögen vorgeschrieben wird	XXXVIII	287	649
5. „	Erlaß des Finanzministeriums, womit die Errichtung der Zentral-Kommission für den österreichisch-modenisch-parmensischen Zollverein bekannt gemacht wird	XXXVIII	288	650
5. „	Verordnung des Justizministeriums, giltig für jene Kronländer, in welchen das allgemeine bürgerliche Gesetzbuch in Wirksamkeit ist, über die Art der Eintreibung und Umwandlung der im Zivil-Verfahren verhängten Geldstrafen .	XLII	307	735
5. „	Verordnung des Handelsministeriums, wodurch in Folge Allerhöchster Entschließung vom 21. Oktober 1852, die Errichtung einer Eisenbahn-Betriebsdirekzion in Verona kundgemacht wird .	XLII	308	737

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852.				
5. Listop.	Spis wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa Handlu nadanych	LII	472	987
6. „	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich krajach spólnego Związku celnego, wydane w przedmiocie ustanowienia tary od sukien i ubiorów najlepszego gatunku	XLII	309	738
7. „	Obwieszczenie Ministerstwa Skarbu, tyczące się ograniczenia peryodu przygotowawczego, ustanowionego w art. 27. traktatu połączenia celnego między Austryą, Modeną i Parmą . . .	XLII	310	738
8. „	Spis wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa Handlu nadanych	LII	473	989
8. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, mocą którego czas trwania niektórych przywilejów przedłużono	LII	474	990
8. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z obwieszczeniem, iż własność przywileju Edwardowi Köstlerowi dnia 17. Grudnia 1851. nadanego, przelana została na Aleksandra Weglana	LII	475	992
8. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, mocą którego przywilej Józefowi Morawetzowi i H. A. Syrrenbergowi dnia 31. Sierpnia nadany, przedłużono na rok drugi	LII	476	992
8. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, mocą którego przywilej piérwotnie Fryderykowi i Wilhelmowi Kyritzowi i Henrykowi Augustowi Syrrenbergowi dnia 22. Grudnia 1847. nadany, obecnie będący w posiadaniu Józefa Morawetza i Henryka Augusta Syrrenberga, na rok szósty przedłużono	LII	477	992
8. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, mocą którego przywilej Wincentemu Dall-Aglio dnia 7. Listopada 1845. nadany, na rok ósmy przedłużono	LII	478	993

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1852				
5. Nov.	Verzeichniß der von dem Handelsministerium verliehenen ausschließenden Privilegien	LII	472	987
6. „	Erlaß des Finanzministeriums, wirksam für alle Länder des gemeinschaftlichen Zollverbandes, in Betreff der Tara für Kleidungen und Putzwaaren feinster Art	XLII	309	738
7. „	Kundmachung des Finanzministeriums, betreffend die Beschränkung der im Artikel 27 des österreichisch-modenisch-parmensischen Zolleinigungs-Vertrages festgesetzten Vorbereitungsperiode .	XLII	310	738
8. „	Verzeichniß der von dem Ministerium des Handels verliehenen ausschließenden Privilegien . . .	LII	473	989
8. „	Erlaß des Handelsministeriums, womit mehrere Privilegien verlängert werden	LII	474	990
8. „	Erlaß des Handelsministeriums, wodurch die Uebertragung des dem Eduard Köstler am 17. Dezember 1851 ertheilten Privilegiums an Alexander Weglau kundgemacht wird	LII	475	992
8. „	Erlaß des Handelsministeriums, womit das Privilegium des Joseph Morawetz und H. A. Syrrenberg vom 31. August 1851 auf das zweite Jahr verlängert wird	LII	476	992
8. „	Erlaß des Handelsministeriums, womit das ursprünglich dem Friedrich Wilhelm Kyritz und Heinrich August Syrrenberg verliehene, und nunmehr im Besitze von Joseph Morawetz und Heinrich August Syrrenberg befindliche Privilegium vom 22. Dezember 1847 auf das sechste Jahr verlängert wird	LII	477	992
8. „	Erlaß des Handelsministeriums, womit das Privilegium des Vinzenz Dall-Aglio vom 7. November 1845 auf das achte Jahr verlängert wird	LII	478	993

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852. 8. Listop.	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 8. Listopada 1852., mocą którego przywilej Ignacemu Zuckerowi dnia 14. Października 1850. nadany, na rok trzeci przedłużono	LII	479	993
9. „	Rozporządzenie najwyższéj Władzy Policyjnéj, tyczące się zakazu pisma peryodycznego: La Voce della Libertá, w Turynie wychodzącego	XLII	311	739
9. „	Okólnik Ministerstwa Wojny, mocą którego stanowią się postanowienia, służące do bliższego objaśnienia przepisów co do zastanowienia płacy dla inwalidów patentowanych, w służbie publicznéj lub prywatnéj ustanowionych, albo doczasowo w takiéj umieszczonych	XLIII	313	743
9. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z obwieszczeniem, iż własność przywileju, Karolowi Kuhnowi dnia 25. Maja 1847. nadanego, na osobę Ryszarda Jana Aschera, a od tego na osobę Maurycego Weissbergera została przelana . .	LII	480	993
13. „	Rozporządzenie Rządu krajowego, którém z powodu uczynionych przy ostatniéj rekrutacyi spostrzeżeń wydaje się niektóre polecenia . .	XL	294	685
14. „	Obwieszczenie Rządu krajowego, zawiérające postanowienia o wymiarze i płaceniu podatku od dochodów w roku administracyjnym 1853. . .	XL	295	686
14. „	Rozporządzenie Ministerstwa Wojny, mocą którego w skutek najwyższego postanowienia z d 10. Listopada 1852. r. stanowi się, iż uczniowie instytutu polowo-lekarskiego po przestąpieniu do wojska na przyszłość do stanu konkretalnego Monarchii policzonymi być mają .	XLIII	314	744
15. „	Rozporządzenie cesarskiego Ministra Spraw Zewnętrznych, mocą którego podaje się do wiadomości uchwała Związku Niemieckiego z dnia			

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Gesetzes	Seite
1852				
8. Nov.	Erlaß des Handelsministeriums, womit das Privilegium des Ignaz Zucker vom 14. Oktober 1850 auf das dritte Jahr verlängert wird . .	LII	479	993
9. "	Verordnung der obersten Polizeibehörde, betreffend das Verbot der in Turin erscheinenden periodischen Schrift: „La Voce della Libertà". .	XLII	311	739
9. "	Zirkular-Verordnung des Kriegsministeriums, womit erläuternde Bestimmungen der bestehenden Vorschriften hinsichtlich der Einstellung der Patentalgebühren der in öffentlichen oder Privatdiensten angestellten oder zeitlich verwendeten Patental-Invaliden angeordnet werden	XLIII	313	743
9. "	Erlaß des Handelsministeriums, wodurch die Uebertragung des dem Karl Kuhn am 25. Mai 1847 verliehenen Privilegiums an Richard John Ascher und von diesem an Moritz Weißberger kundgemacht wird	LII	480	993
13. "	Erlaß des Landes-Guberniums, womit einige Verfügungen anläßlich der Wahrnehmungen bei der letzten Rekrutirung getroffen werden . .	XL	294	685
14. "	Kundmachung des Landes-Guberniums, enthaltend die Bestimmungen wegen Bemessung und Entrichtung der Einkommensteuer im Verwaltungsjahre 1853	XL	295	686
14. "	Zirkular-Verordnung des Kriegsministeriums, wodurch in Folge Allerhöchster Entschließung vom 10. November 1852 bestimmt wird, daß die Zöglinge des feldärztlichen Institutes nach ihrem Uebertritte in die Armee künftighin dem Concretum der Monarchie gutzurechnen sind . .	XLIII	314	744
15. "	Erlaß des kaiserlichen Ministers des Aeußeren, womit der Bundesbeschluß vom 24. Juni d. J., betreffend den militärischen Gerichtsstand der in			

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852.	24. Czerwca t. r. dla części Monarchii, należących do Związku Niemieckiego, w przedmiocie oznaczenia właściwości sądów wojskowych w sprawach karnych dla wojsk związkowych, sciągnionych w czasie pokoju na cele związkowe	XLII	312	739
15. Listop.	Rozporządzenie Ministerstwa Wojny, stanowiące, jakiéj jurysdykcyi duchownéj ulegają żołnierze rezerwowi, do domu rozpuszczeni	XLIII	315	745
18. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj względem postępowania co do należytości od kancyj hypotecznych, dawanych skarbowi publicznemu, albo osobom, od opłaty wolnym .	XLIII	316	745
19. „	Rozporządzenie Rządu krajowego, którém zarządza się niektóre środki usunięcia nieprawnych wybiegów, czynionych przez Izraelitów ku udaremnieniu przepisów, tyczących się naboru wojska	XL	296	688
19. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém oznajmia się, że przywilej Franciszkowi Ksaweremu Sinslerowi i Antoniemu Klementowi dnia 29. Lutego 1852. nadany, przelany został na osoby Karola Grunda i Dra. Karola Wunscha, którzy znowu połowę tegoż przenieśli na osobę Macieja M. Fanta i Leopolda Mahlera	LII	481	993
20. „	Rozporządzenie Rządu krajowego, którém prostuje się oznaczony w rozporządzeniu gubernialném z dnia 26. Października 1852. r. termin poczęcia prawomocności nowéj nstawy o przywilejach	XL	297	690
20. „	Rozporządzenie Rządu krajowego, jako posełki pieniędzy od Urzędów obwodowych do galicyjskiego instytutu kredytowego podlegają opłacie pocztowéj	XL	298	690

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Gesetzes	Seite
1852	Friedenszeiten zu Bundeszwecken zusammengezogenen Bundestruppen in Strafsachen, für die zum deutschen Bundesgebiete gehörigen Theile der Monarchie kundgemacht wird . . .	XLII	312	739
15. Nov.	Erlaß des Kriegsministeriums, betreffend die Bestimmung der geistlichen Jurisdikzion für die in die Heimat entlassene Reserve-Mannschaft .	XLIII	315	745
18. "	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, betreffend die Gebührenbehandlung von, für den Staatsschatz oder gebührenfreie Personen geleisteten Hypothekar-Kauzionen	XLIII	316	745
19. "	Erlaß des Landes-Guberniums, womit die Anwendung einiger Maßregeln zur Beseitigung der von den Israeliten zur Umgehung der Rekrutirungs-Vorschriften versuchten Umtriebe angeordnet wird	XL	296	688
19. "	Erlaß des Handelsministeriums, womit die Uebertragung des dem Franz Xaver Sinsler und Anton Klement unterm 29. Februar 1852 verliehenen Privilegiums an Karl Grund und Dr. Karl Wunsch, welche sodann die Hälfte dieses Privilegiums an Mathias M. Fanta und Leopold Mahler abgetreten haben, kundgemacht wird	LII	481	993
20. "	Erlaß des Landes-Guberniums, wodurch der im Gubernial-Erlasse vom 26. Oktober 1852 bezeichnete Anfangstermin für die Wirksamkeit des neuen Privilegiengesetzes berichtigt wird .	XL	297	690
20. "	Erlaß des Landes-Guberniums, über die portopflichtige Behandlung der an die galizische Kreditanstalt lautenden Geldsendungen von Seite der Kreisämter	XL	298	690

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852. 20. Listop.	Patent cesarski, obowiązujący w krajach koronnych: Austryi poniżéj i powyżéj Anizy, Salcburgu, Styryi, Karyntyi, Krainie, Gorycyi i Gradysce z Istryą, w mieście Tryeście i jego okręgu, w Tyrolu i Forarlbergu, Czechach, Morawii, Górnym i Dolnym Szląsku, w Galicyi i Lodomeryi z Oświécimem i Zatorem, Krakowem i Bukowiną, mocą którego wydany zostaje nowy przepis co do zakresu działania i przynależności sądów w sprawach cywilnych (norma jurysdykcyi cywilnéj) i stanowi się, iż takowy obowiązywać zacznie w każdym z powyższych krajów w tym samym czasie, w którym urzędy powiatowe, na nowo uorganizować się mające, i inne władze sądowe rozpoczną czynności swoje	XLV	331	771
21. „	Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Zewnętrznych, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, w przedmiocie zawartéj z Królestwem Saskiém konwencyi względem wzajemnego wolnego wywozu pensyj i poborów podobnych	XLIII	317	746
22. „	Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i najwyższéj Władzy Policyjnéj, mocą którego „Slovenske Nowini“ ogłasza się za gazetę urzędową	XLIII	318	747
22. „	Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i najwyższéj Władzy Policyjnéj, mocą którego ogłasza się gazetę lublańską i gazetę celowiecką za gazety urzędowe	XLIII	319	748
22. „	Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i najwyższéj Władzy Policyjnéj, mocą którego ogłasza się gazetę zagrzebską za gazetę urzędową niemiecką w Królestwach Kroacyi i Slawonii	XLIII	320	748
22. „	Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i najwyższéj Władzy Policyjnéj, mocą			

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Gesetzes	Seite
1852 20. Nov.	Kaiserliches Patent, wirksam für Oesterreich unter und ob der Enns, Salzburg, Steiermark, Kärnthen und Krain, Görz und Gradiska, Istrien, die Stadt Triest mit ihrem Gebiete, Tirol mit Vorarlberg, Böhmen, Mähren, Ober- und Nieder-Schlesien, Galizien und Lodomerien mit Auschwitz und Zator, Krakau und Bukowina, wodurch für diese Kronländer eine neue Vorschrift über den Wirkungskreis und die Zuständigkeit der Gerichte in bürgerlichen Rechtsangelegenheiten (Zivil-Jurisdikzionsnorm) erlassen und bestimmt wird, daß die Wirksamkeit derselben in jedem dieser Kronländer zugleich mit der Wirksamkeit der daselbst neu zu organisirenden Bezirksämter und der übrigen Gerichts-Behörden zu beginnen habe	XLV	331	771
21. "	Erlaß des Ministeriums des Aeußeren, giltig für alle Kronländer, hinsichtlich eines getroffenen Uebereinkommens mit dem Königreiche Sachsen wegen gegenseitiger Freizügigkeit der Pensionen und ähnlichen Bezüge	XLIII	317	746
22. "	Verordnung des Ministeriums des Innern und der obersten Polizeibehörde, womit die „Slovenske Novini" zu einer ämtlichen Zeitung erklärt werden	XLIII	318	747
22. "	Verordnung des Ministeriums des Innern und der obersten Polizeibehörde, womit die „Laibacher Zeitung" und die „Klagenfurter Zeitung" zu ämtlichen Zeitungen erklärt werden	XLIII	319	748
22. "	Verordnung des Ministeriums des Innern und der obersten Polizeibehörde, womit die „Agramer Zeitung" zur deutschen ämtlichen Zeitung in den Königreichen Kroazien und Slavonien erklärt wird	XLIII	320	748
22. "	Verordnung des Ministeriums des Innern und der obersten Polizeibehörde, womit die „Gazetta			

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852.				
	którego ogłasza się gazety: „Gazetta ufficiale di Venezia,“ „Foglio di Verona“ i „Gazetta di Milano“ za gazety urzędowe w Królestwie Lombardzko-Weneckiém	XLIII	321	748
22. Listop.	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych spólnego Związku celnego, mocą którego stanowi się, iż tak zwane cygara bielunowe podlegają postępowaniu według pozycyi taryfowéj 9. lit. *b)* taryfy celnéj jako fabrykaty tytuniowe . .	XLIV	324	751
22. „	Rozporządzenie Ministerstwa Wojny, mocą którego w skutek najwyższego postanowienia z d. 20. Listopada 1852. roku rozciąga się od dnia 1. Grudnia 1852. r. moc obowiązująca ustawy o druku z dnia 27. Maja 1852. roku także na c. k. wojsko, na mieszkańców Pogranicza Wojskowego i na wszystkie inne osoby, podlegające sądownictwu wojskowemu z niektóremi zmianami i dodatkami do téjże ustawy . . .	XLIV	325	752
23. „	Rozporządzenie Rządu krajowego, mocą którego znosi się przeszywanie sienników dla żandarmeryi krajowéj, pod dniem 7. Marca r. b. nakazane, a zaprowadza się na nowo wypychanie i dopełnianie tychże według postanowień przepisu o kwaterunkach z dnia 25. Lipca 1851. r.	XL	299	691
23. „	Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych wydane do wszystkich Namiestników i Naczelników kraju, mocą którego w skutek najwyższego pisma gabinetowego z dnia 20. Listopada 1851. zakazuje się wszędzie i bez wyjątku towarzystwom prywatnym, istniejącym w Państwie Austryackiém, a mianowicie towarzystwom, dobroczynność na celu mającym, zanosić prośby do obcych Panujących i Członków Domów Panujących zagranicznych o zapomogi, wsparcia i t. p.	XLIII	322	749

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1852	ufficiale di Venezia," das „Foglio di Verona" und die „Gazetta di Milano" zu ämtlichen Zeitungen im lombardisch-venezianischen Königreiche erklärt werden	XLIII	321	748
22. Nov.	Erlaß des Finanzministeriums, wirksam für alle Länder des österreichischen Zollverbandes, wodurch bestimmt wird, daß die sogenannten Stechapfel-Zigarren nach Maßgabe der Tarifpost 9, lit. b) des Zolltarifes als Tabakfabrikate zu behandeln seien	XLIV	324	751
22. „	Verordnung des Kriegsministeriums, wodurch in Folge Allerhöchster Entschließung vom 20. November 1852, die Preß-Ordnung vom 27. Mai 1852 auch für die k. k. Armee, die Bewohner des Militärgränzgebietes und für alle anderen der Militärgerichtsbarkeit unterstehenden Personen mit mehreren Abänderungen und Zusätzen vorgeschrieben und vom 1. Dezember 1852 angefangen, in Wirksamkeit gesetzt wird . .	XLIV	325	752
23. „	Erlaß des Landes-Guberniums, womit das unterm 7. März d. J. angeordnete Steppen der Strohsäcke für die Landes-Gensd'armerie abgestellt, dagegen das Füllen und Nachfüllen derselben nach den Bestimmungen der Bequartierungs-Vorschrift vom 25. Juli 1851 wieder eingeführt wird	XL	299	691
23. „	Verordnung des Ministeriums des Innern, an sämmtliche Statthalter und Länder-Chefs, womit in Gemäßheit des Allerhöchsten Kabinetschreibens vom 20. November 1852 überall und ohne Ausnahme untersagt wird, daß die in den österreichischen Staaten bestehenden Privatvereine, und insbesondere jene für Wohlthätigkeitszwecke, Ansuchen um Beiträge, Unterstützungen und dgl., auch an auswärtige Souveräne und Glieder auswärtiger Regentenhäuser richten .	XLIII	322	749

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852. 23. Listop.	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, mocą którego podaje się do wiadomości modeńska celna taryfa dla wywozu marmuru	XLIV	326	757
24. „	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, mocą którego podaje się do wiadomości ustanowione prawnie w Księstwach Modeny i Parmy stopnie czystości złota i srébra i wyobrażenia cech, służących do oznaczenia tychże stopni .	XLIV	327	760
26. „	Patent cesarski, obowiązujący w całym obrębie Państwa, wyjąwszy Pogranicze Wojskowe, mocą którego przepisane zostają nowe postanowienia co do stowarzyszeń (Ustawa o stowarzyszeniach)	XLVII	334	841
28. „	Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Zewnętrznych w przedmiocie wydania majtków, zbiegłych z okrętów handlowych austryackich w portach angielskich i odwrotnie	XLVII	335	851
29. „	Rozporządzenie Rządu krajowego, któróm postanawia się, iż konkurencya krajowa prócz bawełnianych kołder także koców zimowych dla oficerów żandarmeryi za zrzeczeniem się zapłaty pieniężnéj zakwaterowanych dostarczać powinna	XL	300	692
29. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, mocą którego Otmarowi E. Hörnerowi i Fryderykowi Weichmannowi nadano wyłączny przywilej na ulepszenie gazowych pająków i latarń	LII	482	994
29. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, mocą którego D. Zweibruckowi nadano wyłaczny przywilej na wynalazek w wyrabianiu wszelkich strón z kiszek	LII	483	994
1. Grudnia	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, któróm oznajmia się doniesienie, iż Maurycy Danglowitz przywilej, sobie dnia 18. Sierpnia 1852. nadany, przelał na osobę Leopolda Löwita . .	LII	484	995

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Gesetzes	Seite
1852 23. Nov.	Erlaß des Finanzministeriums, womit der modenesische Zolltarif für die Ausfuhr von Marmor kundgemacht wird	XLIV	326	757
24. "	Erlaß des Finanzministeriums, womit die in den Herzogthümern Modena und Parma gesetzlich bestimmten Feingehaltsstufen der edlen Metalle und Abbildungen der zur Bezeichnung dieser Feingehalte dienenden Punzen bekannt gemacht werden	XLIV	327	760
26. "	Kaiserliches Patent, wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, mit Ausnahme der Militärgränze, wodurch neue gesetzliche Bestimmungen über Vereine (Vereinsgesetz) angeordnet werden	XLVII	334	841
28. "	Erlaß des Ministeriums des Aeußeren, bezüglich der Auslieferung der von österreichischen Handelsschiffen in englische Häfen entweichenden Matrosen, und umgekehrt	XLVII	335	851
29. "	Erlaß des Landes-Guberniums, wodurch bestimmt wird, daß für die gegen Zurücklassung des Geldrelutums in einem Naturalquartiere untergebrachten Gensd'armerie-Offiziere, außer der Baumwolldecke noch eine Winterkotze von der Landeskonkurrenz beizustellen sei	XL	300	692
29. "	Erlaß des Handelsministeriums, womit dem Ottmar E. Hörner und Friedrich Weichmann ein ausschließendes Privilegium auf eine Verbesserung an den Gaslustern und Gaslaternen verliehen wird	LII	482	994
29. "	Erlaß des Handelsministeriums, womit dem Dr. Zweibrück ein ausschließendes Privilegium auf eine Erfindung in der Erzeugung aller Arten von Darmseiten verliehen wird	LII	483	994
1. Dez.	Erlaß des Handelsministeriums, womit die Anzeige, daß Moritz Danglowitz sein Privilegium vom 18. August 1852 an Leopold Löwit übertragen habe, kundgemacht wird	LII	484	995

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Ustawy	Stronica
1852. 2. Grudnia	Rozporządzenie Rządu krajowego względem postępowania przy najbliższym naborze wojska z ludźmi, w straży skarbowéj służącymi, we względzie uwolnienia ich od służby wojskowéj	XL	301	693
2. "	Rozporządzenie Namiestnika, którém w skutek najwyższego pisma gabinetowego z dnia 23. Października 1852. r. oświadczono, iż odtąd do każdego zamierzonego użycia osób wojskowych w cywilnéj służbie wyższéj kategoryi wprzód pozwolenia najwyższéj naczelnéj Komendy Wojskowéj zasięgać należy	XL	302	693
3. "	Patent cesarski, obowiązujący w krajach koronnych: Austryi Niższéj i Wyższéj, Salcburgu, Styryi, Krainie, Karyntyi, Gorycyi i Gradysce, Istryi, w Tryeście, Tyrolu i Forarlbergu, Czechach, Morawii, Szląsku, Galicyi z Krakowem i w Bukowinie, mocą którego wydaną zostaje w tych krajach koronnych nowa ustawa leśna, obowiązywać mająca od d. 1. Stycznia 1853. r.	XLVI	332	799
4. "	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, mocą którego Fryderykowi Gräserowi nadano wyłączny przywilej na wynalazek właściwego sposobu zupełnego zwęglania węgli kamiennych i brunatnych, tudzież drzewa i torfu	LII	485	995
4. "	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, mocą którego doktorowi Ignacemu Wildnerowi de Maithstein nadano wyłączny przywilej na wynalazek komórkowych pieców do wypalania	LII	486	996
5. "	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, mocą którego Henrykowi Jakobowi nadano wyłączny przywilej na ulepszenie kaletek na krzesiwa .	LII	487	996
5. "	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, mocą którego przywilej, pierwotnie Józefowi Sieglowi dnia 27. Października 1845. nadany, późniéj			

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des		Seite
		Stückes	Gesetzes	
1852				
2. Dez.	Erlaß des Landes-Guberniums, über die Behandlung der bei der Finanzwache dienenden Leute bei der nächsten Rekrutirung, bezüglich ihrer Befreiung vom Militärdienste	XL	301	693
2. „	Erlaß des Statthalters, wodurch in Folge Allerhöchsten Kabinetschreibens vom 23. Oktober 1852 erklärt wird, daß von nun an zu jeder beabsichtigten Verwendung von Militärpersonen in Zivilbedienstungen höherer Kategorie, früher die Bewilligung des Allerhöchsten Armee-Ober-Kommando's einzuholen sei	XL	302	693
3. „	Kaiserliches Patent, wirksam für die Kronländer Oesterreich unter und ob der Enns, Salzburg, Steiermark, Kärnthen, Krain, Görz, Gradiska, Istrien, Triest, Tirol und Vorarlberg, Böhmen, Mähren, Schlesien, Galizien mit Krakau und die Bukowina, wodurch für diese Kronländer ein neues Forstgesetz erlassen, und vom 1. Jänner 1853 angefangen in Wirksamkeit gesetzt wird	XLVI	332	799
4. „	Erlaß des Handelsministeriums, womit dem Friedrich Gräser ein ausschließendes Privilegium auf die Erfindung eines eigenthümlichen Verfahrens für die vollkommene Verkohlung von Stein- und Braunkohlensorten, Holz und Torf verliehen wird	LII	485	995
4. „	Erlaß des Handelsministeriums, womit dem Dr. Ignatz Wildner Edlen von Maithstein ein ausschließendes Privilegium auf die Erfindung von Zellen-Brennöfen verliehen wird . . .	LII	486	996
5. „	Erlaß des Handelsministeriums, womit dem Heinrich Jakobi ein ausschließendes Privilegium auf eine Verbesserung der Feuerzeug-Etuis verliehen wird	LII	487	996
5. „	Erlaß des Handelsministeriums, womit das ursprünglich dem Joseph Siegl verliehene und seither an seine Söhne Alois, Adolph, Joseph			

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852.	zaś na osoby synów jego Aloizego, Adolfa, Józefa i Franciszka Sieglów przelany, na rok ósmy przedłużono	LII	488	996
6. Grudnia	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, mocą którego Janowi Zehowi nadano wyłączny przywilej na ulepszenie wentylów, wiatrówek i narządów bezpieczeństwa przy lokomotywach .	LII	489	997
6. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, mocą którego Franciszkowi Morawetzowi nadano wyłączny przywilej na wynalazek w konstrukcyi i użyciu łaźni i tuszu dla koni, bydła rogatego i owiec	LII	490	997
7. „	Obwieszczenie Rządu krajowego względem poboru na rok administracyjny 1853. dodatku do wszystkich podatków stałych w celu pokrycia potrzeb krajowych i indemnizacyjnych z powodu zniesienia powinności gruntowych .	XLIV	328	764
7. „	Rozporządzenie Ministerstwa Wojny, mocą którego w skutek najwyższego postanowienia z dnia 24. Listopada 1852. wydaje się przepis o sądownictwie w zakładach naukowych wojskowych	XLVIII	339	861
9. „	Rozporządzenie Rządu krajowego względem obdzielenia władz cymentniczych wzorowemi gwichtami celnemi	XLIV	329	764
9. „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące w całym obrębie Państwa, wyjawszy Pogranicze Wojskowe, mocą którego oznacza się sąd i postępowanie do umarzania asygnacyj bankowych	XLVII	336	854
10. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, mocą którego przywilej Janowi Chrzcicielowi Majerowi, dnia 8. Listopada 1847. nadany, na rok szósty przedłużono	LII	491	998

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1852	und Franz Siegl übergegangene Privilegium vom 27. Oktober 1845 auf das achte Jahr verlängert wird	LII	488	996
6. Dez.	Erlaß des Handelsministeriums, womit dem Johann Zeh ein ausschließendes Privilegium auf eine Verbesserung der Ausströmungen, Blasröhre und Sicherheitsvorrichtungen bei Lokomotiven verliehen wird	LII	489	997
6. "	Erlaß des Handelsministeriums, womit dem Franz Morawetz ein ausschließendes Privilegium auf eine Erfindung in der Konstrukzion und Anwendung von Schwitz- und Douchebädern für Pferde, Hornvieh und Schafe verliehen wird .	LII	490	997
7. "	Kundmachung des Landes-Guberniums, betreffend die Einhebung eines Zuschlages zu den sämmtlichen direkten Steuern zur Bedeckung der Landes- und Grundentlastungs-Erfordernisse für das Verwaltungsjahr 1853	XLIV	328	764
7. "	Verordnung des Kriegsministeriums, womit in Folge Allerhöchster Entschließung vom 24. November 1852 die Gerichtsbarkeit in den Militär-Bildungsanstalten festgesetzt wird	XLVIII	339	861
9. "	Erlaß des Landes-Guberniums, über die Betheilung der Zimentirungsbehörden mit den Mutter-Zollgewichten	XLIV	329	764
9. "	Verordnung des Justizministeriums, giltig für den ganzen Umfang des Reiches, mit Ausnahme der Militärgränze, wodurch der Gerichtsstand und das Verfahren für die Amortisazion von Bank-Anweisungen bestimmt wird	XLVII	336	854
10. "	Erlaß des Handelsministeriums, womit das Privilegium des Johann Baptist Mayer vom 8. November 1847 auf das sechste Jahr verlängert wird	LII	491	998

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852. 11. Grudnia	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém ozuajmia się, jako przywilej dnia 18. Marca 1850. nadany na wynalazek i ulepszenie sposobu czyszczenia spirytusu i uwolnienia tegoż od przyswędu, przeszedł na wyłączną własność Antoniego Riemerschmieda	LII	492	998
11. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém przywilej Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi dnia 3. Listopada 1849. r. nadany, z powodu niewykonywania zgasłym ogłasza się	LII	493	998
11. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu o nadaniu dwóch wyłącznych przywilejów, mianowicie Janowi Reinhardowi Frauerowi i Janowi Wilhelmowi Engerthowi	LII	494	999
13. „	Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj o postępowaniu z towarami, na spotrzebowanie w Królestwie Lombardzko-Weneckiém przeznaczonemi	XLIV	330	768
13. „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości i Skarbu, obowiązujące w tych krajach koronnych, w których zaprowadzone jest rozporządzenie z dnia 3. Maja 1850. roku, a względnie ustawa o należytościach z dnia 9. Lutego 1850. roku nr. 50. Dziennika praw Państwa, mocą którego zostaje objaśnionym §. 14. rozporządzenia z dnia 3. Maja 1850. nr. 181. Dziennika praw Państwa, i oraz wydany bliższy przepis o postępowaniu względem uwidocznienia zaległych należytości bezpośrednich od przeniesienia majątków	XLVII	337	854
14. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, mocą którego przywilej, piérwotnie Wilhelmowi Bandelinowi dnia 5. Stycznia 1847. nadany, następnie na osobę Cecylii Feusser przelany, na rok siódmy przedłużono	LII	495	999

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1852 11. Dez.	Erlaß des Handelsministeriums, womit die Uebertragung des Privilegiums vom 18. März 1850 auf eine Erfindung und Verbesserung der Weingeistentfuselung in das Alleineigenthum des Anton Riemerschmied kundgemacht wird	LII	492	998
11. "	Erlaß des Handelsministeriums, wodurch das Privilegium des Jakob Franz Heinrich Hemberger vom 3. November 1849, wegen Nichtausübung für erloschen erklärt wird	LII	493	998
11. "	Erlaß des Handelsministeriums, über die Verleihung zweier ausschließenden Privilegien an Johann Reinhard Frauer und Johann Wilhelm Engerth	LII	494	999
13. "	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, in Betreff der Behandlung der zum Verbrauche für das lombardisch-venezianische Königreich bestimmten Waaren	XLIV	330	768
13. "	Verordnung der Ministerien der Justiz und der Finanzen, giltig für jene Kronländer, in denen die Verordnung vom 3. Mai 1850 und beziehungsweise das Gebührengesetz vom 9. Februar 1850, Nr. 50 des Reichs-Gesetz-Blattes in Wirksamkeit steht, wodurch der § 14 der Verordnung vom 3. Mai 1850, Nr. 181 des Reichs-Gesetz-Blattes erläutert, und das Verfahren bezüglich der Ersichtlichmachung der Rückstände an unmittelbaren Gebühren von Vermögens-Uebertragungen näher bestimmt wird	XLVII	337	854
14. "	Erlaß des Handelsministeriums, wodurch das ursprünglich dem Wilhelm Bandelin verliehene, und seither an Cäcilie Feußer übergegangene Privilegium vom 5. Jänner 1847 auf das siebente Jahr verlängert wird	LII	495	999

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852.				
14. Grudnia	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, mocą którego Aloizemu Gleischnerowi nadany wyłączny przywilej na wynalazek sposobu, jak blachę stalową na żelazo albo stal nakładaną bez gorąca szwejsować można	LII	496	1000
15. „	Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, obowiązujące w krajach koronnych: Austryi Niższéj i Wyższéj, Salcburgu, Tyrolu, Styryi, Krainie, Karyntyi, Gorycyi i Gradysce z Istryą, w Tryeście, w Czechach, Morawii, Szląsku, Galicyi i Lodomeryi, Krakowie i Bukowinie o wykonywaniu prawa polowania . .	XLVII	338	856
15. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, mocą którego Augustowi Kleinowi nadano wyłączny przywilej na wynalazek prasy suffletowéj do szybkiego i łatwego nadawania kształtów skórze, aksamitowi, jedwabiowi, papierowi, gumielastyce, gutapersze i t. d.	LII	497	1000
15. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, mocą którego Konradowi Ottowi nadano wyłączny przywilej na podane ulepszenie ekstrakcyjnéj maszyny do kawy	LII	498	1000
16. „	Rozporządzenie Rządu krajowego, jako gminy miejscowe obowiązane są dostarczać naturaliów, wojsku w przemarszu należnych	XLVIII	340	862
17. „	Rozporządzenie Rządu krajowego co do niektórych postanowień względem stawienia rekrutów	XLVIII	341	863
17. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém przywilej Wincentemu Fr. Dall-Aglio i Karolowi Haferlowi dnia 3. Listopada 1849. nadany, na rok czwarty przedłużono	LII	499	1001
18. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu o nadaniu kilku wyłącznych przywilejów	LII	500	1001

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Gesetzes	Seite
1852				
14. Dez.	Erlaß des Handelsministeriums, womit dem Alois Gleischner ein ausschließendes Privilegium auf die Erfindung, Stahlblech auf Eisen oder Stahl aufgelegt, ohne Hitze zu schweißen, verliehen wird	LII	496	1000
15. "	Verordnung des Ministeriums des Innern, wirksam für die Kronländer Oesterreich unter und ob der Enns, Salzburg, Tirol, Steiermark, Krain, Kärnthen, Görz und Gradiska mit Istrien, Triest, Böhmen, Mähren, Schlesien, Galizien und Lodomerien, Krakau und Bukowina, in Betreff der Ausübung des Jagdrechtes	XLVII	338	856
15. "	Erlaß des Handelsministeriums, womit dem August Klein ein ausschließendes Privilegium auf die Erfindung einer Soufflet-Presse, um Leder, Sammt, Seide, Papier, Gummielastikum, Gutta-Percha u. s. w. schnell und leicht zu formen, verliehen wird	LII	497	1000
15. "	Erlaß des Handelsministeriums, womit dem Konrad Otto ein ausschließendes Privilegium auf die angebliche Verbesserung der Extrakzions-Kaffeemaschine verliehen wird	LII	498	1000
16. "	Erlaß des Landes-Guberniums, über die Verpflichtung der Ortsgemeinden zur Subministrirung der den durchziehenden Truppen gebührenden Naturalien	XLVIII	340	862
17. "	Erlaß des Landes-Guberniums, betreffend einige Bestimmungen hinsichtlich der Rekrutenstellung .	XLVIII	341	863
17. "	Erlaß des Handelsministeriums, womit das Privilegium des Vinzenz Freiherrn Dall-Aglio und Karl Haferl vom 3. November 1849, auf das vierte Jahr verlängert wird	LII	499	1001
18. "	Erlaß des Handelsministeriums, über die Verleihung mehrerer ausschließenden Privilegien .	LII	500	1001

Dzień wydania ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Stronica
1852. 18. Grudnia	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, którém przywileje Janowi Jakóbowi Steublemu dnia 10. Listopada 1850., tudzież Janowi Chrzcicielowi Majerowi dnia 11. Listopada 1851. r. nadany, na dalszy czas przedłuża się	LII	501	1002
19. „	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, wyjąwszy Dalmacyę, mocą któregо w skutek najwyższego postanowienia z dnia 15. Grudnia 1852. r. obwieszczone zostają niektóre zmiany w przepisach o podatku konsumcyjnym od piwa	XLVIII	342	864
20. „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, mocą którego Albertowi Kattnerowi nadano wyłączny przywilej na wynalazek sposobu, jak zapomocą roztopu wyrabiać wszelkie rylcowe roboty na pierścieniach z lanego złota, srébra i wszelkiego innego kruszcu	LII	502	1003
21. „	Rozporządzenie Rządu krajowego o należytościach za urzędowe inseraty w Gazecie Wiédeńskiéj	XLVIII	343	871
24. „	Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i najwyższéj Władzy Policyjnéj, mocą którego ogłasza się gazetę Budo-Peszteńską (Pesth-Ofner-Zeitung) i Buda-Pesti-Hirlap za gazety urzędowe w Królestwie Węgierskiém	XLVIII	344	871

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1852				
18. Dez.	Erlaß des Handelsministeriums, wodurch die Privilegien des Johann Jakob Steuble vom 10. November 1850, und des Johann Baptist Mayer vom 11. November 1851 verlängert werden	LII	501	1002
19. „	Erlaß des Finanzministeriums, wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme von Dalmazien, womit in Folge Allerhöchster Entschließung vom 15. Dezember 1852 einige Abänderungen über die Verzehrungssteuer vom Bier kundgemacht werden	XLVIII	342	864
20. „	Erlaß des Handelsministeriums, womit dem Albert Kattner ein ausschließendes Privilegium auf die Erfindung mittelst Guß jede Art Gravirung auf massiven Ringen in Gold, Silber und jedem anderen Metalle zu erzeugen, verliehen wird	LII	502	1003
21. „	Erlaß des Landes-Guberniums, über die Gebühren der ämtlichen Einschaltungen in die Wiener Zeitung	XLVIII	343	871
24. „	Verordnung des Ministeriums des Innern und der obersten Polizeibehörde, womit die Pesth-Ofner Zeitung und der Buda-Pesti-Hirlap zu ämtlichen Zeitungen für das Königreich Ungarn erklärt werden	XLVIII	344	871

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Rok 1852.

We Lwowie r. 1855.

Z ces. król. galicyjskiéj Drukarni rządowéj.

Jahrgang 1852. (Polnisch).

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XXXI.

Wydana i rozesłana dnia 16. Listopada 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XXXI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 16. November 1852.

199.

Rozporządzenie Ministerstwa finansów z dnia 28. Lipca 1852,

(Dziennik praw państwa, część L., nr. 161, wydana dnia 21. Sierpnia 1852),

mocą którego podanem zostaje do wiadomości, iż w skutku najwyższego postanowienia z dnia 3. Lutego 1852, zaprowadzone zostają w królestwie Lombardzko-Weneckiem nowe monety miedziane.

1. Stosownie do postanowienia rozrządzenia z dnia 26. Sierpnia 1851 r. (Dzien. pr. państ. cz. LV. nr 201, str. 562, §. 4 *), nie były wydane w królestwie Lombardzko-Weneckiem nowe monety miedziane po 3, 2, 1, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$ krajc. mon. konw., zaprowadzone na mocy cesarskiego rozporządzenia z dnia 7. Kwietnia 1851 r. (Dzien. pr. p. cz. XXXIX. nr. 125, str. 409 i 410 **), i takowe też wyłączone zostają aż do dalszego rozporządzenia z prawnego obiegu w owem królestwie.

2. Jednakże Jego Ces. Król. Apostolska Mość, chcąc w całem państwie zaprowadzić jednostajność w systemie monet także i co do monety zdawkowej miedzianej, a mając oraz na uwadze system dziesiątkowy, istniejący w królestwie Lombardzko-Weneckiem, raczył najwyższem postanowieniem Swojem z dnia 3. Lutego 1852 nakazać, ażeby nowy system monet miedzianych, zaprowadzony rozporządzeniem cesarskiem z dnia 7. Kwietnia 1851, z niektóremi zmianami w zewnętrznej formie, w życie wszedł także i w królestwie Lombardzko-Weneckiem.

3. W wykonaniu tegoż najwyższego rozkazu tak zarządzonem zostało, iż nowe monety miedziane, przeznaczone dla rzeczonego królestwa, wybite zostały, podobnie tym, których wyobrażenia podane już zostały do publicznej wiadomości mocą rozporządzenia cesarskiego, z orłem państwa, jednakże z napisem: „IMPERO AUSTRIACO“ zamiast: „K. K. OESTERREICHISCHE SCHEIDEMÜNZE“; dalej na stronie odwrotnej z wyrażeniem wartości 15, 10, 5, 3 CENTESIMI i 1 CENTESIMO; zresztą 15-, 10- i 5- centezymówki, wybite będą tak co do wagi, jako też średnicy i t. d. zupełnie tak, jak 3-, 2- i 1- krajcarówki, wydane na mocy rozporządzenia cesarskiego z dnia 7. Kwietnia 1851 roku.

---

*) Dziennik praw krajowych, część XXX., nr. 253, str. 759.

**) Dziennik praw krajowych, część XXV., nr. 171, str. 666 i 667.

199.

Erlaß des Finanzministeriums vom 28. Juli 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, L. Stück, Nro. 161, ausgegeben am 21. August 1852),

womit bekannt gemacht wird, daß in Folge Allerhöchster Entschließung vom 3. Februar 1852 im lombardisch-venezianischen Königreiche neue Kupfermünzen eingeführt werden.

1. Nach den Bestimmungen des Erlaßes vom 26. August 1851 (Reichs-Gesetzblatt, Stück LV, Nr. 201, Seite 562, §. 4*) wurden die mit kaiserlicher Verordnung vom 7. April 1851 (Reichs-Gesetzblatt, Stück XXXIX, Nr. 125, Seite 409 und 410**) eingeführten neuen Kupfermünzen zu 3, 2, 1, ½ und ¼ Kreuzer K. M. im lombardisch-venezianischen Königreiche nicht ausgegeben und dieselben bleiben, bis auf weitere Weisung, in jenem Königreiche vom gesetzlichen Umlaufe ausgeschlossen.

2. Damit jedoch die Gleichheit im Münzsysteme im Gesammt-Umfange des Reiches, mit Berücksichtigung des im lombardisch-venezianischen Königreiche bestehenden Dezimal-Systemes, auch bezüglich der Kupferscheidemünzen hergestellt werde, haben Seine kaiserliche königliche Apostolische Majestät mit Allerhöchster Entschließung vom 3. Februar 1852 zu befehlen geruht, das mit kaiserlicher Verordnung vom 7. April 1851 eingeführte neue Kupfermünzsystem, mit einigen Aenderungen der äußeren Form, auch im lombardisch-venezianischen Königreiche in Anwendung zu bringen.

3. In Vollziehung dieses Allerhöchsten Befehles wurde die Einleitung getroffen, daß die für das gesammte Königreich bestimmten neuen Kupfermünzen gleich jenen, deren Abbildungen mit der kaiserlichen Verordnung veröffentlichet worden sind, mit dem Reichsadler, jedoch mit der Umschrift: „IMPERO AUSTRIACO“ statt: „K. K. OESTERREICHISCHE SCHEIDEMÜNZE“, dann auf der Kehrseite mit der Werths-Angabe 15, 10, 5, 3 CENTESIMI und 1 CENTESIMO, im Uebrigen aber die 15, 10 und 5 Centesimi-Stücke, sowohl hinsichtlich des Gewichtes, als des Durchmessers u. s. w., den in Folge der kaiserlichen Verordnung vom 7. April 1851 ausgegebenen 3, 2 und 1 Kreuzer-Stücken ganz gleich ausgeprägt werden.

---

*) Landes-Gesetzblatt, XXX. Stück, Nro. 253 Seite 759.

**) Landes-Gesetzblatt, XXV. Stück, Nro. 171, Seite 666 und 667.

A zatem bić się będzie według wagi metrycznej:

sztuka o 15 centezym.	w wadze $3\frac{3}{4}$ kwintl.	czyli	1 Grosso,	6 denarów	$4.^{0625}$	granów
„ „ 10	„ „ „ $2\frac{2}{4}$	„ „	1 „	— —	$9.^{3750}$	„
„ „ 5	„ „ „ $1\frac{1}{4}$	„ „	— —	5 denarów	$4.^{6875}$	„

i w tym samym stosunku wagi

sztuka o 3 centezymach	w wadze $\frac{3}{4}$ kwintl.	czyli	3 denarów	$2.^{8125}$	granów
„ „ 1 centezymie	„ „ $\frac{1}{4}$	„ „	1 denara	$0.^{9375}$	„

4. Średnica sztuki o 3 centezymach, ustanowioną została na 19 atomów, średnica sztuki o 1 centezymie na 15 atomów.

5. Z załączonych do rozrządzenia niniejszego wyobrażeń, można powziąć formę tych nowych monet.

Monety bite w Wenecyi, nosić będą na stronie odwrotnej zamiast litery początkowej urzędu menniczego medyjolańskiego, pod liczbą roku na tychże wyobrażeniach widocznej, literę V.

6. Czas, w którym wydane będą monety rzeczone w królestwie Lombardzko-Weneckiem, osobno będzie obwieszczony w Dziennikach praw krajowych.

7. Monety miedziane, wybite dla królestwa Lombardzko-Weneckiego według patentu z dnia 1go Listopada 1823 roku, pozostaną tymczasem jeszcze w obiegu; czas, w którym z obiegu ściągnięte zostaną, osobno będzie ogłoszonym.

Hiernach ist

das Stück zu 15 Centesimi $3\,^3/_4$ Quentchen oder 1 Grosso 6 Denari $4,^{0625}$ Grani,

das Stück zu 10 Centesimi $2\,^2/_4$ Quentchen oder 1 Grosso — — $9,^{3750}$ Grani,

das Stück zu 5 Centesimi $1\,^1/_4$ Quentchen oder — — 5 Denari $4,^{6875}$ Grani

und nach demselben Gewichts-Verhältnisse

das Stück zu 3 Centesimi $^3/_4$ Quentchen oder 3 Denari $2,^{8125}$ Grani

und das Stück zu 1 Centesimo $^1/_4$ Quentchen oder 1 Denaro $0,^{9375}$ Grani

des metrischen Gewichtes schwer auszuprägen.

4. Der Durchmesser des Stückes zu 3 Centesimi wurde mit 19 Atomi, der Durchmesser des Centesimo-Stückes mit 15 Atomi festgesetzt.

5. Die gegenwärtigem Erlaße beigedruckten Abbildungen lassen die Form dieser neuen Münzen entnehmen.

Auf der Kehrseite werden die in Venedig geprägten Münzen statt des auf diesen Abbildungen unter der Jahreszahl angebrachten Anfangsbuchstaben des Mailänder Münzamtes, mit dem Buchstaben V versehen seyn.

6. Der Zeitpunkt der Ausgabe dieser Münzen wird im lombardisch-venezianischen Königreiche mittelst der Landes-Gesetzblätter besonders bekannt gemacht werden.

7. Die nach dem Patente vom 1. November 1823 für das lombardisch-venezianische Königreich geprägten Kupfermünzen werden vorläufig noch im Umlaufe belassen, die Bestimmung des Zeitpunktes ihrer Einberufung bleibt einer besondern Kundmachung vorbehalten.

8. Postanowienie najwyższego patentu z dnia 1. Listopada 1823 r. §. 17 *), na mocy którego kasy publiczne i osoby prywatne tak dalece tylko do przyjmowania monet miedzianych obowiązanemi są, jak dalece wypłaty w takowych uiszczane nie przenoszą kwoty 25 centezymów, rozciągnionem będzie i na nowe monety miedziane, czego kasy rządowe ściśle przestrzegać winny.

Baumgartner m. p.

200.

Rozporządzenie Ministerstwa wojny z dnia 1. Sierpnia 1852,

(Dziennik praw państwa, część XLIX., nr. 159, wydana dnia 13. Sierpnia 1852),

którem się podaje do wiadomości najwyższe postanowienie z dnia 25. Lipca 1852, mocą którego Jego Ces. Król. Mość Najjaśniejszy Pan nadać raczył teraźniejszemu Naczelnikowi najwyższej władzy policyjnej prawo karania i ułaskawienia nad wszystkiemi indywiduami, należącemi do stanu korpusu straży policyjnej wojskowej i połączonej z nią straży sklepowej, od podpułkownika niżej, tudzież prawo udzielania tymże osobom pozwolenia do żenienia się.

Jego Ces. Król. Apostolska Mość Najjaśniejszy Pan raczył Najwyższem postanowieniem Swojem ddo. Hermannsztadt z dnia 25. Lipca 1852 roku panu Feldmarszałkowi-Lejtnantowi de Kempen, jako teraźniejszemu Naczelnikowi najwyższej władzy policyjnej, udzielić prawo karania i ułaskawiania nad wszystkiemi indywiduami, należącemi do korpusu straży policyjnej wojskowej i połączonej z nią straży sklepowej, od podpułkownika niżej, i w takiej rozciągłości, jak toż prawo służy właścicielom pułków, — tudzież prawo udzielania wyż wymienionym osobom pozwolenia żenienia się, przy zachowaniu przepisów, objętych w normale o zawieraniu małżeństw.

Co się tycze spraw prawnych cywilnych, tudzież oficerów, przydzielonych do korpusu straży policyjnej wojskowej na próbę służbową, pozostają w swej mocy istniejące zasady jurysdykcyjne.

Co niniejszem podaje się do wiadomości i postępowania wedle tego.

Csorich m. p.

---

*) Zbiór ustaw prowinc. z r. 1823, nr. 83, str. 205.

8. Die Bestimmung des Allerhöchsten Patents vom 1. November 1823, §. 17*), wonach zur Annahme der Kupfermünzen die öffentlichen Kassen und die Privaten nur insoferne gehalten sind, als die damit geleisteten Zahlungen den Betrag von 25 Centesimi nicht übersteigen, findet auch auf die neuen Kupfermünzen Anwendung, und die Staatskassen haben sich genau nach dieser Anordnung zu benehmen.

Baumgartner m. p.

200.

Verordnung des Kriegsministeriums vom 1. August 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XLIX. Stück, Nro. 159, ausgegeben am 13. August 1852),

wodurch die Allerhöchste Entschließung vom 25. Juli 1852 kund gemacht wird, womit Seine Majestät dem dermaligen Chef der Obersten Polizeibehörde das Straf- und Begnadigungsrecht über alle zum Stande des Militär-Polizei-Wach-Korps und der damit vereinigten Gewölbewache gehörigen Individuen, vom Oberstlieutenant abwärts, und das Befugniß, diesen Personen die Ehebewilligungen zu ertheilen, zu verleihen geruht haben.

Seine kaiserlich-königliche Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung ddto. Hermannstadt am 25. Juli 1852, dem Herrn Feldmarschall-Lieutenant von Kempen, als dermaligen Chef der Obersten Polizei-Behörde, das Straf- und Begnadigungs-Recht über alle zum Stande des Militär-Polizei-Wach-Korps und der damit vereinigten Gewölbewache gehörigen Individuen, vom Oberstlieutenant abwärts, und in der Ausdehnung, wie dasselbe den Regiments-Inhabern zusteht, dann das Befugniß, den bezeichneten Personen, unter Beobachtung der Vorschriften des Heirats-Normales, die Ehebewilligungen zu ertheilen, Allergnädigst zu verleihen geruhet.

In Ansehung der bürgerlichen Rechtssachen, dann rücksichtlich der dem Polizei-Wach-Korps zur Probedienstleistung zugetheilten Offiziere, hat es bei den bestehenden Jurisdiktions-Grundsätzen zu verbleiben.

Welches hiemit zur Wissenschaft und Darnachachtung bekannt gegeben wird.

Csorich m. p.

---

*) In der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1823, Nr. 83, Seite 205.

201.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 3. Sierpnia 1852,

(Dziennik praw państwa, część LI., nr. 165, wydana dnia 25. Sierpnia 1852),

moc mające we wszystkich krajach koronnych, wyjąwszy królestwo Lombardzko-Weneckie,

dotyczące tak zniesienia przepisów względem kursu przymusowego biletów skarbowych trzyprocentowych w obrocie znajdujących się, jakoteż wymiany tychże.

Na zasadzie najwyższego postanowienia z dnia 19. Lipca r. b., podaje Ministeryjum finansów do powszechnej wiadomości, co następuje:

Postanowienia dotychczasowe, dotyczące kursu przymusowego biletów skarbowych 3%ch, tracą moc swą z końcem roku bieżącego tak dalece, iż począwszy od dnia 1. Stycznia roku przyszłego, nikt już więcej w powszechnym obrocie do przyjmowania onychże w miejsce zapłaty zniewolonym być nie może.

Posiadaczom uprocentowanych biletów skarbowych, z dniem 1. Stycznia 1852 wystawionych, do woli zostawia się, wymienić takowe na nieuprocentowane bilety skarbowe 5- i 50-reńskowe, w biegu przymusowem zostające, albo też po upływie roku 1852 za nowe bilety skarbowe 100-, 500- i 1000-reńskowe, po 3% uprocentowane, bez przymusu atoliż w obiegu znajdujące się, opatrzone datą wystawienia z roku 1853.

W przypadku pierwszym wydane zostaną prowizyje aż do dnia wymiany, w przypadku zaś ostatnim tylko do końca roku 1852, a to z tego powodu, ponieważ prowizyje od dnia 1. Stycznia 1853 bieżące, bez tego już ciążą na biletach skarbowych nowego wygotowania.

Do wymiany uprocentowanych biletów skarbowych na nieuprocentowane lub uprocentowane bilety skarbowe wydania nowego, ustanowiona jest w Wiedniu kasa wymieniawcza, w krajach zaś koronnych, w których bilety skarbowe obieg przymusowy mają, główne kasy krajowe.

Nadto będą bilety skarbowe z dnia 1. Stycznia 1852, także i nadal we wszystkich kasach rządowych zamiast wypłaty przyjmowane i zapadłe 3%we prowizyje stronom aż do dnia wypłaty porachowane.

Co się tycze skarbowych biletów uprocentowanych z datą wydania z dnia 1. Stycznia 1850 i 1851 r., pozostają w swej mocy postanowienia obwieszczenia z dnia 2. Kwietnia 1852 (Dziennik praw państwa rok 1852, nr. 81 *).

---

*) Dziennik praw krajowych, część XVI., l. 85, str. 240.

Erlaß des Finanz-Ministeriums vom 3. August 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LI. Stück, Nr. 165, ausgegeben am 25. August 1852),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches,

die Aufhebung der Zwangskours-Bestimmungen in Absicht auf die im Verkehre befindlichen, zu 3 Perzent verzinslichen Reichsschatzscheine und deren Verwechslung betreffend.

Auf Grund der Allerhöchsten Entschließung vom 19. Juli l. J. wird von Seite des Finanzministeriums Nachfolgendes zur Kenntniß gebracht:

Die gegenwärtig geltenden Zwangskours-Bestimmungen haben in Absicht auf die zu 3 Perzent verzinslichen Reichsschatzscheine mit Ende dieses Jahres in soweit außer Wirksamkeit zu treten, daß vom 1. Jänner künftigen Jahres angefangen, im allgemeinen Verkehre Niemand zur Annahme derselben an Zahlungsstatt verhalten werden kann.

Den Besitzern der verzinslichen Reichsschatzscheine vom 1. Jänner 1852 wird freigestellt, dieselben gegen unverzinsliche, im Zwangsumlaufe befindliche Reichsschatzscheine zu 5 fl. und 50 fl., oder nach Ablauf des Jahres 1852 gegen neue zu 3 Perzent verzinsliche, jedoch ohne Zwang koursirende Reichsschatzscheine zu 100 fl., 500 fl. und 1000 fl. mit der Ausfertigung vom Jahre 1853 zu verwechseln.

Im ersteren Falle werden die Zinsen bis zum Verwechlungstage, im letzteren Falle aber aus dem Grunde nur bis Ende des Jahres 1852 erfolgt werden, weil die vom 1. Jänner 1853 an laufenden Zinsen ohnehin auf den Reichsschatzscheinen der neuen Ausfertigung haften.

Zur Verwechslung der verzinslichen Reichsschatzscheine in unverzinsliche, oder in verzinsliche Reichsschatzscheine der neuen Ausfertigung ist in Wien die Verwechslungskasse, in denjenigen Kronländern aber, in welchen die Reichsschatzscheine Zwangsumlauf haben, die Landeshauptkasse bestimmt.

Ueberdieß werden die verzinslichen Reichsschatzscheine vom 1. Jänner 1852 auch für die Zukunft bei allen Staatskassen als Zahlung angenommen, und den Parteien die bis zum Tage der Zahlung verfallenen 3perzentigen Zinsen gut gerechnet werden.

Hinsichtlich der verzinslichen Reichsschatzscheine mit den Ausfertigungsdaten vom 1. Jänner 1850 und 1851 hat es bei den Bestimmungen der Kundmachung vom 2. April 1852 (Reichs-Gesetzblatt, Jahrgang 1852, Nr. 81*) zu verbleiben.

---

*) Landes-Gesetzblatt, XVI. Stück, Nr. 65, Seite 240.

Uprocentowane bilety skarbowe będą nareszcie, po nastąpionem zniesieniu kursu przymusowego, wliczone do ogólnej summy rządowych pieniędzy papierowych w obiegu zostających.

Baumgartner m. p.

202.

Rozporządzenie najwyższej Władzy Policyjnej z dnia 3. Sierpnia 1852 *),

(Dziennik praw państwa, część LI., nr. 166, wydana dnia 25. Sierpnia 1852),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

dotyczące nazwy władz policyjnych w krajach koronnych.

W skutek najwyższego postanowienia z dnia 24. zeszł. mies., każde już uorganizowane starostwo grodzkie na przyszłość prowadzić będzie nazwę: c. k. Dyrekcyja policyi; zaczem więc c. k. władze policyjne w krajach koronnych dzielić się mają tylko na Dyrekcyje policyi i komisaryjaty policyi, z których Dyrekcyjami policyi klasy I. te nazywane będą, na czele których stoi przełożony w VI. lub V. klasie dyjet znajdujący się, a Dyrekcyjami policyi klasy II. zaś te, które zostają pod kierownictwem urzędnika do VII. klasy dyjet należącego.

Kempen m. p.

203.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 14. Sierpnia 1852,

(Dziennik praw państwa, część L., nr. 163, wydana dnia 21. Sierpnia 1852),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

którem owe kasy rządowe wymienione zostają, w których złożoną być może kaucyja, od wydawania peryjodycznych pism drukowych treści politycznej, lub w razie sądowego skazania pisma drukowego peryjodycznego wymagana, i którem zarazem znosi się rozrządzenie z dnia 24. Marca 1849 (nr. 190 Dzien. praw państwa).

Stosownie do §. 15. ustawy o druku, zaprowadzonej najwyższym patentem z dnia 27. Maja 1852, nr. 122 Dzien. pr. państwa, kaucyja od wydawania

---

*) Rozporządzenie to podało Prezydyjum krajowe obwieszczeniem z dnia 10. Sierpnia 1852 do l. 7105 do powszechnej wiadomości.

Uebrigens werden die verzinslichen Reichsschatzscheine auch nach erfolgter Aufhebung des Zwangskourses in den Gesammtbetrag des umlaufenden Staatspapiergeldes mit eingerechnet.

Baumgartner m. p.

202.

Verordnung der Obersten Polizei-Behörde vom 3. August 1852*),

(im Reichs-Gesetzblatte, LI. Stück, Nro. 166, ausgegeben am 25. August 1852),

wirksam für alle Kronländer,

betreffend die Benennung der Polizei-Behörden in den Kronländern.

In Folge einer Allerhöchsten Entschließung vom 24. vorigen Monates haben alle bereits organisirten Stadthauptmannschaften künftighin den Namen: „k. k. Polizei-Direkzion" zu führen; wornach die k. k. Polizei-Behörden in den Kronländern nur in Polizei-Direkzionen und in Polizei-Kommissariate sich theilen, und Polizei-Direkzionen I. Klasse diejenigen heißen, an deren Spitze ein der sechsten oder fünften Diätenklasse angehöriger Vorsteher sich befindet, dann Polizei-Direkzionen II. Klasse jene, welche von einem Beamten der siebenten Diätenklasse geleitet werden.

Kempen m. p.

203.

Erlaß des Finanzministeriums vom 14. August 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, L. Stück, Nro. 163, ausgegeben am 21. August 1852),

wirksam für alle Kronländer des Reiches, mit Ausnahme des Militärgrenz-Gebietes,

womit jene Staatskassen namhaft gemacht werden, bei denen die Kauzion für Herausgabe einer periodischen Druckschrift politischen Inhaltes, oder im Falle einer gerichtlichen Verurtheilung einer periodischen Druckschrift erlegt werden kann, und der Erlaß vom 24. März 1849 (Nr. 190 des Reichs-Gesetzblattes) außer Geltung gesetzt wird.

Nach §. 15. des Allerhöchsten Patentes vom 27. Mai 1852, Nr. 122 des Reichs-Gesetzblattes, womit die neue Preß-Ordnung erlassen wurde, ist für die Her-

---

*) Diese Verordnung ist von Seite des Landes-Präsidiums mittelst Kundmachung vom 10. August 1852 Z. 7105 zur allgemeinen Kenntniß gebracht worden.

peryjodycznego pisma drukowego treści politycznej, a w skutek §. 13. tegoż patentu taż także i od innych pism drukowych peryjodycznych w razie sądowego ich skazania wymagana, złożoną być ma wedle woli składającego albo w gotowiźnie, albo w cesarsko-austryjackich zapisach długu Stanu, na okaziciela brzmiących, w mon. konwen. procentujących podług kursu giełdowego na dniu złożenia, atoliż nie nad wartość nominalną porachowanych; a w pierwszym przypadku opłaconą być winna prowizyja od kaucyi, wedle stopy procentowej w ces. król. funduszu umorzenia przyjętej.

Kasy, w których rzeczone złożenie kaucyi nastąpić winno, są w porozumieniu z Ministeryjami sprawiedliwości, spraw wewnętrznych i finansów, tudzież najwyższej Władzy Policyjnej, następujące, a to:

Główne kasy krajowe mają: Wiedeń, Linc, Solnogród, Grac, Praga, Berno, Opawa, Lwów, Czerniowce, Lublana, Celowiec, Tryjest, Insbruk, Buda, Temeswar, Zagrzeb, Hermannsztadt; filijalną kasę krajową: Kraków; centralną kasę: Medyjolan i Wenecyja; kasy zbiorowe: Wiener-Neustadt, Korneuburg. Stein, St. Pölten, Ried, Wels, Steyer, Marburg, Bruk nad rz. Mur, Jungbunzlau, Litomierz, Gitschin, Saaz, Pisek, Tabor, Klattau, Schlan, Chrudim, Eger, Budziejowice, Czaslau, Pilsen, Königgrätz, Leippa, Karlsbad, Ołomuniec, Ihława, Weiskirchen, Znojem, węgierski Hradisch, Cieszyn, Jägerndorf, Wadowice, Sącz, Jasło, Bochnia, Sanok, Sambor, Stryj, Brzeżany, Kołomyja, Żółkiew, Tarnów, Przemyśl, Stanisławów, Tarnopol, Brody, Złoczów, Jagielnica, Neustadt, Adelsberg, Villach, Gorycyja, Mitterburg, Capo d'Istryja, Lussin, Feldkirch, Brixen, Trydent, Arad, B. Gyarmath, Fünfkirchen, Wielki-Waradyn, W. Kanischa, Koszyce, Miskolcz, Neutra, Ödenburg, Peszt, Preszburg, Raab, Rosenberg, Szathmár, Szegedin, Szolnok, Debreczyn, Ungwar, Lugos, W. Becskerek, Zombor, Fiume, Pozega, Osiek, Kreutz, Waradyn, Broos, Kołozwar, M. Vasarhely, Bistrzyca, Kronsztad; kasy intendancyjne finansowe: Bergamo, Brescia, Como, Cremona, Lodi, Mantua, Morbegno, Pawia, Padwa, Vicenza, Werona, Treviso, Beluno, Rovigo i Udine.

Kasy wspomnione obowiązane są przyjmować kaucyję lub jej uzupełnienie za przedłożeniem dokumentu przeznaczenia ze strony osób interesowanych, i wydawać osobom, kaucyję składającym potrzebne im potwierdzenie niestemplowane, pieczęcią urzędową zawarowane, a dokładne wyrażenie przedmiotu i celu złożenia obejmujące.

Obligacyje na kaucyję złożone nie mają być żadną opatrzone winkulacyją, lecz tylko starannie przechowane zostaną pod zamknięciem trojakiem kontrolującem, a w kasach, gdzie takowe nie znajduje miejsca, pod zamknię-

ausgabe einer periodischen Druckschrift politischen Inhaltes, und nach §. 13 desselben Patentes ist auch für andere periodische Druckschriften, wenn wegen derselben eine gerichtliche Verurtheilung erfolgt, eine Kauzion nach der Wahl des Erlegers im baren Gelde, oder in auf Ueberbringer lautenden, in Konv. Münze verzinslichen kaiserlich-österreichischen Staats-Schuldverschreibungen nach dem Börsekourse des Erlagstages, jedoch nicht über den Nennwerth berechnet, zu erlegen, und im ersteren Falle ist der Kauzionsbetrag nach dem bei dem k. k. Tilgungsfonde bestehenden Zinsfuße zu verzinsen.

Die Kassen, bei welchen der erwähnte Kauzions-Erlag stattzufinden hat, sind nach dem zwischen den Ministerien der Justiz, des Innern und der Finanzen, dann der Obersten Polizei-Behörde getroffenen Uebereinkommen, folgende:

Die Landeshauptkassen zu Wien, Linz, Salzburg. Gratz, Prag, Brünn, Troppau, Lemberg, Czernowitz, Laibach, Klagenfurt, Triest, Innsbruck, Ofen, Temeswar, Agram, Hermannstadt; die Filial-Landeskasse in Krakau; die Centralkassen zu Mailand und Venedig; die Sammlungskassen zu Wiener Neustadt, Korneuburg, Stein, St. Pölten, Ried, Wels, Steyer, Marburg, Bruck an der Mur, Jungbunzlau, Leitmeritz, Gitschin, Saaz, Pisek, Tabor, Klattau, Schlan, Chrudim, Eger, Budweis, Czaslau, Pilsen, Königgrätz, Leippa, Karlsbad, Olmütz, Iglau, Weiskirchen, Znaim, Ungarisch-Hradisch, Teschen, Jägerndorf, Wadowice, Sandec, Jaslo, Bochnia, Rzeszow, Sanok, Sambor, Stryi, Brzezan, Kolomea, Zolkiew, Tarnow, Przemysl, Stanislau, Tarnopol, Brody, Zloczow, Jagielnica, Neustadtl, Adelsberg, Villach, Görz, Mitterburg, Capo d'Istria, Lussin, Feldkirch, Brixen, Trient, Arad, B. Gyarmath, Fünfkirchen, Großwardein, Groß-Kanisa, Kaschau, Miskolcz, Neutra, Oedenburg, Pesth, Preßburg, Raab, Rosenberg, Szathmár, Szegedin, Szolnok, Debrezin, Ungwahr, Lugos, Groß-Becskerek, Zombor, Fiume, Pozega, Essegg, Kreutz, Warasdin, Broos, Klausenburg, M. Vasarhely, Bistritz, Kronstadt; die Finanz-Intendanzkassen zu Bergamo, Brescia, Como, Cremona, Lodi, Mantua, Morbegno, Pavia, Padua, Vicenza, Verona, Treviso, Belluno, Rovigo und Udine,

Diese Kassen haben die erwähnten Kauzionen oder Kauzions-Ergänzungsbeträge gegen Beibringung der Widmungs-Urkunde von Seite der betheiligten Parteien zu übernehmen und den Erlegern hierüber die von ihnen benöthigte, den Gegenstand und Zweck des Erlages genau bezeichnende ungestämpelte, mit dem Amtssiegel versehene Bestätigung auszustellen.

Die Kauzions-Obligazionen sind mit keinem Haftungsbande zu versehen, sondern nur sorgfältig unter dreifacher, und bei jenen Kassen, wo diese nicht besteht, unter zweifacher Gegensperre zu hinterlegen; auch bleibt den Parteien die Interessen-Behe-

ciem dwojakiem kontrolującem; także wolno będzie stronom podnosić prowizyje, od takowych obligacyj wypadające, zaczem wydane im być winny kupony na zapadłe już od rzeczonych obligacyj prowizyje, atoliż zawsze za uwidocznieniem urzędowem ze strony tej kasy, w której złożenie nastąpiło, na wyżrzeczonych dokumentach potwierdzenia, które tym końcem przez składających kaucyję przedłożone być winny.

Kaucyje w gotowiźnie złożone, powinny przez kasy, w których złożenie ma miejsce, bezpośrednio w funduszu umorzenia długów rządowych zyskownie być ulokowane, a co się tycze podniesienia i wypłacenia prowizyj od kaucyi przypadających w terminach przepisanych, równie co się tycze zwrotu kaucyi, jeżeli na to zezwala prokurator rządowy, służyć mają istniejące w tej mierze dyrektywy.

Jeżeli idzie o wydanie kaucyi do rąk strony, albo też o odwiezienie kary pieniężnej zasądzonej, lub kaucyi za przepadłą uznanej, do kasy, na rzecz której kary wpływają, winny kasy rządowe, w których kaucyja złożoną została, stosować się do wydanej w tej mierze odezwy prokuratora rządowego, a w razie, gdy na karę pieniężną lub na przepad kaucyi zawyrokowano i kaucyję zapisy długów Stanu stanowią, powinny takowe na żądanie prokuratora rządowego przez kasę umorzenia długów rządowych giełdownie być sprzedane; nareszcie powinno zrealizowanie wszelkiej summy, mającej się odwieźć do kasy, na rzecz której kary przypadają, a to w razie sprzedaży obligacyj, z udzieleniem urzędowego odpisu karty giełdowej i noty sprzedaży, do wiadomości być podane prokuratoryi rządowej, która zaasygnuje kasę, dla której kary przepadają do odebrania zrealizowanej summy, za potwierdzeniem odebrania niestemplowanem.

Baumgartner m. p.

204.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 16. Sierpnia 1852,

(Dziennik praw państwa, część LI., nr. 167, wydana dnia 25. Sierpnia 1852),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

którem obwieszczonem zostaje, iż w skutek najwyższego postanowienia z dnia 7. Sierpnia 1852 r. uwolnioną zostaje płaca roczna w ilości aż do 300 zltr. od opłaty taksy służbowej.

Najwyższem postanowieniem de dato Munkács 7. Sierpnia 1852, raczył Jego Ces. Król. Mość Najjaśniejszy Pan najłaskawiej zezwolić, ażeby przy wszystkich posadach cywilnych, wojskowych i nadwornych, bez różnicy krajów

bung von diesen Obligazionen unbenommen, weßhalb ihnen die Coupons über die bereits verfallenen Obligazions-Interessen jederzeit gegen ämtliche Ersichtlichmachung auf den erwähnten, von den Kauzionslegern zu diesem Behufe beizubringenden Empfangsbestätigungen jener Kasse, bei welcher der Erlag stattfand, zu erfolgen sind.

Die geleisteten Bar-Kauzionen sind von jenen Kassen, bei welchen der Erlag geschieht, unmittelbar bei dem Staatsschulden-Tilgungsfonde fruchtbringend anzulegen, und es ist sich in Absicht auf die Behebung und Ausbezahlung der hievon verfallenen Kauzionskapitals-Interessen in den vorgeschriebenen Terminen, sowie auch in Ansehung der Kauzionskapitals-Rückzahlung selbst, insoferne solche von dem Staatsanwalte zugestanden wird, an die dießfalls bestehenden Directiven zu halten.

Die Staatskassen, bei welchen der Kauzionserlag geschieht, haben, wenn es sich um Erfolglassung einer Kauzion an die Partei, oder um die Abfuhr einer erkannten Geldstrafe, oder eines als verfallen erklärten Kauzionsbetrages an die Kasse, der die Strafen verfallen, handelt, der dießfälligen Aufforderung des Staatsanwaltes Folge zu geben; und in dem Falle, wenn auf eine Geldstrafe oder auf den Verfall eines Kauzionsbetrages erkannt wird, und die Kauzionen in Staats-Schuldverschreibungen bestehen, sind dieselben auf das vom Staatsanwalte gestellte Ersuchen im Wege der Staatsschulden-Tilgungskasse börsemäßig zu veräußern, übrigens ist die Realisirung jedes an die Kasse, der die Strafen verfallen, abzugebenden Betrages, und zwar im Falle eines Obligazions-Verkaufes unter Mittheilung einer ämtlichen Abschrift des Börsezettels und der Verkaufsnote zur Kenntniß der Staatsanwaltschaft zu bringen, welche sohin die Kasse, der die Strafen verfallen, zur Empfangnahme des realisirten Betrages gegen ungestempelte Empfangsbestätigung anweisen wird.

Baumgartner m. p.

204.

Erlaß des Finanzministeriums vom 16. August 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LI. Stück, Nro. 167, ausgegeben am 25. August 1852),

wirksam für alle Kronländer,

mit welchem die Allerhöchste Entschließung vom 7. August 1852, in Betreff der Befreiung des Gehaltsbetrages bis 300 fl. von der Diensttaxe, kund gemacht wird.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung ddto. Munkács am 7. August 1852, Allergnädigst zu bewilligen geruhet, daß bei allen Zivil-, Militär- und Hofstaats-Bedienstungen, ohne Unterschied der Kronländer, die

koronnych, taksa służbowa (mianowicie taksa karencyi gaży, charakteru i karencyi), wtedy tylko opłaconą była, jeżeli pobory taksom ulegające przewyższają summę trzechset złotych reńskich, i żeby takowa tylko od przewyżki wymierzaną była; tudzież zarazem, ażeby tym ustanowionym, którzy od wolnej od taks na przyszłość płacy aż do ilości 300 złr. taksę albo całkiem albo w części opłacić mają, począwszy od dnia najwyższego postanowienia odpisane zostały taksy jeszcze niezapadłe, wyłącznie przeto taks takowych, które zalegają jeszcze tylko z powodu przedłużenia terminu wypłaty.

Baumgartner m. p.

205.

Rozporządzenie Ministra spraw wewnętrznych, Ministra sprawiedliwości i Szefa najwyższej władzy policyjnej z dnia 18. Sierpnia 1852 *),

(Dziennik praw państwa, część LI., nr. 168, wydana dnia 25. Sierpnia 1852),

mocą którego ustawa o druku **) z dniem 1. Września r. b., w wykonanie wprowadzoną zostaje także i w częściach państwa, obecnie w stanie wyjątkowym zostających.

Najwyższem postanowieniem de dato Szent-Márton 11. Sierpnia r. b., raczył Najjaśniejszy Pan Jego Ces. Król. Apostolska Mość najłaskawiej rozporządzić, iż począwszy od dnia 1. Września r. b., ustawa drukowa także w krajach i częściach państwa, obecnie w stanie oblężenia zostających, w zupełną moc prawa wprowadzoną i przez władze w ustawie drukowej wymienione, wykonywaną być ma.

Zaczem więc, począwszy od dnia 1. Września r. b., władze polityczne i policyjne, prokuratoryje rządowe i sądy zwyczajne, co się tycze dozorowania druku i ukarania czynności przestępnych, przez druk popełnionych, wejść winny w należyty zakres działania, w tej mierze im w ustawie karnej, w rozporządzeniach o kompetencyi i w ustawie drukowej wskazany, z którymto dniem co do spraw drukowych, ustaje zarazem działalność władz wojskowych i sądów wojennych.

Bach m. p. **Krauss** m. p. **Kempen** m. p. F. M. L.

---

*) Rozporządzenie to podało Prezydyjum krajowe pismem z dnia 23. Sierpnia 1852 do l. 7580 do powszechnej wiadomości.

**) Dziennik praw państwa, część XXXVI., l. 122, str. 603.

Dienstaxe (rücksichtlich Gage-Karenz-, Charakter- und Karenztaxe) nur dann einzutreten habe, wenn die taxbaren Genüsse den Betrag von dreihundert Gulden überschreiten und nur von dem Mehrbetrage zu bemessen sei, sowie daß denjenigen Angestellten, welche von dem künftig taxfreien Betrage pr. 300 fl. die Taxe noch ganz oder zum Theile zu entrichten haben, von dem Tage der Allerhöchsten Entschließung die noch nicht fälligen Taxraten, sonach mit Ausschluß jener, die aus Zufristungen noch ausstehen, abgeschrieben werden.

Baumgartner m. p.

205.

Verordnung des Ministers des Innern, des Ministers der Justiz und des Chefs der Obersten Polizei-Behörde vom 18. August 1852*),

(im Reichs-Gesetzblatte, LI. Stück, Nro. 168, ausgegeben am 25. August 1852),

womit die Preß-Ordnung) auch für die im Ausnahmszustande befindlichen Gebietstheile, vom 1. September d. J. an, in Wirksamkeit gesetzt wird.**

Seine kaiserliche königliche Apostolische Majestät geruheten mit der Allerhöchsten Entschließung de dato Szent-Márton am 11. August d. J. Allergnädigst anzuordnen, daß die Preß-Ordnung, vom 1. September d. J. angefangen, auch in jenen Ländern und Gebietstheilen, welche sich dermalen im Belagerungszustande befinden, in volle Gesetzkraft zu treten, und durch die in der Preß-Ordnung bezeichneten Behörden in Vollzug zu bringen sei.

Es haben demnach vom 1. September angefangen die politischen und Polizei-Behörden, die Staatsanwaltschaften und die regelmäßigen Gerichte in Bezug auf die Ueberwachung der Presse und die Bestrafung von durch die Presse begangenen gesetzwidrigen Handlungen in den ihnen vom Strafgesetze, den Kompetenz-Verordnungen und der Preß-Ordnung vorgezeichneten regelmäßigen Wirkungskreis einzutreten, und die Wirksamkeit der Militär-Behörden und Kriegsgerichte in Bezug auf die Angelegenheiten der Presse mit demselben Tage aufzuhören.

Bach m. p. **Krauß** m. p. **Kempen** m. p. F. M. L.

---

*) Diese Verordnung wurde mit dem Erlaße des Landes-Präsidiums vom 23. August 1852 Z. 7580 zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

**) Reichs-Gesetzblatt, XXXVI. Stück, Nr. 122, Seite 603.

206.

Rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 19. Sierpnia 1852,

(Dziennik praw państwa, część L., nr. 164, wydana dnia 21. Sierpnia 1852),

moc mające w królestwie Lombardzko-Weneckiem, w Dalmacyi, Galicyi z Krakowem i Bukowiną, i w Siedmiogrodzie,

którem w porozumieniu z Ministeryjum spraw wewnętrznych i najwyższą Władzą Policyjną, ustanowione zostają te władze, przez które aż do zaprowadzenia prokuratoryi rządowej w wyż rzeczonych krajach koronnych sprawowane być winny czynności urzędowe, prokuratorowi rządowemu w §§. 15, 17 i 20 ustawy o druku z dnia 27. Maja 1852 r. (nr. 122. Dz. pr. p.) **przekazane.**

Ponieważ ustawą drukową, na dniu 27. Maja 1852 r. wydaną (nr. 122. Dzien. pr. p.), a z dniem 1. Września 1852 r. w życie wstępującą, niektóre czynności urzędowe zostały prokuratoryi rządowej przekazane, instytut zaś ten nie jest jeszcze zaprowadzony w królestwie Lombardzko-Weneckiem, w Dalmacyi, Galicyi, Krakowie, Bukowinie i w Siedmiogrodzie; przeto widzi się Ministeryjum sprawiedliwości spowodowanem, wydać w porozumieniu z Ministeryjum spraw wewnętrznych i najwyższą Władzą Policyjną rozporządzenie, iż w rzeczonych krajach koronnych, aż do zaprowadzenia prokuratoryi rządowej, sprawowane być winny czynności urzędowe, ustawą drukową w §§. 15 i 17, prokuratorowi rządowemu przekazane, przez sądy karne do sądownictwa nad zbrodniami i wykroczeniami powołane, działalność zaś prokuratorska, w §. 20 oznaczona, przez władzę cesarską do utrzymania publicznego porządku i bezpieczeństwa ustanowioną.

Krauss m. p.

207.

Obwieszczenie Rządu krajowego z dnia 27. Sierpnia 1852,

o oddawaniu obowiązkowych egzemplarzy druków, nakładanych w Galicyi i Krakowie, albo w jego okręgu.

Z odniesieniem się do postanowienia §. 4. prawa drukowego, obwieszczonego najwyższym patentem z dnia 27. Maja r. b. (Dziennik praw państwa, część XXXVI.) ogłasza się, że obowiązkowe egzemplarze druków w Galicyi nakładanych, oddawane być mają do biblioteki uniwersyteckiej Lwowskiej, druków zaś nakładanych w Krakowie, albo jego okręgu, do biblioteki uniwersyteckiej Krakowskiej.

Gołuchowski m. p.

206.

Verordnung des Justizministeriums vom 19. August 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, L. Stück, Nr. 164, ausgegeben am 21. August 1852),

wirksam für das lombardisch-venezianische Königreich, Dalmazien, Galizien mit Krakau und Bukowina, und Siebenbürgen,

wodurch, im Einvernehmen mit dem Ministerium des Innern und der Obersten Polizei-Behörde, diejenigen Behörden bestimmt werden, von denen bis zur Einführung der Staatsanwaltschaft in den obigen Kronländern die in den §§. 15, 17 und 20 der Preß-Ordnung vom 27. Mai 1852 (Nr. 122 des Reichs-Gesetzblattes) dem Staatsanwalte zugewiesenen Amtsverrichtungen zu besorgen sind.

Da durch die am 1. September 1852 in Wirksamkeit tretende Preß-Ordnung vom 27. Mai 1852 (Nr. 122 des Reichs-Gesetzblattes) mehrere Amtshandlungen der Staatsanwaltschaft zugewiesen sind, dieses Institut aber in dem lombardisch-venezianischen Königreiche, Dalmazien, Galizien, Krakau, der Bukowina und in Siebenbürgen noch nicht eingeführt ist; so findet das Justizministerium im Einvernehmen mit dem Ministerium des Innern und der Obersten Polizei-Behörde zu bestimmen, daß in diesen Kronländern, bis zur Einführung der Staatsanwaltschaft, die in den §§. 15 und 17 der Preß-Ordnung dem Staatsanwalte zugewiesenen Amtshandlungen von den mit der Gerichtsbarkeit über Verbrechen und Vergehen betrauten Strafgerichten, die im §. 20 bezeichnete Amtsverrichtung des Staatsanwaltes aber von der zur Aufrechthaltung der öffentlichen Ordnung und Sicherheit bestellten landesfürstlichen Behörde zu besorgen seyen.

Krauß m. p.

207.

Kundmachung des Landesguberniums vom 27. August 1852,

betreffend die Einsendung der Pflichtexemplare von den in Galizien und in Krakau oder dessen Gebiete verlegten Druckschriften.

Mit Bezug auf die Bestimmung des §. 4. der mit Allerhöchsten Patente vom 27. Mai d. J. (Reichs-Gesetzblatt, Stück XXXVI.) kundgemachten Preßordnung wird bekannt gegeben, daß die Pflichtexemplare von den in Galizien verlegten Druckschriften an die Bibliothek der Universität in Lemberg, dagegen von den in Krakau oder dessen Gebiete verlegten Druckschriften an die Universitäts-Bibliothek in Krakau einzusenden sind.

Goluchowski m. p.

296.

Verordnung des Justizministeriums vom 10. August 1852,

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Krauß m. p.

297.

Kundmachung des Justizministeriums vom [illegible] August 1852,

[illegible]

[illegible]

[illegible] m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XXXII.

Wydana i rozesłana dnia 22. Listopada 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XXXII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 22. November 1852.

Jahrgang 1852.

208.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 25. Czerwca 1852,

wydane do urzędu obwodowego w Brzeżanach, Czerniowcach, Kołomyi, Stanisławowie, Tarnopolu i Zaleszczykach,

o kierownictwie hodowli i zakupna tytuniu w Galicyi, tudzież o ustanowieniu inspektorskiego adjunkta, jako organu dyrekcyi fabryk tytuniu, powołanego do zwierzchniego technicznego kierownictwa w tychże czynnościach, i o zakresie działania tegoż.

Wysokie c. k. Ministerstwo skarbu wydało rozporządzeniem z dnia 16. Lutego 1852 l. 2407 we względzie kierownictwa hodowlą i zakupnem tytuniu w Galicyi następujące przepisy:

Czynności dotyczące hodowli i zakupna tytuniu odnoszą się do sposobów:

A. Przestrzegania przepisów o monopolu;

B. Odbioru tytuniów z rąk uprawiaczy do rąk władzy dochodowej, naostatek

C. Podniesienia uprawy tytuniu, stosownego tąż uprawą kierownictwa, tudzież ulepszenia jakości produktu.

Z tego poszczególnienia wynika, iż czynności wyrażone pod *A.* należą zupełnie do zakresu działania władzy administracyjnej, krajowemi sprawami skarbu kierującej, zaś czynności pod *C.* wymienione wchodzą zupełnie w zakres władzy technicznej, trudniącej się przysposobieniem materyjału do fabrykacyi tytuniu, podczas gdy w załatwianiu czynności pod *B.* wymienionych obiedwie władze działalność swą połączyć mają.

Należy więc do zakresu działania krajowej Dyrekcyi skarbowej:

1. Udzielać pozwolenie do uprawy tytuniu.

2. Nadzorować wykonanie tegoż pozwolenia ze względu na rozciągłość, w jakiej jest wykonywaną, i na użycie zebranych liści ze strony tych, którym pozwolenie jest udzielone.

Nadzorowanie to ma się rozciągać także do skarbowych plantacyj wzorowych.

3. Przestrzegać postanowień karnych w przypadkach przestąpienia istniejących przepisów;

4. Sprawować zwierzchni kierunek we względzie administracyjnym zakupnem liści tytuniowych;

5. Wypłacać uprawiaczom tytuniu ceny zakupna i odstawy tegoż;

208.

Erlaß des Landesguberniums vom 25. Juni 1852,

an die Kreisämter in Brzezan, Czernowitz, Kolomea, Stanislau, Tarnopol und Zaleszczyk,

betreffend die Leitung des Tabakbaues und der Tabak-Einlösung in Galizien, so-wie die Bestellung eines mit der technischen Oberleitung dieser Geschäfte, als Organ der Tabakfabriken-Direkzion, betrauten Inspektors-Adjunkten und dessen Wirkungskreis.

Das hohe k. k. Finanz-Ministerium hat mit dem Erlaße vom 16. Februar 1852 Z. 2407 in Absicht auf die Leitung des Tabakbaues und der Tabak-Einlösung in Galizien, die folgenden Bestimmungen erlassen:

Die auf den Tabakbau und die Einlösung Bezug nehmenden Geschäfte betreffen die Maßregeln:

A. zur Handhabung der Monopolsvorschriften;

B. zur Uebernahme des Tabak-Produktes aus den Händen der Pflanzer in jene des Gefälles und

C. zur Beförderung der Tabakkultur, zur zweckmäßigen Leitung derselben und Verbesserung der Beschaffenheit des Produktes.

Aus dieser Entscheidung ergibt sich, daß die unter A. gereihten Geschäfte ganz dem Wirkungskreise der die Finanz-Angelegenheiten des Landes leitenden Behörde, dagegen jene unter C. ganz dem Wirkungskreise der mit der Beischaffung des Materials zur Tabakfabrikazion betrauten technischen Behörde zufallen, während bei der Besorgung des unter B. bezeichneten Geschäftes beide Behörden ihre Amtsthätigkeit vereinigen müssen.

Zum Wirkungskreise der Finanz-Landes-Direkzion gehört daher:

1. Die Ertheilung der Bewilligung zur Anpflanzung des Tabakes.

2. Die Ueberwachung der Ausübung dieser Bewilligung in Absicht auf den Umfang, in welchem dieselbe ausgeübt wird, und in Bezug auf die Verwendung der gewonnenen Blätter von Seite derjenigen, denen diese Bewilligung ertheilt wurde.

Diese Ueberwachung hat sich auch auf die ärarischen Musterpflanzungen zu erstrecken.

3. Die Handhabung der Strafbestimmungen bei Uebertretung der bestehenden Vorschriften.

4. Die Oberleitung der Tabakblätter-Einlösung in administrativer Beziehung.

5. Die Zahlung der Einlösungspreise und Frachtbeiträge an die Tabakpflanzer.

6. Czynnie wspierać dyrekcyję fabryk tytuniu i jej podwładne organa co do przekazanych tymże czynności urzędowych.

Do zakresu działania dyrekcyi fabryk tytuniowych należy:

1. Oznaczać potrzebną ilość i gatunek liści tytuniu w Galicyi uzyskać się mającego;

2. Przysposabiać i rozdzielać potrzebne do tego nasiona;

3. Kierować i dozorować plantacyje tytuniu we względzie technicznym i w celu poznania ilości i jakości spodziewanego produktu;

4. Nauczać uprawiaczy stosownego obchodzenia się z tytuniem na polu i po zbiorze;

5. Kierować plantacyjami wzorowemi i takowych doglądać;

6. Stanowić o jakości liści ku zakupieniu podanych (klasyfikować) w celu oznaczenia ceny za nie wypłacić się mającej.

Dyrekcyja fabryk tytuniowych, wykonywując czynności w punkcie 3. i 4. na siebie włożone, ma prawo w razie potrzeby zażądać pomocy i współdziałania urzędników, tudzież powiernych pod kierownictwem krajowej dyrekcyi skarbowej zostających, w szczególności zaś straży skarbowej, w którymto celu uda się do krajowej Dyrekcyi skarbowej.

W wypadkach atoli, w których dana będzie wzmiankowana pomoc, należy, gdzie chodzi o pouczenie uprawiaczy i w ogólności poparcie jakiego technicznego zamiaru, trzymać się ściśle rozporządzeń, jakieby wydała dyrekcyja fabryk jako powaga w rzeczach technicznych.

Do kierowania technicznym wydziałem uprawy tytuniu i zakupnem tegoż w Galicyi, postanowionym zostaje inspektorski adjunkt mający rangę sekretarza skarbowego, jako organ dyrekcyi fabryk tytuniu.

W załączeniu domieszcza się instrukcyja o urzędowaniu i zakresie działania adjunkta inspektorskiego, któremu techniczne kierownictwo uprawą i zakupnem tytuniu w Galicyi poruczonem zostaje.

We względzie urządzenia, tudzież trybu postępowania komisyj zakupniczych, istniejące postanowienia, o ile przepisy zawarte w ustępie 10. owej instrukcyi o urzędowaniu i zakresie działania inspektorskiego adjunkta innych nie zawierają, tudzież we względzie podawania wniosków co do wymiaru ceny zakupna tytuniu, zostają w niczem niezmienione.

Gołuchowski m. p.

6. die thätige Unterstützung der Tabakfabriken-Direkzion und der ihr untergeordneten Organe bei den ihnen zukommenden Amtshandlungen.

Zum Wirkungskreise der Tabakfabriken-Direkzion gehört:

1. Die Bestimmung der nöthigen Menge und Gattung der durch die Pflanzung in Galizien zu gewinnenden Tabakblätter;

2. Die Beischaffung und Vertheilung des hierzu erforderlichen Samens.

3. Die Leitung und Beaufsichtigung der Tabakpflanzungen in technischer Hinsicht und in der Absicht die Menge des zu erwartenden Produktes und dessen Beschaffenheit kennen zu lernen.

4. Die Belehrug der Pflanzer in Absicht auf die zweckmäßige Behandlung des Tabakes auf dem Felde und nach der Ernte.

5. Die Leitung und Ueberwachung der Musterpflanzungen.

6. Das Erkenntniß über die Beschaffenheit der zur Einlösung gebrachten Tabakblätter (Klassifikazion) zum Behufe der Bestimmung des dafür zu zahlenden Preises.

Die Tabakfabriken-Direkzion wird bei Vollziehung der ihr unter 3 und 4 zugewiesenen Geschäfte berechtiget seyn, die Beihilfe und Mitwirkung der, unter der Leitung der Finanz-Landes-Direkzion stehenden Beamten und Angestellten, insbesondere der Finanzwache, erforderlichen Falls in Anspruch zu nehmen, und sich in dieser Beziehung an die Finanz-Landes-Direkzion zu wenden.

In den Fällen, wo diese Unterstützung stattfindet, wird aber wenn es sich um die Belehrung der Pflanzer und überhaupt um die Beförderung eines technischen Zweckes handelt, sich genau an die, durch die Fabriken-Direkzion als technische Autorität ertheilten Anleitungen zu halten seyn.

Zur Leitung des technischen Theiles des Tabakbaues und der Einlösung in Galizien, wird als Organ der Tabakfabriken-Direkzion ein Inspektors-Adjunkt mit dem Charakter eines Finanz-Sekretärs bestellt.

Im Anschluße folgt der Amtsunterricht und Wirkungskreis für den mit der technischen Leitung des galizischen Tabakbaues und der Einlösungsgeschäfte betrauten Einlösungs-Inspektors-Adjunkten mit.

In Beziehung auf die Einrichtung und den Geschäftsbetrieb der Einlöskommissionen, insoweit die Bestimmungen des 10. Absatzes jenes Amts-Unterrichtes und Wirkungskreises für den Inspektors-Adjunkten keine anderen Anordnungen enthalten, ferner in Absicht auf die Erstattung der Anträge wegen Bemessung der Tabak-Einlösungspreise, tritt keine Aenderung der bisher bestandenen Vorschriften ein.

Goluchowski m. p.

Aneks do nr. 208.

Instrukcyja o urzędowaniu i zakresie działania inspektorskiego adjunkta zakupniczego,

powołanego do zwierzchniego technicznego kierownictwa uprawą i zakupnem tytuniu w Galicyi.

W s t ę p.

Rozporządzeniem wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 16. Lutego 1852 l. 2407/96 zakres działania c. k. dyrekcyi fabryk tytuniu i c. k. galicyjskiej krajowej Dyrekcyi skarbowej, co do sprawowania czynności dotyczących kierownictwa uprawą tytuniu i zakupnem liści tytuniowych w Galicyi, wytkniętym zostaje w sposób następujący:

Do zakresu działania galicyjskiej krajowej Dyrekcyi skarbowej należy:

1. Udzielać pozwolenie do uprawy tytuniu;

2. Nadzorować wykonanie tegoż pozwolenia ze względu na rozciągłość, w jakiej jest wykonywaną, i na użycie zebranych liści ze strony tych, którym pozwolenie udzielonem zostało.

Nadzorowanie to ma się rozciągać także do skarbowych plantacyj wzorowych.

3. Przestrzegać postanowień karnych w przypadkach przestąpienia istniejących przepisów;

4. Sprawować zwierzchni we względzie administracyjnym kierunek zakupnem liści tytuniowych;

5. Wypłacać uprawiaczom tytuniu ceny zakupna i dostawy tegoż;

6. Czynnie wspierać dyrekcyję fabryk tytuniu i jej podwładne organa co do przekazanych tymże czynności urzędowych.

Do zakresu działania dyrekcyi fabryk tytuniu należy:

1. Oznaczać potrzebną ilość i gatunek liści tytuniu, w Galicyi uzyskać się mającego;

2. Przysposabiać i rozdzielać potrzebne do tego nasienie;

3. Kierować i dozorować plantacyje tytuniu we względzie technicznym i w celu poznania ilości i jakości spodziewanego produktu;

Beilage zu Nro. 208.

Amtsunterricht und Wirkungskreis

für den mit der technischen Oberleitung des galizischen Tabakbaues und der Einlösungsgeschäfte betrauten Einlösungs-Inspektors-Adjunkten in Galizien.

Einleitung.

Durch den Erlaß des hohen Finanz-Ministeriums vom 16. Februar 1852 Z. 2407/96 wurde der Wirkungskreis der k. k. Tabakfabriken-Direkzion und der k. k. galizischen Finanz-Landes-Direkzion in Bezug auf die Behandlung der die Leitung der Tabakkultur und der Tabakblätter-Einlösung in Galizien betreffenden Geschäfte, in folgender Weise bezeichnet.

Dem Wirkungskreise der galizischen Finanz-Landes-Direkzion ist zugewiesen:

1. Die Ertheilung der Bewilligung zur Anpflanzung des Tabakes.

2. Die Ueberwachung der Ausübung dieser Bewilligung in Absicht auf den Umfang, in welchem dieselbe ausgeübt wird, und in Bezug auf die Verwendung der gewonnenen Blätter von Seite derjenigen, denen diese Bewilligung ertheilt wurde.

Diese Ueberwachung hat sich auch auf die Musterpflanzungen zu erstrecken.

3. Die Handhabung der Strafbestimmungen bei Uebertretung der bestehenden Anordnungen.

4. Die Oberleitung der Tabakblätter-Einlösungen in administrativer Beziehung.

5. Die Zahlung der Einlösungspreise und Frachtbeträge an die Tabakpflanzer.

6. Die thätige Unterstützung der Tabakfabriken-Direkzion und der ihr untergeordneten Organe bei den ihnen zukommenden Amtshandlungen.

Dem Wirkungskreise der Tabakfabriken-Direkzion ist zugewiesen:

1. Die Bestimmung der nöthigen Menge und Gattung der durch die Pflanzung in Galizien zu gewinnenden Tabakblätter.

2. Die Beischaffung und Vertheilung des hierzu erforderlichen Samens.

3. Die Leitung und Beaufsichtigung der Pflanzungen in technischer Beziehung, und in der Absicht, die Menge des zu erwartenden Produktes und dessen Beschaffenheit kennen zu lernen.

4. Nauczać uprawiaczy stosownego obchodzenia się z tytuniem na polu i po zbiorze;

5. Kierować plantacyjami wzorowemi i takowych doglądać;

6. Stanowić o jakości liści ku zakupieniu podanych (klasyfikować), w celu oznaczenia ceny za nie wypłacić się mającej.

Dyrekcyja fabryk tytuniu wykonywując czynności w punkcie 3. i 4. na siebie włożone, ma prawo w razie potrzeby zażądać pomocy i współdziałania urzędników tudzież powiernych pod kierownictwem krajowej Dyrekcyi skarbowej zostających, w szczególności zaś straży skarbowej, i w tymto celu uda się do pomienionej władzy, która takowej pomocy użyczyć powinna.

W wypadku takim należy, gdzie chodzi o pouczenie uprawiaczy i w ogólności o osiągnienie jakiego technicznego zamiaru, trzymać się ściśle rozporządzeń, jakieby wydał urząd techniczny, tylko w urządzeniu komisyj zakupniczych i tychże postępowania nie zmieniają się w niczem przepisy dotąd istniejące; a także we względzie podawania wniosków co do wymiaru zakupna pozostać należy przy postępowaniu dotychczasowem.

§. I.

O przeznaczeniu technicznego inspektorskiego adjunkta zakupniczego.

Organa, jakich używa dyrekcyja fabryk tytuniu we względzie technicznego zwierzchniego kierownictwa zakupnem, tudzież uprawą i ulepszeniem tytuniu w Galicyi, są następujące:

a) insperktorski adjunkt zakupniczy;

b) urzędy zakupnicze pod dyrekcyją stojące.

Adjunkt inspektorski, na którego zdane jest techniczne zwierzchnie kierownictwo zakupnem tytuniu, powinien:

1. Zwracać szczególną uwagę na podniesienie uprawy tytuniu przez nauczanie uprawiaczów, przez hodowanie roślin kosztowniejszy liść wydających, niemniej na uzyskanie potrzebnej do fabryk jakości i ilości przepisanych gatunków liści, a oraz starać się o zjednanie sobie zaufania u włościan (uprawiaczy tytuniu);

2. Obeznać się jak najstaranniej z właściwemi stosunkami gleby w każdej gminie uprawiaczy, takowe gminy z oznaczeniem obszarów na uprawę tytuniu przeznaczonych, i z względem na ich jakość, położenie i wydatność w ogólności, jakoteż na gatunek liści tamże uzyskać się mających w szczególności

4. Die Belehrung der Pflanzer in Absicht auf die zweckmäßige Behandlung des Tabaks auf dem Felde und nach der Ernte.

5. Die Leitung und Ueberwachung der Musterpflanzungen.

6. Das Erkenntniß über die Beschaffenheit der zur Einlösung gebrachten Tabakblätter (Klassifikazion) znm Behufe der Bestimmung des dafür zu zahlenden Preises.

Die Tabakfabriken-Direkzion ist berechtigt, bei der Vollziehung der ihr unter Punkt 3 und 4 obliegenden Geschäfte, die Beihilfe und Mitwirkung der unter der Leitung der Finanz-Landes-Direkzion stehenden Beamten und Angestellten, und insbesondere jene der Finanzwache erforderlichen Falls in Anspruch zu nehmen, und sich in dieser Beziehung an die genannte Behörde zu wenden, welche diese Unterstützung zu gewähren hat.

In einem solchen Falle muß, wenn es sich um die Belehrung der Pflanzer und überhaupt um die Beförderung eines technischen Zweckes handelt, sich genau an die von der technischen Autorität ertheilten Anleitungen gehalten werden, bloß in der Einrichtung der Einlösungs-Kommissionen und deren Geschäftsbetrieb tritt keine Aenderung der bisher bestandenen Vorschriften ein, und es ist auch in Bezug auf die Erstattung der Anträge wegen Bemessung der Einlösungspreise das bisherige Verfahren einzuhalten.

§. I.

Von der Bestimmung des technischen Einlösungs-Inspektors-Adjunkten.

Die Organe, deren sich die Tabakfabriken-Direkzion in Bezug auf die technische Oberleitung des galizischen Einlösungswesens, dann des Tabakbaues und dessen Kultur sich bedient, sind:

a) der Einlösungs-Inspektors-Adjunkt;

b) die ihm unterstehenden Einlösungs-Aemter.

Der mit der technischen Oberleitung der Tabakeinlösung betraute Inspektors-Adjunkt hat:

1. auf die Hebung der Tabakkultur durch Unterweisung der Pflanzer im Tabakbaue, durch Heranbildung von Pflanzen mit werthvollem Blätterertrage, und auf die Erwerbung der für den Fabriksbetrieb geforderten Qualität und Menge der vorgezeichneten Blättersorten sein besonderes Augenmerk zu richten, und sich zu bemühen, das Zutrauen des Landmannes (Tabakpflanzers) zu gewinnen;

2. sich über die eigenthümlichen Bodenverhältnisse jeder Pflanzungs-Gemeinde auf das Sorgfältigste zu unterrichten, die Pflanzungs-Gemeinden unter Ansetzung der dem Tabakbau gewidmeten Grundfläche, und mit Rücksicht auf die Beschaffenheit, Lage und Ertragsfähigkeit im Allgemeinen, und der auf derselben zu erzeugenden Blatt=

klasyfikować i skreślić w przeglądzie, który jak najrychlej, a w każdym wypadku przed końcem miesiąca Września przedłożony być ma dyrekcyi fabryk tytuniu, aby taż oznaczyć mogła, która plantacyja do wydawania tego lub owego gatunku liści najbardziej jest sposobną, i jaką ilość wydać może;

3. Czuwać nad tem, aby nasienie przeznaczone w podział między uprawiaczy, bądź ono jest rodzime galicyjskie, nie w skarbowych plantacyjach wzorowych uzyskane, lecz od prywatnych nabyte, bądź z Węgier lub z zagranicy sprowadzone, każdym razem, przed obdzieleniem uprawiaczów, nie tylko co do kulczenia się, ale też i co do gatunku liścia wypróbowano, starannie przechowano i z innem nie pomieszano;

4. Mieć nad gminami tytuń hodującemi, tak dawniejszemi jako też i nowo przybyłemi, podczas zakładania grząd, sprawienia gruntu, sadzenia rozsady, następnie w czasie ogławiania (wierzcholenia) i obierania z wilków, w czasie zbioru, suszenia liści i składania w papuże, dozór o ile można osobisty, albo ich kazać dozierać zdolnym urzędnikom zakupniczych urzędów, lub też organom nadzorczym dochodowych urzędów skarbowych, i uprawiaczy o stosownem obchodzeniu się z tytuniem na polu i po zbiorze praktycznie nauczać, a oraz nad tem czuwać, aby urzędnicy zakupna, powierni przy plantacyjach wzorowych, i organa władzy skarbowei, o ile przytem użyczają pomocy, postępowali wedle udzielonych sobie skazówek;

5. Prowadzić dokładny dziennik przedsiębranych objazdów plantacyj, i w tymże według następstwa czasu zapisywać, jakich czynności urzędowych w której plantacyj, około plantacyi wzorowej, albo w urzędzie zakupniczym dopełniono, jakie środki przedsięwzięto, lub jakie wydano rozkazy.

Urzędnicy zakupna, do doglądania plantacyj powołani, powinni o stanie, w jakim je zastali, okoliczne przesełać relacyje naczelnemu kierownikowi technicznemu, które tenże wraz z własnemi sprawozdaniami o objazdach, jakie sam przedsiębrał, zawsze niezwłocznie c. k. dyrekcyi fabryk tytuniu przedłożyć jest obowiązany. Przedmioty, na jakie w czasie objazdów baczyć należy, są następujące:

a) stan plantacyj;

b) wymierzenie uprawionego obszaru;

c) tryb i wynikłości uprawy tytuniu i obchodzenia się z tymże;

d) jakość produktu i ilość jego; naostatek

e) czyli organa użyte do pomocy w nadzorze i kierownictwie we względzie technicznym wedle zgodnych zasad postępują.

gattung insbesondere zu klassifiziren und in eine Uebersicht zusammen zu stellen, welche der k. k. Tabakfabriken-Direkzion mit aller Beschleunigung, jedenfalls aber vor Ablauf des Monates September vorzulegen seyn wird, damit diese in die Lage komme zu bestimmen, welche Pflanzung für die Hervorbringung der einen oder der anderen Blattgattung am meisten geeignet, und welche Menge hervorzubringen fähig sei;

3. zu wachen, daß der zur Vertheilung unter die Pflanzer bestimmte Tabaksamen, mag er aus original galizischen Samen der nicht in den ärarischen Muster-Plantagen gewonnen, sondern von Privaten erworben wird, oder aus Samen bestehen, welcher aus Ungarn oder dem Auslande bezogen wird, jederzeit vor der Hinausgabe an die Pflanzer, nicht bloß in Bezug auf die Keimfähigkeit, sondern auch in Hinsicht der Blattsorte erprobt, sorgfältig aufbewahrt und vor Vermischung bewahrt werde;

4. sowohl die bestehenden, als neu hinzukommenden Pflanzungsgemeinden zur Zeit der Anlegung der Pflanzenbeete, der Bestellung der Gründe, des Aussetzens der Pflanzen, dann zur Zeit des Köpfens und Ausgeitzens, des Einsammelns, Trocknens und Büschelns der Blätter, soweit es immer nur thunlich ist, persönlich zu beaufsichtigen, oder durch geeignete Beamte der Einlösungsämter, oder endlich auch der gefällsämtlichen Aufsichtsorgane beaufsichtigen zu lassen, und die Pflanzer in Absicht auf zweckmäßige Behandlung des Tabakes auf dem Felde und nach der Ernte praktisch zu belehren, auch darüber zu wachen, daß die Einlösungs-Beamten, die Bestellten der Muster-Plantagen und die Organe der Finanz-Behörde, insoferne sie dabei Aushilfe leisten, nach der ertheilten Anleitung vorgehen.

5. Ueber die vorgenommenen Plantagen-Bereisungen ist ein genaues Tagebuch zu führen, und in dasselbe der Zeitfolge nach, die in jedem Pflanzungsorte, bei der Musterpflanzung oder einem Einlösungsamte gepflogenen Amtshandlungen, gemachten Wahrnehmungen und getroffenen Vorkehrungen, oder ertheilten Aufträge aufzunehmen.

Die Einlösungs-Beamten, welche mit der Inspizirung der Pflanzungen betraut werden, haben über den Befund umständliche Relazionen an den technischen Oberleiter zu erstatten, welcher diese, so wie jene über die selbst vorgenommenen Bereisungen jederzeit unaufgehalten an die k. k. Tabakfabriken-Direkzion vorzulegen hat. Gegenstände der Beaufsichtigung bei den Bereisungen sind:

a) der Zustand der Pflanzungen;

b) die Ermittlung des bebauten Areals;

c) die Art und die Erfolge der Bestellung und Behandlung des Tabaks;

d) die Beschaffenheit des Produktes und dessen Menge, dann

e) ob die zur Beaufsichtigung und Anleitung in technischer Beziehung verwendeten Aushilfsorgane nach übereinstimmenden Grundsätzen verfahren.

Objazdy plantacyj powinny ile możności odbywać się trzy razy do rokn, a to kiedy sadzi się rozsada tytuniowa, kiedy tytuń kwitnie, następnie kiedy liść dojrzewa i wykształca się.

Do technicznego naczelnie zakupnem kierującego należy dalej:

6. Kierować plantacyjami wzorowemi i dozierać tychże według zasad i maksym ustanowionych przez dyrekcyję fabryk tytuniu; naznaczać czas kiedy i jak mają być spełnione robocizny oznaczone i nieoznaczone; przedsiębrać środki przeciw niegospodarnemu trwonieniu sił roboczych i innych potrzeb, jakoteż przeciw zapodziewaniu rzeczy skarbowych, a osobliwie uzyskanego tytuniu i przeciw każdemu uszkodzeniu. Tenże ma

7. Czuwać, aby urzędy zakupnicze gospodarzyły według przepisów istniejących, dopełniały ściśle wszelkich rozporządzeń dyrekcyi fabryk tytuniu, i sprawiały zakupione liście w sposób celowi odpowiedny;

8. W zdarzonej porze podawać do dyrekcyi fabryk tytuniu okolicznie i należycie uzasadnione wnioski względem rozprzestrzenienia albo ograniczenia plantacyj tytuniowych, zaokrąglenia okręgów magazynów zakupniczych, scentralizowania plantacyj, zakładania nowych plantacyj wzorowych w miejscach ku temu sposobnych, równie przekładać ze starannem uwzględnieniem wszystkich okoliczności i sumienną bezstronnością wszelkie projekta, jakieby ku wzrostowi uprawy tytuniu, albo usunieniu odkrytych błędów lub nadużyć w uprawie tytuniu, zakupnie i sposobie sprawiania liści zakupionych pożytecznemi, lub potrzebnemi się okazały, lub jakichby zażądała dyrekcyja fabryk tytuniu;

9. Co do stanowienia o jakości liści tytuniowych ku zakupnu przystawionych (pukt 6. instrukcyi o zakresie działania dyrekcyi fabryk tytuniu) mieć na to baczność, aby stosownie do §§. III. i V. instrukcyi o zakupnie liści tytuniowych w Galicyi z roku 1835 orzeczenie technicznego urzędnika odbiorczego należycie zostało uwzględnione, z drugiej zaś strony nie naruszono słuszności względem uprawiaczy.

Tenże powinien w tym celu

10. Objeżdżać zaraz przy rozpoczęciu zakupna wszystkie stacyje zakupnicze, przy zachodzącej zaś różnicy zdań co do wyboru papuży wzorowych, albo co do ocenienia oddanych liści, co według §§. III. i V. przytoczonej instrukcyi o zakupnie poruczone było byłej Administracyi dochodów skarbowych, w imieniu dyrekcyi fabryk tytuniu dawać we względzie technicznym sąd i rozstrzygać, zarazem atoli w ciągu zakupna kontrolować znienacka i kilkakrotnie

Die Bereisungen der Pflanzungen sollen soweit als möglich dreimal im Jahre, und zwar zur Zeit des Aussetzens der Pflanzen, der Blüthe, dann des Reifens der Blätter und deren Ausbildung vorgenommen werden.

Dem technischen Einlösungs-Oberleiter kommt ferner zu:

6. die Leitung und Beaufsichtigung der Muster-Plantagen nach den von der k. k. Tabakfabriken-Direkzion aufgestellten Grundsätzen und Verwaltungs-Maximen, die Bestimmung der Zeit, wann und wie die bestimmten und unbestimmten Arbeiten zu verrichten sind, die Ergreifung von Maßnahmen zur Abwendung unwirthschaftlicher Vergeudung der Arbeitskräfte und anderer Erfordernisse, so wie zur Hintanhaltung aller Verschleppungen des Aerarialgutes, vornehmlich des erzeugten Tabakes und jeder Bevortheilung. Derselbe hat

7. zu wachen, daß die Einlösungsämter den bestehenden Vorschriften gemäß gebaren, alle Anordnungen der Tabakfabriken-Direkzion genau vollziehen, und die eingelösten Blätter zweckentsprechend ausbilden.

8. In Fällen, wo sich der Anlaß darbietet, umständlich und gehörig begründete Vorschläge in Bezug auf die Erweiterung oder Beschränkung der Tabakpflanzungen, auf die Arrondirung der Einlösungs-Magazins-Bezirke, auf Zentralisirung der Plantagen, auf Errichtung neuer Muster-Plantagen an geeigneten Orten, an die Tabakfabriken-Direkzion zu erstatten; dann alle Anträge, welche sich für die Förderung der Tabakkultur oder zur Beseitigung entdeckter Gebrechen oder Mißbräuche im Bereiche des Tabakbaues, der Einlösung und der Ausbildung der eingelösten Blätter als nützlich und nothwendig darstellen, oder von der Tabakfabriken-Direkzion abgefordert werden, mit sorgfältiger Würdigung aller Umstände und gewissenhafter Unbefangenheit vorzulegen.

9. Bezüglich des Erkenntnisses über die Beschaffenheit der zur Einlösung gebrachten Tabakblätter (Punkt 6 des der Tabakfabriken-Direkzion zustehenden Wirkungskreises) darauf zu sehen, daß in Gemäßheit der §§. III und V der Instrukzion für die galizische Tabakblätter-Einlösung vom Jahre 1835 dem Erkenntnisse des technischen Uebernahmsbeamten gehörige Geltung verschafft, anderseits aber auch die Billigkeit gegen die Pflanzer nicht verletzt werde.

Derselbe hat sofort:

10. gleich beim Beginn der Einlösung sämmtliche Einlösungsstazionen zu bereisen, und bei Meinungsverschiedenheiten in Bezug auf die Wahl der Musterbuschen oder die Beurtheilung der abgelieferten Blätter die nach den §§. III und V der berufenen Einlösungs-Instrukzion der bestandenen Kameral-Gefällen-Verwaltung überlassen gewesene technische Beurtheilung und Entscheidung im Namen der Tabakfabriken-Direkzion zu fällen; zugleich aber im Laufe der Einlösung unversehens und

odbiorcze urzędowe czynności, przedsiębrać rewizyje składów liści zakupionych, i zapewnić się o regularnem urzędowaniu i postępowaniu urzędu zakupniczego.

Na ostatek winien będzie techniczny zwierzchni kierownik zakupna

11. Prowadzić sporządzony według włości wyciąg katastralny wszystkich gmin tytuń sadzących, i w tymże wykazać okręgi komisarzy straży skarbowej, tudzież okręgi sekcyjne, do których gminy należą; dochodowe i polityczne władze powiatowe, w których obrębie urzędowym są położone; magazyny, do których ze względu na odstawę tytuniu są przydzielone; liczbę upoważnionych uprawiaczy; obszar, jaki do uprawy był przeznaczony, i jaki w istocie uprawionym został; gatunek rośliny tytuniowej, jaki miał się uzyskać, i jaki w rzeczy samej uzyskano; szczególne przypadkowości, jakie wpłynęły na to, iż plon się udał, lub nie udał; wynikłość zbioru i dostawy a oraz zaliczone uprawiaczom sumy zakupna i wypadły według tych dat w przecięciu przychód gruntowy, jak się to wszystko w każdej gminie sadzącej w materyjale i pieniądzach na morg okazuje, nakoniec w czasie przepisanym przedkładać dyrekcyi fabryk tytuniu nakazane wykazy i podania peryjodyczne z dodaniem potrzebnych uwag.

§. II.

O podległości technicznego zwierzchniego urzędnika zakupnem kierującego, tudzież władz zakupniczych i o ich organizmie w ogólności.

Techniczny zwierzchni urzędnik zakupnem kierujący podlega dyrekcyi fabryk tytuniu jako władzy sobie bezpośrednio przełożonej, której rozporządzenia wykonywać ma z wszelką pilnością i dokładnością.

Jemu podległe są w taki sam sposób, jak dyrekcyi fabryk tytuniu, wszystkie urzędy zakupnicze w Galicyi, urzędnicy i służebni, do wydziału poruczonego mu zarządu technicznego ustanowieni.

Techniczny zwierzchni zakupnem tytuniu kierujący urzędnik w pismach swoich do dyrekcyi fabryk tytuniu używa formy relacyj, w których, jeżeli nie są prostem tylko doniesieniem, prócz wiernego i jasnego wyłuszczenia objętych niemi wypadków i wniosków, za dołączeniem alegatów i relacyj podwładnych sobie urzędów lub organów w oryginale, każdym razem i jego także zdanie zawarte być powinno.

Do urzędów i organów od siebie zawisłych, tudzież osób prywatnych, jeżeli wzgląd na rangę innej formy nie czyni potrzebną, techniczny zwierzchni kierownik wydaje dekreta i indorsaty. Z innemi władzami swego okręgu urzędowego, jakoteż ze wszystkiemi innemi władzami poza tym okręgiem, wyjąwszy wszystkie władze krajowe, tudzież władze na równi z niemi stojące, z któ-

wiederholt die Uebernahms=Amtshandlungen zu kontroliren, die Lager der eingelösten Blätter zu untersuchen und sich der regelmäßigen Amts= und Geschäftsführung der Einlösungs=Verwaltung zu versichern.

Dem technischen Einlösungs=Oberleiter liegt endlich ob:

11. einen ortschaftsweise verlegten Katasterauszug über sämmtliche Tabakpflanzungs=Gemeinden zu führen, und mittelst desselben die Finanzwach=Kommissärs= und Sekzionsbezirke, welchen die Gemeinden angehören, die Gefälls= und politischen Bezirksbehörden, in deren Amtsbereiche sie liegen; die Magazine, an welche sie zur Ablieferung angewiesen sind; die Anzahl der lizenzirten Pflanzer; das zum Umbau erklärte, so wie das wirklich bebaut befundene Areale; die Gattung der Tabakpflanzen, welche erzeugt werden sollte und erzeugt wurde; die besonderen Zufälligkeiten, welche auf das Gedeihen oder Mißrathen des Erzeugnisses einwirkten; das Ergebniß der Ernte und der Ablieferung, sammt den den Pflanzern erfolgten Ablösungsbeträgen und die hiernach entfallenden durchschnittlichen Boden=Erträgnisse, wie sich solche bei jeder Plantagen=Gemeinde per Joch im Material und im Gelde herausstellen, ersichtlich zu machen, endlich die angeordneten Ausweise und periodischen Eingaben mit den erforderlichen Bemerkungen zur vorgeschriebenen Zeit der Tabakfabriken=Direkzion vorzulegen.

§. II.

Von der Unterordnung des technischen Einlösungs=Oberleiters, der Einlösungs=Verwaltungen und dem Organismus überhaupt.

Der technische Einlösungs=Oberleiter untersteht der Tabakfabriken=Direkzion als seiner zunächst vorgesetzten Behörde, deren Anordnung derselbe mit aller Aufmerksamkeit und Genauigkeit auszuführen hat.

Demselben sind alle galizischen Einlösungsämter, Beamten und Dienst=Individuen, welche für die ihm zugewiesenen technischen Verwaltungszweige daselbst aufgestellt sind, auf dieselbe Art wie er der Tabakfabriken=Direkzion untergeordnet.

Der technische Einlösungs=Oberleiter erstattet seine Aeußerungen an die Tabakfabriken=Direkzion in Form von Berichten, in welchen, wenn solche nicht bloß einfache Anzeigen enthalten, nebst einer getreuen und klaren Auseinandersetzung der vorgetragenen Thatsachen und Anträge unter Anschluß der Behelfe und der von den untergeordneten Aemtern oder Organen erstatteten Berichte im Original, jederzeit auch sein Gutachten enthalten seyn muß.

An die von ihm abhängigen Aemter und Organe, so wie an Privat=Personen, wo nicht besondere Verhältnisse des Ranges eine andere Korrespondenzform bedingen, erläßt der technische Oberleiter Dekrete und Indorsate.

Mit den übrigen Behörden des eigenen Amtsbezirkes, wie auch mit allen anderen Behörden außerhalb dieses Bezirkes, mit Ausnahme sämmtlicher Landes= und

remi zwierzchnie kierownictwo techniczne tylko za pośrednictwem dyrekcyi fabryk tytuniu w stosunki wchodzić może, koresponduje ono przez noty, atoli tylko, o ile się do nich udaje w sprawach sobie poruczonych, albo o ile dla czynności swojej żąda pomocy, albo nakoniec odpowiada na zapytania tychże władz. W wypadkach, kiedy zwierzchni kierownik techniczny, aby wykonać rozkazy władzy przełożonej, udawać się winien do krajowej Dyrekcyi skarbowej, forma pism relacyjnych ma być zachowywaną.

W przedmiotach ważnych, równie na wypadek gdyby władza jaka prosiła o udzielenie wyciągów z ksiąg ważenia, albo wykazów wydatku zakupna, tudzież dochodu z plantacyj, zabrania się zwierzchniemu kierownictwu czynić zadość prośbie, albo jakie udzielać akta bez zezwolenia dyrekcyi fabryk tytuniu.

§. III.

Przepisy względem zakresu działania technicznego zwierzchniego kierownika zakupniczego.

Wpływ i działalność technicznego zwierzchniego kierownika we względzie dozoru i czuwania nad podwładnemi urzędami, urzędnikami i organami wynika z obowiązków tegoż ogólnych w §. I. wyszczególnionych, tudzież z przepisanej dla galicyjskich urzędów zakupniczych urzędowej instrukcyi z r. 1846., która, o ile ją nie zmieniają przepisy teraźniejsze, zostaje obowiązującą.

Do przedmiotów, które bezpośrednio załatwiać mocne jest zwierzchnie kierownictwo, należą najprzód wszelkie sprawy, gdzie chodzi o wykonanie postanowienia prawa, lub spełnienie powszechnego jakiego przepisu.

Nadto ma prawo zwierchni kierownik zakupniczy:

a) Odnawiać wyszłe kontrakty najmu budynków i pól wzorowych plantacyj tytuniowych, jeżeli nie są do przyjęcia warunki, czynsz roczny stu reńskich nie przenosi, czas zaś, na jaki kontrakt odnowiono, roku nie przekracza;

b) Odnawiać kontrakty z kominiarzami, jeżeli umówiona zapłata po poprzednim targu o zniżenie podanej ceny, pozostała taż sama, a czas, na jaki kontrakt odnowiono, roku nie przekracza;

c) Sprawiać rekwizyta kancelaryjne, wyjąwszy takie, których sprawianie zastrzegła sobie dyrekcyja fabryk tytuniu, i na które przeznaczony jest pewny ryczałt pieniężny, niemniej

der ihnen gleichgestellten Behörden, mit welchem die technische Oberleitung nur mittelst der Tabakfabriken-Direkzion in Beziehung treten darf, korrespondirt dieselbe mittelst Noten, jedoch nur insofern, als sie sich in Bezug auf die ihr anvertrauten Geschäftszweige an jene Behörden wendet, oder deren Beistand zum Behufe ihrer Amtshandlung in Anspruch zu nehmen, oder endlich die von solchen Behörden an sie gestellten Anfragen zu beantworten hat. In den Fällen, wo der technische Oberleiter zur Vollziehung der ihm von seiner vorgesetzten Behörde ertheilten Aufträge sich an die Finanz-Landes-Direkzion zu wenden hat, ist die Form von Berichtschreiben einzuhalten.

Bei wichtigen Gegenständen und auch in Fällen, wo eine Behörde das Ansuchen um Mittheilung von Auszügen aus den Wagbüchern oder den Einlösungs- und Plantagen-Erträgniß-Ausweisen stellen sollte, ist es der Oberleitung untersagt, ohne Bewilligung der Tabakfabriken-Direkzion dem Ansuchen zu entsprechen, oder Akten mitzutheilen.

§. III.

Bestimmungen in Bezug auf den Wirkungskreis des technischen Einlösungs-Oberleiters.

Der Einfluß und die Wirksamkeit des technischen Oberleiters in Bezug auf die Aufsicht und Wachsamkeit über die untergeordneten Aemter, Beamten und Organe ergiebt sich aus den im §. I. bezeichneten allgemeinen Obliegenheiten desselben, und aus dem Amtsunterrichte für die galizischen Einlösungsämter vom Jahre 1846, welcher, in soweit die gegenwärtigen Bestimmungen nicht eine Aenderung desselben herbeiführen, in Wirksamkeit bleibt.

Zu den Gegenständen, worüber die Oberleitung unmittelbar zu verfügen ermächtiget ist, gehören zunächst alle Angelegenheiten, wobei es auf die Vollstreckung einer gesetzlichen Bestimmung oder auf die Vollziehung einer allgemeinen Vorschrift ankommt.

Außerdem ist der Einlösungs-Oberleiter befugt:

a) bestehende Miethzinskontrakte für Gebäude und Grundstücke der Tabak-Muster-Plantagen nach Ablauf der Kontraktsdauer zu erneuern, wenn keine lästigeren Bedingungen eingegangen werden, der jährlich bedungene Miethzins hundert Gulden nicht übersteigt, und die Dauer des erneuerten Kontraktes Ein Jahr nicht überschreitet;

b) Verträge mit Rauchfangkehrern zu erneuern, wenn die bedungene Zahlung nach gehörig angestellten Versuchen die Anbote zu mäßigen, sich gleich bleibt, und die Dauer des erneuerten Kontraktes Ein Jahr nicht übersteigt;

c) Kanzlei-Erfordernisse, mit Ausnahme derjenigen, deren Beischaffung die Fabriken-Direkzion sich vorbehält, und derjenigen, für welche ein Pauschalbetrag bestimmt ist, anzuschaffen; desgleichen

d) Potrzebne dla siebie i podwładnych urzędów zakupniczych, niemniej dla plantacyj wzorowych urzędowe rekwizyta i sprzęty, niemniej transport takowych w drodze licytacyi zarządzić, jeżeli ogółowa cena liwerunku lub kontraktowa nie przenosi stu zł. reńskich, a w ciągu jednego półrocza prócz tego sprawunku nie więcej jak sto zł. reńskich na podobne rzeczy wydano;

e) Miasto rzeczy, które przez długie używanie lub z innego powodu stały się nie do użycia, sprawiać nowe ruchomości urzędowe, również zarządzić naprawę zużytych i nieużytecznych sprzętów urzędowych i plantacyjnych, jeśli wydatek w przeciągu roku czterdziestu złt. reńskich nie przenosi;

f) Sprzedawać w drodze publicznej licytacyi w zapasie będące rzeczy ekonomiczne i materyjały, tudzież niepotrzebne lub nieużyteczne sprzęty i rekwizyta, jeżeli wartość ich poprzednio obliczona nie przenosi pięćdziesiąt złt. reńskich, i w przeciągu jednego półrocza taka sprzedaż miejsca nie miała;

g) Zarządzić nawiezienie gnoju potrzebnego do uprawy plantacyj wzorowych, jeżeli kontrakt dzierżawy co się tycze gnojenia innych nie zawiera postanowień, a wydatek na jednę plantacyję wzorową w sumie ogólnej trzydziestu złt. reńskich nie przenosi;

h) Zarządzić w drodze ugody czyszczenie bydynków skarbowych albo najętych, jeżeli co do drugich kontrakt najmu innych nie zawiera postanowień, a prócz tego wydatek na takowe czyszczenie ogółem trzydziestu złt. reńskich nie przenosi.

Mocen jest dalej zwierzchni kierownik zakupniczy

i) Asygnować wypłatę należytości dla potrzebnych około plantacyj robotników niestałych, zbadawszy uprzednio potrzebę takowych, równie na zapłatę za posełki, jeśli tego okaże się potrzeba, i jeżeli systemizowana dla nich należytość w ilości sześć kr. na milę za chód na miejsce wysełki nie jest przekroczona;

k) Udzielać urlopy podwładnym urzędnikom i służebnym, atoli nie nad dni ośm i nie ku podróży za granicę krajów koronnych Galicyi i Bukowiny, tudzież wtedy tylko, jeśli to bez szkody dla służby być może, i nie wymaga zastępstwa połączonego z wydatkami dla skarbu;

l) Na podróże urzędowe albo przeniesienia, za które według przepisów wynagrodzenie przypada, asygnować stosowne zaliczki, które dwie trzecich części płacy normalnej przenosić nie powinny.

d) die nöthigen Amtserfordernisse und Geräthschaften für sich und die untergeordneten Einlösungsämter, so wie für die Muster-Plantagen, und den Transport derselben im Konkurrenzwege zu veranlassen, wenn der Gesammtpreis der Lieferung oder des Kontraktes hundert Gulden nicht übersteigt, und im Verlauf eines halben Jahres außer dieser Anschaffung nicht mehr als hundert Gulden für solche Anschaffungen verwendet worden sind;

e) neue Amts-Mobilien zum Ersatz für die durch langen Gebrauch, oder aus einem anderen Grunde unbrauchbar gewordenen Fahrnisse anzuschaffen, und eben so auch die Ausbesserungen abgenützter und unbrauchbarer Amts- und Plantagen-Einrichtungsstücke zu veranlassen, wenn die Auslage im Verlaufe eines Jahres vierzig Gulden nicht übersteigt;

f) vorräthige Oekonomie-Gegenstände und Materialien, dann entbehrlich oder unbrauchbar gewordene Geräthschäften und Einrichtungsstücke, wofern der vorläufig erhobene Werth derselben fünfzig Gulden nicht übersteigt, und im Verlauf eines halben Jahres keine Veräußerung solcher Art stattgefunden hat, mittelst öffentlicher Versteigerung zu veräußern;

g) die Beistellung des zur Bestellung der Muster-Plantagen erforderlichen Düngers zu veranlassen, sofern in Ansehung der Düngung der Bestand-Vertrag nicht andere Bestimmungen enthält, dann, wenn die Auslage für eine Muster-Plantage im Ganzen dreißig Gulden nicht übersteigt;

h) die Reinigung an ärarischen oder gemietheten Gebäuden, sofern in Ansehung der letzteren der Miethkontrakt nicht andere Bestimmungen enthält, dann wenn die Auslage für eine solche Reinigung im Ganzen dreißig Gulden nicht übersteigt, im Akkordwege zu veranlassen.

Der Einlösungs-Oberleiter kann ferners:

i) die Gebühren für die bei den Tabak-Plantagen erforderlichen unbestimmten Arbeiter, nach vorausgegangener Prüfung des Erfordernisses, desgleichen Botenlöhne bei nachgewiesener Nothwendigkeit, und wenn der systemisirte Botenlohn von sechs Kreuzern per. Meile für den Hinweg nicht überschritten ist, zur Zahlung anweisen;

k) den unterstehenden Beamten und Dienstes-Individuen Urlaube bewilligen, jedoch nicht über acht Tage und nicht zu einer Reise außerhalb der Kronländer Galizien und Bukowina, dann nur insofern, als es ohne Nachtheil für den Dienst geschehen kann, und keine mit Auslagen für das Aerar verbundene Substituzion erforderlich ist;

l) bei ämtlichen Reisen oder Uebersetzungen, für welche normalmäßig eine Entschädigung gebührt, einen verhältnißmäßigen Vorschuß, welcher zwei Drittheile der normalmäßigen Gebühr nicht überschreiten darf, anweisen.

§. IV.

O porządku służbowym.

Asygnacyje pieniędzy w §. 3. wymienione należy wciągnąć do protokołu czynności, a poszyty protokołu z końcem każdego miesiąca przedkładać dyrekcyi fabryk tytuniu.

Co do przedkładać się mających peryjodycznych wykazów i doniesień, jakoteż we względzie manipulacyi w urzędowaniu i rachunkach urzędów zakupniczych postępować należy według rozporządzeń dotychczas istniejących, dopokąd w tym względzie inne postanowienia wydane nie zostaną.

Bezpośredni wpływ na sprawowanie czynności przy fabrykacyi tytuniu, o ile urzędy zakupnicze jako fabryki urzędują, służy zwierzchniemu kierownikowi zakupniczemu tylko o tyle, o ile wyjąwszy zawód techniczny rzecz idzie o bezpośredni nadzór nad urzędnikami i robotnikami fabrycznymi, dalej o rewizyję kasy i materyjałów, i gdy z powodu otrzymanego doniesienia, albo powziętego uzasadnionego podejrzenia zwłoka grozi niebezpieczeństwem, gdzie przeto najwyższy skarb jedynie szybkim czynem przeciw poszkodowaniom zasłoniony być może.

W takim razie zwierzchni kierownik techniczny ma prawo, rozciągnąć śledztwo nawet na składy fabryczne, urzędników fabrycznych, sługi i robotników, atoli na każdy wypadek donieść winien niezwłocznie do dyrekcyi fabryk tytuniu tak o przedsięwziętem urzędowaniu, jakoteż o ich wynikłości.

209.

Obwieszczenie Trybunału apelacyjnego z dnia 30. Czerwca 1852,

względem lokowania w kasach państwa depozytów sądowych mniej niż 100 złr. gotowizną wynoszących.

Wysokie Ministerstwo sprawiedliwości oznajmiło Trybunałowi apelacyjnemu reskryptem z dnia 25. Maja 1852 do l. 6443, że c. k. Ministerstwo skarbu według noty z dnia 28. Kwietnia (2. Maja) r. b. l. 3751 ze względu na rodzaj obecnych środków obiegowych spowodowanem się widziało cofnąć zaprowadzone wyjątkowo lokowanie na prowizyję w kasach państwa depozytów sądowych, mniej niż 100 złr. gotowizną wynoszących. (Rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 18. Lipca 1849 l. 5163, Dziennik praw państwa tom uzupełniający l. 329 str. 526).

Gdy atoli wkrótce nastąpią wyraźne rozporządzenia ku uproszczeniu manipulacyi i spieszniejszemu lokowaniu depozytów sądowych w kasach państwa i wypłaty ich na powrót ze strony tychże kas, przeto tymczasem reszta postanowień

§. IV.

Von der Dienstordnung.

Diese im §. III. bemerkten Geldanweisungen sind im Geschäfts-Protokolle ersichtlich zu machen, und sind die Geschäfts-Protokolls-Hefte am Schlusse jeden Monats der Tabakfabriken-Direkzion vorzulegen.

In Absicht auf die vorzulegenden periodischen Nachweisungen und Anzeigen, sowie in Bezug auf die Geschäfts- und Rechnungs-Manipulazion der Einlösungs-Verwaltungen ist nach den bisher bestehenden Verordnungen vorzugehen, bis nicht in dieser Beziehung andere Bestimmungen vorgezeichnet werden.

Auf den Geschäftsbetrieb der Fabrikazion — insoferne die Einlösungs-Verwaltungen zugleich als Fabriken fungiren — steht dem Einlösungs-Oberleiter ein direkter Einfluß nur insoferne zu, als es sich, mit Ausnahme des technischen Faches, um die unmittelbare Aufsicht über die Fabriksbeamten und Arbeiter, dann um die Kasse- und Material-Skontrirungen handelt, und wenn bei erhaltenen Anzeigen oder geschöpftem gegründeten Verdachte Gefahr auf Verzug haftet, wo folglich durch ein schnelles Handeln der Staatsschatz gegen Beeinträchtigungen nur allein geschützt werden kann.

In dieser Beziehung kommt dem Einlösungs-Oberleiter zu, die Untersuchung auch auf die Fabriks-Niederlagen und Fabriksbeamten, Diener und Arbeiter auszudehnen, es hat derselbe aber jedenfalls sowohl von der getroffenen Einleitung, als auch von dem Ergebnisse an die Tabakfabriken-Direkzion ohne Verzug die Anzeige zu erstatten.

209.

Kundmachung des Appellazionsgerichtes vom 30. Juni 1852,

hinsichtlich der Anlegung der weniger als 100 fl. in Barschaft betragenden gerichtlichen Depositen bei den Stadtkassen.

Das hohe Justiz-Ministerium hat mit dem Erlaße vom 25. Mai 1852 Z. 6443 anher bedeutet, daß sich das k. k. Finanz-Ministerium, laut Note vom 28. April (2. Mai) l. J. Z. 3751, mit Hinblick auf die Beschaffenheit der gegenwärtigen Zirkulazionsmittel bestimmt gefunden hat, es von der ausnahmsweise eingeführten verzinslichen Anlegung der weniger als 100 fl. in Barschaft betragenden gerichtlichen Depositen in den Staatskassen (Justizministerial-Verordnung vom 18. Juli 1849 Z. 5163 Ergänzungsband des Reichs-Gesetzblattes, Nr. 329, Seite 526) wieder abkommen zu lassen.

Da aber im Kurzen die Erlassung bestimmter Anordnungen zur Bewirkung einer einfacheren Manipulazion und einer schleunigeren Beförderung der Anlegungen und Rückzahlungen der gerichtlichen Depositen bei und von den Staatskassen bevor-

rozporządzenia z dnia 18. Lipca 1849 do l. 5163, dopokąd dalsze rozporządzenia wydane nie zostaną, mają pozostać w swéj mocy.

O tem wysokiem postanowieniu uwiadamia się wszystkie władze sądowe i dominija ku zachowaniu się według tychże.

Eder m. p.

210.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 20. Lipca 1852 *),

wydane do wszystkich urzędów obwodowych, włącznie z Bukowiną (za równoczesnem zawiadomieniem magistratu miejskiego i domu poprawy we Lwowie),

którem przepisane dla Wiednia i Niższej Austryi przeciw nieprzynależnym do gmin tamtejszych, a powracającym szupasnikom galicyjskim zawiadomienie krajowego domu roboty przymusowej, także na ludzi tutejszo-krajowych, ze Lwowa powtórnie do domu za szupasem odsełanych rozciąga się, tudzież ustanawia postępowanie w tym względzie zachować się mające.

Odnośnie do załączonego tu rozporządzenia Rządu krajowego z dnia 9go Maja 1852 r. l. 18138 oznajmia się urzędowi obwodowemu, że toż rozporządzenie w skutek wysokiego dekretu ministeryjalnego z dnia 23. Kwietnia r. b. do l. 9358 wydane, w przedmiocie nocyjonowania nieprzynależnych do Wiednia i Niższej Austryi galicyjskich włóczęgów, próżniaków, nierobów, nierządnic i tym podobnych ludzi w celu oddania takowych do krajowego domu przymusowej roboty, tyczyć się ma także ludzi tutejszo-krajowych, ze Lwowa powtórnie do domu za szupasem odesłanych, mimo to jednak zawsze do Lwowa wracających, i że w tym względzie ściśle zachować należy postępowanie następujące:

1. Nocyjonowania wyżpomienionych ludzi, mają, jak to powołanem wysokiem rozporządzeniem ministeryjalnem dla miasta Wiednia przepisano, na wniosek magistratu Lwowskiego od władzy miejsca ojczystego być dopełnione, i Rządowi krajowemu do zatwierdzenia przekładane.

2. Koszta wyżywienia nocyjonowanego więźnia, o ile takowe z zarobku jego pokryte być nie mogą, ponosić ma przynależna gmina ojczysta.

3. Wprawdzie nie można z dokładnością wszystkich poszczególnić wypadków, kiedy takie nocyjonowanie miejsce mieć powinno, wszelako w ogóle do „często wracających“ owych ludzi liczyć należy, których mimo ich

*) Odpis tego rozporządzenia udzielono równocześnie także Naczelnikowi komisyi gubernijalnej Krakowskiej ku podobnemu rozporządzeniu w tameczym okręgu.

steht, so muß einstweilen bei den übrigen Verfügungen des Erlaßes vom 18. Juli 1849 Z. 5163, bis weitere Weisungen hierüber erfolgen werden, sein Verbleiben erhalten.

Von dieser hohen Verfügung werden sämmtliche Gerichtsbehörden und Dominien zur Darnachachtung verständiget.

Eder m. p.

210.

Erlaß des Landesguberniums vom 20. Juli 1852 *),

an sämmtliche Kreisämter, mit Einschluß der Bukowina, (unter gleichzeitiger Bekanntgebung an den Stadtmagistrat und die Korrekzionshaus-Verwaltung in Lemberg),

womit die für Wien und Niederösterreich gegen dahin nicht zuständige galizische Schubrevertenten angeordnete, von der Heimathsbehörde auszusprechende Nozionirung in das Provinzial-Zwangsarbeitshaus, auch auf alle hierländige aus Lemberg wiederholt in ihre Heimath abgeschobenen Individuen ausgedehnt, und das in dieser Beziehung einzuhaltende Verfahren vorgezeichnet wird.

Mit Bezug auf die beiliegende Gubernial-Verordnung vom 9. Mai 1852 Z. 18138 wird dem Kreisamte bedeutet, daß diese in Folge des hohen Ministerial-Erlaßes vom 23. April d. J. Z. 9358 erlassene Gubernial-Verordnung wegen den Nozionirungen von nach Wien und Niederösterreich nicht zuständigen galizischen Vagabunden, Müßiggängern, arbeitsscheuen Menschen, liederlichen Dirnen und dergleichen Individuen in das Provinzial-Zwangsarbeitshaus, auch für alle hierländige Individuen, die aus Lemberg wiederholt in ihre Heimath abgeschoben wurden, von dort aber stets nach Lemberg zurückkehren, zu gelten habe, und daß in dieser Beziehung folgendes Verfahren genau einzuhalten sei:

1. Die Nozionirungen der oberwähnten Individuen haben, wie es vermöge des bezogenen hohen Ministerial-Erlaßes für die Stadt Wien angeordnet ist, über Antrag des Lemberger Magistrats von der Heimathsbehörde zu geschehen, und sind der Genehmigung der Landesstelle zu unterziehen.

2. Die Verpflegskosten müssen von der zuständigen Heimaths-Gemeinde, in soweit diese Kosten durch Verdienst des nozionirten Sträflings nicht gedeckt werden können, getragen werden.

3. Wann eine derlei Nozionirung stattzufinden habe, kann zwar mit Bestimmtheit für alle Fälle nicht festgestellt werden; im Allgemeinen sind aber unter die „häufig Zurückkehrenden" jene Individuen zu rechnen, welche ungeachtet wiederholter Abschiebung

---

*) Eine Abschrift dieses Erlaßes ist unter Einem auch dem Vorstande der Gubernial-Kommission in Krakau zur weiteren Veranlassung im dortigen Gebiete mitgetheilt worden.

powtórnego odesłania za szupasem i prawnego za powrót szupasniczy ukarania, przecież znowu we Lwowie przydybano.

O tem należy wszystkie zwierzchności miejscowe ku scisłemu przestrzeganiu zawiadomić, i tymże polecić, iżby każde nocyjonowanie składały urzędowi obwodowemu, który je należycie ocenić i Rządowi krajowemu do zatwierdzenia przedłożyć będzie obowiązany.

Gołuchowski m. p.

Aneks do nr. 210.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 9. Maja 1852, do l. 18138,

wydane do Naczelników wszystkich urzędów obwodowych, włącznie z Bukowiną, i dotychczasowego starosty grodzkiego i Naczelnika magistratu lwowskiego (za równoczesnem udzieleniem odpisu Naczelnikowi komisyi gubernijalnej krakowskiej, ku podobnemu rozporządzeniu w okręgu tamecznym).

Władze bezpieczeństwa w mieście Wiedniu skierowały według rozporządzenia wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 23. p. m. do l. 9358 już kilkakrotnie uwagę na to zjawisko złego, iż policyjne wydalanie i odsełanie za szupasem włóczęgów, próżniaków, nierobów, nierządnic i tym podobnych ludzi nieprzynależnych do miasta Wiednia, lub do Niższej Austryi, na mało się przydaje, ponieważ oni częstokroć w jak najkrótszym czasie powracają na widownię żywota swojego, bezpieczeństwu powszechnemu i moralności tyle szkodliwego.

Wszakże powrót takowy nie miałby miejsca, gdyby władze w miejscach przynależności na takich ludzi, odsełanych od pomienionych władz bezpieczeństwa bądź wytkniętą drogą niezmienną, bądź za szupasem, baczne miały oko, a na wypadek, jeśliby scisła nad nimi baczność była poza obrębem ich środków, wyjednywali ich nocyjonowanie do domu przymusowej roboty krajowego.

Aby więc ten nieład na przyszłość usunąć, a bezowocnych kosztów odsełek szupasowych oszczędzić, wiedeńskie władze policyjne mają w każdym szczegółowym wypadku wydalenia lub odesłania za szupasem, jeżeli dotycząca osoba nocyjonowaniu podpaść powinna, do władzy przynależności przy bliższem wyszczególnieniu okoliczności nocyjonowanie proponować.

Na mocy powołanego na początku wysokiego rozporządzenia ministeryjalnego wzywa się WWMPana, abyś na pomienione od wiedeńskich władz policyjnych proponowane nocyjonowania osobliwą zwracał uwagę, i takowe, jeśli nie stoją na zawadzie szczególne jakie, tylko władzy przynależytości wiadome przeszkody, Rządowi krajowemu do zatwierdzenia przedkładał.

und gesetzlicher Abstrafung für die Schubrückkehr, dennoch in Lemberg wieder betreten werden.

Hievon sind alle Ortsobrigkeiten zur genauen Nachachtung in Kenntniß zu setzen und anzuweisen, jede Nozionirung dem Kreisamte vorzulegen, welches dieselbe gehörig prüfen und dem Gubernium zur Genehmigung vorzulegen haben wird.

Goluchowski m. p.

Beilage zu Nr. 210.

Gubernial-Verordnung vom 9. Mai 1852 Z. 18138,

an sämmtliche Kreisvorsteher, mit Einschluß der Bukowina, dann provisorischen Stadthauptmann und den provisorischen Magistrats-Vorsteher in Lemberg, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorstand der Gubernial-Kommission in Krakau, zur weiteren Veranlassung im dortigen Gebiete.)

Laut Erlaßes des hohen Ministeriums des Innern vom 23. v. M. Z. 9358 haben die Sicherheitsbehörden in Wien schon zu wiederholten Malen auf den Uebelstand aufmerksam gemacht, daß die polizeiliche Ausweisung und Abschiebung von Vagabunden, Müßiggängern und arbeitscheuen Menschen, liederlichen Dirnen und dergleichen Individuen, welche nach Wien oder Niederösterreich nicht zuständig sind, von sehr geringem Erfolge sei, indem dieselben nicht selten sehr bald wieder auf den Schauplatz ihres der öffentlichen Sicherheit und Moralität so gefährlichen Treibens zurückkehren.

Derlei häufige Revisionen könnten aber nicht staatfinden, wenn die Heimathsbehörden jener Individuen, welche ihnen mit gebundener Marschroute oder mit Schubpaß von den genannten Sicherheitsbehörden zugesandt werden, ein wachsames Auge auf dieselben haben, und für den Fall, als eine genaue Ueberwachung außer dem Bereiche ihrer Hilfsmittel gelegen wäre, die Nozionirung derselben in das Provinzial-Zwangsarbeitshaus erwirken würden.

Um nun für die Zukunft derlei Uebelstände zu beseitigen und nutzlose Schubkosten zu ersparen, wird von den Wiener Polizeibehörden in jedem einzelnen Falle der Ausweisung oder Abschiebung, wenn sich das betreffende Individuum zur Nozionirung eignet, an die Heimathsbehörde, unter Bekanntgebung der näheren Thatumstände, der Antrag auf Nozionirung gestellt werden.

Im Grunde des Eingangs bezogenen hohen Ministerial-Erlaßes werden Euere Wohlgeboren ersucht, auf diese Nozionirungsanträge der Wiener Polizeibehörden besonderen Bedacht zu nehmen, und wenn nicht ganz besondere, nur der Heimathsbehörde bekannte Hindernisse im Wege stehen, die Nozionirung der Landesstelle zur Genehmigung vorzulegen.

211.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 28. Lipca 1852,

wydane do wszystkich powiatowych administracyj skarbowych, wykonawczych urzędów i innych organów dochodowych,

o ocleniu prętów żelaznych i stalowych według ich średnicy.

Z powodu zaszłej w pewnym razie wątpliwości oznajmiło wysokie Ministerstwo skarbu dekretem z dnia 20. Lipca r. b. do l. 24168/992, iż użyte w taryfie cłowej z dnia 6. Listopada 1851 r. w oddziale 51. lit. *b)*, uwadze 2., dalej pod literą *e)* i *f)* wyrazy: „gruby“ i „grube“ (w wydaniu taryfy włoskiem „grossezza“), nie obwód, ale średnicę krągłych prętów żelaznych i stalowych oznaczają, że więc pręty żelazne, których średnica nie dochodzi ½ cala wiedeńskiego, jako drut żelazny, pręty stalowe zaś, których średnica ½ cala wiedeńskiego nie przenosi, jako drut stalowy oclone być powinny.

Co niniejszem ku wiadomości i stosownemu zachowaniu ogłasza się.

Krajewski m. p.

212.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 31. Lipca 1852,

wydane do wszystkich powiatowych administracyj skarbowych i podwładnych jej urzędów, tudzież organów dochodowych,

o ocleniu połamanych szyn kolei żelaznej.

Wysokie c. k. Ministerstwo skarbu, porozumiawszy się z wysokiemi c. k. Ministerstwami kultury krajowej i górnictwa, tudzież handlu i przemysłu, oznajmiło, iż stare zużyte, jednakże niepołamane szyny kolei żelaznej według osobnej dla szyn kolei żelaznej i obręczów przepisanej należytości, oddział 51. lit. *c)*, w kwocie 3 złr. 30 kr. od cetnara netto, zaś „połamane szyny takowe“ nie jako rails, lecz także i nie według wymiaru cłowego, jaki dla starego żelaza połamanego jest przepisany, lecz jako walcowane sztaby żelazne w ogólności uważane, a zatem według oddziału 51. lit. *b)* taryfy cłowej jako fryszowane żelazo po 2 złr. 30 kr. od cetnara netto w przywozie oclone być mają.

Co w skutek wysokiego rozporządzenia Ministerstwa skarbu z dnia 20. Lipca 1852 r. do l. 20644/961 dla wiadomości i ku stosownemu zachowaniu ogłasza się.

Krajewski m. p.

211.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 28. Juli 1852,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, ausübende Gefällsämter und Organe,

die Zollbehandlung der Eisen- und Stahlstäbe nach ihrem Durchmesser betreffend.

Aus Anlaß eines vorgekommenen Anstandes hat das hohe k. k. Finanz-Ministerium mit Erlaß vom 20. Juli l. J. Z. 24168/992 bedeutet, daß die im Zolltarife vom 6. November 1851 Abtheilung 51 lit. b), Anmerkung 2, dann lit. e) und f) vorkommenden Ausdrücke „dick“ und „dicke“ (in der italienischen Ausgabe des Tarifes „grossezza“) nicht den Umfang, sondern den Durchmesser runder Stäbe von Eisen oder Stahl bezeichnen; daß folglich Eisenstäbe, deren Durchmesser ½ Wiener Zoll nicht erreicht, als Eisendraht, und Stahlstäbe, deren Durchmesser ½ Wiener Zoll nicht übersteigt, als Stahldraht zu verzollen sind.

Welches hiemit zur Wissenschaft und Darnachachtung kund gegeben wird.

Krajewski m. p.

212.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 31. Juli 1852,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, unterstehende Gefällsämter und Organe,

die Verzollung gebrochener Eisenbahnschienen betreffend.

Das hohe k. k. Finanz-Ministerium hat im Einvernehmen mit dem hohen k. k. Ministerium für Landeskultur und Bergwesen, dann für Handel und Gewerbe bedeutet, daß alte, abgenützte, jedoch nicht gebrochene Eisenbahnschienen, nach dem besonderen für Eisenbahnschienen und Randkränze bestimmten Zollsatze, Abtheilung 51 lit. c), mit 3 fl. 30 kr. per Centner netto zu verzollen; dagegen „gebrochene Eisenbahnschienen“ nicht mehr als Rails, jedoch auch nicht nach dem Zollsatze für altes gebrochenes Eisen, sondern als gewalzte Eisenstangen überhaupt zu behandeln, folglich nach Abtheilung 51 lit. b) des Zolltarifes als gefrischtes Eisen mit 2 fl. 30 kr. per Centner netto im Eingange zu verzollen sind.

Welches zu Folge hohen Finanz-Ministerial-Erlaßes vom 20. Juli 1852 Zahl 20644/961 zur Wissenschaft und Darnachachtung kundgegeben wird.

Krajewski m. p.

213.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 10. Sierpnia 1852,

wydane do wszystkich powiatowych administracyj skarbowych, pogranicznych urzędów cłowych i organów straży skarbowej,

względem ułatwienia pogranicznym mieszkańcom Galicyi i Krakowa komunikacyi z Królestwem Polskiem w Zawichostskim okręgu cłowym.

Według wiadomości od warszawskiego c. k. jeneralnego Konsulatu udzielonej, rozpoczęła się z dniem 12. Lipca 1852 r. skuteczność wszystkich ułatwień w pogranicznej z Królestwem Polskiem komunikacyi, a wszystkie cesar. rosyjskie urzędy cłowe w Zawichostskim obwodzie cłowym otrzymały polecenie, aby począwszy od dnia 12. Lipca 1852 r. wpuszczały bez przeszkody wszystkich mieszkańców granicznych z Galicyi, tudzież z okręgu Krakowskiego do Królestwa Polskiego, jeśli są zaopatrzeni przepisanemi przepustkami, i nie prowadzą z sobą ani towarów, ani miedzianej monety zdawkowej (bilon), ale tylko rzeczy na czas swego tamże pobytu potrzebne.

Co w skutek dekretu wysokiego c. k. Ministerstwa skarbu z dnia 22. Lipca r. b. do l. 26131/1045 do wiadomości podaje się.

Krajewski m. p.

214.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 14. Sierpnia 1852,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych i magistratu lwowskiego (za równoczesnem udzieleniem odpisu Naczelnikowi komisyi gubernijalnej krakowskiej),

którem objaśniając przepis o kwaterunkach żandarmeryi krajowej postanawia się, iż jej oficerom sprzętów kuchennych ani gminy, ani fundusz krajowy dostarczać nie są obowiązane.

Z powodu wydarzonego pewnego wypadku, wysokie Ministerstwo spraw wewnętrznych, w porozumieniu z najwyższą Władzą Policyjną, oznajmiło dekretem z dnia 6. b. m. do l. 18653, iż oficerom żandarmeryi ani gminy, ani też fundusz krajowy sprzętów kuchennych dostarczać nie są obowiązane, wszakże tam, gdzieby takowe już były dostarczone, żadna za nie nie należy zapłata.

O tem rozporządzeniu, jako objaśniającem przepis o kwaterunku żandarmeryi krajowej pod dniem 21. Sierpnia r. z. do l. 6995/pr. (Dziennik praw krajowych część XXXI., nr. 256, str. 773), ogłoszony ku scisłemu według

213.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 10. August 1852,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, Grenzzollämter und Finanzwach-Organe,

wegen Erleichterung des Verkehrs der Grenzbewohner Galiziens und Krakau's mit dem Königreiche Polen im Zawichoster Zoll-Rayon.

Laut einer Mittheilung des k. k. General-Konsulats in Warschau, hat die Wirksamkeit aller den Grenzverkehr nach dem Königreiche Polen betreffenden Erleichterungen mit 12. Juli 1852 begonnen, und es sind sämmtliche im Zawichoster Zoll-Rayon gelegenen kaiserlich-russischen Zollämter angewiesen worden, alle aus Galizien und dem Krakauer Gebiete nach dem Königreiche Polen kommenden Grenzbewohner, vom 12. Juli l. J. angefangen, ungehindert einzulassen, insoferne dieselben mit den vorschriftmäßigen Passirkarten versehen sind, und weder Waaren noch Kupferscheidemünzen (Bilon), sondern nur die für die Dauer ihres Aufenthaltes nothwendigen Gegenstände mit sich führen.

Dieß wird in Folge hohen Finanz-Ministerial-Erlaßes vom 22. Juli l. J. Z. 26131/1045 zur Wissenschaft kundgegeben.

Krajewski m. p.

214.

Erlaß des Landesguberniums vom 14. August 1852,

an sämmtliche Kreisämter und den Magistrat in Lemberg (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorstand der Gubernial-Kommission in Krakau),

wodurch in Erläuterung der Vorschrift über die Bequartierung der Landes-Gensd'armerie bestimmt wird, daß den Offizieren derselben die Beistellung der Küchen-Einrichtung von Seite der Gemeinden, oder des Landesfondes nicht gebühre.

Aus Anlaß eines vorgekommenen Falles hat das hohe Ministerium des Inneren im Einvernehmen mit der obersten Polizeibehörde mit dem Erlaße vom 6. l. M. Zahl 18653 erinnert, daß den Gensd'armerie-Offizieren die Beistellung der Küchen-Einrichtung von Seite der Gemeinden, oder des Landesfondes nicht gebühre, wobei jedoch dort, wo eine derlei Beistellung bereits geschehen seyn sollte, eine Ablösung dafür nicht Platz zu greifen hat.

Indem das Kreisamt (der Magistrat) hievon als einer Erläuterung der unterm 21. August v. J. Z. 6995/Pr. (Landes-Gesetzblatt, XXXI. Stück, Nr. 256, Seite 773) bekannt gemachten Vorschrift über die Bequartierung der Landes-Gens-

tego zachowaniu się, zawiadamiając, urzędowi obwodowemu (magistratowi) oznajmia się, iż sprzęty kuchenne, w skutek rozporządzenia Rządu krajowego z dnia 5. Października roku 1850 l. 11756, przy rozlokowaniu żandarmeryi krajowej dla oficerów tejże niższych, i również takich, którzy zrzekłszy się odkupu pieniężnego oświadczyli życzenie mieć pomieszkania w naturze, na koszt zbiorowy kraju sprawione, jako porządki do pomieszkania w naturze należące tamże zostawić, nic z takowych więcej nie kupować, za zmianą zaś tychże oficerów odebrać i do kuchni żandarmeryi oddać należy.

Gołuchowski m. p.

d'armerie zur genauen Nachachtung in die Kenntniß gesetzt wird, findet man demselben zu bedeuten, daß die im Grunde hierortigen Erlaßes vom 5. Oktober 1850 Z. 11556 bei der Dislozirung der Gensd'armerie den Subaltern- und jenen Offizieren der Landes-Gensd'armerie, welche mit Zurücklassung des Geldrelutums sich für die Natural-Wohnung ausgesprochen haben, auf Kosten der Landeskonkurrenz beigestellte Küchen-Einrichtung denselben zu ihrer Natural-Wohnung zu belassen, jedoch an derselben nichts nachzuschaffen, und beim Wechsel dieser Offiziere zu übernehmen und für die Gensd'armen-Küchen zu verwenden sei.

Goluchowski m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiem i Zatorskiem, tudzież z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Część XXXIII.

Wydana i rozesłana dnia 27. Listopada 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XXXIII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 27. November 1852.

Jahrgang 1852.

215.

Oświadczenie ministeryjalne z dnia 30. Lipca 1852,

(Dziennik praw państwa, część LIII., nr. 171, wydana dnia 4. Września 1852),

dotyczące umowy ułożonej między rządami austryjackim i saskim, względem ścigania zbiegłych na drugie terytoryjum zbrodniarzy przez żandarmeryję strony przeciwnej.

Ponieważ rządy cesarsko-austryjacki i królewsko-saski umowę w tym celu zawarły, iż począwszy od dnia 1. Sierpnia 1852 aż do dalszego rozporządzenia i z zastrzeżeniem dwumiesięcznego wypowiedzenia, obopólnej żandarmeryi dozwolonem być winno pod pewnemi warunkami ściganie zbrodniarzy zbiegłych na terytoryjum państwa drugiego, tudzież, iż takowa w razie niebezpieczeństwa ognia i wody, lub innych wypadków żywiołowych, użytą być może do pomocy na terytoryjum państwa drugiego; przeto ugodziły się rządy wspomnione, co się tycze postępowania w obudwóch względach zachować się mającego, aż do dalszego przeprowadzenia umowy rzeczonej, na postanowienia następujące:

Artykuł 1.

Tylko w nagłych przypadkach, gdzie przewłoka niebezpieczeństwem grozi, i nie idzie o przekroczenie ustaw cłowych, dozwolonem zostaje żandarmeryi jednego państwa dalsze ściganie zbrodniarza zbiegłego lub innego indywiduum, publicznej bezpieczności zagrażającego, nawet i poza granicę kraju w terytoryjum państwa drugiego tak dalece, iż z uniknieniem wszelkiego z pismiennego zawiadomienia wynikającego zatrzymywania, stan rzeczy ustnie najbliższej władzy bezpieczeństwa lub jej organom, do postępowania policyjnego powołanym (przełożeństwu gminy, osobom sądu miejscowego, posterunkom żandarmeryi etc.), zawiadomić i ich do dalszych odpowiednich kroków urzędowych zawezwać należy.

Artykuł 2.

Konwój ze strony tych bezpieczeństwa organów państwa ościennego może tylko wyjątkowo i z wyłączeniem wszelkiej dalszej własnej czynności urzędowej wtedy mieć miejsce, jeżeli takowy wyraźnie od nich żądanym będzie i do pewniejszego poznania ściganego potrzebnym się być ukazuje.

Artykuł 3.

Do przedsiębrania rewizyi domu na cudzem terytoryjum, ścigająca żandarmeryja nigdy nie będzie miała prawa. Względem tego winna takowa udać się z wyjaśnieniem stanu rzeczy do przełożonego lub do osoby sądowej miej-

215.

Ministerial-Erklärung vom 30. Juli 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LIII. Stück, Nr. 171, ausgegeben am 4. September 1852),

betreffend das zwischen Oesterreich und Sachsen, wegen Verfolgung flüchtiger Verbrecher auf das andere Staatsgebiet durch die gegenseitige Gensd'armerie, verabredete Uebereinkommen.

Nachdem die kaiserlich-österreichische und die königlich-sächsische Regierung vom 1. August 1852 an bis auf Weiteres und mit Vorbehalt zweimonatlicher Aufkündigung dahin übereingekommen sind, daß der gegenseitigen Gensd'armerie die Verfolgung flüchtiger Verbrecher auf das Gebiet des anderen Staates unter gewissen Bedingungen gestattet seyn solle, sowie daß dieselbe bei Feuer- und Wassergefahr oder anderen Elementar-Ereignissen auf dem Gebiete des anderen Staates zur Hilfeleistung verwendet werden dürfe; so haben sich die genannten Regierungen zu weiterer Ausführung dieses Uebereinkommens, rücksichtlich des in beiderlei Beziehung zu beobachtenden Verfahrens, über nachfolgende Bestimmungen geeiniget:

Artikel 1.

Nur in dringenden Fällen, wo Gefahr im Verzuge obwaltet und es sich nicht um Uebertretung von Zollgesetzen handelt, soll es der Gensd'armerie des einen Staates gestattet seyn, die Verfolgung eines flüchtigen Verbrechers oder sonst der öffentlichen Sicherheit gefährlichen Individuums, auch über die Landesgrenze in das Gebiet des anderen Staates zu dem Ende fortzusetzen, um mit Vermeidung eines jeden, durch schriftliche Benachrichtigung entstehenden Aufenthaltes, der nächsten Sicherheitsbehörde oder deren zur polizeilichen Einschreitung berufenen Organen (Gemeindevorstehung, Ortsgerichtspersonen, Gensd'armerie-Posten ꝛc.) den Sachverhalt mündlich mitzutheilen und dieselben zur weiteren entsprechenden Amtshandlung aufzufordern.

Artikel 2.

Eine Begleitung dieser Sicherheitsorgane des Nachbarstaates kann nur ausnahmsweise und mit Ausschluß jeder ferneren eigenen Amtshandlung in dem Falle Platz greifen, wenn es von jenen ausdrücklich verlangt wird und zur sicheren Erkennung des Verfolgten nothwendig erscheint.

Artikel 3.

Eine Haussuchung auf fremdem Landesgebiete vorzunehmen, ist die nacheilende Gensd'armerie niemals berechtiget. Sie hat sich hierwegen unter Aufklärung des Sachverhaltes an den Ortsvorstand oder eine Ortsgerichtsperson zu wenden, diesen Beamten

sca, i zawezwać urzędnika tego do przedsięwzięcia wizytacyi w jej obecności, a zaś aż do chwili przybycia onegoż, ograniczyć się tylko na zewnętrzne strzeżenie domu.

Artykuł 4.

Złoczyńcę na cudzem terytoryjum schwytanego żandarm nie będzie mógł w żadnym razie nazad przez granicę ze sobą uprowadzać, nawet choćby mu się schwytanie jeszcze wprzód udało, nim do pierwszej stacyi przybył, schwytany raczej z należytą przezornością oddany być winien władzy właściwej lub organom wyżej (art. 1) wspomnionym tego terytoryjum, gdzie schwytanie nastąpiło, a reklamacyja zaś w tej mierze zachodząca, załatwioną być ma tylko na drodze korespondencyi urzędowej między władzami sądowemi lub policyjnemi do śledztwa powołanemi.

Artykuł 5.

Żandarm wyjednać sobie winien wiarygodne potwierdzenie co się tycze postąpienia swego na terytoryjum cudzem, tudzież co do skutku onegoż, a to albo przez wciągnienie do książki jego służbowej, albo przez odpis protokółu dla wykazania się przed swym przełożonym i poczynienia dalszych w tej mierze kroków potrzebnych.

Artykuł 6.

Uwolnienia od urzędowego postępowania cłowego na granicy, żandarm żądać nie może; wszelakoż zastrzega się tu, iż postępowanie to nie udaremni nagłej bezpieczeństwa służby.

Artykuł 7.

Jeżeliby w razie niebezpieczeństwa ognia, wody lub innych za granicą wydarzających się wypadków żywiołowych pożądane były sąsiednie zakłady ocalenia, wówczas żandarmeryja tylko za rekwizycyją dotyczącej władzy bezpieczeństwa państwa cudzego, i jeżeli to się stać może bez istotnego uszczerbku służby własnej, w zupełnem uzbrojeniu udać się ma na miejsce niebezpieczeństwa, gdzie pod kierownictwem zarządzającej władzy miejscowej, współdziałać będzie ku obronie wielce zagrożonej przy takich wypadkach własności i bezpieczności publicznej.

A także i względem tych czynności służbowych, wyjedna sobie żandarmeryja potwierdzenia albo w księdze służbowej, albo w inny sposób wiarygodny.

Artykuł 8.

Dla łatwiejszego osiągnienia zamierzonego niniejszem celu, należy uważnymi uczynić mieszkańców obustronnych terytoryjów granicznych przez władze przełożone na własny ich interes, wymagający po nich popierania wedle mo-

zur Vornahme der Visitazion in ihrer Gegenwart aufzufordern, und sich bis zu dessen Ankunft auf die äußere Ueberwachung des Hauses zu beschränken.

Artikel 4.

Den auf fremdem Territorium ergriffenen Uebelthäter darf der Gensd'arme in keinem Falle, somit auch dann nicht, wenn die Ergreifung noch vor dem Eintreffen bei der ersten Stazion gelungen wäre, mit sich über die Landesgrenze zurückführen, sondern ein solcher ist unter den nöthigen Vorsichten der kompetenten Behörde oder den oben (Artikel 1) erwähnten Organen im Gebiete, wo die Ergreifung geschah, zu übergeben, eine allfällige Reklamazion aber nur im Wege ämtlicher Korrespondenz zwischen den zur Untersuchung berufenen Gerichts- oder Polizeibehörden auszutragen.

Artikel 5.

Der Gensd'arme hat sich über seine Einschreitung auf dem fremden Staatsgebiete und deren Erfolg eine glaubwürdige Bestätigung entweder in seinem Dienstbuche oder durch Protokolls-Abschrift zu verschaffen, um sich bei seinen Dienstvorgesetzten auszuweisen und das Nöthige zur weiteren Veranlassung an die Hand geben zu können.

Artikel 6.

Die Befreiung von der grenzzollämtlichen Behandlung kann der Gensd'arme nicht ansprechen; doch wird vorausgesetzt, daß dieß nicht mit Beeinträchtigung des dringenden Sicherheitsdienstes geschehe.

Artikel 7.

Werden bei einer Feuer- oder Wassergefahr, oder einem sonstigen, jenseits der Landesgrenze sich ergebenden Elementar-Ereignisse die nachbarlichen Rettungsanstalten in Anspruch genommen, so hat die Gensd'armerie nur auf Requisizion der betreffenden Sicherheitsbehörde des fremden Staates, und wenn es ohne wesentliche Beeinträchtigung des eigenen Dienstes geschehen kann, sich in voller Ausrüstung auf den Ort der Gefahr zu begeben, um mit Unterstellung unter die Anordnungen der leitenden Lokalbehörde zum Schutze des bei solchen Anlässen sehr gefährdeten Eigenthumes und der öffentlichen Sicherheit mitzuwirken.

Auch über diese Dienstleistungen ist sich die Bestätigung im Dienstbuche oder sonst in glaubhafter Weise zu verschaffen.

Artikel 8.

Zur leichteren Erreichung des mit dieser Uebereinkunft bezielten Zweckes sind die Bewohner der beiderseitigen Grenzbezirke durch die vorgesetzten Behörden auf ihr eigenes Interesse, die erwähnten Einschreitungen der einem Uebelthäter nacheilenden Gensd'armen

żności wyżrzeczonego wystąpienia żandarmeryi sąsiedniej, złoczyńcę ścigającej, ku czemu zaś władze i publiczne organa bezpieczeństwa wyraźnie zobowiązane być winny.

W dowód czego w imieniu rządu austryjackiego przez niżej podpisanego Ministra domu i spraw zewnętrznych Jego Ces. Król. Apostolskiej Mości, niniejsze oświadczenie ministeryjalne zostało wystawione i dokonane, i za równe ze strony rządu królewsko-saskiego ma być wymienione.

(L. S.) Hrabia **Buol-Schauenstein** m. p.

216.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 14. Sierpnia 1852,

wydane do wszystkich powiatowych administracyj skarbowych, tudzież urzędów clowych i organów tejże,

o obliczeniu długomiaru pilników i pił, oclonych jako delikatne towary żelazne.

Z powodu uczynionego od pewnej władzy zapytania, wyrzekło wysokie c. k. Ministerstwo skarbu w porozumieniu z wysokiem c. k. Ministerstwem handlu, iż przy obliczeniu długomiaru nie więcej jak 4, a względnie 18 cali wiedeńskich, który według taryfy cłowej z dnia 6. Listopada 1851 r. oddziału 88 lit. *d)* ustanowiono dla pilników i pił, oclonych jako delikatne towary żelazne, nie tylko wliczać należy część pilnika lub piły do piłowania lub rznięcia bezpośrednio służącą, ale też i rączki z ową częścią jako jej ciąg dalszy połączone i z nią jedną całość stanowiące, jeżeli te części nie są nad zwyczaj długie, przeczeo usprawiedliwionem byłoby przypuszczenie, iż je zrobiono w celu obejścia taryfy cłowej dłuższemi, niż tego użytek wymaga.

Co w skutek wysokiego rozporządzenia Ministerstwa skarbu z dnia 5. Sierpnia 1852 r. l. 21940/936, ku wiadomości i zastosowaniu oznajmia się.

Krajewski m. p.

217.

Reskrypt Rządu krajowego z dnia 21. Sierpnia 1852,

do JJXX. Arcybiskupów i Biskupów obrządku łacińskiego, ormiańskiego i grecko-katolickiego,

o zamianowaniu apostolskich Wizytatorów zakonów duchownych i klasztorów dla wszystkich kościelnych prowincyj cesarstwa Austryjackiego, z wyjątkiem królestwa Lombardzko-Weneckiego.

Jego c. k. Apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem z dnia 9. Lipca 1851 r. najłaskawiej zezwolić, iżby wydziały biskupów, którzy w ro-

des Nachbarstaates nach Thunlichkeit zu unterstützen, aufmerksam zu machen, die Behörden und öffentlichen Sicherheits-Organe aber ausdrücklich dazu zu verpflichten.

Zur Urkunde dessen ist Namens der österreichischen Regierung von dem unterzeichneten Minister des Hauses und der auswärtigen Angelegenheiten Seiner k. k. Apostolischen Majestät die gegenwärtige Ministerial-Erklärung ausgestellt und vollzogen worden, und soll dieselbe gegen eine dergleichen königlich-sächsischer Seits ausgestellte ausgetauscht werden.

(L. S.) **Gr. Buol-Schauenstein** m. p.

216.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 14. August 1852,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, Zollämter und Organe,

über die Berechnung des Längenmaßes bei den als feine Eisenwaaren zu verzollenden Feilen und Sägen.

Aus Anlaß einer vorgekommenen Anfrage hat das hohe k. k. Finianzministerium im Einvernehmen mit dem hohen k. k. Handelsministerium zu entscheiden befunden, daß bei der Berechnung des unter Abtheilung 88 lit. d) des Zolltarifes vom 6. November 1851 für die als feine Eisenwaaren zu verzollenden Feilen und Sägen festgesetzten Längenmasses von nicht mehr als 4 und rücksichtlich 18 Wiener Zoll, nicht nur jener Theil der Feile oder Säge, welcher unmittelbar zum Feilen oder Sägen dient, sondern auch die mit diesem Theile als dessen Fortsetzung zusammenhängenden, mit demselben ein Ganzes bildenden Stiele in Anschlag zu bringen sind, sofern diese Theile nicht etwa eine ungewöhnliche Länge haben, wodurch die Voraussetzung gerechtfertiget wäre, daß sie in der Absicht, um die Bestimmungen des Zolltarifs zu umgehen, in einer für den Gebrauch nicht bestimmten Länge ausgefertigt worden seien.

Welches zu Folge hohen Finanzministerial-Erlaßes vom 5. August 1852 Z. 21940/936, zur Wissenschaft und Darnachachtung kundgegeben wird.

Krajewski m. p.

217.

Schreiben des Landesguberniums vom 21. August 1852,

an die Herren Erzbischöfe und Bischöfe des lat., arm. und gr. kath. Ritus,

über die Ernennung apostolischer Visitatoren der geistlichen Orden und Klöster für alle Kirchen-Provinzen des österreichischen Kaiserstaates, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches.

Seine k. k. Apostolische Majestät geruhten mit Allerhöchster Entschließung vom 9. Juli 1851 Allergnädigst zu genehmigen, daß die Ausschüsse der 1849 zu Wien

ku 1849 w Wiedniu, a w r. 1850 w Strygoniu byli się zgromadzili, wezwanemi zostały do przedsięwzięcia potrzebnych u Stolicy Apostolskiej kroków, ażeby niektórych z nich ustanowiono Wizytatorami apostolskimi celem zreformowania duchownych zakonów i klasztorów, któreby reformy potrzebowały.

Jakoż stało się zadość temu najwyższemu rozkazowi, gdy według reskryptu Ministerstwa spraw zewnętrznych z dnia 31. z. m. l. 9714, zamianował Jego Świątobliwość Wizytatorami zakonów duchownych w Austryi: JO. Księcia Kardynała-Arcybiskupa praskiego i JO. Księcia-Arcybiskupa strygońskiego, Prymasa Węgier, pierwszego dla wszystkich prowincyj kościelnych cesarstwa, z wyjątkiem Węgier, Kroacyi, Slawonii i Lombardzko-Weneckiego królestwa, drugiego dla Węgier, Kroacyi i Slawonii, którym też brevia tej delegacyi dotyczące już doręczone zostały.

O tych nominacyjach zawiadamiam Waszą .... w skutek polecenia wysokiego Ministerstwa wyznań i oświecenia publicznego z dnia 11. b. m l. 386.

Gołuchowski m. p.

218.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 27. Sierpnia 1852,

wydane do wszystkich powiatowych administracyj skarbowych, wykonawczych urzędów i organów dochodowych,

o rozszerzeniu zakresu działania głównych urzędów cłowych we Lwowie i Krakowie, we względzie dopuszczalności oclania towarów przekazanych według wynikłości oględzin.

Wysokie c. k. Ministerstwo skarbu rozszerzyło rozporządzeniem z dnia 11. Sierpnia 1852 r. l. 25452/1875 zakres działania głównych urzędów cłowych we Lwowie i Krakowie w ten sposób, iż w wypadkach, gdzie w towarach przekazanych między treścią boletu przekazawczego a towarem znajdzie się brak wagi, a znaleziona różnica najmniejszemu nie ulegnie podejrzeniu, i do zastosowania postępowania karnego nie okaże się sposobną, kierujący oględzinami urzędnik, jeśli znaleziony brak 2% nie przenosi, a dyrektor głównego urzędu cłowego lub jego zastępca, jeśli brak 5% nie przewyższa, mocen będzie w krótkiej drodze dozwolić oclenia towarów według wynikłości oględzin w ogólności.

Względem towarów przechodowych, przepisy istniejące zostaną w swej mocy.

Krajewski m. p.

und 1850 zu Gran versammelt gewesenen Bischöfe aufgefordert werden, bei dem päpstlichen Stuhle einzuschreiten, damit einige aus ihnen zu apostolischen Visitatoren Behufs der Reform derjenigen geistlichen Orden und Klöster, welche einer solchen bedürfen, aufgestellt werden.

Diesem Allerhöchsten Auftrage wurde entsprochen und laut einer Eröffnung des Ministeriums des Aeußeren vom 31. v. M. Z. 9714 haben Seine päpstliche Heiligkeit den Herrn Kardinal-Fürsterzbischof von Prag und den Herrn Fürsterzbischof von Gran, Primas von Ungarn, zu apostolischen Visitatoren der geistlichen Orden in Oesterreich, und zwar: den Ersten für alle Kirchen-Provinzen des Kaiserstaates, mit Ausnahme Ungarns, Kroaziens, Slavoniens und des lombardisch-venezianischen Königreiches, den Letzteren aber für Ungarn, Kroazien und Slavonien ernannt, und die bezüglichen Delegazionsbreven sind denselben bereits zugemittelt worden.

Im Auftrage des hohen Ministeriums des Kultus und öffentlichen Unterrichts vom 11. d. M. Z. 386 werden Euere .... von diesen Ernennungen in Kenntniß gesetzt.

Goluchowski m. p.

218.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 27. August 1852,

an alle Kameral Bezirks-Verwaltungen, ausübende Gefällsämter und Organe,

betreffend die Erweiterung des Wirkungskreises der Hauptzollämter zu Lemberg und Krakau in Absicht auf die Gestattung der Verzollung angewiesener Waaren nach dem Beschaubefunde.

Das hohe k. k. Finanzministerium hat mit Erlaß vom 11. August 1852 Z. 25452/1875 den Wirkungskreis der Hauptzollämter zu Lemberg und Krakau in der Art erweitert, daß in den Fällen, wo bei angewiesenen Waaren zwischen dem Inhalte der Anweisbollete und der Waare ein Gewichtsabgang erhoben wird, und der Minderbefund sich als ganz unbedenklich und zur Anwendung des Strafverfahrens nicht geeignet dargestellt hat, der den Beschaubefund leitende Oberbeamte ermächtiget wird, wenn der Minderbefund 2% nicht überschreitet, und der Oberamts-Direktor oder dessen Stellvertreter, wenn der Abgang nicht über 5% beträgt, die Verzollung überhaupt nach dem Beschaubefunde im kurzen Wege zu gestatten.

Bezüglich der Durchfuhrwaaren hat es bei den bestehenden Bestimmungen zu verbleiben.

Krajewski m. p.

219.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 27. Sierpnia 1852,

wydane do wszystkich powiatowych administracyj skarbowych i podległych jej władz, urzędów i organów,

względem opłaty należytości od wekslów i dokumentów prawnych zagranicznych, lub w kraju własnym od opłaty wolnym (w Tryjeście) wystawionych, tudzież od dokumentów warunkowo od opłaty uwolnionych.

Wysokie c. k. Ministerstwo skarbu, mając na celu ułatwienie ruchu przemysłowego, widziało się spowodowanem rozporządzeniem z dnia 30. Czerwca 1852 r. l. 21349/1450 dozwolić powszechnie, aby w wypadkach, gdzie chodzi o opłacanie należytości od wekslów i dokumentów prawnych zagranicznych, lub w kraju własnym od opłaty wolnym (w Tryjeście) wystawionych, niemniej od dokumentów warunkowo od opłaty uwolnionych, prócz dopuszczonego prawem z dnia 9. Lutego i 2. Sierpnia 1850 r. stemplowania dodatkowego, albo dołączania stemplów, należytość od takichże wekslów i dokumentów w miejscach, gdzie nie ma urzędu stemplowego, opłacano także bezpośrednio w urzędzie podatkowym, w królestwie Lombardzko-Weneckiem zaś w ufficio di comisurazione, przyczem wszakże ściśle zachowane być mają przepisy zawarte w §. 15. instrukcyi o zewnętrznem traktowaniu i wyrachowaniu się co do bezpośrednich należytości z dnia 16. Lutego 1850 r. we względzie kontrasygnowania pokwitowań z opłaconej należytości.

Co niniejszem oznajmia się ku wiadomości i zastosowaniu się.

Krajewski m. p.

220.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 30. Sierpnia 1852,

(Dziennik praw państwa, część LIII., nr. 172, wydana dnia 4. Września 1852),

do wszystkich władz krajowych finansowych, tudzież do fabryki tytuniu i tabaki, do dyrekcyi dochodów loteryjnych i do niższo-austryjackiej dyrekcyi urzędów leśnych,

mocą którego ustanowionem zostaje, w jaki sposób na przyszłość, dla ocenienia sustentacyjnych praworoszczeń wdowy i sieroty po takich urzędnikach i sługach publicznych, którzy w czynnej służbie zostając, jako dobrowolni samobójcy życie sobie odbierają, nastąpić winno dochodzenie pod tym względem, czy samobójstwo popełnionem zostało w stanie imputacyjnym, lub nie.

Wdowy i sieroty owych urzędników publicznych, którzy jako dobrowolni samobójcy w czynnej służbie życie sobie odbierają, tracą wedle ustaw istnieją-

219.

Erlaß der Finanz=Landes=Direkzion vom 27. August 1852,

an sämmtliche Kameral=Bezirks=Verwaltungen, an die unterstehenden Behörden, Aemter und Organe,

betreffend die Gebühren=Entrichtung von ausländischen, oder im gebührenfreien Inlande (Triest) ausgefertigten Wechseln und Rechtsurkunden, und von bedingt befreiten Urkunden.

Das hohe k. k. Finanzministerium hat mit dem Erlaße vom 30. Juni 1852 Z. 21349/1450 zur Erleichterung des Geschäftsverkehres sich bestimmt gefunden, allgemein zu gestatten, daß in jenen Fällen, in welchen es sich um die Gebühren=Entrichtung von ausländischen, oder im gebührenfreien Inlande (Triest) ausgefertigten Wechseln und Rechtsurkunden und von bedingt befreiten Urkunden handelt, nebst der zu Folge des Gebührengesetzes vom 9. Februar und 2. August 1850 zulässigen Entrichtung der Gebühren durch Nachstemplung oder Stempelanheftung, die Gebühr von derlei Wechseln und Urkunden in jenen Orten, wo ein Stempelamt nicht aufgestellt ist, bei dem nächsten Steueramte, im lombardisch=venezianischen Königreiche und Dalmazien ufficio di comisurazione auch unmittelbar entrichtet werden könne, wobei jedoch der im §. 15 des Unterrichtes über die formelle Geschäftsbehandlung und Verrechnung der unmittelbaren Gebühren vom 16. November 1850 enthaltenen Bestimmungen in Absicht auf die Gegenzeichnung der Bestätigungen über die Gebührenzahlung, genau zu beachten sind.

Was hiemit zur Wissenschaft und Darnachachtung kundgemacht wird.

Krajewski m. p.

220.

Erlaß des Finanzministeriums vom 30. August 1852,

(im Reichs=Gesetzblatte, LIII. Stück, Nr. 172, ausgegeben am 4. September 1852),

an sämmtliche Finanz=Landes=Behörden, dann an die Tabakfabriken=, Lottogefälls= und niederösterreichische Waldamts=Direkzion,

wodurch bestimmt wird, in welcher Weise künftighin zum Behufe der Würdigung der Versorgungs=Ansprüche der zurückgebliebenen Witwen und Waisen von solchen Staatsdienern, welche in der aktiven Dienstleistung als freiwillige Selbstmörder ihr Leben enden, die Erhebung gepflogen werden soll, ob der Selbstmord im zurechnungsfähigen Zustande erfolgt sei, oder nicht.

Die Witwen und Waisen jener Staatsdiener, welche in der aktiven Dienstleistung als freiwillige Selbstmörder ihr Leben enden, werden nach den bestehenden Vorschriften

cych prawo do normalnej pensyi lub prowizyi, albowiem ten czyn ich dla tego uważanym być ma jako dobrowolny akt wyrzeczenia się służby, ponieważ urzędnik publiczny samowolnie się przez to w niemożność wprawia zostawania w dalszym stosunku służby i pełnienia obowiązków z nią na się przyjętych.

Dla ustawienia więc dowodu przeciwnego iż samobójstwo nie dobrowolnie, lecz w napadzie obłąkania zmysłów i w bezprzytomności umysłu popełnionem zostało, a przeto uczynek ten do przypisania winy nie był zdolnym, wymaganem było dotąd urzędowe uznanie tegoż, albo wyrok ze strony władzy dotyczącej politycznej (a to gdzie obowiązywała ustawa karna austryjacka, tej władzy, która powołaną była do zawyrokowania w ciężkich przestępstwach policyjnych).

Po obwieszczeniu patentu cesarskiego z dnia 17. Stycznia 1850 (Dz. pr. p. r. 1850, część XVI., nr. 24), wedle którego samobójstwo nie ma już być uważane jako ciężkie przestępstwo policyjne, zaszły obecnie przypadek wywołał pytanie, w jaki sposób na przyszłość zastąpione być ma uznanie sądowe względem poczytania winy w samobójstwie, wymagane wedle przepisów dotychczasowych dla rozprawy nad prawami co do sustentacyi wdowy i sierot po urzędniku publicznym, samobójczym sposobem ze świata zeszłym.

Ponieważ w razie gwałtownej śmierci na wszelki sposób polityczne organa najpierwej są powołane do czynienia potrzebnych dochodzeń i rozpoznania stanu rzeczy tej; przeto, aby w razie popełnionego samobójstwa urzędnika publicznego, ocenić należycie prawa co do utrzymania wdowy i sierot po onymże pozostałych, rozporządza się na przyszłość niniejszem, iż do rozprawy względem pensyi lub prowizyi załączonym być musi uwierzytelniony odpis protokółu śledczego, który zawierać będzie zdanie lekarzy przybranych do dochodzenia na miejscu uczynku, względem tego, czy w razie rzeczywiście zachodzącego samobójstwa, takowe wedle zbiegających się przytem poszlak popełnionem zostało w stanie zdolnym do poczytania w tem winy lub nie.

Jednocześnie co się tycze prowadzenia interesów przez zmarłego, przedłożony być winien w takim razie urzędowy wykaz, iż pod tym względem nie cięży na nim żadne przekroczenie, któreby za sobą pociągało utratę prawa do utrzymania należących jego.

Takowe tedy dokumenta służyć będą za podstawę przy rozstrzygnieniu praw sustentacyjnych wdowy i sierot pozostałych w myśl ustaw dotychczasowych.

Baumgartner m. p.

des Anspruches auf die Betheilung mit der normalmässigen Pension oder Provision verlustig, da diese That aus dem Grunde als ein freiwilliger Akt der Dienstes-Entsagung anzusehen ist, indem der Staatsdiener dadurch sich selbst in die Unmöglichkeit versetzt, sein Dienstverhältniß fortzusetzen und die damit übernommenen Verpflichtungen zu erfüllen.

Zur Herstellung des Gegenbeweises, daß der Selbstmord nicht freiwillig, sondern in einem Anfalle von Irrsinn und Geistesabwesenheit verübt wurde, folglich die That nicht zurechnungsfähig war, wurde bisher ein ämtliches Erkenntniß oder ein Urtheil der betreffenden politischen Behörde (welche da, wo das österreichische Strafgesetzbuch bestand, jene war, welche in schweren Polizei-Uebertretungen zu erkennen hatte) gefordert.

Nach Bekanntmachung des kaiserlichen Patentes vom 17. Jänner 1850 (R. G. B. Jahrgang 1850, Stück XVI., Nummer 24), wonach der Selbstmord nicht mehr als schwere Polizei-Uebertretung zu behandeln kömmt, hat ein vorgekommener Fall die Frage hervorgerufen, in welcher Weise in Zukunft das nach den bisherigen Vorschriften zur Verhandlung des Versorgungs-Anspruches der Witwe und Waisen eines als Selbstmörder gestorbenen Staatsdieners über die Zurechnungsfähigkeit des Selbstmordes erforderliche richterliche Erkenntniß zu ersetzen sei?

Da im Falle eines gewaltsamen Todes die politischen Organe jedenfalls zunächst berufen sind, die nöthigen Erhebungen pflegen und den Befund aufnehmen zu lassen, so wird, um im Falle des vollbrachten Selbstmordes eines Staatsdieners die Versorgungs-Ansprüche der zurückgebliebenen Witwe und Waisen würdigen zu können, für die Zukunft angeordnet, daß der Pensions- oder Provisions-Verhandlung eine beglaubigte Abschrift des Untersuchungs-Protokolles, in welchem von den zur Lokal-Erhebung beigezogenen Aerzten das Gutachten enthalten ist, ob im Falle eines wirklich stattgefundenen Selbstmordes, derselbe nach allen dabei konkurrirenden Inzichten im zurechnungsfähigen Zustande begangen worden sei, oder nicht, angeschlossen werde.

Gleichzeitig ist auch in einem solchen Falle in Bezug auf die Geschäftsführung des Verstorbenen die ämtliche Nachweisung beizubringen, daß demselben in dieser Beziehung nicht etwa ein solches Vergehen zur Last falle, wodurch der Versorgungs-Anspruch den Angehörigen desselben verwirkt würde.

Diese Behelfe haben sodann zur Grundlage der Entscheidung über den erwähnten Versorgungs-Anspruch der hinterbliebenen Witwen und Waisen im Sinne der bisherigen Vorschriften zu dienen.

Baumgartner m. p.

221.

Rozporządzenie Ministerstw spraw wewnętrznych, wojny i finansów z dnia 31. Sierpnia 1852,

(Dziennik praw państwa, część LIII., nr. 173, wydana dnia 4. Września 1852),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkieu Pogranicza wojskowego,

względem przypadków, w których, i względem czasu, jak długo trwać ma prowidowanie żołnierstwa przechodzącego, należące się mu od kwaterodawcy za wynagrodzeniem przepisanem.

Ministerstwa spraw wewnętrznych, wojny i finansów stanowią niniejszem, iż prowidowanie (obiad), należące się od kwaterodawcy za ustanowionem wynagrodzeniem żołnierstwu w przechodzie będącemu, od felfebla i równych jemu szarż niżej idąc, stosownie do §. 31. najwyższego przepisu o kwaterowaniu wojska z dnia 15. Maja 1851 r. (Dz. pr. p. nr. 124 *), miejsce mieć winno w przypadkach następujących i na przeciąg czasu, jak niżej wymieniono:

1) w razie dyslokacyi wojska i w innych podobnych pochodach jego, w każdym dniu marszu i wypoczynku, włącznie dnia, w którym wojsko stanęło na stacyi, oznaczonej albo marszrutą jako ostatni cel drogi, albo też w razie przerwy marszu, rozkazem, celem zatrzymania się wydanym; tudzież

2) w razie koncentracyi wojska i w podobnych jego ustawieniach i zakomenderowaniach, których ciąg albo wyraźnie, albo z samego celu jako chwilowy (przechód) już naprzód jest oznaczony, podczas całego trwania owej doczasowej koncentracyi, ustawienia lub zakomenderowania.

Bach m. p. **Csorich** m. p. **Baumgartner** m. p.

222.

Reskrypt Rządu krajowego z dnia 3. Września 1852,

do wydziału Stanów krajowych,

którym czyni się wiadomo o najwyższych postanowieniach względem warunków przyjęcia do akademij wojskowych.

Wysokie Ministerstwo spraw wewnętrznych zawiadomiło dekretem z dnia 30. Sierpnia r. b. l. 21408, iż według udzielonej przez najwyższą Naczelną Komendę wojskową wiadomości z dnia 21. b. m. l. 2927, odtąd do akademij wojskowych nie mają być przyjmowani aspiranci nie umiejący doskonale języka niemieckiego, że więc aspiranci tej kategoryi wszyscy bez wyjątku uprzednio nabyć mają wykształcenie przygotowawcze w zakładach kadetów; co z drugiej

*) Dziennik praw krajowych z roku 1851, część XV., nr. 91, str. 285.

221.

Erlaß der Ministerien des Innern, des Krieges und der Finanzen vom 31. August 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LIII. Stück, Nr. 173, ausgegeben am 4. September 1852),

giltig für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

über die Fälle, in welchen, und die Dauer, während welcher die Verpflegung der auf dem Durchzuge befindlichen Mannschaft durch den Quartierträger gegen die vorschriftmäßige Vergütung stattzufinden hat.

Die Ministerien des Innern, des Krieges und der Finanzen finden anzuordnen, daß die im §. 31 der Allerhöchsten Militär-Einquartierungs-Vorschrift vom 15. Mai 1851 (Reichs-Gesetzblatt, Nr. 124 *) bestimmte Verabreichung der Verpflegung (Mittagskost) von den Quartierträgern an die auf dem Durchzuge befindliche Militärmannschaft, vom Feldwebel und den gleichgestellten Chargen abwärts, gegen die festgesetzte Vergütung in folgenden Fällen und während der hier angedeuteten Zeitdauer einzutreten hat:

1. bei Truppen-Dislokazions- und ähnlichen Marschbewegungen an allen Marsch- und an allen Rasttagen, einschließig den Tag, an welchem die Truppe in die durch die Marsch-Ordre als letztes Ziel, oder bei Unterbrechung des Marsches, in Folge eines Haltbefehles, in die durch den letzteren bezeichnete Stazion eingerückt ist; dann

2. bei Truppen-Konzentrirungen und derlei zeitlichen Truppen-Aufstellungen und Kommandirungen, deren Dauer entweder ausdrücklich, oder dem Zwecke nach als eine vorübergehende (Durchzug) schon im Vorhinein bestimmt ist, während der ganzen Dauer dieser zeitlichen Konzentrirung, Aufstellung oder Kommandirung.

Bach m. p. **Csorich** m. p. **Baumgartner** m. p.

222.

Eröffnung des Landesguberniums vom 3. September 1852,

an den landesständischen Ausschuß,

mit welcher die Allerhöchsten Bestimmungen in Betreff der zur Aufnahme in die Militär-Akademien festgesetzten Erfordernisse mitgetheilt werden.

Das hohe Ministerium des Innern hat mit Erlaß vom 30. August l. J. Z. 21408 eröffnet, daß nach einer Mittheilung des Allerhöchsten Armee-Kommando's vom 21. d. M. Z. 2927 von nun an keine Aspiranten in die Militär-Akademien aufgenommen werden dürfen, welche der deutschen Sprache nicht vollkommen mächtig sind, demnach alle Aspiranten dieser Kategorie ohne Ausnahme vorher in den Kadeten-Instituten die vorbereitende Ausbildung erhalten müssen; was anderseits bedingt, daß sie das

*) Landes-Gesetzblatt vom Jahre 1851, XV. Stück, Nr. 91, Seite 285.

strony czyni koniecznem, iżby takowi jedynasty rok życia zupełnie albo prawie skończyli, dwunastego zaś nie przekroczyli.

Przepisany wiek, w którym bezpośrednio do akademii inżynijerów wstąpić można, jestto według najnowszych najwyższych postanowień zupełnie albo prawie skończony rok trzynasty, a nieprzekroczony rok czternasty życia, przyczem oświadcza się jeszcze, że takie bezpośrednie przyjęcie ma miejsce tylko w tym jeszcze i w następnym roku szkolnym, albowiem w roku szkolnym 1854-55 akademija inżynijerów klasy pierwszej, a w następnym roku 1855-56 już i drugiej więcej mieć nie będzie.

O czem zawiadamiając wydział Stanowy, mam zaszczyt prosić .... aby na te najwyższe postanowienia miany był wzgląd tak przy rozpisywaniu dotyczących konkursów, jakoteż przy podawaniu propozycyj.

Gołuchowski m. p.

223.

Rozporządzenie Ministerstwa finansów z dnia 4. Września 1852,

(Dziennik praw państwa, część LIV., nr. 174, wydana dnia 8. Września 1852),

w przedmiocie otworzenia pożyczki rządowej pięćprocentowej, w kwocie 80 milijonów złotych reńskich monetą konwencyjną.

Jego Ces. Król. Apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem Swojem z dnia 3. Września 1852 r. nakazać zaciągnąć pożyczkę rządową pięćprocentową, której dochód przeznaczony jest na dalsze zmniejszenie długu, który państwo winno bankowi narodowemu, na dalsze ograniczenie obiegu pieniędzy papierowych rządowych, na budowę kolei żelaznych, na pomnożenie środków potrzebnych do ruchu kolei żelaznych, nakoniec na pokrycie ogólnych potrzeb państwa w roku administracyjnym 1853.

W skutku tego najwyższego postanowienia, podaje się niniejszem do powszechnej wiadomości:

1.

Otwiera się pożyczka rządowa w kwocie 80 milijonów złotych reńskich w monecie konwencyjnej na dniu 9. Września drogą dobrowolnej subskrypcyi, która zamkniętą zostanie 18. tegoż miesiąca.

2.

Pożyczka otworzoną będzie na cele następujące:

15 milijonów do spłacenia reszty długu do banku narodowego, który na mocy ugody z dnia 3. Lutego 1852 r. ściągniony został na 71½ milijonów, od tego zaś czasu zmniejszył się na 70 milijonów;

eilfte Lebensjahr ganz oder beinahe vollendet, und das zwölfte nicht überschritten haben dürfen.

Das festgesetzte Alter für den direkten Eintritt n die Genie-Akademie ist nach den neuesten Allerhöchsten Bestimmungen das ganz oder beinahe vollendete dreizehnte und das nicht überschrittene vierzehnte Lebensjahr, wozu ferner bemerkt wird, daß diese direkte Aufnahme nur noch in diesem und im nächsten Schuljahre stattfindet, da im Schuljahre 1854—55 keine Erste und im folgenden 1855—56 auch keine zweite Klasse in der Genie-Akademie bestehen wird.

Hievon hat man die Ehre Einen .... mit dem Ersuchen in die Kenntniß zu setzen, diese Allerhöchsten Bestimmungen sowohl bei Ausschreibung der bezüglichen Konkurse, als bei Erstattung der dießfälligen Vorschläge beachten zu wollen.

Goluchowski m. p.

223.

Erlaß des Finanzministeriums vom 4. September 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LIV. Stück, Nr. 174, ausgegeben am 8. September 1852),

betreffend die Eröffnung eines fünfperzentigen Staats-Anlehens von 80 Millionen Gulden Konvenzions-Münze.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 3. September 1852 die Aufnahme eines fünfperzentigen Staats-Anlehens anzuordnen geruht, dessen Ertrag zur weiteren Verminderung der Schuld des Staates an die Nazionalbank, zur ferneren Beschränkung des Staatspapier-Geld-Umlaufes, zu Eisenbahn-Bauten und zur Vermehrung der Eisenbahn-Betriebsmittel, endlich zur Verwendung für die allgemeinen Staats-Erfordernisse des Verwaltungsjahres 1853 bestimmt ist.

In Gemäßheit dieser Allerhöchsten Entschließung wird Folgendes zur allgemeinen Kenntniß gebracht:

1.

Es wird ein Staats-Anlehen von 80 Millionen Gulden Konvenzions-Münze am 9. September im Wege der freiwilligen Einzeichnung eröffnet und am 18. dieses Monates geschlossen.

2.

Das Anlehen wird zu folgenden Zwecken verwendet:

Mit 15 Millionen zu Zahlungen an dem laut Vertrag vom 3. Februar 1852 in $71\frac{1}{2}$ Millionen zusammengezogenen, inzwischen auf 70 Millionen verminderten Schuldenreste an die Nazionalbank;

25 milijonów na dalsze zmniejszenie pieniędzy papierowych w obiegu będących;

20 milijonów na budowę kolei żelaznych i środków potrzebnych do ruchu kolei;

reszta na powszechne potrzeby państwa.

Cokolwiek wpłynie w drodze pożyczki, obróconem będzie w powyższym stosunku na cel przeznaczony.

3.

Pożyczka zaciąga się po dziewięćdziesiąt pięć złot. reńsk. mon. konw. za każde sto złot. reńsk. w zapisach długu państwa.

4.

Zapisy długu państwa wystawiać się będą na kwoty 100 złr., 500 złr., 1000 złr., 5000 złr. i 10,000 złr. na okaziciela; odrzucać będą po pięć procent na rok, i zaopatrzone będą w kupony półroczne, zapadające 1. Maja i 1. Listopada każdego roku. Na żądanie subskrybujący otrzymać może pomienione zapisy długu stanu, które wystawione będą nawet w innych kwotach jak wyżej rzeczone, lecz nigdy w mniejszych jak 100 złr. m. k., a od których prowizyja tylko za kwitem podnoszoną być może.

Prowizyje wypłacać się będą w ces. król. powszechnej kasie długów państwa, albo w kasach filijalnych kredytowych w krajach koronnych, albo też na żądanie po kursie dziennym wiedeńskim u pp. M. A. Rothschilda i synów w Frankfurcie n. Menem, albo u pp. braci Rothschildów w Paryżu, albo też u pp. N. M. Rothschilda i synów w Londynie.

Równie będą mogli posiadacze pięćprocentowych zapisów długu państwa tejże pożyczki, przy subskrypcyi lub też później aż do 1. Lipca 1853 r. żądać za złożeniem kwoty 2 złr. 30 krajc. w mon. konw., za każde sto złotych reńskich kwoty nominalnej pięćprocentowych zapisów długu Stanu, aby im wydaną została podwójna kwota w zapisach długu dwóch- i pół-procentowych, co nastąpi we Wiedniu albo w kasie, gdzie subskrybowali.

Z całej sumy pożyczki zaciągnionej na pięćprocentowe zapisy długu państwa, fundusz umarzania zakupować będzie i niszczyć corocznie, zacząwszy od 1. Listopada 1853 r., setną część onejże, o ile kurs giełdowy zapisów nie przenosi pari.

5.

Każdemu będzie wolno brać udział w niniejszej pożyczce przez subskrypcyję.

mit 25 Millionen zu fernerer Verminderung des umlaufenden Staatspapier-Geldes;

mit 20 Millionen zu Eisenbahn-Bauten und zur Vermehrung von Eisenbahn-Betriebsmitteln;

mit dem Ueberreste zu allgemeinen Staats-Erfordernissen.

Die Zuflüsse aus dem Anlehen werden im obigen Verhältnisse ihrer Bestimmung zugeführt.

3.

Die Hinausgabe des Anlehens wird zum Preise von fünf und neunzig Gulden Konvenzions-Münze für jedes Hundert Gulden Staats-Schuldverschreibungen erfolgen.

4.

Die Staats-Schuldverschreibungen werden in den Beträgen von fl. 100, fl. 500, fl. 1000, fl. 5000 und fl. 10.000 hinausgegeben; sie werden auf den Ueberbringer lauten; zu fünf Perzent im Jahre verzinslich und mit halbjährigen Koupons versehen seyn, die an jedem 1. Mai und 1. November verfallen. Auf Verlangen kann der Einzeichner auf Namen lautende Staats-Schuldverschreibungen erhalten, welche auch über andere, als die oben erwähnten Beträge, jedoch nie über weniger als fl. 100 ausgestellt sind, und wovon die Zinsen nur gegen Quittung erhoben werden.

Die Zinsen werden bei der k. k. Universal-Staatsschuldenkasse, oder bei den Filial-Kreditskassen der Kronländer, oder auch, auf Verlangen, nach dem Tages-Kourse auf Wien bei den Herren M. A. von Rothschild und Söhnen in Frankfurt am Main, oder bei den Herren Gebrüdern von Rothschild in Paris, oder bei den Herren N. M. Rothschild und Söhnen in London bezahlt.

Auch wird den Inhabern der fünfperzentigen Schuldverschreibungen dieses Anlehens freistehen, bei der Einzeichnung, oder auch später bis 1. Juli 1853, gegen Entrichtung eines baren Betrages von zwei Gulden dreißig Kreuzer Konvenzions-Münze für jedes Hundert Gulden des Nominalbetrages der fünfperzentigen Schuldverschreibungen, den doppelten Betrag in zwei und einhalbperzentigen zu verlangen, welche ihm in Wien oder bei der Kasse, bei welcher eingezeichnet worden, verabfolgt werden.

Von dem Gesammtbetrage des in fünfperzentigen Staats-Schuldverschreibungen hinausgegebenen Anlehens wird, insoferne der Börse-Kours derselben das Pari nicht übersteigt, vom 1. November 1853 an, alljährlich ein hundertster Theil durch den Tilgungsfond zurückgekauft und vernichtet.

5.

Jedermann ist freigestellt, sich bei diesem Anlehen durch Einzeichnung zu betheiligen.

6.

Najmniejsza kwota, z którą w pożyczce udział mieć można, jest 1000 złt. reńsk. w wartości nominalnej zapisów długu państwa, a każda kwota nad 1000 złr., która się subskrybuje, musi być bez reszty podzielną przez 100.

7.

Kto subskrybuje pół miliona lub więcej, otrzyma prowizyję jednego procentu od kwoty subskrybowanej, która na rzecz jego policzoną zostanie przy wpłacie raty mającej nastąpić w dniu 30. Października t. r.

8.

Jeżeliby suma subskrybowana przenosiła kwotę 80 milijonów, wówczas nastąpi stosunkowe zmniejszenie wszystkich kwot subskrybowanych, co ogłoszonem będzie w tym przypadku przez gazetę wiedeńską najdalej do dnia 30. Września 1852.

9.

Ktokolwiek w tej pożyczce udział mieć chce, winien podać według niżej załączonego Wzoru I. oświadczenie wolne od stempla, a z niem oraz kaucyję przepisaną (§. 10). We Wiedniu upoważniona jest do przyjmowania oświadczeń i kaucyj kasa centralna uprzywilejowanego banku narodowego, w krajach koronnych zaś kasy główne krajowe i filijalne uprzywilejowanego banku narodowego. W tych kasach można także dostać bezpłatnie drukowanych blankietów oświadczenia.

10.

Kaucyja wynosić winna dziesięć procentu od kwoty mającej być gotowemi wypłaconej na sumę subskrybowaną. Jeżeliby suma subskrybowana miała być zmniejszoną (§. 8), przewyżka kaucyi zwróconą zostanie na żądanie.

11.

Kaucyja złożoną będzie albo w gotówce, albo w austryjackich zapisach długu państwa procentujących w monecie konwencyjnej, wystawionych na okaziciela lub związanych jako kaucyja na tęż pożyczkę, w asygnacyjach parcyjalnych hypotekowanych. albo nareszcie w zapisach długu państwa austryjackich pożyczki z r. 1834 i z r. 1839.

12.

Zapisy długu państwa procentujące w monecie konwencyjnej, przyjmowane będą na kaucyję w dwudziestokrotnej wartości rocznej prowizyi; zapisy długu państwa pożyczki z r. 1834 w kwocie 1000 złr., a zaś z pożyczki z r. 1839 w kwocie 300 złr. mon. kon.

6.

Der geringste Betrag, mit welchem man an dem Anlehen Theil nehmen kann, ist 1000 fl. im Nominalbetrage der Staats-Schuldverschreibungen, und jeder Betrag, auf welchen man über fl. 1000 subskribirt, muß durch 100 ohne Rest theilbar seyn.

7.

Wer für einen Betrag von einer halben Million oder mehr einzeichnet, erhält eine Provision von Ein Perzent des eingezeichneten Betrages, welche bei Einzahlung der am 30. Oktober d. J. verfallenden Rate gutgerechnet wird.

8.

Sollte die Gesammtsumme der Einzeichnungen den Betrag von 80 Millionen überschreiten, so wird eine gleichmäßige Verminderung aller eingezeichneten Beträge stattfinden, und für diesen Fall die entsprechende Kundmachung durch die „Wiener Zeitung" längstens bis zum 30. September 1852 erfolgen.

9.

Wer an dem Anlehen Theil nehmen will, hat eine, nach dem unten folgenden Formulare I. abgefaßte stempelfreie Erklärung, und mit dieser zugleich die vorgeschriebene Kauzion (§. 10) zu überreichen. In Wien ist die Zentralkasse der privilegirten Nazionalbank, in den Kronländern aber die Landeshaupt- und die Filialkassen der privilegirten Nazionalbank zur Annahme der Erklärung und der Kauzion ermächtiget. Bei diesen Kassen sind auch gedruckte Blanquetten jener Erklärung unentgeltlich zu haben.

10.

Die Kauzion hat in zehn Perzenten des auf die eingezeichnete Summe bar einzuzahlenden Betrages zu bestehen. Sollte die subskribirte Summe vermindert werden (§. 8), so wird der zu viel erlegte Kauzionsbetrag auf Verlangen zurückgestellt.

11.

Die Kauzion wird entweder in Barem, oder in österreichischen, in Konventions-Münze verzinslichen Staats-Schuldverschreibungen, welche auf Ueberbringer lauten, oder als Kauzion für dieses Anlehen vinculirt sind, in Partial-Hypothekar-Anweisungen, oder endlich in österreichischen Staats-Schuldverschreibungen der Anlehen vom Jahre 1834 und vom Jahre 1839 erlegt.

12.

Die in Konvenzions-Münze verzinslichen Staats-Schuldverschreibungen werden im zwanzigfachen Werthe ihres jährlichen Zinsen-Ertrages, die Staats-Schuldverschreibungen des Anlehens vom Jahre 1834 mit 1000 fl., jene des Anlehens vom Jahre 1839 aber mit 300 fl. als Caution angenommen.

13.

Ktokolwiek składa kaucyję w zapisach długu Stanu lub w parcyjalnych asygnacyjach hypotekowanych, winien przyłączyć spis takowych w podwójnym odpisie według załączonego niżej wzoru pod II. Jeden z tych odpisów zaopatrzony w potwierdzenie kasy, iż odebrała zapisy, zwróconym będzie składającemu kaucyję.

14.

Kaucyja złożona w zapisach długu państwa, musi być zamienioną na gotówkę najdalej do 15. Grudnia 1852 r.

15.

Jeżeliby kaucyja złożona w austryjackich zapisach długu państwa nie została zamienioną na gotowe pieniądze w terminie wyrażonym w §. 14, wówczas zapisy długu państwa sprzedane zostaną na giełdzie, kwota za nie uzyskana uważaną będzie od dnia, w którym wpłynęła, za gotową kaucyję i policzoną będzie jako przedpłata na następującą ratę, o ile przenosi sumę ustanowioną w §. 10. Jeżeli zaś nie dochodzi do tej sumy, strona winna brakującą sumę uzupełnić przy najbliższym terminie wypłaty (§. 17), w przeciwnym bowiem razie kaucyja przepada na rzecz eraryjum, a strona utraca wszelkie prawa z pożyczki.

16.

Wpłacać na pożyczkę można w banknotach, w biletach skarbowych procentujących lub nieprocentujących, w asygnacyjach na dochody krajów węgierskich, w trzechprocentowych asygnacyjach kasowych będących jeszcze w obiegu, w wylosowanych i już zapadłych zapisach długu państwa z pożyczek roku 1834 i 1839, w zapadłych kuponach od zapisów długu państwa austryjackich albo w parcyjalnych asygnacyjach hypotekowanych. Prowizyje pięćprocentowe od tychże ostatnich, bieżące od dnia wpłacenia do dnia, w którym zapadają, strona wynagrodzić winna. Prowizyje zaś od trzechprocentowych asygnacyj kasowych i od procentujących biletów skarbowych, bieżące aż do dnia wpłacenia, będą stronie albo w gotówce zwrócone, albo policzone w kwotę wpłacić się mającą.

17.

Wpłaty nastąpić winny w miejscu, gdzie kaucyja złożoną została, w dziesięciu równych kwotach częściowych, a ponieważ kaucyja stanowi jednę taką kwotę częściową, w ratach następujących:

30. Października } 1852 r.
1. Grudnia }

13.

Wer die Kauzion in Staats-Schuldverschreibungen oder in Parzial-Hypothekar-Anweisungen erlegt, hat ein Verzeichniß derselben nach dem unten folgenden Formulare II. in zweifacher Abschrift beizuschließen. Eine dieser Abschriften wird, mit der ämtlichen Empfangsbestätigung der Kasse versehen, dem Kauzionserleger zurückgestellt.

14.

Die in Staats-Schuldverschreibungen erlegte Kauzion muß längstens bis zum 15. Dezember 1852 gegen bares Geld umgewechselt werden.

15.

Wird die in österreichischen Staats-Schuldverschreibungen erlegte Kauzion nicht binnen der im §. 14 bestimmten Frist gegen bares Geld umgewechselt, so werden die Staats-Schuldverschreibungen börsemässig veräußert, der gelöste Betrag von dem Tage, an dem er eingeflossen ist, als bare Kauzion behandelt, und soferne er die im §. 10 festgesetzte Summe übersteigt, als Vorauszahlung auf die nächstfolgende Rate verrechnet. Erreicht er aber diese Summe nicht, so ist der Abgang bei der nächsten Einzahlungs-Frist (§. 17) von der Partei zu ergänzen, widrigens er dem Aerar heimfällt und jeder Anspruch der Partei aus dem Anlehen erlischt.

16.

Die Einzahlungen auf das Anlehen sind in Banknoten, in verzinslichen oder unverzinslichen Reichsschatzscheinen, in Anweisungen auf die ungarischen Landeseinkünfte, in dreiperzentigen noch im Umlaufe befindlichen Kasse-Anweisungen, in verlosten, bereits fälligen Staats-Schuldverschreibungen der Anlehen vom Jahre 1834 und vom Jahre 1839, in verfallenen Koupons von österreichischen Staats-Schuldverschreibungen, oder in Parzial-Hypothekar-Anweisungen zu leisten. Die vom Tage der Einzahlung bis zum Verfallstage der letzteren zu berechnenden fünfperzentigen Zinsen sind von der Partei zu vergüten. Dagegen werden die auf den dreiperzentigen Kasse-Anweisungen und auf den verzinslichen Reichsschatzscheinen bis zum Tage der Einzahlung haftenden Zinsen bar an die Partei vergütet, oder in den Einzahlungsbetrag eingerechnet.

17.

Die Einzahlung hat an dem Orte, wo die Kauzion erlegt wurde, in zehn gleichen Theilbeträgen, und zwar — da die Kauzion einen solchen Theilbetrag bildet — in nachfolgenden Raten zu geschehen:

am 30. Oktober } 1852.
„ 1. Dezember }

1. Lutego
1. Marca
1. Kwietnia
2. Maja
15. Czerwca
1. Sierpnia
15. Września

} 1853 r.

Wszakże wolno będzie stronom złożyć jednę lub kilka rat razem jeszcze przed czasem wyznaczonym. Wolno także opłacać raty częściowo z góry; jednakże kwota zapłacona z góry musi być tak wielką, iżby za nie wydanym być mógł zapis długu państwa najmniej na 100 złotych reńskich.

18.

Jeżeli kwota subskrybowana nie jest przez 1000 bez reszty podzielną, a więc np. wynosi 1100 złr., 1200 złr., 1300 złr. i t. d., wówczas na kwoty, przenoszące 1000 złr., wpłaty w pierwszych ratach w ten sposób czynić należy, iż w każdej z nich najmniej na 100 złr. wpłaconem być powinno. Jeżeli więc np. wpłata w całości nastąpić ma w kwocie 1800 złr., wówczas oprócz jednej raty o 95 złr. przypadającej na 1000 złr., przy każdej z pierwszych 8 rat złożyć jeszcze należy 95 złr.

19.

Kaucyja złożona w gotówce, uważaną będzie jako pierwsza rata wpłacona, a przy spłaceniu drugiej raty, otrzyma strona kwotę w zapisach długu państwa, przypadającą za pierwszą ratę. Przypadająca za drugą ratę kwota w zapisach długu państwa, wydaną będzie dopiero przy wpłaceniu trzeciej raty, która znowu stanowić będzie kaucyję. Tym sposobem każda następująca rata uważaną będzie za kaucyję, a przy jej wpłaceniu wydawane będą zapisy długu państwa, należące się od raty poprzedzającej. Przy wpłaceniu dziesiątej raty, wydane będą zapisy długu państwa przypadające za ratę dziewiątą i dziesiątą.

20.

Jeżeli kaucyja złożoną była w zapisach długu państwa, wówczas za każdą ratę, którą strona złoży w gotówce, zanim kaucyja zamienioną zostanie na gotowe pieniądze (§. 14), wydana jej będzie odpowiednia kwota w zapisach długu państwa. Po uskutecznionej zamianie kaucyi taż uważaną będzie za ratę wpłaconą w gotówce, kwota więc na nią przypadająca w zapisach długu państwa, wydaną będzie dopiero przy wpłaceniu raty następującej, która według postanowień §. 19. znowu na kaucyję służyć ma.

" 1. Februar
" 1. März
" 1. April
" 2. Mai
" 15. Juni
" 1. August
" 15. September
} 1853.

Es steht jedoch den Parteien frei, eine oder mehrere Raten zugleich, noch vor ihrer Verfallszeit zu berichtigen. Auch ist eine theilweise Vorauszahlung der Raten gestattet; doch muß der vorausbezahlte Betrag so groß seyn, daß dafür eine Staats-Schuldverschreibung von wenigstens 100 fl. zu erfolgen kömmt.

18.

Wenn der eingezeichnete Betrag durch 1000 ohne Rest nicht theilbar ist, also z. B. auf 1100 fl., 1200 fl., 1300 fl. u. s. w. lautet, so ist auf die Beträge über 1000 fl. die Einzahlung in den ersten Raten dergestalt zu leisten, daß in jeder derselben wenigstens auf 100 fl. eingezahlt werde. Wenn also z. B. im Ganzen auf 1800 fl. die Einzahlung geschehen soll, so sind außer dem auf 1000 fl. entfallenden Betrage einer Rate von 95 fl., bei jeder der ersten 8 Raten noch 95 fl. zu berichtigen.

19.

Die in Barem erlegte Kauzion wird als die erste Einzahlungsrate betrachtet, und bei Einzahlung der zweiten Rate erhält die Partei den für die erste Rate gebührenden Betrag von Staats-Schuldverschreibungen. Der für die zweite Rate entfallende Betrag in Staats-Schuldverschreibungen wird erst bei Einzahlung der dritten Rate erfolgt, welche hinwieder die Kauzion zu bilden hat. In solcher Weise wird jede folgende Rate als Kauzion behandelt, und bei Einzahlung derselben werden die für die nächst vorhergehende Rate gebührenden Staats-Schuldverschreibungen hinausgegeben. Mit Einzahlung der zehnten Rate werden die Staats-Schuldverschreibungen für die neunte und zehnte Rate ausgehändiget.

20.

Wurde die Kauzion in Staats-Schuldverschreibungen geleistet, so wird der Partei für jede Rate, welche sie, bevor die Kauzion in bares Geld umgewechselt worden ist (§. 14), bar einzahlet, der entsprechende Betrag in Staats-Schuldverschreibungen verabfolgt. Nach geschehener Umwechslung der Kauzion wird diese als eine bar eingezahlte Rate behandelt, mithin der auf dieselbe entfallende Betrag von Staats-Schuldverschreibungen erst bei Einzahlung der nächsten Rate ausgefolgt; letztere hat nach den Bestimmungen des §. 19 wieder als Kauzion zu gelten.

21.

Od dnia, w którym nastąpi wpłata, bieżą stronie prowizyje od zapisów długu państwa przypadających za kwotę spłaconą. To samo rozumieć się ma o kaucyi złożonej pierwotnie w gotówce. Jeżeli zaś kaucyja złożoną była w zapisach długu państwa, wówczas prowizyje bieżą od tego dnia. w którym kaucyja na gotowe pieniądze zamienioną została.

22.

Przy wpłaceniu raty zapadającej na dniu 30. Października t. r. wystawionym będzie stronie przy zwróceniu przez nią certyfikatu, wydanego jej na złożoną kaucyję bilet pożyczkowy, który strona przy wpłaceniu każdej następującej raty okazać, a przy spłaceniu ostatniej raty do kasy zwrócić będzie winna.

23.

Ktokolwiek nie złoży raty w terminach wyrażonych w §. 17, utraci prawo co do każdej nie zapadłej raty, a kaucyja przepada na rzecz skarbu państwa.

Baumgartner m. p.

21.

Von dem Tage, an welchem eine Einzahlung geleistet wird, genießt die Partei die Zinsen von den, für den eingezahlten Betrag entfallenden Staats-Schuldverschreibungen. Dieß gilt auch von der schon ursprünglich in Barem erlegten Kauzion. Wurde aber die Kauzion in Staats-Schuldverschreibungen geleistet, so werden die Zinsen erst von dem Tage gutgerechnet, an welchem die Kauzion in bares Geld umgewechselt wurde.

22.

Bei Einzahlung der am 30. Oktober d. J. fälligen Rate wird der Partei, gegen Rückstellung des Zertifikates, das ihr über den Erlag der Kauzion hinausgegeben wurde, ein Anlehensschein ausgehändiget; dieser ist bei Einzahlung jeder folgenden Rate vorzuweisen und bei Einzahlung der letzten Rate an die Kasse zurückzustellen.

23.

Wer eine Rate in den, §. 17 festgesetzten Fristen nicht leistet, verliert den Anspruch bezüglich jeder noch nicht verfallenen Rate, und die Kauzion fällt dem Staatsschatze zu.

Baumgartner m. p.

Wzór I.

Oświadczenie subskrypcyi.

Niżej podpisany oświadcza w kasie........... w N. ...., iż chce mieć udział w pożyczce rządowej, otworzonej w miesiącu Wrześniu 1852 r. w kwocie nominalnej (kwotę wyrazić należy cyfrą i słowem), i że się poddaje wszelkim dla tejże pożyczki ustanowionym warunkom. Dla zabezpieczenia przyjętych obowiązków, składa tenże kaucyję przepisaną, a mianowicie:

.... złt. reńsk. w gotówce, a według załączonego spisu, ... złt. reńsk. w zapisach długu państwa, i życzy sobie, ażeby mu za wpłacone raty wystawiono zapisy długu państwa (na okaziciela, lub) na imię .... a prowizyje wypłacano w (c. k. kasie powszechnej długów państwa, lub) kasie głównej krajowej ....

(Data i zamieszkanie.)

Podpis subskrybującego.

Formular I.

Subskripzions-Erklärung.

Der Unterzeichnete erklärt zu Handen der .... Casse in N., daß er an dem im Monate September 1852 eröffneten Staats-Anlehen, mit dem Nominalbetrage von (Betrag in Ziffern und mit Worten angegeben) Theil nehme, und sich allen für dieses Anlehen festgesetzten Bedingungen unterwerfe. Er erlegt zur Sicherstellung der übernommenen Verpflichtungen die vorgeschriebene Kauzion, und zwar: mit .... fl. im Baren, und laut beiliegenden Verzeichnisses, mit .... fl. in Staats-Schuldverschreibungen, und wünschet, daß ihm für die eingezahlten Raten Staats-Schuldverschreibungen auf (Ueberbringer, oder auf) den Namen von .... ausgehändiget, und die Zinsen bei der (k. k. Universal-Staatsschuldencasse, oder bei der) Landeshauptcasse in .... bezahlt werden.

(Datum und Wohnort.)

Unterschrift des Subscribenten.

Wzór II.

Spis zapisów długu państwa austryjackiego, złożonych na kaucyję.

Odnośnie do obwieszczenia z dnia 4. Września i do oświadczenia subskrypcyi z dnia .... składa podpisany jako kaucyję na pożyczkę otworzoną powyższem obwieszczeniem, następnie wyszczególnione c. k. zapisy długu państwa austryjackiego:

Nr.	Data	Stopa procentowa	Brzmi na	Liczba kuponów	Kwota nominalna	Wartość kaucyi	Uwaga.
16738	1. Marca 1831	5%	Okaziciela	12	1000 złr.	1000 złr.	z jednym talonem
4750	1. Sierpnia 1830	3%	detto	8	500 „	300 „	detto
21670	20. Lipca 1840	5%	Karola Weiss	—	100 „	100 „	związana jako kaucyja na powyższą pożyczkę
28790	1. Marca 1834	—	Okaziciela	—	500 „	1000 „	—
3100	detto	1%	detto	10	1000 „	200 „	z jednym talonem
Asygnacyja parcyjalna hipotekarn. 19200	31. Sierpnia 1852	5%	detto	—	1000 „	1000 „	
					4100 złr.	3600 złr.	

(Data i zamieszkanie.)

Podpis składającego kaucyję.

Fomular II.

Verzeichniß über die als Kauzion eingelegten österreichischen Staats-Schuldverschreibungen.

Mit Beziehung auf die Kundmachung vom 4. September und auf die Subskriptions-Erklärung vom .... erlegt der Unterzeichnete als Kauzion auf das mit der erwähnten Kundmachung eröffnete Anlehen nachfolgend verzeichnete k. k. österreichische Staats-Schuldverschreibungen:

Nr.	Datum	Zinsfuß	Lautend auf	Zahl der Coupons	Nominal-Betrag	Cautionswerth	Anmerkung.
16.738	1. März 1831	5%	Ueberbringer	12	1.000 fl.	1.000 fl.	mit Einem Talon
4.750	1. August 1839	3%	detto	8	500 „	300 „	detto
21.670	20. Juli 1840	5%	Carl Weiß	—	100 „	100 „	vinkulirt als Kauzion auf obiges Anlehen
							—
28.790	1. März 1834	—	Ueberbringer	—	500 „	1.000 „	mit Einem Talon
3.100	detto	1%	detto	10	1 000 „	200 „	
Partial-Hypothekar-Anweisung 19.200	31. August 1852	5%	detto	—	1.000 „	1.000 „	
					4.100 fl.	3.600 fl.	

(Datum und Wohnort.)

Unterschrift des Kauzionserlegers.

224.

Obwieszczenie Rządu krajowego z dnia 9. Września 1852,

względem ponawiania podań o stypendyja zaopatrzenia dam z funduszu halerskiego.

Jego c. k. Apostolska Mość spowodowany poszczególnym wypadkiem, raczył najwyższem postanowieniem z dnia 11. Sierpnia r. b. rozporządzić, ażeby aspirantki o stypendyja zaopatrzenia funduszu halerskiego ponawiały o to pod bezskutecznością, od pięciu do pięciu lat prośby swoje, jak to dla ubiegających się o fundowane dla dam prebendy halerskie najwyższem postanowieniem z dnia 26. Października 1835 r. *) przepisano.

To najwyższe postanowienie podaje się w skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 2. b. m. l. 20457/1527, do powszechnej wiadomości.

Gołuchowski. m. p.

---

*) Zbiór prowincyjonalny praw z roku 1835, oddział II., nr. 266, str. 898.

224.

Kundmachung des Landesguberniums vom 9. September 1852,

betreffend die Erneuerung der Gesuche um Versorgungs-Stipendien aus dem Haller-Damen-Stiftungsfonde.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben aus Anlaß eines speziellen Falles mit Allerhöchster Entschließung vom 11. August d. J. zu bestimmen geruhet, daß Bewerberinen um Versorgungs-Stipendien aus dem Haller-Stiftungsfonde von fünf zu fünf Jahren ihre Gesuche bei sonstiger Unwirksamkeit zu erneuern haben, wie dieß mit Allerhöchster Entschließung vom 26. Oktober 1835 *) für Bewerberinen um Haller-Damenstiftungspräbenden Allerhöchst angeordnet wurde.

Diese Allerhöchste Entschließung wird zu Folge Erlaßes des hohen Ministeriums des Innern vom 2. l. M. Z. 20457/1527 zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

Goluchowski m. p.

---

*) Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1835, II. Abtheilung, Nr. 266, Seite 898.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XXXIV.

Wydana i rozesłana dnia 3. Grudnia 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XXXIV. Stück.

Ausgegeben und versendet am 3. Dezember 1852.

225.

Zrewidowany niemiecko-austryjacki traktat pocztowy z dnia 5. Grudnia 1851.

Obacz powszechny Dziennik praw państwa i rządu, część XLI., nr. 134, wydana i rozesłana w wydaniu wyłącznie niemieckim: 2. Lipca 1852, w wydaniu niniejszem: 11. Września 1852.

226.

Traktat pocztowy między Austryją i Państwem Papiezkiem z dnia 30. Marca 1852,

(Podpisany w Rzymie w dniu 30. Marca 1852. Zamieniony w ratyfikacyjach tamże 11. Czerwca 1852.)

Obacz powszechny Dziennik praw państwa i rządu, część LII., nr. 169, wydana i rozesłana dnia 26. Sierpnia 1852.

227.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 24. Sierpnia 1852 *),

(Dziennik praw państwa, część LV., nr. 175, wydana dnia 15. Września 1852),

o uregulowaniu tary w obrocie handlowym.

Ażeby uchylić skutecznie wydarzające się niepewności i oszustwa przy sprzedaży dóbr handlowych, Ministerstwo handlu w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych widzi się spowodowanem, wydać następujące rozporządzenie dla obrotu handlowego:

a) Na wszystkich do pakunku dóbr handlowych użytych beczkach, worach i na każdem pakunku w ogólności musi być oznaczona jego waga (tara), trwale i wyraźnie;

b) tara nie może być żadną miarą wrachowaną do towaru i wynagrodzoną będzie według umowy.

Baumgartner m. p.

---

*) Rozporządzenie to ogłoszonem zostało pismem krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 2. Września 1852 do l. 39170 wszystkim skarbowym administracyjom powiatowym, podwładnym urzędom i organom.

225.

Revidirter deutsch=österreichischer Postvertrag vom 5. December 1851.

Siehe allgemeines Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt, XLI. Stück, Nr. 134, ausgegeben und versendet in der deutschen Allein-Ausgabe am 2. Juli 1852, in der gegenwärtigen Doppel-Ausgabe am 11. September 1852.

226.

Post=Vertrag zwischen Oesterreich und dem Kirchenstaate vom 30. März 1852.

(Unterzeichnet zu Rom am 30. März 1852. In den Ratifikazionen ausgewechselt ebendaselbst am 11. Juni 1852.

Siehe allgemeines Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt, LII. Stück, Nr. 169, ausgegeben und versendet am 26. August 1852.

227.

Verordnung des Handelsministeriums vom 24. August 1852*),

(im Reichs=Gesetzblatte, LV. Stück, Nro. 175, ausgegeben am 15. September 1852),

über die Regulirung der Tara im Handelsverkehre.

Um den häufig vorkommenden Unsicherheiten und Uebervortheilungen bei dem Verkaufe von Handelsgütern wirksam zu begegnen, sieht sich das Handelsministerium im Einverständniße mit dem Ministerium des Innern veranlaßt, für den kaufmännischen Verkehr Folgendes zu verordnen:

a) An allen zum Verpacken von Handelsgütern verwendeten Fässern, Säcken und jeder Emballage überhaupt muß deren Gewicht (Tara) bleibend und kennbar bezeichnet werden;

b) die Tara darf in keinem Falle in die Waare eingerechnet werden, und ist laut Uebereinkommen zu vergüten.

Baumgartner m. p.

---

*) Diese Verordnung ist mit dem Erlaße der Finanz-Landes-Direkzion vom 2. September 1852 Z. 39170 sämmtlichen Kameral-Bezirks-Verwaltungen, unterstehenden Aemtern und Organen zur Wissenschaft bekannt gegeben worden.

228.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 27. Sierpnia 1852,

wydane do wszystkich powiatowych administracyj skarbowych, tudzież urzędów podatkowych,

o wymiarze należytości od wpisania do ksiąg publicznych zastrzeżeń i warunków pochodzących z interesów prawnych, zawartych przed prawomocnością ustawy o należnościach z dnia 9. Lutego 1850 roku.

Wysokie ces. król. Ministerstwo skarbu na wniesione do siebie zapytanie oznajmiło Dyrekcyi skarbowej rozporządzeniem z dnia 16. Lipca 1852 do l. 24189/1629, co następuje:

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 20. Września 1850 do liczby 25265 (intymowane tutejszem rozporządzeniem z dnia 8. Października 1850, do l. 17361 *) wychodzi z tej zasady, iż należytość od interesu prawnego, którego zastrogi i warunki do ksiąg publicznych mają być wciągnione, a którego przedmiotem jest odstąpienie prawa własności, pożytkowania albo używania jakiejś rzeczy nieruchomej, ma być opłacana według przepisu ustawy o należytościach z dnia 9. Lutego 1850, a przeto nie może być rozciągane na wypadki skuteczność tej ustawy poprzedzające, do których nie odnosiła się pozycyją taryfy 45. A. *a)*, *b)*.

Bezwzględnie na ostatnie tu pomienione wypadki nie może atoli w wymierzaniu należytości stanowić żadnej różnicy okoliczność, czyli o zaksiążkowanie zastróg czynionych przy ustępstwie wzmiankowanych praw proszono naraz, lub w kilku razach, natychmiast lub w dalszym dopiero czasu postępie.

To rozporządzenie oznajmia się dla wiadomości i zastosowania się.

Krajewski m. p.

---

*) Dziennik praw krajowych, rocznik 1850, część XXI., nr. 578., str. 291.

228.

Erlaß der Finanz=Landes=Direkzion vom 27. August 1852,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen und Steuerämter,

hinsichtlich der Gebührenbemessung von Eintragungen der Vorbehalte und Bedingungen in die öffentlichen Bücher aus Rechtsgeschäften, welche vor der Wirksamkeit des Gebührengesetzes vom 9. Februar 1850 geschlossen wurden.

Ueber eine gestellte Anfrage hat das hohe k. k. Finanz-Ministerium mit dem Erlaße vom 16. Juli 1852 Z. 24189/1629 hieher bedeutet:

Der Finanz-Ministerial-Erlaß vom 20. September 1850 Z. 25265 (intimirt mit der hierortigen Verordnung vom 8. Oktober 1850 Z. 17361 *) enthält die Voraussetzung, daß die Gebühr von dem Rechtsgeschäfte, dessen Vorbehalte und Bedingungen in den öffentlichen Büchern eingetragen werden sollen, und welches die Uebertragung des Eigenthumsrechtes, Fruchtgenußes oder Gebrauchsrechtes einer unbeweglichen Sache zum Gegenstande hat, nach den Bestimmungen des Gebührengesetzes vom 9. Februar 1850 zu entrichten komme, und kann daher auf jene der Wirksamkeit dieses Gesetzes vorausgegangenen Fälle, auf welche die T. P. 45 A. a), b) nicht in Anwendung kam, nicht bezogen werden.

Abgesehen von den letztgedachten Fällen kann jedoch der Umstand, ob die bücherliche Eintragung der bei der Uebertragung der gedachten Rechte gemachten Vorbehalte auf einmal, oder nach und nach, sogleich, oder erst im Verlaufe der Zeit angesucht wurde, in Absicht auf die Gebührenbehandlung einen Unterschied nicht bewirken.

Dieß wird zur Wissenschaft und Darnachachtung bekannt gegeben.

Krajewski m. p.

---

*) Landes-Gesetzblatt vom Jahre 1850, XXI. Stück, Nr. 578, Seite 291.

229.

Okólnik Ministerstwa wojny z dnia 1. Września 1852,

(Dziennik praw państwa, część LV., nr. 176, wydana dnia 15. Września 1852),

mocą którego ogłoszonym zostaje w skutek najwyższego postanowienia z dnia 29. Sierpnia 1852 r. przepis o postępowaniu w sprawach wekslowych w sądach wojskowych Pogranicza wojskowego i zewnątrz takowego.

Ażeby postępowanie w sprawach wekslowych w sądach wojskowych Pogranicza wojskowego i zewnątrz takowego z rozporządzeniem Ministerstwa sprawiedliwości, wydanem na dniu 25. Stycznia 1850 (Dzien. pr. p. nr. 52), w przedmiocie tegoż postępowania w sądach cywilnych w zgodność postawić, o ile to wedle istniejącego urządzenia wojskowego uskutecznionem być może, raczył Najjaśniejszy Pan Jego Cesarsko-Królewska Apostolska Mość na uczynione najuniżeńsze przedstawienie, zatwierdzić następujące rozporządzenie najwyższą uchwałą Swoją ddo. Ischl z dnia 29. Sierpnia 1852 roku.

§. 1.

Skargi wekslowe, czy to pochodzące z wekslów ciągnionych, czy też z wekslów własnych (suchych), wyniesione być winny albo przed sąd wojskowy lub magistratualny, właściwy w innych także sporach prawnych, stosownie do osobistego przymiotu i zamieszkania pozwanego, albo też przed ten sąd wojskowy, któremuby podlegał pozwany według osobistego przedmiotu swego, gdyby miał zamieszkanie zwykłe w miejscu wypłaty.

§. 2.

Przed sąd wojskowy, znajdujący się w miejscu wypłaty, pozywani być mogą z powodu tego samego wekslu wszyscy dłużnicy, podlegający sądownictwu wojskowemu, jedną tylko skargą.

Przed inne sądy wojskowe albo magistratualne mogą tylko ci z jednego wekslu obowiązani jedną skargą być pozywani, którzy tymże sądom podlegają ze względu na przymiot swój osobisty i na zamieszkanie swoje.

Ręczyciele wekslowi należą pod sąd dłużnika głównego, i mogą wraz z nim być pozwanymi jedną skargą.

§. 3.

Oprócz przypadku rękojemstwa, wspomnionego w §. 2, osoby wojskowe pozywanemi być winny przed właściwe sądy wojskowe.

229.

Zirkular-Verordnung des Kriegsministeriums vom 1. September 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, Stück LV., Nr. 176, ausgegeben am 15. September 1852)[1],

wodurch in Folge Allerhöchster Entschließung vom 29. August 1852, eine Vorschrift für das Verfahren in Wechselsachen bei den Militärgerichten in und außerhalb der Militägrenze kundgemacht wird.

Um das Verfahren in Wechselsachen bei den Militärgerichten in und außerhalb der Militärgrenze, mit der von dem Ministerium der Justiz am 25. Jänner 1850 (Reichs-Gesetzblatt Nr. 52), hinsichtlich dieses Verfahrens bei Zivilgerichten kundgemachten Verordnung, sowelt dieses nach der bestehenden Militärverfassung zuläßig ist, in Einklang zu bringen, haben Seine k. k. Apostolische Majestät über erstatteten allerunterthänigsten Vortrag, mittelst Allerhöchster Entschließung, ddto Ischel am 29. August 1852, nachstehende Vorschrift zu genehmigen geruht:

§. 1.

Wechselklagen, sie mögen aus gezogenen, oder eigenen (trockenen) Wechseln entstehen, sind entweder bei dem in anderen Rechtsstreitigkeiten nach der persönlichen Eigenschaft und dem Wohnsitze des geklagten zuständigen Militär- oder Magistratualgerichte, oder bei jenem Militärgerichte anzubringen, welchem der Geklagte nach seiner persönlichen Eigenschaft unterstehen würde, wenn er am Zahlungsorte seinen ordentlichen Wohnsitz hätte.

§. 2.

Bei dem Militärgerichte des Zahlungsortes können alle, der Militärgerichtsbarkeit unterworfenen Schuldner aus dem nämlichen Wechsel mit Einer Klage belangt werden.

Bei anderen Militär- oder Magistratualgerichten können nur diejenigen Wechselverbundenen mit Einer Klage belangt werden, welche denselben ihrer persönlichen Eigenschaft und ihrem Wohnsitze nach unterstehen.

Wechselbürgen folgen dem Gerichtsstande des Hauptschuldners, und können mit demselben in Einer Klage belangt werden.

§. 3.

Außer dem im §. 2. angeführten Bürgschaftsverhältnisse, sind Militärpersonen vor dem zuständigen Militärgerichte zu belangen.

§. 4.

Rozprawy i rozstrzygnienia w sprawach wekslowych odbywać się będą w magistratach gmin wojskowo-granicznych na posiedzeniach radnych, przeznaczonych do spraw sądowych z przybraniem dwóch asesorów ze stanu handlowego; w pułkach zaś granicznych, tudzież w batalijonie piechoty granicznej tytulskiej odbywać się będą przez komisyję sądową, pod przewodnictwem podpułkownika, lub innego w miejscu sztabowem znajdującego się oficera sztabowego, złożoną z dwóch audytorów i z dwóch mieszkających w miejscu sztabu ze stanu handlowego i przemysłowego.

Gdyby w pułku nie znajdowało się dwóch audytorów, wówczas miejsce brakującego zastąpić ma oficer, przydany do administracyi, lub inny oficer zdolny.

W wolnej gminie wojskowej Zengg pozostawia się dawniejsze urządzenie, zaprowadzone przez rozporządzenie nadwornej Rady wojennej z dnia 20. Stycznia 1819 B. 347, t. j. sąd wekslowy połączony z tamtejszym magistratem; wszelako tak tenże sąd, jakoteż wszystkie sądy wojskowe zachowywać winny jak najściślej powszechną ustawę wekslową, podaną do wiadomości najwyższym patentem z dnia 25. Stycznia 1850, dla całego obrębu Państwa Austryjackiego, mając wraz na uwadze rozporządzenie cesarskie z dnia 3. Lipca 1852, (Dziennik pr. p. nr. 138 *).

§. 5.

Jeżeli skarga zasadza się na wekslu cudzym lub własnym, zaopatrzonym wszystkiemi wymogami, do ważności przepisanemi, zarazem, jeżeli weksel żadnej nie podlega wątpliwości i oprócz oryginalnego wekslu, przedłożonym został oraz oryginalny protest i oryginalny porachunek powrotowy, wraz z kartą kursu (o ile załączenia takowe do uzasadnienia prawa zaskarżenia są potrzebne), wówczas na żądanie powoda nakazanem być winno zapozwanemu dłużnikowi wekslowemu, bez poprzedniego wysłuchania jego, wypłacenie sumy wekslowej wraz z wykazanemi należytościami pobocznemi, w ciągu dni trzech pod zagrożeniem wekslowej egzekucyi.

§. 6.

Jeżeli skarga wekslowa przeciw kilku osobom jest wyniesioną, natenczas każdemu pozwanemu zupełny egzemplarz skargi wraz z załączeniami doręczyć należy. Jeżeliby nie złożono tyle egzemplarzów wraz z alegatami, ile potrzeba, wtedy doręczenie pozwanym z kolei, jak są w skardze lub w prożbie wymienieni, o ile wystarcza liczba egzemplarzów, załączeniami zaopatrzonych,

*) Dziennik praw krajowych, część XXIII., nr. 148, str. 368.

§. 4.

Die Verhandlungen und Entscheidungen über Wechselklagen sind bei den Magistraten der Militärgrenz-Kommunitäten in den für Justizgeschäfte bestimmten Rathssitzungen mit Zuziehung von zwei Beisitzern aus dem Handelsstande, und bei Grenz-Regimentern, dann bei dem Titler Grenz-Infanterie-Bataillone, von einer unter dem Vorsitze des Oberstlieutenants oder sonst im Stabsorte anwesenden Stabsoffiziers, aus zwei Auditoren und zwei im Stabsorte wohnhaften Beisitzern aus dem Handels- oder Gewerbsstande, zusammengesetzten gerichtlichen Kommission zu bewirken.

Wären in einem Regimente aber zwei Auditore nicht vorhanden, so ist die Stelle des abgängigen durch einen bei der Verwaltung zugetheilten, oder sonst geeigneten Offizier zu ersetzen.

In der freien Militär-Kommunität Zengg bleibt es bei der mit der hofkriegsräthlichen Verordnung vom 20. Jänner 1819 B. 347, festgesetzten Einrichtung, des mit dem dortigen Magistrate vereinigten Wechselgerichtes; es ist jedoch von demselben, so wie von allen Militärgerichten, die mit dem Allerhöchsten Patente vom 25. Jänner 1850, für den ganzen Umfang des österreichischen Kaiserthumes kundgemachte allgemeine Wechsel-Ordnung, mit Rücksicht auf die kaiserliche Verordnung vom 3. Juli 1852, Reichs-Gesetzblatt Nr. 138*), genauestens zu beobachten.

§. 5.

Gründet sich die Klage auf einen mit allen zur Giltigkeit vorgeschriebenen Eigenschaften versehenen fremden oder eigenen Wechsel, so ist, wenn sich gegen den Wechsel keine Bedenken ergeben, und außer dem Original-Wechsel, der Original-Protest und die Original-Retourrechnung sammt Kourszettel (insoferne diese Behelfe zur Begründung des Klagerechtes erforderlich sind) beigebracht werden, auf Verlangen des Klägers dem belangten Wechselschuldner, ohne dessen vorläufige Einvernehmung, die Zahlung des Wechselbetrages sammt den ausgewiesenen Nebengebühren binnen drei Tagen unter Androhung wechselrechtlicher Exekuzion aufzutragen.

§. 6.

Wird eine Wechselklage gegen mehrere Personen gerichtet, so muß jedem Geklagten ein vollständiges Exemplar der Klage sammt Beilagen zugestellt werden. Sind die erforderlichen Exemplare sammt Beilagen nicht überreicht worden, so ist die Zustellung an die Geklagten in der Reihe, wie sie in der Klage, oder in dem Gesuche genannt sind, so weit die Zahl der belegten Exemplare reicht, zu bewerkstelligen,

---

*) Landes-Gesetzblatt, XXIII. Stück, Nr. 148, Seite 368.

uskutecznić, a w rezolucyi wyrazić należy, dla których z zapozwanych doręczenie nie zostało uskutecznionem. Przeciw tym zapozwanym skarga zostaje bez skutku.

§. 7.

Owi dłużnicy wekslowi, którym wypłata sumy wekslowej w ciągu dni trzech nakazaną została, obowiązani są w przeciągu tego samego terminu wszystkie swoje obrony do sądu podać i udowodnić. Bieg tego terminu poczyna się od dnia doręczenia nakazu sądowego, do którego jednakowoż dni, przez które podane obrony pocztą szły, liczone być nie powinny. Do ustnej w przedmiocie tym według prawa wekslowego rozprawy sądowej, termin sądowy jak najkrótszy wyznaczonym być ma. Przeciw dozwolonemu nakazowi wypłaty rekurs miejsca nie ma.

§. 8.

Pomimo tego wiszącego sporu, powodowi na żądanie, egzekucyi końcem zabezpieczenia dozwolić należy.

§. 9.

Jeżeli powód żąda jedynie rozpoczęcia postępowania wekslowego, lub jeżeli z przyczyny niezupełności przedłożonych dowodów, wydanie nakazu wypłaty miejsca mieć nie może, wtedy, w skutek wniesionej skargi termin sądowy jak najkrótszy do ustnej rozprawy wedle prawa wekslowego wyznaczyć należy, a jeżeliby skarga przeciw kilku pozwanym częścią w innych powiatach sądowych, w innych krajach koronnych lub za granicą zamieszkałym, wyniesioną była, tedy dzień do rozprawy w ten sposób oznaczyć należy, ażeby każdy z pozwanych przy takowej albo osobiście, albo przez pełnomocnika mógł być obecnym.

§. 10.

W sprawach wekslowych sąd wszelkie skargi i prożby bezzwłocznie załatwiać, a rozprawy ile możności przyspieszać winien.

§. 11.

Postępowanie w procesie wekslowym ustnie odbywać się winno. Pismienne postępowanie wtedy tylko miejsce mieć może, jeżeliby tego obie strony albo przez podanie własnoręcznie podpisane, albo przez osobiście w tym celu u sądu zrobione oświadczenie żądały, i termina do złożenia pism procesowych za obopólnem porozumieniem się oznaczyły.

§. 12.

W postępowaniu wekslowem zachowane być mają przepisy w §. 18 aż włącznie do 20, w 22, tudzież 25 aż włącznie do 50, w 53 i 54 rozporzą-

und in dem Bescheide auszudrücken, an welche der Mitgeklagten die Zustellung nicht erfolgt. Gegen diese ist die Klage ohne Wirkung.

§. 7.

Jene Wechselschuldner, welchen die Zahlung des Wechselbetrages binnen drei Tagen auferlegt wurde, haben binnen derselben Frist alle ihre Einwendungen bei Gericht anzubringen und darzuthun. Diese Frist läuft vom Tage der Zustellung des gerichtlichen Auftrages; in dieselbe sind aber die Tage, während welcher die angebrachten Einwendungen auf der Post gelaufen sind, nicht einzurechnen. Hierüber ist eine Tagsatzung auf möglichst kurze Zeit zur mündlichen Verhandlung nach Wechselrecht anzuordnen. Gegen den bewilligten Zahlungsauftrag findet kein Rekurs Statt.

§. 8.

Dem Kläger ist ungeachtet dieser anhängigen Verhandlung, auf sein Ansuchen die Exekuzion zur Sicherstellung zu ertheilen.

§. 9.

Verlangt der Kläger nur die Einleitung des wechselrechtlichen Verfahrens, oder kann dem Begehren um Erlassung des Zahlungsauftrages wegen eines Mangels an den beigebrachten Behelfen nicht stattgegeben werden, so ist über die Klage eine Tagsatzung auf möglichst kurze Zeit zur mündlichen Verhandlung nach Wechselrecht anzuordnen, und wenn die Klage gegen mehrere, zum Theile in anderen Gerichtsbezirken, in anderen Kronländern oder im Auslande wohnende Geklagte gerichtet ist, so ist der Tag zur Verhandlung in der Art zu bestimmen, daß es jedem Beklagten möglich ist, bei derselben entweder persönlich, oder durch einen Bevollmächtigten zu erscheinen.

§. 10.

In Wechselsachen sind alle Klagen und Gesuche unverzüglich zu erledigen, und die Verhandlungen vor dem Gerichte möglichst zu beschleunigen.

§. 11.

Im Wechselprozesse ist mündlich zu verfahren. Ein schriftliches Verfahren darf nur dann stattfinden, wenn beide Theile durch eigenhändig unterzeichnete schriftliche, oder in Person vor Gericht abgegebene Erklärungen darum ansuchen, und die Fristen zur Ueberreichung der Prozeß-Schriften durch gemeinschaftliches Einverständniß bestimmen.

§. 12.

Im Wechselverfahren sind die in den §§. 18 bis einschließig 20, 22, dann 25 bis einschließig 50, 53 und 54 der hofkriegsräthlichen Verordnung vom 10. Februar

dzenia nadwornej Rady wojennej z dnia 10. Lutego 1847 F. 188, względem postępowania sumarycznego w sporach cywilnych, wszelakoż ze zmianami następującemi:

a) Nakaz, dany w §. 12 wyż wspomnionego rozporządzenia co do przedłożenia certyfikatów kompanii, względem tentowanej na próżno ugody między powodem a pozwanym, nie będzie miał żadnego zastosowania do skarg, wynikających z prawa wekslowego.

b) Prośba o usprawiedliwienie niestawiennictwa na terminie sądowym w ciągu trzech dni, rachując od dnia, w którym ustała przeszkoda do stawienia się na terminie sądowym, a prośba o restytucyję przeciw upłynionemu terminowi sądowemu zapadłemu, w ciągu trzech dni po upływie terminu zapadłego podaną być ma.

c) W wyroku, mocą którego pozwany za upadłego w sprawie jest uznanym, trzechdniowy termin do wypełnienia obowiązku jego, pod zagrożeniem wekslowej egzekucyi, wyznaczonym być ma.

Bieg terminu tego poczyna się, jeżeli od wyroku nie zaapelowano, z pierwszym dniem po doręczeniu onegoż, jeżeli zaś zaapelowano, z pierwszym dniem od nastąpionej prawomocności wyroku.

d) Do dowodu przez przysięgę przystąpić należy w ciągu 24 godzin, rachując od dnia, w którym wyrok stał się prawomocnym.

e) Zgłoszenie apelacyi i rewizyi przeciw wyrokom pierwszej lub drugiej instancyi, tudzież odnoszące się do nich pisma zażalenia i rekursa, w ciągu trzech dni po doręczeniu wyroku lub rezolucyi podane być mają.

§. 13.

Jeżeli pierwszy termin sądowy w skutek wniesionej skargi wyznaczony, odroczonym, lub przez sąd wysłuchanie świadków lub obejrzenie naoczne postanowionem zostało, tedy powód w pierwszym razie na lub po terminie sądowym, w drugim razie po doręczeniu rezolucyi upraszać może o sądowe nakazanie pozwanemu, aby tenże w ciągu dni trzech pod uniknieniem wekslowoprawnej egzekucyi, należytość zabezpieczył.

Takowa prośba miejsca jednakowoż nie ma, jeżeli odroczenie terminu sądowego nastąpiło z przyczyny przeszkody, zaszłej ze strony powoda, lub jeżeli powód do uzasadnienia skargi potrzebnych dokumentów oryginalnych na terminie sądowym nie wykazał.

§. 14.

Jeżeli pozwany od wyroku pierwszej lub drugiej instancyi, którym mu wypełnienie obowiązku bezwarunkowo nakazano, lub którym przysiędze stanow-

1847 F. 188, über das summarische Verfahren in Zivilrechtsstreitigkeiten enthaltenen Vorschriften, jedoch mit folgenden Abänderungen zu beobachten:

a) Die im §. 12. der vorbenannten Verordnung vorkommende Weisung, bezüglich der Beibringung der Kompagnie-Zertifikate, über den vergeblich versuchten Vergleich zwischen dem Kläger und Geklagten, hat bei Klagen, die aus dem Wechselrechte entspringen, keine Anwendung.

b) Das Gesuch um Rechtfertigung des Ausbleibens von einer Tagsatzung ist binnen drei Tagen, vom den Tage, an welchem das Hinderniß bei der Tagsatzung zu erscheinen, aufgehört hat, und das Wiedereinsetzungsgesuch gegen eine verstrichene Fallfrist, binnen drei Tagen nach Ablauf der Fallfrist anzubringen.

c) In dem Urtheile, wodurch der Geklagte sachfällig erklärt wird, ist die Frist zur Erfüllung seiner Verbindlichkeit auf drei Tage bei Vermeidung wechselrechtlicher Exekuzionen zu bestimmen.

Diese Frist fängt, wenn gegen das Urtheil nicht appellirt worden ist, mit dem ersten Tage nach eingetretener Rechtskraft der Entscheidung zu laufen an.

d) Der Beweis durch einen Eid muß binnen 24 Stunden von dem Tage an gerechnet, mit welchem das Urtheil rechtskräftig geworden ist, angetreten werden.

e) Appellazions- und Revisions-Anmeldungen, so wie die hierauf sich beziehenden Beschwerdeschriften und Rekurse gegen Bescheide erster oder zweiter Instanz, sind binnen drei Tagen nach der Zustellung des Urtheiles oder des Bescheides zu überreichen.

§. 13.

Wenn die erste über die Klage angeordnete Tagsatzung erstreckt, oder wenn von dem Gerichte ein Zeugenverhör oder Augenschein beschlossen wird, so kann der Kläger im ersten Falle bei oder nach der Tagsatzung, im zweiten Falle nach Zustellung des Bescheides um den gerichtlichen Auftrag an den Geklagten ansuchen, binnen drei Tagen bei Vermeidung wechselrechtlicher Exekuzion für die Forderung Sicherheit zu leisten.

Dieses Gesuch findet jedoch nicht Statt, wenn die Erstreckung der Tagsatzung wegen eines von Seiten des Klägers eingetretenen Hindernißes erfolgt ist, oder wenn zur Begründung der Klage nöthige Urkunden bei der Tagsatzung von dem Kläger im Originale nicht vorgewiesen worden sind.

§. 14.

Hat der Geklagte gegen ein Urtheil erster oder zweiter Instanz, wodurch ihm die Erfüllung einer Verbindlichkeit unbedingt auferlegt, oder wodrch auf einen Haupteid

czej miejsce dano, apelacyję lub rewizyję założył, tedy powód natychmiast upraszać może o sądowe nakazanie pozwanemu, by tenże w ciągu dni trzech pod uniknieniem wekslowo-prawnej egzekucyi należytość zabezpieczył.

§. 15.

Jeżeli pozwany w pierwszej instancyi skazany, przez sąd apelacyjny warunkowo lub bezwarunkowo uwolnionym został, a przed doręczeniem wyroku sądu apelacyjnego już zabezpieczenie danem było, takowe utrzymanem będzie, dopóki wyrok sądu apelacyjnego nie stanie się prawomocnym, lub nie nastąpi rozstrzygnienie przez najwyższy trybunał wojskowy.

§. 16.

Jeżeli nakazom sądowym w §§fach 13. i 14. wspomnionym, w ciągu terminu wyznaczonego zadosyć nie uczyniono, wierzycielowi do woli zostawia się, według przepisu §. 18. przedsiębrać egzekucyję albo przeciw osobie dłużnika, o ile egzekucyja przeciw niemu w ogólności dopuszczoną być może, albo na majątku dłużnika.

§. 17.

Zabezpieczenie dane być musi sposobem w §fie 25. ustawy wekslowej wskazanym.

§. 18.

Jeżeli dłużnik obowiązkowi, wyrokiem lub rezolucyją pod zagrożeniem wekslowo-prawnej egzekucyi nań włożonemu, w przeciągu terminu w tym celu wyznaczonego zadosyć nie uczynił, wierzycielowi do woli zostawia się przedsiębrać egzekucyję albo na majątku, albo przeciw osobie dłużnika, jeżeli tenże nie jest uwolnionym z mocy ustawy od aresztu osobistego.

Uwolnione są od aresztu osobistego wszystkie osoby, podlegające sądownictwu wojskowemu, z wyjątkiem kupców i profesyjonistów w Pograniczu wojskowem, tudzież mieszkańców gmin wojskowych. Jeżeli dłużnik podlega aresztowi osobistemu, natenczas wolno wierzycielowi zaraz po upływie terminu wypłaty i po nastąpionej prawomocności wyroku, bez poprzedzającej na majątku egzekucyi, wyjednać na dłużnika areszt egzekucyjny; egzekucyję na majątku prowadzić można przed i po wykonaniu egzekucyi osobistej, jednakże wierzyciel, dopóki dłużnik jego w areszcie dłużniczym zostaje, nie ma prawa żądać egzekucyi na majątku tegoż, ani dalej takowej prowadzić.

Przy egzekucyi do majątku należy w Pograniczu wojskowem zachować postanowienia ustawy zasadniczej granicznej z dnia 7. Maja 1850, w szczególności zaś §§fy 16. i 36. onejże.

erkannt wird, die Appellazion oder Revision ergriffen, so kann der Kläger sogleich um den gerichtlichen Auftrag an den Geklagten ansuchen, binnen drei Tagen bei Vermeidung wechselrechtlicher Exekuzion für die Forderung Sicherheit zu leisten.

§. 15.

Ist der Geklagte in erster Instanz verurtheilt, von dem Appellazionsgerichte bedingt oder unbedingt losgesprochen, aber vor Zustellung des Urtheiles des Appellazionsgerichtes bereits Sicherheit geleistet worden, so bleibt es dabei so lange, bis das Urtheil des Appellazionsgerichtes rechtskräftig wird, oder die Entscheidung des obersten Militär-Gerichtshofes erfolgt.

§. 16.

Werden die in den §§. 13 und 14 erwähnten gerichtlichen Aufträge binnen der festgesetzten Frist nicht befolgt, so steht es dem Gläubiger frei, nach Vorschrift des §. 18 die Exekuzion gegen die Person des Schuldners, wenn sie überhaupt wider ihn zuläßig ist, oder auf das Vermögen desselben zu führen.

§. 17.

Die Sicherstellung muß auf die in dem §. 25 der Wechsel-Ordnung festgesetzte Art geleistet werden.

§. 18.

Wenn der Schuldner die ihm durch Urtheil oder Bescheid mit Androhung wechselgerichtlicher Exekuzion auferlegte Verbindlichkeit binnen der dazu festgesetzten Frist nicht erfüllt, so hat der Gläubiger die Wahl, auf das Vermögen oder gegen die Person des Schuldners, wenn dieser nicht gesetzlich vom Personal-Arreste befreit ist, die Exekuzion zu führen.

Die Befreiung vom Personal-Arreste genießen alle der Militärgerichtsbarkeit angehörigen Personen, mit Ausnahme der Handels- und Gewerbsleute in der Militärgrenze und Einwohner der Militärkommunitäten. Unterliegt der Schuldner dem Personal-Arreste, so steht es dem Gläubiger frei, sogleich nach Ablauf der Zahlungsfrist und eingetretener Rechtskraft des Erkenntnisses ohne vorausgegangene Exekuzion auf das Vermögen den Exekuzions-Arrest zu erwirken; auch kann die Exekuzion auf das Vermögen vor oder nach Vollziehung der Personal-Exekuzion geführt werden, jedoch ist der Gläubiger, so lange sein Schuldner sich im Schulden-Arreste befindet, die erstere zu begehren oder fortzusetzen nicht berechtiget.

Bei der Exekuzion auf das Vermögen sind in der Militärgrenze die Bestimmungen des Grenz-Grundgesetzes vom 7. Mai 1850, insbesondere jene der §§. 16 und 36 zu beobachten.

§. 19.

Z ugód sądowych takowa wekslowo-prawna egzekucyja wtedy tylko miejsce mieć może, kiedy się względem należytości wekslowej dłużnik wyraźnie jej poddał.

§. 20.

Wierzyciel wekslowy może dla otrzymania zapłaty, przedsiębrać egzekucyję przeciw osobie dłużnika nieuwolnionego od aresztu wtenczas nawet, gdyby należytość wekslowa zabezpieczoną była, nie będąc przezto zmuszonym zrzec się wprzód zabezpieczenia, jeżeli danem zabezpieczeniem natychmiast zaspokojonym być nie może.

§. 21.

Areszt za długi, czy to dla zabezpieczenia, czy też dla otrzymania zapłaty należytości wekslowej uzyskany, nie może ze wszystkiem trwać jednym ciągiem dłużej jak rok.

§. 22.

Wierzyciel wekslowy ma prawo, na ruchomościach za pretensyję wekslową zastawionych, lub prawnie zatrzymanych rzeczy, jeżeli właściciel ich wpadł w konkurs, żądać egzekucyi u tego sądu, do któregoby i bez wypadku konkursu żądanie takie wniesionem być mogło. Jednakże prożby o egzekucyję wystosowane być winny przeciw zastępcy masy.

§. 23.

Przywrócenie do dawnego stanu ze szkodą osoby, która w głównym procesie nierzetelnie nie działała, już więcej udzielonem być nie może, jeżeliby taż swe wekslowo-prawne roszczenia do osoby trzeciej w ciągu tym przez upływ czasu w całkowitości lub w części utraciła, lub z powodu krótkości pozostającego jeszcze czasu takowych urzeczywistnić już więcej nie zdołała.

§. 24.

Rozprawa względem przywrócenia do dawnego stanu z powodu wynalezionych nowych dowodów z rozprawą w rzeczy głównej ma być połączona, i jedno jak drugie tym samym wyrokiem rozstrzygnięte. W skardze więc o przywrócenie musi zarazem i żądanie w przedmiocie głównym być przedstawione.

§. 25.

W procesie wekslowym za dni feryjalne uważają się li tylko niedziele i prawnie uznane święta powszechne. Wszelkie atoliż termina bez względu na dni feryjalne, bez przerwy bieg swój mają. Tylko jeżeli ostatni dzień terminu na niedzielę lub święto powszechne przypada, termin aż do pierwszego dnia

§. 19.

Auf gerichtliche Vergleiche findet diese wechselrechtliche Exekuzion nur in dem Falle Statt, wenn sich der Schuldner derselben in Rücksicht einer Wechselforderung ausdrücklich unterworfen hat.

§. 20.

Der Wechselgläubiger kann selbst dann, wenn für den Wechsel-Anspruch Sicherheit bestellt ist, wegen der Zahlung gegen die Person des vom Arreste nicht befreiten Schuldners die Exekuzion führen, ohne vorher die Sicherheit aufgeben zu müssen, insoferne er durch die bestellte Sicherheit nicht sogleich befriediget werden kann.

§. 21.

Der Schulden-Arrest kann, er mag wegen Sicherstellung oder Bezahlung einer Wechselforderung erwirkt worden seyn, in Allem nicht länger als Ein Jahr ununterbrochen fortdauern.

§. 22.

Der Wechselgläubiger ist berechtiget, auf bewegliche, wegen einer Wechselforderung verpfändete oder rechtmäßig zurückbehaltene Sachen, wenn der Eigenthümer derselben in Konkurs verfällt, bei dem Gerichte Exekuzion zu führen, bei welchem es außer dem Falle eines Konkurses geschehen könnte. Die Exekuzionsgesuche sind jedoch gegen den Massevertreter zu richten.

§. 23.

Die Wiedereinsetzung in den vorigen Stand kann zum Nachtheile einer Person, die in dem Hauptprozeße nicht unredlich gehandelt hat, nicht mehr ertheilt werden, wenn dieselbe ihre wechselrechtlichen Ansprüche an einen Dritten mittlerweile durch Ablauf der Zeit ganz oder zum Theile verloren hat, oder wegen Kürze der noch übrigen Zeit nicht mehr geltend machen kann.

§. 24.

Die Verhandlung über eine Wiedereinsetzung in den vorigen Stand wegen vorgefundener neuer Beweismittel ist mit der Verhandlung der Hauptsache zu verbinden, und über beide mittelst eben desselben Urtheiles zu entscheiden. In der Wiedereinsetzungsklage muß daher zugleich das Begehren in der Hauptsache gestellt werden.

§. 25.

Im Wechselprozesse sind nur die Sonntage und die gesetzlich anerkannten allgemeinen Feiertage als Ferialtage anzusehen. Alle Fristen laufen ohne Rücksicht auf Ferialtage ununterbrochen fort. Nur wenn der letzte Tag einer Frist auf einen Sonntag oder allgemeinen Feiertag fällt, verlängert sich die Frist bis auf den nächst-

powszedniego przedłuża się. Żadna z stron nie jest obowiązaną stawać w sądzie w dni świąteczne swej religii.

§. 26.

O ile rozporządzenie niniejsze dla procesu wekslowego nie zawiera szczególnego przepisu, stosowane być winny także i do spraw wekslowych ustawy powszechne o postępowaniu sądowem.

§. 27.

Niniejszy przepis wstąpi w wykonanie we wszystkich sądach wojskowych tak w Pograniczu wojskowem, jak zewnątrz takowego w dni 14 po ogłoszeniu jego. Takowy zastosowanym być winien do wszystkich sporów, w których rozprawa przed tym dniem nie jest ukończoną. Postanowienia co do prowadzenia egzekucyi w niniejszym przepisie zawarte, także i w tych przypadkach zastosowanie znajdują, w których wyrok sądowy lub nakaz wypłaty przed dniem właśnie oznaczonym stał się prawomocnym.

Csorich m. p.

230.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 2. Września 1852 *),

wydane do wszystkich powiatowych administracyj skarbowych, tudzież wykonawczych urzędów i organów dochodowych,

względem expedycyi towarów przechodowych (transito) do Odesy i napowrót przez rosyjski urząd cłowy w Nowosielicy.

W myśl potwierdzonej dnia 31. Marca (11 .Kwietnia) 1852 przez Cesarza JM. rosyjskiego uchwały Rady Państwa expedyjowanie towarów przechodowych do Odesy i na powrót przez rosyjski urząd cłowy w Nowosielicy dozwolonem zostało pod temi samemi warunkami, pod jakiemi miejsce ma expedycyja towarów przechodowych do Odesy przez Radziwiłów.

Transporta te w moc art. 1567. regulaminu cłowego (T. VI. kodeksu cywilnego) mają być rewidowane w Kiszenewie, nie mogą zostawać w drodze między Nowosielicą i Odesą dłużej jak dwa miesiące, i powinny iść najkrótszym gościńcem, t. j. przez Bielce, Orgwejew, Kiszenew, Dubassary, Grigoriopol i Teraspol.

Bezpośrednie wykonanie powyższych przepisów zaleciło już cesarsko-rosyjskie Ministeryjum skarbu administracyjom powiatów cłowych Odeskiego i Skonliańskiego.

---

*) Rząd krajowy udzielił te przepisy dnia 28. Sierpnia 1852 do l. 34424 izbom handlowym, gazetą zaś krajową podał do powszechnej wiadomości.

folgenden Werktag. Keine Partei ist schuldig, an den Feiertagen ihrer Religion vor Gericht zu erscheinen.

§. 26.

In soferne durch diese Verordnung für den Wechselprozeß keine besondere Vorschrift ertheilt wird, sind auch in Wechselsachen die allgemeinen Gesetze über das gerichtliche Verfahren zu beobachten.

§. 27.

Diese Vorschrift hat bei sämmtlichen Militärgerichten in und außerhalb der Militärgrenze binnen **14** Tagen, vom Tage der Kundmachung angefangen, in Wirksamkeit zu treten. Dieselbe ist auf alle Streitsachen, über welche die Verhandlung vor diesem Tage noch nicht geschlossen wurde, anzuwenden. Die in dieser Vorschrift enthaltenen Bestimmungen über die Exekuzionsführung finden auch in jenen Fällen ihre Anwendung, in welchen das gerichtliche Erkenntniß oder der Zahlungs-Auftrag vor dem eben bezeichneten Tage in Rechtskraft erwachsen ist.

Csorich m. p.

230.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 2. September 1852*),

an sämmliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, ausübende Gefällsämter und Organe,

betreffend die Expedizion der Transito-Waaren nach Odessa und vice versa durch das russische Zollamt zu Nowosielice.

In Gemäßheit einer von Seiner Majestät dem Kaiser von Rußland am **31.** März (**11.** April) **1852** genehmigten Entscheidung des Reichsraths, ist die Expedizion der Transito-Waaren nach Odessa und vice versa durch das russische Zollamt zu Nowosielice unter denselben Bedingungen gestattet worden, welche bei dem Transito-Transporte der Waaren nach Odessa über Radziwiłłów Statt finden.

Diese Transporte müssen Kraft Art. **1567** des Douanen-Reglements (T. VI. des Zivil-Kodex) in Kischeneff untersucht werden, dürfen nicht länger als zwei Monate zwischen Nowosielice und Odessa unter Weges seyn und müssen den kürzesten Weg nehmen, d. i. über Bieltzy, Orgueyeff, Kischeneff, Doubassary, Grigoriopol und Tiraspol.

Das kaiserlich-russische Finanz-Ministerium hat bereits die Administrazionen der Zollbezirke von Odessa und Skonliany angewiesen, obige Bestimmungen unmittelbar in Ausführung zu bringen.

---

*) Von Seite des Landesguberniums sind diese Bestimmungen am 28. August 1852 Z. 34424 den Handelskammern bekannt gegeben, und im Wege der Landes-Zeitung zur allgemeinen Kenntniß gebracht worden.

Któreto rozporządzenie w skutek dekretu Ministerstwa skarbu z dnia 18. Sierpnia r. b. do l. 29674/1112, i odnośnie do dekretów Ministerstwa skarbu z dnia 5. Lutego i 20. Marca r. b. do l. 1361 i 3447 (tutejsze rozporządzenie z dnia 3. Kwietnia r. b. do l. 14043) obwieszcza się ku powszechnej wiadomości.

Krajewski m. p.

231.

Rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 3. Września 1852,

(Dziennik praw państwa, część LV., nr. 177, wydana dnia 15. Września 1852),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

ktorem, za porozumieniem się z c. k. Ministerstwem kultury krajowej i górnictwa, uregulowanem zostaje postępowanie władz sądowych przy urzędowych wezwaniach przed siebie robotników, przy kopalniach, hutach, hamerniach i walcowniach zatrudnionych, w sprawach karnych.

Ministerstwo sprawiedliwości w porozumieniu z Ministerstwem kultury krajowej i górnictwa rozkazuje, dla uniknienia przerw w służbie górniczej i w czynnościach z nią w związku będących, ażeby także sądy karne i prokuratorowie rządowi przestrzegali dekretu nadwornej kancelaryi z dnia 12. Sierpnia 1847 r. (Tom 75 nr. 79 zbioru ustaw politycznych), stanowiąc zarazem, ażeby władze dotyczące przy urzędowych wezwaniach swych do stawienia się w sprawach karnych robotników, przy kopalniach, hutach, hamerniach i walcowniach zatrudnionych, w ten sposób postępowały, ażeby zarząd górniczy albo przełożony kopalni, pod którym takowe indywiduum pracę odbywa, uwiadomionym o tem został jeszcze przed nadejściem przeznaczonego do rozprawy dnia, a w razach nagłych przynajmniej równocześnie z wezwaniem, aby tymczasem za robotnika nieobecnego zarządzić można, co około pracy jego jest potrzebnem.

Krauss m. p.

Welches hiemit zu Folge hohen k. k. Finanz-Ministerial-Erlaßes vom 18. August l. J. Z. 29674/1112, mit Beziehung auf die Finanz-Ministerial-Erlässe vom 5. Februar und 20. März l. J. Z. 1361 und 3447 (hierortige Verordnung vom 3. April l. J. Z. 14043), zur Wissenschaft kund gegeben wird.

Krajewski m. p.

231.

Verordnung des Justizministeriums vom 3. September 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LV. Stück, Nr. 177, ausgegeben am 15. September 1852),

giltig für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

wodurch im Einverständniße mit dem Ministerium für Landeskultur und Bergwesen das Benehmen der Justizbehörden bei ämtlichen Vorladungen der Berg-, Hütten-, Hammer- und Walzwerks-Arbeiter in strafgerichtlichen Angelegenheiten geregelt wird.

Das Justizministerium findet im Einverständniße mit dem Ministerium für Landeskultur und Bergwesen zur Vermeidung von Störungen im Bergdienste und in den damit in Verbindung stehenden Werkführungen, das Hofkanzlei-Dekret vom 12. August 1847 (Band 75, Nr. 79 der politischen Gesetzsammlung) auch den Strafgerichten und Staatsanwaltschaften zur Beobachtung vorzuschreiben, und demnach zu bestimmen, daß ämtliche Vorladungen der Berg-, Hütten-, Hammer- und Walzwerks-Arbeiter in Straf-Angelegenheiten von den betreffenden Behörden stets in der Art zu verfügen sind, daß die Gewerks-Verwaltung oder der Grubenvorsteher, unter welchen ein solches Individuum in Arbeit steht, hievon noch vor Eintritt des festgesetzten ämtlichen Verhandlungstages, oder in dringenden Fällen wenigstens gleichzeitig mit der Vorladung in die Kenntniß gesetzt werden, um mittlerweile für den abwesenden Arbeiter die erforderlichen Arbeitsverfügungen treffen zu können.

Krauß m. p.

232.

Rozporządzenie Naczelnika najwyższej Władzy Policyjnej z dnia 8. Września 1852,

(Dziennik praw państwa, część LV., nr. 178, wydana dnia 15. Września 1852),

obowiązujące w całym obrębie państwa austryjackiego,

tyczące się zakazu dziennika „Kuryjer Frankoński“ (*Fränkischer Kurier*).

Ponieważ dziennik „Kuryjer Frankoński“ *Fränkischer Kurier* (gazeta środkowej Frankonii), wychodząca u W. Tümmel w Norymberdze pod redakcyją odpowiedzialną G. Meyera okazała kierunek niezgodny z utrzymaniem spokoju i porządku publicznego, w sposobie nienawistnym dla rządu austryjackiego. przeto najwyższa Władza Policyjna zakazuje rzeczony dziennik w myśl §. 23 ustawy o druku z dnia 27. Maja 1852 r. w całym obrębie cesarstwa.

Kempen m. p., F. M. L.

233.

Rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 10. Września 1852,

(Dziennik praw państwa, część LV., nr. 179, wydana dnia 15. Września 1852),

obowiązujące w całym obrębie państwa, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

mocą którego, w porozumieniu z Ministerstwem handlu, poleca się władzom sądowym, ażeby w pewnych przypadkach udzielały izbom handlowym i przemysłowym wiadomości o skutku postępowania konkursowego i karnego przeciw kupcom i profesyjonistom.

Z uwagi na §. 5, A. III, 13, 16 i 20 rozporządzenia Ministerstwa handlu z dnia 26. Marca 1850 (Dz. pr. p., nr. 122) wkłada się niniejszem obowiązek na sądy pierwszej instancyi, ażeby izbom handlowym i przemysłowym z urzędu udzielały wiadomości o następujących skutkach postępowania sądowego przeciw indywiduom w obrębie tychże izb zamieszkałym:

1. O ukończeniu konkursów, otworzonych do majątku osób, posiadających przedsiębiorstwo handlowe lub przemysłowe, trudniących się takowem samodzielnie i profesyjnie, lub kierujących takowem samodzielnie, jeżeli dłużnik zaspokoił wierzycieli swoich.

2. O wyrokach, mocą których takie osoby uznane zostały za winne zbrodni, lub wykroczenia, pochodzącego z chciwości zysku lub obrażającego oby-

232.

Verordnung des Chefs der Obersten Polizei-Behörde vom 8. September 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LV. Stück, Nr. 178, ausgegeben am 15. September 1852),

wirksam für den ganzen Umfang des Kaiserstaates,

betreffend das Verbot des Journales: „Fränkischer Kourier".

Nachdem das bei W. Tümmel in Nürnberg, unter der verantwortlichen Redakzion des G. Meyer erscheinende Journal: „Fränkischer Kourier" (Mittelfränkische Zeitung), eine mit der Aufrechthaltung der öffentlichen Ruhe und Ordnung unvereinbarliche Richtung in einer gegen die österreichische Regierung gehäßigen Weise an den Tag gelegt hat, so findet die Oberste Polizei-Behörde, im Sinne des §. 23. der Preß-Ordnung vom 27. Mai 1852, dieses Journal für den ganzen Umfang des Kaiserstaates zu verbieten.

Kempen m. p., F. M. L.

233.

Verordnung des Justizministeriums vom 10. September 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LV. Stück, Nro. 179, ausgegeben am 15. September 1852),

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, mit Ausnahme der Militärgrenze,

womit den Gerichtsbehörden, im Einverständniße mit dem Handelsministerium, aufgetragen wird, den Handels- und Gewerbekammern in einigen Fällen den Erfolg von Konkurs- und strafrechtlichen Verhandlungen wider Handels- und Gewerbsleute mitzutheilen.

Mit Rücksicht auf die §. 5, A. III. 13, 16 und 20 der Verordnung des Handelsministeriums vom 26. März 1850 (Reichs-Gesetzblatt Nr. 122) wird den Gerichtsbehörden erster Instanz zur Pflicht gemacht, den Handels- und Gewerbekammern, in deren Bezirke das bezügliche Individuum wohnhaft ist, von Amtswegen die nachstehenden Ergebnisse gerichtlicher Verhandlungen mitzutheilen:

1. Die Beendigung von Konkursen, welche über das Vermögen von Personen eröffnet wurden, die eine Handels- oder Gewerbsunternehmung besitzen, selbständig und gewerbsmäßig bereiben, oder selbständig leiten, wenn der Schuldner seine Gläubiger befriediget hat.

2. Die Erkenntnisse, womit solche Personen eines Verbrechens, oder eines aus Gewinnsucht hervorgegangenen, oder die öffentliche Sittlichkeit verletzenden Vergehens,

czajność publiczną, lub też skazane zostały za inne jakie przestąpienie prawa na karę aresztu, najmniej pół roku trwającą.

Krauss m. p.

234.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 22. Września 1852,

(Dziennik praw państwa, część LIX., nr. 191, wydana dnia 2. Października 1852),

którem, w dodatku do rozrządzenia z dnia 14. Sierpnia 1852 r. (nr. 163 Dz. pr. p. cz. L.) **wymienione zostają kasy rządowe królestwa Dalmacyi, w których kaucyja od wydawania peryjodycznego pisma drukowego treści politycznej, lub w razie zasądzenia wyrokiem sądowym pisma drukowego peryjodycznego, złożoną być winna.**

W dodatku do tutejszego rozrządzenia z dnia 14. Sierpnia 1852 r. nr. 163 Dz. pr. p. cz. L. *), podaje się do wiadomości, iż dla królestwa Dalmacyi wyznacza się główną kasę krajową w Zadrze, tudzież kasy obwodowe w Spalato, Raguzie i Kattaro jako kasy rządowe, w których składana być może kaucyja od wydawania peryjodycznego pisma drukowego treści politycznej, lub w razie zasądzenia wyrokiem sądowym pisma drukowego peryjodycznego.

Baumgartner m. p.

235.

Obwieszczenie Rządu krajowego z dnia 23. Września 1852,

o przeniesieniu urzędu podatkowego z Lipnicy, w obwodzie Bocheńskim, do Wiśnicza.

Podług oznajmienia c. k. krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 27. Sierpnia r. b. za l. 38424, urząd podatkowy uposadniony dotąd w Lipnicy, obwodu Bocheńskiego, przeniesiono od dnia 1. Listopada 1852 poczynając do Wśnicza, nie zmieniając dotychczasowego okręgu podatkowego.

Co niniejszem ku powszechnej wiadomości ogłasza się.

Gołuchowski m. p.

---

*) Dziennik praw krajowych, część XXXI, nr. 203.

oder einer solchen Uebertretung schuldig erklärt, oder wegen einer anderen Gesetzes-Uebertretung zu einer mindestens halbjährigen Freiheitsstrafe verurtheilt worden sind.

Krauß m. p.

234.

Erlaß des Finanzministeriums vom 22. September 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LIX. Stück, Nro. 191, ausgegeben am 2. Oktober 1852),

womit nachträglich zu dem Erlaße vom 14. August 1852, Nro. 163, Reichs-Gesetzblatt St. L., jene Staatskassen des Königreiches Dalmazien namhaft gemacht werden, bei denen die Kauzion für Herausgabe einer periodischen Druckschrift politischen Inhaltes, oder im Falle einer gerichtlichen Verurtheilung einer periodischen Druckschrift erlegt werden kann.

Im Nachhange zum hierortigen Erlaße vom 14. August 1852 Nr. 163, Reichs-Gesetzblatt St. L.*), wird bekannt gemacht, daß für das Königreich Dalmazien die Staatskassen, bei denen die Kauzion für Herausgabe einer periodischen Druckschrift politischen Inhaltes, oder im Falle einer gerichtlichen Verurtheilung einer periodischen Druckschrift erlegt werden kann, die Landes-Hauptkasse in Zara, dann die Kreiskassen zu Spalato, Ragusa und Kattaro sind.

Baumgartner m. p.

235.

Kundmachung des Landesguberniums vom 23. September 1852,

betreffend die Uebertragung des bisher in Lipnica, Bochniaer Kreises, unterbrachten Steueramtes nach Wißnitz.

Nach einer Eröffnung der k. k. Finanz-Landes-Direkzion vom 27. August l. J. Z. 38424 wird das bisher in Lipnica, Bochniaer Kreises, unterbrachte Steueramt, vom 1. November 1852 angefangen, jedoch ohne Aenderung des bisherigen Steueramtsbezirkes, nach Wißnitz übertragen.

Welches hiermit zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Goluchowski m. p.

---

*) Landes-Gesetzblatt, XXXI. Stück, Nr. 203.

236.

Rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 25. Września 1852,

(Dziennik praw państwa, część LIX., nr. 192, wydana dnia 2. Października 1852),

objaśniające §. 3. cesarskiego rozporządzenia z dnia 20. Marca 1851 co do zgłaszania pretensyj, opartych na prawie cywilnem do majątku, ogłoszonego za przepadły, osób w Węgrzech, Kroacyi, Sławonii, województwie Serbskiem i w banacie Temeskim.

Na wniesione zapytanie, w jaki sposób obliczonym być ma termin 6miesięczny, wyrażony w §. 3. rozporządzenia cesarskiego z dnia 20. Marca 1851 r., nr. 72. Dz. pr. p. *), wyznaczony do zgłoszenia się z pretensyjami do majątku, skonfiskowanego osobom zasądzonym za zbrodnię stanu przez sądy wojenne, w tych przypadkach, w których przy upływie terminu sześciu mięsięcy po wydaniu wspomnionego rozporządzenia cesarskiego, wyroki sądów wojennych jeszcze nie zapadły, albo jeszcze przez pisma publiczne ogłoszonemi nie zostały, równie jak w przypadkach, w których wyroki dopiero w przyszłości wydanemi i ogłoszonemi będą; Ministerstwo sprawiedliwości w porozumieniu z Ministerstwem finansów, wydają następujące objaśnienie:

W przypadkach, w których wyroki sądów wojennych w pismach publicznych ogłoszonemi zostały dopiero po upływie terminu wyznaczonego w §. 3. wspomnionego rozporządzenia cesarskiego, zgłosić się należy ze wszystkiemi pretensyjami do majątku konfiskacyi ulegającego, w przeciągu sześciu miesięcy od dnia niniejszego rozporządzenia; w przypadkach zaś, w których wyroki dopiero po niniejszem rozporządzeniu wydanemi, lub po temże przez pisma publiczne ogłoszonemi będą, w przeciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym każdy wyrok zosobna w pismach publicznych ogłoszonym zostanie.

Krauss m. p.

---

*) Dziennik praw krajowych, część XXI., nr. 140, str. 585.

236.

Verordnung des Justizministeriums vom 25. September 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LIX. Stück, Nro. 192, ausgegeben am 2. Oktober 1852),

zur Erläuterung des §. 3. der kaiserlichen Verordnung vom 20. März 1851, über die Anmeldung der Privatrechts-Ansprüche auf das für verfallen erklärte Vermögen kriegsrechtlich verurtheilter Personen in Ungarn, Kroazien und Slavonien, der Woiwodschaft Serbien und dem Temeser Banate.

Ueber die entstandene Frage, wie die in dem §. 3 der kaiserlichen Verordnung vom 20. März 1851 Nr. 72 des Reichs-Gesetzblattes*) festgesetzte Frist von sechs Monaten zur Anmeldung der Ansprüche auf das konfiszirte Vermögen wegen Hochverrathes kriegsrechtlich verurtheilter Personen in denjenigen Fällen zu berechnen sei, in welchen die kriegsgerichtlichen Urtheile bei Ablauf der Frist von sechs Monaten nach dem Tage der erwähnten kaiserlichen Verordnung noch nicht ergangen, oder doch durch die öffentlichen Blätter noch nicht bekannt gemacht waren, oder in welchen die Schöpfung und Bekanntmachung derselben erst in der Folge vor sich gehen wird, hat das Justizministerium im Einvernehmen mit dem Ministerium der Finanzen die Erläuterung dahin zu erlassen befunden:

In denjenigen Fällen, in welchen die kriegsgerichtlichen Urtheile erst nach dem Verlaufe der in dem §. 3 der erwähnten kaiserlichen Verordnung bestimmten Frist durch die öffentlichen Blätter kundgemacht worden sind, hat die Anmeldung aller Ansprüche auf das dadurch der Konfiskazion unterworfene Vermögen binnen sechs Monaten vom Tage der gegenwärtigen Verordnung, in denjenigen Fällen aber, in welchen die Urtheile erst nach dieser Verordnung geschöpft, oder doch erst nach derselben durch die öffentlichen Blätter bekannt gemacht werden, binnen sechs Monaten vom Tage der Bekanntmachung jedes Urtheiles durch die öffentlichen Blätter zu geschehen.

Krauß m. p.

---

*) Landes-Gesetzblatt, XXI Stück, Nro. 140, Seite 585.

237.

Rozrządzenie Ministerstw sprawiedliwości i spraw wewnętrznych z dnia 27. Września 1852,

(Dziennik praw państwa, część LIX., nr. 193, wydana dnia 2. Października 1852),

obowiązujące w królestwach Węgier, Kroacyi i Slawonii z Wybrzeżem Kroackiem, w Wielkiem księstwie Siedmiogrodzkiem, województwie Serbskiem i banacie Temeskim, tudzież w Wielkiem księstwie Krakowskiem,

którem, na mocy najwyższego postanowienia z dnia 4. Maja 1852, zaprowadzoną zostaje chłosta cielesna jako kara dyscyplinarna w domach kary i zakładach więziennych, przeciw zasądzonym i więźniom pod śledztwem zostającym, z pewnemi ograniczeniami i ostrożnościami.

Ponieważ Jego c. k. Apostolska Mość zezwolić raczył najwyższem postanowieniem Swojem z dnia 4. Maja 1852 nr. 102 Dz. pr. p. *), ażeby kara cielesna jako kara dyscyplinarna, zaprowadzoną została w domach kary i zakładach więziennych przeciw zasądzonym i więźniom pod śledztwem zostającym tam, gdzie tego zachodzi potrzeba, z pewnemi ograniczeniami i ostrożnościami, a na mocy patentu cesarskiego z dnia 27. Maja 1852 ogłoszona rewidowana księga ustaw karnych weszła w wykonanie z dniem 1. Września 1852 r. także i w królestwach Węgier, Kroacyi i Slawonii, z Wybrzeżem Kroackiem, w Wielkiem księstwie Siedmiogrodzkiem, w województwie Serbskiem z banatem Temeskim i w Wielkiem księstwie Krakowskiem; przeto ogłoszony i przepisany zostaje przepis ten także i dla tychże krajów koronnych.

Rzeczona kara dyscyplinarna tylko w następujących przypadkach wykonywaną będzie:

a) w razie ciężkiej obrazy słowem lub czynem wyrządzonej urzędnikom, jakoteż straży i innemu personale dozorczemu;

b) w razie złośliwego uszkodzenia lub zniszczenia części i efektów do urządzenia aresztu należących, tudzież efektów żywności, wyjąwszy w przypadkach, w których się wykazuje istota czynu zbrodniowego.

c) w razie spiknienia się lub czynnego oporu przeciw przełożonym, straży lub personale dozorczemu;

d) w innych przypadkach przestępstwa, po bezskutecznem użyciu kar łagodniejszych, nakoniec

---

*) Dziennik praw krajowych, część XX., nr. 119, str. 336.

237.

Erlaß des Ministeriums der Justiz und des Innern vom 27. September 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LIX. Stück, Nr. 193, ausgegeben am 2. Oktober 1852),

giltig für das Königreich Ungarn, Kroazien und Slavonien mit dem kroatischen Küstenlande, das Großfürstenthum Siebenbürgen, die Woiwodschaft Serbien und das Temeser Banat, und das Großherzogthum Krakau,

wodurch in Folge Allerhöchster Entschließung vom 4. Mai 1852 die körperliche Züchtigung als Disziplinarstrafe in den Strafhäusern und in den Gefangen-Anstalten der Gerichte wider Sträflinge und Untersuchungs-Gefangene unter bestimmten Einschränkungen und Vorsichtsmaßregeln eingeführt wird.

Nachdem Seine kaiserliche königliche Apostolische Majestät mit Allerhöchster Entschließung vom 4. Mai 1852 (Nr. 102 des Reichs-Gesetzblattes*) zu gestatten geruhet haben, daß die körperliche Züchtigung als Disziplinarstrafe in den Strafhäusern und Gefangen-Anstalten der Gerichte wider Sträflinge und Untersuchungs-Gefangene dort, wo eine Nothwendigkeit hiezu vorhanden ist, unter bestimmten Einschränkungen und Vorsichtsmaßregeln eingeführt werde; so wird diese Vorschrift bei dem Umstande, als das mit dem kaiserlichen Patente vom 27. Mai 1852 kundgemachte revidirte Straf-Gesetzbuch mit 1. September 1852 auch in den Königreichen Ungarn, Kroazien und Slavonien mit dem kroatischen Küstenlande, dem Großfürstenthume Siebenbürgen, der Woiwodschaft Serbien und dem Temeser Banate und dem Großherzogthume Krakau in Wirksamkeit getreten ist, auch für diese Kronländer kundgemacht, und zur Darnachachtung vorgezeichnet:

Diese Disziplinarstrafe hat nur in folgenden Fällen in Anwendung zu kommen:

a) bei grober wörtlicher oder thätlicher Beleidigung der Beamten, wie auch der Wache und des sonstigen Aufsichtspersonales;

b) bei boshafter Beschädigung oder Zerstörung von Arrest-Einrichtungsstücken und Effekten, oder von Nahrungsmitteln, ausgenommen in Fällen des vorhandenen Thatbestandes von Verbrechen;

c) bei Zusammenrottungen und bei thätlicher Widerstandleistung gegen die Vorgesetzten, die Wache oder das Aufsichtspersonale;

d) in anderen Uebertretungsfällen nach fruchtloser Anwendung der gelinderen Strafmittel, und endlich

*) Landes-Gesetzblatt, XX. Stück, Nr. 119, Seite 336.

e) jeżeli, z uwagi na uposobienie umysłowe i stopień oświecenia osoby pod karę podpadłej, wszakże to tylko w razach ważniejszych przekroczeń, użycie wszelkie innej kary już naprzód za bezskuteczne uznanem będzie.

Kijami karani być mogą mężczyzni dorośli, rózgami zaś młodzieńcy, nie mający spełna lat 18 i osoby żeńskie; w każdym jednak tu razie tylko po uprzedniem obejrzeniu i oświadczeniu zdania lekarza lub chirurga. Liczba razów nie powinna nigdy przenosić nad 20. Do wymierzenia tej kary, którą zawsze poprzedzić winno sporządzenie krótkiego konstytutu względem zachodzącego przypadku kary, upoważniony jest w domach kary przełożony ich, a to, jeżeli nie przenosi 10 razów, za następnem zawiadomieniem przełożonej władzy politycznej, oprócz tego zaś tylko po uprzednio zasięgnionem pozwoleniu władzy przełożonej. Przeciw więźniom pod śledztwem zostającym, tudzież przeciw skazanym w więzieniach sądowych wyż rzeczona kara tylko na mocy uchwały sądowej wymierzoną być może, o czem też w protokole karnym dyscyplinarnym wzmiankę uczynić należy.

Bach m. p. **Krauss** m. p.

238.

Patent Cesarski z dnia 29. Września 1852,

(Dziennik praw państwa, część LIX., nr. 194, wydana dnia 2. Października 1852),

obowiązujący w całym obrębie państwa,

mocą którego rozpisują się podatki bezpośrednie na rok administracyjny 1853.

My Franciszek Józef pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryjacki;

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiąże Austryi, Wielki Książe Toskany i Krakowa; Książe Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki Książe Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Książe Górnego i Dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zadry; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski;

e) wenn mit Rücksicht auf die Gemüthsart und Bildungsstufe des zu bestrafenden Individuums, jedoch nur bei erheblicheren Disziplinarvergehen, die Anwendung jeder anderen Strafe in Vorhinein als unwirksam anerkannt werden sollte.

Mit Stockstreichen dürfen nur erwachsene Männer, mit Ruthenstreichen aber Jünglinge, die das 18. Lebensjahr noch nicht zurückgelegt haben und Weibspersonen, jedesmal gegen vorläufige Besichtigung und Beurtheilung durch einen Heil- oder Wundarzt, gezüchtiget werden. Die Zahl der Streiche soll sich nie über zwanzig erstrecken. Zur Verhängung dieser Strafe, welcher die Aufnahme eines kurzen Konstitutes über den Straffall vorangehen muß, ist in den Strafhäusern der Vorstand, wenn sie nicht 10 Streiche überschreitet, gegen nachträgliche Anzeige an die vorgesetzte politische Behörde, außerdem aber gegen vorläufig einzuholende Bewilligung der vorgesetzten Behörde ermächtiget. Gegen Untersuchungs-Gefangene und Sträflinge in den Gefangen-Anstalten der Gerichte darf diese Strafe nur in Folge Beschlußes des Gerichtes verhängt und es muß der Vollzug in dem Disziplinar-Strafprotokolle angemerkt werden.

Bach m. p. **Krauß** m. p.

238.

Kaiserliches Patent vom 29. September 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LIX. Stück, Nro. 194, ausgegeben am 2. Oktober 1852),

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches,

womit die direkten Steuern für das Verwaltungsjahr 1853 ausgeschrieben werden.

Wir Franz Joseph der Erste,

von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich; König von Hungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmazien, Kroazien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien, König von Jerusalem 2c.; Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Toskana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steier, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober- und Nieder-Schlesien, von Modena, Parma, Piazenza und Guastalla, von Auschwitz und Zator, von Te-

Książe Trydentu i Bryksenu; Margrabia Górnej i Dolnej Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryjestu, Kattary i na Marchii Windyjskiej; Wielki Wojewoda województwa Serbii i t. d. i t. d.

Dla pokrycia potrzeb państwa w roku administracyjnym 1853, rozporządzamy, po wysłuchaniu Naszych Ministrów i zasięgnieniu zdania Naszej Rady państwa, co następuje:

Pierwsze. W roku administracyjnym 1853 opłacane będą podatki gruntowe, domowe, zarobkowe i dochodowe, wraz z dodatkami do nich, w tym samym wymiarze i według tych postanowień, jakie były przepisane na rok 1852, przyczem czynimy zastrzeżenie, iż zmiany tak co do wysokości, jakoteż co do sposobu opłacania podatków bezpośrednich, w miarę potrzeby będą poczynione i do powszechnej wiadomości podane.

Drugie. Do tych krajów koronnych, w których podatek gruntowy według wykazów stałego katastru po szesnaście złotych reńskich od stu złotych reńskich czystego dochodu, jako podatek zwyczajny nałożony być ma, policzyć także należy na rok administracyjny 1853 ową część Naszego królestwa Czeskiego, w którym kataster obecnie ukończonym został.

Nasz Minister finansów poleconem sobie ma wykonanie niniejszego rozporządzenia.

Dan w Naszem głównem i stołecznem mieście Wiedniu dnia dwudziestego dziewiątego Września, tysiąc ośmset pięćdziesiątego drugiego roku, panowania Naszego w roku czwartym.

Franciszek Józef. (L. S.)

Hr. Buol-Schauenstein m. p. **Baumgartner** m. p.

Z Najwyższego rozkazu:

Ransonnet m. p.

schen, Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg, von Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober- und Nieder-Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg &c.; Herr von Triest, von Kattaro und auf der windischen Mark; Großwoiwod der Woiwodschaft Serbien &c. &c.

Zum Behufe der Bedeckung der Staats-Erfordernisse im Verwaltungsjahre 1853 finden Wir, nach Vernehmung Unserer Minister und nach Anhörung Unseres Reichsrathes, Folgendes anzuordnen:

Erstens. Im Verwaltungsjahr 1853 sind die Grundsteuer, die Gebäudesteuer die Erwerbsteuer und die Einkommensteuer, sammt den Zuschlägen zu diesen Steuern, in dem Ausmaße und nach den Bestimmungen, die für das Jahr 1852 vorgeschrieben wurden, zu entrichten, wobei Wir Uns jedoch vorbehalten, die im Laufe des Verwaltungsjahres etwa erforderlichen Veränderungen in dem Ausmaße und der Entrichtungsart der direkten Abgaben, nach Maßgabe des Erfordernisses eintreten und allgemein kundmachen zu lassen.

Zweitens. Den Kronländern, in welchen die Grundsteuer nach den Ergebnissen des stabilen Katasters mit sechszehn Gulden von hundert Gulden Rein-Ertrag als ordentliche Steuer umzulegen ist, wird für das Verwaltungsjahr 1853 auch jener Landestheil Unseres Königreiches Böhmen, in welchem der Kataster nunmehr vollendet ist, beigezählt.

Unser Finanzminister ist mit der Ausführung dieser Anordnungen beauftragt.

Gegeben in Unserer Haupt- und Residenzstadt Wien, den neun und zwanzigsten September, Eintausend Achthundert zwei und fünfzig, Unserer Reiche im vierten Jahre.

Franz Joseph. (L. S.)

Gr. Buol Schauenstein m. p. **Baumgartner** m. p.

Auf allerhöchste Anordnung:

Ransonnet m. p.

239.

Obwieszczenie Rządu krajowego z dnia 5. Października 1852,

o podwyższeniu opłat przy skarbowym zakładzie przewozowym w Teszoutz na Bukowinie.

Wysokie ces. król. Ministerstwo skarbu rozporządziło dekretem z dnia 11. Sierpnia 1852 za l. 32953, podwyższenie opłat przy skarbowym zakładzie przewozowym w Teszoutz na Bukowinie z I. na II. klasę taryfową.

Co do powszechnej wiadomości z tym dokładem podaje się, że pobór opłat podwyższonych, począwszy od dnia 1. Listopada 1852, wchodzi w wykonanie.

Gołuchowski m. p.

239.

Kundmachung des Landesguberniums vom 5. Oktober 1852,

in Betreff der Erhöhung der Gebühren bei der ärarischen Ueberfuhrs-Anstalt zu **Teschoutz** in der Bukowina.

Das hohe k. k. Finanzministerium hat mit dem Erlaße vom 11. August 1852 Z. 32953 die Erhöhung der Gebühren bei der ärarischen Ueberfuhrs-Anstalt zu Teschoutz in der Bukowina von der I. auf die II. Tarifsklasse angeordnet.

Dieß wird mit dem Beisatze zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß die Einhebung der erhöhten Gebühren, vom 1. November 1852 angefangen, in Wirksamkeit tritt.

Goluchowski m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Częśé XXXV.

Wydana i rozesłana dnia 11. Grudnia 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XXXV. Stück.

Ausgegeben und versendet am 11. Dezember 1852.

240.

Patent Cesarski z dnia 15. Sierpnia 1852,

(Dziennik praw państwa, część LVIII., nr. 184, wydana w języku niemieckim dnia 25. Września 1852, w wydaniu niniejszem dnia 16. Października 1852),

obowiązujący dla całego obrębu państwa,

którym w miejsce dawniejszej ustawy z dnia 31. Marca 1832 *) o przywilejach dla opieki nowych odkryć, wynalazków i popraw w zawodzie przemysłowym, wydaną zostaje nowa ustawa o przywilejach.

My Franciszek Józef Pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryjacki;

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiąże Austryi; Wielki-Książe Toskany i Krakowa; Książe Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki-Książe Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Książe Górnego i Dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zadry; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski, Książe Trydentu i Bryksenu; Margrabia Górnej i Dolnej Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryjestu, Kattary i na Marchii Windyjskiej; Wielki-Wojewoda województwa Serbii i t. d. i t. d.

Powodowani życzeniem, ażeby także i w tych krajach koronnych państwa Naszego, które dotąd nie miały ustawy o przywilejach, przemysł na drodze wynalazków doznawał potrzebnej opieki, a kierowani oraz doświadczeniami, nabytemi od czasu patentu z dnia 31. Marca 1832 *), wymagającemi niektó-

---

*) W Zbiorze ustaw i rozporządzeń sądowych (Zb. ustaw sąd.) nr. 2556, i w Zbiorze ustaw i rozporządzeń politycznych, tom 60. str. 42, oraz w Zbiorze galicyjskich ustaw krajowych z roku 1832 pod nr. 114, str. 232.

240.

Kaiserliches Patent vom 15. August 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LVIII. Stück, Nr. 184, ausgegeben in der deutschen Allein-Ausgabe am 25. September 1852, in der gegenwärtigen Doppel-Ausgabe am 16. Oktober 1852),

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches,

wodurch an die Stelle des früheren Gesetzes vom 31. März 1832*) über Privilegien zum Schutze neuer Entdeckungen, Erfindungen und Verbesserungen im Gebiete der Industrie ein neues Privilegien-Gesetz erlassen wird.

Wir Franz Joseph der Erste,
von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich; König von Ungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmazien, Kroazien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien; König von Jerusalem ꝛc.; Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Toskana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steier, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober- und Nieder-Schlesien, von Modena, Parma, Piacenza und Guastalla, von Auschwitz und Zator, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg, von Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober- und Nieder-Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg ꝛc.; Herr von Triest, von Kattaro und auf der windischen Mark; Großwoiwod der Woiwodschaft Serbien ꝛc. ꝛc.

Von dem Wunsche geleitet, dem Erfindungsgeiste auch in denjenigen Kronländern Unseres Reiches, welche bisher eines Priviligien-Gesetzes entbehrten, den erforderlichen Schutz angedeihen zu lassen, und in Berücksichtigung der seit dem Patente vom 31. März 1832*) gewonnenen Erfahrungen, welche manche Verbesserung und

*) In der Sammlung der Gesetze und Verordnungen im Justizfache, (J. G. S.) Nr. 2556, und in der Sammlung der politischen Gesetze und Verordnungen, Band 60, Seite 42, dann in der galizischen Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1832 unter Nr. 114, Seite 232.

rych popraw i uzupełnień w istniejących dotąd ustawach o przywilejach, postanowiliśmy po wysłuchaniu Naszych Ministrów i zasiągnieniu zdania Naszej Rady państwa, rozporządzić, co następuje:

Rozdział I.

O przedmiocie wyłącznego przywileju.

§. 1.

Przywilej wyłączny udzielonym być może, z ograniczeniami wskazanemi w §§h 2, 3, 4 i 5m, na każde nowe odkrycie, na wynalazek, lub poprawę, mającą za przedmiot:

a) nowy wyrób przemysłu, albo

b) nowy środek wyrabiania, albo

c) nową metodę wyrabiania, jeżeli przedmiot nie należy do tych, które w następujących paragrafach (2—5) oznaczone są jako nie mogące być uprzywilejowanemi, bez względu na to, czy obywatel austryjacki, czy też cudzoziemiec żąda przywileju.

Pod odkryciem rozumieć należy wynalezienie postępowania przemysłowego, już w dawniejszych czasach wprawdzie używanego, lecz zupełnie znowu zaginionego, albo też ogólnie w krajach austryjackich nieznanego.

Pod wynalazkiem rozumie się wszelkie przedstawienie rzeczy nowej nowemi środkami, lub rzeczy nowej środkami już znanemi, albo rzeczy już znanej innemi środkami, jak dotąd przy takowej używanemi.

Za poprawę lub zmianę uważać się będzie wszelkie dodanie przyrządu, urządzenia lub postępowania do przedmiotu już znanego albo uprzywilejowanego, za pomocą których osiągnięty być ma lepszy skutek, lub większa oszczędność, czy to w tem co jest celem przedmiotu, czy też w sposobie wyrabiania jego.

Za nowe uważać się będzie wszelkie odkrycie, wynalazek lub poprawa, jeżeli takowe aż do chwili żądanego przywileju ani w krajach austryjackich nie są używane, ani w żadnym dziele drukowym nie są ogłoszone.

§. 2.

Przywilej nie będzie udzielonym na przysposabianie rzeczy do pożywienia służących, napojów i lekarstw, tudzież na odkrycia, wynalazki lub poprawy, których wykonywanio dopuszczonem być nie może ze względów publicznych na zdrowie, obyczajność lub bezpieczeństwo, albo ze względu na interes państwa, stosownie do rozporządzeń prawnych.

Vervollständigung der bisherigen Privilegien-Gesetze als nothwendig erkennen ließen, haben nach Vernehmung Unserer Minister und Anhörung Unseres Reichsrathes, für den ganzen Umfang Unseres Reiches Folgendes festzusetzen befunden:

I. Abschnitt.

Vom Gegenstande eines ausschließenden Privilegiums.

§. 1.

Ein ausschließendes Privilegium kann unter den, in den nachfolgenden §§. 2, 3, 4 und 5 enthaltenen Beschränkungen auf jede neue Entdeckung, Erfindung oder Verbesserrung ertheilt werden, welche

a) ein neues Erzeugniß der Industrie, oder

b) ein neues Erzeugungsmittel, oder

c) eine neue Erzeugungsmethode zum Gegenstande hat, das Privilegium mag von einem österreichischen Staatsangehörigen, oder von einem Ausländer angesucht werden, wenn sie nicht zu den in den folgenden Paragraphen (2—5) als nicht privilegirbar bezeichneten gehört.

Man versteht aber unter Entdeckung jede Auffindung einer zwar schon in früheren Zeiten ausgeübten, aber wieder ganz verloren gegangenen, oder überhaupt einer im Inlande unbekannten industriellen Verfahrungsweise.

Unter Erfindung wird jede Darstellung eines neuen Gegenstandes mit neuen Mitteln, oder eines neuen Gegenstandes mit schon bekannten Mitteln, oder eines schon bekannten Gegenstandes mit anderen, als den bisher für denselben Gegenstand angewendeten Mitteln verstanden.

Als eine Verbesserung oder Veränderung wird jede Hinzufügung einer Vorrichtung, Einrichtung oder Verfahrungsweise zu einem bereits bekannten oder privilegirten Gegenstande angesehen, durch welche in dem Zwecke des Gegenstandes, oder in der Art seiner Erzeugung ein günstigerer Erfolg oder eine größere Oekonomie erzielt werden soll.

Als neu wird irgend eine Entdeckung, Erfindung oder Verbesserung betrachtet, wenn sie bis zur Zeit des angesuchten Privilegiums im Inlande weder in der Ausübung steht, noch durch ein veröffentlichtes Druckwerk bekannt ist.

§. 2.

Auf Bereitungen von Nahrungsmitteln, Getränken und Arzeneien, dann auf Entdeckungen, Erfindungen oder Verbesserungen, deren Ausübung aus öffentlichen Rücksichten für die Gesundheit, Sittlichkeit oder Sicherheit, oder im allgemeinen Staats-Interesse gemäß den gesetzlichen Anordnungen unzuläßig ist, findet ein Privilegium nicht Statt.

§. 3.

Na odkrycia, wynalazki lub poprawy, mające być wprowadzonemi z zagranicy do państwa austryjackiego, wtedy tylko udzielonym być może przywilej wyłączny, jeżeli wykonywanie ich także za granicą ograniczonem jest przywilejem wyłącznym. Udzielenie przywileju zaś w takim przypadku zyskać może tylko posiadacz przywileju zagranicznego, lub jego prawonabywca. Bez tego ograniczenia nie może być udzielonym przywilej na wynalazek, odkrycie lub poprawę, zrobioną za granicą, lecz nie będącą jeszcze w używaniu w krajach austryjackich.

§. 4.

Na poprawę przedmiotu już znanego, lub wyłącznie uprzywilejowanego udzielonym będzie przywilej z tem tylko ograniczeniem, iż się nie rozciąga przywilej na cały przedmiot, lecz tylko na część poprawioną.

§. 5.

Przywilej wyłączny nie będzie udzielonym na zasadę umiejętną, lub na zdanie ściśle umiejętne, nawet wtedy, gdyby zasada lub zdanie takie wprost zastosowanem być mogło na przedmioty przemysłowe; atoliż uprzywilejowanem być może wszelkie nowe zastosowanie takiej zasady, lub takiego zdania, którego skutkiem jest nowy wyrób przemysłowy, nowy środek, lub nowa metoda wyrabiania.

§. 6.

Połączenie dwóch lub więcej różniących się od siebie odkryć, wynalazków lub popraw w jeden przywilej wtedy tylko dozwolonem być może, jeżeli odkrycia, wynalazki i poprawy odnoszą się do tegoż samego przedmiotu jako części lub środki działające.

Rozdział II.

O warunkach uzyskania wyłącznego przywileju i o postępowaniu w celu uzyskania onegoż.

§. 7.

Kto chce uzyskać przywilej wyłączny na nowe odkrycie, na wynalazek lub poprawę, winien wypełnić warunki przepisane w niniejszej ustawie.

Te warunki są następujące:

a) podanie do władzy właściwej, należycie wystosowane i alegatami przepisanemi opatrzone;

b) złożenie wyznaczonej taksy;

§. 3.

Auf eine neue Entdeckung, Erfindung oder Verbesserung, welche aus dem Auslande in das österreichische Staatsgebiet eingeführt werden will, kann nur dann ein ausschließendes Privilegium verliehen werden, wenn die Ausübung derselben auch im Auslande noch auf ein ausschließendes Privilegium beschränkt ist. Eine solche Verleihung kann aber nur dem Inhaber des ausländischen Privilegiums, oder dessen Rechtsnehmer zu Theil werden. Ohne diese Beschränkungen ist ein Privilegium auf eine im Auslande gemachte, im Inlande aber noch nicht in Ausübung stehende Erfindung, Entdeckung oder Verbesserung unstatthaft.

§. 4.

Auf die Verbesserung eines schon bekannten oder durch ein ausschließendes Privilegium geschützten Gegenstandes wird nur in der Beschränkung ein Privilegium ertheilt, daß sich dasselbe nicht auf den ganzen Gegenstand, sondern nur auf den verbesserten Theil bezieht.

§. 5.

Auf ein wissenschaftliches Prinzip, oder einen rein wissenschaftlichen Satz wird ein ausschließendes Privilegium nicht ertheilt, selbst, wenn das Prinzip oder der Satz einer unmittelbaren Anwendung auf Gegenstände der Industrie fähig ist, wohl aber ist jede neue Anwendung eines solchen Prinzipes oder Satzes, wodurch ein neues Erzeugniß der Instustrie, ein neues Erzeugungsmittel, oder eine neue Erzeugungsmethode zu Stande kommt, privilegirbar.

§. 6.

Die Vereinigung zweier oder mehrerer unter sich verschiedener Entdeckungen, Erfindungen oder Verbesserungen in ein einziges Privilegium ist nur dann gestattet, wenn diese Entdeckungen, Erfindungen oder Verbesserungen auf einen und den nämlichen Gegenstand als Bestandtheile oder wirkende Mittel Bezug nehmen.

II. Abschnitt.

Von den Bedingungen zur Erlangung eines ausschließenden Privilegiums und dem Verfahren Behufs dessen Erlangung.

§. 7.

Wer ein ausschließendes Privilegium auf eine neue Entdeckung, Erfindung oder Verbesserung erlangen will, muß die in diesem Gesetze vorgeschriebenen Bedingungen erfüllen.

Diese Bedingungen sind:

a) Ansuchen bei einer kompetenten Behörde mittelst eines gehörig eingerichteten, und mit den vorgeschriebenen Beilagen versehenen Gesuches;

b) Entrichtung einer bestimmten Taxe;

c) wypełnienie obowiązku opisania jak najwyraźniej i jak najdokładniej nowego odkrycia, wynalazku lub poprawy, a jeżeli do należytego wyjaśnienia rzeczy potrzeba rysunków i modelów, muszą te być przedłożone w taki sposób, ażeby podług nich każdy człowiek fachowy był w stanie przedstawić przedmiot przywileju, skoro po upływie czasu, na który przywilej udzielonym został, podanym będzie przedmiot do powszechnej wiadomości.

§. 8.

Prożby o przywileje wyłączne podawanemi być mogą do namiestnikostw, lub do władz politycznych obwodowych (urzędów obwodowych, delegacyj, władz komitatowych), tam gdzie takowe istnieją.

§. 9.

Wspomnione prożby sporządzone być winny według wzoru *A*. Podawane być mogą albo przez samego starającego się o przywilej, albo przez jego pełnomocnika.

Każda taka prożba obejmować winna:

a) imię i nazwisko, charakter i zamieszkanie starającego się o przywilej, a jeżeli nie ma stałego zamieszkania w krajach austryjackich, także nazwisko, charakter i zamieszkanie pełnomocnika, zamieszkałego w państwie tutejszem. Wyrażenie imienia i nazwiska, charakteru i t. d. starającego się o przywilej potrzebnem jest także i wtenczas, gdy przywilej wykonywanym być ma pod firmą, różniącą się od prawdziwego nazwiska posiadacza przywileju. W takim razie wymienić także należy firmę obraną. Takowa zaś nie może być równobrzmiącą z firmą już istniejącą, bez zezwolenia tego, który już tę firmę nosi;

b) wyrażenie (tytuł) odkrycia, wynalazku lub poprawy, co do istoty onychże;

c) liczbę lat, na które żąda się przywileju. Liczba nie może bez najwyższego pozwolenia przechodzić lat pietnastu; a co się tycze przywilejów, istniejących już za granicą, i mających być przeniesionemi przez posiadaczy onychże, lub ich cesyjonaryjuszów do państwa austryjackiego, ograniczoną być winna do nieupłynionej jeszcze liczby lat przywileju zagranicznego;

d) okoliczność, czy się żąda zachowania tajemnicy dla odkrycia, wynalazku lub poprawy, lub nie.

§. 10.

Do prożby o przywilej wyłączny załączonemi być muszą:

a) Taksa od przywileju przypadająca, lub potwierdzenie, iż takowa złożona już została w jednej z c. k. kas. Oprócz tej taksy, nie ma być opłacaną

c) die Erfüllung der Verpflichtung, die neue Entdeckung, Erfindung oder Verbesserung so deutlich und vollständig zu beschreiben, und wenn es zur Erlangung einer hinreichenden Deutlichkeit nöthig ist, durch Beigabe von Zeichnungen oder Modellen zu versinnlichen, daß es, wenn dieselbe nach Ablauf der Dauer des Privilegiums zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird, jedem Fachmanne möglich ist, dieselbe nachzumachen.

§. 8.

Gesuche um ein ausschließendes Privilegium können bei den Statthaltereien, oder wo politische Kreisbehörden (Kreisämter, Delegazionen, Komitatsbehörden) bestehen, bei diesen eingebracht werden.

§. 9.

Diese Gesuche sind nach dem Formulare A einzurichten. Sie können durch den Privilegiumswerber selbst, oder durch einen von ihm Bevollmächtigten überreicht werden.

Jedes solche Gesuch muß enthalten:

a) den Vor- und Zunamen, Charakter, Wohnort des Privilegiumswerbers, und falls er nicht im Inlande seinen bleibenden Wohnsitz hat, auch den Namen, Charakter und Wohnort eines im Inlande wohnhaften Bevollmächtigten. Die Angabe des Vor- und Zunamens, Charakters &c. ist von Seite des Privilegiumswerbers auch dann nothwendig, wenn das Privilegium unter einer vom wahren Namen des Privilegienbesitzers abweichenden Firma ausgeübt werden soll. In diesem Falle ist auch die gewählte Firma namhaft zu machen. Dieselbe darf aber mit einer schon bestehenden Firma ohne Zustimmung des Firmaführers nicht übereinstimmen;

b) die Benennung (den Titel) der Entdeckung, Erfindung oder Verbesserung in ihrer Wesenheit;

c) die Anzahl Jahre, auf welche das Privilegium zu erhalten gewünscht wird. Diese Zahl von Jahren kann ohne Allerhöchste Bewilligung fünfzehn nicht überschreiten, und ist bei Privilegien, die bereits im Auslande bestehen, und vom Inhaber eines solchen oder dessen Zessionär in's Inland übertragen werden wollen, auf die noch nicht abgelaufene Anzahl Jahre des ausländischen Privilegiums zu beschränken;

d) den Umstand, ob die Geheimhaltung der Entdeckung, Erfindung oder Verbesserung gewünscht werde oder nicht.

§. 10.

Dem Gesuche um ein ausschließendes Privilegium müssen beigeschlossen seyn:

a) die entfallende Privilegiumstaxe, oder die Bestätigung, daß dieselbe bei einer k. k. Kasse bereits erlegt worden sei. Außer dieser Taxe ist für die Ertheilung eines

żadna inna należytość za udzielenie przywileju, nawet i w tym razie, gdyby dochodzenie nakazanem było, czy przywilej ze względów publicznych dozwolonym być może;

b) jeżeli starający się o przywilej podaje prożbę przez pełnomocnika (§. 9), załączone być musi prawomocne pełnomocnictwo, temuż udzielone;

c) jeżeli idzie o odkrycia, wynalazki lub poprawy, mające być wprowadzonemi z zagranicy, dokument przywileju zagranicznego w oryginale lub w odpisie wierzytelnym;

d) przepisane wyżej (§. 7 *c)* opisanie przedmiotu, uprzywilejować się mającego, opieczętowane, i w okładce, na której wyrażone być winno odkrycie, wynalazek, lub poprawa, co do swej istoty zgodnie z wyrażeniem, objętem w podaniu, tudzież z wymienieniem zamieszkania starającego się o przywilej lub pełnomocnika jego.

§. 11.

Taksa od przywileju stosuje się do czasu, przez który trwać ma, i jest równie wielką, bądź że cudzoziemiec, bądź że krajowiec prosi o przywilej na odkrycie, wynalazek lub poprawę. Taksa wynosi na pierwsze pięć lat przywileju sto złotych reńskich, na następujące pięć lat dwieście złotych reńskich, a na ostatnie pięć lat czterysta złotych reńskich, z których na każdy rok z osobna, a to na każdy z pierwszych lat pięciu, przypadają 20 złotych reń., więc na te pięć lat razem wyż wspomnione .... 100 zł.

na szósty rok	30	„
„ siódmy „	35	„
„ ósmy „	40	„
„ dziewiąty „	45	„
„ dziesiąty „	50	„
„ jedenasty „	60	„
„ dwunasty „	70	„
„ trzynasty „	80	„
„ czternasty „	90	„
„ pietnasty „	100	„

zatem na wszystkie lat pietnaście razem, jako najdłuższy przeciąg czasu, na który przywilej udzielonym być może........ 700 zł.

Taksa tak przypadająca, złożoną być winna naraz za wszystkie lata, na które proszono o przywilej, lub też wykazać się należy, iż złożoną została; w przeciwnym bowiem razie podanie zostanie zwrócone i nie będzie wzięte pod rozwagę urzędu.

Taksa złożona zwróconą być może po przychyleniu się do prożby, tejże taksie podlegającej, wtedy tylko, jeżeli przywilej, ze względu publicznego, oka-

Privilegiums, auch im Falle einer vorausgegangenen Untersuchung in Bezug auf dessen Zuläßigkeit aus öffentlichen Rücksichten, keine weitere, wie immer geartete Gebühr zu entrichten;

b) falls der Privilegiumswerber das Gesuch durch einen Bevollmächtigten überreicht (§. 9), die dem Letzteren ausgestellte rechtskräftige Vollmacht;

c) bei Entdeckungen, Erfindungen oder Verbesserungen, die aus dem Auslande eingeführt werden wollen, die ausländische Privilegiums-Urkunde im Originale oder in beglaubigter Abschrift;

d) die oben (§. 7, c) vorgeschriebene Beschreibung des Privilegiums-Gegenstandes im versiegelten Zustande und mit einem Umschlage versehen, auf welchem die zu privilegirende Entdeckung, Erfindung oder Verbesserung nach ihrer Wesenheit übereinstimmend mit der Angabe im Gesuche und mit Benennung der Wohnung des Privilegienwerbers oder dessen Bevollmächtigten enthalten ist.

§. 11.

Die Privilegiumstaxe wird nach der Dauer des Privilegiums bemessen, und besteht in gleicher Größe, das Privilegium mag auf eine Entdeckung, Erfindung oder Verbesserung von einem Ausländer oder Inländer angesucht werden. Sie beträgt für die ersten fünf Privilegiumsjahre Einhundert Gulden, für die nächstfolgenden fünf Jahre Zweihundert Gulden und für die letzten fünf Jahre Vierhundert Gulden, wovon auf jedes Jahr einzeln, und zwar auf jedes der ersten fünf Jahre 20 fl., mithin auf diese fünf zusammen obige .... 100 fl.

auf das sechste Jahr	30 „
„ „ siebente „	35 „
„ „ achte „	40 „
„ „ neunte „	45 „
„ „ zehnte „	50 „
„ „ eilfte „	60 „
„ „ zwölfte „	70 „
„ „ dreizehnte „	80 „
„ „ vierzehnte „	90 „
„ „ fünfzehnte „	100 „

folglich auf alle fünfzehn Jahre, als die gestattbare längste Dauerzeit .... 700 fl. entfallen.

Die so entfallende Taxe muß für die gesammte Anzahl Jahre, für welche das Privilegium angesucht wird, auf Einmal erleget oder der geschehene Erlag ausgewiesen werden, widrigenfalls das Gesuch allsogleich zurückgestellt wird, ohne es zur Amtshandlung zu nehmen.

Eine Zurückstellung der erlegten Taxe findet nach Gewährung des dieser Taxe unterliegenden Ansuchens nur in dem Falle Statt, wenn das Privilegium aus einer

zującego się po udzieleniu onegoż, zostanie zniesionym, i to tylko w stosunku przeciągu czasu przywileju, który jeszcze nie upłynął.

§. 12.

Opisanie, uważane za konieczny warunek do uzyskania wyłącznego przywileju, musi odpowiadać przepisom następującym:

a) Sporządzone być winno w języku niemieckim, lub w języku używanym w interesach tego kraju koronnego, w którym się prożba podaje; podpisane być winno przez starającego się o przywilej, lub jego pełnomocnika, wyrażonego w prożbie.

b) musi obejmować szczegółowe przedstawienie odkrycia, wynalazku lub poprawy, wyrażonej w podaniu, według istoty swej;

c) sporządzone być winno w taki sposób, iżby każdy znawca mógł wyrobić przedmiot według tego opisu, nie potrzebując dodawać nowych wynalazków, dodatków lub popraw;

d) to, co jest nowem, a zatem stanowi przedmiot przywileju, musi w opisie, łatwym do poznania sposobem, być wyszczególnionem i dokładnie odróżnionem;

e) odkrycie, wynalazek lub poprawa musi być jasno i dokładnie wystawioną, bez dwuznaczności, mogących w błąd wprowadzić, lub przeciwnych celowi pod *c)* wyrażonemu;

f) nie powinno być nic zatajonego ani co do środków, ani też co do sposobu wyrobienia; nie należy zatem ani droższych podawać środków, ani takich, które nie ten sam skutek mają, ani też zatajać fortelów potrzebnych, aby się operacyja udała.

g) Jeżeli do zrozumienia opisu potrzebne są rysunki, wzory lub modele, natenczas należy przyłączyć rysunki w kolorze trwałym; oprócz tego może starający się o przywilej, załączyć takowe, według zdania swego, jeżeli przez to zyskać może dokładność opisu sporządzonego, według przepisu pod *c)* wyrażonego.

§. 13.

Urząd, do którego podaną będzie prożba o przywilej, winien w obecności podającego rozpoznać:

a) czy prożba należycie jest sporządzoną i podpisaną;

b) czy opatrzoną jest w alegata potrzebne;

c) czy załączona jest taksa przepisana, lub jest wykaz, iż złożoną została.

Jeżeli urząd znajdzie prożbę w porządku, pod każdym względem co dopiero wspomnionym, wówczas zanotuje na okładce opisu dzień i godzinę poda-

nach dessen Ertheilung eintretenden öffentlichen Rücksicht annullirt wird, und zwar nur im Verhältnisse zu der noch nicht abgelaufenen Privilegiumsdauer.

§. 12.

Die Beschreibung (§. 10), welche als wesentliche Bedingung zur Erlangung eines ausschließenden Privilegiums angesehen wird, muß folgenden Anforderungen entsprechen:

a) Sie muß in der deutschen oder in der Geschäftssprache des Kronlandes, wo das Gesuch eingereicht wird, verfaßt und von dem Privilegiumswerber oder dessen im Gesuche genannten Bevollmächtigten unterfertiget seyn;

b) sie muß die zergliederte Darstellung der in dem Gesuche in der Wesenheit angegebenen Entdeckung, Erfindung oder Verbesserung enthalten;

c) sie muß so abgefaßt seyn, daß jeder Sachverständige den Gegenstand nach dieser Beschreibung zu verfertigen im Stande ist, ohne neue Erfindungen, Zugaben oder Verbesserungen beifügen zu müssen;

d) dasjenige, was neu ist, also den Gegenstand des Privilegiums ausmacht, muß in der Beschreibung kennbar hervorgehoben, oder genau unterschieden seyn;

e) die Entdeckung, Erfindung oder Verbesserung muß klar und deutlich und ohne Zweideutigkeiten, die irre leiten könnten, und dem in c) angegebenen Zwecke entgegen sind, dargestellt seyn;

f) es darf weder in den Mitteln, noch in der Ausführungsweise etwas verheimlichet werden; es dürfen daher weder theuerere, oder nicht die ganz gleiche Wirkung hervorbringende Mittel angegeben, noch Handgriffe, welche zum Gelingen der Operazion gehören, verschwiegen werden;

g) sind zur Verständlichkeit der Beschreibung Zeichnungen, Muster oder Modelle nothwendig, so sind erstere in haltbarer Farbe beizuschließen; außerdem mögen solche, insoferne die Deutlichkeit der nach dem in c) ausgedrückten Erfordernisse abgefaßten Beschreibung dadurch noch gewinnen kann, nach Gutbefinden des Privilegiumswerbers beigefügt werden.

§. 13.

Die Behörde, bei welcher ein Privilegiumsgesuch überreicht wird, hat dasselbe in Gegenwart des Ueberreichers in der Beziehung zu untersuchen:

a) ob das Gesuch gehörig abgefaßt und unterzeichnet,

b) ob es mit den nöthigen Beilagen versehen ist,

c) ob die vorgeschriebene Taxe beigelegt oder der geschehene Erlag derselben ausgewiesen ist.

Findet die Behörde das Gesuch in den genannten Beziehungen in Ordnung, so wird von derselben auf dem Umschlage der Beschreibung der Tag und die Stunde der

nia, tudzież złożoną taksę, co także podpisać winien starający się o przywilej lub jego pełnomocnik, następnie wyda podającemu certyfikat na odebrane podanie, obejmujący oprócz nazwiska i zamieszkania starającego się o przywilej i jego pełnomocnika, jeżeli jest takowy, dzień i godzinę podania, potwierdzenie złożonej taksy, oraz odkrycie, wynalazek lub poprawę według istoty w podaniu wyrażoną.

Od tego dnia i od tej godziny zaczyna się ważnie pierwszeństwo oznajmionego odkrycia, wynalazku lub poprawy, t. j. wszelki zarzut, iż takie samo odkrycie, wynalazek lub poprawa po tymże terminie uczynioną została, uważać się będzie zupełnie za nieważny i nie będzie mógł ani zbić, ani znieść nowości odkrycia, wynalazku lub poprawy oznajmionej i opisanej w porządku przez starającego się o przywilej.

Jeżeli przy rozpoznaniu prośby okaże się brak jaki, lub inna wada, wówczas prośba nie będzie wziętą pod rozwagę urzędową, lecz zwróconą zostanie starającemu się o przywilej, dla uzupełnienia albo usunięcia dostrzeżonej wady.

§. 14.

Prośba o przywilej, wzięta pod rozwagę urzędu wraz z wszystkiemi alegatami, odesłaną być winna przez władzę, do której podaną została, niezwłocznie i najdalej w trzech dniach w każdym kraju koronnym do namiestnikostwa, jeżeli nie była wprost podaną do tejże władzy.

§. 15.

Namiestnikostwo rozpoznać winno każdą takową prośbę w następujących kierunkach:

a) czyli przedmiot prośby o przywilej nie jest bezwarunkowo niezdolny do udzielenia przywileju;

b) czyli alegata odpowiadają przepisanym warunkom, mianowicie, czyli na okładce opisu przedmiot przywileju zgadza się z wyrażeniem uczynionem w podaniu, i czyli takowe należycie jest podpisanem.

Jeżeli namiestnikostwo uzna, iż przedmiot w prośbie wyrażony, wedle paragrafów 2—6 do udzielenia przywileju bezwarunkowo jest niezdolnym, wówczas zawiadomi o tem proszącego, i wezwie go, ażeby odebrał za potwierdzeniem opis podany wraz z prośbą, podniósł złożoną taksę, albo też, ażeby poszedł drogą wyższego powołania się do Ministerstwa handlu i przemysłu w terminie wyznaczonym do rekursu w sprawach przemysłowych.

Ueberreichung und der erlegte Taxbetrag unter Mitfertigung des Privilegiumswerbers oder seines Bevollmächtigten angemerkt und sodann dem Ueberreichenden über die übernommene Eingabe ein Empfangschein (Zertifikat) eingehändiget, welcher nebst dem Namen und Wohnorte des Privilegiumswerbers, sowie des allfälligen Bevollmächtigten Tag und Stunde der Ueberreichung, die Bestätigung des geleisteten Tax-Erlages und die in dem Gesuche in der Wesenheit angegebene Entdeckung, Erfindung oder Verbesserung enthält.

Von diesem Tage und dieser Stunde an hat die Priorität der angezeigten Entdeckung, Erfindung oder Verbesserung zu gelten, das ist, jede Einwendung einer, nach diesem Termine gemachten oder ausgeübten gleichen Entdeckung, Erfindung oder Verbesserung wird als ungiltig betrachtet, und kann die Neuheit der von dem Privilegiumswerber ordnungsmäßig angezeigten und beschriebenen Entdeckung, Erfindung oder Verbesserung nicht widerlegen und aufheben.

Ergiebt sich bei der Prüfung des Gesuches ein Mangel oder ein anderes Gebrechen, so wird dasselbe dem Privilegienwerber zum Behufe der Ergänzung oder der Behebung des bemerkten Gebrechens einfach zurückgestellt, ohne es in eine Amtshandlung zu nehmen.

§. 14.

Das zur Amtshandlung übernommene Privilegiumsgesuch sammt allen Belegen wird in jedem Kronlande, wenn es nicht unmittelbar bei der Statthalterei überreicht wird, von der Behörde, wo die Ueberreichung stattgefunden hat, ohne Verzug, und zwar längstens binnen drei Tagen, an die Statthalterei übersendet.

§. 15.

Die Statthalterei prüft jede solche Eingabe in nachstehenden Beziehungen:

a) ob der Gegenstand des Privilegiumsgesuches nicht etwa zur Ertheilung eines Privilegiums unbedingt ungeeignet sey;

b) ob die Beilagen den vorgeschriebenen Bedingungen entsprechen, namentlich, ob auf dem Umschlage der Beschreibung der Privilegiumsgegenstand mit der im Gesuche gemachten Angabe übereinstimme, und ob dieselbe gehörig unterzeichnet sei.

Findet die Statthalterei den Gegenstand des Privilegiumsgesuches zur Ertheilung eines Privilegiums nach §§. 2—6 unbedingt ungeeignet; so verständiget sie den Bittsteller davon mit der Aufforderung, die mit dem Gesuche überreichte versiegelte Beschreibung gegen Empfangsbestätigung wieder zurückzunehmen, sowie die erlegten Taxgebühren wieder zu erheben, oder sonst den Weg der höheren Berufung an das Ministerium für Handel und Gewerbe binnen der in Gewerbe-Angelegenheiten eingeräumten Rekursfrist zu betreten.

Jeżeli się okaże, iż alegata prożby nie odpowiadają warunkom przepisanym, lub że przedmiot przywileju nie jest wyrażonym na okładce opieczętowanego opisu zgodnie z treścią prożby; wówczas namiestnikostwo, przy zatrzymaniu podania, nakaże uzupełnić takowe w terminie stosownym. W razie uchybienia terminu zwróci podanie.

Wszelkie prożby, wystosowane według przepisu i nie uznane bezwarunkowo za niestosowne do udzielenia przywileju, równie jak prożby, względem których nastąpiło wspomnione uzupełnienie warunków w terminie wyznaczonym, przełoży namiestnikostwo Ministerstwu handlu i przemysłu, wraz z opieczętowanemi opisami i wszystkiemi innemi alegatami.

§. 16.

Ministerstwo handlu i przemysłu powołanem jest do ostatniego rozpoznania wszystkich, dla prożby o przywilej przepisanych warunków; wyłącznie zaś jemu tylko służy prawo otworzyć opis opieczętowany i dochodzić:

a) czy opis sporządzonym jest w mowie uznanej za dozwoloną (§. 12), i czy jest, jak należy, podpisanym;

b) czy przedmiot, dla którego się żąda przywileju, nie składa się z dwóch lub więcej rozmaitych przedmiotów (§. 6), i nie wymaga rozdzielenia;

c) czy wyrażenie przedmiotu przywileju w prożbie, na okładce załączonego opisu, i w tymże samym opisie zupełnie się zgadzają; dalej czy opis jest tak jasnym i zrozumiałym, jak tego wymaga §. 12; w szczególności czy się znajdują potrzebne do zrozumiałości rysunki, wzory lub modele, i czy są dopełnione wszelkie przepisy pod względem formalności;

d) czy przedmiot, dla którego się żąda przywileju, stosownie do istoty w prożbie i na okładce opisu wyrażonej, nie sprzeciwia się istniejącym prawom i rozporządzeniom pod względem sanitarnym, lub w innym jakim względzie publicznym, i czy z tego powodu jest albo wcale niestosownym do udzielenia przywileju, albo też z pewnemi warunkami i ograniczeniami uprzywilejowanym być może. Zresztą należy ściśle zachować tajemnicę i poczynić wszelkie kroki do zapobieżenia możliwemu jej odkryciu.

§. 17.

Przed udzieleniem przywileju nie ma miejsca jakiegobądź rodzaju dochodzenie, ani co do nowości, ani co do pożytku wyrażonego odkrycia, wynalazku lub poprawy, ani też rząd nie bierze na siebie żadnej za to odpowiedzialności,

Zeigt es sich, daß die Beilagen des Gesuches den vorgeschriebenen Bedingungen nicht entspechen, oder daß der Gegenstand des Privilegiums auf dem Umschlage der gesiegelten Beschreibung nicht übereinstimmend mit dem Inhalte des Gesuches angegeben sei; so leitet die Statthalterei unter Zurückbehaltung der Eingabe die Vervollständigung derselben binnen angemessener Frist ein. Wird diese Frist nicht eingehalten, so stellt sie die Eingabe zurück.

Alle vorschriftmäßig eingerichteten und nicht unbedingt zur Ertheilung des Privilegiums ungeeignet befundenen Gesuche, sowie auch jene, von denen die gedachte Vervollständigung der Erfordernisse binnen der anberaumten Frist bewirkt wird, werden von der Statthalterei mit den versiegelten Beschreibungen und allen übrigen Belegen dem Ministerium für Handel und Gewerbe vorgelegt.

§. 16.

Das Ministerium für Handel und Gewerbe ist zur Ueberprüfung aller für ein Privilegiengesuch vorgeschriebenen Erfordernisse berufen; es ist demselben aber ausschließend vorbehalten, die gesiegelte Beschreibung zu eröffnen und zu untersuchen:

a) ob die Beschreibung in einer als zuläßig erklärten (§. 12) Sprache abgefaßt, und ob sie gehörig unterfertiget sei;

b) ob der Gegenstand, wofür ein Privilegium angesprochen wird, nicht in zwei oder mehrere unter sich verschiedene Gegenstände (§. 6) zerfällt und eine Zertheilung erheischt;

c) ob die Angabe des Privilegiumsgegenstandes in dem Gesuche, auf dem Umschlage der beigelegten Beschreibung, und in dieser Beschreibung selbst genau zusammenpassen; ferner ob die Beschreibung jene Klarheit und Verständlichkeit besitze, welche der §. 12. verlangt, ob insbesondere die zu ihrer Verständlichkeit nothwendigen Zeichnungen, Muster oder Modelle vorhanden, und ob alle rein formellen Erfordernisse derselben beobachtet worden seyen;

d) ob der zu privilegirende Gegenstand, sowie er in der Wesenheit in dem Gesuche und auf dem Umschlage der Beschreibung angegeben ist, weder in Sanitäts-Beziehungen, noch in einer anderen öffentlichen Hinsicht den bestehenden Gesetzen und Anordnungen zuwider und deßhalb zur Ertheilung eines Privilegiums gar nicht, oder nur unter bestimmten Bedingungen oder Beschränkungen geeignet sei. Es ist übrigens dafür zu sorgen, daß dabei die gehörige Geheimhaltung strenge beobachtet, und alle Sicherungsmittel gegen mögliche Verletzung derselben angewendet werden.

§. 17.

Eine wie immer geartete Untersuchung über die Neuheit oder die Nützlichkeit der angegebenen Entdeckung, Erfindung oder Verbesserung findet vor der Ertheilung des Privilegiums in keinem Falle Statt; wogegen aber auch eine Haftung dafür von

lecz przywilej udzielonym będzie w tej mierze na niebezpieczeństwo, stratę i koszt uprzywilejowanego.

§. 18.

We wszystkich przypadkach, w których dochodzenie i rozpoznanie według §. 16. nie okaże przeszkody, Minister handlu i przemysłu udzieli przywilej, wystawiając na to osobny dokument; w innych razach proźba starającego się o przywilej, której zadosyć uczynić nie można, zwróconą zostanie z wyrażeniem przyczyny i z nakazem zwrócenia złożonej taksy. Jeżeli zaś zachodzą trudności, które się usunąć dadzą, wówczas podanie wrócone będzie tylko wtedy, jeżeli starający się o przywilej nie usunął tych trudności w terminie stosownym, na to mu wyznaczonym.

§. 19.

Przywilej udzielony nie uwalnia żadną miarą od prawnych rozporządzeń i przepisów już obecnie istniejących, lub na przyszłość wydać się mających, pod względem publicznym zdrowia, bezpieczeństwa, lub obyczajności, albo w ogólnym interesie państwa; przeto wykonywanie przywileju zawsze będzie zawisło od takich rozporządzeń i przepisów, tak dalece, iż w razie ograniczenia lub zakazu na mocy onych rozporządzeń, przywilej wyjątku stanowić nie będzie, albo tylko z ograniczeniem wykonywanym będzie, albo wcale uchylonym być może.

§. 20.

Należące do przywileju i podane opisy wraz z dodatkami (§. 16) oddane zostaną do zachowania i dalszego użytku do archiwum centralnego dla przywilejów, o którem bliższe postanowienia zawarte są w rozdziale V. ustawy niniejszej.

Rozdział III.

O korzyściach i prawach, połączonych z wyłącznym przywilejem.

§. 21.

Przywilej wyłączny udziela uprzywilejowanemu bezpieczeństwa i opieki co do wyłącznego używania odkrycia, wynalazku lub poprawy, w miarę tego, jak jest przedstawioną w przedłożonym opisie, na przeciąg lat, na który przywilej jest wystawionym.

§. 22.

Mający przywilej ma także prawo zakładać warsztaty i przyjmować wszelkiego rodzaju pomocników, potrzebnych do dokładnego wyrabiania przedmiotu swego przywileju w jak największej rozciągłości, zatem urządzać w całem

Seite der Staatsverwaltung durchaus nicht eintritt, sondern das Privilegium in dieser Hinsicht lediglich auf Gefahr, Schaden und Kosten des Privilegirten ertheilt wird.

§. 18.

In allen jenen Fällen, wo aus der Würdigung und Untersuchung nach §. 16 kein Hinderniß zum Vorschein kommt, erfolgt die Ertheilung des Privilegiums durch den Minister für Handel und Gewerbe mittelst Ausstellung einer besonderen Urkunde; in anderen Fällen aber wird das zur Gewährung nicht geeignete Gesuch des Privilegiumswerbers mit Angabe der Ursache und unter Anordnung der Zurückerstattung der erlegten Privilegien-Taxe zurückgewiesen. Sind aber Anstände vorhanden, die behoben werden können, so wird die Zurückweisung erst dann verfügt, wenn der Privilegiumswerber unterlassen hat, jene Anstände binnen der ihm hiezu anberaumten angemessenen Zeitfrist zu beheben.

§. 19.

Ein ertheiltes Privilegium entbindet in keinem Falle von den gesetzlichen Anordnungen und Vorschriften, die in öffentlichen Gesundheits-, Sicherheits- oder Sittlichkeitsrücksichten, oder im allgemeinen Staatsinteresse bestehen oder erlassen werden; es bleibt folglich die Ausübung des Privilegiums von allen derartigen Anordnungen und Vorschriften abhängig, wonach dieselbe, je nachdem sie durch jene eingeschränkt oder selbst ganz untersagt wird, nur beschränkt, oder auch gar nicht stattfinden darf, ohne daß das Privilegium eine Ausnahme davon zu begründen vermag.

§. 20.

Die eingelegten zu den Privilegien gehörigen Beschreibungen sammt Beigaben (§. 16) werden zur Aufbewahrung und zum weiteren Gebrauche dem Zentral-Archive für Privilegien übergeben, wovon der V. Abschnitt dieses Gesetzes die näheren Bestimmungen enthält.

III. Abschnitt.

Von den mit den ausschließenden Privilegien verbundenen Vortheilen und Befugnissen.

§. 21.

Ein ausschließendes Privilegium sichert und schützt dem Privilegirten den ausschließenden Gebrauch seiner Entdeckung, Erfindung oder Verbesserung, so wie sie in seiner vorgelegten Beschreibung dargestellt worden ist, für die Anzahl von Jahren, auf welche sein Privilegium lautet.

§. 22.

Der Privilegirte ist berechtiget, alle jene Werkstätten zu errichten, und jede Art von Hilfsarbeitern für dieselben, welche zur vollständigen Ausübung des Gegenstandes seines Privilegiums in der beliebigen weitesten Ausdehnung nöthig sind, aufzunehmen, —

państwie zakłady i składy do wyrabiania i sprzedaży przedmiotu swego przywileju, upoważniać innych do wyrabiania odkrycia, wynalazku lub poprawy, pod opieką swego przywileju, przyjmować wspólników według upodobania, i powiększać użytkowanie swego przywileju w każdym rozmiarze, rozrządzać przywilejem swoim, przekazać takowy na dziedziców swoich, sprzedać, wydzierżawić lub pozbyć go wedle upodobania, oraz wziąć na ten sam przedmiot przywilej za granicą.

Wspomnione prawa ograniczają się wszakże sciśle do przedmiotu uprzywilejowanego odkrycia, wynalazku lub poprawy, nie mogą przeto być rozciągane na inne podobne przedmioty, ani też wykonywane być mogą wbrew istniejącym prawom lub innym upoważnieniom.

§. 23.

Jeżeli przywilej dotycze poprawy lub zmiany przedmiotu uprzywilejowanego, wówczas zostaje ograniczonym tylko na tęż indywidualną poprawę lub zmianę, i nie daje prawa temu, który na poprawę lub zmianę otrzymał przywilej, do wyrabiania innych części przedmiotu już uprzywilejowanego, lub postępowania już znanego; a tak równie i ten, na którego uprzywilejowany przedmiot ściąga się poprawa lub zmiana uprzywilejowana drugiego, nie może użytkować z tejże, jeżeli się o to z tamtym nie porozumiał.

Rozdział IV.

O objętości i przeciągu trwania przywilejów wyłącznych, tudzież o obwieszczeniu takowych.

§. 24.

Działanie prawne każdego przywileju rozciąga się na cały obręb Państwa Austryjackiego.

§. 25.

Najdłuższy przeciąg czasu, przez który przywilej trwać może, rozciąga się na lat pietnaście. Pozwolenie dłuższego przeciągu czasu dla przywileju zastrzegamy Sobie, o co władze Nas prosić winny tylko w przypadkach, na szczególny wzgląd zasługujących.

§. 26.

Wszelki przywilej wyłączny zaczyna się od dnia, w którym dokument przywileju wystawionym zostanie. Obwieszczenie udzielonego przywileju uskutecznionem będzie w taki sam sposób i z tym początkiem działalności, jak to przepisanem jest dla ustaw w ogólności.

folglich überall im ganzen Reiche Etablissements und Niederlagen zur Verfertigung und zum Verschleiße des Gegenstandes seines Privilegiums zu errichten, und Andere zu ermächtigen, seine Entdeckung, Erfindung oder Verbesserung unter dem Schutze seines Privilegiums auszuüben, beliebige Gesellschafter anzunehmen, und die Benützung seines Privilegiumsgegenstandes nach jedem Maßstabe zu vergrößern, mit seinem Privilegium selbst zu disponiren, es zu vererben, zu verkaufen, zu verpachten oder sonst nach Belieben zu veräußern und auch im Auslande auf den nämlichen Gegenstand ein Privilegium zu nehmen.

Diese Rechte sind aber strenge auf den eigentlichen Gegenstand der privilegirten Entdeckung, Erfindung oder Verbesserung eingeengt, und dürfen daher nicht auf verwandte Gegenstände ausgedehnt, noch den bestehenden Gesetzen oder anderen Gerechtsamen zuwider ausgeübt werden.

§. 23.

Betrifft das Privilegium eine Verbesserung oder Veränderung eines privilegirten Gegenstandes, so bleibt es einzig und allein auf die individuelle Verbesserung oder Veränderung selbst beschränkt, und gibt dem privilegirten Verbesserer und Veränderer auf die übrigen Theile des bereits privilegirten Gegenstandes oder einer schon bekannten Verfahrungsart kein Recht, wogegen der Privilegial-Berechtigte, auf dessen Privilegiumsgegenstand die von einem Anderen gemachte privilegirte Verbesserung oder Veränderung Bezug hat, ebenso wenig diese letztere benützen darf, wenn er sich nicht mit demselben darüber einversteht.

IV. Abschnitt.

Von dem Umfange und der Dauer ausschließender Privilegien, dann von der Kundmachung derselben.

§. 24.

Der Umfang der gesetzlichen Wirksamkeit jedes Privilegiums erstreckt sich auf das gesammte österreichische Reichs-Gebiet.

§. 25.

Die höchste Dauerzeit der Privilegien wird auf fünfzehn Jahre festgesetzt. Die Bewilligung auf eine längere Dauerzeit behalten Wir Uns vor, und soll diese von den Behörden nur in besonders rücksichtswürdigen Fällen bei Uns angesucht werden.

§. 26.

Jedes ausschließende Privilegium beginnt von dem Tage der Ausfertigung der Privilegiums-Urkunde. Die Kundmachung des ertheilten Privilegiums hat aber in der Art und mit jenem Zeitpunkte der Wirksamkeit stattzufinden, wie es für die Gesetze überhaupt vorgezeichnet ist.

§. 27.

Kto uzyskał przywilej na czas krótszy, jak ten, który jest oznaczony jako najdłuższy (§. 9—*c)*, ma prawo do przedłużenia takowego na rok jeden, lub więcej w granicach czasu, za najdłuższy wyznaczonego, jeżeli przed ustaniem swego przywileju (§§. 29—2, *a. b.)* o takowe uprasza. Ażeby uzyskać przedłużenie takowe, należy zawczasu podać prożbę o przedłużenie z załączeniem dokumentu przywileju, i załączyć do tego albo całą taksę za czas żądanego przedłużenia (§. 11), albo potwierdzenie, iż taksa złożoną została w jednej z ces. król. kas.

Przedłużenie udziela Minister handlu i przemysłu, i takowe potwierdzonem będzie urzędownie na samymże dokumencie przywileju.

§. 28.

Wszelki przywilej, udzielony lub przedłużony przez Ministerstwo handlu i przemysłu, tudzież wszelkie odstąpienie przywileju, jako też ustanie jego prawomocności, ogłoszonem będzie stosownie do §. 26.

§. 29.

Przywilej traci ważność swą:

1. Przez uznanie lub osądzenie przywileju za nieważny lub nie były (skasowanie, zniesienie).

a) Uznanie nieważności może wtedy mieć miejsce, jeżeli się okaże, iż nie ma wymogów prawnych do przywileju wyłącznego potrzebnych, w szczególności:

aa) jeżeli się okaże, iż opis przywileju jest niedokładnym, a mianowicie, że nie jest opatrzonym w wymogi wskazane w §. 12. *c.—f.)*, a zatem, że jest niedostatecznym;

bb) jeżeli kto udowodni prawnie, iż uprzywilejowane odkrycie, wynalazek i poprawa już przed dniem i godziną wystawionego urzędowego certyfikatu nie miała przymiotu nowości w krajach austryjackich, według postanowień §. 1, albo też, że uprzywilejowane odkrycie, wynalazek lub poprawa sprowadzoną została z zagranicy, a przywilej w krajach austryjackich na takowe nie został udzielonym właścicielowi przywileju, dawniej na ten sam przedmiot uzyskanego za granicą, lub jego prawnym cesyjonaryjuszom (§. 3);

cc) jeżeli właściciel przywileju prawomocnego udowodni, iż odkrycie, wynalazek lub poprawa, później uprzywilejowana jest ta sama, co jego własne odkrycie, wynalazek lub poprawa, wcześniej i w porządku oznajmiona i uprzywilejowana;

§. 27.

Jeder Privilegirte, dessen Privilegium auf kürzere als die höchste Dauer (§. 9 — c) ertheilt ist, hat Anspruch auf die ein- oder mehrjährige Verlängerung desselben innerhalb der festgesetzten längsten Dauer, wenn er vor Erlöschung seines Privilegiums (§. 29 — 2, a, b) darum einschreitet. Um eine solche Verlängerung zu erlangen, ist das Gesuch um die Verlängerung unter Beilegung der Privilegiums-Urkunde rechtzeitig zu überreichen und derselben die volle Taxe für die angesprochene Verlängerungszeit (§. 11), oder die Bestätigung, daß der Erlag dieser Taxe bei einer k. k. Kasse bereits stattgefunden hat, beizuschließen.

Die Verlängerung geschieht von dem Ministerium für Handel und Gewerbe, und wird auf der Privilegiums-Urkunde selbst ämtlich bestätiget.

§. 28.

Jedes vom Ministerium für Handel und Gewerbe ertheilte oder verlängerte Privilegium, dann jede Abtretung eines Privilegiums, sowie das erfolgte Aufhören seiner Giltigkeit, wird nach Vorschrift des §. 26 kund gemacht.

§. 29.

Die Privilegien verlieren ihre Giltigkeit:

1. Durch Nullitäts- oder Nichtigkeits-Erklärung (Kassirung, Aufhebung oder Erkenntniß.)

a) Eine solche Nullitäts-Erklärung kann eintreten, wenn es sich herausstellt, daß die gesetzlichen Erfordernisse zu einem ausschließenden Privilegium nicht vorhanden sind, insbesondere

aa) wenn es sich zeigt, daß die Beschreibung des Privilegiums mangelhaft und insbesondere nicht mit den im §. 12 c —f vorgezeichneten Erfordernissen versehen und daher ungenügend sei;

bb) wenn Jemand gesetzmäßig erweiset, daß die privilegirte Entdeckung, Erfindung und Verbesserung schon vor dem Tage und der Stunde des ausgefertigten ämtlichen Zertifikates die Eigenschaft der Neuheit im Inlande nach den Bestimmungen des §. 1. nicht mehr hatte, oder das die privilegirte Entdeckung, Erfindung oder Verbesserung aus dem Auslande eingeführt und das inländische Privilegium hierauf nicht dem Inhaber des auf den nämlichen Gegenstand früher erwirkten ausländischen Privilegiums oder dessen rechtmäßigen Zessionarien (§. 3) ertheilt wurde;

cc) wenn der Eigenthümer eines in Kraft bestehenden Privilegiums nachweiset, daß die später privilegirte Entdeckung, Erfindung oder Verbesserung mit seiner eigenen früher ordnungsmäßig angezeigten und privilegirten Entdeckung, Erfindung oder Verbesserung identisch sey;

b) jeżeli nie będzie wypełniony obowiązek, od którego zawisła ważność przywileju;

c) jeżeli przywilej stanie się sprzecznym ze względami dobra publicznego (§. 19).

2. Przez ustanie:

a) Jeżeli uprzywilejowany najdalej w przeciągu roku, licząc od dnia, w którym dokument na przywilej został wystawionym, nie zaczął wykonywać odkrycia swego wynalazku lub poprawy w krajach austryjackich, lub jeżeli wykonanie przerwał zupełnie przez przeciąg całych lat dwóch; tudzież

b) jeżeli przeciąg czasu pierwotny lub przedłużony dla przywileju upłynął;

c) w razie dobrowolnego zrzeczenia się przywileju.

Rozumie się samo przez się, iż te rodzaje ustania przywileju odnoszą się tak do wszystkich, którzy później przywilej nabyli, jako i do tego, który go zyskał pierwotnie.

§. 30.

Jak skoro przywilej utracił moc swoję, wolno będzie każdemu robić użytek z odkrycia, wynalazku lub poprawy, przy zachowaniu obowiązujących ustaw przemysłowych i innych rozporządzeń do nich się odnoszących.

Rozdział V.

O rejestrowaniu przywilejów i zachowywaniu opisów przywilejów.

§. 31.

Skoro przywilej jest udzielonym, zapisanym być winien do rejestru, znajdującego się w Ministerstwie handlu i przemysłu.

Jeżeli się przywilej wykonywa pod firmą obraną, różniącą się od prawdziwego nazwiska właściciela przywileju, natenczas taż firma także w rejestrze zanotowaną być winna.

Tamże zachowywać należy w osobnem archiwum należące do tegoż opisania, rysunki, modele i t. d i t. d. Wszelka zmiana, jaka zachodzi w istnieniu przywileju, zanotowaną być winna w powyższym rejestrze.

§. 32.

Wolno każdemu zasięgać w archiwum dla przywilejów informacyi ustnej lub na pismie co do udzielonych przywilejów, i tym końcem przejrzeć rejestr osobiście. Również wolno każdemu przeglądać zachowane tamże opisy, wraz z dodatkami, dla których nie żądano zachowania tajemnicy, lub które pochodzą od przywilejów, już żadnej mocy nie mających, nakoniec względem pojedyn-

b) wenn eine Verpflichtung, welche die Giltigkeit des Privilegiums bedingt, nicht erfüllt wird;

c) wenn es mit öffentlichen Rücksichten in Widerstreit tritt (§. 19).

2. Durch Erlöschung. Eine solche tritt ein:

a) wenn der Privilegirte nicht längstens binnen Einem Jahre, vom Tage der Ausfertigung der Privilegiums-Urkunde an gerechnet, seine Entdeckung, Erfindung oder Verbesserung im Inlande auszuüben angefangen, oder wenn er diese Ausübung durch volle zwei Jahre gänzlich unterbrochen hat; dann

b) wenn die ursprüngliche oder nachträglich verlängerte Dauer des Privilegiums abgelaufen ist;

c) wenn das Privilegium freiwillig zurückgelegt wird.

Es versteht sich von selbst, daß diese Arten, wodurch die Giltigkeit eines Privilegiums aufhört oder erlischt, für Jedermann, der ein Privilegium später an sich bringt, ebenso wie für den ursprünglichen Privilegirten gelten.

§. 30.

Sobald ein Privilegium seine Giltigkeit verloren hat, steht die Benützung der bezüglichen Entdeckung, Erfindung oder Verbesserung unter Beobachtung der bestehenden Gewerbsgesetze und sonst einschlägigen Anordnungen, allgemein frei.

V. Abschnitt.

Von der Registrirung der Privilegien und Aufbewahrung der Privilegiums-Beschreibungen.

§. 31.

Jedes Privilegium wird, sobald es verliehen ist, in ein beim Ministerium für Handel und Gewerbe befindliches Register eingetragen.

Wird das Privilegium unter einer gewählten, vom wahren Namen des Privilegiums-Eigenthümers verschiedenen Firma ausgeübt, so wird auch diese Firma im Register vorgemerkt.

Daselbst werden in einem besonderen Archive auch die dazu gehörigen Beschreibungen, Zeichnungen, Modelle 2c. aufbewahrt. Jede im Bestande eines Privilegiums eingetretene Aenderung wird im obigen Register bemerkt.

§. 32.

Es steht Jedermann frei, bei dem Privilegien-Archive mündliche oder schriftliche Auskunft über die ertheilten Privilegien einzuholen, und zu diesem Ende selbst persönliche Einsicht in das Register zu nehmen. Ebenso kann Jedermann die allda aufbewahrten Beschreibungen sammt Beigaben, deren Geheimhaltung nicht angesucht wurde, oder die von nicht mehr giltigen Privilegien herrühren, einsehen, endlich sich von

czych części takich przywilejów, z rejestru lub z przywilejów, nie mających być zachowanemi w tajemnicy, podnieść odpisy, lub własnym kosztem podnieść rozkazać. Przytem jednakże wyraźnie zwraca się uwagę na przepisy, objęte niniejszą ustawą co do naruszania przywilejów (§. 44).

§. 33.

Archiwum dla przywilejów przekładać będzie Ministerstwu handlu i przemysłu przy końcu każdego miesiąca przegląd wszelkich zmian, jakie w tymże przeciągu czasu zaszły w stanie przywilejów przez nowe przedłużenia, zmiany w posiadaniu lub ustaniu mocy przywilejów. Z każdego takowego przeglądu, przesłany będzie jeden egzemplarz władzom krajowym politycznym, tudzież izbom handlowym i przemysłowym we wszystkich krajach koronnych dla sporządzenia rejestru, w celu dania objaśnień w rzeczach przywilejów, które to objaśnienia na żądanie w sposób stosowny udzielonemi być winny. Z końcem każdego roku podobny przegląd roczny drukiem ogłoszony będzie.

§. 34.

Opisy przywilejów, których moc ustała, będą w miarę ich pożytku, corocznie podane do druku i stosownie rozpowszechnione.

Rozdział VI.

O przenoszeniu przywilejów.

§. 35.

Wszelki uzyskany wyłączny przywilej może być przeniesiony na innych całkiem lub częściowo, tak między żyjącymi, jako też na przypadek śmierci.

§. 36.

Wszelki dokument, obejmujący przeniesienie przywileju, przedłożony być winien wraz z dokumentem przywileju Ministerstwu handlu i przemysłu, albo wprost przez Namiestnika kraju koronnego, w którym przeniesienie nastąpiło, albo w którym proszący zamieszkuje, a tym końcem legalizowany być winien w formie prawem przepisanej, jeżeli nie jest wystawionym przez władzę publiczną.

Jeżeli wykaz przeniesienia uznany będzie przez namiestnikostwo lub Ministerstwo za niedokładny, winien być zwrócony do poprawy.

Jeżeli zaś przeniesienie wykazanem jest należycie, wówczas Ministerstwo wciągnie takowe do przeznaczonego na ten cel rejestru (§. 31), i potwierdzi toż zaciągnienie na samymże dokumencie przywileju, a w razie, jeżeli przywilej w części tylko został przeniesiony, wystawi na to osobny certyfikat.

einzelnen Theilen solcher Privilegien aus dem Register, oder den nicht geheim zu haltenden Privilegien Abschriften nehmen, oder auf eigene Kosten nehmen lassen. Dabei wird aber ausdrücklich auf diejenigen Bestimmungen hingewiesen, die über Privilegien-Eingriffe (§. 44) in diesem Gesetze enthalten sind.

§. 33.

Das Privilegien-Archiv wird mit Ablauf jeden Monates dem Ministerium für Handel und Gewerbe eine Uebersicht der in diesem Zeitabschnitte in dem Privilegienstande durch neue Ertheilungen, Verlängerungen, Besitzveränderungen und das Aufhören ihrer Giltigkeit sich ergebenen Veränderungen vorlegen. Von jeder solchen Uebersicht wird Ein Exemplar den politischen Landesstellen, dann den Gewerbe- und Handelskammern in den sämmtlichen Kronländern zur Anlegung eines Nachschlage-Registers für Auskunfts-Ertheilungen in Privilegiensachen übermittelt, welche Auskunfts-Ertheilungen auf Begehren in geeigneter Weise zu vollziehen sind. Mit Ablauf eines jeden Jahres wird eine ähnliche jährliche Uebersicht durch den Druck veröffentlichet.

§. 34.

Die Beschreibungen der Privilegien, deren Giltigkeit aufgehört hat, werden jährlich nach Befund der Nützlichkeit in Druck gelegt und angemessen verbreitet.

VI. Abschnitt.

Von der Uebertragung der Privilegien.

§. 35.

Jedes erlangte ausschließende Privilegium kann sowohl unter Lebenden, als auch für den Todesfall ganz oder theilweise an Andere übertragen werden.

§. 36.

Jede Uebertragungs-Urkunde muß entweder unmittelbar, oder durch die Statthalterei des Kronlandes, in welchem die Uebertragung erfolgt ist, oder wo der Gesuchsteller seinen Wohnort hat, unter Anschluß der Privilegiums-Urkunde dem Ministerium für Handel und Gewerbe vorgelegt werden, und zu diesem Ende, wenn sie nicht von einer öffentlichen Behörde ausgefertiget ist, in gesetzmäßiger Form legalisirt seyn,

Wird der Ausweis der Uebertragung von der Statthalterei oder dem Ministerium mangelhaft befunden, so ist er zur Verbesserung zurückzustellen.

Ist dagegen die Uebertragung gehörig ausgewiesen, so hat das Ministerium dieselbe in das dazu bestimmte Register (§. 31) eintragen, und diese Eintragung auf der Privilegiums-Urkunde selbst bestätigen, und im Falle einer nur theilweisen Uebertragung überdieß ein besonderes Zertifikat darüber ausfertigen zu lassen.

§. 37.

Przeniesienia przywilejów zarejestrowane należy bezzwłocznie podać do publicznej wiadomości. Po uskutecznieniu ogłoszenia nikt nie będzie mógł się wymówić, iż mu przeniesienie nie było wiadomem.

Rozdział VII.

O naruszeniu przywilejów i o postępowaniu w sporach o przywileje.

§. 38.

Za naruszenie albo nadwerężenie przywileju uważać należy, jeżeli kto bez zezwolenia właściciela przywileju

a) podrabia lub naśladuje przedmiot przywileju w sposób przedstawiony w złożonym opisie, nawet wtedy, jeżeli podrabia lub naśladuje takowy na podstawie przywileju, całkiem lub w części identycznego, jednakże później uzyskanego;

b) jeżeli przedmioty przywileju krajowego, podrobione lub naśladowane sprowadza z zagranicy na sprzedaż z profesyi, albo do zachowania, lub na wystawę dla sprzedaży; lub w końcu

c) jeżeli przyjmuje takowe przedmioty na sprzedaż, albo też do zachowania, lub na wystawę dla sprzedaży.

§. 39.

Jeżeli opis przywileju wciągniętym jest do otwartych rejestrów, wówczas już pierwsze naruszenie, jeżeli zaś opis był zachowany w tajemnicy, wówczas każde powtórzenie naruszenia już zakazanego, stanowi przekroczenie prawa, a winny ukaranym będzie na żądanie pokrzywdzonego, oprócz skonfiskowania znajdujących się podrobionych lub naśladowanych przedmiotów, karą pieniężną od 25 do 1000 złot. reńs. Gdyby zasądzony na karę nie był w stanie ją złożyć, wówczas zamiast kary pieniężnej, należy wymierzyć karę aresztu po jednym dniu za każde pięć złt. reńs. Co się zaś tycze narzędzi i innych sprzętów, wyłącznie do wykonania podrobienia, lub naśladowania służących, należy takowe według okoliczności rozłożyć na części, przekształcić, lub uczynić niezdolnemi do użytku, jeżeli się inaczej w tej mierze nie porozumieli pokrzywdzony z krzywdzicielem.

Kara pieniężna przepada na rzecz funduszu ubogich tego miejsca, w którem przestąpienie popełnionem zostało. Przedmioty uznane za przepadłe, należy zniszczyć, jeżeli między skazanym a uprzywilejowanym nie przyjdzie do skutku ugoda względem ich ustąpienia na rachunek wynagrodzenia szkody, które temuż ostatniemu przyznanem zostało.

§. 37.

Die registrirten Privilegiums-Uebertragungen sind ohne Verzug öffentlich kundzumachen. Nach erfolgter Kundmachung kann sich Niemand mit der Unkenntniß der geschehenen Uebertragung entschuldigen.

VII. Abschnitt.

Von den Eingriffen in ein Privilegium und dem Verfahren in Privilegien-Streitigkeiten.

§. 38.

Als ein Privilegiums-Eingriff oder als die Verletzung eines Privilegiums ist anzusehen, wenn Jemand ohne Zustimmung des Privilegirten

a) den Gegenstand des Privilegiums auf die in der eingelegten Beschreibung dargestellte Art nachmacht, oder nachahmt, selbst in dem Falle, als die Nachmachung oder Nachahmung auf Grund eines ihm jedoch später verliehenen ganz oder theilweise identischen Privilegiums stattfinden sollte;

b) nachgemachte oder nachgeahmte Gegenstände eines inländischen Privilegiums zum Zwecke eines gewerbemäßigen Verschleißes, oder zur Aufbewahrung oder Ausstellung für einen solchen Verschleiß aus dem Auslande einführt oder bezieht; oder endlich

c) den Verschleiß, oder auch nur die Aufbewahrung oder Ausstellung solcher Gegenstände zum Verschleiße besorgt oder übernimmt.

§. 39.

Ist die Beschreibung eines Privilegiums in die offen stehenden Register eingetragen, so begründet schon der erste Eingriff, ist aber die Beschreibung geheim gehalten worden, jede Wiederholung des bereits untersagten Eingriffes in dasselbe eine Gesetzübertretung und ist auf Verlangen des Verletzten an dem Schuldigen nebst dem Verfalle (Konfiskazion) der vorhandenen nachgemachten oder nachgeahmten Gegenstände mit einer Geldstrafe von 25 bis 1000 fl. zu bestrafen. Im Falle der Zahlungsunvermögenheit des Straffälligen ist statt der Geldstrafe eine Arreststrafe von je Einem Tage für fünf Gulden zu verhängen. Rücksichtlich der zur Ausführung der Nachmachung oder Nachahmung ausschließend dienlichen Werkzeuge und Hilfsmittel ist, in soferne nicht ein Uebereinkommen zwischen dem Verletzer und dem Verletzten etwas Anderes festsetzt, nach Beschaffenheit derselben die Zerlegung, Umstaltung oder Unbrauchbarmachung zu verfügen.

Die Geldstrafe fällt dem Armenfonde des Ortes zu, wo die Uebertretung begangen wurde. Die für verfallen erklärten Gegenstände sind, wenn nicht zwischen dem Verurtheilten und dem Privilegirten ein Uebereinkommen wegen deren Ueberlassung auf Abrechnung des dem letzteren zuerkannten Schadenersatzes zu Stande kommt, zu vertilgen.

Jeżeli winny powziął wiadomość o odkryciu, wynalazku lub o poprawie albo w służbie, albo przez zaufanie uprzywilejowanego, i tak nabytej do naruszenia przywileju jego nadużył, natenczas okoliczność ta przy mymierzaniu kary za uciążającą uważaną być ma.

§. 40.

Jeżeli pokrzywdzony nie chce rozpocząć prześladowania w drodze karnej, lub jeżeli idzie tylko o pierwsze naruszenie przywileju, którego opis zachowany jest w tajemnicy, wówczas pokrzywdzony ma prawo żądać, żeby powstrzymane było dalsze podrabianie lub naśladowanie, lub dalsza sprzedaż przedmiotów podrobionych lub naśladowanych, tudzież może żądać kaucyi na to, iż znalezione u krzywdziciela przedmioty podrobione lub naśladowane, o ile są wyrobione w krajach austryjackich, w przeciągu czasu, przez który przywilej trwać będzie, ani użytemi, ani sprzedanemi nie będą, jeżeli zaś są na sprzedaż z zagranicy sprowadzone, iż takowe na powrót wywiezionemi zostaną.

§. 41.

We wszelkich sporach, tyczących się przywilejów, należy odkrycie, wynalazek, lub poprawę oceniać według opisu, do prożby o przywilej załączonego; rzeczony opis będzie zatem wzięty za podstawę we wszystkich przypadkach, w których rozstrzygnienie zawisło od treści opisu przywileju, a to bez względu na tajemnicę, a wszelka jakabądź późniejsza zmiana, lub wystawienie przedmiotu uprzywilejowanego, nie będzie wzięte pod uwagę.

§. 42.

Co do kwestyi, czy przywilej udzielony z jakiegobądź powodu za nieważny uznany lub za ustały ma być uważanym, stanowić będzie wyłącznie Ministerstwo handlu i przemysłu. Toż więc w szczególności rozstrzyga pytanie co do nowości uprzywilejowanego odkrycia, wynalazku, lub poprawy; dalej pytanie, czy tylko sprowadzone jest z zagranicy i niezdolne do uzyskania przywileju; nakoniec w sporach między dwoma uprzywilejowanymi, rozstrzygać będzie co do zupełnej lub częściowej tożsamości ich przywilejów.

§. 43.

Dochodzenie i karanie przestąpień, wskazanych w §§. 38 i 39, należy do władzy politycznej powiatu, w którym wykroczenie się wydarzyło, jeżeli na przyszłość inne postanowienia nie będą wydane, a to według przepisów obowiązujących co do postępowania w przestępstwach przeciw ustawom przemysłowym. Przeciw rozporządzeniom i wyrokom władzy politycznej powiatu, każdemu mieniącemu się być powkrzywdzonym, stoi otwarta droga rekursu do przełożonej

Hat der Schuldige die im Dienste oder durch das Vertrauen des Privilegirten erlangte Kenntniß von dessen Entdeckung, Erfindung oder Verbesserung zu dem Eingriffe benützt, so ist dieses bei Bemessung der Strafe insbesondere als ein erschwerender Umstand anzusehen.

§. 40.

Will der Verletzte die strafgerichtliche Verfolgung nicht einleiten, oder handelt es sich lediglich um den ersten Eingriff in ein Privilegium, dessen Beschreibung geheim gehalten wird, so ist der Verletzte blos auf die Einstellung der ferneren Nachmachung oder Nachahmung und des ferneren Verschleißes der nachgemachten oder nachgeahmten Gegenstände zu dringen, und Sicherstellung zu fordern berechtiget, daß die bei dem Verletzer betretenen nachgemachten oder nachgeahmten Gegenstände, in soferne sie im Inlande erzeugt sind, während der Dauer des Privilegiums weder gebraucht noch veräußert, in soferne sie aber aus dem Auslande zum Verschleiße eingeführt wurden, wieder in dasselbe ausgeführt werden.

§. 41.

Bei allen Streitigkeiten in Privilegien-Angelegenheiten ist die Entdeckung, Erfindung oder Verbesserung nur nach der mit dem Privilegiumsgesuche eingelegten Beschreibung zu beurtheilen, diese Beschreibung muß daher in allen Fällen, in welchen die Entscheidung von dem Inhalte der Privilegiumsbeschreibung abhängt, ohne Rücksicht auf deren Geheimhaltung zum Grunde gelegt, und es darf hiebei keine wie immer geartete nachträgliche Aenderung oder Darstellung des Privilegiumsgegenstandes berücksichtiget werden.

§. 42.

Ueber die Frage, ob ein ertheiltes Privilegium aus irgend einem gesetzlichen Grunde als ungiltig zu erklären oder als erloschen (§. 29) anzusehen sei, erkennt ausschließend das Ministerium für Handel und Gewerbe. Es entscheidet daher insbesondere über die Frage der Neuheit einer privilegirten Entdeckung, Erfindung oder Verbesserung; ferner über die Frage, ob sie aus dem Auslande nur eingeführt wurde, und zu einem Privilegium nicht geeignet war; endlich bei Streitigkeiten zwischen zwei Privilegirten über die Frage hinsichtlich der vollständigen oder theilweisen Identität ihrer Privilegien.

§. 43.

Die Untersuchung und Bestrafung der in den §§. 38 und 39 bezeichneten Uebertretung steht, in soferne künftig nicht andere Bestimmungen erfolgen, der politischen Bezirksbehörde, in deren Bezirke dieselben stattgefunden haben, nach den für das Verfahren bei Gewerbeübertretungen bestehenden Vorschriften zu. — Gegen die dießfälligen Verfügungen und Erkenntnisse der politischen Bezirksbehörde steht Jedem, der sich dadurch beschwert glaubt, der Rekurs an die vorgesetzte politische Landesstelle, und

politycznej władzy krajowej, a jeżeli tu nastąpiła zmiana pierwszego rozstrzygnienia, dalsza droga do Ministerstwa handlu i przemysłu; jednakże tak w pierwszym, jak w drugim przypadku, rekurs założonym być winien najdalej w 14 dniach po doręczeniu rozstrzygnienia, przeciw któremu się rekuruje.

Jeżeli rekurs założonym jest przeciw wyrokowi karnemu, wówczas wykonanie takowego należy wstrzymać aż do chwili, w której rozstrzygnienie przejdzie w moc prawa. Jeżeli się z dochodzenia okaże, że rozstrzygnienie zawisło od kwestyi przedwstępnej, w której tylko sądy cywilne stanowić mogą, wówczas władza karna odeszle strony do właściwego sądu cywilnego, i dopiero po przedłożonym sobie prawomocnym wyroku sądu cywilnego, wydać może w takim przypadku swoje orzeczenie. Zresztą pokrzywdzonemu służyć będzie prawne rozstrzygnienie władzy karnej, na mocy którego uznany ktoś winnym przestępstwa przeciw ustawom o przywilejach skazanym został na karę, za podstawę do dochodzenia przed sądem cywilnym swych praw co do wynagrodzenia.

§. 44.

Władza karna może, jeżeli są do tego dostateczne powody, nakazać, ażeby biegli zwiedzili rzecz naocznie, i uczynili relacyję o jej stanie, a jeżeli w ten lub w inny sposób wiarygodnie udowodnionem jest, iż naruszenie przywileju, podlegające karze, miało miejsce, wówczas może nakazać na żądanie pokrzywdzonego, ażeby podrobione lub naśladowane przedmioty przywileju, tudzież narzędzia i sprzęty do podrobienia lub naśladowania wyłącznie służące, natychmiast zostały zajęte, lub w inny sposób na zachowanie oddane.

Przytem jednakże należy mieć na uwadze, ażeby obwinionemu bez gwałtownej potrzeby nie stała się szkoda, nie dająca się powetować, i dla tego też żądać należy w potrzebnym razie od pokrzywdzonego złożenia odpowiedniej kaucyi za osławienie i wyrządzoną szkodę.

§. 45.

Jeżeli się okaże w ciągu dochodzenia, iż rozstrzygnienie zawisło od kwestyj przedwstępnych, których rozwiązanie należy do Ministerstwa handlu i przemysłu (§. 42), wtedy należy z urzędu zasięgnąć zdania Ministerstwa, i wstrzymać postępowanie karne aż do chwili, w której to zdanie nadejdzie.

Nakazane zaś zajęcie, lub inne prowizoryczne środki, mogą być utrzymanemi aż do rozstrzygnienia, czy postępowanie dalej przeprowadzonem będzie.

§. 46.

Tam gdzie przy naruszeniu przywileju nie idzie o wymierzenie kary, lecz tylko o uchylenie naruszenia, wspomnionego w §. 49, lub jeżeli idzie o rozstrzygnienie co do własności przywileju, bądź że takowa stanie się sporną z po-

wenn hiedurch eine Abänderung der ersten Entscheidung verfügt wurde, weiterhin an das Handelsministerium offen; jedoch muß dieser Rekurs in dem einen und anderen Falle längstens binnen 14 Tagen nach dem Zustellungstage der Entscheidung, wogegen rekurrirt wird, eingelegt werden.

Wird gegen ein Straferkenntniß rekurrirt, so ist die Vollstreckung desselben bis zur rechtskräftigen Entscheidung aufzuschieben. — Ergibt sich während der Untersuchung, daß die Entscheidung von einer Vorfrage abhängt, worüber nur die Zivilgerichte zu sprechen haben, so verweiset die Strafbehörde die Parteien an das zuständige Zivilgericht, und selbe kann in solchem Falle nur nach hierüber vorgelegtem rechtskräftigen zivilgerichtlichen Urtheile ihre eigene Entscheidung schöpfen. Uebrigens dient dem Verletzten die rechtskräftige Entscheidung der Strafbehörde, womit Jemand der Uebertretung des Privilegiengesetzes schuldig erklärt und zu einer Strafe verurtheilt worden ist, zur Grundlage der vor dem Zivilrichter etwa geltend zu machenden Ersatzansprüche.

§. 44.

Die Strafbehörde kann, wenn hinreichende Gründe vorhanden sind, die Vornahme eines Augenscheines oder Kunstbefundes anordnen, und wenn hiedurch oder auf andere Weise der Bestand eines strafbaren Eingriffes glaubwürdig dargethan ist, auf Verlangen des Verletzten die unverzügliche Beschlagnahme oder andere zweckmäßige Verwahrung der nachgemachten oder nachgeahmten Gegenstände des Privilegiums und der zur Nachmachung oder Nachahmung ausschließend dienlichen Werkzeuge und Hilfsmittel verfügen.

Hiebei ist jedoch stets darauf Rücksicht zu nehmen, daß dem Beschuldigten ohne dringende Noth kein unersetzlicher Schade zugefügt werde, und daher nöthigenfalls von dem Verletzten die Leistung einer angemessenen Sicherstellung für Schimpf und Schaden zu fordern.

§. 45.

Ergibt sich während der Untersuchung, daß die Entscheidung von Vorfragen abhängt, über welche das Erkenntniß dem Ministerium für Handel und Gewerbe zusteht (§. 42), so ist dieses Erkenntniß von Amtswegen einzuholen und das strafbehördliche Verfahren bis zu dem Einlangen desselben auszusetzen.

Die etwa bereits verhängte Beschlagnahme oder die getroffenen anderweitigen provisorischen Vorkehrungen können jedoch bis zur Entscheidung über die Fortsetzung des Verfahrens aufrecht erhalten werden.

§. 46.

In soferne es sich bei Eingriffen in ein Privilegium nicht um die Verhängung einer Strafe, sondern nur um die im §. 40 erwähnte Einstellung des Eingriffes handelt, oder wenn es nur um die Entscheidung über das Eigenthum eines Privile-

wodu pierwszeństwa odkrycia, wynalazku lub poprawy, bądź z tytułu prawa prywatnego, lub gdzie idzie o pretensyje prawa prywatnego co do wynagrodzenia szkody, z któremi pokrzywdzony został odesłany na drogę prawa; w tych przypadkach sędzia cywilny sprawy sądzić i dochodzić będzie, a mianowicie w tych krajach koronnych, w których postępowanie sumaryczne w sprawach cywilnych jest zaprowadzone, według przepisów w tym względzie istniejących.

§. 47.

Również może sędzia cywilny w razie, gdy naruszenie będzie stwierdzone lub udowodnione przez zwiedzenie naoczne lub relacyję biegłych, na żądanie pokrzywdzonego nakazać, aby przedmioty przywileju podrobione lub naśladowane (§. 40), przy zachowaniu ostrożności wskazanych w §. 44, natychmiast były zajętemi lub stosownie zachowanemi, a to bezwarunkowo, albo po złożeniu odpowiedniej kaucyi za osławienie i szkodę wyrządzoną.

Wszelkie takie zarządzenie sądowe musi jednakże podobnie jak zapowiedzenie, usprawiedliwionem być przez skargę, według przepisów postępowania sądowego; w przeciwnym bowiem razie owe kroki sądowe natychmiast znieść, i stosowne zadosyć uczynienie za osławienie i szkodę dać należy.

§. 48.

Jeżeli rozstrzygnienie skargi wymienionej przez sędziego cywilnego zależy od kwestyj przedwstępnych, których rozwiązanie należy do Ministerstwa handlu i przemyslu (§. 42), wówczas strony winny uzyskać takowe rozwiązanie i przyłączyć go w ciągu procesu.

§. 49.

Naruszenia przemysłowych praw osób trzecich, które popełnia właściciel przywileju przy wykonywaniu onegoż, przekraczając granicę praw, służących mu na mocy przywileju, karane będą przez władze, powołane do sądzenia przestępstw przeciw przepisom przemysłowym popełnianych, według ustaw w tej mierze obowiązujących. Okoliczność, iż nadużył przywileju swego do naruszenia przemysłu drugich, uważaną być ma za szczególniej obciążającą.

§. 50.

Jak dalece ten, który w sposobie nieprawnym przywłaszcza sobie odkrycie, wynalazek lub poprawę drugiego, dla tego, ażeby albo sam, albo przez osobę trzecią przywilej uzyskał, staje się przez to winnym oszustwa lub innego czynu, karze ulegającego, osądzić należy według ustaw karnych.

giums, es möge wegen der Priorität der Entdeckung, Erfindung oder Verbesserung, oder aus einem privatrechtlichen Titel streitig seyn, oder um privatrechtliche Ansprüche des Beschädigten zu thun ist, welche von der Strafbehörde auf den Rechtsweg verwiesen worden sind, ist darüber von dem Zivilgerichte, und zwar in jenen Kronländern, in welchen das summarische Verfahren in Zivilrechtssachen eingeführt ist, nach den darüber bestehenden Vorschriften zu verhandeln und zu erkennen.

§. 47.

Auch der Zivilrichter kann, wenn der Bestand eines Eingriffes glaubwürdig bescheiniget ist, oder durch die Vornahme eines Augenscheines oder Kunstbefundes dargethan wird, auf Verlangen des Beschädigten entweder unbedingt, oder gegen Leistung einer angemessenen Sicherstellung für Schimpf und Schaden die unverzügliche Beschlagnahme, oder andere zweckmäßige Verwahrung der nachgemachten oder nachgeahmten Gegenstände des Privilegiums (§. 40) unter der im §. 44 erwähnten Vorsicht verfügen.

Jede solche Vorkehrung muß jedoch gleich einem Verbote binnen acht Tagen nach den Vorschriften der Gerichtsordnung mittelst Klage gerechtfertiget werden, widrigenfalls dieselbe auf Begehren des Gegners sogleich aufzuheben und die gebührende Genugthuung für Schimpf und Schaden zu leisten seyn würde.

§. 48.

Wenn die Entscheidung einer vor den Zivilrichter gehörigen Klage von Vorfragen abhängt, über welche das Erkenntniß dem Ministerium für Handel und Gewerbe zukommt (§. 42), so liegt es den Parteien ob, hierüber das Erkenntniß desselben zu erwirken und im Laufe des Rechtsstreites beizubringen.

§. 49.

Eingriffe in Gewerberechte dritter Personen, welche der Inhaber eines Privilegiums bei der Ausübung desselben durch Ueberschreitung des Umfanges seiner in demselben gegründeten Rechte begeht, sind von jenen Behörden, welche über die Uebertretungen der Gewerbevorschriften zu erkennen berufen sind, nach den hierüber bestehenden besonderen Vorschriften zu bestrafen. Der Umstand, daß er das Privileginm zur Gewerbestörung mißbrauchte, ist hiebei als besonderer Erschwerungsumstand anzusehen.

§. 50.

In wieferne derjenige, welcher sich unerlaubter Weise die Urheberschaft der Entdeckung, Erfindung oder Verbesserung eines Anderen anmaßet, um hierauf selbst oder durch dritte Personen ein Privilegium zu erwirken, hiedurch sich eines Betruges oder einer anderen strafbaren Handlung schuldig macht, ist nach den Strafgesetzen zu beurtheilen.

Rozdział VIII.

Postanowienia szczególne w przedmiocie przywilejów udzielonych przed zaprowadzeniem niniejszej ustawy, i dotąd moc mających.

§. 51.

Ażeby posiadaczom przywilejów wyłącznych, udzielonych na zasadzie patentu z dnia 31. Marca 1832 roku, i dotąd jeszcze moc mających, nastręczyć korzyść obszerniejszego działania, zarówno z przywilejami, udzielonemi na mocy niniejszej ustawy, nadaje się im niniejszem prawo wykonywania przywilejów swych z dniem, w którym niniejsza ustawa zaprowadzoną zostanie, także w tych krajach koronnych państwa, w których ustawa o przywilejach z dnia 31. Marca 1832 r. nie była zaprowadzoną. Jednakże to rozszerzenie działania przywileju w takich krajach koronnych, w których patent z dnia 31. Marca 1832 nie był zaprowadzonym, nie może być na szkodę tych, którzy tamże jeszcze przed ogłoszeniem tego roszczenia uprzywilejowane odkrycie, wynalazek lub poprawę rzeczywiście wykonywali.

§. 52.

Jednakże posiadacz przywileju, polegającego na ustawie o przywilejach z roku 1832, nie uzyska rzeczywiście obszerniejszego zakresu dla swego przywileju, dopóki się nie wykaże przed najwyższą władzą polityczną (namiestnikostwo) tego kraju, w którym pragnie używać praw przywileju swego, iż posiada przywilej, i dopóki przez tęż władzę nie nastąpi urzędowe ogłoszenie przywileju w tymże kraju.

§. 53.

Za rozszerzenie zakresu przywileju nie będzie się opłacać żadnej nowej taksy, ani też dopłaty do taksy.

§. 54.

Wszelkie prośby o przedłużenie przywileju, udzielonego na zasadzie ustawy z dnia 31. Marca 1832 roku, podlegają przepisom niniejszej ustawy od chwili, gdy taż rozpocznie działanie swoje.

§. 55.

Naruszania lub nadwerężania przywilejów, popełnione przed rozpoczęciem działania niniejszej ustawy, podlegają w krajach koronnych, w których obowiązywał patent o przywilejach z dnia 31. Marca 1822 r., postępowaniu, w tymże ostatnim patencie wskazanemu.

§. 56.

W powszechności we wszystkich sprawach, odnoszących się do dawniej udzielonych przywilejów, tyczących się bądź wykonywania, trwania, przenosze-

VIII. Abschnitt.

Besondere Bestimmungen in Betreff der vor der Wirksamkeit des gegenwärtigen Gesetzes ertheilten noch giltigen ausschließenden Privilegien.

§. 51.

Um den Besitzern der auf der Grundlage des Patentes vom 31. März 1832 ertheilten noch giltigen ausschließenden Privilegien den Vortheil einer ausgedehnteren Wirksamkeit derselben gleich den nach dem gegenwärtigen Gesetze ertheilten Privilegien zu verschaffen, wird ihnen die Berechtigung ertheilt, ihre Privilegienrechte mit dem Eintritte der Wirksamkeit des gegenwärtigen Gesetzes auch in jenen Kronländern des Reiches, wo das Privilegiengesetz vom 31. März 1832 nicht eingeführt war, zur Geltung zu bringen. Jedoch kann diese Ausdehnung der Wirksamkeit des Privilegiums auf Kronländer, in denen das Patent vom 31. März 1832 nicht eingeführt wurde, denjenigen nicht nachtheilig seyn, welche daselbst die privilegirte Entdeckung, Erfindung oder Verbesserung bereits vor der Kundmachung dieser Ausdehnung wirklich ausgeübt haben.

§. 52.

Die wirkliche Erlangung des erweiterten Privilegiums-Umfanges erfolgt jedoch für den Besitzer eines auf dem Privilegiengesetze vom Jahre 1832 beruhenden Privilegiums nicht früher, als bis sich derselbe bei der obersten politischen Landesbehörde (Statthalterei) für das Kronland, wo er in den Genuß der Privilegienrechte zu treten wünscht, über seinen Privilegiumsbesitz genügend ausgewiesen und durch diese Behörde die ämtliche Verlautbarung des Privilegiums in diesem Lande stattgefunden hat.

§. 53.

Die Erweiterung des Privilegiums-Umfanges wird von jeder neuen Tax-Entrichtung oder Taxnachzahlung frei erklärt.

§. 54.

Alle Gesuche um Verlängerung eines im Grunde des Privilegiengesetzes vom 31. März 1832 ertheilten Privilegiums fallen unter die Bestimmungen des gegenwärtigen Gesetzes, sobald dieses seine Wirksamkeit erlangt hat.

§. 55.

Die vor dem Eintritte der Wirksamkeit des gegenwärtigen Gesetzes begangenen Privilegiums-Eingriffe und Verletzungen sind in jenen Kronländern, in welchen das Privilegienpatent vom 31. März 1832 in Wirksamkeit war, nach den Bestimmungen dieses letzteren zu behandeln.

§. 56.

Ueberhaupt tritt für alle Angelegenheiten, welche auf früher ertheilte Privilegien Bezug nehmen, dieselben mögen deren Ausübung, Fortdauer, Uebertragung, Giltig-

nia, mocy lub ustania onychże, ustawa niniejsza wstępuje z ograniczeniami, wskazanemi w poprzedzających paragrafach, natychmiast po zaprowadzeniu onejże w miejsce dotychczasowej ustawy o przywilejach z dnia 31. Marca 1832 roku, jednakże rejestrowania przywilejów udzielonych lub przedłużonych, przed zaprowadzeniem niniejszej ustawy nie doznają przez to żadnej zmiany.

Dan w Naszem głównem i stołecznem mieście Wiedniu dnia 15. Sierpnia, tysiąc ośmset pięćdziesiątego drugiego roku, panowania Naszego w roku czwartym.

Franciszek Józef m. p. (L. S.)

Hr. Buol-Schauenstein m. p. **A. Baumgartner** m. p.

Z najwyższego rozkazu
Jego Cesarsko-Królewskiej Apostolskiej Mości,
Ransonnet m. p.

keit oder Aufhebung betreffen, das gegenwärtige Gesetz unter den in den vorstehenden Paragraphen angegebenen Beschränkungen sogleich nach seinem Anfange an die Stelle des bisherigen Privilegiengesetzes vom 31. März 1832 in volle Kraft; jedoch bleiben die Registrirungen der vor dem Eintritte des gegenwärtigen Gesetzes ertheilten oder verlängerten Privilegien davon unberührt.

Gegeben in Unserer Haupt- und Residenzstadt Wien, am 15. August im achtzehnhundert zweiundfünfzigsten, Unserer Reiche im vierten Jahre.

Franz Joseph m. p. (L. S.)

Gr. Buol Schauenstein m. p. **A. Baumgartner m. p.**

Auf Allerhöchste Anordnung
Sr. kaiserl. königl. Apost. Majestät:
Ransonnet m. p.

Wzór A.

Prożba o przywilej.

. Prześwietny albo Wysoki

(Tu wymienić należy władzę polityczną, do której się udaje, komitet, delegacyję lub namiestnikostwo.)

Ja (my) N. N. (imię, nazwisko, charakter, zamieszkanie starającego lub starających się o przywilej), oznajmiam (oznajmiamy) niniejszem z uszanowaniem, iż zrobiłem nowe odkrycie (wynalazek, poprawę), która, co do swej istoty, polega na tem (tu nastąpić ma wystawienie onegoż).

Opis dokładny i sporządzony według przepisu §. 12. najwyższego patentu z...... załącza się w dodatku.

(Jeżeli starający się o przywilej życzy sobie, ażeby opis zachowany był w tajemnicy, winien to wyrazić, a jeżeli załącza rysunki, modele, wzory i t. p , należy to wspomnieć z dokładnem wyrażeniem ilości sztuk).

Na tak oznajmione i w porządku opisane odkrycie (wynalazek, poprawę), które ja (my) niżej podpisany, według wiedzy i sumienia za zdolne do uprzywilejowania i za nowe, według postanowień wspomnionego najwyższego patentu, a zatem za stosowne do uzyskania wyłącznego przywileju trzymam (trzymamy), proszę (prosimy) o udzielenie przywileju w takim sposobie, w jakim namienione odkrycie (wynalazek, poprawa), wystawione jest w załączonem, opieczętowanem opisaniu, pod ograniczeniami i warunkami prawnemi, na lat...... i tym końcem składam (składamy) przypadającą według §. 11. wspomnionego najwyższego patentu taksę od przywileju w kwocie ...... złotych reńskich monetą konwenc. w całości, i proszę (prosimy) dla zabezpieczenia moich (naszych) praw pierwszeństwa o wystawienie certyfikatu urzędowego.

(Miejsce, rok i dzień wystawienia).

Podpis (podpisy).

Formulare A.

Privilegiums-Gesuch.

Löbliche oder Hochlöbliche

(Hier ist die politische Kreis-, Komitats-, Delegazionsbehörde oder Statthalterei, an die man sich wendet, zu nennen).

Ich (Wir) N. N. (Vor- und Zuname, Charakter, Wohnort des oder der Privilegienwerber) zeige (zeigen) hiermit geziemend an, eine neue Entdeckung (Erfindung, Verbesserung) gemacht zu haben, welche in der Wesenheit darin besteht, daß (hier hat die Darstellung derselben zu folgen).

Die genaue, nach der Vorschrift des §. 12 des Allerhöchsten Patentes vom .... abgefaßte Beschreibung wird in der Nebenlage beigeschlossen.

(Wenn der Privilegiumswerber die Geheimhaltung der Beschreibung wünscht, so hat er dieses beizusetzen, und wenn Zeichnungen, Modelle, Muster ꝛc. zugleich beigebracht werden, ist dieses mit genauer Angabe der Anzahl der Stücke anzusetzen).

Auf diese angezeigte und vorschriftmäßig beschriebene Entdeckung (Erfindung, Verbesserung), welche ich (wir) unterzeichneter (unterzeichnete) Privilegiumswerber nach bestem Wissen und Gewissen für privilegirbar und neu nach den Bestimmungen des gedachten Allerhöchsten Patentes, und folglich auf meine (unsere) Gefahr und Verantwortung zur Erlangung eines ausschließenden Privilegiums gesetzmäßig geeignet halte (halten), suche ich (suchen wir) hiermit um ein solches Privilegium auf die angezeigte Entdeckung (Erfindung, Verbesserung) in der Art, wie sie in der beigeschlossenen, versiegelten Beschreibung dargestellt ist, unter den gesetzmäßigen Klauseln und Bedingungen auf .... Jahr an, zu welchem Ende die nach §. 11 des gedachten Allerhöchsten Patentes entfallende Privilegiumstaxe mit .... Gulden Konvenzions-Münze vollständig von mir (uns) entrichtet und um die Ausfertigung des ämtlichen Zertifikates, zur Sicherung meiner (unserer) Prioritäts-Ansprüche gebeten wird.

(Ort, Jahr und Tag der Ausfertigung).

Unterschrift (ten).

241.

Rozrządzenie Ministerstwa spraw zewnętrznych z dnia 8. Września 1852,

(Dziennik praw państwa, część LVI., nr. 180, wydana w języku niemieckim dnia 16. Września 1852, w wydaniu niniejszem dnia 16. Października 1852),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

w przedmiocie układu zawartego między Austryją i Prusami, co do wolności od opłat przy wzajemnej eksportacyi majątku.

Rządy ces. Austryjacki i król. Pruski zgodziły się, na mocy zamienionych oświadczeń ministeryjalnych, z których austryjackie datowane jest 6., a ruskie 29. Lipca r. b., iż wyjątek co do Węgier i Siedmiogrodu, objęty Art. I. zawartej między niemi ugody z dnia 24/30. Lipca 1835 r. *), względem zniesienia opłat od zagranicznego spadku i wywożenia majątków przy wydaleniu się *(gabella hereditaria et census emigrationis)* uchylonym zostaje, tak, iż postanowienia powyższej ugody, zastosowane będą wzajemnie także i na wywożenie majątków z Węgier, Kroacyi i Siedmiogrodu, województwa Serbskiego i banatu Temeskiego.

Hr. Buol-Schauenstein m. p.

242.

Rozrządzenie Ministerstwa handlu z dnia 11. Września 1852,

(Dziennik praw państwa, część LVI., nr. 181, wydana w języku niemieckim dnia 16. Września 1852, w wydaniu niniejszem dnia 16. Października 1852),

którem się obwieszcza reorganizacyja centralnego kierunku budownictwa, zatwierdzona najwyższem postanowieniem z dnia 12. Maja 1852.

Jego C. K. Apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem z dnia 12. Maja 1852, w przedmiocie nowego urządzenia centralnego kierunku budownictwa, zatwierdzić rozporządzenia następujące:

1) Istniejąca dotąd jeneralna Dyrekcyja budownictwa ustaje.

2) Kierunek budowli kolei żelaznych powierzony dotąd jeneralnej Dyrekcyi budownictwa, odłączonym zostaje od kierunku innych prac budowniczych i przydzielonym będzie osobnej władzy, pod nazwiskiem:

„Dyrekcyja centralna budowli kolei żelaznych“.

---

*) Zbiór ustaw prowinc. z roku 1835, Oddział II., l. 242, str. 848.

241.

Erlaß des Ministeriums der auswärtigen Angelegenheiten vom 8. September 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LVI. Stück, Nro. 180, ausgegeben in der deutschen Allein-Ausgabe am 16. September 1852, in der gegenwärtigen Doppel-Ausgabe am 16. Oktober 1852),

giltig für alle Kronländer,

über die zwischen Oesterreich und Preußen vereinbarte volle Freizügigkeit bei gegenseitigen Vermögens-Exportazionen.

Die kaiserlich-österreichische und die königlich-preußische Regierung sind mittelst Auswechslung von Ministerial-Erklärungen, von denen die Oesterreichs vom 6. und die Preußens vom 29. Juli l. J. datirt ist, übereingekommen, daß die im Artikel 1 der zwischen ihnen wegen gegenseitiger Aufhebung des Abschoßes und Abfahrtsgeldes abgeschlossenen vom 24. — 30. Juli 1835 *) vorbehaltene Ausnahme in Betreff Ungarns und Siebenbürgens aufgehoben werde, und die Bestimmungen jener Uebereinkunft gegenseitig auch auf die Vermögensausfuhr aus und nach Ungarn, Kroazien, Siebenbürgen, der Woiwodschaft Serbien und dem Temeser Banate Anwendung zu finden haben.

Gr. Buol-Schauenstein m. p.

242.

Erlaß des Handels-Ministeriums vom 11. September 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LVI. Stück, Nr. 181, ausgegeben in der deutschen Allein-Ausgabe vom 16. September 1852, in der gegenwärtigen Doppel-Ausgabe am 16. Oktober 1852),

womit die mit der Allerhöchsten Entschließung vom 12. Mai 1852 genehmigte Reorganisirung der Zentral-Leitung des Bauwesens kundgemacht wird.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 12. Mai d. J. in Bezug auf die neue Gestaltung der Zentral-Leitung des Bauwesens nachstehende Anordnungen zu genehmigen geruht:

1. Die bisher bestandene General-Baudirekzion wird aufgehoben.

2. Die Leitung der Eisenbahnbauten, welche bisher der General-Baudirekzion anvertraut war, wird von der Leitung der anderen Bau-Angelegenheiten getrennt, nnd einer eigenen Behörde zugewiesen, die unter dem Titel:

„**Zentral-Direkzion für Eisenbahnbauten**"

errichtet wird.

---

*) Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1835, II. Abtheilung, Nr. 242, Seite 848.

Zakres jej czynności rozciągać się będzie na obręb całego państwa, z wyjątkiem królestwa Lombardzko-Weneckiego, względem którego w przedmiocie budowli kolei żelaznych osobne wyjdzie rozporządzenie.

Dyrekcyja centralna budowli kolei żelaznych nie będzie wywierać żadnego wpływu ani na inne prace budownicze, ani na ruch kolei żelaznych, i ustanowioną będzie jako osobna władza samodzielna, podlegająca wprost Ministerstwu handlu.

3) Czynności jeneralnej Dyrekcyi budowniczej, pod względem bicia gościńców, budowli wodnych i górnych, przejdą do Ministerstwa handlu, którego sekcyja II. (sekcyja budownictwa), obejmie kierunek centralny całego budownictwa w różnych jego gałęziach we wszystkich krajach cesarstwa, w granicach zakresu wytkniętego przez Najjaśniejszego Pana dla Ministeryjów w ogólności, a dla Ministerstwa handlu w szczególności.

Wyżrzeczone nowe urządzenie wejdzie w wykonanie z dniem 1. Października r. b.

Baumgartner m. p.

243.

Rozporządzenie Ministerstwa wyznań i oświecenia z dnia 11. Września 1852,

(Dziennik praw państwa, część LVIII., nr. 186, wydana w języku niemieckim dnia 25. Września 1852, w wydaniu niniejszem dnia 16. Października 1852),

do wszystkich uniwersytetów,

którem się nakazuje, iż całe powszechne prawo karne austryjackie stanowić ma przedmiot egzaminu przy pierwszem rygorozum dla pozyskania stopnia doktora praw.

Zważywszy, iż przez zmiany, zaprowadzone w ustawodawstwie karnem austryjackiem ustały powody, dla których dawniej w największej części uniwersytetów austryjackich, tylko ustawa karna o zbrodniach i postępowanie kryminalne, były przedmiotem egzaminu przy pierwszem rygorozum dla dostąpienia godności doktora praw, ciężkie zaś przestępstwa policyjne, i odnoszące się do nich postępowanie, stanowiły przedmiot czwartego rygorozum; zważywszy dalej, iż takie rozdzielenie w przyszłości przeciwnemby było tak systemowi rewidowanej ustawy karnej powszechnej z dnia 27. Maja r. b., jakoteż naturalnemu składowi rzeczy i jasnej dążności prawodawstwa, nakazuje się niniejszem, iż z rokiem szkolnym $18^{52}/_{53}$ w owych uniwersytetach powszechne austryjackie prawo karne i postępowanie karne w całej swej objętości, jako przedmiot egzaminu przy tem rygorozum przyjętem być ma, przy którem dotąd tylko ustawa karna o zbrodniach egzaminowaną była.

Ihr Geschäftskreis erstreckt sich auf den ganzen Umfang des Kaiserstaates, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches, hinsichtlich dessen in Bezug auf Eisenbahnbauten eine besondere Verfügung getroffen werden wird.

Die Central-Direkzion für Eisenbahnbauten, welche weder auf das übrige Bauwesen, noch auf den Eisenbahnbetrieb Einfluß zu nehmen hat, wird als eine selbständige, dem Handelsministerium unmittelbar untergeordnete Behörde bestellt.

3. Die Geschäfte der General-Baudirekzion in Betreff der Strassen-, Wasser- und Hochbauten gehen an das Handelsministerium über, dessen II. Sekzion (Bau-Sekzion) die Zentral-Leitung des gesammten Bauwesens nach seinen verschiedenen Zweigen für alle Länder des Kaiserreiches innerhalb der Grenzen des für die Ministerien im Allgemeinen und des für das Handelsministerium insbesondere Allerhöchst vorgezeichneten Wirkungskreises führt.

Diese neue Errichtung tritt am 1. Oktober d. J. in Wirksamkeit.

Baumgartner m. p.

243.

Verordnung des Ministeriums für Kultus und Unterricht vom 11. September 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LVIII. Stück, Nro. 186, ausgegeben in der deutschen Allein-Ausgabe am 25. September 1852, in der gegenwärtigen Doppel-Ausgabe am 16. Oktober 1852),

an alle Universitäten,

womit angeordnet wird, daß das gesammte österreichische allgemeine Strafrecht einen Gegenstand der Prüfung bei dem ersten Rigorosum zur Erlangung der juridischen Doktorswürde zu bilden habe.

Nachdem durch die Veränderungen in der österreichischen Strafgesetzgebung jene Gründe weggefallen sind, aus welchen früher an den meisten österreichischen Universitäten nur das Strafgesetz über Verbrechen und das Kriminalverfahren bei dem ersten Rigorosum zur Erlangung der juridischen Doktorswürde geprüft wurde, die schweren Polizei-Uebertretungen aber und das bezügliche Verfahren einen Prüfungsgegenstand des vierten Rigorosums bildeten, und nachdem eine fernere derartige Trennung dem Systeme des revidirten allgemeinen Strafgesetzes vom 27. Mai d. J., dem natürlichen Sachverhältniße und der klaren Tendenz der Gesetzgebung zuwiderlaufen würde, wird hiemit angeordnet, daß mit dem Studienjahre $18^{52}/_{53}$ an diesen Universitäten das allgemeine österreichische Strafrecht und Strafverfahren in seinem ganzen Umfange zum Prüfungsgegenstande bei demjenigen Rigorosum zu machen sei, bei welchem bisher nur das Strafgesetz über Verbrechen geprüft wurde.

Co do uniwersytetów, w których już dawniej całe nadane prawo karne było przedmiotem jednego a tego samego rygorozum, powyższe rozporządzenie zastosować należy w tem znaczeniu, iż odtąd powszechne prawo karne z dnia 27. Maja r. b., tudzież normy obowiązujące co do postępowania karnego, uważane być winny za główne podstawy egzaminu dotyczącego.

Thun m. p.

244.

Rozrządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 13. Września 1852,

(Dziennik praw państwa, część LVI., nr. 182, wydana w języku niemieckim dnia 16. Września 1852, w wydaniu niniejszem dnia 16. Października 1852),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, w których instytucyja rządowych egzaminów teoretycznych jest zaprowadzoną,

mocą którego, w porozumieniu z Ministerstwem wyznań i oświecenia, rozciąga się uwzględnienia, objęte w rozrządzeniu Ministra oświecenia z dnia 21. Stycznia 1851 nr. 28. Dz. pr. p. w przedmiocie egzaminów rządowych teoretycznych, także i na tych słuchaczów prawa, którzy ukończyli nauki swoje w roku szkolnym 1851/1852.

Na podstawie §. 66. ustawy prowizorycznej z dnia 30. Lipca 1850 nr. 327. Dz. pr. p., rozciąga się uwzględnienia, które na mocy rozrządzenia Ministerstwa wyznań i oświecenia z dnia 21. Stycznia 1851 r. nr. 28. Dz. pr. p. *) służą przy wstępie do praktyki sądowej, także i do tych kandydatów, którzy w kursie letnim 1852 r. ukończyli nauki swoje, a to w ten sposób, iż i ci, jeżeli się wykażą do końca Marca 1853 roku, że dopełnili warunków, w ustępie 3m wyżpowołanego rozrządzenia, pod *a.*, *b.*, *c.* wyrażonych, przypuszczeni być mogą bez dalszych już w tej mierze wymogów, do wszystkich gałęzi praktyki sądowej.

Krauss m. p.

---

*) Dziennik praw krajowych z roku 1851, część VI., nr. 39, str. 112.

Für diejenigen Universitäten, an welchen schon früher das gesammte positive Strafrecht Gegenstand eines und desselben Rigorosums war, findet diese Verordnung ihre Anwendung in der Richtung, daß nunmehr das allgemeine Strafgesetz vom 27. Mai dieses Jahres und die in Kraft bestehenden Normen über das Strafverfahren die Hauptgrundlagen der dießfälligen Prüfung zu bilden haben.

Thun m. p.

244.

Erlaß des Justizministeriums vom 13. September 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LVI Stück, Nro. 182, ausgegeben in der deutschen Allein-Ausgabe am 16. September 1852, in der gegenwärtigen Doppel-Ausgabe am 16. Oktober 1852),

giltig für alle Kronländer, für welche das Institut der theoretischen Staatsprüfungen in Wirksamkeit steht,

wodurch im Einvernehmen mit dem Ministerium des Kultus und Unterrichts die durch den Erlaß des letzteren vom 21. Jänner 1851, Nr. 28, Reichs-Gesetzblatt, zugestandenen Begünstigungen bezüglich der theoretischen Staatsprüfungen auch auf die Rechtshörer, welche ihre Studienzeit im Studienjahre 1851—1852 vollendet haben, ausgedehnt werden.

Auf Grundlage des §. 66. des provisorischen Gesetzes vom 30. Juli 1850, Nr. 327, Reichs-Gesetzblatt, werden die durch den Erlaß des Ministeriums für Kultus und Unterricht vom 21. Jänner 1851, Nr. 28, Reichs-Gesetzblatt*), für den Eintritt in die Justiz-Praxis zugestandenen Begünstigungen auch auf jene Kandidaten, welche im Sommer-Semester 1852 ihre gesetzliche juridische Studienzeit vollendet haben, hiermit in der Art ausgedehnt, daß auch diese, wenn sie nur bis Ende März 1853 die Erfüllung der in dem dritten Absatze des obgedachten Erlaßes unter a), b) und c) festgesetzten Bedingungen auszuweisen vermögen, ohne weiters zu allen Zweigen der Justiz-Praxis zugelassen werden.

Krauß m. p.

---

*) Landes-Gesetzblatt vom Jahre 1851, VI. Stück, Nro. 39, Seite 112.

245.

Rozporządzenie Ministerstwa finansów z dnia 13. Września 1852,

(Dziennik praw państwa, część LVII., nr. 183, wydana w języku niemieckim dnia 18. Września 1852, w wydaniu niniejszem dnia 16. Października 1852),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

którem obwieszczone zostają niektóre do wykonania ustawy o druku potrzebne zmiany w postępowaniu celnem pod względem pism drukowych, z zagranicy wprowadzonych.

W postanowieniach instrukcyi do przeprowadzenia ustawy o druku, wydanej na dniu 27. Maja 1852 r. §. 9, nakazano władzom policyjnym, ażeby ściśle przeglądały wszelkie książki wprowadzane z zagranicy, i rozporządzono zarazem, ażeby rewizyja druków policyjna odbywała się podczas celnego z niemi postępowania, zaczem więc wspomniona rewizyja odbywać się może tylko w tych głównych urzędach celnych klasy pierwszej, przy których istnieją komisyje do rewizyi książek.

Główne te urzędy celne są następujące:

w Austryi Niższej	Wiedeń,
„ „ Wyższej	Linc,
„ Solnogrodzie	Solnogród,
„ Czechach	Praga,
„ Morawii	Berno, Ołomuniec,
„ Szląsku	Opawa,
„ Galicyi	Lwów, Kraków, Czerniowce,
„ Węgrzech	Peszt, Preszburg, Oedenburg,
„ Siedmiogrodzie	Hermanstadt, Kronstadt,
„ Województwie i Banacie	Temeszwar,
„ Styryi	Grac,
„ Krainie	Lublana,
„ Tyrolu	Insbruk,
„ Lombardyi i Wenecyi	Medyjolan, Wenecyja, Werona,
„ Nadbrzeżu	Tryjest,
„ Kroacyi i Slawonii	Zagrzeb, Fiume,
„ Dalmacyi	Zadra.

Oprócz tego zarządzono, ażeby także w Bodenbach i Eger w Czechach, tudzież w Brodach w Galicyi, ustanowione były organa do rewi-

245.

Verordnung des Finanzministeriums vom 13. September 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LVII. Stück, Nro. 183, ausgegeben in der deutschen Allein-Ausgabe am 18. September 1852, in der gegenwärtigen Doppel-Ausgabe am 16. Oktober 1852),

wirksam für sämmtliche Kronländer,

womit einige zur Vollziehung des Preßgesetzes nothwendige Aenderungen des Zollverfahrens, bezüglich der aus dem Auslande einlangenden Druckschriften, bekannt gemacht werden.

Nach den Bestimmungen der Instrukzion zur Durchführung der Preß-Ordnung vom 27. Mai 1852, §. 9, wurde den Polizeibehörden die genaue Durchsicht der aus dem Auslande einlangenden Büchersendungen zur Pflicht gemacht, und festgesetzt, daß die Revision der Druckschriften vom polizeilichen Standpunkte bei Gelegenheit der Zollbehandlung vorzunehmen sei, daher diese Letztere für jetzt nur bei jenen Hauptzollämtern erster Klasse stattfinden könne, bei welchen Bücher-Revisions-Kommissionen aufgestellt sind.

Diese Hauptzollämter sind folgende:

für Niederösterreich .... Wien,
„ Oberösterreich .... Linz,
„ Salzburg .... Salzburg,
„ Böhmen .... Prag,
„ Mähren .... Brünn, Olmütz,
„ Schlesien .... Troppau,
„ Galizien .... Lemberg, Krakau, Czernowitz,
„ Ungarn .... Pesth, Preßburg, Oedenburg,
„ Siebenbürgen .... Hermanstadt, Kronstadt,
„ die Woiwodina und das Banat .... Temeswar,
„ Steiermark .... Gratz,
„ Krain .... Laibach,
„ Tirol .... Innsbruck,
„ die Lombardie und Venedig .... Mailand, Venedig, Verona,
„ das Küstenland .... Triest,
„ Kroazien und Slavonien .... Agram, Fiume,
„ Dalmazien .... Zara.

Ferner wurde die Einleitung getroffen, daß auch zu Bodenbach und Eger in Böhmen, dann zu Brody in Galizien Organe für die Vornahme der Bücher-

zyi książek; dla tego też główne urzędy celne klasy I. ustanowione w wspomnionych miejscach, upoważnionemi są do odbierania cła od pism drukowych.

Do rzeczonych głównych urzędów celnych należy przeto od granicy przekazywać wszystkie przychodzące z zagranicy paki z książkami, przesełki w przepasce krzyżowej i t. d., bądź że takowe przychodzą pocztą, bądź inną drogą, wyjąwszy owe pisma peryjodyczne, którym odbyt przez pocztę jest dozwolonym.

Przez to wprowadza się istotną zmianę do postanowień, objętych w §. 29. uwag wstępnych do taryfy celnej z dnia 6. Listopada 1851 r., tudzież do postanowień samejże taryfy co do upoważnień urzędów celnych, albowiem odtąd już nie wszystkie główne urzędy celne pierwszej klasy upoważnionemi są do odbierania cła od pism drukowych; równie też ustaje na przyszłość pod względem pism drukowych, udzielone głównym urzędom celnym drugiej klasy, tudzież urzędom celnym pobocznym pierwszej klasy wyjątkowe upoważnienie przyjmowania cła w obrocie granicznym, lub jeżeli idzie o przedmioty, które podróżni z sobą wiozą do własnego użytku, nawet od takich artykułów, które są zostawione urzędom wyższej kategoryi, jeżeli ilość ich nie przechodzi jednostki celnej, lub względnie połowy owej jednostki, przyczem pod wyrazem pism drukowych rozumieć należy według §. 1. najwyższego patentu z dnia 27. Maja 1852 (Dz. pr. p. str. 603), wszelkie dzieła literackie i artystyczne, rozmnażane za pomocą odcisków z kamienia, metalu lub drzewa, przez wybijanie, odformowanie lub jakiebądź inne środki mechaniczne lub chemiczne.

Urzędy celne na granicy, nie upoważnione do odbierania cła od pism drukowych, będą zatem winny pisma drukowe, wprowadzone przez liniję celną, przekazywać do jednego z wyż wspomnionych głównych urzędów celnych pierwszej klasy, lub jeżeli się takowe znajdują między efektami podróżnego, który bez zatrzymywania się odbywa podróż przez państwo, przekazywać takowe w zamknięciu urzędowem do tego urzędu, przez który podróżny z państwa występuje.

Od tegoż jednak postępowania należy odstąpić i nie przekazywać pism drukowych, które podróżny z sobą wiezie, jeżeli się tylko w pojedynczych egzemplarzach znajdują, do osobistego użytku podróżnego przeznaczone są, a pod względem rodzaju i ilości potrzebom jego odpowiadają, i przeto stosownie do §. 21. l. 7. uwag wstępnych do taryfy celnej, wolnemi są od postępowania celnego jako efekta podróżne.

Revision bestellt werden, daher die in den genannten Orten bestehenden Hauptzollämter erster Klasse zur Verzollung von Druckschriften gleichfalls ermächtiget sind.

An diese Hauptzollämter sind deßhalb die aus dem Auslande einlangenden Bücherballen, Kreuzbandsendungen u. s. w., sie mögen durch die Post oder durch andere Gelegenheit befördert werden, von der Grenze zur Behandlung anzuweisen, und es sind von dieser Anweisung nur die periodischen Druckschriften, denen das Postdebit bewilliget ist, ausgenommen.

Dadurch erleiden die Bestimmungen des §. 29. der Vorerinnerungen zum Zolltarife vom 6. November 1851, dann jene des Tarifes selbst über die Befugnisse der Zollämter eine wesentliche Aenderung, indem nunmehr nicht alle Hauptzollämter erster Klasse zur Verzollung von Druckschriften ermächtiget sind, und die den Hauptzollämtern zweiter Klasse und den Nebenzollämtern erster Klasse eingeräumte ausnahmsweise Ermächtigung im Grenzverkehre, oder wenn es sich um Gegenstände handelt, welche Reisende zum eigenen Gebrauche mit sich führen, auch die den Aemtern höherer Kategorie vorbehaltenen Artikel in Verzollung zu nehmen, wenn deren Menge die Verzollungs-Einheit oder rücksichtlich die Hälfte dieser Einheit nicht überschreitet, für die Zukunft in Absicht anf Druckschriften außer Wirksamkeit zu treten hat, wobei unter dem Ausdrucke „Druckschriften“ nach §. 1. des Allerhöchsten Patentes vom 27. Mai 1852 (Reichs-Gesetzblatt, Seite 603) alle durch Stein-, Metall- oder Holzdruck, Prägung, Abformung oder durch was immer für mechanische oder chemische Mittel vervielfältigten literarischen und artistischen Werke zu verstehen sind.

Die zur Verzollung von Druckschriften nicht ermächtigten Zollämter an der Grenze haben daher die in der Einfuhr über die Zoll-Linie vorkommenden Druckschriften an eines der obengenannten Hauptzollämter erster Klasse, oder wenn dieselben unter den Effekten eines Reisenden vorkommen, der, ohne sich aufzuhalten, den Weg durch das Staatsgebiet zurückgelegt, unter ämtlichem Verschluße an das Amt, über welches der Austritt zu erfolgeu hat, anzuweisen.

Von diesem Verfahren ist jedoch Umgang zu nehmen, und es hat die Anweisung der von einem Reisenden mitgebrachten Druckschriften gänzlich zu unterbleiben, wenn sie nur in einzelnen Exemplaren vorhanden, für den persönlichen Gebrauch des Reisenden bestimmt, und hinsichtlich der Beschaffenheit und Menge seinem Bedarfe angemessen, folglich nach §. 21, Z. 7. der Vorerinnerung zum Zolltarife, zur zollfreien Behandlung als Reise-Effekten geeignet sind.

Gdyby zaś pomiędzy efektami podróżnego znajdowało się jedno i to samo pismo drukowe w więcej jak jednym egzemplarzu, lub gdyby wprowadzone było pod takiemi okolicznościami, które zdradzają zamysł rozszerzania, wówczas przekazane być winno w zamknięciu urzędowem.

Rozporządzenie niniejsze wstąpić winno w wykonanie z dniem, w którym dojdzie do każdego urzędu celnego w drodze władzy przełożonej.

Baumgartner m. p.

246.

Rozporządzenie Naczelnika najwyższej Władzy policyjnej z dnia 17. Września 1852,

(Dziennik praw państwa, część LVIII., nr. 188, wydana w języku niemieckim dnia 25. Września 1852, w wydaniu niniejszem dnia 16. Października 1852),

obowiązujące w całym obrębie państwa,

dotyczące zakazu dziennika: „Berlinische Nachrichten von Staats- und gelehrten Sachen“ **(Berlińskie wiadomości o rzeczach rządowych i uczonych, (Gazeta Haude-Spennera).**

Najwyższa Władza policyjna uznała potrzebę, w myśl §. 23. ustawy o druku z dnia 27. Maja 1852 roku zakazać w całym obrębie państwa dziennik redagowany przez S. H. Spiker, pod nazwiskiem: „*Berlinische Nachrichten von Staats- und gelehrten Sachen*“ (Wiadomości berlińskie o rzeczach rządowych i uczonych), wychodzący w ekspedycyi gazet Haude-Spennera w Berlinie.

Kempen m. p. F. M. P.

247.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 18. Września 1852,

(Dziennik praw państwa, część LVIII., nr. 189, wydana w języku niemieckim dnia 25. Września 1852, w wydaniu niniejszem dnia 16. Października 1852),

którem się ogłasza czas, od którego wydawać się zaczną nowe monety na 10 procentów aliażowane.

Odnośnie do rozrządzenia z dnia 31. Lipca 1852 r. (Dz. pr. p. str. 723 *), mocą którego aliaż srebra monetowego na talary, złotówki reńskowe, cwancygiery i półcwancygiery, ustanowionym został na 10 procent., podaje się do wia-

*) Dziennik praw krajowych, część XXIX., nr. 193.

Wäre aber unter den Effekten des Reisenden ein und dieselbe Druckschrift in mehr als Einem Exemplar vorhanden, oder fände die Einfuhr unter Umständen Statt, welche auf die Absicht der Verbreitung schließen lassen, so hat die Anweisung unter ämtlichem Verschluße stattzufinden.

Gegenwärtige Anordnung hat mit dem Tage in Wirksamkeit zu treten, an welchem sie jedem einzelnen Zollamte durch die vorgesetzte Behörde zukommen wird.

Baumgartner m. p.

246.

Verordnung des Chefs der Obersten Polizei-Behörde vom 17. September 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LVIII. Stück, Nro. 188, ausgegeben in der deutschen Allein-Ausgabe am 25. September 1852, in der gegenwärtigen Doppel-Ausgabe am 16. Oktober 1852),

wirksam für den ganzen Umfang des Kaiserstaates,

betreffend das Verbot der „Berlinischen Nachrichten von Staats- und gelehrten Sachen" (Haude-Spenner'schen Zeitung).

Die Oberste Polizei-Behörde findet das in der Haude- und Spenner'schen Zeitungs-Expedizion in Berlin, unter der Redakzion des S. H. Spiker erscheinende Tagesblatt „Berlinische Nachrichten von Staats- und gelehrten Sachen" im Sinne des §. 23 der Preß-Ordnung vom 27. Mai 1852 für den ganzen Umfang der Monarchie zu verbieten.

Kempen m. p., F. M. L.

247.

Erlaß des Finanzministeriums vom 18. September 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LVIII. Stück, Nr. 189, ausgegeben in der deutschen Allein-Ausgabe am 25. September 1852, in der gegenwärtigen Doppel-Ausgabe am 16. Oktober 1852),

womit der Zeitpunkt bekannt gemacht wird, mit welchem die Ausgabe der neuen zu zehn Perzent legirten Silbermünzen zu beginnen hat.

Mit Beziehung auf den Erlaß vom 31. Juli 1852 (Reichs-Gesetzblatt, Seite 723 *), womit die Legirung des Münzsilbers für Thaler, Gulden, Zwanziger und Zehner auf zehn Perzent festgesetzt wurde, wird bekannt gemacht, daß bei dem Haupt-

---

*) Landes-Gesetzblatt, XXIX Stück, Nr. 191.

domości, iż w głównym urzędzie menniczym rozpoczną się wypłaty dla strón, oddających srebro od dnia dwudziestego Września r. b. w nowych monetach srebnych, wybitych ze srebra mieszanego w stosunku dziesięciu części czystego srebra a jednej części miedzi.

Baumgartner m. p.

248.

Rozporządzenie najwyższej Władzy policyjnej z dnia 26. Września 1852,

(Dziennik praw państwa, część LX., nr. 196, wydana dnia 12. Października 1852),

dotyczące dotychczasowych, dla pojedynczych krajów koronnych państwa lub dla osobnych okręgów, wydawanych zakazów pism drukowych.

Ponieważ w skutek §. 23. ustawy drukowej, z dniem 1. Września r. b., we wszystkich krajach koronnych państwa, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, w życie weszłej, zakazy pism drukowych do zakresu najwyższej Władzy policyjnej należą, a zakazy przez nią wydane moc swą zawsze na cały obręb państwa rozciągać mają, przeto co do ważności dotychczasowych, dla pojedynczych tylko krajów koronnych i części przez właściwą władzę wydanych zakazów pism drukowych, ustanawia najwyższa Władza policyjna, w porozumieniu z Ministeryjami spraw wewnętrznych i sprawiedliwości, co następuje:

1. Wydane dotychczas dla pojedynczych krajów koronnych i części państwa zakazy pism drukowych, zostają w owych krajach i częściach, dla których wydane są, i oraz w miarę nastąpionego obwieszczenia, na wszelki sposób w zupełnej swej mocy jeszcze przez ciąg sześciu miesięcy, licząc od 1. Września roku bieżącego.

2. Po upływie czasu tego, zakazy rzeczone tylko o tyle jeszcze także i nadal w swej mocy zostają, o ile w tym czasie przyjęte zostały przez najwyższą Władzę policyjną w liczbę pism drukowych, dla całego państwa zakazanych.

Kempen m. p., F. M. P.

münzamte die Zahlungen an Silber liefernde Parteien vom 20. September d. J. angefangen, in neuen, nach dem Mischungsverhältniße von neun Theilen Feinsilber und Einem Theile Kupfer legirten Silbermünzen stattfinden werden.

Baumgartner m. p.

248.

Verordnung der Obersten Polizei=Behörde vom 26. September 1852,

(im Reichs=Gesetzblatte LX. Stück, Nro. 196, ausgegeben am 12. Oktober 1852),

in **Betreff der bisher für einzelne Kronländer des Reiches oder für besondere Gebiete erlassenen Verbote von Druckschriften.**

Nachdem in Folge §. 23 der mit 1. September dieses Jahres in sämmtlichen Kronländern des Reiches, mit Ausnahme der Militärgrenze, in Wirksamkeit getretenen Preß=Ordnung die Verbote von Druckschriften in den Wirkungskreis der Obersten Polizei=Behörde gehören, und die von derselben ausgehenden Verbote stets für das ganze Reich zu gelten haben, findet die Oberste Polizei=Behörde hinsichtlich der Giltigkeit der bisher nur für einzelne Kronländer und Gebietstheile von der betreffenden Behörde verfügten Verbote von Druckschriften, im Einvernehmen mit den Ministerien des Innern und der Justiz, Folgendes zu bestimmen:

1. Die bisher für einzelne Kronländer und Gebietstheile des Reiches erlassenen Verbote von Druckschriften, haben in jenen Ländern und Gebietstheilen, für welche sie erlassen wurden, und nach Maßgabe der geschehenen Kundmachung, jedenfalls noch 6 Monate vom 1. September dieses Jahres in voller Giltigkeit zu bleiben.

2. Nach Ablauf jener Zeit bleiben die besagten Verbote nur in soferne auch künftig in Geltung, als sie mittlerweile von der Obersten Polizei=Behörde in die Zahl der für das ganze Reich verbotenen Druckschriften eingereihet worden sind.

Kempen m. p., F. M. L.

249.

Rozrządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 29. Września 1852,

(Dziennik praw państwa, część LX., nr. 197, wydana dnia 12. Października 1852),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

którem oświadcza się, iż c. k. żandarmi zupełne mają prawo żądania trzeciej części kary pieniężnej, zapewnionej donosicielowi w ustawie karnej za uczynione doniesienie o grach zakazanych.

Dla uchylenia zaszłych wątpliwości, oświadcza Ministeryjum sprawiedliwości w porozumieniu z c. k. najwyższą Władzą policyjną, iż c. k. żandarmi zupełne mają prawo żądania jednej trzeciej części kary pieniężnej, zapewnionej donosicielowi w §. 266 części II. ustawy karnej z dnia 3. Września 1803, i w §. 522 ustawy karnej z dnia 27. Maja 1852, za uczynione przez nich doniesienie o grach zakazanych.

Krauss m. p.

250.

Rozporządzenie najwyższej Władzy policyjnej z dnia 5. Października 1852,

(Dziennik praw państwa, część LX., nr. 201, wydana dnia 12. Października 1852),

moc mające we wszystkich krajach koronnych,

dotyczące zakazu dziennika tygodniowego „*L' unione sociale*" w Turynie wychodzącego.

Najwyższa Władza policyjna zakazuje niniejszem w całym obrębie państwa, wychodzący w Turynie od początku Września roku bieżącego tygodnik: „*L' unione sociale*" z powodu okazanego kierunku, powszechnemu porządkowi szkodliwego.

Kempen m. p., F. M. P.

249.

Erlaß des Justizministeriums vom 29. September 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LX. Stück, Nro. 197, ausgegeben am 12. Oktober 1852),

wirksam für den ganzen Umfang des Kaiserthumes, mit Ausnahme der Militärgrenze,

wodurch erklärt wird, daß die Gensd'armen für die von ihnen erstatteten Anzeigen über verbotene Glücksspiele auf das in dem Strafgesetze dem Anzeiger zugesicherte Drittheil des Strafbetrages vollen Anspruch haben.

Zur Beseitigung vorgekommener Zweifel findet das Justizministerium im Einverständniße mit der Obersten Polizei-Behörde zu erklären, daß die Gensd'armen für die von ihnen erstatteten Anzeigen über verbotene Glücksspiele auf das im §. 266 des II. Theiles des Strafgesetzes vom 3. September 1803 und im §. 522 des Strafgesetzes vom 27. Mai 1852 dem Anzeiger zugesicherte Drittheil des Strafbetrages vollen Anspruch haben.

Krauß m. p.

250.

Verordnung der Obersten Polizei-Behörde vom 5. Oktober 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte LX. Stück, Nro. 201, ausgegeben am 12. Oktober 1852),

giltig für alle Kronländer,

betreffend das Verbot des in Turin erscheinenden Wochenblattes: „L'unione sociale".

Die Oberste Polizei-Behörde findet das seit Anfang September dieses Jahres in Turin erscheinende Wochenblatt: „L'unione sociale" wegen seiner an den Tag gelegten gemeinschädlichen Richtung, im ganzen Umfange des Kaiserreiches zu verbieten.

Kempen m. p., F. M. L.

[illegible] Erlaß des Justizministeriums vom 22. September 1852.

[illegible] (Reichs-Gesetzblatt, [illegible], ausgegeben am 14. October 1852).

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] vom 2. October 1852.

[illegible] ausgegeben am [illegible] October 1852).

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XXXVI.

Wydana i rozesłana dnia 18. Grudnia 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XXXVI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 18. Dezember 1852.

251.

Traktat między Austryją i Niderlandami z dnia 28. Sierpnia 1852 r. zawarty,

(Dziennik praw państwa, część LXIII., nr. 207, wydana dnia 27. Października 1852),

w przedmiocie wzajemnego wydawania zbrodniarzy.

My Franciszek Józef pierwszy, z Bożej łaski Cesarz Austryjacki;

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Arcyksiąże Austryi; Wielki-Książe Krakowa; Książe Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy, Bukowiny, Górnego i Dolnego Szląska; Wielki-Książe Siedmiogrodu, Margrabia Morawii; uksiążęcony Hrabia Habsburga i Tyrolu i t. d.

Czynimy niniejszem wiadomo wszem w obec i każdemu z osobna, komu na tem zależy:

Ponieważ przez Pełnomocnika Naszego i Pełnomocnika Jego Król. Mości Króla Niderlandzkiego zawartą i podpisaną została w Hadze dnia 28. miesiąca Sierpnia 1852 konwencyja względem wzajemnego wydawania zbrodniarzy, której treść następująca:

Tekst pierwotny.	Przekład.
Sa Majesté l'Empereur d'Autriche	**Jego C. K. Mość Cesarz Austryi**
et	tudzież
Sa Majeste le Roi des Pays-Bas,	**Jego K. Mość Król Niderlandów**
ayant jugé utile de régler par une convention, l'extradition de malfaiteurs, conformément à la législation des deux Pays respectifs, ont muni à cet effet de Leurs pleins pouvoirs savoir:	uznawszy za potrzebne, wzajemne wydawanie zbrodniarzy uregulować przez konwencyję, zgodną z ustawodawstwem państw obudwóch, nadali tym końcem pełnomocnictwa, a mianowicie:

251.

Staats-Vertrag zwischen Oesterreich und den Niederlanden vom 28. August 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXIII. Stück, Nro. 207, ausgegeben am 27. Oktober 1852),

wegen gegenseitiger Auslieferung von Verbrechern.

Nos Franciscus Josephus Primus,

divina favente clementia Austriae Imperator: Hungariae, Bohemiae, Lombardiae et Venetiarum, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illiriae Rex; Archidux Austriae; Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae, Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Postquam a Nostro et a Plenipotentiario Suae Majestatis Regis Belgii, Conventio de mutua maleficorum extraditione Hagae Comitum die 28. mensis Augusti anni 1852 inita et signata est tenoris sequentis:

Uebersetzung.

Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich

und

Seine Majestät der König der Niederlande

haben für zweckmäßig erachtet, die wechselseitige Auslieferung der Verbrecher im Einklange mit der Gesetzgebung der beiden Staaten durch eine Uebereinkunft zu regeln, und haben zu diesem Ende mit Ihren Vollmachten versehen, und zwar:

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche,

le Baron Antoine de Doblhoff-Dier, Commandeur de nombre de l'Ordre Royal et distinguè de Charles III. d'Espagne, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire à la Cour des Pays-Bas; — et

Sa Majesté le Roi des Pays-Bas,

le Sieur Herman van Sonsbeeck, Chevavalier de l'Ordre du Lion Neerlandais, Grand' Croix de l'Ordre de l'Etoile Polaire, de Suède, — de l'Ordre du Sauveur, de la Grèce, — de l'Ordre des Saints Maurice et Lazare, de Sardaigne, — de l'Ordre de Leopold, de Belgique, — de l'Ordre national de la Légion d'honneur, — de l'Ordre de l'Aigle rouge de Prusse, — et de l'Ordre de Charles III. d'Espagne, — Son Ministre des Affaires étrangères;

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs respectifs, sont convenus des Articles suivants:

Artycle 1.

Les Gouvernements Autrichien et Neerlandais s'engagent à se livrer réciproquement, à la demande de l'autre part.e, à l'exception de Leurs nationaux, les individus condamnés, mis en état d'accusation, ou contre lesquels une ordonnance de poursuite, avec mandat d'arrêt, est prononcée par le juge de celui des deux Etats, qui réclame l'extradition.

Sont compris, quant à l'application de cette convention, dans la dénomination de nationaux, les étrangers, qui,

Jego C. K. Mość Cesarz Austryi

nadał pełnomocnictwo baronowi Antoniemu Doblhoff-Dier, komandorowi z rzeczywistej liczby wysokiego królewskiego orderu Karola IIgo Hiszpanii, Swemu nadzwyczajnemu Posłowi i umocowanemu Ministrowi przy dworze Króla Niderlandzkiego; a zaś

Jego K. Mość Król Niderlandów

nadał pełnomocnictwo panu Hermanowi Sonsbeeck, kawalerowi niderlandzkiego orderu lwa, kawalerowi wielkiego krzyża szwedzkiego orderu gwiazdy północnej, greckiego orderu Zbawiciela, sardyńskiego orderu św. Maurycego i Łazarza, belgijskiego orderu Leopolda, narodowego orderu legii honorowej, pruskiego orderu orła czerwonego i orderu Karola III. Hiszpanii, Swemu Ministrowi spraw wewnętrznych;

którzy Pełnomocnicy, po wzajemnem sobie udzieleniu pełnomocnictw swoich, zgodzili się na następujące artykuły:

Artykuł 1.

Rządy austryjacki i niderlandzki obowiązują się wydawać sobie wzajemnie na żądanie strony dotyczącej, z wyjątkiem swych poddanych własnych, takie osoby, które przez sędziego państwa, żądającego wydania, albo już są zasądzonemi, albo postawionemi w stanie zaskarżenia, albo przeciw którym sędzia nakazał poszukiwanie na drodze karnej na mocy rozkazu aresztowania.

Pod nazwiskiem własnych poddanych rozumieć należy, przy zastosowaniu niniejszej konwencyi, tych także cudzo-

Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich

den Freiherrn Anton von Doblhoff-Dier, Kommandeur aus der effektiven Zahl des hohen königlichen Ordens Karl III. von Spanien, Allerhöchst Ihren außerordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister am königlich-niederländischen Hofe, und

Seine Majestät der König der Niederlande

den Herrn Hermann van Sonsbeeck, Ritter des niederländischen Löwen-Ordens, Großkreuz des schwedischen Polarstern-Ordens, des griechischen Erlöser-Ordens, des sardinischen Ordens der heiligen Maurizius und Lazarus, des belgischen Leopold-Ordens, des Nazional-Ordens der Ehrenlegion, des preußischen rothen Adler-Ordens und des Ordens Karl III. von Spanien, allerhöchst Ihren Minister der auswärtigen Angelegenheiten;

welche Bevollmächtigte nach gegenseitiger Mittheilung ihrer Vollmachten über folgende Artikel übereingekommen sind:

Artikel 1.

Die österreichische und niederländische Regierung verpflichten sich, einander auf Ersuchen des anderen Theiles — mit Ausnahme ihrer eigenen Staats-Angehörigen, jene Individuen wechselseitig auszuliefern, die von dem Richter des die Auslieferung ansprechenden Staates entweder verurtheilt, oder in Anklagestand versetzt sind, oder gegen welche von denselben eine strafgerichtliche Verfolgung mit Verhaftbefehl angeordnet worden ist.

Unter der Benennung von eigenen Staats-Angehörigen sind, was die Anwendung dieser Konvenzion betrifft, auch diejenigen Ausländer einbegriffen, welche nach den Gesetzen des Landes, an welches das Auslieferungs-Ersuchen ergangen ist, den

selon les lois du pays auquel l'extradition est demandée, sont assimilés aux nationaux, ainsi que les étrangers qui se sont établis dans le pays, et apres s'être mariés à une femme du pays, ont un ou plusieurs enfants de ce mariage nés dans le pays.

Article 2.

L'extradition n'aura lieu que pour les crimes ou délits suivants:

1. Homicide volontaire, y compris assassinat, empoisonnement, parricide, infanticide;

2. viol;

3. incendie;

4. faux en écriture publique et privée, y compris la contrefaçon ou falsification de billets de banque, de papier-monnaie et d'effets publics;

5. fabrication de fausse monnaie, altération de monnaie et émission, avec connaissance, de monnaie fausse;

6. faux témoignage;

7. vol. commis avec violance ou d'autres circonstances aggravavantes, escroquerie, concussion, corruption de fonctionnaires publics, soustraction ou détournement, commis par des dépositaires ou comptables publics;

8. banqueroute frauduleuse.

Cette extradition n'aura lieu, que lorsque le crime ou délit aura été commis sur le territoire de l'Etat, par lequel la demande d'extradition est faite,

ziemców, którzy na mocy ustaw tego kraju, do którego zaniesiono żądanie wydania, postawieni są na równi z krajowcami, tudzież tych cudzoziemców, którzy osiedli w kraju i mają jedno lub więcej dzieci w kraju zrodzonych z małżonki krajowej.

Artykuł 2.

Wydawanie rozciągać się będzie tylko na następujące zbrodnie lub wykroczenia:

1. Zabójstwo rozmyślne (morderstwo), licząc w to skrytobójstwo, otrucie, morderstwo na rodzicach i dzieciach;

2. zgwałcenie niewiasty;

3. podpalenie;

4. sfałszowanie dokumentów publicznych i prywatnych, licząc w to podrabianie lub fałszowanie not bankowych, pieniędzy papierowych i papierów kredytu publicznego;

5. wybijanie fałszywych monet i fałszowanie monet i wiadome wydawanie fałszywych monet;

6. fałszywe świadectwo sądowe i fałszywa przysięga sądowa;

7. kradzież, popełniona gwałtem lub pod innemi okolicznościami uciążającemi, oszustwo, wymuszanie podarunków ze strony urzędników publicznych, przekupstwo onychże, lub przeniewierzenie ze stony urzędników publicznych depozytowych i rachunkowych;

8. bankructwo oszustne.

Wydanie wtedy tylko miejsce mieć będzie, jeżeli zbrodnia lub przestępstwo popełnionem zostało w obrębie tego państwa, które żąda wydania, wyjąwszy

Einheimischen gleichgestellt sind, sowie jene Ausländer, welche sich im Lande niedergelassen und aus einer Ehe mit einer Eingebornen ein oder mehrere im Lande geborne Kinder haben.

Artikel 2.

Die Auslieferung wird nur für folgende Verbrechen oder Vergehen stattfinden:

1. Absichtliche Tödtung (Mord) mit Inbegriff des Meuchelmordes, der Vergiftung, des Aelternmordes und des Kindesmordes;
2. Nothzucht;
3. Brandlegung;
4. Verfälschung von öffentlichen und Privat-Urkunden, mit Inbegriff der Nachmachung oder Verfälschung von Banknoten, Papiergeld und öffentlichen Kreditspapieren;
5. Falschmünzerei, Münzverfälschung und wissentliche Ausgabe falscher Münze;
6. Falsches gerichtliches Zeugniß und falscher gerichtlicher Eid;
7. Diebstahl, verübt mit Gewalt oder unter anderen erschwerenden Umständen Betrug, Erpressung von Seite öffentlicher Beamten, Bestechung derselben, Unterschlagung oder Veruntreuung durch öffentliche Depositen- und Rechnungs-Beamte;
8. betrügerischer Bankrott.

Diese Auslieferung wird nur dann stattfinden, wenn das Verbrechen oder das Vergehen auf dem Gebiete desjenigen Staates, welcher die Auslieferung verlangt, begangen wurde, mit Ausnahme der oben unter 4. und 5. erwähnten Verbrechen und Vergehen, für welche in jedem Falle derjenige Staat die Auslieferung ansprechen kann,

à l'exception des crimes et délits, mentionnés sous les N°s 4 et 5 ci-dessus, pour lesquels l'extradition peut être réclamée en tout cas par l'Etat contre les lois duquel le crime ou délit aura été commis, pourvu qu'il ne soit pas commis sur le territoire de l'Etat auquel l'extradition est demandée.

Article 3.

L'extradition n'aura pas lieu, lorsque la demande en sera motivée par le même crime ou délit, pour lequel l'individu réclamé subit ou a déjà subi la peine, dans le pays auquel l'extradition est demandée.

Si l'individu réclamé est poursuivi, ou se trouve détenu, pour un autre crime ou délit, commis contre les lois du pays, auquel l'extradition est demandée, son extradation sera differée jusqu' à ce qu'il soit acquitté ou absous, ou qu'il ait subi sa peine. Il en est de même lorsque l'individu réclamé est détenu pour dettes, en vertu d' une condamnation, antérieure à la demande d'extradition.

Article 4.

L'extradition ne pourra avoir lieu, si la prescription de l'action ou de la deine est acquise d'après les lois du days, auquel l'extradition est demandée.

Article 5.

L'extradition sera demandée par la voie diplomatique et ne sera accordée

zbrodnie i przestępstwa pod 4) i 5) wyrażone; względem których w każdym razie to państwo wydania żądać może, przeciw którego ustawom zbrodnia lub przestępstwo popełnionem zostało, wyłączając ten przypadek, jeżeli która z owych czynności nieprawnych nie była popełnioną w obrębie tego państwa, od którego wydanie jest żądanem.

Artykuł 3.

Wydanie nie będzie mieć miejsca, jeżeli żądanie onegoż ma za powód tę samę zbrodnię lub to samo wykroczenie, za które osoba, której wydanie jest żądanem, albo właśnie cierpi, albo już odcierpiała karę w tym kraju, od którego wydanie jest żądanem.

Jeżeli osoba reklamowana jest poszukiwaną lub aresztowaną z powodu innej zbrodni lub innego wykroczenia, popełnionego przeciw ustawom kraju, od którego wydanie jest żądanem, wydanie jej będzie odwleczone aż do chwili, w której albo zostanie uwolnioną, albo za niewinną uznaną, albo odbędzie karę swoję. To samo będzie mieć miejsce, jeżeli osoba reklamowana jest osadzoną w areszcie za długi na mocy zasądzenia, poprzedzającego żądanie wydania.

Artykuł 4.

Wydanie nie będzie mogło mieć miejsca, jeżeli nastąpiło przedawnienie zaskarżenia lub kary, według ustaw tego kraju, od którego wydanie jest żądanem.

Artykuł 5.

Wydanie żądanem będzie w drodze dyplomatycznej, dozwolonem zostanie tylko

gegen dessen Gesetze das Verbrechen oder das Vergehen verübt wurde, vorausgesetzt, daß eine dieser gesetzwidrigen Handlungen nicht auf dem Gebiete des Staates, der um die Auslieferung ersucht wird, begangen worden sei.

Artikel 3.

Die Auslieferung findet nicht Statt, wenn das Begehren um dieselbe durch das nämliche Verbrechen oder Vergehen begründet ist, für welches das zurückgeforderte Individuum in dem Lande, das um die Auslieferung angegangen wird, eine Strafe aussteht oder schon ausgestanden hat.

Wenn das zurückgeforderte Individuum wegen eines anderen Verbrechens oder Vergehens gegen die Gesetze des um die Auslieferung ersuchten Landes verfolgt wird oder verhaftet ist, so wird dessen Auslieferung verschoben, bis es entweder entlassen oder freigesprochen ist, oder bis es seine Strafe ausgestanden hat. Dieses ist auch der Fall, wenn das zurückgeforderte Individuum in Folge einer dem Auslieferungs-Ansuchen vorangegangenen Verurtheilung wegen Schulden verhaftet ist.

Artikel 4.

Die Auslieferung wird nicht stattfinden können, wenn die Verjährung der Anklage oder der Strafe nach den Gesetzen des Landes, an welches das Auslieferungsbegehren gestellt wird, eingetreten ist.

Artikel 5.

Die Auslieferung wird auf diplomatischem Wege verlangt, und nur bewilliget gegen Vorlag des Originales oder einer beglaubigten Abschrift des Erkenntnißes,

que sur la production de l'original, ou d'une expédition authentique du jugement, ou de l'arrêt de condamnation ou de mise en accusation, ou de l'ordonnance de poursuite avec mandat d'arrêt, délivrée dans les formes prescrites par la législation du Gouvernement qui fait la demande, et exprimant le crime ou délit, dont il s'agit, et la disposition pénale, qui lui est applicable.

wtenczas, jeżeli będzie okazanym oryginał lub odpis wierzytelny wyroku, którym orzeczone zostało zasądzenie, albo postawienie w stan zaskarżenia, lub uchwały poszukiwania karnego z nakazem aresztowania, któreto sądowe rozporządzenia wystawione być winny w formach przepisanych ustawami kraju, żądającego wydania, i w których wyrażona być musi zbrodnia lub wykroczenie, o które rzecz idzie, równie też kara, mająca być na to rozciągniętą.

Article 6.

Les frais d'arrestation, d'entretien et de transport de l'individu, dont l'extradition aura été accordée, resteront à la charge de chacu des deux Etats, dans les limites de leurs territoires respectifs.

Les frais de transport par le territoire des Etats intermédiaires seront à la charge de l'Etat réclamant.

Au cas où le transport par mer serait jugé préférable, l'individu à extrader sera conduit au port que désignera l'agent diplomatique ou consulaire, accrédité par le Gouvernement réclamant, aux frais duquel il sera embarqué.

Artykuł 6.

Koszta aresztowania, utrzymania i dalszego transportu osoby, której wydanie dozwolone zostało, ponosić będzie każde z państw obudwóch w granicach swoich krajów.

Koszta transportu przez kraje między obudwoma państwami leżące, ponosić będzie rząd, żądający wydania.

W razie, gdy transport morzem uznany będzie za stosowniejszy, osoba wydaną być mająca dostawioną będzie do tego portu, który oznaczy ajent dyplomatyczny lub konzularny państwa, żądającego wydania, którego kosztem także transport morzem się odbędzie.

Article 7.

Lorsque dans la poursuite d'une affaire pénale, un des Gouvernements jugera nécessaire l'audition de témoins, domiciliés dans l'autre Etat, une commission rogatoire sera envoyée à cet effet par la voie diplomatique, et il y sera donné suite, en observant les lois du pays, où les témoins seront invités à comparaître.

Artykuł 7.

Jeżeli w ciągu śledztwa na drodze karnej jeden z obudwóch rządów uznaje potrzebę wysłuchania świadków, zamieszkałych w drugiem państwie, będzie tego żądać w drodze dyplomatycznej przez rekwizycyję sądową, któremu żądaniu zadosyć uczynić należy przy zachowaniu ustaw tego kraju, w którym świadek słuchanym być ma.

wodurch die Verurtheilung oder Versetzung in den Anklagestand ausgesprochen wird, oder des mit Verhaftsbefehl erfolgten Beschlußes der strafgerichtlichen Verfolgung, welche richterliche Verfügungen aber in den durch die Gesetzgebung des die Auslieferung verlangenden Staates vorgeschriebenen Formen ausgefertiget seyn müssen, und worin sowohl das Verbrechen oder Vergehen, um das es sich handelt, als auch die Strafbestimmung angegeben erscheint, die darauf anwendbar ist.

Artikel 6.

Die Kosten der Verhaftung, des Unterhaltes und der Weiterbeförderung des Individuums, dessen Auslieferung bewilliget wurde, fallen jedem der beiden Staaten, innerhalb der Grenzen ihrer betreffenden Gebiete, zur Last.

Die Kosten der Weiterbeförderung durch das Gebiet der Zwischenstaaten sind von dem die Auslieferung begehrenden Staate zu tragen.

Für den Fall, daß die Beförderung zur See für zweckmäßiger erachtet würde, wird das auszuliefernde Individuum zu jenem Hafen abgestellt, den der von dem ansuchenden Staate, auf dessen Kosten auch die Einschiffung geschieht, beglaubigte diplomatische oder Konsular-Agent bezeichnen wird.

Artikel 7.

Wenn im Verlaufe einer strafgerichtlichen Verhandlung eine der beiden Regierungen die Abhörung von Zeugen, die in dem anderen Staate ansäßig sind, für nothwendig erachtet, so ist dieß mittelst eines gerichtlichen Ersuchschreibens im diplomatischen Wege zu begehren, und dieses Begehren unter Beobachtung der Gesetze, wo der Zeuge zu vernehmen ist, in Ausführung zu bringen.

Les Gouvernements respectifs renoncent de part et d'autre à toute réclamation, par rapport à la restitution des frais, qui en resulteront.

Article 8.

Si, dans une cause pénale, la comparution personnelle d'un témoin l'dans autre pays est nécessaire ou désirée, son Gouvernement l'engagera à se rendre à l'invitation, qui lui sera faite, et, en cas de consentement, il lui sera accordé des frais de voyage et de séjour, d'après les tarifs et règlements en vigueur dans le pays, où l'audition devra avoir lieu.

Article 9.

Lorsque dans une cause pénale, la confrontation de criminels, détenus dans l'autre Etat, ou bien la communication de pièces de conviction ou de documents. se trouvant entre les mains des autorités de l'autre pays, sera jugée utile ou nécessaire, la demande en sera faite par la voie diplomatique, et l'on y donnera suite, en tant qu' il n' y ait pas de considérations spéciales qui s'y opposent, et sous l'obligation de renvoyer les criminels et les pièces.

Les Gouvernements respectifs renoncent de part et d'autre, à toute réclamation de frais, résultant du transport et du renvoi des criminels à confronter dans les limites de leurs territoires et de l'envoi et de la restitution des pièces et documents.

Rządy, których się to tycze, zrzekają się wzajemnie wszelkiego żądania zwrotu kosztów, z tego powodu wynikających.

Artykuł 8.

Jeżeli w ciągu śledztwa na drodze karnej potrzebnem jest osobiste stawienie się świadka w drugim kraju, wówczas rząd jego własny upomni go, aby uczynił zadosyć wezwaniu, a jeżeli się do tego skłoni, wynagrodzone mu będą koszta podróży i utrzymania stosownie do taryf i ustaw tego kraju, w którym wysłuchanie świadka ma nastąpić.

Artykuł 9.

Jeżeli w ciągu śledztwa na drodze karnej uważaną będzie za pożyteczną lub potrzebną konfrontacyja zbrodniarzy, uwięzionych w drugiem państwie, albo też zakomunikowanie dowodów i dokumentów, znajdujących się w ręku władz drugiego kraju, żądanie w tej mierze uczynionem będzie na drodze dyplomatycznej i stanie mu się zadosyć, jeżeli szczególne okoliczności nie stoją w drodze, i za przyjęciem obowiązku, iż zbrodniarze i pisma na powrót odesłanemi zostaną.

Obadwa rządy zrzekają się wzajemnie zwrotu kosztów, wynikających tak z transportu i odesłania zbrodniarzy, konfrontować się mających, w granicach swoich krajów, jakoteż urosłych z przesełania i zwrotu pism i dokumentów.

Die betreffenden Regierungen entsagen beiderseits jedem Anspruche auf Rückersatz der hieraus erwachsenden Kosten.

Artikel 8.

Wenn in einer strafgerichtlichen Verhandlung das persönliche Erscheinen eines Zeugen in dem anderen Lande nothwendig oder wünschenswerth ist, so wird ihn seine Regierung auffordern, der an ihn ergangenen Einladung Folge zu leisten, und im Zustimmungsfalle werden ihm die Reise- und Aufenthaltskosten nach den im Lande, wo die Abhörung Platz zu greifen hat, bestehenden Tarifen und gesetzlichen Bestimmungen vergütet.

Artikel 9.

Wenn bei einer strafgerichtlichen Verhandlung die Konfrontazion von Verbrechern, die in dem anderen Staate in Haft gehalten sind, oder aber die Mittheilung von Beweisstücken oder Urkunden, die sich in den Händen der Behörden des anderen Landes befinden, für nützlich oder nothwendig erachtet werden, so wird das dießfällige Ersuchen auf diplomatischem Wege gestellt und demselben Folge gegeben werden, wenn nicht besondere Rücksichten dagegen streiten und unter der Verpflichtung, die Verbrecher und Schriftstücke zurückzuschicken.

Die beiden Regierungen verzichten gegenseitig auf den Ersatz derjenigen Kosten, welche sowohl durch die Fortschaffung und Zurücksendung der zu konfrontirenden Verbrecher innerhalb der Grenzen ihrer Gebiete, als auch durch die Einsendung und Zurückstellung der Schriftstücke und Urkunden verursacht wurden.

Article 10.

Toutes les pièces et documents à échanger en vertu de cette convention, peuvent être rédigés, selon la convenance des parties, ou en français ou en neerlandais, ou en allemand (en caractères latins).

Article 11.

Par les stipulations ci-dessus, il est adhéré aux lois des deux pays, qui ont ou auront pour objet de régler la marche régulière de l'extradition.

Article 12.

La présente Convention ne sera executoire que 20 jours après sa publication dans les formes prescrites par les lois des deux Pays.

Elle continuera à être en vigueur jusqu'à six mois après qu'elle aura été dénoncée de la part de l'un des deux Gouvernements.

Elle sera ratifiée, et les ratifications en seront échangées dans le délai de six semaines ou plutôt, si faire se peut.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires respectifs l'ont signée et y ont apposé le cachet de leurs armes.

Fait à la Haye, le vingt-huitième jour du mois d'Août de l'an de grâce mil-huitcent-cinquante-deux.

(L. S.) **Doblhoff** m. p.

(L. S.) **Sonsbeeck** m. p.

Artykuł 10.

Wszelkie pisma i dokumenta, mające być zamienionemi na mocy niniejszej konwencyi, mogą według upodobania stron kontraktujących być sporządzonemi w języku francuskim, niderlandzkim lub niemieckim (pismem łacińskiem).

Artykuł 11.

Przy powyższych szczegółach stosować się należy do ustaw obudwóch krajów, przez które regularny tok wydawania urządzonym będzie.

Artykuł 12.

Niniejsza konwencyja zyska moc prawa dopiero w dniach 20 po ogłoszeniu onejże w formach, przepisanych ustawami obudwóch krajów.

Zatrzyma także moc prawa przez przeciąg sześciu miesięcy po wypowiedzeniu uczynionem ze strony jednego z obudwóch rządów.

Zostanie ratyfikowana, a ratyfikacyje zamienione będą w ciągu sześciu tygodni, lub o ile możności jeszcze wcześniej.

W dowód czego Pełnomocnicy stron obudwóch podpisali konwencyję niniejszą i wycisnęli na niej pieczęcie swoje.

Działo się w Hadze dnia 28. Sierpnia w roku Pańskim tysiąc ośmset pięćdziesiątym drugim.

(L. S.) **Doblhoff** m. p.

(L. S.) **Sonsbeeck** m. p.

Artikel 10.

Alle, Kraft dieser Uebereinkunft auszuwechselnden Schriftstücke und Urkunden können nach Belieben der kontrahirenden Theile entweder französisch, niederländisch oder deutsch (mit lateinischer Schrift) abgefaßt werden.

Artikel 11.

Durch die oben erwähnten Verabredungen wird sich jenen Gesetzen beider Länder gefügt, welche die Festsetzung des regelmäßigen Ganges der Auslieferung zum Gegenstande haben, oder haben werden.

Artikel 12.

Die gegenwärtige Uebereinkunft wird erst 20 Tage nach ihrer in den durch die Gesetze beider Länder vorgeschriebenen Formen erfolgten Kundmachung in Kraft treten.

So wird ihre Wirksamkeit durch sechs Monate nach der von einer der beiden Regierungen erfolgten Aufkündigung fortbehalten.

Sie wird ratifizirt und die Ratifikazionen in dem Zeitraume von 6 Wochen, oder wo möglich früher, ausgewechselt werden.

Urkund dessen haben die beiderseitigen Bevollmächtigten dieselbe unterzeichnet und ihre Siegel beigedrückt.

So geschehen im Haag am 28. August im Jahre des Heiles Eintausend achthundert zwei und fünfzig.

(L. S.) **Doblhoff** m. p. (L. S.) v. **Sonsbeeck** m. p.

My po przejrzeniu i rozważeniu artykułów niniejszej konwencyi, uznajemy takowe wszystkie i każdy z osobna za przyjęte i potwierdzone, i oświadczamy, przyrzekając słowem Naszem cesarsko-królewskiem, iż wszystko, cokolwiek w nich jest zawartem, sciśle wykonywać nakażemy.

Na dowód i dla większej wiary, podpisaliśmy własną ręką niniejszy dokument ratyfikacyjny, i kazaliśmy takowy stwierdzić przez wyciśnięcie na nim Naszej ces. król. pieczęci.

Dan w Naszem cesarkiem mieście Wiedniu dnia 9go miesiąca Września roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego drugiego, Naszego panowania w rokn czwartym.

Franciszek Józef m. p.

(L. S.)

Hr. Buol-Schauenstein m. p.

Za rozkazem Jego Cesarsko-Królewskiej Apostolskiej Mości,

J. Vesque de Püttlingen m. p.
C. K. radzca nadworny i ministeryjalny.

Nos visis et perpensis Conventionis hujus articulis illos omnes et singulos ratos hisce confirmatosque habere profitemur ac declaramus, verbo Nostro Caesareo-Regio adpromittentes, Nos omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostro signavimus, sigilloque Nostro Caesareo-Regio appresso firmari jussimus.

Dabantur in Imperiali Urbe Nostra Vienna, die 9. mensis Septembris anno millesimo octingentesimo quinquagesimo secundo, Regnorum Nostrorum quarto.

Franciscus Josephus m. p.

Comes a Buol-Schauenstein m. p.

Ad mandatum Sac. Caes. et Reg. Apostolicae Majestatis proprium:

J. Vesque de Püttlingen m. p.,
C. R. Consiliarius aulicus et ministerialis.

252.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 10. Września 1852,

wydane do wszystkich powiatowych administracyj skarbowych i do podległych jej władz, urzędów i organów,

o postępowaniu we względzie stempla, jakiemu podpadają pokwitowania zwróconych kapitałów kaucyj służbowych lub innych, które na rzecz publicznego skarbu złożone, a w funduszu umarzającym, albo w kasie amortyzacyjnej na procencie lokowane były.

W skutek rozporządzenia wysokiego c. k. Ministerstwa skarbu z dnia 16. Sierpnia 1852 r. l. 26542/1781 udziela się powiatowej administracyi skarbowej, ku wiadomości i zastosowaniu się odpis rozporządzenia tegoż Ministerstwa z dnia 21. Lipca r. b. l. 25541/1718, wydanego do c. k. medyjolańskiej prefektury skarbowej, tyczącego się stempla, jakiemu podpadają zakwitowania zwróconych kapitałów kaucyj służbowych lub innych, które na rzecz publicznego skarbu złożone, a w funduszu umarzającym, albo w kasie amortyzacyjnej na procencie lokowane były.

Krajewski m. p.

Aneks do nr. 252.

Rozporządzenie c. k. Ministerstwa skarbu z dnia 21. Lipca 1852 r. l. 25541/1718, wydane do c. k. lombardzkiej prefektury skarbowej.

Na wniesione w relacyi z dnia 9. Lipca r. b. l. 9998/431 zapytanie, jakiemu postępowaniu we względzie stempla podpadać mają zakwitowania zwróconych kapitałów kaucyj służbowych lub innych, które na rzecz publicznego skarbu złożone, a w kasie amortyzacyjnej na procencie lokowane były, oznajmia się c. k. prefekturze skarbowej, że zakwitowania z odebranych kaucyj, jeżeli przedmiot dany ku zabespieczeniu nie miał tytułu pożyczki, według postanowienia pozycyi taryfowej 93/48 *d)* ustawy o należytościach bezwarunkowo wolne są od opłaty.

Przy kaucyjach skarbowi publicznemu gotowizn zaliczanych i na rzecz kaucyjonaryjusza na procencie lokowanych uważać należy podwójny stosunek prawny:

1. Stosunek zabespieczenia skarbu publicznego.

2. Korzystne użycie kwoty zabespieczającej na rzecz kaucyjonaryjusza.

252.

Erlaß der Finanz=Landes=Direkzion vom 10. September 1852,

an sämmtliche Kameral=Bezirks=Verwaltungen, dann an die unterstehenden Behörden, Aemter und Organe,

betreffend die Stempelbehandlung jener Empfangsbestätigungen, welche über die Zurückstellung der dem Staatsschatze geleisteten, und beim Tilgungsfonde oder bei der Amortisazionskasse fruchtbringend angelegten Dienst oder anderen Kauzions=Kapitalien ausgestellt werden.

In Folge Erlaßes des hohen k. k. Finanz=Ministeriums vom 16. August 1852 Z. 26542/1781 erhält die Kameral=Bezirks=Verwaltung eine Abschrift des an die k. k. Finanz=Präfektur in Mailand ergangenen Finanz=Ministerial=Erlaßes vom 21. Juli l. J. Z. 25541/1718 über die Stempelbehandlung jener Empfangsbestätigungen, welche über die Zurückstellung der dem Staatsschatze geleisteten, und beim Tilgungsfonde oder bei der Amortisazionskasse fruchtbringend angelegten Dienst= oder anderen Kauzions=Kapitalien ausgestellt werden, zur Wissenschaft und Darnachachtung.

Krajewski m. p.

Beilage zu Nr. 252.

Erlaß des k. k. Finanz=Ministeriums vom 21. Juli 1852, Z. 25541/1718, an die k. k. lombardische Finanz=Präfektur.

Auf die mit dem Berichte vom 9. Juli l. J. Z. 9998/431 gestellte Anfrage wegen der Stempelbehandlung jener Empfangsbestätigungen, welche über die Zurückstellung der dem Staatsschatze geleisteten, und bei der Amortisazionskasse fruchtbringend angelegten Dienst= oder anderen Kauzions=Kapitalien ausgestellt werden, wird der k. k. Finanz=Präfektur bedeutet, daß Empfangsbestätigungen über Kauzionen, nach der Bestimmung der T. P. 93/48 d) des Gebühren=Gesetzes, unbedingt gebührenfrei sind, wenn der zur Sicherstellung übergebene Gegenstand nicht als Darlehen gegeben wurde.

Bei den bar an den Staatsschatz eingezahlten, und für den Erleger verzinslich angelegten Kauzionen ist ein doppeltes Rechtsverhältniß zu berücksichtigen:

1. Dasjenige der Sicherstellung des Staatsschatzes.

2. Die fruchtbringende Verwendung des sichergestellten Betrages zu Gunsten des Erlegers.

Gdyby zaliczoną ku zabespieczeniu kwotę złożono u osoby trzeciej, nie podpadałoby to wątpliwości, że rewers na lokowaną kwotę i kwit na tęż kwotę zwróconą, podpadają opłacie według skali wypadłej, ponieważ ten, kogo się zabespiecza, obowiązany i uprawniony jest zachować jedynie kwotę rękojemną, korzystne zaś tejże użycie na rzecz kaucyjonaryjusza uskutecznia i uskuteczniać może tylko jako sprawujący interesa onego. Również nie może być wątpliwem, że jeśli temu, komu się daje kaucyję, nadaje się oraz prawo wypożyczenia na procent rękojemnej kwoty na rzecz kaucyjonaryjusza, podwójny stosunek prawny przypuścić, a zatem kwit na zwróconą kaucyję razem jako kwit na spłaconą pożyczkę uważać należy.

Z tego względu kwity na zwrócone kaucyje, które w gotowiźnie złożone, i na korzyść kaucyjonaryjusza w kasie amortyzacyjnej na procencie lokowane były, rzeczywiście według poz. tar. 48 *d)* podpadają opłacie skalą oznaczonej.

253.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 17. Września 1852,

wydane do wszystkich powiatowych administracyj skarbowych, tudzież do władz, urzędów i organów jej podległych,

jako kwity na odebrane należytości pocztmistrzów i ekspedyjentów pocztowych stemplowi podlegają.

W skutek rozporządzenia wysokiego c. k. Ministerstwa skarbu z dnia 14. Sierpnia 1852 r. do l. 27978/1884, wysokie c. k. Ministeryjum handlu w porozumieniu z wysokiem c. k. Ministerstwem skarbu ogłosiło Dziennikiem rozporządzeń załączony tu w odpisie przepis, mocą którego kwity na wyrachowywane w wykazach obrotowych należytości urzędów pocztowych stemplowi podlegają.

Według tego postanowienia należy się zachowywać.

Krajewski m. p.

Aneks do nr. 253.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu l. prez. 10162 z 1852 r.

W instrukcyi względem składania rachunków za pomocą wykazów obrotowych z dnia 15. Lipca 1851 r. l. prez. 1779 (Dziennik rozporządzeń z r. 1851, tom. III., str. 410.), znajduje się rozporządzenie, iż należytości, stanowiące dochód samego zdawcy rachunków, przez tegoż w ogólnej sumie kwitowane być mają, a dotyczący kwit do wykazu obrotowego dołączany być powinien.

Würde letztere bei einem Dritten erfolgen, so würde nicht in Zweifel gezogen werden, daß der Schuldschein über die Elocirung und die Quittung über die Zurückzahlung der skalamäßigen Gebühr unterliegen, weil derjenige, dem die Sicherstellung geleistet wird, nur zur Aufbewahrung des Sicherstellungsbetrages verpflichtet und berechtigt ist, und er die fruchtbare Verwendung desselben zum Vortheile der die Sicherstellung leistenden Person bloß als Geschäftsführer dieser Person vornimmt und vornehmen kann. Eben so wenig kann es aber zweifelhaft seyn, daß wenn derjenige, welchem die Sicherstellung geleistet wird, zugleich berechtigt wird, den Sicherstellungsbetrag als Darleihen gegen Verzinsung an den Erleger zu verwenden, ein doppeltes Rechtsverhältniß anzunehmen und daher die Quittung über die Zurückzahlung der Kauzion zugleich als Quittung über ein zurückgezahltes Darleihen zu betrachten sey.

Hiernach sind die Quittungen über bar erlegte und bei der Amortisazionskasse zu Gunsten des Erlegers fruchtbringend angelegt gewesene Kauzionen nach T. P. 48 d) allerdings der skalamäßigen Gebühr unterworfen.

253.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 17. September 1852,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, dann an die unterstehenden Behörden, Aemter und Organe,

betreffend die Stempelpflichtigkeit der Quittungen über die Forderungsgebühren der Postmeister und Post-Expedienten.

In Folge Erlaßes des hohen k. k. Finanz-Ministeriums vom 14. August 1852 Z. 27978/1884 hat das hohe k. k. Handels-Ministerium, im Einverständniße mit dem hohen k. k. Finanz-Ministerium, die in Abschrift beiliegende Verordnung, betreffend die Stempelpflichtigkeit der Quittungen über die in den Gebarungs-Ausweisen verrechneten Forderungsgebühren der Postämter, durch das Verordnungsblatt kundgemacht.

Diese Bestimmung hat zur Darnachachtung zu dienen.

Krajewski m. p.

Beilage zu Nr. 253.

Verordnung des Handelsministeriums Präs. Z. 10162 ex 1852.

Mit der Instrukzion über die Rechnungslegung mittelst Gebarungs-Ausweises vom 15. Juli 1851 Zahl 1779 Präs. (Verordnungsblatt vom J. 1851, III. Band, S. 410) wurde angeordnet, daß alle Forderungsbeträge, welche die Bezüge des Rechnungslegers selbst bilden, von diesem dem Gesammtbetrage nach abzuquittiren sind, und die dießfällige Quittung dem Gebarungs-Ausweise beizulegen sei.

Ponieważ zaszły wątpliwości, jak wysokiego stempla do kwitu takiego użyć potrzeba, albowiem według najwyższych patentów z dnia 9. Lutego i 2. Sierpnia 1850 r. p. l. 48. lit. *c)*, *e)* i *f)* kwity na mylnie wyrachowywane niedobory, opuszczone sztrofy i ryczałty (pauszalia) urzędow, tudzież na opłaty pocztowe za listy na powrót odsełane, wolne są od stempla; przeto czyni się wiadomo ku powszechnemu zastosowaniu się, iż na kwit na należytości poczmistrzów i ekspedyjentów każdą razą użyty być powinien jeden tylko stempel, a mianowicie klasy, odpowiadającej sumie ogółowej należytości stemplowi podległych, według czego więc wyżwyliczone wolne od stempla należytości przy wymiarze stempla na kwit potrzebnego nie należy mieć na względzie.

254.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 19. Września 1852,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych za równoczesnem udzieleniem odpisu Naczelnikowi komisyi gubernijalnej krakowskiej ku podobnemu zarządzeniu w okręgu tamtejszym,

mocą którego we względzie ludzi nie mających paszportu, a do naboru wojskowego stawionych, polecono przed asentowaniem tychże sprawdzenie wieku służbie wojskowej podpadającego,

Rząd krajowy poszczególnem zdarzeniem spowodowany, na wezwanie c. k. krajowej Komendy wojskowej z dnia 12. b. m. do l. 7264 Q. urzędowi obwodowemu ku najściślejszemu zachowaniu się niniejszem zaleca, aby na przyszłość nad tem pilnie czuwał, iżby odtąd nie asentowano żadnego indywiduum paszportu niemającego, zanimby to prawnie sprawdzonem nie było, że posiada wiek dla wojskowej służby przepisany.

Gołuchowski m. p.

255.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 19. Września 1852,

wydane do wszystkich powiatowych administracyj skarbowych, tudzież podległych jej urzędów i organów dochodowych,

o postępowaniu cłowem z staremi szynami kolei żelaznej.

Wysokie c. k. Ministerstwo skarbu powziąwszy z wielostronnych opisów obecnego stanu krajowej industryi żelaza wiadomość, iż krajowa produkcyja surowego żelaza daleką jest od tego, by wystarczała na pokrycie powiększonych potrzeb walcowni i giserni krajowych, a w szczególności na szyny i potrzeby połączone z ruchem kolei żelaznej na coraz więcej rozprzestrzenają-

Nachdem über die Höhe des zu dieser Quittung zu verwendenden Stempels Zweifel entstanden sind, indem nach den Allerhöchsten Patenten vom 9. Februar und 2. August 1850 T. P. 48 lit. c), e) und f) die Empfangs-Bestätigungen über Mängels-Guthabungen, Strafnachsichten, Amtspauschalien, dann über das Porto für Retour-Briefe die Stempelbefreiung genießen; so wird hiemit zur allgemeinen Darnachachtung bekannt gegeben, daß zu der Quittung über die Forderungsgebühren der Postmeister und Postexpedienten jedesmal nur ein Stempel von derjenigen Klasse zu verwenden ist, welche der Gesammtsumme der, der Stempelpflicht unterliegenden Forderungsgebühren entspricht, wornach die obenaufgezählten befreiten Forderungsgebühren bei der Bemessung des zur Quittirung erforderlichen Stempels außer Betracht zu lassen sind.

254.

Erlaß des Landesguberniums vom 19. September 1852,

an sämmtliche Kreisämter (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorstand der Gubernial-Kommission in Krakau zur gleichmäßigen Verfügung im dortigen Gebiete),

womit die Konstatirung des militärpflichtigen Alters eines paßlos gestellten Individuums vor dessen Assentirung angeordnet wird.

Ein besonderer Fall veranlaßt das Landesgubernium über Ansuchen des k. k. Landes-Militär-Kommando in Lemberg vom 12. d. M. Z. 7264 Q. dem Kreisamte zur künftigen genauesten Darnachachtung aufzutragen, darüber strenge zu wachen, damit von nun an kein paßlos gestelltes Individuum eher assentirt werde, bis dessen militärpflichtiges Alter legal konstatirt worden ist.

Goluchowski m. p.

255.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 19. September 1852,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, unterstehende Gefällsämter und Organe,

hinsichtlich der Zollbehandlung alter Eisenbahnschienen.

Da das hohe k. k. Finanz-Ministerium aus mehrseitigen Darstellungen des dermaligen Standes der inländischen Eisen-Industrie entnommen hat, daß die inländische Roheisen-Erzeugung bei weitem nicht hinreicht den gesteigerten Bedarf der inländischen Walzwerke und Eisengießereien, insbesondere für die Erzeugung von Eisenbahnschienen und Betriebsmitteln für die sich immermehr ausdehnenden Eisenbahnli-

cych się linijach tejże, nadto dowiedziawszy się, iż scisłe przeprowadzenie ostatniego ustępu rozporządzenia wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 20. Lipca 1852 r. za l. 20644/961 (tutejszy Okólnik z dnia 31. Lipca 1852 r. l. 36014 *), nader ważną gałąź krajowej industryi żelaza we względzie konkurencyi za granicą, mianowicie z krajami niemieckiego związku cłowego, gdzie stare połamane szyny z kolei żelaznych wprowadzać wolno jako połamane żelaziwo za opłatą cła wchodowego 10 groszy srebrnych od cetnara cłowego, wciągnęłoby w szkodliwe położenie i groziłoby niebezpieczeństwem przemysłowi krajowemu, uznało w reskrypcie z dnia 5. Września 1852 l. 31756/1163 za stosowne, odstąpić od pomienionego rozporządzenia, a przeto dozwolić, ażeby stare zużyte szyny z kolei żelaznej, jeśli są połamane, lub potłuczone, a przez to za pozbyciem swego kształtu zupełnie nie do użycia jako szyny kolei żelaznej, jako „stare połamane żelaziwo“ według pozycyi taryfy 51. lit. *a)* podano pod opłatę cłową.

Z resztą nie ulega zmianie postanowienie, iż stare, zużyte szyny z żelaznej kolei, wprowadzone jako szyny całe, pod pozycyję cłową 51 *c)* tak jak nowe szyny należą; atoli Dyrekcyja skarbowa została upoważniona udzielać na żądanie strony wyjątkowo w szczególnych wypadkach pozwoleń, aby takie szyny zużyte, jeśli nie są już połamane, pod okiem urzędowem za wynagrodzeniem wypaść mogących kosztów tej osobnej kontroli, połamano w kawałki, z którychby żaden długości dwóch stóp nie przenosił, takowe zrobiono zupełnie nieużytecznemi, i pod tym warunkiem jako „połamane stare żelaziwo“ podawano pod opłatę cłową.

Krajewski m. p.

256.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 19. Września 1852,

wydane do wszystkich powiatowych administracyj skarbowych, tudzież podległych jej urzędów i organów dochodowych,

względem cła, jakiemu podpada tak zwane płótno introligatorskie.

Wysokie c. k. Ministeryjum skarbu oznajmiło rozporządzeniem z dnia 5. Września 1852 r. l. 31155/1148, iż tak zwane płótno introligatorskie (wyciskana kolorowa materyja bawełniana), pokryte będąc cieniutką tylko powłoką pokostowatej lśniącej materyi, na wagę artykułu tego bardzo mało wpływającej,

---

*) Dziennik praw krajowych, część XXXII., nr. 212.

linien zu decken, und ferner in Erfahrung gebracht wurde, daß die strenge Durchführung des Schlußsatzes der hohen Finanz-Ministerial-Verordnung vom 20. Juli 1852 Z. 20644/961 (hierortiges Zirkulare vom 31. Juli 1852 Z. 36014*) einen äußerst wichtigen Zweig der inländischen Eisenindustrie in Absicht auf die Konkurrenz mit dem benachbarten Auslande, namentlich mit den Ländern des deutschen Zollvereines, wo alte gebrochene Eisenbahnschienen als altes Brucheisen gegen den Eingangszoll von 10 Silbergroschen für den Zoll-Zentner eingeführt werden dürfen, in eine nachtheilige Stellung bringen und die inländische Gewerbsthätigkeit gefährden würde; so hat Hochselbes mit Erlaß vom 5. September 1852 Z. 31756/1163 befunden, es von jener Bestimmung abkommen zu lassen, sonach zu gestatten, daß alte abgenützte Eisenbahnschienen, wenn sie zerbrochen oder zerschlagen, dadurch ihrer Form nach zerstört und zur Verwendung als Eisenbahnschienen vollends unbrauchbar gemacht sind, als „altes gebrochenes Eisen“ nach dem Tariffsatze 51 lit. a) verzollt werden.

Uebrigens bleibt die Bestimmung, daß alte abgenützte Eisenbahnschienen, wenn sie als ganze Schienen eingeführt werden, dem Zollsatze 51 c) wie neue Schienen unterliegen, ungeändert; jedoch wurde die Finanz-Direkzion ermächtiget, ausnahmsweise in besonderen Fällen auf Einschreiten der Partei zu bewilligen, daß derlei abgenützte Schienen, wenn sie in ungebrochenem Zustande vorkommen, unter ämtlicher Aufsicht, gegen Vergütung der allfälligen Kosten dieser besonderen Beaufsichtigung, in Stücke, deren keines die Länge von zwei Fuß überschreitet, zerschlagen und vollends unbrauchbar gemacht, sofort unter dieser Bedingung der Verzollung als „altes gebrochenes Eisen“ unterzogen werden.

Krajewski m. p.

256.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 19. September 1852,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, unterstehende Gefällsämter und Organe,

die Zollbehandlung der sogenannten Buchbinder-Leinwand betreffend.

Das hohe k. k. Finanz-Ministerium hat mit Erlaß vom 5. September 1852 Z. 31155/1148 bedeutet, daß die sogenannte Buchbinder-Leinwand (farbiger gepreßter Baumwollstoff), da sie nur mit einem sehr dünnen Ueberzuge eines firnißartigen, glänzenden Körpers versehen ist, welcher auf das Gewicht dieses Artikels nur sehr ge-

*) Landes-Gesetzblatt, XXXII. Stück, Nr. 212.

w myśl pozycyi taryfy 64. lit. *b)* za pokostowany towar bawełniany uważane być nie powinno, ale i nadal, jak dotąd, oclone być ma jako gęsta tkanka kolorowa według oddziału 64. lit. *d)*, t. j. jako towar bawełniany średniego gatunku.

Któreto rozporządzenie ku zastosowaniu się ogłoszonem zostaje.

Krajewski m. p.

257.

Obwieszczenie Rządu krajowego z dnia 22. Września 1852,
w przedmiocie ukończenia taryfy cła dla austryjackiego handlu wchodowego i wychodowego w Turcyi.

Podług oznajmienia wysokiego Ministerstwa handlu nowa taryfa cła dla handlu austryjackiego wchodowego i wychodowego w Turcyi, o którą osobna komisyja z Portą Otomańską rokowała, została co do swej formy ukończoną, podpisaną i po następnem wyższem zatwierdzeniu weszła w ten sposób w skuteczność, że obowiązując wstecz od dnia 1. Stycznia 1847, ważną być ma do dnia 1. Marca daw. st. (dnia 13. Marca now. st.) 1855.

W skutek tej taryfy manipulacyja cłowych urzędów w całem państwie Tureckiem, z wyłączeniem księstw Serbskiego, Multańskiego i Wołoskiego, tudzież Egiptu, gdzie ku wymiarowi ceł inny tryb stanowienia wartości towarów jest w używaniu, uporządkowana została w ten sposób, że dla rzeczonych urzędów wartość towarów w taryfie na cały czas jej ważności podług cen w przecięciu wziętych z potrąceniem kosztów przewozu jest wyrachowana, i według tego zgodnie z osnową traktatu należytości cłowe, na tureckich komorach płacić się mające, tudzież dopłaty, gdzieby takowe uiszczano, ku poborowi cła w liczbach oznaczonych są przepisane, a przeto zapobieżono sporom między celnikami a kupcami o wartość towarów, które na zasadzie traktatu w stosunku do wartości oclone być powinny.

Egzemplarzy drukowanej taryfy w języku włoskim z dołączoną nomenklaturą turecką dostać można w składzie przedaży c. k. drukarni rządowej, jakoteż w c. k. Internuncyjaturze w Konstantynopolu i w urzędach konsularnych w innych miejscach handlowych państwa Otomańskiego. Drugi nakład taryfy, który zawierać ma przetłumaczenie na język niemiecki i tekst oryginalny turecki pismem wschodniem, znajduje się pod prasą, i w krótce dla publiczności do nabycia będzie gotowy.

Co w skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa handlu z dnia 5go Września 1852 za l. 5942 H. ogłasza się dla powszechnej wiadomości, a mianowicie dla wiadomości stanu kupieckiego.

Gołuchowski m. p.

ringen Einfluß nimmt, nicht als gefirnißte Baumwollwaare im Sinne des Tarifsatzes 64 lit. b) anzusehen, sondern noch ferner wie bisher, als farbiges, dichtes Gewebe, nach Abtheilung 64 lit. d), d. h. als mittelfeine Baumwollwaare zu verzollen sei.

Welches hiemit zur Darnachachtung kundgegeben wird.

Krajewski m. p.

257.

Kundmachung des Landesguberniums vom 22. September 1852,

betreffend den Abschluß eines neuen Zolltarifes für den österreichischen Ein- und Ausfuhrhandel in der Türkei.

Laut Eröffnung des hohen Handelsministeriums ist bei der Ottomanischen Pforte der durch eine Spezialkommission verhandelte neue Zolltarif für den österreichischen Ein- und Ausfuhrhandel in der Türkei zum formellen Abschluße gebracht, unterzeichnet und mit nachträglich erfolgter höherer Genehmigung in der Art in Wirksamkeit gesetzt worden, daß derselbe rückwirkend vom 1. Jänner 1847 und bis 1. März a. St. (13. März n. St.) 1855 in Giltigkeit zu verbleiben hat.

Durch diesen Tarif wird im ganzen Umfange des türkischen Reiches, mit Ausnahme der Fürstenthümer Serbien, Moldau und Wallachei, dann Egyptens, wo anderweitige Modalitäten der Werthbestimmungen zur Zollbemessung in Uebung sind, die Zollmanipulazion der türkischen Mautämter in der Art geregelt, daß den gedachten Aemtern in dem Tarife für die ganze Dauer seiner Giltigkeit die nach Durchschnittspreisen mit Abschlag der Frachtspesen ausgemittelten Waarenwerthe, und die darnach entfallenden traktatmäßigen, an die türkische Maut zu entrichtenden Zollgebühren und die Zuschläge, wo solche Anwendung finden, in bestimmten Ziffern Behufs der Zolleinhebung vorgeschrieben, und somit Streitigkeiten zwischen den Mautnern und den Handelsleuten über den Werth der ad valorem traktatmäßig zu verzollenden Waaren hintangehalten werden.

Abdrücke des Tarifes in italienischer Sprache mit beigefügter türkischer Nomenklatur sind im Verschleißlokale der k. k. Staats-Druckerei, so wie bei der k. k. Internunziatur in Konstantinopel und bei den Konsularämtern an anderen Plätzen des ottomanischen Reiches vorräthig; eine zweite Auflage des Tarifes, welche die deutsche Uebersetzung so wie den türkischen Urtext in orientalischen Lettern enthalten soll, befindet sich unter der Presse und wird demnächst dem Publikum zugänglich gemacht werden.

Was in Folge Erlaßes des hohen Handelsministeriums vom 5. September 1852 Z. 5942 — H. zu Jedermanns, namentlich des Handelsstandes Kenntniß gebracht wird.

Goluchowski m. p.

258.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 24. Września 1852,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych i izb handlowych, tudzież do magistratu lwowskiego,

którem podają się do wiadomości główne postanowienia względem uprawnienia do handlu komisyjnego i spedycyjnego.

Z powodu zaszłego poszczególnego wypadku wysokie Ministeryjum handlu, przemysłowości i budowli publicznych postanowiło wysokim dekretem z dnia 14. b. m. l. 6863, względem uprawnienia do handlu komisyjnego i spedycyjnego, co następuje:

Handel komisyjny, to jest sprawowanie interesów handlowych w imieniu własnem, jednakże za czyjemś poleceniem i na czyjś rachunek, prowadzić może każdy uprawniony kupiec w ten sposób, że w sprzedaży drobiazgowej prócz towarów komisyjnych, które do klasy kupiectwa prawnie są przywiązane, żadnych innych mieć nie może; co zaś do hurtu nie wyrzeczono żadnego ograniczenia na pewne towary ani w handlach drobiazgowych, ani hurtowych.

Prócz uprawnionych kupców żadnym innym interesów komisyjnych sprawować nie wolno; osobne upoważnienia do handlu komisyjnego nie będą udzielane.

Co się tycze handlu spedycyjnego, oznajmiono, iż ten w dawnem prawodawstwie w samej rzeczy używany wyraz chwiejny, różnie bywa tłumaczony.

Jeżeli się pod nim rozumie sprawowanie zakupna towarów na własne imie, a na czyjś rachunek, tedy toż należy pod ogólne pojęcie i nazwę handlu komisyjnego.

Jeżeli się zaś pod nim rozumie interes, płatnego odbierania towarów sobie przysłanych, albo w miejscu oddanych w celu rozsełania tychże na własne niebezpieczeństwo, a na tem zasadza się istota handlu spedycyjnego, natenczas nie jestto interes handlowy, nazwa zatem handlu spedycyjnego jest niestosowna, a przeto interes uważany być ma jako zatrudnienie za opłatą przepisanych podatków każdemu wolne.

Gołuchowski m. p.

258.

Erlaß des Landesguberniums vom 24. September 1852,

an sämmtliche Kreisämter und Handelskammern, dann den Magistrat in Lemberg,

wodurch die wesentlichen Bestimmungen in Betreff der Berechtigung zum Kommissions- und Spedizionshandel bekannt gegeben werden.

Aus Anlaß eines speziellen Falles hat das hohe Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten mit hohem Dekrete vom 14. d. M. Z. 6863 in Betreff der Berechtigung zum Kommissions- und Spedizionshandel Nachstehendes zu bestimmen befunden:

Der Kommissionshandel, das ist die Besorgung von Handelsgeschäften unter eigenem Namen, jedoch vermöge Auftrages und für Rechnung eines Andern, steht allen berechtigten Handelsleuten in der Art zu, daß sie keine anderen Kommissions-Waaren im Detailverkaufe führen dürfen, als welche ihnen zu Letzterem nach ihrer Handlungsklasse gesetzlich zugewiesen sind, im Großen ist dagegen eine Beschränkung auf bestimmte Waarenklassen weder bei den Kleinhandlungen, noch den Großhandlungen ausgesprochen.

Von anderen als berechtigten Handelsleuten dürfen Kommissionsgeschäfte nicht betrieben werden; besondere Befugnisse auf den Kommissionshandel werden nicht ertheilt.

Was den Spedizionshandel betrifft, so wurde bemerkt, daß dieser allerdings in der älteren Gesetzgebung vorkommende Ausdruck ein schwankender sei und verschiedenartig ausgelegt werde.

Wird hierunter die Besorgung von Waareneinkäufen im eigenen Namen, jedoch für Rechnung eines Andern verstanden, so gehört diese unter den allgemeinen Begriff und die Benennung des Kommissionshandels.

Wird aber hierunter dasjenige Geschäft verstanden, wobei Jemand blos die ihm zugesendeten oder in loco übergebenen Waaren unter seiner Haftung gegen Vergütung zu versenden übernimmt, worin die Wesenheit des Spedizionsgeschäftes besteht, so ist dieses kein Handelsgeschäft, der Ausdruck Spedizionshandel daher ein unpassender und dieses Geschäft als eine gegen ordnungsmäßige Versteuerung Jedermann zu gestattende Beschäftigung zu behandeln.

Goluchowski m. p.

259.

Okólne rozporządzenie Ministerstwa wojny z dnia 23. Września 1852 *),

którem obwieszcza się postanowienia co do wykazywania w swych listach ludzi, których z powodu zbrodni przed swém asentowaniem popełnionej według §fu 4. cesarskiego patentu z dnia 22. Grudnia 1851 **) przekazuje się cywilnym sądom karnym.

Celem osiągnienia jednakowego względem obowiązku służby wojskowej postępowania z ludźmi, którzy z powodu zbrodni przed asentowaniem popełnionej w myśl §. 4. patentu cesarskiego z dnia 22. Grudnia 1851 r. (Dziennik rozporządzeń wojskowych nr. 123 cywilnym sądom karnym przekazani być mają, uznało Ministeryjum wojny za konieczne, wydać następujące przepisy, jak najściślej zachować się mające.

Ludzie, których z powodu popełnionej przed asentowaniem zbrodni cywilnym sądom karnym przekazać należy, nawet po uczynionem przekazaniu u swego korpusu w rzeczywistym stanie, a to w rubryce „nieobecni i są pod cywilnym sądem karnym“ mają tak długo i nadal być wykazywani, dopokąd nie nastąpi ich uwolnienie, albo ukaranie nie zostanie spełnionem.

Po zapadłem uwolnieniu, albo odbytej karze, mają być tacy ludzie celem pełnienia dalszej służby wojskowej do korpusu natychmiast stawieni, i wliczać im się powinien do kapitulacyi czas trwania aresztu śledczego, nigdy zaś czas kary w więzieniu odbytej.

Wszelako wyjątek od postępowania tego czynić potrzeba z ludźmi, przez cywilne sądy karne z powodu popełnionej przed asentowaniem zbrodni na karę ciężkiego więzienia nad pięć lat osądzonemi. Takich zaraz z dniem ogłoszonego wyroku z list właściwego korpusu wykreślić należy.

Aby utrzymywać w dokładnej ewidencyi ludzi, cywilnym sądom karnym przekazywanych, niemniej aby módz zarządzić, by w należytym czasie stawili

*) Odpis tego, odezwą c. k. krajowej Komendy wojskowej z dnia 4. Października 1852 r. lit. Q. 7932, udzielonego okólnego rozporządzenia, Rząd krajowy pod dniem 12. Października 1852 r. l. 43319 przesłał wszystkim urzędom obwodowym i magistratowi lwowskiemu ku wiadomości i zastosowaniu się, niemniej Naczelnikowi gubernijalnej komisyi krakowskiej ku obwieszczeniu w tamtejszym okręgu z tą uwagą, iż o tem rozporządzeniu przez c. k. krajową Komendę wojskową także zawiadomione zostały wszystkie władze sądowe.

**) Dziennik praw krajowych z roku 1851, część XL., nr. 339, str. 887.

259.

Zirkular-Verordnung des Kriegs-Ministeriums vom 24. September 1852*),

womit die Bestimmungen bezüglich der Standesbehandlung derjenigen Individuen, welche wegen eines vor ihrer Assentirung begangenen Verbrechens, nach §. 4 des kaiserlichen Patentes vom 22. Dezember 1851), an die Zivil-Strafgerichte ausgeliefert wurden, kundgemacht werden.**

Um hinsichtlich jener Leute, welche wegen eines vor der Assentirung begangenen Verbrechens, nach §. 4 des kais. Patentes vom 22. Dezember 1851 (Armee-Verordnungsblatt Nr. 123 den Zivil-Strafgerichten ausgeliefert werden müssen, in Bezug auf ihre Militär-Dienstpflicht ein gleichmäßiges Verfahren zu bewirken, hat das Kriegsministerium als nothwendig erkannt, folgende Bestimmungen zur genauesten Nachachtung bekannt zu geben:

Die wegen eines vor der Assentirung begangenen Verbrechens, an die Zivil-Strafgerichte auszuliefernden Leute sind auch nach bewirkter Auslieferung bei ihren Truppenkörpern im effektiven Stande, und zwar als „absent in zivilstrafgerichtlicher Behandlung" so lange fortzuführen, bis deren Lossprechung erfolgt, oder deren Abstrafung vollzogen ist.

Nach erfolgter Lossprechung oder Abstrafung sind diese Leute, Behufs der Fortsetzung der Militär-Dienstpflicht, bei ihren Truppenkörpern allsogleich einrücken zu machen, und es ist denselben die Zeit des Untersuchungs-Arrestes, keineswegs aber auch die im Kerker überstandene Strafzeit, in die Kapitulazion einzurechnen.

Eine Ausnahme von diesem Verfahren hat jedoch hinsichtlich derjenigen Leute einzutreten, welche von den Zivil-Strafgerichten wegen eines vor der Assentirung begangenen Verbrechens zu einer fünf Jahre übersteigenden schweren Kerkerstrafe verurtheilt werden. Derlei Individuen sind gleich vom Tage der Kundmachung des Urtheiles bei ihren Truppenkörpern gänzlich außer Stand zu bringen.

Zur genauen Evidenzhaltung der den Zivil-Strafgerichten ausgelieferten Leute und um deren Einrückung oder Entlassung rechtzeitig veranlassen zu können, haben

---

*) Eine Abschrift dieser mit der Zuschrift des k. k. Landes-Militär-Kommando vom 4. Oktober 1852 lit. Q. 7932 mitgetheilten Zirkular-Verordnung ist von Seite des Landesguberniums am 12. Oktober 1852 Z. 43319 sämmtlichen Kreisämtern und dem Lemberger Magistrate zur Wissenschaft und Nachachtung, dann dem Vorstande der Gubernial-Kommission in Krakau zur Bekanntgebung im dortigen Gebiete mit dem Bemerken mitgetheilt worden, daß von dieser Verfügung auch alle Gerichtsbehörden durch das k. k. Landes-Militär-Kommando in Kenntniß gesetzt worden sind.

**) Landes-Gesetzblatt vom Jahre 1851, XL. Stück, Nro. 339, Seite 887.

się do służby, lub z niej wykluczeni byli, przekazując tychże, korpusy wojskowe powinny zawezwać władze sądowe, aby w czasie dawały wiadomość o wyroku i o miejscu, gdzie kara ma być spełnioną.

Któreto rozporządzenie ku zastosowaniu się do powszechnej podaje się wiadomości.

Csorich m. p.

260.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 28. Września 1852,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych, tudzież magistratu lwowskiego (za równoczesnem udzieleniem odpisu Naczelnikowi komisyi gubernijalnej krakowskiej ku podobnemu zarządzeniu w tamtejszym okręgu),

względem sprzedaży i wczesnego zabierania gnoju końskiego ze stajen żandarmeryi.

Z powodu poszczególnego wypadku wydała pułkowa Komenda żandarmeryi do komend skrzydłowych ponowiony rozkaz, jako gnój koński celem pokrycia wydatków na oświetlenie stajen gminom do dyspozycyi zostawiony być ma.

Tymczasem według udzielonej przez pułkową Komendę żandarmeryi wiadomości usprawiedliwiają niektóre skrzydła przeciwne postępowanie z gnojem stajennym tą okolicznością, iż go gminy nie w porę każą z koszar zabierać, przez co lokalności wbrew istniejącym ostrym postanowieniom w należytej schludności utrzymywane być nie mogą.

Sprzedaż gnoju ze stajen żandarmeryi została wprawdzie tutejszem rozporządzeniem z dnia 21. Sierpnia r. z. do l. 4613/pr. nakazana, atoli ażeby wartość sprzedawanego gnoju zabezpieczyć dla konkurencyi krajowej, a trudności, z jakiemiby żandarmeryja wystąpić mogła usunąć, poleca się urzędowi obwodowemu (magistratowi) gnój ze stajen żandarmeryi sprzedawać w ten sposób, iżby umawiający się zakupywał gnój z roku przyszłego, miał zaś prawo i obowiązek wywożenia i zabierania go według swej woli w każdym takim czasie, by lokalności żandarmeryi w myśl istniejących przepisów czysto mogły być utrzymywane.

Gołuchowski m. p.

die Truppenkörper schon bei der Auslieferung derselben, die Gerichtsbehörden um dereinstige Mittheilung des Urtheiles und Strafortes anzugehen.

Welches zur allgemeinen Wissenschaft und Darnachachtung bekannt gemacht wird.

Csorich m. p.

260.

Erlaß des Landesguberniums vom 28. September 1852,

an sämmtliche Kreisämter und den Magistrat in Lemberg, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorstand der Gubernial-Kommission in Krakau zur gleichmäßigen Veranlaßung im dortigen Gebiete),

wegen Veräußerung und zeitgerechter Wegnahme des Dungers aus den Gensd'armerie-Pferde-Stallungen.

Aus Anlaß eines speziellen Falles hat das Gensd'armerie-Regiments-Kommando an die Flügel-Kommanden den erneuerten Befehl ergehen lassen: daß der Pferdedunger Behufs Deckung der Stallbeleuchtungsauslagen zur Verfügung den Gemeinden überlassen bleiben müsse.

Nach Mittheilung des Gensd'armerie-Regiments-Kommando wird indessen das vorschriftswidrige Verfahren mit dem Dunger der Gensd'armerie-Pferde-Stallungen von mehreren Flügeln damit gerechtfertiget: daß die Gemeinden solchen nicht zur gehörigen Zeit aus den Kasernen wegschaffen lassen, wodurch die Unterkünfte wider die bestehenden strengen Anordnungen nicht gehörig rein erhalten werden können.

Es ist zwar mit dem hierortigen Erlaße vom 21. August v. J. Z. 4613/Präs. die Veräußerung des Dungers aus den Gensd'armerie-Pferde-Stallungen angeordnet worden; um aber den Erlös für den Dunger der Landeskonkurrenz nicht zu entziehen, und die möglichen von Seite der Gensd'armerie zu erhebenden Anstände zu beseitigen, wird das Kreisamt (der Magistrat) angewiesen: den Dunger aus den Gensd'armerie-Pferde-Stallungen dergestalt zu veräußern, daß der Ersteher den im Laufe des folgenden Jahs erzeugten Dunger erkauft, und solchen zu jeder beliebigen und solcher Zeit wegzuführen und wegzunehmen berechtigt und verpflichtet ist, damit die Gensd'armerie-Unterkünfte, den bestehenden Anordnungen gemäß, rein erhalten werden können.

Goluchowski m. p.

261.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 29. Września 1852,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych włącznie z Bukowiną (za równoczesnem udzieleniem odpisu Naczelnikowi komisyi gubernijalnej krakowskiej ku podobnemu zarządzeniu w tamtejszym okręgu),

którem objaśnia się przepis o kwaterunku żandarmeryi z dnia 25. Lipca 1851 roku względem dostarczać się mającego na rachunek konkurencyi krajowej obsługiwania i czyszczenia lokalności żandarmeryi.

Z powodu zapytań we względzie obowiązku czyszczenia, oświetlenia i opalania koszar żandarmeryi, tudzież kancelaryi skrzydłowych i plutonowych, wysokie c. k. Ministeryjum spraw wewnętrznych pod dniem 8. Maja r. b. l. 10201 wydało ze względem na zatwierdzone przez Najjaśniejszego Pana rozporządzenie o kwaterunku żandarmeryi z dnia 25. Lipca 1851 r. (Dziennik praw krajowych, część XXXI, nr. 256, stron. 773) polecenie do wszystkich dotyczących kraju naczelników, iż zwykłe czyszczenie, mianowicie codzienne wymiatanie, ścieranie, opalanie i oświetlanie lokalności mieszkalnych, które dają gminy dla żołnierzy żandarmeryi, do zamieszkującego należy.

Coroczne zaś bielenie, mycie podłogi i okien w takichże lokalnościach mieszkalnych według potrzeby, i wszelkie czyszczenie przestrzeni zewnętrznych uskuteczniać mają dający kwatery, t. j. gminy.

Równie także czyszczenie kancelaryj skrzydłowych i plutonowych jest powinnością gminy, a tu należy nietylko bielenie, ale także codzienne wymiatanie, ileże według §. 8. rozporządzenia o kwaterunku gminy obowiązane są do wszelkiego według potrzeby tychże czyszczenia, a dotyczące komendy żadnemi ku temu nie zarządzają środkami.

Co się tycze opalania lokalności kancelaryjnych, zstępując od kancelaryi Komendy skrzydłowej, gminy prócz dostarczenia i przystawy przepisanej ilości paliwa, mają o to starać się, aby drzewo połupano i porznięto, nadto w drewutni złożono, i aby w piecach codziennie raz palono, co z codziennem czyszczeniem nie trudno będzie można połączyć.

Co do oświetlenia, to zapalanie lamp rozciąga się tylko na wschody, kurytarze, prewety i tym podobne zewnętrzne części koszar, o co prócz dostarczania potrzebnego światła i codziennego napełniania lamp, gminy starać się powinny.

261.

Erlaß des Landesguberniums vom 29. September 1852,

an sämmtliche Kreisämter mit Einschluß der Bukowina (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorstand der Gubernial-Kommission in Krakau zur gleichmäßigen Verfügung im dortigen Gebiete).

womit die Gensd'armerie-Bequartierungs-Vorschrift vom 25. Juli 1851, bezüglich der auf Rechnung der Landeskonkurrenz zu besorgenden Bedienung und Reinigung der Gensd'armerie-Lokalitäten, erläutert wird.

Aus Anlaß von Anfragen über die Verpflichtung zu der Reinigung, Beleuchtung und Beheizung der Gensd'armerie-Kasernen, Flügel- und Zugskanzeleien hat das hohe Ministerium des Innern an die betreffenden Länder-Chefs unterm 8. Mai l. J. Z. 10201 mit Rücksicht auf die Allerhöchst genehmigte Gensd'armerie-Bequartierungs-Vorschrift vom 25. Juli 1851 (Landes-Gesetzblatt, XXXI. Stück, Nr. 256, Seite 773) die Weisung erlassen, daß die gewöhnliche Reinigung, nemlich das tägliche Auskehren, Abwischen, Beheizen und Beleuchten der, von den Gemeinden der Gensd'armerie-Mannschaft eingeräumten Wohnungslokalitäten dem Wohnungsbenützer selbst obliegt.

Das jährlich wiederkehrende Ausweißen, dann das Waschen der Fußboden und Fenster solcher Wohnungslokalitäten nach Bedarf und jede Reinigung der äußeren Räume bei denselben ist dagegen von den Quartiergebern, den Gemeinden, zu besorgen.

Eben so ist die Reinigung der Flügel- und Zugskanzeleien Verpflichtung der Gemeinden, und zwar nicht bloß das Ausweißen, sondern auch das tägliche Auskehren, danach §. 8 des Bequartierungs-Normales die Gemeinden hinsichtlich derselben jede Art Reinigung nach Bedarf zu bestreiten haben, und den betreffenden Kommanden keine Mittel dazu zu Gebothe stehen.

Was die Beheizung der Kanzlei-Lokalitäten vom Flügel-Kommando abwärts anbelangt, so haben die Gemeinden nebst der Beistellung und Zufuhr des vorgeschriebenen Quantums an Brennmateriale, auch für das Spalten und Schneiden, dann die Räumung in das Holzlager und das Heizen der Oefen täglich Einmal selbst zu sorgen, was unschwer mit der täglichen Reinigung in Verbindung zu bringen seyn wird.

In Absicht auf die Beleuchtung bezieht sich das Anzünden der Lampen nur auf die Stiegen, Gänge, Aborte und sonstigen äußeren Bestandtheile in Kasernen, wofür die Gemeinden nebst der Beistellung des erforderlichen Brennstoffes und der täglichen Füllung der Lampen zu sorgen haben.

Zresztą rozumić się samo przez się, iż wolno jest c. k. żandarmeryi i gminom, w powyższych stosunkach porozumiéwać się między sobą według okoliczności na drodze dobrowolnej ugody.

Te rozporządzeniem z dnia 18. Września 1852 r. l. 17575/2157 wydane przepisy wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych udziela się urzędowi obwodowemu ku zastosowaniu się i odpowiednemu pełnieniu obowiązków urzędowych w dodatku do udzielonego tutejszem reskryptem z dnia 21. Sierpnia 1851 r. l. 6995 rozporządzenia o kwaterunku, tudzież do rozporządzenia z dnia 20. Września r. z. l. praes. 8202 (Dziennik praw krajowych, część XXXIV., nr. 290, str. 829).

Nakoniec czyni się uważnym urząd obwodowy, iż według oświadczenia wysokiego Ministerstwa w pierwszym ustępie wydanego do komend żandarmeryi pułkowych przez jeneralną Inspekcyję żandarmeryi uwiadomienia z dnia 19. Maja 1852 r., błędem pióra wcisnęło się słowo: „Wohnungsbesitzer“ (posiadacz pomieszkania) zamiast: „Wohnungsbenützer“ zamieszkujący.

Gołuchowski m. p.

262.

Rozrządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 18. Października 1852,

(Dziennik praw państwa, część LXIII., nr. 208, wydana dnia 27. Października 1852),

którem się obwieszcza początek działalności nowych c. k. sądów prowizorycznych w wielkiem księstwie Siedmiogrodzkiem.

Z dniem 1. Listopada r. b. poczyna się w wielkiem księstwie Siedmiogrodzkiem działalność c. k. prowizorycznych sądów w sprawach cywilnych i karnych, z którym oraz dniem ustaje działalność dotychczasowych sądów cywilnych i karnych.

Krauss m. p.

Uebrigens versteht es sich von selbst, daß der k. k. Gensd'armerie und Gemeinden frei steht, sich in obigen Beziehungen durch gütliches Uebereinkommen nach Umständen zu vereinbaren

Diese mit dem Erlaße vom 18. September 1852 Z. 17575/2157 herabgelangten Bestimmungen des hohen Ministeriums des Innern werden dem Kreisamte im Nachhange zu dem, mit dem hierortigen Erlaße vom 21. August 1851 Präs. Z. 6995 mitgetheilten Bequartierungs-Normale, und zu dem Erlaße vom 20. September v. J. Präs. Z. 8202 (Landes-Gesetzblatt, XXXIV. Stück, Nr. 290, Seite 829) zur Darnachachtung und entsprechenden Amtshandlung bekannt gegeben.

Schlüßlich wird das Kreisamt aufmerksam gemacht, daß nach Eröffnung des hohen Ministeriums in dem ersten Absatze der von der Gensd'armerie-General-Inspekzion am 19 Mai 1852 hinausgegebenen dießfälligen Verständigung an die Gensd'armerie-Regiments-Kommanden der Schreibfehler „Wohnungsbesitzer" statt „Wohnungsbenützer" vorgekommen sei.

Goluchowski m. p

262.

Erlaß des Justizministeriums vom 18. Oktober 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte XLIII. Stück, Nro. 208, ausgegeben am 27. Oktober 1852),

womit der Beginn der Wirksamkeit der neuen provisorischen Gerichte im Großfürstenthume Siebenbürgen bekannt gemacht wird,

Mit 1. November d. J. werden die provisorischen Gerichte in Zivil- und Strafsachen im Großfürstenthume Siebenbürgen ihre Wirksamkeit beginnen, und von diesem Tage an hat die Wirksamkeit der bis jetzt bestandenen Zivil- und Strafgerichte aufzuhören.

Krauß m. p.

263.

Rozporządzenie najwyższej Władzy Policyjnej z dnia 27. Października 1852,

(Dziennik praw państwa, część LXIII., nr. 209, wydana dnia 27. Października 1852),

dotyczące zakazu dziennika, wychodzącego w Berlinie pod nazwiskiem: „Gazeta Budelmeyera“.

Najwyższa Władza Policyjna zakazuje w całym obrębie państwa Dziennik wychodzący w Berlinie pod redakcyją Doktora Cohnfeld, pod tytułem: Gazeta Budelmeyera, z powodu kierunku ciągle gorszącego tak pod względem politycznym, jakoteż obyczajowym.

Kempen m. p., F. M. P.

263.

Verordnung der Obersten Polizei-Behörde vom 20. Oktober 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte **LXIII.** Stück, Nro. 209, ausgegeben am 27. Oktober 1852),

betreffend das Verbot der in Berlin erscheinenden Zeitschrift „Budelmeyer-Zeitung".

Die Oberste Polizei-Behörde findet die unter der Redakzion des Dr. Cohnfeld in Berlin erscheinende Zeitschrift: „Budelmeyer-Zeitung" wegen ihrer beharrlich verfolgten, in politischer und sittlicher Beziehung anstößigen Richtung, für den ganzen Umfang des Reiches zu verbieten.

Kempen m. p., F. M. L.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XXXVII.

Wydana i rozesłana dnia 17. Stycznia 1853.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XXXVII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 17. Jänner 1853.

264.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 2. Października 1852,

wydane do wszystkich powiatowych administracyj skarbowych, tudzież podległych jej urzędów i organów dochodowych,

względem postępowania celnego z cachou (catechou, tak zwana ziemia japońska).

Wysokie c. k. Ministeryjum skarbu, porozumiawszy się z Ministerstwem handlu, spowodowanem jest postanowić, iż cachou (catechou, tak zwana ziemia japońska), któryto artykuł w dodanym do taryfy cłowej z dnia 6. Listopada 1851 r. alfabetycznym spisie towarów wzięty jest pod oddział taryfy 46. lit. *b)* „soki roślinne osobno nienazwane", przydany być ma do garbników, w oddziale 45. lit. *a)* taryfy wymienionych, a zatem w handlu wchodowym podlega opłacie cłowej po pięć krajcarów od cetnara cłowego.

Postanowienie to wejdzie z tym dniem w wykonanie, w którym od władzy przełożonej dojdzie do pojedynczych urzędów cłowych przez władzę przełożoną.

Co w skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 18. Września 1852 roku l. 29427/1108 oznajmia się dla wiadomości i zastosowania się.

Krajewski m. p.

265.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 2. Października 1852,

wydane do wszystkich dwunastu wschodnich urzędów obwodowych, niemniej do bukowińskiego (za równoczesnem udzieleniem odpisu Naczelnikowi komisyi gubernijalnej krakowskiej, celem wydania podobnego rozporządzeniu do sześciu zachodnich urzędów obwodowych i dotyczących władz tamtejszego okręgu *),

o obowiązku kwaterodawców dawania żywności zakwaterowanym w pochodzie żołnierzom, i przepisanem wynagrodzeniu za to bez odwłoki i w gotowiznie należącem.

Z załączonego za reskryptem wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 31. Sierpnia r. b. l. 21998/2752 nadesłanego pisma poweźmie urząd obwodowy wiadomość, jakie rozporządzenie wysokie c. k. Ministeryjum wojny w porozumieniu się z wysokiem Ministerstwem spraw wewnętrznych, tudzież Ministerstwem skarbu, uwzględniając wysokie rozporządzenie ministrow-

---

*) Co się tycze miasta Lwowa i jego okręgu, wydano równocześnie odpowiedne polecenie do tutejszego magistratu, a oraz zawiadomiono o tem c. k. krajową Komendę wojskową z udzieleniem odpisów dla wiadomości tejże i ku wszelakiemu zarządzeniu.

264.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 2. Oktober 1852,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, unterstehende Gefällsämter und Organe,

die Zollbehandlung des Cachou (Catechou, sogenannte japanische Erde) betreffend.

Das hohe k. k. Finanzministerium hat im Einvernehmen mit dem Handels-Ministerium zu bestimmen befunden, daß Cachou, (Catechou, sogenannte japanische Erde), welchem Artikel das alphabetische Waarenverzeichniß zum Zolltarife vom 6. November 1851 der Tarifs-Abtheilung 46 lit. b) „nicht besonders genannte Pflanzensäfte" zuweiset, den unter Abtheilung 45 lit. a) des Tarifes genannten Gärbestoffen anzureihen, folglich im Eingange mit fünf Kreuzer vom Zoll-Zentner zu verzollen sei.

Diese Bestimmung hat mit dem Tage in Wirksamkeit zu treten, an welchem sie den einzelnen Zollämtern durch die vorgesetzte Behörde zukommen wird.

Welches in Folge hohen Finanz-Ministerial-Erlaßes vom 18. September 1852 Z. 29427/1108 zur Wissenschaft und Darnachachtung kundgegeben wird.

Krajewski m. p.

265.

Erlaß des Landesguberniums vom 2. Oktober 1852,

an sämmtliche zwölf östlichen Kreisämter und jenes von der Bukowina, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorstand der Gubernial-Kommission in Krakau zur weiteren gleichmäßigen Verfügung an die sechs westlichen Kreisämter und die betreffenden Behörden des dortigen Gebietes*),

hinsichtlich der Verpflichtung der Quartierträger zur Verpflegung der auf dem Durchzuge einquartierten Mannschaft und der hiefür zeitgerecht bar zu leistenden gesetzlichen Vergütung.

Aus der mit dem Erlaße des hohen Ministeriums des Innern vom 31. August d. J. Z. 21998/2752 herabgelangten Anlage wird das Kreisamt ersehen, welche Anordnung das hohe k. k. Kriegsministerium im Einvernehmen mit dem hohen Ministerium des Innern und der Finanzen zur Behebung einiger vorgekommenen Anstände bei der Vergütung der Verpflegung, welche der Quartierträger an die bei ihm

*) Bezüglich der Stadt Lemberg und ihres Weichbildes ist unter Einem die entsprechende Weisung an den dasigen Magistrat erlassen, und von dem Verfügten auch das k. k. Landes-Militär-Kommando unter Mittheilung von Abschriften zur Wissenschaft und etwa weiter beliebigen Veranlassung in Kenntniß gesetzt worden.

skie z dnia 31. Sierpnia 1852 r., zamieszczone w Dzienniku praw krajowych części XXXIII., pod nr. 221, wydać było spowodowanem, aby usunąć niektóre trudności co do wypłaty wynagrodzenia za żywność, jaką kwaterodawca udziela zakwaterowanym u siebie podczas pochodu żołnierzom, począwszy od sierżanta (feldwebla) i temuż równych stopni.

Gdy w rozporządzeniu wysokiego Ministerstwa wojny jest odniesienie się do reskryptu wysokiego c. k. Ministerstwa wojny z dnia 20. Czerwca 1851 r. nr. 4005 J., urzędowi obwodowemu nie udzielonego, przeto ku dokładniejszemu zrozumieniu owego rozporządzenia przeséła się odpis wzmiankowanego reskryptu.

Urząd obwodowy ma więc z uwzględnieniem stosunków tamecznego obwodu wydać do zwierzchności miejscowych i gmin odpowiedne polecenia, ażeby każdy komisarz stacyi pochodowej, a względnie każdy przełożony gminy i kwatermistrz na podstawie ruty marszowej, którą przeglądnąć i do Dziennika wpisać ma, umieszczając podczas pochodu żołnierzy,

1. każdemu kwaterodawcy nieochybnie i dokładnie oznajmił, czy zakwaterowanemu żołnierzowi udzielać ma żywność przepisaną (bez chleba), a w takim razie przez ile dni czynić to będzie, lub czyli tenże żołnierz sam się żywić obowiązany, a od kwaterodawcy tylko wspólnego ognia i naczynia kuchennego do gotowania domagać się ma prawo, tudzież aby

2. organa owe nie kontentowały się wydanem od żołnierzy zakwitowaniem miasto wynagrodzenia w gotowiźnie, niemniej aby otrzymane gotowizną wynagrodzenie nieochybnie i niezwłocznie doręczały każdemu kwaterodawcy.

Ma także urząd obwodowy wziąć pod rozwagę, czyliby ku tem pewniejszemu osiągnieniu zamiaru nie było rzeczą stosowną, przynajmniej w miejscach, gdzie właściciele domów po większej części czytać umieją, dawać drukować na karcie kwaterunkowej, z zostawieniem wolnego tylko co do cyfry wypełnić się mającego miejsca, krótką dla kwaterodawcy informacyję, jakie są w tym względzie jego obowiązki, jak długo one trwać mają, tudzież jakiego za to ma się spodziewać wynagrodzenia, albo w jakiby inny, okolicznościom miejscowym odpowiedny sposób zaradzić należało, iżby żaden kwaterodawca do cięższych, albo dłużej trwających obowiązków, nadto co najwyższem postanowieniem jest przepisano, nie był pociągany, i aby za powinności, których według przepisu podczas pochodu wojska dopełnił, otrzymał natychmiast istotnie należące mu się podług prawa zupełne wynagrodzenie.

Przy tej sposobności oznajmia się jeszcze urzędowi obwodowemu względem obchodzenia się z urlopnikami wojskowymi, co następuje:

auf dem Durchzuge einquartierte Mannschaft vom Feldwebel und den gleichgestellten Chargen abwärts geleistet hatte, mit Rücksicht auf den, im XXXIII. Stücke des Landes-Gesetz-Blattes Nr. 221 erscheinenden hohen Ministerial-Erlaß vom 31. August 1852 zu erlassen befunden hat.

Insoferne sich in der Anordnung des hohen Kriegsministeriums auf ein dem Kreisamte nicht bekannt gegebenes Reskript des hohen k. k. Kriegsministeriums vom 20. Juni 1851 Nr. 4005 J. bezogen wird, folgt zum näheren Verständnisse jenes Erlaßes eine Abschrift dieses Reskriptes mit.

Das Kreisamt hat demnach mit Berücksichtigung der dortkreisigen Verhältnisse die entsprechenden Weisungen an die Ortsobrigkeiten und Gemeinden zu erlassen, damit jeder Marschstazions-Kommissär und bezüglich jeder Gemeindevorsteher und Quartiermeister auf der Grundlage der eingesehenen und im Tagebuche vorgemerkten Marschroute bei der Unterbringung von Militär-Mannschaft auf dem Durchzuge

1. jedem Quartierträger zuverläßig und bestimmt verständige, ob er dem einquartierten Manne die vorgeschriebene Verpflegung (ohne Brot) und im bejahenden Falle, durch wie viele Tage zu verabfolgen habe, oder ob dieser Mann sich selbst zu verpflegen gehalten und von dem Quartierträger nur die gemeinschaftliche Benützung des Kochfeuers und des Kochgeschirres zum Abkochen anzusprechen befugt sei; damit ferner

2. jene Organe sich nicht mit der Quittirung statt der baren Vergütung von Seite des Militärs befriedigen und damit sie die bar erhaltene Vergütung auch wieder zuverläßig jedem Quartierträger unverzüglich erfolgen.

Das Kreisamt hat auch in Ueberlegung zu nehmen, ob zur sicheren Erreichung der Absicht nicht entsprechend wäre, wenigstens in Orten, wo die Mehrzahl der Hausbesitzer des Lesens kundig ist, auf dem Einquartierungszettel eine kurzgefaßte Anweisung des Quartierträgers über die Art und Dauer der ihm obliegenden Leistungen und zu gewärtigenden Vergütungen zur Ausfüllung bloß der Ziffer vorgedruckt setzen zu lassen, oder auf welche, den örtlichen Umständen angemessene sonstige Weise vorzusorgen seyn werde, damit kein Quartierträger zu größeren, oder länger dauernden Leistungen in Anspruch genommen werde, als die Allerhöchste Vorschrift bestimmt hat, und daß er für die nach Vorschrift erfüllten Obliegenheiten bei dem Militär-Durchzuge auch wirklich die ihm gesetzlich gebührende Vergütung vollständig und unverzüglich erhalte.

Bei diesem Anlaße wird dem Kreisamte noch in Betreff der Behandlung der Militär-Urlauber Folgendes bemerkt:

Odchodzących na urlop ludzi albo sam korpus wojskowy zbiéra w oddziały pochodowe (transporty), i jako taki oddział urlopników, żywiąc ich ze skarbu, do domu odséła, albo, jeśli idzie o pojedynczych ludzi, oddaje ich najbliższemu domowi transportowemu do odesłania; podobnie też postępuje się z urlopnikami do pułków wracającymi.

Odchodzący na urlop żołnierz pozostaje przeto w oddziale pochodowym, dopóki w domu nie stanie, a względnie, dopóki w bliskości domu swojego nie przybędzie do domu transportowego albo do okręgowej komendy werbunkowej, a otrzymawszy tu do rąk od pomienionej komendy paszport urlopowy, w przypadkach zaś prawem określonych oznaczone pieniądze na drogę (viaticum), od tej także chwili przestaje być nadal na utrzymaniu skarbowem; podobnie jak powracający pojedynczo urlopnik dopiero z dniem przedstawienia się pierwszej władzy wojskowej pobierać poczyna utrzymanie skarbowe, lecz od tego też czasu już nie samopas, ale w oddziale transportowym na miejsce przeznaczenia odséła się.

Tylko ludziom szczególnie dobrej konduity, zaopatrzonym w dostateczne zasoby pieniężne, na ich żądanie i w miejsca niedalekie dozwolić może komendant wojskowy odchodzić na urlop samopas; ci więc także przestając z dniem, którego się oddalają, być na utrzymaniu skarbowem, nie mają podczas podróży prawa żądać kwatery i żywności żołnierzom przynależnej.

Gołuchowski m. p.

Aneks 1. do nr. 265.

„Z Dziennika rozporządzeń dla c. k. wojska nr. 76go z dnia 20. Września 1852“.

Okólne rozporządzenie Ministerstwa wojny z dnia 16. Września 1852 J. 5338.

Wynagrodzenie za obiad od kwaterodawcy dany żołnierzowi w pochodzie będącemu.

Doszły do tutejszej wiadomości zażalenia, że przepisane wynagrodzenie za obiad, jaki żołnierzowi podczas pochodu kwaterodawca dawa, od wojska, t. j. od komendanta oddziału albo transportu wbrew postanowieniom przepisu o kwaterunku z dnia 15. Maja 1851 r. §. 34 *), przełożonemu gminy, albo nastawnikowi urzędowemu nie zawsze w gotowiznie bywa wypłacane, ale często tylko bywa kwitowane, prócz tego, że żołnierze podczas pochodu u mieszczan lub włościan zakwaterowywani, w dodatku do żywności przemarszowej od kwaterodawcy niekiedy także bezpłatnie chleba się domagają.

*) Dziennik praw krajowych, część XV., nr. 91., str. 285.

Die auf Urlaub abgehenden Leute werden entweder von dem Truppenkörper selbst im Transporte zusammengestellt und als Urlauber-Transport in ärarischer Verpflegung in ihre Heimat abgesendet, oder in so ferne es einzelne Leute betrifft, dem nächsten Transports-Sammelhause zur Absendung übergeben und ein ähnliches Verfahren findet auch rücksichtlich der einrückenden Urlauber Statt.

Der auf Urlaub abgehende Mann bleibt daher bis zum Eintreffen in seine Heimat, respective in dem seiner Heimat nächst gelegenen Transportshause oder Werbbezirks-Kommando im Verbande des Transportes, erhält erst von dem letzteren den Urlaubspaß in die Hand und in den gesetzlich ausgesprochenen Fällen das bemessene Viaticum und tritt auch von diesem Zeitpunkte aus jeder weiteren ärarischen Verpflegung, gleichwie der einzeln einrückende Urlauber erst vom Tage seiner Vorstellung bei der ersten Militärbehörde in die ärarische Verpflegung tritt, von diesem Zeitpunkte aber auch nicht mehr einzeln, sondern im Verbande eines Transportes an seine Bestimmung gesendet wird.

Nur besonders gut konduisirten, mit genügenden Geldmitteln versehenen Leuten kann es auf ihr Einschreiten und auf geringe Entfernungen vom Truppen-Kommandanten gestattet werden, selbständig auf Urlaub abzugehen, auch diese Leute treten mit dem Tage ihres Abgehens vom Truppenkörper aus der ärarischen Verpflegung und haben daher während der Reise auf keine Militär-Kompetenz an Unterkunft und Verpflegung einen Anspruch.

Goluchowski m. p.

1. Beilage zu Nro. 265.

„Aus dem k. k. Armee-Verordnungsblatte Nr. 76, vom 20. September 1852."

Zirkular-Verordnung des Kriegs-Ministeriums vom 16. September 1852 J. 5338.

Vergütung für die von dem Quartierträger dem Soldaten auf dem Durchzuge verabreichte Mittagskost.

Es ist die Beschwerde vorgekommen, daß die gesetzliche Vergütung für die, von dem Quartierträger dem Soldaten auf dem Durchzuge verabreichte Mittagskost, vom Militär, d. i. von dem Truppen- oder Transports-Kommandanten gegen die Bestimmungen der Bequartierungs-Vorschrift vom 15. Mai 1851 §. 34 *) nicht immer bar an den Gemeinde-Vorsteher oder das hiezu aufgestellte ämtliche Organ geleistet, sondern häufig nur quittirt werde; daß ferner der bei dem Bürger oder Landmanne transen einquartierte Soldat von dem Quartierträger zur Durchzugs-Verpflegung nicht selten auch das Brot ohne Entgelt in Anspruch nimmt.

---

*) Landes-Gesetzblatt, XV. Stück, Nr. 91, Seite 285.

Aby usunąć postępowanie takie prawu przeciwne, a zarazem zastosować się do postanowienia reskryptu z dnia 20. Czerwca 1851 r. J. 4005 (Dziennik rozporządzeń wojskowych nr. 74. z r. 1851), i w przypadkach, wktórych żołnierz na kwaterze będący z powodu szczególnych stosunków służbowych gospodarstwem kuchennem w myśl §. 40. pomienionego przepisu o kwaterunku sam trudnić się nie może, kwaterodawcom zapewnić wynagrodzenie, jakie im za dawany obiad według prawa należy, Ministerstwo wojny w porozumieniu z c. k. Ministerstwem spraw wewnętrznych tudzież Ministerstwem skarbu postanawia, ku scisłemu zachowaniu co następuje:

Popierwsze. Za żywność, którą kwaterodawca żołnierzowi będącemu w pochodzie dostarcza, a która temuż wedle przepisu (Okólny reskrypt z dnia 23. Maja 1851 r. M. 3776 w Dzienniku rozporządzeń dla wojska nr. 65) przynależy, wojsko, t. j. komendant oddziału lub transportu powinien zaraz na miejscu do rąk przełożonego gminy, albo nastawnika ku temu przeznaczonego zapłatę w przepisanej kwocie w gotowiźnie uiszczać, na ten zaś cel dla wysłanych w marsz większych i mniejszych oddziałów wojska, tudzież dla oddziałów transportowych na opędzenie wydatków na żywność i inne potrzeby w marszu, odpowiedny zasób pieniężny każdą razą w takiej ilości ma być wymierzany i z kas wojskowych asygnowany, iżby wystarczył na pokrycie wydatków na wyżywienie podczas pochodu.

Powtóre. Zapłata w ciągu marszu ku ochronieniu kwaterodawcy od niesłusznego wymagania chleba tylko o tyle może mieć miejsce, o ile pozwalają na to przepisy normalne z dnia 29. Października 1816 r. A. 5913 i z dnia 29. Listopada 1839 r. A. 5285, mianowicie z tej ilości, którąby żołnierz od jednej do drugiej wypłaty leniku swego oszczędził, a coby czwartej części należytości jego nie przenosiło. Za scisłe dopełnienie tego rozporządzenia odpowiedzialni są komendanci w pochodzie będących oddziałów wojskowych i transportowych.

Potrzecie. Komendant będącego w marszu korpusu wojska, pocztu mniejszego lub oddziału transportowego, powinien przez wysłanych naprzód kwaterników, albo, gdzieby się to w poszczególnych wypadkach nie dało uskutecznić, zaraz przybywszy na stacyję marszową, przełożonemu gminy, a względnie urzędowi kwaterunkowemu za okazaniem ruty marszowej o ilości wojska w pochodzie będącego, niemniej ilości kwater dla oficerów, stron wojskowych i żołnierzy potrzebnych zawiadomić, a co do przynależnej żywności oznajmić, dla jakiej ilości i przez ile dni prawdopodobnie ma być dostarczona, tudzież kiedy, z uwzględnieniem postanowienia §fu 34. wspomnionego kilkakroć przepisu o kwaterunku, wypłacone będzie wynagrodzenie prawem określone.

Um diesen vorschriftswidrigen Vorgängen zu begegnen, und zugleich dem Quartierträger, mit Hinblick auf die Bestimmungen des Reskriptes vom 20. Juni 1851 J. 4005 (Armee-Verordnungsblatt Nr. 74 vom Jahre 1851), in den Fällen, in welchen der einquartierte Soldat nach seinen besondern Dienst-Verhältnissen für die Bereitung der Menage, im Sinne des §. 40 der vorzitirten Bequartierungs-Vorschrift nicht selbst sorgen kann, für die verabreichte Mittagskost die gesetzliche Vergütung zuzuwenden, wird einvernehmlich mit den k. k. Ministerien des Innern und der Finanzen zur genauen Nachachtung angeordnet:

Erstens. Die von dem Quartierträger dem Soldaten auf dem Durchzuge beigestellte, und nach den gesetzlichen Bestimmungen (Zirkular-Reskript vom 23. Ma 1851 M. 3776, Armee-Verordnungsblatt Nr. 65) gebührende Durchzugs-Verpflegung ist gleich an Ort und Stelle vom Militär, d. i. von den Truppen- oder Transports-Kommandanten an den Gemeinde-Vorstand, oder das hiezu berufene Gemeinde-Organ, in dem festgesetzten Betrage bar zu vergüten, und zu diesem Behufe den in Marsch gesetzten Truppen-Abtheilungen, Detachements- und Mannschafts-Transporten der zur Bestreitung der Verpflegs- und sonstigen Marsch-Auslagen nöthige Geldverlag stets in solcher Höhe zu bemessen und aus den Militärkassen anzuweisen, daß sie darin auch die Deckung der Auslage für die Durchzugs-Verpflegung finden.

Zweitens. Auf dem Marsche darf, um den Quartierträger gegen die ungebührliche Abforderung des Brotes zu schützen, die Reluizion nur so weit eintreten, als dieß die Normal-Vorschriften vom 29. Oktober 1816 A. 5913, und vom 29. November 1839 A. 5285, gestatten, nämlich für das was der Mann von einem Fassungstage zum anderen erspart, und was den vierten Theil der Gebühr nicht übersteigt. Für die genaue Einhaltung dieser Anordnung sind die Truppen- und Transports-Kommandanten der marschierenden Abtheilungen verantwortlich.

Drittens. Der Kommandant eines in Marsch gesetzten Truppenkörpers, Detachements oder Transportes hat durch vorausgesendete Quartiermacher, oder, wo dieß in einzelnen Fällen nicht thunlich wäre, gleich nach dem Eintreffen in der Marsch-Stazion dem Gemeinde-Vorstande, respective dem Quartier-Amte, unter Vorweisung der Marsch-Route, den marschierenden Stand, die Erforderniß an Quartieren für Offiziere und Parteien, dann Mannschaft mitzutheilen, und rücksichtlich der gebührenden Durchzugs-Verpflegung bekannt zu geben, für welchen Stand und durch wie viele Tage sie voraussichtlich zu leisten ist, und wann, mit Hinblick auf die Bestimmung des §. 34 der eröfterten Bequartierungs-Vorschrift, die gesetzliche Vergütung werde geleistet werden.

Poczwarte. Postanowienie reskryptu okólnego z dnia 20. Czerwca 1851 r. J. 4005, ograniczające czas dawania żywności pochodowej, tycze się tylko ruchów, dyzlokacyi wojska i tym podobnych pochodów, bynajmniej zaś koncentracyj i chwilowego sprawienia wojsk, albo odkomenderowań dla celów wojskowych, których trwanie wyraźnie, lub z ich istoty naprzód jest oznaczone, w którychto ostatnich wypadkach przeto dawanie żywności pochodowej miejsce mieć powinno.

Aneks 2. do nr. 265.

Okólne rozporządzenie Ministerstwa wojny z dnia 20. Czerwca 1851. J. 4005/4037 i 4042.

Ministerstwo wojny kilka zapytaniami względem przeprowadzenia cesarskiego rozporządzenia z dnia 15. Maja 1851 r. o kwaterunku wojska (Dziennik rozporządzeń wojskowych nr. 65) jest spowodowanem do następujących objaśnień:

Do §. 3. Postanowienie tego paragrafu, iż każdy kwaterunek, gdzieby nie żądano umieszczenia przynajmniej na kwartał naprzód, jako pochodowy uważany być powinien, ma względem czasu, przez który żywność pochodową dostarczać należy, ograniczone tylko zastosowanie.

Oddział albowiem w pochodzie będący ma pozostać w używaniu żywności pochodowej tylko do dnia onego włącznie, w którym stanie na stacyi, jaka mu rozkazem marszowym za ostateczny kres, albo jaka w skutek rozkazu wstrzymania pochodu wskazaną będzie, z któregoto powodu dostarczanie żywności, nie zważając na prawdopodobne trwanie pobytu, z dniem bezpośrednio następującym ustać powinno.

Do §. 31. Ponieważ skarb państwa opłaca wynagrodzenie za żywność wojsku podczas pochodu dawaną, przeto nie należy celem częściowego pokrycia wydatku tego z leniku żołnierskiego wcale nic odciągać, albo zostawiać na korzyść skarbu; aleteż z drugiej strony, jak się to samo przez się rozumie, na rzecz żołnierza, jak długo pobiera żywność pochodową, nie ma się rachować ani mięso, ani jarzyna, ani żaden inny dodatek z powodu drożyzny.

Do §. 34. Uznaje Ministeryjum wojny potrzebę przypomnienia, iż należące się podczas pochodu kwaterodawcom wynagrodzenie za kwaterę, żywność i podściółkę dla koni, Komendant oddziału wojska maszerującego, albo transportowego nieochybnie ma wypłacać do rąk przełożonego, albo nastawnika gminy do tej sprawy umyślnie wyznaczonego bez żadnej zwłoki, a w razie, gdyby pobyt z powodu szczególnych zdarzeń, n. p. przypadków elementarnych, miał trwać przez czas dłuższy, w terminie, który w tym paragrafie jest oznaczonym.

Viertens. Die die Dauer der Durchzugs-Verpflegung beschränkende Bestimmung des Zirkular-Reskripts vom 20. Juni 1851 J. 4005, hat nur auf Truppen-Dislokazions- und ähnliche Marsch-Bewegungen Anwendung, keineswegs aber auf Konzentrirungen und derlei zeitliche Truppen-Aufstellungen, oder auf Kommandirungen für militärische Zwecke, deren Dauer entweder ausdrücklich, oder dem Wesen nach schon im Vorhinein bestimmt ist, in welch' letzteren Fällen daher allerdings die Durchzugs-Verpflegung Platz zu greifen hat.

2. Beilage zu Nro. 265.

Zirkular-Verordnung des Kriegs-Ministeriums vom 20. Juni 1851 J. 4005|4037 und 4042.

Durch mehrere in Absicht auf die Durchführung der kaiserlichen Verordnung vom 15. Mai 1851 über die Einquartierung des Heeres (Armee-Verordnungsblatt Nro. 65) hierorts vorgekommene Anfragen, findet sich das Kriegsministerium zu nachstehenden Erläuterungen veranlaßt:

Zum § 3. Die Bestimmung dieses Paragraphes, wornach jede Einquartierung, wenn die Unterkunft nicht wenigstens auf ein Vierteljahr in Vorhinein gefordert wird, als Durchzug zu behandeln ist, findet auf die Dauer der Durchzugs-Verpflegung nur eine beschränkte Anwendung.

Die marschirende Truppe hat nemlich bis einschließig des Einrückungs-Tages in die durch die Marsch-Ordre als letztes Ziel, oder bei Unterbrechung des Marsches in Folge eines Halt-Befehls in die durch den letzteren bezeichnete Stazion, im Genuße der Durchzugs-Verpflegung zu verbleiben, diese daher, ohne Rücksicht auf die voraussichtliche Dauer des Aufenthaltes, mit dem nächstfolgenden Tage aufzuhören.

Zum §. 31. Da die Vergütung für die Verpflegung der Mannschaft auf dem Durchzuge vom Staate geleistet wird, so hat zur theilweisen Deckung dieser Auslage von der Löhnung des Mannes durchaus kein Abzug oder Rücklaß zu Gunsten des Aerars Statt zu finden; dagegen ist, wie es sich eigentlich von selbst versteht, so lange der Mann im Genuße der Durchzugs-Verpflegung sich befindet, für denselben kein Fleisch-, Gemüse- oder sonstiger Theuerungsbeitrag aufzurechnen.

Zum §. 34. Erachtet das Kriegsministerium die Erinnerung für nothwendig, daß die den Quartierträgern bei Durchzügen gebührende Vergütung für die Unterkunft, die Verpflegung, und bei Pferden für die Streu, von dem Truppen-Abtheilungs- oder Transports-Kommandanten ohne Verzug, und bei einem durch besondere Zufälle, z. B. durch Elementar-Ereignisse 2c. herbeigeführten längeren Aufenthalte, in dem durch diesen Paragraph bezeichneten Termine zuverläßig an den Gemeinde-Vorstand, oder an den zu diesem Geschäfte aufgestellten Beamten geleistet werde.

Wynagrodzenie za kwatery dla oficerów i stron wojskowych podczas dłuższego zakwaterowania mają, dopóki nie zostanie wydaną nowa instrukcyja przepisująca tryb wyrachowywania się, krajowe Komendy wojskowe gminom, jak to dotychczas bywało, wypłacać z dotyczących kas wojennych.

266.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 2. Października 1852,

wydane do wszystkich powiatowych administracyj skarbowych i wykonawczych urzędów i organów dochodowych,

o postępowaniu cłowem z figurami tragantowemi.

Z powodu wniesionego z pewnej strony zapytania, wysokie c. k. Ministeryjum skarbu postanowiło w porozumieniu się z wysokiem c. k. Ministerstwem handlu, iż figury tragantowe, o ile robione są z krochmalu, cukru i tragantu, według pozycyi taryfy 34 lit. *d)* jako konfekt 20 złr. od cłowego cetnara netto przy wprowadzeniu swojem oclone być mają.

W alfabetycznym spisie towarów, umieszczonym przy niemieckiem wydaniu powszechnej austryjackiej taryfy cłowej, wyrażono się: dragant, obacz tragant, pozycyja cłowa 46 *b)*.

Pomimo odwołania się tego do litery T. (tau), nie ma pod tą literą rzeczownika tragant.

Potrzeba przeto uzupełnić spis towarów przy literze T., należyte bowiem jest odwołanie się do pozycyi taryfowej 46 *b)*.

Któreto postanowienie w skutek wysokiego rozporządzenia Ministerstwa skarbu z dniem 17. Września 1852 r. l 30856 obwieszcza się dla wiadomości i ku zastosowaniu się.

Krajewski m. p.

Die Vergütung für die Unterkunft der Offiziere und Parteien bei dauernder Einquartierung erfolgt, bis zum Erscheinen einer neuen Verrechnungs-Instrukzion, in der bisherigen Weise von den Landes-Militär-Kommanden an die Gemeinden aus den betreffenden Kriegskassen.

266.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 2. Oktober 1852,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, ausübende Gefällsämter und Organe,

die Zollbehandlung der Tragant-Figuren betreffend.

Aus Anlaß einer Anfrage hat das hohe k. k. Finanz-Ministerium im Einverständnisse mit dem hohen k. k. Handels-Ministerium festgesetzt, daß Tragant-Figuren, insofern solche aus Stärkmehl, Zucker und Tragant verfertigt vorkommen, nach der Tarifspost 34 lit. d) als Konfekt mit 20 fl. pr. Zoll-Zentner netto im Eingange zu verzollen sind.

Im alphabetischen Waaren-Verzeichniße zur deutschen Ausgabe des allgemeinen österreichischen Zolltarifs heißt es: Dragant, siehe Tragant, Tarifsatz, 46 b).

Ungeachtet dieser Berufung auf den Buchstaben Tau kommt das Schlagwort Tragant unter diesem Buchstaben nicht vor.

Es ist hiernach dieses Waaren-Verzeichniß bei dem Buchstaben T. zu ergänzen, indem die Hinweisung auf den Tarifsatz 46 b) richtig ist.

Welches zu Folge hohen Finanz-Ministerial-Erlaßes vom 17. September 1852 Z. 30856 zur Wissenschaft und Darnachachtung kundgegeben wird.

Krajewski m. p.

267.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 5. Października 1852,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych, tudzież magistratu lwowskiego, (za równoczesnem udzieleniem odpisu Naczelnikowi komisyi gubernijalnej krakowskiej, ku podobnemu zarządzeniu w tamtejszym okręgu *),

jako ulega zmianie ustęp I. rozporządzenia z dnia 20. Lipca 1852 roku (Dziennik praw krajowych, część XXXII., nr. 210) względem nocyjonowania do domu przymusowej roboty wracających szupaśników do Lwowa nienależnych.

Wysokie c. k. Ministeryjum spraw wewnętrznych za porozumieniem się z wysoką c. k. naczelną Władzą Policyjną widziało się spowodowanem, zaprowadzony rozporządzeniem Rządu krajowego z dnia 20. Lipca 1852 roku do l. 27782 (Dziennik praw krajowych, część XXXII., nr. 210) przepis nocyjonowania do lwowskiego domu przymusowej roboty wracających szupaśników do Lwowa nienależnych zatwierdzić z tym dodatkiem, iż te nocyjonowania nie tylko na wniosek magistratu lwowskiego, ale także i na wniosek tutejszej c. k. Dyrekcyi policyjnej wykonywane być mają, z którejto przyczyny ustęp I. pomienionego rozporządzenia Rządu krajowego w ten sposób się zmienia, iż miasto słów „na wniosek magistratu lwowskiego“ opiewać ma „na wniosek lwowskich miejscowych władz bezpieczeństwa“.

O czem urząd obwodowy (magistrat) w skutek wysokiego rozporządzenia ministeryjalnego z dnia 28. m. z. l. 22133, ku zastosowaniu się zawiadamia się.

Gołuchowski m. p.

268.

Rozporządzenie Namiestnika z dnia 5. Października 1852,

wydane do Naczelników wszystkich obwodów (za równoczesnem uwiadomieniem Naczelnika gubernijalnej komisyi krakowskiej i rządowej buchalteryi krajowej),

względem zapobieżenia przesadnemu rachowaniu dyjet i kosztów podróży ze strony osób sanitarnych.

Według rozporządzenia wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 19. Września r. b. do l. 5485, Jego c. k. Apostolska Mość raczył najwyższem pismem gabinetowem z dnia 14. Września r. b. **) rozkazać, położyć tamę przesadnemu rachowaniu dyjet i kosztów podróży ze strony lekarzy.

---

*) Równocześnie wydano także odpowiednie polecenie do lwowskiej Dyrekcyi policyjnej.

**) Tem samem najwyższem pismem gabinetowem rozkazano także, miasto dyjet wyznaczać odpowiednie ryczałty wszystkim urzędnikom pełniącym służbę poza miejscem urzędu swojego, jeżeli tymże pewne miejsce urzędowania na czas dłuższy przeznaczono.

267.

Erlaß des Landesguberniums vom 5. Oktober 1852,

an sämmliche Kreisämter und den Lemberger Magistrat, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorstand der Gubernial-Kommission in Krakau zur gleichmäßigen Verfügung im dortigen Gebiete*),

womit der I. Absatz des Erlaßes vom 20. Juli 1852 (Landes-Gesetzblatt, XXXII. Stück, Nr. 210), wegen Nozionirung der nach Lemberg nicht zuständigen Schubrevertenten in das Zwangsarbeitshaus abgeändert wird.

Das hohe k. k. Ministerium des Innern hat im Einvernehmen mit der hohen k. k. obersten Polizeibehörde, die mit dem Gubernial-Erlaße vom 20. Juli 1852 Z. 27782 (Landes-Gesetzblatt, XXXII. Stück, Nr. 210) eingeleitete Maßregel der Nozionirung der nach Lemberg nicht zuständigen Schubrevertenten in das Lemberger Zwangsarbeitshaus, mit dem Beisatze nachträglich zu genehmigen befunden, daß die Nozionirungen nicht nur über Antrag des Lemberger Magistrates, sondern auch über Antrag der hiesigen k. k. Polizei-Direkzion Statt zu finden haben; daher in dem vorbezogenen Gubernial-Erlaße der I. Absatz dahin abgeändert wird, daß statt den Worten „über Antrag des Lemberger Magistrates“ zu gelten habe: „über Antrag der Lemberger Lokal-Sicherheitsbehörden.“

Wovon das Kreisamt (der Magistrat) in Folge des hohen Ministerial-Erlaßes vom 28. v. M. Z. 22133 zur Nachachtung in die Kenntniß gesetzt wird.

Goluchowski m. p.

268.

Erlaß des Statthalters vom 5. Oktober 1852,

an sämmtliche Kreisvorsteher, (unter gleichzeitiger Bekanntgebung an den Vorstand der Gubernial-Kommission in Krakau und jenen der Provinzial-Staats-Buchhaltung),

wegen Hintanhaltung übertriebener Aufrechnungen von Diäten und Reisekosten des Sanitäts-Personals.

Laut Erlaßes des hohen Ministeriums des Innern vom 19. September l. J. Z. 5485 haben Seine k. k. apostolische Majestät mit dem Allerhöchsten Kabinetsschreiben vom 14. September l. J. anzubefehlen geruht**), daß übertriebenen Aufrechnungen von Diäten und Reisekosten des ärztlichen Personals ein Ziel gesetzt werde.

---

*) Unter Einem ist auch an die Lemberger Polizei-Direkzion eine entsprechende Weisung erlassen worden.

**) Mit diesem Allerhöchsten Kabinetsschreiben wurde zugleich anbefohlen: „daß allen jenen Beamten, welche außer ihrem Amtssitze in Verwendung stehen, insoferne denselben ein bestimmter dauernder Amtssitz zugewiesen ist, statt der Diäten ein angemessenes Pauschale bestimmt werde.“

Oznajmiając to........... WMCPanu dla wiadomości Jego, i abyś według tego ściśle się zachował, a oraz lekarzy w sposób odpowiedny zawiadomił, wkładam to na Niego jako osobliwy obowiązek, byś z całą surowością nad tem czuwał, ażeby przy wydarzonych zarządzeniach komisyj lekarskich i przy wstępnych badaniach rachunków podróżnych, z tego powodu składanych, a które bez wyjątku rządowi krajowemu przekładać się mają, oceniając ściśle potrzebę i czas trwania takowej, żadnego niesłusznego zarachowania nie dopuszczano, a w szczególności nie nadużywano pozoru epidemij do przedsiębrania takowych podróży.

Gołuchowski m. p.

269.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 8. Października 1852,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych, powiatowych administracyj skarbowych, komisyj podatku dochodowego, tudzież urzędów podatkowych,

o postępowaniu stemplowem z duplikatami kart podatkowych, i o zniesieniu kary za stracenie takich kart przepisanej.

Ponieważ według ustępu *h)* taryfowej pozycyi 7. prowizorycznej ustawy z dnia 9. Lutego 1850 r. duplikaty pism urzędowych, stronom na ich żądanie wydawane, podlegają opłacie należytości stemplowej 30 kr. od arkusza, przeto też należytość także od duplikatów kart podatkowych w ten sposób opłacać należy, iż stempel 30. kr. do duplikatu wydanego według przepisu przyłączony (indosowany) być ma.

Z resztą czyni się uwagę, iż wydać nową kartę podatkową z powodu nieużyteczności dawnej, albo dla braku miejsca na zakwitowania dalszych wypłat podatkowych, albo też z powodu prenotacyj nowego jakiego podatku nie jest to wydawać duplikaty, duplikat bowiem jest zupełnem powtórzeniem pierwotnego pisma urzędowego, a zatem duplikat karty podatkowej powtórzeniem zakwitowań poprzednich wypłat podatkowych, gdy tymczasem w wypadkach wyżej wymienionych urzędownie na nowo wypisana być ma karta (książeczka) podatkowa.

Duplikat zupełny wymaga osobnej, tylko przez stronę spowodowanej czynności władz, z któréjto przyczyny duplikaty pism urzędowych stemplowi 30 kr. podlegają. Atoli kara, która w patencie o podatku zarobkowym na nieusprawiedliwione zatracenie karty podatkowej w czwartej części należącego podatku jest przepisaną, na podstawie niniejszego postanowienia odtąd nie ma być płaconą.

Indem ich Euere .... hievon zur Wissenschaft und genauesten Darnachachtung so wie auch zur angemessenen Verständigung des Sanitäts-Personals in die Kenntniß setze, mache ich es Euerer .... zur besonderen Pflicht mit aller Strenge darauf zu sehen, daß bei Veranlassung ärztlicher Kommissionen und bei der Vorprüfung der Reise-Partikularien aus diesem Anlaße, welche sämmtlich dem Landes-Gubernium vorzulegen sind, in die Würdigung des Bedürfnißes und der Dauer der Reisen genau eingegangen, jede ungerechte Aufrechnung hintangewiesen und insbesondere nicht der Vorwand von Epidemien zur Unternehmung solcher Reisen mißbraucht werde.

Goluchowski m. p.

269.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 8. Oktober 1852,

an sämmtliche Kreisämter, Kameral-Bezirks-Verwaltungen, Einkommensteuer-Kommissionen und Steuerämter,

betreffend die Stempelbehandlung der Duplikate der Steuerscheine und die Aufhebung der Strafe für den Verlust eines Steuerscheines.

Nachdem zu Folge des Absatzes h) der Tarif-Post 7 des provisorischen Gesetzes vom 9. Februar 1850 Duplikate, die auf Ansuchen einer Partei von einer ämtlichen Ausfertigung ausgestellt werden, der Stempelgebühr von 30 kr. von jedem Bogen unterworfen sind, so ist diese Gebühr auch von den Duplikaten der Steuerscheine in der Art zu entrichten, daß der Stempel von 30 kr. dem ausgefertigten Duplikate vorschriftmäßig angeheftet (indossirt) werde.

Uebrigens muß man bemerken, daß die Hinausgabe eines Steuerscheines wegen Unbrauchbarkeit des alten, oder wegen Mangel an Raum zur Abquittirung fernerer Steuerzahlungen, oder wegen Vorschreibung einer neuen Steuer nicht die Hinausgabe eines Duplikates ist, da ein Duplikat die vollständige Wiederholung der ursprünglichen ämtlichen Ausfertigung, und somit ein Duplikat des Steuerscheines auch eine Wiederholung der Bestätigungen über die vorausgegangenen Steuerzahlungen ist, während in den vorerwähnten Fällen eine neue ämtliche Ausfertigung eines Steuerscheines (Steuerbüchels) zu geschehen hat.

Ein vollständig ausgefertigtes Duplikat fordert eine besondere, nur durch die Partei veranlaßte Mühewaltung der Behörden, und aus diesem Grunde sind die Duplikate von ämtlichen Ausfertigungen dem Stempel von 30 kr. unterworfen. Dagegen hat es im Grunde dieser gesetzlichen Anordnung von der in dem Erwerbsteuer-Patente für den nicht gerechtfertigten Verlust des Steuerscheines mit dem vierten Theile der Steuergebühr festgesetzten Strafe sein Abkommen zu erhalten.

Co oznajmia się w skutek rozporządzenia wysokiego c. k. Ministerstwa skarbu z dnia 1. Września 1852 r. do l. 16554/1123 dla wiadomości i zachowania się.

Krajewski m. p.

270.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 9. Października 1852,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych (za równoczesnem udzieleniem odpisu Naczelnikowi guberni-jalnej komisyi krakowskiej ku dalszemu zarządzeniu w tamtejszym okręgu),

jako przed przyjęciem ludzi bez paszportu przytrzymanych i do zaciągu wojskowego stawionych potrzebnem jest wykazanie wieku, służbie wojskowej ulegającego.

Według oświadczenia c. k. krajowej Komendy wojskowej z dnia 6. t. m. l. 7955 Q. wysokie c. k. Ministeryjum wojny z powodu doniesionego sobie wypadku, iż pewny człowiek bez paszportu przytrzymany, nie posiadając przepisanego do służby wojskowej wieku, do wojska stawiony, w skutek reklamacyi jego ojca uwolnionym być musiał, a przez przewlokłą pertraktacyję uwolnienia wysoki skarb znaczne poniósł wydatki, widziało się spowodowanem, w celu zapobieżenia stawiennictwu ex officio przed dojściem wieku służbie wojskowej ulegającego, reskryptem z dnia 28. Sierpnia t. r. K. 2880 nanowo rozporządzić, że przed zaciągiem takich ludzi legalnie, t. j. za pomocą należycie stwierdzonej metryki chrztu, lub urodzenia wykazanem być ma, jako dosięgli wieku służbie wojskowej ulegającego, któryto dowód jest rzeczą stawiających zwierzchności miejscowych.

To rozporządzenie urzędowi obwodowemu dodatkowo do rozporządzenia tutejszego z dnia 19. m. z. do l. 39680 (Dziennik praw krajowych, część XXXVI., nr. 254) dla własnej wiadomości i zachowania się, oraz ku nauczeniu przybieranych do asentowania urzędników z tem ostrzeżeniem oznajmia się, iż za każdą czynność temu rozporządzeniu przeciwną komisyja asenterunkowa surowo odpowiedzialną zostaje.

Gołuchowski m. p.

Dieß wird in Folge Erlaßes des hohen k. k. Finanz-Ministeriums vom 1. September 1852 Z. 16554/1123 zur Wissenschaft und Darnachachtung kundgemacht.

Krajewski m. p.

270.

Erlaß des Landesguberniums vom 9. Oktober 1852,

an sämmtliche Kreisämter] (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorstand der Gubernial-Kommission in Krakau zur weiteren Veranlassung im dortigen Gebiete),

betreffend die Nachweisung des erreichten militärpflichtigen Alters der paßlos gestellten Individuen vor ihrer Annahme.

Laut Eröffnung des k. k. Landes-Militär-Kommando vom 6. d. M. Z. 7955 Q. hat das hohe k. k. Kriegsministerium, veranlaßt durch den Hochselbem zur Kenntniß gelangten Fall, daß ein paßlos ergriffenes Individuum unter dem militärpflichtigen Alter gestellt, über Reklamazion seines Vaters entlassen werden mußte, und dem hohen Aerar durch die verzögerte Entlassungs-Verhandlung ein bedeutender Unkostenbetrag erwachsen ist, mit dem hohen Reskripte vom 28. August d. J. K. 2880, daß Niemand vor erreichtem militärpflichtigem Alter ex officio zur Stellung gebracht werden dürfe — erneuert zu befehlen befunden, daß vor Annahme solcher Individuen deren erreichtes militärpflichtiges Alter immer legal, d. h. mittelst Vorlage eines gehörig bestätigten Tauf- oder Geburtscheines nachgewiesen seyn müsse, was die Sache der sie stellenden Ortsobrigkeiten ist.

Hievon wird das Kreisamt im Nachhange zur hierortigen Verordnung vom 19. d. M. Z. 39680 (Landes-Gesetzblatt, XXXVI. Stück, Nr. 254) zur eigenen Wissenschaft und Darnachachtung dann Belehrung der der Assentirung beigezogenen Beamten mit dem Bedeuten verständiget, daß für jedes Dagegenhandeln die Assentirungs-Kommission strenge verantwortlich verbleibe.

Goluchowski m. p.

271.

Rozporządzenie Prezydyjum krajowego z dnia 10. Października 1852,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych włącznie z Bukowiną (za równoczesnem udzieleniem odpisu krajowej władzy szkolnej i gubernijalnej komisyi krakowskiej),

którem zaostrza się scisłe wykonanie istniejących przepisów względem budowli kościołów lub szkół, do których dobra kameralne lub fundusz jaki publiczny przyczyniać się ma.

Wysokie Ministeryjum wyznań i oświecenia, otrzymawszy z powodu poszczególnego wypadku osobne pismo wysokiego Ministerstwa skarbu, znalazło się według reskryptu z dnia 20. Września r. b. l. 9544/972 spowodowanem, rozporządzić, aby politycznym władzom krajowym i organom, którym służy branie wpływu na budowlę kościołów lub szkół, obostrzono scisłe wykonanie istniejących we względzie takowych budowli przepisów, osobliwie zaś tymże zalecono, aby bez poprzedniego nakazanego zniesienia się z dotyczącą władzą administracyjną nie pozwalać przedsiębrania żadnych budowli szkół lub kościołów, do których dobra kameralne lub fundusz jaki publiczny przykładać się powinien.

O tem rozporządzeniu zawiadamia się urząd obwodowy ku scisłemu zachowaniu się i dalszemu zarządzeniu.

Gołuchowski m. p.

272.

Rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 11. Października 1852 *),

jakie warunki w rozpisywanych konkursach ku obsadzeniu cywilnych miejsc funduszowych w c. k. akademii wiedeńsko-nejsztadtzkiej, tudzież akademii inżynijerów, a które kompetenci w prożbach swych wykazać powinni, zamieszczać należy.

Uczyniono to spostrzeżenie, że podania kompetentów o cywilne miejsca funduszowe w akademii wiedeńsko-nejsztadtzkiej, tudzież akademii inżynijerów, co do okazu warunków, jakie dokumentami fundacyjnemi i dodatkowemi ustawami są określone, bywają niedokładnemi.

---

*) Odpis tego rozporządzenia ministeryjalnego udzielono pismem Rządu krajowego z dnia 15. Października 1852 r. do l. 44061, galicyjskiemu wydziałowi stanowemu celem zachowania się przy rozpisywaniu konkursów na miejsca funduszowe w c. k. akademii nejsztadtzkiej, tudzież akademii inżynijerów.

271.

Erlaß des Landes-Präsidiums vom 10. Oktober 1852,

an sämmtliche Kreisämter mit Einschluß der Bukowina, (unter gleichzeitiger Mittheilug einer Abschrift an die Landes-Schulbehörde und die Gubernial-Kommission in Krakau),

womit die genaue Beobachtung der bestehenden Vorschriften, in Ansehung jener Kirchen- oder Schulbaulichkeiten, zu deren Kosten ein Staatsgut oder ein öffentlicher Fond beizutragen hat, eingeschärft wird.

Das hohe Kultus- und Unterrichtsministerium hat sich zu Folge Erlaßes vom 20. September l. J. Z. 9544/972 über ein an Hochdasselbe aus Anlaß eines besonderen Falles gelangtes spezielles Ansinnen des hohen Finanzministeriums zu der Verfügung bestimmt gefunden, daß den politischen Landesbehörden und Organen, denen in Bezug auf Kirchen- oder Schulbaulichkeiten eine Ingerenznahme zusteht, die genaue Beobachtung der bezüglich solcher Baulichkeiten bestehenden Vorschriften eingeschärft und dieselben speziell verhalten werden, keine Baulichkeiten an Schulen oder Kirchen, zu deren Kosten ein Staatsgut oder ein öffentlicher Fond beizutragen hat, vornehmen zu lassen, ohne vorher die vorschriftsmäßige Rücksprache mit der betreffenden Verwaltungsbehörde gepflogen zu haben.

Von dieser Verfügung wird das Kreisamt zur genauen Darnachachtung und weiteren Veranlassung in die Kenntniß gesetzt.

Goluchowski m. p.

272.

Erlaß des Ministeriums des Innern vom 11. Oktober 1852*),

womit die in den Konkurs-Ausschreibungen für Zivil-Stiftplätze in der k. k. Wiener-Neustädter- und Genie-Akademie einzuschaltenden Erfordernisse, welche die Bewerber in ihren Gesuchen nachzuweisen haben, bestimmt werden.

Es ist hervorgekommen, daß die Gesuche der Kompetenten um Zivil-Stiftplätze in der Wiener-Neustädter- und Genie-Akademie hinsichtlich der Nachweisung der stiftungsmäßigen und durch nachträgliche Gesetze vorgezeichneten Bedingungen mangelhaft erscheinen.

---

*) Eine Abschrift dieses Ministerial-Erlaßes ist mit der Zuschrift des Landesguberniums vom 15. Oktober 1852 Z. 44061 dem galizisch-ständischen Ausschuße zur Berücksichtigung bei vorkommenden Konkurs-Ausschreibungen für Stiftplätze in der k. k. Wiener-Neustädter- und Genie-Akademie mitgetheilt worden.

Głównej tego przyczyny szukać zapewne należy w niedokładności rozpisywanych właściwych konkursów, czem się dzieje, że aspiranci nie nabywają dokładnej i pewnej wiadomości o warunkach, jakie udowodnić należy, a w ogóle nie udziela się jasnego pojęcia o zasadach udziału w tych instytutach.

Aby więc temu nieładowi zaradzić, a w szczególności pożądaną jednostajność osiągnąć, jest rzeczą stosowną w rozpisywanych w konkursach warunki osiągnienia takich miejsc funduszowych z jak największą dokładnością przepisać.

Co do miejsc funduszów w akademii wiedeńsko-nejsztadtzkiej, której pierwsze cztery klasy oddzielono dla instytutów kadeckich, zechcesz Wasza Ekscelencyja polecić, by prócz warunków w dokumencie fundacyjnym wymaganych, z uwzględnieniem postanowień wydanego w skutek najwyższej uchwały z dnia 8. Grudnia 1849 r. dekretu nadwornego z dnia 16. Grudnia 1849 r. do l. 25967 umieszczano, co następuje:

W podaniu ma być dokładnie i sumiennie wyrażono, ile kandydat ma rodzeństwa, nadto czyli i które z tegoż ma już swe opatrzenie, albo jest w posiadaniu jakiego miejsca funduszowego, lub stypendyjum i t. d.

Kandydat ma być rodowitym krajowcem N. N., ma być w takiem wieku, iżby rok jedynasty zupełnie, albo prawie skończył, dwunastego zaś nie przekroczył, ma wykazać, że trzecią normalną klasę z dobrym postępem ukończył, niemniej, że odbył szczepioną ospę i że jest zupełnie zdrowym.

W szczególności należy do prośby o to miejsce funduszowe dołączyć następujące alegata:

a) metrykę chrztu kandydata;

b) świadectwo ze szkół normalnych, tudzież z szkolnego kursu ostatniego;

c) wiarygodne świadectwo o ubóstwie rodziców i kandydata;

d) świadectwo szczepionej ospy;

e) świadectwo od lekarza wojskowego o fizycznem usposobieniu kandydata;

f) oświadczenie rodziców lub opiekunów, jako otrzymawszy to miejsce funduszowe, ponosić będą wydatki, jakieby umieszczenie kandydata czyniło jeszcze potrzebnemi;

g) rewers przez rodziców lub opiekunów wydany treści następującej: Ja niżej podpisany obowiązuję się niniejszem, iż syna mego N. N. (pupila N. N.), jeśli do jakiego c. k. wojskowego zakładu edukacyjnego przyjętym zostanie, c. k. służbie wojskowej poświęcę, i powrócenia onego pod żadnym pozorem domagać się nie będę.

Eine Hauptursache dieses Uebelstandes muß unzweifelhaft in der Unvollkommenheit der bezüglichen Konkurs-Ausschreibungen gesucht werden, wodurch die Aspiranten eine vollständige und bestimmte Kenntniß der nachzuweisenden Erfordernisse nicht erlangen, und wohl auch im Allgemeinen ein richtiger Begriff über die Theilnahme an diesen Instituten nicht gewährt wird.

Um nun diesem Uebelstande abzuhelfen, und überhaupt eine erwünschte Gleichförmigkeit zu erzielen, erscheint es zweckmäßig, in den Konkurs-Ausschreibungen die Erfordernisse zur Erlangung solcher Stiftungsplätze mit möglichster Genauigkeit vorzuschreiben.

Bezüglich der Stiftsplätze in der Wiener-Neustädter-Akademie, welche nunmehr in den ersten vier Klassen auf die Kadeten-Institute übertragen sind, wollen Euere .... nebst den sonstigen stiftsbriefmäßigen Bedingungen, mit Beachtung der Bestimmungen des in Folge Allerhöchster Entschließung vom 8. Dezember 1849 erlassenen Hofdekretes vom 16. Dezember 1849 Z. 25967 Folgendes einschalten lassen:

In dem Gesuche ist die Anzahl der Geschwister des Kandidaten, dann ob und welche von ihnen versorgt sind, oder einen Stiftungsplatz oder Stipendium u. s. w. genießen, genau und gewissenhaft anzugeben.

Der Kandidat muß seiner Geburt nach dem Lande N. N. angehören, das eilfte Lebensjahr ganz oder beinahe vollendet und das 12. nicht überschritten haben, er muß die dritte Normalschulklasse mit gutem Erfolge zurückgelegt haben, geimpft und vollkommen gesund seyn.

Die Gesuche um diesen Stiftungsplatz sind insbesondere zu belegen:

a) mit dem Taufscheine des Kandidaten;
b) mit dem Normalschul-Zeugnisse und dem Schulzeugnisse aus dem letzten Semester;
c) mit einem glaubwürdigen Zeugnisse über die Mittellosigkeit der Aeltern und des Kandidaten;
d) mit dem Impfungs-Zeugnisse;
e) mit dem militärärztlichen Zeugnisse über seine Tauglichkeit;
f) mit der Erklärung der Aeltern oder Vormünder, daß sie bereit sind, für den Fall der Erlangung dieses Stiftungsplatzes die zur Unterbringung des Kandidaten allenfalls noch nöthigen Auslagen zu tragen, und
g) mit dem Folgenden von den Aeltern oder Vormündern ausgestellten Reverse:
„Ich Endesgefertigter verpflichte mich hiemit meinen Sohn N. N. (Mündel N. N.) dem k. k. Militär zu widmen, falls er in eine k. k. Militär-Bildungs-Anstalt aufgenommen wird, so wie auch denselben unter keinem Vorwande rückzuverlangen.“

Do wniesienia takiej, bezpośrednio do.......... podać się mającej prożby naznacza się termin do..........

Co się tycze miejsc funduszowych w c. k. akademii inżynijerów w Kloster-Bruck, ileby jeszcze bezpośrednio tamże przyjęcie miało miejsce, ta zachodzi odmiana, iż kandydaci powinni być w takim wieku, iżby rok 13ty zupełnie lub prawie ukończyli, 14go zaś nie przeszli, tudzież że mają umieć dobrze język niemiecki, którąto okoliczność udowodnić potrzeba.

Zresztą prożby nie opatrzone wszystkiemi alegatami, już od władz krajowych ku należytemu zaopatrzeniu zwracane być mają, aby wnioski niedostatecznie alegatami wsparte w pertraktacyję nie wchodziły, ani c. k. Ministerstwu nie bywały przekładane.

Bach m. p.

273.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 14. Października 1852,

(Dziennik praw państwa, część LXIV., nr. 211, wydana dnia 30. Października 1852),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

mocą którego, w porozumieniu z Ministerstwem sprawiedliwości, podaje się objaśnienie o wymierzeniu należytości od wyroków co do przywrócenia do dawnego stanu i od wyroków przedstanowczych (interlokutów).

Wedle pozycyi taryfow. 103 I., A. i B. ustawy o należytościach z dnia 9. Lutego i 2. Sierpnia 1850, jeżeli wartość przedmiotu spornego nie przenosi kwoty złotych reńskich 200, nie zachodzi żadna różnica między wyrokami w sprawie głównej a wyrokami wpadkowemi, między wyrokami warunkowemi a bezwarunkowemi, pierwszemi a powtórnemi instancyi pierwszej, w sporze jednym a tym samym. Ztąd więc wypływa, iż wyroki co do żądanego przywrócenia do dawnego stanu, z powodu nowo-wynalezionych dokumentów bez różnicy, czy przywrócenia żądano przeciw wyrokowi w rzeczy głównej, czy też w rzeczy wpadkowej, tudzież wyroki przedstanowcze, jeżeli wartość przedmiotu spornego nie przenosi ilości złotych reńskich 200, należytościom podlegają według pozycyi taryfowej 103 I., A. i B.

Jeżeli wartość sporu przenosi ilość złotych reńskich 200, wówczas wyroki co do przywrócenia do dawnego stanu, z powodu nowo-wynalezionych dokumentów, tudzież wyroki przedstanowcze, w skutek ustawy bowiem podlega tylko wyrok ostateczny prawomocny należytości, wedle poz. taryf. 104 *d)* nie są przedmiotem opłaty. Wyroki co do żądanego przywrócenia do dawnego stanu,

Zur Einbringung dieses, unmittelbar bei .... einzureichenden Gesuches wird die Frist bis .... festgesetzt.

Bezüglich der Stiftungsplätze in der k. k. Genie-Akademie zu Kloster Bruck tritt, in so ferne noch eine unmittelbare Aufnahme dahin erfolgen wird, die Aenderung ein, daß die Kandidaten das 13. Lebensjahr ganz oder beinahe vollendet, und das 14. nicht überschritten haben dürfen, und daß sie der deutschen Sprache mächtig seyn müssen, worüber der Beweis beizubringen ist.

Uebrigens sind unvollständig instruirte Gesuche sogleich von den Landesbehörden zur gehörigen Instruirung zurückzustellen, damit nicht unvollkommen belegte Anträge der weiteren Verhandlung unterzogen und anher vorgelegt werden.

Bach m. p.

273.

Erlaß des Finanzministeriums vom 14. Oktober 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXIV. Stück, Nro. 211, ausgegeben am 30. Oktober 1852),

wirksam für alle Kronländer,

womit, im Einverständnisse mit dem Justizministerium, über die Gebührenbemessung von Urtheilen auf Wiedereinsetzung in den vorigen Stand und von Bei-Urtheilen die Belehrung erlassen wird.

Nach der Tarifpost 103 I. A und B der Gebührengesetze vom 9. Februar und 2. August 1850 ist, wenn der Werth des Streitgegenstandes den Betrag von 200 Gulden nicht überschreitet, zwischen Urtheilen in der Hauptsache und über einen Inzidenzpunkt, zwischen bedingten und unbedingten, ersten und wiederholten Erkenntnissen erster Instanz in derselben Streitsache ein Unterschied nicht zuläßig. Hieraus folgt, daß Erkenntnisse über die angesuchte Wiedereinsetzung in den vorigen Stand, wegen neu aufgefundener Behelfe, es mag die Wiedereinsetzung gegen ein Urtheil in der Hauptsache oder über einen Inzidenzpunkt angesucht worden seyn, dann die Bei-Urtheile, falls der Werth des Streitgegenstandes den Betrag von 200 Gulden nicht überschreitet, der Tarifpost 103 I. A und B unterliegen.

Ueberschreitet der Werth des Streitgegenstandes den Betrag von 200 Gulden, so sind die Urtheile auf die Wiedereinsetzung in den vorigen Stand wegen neu aufgefundener Behelfe und die Bei-Urtheile, da das Gesetz nur das rechtskräftige End-Urtheil einer Gebühr unterwirft, nach der Tarifpost 104 d) kein Gegenstand einer Abgabe. Erkenntnisse über die angesuchte Wiedereinsetzung in den vorigen Stand we-

z powodu zaniedbanego terminu peremtorycznego, należą do wyroków w sporach wpadkowych, i jako takowe zawsze podlegają należytościom (ob. poz. taryf. 103 I., A. B. C.).

Baumgartner m. p.

274.

Rozporządzenie Ministerstw finansów i handlu z dnia 14. Października 1852,

(Dziennik praw państwa, część LXIV., nr. 212, wydana dnia 30. Października 1852),

na mocy którego woda z kwiecia pomarańczowego, wporządkowaną zostaje między artykuły lekarskie i parfumowe szlachetne.

C. k. Ministerstwa finansów i handlu, w wzajemnem porozumieniu uznają za stosowne, wodę z kwiatu pomarańczowego (*aqua naphae*) wporządkować między artykuły lekarskie i parfumowe szlachetne do pozycyi 43 *a)* powszechnej taryfy celnej austryjackiej.

Niniejsze rozporządzenie wejdzie w wykonanie w urzędach celnych z tym dniem, w którym dojdzie ich dotyczące zawiadomienie przez władzę przełożoną.

Baumgartner m. p.

275.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 22. Października 1852,

(Dziennik praw państwa, część LXIV., nr. 213, wydana dnia 30. Października 1852),

moc mające dla wszystkich krajów wspólnego związku celnego,

którem dozwala się sprowadzać sól dygiestującą z zagranicy za cłem zniżonem na 5 krajcarów od cetnara, także i do produkcyi ałunu.

W porozumieniu z c. k. Ministerstwem handlu, dozwala się niniejszem sprowadzać sól dygiestującą z zagranicy także i do produkcyi ałunu za cłem zniżonem na pięć krajcarów od cetnara *sporco*, za pozwoleniem władzy finansowej krajowej i z przestrzeganiem warunków, przez tęż w każdym poszczególnym razie ustanowionych.

Baumgartner m. p.

gen versäumter Fallfrist gehören unter die Erkenntnisse über einen Inzidenzstreit und sind immer gebührenpflichtig. (S. Tarifpost 103 I. A, B, C.).

Baumgartner m. p.

274.

Verordnung der Ministerien der Finanzen und des Handels vom 14. Oktober 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXIV. Stück, Nr. 212, ausgegeben am 30. Oktober 1852),

womit Pomeranzenblüthen-Wasser im Zolltarife unter die edlen Arzenei- und Parfümerie-Stoffe eingereihet wird.

Die Ministerien der Finanzen und des Handels haben im gegenseitigen Einverständnisse Pomeranzenblüthen-Wasser (aqua naphac) unter die edlen Arzenei- und Parfümerie-Stoffe, Post 43 a) des allgemeinen österreichischen Zolltarifes einzureihen befunden.

Gegenwärtige Verfügung tritt bei den Zollämtern von dem Tage angefangen in Wirksamkeit, an dem ihnen die betreffende Verständigung von Seite der vorgesetzten Behörde zukommt.

Baumgartner m. p.

275.

Erlaß des Finanzministeriums vom 22. Oktober 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, Stück LXIV., Nr. 213, ausgegeben am 30. Oktober 1852),

wirksam für alle Länder des gemeinschaftlichen Zollverbandes,

womit der Bezug des Digestivsalzes aus dem Auslande gegen einen begünstigten Zoll von fünf Kreuzern pr. Zentner auch zur Alaun-Erzeugung gestattet wird.

Im Einverständnisse mit dem Handelsministerium wird gestattet, daß Digestivsalz auch zur Verwendung bei der Alaun-Erzeugung aus dem Auslande gegen den begünstigten Zoll von fünf Kreuzern für den Zentner Sporko, mit Bewilligung der Finanz-Landesbehörde und gegen Beobachtung der von derselben für jeden einzelnen Fall festgesetzten Vorsichten, eingeführt werden darf.

Baumgartner m. p.

276.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 23. Października 1852 *),

wydane do wszystkich urzędów obwodowych i do magistratu lwowskiego, (za równoczesnem udzieleniem odpisu Naczelnikowi gubernijalnej komisyi krakowskiej ku dalszemu zarządzeniu w tamtejszym okręgu),

względem obowiązku gromad (gmin) dostarczania potrzebnych rzeczy do urządzenia aresztów, tudzież sztokhauzów żandarmeryjnych.

Wysokie Ministerstwo spraw wewnętrznych, porozumiawszy się uprzednio z wysoką c. k. naczelną Władzą Policyjną, oznajmiło reskryptem z dnia 18. Września 1852 r. l. 22742, jako nie podpada to żadnej wątpliwości, że nie można na gminy wkładać obowiązku dostarczania sprzętów kuchennych i stołowych w aresztach i sztokhauzach pułków żandarmeryi, ileże normalna ustawa o kwaterunku z dnia 25. Lipca 1851 roku (Dziennik praw krajowych, część XXXI., nr. 256, str. 773) nie zawiera w tym względzie żadnego osobnego przepisu.

Atoli dostarczenie rzeczy, w wykazie D. ustawy o kwaterunku poszczególnionych, a służących do urządzenia sztokhauzów i aresztów, mianowicie tapczanów, sienników, koców, konwi na wodę i lamp, jest według §. 6. rzeczonej ustawy obowiązkiem gmin, a względnie konkurującego kraju całego.

Te z powodu osobnego zapytania od wysokiego c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych wydane postanowienia udziela się urzędowi obwodowemu (magistratowi) odnośnie do pomienionej ustawy o kwaterunku, ku zachowaniu się według tychże.

Gołuchowski m. p.

---

*) O treści tego rozporządzenia zawiadomiono wraz także c. k. pułkową Komendę żandarmeryi, a krajowej buchalteryi rządowej udzielono odpis dla wiadomości tejże.

276.

Erlaß des Landesguberniums vom 23. Oktober 1852*),

an sämmtliche Kreisämter und den Lemberger Magistrat, unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorstand der Gubernial-Kommission in Krakau zur weiteren Veranlassung bezüglich des dortigen Gebietes),

betreffend die Verpflichtung der Gemeinden zur Beischaffung der Erfordernisse für die Einrichtung der Gensd'armerie-Arreste und Stockhäuser.

Nach vorläufigem Einvernehmen mit der hohen k. k. Obersten Polizeibehörde hat das hohe Ministerium des Innern mit dem Erlaße vom 18. September 1852 Z. 22742 bedeutet: daß es keinem Zweifel unterliege, daß die Beischaffung der Koch- und Ausspeisungs-Geräthe für die Arreste und Stockhäuser der Gensd'armerie-Regimenter den Gemeinden nicht zur Pflicht gemacht werden kann, weil das Bequartierungs-Normale vom 25. Juli 1851 (Landes-Gesetzblatt, XXXI. Stück, Nr. 256, Seite 773) hierüber keine spezielle Vorschrift enthält.

Die Beistellung der in dem Ausweise D. des Bequartierungs-Normale angeführten Gegenstände zur Einrichtung der Stockhäuser und Arreste, nämlich: Pritschen, Strohsäcke, Kotzen, Wasserbehälter und Lampen, liegt dagegen nach dem §. 6 des besagten Normale den Gemeinden und rücksichtlich der Landeskonkurrenz ob.

Diese aus Anlaß einer speziellen Anfrage herabgelangten Bestimmungen des hohen Ministeriums des Innern, werden dem Kreisamte (Magistrate) mit Beziehung auf das gedachte Bequartierungs-Normale zur Darnachachtung mitgetheilt.

Goluchowski m. p.

---

*) Von dem Inhalte dieses Erlaßes ist unter Einem auch das k. k. Gensd'armerie-Regiments-Kommando verständigt, und eine Abschrift desselben der Provinzial-Staatsbuchhaltung zur Wissenschaft mitgetheilt worden.

277.

Rozporządzenie Ministra spraw wewnętrznych z dnia 26. Października 1852,

(Dziennik praw państwa, część LXIV., nr. 214, wydana dnia 30. Października 1852),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, w których ma moc prowizoryczna ustawa z dnia 17. Marca 1840 r., nr. 170 Dzien. pr. państwa,

którem się ogłasza, iż czynności wedle §§. 74, 79 i 80 prowizorycznej ustawy gminnej z dnia 17. Marca 1849, z wyjątkiem nakładów na podatki pośrednie, 20ty procent tychże przewyższających, w §. 79 wspomnionych, i z wyjątkiem operacyj kredytowych, w §. 80 namienionych, zostawione zostały regulacyi przez ustawę krajową, tymczasem zawisłemi się czynią od zezwolenia Namiestników.

Najwyższem postanowieniem z dnia 24. Października 1852, raczył Najjaśniejszy Pan Jego Ces. Król. Mość rozporządzić, iż tymczasem, zanim wydane zostaną w przyszłości nowe ustawy gminne, te czynności, które wedle §§fów 74, 79 i 80 prowizorycznej ustawy gminnej z dnia 17. Marca 1849 zostawione są regulacyi przez ustawę krajową, z wyjątkiem nakładów na podatki pośrednie 20ty procent przewyższających, w §fie 79 wspomnionych, niemniej z wyjątkiem operacyj kredytowych, w §fie 80 namienionych, które rozstrzygane będą przez Ministra spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem finansów, zawisłemi zostają li tylko od zezwolenia Namiestnikostw i Rządów krajowych.

Niniejsze atoliż postanowienia dotyczą tych tylko gmin wiejskich i miast, które nie otrzymały dotąd statutu własnego.

Bach m. p.

277.

Verordnung des Ministers des Innern vom 26. Oktober 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXIV. Stück, Nro. 214, ausgegeben am 30. Oktober 1852),

giltig für die Kronländer, in welchen das provisorische Gemeinde-Gesetz vom 17. März 1849, Nr 170 des Reichs-Gesetzblattes, in Wirksamkeit besteht,

wodurch die, nach den §§. 74, 79 und 80 des provisorischen Gemeinde-Gesetzes vom 17. März 1849, einem Landes-Gesetze vorbehaltenen Geschäfte, mit Ausnahme der im §. 79 erwähnten 20 Perzent der indirekten Steuern übersteigenden Umlagen, und der im §. 80 bemerkten Kredits-Operazionen, von der Bewilligung der Statthalter abhängig gemacht werden.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 24. Oktober 1852 zu verordnen geruht, daß einstweilen bis zur Erlassung der künftigen Gemeinde-Ordnungen jene Geschäfte, welche nach den §§. 74, 79 und 80 des provisorischen Gemeinde-Gesetzes vom 17. März 1849 einem Landes-Gesetze vorbehalten sind, mit Ausnahme der im §. 79 erwähnten 20 Perzent der indirekten Steuern übersteigenden Umlagen, und der im §. 80 bemerkten Kredits-Operazionen, worüber die Entscheidung dem Minister des Innern im Einverständnisse mit jenem der Finanzen vorbehalten ist, lediglich von der Bewilligung der Statthalter, und nach Vollziehung der Organisirung, der Statthaltereien und Landes-Regierungen abhängig gemacht werden.

Diese Bestimmungen beziehen sich übrigens nur auf die Landgemeinden und jene Städte, welche kein eigenes Statut erhalten haben.

Bach m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XXXVIII.

Wydana i rozesłana dnia 24. Stycznia 1853.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XXXVIII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 24. Jänner 1853.

Jahrgang 1852.

278.

Traktat połączenia celnego między Austryją, Modeną i Parmą z dnia 9. Sierpnia 1852,

podpisany w Wiedniu dnia 9. Sierpnia 1852, wymieniony w ratyfikacyjach tamże dnia 15. Września 1852.

Obacz powszechny Dziennik praw państwa i rządu, część LXI., nr. 203, wydana dnia 21. Października 1852.

279.

Oświadczenie Ministeryjalne z dnia 29. Września 1852,

(Dziennik praw państwa, część LXI., nr. 204, wydana dnia 21. Października 1852),

względem ustanowienia traktatu między Austryją i Bawaryją, dotyczące postępowania przez obustronną żandarmeryję, przy występowaniu za granicę krajową.

(Wymienione we Wiedniu dnia 29. Września 1852, za zupełnie równobrzmiące oświadczenie Ministeryjalne królewsko-bawarskie ddo. Munich 21. Sierpnia 1852).

Ponieważ rządy cesarsko-austryjacki i królewsko-bawarski umowę w tym celu zawarły, iż obopólnej żandarmeryi dozwolonem być winno pod pewnemi warunkami ściganie zbrodniarzy zbiegłych ną terytoryjum państwa drugiego, tudzież, iż takowa w razie niebezpieczeństwa ognia i wody, lub innych wypadków żywiołowych, użytą być może do pomocy na terytoryjum państwa drugiego; przeto ugodziły się rządy wspomnione, co się tycze postępowania, w obudwóch względach zachować się mającego, aż do dalszego przeprowadzenia umowy rzeczonej, na postanowienia następujące, w 8^{miu} artykułach zawarte:

Artykuł 1.

Tylko w nagłych przypadkach, gdzie przewłoka niebezpieczeństwem grozi, i nie idzie o przekroczenie ustaw cłowych, dozwolonem zostaje żandarmeryi jednego państwa dalsze ściganie zbrodniarza zbiegłego lub innego indywiduum, publicznej bezpieczności zagrażającego, nawet i poza granicę kraju w terytoryjum państwa drugiego, tak dalece, iż z uniknieniem wszelkiego, z pismiennego zawiadomienia wynikającego zatrzymywania, stan rzeczy ustnie najbliższej władzy bezpieczeństwa, przełożeństwu gminy, posterunkom żadarmeryi lub innym organom, do postępowania policyjnego powołanym etc., zawiadomić i ich do dalszych odpowiednich kroków urzędowych zawezwać należy.

278.

Zoll-Einigungs-Vertrag zwischen Oesterreich, Modena und Parma vom 9. August 1852,

unterzeichnet zu Wien am 9. August 1852,
in den Ratifikazionen ausgewechselt ebendaselbst am 15. September 1852.

Siehe allgemeines Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt, LXI. Stück, Nr. 203, ausgegeben am 21. Oktober 1852.

279.

Ministerial-Erklärung vom 29. September 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXI. Stück, Nro. 204, ausgegeben am 21. Oktober 1852),

zur Feststellung des Uebereinkommens zwischen Oesterreich und Baiern, betreffend das von der beiderseitigen Gensd'armerie bei Einschreiten jenes der respektiven Landesgrenzen zu beobachtende Verfahren.

(Ausgewechselt zu Wien am 29. September 1852 gegen eine ganz gleichlautende k. baierische Ministerial-Erklärung, ddo. München 21. August 1852).

Nachdem die k. k. österreichische und die k. baierische Regierung übereingekommen sind, daß der gegenseitigen Gensd'armerie die Verfolgung flüchtiger Verbrecher auf das Gebiet des anderen Staates unter gewissen Bedingungen gestattet seyn solle, sowie daß dieselbe bei Feuer- und Wassergefahr, oder sonstigen Elementar-Ereignissen auf dem Gebiete des anderen Staates zur Hilfeleistung verwendet werden dürfe, so haben sich die genannten Regierungen in weiterer Ausführung dieses Uebereinkommens rücksichtlich des in beiderlei Beziehung zu beobachtenden Verfahrens über folgende, in 8 Artikeln zusammengefaßte Bestimmungen geeiniget:

Artikel 1.

Nur in dringenden Fällen, wo Gefahr auf Verzug obwaltet und es sich nicht um Uebertretung von Zollgesetzen handelt, soll der Gensd'armerie des einen Staates gestattet seyn, die Verfolgung eines flüchtigen Verbrechers oder sonst der öffentlichen Sicherheit gefährlichen Individuums auch über die Landesgrenze in das Gebiet des anderen Staates zu dem Ende fortzusetzen, um mit Vermeidung eines jeden durch schriftliche Benachrichtigung entstehenden Aufenthaltes der nächsten Sicherheitsbehörde, Gemeindevorstehung, Gensd'armerie-Posten oder sonstigen zur polizeilichen Einschreitung berufenen Organen den Sachverhalt mündlich mitzutheilen und dieselben zur ferner entsprechenden Amtshandlung aufzufordern.

Artykuł 2.

Konwój ze strony tych bezpieczeństwa organów państwa ościennego, może tylko wyjątkowo i z wyłączeniem wszelkiej dalszej własnej czynności urzędowej, wtedy mieć miejsce, jeżeli takowy wyraźnie od nich żądanym będzie, i do pewniejszego poznania ściganego potrzebnym się być ukazuje.

Artykuł 3.

Do przedsiębrania rewizyi domu na cudzem terytoryjum ścigająca żandarmeryja nigdy nie będzie miała prawa. Względem tego winna takowa udać się, z wyjaśnieniem stanu rzeczy, do przełożonego miejsca, i zawezwać go do przedsięwzięcia wizytacyi w jej obecności, a zaś aż do chwili przybycia onegoż, ograniczyć się tylko na zewnętrzne strzeżenie domu.

Artykuł 4.

Złoczyńcę na cudzem terytoryjum schwytanego żandarm nie będzie mógł w żadnym razie nazad przez granicę ze sobą uprowadzać, nawet choćby mu się schwytanie jeszcze wprzód udało, nim do pierwszej stacyi przybył, schwytany raczej z należytą przezornością oddany być winien władzy właściwej lub organom wyżej (Art. 1.) wspomnionym tego terytoryjum, gdzie schwytanie nastąpiło, a reklamacyja zaś w tej mierze zachodząca, załatwioną być ma tylko na drodze korespondencyi urzędowej między władzami sądowemi lub policyjnemi, do śledztwa powołanemi.

Artykuł 5.

Żandarm wyjednać sobie winien wiarygodne potwierdzenie co do postąpienia swego na terytoryjum cudzem, jakoteż co do skutku onegoż, a to albo przez wciągnienie do książki służbowej, albo przez odpis protokołu, dla wykazania się przed swym przełożonym, i poczynienia dalszych w tej mierze kroków potrzebnych.

Artykuł 6.

Uwolnienia od urzędowego postępowania cłowego na granicy żandarm żądać nie może; wszelakoż zastrzega się tu, iż postępowanie to nie udaremni nagłej bezpieczeństwa służby.

Artykuł 7.

Jeżeliby w razie niebezpieczeństwa ognia, wody lub innych za granicą wydarzających się wypadków żywiołowych pożądane były sąsiednie zakłady ocalenia, wówczas żandarmeryja tylko za rekwizycyją dotyczącej władzy bezpieczeństwa państwa cudzego, i jeżeli to się stać może bez istotnego uszczerbku służby własnej, w zupełnem uzbrojeniu udać się ma na miejsce niebezpieczeństwa, gdzie pod kierownictwem zarządzającej władzy miejscowej, współdziałać

Artikel 2.

Eine weitere Begleitung dieser Sicherheits-Organe des Nachbarstaates kann nur ausnahmsweise und mit Ausschluß jeder ferneren eigenen Amtshandlung in dem Falle Platz greifen, wenn es von jenen ausdrücklich verlangt wird und zur sicheren Erkennung des Verfolgten nothwendig erscheint.

Artikel 3.

Eine Haussuchung auf fremden Landesgebiete vorzunehmen, ist die nacheilende Gensd'armerie niemals berechtiget. Sie hat sich hierwegen unter Aufklärung des Sachverhaltes an den Ortsvorstand zu wenden, diesen zur Vornahme der Visitazion in ihrer Gegenwart aufzufordern, und sich bis zu dessen Ankunft auf die äußere Ueberwachung des Hauses zu beschränken.

Artikel 4.

Den auf fremdem Territorium ergriffenen Uebelthäter darf der Gens'darme in keinem Falle, somit auch dann nicht, wenn die Ergreifung noch vor dem Eintreffen bei der ersten Stazion gelungen wäre, mit sich über die Landesgrenze zurückführen; sondern ein solcher ist unter den nöthigen Vorsichten der kompetenten Behörde oder den oben (Artikel 1) erwähnten Organen im Gebiete, wo die Ergreifung geschah, zu übergeben, eine allfällige Reklamazion aber nur im Wege ämtlicher Korrespondenz zwischen den zur Untersuchung berufeneu Gerichts- oder Polizei-Behörden auszutragen.

Artikel 5.

Der Gensd'arme hat sich über seine Einschreitung auf dem fremden Staatsgebiete und deren Erfolg eine glaubwürdige Bestätigung entweder in seinem Dienstbuche, oder durch Protokolls-Abschrift zu verschaffen, um sich bei seinem Kommandanten ausweisen und das Nöthige zur weiteren Veranlassung an die Hand geben zu können.

Artikel 6.

Die Befreiung von der grenzzollämtlichen Behandlung kann der Gensd'arme nicht ansprechen, doch wird vorausgesetzt, daß dieß ohne Beeinträchtigung des dringenden Sicherheitsdienstes geschehe.

Artikel 7.

Werden bei einer Feuer- oder Wassergefahr, oder einem sonstigen jenseits der Landesgrenze sich ergebenden Elementar Ereignisse die nachbarlichen Rettungs-Anstalten in Anspruch genommen, so hat die Gensd'armerie nur über Requisizion der betreffenden Sicherheitsbehörde des fremden Staates, und wenn es ohne wesentliche Beeinträchtigung des eigenen Dienstes geschehen kann sich in voller Ausrüstung auf den Ort der Gefahr zu begeben, um mit Unterstellung unter die Anordnungen der leitenden Local-

będzie ku obronie wielce zagrożonej przy takich wypadkach własności i bezpieczności publicznej. A także i względem tych czynności służbowych, wyjedna sobie żandarmeryja potwierdzenie w księdze służbowej.

Artykuł 8.

Dla łatwiejszego osiągnienia zamierzonego niniejszem celu, należy uważnymi uczynić mieszkańców obustronnych terytoryjów granicznych przez władze przełożone na własny ich interes, wymagający po nich popierania wedle możności wyżrzeczonego wystąpienia żandarmeryi sąsiedniej, złoczyńcę ścigającej, ku czemu zaś władze i publiczne organa bezpieczeństwa wyraźnie zobowiązane być winny.

W dowód czego wystawiono i uczyniono w imieniu rządu austryjackiego, przez niżej podpisanego Ministra Domu i spraw zewnętrznych Jego Ces. Król. Apostolskiej Mości

„Oświadczenie to Ministeryjalne“,

z tem zastrzeżeniem, iż obudwom Wysokim Rządom wyraźnie zostawionem jest prawo znieść wyżrzeczony traktat po dwumiesięcznem wypowiedzeniu; które to oświadczenie wymienione być ma za równe królewsko-bawarskie.

(L. S.) **Hr. Buol-Schauenstein** m. p.

280.

Rozporządzenie Ministra kultury krajowej i górnictwa z dnia 9. Października 1852,

(Dziennik praw państwa, część LXI., nr. 205, wydana dnia 21. Października 1852),

którem się podaje do powszechnej wiadomości czas, od którego się poczyna działalność urzędowa c. k. starostwa górniczego w Komotau.

Odnośnie do rozporządzenia z dnia 5. Lipca r. b. (Dziennik praw państwa i rządu cz. XLIII., nr. 143 *), mocą którego zarządzonem zostało prze-

---

*) Dziennik praw krajowych, część XXV., nr. 168, str. 391.

behörde zum Schutze des bei solchen Anlässen sehr gefährdeten Eigenthumes und der öffentlichen Sicherheit mitzuwirken. Auch über diese Dienstleistungen ist sich die Bestätigung im Dienstbuche zu verschaffen.

Artikel 8.

Zur leichteren Erreichung des mit dieser Uebereinkunft bezielten Zweckes sind die Bewohner der beiderseitigen Grenzbezirke durch die vorgesetzten Behörden auf ihr eigenes Interesse, die erwähnten Einschreitungen der einem Uebelthäter nacheilenden Gensd'armen des Nachbarstaates nach Thunlichkeit zu unterstützen, aufmerksam zu machen, die Behörden und öffentlichen Sicherheits-Organe aber ausdrücklich dazu zu verpflichten.

Zur Urkunde dessen wird österreichischer Seits von dem unterzeichneten Minister des Hauses und der auswärtigen Angelegenheiten Seiner k. k. Apostolichen Majestät die gegenwärtige

„Ministerial-Erklärung"

mit dem Vorbehalte ausgestellt und vollzogen, daß beiden hohen Regierungen das Recht ausdrücklich gewahrt bleibt, obiges Uebereinkommen nach vorausgegangener zweimonatlicher Kündigung wieder auflösen zu können, und soll diese Erklärung gegen eine ähnliche k. baierische ausgewechselt werden.

(L. S.) **Gr. Buol-Schauenstein** m. p.

280.

Verordnung des Ministers für Landeskultur und Bergwesen vom 9. Oktober 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXI. Stück, Nr. 205, ausgegeben am 21. Oktober 1852),

womit der Zeitpunkt der beginnenden Amtswirksamkeit der Berghauptmannschaft in Komotau zur öffentlichen Kenntniß gebracht wird.

Mit Beziehung auf die Verordnung vom 5. Juli l. J. (Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt, XLIII. Stück, Nr. 143 *), vermöge welcher die Ueberstellung der

---

*) Landes-Gesetzblatt, XXV. Stück, Nr. 168, Seite 391.

niesienie c. k. prowizorycznego starostwa górniczego z Joachimsthal do Komotau, jakoteż rozdzielenie obrębu urzędowego, c. k. prowizorycznemu komisaryjatowi górniczemu w Cieplicach przekazanego, obwieszcza się niniejszem, iż początek działalności urzędowej c. k. prowizorycznego starostwa górniczego w Komotau, a to dla starostw powiatowych Joachimsthal, Graslitz i Kaaden, dotąd mu już jako bezpośredni obręb przekazanych, na dzień 15. Października, a zaś dla starostw powiatowych Brüx i Saatz, jako bezpośredni obręb urzędowy nowo mu przekazanych, na dzień 1. Listopada r. b. oznaczonym zostaje.

Thinnfeld m. p.

281.

Obwieszczenie Rządu krajowego z dnia 13. Października 1852 *),

względem rozszerzenia upoważnienia c. k. Urzędów celniczych bocznych klasy II. w Ditkowcach, Berlinie, Grzymałówce i Stojanowie co do oclenia mąki i melniczych wyrobów.

Wysokie c. k. Ministerstwo skarbu upoważniło dekretem z dnia 5. Sierpnia 1852 za l. 26765/1974 Urzędy celnicze boczne klasy II. w Ditkowcach, Berlinie, Grzymałówce i Stojanowie, aby mąki i produkta melnicze w oddziale 14. taryfy cła z dnia 6. Listopada 1851 wymienione, pod cło wchodowe bez ograniczenia podciągały.

Gołuchowski m. p.

282.

Ogłoszenie c. k. Ministerstwa finansów i handlu z dnia 17. Października 1852,

względem przeprowadzenia połączenia celnego między Austryją, Modeną i Parmą.

Obacz powszechny Dziennik praw państwa i rządu, część LXVI., nr. 216, wydana dnia 11. Listopada 1852.

---

*) Krajowa Dyrekcyja skarbowa uwiadomiła o tem rozporządzeniu z dnia 26. Września 1852 do l. 39172, wszystkie skarbowe administracyje powiatowe i urzędy celne, nie wyłączając Bukowiny.

provisorischen Berghauptmannschaft von Joachimsthal nach Komotau und die Zertheilung des dem provisorischen Bergkommissariate in Teplitz zugewiesenen Amtsbezirkes angeordnet wurde, wird nunmehr bekannt gegeben, daß die Amtswirksamkeit der provisorischen Berghauptmannschaft in Komotau, und zwar für die derselben auch bisher als unmittelbarer Amtsbezirk zugewiesenen Bezirkshauptmannschaften Joachimsthal, Graslitz und Kaaden am 15. Oktober, für die derselben als unmittelbaren Amtsbezirk neu zugewiesenen Bezirkshauptmannschaften Brüx und Saaz aber am 1. November l. J. in's Leben treten werde.

Thinnfeld m. p.

281.

Kundmachung des Landesguberniums vom 13. Oktober 1852*),

betreffend die Erweiterung des Verzollungsbefugnisses der k. k. Nebenzollämter II. Klasse in Ditkowce, Berlin, Grzymałówka und Stojanów, in Absicht auf Mehl und Mahlprodukte.

Das hohe k. k. Finanz-Ministerium hat mit dem Dekrete vom 5. August 1852 Z. 26765/1974 die Nebenzollämter II. Klasse zu Ditkowce, Berlin, Grzymałówka und Stojanów ermächtiget, die in der Abtheilung 14 des Zolltarifs vom 6. November 1851 genannten Mehl- und Mahlprodukte ohne Beschränkung in die Eingangsverzollung zu nehmen.

Goluchowski m. p.

282.

Kundmachung der Ministerien der Finanzen und des Handels vom 17. Oktober 1852.

betreffend den Vollzug der österreichisch-modenisch-parmensischen Zoll-Einigung.

Siehe allgemeines Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt, LXVI. Stück, Nr. 216, ausgegeben am 11. November 1852.

*) Von Seite der Finanz-Landes-Direkzion sind mit dem Erlaße vom 26. September 1852 Z. 39172 davon sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen und Zollämter, mit Einschluß der Bukowina, in Kenntniß gesetzt worden.

283.
Rozporządzenie Ministerstwa finansów i handlu z dnia 27. Października 1852,

(Dziennik praw państwa, część LXVI., nr. 217, wydana dnia 11. Listopada 1852),

w przedmiocie zniżenia ceł na Mołdawie.

Jego c. k. Apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem ddo. Fiume dnia 12. Października 1852 zatwierdzić, żeby cła na Mołdawie, jakie dotąd były pobierane, zniżone zostały co do tych artykułów i w tem rozciągnieniu, względem których i jak dalece takie zniżenie nastąpiło w skutku porozumienia się w trzeciej komisyi do rewizyi ceł na Elbie ustanowionej. W skutku tego najwyższego postanowienia rozrządzenie Ministerstwa handlu z dnia 25. Lutego 1852 (Dz. pr. p. nr. 60 *), zastosowanem będzie także przy oznaczeniu ceł na Mołdawie w taki sposób, iż dotyczące zniżenia w życie wejdą z dniem 15. Listopada 1852.

Baumgartner m. p.

284.
Rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 29. Października 1852,

(Dziennik praw państwa, część LXVI., nr. 28, wydana dnia 11. Listopada 1852),

obowiązujący w całym obrębie państwa,

mocą którego, w skutku najwyższego postanowienia 1852 r. ogłasza się tak zwane weksle na raty, za weksle nieważne.

Jego c. k. Apostolska Mość raczył w przedmiocie ważności tak zwanych wekslów na raty, w których summa spłaconą być mająca, rozdzieloną jest na kilka kwot częściowych i dla każdej z nich naznaczonym jest osobny dzień wypłaty, z dodaniem lub bez dodania tego warunku, iż w razie niedotrzymania jednego terminu, cała summa zaraz staje się wypłacalna z utratą dalszych terminów, najwyższem postanowieniem z dnia 21. Października b. r. udzielić następujące objaśnienie:

*) Dziennik praw krajowych, część XIII., nr. 65, str. 193.

283.

Verordnung der Ministerien der Finanzen und des Handels vom 27. Oktober 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXVI. Stück, Nro. 217, ausgegeben am 11. November 1852),

die Ermäßigung der Moldauzölle betreffend.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung ddto. Fiume den 12. Oktober 1852 zu genehmigen geruht, daß die bisher erhobenen Moldauzölle bezüglich jener Artikel und in jener Ausdehnung ermäßiget werden, bei welchen und in welcher diese Ermäßigung in Folge Vereinbarung bei der dritten Elbeschifffahrts-Revisions-Kommission bezüglich der außerösterreichischen Elbezölle eingetreten ist. In Folge dieser Allerhöchsten Entschließung wird der Erlaß des Handelsministeriums vom 25. Februar 1852, Reichs-Gesetzblatt Nr. 60*), auch bei Bemessung der Moldauzölle derart in Anwendung zu bringen seyn, daß die bezüglichen Ermäßigungen vom 15. November 1852 in Wirksamkeit treten.

Baumgartner m. p.

284.

Verordnung des Justizministeriums vom 29. Oktober 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXVI. Stück, Nro. 218, ausgegeben am 11. November 1852),

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches,

wodurch in Folge Allerhöchster Entschließung vom 21. Oktober 1852 erklärt wird, daß die sogenannten Ratenwechsel nicht als giltige Wechsel anzusehen sind.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben über die Frage der Giltigkeit der sogenannten Ratenwechsel, in welchen die zu zahlende Geldsumme in einzelne Theilbeträge aufgelöset, und für jeden derselben ein verschiedener Zahlungstag, entweder mit oder ohne die Bestimmung des Verlustes der Termine, mit der Fälligkeit der ganzen Geldsumme bei nicht Zuhaltung eines Zahlungstages festgesetzt wird, mit der Allerhöchsten Entschließung vom 21. Oktober l. J. folgende Erläuterung zu erlassen geruht:

---

*) Landes-Gesetzblatt, XIII. Stück, Nro. 65, Seite 193.

Ponieważ treść tak zwanych wekslów na raty sprzeczną jest z duchem przepisów, objętych patentem wekslowym z dnia 25. Stycznia 1850 r. (nr. 51. Dz. pr. p.) tak co do czasu wypłaty, akceptacyi i wnoszenia protestu, jakoteż co do samejże istoty wekslu, stanowi się, iż takie weksle uważane być mają za nieważne, i że tedy wyrażone na nich oświadczenia nie mają mocy wekslowej.

Krauss m. p.

285.

Obwieszczenie Rządu krajowego z dnia 29. Października 1852,

zawierające naukę o środkach ostrożności przy doglądaniu koni chorych na niebezpieczne zołzy, nosaciznę i tylczak.

Celem uchylenia niebezpieczeństwa zarażenia się ludzi chodzących koło koni chorych na zołzy, tudzież na nosaciznę albo tylczak, wysokie c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych widziało się spowodowanem w porozumieniu z wysokiem c. k. Ministerstwem wojny, dekretem z dnia 12. Października 1852 za l. 24?25 rozporządzić ku zachowaniu, co następuje:

1. Należy o tem pamiętać, aby wszyscy, którzy koło koni chodzić mają, obeznani byli z poznakami podejrzanych i niebezpiecznych zołzów, tudzież z samą nosacizną i tylczakiem; a takiemi poznakami są:

Nabrzmiałość gruczołów limfatycznych w gardzieli, osobliwe odchodzenie materyi flegmistej z nozdrzy (ślozu), tworzenie się wrzodów w nozdrzach, parskanie nosem przy oddéchaniu i gruzoły na skórze, tylczakiem zwane.

2. Za dostrzeżeniem tych znaków u którego konia, a mianowicie nabrzmiałości gruczołów limfatycznych w gardzieli, lub jakiegokolwiek odchodu z nozdrzy, potrzeba o tem donieść przełożonemu gminy, który uwiadomiwszy o tem zwierzchność polityczną, poleci konowałowi opatrzenie konia, i postąpi sobie z tymże według wynikłości.

3. Koni, które z pewnością chore są na nosaciznę lub tylczak, należy się pozbyć, podejrzane zaś o znosaciźnienie poddać pod opatrzenie konowalskie, a z temi, które według prawdopodobieństwa nie są do wyleczenia, równie jak z niewątpliwie nosatemi postąpić, w przeciwnym razie zaś w oddzielnych osobnemi sprzętami opatrzonych stajniach postawić, i onych nadal ze zdrowemi końmi, jak n. p. na pastwisku lub w sprzężaju, razem nie trzymać.

4. Dozorujących takie konie należy oświécić o niebezpieczeństwie zarażenia się jadem nosacizny i najsurowiej ostrzedz, aby go sobie przypadkiem nie wszczepiły, i że k'temu otwarte, albo delikatnym naskórkiem pokryte miejsca na ciele, szczególniej są usposobione.

Da der Inhalt der sogenannten Ratenwechsel dem Sinne der Vorschriften des Wechsel-Patentes vom 25. Jänner 1850 (Nr. 51 des Reichs-Gesetzblattes) hinsichtlich der Verfallzeit, der Akzeptazion und der Protesterhebung, so wie der Natur eines Wechsels widerstreitet, so wird hiemit erklärt, daß dieselben nicht als giltige Wechsel anzusehen sind, und daß die darauf gesetzten Erklärungen keine Wechselkraft haben.

Krauß m. p

285.

Kundmachung des Landesguberniums vom 29. Oktober 1852,

enthaltend die Belehrung über die bei Wartung der mit bösartiger Drüse, Rotz und Wurm behafteten Pferde zu beobachtenden Vorsichtsmaßregeln.

Zur Beseitigung der Ansteckungsgefahr für Wärter der mit bösartiger Drüse, dann der Rotz- oder Wurmkrankheit behafteten Pferde hat das hohe k. k. Ministerium des Innern mit dem Erlaße vom 12. Oktober 1852 Z. 24225, im Einvernehmen mit dem hohen k. k. Kriegs-Ministerium, Nachfolgendes zur Nachachtung anzuordnen befunden:

1. Es ist Sorge zu tragen, daß alle Personen, welche Pferde zu besorgen haben, mit den Kennzeichen der verdächtigen und bösartigen Drüse und der entschiedenen Rotzkrankheit, so wie des Wurmes, als da sind:

Angeschwollene Lympfdrüsen im Kehlgange, der eigenthümliche Schleimausfluß aus der Nase, Geschwürbildung in derselben, das Schnaufen der Thiere durch die Nase beim Athmen und die sogenannten Wurmbeulen auf der Haut, bekannt gemacht werden.

2. Bei Wahrnehmung dieser Erscheinungen an einem Pferde, und namentlich einer, wenn gleich nur unbedeutend scheinenden Anschwellung der Kehlgangs-Lympfdrüsen oder irgend eines Nasenausflußes, ist hievon die Anzeige an den Gemeinde-Vorstand und von diesem an die politische Obrigkeit zu erstatten, das Thier ärztlich zu untersuchen und nach Befund zu behandeln.

3. Entschieden rotz- und wurmkranke Pferde sollen abgeschafft werden, rotzverdächtige Thiere sind ärztlich zu untersuchen, und im Falle ihre Heilung nicht wahrscheinlich ist, wie entschieden rotzkranke zu behandeln, sonst aber in abgesonderte Stallungen mit eigens für sie bestimmten Stallgeräthen einzustellen, und mit den gesunden Thieren, wie z. B. auf der Weide, oder bei der Bespannung u. dgl., nicht mehr zu vermischen.

4. Die Wärter solcher Thiere sind über die Gefahr einer Ansteckung mit dem Rotzgifte zu belehren und strengstens zu verwarnen, daß sie sich dasselbe nicht etwa einimpfen, wozu offene, oder mit einer zarten Oberhaut bedeckte Stellen des Körpers besonders geeignet sind.

5. Ludzi, mających osobliwie na rękach albo na twarzy skórę poździeraną lub popękaną, albo rany, bolączki lub wrzody, nie można wcale do takiej posługi używać, a tych, którzy do pilnowania tak chorych koni przeznaczeni będą, ostro upomnieć należy, aby w razie, gdyby przypadkowo jakiemu podobnemu popadli skaleczeniu, o tem uczynili doniesienie, by do doglądu kogo innego wyznaczyć można.

6. Najbardziej chronić się mają dozorujący, aby ślozu koniom z nozdrzy odchodzącego nie scierali gołą ręką i tym sposobem nie zanieśli do oczu, nosa, ust lub podobnych części ciała, niemniej aby ten śloz przy kaszlaniu lub parskaniu konia na twarz nie bryznął, jak się to chcącym opatrzyć nozdrze bardzo łatwo wydarzyć może.

7. Podobną ostrożność zachować mają dozorcy względem innych odchodów, ba nawet w ogólności względem wszelkich soków i twardomiękkich części u koni o nosaciznę podejrzanych, ponieważ to wszystko może być przewodnikiem piérwiastku zarazy.

8. Tak samo strzedz się także powinni najtroskliwiej wszelkiego możebnego pośredniego przeniesienia jadu nosacizny, coby na przykład przez używanie der końskich dla siebie, lub przez dłuższe zetknięcie się innych, zwierzęcemi materyjałami przesiąkniętych rzeczy z własnem ciałem nastąpić mogło.

9. Gdyby do konia maści i t. p. użyć była potrzeba, tedy to nigdy gołą ręką, lecz przez pęchérz wołowy albo wieprzowy czynić należy.

10. Dozorujący parobcy nie mają nigdy w stajni, gdzie stoją chore konie, nad konieczne potrzeby zostawać, ani tamże sypiać, lecz po każdej około podejrzanego konia dokonanej robocie powinni starannie się oczyścić, a osobliwie obmyć ręce ługiem, lub rozrzedzonym kwasem solnym albo octowym.

11. Szczególnie o tem pamiętać należy, aby w stajni chorych koni zawsze ile można czyste utrzymywać powietrze; dla tego też nie należy stajni przepełniać, ale często i podostatkiem przewietrzać, gnój z nich jak najprędzej wymiatać, i podściółkę często odmieniać.

12. Wystrzegać się tego powinni dozorujący, aby powietrza, które konie zanosacone dechem wypuszczają, przypadkiem w siebie bezpośrednio nie wciągać.

5. Leute, welche mit Hautabschärfungen, Wunden, Eiterungen, Geschwüren oder Schrunden, besonders an den Händen oder im Gesichte behaftet sind, dürfen zu diesem Dienste gar nicht verwendet werden, und es ist den zu Wärtern solcher kranker Thiere bestimmten Leuten einzuschärfen, daß sie in dem Falle, als sie sich zufällig eine derartige Verletzung zuzögen, davon die Anzeige erstatten, damit ein anderes Individuum zu dem Wartgeschäfte bestimmt werde.

6. Zumeist haben sich die Wärter zu hüten, daß sie den aus der Nase der Thiere ausfließenden Schleim mit bloßer Hand abwischen, und so auf das Auge, die Nase, den Mund oder ähnliche Körperstellen übertragen, oder daß ihnen derselbe nicht etwa beim Husten oder Prauschen des Pferdes in das Gesicht gespritzt werde, wie es zum Beispiel bei der beabsichtigten Untersuchung der Nase des Thieres sehr leicht zufällig geschieht.

7. Eine ähnliche Vorsicht haben die Wärter auch rücksichtlich anderer Absonderungsstoffe, ja überhaupt aller Säfte und festweichen Theile rotzverdächtiger Pferde zu beobachten, da diese alle Träger des Ansteckungsstoffes seyn können.

8. Gleicherweise haben sie sich auch von jeder möglichen mittelbaren Uebertragung des Rotzgiftes sorgfältigst in Acht zu nehmen, wie sie z. B. durch Benützung der Pferdedecken für den eigenen Gebrauch, oder längere Berührung anderer mit den thierischen Stoffen imprägnirter Gegenstände mit dem eigenen Leibe herbeigeführt werden könnte.

9. Wenn dem Thiere Salben u. dgl. applizirt werden sollen, so darf dieß nie mit der bloßen Hand, sondern es muß mittelst einer Rinds- oder Schweinsblase geschehen.

10. Die Wärter sollen sich in dem Krankenstalle nie länger, als unumgänglich nöthig, aufhalten, nicht in demselben schlafen, und müssen nach jeder bei einem verdächtigen Pferde vollführten Dienstleistung sich sorgfältigst reinigen, besonders die Hände mit Lauge, oder mit verdünnter Salz- oder Essigsäure waschen.

11. Eine vorzügliche Sorgfalt muß darauf gewendet werden, in dem Krankenstalle jederzeit eine möglichst reine Luft zu erhalten; die Ställe dürfen daher nicht übersetzt, sie müssen oft und ausgiebig gelüftet, die Exkremente der Thiere aus selben baldigst entfernt und die Streu häufig erneuert werden.

12. Die Wärter haben sich in Acht zu nehmen, daß sie die von den rotzkranken Thieren ausgehauchte Luft nicht zufällig unmittelbar einathmen.

13. Wreszcie powinni tacy parobcy żyć szanując zdrowie, przestrzegać należycie czystości skóry, ile możności częściej się kąpać, używać wiele ruchu na czystem powietrzu, i dobre mieć pożywienie.

14. Po skończonem doglądzie koni potrzeba odzież i pościel parobka wedle przepisu oczyścić.

Oczyszczenie z zaraźliwości stajen, naczyń do pojenia, uzdziennic, narzędzi do chędożenia i t. d. po koniach zanosaciałych, dokonane być ma podług trwających przepisów.

16. Pilność nad dopełnieniem tych przepisów należy z zachowaniem nadzoru lekarskiego zdać na osobę, na którą się spuścić można.

17. Gdyby u którego z będących w mowie parobków pokazało się chociażby małe tylko miejsce na skórze, mianowicie na rękach, albo na twarzy zapalone i jątrzące się, lub nastąpiły pojawy ogólnej niemocy, takiego należy bezzwłocznie poddać pod oględziny lekarskie, a o wynikłości tychże wprost lub też przez przełożeństwo gminy zawiadomić przełożoną zwierzchność polityczną.

Gołuchowski m. p.

286.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 3. Listopada 1852.

(Dziennik praw państwa, część LXVI., nr. 220, wydana dnia 11. Listopada 1852),

którem na mocy najwyższego ustanowienia z dnia 25. Października 1852 r. wydane zostają rozporządzenia dla uregulowania czynności ajentów handlowych podróżnych.

Celem uregulowania czynności ajentów handlowych podróżnych, a to jeszcze przed nastąpieniem obszerniejszego uregulowania zatrudnień przemysłowych, odnoszących się do pośredniczeń handlowych, tudzież w uchyleniu niedokładności pod tym względem w prawodawstwie istniejących, wydaje Ministerstwo handlu w skutku najwyższego upoważnienia Najjaśniejszego Pana Jego C. K. Apost. Mości z dnia 25. Października 1852 r., następujące postanowienia:

Postanowienia tyczące się ajentów handlowych podróżnych.

§. 1.

Każdy krajowiec, w interesach handlu podróżujący, chcący jako stręczyciel trudnić się pośredniczeniem między producentem lub handlownikiem i kupującym, a nie stojący bezpośrednio w służbie producenta lub handlownika

13. Im Uebrigen sollen solche Wärter gesundheitsgemäß leben, auf gehörige Reinlichkeit der Haut sehen, sich nach Thunlichkeit öfters baden, viel in reiner Luft bewegen und gut genährt werden.

14. Nach vollendeter Wartung sind die Kleider und das Bettzeug des Wärters nach Vorschrift zu reinigen.

15. Die Desinfekzion der Stallungen, der Trinkgeschirre, der Halfter, des Puzzeuges rc. nach rotzkranken Pferden hat nach den bestehenden Vorschriften zu geschehen.

16. Die Ausführung dieser Maßregeln muß unter der Aufsicht eines Arztes von einem verläßlichen Individuum unmittelbar überwacht werden.

17. Wenn bei einem der in Rede stehenden Pferdewärter eine, sei es auch nur kleine Stelle der Haut, namentlich an den Händen oder dem Gesichte sich entzündet und zu schwären beginnt, oder wenn sich Erscheinungen allgemeinen Unwohlseins einstellen, so ist derselbe ungesäumt ärztlich zu untersuchen, und von dem Ergebniße der Untersuchung die vorgesetzte politische Obrigkeit unmittelbar oder im Wege des Gemeindevorstandes in Kenntniß zu setzen.

Goluchowski m. p.

286.

Verordnung des Handels-Ministeriums vom 3. November 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXVI. Stück, Nro. 220, ausgegeben am 11. November 1852),

wodurch in Folge Allerhöchster Entschließung vom 25. Oktober 1852 mehrere Bestimmungen zur Regelung des Geschäftsbetriebes der wandernden Handels-Agenten angeordnet werden.

Um den Geschäftsbetrieb der wandernden Handels-Agenten noch vor dem Zeitpunkte einer ausgedehnteren Regulirung der in Handelsvermittlungen bestehenden gewerblichen Beschäftigungen zu regeln und dießfalls die Lücken in der bestehenden Gesetzgebung auszufüllen, werden in Folge der am 25. Oktober 1852 erflossenen Allerhöchsten Genehmigung Seiner k. k. Apostolischen Majestät nachfolgende Bestimmungen zur Richtschnur festgesetzt:

Bestimmungen in Betreff der wandernden Handels-Agenten.

§. 1.

Jeder inländische Handelsreisende, welcher das Vermittlungsgeschäft zwischen Erzeuger oder Handelsmann und Abnehmer betreiben will, und nicht im unmittelbaren Dienste eines inländischen Erzeugers oder Handelsunternehmers steht, sowie jeder aus-

krajowego, tudzież każdy cudzoziemiec w interesach handlu podróżujący, potrzebuje do wykonywania swojego zatrudnienia pozwolenia władzy właściwej.

§. 2.

Wspomnione (w §. 1) pozwolenie udzielanem będzie przez władzę polityczną krajową na własny obręb kraju koronnego.

Udzielanie pozwolenia dla stręczycieli handlowych podróżnych na obręb kilku krajów koronnych, lub części, należących do różnych politycznych władz krajowych, Ministerstwo handlu i przemysłu zostawia dla siebie. Pogranicze wojskowe wyjętem jest zpod niniejszego przepisu.

§. 3.

Jeżeli proszący ma stałe zamieszkanie w granicach państwa, wówczas winien zanieść prożbę swoję o pozwolenie wykonywania czynności ajenta handlowego podróżnego do najniższej władzy politycznej, do której stosownie do swego zamieszkania należy, jeżeli zaś proszący jest cudzoziemcem, natenczas winien zanieść ją do tej władzy, do której należy rozstrzyganie prożby takowej (§. 2.).

§. 4.

Prożba o pozwolenie wykonywania czynności ajenta handlowego podróżnego obejmować winna:

1. jakiemi przedmiotami proszący trudnić się w tej mierze zamyśla;

2. w którym kraju proszący w interesach swoich podróżować sobie życzy, i

3. na jak długo o pozwolenie uprasza.

Do prożby załączyć należy:

a) wiarygodne świadectwo względem miejsca zamieszkania i prawego zachowania się proszącego pod względem politycznym i moralnym, tudzież

b) jeżeli proszący jest cudzoziemcem, pełnomocnictwo legalizowane i dokładnie wyrażające przedmiot i objętość czynności mu poleconych domów handlowych lub fabrycznych, albo przedsiębiorstw przemysłowych, z których polecenia i na których rachunek proszący interesa swe sprawować ma.

§. 5.

Pozwolenie będzie udzielonem, jeżeli przeciw osobistym przymiotom proszącego nie ma żadnego zarzutu, i gdy nie stoi w drodze inna przeszkoda, w przepisach uzasadniona.

Cudzoziemcom pozwolenie nie będzie udzielone na czas dłuższy nad rok jeden. Jeżeli przed upływem tego roku ustanie pełnomocnictwo, wspomnione

ländische Handelsreisende überhaupt, bedarf zum Behufe der Ausübung seines Geschäftes die Bewilligung der berufenen Behörde.

§. 2.

Die (§. 1.) bemerkte Bewilligung wird auf den Umfang eines bestimmten Kronlandes und von der politischen Landesstelle desselben ertheilt.

Die Bewilligung für das Geschäft von Handelsreisenden mit der Ausdehnung auf mehrere Kronländer oder Gebiete, welche verschiedenen Landesstellen unterworfen sind, ist dem Ministerium für Handel und Gewerbe vorbehalten. Die Militärgrenze wird von der gegenwärtigen Maßregel ausgenommen.

§. 3.

Das Ansuchen um die Bewilligung zum Geschäftsbetriebe eines Handelsreisenden ist, wenn der Bittsteller seinen dauernden Wohnsitz im Inlande hat, bei der untersten politischen Behörde, welcher der Bittsteller seinem Wohnsitze nach untersteht, wenn jedoch der Bittsteller ein Ausländer ist, bei jener Behörde anzubringen, welche über das Einschreiten zu entscheiden hat (§. 2.).

§. 4.

In jedem Gesuche um die Bewilligung zum Geschäftsbetriebe eines Handelsreisenden muß angegeben seyn:

1. mit welchen Gegenständen der Bittsteller das fragliche Geschäft zu betreiben wünscht;

2. welches Gebiet der Bittsteller im Betriebe seines Geschäftes bereisen will, und

3. die Zeit, für welche die Bewilligung angesucht wird.

Dem Gesuche muß beiliegen:

a) Ein glaubwürdiges Zeugniß über den Ort der Ansäßigkeit und das Wohlverhalten des Bittstellers in politischer und moralischer Beziehung; dann

b) im Falle der Bittsteller ein Ausländer ist, eine legalisirte, den Gegenstand und Umfang der übertragenen Geschäftsführung genau bestimmende Vollmacht der Handels- oder Fabrikshäuser oder Gewerbe-Unternehmungen, in deren Auftrage und für deren Rechnung der Bittsteller seine Geschäfte betreiben will.

§. 5.

Die Bewilligung wird ertheilt, wenn weder gegen die persönlichen Eigenschaften des Bittstellers ein Bedenken obwaltet, noch derselben sonst ein in den Vorschriften begründeter Anstand entgegenstehen.

Bei Ausländern darf die Giltigkeitsdauer dieser Bewilligung den Zeitraum Eines Jahres nicht überschreiten. Wenn vor Ablauf dieses Jahres die im §. 4 unter b)

w §. 4 pod *b)*, natenczas ustaje także równocześnie pozwolenie pełnienia czynności podróżnego ajenta.

Jeżeli podróżny ajent handlowy zagraniczny, przed upływem roku, na który pozwolenie ozyskał, otrzyma pełnomocnictwo od innych jeszcze domów, wówczas winien takowe następnie przedłożyć urzędowi właściwemu, który rozciągnie pozwolenie także i na te pełnomocnictwa, jeżeli to uzna za stosowne.

Jeżeli ajent handlowy podróżny zagraniczny zamierza po upływie jednego roku dalej prowadzić zatrudnienie swoje, wówczas winien starać się o nowe pozwolenie.

Przeciw rezolucyjom odmównym władzy politycznej krajowej założyć można rekurs do Ministerstwa handlu i przemysłowości.

§. 6.

Pozwolenie ajencyi uzyskać można tylko pod warunkiem opłacenia należytości ajencyjnej, która stopniować się będzie według objętości, dawania i innych właściwych stosunków udzielonego upoważnienia, i zastępować ma miejsce podatku zarobkowego i dochodowego, i sprowadzić równość w nałożeniu podatku przemysłowego, Proszący będzie więc wprzód uwiadomionym o należytości i o kasie podatkowej, do której należytość opłaconą być ma, a dopiero po okazaniu potwierdzenia tejże kasy, iż należytość złożoną została, wydany mu będzie dokument pozwolenia.

§. 7.

Należytość ajencyjna obliczoną będzie według trwania i objętości zatrudnienia zamierzonego, i wynosi na przeciąg jednego miesiąca, tudzież na każdy krótszy przeciąg bez różnicy:

za pozwolenie do wykonywania ajencyi w głównem stołecznem mieście Wiedniu, cztery zł. reń.,

za pozwolenie ajencyi w Niższej Austryi, z wyjątkiem Wiednia, także cztery zł. reń.,

za pozwolenie ajencyi w całym obrębie jednego z następujących krajów koronnych: Czech, Galicyi, Węgier, Lombardyi i prowincyj Weneckich, sześć zł. reń.,

za pozwolenie ajencyi w całym obrębie jednego z następujących krajów koronnych: Morawii, Styryi, Tyrolu i Forarlberga, Nadbrzeża, województwa Serbskiego i banatu Temeskiego, nakoniec Siedmiogrodu, pięć zł. reń.,

za pozwolenie ajencyi w obrębie jednego z innych krajów koronnych, cztery zł. reń.

erwähnte Vollmacht erlischt, so ist mit derselben auch die Befugniß, das Geschäft eines Handelreisenden zu treiben, erloschen.

Erhält ein auswärtiger Handelsreisender vor Ablauf des Jahres, für welches er die Bewilligung erhielt, noch von anderen Häusern Vollmachten, so hat er dieselben nachträglich der kompetenten Behörde vorzulegen, welche, im Falle dieselbe es geeignet findet, die ertheilte Bewilligung auch auf diese Vollmachten auszudehnen befugt ist.

Beabsichtiget ein ausländischer Handelsreisender sein Geschäft noch nach Ablauf Eines Jahres fortzusetzen, so hat er dazu sich um eine neue Bewilligung zu bewerben.

Gegen abweisliche Bescheide einer politischen Landesstelle steht der Weg der Berufung an das Ministerium für Handel und Gewerbe offen.

§. 6.

Die Erlangung der Agenzie-Bewilligung ist durch die Abstattung einer eigenen, nach Umfang, Dauer und den übrigen einschlägigen Verhältnissen der Berechtigung abgestuften Agenzie-Gebühr bedingt, welche die Stelle der Erwerb- und Einkommensteuer einnimmt, und die erforderliche Gleichstellung in der gewerblichen Besteuerung zu bewirken bestimmt ist. Dem Bittsteller wird daher vorerst die dießfällige Gebührenschuldigkeit und die zu deren Einhebung beauftragte Steuerkasse bekannt gegeben, mit deren Empfangsbestätigung er sich vor Ausfolgung der Bewilligungs-Urkunde auszuweisen hat.

§. 7.

Die Agenzie-Gebühr wird nach der Dauer und der Ausdehnung des beabsichtigten Geschäftsbetriebes berechnet und beträgt auf die Dauer eines Einmonatlichen, sowie auch eines jeden kürzeren Zeitraumes ohne Unterschied:

für die Bewilligung zum Agenzie-Betriebe in der Haupt- und Residenzstadt Wien — vier Gulden;

für die Agenzie-Bewilligung im Umfange von Nieder-Oesterreich, mit Ausschluß von Wien — gleichfalls vier Gulden;

für die Agenzie-Bewilligung im ganzen Umfange jedes der folgenden Kronländer: Böhmen, Galizien, Ungarn, Lombardie, venezianische Provinzen — sechs Gulden;

für die Agenzie-Bewilligung im ganzen Umfange eines der nachstehenden Kronländer: Mähren, Steiermark, Tirol und Vorarlberg, Küstenland, serbische Woiwodschaft und das Temeser Banat, endlich Siebenbürgen — fünf Gulden;

für die Agenzie-Bewilligung im ganzen Umfange eines der übrigen Kronländer — vier Gulden;

Co do pozwoleń, których udzielanie zostawionem jest Ministerstwu (§. 2), obliczoną będzie należytość na zasadzie powyższego wymiaru, jednakże kwota dwudziestu zł. reń. uważaną będzie za należytość największą za przeciąg jednomiesięczny lub krótszy.

§. 8.

W pozwoleniu pismiennem wyrażonem będzie, do jakich czynności handlowych, w jakim obrębie i na jak długo ajent handlowy podróżny jest upoważnionym, a jeżeli jest cudzoziemcem, na rachunek i z polecenia których domów handlowych i fabrycznych lub innych przedsiębiorstw przemysłowych, które poimiennie wyszczególnione być mają, prowadzić może interesa odnośnie do niniejszej ustawy.

§. 9.

Pozwolenie ajencyi nadaje ajentowi prawo wchodzić w interesa z kupcami, fabrykantami i przemysłowcami co do przedmiotów, należących do zakresu obustronnych ich czynności, okazywać im próbki towarów, i udzielać cen towarów swoich pełnomocdawców, przyjmować od nich zamówienia takich towarów, i przesełać zamówienia uczynione komisantom swoim, równie jak zakupywać na ich rachunek.

Odsełać towary zamówione tym, którzy je zamówili, nie należy do czynności ajenta.

§. 10.

Nie wolno jest ajentowi handlowemu prowadzić lub zawierać układów na własny rachunek, lub na rachunek innych domów handlowych, fabrycznych i przedsiębiorstw przemysłowych, jak tych, od których ma pełnomocnictwo; w szczególności zaś upoważnionym jest do czynności, tyczących się *incasso*, wtenczas tylko, jeżeli to prawo w pełnomocnictwie szczegółowo jest wyrażonem. Nie może się kazać zastępować komu innemu, lecz winien sam osobiście odbywać czynności, i nie wolno mu oprócz próbek towarów, innych wozić z sobą towarów, trzymać składy lub magazyny towarów, sprzedawać jakie bądź towary, lub wpuszczać się w sprawy ajencyjne z osobami, nie należącemi do stanu handlowego lub fabrycznego.

§. 11.

Każdy ajent handlowy winien prowadzić księgę główną parafowaną (podobnie jak księga stręczyciela wekslowego), i w nią zapisywać wszelkie układy zawarte w porządku chronologicznym. Dla ułatwienia może prowadzić także Dziennik, dla tymczasowego zanotowania układów zawartych, w celu późniejszego zapisania ich do księgi głównej. Winien także zachowywać troskliwie korespondencyję, którą prowadzi w interesach, i zaciągać takową w księgę kopiatur.

Bei Bewilligungen, die dem Ministerium vorbehalten sind (§. 2), wird die Gebühr auf Grundlage des vorstehenden Ausmaßes berechnet, jedoch der Betrag von zwanzig Gulden als Maximalbetrag für einen Einmonatlichen oder kürzeren Zeitraum festgesetzt.

§. 8.

In der Bewilligungs-Urkunde wird dem Handelsreisenden ausdrücklich bescheiniget, zu welchen Handelsgeschäften, in welchem Gebiete, auf wie lange, und falls er ein Ausländer ist, für Rechnung uud im Auftrage welcher namentlich angegebenen Handels- und Fabrikshäuser oder sonstigen Gewerbe-Unternehmungen er unter Hinweisung auf dieses Gesetz berechtiget sei.

§. 9.

Die Agenzie-Bewilligung gibt dem Agenten das Recht, mit Kaufleuten, Fabrikanten und Gewerbsleuten in Gegenständen des beiderseitigen Geschäftsbetriebes Geschäfte anzuknüpfen, ihnen zu diesem Behufe Waarenmuster zur Einsicht vorzulegen, und Preise der Waaren seiner Vollmachtgeber mitzutheilen, von ihnen Bestellungen auf solche Waaren anzunehmen, und gemachte Bestellungen an seine Kommittenten zu überschreiben, sowie für Rechnung derselben Einkäufe zu machen.

Bestellte Waaren an die Besteller abzusenden ist nicht das Geschäft eines Agenten.

§. 10.

Ein Handels-Agent ist nicht berechtiget, Geschäfte für eigene Rechnung oder für Rechnung anderer als der vollmachtgebenden Handels- oder Fabrikshäuser und Gewerbe-Unternehmungen einzuleiten oder abzuschließen; insbesondere ist er zum Incasso-Geschäfte nur dann berechtiget, wenn dieses Recht in der Vollmacht speziell ausgedrückt ist. Er darf sich nicht durch einen Anderen vertreten lassen, sondern hat die Geschäfte persönlich zu betreiben, und es ist ihm nicht gestattet, außer den Mustern noch andere Waaren mit sich zu führen, Waarenlager oder Magazine zu halten, irgend einen Waarenverschleiß zu treiben, und in Agenzie-Geschäfte mit Personen zu treten, welche dem Handels- oder Fabriksstande nicht angehören.

§. 11.

Jeder Handels-Agent ist verpflichtet, ein paraphirtes Hauptbuch (gleich dem eines Waaren-Sensales) zu führen, und in dasselbe alle Abschlüsse in chronologischer Ordnung einzutragen. Zur Erleichterung kann er ein Journal zum Behufe der Vormerkung der in's Hauptbuch einzutragenden Abschlüsse benützen. Er hat die Geschäftskorrespondenz sorgfältig aufzubewahren und dieselbe in ein Kopirbuch einzutragen.

§. 12.

Ajenci podróżni, prowadzący interesa bez pozwolenia władzy właściwej, lub przekraczający granice otrzymanego upoważnienia, podlegają postępowaniu, według przepisów powszechnych, wymierzonych przeciw handlowaniu bez pozwolenia.

§. 13.

Ajenci podróżni, dopuszczający się przekroczeń ustaw dochodowych, podlegają przepisom ustawy karnej dochodowej co do handlowników ustanowionym.

§. 14.

Pozwolenia, udzielone do sprawowania czynności ajenta handlowego podróżnego nie naruszają przepisów paszportowych i innych przepisow policyjnych, którym ajent takowy w całej rozciągłości podlega.

Baumgartner m. p.

287.

Rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 4. Listopada 1852,

(Dziennik praw państwa, część LXVI., nr. 221, wydana dnia 11. Listopada 1852),

wydane w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych, wojny i finansów, mocą którego znosi się wynagrodzenie kosztów za sekwestracyję majątku zbiegów wojskowych ze strony eraryjum wojskowego, i przepisuje się sposób, w jaki takie czynności sprawowanemi i koszta z majątku sekwestrowanego ściąganemi być winny.

Odnośnie do najwyższego postanowienia z dnia 7. Stycznia 1842, §§. 8 i 13, ogłoszonego dekretem kancelaryi nadwornej z dnia 4. Marca 1842, liczba 4897 *), mocą którego zniesioną została konfiskacyja majątku zbiegów wojskowych, lecz nakazaną była sekwestracyja onegoż, wraz z nakazem do władz sądowych, pod których jurysdykcyją lub administracyją majątek się znajdował, ażeby na wezwanie właściwego pułku, lub korpusu tegoż aktu dopełnili, czyni się wiadomem dla wszystkich krajów koronnych, w których obowiązują rzeczone §§., iż nie będzie mieć miejsca wynagrodzenie kosztów na to potrzebnych ze strony eraryjum wojskowego. Jednakże ażeby uniknąć niepotrzebnych wydatków, obowiązane będą władze sądowe, zanim polecą uskutecznienie takich

---

*) W Zbiorze ustaw i rozporządzeń politycznych, tom 70., stron. 43., i w Zbiorze galicyjskich ustaw krajowych, oddział I., nr. 65., str. 208.

§. 12.

Handelsreisende, welche ohne Bewilligung der kompetenten Behörde ihre Geschäfte treiben, oder die Grenzen der erhaltenen Berechtigung überschreiten, werden nach den allgemeinen gegen unbefugten Handel bestehenden Vorschriften behandelt.

§. 13.

Auf Handelsreisende, welche sich Uebertretungen der Gefällsgesetze zu Schulden kommen lassen, haben die durch die Gefälls-Strafgesetze in Bezug auf Handeltreibende ausgesprochenen Bestimmungen Anwendung.

§. 14.

Die ertheilten Bewilligungen zum Geschäftsbetriebe eines Handelsreisenden lassen die Anwendung der Paß- und anderen polizeilichen Vorschriften auf die Handelsreisenden unbeirrt, denen sie daher in voller Ausdehnung unterworfen bleiben.

Baumgartner m. p.

287.

Verordnung des Justiz-Ministeriums vom 4. November 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXVI. Stück, Nro. 221, ausgegeben am 11. November 1852),

womit im Einvernehmen mit den Ministerien des Innern, des Krieges und der Finanzen die Vergütung der Kosten für die Sequestrazion des Vermögens der Deserteure von Seite des Militär-Aerars aufgehoben und die Art der Vornahme solcher Akte, dann die Einbringung der betreffenden Kosten aus dem sequestrirten Vermögen vorgeschrieben wird.

Mit Bezug auf die §§. 8 und 13 der mit dem Hofkanzlei-Dekrete vom 4. März 1842, Z. 4897*) kundgemachten Allerhöchsten Entschließung vom 7. Jänner 1842, wodurch die Konfiskazion des Vermögens der Deserteure aufgehoben, jedoch die Sequestrazion desselben verordnet und die Gerichtsbehörden, unter deren Jurisdikzion oder Verwaltung sich das Vermögen befindet, angewiesen wurden, diesen Akt auf Ersuchen des betreffenden Regimentes oder Korps vorzunehmen, wird hiemit für alle Kronländer, auf welche die erwähnten Paragraphe Anwendung leiden, bekannt gemacht, daß die Vergütung der hiezu erforderlichen Kosten aus dem Militär-Aerar nicht stattfindet. Zur Vermeidung unnützer Auslagen haben sich jedoch die Gerichtsbehörden, bevor sie zur Vornahme von derlei Sequestrazionen Beamte oder

*) In der Sammlung der politischen Gesetze und Verordnungen, Band 70, Seite 43 und in der galizischen Provinzial-Gesetzsammlung, I. Abtheilung, Nr. 65, Seite 208.

sekwestracyj urzędnikom lub wykonawcom sądowym, powziąć wiadomość w drodze, stosunkom miejscowym odpowiedniej, czyli i gdzie się znajduje majątek zbiega wojskowego, podlegający sekwestracyi.

Koszta, jakie ta czynność za sobą pociągnie, sąd ściągnąć winien z dochodów majątku sekwestrowanego, a w braku tychże, przez sprzedaż ruchomości, podobnie jak inne koszta sądowe.

Tylko w razie, gdy wcale nie mogą być ściągniętemi, pokryć je należy z dotacyi, przeznaczonej dla administracyi sądowej.

Krauss m. p.

288.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 5. Listopada 1852,

którem się podaje do wiadomości ustanowienie komisyi centralnej dla związku celnego między Austryją, Modeną i Parmą.

Obacz powszechny Dziennik praw państwa i rządu, część LXVI., nr. 222, wydana dnia 11. Listopada 1852.

Gerichtsvollzieher abordnen, auf dem nach den Ortsverhältnissen geeigneten Wege die Auskunft zu verschaffen, ob und wo ein Vermögen des Deserteurs vorhanden ist, welches der Sequestrazion unterliegt.

Die dießfälligen Kosten sind aus den Früchten des sequestrirten Vermögens und in Ermanglung derselben durch Verkauf von Fahrnissen gleich anderen Gerichtsgebühren von der Gerichtsbehörde selbst einzubringen.

Nur wenn sie gänzlich uneinbringlich sind, werden sie aus der für die Justiz-Verwaltung bestimmten Dotazion bestritten.

Krauß m. p.

288.

Erlaß des Finanz-Ministeriums vom 5. November 1852,

womit die Errichtung der Zentral-Kommission für den österreichisch-modenesisch-parmensischen Zollverein bekannt gemacht wird.

Siehe allgemeines Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt, LXVI. Stück, Nr. 222, ausgegeben am 11. November 1852.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XXXIX.

Wydana i rozesłana dnia 7. Lutego 1853.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XXXIX. Stück.

Ausgegeben und versendet am 7. Februar 1853.

289.

Obwieszczenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 15. Października 1852,

tyczące się utworzenia i poczęcia czynności urzędu przeznaczonego do wymierzania należytości skarbowych we Lwowie.

Na mocy rozporządzenia wysokiego c. k. Ministerstwa skarbu z dnia 2go Sierpnia 1852 r. do l. 26861/1804 utworzony zostanie ku wymierzania bezpośrednich należytości (od interesów prawnych, zlewków majątku, tudzież urzędowań wypływających z prowizorycznej ustawy z dnia 9. Lutego 1850 roku) z dniem 1. Listopada 1852 r. we Lwowie oddzielny urząd pod nazwą: „c. k. Urzędu przeznaczonego do wymierzania należytości skarbowych".

W okręgu c. k. lwowskiemu urzędowi podatkowemu przydzielonym sprawować ma urząd ten, z wyłączeniem poboru pieniędzy, wszelkie czynności, których sprawowanie było dotychczas obowiązkiem lwowskiego urzędu podatkowego i lwowskiej powiatowej administracyi skarbowej. Co się zaś tycze powiatów urzędu podatkowego winnickiego, szczérzeckiego, grodeckiego i janowskiego, tedy w urzędowaniu urzędu do wymierzenia należytości skarbowych wchodzą te tylko czynności, które dotąd wchodziły w zakres działania pomienionej powiatowej administracyi skarbowej. Względem rekursów przeciw dekretom onego urzędu rozstrzyga w drugiej instancyi lwowska powiatowa administracyja skarbowa.

Wszelkie więc doniesienia i zawiadomienia o aktach podlegających opłacie należytości skarbowych, o ile przesełane być miały do lwowskiego urzędu podatkowego, mają, począwszy od dnia 1. Listopada 1852 r., oddawane być do pomienionego urzędu.

Co do publicznej wiadomości podaje się.

Krajewski m. p.

290.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 18. Października 1852,

wydane do wszystkich powiatowych administracyj skarbowych, urzędów cłowych i do straży skarbowej,

względem zmiany co do upoważnienia do ekspedyjowania towarów, jakie miały c. k. urzędy cłowe w Modelnicy i Koćmirzowie.

W skutek rozporządzenia wysokiego c. k. Ministerstwa skarbu z dnia 8. Czerwca 1852 r. l. 10306/504 urząd cłowy (komora) w Modelnicy, w dodatku do nowej taryfy cłowej z dnia 6. Listopada 1851 r., str. 213, pod nr. 219,

289.

Kundmachung der Finanz-Landes-Direkzion vom 15. Oktober 1852,

betreffend die Errichtung und den Wirksamkeitsbeginn eines k. k. Gebührenbemessungsamtes in Lemberg.

Auf Grund des Erlaßes des hohen k. k. Finanz-Ministeriums vom 2. August 1852 Z. 26861/1804, wird mit 1. November 1852 zur Bemessung der unmittelbaren Gebühren (von Rechtsgeschäften, Vermögensübertragungen und Amtshandlungen nach dem provisorischen Gesetze vom 9. Februar 1850) in Lemberg ein selbständiges Amt unter dem Namen „k. k. Gebührenbemessungsamt" in Wirksamkeit treten.

Bezüglich des dem k. k. Steueramte in Lemberg zugewiesenen Bezirkes hat dieses Gebührenbemessungsamt alle Amtshandlungen mit Ausnahme der Geldeinhebung zu vollziehen, welche bisher dem Lemberger Steueramte und der Lemberger Kameral-Bezirks-Verwaltung obgelegen waren. Hinsichtlich der Steueramts-Bezirke Winniki, Szczérzec, Grodek und Janow liegen dem Gebührenbemessungsamte nur jene Amtshandlungen ob, welche bis nun in den Wirkungskreis der gedachten Kameral-Bezirks-Verwaltung gehört haben. Ueber Rekurse gegen die Entscheidungen des Gebührenbemessungsamtes entscheidet in zweiter Instanz die Lemberger Kameral-Bezirks-Verwaltung.

Alle Mittheilungen und Anzeigen der gebührenpflichtigen Akte, soweit sie an das Lemberger Steueramt zu leiten waren, sind daher vom 1. November 1852 angefangen an dieß Amt zu richten.

Dieß wird zur öffentlichen Kenntniß gebracht.

Krajewski m. p.

290.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 18. Oktober 1852,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, Zollämter und die Finanzwache,

hinsichtlich der Aenderungen in dem Expedizions-Befugnisse der k. k. Zollämter **Modelnica** und **Koćmirzów**.

Zu Folge Erlaßes des hohen k. k. Finanz-Ministeriums vom 8. Juni 1852 Z. 10306/504, wurde das im Anhange zum neuen Zolltarife vom 6. November 1851, Seite 213, sub Nr. 219, als Nebenamt I. Klasse bezeichnete Amt in Model-

nazwany pobocznym cłowym urzędem klasy I., powrócił znowu do kategoryi urzędów cłowych ubocznych klasy II., urząd zaś cłowy w Koćmirzowie w tymże dodatku pod l. 221 urzędem pobocznym klasy II. rzeczony, upoważniono wyjątkowo do oclania cłem wchodowem następujących przedmiotów w nieograniczonej ilości, mianowicie: „bydła rzeźnego i kolnego“ oddział 19, od „wosku“ oddział 29, „miodu“ oddział 24, „piérza na pościel“ oddział 40. lit. *c)* i „piór nie wymienionych oddzielnie“.

Nadto rozporządzeniem wysokiego c. k. Ministerstwa skarbu z dnia 12. Lipca 1852 roku l. 23931/1760 pomieniony poboczny urząd cłowy klasy II. w Koćmirzowie upoważnionym został do oclania cłem wchodowem nasion w nieograniczonej ilości, pod oddział 16. lit. *g)* taryfy cłowej należących, a rozporządzeniem Ministerstwa skarbu z dnia 23. Sierpnia 1852 r. l. 28685/2143, takiż urząd cłowy klasy II. w Modelnicy do oclania cłem wchodowem produktów mącznych i mlewa równie w nieograniczonej ilości, należących do oddziału 14. taryfy.

Postanowienia te podają się ku zachowaniu do wiadomości.

Krajewski m. p.

291.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 26. Października 1852,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych, włącznie z Bukowiną (za równoczesnem udzieleniem tegoż gubernijalnej komisyi krakowskiej),

którem ogłasza się przepis wykonawstwa najwyższej ustawy o przywilejach z dnia 15. Sierpnia 1852 r. (Dziennik praw krajowych, część XXXV., nr. 240), tudzież o skuteczności prawa tego w księstwie Lichtensztejn.

Jego c. k. Apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem z dnia 15go Sierpnia 1852 roku nadać Swą sankcyję nowej ustawie o przywilejach. (Dziennik praw krajowych, część XXXV., nr. 240). Ze względu na tęż ustawę wydało wysokie Ministerstwo handlu przepis o jej wykonawstwie, a oraz, ponieważ ta najwyższa ustawa o przywilejach na mocy §fu 11. zawartego między Austryją a udzielnem księstwem Lichtensztejn traktatu celno-związkowego ma moc już z prawa obowiązującą także i w pomienionem księstwie, także osobne obwieszczenie, celem rozszerzenia powszechnej wiadomości o tym stosunku.

Rząd krajowy, przeséłając w skutek dekretu Jego Ekscelencyi JW. Ministra handlu z dnia 15. Października 1852 r. do l. 1888, urzędowi obwodowemu załączone tu egzemplarze owych dokumentów ku zastosowaniu się, czyni go także na to uważnym, iż według §. 3. powszechnego przepisu o pu-

nica in die Kategorie der Nebenzollämter II. Klasse zurückgeführt; dagegen das daselbst unter der Zahl 221 als Nebenamt II. Klasse aufgeführte Amt in Koćmirzów ausnahmsweise ermächtiget, folgende Gegenstände, als: „Schlacht- und Stechvieh" Abtheilung 19, „Wachs" Abtheilung 29, „Honig" Abtheilung 24, „Bettfedern" Abtheilung 40 lit. c) und „Federn, nicht besonders benannte", in unbeschränkter Menge der Eingangsverzollung zu unterziehen.

Ferner wurde mit dem Erlaße des hohen k. k. Finanz-Ministeriums vom 12. Juli 1852 Z. 23931/1760, das gedachte Neben-Zollamt II. Klasse in Koćmirzów ermächtiget, die unter die Tarifsabtheilung 16 lit. g) zu reihenden Samengattungen in unbeschränkter Menge; und mit dem Finanz-Ministerial-Erlaße vom 23. August 1852 Z. 28685/2143 wurde das Neben-Zollamt II. Klasse in Modelnica ermächtiget, die unter der Tarifs-Abtheilung 14 vorkommenden Mehl- und Mahlprodukte gleichfalls in unbeschränkter Menge der Eingangsverzollung zu unterziehen.

Diese Bestimmungen werden zur Darnachachtung bekannt gegeben.

Krajewski m. p.

291.

Erlaß des Landesguberniums vom 26. Oktober 1852,

an sämmtliche Kreisämter mit Einschluß der Bukowina, (unter gleichzeitiger Mittheilung an die Gubernial-Kommission in Krakau),

womit die Vollzugsvorschrift zum Allerhöchsten Privilegiengesetze vom 15. August 1852 (Landes-Gesetzblatt, XXXV. Stück, Nr. 240), und die Wirksamkeit dieses Gesetzes im Fürstenthume Liechtenstein bekannt gegeben wird.

Seine k. k. apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 15. August d. J. das neue Privilegiums-Gesetz (Landes-Gesetzblatt, XXXV. Stück, Nr. 240) sankzionirt. Mit Rücksicht auf dasselbe hat das hohe Handelsministerium eine Vollzugs-Vorschrift, und weil das Allerhöchste Privilegien-Gesetz zufolge §. 11 des zwischen Oesterreich und dem souverainen Fürstenthume Liechtenstein abgeschlossenen Zollvereinsvertrages auch in dem genannten Fürstenthume rechtliche Wirksamkeit erlangt, zur Verbreitung allgemeiner Kenntniß dieses Verhältnisses eine spezielle Kundmachung erlassen.

Indem zu Folge Dekretes Seiner Exzellenz des Herrn Handels-Ministers vom 15. Oktober 1852 Z. 1888 dem Kreisamte von diesen Dokumenten die anruhenden Exemplare zur Nachachtung übersendet werden, wird zugleich darauf aufmerksam gemacht, daß nach §. 3 der allgemeinen Vorschrift über die Kundmachung der Gesetze

blikacyi praw z dnia 4. Marca 1849 r., nowa ustawa o przywilejach poczyna być obowiązującą z dniem 30tym po upływie dnia onego, w którym w Dzienniku praw państwa i rządu wydaną a stosunkowo rozsełaną została, to jest z dniem 25. Października 1852 r. *).

Nakoniec oznajmia się także, iż z dniem, w którym wejdzie w życie nowa ustawa o przywilejach, rozpocznie wraz swą czynność nowo urządzone c. k. archiwum przywilejów, i odtąd też w dyrekcyi registratury gubernijalnej prowadzony będzie skorowidz (index) w celu udzielania wiadomości w rzeczach przywilejów (§. 33. patentu o przywilejach), a przegląd tegoż każdemu będzie wolny.

Gołuchowski m. p.

Aneks 1. do nr. 291.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 5. Października 1852, obejmujące przepis o wykonawstwie najwyższej ustawy o przywilejach, wydanej dnia 15go Sierpnia 1852 roku.

I.

Postępowanie władz przy odbiorze podań o wyłączne przywileje.

§. 1.

Przegląd podania przed wzięciem tegoż w urzędowe roztrząśnienie

a) pod względem opłaty taksy.

Władza, do której wedle §. 8. najwyższej ustawy o przywilejach z dnia 15. Sierpnia 1852 r. wniesione jest podanie o udzielenie przywileju, powinna przedewszystkiem przekonać się, czyli do tejże dołączono bądź taksę w gotowiźnie wypadającą w stosunku do czasu, na który życzono sobie uzyskać przywilej, bądź dokument, iż takowa w której c. k. kasie zapłaconą została.

Jako jedynie ważny dowód, iż taksę zapłacono, posłuży kwit wydany przez tę c. k. kasie, w której uiszczono się z opłaty.

§. 2.

Własności kwitu.

Kwit taki ma zawiérać:

a) nazwisko proszącego o udzielenie przywileju;

Porówn. rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 20. Listopada 1852, w części XL., nr. 297.

vom 4. März 1849 die verbindende Kraft des neuen Privilegien-Gesetzes mit dem dreißigsten Tage nach Ablauf desjenigen Tages beginnt, an welchem dasselbe in dem Reichs-Gesetz- und Regierungsblatte ausgegeben und rücksichtlich versendet wird, das ist, vom 25. Oktober 1852 *).

Schließlich bemerkt man, daß mit dem Tage als das neue Privilegien-Gesetz in verbindende Kraft tritt, auch das neu errichtete k. k. Privilegien-Archiv seine Wirksamkeit eröffnen werde, und das Nachschlage-Register für Auskunfts-Vertheilungen in Privilegiensachen (§. 33 des Privilegien-Patentes) bei der Gubernial-Registraturs-Direkzion geführt werde, und zu Jedermanns Einsicht offen gehalten werden wird.

Goluchowski m. p.

1. Beilage zu Nro. 291.

Verordnung des Handelsministeriums vom 5. Oktober 1852, enthaltend die Vollzugs-Vorschrift zum Allerhöchsten Privilegien-Gesetze vom 15. August 1852.

I.

Verfahren der Behörden bei Uebernahme von Gesuchen um ausschließende Privilegien.

§. 1.

Durchsicht des Gesuches vor Uebernahme zur Amtshandlung betreffs

a) des Taxerlages.

Die Behörde, bei welcher nach §. 8 des a. h. Privilegiumsgesetzes vom 15. August 1852 ein Privilegiumsgesuch überreicht wird, hat sich vor Allem zu überzeugen, daß dem Gesuche die für die angesuchte Privilegiumsdauer entfallende Taxe im Baren, oder der Nachweis beigeschlossen ist, daß dieselbe bei einer k. k. Kasse bereits bezahlt worden ist.

Der allein giltige Beweis über die schon geleistete Zahlung ist ein von der k. k. Kasse, bei welcher die Zahlung stattgefunden, ausgestellter Empfangsschein.

§. 2.

Erfordernisse des Empfangsscheines.

Dieser Empfangsschein hat zu enthalten:

a) den Namen des Privilegiumswerbers;

---

*) Vergleiche damit den Erlaß des Landesguberniums vom 20. November 1852 im XL. Stück, unter Nro. 297.

b) przedmiot przywileju, zgodnie z zawartém w podaniu orzeczeniem;

c) ilość lat, za które opłacono taksę; naostatek

d) wyrażoną literami kwotę odebranej taksy.

§. 3.

Skutki dostrzeżonego niedopełnienia w tym względzie.

Jeśli władza dostrzeże, iż przypadająca taksa wcale nie, albo niezupełnie została zapłaconą, tedy powinna to zaraz podającej stronie oznajmić, przyjęcia zaś prożby odmówić tak długo, dopóki przypadająca wedle przepisu taksa gotowizną w całości złożoną, albo kwit c. k. kasy na zapłaconą już w zupełności, przedłożony nie zostanie.

§. 4.

b) we względzie przepisanej osnowy podania i potrzeby alegatów.

Jeżeli rzecz co do złożenia taksy w ilości prawnie przypadającej znaleziono w porządku, natenczas władza w przytomności podającego rozpozna, czyli prożba dobrze jest skreśloną i należycie podpisaną, tudzież czyli dołączone są do niej alegata przepisane.

Jeśliby władza przy tym rozpoznaniu dostrzegła jakiego braku lub uchybienia, tedy oznajmiwszy to podającemu, ma mu prożbę wraz z takową, jeśliby tę w gotowiźnie składał, zwrócić z tym dokładem, iż bez poprzedniego uzupełnienia, lub usunięcia spostrzeżonych uchybień, prożba w urzędową pertraktacyję wziętą być nie może.

§. 5.

Urzędowa czynność po przyjęciu podania.

Władza, do której prożbę o udzielenie przywileju podano, znalazłszy ją wedle przepisu skreśloną i w alegata opatrzoną, poddać też powinna pod przepisane sprawowanie urzędowe.

To sprawowanie zależy na tem, aby:

a) w przytomności strony,

1. umieścić stwierdzenie na okładce opieczętowanego opisu,

2. wygotować certyfikat urzędowy.

§. 6.

1. Urzędowe stwierdzenie, na okładce opisu umieścić się mające.

Na okładce opisu stwierdzić ma władza z dołożeniem własnego podpisu:

b) den Gegenstand des Privilegiums, übereinstimmend mit der im Gesuche enthaltenen Anzeige desselben;

c) die Anzahl der Jahre, für welche die Taxe bezahlt wurde, und

d) den eingehobenen Taxbetrag, in Buchstaben ausgedrückt.

§. 3.

Folgen eines hiebei wahrgenommenen Mangels.

Sollte die Behörde wahrnehmen, daß die entfallende Taxe noch gar nicht, oder nicht vollständig berichtigt worden ist, so hat sie dieß der überreichenden Partei sogleich bekannt zu geben, und die Uebernahme des Gesuches in so lange zu verweigern, als die vorschriftsmäßig entfallende Taxe nicht vollständig im baren Gelde, oder der k. k. Kasse-Empfangsschein über die bereits erfolgte vollständige Berichtigung dieser Taxe beigebracht ist.

§. 4.

b) der vorschriftmäßigen Abfassung und Instruirung.

Ist die Berichtigung des gesetzlich entfallenden Taxbetrages in Ordnung befunden, so hat die Behörde in Gegenwart des Ueberreichers zu untersuchen, ob das Gesuch gehörig abgefaßt und unterzeichnet ist, und ob die vorgeschriebenen Beilagen demselben angeschlossen sind.

Findet dieselbe bei dieser Prüfung einen Mangel oder ein Gebrechen, so hat sie dem Ueberreicher dasselbe bekannt zu geben, das Gesuch sammt den allenfalls im baren Gelde erlegten Taxbetrage zurückzustellen und ihm zu bedeuten, daß das Gesuch ohne erfolgte Ergänzung oder Behebung der bemerkten Gebrechen zur Amtshandlung nicht angenommen werden dürfe.

§. 5.

Amtshandlung nach Annahme des Gesuches.

Ist das Privilegiumsgesuch von der Behörde, bei welcher es überreicht wurde, vorschriftsmäßig abgefaßt und instruirt erkannt, so hat dieselbe das vorgezeichnete Amtsverfahren hierüber zu pflegen.

Dieses besteht:

a) im Beisein der Partei,

1. in der Bestätigung auf dem Umschlage der versiegelten Beschreibung,

2. in der Ausfertigung des ämtlichen Zertifikates.

§. 6.

1. Aemtliche Bestätigung auf dem Umschlage der Beschreibung.

Auf dem Umschlage der Beschreibung hat die Behörde unter ihrer eigenen Fertigung zu bestätigen:

a) dzień i godzinę, kiedy podaną została prożba o udzielenie przywileju, należycie skreślona i w alegata opatrzona,

b) ilość taksy od przywileju zapłaconej.

Proszący o przywilej, albo pełnomocnik jego, ma domieścić swój podpis.

§. 7.

2. Wygotowanie i doręczenie certyfikatu.

Następnie władza wręczy podającemu wygotowany przez nią wedle wzoru A. przepisany certyfikat na odebrane podanie.

Certyfikat ten zawiérać powinien:

a) nazwisko, charakter i miejsce pobytu proszącego o przywilej, lub pełnomocnika jego;

b) dzień i godzinę, kiedy podanie wniesiono;

c) pokwitowanie na zapłaconą taksę od przywileju;

d) odkrycie, wynalazek lub udoskonalenie, co do istoty swojej w podaniu wyrażone;

e) podpis władzy.

Oznaczając godzinę, należy dokładnie trzymać się chwili, w której strona prośbę podała. Funkcyjonujący urzędnik ma onęż przeto zaraz przy odebraniu podania zapisać.

§. 8.

b) Po odprawieniu strony.

3. Przesłanie podania do władzy wyższej.

Ukończywszy czynności urzędowe, które wobec strony załatwione być mają, władza powinna, jeżeli mimotego akt odbioru podania nie odbył się bezpośrednio u krajowej władzy politycznej, odebrane toż podanie wraz ze wszystkiemi alegatami niezwłocznie, a. najdalej w przeciągu trzech dni zapomocą sprawozdania przesłać przełożonej sobie krajowej władzy politycznej.

§. 9.

4. Oddanie taksy w gotowiźnie otrzymanej.

Taksy od przywileju, przy wniesieniu podania w gotowiźnie złożone, władze niezwłocznie, i także najdalej w przeciągu trzech dni oddadzą w drodze przepisanej do przynależnej c. k. kasy podatkowej.

a) den Tag und die Stunde der geschehenen Ueberreichung des gehörig abgefaßten und belegten Privilegiumsgesuches,

b) den Betrag der bezahlten Privilegiumstaxe.

Der Privilegiumswerber oder dessen Bevollmächtigter hat seine eigene Unterschrift beizusetzen.

§. 7.

2. Ausstellung und Einhändigung des Zertifikates.

Hierauf hat die Behörde dem Ueberreicher über die übernommene Eingabe das vorschriftmäßige Zertifikat nach dem Formular A. auszustellen und einzuhändigen.

Dieses Zertifikat muß enthalten:

a) den Namen, Charakter und Wohnort des Privilegiumswerbers, sowie dessen allfälligen Bevollmächtigten;

b) Tag und Stunde der geschehenen Ueberreichung;

c) die Bestätigung der geleisteten Privilegiumstaxe;

d) die in dem Gesuche in der Wesenheit angegebene Entdeckung, Erfindung oder Verbesserung;

e) die Unterschrift der Behörde.

Bei Festsetzung der Stunde ist sich genau an den Moment zu halten, in welchem das Gesuch von der Partei überreicht ward. Der fungirende Beamte hat sich daher denselben sogleich bei der Uebernahme des Gesuches anzumerken.

§. 8.

b) Nach Abfertigung der Partei.

3. Beförderung des Gesuches an die Oberbehörde.

Nach Beendigung der im Beisein der Partei zu vollziehenden Amtshandlungen hat die Behörde, wenn der Uebernahmsakt nicht ohnehin unmittelbar bei einer politischen Landesbehörde stattgefunden hat, das übernommene Gesuch sammt allen Beilagen ohne Verzug, längstens aber innerhalb drei Tagen an die vorgesetzte politische Landesbehörde mit Bericht zu übersenden.

§. 9.

4. Abführung des bar empfangenen Taxbetrages.

Die bei Ueberreichung des Gesuches bar erlegte Privilegientaxe ist von den Behörden ohne Verzug und gleichfalls längstens innerhalb drei Tagen an die zuständige k. k. Steuerkasse im vorschriftmäßigen Wege abzuführen.

§. 10.

Ogólne obowiązki władz względem stron.

Władze mają obowiązek, zgłaszających się z podaniami o przywileje, przed wszystkimi uwzględniać, takowe ich podania i tychże alegata natychmiast przeglądać, a znalazłszy w nich brak jaki, albo uchybienie, onym w tym względzie przyzwoicie i skromnie dawać objaśnienie, przytem uwagę ich na to zwrócić, iż własny interes tychże wymaga jak najprędszego uzupełnienia braków, i usunięcia uchybień, pierwszeństwo albowiem mniemanego odkrycia, wynalazku, albo udoskonalenia uzyskuje obronę od tej dopiero chwili, w której wniesione zostało podanie, zupełnie wedle przepisów skreślone i alegatami opatrzone.

Również jest rzeczą władz, urzędowe czynności co do zgodnych z przepisami podań o nadanie przywilejów, jak najspieszniej i z jak największą dokładnością załatwiać; w szczególności zaś urzędnikom takiemi sprawami zatrudnionym surowo zalecić należy, że mogą przyjść w położenie odpowiadania majątkiem swoim za szkodę, względem którejby strona udowodniła, iż ją przez ich opieszałość lub zwłokę poniosła.

II.

Postępowanie krajowej władzy politycznej z podaniami o przywileje, wedle przepisu przyjętemi.

§. 11.

Rozpoznanie zewnętrzne.

Polityczna władza krajowa winna, co do względów wyrażonych w §. 15. ustawy o przywilejach, rozpoznać wszelkie, bądź od władzy podległej przesełane, bądź u siebie bezpośrednio podane, nadanie przywilejów na celu mające prośby, które po wykonaniu zawartych w poprzedzającym rozdziale przepisów znajdzie sposobnemi do dalszego urzędowania.

Za podstawę tego rozpoznania służyć ma osnowa podania i alegatów, tudzież wiadomość skreślona na okładce opisu przedmiotu przywileju. Opieczętowanego opisu otwierać nie wolno.

Władza krajowa jest oraz upoważnioną do użycia przy tem rozpoznaniu w razie potrzeby znawców kunsztu, wszakże o zachowaniu tajemnicy zaprzysiężeniem ich zapewnić się należy; także i im nie wolno otworzyć opisu.

§. 10.

Allgemeine Obliegenheiten der Behörden den Parteien gegenüber.

Die Behörden sind verpflichtet, die Parteien, welche mit Privilegiengesuchen sich melden, vor Allem zu berücksichtigen, ihre Eingaben sammt Belegen sogleich zu durchsehen, und wenn Mängel oder Gebrechen wahrgenommen werden, hierüber mit Anstand und Bescheidenheit die Belehrung zu ertheilen, sowie die Partei darauf aufmerksam zu machen, daß es in ihrem Interesse gelegen sei, die Ergänzung der Mängel und Beseitigung der Gebrechen möglichst schnell zu bewirken, weil die Priorität ihrer angeblichen Entdeckung, Erfindung oder Verbesserung nur von dem Augenblicke der Ueberreichung eines ganz vorschriftmäßig abgefaßten und belegten Gesuches an geschützt wird.

Auch haben sie alle über vorschriftmäßig befundene Privilegiumsgesuche zu pflegenden Amtshandlungen mit der möglichsten Beschleunigung und genauesten Pünktlichkeit zu vollziehen, und es ist den dabei fungirenden Beamten insbesondere einzuschärfen, daß sie in die Lage kommen könnten, der Partei für den Schaden, welchen sie aus einer dem Beamten zu Schulden kommenden Saumseligkeit oder Verzögerung erlitten zu haben erweist, mit ihrem Vermögen haften zu müssen.

II.

Verfahren der politischen Landesbehörde mit den vorschriftmäßig angenommenen Privilegiumsgesuchen.

§. 11.

Aeußere Prüfung.

Die politische Landesbehörde hat jedes von einer Unterbehörde eingesendete oder bei ihr unmittelbar überreichte, und nach Vollziehung der im vorhergehenden Abschnitte gegebenen Vorschriften zur weiteren Amtshandlung geeignet befundene Privilegiumsgesuch in den im §. 15 des Priv. Ges. bezeichneten Beziehungen zu prüfen.

Dieser Prüfung ist der Inhalt der Eingabe und der angeschlossenen Beilagen, sowie die auf dem Umschlage der Beschreibung enthaltene Anzeige des Privilegiumsgegenstandes zu Grunde zu legen. Die versiegelte Beschreibung darf nicht geöffnet werden.

Die Landesstelle ist befugt, erforderlichen Falles sich bei dieser Prüfung Kunstverständiger zu bedienen, doch muß deren Verschwiegenheit durch eidliche Verpflichtung sichergestellt seyn; auch diese dürfen die Beschreibung nicht eröffnen.

§. 12.

Tryb postępowania.

a) w razie dostrzeżenia, iż na orzeczony przedmiot przywileju nadać nie można.

Jeżeli polityczna władza krajowa w skutek takiego rozpoznania uzna, że przedmiot podania nie jest taki, iżby nań bezwarunkowo przywilej udzielić można, coby zawsze zachodziło, jeśliby przywilej miał na celu minąć się z postanowieniami §. 2. ustawy o przywilejach, natenczas ma prośbę natychmiast, i nie czyniąc żadnych dalszych kroków odrzucić, wydając należyte rozporządzenie, względem zwrócenia proszącemu zapłaconej przezeń taksy przywileju, a odebrania certyfikatu w jego rękach się znajdującego. Gdyby zaś na przedmiot podania wedle §§. 3—6 ustawy o przywilejach nie mógł być nadany przywilej, w takim razie proszącego o tem zawiadomić i zawezwać należy, iżby opieczętowany opis, tudzież inne alegata podania za recepisem sobie odebrał, certyfikat zaś zwrócił władzy, do której pierwotnie prośbę był podał, a oraz w c. k. kasie, do której taksa przywileju wpłynęła, onę taksę, za okazaniem tej odmównej rezolucyi, podniósł. W każdej takiej odmównej rezolucyi ma być zostawiono do woli proszącemu, czyli na przeciw niej rekursu w przeciągu dni 14, zapowiedzieć i takowego do c. k. Ministerstwa handlu i przemysłowości w przeciągu dalszych 4 tygodni pod rygorem prawomocności rezolucyi podać nie zechce.

Prócz tego potrzeba będzie wydać odpowiednie polecenia do dotyczącej kasy, i do władzy, od której opis i reszta alegatów odebrane być mają.

§. 13.

b) Przy dostrzeżonych zewnętrznych brakach lub uchybieniach w podaniu lub jego alegatach.

Gdyby się w skutek tego rozpoznania to tylko okazało, że przedmiot przywileju na okładce opisu skreślony nie zgadza się z wiadomością w podaniu wyrażoną, albo że skreślenie przedmiotu na okładce opisu przez proszącego (o przywilej) podpisanem nie jest, lub też zachodzi inne jakie zewnętrzne uchybienie jedynie względem formy, tedy proszącego, lub jego pełnomocnika, jeżeli się znajduje w miejscu, gdzie polityczna władza krajowa ma swoją siedzibę, przywołać i zawezwać należy, ażeby podanie swoje uzupełnił. W inakszym razie dotyczące przedmioty proszącemu z poszczególnieniem dostrzeżonych, formy dotyczących uchybień w drodze przepisanej, zatrzymując podanie i opis, odesłać potrzeba; przyczem do uzupełnienia i powtórnego przedłożenia stosowny termin wyznaczony być ma.

§. 12.

Verfahren.

a) Bei wahrgenommener Unprivilegirbarkeit des bezeichneten Privilegiumsgegenstandes.

Findet die politische Landesbehörde in Gemäßheit dieser Prüfung, daß der Gegenstand des Privilegiumsgesuches zur Ertheilung eines Privilegiums unbedingt nicht geeignet sei, — was jederzeit der Fall wäre, wenn das Privilegium auf Umgehung der gesetzlichen Bestimmungen des §. 2 des Priv. Ges. abzielen würde, — so hat sie das Privilegiumsgesuch sogleich und ohne Weiteres zurückzuweisen, und wegen Zurückgabe der bezahlten Privilegiumstaxe an den Privilegiumswerber gegen Einziehung des in seinen Händen befindlichen Zertifikates das Geeignete zu veranlassen. Ist aber der Gegenstand des Privilegiumsgesuches nach §§. 3—6 des Priv. Ges. nicht privilegirbar, so ist der Bittsteller hievon zu verständigen und aufzufordern, die versiegelte Beschreibung sammt den allfälligen übrigen Gesuchsbeilagen gegen Empfangsbestätigung und Zurückstellung des Zertifikates bei der Behörde, wo er dasselbe ursprünglich überreichte, zu beheben, und gegen Vorzeigung dieses abweislichen Erlasses bei jener k. k. Kasse, in welche die Taxe floß, die erlegte Privilegiumstaxe wieder in Empfang zu nehmen. In jeder solchen Abweisung ist dem Bittsteller freizustellen, gegen diese Entscheidung den Rekurs binnen 14 Tagen anzumelden, und die Rekursschrift innerhalb weiterer 4 Wochen, bei sonstiger Rechtskräftigwerdung der Entscheidung, bei dem k. k. Ministerium für Handel und Gewerbe zu überreichen.

Auch werden die entsprechenden Verfügungen an die betreffende Kasse und an die Behörde, wo die Beschreibung und die übrigen Gesuchsbeilagen erhoben werden sollen, zu erlassen seyn.

§. 13.

b) Bei wahrgenommenen äußeren Mängeln oder Gebrechen des Gesuches und seiner Beilagen.

Sollte sich bei dieser Prüfung bloß zeigen, daß der Gegenstand des Privilegiums auf dem Umschlage der Beschreibung nicht übereinstimmend mit der Anzeige desselben im Gesuche angegeben, oder daß die Angabe des Gegenstandes auf dem Umschlage der Beschreibung von dem Privilegiumswerber nicht unterzeichnet, oder daß ein sonstiges bloß formelles äußeres Gebrechen vorhanden sei; so ist der Privilegiumswerber oder dessen Bevollmächtigter, wenn er sich an demselben Orte befindet, wo die politische Landesbehörde ihren Sitz hat, vorzuladen und zur Vervollständigung seiner Eingabe aufzufordern. Im entgegengesetzten Falle sind unter Angabe der wahrgenommenen Formgebrechen die bezüglichen Gegenstände dem Privilegiumswerber im vorschriftsmäßigen Wege mit Zurückbehaltung des Gesuches und der Beschreibung zustellen zu lassen, wobei demselben zur Vervollständigung und Wiedervorlage eine angemessene Frist anzuberaumen ist.

Jeśliby uchybienie we względzie formy tyczyło się napisu umieszczonego na okładce opisania, tedy uchylenie tego, gdzie się to tylko wykonać da, w ten sposób zarządzić wypada, iżby je załatwiono u politycznej władzy, miejscu pobytu proszącego, lub jego pełnomocnika najbliższej, a to za przywołaniem tegoż osobistem w sam lokal urzędowy, pod okiem urzędu, i nie wydając opisu.

Wszakże gdyby strona nie stanęła na dwukrotne zawołanie, w celu uchylenia uchybień we względzie formy, albo takowe uchylić, lub polecone sobie uzupełnienie w terminie naznaczonym uskutecznić zaniedbała, natenczas podanie wraz z opisem i wszelkiemi innemi alegatami, przy wyrażeniu powodów trybem wytkniętym w §. 12. niniejszego przepisu oddać, a względem zwrócenia złożonej taksy, tudzież odebrania certyfikatu należyte polecenie wydać należy.

§. 14.

Przełożenie rozpoznanych podań c. k. Ministerstwu handlu i przemysłowości.

Prośby wedle przepisu podane, a do udzielenia przywilejów bezwarunkowo niesposobnemi nie uznane, tudzież takie, które w naznaczonym terminie co do wymaganych własności sposobem wyżej namienionym uzupełniono, ma polityczna władza krajowa z opieczętowanemi opisami i wszelkiemi innemi alegatami c. k. Ministerstwu handlu i przemysłowości z swojem sprawozdaniem przekładać.

III.

Postępowanie c. k. Ministerstwa handlu i przemysłowości w rzeczach nadania przywileju.

§. 15.

Zdanie znawców.

Ministerstwo handlu i przemysłowości zasięgnie wedle upoważnienia swojego, ku powtórnemu rozpoznaniu rzeczy, zdania doświadczonych znawców.

§. 16.

Kto przed wszystkiemi jest do tego powołany?

Do udzielenia zdań w rzeczach zawartych pod *b—d* §. 16. ustawy o przywilejach, powołane są przed wszystkiemi wiedeński c. k. instytut politechniczny, według okoliczności także fakultet medycyny na wszechnicy wiedeńskiej, tudzież c. k. instytut weterynaryi. Wszakże niewzbronnem zostaje c. k. Ministerstwu, w razie potrzeby zasięgać także zdania od innych znawców i korporacyj.

Betrifft das Formgebrechen die auf dem Umschlage der Beschreibung befindliche Aufschrift, so ist in jedem thunlichen Falle dessen Beseitigung in der Art zu veranlassen, daß sie bei der dem Wohnorte des Gesuchstellers oder dessen Bevollmächtigten nächst befindlichen politischen Behörde mittelst persönlicher Vorrufung desselben unmittelbar im Amtsorte und unter ämtlicher Ueberwachung ohne Ausfolgung der Beschreibung vor sich gehe.

Würde die Partei auf zweimalige Vorladung wegen Behebung von Formgebrechen nicht erscheinen, oder es unterlassen, diese Behebung oder die ihr aufgetragene Vervollständigung in der anberaumten Frist zu bewirken, so ist das Gesuch sammt Beschreibung und allen sonstigen Belegen unter Angabe der Gründe auf die im §. 12 der Vollz. Vorschrift erwähnte Weise zurückzustellen, und wegen Rückzahlung des erlegten Taxbetrages und Einziehung des Zertifikates das Geeignete zu verfügen.

§. 14.

Vorlage der revidirten Gesuche an das k. k. Ministerium für Handel und Gewerbe.

Alle vorschriftmäßig eingereichten und nicht unbedingt zur Ertheilung des Privilegiums ungeeignet befundenen Gesuche, sowie auch jene, von denen die früher erwähnte Vervollständigung der Erfordernisse in der anberaumten Frist bewirkt wird, hat die politische Landesbehörde mit den versiegelten Beschreibungen und allen übrigen Belegen mittelst Bericht dem k. k. Ministerium für Handel und Gewerbe vorzulegen.

III

Verfahren des k. k. Ministeriums für Handel und Gewerbe in Privilegien-Verleihungs-Angelegenheiten.

§. 15.

Gutachten von Sachverständigen.

Das Ministerium für Handel und Gewerbe wird zum Behufe der ihm zustehenden Ueberprüfung sich des Beirathes erprobter Sachverständiger bedienen.

§. 16.

Wer hiezu vorzugsweise berufen ist?

Zu Gutachten über die unter b—d §. 16 des Priv. Ges. enthaltenen Fragepunkte sind vorzugsweise das k. k. polytechnische Institut in Wien, beziehungsweise auch die medizinische Fakultät der Wiener Hochschule und das k. k. Thierarznei-Institut berufen. Es bleibt aber dem k. k. Ministerium unbenommen, auch andere sachkundige Personen und Körperschaften erforderlichen Falles zur Abgabe ihres Gutachtens aufzufordern.

W każdym zaś razie tego przytem przestrzegać należy, ażeby pytane o zdanie tak korporacyje, jakoteż i pojedyncze osoby, albo już były zaprzysiężone, iż tajemnicy dochowają, albo aby ich przed oświadczeniem się na ten cel zaprzysięgano.

§. 17.

W jaki sposób ma się dziać wezwanie?

Reskrypt, za którym prożba o nadanie przywileju wraz z swemi alegatami celem zasięgnienia zdania przeséła się do c. k. instytutu politechnicznego, do fakultetu medycznego, albo instytutu weterynaryi, ma każdą razą do naczelnika być wystosowany, i jemu do własnych rąk być oddany.

W tym reskrypcie potrzeba dokładnie wyrazić punkta, względem których zdanie oświadczone być ma.

§. 18.

Przepis o oświadczeniu zdania.

Następnie będzie rzeczą naczelnika, stosowne wydać zlecenie, aby żądane zdanie, które ma być jak najgruntowniejsze, i jak najspieszniej oświadczone, a oraz pod osobistą odpowiedzialnością nad tem czuwać, ażeby przepisaną przytem tajemnicę sciśle zachowano, i zabezpieczano się należycie przeciw możliwemu jej nadwerężeniu.

Przy oświadczeniu zdania ograniczyć się potrzeba jedynie na punkta w reskrypcie ministrowskim zawarte, od istotnego przedmiotu bynajmniej nie zbaczając. W szczególności należy mieć przytem to na pamięci, iż wszelkiego oświadczenia względem nowości lub pożyteczności przedmiotu przywileju najpilniej unikać należy, gdy takowe nie może stanowić przedmiotu przedwstępnego badania.

§. 19.

Postępowanie.

a) Przy zachodzących trudnościach, które usunąć można.

Jeśliby Ministerstwo dostrzegło trudności, któreby usunąć się dały, tedy proszącego o przywilej o tem zawiadamiając, o usunięcie onych w terminie, w rezolucyi dokładnie oznaczyć się mającym, z tym dodatkiem zawezwać potrzeba, iż po upływie terminu bezskutecznym przystąpionoby do wydania odmównej rezolucyi na prośbę jego.

§. 20.

b) Przy zachodzących trudnościach, których usunąć nie można.

Gdyby jednakże takie zachodziły trudności, iżby dla istoty tychże przywileju w skutek tego podania udzielić nie można, tedy o tem proszącego przy

Jederzeit ist hierbei darauf zu sehen, daß die Körperschaft, sowie die einzelne Person, welche um ein solches Gutachten angegangen wird, bereits durch den Eid der Verschwiegenheit verpflichtet sind, oder vor Abgabe desselben hierauf verpflichtet werden.

§. 17.

Wie die Berufung geschieht?

Der Erlaß, mit welchem das Privilegiumsgesuch sammt Beilagen zur Erstattung des Gutachtens an das k. k. polytechnische Institut, die medizinische Fakultät oder das Thierarznei-Institut gelangt, ist jederzeit an den Vorstand zu richten und diesem zu eigenen Handen zuzustellen.

In diesem Erlaße müssen die Fragepunkte genau bezeichnet werden, worüber das Gutachten abgegeben werden soll.

§. 18.

Vorschrift über die Erstattung des Gutachtens.

Der Vorstand hat sodann für die möglichst gründliche und beschleunigte Erstattung des abgeforderten Gutachtens das Entsprechende zu verfügen und unter eigener Verantwortung dafür zu sorgen, daß dabei die gehörige Geheimhaltung strenge beobachtet und die angemessenen Sicherungsmittel gegen mögliche Verletzung derselben angewendet werden.

Bei Abgabe des Gutachtens ist sich lediglich auf die im Ministerial-Erlaße enthaltenen Fragepunkte zu beschränken und von dem Gegenstande der Frage durchaus nicht abzuschweifen. Insbesondere ist sich dabei gegenwärtig zu halten, daß jede Meinungsäußerung über die Neuheit oder Nützlichkeit des zu privilegirenden Gegenstandes strengstens zu unterbleiben habe, da dieselbe kein Gegenstand einer Voruntersuchung seyn darf.

§. 19.

Verfahren.

a) Bei behebbaren Anständen.

Sind von dem Ministerium Anstände wahrgenommen worden, die sich beheben lassen, so ist der Privilegiumswerber hievon zu verständigen, und zur Behebung dieser Anstände innerhalb einer in der Erledigung bestimmt auszudrückenden Frist mit dem Bemerken aufzufordern, daß nach fruchtlos verstrichenem Termine zur abweislichen Verbescheidung des Ansuchens würde geschritten werden.

§. 20.

b) Bei unbehebbaren Anständen.

Sollten jedoch Anstände vorgekommen seyn, welche ihrer Natur nach das Gesuch zur Ertheilung eines Privilegiums ungeeignet machen, so ist der Privilegiums-

wyłuszczeniu powodów, z tym dokładem zawiadomić należy, iż mu za okazaniem tej rezolucyi złożoną taksę i alegata podania z kasy lub od władzy dotyczącej odebrać wolno.

W ten sam sposób i wtedy postąpić potrzeba, gdy proszący o przywilej zaniechał usunąć trudności w terminie ku temu przeznaczonym.

§. 21.

Wygotowanie, zarejestrowanie i doręczenie przywileju (dokumentu).

Po usunięciu trudności (§. 19. przepisu wykonawczego), albo gdy c. k. Ministerstwo handlu i przemysłowości, dokonawszy powtórne rozporządzenie, prośbę uzna za taką, iż w skutek niej udzielić można przywilej, tedy dokument na przywilej według wzoru B. wygotować należy.

Gdyby wedle poznanej istoty rzeczy Ministerstwo na wykonywanie przywileju tylko pod pewnemi warunkami lub ograniczeniami zezwalało, wtedy te szczególne warunki lub ograniczenia, któremi obdarzony przywilejem w jego wykonawstwie związanym zostaje, w dokumencie przywileju zamieszczone być powinny.

Wygotowany przywilej (dokument) tudzież opis przywileju oddaje się wraz z innemi dodatkami, jeśliby jakie były, do właściwego archiwum, celem zarejestrowania pierwszego a przechowania drugich; prócz tego ma być polecone ogłoszenie nadanego przywileju i wydanie dokumentu (przywileju) do rąk właściciela.

§. 22.

Wygotowanie duplikatów.

Gdyby kiedy zginął dokument przywileju, natenczas dla prawnego właściciela przywileju tylko za udowodnieniem dokonanej sądownie amortyzacyi wydanym będzie duplikat onego, wygotowanie zaś to do rejestru przywilejów zapisać należy.

Prośby o to, z załączonemi wyrokami amortyzacyi, do c. k. Ministerstwa handlu i przemysłowości podawane być mają.

IV.

O rejestrowaniu przywilejów i innych czynnościach c. k. archiwum przywilejów.

§. 23.

Rejestra i księgi w archiwum przywilejów.

Ces. król. archiwum przywilejów, do którego także wszelkie w urzędowem schowaniu będące opisy przywilejów, podług teraźniejszej ustawy nadanych, lub

werber unter Angabe der Gründe mit dem Bedeuten hievon zu verständigen, daß es ihm freistehe, gegen Vorweisung dieser Entscheidung den erlegten Taxbetrag und die Beilagen des Gesuches bei der betreffenden Kasse und Behörde wieder in Empfang zu nehmen.

Auf gleiche Weise ist vorzugehen, wenn der Privilegiumswerber während der ihm zur Behebung von Anständen zugestandenen Frist es unterlassen hat, dieselben zu beseitigen.

§. 21.

Ausfertigung, Einregistrirung und Einhändigung der Privilegiumsurkunde.

Sind die Anstände (§. 19 der Vollz. Vorschrift) behoben, oder erkennt das k. k. Ministerium für Handel und Gewerbe nach vollendeter Ueberprüfung das Gesuch zur Ertheilung des Privilegiums geeignet, so wird das Privilegium nach dem Formulare B. ausgefertiget.

Würde nach Beschaffenheit des Befundes das Ministerium die Ausübung des Privilegiums nur unter gewissen Bedingungen oder Beschränkungen gestatten, so werden diese besonderen Bedingungen oder Beschränkungen, an welche der Privilegirte bei Ausübung des Privilegiums gebunden bleibt, in die Privilegiumsurkunde aufgenommen.

Die ausgefertigte Privilegiumsurkunde wird unter Abgabe der Privilegiumsbeschreibung und allenfälligen Beigaben an das Privilegien-Archiv zur Einregistrirung der ersteren und Aufbewahrung der letzteren übergeben; ferner wird die Kundmachung des ertheilten Privilegiums und die Aushändigung der Privilegiumsurkunde an den Privilegirten veranlaßt.

§. 22.

Ausfertigung von Duplikaten.

Sollte eine Privilegiumsurkunde in Verlust gerathen, so wird dem rechtmäßigen Eigenthümer des Privilegiums nur gegen Nachweisung über die gerichtlich geschehene Amortisirung derselben ein Duplikat der Privilegiumsurkunde ausgefertiget, und daß dieses geschehen sei, im Privilegien-Register bemerkt.

Das Gesuch hierwegen ist unter Anschluß des Amortisazions-Erkenntnisses bei dem k. k. Ministerium für Handel und Gewerbe zu überreichen.

IV.

Von der Einregistrirung der Privilegien und den übrigen Funkzionen des k. k. Privilegien-Archives.

§. 23.

Register und Bücher des Privilegien-Archives.

Das k. k. Privilegien-Archiv, wohin auch alle von den nach dem gegenwärtigen Gesetze verliehenen und verlängerten Privilegien, in ämtlicher Verwahrung befindlichen

przedłużonych, niemniej należące do tych opisów dodatki, przy udzieleniu dat potrzebnych do utrzymania ewidencyi przywilejów ku uporządkowanemu przechowaniu i zarejestrowaniu przeniesione być mają, ma prowadzić następujące rejetra i księgi:

1. Rejestr główny, w który wpisuje się wszelkie, począwszy od dnia wejścia w życie najwyższej ustawy o przywilejach z dnia 15. Sierpnia 1852 r., nadane przywileje; dzień nadania tychże; nazwisko i zamieszkanie przywilejem obdarzonego i jego pełnomocnika; przedmiot przywileju; czas, na jaki go nadano; okoliczność, czyli o zachowanie tajemnicy proszono, lub nie; dalej wszystkie okoliczności tyczące się wykonawstwa, zmiany właściciela, przedłużenia i unieważnienia przywileju; nakoniec liczba fascykułu, pod którą opis przywileju tudzież inne zatrzymane alegata prośby, niemniej późniejsze do przywileju odnoszące się dokumenta były przechowane. Główny ten rejestr prowadzony być powinien według wzoru C.

2. Rejestr unieważnionych przywilejów według wzoru D.

3. Rejestr nazwisk.

4. Rejestr rzeczy.

§. 24.

Rejestrowanie.

a) Nadanych przywilejów.

Jak tylko nadany zostanie jaki przywilej, zaraz dokument przywileju odséła sie z całym dotyczącym aktem do archiwum przywilejów. Tam należy zapisać dokument przywileju do rejestru głównego, a uskutecznione zarejestrowanie wedle wzoru E. na dokumencie poświadczyć, opis przywileju wraz z alegatami podania zatrzymać się mającemi, tudzież z aktem rozpoznania poprzedzającego nadanie przywileju do archiwum złożyć, następnie zaś dokument przywileju zwrócić, iżby do właściciela mógł być odesłanym.

§. 25.

b) Przedłużenie czasu trwania przywileju.

Jeżeli przedłuża się czas trwania jakiego przywileju, archiwum przywilejów przed zawiadomieniem strony i zwróceniem jej dokumentu (przywileju) otrzymuje dotyczący akt, a razem polecenie zarejestrowania dozwolonego czasu przedłużenia przywileju. Wtedy toż archiwum zapisać ma dozwolone przedłużenie przywileju do przynależnej rubryki rejestru głównego, a oraz tę czynność na przywileju według wzoru F. poświadczyć.

Beschreibungen sammt den zugehörigen Beigaben unter Mittheilung der zur Evidenzhaltung dieser Privilegien erforderlichen Daten zur geordneten Aufbewahrung und Registrirung zu übertragen sind, hat folgende Register und Bücher zu führen:

1. Ein Hauptregister, in welches alle vom Tage der Wirksamkeit des Allerhöchsten Privilegiengesetzes vom 15. August 1852 an gerechnet, ertheilten Privilegien, mit dem Datum der Verleihung, dem Namen und Wohnorte des Privilegirten und seines allenfälligen Bevollmächtigten, dem privilegirten Gegenstande, der Dauer des Privilegiums, der angesuchten oder nicht angesuchten Geheimhaltung, sodann alle auf die Ausübung, Besitzveränderung, Verlängerung und Außerkrafttretung des Privilegiums sich ergebenden Thatumstände, endlich die Faszikelzahl, unter welcher die Beschreibung und die anderen zurückbehaltenen Beilagen des Privilegiumsgesuches, dann die späteren auf das Privilegium sich beziehenden Dokumente aufbewahrt wurden, einzutragen sind. Dieses Hauptregister ist nach dem Formulare C. zu führen.

2. Ein Register über außer Kraft getretene Privilegien nach dem Formulare D.

3. Ein Namenregister.

4. Ein Sachregister.

§. 24.

Einregistrirung.

a) Ertheilter Privilegien.

Sobald ein Privilegium ertheilt ist, gelangt die Privilegiumsurkunde sammt dem ganzen hierauf Bezug habenden Akte an das Privilegien-Archiv. Dieses hat sogleich die Erstere in das Hauptregister einzutragen, die geschehene Einregistrirung auf der Privilegiumsurkunde nach dem Formular E. zu bestätigen, die Privilegiumsbeschreibung nebst den sonst zurückzubehaltenden Gesuchsbelegen und dem der Privilegiumsertheilung vorausgegangenen Prüfungsakte in das Archiv zu hinterlegen, die Privilegiumsurkunde aber sodann zurückzuleiten, damit sie an den Privilegirten befördert werden könne.

§. 25.

b) Verlängerte Privilegiumsdauer.

Wenn die Dauer eines Privilegiums verlängert wird, erhält das Privilegien-Archiv vor Verständigung der Partei und Zurückstellung der Privilegiumsurkunde an dieselbe den Akt mit dem Auftrage, die bewilligte Privilegiumsverlängerung zu registriren. Das Privilegien-Archiv hat sodann von der geschehenen Privilegiumsverlängerung in der entsprechenden Rubrik des Hauptregisters Vormerkung zu machen, und die geschehene Eintragung auf der Privilegiumsurkunde nach dem Formular F. zu bestätigen.

§. 26.

c) Zlewek przywilejów.

Gdy akt przelania przywileju dojdzie do właściwego archiwum ku swemu zarejestrowaniu, tedy podobnie odpowiedne zapisanie w rejestrze głównym zarządzić, załatwione zarejestrowanie według wzoru G. na dokumencie przywileju poświadczyć, a jeżeli takowe przelanie wykonano tylko co do części, za jakiem ograniczeniem, albo warunkowo, natenczas prócz tego jeszcze certyfikat zarejestrowania według wzoru H. wystawić należy.

§. 27.

d) Przywilejów, które nieważnemi się stały.

Każdy akt, tyczący się ustania ważności lub prawomocności przywileju, czy to w skutek prawomocnego wyroku, uznającego przywilej za nienadany, albo takowy znoszący, czyli w skutek jakiego innego sposobu zgasnięcia, ma być oddanym do archiwum ku przedsięwzięciu urzędowych czynności; archiwum wypełni niezwłocznie odpowiedną rubrykę rejestru głównego, następnie zaś wpisze akt do rejestru przywilejów, które nieważnemi się stały.

§. 28.

Postępowanie.

a) Przy zaszłem wydaniu duplikatu dokumentu przywileju, tudzież przy zajęciu, kondykcyi sądowej i t. d.

Jeżeli w wypadkach §. 22. niniejszego przepisu wydany został duplikat dokumentu przywileju, tedy archiwum przywilejów ma to zapisać do rejestru głównego w rubryce „uwagi“, i następnie na duplikacie, tak jak przy pierwszem wydaniu, wyrazić datę pierwotnego zarejestrowania.

W podobny sposób uskuteczni archiwum wpisy za udzielonem sobie od Ministerstwa zawiadomieniem, iż na przywileje pozwolone zostały od władz sądowych zajęcia, kondykcyje i t. d. Na wszelkie takie rejestrowania przeznaczona jest rubryka „uwagi“.

§. 29.

b) Przy udzieleniu opisu przywileju do jakiej c. k. władzy, albo celem zasięgnięcia zdania znawców kunsztu o nim.

Gdyby archiwum otrzymało polecenie wyjęcia jakiego tamże przechowanego opisu ku udzieleniu tegoż do jakowej władzy krajowej lub sądowej, albo celem zasięgnięcia o nim zdania znawców kunsztu, tedy akt ten w spisach ewidencyjnych należycie uwidoczniony być ma.

§. 26.

c) Privilegiumsübertragung.

Im Falle, als der Uebertragungsakt eines Privilegiums zur Einregistrirung an das Privilegien-Archiv gelangt, so ist gleichfalls die entsprechende Vormerkung in dem Hauptregister zu veranlassen, die geschehene Einregistrirung nach dem Formular G. auf der Privilegiumsurkunde zu bestätigen, und wenn die Uebertragung nur theilweise, beschränkt oder bedingt geschah, nebenbei noch ein besonderes Registrirungs-Zertifikat nach Formular H. auszufertigen.

§. 27.

d) Ungiltig gewordener Privilegien.

Jeder Akt betreffs des Aufhörens der Giltigkeit oder Außerkrafttretung eines Privilegiums, sei es durch rechtskräftiges Nullitäts- oder Aufhebungs-Erkenntniß, sei es durch irgend eine Art der Erlöschung, wird dem Privilegien-Archive zur Amtshandlung überwiesen, welches hierauf ungesäumt die entsprechende Rubrik im Hauptregister auszufüllen und den Akt sodann in dem Register für ungiltig gewordene Privilegien zu registriren hat.

§. 28.

Benehmen.

a) Bei erfolgter Ausfertigung eines Duplikates der Privilegiumsurkunde, dann bei Pfändungen, gerichtlichen Verboten u. s. w.

Ward in Fällen des §. 22 dieser Vorschrift ein Duplikat der Privilegiumsurkunde ausgestellt, so hat dieses das Privilegien-Archiv in dem Haupt-Register in der Rubrik „Anmerkung“ vorzumerken und sodann die Daten der ursprünglichen Registrirung, wie bei der ersten Ausfertigung, auf dem Duplikate aufzuzeichnen.

Auf ähnliche Weise hat das Archiv es vorzumerken, wenn ihm vom Ministerium Verständigungen über die auf Privilegien von Gerichtsbehörden bewilligten Pfändungen, Verbote u. dgl. zukommen. Für alle diese Registrirungen ist die Rubrik „Anmerkung“ bestimmt.

§. 29.

b) Bei Uebermittlung einer Privilegienbeschreibung an eine k. k. Behörde oder zur Abgabe eines Kunstbefundes.

Erhält das Archiv den Auftrag, eine bei demselben aufbewahrte Beschreibung zur Uebermittlung an eine Landesstelle oder Gerichtsbehörde, oder wegen Einholung eines Kunstbefundes zu beheben, so ist dieser Akt in den zur Evidenzhaltung dienenden Verzeichnissen gehörig ersichtlich zu machen.

§. 30.

O przeglądach miesięcznych i rocznych.

Z końcem każdego miesiąca archiwum przywilejów spisać ma przegląd wszystkich zmian zaszłych w stanie przywilejów w upłynionym miesiącu z powodu nowych nadań, przedłużeń, zlewków i ustania prawomocności, i tenże przegląd najdalej w trzech dniach po upływie miesiąca przedłożyć. Po upływie zaś całego roku ma toż archiwum Ministerstwu handlu i przmysłowości najdalej do 15. Stycznia roku następnego przełożyć podobny przegląd roczny, Ministeryjum zaś zarządzi stosowne onych ogłoszenie przez gazetę wiedeńską.

V.

O podaniach o przedłużenie przywileju.

§. 31.

Gdzie i kiedy podania takie wnosić, i według jakich prawideł z temiż postępować?

Podania o przedłużenie przywileju w okresie lat 15, jako prawem pozwolonego najdłuższego czasu, wnosić należy do politycznej władzy krajowej w kraju koronnym, w którym obdarzony przywilejem (a jeśli tenże jest cudzoziemcem, pełnomocnik jego) ma swoje zwykłe zamieszkanie. Za skazówkę przytem służyć powinno, co następuje:

1. Czas trwania przywileju liczy się od dnia wystawienia dokumentu przywileju, nie wliczając atoli dnia wystawienia.

2. Lata liczyć się mają według kalendarza gregoryjańskiego, a to w ten sposób, iż nadany przywilej po upływie lat wyznaczonych właśnie z końcem tego samego dnia w roku gaśnie, w którym dokument przywileju był wystawiony; n. p. przywilej na lat dwa nadany, na który wystawiono dokument dnia 15. Kwietnia 1852 r., gaśnie dopiero z upływem właśnie tegoż dnia 15. Kwietnia 1854 roku.

3. Podanie o przedłużenie przywileju, po upłynionym dniu zgaśnięcia tegoż wniesione, nie można uważać jako wniesione w czasie należytym, i takowe odrzucone być musi, ponieważ zupełnym upływem pierwotnego lub przedłużonego czasu trwania zgasł przywilej, a tem samem przedmiot jego stał się już wspólną własnością ogółu.

4. Celem atoli jednakowego ile możności postępowania z uprzywilejowanymi w miejscu, gdzie polityczna władza krajowa ma swą siedzibę, mieszkającymi, i uprzywilejowanymi w takiemże miejscu nie mieszkającymi, postanawia się, iż oddanie do którego c. k. urzędu pocztowego podania o przedłużenie

§. 30.

Monat- und Jahres-Uebersichten.

Mit dem Schluße eines jeden Monates hat das Privilegien-Archiv eine Uebersicht über alle in dem abgelaufenen Monate in dem Privilegienstande durch neue Privilegienverleihungen, Verlängerungen, Uebertragungen und Außerkrafttretung sich ergebenen Veränderungen zu verfassen und dieselbe längstens innerhalb 3 Tagen nach Ablauf des Monates zur Vorlage zu bringen. Nach Ablauf des Jahres aber ist eine solche Jahresübersicht längstens bis 15. Jänner des nächsten Jahres von dem Privilegien-Archive dem Ministerium für Handel und Gewerbe vorzulegen, welches davon eine angemessene Kundmachung in der Wiener Zeitung veranlassen wird.

V.

Von den Gesuchen um Verlängerung eines Privilegiums.

§. 31.

Wo und wann die Gesuche zu überreichen sind, dann nach welchen Grundsätzen damit zu verfahren ist?

Die Gesuche um Verlängerung der Dauer eines Privilegiums innerhalb der gesetzlich gestatteten höchsten Privilegiumszeit von 15 Jahren sind bei der politischen Landesbehörde desjenigen Kronlandes zu überreichen, in welchem der Privilegirte (bei Ausländern dessen Bevollmächtigter) seinen ordentlichen Wohnsitz hat. Dabei ist Folgendes als Richtschnur zu nehmen:

1. Die Dauer des Privilegiums wird vom Tage der Ausstellung der Privilegiumsurkunde berechnet, jedoch ohne Hinzurechnung des Ausstellungstages.

2. Die Jahre sind nach dem Gregorianischen Kalender zu zählen, und zwar so, daß das Privilegium nach Ablauf der bestimmten Jahre gerade mit dem Ende desselben Jahrestages erlischt, an welchem die Privilegiumsurkunde ausgestellt wurde, z. B. Ein auf zwei Jahre ertheiltes Privilegium, worüber die Urkunde am 15. April 1852 ausgestellt wurde, erlischt genau wieder mit Ablauf des 15. April 1854.

3. Ein nach dem Erlöschungstage überreichtes Verlängerungsgesuch kann nicht als rechtzeitig überreicht betrachtet, und muß zurückgewiesen werden, da durch den vollständigen Ablauf der ursprünglichen oder verlängerten Privilegiumsdauer das Privilegium erloschen und dadurch der Gegenstand desselben bereits Gemeingut für Alle geworden ist.

4. Um jedoch jene Privilegirten, welche an dem Orte nicht wohnhaft sind, wo die politische Landesbehörde ihren Sitz hat, mit den daselbst Wohnhaften möglichst gleich zu behandeln, wird verordnet, daß die Aufgabe des Verlängerungsgesuches bei einem k. k. Postamte zur Beförderung an die kompetente Landesbehörde der wirklichen

w tym zamiarze, aby tenże urząd przesłał je przynależnej władzy krajowej, na równi z bezpośredniem wniesieniem tegoż do pomienionej władzy ma być uważane. Polityczne władze krajowe mają więc takie tylko, przez c. k. urzędy pocztowe nadesłane podania o przedłużenie przywilejów jako po czasie wniesione uważać i odrzucać, któreby były oznaczone stemplem pocztowym z późniejszego dnia, niż był dzień zgaśnięcia przywileju.

5. Podania o przedłużenie, do których niezałączono dokumentu przywileju, tudzież w których ani wykazano, iż uiszczoną została taksa przypadająca za czas przyszły, na jaki uprasza się o przedłużenie, ani załączono należną kwotę w gotowiźnie, mają odrzucić polityczne władze krajowe, anitęż można uwzględniać późniejsze odwoływania się do czasu wniesienia podań takowych. Tylko, jeśliby zgubiono dokument przywileju, tę zaś okoliczność wiarogodnie w podaniu udowodniono, na brak dokumentu nie ma się zwracać uwagi, podanie zaś ku zadośćuczynieniu i wydaniu nowego duplikatu przywileju, po uskutecznionej uprzednio amortyzacyi zgubionego dokumentu, wniesione być powinno.

6. Wszystkie podania o przedłużenie przywileju w czasie należytym wniesione, i zaopatrzone w odpowiedną ilość taksy w gotowiźnie, albo w przepisane dowody załatwionego uiszczenia takowej (§. 1. przep. wykon.), ma polityczna władza krajowa niezwłocznie, a najdalej w przeciągu trzech dni przekładać Ministerstwu handlu i przemysłowości.

VI.

Postępowanie władz politycznych (powiatowych, obwodowych, delegacyjnych, komitatowych i krajowych) w wypadkach naruszenia lub nadwerężenia przywileju.

§. 32.

O kompetencyi.

Do kompetencyi politycznych władz powiatowych należą wszystkie przypadki wydarzonego w powiecie ich naruszenia lub nadwerężenia przywilejów (§§. 38 i 39. prawa przyw.), z powodu których poszkodowany żąda wdania się sądów karnych.

Sądy zatem karne mogą w tym względzie działać tylko na żądanie poszkodowanego.

W razie, gdyby do jakiej politycznej władzy wniesione były podania lub prośby w rzeczach naruszenia przywilejów, gdzieby nie chodziło o zasądzenie kary, ale tylko o powstrzymanie naruszenia, pomienionego w §. 40. ustawy o przyw., albo gdzieby chodziło o sąd, komu należy własność przywileju, bądź ona sporną jest co do pierwszeństwa odkrycia wynalazku lub ulepszenia, bądź z innego tytułu prawa cywilnego, albo gdzieby szło o załatwienie pretensyj

Ueberreichung bei derselben gleich zu halten sei. Die politischen Landesbehörden haben daher nur diejenigen durch die k. k. Postämter einlaufenden Privilegiumsverlängerungs-Gesuche als nicht rechtzeitig überreicht anzusehen und zurückzuweisen, welche mit einem Poststempel einlangen, der auf einen späteren Aufgabstag als den Erlöschungstag der Privilegiumsdauer hinweist.

5. Verlängerungsgesuche, denen die Privilegiumsurkunde nicht beigelegt, oder in welchen die für die gebetene weitere Dauer des Privilegiums entfallende Taxe weder als bezahlt ausgewiesen, noch der entsprechende Betrag im baren Gelde angeschlossen ist, sind von Seite der politischen Landesbehörden zurückzuweisen, und es darf eine spätere Berufung auf den Zeitpunkt der Ueberreichung solcher Gesuche nicht berücksichtigt werden. Nur wenn die Privilegiumsurkunde in Verlust gerathen und dieser Umstand in dem Verlängerungsgesuche glaubwürdig dargethan wäre, soll von dem Mangel der Urkunde abgesehen und jenes Gesuch zur zuläßigen Gewährung bei Ausfertigung einer neuen Duplikatsurkunde nach erwirkter Amortisirung der in Verlust gerathenen vorgelegt werden.

6. Alle rechtzeitig überreichten und mit der Privilegiumsurkunde, dem entsprechenden Taxbetrage im Baren, oder dem vorschriftmäßigen Ausweise über die geschehene Bezahlung desselben (§. 1 der Vollz. Vorschr.) belegten Verlängerungsgesuche hat die Landesbehörde unverzüglich, längstens aber innerhalb 3 Tagen dem Ministerium für Handel und Gewerbe vorzulegen.

VI.

Verfahren der politischen Behörden (Bezirks-, Kreis-, Delegazions-, Komitats- und Landesbehörden) bei Privilegien-Eingriffen oder Verletzungen.

§. 32.

Kompetenz.

Zur Kompetenz der politischen Bezirks-Behörden gehören alle in ihrem Bezirke stattgefundenen Privilegieneingriffe oder Verletzungen (§§. 38 u. 39 des Priv. Ges.), wegen welcher der Verletzte die strafgerichtliche Verfolgung ansucht.

Sie dürfen somit immer nur auf Ansuchen des Verletzten hierwegen einschreiten.

Sollten bei einer politischen Behörde Eingaben oder Gesuche über Privilegieneingriffe vorkommen, wobei es sich nicht um die Verhängung einer Strafe, sondern nur um die im §. 40 des Priv. Ges. erwähnte Einstellung des Eingriffes handelt, oder wobei es auf die Entscheidung über das Eigenthum eines Privilegiums, — es möge wegen der Priorität der Entdeckung, Erfindung oder Verbesserung, oder aus einem anderen privatrechtlichen Titel streitig seyn, — oder auf die Austragung privat-

roszczonych na zasadzie prawa cywilnego z powodu naruszenia przywileju, wtedy strony odesłać należy do przynależnego sądu cywilnego.

§. 33.

Co do podań w rzeczach naruszenia lub nadwerężenia przywileju.

Poszkodowany żądający urzędowego wdania się politycznej władzy powiatowej z powodu naruszenia przywileju, winien do podania swojego załączyć każdy raz dokument przywileju, a gdyby ztąd się okazało, iż opis tegoż zachowuje się w tajemnicy, nadto podać dowody, iż zaskarzonego naruszenia dopuszczono się powtórnie, i że ze strony sądu cywilnego uprzednio nastąpił zakaz i powstrzymanie pierwszego naruszenia. Jeśliby nie podano tych dowodów, władza odmówi wdania się swego, wyłuszczając powody tego odmówienia.

W razie zaś przeciwnym zarządzi ona śledztwo według przepisów istniejących o postępowaniu w przestępstwach przemysłowych, i może, jeśli są dostateczne ku temu powody, zaraz polecić oględziny lub ocenienie przez znawców kunsztu.

§. 34.

Co do podań o bezzwłoczne zajęcie, lub odpowiedne inaksze przechowanie.

Gdyby poszkodowany prosił o niezwłoczne zajęcie lub odpowiedne inaksze przechowanie podrobionych lub naśladowanych przedmiotów przywileju, i narzędzi, do podrabiania lub naśladowania wyłącznie służących, natenczas władza, jeżeli poszkodowany naruszenie przywileju swego przez oględziny, ocenienie znawców kunsztu, albo innym jakim sposobem udowodnił, bez zwłoki na to zezwolić, i je przedsięwziąć powinna.

Wszakże według dalszego przepisu §. 44. ust. o przyw. ma mieć na to baczenie, ażeby obwinionemu, jeżeli koniecznej nie ma potrzeby, nie wyrządzić szkody niepowetowanej, a zatem, gdzieby tego potrzebę widziała, ma zażądać od poszkodowanego złożenia odpowiednej kancyi na zadośćuczynienie za obelgę i szkodę.

§. 35.

W zachodzących wstępnych pytaniach, które rozstrzygać ma

a) Sędzia cywilny.

Gdyby się w toku śledztwa okazało, iż decyzyja zależy od wstępnego pytania, którego rozwiązanie według §. 46. ustawy o przyw. do sądów cywilnych należy, w takim razie władza odeszle strony do przynależnego sądu cywilnego, własny zaś sąd dopiero wydać może po zapadłym w tym względzie prawomocnym wyroku sądowym (§. 43. ust. o przyw.).

rechtlicher Entschädigungsansprüche wegen eines Privilegieneingriffes ankommt, so sind die Parteien anzuweisen, sich dieserwegen an das kompetente Zivilgericht zu wenden.

§. 33.

Bei Ansuchen wegen Privilegien=Eingriffes oder Verletzung.

Wird von dem Verletzten die politische Bezirksbehörde wegen Privilegieneingriffes zur Amtshandlung aufgefordert, so muß dem Ansuchen immer die Privilegiumsurkunde angeschlossen seyn, und wenn hieraus hervorgeht, daß die Privilegiums=Beschreibung geheim gehalten wird, so muß noch insbesondere von dem Verletzten der Beweis beigebracht seyn, daß der behauptete Privilegiumseingriff ein wiederholter, und die zivilgerichtliche Untersagung und Einstellung des ersten Eingriffes bereits vorangegangen sei. Werden diese Beweise nicht beigebracht, so hat die Behörde unter Angabe der Gründe die Amtshandlung zu verweigern.

Im entgegengesetzten Falle leitet sie die Untersuchung ein nach den für das Verfahren bei Gewerbsübertretungen bestehenden Vorschriften, und kann, wenn hinreichende Gründe vorhanden sind, sogleich die Vornahme eines Augenscheines oder Kunstbefundes anordnen.

§. 34.

Bei Ansuchen um unverzügliche Beschlagnahme oder sonst zweckmäßige Verwahrung.

Hat der Verletzte die unverzügliche Beschlagnahme oder sonst zweckmäßige Verwahrung der nachgemachten oder nachgeahmten Gegenstände des Privilegiums und der zur Nachmachung oder Nachahmung ausschließend dienlichen Werkzeuge angesucht, so hat die Behörde, wenn der Privilegieneingriff durch den Augenschein, Kunstbefund oder von dem Verletzten auf andere Weise dargethan ist, dieselbe unverweilt zu bewilligen und vornehmen zu lassen.

Doch hat sie nach weiterer Vorschrift des §. 44 des Priv. Ges. darauf Rücksicht zu nehmen, daß dem Beschuldigten ohne dringende Noth kein unersetzlicher Schade zugefügt werde, und daher, wenn sie es für nöthig findet, von dem Verletzten die Leistung einer angemessenen Sicherstellung für Schimpf und Schaden zu fordern.

§. 35.

Bei sich ergebenden Vorfragen, worüber

a) der Zivilrichter;

Sollte es sich während der Untersuchung ergeben, daß die Entscheidung von einer Vorfrage abhängt, worüber die Zivilgerichte nach §. 46 des Priv. Ges. zu sprechen haben, so hat die Behörde die Parteien an das zuständige Zivilgericht zu verweisen, und dieselbe kann in einem solchen Falle nur nach hierüber vorgelegtem rechtskräftigen richterlichen Urtheile ihre eigene Entscheidung schöpfen (§. 43 des Priv. Ges.).

b) Ministerstwo handlu.

Gdyby atoli w toku śledztwa okazało się, iż decyzyja zależy od wstępnych pytań, których rozwiązanie w myśl §. 42. ust. o przyw. jest rzeczą Ministerstwa handlu i przemysłowości, tedy takowego rozwiązania z urzędu swego zasięgnie, a do czasu nadejścia tegoż postępowanie karne zawiesić należy.

Wszelako tak w jednym jak i w drugim wypadku wyrzeczone zajęcie lub inne tymczasowe zarządzenia w mocy swojej utrzymane być mogą, dopóki nie nastąpi decyzyja względem dalszego ciągu postępowania.

§. 36.

Gdy potrzeba wglądnąć do opisu przywileju.

Jeżeli ku udowodnieniu zachodzącego naruszenia przywileju, albo ku wydaniu decyzyi ze strony władzy zachodzi potrzeba wglądnienia do opisu przywileju, władza o udzielenie tegoż uda się w najkrótszej drodze do c. k. Ministerstwa handlu i przemysłowości, mając to na uwadze, iż ten opis, jeżeli decyzyja od osnowy onego zależy, tejże bez względu na tajemnicę za podstawę służyć ma, i że przytem żadna jakakolwiek późniejsza zmiana, lub jakiekolwiek późniejsze skreślenie przedmiotu przywileju uwzględnione być nie może.

§. 37.

O usiłowanie zgody.

Jeżeli obwiniony przekonanym został o naruszenie przywileju, władza, zanim przystąpi do zawyrokowania, starać się ma poszkodowanego z obżałowanym w ten sposób do zgody przywieść, iżby narzędzia i rzeczy pomocnicze do podrabiania lub naśladowania wyłącznie służące, tudzież przedmioty podrobione lub naśladowane poszkodowanemu na rachunek wynagrodzenia szkody w pewnej kwocie były pozostawione.

§. 38.

Wynagrodzenie szkody.

Jeżeli poszkodowany ma jakie pretensyje względem wynagrodzenia szkody władza w wyroku karnym odeszle go z niemi do drogi prawa, do czego według przepisu §. 43. ust. o przyw. wyrok karny za podstawę mu posłuży.

§. 39.

Nadużycie zaufania przywilejem obdarzonego ma w wypadkach naruszenia przywilejów być uważane jako okoliczność obciążająca.

Jeżeli z urzędowania karnego okaże się, iż winny będąc w służbie lub w skutek zaufania nabytej wiadomości o odkryciu, wynalazku albo ulepszeniu

b) das Handelsministerium zu entscheiden hat.

Würde es dagegen im Laufe der Untersuchung sich zeigen, daß die Entscheidung von Vorfragen abhängt, über welche das Erkenntniß nach §. 42 des Priv. Ges. dem Ministerium für Handel und Gewerbe zusteht, so ist dieses Erkenntniß von Amtswegen einzuholen, und das strafrechtliche Verfahren bis zum Einlangen desselben auszusetzen.

In einem wie im anderen Falle können jedoch die etwa bereits verhängte Beschlagnahme, oder die sonst getroffenen provisorischen Vorkehrungen bis zur Entscheidung über die Fortsetzung des Verfahrens aufrecht erhalten werden.

§. 36.

Wenn die Einsicht der Privilegiums-Beschreibung nothwendig ist.

Ist zum Beweise des fraglichen Privilegiums-Eingriffes oder zur Entscheidung der Behörde die Einsicht der Privilegiums-Beschreibung erforderlich, so hat sich die Behörde im kürzesten Wege wegen Uebermittlung derselben an das k. k. Ministerium für Handel und Gewerbe zu wenden und sich gegenwärtig zu halten, daß, insoferne ihre Entscheidung von dem Inhalte der Privilegiums-Beschreibung abhängt, dieselbe ohne Rücksicht auf deren Geheimhaltung zum Grunde gelegt werden müsse, und daß dabei keine wie immer geartete nachträgliche Aenderung oder Darstellung des Privilegiumsgegenstandes berücksichtiget werden dürfe.

§. 37.

Uebereinkommensversuch.

Ist der Beschuldigte des Privilegieneingriffes überwiesen, so hat die Behörde, noch bevor sie zur Urtheilsschöpfung schreitet, zu versuchen, zwischen dem Verletzten und Verletzer ein Uebereinkommen zu Stande zu bringen, wornach die zur Ausführung der Nachmachung oder Nachahmung ausschließlich dienlichen Werkzeuge und Hilfsmittel, sowie die nachgemachten oder nachgeahmten Gegenstände auf Abrechnung des Schadenersatzes dem Verletzten um einen bestimmten Betrag überlassen bleiben sollen.

§. 38.

Schadenersatz.

Die Behörde hat in dem Straferkenntnisse den Verletzten bei allfälligen Schadenersatzansprüchen zu deren Austragung auf den Rechtsweg zu verweisen, zu dessen Betretung nach Vorschrift des §. 43. des Priv. Ges. das Straferkenntniß demselben zur Grundlage zu dienen hat.

§. 39.

Mißbrauch des Vertrauens des Privilegirten ist bei einem Privilegiums-Eingriffe als erschwerender Umstand zu behandeln.

Wenn durch die Strafverhandlung dargethan ist, daß der Schuldige die im Dienste oder durch das Vertrauen des Privilegirten erlangte Kenntniß von dessen Entdeckung,

użył do naruszenia przywileju, natenczas wymierzając karę, poczytać to należy w myśl §. 39. ust. o przyw., jako okoliczność obciążającą.

§. 40.

Rekurs do politycznej władzy krajowej.

Przeciw wszelkim zarządzeniom i wyrokom przez powiatowe władze polityczne w sprawach naruszenia przywilejów wydanym, służy temu, ktoby się niemi uciążonym być mniemał, droga rekursu do przełożonej krajowej władzy politycznej.

Rekurs ten atoli w przeciągu dni 14 po dniu odebrania decyzyi, przeciw której się rekuruje, do przynależnej krajowej władzy politycznej podany być powinien, inaczejby decyzyja powiatowej władzy politycznej nabyła prawomocności.

Rekurs po upływie terminu tego podany odrzucić należy. Nie wolno też na prośbę strony terminu tego przedłużyć. Atoli stronom nie w miejscu siedziby dotyczącej władzy krajowej zamieszkałym służą, co do orzeczenia względem należytego terminu podania rekursu, te same dobrodziejstwa, jakie im §m 31, l. 4. niniejszego przepisu przyznano względem wnoszenia podań o przedłużenie przywilejów.

§. 41.

Przeciw dwom równobrzmiącym decyzyjom dalszy rekurs nie ma miejsca.

Jeżeli polityczna władza krajowa zatwierdziła decyzyję, przeciw której rekurowano, tedy ta decyzyja z chwilą doręczenia wyroku władzy krajowej, nabywa zupełnej mocy prawa, a dalszy rekurs przeciw dwom równobrzmiącym decyzyjom nie ma mieć miejsca.

§. 42.

Rekurs do Ministerstwa.

Jeżeli zaś krajowa władza polityczna w drodze rekursu zmieniła decyzyję władzy podległej, natenczas stronie tem uciążoną się być mniemającej otwarta jest droga rekursu do c. k. Ministerstwa handlu i przemysłowości, przyczem służyć mają za skazówkę też same postanowienia, które zawarte są w §. 40. niniejszego przepisu wykonawczego.

§. 43.

Decyzyje Ministerstwa handlu i przemysłu stają się z chwilą doręczenia swego, każdym razem prawomocnemi.

Erfindung oder Verbesserung zu dem Privilegiumseingriffe benützt hat, so ist dieß bei Bemessung der zuzuerkennenden Strafe nach §. 39 des Priv. Ges. als ein erschwerender Umstand in Anschlag zu bringen.

§. 40.

Rekurs an die politische Landesbehörde.

Gegen alle Verfügungen und Erkenntnisse der politischen Bezirksbehörde, welche in Angelegenheiten von Privilegieneingriffen erlassen werden, steht demjenigen, der sich hiedurch beschwert glaubt, der Rekurs an die vorgesetzte politische Landesbehörde offen.

Dieser Rekurs muß jedoch innerhalb 14 Tagen nach dem Zustellungstage der Entscheidung, wogegen rekurirt wird, bei der zuständigen Landesbehörde überreicht werden, widrigen Falls die Entscheidung der politischen Bezirksbehörde in Rechtskraft tritt.

Eine nach Verstreichung dieser Frist überreichte Rekursschrift ist zurückzuweisen. Eine Erweiterung dieser Frist auf Anlangen der Partei darf nicht stattfinden. Doch kommen den außerhalb des Sitzes der betreffenden Landesbehörde Wohnhaften, mit Rücksicht auf die Beurtheilungen der rechtzeitigen Ueberreichung, dieselben Begünstigungen zu Statten, welche bei der Ueberreichung von Privilegienverlängerungsgesuchen im §. 31, Z. 4, dieser Vorschrift zugestanden werden.

§. 41.

Gegen zwei gleichlautende Entscheidungen findet kein weiterer Rekurs Statt.

Wird die Entscheidung, gegen welche rekurirt wurde, von der politischen Landesbehörde bestätiget, so tritt dieselbe mit dem Zeitpunkte der Zustellung des landesbehördlichen Erkenntnisses in volle Rechtskraft, und es ist ein weiterer Rekurs gegen zwei gleichlautende Entscheidungen nicht zuläßig.

§. 42.

Rekurs an das Ministerium.

Fand jedoch politische die Landesbehörde Entscheidung der Unterbehörde im Rekurswege abzuändern, so steht der sich dadurch beschwert glaubenden Partei der Rekurs an das k. k. Ministerium für Handel und Gewerbe offen, wobei dieselben Bestimmungen zur Richtschnur zu dienen haben, welche im §. 40 dieser Vollziehungs-Vorschrift enthalten sind.

§. 43.

Die von dem Ministerium für Handel und Gewerbe erflossenen Entscheidungen treten jedesmal sogleich bei deren Zustellung in Kraft.

§. 44.

Skutek założonego rekursu.

Jeżeli przeciw wyrokowi karnemu założono rekurs, wykonanie wyroku do czasu wydania prawomocnej decyzyi zawiesić należy.

§. 45.

Wykonanie wyroku karnego.

Jeżeli wyrok karny stał się prawomocnym, powiatowa władza polityczna ma niezwłocznie przystąpić do wykonania jego.

Stosownie do tego postanowienia powinna ona użyciem w mocy jej będących środków prawnych, i z surowością ku temu dążyć, aby winowajca zasądzoną karę pieniężną bez ociągania się zapłacił, i aby taż wpłynęła do funduszu ubogich w miejscu, gdzie przestępstwo zostało popełnione, albo też, jeśliby winowajca zapłacić nie mógł, aby kara pieniężna, którą wedle przepisu §. 39. ustawy o przyw. na areszt zamienić należy, w ten sposób zmazaną została.

Dalej ma to zarządzić powiatowa władza polityczna, ażeby narzędzia tudzież rzeczy pomocne, do podrabiania lub naśladowania wyłącznie służące, o ileby względem nich w myśl §. 37. niniejszego przepisu albo na innej drodze nie przyszło do ugody, według okoliczności zaraz rozłożono, przekształcono, albo do użytku niezdatnemi uczyniono; zaś przedmioty, któreby za przepadłe uznane były, o ileby nie były zostawione uprzywilejowanemu na rachunek pretendowanego wynagrodzenia szkody, poniszczono.

VII.

Postępowanie w wypadkach, w których ważność nadanego przywileju podana jest w wątpliwość.

§. 46.

Kompetencyja.

Wszystkie podania, doniesienia, żałoby lub skargi, mające za cel uznanie przywileju za żaden, lub też unieważnienie albo zgaśnięcie tegoż, wchodzą w zakres rozpoznania i rozstrzygania c. k. Ministerstwa handlu i przemysłowości.

Polecono jest przeto wszystkim władzom, aby wniesione do siebie każde takie podanie, doniesienie, żałobę lub skargę, niezwłocznie w drodze przepisanej odsełały do pomienionego Ministerstwa.

§ 47.

Zdauie znawców kunsztu.

We wszystkich przypadkach, gdzie zachodzi pytanie:

§. 44.

Wirkung des ergriffenen Rekurses.

Wird gegen ein Straferkenntniß rekurirt, so ist die Vollstreckung desselben bis zur rechtskräftigen Entscheidung aufzuschieben.

§. 45.

Vollstreckung des Straferkenntnisses.

Ist ein Straferkenntniß rechtskräftig geworden, so hat die politische Bezirksbehörde unverweilt zur Vollstreckung desselben zu schreiten.

Dem gemäß hat sie mit den ihr zustehenden gesetzlichen Mitteln und mit Strenge dahin zu wirken, daß die verhängte Geldstrafe von dem Schuldigen ungesäumt bezahlt werde und in den Armenfond des Ortes fließe, wo das Vergehen begangen wurde, oder wenn der Schuldige zahlungsunfähig ist, daß von demselben die nach Vorschrift des §. 39 des Priv. Ges. in Arrest umzuwandelnde Geldstrafe, in dieser Art abgebüßt werde.

Ferner hat dieselbe zu veranlassen, daß die zur Ausführung der Nachmachung oder Nachahmung ausschließend dienlichen Werkzeuge und Hilfsmittel, insofern ein Uebereinkommen nach §. 37 dieser Vorschrift, oder auf anderem Wege nicht erzielt wurde, nach Beschaffenheit derselben sogleich zerlegt, umgestaltet oder unbrauchbar gemacht; dagegen die für verfallen erklärten Gegenstände, insofern dieselben dem Privilegirten nicht auf Abrechnung seines Schaden-Ersatzanspruches überlassen worden sind, vertilgt werden.

VII.

Verfahren in Fällen, in welchen die Giltigkeit eines ertheilten Privilegiums in Frage gestellt ist.

§. 46.

Kompetenz.

Alle Eingaben, Anzeigen, Beschwerden oder Klagen, welche auf die Nullität oder Nichtigkeit eines Privilegiums, oder auf dessen Erlöschung gerichtet sind, gehören zur Verhandlung und Entscheidung vor das k. k. Ministerium für Handel und Gewerbe.

Sämmtliche Behörden sind demnach angewiesen, jede solche Eingabe, Anzeige, Beschwerde oder Klage, welche an sie gelangt, unverzüglich im vorschriftmäßigen Wege an das genannte Ministerium zu leiten.

§. 47.

Kunstbefund.

In allen Fällen, in denen es sich um die Frage handelt:

a) czyli nadany przywilej ma za przedmiot odkrycie, wynalazek, lub ulepszenie, które będąc wprowadzonemi z zagranicy, do nadania przywileju sposobnemi nie były; albo

b) czyli załączony opis przedmiotu przywileju posiada własności w §. 12. ust. o przyw. wymagane; albo

c) czyli przedmiot przywileju według przepisów §. 1. ust. o przyw. za odkrycie, wynalazek, albo ulepszenie, i czy za nowy ma być uważany; albo

d) czyli przedmiot przywileju jest jeden i tenże sam z innym przedmiotem uprzywilejowanym; albo

e) czyli przedmiot przywileju nie jest może takiego rodzaju, iż według §. 2. albo §. 5. ust. o przyw., przywileju nań udzielać nie można; nakoniec

f) czyli dalsze wykonywanie przywileju nie wchodzi w przeciwieństwo z względami publicznemi;

Ministerstwo handlu orzeka tylko na podstawie zdania znawców kunsztu.

§. 48.

Ustanowienie znawców kunsztu.

W wyborze i ustanowieniu znawców kunsztu Ministerstwo postępować będzie według postanowień przepisanych w rozdziale III. niniejszego przepisu.

§. 49.

Ogólne obowiązki tychże.

Znawcy kunsztu są obowiązani, sądzić o podanych w wątpliwość przedmiotach przywilejów tylko według załączonego opisu tychże, a przytem to mieć na pamięci, iż żadna późniejsza jakakolwiek zmiana lub wyświecenie, jako objaśnienie lub przedstawienie przedmiotu przywileju uwzględnione być nie może; nakoniec mają się ograniczyć jedynie na oświadczenia zdania swojego, nie zapuszczając się bynajmniej w zastosowanie ustawy do przypadku przedłożonego.

§. 50.

W szczególności instytutu politechnicznego, fakultetu medycznego lub też jakiej innej korporacyi znawców kunsztu.

Jeśli do oświadczenia zdania w rzeczach kunsztu wezwano instytut politechniczny, fakultet medycyny, albo jaką inną korporacyję znawców kunsztu, przełożony udzieli przedmiot rozpoznawstwa któremu członkowi w kunszcie biegłemu do wypracowania. Członek ten na posiedzeniu przez przełożonego zwołanem wyłoży przedmiot rozpoznawstwa, tudzież swoje zdanie i powody tegoż,

a) ob das ertheilte Privilegium eine Entdeckung, Erfindung oder Verbesserung zum Gegenstande habe, die vom Auslande eingeführt zur Ertheilung des Privilegiums nicht geeignet war, oder

b) ob die eingelegte Beschreibung des Privilegiums-Gegenstandes die im §. 12 des Priv. Ges. vorgeschriebenen Eigenschaften besitze, oder

c) ob der Gegenstand des Privilegiums nach den Bestimmuugen des §. 1 des Priv. Ges. als eine Entdeckung, Erfindung oder Verbesserung und als neu zu betrachten sei, oder

d) ob der Gegenstand des Privilegiums mit einem andern privilegirten Gegenstande identisch sei, oder

e) ob der Gegenstand des Privilegiums nicht etwa ein solcher sei, auf welchen nach §. 2 oder §. 5 des Priv. Ges. ein Privilegium nicht stattfinden darf, oder

f) ob die fernere Ausübung des Privilegiums nicht mit öffentlichen Rücksichten in Widerstreit trete,

wird das Ministerium für Handel nur auf Grundlage eines sachverständigen Befundes das Erkenntniß schöpfen.

§. 48.

Bestellung der Kunstverständigen.

Bei der Wahl und Bestellung der Kunstverständigen wird das Ministerium nach den im Abschnitte III dieser Vorschrift festgesetzten Normen vorgehen.

§. 49.

Allgemeine Obliegenheiten derselben.

Die Kunstverständigen sind verpflichtet, den in Frage gestellten Privilegiumsgegenstand nur nach der eingelegten Beschreibung zu beurtheilen und sich dabei gegenwärtig zu halten, daß keine wie immer geartete nachträgliche Aenderung oder Erläuterung, als Erklärung oder Darstellung des Privilegiumsgegenstandes berücksichtiget werden dürfe; endlich haben sie sich auf die Abgabe des Kunstbefundes allein zu beschränken, und sich in eine Anwendung des Gesetzes auf den vorliegenden Fall durchaus nicht einzulassen.

§. 50.

Insbesondere des polytechnischen Institutes, der medizinischen Fakultät oder einer anderen sachverständigen Körperschaft.

Wird zur Abgabe des Kunstbefundes das polytechnische Institut, die medizinische Fakultät oder sonst eine sachverständige Körperschaft aufgefordert, so hat der Vorstand den Gegenstand der Frage einem sachkundigen Mitgliede zur Bearbeitung zuzuweisen. Dasselbe hat in einer von dem Vorstande anzuordnenden Sitzung den Gegenstand und sein wohlbegründetes Gutachten vorzutragen, worüber sodann zu be-

nadczem obradować i według przepisów głosować, a wynikłość tego wraz z protokólem obrad Ministerstwu handlu i przemysłowości przełożyć należy.

§. 51.

Uzupełnienie i objaśnienie zdania.

Gdyby co do zupełności lub prawdziwości zdania znawców kunsztu Ministerstwu przedłożonego zachodziły jakie wątpliwości, któreby trudnem lub niepewnem czyniły prawne zastosowanie zdania znawców do danego przypadku, natenczas winni będą znawcy dać stosowne wyjaśnienia, tłumaczenia albo uzupełnienia swojego zdania.

§. 52.

Prawomocność decyzyj ministeryjalnych.

Przeciw decyzyjom i wyrokom Ministerstwa nie masz dalszego odwołania się.

Wszelkie wyroki, któremi przywileje za żadne są uznane, nabywają prawomocności zaraz po swojem doręczeniu.

§. 53.

Odbiór dokumentu przywileju.

Jeżeli przywilej uznano za żadny, nie były, albo go ogłoszono za zgasły, wtedy polityczne władze przy zdarzonej sposobności odebrać mają dany dokument przywileju, i takowy w drodze przepisanej przesłać Ministerstwu handlu i przemysłowości ku zniszczeniu.

VIII.

Postępowanie z przywilejami, przed skutecznością ustawy o przywilejach z dnia 15. Sierpnia 1852 r. nadanemi.

§. 54.

Własności podań o rozszerzenie przywileju.

W krajach koronnych, gdzie był wprowadzony najwyższy patent o przywilejach z dnia 31. Marca 1832 roku, mają polityczne władze krajowe wtedy tylko zadość czynić podaniom o rzeczywiste uzyskanie rozszerzonego według §§. 51. i 52 ustawy zakresu przywileju, nadanego po owym patencie,

a) jeżeli podanie opatrzone jest dokumentem przywileju, ten zaś dokument jeszcze jest ważny;

b) jeśli to podanie wnosi osoba, która w dokumencie przywileju i wyrażonych na tymże dopisach urzędowych za właściciela zupełnego przywileju, albo przynajmniej co do dotyczącego kraju koronnego jest uznaną.

rathen und vorschriftmäßig abzustimmen ist. Das Ergebniß ist sonach mit dem Berathungsprotokolle dem Ministerium für Handel und Gewerbe vorzulegen.

§. 51.

Ergänzung und Erläuterung des Gutachtens.

Sollten sich über die Vollständigkeit oder Richtigkeit des dem Ministerium vorgelegten Befundes der Kunstverständigen Bedenken ergeben, welche die gesetzliche Anwendung des Befundes auf den gegebenen Fall erschweren oder unsicher machen, so werden die entsprechenden Aufklärungen, Erläuterungen oder Vervollständigungen des Kunstbefundes von den Kunstverständigen über Aufforderung des Ministeriums nachzutragen seyn.

§. 52.

Rechtskräftigwerdung der Ministerialentscheidungen.

Gegen die Entscheidungen und Erkenntnisse des Ministeriums ist eine weitere Berufung nicht gestattet.

Alle Nullitätserkenntnisse treten sogleich nach der Zustellung in volle Rechtskraft.

§. 53.

Abnahme der Privilegiumsurkunde.

Ist ein Privilegium als null und nichtig erkannt, oder als erloschen erklärt worden, so soll die darüber ausgestellte Urkunde von Seite der politischen Behörden bei den sich dazu darbiethenden Anlässen eingezogen und im vorgeschriebenen Wege an das Ministerium für Handel und Gewerbe zur Vertilgung geleitet werden.

VIII.

Verfahren mit den vor der Wirksamkeit des Privilegiengesetzes vom 15. August 1852 bereits bewilligten Privilegien.

§. 54.

Erfordernisse der Gesuche um Ausdehnung des Privilegiums.

Die politischen Länderstellen in jenen Kronländern, in welchen das Allerhöchste Privilegienpatent vom 31. März 1832 eingeführt war, haben dem Gesuche um die wirkliche Erlangung des nach den §§. 51 und 52 des Priv. Ges. erweiterten Privilegien-Umfanges der nach jenem Patente ertheilten Privilegien nur dann Folge zu geben:

a) wenn das Gesuch mit der Privilegiums-Urkunde belegt und dieselbe noch giltig, und

b) wenn dasselbe von jener Person gestellt ist, welcher in der Privilegiumsurkunde und den auf denselben vorhandenen ämtlichen Aufzeichnungen als wirklicher Inhaber des Privilegiums in vollem Umfange, oder doch für das betreffende Kronland erklärt wird.

Gdyby władza krajowa miała w tym względzie jakie wątpliwości, tedy zasięgnie potrzebnych wyjaśnień przez władzę krajową onego kraju, w którym właściciel przywileju, lub pełnomocnik jego, w dokumencie przywileju wymieniony, ma swe zamieszkanie.

§. 55.

Dekret zawiadomienia, ogłoszenie i udzielenie tegoż Ministerstwu, władzom krajowym i izbom handlowym.

O pozwolonem rozszerzeniu przywileju na pewny kraj koronny właściciela przywileju osobnym dekretem zawiadomić należy.

W tym dekrecie wyrazić potrzeba, iż rozszerzenie to odnosi się tylko do reszty czasu przywileju, i że według §. 51. ust. o przyw. nie może przynosić uszczerbku tym, którzy w kraju koronnym jeszcze przed ogłoszeniem tego rozszerzenia byli w wykonywaniu uprzywilejowanego jakiego odkrycia, wynalazku albo ulepszenia.

Równocześnie z wydaniem tego dekretu nastąpić ma także obwieszczenie o rozszerzonym przywileju sposobem, przy publikacyi praw krajowych używanym.

Zresztą, gdyby mnożyły się podania o rozszerzenie, większą takowych liczbę wolno jest jednem obwieszczeniem w formie spisów do publicznej podawać wiadomości.

Egzemplarze obwieszczeń przesełać się mają miesięcznie c. k. Ministerstwu handlu i przemysłowości, krajowym władzom politycznym kraju koronnego, gdzie właściciel przywileju albo pełnomocnik jego ma swe zamieszkanie, nakoniec izbom handlowym i przemysłowym dotyczącego kraju koronnego.

§. 56.

Jak na podstawie nowej ustawy o przywilejach z dozwolonemi przedłużeniami dawnych przywilejów, co do rozciągłości tychże, postępować?

Podania o przedłużenie jakiego, na podstawie najwyższego patentu z dnia 31. Marca 1832 r. nadanego przywileju należą, począwszy od dnia skuteczności ustawy o przywilejach z dnia 15. Sierpnia 1852, pod postanowienia tejże.

Z przedłużeniami dawniejszych przywilejów, po zapadłym dniu skuteczności nowej ustawy o przywilejach dozwolonemi, należy bez względu na czas wniesionego podania o przedłużenie przywileju postąpić według ustawy z dnia 15. Sierpnia 1852 r., zatem takowe udzielane będą dla całego państwa.

W ciągu przedłużonego tym sposobem czasu trwania przywileju nie ma potrzeby celem rozszerzenia ważności jego na kraje koronne, w których najwyższy patent z dnia 31. Marca 1832 r. nie był wprowadzony, podawać osobno do władz politycznych onychże krajów.

Wenn die Landesbehörde hierüber Bedenken hegt, so sind die nöthigen Aufklärungen im Wege jener Landesbehörde einzuholen, wo der Privilegiumsinhaber oder dessen in der Privilegiumsurkunde angegebener Bevollmächtigter seinen Wohnsitz hat.

§. 55.

Verständigungsdekret, Kundmachung und Mittheilung derselben an das Ministerium, die Landesbehörden und Handelskammern.

Ueber die bewilligte Ausdehnung des Privilegiums auf das betreffende Kronland ist der Privilegiumsinhaber mittelst Dekretes zu verständigen.

Es wird in diesem Dekrete auszudrücken seyn, daß die Ausdehnung nur auf die noch übrige Dauer des Privilegiums sich beziehe, und daß dieselbe nach §. 51 des Priv. Ges. denjenigen nicht nachtheilig seyn könne, welche im Kronlande die privilegirte Entdeckung, Erfindung oder Verbesserung bereits vor der Kundmachung dieser Ausdehnung wirklich ausgeübt haben.

Gleichzeitig mit dem Dekrete hat auch die Kundmachung der Ausdehnung auf die für die Veröffentlichung von Landesgesetzen übliche Weise zu erfolgen.

Es wird übrigens gestattet, wenn die Ansuchen um solche Ausdehnungen sich häufen sollten, mehrere zusammen mittelst Einer Kundmachung in Form von Verzeichnissen zu veröffentlichen.

Von den Kundmachungen sind Exemplare dem k. k. Ministerium für Handel und Gewerbe, den politischen Landesbehörden des Kronlandes, wo der Privilegiumsinhaber oder dessen Bevollmächtigter den Wohnsitz hat, sowie den Handels- und Gewerbekammern des betreffenden Kronlandes monatlich einzusenden.

§. 56.

Wie auf Grundlage des neuen Privilegiengesetzes ertheilte Verlängerungen alter Privilegien mit Rücksicht auf ihre Ausdehnung zu behandeln sind.

Gesuche um Verlängerung eines im Grunde des Allerhöchsten Patentes vom 31. März 1832 ertheilten Privilegiums fallen vom Tage der Wirksamkeit des Privilegiengesetzes vom 15. August 1852 angefangen unter die Bestimmungen desselben.

Die nach dem Tage der eingetretenen Wirksamkeit des neuen Privilegiengesetzes ertheilten Verlängerungen älterer Privilegien werden ohne Rücksicht auf den Zeitpunkt der Ueberreichung des Privilegiums-Verlängerungsgesuches nach dem Gesetze vom 15. August 1852 behandelt und daher für den Umfang des gesammten Reiches ertheilt.

Während der dergestalt verlängerten Privilegiumsdauer bedarf es keines besonderen Einschreitens bei der politischen Landesbehörde der Kronländer, wo das a. h. Patent vom 31. März 1832 nicht eingeführt war, um die Ausdehnung der Giltigkeit auf diese Kronländer zu erlangen.

§. 57.

Postępowanie z naruszeniami lub nadwerężeniami przywileju.

Z naruszeniami lub nadwerężeniami przywilejów, przed zapadłą skutecznością ustawy o przywilejach z dnia 15. Sierpnia 1852 r. dokonanemi, postępować należy podług §. 55. ustawy w krajach koronnych, gdzie obowiązywał patent o przywilejach z dnia 31. Marca 1832 roku, podług postanowień tego patentu.

Ztąd wynika, iż z naruszeniami, których przeciw przywilejom na podstawie patentu z dnia 31. Marca 1832 roku nadanym, po zapadłej skuteczności ustawy z dnia 15. Sierpnia 1852 r. się dopuszczono, według ustaw tej drugiej ustawy postępować potrzeba.

§. 58.

Skutek zlewku przywilejów, wykonanego przed skutecznością nowej ustawy.

Zlewki przywilejów nadanych przed wejściem w życie ustawy o przywilejach dozwolone są w tej tylko objętości, w jakiej był ważnym pierwotny przywilej, t. j. w krajach koronnych, gdzie patent o przywilejach z dnia 31. Marca 1832 r. był ogłoszonym.

Zresztą wolno jest właścicielom przywilejów w krajach koronnych, w których w myśl §§. 51. i 52. nowej ustawy o przywilejach rozszerzenie przywilejów swoich uzyskali, starać się i o to u krajowych władz politycznych, iżby zaszłe przelanie własności przywilejów zostało obwieszczonem.

§. 57.

Behandlung der Privilegien-Eingriffe oder Verletzungen.

Die vor dem Eintritte der Wirksamkeit des Privilegiengesetzes vom 15. August 1852 begangenen Privilegieneingriffe oder Verletzungen sind nach §. 55 des Gesetzes in jenen Kronländern, in welchen das Privilegien-Patent vom 31. März 1832 in Wirksamkeit war, nach den Bestimmungen dieses letzteren zu behandeln

Hieraus folgt, daß Eingriffe, welche gegen auf Grund des Patentes vom 31. März 1832 ertheilte Privilegien nach Eintritt der Wirksamkeit des Gesetzes vom 15 August 1852 begangen werden, nach den Bestimmungen dieses letzteren Gesetzes zu behandeln sind.

§. 58.

Wirkung der Privilegienübertragungen, die vor der Wirksamkeit des neuen Gesetzes stattfanden.

Uebertragungen von Privilegien, die vor der Wirksamkeit des neuen Privilegiengesetzes ertheilt wurden, werden nur in dem Umfange, in welchem das ursprüngliche Privilegium Giltigkeit hat, d. i. für die Kronländer, wo das Privilegienpatent vom 31. März 1832 kund gemacht wurde, bewilliget.

Es steht den Privilegiumsinhabern übrigens frei, in den Kronländern, in denen sie nach §§. 51 und 52 des neuen Privilegiengesetzes die Ausdehnung ihres Privilegiums erwirkt haben, bei den politischen Landesbehörden auch die Kundmachung der stattgefundenen Uebertragung zu erlangen.

(Do przepisu o wykonawstwie).

Wzór A.

Od niżej podpisanego urzędu niniejszem poświadcza się, iż na dniu dzisiejszym (dzień, miesiąc i rok) o godzinie........... przed południem (po południu N. N. (imie, nazwisko, charakter i zamieszkanie proszącego) wniósł do tegoż urzędu podanie o wyłączny przywilej z opieczętowanem dołączeniem, zawierającem według oświadczenia opis nowego odkrycia, (wynalazku, ulepszenia), jak wyrażono w pomienionem podaniu, co do istoty swojej na tem polegać mającego, że

(tu następuje skreślenie dosłowne, jak to w podaniu jest wyrażono, przyczem wymienić potrzeba rysunki, modele, wzory i t. d., jeśliby jakie były załączone)

tudzież za lat., to jest czas, na który wyłączny przywilej zyskać chce, przypadającą według §. 11. najwyższego patentu o przywilejach z dnia 15. Sierpnia 1852 r. taksę w kwocie zł. m. k. wypłacił (wypłacili).

Dan w

(nazwisko urzędu)

(podpis.)

Wzór B.

Gdy N. N. (imie, nazwisko, charakter i miejsce pobytu proszącego albo proszących o przywilej) Nam najuniżeniej przedstawił (przedstawili), jako zrobił (zrobili) odkrycie (wynalazek, ulepszenie), które za nowe uważane być ma, i według jego (ich) najlepszej wiedzy i sumienia stosownie do postanowienia §§. 1—5. patentu Naszego z dnia 15. Sierpnia 1852 r. nadania przywileju jest godne, a na tem polega:

(Skreślenie z podania wyjęte),

na któreto odkrycie (wynalazek, ulepszenie) tenże (ciż) o nadanie wyłącznego przywileju na lat uprasza (upraszają), gdy przytem wszelkich w tym względzie pomienionym patentem z dnia 15. Sierpnia 1852 r. przepisanych formalności dopełniono; przeto widzimy się spowodowanymi, N. N., jego (ich) spadkobiercom i cesyjonaryjuszom na pomienione przezeń (przez nich) dokonane odkrycie (wynalazek, ulepszenie) nadać wyłączny przywilej na lat po sobie

(Zur Vollzugsvorschrift).

Formular A.

Von dem unterfertigten Amte wird hiemit bestätiget, daß heute am (Tag, Monat und Jahreszahl) um Uhr Vor= (Nach=) Mittags N. N. (Tauf-, Zuname, Charakter und Wohnort des Privilegiumswerbers) hierorts ein Gesuch um ein ausschließendes Privilegium mit einer versiegelten Beigabe, angeblich die Beschreibung seiner (ihrer) neuen Entdeckung (Erfindung, Verbesserung) enthaltend, welche nach dem obigen Anbringen in der Wesenheit darin bestehen soll, daß

(hier hat die Darstellung derselben wörtlich, wie sie in dem Anbringen angezeigt ist, nebst der Anmerkung der allenfalls noch beigefügten Zeichnungen, Modelle, Muster u. dgl. zu folgen)

überreicht, und für die angesuchte Dauerzeit des ausschließenden Privilegiums von Jahren die in Folge des §. 11 des allerhöchsten Privilegienpatentes vom 15. August 1852 mit Konv. Mze. entfallende Privilegiumstaxe entrichtet hat (haben).

am

(Name des Amtes)

(Unterschrift).

Formular B.

Nachdem Uns N. N. (Tauf=, Zuname, Charakter und Wohnort des oder der Privilegienwerber) allerunterthänigst vorgestellt hat (haben), daß er (sie) eine nach seinem (ihrem) besten Wissen und Gewissen nach den Bestimmungen der §§. 1 — 5 Unseres Patentes vom 15. August 1852 als privilegirbar und neu anzusehende Entdeckung (Erfindung, Verbesserung) gemacht habe (haben), darin bestehend:

(Darstellung aus dem Ansuchen)

auf welche Entdeckung (Erfindung, Verbesserung) er (sie) um ein ausschließendes Privilegium auf die Dauer von Jahren bittet (bitten), und nachdem dießfalls alle in dem besagten Patente vom 15. August 1852 vorgeschriebenen Formalitäten erfüllt worden sind; so haben Wir uns bewogen gefunden, dem N. N., seinen (ihren) Erben und Zessionarien für seine (ihre) genannte Entdeckung (Erfindung, Verbesserung) ein ausschließendes Privilegium auf nacheinander folgende Jahre in den gesamm-

następujących we wszystkich krajach Państwa Naszego, pod warunkami w patencie Naszym z dnia 15. Sierpnia 1852 r. zawartemi, a mianowicie pod następującemi:

Popierwsze. Iż nadany przywilej nie uwalnia w żadnym razie od postanowień i przepisów, jakie ze względu policyi zdrowia, bezpieczeństwa lub moralności, albo ze względu na publiczny interes Państwa istnieją, lub będą wydane, że więc wykonanie przywileju pozostaje zawisłem od wszystkich postanowień przepisów tego rodzaju, w skutek czego toż wykonanie, jeżeli jest ograniczone, lub zupełnie zakazane, tylko pod tem ograniczeniem miejsce mieć może, albo też zupełnie zaniechane być ma, ileże przywilej żadnego zpod onych wyjątku stanowić nie może.

Powtóre. Że pomieniony przywilej gaśnie, skoroby brak co do istoty przepisanych własności opisu był udowodnionym.

Potrzecie. Że, skoroby kto prawnym dowodem okazać zdołał, iż uprzywilejowane odkrycie (wynalazek, ulepszenie) już przed dniem i godziną urzędownie wygotowanego certyfikatu wedle §. 1. patentu Naszego nie miał charakteru nowości wewnątrz kraju, albo iż uprzywilejowane odkrycie (wynalazek, ulepszenie) z zagranicy jest sprowadzone, a tam mocą żadnego przywileju nie było ograniczonem, alboteż że krajowy przywilej nie został nadany właścicielowi zyskanego już przedtem na tenże sam przedmiot zagranicznego przywileju, lub tegoż właściciela prawnemu cesyjonaryjuszowi, tenże za zgasły albo raczej za niewydany uważany być ma.

Poczwarte. Że przywilej za zgasły, albo raczej za nieważny uważany być ma, jeśliby który właściciel jakiego prawomocnego przywileju udowodnił, iż nowo uprzywilejowane odkrycie (wynalazek, ulepszenie), a drugie jego własne, pierwej w drodze przepisanej oznajmione i uprzywilejowane odkrycie (wynalazek, ulepszenie) jest jedno i toż samo.

Popiąte. Że przywilej za zgasły poczytany być ma, jeśli przywilejem obdarzony (obdarzeni) najdalej w ciągu roku jednego, rachując od dnia dzisiejszego, nie rozpocznie (nie rozpoczną) wykonywać swe odkrycie (wynalazek, ulepszenie), albo jeżeli toż wykonanie przez całe dwa lata zupełnie przerwał (przerwali).

Poszóste. Że przywilejem obdarzony, wykonywując przedmiot przywileju, pod rygorem unieważnienia jego następujące szczegółowe przepisy ściśle wypełniać powinien:

(następują według okoliczności szczególne warunki, lub ograniczenia nadanego przywileju).

ten Ländern Unseres Reiches unter den in Unserem Patente vom 15. August 1852 enthaltenen Bedingungen, und namentlich gegen dem zu verleihen:

Erstens. Daß das ertheilte Privilegium in keinem Falle von den gesetzlichen Anordnungen und Vorschriften, die in öffentlichen Gesundheits-, Sicherheits- oder Sittlichkeitsrücksichten, oder im allgemeinen Staats-Interesse bestehen oder erlassen werden, entbinde und folglich die Ausübung des Privilegiums von allen derartigen Anordnungen und Vorschriften abhängig bleibe, wonach dieselbe, je nachdem sie durch jene eingeschränkt oder selbst ganz untersagt wird, nur beschränkt, oder auch gar nicht stattfinden darf, ohne daß das Privilegium eine Ausnahme davon zu begründen vermag.

Zweitens. Daß das gedachte Privilegium erlösche, sobald irgend ein wesentlicher Mangel der vorschriftmäßigen Eigenschaften der Beschreibung gesetzmäßig erwiesen wird.

Drittens. Daß, sobald Jemand mittelst gesetzlichen Beweises darthun könnte, daß die privilegirte Entdeckung, (Erfindung, Verbesserung) schon vor dem Tage und der Stunde des ämtlich ausgefertigten Zertifikates die Eigenschaft der Neuheit im Inlande nach §. 1 Unseres Patentes vom 15. August 1852 nicht mehr hatte; oder daß die privilegirte Entdeckung (Erfindung, Verbesserung) aus dem Auslande eingeführt wurde und daselbst auf kein Privilegium beschränkt war; oder daß das inländische Privilegium nicht dem Inhaber des auf den nämlichen Gegenstand früher erwirkten ausländischen Privilegiums oder dessen rechtmäßigen Zessionarien ertheilt wurde, als erloschen oder vielmehr als nicht ertheilt betrachtet werden soll.

Viertens. Daß das Privilegium erloschen oder vielmehr als nicht ertheilt angesehen seyn soll, wenn der Eigenthümer eines in Kraft stehenden Privilegiums nachweiset, daß die neu privilegirte Entdeckung (Erfindung, Verbesserung) mit seiner eigenen früher ordnungsmäßig angezeigten und privilegirten Entdeckung (Erfindung, Verbesserung) identisch ist.

Fünftens. Daß das Privilegium erloschen seyn soll, wenn der (die) Privilegirte (Privilegirten) nicht längstens binnen Einem Jahre von dem heutigen Tage an gerechnet, seine (ihre) Entdeckung (Erfindung, Verbesserung) im Inlande auszuüben angefangen hat (haben), oder wenn er (sie) diese Ausübung durch volle zwei Jahre gänzlich unterbricht (unterbrechen).

Sechstens. Daß der Privilegirte bei der Ausübung des Privileginms-Gegenstandes folgende besondere Vorschriften, bei sonstiger Ungiltigkeit dieses Privilegiums, genau zu beobachten habe:

(folgen die allfälligen besonderen Bedingungen oder Beschränkungen, unter welchen das Privilegium ertheilt wird).

Posiódme. Że po upływie prawnego czasu przywileju użytkowanie pomienionego odkrycia (wynalazku, ulepszenia) każdemu ma być wolne.

Jeżeli więc prawem przepisane warunki wiernie będą dopełnione, tedy nie tylko używać będzie (będą) tego najłaskawiej mu (im) nadanego przywileju, ale także nakazujemy wraz, aby przez lat   począwszy od publicznego ogłoszenia tego dokumentu we wszystkich krajach Państwa Naszego, oprócz niego (nich) jego (ich) spadkobierców lub cesyjonaryjuszów, nikt inny nie ważył się wykonywać oznajmionego przezeń (przez nich) i opisanego odkrycia, (wynalazku, ulepszenia) pod przepisaną w §§. 39. i 40. patentu Naszego z dnia 15. Sierpnia 1852 r. winą od 25—1000 złr., tudzież konfiskatą podrabianych przedmiotów wraz z pomocnemi środkami i narzędziami, do podrabiania onych wyłącznie służącemi.

Do władz, których to dotycze, wydajemy najwyraźniejszy rozkaz, aby czuwały nad wykonawstwem tego przywileju i warunkami z tymże połączonemi.

W dowód czego i t. d.

Siebentens. Daß mit dem Verlaufe der gesetzmäßigen Privilegienzeit die Benützung der gedachten Entdeckung (Erfindung, Verbesserung) Jedermann frei seyn soll.

Wenn nun die gesetzmäßigen Bedingungen getreulich in Erfüllung gebracht werden, so soll er (sollen sie) nicht nur dieses ihm (ihnen) allergnädigst verliehenen Privilegiums sich zu erfreuen haben, sondern Wir verordnen zugleich, daß während Jahren von dem Tage der öffentlichen Kundmachung dieser Urkunde angefangen, in sämmtlichen Ländern Unseres Reiches sich außer ihm (ihnen) seinen (ihren) Erben oder Zessionarien Jedermann enthalten soll, die von ihm (ihnen) angezeigte und beschriebene Entdeckung (Erfindung, Verbesserung) auszuüben, bei Vermeidung der in den §§. 39 und 40 Unseres Patentes vom 15. August 1852 festgesetzten Geldstrafe von 25—1000 fl. und der Konfiszirung der nachgeahmten Gegenstände sammt den zur Nachmachung derselben ausschließend dienlichen Hilfsmitteln und Werkzeugen.

Den Behörden, die es betrifft, ertheilen Wir den gemessensten Befehl, über die Handhabung dieses Privilegiums und die damit verbundenen Bedingungen zu wachen.

Urkunde dessen ꝛc.

Wzór C.

Rejestr główny.

Karta

Liczba	Data nadanego przywileju	Imie i nazwisko, dalej zamieszkanie przywilejem obdarzonego (z wyrażeniem osobnej firmy, pod którą wykonywanym jest przywilej)	Przedmiot przywileju	Czyli o zachowanie tajemnicy proszono, lub nie	Pierwotnie pozwolony czas trwania przywileju	Przedłużenie czasu trwania		Przelanie własności przywileju			Koniec przywileju		Odwołanie do				Uwagi.
						Data przedłużenia przywileju	Czas trwania przedłużenia	Data pozwolenia	Zakres i tytuł przelania	Nazwisko i mieszkanic osób, na które przelano przywilej	Data wyroku	Zakres i tytuł unieważnienia	fascykułu registratury		rejestru przywilejów unieważnionych		
													tom	karta	tom	karta	

Formular C.

Hauptregister.

Folio

Zahl	Datum der Privilegiums-verleihung	Vor- und Zuname, dann Wohnort des Privilegirten (mit Angabe der besonderen Firma, unter der das Privilegium ausgeübt wird)	Gegenstand des Privilegiums	Ob die Geheimhaltung der Beschreibung angesucht ward oder nicht	Ursprünglich bewilligte Dauer des Privilegiums	Verlängerungen der Dauerzeit		Uebertragungen des Privilegiums			Beendigung des Privilegiums		Beziehungen auf				Anmerkungen.
						Datum der Privilegiumsverlängerung	Dauer der Verlängerung	Datum der Bewilligung	Umfang und Titel der Uebertragung	Name u. Wohnort der Personen, an welche die Uebertragung stattgefunden	Datum des Erkenntnisses	Umfang und Titel der Ungiltigkeit	den Registratur-Faszikel		das Ungiltigkeits-Register		
													Tom.	Fol.	Tom.	Fol.	

Wzór D.

Rejestr unieważnionych przywilejów.

Karta

Tom, karta i liczba rejestru głównego	Imie i nazwisko ostatniego właściciela przywileju	Przedmiot przywileju	Data pierwotnego nadania przywileju	Jak długo trwał przywilej	Sposób w jaki przywilej stał się nieważnym	Data zapadłej nieważności przywileju	Uwagi.

Formular D.

Register über die außer Kraft getretenen Privilegien.

Folio

Tom., Fol. und Zahl im Haupt-Register	Vor- und Zuname des letzten Privilegiumsbesitzers	Gegenstand des Privilegiums	Datum der ursprünglichen Privilegiums-Verleihung	Statt gehabte Dauer des Privilegiums	Art, auf welche das Privilegium ungiltig wurde	Datum der eingetretenen Ungiltigkeit des Privilegiums	Anmerkungen.

Wzór E.

Niniejszy najwyższy wyłączny przywilej wpisano wedle przepisu do rejestru przywilejów tom. kart. liczb.

W Wiedniu dnia

Z c. k. archiwum przywilejów.

(podpis).

Wzór F.

Dozwolone na rok do przedłużenia niniejszego przywileju zapisano wedle przepisu do rejestru przywilejowego tom. kart. liczb.

W Wiedniu dnia

Od c. k. archiwum przywilejów.

(podpis).

Wzór G.

Niniejszy najwyższy przywilej wyłączny został mocą (tu nazwać należy dokument zlewku) na własność N. N. w ten sposób zupełnie przelany, iż i t. d. (tu dosłownie wyrazić część przelanego przywileju, lub warunek, albo ograniczenie, pod jakiem zlewek uskuteczniono). To przelanie własności zapisano wedle przepisu do rejestru przywilejów tom. kart. liczb.

W Wiedniu dnia

Z c. k. archiwum przywilejów.

(podpis).

Formular E.

Gegenwärtiges a. h. ausschließendes Privilegium wurde in dem Privilegien-Register Tom. Fol. Z. vorschriftmäßig einregistrirt.

Wien am

Vom k. k. Privilegien-Archive.

(Unterschrift).

Formular F.

Die auf das te bis te Jahr bewilligte Verlängerung des gegenwärtigen Privilegiums wurde in dem Privilegien-Register Tom. Fol. Z. vorschriftmäßig einregistrirt.

Wien am

Vom k. k. Privilegien-Archive.

(Unterschrift).

Formular G.

Gegenwärtiges a. h. ausschließendes Privilegium wurde in Gemäßheit (hier ist die Uebertragungs-Urkunde zu bezeichnen) an den N. N. vollständig (übertragen) in der Art übertragen, daß u. s. w. (hier kömmt der Theil des Privilegiums, welcher übertragen würde, oder die Bedingung oder Beschränkung, unter welcher die Uebertragung geschah, wörtlich einzuschalten). Diese Privilegiums-Uebertragung wurde in dem Privilegiums-Register Tom. Fol. Z. vorschriftmäßig eingetragen.

Wien am

Vom k. k. Privilegien-Archive.

(Unterschrift).

Wzór H.

Ponieważ najwyższy przywilej wyłączny, N. N. dnia nadany (przedmiot przywileju), mocą (tu wyrazić należy dokument zlewku) przez właściciela przywileju w ten sposób na własność N. N. został ustąpiony, iż (tu wyrazić dosłownie odstąpioną część przywileju, albo warunek lub ograniczenie, pod jakiém to ustąpiono), przeto poświadcza się niniejszem, iż ten akt zlewku własności na dniu dzisiejszym wedle przepisu zapisano do przynależnego rejestru tom. stron. liczb.

W Wiedniu dnia

Z c. k. archiwum przywilejów.

(podpis).

Formular H.

Nachdem das dem N. N. unterm verliehene ausschließende a. h. Privilegium auf (Gegenstand des Privilegiums) zu Folge (hier ist die Uebertragungs-Urknnde zu bezeichnen) von dem Privilegienbesitzer an den N. N. in der Art übertragen wurde, daß (hier ist der Theil des Privilegiums, welcher übertragen wurde, oder die Bedingung oder Beschränkung, unter welcher die Uebertragung geschah, wörtlich einzuschalten), so wird hiemit bestätigt, daß dieser Uebertragungsakt in dem hiezu bestimmten Register Tom. Fol. Z. am heutigen Tage vorschriftmäßig eingetragen worden ist.

Wien am

Vom k. k. Privilegien-Archive.

(Unterschrift).

Aneks 2. do nr. 291.

Obwieszczenie Ministerstwa handlu z dnia 5. Października 1852,

względem skuteczności najwyższej ustawy o przywilejach z dnia 15. Sierpnia 1852 r. w księstwie Lichtensztejn.

Stosownie do §. 11. celno-związkowego traktatu pod dniem 5. Czerwca 1852, między Jego Ces. Król. Apostolską Mością Cesarzem Austryi i Jaśnie Oświeconym udzielnym Księciem Lichtensztejn zawartego, a z dniem 1. Sierpnia 1852 obowiązywać poczynającego, najwyższa ustawa o przywilejach z dnia 15. Sierpnia 1852 r., ogłoszona dnia 25. Września 1852 r., ma także i w księstwie Lichtensztejn moc obowiązującą; dlatego poddani austryjaccy mają prawo żądać rozciągnienia swych przywilejów na księstwo Lichtensztejn, poddani zaś księstwa tego mają prawo uzyskiwać przywileje zarówno z poddanymi austryjackimi pod temi samemi warunkami, i z tąż samą rozciągłością.

Z tej przyczyny Ministerstwo handlu widzi się nakłonionem, z powodu ogłoszenia wyżej wymienionej nowej ustawy o przywilejach przypomnieć powszechnie §. 11. przytoczonego traktatu celno-związkowego z dnia 5. Czerwca 1852 roku. Tenże opiewa tak:

„Przywileje nabyte według praw austryjackich na „wyłączne użytkowanie z wynalazków, odkryć i ulepszeń, „mają być i w księstwie Lichtensztejn za ważne uważane; „wszelako wyrabianie przedmiotów podobnie jak sprzedaż „kupiecka takowych przywiązana jest w księstwie Lichten„sztejn do zachowania istniejących tamże ustaw przemy„słowych“.

„Zresztą poddanych księstwa Lichtensztejn sta„wia się we wszystkiem, co się tycze nabycia takich przy„wilejów, na równi z austryjackimi poddanymi, a wykonaw„stwo nadanych im w księstwie przywilejów uważane jest „za mające ten sam skutek prawny, jakiby miało na ziemi „austryjackiej“.

2. Beilage zu Nro. 291.

Kundmachung des Handelsministeriums vom 5. Oktober 1852,

betreffend die Wirksamkeit des Allerhöchsten Privilegiengesetzes vom 15. August 1852 im Fürstenthume Liechtenstein.

In Gemäßheit des §. 11 des zwischen Seiner k. k. Apostolischen Majestät dem Kaiser von Oesterreich und Seiner Durchlaucht dem souverainen Fürsten von Liechtenstein abgeschlossenen, am 1. August 1852 in Kraft getretenen Zollvereinsvertrages vom 5. Juni 1852 hat, das am 25. September 1852 kundgemachte Allerhöchste Privilegiengesetz vom 15. August 1852 auch rechtliche Wirksamkeit im Fürstenthume Liechtenstein; daher die österreichischen Staatsangehörigen die Ausdehnung ihrer Privilegienrechte auf das Fürstenthum Liechtenstein und die Angehörigen dieses Fürstenthumes das Recht genießen, gleich den österreichischen unter denselben Bedingungen und mit derselben Ausdehnung Privilegien zu erwerben.

Man findet sich aus diesem Grunde bestimmt, aus Anlaß der Kundmachung des oben erwähnten neuen Privilegiengesetzes den §. 11 des obgedachten Zollvereinsvertrages vom 5. Juni 1852 allgemein in Erinnerung zu bringen. Derselbe lautet:

„Privilegien auf die ausschließende Benützung von Erfindungen, Entdeckungen und Verbesserungen, welche nach österreichischen Gesetzen erworben werden, sind auch als für das Fürstenthum Liechtenstein giltig anzusehen; doch ist die Verfertigung oder der gewerbsmäßige Verschleiß der Gegenstände solcher Privilegien im Fürstenthume Liechtenstein an die Beobachtung der daselbst bestehenden Gewerbegesetze geknüpft."

„Uebrigens werden Angehörige des Fürstenthumes Liechtenstein in Allem, was die Erwerbung solcher Privilegien betrifft, den österreichischen Unterthanen gleichgestellt, und die Ausübung der ihnen ertheilten Privilegien im Fürstenthume wird von derselben Rechtswirkung angesehen, als wenn die Ausübung auf österreichischem Gebiete stattfinden würde."

„Względem przywilejów żądanych i nabytych przez
„książęcych poddanych przyznane są Rządowi książęcemu
„w Wadutz też same prawa, również włożono nań też sa-
„me obowiązki, jakie mocą ustaw austryjackich na Namie-
„stnictwa są włożone, lub jakieby następnie włożone być
„miały.

„Der fürstlichen Regierung zu Vaduß werden in An-
„sehung der von den fürstlichen Unterthanen angesuchten und er-
„langten Privilegien dieselben Befugnisse zugestanden, und diesel-
„ben Verpflichtungen auferlegt, welche die österreichischen Gesetze
„den Statthaltereien auferlegt haben, oder in der Folge auferle-
„gen sollten."

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XL.

Wydana i rozesłana dnia 12. Lutego 1853.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XL. Stück.

Ausgegeben und versendet am 12. Februar 1853.

Jahrgang 1852.

292.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 27. Października 1852,

wydane do wszystkich powiatowych administracyj skarbowych, tudzież wykonawczych urzędów i organów dochodowych,

względem postępowania cłowego z materyjałem tkackim i kartami żakwardowemi.

Wysokie c. k. Ministerstwo skarbu postanowiło rozporządzeniem z dnia 9. Października r. b. l. 32984/1188, iż tak zwany materyjał tkacki, składający się z przędzy lnianej, w pasmach i dobrze szlichtowanej, którego pojedyncze we dwoje złożone nici zapomocą małych oczek z drutu żelaznego są połączone, pod pozycyję taryfy 94 *a)* jako pospolite towary złożone (cło wchodowe 15 złr. od cetnara netto), a karty zwane żakwardowe, t. j. wąskie paski papieru lub tekturki, w których wybite są krągłe dziurki w większych lub mniejszych, wzory tkackie dających oddaleniach, pod pozycyją 78 *c)* taryfy jako pospolite osobno nie wymienione roboty papierowe (cło wchodowe 15 złr. od cetnara netto) podciągnione być mają.

Które to rozporządzenie dla wiadomości i ku zachowaniu oznajmia się.

Krajewski m. p.

293.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 30. Października 1852,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych, do konsystorzów obrządku łacińskiego, ormiańskiego i grecko-katolickiego, do komendy pułku IV. żandarmeryi, oraz do magistratu i dyrekcyi policyi we Lwowie (za równoczesnem udzieleniem odpisu Naczelnikowi krakowskiej komisyi gubernijalnej ku podobnemu zarządzeniu w okręgu tamtejszym),

względem święcenia niedziel i świąt nakazanych tak w łacińskim, jak w grecko-katolickim kościele.

Z powodu żałoby żydów wniesionej przeciw zakazowi otwierania kramów i sklepów w święta grecko-katolickie, raczyło wysokie Ministerstwo spraw wewnętrznych, w porozumieniu się z wysokiem Ministerstwem wyznań, dekretem z dnia 21. b. m. l. 25634 rozporządzić, iż dopóki nie wyjdzie prawo święcenia niedziel i świąt, nakazane niedziele i święta tak łacińskiego, jak i grecko-katolickiego kościoła także izraelici zachować mają w sposób następujący:

292.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 27. Oktober 1852,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, ausübende Gefällsämter und Organe,

betreffend die Zollbehandlung des sogenannten Weberzeuges und der Jaquardkarten.

Das hohe k. k. Finanz-Ministerium hat mit Erlaß vom 9. Oktober l. J. Z. 32984/1188 zu bestimmen befunden, daß das sogenannte Weberzeug, bestehend aus geknüpftem, stark geleimten Leinengarn, dessen einzelne doppelt zusammengelegte Fäden durch kleine Ringelchen aus Eisendraht verbunden sind, unter die Tarifspost 94 a) als gemeine zusammengesetzte Waaren (Eingangszoll 15 fl. vom Zentner netto), dann die sogenannten Jaquardkarten, d. h. schmale Streifen Papiers oder Papendeckels, in welche runde Löcher in größeren oder kleineren, das Webemuster bildenden Zwischenräumen geschlagen sind, unter die Tarifspost 78 c) als gemeine nicht besonders benannte Papierarbeiten (Eingangszoll 15 fl. vom Zentner netto) einzureihen seyen.

Welches hiemit zur Wissenschaft und Darnachachtung kundgemacht wird.

Krajewski m. p.

293.

Erlaß des Landesguberniums vom 30. Oktober 1852,

an sämmtliche Kreisämter und Konsistorien des lateinischen, armenischen und griechisch-katholischen Ritus, das IV. Gensd'armerie-Regiments-Kommando, dann den Magistrat und die Polizei-Direkzion in Lemberg, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorstand der Gubernial-Kommission in Krakau zur gleichmäßigen Verfügung im dortigen Gebiete),

wegen Feier der Sonn- und gebotenen Feiertage sowohl der lateinischen, als der griechisch-katholischen Kirche.

Aus Anlaß einer von Seite der Judenschaft eingebrachten Beschwerde gegen das Verbot des Offenhaltens ihrer Gewölber und Kaufläden an griechisch-katholischen Feiertagen, hat das hohe Ministerium des Innern im Einvernehmen mit dem hohen Ministerium des Kultus mit der Entscheidung vom 21. d. M. Z. 25634 anzuordnen befunden, daß bis zum Erscheinen eines die Heiligung der Sonn- und Feiertage regelnden Gesetzes, die Feier der Sonn- und gebotenen Feiertage sowohl der lateinischen, als der griechisch-katholischen Kirche auch von den Israeliten in nachstehender Weise beobachtet werden solle:

1. Iż podczas nabożeństwa przedpołudniowego, to jest od godziny 11 przed południem, niemniej podczas południowego nabożeństwa, od wszelkiego handlu publicznego, od wszelkiego hałaśliwego rękodzielnictwa, a w ogólności od tego wszystkiego, coby przeszkadzało katolickiemu nabożeństwu, pod karą prawem przepisaną wstrzymać się powinni.

2. W najuroczystsze święta pomienionych chrześcijańsko-katolickich wyznań, to jest na Boże Narodzenie, w niedzielę Wielkanocną i Zielonych Świątek, na Boże Ciało, Zwiastowanie i Narodzenie Maryi Panny; również w grecko-katolickie święto Ukazania się Pańskiego (Jordan) ma być zaniechana wszelka sprzedaż, i należy je święcić przy zupełnem zachowaniu istniejących w tym względzie przepisów.

3. Wyjąwszy niezbędne potrzeby, jakiemi są: mięso, chleb, mleko i zakryszka, inne artykuły w godzinach, kiedy to jest ogólnie pozwolonem, tylko bez wystawy i przy drzwiach na wpół otwartych, sprzedawane być mogą.

(Dodatek do urzędów obwodowych.)

Według tego na przyszłość ściśle zachować się ma urząd obwodowy i zarządzić, aby punktualnego wypełniania tego wysokiego polecenia także wszystkie zwierzchności miejscowe surowo przestrzegały.

Gołuchowski m. p.

294.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 13. Listopada 1852 *),

wydane do wszystkich urzędów obwodowych włącznie z Bukowiną (za równoczesnem udzieleniem odpisu Naczelnikowi krakowskiej komisyi gubernijalnej ku dalszemu zarządzeniu w tamtejszym okręgu),

którem z powodu uczynionych przy ostatniej rekrutacyi spostrzeżeń wydaje się niektóre polecenia.

Z powodu udzielonych sobie przez wysokie Ministerstwo wojny spostrzeżeń, poczynionych od władz wojskowych podczas ostatniej rekrutacyi, weszło wysokie Ministerstwo spraw wewnętrznych z pomienionem wysokiem Ministerstwem w porozumienie względem wydania niektórych poleceń.

W skutek tego na mocy rpzporządzenia wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 30. Października r. b. l. 26859/3274 urzędowi obwodowemu poleca się:

---

*) Odpis rozporządzenia tego udzielono równocześnie c. k. krajowej komendzie wojskowej dla wiadomości i ku wszelakiemu dalszemu zarządzeniu.

1. Daß sie sich in der Zeit des vormittägigen Gottesdienstes, das ist bis 11 Uhr Vormittags, dann während der Dauer des nachmittägigen Gottesdienstes jedes öffentlichen Handelsverkehrs, jedes lärmenden Gewerbsbetriebes, und überhaupt alles dessen, was den katholischen Gottesdienst stören könnte, bei sonstiger gesetzlicher Ahndung enthalten.

2. An den größten Feiertagen der vorgedachten christkatholischen Glaubensgenossen, das ist am Weihnachtstage, dem Oster- und Pfingstsonntage, Frohnleichnahmstage, Maria-Verkündigung und Maria-Geburt; so wie am griechisch-katholischen Feste der Erscheinung des Herrn, hat jeder Verkauf ganz zu unterbleiben, und sind diese Festtage unter voller Anwendung der hierüber bestehenden Vorschriften zu feiern.

3. Mit Ausnahme der unentbehrlichen Bedürfnisse, als: Fleisch, Brot, Milch und grüne Waare, darf der Verkauf der übrigen Artikel in jenen Stunden, in welchen dieß überhaupt gestattet ist, nur ohne Auslage und bei halbgeöffneten Laden geschehen.

(Beisatz für die Kreisämter).

Hiernach hat das Kreisamt in Zukunft sich genau zu benehmen und die Einleitung zu treffen, daß die pünktliche Befolgung dieser hohen Weisung auch von allen Ortsobrigkeiten strenge überwacht werde.

Goluchowski m. p.

294.

Erlaß des Landesguberniums vom 13. November 1852*),

an sämmtliche Kreisämter mit Einschluß der Bukowina, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorstand der Gubernial-Kommission in Krakau zur weiteren Veranlassung im dortigen Gebiete),

womit einige Verfügungen anläßlich der Wahrnehmungen bei der letzten Rekrutirung getroffen werden.

Das hohe Ministerium des Innern hat aus Anlaß der von dem hohen Kriegsministerium mitgetheilten Wahrnehmungen der Militär-Behörden bei der letzten Rekrutirung, mit demselben über einige zu treffende Verfügungen das Einvernehmen gepflogen.

In Folge dessen wird im Grunde Erlaßes des hohen Ministeriums des Innern vom 30. Oktober d. J. Z. 26859/3274 dem Kreisamte verordnet:

---

*) Von dieser Verfügung ist unter Einem auch dem k. k. Landes-Militär-Kommando eine Abschrift zur gefälligen Wissenschaftsnahme und weiteren beliebigen Veranlassung mitgetheilt worden.

1. Przedsiębrać na przyszłość po każdej rekrutacyi co do szczególnych spostrzeżeń, któreby tak ze strony politycznej jakoteż i wojskowej poczyniono, w porozumieniu się z dotyczącą komendą werbunkową, rozprawy koncertacyjne, jakto względem spisu ludności (konskrypcyi) jest przepisane, i egzemplarz protokółu koncertacyjnego z wyrażeniem wniosków, któreby stosownemi uznano, z dniem 15. Czerwca każdego roku, jeżeli rekrutacyja w czasie zwykłym w miesiącu Marcu rozpoczętą została, Rządowi krajowemu przełożyć.

2. Ponieważ z wielu strón oświadczono życzenie, iżby ilość komisyj asentujących dla każdego okręgu werbunkowego postanowionych §m 5. przepisu naborowego, wydanego od Ministerstwa wojny dla rekrutacyi w roku 1852, pomnożoną być mogło, by ułatwić zaciągi z miejsc odleglejszych, połączone częstokroć z znacznemi trudnościami tak dla naborowych, jakoteż i dla zwierzchności stawienniczych; przeto wysokie Ministerstwo spraw wewnętrznych udawało się w sprawie pomnożenia tych komisyj do wysokiego Ministerstwa wojny; toż jednakże oświadczyło, iż pod wszelkiemi okolicznościami dość jest cztery komisyje asentujące dla jednego okręgu werbunkowego, i że przekroczenie tego maksymum dla służby byłoby tylko szkodliwem, że zresztą zależy to od c. k. krajowej komendy wojskowej, dwie, trzy, nawet cztery takie komisyje powołać do czynności, a w razie potrzeby nawet uczynić je ruchomemi.

Poleca się przeto urzędowi obwodowemu, według okoliczności prosić zawczasu o tutejsze wdanie się, ażeby celem łatwiejszego zaciągania się naborowych, którychby właściwie z powodu asentowania do odbywania noclegu przymuszać nie należało, ustanowiono potrzebną ilość komisyj asentujących, tych zaś rzeczą będzie udać się na miejsca zaciągów, naprzód oznaczyć się mające.

Dalej zezwoliło na to c. k. Ministerstwo wojny, ażeby także na przyszłość, o ileby niesprzeciwiały się temu stosunki stanu i służby, rekrutów z placu naboru puszczano na urlop, niemniej ażeby uwzględniano wedle możności prośby rekrutów, iżby ich do wybranych przez się korpusów wojskowych asentowano; do czego sciśle zastosować się powinna polityczna komisyja asentująca.

Gołuchowski m. p.

295.

Obwieszczenie Rządu krajowego z dnia 14. Listopada 1852,

zawierające postanowienia o wymiarze i płaceniu podatku od dochodów w roku administracyjnym 1853.

Podług najwyższego patentu z dnia 29. Września 1852, obwieszczonego Dziennikiem praw państwa, (Dziennik praw krajowych, część XXXIV., nr. 238,

1. In Hinkunft nach jeder Rekrutirung über die dabei sowohl politischer als militärischer Seits gemachten besonderen Wahrnehmungen, im Einvernehmen mit dem betreffenden Werbbezirks-Kommando in derselben Art, wie dies bezüglich der Volkszählung vorgeschrieben ist, eine Konzertazions-Verhandlung zu pflegen, und ein Pare des Konzertazions-Protokolls mit Hervorhebung der etwa zweckdienlich erachteten Anträge mit 15. Juni jeden Jahres, falls nämlich die Rekrutirung zur gewöhnlichen Zeit im März begonnen hat, hierher vorzulegen.

2. Nachdem mehrseitig der Wunsch ausgesprochen wurde, daß die im §. 5 der vom Kriegsministerium erlassenen Assentirungs-Vorschrift für die Rekrutirung des Jahres 1852 für jeden Werbbezirk festgesetzte Zahl der Assent-Kommissionen zu vermehren wäre, damit dem für die Militärpflichtigen, so auch für die Stellungsbehörden oft mit bedeutenden Schwierigkeiten verbundenen Zuzug von entfernteren Orten abgeholfen werde; so hat das Ministerium des Innern sich wegen Vermehrung dieser Kommissionen bei dem hohen Kriegsministerium verwendet; dasselbe äußerte sich aber dahin, daß unter allen Umständen vier Assentirungs-Kommissionen in einem Werbbezirke genügen, und eine Ueberschreitung dieses Maximums dem Dienste nur abträglich wäre, daß es übrigens von dem Ermessen des k. k. Landes-Militär-Kommando abhänge, zwei, drei selbst vier Kommissionen in Wirksamkeit, nöthigenfalls auch in Ambulanz zu setzen.

Dem Kreisamte wird demnach verordnet, nach Maßgabe der Umstände die hierortige Verwendung rechtzeitig anzusuchen, damit zur Erleichterung des Zuzuges der Militärpflichtigen, welche wegen der Assentirung eigentlich zu einem Nachtlager nicht gezwungen seyn sollten, die nöthige Zahl der Assent-Kommissionen festgestellt werde, welche sich sodann an die vorhinein zu bestimmenden Assentirungsorte zu begeben haben werden.

Weiters hat das hohe Kriegsministerium eingewilliget, daß auf die Beurlaubung der Rekruten vom Assentplatze aus, auch in Hinkunft, so weit es die Standes- und Dienstes-Verhältnisse zuläßig machen, Rücksicht genommen werde; daß ferner auf vorkommende Bitte der Rekruten, zu einem gewählten Truppenkörper assentirt zu werden, thunlichst Bedacht genommen werde, wornach sich die politischen Assentirungs-Kommissäre genau zu achten haben.

Goluchowski m. p.

295.

Kundmachung des Landesguberniums vom 14. November 1852,

enthaltend die Bestimmungen wegen Bemessung und Entrichtung der Einkommensteuer im Verwaltungsjahre 1853.

Nach dem durch das Reichs-Gesetzblatt kundgemachten Allerhöchsten Patente vom 29. September 1852 (Landes-Gesetzblatt, XXXIV. Stück, Nr. 238, Seite 569),

str. 569), podatek od dochodów w roku adm. 1853 będzie uiszczany w tym samym wymiarze i z zastosowaniem postanowień, jakie przepisane były na rok 1852.

Zważywszy jednak tę okoliczność, że oznaczone zasady wymiaru podatku na rok adm. 1852 do opodatkowania także w roku administracyjnym 1853 zastosowane być nie mogą, w skutek rozporządzenia wysokiego c. k. Ministerstwa skarbu z dnia 5. Października 1852, za l. 14923 M. F., rozporządza się, co następuje:

1) Fasyjom z dochodów klasy I. na rok adm. 1853, dla wyrachowania czystego dochodu, w przecięciu podatkowi uległego, służyć mają za podstawę przychody i rozchody w latach 1850, 1851 i 1852.

2) Postanowienia §§. 21 i 22 najwyższego patentu z dnia 29. Października 1849 (Dziennik praw krajowych, część III., nr. 53, str. 61) o poborze podatku dochodowego z przychodów stałych klasy II., mają być zastosowane do kwot takowych przychodów przypadłych na rok, poczynający z dniem 1. Listopada 1852, a kończący się dnia 1. Października 1853.

3) Prowizyje i renty klasy III., których fasyjonowanie jest obowiązkiem wierzyciela, powinny na rok 1853 być fasyjonowane podług stanu majątku i dochodu z dnia 31. Października 1852.

4) Odbiór, rozpoznawstwo i sprawdzanie fasyj i doniesień względem podatku dochodowego, jakoteż stanowienie należytości podatkowej, jest rzeczą komisyj powiatowych, dla podatku dochodowego teraz istniejących.

5) Rozstrzyganie rekursów wniesionych przeciw wymiarowi podatku na rok adm. 1853, przez pierwsze Instancyje uskutecznionemu, poruczone jest krajowej Dyrekcyi skarbowej.

6) Do podawania fasyj dochodu i doniesień o stałych poborach, termin odnośnie do §. 32. najwyż. patentu z dnia 29. Października 1849, tudzież postanowień przepisu wykonawczego z dnia 11. Stycznia 1850 r., stanowi się do końca Grudnia 1852.

Gołuchowski m. p.

ist die Einkommensteuer in dem Ausmaße und nach den Bestimmungen, die für das Jahr 1852 vorgeschrieben wurden, auch im Verwaltungs-Jahr 1853 zu entrichten.

In Anbetracht des Umstandes jedoch, daß die vorgezeichneten Grundlagen zur Bemessung der Steuer für das Verwaltungs-Jahr 1852 nicht auch für die Besteuerung des Verwaltungs-Jahres 1853 in Anwendung kommen können, wird in Folge Erlaßes des hohen k. k. Finanzministeriums vom 5. Oktober 1852 Z. 14923 F. M. Folgendes verordnet:

1) Den Bekenntnissen über das Einkommen der I. Klasse für das Verwaltungs-Jahr 1853 sind die Erträgnisse und Ausgaben der Jahre 1850, 1851 und 1852 zur Ermittlung des steuerbaren reinen Durchschnitts-Erträgnisses zum Grunde zu legen.

2) Die Anordnungen der §§. 21. und 22. des Allerhöchsten Patentes vom 29. Oktober 1849 (Landes-Gesetzblatt, III. Stück, Nr. 53, Seite 61) über die Einhebung der Einkommensteuer von den stehenden Bezügen der II. Klasse sind auf die an solchen Bezügen für das Jahr, das mit 1. November 1852 beginnt und am 31. Oktober 1853 endiget, fälligen Beträge anzuwenden.

3) Die Zinsen und Renten der III. Klasse, welche der Verpflichtung des Gläubigers znr Einbekennung unterliegen, sind für das Jahr 1853 nach dem Stande des Vermögens nnd Einkommens vom 31. Oktober 1852 einzubekennen.

4) Die Uebernahme, Prüfung und Richtigstellung der Bekenntnisse und Anzeigen für die Einkommensteuer, dann die Festsetzung der Steuergebühr liegt den dermalen bestehenden Einkommensteuer-Bezirks-Kommissionen ob.

5) Die Entscheidung der Rekurse gegen die Steuerbemessung der ersten Instanzen für das Verwaltungsjahr 1853 ist der k. k. Finanz-Landes-Direkzion zugewiesen.

6) Zur Ueberreichung der Bekenntnisse über das Einkommen und der Anzeigen über stehende Bezüge wird, mit Beziehung auf den §. 32 des Allerhöchsten Patents vom 29. Oktober 1849 und die Bestimmungen der Vollzugs-Vorschrift vom 11. Jänner 1850, die Frist bis Ende Dezember 1852 bestimmt.

Goluchowski m. p.

296.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 19. Listopada 1852,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych, włącznie z Bukowiną (za równoczesnem udzieleniem odpisu Naczelnikowi gubernijalnej komisyi krakowskiej ku dalszemu zarządzeniu w okręgu tamtejszym),

którem zarządza się niektóre środki usunięcia nieprawnych wybiegów, czynionych przez Izraelitów ku udaremnieniu przepisów tyczących się naboru wojska.

Zdarzają się częste wypadki, iż wyrostki żydowskie, nie dosięgające wieku do służby wojskowej przepisanego, w porozumieniu z swoimi rodzicami lub opiekunami, za otrzymaną nagrodę pozwalają gminom żydowskim celem ocalenia młodzieży miejscowej, jakoby „bez paszportu ujęci" w tym zamiarze stawić się do wojska, iżby przez krewnych z tytułu małoletności byli reklamowanymi, potem zaś na nowo pod równemi okolicznościami na innem miejscu do wojska stawić się mogli.

Wysokie c. k. Ministerstwo wojny, chcąc położyć tamę zdrożnym tego rodzaju wybiegom, raczyło reskryptem z dnia 28. Grudnia 1851 r. do l. 8803. do galicyjskiej c. k. krajowej komendy wojskowej wydanem, z mianym względem na najwyższe postanowienia z dnia 4. Kwietnia 1835 roku i 22. Grudnia 1837 r., ogłoszone tutejszemi okólnikami z dnia 27. Sierpnia 1835 do liczby 48323, i 3. Kwietnia 1838 roku do l. 14510 (Zbiór ustaw prowincyjonalnych rok 1835, nr. 185, str. 590, i z roku 1838, nr. 50, str. 134) postanowić, że w przypadkach, w którychby udowodnionem było oszukańcze porozumienie się między ujętym bez paszportu małoletnym żydem, a rodzicami lub opiekunami jego i gminą żydowską stawiącą go do wojska, reklamacyja żadnego skutku mieć nie może, ponieważ porozumienie się rodziców lub opiekunów zawiera w sobie w takim wypadku zezwolenie na dobrowolne wstąpienie małoletniego do c. k. wojska.

Gdzieby zaś nie było dowodu takiego porozumienia się, tam też nie ma powodu do odstąpienia od przepisów w tym względzie istniejących.

O tem zawiadamia się urząd obwodowy w skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 24. Stycznia r. b. l. 29423/1812 z tem poleceniem, iż względem wieku osób, którychby z powodu nieposiadania paszportów, ex officio do wojska stawiono, osobnego śledztwa, wyjąwszy przypadki reklamacyi, przedsiębrać nie należy, i że śledztwa nawet i w takich przypadkach przedsiębrane skutków zaciągu zawiesić nie mogą; dalej że w razie, gdyby śledztwo w skutek reklamacyi przedsięwzięte wykryło wprawdzie tę okoliczność, iż człowiek do wojska oddany nie dosiągnął jeszcze wieku do służby wojskowej przepisanego, atoli przytem wykazało także, iż tak tenże, jako też ojciec lub opiekun jego uczestniczyli w oszukaniu władz, a zatem iż stawiennictwo

296.

Erlaß des Landesguberniums vom 19. November 1852,

an sämmtliche Kreisämter mit Einschluß der Bukowina, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorstand der Gubernial-Kommission in Krakau zur weiteren Verfügung im dortigen Gebiete),

womit die Anwendung einiger Maßregeln zur Beseitigung der von den Israeliten zur Umgehung der Rekrutirungs-Vorschriften versuchten Umtriebe angeordnet wird.

Es ergeben sich häufig Fälle, daß unter dem militärpflichtigen Alter stehende Judenburschen, im Einverständnisse mit ihren Aeltern oder Vormündern, gegen Empfang eines Honorars unter dem Titel „paßlos betreten" von den Judengemeinden zur Schonung ihrer einheimischen Jugend, in der Absicht sich stellen lassen, um von ihren Angehörigen als minderjährig reklamirt, und dann abermals unter gleichen Verhältnissen auf einem anderen Assentplatze gestellt zu werden.

Zur Hintanhaltung derartiger Umtriebe hat das hohe k. k. Kriegsministerium in seinem Erlaße an das galizische k. k. Landes-Militär-Kommando vom 28. Dezember 1851 Z. 8803, mit Rücksichtnahme auf die mit dem hierortigen Kreisschreiben vom 27. August 1835 Z. 48323 und vom 3. April 1838 Z. 14510 (Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1835, Nr. 185, Seite, 590 und vom Jahre 1838, Nr. 50, Seite 134) kundgemachten Allerhöchsten Entschließungen vom 4. April 1835 und vom 22. Dezember 1837 bestimmt, daß in jenem Falle, wo ein betrügerisches Einverständniß zwischen den paßlos betretenen minderjährigen Juden mit ihren Aeltern oder Vormündern und der abstellenden jüdischen Gemeinde erwiesen vorliegt, eine Reklamazion keine Wirkung haben kann, weil das Einverständniß der Aeltern und Vormünder in diesem Falle die Zustimmung zum freiwilligen Eintritte der Minderjährigen n das k. k. Militär einschließt.

Liegt dagegen der Beweis eines solchen Einverständnisses nicht vor, so ist auch kein Anlaß vorhanden, von den in dieser Beziehung bestehenden Vorschriften abzuweichen.

Hievon wird das Kreisamt in Folge Erlaßes des hohen Ministeriums des Innern vom 24. Jänner d. J. Z. 29423/1812 mit der Weisung in die Kenntniß gesetzt, daß eine besondere Erhebung über das Alter eines wegen Paßlosigkeit ex offo. zu Stellenden, außerim Falle einer Reklamazion, nicht, und selbst dann nicht mit einhaltender Wirkung vorzunehmen sei, und daß, wenn sich bei der in Folge einer erhobenen Reklamazion gepflogenen Erhebung zwar der Umstand bewährt, daß der Gestellte noch nicht das militärpflichtige Alter erreicht habe, jedoch zugleich hervorkommt, daß sowohl der Gestellte, als der Vater oder Vormund desselben an der Hintergehung der Behörden Antheil hatte, und sonach diese ex offo. Stellung nur eine versteckte Werbung war, der Angeworbene als ein Freiwilliger, welcher auch unter dem militär-

ex officio było tylko płaszczykiem werbunku, zwerbowany jako ochotnik, nawet niżej przepisanego wieku do wojska wstąpić mogący, w temże pozostać ma, i na rachunek swego domowego okręgu losowania policzony być powinien.

Mimo tego przeciw wybiegom żydowskim nie mają być i nadal bezskutecznemi wydane rozporządzenia wysokiego c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 2. Stycznia 1852 r. l. 129., podane do wiadomości rozporządzeniem tutejszem z dnia 9. Stycznia r. b. l. 1081, a opiewające o postępowaniu z osobami za wydanym prawnym certyfikatem nieobecnemi.

Ażeby atoli uzupełnić ten środek, i tego dokazać, aby tegoroczny kontyngens ludności żydowskiej wraz ze wszystkiemi dawniejszemi niedoborami był nieochybnie oddany, bacząc na usiłowania dążące ku temu, iżby kontyngens żydowski po największej części bez uwzględnienia przepisów naborowych (rekrutacyjnych) bywał stawianym, w skutek polecenia wysokiego c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych rozporządza się, że komisyja asentująca, jeżeliby kontyngens rekruta przy pierwszem stawianiu na plac asentowania, w zupełności nie był dostarczony w ludziach ex officio oddanych, w ochotnikach, nakoniec w tych, którychby według klas wieku i numerów losowych stawiono, natychmiast kosztem winnego udała się do gminy żydowskiej, i jak najprędzej wszystkich tamecznych w kategoryi obowiązku służenia w wojsku poprzedzających i następujących, ująć i do wojska odstawić kazała.

Aby jednakże obecni następujący nie cierpieli za nieobecnych poprzedzających, rodziców i opiekunów ludzi nieprawnie nieobecnych niezwłocznie za użyciem wydatnych środków przymusowych, w razie potrzeby nawet egzekucyi wojskowej, do dostawienia synów i pupilów przynaglić należy.

Urząd obwodowy ma bez odwłoki rozesłać do podrzędnych zwierzchności miejscowych, tudzież przełożeństwu gmin żydowskich polecenie i tymże oznajmić, iż za scisłe dopełnienie niniejszych przepisów zarówno są odpowiedzialnemi.

Gdyby się okazało, iż dominija lub magistraty wykonywują niedbale przepisy postępowania przy naborze wojska, natenczas użyć należy skutecznych środków przymusowych i karnych, według okoliczności nawet egzekwowania od dotyczących gmin żydowskich kwot pieniężnych, jakie z powodu niedobranego kontyngensu według normy taksowej na wykupno z wojska przypadną.

Gołuchowski m. p.

pflichtigen Alter eintreten kann, im Militär zu verbleiben habe, und seinem heimathlichen Losungsbezirke gut zu rechnen sei.

Ueberdieß werden gegen die Umtriebe der Juden die mit hierortiger Verordnung vom 9. Jänner l. J. Z. 1081 bekannt gemachten Anordnungen des hohen k. k. Ministeriums des Innern vom 2. Jänner 1852 Z. 129 wegen Behandlung der mit legalen Ausweisen Abwesenden immerhin nicht unwirksam seyn.

Um jedoch diese Maßregel zu ergänzen, und um zu erreichen, daß das heurige Kontingent der jüdischen Bevölkerung sammt allen älteren Rückständen zuverläßig abgestellt werde, wird bei dem Umstande, als das Kontingent der Juden größtentheils ohne Beachtung der Vorschriften über die Rekrutirung gestellt zu werden, getrachtet wird, über Auftrag des hohen k. k. Ministeriums des Innern angeordnet, daß die Assentirungs-Kommission, wenn das Rekruten-Kontingent nicht bei der ersten Stellung vollständig durch ex offo. Gestellte, durch Freiwillige und endlich durch die nach den Altersklassen und den Loosnummern Vorgeführten abgestellt wird, sogleich sich auf Kosten des Schuldtragenden in die Judengemeinde zu verfügen, und dort schleunigst alle vorfindigen Vor- und Nachmänner aufgreifen und abstellen zu lassen hat.

Damit aber die anwesenden Nachmänner nicht für die abwesenden Vormänner leiden, sind die Aeltern und Vormünder der illegal Abwesenden sogleich mit ergiebigen Zwangsmitteln, nöthigenfalls mit Anwendung der Militär-Exekuzion, zur Herbeischaffung ihrer Söhne und Mündel zu verhalten.

Das Kreisamt hat unverzüglich an die unterstehenden Ortsobrigkeiten und an die Judengemeinde-Vorstände die erforderliche Weisung zu erlassen, und denselben zu bedeuten, daß sie für die genaue Vollziehung der dießfälligen Anordnungen gleichmäßig zu haften haben.

Sollte sich zeigen, daß die Dominien oder Magistrate die Vorschriften über das Verfahren bei der Rekrutirung läßig handhaben, so ist mit eingreifenden Zwangs- und Strafmaßregeln, nach Umständen auch mit der Eintreibung der für das aushaftende Kontingent nach der Taxnorm für den Loskauf entfallenden Beträge, von den betreffenden Judengemeinden gegen dieselben vorzugehen.

Goluchowski m. p.

297.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 20. Listopada 1852,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych włącznie z Bukowiną, (za równoczesnem udzieleniem odpisu Naczelnikowi krakowskiej komisyi gubernijalnej),

którem prostuje się oznaczony w rozporządzeniu gubernijalnem z dnia 26. Października 1852 r. termin poczęcia prawomocności nowej ustawy o przywilejach.

Ponieważ wysokie Ministerstwo handlu pod dniem 5. Listopada 1852 r. l. 8499 oświadczyło, iż z mocy §. 4. cesarskiego postanowienia z dnia 20. Grudnia 1850 r. postanowiony §m 3. najwyższego patentu z dnia 4. Marca 1849 trzydziesto-dniowy termin poczęcia prawomocności ustaw Dziennikiem praw państwa i rządu ogłaszanych, przedłużony został do czterdziestu pięciu dni, po dniu, w którym jaka ustawa w Dzienniku praw państwa ogłoszoną została; przeto według tego termin poczęcia prawomocności nowej ustawy o przywilejach naznaczony, wysokie rozporządzenie ministeryjalne z dnia 15. Października b. r. l. 1888 (rozporządzenie gubernijalne z dnia 26. Października r. b., Dziennik praw krajowych, część XXXIX., nr. 291) sprostować należy, przeczco ograniczona do d. 25. Października 1852 r. prawomocność patentu o przywilejach z roku 1832, do dnia 9. Listopada 1852 r. jest przedłużona.

Gołuchowski m. p.

298.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 20. Listopada 1852,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych (za równoczesnem udzieleniem odpisu Naczelnikowi krakowskiej komisyi gubernijalnej),

jako posełki pieniędzy od urzędów obwodowych do galicyjskiego instytutu kredytowego podlegają opłacie pocztowej.

Według odebranego przez Rząd krajowy doniesienia zaległe procenta od pożyczek z instytutu kredytowego przez urzędy obwodowe w drodze przymusu odbierane, przesełane bywają temuż instytutowi do Lwowa pod napisem: „ex offo. Franco“.

Gdy galicyjski instytut kredytowy ani co do poczty listowej, aniteż co do wozowej, od pocztowego wolnym nie jest, przeto poleca się urzędowi obwodowemu sciśle tego trzymać się, ażeby z posełkami takiemi do tutejszego instytutu kredytowego obchodzono się jako z posełkami opłacie pocztowego podległemi.

Gołuchowski m. p.

297.

Erlaß des Landesguberniums vom 20. November 1852,

an sämmtliche Kreisämter mit Einschluß der Bukowina, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorstand der Gubernial-Kommission in Krakau),

wodurch der im Gubernial-Erlaße vom 26. Oktober 1852 bezeichnete Anfangstermin für die Wirksamkeit des neuen Privilegiengesetzes berichtigt wird.

Indem das hohe Handels-Ministerium ddto. 5. November 1852 Z. 8499 eröffnet hat, daß durch die kaiserliche Verordnung vom 20. Dezember 1850 §. 4. die durch das Allerhöchste Patent vom 4. März 1849 §. 3. festgesetzte Frist für den Eintritt der verbindenden Kraft der durch das Reichsgesetz- und Regierungsblatt kundgemachten Gesetze von dreißig Tagen auf den fünf und vierzigsten Tag nach dem Tage, an welchem ein Gesetz im Reichs-Gesetzblatt erscheint, erweitert worden ist, so ist der zu Folge des hohen Ministerial-Erlaßes vom 15. Oktober d. J. Z. 1888 (Gubernial-Erlaß vom 26. Oktober l. J, Landes-Gesetzblatt XXXIX. Stück, Nro. 291) bezeichnete Anfangstermin für die Wirksamkeit des neuen Privilegiengesetzes dem gemäß zu berichtigen, wodurch sich die bis zum 25. Oktober 1852 festgesetzte Wirksamkeit des Privilegienpatentes vom Jahre 1832 bis zum 9. November 1852 verlängert.

Goluchowski m. p.

298.

Erlaß des Landesguberniums vom 20. November 1852,

an sämmtliche Kreisämter, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorstand der Gubernial-Kommission in Krakau),

über die portopflichtige Behandlung der an die galizische Kreditanstalt lautenden Geldsendungen von Seite der Kreisämter.

Nach einer hierorts vorgekommenen Anzeige werden von Seite der Kreisämter die im Zwangswege eingebrachten ausständigen Zinsen von Kreditsdarlehen an die Kreditsanstalt in Lemberg mit der Bezeichnung „ex offo. franco“ abgesendet.

Da die galizische Kreditanstalt weder bei der Brief- noch Fahrpost die Portofreiheit genießt, so erhält das Kreisamt den Auftrag, darauf feste Hand zu halten, damit derlei Sendungen an die hiesige Kreditanstalt als portopflichtig behandelt werden.

Goluchowski m. p.

299.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 23. Listopada 1852 *)

wydane do wszystkich urzędów obwodowych włącznie z Bukowiną, (za równoczesnem udzieleniem odpisu Naczelnikowi komisyi gubernijalnej krakowskiej ku dalszemu zarządzeniu w okręgu tamtejszym),

mocą którego znosi się przeszywanie sienników dla żandarmeryi krajowej, pod dniem 7. Marca r. b. nakazane, a zaprowadza się na nowo wypychanie i dopełnianie tychże według postanowień przepisu o kwaterunkach z dnia 25. Lipca 1851 r.

Mając uwagę na obiecane oszczędzenie konkurencyi krajowej, wydano za porozumieniem się z Komendą pułkową żandarmeryi pod dniem 7. Marca r. b. do l. 8573 (Dziennik praw krajowych, część XIII., nr. 68, str. 200) zezwolenie na wniesione przeszywanie sienników dla żandarmeryi krajowej, i rozporządzono, że sienniki raz w rok świeżą słomą wypychane i przeszywane być mają, a nakazane dotąd dopełnianie tychże co trzy miesiące zaniechane być ma.

Atoli w wykonaniu postanowienia tego okazały się miasto obiecanego oszczędzenia jeszcze większe wydatki, gdy sienniki kosztownem corocznem przeszywaniem bardziej się zużywają, czyli dziurawią, a prócz tego do wypchania jednego siennika poszczególne skrzydłowe i plutonowe Komendy po 45 do 50 wiedeńskich funtów słomy wymagają.

W obec takich okoliczności widzi się Rząd krajowy spowodowanym, odstąpić od przeszywania sienników dla żandarmeryi krajowej, pod dniem 7. Marca r. b. do l. 8573 nakazanego, przywrócić znowu wypychanie i dopełnianie tychże wedle postanowień przepisu o kwaterunkach z dnia 25. Lipca r. z., wykazu D. §. 4. (Dziennik praw krajowych, część XXXI., nr. 256, str. 782), i postanowić, aby w owych stacyjach, gdzie nie przeszywano jeszcze sienników, tego przeszycia zaniechano, sienniki zaś już przeszyte dopiero po upłynionym roku od dnia, kiedy przeszycie uskutecznionem zostało, wypychano i dopełniano.

Niniejsze postanowienie nie tylko ma przestrzegać sam urząd odwodowy, ale je także niezwłocznie ku scisłemu zachowaniu się zwierzchnościom owych miejsc udzielić, w których okręgu znajdują się stacyje żandarmeryi, tudzież przedkładając rachunki pojedynczych zwierzchności, tyczące się wydatków na sprzęty żandarmeryi, jeśliby w nich znajdowało się wypychanie i dopełnianie sienników, wyrazić, czyli i kiedy też sienniki przeszyte zostały.

Gołuchowski m. p.

---

*) Podobne polecenie wydano równocześnie do magistratu lwowskiego, niemniej o tem rozporządzeniu zawiadomiono c. k. Komendę pułkową żandarmeryi ku oznajmieniu komendom skrzydłowym.

299.

Erlaß des Landesguberniums vom 23. November 1852*),

an sämmtliche Kreisämter mit Einschluß der Bukowina, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorstand der Gubernial-Kommission in Krakau zur weiteren Veranlassung im dortigen Gebiete),

womit das unterm 7. März d. J. angeordnete Steppen der Strohsäcke für die Landes-Gensd'armerie abgestellt, dagegen das Füllen und Nachfüllen derselben nach den Bestimmungen der Bequartierungs-Vorschrift vom 25. Juli 1851 wieder eingeführt wird.

In Rücksicht auf die für die Landeskonkurrenz in Aussicht gestellte Ersparung wurde das beantragte Steppen der Strohsäcke für die Landes-Gensd'armerie einvernemlich mit dem Gensd'armerie-Regiments-Kommando unterm 7. März l. J. Z. 8573 (Landes-Gesetzblatt, XIII. Stück, Nr. 68, Seite 200) genehmigt und bestimmt: daß die Strohsäcke alle Jahr einmal mit frischem Stroh gefüllt und gesteppt werden sollen, dagegen das im Laufe des Jahrs alle drei Monate angeordnete Nachfüllen dieser Strohsäcke wegzufallen habe.

Bei der Durchführung dieser Bestimmung hat sich indessen die in Aussicht gestellte Ersparung nicht, sondern vielmehr eine größere Auslage ergeben, indem durch das kostspielige alljährige Steppen die Strohsäcke mehr abgenützt, nemlich durchlöchert, aber auch von den einzelnen Flügel- und Zugskommanden zur Füllung eines Strohsackes 45 bis 50 Wiener Pfund Stroh gefordert werden.

Bei diesen Umständen findet man es von dem unterm 7. März l. J. Z. 8573 angeordneten Steppen der Strohsäcke für die Landes-Gensd'armerie abkommen zu lassen, das Füllen und Nachfüllen derselben nach den Bestimmungen der Bequartierungs-Vorschrift vom 25. Juli v. J. Ausweis D. §. 4. (Landes-Gesetzblatt XXXI. Stück, Nr. 256, Seite 782) wieder einzuführen, und zu bestimmen, daß in jenen Stazionen, in denen die Strohsäcke noch nicht gesteppt wurden, das Steppen zu unterlassen, dagegen das Füllen und Nachfüllen der bereits gesteppten Strohsäcke erst nach Verlauf eines Jahres vom Tage des bewirkten Steppens einzuleiten sei.

Diese hierortige Bestimmung hat nicht nur das Kreisamt selbst zu beachten, aber auch solche den Obrigkeiten jener Orte zur genauen Nachachtung ungesäumt mitzutheilen, in deren Bereiche Gensd'armerie-Stazionen sich befinden, und bei Vorlegung der Rechnungen der einzelnen Obrigkeiten über die Gensd'armerie-Service-Auslagen für den Fall, als die Füllung und Nachfüllung der Strohsäcke vorkommen sollte, anzugeben, ob und wann die Strohsäcke gesteppt wurden.

Goluchowski m. p.

---

*) Eine gleichmäßige Weisung ist unter Einem auch an den Magistrat in Lemberg erlassen, und von dieser Verfügung das k. k. Gensd'armerie-Regiments-Kommando, zur Verständigung der Flügel-Kommanden, in Kenntniß gesetzt worden.

300.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 29. Listopada 1852 *),

wydane do wszystkich urzędów obwodowych i do magistratu lwowskiego, (za równoczesnem udzieleniem odpisu Naczelnikowi komisyi gubernijalnej krakowskiej ku podobnemu zarządzeniu w tamtejszym okręgu),

którem postanawia się, iż konkurencyja krajowa prócz bawełnianych kołder także koców zimowych dla oficerów żandarmeryi, za zrzeczeniem się zapłaty pieniężnej zakwaterowanych dostarczać powinna.

W skutek domagania się tutejszo-krajowej pułkowej Komendy żandarmeryi, aby konkurencyja krajowa dla niższych oficerów żandarmeryi, tudzież dla tych, którzy zrzekłszy się zapłaty pieniężnej, po kwaterach (w naturze) są umieszczeni, prócz oznaczonych w tutejszem rozporządzeniu z dnia 14. Czerwca r. b. l. 18036 (Dziennik praw krajowych, część XXIV., nr. 157, stron. 376) potrzeb pościeli także zimowe koce dostarczała, i na uczynione w tym względzie zapytanie, wysokie Ministerstwo spraw wewnętrznych za porozumieniem się z Naczelną Władzą policyjną oświadczyło pod dniem 16. b. m. do l. 29209, iż oficerom żandarmeryi umieszczonym na kwaterach, konkurencyja krajowa prócz bawełnianych kołder, także koce zimowe dostarczać powinna, ponieważ oficerów c. k. armii, jeśli w koszarach mieszkają, podobnie jak żołnierzy zimowemi kołdrami lub kocami obdziela się, a oficerowie żandarmeryi zrównani są w tym względzie z oficerami c. k. armii.

O czem zawiadamia się urząd obwodowy (magistrat) w dodatku do tutejszego rozporządzenia z dnia 14. Czerwca r. b. l. 18036 z tem oznajmieniem, iż, jeśliby który niższy lub inny za zrzeczeniem się zapłaty pieniężnej na kwaterze umieszczony oficer żandarmeryi zażądał zimowego koca, a takowy już przy pierwotnej dyzlokacyi żandarmeryi, a w szczególności w skutek tutejszego rozporządzenia z dnia 5. Października 1850 r. l. 11756 nie był dostarczony, koc zupełnie jednakowego gatunku, jak są zwykłe koce zimowe, i jakiemi obdziela się żandarmeryję, sprawiony być powinien.

Gołuchowski m. p.

---

*) O tem postanowieniu zawiadomiono także równocześnie c. k. pułkową Komendę żandarmeryi.

300.

Erlaß des Landesguberniums vom 29. November 1852*),

an sämmtliche Kreisämter und den Magistrat in Lemberg, (unter gleichzeitiger Mittheilnng einer Abschrift an den Vorstand der Gubernial-Kommission in Krakau zur gleichmäßigen Einleitung im dortigen Gebiete),

wodurch bestimmt wird, daß für die gegen Zurücklassung des Geldrelutums in einem Naturalquartiere untergebrachten Gensd'armerie-Offiziere, außer der Baumwolldecke noch eine Winterkotze von der Landeskonkurrenz beizustellen sei.

Ueber den von dem hierländigen Gensd'armerie-Regiments-Kommando auf eine, einem Subaltern- oder einem gegen Zurücklassung des Geldrelutums in einer Natural-Wohnung unterbrachten Gensd'armerie-Offiziere, außer den mit dem hierortigen Erlaße vom 14. Juni l. J. Z. 18036 (Landes-Gesetzblatt, XXIV. Stück, Nro. 157, Seite 376) bestimmten Bettfornituren von der Landeskonkurrenz beizustellende Winterkotze gestellten Anspruch, und die dießfalls gemachte Anfrage, hat das hohe Ministerium des Innern nach Einvernehmen mit der Obersten Polizeibehörde unterm 16. l. M. Z. 29209 eröffnet, daß für die in einem Naturalquartiere untergebrachten Gensd'armerie-Offiziere außer der Baumwolldecke noch eine Winterkotze von der Landeskonkurrenz beizustellen sei, weil Offiziere der k. k. Armee, wenn sie Kasernen bewohnen, gleich der Mannschaft mit Winterdecken oder Kotzen betheilt werden, und Gensd'armerie-Offiziere in dieser Beziehung den Offizieren der k. k. Armee gleichgestellt sind.

Wovon das Kreisamt (der Magistrat) im Nachhange des hierortigen Erlaßes vom 14. Juni l. J. Z. 18036 mit dem Bedeuten verständigt wird, daß in sofern von einem Subaltern- oder einem gegen Zurücklassung des Geldrelutums in einer Natural-Wohnung unterbrachten Gensd'armerie-Offizier die Beistellung einer Winterkotze angesprochen werde, und diese nicht etwa bei der ursprünglichen Dislozirung der Gensd'armerie, und insbesondere in Folge des hierortigen Erlaßes vom 5. Oktober 1850 Z. 11756 bereits erfolgt seyn sollte, eine den gewöhnlichen Winterkotzen, mit welchen die Gensd'armerie betheilt ist, ganz gleichartige Kotze beizuschaffen sei.

Goluchowski m. p.

---

*) Von dieser Verfügung ist unter Einem auch das k. k. Gensd'armerie-Regiments-Kommando in Kenntniß gesetzt worden.

301.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 2. Grudnia 1852,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych, (za równoczesnem udzieleniem odpisu Naczelnikowi komisyi gubernijalnej krakowskiej i c. k. krajowej Komendzie wojskowej),

względem postępowania przy najbliższym naborze wojska z ludźmi w straży skarbowej służącymi, we względzie uwolnienia ich od służby wojskowej.

Wysokie Ministerstwo spraw wewnętrznych, porozumiawszy się z c. k. Ministerstwem skarbu, tudzież Ministerstwem wojny, postanowiło, iż ludziom w c. k. straży skarbowej służącym przy najbliższym naborze wojska w r. 1853, wolność od służby wojskowej w ten sposób służyć powinna, że jeśliby zapomocą losowania do c. k. wojska powołani i do tej służby za zdolnych uznani byli, asentowani, jednakże ku pełnieniu służby straży skarbowej urlopowani, i dopiero wtedy do służby wojskowej powołani być mają, jeżeli przed skończeniem czasu kapitulacyi przepisanej w służbie straży skarbowej stali się niepotrzebnemi, albo z tejże wystąpili.

O tem w skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 28. Listopada r. b. l. 30971 urząd obwodowy ku zachowaniu zawiadamia się.

Gołuchowski m. p.

302.

Rozporządzenie Namiestnika z dnia 2. Grudnia 1852,

wydane do Naczelników wszystkich urzędów obwodowych, do Naczelnika gubernijalnej komisyi krakowskiej, tudzież do Naczelników dyrekcyi policyi w Krakowie i we Lwowie,

którem w skutek najwyższego pisma gabinetowego z dnia 23. Października 1852 r. oświadczono, iż odtąd do każdego zamierzonego użycia osób wojskowych w cywilnej służbie wyższej kategoryi, wprzód pozwolenia najwyższej naczelnej komendy wojskowej zasięgać należy.

Z powodu zdarzonych częstych wypadków, iż osoby wojskowe, oficerowie, audytorowie, a nawet i podoficerowie ze stanu służbowego bez poprzedniego porozumienia się z swemi przełożonemi władzami wojskowemi powołani zostali do cywilnej służby wyższej kategoryi, mianowicie na posady urzędników przy organizacyi sądów, tudzież na profesorów lub suplentów w nauczycielstwie, raczył Jego C. K. Apostolska Mość najwyższem pismem gabinetowem z dnia 23. Października r. b. nakazać, aby odtąd przy każdem takiem zamierzonem uży-

301.

Erlaß des Landesguberniums vom 2. Dezember 1852,

(an sämmtliche Kreisämter, unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorstand der Gubernial-Kommission in Krakau und das k. k. Landes-Militär-Kommando),

über die Behandlung der bei der Finanzwache dienenden Leute bei der nächsten Rekrutirung, bezüglich ihrer Befreiung vom Militärdienste.

Das hohe Ministerium des Innern hat im Einvernehmen mit den k. k. Ministerien der Finanzen und des Kriegswesens beschlossen, daß die bei der k. k. Finanzwache dienenden Leute, bei der nächsten Rekrutirung im Jahre 1853 die Militärbefreiung in der Art zu genießen haben sollen, daß sie, wenn sie durch das Loos zum Eintritte in das k. k. Militär berufen und hiezu tauglich erkannt werden, zu assentiren, jedoch zu der Finanzwache zu beurlauben, und erst dann zum Militärdienste einzuberufen sind, wenn sie vor Beendigung der gesetzlichen Kapitulazionszeit im Finanzwachdienste entbehrlich werden, oder aus demselben treten.

Hievon wird das Kreisamt zur Nachachtung in Folge Erlaßes des hohen Ministeriums des Innern vom 28. November l. J. Z. 30971 in Kenntniß gesetzt.

Goluchowski m. p.

302.

Erlaß des Statthalters vom 2. Dezember 1852,

an sämmtliche Kreisvorsteher, den Vorstand der Gubernial-Kommission in Krakau, dann die Polizei-Direkzions-Vorsteher in Krakau und Lemberg,

wodurch in Folge Allerhöchsten Kabinetschreibens vom 23. Oktober 1852 erklärt wird, daß von nun an zu jeder beabsichtigten Verwendung von Militärpersonen in Zivilbedienstungen höherer Kategorie, früher die Bewilligung des Allerhöchsten Armee-Oberkommandos einzuholen sei.

Seine k. k. apostolische Majestät haben aus Anlaß mehrmals vorgekommener Fälle, daß Militär-Individuen, Offiziere, Auditore und selbst Unter-Offiziere aus dem Dienstesstande, ohne vorheriges Einvernehmen mit deren vorgesetzten Militärstellen, in Zivilbedienstungen höherer Kategorie, namentlich auf Beamtenposten bei Organisirung der Gerichtsstellen und als Professoren oder Supplenten im Lehrfache berufen worden sind, mit Allerhöchstem Kabinetschreiben vom 23. Oktober l. J. anzubefehlen geruhet, daß von nun an jede derlei beabsichtigte Verwendung von Militärpersonen

ciu osób wojskowych zasięgniono wprzód pozwolenia najwyższej naczelnej Komendy wojskowej, atoli przy niższych służbach, jakoto: pachołków, sług kancelaryjnych, tudzież pomocników, pozostać ma przy dotychczasowym zwyczaju.

O treści tego najwyższego pisma gabinetowego zawiadamiam.................... WWMĆPana w skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 3. Listopada 1852 r. l. 28723, ku najściślejszemu wykonywaniu w przyszłych wypadkach z tą uwagą, iż odnośne podania o uzyskanie pozwolenia od najwyższej naczelnej Komendy wojskowej ku dalszemu przesłaniu do wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych, do Rządu krajowego wnoszone być mają.

Gołuchowski m. p.

früher beim Allerhöchsten Armee-Oberkommando nachgesucht werde, wogegen es bei minderen Bedienstungen, als: Kanzleiboten, Kanzleidienern und Aushelfern bei der bisherigen Gepflogenheit zu verbleiben habe.

Von dem Inhalte dieses Allerhöchsten Handschreibens setze ich Euere .... zu Folge Erlaßes des hohen Ministeriums des Inneren vom 3. November 1852 Z. 28723 zur genauesten Nachachtung in künftig vorkommenden Fällen mit dem Bemerken in Kenntniß, daß die dießfälligen Anträge zur Einholung der Bewilligung des Allerhöchsten Armee-Oberkommandos hierher zur weiteren Beförderung an das hohe Ministerium des Innern zu leiten seyn werden.

Goluchowski m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych,

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XLI.

Wydana i rozesłana dnia 25. Lutego 1853.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XLI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 25. Februar 1853.

303.

Instrukcyja do statutu o rezerwie z dnia 17. Października 1852,

(Dziennik praw państwa, część LXII., nr. 206, wydana w języku niemieckim dnia 26. Października 1852, w wydaniu niniejszem dnia 27. Listopada 1852),

§. 1.

Stosownie do najwyższego rozporządzenia z dnia 31. Lipca 1852 roku, statut rezerwowy zacznie działać z dniem 1. Listopada 1852 r.

Zaszczep rezerwy, mającej być na nowo ustanowioną, utworzonym będzie:

a) z wszystkich tych żołnierzy, którzy z końcem Października 1851 r. już wysłużyli kapitulacyję swoję; dalej

b) z tych, którzy z końcem Października 1852 r. kończą kapitulacyję swoję, i dłużej dobrowolnie służyć nie chcą; nakoniec

c) z tych żołnierzy, którzy na mocy instrukcyi, ogłoszonej co do rozwiązania landwery w dniu 31. Lipca 1852 r. *) §§. 4. i 5. z landwery do rezerwy przechodzą.

Kapitulanci, którzy skończyli czas służby z końcem Października 1850 r. i już rozpuszczeni zostali z zastrzeżeniem dalszego postanowienia co do obowiązku ich służenia w landwerze lub rezerwie, uważani być mają za zupełnie uwolnionych od tego obowiązku z końcem obecnego roku wojskowego.

Ci zaś z pomiędzy nich, którzy dotąd jeszcze się znajdują w wykazach rzeczywistego stanu wojska, otrzymają równocześnie dymisyję, i zupełnie będą wolnymi od obowiązku wojskowego.

Żołnierze rekrutowani w królestwie Lombardzko-Weneckiem, którzy pozostali wiernymi, będą umieszczeni w szeregach rezerwy tak obecnie, jakoteż później w miarę upuszczenia czasu służby, udzielonego im najwyższym aktem łaski z dnia 19. Września 1848 r.

Dla tych żołnierzy zaś, którym na mocy ustawy naznaczony został za karę dłuższy jak ośmioletni czas służby, rozpocznie się obowiązek służenia w rezerwie przez lat dwa, dopiero po upływie owego dłuższego przeciągu służby.

§. 2.

Wszystkim żołnierzom, zostającym w dalszej jeszcze służbie według powyższych postanowień, począwszy od dnia 1. Listopada 1852 r., lub wstępującym w służbę po owym dniu, policzony będzie czas służby w ten sposób, iż

*) Ogłoszenie powyższe nastąpiło w Dzienniku rozporządzeń wojskowych nr. 61, z dnia 8. Sierpnia 1852 r., str. 334.

303.

Instrukzion zum Reserve-Statute vom 17. Oktober 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXII. Stück, Nro. 206, ausgegeben in der deutschen Allein-Ausgabe am 26. Oktober 1852, in der gegenwärtigen Doppel-Ausgabe am 27. November 1852),

§. 1.

In Gemäßheit der Allerhöchsten Anordnung vom 31. Juli 1852 hat das Reserve-Statut mit 1. November 1852 in Wirksamkeit zu treten.

Den Stamm der hiernach neu aufzustellenden Reserve bilden:

a) alle mit Ende Oktober 1851 ihre Kapitulazion bereits ausgedienten, dann

b) die mit Ende Oktober 1852 ihre Kapitulazion ausdienenden Soldaten, welche nicht freiwillig fortdienen wollen, endlich

c) die nach den §§. 4 und 5 der unterm 31. Juli 1852 publizirten*) Anleitung zur Auflösung der Landwehr aus dieser in die Reserve fallenden Leute.

Die mit Ende Oktober 1850 ausgedienten Kapitulanten, welche unter dem Vorbehalte der weiteren Bestimmung über ihre Landwehr- oder Reserveverpflichtung bereits entlassen wurden, sind mit Ablauf des gegenwärtigen Militärjahres dieser Verpflichtung als ganz enthoben zu betrachten.

Jene dieser Leute aber, welche bisher noch im effektiven Stande der Truppen fortgeführt werden, sind zur nämlichen Zeit mit Abschied zu entlassen, und hiedurch ganz aus dem Militärverbande zu bringen.

Die treugebliebenen Soldaten der aus dem lombardisch-venezianischen Königreiche rekrutirten Truppen sind sowohl jetzt, als in der Folge — nach Maß der ihnen durch den Allerhöchsten Gnadenakt vom 19. September 1848 zu Theil gewordenen Dienstzeitnachsicht in die Reserve einzureihen.

Bei jenen Soldaten aber, denen in Folge des Gesetzes strafweise eine längere als die achtjährige Dienstzeit auferlegt wurde, tritt die zweijährige Reserveverpflichtung erst nach dem Ablaufe der längeren Dienstzeit ein.

§. 2.

Bei allen Leuten, die nach den obigen Bestimmungen vom 1. November 1852 an, noch in der Dienstverpflichtung bleiben, oder nach diesem Zeitpunkte in selbe treten, hat von nun an die Anrechnung der Dienstzeit in der Art zu geschehen, daß

*) Diese Publikazion geschah durch das Armee-Verordnungsblatt Nr. 61, vom 8. August 1852, Seite 334.

każdy rok, w którym na dniu ostatnim Grudnia żołnierz zostaje w związku wojskowym, policzonym mu będzie za cały rok służby, tak, iż tenże, jeżeli, oprócz przypadków wyjętych, na dniu ostatnim Grudnia po ósmy raz już znajdował się w związku czynnego wojska, przeniesiony zostanie do rezerwy, a po dwóch pełnych latach z niej uwolnionym będzie.

§. 3.

Przeniesienie do rezerwy odbywać się będzie w sposób następujący:

Z końcem Października każdego roku żądać będą wszystkie oddziały wojska i bransze, mające osobne korpusy składowe (dépôt), od swych komendantów podwładnych, aby im przedłożyli konsygnacyje, sporządzone według formularza I. co do tych żołnierzy, którzy według przepisów statutu rezerwowego z końcem Grudnia tegoż samego roku wcieleni być mają do rezerwy.

Formularz I.

Rzeczone konsygnacyje, do których komendanci wojsk dołączyć winni podobne wykazy żołnierzy tej samej klasy, należących do sztabu, przesełane być winny ze strony korpusów wojskowych, mających zakłady składowe, z początkiem Listopada do korpusu składowego (dépôt), wraz z konsygnacyją sumaryczną, obejmującą jedynie tylko oddziały niższe i liczbę żołnierzy, mających być przeniesionymi z każdego oddziału do rezerwy; komendant składu (dépôt) winien do tejże konsygnacyi dołączyć podobne wykazy co do stanu żołnierzy, należących do jego własnego oddziału, i to wszystko wraz z wszelkiemi załączeniami, doręczyć kancelaryi rachunkowej, która winna będzie dochodzić z ksiąg gruntowych, u siebie prowadzonych: „czy żołnierze wykazani w każdej konsygnacyi oddziałów niższych kończą służbę swoję z końcem Grudnia, i zdolnymi są do przeniesienia do rezerwy“, tudzież zamieszczać zdanie swoje wraz z uwagami co do tych żołnierzy, którzy według jej dochodzeń nie są jeszcze zdolnymi do przeniesienia do rezerwy, na każdej konsygnacyi oddziału niższego, uzyskać potwierdzenie tychże uwag przez komisaryjat wojenny, pod którego inspekcyją zostaje, zrektyfikować w konsygnacyi sumarycznej, wystawionej przez komendanta wojska, liczbę żołnierzy rzeczywiście zdolnych do przeniesienia do rezerwy, i to wszystko odesłać na powrót do komendanta składu (dépôt) najdalej do końca Listopada.

Komendant składu winien komendantowi swego korpusu wojskowego wykazać żołnierzy, którzy stosownie do uwag kancelaryi, do przeniesienia do rezerwy j e s z c z e n i e s ą z d o l n y m i, również jeżeli w tym względzie żadnej nie znalazł pomyłki, donieść ma, iż wykazy żądane od oddziałów niższych, są w porządku, poczem tenże ostatni nakaże z końcem Grudnia zrektyfikować księgi gruntowe dotyczących oddziałów niższych, i wykreślić z wykazów zaopatrzenia i z raportów wszystkich żołnierzy, zdolnych do przeniesienia do rezerwy.

jedes Jahr, an dessen letztem Dezember ein Mann im Militärverbande steht, ihm als ein volles Dienstjahr angerechnet werde, und selber daher, wenn er, die ausgenommenen Fälle abgerechnet, acht Mal am letzten Dezember noch in den aktiven Truppenverband gehört, aus diesem in die Reserve versetzt, und zwei volle Jahre darnach aus dieser entlassen werde.

§. 3.

Die Versetzung in die Reserve hat in folgender Art vor sich zu gehen:

Mit Ende Oktober jeden Jahres haben sämmtliche Truppen und Branchen, welche mit eigenen Depotkörpern betheilt sind, von ihren Unterabtheilungs-Kommandanten nach dem Formulare I. verfaßte Konsignazionen über jene Leute ihres Effektivstandes einzufordern, welche nach den Bestimmungen des Reserve-Statutes, mit Ende Dezember des nämlichen Jahres zur Einreihung in die Reserve gelangen sollen.

Formulare

Diese Konsignazionen, denen die Truppenkommandanten ähnliche für die zum Stabe gehörigen Leute der nämlichen Klasse beizufügen haben, sind von den mit Depotanstalten betheilten Truppenkörpern im Anfange des November mit einer summarischen Konsignazion, welche blos die Unterabtheilungen und die Zahl der von jeder zur Uebersetzung in die Reserve bezeichneten Leute zu enthalten hat, ihrem Depotkörper zuzusenden; der Depotkommandant hat dieser Konsignazion die ähnlichen Verzeichnisse über die in den Stand seiner eigenen Unterabtheilung gehörigen Leute beizufügen, und das Ganze sohin sammt allen Beilagen der Rechnungskanzlei zuzustellen, welche die Richtigkeit: „daß die in jeder Konsignazion der Unterabtheilungen benannte Mannschaft ihre Dienstpflicht in der aktiven Armee mit Ende Dezember erfüllt haben wird, und somit zur Versetzung in die Reserve geeignet sei," — aus den bei ihr geführten Grundbuchsblättern zu erheben, und diesen Befund sammt den Bemerkungen über jene Leute, welche allenfalls nach ihren Erhebungen zur Versetzung in die Reserve noch nicht geeignet sind, auf jeder Unterabtheilungs-Konsignazion beizufügen, die Bestätigung dieser Klauseln aber von ihrem respizirenden Feldkriegskommissariate einzuholen, in der vom Truppen-Kommandanten ausgefertigten summarischen Konsignazion die Zahl der zur Uebersetzung in die Reserve wirklich geeigneten Mannschaft zu rektifiziren und sonach das Ganze wieder dem Depot-Kommandanten bis längstens Ende November zurückzustellen haben wird.

Der Kommandant des Depot hat jenem seines Truppenkörpers die nach diesen Kanzlei-Anmerkungen zur Uebersetzung in die Reserve noch nicht geeignete Mannschaft, so wie im Falle, als in dieser Beziehung kein Fehler entdeckt wurde, die Richtigkeit der — von den Unter-Abtheilungen eingeforderten Verzeichnisse sogleich anzuzeigen, worauf letzterer die Rektifizirung der Grundbücher der betreffenden Unter-Abtheilungen, und die Inabgangbringung aller wirklich zur Versetzung in die Reserve geeigneten Leute in den Verpflegslisten und Rapporten mit Ende Dezember anordnet.

Przy oddziałach wojska i branszach, nie mających własnych korpusów składowych (dépôt), sam komendant winien uskutecznić takie sprostowanie konsygnacyj swoich oddziałów niższych przez kancelaryję rachunkową.

To samo mieć będzie miejsce w branszach, których cały stan żołnierzy nie jest rozdzielony na osobne podziały, n. p. przy stadninach, szpitalach garnizonowych, komisyjach mundurowych i t. d. i t. d.

Przy korpusie furwezów, uważanemi będą pod tym względem wszystkie komendy posterunkowe krajowe, jako korpusy oddzielne, ewidencyje zaś urlopników, które się u nich znajdują, jako ich zakłady składowe (dépôt).

Ponieważ przy pierwszem ustanowieniu rezerwy, w tym roku uskutecznić się mającem, żołnierze do tego przeznaczeni, na mocy §. 1. na dwie klasy się dzielą, którzy ukończywszy kapitulacyję z końcem Października 1851 r., tylko rok 1, i na tych, którzy kończąc kapitulacyję z końcem Października 1852 r., dwa lata w rezerwie pozostaną, dla tego wszystkie korpusy wojsk i bransze winny są wykazy tu przepisane pierwszy raz osobno sporządzić dla każdej z tych klas, tudzież i żołnierze, przechodzący ze stanu rozwiązanych 1ch batalijonów landwery do rezerwy, stosownie do różnicy dotychczasowego przeciągu służby, w ten sam także sposób wykazanymi być mają.

§. 4.

Żołnierze, przeznaczeni do przeniesienia do rezerwy, którzy dotąd nie są na urlopie, i nie mają paszportów urlopniczych, otrzymają urlop przy przeniesieniu ze stanu miejscowego do rezerwy, i odesłani zostaną z paszportami urlopniczemi do miejsc, które sobie za mieszkania obrali.

Tacy żołnierze odesłani być winni na urlop w Październiku każdego roku; a ponieważ oni już wcześnie oświadczyć będą musieli stale wolę swoję, że dłużej służyć nie chcą, może w razie, jeżeli mają szarże podoficerów, zastąpienie onychże nastąpić na stan miejscowy doczasowo-oznaczony od tego dnia, od którego stosownie do regulaminu występują z płacy z ich szarżą połączonej.

§. 5.

Wysłużeni kapitulanci, wykreśleni w ten sposób w całej armii z końcem Grudnia każdego roku z rzeczywistego stanu wojska i bransz, przejdą z dniem 1. Stycznia następującego roku, bez względu na zamieszkanie, jakie sobie obrali, do rezerwy tego samego korpusu wojska, lub tej samej branszy, przy której na ostatku służyli, i wykazanymi być mają w miarę jak przybywają, przez władzę przeznaczoną do utrzymywania rezerwy w ewidencyi, na mocy następujących rozporządzeń.

Bei Truppen und Branchen, welche keine eigenen Depotkörper haben, hat der Kommandant die so gestaltige Verifizirung der Konsignazion seiner Unter-Abtheilungen bei seiner Rechnungskanzlei gleich selbst zu veranlassen.

Das Gleiche hat bei Branchen zu geschehen, deren ganzer Mannschaftsstand nicht regelmäßig in besondere Unter-Abtheilungen vertheilt ist, z. B. bei Gestüten, Garnisons-Spitälern, Monturs-Kommissionen 2c.

Beim Fuhrwesen-Korps werden in dieser Beziehung alle Landes-Postokommanden als selbständiger Körper, und die bei ihnen befindlichen Urlauber-Evidenthaltungen als ihre Depot-Anstalten betrachtet.

Da bei der heuer noch vor sich gehenden ersten Aufstellung der Reserve die dazu, laut des §. 1, bestimmte Mannschaft in 2 Klassen zerfällt, nämlich in jene, welche als mit Ende Oktober 1851 ausgediente Kapitulanten nur 1 Jahr, und in jene, welche als mit Ende Oktober 1852 ausdienend, 2 Jahre in der Reserveverpflichtung bleiben, so haben auch alle Truppen und Branchen die hier vorgeschriebenen Verzeichnisse das erste Mal separirt für jede dieser Klassen verfassen zu lassen, und es sind auch die aus dem Stande der aufgelösten 1. Landwehr-Bataillons in die Reserve fallenden Leute nach Verschiedenheit ihrer bisherigen Dienstzeit auf diese Art separirt zu behandeln.

§. 4.

Die zum Uebertritte in die Reserve bestimmten Leute, welche nicht bereits beurlaubt, und daher nicht mit Urlaubspässen versehen sind, müssen bei der Versetzung aus dem Lokostande gerade in die Reserve beurlaubt, und mit Urlaubspässen in die von ihnen gewählten Aufenthaltsorte abgesendet werden.

Diese Absendung hat im Oktober jeden Jahres stattzufinden, und da diese Leute immer schon früher ihren Willen, nicht fortdienen zu wollen, bestimmt ausgesprochen haben müssen, kann, im Falle selbe Unteroffiziers-Chargen bekleiden, deren Ersatz auf den zeitweise bestimmten Lokostand von dem Tage an stattfinden, von welchem sie reglementmäßig aus der ihrer Charge anklebenden Gebühr treten.

§. 5.

Die solchergestalt bei der ganzen Armee mit Ende Dezember jeden Jahres aus dem effektiven Stande der Truppen und Branchen in Abgang gebrachten ausgedienten Kapitulanten übergehen vom 1. Jänner des nächsten Jahres, ohne Rücksicht auf den von ihnen gewählten Aufenthaltsort, in die Reserven des nämlichen Truppenkörpers, oder der nämlichen Branche, bei der sie zuletzt dienten, und es hat deren Zuwachsnahme darin von der zur Evidenthaltung der Reserve durch die nachfolgenden Anordnungen bestimmten Behörde zu geschehen.

§. 6.

Utrzymywanie w ewidencyi rezerwy każdego całego korpusu, należeć będzie w oddziałach wojska, mających własne zakłady składowe (dépôt), do tychże; w oddziałach wojska i branszach zaś, nie mających zakładów składowych, do komend oddziałów wojskowych i bransz.

§. 7.

Każda z tych władz winna prowadzić księgę gruntową całego stanu rezerw według fomularza II.

Formularz II.

W tych księgach gruntowych, należy oprócz scisłego zachowania przepisów w formularzu zawartych, zamieścić w rubryce „Uwaga" wszelkie zmiany, wydarzające się przez wykonywanie praw zastrzeżonych komendantom wojsk w §. 11. statutu rezerwowego, w pierwotnym opisie tak zwanym nacyjonale, tudzież z powodu zmiany zamieszkania; w rubryce zaś „wystąpienie z rezerwy", należy zamieścić, czy takowe nastąpiło przez śmierć, przez uwolnienie po ukończonej służbie rezerwowej, lub czy w ciągu tejże w skutku superarbitryjum, czy w skutku uwolnienia w drodze kancelaryjnej lub innej, czy z powodu przeniesienia do stanu rezerwy innego oddżiału wojska, lub powrotu do czynnej służby.

Oprócz owej księgi gruntowej, należy prowadzić osobne ternijony według formularza III., w których cały stan rezerwy dotyczącego korpusu, według okręgów werbunkowych, w których żyją właściwi żołnierze rezerwowi, do niego należący, ciągle w ewidencyi utrzymywany być winien w taki sposób, ażeby każdej chwili obliczonym i z niego raport złożonym być mógł.

Formularz III.

Tym końcem każdy żołnierz rezerwowy zapisanym być winien do księgi gruntowej i oraz do ternijonu odpowiedniego okręgu werbunkowego, przy każdej zmianie okręgu werbunkowego zamieszkania swego, przenieść go należy z ternijonu jednego okręgu werbunkowego do drugiego; przy zupełnem zaś wystąpieniu ze stanu rezerwy należy to zanotować tak w ternijonie, jakoteż w księdze gruntowej, liczbę ostatnią oznaczającą głowę jego, należy wykreślić w ternijonie, z którego wystąpił, a to dla tego, ażeby przy składaniu raportów o stanie rezerwy nie był policzonym.

§. 8.

Przy kawaleryi wykazywane będzie przybycie i występywanie żołnierzy rezerwowych, przeznaczonych do furwezów, przez szwadrony rezerwowe w własnych księgach gruntowych i ternijonach na mocy §. 4. instrukcyi danej szwadronom składowym (dépôt); a dokładne wyciągi księgi gruntowej co do tychże zmian, przesełane będą do komendy posterunku krajowego furwezów, poczem żołnierze w tejże komendzie przeniesieni zostaną do księgi gruntowej i do ternijonów, w uwadze księgi gruntowej zaś zanotowany będzie pułk kawaleryi, z którego rezerwy żołnierz pochodzi.

§. 6.

Die Evidenthaltung der Reserve jedes ganzen Körpers haben bei Truppen, welche mit Depot-Anstalten betheilt sind, diese letzteren, bei Truppen und Branchen aber, welche keine Depot-Anstalten haben, die Truppen- und Branchen-Kommanden selbst zu besorgen.

§. 7.

Jede dieser Behörden hat über ihren eigenen ganzen Reservestand ein Grundbuch nach dem Formulare II. zu führen.

Formulare

In diesen Grundbüchern ist nebst genauer Beobachtung der im Formulare enthaltenen Weisungen in der Rubrik „Anmerkung" jede Veränderung anzuführen, die sich durch die im §. 11 des Reserve-Statutes den Truppenkommandanten vorbehaltenen Rechte an der ursprünglichen Nazionalbeschreibung und durch die Veränderung des Aufenthaltsortes ergeben, in der Rubrik „Abgang aus der Reserve" aber anzuführen, ob dieser durch den Tod, durch die Entlassung nach erfüllter Reservepflicht oder während dieser in Folge Superarbitriums, in Folge der Entlassung im Konzertazions- oder einem anderen Wege, der Versetzung in den Reservestand einer anderen Truppe oder des Wiedereinrückens zum aktiven Dienste 2c. Statt hatte.

Nebst diesem Grundbuche sind besondere Ternione nach dem Formulare III zu führen, in welchen der ganze Reservestand des betreffenden Körpers nach den Werbbezirken, in denen die eigenen Reservemänner leben, fortan dergestalt evident gehalten werden muß, daß selber jeden Augenblick abgezählt und darüber Rapport erstattet werden kann.

Formular III.

Zu diesem Ende muß jeder Mann zugleich in das Grundbuch und in den Ternion des betreffenden Werbbezirkes eingetragen, bei jeder Veränderung des Werbbezirkes seines Aufenthaltes aus dem Ternion des einen in jenen des anderen Werbbezirkes übertragen, bei völligem Abgange aus dem Reservestande aber dieses in den Ternionen ebenso, wie im Grundbuche vorgemerkt, der seinen Kopf bezeichnende letzte Ziffer aber in dem Ternion, in welchem er in Abgang kommt, durchstrichen werden, um bei Erstattung der Rapporte über den Stand der Reserve nicht mehr mitgezählt zu werden.

§. 8.

Bei der Kavallerie werden die in Gemäßheit des §. 4 der Instrukzion für die Depot-Eskadrons, für das Fuhrwesen bestimmten Reservemänner von den Reserve-Eskadrons in den eigenen Grundbüchern und Ternionen in Zuwachs und Abgang durchgeführt, und über selbe vollständige Extrakte des Grundbuches dem betreffenden Fuhrwesen-Landes-Postokommando zugesendet, auf welche die Mannschaft bei letzteren in das Grundbuch und in die Ternionen übertragen, in der Anmerkung des Grundbuches aber das Kavallerie-Regiment vorgemerkt werden muß, aus dessen Reservestand der Mann herrührt.

Przy furwezach należy żołnierzy, przestępujących do rezerwy z oddziałów niższych, zostających pod komendą posterunku krajowego, którzy obierają zamieszkanie w okręgu innej komendy posterunku krajowego, przenieść do tejże komendy i wciągnąć stan rezerwowy onejże w sposobie dla kawaleryi przepisanym.

§. 9.

Jednakże, ażeby w ogólności mieć przekonanie o istnieniu żołnierzy rezerwowych, i ograniczyć czynności co do takowych na władze wojskowe i polityczne, najbliżej ich zamieszkania będące, każda komenda okręgu werbunkowego winna jest także utrzymywać w ciągłej ewidencyi wszystkich żołnierzy rezerwowych armii, żyjących w jej okręgu, i będzie mieć względem nich te same prawa, jakie jej służą względem urlopników.

Tym końcem nakażą wszystkie batalijony składowe piechoty, mające obowiązek prowadzenia komendy werbowniczej, tudzież komenda pułkowa strzelców cesarskich, równie jak każdy korpus wojska, który w przyszłości mieć będzie własną komendę werbunkową w Dalmacyi, swym podwładnym rewizorom konskrypcyjnym, ażeby oprócz księgi gruntowej, przepisanej w §. 6. dla całej rezerwy swego własnego korpusu i ternijonów do tego należących, prowadzili osobną podobną księgę gruntową względnie wszystkich żołnierzy rezerwowych obcych pułków i bransz, żyjących w ich obrębie.

W tej księdze gruntowej poświęcone będą osobne zeszyty dla każdego pułku piechoty, kawaleryi, artyleryi i inżynijeryi, dla korpusu pijonijerów i flotyli, tudzież dla korpusu rakietników; żołnierzy rezerwowych zaś, należących do

a) batalijonów artyleryi fortecznej i wszystkich technicznych oddziałów artyleryi,

b) korpusu furwezów,

c) zarzadu remontowego,

d) komisyj mundurowych,

e) batalijonów sanitarnych,

f) „ garnizonowych,

g) „ kordonowych,

h) szpitalów garnizonowych,

i) korpusów marynarskich, nakoniec

k) do pułków żandameryjnych i do korpusów policyi wojskowej, winno się wprawdzie zamieszczać w osobnych zeszytach, oddzielonych wedle owych nazw ogólnych, jednakże bez rozdzielania ich na pojedyncze oddziały;

Beim Fuhrwesen sind jene Leute, welche aus den einem Landes-Posto-Kommando unterstehenden Unter-Abtheilungen in den Reservestand gelangen, ihren Aufenthalt aber in dem Bezirke eines anderen Landes-Posto-Kommando nehmen, in der für die Kavallerie bestimmten Art zu dem letzteren zu transferiren und in dessen eigenen Reservestand aufzunehmen.

§. 9.

Um jedoch die Ueberzeugung von der Existenz der Reservemänner überhaupt zu gewinnen, und darüber die Geschäftsführung auf die ihren Aufenthaltsorten zunächst stehenden Militär- und politischen Behörden zu beschränken, sind gesammte Reservemänner der Armee auch bei jenem Werbbezirks-Kommando, in deren Bezirk sie leben und denen für diese Leute die nämlichen Obliegenheiten, wie für die Beurlaubten übertragen werden, evident zu halten.

Zu diesem Ende haben gesammte, ein Werbbezirks-Kommando zu führen berufene Depot-Bataillons der Infanterie, das Regiments-Kommando vom Kaiser-Jäger, und der etwa in der Folge mit einem eigenen Werbbezirks-Kommando betheilt werdende Truppenkörper in Dalmazien durch die selbem untergeordneten Konskripzions-Revisoren nebst dem im §. 6 für die ganze Reserve des eigenen Körpers vorgeschriebenen Grundbuche und den dazu gehörigen Ternions, auch noch ein besonderes ähnliches Grundbuch für die im eigenen Bezirke lebenden Reservemänner fremder Regimenter und Branchen führen zu lassen.

In diesem Grundbuche müssen für jedes Infanterie-, Kavallerie-, Artillerie- und Genie-Regiment, für jedes Feldjäger-Bataillon, für das Pionier- und Flottillen-Korps und für das Raketeur-Korps besondere Hefte gewidmet werden, dagegen sind in selben

a) die allen Festungs-Artillerie-Bataillons und gesammten technischen Artillerie-Abtheilungen,

b) die dem Militär-Fuhrwesen-Korps überhaupt,

c) die dem Beschäl- und Gestüttwesen,

d) die den gesammten Montur-Kommissionen,

e) „ „ „ Sanitäts- }
f) „ „ „ Garnisons- } Bataillons,
g) „ „ „ Kordons- }

h) „ „ „ Garnisons-Spitälern,

i) „ „ „ Marine-Körpern, endlich

k) „ „ „ Gensd'armerie-Regimentern und dem Militär-Polizeiwach-Korps zugehörigen Reservemänner wohl in eigenen, nach diesen allgemeinen Bezeichnungen abgetheilten Heften, jedoch ohne besondere Zertheilung nach den

te ostatnie tylko w drugiej rubryce księgi gruntowej zamieszczonemi być winny.

§. 10.

Dla każdego żołnierza, wstępującego w sposób wyżwspomniony z dniem 1. Stycznia każdego roku w stan rezerwy tegoż samego korpusu, obowiązani są komendanci władz, mających stosownie do §. 6. utrzymywać rezerwy w ewidencyi, wystawić karty rezerwowe według formularza IV. zaraz po nadejściu cząstkowych konsygnacyj, wzmiankowanych w §. 3. i potwierdzonych przez komisaryjaty wojenne. Tylko dla żołnierzy rezerwowych kawaleryi, przeniesionych wprost do korpusu furwezów, tudzież dla żołnierzy komendy posterunku krajowego furwezów, którzy przeniesieni zostają do innej komendy, wystawiać będą karty rezerwowe te komendy posterunku krajowego furwezów, które na mocy §. 6. do utrzymywania ich w ewidencyi są przeznaczone.

Formularz IV.

W druki takich kart rezerwowych, tudzież ksiąg gruntowych, zaopatrzone będą według potrzeby oddziały wojsk i bransze, przez komendy wojskowe krajowe.

§. 11.

Wspomnione karty rezerwowe, uporządkowane będą przez kompanije składów strzeleckich, szwadrony rezerwowe i przez komendy posterunków krajowych furwezowe, tudzież przez wszystkie korpusy wojsk i bransz, nie mających własnych zakładów składowych (dépôt), według okręgów werbunkowych pułków pieszych, w których zamieszkują pojedynczy żołnierze; wyżrzeczone karty spisane zostaną dla każdego okręgu werbunkowego w osobnej konsygnacyi, obejmując numer karty rezerwowej, szarżę, nazwisko, tudzież zamieszkanie, powiat i obwód żołnierza, a konsygnacyje takowe przesłane zostaną wraz ze wszystkiemi do nich należącemi kartami rezerwowemi do właściwej komendy okręgu werbunkowego w taki sposób, ażeby niezawodnie nadeszły do 16. Grudnia każdego roku.

§. 12.

W komendach werbunkowych podporządkowane być mają wszystkie tak nadeszłe karty rezerwowe żołnierzy innych pułków i bransz, tudzież karty rezerwowe żołnierzy własnych korpusów wojskowych, które tam już znajdować się muszą, według obwodów, komitatów, delegacyj i innych odpowiednich politycznych okręgów urzędowych lub miast, w których się znajduje zamieszkanie każdego z osobna, dalej sporządzony być winien dla każdego z tych okręgów urzędowych lub miast wykaz, obejmujący korpus wojska lub branszy, do którego rezerwy każdy żołnierz należy, numer jego karty rezerwowej, jego szarżę, imię i nazwisko, nareszcie jego zamieszkanie, gminę i powiat, któreto wykazy

einzelnen Abtheilungen derselben aufzunehmen, sondern diese letzteren nur in der zweiten Rubrik des Grundbuches anzusetzen.

§. 10.

Für jeden auf die vorbezeichnete Art mit 1. Jänner eines Jahres in den Reservestand des nämlichen Körpers gelangenden Mann haben die Kommandanten der im §. 6 zur Evidenthaltung der Reserve beauftragten Behörden gleich nach dem Einlangen der im § 3. bezeichneten feldkriegskommissariatisch bestätigten Partikular-Konsignazionen, eine Reservekarte uach dem Formulare IV auszufertigen. Nur für jene Reservemänner der Kavallerie, welche gleich ursprünglich zum Fuhrwesen, dann für jene Leute eines Fuhrwesen-Landesposto-Kommando, die zu einem anderen übersetzt werden, haben die laut §. 6 zu deren Evidenthaltung bestimmten Fuhrwesen-Landesposto-Kommanden, die Reservekarten auszufertigen.

Formul. IV

Mit Impressen zu diesen Reservekarten, sowie zu den Grundbuchsbögen werden die betreffenden Truppen und Branchen durch die Landes-Militär-Kommanden nach Bedarf betheilt werden.

§. 11.

Diese Reservekarten sind von allen Jäger-Depot-Kompagnien, Reserve-Eskadronen und Fuhrwesen-Landesposto-Kommanden, dann von allen, mit keinen eigenen Depotanstalten betheilten Truppen- und Branchenkörpern nach den Infanterie-Regiments-Werbbezirken, in denen sich die Aufenthaltsorte der einzelnen Leute befinden, zu ordnen, für jeden dieser Werbbezirke in einer Konsignazion zu verzeichnen, welche das Nummer der Reservekarte, die Charge und den Namen, dann den Aufenthaltsort, Bezirk und Kreis des Mannes zu enthalten hat, und diese Konsignazion sammt den dazu gehörigen Reservekarten dem betreffenden Werbbezirks-Kommando dergestalt zuzusenden, daß sie bei diesem bis 16. Dezember jeden Jahres richtig einlange.

§. 12.

Bei den Werbbezirks-Komanden sind gesammte auf diese Art für Leute anderer Regimenter und Branchen einlangende, sammt den für die Leute des eigenen Truppenkörpers bereits vorhanden seyn müssende Reservekarten, nach den Kreisen, Komitaten, Delegazionen, oder sonstigen analogen politischen Amtsgebieten oder Städten, in denen die Wohnorte jedes einzelnen liegen, zu sortiren, darüber für jede einzelne dieser Amtsgebiete oder Städte ein Verzeichniß zu verfassen, welches den Truppen- oder Branchenkörper, zu dessen Reserve jeder Mann gehört, das Nummer seiner Reservekarte, seine Charge, Tauf- und Zunamen, endlich seinen Aufenthaltsort, Gemeinde und Bezirk zu enthalten hat, und diese Verzeichnisse sammt den Reservekarten den ge-

przesłać należy wraz z kartami rezerwowemi rzeczonym władzom obwodowym, komitatowym, delegacyjom i podobnym właściwym władzom politycznym i magistratom miast, z których pierwsze doręczyć winny wyciągi z nich sporządzane według powiatów wraz z należącemi do nich kartami rezerwowemi urzędom powiatowym, te zaś w podobny sposób przełożonym gmin, z tym nakazem, ażeby ci wręczyli karty rezerwowe żołnierzom dotyczącym, udzieliwszy im wprzód w języku krajowym objaśnienia względem przepisów, objętych w tejże karcie, tudzież ażeby odebrali od nich paszporta urlopowe, i przesłali takowe do władz powiatowych i do magistratów, nie podlegających władzy powiatowej, przez które dalej wraz z wykazem przedłożone zostaną władzy obwodowej, która, powziąwszy przekonanie, iż rzeczone paszporta od wszystkich żołnierzy, którzy otrzymali karty rezerwowe, znajdują się należycie, prześlą takowe wraz z konsygnacyjami, sporządzonemi według powiatów, do komendy werbunkowej, do czego wyż wspomnione magistraty miast, okolicznościom odpowiednio zastosować się powinny.

§. 13.

Władze powiatowe, tudzież przełożeni gmin, które z powodu większej nieco ludności lub dla innych stosunków przez władzę polityczną krajową do tej czynności są upoważnione, obowiązani są, a mianowicie pierwsze dla każdej gminy osobno prowadzić protokół co do wszystkich w ich obrębie żyjących żołnierzy rezerwowych, w którym każdy żołnierz z rezerwy wyszczególniony być winien według wszystkich rubryk, jakie się znajdują wypełnione pismem w karcie rezerwowej, i w którym dokładnie zapisywane być mają wszelkie zmiany, jakiekolwiek się wydarzą co do jego osoby.

Ponieważ na mocy przepisów niżej następujących żaden żołnierz od rezerwy nie może opuszczać zamieszkania swego na czas dłuższy, lub na zawsze bez wiedzy przełożonego gminy i swej władzy powiatowej, dla tego władze polityczne, mające obowiązek prowadzenia protokółu, odpowiedzialnemi są za to, jeżeli nie będą w stanie każdej chwili udzielić dokładnej wiadomości o pobycie każdego żołnierza od rezerwy, należącego do jej powiatu, lub dawniej do niego odesłanego.

Władze krajowe winny rozdzielić między urzędy polityczne powiatowe potrzebną ilość drukowanych arkuszy na protokóły rezerwowe.

§. 14.

Żołnierz od rezerwy nie będzie mógł, chyba na krótki tylko czas, dla zarobku lub dla zwyczajnego obrotu oddalić się z miejsca pobytu, wyrażonego w karcie rezerwowej, jeżeli mu właściwa władza polityczna lub policyjna nie udzieli dokumentu do podróży, potwierdzonego przez komendę werbunkową, po

dachten Kreis-, Komitats-, Delegazions- oder sonstigen bezüglichen politischen Behörden und Stadtmagistraten zuzusenden, von welchen die ersteren hieraus bezirksweise Extrakte sammt den dazu gehörigen Reservekarten den Bezirksbehörden, die letzteren aber in ähnlicher Weise den Gemeindevorstehern mit dem Auftrage zuzustellen haben, die Reservekarten den betreffenden Leuten nach vorheriger, ihnen in der Landessprache ertheilter Belehrung über die darin enthaltenen Weisungen auszuhändigen, von ihnen dagegen die Urlaubspässe abzunehmen, und diese sohin den Bezirksbehörden und den einer Bezirksbehörde nicht unterstehenden Stadtmagistraten einzusenden, welche letztere selbe mit einem Verzeichnisse der Kreisbehörde vorzulegen, und diese nach genommener Einsicht, daß selbe für alle mit Reservekarten betheilten Leute richtig vorhanden seyen, sammt den bezirksweisen Konsignazionen dem Werbbezirks-Kommando zu übersenden hat, wornach sich auch die obbemerkten Stadtmagistrate den Umständen entsprechend zu benehmen haben.

§. 13.

Die Bezirksbehörden, sowie die Vorsteher der von der politischen Landesbehörde wegen größerer Bevölkerung, oder wegen sonstiger Verhältnisse hiezu angewiesenen Gemeinden sind verpflichtet, und zwar die ersteren gemeindeweise, über alle in ihrem Bereiche lebenden Reservemänner ein Protokoll zu führen, in welchem jeder Reservemann nach allen in der Reservekarte mit Handschrift ausgefüllten Rubriken aufzuführen, und jede mit ihm in was immer für einer Beziehung vorgehende Veränderung genau einzutragen ist.

Da nach den nachfolgenden Bestimmungen kein Reservemann seinen Aufenthaltsort für längere Zeit oder für immer ohne Vorwissen seines Gemeindevorstehers und seiner Bezirksbehörde verlassen darf, so bleiben die zur Führung des Protokolls beauftragten politischen Behörden dafür verantwortlich, daß sie jeden Augenblick über den Aufenthalt jedes in ihren Bezirk wirklich gehörigen, so wie jedes früher in diesen gewiesenen Reservemannes, genaue Auskunft zu geben im Stande sind.

Die politischen Bezirksbehörden sind von der Landesstelle mit den erforderlichen gedruckten Reserveprotokollsbögen zu betheilen.

§. 14.

Der Reservemann darf sich aus seinem, auf der Reservekarte aufgeführten Aufenthaltsorte, außer auf kurze Zeit zum Erwerbe oder gewöhnlichen Verkehre, nur dann entfernen, wenn ihm die betreffende politische oder Polizeibehörde eine vom Werbbezirks-Kommando über die geschehene Vormerkung bestätigte Reiseurkunde ertheilt hat,

uskutecznionem zanotowaniu, i winien będzie w ciągu podróży lub pochodu zgłosić się do wszystkich władz policyjnych i posterunków żandarmeryi tych miejsc, w których przez noc zostaje.

Każda władza polityczną lub policyjna, wystawiająca w taki sposób paszporta lub książki wędrownicze dla żołnierzy od rezerwy, winna jest w takowych wyrazić przymiot posiadacza, jako żołnierza od rezerwy właściwego korpusu wojska wymienić się mającego, i doręczyć takowe komendzie werbunkowej do wspólnego zatwierdzenia i zanotowania w księdze gruntowej, ta zaś przeszle takowe władzy powiatowej, dla doręczenia ich żołnierzowi z rezerwy, po odebraniu od niego karty rezerwowej, która aż do powrotu jego i do zwrócenia paszportu zachowaną być winna u władzy powiatowej.

Władze powiatowe obowiązane są czuwać nad tem, żeby żołnierz dotrzymał terminu, do powrotu mu wyznaczonego; a w razie gdyby go przekroczył, uczynić przeciw niemu zastosowanie prawnych przepisów co do powołania mieszkańców, bez pozwolenia nieobecnych.

Wszystkie władze policyjne i posterunki żandarmeryi, u których się winien meldować żołnierz od rezerwy w podróży lub wędrówce będący, winny są, szczególnie w tych miejscach, w których się dłuższy czas zatrzymywać zamyśla, czuwać nad tem, aby dotrzymał terminu do podróży lub wędrówki wyznaczonego, i utrzymywać będą dokładne wykazy co do czasu przybycia, jakoteż co do oddalenia takich żołnierzy od rezerwy, tudzież co do miejsca, do którego się dalej udać oświadczyli, ażeby w razie zapytania należne objaśnienia udzielić byli w stanie.

Jeżeli żołnierz taki będzie spotkany w ciągu dozwolonego mu czasu podróży lub wędrówki na innej drodze jak ta, która prowadzi do najbliższego dłuższego pobytu, podanego przez niego na ostatniej stacyi policyjnej lub żandarmeryjnej, wówczas należy go odesłać tamże drogą mu przepisaną, chyba że jest w stanie wykazać ważne przyczyny, dla których zmienił swój dawniejszy zamysł; w takim przypadku należy nowo przez niego obraną drogę zanotować w jego dokumencie podróży, i uwiadomić o tem władzę policyjną, która ostatnia w tymże dokumencie dołożyła swoję instradującą wizę do zmienionego obecnie najbliższego miejsca dłuższego pobytu, tym końcem, ażeby ta sprostowała zanotowanie swoje.

Żołnierza od rezerwy, którego czas podróży lub wędrówki już upłynął, obowiązaną jest każda władza policyjna lub polityczna odstawić do pierwotnego miejsca zamieszkania, chyba, że znajdzie gruntowne przyczyny wstawienia się za nim o przedłużenie czasu podróży, w którymto razie udać się winna do tej

und er hat sich während der Reise oder Wanderschaft bei allen Polizeibehörden oder Gensd'armerieposten jener Orte zu melden, in denen er übernachtet.

Jede politische oder Polizeibehörde, welche auf diese Art Reisepässe oder Wanderbücher für Reservemänner ausstellt, muß in denselben die Eigenschaft des Betreffenden als Reservemann des zu benennenden Truppenkörpers deutlich anführen und sie dem Werbbezirks=Kommando zur Mitbestätigung und Vormerkung im Grundbuche, letzteres aber selbe sohin der Bezirksbehörde zustellen, welche deren Aushändigung an den Reservemann gegen Abnahme der in seinen Händen befindlichen Reservekarte zu veranlassen hat, die bis zu dessen Rückkehr und Rückstellung des Paßes bei der Bezirksbehörde aufzubewahren ist.

Die Bezirksbehörden sind verpflichtet, die Einhaltung des zur Rückkehr bestimmten Termines zu überwachen, und im Falle selber überschritten würde, die wegen Einberufung unbefugt abwesender Einwohner bestehenden gesetzlichen Vorschriften gegen den betreffenden Mann in Vollzug zu setzen.

Alle Polizeibehörden, und vorzüglich die Gensd'armerieposten, bei denen sich ein reisender oder wandernder Reservemann zu melden verpflichtet ist, haben besonders in jenen Orten, wo er sich längere Zeit aufzuhalten gedenkt, auf die Einhaltung der Wander- oder Reisezeit zu achten, und über die Ankunft, so wie über die Abreise solcher Reservemänner, dann über den Ort, wohin sie sich weiter zu begeben erklären, genaue Vormerkungen zu unterhalten, um bei Nachfragen über ihn gehörige Auskunft ertheilen zu können.

Wird ein solcher Mann während der Dauer der ihm bewilligten Reise- oder Wanderzeit außer jenem Wege betreten, der zu dem von ihm selbst auf der letzten Polizei- oder Gensd'armeriestazion angegebenen nächsten längeren Aufenthalte führt, so ist derselbe mit gebundener Route dahin abzusenden, es wäre denn, daß er gewichtige Ursachen über die Veränderung seines früheren Vorsatzes anzugeben im Stande sei, in welchem Falle die neu gewählte Route in seinem Reisedokumente anzumerken, und jene Polizeibehörde, die in diesem Dokumente zuletzt zu dem nun abgeänderten nächsten längeren Aufenthalte die Instradirung beifügte, davon zur Rektifizirung ihrer Vormerkung in Kenntniß zu setzen ist.

Einem Reservemann, dessen Reise- oder Wanderzeit bereits verflossen ist, hat jede polizeiliche oder politische Behörde an seinen ursprünglichen Aufenthaltsort zurückzuschieben, — außer sie fände gegründete Ursachen, sich für ihn um eine Verlängerung der Reisezeit zu verwenden, in welchem Falle sie dieß bei jener Behörde, welche das

władzy, która wystawiła dokument podróżny, przy załączeniu onegoż, tymczasem zaś wystawić żołnierzowi od rezerwy kartę pobytu.

Przedłużenie zaś czasu podróży udzielić mogą te tylko władze powiatowe do których powiatu żołnierz pierwotnie należał.

Te władze winne są zamieścić pozwolenie takowe w oryginalnym dokumencie podróży, zakomunikować go komendzie werbunkowej do spółpodpisu i zanotowania, przesłać takowy do władzy policyjnej lub politycznej, wstawiającej się, i oprócz zanotowania we własnym protokóle rezerwowym, uwiadomić o tem przełożonego tej gminy, do której związku żołnierz należy.

§. 15.

Jeśli żołnierz od rezerwy chce stale zmienić miejsce swego pobytu, wówczas winna władza jego powiatu postąpić w powszechności według przepisów, jakie w tej mierze obowiązują mieszkańców stanu cywilnego; takowa zawsze będzie winna pozwolenie do przesiedlenia zanotować w jego karcie rezerwowej i w swoim protokóle, który prowadzi względem żołnierzy od rezerwy, a kartę zaś wręczyć żołnierzowi dopiero po uzyskaniu spółpodpisu komendy werbunkowej.

§. 16.

Jeżeli żołnierz od rezerwy zasłabnie, i dostanie się do szpitala wojskowego, winien być na podstawie karty rezerwowej, którą przyniósł z sobą, tamże zaprezentowanym; zaopatrzenie, jakie otrzymał w szpitalu, należy dokładnie obliczyć, przeciąg czasu, jak długo doznawał takowego, w karcie rezerwowej wyrazić, i zwrócić mu takową przy wyjściu jego ze szpitala.

§. 17.

Wszelkie czynności względem pozwolenia do wydania majątku lub do zawarcia małżeństwa żołnierzy rezerwowych, które na mocy §. 11 statutu o rezerwach zyskane być ma, prowadzone być mają przez komendy okręgów werbunkowych, w których żołnierze takowi żyją, a uchwały powzięte w tej mierze przez komendantów pułków, batalijonów i bransz przesłane być mają przez komendy werbunkowe do władz, które się o to starają.

§. 18.

Jeżeli żołnierz od rezerwy umrze w swojem zwyczajnem zamieszkaniu, wówczas winien przełożony gminy przesłać akt śmierci jego przełożonej władzy, ta zaś po sprostowaniu swego protokółu, przeszle go komendzie werbunkowej, a ta, po sprostowaniu swej księgi gruntowej, owej władzy wojskowej, która na mocy §. 6 powołaną jest do utrzymywania w ewidencyi stanu rezerwy całego korpusu. Jeżeli zaś taki żołnierz w ciągu podróży, lub wędrówki,

Reisedokument ausgestellt hat, unter Anschluß desselben zu thun, den Reservemann selbst aber inzwischen mit einem Aufenthalts-Bewilligungsscheine zu versehen hat.

Alle solche Verlängerungen der Reisezeit können nur jene Bezirksbehörden bewilligen, in deren Bezirk der Reservemann ursprünglich gehört.

Sie haben selbe in dem Original-Reisedokumente beizufügen, dieses dem Werbbezirks-Kommando zur Mitfertigung und Vormerknng mitzutheilen, dasselbe an die darum anhaltende Polizei- oder politische Behörde abzusenden, und nebst der Vormerkung in dem eigenen Reserve-Protokolle auch den Vorsteher jener Gemeinde davon in Kenntniß zu setzen, in deren Verband der Mann gehört.

§. 15.

Will ein Reservemann seinen Aufenthaltsort bleibend verändern, so hat seine bisherige Bezirksbehörde dabei im Allgemeinen nach den über diesen Fall auch für die Zivilbewohner bestehenden Vorschriften vorzugehen, jedenfalls aber die Bewilligung zur Uebersiedelung in seiner Reservekarte und in ihrem Protokolle über die Reservemänner anzumerken, und die Karte erst nach eingeholter Mitfertigung des Werbbezirks-Kommando dem Manne ausfolgen.

§. 16.

Gelangt ein erkrankter Reservemann in ein Militär-Spital, so ist er dort auf Grund der mitgebrachten Reservekarte zu präsentiren, die ihm verabreichte Spitals-Verpflegung gehörig zu verrechnen, die Zeit, während welcher er diese genoß, in der Reservekarte anzusetzen, und ihm die letztere beim Abgange aus dem Spitale wieder auszuhändigen.

§. 17.

Alle Verhandlungen über die nach dem §. 11 des Reserve-Statutes, wegen Erfolglassung eines Vermögens, oder wegen Schließung einer Ehe für Reservemänner einzuholenden Bewilligungen sind durch die Werbbezirkommanden, in deren Bereich sie leben, zu pflegen, und die von den Regiments-, Bataillons- oder Branchen-Kommandanten darüber gefaßten Beschlüsse durch letztere den darum sich verwendenden Behörden mitzutheilen.

§. 18.

Stirbt ein Reservemann in seinem gewöhnlichen Aufenthaltsorte, so hat der Gemeindevorsteher den Todtenschein über ihn der vorgesetzten Behörde, diese, nach Berichtigung ihres Protokolles, dem Werbbezirks-Kommando, letzteres aber, nach gleicher Berichtigung des Grundbuches jener Militärbehörde zuzusenden, welche nach dem §. 6 zur Evidenthaltung des Reservestandes des ganzen Körpers berufen ist. Stirbt ein solcher Mann aber während einer Reise oder Wanderung, oder in einem Militär-Spitale,

lub w szpitalu wojskowym umrze, wówczas winna w pierwszym przypadku władza policyjna, powołana na mocy §. 14 do czuwania nad nim, w drugim zaś przypadku, dotycząca komenda szpitala wojskowego przesłać akt śmierci i kartę jego rezerwową do komendy werbunkowej, do której okręgu należy zwyczajne jego zamieszkanie.

§. 19.

Jeżeli żołnierz od rezerwy bez pozwolenia udał się w podróż lub na wędrówkę, albo przekroczył czas, który mu do podróży lub do wędrówki pozwolonym został, wówczas należy go wyszukać i oddać do ukarania władzy wojskowej. Gdyby zaś wyszukanym być nie mógł, wówczas należy starannie okoliczność tę zanotować w rezerwowych księgach gruntowych i w protokółach rezerwowych.

§. 20.

We wszystkich przypadkach, wyrażonych w §§. 15., 17., 18. i 19. jako i w ostatnim paragrafie instrukcyi niniejszej, tudzież w tych przypadkach, gdy żołnierz od rezerwy na mocy §. 25. statutu podczas służby rezerwowej od tejże uwolnionym być musi, lub jeżeli na mocy §§. 12. i 13. statutu znowu wstępuje w stan służby czynnej wojskowej, komendy werbunkowe i władze powiatowe winny są o skutku rozpraw i zmian, udzielić sobie wzajemnie wiadomości; nadto zaś winne są komendy werbunkowe uwiadomić o tem korpusy składów (dépôt), do których stanu żołnierz należy, ażeby wszystkie owe władze według tego sprostowały swoje księgi gruntowe i protokóły, i te o ile możności równocześnie się z sobą zgadzały.

§. 21.

W celu rozpuszczenia żołnierzy rezerwowych ze służby, co na mocy §. 24. statutu z końcem Grudnia każdego roku w czasie pokoju bez dalszego w tej mierze zarządzenia względem tych żołnierzy nastąpić ma, którzy w tym czasie 2 pełne lata zostają w stanie rezerwy, winne są korpusy składów (dépôt) i bransze, przy oddziałach zaś wojska i branszach, nie mających własnych korpusów składowych, winni są komendanci oddziałów i bransz, z końcem Listopada każdego roku wystawić według formularza V. dymisyje, których dostarczą im w miarę potrzeby komendy wojskowe krajowe, dla wszystkich żołnierzy swego oddziału, mających prawo do dymisyi i przedłożyć takowe do potwierdzenia wraz z konsygnacyją, przesłaną im na dwa lata wprzód na mocy §. 3. niniejszej instrukcyi, końcem wcielenia do rezerwy, i potwierdzoną przez inspekcyjny komisaryjat wojenny kancelaryi rachunkowej własnego oddziału, temu komisaryjatowi wojennemu, któremu właśnie do inspekcyi są przydzielonemi, i po stosownem wykreśleniu dotyczących żołnierzy z ksiąg gruntowych i ternijonów, przesłać te dymisyje w sposobie, przepisanym w §. 11. niniejszej instrukcyi, do

Formularz V.

so hat im ersten Falle die nach dem §. 14 zu dessen Wahrnehmung berufene Polizeibehörde und im letzteren Falle das betreffende Militär-Spitalskommando den Todtenschein und die Reservekarte desselben dem Werbbezirks-Kommando, in dessen Bezirk sein gewöhnlicher Aufenthaltorts gehört, zu übersenden.

§. 19.

Wenn ein Reservemann sich unbefugt auf eine Reise oder Wanderung begeben, oder den ihm zur Reise oder Wanderung bewilligten Zeitraum überschritten hat, so ist er auszuforschen und zur Bestrafung der Militärbehörde zu übergeben. Sollte er aber nicht zu Stande gebracht werden, so ist zu sorgen, daß dieser Umstand in den Reserve-Grundbüchern und Protokollen vorgemerkt werde.

§. 20.

In allen in den §§. 15, 17, 18 und 19, dann im Schlußparagraphe dieser Instrukzion angeführten, so wie in den weiteren Fällen, wenn ein Reservemann nach dem §. 25 des Statutes während seiner Reserve-Verpflichtung entlassen werden muß, oder wenn derselbe nach den §§. 12 und 13 des Statutes wieder in den aktiven Militärdienst eintritt, haben die Werbbezirks-Kommanden und die Bezirksbehörden von dem Resultate der Verhandlungen und Veränderungen sich gegenseitig sogleich in Kenntniß zu setzen, die Werbbezirks-Kommanden aber außerdem jene Depotkörper zu verständigen, in deren Stand der betreffende Mann gehört, damit gesammt diese Behörden hiernach ihre Grundbücher und Protokolle berichtigen, und diese überall gleichzeitig möglichst übereinstimmend seyen.

§. 21.

Zum Behufe der nach dem §. 24 des Statutes im Frieden jährlich mit Ende Dezember ohne weitere Anordnung vor sich gehenden Entlassung der zu dieser Zeit 2 volle Jahre im Reservestande befindlichen Männer haben die Depotkörper — bei jenen Truppen und Branchen aber, welche keine eigenen Depotkörper haben — die Truppen- und Branche-Kommandanten selbst, mit Ende November jeden Jahres die ihnen nach Bedarf von den Landes-Militär-Kommanden zu erfolgenden Abschiede für alle darauf gesetzlichen Anspruch habenden Männer ihrer eigenen Truppe nach Formulare V auszufertigen, sammt den ihnen nach §. 3 dieser Instrukzion zum Behufe der Einreihung in die Reserve 2 Jahre vorher zugekommenen, von dem respizirenden Feldkriegskommissariate der Rechnungskanzlei ihrer Truppe bestätigten Konsignazion demjenigen Feldkriegskommissariate zur Bestätigung vorzulegen, dem sie eben zur Respizirung zugewiesen sind, und nach gehöriger Inabgangbringung der betreffenden Mannschaft in ihren Reserve-Grundbüchern und Ternionen noch im Laufe des Dezember diese Abschiede den Werbbezirks-Kommanden in der durch den §. 11 dieser Instrukzion vorgeschriebenen Art zuzusenden, welche deren Vormerkung in den Grundbüchern, Zustellung durch

Formul. V.

komend werbunkowych, które uskutecznią zanotowanie ich w księgach gruntowych, doręczenie ich do rąk żołnierzy przez władze powiatowe, lub magistraty miejskie, tudzież ściągnienie kart rezerwowych w taki sam sposób, jaki jest przepisany co do ich wręczania, i zostaną odpowiedzialnemi, iż takowe z pewnością zniszczone będą. Korpusy składowe (dépôt), komendanci oddziałów wojsk i bransz i komendy werbunkowe, równie jak władze polityczne powiatowe i przełożeni gmin, mają jak najsciślejszy obowiązek uskutecznić w taki sposób przesłanie, a względnie wręczenie dymisyi, ażeby każdy żołnierz występujący ze związku wojskowego, ile możności jeszcze w ciągu miesiąca Stycznia był w posiadaniu dymisyi swojej.

§. 22.

Z końcem Lutego każdego roku, dokąd już uskutecznionem być musi tak uwolnienie żołnierzy, którzy już ukończyli służbę w rezerwie, jakoteż przeniesienie do rezerwy tych żołnierzy, którzy w poprzedzającym roku ukończyli czas służby czynnej, i to oraz we wszystkich księgach gruntowych dokładnie w ewidencyi utrzymywane być winno; obowiązane są wszystkie władze wojskowe, powołane do utrzymywania w ewidencyi rezerwy swych własnych oddziałów wojskowych, sporządzić raport według formularza VI. względem stanu całej swej rezerwy, komendy zaś werbunkowe oprócz tego raport według formularza VII. względem wszystkich żyjących w ich okręgu żołnierzy od rezerwy, i równobrzmiące paryja takowych podać z pewnością do 10. Marca do Ministerstwa wojny, do przełożonej komendy wojskowej krajowej i do komendantów swoich oddziałów wojskowych.

Formularz VI.

Formularz VII.

§. 23.

Równie jak ze strony wojskowej, brygady często w ciągu roku przekonywać się winny o porządnem prowadzeniu ksiąg gruntowych u władz wojskowych im podległych i do prowadzenia owych ksiąg obowiązanych, tak też równie władze przełożone nad urzędami powiatowemi, winne są przy wysełaniu osób urzędowych powziąć przekonanie o porządnem prowadzeniu protokółów rezerwowych u władz powiatowych, zażądać od nich różnemi czasami przedłożenia takowych, zarządzić, aby były porównane z księgami gruntowemi, prowadzonemi w komendach werbunkowych, a różnice, jakie spostrzegą, natychmiast pod należyte wziąć roztrząśnienie i sprostowanie. W podobny sposób winne są władze polityczne, których się to tyczy, czuwać nad tem, ażeby gminy do tego obowiązane prowadziły protokóły rezerwowe w przepisanym porządku, tudzież winne są przekonać się o dokładności protokółów, żądając od czasu do czasu okazania takowych i porównywając je z protokółami własnemi, a zaś co do innych gmin, winne są powziąć przekonanie o ciągłej ewidencyi żołnierzy rezerwowych, przez wywiadywania się, czynione przy sposobności choćby tylko ustnie.

die Bezirksbehörden oder bezüglichen Stadtmagistrate an die Mannschaft, und Einziehung der Reservekarten ganz in der für deren Aushändigung vorgeschriebenen Art zu bewirken haben und für die versicherte Vernichtung der letzteren verantwortlich bleiben. Sowohl die Depotkörper, die Truppen- und Branchen-Kommandanten und die Werbbezirks-Kommanden, wie die politischen Bezirksbehörden und Gemeindevorsteher werden strengstens verpflichtet, die Zusendung und bezüglich Ausfolgung der Abschiede in der Art einzurichten, daß jeder aus dem Militärverbande tretende Mann, wo möglich noch im Laufe des Monates Jänner bereits in den Besitz seines Abschiedes gelange.

§. 22.

Mit Ende Februar jeden Jahres, bis wohin sowohl die Entlassung der die Reservepflicht, als auch die Uebersetzung der im vorigen Jahre ihre aktive Dienstzeit erfüllt habenden Mannschaft in die Reserve vor sich gegangen, und in allen Grundbüchern bereits gehörig evident gestellt seyn muß, haben gesammte zur Evidenthaltung der Reserve ihres eigenen Truppenkörpers berufenen Militärbehörden über den Stand ihrer ganzen Reserve einen Rapport nach dem Formulare VI, die Werbbezirks-Kommanden aber außerdem noch über den Stand aller in ihrem Bezirke lebenden Reservemänner einen Rapport nach dem Formulare VII zu verfassen, und davon zuverläßig bis 10. März gleichlautende Parien an das Kriegsministerium, an ihr vorgesetztes Landes-Militär-Kommando und an ihre Truppen-Kommandanten einzureichen.

Formul VI.

Formul VII.

§. 23.

So wie militärischer Seits die Brigaden sich öfter im Jahre von der richtigen Führung der Grundbücher bei den ihnen unterstehenden dazu verpflichteten Militärbehörden überzeugen werden, ebenso haben die den Bezirksbehörden vorgesetzten Behörden sich bei Gelegenheit der Aussendung von Amtspersonen von der richtigen Führung der Reserveprotokolle bei den Bezirksbehörden zu vergewissern, selbe zu verschiedenen Zeiten von den einzelnen Bezirksbehörden einzufordern, deren Vergleich mit den beim Werbbezirks-Kommando geführten Grundbüchern zu veranlassen, und die hiebei etwa entdeckten Differenzen sogleich in weitere Verhandlung zu nehmen und der Berichtigung zuzuführen. Auf ähnliche Art werden die betreffenden politischen Behörden die vorschriftmäßige Führung der Reserve-Protokolle bei den hiezu verpflichteten Gemeinden zu überwachen, und durch deren zeitweise Einforderung und Vergleichung mit den eigenen Protokollen sich von deren Richtigkeit, dann bei den übrigen Gemeinden durch gelegenheitlich geforderte, wenn auch nur mündliche Auskünfte sich von der steten Evidenz der Reservemänner zu überzeugen haben.

§. 24.

Gdy nakazanem będzie powszechne powołanie rezerwy, wówczas komenda werbunkowa zawiadomi władze obwodowe o miejscu i dniu, w którym żołnierze od rezerwy każdej broni, należącej do ich okręgu stawić mają z kartami swemi rezerwowemi. Jeżeli zaś powołani będą w pewnej części tylko żołnierze od rezerwy pewnych oddziałów wojskowych, natenczas komendy werbunkowe winne są przesłać urzędom obwodowym, sporządzone według powiatów wykazy co do żołnierzy tem powołaniem dotkniętych. W obudwóch przypadkach zaś winne władze powiatowe po otrzymaniu zawiadomienia przez władze obwodowe, każdemu przełożonemu gminy doręczyć sporządzony imienny wykaz żołnierzy od rezerwy powołanych, a to tym końcem, aby ogłoszenie powołania wszystkich żołnierzy od rezerwy doszło z jak największą dokładnością, i nakażą sobie uczynić relacyję o skutku powołania.

Takich samych relacyj żądać będą wyższe władze polityczne od gmin miejskich, nie zależnych od urzędów powiatowych politycznych.

Obowiązki przełożonych gmin przy powołaniu żołnierzy od rezerwy w ogólności, są przepisane w §. 19. statutu rezerwowego, tu czyni się tylko jeszcze postanowienie co do tych żołnierzy rezerwowych, którzy czasowo albo dla podróży, albo dla wędrówki nie są obecnymi w swojem stałem zamieskaniu, iż ci, którzy się znajdują w granicach państwa Austryjackiego, uwiadomieni być mają jak najspieszniej o powołaniu przez władze powiatowe zapomocą władz policyjnych i żandarmeryi, ci zaś, co się znajdują za granicą, przez władze obwodowe.

§. 25.

Tak w razie powołania powszechnego, jakoteż w razie powołania rezerwy pojedynczych oddziałów wojska, winni są żołnierze od rezerwy takich oddziałów, które mają własne zakłady składowe (dépôt), w powszechności stawić się w tychże, jeżeli zaś takie zakłady składowe nie znajdują się w okręgu werbunkowym ich zamieszkania, równie jak żołnierze od rezerwy wszystkich innych oddziałów wojskowych i bransz, stawić się winni w komendzie werbunkowej swego zamieszkania; ci zaś, którzy mają paszporta lub książki wędrownicze, w najbliższej komendzie werbunkowej.

W razie ogólnego powołania rezerwy, oznaczy Ministerstwo wojny, do których oddziałów i bransz przydzieleni być mają żołnierze rezerwowi z korpusów remontowych, marynarki i żandarmeryi, tudzież z korpusu policyi wojskowej, a komendy werbunkowe, do których tacy żołnierze rezerwowi się stawią, sciśle tego przepisu przestrzegać winne.

§. 24.

Wenn eine allgemeine Einberufung der Reserve angeordnet wird, theilt das Werbbezirks-Kommando den Kreisbehörden den Ort und Tag mit, an welchem sich die in dessen Bereich gehörigen Reservemänner jeder Waffengattung mit ihren Reservekarten zu stellen haben. Findet aber nur eine theilweise Einberufung der Reservemänner gewisser Truppenkörper Statt, so haben die Werbbezirks-Kommanden über die hievon betroffenen Leute den Kreisbehörden bezirksweise verfaßte Verzeichnisse zuzusenden. In beiden Fällen haben die von den Kreisbehörden verständigten Bezirksbehörden zur Erzielung einer zuverläßig vollständigen Bekanntgebung der Einberufuug an alle betreffenden Reservemänner jedem Gemeindevorsteher ein namentliches Verzeichniß der einzuberufenden Reservemänner zuzufertigen, und sich von dem Erfolge der Einberufung durch sie die Berichte erstatten zu lassen.

Solche Berichte haben auch die höheren politischen Behörden von den unter politische Bezirksbehörden nicht gestellten Stadtgemeinden zu verlangen.

Die Obliegenheiten der Gemeindevorsteher bei einer Einberufung von Reservemännern überhaupt, sind im §. 19 des Reservestatutes vorgezeichnet, und es wird hier nur noch hinsichtlich der zeitlich auf Reisen oder auf der Wanderschaft aus ihrem stabilen Aufenthaltsorte abwesenden Reservemänner festgesetzt, daß die im Inlande befindlichen mit Hilfe der Polizeibehörden und der Gensd'armerie durch die Bezirksbehörden, die im Auslande befindlichen aber durch die Kreisbehörden auf das Schleunigste von der Einberufung verständiget werden müssen.

§. 25.

Sowohl bei der allgemeinen, als bei der speziellen Einberufung der Reserve für gewisse Truppenkörper haben die Reservemänner der mit eigenen Depotanstalten betheilten Truppen, in der Regel bei diesen, wenn sich solche Depotanstalten aber im Werbbezirke ihres Aufenthaltsortes nicht befinden, so wie Reservemänner aller übrigen Truppen und Branchen bei dem Werbbezirks-Kommando ihres gewöhnlichen Aufenthaltsortes, die mit Pässen oder Wanderbüchern abwesenden aber bei dem nächsten Werbbezirks-Kommando einzurücken.

Bei jeder allgemeinen Einberufung der Reserve wird vom Kriegsministerium bestimmt werden, zu welchen Truppen und Branchen die Reservemänner des Beschäl- und Gestütwesens, der Marine-Körper und der Gensd'armerie, dann des Militär-Polizeiwach-Korps einzutheilen seien, und die Werbbezirks-Kommanden, bei denen solche Reservemänner einrücken, werden sich hienach genau zu achten haben.

§. 26.

Gdziekolwiekbądź stawi się żołnierz od rezerwy, należy od niego odebrać kartę rezerwową, paszport lub książkę wędrowniczą, zaprezentować go i poddać pod opatrzenie lekarza wojskowego.

Jeżeli przy takowem uznanym będzie za zdatnego do służby w dawnej broni lub branszy, należy go w razie potrzeby zaopatrzyć w mundur eraryjalny i przesłać go w drodze zwykłego transportu do zakładu składowego tego oddziału wojska, do którego należy, a przy branszach, nie mających własnych zakładów składowych, do najbliższego oddziału tej samej branszy, która od swej władzy przełożonej zażądać ma skazówki względem przydzielenia onegoż.

Jeżeli zaś przy tem opatrzeniu lekarskiem uznanym będzie za niezdolnego do służby w dawniejszej broni swojej, lub zupełnie do służby niezdolnym okaże się, natenczas winna komenda składu lub okręgu werbunku przedstawić go bezzwłocznie najbliższej komisyi wojskowej do superarbitryjum przeznaczonej, która w przypadku, gdy nie uzna za słuszne, skasować opiniję lekarza polowego, i nie znajdzie żołnierza zdolnym do służby w jego dawnej broni, zaklasyfikuje go stosownie do stanu zdrowia jego, albo jako zdolnego do służby w branszy, w czasie wojny wystawionej i złożonej z pół-inwalidów, jakoto: w zarządzie mięsa, w szpitalach polowych, przy pociągach do transportu służących, w batalijonie garnizonowym, lub też w razie rzeczywistej zupełnej niezdatności, jako inwalidę realnego naznaczy. Żołnierza z rezerwy, uznanego przez komisyję superarbitrującą za niezdolnego do żadnej służby wojskowej, przeto za inwalidę realnego, należy, po odebraniu od niego karty rezerwowej, paszportu lub książki jego wędrowniczej, do których zdanie komisyi superarbitrującej przy podpisaniu przez wszystkich członków komisyi zapisanem być winno, natychmiast wrócić jego dawnemu zarobkowi, a potem jak najprędzej formalnie z dymisyją od służby uwolnić.

To samo należy uczynić w razie częściowego powołania rezerwy przy pojedynczych oddziałach wojska z tymi żołnierzami od rezerwy, którzy przez komisyję superarbitracyjną nie są wprawdzie uznani za zdatnych do służby w dawniejszym oddziale, lecz do mniejszych usług w wojsku za zdolnych są poczytani. Jeżeli zaś nakazane jest powszechne powołanie rezerwy, wówczas nawet ci żołnierze rezerwowi, którzy poczytani są za zdolnych do mniejszych posług w armii, zatrzymani i zaopatrzeni być winni, aż do dalszego rozstrzygnienia co do ich przydzielenia.

§. 27.

W razie ogólnego powołania rezerwy, winne komendy krajowe baczyć na to, ażeby w ich okręgu ustanowioną była taka liczba komisyj superarbitrują-

§. 26.

Wo immer ein Reservemann einrückt, ist derselbe unter Abnahme der Reservekarte des Paßes oder Wanderbuches zu präsentiren und der feldärztlichen Visitirung zu unterziehen.

Wird er bei dieser als zum Dienste bei seiner früheren Waffengattung oder Branche als geeignet anerkannt, so ist er sogleich im gewöhnlichen Transportwege, und nöthigen Falles mit ärarischer Montur betheilt, zur Depotanstalt der betreffenden Truppe, dann bei Branchen, die keine eigenen Depotanstalten haben, zur nächsten Abtheilung der nämlichen Branche abzusenden, welche wegen dessen Eintheilung von ihrer vorgesetzten Oberbehörde die Weisung einzuholen hat.

Wird ein Reservemann aber bei dieser ärztlichen Visitazion zu dem Dienste bei seiner früheren Waffengattung nicht mehr geeignet, oder ganz dienstuntauglich anerkannt, so hat ihn das Depot- oder Werbbezirks-Kommando ohne Aufenthalt der nächsten Militär-Superarbitrirungs-Kommission vorzustellen, die, soferne sie nicht etwa den feldärztlichen Visitirungsbefund zu widerrufen, und den Mann zum Dienste bei seiner früheren Waffengattung geeignet findet, ihn nach Beschaffenheit seiner körperlichen Umstände entweder zum Dienste bei einer der im Kriege aufgestellten, aus Halbinvaliden bestehenden Branche, als: bei der Fleisch-Regie, bei Feld-Spitälern, bei dem Transport-Fuhrwesen, bei einem Garnisons-Bataillon oder aber bei wirklicher gänzlicher Untauglichkeit, als Realinvaliden klassifizirt. Ein solchergestalt von der Superarbitrirungs-Kommission als zu keinem Militärdienste geeignet, somit realinvalide erklärter Reservemann ist unter Aushändigung seiner Reservekarte, seines Reisepasses oder Wanderbuches, in welcher dieser Befund von der Superarbitrirungs-Kommission selbst unter Mitfertigung gesammter Kommissionsglieder einzutragen ist, sogleich wieder seinem früheren Nahrungsgewerbe zurückzugeben, dann aber auch sobald als möglich mit Abschied förmlich zu entlassen.

Das gleiche hat bei theilweiser Einziehung der Reserve für einzelne Truppenkörper mit jenen Reservemännern zu geschehen, die von der Superarbitrirungs-Kommission zum Dienste bei ihrer früheren Truppe nicht, wohl aber zu minderen Armeediensten noch geeignet erkannt werden. Ist aber eine allgemeine Einberufung der Reserve angeordnet, so müssen auch die zu minderen Armeediensten noch geeignet erklärten Reservemänner bis zur weiteren Entscheidung über ihre Eintheilung beibehalten und verpflegt werden.

§. 27.

Bei allgemeiner Einberufung der Reserve haben die Landes-Militär-Kommanden dafür zu sorgen, daß in ihrem Bezirke eine solche Zahl von Superarbitrirungs-Kom-

cych, ażeby żołnierze od rezerwy, przeznaczeni do superarbitryjum każdego okręgu werbunkowego, nie nad 5 marszów dziennych pieszo od tego miejsca byli oddaleni.

Tam, gdzie koleje żelazne lub statki parowe ułatwiają komunikacyję, należy takich żołnierzy na nich transportować tam i napowrót.

Rzeczone komisyje superarbitrujące składać się będą poza miejscem, w którem jest komenda wojskowa kraju, z 1 jenerała, 1 komisarza wojenno-polowego i 1 lekarza pułkowego, i obowiązane są przedłożyć jeszcze w dniu uskutecznionej klasyfikacyi komendzie wojskowej krajowej wykazy tych żołnierzy rezerwowych, którzy uznani zostali przez nie za inwalidów realnych, i którzy następnie zaraz uwolnieni zostali, równie jak tych, którzy poczytani są za kwalifikowanych do mniejszych wysług w armii i przesłanymi byli na powrót do komend werbunkowych, końcem dalszego rozdzielenia; tudzież winne są udzielić wiadomości o klasyfikacyi tym korpusom składowym lub tym komendom werbunkowym, które żołnierzy do superarbitryjum dostawili.

Komendy wojskowe krajowe, którym podane zostaną takie wykazy superarbitrowanych żołnierzy od rezerwy, obowiązane będą w miarę nakazów, udzielonych im z Ministerstwa wojny co do liczby szpitalów polowych, dywizyj transportowych lub innych pociągów, które w ich obrębie mają być urządzonemi, tudzież z uwagą na potrzebę zachodzącą w ich własnym okręgu co do podobnych zakładów, uczynić rozdział żołnierzy od rezerwy za pół-inwalidów uznanych; równie też winne udzielić tak o klasyfikacyi, jakoteż o owem rozdzieleniu, wiadomości względem żołnierzy za pół- i za zupełnych inwalidów uznanych, tym władzom, które na mocy §. 6. do utrzymywania w ewidencyi rezerwy każdego oddziału wojska i każdej branszy są przeznaczone.

§. 28.

W razie rozdzielenia pół-inwalidów, lub w przypadku, gdy w skutek wyższego rozkazu na mocy §. 22. statutu rezerwowego, żołnierze zdolni do służby z własnej rezerwy, odstąpieni będą do innego oddziału wojska, władze rzeczone winne będą takowych transferować do oddziału lub branszy i nakazać, aby sprostowane były księgi gruntowe w tych komendach werbunkowych, urzędach powiatowych i gminach, w których obrębie dotychczas żyli.

§. 29.

Karty rezerwowe, paszporta i książki wędrownicze żołnierzy od rezerwy obcych, powołanych do służby i zatrzymanych, przesłane będą przez ten korpus składowy, lub ową komendą werbunkową, w której zaprezentowani zostali, do urzędu, powołanego na mocy §. 6. do utrzymywania w ewidencyi swojej własnej rezerwy; zachowane zaś być winny we wszystkich korpusach składowych,

missionen aufgestellt werde, daß die zum Superarbitrio bestimmten Reservemänner jedes Werbbezirkes nicht über 5 Tagemärsche zu Fuß dahin haben.

Wo Eisenbahnen oder Dampfschiffe die Kommunikazion erleichtern, sind derlei Leute auf diesen hin- und zurückzubefördern.

Diese Superarbitrirungs-Kommissionen haben außer dem Orte des Landes-Militär-Kommando selbst aus 1 Generale, 1 Feldkriegs-Kommissär und 1 Regiments-Arzte zu bestehen, und sind verpflichtet, die Listen über die von ihnen als realinvalide erkannten und somit gleich wieder entlassenen, so wie jene über die nur mehr zu minderen Armeediensten qualifizirten und bis zur weiteren Eintheilung zu den Werbbezirks-Kommanden zurückgeschickten Reservemänner noch am Tage der geschehenen Klassifikazion dem Landes-Militär-Kommando vorzulegen, und jenen Depotkörper oder jenes Werbbezirks-Kommando, welches die Leute dem Superarbitrio vorstellte, von der Klassifikazion derselben in Kenntniß zu setzen.

Die Landes-Militär-Kommanden, an welche solche Superarbitrirungs-Listen von Reservemännern gelangen, werden in Gemäßheit der ihnen vom Kriegsministerium inzwischen bereits über die Zahl der in ihren Bezirken zu errichtenden Feld-Spitäler, Transports-Divisionen oder sonstigen Bespannungen ꝛc. zugekommenen Weisungen, sowie nach der Kenntniß des bei ähnlichen Anstalten ihres eigenen Bezirkes bestehenden Bedarfes, die Eintheilung der halbinvaliden Reservemänner anzuordnen, bei diesen aber sowohl, als bei den realinvalide erkannten Leuten die nach dem §. 6. zur Evidenthaltung der Reserve jeder Truppe und Branche bestimmten Behörden von der Klassifikazion und weiteren Eintheilung derselben in Kenntniß zu setzen haben.

§. 28.

Diese Behörden haben im Falle einer Eintheilung von Halb-Invaliden, oder wenn auf höhere Anordnung nach dem §. 22 des Reserve-Statutes, diensttaugliche Leute der eigenen Reserve zu anderen Truppen abgegeben werden müssen, selbe zur betreffenden Truppe oder Branche gehörig zu transferiren, und die Berichtigung der Grundbücher bei jenen Werbbezirks-Kommanden, Bezirksbehörden und Gemeinden, in deren Bereich sie bisher lebten, einzuleiten.

§. 29.

Die Reservekarten, Reisepässe und Wanderbücher der zum Dienste einberufenen und beibehaltenen fremden Reservemänner sind von jenem Depotkörper oder Werbbezirks-Kommando, bei denen ihre Präsentirung erfolgt, der zur Evidenthaltung der eigenen Reserve nach dem §. 6 berufenen Behörde zuzusenden, bei allen Depotkörpern aber aufzubewahren, bis sich nach hergestellten friedlichen Verhältnissen und Wieder-

dopóki się nie okaże po przywróceniu pokoju i rozpuszczeniu rezerwy, czyli te karty mają być znowu wręczone żołnierzom, którzy przy zachowaniu przepisu wskazanego w §. 12. odesłani być mają na powrót z paszportami urlopnemi do okręgów werbunkowych swego zamieszkania dawniejszego zwyczajnego, lub czy im też ma być daną dymisyja, z powodu, iż ukończyli służbę rezerwową.

§. 30.

Gdy w razie powszechnego lub częściowego powołania rezerwy, upłynie termin sześciotygodniowy, naznaczony w §. 20., natenczas obowiązane są władze wojskowe, powołane do utrzymania swej rezerwy w ewidencyi, nakazać w drodze urzędowej poszukiwanie względem tych żołnierzy, o których stawieniu do onej chwili nie otrzymali wiadomości, i złożyć o tem raport tak do przełożonej komendy wojskowej krajowej, jakoteż do Ministerstwa wojny.

Bach m. p. **Csorich** m. p.

Entlassung der Reservemänner zeigt, ob selbe den sohin wieder mit Urlaubspässen in die Werbbezirke ihres früheren ordentlichen Aufenthaltes zurückzusendenden Leuten mit Beobachtung des im §. 12 vorgeschriebenen Vorganges wieder auszuhändigen, oder diesen wegen der inzwischen erfüllten Reservepflicht der Abschied zu ertheilen sei.

§. 30.

Wenn bei einer allgemeinen oder theilweisen Einberufung der Reserve der nach §. 20 des Statutes festgesetzte 6 wöchentliche Termin verflossen ist, haben die mit der Evidenthaltung ihrer Reserve beauftragten Militärbehörden über jene Leute, von deren Einrücken sie bis dahin keine Notiz erhalten haben, die entsprechenden Nachforschungen im ämtlichen Wege einzuleiten, und ihrem vorgesetzten Landes-Militär-Kommando, sowie dem Kriegsministerium den Rapport darüber zu erstatten.

Bach m. p. **Csorich** m. p.

Formularze:

Formularz I.

Pułk N. N. Kompanija N. N.

Konsygnacyja żołnierzy,

którzy z końcem Grudnia 185 kończą czynną służbę i przeniesionymi być mają do rezerwy.

Szarża	Imię i nazwisko	urodzenia				profesyja	stan	data asenterowania i awansu	kondnita	gdzie się obecnie za urlopem znajduje, lub jeżeli jest w stanie miejscowym, dokąd się udać chce			Opisanie osoby	Liczba głów
		miejsce	obwód	kraj	data					miejsce	obwód	kraj		

Formularien.

Formulare I.

N. N. Regiment. N. N. Kompagnie.

Konsignation

über die mit Ende Dezember 185 ihre aktive Dienstzeit vollendende, und in die Reserve zu übersetzende Mannschaft.

Charge	Tauf- und Zuname	Geburts- Ort	Geburts- Kreis	Geburts- Land	Geburts- Datum	Profession	Stand	Datum der Assentirung und aller Avancements	Konduite	Ort	Kreis	Land	Persons-Beschreibung	Zahl der Köpfe
										wo sich derselbe dermal beurlaubt befindet, oder wenn er im Loco-Stande steht, wohin er sich begeben will				

Formularz II.

Księga gruntowa

żołnierzy należących do stanu rezerwy korpusu wojska N. N.

Uwaga. Ten napis zamieszczonym będzie na księgach gruntowych, prowadzonych w komendach werbowniczych, względem żołnierzy od rezerwy, żyjących w ich okręgu werbowniczym, lecz należących do innych oddziałów wojska lub bransz.

Księga gruntowa

żołnierzy od rezerwy pułku N. N. etc., żyjących w okręgu werbowniczym pułku piechoty N. N.

Powyższy napis dołożony być winien na każdej stronie zeszytu, prowadzonego z osobna dla każdego pułku, lub dla każdej branszy.

Grundbuch

über die in den Stand der Reserve des (N. N. Truppenkörpers) gehörigen Leute.

Anmerkung. Diese Aufschrift hat bei den Grundbüchern, welche die Werbbezirks-Kommanden über die in ihrem Werbbezirke lebenden Reservemänner anderer Truppen und Branchen führen, zu lauten:

Grundbuch

über die im Werbbezirke des N. N. Infanterie-Regimentes lebenden Reservemänner des N. N. Regimentes rc.

Diese Aufschrift ist auf der ersten Seite jedes für ein Regiment oder eine Branche separirt geführten Heftes besonders beizufügen.

Liczba	Oddział niższy, w którym żołnierz służył na końcu	Szarża	Imię i nazwisko	Urodzenia				profesyja	stan
				data	miejsce	obwód	kraj		

NB. Przy drukowaniu arkuszy, przeznaczonych do użytku, należy opuścić zamieszczone tu uwagi, a na każdej stronicy arkusza należy, oprócz głowy, pociągnąć ośm równo od siebie odległych linij poprzecznych, do zamieszczenia tyluż równie żołnierzy.

Uwagi.

1. W księgach gruntowych, prowadzonych dla utrzymania w ewidencyi całego właściwego stanu rezerwy, należy liczby zamieszczonych w nich żołnierzy co rok zaczynać od 1, prowadzić je do końca w porządku arytmetycznym, i odróżniać takowe dołożeniem liczby roku pod każdą z osobna w formie ułamku według lat, n. p. $^{1}/_{852}$.

Data wstąpienia do służby wojskowej	Winien pozostać w rezerwie aż do końca roku	Liczba tego aktu urzędowego, na mocy którego następuje przeniesienie do rezerwy	Pobytu					Sposób wystąpienia i czas	Uwaga
			miejsce i gmina	powiat	obwód	kraj	obręb werbowniczy pułku piechoty		

2. Liczbę, którą w ten sposób otrzyma żołnierz od rezerwy w księdze gruntowej swego własnego korpusu, należy wyrazić także w karcie rezerwowej, która mu będzie wystawioną na mocy §. 10. i przeniesioną będzie bez zmiany do ksiąg gruntowych, które prowadzą komendy werbownicze względem żołnierzy rezerwowych, należących do obcych oddziałów wojsk lub bransz, a żyjących w ich okręgu.

3. Wszelkie akta, na których się opiera przybytek żołnierza do jednej z tychże ksiąg gruntowych, albo jaka zmiana zachodząca w jego osobie, wspomniana w §. 6., należy numerować według lat i takowe w rocznych fascykułach zachowywać tak długo, jak długo jeszcze się znajduje w rezerwie jeden z tych żołnierzy, którzy są zapisanymi w księdze gruntowej tego samego roku.

Nummer	Unter-Abtheilung, bei welcher der Mann zuletzt gedient hat	Charge	Tauf- und Zuname	Geburts-				Profession	Stand
				Datum	Ort	Kreis	Land		

NB. Beim Drucke der zum Gebrauche bestimmten Bögen bleiben die hier beigefügten Anmerkungen weg, und es sind auf jeder der zwei Seiten eines Bogens, nebst dem Kopfe, acht gleichweit von einander entfernte Querlinien zum Eintragen eben so vieler Mann einzuziehen.

Anmerkungen.

1. In jenen Grundbüchern, welche zur Evidenzhaltung des ganzen eigenen Reservestandes geführt werden, haben die Nummern der darin eingetragenen Leute alle Jahre von 1 anzufangen, bis zum Schluße desselben in arithmetischer Ordnung fortzulaufen, und sind durch die unter jede in Form eines Bruches beizusetzende Jahreszahl nach den Jahrgängen zu unterscheiden, z. B. 1/853.

Datum des Eintrittes in den Militärdienst	Hat in der Reserve zu bleiben bis Ende des Jahres	Nummer jenes Geschäftsstückes, auf welches die Uebersetzung in die Reserve erfolgt	Aufenthalts-					Abgangsart und Zeit	Anmerkung.
			Ort und Gemeinde	Bezirk	Kreis	Land	Infanterie-Regiments-Werbbezirk		

2. Jene Nummer, welche auf diese Art ein Reservemann in dem Grundbuche seines eigenen Körpers erhält, ist auch auf der von diesem nach §. 10 auszufertigenden Reservekarte beizusetzen, und in den Grundbüchern, welche die Werbbezirks-Kommanden über die in ihrem Werbbezirke lebenden Reservemänner fremder Truppen und Branchen führen, unverändert aufzunehmen.

3. Alle Aktenstücke, auf welche sich der Zuwachs eines Mannes in einem dieser Grundbücher, oder eine der im §. 7 erwähnten Veränderungen mit ihm gründen, sind jahrweise zu numeriren, und in jahrweisen Faszikeln so lange aufzubewahren, als einer der im Grundbuche des nämlichen Jahres verzeichneten Männer noch in der Reserve existirt.

Formularz III.

Następujący żołnierze od rezerwy, należący do własnego stanu pułku piechoty N. N. żyją, w okręgu werbowniczym

Pułku piechoty N. N. Nro. ....

Stosownie do Numeru księgi gruntowej i liczby	Szarża	Imię i Nazwisko	Z obowiązkiem służenia w rezerwie do końca roku	Uwaga co do wystąpienia	Głów
1/1853	kapral	Antoni Frager	1853	uwolniony z końcem 1853	1
192/1854	gefrajter	Józef Ditser	1855	16. Marca 1854 r. przeniesiony do okręgu werbowniczego piechoty N. N. stosownie do Kons. 38 z roku 1854.	1

Formulare III.

Von den in den eigenen Stand des Infanterie-Regiments N. N. gehörigen Reservemännern leben in dem Werbbezirke des

Infanterie-Regiments N. N. Nro. ......

Laut Grundbuchs-Nummer und Jahr	Charge	Tauf- und Zuname	Mit der Reservepflicht bis Ende des Jahres	Anmerkung der Abgangsart	Köpfe
1 / 1853	Korporal	Anton Frager	1853	Ende 1853 entlassen	1
192 / 1854	Gefreiter	Joseph Ditser	1855	16. März 1854 in den Werbbezirk vom N. N. Infanterie übersetzt, laut Konf. 38 vom Jahre 1854	1

Formularz IV.

Stan rezerwy (korpusu wojska lub branszy),
Liczba głowy w księdze gruntowej.

Karta rezerwowa

Dla (szarża) (imię i nazwisko)
urodzonego w roku.......... **w miejscu**....................... **w gminie**
powiecie................................ **obwodzie**........................ **kraju**
religii..................... **stanu**...................... **profesyi**........................
który z 1. Stycznia roku.......... **wcielonym jest do stanu rezerwy** (tu należy wymienić oddział wojska), **w którym obowiązanym jest pozostać, wyjąwszy gdy powołanym zostanie do czynnej służby, aż do końca Grudnia roku**......... **służywszy przedtem od** (data asenterowania) **w** (tu należy wymienić korpusy, w których żołnierz służył).

Na tego (imię i nazwisko) **obecnie żołnierza od rezerwy, który sobie na zamieszkanie obrał miejsce**...................... **gminę**
powiat.................... **obwód**...................... **w kraju**
nakłada się niniejszem obowiązek, ażeby przestrzegał ściśle przepisów, zamieszczonych na odwrotnej stronicy, i ażeby stawił się niezawodnie w razie powołania do czynnej służby w dniu i w miejscu, które mu będzie wyznaczonem.

(Pieczęć). **Od c. k.** (tu wyrażonym będzie tytuł tego składu (dépôt) lub innego korpusu, do którego należy wystawienie karty rezerwowej).

Dan w **dnia**

(Podpis komendanta).

(na stronnicy odwrotnej)

N a u k a.

Niniejszą kartę ma żołnierz starannie zachować u siebie, i wykazywać się nią osobiście przy każdej konskrypcyi.

Żołnierz od rezerwy nie może się oddalać z miejsca pobytu wyrażonego w jego karcie rezerwowej, chyba na krótki tylko czas dla zarobku lub zwyczajnego obrotu, jeżeli mu właściwy urząd polityczny lub policyjny nie wystawi dokumentu do podróży, potwierdzonego przez komendę werbowniczą, po uskutecznionem zanotowaniu, a w ciągu podróży lub wędrówki winien się stawić do wszystkich urzędów policyjnych lub posterunków żandarmeryi, znajdujących się w miejscu, gdzie przez noc zostaje.

Gdy żołnierz od rezerwy wróci z podróży, winien złożyć dokument podróżny u tej władzy, która mu go wydała, od której nazad odbierze kartę rezerwową. Jeżeli nie wypełni tego przepisu, oddanym będzie władzy wojskowej do ukarania.

Formulare IV.

Reservestand des (Truppenkörpers oder Branche).
Grundbuchs = Kopf = Nummer.

Reserve = Karte

Für den (Charge) (Tauf= und Zuname)
geboren im Jahre..........im Orte......................Gemeinde
Bezirk.................................. Kreis .... Land
Religion.................................Stand .... Profession ....
welcher mit 1. Jänner des Jahres...........in den Reservestand des (hier ist wieder der Truppenkörper zu nennen) **eingereihet wird, in welchem er, den Fall der Einberufung zum aktiven Dienste ausgenommen, bis Ende Dezember des Jahres .... pflichtig bleibt, nachdem derselbe seit** (Assent = Datum) **bei dem** (hier sind jene Körper, bei welchen der Mann gedient hat, anzuführen)
gedient hat.

Diesem nunmehrigen Reservemanne (Tauf= und Zuname)
welcher dermal den Ort...Gemeinde
Bezirk ....Kreis.......................im Lande
zum Aufenthalte gewählt hat, wird hiedurch die Verpflichtung auferlegt, die in der rückwärts beigefügten Belehrung enthaltenen Satzungen genau zu befolgen, und sich bei erfolgender Einberufung an jenem Tage und Orte, welcher ihm dazu bestimmt wird, zur aktiven Dienstleistung ganz sicher zu stellen.

(Siegel). **Vom k. k.** (hier wird der Titel jenes Depots oder sonstigen Körpers beigefügt, welchem die Ausfertigung der Reserve = Karte zusteht).

Gegeben zu **am**

(Unterschrift des Kommandanten).

(Rückwärts)

Belehrung.

Diese Karte hat der Mann in gehöriger Verwahrung zu behalten, und sich bei jeder Konskripzion damit persönlich auszuweisen.

Der Reservemann darf sich aus seinem auf der Reserve-Karte angeführten Aufenthalts-orte, außer auf kurze Zeit zum Erwerbe oder gewöhnlichen Verkehre nur dann entfernen, wenn ihm die betreffende politische oder Polizei = Behörde eine vom Werbbezirks = Kommando über die geschehene Vormerkung bestätigte Reise = Urkunde ertheilt hat, und er hat sich während der Reise oder Wanderschaft bei allen Polizei = Behörden und Gensd'armerie = Posten jener Orte zu melden, in denen er übernachtet.

Wenn der Reservemann von seiner Reise zurückgekehrt ist, so hat er die Reise = Urkunde bei jener Behörde abzugeben, welche ihm dieselbe erfolgt hat, dagegen von ihr die Reserve= Karte wieder zu übernehmen. Sollte er diese Anordnungen nicht befolgen, so wird er der Militärbehörde zur Bestrafung übergeben werden.

Żołnierz od rezerwy podlega sądownictwu wojskowemu w sprawach karnych, w sprawach zaś cywilnych, oprócz czasu kiedy w czynnej służbie zostaje, sądom cywilnym.

Do wydania majątku, złożonego w sądach cywilnych dla żołnierza od rezerwy, i do zawarcia małżeństwa, potrzeba pozwolenia tej władzy wojskowej, któraby mu takowego udzielić miała, gdyby zostawał w służbie czynnej.

Żołnierz od rezerwy przyjętym będzie napowrót do służby czynnej, jeżeli tego żądać będzie, a przytem zupełnie jest zdolnym do służby, musi atoliż w takim przypadku przez cały czas, przez któryby jeszcze pozostać był miał w rezerwie, pozostać w służbie czynnej.

Żołnierz od rezerwy może każdego czasu zaciągnąć się jako ochotnik, przytem służy mu wybór korpusu wojska, jeżeli do tego zdolnym jest wedle przepisów istniejących.

W razie choroby każdy żołnierz od rezerwy ma prawo być przyjętym do najbliższego szpitala wojskowego.

Żołnierz od rezerwy, który w razie częściowego lub powszechnego powołania bez ważnej przyczyny zaniedba stawić się w terminie przeznaczonym, podpadnie karze należytej, a jeżeli zwłoka przechodzi 6 tygodni, uważanym będzie za zbiega wojskowego.

Der Reservemann untersteht in Strafsachen der Militär-Gerichtsbarkeit — in bürgerlichen Rechtssachen aber außer der Zeit der aktiven Dienstleistung den Zivil-Gerichten.

Zur Erfolglassung des für einen Reservemann bei den Zivil-Gerichten erliegenden Vermögens, und zur Schließung einer Ehe ist die Bewilligung jener Militärbehörde nöthig, welche ihm dieselbe zu ertheilen gehabt hätte, wenn er in aktiver Dienstleistung stünde.

Der Reservemann wird auf sein Begehren in den aktiven Dienststand zurück übernommen, wenn er vollkommen diensttauglich ist, muß jedoch in diesem Falle während der ganzen noch übrigen Zeit seiner Reserve-Verpflichtung in der aktiven Dienstleistung verbleiben.

Der Reservemann kann sich zu jeder Zeit als Freiwilliger reengagiren lassen, und es steht ihm dabei die Wahl des Truppenkörpers frei, in soferne er zu selben nach den bestehenden Vorschriften geeignet ist.

Im Erkrankungsfalle hat jeder Reservemann den Anspruch, in das nächste Militär-Spital aufgenommen zu werden.

Der Reservemann, welcher bei einer speziellen oder allgemeinen Einberufung der Reserve den Einrückungs-Termin ohne giltige Ursache versäumt, wird bestraft, und wenn diese Versäumniß über 6 Wochen dauert, als Deserteur behandelt.

Brzeg ozdobiony będzie godłami wojskowemi.

Formularz V.

Nr. Protokółu

(herby cesarskie)

Korpus wojska lub bransza

Nr. głowy

Dymisyja

Kapral N. N. **urodzony w roku**.......... **w miejscu**...................... **powiecie** .... **obwodzie**...................... **kraju**...................... **okręgu werbowniczym pułku piechoty**.......... **Nr.**.......... **religii**.......... **stanu**.......... **profesyi**........................ **służył** (wiernie, walecznie, zaszczytnie) **w** .... **przez** .... **lat** .... **miesięcy** .... **dni jako szeregowiec** (gefrajter i kapral), **dalej w rezerwie przez** .... **między temi był** cztery miesiące **w służbie czynnej, w ogóle zatem przez**.......... **odbył** wyprawę wojenną.......... został w niej rannym i zaszczyconym był.......... za waleczność, której dał dowody w potyczce pod..........

(**Tenże** kapral **ma prawo nosić** medal srebrny za waleczność...... Klasy......)

Uczyniwszy zupełnie zadosyć przepisanemu przez ustawę obowiązkowi noszenia broni (jak na prawego żołnierza przystoi) kapral **N. N. wypuszczonym jest niniejszem na jego własne życzenie od służby wojskowej, i oświadcza się oraz na mocy niniejszej dymisyi, iż zupełnie wolnym zostaje od wszelkiego obowiązku wojskowego jakiegobądź nazwiska.**

(**Wyżwspomniony, obecnie dymisyjowany** kapral, **zasługuje ze względu na** zaszczytną konduitę, **aby go jako ochotnika znowu zaciągnać, jeżeli o to prosi i za zdatnego uznanym będzie, według obowiązujących w tej mierze przepisów**).

(**W ogólności zaleca się niniejszem powszechnie tego dobrze** (wielce) **zasłużonego dymisyjowanego** kaprala N. N., **wzywa się wszystkich, ażeby mu na prośbę jego, w razie potrzeby, wszelkiej ile możności pomocy swej udzielali**).

.... dnia...................... 18......
(pieczęć służbowa).

Jego Ces. Król. Apostolskiej Mości,
(komendant korpusu wojska
lub branszy).

(przypisek komisaryjatu wojennego).

Potwierdza się wypełnienie obowiązku wojskowego z tym dodatkiem, iż wyż rzeczony żołnierz, z dniem.......... ze stanu pułku..........

C. k. komisaryjat wojenny................
dnia.......... 18......

N. N.

(pieczęć służbowa).

(Komisarz wojenny).

Die Einfassung wird mit einigen militärischen Emblemen verziert werden.

Formulare V. Protokoll-Nr.

Kaiserlicher Wappen.

Truppenkörper oder Branche. **Kopf-Nr.**

A b s c h i e d.

Korporal N. N. **geboren im Jahre** .... **Ort** .... **Bezirk** .... **Kreis** .... **Land** .... **Werbbezirk des Infanterie-Regiments** .... **Nr.** .... **Religion** .... **Standes** .... **Profession, hat bei** .... **durch** .... **Jahre** .... **Monate** .... **Tage als Gemeiner**, Gefreiter und Korporal, **dann in der Reserve durch** .... **worunter** vier Monate **in Aktivität, im Ganzen daher durch** .... (treu, tapfer, ehrenhaft) **gedient**, (den Feldzug .... mitgemacht, während desselben eine Blesur erhalten, und ist wegen seiner im Gefechte bei .... bewiesenen Tapferkeit mit .... ausgezeichnet worden).

(Dieser Korporal **ist berechtiget,** die silberne Tapferkeits-Medaille .... Klasse **rc. zu** tragen).

Nachdem Korporal **N. N. der im Gesetze vorgeschriebenen Wehrverpflichtung** (als braver Soldat) **vollkommen** Genüge **geleistet hat, so wird derselbe seinem eigenen Wunsche gemäß hiemit aus dem Militär-Verbande entlassen, und durch gegenwärtige Abschieds-Urkunde von jeder wie immer benannten Wehrpflicht gänzlich entlediget erklärt.**

(Der vorbenannte, nunmehr verabschiedete Korporal **verdient** nach **seiner** vorzüglichen Konduite **als Freiwilliger reengagirt zu werden, falls er darum ansucht und nach den bestehenden Vorschriften hiezu geeignet ist).**

(Ueberhaupt wird dem verabschiedeten Korporal N. N. **hiemit die wohlverdiente Anempfehlung zu Theil und hiebei das Ersuchen ausgedrückt, demselben auf seine allenfalsige Bitte, jeden thunlichen Vorschub leisten zu wollen).**

.... am .... 18 ....

(Dienstsiegel).

Seiner k. k. Apostolischen Majestät
(Kommandant des Truppenkörpers oder der Branche).

(Feldkriegskommissariatische Klausel).

Die Richtigkeit der hiernach erfüllten Wehrpflicht wird mit dem Beisatze bestätiget, daß dieser Mann mit ..... bei dem Regimente ..... außer Stand kömmt.

K. K. Feldkriegskommissariat zu ......
am .... 18 ....

(Dienstsiegel.)

N. N.
(Feldkriegs-Kommissär).

Formularz VI.

Pułk N. N.

R a p o r t

o stanie własnej rezerwy z końcem Lutego..............

Nazwiska okręgów werbowniczych i krajów, w których zamieszkują żołnierze od rezerwy	feldfeblów i podobnej szarży	kapralów	gefrajtrów	szeregowych i innych	Razem
Pułk piechoty Nr. 1 w Morawii..............................					
„ „ w Czechach..........................					
„ „ w Węgrzech..........................					
i t. d.					
razem...........					

Sign.

Formulare VI.

N. N. Regiment.

Rapport

über den Stand der eigenen Reserve-Mannschaft mit Ende Februar ....

Benennung der Werbbezirke und Länder, in denen sich die Mannschaft aufhält	Feldwebel und Aequiparirende	Korporale	Gefreite	Gemeine und sonstige	Zusammen
Infanterie-Regiment Nr. 1 in Mähren					
N. N. " " " in Böhmen					
N. N. " " " in Ungarn					
und so fort					
Zusammen					

Sign.

Formularz VII.

Komenda okręgu werbunkowego N. N.

R a p o r t

o wszystkich żołnierzach od rezerwy.......... znajdujących się z końcem Lutego w tym okręgu werbowniczym.

Oddziały i bransze, do których stanu rezerwy żołnierze należą	feldfeblów i podobnej szarży	kapralów	gefrajtrów	szeregowych i innych	Razem
Pułk piechoty Nr. 7. (nazwisko)..............................					
Pułk piechoty Nr. 12. i t. d. każdy pułk piechoty ze swoją liczbą..............................					
razem piechoty					
Batalijon strzelców Nr. 4					
" " Nr. 16					
razem strzelców					
Pułk kirysyjerów Nr. 1					
" dragonów Nr. 4					
" ulanów Nr. 2					
razem kawaleryi					
Pułk artyleryi Nr. 2					
" " Nr. 5					
razem artyleryi					
Pułk inżynijeryi Nr. 1					
" " Nr. 2					
razem inżynijeryi					

Formulare VII.

N. N. Werbbezirks-Kommando.

Rapport

über die gesammte mit Ende Februar .... in diesem Werbbezirke effektive Reserve-Mannschaft.

Truppen und Branchen, in deren Reserve-Stand die Mannschaft gehört	Feldwebel und Aequiparirende	Korporale	Gefreite	Gemeine und sonstige	Zusammen
Infanterie-Regiment Nr. 7 (Name) .... Infanterie-Regiment Nr. 12. u. s. f., alle Infanterie-Regimenter mit ihren Nummern					
Zusammen Infanterie					
Jäger-Bataillon Nr. 4 .... Jäger-Bataillon Nr. 16					
Zusammen Jäger					
Kürassier-Regiment Nr. 1 .... Dragoner-Regiment Nr. 4 .... Uhlanen-Regiment Nr. 2					
Zusammen Kavallerie					
Artillerie-Regiment Nr 2 .... Artillerie-Regiment Nr. 5					
Zusammen Artillerie					
Genie-Regiment Nr. 1 .... Genie-Regiment Nr. 2					
Zusammen Genie-Truppen					

Oddziały i bransze, do których stanu rezerwy żołnierze należą	feldfeblów i podobnej szarzy	kapralów	gefrajtrów	szeregowych i innych	Razem
Razem:					
z piechoty					
„ strzelców					
„ kawaleryi					
„ artyleryi polowej					
„ inżynijeryi					
„ korpusu pijonijerów i flotyli					
„ korpusu rakietników					
„ furwezów					
„ branszy remontowej					
„ branszy mundurowej					
„ batalijonów sanitarnych					
„ batalijonów garnizonowych					
„ batalijonów kordonowych					
ze szpitalów garnizonowych					
z korpusu marynarki					
Ogółem rzeczywistego stanu armii					
do tego:					
z żandarmeryi krajowej i ze straży policyi wojskowej					
Ogół wszystkich żołnierzy od rezerwy					

Sign.

Truppen und Branchen, in deren Reserve-Stand die Mannschaft gehört	Feldwebel und Aequiparirende	Korporäle	Gefreite	Gemeine und sonstige	Zusammen
Zusammen:					
Infanterie					
Jäger					
Kavallerie					
Feld-Artillerie					
Genie-Truppen					
Pionier- und Flottillen-Korps					
Raketeur-Korps					
Fuhrwesen					
Beschäl- und Gestütwesen					
Monturs-Branche					
Sanitäts-Bataillons					
Garnisons-Bataillons					
Kordons-Bataillons					
Garnisons-Spitäler					
Marine-Körper					
Summe aus dem wirklichen Armee-Stande					
Hiezu: Land-Gensd'armerie und Militär-Polizeiwache					
Hauptsumme aller Reservemänner					

Sign.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XLII.

Wydana i rozesłana dnia 3. Marca 1853.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XLII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 3. März 1853.

304.

Patent Cesarski z dnia 24. Października 1852,

(Dziennik praw państwa, część LXVII., nr. 223, wydana dnia 20. Listopada 1852),

obowiązujący od 1. Stycznia 1853 r. we wszystkich krajach koronnych, oprócz książęcego Hrabstwa Tyrolu z Forarlbergiem, Królestwa Lombardzko-Weneckiego i Pogranicza Wojskowego,

obejmujący postanowienia o fabrykacyi, obrocie i posiadaniu broni i przedmiotów amunicyjnych, tudzież o noszeniu broni.

My Franciszek Józef Pierwszy, z Bożej łaski Cesarz Austryjacki;

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiążę Austryi; Wielki-Książę Toskany i Krakowa; Książę Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki-Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Książę Górnego i Dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zadry; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski, Książę Trydentu i Bryksenu; Margrabia Górnej i Dolnej Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryjestu, Kattary i na Marchii Windyjskiej; Wielki Wojewoda Województwa Serbii i t. d. i t. d.

By skutecznie zapobiedz nadużyciu broni i przedmiotów amunicyjnych, widzimy się spowodowanymi, po wysłuchaniu Naszych Ministrów i zasiągnieniu zdania Naszej Rady państwa, nakazać, ażeby w całym obrębie państwa, wyjąwszy Królestwo Lombardzko-Weneckie i książęce Hrabstwo Tyrol wraz z For-

304.

Kaiserliches Patent vom 24. Oktober 1852,

(im Reichs=Gesetzblatte LXVII. Stück, Nro. 223, ausgegeben am 20. November 1852),

giltig vom 1. Jänner 1853 für alle Kronländer, mit Ausnahme der gefürsteten Grafschaft Tirol mit Vorarlberg, des lombardisch=venezianischen Königreiches und der Militärgrenze,

betreffend die Bestimmungen über die Erzeugung, den Verkehr und den Besitz von Waffen und Munizionsgegenständen, dann das Waffentragen.

Wir Franz Joseph der Erste, von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich; König von Ungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmazien, Kroazien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien; König von Jerusalem 2c.; Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Toskana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steier, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober= und Nieder=Schlesien, von Modena, Parma, Piacenza und Guastalla, von Auschwitz und Zator, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg, von Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober= und Nieder=Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg 2c.; Herr von Triest, von Kattaro und auf der windischen Mark; Großwoiwod der Woiwodschaft Serbien 2c. 2c.

Um dem Mißbrauche mit Waffen und Munizionsgegenständen wirksam zu steuern, haben Wir Uns bestimmt gefunden, nach Vernehmung Unserer Minister und Anhörung Unseres Reichsrathes zu verordnen, daß im ganzen Umfange des Reiches, mit Ausnahme des lombardisch=venezianischen Königreiches und der gefürsteten Grafschaft Ti=

arlbergiem, w którychto krajach w tym przedmiocie osobne przepisy prawne częścią już istnieją, częścią jeszcze zaprowadzonemi będą, tudzież wyjąwszy Pogranicze Wojskowe, obowięzywały od 1. Stycznia 1853 przepisy następujące:

Rozdział I.

O wyrabianiu broni, przedmiotów amunicyjnych i obrocie takowemi.

§. 1.

Przepisy niniejszego patentu odnoszą się częścią do takich broni i przedmiotów amunicyjnych, których wyrabianie, posiadanie, używanie i obrót w powszechności jest zakazanym, częścią zaś do takich, które z ograniczeniami niżej wyszczególnionemi mogą być wyrabiane, w obieg puszczone, posiadane i używane.

§. 2.

Jako broń zakazana uważane będą:

Puginały, sztylety i noże wklęsło szlifowane na kształt sztyletów, trójsieczne szpady, tromboną, krócice krótsze niż 7 cali wied. miary z kolbą i rury razem wziąwszy, wiatrówki każdego rodzaju, granaty ręczne i szklanne, petardy i rakiety palne, nakoniec wszelka broń skryta, do tajnych napadów zdatna, jakiegobądź rodzaju, n. p. strzelby w laskach, laski ze szpadami i t. p.

Do broni zakazanej policzyć należy także wszystkie narzędzia, których kształt pierwotny i naturalny umyślnie został zmieniony w tym celu, żeby tem cięższe zadawać można rany, w ogólności wszelkie narzędzie zdatne do tajnych napadów, które według swej własności nie jest przeznaczonem ani do wykonywania sztuki, albo przemysłu, ani do użytku domowego.

§. 3.

Jako amunicyja zakazana, uważanemi będą bawełna do strzelania i podobne materye eksplodujące.

§. 4.

Oprócz ludzi przemysłowych i handlowych, mających pozwolenie do wyrabiania i sprzedaży broni i przedmiotów amunicyjnych, nikt w powszechności nie będzie mógł wyrabiać broni lub amunicyi jakiegobądź rodzaju, nawet na własną potrzebę, ani też sprzedawać takowych profesyjnie.

Zakazane zaś bronie i przedmioty amunicyjne nie będą mogli ani wyrabiać, ani sprzedawać nawet sami upoważnieni przemysłowcy i handlujący, jeżeli nie otrzymali na to szczególnego pozwolenia.

rol mit Vorarlberg, in welchen Ländern eigene gesetzliche Bestimmungen über diesen Gegenstand theils schon bestehen, theils noch erfolgen werden, dann der Militärgrenze, vom 1. Jänner 1853 angefangen, folgende Vorschriften in Wirksamkeit zu treten haben:

I. Abschnitt.

Von der Erzeugung von Waffen, von Munizionsgegenständen und dem Verkehre mit denselben.

§. 1.

Die Bestimmungen dieses Patentes beziehen sich theils auf solche Waffen und Munizionsgegenstände, rücksichtlich welcher die Erzeugung, der Besitz und Gebrauch, wie auch der Verkehr damit in der Regel verboten ist, theils auf solche, welche unter den nachfolgenden Beschränkungen erzeugt und in Verkehr gesetzt, besessen und gebraucht werden dürfen.

§. 2.

Als verbotene Waffen werden erklärt:

Dolche, Stilete und hohlgeschliefene stiletartige Messer, dreischneidige Degen, Trombone, Terzerolle unter dem Masse von 7 Wiener Zollen, mit Inbegriff des Schaftes und Laufes, Windbüchsen jeder Art, Hand- und Glasgranaten, Petarden und Brandraketen, endlich alle verborgenen, zu tückischen Anfällen geeigneten Waffen was immer für einer Art, wie z. B. Stockflinten, Degenstöcke u. dgl.

Zu den verbotenen Waffen sind auch alle jene Werkzeuge zu rechnen, deren ursprüngliche und natürliche Form absichtlich verändert erscheint, um damit schwerer verwunden zu können, sowie im Allgemeinen jedes versteckte, zu tückischen Anfällen geeignete Werkzeug, welches seiner Beschaffenheit nach weder zur Ausübung einer Kunst oder eines Gewerbes, noch zum häuslichen Gebrauche bestimmt ist.

§. 3.

Als verbotene Munizion werden die Schießbaumwolle und ähnliche explodirende Stoffe erklärt.

§. 4.

Außer den, zur Anfertigung und zum Verkaufe von Waffen oder Munizionsgegenständen befugten Gewerbs- und Handelsleuten, ist in der Regel Niemand berechtiget, Waffen oder Munizion von was immer für einer Art, auch nicht zum eigenen Gebrauche zn verfertigen, oder gewerbsmäßig zu veräußern.

Verbotene Waffen und Munizionsgegenstände dürfen aber selbst solche berechtigte Gewerbs- und Handelsleute (§. 11) nur dann verfertigen und veräußern, wenn sie hiezu eine besondere Bewilligung erhalten haben.

§. 5.

O takie pozwolenie należy upraszać władzę polityczną krajową, która udzieli pozwolenie tylko wyjątkowo, z powodów na szczególne względy zasługujących, po wysłuchaniu zdania rządowych władz bezpieczeństwa; przyczem dokładnie oznaczyć należy gatunek i objętość wyrabiania i obrotu.

§. 6.

Wyrabianie przedmiotów amunicyjnych pozwolonych, a nawet zakazanych, odbywać się może wyjątkowo w laboratoryach chemicznych publicznych zakładów naukowych, wszelako i tam także tylko w ilości celowi naukowemu odpowiedniej.

Równie ten, co ma prawo noszenia broni palnej, może sobie sam robić ładunek z ołowiu.

§. 7.

Ludzie przemysłowi i handlownicy, mający upoważnienie do wyrabiania i obrotu broni, lub przedmiotów amunicyjnych, mogą się trudnić wyrobem lub handlem tylko w lokalnościach fabrycznych i przedażnych. Podlegają więc karze, jeżeli zewnątrz tychże lokalności, lub potajemnie wyrabiają, lub przedają broń i przedmioty amunicyjne, tudzież jeżeli ukrywają zasoby tych rzeczy przed urzędem, który ich wzywa do rzetelnego onychże podania.

Rozdział II.

O posiadaniu broni i amunicyi.

§. 8.

Broń i amunicyę posiadać może w powszechności tylko ten, kto otrzymał na to osobne pozwolenie na pismie.

§. 9.

O pozwolenie posiadania broni lub amunicyi zakazanej, należy upraszać władzę polityczną krajową, i udowodnić powody na szczególny wzgląd zasługujące, dla których proszący potrzebuje broni i amunicyi zakazanej.

Jeżeli nie zachodzi żadna wątpliwość, pozwolenie wydanem będzie na pismie, po wysłuchaniu rządowej władzy bezpieczeństwa; na żądanie dodać należy do tego pozwolenia jeszcze osobne pozwolenie do kupna, służyć mające dotyczącemu profesyoniście do zachowania.

§. 10.

W szczególności zaś pozwolenie tego rodzaju nadanem być może osobom, upoważnionym do handlu bronią, a to tak na zakupowanie, jakoteż na

§. 5.

Diese Bewilligung ist bei der politischen Landesbehörde anzusuchen, welche dieselbe nur ausnahmsweise, aus rücksichtswürdigen Gründen, nach Vernehmung der landesfürstlichen Sicherheitsbehörde zu ertheilen hat, wobei die Gattung und der Umfang der Erzeugung, dann des Verkehres, genau zu bestimmen ist.

§. 6.

Die Erzeugung von erlaubten und selbst von verbotenen Munizionsgegenständen kann ausnahmsweise in den chemischen Laboratorien der öffentlichen Lehranstalten, jedoch auch dort nur in den zu wissenschaftlichen Zwecken erforderlichen Quantitäten stattfinden.

Ebenso ist jedem zum Tragen eines Feuergewehres Berechtigten gestattet, sich die Bleiladung selbst zu bereiten.

§. 7.

Die zur Erzeugung und zum Verkehre mit Waffen oder Munizionsgegenständen berechtigten Gewerbs- und Handelsleute dürfen diese Geschäfte nur in ihren Werkstätten und Verschleißlokalitäten betreiben. Sie werden demnach durch jede, außer diesen Orten, oder sonst heimlich betriebene Erzeugung oder Veräußerung von Waffen oder Munizionsgegenständen, wie auch durch jede Verheimlichung ihrer derartigen Vorräthe, welche gegenüber der sie zur Angabe derselben auffordernden Behörde stattfindet, straffällig.

II. Abschnitt.

Von dem Besitze von Waffen und Munizionsgegenständen.

§. 8.

Der Besitz verbotener Waffen oder Munizion ist in der Regel nur Demjenigen gestattet, welcher eine besondere schriftliche Bewilligung dazu erhalten hat.

§. 9.

Die Bewilligung zum Besitze einer verbotenen Waffe oder Munizion ist unter Nachweisung rücksichtswürdiger Gründe, aus welchen die verbotene Waffe oder Munizion benöthiget wird, bei der politischen Landesbehörde anzusuchen.

Die angesuchte Bewilligung ist, wenn kein Anstand dagegen obwaltet, nach Vernehmung der landesfürstlichen Sicherheitsbehörde schriftlich zu ertheilen, und derselben, wenn es verlangt wird, noch eine besondere Bewilligung zum Ankaufe für den betreffenden Gewerbsmann beizufügen.

§. 10.

Insbesondere kann eine derlei Bewilligung an befugte Waffenhändler, zum Kaufe und Verkaufe, und an einzelne Personen zum Besitze auch dann ertheilt werden, wenn es

przedaż broni, tudzież pojedynczym osobom na posiadanie broni, jeżeli idzie tylko o broń zakazaną starą, nie będącą już więcej w używaniu, mającą tylko wartość historyczną, lub wartość sztuki, albo też szczególnego upodobania.

§. 11.

Pozwolenie nadane fabrykantom i handlującym do wyrabiania i przedawania zakazanej broni i amunicyi, obejmuje w sobie pozwolenie posiadania tychże przedmiotów; również pozwolenie nadane laboratoryom chemicznym i publicznym zakładom naukowym, zabezpiecza tymże prawne posiadanie wyżrzeczonych przedmiotów amunicyjnych. Tak samo osoby, mające upoważnienie do wykonywania przemysłu lub zatrudnienia, do którego potrzebują zakazanej amunicyi lub narzędzi, mających własność broni zakazanej, nie potrzebują osobnego pozwolenia do posiadania tychże przedmiotów. Wszelako winni są zachowywać takowe w lokalnościach fabrycznych do tego przeznaczonych.

Posiadanie broni i amunicyi w mowie będącej, może mieć miejsce i być dozwolonem tylko co do takiej liczby i ilości, która odpowiada stosunkom posiadacza, i nie przypuszcza uzasadnionego podejrzenia, iż nadużytemi być mogą.

Ludzie przemysłowi i handlujący, mający pozwolenie przedaży broni i amunicyi zakazanej, obowiązani są prowadzić księgę do zapisywania przedaży, i zaciągać do takowej nazwiska osób, którym, czas, kiedy taka broń i amunicyja przedaną była, tudzież pozwolenie, za którego okazaniem tylko sprzedaż uskutecznioną być może.

§. 12.

Posiadać inną broń i amunicyę jak tę, która w §. 2. jako zakazana jest wymienioną, pozwolonem jest takim osobom, którym ustawa lub władza wyraźnie tego nie zakazała. Jednakże nikt nie może posiadać nawet pozwolonych broni i przedmiotów amunicyjnych w ilości niestosownej i mogącej wzbudzić uzasadnione podejrzenie nadużycia. Ktokolwiek posiada broń i amunicyę, w ilości przechodzącej jego potrzebę osobistą, winien o tem uczynić relacyę do władzy politycznej krajowej, która w tym przypadku zarządzi co potrzeba.

Posiadanie amunicyi wojskowej pozwolonem jest tylko takim osobom, które do tego upoważnia ich służba, lub które wyjątkowo otrzymały osobne upoważnienie do posiadania takich przedmiotów amunicyjnych.

§. 13.

Fabrykanci i handlujący stają się w szczególności jeszcze winnymi czynu karygodnego:

sich um alte oder außer Gebrauch stehende verbotene Waffen handelt, welche nur einen historischen oder Kunstwerth, oder einen Werth der besonderen Vorliebe haben.

§. 11.

Die an Gewerbs- und Handelsleute ertheilte Bewilligung, verbotene Waffen und Munizion verfertigen oder veräußern zu dürfen, schließt auch die Bewilligung in sich, solche Gegenstände zu besitzen, gleichwie durch die den chemischen Laboratorien und öffentlichen Lehranstalten ertheilte Befugniß, der rechtmäßige Besitz der dort erwähnten Munizionsgegenstände gewährt ist. Ebenso bedürfen Diejenigen, welche zur Ausübung eines Gewerbes oder Geschäftes berechtigt sind, wobei sie solcher Werkzeuge, welche die Beschaffenheit verbotener Waffen haben, oder verbotene Munizion benöthigen, zum Besitze dieser Gegenstände keiner besonderen Bewilligung. Dieselben sind jedoch stets nur in den hiezu bestimmten Gewerbsräumen zu verwahren.

Der Besitz der in Rede stehenden Waffen und Munizion darf jedoch nur in einer solchen Anzahl und Menge gestattet werden, oder stattfinden, welche den Verhältnissen des Besitzers angemessen ist, und jeden gegründeten Verdacht eines Mißbrauches ausschließt.

Die mit der Bewilligung zum Verkaufe verbotener Waffen und Munizion versehenen Gewerbs- und Handelsleute haben über diesen Verkauf ein Vormerkbuch zu führen, in welchem die Personen, an welche, der Zeitpunkt, wann solche Waffen und Munizion verkauft wurden, dann die Erlaubniß, gegen deren Vorzeigung der Verkauf nur stattfinden darf, genau zu verzeichnen sind.

§. 12.

Der Besitz anderer als der im §. 2 als verbothen bezeichneten Waffen und Munizionsgegenstände ist zwar Personen, denen derselbe nicht vom Gesetze oder von der Behörde ausdrücklich untersagt ist, gestattet, jedoch darf auch erlaubte Waffen und Munizionsgegenstände Niemand in einer unverhältnißmäßigen, gegründeten Verdacht eines Mißbrauches erregenden Menge besitzen. Wer eine seinen persönlichen Bedarf überschreitende Menge solcher Waffen und Munizionsgegenstände besitzt, hat hierüber der politischen Landesstelle die Anzeige zu erstatten, von welcher das Geeignete dießfalls zu veranlassen seyn wird.

Der Besitz von Militärmunizion ist nur denjenigen gestattet, welche entweder ihr Dienst dazu berechtiget, oder welche eine ausnahmsweise besondere Ermächtigung zum Besitze solcher Munizionsgegenstände erhalten haben.

§. 13.

Gewerbs- und Handelsleute machen sich noch insbesondere einer strafbaren Handlung schuldig:

a) jeżeli zakazaną broń i amunicyę sprzedają, nie żądając wykazania się pozwoleniem kupna, które u siebie zachować winni (§. 9);

b) jeżeli w przypadku, gdy im takie zakazane przedmioty, bez wykazania się pozwoleniem do ich posiadania, przyniesione lub przysłane zostaną, czy to do sprzedania, przesłania, lub w jakimbądź innym celu, nie uczynią natychmiast o tem doniesienia do władzy miejscowej bezpieczeństwa i tymczasem aż do dalszego rozporządzenia, wedle możności broni i amunicyi zakazanej u siebie nie zatrzymują.

Rozdział III.

O noszeniu broni.

§. 14.

Upoważnienie lub pozwolenie posiadania broni, nie obejmuje w sobie upoważnienia lub pozwolenia do noszenia broni.

Co do c. k. wojska, przepisy wojskowe stanowią o upoważnieniu posiadania i noszenia broni.

Inne osoby potrzebują do noszenia broni w powszechności osobnego pozwolenia.

§. 15.

Wyjątkowo bez uzyskania osobnego na to pozwolenia, broń nosić mogą:

a) wszyscy ci, którzy na mocy swej służby lub stanu, prawo lub obowiązek noszenia broni mają, jednakże taką tylko broń, która należy do przepisanego uzbrojenia lub ubioru urzędowego;

b) ci, którzy dla przemysłu, lub powołania swego muszą czynić użytek z broni lub narzędzi za broń uważanych, nawet za domem; jednakże tylko w czasie rzeczywistego wykonywania przemysłu lub powołania swego;

c) osoby stanu cywilnego, u których w pewnych krajach koronnych broń, wedle istniejącego zwyczaju, stanowi część stroju krajowego, jeżeli im to prawo w pojedynczych przypadkach nie jest odjętem, i to tylko co do broni należącej do stroju krajowego;

d) słudzy prywatni, do których uniformu lub liberyi zwyczajnie należy broń, jeżeli pojedynczym indywiduom nie będzie odjętem prawo noszenia broni, i tylko jako dodatek do uniformu, lub liberyi;

a) wenn sie verbotene Waffen oder Munizion an Jemanden, ohne von ihm beigebrachte Ankaufsbewilligung, welche sie aufzubewahren haben (§. 9), veräußern;

b) wenn sie über derlei verbotene Gegenstände, die ihnen, ohne ausgewiesene Bewilligung zu solchem Besitze, zur Veräußerung, Versendung oder zu was immer für einem sonstigen Zwecke überbracht oder zugesendet werden, nicht sogleich an die Orts-Sicherheitsbehörde die Anzeige erstatten, und die verbotenen Waffen und Munizionsgegenstände, wenn es thunlich ist, bis zur erfolgten weiteren Verfügung zurückbehalten.

III. Abschnitt.

Vom Waffentragen.

§. 14.

Das Befugniß oder die Bewilligung, Waffen zu **besitzen**, schließt das Befugniß und die Bewilligung, Waffen zu **tragen**, nicht in sich.

Rücksichtlich des k. k. Militärs wird das Befugniß, Waffen zu besitzen und zu tragen, durch die Militär-Vorschriften bestimmt.

Für andere Personen ist zum Waffentragen in der Regel eine besondere Bewilligung erforderlich.

§. 15.

Ausnahmsweise sind zum Waffentragen ohne Einholung einer besonderen Bewilligung befugt:

a) alle diejenigen, welche vermöge ihres Dienstes oder Charakters das Recht oder die Pflicht haben, Waffen zu tragen, jedoch nur jene Waffen, welche zur vorschriftmäßigen Ausrüstung oder zur Amtskleidung gehören;

b) diejenigen, deren Gewerbs- oder Geschäftsbetrieb den Gebrauch der Waffen oder ihnen gleichgehaltenen Werkzeuge auch außer dem Hause nöthig macht, jedoch nur während der Zeit des wirklichen Gewerbs- oder Geschäftsbetriebes;

c) diejenigen Zivilpersonen, bei welchen in einzelnen Kronländern Waffen, nach dem bisher bestehenden Herkommen, ein Zugehör der daselbst üblichen Landestracht bilden, in soferne ihnen dieses Befugniß nicht in einzelnen Fällen entzogen wird, und nur bezüglich der zur Landestracht gehörigen Waffen;

d) die Privatdienerschaft, zu deren Uniform oder Livrée Waffen üblich sind, in soferne den einzelnen Individuen das Befugniß, Waffen zu tragen, nicht entzogen wird, und nur als Zugehör der Uniform oder Livrée;

e) podróżni zagraniczni, noszący broń przy uniformie lub stroju narodowym, równie jak służba ich względem liberyi pod ograniczeniami powyższemi, *a)*, *c)* i *d)*, nakoniec

f) strzelcy, uorganizowanego wedle przepisów i za pozwoleniem władz istniejącego stanu strzeleckiego, jeżeli pojedynczym prawo noszenia broni nie jest odjętem, przy odwiedzaniu strzelnicy.

§. 16.

Kto ma prawo noszenia broni, może także broń i amunicyę swoję kazać przenosić przez służących swych na pewne miejsca.

§. 17.

Kto nie może oprzeć się na przepisach wyjątkowych, objętych §§. 15. i 16., otrzyma pozwolenie noszenia broni tylko za uzyskaniem certyfikatu, który jedynie dla osób niepodejrzanych wystawionym być może.

§. 18.

O udzielenie certyfikatu noszenia broni upraszać można te władze, które w każdym kraju koronnym w tym względzie później wyznaczonemi będą.

§. 19.

Certyfikaty noszenia broni wystawiać się będą według przepisanego formularza. Ważność ich odnosi się tylko do tych sztuk broni, do tych osób, do tego celu i tego przeciągu czasu, na które brzmią, i muszą być po upływie czasu odnowionemi. Jeżeli posiadacz broni, mający certyfikat ważny, przeniesie siedzibę swoję w inny okrąg administracyjny, wówczas winien w przeciągu sześciu tygodni po przesiedleniu swojem, uzyskać wizowanie swego certyfikatu przez władzę do wystawiania takich certyfikatów właściwą, pod nieważnością onegoż.

§. 20.

Certyfikaty noszenia broni wystawione być mają na trzy lata, albo też na czas krótszy do pewnego celu (n. p. do podróży).

§. 21.

Za certyfikat noszenia broni nie będzie się opłacać żadnej innej należytości, oprócz 30 kr. (trzydziestu krajcarów) za stempel.

§. 22.

Jeżeli certyfikat noszenia broni zaginie, strona będzie mogła żądać wystawienia duplikatu.

e) ausländische Reisende, welche zur Uniform oder Landestracht Waffen tragen, so- wie ihre Diener, in Bezug auf die Livrée unter den obigen Beschränkungen a), c) und d); endlich

f) die Schützen eines ordentlich organisirten, mit Bewilligung der Behörden be- stehenden Schieß-Standes, in soferne nicht Einzelnen das Waffenrecht entzogen wird, beim Besuche des Schieß-Standes.

§. 16.

Wer das Befugniß besitzt, Waffen zu tragen, ist auch berechtiget, seine Waffen und seine Munizionsgegenstände durch seine Dienerschaft an bestimmte Orte bringen zu lassen.

§. 17.

Jedermann, welcher nicht einen der in den §§. 15 und 16 angeführten Aus- nahmsfälle für sich geltend machen kann, erhält das Befugniß, Waffen zu tragen, nur mitelst der Ertheilung eines Waffenpasses, welcher nur an unbedenkliche Personen ausgefertiget werden darf.

§. 18.

Die Erfolgung eines Waffenpasses ist bei den Behörden, welche hiezu in jedem Kronlande nachträglich werden bezeichnet werden, anzusuchen.

§. 19.

Die Waffenpässe sind nach einem vorzuschreibenden Formulare auszufertigen. Sie gelten nur für jene Waffenstücke, jene Pesonen, jenen Zweck und jene Zeit, auf welche sie lauten, und müssen nach Ablauf der letzteren wieder erneuert werden. Die Waffen- pässe dienen zur Legitimazion auch außerhalb jenes Verwaltungsbezirkes, für welchen sie ausgestellt wurden. Ueberträgt aber der Waffenbesitzer mit einem noch giltigen Waffen- paße seinen Wohnsitz in einen anderen Verwaltungsbezirk, so hat er binnen sechs Wochen nach der stattgefundenen Uebersiedlung den Waffenpaß von der zur Ausferti- gung des Waffenpasses kompetenten Behörde des neuen Bezirkes bei sonstiger Ungil- tigkeit vidiren zu lassen.

§. 20.

Die Waffenpässe sind auf drei Jahre, oder auch zu bestimmten Zwecken (z. B. auf Reisen) für kürzere Zeit auszustellen.

§. 21.

Für den Waffenpaß wird außer der Stempelgebühr von 30 (dreißig) Kreuzern, keine andere Gebühr entrichtet.

§. 22.

Wenn ein Waffenpaß in Verlust geräth, so kann die Partei um Ausfertigung eines Duplikates einschreiten.

§. 23.

Podróżnym zagranicznym, mającym paszporta przepisane, wolno jest wieźć ze sobą broń i amunicyę do niej należącą, a potrzebną im albo do obrony osobistej, albo też należącą do ich uniformu, stroju krajowego, albo do liberyi sług; jeżeli zaś takowa na paszporcie nie jest wyrażona, natenczas winna c. k. władza bezpieczeństwa przy wkroczeniu podróżnych w granice austryackie, wymienić broń i amunicyę na paszporcie.

§. 24.

Kto do noszenia broni potrzebuje certyfikatu, winien go, nosząc broń, mieć przy sobie, by wykazać się nim w razie potrzeby.

§. 25.

Ktokolwiek nosi broń wbrew prawu, lub kto posiada wprawdzie certyfikat, lecz nie może się nim wykazać, temu broń w obudwóch przypadkach będzie odebraną, którą też bez wszelkiego oporu wydać winien.

§. 26.

Certyfikatu noszenia broni nie wolno ustępować komu innemu.

§. 27.

Kto nabywa obcy certyfikat, lub używa takowego fałszywie, staje się winnym przestąpienia obecnej ustawy, jeżeli to nie jest środkiem do popełnienia czynu cięższą karą zagrożonego.

Rozdział IV.

Kary.

§. 28.

Kto przekraczając niniejszą ustawę, staje się winnym czynu, podlegającego karze na mocy §§. 335., 336. lit. *f*, 372., 431. i 445. powszechnej księgi ustaw karnych, karanym będzie według postanowień w niej objętych.

§. 29.

Wszelkie nieprawne wyrabianie broni, chociaż niezakazanych, lub z powodu swej własności niepodejrzanych, tudzież wyrabianie amunicyi, podlega karze aresztu od 1 do dni 14; wszelki nieprawny zaś handel bronią i amunicyą, do czego należy także handel komisyjny i spedycyjny temiż przedmiotami, karany będzie aresztem od dni 3 do jednego miesiąca, oprócz konfiskacyi przedmiotów znalezionych.

§. 23.

Ausländischen Reisenden, welche mit gesetzmäßigen Geleitsurkunden versehen sind, ist gestattet, die zu ihrem persönlichen Schutze erforderlichen, oder auch auch die zu ihrer Uniform, Landestracht oder zur Livrée ihrer Dienerschaft gehörigen Waffen, nebst dazu bestimmter Munizion, mit sich zu führen, welche aber, in soferne sie nicht ohnehin schon auf der Geleitsurkunde angemerkt erscheinen, auf eben dieser bei dem Eintritte des Reisenden in die österreichische Grenze von der k. k. Sicherheitsbehörde ersichtlich zu machen sind.

§. 24.

Wer zum Waffentragen eines Waffenpasses bedarf, hat denselben, wenn er Waffen trägt, bei sich zu führen, um sich erforderlichen Falles damit ausweisen zu können.

§. 25.

Wird Jemand bei gesetzwidrigem Waffentragen betreten, oder besitzt er zwar einen Waffenpaß, vermag er aber denselben nicht vorzuweisen, so ist ihm in einem und dem anderen Falle die Waffe sogleich abzunehmen, und er zu deren unweigerlichen Abgabe verpflichtet.

§. 26.

Die Ueberlassung des Waffenpasses an einen Anderen ist verboten.

§. 27.

Wer einen fremden Waffenpaß an sich bringt, oder sich dessen fälschlich bedient, macht sich, in soferne hierin nicht ein Mittel zur Verübung einer schwerer bedroheten strafbaren Handlung liegt, einer Verletzung dieses Gesetzes schuldig.

IV. Abschnitt.

Strafbestimmungen.

§. 28.

Wer sich bei Uebertretung dieses Gesetzes einer der in den §§. 335, 336 lit. f), 372, 431 und 445 des allgemeinen Strafgesetzes bezeichneten strafbaren Handlung schuldig macht, ist nach den Bestimmungen des Letzteren zu behandeln.

§. 29.

Jede unbefugte Verfertigung von, wenn auch nicht verbotenen oder durch ihre Beschaffenheit verdächtigen Waffen, sowie von Munizionsgegenständen, ist mit Arrest von 1 bis 14 Tagen, jeder unbefugte Handel mit Waffen und Munizionsgegenständen aber, worunter auch die Kommissions- und Spedizions-Geschäfte mit denselben begriffen sind, mit Arrest von 3 Tagen bis zu Einem Monate, nebst dem Verfalle der vorgefundenen Gegenstände zu bestrafen.

§. 30.

Kto wyrabia broń lub amunicyę w sposobie nieprawnym i w ilości niestosownej, wzbudzającej słuszne podejrzenie nadużycia, kto takową zamawia, sprowadza lub sprzedaje, podlega karze od trzech miesięcy do roku jednego, oprócz konfiskacyi znalezionych przedmiotów; jeżeli się nie stał przez to winnym czynu, na który jeszcze cięższa kara jest nałożona.

§. 31.

Za nieprawne wyrabianie prochu strzelnego lub za handel nim, jeżeli oraz popełnionem, lub zamierzonem było przekroczenie przeciw dochodom skarbowym, władza właściwa, oprócz powyższych kar, nałoży za takie przekroczenie te kary, które w przepisach w tej mierze obowiązujących są wyrzeczone.

§. 32.

Niepozwolone posiadanie broni i amunicyi podlega karze pieniężnej od 10—100 złt. r., albo aresztowi od 3 dni do jednego miesiąca, oprócz konfiskacyi znalezionej broni i amunicyi. W razie zachodzących okoliczności, winę szczególniej obciążających, nałożoną być może kara pieniężna aż do 500 złr. r., albo areszt do trzech miesięcy.

§. 33.

Kto nie zachowując przepisu w §. 12. objętego, posiada pozwoloną broń i amunicyę, lecz w ilości nie odpowiedniej, wzbudzającej podejrzenie nadużycia, karanym będzie, oprócz konfiskaty znalezionych przedmiotów, aresztem od 3 miesięcy aż do jednego roku, jeżeli przytem nie zachodzi uczynek cięższą karą zagrożony.

§. 34.

Jeżeli ludzie przemysłowi, lub handlujący dopuszczają się przestępstw w §§. 7., 11. i 13. wyszczególnionych, karanymi będą według postanowień, objętych w §§. 28. do 33.

Jeżeli przytem zachodzą okoliczności ważne, winę obciążające, odjętem im będzie prawo wykonywania przemysłu lub handlu.

§. 35.

Ludzie przemysłowi i handlujący, którzy nie prowadzą księgi zapisowej, nakazanej w §. 11., karani będą za pierwszym razem karą pieniężną od 10—50 złt. r., za drugim razem karą 100 złt. r.

Przy dalszem powtórzeniu przekroczenia, utracą prawo przemysłu lub handlu.

§. 30.

Wer Waffen oder Munizion unbefugter Weise in einer unverhältnißmäßigen, gegründeten Verdacht eines Mißbrauches erregenden Menge erzeugt, bestellt, bezieht oder veräußert, ist, insoferne er sich hierdurch nicht einer schwerer verpönten strafbaren Handlung schuldig macht, nebst dem Verfalle der vorgefundenen Gegenstände, mit Arrest von drei Monaten bis zu Einem Jahre zu bestrafen.

§. 31.

Bei der unbefugten Erzeugung von Pulver oder bei dem unbefugten Verkehre damit, ist außer den obigen Strafen auch noch, sofern eine Gefälls-Uebertretung verübt oder versucht wurde, wegen der Letzteren auf diejenigen Strafen von der kompetenten Behörde zu erkennen, welche in den hierüber bestehenden Vorschriften insbesondere verhängt sind.

§. 32.

Der unbefugte Besitz von Waffen und Munizionsgegenständen ist mit einer Geldstrafe von 10 bis 100 fl., oder mit Arrest von 3 Tagen bis zu Einem Monate, nebst dem Verfalle der vorgefundenen Waffen und Munizion zu bestrafen. Bei eintretenden erschwerenden Umständen kann auf eine Geldstrafe bis 500 fl., oder auf Arrest bis zu drei Monaten erkannt werden.

§. 33

Wenn Jemand zwar erlaubte Waffen und Munizionsgegenstände, aber in einer unverhältnißmäßigen, gegründeten Verdacht eines Mißbrauches erregenden Menge besitzt, ohne die Anordnung des §. 12 beobachtet zu haben, so ist derselbe, in sofern hierbei nicht eine schwerer verpönte strafbare Handlung eintritt, nebst dem Verfalle der vorgefundenen Gegenstände, mit Arrest von drei Monaten bis zu Einem Jahre zu bestrafen.

§. 34.

Wenn Gewerbs- oder Handelsleute die in den §§. 7, 11 und 13 bezeichneten Uebertretungen begehen, so sind sie nach den in den §§. 28 bis 33 enthaltenen Bestimmungen zu bestrafen.

Bei besonders erheblichen Erschwerungs-Umständen kann denselben auch ihr Gewerbs- und Handelsbefugniß entzogen werden.

§. 35.

Gewerbs- und Handelsleute, die das im §. 11 vorgeschriebene Vormerkbuch zu führen unterlassen, sind das erste Mal mit einer Geldstrafe von 10 bis 50 fl., das zweite Mal bis 100 fl. zu belegen. Bei fernerer Wiederholung ist der Verlust des Gewerbes zu verhängen.

§. 36.

Kto bez pozwolenia i bez udowodnionej potrzeby bronienia się przeciw grożącemu niebezpieczeństwu, broń nosi, popadnie, oprócz konfiskaty broni, którą nieprawnie nosi, w karę 5 do 15 złt. r., albo w areszt od jednego do trzech dni.

§. 37.

Jeżeli zaś przytem zachodzą okoliczności uciążające (§. 36), kara rozciągać się będzie od 10—300 złt. r., albo od 3 dni do 3 miesięcy aresztu. Jako okoliczność obciążająca uważaną będzie w szczególności odstąpienie certyfikatu komu innemu, lub używanie certyfikatu wystawionego dla innej osoby.

§. 38.

Jeżeli odstąpienie certyfikatu komu innemu nie jest okolicznością obciążającą przy karaniu niepozwolonego noszenia broni, wówczas tak ten, który odstąpił swój certyfikat innemu, jakoteż ten, który go nabył, podlegają karze od 10 do 100 złt. r.

§. 39.

Jeżeli kto, oprócz tego, że wbrew §. 24. niniejszej ustawy, nie może się wykazać potrzebnym certyfikatem, nic innego nie popełnia, wówczas należy mu zwrócić broń odebraną (§. 25.), jeżeli następnie okaże certyfikat, lub też w razie zagubienia onegoż udowodni, iż posiadał certyfikat jeszcze ważność mający, lecz winien złożyć karę od jednego do pięciu złt. r. m. k., którą wyznaczy urząd do utrzymania porządku publicznego ustanowiony, nie przypuszczając dalszego odwołania się.

Jeżeli udowodnioną będzie nagła potrzeba (§. 36), kara powyższa nałożoną nie będzie.

§. 40.

W przypadkach, w których idzie tylko o zastosowanie §§. 36. i 39. niniejszej ustawy, w przedmiocie noszenia broni, a w których ani nie zachodzą okoliczności uciążające, ani też przekroczenie przepisów o noszeniu broni, nie stoi w związku z innym uczynkiem karze podlegającym i należącym do orzeczenia sądowego, władze powiatowe polityczne winny rzecz rozpoznać i karę przepisaną wymierzyć.

We wszystkich innych przypadkach należy dochodzenie i orzeczenie kary na czynności lub opuszczenia, wykraczające przeciw niniejszemu patentowi do władz sądowych, ustanowionych do sądzenia według powszechnych ustaw karnych.

§. 36.

Wer unbefugt und ohne erwiesener Nothwendigkeit zur Abwendung einer drohenden Gefahr Waffen trägt, wird, nebst dem Verfalle der unbefugt getragenen Waffe, mit einer Strafe von 5 bis 15 fl., oder Arrest von Einem bis zu drei Tagen belegt.

§. 37.

Treten aber dabei (§. 36) erschwerende Umstände ein, so ist die Strafe mit zehn bis dreihundert Gulden, oder mit Arrest von drei Tagen bis zu drei Monaten auszusprechen. Als ein solcher erschwerender Umstand ist insbesondere die Ueberlassung des Waffenpasses an einen Anderen, oder die Anwendung eines, für eine andere Person ausgestellten Waffenpasses zu behandeln.

§. 38.

Insoweit die Ueberlassung eines Waffenpasses an einen Anderen nicht als ein erschwerender Umstand bei der Bestrafung des unbefugten Waffentragens zu behandeln ist, soll diese Ueberlassung sowohl an demjenigen, der seinen Waffenpaß an einen Anderen überlassen hat, als auch an jenem, der solchen an sich gebracht hat, mit einer Strafe von 10 bis 100 fl. geahndet werden.

§. 39.

Fällt Jemanden nichts weiter zur Last, als daß er sich gegen die Vorschrift des §. 24 mit dem erforderlichen Waffenpasse bei seiner Betretung nicht auszuweisen vermochte, so ist ihm, wenn er diesen nachträglich beibringt, oder im Falle des Verlustes darzuthun vermag, daß er einen noch in Wirksamkeit stehenden Waffenpaß besessen habe, die abgenommene Waffe (§. 25) gegen Erlag eines, von der für die Aufrechthaltung der öffentlichen Sicherheit bestellten Behörde ohne Zulassung einer Berufung auszusprechenden Strafbetrages von Einem bis Fünf Gulden wieder zurückzustellen.

Diese Strafe findet jedoch in einem erwiesenen Nothfalle (§. 36) keine Anwendung.

§. 40.

In den Fällen, in denen es sich lediglich um die Anwendung der §§. 36 und 39 des gegenwärtigen Gesetzes, rücksichtlich des Waffentragens handelt, und in denen weder erschwerende Umstände eintreten, noch die Außerachtlassung der Vorschriften über das Waffentragen mit einer andern, den Gerichten zur Entscheidung zugewiesenen strafbaren Handlung im Zusammenhange steht, haben die politischen Bezirksbehörden das Verfahren zu pflegen und die gesetzliche Strafe zu verhängen.

In allen anderen Fällen steht das Verfahren und das Straferkenntniß über die, dem gegenwärtigen Patente zuwiderlaufenden Handlungen oder Unterlassungen, den zur Anwendung des allgemeinen Strafgesetzes bestellten Gerichtsbehörden zu.

Rozdział V.

Postanowienia ogólne.

§. 41.

Ktokolwiek podpadł karze za przestąpienie niniejszego patentu, temu może być odjętem pozwolenie posiadania lub noszenia broni.

§. 42.

Jeżeli tego wymaga publiczne bezpieczeństwo, natenczas pozwolenie udzielone na mocy niniejszego patentu do posiadania lub noszenia broni, może być przez rozporządzenie Namiestnika w miarę uznanej potrzeby ograniczonem, lub całkiem odjętem, na pewny czas, w pewnych miejscach, albo też względzie pewnych osób.

§. 43.

Jeżeli kara pieniężna, nałożoną być mająca, uczyniłaby dotkliwy uszczerbek w stanie majątkowym lub zarobkowym winowajcy lub familii jego, wówczas zamienić ją należy na karę aresztu w taki sposób, iż za każde pięć złt. reń., jeden dzień aresztu naznaczonym będzie.

§. 44.

Kary pieniężne, naznaczone w niniejszym patencie, oddawane będą na rzecz ubogich, do zakładu ubóstwa w tem miejscu, gdzie przekroczenie popełnionem było.

§. 45.

Jeżeli kto pociąganym będzie do odpowiedzialności z powodu posiadania, lub noszenia broni i amunicyi zakazanej, władza winna zawsze dochodzić, zkąd owe przedmioty pochodzą, ażeby według okoliczności także na tego, co takowe wyrabia i rozpowszechnia, karę rozciągnąć można.

§. 46.

Jeżeli broń skonfiskowana nie może być użytą ani na cel wojskowy, ani też do zachowania w zbrojowniach, wówczas sprzedaną być winna albo jako broń, albo jeżeli nie jest przydatną do użytku, lub też z powodu, iż jest niebezpieczną, uczynioną być musi nieprzydatną, jako kruchy żelaza lub inny materyał.

Równie, jeżeli amunicya skonfiskowana nie może być obróconą na cel wojenny, albo nie ma być zniszczoną, sprzedaną być winna, a cena w ten sposób uzyskana, użytą być winna na ten sam cel jak kary pieniężne (§. 44.).

§. 47.

Konfiskacyę broni i amunicyi można tylko z powodów bardzo ważnych zamienić na karę pieniężną, n. p. jeżeli winowajca potrzebuje takich przed-

V. Abschnitt.

Allgemeine Bestimmungen.

§. 41.

Jedem, der wegen einer Uebertretung gegen dieses Patent straffällig wird, kann das Befugniß zum Besitze oder zum Tragen von Waffen entzogen werden.

§. 42.

Wenn die öffentliche Sicherheit es fordert, so können über Anordnung des Statthalters die in Anwendung dieses Patentes zugestandenen Befugnisse zum Besitze oder zum Tragen von Waffen zeitweilig, örtlich, oder auch in Bezug auf einzelne Individuen, nach Maßgabe der erkannten Nothwendigkeit, Beschränkungen unterworfen oder ganz eingestellt werden.

§ 43.

Wenn eine zu verhängende Geldstrafe den Vermögens-Umständen oder dem Nahrungsbetriebe des zu Verurtheilenden, oder seiner Familie zum empfindlichen Abbruche gereichen würde, so ist sie in eine verhältnißmäßige Arreststrafe in der Art umzuwandeln, daß für je fünf Gulden auf Einen Tag erkannt wird.

§. 44.

Die in diesem Patente verhängten Geldstrafen sind zum Besten der Armen an das Armen-Institut des Ortes, wo die Uebertretung begangen wurde, abzuführen.

§. 45.

Wenn Jemand wegen des Besitzes oder des Tragens verbotener Waffen oder Munizionsgegenstände zur Verantwortung gezogen wird, hat die Behörde stets zu erheben, woher diese Gegenstände kommen, um nach Umständen auch deren Erzeuger und Verbreiter zur Strafe ziehen zu können.

§. 46.

Für verfallen erkannte Waffen sind, wenn sie nicht zu militärischen Zwecken, oder für öffentliche Waffensammlungen verwendet werden können, entweder als solche, oder im Falle sie schon unbrauchbar sind, oder wegen ihrer Gefährlichkeit unbrauchbar gemacht werden müssen, als Brucheisen und anderweitiges Materiale zu veräußern.

Ebenso sind verfallene Munizionsgegenstände, wenn sie nicht zu Kriegszwecken verwendet werden können, oder vertilgt werden müssen, zu veräußern, und der in einem und dem anderen Falle erzielte Erlös ist gleich den Geldstrafen (§. 44) zu verwenden.

§. 47.

Der Verfall der Waffen und Munizionsgegenstände kann nur aus sehr rücksichtswürdigen Gründen in eine Geldstrafe verwandelt werden, wie z. B., wenn der Schul-

miotów koniecznie do obrony lub powołania swego, a nie jest w stanie łatwo sobie innych sprawić, albotež ježeli rzeczy, ulegające konfiskacyi, nie znajdują się więcej.

W takich przypadkach kara pieniężna wymierzoną być winna, przy słusznem ocenieniu wartości rzeczy skonfiskowanych, w ilości dwóch do pięciuset złt. reń. m. k.

§. 48.

Władze bezpieczeństwa, żandarmerya, a w ogóle wszystkie organa, ustanowione do utrzymania publicznego bezpieczeństwa, obowiązane są szczegółowo czuwać nad tem, ażeby niniejsze przepisy ściśle dopełnianemi były, i donosić władzy właściwej o wszelkich czynnościach karygodnych, które dojdą do ich wiadomości.

§. 49.

Namiestnik wyznaczy w każdym kraju koronnym stosowny termin, w ciągu którego każdy, według przepisów w niniejszym patencie objętych, zastosować się winien.

Nasi Ministrowie Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości, w porozumieniu z Naczelnikiem najwyższej Władzy Policyjnej, mają sobie poleconem wykonanie niniejszego patentu, i wydawanie rozporządzeń do przeprowadzenia onegoż potrzebnych.

Dan w Naszem cesarskiem głównem i stołecznem mieście Wiedniu dnia dwudziestego czwartego Października, roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego drugiego, panowania Naszego w roku czwartym.

Franciszek Józef m. p. (L. S.)

Hr. Buol-Schauenstein m. p. **Bach** m. p. **Krauss** m. p.

Z Najwyższego rozkazu:
Ransonnet m. p.

dige derlei Gegenstände dringend zu seinem Schutze oder Geschäfte benöthiget, und sich nicht leicht Andere zu verschaffen im Stande ist, oder wenn sich die verfallenen Gegenstände nicht mehr vorfinden.

Die Geldstrafe ist in derlei Fällen mit billiger Berücksichtigung des Werthes der verfallenen Gegenstände, von zwei Gulden bis fünfhundert Gulden Konvenzions-Münze zu bemessen.

§. 48.

Die Sicherheitsbehörden, die Gensd'armerie und überhaupt alle zur Aufrechthaltung der öffentlichen Sicherheit bestellten Organe, sowohl in den Städten, als auch auf dem flachen Lande, sind insbesondere verpflichtet, die genaue Befolgung dieser Bestimmungen zu überwachen, und die ihnen bekannt werdenden strafbaren Handlungen der kompetenten Behörde anzuzeigen.

§. 49.

Der Statthalter wird in jedem Kronlande einen angemessenen Zeitraum festsetzen, innerhalb dessen Jedermann in Bezug auf die in diesem Patente getroffenen Anordnungen sich zu benehmen hat.

Unsere Minister des Innern und der Justiz sind im Einvernehmen mit dem Chef der Obersten Polizei-Behörde mit der Vollziehung dieses Patentes beauftragt, und zur Erlassung der dazu dienlichen Ausführungs-Verordnungen ermächtiget.

Gegeben in Unserer kaiserlichen Haupt- und Residenzstadt Wien am vierundzwanzigsten Oktober im Eintausend, achthundert zweiundfünfzigsten, Unserer Reiche im vierten Jahre.

Franz Joseph m. p. (L. S.)

Gr. Buol-Schauenstein m. p. **Bach m. p.** **Krauß m. p.**

Auf Allerhöchste Anordnung:

Ransonnet m. p.

305.

Rozrządzenie Ministra Finansów z dnia 27. Października 1852,

(Dziennik praw państwa, część LXVII., nr. 224, wydana dnia 20. Listopada 1852),

mocą którego w skutku najwyższego rozporządzenia z dnia 17. Października 1852, nakłada się dodatek do cen białej soli morskiej w Królestwie Lombardzko-Weneckiem, ustanowionych w rozporządzeniu z dnia 15. Lipca 1851 (nr. 171, Dz. pr. pań.)

Najwyższem postanowieniem z dnia 17. Października 1852 r., raczył Najjaśniejszy Pan Jego C. K. Apostolska Mość, dla pokrycia powyższych potrzeb rządowych w Królestwie Lombardzko-Weneckiem nakazać, ażeby ceny soli białej morskiej, ustanowione wysokiem rozporządzeniem z dnia 15. Lipca 1851 (nr. 171, Dz. pr. p. *), podniesione zostały: w Lombardyi o dziesięć lir, a w prowincyach Weneckich o ośm lir od cetnara metrycznego, któryto dodatek rozciągać się będzie także na sól rafinowaną, i pobierany być ma zacząwszy od 15. Listopada 1852.

Baumgartner m. p.

306.

Okólnik Ministerstwa Wojny z dnia 3. Listopada 1852),

(Dziennik praw państwa, część LXVII., nr. 225, wydana dnia 20. Listopada 1852),

którem się podaje do wiadomości najwyższe postanowienie z dnia 15. Października 1852, na mocy którego żołnierzom od rezerwy, przy utrzymaniu w swej mocy wszystkich ich obowiązków, udzielonym być może pozwolenie w czasie pokoju, wstąpienia do straży finansowej, lub do innej służby rządowej.

Jego C. K. Apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem Swojem z dnia 15. Października 1852 roku najłaskawiej roporządzić, iż żołnierzom od rezerwy, przy utrzymaniu w swej mocy ich obowiązku służby rezerwowej, w czasie pokoju udzielonem być może pozwolenie wstąpienia do straży finansowej, i do każdej innej służby rządowej.

Powyższe rozporządzenie podaje się do powszechnej wiadomości z tem dołożeniem, iż dla należytego utrzymania w ewidencyi żołnierzy od rezerwy, wstępujących do straży finansowej, lub do służby rządowej, przepisy objęte

*) Dziennik praw krajowych z roku 1851, część XXVIII., nr. 225, str. 723.

305.

Erlaß des Finanzministeriums vom 27. Oktober 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXVII. Stück, Nr. 224, ausgegeben am 20. Oktober 1852),

wodurch, in Folge Allerhöchster Entschließung vom 17. Oktober 1852, ein Zuschlag zu den, mit Verordnung vom 15. Juli 1851 (Nr. 171 des Reichs-Gesetzblattes) festgesetzten Preisen für das weiße Seesalz im lombardisch-venezianischen Königreiche angeordnet wird.

Mit Allerhöchster Entschließung vom 17. Oktober 1852 haben Seine k. k. Apostolische Majestät zur Deckung der erhöhten Staatsbedürfnisse im lombardisch-venezianischen Königreiche zu den, mit dem hierortigen Erlaße vom 15. Juli 1851 (Nr. 171 des Reichs-Gesetzblattes*) für das weiße Seesalz festgesetzten Preisen einen Zuschlag, und zwar: für die Lombardie mit zehn Liren, und für die venezianischen Provinzen mit acht Liren vom metrischen Zentner anzuordnen geruhet, welcher Zuschlag sich auch auf das raffinirte Salz zu erstrecken und mit 15. November 1852 in Wirksamkeit zu treten hat.

Baumgartner m. p.

306.

Zirkular-Verordnung des Kriegs-Ministeriums vom 3. November 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXVII. Stück, Nr 225, ausgegeben am 20. November 1852),

wodurch die Allerhöchste Entschließung vom 15. Oktober 1852 kundgemacht wird, wornach in Friedenszeiten den Reservemännern, unter Aufrechthaltung ihrer Reservepflicht, der Uebertritt zur Finanzwache, und ebenso in jede andere Staatsbedienstung bewilliget werden darf.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit der Allerhöchsten Entschließung vom 15. Oktober 1852 Allergnädigst zu gestatten geruhet, daß in Friedenszeiten den Reservemännern, unter Aufrechthaltung ihrer Reservepflicht, der Uebertritt zur Finanzwache, und ebenso in jede andere Staatsbedienstung bewilligt werden dürfe.

Dieses wird mit dem Beisatze zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß zur gehörigen Evidenthaltung der zur Finanzwache oder in eine Staatsbedienstung eintretenden Reservemänner, die mit der Zirkular-Verordnung vom 17. Oktober 1852 K. 6474,

*) Landes-Gesetzblatt vom Jahre 1851, XXVIII. Stück, Nr. 225, Seite 723.

Okólnikiem z dnia 17. Października 1852 r. K. 6474 (Dziennik rozporządzeń wojskowych nr. 84), jak najściślej zachowane być winny; na mocy których żołnierze od rezerwy, wstępujący do straży finansowej, lub do innej służby rządowej, zapisani być mają dokładnie w księgach gruntowych dotyczących korpusów wojskowych, komend składowych i werbowniczych, którym władze przyjmujące takich żołnierzy, o wstąpieniu onychże do służby rządowej, lub do straży finansowej, natychmiast wiadomość udzielić winny; dla tego wszelka zmiana wydarzająca się u takich żołnierzy od rezerwy, czy to przez uwolnienie ze służby, śmierć, czy też przez zmianę zamieszkania, lub w jakibądź inny sposób, zanotowaną w tychże księgach być winna, ażeby o pobycie i losie tych ludzi każdego czasu dokładną powziąć można wiadomość.

Csorich m. p.

307.

Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 5. Listopada 1852,

(Dziennik praw państwa, część LXVII., nr. 227, wydana dnia 20. Listopada 1852),

obowiązujące w tych krajach koronnych, w których powszechna księga ustaw cywilnych ma moc prawa,

w przedmiocie ściągania i zamieniania kar pieniężnych, nałożonych w drodze postępowania cywilnego.

W przedmiocie ściągania kar pieniężnych, które jako kary porządkowe w drodze postępowania cywilnego tak w sprawach spornych, jakoteż niespornych nałożone bywają na strony lub ich zastępców, c. k. Ministerstwo Sprawiedliwości w porozumieniu z c. k. Ministerstwami Spraw Wewnętrznych i Finansów, rozporządza, co następuje:

§. 1.

Każda władza sądowa pierwszej instancyi winna ściągać kary pieniężne, które albo sama nałożyła, albo których ściągnienie poleconem jej zostało ze strony władzy wyższej, i czuwać z urzędu nad ich ściągnieniem.

Tym końcem nakazać winna osobie skazanej na zapłacenie kary pieniężnej, ażeby kwotę naznaczoną w ośmiu dniach po prawomocności rozporządzenia, którem kara pieniężna nałożoną została, złożyła w ekspedycie sądowym; po bezskutecznym zaś upływie tegoż terminu, nakazać ściągnienie wykonawcy sądowemu, który o tem w przeciągu wyznaczonym relacyę uczynić ma; gdyby zaś osoba, skazana na zapłacenie kary pieniężnej, mieszkała zewnątrz okręgu sądowego, zarządza na ściągnienie kary przez sąd powiatowy, w którego okręgu taż osoba zamieszkuje.

(Armee-Verordnungsblatt Nr. 84) erflossenen Bestimmungen genauestens zu befolgen sind, in deren Gemäßheit derlei zur Finanzwache oder in eine andere Staatsbedienstung eintretende Reservemänner, von Seite der betreffenden Truppenkörper, Depots- und Werbbezirks-Kommanden, welchen die Aufnahms-Behörden die Verleihung einer solchen Bedienstung oder den Eintritt in die Finanzwache unverzüglich bekannt zu geben haben, in den Grundbüchern genau vorzumerken sind, daher jede mit derlei Reservemännern durch Entlassung, Tod, Domicils-Veränderung oder sonst wie sich ergebende Veränderung daselbst vorzumerken ist, damit der jeweilige Aufenthaltsort und das Schicksal dieser Leute sogleich und verläßlich ermittelt werden könne.

Csorich m. p

307.

Verordnung des Justiz-Ministeriums vom 5. November 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte LXVII. Stück, Nro. 227, ausgegeben am 20. November 1852),

giltig für jene Kronländer, in welchen das allgemeine bürgerliche Gesetzbuch in Wirksamkeit ist,

über die Art der Eintreibung und Umwandlung der im Zivil-Verfahren verhängten Geldstrafen.

Rücksichtlich der Einhebung der Geldstrafen, welche als Ordnungsstrafen im Zivil-Verfahren in oder außer Streitsachen gegen Parteien oder deren Vertreter verhängt werden, findet das Justizministerium im Einverständnisse mit den Ministerien des Innern und der Finanzen Folgendes anzuordnen:

§. 1.

Jede Gerichtsbehörde erster Instanz hat sowohl die von ihr selbst verhängten, als diejenigen Geldstrafen, zu deren Eintreibung sie von einer höheren Behörde angewiesen wird, einzuheben und die Einhebung ämtlich zu überwachen.

Zu diesem Ende hat dieselbe der zur Zahlung einer Geldstrafe verurtheilten Person aufzutragen, den Betrag binnen acht Tagen nach Rechtskraft der Verordnung, wodurch die Geldstrafe ausgesprochen wurde, bei dem Expeditamte des Gerichtes zu erlegen; nach fruchtlosem Ablaufe dieser Frist aber die Einhebung entweder durch einen Gerichtsvollzieher, welcher darüber binnen einer bestimmten Frist zu berichten hat, oder falls die zur Zahlung einer Geldstrafe verurtheilte Person außerhalb des Gerichtsortes wohnen sollte, durch das Bezirksgericht, in dessen Sprengel sie ihren Wohnort hat, zu veranlassen.

§. 2.

Jeżeli nie nastąpi zapłata, wysłany na ten cel wykonawca sądowy przedsięweźmie zaraz egzekucyę, a to w taki sposób, iż skazanemu na karę zajmie tyle ruchomości, ile wynosi kara pieniężna. Rzeczy zajęte należy złożyć w sądzie, a gdyby do złożenia w sądzie nie były zdatnemi, należy oddać takowe do zachowania osobie pewnej, i jeżeli nie składają się z pieniędzy lub zapisów długu państwa, należy, po uprzedniem urzędowem oszacowaniu przez biegłych, sprzedać takowe przy najbliższej licytacyi sądowej, najdalej w ciągu dni 14 po uskutecznionem ich zajęciu, a nawet w razie potrzeby niżej ceny szacunkowej, poczem kara pieniężna wraz z kosztami egzekucyjnemi, jakieby narosły, zaspokojoną, reszta zaś, jakaby się okazała, stronie zwróconą być winna.

§. 3.

W tych jedynie przypadkach, w których dla sciągnienia kary pieniężnej, prowadzoną być ma egzekucya do nieruchomości, lub do wierzytelności hypotekowanej na nieruchomości, sąd odstąpić winien sciągnienie jej prawne c. k. prokuratoryi finansowej (lub jej oddziałowi) będącej w kraju, przy załączeniu orzeczenia, zaopatrzonego potwierdzeniem, iż przeszło w moc prawa.

§. 4.

Gdyby się okazało, iż kara pieniężna, z powodu ubóstwa osoby skazanej, albo wcale nie, albo w części sciągnioną być nie może, natenczas sąd, który nałożył karę pieniężną, wyrzec winien, czyli karę nie mogącą być sciągnioną, opuścić, czy też takową na karę aresztu zamienić należy. W ostatnim przypadku kara pieniężna zamienioną będzie z reguły na areszt, licząc dzień jeden aresztu za każde pięć złt. r. m. k., jeżeli sąd, stosownie do okoliczności, nie uzna potrzeby naznaczenia kary aresztu stosunkowo mniejszej. Za kwoty niżej 5 złt. r., należy naznaczyć areszt najmniej godzin 12.

§. 5.

Sądy wyższe używać będą do sciągania kar pieniężnych, które nałożyły, w każdym przypadku tych sądów, przez które stronom ogłoszonem zostanie rozporządzenie, karę pieniężną nakładające.

§. 6.

Sądy pierwszej instancyi obowiązane są zakomunikować orzeczenia kar pieniężnych przez nie nałożonych, tudzież każde zniesienie lub opuszczenie kary, niemniej każde zamienienie kary pieniężnej na karę aresztu, przy załą-

§. 2.

Bei nicht erfolgter Zahlung ist die Exekuzion von dem dazu abgeordneten Gerichtsvollzieher sogleich dadurch vorzunehmen, daß dem Zahlungspflichtigen so viel als der Betrag der Geldstrafe ausmacht, von dem vorfindigen beweglichen Vermögen abgenommen wird. Das Abgenommene ist zu Gericht zu erlegen, oder wenn die gerichtliche Deponirung nicht thunlich wäre, einem verläßlichen Manne in Verwahrung zu übergeben, und falls es nicht in Geld oder in öffentlichen Staats-Schuldverschreibungen bestände, nach vorläufiger, von Amtswegen durch einen Sachverständigen zu veranlassender Schätzung bei der nächst vorfallenden gerichtlichen Feilbietung, längstens aber binnen 14 Tagen nach der vorgenommenen Pfändung, und zwar erforderlichen Falles auch unter dem Schätzungswerthe im Versteigerungswege zu verkaufen, worauf der Strafbetrag sammt den allenfälligen Exekuzionskosten zu berichtigen, der allfällige Ueberrest aber der Partei auszufolgen ist.

§. 3.

Nur in Fällen, in welchen zur Eintreibung einer Geldstrafe die Exekuzion auf ein unbewegliches Gut oder auf eine, auf einem unbeweglichen Gute haftende Forderung geführt werden muß, hat das Gericht die gesetzmäßige Eintreibung derselben unter Mittheilung des vorläufig mit der Bestätigung der Rechtskraft versehenen Erkenntnisses der für das Kronland bestellten k. k. Finanz-Prokuratur (oder Abtheilung) zu überlassen.

§. 4.

Sollte sich eine Geldstrafe wegen Armuth des Zahlungspflichtigen als gänzlich oder zum Theile uneinbringlich darstellen, so hat das Gericht, welches die Geldstrafe verhängt hat, zu erkennen, ob der nicht einbringliche Strafbetrag nachzusehen, oder in eine Arreststrafe umzuwandeln sei. Im letzteren Falle ist die Geldstrafe in der Regel in Arrest von je Einem Tage für fünf Gulden Konvenzions-Münze zu verwandeln, wenn das Gericht nach den obwaltenden Umständen nicht auf eine verhältnißmäßig kürzere Arreststrafe zu erkennen findet. Für Beträge unter fünf Gulden Konvenzions-Münze ist wenigstens Arrest in der Dauer von 12 Stunden auszusprechen.

§. 5.

Die Berufungsbehörden haben sich zur Einhebung der von ihnen verhängten Geldstrafen jederzeit der Gerichtsbehörden zu bedienen, durch welche die Verordnung, womit die Geldstrafe ausgesprochen wurde, der Partei kundgemacht wird.

§. 6.

Die Gerichte erster Instanz haben die Erkenntnisse über von ihnen verhängte Geldstrafen, sowie jede nachträgliche Ermäßigung oder Nachsicht derselben und jede Umwandlung der Geld- in Arreststrafen gleichzeitig mit der Ausfertigung des dießfälligen

czeniu odnośnej uchwały, tej władzy finansowej powiatowej, w której okręgu leży urząd podatkowy, do którego kary pieniężne odwiezionemi być mają (§. 7.).

W przypadkach, w których c. k. najwyższy trybunał sądowy i kasacyjny, nałożył kary pieniężne, wspomnione zakomunikowanie uskutecznionem będzie do tejże władzy finansowej powiatowej wprost przez sądy apelacyjne.

§. 7.

Kary pieniężne, czy to złożone, czy też sciągnione, oddawać należy do urzędu podatkowego, mającego siedzibę swoję w tem miejscu, gdzie się sąd znajduje.

§. 8.

W Królestwie Lombardzko-Weneckiem i w Dalmacyi pozostaną wprawdzie w swej mocy przepisy obecnie obowiązujące względem sciągania i odwożenia kar pieniężnych; co do zamiany kar pieniężnych, które, czy to w całości, czy też w części sciągnąć się nie dadzą, należy także w tych krajach postępować według postanowień, objętych w §. 4.

Krauss m. p.

308.

Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 5. Listopada 1852,

(Dziennik praw państwa, część LXVII., nr. 228, wydana dnia 20. Listopada 1852),

mocą którego, w skutku najwyższego postanowienia z dnia 21. Października 1852, ogłasza się, iż w Weronie ustanowioną zostaje Dyrekcya ruchu kolei żelaznych.

W skutku najwyższego postanowienia z dnia 21. Października r. b., ustanowioną zostaje do kierowania ruchu kolei żelaznych w Królestwie Lombardzko-Weneckiem, c. k. Dyrekcya ruchu z siedzibą w Weronie, podlegająca wprost Ministerstwu Handlu, Przemysłu i Budowli publicznych, która niebawem wstąpić ma w życie, i objąć czynności około ruchu kolei żelaznych, powierzone dotąd Naddyrekcyi budowniczej lombardzko-weneckiej.

Dzień, w którym Dyrekcya ruchu kolei żelaznych w Weronie rozpocznie czynności swoje, następnie podanym będzie do wiadomości w Królestwie Lombardzko-Weneckiem.

Baumgartner m. p.

Beschlußes jener Finanz-Bezirksbehörde bekannt zu geben, in deren Bezirk das Steueramt, an welches die Abfuhr von Geldstrafen zu geschehen hat, sich befindet (§. 7).

Bei Geldstrafen, welche von dem k. k. obersten Gerichts- und Kassazionshofe und von den Obergerichten verhängt werden, hat die gedachte Mittheilung an diese Finanz-Bezirksbehörde unmittelbar durch die Obergerichte zu erfolgen.

§. 7.

Die erlegten oder eingetriebenen Strafbeträge sind von Fall zu Fall an das am Sitze des Gerichtes befindliche Steueramt im kurzen Wege abzuführen.

§. 8.

Im lombardisch-venezianischen Königreiche und in Dalmazien hat es zwar bei den, bezüglich der Erhebung und Abfuhr der Geldstrafen gegenwärtig bestehenden Anordnungen zu verbleiben; in Betreff der Umwandlung der ganz oder zum Theile als uneinbringlich erscheinenden Strafbeträge sind jedoch auch dort die Bestimmungen des §. 4 in Anwendung zu bringen.

Krauß m. p.

308.

Verordnung des Handelsministeriums vom 5. November 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XLVII. Stück, Nr. 228, ausgegeben am 20. November 1852),

wodurch in Folge Allerhöchster Entschließung vom 21. Oktober 1852, die Errichtung einer Eisenbahn-Betriebsdirekzion in Verona kundgemacht wird.

In Gemäßheit Allerhöchster Entschließung vom 21. Oktober d. J. wird zur Leitung des Betriebes der Staats-Eisenbahnen im lombardisch-venezianischen Königreiche eine k. k. Betriebsdirekzion mit dem Sitze in Verona und in unmittelbarer Unterordnung unter das Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten errichtet, welche demnächst in's Leben treten, und die bisher von der lombardisch-venezianischen Ober-Baudirekzion besorgten Betriebsgeschäfte übernehmen wird.

Der Tag, an welchem die Eisenbahn-Betriebsdirekzion in Verona ihre Wirksamkeit beginnt, wird im lombardisch-venezianischen Königreiche bekannt gemacht werden.

Baumgartner m. p.

309.

Rozrządzenie Ministerstwa Finansów z dnia 6. Listopada 1852 *),

(Dziennik praw państwa, część LXVII., nr. 229, wydana dnia 20. Listopada 1852),

moc mające dla wszystkich krajów wspólnego związku celnego,

wydane w przedmiocie ustanowienia tary od sukien i ubiorów najlepszego gatunku.

W porozumieniu z c. k. Ministerstwem Handlu stanowi się, iż znak nawiasowy { obejmujący litery *c)* i *d)* przy pozycyi 76. taryfy celnej z dnia 6. Listopada 1851, rozciągać się ma także na literę *e)* tak, iż tara od sukien i ubiorów najlepszego gatunku w skrzyniach na 22%, w belach zaś na 11% oznaczona być winna.

Baumgartner m. p.

310.

Obwieszczenie Ministerstwa Finansów z dnia 7. Listopada 1852,

(Dziennik praw państwa, część LXVII., nr. 230, wydana dnia 20. Listopada 1852),

tyczące się ograniczenia peryodu przygotowawczego, ustanowionego w art. 27. traktatu połączenia celnego między Austryą, Modeną i Parmą.

Z powodu zaszłych przeszkód, peryod przygotowawczy, który w artykule 27. traktatu połączenia celnego między Austryą, Modeną i Parmą, w dniu 9. Sierpnia 1852 r. zawartego (Dz. pr. p. z dnia 21. Października t. r. cz. LXI.), na trzy miesiące był ustanowionym, i z uwagi na art. 29., już z dniem 1. Listopada 1852 miał wziąć swój początek, ograniczonym zostaje w wzajemnem porozumieniu się Rządów związkowych na dwa miesiące, a zatem początek onegoż ustanawia się na 1. Grudnia t. r.

Baumgartner m. p.

---

*) Rozporządzeniem krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 25. Listopada 1852 do l. 55251, obwieszczono to postanowienie wszystkim powiatowym administracyom skarbowym i urzędom cłowym.

309.

Erlaß des Finanz-Ministeriums vom 6. November 1852 *),

(im Reichs-Gesetzblatte, LXVII. Stück, Nro. 229, ausgegeben am 20. November 1852),

wirksam für alle Länder des gemeinschaftlichen Zollverbandes,
in Betreff der Tara für Kleidungen und Putzwaaren feinster Art.

Im Einverständniße mit dem Handelsministerium wird festgesetzt, daß sich das, bei der Posizion 76 des Zolltarifes vom 6. November 1851, die Buchstaben c) und d) umfassende Einklammerungszeichen } auch auf den Buchstaben e) zu erstrecken hat, wonach bei Kleidungen und Putzwaaren feinster Art eine Tara von 22 % in Kisten, und von 11 % in Ballen anzunehmen ist.

Baumgartner m. p.

310.

Kundmachung des Finanzministeriums vom 7. November 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXVII. Stück, Nr. 230, ausgegeben am 20. November 1852),

betreffend die Beschränkuug der, im Artikel 27 des österreichisch-modenesisch-parmensischen Zolleinigungs-Vertrages festgesetzten Vorbereitungs-Periode.

Wegen eingetretener Hindernisse wurde die, im Artikel 27 des mit Modena und Parma geschlossenen Zolleinigungs-Vertrages vom 9. August 1852 (Reichs-Gesetzblatt vom 21. Oktober d. J., Stück LXI) festgesetzte dreimonatliche Vorbereitungs-Periode, welche mit Rücksicht auf den Artikel 29 schon am 1. November d. J. beginnen sollte, im Einvernehmen mit den Vereins-Regierungen, auf die Dauer von zwei Monaten beschränkt, folglich deren Beginn auf den ersten Dezember dieses Jahres festgesetzt.

Baumgartner m. p.

---

*) Mit Verordnung der Finanz-Landes-Direkzion vom 25. November 1852 Z. 55251, ist diese Bestimmung sämmtlichen Kameral-Bezirks-Verwaltungen und Zollämtern bekannt gemacht worden.

311.

Rozporządzenie najwyższej Władzy Policyjnej z dnia 9. Listopada 1852,

(Dziennik praw państwa, część LXVII., nr. 231, wydana dnia 20. Listopada 1852),

tyczące się zakazu pisma peryodycznego: „La Voce della Libertà“ w Turynie wychodzącego.

Najwyższa Władza Policyjna zakazuje niniejszem w całym obrębie państwa, pismo peryodyczne: „La Voce della Libertà“ wychodzące w Turynie pod redakcyą Doktora Brofferio, z powodu dążności jego rewolucyjnej.

Kempen m. p., F. M. P.

312.

Rozporządzenie cesarskiego Ministra Spraw Zewnętrznych z dnia 15. Listopada 1852,

(Dziennik praw państwa, część LXVII., nr. 232, wydana dnia 20. Listopada 1852),

mocą którego podaje się do wiadomości uchwała Związku Niemieckiego z dnia 24. Czerwca t. r. dla części monarchii, należących do Związku Niemieckiego, w przedmiocie oznaczenia właściwości sądów wojskowych w sprawach karnych dla wojsk związkowych, ściągnionych w czasie pokoju na cele związkowe.

Jego C. K. Apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem Swojem z dnia 22. z. m. nakazać, ażeby następująca uchwała Związku Niemieckiego, tycząca się sądownictwa wojskowego wojsk związkowych, podaną została do wiadomości krajów Jego C. K. Mości, należących do obrębu Związku Niemieckiego, przez Ministra Spraw Zewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Wojny, czemu się też niniejszem zadosyć czyni.

Hr. Buol-Schauenstein m. p.

311.

Verordnung der Obersten Polizei=Behörde vom 9. November 1852,

(im Reichs=Gesetzblatte, LXVII. Stück, Nro. 231, ausgegeben am 20. November 1852),

betreffend das Verbot der in Turin erscheinenden periodischen Schrift: „La Voce della Libertà".

Die Oberste Polizei=Behörde findet die in Turin unter der Redakzion des Doktor Brofferio erscheinende Zeitschrift: „La voce della Libertà" wegen ihrer revoluzionären Richtung für den ganzen Umfang des Kaiserstaates zu verbieten.

Kempen m. p., F. M. L.

312.

Erlaß des kaiserlichen Ministers des Aeußeren vom 15. November 1852,

(im Reichs=Gesetzblatte LXVII. Stück, Nro. 232, ausgegeben am 20. November 1852),

womit der Bundesbeschluß vom 24. Juni d. J., betreffend den militärischen Gerichtsstand der in Friedenszeiten zu Bundeszwecken zusammengezogenen Bundestruppen in Strafsachen, für die zum deutschen Bundes=Gebiete gehörigen Theile der Monarchie kund gemacht wird.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit der Allerhöchsten Entschließung vom 22. v. M. anzuordnen geruhet, daß der nachstehende Beschluß des deutschen Bundes, den militärischen Gerichtsstand der Bundestruppen betreffend, durch den Minister des Aeußeren, im Einvernehmen mit dem Kriegsminister, für Allerhöchst=Ihre zum deutschen Bundesgebiete gehörigen Staaten, wie hiemit geschieht, kund gemacht werde.

Gr. Buol=Schauenstein m. p.

Uchwała Związkowa z dnia 24. Czerwca t. r.,

tycząca się sądownictwa wojskowego w sprawach karnych wojsk Związkowych, sciągnionych w czasie pokoju na cele Związkowe.

Jak skoro wojska Związkowe sciągnione zostaną na cele Związkowe, zastosowane będą na niewojskowe zbrodnie i wykroczenia osób wojskowych, postanowienia §. 94. zarysów ustawy zasadniczej wojennej Związku Niemieckiego z dnia 11. Lipca 1822 *), z następującemi jednakże bliższemi przepisami co do postępowania:

§. 1. Osoby wojskowe podlegają sądownictwu wojskowemu w sprawach karnych wszelkiego rodzaju według ustaw, obowiązujących w tych państwach, do których należą.

Do tych należą obrazy i przestępstwa policyjne, tudzież przestąpienia celne i podatkowe.

§. 2. Wszelkie cywilne władze sądowe i policyjne mają sobie poleconem, donosić bezzwłocznie do wiadomości przełożonych władz wojskowych o wszelkich w ich urzędowym okręgu zachodzących czynach, podlegających karze, względem których podejrzenie spada na osoby wojskowe, iż są ich sprawcami lub uczestnikami, tudzież udzielić tejże władzy i właściwemu sądowi wojskowemu wszelkich wiadomości, potrzebnych do rozpoczęcia lub przeprowadzenia śledztwa karnego.

§. 3. Jakkolwiek sądom i władzom policyjnym cywilnym nie służy sądownictwo w sprawach karnych względem osób, podlegających sądownictwu wojskowemu w tychże sprawach, wszelako mają prawo i obowiązek czynienia kroków nagłych do bezpieczeństwa potrzebnych przeciw osobom wojskowym wyżwspomnionym we wszystkich tych przypadkach, w których zwłoka grozi niebezpieczeństwem, t. j. gdzie nie ma w miejscu przełożonego wojskowego, a zachodzi oczywista obawa, iż czynności stosownie do okoliczności potrzebne, za późno i napróżno byłyby przedsięwzięte, gdyby władzę wojskową zawezwać, lub najbliższego nawet przełożonego wojskowego o pomoc jego prosić wypadło.

§. 4. Jeżeli więc osoby wojskowe dopuszczają się zbiegowisk, niepokojenia, bijatyk lub innych ekscesów, lub biorą w nich udział, albo jeżeli komu zagrażają gwałtem zakazanym, albo jaką inną zbrodnię popełnić zamierzają, natenczas obowiązane są sądy cywilne i władze policyjne, z ograniczeniem wyż-

*) §. 94 ustawy zasadniczej wojennej Związku opiewa w sposób następujący: Zbrodnie i wykroczenia, nie wyszczególnione w artykułach wojennych, sądzone będą podług ustaw, jakie moc mają we właściwych kontyngentach państw poszczególnych.

Bundesbeschluß vom 24. Juni 1852,

den militärischen Gerichtsstand in Strafsachen bei Bundestruppen, welche in Friedenszeiten zu Bundeszwecken zusammengezogen werden, betreffend.

Sobald Bundestruppen zu Bundeszwecken zusammengezogen sind, finden in Ansehung der nicht militärischen Verbrechen und Vergehen der Militärpersonen die Bestimmungen des §. 94 der Grundzüge der Kriegsverfassung des deutschen Bundes vom 11. Juli 1822*) Anwendung, jedoch unter nachstehenden näheren Vorschriften wegen des Verfahrens:

§. 1. Die Militärpersonen haben den militärischen Gerichtsstand in Strafsachen jeder Art nach den in den Staaten, welchen sie angehören, bestehenden Gesetzen.

Hierher sind auch Injurien- und Polizeisachen, sowie Zoll- und Steuer-Kontraventionen zu rechnen.

§. 2. Alle bürgerlichen Gerichts- und Polizeibehörden sind angewiesen, von den innerhalb ihres Amtsbezirkes vorkommenden strafbaren Handlungen, wobei Militärpersonen als der Urheberschaft oder Theilnahme verdächtig sind, der vorgesetzten Militärbehörde schleunige Anzeige über den Vorfall zugehen zu lassen, auch derselben und dem betreffenden Militärgerichte jede zur Einleitung und Durchführung der strafrechtlichen Untersuchung nöthige Mittheilung zu machen.

§. 3. Obgleich den bürgerlichen Gerichten und Polizeibehörden über diejenigen Personen, die den militärischen Gerichtsstand in Strafsachen haben, in Ansehung dieser Sachen keine Gerichtsbarkeit zusteht, so sind sie doch zur Ergreifung eilender, zur Sicherung dienender Maßregeln gegen die gedachten Militärpersonen in allen den Fällen befugt und verpflichtet, bei denen Gefahr auf dem Verzuge haftet, d. h. wo kein militärischer Vorgesetzter an Ort und Stelle gegenwärtig ist, und eine dringende Besorgniß obwaltet, daß, falls erst eine Militärbehörde requirirt, oder auch nur der nächste militärische Vorgesetzte um seinen Beistand ersucht werden sollte, die den Umständen nach zu ergreifenden Maßregeln zu spät kommen und ihr Ziel verfehlen würden.

§. 4. Unter dieser Voraussetzung müssen die bürgerlichen Gerichte und Polizeibehörden, wenn Militärpersonen Aufläufe, Unruhen, Schlägereien oder andere Excesse erregen, oder daran Theil nehmen, oder Jemanden mit unerlaubten Gewaltthätigkeiten bedrohen, oder sonst irgend ein Verbrechen zu begehen im Begriffe seyn möchten, den-

---

*) Der §. 94 der Bundes-Kriegsverfassung lautet: „Die in den Kriegsartikeln nicht genannten Verbrechen und Vergehen werden nach den, bei den Kontingenten der einzelnen Staaten giltigen Gesetzen beurtheilt."

wspomnionem, powstrzymać, a w razie potrzeby przyaresztować takowych, i odstawić ich najdalej w przeciągu 24 godzin po zaaresztowaniu onychże, wraz z relacyą do przełożonej władzy wojskowej.

§. 5. Również obowiązane są, przy ograniczeniu wspomnionem, sądy cywilne i władze policyjne, w razie gdy osoba wojskowa popełni w ich okręgu urzędowym zbrodnię, albo o takową jest wielce podejrzaną, nakazać w przypadkach stosownych albo spieszne przyaresztowanie onejże, albo też spieszną pogoń za nią. W takich przypadkach winny także sądy i władze policyjne sądowe poczynić te kroki, które do wybadania prawdy i do utrzymania dowodu prowadzą, a których bez szkody nie można odwlekać aż do wdania się w to właściwej władzy wojskowej.

Władza cywilna, która poczyniła takie kroki tymczasowe, obowiązaną jest jednakże niezwłocznie donieść władzy wojskowej o tem, równie jak o powodach takiego postępowania. Jeżeli osoby wojskowe zostały przyaresztowane, sądy i władze policyjne cywilne o to się starać powinny, ażeby tak spiesznie, jak tylko okoliczności pozwolą, w każdym razie zaś najdalej w ciągu najbliższych 24 godzin po zaaresztowaniu, odstawionemi były do właściwej władzy wojskowej.

§. 6. Jeżeli osoba wojskowa popadnie w śledztwo z powodu zbrodni zwykłej (nie wojskowej), zdające się pociągać za sobą karę ciężką, wówczas władza właściwa wojskowa, wszakże stosownie do ustaw swego własnego kraju, odstawić może obwinionego do sądu cywilnego, celem dalszego dochodzenia i ukarania.

§. 7. Powyższe przepisy obowiązują tylko w czasie pokoju, jeżeli Związek nie uchwali wystawienia wojska Związkowego w razie zagrażającej wojny. W ostatnim przypadku przepisy związkowe zasadniczych ustaw wojennych Związku mają moc swoję.

selben nachdrücklich Einhalt thun, nöthigenfalls dieselben in Verhaft nehmen und mit einer Anzeige dießfalls an ihre vorgesetzte Militärbehörde, längstens binnen vierundzwanzig Stunden nach der Verhaftung, abliefern lassen.

§. 5. Ferner müssen unter der gleichen Voraussetzung die bürgerlichen Gerichte und Polizeibehörden, wenn eine Militärperson in ihrem Amtsbezirke ein Verbrechen begangen, oder sich dessen dringend verdächtig gemacht hat, in den geeigneten Fällen die schleunige Verhaftung des Thäters oder dessen schleunige Verfolgung veranstalten. Auch müssen in diesen Fällen die bürgerlichen Gerichte und Polizeibehörden diejenigen Schritte thun, welche zur Ausmittlung der Wahrheit und Aufrechthaltung der Beweise gereichen und welche sich nicht ohne Nachtheil bis zur Dazwischenkunft der zuständigen Militärbehörde aufschieben lassen.

Die Zivilbehörde, welche solche vorläufige Maßregeln ergriffen hat, ist jedoch verpflichtet, hiervon und von der Veranlassung dieser Maßregel der Militärbehörde unverzüglich Nachricht zu ertheilen. Hat eine Verhaftung von Militärpersonen stattgefunden, so müssen die bürgerlichen Gerichte und Polizeibehörden dafür sorgen, daß dieselben, sobald als den Umständen nach irgend geschehen kann, jedenfalls innerhalb der nächsten vierundzwanzig Stunden, nach der Verhaftung, an die zuständige Militärbehörde abgeliefert werden.

§. 6. Wenn eine Militärperson wegen eines gemeinen (nicht militärischen) Verbrechens in Untersuchung geräth, welches anscheinend eine schwere Strafe nach sich ziehen würde, so ist die zuständige Militärbehörde — jedoch nur nach Maßgabe der Gesetze des eigenen Landes — befugt, den Angeschuldigten zur Fortsetzung der Untersuchung und Bestrafung an das bürgerliche Gericht abzuliefern.

§. 7. Diese Vorschriften gelten nur in Friedenszeiten, und so lange nicht die Aufstellung des Bundesheeres bei bevorstehendem Kriege vom Bunde beschlossen wird. Im letzteren Falle hat es bei den Vorschriften der Bundes-Kriegsverfassung das Bewenden.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XLIII.

Wydana i rozesłana dnia 5. Marca 1853.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XLIII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 5. März 1853.

313.

Okólnik Ministerstwa Wojny z dnia 9. Listopada 1852,

(Dziennik praw państwa, część LXVIII., nr. 233, wydana dnia 27. Listopada 1852),

mocą którego stanowią się postanowienia, służące do bliższego objaśnienia przepisów co do zastanowienia płacy dla inwalidów patentalnych, w służbie publicznej lub prywatnej ustanowionych albo doczasowo w takowej umieszczonych.

Wątpliwości, jakie powstały przy zastosowaniu przepisów, istniejących pod względem postępowania z inwalidami patentalnymi, którzy, czyto przy kolejach żelaznych, czy też przy innych publicznych przedsiębiorstwach otrzymują służbę, albo tylko za płacą dzienną używani bywają, spowodowały Ministerstwo Wojny, dodać następujące postanowienia objaśniające do owych przepisów, które wydanemi zostały w przedmiocie zastanowienia płacy patentalnych inwalidów, w służbie publicznej lub prywatnej ustanowionych, albo doczasowo w takiej służbie używanych:

Pierwsze. Jeżeli inwalid otrzyma miejsce usystemizowane w służbie rządowej, lub w innej służbie publicznej, czy to stale, czy też prowizorycznie, wówczas należy zastanowić płacę inwalida, bez względu na dochody połączone z nową służbą, a żołnierz inwalid przeniesionym będzie do stanu rezerwacyjnego; po upłynionym zaś dziesięcioletnim przeciągu służby należy go albo wykreślić ze stanu inwalidów, albo go w stanie rezerwacyjnym nadal pozostawić, według tego jak służba daje uzasadnione prawo do zaopatrzenia dalszego sposobu życia, albo toż na przyszłość obiecuje.

Powtóre. Jeżeli inwalid przyjętym będzie do służby rządowej za dyurnistę lub za robotnika przy przedsiębiorstwach, stojących pod zarządem eraryalnym, nie stale, lecz tak, iż z powodu nieoznaczonego trwania pracy, każdej chwili odprawionym być może, w takim razie płaca patentalna zastanowioną nie będzie. Płaca patentalna zaś zastanowioną być musi natychmiast, a żołnierz przeniesionym być winien do stanu rezerwacyjnego, jeżeli przyjętym będzie do przedsiębiorstw eraryalnych, do stałych spraw i robót, chociażby tylko za płacą dzienną jako stały robotnik na dnie, a dzienny zarobek dochodzi potrójnej kwoty płacy inwalidów, albo, gdy płaca inwalida mniej jak pięć krajcarów wynosi, jak n. p. u szeregowych, gefrajtrów, przewodników patroli, jeżeli dzienny zarobek najmniej do piętnastu krajcarów dochodzi.

Trzecie. Również inwalidzi, zostający w służbie prywatnej, lub przyjęci stale do pełnienia czynności, to jest, o ile za stale ustanowionych uwa-

313.

Zirkular-Verordnung des Kriegsministeriums vom 9. November 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXVIII. Stück, Nro. 233, ausgegeben am 27. November 1852),

womit erläuternde Bestimmungen der bestehenden Vorschriften hinsichtlich der Einstellung der Patental-Gebühren der in öffentlichen oder Privatdiensten angestellten, oder zeitlich verwendeten Patental-Invaliden angeordnet werden.

Die bei Anwendung der Normen in Bezug auf die Behandlung jener Patental-Invaliden, welche bei Eisenbahnen oder sonstigen öffentlichen Unternehmungen eine Bedienstung erhalten, oder gegen bloßen Taglohn verwendet werden, erhobenen Zweifel veranlassen das Kriegsministerium zu den Vorschriften, welche in Absicht auf die Einstellung der Patental-Gebühren der in öffentlichen oder Privatdiensten angestellten, oder zeitlich verwendeten Invaliden bisher erflossen sind, nachfolgende erläuternde Bestimmungen hinauszugeben:

Erstens. Wenn ein Invalide im Staats- oder einem sonstigen öffentlichen Dienste auf einem systemisirten Posten bleibend, oder auch nur provisorisch angestellt wird, so ist der Invaliden-Gehalt ohne Rücksicht auf die mit der neuen Bedienstung verbundenen Bezüge einzustellen, und der Mann in den Reservazionsstand zu übersetzen; nach zurückgelegter zehnjähriger Dienstzeit aber, je nachdem die Bedienstung den Anspruch auf Versorgung begründet, oder nur in Aussicht stellt, im Stande der Invaliden in Abgang zu bringen, oder im Reservazionsstande ferner zu belassen.

Zweitens. Die Verwendung eines Invaliden im Staatsdienste als Tagschreiber oder als Arbeiter bei Unternehmungen in ärarischer Regie, wenn er nicht als stabil aufgenommen wird, sondern, weil die Dauer der Arbeit unbestimmt ist, jeden Augenblick entlassen werden kann, hat die Einziehung des Patental-Gehaltes nicht zur Folge. Dagegen ist der Patental-Gehalt einzustellen, und der Mann in den Reservazionsstand zu übersetzen, wenn er bei ärarischen Unternehmungen zu bleibenden Verrichtungen und Arbeiten, wenn auch nur gegen tagweise Bezahlung, somit als stabiler Taglöhner aufgenommen wird, und der tägliche Verdienst den dreifachen Betrag des Invaliden-Gehaltes, oder wenn der Letztere in weniger als fünf Kreuzern besteht, wie dieß bei Gemeinen, Gefreiten, Patrouillefführern ꝛc. der Fall ist, wenigstens fünfzehn Kreuzer erreicht.

Drittens. In gleicher Weise sind auch die bei Privatunternehmungen bediensteten, oder zu bleibenden Verrichtungen aufgenommenen Invaliden, in soferne sie

żanymi być mogą, przeniesionymi być mają przy zastanowieniu płacy patentalnej do stanu rezerwacyjnego, jeżeli korzyści z ich służby dochodzą do potrójnej kwoty płacy inwalidów, a względnie do kwoty piętnastu krajcarów dziennie.

Czwarte. Inwalidzi, pracujący tylko za płacę dzienną przy przedsiębiorstwach prywatnych, lecz nie ustanowieni stale, pozostawieni będą bez względu na kwotę dziennego zarobku w używaniu płacy patentalnej.

Według tych postanowień należy także postępować co do praw dalszego pobierania płacy patentalnej tych inwalidów, którzy już są ustanowieni przy kolejach żelaznych i innych publicznych przedsiębiorstwach, albo przy takowych do czasu używanymi bywają; o ile im równocześnie używanie nadal płacy patentalnej dla ich własnej osoby nie zostało przyznanem w skutku najwyższego postanowienia z dnia 2. Grudnia 1845 r. *) reskryptem z dnia 31. Grudnia 1845 r. D. 4460, nawet w ciągu ustanowienia ich w służbie czasowej.

Csorich m. p.

314.

Rozrządzenie Ministerstwa Wojny z dnia 14. Listopada 1852,

(Dziennik praw państwa, część LXVIII., nr. 234, wydana dnia 27. Listopada 1852),

mocą którego, w skutku najwyższego postanowienia z dnia 10. Listopada 1852 r. stanowi się, iż uczniowie instytutu polowo-lekarskiego, po przestąpieniu do wojska, na przyszłość do stanu konkretalnego monarchii policzonymi być mają.

Jego Ces. Król. Apostolska Mość raczył postanowić w dniu 10. Listopada 1852, iż uczniowie instytutu polowo-lekarskiego, po przestąpieniu do wojska, policzeni być mają na rachunek stanu konkretalnego monarchii, nie zaś jak dotąd na rachunek gmin ich miejsca urodzenia.

Co się niniejszem podaje do powszechnej wiadomości.

Csorich m. p.

---

*) Obacz prowincyonalny Zbiór ustaw z roku 1846, nr. 23, str. 54.

nämlich als stabil bedienstet betrachtet werden können, unter Einstellung des Patental-Gehaltes in den Reservazionsstand zu übersetzen, wenn die Bezüge ihrer Bedienstung das Dreifache ihres Invaliden-Gehaltes, respektive den Betrag von fünfzehn Kreuzern erreichen.

Viertens. Die bei Privatunternehmungen nur im Taglohne arbeitenden, folglich als nicht stabil bedienstet zu betrachtenden Invaliden haben ohne Rücksicht auf den Betrag ihres täglichen Verdienstes im Fortbezuge ihres Invaliden-Gehaltes zu verbleiben.

Nach diesen Bestimmungen ist auch bezüglich der Ansprüche auf den Fortbezug des Patental-Gehaltes derjenigen Invaliden vorzugehen, welche bei Eisenbahnen und sonstigen öffentlichen Unternehmungen bereits angestellt sind, oder zeitlich verwendet werden, in soferne ihnen der gleichzeitige Fortbezug des Patental-Gehaltes für ihre Person nicht schon in Folge der Allerhöchsten Entschließung vom 2. Dezember 1845 *) mit dem Reskripte vom 31. Dezember 1845 D. 4460, auch für die Dauer der zeitlichen Anstellung zugestanden worden ist.

Csorich m. p.

314.

Zirkular-Verordnung des Kriegs-Ministeriums vom 14. November 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXVIII. Stück, Nro. 234, ausgegeben am 27. November 1852),

wodurch in Folge Allerhöchster Entschließung vom 10. November 1852 bestimmt wird, daß die Zöglinge des feldärztlichen Institutes nach ihrem Uebertritte in die Armee künftighin dem Concretum der Monarchie gutzurechnen sind.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben unterm 10. November 1852 zu beschließen geruht, daß die Zöglinge des feldärztlichen Institutes nach ihrem Uebertritte in die Armee dem Concretum der Monarchie, und daher nicht mehr, wie bis jetzt, ihren Geburtsgemeinden gutgerechnet werden sollen.

Welches zur allgemeinen Kenntniß bekannt gemacht wird.

Csorich m. p.

---

*) Siehe in der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1846, Nr. 23, Seite 54.

315.

Rozrządzenie Ministerstwa wojny z dnia 15. Listopada 1852 *),

(Dziennik praw państwa, część LXVIII., nr. 235, wydana dnia 27. Listopada 1852),

stanowiące, iż żołnierze rezerwowi do domu rozpuszczeni, ulegają jurysdykcyi duchownej.

Odnosząc się do postanowień statutu rezerwowego, wydanego na mocy patentu cesarskiego z dnia 31. Lipca 1852 r. (nr. 153, Dz. pr. p. **) Ministerstwo Wojny rozporządza, iż żołnierze rezerwowi jurysdykcyi cywilno-duchownej tak długo podlegają, dopóki nie będą powołani do pełnienia czynnej służby.

Csorich m. p.

316.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi Skarbowej z dnia 18. Listopada 1852,

wydane do wszystkich powiatowych Administracyj Skarbowych, i do Urzędów Podatkowych,

względem postępowania co do należytości od kaucyj hypotecznych, dawanych publicznemu skarbowi, albo osobom od opłaty wolnym.

Z powodu wniesionego z pewnego miejsca zapytania, jak postępować z należytościami od kaucyj hypotecznych, publicznemu skarbowi albo osobom od opłaty wolnym dawanych, wysokie c. k. Ministerstwo Skarbu oznajmiło rozporządzeniem z dnia 16. Paźd. 1852 r. l. 36992/2494, iż dokumenta, mocą których intabulowane kapitały zapisują się ku zabezpieczeniu jakiego zawartego z Rządem interesu prawnego, albo nieruchome dobra obciążają się hypoteką dla takichże interesów, według p. t. 61. i 78. tymczasowej ustawy z dnia 9. Lutego 1850 r., podlegają stemplowi w skali przepisanej wyrażonemu z uwzględnieniem postanowień §§. 20. i 69. ustaw o należytościach, tudzież p. t. 84. tychże ustaw.

Jeśliby takowe dokumenta wpisywano do ksiąg publicznych, tedy wedle §. 68. oddz. 4. ustawy dzierżawca nie jest obowiązany płacić należytość $1/2$ procentową w p. t. 45. B. *a)* przepisaną, ponieważ w skutek takiego wpisu nie ón, lecz tylko skarb, który jest wolny od opłaty, nabywa prawa rzeczowego. Nie stoi temu na zawadzie zwykły warunek kontraktu, iż wpisanie do ksiąg zdziałane być ma kosztem dającego kaucyę; ten bowiem warunek obo-

---

*) W skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa Wyznań i Oświecenia z dnia 25. Listopada 1852 do l. 4749 uwiadomiono o tem postanowieniu rozporządzeniem Rządu krajowego z dnia 6. Grudnia 1852 do l. 52071 wszystkie Urzędy Obwodowe, Konsystorze wszystkich obrządków i Superintendenturę wyznania augsburskiego.

**) Dziennik praw krajowych, część XXVII., l. 181, strona 429.

315.

Erlaß des Kriegsministeriums vom 15. November 1852*),

(im Reichs-Gesetzblatte LXVIII. Stück, Nro. 235, ausgegeben am 27. November 1852)

betreffend die Bestimmung der geistlichen Jurisdikzion für die in die Heimat entlassene Reserve-Mannschaft.

Das Kriegsministerium findet mit Rücksicht auf die Bestimmungen des mit dem kaiserlichen Patente vom 31. Juli 1852 (Nr. 153 des Reichs-Gesetzblattes**) erflossenen Reserve-Statutes festzusetzen, daß die Reserve-Mannschaft, so lange sie nicht zur aktiven Dienstleistung einberufen wird, der zivil-geistlichen Jurisdikzion unterstehe.

Csorich m. p.

316.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 18. November 1852,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen und Steuerämter,

betreffend die Gebührenbehandlung von, für den Staatsschatz oder gebührenfreie Personen geleisteten Hypothekar-Kauzionen.

Aus Anlaß einer Anfrage über die Gebührenbehandlung von, für den Staatsschatz oder gebührenfreie Personen geleistete Hypothekar-Kauzionen, hat das hohe k. k. Finanz-Ministerium mit dem Erlaße vom 16. Oktober 1852 Z. 36992/2494 bedeutet, daß die Urkunden, womit intabulirte Kapitalien, als Sicherstellung für ein mit der Staatsverwaltung abgeschlossenes Rechtsgeschäft gewidmet, oder womit unbewegliche Güter als Hypothek für solche Rechtsgeschäfte bestellt werden, nach der T. P. 61 und 78 des provisorischen Gesetzes vom 9. Februar 1850, dem skalamäßigen Stempel mit Rücksicht auf die Bestimmungen der §§. 20 und 69 der Gebührengesetze und die T. P. 84 dieser Gesetze unterliegen.

Werden derlei Urkunden in die öffentlichen Bücher eingetragen, so ist der Pächter zur Entrichtung der in der T. P. 45 B. a) vorgeschriebenen ½ perzentigen Gebühr nach §. 68 Abtheilung 4 des Gesetzes nicht verpflichtet, weil durch eine solche Eintragung nicht er, sondern lediglich das gebührenfreie Aerar ein dingliches Recht erwirbt. Die übliche Kontrakts-Bedingung, daß die Eintragung auf Kosten des Kauzionspflichtigen zu geschehen habe, steht nicht im Wege, denn durch dieselbe wird der

---

*) Zu Folge Erlaßes des hohen Ministeriums für Kultus und Unterricht vom 25. November 1852 Z. 4749 sind von dieser Bestimmung mit Erlaß des Landesguberniums vom 6. Dezember 1852 Z. 52071 sämmtliche Kreisämter, Konsistorien aller Ritus und die Superintendentur augsburgischer Konfession in Kenntniß gesetzt worden.

**) Landes-Gesetzblatt, XXVII. Stück, Nr. 181, Seite 429.

wiązuje dającego kaucyę tylko do ponoszenia kosztów z wpisem połączonych o tyle, o ile takowe prawnie wyrachowane być mogą. Takie atoli wyrachowanie zachodzi według ustawy o należytościach tylko co do stempla od podania o wpisanie do ksiąg, ponieważ na podstawie tejże opiera się obowiązek do opłacania stempla od podań bez względu na to, czyli kto dla siebie samego, czy dla kogo innego wnosi podanie, do opłacania zaś należytości od wpisu tylko nabywca prawa, nie zaś ten, który o to dla kogo innego wnosi podanie, jest obowiązany.

Któreto rozporządzenie powiatowym Administracyom Skarbowym i Urzędom Podatkowym ku wiadomości i zastosowaniu niniejszem oznajmia się.

Krajewski m. p.

317.

Rozrządzenie Ministerstwa Spraw Zewnętrznych z dnia 21. Listopada 1852,

(Dziennik praw państwa, część LXVIII., nr. 236, wydana dnia 27. Listopada 1852),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

w przedmiocie zawartej z Królestwem Saskiem konwencyi względem wzajemnego wolnego wywozu pensyj i poborów podobnych.

Podaje się do powszechnej wiadomości następujące oświadczenie Ministerstwa cesarskiego dd[to] Wiedeń 12. Listopada t. r., zamienione w dniu 17. Listopada t. r. za podobne oświadczenie Ministerstwa król. saskiego dd[to] Drezno 23. Października r. b., w przedmiocie zawartej między Rządem ces. Austryackim a król. Saskim konwencyi, odnoszącej się do tego, iż poddanym obustronnych państw wolno będzie w obrębie państwa drugiego, spożywać bez wszelkiej opłaty pensye i inne pobory z kas publicznych.

(L. S.) **Hr. Buol-Schauenstein** m. p.

Oświadczenie Ministeryalne.

Ponieważ Rząd ces. Austryacki i Rząd król. Saski zgodziły się w tem życzeniu, ażeby, dla ulżenia i powiększenia obrotu między obudwoma Państwami, zniesione zostały te ograniczenia i uciążliwości, którym poddani Ich podlegali za granicą przy spożywaniu pensyj i innych podobnych poborów z kas publicznych, dla tego Rząd ces. Austryacki oświadcza niniejszem:

Kauzionspflichtige nur zu den mit der Eintragung verbundenen Kosten verpflichtet, soweit solche gesetzlich berechnet werden können. Eine solche Berechnung findet aber nach dem Gebührengesetze nur hinsichtlich der Stempel zur Eingabe um die bücherliche Eintragung Statt, weil nach demselben die Verpflichtung zum Eingabenstempel ohne Unterschied, ob Jemand für sich oder für eine andere Person einschreitet, besteht, zur Eintragungsgebühr aber nur derjenige, welcher das Recht erwirkt, nicht aber derjenige, welcher darum für einen Anderen einschreitet, verpflichtet ist.

Dieß wird den Kameral-Bezirks-Verwaltungen und Steuerämtern zur Wissenschaft und Darnachachtung kundgemacht.

Krajewski m. p.

317.

Erlaß des Ministeriums des Aeußeren vom 21. November 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXVIII. Stück, Nr. 236, ausgegeben am 27. November 1852),

giltig für alle Kronländer,

hinsichtlich eines getroffenen Uebereinkommens mit dem Königreiche Sachsen wegen gegenseitiger Freizügigkeit der Pensionen und ähnlichen Bezüge.

Die nachstehende, gegen eine entsprechende königlich-sächsische Ministerial-Erklärung, ddto. Dresden 23. Oktober d. J., hierorts am 17. November d. J. ausgewechselte kaiserliche Ministerial-Erklärung, ddo. Wien 12. November d. J., über das zwischen der kaiserlich-österreichischen und der königlich-sächsischen Regierung geschlossene Uebereinkommen, wegen des Ihren beiderseitigen Unterthanen auf dem Gebiete des anderen Staates zu gestattenden abzugsfreien Verzehrens von Pensionen und anderen derlei Bezügen aus öffentlichen Kassen, wird hiemit zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

(L. S.) **Gr. Buol-Schauenstein** m. p.

Ministerial-Erklärung.

Da sich die kaiserlich-österreichische Regierung einerseits und die königlich-sächsische Regierung andererseits in dem Wunsche begegnet haben, zu thunlichster Erleichterung und Beförderung des Verkehrs zwischen beiden Staatsgebieten diejenigen Beschränkungen und Erschwerungen gegenseitig aufzuheben, denen Ihre Unterthanen bei dem Verzehren von Pensionen und anderen dergleichen Bezügen aus öffentlichen Kassen im Auslande bisher unterworfen waren, so wird im Namen der kaiserlich-österreichischen Regierung hiemit erkärt:

Jeżeli urzędnicy cywilni, lub osoby wojskowe, uwolnieni ze służby z pensyą, wdowy i sieroty po urzędnikach, inwalidzi, lub inne osoby, pobierający wsparcie z kas rządowych, obrali sobie lub na przyszłość obiorą zamieszkanie swoje w obrębie Państwa Saskiego, wówczas to, co pobierają z kas publicznych, ani im nie będzie odebranem, ani też przez potrącania ograniczonem.

Osoby, życzące sobie w Królestwie Saskiem spożywać płacę, którą pobierają od Rządu cesarskiego, winny względem rozporządzenia do kasy w tym przedmiocie wydać się mającego, uczynić podanie do ces. Ministerstwa Finansów, albo do Władzy finansowej krajowej tego kraju koronnego, w którym się znajduje kasa właściwa.

Spensyonowani wojskowi austryaccy potrzebują według zwyczaju dotychczasowego, do pobytu za granicą, a zatem także i do pobierania pensyj za granicą, pozwolenia ze strony c. k. Ministerstwa Wojny.

Chociaż z powodu spożywania pensyj w Państwie Saskiem, takowa nie ulegnie bynajmniej potrącaniu, wszelako wyjętemi są od tejże wolności te potrącania, które jako należytości podatkowe, albo ze związku służbowego, albo z pretensyj prywatnych, sądownie uznanych, ciążą prawnie na pensyach, prowizyach i innych poborach, i takowe utrzymane będą w swej mocy.

W dowód czego niniejsze oświadczenie wystawionem i podpisanem zostało przez Ministra Spraw Zewnętrznych i cesarskiego Domu Jego C. K. Apostolskiej Mości, mające być zamienionem za odpowiednie oświadczenie Rządu królewsko-saskiego, a postanowienia niniejszem oświadczeniem objęte, ogłoszonemi będą po uskutecznionej zamianie, w austryackim Dzienniku praw Państwa i rządu, poczem wejdą w życie w Państwie Austryackiem.

318.

Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i najwyższej Władzy Policyjnej z dnia 22. Listopada 1852,

(Dziennik praw państwa, część LXVIII., nr. 237, wydana dnia 27. Listopada 1852),

mocą którego „*Slovenske novini*“ ogłasza się za gazetę urzędową.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, w porozumieniu z najwyższą Władzą Policyjną, ogłasza niniejszem wychodzące w Wiedniu w języku słowackim „*Slovenske novini*“ za gazetę urzędową, w myśl §. 13. ustawy o druku.

Bach m. p. **Kempen** m. p.

Wenn mit Pension entlassene Beamte im Zivil- oder Militärdienste, Witwen und Waisen von Beamten, Invaliden oder sonst mit Unterstützungen aus Staatskassen versehene Personen ihren Wohnsitz im jenseitigen Staatsgebiete gewählt haben oder künftig wählen sollten, werden die ihnen zukommenden Genüsse deßhalb weder entzogen, noch durch Abzüge geschmälert werden.

Jene Personen, welche den ihnen von der kaiserlichen Regierung gewährten Bezug in dem Königreiche Sachsen zu verzehren wünschen, haben sich wegen der dießfalls einzuleitenden Kasseverfügung an das Finanzministerium oder die Finanz-Landesbehörde jenes Kronlandes zu wenden, in welchem sich die betreffende Kasse befindet.

Pensionirte österreichische Militär-Individuen bedürfen nach der bisherigen Beobachtung zum befugten Aufenthalte im Auslande, und daher auch zum Pensionsbezuge dorthin, stets des Urlaubes von Seite des Kriegsministeriums.

Wiewohl aus dem Titel der Uebertragung des Pensionsgenußes in die königlich-sächsischen Staaten derselbe keinem Abzuge unterworfen wird, so sind doch jene Abzüge, welche an Steuergebühr sowie aus dem Dienstverbande oder durch gerichtlich anerkannte Privatforderungen auf den zu übertragenden Pensionen, Provisionen und sonstigen Genüssen gesetzlich haften, von der erwähnten Abzugsfreiheit auszunehmen und fortan aufrecht zu erhalten.

Zu Urkund dessen ist gegenwärtige Erklärung von Seiner k. k. Apostolischen Majestät Minister der auswärtigen Angelegenheiten und des kaiserlichen Hauses ausgestellt und unterfertigt worden, um gegen eine entsprechende Erklärung der königlich-sächsischen Regierung ausgewechselt zu werden, und sollen die Bestimmungen dieser Erklärung nach erfolgter Auswechslung durch das österreichische Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt bekannt gemacht werden, und innerhalb des österreichischen Kaiserstaates in Wirksamkeit treten.

318.

Verordnung des Ministeriums des Innern und der Obersten Polizei-Behörde vom 22. November 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXVIII. Stück, Nro. 237, ausgegeben am 27. November 1852),

womit die „Slovenske novini“ zu einer ämtlichen Zeitung erklärt werden.

Vom Ministerium des Innern, im Einvernehmen mit der Obersten Polizei-Behörde, werden die in Wien in slovakischer Sprache erscheinenden „Slovenske novini“ zu einer ämtlichen Zeitung im Sinne des §. 13. der Preß-Ordnung erklärt.

Bach m. p. **Kempen** m. p.

319.

Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i najwyższej Władzy Policyjnej z dnia 22. Listopada 1852,

(Dziennik praw państwa, część LXVIII., nr. 238, wydana dnia 27. Listopada 1852),

mocą którego ogłasza się gazetę lublańską i gazetę klagenfurtską za gazety urzędowe.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, w porozumieniu z najwyższą Władzą Policyjną, ogłasza niniejszem wychodzącą w Lublanie gazetę „*Laibacher-Zeitung*“, za gazetę urzędową w Księstwie Kraińskiem, a gazetę „*Klagenfurter-Zeitung*“, wychodzącą w Klagenfurcie, za gazetę urzędową w Księstwie Karyntyjskiem, w myśl §. 13. ustawy o druku.

Bach m. p. **Kempen** m. p.

320.

Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i najwyższej Władzy Policyjnej z dnia 22. Listopada 1852,

(Dziennik praw państwa, część LXVIII., nr. 239, wydana dnia 27. Listopada 1852),

mocą którego ogłasza się gazetę zagrzebską za gazetę urzędową niemiecką w Królestwach Kroacyi i Slawonii.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, w porozumieniu z najwyższą Władzą Policyjną, ogłasza niniejszem wychodzącą w Zagrzebiu gazetę „*Agramer-Zeitung*“ za niemiecką gazetę urzędową w Królestwach Kroacyi i Slawonii, w myśl §. 13. ustawy o druku.

Bach m. p. **Kempen** m. p.

321.

Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i najwyższej Władzy Policyjnej z dnia 22. Listopada 1852,

(Dziennik praw państwa, część LXVIII., nr. 240, wydana dnia 27. Listopada 1852),

mocą którego ogłasza się gazety: „*Gazetta ufficiale di Venezia*“, „*Foglio di Verona*“ i „*Gazetta di Milano*“ za gazety urzędowe w Królestwie Lombardzko-Weneckiem.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, w porozumieniu z najwyższą Władzą Policyjną, ogłaszają niniejszem gazety: „*Gazetta ufficiale di Venezia*“ wycho-

319.

Verordnung des Ministeriums des Innern und der Obersten Polizei=Behörde vom 22. November 1852,

(im Reichs=Gesetzblatte, XLVIII. Stück, Nro. 238, ausgegeben am 27. November 1852),

womit die „Laibacher Zeitung" und die „Klagenfurter Zeitung" zu ämtlichen Zeitungen erklärt werden.

Vom Ministerium des Innern, im Einvernehmen mit der Obersten Polizeibehörde, wird die zu Laibach erscheinende „Laibacher Zeitung" zur ämtlichen Zeitung im Herzogthume Krain, und die zu Klagenfurt erscheinende „Klagenfurter Zeitung" zur ämtlichen Zeitung im Herzogthume Kärnthen im Sinne des §. 13. der Preß=Ordnung erklärt.

Bach m. p. **Kempen** m. p.

320.

Verordnung des Ministeriums des Innern und der Obersten Polizei=Behörde vom 22. November 1852,

(im Reichs=Gesetzblatte, LXVIII. Stück, Nr. 239, ausgegeben am 27. November 1852),

womit die „Agramer Zeitung" zur deutschen ämtlichen Zeitung in den Königreichen Kroazien und Slavonien erklärt wird.

Vom Ministerium des Innern, im Einvernehmen mit der Obersten Polizei=Behörde, wird die zu Agram erscheinende „Agramer Zeitung" zur deutschen ämtlichen Zeitung in den Königreichen Kroazien und Slavonien im Sinne des §. 13. der Preß=Ordnung erklärt.

Bach m. p. **Kempen** m. p.

321.

Verordnung des Ministeriums des Innern und der Obersten Polizei=Behörde vom 22. November 1852,

(im Reichs=Gesetzblatte, LXVIII. Stück, Nro. 240, ausgegeben am 27. November 1852),

womit die „Gazzetta ufficiale di Venezia", das "Foglio di Verona" und die „Gazzetta di Milano" zu ämtlichen Zeitungen im lombardisch=venezianischen Königreiche erklärt werden.

Vom Ministerium des Innern, im Einvernehmen mit der Obersten Polizei=Behörde, werden die zu Venedig erscheinende „Gazetta ufficiale di Venezia ,

dzącą w Wenecyi, *„Foglio di Verona“* wychodzącą w Weronie i *„Gazetta di Milano“* wychodzącą w Medyolanie, za gazety urzędowe dla Królestwa Lombardzko-Weneckiego, w myśl §. 13. ustawy o druku.

Bach m. p. **Kempen** m. p.

322.

Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 23. Listopada 1852,

(Dziennik praw państwa, część LXVIII., nr. 241, wydana dnia 27. Listopada 1852),

do wszystkich Namiestników i Naczelników kraju,

mocą którego, w skutku najwyższego pisma gabinetowego z dnia 20. Listopada 1852, zakazuje się wszędzie i bez wyjątku towarzystwom prywatnym, istniejącym w Państwie Austryackiem, a mianowicie towarzystwom dobroczynność na celu mającym, zanosić prośby do obcych Panujących i Członków Domów panujących zagranicznych o zapomogi, wsparcia i t. p.

Jego Ces. Król. Apostolska Mość, powziąwszy wiadomość, iż niektóre towarzystwa prywatne, istniejące w Państwie Austryackiem, mianowicie mające dobroczynność na celu, zanoszą prośby do obcych Panujących i Członków Domów panujących zagranicznych o zapomogi, wsparcia i t. p., a wziąwszy na uwagę dalej, iż takie postępowanie niezgodnem jest ani ze względami, jakie w téj mierze między Państwami zachować należy, ani też stosownem, dając powód do mniemania nieprzyzwoitego i nieprawdziwego, iż dobroczynność poddanych Najjaśniejszego Pana, która się przy każdej sposobności skuteczną okazała, i tak przez Jego C. K. Mość, jako też ze strony Najjaśniejszego Panującego Domu, każdego czasu według sił wspomaganą bywała, uciekać się musi do zagranicznych, dla zebrania środków do utworzenia i utrzymania zakładów dobroczynnych, raczył najwyższem pismem gabinetowem z dnia 20. b. m. nakazać, ażeby wspomnione postępowanie wszędzie i bez wyjątku ustało.

Rzeczone najwyższe postanowienie podaje się do wiadomości powszechnej z tem dołożeniem, iż władze jak najściślej nad tem czuwać winny, ażeby takowe tak przez towarzystwa już istniejące, jakoteż przy zakładaniu nowych towarzystw, jak najdokładniej przestrzeganem było, a w szczególności, ażeby przełożeni i przedsiębiorcy takich towarzystw za to odpowiedzialnymi byli.

Bach m. p.

das zu Verona erscheinende „Foglio di Verona“ und die zu Mailand erscheinende „Gazzetta di Milano“ zu ämtlichen Zeitungen für das lombardisch-venezianische Königreich im Sinne des §. 13. der Preß-Ordnung erklärt.

Bach m. p. **Kempen** m. p.

322.

Verordnung des Ministeriums des Innern vom 23. November 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXVIII. Stück, Nro. 241, ausgegeben am 27. November 1852),

an sämmtliche Statthalter und Länder-Chefs,

womit in Gemäßheit des Allerhöchsten Kabinetschreibens vom 20. November 1852 überall und ohne Ausnahme untersagt wird, daß die in den österreichischen Staaten bestehenden Privatvereine, und insbesondere jene für Wohlthätigkeitszwecke, Ansuchen um Beiträge, Unterstützungen und dergleichen, auch an auswärtige Souveräne und Glieder auswärtiger Regentenhäuser richten.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben in Folge der gemachten Wahrnehmung, daß von Seite mancher, in den österreichischen Staaten, namentlich für Wohlthätigkeitszwecke bestehenden Privatvereine, Ansuchen um Beiträge, Unterstützungen und dergleichen, auch an auswärtige Souveräne und Glieder auswärtiger Regentenhäuser gerichtet werden, und in der Erwägung, daß ein solcher Vorgang weder mit den dießfalls eintretenden internazionalen Rücksichten im Einklange steht, noch auch sonst angemessen ist, indem dadurch der unziemlichen und unstatthaften Voraussetzung Raum gelassen wird, als wäre der, stets erfolgreich bewährte, von Seiner Majestät und dem Allerdurchlauchtigsten Regentenhause zu jeder Zeit nach Kräften geförderte Wohlthätigkeitssinn Allerhöchst-Ihrer Unterthanen in der Aufbringung der Mittel zur Gründung und Erhaltung gemeinnütziger Anstalten an die Beihilfe des Auslandes angewiesen, mit Allerhöchsten Kabinetschreiben vom 20. l. M. zu verordnen befunden, daß der gedachte Vorgang überall und ohne alle Ausnahme abgestellt werde.

Diese Allerhöchste Anordnung wird mit dem Beifügen hiemit allgemein kundgemacht, daß die Behörden strengstens darüber zu wachen haben, daß dieselbe sowohl von Seite der bestehenden Vereine, als auch bei der Gründung neuer, genauestens beobachtet, und daß namentlich die Vorstände und Unternehmer solcher Vereine hiefür verantwortlich gemacht werden.

Bach m. p.

[illegible]

[illegible]

Bach m. p. [illegible] m. p.

[illegible]

Verordnung des [illegible] vom [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Bach m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XLIV.

Wydana i rozesłana dnia 11. Marca 1853.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XLIV. Stück.

Ausgegeben und versendet am 11. März 1853.

323.

Rozrządzenie Ministerstwa Finansów z dnia 29. Października 1852 *),

(Dziennik praw Państwa, część LXIX., nr. 242, wydana dnia 4. Grudnia 1852),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem Węgier, Siedmiogrodu, Kroacyi i Slawonii, Województwa Serbskiego i Banatu Temeskiego,

tyczące się uwolnienia od należytości orzeczeń, wydawanych w przedmiocie odstąpienia dóbr.

Zważywszy, iż orzeczenia sądowe, wydawane na żądanie krydataryusza o dozwolenie prawnych dobrodziejstw odstąpienia dóbr, nie są wyrokami, na mocy których następuje przeniesienie majątku; zważywszy dalej, iż ani §§. 365 i 366. ustawy sądowéj powszechnéj, ani §§. 483 i 484 ustawy sądowéj Galicyjskiéj, aniteż §§. 470 i 471 ustawy *„regulamento del processo civile"*, nie przepisują wyniesienia skargi i wydania formalnego wyroku na takowe żądanie; przeto Ministerstwo Finansów w porozumieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości, oświadcza niniejszém, iż wspomnione orzeczenia nie mają być policzone do tych wyroków, przez które następuje przeniesienie majątku (pozycya taryf. 103 II. A. *c)*, lecz do ekspedycyj, które na mocy poz. tar. 7. lit. *i)* ustawy o należytościach z dnia 9. Lutego 1850 r., są wolnemi od opłaty.

Baumgartner m. p.

324.

Rozrządzenie Ministerstwa Finansów z dnia 22. Listopada 1852,

(Dziennik praw Państwa, część LXIX., nr. 243, wydana dnia 4. Grudnia 1852),

moc mające dla wszystkich krajów wspólnego Związku Celnego,

mocą którego stanowi się, iż tak zwane cygara bielunowe podlegają postępowaniu według pozycyi taryfowéj 9. lit. b) taryfy celnéj, jako fabrykaty tytuniowe.

W porozumieniu z c. k. Ministerstwami Handlu i Spraw Wewnętrznych, stanowi się, iż cygara bielunowe, to jest takie cygara, których część wewnętrzna składa się z ziela bielunu dziędzierawy *(stramonium)*, a okładka z liścia tytuniu, jako mieszanina przedmiotów poz. taryf. 9. lit. *b)* i 97. na mocy zasady, wyrzeczonéj w §. 7. uwag wstępnych do taryfy celnéj z dnia 6. Listopada 1851 r., ulegają opłacie według przedmiotu, wyższą opłatą nałożonego, zatem

---

*) Treść niniejszego rozporządzenia Ministerstwa Skarbu obwieściła krajowa Dyrekcyja skarbowa dnia 18. Listopada 1852 do l. 52887, wszystkim dochodowym administracyom powiatowym i urzędom podatkowym ku wiadomości i przestrzeganiu.

323.

Erlaß des Finanz-Ministeriums vom 29. Oktober 1852*),

(im Reichs-Gesetzblatte, LXIX. Stück, Nro. 242, ausgegeben am 4. Dezember 1852),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme von Ungarn, Siebenbürgen, Kroazien und Slavonien, der serbischen Woiwodschaft und des Temeser Banates,

bezüglich der gebührenfreien Behandlung der Entscheidungen über Güter-Abtretungs-Gesuche.

Da die Entscheidungen der Gerichte über das Begehren eines Kridatars wegen Bewilligung der gesetzlichen Wohlthaten der Güter-Abtretung keine Erkenntnisse sind, wodurch eine Vermögens-Uebertragung stattfindet, und weder die §§. 365 und 366 der allgemeinen, und die §§. 483 und 484 der westgalizischen Gerichts-Ordnung, noch die §§. 470 und 471 des regolamento del processo civile die Ueberreichung einer Klage und die Fällung eines förmlichen Urtheiles über ein solches Begehren vorschreiben, so findet das Finanzministerium im Einvernehmen mit dem Justizministerium zu erklären, daß die gedachten Entscheidungen nicht den Erkenntnissen, wodurch eine Vermögens-Uebertragung stattfindet (Tarifpost 103 II. A. c), sondern den in der Tarifpost 7. lit. i) des Gebührengesetzes vom 9. Februar 1850 erwähnten gebührenfreien Ausfertigungen zuzuzählen sind.

Baumgartner m. p.

324.

Erlaß des Finanzministeriums vom 22. November 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXIX. Stück, Nro. 243, ausgegeben am 4. Dezember 1852)

wirksam für alle Länder des österreichischen Zollverbandes,

wodurch bestimmt wird, daß die sogenannten Stechapfel-Zigarren nach Maßgabe der Tarifpost 9, lit. b) des Zolltarifes als Tabakfabrikate zu behandeln seien.

Im Einverständnisse mit den Ministerien des Handels und des Innern wird festgesetzt, daß die sogenannten Stechapfel-Zigarren, d. i. Zigarren, deren Einlage aus dem Kraute des Stechapfels (Stramonium) und deren Deckblatt aus einem Tabakblatte besteht, als ein Gemenge von Gegenständen der Tarifposten 9 lit. b) und 97, in Folge des im §. 7 der Vorerinnerungen zum Zolltarife vom 6. November 1851 aufgestellten Grundsatzes nach dem höher tarifirten Bestandtheile, folglich als

---

*) Der Inhalt dieses Finanz-Ministerial-Erlaßes ist von der Finanz-Landes-Direkzion sämmtlichen Kameral-Bezirks-Verwaltungen und Steuerämtern zur Wissenschaft und Darnachachtung am 18. November 1852 Z. 52887 kundgemacht worden.

jako fabrykat z tytuniu według p. t. 9. *b)* uważanemi będą, podlegają więc przy sprowadzaniu z zagranicy opłacie cła i należytości licencyjnéj.

Pozwolenie do sprowadzenia takich cygar bez różnicy ich ilości, a zatem także w przypadkach, wskazanych w §. 19. lit. *a)* ustawy o cłach i monopoliach rządowych, tudzież w §. 21. ustępu 7. uwag wstępnych do taryfy celnéj, udzielać będzie władza finansowa krajowa, która tego pozwolenia udzielać może tylko za porozumieniem się wprzód z władzą polityczną właściwą i za jéj przyzwoleniem.

Baumgartner m. p.

325.

Rozporządzenie Ministerstwa Wojny z dnia 22. Listopada 1852,

(Dziennik praw Państwa, część LXIX., nr. 244, wydana dnia 4. Grudnia 1852),

mocą którego, w skutku najwyższego postanowienia z dnia 20go Listopada 1852 roku, rozciąga się od dnia 1. Grudnia 1852 r. moc obowiązująca ustawy o druku z dnia 27. Maja 1852 r. także na c. k. wojsko, na mieszkańców Pogranicza Wojskowego i na wszystkie inne osoby, podlegające sądownictwu wojskowemu, z niektóremi zmianami i dodatkami do téjże ustawy.

Jego C. K. Apostolska Mość raczył najwyższém postanowieniem ddto Wiedeń 20. Listopada 1852 r. nakazać, ażeby ustawa o druku, wydana najwyższym patentem z dnia 27. Maja 1852 (nr. 122, Dz. pr. P.) dla wszystkich krajów koronnych, z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego, rozciągniętą została także na c. k. wojsko, na mieszkańców Pogranicza Wojskowego, tudzież na wszystkie inne osoby, podlegające sądownictwu wojskowemu, jednakże z następującemi zmianami i dodatkami, oraz, ażeby wyżrzeczona ustawa, przy równoczesném zniesieniu wszelkich dawniejszych przeciw nadużyciu druku wymierzonych przepisów, od piérwszego Grudnia 1852 obowiązywać zaczęła.

Piérwsze. Prawo udzielania pozwoleń do sprzedaży pewnych pism drukowych peryodycznych, służące Namiestnikowi na mocy §. 8. ustawy o druku, pozostawione mu jest, wyjąwszy Pogranicze Wojskowe, także względem osób, zostających pod sądownictwem wojskowém; w Pograniczu zaś Wojskowém udzielać będzie podobne licencye Komenda wojskowa krajowa.

Poza Pograniczem Wojskowém udzielać będą pozwolenia do przedaży obrazków Świętych, modlitw i książek do modlenia, władze cywilne, wspomnione w §. 8. ustawy o druku; w Pograniczu zaś Wojskowém pod okolicznościami w §. 8. wspomnionemi, komendy pułków, a względnie magistraty gmin;

Tabakfabrikate nach Tarifpost 9, b) zu behandeln sind, somit bei der Einfuhr aus dem Auslande der Entrichtung des Zolles und der Lizenzgebühr unterliegen.

Die Ertheilung der Bewilligung zum Bezuge dieser Zigarren, ohne Unterschied der Menge, somit auch in den im §. 19 lit. a) der Zoll- und Staats-Monopols-Ordnung, dann im §. 21 Absatz 7 der Vorerinnerungen zum Zolltarife bezeichneten Fällen steht der Finanz-Landes-Behörde zu, welche dieselbe nur nach vorläufiger Rücksprache mit der kompetenten politischen Behörde und mit Zustimmung derselben ertheilen darf.

Baumgartner m. p.

325.

Verordnung des Kriegsministeriums vom 22. November 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXIX. Stück, Nr. 244, ausgegeben am 4. Dezember 1852),

wodurch in Folge Allerhöchster Entschließung vom 20. November 1852, die Preß-Ordnung vom 27. Mai 1852 auch für die k. k. Armee, die Bewohner des Militärgrenzgebietes und für alle anderen der Militärgerichtsbarkeit unterstehenden Personen mit mehreren Abänderungen und Zusätzen vorgeschrieben, und vom 1. Dezember 1852 angefangen in Wirksamkeit gesetzt wird.

Seine kaiserlich-königliche Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung ddo. Wien am 20. November 1852, zu bestimmen geruht, daß die mit Allerhöchstem Patente vom 27. Mai 1852 (Nr. 122 des Reichs-Gesetzblattes) für sämmtliche Kronländer, mit Ausnahme des Militärgrenzgebietes, erlassene Preß-Ordnung auch für die k. k. Armee, die Bewohner des Militärgrenzgebietes, sowie auch für alle anderen der Militärgerichtsbarkeit unterstehenden Personen, jedoch mit folgenden Abänderungen und Zusätzen zu gelten, und unter gleichzeitiger Aufhebung aller früheren gegen den Mißbrauch der Presse erlassenen gesetzlichen Bestimmungen, vom ersten Dezember 1852 an, in Wirksamkeit zu treten habe.

Erstens. Die nach §. 8 der Preß-Ordnung dem Statthalter zustehende Ertheilung von Lizenzen zum Verkaufe bestimmter periodischer Druckschriften, ist demselben außerhalb der Militärgrenze auch für Personen, welche der Militärgerichtsbarkeit angehören, eingeräumt; in der Militärgrenze aber hat diese Lizenzen das Landes-Militär-Kommando zu ertheilen.

Die Verleihung von Lizenzen zum Verkaufe von Heiligenbildern, Gebeten und Gebetbüchern steht außerhalb der Militärgrenze den in dem §. 8 der Preß-Ordnung genannten Zivilbehörden, in der Militärgrenze aber unter den im §. 8 angeführten Umständen, dem Regiments-Kommando, bezugsweise dem Kommunitäts-

dla przedawców zaś, którzy nie stoją pod jaką komendą, komenda wojskowa krajowa.

W Pograniczu Wojskowém władza wojskowa, będąca w miejscu, gdzie się przedaż odbywa, czuwać będzie nad tem, żeby granice pozwolenia przekroczonemi nie były, zewnątrz niego zaś władza cywilna, wyznaczona do tego w ustawie o druku.

Powtóre. Wszystkim oficerom, tak czynnym, jakoteż spensyonowanym i tym, którzy z zatrzymaniem stopnia wystąpili z wojska, tudzież wszystkim innym osobom, które zostają w służbie wojskowéj, lub ustanowione są przy administracyi wojskowéj, zakazuje się ściśle wydawać lub brać udział w redakcyi pisma drukowego peryodycznego, kaucyi podlegającego, lub też zamieszczać w nich artykuły polityczne lub takie, które wpływają niekorzystnie na dyscyplinę, duch, lub obowiązki wojska. Wykraczający przeciw temu zakazowi karani będą aresztem od jednego do trzech miesięcy; przy zachodzących okolicznościach, uciążających, lub w razie powtórnego przekroczenia, areszt ma być zaostrzonym; oficerowie zaś i urzędnicy, tudzież osoby wojskowe, nie zostające w czynnéj służbie, ulegną karze oddalenia, podoficerowie degradowaniu.

Takiéj saméj karze podlegają ci, którzy przez zatajenie stanu swego wojskowego zyskają podstępnym sposobem koncesyę do wydawania jakiegobądź pisma peryodycznego.

Trzecie. Inne osoby, podlegające sądownictwu wojskowemu, lecz nie należące do kategoryj wspomnionych w poprzednim ustępie, prosić winny o koncesyę do wydawania albo redakcyi pisma drukowego peryodycznego, podlegającego kaucyi, przy zachowaniu przepisów, objętych w §§. 10—12. ustawy o druku, zewnątrz Pogranicza Wojskowego przez Ministerstwo Wojny u najwyższéj Władzy Policyjnéj, w Pograniczu zaś Wojskowém u Ministerstwa Wojny, które w téj mierze, za porozumieniem z najwyższą Władzą Policyjną, postąpić winno. Pozyskanie pozwolenia, tudzież złożenie kaucyi, wykazać należy zewnątrz Pogranicza Wojskowego przed władzą ku temu wskazaną w §. 10. ustawy o druku; w Pograniczu zaś Wojskowém, w komendzie pułkowéj, a względnie w magistratach gmin.

Czwarte. Jeżeli wykazanie to nie będzie albo wcale uskutecznioném, albo nie w zupełności dokonaném, rzeczone władze winny będą wstrzymać wydawanie pisma drukowego peryodycznego dopóty, dopóki wszystkie warunki prawne dopełnionemi nie będą.

W taki sam sposób, i przy zagrożeniu takich samych skutków z zaniedbania, należy oznajmić wszelką zmianę, jaka się wydarzy w ciągu wydawania

Magistrate, und für jene Verkaufswerber, welche unter keinem solchen Kommando stehen, dem Landes-Militär-Kommando zu.

Das Nichtüberschreiten dieses Befugnißes ist in der Militärgrenze von der Militär-Behörde des Ortes, wo der Verkauf geschieht, außerhalb derselben aber von der hiezu durch die Preß-Ordnung berufenen Zivil-Behörde zu überwachen.

Zweitens. Die Herausgabe oder die Betheiligung an der Redakzion einer kauzionspflichtigen periodischen Druckschrift, so wie die Einschaltung politischer oder solcher Artikel, welche die Disciplin, den Geist oder die Standespflichten des Heeres nachtheilig berühren, in periodischen Druckschriften, ist allen Offizieren, sowohl den aktiven, als pensionirten, und mit Beibehalt des Charakters ausgetretenen, sowie auch allen anderen in Militärdiensten stehenden, oder bei der Verwaltung der Armee angestellten Personen gänzlich untersagt. Dawider Handelnde sind mit Arrest von Einem bis zu drei Monaten zu bestrafen; bei erschwerenden Umständen oder im Wiederholungsfalle ist der Arrest zu verschärfen, Offiziere aber und Beamte, so wie unobligate Militärparteien sind nebstdem mit Entlassung, Unteroffiziere mit Degradirung zu bestrafen.

Gleichen Strafen unterliegen auch diejenigen, welche durch Verheimlichung ihrer Militär-Eigenschaft die Konzession zur Herausgabe was immer für einer periodischen Druckschrift erschleichen.

Drittens. Andere, zu den im vorigen Absatze angeführten Kategorien nicht gehörige, jedoch der Militärgerichtsbarkeit unterstehende Personen haben die Konzession zur Herausgabe oder Redakzion einer kauzionspflichtigen periodischen Druckschrift, unter Beobachtung der sonstigen, in den §§. 10—12 der Preß-Ordnung enthaltenen Vorschriften, außerhalb der Militärgrenze durch das Kriegsministerium bei der Obersten Polizei-Behörde, in der Militärgrenze aber bei dem Kriegsministerium, welches sich hierüber mit der Obersten Polizei-Behörde in das Einvernehmen zu setzen hat, anzusuchen. Mit der erlangten Bewilligung, so wie über den Erlag der Kauzion ist sich außerhalb der Militärgrenze bei den in dem §. 10 der Preß-Ordnung hiezu berufenen Behörden, in der Militärgrenze aber bei dem Regiments-Kommando, bezugsweise bei dem Kommunitäts-Magistrate auszuweisen.

Viertens. Diese Behörden haben, falls diese Ausweisung unterlassen, oder nicht als vollständig erkannt wird, die Herausgabe der periodischen Druckschrift bis zur Erfüllung aller gesetzlichen Bedingungen einzustellen.

Auf gleiche Weise und unter denselben Folgen eines Versäumnißes ist auch jede während der Herausgabe einer periodischen Druckschrift eintretende Veränderung an

pisma drukowego peryodycznego pod względem warunków w §. 10[tym] wskazanych.

W razie zażalenia, wyniesionego przeciw rozporządzeniom tychże władz, nie mającego wszakże skutku wstrzymującego, rozstrzygać będzie zewnątrz Pogranicza Wojskowego Namiestnik kraju koronnego; w dalszym zaś ciągu instancyi, najwyższa Władza Policyjna; w Pograniczu Wojskowém, komendant wojskowy kraju, a w ostatniéj instancyi, Ministerstwo Wojny.

Piąte. Do wydawania, albo redakcyi pism drukowych peryodycznych, nie podlegających kaucyi, osoby wojskowe stanu zbrojnego i niezbrojnego, jak długo zostają w czynnéj służbie, prosić winny o koncesyę Ministerstwo Wojny, wszelkie zaś inne osoby, podlegające sądownictwu wojskowemu, Komendę wojskową kraju; w obudwóch przypadkach zaś winny przedłożyć dowody, przepisane w §. 10. ustawy o druku.

W piérwszym przypadku winien się porozumiéć Minister Wojny z najwyższą Władzą Policyjną, w drugim Komenda wojskowa kraju z Namiestnikiem; w obudwóch przypadkach zaś należy tak o udzielonéj koncesyi, jakoteż o wyjściu i o ustaniu takiego pisma, udzielić wiadomość najwyższéj Władzy Policyjnéj.

Względem wykazania uzyskanego pozwolenia, wstrzymania wydania i zażalenia wnieść się mającego, należy przestrzegać to samo, co dla pism drukowych, podlegających kaucyi, przepisaném jest w poprzednich dwóch ustępach.

Szóste. Poświadczenia, żądanego na mocy §. 15. ustawy o druku, iż z powodu pisma drukowego peryodycznego przeciw składającemu kaucyę, nie jest wytoczone żadne postępowanie w drodze sądowéj, osoby zostające pod sądownictwem wojskowém winny uzyskać od swéj władzy osobistéj.

Co się tyczy kas, w których kaucya złożoną być ma, obowiązują zewnątrz Pogranicza Wojskowego przepisy objęte obwieszczeniem Ministerstwa Finansów z dnia 14. Sierpnia 1852 (Dzien. pr. Pań. nr. 163); w Pograniczu Wojskowém zaś należy składać kaucyę do kas wojennych w Zagrzebiu lub w Temeswarze.

Siódme. Osoby, zostające pod sądownictwem wojskowém, winny są wykazać się stosownie do §. 17. ustawy o druku względem opłacenia kwoty zapadłéj i kosztów postępowania, przed swoją władzą osobistą, która o tém uczyni niezwłocznie doniesienie do władzy, mającéj, na mocy tegoż rozporządzenia, prawo powstrzymania wydawnictwa pisma drukowego peryodycznego, a w razie potrzeby zarządzi to, co w powyższym §[fie] ustawy o druku względem ściągnienia kwoty zapadłéj nakazaném jest Prokuratorowi rządowemu.

einem der im §. 10 der Preß-Ordnung angeführten Erfordernisse, noch vor der weiteren Herausgabe anzuzeigen.

Im Falle einer gegen die Verfügungen dieser Behörden erhobenen Beschwerde, welche jedoch keine aufschiebende Wirkung hat, steht die Entscheidung außerhalb der Militärgrenze dem Statthalter des Kronlandes, und im weiteren Instanzenzuge der Obersten Polizei-Behörde, in der Militärgrenze aber dem Landes-Militär-Kommandanten, und in letzter Instanz dem Kriegsministerium zu.

Fünftens. Zur Herausgabe oder Redakzion nicht kauzionspflichtiger periodischer Druckschriften ist von Militärpersonen des streitbaren und nicht streitbaren Standes, so lange sie in aktiver Dienstleistung stehen, die Konzession bei dem Kriegsministerium, von allen anderen der Militärgerichtsbarkeit unterstehenden Personen aber bei dem Landes-Militär-Kommando, in beiden Fällen unter Beibringung der im §. 10 der Preß-Ordnung vorgeschriebenen Behelfe anzusuchen.

Im ersten Falle wird das Kriegsministerium mit der Obersten Polizei-Behörde, im letzteren das Landes-Militär-Kommando mit dem Statthalter das Vernehmen zu pflegen haben, und ist in beiden Fällen, sowohl von der ertheilten Konzession und von dem Erscheinen, so wie von dem Aufhören eines solchen Blattes der Obersten Polizei-Behörde die Mittheilung zu machen.

Hinsichtlich der Ausweisung der erlangten Bewilligung, dann der Einstellung der Herausgabe und der dießfälligen Beschwerdeführung, ist dasjenige, was in Betreff der kauzionspflichtigen Druckschriften in den vorigen zwei Absätzen angeordnet ist, zu beobachten.

Sechstens. Die im §. 15 der Preß-Ordnung verlangte Bescheinigung, daß aus Anlaß einer periodischen Druckschrift gegen den Kauzionsleger kein gerichtliches Verfahren anhängig sei, ist bei Personen, welche unter Militärgerichtsbarkeit stehen, von ihrer Personalbehörde einzuholen.

In Betreff der Kassen, bei welchen der Erlag der Kauzion stattfindet, hat außerhalb der Militärgrenze dasjenige zu gelten, was in der Kundmachung des Finanzministeriums vom 14. August 1852 (Reichs-Gesetzblatt Nr. 163) enthalten ist; in der Militärgrenze aber hat der Erlag an die Kriegskassen zu Agram oder Temeswar zu geschehen.

Siebentens. Die im §. 17 der Preß-Ordnung vorgeschriebene Ausweisung über die Abfuhr des in Verfall gesprochenen Betrages, und der etwa erkannten Kosten des Verfahrens, hat bei Personen, die unter der Militärgerichtsbarkeit stehen, vor ihrer Personalbehörde zu geschehen, welche hievon jener Behörde, der nach dieser Verordnung das Recht zur Einstellung der Herausgabe der periodischen Druckschrift eingeräumt ist, unverzüglich die Mittheilung zu machen, und erforderlichen Falles dasjenige, was in dem obigen Paragraphe der Preß-Ordnung hinsichtlich der Einziehung des verfallenen Betrages dem Staatsanwalte obliegt, zu veranlassen hat.

Ósme. Do §. 20. ustawy o druku dodaje się ta uwaga, iż także osoby, podlegające sądownictwu wojskowemu, mają prawo zamieszczania sprostowań okoliczności czynu, znajdujących się w pismie drukowém peryodyczném, w tém samém lub w inném takiém pismie drukowém, o ile treść sprostowania, za którą zostają odpowiedzialnymi, nie sprzeciwia się przepisowi, zawartemu w ustępie „drugim“ niniejszego rozporządzenia, a władza wojskowa, której podlegają i której o tém uprzednio w każdym razie oznajmienie uczynić winni, nie stawia temu przeszkody.

W razie, gdyby odmówioném było zamieszczenie sprostowania, natenczas urzędowanie polecone Prokuratorowi rządowemu na mocy tego samego §fu ustawy o druku, należeć będzie do władzy osobistéj wydawcy, jeżeli tenże zostaje pod sądownictwem wojskowém.

Dziewiąte. Prawo ostrzegania wydawcy lub wstrzymania pisma drukowego na czas pewny lub na zawsze, które na mocy §. 22. ustawy o druku służy Namiestnikowi kraju koronnego, w którym wychodzi pismo drukowe peryodyczne, a względnie najwyższéj Władzy Policyjnéj, równie też prawo zakazania innych pism nieperyodycznych wychodzących wewnątrz Państwa, pozostawia się tymże władzom także zewnątrz Pogranicza Wojskowego, zględem osób, należących pod sądownictwo wojskowe.

W Pograniczu Wojskowém uprawnionym jest do tego przełożony komendant wojskowy kraju, z pozostawieniem drogi rekursu, nie mającego wszakże skutku wstrzymującego, do Ministerstwa Wojny, które za porozumieniem się z najwyższą Władzą Policyjną rozstrzygnie, i o rozstrzygnieniu wspomnioną właśnie władzę zawiadomi.

Prawo zakazu, służące na mocy §. 23. ustawy o druku, najwyższéj Władzy Policyjnéj względem zagranicznych pism drukowych lub ich przekładów, wykonywać będzie, jeżeli przedmiot dotycze Pogranicza Wojskowego, komenda wojskowa krajowa, a względnie Ministerstwo Wojny; o każdym takim zakazie należy atoliż zawiadomić najwyższą Władzę Policyjną; przeciw rozporządzeniom Komendy krajowéj wojskowéj otwartą jest droga rekursu do Ministerstwa Wojny.

Dziesiąte. Przepisaną w §. 25. ustawy o druku konfiskacyę pisma drukowego zakazanego, lub wydanego wbrew przepisom ustawy o druku, a względnie niniejszego ogłoszenia, uskutecznić winna władza wojskowa, a zewnątrz Pogranicza Wojskowego władza cywilna, ustanowiona do utrzymania publicznego porządku i bezpieczeństwa, jeżeli tego uzna potrzebę, przeciw osobom, ulegającym sądownictwu wojskowemu, przez ich władzę osobistą, do któréj się w téj mierze udać winna władza cywilna.

Achtens. Zum §. 20 der Preß-Ordnung wird bemerkt, daß auch Personen, welche der Militärgerichtsbarkeit unterstehen, Berichtigungen von Thatsachen, die in einer periodischen Druckschrift vorkommen, in diese oder eine andere solche Druckschrift einrücken zu lassen berechtiget sind, in soferne der Inhalt der Berichtigung, für welchen sie verantwortlich bleiben, nicht gegen die Vorschrift des Absatzes „Zweitens" dieser Verordnung verstößt, und auch von Seite ihrer vorgesetzten Militärstelle, der sie jedenfalls früher hievon die Anzeige erstatten müssen, dagegen kein Anstand erhoben wird.

Die für den Fall der Verweigerung der Aufnahme einer Berichtigung in demselben Paragraphe der Preß-Ordnung dem Staatsanwalte übertragene Amtshandlung steht, wenn der Herausgeber der Militärgerichtsbarkeit unterliegt, der Personalbehörde desselben zu.

Neuntens. Die im §. 22 der Preß-Ordnung, dem Statthalter des Kronlandes, in welchem eine periodische Druckschrift herausgegeben wird, bezugsweise der Obersten Polizei-Behörde vorbehaltenen Ermächtigungen zur Verwarnung des Herausgebers, und zur zeitlichen oder gänzlichen Einstellung der Druckschrift, so wie in dringenden Fällen zum Verbote anderer, nicht periodischer Schriften, welche im Inlande erscheinen, werden diesen Behörden außerhalb der Militärgrenze auch gegen Personen, welche der Militärgerichtsbarkeit angehören, eingeräumt.

In der Militärgrenze stehen diese Befugnisse dem vorgesetzten Landes-Militär-Kommandanten zu, mit Vorbehalt des, jedoch ohne aufschiebende Wirkung offenstehenden Rekurses an das Kriegsministerium, welches letztere hierüber nach, mit der Obersten Polizei-Behörde gepflogenem Vernehmen, zu entscheiden und von der Entscheidung die ebengenannte Behörde zu verständigen haben wird.

Das im §. 23 der Preß-Ordnung in Betreff der ausländischen Druckschriften oder deren Uebersetzungen der Obersten Polizei-Behörde eingeräumte Recht des Verbotes, übt, wenn der Gegenstand die Militärgrenze betrifft, das Landes-Militär-Kommando, bezugsweise das Kriegsministerium, aus; von jedem solchen Verbote ist aber die Oberste Polizei-Behörde in Kenntniß zu setzen; gegen die Verfügungen des Landes-Militär-Kommando steht der Rekurs an das Kriegsministerium offen.

Zehntens. Die im §. 25 der Preß-Ordnung vorgeschriebene Beschlagnahme einer verbotenen, oder mit Außerachtlassung der Vorschriften der Preß-Ordnung rücksichtlich der gegenwärtigen Kundmachung ausgegebenen Druckschrift ist, sobald die Militär-Behörde, oder auch außer der Militärgrenze, die zur Aufrechthaltung der öffentlichen Ordnung und Sicherheit bestellte Zivil-Behörde dieselbe zu verhängen findet, gegen Personen, welche der Militär-Gerichtsbarkeit unterstehen, durch ihre Personal-Behörde, an welche sich in vorkommenden Fällen die Zivil-Behörde zu wenden hat, ungesäumt auszuführen.

Jeżeli konfiskacya uskutecznioną została przez władzę cywilną, wówczas co do rekursu obowiązują przepisy §fu 25.

Jeżeli zaś nakaz konfiskaty wyszedł ze strony władzy wojskowéj, wówczas rekurs należy założyć do Komendy wojskowéj krajowéj, a w dalszym ciągu, lub jeżeli nakaz wyszedł wprost ze strony Komendy wojskowéj krajowéj, do Ministerstwa Wojny.

Jedenaste. Za powszechne ustawy karne, wspomnione w §§. 33., 34. i 41. uważać należy względem osób, zostających pod sądownictwem wojskowém, istniejące ustawy karne wojskowe.

Przy oznaczeniu kwoty kaucyi, która na mocy §§. 38. i 40. za przepadłą uznaną być ma, winny są także sądy wojskowe, aż do obwieszczenia nowéj księgi ustaw karnych wojskowych, przyjąć za prawidło postanowienia §§. 28. i 251. księgi ustaw karnych cywilnych z dnia 27. Maja 1852 r. w taki sposób, iż przeciw osobom wojskowym wyrzeczoną być ma taka sama summa za przepadłą, któraby wypadła, gdyby zbrodnia lub wykroczenie, przez druki popełnione, karaném być miało według ustaw karnych cywilnych.

Kwota ściągniona od osób wojskowych przepada na rzecz funduszu inwalidów, a w Pograniczu Wojskowém, na rzecz funduszu szpitalowego, lub ubogich tego miejsca, w którém popełniony został czyn ulegający karze, a gdzie nie ma takiego funduszu, na rzecz powszechnego, lub funduszu wojskowego prowentów komunalnych.

Dwunaste. Postępowanie, osądzenie i wykonanie orzeczenia karnego za każde przestąpienie przepisów niniejszéj ustawy o druku, a względnie niniejszego rozporządzenia, należy do władzy wojskowéj względem osób, stojących pod jurysdykcyą wojskową.

Za przestąpienia §§. 2. aż włącznie do 32. urzędowa czynność ta uskutecznioną być ma przez komisyę, wyznaczoną przez władzę osobistą obwinionego, a złożoną z trzech oficerów, z których jeden mający stopień majora lub przynajmniéj kapitana, prezydować będzie z przybraniem audytora, prowadzić mającego śledztwo, która to komisya przedłożyć winna wyrok, przez nią wydany dzierżycielowi sądu do potwierdzenia.

W magistratach komunalnych Pogranicza Wojskowego komisya wspomniona odbywać się ma pod przewodnictwem burmistrza z przybraniem dwóch asesorów i referenta sądowego, a orzeczenie wydaném będzie na posiedzeniu sądowém magistratu.

We wszystkich innych przypadkach przestępstwa, gdy przez treść pisma drukowego popełniony będzie czyn karze ulegający, postępować będą właściwe sądy wojskowe według istniejących ustaw karnych wojskowych.

Ist die Beschlagnahme durch die Zivil-Behörde verhängt worden, so gelten in Betreff des Rekurses die Vorschriften des §. 25.

Erging aber die Verfügung durch die Militär-Behörde, so ist der Rekurs dagegen an das Landes-Militär-Kommando, und im weiteren Zuge, oder wenn die Entscheidung unmittelbar durch das Landes-Militär-Kommando erfolgte, an das Kriegsministerium zu richten.

Eilftens. Als die in den §§. 33, 34 und 41 erwähnten allgemeinen Strafgesetze haben für Personen, welche unter Militärgerichtsbarkeit stehen, die bestehenden Militärstrafgesetze zu gelten.

Bei Festsetzung des, nach den §§. 38 und 40 für verfallen zu erklärenden Kauzionsbetrages, haben auch Militärgerichte bis zur Kundmachung eines neuen Militär-Strafgesetzbuches die Bestimmungen der §§. 28 und 251 des Zivil-Strafgesetzbuches vom 27. Mai 1852 in der Art zum Maßstabe zu nehmen, daß wider Militärpersonen auf die nämliche Verfallssumme zu erkennen ist, die entfallen würde, wenn das durch die Presse begangene Verbrechen oder Vergehen mit der dagegen im Zivil-Strafgesetzbuche verhängten Strafe zu ahnden wäre.

Der von Militärpersonen einzuziehende Betrag verfällt dem Involidenfonde, und in der Militärgrenze dem Spitals- oder Armenfonde des Ortes, wo die strafbare Handlung begangen wurde, und wo ein solcher Fond nicht besteht, dem allgemeinen oder Militär-Kommunitäts-Proventenfonde.

Zwölftens. Das Verfahren, die Entscheidung und der Vollzug des Straf-erkenntnisses über jede Uebertretung der Vorschriften dieser Preß-Ordnung, bezugsweise der gegenwärtigen Verordnung, steht gegen Personen, die unter Militär-Jurisdikzion stehen, der Militär-Behörde zu.

Wegen Uebertretungen der §§. 2 bis einschließig 32 ist diese Amtshandlung durch eine von der Personal-Behörde des Beschuldigten zu bestimmende Kommission, von drei Offizieren, wovon einer die Charge eines Majors, oder wenigstens eines Hauptmannes bekleidet, und den Vorsitz zu führen hat, mit Zuziehung eines die Verhandlung dabei führenden Auditors, zu bewirken, welche Kommission jedoch das von ihr zu schöpfende Erkenntniß, dem Gerichtsherrn zur Schlußfassung vorzulegen hat.

Bei den Militärgrenz-Kommunitäts-Magistraten hat diese Kommission, unter Vorsitz des Bürgermeisters, mit Zuziehung zweier Beisitzer und eines der Justizrefelenten stattzufinden, und ist das Erkenntniß in der Gerichtssitzung des Magistrates zur Schlußfassung zu bringen.

In allen übrigen Uebertretungsfällen aber, wo durch den Inhalt der Druckschrift eine strafbare Handlung begangen wird, haben die zuständigen Militärgerichte einzuschreiten, und nach den bestehenden Militär-Strafgesetzen zu verfahren.

O każdém zasądzeniu, wydaném przeciw osobie zostającéj pod sądownictwem wojskowém zewnątrz Pogranicza Wojskowego, należy także udzielić wiadomość Namiestnikowi kraju koronnego, w którym wyrok wydanym został.

Csorich m. p.

326.

Rozrządzenie Ministerstwa Finansów z dnia 23. Listopada 1852,

(Dziennik praw Państwa, część LXXI., nr. 248, wydana dnia 11. Grudnia 1852),

mocą którego podaje się do wiadomości taryfa celna Modeńska dla wywozu marmuru.

Odnośnie do §. 5. ogłoszenia z dnia 17. Października 1852 r. (Dz. pr. P., str. 978. i t. d.), podaje się do powszechnéj wiadomości osobna taryfa celna z dnia 1. Maja 1852, od wywozu marmuru nieobrobionego i obrobionego, z części państwa Modeny, poza Appenninami leżących, wraz ze zmianami, jakie w niéj zaszły od 30. Października t. r., z tem dołożeniem, iż cła wychodowe, objęte niniejszą taryfą, opłacane być muszą przy wywozie marmuru z wyżwspomnionych części kraju, zanim jeszcze transport opuści owe części.

Jeżeliby zaś przesełka przeznaczoną była do miejsca położonego w spólnym obrębie celnym, natenczas zastosować należy postanowienia objęte w art. XI. traktatu połączenia celnego z dnia 9. Sierpnia 1852 roku.

Baumgartner m. p.

Von jedem, gegen eine der Militärgerichtsbarkeit unterstehende Person, außerhalb der Militärgrenze ergehenden solchen Spruche, ist auch dem Staathalter des Kronlandes, wo der Spruch erfolgte, Kenntniß zu geben.

Csorich m. p.

326.

Erlaß des Finanzministeriums vom 23. November 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXXI. Stück, Nr. 248, ausgegeben am 11. Dezember 1852),

womit der modenesische Zolltarif für die Ausfuhr von Marmor kundgemacht wird.

Mit Beziehung auf den §. 5 der Kundmachung vom 17. Oktober 1852 (Reichs-Gesetzblatt, Seite 978 u. s. w.) wird der besondere Ausfuhr-Zolltarif vom 1. Mai 1852 für rohen und bearbeiteten Marmor der jenseits der Appenninen gelegenen Gebietstheile Modenas mit den seit dem 30. Oktober d. J. eingetretenen Aenderungen zur allgemeinen Kenntniß mit dem Bemerken gebracht, daß die in diesem Tarife vorgezeichneten Ausgangszölle bei der Ausfuhr des Marmors aus den erwähnten Gebietstheilen, und zwar bevor der Transport diese Gebietstheile verläßt, entrichtet werden müssen.

Wäre jedoch die Sendung für einen Ort des gemeinschaftlichen Zollgebietes bestimmt, so treten die mit dem Artikel 11 des Zollvereins-Vertrages vom 9. August 1852 festgesetzten Bestimmungen in Wirksamkeit.

Baumgartner m. p.

Taryfa Celna

dla wywozu marmuru nieobrobionego i obrobionego z części Państwa Modeńskiego, poza Appenninami leżących.

Marmur nieobrobiony w bałwanach	Waga we funtach metrycznych	aż do funtów metrycznych	od każdego metrycznego	Cło wychodowe w lirach i centez. włoskich
Marmur rzeźbiarski nieobrobiony (*Marmo statuario*), bez różnicy gatunku	—	252	cetnara	0,50
	253	504	„	0,60
	505	840	„	0,70
	841	1,260	„	0,80
	1.261	1,680	„	0,90
	1.681	2,101	„	1,00
	2.100	3.360	„	1,35
	3.361	4,200	„	1,65
	4.201	5.040	„	1,90
	50.41	6.300	„	2,25
	6.301	8.400	„	2,50
	8,401	18.900	„	2,75
	18.901	i wyżej od każdego	metra kubicz.	74,00
Marmur prosty, fladrowaty, siny z białemi płatkami, i t. p.	—	1.260	cetnara	0,15
	1,261	2.100	„	0,20
	2.101	3,360	„	0,25
	3.361	5.040	„	0,30
	5:041	6,300	„	0,35
	5.301	8.400	„	0,40
	8.401	12,600	„	0,60
	12,601	18.900	„	0,80
	18,901	i wyżej	od każdego metra kubicz.	32,00

Roboty z marmuru	Miara: decymetrów	Miara: centymetrów	Miara: milimetrów	od	Cło wychodowe w lirach i centez' włos.
Kwadraty	2	5	0	stu sztuk	0,10
	2	9	0	„	0,15
	3	3	0	„	0,20
	3	7	0	„	0,25
	4	1	0	„	0,30
	5	0	0	“	0,35
	5	8	0	„	0,40
	6	2	0	„	0,45
	6	6	0	„	0,50
	7	5	0	„	0,55
Kwadraty grube	4	1	0	„	0,50
	5	0	0	„	0,60
	5	8	0	„	0,70
	6	2	0	„	0,80
	6	6	0	„	0,90
	7	5	0	„	1,00
Moździerze....	2	5	0	„	1,00
	5	0	0	„	2,00
	7	5	0	„	3,00
Płyty do brukowania, piłowane lub obrobione dłutem, jeżeli nie są grubsze jak	1	2	5	„	5,00
Płyty stołowe piłowane, mające miary od 1.25 metra i więcéj	0	0	0	„	5,00

Ausfuhr-Zolltarif

für rohen und bearbeiteten Marmor der jenseits der Appenninen gelegenen Gebietstheile Modenas.

Rohe Marmorblöcke	Im Gewichte von metrischen Pfunden	Bis zu metrischen Pfunden	Für jeden metrischen	Ausgangszoll in italienischen Liren und Centesimi
Roher Bildhauer-Marmor (Marmo statuario), ohne Unterschied der Qualität	—	252	Zentner	0,50
	253	504	"	0,60
	505	840	"	0,70
	841	1.260	"	0,80
	1.261	1.680	"	0,90
	1.681	2 100	"	1,00
	2.101	3.360	"	1,35
	3.361	4.200	"	1,65
	4.201	5.040	"	1,90
	5.041	6.300	"	2,25
	6.301	8.400	"	2,50
	8.401	18.900	"	2,75
	18.901	und darüber für jeden	Kubik-Meter	74,00
Gemeiner Marmor, geädert, grau, mit weißen Flecken und so weiter.........	—	1.260	Zentner	0,15
	1.261	2.100	"	0,20
	2.101	3.360	"	0,25
	3.361	5.040	"	0,30
	5.041	6.300	"	0,35
	6.301	8.400	"	0,40
	8.401	12.600	"	0,60
	12.601	18.900	"	0,80
	18.901	und darüber für jeden	Kubik-Meter	32,00

Marmor-Arbeiten	Maß: Decimeter	Maß: Centimeter	Maß: Milimeter	Für	Ausgangszoll in italienischen Liren und Centesimi
Quadrette	2	5	0	Hundert Stück	0,10
	2	9	0	"	0,15
	3	3	0	"	0,20
	3	7	0	"	0,25
	4	1	0	"	0,30
	5	0	0	"	0,35
	5	8	0	"	0,40
	6	2	0	"	0,45
	6	6	0	"	0,50
	7	5	0	"	0,55
Dicke Quadrette	4	1	0	"	0,50
	5	0	0	"	0,60
	5	8	0	"	0,70
	6	2	0	"	0,80
	6	6	0	"	0,90
	7	5	0	"	1,00
Mörser	2	5	0	"	1,00
	5	0	0	"	2,00
	7	5	0	"	3,00
Pflaster-Platten jeder Art, gesägt oder mit dem Gradireisen bearbeitet, wenn sie nicht dicker sind als	1	2	5	"	5,00
Gesägte Tischplatten bei dem Maße von 1.25 Meter und darüber	0	0	0	"	5,00

Marmur nieobrobiony w bałwanach	Waga we funtach metrycznych *)	aż do funtów metrycznych	od każdego metrycznego	Cło wychodowe w lirach i centez. włoskich

Posągi i inne roboty z marmuru, obrobione tylko z grubszego (szkicowane), albo jeszcze nie wykończone, podlegają opłacie cła według miary przepisanéj dla marmuru nieobrobionego.

*) Uwaga. Wymiar cła według wagi zasadza się na tém, iż jeden genueński albo kararyjski palmo kubiczny marmuru, waży w przecięciu 42 funty metryczne.

Roboty z marmuru	Miara: decymetrów	Miara: centymetrów	Miara: milimetrów	od	Cło wychodowe w lirach i centez. włoskich
Płyty stołowe mniejszéj miary jak 1.25 metra...............	0	0	0	stn sztuk	2,50
Balasy i słupki	0	0	0	1 szt.	00 5
Roboty snycerskie gładkie i ozdobne, i roboty architektoniczne......	0	0	0	1 cetn. metrycznego	0,05

Rohe Marmorblöcke	Im Gewichte von metrischen Pfunden*)	Bis zu metrischen Pfunden	Für jeden metrischen	Ausgangszoll in italienischen Liren und Centesimi	Marmor-Arbeiten	Maß Decimeter	Maß Centimeter	Maß Millimeter	Für	Ausgangszoll in italienischen Liren und Centesimi
					Tischplatten von geringerem Maße als 1.25 Meter	0	0	0	Hundert Stück	2,50
					Geländerdocken und kleine Säulen	0	0	0	1 Stück	0,05
					Glatte und verzierte Bildhauer- und Architektur-Arbeiten	0	0	0	1 metrischen Zentner	0,05

Statuen oder andere Marmor-Arbeiten, welche bloß aus dem Gröbsten gearbeitet (skizzirt) oder noch nicht vollendet sind, werden der Zollentrichtung nach dem für den rohen Marmor vorgeschriebenen Ausmaße unterzogen.

---

*) Anmerkung. Der Zollbemessung nach dem Gewichte liegt die Annahme zu Grunde, daß Ein Genuesischer oder karrarischer Kubik-Palmo Marmor durchschnittlich zwei und vierzig metrische Pfunde wiegt.

327.

Rozrządzenie Ministerstwa Finansów z dnia 24. Listopada 1852,

(Dziennik praw Państwa część LXXI., nr. 249, wydana dnia 11. Grudnia 1852),

mocą którego podaje się do wiadomości ustanowione prawnie w Księstwach Modeny i Parmy stopnie czystości złota i srebra, i wyobrażenia pune, służących do oznaczenia tychże stopni.

Stosownie do art. VI. traktatu połączenia celnego, zawartego między Austryą, Modeną i Parmą na dniu 9. Sierpnia 1852 r. (Dz. pr. P. str. 855), Związek celny nie wprowadza żadnéj zmiany w przepisach obowiązujących w Królestwie Lombardzko-Weneckiém i w Księstwach wspomnionych co do czystości srebra i złota tak w stanie wyrobionym, jakoteż niewyrobionym; jednakże jeżeli takie przedmioty zaopatrzone są w jedném z trzech Związkiem celnym objętych Państw, przepisanem tamże oznaczeniem urzędowém czystości, będą mogły w całym obrębie wspólnego Związku celnego zostawać w wolnym obiegu od dnia 1. Lutego 1853 r., od którego Związek celny swą moc poczyna, nie podlegając powtórnéj próbie czystości, albo opłacie należytości.

Zgodnie z powołanym artykułem i ustępem 10. rozrządzenia z dnia 17. Października 1852 (Dz. pr. P. str. 978), podaje się do powszechnéj wiadomości przegląd przepisanych w Księstwach Modeny i Parmy stopni czystości złota i srebra, tak w stanie niewyrobionym, jakoteż wyrobionym, dołączając do tego wyobrażenia pune, służących do oznaczenia tychże stopni.

Baumgartner m. p.

327.

Erlaß des Finanzministeriums vom 24. November 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXXI. Stück, Nro. 249, ausgegeben am 11. Dezember 1852),

womit die in den Herzogthümern Modena und Parma gesetzlich bestimmten Feingehaltsstufen der edlen Metalle und Abbildungen der zur Bezeichnung dieser Feingehalte dienenden Punzen bekannt gemacht werden.

Nach dem Artikel 6 des zwischen Oesterreich, Modena und Parma geschlossenen Zoll-Einigungsvertrages vom 9. August 1852 (Reichs-Gesetzblatt, S. 855) ändert dieser Zollverein nichts an den im lombardisch-venezianischen Königreiche und in den genannten Herzogthümern bestehenden Vorschriften über den Feingehalt von Gold und Silber, sowohl im verarbeiteten, als unverarbeiteten Zustande; dennoch aber sollen solche Gegenstände, wenn sie in einem der drei zollvereinten Staaten mit der in demselben vorgeschriebenen ämtlichen Bezeichnung des Feingehaltes versehen sind, im ganzen Umfange des gemeinschaftlichen Zollgebietes, und zwar vom 1. Februar 1853, als dem Beginne des Zollvereines, angefangen, frei verkehren dürfen, ohne einer zweiten Gehaltsprobe oder Gebühren-Entrichtung unterzogen zu werden.

Dem berufenen Artikel und dem Absatze 10 des Erlaßes vom 17. Oktober 1852 (Reichs-Gesetzblatt, S. 978) gemäß, wird eine Uebersicht der in den Herzogthümern Modena und Parma vorgeschriebenen Feingehaltsstufen für Gold und Silber, sowohl im verarbeiteten, als im unverarbeiteten Zustande, unter Beifügung von Abbildungen der zur Bezeichnung dieser Abstuffungen dienenden Punzen, zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

Baumgartner m. p.

P r z e g l ą d

przepisanych w Księstwach Modeny i Parmy stopni czystego złota i srebra, wraz z wyobrażeniami punc, służących do ich oznaczenia.

A. W Księstwie Modeńskiém

na zasadzie najwyższego dekretu z d. 18. Lipca 1818 roku, tudzież ogłoszenia ministeryalnego z d. 6. Października tegoż samego roku.

Złoto	Piérwszy stopień czystości o 22 karatach $^{22}/_{24}$	Drugi stopień czystości o 18 karatach $^{18}/_{24}$
Punce dla robót ze złota tak dużych jak małych:		
Korona z pięcią zębami z liczbą I nad zębem średnim		
Złote runo z liczbą II pod nim	....	
Srebro	Piérwszy stopień czystości 11 uncyj $^{11}/_{12}$	Drugi stopień czystości 11 uncyj $^{10}/_{12}$
Punce dla robót ze srebra tak dużych jak małych:		
Orzeł książęcy z koroną nad głową i liczbą I nad prawém skrzydłem		
Pojedyńczy orzeł kuczący z liczbą II nad ostatnim końcem prawego skrzydła	....	

Uebersicht

der in den Herzogthümern Modena und Parma vorgeschriebenen Feingehaltsgrade mit Abbildungen der zur Bezeichnung dieser Feingehalte dienenden Punzen.

A. Im Herzogthume Modena,

in Folge höchsten Dekretes vom 18. Juli 1818, und der Ministerial-Kundmachung vom 6. Oktober desselben Jahres.

Gold	Erster Grad Feingehalt von 22 Karat $^{22}/_{24}$	Zweiter Grad Feingehalt von 18 Karat $^{18}/_{24}$
Punzen für Goldarbeiten, sowohl große als kleine:		
Eine Krone mit fünf Zacken mit der Zahl I über dem mittleren Zacken	[Krone]	
Ein goldenes Vließ mit der Zahl II unter demselben	....	[Vließ]
Silber	**Erster Grad Feingehalt von 11 Oncie $^{11}/_{12}$**	**Zweiter Grad Feingehalt von 10 Oncie $^{10}/_{12}$**
Punzen für Silberarbeiten, sowohl große als kleine:		
Ein herzoglicher Adler mit der Krone über dem Kopfe und mit der Zahl I über dem rechten Flügel	[Adler]	
Ein einfacher kauernder Adler mit der Zahl II an der äußersten Spitze des rechten Flügels	....	[Adler]

Złoto		Pierwszy stopień czystości o 22 karatach $^{22}/_{24}$	Drugi stopień czystości o 18 karatach $^{17}/_{24}$
Punce dla	sztab złota, słońce	[sun]	
	sztab srebra, księżyc w kształcie sierpa	[crescent moon]	

Uwaga I. Powyższe wyobrażenia mają potrójną wielkość zwyczajnych punc, a są dziewięć razy większe jak te, których się używa do robót przedniejszych.

Uwaga II. Ponieważ w Państwach Esteńskich tylko jeden urząd puncowy w Modenie się znajduje, nie ma przeto osobnéj puncy do oznaczenia urzędu.

Gold		Erster Grad Feingehalt von 22 Karat 22/24	Zweiter Grad Feingehalt von 18 Karat 18/24
Punzen für	Goldbarren, eine Sonne		
	Silberbarren, ein sichelförmiger Mond		

Anmerkung 1. Obige Abbildungen haben die dreifache Größe der gewöhnlichen Punzen und die neunfache Größe jener Punzen, welche für feinere Arbeiten verwendet werden.

Anmerkung 2. Da für die estensischen Staaten nur Ein Punzirungsamt in Modena besteht, so wurde eine besondere Punze zur Bezeichnung des Amtes nicht eingeführt.

B. W Księstwie Parmezańskiém,

dla urzędów puncowych w Parmie i Piacency.

Złoto	Piérwszy stopień 833-tysiącznych, albo 20 denarów na uncyę	Drugi stopień 750-tysiącznych, albo 18 denarów na uncyę
Dwie punce dla robót ze złota tak dużych jakoteż małych:		
Orzeł cesarski z liczbami czystości 1 i 2		
Jedna punca dla przednich robót ze złota ogólnie:		
Mała głowa orła w profilu		

Srebro	Piérwszy stopień 917-tysiącznych, albo 22 denarów na uncyę	Drugi stopień 702-tysiącznych, albo 19 denarów na uncyę
Punce dla większych robót ze srebra:		
Orzeł cesarski z koroną z liczbami czystości 1 i 2 w środku		
Punce dla robót przedniejszych ze srebra:		
Orzeł cesarski bez korony z liczbami 1 i 2 nad głową		
Jedna punca dla drobnych robót ze srebra ogólnie:		
Jedna lilia		
Osobna punca dla urzędu puncowego w Parmie:		
Litera rzymska A	A	A
Osobna punca dla urzędu w Piacency:		
Litera B	B	B

B. Im Herzogthume Parma,

für die Punzirungsämter in Parma und Piacenza.

Gold	Erster Grad $^{833}/_{1000}$ oder 20 Denari auf die Unze	Zweiter Grad $^{750}/_{1000}$ oder 18 Denari auf die Unze
Zwei Punzen für große und kleine Goldarbeiten:		
Der kaiserliche Adler mit den Feingehaltsnummern 1 und 2		
Eine Punze für feine Goldarbeiten überhaupt:		
in kleiner Adlerkopf im Profil		

Silber	Erster Grad $^{917}/_{1000}$ oder 22 Denari auf die Unze	Zweiter Grad $^{792}/_{1000}$ oder 19 Denari auf die Unze
Punzen für größere Silberarbeiten:		
Ein gekrönter kaiserlicher Adler mit den Feingehaltsnummern 1 und 2 in der Mitte		
Punzen für feinere Silberarbeiten:		
Der kaiserliche Adler ohne Krone mit den Nummern 1 und 2 über den Köpfen		
Eine Punze für feine Silberarbeiten überhaupt:		
Eine Lilie		
Besondere Punze für das Punzirungsamt in Parma:		
Der römische Buchstabe A	A	A
Besondere Punze für das Amt in Piacenza:		
Ein B	B	B

328.

Obwieszczenie Rządu krajowego z dnia 7. Grudnia 1852,

względem poboru na rok administracyjny 1853 dodatku do wszystkich podatków stałych w celu pokrycia potrzeb krajowych i indemnizacyjnych z powodu zniesienia powinności gruntowych.

W skutek dekretu wysokiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 1. Listopada r. b. l. 6109, w celu pokrycia potrzeb krajowych i indemnizacyjnych z powodu zniesienia powinności gruntowych, pobierać się będzie na rok administracyjny 1853 jako dodatek podatkowy w Królestwie Galicyi:

na potrzeby krajowe $1\frac{1}{4}$ (jeden i ćwierć),

a na potrzeby indemnizacyjne $8\frac{3}{4}$ (ośm i trzy ćwierci),

razem 10 (dziesięć) krajcarów;

w Wielkiém Księstwie Krakowskiém:

na potrzeby krajowe 8 (ośm),

na potrzeby indemnizacyjne 2 (dwa),

razem 10 (dziesięć) krajcarów;

a w Bukowinie:

na potrzeby krajowe $1\frac{2}{4}$ (jeden i dwie ćwierci),

na potrzeby indemnizacyjne $1\frac{2}{4}$ (jeden i dwie ćwierci),

razem 3 (trzy) krajcary w mon. konw. od każdego złotego reńskiego wszystkich podatków stałych, t. j. podatku gruntowego, z czynszów domowych, domowego klasycznego, zarobkowego i dochodowego.

Co z tym dokładem do powszechnéj wiadomości podaje się, że względem poboru tego dodatku, co potrzeba, rozporządzono.

Gołuchowski m. p.

329.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 9. Grudnia 1852,

wydane do wszystkich Urzędów Obwodowych i do Magistratu miasta Lwowa,

względem obdzielania władz cymentniczych wzorowemi gwichtami cłowemi.

Z powodu wniesionego zapytania, czyli władze, którym cymentowanie gwichtów jest poruczone, wzorowemi gwichtami cłowemi bezpłatnie obdzielane być mają, wydało c. k. Ministerstwo Skarbu pod dniem 9. Listopada r. b. l. 40328 do krajowych Dyrekcyj Skarbowych polecenie, które Urzędowi Obwodowemu

328.

Kundmachung des Landesguberniums vom 7. Dezember 1852,

betreffend die Einhebung eines Zuschlages zu den sämmtlichen direkten Steuern zur Bedeckung der Landes- und Grundentlastungs-Erfordernisse für das Verwaltungsjahr 1853.

Zufolge Erlaßes des hohen Ministeriums des Innern vom 1. November d. J. Z. 6109 sind zur Bedeckung der Landes- und Grund-Entlastungs-Erfordernisse für das Verwaltungsjahr 1853 im Königreiche Galizien:

für das Landes-Erforderniß 1 ¼ (Ein ein Viertel),
für die Grund-Entlastung 8 ¾ (Acht drei Viertel),
Zusammen (10) Zehn Kreuzer;

für das Großherzogthum Krakau:

für das Landes-Erforderniß 8 (Acht),
für die Grund-Entlastung 2 (Zwei),
Zusammen (10) Zehn Kreuzer; und

für die Bukowina:

für das Landes-Erforderniß 1 ²/₄ (Ein zwei Viertel),
für die Grund-Entlastung 1 ²/₄ (Ein zwei Viertel),

Zusammen (3) drei Kreuzer K. M. von jedem Gulden sämmtlicher direkten Steuern, d. i. der Grund-, Hauszins-, Gebäudeklassen-, Erwerb- und Einkommensteuer, als Zuschlag einzuheben.

Dieß wird mit dem Bemerken zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß wegen Einhebung dieses Zuschlages die Einleitung getroffen wurde.

Goluchowski m. p.

329.

Erlaß des Landesguberniums vom 9. Dezember 1852,

an sämmtliche Kreisämter und den Stadt-Magistrat in Lemberg,

über die Betheilung der Zimentirungsbehörden mit den Mutterzollgewichten.

Aus Anlaß einer Anfrage, ob die Mutterzollgewichte an die mit der Zimentirung beauftragten Behörden unentgeltlich verabfolgt werden, hat das k. k. Finanz-Ministerium die Weisung vom 9. November d. J. Z. 40328 an die Finanz-Landes-Direkzionen erlassen, die dem Kreisamte (Magistrate) im Anschluße mit Beziehung

(Magistratowi) odnośnie do tutejszego rozporządzenia z dnia 10. Kwietnia 1852 roku l. 13461, (Dziennik praw krajowych, część XVII., nr. 99, stron. 261.), i w skutek dekretu c. k. Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 30. Listopada 1852 r. l. 30343/455 ku zastosowaniu w dołączeniu udziela się.

Gołuchowski m. p.

Aneks do nr. 329.

W y c i ą g

z rozporządzenia Ministerstwa Skarbu, wydanego pod dniem 9. Listopada 1852 do l. 40328-1356, do wszystkich krajowych Dyrekcyi Skarbowych.

Ministerstwo Skarbu uznaje za stosowne rozporządzić, aby dla ograniczenia wydatków, wzorowemi gwichtami cłowemi tam tylko władze cymentnicze obdzielano, gdzie w miejscu ich siedziby znajduje się powiatowa władza skarbowa, któréj podległe są cłowe urzędy.

Zatem austryacka krajowa Dyrekcya Skarbowa otrzymuje niniejszém polecenie, ażeby sześćdziesiąt i pięć zupełnych garniturów gwichtów cłowych według szematu rozporządzeniem z dnia 7. Kwietnia 1852 r., przez Dziennik praw Państwa (str. 393. i 394.) ogłoszonego, na koszt dochodów cłowych sprawiła dla wymienionych w załączonym tu przeglądzie powiatowych władz skarbowych, i takowe o ile stosunki komunikacyjne na to zezwalają, wprost do tychże władz powiatowych, lub do przełożonéj onym krajowéj Dyrekcyi Skarbowéj przesłała.

Ponieważ nowa regulacya politycznych organów administracyjnych właśnie jest w dziele, przeto te wzorowe gwichty tymczasowie u powiatowych władz skarbowych starannie przechować, a po dokonanej organizacyi niższych władz politycznych owemu urzędowi (urzędowi powiatowemu, magistratowi i t. d.) za rewersem oddać należy, którego obowiązkiem będzie, cymentowanie miary i wagi w miejscu siedziby powiatowéj władzy skarbowéj.

Gdyby atoli zanim to nastąpi, okazała się potrzeba cymentowania gwichtów cłowych czylito dla cłowych urzędów, czy dla osób prywatnych, tedy na ten cel powiatowa administracya skarbowa gwichtu wzorowego pozwoli władzy, któréj w miejscu siedziby onéjże cymentowanie faktycznie jest poruczone.

Według tego do dotyczących powiatowych władz skarbowych potrzebne polecenia wydać należy.

auf den hierortigen Erlaß vom 10. April 1852 Z. 13461 (Landes-Gesetzblatt, XVII. Stück, Nr. 99, Seite 261) und in Folge des Dekrets des k. k. Ministeriums des Innern vom 30. November 1852 Z. 30343/455 zur Darnachachtung mitgetheilt wird.

Goluchowski m. p.

Beilage zu Nro. 329.

Auszug

aus einem Finanz-Ministerial-Erlaße an sämmtliche Finanz-Landes-Direkzionen vom 9. November 1852 Z. 40328/1356.

Man findet es zur Beschränkung des Kostenaufwandes zweckmäßig, daß mit Mutterzollgewichten nur jene Zimentirungsbehörden betheilt werden, in deren Standorte sich eine Finanz-Bezirksbehörde befindet, welcher Zollämter unterstehen.

Die österreichische Finanz-Landes-Direkzion erhält daher den Auftrag fünf und sechszig vollständige Garnituren der Zollgewichte nach dem mit Erlaß vom 7. April 1852 im Wege des Reichs-Gesetzblattes (Seite 393 und 394) kundgemachten Schema, für die in der hier beiliegenden Uebersicht genannten Finanz-Bezirks-Behörden auf Kosten des Zollgefälls beizuschaffen, und je nachdem die Kommunikazions-Verhältnisse es zulassen, direkt an diese Bezirks-Behörden, oder an die denselben vorgesetzte Finanz-Landes-Direkzion zu senden.

Da eine neue Regulirung der politischen Verwaltungs-Organe eben im Zuge begriffen ist, so sind diese Muttergewichte einstweilen bei den Finanz-Bezirks-Behörden sorgfältig aufzubewahren, und nach erfolgter Organisirung der politischen Unterbehörden jenem Amte (Bezirksamte, Magistrat u. s. w.) gegen Empfangsbestätigung zu übergeben, welchem die Zimentirung der Maße und Gewichte im Standorte der Finanz-Bezirks-Behörde obliegen wird.

Sollte bis dahin die Nothwendigkeit eintreten, eine Zimentirung von Zollgewichten, sei es für Zollämter oder für Private, vorzunehmen, so hat die Finanz-Bezirks-Behörde zu diesem Zwecke die Muttergewichte der in ihrem Standorte faktisch mit dem Zimentirungsgeschäfte betrauten Behörde zur Verfügung zu stellen.

Hiernach sind die Finanz-Bezirks-Behörden, die es betrifft, anzuweisen.

Przegląd

powiatowych Administracyj Skarbowych (powiatowych Dyrekcyi Skarbowych), którym jeden lub więcéj urzędów cłowych podlegają.

Liczba bieżąca	Przełożona krajowa Dyrekcya Skarbowa w	Kraj koronny	Powiatowa Administracya w	Liczba bieżąca	Przełożona krajowa Dyrekcya Skarbowa w	Kraj koronny	Powiatowa Administracya w
1	Wiédniu	Dolna Austrya	Wiener Neustadt	18	Bernie	Morawa	Bernie
2			Sztein	19			Igławie
3		Górna Austrya	Lincu	20			Ołomuńcu
4			Wels	21		Szląsk	Opawie
5			Ried	22			Cieszynie
6		Salcburg	Salcburgu	23	Lwowie	Galicya	Wadowicach
7	Pradze	Czechy	Pradze	24			Bochni
8			Czaslawie	25			Tarnowie
9			Königgrätz	26			Rzeszowie
10			Giczynie	27			Przemyślu
11			Nowéj Bolesławie	28			Lwowie
12			Litomierzu	29			Żółkwi
13			Saaz	30			Brodach
14			Eger	31			Tarnopolu
15			Pilznie	32			Stanisławowie
16			Pisek	33		Bukowina	Czerniowcach
17			Budziejowicach	34		Kraków	Krakowie

Uebersicht

der Kameral-Bezirks-Verwaltungen (Finanz-Bezirks-Direkzionen), welchen ein oder mehrere Zollämter unterstehen.

Fortlaufende Zahl	Vorgesetzte Finanz-Landes-Direkzion in	Kronland	Bezirks-Verwaltung in	Fortlaufende Zahl	Vorgesetzte Finanz-Landes-Direkzion in	Kronland	Bezirks-Verwaltung in
1	**Wien**	Nieder-Oesterreich	Wiener Neustadt	18	**Brünn**	Mähren	Brünn
2			Stein	19			Iglau
3		Ober-Oesterreich	Linz	20			Olmütz
4			Wels	21		Schlesien	Troppau
5			Ried	22			Teschen
6		Salzburg	Salzburg	23	**Lemberg**	Galizien	Wadowice
7	**Prag**	Böhmen	Prag	24			Bochnia
8			Czaslau	25			Tarnow
9			Königgrätz	26			Rzeszow
10			Gitschin	27			Przemysl
11			Jungbunzlau	28			Lemberg
12			Leitmeritz	29			Zolkiew
13			Saaz	30			Brody
14			Eger	31			Tarnopol
15			Pilsen	32			Stanislawow
16			Pisek	33		Bukowina	Czernowitz
17			Budweis	34		Krakau	Krakau

Liczba bieżąca	Przełożona krajowa Dyrekcya Skarbowa w	Kraj koronny	Powiatowa Administracya w
35	Gracu	Styrya	Gracu
36			Marburgu
37			Bruck
38		Karyntya	Klagenfurcie
39		Kraina	Lublanie
40	Tryeście	Pomorze	Tryeście
41			Gorycyi
42		Istria	Kapodystrya*)
43	Inszpruku	Tyrol	Inszpruku
44			Briksen
45			Trydencie
46		Forarlberg	Feldkirch
47	Budzie	Węgry	Powiatowa Dyrekcya Skarb.**)
			Peszcie
48			Edenburgu
49			Preszburgu

Liczba bieżąca	Przełożona krajowa Dyrekcya Skarbowa w	Kraj koronny	Powiatowa Administracya w
50	Budzie	Węgry	Raab
51			Koszycach
52			Debreczynie
53	Zagrzebiu	Kroacya	Zagrzebiu
54			Fiume
55			Warasdynie
56		Sławonia	Osieku
57	Temeszwarze	Województwo Serbskie	Temeszwarze
58			Zomborze
59			Lugoszu
60			Wielkim Beczkiereku
61	Hermansztadzie	Siedmiogród	Hermansztadzie
62			Broos
63			Kronsztadzie
64			Klauzenburgu
65			Marosz-Vásarhely

Uwagi. *) W skutek rozporządzonego zajęcia w powszechny obwód cłowy Istryi i Wysp Kwarneryjskich kilka także urzędów cłowych podlegać będzie administracyi powiatowéj w Kapodystryi.

**) Dla głównych urzędów cłowych w Peszcie i Budzie.

Fortlaufende Zahl	Vorgesetzte Finanz-Landes-Direkzion in	Kronland	Bezirks-Verwaltung in
35	Gratz	Steiermark	Gratz
36			Marburg
37			Bruck
38		Kärnthen	Klagenfurt
39		Krain	Laibach
40	Triest	Küstenland	Triest
41			Görz
42		Istrien	Capodistria *)
43	Innsbruck	Tirol	Innsbruck
44			Brixen
45			Trient
46		Vorarlberg	Feldkirch
.	Ofen	Ungarn	Finanz-Bezirks-Direkzion in **)
47			Pesth
48			Oedenburg
49			Preßburg
50	Ofen	Ungarn	Raab
51			Kaschau
52			Debrezin
53	Agram	Kroazien	Agram
54			Fiume
55			Warasdin
56		Slavonien	Esseg
57	Temeswar	Serbische Woiwodschaft	Temeswar
58			Zombor
59			Lugos
60			Groß-Becskerek
61	Hermannstadt	Siebenbürgen	Hermannstadt
62			Broos
63			Kronstadt
64			Klausenburg
65			Maros Vásárhely

Anmerkungen. *) In Folge der angeordneten Einbeziehung Istriens und der quarnerischen Inseln in das allgemeine Zollgebiet, werden auch der Bezirks-Verwaltung in Kapodistria mehrere Zollämter unterstehen.

**) Für die Hauptzollämter in Pesth und Ofen.

330.

Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi Skarbowéj z dnia 13. Grudnia 1852,

wydane do wszystkich powiatowych Administracyj Skarbowych i Urzędów Cłowych,

o postępowaniu z towarami, na spotrzebowanie w Królestwie Lombardzko-Weneckiém przeznaczonemi.

Według reskryptu wysokiego Ministerstwa Skarbu z d. 28. Listopada 1852 r. l. 42484/1402, już rozporządzeniami do byłéj pomorsko-dalmatyńskiéj administracyi dochodów skarbowych i do tyrolskiej krajowéj dyrekcyi skarbowéj pod dniem 19. Sierpnia 1849 r. l. 8891 M. F. i 18. Czerwca 1851 r. liczby 16876/786 wydanemi, jest postanowiono, iż dopóki inaczéj zarządzoném nie będzie, towary do spotrzebowania w Królestwie Lombardzko-Weneckiém przeznaczone, a według prawa cłu ulegające, tylko w jakiém ku temu upoważnionym urzędzie cłowym pomienionego Królestwa przy wchodzie swoim pod oclenie poddane być mogą, przyczém zakazano cłowym urzędom, które pomienionym władzom podlegają, aby z takiemi towarami cłowego urzędowania nic przedsiębrały. Gdy wszakże w nowszym czasie uczyniono spostrzeżenie, iż przedmioty przeznaczone dla Królestwa Lombardzko-Weneckiego, by od tychże opłacić cło w walucie papiérowéj miasto w brzęczącéj monecie, acz nie w pomienionych, w innych jednakże ziemiach administracyjnych, gdzie pieniądze papiérowe są w obiegu, pod oclenie poddawano, przeto uznało wysokie c. k. Ministerstwo Skarbu potrzebę rozporządzić, co następuje:

Urzędom cłowym we wszystkich krajach koronnych powszechnego Związku cłowego, wyjąwszy takież urzędy w Królestwie Lombardzko-Weneckiém, zakazuje się:

a) przedsiębrać wchodowo-cłowe urzędowanie z towarami, dla Królestwa Lombardzko-Weneckiego przeznaczonemi. Atoli zpod tego zakazu wyjęte są przedmioty, na które nałożone jest cło wchodowe niżéj (jednego) złotego reńskiego od cetnara;

b) na zagraniczne już oclone towary, do Królestwa Lombardzko-Weneckiego idące, a do wyżéj pomienionego wyjątku nie należące, wydawać boletów zwrotu, lub boletów przekazawczych dla handlu krajowego;

c) od towarów na przesélkę do Królestwa Lombardzko-Weneckiego przeznaczonych przyjmować zabespieczenia w gotowiźnie z tym skutkiem, iżby złożona suma od jakiego celnego urzędu w Królestwie Lombardzko-Weneckiém powróconą, albo jako uiszczona należytość policzoną być miała;

330.

Erlaß der Finanz=Landes=Direkzion vom 13. Dezember 1852,

an sämmtliche Kameral=Bezirks=Verwaltungen und Zollämter,

in Betreff der Behandlung der zum Verbrauche für das lombardisch=venezianische Königreich bestimmten Waaren.

Zu Folge hohen Finanz=Ministerial=Erlaßes vom 28. November 1852 Z. 42484/1402 wurde bereits mit den an die ehemalige küstenländisch=dalmatinische Kameral=Gefällen=Verwaltung und an die tiroler Finanz=Landes=Direkzion erlassenen Verordnungen vom 19. August 1849 Z. 8891 F. M. und 18. Juni 1851 Z. 16876/786 festgesetzt, daß bis auf weitere Weisung die zum Verbrauche für das lombardisch=venezianische Königreich bestimmten, gesetzlich der Verzollung unterliegenden Waaren, nur bei einem der dazu befugten Zollämter des genannten Königreiches der Eingangsverzollung unterzogen werden dürfen, und es wurde den Zollämtern, welche den erwähnten Behörden unterstehen, die Vornahme der Verzollung solcher Waaren untersagt. Da jedoch in neuerer Zeit wahrgenommen wurde, daß Gegenstände, welche für das lombardisch=venezianische Königreich bestimmt sind, zu dem Zwecke, um den Zoll in Papierwährung, statt in klingender Münze zu entrichten, zwar nicht in den genannten, wohl aber in anderen Verwaltungsgebieten der Papiergeld=Zirkulazion der Verzollung unterzogen wurden, so fand das hohe k. k. Finanz=Ministerium Folgendes anzuordnen:

Den Zollämtern aller Kronländer des allgemeinen Zollverbandes, mit Ausnahme jener des lombardisch=venezianischen Königreiches, ist bis auf weitere Weisung untersagt:

a) Waaren, welche für das lombardisch=venezianische Königreich bestimmt sind, der Eingangsverzollung zu unterziehen. Ausgenommen von diesem Verbote sind jedoch jene Gegenstände, wofür der Eingangszoll mit einem minderen Ausmaße als mit Einem Gulden vom Zollzentner festgesetzt ist;

b) für ausländisch bereits verzollte Waaren, welche in das lombardisch=venezianische Königreich versendet werden und nicht unter obige Ausnahme fallen, Ersatz= oder Anweisbolleten für den inländischen Verkehr auszustellen;

c) für die zur Versendung in das lombardisch=venezianische Königreich bestimmten Waaren=Sicherstellungen in Barem mit der Wirkung anzunehmen, daß der erlegte Betrag bei einem Zollamte des lombardisch=venezianischen Königreiches zurückerstattet, oder als Gebührenzahlung in Rechnung gebracht werde;

d) co w ustępach *a)*, *b)*, *c)* postanawia się względem towarów dla Królestwa Lombardzko Weneckiego przeznaczonych, to począwszy od dnia 1. Grudnia 1852 roku, jako zaczątku częściowéj skuteczności cłowo-związkowego traktatu z dnia 9. Sierpnia 1852 r., obowiązuje także względem towarów, dla Księstw Modeńskiego i Parmeńskiego przeznaczonych.

Co w skutek powołanego na początku reskryptu wysokiego Ministerstwa Skarbu z dnia 28. Listopada 1852 r. l. 42484/1402 ku zastosowaniu czyni się wiadomo.

Krajewski m. p.

d) was unter den Absätzen a), b), c) hinsichtlich der für das lombardisch-venezianische Königreich bestimmten Waaren festgesetzt wird, gilt vom 1. Dezember 1852, als dem Beginne der theilweisen Wirksamkeit des Zollvereins-Vertrages vom 9. August 1852 angefangen, auch von den für die Herzogthümer Modena und Parma bestimmten Waaren.

Welches hiemit in Folge des Eingangs bezogenen hohen Finanz-Ministerial-Erlaßes vom 28. November 1852 Z. 42484/1402 zur Darnachachtung bekannt gegeben wird.

Krajewski m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XLV.

Wydana i rozesłana dnia 5. Kwietnia 1853.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XLV. Stück.

Ausgegeben und versendet am 5. April 1853.

331.

Patent Cesarski z dnia 20. Listopada 1852,

(Dziennik praw Państwa, część LXXIII., nr. 251, wydana dnia 15. Grudnia 1852),

obowiązujący w krajach koronnych: Austryi Niższéj i Wyższéj, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy, Gorycyi i Gradyski z Istryą, w Mieście Tryeście wraz z jego okręgiem, w Tyrolu i Forarlbergu, w Czechach, Morawii, w Górnym i Dolnym Szląsku, w Galicyi i Lodomeryi z Oświecimem i Zatorem, Krakowem i Bukowiną,

mocą którego wydanym zostaje nowy przepis co do zakresu działania i przynależności sądów w sprawach cywilnych (norma jurysdykcyi cywilnéj) **i stanowi się, iż takowy obowiązywać zacznie w każdym z powyższych krajów w tym samym czasie, w którym urzędy powiatowe, nanowo uorganizować się mające, i inne władze sądowe rozpoczną czynności swoje.**

My Franciszek Józef Piérwszy, z Bożéj łaski Cesarz Austryacki;

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiążę Austryi; Wielki-Książę Toskany i Krakowa; Książę Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Książę Górnego i Dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zadry; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski, Książę Trydentu i Bryksenu; Margrabia Górnéj i Dolnéj Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryestu, Kattary i na Marchii Windyjskiéj; Wielki Wojewoda Województwa Serbii i t. d. i t. d.

331.

Kaiserliches Patent vom 20. November 1852,

(im Reichs=Gesetzblatte, LXXIII. Stück, Nro. 251 ausgegeben am 15. Dezember 1852),

wirksam für Oesterreich unter und ob der Enns, Salzburg, Steiermark, Kärnthen und Krain, Görz und Gradiska, Istrien, die Stadt Triest mit ihrem Gebiete, Tirol mit Vorarlberg, Böhmen, Mähren, Ober- und Nieder=Schlesien, Galizien und Lodomerien mit Auschwitz und Zator, Krakau und Bukowina,

wodurch für diese Kronländer eine neue Vorschrift über den Wirkungskreis und die Zuständigkeit der Gerichte in bürgerlichen Rechtsangelegenheiten (Zivil-Jurisdikzions=Norm) erlassen, und bestimmt wird, daß die Wirksamkeit derselben in jedem dieser Kronländer zugleich mit der Wirksamkeit der daselbst neu zu organisirenden Bezirksämter und der übrigen Gerichtsbehörden zu beginnen habe.

Wir Franz Joseph der Erste,

von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich;

König von Hungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmazien, Kroazien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien, König von Jerusalem ꝛc.; Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Toskana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steier, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober= und Nieder=Schlesien, von Modena, Parma, Piazenza und Guastalla, von Auschwitz und Zator, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg, von Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober= und Nieder=Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg ꝛc.; Herr von Triest, von Kattaro und auf der windischen Mark; Großwoiwod der Woiwodschaft Serbien ꝛc. ꝛc.

Postanowiliśmy, po wysłuchaniu Naszych Ministrów i zasiągnieniu zdania Naszéj Rady Państwa, dla niżéj wymienionych krajów koronnych, mianowicie: dla Arcyksięstwa Austryi Niższéj i Wyższéj, dla Księstwa Solnogrodu, Styryi, Karyntyi i Krainy, dla uksiążęconego Hrabstwa Gorycyi i Gradyski z Margrabstwem Istryi, dla miasta Trycstu wraz z okręgiem jego, dla uksiążęconego Hrabstwa Tyrolu z krajem Forarlberga, dla Królestwa Czech, dla Margrabstwa Morawii, dla Księstwa Górnego i Dolnego Szląska, dla Królestw Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, dla Wielkiego Księstwa Krakowskiego i dla Księstwa Bukowiny, wydać niniejszy przepis co do zakresu działania i przynależności sądów w sprawach cywilnych, zgodnie z zasadami urządzenia sądów, objętémi w patencie Naszym z dnia 31. Grudnia 1851 roku; a przeto rozporządziliśmy, co następuje:

Artykuł I.

W każdym kraju koronnym, dla którego przeznaczoną jest niniejsza norma jurysdykcyi, rozpocznie się jéj moc obowiązująca w tym samym czasie, w którym urzędy powiatowe, nowo uorganizować się mające, i inne władze sądowe, rozpoczną czynności swoje.

Artykuł II.

Od tego dnia zacząwszy, nowo uorganizowane sądy powiatowe, sądy powiatowe delegowane miejskie i trybunały piérwszéj instancyi, wymierzać będą sprawiedliwość wedle przepisów, objętych w niniejszéj ustawie dla sądów powiatowych i trybunałów piérwszéj instancyi, nie tylko we wszelkich sprawach spornych i niespornych, które dopiéro wyniesionemi będą, lecz odbiorą także wszelkie sprawy sporne i niesporne, wiszące w sądach dawniejszych według tychże samych przepisów. Tylko procesa, które w czasie przejścia zostały już zainrotulowane w sądach uorganizowanych kolegialnie i obsadzonych sędziami prawnikami, atoliż jeszcze nie rozstrzygnione, tudzież wiszące jeszcze w takichże sądach pertraktacye spadkowe i konkursa, ukończonemi będą przez nowo uorganizowane trybynały piérwszéj instancyi, które wstępują w ich miejsce.

Artykuł III.

W dniu, w którym rozpocznie się działanie prawne sądów, nowo uorganizować się mających w Królestwach Galicyi i Lodomeryi, z Księstwami Zatorskiém i Oświecimskiém, tudzież w Wielkiém Księstwie Krakowskiém i w Księstwie Bukowińskiém, ustaną obecnie w tychże krajach koronnych istniejące sądy patrymonialne i komunalne, sądy szlacheckie, sądy górnicze i substytucye sądów górniczych, sądy handlowe i wekslowe, i wszelkie inne sądy, bądź że

haben nach Vernehmung Unserer Minister und nach Anhörung Unseres Reichsrathes beschlossen, für nachbenannte Kronländer, nämlich: das Erzherzogthum Oesterreich unter und ob der Enns, die Herzogthümer Salzburg, Steiermark, Kärnthen und Krain, die gefürstete Grafschaft Görz und Gradiska mit der Markgrafschaft Istrien, die Stadt Triest mit ihrem Gebiete, die gefürstete Grafschaft Tirol mit dem Lande Vorarlberg, das Königreich Böhmen, die Markgrafschaft Mähren, das Herzogthum Ober- und Nieder-Schlesien, die Königreiche Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator, das Großherzogthum Krakau und das Herzogthum Bukowina, — die nachstehende mit den in Unserem Patente vom 31. Dezember 1851 ausgesprochenen Grundsätzen über die Gerichtsverfassung in Einklang stehende Vorschrift über den Wirkungskreis und die Zuständigkeit der Gerichte in bürgerlichen Rechtsangelegenheiten zu erlassen; Wir verordnen daher wie folgt:

Artikel I.

In jedem Kronlande, für welches gegenwärtige Jurisdikzions-Norm bestimmt ist, beginnt die Wirksamkeit derselben zugleich mit der Wirksamkeit der daselbst neu zu organisirenden Bezirksämter und der übrigen Gerichtsbehörden.

Artikel II.

Von diesem Tage angefangen haben daher die in jedem dieser Kronländer neu organisirten Bezirksgerichte, städtisch-delegirten Bezirksgerichte und Gerichtshöfe erster Instanz nicht nur in Ansehung aller Rechtsangelegenheiten in und außer Streitsachen, welche neu anhängig gemacht werden, die Gerichtsbarkeit nach den in dem gegenwärtigen Gesetze für die Bezirksgerichte und Gerichtshöfe erster Instanz enthaltenen Vorschriften auszuüben, sondern auch die bei den früheren Gerichten anhängigen Geschäfte in und außer Streitsachen nach eben diesen Vorschriften zu übernehmen. Nur die zur Zeit des Ueberganges bei den daselbst bestandenen, mit rechtskundigen Richtern kollegial-organisirten Gerichten erster Instanz bereits inrotulirten, aber noch nicht entschiedenen Prozesse, anhängigen Verlassenschafts-Abhandlungen und Konkurse sind von den an die Stelle derselben tretenden neu organisirten Gerichtshöfen erster Instanz zu beendigen.

Artikel III.

Mit dem Tage, an welchem die Wirksamkeit der neu zu organisirenden Gerichte in den Königreichen Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator, in dem Großherzogthume Krakau und dem Herzogthume Bukowina beginnt, haben die in diesen Kronländern bestehenden Patrimonial- und Komunal-Gerichte, Landrechte, Berggerichte und Berggerichts-Substituzionen, Merkantil- und Wechselgerichte und alle übrigen Gerichte, sie mögen die Gerichtsbarkeit bisher in und außer Streit-

wykonywały dotąd sądownictwo w sprawach spornych, bądź w niespornych, a nowe władze sądowe wykonywać zaczną sądownictwo w miarę niniejszéj ustawy.

Artykuł IV.

Względem spraw, które w czasie zaprowadzenia nowych sądów i niniejszéj normy jurysdykcyjnéj, wyniesione będą do sądów dotychczasowych Wielkiego Księstwa Krakowskiego, stosować się należy do patentu cesarskiego z dnia 23. Marca 1852 r. nr 78, wydanego w przedmiocie zaprowadzenia postępowania sądowego austryackiego w tymże kraju, i do szczególnych przepisów, w téj mierze jeszcze wydać się mających.

Artykuł V.

Najwyższy sąd marszałkowski utrzymanym zostanie przy wykonywaniu sądownictwa nad Członkami Cesarskiego Domu, tudzież nad osobami, którym służy prawo eksterytoryalności, lub którym takowe osobnemi rozporządzeniami udzielonem zostało.

Sądownictwo, które tenże sąd wykonywał dawniéj nad innemi osobami, przeniesionem zostaje do sądów zwyczajnych. Jednakże gdy idzie o dopełnienie czynności sądowéj, w nadwornych cesarskich budynkach lub w pałacach letnich w Wiédniu, lub w najbliższych jego okolicach, lub w innych mieszkaniach Członków Domu Cesarskiego, albo eksterytoryalnych, przeciw osobie tamże mieszkającéj, a sądom zwyczajnym podlegającéj, winny sądy te wezwać o dopełnienie téjże czynności najwyższy sąd marszałkowski, chyba że idzie tylko o doręczenie sądowe.

Artykuł VI.

Norma jurysdykcyi wojskowéj stanowi, które osoby i sprawy należą do sądownictwa wojskowego.

Artykuł VII.

Z dniem, z którym obowiązywać zacznie ustawa niniejsza w tych krajach koronnych, dla których jest wydana, ustaje moc prawa wszystkich dawniejszych przepisów o przynależności sądów w sprawach cywilnych, a mianowicie norma jurysdykcyjna z dnia 18. Czerwca 1850 r. (nr. 237., Dz. pr. Pań.) i zostające z nią w związku rozporządzenie z dnia 28. Czerwca 1850 r. (nr. 254., Dz. pr. P.) o udzielaniu klauzuli wykonawczéj, tudzież norma jurysdykcyjna z dnia 9. Kwietnia 1784 dla Galicyi, tudzież norma jurysdykcyjna z dnia 22. Lutego 1804 r. nr. 654., Zb. ust. cyw. sąd., i z dnia 24. Listopada 1808 r. nr. 869., Zb. ust. cyw. sąd. dla Bukowiny, i statut organiczny dla władz sądowych w Krakowie z dnia 25. Czerwca 1842 r., o ile takowy tyczy się jurysdykcyi, wraz z wszystkiemi do tego odnoszącemi się rozporządzeniami.

sachen ausgeübt haben, aufzuhören, und die neuen Gerichtsbehörden die Gerichtsbarkeit nach Maßgabe des gegenwärtigen Gesetzes auszuüben.

Artikel IV.

Rücksichtlich der zur Zeit der Einführung der neuen Gerichte und der gegenwärtigen Jurisdikzions-Norm in dem Großherzogthume Krakau bei den bisherigen Gerichtsbehörden noch anhängigen Geschäfte ist sich nach dem kaiserlichen Patente vom 23. März 1852, Nr. 78, über die Einführung des österreichischen gerichtlichen Verfahrens in diesem Lande und nach den besonderen, in dieser Beziehung erfließenden Vorschriften zu benehmen.

Artikel V.

Das Obersthofmarschallamt wird in der Ausübung der Gerichtsbarkeit über die Mitglieder des kaiserlichen Hauses und über die Personen, welchen die Exterritorialität zusteht, oder durch besondere Anordnungen eingeräumt wurde, erhalten.

Die von ihm früher über andere Personen ausgeübte Gerichtsbarkeit steht den ordentlichen Gerichten zu. — Jedoch haben diese in dem Falle, wenn in den kaiserlichen Hofgebäuden oder Lustschlössern in Wien, oder in seiner nächsten Umgebung, oder wenn in den sonstigen Wohnungen der Mitglieder des kaiserlichen Hauses oder der Exterritorialen ein gerichtlicher Akt gegen eine in denselben wohnende, den ordentlichen Gerichtsbehörden unterstehende Person vorzunehmen ist, das Obersthofmarschallamt um die Vornahme anzugehen, es wäre denn, daß es sich nur um eine gerichtliche Zustellung handelt.

Artikel VI.

Welche Personen und Rechtsangelegenheiten der Militärgerichtsbarkeit unterstehen, wird durch die Militär-Jurisdikzions-Norm bestimmt.

Artikel VII.

Mit der Wirksamkeit dieses Gesetzes treten alle in den Kronländern, für welche dasselbe erlassen ist, früher bestandenen Bestimmungen über die Gerichtszuständigkeit in bürgerlichen Rechtssachen, insbesondere die Jurisdikzions-Norm vom 18. Juni 1850 (Nr. 237 des Reichs-Gesetzblattes), und die damit in Verbindung stehende Verordnung vom 28. Juni 1850 (Nr. 254 des Reichs-Gesetzblattes), über die Ertheilung von Vollstreckungsklauseln, dann die Jurisdikzions-Norm vom 9. April 1784 für Galizien, jene vom 22. Februar 1804, Nr. 654 der J. G. S. und 24. November 1808, Nr. 869 der J. G. S. für die Bukowina, und das organische Statut für die Gerichtsbehörden in Krakau vom 25. Jänner 1842, soweit dasselbe die Jurisdikzion betrifft, sammt allen hierauf sich beziehenden Verordnungen außer Kraft.

Artykuł VIII.

Od owéj chwili znosi się także w Galicyi i Lodomeryi, w Krakowie i w Bukowinie wszelkie postanowienia o przynależności sądów, odnoszące się do przywileju fiskusa i do innych przywilejów. Tylko w sporach, wynikłych z kontraktów, zawartych przed dniem, w którym niniejsza ustawa obowiązywać zacznie, podlegać będzie fiskus nietylko jako pozwany, lecz także jako powód sądom tego miejsca, w którém się znajduje urząd fiskalny, do jego zastępstwa powołany.

Artykuł IX.

Również znosi się w tych krajach koronnych wszelkie ustawy, dotyczące rozmaitego oceniania osób, należących do różnych krajów koronnych. Ustawa zatem niniejsza zastósowaną będzie także i do osób należących do Węgier, Kroacyi, Slawonii, Siedmiogrodu, Województwa Serbskiego i Banatu Temeskiego, przebywających w tych krajach koronnych, w ten sam sposób jak do osób należących do innych krajów koronnych. Jedynie tylko w razie pertraktacyi spadków osób, należących do takowych krajów koronnych, obowiązywać będzie aż do dalszego rozporządzenia i na przyszłość jeszcze to, co rozporządzoném jest w postanowieniu Naszém z dnia 17. Czerwca 1850 r. (nr. 242 Dz. pr. P.).

Artykuł X.

W innych krajach koronnych, dla których wydaną jest niniejsza ustawa, zaprowadzone zostały zasady w art. VIII. i IX., co do przynależności fiskusa i osób, należących do Węgier, Kroacyi, Slawonii i Województwa Serbskiego, Banatu Temeskiego i Siedmiogrodu, objęte patentem z dnia 18. Czerwca 1850 r. (nr. 237., Dz. pr. P.), i takowe pozostaną téż i nadal w swéj mocy.

Artykuł XI.

Konsulaty cesarsko-austryackie, będące za granicą, wykonywać będą sądownictwo sobie przydzielone także i nadal według szczególnych przepisów.

Artykuł XII.

Traktaty, jakie pod względem sądownictwa istnieją z Państwami obcemi, nie ulegają żadnéj zmianie przez ustawę niniejszą.

Artykuł XIII.

Nasz Minister Sprawiedliwości poleconém sobie ma wykonanie niniejszego patentu.

Artikel VIII.

Von diesem Zeitpunkte angefangen werden daher auch in Galizien und Lodomerien, in Krakau und in der Bukowina alle auf das Privilegium des Fiskus und auf andere Privilegien sich gründende Bestimmungen über die Zuständigkeit der Gerichte aufgehoben. Nur in den aus Verträgen, welche vor dem Tage der Wirksamkeit dieses Gesetzes geschlossen worden sind, entspringenden Streitigkeiten untersteht der Fiskus nicht nur als Geklagter, sondern auch als Kläger den Gerichten des Ortes, an welchem das zu seiner Vertretung berufene Fiskalamt seinen Sitz hat.

Artikel IX.

Auf gleiche Weise werden auch in diesen Kronländern alle diejenigen Gesetze außer Kraft gesetzt, welche auf eine verschiedene Beurtheilung der Angehörigen verschiedener Kronländer Bezug haben. Demnach wird das gegenwärtige Gesetz auch auf die in diesen Kronländern sich aufhaltenden Angehörigen von Ungarn, Kroazien, Slavonien, Siebenbürgen, der Woiwodschaft Serbien und des Temeser Banates, wie auf die Angehörigen anderer Kronländer anzuwenden seyn. Nur hinsichtlich der Abhandlung der Verlassenschaften von Angehörigen solcher Kronländer hat bis auf weitere Verfügung noch forthin dasjenige zu gelten, was darüber in Unserer Entschließung vom 17. Juni 1850 (Nr. 242 des Reichs-Gesetzblattes) verordnet ist.

Artikel X.

In den übrigen Kronländern, für welche das gegenwärtige Gesetz erlassen ist, sind die in den Artikeln VIII und IX enthaltenen Grundsätze hinsichtlich der Gerichtszuständigkeit des Fiskus und der Angehörigen von Ungarn, Kroazien, Slavonien, der Woiwodschaft Serbien, des Temeser Banates und von Siebenbürgen bereits durch das Patent vom 18. Juni 1850 (Nr. 237 des Reichs-Gesetzblattes) in Wirksamkeit gesetzt worden, und haben auch fernerhin daselbst in Kraft zu bleiben.

Artikel XI.

Von den im Auslande befindlichen kaiserlich-österreichischen Konsulaten ist die ihnen zugewiesene Gerichtsbarkeit auch noch fernerhin nach den besonderen Vorschriften auszuüben.

Artikel XII.

Die auf die Gerichtsbarkeit sich beziehenden Bestimmungen der mit auswärtigen Staaten bestehenden Verträge werden durch dieses Gesetz nicht berührt.

Artikel XIII.

Unser Minister der Justiz ist mit dem Vollzuge dieses Patentes beauftragt.

Dan w Naszém Cesarskiém główném i stołeczném mieście Wiédniu dnia dwudziestego Listopada, roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego drugiego, panowania Naszego w roku czwartym.

Franciszek Józef m. p.

Hr. Buol-Schauenstein m. p. **Krauss** m. p.

Z Najwyższego rozkazu:

Ransonnet m. p.

Ustawa,

stanowiąca zakres działania i przynależność sądów w sprawach cywilnych dla Austryi Niższéj i Wyższéj, dla Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy, Gorycyi, Gradyski, Istryi, Tryestu, Tyrolu i Forarlberga, dla Czech, Morawii, Szląska, tudzież dla Galicyi wraz z Krakowem i Bukowiną.

Rozdział I.

O sądownictwie w ogólności.

§. 1.

O dochodzeniu właściwości sądu.

Każdy sąd winien zaraz przy rozpoczęciu sprawy tak spornéj, jakoteż niespornéj, dochodzić ściśle, czy jest właściwym tak co do osób, jakoteż co do przedmiotu; a przeto jeżeli znajdzie, iż oczywiście nie jest właściwym w téj sprawie, lub téż, iż stosownie do szczególnych przepisów postępowanie sądowe w ogóle nie ma miejsca, odrzucić podanie stron z urzędu.

§. 2.

Jeżeli w sprawach spornych według tego co powód przywodzi, sądownictwo uzasadnionem się okaże, a twierdzenia powoda nie są dokładnie sądowi jako fałszywe wiadome, sąd przyjmie podanie, i zostawi pozwanemu wnieść ekscepcyę niewłaściwości sądu (§. 48).

Gegeben in Unserer Haupt- und Residenzstadt Wien den zwanzigsten November Eintausend achthundert zweiundfünfzig, Unserer Reiche im vierten Jahre.

Franz Joseph m. p. (L. S.)

Gr. Buol-Schauenstein m. p. **Krauß m. p.**

Auf Allerhöchste Anordnung
Ransonnet m. p.

Gesetz

über den

Wirkungskreis und die Zuständigkeit der Gerichte in bürgerlichen Rechtssachen für Oesterreich unter und ob der Enns, Salzburg, Steiermark, Kärnthen, Krain, Görz, Gradiska, Istrien, Triest, Tirol und Vorarlberg, Böhmen, Mähren und Schlesien, dann Galizien sammt Krakau und der Bukowina.

Erstes Hauptstück.

Von der Gerichtsbarkeit im Allgemeinen.

§. 1.

Prüfung der Zuständigkeit.

Jedes Gericht hat sogleich bei dem Beginne eines Geschäftes in oder außer Streitsachen seine Zuständigkeit sowohl hinsichtlich der Personen, als des Gegenstandes sorgfältig zu prüfen, und daher in Fällen, wo es dieselbe offenbar nicht gegründet findet, oder zufolge besonderer Vorschriften ein gerichtliches Verfahren überhaupt nicht Statt hat, die Parteien von Amtswegen zurückzuweisen.

§. 2.

In sofern in Streitsachen die Gerichtsbarkeit nach den Angaben des Klägers begründet erscheint, und diese nicht schon dem Gerichte als unrichtig genau bekannt sind, ist das Gesuch anzunehmen, und dem Geklagten zu überlassen, die Einwendung des nicht gehörigen Gerichtsstandes anzubringen (§. 48).

W sprawach niespornych i przy otworzeniu konkursu, sędzia winien z urzędu dochodzić okoliczności, od których zawisła właściwość sądu, a w razie potrzeby, zażądać od osób w tém interesowanych, bliższego w téj mierze wyjaśnienia.

§. 3.

Spory o właściwość sądu, a) sądów austryackich między sobą;

Spory o przynależność sądownictwa, zachodzące między sądami piérwszéj instancyi, jeżeli oba podlegają temu samemu sądowi wyższemu, tenże sąd rozstrzygać ma.

Jeżeli każdy z sądów spierających się podlega innemu sądowi wyższemu, natenczas obadwa sądy wyższe w porozumieniu spór rozstrzygnąć winny. Jeżeli między niemi porozumienie nie nastąpi, lub gdy między dwoma sądami wyższemi powstanie spór o własną ich przynależność, wówczas rozstrzyga najwyższy trybunał sądowy.

Wykonanie sądownictwa nie powinno być tymczasem wstrzymane, lecz sąd, który w téj sprawie piérwszy czynność rozpoczął, winien postępowanie prowadzić dalćj aż do rozstrzygnienia sporu.

§. 4.

b) ze sądami Państw obcych;

Jeżeli sąd Państwa obcego zaprzecza sądowi austryackiemu przynależności względem osoby, należącéj do Państwa obcego, lub względem obcego majątku, natenczas sąd tutejszy nie może prowadzić postępowania dalćj, jak tylko o ile to jest potrzebném ze względów publicznych, albo dla zabespieczenia praw prywatnych. Tenże winien będzie przypadek taki wraz z wszystkiemi aktami przez sąd wyższy przedłożyć najwyższemu trybunałowi sądowemu, który go wraz z swoją opinią przedłoży Ministerstwu Sprawiedliwości.

§. 5.

c) między władzami sądowemi i administracyjnemi.

Jeżeli między władzami sądowemi i administracyjnemi powstanie wątpliwość co do przynależności, wówczas należy zachować istniejące w téj mierze przepisy.

§. 6.

O trwaniu przynależności.

Każdy sąd pozostanie właściwym w sprawach, które się w nim rozpoczęły sposobem prawnym, aż do ich ukończenia, chociażby strony interesowane w ciągu procesu przeszły pod inne sądownictwo.

§. 7.

O uchyleniu i delegacyi.

W których przypadkach uchylić można sąd zwyczajnie właściwy, o tém stanowi prawo organiczne dla władz sądowych. W takich przypadkach sąd

In nicht streitigen Rechtsangelegenheiten und bei der Eröffnung eines Konkurses hat der Richter die Verhältnisse, welche die Zuständigkeit bestimmen, von Amtswegen zu untersuchen, und nöthigenfalls von den Betheiligten die nähere Aufklärung darüber zu fordern.

§. 3.

Streitigkeiten über dieselbe: a) zwischen österreichischen Gerichtsbehörden unter einander;

Streitigkeiten über die Gerichtszuständigkeit zwischen Gerichtsbehörden erster Instanz unter einander hat, wenn beide Gerichte dem nämlichen Obergerichte unterstehen, dieses zu entscheiden.

Ist jedes der streitenden Gerichte einem anderen Obergerichte unterworfen, so ist von den beiden vorgesetzten Obergerichten einverständlich zu entscheiden. Kommt zwischen denselben kein Einverständniß zu Stande, oder entsteht zwischen zwei Obergerichten ein Streit über ihre eigene Zuständigkeit, so kommt die Entscheidung dem obersten Gerichtshofe zu.

Die Rechtspflege darf indessen nicht aufgehalten werden, sondern das Gericht, welches in dieser Angelegenheit zuerst eingeschritten ist, hat das Verfahren bis zur Entscheidung des Streites fortzusetzen.

§. 4.

b) mit Gerichten auswärtiger Staaten;

Wenn die Zuständigkeit eines österreichischen Gerichtes in Bezug auf einen fremden Staatsangehörigen oder fremdes Vermögen von dem Gerichte des auswärtigen Staates bestritten wird, so kann der inländische Richter das Verfahren nicht weiter fortsetzen, als so weit es aus öffentlichen Rücksichten, oder zur Sicherung der Privatrechte erforderlich ist. Er hat den Fall sammt allen Akten durch das Obergericht dem obersten Gerichtshofe vorzulegen, welcher dieselben mit seinem Gutachten an das Justizministerium leitet.

§. 5.

c) zwischen Gerichts- und Verwaltungsbehörden.

Wenn zwischen Gerichts- und Verwaltungsbehörden über die Zuständigkeit ein Zweifel entsteht, so sind hierüber die bestehenden Vorschriften zu beobachten.

§. 6.

Dauer der Gerichtszuständigkeit.

Jedes Gericht bleibt in Rechtsangelegenheiten, welche rechtmäßiger Weise bei demselben anhängig gemacht worden sind, bis zu deren Beendigung zuständig, wenn auch während der Verhandlung die Betheiligten unter eine andere Gerichtsbarkeit gekommen wären.

§. 7.

Ablehnung und Delegazion.

In welchen Fällen ein sonst zuständiges Gericht abgelehnt werden könne, bestimmt das organische Gesetz für die Gerichtsstellen. In diesen Fällen hat das Ober-

wyższy, na żądanie jednéj albo drugiéj strony, lub na relacyę sądu, który swego sądownictwa wykonywać nie może, zadeleguje sąd inny.

§. 8.

Także i oprócz przypadku, gdy zachodzi przeszkoda prawna, pozostawioném jest sądowi wyższemu, jeżeli uzna to za stósowne, zamiast jednego sądu jemu podległego, zadelegować inny sąd swego okręgu.

§. 9.

Objętość przynależności.

Każdy sąd ma prawo przeprowadzić sam wykonanie rozporządzeń swoich w całéj rozciągłości obrębu swego jurysdykcyjnego. Tylko wykonanie rozporządzeń sądowych pod względem dóbr nieruchomych, pozostanie przy sądach wskazanych w §§. 49., 50. i 51. W których nareszcie sądach należy w sprawach spornych żądać egzekucyi, rozprawiać i rozstrzygać spory, w ciągu egzekucyi zachodzące, o tém stanowią przepisy, wydane co do postępowania wykonawczego (§§. 69—72).

§. 10.

Ograniczenie przynależności na okrąg sądowy.

Zewnątrz własnego swego okręgu sądowego nie może sędzia sam żadnéj wykonywać czynności. Jednakże sądy innych okręgów jurysdykcyjnych obowiązane są na żądanie sędziego, u którego wisi rzecz, dopełniać rozporządzeń jego.

§. 11.

O poleceniu pojedynczych czynności innym sądom.

Nawet w takich sprawach, których dopełnić sędzia sam byłby upoważnionym, winien jest zawezwać pomocy innych sądów, jeżeli przez to tok sprawy stósownie ułatwionym i niepotrzebne koszta uniknionemi być mogą. W szczególności winny trybunały sądowe piérwszéj instancyi polecać sądom powiatowym w ich okręgu się znajdującym dopełnienie wydanych przez się rozporządzeń, jeżeli to służy do ułatwienia stronom.

Sąd zaś może polecać innym władzom pojedyncze tylko czynności urzędowe, nigdy zaś ostatecznego rozsądzenia sprawy.

§. 12.

O rozciągłości sadownictwa trybunałów piérwszéj instancyi, urzędów powiatowych, jako sądów powiatowych, i sądów powiatowych delegowanych miejskich.

Zupełne sądownictwo w piérwszéj istancyi wykonywaném będzie przez trybunały i urzędy powiatowe jako sądy powiatowe. Trybunały piérwszéj instancyi, wykonywać będą sądownictwo w dalszym okręgu swoim, t. j. w całym sobie przekazanym obrębie, tylko w przypadkach §fu 14., i innych w niniejszéj ustawie wyraźnie wyszczególnionych przypadkach, mianowicie w onychże §§. 32, 49 *a*, 50 *a*, 60, 65, 66, 70, 73, 75, 76, 78, 84, 88, gdy zaś w sciślejszym ich okręgu, t. j. w miejscach ich siedziby w miastach wraz z okolicami przydzie-

gericht über Ansuchen der einen oder der anderen Partei, oder auf Anzeige des Gerichtes, welches seine Gerichtsbarkeit auszuüben gehindert ist, ein anderes Gericht zu delegiren.

§. 8.

Auch außer dem Falle eines gesetzlichen Hindernisses ist es dem Ermessen des Obergerichtes überlassen, aus Gründen der Zweckmäßigkeit anstatt eines ihm untergeordneten Gerichtes, ein anderes Gericht seines Sprengels zu delegiren.

§. 9.

Umfang der Zuständigkeit.

Jedes Gericht ist seine Verfügungen in dem Umfange seines Jurisdikzions-Bezirkes auch selbst in Vollzug zu setzen berechtiget. Nur der Vollzug gerichtlicher Verfügungen in Ansehung unbeweglicher Güter bleibt den in den §§. 49, 50 und 51 bestimmten Gerichten vorbehalten. Bei welchen Gerichten übrigens in Streitsachen die Exekuzion anzusuchen, und die im Laufe der Exekuzion vorkommenden Streitigkeiten zu verhandeln und zu entscheiden seien, wird durch die Vorschriften über das Vollstreckungsverfahren (§§. 69—72) bestimmt.

§. 10.

Beschränkung der Zuständigkeit auf den Gerichtsbezirk.

Außer seinem Gerichtsbezirke kann der Richter keine Handlung der Gerichtsbarkeit selbst vornehmen. Doch sind die Gerichte anderer Jurisdikzions-Bezirke auf Ersuchen des Richters, bei welchem die Sache anhängig ist, die Verfügungen desselben zu vollziehen schuldig.

§. 11.

Uebertragung einzelner Geschäfte an andere Gerichte.

Auch in Geschäften, die der Richter selbst vorzunehmen berechtiget wäre, hat er andere Gerichte um ihren Beistand anzugehen, wenn dadurch die zweckmäßige Behandlung der Sache erleichtert, oder unnützer Kostenaufwand vermieden werden kann. Insbesondere haben daher die Gerichtshöfe erster Instanz den Vollzug der von ihnen erlassenen Verfügungen, in soferne es zur Erleichterung der Parteien gereicht, durch die in ihrem Sprengel befindlichen Bezirksgerichte zu bewirken.

Ein Gericht kann aber anderen Behörden nur einzelne Amtsverrichtungen, nie die endliche Entscheidung einer Rechtsangelegenheit übertragen.

§. 12.

Umfang der Gerichtsbarkeit der Gerichtshöfe erster Instanz, der Bezirksämter als Bezirksgerichte und der städtisch-delegirten Bezirksgerichte.

Die gesammte Gerichtsbarkeit wird in erster Instanz von den Gerichtshöfen und von den Bezirksämtern als Bezirksgerichten ausgeübt. Die Gerichtshöfe erster Instanz haben in ihrem weiteren Sprengel, d. i. in dem ganzen ihnen zugewiesenen Gebiete die Gerichtsbarkeit nur in den im §. 14 und anderen in diesem Gesetze, insbesondere in den §§. 32, 49 a), 50 a), 60, 65, 66, 70, 73, 75, 76, 78, 84, 88 ausdrücklich angegebenen Fällen auszuüben, während ihnen in ihrem engeren Sprengel, d. i. an ihrem Standorte in den Städten und dem denselben zugewiesenen Um-

lonemi, należéć będzie do nich całe sądownictwo z wyjątkiem spraw zostawionych sądom powiatowym tamże ustanowionym.

Jak dalece zakres działania zostawiono sądom powiatowym będącym w miejscu, gdzie trybunały piérwszéj instancyi mają siedzibę swoję, o tém stanowią §§. 15, 37, 46, 55, 69, 77, 83 i 92; sądy te będą miały nazwę sądów powiatowych delegowanych miejskich, dla rozróżnienia ich od sądów powiatowych w ogólności.

Rozdział II.

O sądownictwie w sprawach spornych.

I. W postępowaniu wyrokowém.

I. O sądzie osobistym.

§. 13.

a) Ogólnym.

W powszechności wszelkie skargi wynoszone być winny do tego sądu powiatowego, lub do trybunału piérwszéj instancyi, w którego okręgu pozwany ma zwyczajne zamieszkanie swoje w czasie, w którym skarga wyniesioną została.

§. 14.

Trybunałom piérwszéj instancyi pozostawione są do rozstrzygania:

a) sprawy, w których idzie o unieważnienie albo o rozwiązanie małżeństwa, albo o seperacyę małżonków od stołu i łoża, bez spólnego ich zezwolenia. Prośby o pozwolenie tymczasowego osobnego mieszkania dla strony zagrożonéj i o nakaz sądowy wydać się mający jednemu z małżonków, aby dostarczył drugiemu utrzymania przyzwoitego, wyniesione być mogą albo przed trybunał piérwszéj instancyi, powołany do rozprawy w rzeczy głównéj, albo przed sąd osobisty małżonków.

b) skargi, wyniesione przeciw fiskusowi, przeciw gminom świeckim i duchownym, kościołom, beneficyom, fundacyom i wszelkim zakładom do celów publicznych (§. 23—25), jeżeli nie należą do sądu osobnego (§. 31 i n.), do sądu kauzalnego lub do instancyi realnéj.

c) skargi przeciw posiadaczom dóbr nieruchomych tabularnych, albo ze związku gminnego wyłączonych, jeżeli skarga nie należy do sądu osobnego (§. 35 i n.), do sądu kauzalnego lub instancyi realnéj;

d) spory w sprawach lenniczych (§. 39);

e) skargi w sprawach fideikomisowych (§. 38).

Właściwym trybunałem piérwszéj instancyi jest co do spraw, wyszczególnionych

kreise die gesammte Gerichtsbarkeit mit Ausnahme jener Rechtsangelegenheiten zusteht, die den daselbst bestellten Bezirksgerichten vorbehalten sind.

Welcher Wirkungskreis den am Sitze der Gerichtshöfe erster Instanz bestellten Bezirksgerichten vorbehalten ist, bestimmen die §§. 15, 37, 46, 55, 69, 77, 83 und 92, und dieselben werden zum Unterschiede von den Bezirksgerichten im Allgemeinen mit dem Ausdrucke „städtisch-delegirte Bezirksgerichte" bezeichnet.

Zweites Hauptstück.

Von der Gerichtsbarkeit in Streitsachen.

I. Im Erkenntniß-Verfahren.

1. Persönlicher Gerichtsstand.

§. 13.

a) Allgemeiner: Alle Klagen sind in der Regel bei demjenigen Bezirksgerichte oder Gerichtshofe erster Instanz anzubringen, in dessen Sprengel der Geklagte zur Zeit der Anbringung der Klage seinen ordentlichen Wohnsitz hat.

§. 14.

Der Entscheidung der Gerichtshöfe erster Instanz sind vorbehalten:

a) die Rechtsangelegenheiten, in denen es sich um die Ungiltig-Erklärung oder Auflösung einer Ehe, oder um die nicht einverständliche Scheidung von Tisch und Bett handelt. Gesuche um die vorläufige Bewilligung eines abgesonderten Wohnortes für den gefährdeten Theil, und um den Auftrag an den anderen Ehegatten zur Entrichtung des anständigen Unterhaltes, können entweder bei dem zur Verhandlung in der Hauptsache berufenen Gerichtshofe erster Instanz, oder bei dem persönlichen Gerichtsstande der Ehegatten angebracht werden;

b) Klagen, welche gegen den Fiskus, weltliche und geistliche Gemeinden, Kirchen, Pfründen, Stiftungen und alle Anstalten zu öffentlichen Zwecken (§§. 23—25) gerichtet sind, in soweit sie nicht einem besonderen Gerichtsstande (§. 31 und fgg.), einem Kausalgerichte oder der Real-Instanz angehören;

c) Klagen gegen Besitzer landtäflicher, oder vom Gemeindeverbande ausgeschiedener unbeweglicher Güter, wofern die Klage nicht vor einen besonderen Gerichtsstand (§. 31 und fgg.), vor ein Kausalgericht oder die Real-Instanz gehört;

d) Lehensstreitigkeiten (§. 39);

e) Klagen in Fideikommis-Angelegenheiten (§. 38).

Der zuständige Gerichtshof erster Instanz in den Fällen

pod *a)*, ten trybunał, w którego okręgu małżonkowie mieli ostatnie spólne zamieszkanie swoje; zaś co do spraw

pod *b)* i *c)*, ten trybunał piérwszéj instancyi, w którego okręgu strona pozwana, w czasie wyniesionéj skargi ma zamieszkanie swoje.

§. 15.

Sądom powiatowym delegowanym miejskim należy się sądownictwo osobiste.

a) We wszystkich sporach o pewne sumy pieniężne, które bez procentów i innych należytości bocznych nie przenoszą 500 złr.; tudzież we wszystkich sporach o inne przedmioty, jeżeli powód wyraźnie oświadcza, iż zamiast nich przyjmie sumę pieniężną, która bez procentów i należytości bocznych nie przenosi 500 złr. m. k. Kwotę długu obliczać należy według sumy, któréj zapłacenie w skardze jest żądaném, chociażby było więcéj powodów lub pozwanych, albo żądano zapadłych kwot bieżących procentów lub rent. Jednakże w tym ostatnim przypadku służy sądownictwo sądowi powiatowemu delegowanemu miejskiemu wtenczas tylko, jeżeli pozwany zaprzecza żądanych procentów lub rent, nie zaś samego prawa, na mocy którego owe dochody pobiérane bywają, chociażby owe prawo przenosiło 500 złr. m. k. Jeżeli w takim przypadku samoż prawo zaprzeczoném zostaje, natenczas sąd powiatowy delegowany miejski odesłać winien skargę wraz z dalszą rozprawą właściwemu trybunałowi piérwszéj instancyi do dalszego jéj przeprowadzenia.

Równie nie może być wyniesioną skarga przed sąd powiatowy delegowany miejski w tym przypadku, gdy powód żąda części kapitału, przenoszącego sumę 500 złr. m. k., albo przewyżkę, jaka wynika z porównania kilku pretensyj, służących stronom obudwóm.

b) We wszystkich sporach o uznanie prawa użytkowania, lub pobiérania świadczeń powtarzających się, jeżeli pojedyncza renta roczna, lub kwota pieniężna, którą powód zamiast niéj przyjąć oświadcza, przy dochodach lub świadczeniach wieczystych nie przenosi 25 złr. m. k., przy takich zaś, które na życie osoby są ograniczone, lub co do trwania swego nie są określone, nie przenosi 50 złr. m. k.

Bez względu na kwotę:

c) We wszelkich sporach, między najmującym i w najem puszczającym, wynikłych ze stosunku najmu rzeczy ruchomych lub mieszkań, lub innych lokalności, tudzież w sporach o zwrot dóbr wydzierżawionych lub wypuszczonych za czynsz w płodach (§. 2103 p. k. u. c.), z powodu, iż upłynął czas w kontrakcie zakreślony;

a) ist derjenige, in dessen Sprengel die Ehegatten ihren letzten gemeinschaftlichen Wohnsitz hatten, in den Fällen

b) und c) ist es jener Gerichtshof erster Instanz, in dessen Sprengel zur Zeit der Klage-Anbringung der geklagte Theil seinen Wohnsitz hat.

§. 15.

Den städtisch-delegirten Bezirksgerichten kommt die Personal-Gerichtsbarkeit zu:

a) in allen Streitsachen über bestimmte Geldsummen, welche ohne Zinsen und andere Nebengebühren 500 fl. K. M. nicht übersteigen und in allen Streitigkeiten über andere Gegenstände, wenn der Kläger anstatt derselben eine Geldsumme ausdrücklich anzunehmen sich erbietet, welche ohne Zinsen und Nebengebühren 500 fl. K. M. nicht übersteigt. Der Betrag der Schuld wird nach der Summe, auf deren Bezahlung in der Klage das Begehren gestellt ist, berechnet, wenn auch der Kläger oder der Geklagten mehrere sind, oder die verfallenen Beträge fortlaufender Zinsen oder Renten gefordert werden. Doch steht im letzteren Falle die Gerichtsbarkeit dem städtisch-delegirten Bezirksgerichte nur dann zu, wenn bloß die eingeforderten Zinsen oder Renten bestritten werden, nicht aber das Recht selbst, voraus der Bezug derselben hergeleitet wird, von dem Belangten streitig gemacht wird, obgleich dieses Recht die Summe von 500 fl. K. M. übersteigt. Wird jedoch in diesem Falle das Recht selbst bestritten, so hat das städtisch-delegirte Bezirksgericht die Klage sammt der weiteren Verhandlung dem zuständigen Gerichtshofe erster Instanz zur Fortsetzung derselben zu übermitteln.

Ebenso wenig kann die Klage bei dem städtisch-delegirten Bezirksgerichte angebracht werden, wenn der Kläger einen Theil einer 500 fl. übersteigenden Kapitalsschuld oder den Ueberschuß fordert, welcher sich aus der Vergleichung mehrerer beiden Theilen zustehenden Forderungen ergeben soll.

b) Ueber alle Klagen auf Anerkennung des Rechtes auf einen Fruchtgenuß, oder zum Bezuge wiederkehrender Leistungen, wenn eine einzelne Jahresrente oder der Geldbetrag, welchen der Kläger anstatt derselben anzunehmen sich bereit erklärt, bei Erträgnissen oder Leistungen auf immerwährende Zeiten 25 fl. K. M., bei solchen aber, welche auf die Lebenszeit einer Person eingeschränkt, oder sonst in ihrer Dauer ungewiß sind, 50 fl. K. M. nicht übersteigt.

Ohne Rücksicht auf den Betrag:

c) In allen Streitigkeiten zwischen dem Miether und Vermiether aus dem Miethverhältnisse über bewegliche Gegenstände, oder über Wohnungen und andere Räume, dann in den Streitigkeiten über die Zurückstellung verpachteter, oder gegen einen Zins in Früchten (§. 1103 a. b. G. B.) überlassener Güter wegen Ablaufes der im Kontrakte festgesetzten Zeit;

d) we wszystkich sporach, wynikłych z kontraktów służb i robót najemnych, między nauczycielami prywatnymi, służącymi i ich służbodawcami, tudzież między profesyonistami i dzierżycielami fabryk z jednéj a ich czeladnikami, chłopcami i wyrobnikami z drugiéj strony;

e) we wszystkich sporach między gospodarzami, szyprami i woźnicami z jednéj, a ich gośćmi, podróżnymi i oddawcami z drugiéj strony, odnoszących się do ich wzajemnych obowiązków i odpowiedzialności piérwszych za rzeczy przyjęte przez nich lub ich sługi do zachowania, a to, jeżeli nie ma miejsca sądownictwo sądu handlowego lub morskiego.

§. 16.

Miejsce, w którém kto osiadł w udowodnionym lub z okoliczności jawnie się wykazującym zamiarze, ażeby tam stale przebywał, jest zwyczajném jego zamieszkaniem.

§. 17.

Jeżeli kto na przemian w różnych zamieszkuje miejscach, powód będzie miał wybór sądu, do którego skargę wynieść zechce.

§. 18.

Podróżni i inne osoby, przebywający w jakiém miejscu tymczasowo tylko, mogą być pozywanymi o dopełnienie obowiązków, w témże miejscu na siebie przyjętych, przed tym także sądem, w którego okręgu to miejsce leży, jak długo się tamże znajdują.

Przynależność osób, nie mających nigdzie zamieszkania stałego, stosuje się według miejsca, w którém chwilowo przebywają.

§. 19.

Sąd osobisty małżonka jest także sądem osobistym małżonki jego; sąd pełnoletnich, wdów i żon rozłączonych stosuje się do ich zamieszkania własnego.

§. 20.

Pod sąd ojca należą także dzieci stojące pod jego władzą ojcowską, czy to spłodzone w małżeństwie, czy legitymowane, lub adoptowane.

Pod tym sądem zostają one nawet i po śmierci ojca, lub po odebraniu mu władzy ojcowskiéj, dopóki nie dostąpią wolnego zarządu majątkiem swoim.

§. 21.

Dzieci z nieprawego łoża należą pod sąd matki. Jeżeli dziécię nieprawego łoża lub podrzutek zamieszczone zostało kosztem zakładu publicznego w tymże lub zewnątrz takowego, natenczas należy pod sąd tegoż zakładu.

d) in allen aus Dienst- und Lohnverträgen entstehenden Streitigkeiten zwischen Privatlehrern, Dienstbothen nnd ihren Dienstgebern, dann zwischen Gewerbsleuten und Werksbesitzern einerseits, und ihren Gesellen, Lehrjungen und Arbeitern andererseits;

e) in allen zwischen Wirthen, Schiffern und Fuhrleuten einerseits und ihren Gästen, Reisenden und Aufgebern andererseits entstehenden Streitigkeiten über ihre gegenseitigen Verbindlichkeiten und die Haftung der Ersteren für die von ihnen oder ihren Dienstleuten in Verwahrung übernommenen Sachen, insbesondere, in sofern nicht die Gerichtsbarkeit des Handels- oder Seegerichtes eintritt.

§. 16.

Der Ort, wo sich Jemand in der erweislichen, oder aus den Umständen deutlich hervorgehenden Absicht niedergelassen hat, daselbst seinen bleibenden Aufenthalt zu nehmen, ist sein ordentlicher Wohnsitz.

§. 17.

Wenn Jemand abwechselnd an verschiedenen Orten wohnt, so steht dem Kläger die Wahl frei, wo er die Klage anbringen wolle.

§. 18.

Reisende und andere Personen, welche sich an einem Orte nur vorübergehend aufhalten, können wegen Verbindlichkeiten, die sie an diesem Orte auf sich genommen haben, auch bei dem Gerichte belangt werden, in dessen Sprengel sich dieser Ort befindet, so lange sie daselbst anwesend sind.

Die Zuständigkeit über Personen, welche nirgends einen beständigen Aufenthalt haben, richtet sich nach dem Orte ihres zeitweiligen Aufenthaltes.

§. 19.

Der persönliche Gerichtsstand des Mannes gilt auch für seine Ehegattin. Der Gerichtsstand großjähriger Witwen und gerichtlich geschiedener Ehegattinnen richtet sich nach ihrem eigenen Wohnsitze.

§. 20.

Dem Gerichtsstande des Vaters folgen auch die unter seiner väterlichen Gewalt stehenden Kinder, sie mögen in der Ehe erzeugt, legitimirt oder adoptirt seyn.

Sie bleiben unter diesem Gerichtsstande selbst nach dem Tode des Vaters, oder nach dessen Enthebung von der väterlichen Gewalt, bis sie die freie Verwaltung ihres Vermögens erlangt haben.

§. 21.

Die unehelichen Kinder folgen dem Gerichtsstande ihrer Mutter. Ist ein uneheliches oder Findelkind auf Kosten einer öffentlichen Anstalt in oder außer derselben untergebracht, so untersteht es dem Gerichtsstande derselben.

§. 22.

Zamieszkanie służbodawcy uważać należy także za zamieszkanie sług jego, żyjących z nim razem w spólném gospodarstwie, jeżeli mają wolny zarząd majątku swego.

§. 23.

Fiskus podlega jako pozwany w tych przypadkach, w których przynależność stosuje się do zamieszkania, temu sądowi, w którego okręgu znajduje się siedziba urzędowa prokuratoryi finansowéj, lub jeżeli osobném ogłoszeniem ustanowionym jest w pewnym okręgu zastępca fiskalny, temu sądowi, w którego okręgu znajduje się siedziba urzędowa tegoż zastępcy.

§. 24.

Gminy podlegają sądom, w których okręgu znajduje się siedziba urzędowa przełożonego gminy.

§. 25.

Gminy duchowne, kościoły, beneficya, fundacye i wszelkie zakłady, poświęcone celom publicznym, jakoto: uniwersytety, domy ubogich, szpitale, podlegają tym sądom, w których okręgu znajduje się siedziba ich administracyi.

Jeżeli stoją pod bezpośrednim zarządem Państwa lub gminy, wówczas będą zastosowane postanowienia w §§. 23. i 24. objęte.

§. 26.

Wszelkie inne osoby jurystyczne, jakoto: związki, towarzystwa zarobkowe, korporacye, podlegają tym sądom, w których okręgu znajduje się kierunek spraw ich. Jeżeli one, lub osoby pojedyncze, posiadają w innych miejscach zakłady lub ajencye stałe, wówczas można je pozywać w sprawach, odnoszących się do tychże, w tych sądach, w których okręgu znajdują się powyższe zakłady lub ajencye.

§. 27.

Poddani austryaccy, którzy służą za granicą jako urzędnicy austryaccy, pozostają pod sądownictwem, któremu byli podlegli w czasie swego przebywania w Państwie Austryackiém.

Jeżeli miejsca przebywania tego dojść nie można, natenczas przyjąć należy, iż w Wiédniu mieli zamieszkanie swoje.

§. 28.

Poddani Cesarstwa Austryackiego, którzy przyjmują uwierzytelnienia od rządów obcych, pozostaną pod sądem, któremu podlegają według innych sto-

§. 22.

Der Wohnsitz des Dienstgebers ist auch als derjenige der Dienstleute desselben, die mit ihm in gemeinschaftlicher Haushaltung leben, zu betrachten, sofern sie die freie Verwaltung ihres Vermögens besitzen.

§. 23.

Der Fiskus untersteht als Geklagter in jenen Fällen, in welchen sich die Zuständigkeit nach dem Wohnsitze richtet, demjenigen Gerichte, in dessen Sprengel der Amtssitz der Finanzprokuratur, oder, wenn durch eine eigene Kundmachung ein Fiskalvertreter für einen bestimmten Bezirk bleibend bestellt ist, jenem Gerichte, in dessen Sprengel der Amtssitz dieses Vertreters sich befindet.

§. 24.

Die Gemeinden unterstehen den Gerichten, in deren Sprengel der Amtssitz des Gemeindevorstandes sich befindet.

§. 25.

Geistliche Gemeinden, Kirchen, Pfründen, Stiftungen und alle Anstalten zu öffentlichen Zwecken, als: Universitäten, Armenhäuser, Spitäler, unterstehen jenen Gerichten, in deren Sprengel sich der Sitz ihrer Verwaltung befindet.

Stehen sie unter der unmittelbaren Verwaltung des Staates oder einer Gemeinde, so finden die Bestimmungen der §§. 23 und 24 ihre Anwendung.

§. 26.

Alle übrigen juristischen Personen, als: Vereine, Erwerbsgesellschaften und Korporazionen, unterstehen jenen Gerichten, in deren Sprengel sich ihre Geschäftsleitung befindet. Besitzen sie oder auch einzelne Personen an anderen Orten besondere Niederlassungen oder stabile Agenzien, so können sie in Angelegenheiten, welche sich auf diese beziehen, bei den Gerichten belangt werden, in deren Sprengel sich diese Niederlassungen oder Agenzien befinden.

§. 27.

Oesterreichische Unterthanen, welche in der Eigenschaft eines österreichischen Beamten im Auslande dienen, bleiben unter der Gerichtsbarkeit, welcher sie während ihres Aufenthaltes in dem österreichischen Staate unterworfen waren.

Läßt sich dieser nicht ausmitteln, so wird angenommen, daß sie ihren Wohnsitz in Wien hatten.

§. 28.

Unterthanen des österreichischen Kaiserthumes, welche von fremden Regierungen Beglaubigungen annehmen, bleiben unter der Gerichtsbarkeit, welcher sie nach ihren

sunków swoich. Konsulowie obcych Państw podlegają bez różnicy, czy oni są poddanymi austryackimi czy obcymi, zawsze sądom austryackim, w których okręgu przebywają.

§. 29.

Poddani Państw obcych mogą być pozwanymi przed sądy austryackie:

a) przed sąd powszechny zamieszkania swego, jeżeli go obrali w Państwie Austryackiém;

b) we wszystkich przypadkach, w których także poddani austryaccy na mocy przepisów niniejszéj ustawy pozywanymi być mogą zewnątrz okręgu sądowego zamieszkania swego, przed sąd osobny, do tego wyznaczony (§. 31 i t. d);

c) w przypadku, gdy nie zachodzi ani osobny ani powszechny sąd zamieszkania (lit. *a)* i *b)*, w każdém miejscu, gdzie będą spotkanymi z powodu wszelkich obowiązków, które powstały w Państwie Austryackiém, albo tamże dopełnionemi być mają;

d) w skutku wzajemności *(reciprocitatis)*, we wszystkich przypadkach, w których Państwo, do którego należą, dopuszcza skarg przeciw poddanym austryackim.

§. 30.

Jeżeli kto pozwanym być ma przed sąd powiatowy miejsca takiego, w którém się rzeczywiście nie znajduje, a jeżeli w tém miejscu ustanowionych jest kilka sądów powiatowych, lub sąd powiatowy podzielony jest na kilka oddziałów, wówczas powód ma do wyboru, przed który sąd powiatowy lub przed który oddział onegoż skargę swoję wynieść zechce.

§. 31.

b) Osobny. Skarga wywoławcza.

Skargi wywoławcze wynosić należy przed ten sąd, przed którymby wywołujący pozwanym być musiał w rzeczy głównéj. Gdy wywołany miał prawo wyboru między kilką sądami, wówczas jeżeli przeczył wywołaniu i przegrał, nie będzie mógł wynieść skargi przed sąd inny, jak ten, przed którym był prowadzony proces wywoławczy.

§. 32.

Umorzenie.

Wywołania w celu umorzenia obligacyj rządowych i innych papiérów kredytowych z niemi na równi położonych, należy wynosić przed ten trybunał piérwszéj instancyi, w którego siedzibie urzędowéj prowadzone są księgi kredytowe odpowiednie.

übrigen Verhältnissen unterstehen. Die Konsulen fremder Mächte unterstehen, sie mögen österreichische oder fremde Unterthanen seyn, stets den österreichischen Gerichten, in deren Bezirke sie sich aufhalten.

§. 29.

Unterthanen auswärtiger Staaten können vor den österreichischen Gerichten belangt werden:

a) bei dem allgemeinen Gerichtsstande des Wohnsitzes, wenn sie diesen in dem österreichischen Staate genommen haben;

b) in allen Fällen, in welchen auch österreichische Unterthanen nach den Bestimmungen dieses Gesetzes außer dem Gerichtsbezirke ihres Wohnsitzes belangt werden können, bei dem hiezu bestimmten besonderen Gerichtsstande (§. 31 u. fgg.);

c) im Falle, als weder ein besonderer, noch der allgemeine Gerichtsstand des Wohnsitzes eintritt (lit. a, b), an jedem Orte, wo sie getroffen werden, wegen aller Verbindlichkeiten, welche in dem österreichischen Staate entstanden, oder daselbst zu erfüllen sind;

d) in Folge der Gegenseitigkeit (Reciprocität) in allen Fällen, in welchen der Staat, welchem sie angehören, auch Klagen gegen österreichische Unterthanen zuläßt.

§. 30.

Ist Jemand bei dem Bezirksgerichte an einem Orte zu belangen, wo er sich nicht wirklich aufhält, und sind an diesem Orte mehrere Bezirksgerichte bestellt, oder ist das Bezirksgericht in mehrere Abtheilungen getheilt, so steht dem Kläger die Wahl frei, bei welchem dieser Bezirksgerichte, oder bei welcher Abtheilung desselben er seine Klage anbringen wolle.

§. 31.

b) Besonderer Aufforderungsklage.

Aufforderungsklagen müssen bei demjenigen Gerichte angebracht werden, vor welchem der Auffordernde in der Hauptsache zu belangen wäre. In sofern der Aufgeforderte unter mehreren Gerichten zu wählen berechtiget war, kann derselbe, wenn er die Aufforderung bestreitet und sachfällig wird, die Klage nur bei dem nämlichen Gerichte anbringen, vor welchem der Aufforderungs-Prozeß anhängig war.

§. 32.

Amortisirung.

Aufforderungen zum Zwecke der Amortisirung von Staatsobligazionen und der denselben gleichgeachteten Kreditspapiere sind bei demjenigen Gerichtshofe erster Instanz anzubringen, an dessen Amtssitze die bezüglichen Kreditsbücher geführt werden.

O umorzenie innych dokumentów, z wyjątkiem wekslów (§. 60), prosić można albo u sądu powiatowego, który jest właściwym sądem proszącego, według zwyczajnego zamieszkania jego, albo też u sądu powiatowego, przeciw któremu dokument ten za dowód służyć ma.

§. 33.

Skarga wzajemna.

Chociaż skarga wzajemna nie ma żadnego związku z przedmiotem skargi, wyniesioną być może przed ten sam sąd, do którego skarga podaną została, jak długo taż nie jest rozstrzygniętą wyrokiem ostatecznym prawomocnym.

Jeżeli zaś skarga, lub skarga wzajemna, co do przedmiotu swego, należy przed sąd realny lub sąd osobny kauzalny, wówczas skarga wzajemna nie może być przyjętą przez tego samego sędziego.

§. 34.

Zarząd prowadzony.

W sporach, wynikających z zarządu majątkiem obcym lub wspólnym, powód ma prawo wyboru wynieść skargę przed sąd powszechny pozwanego, albo przed ten sąd, któremuby tenże ostatni podlegał, gdyby miał zamieszkanie swoje w miejscu, gdzie zarząd był prowadzonym. Co do zarządu nakazanego ze sądu, należy zachowywać przepisy obecnie istniejące.

§. 35.

Dowód ku wiecznéj pamięci.

Proźby o przypuszczenie dowodu ku wiecznéj pamięci, należy wnosić do tego sądu, do którego należy sądownictwo w rzeczy głównéj; jeżeli zaś ten sąd nie jest znanym, lub zwłoka grozi nagłém niebespieczeństwem, należy wnosić i rozstrzygać proźby takowe w owym sądzie powiatowym, w którego okręgu znajduje się świadek, który wysłuchanym, lub rzecz, która oglądnioną być ma.

§. 36.

Przywrócenie do dawnego stanu.

Przywrócenia do dawnego stanu należy żądać u tego sądu piérwszéj instancyi, w którym proces dawniéj był prowadzonym lub jeszcze wisi.

§. 37.

Skargi w sprawach spadkowych.

Wszelkie skargi o dziedzictwo i o podział dziedzictwa, bądź że są oparte na spadkobierstwie z ustawy, bądź na ostatniéj woli, bądź na kontrakcie o dziedzictwo; tudzież wszelkie skargi, mające za przedmiot długi spadkowe, zapisy, albo darowiznę na przypadek śmierci, muszą być wynoszone, dopóki nie nastąpi przyznanie spadku, przed ten sąd (także przed sąd powiatowy delegowany miejski), w którym wisi pertraktacya spadku. Po przyznaniu spadku należą skargi takowe pod sąd dziedzica.

Die Amortisirung anderer Urkunden, mit Ausnahme der Wechsel (§. 60), kann von dem Bewerber entweder bei dem Bezirksgerichte seines eigenen ordentlichen Wohnsitzes, oder bei jenem des Wohnsitzes dessen, gegen den diese Urkunde zum Beweise dienen soll, angesucht werden.

§. 33.

Widerklage.

Widerklagen können, auch wenn sie mit dem Gegenstande der Klage keinen Zusammenhang haben, so lange über diese nicht durch rechtskräftiges Endurtheil entschieden ist, bei dem nämlichen Gerichte angebracht werden, bei welchem die Klage überreicht worden ist.

Gehört jedoch die Klage oder Widerklage ihrem Gegenstande nach vor den Real- oder einen besonderen Kausal-Gerichtstand, so darf die Widerklage bei dem nämlichen Richter nicht angenommen werden.

§. 34.

Geführte Verwaltung.

In den aus der Verwaltung fremden oder gemeinschaftlichen Vermögens entspringenden Rechtsstreitigkeiten hat der Kläger die Wahl, sie bei dem allgemeinen Gerichtsstande des Geklagten, oder bei demjenigen Gerichte anzubringen, welchem der Letztere unterstände, wenn er an dem Orte seinen Wohnsitz hätte, wo die Verwaltung geführt wurde. In Ansehung der gerichtlich angeordneten Verwaltung hat es bei den bestehenden Vorschriften zu bleiben.

§. 35.

Beweis zum ewigen Gedächtniße.

Gesuche um Zulassung des Beweises zum ewigen Gedächtnisse sind bei dem Gerichte, welchem die Gerichtsbarkeit in der Hauptsache zusteht, im Falle aber dieses nicht bekannt, oder dringende Gefahr am Verzuge ist, bei demjenigen Bezirksgerichte anzubringen und zu entscheiden, in dessen Sprengel sich der zu vernehmende Zeuge, oder die in Augenschein zu nehmende Sache befindet.

§. 36.

Einsetzung in den vorigen Stand.

Die Einsetzung in den vorigen Stand ist bei demjenigen Gerichte erster Instanz anzusuchen, bei welchem der Prozeß früher verhandelt wurde, oder noch anhängig ist.

§. 37.

Klagen in Verlassenschafts-Angelegenheiten.

Alle Erbschafts- und Erbtheilungsklagen, sie mögen auf der gesetzlichen Erbfolge, einem letzten Willen oder einem Erbvertrage beruhen, dann alle Klagen, welche die Verlassenschaftsschulden, Vermächtnisse, oder eine Schenkung auf den Todesfall zum Gegenstande haben, müssen, so lange die Einantwortung des Nachlasses noch nicht erfolgt ist, bei demjenigen Gerichte (auch städtisch-delegirten Bezirksgerichte) angebracht werden, bei welchem die Erbschaftsverhandlung anhängig ist. Nach der Einantwortung gehören solche Klagen vor den Gerichtsstand des Erben.

§. 38.

Skargi w sprawach fideikomisarnych.

Skargi w sprawach fideikomisarnych należy wynosić przed trybunał piérwszéj instancyi, któremu przydzielone są sprawy fideikomisarne niesporne (§. 89), bez różnicy, czy idzie o następstwo w fideikomisie, czy też o inne ze stosunku fideikomisarnego wynikające spory.

§. 39.

Spory lennicze.

Spory o lennictwa bezpośrednie cesarskie, tyczące się pana lenniczego, należą do tego trybunału piérwszéj instancyi, gdzie izba lennicza ma urzędową siedzibę swoję. Jeżeli pan lenniczy nie ma udziału w sporze, lub gdy idzie o lennictwo pośrednio cesarskie albo prywatne, natenczas ten trybunał piérwszéj instancyi jest właściwym, w którego okręgu lennictwo się znajduje.

§. 40.

Spory połączone.

Spory, które stoją w związku ze sporem wiszącym i jeszcze nie rozstrzygnionym wyrokiem prawomocnym ostatecznym z tego powodu, ponieważ wynikają z tego samego czynu, mogą być wyniesione przed ten sam sąd, przed który wyniesionym został piérwszy proces.

§. 41.

Spólnictwo sporu.

Skargi przeciw kilku spólnikom sporu należy wynosić przed ten sąd, któremu podlega pozwany w skardze najpiérwéj wymieniony.

§. 42.

Skargi przeciw sędziom powiatowym.

Sędziowie powiatowi podlegają jako pozwani w sprawach, należących do sądu powiatowego, którego są naczelnikami, do tego trybunału piérwszéj instancyi, w którego obrębie leży stanowisko sądu powiatowego. Ten sam przepis także wtenczas ma zastosowanie swoje, gdy pozwany czasowo tylko piastuje miejsce sędziego powiatowego.

Jeżeliby przełożony trybunału piérwszéj instancyi miał być pozwany przed tenże trybunał albo przed sąd powiatowy, leżący w jego okręgu, natenczas skargę wynieść należy przed najbliższy trybunał piérwszéj instancyi.

Te same przepisy wtenczas także mają zastosowanie, gdy sędzia powiatowy jako powód występuje przeciw stronom, podlegającym sądowi powiatowemu, przy którym jest ustanowiony, lub gdy przełożony trybunału piérwszéj instancyi chce pozywać strony, które pozywane być muszą w trybunale jemu podległym, lub w sądzie powiatowym, leżącym w okręgu tegoż trybunału.

§. 38.

Klagen in Fideikommiß-Angelegenheiten sind bei demjenigen Gerichtshofe erster Instanz anzubringen, welchem die nicht streitigen Fideikommiß-Angelegenheiten zugewiesen sind, (§. 89), es möge sich dabei um die Fideikommiß-Nachfolge, oder um was immer für andere aus dem Fideikommiß-Verhältniße entspringende Streitigkeiten handeln.

Klagen in Fideikommiß-Angelegenheiten.

§. 39.

Streitigkeiten über unmittelbare landesfürstliche Lehen, welche den Lehensherrn betreffen, gehören vor denjenigen Gerichtshof erster Instanz, wo die Lehenstube ihren Amtssitz hat. Ist der Lehensherr nicht bei dem Streite betheiliget, oder handelt es sich um ein mittelbar landesfürstliches oder ein Privatlehen, so tritt jener Gerichtshof erster Instanz ein, in dessen Sprengel das Lehen sich befindet.

Lehensstreitigkeiten.

§. 40.

Streitigkeiten, welche mit einer anhängigen und noch nicht mittelst rechtskräftigen Endurtheiles entschiedenen Streitsache aus dem Grunde zusammenhängen, weil sie aus der nämlichen Thatsache entsprungen sind, können bei dem nämlichen Gerichte angebracht werden, bei welchem der erste Prozeß eingeleitet wurde.

Zusammenhängende Streitsachen.

§. 41.

Klagen wider mehrere Streitgenossen sind bei demjenigen Gerichte anzubringen, welchem der in der Klage zuerst benannte Geklagte untersteht.

Streitgenossenschaft.

§. 42.

Bezirksrichter unterstehen als Geklagte in Angelegenheiten, welche vor das Bezirksgericht gehören, dem sie vorgesetzt sind, jenem Gerichtshofe erster Instanz, in dessen Sprengel der Standort des Bezirksgerichtes liegt. Diese Vorschrift hat auch auf den Fall ihre Anwendung, wenn der Betheiligte nur zeitlich die Stelle des Bezirksrichters versieht.

Streitsachen gegen Bezirksrichter und Vorsteher von Gerichtshöfen erster Instanz.

Ist ein Vorsteher eines Gerichtshofes erster Instanz bei diesem Gerichtshofe oder bei einem in dessen Sprengel gelegenen Bezirksgerichte zu belangen, so ist die Klage bei dem nächsten Gerichtshofe erster Instanz anzubringen.

Diese Vorschriften gelten auch dann, wenn ein Bezirksrichter gegen Parteien als Kläger einschreitet, welche dem Bezirksgerichte unterstehen, bei welchem er angestellt ist, oder wenn der Vorsteher eines Gerichtshofes erster Instanz Parteien belangen will, welche bei dem ihm untergebenen Gerichtshofe, oder bei einem in dem Sprengel dieses Gerichtshofes gelegenen Bezirksgerichte zu belangen wären.

§. 43.

Sąd kontraktu.

Jeżeli miejsce, gdzie zapłata ma być uczyniona, albo inny obowiązek dopełnionym, wyraźnie w kontrakcie jest oznaczoném, natenczas wszelkie skargi odnoszące się do tego kontraktu, mogą być wyniesione przed sąd, któremuby podlegał pozwany, gdyby się znajdował w miejscu, gdzie konkrakt ma być dopełnionym, bądź że te skargi dążą do wypełnienia, zniesienia lub do wynagrodzenia z powodu niedopełnienia kontraktu.

§. 44.

Pretensye rzemieślników i wyrobników za wyroby sprzedane lub roboty dostarczone, tudzież pretensye drobnosprzedajców za rzeczy do pożywienia służące i towary, mogą być poszukiwane skargą jeszcze przez dni 90 od dnia, gdy ostatnie dostarczenie nastąpiło przed sądem, który był właściwym według dawnego zamieszkania, gdy kupujący lub robotę dający, tymczasem przeniósł zamieszkanie swoje do innego powiatu sądowego.

Takie samo prawo służy nauczycielom prywatnym, sługom, gospodarzom, szyprom, i woźnicom, co do pretensyj, powstałych za wyrządzone usługi lub prace, jeszcze przez 90 dni po ostatniém świadczeniu usług lub pracy, jeżeli strona przeciwna przeniosła tymczasem zamieszkanie swoje w inny powiat sądowy.

§. 45.

Skargi o szkody w polach wyrządzone.

We wszystkich sporach o szkody, wyrządzone na gruntach przez ludzi lub zwiérzęta, lub na płodach ziemskich znajdujących się na gruncie, chociażby od niego odłączonych, będą mogły być wyniesione skargi o wynagrodzenie przed ten sąd, w którego powiecie leży grunt, jeżeli te sprawy nie wchodzą w zakres władz politycznych lub karnych.

§. 46.

Środki prowizoryczne zabezpieczenia.

Podania o pozwolenie zapowiedzenia sądowego, prowizorycznego aresztu, sekwestracyi prowizorycznéj lub innego środka tymczasowego zaradźczego mogą być wyniesione, według wyboru powoda albo przed sąd, który jest właściwym w rzeczy głównéj, albo przed ten sąd powiatowy (także miejski delegowany), w którego okręgu środek zabespieczenia prowizorycznego uskutecznionym być ma.

§. 47.

Poddanie się dobrowolne.

Wolno jest stronom poddać się za wyraźném porozumieniem się między sobą innemu sądowi, jak ten jest, którygby był właściwym.

Jednakże przez takie porozumienie się nie można będzie spraw, przekazanych wyłącznie osobnemu sądowi kauzalnemu, przeciągać pod sąd innego

§. 43.

Gerichtsstand des Vertrages.

Wenn der Ort, wo eine Zahlung geleistet, oder eine andere Verbindlichkeit erfüllt werden soll, in einem Vertrage ausdrücklich bestimmt worden ist, so können alle Klagen in Beziehung auf diesen Vertrag, sie mögen auf dessen Erfüllung, Aufhebung oder auf Entschädigung wegen Nichterfüllung desselben gerichtet seyn, bei dem Gerichte angebracht werden, welchem der Geklagte unterstände, wenn er sich an dem Orte befände, wo der Vertrag erfüllt werden soll.

§. 44.

Die Forderungen der Handwerker und Handarbeiter für abgenommene Erzeugnisse und gelieferte Arbeiten, dann die Forderungen der Kleinverschleißer für Viktualien und Waaren können noch durch 90 Tage von der Zeit, als die letzte Leistung erfolgte, bei dem nach dem früheren Wohnsitze zuständigen Gerichte angebracht werden, wenn der Abnehmer oder Arbeitsgeber mittlerweile seinen Wohnsitz in einen anderen Gerichtsbezirk verlegt hat.

Ein gleiches Recht steht den Privatlehrern, Dienstnehmern, Wirthen, Schiffern und Fuhrleuten in Betreff der für geleistete Dienste oder Arbeit entstandenen Forderungen noch durch 90 Tage nach der letzten Leistung zu, wenn der Gegner mittlerweile seinen Wohnort in einen anderen Gerichtsbezirk übertragen hat.

§. 45.

Klagen wegen Feldbeschädigung.

In allen Streitigkeiten wegen einer durch Menschen oder Thiere zugefügten Beschädigung von Grundstücken, oder der auf denselben befindlichen, wenngleich schon abgesonderten Grunderzeugnisse kann die Klage auf Schadenersatz bei demjenigen Gerichte angebracht werden, in dessen Bezirk der Grund gelegen ist, wenn diese Angelegenheiten nicht in den Wirkungskreis der politischen oder Strafbehörden gehören.

§. 46.

Provisorische Sicherstellungsmittel.

Gesuche um Bewilligung eines gerichtlichen Verbotes, provisorischen Arrestes einer provisorischen Sequestrazion, oder einer anderen mittlerweiligen Vorkehrung können nach der Wahl des Klägers entweder bei dem in der Hauptsache zuständigen Gerichte, oder bei demjenigen (auch städtisch-delegirten) Bezirksgerichte angebracht werden, in dessen Sprengel das provisorische Sicherstellungsmittel vollzogen werden soll.

§. 47.

Freiwillige Unterwerfung.

Den Parteien steht frei, sich einem anderen als dem zuständigen Gerichte durch ausdrückliches Uebereinkommen zu unterwerfen.

Doch können durch eine solche Uebereinkunft Angelegenheiten, welche einem besonderen Kausalgerichtsstande ausschließend zugewiesen sind, nicht vor ein Gericht anderer Art

rodzaju, ani téż dla sprawy zwyczajnéj obiérać sądu osobnego kauzalnego, ani téż nie jest wolno dla spraw należących pod sąd powiatowy, obiérać sobie do rozprawy trybunał piérwszéj instancyi (§. 55).

§. 48.

Jeżeli sędzia niewłaściwy przyjmie skargę a pozwany nie wniesie ekscepcyi niewłaściwości sądu w terminie, przepisanym w ustawie procesowéj, wówczas należy prowadzić rozprawę w tym samym sądzie, chociażby się następnie okazało, iż sąd nie był powołanym do przyjęcia skargi.

Tylko rozprawy o nieważność albo rozwiązanie małżeństwa, wytoczone przed sąd, do którego wcale nie należy sądownictwo w sprawach tego rodzaju, tudzież rozprawy, które sędzia cywilny rozpoczął, przez pomyłkę w przedmiocie należącym do sądownictwa wojskowego, albo wcale nie należącym do postępowania prawnego, lecz przed władze administracyjne, należy znieść jako nieważne, chociażby niewłaściwość sądu dopiéro w wyższéj instancyi odkrytą została, a to albo z urzędu, albo téż w razie gdyby rozstrzygnienie między stronami zostało już prawomocném, na żądanie władzy mającéj prawo do unieważnienia takowego.

2. Sąd realny.

§. 49.

Do prowadzenia ksiąg publicznych względem dóbr nieruchomych, tam gdzie takie księgi istnieją, tudzież do rozstrzygania wszelkich podań o zapisanie, zanotowanie lub wykreślenie praw rzeczowych, o przedłużenie terminu do wniesienia skargi usprawiedliwiającéj, równie jak do wszystkich czynności urzędowych, odnoszących się do tychże ksiąg, powołanemi są:

a) co do tych dóbr, które dotąd były przedmiotem ksiąg tabularnych i lenniczych, trybunał piérwszéj instancyi tego miejsca, gdzie się znajdują księgi tabularne lub lennicze;

b) co do dóbr nieruchomych, będących w obrębie miast, w których trybunał piérwszéj instancyi ma siedzibę swoję, znajdujący się tamże trybunał piérwszéj instancyi;

c) co do wszystkich innych dóbr nieruchomych, ten sąd powiatowy, w którego powiecie też dobra leżą, albo całkiem, albo w głównych częściach swoich.

§. 50.

Sądem realnym co do rzeczy nieruchoméj jest ten sąd, w którego okręgu dobro jest położoném, a mianowicie:

gezogen, oder für eine gemeine Rechtssache ein besonderer Kausalgerichtsstand gewählt, noch kann für Rechtssachen, welche vor ein Bezirksgericht gehören, die Verhandlung vor einem Gerichtshofe erster Instanz bedungen werden (§. 55).

§. 48.

Wird eine Klage von einem unzuständigen Richter angenommen, und von dem Geklagten die Einwendung des ungehörigen Gerichtsstandes nicht in der durch die Prozeß-Ordnung bestimmten Frist angebracht, so ist die Verhandlung bei diesem Gerichte fortzusetzen, wenn sich gleich in der Folge zeigen sollte, daß das Gericht zur Annahme der Klage nicht berufen war.

Nur Verhandlungen über die Ungiltigkeit oder Trennung der Ehe, welche vor einem Gerichte gepflogen werden, dem eine Gerichtsbarkeit über Rechtssachen dieser Art gar nicht zusteht, und Verhandlungen, welche von dem Zivilrichter irriger Weise über einen zur Militärgerichtsbarkeit oder gar nicht zum Rechtsverfahren, sondern vor die Verwaltungsbehörden gehörigen Gegenstand gepflogen werden, sind, auch wenn die Unzuständigkeit erst in höherer Instanz entdeckt wird, von Amtswegen, oder im Falle die Entscheidung zwischen den Parteien bereits rechtskräftig geworden seyn sollte, auf Antrag der zur Anfechtung berechtigten Behörde als ungiltig aufzuheben.

2. Realgerichtsstand.

§. 49.

Zur Führung der öffentlichen Bücher über unbewegliche Güter, wo solche Bücher gesetzlich bestehen, und zur Entscheidung über alle Gesuche um Einverleibungen, Vormerkungen oder Löschung dinglicher Rechte, um Erstreckung der Frist zur Einbringung der Rechtfertigungsklage, sowie zu allen übrigen auf diese Bücher sich beziehenden Amtshandlungen sind berufen:

a) in Ansehung jener Güter, welche bisher einen Gegenstand der Land- und Lehentafeln ausgemacht haben, der Gerichtshof erster Instanz an dem Orte, wo die Land- oder Lehentafel sich befindet;

b) in Ansehung der unbeweglichen Güter in dem Umkreise der Städte, in welchen ein Gerichtshof erster Instanz seinen Sitz hat, der daselbst befindliche Gerichtshof erster Instanz;

c) in Ansehung aller übrigen unbeweglichen Güter dasjenige Bezirksgericht, in dessen Bezirk dieselben ganz oder ihren Hauptbestandtheilen nach gelegen sind.

§. 50.

Real-Instanz für eine unbewegliche Sache ist dasjenige Gericht, in dessen Sprengel dieselbe gelegen ist, und zwar:

a) co do dóbr tabularnych, trybunał piérwszéj instancyi, w którego okręgu dobra się znajdują;

b) co do dóbr nieruchomych w obrębie miast, w których trybunał piérwszéj instancyi ma siedzibę swoję, znajdujący się tamże trybunał piérwszéj instancyi;

c) co do wszystkich innych rzeczy nieruchomych, sąd powiatowy, w którego okręgu są one położone.

§. 51.

Przedsiębranie wszelkich aktów realnych, jakoto: inwentury, oszacowania, wprowadzenia sekwestratora, licytacyi, załatwienia prawa piérwszeństwa między wierzycielami hipotecznymi, równie jak rozdzielenie między nich ceny kupna, zyskanéj przy sprzedaży egzekucyjnéj, należy do instancyi realnéj.

§. 52.

Skargi, mające za przedmiot prawo rzeczowe na dobrach nieruchomych, mogą być wyniesione tylko przed instancyę realną, bez względu na osobę posiadacza, a to nawet i wtenczas, gdyby tenże podlegał sądowi wojskowemu, lub sądowi nadwornemu marszałkowskiemu.

§. 53.

Ten przepis obowiązuje także i w tym przypadku, jeżeli spór tyczy się podziału dóbr nieruchomych, albo sprostowania granic między niemi. Jeżeli dobra graniczące z sobą należą pod sądownictwo kilku instancyj realnych, wówczas powód ma wybór wyniesienia skargi przed którykolwiekbądź z tych sądów.

§. 54.

Skargi, mające za przedmiot prawo rzeczowe do rzeczy ruchoméj, mogą być wyniesione albo przed sędziego osobistego, albo przed ten sąd, w którego powiecie leży rzecz ruchoma.

§. 55.

Spory o niepokojenie posiadania rzeczy tak ruchomych, jakoteż nieruchomych, w których idzie tylko o dochodzenie ostatniego faktycznego posiadania, i w których rozprawa jest sumaryczną, należy wynosić przed ten sąd powiatowy (także sąd powiatowy delegowany miejski), w którego powiecie uczynioném było niepokojenie, a co do rzeczy ruchomych, jak długo jeszcze nie przeszły w ręce osoby trzeciéj, wynosić można takie spory także przed ten sąd powiatowy (także delegowany miejski), w którego obrębie rzecz się znajduje.

§. 56.

Skargi o zapłacenie pretensyi zabespieczonéj hypotekarnie na dobrach nieruchomych, tudzież skargi o usprawiedliwienie zyskanéj prenotacyi na dobrach

a) für landtäfliche Güter der Gerichtshof erster Instanz, in dessen Sprengel sich das Gut befindet;

b) für die unbeweglichen Güter in dem Umkreise der Städte, in welchen ein Gerichtshof erster Instanz seinen Sitz hat, der daselbst befindliche Gerichtshof erster Instanz;

c) für alle anderen unbeweglichen Sachen das Bezirksgericht, dessen Sprengel dieselben umfaßt.

§. 51.

Die Vornahme aller Realakte, als: der Inventur, Schätzung, Einführung des Sequesters, der Feilbiethung, der Austragung des Vorzugsrechtes zwischen Hypothekargläubigern und der Vertheilung des bei der exekutiven Feilbiethung erzielten Kaufpreises unter dieselben kommt der Real-Instanz zu.

§. 52.

Klagen, welche ein dingliches Recht auf ein unbewegliches Gut zum Gegenstande haben, können ohne Rücksicht auf die Person des Besitzers, und selbst, wenn dieser der Militärgerichtsbarkeit oder dem Hofmarschallamte unterliegen sollte, nur bei der Real-Instanz angebracht werden.

§. 53.

Dieses gilt auch dann, wenn um die Theilung unbeweglicher Güter oder um die Berichtigung der Grenzen derselben gestritten wird. Stehen die an einander gränzenden Güter unter der Gerichtsbarkeit verschiedener Real-Instanzen, so steht dem Kläger die Wahl frei, bei welchem dieser Gerichte er die Klage anbringen wolle.

§. 54.

Klagen, welche ein dingliches Recht auf eine bewegliche Sache zum Gegenstande haben, können entweder bei dem Personalrichter, oder auch bei dem Gerichte, in dessen Bezirke sich die bewegliche Sache befindet, angebracht werden.

§. 55.

Streitigkeiten über Besitzstörungen sowohl beweglicher als unbeweglicher Sachen, bei welchen es sich bloß um die Erörterung des letzten faktischen Besitzstandes handelt, und über welche summarisch zu verhandeln ist, sind bei demjenigen (auch städtisch-delegirten) Bezirksgerichte anzubringen, in dessen Bezirke die Störung geschah, und können hinsichtlich beweglicher Sachen, so lange sie nicht an einen Dritten übergingen, auch bei jenem (auch städtisch-delegirten) Bezirksgerichte, in dessen Sprengel sich die Sache befindet, angebracht werden.

§. 56.

Klagen auf Zahlung einer mit Pfandrecht auf ein unbewegliches Gut versicherten Forderung, — dann Klagen zur Rechtfertigung der erwirkten Vormerkung auf

nieruchomych, wynosić można albo przed sąd, według zamieszkania prawnego właściwy, albo przed ten sąd, któremuby podlegał pozwany, gdyby miał zamieszkanie swoje w tychże dobrach nieruchomych.

3. Sądownictwo handlowe morskie.

§. 57.

Do zakresu sądów handlowych i trybunałów piérwszéj instancyi, przeznaczonych do wykonywania sądownictwa w sprawach handlowych, należą:

1) bez względu na przymioty stron spór wiodących:

a) spory wynikające z interesów kupna, odstawy, pokrycia i innych co do papiérów rządowych, akcyj, przeznaczonych do obiegu obligów prywatnych i losów;

b) spory z interesów bankierskich, wekslarskich, stręczycielskich i komisyjnych;

c) spory z interesów wekslowych;

d) spory z interesów banko-eskomptowych, żyrowych, pożyczkowych, depozytowych i asygnacyjnych.

2) Spory kupców lub fabrykantów ze spedytorami lub frachciarzami z interesów spedycyjnych lub frachtowych, tudzież spory tychże z przedsiębiorstwami zabespieczenia, wynikające z zabespieczenia od szkody.

3) Spory między handlarzami, między handlarzami i fabrykantami, albo między fabrykantami z ich interesów jako takich wynikłe; nakoniec spory między uczestnikami w towarzystwach handlowych i fabrycznych i w towarzystwach akcyjnych, wynikłe z kontraktu spółki.

4) Spory między handlarzami, fabrykantami, bankierami, stręczycielami, komisantami, ajentami handlowymi, spedytorami z jednéj, a kierującymi ich sprawami, buchalterami, lub pomocnikami z drugiéj strony, o ile się tyczą interesów służbodawcy, lub istniejącego między nimi stosunku służby.

§. 58.

Skargi należące do sądownictwa handlowego mogą być wynoszone według wyboru powoda albo przed ten sąd handlowy, w którego obrębie pozwany ma swoje zwyczajne zamieszkanie, lub gdzie firma jego jest protokołowana, lub w którego obrębie zakład jego handlowy się znajduje.

Sądy osobne, mające miejsce w pewnych sporach osobistych (§. 31 i nast.), będą mieć zastosowanie także do sądów handlowych.

ein unbewegliches Gut sind entweder bei dem nach dem Wohnsitze des Geklagten zuständigen oder demjenigen Gerichte anzubringen, welchem der Beklagte unterstünde, wenn er auf dem unbeweglichen Gute seinen Wohnsitz hätte.

2. Handels- und Seegerichtsbarkeit.

§. 57.

In den Wirkungskreis der Handelsgerichte und der zur Ausübung der Handelsgerichtsbarkeit bestimmten Gerichtshöfe erster Instanz gehören:

1. Ohne Rücksicht auf die Eigenschaften der streitführenden Parteien,

a) die Streitigkeiten aus Kauf-, Lieferungs-, Deckungs- und anderen Geschäften in Staatspapieren, Akzien, zum Umsatze bestimmter Privat-Schuldverschreibungen und Losen;

b) die Streitigkeiten aus Bankier-, Wechsler-, Mäkler- und Kommissions-Geschäften;

c) die Streitigkeiten aus Wechselgeschäften;

d) die Streitigkeiten aus den Escompte-, Giro-, Leih-, Depositen- und Anweisungs-Geschäften der Banken.

2. Die Streitigkeiten der Handelsleute oder Fabrikanten mit Spediteuren oder Frächtern aus Spedizions- oder Frachtgeschäften, ferner die Streitigkeiten derselben mit den Versicherungs-Unternehmungen aus Schadenversicherungen.

3. Die zwischen Handelsleuten, dann zwischen Handelsleuten und Fabrikanten, oder zwischen Fabrikanten aus der Betreibung ihrer Geschäfte entstehenden Streitigkeiten, dann die Streitigkeiten zwischen den Theilnehmern an Handels- und Fabriksgesellschaften und Akzienvereinen aus dem Gesellschaftsvertrage.

4. Die Streitigkeiten zwischen Handelsleuten, Fabrikanten, Bankiers, Mäklern, Kommissionären, Handelsagenten und Spediteuren einerseits, und ihren Geschäftsleitern, Buchhaltern oder Gehilfen andererseits, in soferne sie das Geschäft des Dienstgebers, oder das zwischen ihnen bestehende Dienstverhältniß betreffen.

§. 58.

Klagen, welche sich zur Handelsgerichtsbarkeit eignen, können nach der Wahl des Klägers entweder bei demjenigen Handelsgerichte angebracht werden, in dessen Bezirke der Geklagte seinen ordentlichen Wohnsitz hat, oder wo dessen Firma protokollirt ist, oder in dessen Bezirke seine Handelsniederlassung sich befindet.

Die in Personal-Streitsachen für gewisse Fälle eintretenden besonderen Gerichtsstände (§. 31 u. s. f.) finden auch auf die Handelsgreichte Anwendung.

§. 59.

W miejscach, gdzie się nie znajduje ani sąd handlowy, ani trybunał piérwszéj instancyi, przeznaczony do wykonywania sądownictwa w sporach handlowych, sprawy do nich należące, z wyjątkiem spraw wekslowych (§. 57, nr. 1. lit. *c)*, mogą także przed sąd właściwy zwyczajny być wyniesione.

§. 60.

Skargi wekslowe wynoszonem być mogą tylko przed sąd handlowy, albo przed trybunał piérwszéj instancyi, przeznaczony do wyrokowania sądownictwa handlowego.

Umorzenie wekslów należy do tego sądu handlowego, lub do tego trybunału piérwszéj instancyi, ustanowionego do wykonywania sądownictwa handlowego, w którego okręgu znajduje się miejsce wypłaty wekslu.

§. 61.

W sporach, wynikłych z interesów, odnoszących się do okrętów morskich i do żeglugi morskiéj, jakoto: do nabywania i przenoszenia własności okrętów morskich i ich przynależności, do interesów redarskich, do interesów między właścicielem okrętu i szyprem, albo między tymże i podróżnymi, lub ludźmi okrętowymi, nakoniec do spraw aweryjnych zabespieczenia morskiego i bodmeryjnych, sądownictwo przysłuża sądowi morskiemu, albo też trybunałowi piérwszéj instancyi, ustanowionemu do wykonywania sądownictwa piérwszéj instancyi.

§. 62.

Spory, wynikłe ze stosunku służby ludzi okrętowych, z interesów frachtowych morskich, lub z najmu okrętu dla podróżnych, mogą być wynoszonemi zewnątrz tego miejsca, gdzie się znajduje trybunał piérwszéj instancyi, przeznaczony do wykonywania sądownictwa morskiego, także przed ten sąd powiatowy, w którego okręgu pozwany się znajduje, dokąd towar miał być odstawionym, lub gdzie transport podróżnych miał być ukończonym, albo gdzie podróż przerwaną zostaje.

§. 63.

Przyjmowanie zeznań szkód w wypadkach morskich w kraju należy do trybunału piérwszéj instancyi, wykonywającego sądownictwo handlowe, jeżeli się takowy znajduje w miejscu portowém, w innych miejscach zaś do każdego sądu miejscowego.

O przyjmowaniu takowém za granicą stanowi prawo morskie.

§. 64.

Sądownictwo polubowne, służące kapitanom portowym, na mocy obowiązujących ustaw, pozostaje niezmienném.

§. 59.

An Orten, wo sich kein Handelsgericht oder zur Ausübung der Handelsgerichtsbarkeit bestimmter Gerichtshof erster Instanz befindet, können die dahin gehörigen Streitigkeiten, mit Ausnahme derjenigen aus Wechselgeschäften (§. 57, Nr. 1, lit c), auch bei dem zuständigen gewöhnlichen Gerichte angebracht werden.

§. 60.

Wechselklagen können nur bei dem Handelsgerichte oder dem zur Ausübung der Handelsgerichtsbarkeit bestimmten Gerichtshofe erster Instanz angebracht werden.

Die Amortisirung von Wechseln steht demjenigen Handelsgerichte oder zur Ausübung der Handelsgerichtsbarkeit bestellten Gerichtshofe erster Instanz zu, in dessen Sprengel sich der Zahlungsort des Wechsels befindet.

§. 61.

In Streitsachen aus Geschäften, welche sich auf die Seeschiffe und die Seefahrt beziehen, als die Erwerbung und Uebertragung des Eigenthumes von Seeschiffen und deren Zugehör, die Rhederei Geschäfte, die Geschäfte zwischen dem Eigenthümer eines Schiffes und dem Schiffer, oder zwischen diesem und den Reisenden oder der Schiffsmannschaft, ferner die Haverei-, Seeversicherungs- und Bodmerei-Geschäfte, steht die Gerichtsbarkeit dem Seegerichte, oder dem zur Ausübung der Seegerichtsbarkeit bestellten Gerichtshofe erster Instanz zu.

§. 62.

Streitigkeiten, welche aus dem Dienstverhältnisse der Schiffsmannschaft, aus Seefrachtgeschäften, oder aus der Schiffsmiethe für Reisende entspringen, können außer den Orten, wo sich ein zur Ausübung der Seegerichtsbarkeit bestimmter Gerichtshof erster Instanz befindet, auch bei demjenigen Bezirksgerichte angebracht werden, in dessen Sprengel der Geklagte sich aufhält, die Waare abzuliefern, oder der Transport des Reisenden zu beendigen ist, oder wo die Reise abgebrochen wird.

§. 63.

Die Aufnahme der Verklarung in See-Unfällen steht im Inlande, wenn sich am Hafenplatze ein zur Besorgung der Handelsgerichtsbarkeit bestimmter Gerichtshof erster Instanz befindet, diesem, an anderen Orten jedem Gerichte des Ortes zu.

Die Aufnahme derselben im Auslande wird durch das Seerecht bestimmt.

§. 64.

Die durch die bestehenden Vorschriften den Hafen-Kapitänen eingeräumte schiedsrichterliche Amtswirksamkeit erleidet keine Aenderung.

4. Sądownictwo górnicze.

§. 65.

Trybunały piérwszéj instancyi, przeznaczone do wykonywania sądownictwa górniczego, rozstrzygać będą wewnątrz okręgu swego wszystkie spory:

1) o prawa rzeczowe do kopalń wraz z ich przynależnościami, do których policzyć należy nie tylko wszelkie przez władzę górniczą udzielone dozwolenia szurfowania lub wyzyskiwania kruszców i prowadzenia kopalni, lecz także wszelkie budynki na powiérzchni, grunta i zakłady, przeznaczone do wydobywania i wyrabiania kruszców, lub połączone i używane wraz z kopalnią, jako jedna całość;

2) o używanie takich zakładów wraz z przynależnościami;

3) o dawność w polu górniczém przy nadaniu kopalni;

4) o wytknięcie pola górniczego (pokładu górniczego z pewném ograniczeniem);

5) o rozgraniczenie, rozmierzenie pól górniczych (przez wpuszczenie w ziemię kamieni granicznych);

6) o plony i dopłaty do wydatku przy kopalniach i hutach;

7) o uznania opóźnienia (retardacyi);

8) o uznania opróżnienia (przepadu) uprawnień górniczych;

9) o należytości dziedzicznéj stolni, lub o inne jakie opłaty szybu i stolni;

10) o wynagrodzenie za prowadzenie kopalń pomocniczych i otworowych do cudzych pól górniczych;

11) o wynagrodzenie za spólne używanie cudzych kopalń, budowli i przyrządów do odprowadzania wody, oddalenia złego, a doprowadzenia świéżego powietrza, tudzież wyciągania wyrębów (szyby wietrzne i dobytkowe);

12) o karbony brackie, z powodu ich administracyi, z powodu zaległych datków i zobowiązań przeciw spólnikom karbon brackich;

13) o szkody poczynione w kopalniach i hutach, które powstają z zaniedbania przepisów górniczych;

14) o własność i używanie wód kopalnianych;

15) o kontrakty spółki względem prowadzenia, używania i spieniężenia spólnych kopalń i hut;

16) o zarząd i prowadzenie rachunków między posiadaczami kopalń i ich urzędnikami i pełnomocnikami co do prowadzenia kopalń i jéj przynależności.

4. Berggerichtsbarkeit.

§. 65.

Die zur Ausübung der Berggerichtsbarkeit bestimmten Gerichtshöfe erster Instanz entscheiden innerhalb ihres Sprengels in allen Streitsachen:

1 über dingliche Rechte auf Bergwerke und deren Zugehör, worunter nicht nur alle von der Bergbehörde bewilligten Schurf- oder Muthungs-Baue und verliehenen Bergbaue, sondern auch alle diejenigen Taggebäude, Grundstücke und Anlagen zu rechnen sind, welche zur Gewinnung und Aufbereitung der Mineralien bestimmt, oder sonst als ein Ganzes mit dem Werke verbunden sind und benützt werden;

2. über die Benützung solcher Werke und deren Zugehör;

3. über das Alter im Felde bei Bergwerksverleihungen;

4. über die Aufforderung zur Feldesstreckung (Lagerung des Grubenmaßes mit bestimmter Begränzung);

5. über die Begränzung, Vermarkung (Verlochsteinung) der Grubenfelder;

6. über Ausbeuten und Zubussen von Berg- und Hüttenwerken;

7. über Retardats-Erklärungen;

8. über Frei-Erklärungen (Verfallenheit) von Bergbauberechtigungen;

9. über Erbstollengebühren oder sonstige Schacht- und Stollen-Abgaben;

10. über Entschädigung für in fremde Grubenfelder geführte Hilfs- und Aufschlußbaue;

11. über Entschädigung für die Mitbenützung fremder Gruben, Gebäude, Wasserlösungs-, Wetterführungs- und Förderungsvorrichtungen;

12. über die Bruderladen, wegen deren Verwaltung, wegen rückständiger Beiträge, und wegen der Verpflichtungen derselben gegen die Bruderladgenossen;

13. über Beschädigungen an Berg- und Hüttenwerken, welche aus einer Vernachläßigung der Vorschriften der Berggesetze entstehen;

14. über das Eigenthum oder die Benützung von Grubenwässern;

15. über Gesellschaftsverträge rücksichtlich des Betriebes, der Benützung oder Verwerthung gemeinschaftlicher Bergbaue und Hüttenwerke;

16. über die Verwaltung und Rechnungsführung zwischen Bergwerksbesitzern und ihren Beamten oder Bevollmächtigten über den Betrieb des Werkes und dessen Zugehör.

§. 66.

Trybunały piérwszéj instancyi, przeznaczone do wykonywania sądownictwa w sprawach górniczych, będą także prowadzić księgę górniczą względem wszystkich kopalń wraz z przynależnościami, położonemi w ich okręgu i wykonywać wszelkie inne urzędowe czynności sądownictwa realnego względem nich.

§. 67.

Spory o niepokojenie posiadania, tyczące się przedmiotów górniczych, w których idzie tylko o dochodzenie ostatniego faktycznego posiadania, rozstrzygać będzie sąd powiatowy, w którego okręgu wydarzyło się niepokojenie.

§. 68.

Spory z kontraktu służby, zachodzące między posiadaczami kopalni i wyrobnikami w kopalniach, chociaż stale przyjętymi, należą do sądu powiatowego.

II. W postępowaniu wykonawczém.

§. 69.

O piérwszy stopień egzekucyi należy zawsze prosić w tych sądach, od których wyszedł wyrok w piérwszéj instancyi, lub przed którym zawartą została ugoda, zdolna do egzekwowania.

Jak dalece dalszych stopni egzekucyi żądać można będzie wprost u tego sądu, w którego okręgu egzekucya wykonaną być ma, o tém stanowi ustawa sądowa. Sądy powiatowe delegowane miejskie mają upoważnienie do przedsiębrania egzekucyi do ruchomości, nie zaś do nieruchomości.

Względem wykonania egzekucyi należy przestrzegać przepisów §§. 9—11.

§. 70.

Na wykonanie wyroków sądów obcych zezwalać może ten tylko trybunał piérwszéj instancyi, w którego okręgu sądowym egzekucya przedsięwziętą być ma, o ile rzeczone wyroki Państw obcych według ustaw obowiązujących i traktatów w Państwie Austryackiém wykonanemi być mogą.

§. 71.

O rozstrzygnienie téj kwestyi, iż prawo egzekucyi ugasło przez czynności, które nastąpiły po wyroku lub po sądowéj ugodzie, prosić może egzekwowany tylko w tym sądzie, który zezwolił na piérwszy stopień egzekucyi.

§. 66.

Die zur Ausübung der Gerichtsbarkeit in Bergbau-Angelegenheiten bestimmten Gerichtshöfe erster Instanz haben auch das Bergbuch über die in ihrem Sprengel gelegenen Bergwerke und deren Zugehör zu führen, und die übrigen Amtshandlungen der Realgerichtsbarkeit über dieselben auszuüben.

§. 67.

In Streitigkeiten über Besitzstörungen, welche Bergbau-Objekte betreffen, und wobei es sich nur um die Erörterung des letzten faktischen Besitzstandes handelt, entscheidet das Bezirksgericht, in dessen Sprengel die Besitzstörung vorgefallen ist.

§. 68.

Streitigkeiten aus dem Dienstvertrage zwischen den Werksbesitzern und den Berg-Arbeitern entscheidet, auch wenn die letzteren bleibend aufgenommen sind, das Bezirksgericht.

II. Im Vollstreckungs-Verfahren.

§. 69.

Der erste Grad der Exekuzion ist stets bei denjenigen Richtern anzusuchen, von welchen das Erkenntniß erster Instanz ergangen, oder bei welchen der zur Exekuzion geeignete Vergleich geschlossen worden ist.

Inwieferne die weiteren Exekuzionsgrade unmittelbar bei demjenigen Gerichte angesucht werden können, in dessen Bezirke die Exekuzion vollzogen werden soll, bestimmt die Gerichtsordnung. Städtisch-delegirte Bezirksgerichte sind zwar zur Vornahme der Mobilar-, nicht aber zu jener der Immobilar-Exekuzion berechtiget.

In Ansehung des Vollzuges der Exekuzion sind die Vorschriften der §§. 9—11 zu beobachten.

§. 70.

Der Vollzug der Erkenntnisse auswärtiger Gerichtsbehörden kann, in soferne die Erkenntnisse der Gerichte fremder Staaten nach den bestehenden Gesetzen und Staatsverträgen in dem österreichischen Staate überhaupt vollstreckbar sind, nur von demjenigen Gerichtshofe erster Instanz bewilliget werden, in dessen Gerichtsbezirke die Exekuzion vollzogen werden soll.

§. 71.

Um Entscheidung, daß das Exekuzionsrecht durch Thatsachen, welche dem Erkenntniße oder dem gerichtlichen Vergleiche nachgefolgt sind, erloschen sei, kann der Exekut nur bei dem Gerichte einschreiten, welches den ersten Grad der Exekuzion bewilliget hat.

§. 72.

Prożba o tymczasowe wstrzymanie egzekucyi wyniesioną być może w tym przypadku także przed ten sąd, który do uskutecznienia wykonania jest powołanym.

Tudzież skarga osoby trzeciéj o zniesienie aktu egzekucyjnego, przez który mieni się być pokrzywdzoną w posiadaniu, we własności lub w innném prawie swojém, może być wyniesioną według wyboru powoda, albo przed sąd, który wydał wyrok, albo téż przed sąd, który przedsięwziął akt egzekucyjny.

III. W postępowaniu konkursowém.

§. 73.

Konkurs otworzony będzie w powszechności przez instancyę osobistą zadłużonego, a mianowicie przeciw posiadaczom nieruchomych dóbr tabularnych, lub wyłączonych ze związku gminy, tudzież przeciw mieszkańcom tych miejsc, w których trybunał piérwszéj instancyi ma siedzibę swoję, przez tenże trybunał, oprócz tych przypadków zaś przed sąd powiatowy, i rozciąga się na cały gdziekolwiekbądź będący majątek ruchomy, tudzież na nieruchomy, leżący w tych krajach koronnych, dla których niniejsza ustawa jest wydana.

W ważnych wypadkach krydalnych, na żądanie dłużnika lub wierzycieli, albotéż na wniosek władz niższych, przez sąd wyższy delegowanym być może do przeprowadzenia konkursu trybunał piérwszéj instancyi, w którego okręgu zadłużony zamieszkuje.

§. 74.

Jeżeli zadłużony, do którego majątku zewnątrz rzeczonych krajów koronnych, konkurs otworzonym został, posiada w tychże krajach dobra nieruchome, natenczas tamże do tychże dóbr osobny konkurs otworzony będzie.

Jeżeli dobra nieruchome, do których konkurs otworzony być ma, leżą w różnych krajach koronnych, albo pod różnemi sądami, wówczas rozstrzyga uprzedzające onegoż otworzenie.

§. 75.

Przeprowadzenie konkursu przeciw handlującym, fabrykantom i innym zarówno z nimi uważanym towarzystwom zarobkowym i towarzystwom na akcye, należy do sądu handlowego, jeżeli siedzibę swoję mają w obrębie tego sądu, oprócz tego zaś do trybunału piérwszéj instancyi, przeznaczonego do wykonywania sądownictwa handlowego, w którego okręgu osiedli.

§. 76.

Przeprowadzenie konkursu przeciw spółce górniczéj, należy do tego trybunału piérwszéj instancyi, który jest powołanym do wykonywania sądownictwa górniczego nad nią.

§. 72.

Das Ansuchen um vorläufige Einstellung der Exekuzion kann in diesem Falle auch bei jenem Gerichte angebracht werden, welches zur Vornahme der Vollstreckung berufen ist.

Auch die Klage eines Dritten wegen Aufhebung eines Exekuzions-Aktes, durch welchen er sich in seinem Besitze, Eigenthume oder in einem anderen Rechte gekränkt erachtet, kann nach der Wahl des Klägers entweder bei dem Erkenntnißgerichte, oder bei jenem Gerichte, welches den Exekuzions-Akt vorgenommen hat, angebracht werden.

III. Im Konkurs-Verfahren.

§. 73.

Der Konkurs ist in der Regel bei der Personal-Instanz des Verschuldeten, und zwar wider die Besitzer landtäflicher oder vom Gemeindeverbande ausgeschiedener unbeweglicher Güter, und wider Einwohner derjenigen Ortschaften, in welchen ein Gerichtshof erster Instanz seinen Sitz hat, bei diesem letzteren, außerdem aber bei dem Bezirksgerichte zu eröffnen, und erstreckt sich stets auf das gesammte, wo immer befindliche bewegliche, dann auf das in den Kronländern, für welche gegenwärtiges Gesetz Wirksamkeit hat, gelegene unbewegliche Vermögen desselben.

Für wichtige Kridafälle kann auf Ansuchen des Schuldners oder der Gläubiger oder auch über Antrag der Unterbehörden von dem Obergerichte der Gerichtshof erster Instanz, in dessen Sprengel der Verschuldete seinen Wohnsitz hat, zur Verhandlung des Konkurses delegirt werden.

§. 74.

Besitzt der Kridatar, über dessen Vermögen außer den genannten Kronländern der Konkurs eröffnet wurde, in denselben unbewegliche Güter, so muß daselbst über diese Güter ein besonderer Konkurs eröffnet werden.

Liegen die unbeweglichen Güter, über welche der Konkurs zu eröffnen ist, in verschiedenen Kronländern, oder unter verschiedenen Gerichten, so gibt die Zuvorkommung den Ausschlag.

§. 75.

Die Konkursverhandlung über Handelsleute, Fabrikanten und die ihnen gleichgestellten Erwerbsgesellschaften und Akzienvereine steht, wenn sie ihren Sitz in dem Sprengel des Handelsgerichtes haben, diesem Gerichte, sonst aber dem zur Ausübung der Handelsgerichtsbarkeit bestimmten Gerichtshofe erster Instanz zu, in dessen Bezirke sie ansäßig sind.

§. 76.

Die Konkursverhandlung über eine Gewerkschaft, als solche, ist bei demjenigen Gerichtshofe erster Instanz zu pflegen, welche zur Ausübung der Berggerichtsbarkeit über dieselbe bestimmt ist.

Rozdział III.

O sądownictwie w sprawach niespornych.

§. 77.

O postępowaniu w sprawach spadkowych.

Do pertraktacyi spadków powołanym jest w powszechności sąd powiatowy (także delegowany miejski), w którego okręgu zmarły miał zwyczajne zamieszkanie swoje.

§. 78.

Jednakże, jeżeli się znajdują w masie spadkowéj dobra tabularne lub inne, których księgi publiczne prowadzone są w trybunale piérwszéj instancyi, (§. 49. lit. *a) b)*, wówczas pertraktacya spadku należy do tego trybunału piérwszéj instancyi, w którego okręgu zmarły miał zwyczajne zamieszkanie swoje.

Dla innych mas spadkowych, obejmujących w sobie znaczne posiadłości w dobrach, lub innych majętnościach, może sąd wyższy na żądanie stron delegować trybunał piérwszéj instancyi do zupełnego przeprowadzenia pertraktacyi spadkowéj.

§. 79.

Jeżeli obywatel austryacki umarł za granicą, wówczas do pertraktacyi jego spadku powołanym jest sąd powiatowy ostatniego zwyczajnego zamieszkania jego w kraju, lub gdyby tego zamieszkania dojść nie można, ten sąd powiatowy lub trybunał piérwszéj instancyi (§. 78), w którego okręgu leżą dobra jego nieruchome w całości lub w największéj części, a jeżeli posiadał tylko majątek ruchomy, ten sąd, w którego okręgu się znajduje większa część onegoż. W przypadku wątpliwym ten sąd jest właściwym, w którym najpiérwéj rozpoczęła się pertraktacya.

§. 80.

Jeżeli obywatel Państwa obcego zmarł w Państwie Austryackiém, lub jeżeli tam zostawił majątek, wówczas pozostawić należy sądowi obcemu tak pertraktacyę spadku, jakoteż rozstrzygnienie wszelkich sporów o prawo do spadku majątku ruchomego, jeżeli prawo wzajemności nie wymaga postępowania innego.

Jak dalece odstąpić należy od powyższych postanowień co do spadków cudzoziemców, którzy obrali sobie już zwyczajne zamieszkanie swoje w Państwie Austryackiém, jeżeli wszystkie strony interesowane poddadzą się prawom i sądom austryackim; tudzież jak dalece sądy austryackie w każdym razie starać się winny o zabespieczenie ruchomości i pism zmarłego, o zaspokojenie wierzycieli, którzy są poddanymi austryackimi, albo cudzoziemcami mieszkającymi w Państwie tutejszém, równie jak o tymczasowe zabespieczenie pretensyj dziedziców i zapisobierców, znajdujących się w krajach tutejszych, stanowią przepisy o postępowaniu spadkowém.

Drittes Hauptstück.

Von der Gerichtsbarkeit in Geschäften außer Streitsachen.

§. 77.

Verlassenschafts-Abhandlung.

Zur Abhandlung von Verlassenschaften ist in der Regel das (auch städtisch-delegirte) Bezirksgericht berufen, in dessen Bezirk der Verstorbene seinen ordentlichen Wohnsitz hatte.

§. 78.

Befinden sich jedoch in einer Verlassenschaft landtäfliche oder andere Güter, worüber die öffentlichen Bücher von einem Gerichtshofe erster Instanz zu führen sind (§. 49 lit. a), b), so kommt die Abhandlung demjenigen Gerichtshofe erster Instanz zu, in dessen Bezirk der Verstorbene seinen ordentlichen Wohnsitz hatte.

Für andere Verlassenschaften, welche einen bedeutenden Güter- oder anderen Vermögensbesitz in sich begreifen, kann auf Ansuchen der Parteien von dem Obergerichte ein Gerichtshof erster Instanz zur vollständigen Pflege der Verlassenschafts-Abhandlung delegirt werden.

§. 79.

Ist ein österreichischer Staatsbürger im Auslande gestorben, so kommt die Verlassenschafts-Abhandlung dem Bezirksgerichte seines letzten ordentlichen Wohnsitzes im Inlande, oder, wenn sich dieser nicht ausmitteln läßt, demjenigen Bezirksgerichte oder Gerichtshofe erster Instanz (§. 78) zu, in dessen Sprengel sich seine unbeweglichen Güter ganz oder zum größten Theile, und wenn er bloß bewegliches Vermögen besessen haben sollte, der größere Theil des letzteren befindet. Im Zweifel hierüber entscheidet die Zuvorkommung.

§. 80.

Ist ein fremder Staatsangehöriger in dem österreichischen Staate gestorben, oder hat er daselbst Vermögen zurückgelassen, so ist der auswärtigen Gerichtsbehörde in Ansehung des beweglichen Nachlaßes des Verstorbenen, sofern nicht die Ausübung der Gegenseitigkeit ein anderes Verfahren nothwendig macht, sowohl die Erbschaftsverhandlung, als die Entscheidung über alle streitigen Erbrechtsansprüche zu überlassen.

In wiefern hievon bei Verlassenschaften derjenigen Fremden, welche bereits ihren ordentlichen Wohnort in dem österreichischen Staate genommen haben, eine Ausnahme Platz greife, wenn alle Betheiligten sich den österreichischen Gesetzen und Behörden unterwerfen, dann, in wiefern die österreichischen Gerichtsbehörden in jedem Falle für die Sicherheit der Effekten und Schriften des Verstorbenen, für die Befriedigung der Gläubiger, welche österreichische Unterthanen, oder hierlandes sich aufhaltende Fremde sind, und für die einstweilige Sicherstellung der Ansprüche der im Inlande befindlichen Erben und Vermächtnißnehmer zu sorgen haben, wird durch die Vorschriften über das Verfahren bei Verlassenschaftsabhandlungen bestimmt.

§. 81.

Co się tyczy dóbr nieruchomych, leżących w Państwie Austryackiém i należących do masy spadkowéj cudzoziemca, pertraktacya spadku należy zawsze do tego austryackiego sądu powiatowego, lub trybunału piérwszéj instancyi (§. 78), w którego okręgu dobra te nieruchome leżą, albo w całości, albo w największéj części, jeżeli z tém Państwem, do którego zmarły należał, nie zachodzi inna umowa.

§. 82.

Jak postępować należy ze spadkami poddanych tureckich, zmarłych w Państwie Austryackiém, lub tych, którzy tam majątek pozostawili, o tém stanowią osobne przepisy.

§. 83.

Opieka i kuratela.

Do ustanowienia opiekuna lub kuratora, i do sprawowania wszelkich czynności, należących z mocy ustawy do władzy opiekuńczéj i kuratorskiéj, powołanym jest z reguły sąd powiatowy (także delegowany miejski), pod którego sądownictwo osobiste należy osoba małoletnia, lub poruczona pieczy w sprawach spornych.

Jednakże ostateczne rozstrygnienie co do rozporządzeń, wydanych ze sądów powiatowych, mocą których z powodu obłąkania lub słabości umysłu, albo z powodu marnotrawstwa kuratela ma być ustanowioną, lub znowu zniesioną, władza ojcowska lub opieka na czas małoletności przedłużoną, tudzież ostateczne załatwienie proźb o adopcyę, nakoniec pozwolenie sprzedaży rzeczy nieruchomych, należących do pupilów i osób pieczy poruczonych, przysłużać będzie tylko trybunałowi piérwszéj instancyi, któremu z tego powodu rozprawy, w téj mierze przeprowadzone, przez sądy powiatowe przedłożonemi być winny.

§. 84.

Jako władza opiekuńcza lub kuratorska nad dziećmi małoletniemi takich spadkodawców, w których masie spadkowéj znajdują się dobra tabularne lub inne, które podlegają trybunałowi piérwszéj instancyi (§. 49 *a*, *b*), a w ogóle nad pupilami i poruczonymi pieczy, którzy sami takie dobra posiadają, lub nabywają, powołanym jest ten trybunał piérwszéj instancyi, pod którego sądownictwem osobistém stoi pupil, lub osoba pieczy poruczona.

Dla innych spraw opiekuńczych i kuratorskich większéj wagi, może miéć miejsce delegacya trybunału piérwszéj instancyi, jako władzy opiekuńczéj lub kuratorskiéj, jeżeli zachodzą warunki wspomnione w §. 78.

§. 81.

Rücksichtlich der in dem österreichischen Staate gelegenen unbeweglichen Güter, die zu dem Nachlaße eines Ausländers gehören, kommt die Verlassenschaftsabhandlung stets demjenigen österreichischen Bezirksgerichte oder Gerichtshofe erster Instanz (§. 78) zu, in dessen Sprengel diese unbeweglichen Güter ganz oder ihrem größten Theile nach gelegen sind, wenn nicht mit dem Staate, welchem der Verstorbene angehörte, eine andere Uebereinkunft getroffen worden ist.

§. 82.

Wie sich in Ansehung des Nachlaßes türkischer Unterthanen zu benehmen ist, welche in dem österreichischen Staate gestorben sind, oder daselbst Vermögen zurückgelassen haben, wird durch besondere Vorschriften bestimmt.

§. 83.

Vormundschaft und Kuratel.

Zur Bestellung des Vormundes oder Kurators und zur Besorgung aller Geschäfte welche der Vormundschafts- und Kuratels-Behörde nach dem Gesetze obliegen, ist in der Regel das (auch städtisch-delegirte) Bezirksgericht berufen, dessen persönlicher Gerichtsbarkeit der Minderjährige oder Pflegebefohlene in Streitsachen untersteht.

Doch kommt die Entscheidung über jene Verfügungen der Bezirksgerichte, durch welche wegen Wahn- oder Blödsinnes, oder wegen Verschwendung eine Kuratel verhängt oder dieselbe wieder aufgehoben, die väterliche Gewalt oder Vormundschaft über die Zeit der Minderjährigkeit verlängert werden soll, denn die definitive Erledigung der Adopzionsgesuche, endlich die Genehmigung der Veräußerung unbeweglicher Sachen der Mündel und Pflegebefohlenen nur dem Gerichtshofe erster Instanz zu, an welchen daher die gepflogenen Verhandlungen von den Bezirksgerichten zu diesem Behufe einzusenden sind.

§. 84.

Als Vormundschafts- oder Kuratels-Behörde über die minderjährigen Kinder solcher Erblasser, in deren Nachlaße sich landtäfliche oder andere Güter befinden, welche einem Gerichtshofe erster Instanz unterworfen sind (§. 49 a, b) und über Mündel und Pflegebefohlene überhaupt, welche selbst solche Güter besitzen oder erwerben, ist derjenige Gerichtshof erster Instanz berufen, dessen persönlicher Gerichtsbarkeit der Mündel oder Pflegebefohlene in Streitsachen untersteht.

Für andere Vormundschafts- und Kuratels-Angelegenheiten von größerer Bedeutung kann unter Voraussetzung der im §. 78 erwähnten Bedingungen die Bestellung eines Gerichtshofes erster Instanz als Vormundschafts- oder Kuratelsbehörde im Wege der Delegazion Platz greifen.

§. 85.

Ustanowienie kuratora dla pojedynczych sporów lub spraw należy w miarę postanowień ustaw cywilnych i ustawy procesowéj, do tego sądu, w którym sprawa wisi.

§. 86.

Sąd, który rozpoczął czynności swoje sądowe, jako władza opiekuńcza lub kuratorska, pozostanie sądem właściwym z wyjątkiem, wspomnionym w piérwszym ustępie §. 84, aż do ukończenia opieki lub kurateli, chociażby pupil lub poruczony pieczy tymczasem przeszedł pod zwierzchność sądu innego.

§. 87.

Separacya od stołu i łoża za wspólném porozumieniem małżonków

Do zezwolenia na separacyę od stołu i łoża, za wspólném porozumieniem małżonków, powołanym jest ten sąd powiatowy, któremu podlega małżonek.

Uwiadomienie o powtórném połączeniu rozdzielonych małżonków, należy donieść temu sądowi, który zezwolił na rozdział proszących małżonków, lub który wydał wyrok w razie sporu w tym przedmiocie.

§. 88.

Dowód nastąpionéj śmierci i uznanie kogo za zmarłego.

Jeżeli w celu rozwiązania małżeństwa prowadzonym być ma dowód przez świadków, iż brakujący małżonek rzeczywiście zmarł, albo jeżeli uzyskaném być ma uznanie go za zmarłego, wówczas postępowanie należy do trybunału piérwszéj instancyi, w którego okręgu małżonek pozostały ma zamieszkanie swoje.

Prożby o przypuszczenie dowodu przez świadków co do nastąpionéj śmierci brakującego, lub téż o uznanie go za zmarłego w innym celu, wynoszone być mają przed ten sąd, który jest powołanym do pertraktacyi spadku zmarłego po zapadłym wyroku względem rzeczywiście nastąpionéj śmierci jego, albo uznania go za zmarłego.

§. 89.

Sprawy fideikomisaryczne.

W sprawach niespornych, tyczących się fideikomisów, do których należy także pertraktacya majątku fideikomisarycznego po śmierci posiadaczy, oświadczenie, iż fideikomis wygasł i pozwolenie na rozwiązanie onegoż, postępować winien ten trybunał piérwszéj instancyi, w którego okręgu dotychczasowa władza fideikomisaryczna miała siedzibę swoję. Jeżeli związek fideikomisaryczny wygasł przez śmierć ostatniego posiadacza, wówczas władza spadkowa zmarłego przeprowadzić winna pertraktacyę; lecz oświadczenie, odnoszące się do związku fideikomisarycznego, w tym względzie, iż fideikomis wygasł, należy, nawet w tym przypadku, gdy sąd fideikomisaryczny nie jest oraz władzą pertraktacyjną, do sądu fideikomisarycznego.

§. 85.

Die Bestellung eines Kurators für einzelne Streitsachen oder Geschäfte kommt nach Maßgabe der Bestimmungen des bürgerlichen Rechtes und der Prozeß-Ordnung dem Gerichte zu, bei welchem die Verhandlung anhängig ist.

§. 86.

Das Gericht, welches seine Gerichtsbarkeit als Vormundschafts- oder Kuratels-Behörde auszuüben angefangen hat, bleibt mit Ausnahme der im ersten Absatze des §. 84 erwähnten Fälle, bis zur Beendigung der Vormundschaft oder Kuratel zuständig, wenn auch der Mündel oder Pflegebefohlene inzwischen unter die Gerichtsbarkeit eines anderen Gerichtes treten sollte.

§. 87.

Einverständliche Scheidung von Tisch und Bett.

Zur Bewilligung der einverständlichen Scheidung von Tisch und Bett ist dasjenige Bezirksgericht berufen, dessen Gerichtsbarkeit der Ehegatte unterworfen ist.

Die Anzeige der Wiedervereinigung geschiedener Ehegatten hat bei dem nämlichen Gerichte zu geschehen, welches die Scheidung auf Ansuchen der Ehegatten bewilliget, oder im Falle eines Streites darüber erkannt hat.

§. 88.

Beweis des erfolgten Todes und Todes-Erklärung.

Das Verfahren, wodurch zum Zwecke der Auflösung der Ehe ein Zeugenbeweis über den erfolgten Tod eines vermißten Ehegatten hergestellt, oder die Todes-Erklärung des Vermißten bewirkt werden soll, kommt demjenigen Gerichtshofe erster Instanz zu, in dessen Sprengel der zurückgelassene Ehegatte seinen Wohnsitz hat.

Gesuche um Zulassung des Zeugenbeweises über den Tod eines Vermißten, oder um die Todes-Erklärung desselben zu anderen Zwecken, sind bei demjenigen Gerichte anzubringen, welches zur Verlassenschaftsabhandlung des Verstorbenen nach erfolgtem Erkenntnisse über den Tod oder die Todes-Erklärung desselben berufen erscheint.

§. 89.

Fideikommiß-Angelegenheiten.

Bei Verhandlungen in nicht streitigen Fideikommiß-Angelegenheiten, wohin auch die Abhandlung des Fideikommißvermögens bei Todesfällen der Besitzer, die Erklärung über die erfolgte Erlöschung des Fideikommisses, und die Bewilligung zu dessen Auflösung gehört, hat derjenige Gerichtshof erster Instanz einzuschreiten, in dessen Sprengel die bisherige Fideikommißbehörde ihren Sitz hatte. Ist das Fideikommißband durch den Tod des letzten Besitzers erloschen, so hat zwar die Verlassenschaftsbehörde des Verstorbenen die Abhandlung zu pflegen, allein die auf das Fideikommißband bezügliche Erklärung, daß das Fideikommiß erloschen sei, steht auch in dem Falle, wo das Fideikommißgericht nicht zugleich Abhandlungsbehörde ist, dem Fideikommißgerichte zu.

Przy utworzeniu nowych fideikomisów jest właściwą władzą instancya osobista krajowa fundatora, do pertraktacyi spadku powołana, jeżeli w statucie fideikomisarycznym, zatwierdzonym przez Najjaśniejszego Pana, albo przez trybunał najwyższy sądowy nie jest oznaczoném, który sąd inny ma na przyszłość być instancyą fideikomisaryczną nowoutworzonego fideikomisu.

§. 90.

Sprawy rzeczowe.

Wszelkie podania o tabularne zapisanie lub wykreślenie praw rzeczowych do dóbr nieruchomych i inne czynności, odnoszące się do prowadzenia ksiąg gruntowych, tudzież podania o uskutecznienie czynności realnych, wyrażonych w §. 50, chociaż spraw niespornych dotyczących, wynosić należy przed sądy w §§. 50. i 51. do tego wyznaczone.

§. 91.

Certyfikaty ksiąg handlowych.

Potwierdzenia sądowe co do prawéj własności ksiąg kupców, fabrykantów i profesyonistów, mających prawo prowadzenia ksiąg ku dowodowi służących, wystawiać będzie sąd handlowy albo trybunał piérwszéj instancyi, powołany do wykonywania sądownictwa handlowego, jeżeli księgi prowadzone są w miejscu, gdzie się znajdują rzeczone władze sądowe; oprócz tego przypadku zaś sądy powiatowe.

§. 92.

Potwierdzenie dokumentów i przyjmowanie oświadczeń ostatniéj woli.

Sądy powiatowe, równie jak sądy powiatowe delegowane miejskie, mogą bez ograniczenia przynależności na żądanie przedsiębrać legalizowanie podpisów, widymowanie odpisów i sądowe przyjmowanie rozporządzeń ostatniéj woli.

Rozdział IV.

O przynależności sądów w drugiéj i trzeciéj instancyi.

§. 93.

Odwołania się i zażalenia.

Odwołania się i zażalenia przeciw orzeczeniom wszystkich władz sądowych piérwszéj instancyi tak w sprawach spornych, jakotéż niespornych, rozstrzygane będą w drugiéj instancyi przez sąd krajowy wyższy, w którego okręgu się znajdują, w trzeciéj zaś instancyi przez najwyższy trybunał sądowy, o ile jeszcze dalsze odwołanie się prawnie miejsce mieć może.

Bei neu zu stiftenden Fideikommissen ist die zur Verlassenschaftsabhandlung berufene inländische Personal-Instanz des Stifters die kompetente Behörde, wenn nicht schon in dem Allerhöchst-genehmigten Fideikommiß-Statute, oder durch den obersten Gerichtshof bestimmt wird, welches andere Gericht für die Zukunft die Fideikommiß-Instanz des neuerrichteten Fideikommisses seyn soll.

§. 90.

Real-Angelegenheiten.

Alle Gesuche um grundbücherliche Eintragung oder Löschung dinglicher Rechte auf unbewegliche Güter und andere auf die Grundbuchsführung sich beziehende Amtshandlungen, dann um die im §. 50 bezeichneten Real-Akte sind, auch wenn sie in nicht streitigen Angelegenheiten vorkommen, bei den, in den §§. 50 und 51 hiezu bestimmten Gerichten anzubringen.

§ 91.

Zertifikate über Handelsbücher.

Die gerichtliche Bestätigung über die gesetzmäßige Beschaffenheit der Bücher der Handelsleute, Fabrikanten, und der zur Führung beweiskräftiger Bücher berechtigten Gewerbsleute, ist, wenn die Bücher an dem Orte geführt werden, wo sich das Handelsgericht, oder der zur Besorgung der Handelsgerichtsbarkeit bestimmte Gerichtshof erster Instanz befindet, von diesem, außer diesem Falle aber von den Bezirksgerichten auszufertigen.

§. 92.

Bestätigung von Urkunden und Aufnahme letztwilliger Erklärungen.

Die Bezirksgerichte, sowie auch die städtisch-delegirten Bezirksgerichte, können ohne Beschränkung der Zuständigkeit, auf Begehren die Legalisirung von Unterschriften, die Vidimirung von Abschriften und die gerichtliche Aufnahme letztwilliger Anordnungen vornehmen.

Viertes Hauptstück.

Von der Zuständigkeit der Gerichtsbehörden in zweiter und dritter Instanz.

§. 93.

Berufungen und Beschwerden.

Ueber Berufungen und Beschwerden gegen die Entscheidungen aller Gerichtsbehörden erster Instanz sowohl in als außer Streitsachen ist in zweiter Instanz von dem Oberlandesgerichte, in dessen Bezirk sie sich befinden, und in dritter Instanz, sofern noch ein weiterer Rechtszug gesetzlich zuläßig ist, von dem obersten Gerichtshofe zu entscheiden.

Treść.

Rozdział pierwszy.

§. do §.

O sądownictwie w ogólności .... 1—12

Rozdział drugi.

O sądownictwie w sprawach spornych:

I. W postępowaniu wyrokowém.

1. Sąd osobisty:

a) ogólny. .... 13—30

b) szczególny .... 31—48

2. Sąd rzeczowy .... 49—56

3. Sąd handlowy i morski .... 57—64

4. Sąd górniczy .... 65—68

II. W postępowaniu egzekucyjném .... 69—72

III. W postępowaniu konkursowém .... 73—76

Rozdział trzeci.

Sądownictwo w sprawach niespornych .... 77—92

Rozdział czwarty.

O przynależności sądów w drugiéj i trzeciéj instancyi 93

Inhalt.

Erstes Hauptstück.

§. bis §.

Von der Gerichtsbarkeit im Allgemeinen .... 1—12

Zweites Hauptstück.

Von der Gerichtsbarkeit in Streitsachen.

I. Im Erkenntniß-Verfahren.

1. Personalgerichtsstand:

a) allgemeiner .... 13—30

b) besonderer .... 31—48

2. Realgerichtsstand .... 49—56

3. Handels- und Seegerichtsbarkeit .... 57—64

4. Berggerichtsbarkeit .... 65—68

II. Im Vollstreckungs-Verfahren .... 69—72

III. Im Konkurs-Verfahren .... 73—76

Drittes Hauptstück.

Von der Gerichtsbarkeit außer Streitsachen .... 77—92

Viertes Hauptstück.

Von der Zuständigkeit der Gerichtsbarkeit in zweiter und dritter Instanz 93

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XLVI.

Wydana i rozesłana dnia 7. Maja 1853.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XLVI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 7. Mai 1853.

332.

Patent Cesarski z dnia 3. Grudnia 1852,

(Dziennik praw Państwa, część LXXII., nr. 250, wydana dnia 14. Grudnia 1852),

obowiązujący w krajach koronnych Austryi Nyższéj i Wyższéj w Solnogrodzie, Styryi, Krainie, Karyntyi, Gorycyi i Gradysce, Istryi, w Tryeście, Tyrolu i Forarlbergu, w Czechach, Morawii, Szląskn, w Galicyi z Krakowem i na Bukowinie,

mocą którego wydaną zostaje w powyższych krajach koronnych nowa ustawa leśna, obowiązywać mająca od 1. Stycznia 1853 r.

My Franciszek Józef Piérwszy,

z Bożéj łaski Cesarz Austryacki;

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy i t. d. Arcyksiążę Austryi; Wielki Książę Toskanii i Krakowa; Książę Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Książę Górnego i Dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastali, Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zadry; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski, Książę Trydentu i Bryksenu; Margrabia Górnéj i Dolnéj Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryestu, Kattary i na Marchii Windyjskiéj; Wielki Wojewoda Województwa Serbii i t. d. i t. d.

Zabezpieczenie potrzebnéj ilości drzewa, będącego we wszystkich stosunkach życia tak ważnym artykułem, nakładało zawsze na rząd obowiązek rozciągnienia opieki swojéj na własność, utrzymanie i uprawę lasów i plantacyj

332.

Kaiserliches Patent vom 3. Dezember 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte LXXII. Stück, Nro. 250, ausgegeben am 14. Dezember 1852),

wirksam für die Kronländer Oesterreich unter und ob der Enns, Salzburg, Steiermark, Kärnthen, Krain, Görz, Gradiska, Istrien, Triest, Tirol und Vorarlberg, Böhmen, Mähren, Schlesien, Galizien mit Krakau und die Bukowina,

wodurch für diese Kronländer ein neues Forstgesetz erlassen, und vom 1. Jänner 1853 angefangen in Wirksamkeit gesetzt wird.

Wir Franz Joseph der Erste, von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich; König von Hungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmazien, Kroazien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien, König von Jerusalem ꝛc.; Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Toskana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steier, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober- und Nieder-Schlesien, von Modena, Parma, Piazenza und Guastalla, von Auschwitz und Zator, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg, von Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober- und Nieder-Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg ꝛc.; Herr von Triest, von Kattaro und auf der windischen Mark; Großwoiwod der Woiwodschaft Serbien ꝛc. ꝛc.

Die Sicherstellung der in alle Lebensverhältnisse eingreifenden Holzbedürfnisse hat der Regierung stets die Verpflichtung auferlegt, für den besonderen Schutz des Eigenthumes, der Erhaltung und Pflege der Wälder und Holzpflanzungen, durch eigene

drzew, przez ustanowienie własnych ku temu praw i rozporządzeń, które są objętemi w porządkach leśnych, wydanych dla pojedynczych części Państwa Naszego.

Zważywszy jednakże, iż te pojedyncze porządki leśne, zmienionym pod wielu względami, stosunkom już więcéj nie odpowiadają należycie, postanowiliśmy po wysłuchaniu Naszych Ministrów i po zasiągnieniu Naszéj Rady Państwa, wydać niniejszą ustawę leśną dla następujących krajów koronnych, mianowicie: dla Arcyksięstwa Austryi Niższéj i Wyższéj, dla Księstwa Solnogrodu, dla Księstwa Styryi, dla Księstwa Karyntyi, dla Księstwa Krainy, dla uksiążęconego Hrabstwa Gorycyi i Gradyski, dla Margrabstwa Istryi, dla miasta Tryestu wraz z jego okręgiem, dla uksiążęconego Hrabstwa Tyrolu i Forarlberga, dla Królestwa Czech, dla Margrabstwa Morawii, dla Księstwa Górnego i Dołnego Szląska, dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimem i Zatora i z Wielkiém Księstwem Krakowskiém i dla Bukowiny; stanowiąc zarazem, iż z dniem, w którym niniejsza ustawa obowiązywać zacznie, przepisy policyi leśnéj, istniejące dotąd w wyż wymienionych krajach koronnych, utracą moc swoję.

Zresztą ustawa niniejsza obowiązywać zacznie z dniem 1. Stycznia 1853 roku, i zastosowaną być winna, o ile pewne czynności za karne uważa, także i na wiszące już śledztwa i dawniéj wydarzone wypadki, jak dalece na ostatnie nie jest w niéj większa kara nałożona, jak w przepisach dawniéj obowiązujących.

Ustawa leśna.

Rozdział I.

O gospodarstwie leśném.

§. 1.

Lasy dzielą się:

a) Na lasy rządowe, t. j. na lasy należące do Państwa, i takie, których zarząd wprost przez władze rządowe wykonywanym bywa;

b) na lasy gminne, t. j. na takie lasy i plantacye drzew, które należą do gmin miejskich i wiejskich; nakoniec

c) na lasy prywatne, t. j. lasy, należące do pojedynczych obywateli Państwa, tudzież do różnych zakonów, klasztorów, beneficyów i funduszów, i do takich spólnictw, które polegają na tytule prawa prywatnego.

§. 2.

Bez pozwolenia nie wolno gruntu leśnego obracać na inne cele, jak tylko na uprawę drzewa. Pozwolenie do tego mogą udzielić, co do lasów rządo-

Gesetze und Vorschriften Sorge zu tragen, welche in den einzelnen für die verschiedenen Theile Unseres Reiches erlassenen Wald-Ordnungen aufgenommen sind.

In der Betrachtung, daß diese vereinzelten Wald-Ordnungen vielen veränderten Verhältnissen nicht mehr ganz entsprechen, finden Wir, nach Vernehmung Unserer Minister und nach Anhörung Unseres Reichsrathes, für nachgenannte Kronländer, nämlich: das Erzherzogthum Oesterreich unter und ob der Enns, das Herzogthum Salzburg, das Herzogthum Steiermark, das Herzogthum Kärnthen, das Herzogthum Krain, die gefürstete Grafschaft Görz und Gradiska, die Markgrafschaft Istrien, die Stadt Triest mit ihrem Gebiete die gefürstete Grafschaft Tirol und Vorarlberg, das Königreich Böhmen, die Markgrafschaft Mähren, das Herzogthum Ober- und Nieder-Schlesien, das Königreich Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau und für das Herzogthum Bukowina das gegenwärtige Forstgesetz zu beschließen, mit dessen Wirksamkeit die bis nun in den bezeichneten Kronländern bestandenen forstpolizeilichen Vorschriften außer Kraft gesetzt werden.

Uebrigens beginnt die Wirksamkeit dieses Gesetzes am 1. Jänner 1853, und dasselbe findet, in soferne es gewisse Handlungen für strafbar erklärt, auch auf schon anhängige Untersuchungen und früher vorgekommene Fälle Anwendung, wenn die letzteren keiner strengeren Behandlung als nach den früher bestandenen Vorschriften unterliegen.

Forst-Gesetz.

I. Abschnitt.

Von der Bewirthschaftung der Forste.

§. 1.

Die Forste werden unterschieden:

a) In Reichsforste, nämlich Staats- und solche Wälder, welche unmittelbar von den Staatsbehörden verwaltet werden;

b) in Gemeindewälder, d. h. solche Forste und Holzpflanzungen, welche den Stadt- und Landgemeinden gehören; dann

c) in Privatwälder, d. h. Wälder der einzelnen Staatsbürger, dann der verschiedenen Orden, Klöster, Pfründen nnd Stiftungen, endlich solcher Gemeinschaften, welche auf einem privatrechtlichen Verhältnisse beruhen.

§. 2.

Ohne Bewilligung darf kein Waldgrund der Holzzucht entzogen und zu anderen Zwecken verwendet werden. Die Bewilligung hiezu kann bei Reichsforsten (§. 1, a)

wych (§. 1. *a)*, tylko Ministerstwa, do których zakresu to należy; gdzie zaś zachodzą względy strategii lub obrony, także tylko w porozumieniu z Ministeryum Wojny, po dokładném dochodzeniu władz politycznych i po wysłuchaniu wszystkich stron przytém interesowanych.

Co do lasów gminnych (§. 1. *b)* i lasów prywatnych (§. 1. *c)*, udzielenie pozwolenia należy do zakresu władzy obwodowéj, która po uprzedniém wysłuchaniu posiadaczy samychże, tudzież osób, mających prawo do tegoż lasu, rozstrzygnie, czy ze względu na dobro publiczne, pozwolenie udzieloném być może, lub nie. Jeżeli przy téj sposobności inne osoby wystąpią z zarzutami, na prawie prywatném opartemi, wówczas władza obwodowa odeszle posiadacza, proszącego o pozwolenie, do przeprowadzenia praw swoich przeciw nim, na drogę prawa cywilnego. Aż do rozstrzygnienia, mającego nastąpić w tym przedmiocie, nie można będzie czynić żadnéj zmiany ze szkodą stanu leśnego.

Kto bez pozwolenia obraca grunt leśny na inne cele, ulegnie karze od 1. do 5 złr. za każdy morg niższo- austryacki.

Części lasu, o których mowa, należy znowu poddać pod uprawę lasu w odpowiednim przeciągu czasu, który według potrzeby przez biegłych ustanowionym będzie. Jeżeli uprawa nie nastąpi w czasie oznaczonym, kara powtórnie nałożoną będzie.

§. 3.

Świéżo wycięte części lasu (natonia) muszą być poddane na nowo pod uprawę drzewa, a to w **pięciu** latach co do lasów rządowych i gminnych (§. 1. *a)* i *b)*.

Z dawniejszych natoń należy co rok taką część poddać pod uprawę drzewa, ile lat obejmuje w sobie zaprowadzony czas wrębu.

W lasach prywatnych (§. 1. *c)*, można pod warunkami §. 20, co do postępowania, zezwolić według okoliczności na dłuższe termina, jeżeli nie zostało dozwoloném zupełne od tego ustąpienie.

Na niedopełnienie tego przepisu nałożoną jest taka sama kara, jak na samowładne obrócenie gruntu leśnego na cel inny; a zaniedbaną uprawę leśną wymusić należy według §. 2.

§. 4.

Nie wolno żadnego lasu pustoszyć, t. j. tak się z nim obchodzić, iżby przez to dalsze hodowanie drzew zagrożoném było, lub zupełnie niepodobném się stało. Jeżeli dalsze hodowanie drzew tylko zagrożoném jest, natenczas

nur von den mit diesen Geschäften betrauten Ministerien, und wo strategische oder Defensionsrücksichten eintreten, auch nur im Einvernehmen mit jenem des Krieges, nach genau gepflogener Erhebung der politischen Behörden, über Anhörung aller dabei Betheiligten, ertheilt werden.

Bei Gemeindewäldern (§. 1, b) und Privatwäldern (§. 1, c) steht die Ertheilung einer solchen Bewilligung der Kreisbehörde zu, die hierüber erst die Besitzer selbst nebst jenen, die Rechts-Ansprüche auf den fraglichen Wald haben, einvernehmen und darüber entscheiden wird, ob die Bewilligung aus öffentlichen Rücksichten gegeben werden könne oder nicht. Werden bei dieser Verhandlung von anderen Personen privatrechtliche Einwendungen erhoben, so hat die Kreisbehörde den, die Bewilligung ansuchenden Waldbesitzer zur Austragung seiner Rechte gegen dieselben an den ordentlichen Zivilrichter zu weisen. Bis zu der hierüber erfolgten Entscheidung darf keine dem Waldstande nachtheilige Veränderung vorgenommen werden.

Die eigenmächtige Verwendung des Waldgrundes zu andern Zwecken ist mit Einem bis fünf Gulden Konvenzions-Münze vom niederösterreichischen Joche zu bestrafen.

Die betreffenden Waldtheile sind nach Erforderniß binnen einer angemessenen, über Ausspruch von Sachverständigen festzusetzenden Frist wieder aufzuforsten. Wird die Aufforstung binnen der festgesetzten Frist nicht bewerkstelliget, so hat die Bestrafung wiederholt einzutreten.

§. 3.

Frisch abgetriebene Waldtheile sind bei Reichs- und Gemeindeforsten (§. 1, a) und b) spätestens binnen fünf Jahren wieder mit Holz in Bestand zu bringen.

Von den älteren Blößen ist der so vielste Theil jährlich aufzuforsten, als die eingeführte Umtriebszeit Jahre enthält.

Bei Privatwäldern (§. 1, c) können unter den Bedingungen des §. 20, rücksichtlich des Verfahrens, soferne eine Auflassung nicht bewilliget war, nach Umständen auch längere Fristen gewährt werden.

Die Nicht-Erfüllung dieser Vorschrift ist, gleich der eigenmächtigen Verwendung des Waldgrundes zu anderen Zwecken, zu bestrafen und die hiernach unterlassene Aufforstung nach §. 2 zu erzwingen.

§. 4.

Kein Wald darf verwüstet, d. i. so behandelt werden, daß die fernere Holzzucht dadurch gefährdet oder gänzlich unmöglich gemacht wird. Ist die fernere Holzzucht nur gefährdet, so ist die Verwüstung gleich der eigenmächtigen Verwendung des Wald-

kara za spustoszenie jest taka sama, jak za samowolne obrócenie gruntu leśnego na inne cele, lub za zaniedbanie uprawy drzewa na nim; nadto zaś do nowéj uprawy drzewa należy przymusić posiadacza w sposób wyżéj rzeczony. Jeżeli zaś hodowanie drzew zupełnie uczynione było niepodobném, wówczas można rozciągnąć karę aż do 10 złr. za każdy morg niższo- austryacki.

§. 5.

Obchodzenie się z lasem w taki sposób, iż przez to las sąsiedzki wystawionym jest oczywiście na niebezpieczeństwo poniesienia szkody przez wiatr, jest zakazaném. W szczególności tam, gdzieby obawa tego rodzaju zajść mogła przez zupełne wycięcie części lasu, należy pozostawić pewny smug istniejącego stanu drzewa, najmniéj na 20 sążni wiéd. szeroki, zwany osłoną leśną czyli od wiatru, a to dopóty, dopóki las sąsiedni według zasad umiejętności leśnéj nie będzie wyrąbany. Osłona leśna tymczasem tylko przerębywaną być może z drzew, nasieniem własném odradzających się.

§. 6.

Na gruncie, który przy zupełném obnażeniu na szerokich przestrzeniach, łatwo się stać może lotnym, tudzież w położeniu ostro-spadzistém i bardzo wysokiém, wyrębywać można lasy smugami wązkiémi, lub przecinać takowe stopniowo, poczém natychmiast znowu obsadzone być winny młodemi drzewkami. Jednakże lasy na górnym brzegu wegietacyi leśnéj hodowane z nasion, mogą tylko w wyrębywaniu drzew nasieniem swém odradzających się być uprawiane.

§. 7.

Na brzegach większych wód, jeżeli onych nie tworzą skały, tudzież na urwiskach gór, gdzie się zsuwisk obawiać trzeba, uprawa lasów miejsce mieć będzie nie tylko ze względem na niebezpieczne położenie gruntów, a karczowanie i kopanie korzeni o tyle tylko dozwoloném być może, o ile rozpadlina przez to zrobiona, zabezpieczoną zostanie natychmiast przeciw wszelkiemu dalszemu szérzeniu się.

§. 8.

Przestąpienia przeciw przepisom, objętym w poprzedzających §§. 5., 6. i 7. ulegają karze od 20 do 200 złr. m. k. Uszkodzenia, jakich przez nie druga osoba doznała, ponosić będzie winowajca.

§. 9.

Lasy, na których ciężą służebności leśne, muszą nie tylko być utrzymanemi, lecz także uprawianemi w sposobie trwałym i stosownym.

Jakim sposobem, i w jakiéj ilości z takich lasów pożytek ciągnionym być ma, oznaczoném będzie na żądanie uprawnionego lub obciążonego w planie

grundes zu anderen Zwecken und der unterlassenen Aufforstung, zu bestrafen, die Wiederaufforstung aber in derselben Weise zu erzwingen. Wurde die Holzzucht dagegen gänzlich unmöglich gemacht, so kann die Strafe bis auf zehn Gulden (10 fl.) Konvenzions-Münze vom nieder-österreichischen Joche erhöhet werden.

§. 5.

Eine Waldbehandlung, durch welche der nachbarliche Wald offenbar der Gefahr einer Windbeschädigung ausgesetzt wird, ist verboten. Insbesondere soll dort, wo eine solche Gefahr durch das gänzliche Aushauen eines Waldtheiles eintreten würde, ein wenigstens zwanzig Wiener Klafter breiter Streifen des vorhandenen Holzbestandes, ein sogenannter Wald- oder Windmantel, in solange zurückgelassen werden, bis der nachbarliche Wald nach forstwissenschaftlichen Grundsätzen zur Abholzung gelangt. Der Windmantel darf mittlerweile nur durchplentert werden.

§. 6.

Auf Boden, der bei gänzlicher Bloßlegung in breiten Flächen leicht fliegend wird, und in schroffer, sehr hoher Lage sollen die Wälder lediglich in schmalen Streifen, oder mittelst allmäliger Durchhauung abgeholzt und sogleich wieder mit jungem Holze gehörig in Bestand gebracht werden. Die Hochwälder des oberen Randes der Waldvegetazion dürfen jedoch nur im Plenterhiebe bewirthschaftet werden.

§. 7.

An den Ufern größerer Gewässer, wenn jene nicht etwa durch Felsen gebildet werden, dann an Gebirgsabhängen, wo Abrutschungen zu befürchten sind, darf die Holzzucht nur mit Rücksicht auf Hintanhaltung der Bodengefährdung betrieben und das Stockroden und Wurzelausgraben nur in soferne gestattet werden, als der hiedurch verursachte Aufriß gegen jede weitere Ausdehnung sogleich versichert wird.

§. 8.

Uebertretungen der in den vorstehenden §§. 5, 6 und 7 enthaltenen Anordnungen werden mit 20 bis 200 fl. Konvenzions-Münze bestraft. Die dadurch veranlaßten Beschädigungen Anderer sind von den Schuldtragenden zu vergüten.

§. 9.

Wälder, auf welchen Einforstungen (sogenannte Waldservituten) lasten, müssen nicht bloß erhalten, sondern auch in angemessener Betriebsweise nachhaltig bewithschaftet werden.

Die Art und Größe der Waldnutzungen in derlei Wäldern bestimmt der nach diesem Grundsatze auf Verlangen des Berechtigten oder Belasteten festzustellende Wirth-

uprawy lasów, określonym podług téj zasady, a który także tylko na żądanie jednego lub drugiego, ustanowionym zostanie przez władzę obwodową, a jeżeli się w jakim kraju koronnym takowa nie znajduje, przez najniższą władzę polityczną, po wysłuchaniu stron obudwóch, i na zasadzie zarysu sporządzonego lub rozpoznanego przez bezstronnych biegłych.

Jeżeli się okaże albo w ogólności, albo przy téj sposobności, iż uprawniony i obciążony tylko co do wykonywania służebności leśnéj, przez się niezaprzeczonéj z sobą się nie zgadzają, natenczas rozstrzygnienie należy do wyżwspomnionych władz politycznych.

§. 10.

Nie wolno pędzić bydła na paszę leśną do części lasu, przeznaczonych na podrost, w których bydło szkodliwém się stać może młodym krzewom już istniejącym, lub dopiéro się wydobywającym (zagajniki, miejsca od paszy wyłączone), zaś w inne części lasu nie wolno pędzić więcéj bydła jak tylko tyle, ile tam znajdzie potrzebnego dla siebie pożywienia.

Zagajniki takowe wynosić mają w powszechności w lasach wysokopiennych najmniéj szóstą część, w lasach zaś nizko- i średnio-piennych najmniéj piątą część całéj przestrzeni leśnéj.

Posiadacze lasów i mający prawo paszy, winni są trzymać bydło w oddaleniu od miejsc od paszy wyłączonych (zagajników), czy to przez ustanowienie pastuchów, czy téż w inny odpowiedni sposób. Równie téż bydło, o ile to być może, powinno się paść razem, nie zaś pojedynczo.

Przy pędzeniu bydła na paszę, należy miéć wzgląd na potrzebne oszczędzenie lasu, a w razie potrzeby pędzić bydło wyboczami.

§. 11.

Liści i szpilek opadłych, tudzież mchu na podściółkę, nie wolno zbiérać inaczéj jak drewnianemi grabiami, żadną zaś miarą nie wolno wraz z niemi wydrapywać i zbiérać ziemi. Wrzos, czernice, żarnowiec miotłowy, krzęcinkę i inne podobne rośliny, służące do podściółki, można odcinać tylko tak, aby nie uszkadzać znajdujących się pomiędzy niemi latorośli drzew.

Na przerębach lasu z drzewa uschłego nie wolno wcale zbiérać liści i szpilek opadłych. Również nie wolno takowych zbiérać w wyrębach drzewa nasiennego, jeżeliby przez to zagrożonym był porost nowego drzewa.

§. 12.

Gałęzi (obcinku, siekanki, szczątku) nie wolno zbiérać, jak tylko w miejscach, gdzie się las wycina (na wrębach, przerębach lasu z drzew uschłych i drzew nasiennych).

schaftsplan, welcher, aber ebenfalls nur auf Verlangen des Einen oder des Anderen, von der Kreis-, und wo keine solche in irgend einem Kronlande besteht, von der untersten politischen Behörde, nach Anhörung beider Theile und auf Grund eines von unparteiischen Sachverständigen verfaßten oder überprüften Entwurfes festgesetzt wird.

Stellt sich überhaupt oder bei dieser Gelegenheit heraus, daß der Berechtigte und Belastete bloß über die Art und Weise der Ausübung einer, an sich unbestrittenen Einforstung nicht übereinstimmen, so gebührt die Entscheidung den oben angedeuteten politischen Behörden.

§. 10.

Die Waldweide darf in den, zur Verjüngung bestimmten Waldtheilen, in welchen das Weidevieh dem bereits vorhandenen oder erst anzuziehenden Nachwuchse des Holzes verderblich wäre (Schonungsflächen, Hege-Orte) nicht ausgeübt, und in die übrigen Waldtheile nicht mehr Vieh eingetrieben werden, als daselbst die erforderliche Nahrung findet.

Die Schonungsflächen sollen in der Regel bei dem Hochwaldbetriebe mindestens ein Sechstel, und bei dem Nieder- und Mittel-Waldbetriebe mindestens ein Fünftel der gesammten Waldfläche betragen.

Die Waldbesitzer und Weideberechtigten haben das Weidevieh durch Aufstellung von Hirten oder in anderer angemessenen Weise von den Schonungsflächen abzuhalten. Auch soll es, in soweit es zuläßig erscheint, nicht vereinzelt, sondern gemeinschaftlich weiden.

Der Viehtrieb hat mit Rücksicht auf die nöthige Waldschonung und nach Erforderniß auch auf Umwegen zu geschehen.

§. 11.

Bodenstreu darf, in soferne sie aus abgefallenen Blättern (Laub und Nadeln) und Moos besteht, nur mit hölzernen Rechen gesammelt werden, und es ist keineswegs gestattet, mit denselben auch die Erde (den Boden selbst) aufzukratzen und zu sammeln. Heide, Heidelbeeren, Besenpfriemen, Ginster und andere derlei Gewächse, welche als Streumateriale benützt werden, dürfen nur mit Schonung der inzwischen befindlichen Holzpflanzen abgeschnitten werden.

In Durchforstungsschlägen hat die Gewinnung der Bodenstreu gänzlich zu unterbleiben. Ebenso in Verjüngungsschlägen, wenn dadurch die Wieder-Anzucht des Holzes gefährdet würde.

§. 12.

Die Aststreu (Schneitelstreu, Hackstreu, Grasset), wo solche üblich, ist zunächst in den Fällungsorten (Abtriebs- und Durchforstungsschlägen, Plenterungen) zu gewinnen.

Drzewa już scięte można obrać ze wszystkich gałęzi, stojące zaś do scięcia przeznaczone, z dwóch tylko trzecich części. Drzew nie przeznaczonych do scięcia, stojących na wrębach, nie wolno wcale obiérać z gałęzi. Zewnątrz wrębów można tylko do trzeciéj części grubszych gałęzi obcinać.

Cienszych gałązek (młodzizna), znajdujących się między grubszemi, scinać nie wolno.

Z drzew, nie przeznaczonych do blizkiego scięcia, można scinać gałęzie tylko zacząwszy od miesiąca Sierpnia aż do końca Marca, wyłączając jednakże czas najostrzejszego zimna; przyczém nie wolno używać żelazek do łażenia.

§. 13.

Najwięcéj tylko co trzeci rok wolno będzie zbiérać na tém samém miejscu podściółkę liści lub gałęzi, nigdy zaś nie będzie to jednocześnie rozciągnioném na jedno i drugie. Za pozwoleniem właściciela atoliż można używać młodych latorośli drzew na podściółkę.

§. 14.

Stosownie do przepisów, objętych w §§. 9. aż łącznie do 13., winni właściciele lasów, na których ciążą służebności, prawo mającym, co im się należy w drzewie i zbiórce, po uprzedniém zgłoszeniu się, zaasygnować w czasie należytym, a przestrzenie wyłączone od owego użytku, naznaczyć odpowiedniemi znakami. Dzień i miejsce asygnacyi, tudzież wyłączenie pewnych zagajników, winni właściciele lasów podać do wiadomości prawo służebnictwa mających, drogą gmin przełożonych.

Do wydawania asygnacyj późniejszych, właściciele lasów wtenczas tylko obowiązani są, jeżeli nieprzewidziane wypadki czynią takowe koniecznemi.

§. 15.

Asygnacyę na drzewa w ten sposób uskutecznić należy, iż stojące większe drzewa nacechowane będą młotkiem leśnym, co do słabszego drzewa i drzewa drążkowego, dokładnie objaśnić i naznaczyć należy przykładowym sposobem to, co wziętém być może; co do drzewa poobalanego i drzewa gałązkowego, należy je wskazać na samém miejscu, a zaś co do pni i korzeni, tudzież co do patyków (suchych gałęzi opadniętych lub obłamanych) i trzasek czyli odłamków z drzewa, które zbiérać wolno, oznaczyć miejsca, gdzie drzewo takowe wybiérać się ma.

§. 16.

Tam gdzie wymaga tego troskliwość o porost młody, należy drzewo wybiérać w jesieni lub w zimie po śniegu, a porąbanie i wywożenie drzewa następywać powinno bezzwłocznie po scięciu onegoż.

Von gefällten Stämmen kann die ganze Verästlung, von noch stehenden aber zur Fällung bestimmten Stämmen dürfen dagegen nur die unteren zwei Drittel entnommen werden. Die zur Fällung nicht bestimmten Stämme dürfen in den Fällungsorten gar nicht geschneitelt werden. Außer den Fällungsorten soll nur ein Drittel der stärkeren Aeste hinweggenommen werden.

Die zwischen den starken Aesten befindlichen schwächeren Aestchen (Lebenszweige) müssen stehen bleiben.

An Bäumen, welche nicht zur alsbaldigen Fällung bestimmt sind, kann das Schneiteln nur vom Monate August bis Ende März, jedoch mit Ausschluß der strengsten Winterszeit, stattfinden, hierbei ist die Benützung von Steigeisen verboten.

§. 13.

Die Streugewinnung darf höchstens jedes dritte Jahr auf derselben Stelle wiederholt, und nie auf Boden- und Aststreu zugleich ausgedehnt werden. Die Benützung junger Holzpflanzen als Streumateriale ist dagegen nach dem Ermessen des Besitzers gestattet.

§. 14.

Nach Maßgabe der in den §§. 9 bis einschließlich 13 enthaltenen Bestimmungen haben die Besitzer von Wäldern, auf welchen Einforstungen lasten, den Berechtigten das ihnen Gebührende an Holz oder Streu nach vorausgegangener Anmeldung zur angemessenen Zeit anzuweisen, und die ausgewiesenen Schonungsflächen mit entsprechenden Hegezeichen zu versehen. Tag und Ort der Anweisung, sowie die erfolgte Ausscheidung der Schonungsflächen sind den Berechtigten von den Waldbesitzern durch die Gemeindevorsteher gehörig bekannt zu geben.

Zu nachträglichen Anweisungen innerhalb des Umfanges der betreffenden Einforstung sind die Waldbesitzer nur dann verpflichtet, wenn unvorhergesehene Ereignisse solche nothwendig machen.

§. 15.

Die Anweisung des Holzes hat bei stehenden, stärkeren Baumstämmen in deren Bezeichnung mit dem Waldhammer, bei schwächeren Stämmen und Stangen in der genauen Erklärung und beispielsweisen Bezeichnung desjenigen, was hinweggenommen werden dürfe, bei Lager- und Abholz (Aufraumholz) in der Vorweisung desselben an Ort und Stelle, und bei Stock- und Wurzelholz, sowie bei Raff- und Klaub- oder Leseholz in der Bezeichnung der Orte, wo das Holz zu gewinnen sei, zu bestehen.

§. 16.

Wo es die Schonung des Nachwuchses erheischt, muß die Gewinnung des Holzes im Herbste oder im Winter bei Schnee erfolgen, und die Aufarbeitung und Bringung des Holzes der Fällung ohne Verzug angereiht werden.

Można zresztą także na wiosnę lub w lecie brać drzewo, należy je atoliż najdaléj przed początkiem następującéj wiosny wywieźć z lasu.

Drzewo scięte w czasie przybiérania soków, lub pokrywania się liściem, należy z wyjątkiem kijów i gałęzi natychmiast, scięte zaś po opadnięciu liścia, najdaléj przed wykluwaniem nowych liści, całkiem lub częściowo z kory obłupać, porąbać lub obciesać.

Przy scinaniu drzew przeznaczonych na scięcie, nie wolno pniów zostawiać zbyt wysokich. Należy się także strzedz, ażeby przy scinaniu, rąbaniu i wywożeniu drzewa, nie uszkadzać drzew obok stojących, lub latorośli młodych. Ten sam przepis zachować należy przy gromadzeniu i wywożeniu zbiórki, którą najdaléj we trzy miesiące po nagromadzeniu onéjże z lasa wywieźć należy. O tych przepisach winno się zawiadomić uprawnionych przy asygnowaniu im drzewa i zbiórki.

§. 17.

Wszelkie produkta leśne należy wyprowadzać z lasów stałemi drogami, spustami, żłobami, kolejami, lub innemi sposobami, które przez posiadacza lasu wskazanemi będą. Oprócz tego może żądać posiadacz lasu, ażeby drzewo wybrane przed wywiezieniem onego z lasu, było naznaczone przez niego samego, lub przez jego personale leśne, ażeby prawo mający kazali sobie wystawiać kartki asygnacyjne na produkta leśne, które im mają być wydane, a które przy wywożeniu tychże produktów na żądanie okazać winni, tudzież ażeby prawo mający potwierdzili rzetelne ich otrzymanie.

Jeżeli prawo mający nie wyprowadzili z lasu produktów leśnych po upływie czasu przeznaczonego, zwłaszcza gdy o to byli upomnionymi przez posiadacza lasu przy naznaczeniu terminu najwięcéj dni czternastu, natenczas posiadacz lasu sam niemi rozporządzić powinien.

§. 18.

Wątpliwości i spory, wydarzające się względem lasów obciążonych służebnictwami leśnemi, co do zastosowania postanowień, objętych w poprzedzających paragrafach, rozstrzygać będą władze polityczne, z wyłączeniem drogi prawa.

Posiadacze lasów, którzy przekraczają powyższe postanowienia i odnoszące się do nich rozkazy władz politycznych, karanymi będą za każdy raz karą pieniężną od 20 do 200 złr. m. k., którą władza polityczna ustanowi.

Przestąpienia prawo służebnictwa mających, uważać i karać należy jako przestępstwa leśne (§§. 60., 61., 62).

Im Uebrigen darf das Holz auch im Frühjahre und Sommer gewonnen werden, es ist jedoch alsdann spätestens vor Beginn des nächsten Frühjahres aus dem Walde zu schaffen.

Das im Safte und zur Zeit der Belaubung gefällte Holz ist, mit Ausnahme des Prügel- und Astholzes, sogleich, das nach Abfall des Laubes gefällte wenigstens vor Ausbruch des neuen Laubes ganz oder streifenweise zu entrinden, aufzuspalten oder zu behauen (zu beschlagen).

Bei dem Abhiebe der zu fällenden Bäume dürfen die Stöcke nicht überflüßig hoch gelassen werden. Jede Beschädigung nebenstehender Bäume und jungen Holzes muß bei der Fällung, Aufarbeitung und Bringung des Holzes vermieden werden. Dasselbe gilt für das Aus- und Abbringen der Streu, welche spätestens drei Monate nach ihrer Gewinnung aus dem Walde zu schaffen ist. Diese Verfügungen sind den Berechtigten bei der Anweisung von Holz und Streu in Erinnerung zu bringen.

§. 17.

Alle Forstprodukte müssen auf den bleibenden oder sonst angemessenen, vom Waldbesitzer zu bezeichnenden Wegen, Erdriessen oder Erdgefährten aus dem Walde geschafft werden. Der Waldbesitzer kann ferner verlangen, daß das gewonnene Holz vor der Bringung aus dem Walde von ihm oder seinem Forstpersonale markirt werde, daß sich die Berechtigten über die ihnen zu verabfolgenden Forstprodukte Anweisezettel ausstellen lassen, welche bei dem Bezuge dieser Produkte auf Verlangen vorzuzeigen sind, und daß deren richtiger Empfang von den Berechtigten bestätiget werde.

Ueber Forstprodukte, welche die Berechtigten nach Ablauf der festgesetzten Zeit und ungeachtet einer von dem Waldbesitzer mit Festsetzung einer Frist von längstens vierzehn Tagen zu veranlassenden Mahnung nicht aus dem Walde geschafft haben, hat der Waldbesitzer zu verfügen.

§. 18.

Ueber Zweifel, Anstände und Streitigkeiten, welche sich in Wäldern, die mit Einforstungen belastet sind, rücksichtlich der Anwendung der im Vorstehenden enthaltenen Bestimmungen ergeben, haben die politischen Behörden, mit Ausschluß des Rechtsweges, zu entscheiden.

Waldbesitzer, welche diesen Bestimmungen und den bezüglichen Anordnungen der politischen Behörden zuwider handeln, sind für jeden einzelnen Fall mit einer, von der politischen Behörde auszusprechenden Strafe von 20 bis 200 fl. Konvenzions-Münze zu belegen.

Uebertretungen der Eingeforsteten sind als Forstfrevel anzusehen und zu bestrafen (§§. 60, 61, 62).

§. 19.

Jeżeli bespieczeństwo osób, majątku rządowego lub prywatnego, wymaga nagle innego postępowania w lasach dla obrony od lawin, urwisk skał, zwalisk kamieni, zsypisk, zsuwisk i t. p., natenczas rząd może nakazać takowe i wykluczyć las w części dotyczącéj od pospolitego z niego użytkowania. Wykluczenie takowe lasu polega na scisłém przepisaniu, i jak największém ile możności zabespieczeniu potrzebnego osobnego obchodzenia się z lasem. Jeżeli z powodu środków takich wynikną pretensye do wynagrodzenia szkody, natenczas należy takowe rozstrzygnąć według ustaw istniejących.

Osoby, którym powierzona będzie uprawa lasów wykluczonych, złożyć winny na to osobną przysięgę, i odpowiedzialnemi będą za uskutecznienie téj szczególnéj uprawy.

§. 20.

Wykluczenie lasu nastąpi na prośbę gminy miejscowéj, lub osób przy tém interesowanych, albo w skutku doniesienia urzędnika publicznego, tudzież na zasadzie dochodzenia komisyonalnego przez władzę obwodową, lub gdzie takiéj nie ma, przez najniższą władzę polityczną.

Do dochodzenia komisyonalnego należy przyzwać przełożonych gmin miejscowych, wszystkie strony w tém interesowane, tudzież potrzebnych biegłych. Służebnictwa ciążące na lasach wykluczonych zawieszone zostają według potrzeby zupełnie.

Jak lasy wykluczonemi się stają, tak też z wykluczenia uwolnionemi być mogą, przy zachowaniu takiego samego postępowania co przy wykluczeniu.

§. 21.

Lasy należące do gmin nie będą w powszechności rozdzielane. Gdyby w szczególnych przypadkach rozdzielenie ich było konieczną potrzebą, lub obiecywało korzyści, nie stojące w sprzeczności z ogólną starannością o utrzymanie lasu, wówczas w każdym takim przypadku może Rząd krajowy na to udzielić pozwolenie.

Względem podziału innych lasów, rozstrzygać będą przepisy o rozdrobnieniu i złożeniu gruntów.

§. 22.

Ażeby przepisy prawne, pod względem uprawy lasów i borów wydane, w każdym względzie zachowane były, właściciele lasów dostatecznéj wielkości, która stosownie do szczególnych okoliczności przez Rząd krajowy oznaczoną będzie, obowiązani są ustanowić biegłych leśniczych, którzy do tych czynności przez rząd za zdatnych uznani są.

§. 19.

Wenn die Sicherung von Personen, von Staats- und Privatgut eine besondere Behandlungsweise der Wälder als Schutz gegen Lavinen, Felsstürze, Steinschläge, Gebirgsschutt, Erd-Abrutschungen u. dgl. dringend fordert, kann diese von Staatswegen angeordnet und hiernach der Wald im betreffenden Theile in Bann gelegt werden. Die Bannlegung besteht in der genauen Vorschreibung und möglichsten Sicherstellung der erforderlichen besonderen Waldbehandlung. In soferne Ansprüche auf Entschädigung aus solchen Maßregeln erhoben werden, sind sie nach den bestehenden Gesetzen zu behandeln.

Die mit der Bewirthschaftung der Bannwälder zu betrauenden Individuen sind hiefür eigens in Eid und Pflicht zu nehmen, und für die Verwirklichung der besonderen Behandlung verantwortlich zu machen.

§. 20.

Die Bannlegung wird auf Ansuchen der Ortsgemeinde, der sonst dabei Betheiligten, oder über Anzeige eines öffentlichen Beamten, dann auf Grundlage einer besonderen kommissionellen Erhebung von den Kreis-, oder wo keine solchen bestehen, von den untersten politischen Behörden ausgesprochen.

Zu der kommissionellen Erhebung sind die Vorstände der Ortsgemeinden, sämmtliche betheiligte Parteien, sowie die erforderlichen Sachverständigen zu berufen. Auf Bannwäldern haftende Einforstungen ruhen nach Erforderniß gänzlich.

Gleichwie Wälder mit dem Bann belegt werden, so können sie auch des Bannes, unter Beobachtung des gleichen Verfahrens, wie bei der Bannlegung, wieder entbunden werden.

§. 21.

Gemeindewälder dürfen in der Regel nicht vertheilt werden. Sollte in besonderen Fällen deren Auftheilung dringendes Bedürfniß seyn, oder Vortheile darbieten, die mit der allgemeinen Vorsorge für die Wald-Erhaltung nicht im Widerspruche stehen, so kann in jedem derlei Falle die Bewilligung hiezu durch die Landesstelle ertheilt werden.

Rücksichtlich der übrigen Waldtheilungen entscheiden die Gesetze über die Zerstückung und Zusammenlegung der Gründe.

§. 22.

Damit die in Ansehung der Bewirthschaftung der Wälder und Forste vorgezeichneten gesetzlichen Bestimmungen in allen Beziehungen genau befolgt werden, sind von den Eigenthümern für Wälder von hinreichender Größe, welche durch die Landesstelle nach den besonderen Verhältnissen festzusetzen ist, sachkundige Wirthschaftsführer (Forstwirthe), welche von der Regierung als hiezu befähiget anerkannt sind, aufzustellen.

Pod względem uznania zdolności, obowiązywać mają istniejące przepisy. Każdy ma prawo czynić doniesienia władzom polityczym, spostrzegłszy nieprawne samowładne postępowanie w obracaniu gruntu leśnego na inne cele; o zaniedbaniu uprawy lasu, o spustoszaniu i w ogólności o niestosowném obchodzeniu się z lasami (§§. 2., 3., 4., 5., 6. i 7.), przy uwadze na §. 23.

§. 23.

Władze polityczne winny są w ogólności czuwać nad uprawą wszystkich lasów, w ich okręgu znajdujących się.

W razie doniesień, uczynionych im wedle §. 22. przez kogokolwiekbądź, obowiązane są z przybraniem osób interesowanych i bezstronnych biegłych, tudzież gdzie idzie o lasy prywatne, z przybraniem posiadaczy lasów sąsiednich lub ich pełnomocników, czynić dochodzenia i wydać rozstrzygnienie.

Koszta komisyi winien opłacić denuncyonowany, jeżeli nie będzie uznanym za niewinnego, w razie fałszywych zaś doniesień lub zaskarżeń ten, komu w tym względzie wina przypisaną będzie.

Jeżeli strony nie mogą się pogodzić co do szkody wynagrodzenia, wyrzeczonego przez biegłych (§. 8.), natenczas otwartą im stoi droga prawa.

Rozdział II.

O wyprowadzaniu produktów leśnych.

§. 24.

Każdy właściciel gruntu winien jest pozwolić przewożenia płodów leśnych przez swoje grunta, jeżeli inną drogą albo wcale nie, albo tylko z niestosownemi kosztami z lasu wyprowadzonemi lub dalej przewożonemi być mogą. To zaś stać się może tylko w sposób dla właściciela gruntu najmniéj szkodliwy, a posiadacz lasu winien mu za wszelką szkodę, ztąd wyrządzoną, zupełne dać zadosyć uczynienie.

Co do potrzeby prowadzenia drzewa przez obce grunta, winna rozstrzygać najniższa władza polityczna po wysłuchaniu stron i biegłych, i przytém ustanowić także tymczasowe wynagrodzenie.

Jeżeli strony na tém nie poprzestają, mogą założyć od rozstrzygnienia najniższéj władzy politycznéj rekurs do wyższych instancyj politycznych (§. 77).

Pod względem oznaczenia spornych wynagrodzenia kwot stronom, otwartą jest droga zwykłego prawa, jeżeli w drodze politycznéj porozumienie nie przyj-

Ueber die Befähigungs-Anerkennung haben die bestehenden Vorschriften zu gelten. Zu Anzeigen bei den politischen Behörden über wahrgenommene gesetzwidrige Eigenmächtigkeiten in Verwendung des Waldgrundes zu anderen Zwecken, unterlassene Aufforstung, Verwüstung und unentsprechende Waldbehandlung (§§. 2, 3, 4, 5, 6 und 7) ist Jedermann, unter Rücksicht auf §. 23, befugt.

§. 23.

Die politischen Behörden haben die Bewirthschaftung sämmtlicher Forste ihrer Bezirke im Allgemeinen zu überwachen.

Ueber die ihnen von wem immer nach §. 22 zur Kenntniß kommenden Fälle, haben sie mit Zuziehung der Betheiligten und unparteiischer Sachverständiger, sodann, wo der Fall Privatwälder betrifft, auch noch der nachbarlich anstoßenden Waldbesitzer oder deren Bevollmächtigten, die Erhebungen zu pflegen und die Entscheidung zue fällen.

Die Kommissionskosten sind von dem nicht schuldfrei erkannten Beanzeigten, bei nichtigen Anzeigen und Anklagen aber von den hieran Schuldtragenden zu bestreiten.

Können sich die Parteien über den von den Sachverständigen ermittelten Schaden-Ersatz (§. 8) nicht einigen, so steht ihnen der Rechtsweg offen.

II. Abschnitt.

Von der Bringung der Waldprodukte.

§. 24.

Jeder Grund-Eigenthümer ist gehalten, Waldprodukte, welche anders gar nicht, oder nur mit unverhältnißmässigen Kosten aus dem Walde geschafft und weiter gefördert werden könnten, über seine Gründe bringen zu lassen. Dieß soll aber auf die mindest schädliche Weise geschehen, sowie auch dem Grund-Eigenthümer von dem Waldbesitzer für den, durch dessen Veranlassung zugefügten Schaden volle Genugthuung zu leisten ist.

Ueber die Nothwendigkeit der Bringung des Holzes über fremde Gründe hat di unterste politische Behörde nach Vernehmung der Partheien und der Sachverständigen zu entscheiden, und dabei auch eine vorläufige Bestimmung über die Entschädigung zu treffen.

Wollen sich die Parteien mit derselben nicht begnügen, so steht ihnen von der untersten politischen Entscheidung der Rekurs an die höheren politischen Instanzen zu (§. 77).

In Absicht auf die Bestimmung streitiger Entschädigungsbeträge steht, soferne auf politischem Wege kein Uebereinkommen erzielt werden könnte, den Parteien der

dzie do skutku. Jeżeli zaś tymczasowo oznaczona kwota złożoną zostanie, wyprowadzenie drzewa nie może być wstrzymane.

§. 25.

Do prowadzenia spustów wszelkiego rodzaju (spusty ziemne czyli żłoby, spusty lodowe i śnieżne, spusty wodne), lub innych przyrządów do prowadzenia drzewa przez drogi lub rzéki publiczne, przez wsi lub téż w sposób dotykający obce budynki, potrzebném jest pozwolenie władzy obwodowéj, która udzieli takowe po wysłuchaniu biegłych i wszystkich stron interesowanych.

§. 26.

Trafta (sprowadzanie drzewa wodą w stanie niezwiązanym, czyli tak zwany drzewo-spław, tudzież spławianie drzewa związanego lub niezwiązanego, za pomocą budów traftewnych), tudzież zakładów spławnych, wymagają osobnego pozwolenia. Pozwolenie to należy do władzy obwodowéj, a w tych krajach, gdzie takowéj nie ma, do władzy krajowéj, bez różnicy czy trafta przez jeden czy téż przez kilka powiatów tego samego obwodu iść ma, i udzieloném być może przez wspomnioną władzę najwięcéj na lat trzy.

Jeżeli trafta ma iść przez kilka obwodów, natenczas pozwolenie należy do władzy politycznéj krajowéj, jeżeli ma iść przez kilka krajów koronnych, lub jeżeli ma być dłużéj wykonywaną jak lat trzy, natenczas pozwolenie należy do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Jeżeli do sprowadzania drzewa potrzebném jest koniecznie użycie wodospustów prywatnych, natenczas postąpić należy w myśl §. 24.

§. 27.

Wolno jest każdemu żądać pozwolenia do spławiania i do założenia budów spławnych.

Jeżeli udzielone już upoważnienie do spławiania, rozciąga się na wyłączne używanie pewnéj rzéki spławnéj, natenczas bez zezwolenia uprawnionego, nie można nikomu innemu udzielać nowego pozwolenia spławu na téj saméj rzéce w ciągu trwania dawniejszego prawa. Jednakże prawo mający związanym jest następującemi przepisami (§§. 31. i 34.), stanowiącemi co do przyjmowania drzewa do spławiania lub spólnego spławu, tudzież co do budowli zabespieczających i szkód przez spław zrządzonych.

§. 28.

Podania o pozwolenie nowych spławów, albo o odnowienie już upłynionych pozwoleń spławu, winny wyrażać jak najdokładniéj czas spławu, miejsce, w którém się spław zaczynać i dokąd iść ma, tudzież gatunki i ilość drzew spławiać się mających.

ordentliche Rechtsweg frei. Die Bringung des Holzes darf jedoch, sobald der vorläufig ausgemittelte Betrag erlegt ist, nicht aufgehalten werden.

§. 25.

Zur Fortführung von Riesen jeder Art (Erdriesen oder Erdgefährte, Eis- und Schneeriesen, Wasserriesen) oder sonstigen Holzbringungswerken über öffentliche Wege und Gewässer, durch Ortschaften an, oder über fremde Gebäude, ist die Bewilligung der Kreisbehörde erforderlich, welche dieselbe über Einvernehmen von Sachverständigen und allen Betheiligten nach Zuläßigkeit zu ertheilen hat.

§. 26.

Die Holztrift (Bringung des Holzes zu Wasser im ungebundenen Zustande, oder sogenanntes Schwemmen, dann das Flößen gebundenen oder ungebundenen Holzes mit Hilfe eigener Flößereigebäude), sowie die Errichtung von Triftbauten (Schwemmwerken) bedürfen der besonderen Bewilligung. Diese Bewilligung steht der Kreisbehörde, und in den Ländern, wo keine Kreisbehörden bestehen, der Landesstelle zu, es möge die Trift nur durch einen Bezirk, oder durch mehrere Bezirke desselben Kreises bewerkstelliget werden sollen, und kann von dieser Behörde höchstens für drei Jahre ertheilt werden.

Soll die Trift durch mehrere Kreise gehen, so steht die Bewilligung der politischen Landesbehörde zu; soll sie durch verschiedene Kronländer gehen, oder wenn die Trift-Ausübung auf mehr als drei Jahre beabsichtiget wird, ist die Bewilligung dem Ministerium des Innern vorbehalten.

Wird zur Holzbringung die Benützung von Privatgewässern unumgänglich nöthig so ist dießfalls im Sinne des §. 24 vorzugehen.

§. 27.

Die Bewerbung zur Bewilligung einer Trift und zur Errichtung von Triftbauten steht Jedermann frei.

Erstreckt sich eine bereits bestehende Triftbefugniß auf die ausschließliche Benützung eines bestimmten Triftwassers, so darf ohne Bewilligung des Berechtigten, während der Dauer der alten Berechtigung Niemand Anderem ein neues Triftrecht auf demselben Triftwasser ertheilt werden. Der Befugte ist indeß an die nachfolgenden Bestimmungen in Betreff der Uebernahme von Triftbölzern, oder deren Mittrift, dann der Schutzbauten und Triftschäden gebundeu (§§. 31 und 34).

§. 28.

Die Gesuche um neue Triftbewilligungen, oder um Erneuerung bereits abgelaufener Triftberechtigungen haben die Zeit der Trift, den Ort, an welchem sie beginnen und bis wohin sie gehen soll, sowie die Sorten und Menge der Trifthölzer möglichst genau anzugeben.

Podania o pozwolenie założenia budów spławnych winny wyrażać miejsce cel założenia takowego, i wykazać w rysunkach i opisaniach załączonych, zamierzone wystawienie budów, stosunek ich do wszystkich otaczających je przyległości, tudzież do innych budowli i zakładów wodnych, na rzéce spławnéj już istniejących.

§. 29.

Podania o nowe pozwolenia do spławiania lub o odnowienie już wyszłych pozwoleń spławu, równie jak podania o pozwolenie założenia budów spławnych, należy przez władze polityczne ogłosić bezzwłocznie w tych gminach, przez których granice spław iść, lub skutek budowli spławu rozciągać się ma.

Kto zamyśla starać się o pozwolenie spólnego spławu na rok bieżący, winien w przeciągu dni 14, oprócz tego zaś w przeciągu sześciu tygodni, podanie swoje uczynić. Po upływie tego terminu, władze polityczne winny rozpocząć dochodzenie komisyonalne na miejscu, z przybraniem gmin, których się tyczy, wszystkich sąsiadów i innych osób w tém interesowanych i biegłych, i rozstrzygnąć na zasadzie tychże dochodzeń lub innych, bez tego już wiadomych stosunków.

§. 30.

Pozwolenia do spławu, lub do założenia budów spławnych, jeżeli dopuszczonemi być mogą na zasadzie §. 27., tam tylko odmówić należy, gdzie są połączone z wielkiemi niebespieczeństwami, gdzie wymagają usunięcia innych już istniejących zakładów, które ze względów publicznych mają większą lub równą ważność, i nie dozwalają przeniesienia na inne miejsce, lub gdzie przewidzieć można, iż sprowadzą uszkodzenia, którychby przedsiębiorcy wynagrodzić nie byli w stanie.

Jeżeli kilka osób stara się o spław lub o założenie budów spławnych na tém samém miejscu, lub w miejscach blizko siebie położonych, i jeżeli spław lub budowla spławna jest przypuszczalną, natenczas starać się należy o dobrowolne pojednanie stron.

Jeżeli pojednanie nie przyjdzie do skutku w przeciągu czasu, który władza polityczna oznaczyć winna, wówczas rozstrzyga taż władza, lub według okoliczności (§. 26) Ministeryum.

Co się tycze wywłaszczań, potrzebnych do urządzeń spławnych, zachować należy ustawy obowiązujące.

Die Gesuche um Bewilligung zur Errichtung von Triftbauten müssen den Ort und den Zweck der Errichtung angeben und in beigefügten Zeichnungen und Beschreibungen die beabsichtigte Einrichtung der Bauten, deren Verhältniß zur ganzen Umgebung, sowie zu den am Triftwasser schon bestehenden anderweitigen Bauten und Wasserwerken aus einander setzen.

§. 29.

Sowohl die Gesuche um neue Triftbewilligungen, oder um die Erneuerung der abgelaufenen Triftberechtigungen, als auch jene, um Bewilligung zur Errichtung von Triftbauten, sind durch die politischen Behörden ohne Verzug in jenen Gemeinden, durch deren Markung die Trift gehen, oder die Wirkung der Triftbaute sich erstrecken würde, zu veröffentlichen.

Allfällige Mitbewerbungen sind, wenn es sich um Triftbewilligungen für das laufende Jahr handelt, binnen 14 Tagen, sonst aber binnen sechs Wochen einzubringen. Nach Ablauf dieser Frist haben die politischen Behörden die nöthigen kommissionellen Erhebungen an Ort und Stelle, unter Zuziehung der betreffenden Gemeinden, aller Anrainer, der sonst dabei Betheiligten und der Sachverständigen vorzunehmen und auf Grundlage dieser Erhebungen, oder der ohnehin bekannten Verhältnisse zu entscheiden.

§. 30.

Bewilligungen zur Trift, oder zur Errichtung von Triftbauten sollen, wenn sie nach Inhalt des §. 27. zuläßig sind, nur dort versagt werden, wo dieselben mit großen Gefahren verbunden erscheinen, wo die Hinwegschaffung anderer schon bestehender Anlagen, welche aus öffentlichen Rücksichten von größerer oder doch gleicher Wichtigkeit sind und keine Verlegung an einen anderen Ort gestatten, nothwendig machen, oder wo dieselben voraussichtlich Beschädigungen verursachen würden, welche von den Unternehmern nicht ersetzt werden könnten.

Bewerben sich mehrere um eine Trift, oder um die Errichtung einer Triftbaute an gleicher, oder nahezu gleicher Stelle, und werden Trift oder Triftbauten als zuläßig erkannt, so ist auf eine gütliche Einigung der Bewerber hinzuwirken.

Kommt die Einigung binnen einer, von den politischen Behörden festzusetzenden Frist nicht zu Stande, so entscheiden diese, oder nach Umständen (§. 26) das Ministerium.

Was die zur Errichtung einer Trift nöthigen Enteignungen betrifft, so haben hierüber die bestehenden Gesetze zu gelten.

§. 31.

Spław uznany za przypuszczalny, względem którego kilku starających się zgodzić się nie mogą, rozdzielony być winien albo w taki sposób, iż każdemu starającemu się osobny czas spławu naznaczonym być ma, albo, jeżeliby to było niepodobném, potrzebne przestrzenie temu naznaczyć należy, który ma do spławiania drzewo największéj wartości.

Przy równéj wartości drzewa piérwszeństwo należy się temu, który dłuższy czas spławia, przy zupełnie zaś nowém urządzeniu spławu, temu, który na dłuższéj przestrzeni spławiać zamyśla.

Wyłączne prawo spławu mający winni są atoliż przyjmować drzewa spławne na żądanie innych starających się o spław, za wartość miejscową, albo spławiać spólnie za stosownem wynagrodzeniem, o tyle, o ile to nie przeszkadza spławianiu własnego ich drzewa. Jeżeli w taki sposób drzewo wszystkich starających się o spław spólnie spławionem być nie może, natenczas temu się piérwszeństwo należy, który się znajduje najbliżéj zasobów drzewa przedsiębiorcy spławu.

§. 32.

Jeżeli się kilku stara o pozwolenie do wystawy urządzeń spławnych na tém samém miejscu, lub na miejscach blizko siebie leżących, a dobrowolne porozumienie nie przyszło do skutku, wówczas pozwolenie udzielonem być winno także temu, który ma do spławiania ilość drzewa największéj wartości. Jeżeli wartość drzewa jest równą, piérwszeństwo temu dać należy, który już dłuższy czas spławia.

Każde pozwolenie do wystawy budów spławnych udzielonem być może tylko pod tym warunkiem, iż przedsiębiorca użycia swoich budów za stosownem wynagrodzeniem dozwolić winien wszystkim tym, którzy zyskają pozwolenie do spławiania.

§. 33.

Wszelka nowa budowa spławna tak musi być urządzoną, ażeby nie była na przeszkodzie spławom już dozwolonym, tudzież ażeby nie przerywała działania istniejących już i w czynności będących budów tego rodzaju.

Istniejące już budowle spławne muszą być oddane do użytku nowym przedsiębiorstwom spławnym na żądanie tychże i za stosowném wynagrodzeniem, wszelako tylko o tyle, o ile nie należą wyłącznie do uprawnionych przedsiębiorców spławu, i o ile właściciele sami nie będą przez to wstrzymani we własném ich użyciu.

§. 31.

Eine für zuläßig erkannte Trift, über welche sich mehrere Bewerber gütlich nicht vereinigen konnten, ist entweder so einzutheilen, daß jedem einzelnen Bewerber eine besondere Triftzeit eingeräumt wird, oder, falls dieß nicht möglich wäre, für die erforderlichen Strecken je demjenigen zu überlassen, der die werthvollste Holzmenge zu triften hat.

Bei gleich werthvollen Holzmengen gebührt der Vorzug dem bereits länger Triftenden, bei einer ganz neuen Errichtung dem, der die Trift durch eine längere Strecke benützen will.

Die ausschließlich zur Trift Befugten sind jedoch gehalten, die Trifthölzer der übrigen Triftbewerber auf deren Verlangen in soweit um den örtlichen Werth zu übernehmen, oder gegen angemessene Vergütung mitzutriften, als dadurch die Abtriftung ihrer eigenen Hölzer nicht verhindert wird. Können hiernach nicht die Hölzer sämmtlicher Triftbewerber mitgetriftet werden, so gebührt jenen der Vorzug, welche sich den Holzvorräthen des Trift-Unternehmers zunächst vorfinden.

§. 32.

Die Bewilligung zur Errichtung einer Triftbaute ist, wenn mehrere an gleicher, oder nahezu gleicher Stelle bauen wollen, und ein gütliches Uebereinkommen nicht zu Stande kam, gleichfalls demjenigen von ihnen zu ertheilen, der die werthvollste Holzmenge zu triften hat. Bei gleich werthvollen Holzmengen ist der Vorzug dem bereits länger Triftenden einzuräumen.

An jede Bewilligung zur Errichtung einer Triftbaute ist die Bedingniß geknüpft, daß der Unternehmer allen jenen, welche Triftbewilligungen erlangen, den nöthigen Gebrauch seiner Baute um angemessene Vergütung gestatte.

§. 33.

Jede neue Triftbaute muß so eingerichtet werden, daß durch dieselbe die bereits bewilligten Triften nicht beirrt und die Wirksamkeit von schon bestehenden brauchbaren derlei Bauten nicht gestört werde.

Die bereits errichteten Triftbauten müssen neuen Trift-Unternehmungen auf ihr Verlangen gegen angemessene Vergütung zum Gebrauche überlassen werden; jedoch nur in soferne, als sie nicht ausschließlich Triftberechtigten angehören und in soweit die Eigenthümer dadurch nicht in der eigenen Benützung derselben gehindert werden.

Jeżeli właściciel sam nie chce na przyszłość utrzymać takowe w dobrym stanie, winien je sprzedać, albo puścić w dzierżawę, lub znieść takowe, jeżeli wcale więcéj użytemi być nie mogą.

§. 34.

Każdy przedsiębiorca spławu winien jest obwarować należycie brzegi, budynki i zakłady wodne, zagrożone spławem, jeżeli władza polityczna uzna to za potrzebne. Do kosztów na budowle ochronne, które dla bespieczeństwa nietylko z powodu spławu, lecz ogólnie przeciw uszkodzeniom przez wylewy wody mają być prowadzone, przedsiębiorstwo spławu przyczynić się winno stosunkowo. Szkodę wedle dowodów zrządzoną wyłącznie przez spław, nawet gdyby się ta wydarzyła mimo budów obronnych, wynagrodzić winni przedsiębiorcy spławu. Uszkodzenia zaś, sprowadzone nie wyłącznie przez spław, ponosić będą przedsiębiorcy spławu i poszkodowani stosunkowo, a jeżeli stosunek oznaczonym być nie może, w równych częściach. Za szkody, któreby nawet wtenczas miały miejsce, gdyby spław nie istniał, przedsiębiorcy spławu nie mają obowiązku do wynagrodzenia.

§. 35.

Jeżeli zaprowadzenie spławu, lub wystawa budów spławnych, wymaga osobnych zarządzeń pod względem wody, użytéj do zakładów wodnych, natenczas rzeczone zarządzenia wydane będą przy zachowaniu odnośnych szczegółowych przepisów. Względem składu drzewa spławionego rozstrzygać ma w razie potrzeby władza polityczna.

§. 36.

W miarę postanowień, objętych w paragrafach poprzedzających, i z uwagą na wszelkie inne zresztą okoliczności, na wzgląd zasługujące, należy albo udzielić pozwolenia do spławu lub do zaprowadzenia budów spławnych, albo też takowego odmówić. Na czas dłuższy jak lat 30, nie można udzielać uprawnienia do spławu. Czas trwania spławu należy oznaczyć w ostatecznych granicach tych, w miarę kosztów, jakie założenie onegoż wymaga.

§. 37.

Jako rękojmię, iż dotrzymane będą wszelkie warunki, połączone z pozwoleniem spławu lub budowli spławnych, a w szczególności dla zabespieczenia wynagrodzenia szkody, może być wymaganą od przedsiębiorców kaucya, którą oznaczy władza polityczna, po wysłuchaniu stron interesowanych i powołanych do tego biegłych (§. 42).

§. 38.

Z wyjątkiem polan drzewa na opał i kijów, należy drzewo spławione naznaczyć cechą, którą do wiadomości władzy politycznéj, a przez nią do publi-

Will sie ein Eigenthümer fernerhin nicht im guten Stande erhalten, so hat er sie zu veräußern oder in Pacht zu geben, und, falls sie gar nicht mehr gebraucht würden, vollständig abzutragen.

§. 34.

Jeder Trift-Unternehmer ist gehalten, die Uferstrecken, Gebäude und Wasserwerke, welche durch die Trift bedroht sind, soweit es die politische Behörde für nothwendig findet, durch Schutzbauten zu sichern. Zu den Kosten von Schutzbauten jedoch, welche nicht bloß der Trift wegen, sondern überhaupt gegen Beschädigung durch Wasserfluthen auszuführen sind, hat die Trift Unternehmung verhältnißmäßig beizutragen. Ein Schaden, der nachweisbar bloß durch die Trift verursacht wird, und zwar einschließlich desjenigen, welcher ungeachtet der Schutzbauten Statt hat, ist von den Trift-Unternehmern zu vergüten. Beschädigungen hingegen, welche nicht blos durch die Trift veranlaßt wurden, sind von den Trift-Unternehmern und Beschädigten verhältnißmäßig. und wenn das Verhältniß nicht ermittelt werden kann, zu gleichen Theilen zu tragen, Für Beschädigungen endlich, welche auch ohne Bestand der Trift eingetreten wären, haben die Trift-Unternehmer keinen Ersatz zu leisten.

§. 35.

Fordert die Einführung einer Trift oder die Errichtung von Triftbauten hinsichtlich der zu Wasserwerken benützten Wässer bestimmte Anordnungen, so sind diese mit Beachtung der bezüglichen besonderen Gesetze zu treffen. Ueber die Ablagerung zu triftender Hölzer ist nöthigenfalls durch die politische Behörde zu entscheiden.

§. 36.

Nach Maßgabe der, in den vorstehenden Paragraphen enthaltenen Bestimmungen und mit Rücksicht auf alle sonst noch beachtungswerthen Umstände ist die Bewilligung zur Trift oder zur Errichtung einer Triftbaute zu ertheilen oder zu versagen; für mehr als 30 Jahre darf keine Triftbefugniß ertheilt werden. Die Zeitdauer derselben ist innerhalb dieser äußersten Grenze nach Maßgabe der bezüglichen Anlagekosten zu bemessen.

§. 37.

Als Bürgschaft für die Einhaltung der, an die Bewilligung zur Trift oder zur Einrichtung einer Triftbaute geknüpften Bedingnisse, insbesondere in Ansehung der Schaden-Ersätze, kann von den Unternehmern eine Kauzion verlangt werden, welche von der betreffenden politischen Behörde, über Einvernehmen der Betheiligten und der berufenen Sachverständigen (§. 42) zu bemessen ist.

§. 38.

Die Trifthölzer sind, mit Ausnahme der Brennholzscheite und Prügel, mit einer den politischen Behörden bekannt zu gebenden und durch diese zur öffentlichen Wissen-

cznéj wiadomości podać należy. Przy polanach drzewa na opał i kijach zastąpi długość onychże, jaka im daną będzie, miejsce cechy.

§. 39.

Robotnikom u uprawnionych do spławu nie może być zabronioném, dla dopełnienia ich czynności około spławu chodzić po obcych gruntach wzdłuż wód spławnych. Właścicielom gruntu należy wszakże wynagrodzić szkodę, jakaby ztąd wynikła.

§. 40.

Po ukończeniu każdego pojedynczego spławu, winien przedsiębiorca natychmiast uczynić o tém relacyę do władzy politycznéj. Rzeczona władza wezwie wszystkie strony interesowane bezzwłocznie, ażeby z pretensyami swojemi o szkodę, jeżeli mają jakie, zgłosili się w dniach czternastu o ile już piérwéj tego nie uczynili. Za pretensye, z jakiemi się zgłoszą dopiéro po upływie wspomnionego terminu, przedsiębiorca spławu odpowiadać nie będzie.

§. 41.

Na przestąpienia przeciw przepisom niniejszym, wydanym względem spławu drzewa i budów spławnych, wyrzeczona być ma kara w miarę zrządzonéj przez to szkody, a to, jeżeli uszkodzenie jest mniejszéj wagi, kara aresztu od dnia jednego do tygodni trzech, albo od 5 do złr. 100; jeżeli zaś szkoda jest znaczniejszą, kara aresztu od trzech tygodni do trzech miesięcy, albo od stu do pięciuset złr., albo też utrata pozwolenia. Przestępcy winni są oprócz tego wynagrodzić wszelką szkodą przez to zrządzoną.

§. 42.

Do komisyj, odbywać się mających pod względem przedsiębiorstw spławu i urządzeń budów spławnych, należy zawsze przybiérać biegłych bezstronnych. Ci obowiązani są oświadczyć się co do wartości drzewa spławnego, co do stosownych kosztów od spławiania, co do wynagrodzenia za używanie budów spławnych, budów ochronnych i co do wynagrodzenia szkód, tudzież co do sposobu i ilości kaucyi (§§. 31., 32., 33., 34., 37., 39., 40 i 77).

Jeżeli strony interesowane nie poprzestają na orzeczeniu biegłych co do wartości drzewa na spław przyjąć się mającego, co do stosownego wynagrodzenia za spólny spław i za używanie budów spławnych, tudzież co do wynagrodzeń szkody i co do kaucyi, i jeżeli porozumienie w téj mierze nie może być przyprowadzoném do skutku, natenczas należy tymczasem zabespieczyć kwoty naznaczone, a strony odesłać do drogi prawa.

Zarządzeniom władz politycznych pod względem spławów, należy mimo tego zadosyć uczynić.

schaft zu bringenden Marke zu bezeichnen. Bei Brennholzscheiten und Prügeln vertritt die ihnen etwa gegebene besondere Länge die Stelle der Marke.

§. 39.

Den Arbeitern der Triftbefugten darf nicht verwehrt werden, behufs der Triftbesorgung längs der Triftgewässer, über fremde Gründe zu gehen. Den Grund-Eigenthümern ist jedoch der hiedurch zugefügte Schaden zu vergüten.

§. 40.

Nach jedesmaliger Beendigung einer einzelnen Trift hat der Unternehmer sogleich der politischen Behörde hievon Anzeige zu machen. Diese fordert unverweilt sämmtliche Betheiligte auf, allfällige Schaden-Ersatz-Ansprüche innerhalb vierzehn Tagen anzumelden, soferne sie dieß nicht bereits früher gethan hätten. Für die erst nach Ablauf dieser Frist angemeldeten Ersatz-Ansprüche wird der Trift-Unternehmer der Haftung entbunden.

§. 41.

Uebertretungen dieser für die Holztrift und Triftbauten festgesetzten Bestimmungen sind nach Maßgabe des hiedurch veranlaßten Schadens, und zwar bei minder bedeutenden Beschädigungen mit Arrest von Einem Tage bis zu drei Wochen, oder von 5 bis 100 fl., bei bedeutenderen aber mit Arrest von 3 Wochen bis zu 3 Monaten, oder mit Einhundert bis fünfhundert Gulden, oder mit dem Verluste der Befugniß zu bestrafen. Die Uebertreter haben überdieß sämmtliche hiedurch verursachten Schäden zu vergüten.

§. 42.

Zu den, in Ansehung der Trift-Unternehmungen und der Errichtung von Triftbauten erforderlichen Kommissionen sind stets unparteiische Sachverständige zuzuziehen. Dieselben haben sich über den Werth der Triftholzer, die angemessenen Triftkosten, die Gebrauchs-Vergütung für Triftbauten, die Schutzbauten und Schaden-Ersätze, sowie über die Art und Höhe der allfälligen Kauzion (§§. 31, 32, 33, 34, 37, 39, 40 und 77) auszusprechen.

Sind die Betheiligten mit dem Ausspruche der Sachverständigen, in Betreff des Werthes der zu übernehmenden Triftholzer, der angemessenen Vergütung für die Mittrift und den Gebrauch der Triftbauten, dann der zu leistenden Schaden-Ersätze und Kauzion nicht einverstanden, und kann eine dießfällige Vermittlung nicht erzielt werden, so sind die ausgemittelten Beträge inzwischen sicherzustellen und die Parteien auf den Rechtsweg zu weisen.

Den Anordnungen der politischen Behörden, rücksichtlich des Triftbetriebes, ist dessenungeachtet Folge zu leisten.

§. 43.

Przełożeni gmin i władze polityczne obowiązane są dopomagać przedsiębiorcom spławów do uzyskania drzewa na spławie zagubionego.

Rozdział III.

O pożarach w lasach i szkodach zrządzonych przez owady.

§. 44.

Przy rozniecaniu ognia i używaniu rzeczy od ognia niebespiecznych w lasach i na brzegu lasów, należy postępować ze scisłą ostrożnością.

Jeżeli z zaniedbania takiéj ostrożności, lub z innego przewinienia, powstaną pożary, wówczas ten, co winę ponosi, obowiązany wynagrodzić szkodę, jaka ztąd wyniknie, a może nawet według okoliczności, o ile powszechne prawo karne nie ma zastosowania, uledz karze od pięciu do czterdziestu złr. m. k., lub karze aresztu od dnia jednego do dni ośmiu.

§. 45.

Ktokolwiek spotka w lesie lub na brzegu jego ogień opuszczony i nieugaszony, według możności obowiązany jest ugasić takowy. Kto spostrzeże pożar w lesie, winien o tém zawiadomić mieszkańców najbliższych domostw, w kierunku którym go droga prowadzi. Ci zaś obowiązani są uwiadomić o tém natychmiast najbliższego przełożonego gminy i posiadacza lasu, lub jego personale lasowe. Kto nie uczyni doniesienia o pożarze leśnym, ulegnie karze od pięciu do piętnastu złr. m. k., albo karze aresztu od jednego do dni trzech.

§. 46.

Wszystkie okoliczne wsi mogą przez posiadacza lasu, personale lasowe, lub przez przełożonych gminy, być zawezwane do gaszenia pożaru w lesie. Ludzie zawezwani winni z narzędziami potrzebnemi do gaszenia pożaru, jakoto: z osękami, motykami, rydlami, siekierami, wiadrami do noszenia wody i t. p. natychmiast spieszyć na miejsce pożaru, i przyłożyć dzielnie rąk. Przełożeni gmin i służba lasowa winni są towarzyszyć ludziom do gaszenia wezwanym.

Gaszeniem kierować ma znajdujący się na miejscu najwyższy urzędnik lasowy, a gdyby takiego na miejscu nie było, przełożony gminy lub jego zastępca, w któréj obrębie pożar leśny się wydarzył.

§. 47.

Temu, co ma obowiązek kierowania gaszeniem, winno się bezwarunkowe posłuszeństwo we wszystkich zarządzeniach mających na celu gaszenie pożaru.

§. 43.

Die Gemeindevorstände und politischen Behörden sind verpflichtet, den Trift Unternehmern zur Wiedererlangung verschwemmter Hölzer behilflich zu seyn.

III. Abschnitt.

Von den Waldbränden und Insektenschäden.

§. 44.

Bei Anmachung von Feuer und dem Gebrauche feuergefährlicher Gegenstände in Wäldern und am Rande derselben ist mit strenger Vorsicht vorzugehen.

Wenn aus Vernachläßigung solcher Vorsicht, oder aus sonstigem Verschulden Brandschäden entstehen, hat der daran Schuldtragende für den so entsprungenen Schaden Ersatz zu leisten, und kann nach Maßgabe der Umstände, in soferne nicht das allgemeine Strafgesetz in Anwendung zu bringen ist, mit einer Geldstrafe von fünf bis vierzig Gulden Konvenzions-Münze, oder mit einer Arreststrafe von Einem bis zu acht Tagen belegt werden.

§. 45.

Jeder, der im Walde oder an dessen Rande ein verlassenes und unabgelöschtes Feuer trifft, ist nach Thunlichkeit zn dessen Löschung verpflichtet. Nimmt Jemand einen Waldbrand wahr, so hat er dieß den Bewohnern der nächst befindlichen Behausung in der Richtung, wohin ihm sein Weg führt, bekannt zu geben. Diese sind verbunden, bei dem nächsten Ortsvorstande und dem Waldbesitzer oder seinem Forstpersonale hierüber alsogleich die Anzeige zu machen. Die unterlassene Anzeige eines Waldbrandes ist mit fünf bis fünfzehn Gulden Konvenzions-Münze, oder Arrest von Einem bis zu drei Tagen zu bestrafen.

§. 46.

Alle umliegenden Ortschaften können von dem Waldbesitzer, dem Forstpersonale oder den Ortsvorständen zur Löschung des Waldbrandes aufgeboten werden. Die aufgebotene Mannschaft hat mit den erforderlichen Löschgeräthschaften, als: Krampen, Hauen, Schaufeln, Hacken, Wasser-Eimern u. dgl. sogleich an die Stelle des Brandes zu eilen, und daselbst thätigst Hilfe zu leisten. Die Ortsvorstände und die Forstbediensteten sollen die Löschmannschaft begleiten.

Die Leitung des Löschgeschäftes kommt dem am Platze befindlichen höchstgestellten Forstbediensteten, und, falls kein solcher zugegen seyn sollte, dem Vorstande der Ortsgemeinde, in deren Markung der Waldbrand Statt hat, oder dessen Stellvertreter zu.

§. 47.

Demjenigen, dem diese Leitung obliegt, ist in den Anordnungen zur Löschung des Waldbrandes jedenfalls unbedingte Folge zu leisten.

Reszta przełożonych gmin i służby leśnéj winni są utrzymywać porządek między gaszącymi, i starać się o to, aby nakazane środki gaszenia były wykonanemi. Po ugaszeniu pożaru należy jeszcze przez jeden lub dwa dni, a według potrzeby jeszcze dłużéj strzedz pogorzeliska, do czego odpowiednią liczbę ludzi ustanowić należy.

§. 48.

Przełożeni gmin, którzy nie uczynią wezwania do gaszenia pożaru w lesie, ulegną karze od pięciu do pięćdziesięciu złr. m. k., ci zaś, co bez dostatecznéj przyczyny nie stawią się na wezwanie, ulegną karze od pięciu do piętnastu złr. m. k., albo karze aresztu od jednego do dni trzech.

§. 49.

Uszkodzenia obcego gruntu, zrządzone przy gaszeniu, wynagrodzić winien ten, dla którego korzyści gaszenie było przedsięwziętém, wyjąwszy, jeżeli poszkodowany sam przez ugaszenie został zachowany od większéj jeszcze szkody.

Jeżeli władza dochodząca nie może oznaczyć szkody, zrządzonéj przez przestąpienie przepisów, wydanych w celu zapobieżenia pożarów leśnych, natenczas poszkodowanych należy odesłać na drogę prawa.

§. 50.

Na uszkodzenia lasów przez owady należy mieć zawsze baczne oko. Właściciele lasów lub ich służba lasowa, spostrzegłszy takie poszkodowania, widząc oraz, iż środki przeciw temu użyte nie są dostateczne, i obawiać się należy, że to złe dotknie nawet lasy sąsiednie, obowiązani są donieść o tém władzy politycznéj, pod karą pięciu do pięćdziesięciu złr. m. k. Zresztą każdy ma prawo uczynić podobne doniesienie.

§. 51.

Władza polityczna z przybraniem odpowiednich biegłych, natychmiast na uwagę wziąć powinna, czy i jakich środków użyć należy przeciw spustoszeniom przez owady, i nakazać spiesznie co potrzeba, po uprzedniém wysłuchaniu właścicieli lasów i służby lasowéj. Wszyscy właściciele lasów, któych lasom grozi niebespieczeństwo, obowiązani są do spólnéj pomocy, i winni są posłuszeństwo wszelkie zarządzeniom władzy politycznéj, która w tym względzie nawet przymusu użyć może. Koszta ponosić winni interesowani w tém właściciele lasów w miarę przestrzeni leśnéj, która w ten sposób ochronioną została.

Die übrigen Ortsvorstände und Forstbediensteten haben die Ordnung unter der Löschmannschaft zu erhalten, und auf Ausführung der angeordneten Löschmaßregeln hinzuwirken. Nach gelöschtem Brande ist die Brandstelle durch Einen bis zwei Tage, oder nach Erforderniß noch länger zu bewachen, weßhalb die hiezu nöthige Mannschaft zu bestellen ist.

§. 48.

Ortsvorstände, welche das Aufgebot zur Waldbrandlöschung unterlassen, sind mit fünf bis fünfzig Gulden Konvenzions-Münze, diejenigen Personen, welche dem Aufgebote der Ortsvorstände ohne zureichenden Grund keine Folge leisten, aber mit fünf bis fünfzehn Gulden Konvenzions-Münze, oder Arrest von Einem bis zu drei Tagen zu bestrafen.

§. 49.

Beschädigungen fremden Grund-Eigenthumes durch die Lösch-Anstalten sind von Jenen zu ersetzen, zu deren Gunsten die Löschung unternommen worden ist, ausgenommen ein Beschädigter selbst würde durch die Lösch-Anstalten vor größeren Nachtheilen bewahrt worden seyn.

Kann die Untersuchungsbehörde den, durch die Uebertretungen gegen die Vorschriften zur Verhütung eines Waldbrandes verursachten Schaden nicht bestimmen, so sind die Beschädigten auf den Rechtsweg zu verweisen.

§. 50.

Auf die Beschädigung der Wälder durch Insekten ist stets ein wachsames Auge zu richten. Die Wald-Eigenthümer oder deren Personale, welche derlei Beschädigungen wahrnehmen, sind, wenn die dagegen angewendeten Mittel nicht zureichen, und zu besorgen steht, daß auch nachbarliche Wälder von diesem Uebel ergriffen werden, verpflichtet, der politischen Behörde, bei Strafe von fünf bis fünfzig Gulden Konvenzions-Münze, sogleich die Anzeige zu erstatten. Zu einer solchen Anzeige ist übrigens Jedermann berechtiget.

§. 51.

Die politische Behörde hat unter Mitwirkung geeigneter Sachverständiger sogleich in Ueberlegung zu nehmen, ob und welche Maßregeln gegen die etwa zu besorgenden Insektenverheerungen zu treffen seyen, und das Nöthige, nach früherer unverzüglicher Einvernehmung der betheiligten Wald-Eigenthümer und ihres Forstpersonales, schleunigst zu verfügen. Alle Wald-Eigenthümer, deren Wälder in Gefahr kommen könnten, sind zur Beihilfe verpflichtet, und müssen den Anordnungen der politischen Behörde, welche hierin selbst zu Zwangsmaßregeln befugt ist, unbedingte Folge leisten. Die Kosten sind von den betheiligten Wald-Eigenthümern nach Maßgabe der geschützten Waldflächen zu tragen.

Rozdział IV.

O służbie do ochrony lasów.

§. 52.

Osobom, ustanowionym do zarządu lasami (§. 22.), należy dodać odpowiednie personale do ochrony i dozoru lasów, według zwyczaju krajowego.

Jeżeli o to powstają wątpliwości i spory, a względy publiczne tego wymagają, Rząd krajowy winien nakazać stosowne kroki, mając wzgląd na zachodzące stosunki.

Całe to personale, jeżeli jest ustanowioném przez rząd lub gminy, winno w każdym przypadku złożyć przysięgę przed władzami politycznemi, co do zarządu i ochrony lasów; jeżeli zaś jest ustanowioném przez właścicieli lasów prywatnych, wtedy tylko, jeżeli ciż ostatni żądają tego dla korzyści z tém połączonych.

A. Rota przysięgi znajduje się w załączonym formularzu *A*.

§. 53.

Osoby, które dla ochrony lasów złożyły przysięgę według §. 52., uważanemi będą za straż publiczną, używają w tym względzie wszystkich praw, opartych na ustawach, służących osobom urzędowym i strażom cywilnym, i mogą w służbie nosić broń zwykłą. Każdy obowiązany jest słuchać wezwań, czynionych mu w interesie służby.

§. 54.

Personale leśnicze nie może czynić użytku z broni, oprócz w przypadku koniecznéj obrony sprawiedliwéj.

Ażeby takowe poznaném i jako straż publiczna szanowaném było, obowiązaném jest nosić w służbie ubiór służbowy przepisany, albo też wyszczególniającym sposobem odznaczać się pokryciem głowy lub przepaską na ramieniu podaną do publicznéj wiadomości powiatu.

§. 55.

Personale leśne, zaprzysiężone urzędownie, obowiązaném jest wydalić z lasu każdego, kogo tylko spotka w lesie zewnątrz dróg publicznych, jeżeli obecność jego w lesie daje powód do obawy o bespieczeństwo publiczne, lub o własność lasu.

Jeżeli spotka kogo w lesie zewnątrz dróg publicznych z narzędziami, których się używa zwyczajnie do zbiérania lub wyprowadzenia drzewa (z siekierami, piłami, narzędziami ręcznemi wszelkiego rodzaju i t. p.), wówczas odbierze mu te narzędzia, jeżeli się nie może usprawiedliwić dla czego je z sobą wziął, i oddać je do funduszu miejscowego ubogich.

IV. Abschnitt.

Vom Forstschutzdienste.

§. 52.

Dem Forstverwaltungs-Personale (§. 22) ist ein angemessenes Schutz- und Aufsichtspersonale nach Maßgabe des landesüblichen Gebrauches beizugeben.

In soferne darüber Zweifel und Anstände sich erheben, und öffentliche Rücksichten es erheischen sollten, hat die Landesstelle mit Beachtung aller Verhältnisse die angemessene Bestimmung zu treffen.

Dieses gesammte Personale ist, wo es vom Staate oder Gemeinden aufgestellt wird, jedenfalls, wo es aber Privatwaldbesitzer anstellen, nur wenn die Letzteren, um der damit verbundenen Vortheile theilhaftig zu werden, es verlangen, für den Forstverwaltungs- und Forstschutzdienst von den politischen Behörden in Eid und Pflicht zu nehmen.

Die Eidesformel enthält das beiliegende Formulare A. **A.**

§. 53.

Das auf den Forstschutzdienst nach §. 52 beeidete Personale wird im Forstdienste als öffentliche Wache angesehen, genießt in dieser Beziehung alle in den Gesetzen gegründeten Rechte, welche den öbrigkeitlichen Personen und Zivilwachen zukommen, und ist befugt im Dienste die üblichen Waffen zu tragen. Jedermann ist gehalten, seinen dienstlichen Aufforderungen Folge zu leisten.

§. 54.

Von den Waffen darf das Forstpersonale nur im Falle gerechter Nothwehr Gebrauch machen.

Damit dasselbe erkannt, und als öffentliche Wache geachtet werden könne, hat es im Dienste das vorgeschriebene Dienstkleid zu tragen, oder wenigstens durch bezeichnende und zur öffentlichen Kenntniß des Bezirkes gebrachte Kopfbedeckung oder Armbinde sich kenntlich zu machen.

§. 55.

Das ämtlich beeidete Forstpersonale ist verpflichtet, jeden außer den öffentlichen Wegen im Forste Betretenen, wenn sein Aufenthalt im Walde zu Besorgnissen für die öffentliche Sicherheit oder das Wald-Eigenthum Anlaß gibt, aus dem Forste hinauszuweisen.

Wird Jemand im Forste außer den öffentlichen Wegen mit Werkzeugen betreten, welche gewöhnlich zur Gewinnung oder Bringung der Forstprodukte verwendet werden (Hacken, Sägen, Handgeräthe jeder Art rc.), so sind ihm diese Werkzeuge, falls er deren Mitnahme nicht zu rechtfertigen vermag, abzunehmen, und dem Orts-Armenfonde zuzuweisen.

§. 56.

Jeżeli spotkany w lesie podejrzanym jest, iż popełnił przestępstwo leśne, natenczas można mu zabrać znalezione przy nim produkta leśne.

§. 57.

Osoby nieznajome, schwytane na uczynku przestępstwa, lub o przestępstwo podejrzane, należy przytrzymać, osoby zaś znajome, na uczynku schwytane, wtedy tylko, jeżeli się opiérają straży leśnéj, takową łżą, lub na nią się porywają, tudzież jeżeli nie mają stałego mieszkania, lub bardzo znacznych przestępstw się dopuściły.

Osoby ujęte należy bezzwłocznie oddać władzy właściwéj.

§. 58.

Jeżeliby schwytany na gorącym uczynku zbiegł, można go ścigać także i poza lasem, i odebrać mu skradziony produkt leśny.

Rozdział V.

O przestępstwach przeciw bespieczeństwu własności leśnéj; o władzach ustanowionych do dochodzenia i karania onychże, równie jak wszystkich innych w tymże patencie określonych przestępstw, tudzież o postępowaniu, jakie przytém zachować należy.

§. 59.

Nadweręženia bespieczeństwa własności leśnéj, przewidziane w powszechnéj ustawie karnéj, będą sądzone i karane według téjże ustawy.

§. 60.

Oprócz przestępstw osób, prawo służebności mających (§. 18.), tudzież oprócz czynności i opuszczeń zakazanych, wymienionych w §. 44. aż łącznie do §. 51., należy uważać i karać jako przestępstwa leśne następujące jeszcze czynności, jeżeli nie podpadają pod zastosowanie powszechnéj ustawy karnéj, lub jeżeli były dopełnionemi bez przyzwolenia właściciela lasu lub jego zastępcy, albo też wbrew ustanowionym warunkom:

1. Zbiéranie patyków, odłamków, lub trzasek.

2. Naciesanie stojącego drzewa i drążków, nawiercanie onegoż, nakarbowanie, łażenie na drzewa za pomocą haków żelaznych, uszkodzenie zrządzone przez wywożenie drzewa i kamieni, tłuczenie i bicie drzew i obłupywanie onychże z kory.

§. 56.

Ist ein im Forste Betretener eines vollbrachten Waldfrevels verdächtig, so können die allenfalls vorgefundenen verdächtigen Forstprodukte mit Beschlag belegt werden.

§. 57.

Beim Frevel auf der That betretene, oder des Frevels verdächtige unbekannte Personen sind festzunehmen, auf dem Frevel betretene bekannte Personen aber nur dann, wenn sie sich dem Forstpersonale widersetzen, es beschimpften oder sich an ihm vergriffen; ferner, wenn sie keinen festen Wohnsitz haben, oder sehr bedeutende Frevel verübten.

Die festgenommenen Personen sind ohne Verzug der kompetenten Behörde zu übergeben.

§. 58.

Im Falle als der auf frischer That Betretene entfloh, kann er auch außer den Forsten verfolgt, und das von ihm entwendete Forstprodukt mit Beschlag belegt werden.

V. Abschnitt.

Von den Uebertretungen gegen die Sicherheit des Wald-Eigenthumes, den zur Untersuchung und Bestrafung derselben, sowie aller übrigen in diesem Patente festgestellten Uebertretungen bestimmten Behörden und dem dabei zu beobachtenden Verfahren.

§. 59.

Diejenigen Verletzungen der Sicherheit des Wald-Eigenthumes, welche in dem allgemeinen Strafgesetze vorgesehen sind, werden nach eben diesem Gesetze beurtheilt und behandelt.

§. 60.

Nebst den Uebertretungen der Eingeforsteten (§. 18) und den in den §§. 44 bis einschließlich 51 bezeichneten unerlaubten Handlungen und Unterlassungen, sind auch noch nachstehende Handlungen, in soweit auf dieselben das allgemeine Strafgesetz keine Anwendung findet, und falls sie ohne Zustimmung des Wald-Eigenthümers oder dessen Stellvertreters, oder den festgesetzten Bedingungen entgegen ausgeübt werden als Forstfrevel anzusehen und zu bestrafen:

1. Das Sammeln von Raff- und Klaub- oder Leseholz.

2. Das Anhacken und Anplätzen oder sogenannte Ankosten stehender Bäume und Stangenhölzer, das Anbohren derselben, das Einhauen von Kerben, Besteigen mittelst Steigeisen, die Beschädigung durch Weiterförderung von Holz und Steinen (Anpirschen), das Beklopfen und Anschlagen an dieselben und ihre Entrindung (Streifenziehen, Anlachen, Ringeln).

3. Przywłaszczenie sobie kory z drzew leżących na ziemi, odkrywanie korzeni drzew, karczowanie, odrębywanie, odcinanie i obrywanie wierzchołków, gałęzi i gałązek, tudzież osmykanie z liści.

4. Wykopywanie, wyrębywanie lub wyciąganie i wszelkie innego rodzaju uszkodzenie młodych latorośli, drzew i krzewów, tudzież zbiéranie rózg na miotły, prętów, kijów i innych drobnych gatunków drzewa.

5. Zbiéranie soków z drzewa (żywicy, terpentyny, soku brzozowego i jaworowego), owoców leśnych (nasienia leśnego, płonek, jagód), grzybów i spróchniałków, tudzież kopanie korzeni.

6. Nieprawne zbiéranie podściołu każdego rodzaju (liści, szpilek, chwastów, mchu i t. p.), w szczególności zaś zbiéranie takowych siekierami i grabiami żelaznemi, przywłaszczanie ziemi, gliny, torfu, kamieni, gipsu i innych płodów mineralnych; wykopywanie darni, koszenie, ścinanie i wyskubywanie trawy leśnéj, ziół i innych roślin, służących do uprawy drzewa.

7. Pozostawanie w lesie wbrew przeciw wyraźnemu zakazowi służby leśniczéj §. 55.; robienie nowych dróg i kładek, lub używanie dróg już zarzuconych, robienie spustów, odprowadzanie wody do lasów sąsiedzkich, zakładanie węglarni i wszelkie inne używanie gruntu leśnego.

8. Niepozwolone wpędzanie bydła do lasów obcych w ogólności, tudzież wpędzanie większéj liczby innego gatunku lub innego wieku bydła; używanie paszy leśnéj na innych miejscach i w innym czasie, jak jest pozwolоném.

§. 61.

Kto bez upoważnienia lub bez pozwolenia, albo wbrew ustanowionym warunkom czyni zbiórkę patyków i odłamków w lesie, może być przymuszonym do oddania nazbiéranego już drzewa; narzędzia i przyrządy, które nieprawnie miał przy sobie, przepadają na rzecz funduszu ubogich miejsca, w którego okręgu czyn karygodny popełnionym został. W razie powtórnego przekroczenia, nastąpi kara aresztu od jednego do trzech dni.

§. 62.

Jeżeli ani przepisy powszechne karne, ani postanowienia §§. 44. do 51. łącznie, równie jak §. 61. nie mają zastosowania, należy czynności, które w §. 60. uznane zostały za przestępstwa leśne, a zatém także przestąpienia prawo służebnictwa mających (§. 18.) ukarać w miarę okoliczności winę łagodzących

3. Die Zueignung von Rinde am Boden liegender Bäume, die Entblößung von Baumwurzeln, das Stockroden, dann das Abhauen, Abschneiden und Abreißen von Gipfeln, Aesten und Zweigen, sowie das Abstreifen von Laub (Schneiteln oder Schnatten, Grassethauen, Laubstreifen).

4. Das Ausgraben, Aushauen oder Ausziehen und jede anderweitige Beschädigung junger Baum- und Strauchpflanzen, dann die Gewinnung von Besenreis, Gerten, Wieden, Stöcken, Reifstangen und anderen kleinen Holzsorten.

5. Das Sammeln von Baumsäften (Harz, Terpenthin, Birken- und Ahornsaft), von Waldfrüchten (Holzsamen, Waldobst, Beeren), von Schwämmen und Baummoder, sowie das Wurzelgraben.

6. Die unberechtigte Gewinnung von Bodenstreu jeder Art, (Laub, Nadeln, Unkräuter, Moos 2c.), ganz besonders die Sammlung derselben mit Hauen und eisernen Rechen; die Zueignung von Erde, Lehm, Torf, Steinen, Gyps und anderen mineralischen Stoffen, das Rasen-Abschälen (Plaggenhauen, Molten), dann das Mähen, Abschneiden und Ausrupfen von Waldgras, Kräutern und anderen Gewächsen, welche keine Forstkulturpflanzen sind.

7. Das Verbleiben im Walde gegen die ausdrückliche Weisung des Forstpersonales §. 55, die Bildung neuer und die Benutzung außer Gebrauch gesetzter Wege und Stege, die Anlage von Erdgefährten (Erdriesen), die Ableitung von Wässern in nachbarliche Waldungen, die Anlage von Kohlstätten und jede anderweitige Benützung des Waldbodens.

8. Der unberechtigte Vieh-Eintrieb in fremde Wälder überhaupt, dann der Eintrieb einer größeren Anzahl anderer Gattung oder Altersklasse des Viehes, die Benützung der Waldweide an anderen Orten und zu einer anderen Zeit, als die ertheilte Bewilligung gestattet.

§. 61.

Wer ohne Berechtigung, oder ohne Erlaubniß, oder den festgesetzten Bedingnissen entgegen, Raff- und Klaubholz sammelt, kann zur Zurücklassung des bereits gesammelten Holzes gezwungen werden, die unerlaubter Weise mitgenommenen Werkzeuge und Handgeräthe verfallen dem Armenfonde des Ortes, in dessen Bezirke die strafbare Handlung begangen wurde. In Wiederholungsfällen hat eine Arreststrafe von Ein bis drei Tagen einzutreten.

§. 62.

In soferne nicht die allgemeinen Strafvorschriften oder die Bestimmungen der §§. 44 bis einschließlich 51, dann des §. 61 einzutreten haben, sind die im §. 60 als Forstfrevel erklärten Handlungen, also auch die Uebertretungen der Eingeforsteten (§. 18) nach Verhältniß der Milderungs- oder Erschwerungsgründe mit einem bloßen Ver-

lub obciążających, albo naganą tylko, albo też aresztem od jednego do dni cztérnastu, lub karą pieniężną od pięciu do pięćdziesięciu złr. m. k.

§. 63.

Jeżeli bydło do obcych lasów nieprawnie wpędzoném, lub tamże puszczoném zostało, natenczas właściciel lasu, lub jego zastępca (personale leśne) nie ma w powszechności (§. 65.) prawa zabijać go. Może je tylko odpowiednim sposobem wypędzić, lub jeżeli poniósł szkodę, zająć tyle sztuk bydła, ile do wynagrodzenia szkody swéj uznaje być dostateczném. Pastuch, dodany bydłu, może być zmuszonym, aby takowe natychmiast odpędził.

§. 64.

Właściciel lasu, lub jego zastępca, winien jest pogodzić się z właścicielem bydła zajętego w przeciągu dni 8, albo też równocześnie przy uczynieniu doniesienia o czynności ulegającéj karze, jaka przez wpędzenie bydła przez pastucha popełnioną została, do władzy w téj mierze właściwéj (§. 68.), zanieść oraz do niéj żądanie swoje o wynagrodzenie szkody, w przeciwnym bowiem razie zwrócić winien bydło zajęte. Do szkody, która ma być wynagrodzoną, policzyć należy także wydatki, poniesione przez zajęcie i zaopatrywanie bydła zajętego (w szczególności zapłatę ludziom użytym i potrzebnym do zapędzenia bydła).

Bydło zajęte zwrócić należy także i wtedy, jeżeli jego właściciel stosowne stawi zabespieczenie. Jeżeli właściciel bydła zajętego jest nieznajomym, lub nie był popełnionym czyn ulegający karze, wówczas winien poszkodowany w razie rzeczonym wynieść żądanie o wynagrodzenie szkody przed sędziego cywilnego.

§. 65.

Jeżeli nie można zająć kóz, owiec, świń i drobiu, natenczas wolno takowe zastrzelić, na co przy ukaraniu winowajców wzgląd mieć należy. Bydło zabite, należy zostawić właścicielowi onegoż na miejscu.

§. 66.

Jeżeli będzie udowodnioném, iż bydło tylko przez ukrycie w sąsiednim lesie schronioném być mogło przed grożącém niebespieczeństwem, (przed zaspami śnieżnemi, gwałtowną burzą, gradobiciem etc. etc.), natenczas wpędzenie bydła nie ulega karze. Uszkodzenia przez to wyrządzone należy jednakże wynagrodzić.

§. 67.

Pastuchy, działający wbrew przepisom leśnym, karanymi będą według §. 62.

weise zu ahnden, oder mit Arrest von einem bis 14 Tagen, oder mit 5 bis 50 fl. Konvenzions-Münze zu bestrafen.

§. 63.

Wird Vieh unberechtigter Weise in fremde Wälder getrieben, oder aus Unachtsamkeit dahin gelassen, so ist der Wald-Eigenthümer oder dessen Stellvertreter (das Forstpersonale) in der Regel (§. 65) zwar nicht berechtiget, es zu tödten, er kann es aber durch anpassende Gewalt verjagen, oder wenn er dadurch Schaden gelitten hat, das Recht der Privatpfändung über so viele Stücke Viehes ausüben, als zu seiner Entschädigung hinreicht. Der dem Viehe etwa beigegebene Hirt kann verhalten werden, dasselbe ohne Verzug wegzubringen.

§. 64.

Der Waldeigenthümer oder dessen Stellvertreter hat sich aber binnen 8 Tagen mit dem Eigenthümer des gepfändeten Viehes abzufinden, oder gleichzeitig mit der Anzeige der durch den Viehtrieb etwa begangenen strafbaren Handlung bei der zu dem Verfahren hiefür kompetenten Behörde (§. 68) auch sein Begehren um Schaden-Ersatz anzubringen, widrigens das gepfändete Vieh zurückzustellen. In den zu vergütenden Schaden sind auch die Auslagen einzurechnen, welche die Pfändung und die Verpflegung des gepfändeten Viehes (insbesondere die Bezahlung der zum Abtriebe aufgebotenen und erforderlich gewesenen Leute u. s. w.) verursachten.

Das gepfändete Vieh muß aber auch dann zurückgestellt werden, wenn der Eigenthümer desselben eine angemessene Sicherheit leistet. Ist der Eigenthümer des gepfändeten Viehes unbekannt, oder wurde keine strafbare Handlung begangen, so hat der Beschädigte in dem erwähnten Falle das Begehren auf Schaden-Ersatz bei dem Zivilrichter anzubringen.

§. 65.

Kann die Pfändung von Ziegen, Schafen, Schweinen und Federvieh nicht geschehen, so ist es gestattet, dieselben zu erschießen, worauf bei der Bestrafung der Frevler angemessene Rücksicht zu nehmen kommt. Das getödtete Vieh ist an Ort und Stelle für den Eigenthümer desselben zurückzulassen.

§. 66.

Wenn nachweislich das Vieh nur durch Bergung in einem benachbarten Walde drohender Gefahr entzogen werden konnte (Schneeflucht, Bergung bei heftigen Gewittern, Hagelschlag 2c. 2c.), so ist der vollführte Vieh-Eintrieb nicht strafbar. Hiebei verursachte Beschädiegungen sind jedoch zu vergüten.

§. 67.

Hirten, welche den forstgesetzlichen Bestimmungen zuwider handeln, sind nach §. 62 zu bestrafen.

Ktokolwiek zrywa, niszczy, lub w jakibądź sposób uszkadza albo psuje znaki, służące do ogrodzenia, winien wynagrodzić szkodę, i oprócz tego ulegnie za przestępstwo leśne karze aresztu od 1 do dni 3, lub karze pieniężnéj od 5 do 15 zlr. m. k., jeżeli przez to nie popełni czynu, który karanym być ma według powszechnych ustaw karnych.

§. 68.

Postępowanie względem wszystkich tych karygodnych czynności, popełnionych przeciw bespieczeństwu własności leśnéj, które ulegają karze według powszechnych ustaw karnych, prowadzić będą sądy karne w miarę istniejących ustaw.

Jeżeli zaś takowe czynności nie są niczém innem, jak tylko wyżwyrażonemi przestępstwami (przestępstwami leśnemi §§. 60—67), lub też przestępstwami przeciw przepisom, wydanym co do spławu drzewa i budów spławnych (§. 44), natenczas postępowanie karne i osądzenie przestępców należy do władz politycznych, równie jak to jest postanowioném względem przestępstw posiadaczy lasów (§. 18), tudzież względem czynności i opuszczeń zakazanych w §. 44. aż łącznie do §. 51.

§. 69.

Śledztwo przeciw takim przestąpieniom rozpocząć należy nie tylko na żądanie poszkodowanego, albo na doniesienie urzędnika lub sługi ustanowionego i urzędownie zaprzysiężonego do dozoru lasów, pól, winnic i tym podobnych, czy to publicznie przez gminę, czy też przez osobę prywatną (personale dozoru leśnego §. 52, stróże pól, ogrodów i winnic), tudzież na doniesienie urzędnika lub sługi powszechnych władz bespieczeństwa, w szczególności żandarmów i strażników finansowych, lecz wtenczas także, gdy władza polityczna w jakikolwiekbądź inny sposób otrzyma wiadomość o popełnioném przestępstwie leśném.

§. 70.

Rzeczonym osobom wolno będzie czynić doniesienia podobne pojedynczo za każdym razem osobno, ustnie lub na pismie, albo też w wykazie co miesiąc podać się mającym do władzy politycznéj tego okręgu, w którym przestępstwo popełnioném zostało; któryto wykaz wypełnić należy według formularza załą-

B. czonego pod *B.*

Zgodnie z temi wykazami, nie będzie się nawet prowadzić formalnego protokółu przy śledztwie karném, jak najspieszniéj rozpocząć się mającém, lecz

C. należy takowe w głównych tylko punktach zamieścić według formularza *C.* w rejestr karny, a stronom interesowanym na żądanie zamiast odpisów wyroku, wydać wyciąg z tego rejestru.

Jedermann, der Hegezeichen abreißt, zerstört, oder wie immer beschädiget oder verdirbt, ist verbunden, hiefür Ersatz zu leisten, und soll außerdem, in soferne dadurch nicht eine nach dem allgemeinen Strafgesetze zu ahndende strafbare Handlung begangen wird, als Forstfrevler mit Arrest von Einem bis zu drei Tagen, oder mit einer Geldstrafe von 5 bis 15 fl. Konvenzions-Münze belegt werden.

§. 68.

Das Verfahren hinsichtlich aller jener strafbaren Handlungen gegen die Sicherheit des Wald-Eigenthumes, welche nach den allgemeinen Strafgesetzen zu ahnden sind, ist von den Strafgerichten nach Maßgabe der bestehenden Gesetze zu pflegen.

Wenn sich indeß derlei Handlungen nur als die eben angeführten Uebertretungen (Forstfrevel §§. 60—67), oder als Uebertretungen der, für die Holztrift und Triftbauten festgesetzten Bestimmungen (§. 41) darstellen, so steht das Strafverfahren und die Aburtheilung der Uebertreter den politischen Behörden ebenso zu, wie dieß in Betreff der Uebertretungen der Waldbesitzer (§. 18) und der in den §§. 44 bis einschließlich 51 bezeichneten unerlaubten Handlungen und Unterlassungen festgesetzt ist.

§. 69.

Das Verfahren gegen diese Uebertretungen ist nicht nur auf Verlangen des Beschädigten, oder auf die Anzeige eines zur Aufsicht über die Wälder, Felder, Weingärten und dergleichen öffentlich von einer Gemeinde oder auch von Privaten bestellten und ämtlich beeideten Beamten oder Dieners (Forst-Aufsichtspersonale (§. 52), Feld-, Garten-, Weinhüter u. dgl.), ferner eines Beamten oder Dieners der allgemeinen Sicherheitsbehörden, insbesondere der Gensd'armen und Finanzwächter einzuleiten und durchzuführen, sondern auch dann, wenn die politische Behörde auf was immer für eine andere Weise von dem begangenen Forstfrevel Kenntniß erhält.

§. 70.

Den genannten Personen steht frei, diese Anzeigen entweder einzelnweise von Fall zu Fall mündlich oder schriftlich, oder von Monat zu Monat mittelst einer Liste an die politische Behörde des Bezirkes, in welchem die Uebertretung vorfiel, zu erstatten, welche nach der, im Anhange unter B vorgezeichneten Form auszufüllen ist. B.

In Uebereinstimmung mit diesen Listen ist auch bei der so schnell als möglich vorzunehmenden Strafverhandlung selbst kein förmliches Protokoll aufzunehmen, sondern dieselbe nur mit den Hauptpunkten in das nach dem Formulare C zu führende Strafregister einzutragen, und den Betheiligten, statt der Urtheils-Abschriften, bloß auf ihr Verlangen einen Auszug aus diesem Register mitzutheilen. C.

§. 71.

Przeciw wyrokom wydanym z powodu takich przestępstw, tudzież z powodu przestępstw posiadaczy lasów (§. 18.), niemniéj z powodu czynności i opuszczeń zakazanych w §§. 44. aż łącznie do 51., otwarte stoją do władz politycznych wyższych te środki prawne, jakich dopuszczają ustawy istniejące o przestępstwach (§. 77).

Rozdział VI.

O postanowieniach co do wynagrodzenia szkody w lasach zrządzonéj.

§. 72.

Ktokolwiek stał się winnym czynu karygodnego przeciw bespieczeństwu własności leśnéj, winien jest wynagrodzić pokrzywdzonemu posiadaczowi lasu wszelką szkodę, a zatém nie tylko wartość produktu leśnego skradzionego, lecz także pośrednią szkodę, którą wyrządził przez przeszkodzenie lub zmniejszenie siły produkcyjnéj lasu.

§. 73.

Ażeby władze mogły powziąć z pewnością kwotę szkody, obowiązana jest służba leśnicza oceniać ro zaj i wielkość szkody, według zasad załączonych w dodatku *D*.

D.

Szczegóły podane przez dozorujące personale leśnicze, potwierdzi lub sprostuje przełożony nad nią urzędnik leśniczy.

§. 74.

Jeżeli służba dozorująca leśnicza nie stoi pod kierunkiem urzędników leśnych, lub jeżeli doniesienie o poszkodowaniu uczynione będzie przez inne osoby, nie zaś przez wspomnione personale dozorujące, natenczas władza polityczna powołać winna do oszacowania szkody jednego z najbliższych urzędników leśniczych, lub w braku takich urzędników, innego biegłego bezstronnego, który osobną ku temu przysięgę złożyć winien.

§. 75.

Jeżeli powstaną ważne zarzuty przeciw realności w oszacowaniu szkody, wówczas władza polityczna obowiązaną jest rozkazać dochodzenie i oszacowanie szkody przez swego delegowanego na miejscu, z przybraniem dwóch bezstronnych, przez nią wybranych biegłych.

§. 76.

W każdym okręgu władzy politycznéj, a według potrzeby nawet w pojedynczych jéj częściach, obowiązane są władze polityczne, w porozumieniu

§. 71.

Gegen Erkenntnisse, welche über derlei Uebertretungen, sowie jene der Waldbesitzer (§. 18) und der in den §§. 44 bis einschließlich 51 bezeichneten unerlaubten Handlungen und Unterlassungen gefällt wurden, stehen jene Rechtsmittel an die höheren politischen Behörden offen, welche die bestehenden Gesetze über Uebertretungen zulassen (§. 77).

VI. Abschnitt.

Von den Waldschadenersatz-Bestimmungen.

§. 72.

Wer sich einer strafbaren Handlung gegen die Sicherheit des Wald-Eigenthumes schuldig machte, hat dem beschädigten Waldbesitzer vollen Ersatz zu leisten, daher nicht bloß den Werth des etwa entwendeten Forstproduktes, sondern auch den mittelbaren Verlust zu vergüten, welcher durch Störung oder Minderung der Erzeugungsfähigkeit des Waldes allenfalls verursacht worden ist.

§. 73.

Damit die Behörden den Betrag des Schadens mit Zuverläßigkeit entnehmen können, haben die Forstbediensteten die Art und Weise, so wie die Größe der Beschädigung nach den in der Beilage D enthaltenen Grundsätzen zu beurtheilen. **D.**

Die Angaben des Aufsichts-Personales sind von den ihm vorgesetzten Forstbeamten zu bestätigen oder zu berichtigen.

§. 74.

Steht das Forst-Aufsichts-Personale nicht unter der Leitung von Forstbeamten, oder wird die Anzeige von Beschädigungen durch andere Personen als das gedachte Forst-Aufsichts-Personale gemacht, so soll die politische Behörde zur Schätzung des Schadens einen der nächsten Forstbeamten, oder, in Ermanglung von Forstbeamten, einen anderen unparteiischen, hiefür besonders zu beeidigenden Sachverständigen berufen.

§. 75.

Ergeben sich gegründete Bedenken gegen die Richtigkeit der Schätzung eines Schadens, so hat die politische Behörde durch ihren Abgeordneten denselben an Ort und Stelle durch von ihr gewählte beeidete unparteiische Sachverständige, wovon regelmäßig und nach Thunlichkeit zwei beizuziehen sind, erheben und schätzen zu lassen.

§. 76.

Für jeden Bezirk einer politischen Behörde und nach Erforderniß auch für einzelne Theile desselben ist ein Waldschadenersatz-Tarif, welcher der Bemessung der Ersätze

z biegłymi, zaraz po ogłoszeniu niniejszéj ustawy, ułożyć taryfę wynagrodzenia szkód leśnych, według zasad, wyrażonych w załączeniu *D.*, mającą służyć za podstawę przy oznaczeniu wynagrodzenia. Taryfę tę zmienić należy, jeżeli w biegu czasu ceny drzewa doznały znacznéj zmiany, jednakże wolno jest poszkodowanym wystąpić na zwykłéj drodze prawa, jeżeli w pojedynczych przypadkach żądają większego wynagrodzenia za szkodę i takową udowodnić mogą.

Rozdział VII.

O instancyach.

§. 77.

Ktokolwiek mieni się być pokrzywdzonym przez rozkaz, wydany na mocy niniejszéj ustawy leśnéj przez niższą władzę polityczną, może przeciw onemuż założyć rekurs do wyższéj władzy politycznéj. Jeżeli rozporządzenie rekurowane obejmuje w sobie nałożenie kary (§§. 2, do 18, 41, 44, 45, 48, 50, 60, 61, 62, i 67), natenczas §. 71. ma wejść w zastosowanie.

Zresztą stanowi się następujące przepisy co do odwołań pozwolonych na mocy niniejszéj ustawy:

a) Jeżeli rozstrzygnienie wydaném było przez władzę polityczną najniższą (§§. 9, 18, 23 24), wówczas rekurs założonym być musi do władzy politycznéj krajowéj, a w trzeciéj instancyi do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, które zawsze, t. j. także w przypadkach pod *b)*, *c)* i *d)* wyrażonych, rozstrzygać będzie tylko w porozumieniu z Ministerstwem Kultury krajowéj i Górnictwa.

Z powodów ważnych, do których w szczególności należy uniknienie kosztów, może władza obwodowa otrzymać od władzy krajowéj ogólne lub szczegółowe upoważnienie do rozstrzygania zamiast niéj w drodze delegacyi; przeciw temu rozstrzygnieniu służy prawo rekursu do Ministerstwa, jednakże przez władzę krajową, która swoję opinię przyłączyć winna.

b) Jeżeli władza krajowa powołaną jest do rozstrzygnienia w piérwszéj instancyi, (§§. 2, 9, 20, 25, 26, 30), natenczas rekurs idzie do władzy krajowéj i do Ministeryum Spraw Wewnętrznych.

c) Jeżeli piérwsze rozstrzygnienie zostawione jest władzy politycznéj krajowéj (§§. 21, 26, 30), natenczas dalszy rekurs tylko do rzeczonego Ministeryum ma miejsce, od którego dalsze powołanie nawet w tym przypadku miejsca nie ma, jeżeli

zur Grundlage zu dienen hat, von den politischen Behörden im Einvernehmen von Sachverständigen nach den, in der Beilage D angeführten Grundsätzen, gleich nach der Kundmachung dieses Gesetzes, auszufertigen, welcher wieder zu erneuern ist, wenn im Laufe der Zeit die Holzpreise eine bedeutende Aenderung erfahren haben, doch steht es dem Beschädigten, welcher in einzelnen Fällen einen größeren Schaden-Ersatz, als im Tarife festgesetzt ist, ansprechen und erweisen zu können glaubt, frei, den ordentlichen Rechtsweg zu ergreifen.

VII. Abschnitt.

Von dem Instanzen-Zuge.

§. 77.

Wer sich durch eine in Gemäßheit dieses Forstgesetzes erlassene Verfügung einer unteren politischen Behörde gekränkt erachtet, kann dagegen an die höhere politische Behörde den Rekurs ergreifen. Enthält der zu berufende Erlaß ein Straf-Erkenntniß (§§. 2 bis 18, 41, 44, 45, 48, 50, 60, 61, 62 und 67) so hat der §. 71 in Anwendung zu kommen.

Uebrigens gelten für die in diesem Gesetze zugestandenen Berufungen nachfolgende Bestimmungen:

a) Stand die Entscheidung der untersten politischen Behörde zu (§§. 9, 18, 23, 24), so hat der Rekurs an die politische Landesbehörde und in dritter Instanz an das Ministerium des Innern Statt, welches letztere jedoch stets, d. i. auch in den unter b), c) und d) vorkommenden Fällen nur nach gepflogenem Einvernehmem mit dem Ministerium für Landeskultur und Bergwesen, die Entscheidung erläßt.

   Aus wichtigen Gründen, wozu insbesondere die Vermeidung von Kosten gehört, kann die Kreisbehörde von der Landesbehörde entweder im Allgemeinen oder in einzelnen Fällen die Ermächtigung erhalten, für Letztere im Delegazionswege zu entscheiden, gegen welche Entscheidung die Berufung an das Ministerium, jedoch durch die Landesbehörde, welche ihr Gutachten beizufügen hat, gerichtet werden muß.

b) In soferne eine Kreisbehörde zur Entscheidung in erster Instanz berufen ist (§§. 2, 9, 20, 25, 26, 30), so geht der Beschwerdezug an die Landesbehörde und das Ministerium des Innern;

c) ist die erste Entscheidung der politischen Landesbehörde vorbehalten (§§. 21, 26 und 30), so findet ein weiterer Rekurs nur an das genannte Ministerium Statt, von welchem eine weitere Berufung auch in dem Falle nicht mehr Platz greift, wenn

d) jemu pozostawioném zostało prawo rozstrzygania bezpośredniego (§§. 2, 26 i 30).

Co się tycze władzy, do której, tudzież czasu, w którym rekurs podanym być ma, obowiązują w tym przedmiocie powszechne przepisy polityczne.

Dan w Naszém Cesarskiém głównéem i stołeczném mieście Wiédniu dnia trzeciego Grudnia, roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego drugiego, panowania Naszego w roku piątym.

Franciszek Józef m. p.

Hr. Buol-Schauenstein m. p. **Bach** m. p. **Thinnfeld** m. p.

Z najwyższego rozkazu:

Ransonnet m. p.

d) demselben die unmittelbare Entscheidung überlassen ist, (§§. 2, 26 und 30).

Was die Behörde, bei welcher, und die Zeit, binnen welcher ein Rekurs zu überreichen ist, anbelangt, so gelten die allgemeinen politischen Vorschriften.

Gegeben in Unserer kaiserlichen Haupt- und Residenzstadt Wien, am dritten des Monates Dezember im Eintausend achthundert zweiundfünfzigsten, Unserer Reiche im fünften Jahre.

Franz Joseph m. p. (L. S.)

Gr. Buol-Schauenstein m. p. **Bach** m. p. **Thinnfeld** m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung:

Ransonnet m. p.

Załączenia.

Załączenie *A*. Formularz.

Rota przysięgi dla personale leśniczego.

Przysięgam, iż zawsze z jak największą starannością i wiernością strzedz i chronić będę powierzoną dozorowi memu własność lasu; iż bez względu na osobę, doniosę sumiennie o wszystkich tych, którzy w jakibądź sposób szkodę w nim wyrządzić chcą, lub w rzeczy saméj szkodę wyrządzają; iż w miarę potrzeby zajmę im sposobem prawnym rzeczy lub ich samych; iż bez winy, nikogo fałszywie nie zaskarżę, ani nań podejrzenia nie rzucę; iż wszelką szkodę oddalać, a wyrządzoną szkodę po sumieniu i jak najlepszéj wiadomości mojéj, donosić i szacować, równie jak jéj wynagrodzenia w drodze prawem wskazanéj żądać będę; iż wypełnienia obowiązków moich bez wiedzy i pozwolenia przełożonych moich, wyjąwszy nieuchronną przeszkodę, nigdy nie zaniedbam, i z powierzonego mi dobra, każdego czasu należyty rachunek zdawać będę. Tak mi Panie Boże dopomóż!

Beilagen.

Beilage A. Formulare.

Eidesformel für das Forstpersonale.

Ich schwöre das meiner Aufsicht anvertraute Wald=Eigenthum stets mit möglichster Sorgfalt und Treue zu überwachen und zu beschützen, alle diejenigen, welche dasselbe auf irgend eine Weise zu beschädigen trachten, oder wirklich beschädigen, ohne persönliche Rücksicht gewissenhaft anzuzeigen, nach Erforderniß in gesetzmäßiger Weise zu pfänden oder festzunehmen, keinen Unschuldigen fälschlich anzuklagen oder zu verdächtigen, jeden Schaden möglichst hintanzuhalten, und die verursachten Beschädigungen nach meinem besten Wissen und Gewissen anzugeben und abzuschätzen, sowie deren Abhilfe im gesetzlichen Wege zu verlangen, mich den mir aufliegenden Pflichten ohne Wissen und Genehmigung meiner Vorgesetzten, oder ohne unvermeidliche Verhinderung niemals zu entziehen, und über das mir anvertraute Gut jederzeit gehörig Rechenschaft zu geben; so wahr mir Gott helfe!

Załączenie *B.* | Formularz.

Wykaz miesięczny

przekroczeń przeciw bespieczeństwu własności lasów i przestępstw leśnych, które podpisany w ciągu miesiąca .... doniósł do wiadomości urzędu (władzy) ....

Liczba porządkowa	Imię i nazwisko, stan, rzemiosło lub zatrudnienie i zamieszkanie obwinionego	Oznaczenie przekroczenia, o które obwiniony został zaskarżonym	Czas (dzień i godzina), kiedy, i miejsce, gdzie przekroczenie popełnioném zostało	Kto spotkał zaskarżonego, czy tenże schwytanym został na gorącym uczynku, lub obwinionym zostaje z innych spostrzeżeń, czy i którzy świadkowie zeznać to mogą, czy obwiniony przytrzymanym został, czy dał zastaw, i t. p.	Szkoda, w jaki sposób i w jakiéj wysokości takowa przez przekroczenie wyrządzoną została?	Uwaga

Monatsliste

der von dem Unterzeichneten .... im Laufe des Monates .... 18.......... entdeckten, und dem (der) angezeigten Uebertretungen gegen die Sicherheit des Wald-Eigenthumes und Forstfrevel.

Fortlaufende Post-Nr.	Vor- und Zuname, Stand, Gewerbe oder Beschäftigung und Aufenthaltsort des Angeschuldigten	Bezeichnung der Uebertretung, deren der Angeklagte beschuldiget wird	Zeitpunkt (Tag und Stunde) wann, und Ort, wo die Uebertretung begangen wurde	**Angabe**, wer den Angeschuldigten betreten habe, ob derselbe auf frischer That ergriffen, oder aus anderen Wahrnehmungen beschuldiget werde, ob und welche Zeugen dafür vorhanden seyen, ob der Angeschuldigte festgenommen wurde, ein Pfand gegeben hat u. dgl.	Angabe der Art und Größe des durch die Uebertretung verursachten Schadens	**Anmerkung.**

Załączenie *C.* **Formularz.**

Wykaz kar

za przekroczenia przeciw własności lasów i przestępstwa leśne, które w urzędzie (u władzy)........... podpadły pod śledztwo karne.

Liczba porządkowa	Imię i nazwisko, wiek, stan, rzemiosło lub zatrudnienie i zamieszkanie obwinionego	Imię i nazwisko wiek, stan, rzemiosło i zamieszkanie osób występujących jako oskarżyciele, poszkodowani lub donosiciele	Oznaczenie przekroczenia, o które obwiniony zaskarżonym jest	Dokładne wyszczególnienie świadków, którzy za i przeciw zaskarżonemu zeznali	Oznaczenie tych okoliczności, które przez władzę (urząd) .... za ndowodnione przyjęte zostały	Treść wyroku wydanego przez władzę (urząd) .... z własnoręcznym podpisem przełożonego i protokółnjącego	Wynagrodzenie przyznane wyrokiem	Uwaga

Beilage C. Formulare.

Straf=Register

über die bei dem (der)..........................zur strafgerichtlichen Verhandlung gekommenen Uebertretungen gegen die Sicherheit des Wald=Eigenthumes und Forstfevel.

Fortlaufende Post=Nr.	Vor= und Zuname, Alter, Stand, Gewerbe oder Beschäftigung und Aufenthaltsort des Angeschuldigten	Vor= und Zuname, Alter, Stand Gewerbe oder Beschäftigung und Aufenthaltsort der als Ankläger, Beschädigter oder Anzeiger aufgetretenen Personen	Bezeichnung der Uebertretung, deren der Angeklagte beschuldiget wurde	Genaue Angabe der Zeugen, welche für und wider den Angeschuldigten ausgesagt haben	Bezeichnung desjenigen, was von dem (der) .... als erwiesen angenommen wurde	Inhalt des von dem (der) .... gesprochenen Erkenntnisses, mit eigenhändiger Fertigung des Vorstandes und Protokollführers	Entschädigung, welche durch das Erkenntniß ausgesprochen worden ist	Anmerkung.

Załączenie *D.*

Zasady, według których taryfa wynagrodzenia szkód leśnych ma być sporządzoną i szkoda wynagrodzoną.

§. 1.

Przy ustanowieniu taryfy wynagrodzenia szkód leśnych, należy rozróżnić gatunki drzewa, jakoto:

1. Drzewo opałowe (na opał zwyczajny, na głownie, węgle, do czyszczenia rudy, na szczapy) i

2. drzewo budowlowe i wyrobowe (pnie, kręgi, kloce, drzewo na sprzęty i maszyny i t. d.).

Te dwa główne gatunki należy, stosownie do rodzaju drzew, jakie w pewném miejscu najwięcéj na wzgląd zasługują, sciągając w jeden oddział wszystkie te, które prawie równą wartość mają, podzielić według ich przymiotów na

a) gatunek najlepszy,

b) średni, i

c) najpośledniejszy.

Za każdy z tych gatunków niższych należy oznaczyć ceny leśne średnie, a to raz za jednę, a przy bardzo nizkich cenach drzewa, za więcéj stóp sześciennych stałéj masy drzewa, po odciągnieniu kosztów za scięcie i obrąbanie, drugi zaś raz naznaczyć te ceny za miejscowe miary sześcienne. Piérwsze ceny sciągają się do drzew stojących i mogących być ocenionemi jako pnie krągłe, przy doliczeniu kosztów obrobienia. Drugie ceny sciągają się do drzew sciętych i już potrzebnych, o ile takowe z powodu przekształcenia swego i wydarzających się przytém odpadków nie mogą być obrachowane jako drzewa krągłe. Drzewo skradzione w ciągu rąbania i przyrządzenia ma być uważaném tak, jak gdyby było już zupełnie porąbane.

§. 2.

Ceny leśne średnie innych produktów leśnych, sprzedawanych w pewnych miejscach za stałe ceny, tudzież ceny za zwyczajne ich miary, należy oznaczyć tak z policzeniem kosztów wydobycia, jak bez takowych.

Taryfy obejmować winny także zwyczajną płacę dzienną wyrobnika prostego, płacę za przywóz i wartość jednego morga paszy, według klas głównych jéj dobroci.

Beilage D.

Grundsätze, nach welchen der Waldschaden-Tarif zu entwerfen, und der Schaden-Ersatz zu leisten ist.

§. 1.

Das Holz ist bei Bestimmung des Waldschaden-Ersatz-Tarifes zu unterscheiden, als:

1. Feuerholz (Brenn-, Brand-, Kohl-, Rost- und Flammholz), und

2. Bau- und Werkholz (Stamm-, Rund- und Klotzholz, Nutzholz, Zeugholz, Maschinenholz rc.).

Diese beiden Hauptsorten sind ferner nach den örtlich berücksichtigungswerthen Holz-Arten, von welcher jedoch alle jene, die nahezu gleiche Werthe haben, in eine Abtheilung zusammenzufassen kommen, zu unterscheiden, und nach ihrer weiteren Beschaffenheit wieder in die

a) beste,

b) mittlere, und

c) geringste Sorte aufzulösen.

Für jede dieser Unter-Abtheilungen sind sodann die Wald-Durchschnittspreise, und zwar einmal für einen, oder bei sehr geringen Holzpreisen auch für mehrere Kubikschuhe solider Holzmasse, nach Abzug der Aufarbeitungs- und Fällungskosten, und das zweite Mal für die örtlichen Raummasse anzusetzen. Die ersteren Preise haben für stehendes und überhaupt als Rundholz leicht zu veranschlagendes Holz, unter Zurechnung etwaiger Bearbeitungskosten, in Anwendung zu kommen. Letztere gelten für das gefällte und bereits aufgearbeitete Holz, in soferne dieses wegen seiner Umformung und der dabei sich ergebenden Abfälle auf Rundholz nicht mehr leicht zurückgeführt werden kann. Holz, welches während der Aufarbeitung und Zurichtung entfremdet würde, ist so zu betrachten, als wäre es bereits gänzlich aufgearbeitet oder zugerichtet.

§. 2.

Die Wald-Durchschnittspreise der übrigen Forstprodukte sind, falls dieselben örtlich um bestimmte Preise veräußert werden, desgleichen für die gebräuchlichen Masse, und zwar sowohl mit, als ohne Gewinnungskosten, anzusetzen.

Die Tarife haben ferner den gemeinüblichen Taglohn des gewöhnlichen Arbeiters, die bestehenden Fuhrlöhne und den Werth eines Joches Hutweide nach den vorkommenden Hauptgüte-Klassen zu enthalten.

§. 3.

W razie kradzieży drzewa, wynagrodzoną być ma szkoda zawsze według cen w taryfie wyznaczonych, jeżeli przytém nie obcięto, lub nie obdarto wierzchołków, konarów lub gałęzi, albo jeżeli nie powybiérano, albo nie uszkodzono młodych latorośli.

Wspomnione ceny płacone będą:

1. pojedynczo, za

a) drzewo już ścięte i porąbane, lub przeznaczone do ścięcia, lub przypadkowo leżące na ziemi, albo drzewo połamane;

b) drzewa i drążki suche lub zupełnie martwe, lub jeszcze rozkrzewić się mogące, jeżeli wyjęte będą ze stanu zamkniętego, a nie należą do gatunków szczególną wartość mających, lub gdzieniegdzie tylko między innemi gatunkami porozsadzanych;

c) karczowania pni, jeżeli otwory przez to poczynione znowu zostały wyrównane, a pnie nie były potrzebne ku zabespieczeniu, ani się nie spodziéwano, iż na nowo puszczać będą.

2. Raz i pół tyle, za

a) drzewa i drążki rozkrzewienne, jeżeli dwa lub więcéj obocznych wyjęte zostały ze stanu zamkniętego, a przez to, oprócz widnego miejsca, nic więcéj się nie stało, lub jeżeli pojedynczo wyjętemi będą ze stanu widnego;

b) tu i owdzie pozostawione młode pnie i drzewa wysokopienne lub drzewa szczególnéj wartości, znajdujące się w zamkniętych miejscach gdzieniegdzie w mniéj dobrym stanie;

c) karczowania pni, jeżeli pod 1. wzmiankowane ulżające okoliczności tylko po części zachodzą;

3. Podwójne, za

a) drzewa i drążki, jeżeli dwa lub więcéj jedna przy drugiéj wyjęte będą z miejsc widnych, lub tyle z miejsc zamkniętych, że przez to powstanie więcéj jak utwór widny;

b) pozostawione tu i owdzie młode pnie i drzewa wysokopienne, lub drzewa szczególnéj wartości w dobrym stanie znajdujące się tylko gdzieniegdzie;

c) karczowanie pni, jeżeli okoliczności pod 1. wyszczególnione wcale nie mają miejsca.

Za drzewo budowlowe i wyrobowe należy zresztą ceny taryfowe policzać tylko przy płacy pojedynczéj. Przy płacy w kwotach pojedynczych, półtoracznych lub podwójnych, należy przewyżki za takowe obliczać tylko według cen najlepszych gatunków drzewa na opał. Koszta za przywóz, jeżeli są jakie, wynagrodzić należy osobno posiadaczowi lasu.

§. 3.

Bei Entwendungen von Holz, vorausgesetzt, daß nicht Gipfel, Aeste oder Zweige hiebei abgehauen oder abgerissen, oder junge Pflanzen entnommen oder beschädiget werden, ist der Schaden-Ersatz stets nach den tarifmäßigen Preisen zu leisten.

Diese Preise sind zu bezahlen:

1. einfach für

a) bereits gefälltes oder aufgearbeitetes, oder zur alsbaldigen Fällung bestimmtes, oder zufällig am Boden liegendes oder gebrochenes Holz;

b) dürre oder gänzlich unterdrückte, dann für wachsbare Bäume und Stangen, falls sie aus dem geschlossenen Stande vereinzelt hinweggenommen werden, und nicht besonders werthvollen, nur eingesprengt vorkommenden Holz-Arten angehören;

c) Stockrodungen, wenn die hiedurch veranlaßten Löcher wieder geebnet worden sind, die Stöcke nicht etwa als Schutzmittel nothwendig gewesen wären, und von ihnen keine Wieder-Ausschläge erwartet wurden.

2. Ein- und einhalbfach, für

a) wachsbare Bäume und Stangen, falls zwei oder mehrere neben einander und aus dem geschlossenen Stande, ohne hiedurch mehr als eine lichte Stellung zu veranlassen, oder einzelne aus dem lichten Stande hinweggenommen werden;

b) zerstreut übergehaltene Laßreidel und Oberhölzer, oder besonders werthvolle, in geschlossenen Beständen nur eingesprengt vorkommende Hölzer von minder entsprechender Beschaffenheit;

c) Stockrodungen, wenn die unter 1. aufgezählten erleichternden Umstände nur zum Theile statthaben.

3. Doppelt, für

a) wachsbare Bäume und Stangen, falls zwei oder mehrere neben einander aus dem lichten, oder so viele aus dem geschlossenen Stande hinweggenommen werden, daß hiedurch mehr als eine lichte Stellung veranlaßt wird;

b) zerstreut übergehaltene Laßreidel und Oberhölzer, oder besonders werthvolle nur eingesprengt vorkommende Hölzer von guter Beschaffenheit;

c) Stockrodungen, wenn die unter 1. angeführten erleichternden Umstände in keiner Rücksicht statthaben.

Für Bau- und Werkhölzer dürfen übrigens die tarifmäßigen Preise nur bei den einfachen Zahlungen in Anwendung kommen. Bei Zahlungen im ein- und einhalbfachen oder doppelten Betrage sind die Mehrbeträge für dieselben nur nach dem Preise der besten Brennholzsorte zu veranschlagen. Allfällige Bringungskosten sind dem Waldbesitzer jedesmal insbesondere zu vergüten.

§. 4.

W razie uszkodzeń zrządzonych przez narębywanie i nacechowanie drzew lub drążków stojących, przez nawiercanie takowych, przez nakarbowanie, przez łażenie na drzewa za pomocą żelazek, przez wywożenie drzew i kamieni, przez obijanie drzew, lub przez odkrywanie ich korzeni, kwota wynagrodzoną być mająca obliczoną będzie według dziesiątéj części wartości całéj masy pnia. Ta kwota, wynagrodzoną być mająca ustanowioną zostanie w czwartéj części całéj masy pnia, jeżeli drzewa i drążki stojące z kory w jakibądź sposób obdarte będą. Jeżeli szkoda wyrządzoną była przez ścięcie, lub zerwanie wierzchołków, konarów lub gałęzi, czy to z liściem lub szpilkami, czy też bez takowych, wówczas szkoda wynagrodzoną być ma według kwoty, odpowiadającéj gatunkowi i podwójnéj sześciennéj mierze drzewa, w którém szkoda zrządzoną została.

Jeżeli się zaś obawiać należy, iż uszkodzenie drzew porost pni nadwerężonych zupełnie wstrzymać może, wówczas rzeczone kwoty płacone być mają półtoracznie, a nawet podwójnie wtenczas, jeżeli jest obawa, iż pnie nacięte zupełnie uschną. Pręciki na miotły, pręty, łozy, kije, słabe drążki obręczowe, policzone będą jako chrust, jeżeli będą wzięte z drzewa leżącego, a oraz nie ma dla nich ustanowionych cen osobnych; jeżeli zaś wzięte będą z pni lub drążków stojących, policzone będą jako ścięte konary i gałęzie; jeżeli nakoniec młode pnie w ten sposób użytemi będą, natenczas policzyć je należy tak jak młode latorośle. Grubsze drążki obręczowe policzone będą za drzewo wyrobowe. Jeżeli przy obdarciu kory, kora nie była odebraną przestępcom, natenczas osobno wynagrodzoną być ma. Jeżeli nie są oznaczone pewne ceny kory, wówczas każdą stopę sześcienną stałéj masy kory, któréj na osobny cel użyć można, wynagrodzić należy podwójną wartość stopy sześciennéj najlepszego gatunku drzewa opałowego, rodzaju odpowiedniego.

§. 5.

Za każdy sążeń kwadratowy ziemi, na któréj dopuszczono się kradzieży lub uszkodzenia młodych latorośli, należy od latorośli, mających lat dwa lub mniéj, opłacić cenę pół stopy sześciennéj jako wynagrodzenie szkody, za latorośle mające nad dwa a mniéj jak sześć lat, cenę trzech czwartych części stopy sześciennéj, zaś od latorośli, mających więcéj jak lat sześć, należy opłacić cenę całéj jednéj stopy sześciennéj stałéj masy drzewa na opał gatunku średniego i według taryfy za drzewo stojące wyznaczonéj.

Ułamki sążni kwadratowych i ułamki krajcarów za całe uważane będą. Rzeczone kwoty policzone będą pojedynczo, jeżeli latorośle młode skradzione

§. 4.

Bei Beschädigungen, die durch das Anhacken und Anplätzen stehender Bäume und Stangen, das Anbohren derselben, das Einhauen von Kerben, Besteigen mittelst Steigeisen, die Weiterbeförderung von Holz und Steinen, das Beklopfen und Anschlagen an dieselben, sowie durch die Entblössung von Baumwurzeln veranlaßt werden, ist der Ersatzbetrag mit einem Zehntheile des Werthes der gesammten Schaftholzmasse zu berechnen. Dieser Ersatzbetrag ist ferner dem Werthe eines Viertheiles der gesammten Schaftholzmasse gleich zu setzen, wenn stehende Bäume und Stangen wie immer entrindet werden. Werden Beschädigungen durch das Abhauen, Abschneiden oder Abreißen von Gipfeln, Aesten und Zweigen veranlaßt, gleichviel, ob sich an denselben Laub oder Nadeln befinden oder nicht, so ist der Ersatzbetrag mit dem Preise, welcher der Sorte und dem doppelten Kubik-Inhalte des gefrevelten Holzes entspricht, zu bemessen.

Lassen jedoch diese Beschädigungen ein allgemeines Zurückbleiben im Holzzuwachse der verwundeten Stämme befürchten, so sind die gedachten Ersatzbeträge ein- und einhalbfach, und wenn das Absterben der verwundeten Stämme besorgt wird, zweifach zu bezahlen. Besenreis, Gerten, Wieden, Stöcke, schwache Reifstangen &c. sind, falls sie dem liegenden Holze entnommen werden, und für dieselben nicht besondere Preise bestehen, als Reisig, wenn sie von stehenden Stämmen und Stangen genommen werden, wie abgehauene Aeste und Zweige, und wenn junge Stämmchen dazu benützt werden, gleich jungen Holzpflanzen anzurechnen. Stärkere Reifstangen sind als Werkholz zu betrachten. Wurde bei Entrindungen die Rinde den Frevlern nicht abgenommen, so ist sie abgesondert zu vergüten. Bestehen keine bestimmten Rindenpreise, so ist für jeden Kubikschuh zu besonderen Zwecken verwendbare solide Rindenmasse, sie mag stehenden oder liegenden Hölzern entnommen seyn, der doppelte Werth von einem Kubikschuh bester Brennholzsorte der betreffenden Holzart anzunehmen.

§. 5.

Für jede Wiener Quadratklafter Bodenfläche, auf welcher irgend eine Entfremdung oder Beschädigung junger Holzpflanzen stattfand, ist, und zwar bei Pflanzen bis zum vollendeten zweijährigen Alter der Preis von einem halben Kubikschuh, bei Pflanzen über den zweijährigen bis einschließlich dem vollendeten sechsjährigen Alter von dreiviertel Kubikschuh und bei Pflanzen über das sechsjährige Alter von einem Kubikschuh solider Masse der mittleren Brennholzsorte und nach dem Tarife für stehendes Holz als Ersatzbetrag zu entrichten.

Bruchtheile von Quadratklaftern und Bruchtheile von Kreuzern sind hiebei als Ganze anzunehmen. Dieser Ersatzbetrag ist einfach in Rechnung zu bringen, wenn die jun-

lub uszkodzone zostały pojedynczo, jeżeli pozostałe nieuszkodzone rośliny znajdują się zawsze jeszcze dosyć gęsto, i jeżeli uprawa, w któréj uszkodzenie nastąpiło, nie spowodowała nadzwyczajnych wydatków; jeżeli zaś wspomnione okoliczności, szkodę zmniejszające, albo tylko w części, albo wcale nie zachodzą, natenczas szkodę policzyć należy w kwocie półtoracznéj albo podwójnéj.

§. 6.

Za skradzione soki z drzew (żywicę, terpentynę, sok brzozowy lub jaworowy), za owoce leśne (nasiona leśne, płonki, jagody, grzyby i spróchniałki), należy zawsze opłacać kwoty pojedyncze. Jeżeli wspomnionych przedmiotów nie odebrano przestępcom, a ceny ich nie są oznaczone, natenczas policzyć należy za każdą osobę, spotkaną przy zbiéraniu, tudzież stosownie do ilości nazbiéranego produktu, albo za żywicę i terpentynę, kwotę zawierającą w sobie zwyczajny najem dzienny dwa do ośmiu razy; za inne soki z drzewa, owoce leśne, grzyby, spróchniałki, policzyć należy jako wynagrodzenie czwartą część aż do całości zwykłéj płacy najmu dziennego. Jeżeli przy kradzieży soków z drzewa, owoców leśnych, grzybów i spróchniałków nastąpiło uszkodzenie drzew przez nawiercenie, narąbanie i t. p., natenczas szkodę tę osobno wynagrodzić należy.

§. 7.

Za obrane liście, za podściółkę, ziemię, glinę, torf, kamienie, gips, kawałki trawnika, wykopane korzenie, trawę leśną i zioła, jeżeli te płody nie będą odebrane przestępcom, a nie ma oraz pewnych cen na nie oznaczonych, policzyć należy od każdego brzemienia, czyli od téj ilości, którą osoba dorosła średniéj siły bez nadzwyczajnego natężenia z lasu wynieść może, wartość części zwykłego najmu dziennego. Jeżeli rzeczone płody wywiezione będą za pomocą wozów, wówczas należy ciężar ocenić podług noszenia.

Kwota wynagrodzenia obliczona według taryfy lub według poprzednich prawideł opłaconą będzie:

a) pojedynczo, za liście obrane, jeżeli liść został z drzew leżących lub z pojedynczych gałęzi stojących drzew starszych; raz i pół tyle, jeżeli wielka część korony drzew starszych, lecz mniéj jak połowa gałęzi, lub jeżeli pojedyncze gałęzie młodych pni obrane były; podwójnie zaś, jeżeli stojące starsze drzewa do połowy lub nad połowę, a młode pnie nad trzecią część z liści obranemi zostały;

b) pojedynczo, jeżeli skradzioną została podściółka, lecz nie była zebraną zupełnie na żadném miejscu, jeżeli do zbiérania nie były użytemi grabie że-

gen Pflanzen vereinzelt entfremdet oder beschädiget wurden, wenn die zurückgebliebenen unbeschädigten Pflanzen sich noch immer in einem ziemlich befriedigenden Schluße befinden, und wenn die Kultur, in welcher die Beschädigung statthatte, nicht ungewöhnliche Auslagen verursachte; er ist dagegen mit dem Ein- und Einhalbfachen, oder mit dem Doppelten zu berechnen, je nachdem die gedachten den Schaden mindernden Umstände nur zum Theile oder gar nicht obwalten.

§. 6.

Für entfremdete Baumsäfte (Harz, Terpenthin, Birken- und Ahornsaft), für Waldfrüchte (Holzsamen, Waldobst, Beeren), für Schwämme und Baummoder sind stets nur einfache Ersatzbetäge zu leisten. Wurden sie den Frevlern nicht abgenommen, und bestehen für dieselben keine bestimmten Preise, so ist für jede einzelne, bei der Sammlung betretene Person, sowie nach Maßgabe der Menge des gesammelten Produktes, und zwar für Harz und Terpenthin der zwei- bis achtfache gemeinübliche Taglohn; für anderweitige Baumsäfte, Waldfrüchte, Schwämme und Baummoder aber ein Viertheil bis ein ganzer gemeinüblicher Taglohn als Ersatzbetrag anzunehmen. Hat bei der Entfremdung von Baumsäften, Waldfrüchten, Schwämmen und Baummoder eine Beschädigung der Bäume durch Anbohren, Anhauen u. dgl. statigefunden, so ist hiefür insbesondere Ersatz zu leisten.

§. 7.

Für abgestreiftes Laub, für Bodenstreu, Erde, Lehm, Torf, Stein, Gyps, Rasenstücke, ausgegrabene Wurzeln, Waldgras und Kräuter ist, in soferne diese Produkte den Frevlern nicht abgenommen wurden und nicht bestimmte Preise dafür bestehen, jede Traglast oder jene Menge, welche eine mittelstarke, erwachsene Person ohne übermäßige Anstrengung durch Tragen aus dem Walde zu schaffen vermag, mit dem Werthe eines Viertheiles des gemeinüblichen Taglohnes zu berechnen. Werden die gedachten Produkte mittelst Fuhrwerken weiter geschafft, so ist die bezügliche Last nach Tragen anzuschätzen.

Der tarifmäßige oder nach dem Vorstehenden bemessene Ersatzbetrag ist ferner:

a) bei abgestreiftem Laube, wenn es von liegenden Stämmen, oder von einzelnen Aesten stehender älterer Bäume entnommen wird, einfach; wenn ein großer Theil der Krone älterer Bäume, jedenfalls aber weniger als die Hälfte der Verzweigung oder einzelne Aeste junger Stämmchen abgestreift werden, mit dem Ein- und Einhalbfachen, und wenn stehende ältere Bäume zur Hälfte oder darüber und junge Stämmchen über ein Drittheil entlaubt werden, doppelt;

b) bei Entfremdung von Bodenstreu, wenn diese an keiner Stelle gänzlich hinweggenommen wird, wenn keine eisernen Rechen oder Hauen, oder andere scharfe In-

lazne lub motyki, lub inne narzędzia ostre, jeżeli las nie jest już młody, ani też przeznaczonym do odmłodzenia, jeżeli krótki czas przed tém nie było w nim przerębu, jeżeli grunt jest lepszego gatunku, lub jeżeli podściół znajduje się w nadzwyczajnéj ilości, półtora raza tyle, jeżeli jeden lub dwa warunki nie są dopełnione, jeżeli zaś więcéj warunków nie jest dopełnionych, podwójnie;

c) pojedynczo, jeżeli skradzione będą: ziemia, torf, glina, kamienie, gips, kawałki trawnika, trawa, zioła, lub przy zakazaném kopaniu korzeni, jeżeli przez to grunt nie został zmieniony ze szkodą, półtora raza tyle, jeżeli taka zmiana zrządzoną została, w miarę tego, jak jest większą lub mniejszą.

§. 8.

Za każdy sążeń kwadratowy ziemi leśnéj, która zostanie zmienioną szkodliwie przez otworzenie nowych lub używanie dróg, ścieżek i składek już zaniedbanych, przez założenie spustów (żłobów ziemnych i t. p.), przez niepozwolone odprowadzanie wody, założenie węglarń etc. etc., może być jako wynagrodzenie żądaną cena sążnia kwadratowego paszy takiego gatunku, jaką miał grunt leśny przed szkodliwą jego zmianą. Jeżeli się obawiać można dalszego rozszerzenia złych skutków, wówczas opłacić należy tę kwotę półtora raza lub podwójnie, w miarę tego, jak obawa jest większéj lub mniejszéj wagi.

Uszkodzenia drzew stojących i młodych latorośli, które się wydarzają przy takich szkodliwych zmianach gruntu leśnego, lub przez kradzież, wyszczególnione w poprzedzającym §. 7., osobno wynagrodzone być winny.

§. 9.

Od każdéj sztuki bydła, które bez pozwolenia, lub nad oznaczoną liczbę, rodzaj lub klasę wieku, lub w miejsca ogrodzone i w czasie niepozwolonym wpędzoném będzie do lasów obcych, można żądać następujących kwot jako wynagrodzenia:

	Cenę:
od konia, mułu lub osła, przynajmniéj półwyrosłych	8
od niedorosłych do połowy	6
od sztuki bydła rogatego najmniéj półwyrosłego	4
od niedorosłego do połowy	3
od kozy lub kozła bez różnicy	2
od świni	1
od owcy	1
od jednéj sztuki drobiu	1/4

strumente zur Sammlung benützt werden, wenn der Holzbestand nicht mehr im jugendlichen Alter, und auch nicht zur alsbaldigen Verjüngung bestimmt ist, wenn in demselben kurz vorher keine Durchforstung statthatte, und wenn der Boden von besserer Beschaffenheit ist, oder das Streumateriale in übergroßer Menge vorkommt, einfach; wenn eine oder zwei dieser Bedingnisse nicht erfüllt sind, ein- und einhalbfach, und wenn mehrere Bedingnisse unerfüllt erscheinen, doppelt, und

c) bei Entwendung von Erde, Torf, Lehm, Steinen, Gyps, Rasenstücken, Gras und Kräutern, und bei unerlaubtem Wurzelgraben, wenn keine nachtheilige Veränderung des Grund und Bodens dadurch veranlaßt wurde, einfach; wenn jedoch eine solche Veränderung verursacht wird, je nachdem sie von geringerer oder größerer Bedeutung ist, ein- und einhalbfach oder doppelt zu entrichten.

§. 8

Für jede Quadratklafter Waldgrund, die durch die Bildung neuer und die Benützung außer Gebrauch gesetzter Wege und Stege, durch die Anlage von Erdriessen (Erdgefährten u. dgl.), die unbefugte Ableitung von Wässern, die Anlage von Kohlstätten rc. nachtheilig verändert wird, kann der Preis einer Quadratklafter Hutweide von einer Beschaffenheit, wie sie der Waldboden vor seiner nachtheiligen Veränderung besaß, als Ersatzbetrag gefordert werden. Ist eine weitere Verbreitung der dadurch veranlaßten üblen Folgen mit Grund zu besorgen, so ist jedoch dieser Betrag, je nachdem die Besorgniß von geringerer oder größerer Bedeutung erscheint, ein- und einhalbfach, oder doppelt zu bezahlen.

Beschädigungen an stehenden Bäumen und jungen Holzpflanzen, welche bei derlei nachtheiligen Veränderungen des Waldgrundes, oder durch die im vorstehenden §. 7 aufgezählten Entfremdungen statthaben, sind insbesondere zu vergüten.

§. 9.

Für jedes Stück Vieh, welches ohne Berechtigung, oder mit Ueberschreitung der festgesetzten Zahl, Gattung oder Altersklasse, oder in verhegte Orte und zur unerlaubten Zeit in fremde Wälder getrieben wird, können nachstehende Beträge als Ersatz angesprochen werden:

	der Preis von
für ein Pferd, ein Maulthier oder einen Esel, die wenigstens halb erwachsen sind	8
die noch nicht halb erwachsen sind	6
für ein Stück Hornvieh, das wenigstens halb erwachsen ist	4
das noch nicht halb erwachsen ist	3
für eine Ziege (Geis oder Bock) ohne Unterschied	2
für ein Schwein	1
für ein Schaf	1
für ein Stück Federvieh	1/4

stopy sześciennéj masy drzewa na pniu będącego, średniego gatunku i rodzaju, znajdującym się w odpowiedniéj, lub, jeżeli są golizny, w graniczącéj części lasu, jeżeli cena drzewa nie wynosi mniéj jak 1 kr. m. k. na stopę sześcienną masy stałéj drzewa. Jeżeliby ta cena wynosiła mniéj, wówczas za każdę stopę sześcienną stałéj masy drzewa policzoną być może kwota wynagrodzenia 1 kr. mon. konw.

Wyszczególnione kwoty opłacone będą półtora raza, jeżeli miejsca ogrodzone są bardzo młodego porostu lub uprawy, lub też jeżeli tyle bydła na paszę wypędzoném zostanie, ile tego gospodarstwo leśne przypuszcza, lub jeżeli gatunek ziemi, pora, lub udowodnione dłuższe trwanie lub powtarzanie takiego niepotrzebnego wpędzenia sprowadzą większe uszkodzenie; podwójne zaś, jeżeli zachodzą dwie lub więcéj takich okoliczności uciążających.

Osobnego wynagrodzenia za uszkodzone młode rośliny i zepsute uprawy nie można żądać, oprócz wyżrzeczonych kwot wynagrodzenia. Wolno jest jednakże skarżącemu żądać jednego lub drugiego.

§. 10.

W razie uszkodzeń, które w poprzedzających §§ch nie są szczególnie wyrażone, należy oszacowanie wynagrodzenia pojedynczego lub kilkakrotnego uczynić według tych punktów, które podają na rękę wyliczone podobne uszkodzenia.

§. 11.

Jeżeli skradzione produkta leśne zostały zwrócone właścicielom lasów, natenczas można tylko żądać takiéj kwoty jako wynagrodzenie, którąby opłacić wypadło oprócz rzeczonéj pojedynczéj kwoty.

Kubikschuh am Stocke befindlicher Holzmasse mittlerer Brennholzsorte der in den betreffenden, oder bei allfälligen Blössen, in dem angrenzenden Bestande vorherrschenden oder berücksichtigungswertheren Holzart, vorausgesetzt jedoch, daß der fragliche Holzpreis nicht weniger als Einen Kreuzer Konvenzions-Münze für Einen Kubikschuh solider Holzmasse betrage. Würde dieser noch weniger betragen, so könnte statt je eines Kubikschuhes solider Holzmasse Ein Kreuzer Konvenzions-Münze als Entschädigungsbetrag in Anspruch genommen werden.

Diese Ersatzbeträge sind ferner dann, wenn die verhegten Orte noch ganz junge natürliche Nachwüchse oder Kulturen sind, oder wenn ohnehin schon so viel Weidevieh in den Wald getrieben wird, als wirthschaftlich zuläßig ist, oder wenn Bodenbeschaffenheit und Witterung, sowie eine nachgewiesene längere Dauer oder Wiederholung eines solchen unberechtigten Eintriebes eine größere Beschädigung begründen, ein- und einhalbfach, und wenn zwei oder mehrere dieser erschwerenden Umstände statthaben, doppelt zu bezahlen.

Eine besondere Vergütung für die beschädigten jungen Pflanzen und verdorbenen Kulturen kann nebst den gedachten Ersatzbeträgen nicht angesprochen werden. Es steht jedoch dem Kläger frei, Eines oder das Andere in Anspruch zu nehmen.

§. 10.

Bei Beschädigungen, die im Vorstehenden nicht namentlich berücksichtiget sind, hat die Anschätzung einer ein- oder mehrfachen Vergütung nach jenen Anhaltspunkten zu geschehen, welche die aufgezählten ähnlichen Beschädigungen anhandgeben.

§. 11.

Sind die entfremdeten Forstprodukte den Wald-Eigenthümern wie immer zurückgestellt worden, so kann nur jener Ersatzbetrag gefordert werden, welcher außer dem bezüglichen einfachen Betrage zu entrichten ist.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XLVII.

Wydana i rozesłana dnia 9. Czerwca 1853.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XLVII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 9. Juni 1853.

333.

Patent Cesarski z dnia 4. Września 1852,

(Dziennik praw Państwa część LXXIV., nr. 252, wydana dnia 18. Grudnia 1852),

obowiązujące w całym obrębie Państwa, z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego,

mocą którego wydaną zostaje nowa ustawa o handlu domokrążnym.

My Franciszek Józef Piérwszy,
z Bożéj łaski Cesarz Austryacki;
Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiążę Austryi, Wielki Książę Toskany i Krakowa; Książę Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Książę Górnego i Dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zadry; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski; Książę Trydentu i Bryksenu; Margrabia Górnéj i Dolnéj Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryestu, Kattary i na Marchii Windyjskiéj; Wielki Wojewoda Województwa Serbii i t. d. i t. d.

Zważywszy, iż patent o handlu domokrążnym z dnia 5. Maja 1811 r. *), nie obejmuje wszystkich części Naszego Państwa, tudzież, iż przedmiot onegoż

*) W Zbiorze ustaw i rozporządzeń politycznych tom 36, str. 107., i w Zbiorze galicyjskich patentów z roku 1811, nr. 38, str. 74.

333.

Kaiserliches Patent vom 4. September 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXXIV. Stück, Nr. 252, ausgegeben am 18. Dezember 1852),

giltig für das gesammte Kaiserreich, mit Ausschluß der Militärgrenze,

wodurch ein neues Gesetz über den Hausirhandel erlassen wird.

Wir Franz Joseph der Erste, von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich; König von Ungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmazien, Kroazien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien; König von Jerusalem 2c.; Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Toskana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steier, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober- und Nieder-Schlesien, von Modena, Parma, Piacenza und Guastalla, von Auschwitz und Zator, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg, von Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober- und Nieder-Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg 2c.; Herr von Triest, von Kattaro und auf der windischen Mark; Großwoiwod der Woiwodschaft Serbien 2c. 2c.

In der Erwägung, daß das Hausirpatent vom 5. Mai 1811*) nicht alle Theile Unseres Reiches umfasset, und der Gegenstand desselben im Laufe der Zeit wesent-

*) In der Sammlung der politischen Gesetze und Verordnungen, Band 36, Seite 107, und in der galizischen Patenten-Sammlung vom Jahre 1811, Nr. 38, Seite 74.

w biegu czasu ważnych doznał zmian, wymagających nowych postanowień, po wysłuchaniu Naszych Ministrów, i zasiągnieniu zdania Naszéj Rady Państwa, przy równoczesnem zniesieniu wspomnionego patentu z dnia 5. Maja 1811 r. i odnoszących się do niego późniejszych ustaw i przepisów, w celu uregulowania handlu domokrążnego, rozporządzamy, co następuje:

§. 1.

Pod handlem domokrążnym rozumie się handel towarami, chodząc od miejsca do miejsca, od domu do domu, bez stałego stanowiska do sprzedaży.

§. 2.

Handel domokrążny może być prowadzonym tylko za szczególném pozwoleniem i przy zachowaniu przepisów następnych.

§. 3.

Pozwolenie do prowadzenia handlu domokrążnego może być udzielone tylko osobom, które

a) są poddanymi austryackimi;

b) mają lat 30 wieku;

c) nie są dotknięte uderzającą chorobą obrzydliwą, lub inném podobném kalectwem;

d) nie były karanemi za przemytnictwo, albo bezkarnie zostały wypuszczonemi od śledztwa za przestępstwa dochodowe, jedynie dla braku dowodów; lub które nie były karanemi za ciężkie przestępstwa dochodowe; lub które nie utraciły otrzymanego pozwolenia (§. 20);

e) nieskazitelnych są obyczajów i nienagannego politycznego zachowania;

f) używają zupełnie praw obywatelskich.

Od postanowienia *b)* można odstąpić pod pewnemi okolicznościami (§§. 17. i 18).

§. 4.

Pozwolenia do handlu domokrążnego udzielają władze obwodowe polityczne (władze komitatowe, delegacye).

§. 5.

Osoby, chcące dostąpić tego pozwolenia, muszą przez urząd powiatowy podać prośbę do władzy obwodowéj (władzy komitatowéj, delegacyi), w któréj obrębie mają stałą siedzibę swoję, i wykazać się należycie, iż są zdolnemi według §. 3. do dostąpienia takiego pozwolenia.

liche Veränderungen erlitt, die neuer Bestimmungen bedürfen, finden Wir nach Vernehmung Unserer Minister und Anhörung Unseres Reichsrathes, unter Aufhebung des bezogenen Hausirpatentes vom 5. Mai 1811 und der darauf bezüglichen nachträglichen Gesetze und Vorschriften, zur Regelung des Hausirhandels Folgendes anzuordnen:

§. 1.

Unter Hausirhandel wird der Handel mit Waaren, im Umherziehen von Ort zu Ort und von Haus zu Haus, ohne bestimmte Verkaufsstätte, verstanden.

§. 2.

Der Hausirhandel kann nur mit besonderer Bewilligung und unter Beobachtung der nachfolgenden Bestimmungen betrieben werden.

§. 3.

Die Bewilligung zum Betriebe des Hausirhandels darf nur Personen ertheilt werden, welche

a) österreichische Unterthanen sind;

b) das Alter von 30 Jahren erreicht haben;

c) nicht mit einer auffallenden eckelhaften Krankheit oder dergleichen Gebrechen behaftet sind;

d) nicht wegen Schleichhandels bestraft, oder bei einer vorausgegangenen Gefälls-Untersuchung nur aus Mangel an Beweisen straflos entlassen wurden, oder die nicht wegen einer schweren Gefälls-Uebertretung gestraft, oder der erhaltenen Bewilligung verlustig erklärt worden sind (§. 20);

e) von unbescholtenen Sitten und tadelloser politischer Haltung sind;

f) im Vollgenuße der bürgerlichen Rechte stehen.

Von der Bestimmung b) darf unter gegebenen Umständen (§§. 17 und 18) abgegangen werden.

§. 4.

Die Bewilligung zum Hausirhandel ertheilen die politischen Kreisbehörden (Komitatsbehörden, Delegazionen).

§. 5.

Personen, welche sich um eine solche Bewilligung bewerben wollen, haben durch das Bezirksamt bei der Kreisbehörde (Komitatsbehörde, Delegazion), in deren Bereiche ihr fester Wohnsitz liegt, darum anzusuchen und sich gehörig auszuweisen, daß sie nach §. 3 für eine solche Bewilligung geeignet sind.

§. 6.

Pozwolenie do handlu domokrążnego udzieleném będzie na mocy osobnego paszportu, lub książeczki domokrąztwa. Takie pozwolenie ważném jest tylko dla osoby wymienionéj w dokumencie, i nie wolno jest dokumentu pozwolenia ani odstępować komu innemu, ani też rozciągnąć takowego na inne jeszcze osoby.

§. 7.

Pozwolenie handlu domokrążnego wystawioném będzie tylko na rok jeden; jednakże osoba, będąca w posiadaniu takiego pozwolenia, upraszać może o przedłużenie czasu, dozwolonego jéj do handlu domokrążnego, u władzy, która do udzielania pozwolenia według jéj zamieszkania jest właściwą; takiéj prożbie należy zadosyć uczynić, jeżeli nie ma szczególnych powodów do odmówienia, które proszącemu wyrazić należy przy wydaniu rezolucyi.

Prożbę o przedłużenie czasu pozwolonego do handlu domokrążnego należy podać na trzy miesiące przed upływem terminu, a w podaniu wyrażoném być winno, w którym dniu i miesiącu i pod jaką liczbą piérwotne pozwolenie handlu domokrążnego udzieloném było. Daty do tego potrzebne wyjąć należy z dokumentu pozwolenia na handel domokrążny.

§. 8.

Pomimo uzyskanego takowego pozwolenia, handel domokrążny prowadzonym być może tylko wtenczas, jeżeli domokrążca wypełni następujący na niego nałożony obowiązek, t. j. jeżeli w każdém miejscu, do którego wejdzie, każe wizować swój dokument domokrążny, u władzy politycznéj lub policyjnéj, jeżeli się takowa w miejscu znajduje.

W miastach i miasteczkach, gdzie się nie znajduje władza polityczna, ani policyjna, paszport domokrążny widowany być ma w magistracie, lub u przełożonego gminy.

§. 9.

Piérwotne pozwolenie do handlu domokrążnego ogranicza się tylko na ten kraj koronny, w którém udzieloném zostało. Jeżeli domokrążca wstępuje w inny kraj koronny, natenczas pozwolenie, które ma, rozciąga się tylko na te miejsca, do których jego paszport domokrążny został widowanym przez władzę. Gdyby zaś domokrążca prowadzić chciał handel domokrążny w drugim kraju koronnym, do którego wstąpił, natenczas winien w ciągu dni 10 od dnia, w którym wstąpił w kraj koronny, prosić władzę obwodową tegoż kraju koronnego o potwierdzające widowanie swego paszportu domokrążnego, przez które mu udzieloném zostanie pozwolenie handlowania domokrążnego w całym kraju koronnym. Takiego widowania potwierdzającego należy odmówić, jeżeli przeciw osobie

§. 6.

Die Bewilligung zum Hausirhandel wird durch Ausfertigung eines besonderen Hausirpaßes oder Hausirbüchels ertheilt. Diese Bewilligung gilt nur für die Person, welche im Hausirdokumente bezeichnet ist, und es darf das Bewilligungs-Dokument weder an einen Andern abgetreten, noch auf andere Personen ausgedehnt werden.

§. 7.

Die Bewilligung zum Hausirhandel wird nur auf Ein Jahr ertheilt; doch kann eine Person, welche bereits im Besitze einer solchen ist, um Verlängerung der zugestandenen Hausirzeit bei der nach ihrem Wohnorte zur Verleihung kompetenten Behörde ansuchen und diesem Ansuchen soll willfahret werden, wenn nicht besondere Gründe für die Abweisung vorhanden sind; diese sollen dem Bittwerber bei Ertheilung des Bescheides bekannt gegeben werden.

Das Ansuchen um Verlängerung der Hausirzeit ist drei Monate vor Ablauf der bewilligten Frist zu stellen und in dem Gesuche anzuführen, an welchem Tage und Monate und unter welcher Zahl die ursprüngliche Bewilligung zum Hausirhandel ertheilt worden ist. Das zu dieser Angabe Nöthige ist aus dem Hausir-Dokumente zu entnehmen.

§. 8.

Der Hausierhandel kann ungeachtet der erwirkten Bewilligung nur dann betrieben werden, wenn der Hausirer die nachstehende ihm obliegende Verpflichtung erfüllt, in jedem Orte, den er betritt, falls sich dort eine politische oder polizeiliche Behörde befindet, sein Hausir-Dokument von derselben vidiren zu lassen.

In Städten und Märkten, wo sich eine politische oder polizeiliche Behörde nicht befindet, hat diese Vidirung beim Magistrate oder bei der Gemeindevorstehung zu geschehen.

§. 9.

Die ursprüngliche Bewilligung zum Hausirhandel ist nur auf jenes Kronland beschränkt, in welchem sie ertheilt worden ist. Betritt der Hausirer ein anderes Kronland, so gilt seine Bewilligung nur für jene Orte, für welche sein Hausir-Dokument von der Behörde vidirt worden ist. Sollte aber der Hausirer in dem betretenen anderen Kronlande den Hausirhandel ausüben wollen, so hat er sich binnen 10 Tagen vom Tage des Eintrittes in das Kronland an eine Kreisbehörde dieses Kronlandes um die bestätigende Vidirung seines Hausir-Dokumentes zu wenden, durch welche ihm die Hausirbewilligung auch für das ganze Kronland zu Theil wird. Eine solche bestätigende Vidirung ist dann zu verweigern, wenn über die Person des Hausirers, oder über die Giltigkeit des Dokumentes, oder über die gesetzmäßige Art der

domokrążcy, albo przeciw ważności dokumentu, lub względem sposobu prawnego wykonywania handlu domokrążnego, powstają wątpliwości uzasadnione. Widowanie władzy obwodowéj, potwierdzające dla dotyczącego kraju koronnego, należy widoczném uczynić na paszporcie domokrążnym.

Nigdy zaś nie można przekroczyć terminu piérwotnie udzielonego pozwolenia, a nowy dokument nie może być wystawionym inaczéj jak tylko w sposób, wskazany w §§. 5. i 7.

§. 10.

Jeżeli w pewnych miastach lub miejscach, nie jest dozwolonym handel domokrążny, nie będzie mógł tamże być wykonywanym, mimo udzielonego i otrzymanego pozwolenia w takich miejscach; a takie wyjęte miejsca należy w dokumencie dla krajów koronnych, których się tyczy, wyrazić piérwotnie lub względnie przy widowaniu dokumentu (§. 9).

§. 11.

W okręgu granicznym pozwoloném być może handlowanie domokrążne tylko mieszkańcom onegoż przez władzę właściwą, i to w porozumieniu z władzą finansową powiatową, a dokument na to pozwolenie wystawiony wtedy tylko jest ważnym w okręgu granicznym, jeżeli ważność onego dla tegoż okręgu wyraźnie jest na nim namienioną.

§. 12.

Towary, któremi można prowadzić handel domokrążny, muszą być wyrobionemi w kraju, i zaopatrzone stemplem i wykazami pochodzenia.

Nawet z pomiędzy towarów krajowych wyłączonemi są z handlu domokrążnego następujące:

a) towary materyalne i korzenne, oleje dystylowane;
b) wszelkie płyny służące do napoju;
c) cukier, cukierki, czekolada, pierniki, i ogólnie wszelkie łakocie;
d) maście, plastry i w ogólności wszelkie pojedyncze i złożone lekarstwa dla ludzi i zwiérząt;
e) wszelkie trucizny;
f) żywe srebro i antymon;
g) wszelkie preparata z żywego srebra, antymonu i ołowiu;
h) wszelkie preparata eksplodujące;
i) wszelkie kwasy mineralne;

Ausübung des Hausirhandels gegründete Bedenken sich ergeben; die für das Kronland bestätigende Vidirung der Kreisbehörde ist auf dem Hausir-Dokumente genau ersichtlich zu machen.

In keinem Falle darf aber die Dauer der ursprünglich ertheilten Bewilligung überschritten, und ein neues Dokument kann nur in der in den §§. 5 nnd 7 vorgeschriebenen Weise bewirkt werden.

§. 10.

In soferne der Hausirhandel in einzelnen Städten oder Ortschaften nicht gestattet ist, darf er ungeachtet der ertheilten und erhaltenen Hausirbewilligung in solchen Orten nicht ausgeübt werden, und sind diese ausgenommenen Orte in dem Dokumente für die Kronländer, die es betrifft, ursprünglich oder beziehungsweise bei der Vidirung (§. 9) zu bezeichnen.

§. 11.

In dem Grenzbezirke wird der Hausirhandel nur den Bewohnern desselben von der kompetenten Behörde, und zwar im Einverständnisse mit der Finanz-Bezirksbehörde bewilliget, und das ausgestellte Dokument ist nur dann in demselben giltig, wenn darin die Giltigkeit für den Grenzbezirk ausdrücklich angemerkt ist.

§. 12.

Die Waaren, mit denen Hausirhandel getrieben wird, müssen inländischen Ursprunges und mit dem Stempel, dann mit den Bezugs-Ausweisen versehen seyn.

Selbst von den inländischen Waaren sind nachstehende vom Hausirhandel ausgeschlossen:

a) Material- und Spezereiwaaren, destillirte Oele;
b) alle zum Getränke dienenden Flüssigkeiten;
c) Zucker, Zuckerwerk, Chokolade, Lebkuchen und überhaupt alle Leckerbissen;
d) Salben, Pflaster und überhaupt alle einfachen und zusammengesetzten Arzeneien für Menschen und Thiere;
e) alle Gifte;
f) Quecksilber und Spießglanz;
g) alle Präparate aus Quecksilber, Spießglanz und Blei;
h) alle Knallpärvpzave;
i) alle Mineralsäuren;

k) kamienie drogie, złoto i srebro tak nowe jak stare, w łomach, wyrobione lub niewyrobione, tłoczone i nietłoczone, w kruszcach lub stopione; monety zdawkowe z jakiegobądź kruszcu;

l) naczynia i paramenta kościelne;

m) mundury wojskowe i broń wszelkiego rodzaju;

n) losy loteryjne i podobne losy cząstkowe, mające udział w loteryi;

o) dzieła literackie i artystyczne, jak książki, śpiewy, kalendarze, obrazy, posągi, popiersia;

p) przedmioty monopoliów rządowych.

Wyjątki, dopuszczalne szczególnemi okolicznościami, wyrażone są w §. 17.

§. 13.

Domokrążca winien dokument swój domokrążny zawsze nosić przy sobie i okazać go zwierzchności każdego miasta i miasteczka, przez które przechodzi, dla przyłożenia urzędowego „Vidi“. Widowanie nastąpi bez przeszkody, jeżeli przeciw rzetelności dokumentu, lub przeciw osobie, któréj dotyczy, nie ma nic do zarzucenia. Zresztą odnosić się winno do §. 9.

§. 14.

Domokrążcy, który za zezwoleniem prowadzi handel domokrążny już lat kilka, i zawsze się sprawował bez nagany, lecz przez ułomność cielesną, udowodnioną świadectwem legalném, postawionym jest w niemożności noszenia sam towarów, przeznaczonych na handel domokrążny, może być przez władzę właściwą pozwoloném trzymać pomocnika. Takowy jednak musi szczególnie być wyrażonym w dokumencie domokrążnym.

§. 15.

Ażeby jakiéj osobie udzieloném być mogło pozwolenie do służenia za pomocnika domokrążcy, musi się wykazać, iż posiada wszystkie te przymioty, które są przepisanemi w ogólności dla domokrążców w §. 3.

§. 16.

Handel domokrążny towarami w takiéj ilości, iż do jéj transportu potrzebnym jest wóz zaprzężny lub zwiérzę ładowne, jest zakazany.

§. 17.

Przez szczególny wzgląd na stosunki wyżywienia niektórych okolic, przyznaje się mieszkańcom ich szczególne korzyści pod względem handlu domokrążnego pewnemi towarami. Te korzyści zasadzają się na tém, iż w takich

k) Edelsteine, Gold und Silber, sowohl neu als alt, gebrochen, verarbeitet oder unverarbeitet, geprägt oder ungeprägt, in Erzen oder ausgeschmolzen; Scheidemünzen aus was immer für Metallen;

l) Kirchengefässe und Paramente;

m) Militär-Montursstücke und Waffen aller Art;

n) Lotterielose und ähnliche Antheilsscheine an einem Glücksspiele;

o) literarische und artistische Werke, wie Bücher, Lieder, Kalender, Bilder, Statuen, Büsten;

p) Gegenstände eines Staatsmonopoles.

Ausnahmen, welche durch besondere Umstände zuläßig werden, sind im §. 17 angegeben.

§. 13.

Ein Hausirer hat sein Hausir-Dokument immer mit sich zu führen, und der Obrigkeit jedes Marktes und jeder Stadt, durch welche er passirt, zur Beisetzung des ämtlichen Vidi vorzuzeigen. Die Vidirung wird unbeanständet vorgenommen, wenn sich nicht gegen die Echtheit des Dokumentes oder gegen die Person, die es betrifft, Bedenken ergeben. Uebrigens wird sich auf §. 9 bezogen.

§. 14.

Einem Hausirer, der dieses Geschäft bereits mehrere Jahre mit Bewilligung betreibt, und sich immer tadellos benommen hat, aber durch mittelst eines legalen Zeugnisses erwiesene körperliche Gebrechen in die Unmöglichkeit versetzt wird, die für den Hausirhandel bestimmten Waaren selbst zu tragen, kann ein Gehilfe von der betreffenden Behörde bewilliget werden. Dieser muß im Hausir-Dokumente eigens bezeichnet seyn.

§. 15.

Damit einer Person die Bewilligung ertheilt werden kann, den Gehilfen eines Hausirers abzugeben, muß sie alle jene Eigenschaften für sich ausweisen, die für Hausirhändler überhaupt im §. 3 vorgeschrieben sind.

§. 16.

Das Hausiren mit Waarenmengen, zu deren Fortschaffung ein bespannter Wagen oder ein Lastthier benöthiget wird, ist nicht gestattet.

§. 17.

In besonderer Berücksichtigung der Nahrungsverhältnisse einiger Gegenden werden den Bewohnern derselben besondere Begünstigungen bezüglich des Hausirhandels mit gewissen Waaren zugestanden. Sie bestehen darin, daß in solchen Gegenden die Be-

okolicach udzieloném być może pozwolenie handlu domokrążnego pewnemi towarami także takim osobom mężkim i żeńskim, które wprawdzie nie doszły jeszcze roku 30. wieku, lecz liczą już upłynionych lat 24, i używają praw obywatelskich w zupełności, nakoniec, iż udzielone pozwolenie ze strony dotyczącéj władzy obwodowéj (komitatowéj, delegacyi), ważném było na całe Państwo, nawet w tych miejscach, które zresztą są wyjęte.

Osoby, którym takie korzyści udzielono, są następujące:

a) mieszkańcy dotychczasowego niższo-austr. okręgu Wajdhofen nad rzéką Taja, co do nici i wstążek wyrobionych w tym okręgu, równie jak mieszkańcy miasta Karlstein i okolic, pod względem wyrobu zegarów drewnianych;

b) mieszkańcy Gór Kruszcowych czeskich, pod względem wyrabianych tamże koronek i towarów dzierganych;

c) mieszkańcy doliny zwanéj Pusterthal w Tyrolu, mianowicie mieszkańcy z Defferegen, co do kobierców;

d) mieszkańcy z Walsugana i Groden w Tyrolu, co do artykułów dotąd im przyznanych;

e) druciarze słowaccy, handlarze płótnem z komitatu arwaskiego, handlarze prostych towarów lnianych i bawełnianych z S. Georgen, S. Nicolai i S. Peter we Węgrzech;

f) mieszkańcy z Gottschee, Pöllant, Reifniz w Krainie, co do handlu ostrygami, oliwą, chlebem świętojańskim, cytrynami, daktylami, winem dragaskiém, figami, jabłkami granatowemi, orzechami laskowemi, kalamarami, kaprami, kasztanami, cytrynami, liśćmi bobkowemi, migdałami, margarantami, muszlami, pomarańczami, ryżem, sardelami, żółwiami, jagodami winnemi, rozynkami i t. p. przedmiotami, któremi dotąd handlowali.

§. 18.

Osoby, będące już w czasie zaprowadzenia niniejszego patentu w posiadaniu pozwolenia handlu domokrążnego, mogą daléj prowadzić taki handel aż do upływu tegoż pozwolenia; jednakże i one związane są postanowieniami, zawartemi w niniejszym patencie; może im nawet być udzieloném nowe pozwolenie, chociaż nie uczyniły zadosyć warunkowi, wyrażonemu w §. 3 lit. *b)*, i nie należą do osób w §. 17. wspomnionych, jednakże wtenczas tylko, jeżeli nie cięży na nich zarzut uzasadniony, i jeżeli uczynią zadosyć innym tu wyrażonym przepisom.

§. 19.

Przestąpienia niniejszego patentu o handlu domokrążnym podlegają następującym karom:

willigung zum Hausirhandel mit gewissen Waaren auch solchen Personen männlichen oder weiblichen Geschlechtes ertheilt werden kann, welche das dreißigste Lebensjahr noch nicht erreicht, jedoch das vierundzwanzigste zurückgelegt haben, und in den Vollgenuß der bürgerlichen Rechte gesetzt sind; endlich daß die von der betreffenden Kreisbehörde (Komitatsbehörde, Delegazion) ertheilte Bewilligung für das ganze Reich, selbst mit Einschluß aller sonst ausgenommenen Orte giltig ist.

Die so begünstigten Personen sind:

a) Die Bewohner des bisherigen niederösterreichischen Bezirkes von Waidhofen an der Thaya, in Bezug auf die in diesem Bezirke erzeugten Zwirne und Bänder, sowie die Bewohner von Karlstein und der Umgebung in Bezug auf Holzuhren;

b) die Bewohner des böhmischen Erzgebirges, bezüglich der dort erzeugten Spitzen und Stickwaaren;

c) die Bewohner des Pusterthales in Tirol, namentlich jene von Deffereggen, in Bezug auf Teppiche;

d) die Bewohner von Valsugana und Gröden in Tirol, bezüglich der ihnen bisher zugestanden gewesenen Artikel;

e) die slovakischen Drahtbinder, die Leinwandhändler aus dem Arvaer-Komitate, die Händler mit gemeinen Leinen- und Baumwollwaaren von St. Georgen, St. Nikolai, St. Peter in Ungarn;

f) die Bewohner von Gottschee, Pöllant, Reifnitz in Krain, bezüglich des Handels mit Austern, Baumöl, Johannisbrot, Citronen, Datteln, Dragawein, Feigen, Granatäpfeln, Haselnüssen, Calamari, Kapern, Kastanien, Limonien, Lorberblättern, Mandeln, Margaranten, Muscheln, Pomeranzen, Reis, Sardellen, Schildkröten, Weinbeeren, Zibeben u. dgl. von ihnen bisher geführten Gegenständen.

§. 18.

Denjenigen Personen, welche zur Zeit des Eintrittes der Wirksamkeit dieses Gesetzes schon im Besitze einer noch giltigen Hausirbewilligung sind, ist der Hausirhandel bis zum Ablaufe dieser Bewilligung gestattet, sie sind aber an die in diesem Patente enthaltenen Bestimmungen gebunden; auch darf ihnen eine neue Bewilligung ertheilt werden, wenn sie auch der im §. 3 lit. b) ausgesprochenen Bedingung nicht entsprechen, und nicht zu den im §. 17 angeführten gehören, vorausgesetzt, daß gegen sie kein begründetes Bedenken obwaltet und sie den übrigen hier gegebenen Vorschriften entsprechen.

§. 19.

Uebertretungen dieses Hausir-Patentes werden mit nachstehenden Strafen belegt:

a) cudzoziemcy bez różnicy, schwytani na handlu domokrążnym, tudzież krajowcy, nie mogący się wykazać pozwoleniem, albo mający pozwolenie już wygasłe, albo brzmiące na obce imię, ulegną karze 25—100 złr. Krajowcy wyłączeni będą na zawsze od handlu domokrążnego;

b) osoby, prowadzące handel domokrążny towarami zagranicznemi lub krajowemi, podlegającemi stemplowi, lecz niestemplowanemi, nakoniec te, które się nie mogą wykazać pochodzeniem krajowém towarów, ulegną postępowaniu według ustaw dochodowych, i utracą upoważnienie handlu domokrążnego;

c) kto prowadzi handel domokrążny towarami zakazanemi (§. 12 lit. *a—p)*, ulegnie karze od 5—25 złr., oprócz téj kary, która na niego nałożoną będzie na mocy istniejących ustaw powszechnych, lub ustaw dochodowych, a w razie powtórnego przestąpienia wyłączonym będzie zupełnie od handlu domokrążnego. Towary zakazane będą skonfiskowane;

d) kto swój dokument handlu domokrążnego odstąpi drugiemu, utraci prawo domokrąztwa;

e) kto w kraju, dla którego dokument handlu domokrążnego nie jest wystawionym, bez szczególnego pozwolenia władzy właściwéj prowadzi dłużéj handel domokrążny nad dni 10, lub kto w ciągu piérwszych dni 10 nie poddał swój dokument pod widowanie władzy wyrażonéj w §. 8; kto w miastach i miasteczkach kraju, w którym zyskał pozwolenie handlu domokrążnego, prowadzi taki handel bez uprzedniego zgłoszenia się do zwierzchności miejscowéj; kto nareszcie prowadzi handel domokrążny w okręgu granicznym, nie będąc do tego osobno upoważnionym, ulegnie za piérwszym razem karze od 2—5 złr., za drugim razem karze od 5—10 złr., za trzecim zaś razem odjętém mu będzie pozwolenie handlu domokrążnego. Jeżeli oprócz tego prowadzi z sobą towary zakazane, ulegnie karze nadto jeszcze nałożonéj;

f) kto do handlowania domokrążnego używa pomocnika, nie mając na to wyraźnego pozwolenia, podlegnie karze złr. 10;

g) kto do handlu domokrążnego używa wozu lub bydlęcia ładownego, ulegnie karze od 20—50 złr.;

h) inne, nie wyszczególnione tu wyraźnie przestępstwa przeciw przepisom handlowym, karanemi będą karą od 30 kr. do 2 złr.

Za kary pieniężne, nałożone za przestępstwa ustawy o handlu domokrążnym odpowiada towar, który miał przy sobie domokrążca w czasie popełnionego przestępstwa.

a) Ausländer ohne Unterschied, welche im Hausiren betreten werden, und Staats-Angehörige, welche sich mit einem Bewilligungs-Dokumente gar nicht, oder nur mit einem bereits erloschenen, oder mit einem auf einen anderen Namen lautenden ausweisen können, werden mit einer Geldstrafe von 25—100 fl. belegt. Inländer werden zugleich vom Hausirhandel für immer ausgeschlossen;

b) Personen, die mit ausländischen oder mit inländischen der Stemplung unterworfenen, aber ungestempelten Waaren Hausirhandel treiben, endlich solche, die sich über den inländischen Ursprung ihrer Waaren nicht gehörig auszuweisen vermögen, sind nach den Gefällsgesetzen zu behandeln und verlieren das Hausirhandels-Befugniß;

c) wer mit unerlaubten Waaren Hausirhandel treibt (§. 12 lit. a—p), wird, abgesehen von der nach den bestehenden allgemeinen und Gefälls-Strafgesetzen ihn treffenden Ahndung, mit einer Geldstrafe von 5—25 fl. belegt, und im Wiederholungsfalle ganz vom Hausirhandel ausgeschlossen. Die unerlaubten Waaren sind verfallen;

d) wer sein Hausir-Dokument an einen Andern abtritt, verliert das Recht zum Hausiren;

e) wer in einem anderen Lande, als in demjenigen, für welches das Hausir-Dokument lautet, ohne besonderer Bewilligung der kompetenten Behörde länger als 10 Tage hausirt, oder wer innerhalb der ersten 10 Tage sein Dokument nicht bei der im §. 8 bezeichneten Behörde hat der Vidirung unterziehen lassen, wer in Städten und Märkten eines Landes, für welches er die Hausirbefugniß erlangt hat, ohne vorausgegangener Meldung der Ortsobrigkeit Hausirhandel treibt, ferner wer in dem Grenzbezirke hausirt, ohne dazu besonders befugt zu seyn, wird im ersten Betretungsfalle mit einer Geldstrafe von 2—5 fl., im zweiten Betretungsfalle mit einer Strafe von 5—10 fl., im dritten Falle mit dem Verluste des Hausirrechtes bestraft. Führt er überdieß unerlaubte Waaren mit sich, so unterliegt er noch überdieß der hiefür festgesetzten Strafe;

f) wer sich beim Hausiren eines Gehilfen bedient, ohne hiezu ausdrücklich ermächtiget zu seyn, wird mit einer Geldstrafe von 10 fl. belegt;

g) wer sich zum Behufe des Hausirhandels eines Wagens oder Lastthieres bedient, verfällt in eine Strafe von 20—50 fl.;

h) andere hier nicht ausdrücklich erwähnte Uebertretungen der Hausirvorschriften können mit einer Geldstrafe von 30 kr. bis 2 fl. belegt werden.

Für die wegen Uebertretungen des Hausirgesetzes verhängten Geldstrafen haftet die Waare, welche der Hausirer bei Uebertretung des Gesetzes mit sich geführt hat.

§. 20.

Dochodzenie przestępstw ustawy o handlu domokrążnym należy do władz, które dochodzić i karać mają przestępstwa dochodowe. Kary pieniężne obrócone będą na ten sam cel, jak kary pieniężne za przestępstwa dochodowe. Wyroki skazujące na karę mają być podane do wiadomości téj władzy, która wystawiła dokument handlu domokrążnego.

§. 21.

Obwinionemu o przestąpienie patentu o handlu domokrążnym, stoi otwarta droga rekursu do władzy wyższéj, podobnie jak każdemu innemu obwinionemu o przestępstwo dochodowe, według postanowień ustaw dochodowych.

§. 22.

Moi Ministrowie Handlu, Finansów i Spraw Wewnętrznych, tudzież Naczelnik najwyższéj Władzy Policyjnéj, mają sobie poleconém wykonanie patentu niniejszego.

Dan w Naszém głównem i stołeczném mieście Wiédniu dnia 4. Września 1852, Naszego panowania w roku czwartym.

Franciszek Józef m. p. (L. S.)

Hr. Buol-Schauenstein m. p. **Bach** m. p. **Baumgartner** m. p.

Z Najwyższego rozkazu Najjaśniejszego Pana.
Jego Ces. Król. Mości.

Ransonnet m. p.

§. 20.

Die Untersuchung von Uebertretungen des Hausirgesetzes, sowie das Straf-Erkenntniß steht den zur Behandlung und Bestrafung von Gefälls-Uebertretungen bestehenden Behörden zu. Die Strafgelder werden denselben Bestimmungen zugewendet, welche in Ansehung der Gefälls-Strafgelder bestehen. Die Straf-Erkenntnisse sind derjenigen Behörde, welche das Hausir-Dokument ausgestellt hat, bekannt zu geben.

§. 21.

Den einer Uebertretung des Hausir-Patentes Beschuldigten steht gleich jedem anderen einer Gefälls-Uebertretung Angeschuldigten der Rekurs an die höhere Behörde nach den für Gefälls-Uebertretungen festgesetzten Bestimmungen zu.

§. 22.

Mit dem Vollzuge dieses Patentes werden Meine Minister des Handels, der Finanzen und des Innern, dann der Chef der Obersten Polizei-Behörde betraut.

Gegeben in Unserer Haupt- und Residenzstadt Wien am 4. September 1852, Unserer Reiche im vierten Jahre.

Franz Joseph m. p.

Gr. Buol-Schauenstein m. p. **Bach** m. p. **Baumgartner** m. p.

Auf Allerhöchsten Befehl Seiner k. k. Apost. Majestät:

Ransonnet m. p.

334.

Patent Cesarski z dnia 26. Listopada 1852,

(Dziennik praw Państwa, część LXXIV., nr. 253, wydana dnia 18. Grudnia 1852),

obowiązujący w całym obrębie Państwa, z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego,

mocą którego przepisane zostają nowe postanowienia co do stowarzyszeń. (Ustawa o stowarzyszeniach).

My Franciszek Józef Piérwszy,

z Bożéj łaski Cesarz Austryacki;

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiążę Austryi; Wielki-Książę Toskany i Krakowa; Książę Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Książę Górnego i Dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryulu, Raguzy i Zadry; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski, Książę Trydentu i Bryksenu; Margrabia Górnéj i Dolnéj Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryestu, Kattary i na Marchii Windyjskiéj; Wielki Wojewoda Województwa Serbii i t. d. i t. d.

Zważywszy potrzebę uregulowania w sposobie odpowiednim postanowień prawnych o stowarzyszeniach, w szczególności co do stosunku, w którym stoją do zarządu Państwa stowarzyszenia, mające bliższy wpływ na dobro publiczne, postanowiliśmy po wysłuchaniu Naszych Ministrów, i zasiągnieniu zdania Naszéj Rady Państwa, rozporządzić, co następuje:

334.

Kaiserliches Patent vom 26. November 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXXIV. Stück, Nro. 253, ausgegeben am 18. Dezember 1852),

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, mit Ausnahme der Militärgrenze,

wodurch neue gesetzliche Bestimmungen über Vereine (Vereinsgesetz) angeordnet werden.

Wir Franz Joseph der Erste, von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich; König von Hungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmazien, Kroazien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien; König von Jerusalem 2c. Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Toskana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steier, Kärnthen, Krain und der Bukowina, Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober- und Nieder-Schlesien; von Modena, Parma, Piacenza und Guastalla, von Auschwitz und Zator, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg, von Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober- und Nieder-Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg 2c.; Herr von Triest, von Kattaro und auf der windischen Mark; Großwoiwod der Woiwodschaft Serbien 2c. 2c.

Bei der Nothwendigkeit, die gesetzlichen Bestimmungen über Vereine, insbesondere in Ansehung des Verhältnisses der einen näheren Einfluß auf öffentliche Interessen nehmenden Vereine zur Staatsverwaltung in einer entsprechenden Weise zu regeln, finden Wir Uns, nach Vernehmung Unserer Minister und nach Anhörung Unseres Reichsrathes bestimmt, zu verordnen, wie folgt:

§. 1.

Szczególne pozwolenie Rządu do zawiązania wszelkiego rodzaju stowarzyszeń jest potrzebném, jeżeli

a) zawiązane być mają według naprzód umówionéj reguły (statutów) w ten sposób, iż przystąpienie do stowarzyszenia, nie ograniczając go na członków piérwotnych, każdemu jest dozwoloném, który wypełni ustanowione warunki, i podda się regule stowarzyszenia, bez względu na to, czy liczba członków stowarzyszenia już naprzód jest oznaczoną, lub nie;

b) jeżeli są stowarzyszeniami na akcye, t. j. takiemi stowarzyszeniami, przy których kapitał potrzebny zebranym być ma przez akcye, t. j. przez oznaczone we funduszu spólnego przedsiębiorstwa kwoty udziałowe, na które się ogranicza odpowiedzialność spólników, mogące być przenoszonemi sposobami nabywania w prawie cywilném wskazanemi;

c) jeżeli stowarzyszenie, o którego zawiązanie idzie, według swéj właściwości podlega osobnemu przepisowi, który wymaga, ażeby na to wyjednać wprzód pozwolenie Rządu.

§. 2.

W szczególności pozwolenie takie wymaganém jest do zawiązania stowarzyszeń, dla następujących celów publicznych, ku pospolitemu dobru dążących:

a) dla rozplenienia umiejętności i kunsztów;

b) dla podźwignienia i ożywienia rolnictwa, górnictwa i leśnictwa, przemysłowości, handlu i innych gałęzi produkcyi, w stosunkach pospolitych;

c) dla utrzymywania regularnego związku transportowego między dwoma lub kilką miejscami lądem lub wodą w ogólności, a dla przedsiębiorstw żeglugi parowéj w szczególności;

d) dla budowania lub utrzymywania kolei żelaznych, mostów, dróg lądowych i wodnych;

e) dla przedsiębiorstw górniczych;

f) dla kolonizacyi;

g) dla zakładów kredytowych;

h) dla zakładów zabespieczenia;

i) dla zakładów powszechnych zaopatrzenia i rent;

k) dla kas oszczędności;

l) dla zakładów pożyczania na zastaw;

m) dla rozciągnienia stowarzyszenia zawiązanego na mocy udzielonego pozwolenia, przez ustanowienie zakładów filialnych.

§. 1.

Die besondere Bewilligung der Staatsverwaltung ist zur Errichtung aller Arten von Vereinen erforderlich, wenn sie:

a) nach einer vorhinein verabredeten Gesellschaftsregel (Statuten) in der Art eingegangen werden sollen, daß der Eintritt in den Verein ohne Beschränkung auf die ursprünglichen Theilnehmer Jedermann, der die festgesetzten Bedingungen erfüllt, und sich der gesellschaftlichen Regel unterwirft, gestattet ist, die Anzahl der Gesellschaftsglieder mag vorhinein bestimmt seyn oder nicht;

b) wenn sie Aktienvereine, d. h. solche Vereine sind, bei welchen das erforderliche Kapital durch Akzien, d. i. durch bestimmte, mittelst der Erwerbungsarten des bürgerlichen Rechtes übertragbare Theilbeträge an dem gesellschaftlichen Unternehmungsfonde, auf welche sich die Haftung der Theilnehmer beschränkt, aufgebracht werden sollen;

c) wenn der Verein, um dessen Errichtung es sich handelt, nach seiner Beschaffenheit unter die Anwendung einer besonderen Vorschrift fällt, welche die vorläufige Einholung der Bewilligung der Staatsverwaltung anordnet.

§. 2.

Insbesondere ist eine solche Bewilligung zur Errichtung von Vereinen für folgende öffentliche und gemeinnützige Zwecke erforderlich:

a) für die Beförderung der Wissenschaften und Künste;

b) für die Ermunterung und Belebung der Landwirthschaft, des Berg- und Forstwesens, des Gewerbefleißes, des Handels oder anderer Zweige der Produkzion in ihren allgemeinen Beziehungen;

c) für die Unterhaltung einer regelmäßigen Transportsverbindung zwischen zweien oder mehreren Orten zu Wasser oder zu Lande überhaupt, für Dampfschifffahrts-Unternehmungen insbesondere;

d) für den Bau oder die Erhaltung von Eisenbahnen, Brücken, Land- und Wasserstrassen;

e) für Bergwerks-Unternehmungen;

f) für Kolonisirungen;

g) für Kredits-Anstalten;

h) für Versicherungs-Anstalten;

i) für allgemeine Versorgungs- und Renten-Anstalten;

k) für Sparkassen;

l) für Pfandleih-Anstalten (Versatz-Anstalten);

m) für Ausdehnung eines mit Bewilligung bestehenden Vereines auf Errichtung von Filialen desselben.

§. 3.

Nie wolno zawiązywać stowarzyszeń, którehy zmierzały do rzeczy należących do zakresu prawodawstwa lub administracyi publicznéj.

§. 4.

Pozostawiamy Sobie udzielać Sami pozwolenia do zawiązania stowarzyszeń dla celów w przypadkach w §. 2. pod *a)*, *b)*, *f)*, *g)*, *i)* wyrażonych, tudzież dla przedsiębiorstw kolei żelaznych i żeglugi parowéj, niemniéj do zawiązania wszystkich stowarzyszeń, w których idzie o szczególne nadanie korzyści, albo o odstąpienia od ogólnych przepisów; nareszcie gdy idzie o rozszerzenie istniejących już prawnie stowarzyszeń, wspomnione w §. 2. pod literą *m)*.

Odpowiednie ku temuż wnioski, przedkładać ma Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych nadaje pozwolenie do zawiązywania stowarzyszeń, wyrażonych w §. 2. pod *c)*, *d)*, (z wyjątkiem przedsiębiorstw kolei żelaznych i żeglugi parowéj), tudzież wyrażonych pod *e)*, *h)*, *k)*, *l)*, również tych stowarzyszeń, których fundusz przedsiębiorstwa zebranym być ma w całości, lub w części przez akcye, lub których działanie rozciągaćby się miało na obręb administracyjny dwóch, lub więcéj krajów koronnych.

Jednakże Ministerstwo Spraw Wewnętrznych winno we wszystkich sprawach, tyczących się stowarzyszeń, a wchodzących w zakres innego towarzystwa, porozumiéć się wprzód z témże, w każdym zaś razie z najwyższą Władzą Policyjną, a kiedykolwiek zajdzie niezgodność w zdaniach, przedłożyć przypadek do najwyższego rozstrzygnienia.

§. 5.

Przedsiębiorstwa górnicze, na podstawie gwarectwa, izby gwarkowe, karbony brackie i kasy górnicze podlegają postępowaniu według istniejących ustaw górniczych, przez władze do tego powołane.

§. 6.

Co do wszystkich innych w §. 4. nie wyrażonych stowarzyszeń, pozwolenie zawisło od władzy politycznéj tego kraju koronnego, w którym stowarzyszenie zawiązaném być ma, z szczególną uwagą na władzę Naczelnikowi kraju zakreśloną, i na odpowiedzialność, na niego nałożoną.

§. 3.

Die Bildung von Vereinen, welche sich Zwecke vorsetzen, die in den Bereich der Gesetzgebung oder der öffentlichen Verwaltung fallen, ist untersagt.

§. 4.

Die Bewilligung der im §. 2 unter a), b), f), g), i) aufgeführten Vereine, dann der Vereine zu Eisenbahn- und Dampfschifffahrts-Unternehmungen, ferner aller Gesellschaften, bei welchen es sich um eine besondere Begünstigung oder um Abweichungen von den allgemeinen Vorschriften, dann der im §. 2 unter lit. m) bezeichneten Ausdehnung giltig bestehenden Vereine handelt, bleibt Uns vorbehalten.

Die bezüglichen Anträge sind von dem Ministerium des Innern zu erstatten.

Das Ministerium des Innern ertheilt die Bewilligung zur Errichtung der in dem §. 2. unter c), d) (mit Ausnahme der Eisenbahn- und Dampfschifffahrts-Unternehmungen), dann e), h), k), l) angeführten Vereine, dann jener Vereine, deren Unternehmungsfond ganz oder zum Theile durch Akzien aufgebracht werden soll, oder deren Wirksamkeit sich auf das Verwaltungsgebiet zweier oder mehrerer Kronländer zu erstrecken hätte.

Das Ministerium des Innern hat jedoch rücksichtlich aller, den Wirkungskreis eines andern Ministeriums berührenden Vereins-Angelegenheiten vorläufig mit diesem und stets mit der Obersten Polizei-Behörde sich in das Einvernehmen zu setzen, und bei einer sich ergebenden Meinungsverschiedenheit von Fall zu Fall die Allerhöchste Entschließung einzuholen.

§. 5.

Bergbau-Unternehmungen auf Grundlage des Gewerksschafts-Verbandes, die Gewerkenkammern, Bruderladen und Knappenschaftskassen sind, wie bisher, nach den bestehenden Berggesetzen von den durch dieselben bestimmten Behörden zu behandeln.

§. 6.

Rücksichtlich aller anderen in dem §. 4 nicht erwähnten Vereine steht die Bewilligung der politischen Landesstelle desjenigen Kronlandes, in welchem der Verein gebildet werden soll, mit besonderer Rücksicht auf den, dem Landes-Chef zustehenden Wirkungskreis und die ihm auferlegte Verantwortlichkeit zu.

Władza polityczna krajowa obowiązaną jest we wszystkich przypadkach, wchodzących w zakres innych władz kraju koronnego, znieść się z takowemi, a w razie objawiającéj się różnicy zdań, przedłożyć przypadek do wyższego rozstrzygnienia.

§. 7.

Prożby o pozwolenie stowarzyszenia należy wnosić do władzy politycznéj tego kraju koronnego, w którym dyrekcya, lub noszący jakiekolwiekbądź nazwisko naczelny kierunek stowarzyszenia ma założyć siedzibę swoję.

Prożba takowa może na celu mieć albo: *a)* pozwolenie do zawiązania stowarzyszenia; albo *b)* upoważnienie do kroków przygotowawczych.

§. 8.

Prożba o pozwolenie zawiązania stowarzyszenia obejmować winna plan przedsiębiorstwa z jak największą dokładnością, a do niego załączonemi być mają wszelkie należące do tego wyjaśnienia, do których należą w szczególności kontrakty towarzystwa i statuta.

§. 9.

W planie przedsiębiorstwa, a według okoliczności w kontraktach, statutach i t. d., w których ów plan jest objęty, musi być wyraźnie i dokładnie wyłuszczonym:

a) cel stowarzyszenia i środki do jego osiągnienia w ogólności, równie jak do dostarczenia potrzebnych kosztów, a w szczególności:

Co do stowarzyszeń mogącyh przyjść w położenie, oprócz kredytu potrzebnego do prowadzenia przedsiębiorstwa, zaciągać pożyczki, należy wymienić, czy w których przypadkach, w jakim sposobie, i za czyjém przyzwoleniem pożyczka ta zaciągnioną być może;

b) sposób, w jaki stowarzyszenie zawiązać i odnawiać się ma;

c) prowadzenie spraw ich w głównych zarysach;

d) prawa i obowiązki członków jako takich;

e) kto zastępować ma stowarzyszenie w stosunku do osób trzecich i do władz; w jaki sposób mają być powziętemi uchwały prawomocne i obowiązujące dla całego stowarzyszenia; tudzież jakie postępowanie ma być zaprowadzone w celu załatwienia sporów, wynikłych ze stosunku stowarzyszenia;

f) postanowienia co do rozwiązania stowarzyszenia, a co do stowarzyszeń zawiązanych na czas ograniczony, trwąnia onychże.

Die politische Landesstelle hat sich in allen Fällen, welche den Wirkungskreis anderer Behörden des Kronlandes berühren, mit diesen in das Einvernehmen zu setzen und bei einer sich etwa ergebenden Meinungsverschiedenheit, die höhere Entscheidung einzuholen.

§. 7.

Die Gesuche um die zu ertheilende Bewilligung eines Vereines sind bei der politischen Landesstelle desjenigen Kronlandes einzureichen, in welchem die Direkzion oder wie immer benannte Oberleitung des Vereines ihren Sitz haben soll.

Ein solches Ansuchen kann entweder a) die Genehmigung zur Errichtung des Vereines selbst, oder b) die Ermächtigung zu den vorbereitenden Maßregeln bezielen.

§. 8.

Das Gesuch um die Bewilligung zur Errrichtung eines Vereines muß den Plan des Unternehmens mit möglichster Vollständigkeit darlegen und mit allen hiezu nöthigen Behelfen, wozu insbesondere die Gesellschaftsverträge und Statuten gehören, belegt seyn.

§. 9.

Der Plan des Unternehmens, oder nach Umständen, die denselben enthaltenden oder ergänzenden Verträge, Statuten u. dgl. müssen deutlich und bestimmt ersichtlich machen:

a) den Zweck des Vereines und die Mittel zu dessen Erreichung überhaupt, sowie zur Aufbringung des erforderlichen Aufwandes insbesondere:

Bei Vereinen, welche in die Lage kommen können, außer den zum Betriebe ihres Unternehmens erforderlichen Kreditirungen, Darleihen aufzunehmen, ist auch anzugeben, ob, in welchen Fällen, in welcher Art und mit wessen Beistimmung eine solche Darleihens-Aufnahme gestattet seyn soll;

b) die Art, wie der Verein sich bilden und erneuern soll;

c) die Geschäftsführung und Leitung in ihren wesentlichen Grundzügen;

d) die Rechte und Pflichten der Vereinsglieder als solcher;

e) wer den Verein gegenüber dritter Personen und gegenüber den Behörden zu vertreten habe; in welcher Art rechtsgiltige, für den ganzen Verein verbindliche Beschlüsse gefaßt und wie zur Schlichtung der aus dem Vereinsverhältnisse entspringenden Streitigkeiten vorgegangen werden soll;

f) die Bestimmungen über die Auflösung der Gesellschaft, und bei Vereinen, welche auf eine bestimmte Zeit geschlossen werden, die Dauer derselben.

§. 10.

Przy stowarzyszeniach, przeznaczonych do wykonania budowli stopniowo postępującéj, należy oznaczyć czas, w którém przedsiębiorstwo ma być rozpoczętém, w jakich okresach daléj prowadzoném, i kiedy ukończoném.

§. 11.

Stowarzyszenia, odnoszące się do przedsiębiorstw, których przeprowadzenie przywiązaném jest do szczególnych przepisów prawnych, jak to n. p. przy kolejach żelaznych, kasach oszczędności, przedsiębiorstwach górniczych i t d., winny będą zadosyć uczynić w planie przedsiębiorstwa swego wszelkim przepisom, w niniejszych ustawach objętym, które na przyszłość już w swéj mocy zostają.

§. 12.

Przy stowarzyszeniach na akcye:

a) nie można żądać pod żadnym pozorem przedpłaty, zanim pozwolenie nie jest już uzyskaném. Bez takiego pozwolenia nie można, także nawet na wpłaty, jakieby dobrowolnie zostały uczynione, wydawać skryptów tymczasowych, mających być w obieg puszczonemi.

W planie należy dokładnie wyrazić, kiedy i gdzie po uzyskaném pozwoleniu wpłaty czynionemi być mają.

b) skrypta tymczasowe i akcye, mające być załączonemi w formularzach i dokumentach akcyjnych, nie mogą brzmiéć na okaziciela, lecz zawsze na pewne nazwiska.

Dokumenta rzeczone sporządzone być muszą w taki sposób, ażeby ile możności zapobiédz nadużyciu podstępów i grze o zysk przez zmianę kursu na części kwot jeszcze nie wpłaconych;

c) na każdym skrypcie tymczasowym musi być szczególnie widocznem, wiele nań już jest opłaconém, i tylko w téj kwocie w obieg puszczonym być może.

Gdyby pomimo to skrypt bez wyrażonego na nim potwierdzenia wpłaconéj kwoty w obieg został puszczonym, natenczas kontrakt takowy uważanym będzie za pozbawiony wszelkich skutków prawnych, a kwota, za którą był sprzedany, przepada na rzecz funduszu ubogich miejsca, w którém wykroczenie popełnioném zostało; wedle okoliczności dla oszustwa także sąd prowadzić będzie dalszą czynność urzędową.

d) Należy wyrazić dokładnie, iż akcyonaryusz, który dopełnił piérwszéj wpłaty, gdy sprzeda otrzymany skrypt tymczasowy, odpowiedzialnym zostaje towarzystwu za dalsze jeszcze wpłaty rat, a to dopóty, dopóki ta nie uwolni

§. 10.

Bei Vereinen, welche für allmälig auszuführende Bau-Unternehmungen bestimmt sind, ist auch der Zeitpunkt festzusetzen, wann das Unternehmen begonnen, in welchen Haupt-Abschnitten fortgesetzt und beendet werden soll.

§. 11.

Vereine, welche sich auf Unternehmungen beziehen, deren Ausführung an besondere gesetzliche Bestimmungen gebunden ist, wie z. B. Eisenbahnen, Sparkassen, Bergwerks-Unternehmungen und andere haben auch allen, in diesen Gesetzesvorschriften enthaltenen Anordnungen, welche fortan in ihrer Wirksamkeit verbleiben, in dem Plane des Unternehmens Genüge zu leisten.

§. 12.

Bei Akzienvereinen darf:

a) keine Vorausbezahlung unter was immer für einem Vorwande gefordert werden, bevor die Bewilligung hiezu erwirkt worden ist. Ohne diese Bewilligung dürfen auch über allenfalls freiwillig geleistete Einzahlungen keine in den Verkehr zu setzenden Interimsscheine ausgefertigt werden.

In dem Plane ist ausdrücklich zu bestimmen, wann und wo nach erhaltener Genehmigung die Einzahlungen geschehen sollen.

b) Die in Formularien beiznlegenden Interimsscheine und Akzien-Urkunden dürfen nicht an Ueberbringer, sondern sie müssen immer auf bestimmte Namen lauten.

Diese Urkunden sind in der Art abzufassen, daß dem Unfuge falscher Vorspiegelungen und des Spieles auf den Gewinn von Koursschwankungen für den nicht eingezahlten Theil der Einlagen möglichst vorgebeugt werde.

c) Auf jedem Interimsscheine muß insbesondere ersichtlich seyn, wie viel auf denselben bereits eingezahlt ist, und nur in diesem Betrage darf er in Verkehr gebracht werden.

Würde er ohne die darauf ersichtliche Bestätigung des eingezahlten Betrages in Verkehr gesetzt, so ist ein solcher Vertrag als rechtsunwirksam zu betrachten und der behandelte Betrag dem Armenfonde des Ortes, wo die Uebertretung begangen wurde, verfallen, nach Umständen aber auch von dem Strafgerichte, wegen eines betrügerischen Vorganges das weitere Amt zu handeln.

d) Es ist ausdrücklich festzusetzen, daß der Akzionär, welcher die erste Einzahlung geleistet hat, wenn er den erhaltenen Interimsschein veräußert, der Gesellschaft noch für die ferneren Ratenzahlungen in solange verantwortlich bleibt, bis die-

go od téj odpowiedzialności przez przepisanie skryptu tymczasowego na imię posiadacza nowego. Takowe uwolnienie od odpowiedzialności udzieloném być może tylko za przyzwoleniem stowarzyszenia samegoż, albo ze strony wydziału, mającego od onegoż upoważnienie do czynności takowych;

e) kontrakt lub statuta muszą obejmować bez wszelkiéj dwuznaczności postanowienia co do prawa głosowania, służącego pojedyńczym akcyonaryuszom.

f) oprócz dyrekcyi, przeznaczonéj do kierowania sprawami, może być jeszcze ustanowionym wydział z członków towarzystwa złożony, mający zadanie, wglądać ciągle w czynności dyrekcyi i wpływać na prowadzenie spraw tak, jak to w statutach bliżéj oznaczoném być ma. Nareszcie

g) przy każdém stowarzyszeniu na akcye może się odbywać raz w rok zgromadzenie jeneralne posiadaczy akcyj tym końcem, ażeby im uczynioném było wywodne zdanie sprawy z prowadzenia i stanu przedsiębiorstwa, równie jak dla przedłożenia im rachunków z szafunku i dla publicznego ogłoszenia wyników w końcu każdego roku, lub w krótszych okresach, w którym to przedmiocie bliższe postanowienia w statutach objętemi być winny. Gdyby zaś jak to w lit. *f)* tego §fu wskazaném jest, nie był ustanowionym wydział do rozpoznawania rachunków szafunku i t. d., wtenczas w celu rzeczonym przynajmniéj raz w rok odbywać się musi takie jeneralne zgromadzenie akcyonaryuszów.

§. 13.

Przy stowarzyszeniach mających za przedmiot ważniejsze cele publiczne, lub zakłady dobra pospolitego, należy oprócz dyrekcyi ustanowić wydział, i podawać do wiadomości wynik z rachunków w stosownych okresach (§. 12. litera *g)*.

§. 14.

Pozwolenie do zawiązania stowarzyszenia udzieloném być może tylko wtenczas, jeżeli:

a) cel stowarzyszenia jest pozwolonym, i według ustawy może być przedmiotem stowarzyszenia;

b) proszący o pozwolenie, według osobistych stosunków swoich, a gdzie tego zachodzi potrzeba, także według okoliczności majątkowych, dają rękojmię, iż przedsiębiorstwo prawym sposobem wykonywaném będzie, lub że przynajmniéj nie ma słusznéj obawy, iż im idzie o zamiary boczne niepozwolone;

c) jeżeli plan przedsiębiorstwa i załączeń jego odpowiadają przepisom prawnym (§§. 8—13) i wchodzącym w to względom publicznym.

selbe ihn von dieser Haftung durch Umschreibung des Interimsscheines auf den Namen des neuen Besitzers losgezählt hat. Diese Haftungs-Entbindung darf übrigens nur mit Zustimmung des Vereines selbst, oder von einem Ausschuße ertheilt werden, welcher die Ermächtigung der Gesellschaft zu solchen Akten erhalten hat;

e) der Vertrag oder die Statuten müssen über das, den einzelnen Akzionären zustehende Stimmenrecht unzweideutige Bestimmungen enthalten;

f) nebst der zur Geschäftsleitung bestimmten Direkzion kann auch ein Ausschuß der Vereinsmitglieder aufgestellt werden, welcher die Aufgabe hat, fortwährend in die Gebarung der Direkzion Einsicht und auf die Geschäftsführung jenen Einfluß zu nehmen, der in den Statuten näher zu bestimmen ist. Endlich

g) kann bei jedem Akzienvereine Einmal in jedem Jahre eine General-Versammlung der Akzien-Inhaber gehalten werden, damit denselben über die Geschäftsführung und den Stand des Unternehmens ein ausführlicher Bericht erstattet, wie auch über die Gebarung Rechnung gelegt und das Ergebniß derselben am Schluße jeden Jahres, oder in kürzeren Zeiträumen veröffentlichet werde, worüber die entsprechenden Bestimmungen in den Statuten vorzuzeichnen sind. Wurde jedoch zufolge lit. f) dieses Paragraphes kein Ausschuß zur Prüfung der Gebarung der Rechnungen 2c. bestellt, so muß wenigstens Einmal in jedem Jahre eine solche General-Versammlung der Akzien-Inhaber zu den bemerkten Zwecken abgehalten werden.

§. 13.

Bei Vereinen, welche wichtigere öffentliche Zwecke oder gemeinnützige Anstalten zum Gegenstande haben, ist nebst einer Direkzion auch ein Ausschuß aufzustellen und das Gebarungsresultat in angemessenen Zeiträumen (§. 12 lit. g) zu veröffentlichen.

§. 14.

Die Bewilligung zur Errichtung eines Vereines kann nur dann ertheilt werden, wenn:

a) der Zweck des Vereines erlaubt ist, und nach dem Gesetze der Gegenstand eines Vereines seyn darf;

b) die Bewilligungswerber, nach ihren persönlichen Verhältnissen, und wo es nöthig ist, auch nach ihren Vermögens-Umständen, für die aufrechte Ausführung des Unternehmens Beruhigung gewähren, oder wenigstens kein gegründetes Bedenken wegen Verfolgung unerlaubter Nebenzwecke obwaltet, und

c) wenn der Plan des Unternehmens und dessen Belege den gesetzlichen Anforderungen (§§. 8—13) und den eintretenden öffentlichen Rücksichten entsprechen.

§. 15.

O upoważnienie do rozpoczęcia kroków przygotowawczych w celu zawiązania stowarzyszenia (§. 7. lit. *b)* prosić należy, jeżeli

a) osoby, zamierzające zawiązać stowarzyszenie, ogłosić chcą publiczne wezwania lub obwieszczenia, w celu znalezienia uczestników, albo

b) jeżeli przedsiębiorstwo tego jest rodzaju, iż wymaga przygotowań, dotykających praw osób trzecich, n. p. rozmiarów, niwelowania, albo dla których potrzebném jest uprzednie pozwolenie, pośredniczenie lub pomoc władz publicznych.

Oprócz tego prosić można o uprzednie pozwolenie do zawiązania stowarzyszenia, jeżeli przedsiębiorcy nie zamierzają wprowadzić natychmiast w życie stowarzyszenia.

§. 16.

Władze mają prawo przy udzieleniu pozwolenia uprzedniego do zawiązania stowarzyszenia, oznaczyć warunki, pod któremi takowe nastąpić może. Pozwolenia można odmówić zupełnie, jeżeli osobistość proszących i plan przedsiębiorstwa nie odpowiadają w zupełności przepisom §. 14. lit. *b)* i *c)*, a cel stowarzyszenia nie ma wspomnianych tamże pod lit. *a)* przymiotów.

Do podania o uprzednie pozwolenie załączyć należy plan przedsiębiorstwa i zarys statutów tylko w postanowieniach najważniejszych.

§. 17.

Szczególniéj zaś co do tych stowarzyszeń, które mają być zawiązanemi w drodze publicznych wezwań lub subskrypcyj prywatnych, czuwać należy nad tém, ażeby już w programach lub innych wezwaniach do przystąpienia wyraźnie było oznaczoném, kto zastępować będzie interesa stowarzyszenia aż do ostatecznego jego ukonstytuowania i przyjmie na się odpowiedzialność za kroki przygotowawcze, tudzież, iż każdy uczestnik już przez swoje oświadczenie, iż przystępuje do stowarzyszenia, poddaje się programatowi i statutom sobie wiadomym w całéj rozciągłości ich treści.

§. 18.

Przy udzieleniu uprzedniego pozwolenia do zawiązania stowarzyszenia, należy zawsze wyrazić warunki, po których dopełnieniu, prosić będzie można o zatwierdzenie stowarzyszenia.

W takim razie służyć mają za prawidła postanowienia §§. 8—14. we wszystkich punktach odnoszących się do odpowiednich stowarzyszeń.

§. 15.

Das Einschreiten um die Ermächtigung zu den vorbereitenden Maßregeln für die Bildung eines Vereines (§. 7 lit. b) muß stattfinden, wenn

a) die Personen, welche die Errichtung des Vereines unternehmen wollen, zur Auffindung von Theilnehmern öffentliche Aufforderungen oder Bekanntmachungen zu erlassen die Absicht haben, oder

b) das Unternehmen von solcher Beschaffenheit ist, daß es Vorbereitungen erheischt, durch welche die Rechte dritter Personen berührt werden, z. B. Vermessungen, Nivellirungen, oder welche die Gestattung, Vermittlung oder den Beistand öffentlicher Behörden voraussetzen.

Außerdem kann die vorläufige Bewilligung zur Bildung eines Vereines nachgesucht werden, wenn die Unternehmer selbst nicht beabsichtigen, den Verein sogleich in Wirksamkeit treten zu lassen.

§. 16.

Den Behörden steht zu, bei der Ertheilung der vorläufigen Bewilligung zur Bildung eines Vereines die Bedingungen zu bezeichnen, unter denen solche stattzufinden hat. Diese Bewilligung kann gänzlich versagt werden, wenn die Persönlichkeit der Gesuchsteller und der Plan des Unternehmens nicht den Anforderungen des §. 14 lit. b) und c) vollkommen entsprechen und der Zweck des Vereines nicht die dort unter lit. a) erwähnten Eigenschaften hat.

Der Eingabe um die vorläufige Bewilligung braucht der Plan des Unternehmens und der Entwurf der Statuten nur in den wesentlichsten Bestimmungen beigelegt zu werden.

§. 17.

Insbesondere ist bei jenen Vereinen, welche im Wege öffentlicher Aufforderungen oder Privat-Subskripzionen gebildet werden sollen, darüber zu wachen, daß schon in den Programen oder sonstigen Beitritts-Aufforderungen ausdrücklich bestimmt werde, wer die Interessen des Vereines bis zu seiner definitiven Konstituirung zu vertreten und die Verantwortlichkeit rücksichtlich der Voreinleitungen zu übernehmen habe, und daß sich jeder Theilnehmer, schon durch seinen erklärten Beitritt, dem bekannt gegebenen Programe und Statute, ihrem vollen Inhalte nach, zu fügen habe.

§. 18.

Bei Ertheilung der vorläufigen Bewilligung zur Bildung eines Vereines sind jederzeit die Bedingungen auszudrücken, nach deren Erfüllung die Genehmigung des Vereines selbst angesucht werden kann.

Für dieses Einschreiten haben sodann die Bestimmungen der §§. 8—14 in allen auf die betreffenden Vereine Anwendung findenden Punkten zur Richtschnur zu dienen.

§. 19.

Z uzyskanego uprzednio pozwolenia do zawiązania stowarzyszenia nie można jeszcze sobie rościć prawa zyskania pozwolenia do samegoż utworzenia stowarzyszenia.

§. 20.

Ale nawet samo pozwolenie utworzenia stowarzyszenia ma tylko znaczenie koncesyi lub przypuszczenia, i nie obejmuje wcale w sobie oświadczenia, iż administracya Państwa, urządzenie przedsiębiorstwa i środki do osiągnienia zamierzonego celu obrane, uznaje za stosowne, albo też, iż przedsiębiorstwo przywiedzie korzyści, jakich się od niego oczekuje.

Jest rzeczą samychże członków powziąć o tém należne dla siebie przekonanie.

§. 21.

Zmiany zatwierdzonych reguł stowarzyszenia (statutów i t. p.), a w ogólności zmiany w postanowieniach, wskazanych przez powołanie stowarzyszenia, potrzebują do uzyskania mocy obowiązującéj zatwierdzenia, które podlega tym samym przepisom, co piérwotne pozwolenie.

§. 22.

Równie też wszystkie inne stowarzyszenia, nie objęte §§. 1. i 2, zostają pod dozorem administracyi Państwa. Takowa ma prawo wglądać w zarządzanie sprawami każdego stowarzyszenia, czuwać nad dopełnieniem postanowień, zakreślonych przy zatwierdzeniu stowarzyszenia albo przez prawa ogólne, i jeżeli to za potrzebne uznaném będzie, dodać stowarzyszeniu komisarza rządowego, oznaczyć się mającego przez władzę ku temu powołaną.

Ten doglądać będzie, ażeby stowarzyszenie nie przestępowało granic udzielonego mu pozwolenia, i postanowień statutów zatwierdzonych.

§. 23.

Przy dobrowolném rozwiązaniu stowarzyszeń obowiązywać mają w powszechności postanowienia, objęte w ustawach cywilnych i statutach stowarzyszenia.

Przy stowarzyszeniach, mających cel publiczny powszechnego użytku i nie zawartych na czas pewny, z którego upływem stowarzyszenie samo przez się ustaje, zamierzone rozwiązanie podaném być musi do wiadomości téj władzy, która udzieliła pozwolenia swego do utworzenia onegoż.

§. 19.

Aus der erhaltenen vorläufigen Bewilligung zur Bildung eines Vereines kann noch kein Recht auf die Bewilligung zur Errichtung des Vereines selbst hergeleitet werden.

§. 20.

Aber auch die Bewilligung zur Errichtung eines Vereines hat nur die Bedeutung einer Konzession oder Zulassung und schließt keineswegs die Erklärung in sich, daß die Staatsverwaltung die Einrichtung des Unternehmens und die zur Erreichung des beabsichtigten Zweckes gewählten Mitel entsprechend finde, oder daß das Unternehmen die davon erwarteten Vortheile gewähren werde.

Es ist Sache der Theilnehmer, sich hievon selbst die erforderliche Ueberzeugung zu verschaffen.

§. 21.

Aenderungen der genehmigten Gesellschaftsregeln (Statuten u. dgl.) und überhaupt der, durch Bewilligung des Vereines vorgezeichneten Bestimmungen, bedürfen, um Wirksamkeit zu erlangen, der Genehmigung, die denselben Anordnungen unterliegt, wie die ursprüngliche Bewilligung.

§. 22.

Auch alle anderen, in den §§. 1 und 2 nicht begriffenen Vereine unterliegen der Aufsicht der Staatsverwaltung. Es bleibt derselben vorbehalten, in die Geschäftsgebarung jedes Vereines Einsicht zu nehmen, über die Beobachtung der bei Genehmigung des Vereines, oder durch allgemeine Vorschriften angeordneten Bestimmungen zu wachen, und wenn es nothwendig erachtet wird, dem Vereine einen, von der hiezu berufenen Behörde zu bestimmenden landesfürstlichen Kommissär beizugeben.

Dieser hat darauf zu sehen, daß der Verein die Grenzen der ihm ertheilten Bewilligung und die Bestimmungen der genehmigten Gesellschaftsregel nicht überschreite.

§. 23.

Für die freiwillige Auflösung von Vereinen haben im Allgemeinen die in den bürgerlichen Gesetzen und in den gesellschaftlichen Statuten enthaltenen Bestimmungen zu gelten.

Bei Vereinen, welche einen öffentlichen gemeinnützigen Zweck verfolgen, und die nicht auf eine bestimmte Zeit geschlossen sind, mit deren Ablauf die Gesellschaft von selbst erlischt, muß die beabsichtigte Auflösung vorläufig zur Kenntniß der Behörde, welche bei Ertheilung der Bewilligung zur Errichtung eingeschritten ist, gebracht werden.

§. 24.

Władza polityczna nakaże z urzędu rozwiązanie stowarzyszenia i zawieszenie wszystkich zgromadzeń lub kroków przygotowawczych do stowarzyszenia, dopiéro zawiązać się mającego:

a) jeżeli stowarzyszenie zawiązało się bez potrzebnego pozwolenia, lub gdy mu takowe odjętém zostało, owoż nie poprzestało czynności swoich;

b) jeżeli stowarzyszenie po otrzymaném już zatwierdzeniu staje się winném przestąpienia w istotnych punktach statutów lub postanowień, przy udzieleniu pozwolenia stowarzyszenia, i w onémże przez władzę osobistą wskazanych;

c) jeżeli warunki, na których zaniedbanie wyrzeczoném było wyraźnie odjęcie lub wygaśnienie pozwolenia, co do rzeczy lub co do czasu nie zostały spełnionemi bez uzyskania przedłożenia terminu; lub

d) jeżeli zachodzą takie okoliczności, dla których, stosownie do ustaw, lub ze względów publicznych; nawet osobom prywatnym odejmuje się prawo wykonywania pewnego zatrudnienia lub przedsiębiorstwa.

§. 25.

Orzeczenie, iż stowarzyszenie rozwiązaném być ma, należy wszędzie do władzy krajowéj politycznéj, która atoliż w przypadku rozwiązania, z powodów wyszczególnionych w §. 24. pod *b)*, *c)* i *d)*, przyzwać winna dwóch radców sądowych.

Przeciw temu orzeczeniu stoi wprawdzie droga rekursu do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych; jednakże takowy nie ma mocy odwlekającéj, co do nakazanego zawieszenia czynności stowarzyszenia, którego rozwiązanie zostało nakazaném.

§. 26.

W przypadkach, w których władza polityczna krajowa na zasadzie §. 25. wyrzeknie rozwiązanie stowarzyszenia, winna oraz takowa nakazać, ażeby pod względem majątku towarzystwa zaprowadzonemi zostały stosowne środki w drodze prawem wytkniętéj.

§. 27.

Z dniem, w którym niniejsze nowe rozporządzenia o stowarzyszeniach obowiązywać zaczną, znosi się moc obowiązująca o stowarzyszeniach, na mocy najwyższego postanowienia Naszego Najjaśniejszego w rządach Poprzednika pod dniem 19. Października 1843 roku wydanych, niemniéj patentu Naszego

§. 24.

Die Auflösung eines Vereines und die Einstellung aller Versammlungen oder allfälligen Voreinleitungen eines erst zu bildenden Vereines, ist von den politischen Behörden von Amtswegen zu veranlassen, wenn dieselben:

a) sich ohne die erforderliche Bewilligung gebildet, oder nachdem ihnen diese wieder entzogen wurde, ihre Wirksamkeit fortgesetzt haben;

b) wenn ihnen nach bereits erhaltener Genehmigung, Ueberschreitungen der Gesellschaftsregeln, oder der ihnen von der Behörde bei und durch die Bewilligung des Vereines vorgezeichneten Bestimmungen in wesentlichen Beziehungen zur Last fallen;

c) wenn die Bedingungen, auf deren Vernachläßigung die Zurücknahme oder das Erlöschen der Bewilligung ausdrücklich vorausbestimmt wurde, in der Sache oder in der Zeit, ohne einer erwirkten Frist-Erweiterung, nicht gehörig erfüllt wurden, oder

d) wenn solche Umstände eintreten, unter welchen nach den Gesetzen, oder aus öffentlichen Rücksichten, die Zurücknahme eines Befugnisses zur Ausübung einer Beschäftigung oder Unternehmung auch bei einzelnen Privaten stattfindet.

§. 25.

Das Erkenntniß über die Auflösung eines Vereines steht überall der politischen Landesstelle zu, welche jedoch, wenn die Auflösung aus einem der, im §. 24. unter b), c), d) aufgeführten Gründe erfolgen soll, zwei Justizräthe beizuziehen hat.

Gegen diesen Ausspruch bleibt der Rekurs an das Ministerium des Innern zwar offen, doch hat derselbe vorläufig in Bezug auf die verhängte Einstellung der Wirksamkeit des zur Auflösung beantragten Vereines keine aufschiebende Wirksamkeit.

§. 26.

In Fällen, wo die politische Landesstelle zu Folge §. 25 auf die Auflösung eines Vereines erkennt, hat dieselbe zu veranlassen, daß in Bezug auf das Vereinsvermögen die angemessenen Vorkehrungen im gesetzlichen Wege eingeleitet werden.

§. 27.

Mit der Wirksamkeit dieser neuen Vereinsdirektiven werden die, zu Folge der Allerhöchsten Entschließung Unseres erlauchten Vorgängers in der Regierung, vom 19. Oktober 1843 erlassenen Direktiven für Vereine, dann Unser Patent vom 17. März 1849 über Vereine und Versammlungen, ihrem vollen Inhalte nach, endlich alle jene

z dnia 17. Marca 1849 o stowarzyszeniach na akcye z roku 1840, niezgodnych z postanowieniami w niniejszéj ustawie zawartemi.

§. 28.

Na stowarzyszenia obecnie już istniejące, rozporządzenia w niniejszéj ustawie objęte zupełnie mieć winny zastosowanie, z tém dołożeniem, iż stowarzyszenia, które według niniejszéj ustawy osobnego potrzebują pozwolenia, a bez takowego istnieją, obowiązane są w przeciągu trzech miesięcy od dnia ogłoszenia niniejszego patentu, starać się o uzyskanie pozwolenia w drodze przepisanéj, w przeciwnym bowiem razie podlegają postępowaniu według §. 24. lit. *a)* niniejszéj ustawy.

Polecamy Naszemu Ministrowi Spraw Wewnętrznych wykonanie niniejszego patentu, i wydawanie odnoszących się do niego rozporządzeń.

Dan w Naszém główném i Cesarskiém mieście Wiédniu dnia dwudziestego szóstego Listopada, tysiąc ośmset pięćdziesiątego drugiego roku, panowania Naszego w roku czwartym.

Franciszek Józef m. p.

Hr. Buol-Schauenstein m. p. **Bach** m. p.

Z Najwyższego rozkazu:

Ransonnet m. p.

Bestimmungen des ungarischen Gesetzes über Akzien-Vereine vom Jahre 1840, welche mit den in diesem Gesetze enthaltenen nicht im Einklange stehen, außer Kraft gesetzt.

§. 28.

Auf die schon bestehenden Vereine haben die in diesem Gesetze enthaltenen Direktiven ihre volle Anwendung zu finden, mit der Bestimmung, daß solche Vereine, welche nach diesem Gesetze einer besonderen Bewilligung vorbehalten sind, und ohne selbe bestehen, sich binnen 3 Monaten, vom Tage der Kundmachung dieses Patentes, um diese Bewilligung im vorschriftsmäßigen Wege zu bewerben haben, widrigens sie nach §. 24 lit. a) dieses Gesetzes zu behandeln sind.

Mit der Vollziehung dieses Patentes ist Unser Minister des Innern beauftragt, und zur Erlassung der dießfalls erforderlichen Verordnungen ermächtiget.

Gegeben in Unserer kaiserlichen Haupt- und Residenzstadt Wien am sechsundzwanzigsten November im Eintausend achthundert zwei und fünfzigsten, Unserer Reiche im vierten Jahre.

Franz Joseph m. p. (L. S.)

Gr. Buol-Schauenstein m. p. **Bach** m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung:

Ransonnet m. p.

335.
Rozrządzenie Ministerstwa Spraw Zewnętrznych z dnia 28. Listopada 1852,

(Dziennik praw Państwa, część LXXIV., nr. 254, wydana dnia 18. Grudnia 1852),

w przedmiocie wydania majtków zbiegłych z okrętów handlowych austryackich w portach angielskich, i odwrotnie.

Następujący rozkaz królewskiéj tajnéj Rady, ogłoszony przez krél. Rząd Wielkiéj Brytanii, z dnia 16. Października, mocą którego władze król. Wielkiéj Brytanii obowiązane zostają, na wezwanie c. k. austryackich urzędów konsularnych udzielać pomocy do schwytania i wydania majtków zbiegłych z okrętów handlowych austryackich w portach angielskich (do których policzyć należy nie tylko porty połączonych Królestw Wielkiéj Brytanii i Irlandyi, tudzież posiadłości kolonij angielskich, lecz także porty krajów, należących do kompanii wschodnio-indyjskiéj), podaje się niniejszém do publicznéj wiadomości z tém dołożeniem, iż władze ces. austryackie, na mocy urzędowych swoich instrukcyj, mają obowiązek zachowywania postępowania wzajemnego względem majtków, którzy z okrętów angielskich zbiegli w portach austryackich.

Hr. Buol-Schauenstein m. p.

335.

Erlaß des Ministeriums des Aeußeren vom 28. November 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXXIV. Stück, Nr. 254, ausgegeben am 18. Dezember 1852),

bezüglich der Auslieferung der von österreichischen Handelsschiffen in englischen Häfen entweichenden Matrosen, und umgekehrt.

Der nachstehende, von der königlich-großbritanischen Regierung kundgemachte königliche geheime Rathsbefehl vom 16. Oktober l. J., wodurch die königlich-großbritanischen Behörden verpflichtet werden, über Einschreiten der kaiserlich-österreichischen Konsular-Aemter zur Habhaftwerdung und Zurückbringung der, von österreichischen Handelsschiffen in englischen Häfen (worunter sowohl jene des vereinigten Königreiches Großbritanien und Irland, und der britischen Besitzungen und Kolonien, als auch die Häfen der Ländergebiete der ostindischen Kompagnie verstanden sind), entweichenden Matrosen Beistand zu leisten, wird hiemit zur öffentlichen Kenntniß mit dem Beisatze gebracht, daß auch den kaiserlich-österreichischen Behörden in Gemäßheit ihrer ämtlichen Instrukzionen die Beobachtung eines reziproken Verfahrens bezüglich der in österreichischen Häfen von britischen Handelsschiffen entweichenden Matrosen obliegt.

Gr. Boul-Schauenstein m. p.

Tekst piérwotny.

At the Court at Windsor, the 16th day of October 1852.

Present:

The Queen's Most Excellent Majesty in Council.

Whereas by the „Foreign Deserters Act, 1852“, it is provided, that whenever it is made to appear to Her Majesty that due facilities are or will be given for recovering and apprehending seamen who desert from British merchant ships in the territories of any foreign power, Her Majesty may, by Order in Council, stating that such facilities are or will be given, declare that seamen, not being slaves, who desert from merchant ships belonging to a subject of such power, when within Her Majesty's dominions or the territories of the East India Company, shall be liable to be apprehended and carried on board their respective ships, and may limit the operation of such Order, and may render the operation thereof subject tosuch conditions and qualifications, if any, as may be deemed expedient:

And whereas it hath been made to appear to Her Majesty, that due facilities have been or will be given for recovering and apprehending seamen who

Przekład.

Na dworze w Windsor dnia 6go miesiąca Października 1852 roku.

Obecni:

Jéj Królewska Mość, Najmiłościwsza Królowa w swéj Radzie.

Ponieważ aktem parlamentu z roku 1852 w przedmiocie „zbiegów zagranicznych“ postanowioném zostało, iż ilekroć Jéj Król. Mości udowodnioném będzie, że do schwytania lub odstawienia majtków, zbiegłych z okrętów kupieckich angielskich w obrębie innego Państwa, należyte ułatwienia poczynione były, lub na przyszłość poczynionemi będą, Jéj Królewska Mość upoważnioną jest przez rozporządzenie w tajnéj Radzie, i z odniesieniem do téj okoliczności, iż takie ułatwienia już poczynionemi zostały lub poczynionemi będą, oświadczyć, iż majtkowie, nie będący niewolnikami a zbiegli z okrętów kupieckich, należących do poddanego wyżwspomnionych Państw w granicach krajów, stojących pod panowaniem Jéj Król. Mości, lub krajów należących do kompanii wschodnio-indyjskiéj, schwytanymi, i na okręty, do których należą, odprowadzonymi być mają, tudzież, że Jéj Król. Mość ograniczyć może działalność takowego rozporządzenia onegoż, a w razie potrzeby, poddać działalność onegoż pod te warunki i postanowienia bliższe, które za stosowne uznanemi będą.

A ponieważ podaném zostało do wiadomości Jéj Król. Mości, iż w celu schwytania i odstawienia majtków, którzy z okrętów kupieckich zbiegli w obrę-

Uebersetzung.

Am Hofe zu Windsor den sechsten Tag des Monates Oktober 1852.

Gegenwärtig:

Ihre Allergnädigste Majestät die Königin in ihrem Rathe.

Nachdem durch die Parlaments-Akte vom Jahre 1852 in Betreff der „fremden Ausreißer", die Bestimmung getroffen, daß so oft als Ihrer Majestät dargethan werden würde, daß behufs der Wiedereinbringung oder Ergreifung von Seeleuten, welche von britischen Kauffahrteischiffen innerhalb der Gebiete irgend einer fremden Macht entlaufen, gebührende Erleichterungen an die Hand gegeben worden sind, oder künftighin gegeben werden sollen, Ihre Majestät ermächtiget ist, mittelst Verordnung im Geheimrathe und mit Hinweisung auf den Umstand, daß solche Erleichterungen bereits gewährt worden, oder daß dieselben gewährt werden würden, zu erklären: daß Seeleute, welche keine Sklaven sind und von Kauffahrteischiffen entlaufen, die einem Unterthane einer solchen Macht angehören, und zwar innerhalb der unter der Botmäßigkeit Ihrer Majestät stehenden Lande, oder der Gebietstheile der ostindischen Kompagnie, ergriffen und auf die respektiven Schiffe zurückgebracht werden sollen, und daß Allerhöchstdieselben die Wirksamkeit einer solchen Verordnung beschränken und nöthigenfalls die Wirksamkeit einer solchen Verordnung allen jenen Bedingungen und näheren Bestimmungen, welche als zweckdienlich erachtet werden würden, unterwerfen könne.

Und nachdem Ihrer Majestät bekannt gegeben worden ist, daß behufs der Wiedereinbringung und Ergreifung von Seeleuten, welche von britischen Kauffahrteischiffen innerhalb der Gebiete Seiner Majestät des Kaisers von Oesterreich, sowie jener der freien Hansestädte von Lübeck, Bremen und Hamburg ent-

desert from British merchant ships in the territories of His Majesty the Emperor of Austria, and in those of the Free Hanseatic Cities of Lubeck, Bremen and Hambourg:

Now, therefore, Her Majesty, by virtue of the powers vested in Her by the said „Foreign Deserters' Act, 1852", and by and with the advice of Her Privy Council, is pleased toorderand declare and it is hereby ordered and declared that, from and after the publication hereof in the London Gazette, seamen, not being slaves, who desert from merchant ships belonging to subjects of His Majesty the Emperor of Austria, or to citizens of the Free Hanseatic Cities of Lubeck, Bremen and Hambourg, when such ships are within Her Majesty's dominions or the territo ries of the East India Company, shall be liable to be apprehended and carried on board their respective ships.

And the Right Honourable the Lords Commissioners of Her Majesty' Treasury and the Commissioners for the Affairs of India are to give the necesary directions herein accordingly.

Wm. L. Bathurst.

bie Państw Jego Ces. Mości Cesarza Austryi, tudzież w obrębie wolnych Miast Hanzeatyckich, poczynione zostały należyte ułatwienia lub poczynionemi będą:

Przeto raczyła niniejszém Jéj Król. Mość, na mocy pełnomocnictwa, udzielonego Jéj wyżwspomnionym aktem parlamentowym z roku 1852, tyczącym się „zbiegów zagranicznych" na mocy i za poradą Swéj Rady tajnéj, nakazać i oświadczyć, i nakazuje i oświadcza niniejszém, iż od chwili, w któréj wyżwspomnione rozporządzenie ogłoszoném zostanie w gazecie Londyńskiéj, owi majtkowie, którzy nie są niewolnikami a zbiegną z okrętów kupieckich, należących do poddanych Jego Ces. Mości Cesarza Austryi, lub do obywateli wolnych Miast Hanzeatyckich, Lubeki, Bremii i Hamburga, jeżeli takowe okręty znajdują się w obrębie Państw Jéj Król. Mości, lub krajów kompanii wschodnio-indyjskiéj, schwytanymi i na okręty, do których należą, odstawionymi być winni.

Poleca się zatém wielce szanownym Lordom Komisarzom Jéj Królew. Mości Skarbu i Komisarzom Spraw Indyjskich, ażeby wydali stosowne ku temu rozkazy.

(podpisano)

Wm. L. Bathurst m. p.

weichen, gebührende Erleichterungen an die Hand gegeben worden sind, oder gegeben werden würden:

Also haben Ihre Majestät gegenwärtig, vermöge der Ihr durch die besagte Akte vom Jahre 1852 bezüglich der „fremden Ausreißer" verliehenen Vollmacht, kraft und über Einrathen Ihres Geheimrathes, geruht zu verordnen und zu erklären, sowie hiemit verordnet und erklärt wird, daß von dem Augenblicke ab, als obgedachte Verordnung durch die Londoner Zeitung veröffentlicht seyn wird, jene Seeleute, welche keine Sklaven sind, und von Kauffahrteischiffen entlaufen, die Unterthanen Seiner Majestät des Kaisers von Oesterreich, oder Bürgern der freien Hansestädte Lübeck, Bremen und Hamburg angehören, wenn derlei Schiffe innerhalb des Gebietes Ihrer Majestät oder jenes der ostindischen Kompagnie sich befinden, ergriffen und auf die respektiven Schiffe zurückgebracht werden sollen.

Und den sehr ehrenwerthen Lords Kommissären Ihrer Majestäts Schatzkammer und den Kommissären für die Angelegenheiten Indiens liegt es demzufolge ob, die erforderlichen Befehle zu erlassen.

(Gezeichnet:)

Wm. L. Bathurst m. p.

336.

Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 8. Grudnia 1852,

(Dziennik praw Państwa, część LXXIV., nr. 255, wydana dnia 18. Grudnia 1852),

obowiązujące w całym obrębie Państwa, z wyłączeniem Pogranicza Wojskowego,

mocą którego oznacza się sąd i postępowanie do umarzania asygnacyj bankowych.

Z powodu wątpliwości co do kwestyi, do którego sądu należy umarzanie asygnacyj bankowych, Ministerstwo Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministerstwem Finansów, udziela niniejszém objaśnienia, iż do umarzania asygnacyj bankowych, bądź że takowe są wystawione przez kasę centralną, lub przez kasę filialną banku, właściwym jest ten sąd handlowy, albo też ten senat sądu handlowego, w którego okręgu znajduje się miejsce wypłaty asygnacyi bankowéj.

Sądy i senaty handlowe mają sobie oprócz tego poleconém, przed rozpoczęciem umorzenia asygnacyj bankowych zażądać od kasy bankowéj, znajdującéj się w miejscu wypłaty, wyjaśnienia, czy asygnacya bankowa, mająca być umorzoną pod oznaczeniami podanemi, jeszcze nie jest podniesioną, tudzież uwiadomić téż kasę tak o rozpoczęciu umorzenia, jakoteż o samém umorzeniu.

Krauss m. p.

337.

Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości i Finansów z dnia 13. Grudnia 1852,

(Dziennik praw Państwa, część LXXV., nr. 256, wydana dnia 22. Grudnia 1852),

obowiązujące w tych krajach koronnych, w których zaprowadzonem jest rozporządzenie z dnia 3. Maja 1850 r., a względnie ustawa o należytościach z dnia 9. Lutego 1850 r. nr. 50 Dz. p. P.,

mocą którego zostaje objaśnionym §. 14 rozporządzenia z dnia 3. Maja 1850 nr. 181 Dz. pr. P., i oraz wydanym bliższy przepis o postępowaniu względem uwidocznienia zaległych należytości bezpośrednich od przeniesienia majątków.

Dla uchylenia wątpliwości co do téj kwestyi, w jaki sposób w księgach publicznych widocznemi uczynić należy zaległości należytości bezpośrednich od przeniesienia majątków, o czém §. 14. rozporządzenia Ministerstwa Finansów z dnia 3. Maja 1850 nr. 181 Dz. pr. P. stanowi, Ministerstwa Sprawiedliwości i Finansów oświadczają, iż wedle jasnéj myśli §. 14. wyraźnie zmierzają-

336.

Verordnung des Justizministeriums vom 9. Dezember 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXXIV. Stück, Nro. 255, ausgegeben am 18. Dezember 1852)

giltig für den ganzen Umfang des Reiches mit Ausnahme der Militärgrenze,

wodurch der Gerichtsstand und das Verfahren für die Amortisazion von Bank-Anweisungen bestimmt wird.

Aus Anlaß des Zweifels, welchem Gerichte die Amortisirung von Bank-Anweisungen zustehe, findet sich das Justizministerium bestimmt, im Einverständniße mit dem Finanzministerium die Belehrung zu ertheilen, daß zur Amortisirung der Bank-Anweisungen, diese mögen von der Bank-Zentral- oder einer Bank-Filialkasse ausgestellt seyn, jenes Handelsgericht oder jener handelsgerichtliche Senat berufen ist, in dessen Sprengel sich der Zahlungs-Ort der Bank-Anweisung befindet.

Die Handelsgerichte und Handelssenate werden übrigens angewiesen, vor Einleitung der Amortisirung von Bank-Anweisungen die Bankkasse des Zahlungs-Ortes um die Auskunft, ob die zu amortisirende Bank-Anweisung unter den angegebenen Merkmalen noch unbehoben haftet, anzugehen, und sie sowohl von der Amortisazions-Einleitung, als auch von der Amortisazions-Erklärung zu verständigen.

Krauß m. p.

337.

Verordnung der Ministerien der Justiz und der Finanzen vom 13. Dezember 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXXV. Stück, Nro. 256, ausgegeben am 22. Dezember 1852),

giltig für jene Kronländer, in denen die Verordnung vom 3. Mai 1850 und beziehungsweise das Gebührengesetz vom 9. Februar 1850, Nr. 50 des Reichs-Gesetzblattes, in Wirksamkeit steht,

wodurch der §. 14 der Verordnung vom 3. Mai 1850, Nr. 181 des Reichs-Gesetzblattes erläutert und das Verfahren bezüglich der Ersichtlichmachung der Rückstände an unmittelbaren Gebühren von Vermögens-Uebertragungen näher bestimmt wird.

Zur Beseitigung des angeregten Zweifels, auf welche Art die im §. 14 der Verordnung des Finanzministeriums vom 3. Mai 1850, Nr. 181 des Reichs-Gesetzblattes, angeordnete Ersichtlichmachung der Rückstände an unmittelbaren Gebühren von Vermögens-Uebertragungen in den öffentlichen Büchern zu bewerkstelligen sei, finden die Ministerien der Justiz und der Finanzen zu erklären, daß bei der, in dem

cego ku temu, by zabezpieczyć zaległościom należytości prawo zastawowe w porządku, odpowiadającym czasowi zapisania zaległości do ksiąg publicznych, na przypadek, gdyby prawo piérwszeństwa, udzielone onéjże na mocy §. 72. ustawy o należytościach wygasło, wspomnione uwidocznienie uskutecznioném być może tylko w sposób przepisany w ustawach, obowiązujących co do nabycia prawa rzeczowego do dóbr nieruchomych w ogólności, a względnie tam, gdzie księgi publiczne są zaprowadzone, tylko w drodze intabulacyi lub prenotacyi, żadną miarą zaś tylko przez proste zanotowanie w księdze publicznéj.

Ażeby więc uskutecznić zapisanie zaległéj należytości, jeżeli to dla zabezpieczenia skarbu publicznego potrzebném się wydaje, winny urzędy, mające obowiązek pobiérania należytości, uczynić wezwanie do właściwego sądu (urzędu hypotecznego) w drodze bezpośrednio przełożonéj władzy finansowéj obwodowéj, a jeżeli idzie o nabycie prawa zastawowego bezwarunkowego, a względnie o intabulacyę, dołączyć do tego duplikat nakazu zapłaty, doręczonego stronie płacić mającéj, z wykazem doręczenia onegoż, tudzież z poświadczeniem urzędowém, iż nakaz przeszedł w moc prawa, i należytość w kwocie oznaczonéj rzeczywiście jest zaległą, a w każdym razie zaś oznaczyć dokładnie przedmiot księgi publicznéj, na którym prawo zastawowe nabytém być ma.

Również winny są rzeczone urzędy, po zaspokojeniu należytości, same z urzędu uzyskać wykreślenie jéj z ksiąg publicznych.

Zresztą niniejsze rozporządzenie nie wprowadza żadnéj zmiany co do przepisów, jakie w pojedynczych krajach koronnych obowiązują pod względem zapisywania do ksiąg publicznych, zaczém samo przez się rozumié się, iż tam, gdzie prenotacya w ogólności jest przypuszczalną, nie jest potrzebna skarga w celu usprawiedliwienia sądowego uzyskanéj prenotacyi takiéj zaległéj należytości, w myśl dekretów nadwornych z dnia 18. Września 1786 r. nr. 577 Zb. ust. sąd. lit. *c)*, tudzież z dnia 24. Października 1806 r. nr. 789 Zb. ust. sąd

Krauss m. p. **Baumgartner** m. p.

§. 14 klar ausgesprochenen Absicht, dem betreffenden Gebührenrückstande für den Fall der Erlöschung des, demselben durch den §. 72 des Gebührengesetzes vom 9. Februar 1850 eingeräumten gesetzlichen Vorrechtes das Pfandrecht in der, dem Zeitpunkte der Eintragung des Gebührenrückstandes in die öffentlichen Bücher entsprechenden Rang-Ordnung zu sichern, die erwähnte Ersichtlichmachung auch nur in der, durch die bestehenden Gesetze zur Erlangung eines dinglichen Rechtes auf ein unbewegliches Gut überhaupt vorgeschriebenen Art beziehungsweise dort, wo ordentliche Grundbücher bestehen, nur im Wege der Intabulazion oder Pränotazion, keinesfalls aber mittelst einer bloßen Anmerkung in dem öffentlichen Buche stattfinden könne.

Um daher die bücherliche Eintragung des Gebührenrückstandes, wenn dieselbe zur Sicherstellung des Staatsschatzes nothwendig erscheint, zu bewirken, haben sich die zur Einhebung der Gebühren beauftragten Aemter durch die unmittelbar vorgesetzte Finanz-Bezirksbehörde an das zuständige Gericht (Hypotheken-Amt) mittelst Ersuchsschreibens zu wenden, und wenn es sich um die Erwerbung des unbedingten Pfandrechtes, beziehungsweise um die Intabulazion handelt, ein Duplikat des, der zahlungspflichtigen Partei zugestellten Zahlungs-Auftrages mit dem Zustellungs-Ausweise und der ämtlichen Bestätigung, daß der Auftrag in Rechtskraft erwachsen und die Gebühr in dem angegebenen Betrage wirklich noch rückständig sei, beizufügen, in jedem Falle aber das bücherliche Objekt genau zu bezeichnen, worauf das Pfandrecht erwirkt werden soll.

In gleicher Weise haben die bezeichneten Aemter bei erfolgter Berichtigung der Gebühr die bücherliche Löschung von Amtswegen zu veranlassen.

Im Uebrigen wird durch die gegenwärtige Verordnung an den, in den einzelnen Kronländern bestehenden Vorschriften über Eintragungen in die öffentlichen Bücher nichts geändert, wornach es sich von selbst versteht, daß es dort, wo die Pränotazion überhaupt zuläßig ist, im Sinne der Hofdekrete vom 18. September 1786, Nr. 577 Justiz-Gesetzsammlung lit. c) und vom 24. Oktober 1806, Nr. 789 Justiz-Gesetzsammlung, einer Klage zu der gerichtlichen Rechtfertigung der erwirkten Pränotirung eines solchen Gebührenrückstandes nicht bedarf.

Krauß m. p. **Baumgartner** m. p.

338.

Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 15. Grudnia 1852,

(Dziennik praw Państwa, część LXXV., nr. 257, wydana dnia 22. Grudnia 1852),

obowiązujące w krajach koronnych: Austryi Niższéj i Wyższéj, w Solnogrodzie, Tyrolu, Styryi, Krainie, Karyntyi, Gorycyi i Gradysce z Istryą, w Tryeście, w Czechach, Morawii, Szląsku, w Galicyi i Lodomeryi, w Krakowie i na Bukowinie,

w przedmiocie wykonywania prawa polowania.

Stosownie do polecenia, otrzymanego ze strony Jego Ces. Kr. Apostolskiéj Mości, przez najwyższe postanowienie z dnia 23. Września t. r., ażeby, aż do wydania prawa regulującego polowanie w sposobie stanowczym, zarządzonemi zostały drogą administracyjną wszelkie kroki, zdolne do zapobieżenia nadużyciom wydarzającym się w krajach, w których obowiązuje najwyższy patent o polowaniu z dnia 7. Marca 1849 *), szczególniéj pod względem polowania przydzielonego gminom, rozporządza się, co następuje:

§. 1.

Prawo polowania na gruntach, przydzielonych gminom na mocy §. 6. najwyższego patentu o polowaniu z dnia 7. Marca 1849 r. do wykonywania polowania, albo na gruntach ich własnych, nie może być odtąd już wykonywanem inaczéj, jak tylko w drodze wydzierżawienia, uskutecznionego przez władzę powiatową polityczną, wyjąwszy przypadek wyrażony w §. 10. niniejszego rozporządzenia.

§. 2.

Wydzierżawienie odbywać się winno w drodze publicznego wywołania, w powszechności w miejscu, gdzie władza powiatowa polityczna ma urzędową siedzibę swoję. Rozpisanie należy o ile możności ogłosić na trzy miesiące przed upływem dawniejszéj dzierżawy, przez publiczne przybicie u władzy wyżwspomnionéj, według okoliczności w sposobie obszerniejszym.

§. 3.

Na dzierżawcę polowania przypuszczonym być może tylko ten, przeciw któremu w téj mierze nie ma zarzutu.

---

*) Tom uzupełniający Dziennika praw Państwa nr. 154.

338.

Verordnung des Ministeriums des Innern vom 15. Dezember 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXXV. Stück, Nr. 257, ausgegeben am 22. Dezember 1852),

wirksam für die Kronländer Oesterreich unter und ob der Enns, Salzburg, Tirol, Steiermark, Krain, Kärnthen, Görz und Gradiska mit Istrien, Triest, Böhmen, Mähren, Schlesien, Galizien und Lodomerien, Krakau und Bukowina,

in Betreff der Ausübung des Jagdrechtes.

In Gemäßheit des, von Seiner k. k. Apostolischen Majestät mit Allerhöchster Entschließung vom 23. September d. J. erhaltenen Auftrages, daß bis zur Erlassung eines das Jagdwesen definitiv regelnden Gesetzes im administrativen Wege alle Maßregeln zu treffen seyen, welche zur Beseitigung der Uebelstände geeignet sind, die in dem Bereiche, für welchen das Allerhöchste Jagdpatent vom 7. März 1849*) in Ausübung steht, insbesondere bezüglich der den Gemeinden zugewiesenen Jagd stattgefunden haben, wird Nachstehendes verordnet:

§. 1.

Das Jagdrecht auf dem, den Gemeinden nach §. 6. des Allerhöchsten Jagdpatentes vom 7. März 1849 zur Ausübung der Jagd zugewiesenen, oder denselben eigenthümlichen Grundbesitze darf, den Fall des §. 10 dieser Verordnung ausgenommen, von nun an nicht anders, als im Wege der, durch die politische Bezirksbehörde vorzunehmenden Verpachtung ausgeübt werden.

§. 2.

Die Verpachtung hat im Wege des öffentlichen Aufrufes in der Regel am Amtsorte der politischen Bezirksbehörde zu geschehen. Die Ausschreibung ist, soweit thunlich, drei Monate vor Ablauf des früheren Pachtes durch öffentlichen Anschlag bei der genannten Behörde, nach Umständen auch auf eine ausgedehntere Art kundzumachen.

§. 3.

Als Pächter der Jagd ist nur derjenige zuzulassen, gegen welchen in dieser Eigenschaft kein Bedenken obwaltet.

---

*) Ergänzungsband des allgemeinen Reichsgesetz- und Regierungsblattes, Nr. 154.

Gmina, jako taka, nie może być przypuszczoną do dzierżawienia polowania, i wszelkie kontrakty dzierżawy, mające na celu obejście niniejszego przepisu, są nieważne.

§. 4.

Akt wydzierżawienia podlega potwierdzeniu przez władzę powiatową polityczną.

§. 5.

Jeżeli wydzierżawienie takiego polowania nie może przyjść do skutku, wówczas winna władza polityczna obmyśléć inne stosowne środki, z wyłączeniem wykonywania własnego przez gminę.

§. 6.

Dzierżawa nie może w powszechności trwać mniéj jak lat pięć, i tylko dla ważnych powodów może być zakreśloną na czas krótszy, nigdy zaś na mniéj jak na lat trzy.

§. 7.

Dzierżawca polowania winien złożyć z góry dwuletni czynsz dzierżawny, mający być zawsze w pieniądzach oznaczony, z którego jedna połowa uważaną będzie za kaucyę, druga za czynsz dzierżawny piérwszego roku. Kaucya może także w papiérach rządowych być złożoną według kursu, jaki mają na giełdzie w dniu złożenia.

§. 8.

Czynsz dzierżawny jednoroczny musi zawsze na cztery tygodnie przed rozpoczęciem każdego roku dzierżawy z góry być złożony, pod karą nowéj licytacyi dzierżawy, na koszt i niebezpieczeństwo dzierżawcy.

§. 9.

Kaucya i czynsz dzierżawny składane być winny w urzędzie poborowym. W cztery tygodnie po upływie czasu dzierżawy, zwróconą będzie dzierżawcy kaucya za asygnacyą władzy politycznéj, o ile będzie zatrzymaną na wynagrodzenie szkody, lub na kary.

§. 10.

Wyjątkowo, i jeżeli dzierżawa odpowiada warunkom, wyrażonym w niniejszém rozporządzeniu, będzie mogła władza polityczna powiatowa przedłużyć w miarę przepisu niniejszego rozporządzenia istniejące już kontrakty dzierżawne, po wysłuchaniu gminy dotyczącéj i bez rozpisania publicznéj licytacyi.

§. 11.

Co do rozdzielenia czystego dochodu rocznego z polowania, postępować należy według postanowień §. 8. najwyższego patentu o polowaniu z dnia 7. Marca 1849 roku.

Die Gemeinde, als solche, ist von der Pachtung einer Jagd ausgeschlossen, und alle die Umgehung dieser Vorschrift bezielenden Pachtverträge sind ungiltig.

§. 4.

Der Verpachtungs-Akt unterliegt der Bestätigung der politischen Bezirksbehörde.

§. 5.

Kann die Verpachtung einer solchen Jagd nicht erzielt werden, so hat die politische Behörde, mit Ausschluß der eigenen Ausübung durch die Gemeinde, die entsprechende anderweitige Verfügung zu treffen.

§. 6.

Die Dauer der Pachtzeit soll in der Regel nicht unter fünf Jahre, und nur aus erheblichen Gründen auf eine kürzere Zeit, niemals aber unter drei Jahre festgesetzt werden.

§. 7.

Der Jagdpächter hat einen zweijährigen, stets in Geld festzusetzenden Pachtbetrag in vorhinein zu erlegen, wovon die eine Hälfte als Kauzion, die andere Hälfte als Pachtschilling des ersten Jahres zu gelten hat. Die Kauzion kann auch in Staatspapieren, nach dem Börsekourse des Erlagstages berechnet, erlegt werden.

§. 8.

Der einjährige Pachtbetrag muß immer vier Wochen vor Beginn eines jeden Pachtjahres, bei sonstiger neuerlicher Lizitazion des Pachtes, auf Kosten und Gefahr des Pächters in vorhinein entrichtet werden.

§. 9.

Die Kauzions- urd Pachtbeträge sind bei dem Steuer-Amte zu erlegen. Vier Wochen nach Ablauf der Pachtzeit wird dem Pächter der Kauzionsbetrag, in soweit er nicht für Ersatz oder Strafbeträge in Anspruch genommen wird, über Anweisung der politischen Behörde erfolgt.

§. 10.

Ausnahmsweise, und wenn der Pacht selbst den, in der gegenwärtigen Verordnung vorgezeichneten Bedingungen entspricht, kann die politische Bezirksbehörde bereits bestehende Pachtverträge nach Einvernehmung der betreffenden Gemeinde auch ohne Einleitung einer öffentlichen Lizitazion nach Maßgabe der Vorschrift dieser Verordnung verlängern.

§. 11.

Hinsichtlich der Vertheilung des jährlichen Rein-Ertrages der Jagd ist sich nach der Bestimmung des §. 8 des Allerhöchsten Jagdpatentes vom 7. März 1849 zu benehmen.

§. 12.

Bez przyzwolenia władzy politycznéj nie wolno zadzierżawionego polowania odstępować drugim osobom w subarendę ani częściowo, ani w całości, czy to za zapłatę w pieniądzach, czy też z zastrzeżeniem jakiéj części dochodu z polowania, inaczéj bowiem interes jest nieważny, a strony popadną w karę.

Również zamiana pojedynczych części graniczących z sobą obszarów polowania, zawisła od zatwierdzenia władzy politycznéj.

§. 13.

Dzierżawcy polowania, równie jak posiadacze gruntów, wzmiankowani w §. 5. najwyższego patentu z dnia 7. Marca 1849 r., winni są pod własną odpowiedzialnością do dozoru polowania ustanowić uczonych myśliwych, lub przynajmniéj znawców, którzy przez władzę polityczną powiatową za zdolnych do tego są uznani, i onychże téjże władzy wymienić.

§. 14.

Za przyzwoleniem władzy politycznéj może także sam właściciel polowania (właściciel gruntów lub dzierżawca polowania) ustanowionym być jako biegły dozorca polowania.

§. 15.

Do wyżwspomnionego wykazania (§§. 13. i 14.), pozwala się teraźniejszym właścicielom polowania termin trzymiesięczny od dnia ogłoszenia niniejszego rozporządzenia. Jeżeli wykazanie nie nastąpi, natenczas posiadacze polowania, własne prawo mający, zmuszeni być powinni do tego stosownemi środkami przymusu, co do dzierżawców zaś należy rozwiązać dzierżawę, i nakazać nowe wydzierżawienie na ich koszt i niebezpieczeństwo.

§. 16.

Przeciw wykonaniu niniejszego rozporządzenia nie można czynić zarzutów z tytułu prywatnego.

§. 17.

Do wykonywania polowania w imieniu własném lub obcém, nikt nie ma prawa, kto nie uzyskał pozwolenia noszenia broni myśliwskiéj, stosownie do najwyższego patentu z dnia 24. Października 1852 *) (§§. 14. i 19.).

---

*) Dziennik praw Państwa nr. 223, i Dziennik praw krajowych, część XLII., nr. 304.

§. 12.

Die theilweise oder gänzliche Ueberlassung gepachteter Jagden in Afterpacht oder an Dritte gegen Vergütung in Geld oder Vorbehalt eines Theiles des Jagd-Erträgnißes darf ohne Zustimmung der politischen Behörde, bei sonstiger Ungiltigkeit des Geschäftes und Straffälligkeit der Parteien, nicht stattfinden.

Ebenso ist der Austausch einzelner Theile an einander grenzender Jagdgebiete von der Genehmigung der politischen Behörde abhängig.

§. 13.

Die Jagdpächter, sowie die im §. 5 des Allerhöchsten Jagdpatentes vom 7. März 1849 bezeichneten Grundbesitzer müssen unter eigener Verantwortung zur Beaufsichtigung der Jagd gelernte Jäger, oder doch wenigstens von der politischen Bezirksbehörde dazu als befähiget erkannte sachkundige Personen bestellen, und der genannten Behörde namhaft machen.

§. 14.

Mit Bewilligung der politischen Behörde kann auch der Jagd-Inhaber selbst (Grund-Eigenthümer oder Jagdpächter) als sachkundiger Aufseher bestellt werden.

§. 15.

Zu dieser Nachweisung (§§. 13 und 14) wird den dermaligen Jagd-Inhabern eine dreimonatliche Frist vom Tage der Kundmachung dieser Verordnung zugestanden. Erfolgt die Nachweisung nicht, so sind die selbstberechtigten Jagdbesitzer dazu durch die geeigneten Vollzugsmittel zu verhalten, gegen die Jagdpächter ist aber sofort mit Auflösung der Pachtung und Wiederverpachtung auf ihre Gefahr und Kosten vorzugehen.

§. 16.

Einwendungen aus einem privatrechtlichen Titel gegen den Vollzug der in dieser Verordnung enthaltenen Bestimmungen finden nicht Statt.

§. 17.

Zur Ausübung der Jagd im eigenen oder fremden Namen ist Niemand berechtiget, der nicht in Gemäßheit des Allerhöchsten Patentes vom 24. Oktober 1852*) (§§. 14 und 19) die Bewilligung zum Tragen von Jagdwaffen erhalten hat.

---

*) Reichs-Gesetzblatt Nr. 223 und Landes-Gesetzblatt, XLII. Stück, Nro. 304.

§. 18.

Wszelkie przestąpienie lub obejście niniejszych przepisów, podlega karze pieniężnéj od 25—200 złr. m. k., która wymierzoną będzie przez władzę polityczną, i przypadnie na rzecz instytutu ubogich tego miejsca, w którém przestąpienie zostało popełnioném.

Jeżeli kara pieniężna nałożoną być mająca, sama przez się albo ze względu na stosunki winnego, nie może być sciągniętą, wówczas należy ją zamienić w karę aresztu, licząc jeden dzień za każde pięć złr. m. k.

Bach m. p.

§. 18.

Jede Uebertretung oder Umgehung dieser Vorschriften ist von der politischen Behörde mit einer Geldstrafe von 25—200 fl. Konvenzions-Münze zu belegen, welche dem Armen-Institute des Ortes, wo die Uebertretung begangen wurde, zufällt.

Wenn die zu verhängende Geldstrafe an und für sich, oder mit Rücksicht auf die Verhältnisse des Straffälligen nicht eingebracht werden kann, so ist sie in Arreststrafe von je Einem Tag für fünf Gulden zu verwandeln.

Bach m. p.

§. 18.

Jede Uebertretung oder Umgehung dieser Vorschriften ist von der betreffenden Behörde mit einer Geldbuße von 25—200 fl. Konv.-Münze zu belegen, welche dem Armen-Institute des Ortes, wo die Uebertretung begangen wurde, zufällt.

Wenn die zu verhängende Geldbuße [illegible], oder mit Rücksicht auf die Vermögensumstände des Straffälligen nicht eingebracht werden kann, so ist sie in Arreststrafe von je Einem Tag für fünf Gulden zu verwandeln.

Bach m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XLVIII.

Wydana i rozesłana dnia 24. Czerwca 1853.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XLVIII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 24. Juni 1853.

Jahrgang 1852.

339.

Rozporządzenie Ministerstwa Wojny z dnia 7. Grudnia 1852,

(Dziennik praw Państwa, część LXXIX., nr. 262, wydana dnia 31. Grudnia 1852),

mocą którego, w skutku najwyższego postanowienia z dnia 24. Listopada 1852, wydaje się przepis o sądownictwie w zakładach naukowych wojskowych.

Jego Ces. Król. Apostolska Mość raczył najwyższém postanowieniem Swojém z dnia 24. Listopada 1852 r. zatwierdzić następujące prawidła przy wykonywaniu sądownictwa w zakładach naukowych wojskowych.

Sądownictwo w akademiach wojskowych należy tak w sprawach karnych, jakoteż w sprawach cywilnych do Ministra Wojny, i rozciąga się na wszystkie osoby, należące do stanu służby tychże instytutów, z wyjątkiem dyrektora akademii.

Temu sądownictwu podlegają zatém:

Piérwsze. Uczniowie.

Drugie. Wszyscy oficerowie, ustanowieni w akademii do udzielania nauk i do dozoru niżéj podpułkownika, bez względu na to, czy tamże przydzielonymi zostali ze stanu armii czynnéj, czy też ze stanu pensyi, a to od téj chwili, gdy ukończą przepisany czas próby.

Trzecie. Ustanowieni tamże duchowni i urzędnicy, z wyjątkiem nauczycieli przyjętych ze stanu cywilnego.

Czwarte. Żołnierze stale przeznaczeni do dozoru lub innéj służby niżéj feldfebla lub wachmistrza, tak w ciągu czasu próby, jakoteż po skuteczném odbyciu onegoż.

Piąte. Osoby przyjęte stale do usług około domu lub osób za płacę miesięczną lub roczną, bez różnicy, czy mieszkają w budynku instytutu, czy też zewnątrz tegoż.

Szóste. Żony i małoletnie dzieci osób wymienionych pod 2—5, jeżeli takowe w ogólności podlegają sądownictwu wojskowemu według patentu z dnia 22. Grudnia 1851 r.

Sądy akademiczne nie będą mieć nadopieki nad sierotami osób pod 2—3 wymienionych, lecz winny są podobnie jak sądy pułkowe, po ukończeniu pertraktacyi spadku po ojcu, przenieść sprawę pupilarną do sądu właściwego; dla tego też przez przyjęcie ucznia do akademii nie zajdzie żadna zmiana co do dotychczasowéj władzy opiekuńczéj.

339.

Verordnung des Kriegsministeriums vom 7. Dezember 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXXIX. Stück, Nr. 262, ausgegeben am 31. Dezember 1852),

womit in Folge Allerhöchster Entschließung vom 24. November 1852 die Gerichtsbarkeit in den Militär-Bildungs-Anstalten festgesetzt wird.

Seine kaiserlich-königliche Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 24. November 1852, nachstehende Bestimmungen über die Ausübung der Gerichtsbarkeit in den Militär-Bildungs-Anstalten zu genehmigen geruhet:

Die Gerichtsbarkeit über die Militär-Akademien steht sowohl in Strafsachen, als in bürgerlichen Rechts-Angelegenheiten dem jeweiligen Kriegsminister zu; sie erstreckt sich über alle zum Dienststande dieser Institute gehörigen Personen, mit Ausnahme des Akademie-Direktors.

Dieser Gerichtsbarkeit sind demnach unterworfen:

Erstens, die Zöglinge;

Zweitens, alle zum Unterrichte und zur Aufsicht daselbst angestellten Offiziere, vom Oberstlieutenant abwärts — ohne Unterschied, ob sie aus dem aktiven Stande der Armee, oder aus dem Pensionsstande dahin eingetheilt werden — und zwar von dem Zeitpunkte, als dieselben die vorgeschriebene Prüfungszeit vollendet haben;

Drittens, die daselbst angestellten Geistlichen und Beamten — mit Ausnahme der aus dem Zivilstande aufgenommenen Lehrer;

Viertens, die daselbst zur Aufsicht oder sonstigen Dienstleistung dauernd kommandirte Mannschaft vom Feldwebel oder Wachtmeister abwärts, sowohl während, als nach der mit Erfolg bestandenen Probezeit;

Fünftens, die zum Haus- oder persönlichen Dienste gegen monatlichen oder jährlichen Lohn dauernd aufgenommenen Personen, ohne Unterschied, ob sie in oder außer dem Gebäude des Institutes wohnen;

Sechstens, die Gattinnen und minderjährigen Kinder der von 2. bis 5. genannten Personen, soferne solche nach dem Patente vom 22. Dezember 1851 überhaupt der Militärgerichtsbarkeit unterliegen.

Die Führung der Obervormundschaft über die Waisen der im Absatze 2 und 3 genannten Personen kommt den Gerichten der Akademie nicht zu, sondern sie haben gleich den Regimentsgerichten, nach beendeter Abhandlung über den Nachlaß des Vaters, den Pupillarfall dem kompetenten Gerichte zu übertragen; daher auch durch die Aufnahme eines Zöglinges in die Akademie in der bisherigen Vormundschafts-Behörde keine Aenderung vor sich geht.

Minister Wojny deleguje sądownictwo dyrektorowi akademii, który je wykonywać będzie przez audytora do tego przeznaczonego.

Jeżeli zaś idzie o karno-sądowe dochodzenie oficera, urzędnika, duchownego lub ucznia, natenczas należy akta śledztwa przygotowawczego przedłożyć Ministrowi Wojny do rozstrzygnienia, i jemu przesłany być winien także wyrok wydany, przed jego ogłoszeniem, do ratyfikacyi, jeżeli obwiniony jest jedną z wymienionych osób, lub gdy wyrok wypadł na karę śmierci, lub na robotę w fortecy.

Pozwolenie żenienia się udziela oficerom i urzędnikom Minister Wojny, w porozumieniu z Szefem sekcyi zakładów nauki wojskowéj przy najwyższéj Komendzie wojskowéj.

Prawo karania w drodze dyscyplinarnéj osób, należących do sądownictwa akademicznego, posiada Dyrektor akademii w téj saméj rozciągłości, jak Komendant pułku.

Csorich m. p.

340.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 16. Grudnia 1852 r. *),

wydane do wszystkich urzędów obwodowych (za równoczesném udzieleniem odpisu Komisyi gubernialnéj krakowskiéj ku zarządzeniu ogłoszenia w tamtéjszym okręgu),

jako gminy miejscowe obowiązane są dostarczać (subministrować) naturalia przeciągającemu wojsku należne.

Według najwyższego postanowienia, reskryptem wysokiéj nadwornéj Rady Wojennéj z dnia 7. Lutego 1824 r. A. 629 wydanego, obowiązane są gminy miejscowe przeciągającemu tylko, nie zaś i stojącemu na załodze wojsku, gdzie administracya wojskowa nie ma własnego instytutu żywienia, dostarczać (subministrować) należne naturalia za kwitami odbiorczemi należycie wystawionemi, za co im następnie od najbliższéj administracyi magazynów żywności według targowych cen, jakie były w czasie wydania (naturaliów), ma być zapłacono.

Toż najwyższe postanowienie, w skutek wysokiego dekretu Kancelaryi Nadwornéj z dnia 24. Sierpnia 1826 roku do l. 23159 rozporządzeniem tutejszém z dnia 24. Września 1826 r. do l. 55427 udzielone zostało wszystkim urzędom obwodowym, i znajduje się w Zbiorze ustaw prowinc. nr. 125 str. 158.

---

*) Odpisu tego rozporządzenia udzielono równocześnie c. k. krajowéj Komendzie wojskowéj.

Der Kriegsminister delegirt die Gerichtsbarkeit an den Akademie-Direktor, welcher solche durch den hiezu bestimmten Auditor auszuüben hat.

Wenn es sich jedoch um die strafgerichtliche Untersuchung eines Offiziers, Beamten, Geistlichen oder Zöglinges handelt, sind die Voruntersuchungs-Akten dem Kriegsminister zur Schlußfassung vorzulegen, sowie demselben auch der geschöpfte Spruch — vor dessen Kundmachung — zur Ratifikazion einzusenden ist, wenn der Beschuldigte eine von den genannten Personen ist, oder wenn auf die Todesstrafe oder Schanz-Arbeit erkannt wurde.

Die Bewilligung zur Verehelichung von Offizieren und Beamten ertheilt der Kriegsminister, nach Einvernehmen mit dem Chef der Sekzion für Militär-Bildungs-Anstalten, beim Allerhöchsten Armee-Oberkommando.

Das Disziplinar-Strafbefugniß über die zur Akademie-Gerichtsbarkeit gehörenden Personen besitzt der jeweilige Akademie-Direktor in gleichem Umfange, wie solches einem Regiments-Kommandanten zusteht.

Csorich m. p.

340.

Erlaß des Landesguberniums vom 16. Dezember 1852*),

an sämmtliche Kreisämter (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an die Gubernial-Kommission in Krakau behufs der zu veranlassenden Verlautbarung im dortigen Gebiete),

über die Verpflichtung der Ortsgemeinden zur Subministrirung der den durchziehenden Truppen gebührenden Naturalien.

Laut der mit dem Reskripte des hohen Hofkriegsrathes vom 7. Februar 1824 A 629 herabgelangten Allerhöchsten Entschließung sind die Ortsgemeinden verpflichtet, bloß durchziehenden, aber keineswegs auch garnisonirenden Truppen, da wo Seitens der Militär-Administrazion keine eigene Verpflegs-Anstalt besteht, die gebührenden Naturalien gegen gehörig ausgefertigte Fassungs-Quittungen zu verabreichen (zu subministriren), wofür ihnen dann bei der nächsten Verpflegs-Magazins-Verwaltung die nach den zur Zeit der Abgabe bestandenen Marktpreisen entfallende Vergütung geleistet werden muß.

Dieselbe Allerhöchste Anordnung wurde in Folge hohen Hofkanzlei-Dekretes vom 24. August 1826 Z. 23159 den sämmtlichen Kreisämtern mit dem hierortigen Erlaße vom 23. September 1826 Z. 55427 bekannt gemacht, und ist in der Provinzial-Gesetzsammlung Nr. 125, Seite 158 enthalten.

---

*) Eine Abschrift dieses Erlaßes wurde unter Einem dem k. k. Landes-Militär-Kommando mitgetheilt.

Mimo to zdarzył się według udzielonéj przez c. k. krajową Komendę Wojskową pod dniem 10. b. m. do l. S. 8704 wiadomości wypadek taki, iż pewien przełożony miejscowy furażu dla przechodzących koni pewnego c. k. Jenerała na pokazany sobie kwit należycie wystawiony wydać nie chciał, i dopiéro za zapłatę w gotowiźnie uiszczoną wydał.

Celem zapobieżenia podobnym nieprzyzwoitościom poleca się Urzędowi Obwodowemu, aby wyżéj powołane tutejsze rozporządzenie podległym sobie dominiom i gminom (gromadom) z tym dodatkiem przywiódł na pamięć, iż za scisłe wykonanie tegoż przełożeni gmin są odpowiedzialni.

Gołuchowski m. p.

341.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 17. Grudnia 1852,

wydane do wszystkich Urzędów Obwodowych, włącznie z Bukowiną (za równoczesném udzieleniem odpisu gubernialnej Komisyi krakowskiej i c. k. krajowéj Komendzie Wojskowéj),

co do niektórych postanowień względem stawienia rekrutów.

Wysokie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Wysokiém Ministerstwem Wojny spowodowane głównem sprawozdaniem o ostatniéj rekrutacyi do siebie od władz politycznych podaném, uznało potrzebę, wysokiém rozporządzeniem z dnia 8. Grudnia r. b. do l. 31386 wydać następujące postanowienia:

1. iż wszystkie do dnia powszechnéj rekrutacyi urzędownie zanotowane nadwyżki w rekrutach od kontyngensów dotyczących okręgów losowania potrącone być mają, w którymto względzie wydaje wysokie Ministerstwo Wojny wyraźny rozkaz do c. k. krajowéj Komendy Wojskowéj.

2. Na każdym dokumencie podróży, (paszporcie, książce wędrowniczéj i t. d.), wydanym człeku będącemu w wieku wojskowéj służbie podlegającym nanotować, a zarazem mu ustnie na pamięć przywieść należy, że, kiedy i gdzie według udzielonego Urzędowi Obwodowemu pod dniem 9. Stycznia r. b. l. 1081, wysokiego rozporządzenia ministeryalnego z dnia 2. Stycznia r. b. l. 129. meldować, i czego w razie zaniechania tegoż spodziéwać się ma.

3. Iż przy wszystkich dodatkowych stawieniach rekruta, komisarz polityczny i lekarz cywilny wspólnie urzędować mają.

4. Iż każda polityczna władza stawiennicza, spostrzegłszy, że jaki naborowy, na jéj żądanie przez obcą komisyę asenterunkową pod rewizyę poddany, do wojska nie został przyjęty, chociaż go władza polityczna, idąc za zdaniem cywilnego swego lekarza, zdatnym uznaje, tegoż naborowego superarbitrującéj komisyi przedstawić powinna.

Dessenungeachtet ist laut der von dem k. k. Landes-Militär-Kommando unterm 10. d. M. S. 8704 gemachten Mittheilung der Fall vorgekommen, daß ein Ortsvorsteher die Fourage für durchpassirte Pferde eines k. k. Generals auf die ihm vorgewiesene, ordentlich ausgestellte Quittung nicht erfolgen wollte, und solche erst gegen bare Bezahlung verabreicht hat.

Um ähnlichen Unzukömmlichkeiten vorzubeugen, wird dem Kreisamte aufgetragen, die obbezogene hierortige Verordnung den unterstehenden Dominien und Gemeinden mit dem Beisatze in Erinnerung zu bringen, daß die Gemeinde-Vorsteher für deren pünktliche Erfüllung verantwortlich sind.

Goluchowski m. p.

341.

Erlaß des Landesguberniums vom 17. Dezember 1852,

an sämmtliche Kreisämter mit Einschluß der Bukowina, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an die Gubernial-Kommission in Krakau und das k. k. Landes-Militär-Kommando),

betreffend einige Bestimmungen hinsichtlich der Rekrutenstellung.

Das hohe Ministerium des Innern hat im Einvernehmen mit dem hohen Ministerium des Kriegswesens aus Anlaß der Hauptberichte der politischen Behörden über die letzte Rekrutirung mit dem hohen Erlaße vom 8. Dezember l. J. Z. 31386 Nachstehendes zu bestimmen befunden:

1. daß alle bis zum Tage der allgemeinen Rekrutirung in ämtliche Vormerkung gelangten Guthabungen von den Kontingenten der betreffenden Losungsbezirke abgerechnet werden sollen, worüber von Seite des hohen Kriegsministeriums an das k. k. Landes-Militär-Kommando die ausdrückliche Weisung ergeht.

2. Auf jeder einem, im militärpflichtigen Alter Stehenden ausgefolgten Reise-Urkunde (Paß, Wanderbuch ꝛc.) ist anzumerken, zugleich demselben mündlich in Erinnerung zu bringen, daß, wann und wo er sich nach dem, dem Kreisamte unterm 9. Jänner l. J. Z. 1081 bekannt gegebenen hohen Ministerial-Erlaße vom 2. Jänner l. J. Z. 129 zu melden, und welche Behandlung er im Falle des Unterlasses zu erwarten habe.

3. Daß bei allen Nachstellungen ein politischer Kommissär und ein Zivilarzt mitzuwirken habe.

4. Daß jede politische Stellungsbehörde, welcher vorkömmt, daß ein auf ihr Verlangen bei einer fremden Assentirungs-Kommission untersuchter Stellungspflichtiger zum Militär nicht angenommen wurde, obwohl sie ihn nach dem Erkenntnisse ihres Zivil-Arztes für tauglich findet, diesen Stellungspflichtigen der Superarbitrirungs-Kommission vorzuführen hat.

5. Iż naborowi, których asenterunkowa komisya podczas poprzedzającéj rekrutacyi nadto słabymi uznała, przy najbliższéj następnéj rekrutacyi z tego tytułu już nie przed piérwszą, ale w swojéj właściwéj klasie wieku mają być stawieni; przezco znosi się ogłoszone pod dniem 20. Grudnia 1842 r. l. 81024 rozporządzenie (Zbiór ustaw prowincyonalnych nr. 197. str. 732), opiewające, jako tacy ludzie za słabych uznani, przy następnéj rekrutacyi przed wszystkimi stawieni być mają.

Według tego ma Urząd Obwodowy sciśle się zachowywać, do zwierzchności naborowych odpowiedne wydać polecenia, i miéć scisłą baczność, aby te wysokie postanowienia dokładnie wykonywano.

Gołuchowski m. p.

342.

Rozrządzenie Ministerstwa Finansów z dnia 19. Grudnia 1852,

(Dziennik praw Państwa, część LXXIX., nr. 264, wydana dnia 31. Grudnia 1852),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem Dalmacyi,

mocą którego, w skutku najwyższego postanowienia z dnia 15. Grudnia 1852 r., obwieszczone zostają niektóre zmiany w przepisach o podatku konsumcyjnym od piwa.

W celu sprawiedliwszego i równiejszego nałozenia podatku na piwo, i dla zabezpieczenia skarbu Państwa, równie jak rzetelnych producentów przeciw szkodom, jakie obom bywają wyrządzone przez obejście norm obecnie istniejących, raczył Jego Ces. Król. Apostolska Mość najwyższém postanowieniem Swojém z dnia 15. Grudnia 1852 r., po wysłuchaniu Ministrów i zdania Rady Państwa, nakazać, iż podatek konsumcyjny, opłacany od wyrabiania piwa, wymierzonym być ma nie tak jak dotąd podług ilości tylko, lecz także podług ekstraktowości brzeczki, tudzież, iż dotychczasowe przepisy o urzędowym dozorze i kontroli stosownie zmienionemi być mają.

Następujące zatém przepisy mają moc obowiązującą:

§. 1.

Podatek konsumcyjny od piwa pobiérać się będzie według całéj ilości, wniesionéj na chłodnik, tudzież według ekstraktowości brzeczki, któréj dochodzić należy przed przymieszaniem fermentu (drożdżeniu), za pomocą urzędowego cukromiaru (sacharometru) przy temperaturze o 14^0 Réaumura.

Wolny od podatku wpust piwa nie ma miejsca.

5. Daß die von der Assentirungs-Kommission bei der nächst vorhergegangenen Rekrutirung zu schwach befundenen Militärpflichtigen, bei der nächstfolgenden Rekrutirung nicht mehr aus diesem Titel vor der ersten, sondern nur in ihrer eigenen Altersklasse gestellt werden sollen; wodurch die unterm 20. Dezember 1842 Z. 81024 bekannt gegebene Verordnung (Provinzial-Gesetzsammlung, Nr. 197, Seite 732), daß derlei schwach befundene Individuen bei der folgenden Rekrutirung vor allen Andern vorzuführen seien, außer Wirksamkeit tritt.

Hiernach hat das Kreisamt sich genau zu benehmen, die entsprechenden Weisungen an die Stellungsobrigkeiten zu erlassen, und strenge darauf zu sehen, daß diese hohen Bestimmungen pünktlich befolgt werden.

Gołuchowski m. p.

342.

Erlaß des Finanzministeriums vom 19. Dezember 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXXIX. Stück, Nro. 264, ausgegeben am 31. Dezember 1852),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme von Dalmazien,

womit in Folge Allerhöchster Entschließung vom 15. Dezember 1852 einige Abänderungen der gesetzlichen Bestimmungen über die Verzehrungssteuer vom Biere kund gemachtwerden.

Um eine gerechtere und gleichmäßigere Besteuerung des Bieres zu erzielen, und den Staatsschatz, sowie die redlichen Gewerbetreibenden gegen jene Nachtheile zu schützen, welche beiden durch Umgehungen der dermal bestehenden Normen erwachsen, haben Seine k. k. Apostolische Majestät mit Allerhöchster Entschließung vom 15. Dezember 1852, über Vernehmung der Minister und nach Anhörung des Reichsrathes, anzuordnen geruht, daß die bei der Erzeugung vom Biere zu entrichtende Verzehrungssteuer nicht mehr, wie bisher, bloß nach der Menge, sondern auch nach dem Extraktgehalte der Bierwürze bemessen werde, die bisherigen Bestimmungen über die ämtliche Ueberwachung und Kontrole aber angemessen zu ändern seien.

Es haben daher folgende Bestimmungen in Wirksamkeit zu treten:

§. 1.

Die Verzehrungssteuer vom Biere wird nach der vollen auf den Kühlstock gebrachten Menge und nach dem, vor der Beimischung des Gährungsmittels durch Anwendung des ämtlichen Zuckermessers (Sacharometers) bei einer Temperatur von 14 Graden Réaumur zu erhebenden Extraktgehalte der Bierwürze eingehoben.

Ein steuerfreier Einlaß findet nicht Statt.

§. 2.

W oznajmieniach o przedsiębraniu warzenia piwa, należy także oprócz szczegółów, obecnie już przepisanych, podać także ekstraktowość brzeczki wyrobić się mającéj, w całych stopniach sacharometru, tudzież, jeżeli się ma rozpuszczać takową, podać rozpuszczenie onéjże w granicach ustanowionych w §. 17. Te szczegóły wyrażonemi będą także w boletach płatniczych.

§. 3.

Co się tycze oznajmień, zostawia się piwowarom wolny jeden stopień nad liczbę oznajmioną, i jeden stopień niżéj takowéj, w taki sposób, iż ani późniejsza dopłata do podatku żądaną, ani też postępowanie w drodze karnéj zaprowadzoném nie będzie, jak długo brzeczka piwa nie będzie znalezioną o jeden stopień mniejszą lub większą, jak była oznajmiona. Brzeczka o więcéj jak 20 stopni sacharometru może się wyrabiać tylko z uprzedniém pozwoleniem kierującéj władzy dochodowéj powiatowéj.

§. 4.

Kwota podatkowa obliczać i wybiérać się będzie według liczby oznajmionych stopni sacharometru (procentów ekstraktu), iż należytość nie będzie nigdy wymierzoną niżéj kwoty wypadającéj od 12 stopni sacharometru, a obliczenie według pojedynczych stopni tylko od téj jętości ekstraktu miejsce miéć może, która 12 stopni przewyższa.

Obliczenie dzieje się zresztą w taki sposób, iż oznajmiona liczba wiader (w Królestwie Lombardzko-Weneckiem kentalów metrycznych) multyplikowaną będzie przez oznajmioną liczbę stopni sacharometru, a zaś produkt ten następnie przez kwotę podatkową, ustanowioną na jeden stopień sacharometru.

§. 5.

Kwota podatkowa za jeden stopień sacharometru stanowi się:

Dla Królestwa Lombarzko-Weneckiego na dwadzieścia dziewięć centezymów; dla Królestwa Czeskiego, z wyjątkiem okręgu Aszerskiego, na trzy krajcary i jednę czwartą krajcara; dla Królestwa Węgierskiego, tudzież dla Królestw Kroacyi i Slawonii, dla Województwa Serbskiego i Banatu Temeskiego, dla Wielkiego Księstwa Siedmiogrodzkiego i dla Pogranicza Wojskowego, na trzy krajcary monetą konwencyjną; dla Królestw Galicyi i Lodomeryi z Wielkiém Księstwem Krakowskiém i z Księstwem Bukowiną na dwa i pół krajcara; dla innych krajow koronnych na trzy i pół krajcara monetą konwencyjną.

§. 6.

Za wyrabianie piwa w zamkniętych miastach, a mianowicie w Wiédniu, Medyolanie i Wenecyi, stanowi się podwójna, dla innych miast, z wyjątkiem

§. 2.

In den Anmeldungen über das vorzunehmende Bräuverfahren ist außer den schon dermalen vorgeschriebenen Angaben auch der Extraktgehalt der zu erzeugenden Bierwürze in ganzen Sacharometer-Graden, sowie wenn eine Verdünnung der Bierwürze beabsichtiget wird, diese Verdünnung innerhalb der in dem §. 17 festgesetzten Grenzen anzugeben. Diese Angaben werden auch in den Zahlungsbolleten ausgedrückt werden.

§. 3.

In Absicht auf diese Anmeldungen wird den Gewerbetreibenden Ein Grad über die angemeldete Zahl und Ein Grad unter derselben in solcher Weise freigelassen, daß weder eine nachträgliche Versteuerung gefordert, noch ein Strafverfahren eingeleitet wird, so lange die Bierwürze nicht über Einen Grad leichter oder nicht über Einen Grad schwerer befunden wird, als angemeldet wurde. Bierwürzen von mehr als 20 Sacharometer-Graden dürfen nur über vorläufige Bewilligung der leitenden Gefälls-Bezirks-Behörde erzeugt werden.

§. 4.

Der Steuerbetrag wird nach der angemeldeten Anzahl der Sacharometer-Grade (der Extraktprozente) dergestalt berechnet und eingehoben, daß die Gebühr nie unter dem für 12 Sacharometer-Grade entfallenden Betrage zu bemessen ist, und die Berechnung nach einzelnen Graden nur für den Extraktgehalt, der 12 Grade überschreitet, stattzufinden hat.

Die Berechnung geschieht übrigens in der Art, daß man die angemeldete Zahl der Eimer (im lombardisch-venezianischen Königreiche der metrischen Quintale) mit der angemeldeten Zahl der Sacharometer-Grade und dann das Produkt mit dem für Einen Sacharometer-Grad festgesetzten Steuerbetrage multiplizirt.

§. 5.

Der Steuerbetrag für Einen Sacharometer-Grad wird festgesetzt:

Für das lombardisch-venezianische Königreich mit neun und zwanzig Centesimi; für das Königreich Böhmen, mit Ausnahme des Ascher Gebietes, mit drei und einem Viertelkreuzer; für das Königreich Ungarn, dann für das Königreich Kroazien und Slavonien, die serbische Woiwodschaft mit dem Temeser Banate, das Großfürstenthum Siebenbürgen und die Militärgrenze mit drei Kreuzer Konvenzions-Münze; für das Königreich Galizien nebst dem Herzogthume Krakau und dem Herzogthume Bukowina mit zwei und einem halben Kreuzer; für die übrigen Kronländer ,mit drei und einem halben Kreuzer Konvenzions-Münze.

§. 6.

Für die Bier-Erzeugung in den geschlossenen Städten wird, und zwar: für Wien, Mailand und Venedig das Doppelte, für die übrigen, mit Ausnahme von

Budy, staréj Budy, Pesztu i Preszburga, półtoraczna kwota téj należytości, która na mocy §. 5. dla kraju koronnego, w którym te miasta leżą, jest naznaczoną, jako kwota podatkowa za jeden stopień sacharometru.

§. 7.

Od wprowadzania piwa do miast zamkniętych opłacać należy:

a) od wiadra po 120 funtów wiedeńskich *sporco:* w Wiédniu pięćdziesiąt sześć krajcarów monetą konw.; w Pradze dwadzieścia sześć krajcarów monetą konw.; we Lwowie dwadzieścia krajcarów monetą konwenc., w innych miastach zamkniętych, nie Lombardzko-Weneckich, oprócz Budy z Starą Budą, Pesztu i Preszburga, dwadzieścia ośm krajcarów monetą konwencyjną;

b) od kentala metrycznego *netto,* licząc 111,6 kilogr. *sporco:* w Medyolanie i Wenecyi cztery liry austryackie i 64 centezymów; w innych Lombardzko-Weneckich zamkniętych miastach dwie austryackie liry i 32 centezymi.

Przy wyprowadzaniu piwa z miast zamkniętych zwracać się będzie:

a) od wiadra po 120 funtów *sporco:* w Wiédniu trzydzieści ośm i pół krajcara monetą konw.; w Pradze siedmnaście krajcarów i siedm ósmych części krajcara monetą konw., a we Lwowie jedenaście krajcarów i trzy ćwierci krajcara monetą konwencyjną; w innych miastach zamkniętych nie Lombardzko-Weneckich, oprócz Budy z Starą Budą, Pesztu i Preszburga, dziewiętnaście krajcarów i ćwierć krajcara monetą konwencyjną;

b) od kentala metrycznego *netto,* po 116,6 kilogr. *sporco* licząc: w Medyolanie i Wenecyi trzy liry austryackie i 19 centezymów; w innych miastach zamkniętych Lombardzko-Weneckich jednę lirę austryacką i dziewięćdziesiąt pięć i pół centezymów.

Co do tych browarów, które regularnie wyrób swój, lub część jego oddają do miast zamkniętych, będzie na żądanie ich z urzędu obliczoną najwyższa jętość stopni, do któréj brzeczka w nich podniesioną bywa (§. 17.), i pozwolonćm będzie opłacać podatek według téj najwyższéj jętości stopni, zamiast wyżwymienionéj różnicy w podatku pod warunkiem scisłego zachowania wszelkich środków, które władza dochodowa kierująca nakaże dla zapobieżenia nadużyciu.

§. 8.

Od wprowadzenia piwa w beczkach przez linię celną, należy opłacać w Królestwie Lombardzko-Weneckiém od *Quintale metrico netto* po 223¾ funtów celnych *sporco* licząc, cztery liry austryackie i 64 centezymów,

Ofen mit Alt-Ofen, Pesth und Preßburg das Ein- und Einhalbfache der mit dem §. 5 für das Kronland, in welchem sich diese Städte befinden, bemessenen Gebühr als Steuerbetrag für Einen Sacharometer-Grad festgesetzt.

§. 7.

Bei der Einfuhr vom Biere in die geschlossenen Städte ist zu entrichten:

a) Vom Eimer zu 120 Wiener Pfunden sporco: in Wien sechs und fünfzig Kreuzer Konvenzions-Münze; in Prag sechs und zwanzig Kreuzer Konvenzions-Münze; in Lemberg zwanzig Kreuzer Konvenzions-Münze; in den übrigen nicht lombardisch-venezianischen geschlossenen Städten, außer Ofen, mit Alt-Ofen, Pesth und Preßburg, acht und zwanzig Kreuzer Konvenzions-Münze;

b) vom Quintale metrico netto, zu 111,6 Kilogramen sporco gerechnet: in Mailand und Venedig vier österreichische Liren und 64 Centesimi; in den übrigen lombardisch-venezianischen geschlossenen Städten zwei österreichische Liren und 32 Centesimi.

Bei der Ausfuhr vom Biere aus den geschlossenen Städten werden zurückvergütet:

a) Vom Eimer zu 120 Wiener Pfunden sporco: in Wien acht und dreißig und ein halber Kreuzer Konvenzions-Münze; in Prag siebzehn siebenachtel Kreuzer Konvenzions-Münze, und Lemberg eilf dreiviertel Kreuzer Konvenzions-Münze; in den übrigen nicht lombardisch-venezianischen geschlossenen Städten, außer Ofen mit Alt-Ofen, Pesth und Preßburg, neunzehn und ein viertel Kreuzer Konvenzions-Münze;

b) vom Quintale metrico netto, zu 111,6 Kilogramen sporco gerechnet: in Mailand und Venedig drei österreichische Liren und 19 Centesimi; in den übrigen lombardisch-venezianischen geschlossenen Städten Eine österreichische Lire und fünf und neunzig und einhalb Centesimi.

Rücksichtlich jener Bräuereien, welche regelmäßig ihr Erzeugniß oder einen Theil desselben in geschlossenen Städten absetzen, wird die höchste Gradhältigkeit, auf welche in denselben die Bierwürzen gestellt werden (§. 17), über Ansuchen ämtlich ermittelt, und die Entrichtung der nach dieser höchsten Gradhältigkeit entfallenden, statt der oben angeführten Steuerdifferenz unter der Bedingung der genauen Beobachtung der Maßregeln, welche die leitende Gefällsbehörde zur Hintanhaltung eines Mißbrauches vorzeichnen wird, gestattet werden.

§ 8.

Bei der Einfuhr vom Biere in Gebünden über die Zoll-Linie sind im lombardisch-venezianischen Königreiche vom Quintale metrico netto, zu 223¾ Zoll-Pfunden sporco gerechnet, vier österreichische Liren und 64 Centesimi, in den

w innych krajach koronnych od wiadra niższo-austryackiego, licząc po 134 funtów celnych, pięćdziesiąt i sześć krajcarów monetą konwencyjną jako dodatek do podatku.

§. 9.

Osobny przepis ustanowi jak postępować należy przy oznaczeniu stopni sacharometru.

§. 10.

Jeżeli przy dochodzeniu stopnia sacharometru piwnéj brzeczki warki oznajmionéj takowy znaleziony będzie wyższym, jak jest podanym w oznajmieniu i w bolecie, natenczas późniejsze opłacenie należytości i postępowanie karne wtedy tylko mieć będzie miejsce, jeżeli różnica przenosi jeden stopień sacharometru.

Jeżeli brzeczka piwna nie osiągnie stopnia sacharometru oznajmionego, wtenczas ani będzie zwróconą należytość opłacona, ani wykreśloną gdy była zborgowaną.

§. 11.

Jeżeli względem warki, oznajmionéj stosownie do §. 10., zaprowadzoném będzie postępowanie karne, w takim razie położona będzie za podstawę przy obrachowaniu należytości wybrać się mającéj, jako i kary pieniężnéj, cała różnica między oznajmioną a sprawdzoną ilością stopni sacharometru, jednakże po odtrąceniu jednego stopnia w skutku ulżenia wspomnionego w §. 3. Ułamki stopnia sacharometru uważane i policzone będą za całe stopnie.

§. 12.

Co się tycze innych pokrzywdzeń dochodów i tych przestępstw dochodowych, które wprawdzie nie są pokrzywdzeniem dochodów, za które jednakże kara prawem oznaczona stosuje się według należytości podatkowéj, położonym będzie za podstawę przy obrachowaniu należytości podatkowéj, na zasadzie któréj kara wymierzona być ma, stopień sacharometru urzędownie sprawdzony, gdy idzie o brzeczkę piwną, do któréj jeszcze drożdżeń nie był dodany; we wszystkich zaś innych przypadkach jętość ekstraktu szesnastu stopni, jeżeli nie będzie udowodniony wyższy stopień brzeczki piwnéj, będącéj wprost przedmiotem przestępstwa dochodowego, lub jeżeli piwo jest przedmiotem przestępstwa, stopień odpowiadający mocy piwa.

§. 13.

Jeżeli w postępowaniu karném idzie o to, aby sprawdzić piérwotny stopień brzeczki, z któréj uległe karze piwo wyrobioném zostało, natenczas należy ustanowić takowe przez dochodzenie egzaminowanych i biegłych chemików.

übrigen Kronländern vom niederösterreichischen Eimer, zu 134 Zoll-Pfunden gerechnet, sechs und fünfzig Kreuzer Konvenzions-Münze an Verzehrungssteuer-Zuschlag zu entrichten.

§. 9.

Eine besondere Vorschrift wird näher bestimmen, wie bei der Erhebung des Sacharometer-Grades vorzugehen sei.

§. 10.

Wenn bei der Erhebung des Sacharometer-Grades der Bierwürze eines angemeldeten Gebräudes derselbe höher gefunden wird, als er in der Anmeldung und in der Bollete angegeben erscheint, so findet eine nachträgliche Gebühren-Abnahme und ein Strafverfahren nur dann Statt, wenn der Unterschied Einen Sacharometer-Grad überschreitet.

Die Zurückstellung einer entrichteten, oder, soferne eine Steuerborgung stattfand, die Abschreibung einer geborgten Gebühr, ist in dem Falle, wenn die Bierwürze den angemeldeten Sacharometer-Grad nicht erreicht, nicht gestattet.

§. 11.

Wenn über ein angemeldetes Gebräude nach dem §. 10 ein Strafverfahren einzutreten hat, so wird der Berechnung der nachträglich einzuhebenden Gebühr und der Geldstrafe der ganze Unterschied zwischen der angemeldeten und der erhobenen Sacharometer-Anzeige, jedoch in Folge des im §. 3 erwähnten Zugeständnißes, nach Abschlag Eines Grades, zum Grunde gelegt. Bruchtheile eines Sacharometer-Grades werden als ganze Grade angesehen und berechnet.

§. 12.

Bei anderen Gefällsverkürzungen und denjenigen Gefälls-Uebertretungen, die zwar keine Gefällsverkürzung sind, für welche jedoch die gesetzliche Strafe sich nach der Steuergebühr richtet, wird der Berechnung der Steuergebühr, auf deren Grundlage die Strafe zu bemessen ist, wenn es sich um Bierwürze handelt, welcher das Gährungsmittel noch nicht beigemischt ward, und deren Sacharometer-Grad ämtlich erhoben ist, dieser Sacharometer-Grad, in allen anderen Fällen ein sechszehngrädiger Extraktgehalt zum Grunde gelegt, wenn nicht ein höherer Extraktgehalt der Bierwürze dargethan wird, die unmittelbar den Gegenstand der Gefälls-Uebertretung ausmacht, oder, wenn Bier der Gegenstand der Uebertretung ist, der Stärke dieses Bieres entspricht.

§. 13.

Wenn es sich im Strafverfahren darum handelt, den ursprünglichen Sacharometer-Grad der Würze, woraus das in Straf-Anspruch genommene Bier erzeugt wurde, zu erheben, so ist derselbe durch den Befund sachverständiger geprüfter Chemiker festzustellen.

§. 14.

Piwowarzy uwolnieni zostają od dotychczasowego obowiązku prowadzenia rejestrów wyrobu i sprzedaży; winni są zaś prowadzić księgi przemysłowe stosownie do postanowień §§. 733. do 737. ustawy karnéj dochodowéj. W tych księgach wyszczególnione być winny pojedyncze warki. przy namienieniu bolety płatniczéj i stopnia sacharometru, tudzież rozpuszczenia brzeczki piwnéj.

§. 15.

Wyrabianie piwa zostanie pod dozorem (kontrolą) urzędowym

§. 16.

Przy wykonywaniu dozoru urzędowego uważaną będzie fermentacya główna za ukończoną, jeżeli drożdże zupełnie wydzielonemi zostały, a piwo przeszło w kiśnienie spokojne.

Dotychczasowe postanowienia o trwaniu kiśnienia zostają zniesione.

§. 17.

Wolno jest wyrobioną mocniejszą brzeczkę przed główną fermentacyą rozpuścić do stopnia odpowiedniego gatunkowi piwa wyrobić się mającego. Rozpuszczenie takie nie może jednak nigdy zejść niżéj najmniejszéj jętości 11 stopni sacharometru. Wszelkie pozwolone dalsze rozpuszczenie brzeczki będzie wprawdzie wolném od opłaty podatku, musi jednakże być podaném już w piérwotném oznajmieniu według wiader (w Królestwie Lombardzko-Weneckiém podług kentalów) wraz z szczegółami, przepisanemi w §. 2m i pozwoloném jest tylko pod dozorem urzędowym.

Kierującym władzom dochodowym wolno jest dozwolić w każdym pojedynczym przypadku drugiego gorącego nalewu na młóto, i ustanowić warunki tego pozwolenia.

§. 18.

Piwowarzy obowiązani są wykazać się boletami, iż brzeczka i zapasy piwa, znajdujące się w składach ich, opłaconemi zostały.

Również każdy piwowar winien się zaopatrzyć w sacharometer i termometer, wydane mu przez urząd dochodowy, przy zwróceniu kosztów, i obowiązanym jest na żądanie dozwolić ich użycia urzędnikowi dochodowemu, który do dozoru w browarze jest ustanowionym.

§. 19.

Dozorcy dochodów skarbowych mają prawo przyczynić przegląd i poszukiwania w lokalnościach browarnianych, ilekroć tego uznają potrzebę, tudzież

§. 14.

Die Bier-Erzeuger werden von der bisherigen Verpflichtung zur Führung von Erzeugungs- und Ausstoß-Registern enthoben; sie haben dagegen Gewerbebücher nach den in den §§. 733 bis 737 des Gefälls-Strafgesetzes enthaltenen Bestimmungen zu führen. In denselben müssen die einzelnen Gebräude unter Anführung der Zahlungsbollete und des Sacharometer-Grades, dann der Würze-Verdünnung aufgeführt werden.

§ 15

Der Gewerbebetrieb der Bierbereitung bleibt unter ämtliche Aufsicht (Kontrole) gestellt.

§. 16.

Bei der Handhabung der ämtlichen Aufsicht wird die Hauptgährung als vollendet angesehen, wenn der Hefen-Ausstoß beendiget und das Bier in die ruhige Gährung (Nachgährung) übergangen ist.

Die bisherigen Bestimmungen über die Dauer der Gährung treten außer Wirksamkeit.

§. 17.

Es wird gestattet, die erzeugte stärkere Bierwürze vor der Hauptgährung auf den, der erzeugenden Bier-Qualität angemessenen Grad zu verdünnen. Diese Verdünnung darf jedoch nie unter den mindesten Gehalt von 11 Sacharometer-Graden herabgehen. Jede hiernach zuläßige Verdünnung der Bierwürze bleibt zwar steuerfrei, sie muß jedoch schon in der ursprünglichen Anmeldung nach Eimern (im lombardisch-venezianischen Königreiche nach metrischen Quintalen) nebst den im §. 2 vorgeschriebenen Angaben aufgeführt werden, und ist nur unter ämtlicher Aufsicht gestattet.

Den leitenden Gefällsbehörden ist vorbehalten, von Fall zu Fall die Vornahme eines zweiten heißen Aufgußes auf die Trebern zu gestatten und die Bedingungen dieser Gestattung festzusetzen.

§. 18.

Die Bier-Erzeuger sind verpflichtet, die Versteuerung der in den Gewerberäumen befindlichen Bierwürze und Biervorräthe durch Bolleten nachzuweisen.

Auch muß jeder Bier-Erzenger mit einem, von den Gefällsbehörden gegen Vergütung der Kosten zu beziehenden Sacharometer und Thermometer versehen seyn, und deren Benützung dem in seinen Gewerberäumen die Ueberwachung pflegenden Gefälls-Angestellten daselbst auf Verlangen gestatten.

§. 19.

Der Gefälls-Aufsicht bleibt das Recht vorbehalten, in den Gewerberäumen, so oft sie es nothwendig findet, Nachschau zu pflegen und Durchsuchungen vorzunehmen,

żądać okazania boletów, i przeglądać księgi przemysłowe. Rewizye w piwnicach, w których zachowane jest piwo, nie przeznaczone do wyszynku, ani do użycia w browarze, czynione być mogą tylko wtenczas, gdy zachodzi podejrzenie dokonanego, lub zamierzonego pokrzywdzenia dochodów skarbowych.

§. 20.

Czynności w browarze takich podatkujących, którzy ukarani zostali za popełnienie ciężkiego przestępstwa dochodowego, na które ustawa oprócz kary pieniężnéj, nakłada karę aresztu lub przeciw którym rozpoczęte śledztwo za takie przestępstwa zniesionem zostało tylko dla braku prawnych dowodów, mogą być poddane przez władze dochodowe pod dozór ostrzejszy na czas pewny lub nieograniczony. Rozporządzenie, na mocy którego czynności podatkującego poddanemi zostały pod dozór ostrzejszy, tudzież oznaczenie tych zarządzeń, pod które został poddanym, należy mu ze strony urzędu dochodowego podać do wiadomości zawsze na pismie, zostawiając mu wolność wniesienia rekursu w przeciągu dni czternastu. Rekurs nie wstrzymuje nakazanych środków.

Srodki zaostrzonego dozoru, które władza dochodowa kierująca w całości lub pojedynczo według zdania swego nakazać może, są następujące:

1. Rozkaz, iż nie ma miejsce uwolnienie, dozwolone w §. 14. od prowadzenia rejestrów wyrobu i przedaży, nakazanych przepisami o podatku konsumcyjnym, a zatém, iż takowe rejestra prowadzone być muszą.

2. Numerowanie beczek, w które piwo nalewaném, i z których sprzedawaném bywa, tudzież obowiązek, iż podatkujący te numera tak w oznajmieniach, jako też w rejestrach wyrobu i przedaży wyszczególniać winien.

3. Obowiązek podatkującego do wyszczególnienia w oznajmieniach rodzaju i wagi przedmiotów, z których piwo wyrabia.

4. Nakaz, iż te przedmioty bezpośrednio przed użyciem swém do postępowania podatkowego w obecności urzędnika dochodów skarbowych do tego wyznaczonego zważonemi, a wagi do tego potrzebne przez podatkującego własnym kosztem jego dostarczonemi, i zawsze w dobrym stanie utrzymywanemi być winny.

§. 21.

Brzeczki piwnéj, lub piwa, które jeszcze nie odbyło głównéj fermentacyi, nie wolno wyprowadzać z lokalności browarnianych.

die Vorweisung der Bolleten zu fordern und Einsicht in die Gewerbebücher zu nehmen. Durchsuchungen in den Kellern, wo das nicht zum Ausschanke oder Verbrauche im Bräuhause selbst bestimmte Bier aufbewahrt wird, sollen jedoch nur bei vorhandenem Verdachte einer verübten oder beabsichtigten Gefällsverkürzung vorgenommen werden.

§. 20.

Der Geschäftsbetrieb derjenigen Steuerpflichtigen, die wegen einer schweren Gefälls-Uebertretung, auf welche das Gesetz unabhängig von der Geldstrafe Arrest verhängt, gestraft worden sind, oder gegen welche die Untersuchung wegen solcher Uebertretungen nur aus Abgang rechtlicher Beweise aufgehoben worden ist, kann von den leitenden Gefällsbehörden für einen bestimmten Zeitraum oder auf unbestimmte Zeit einer geschärften Aufsicht unterworfen werden. Die Verfügung, mittelst welcher der Geschäftsbetrieb eines Steuerpflichtigen unter geschärfte Aufsicht gestellt wird, und die Bezeichnung der Maßregeln, denen derselbe zu unterliegen hat, ist von der Gefälls-Bezirksbehörde dem Steuerpflichtigen stets schriftlich unter Freilassung des binnen vierzehn Tagen einzubringenden Rekurses bekannt zu machen. Dem Rekurse kommt eine einhaltende Kraft nicht zu.

Die Maßregeln der geschärften Aufsicht, die in ihrer Gesammtheit oder einzeln nach dem Ermessen der leitenden Gefällsbehörden angeordnet werden können, sind:

1. Die Verfügung, daß die zu Folge des §. 14 gestattete Befreiung von der Führung der durch die Verzehrungssteuer-Vorschriften angeordneten Erzeugungs- und Ausstoß-Register außer Anwendung zu treten habe, und daß diese Register zu führen seien.

2. Die Numerirung der Fässer, in die das Bier gefüllt und in denen solches abgesetzt wird, dann die Verpflichtung des Steuerpflichtigen zur Anführung dieser Nummern in den Anmeldungen, wie auch in den Erzeugungs- und Ausstoß-Registern.

3. Die Verbindlichkeit des Steuerpflichtigen, die Art und das Gewicht der Stoffe, aus denen das Bier erzeugt wird, in den Anmeldungen anzugeben.

4. Die Verfügung, daß diese Stoffe unmittelbar vor deren Verwendung zum steuerbaren Verfahren in Gegenwart der abgeordneten Gefälls-Angestellten abzuwägen, und die hiezu erforderlichen Wagen von dem Steuerpflichtigen auf eigene Kosten beizuschaffen und stets im guten Stande zu erhalten seien.

§. 21.

Bierwürze oder Bier, das die Hauptgährung noch nicht überstanden hat, darf nicht aus den Gewerberäumen hinweggebracht werden.

§. 22.

Zakazaném jest brzeczkę lub piwo, które jeszcze nie odbyło głównéj fermentacyi, nabywać, zewnątrz lokalności browarnianych przechowywać, lub innym odstępować.

§. 23.

Przemysł szynkarzy piwa poddanym zostaje pod dozór urzędowy (kontrolę); do nich zastosować należy postanowienia porządku o cłach i monopoliach rządowych co do przemysłowców pod dozór postawionych; w powszechności nie będą oni wszakże obowiązani do prowadzenia ksiąg przemysłu swego. Jednakże tacy, którzy ukarani zostali za ciężkie przestępstwo dochodowe, lub przeciw którym śledztwo z powodu takiego przestępstwa rozpoczęte, zniesioném zostało tylko dla braku prawnych dowodów, mogą być zniewoleni przez władze dochodowe do prowadzenia ksiąg przemysłowych na czas pewny lub nieograniczony.

Rozkaz, odnoszący się do tego, wydanym będzie na pismie przy załatwieniu drogi rekursu, który podanym być ma w ciągu dni 14, lecz wykonania rozkazu nie wstrzymuje.

§. 24.

Jako lokalności przemysłowe szynkarzy, podlegających kontroli, uważać należy: lokalności, gdzie się piwo sprzedaje lub szynkuje, miejsca przeznaczone do zachowywania piwa i lokalności mieszkalne, z niémi w związku stojące.

§. 25.

Obowiązujące obecnie przepisy o podatku komsumcyjnym, pozostają także na przyszłość w swéj mocy o tyle, o ile przez niniejsze postanowienia nie zostały zmienionemi.

§. 26.

Zakaz sprzedawania, nabywania, przechowywania lub odstępywania brzeczki piwnéj lub piwa przed dokończeniem fermentacyi głównéj (§§. 21. i 22.), tudzież postanowienia o kontroli szynkarzy (§§. 23. i 24.), wstępuje w wykonanie z dniem 1. Lutego 1853 roku; dzień, w którym wprowadzoną zostanie moc obowiązująca innych rozporządzeń niniejszego przepisu, osobno będzie ogłoszonym.

Baumgartner m. p.

§. 22.

Es ist Jedermann untersagt, Bierwürze oder Bier, das die Hauptgährung noch nicht überstanden hat, an sich zu bringen, außerhalb der Gewerberäume der Bräuerei aufzubewahren, oder an einen Anderen abzusetzen.

§. 23.

Der Gewerbebetrieb der Bierschänker wird unter ämtliche Aufsicht (Kontrole) gestellt, und es finden auf dieselben die Bestimmungen der Zoll- und Staatsmonopols-Ordnung für die unter Aufsicht gestellten Gewerbtreibenden Anwendung; sie werden jedoch zur Führung von Gewerbebüchern in der Regel nicht verpflichtet. Diejenigen, welche wegen einer schweren Gefälls-Uebertretung gestraft worden sind, oder gegen welche die Untersuchung wegen solcher Uebertretungen nur aus Abgang rechtlicher Beweise aufgehoben worden ist, können von den Gefällsbehörden auf bestimmte oder unbestimmte Zeit zur Führung von Gewerbebüchern verhalten werden.

Die hierauf Bezug nehmende Verfügung wird unter Freilassung des binnen 14 Tagen zu überreichenden Rekurses, dem eine einhaltende Kraft nicht zukommt, schriftlich bekannt gegeben.

§. 24.

Als Gewerberäume der Schänker, welche der Kontrole unterliegen, sind zu betrachten: das Verschleiß- oder Schanklokale, die zur Aufbewahrung des Bieres bestimmten Räume und die damit in Verbindung stehenden Wohnungsbestandtheile.

§. 25.

Die gegenwärtig bestehenden Verzehrungssteuer-Vorschriften bleiben, in soferne sie durch die vorstehenden Bestimmungen nicht ausdrücklich geändert werden, fortan in Kraft.

§. 26.

Das Verbot des Ausstoßens, Erwerbens, Aufbewahrens oder Absetzens von Bierwürze oder Bier vor Beendigung der Hauptgährung (§§ 21 und 22), sowie die Bestimmungen über die Kontrolpflichtigkeit der Schänker (§§. 23 und 24) treten mit dem 1. Februar 1853 in Wirksamkeit; der Tag, mit welchem die Wirksamkeit der übrigen Anordnungen des gegenwärtigen Erlaßes beginnt, wird besonders kundgemacht werden.

Baumgartner m. p.

343.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 21. Grudnia 1852,

o należytościach za urzędowe inseraty w gazecie Wiédeńskiéj.

Podług dekretu wysokiego Ministerstwa Skarbu z dnia 11. b. m. l. 45801, kontrakt dzierżawny, ze spadkobiercami Ghelena względem wydawania Gazety Wiédeńskiéj zawarty, który z rokiem bieżącym skończyć się miał, przedłużony został na rok słoneczny 1853, 1854 i 1855.

Pomiędzy odmianami znajdującemi się w przedłużonym kontrakcie są następujące:

Kontrakt trwający objaśniono wyraźnie tém postanowieniem, że rozporządzenia, obwieszczenia i doniesienia urzędowe wszelkiéj treści, z któregobykolwiek kraju koronnego pochodziły, z wyjątkiem inseratów w rzeczach z prawa prywatnego pochodzących (stron), bezpłatnie umieszczane być powinny.

Zapłata ryczałtowa od insercyj w rzeczach, z prawa prywatnego (stron) pochodzących, przez władze rządowe zarządzonych, stanowi się od dnia 1. Stycznia 1853 poczynając, zamiast dotychczasowéj ilości 50 kr., w ilości niezmiennéj jednego złot. reńskiego od każdéj insercyi, t. j. tak, że jeśli jaki edykt raz tylko umieszczony będzie, płacona być ma należytość 1 złr., za dwukrotne umieszczenie 2. złr. a za trzykrotne 3 złr. m. k.

Gołuchowski. m. p.

344.

Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i najwyższéj Władzy Policyjnéj z dnia 24. Grudnia 1852,

(Dziennik praw Państwa, część LXXIX., nr. 265, wydana dnia 31. Grudnia 1852),

mocą którego ogłasza się gazetę Budo-Peszteńską *(Pesth-Ofner Zeitung)* i „Buda-Pesti-Hirlap“ za gazety urzędowe w Królestwie Węgierskiém.

Ministeryum Spraw Wewnętrznych i najwyższa Władza Policyjna ogłaszają w spólném porozumieniu, iż gazeta Budo-Peszteńska *(Pesth Ofner-Zeitung)* wychodząca w Peszcie, tudzież wychodząca tamże *Buda-Pesti-Hirlap*, są gazetami urzędowemi dla Królestwa Węgierskiego w myśl §. 13. ustawy o druku.

Bach m. p. **Kempen** m. p.

343.

Erlaß des Landesguberniums vom 21. Dezember 1852,

über die Gebühren der ämtlichen Einschaltungen in die Wiener Zeitung.

Laut Dekrets des hohen Finanzministeriums vom 11. d. M. Z. 45801, ist der mit den Ghelen'schen Erben bezüglich der Herausgabe der Wiener Zeitung bestehende Pachtvertrag, welcher mit dem Schluße des laufenden Jahres zu Ende zu gehen hatte, auf die Dauer der Solarjahre 1853, 1854 und 1855 verlängert worden.

Unter den Modifikazionen der Kontrakts-Verlängerung befinden sich folgende:

Es wurde der bestehende Vertrag ausdrücklich durch die Bestimmung erläutert, daß die ämtlichen Erlässe, Kundmachungen und Nachrichten jeden Inhaltes, ohne Unterschied des Kronlandes, woher sie kommen, mit Ausnahme der Einschaltungen in privatrechtlichen (Partei-) Angelegenheiten, unentgeltlich zu inseriren sind.

Das Pauschale für die Inserzionen, welche von landesfürstlichen Behörden in privatrechtlichen (Partei-Angelegenheiten) veranlaßt werden, wird vom 1. Jänner 1853 angefangen, statt des bisherigen Betrages vom 50 kr., auf den unwandelbaren Betrag von Einem Gulden für jede Inserzion festgesetzt, so daß, wenn ein Edikt nur einmal eingeschaltet wird, 1 fl. K. M., bei einer zweimaligen Inserzion 2 fl. K. M. und bei einer dreimaligen 3 fl. K. M. als Gebühr zu entrichten sind.

Goluchowski m. p.

344.

Verordnung des Ministeriums des Innern und der Obersten Polizei-Behörde vom 24. Dezember 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXXIX. Stück, Nro. 265, ausgegeben am 31. Dezember 1852),

womit die Pesth-Ofner Zeitung und der Buda-Pesti-Hirlap zu ämtlichen Zeitungen für das Königreich Ungarn erklärt werden.

Vom Ministerium des Innern, im Einvernehmen mit der Obersten Polizei-Behörde, werden die zu Pesth erscheinende Pesth-Ofner Zeitung und der dort erscheinende Buda-Pesti-Hirlap zu ämtlichen Zeitungen für das Königreich Ungarn im Sinne des §. 13 der Preß-Ordnung erklärt.

Bach m. p. **Kempen** m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XLIX.

Wydana i rozesłana dnia 7. Września 1853.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XLIX. Stück.

Ausgegeben und versendet am 7. September 1853.

345.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 20. Grudnia 1851,

którém przywilej Fryderykowi Dorschlowi dnia 31. Lipca 1851 nadany, gdy go tenże dobrowolnie zwrócił, jako zgasły ogłasza się.

Wedle doniesienia c. k. niższo-austryjackiego Namiestnictwa z dnia 30. Listopada 1851 l. 38988, przywilej Fryderykowi Dorschlowi, dnia 31. Lipca 1851, nadany na udoskonalenie maszynek do kawy z połączonym aparatem na śmietankę, zgasł z powodu dobrowolnego tegoż zrzeczenia się.

Baumgartner m. p.

346.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 21. Grudnia 1851,

którém podaje się do wiadomości, iż Jerzy Haidenwag połowę własności przywileju z dnia 7. Października 1851, ustąpił Karolowi Fryderykowi Kuhnowi.

Jerzy Haidenwag, miejski ślusarz w Wiédniu, ustąpił na rzecz bawiącego obecnie w Wiédniu Karola Fryderyka Kuhna, obywatela, kupca i fabrykanta z Ulmu, w królestwie Wirtemberskiém, połowę jednę własności przywileju z dnia 7. Października 1851 na wynalazek uniwersalnych maszyn do łupania i ciśnienia, a to mocą cesyi danéj w Wiédniu dnia 11. Listopada 1851.

Baumgartner m. p.

347.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 21. Grudnia 1851,

mocą którego kilka przywilejów, dla zaniechanego wykonywania, za zgasłe ogłoszono.

Z powodu zaniechanego wykonywania, uznano za zgasłe przywileje następujące:

1. Przywilej Michała Mandla z dnia 26. Lipca 1847 na wynalazek i udoskonalenie nowych, wino oszczędzających i ulepszających szpuntów czyli czopów.

2. Przywilej Beniamina Smietha z dnia 24. Listopada 1847 na udoskonalenie w topieniu miedzi i innych kruszców, i

3. przywilej Karola Franciszka Looseya z dnia 13. Kwietnia 1847 na udoskonalenie w produkcyi lanych kół kruszcowych dla wozów kolei żelaznych i innych.

Baumgartner m. p.

345.

Erlaß des Handelsministeriums vom 20. Dezember 1851,

womit das Privilegium des Friedrich Dorschel vom 31. Juli 1851, durch freiwillige Zurücklegung für erloschen erklärt wird.

Laut Anzeige der k. k. niederösterreichischen Statthalterei vom 30. November 1851 Z. 38988, ist das Privilegium des Friedrich Dorschel vom 31. Juli 1851 auf die Verbesserung von Kaffehmaschinen mit vereinigtem Milchapparate, durch freiwillige Zurücklegung erloschen.

Baumgartner m. p.

346.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 21. Dezember 1851,

womit kundgemacht wird, daß Georg Haidenwag die Hälfte des Eigenthums seines Privilegiums vom 7. Oktober 1851, an Karl Friedrich Kuhn abgetreten habe.

Georg Haidenwag, bürgerlicher Schlossermeister in Wien, hat die Hälfte des Eigenthums des Privilegiums vom 7. Oktober 1851, auf die Erfindung von Universal-Spalt- und Druckmaschinen, laut Abtretungsurkunde ddto. Wien am 11. November 1851, an den dermalen in Wien befindlichen Karl Friedrich Kuhn, Bürger, Kaufmann und Fabrikanten zu Ulm, im Königreiche Würtemberg, abgetreten.

Baumgartner m. p.

347.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 21. Dezember 1851,

womit mehrere Privilegien wegen unterlassener Ausübung für erloschen erklärt werden.

Nachstehende drei Privilegien sind wegen unterlassener Ausübung als erloschen erklärt worden, und zwar:

1. Das Privilegium des Michael Mandl vom 26. Juli 1847, auf die Erfindung und Verbesserung von neuen, Wein ersparenden und verbessernden Spunden oder sogenannten Ballen.

2. Das Privilegium des Benjamin Smieth vom 24. November 1847, auf die Verbesserung im Schmelzen von Kupfer und anderen Erzen, und

3. das Previlegium des Karl Franz Loosey vom 13. April 1847, auf die Verbesserungen in der Erzeugung von gegossenen Metallrädern für Eisenbahnen und andere Wägen.

Baumgartner m. p.

348.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 21. Grudnia 1851,

którém przywilej Karola Edera z dnia 20. Grudnia 1850, gdy go tenże zrzekł się dobrowolnie, za zgasły ogłoszono.

Wedle doniesienia c. k. niższo-austryjackiego Namiestnictwa z dnia 29. Listopada 1851 l. 39655, zgasł za dobrowolném zrzeczeniem się przywilej, Karolowi Ederowi dnia 20. Grudnia 1850 nadany na wynalazek usadowiania na tkaninach z rozmaitych nici mieszanych barwnika z porostu farby fijoletowéj, zwanego „orseille", tak przy wybijaniu za pomocą maszyn, jako i przy tłoczeniu ręczném.

Baumgartner m. p.

349.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 21. Grudnia 1851,

którém przywilej J. Fichtnera z 4. Stycznia 1851, z powodu dobrowolnego zrzeczenia się, za zgasły ogłoszono.

Wedle doniesienia c. k. niższo-austryjackiego Namiestnictwa z dnia 4. Grudnia 1851 l. 41117, przywilej J. Fichtnerowi dnia 4. Stycznia 1851, nadany na udoskonalenie w przysposabianiu materyj półwełnianych (osnowa z bawełny a wątek z wełny) i bawełnianych w ten sposób, iż barwy wydają się na nich żywszemi i taniéj kosztują, osobliwie zaś iż na tychże usadawia się barwnik porostu skalnego, zwanego „orseille", niniejszém ogłasza się za zgasły z powodu dobrowolnego zrzeczenia się.

Baumgartner m. p.

350.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministertstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych na dniu 23. Grudnia 1851 nadanych.

Przywilej, Remiemu Gotfrydowi (Remy Godefroi), Jackowi baronowi de Chestret Senakom, w Donkal w Belgii, na ręce Fryderyka Rödigera, w Wiédniu (St. Ulrich nr. 50), na rok jeden nadany na udoskonalenie w robieniu cukru, polegającém na uproszczonym i tanim sposobie przemieniania w cukier soku i syropu, uzyskanego z buraków i trzciny cukrowéj. Opis tego przywileju,

348.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 21. Dezember 1851,

womit das Privilegium des Karl Eder vom 20. Dezember 1850 durch freiwillige Zurücklegung für erloschen erklärt wird.

Laut Anzeige der k. k. niederösterreichischen Statthalterei vom 29. November 1851 Z. 39655 ist das Privilegium des Karl Eder vom 20. Dezember 1850 auf die Erfindung, das Pigment des Orseille-Krautes als violette Farbe für Maschinen- und Handdruck auf Geweben, welche aus verschiedenartigen Fäden gemischt sind, zu fixiren, durch freiwillige Zurücklegung erloschen.

Baumgartner m. p.

349.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 21. Dezember 1851,

womit das Privilegium des J. Fichtner vom 4. Jänner 1851 durch freiwillige Zurücklegung als erloschen erklärt wird.

Laut Anzeige der k. k. niederösterreichischen Statthalterei vom 4. Dezember 1851 Z. 41117 ist das Privilegium des J. Fichtner vom 4. Jänner 1851, auf die Verbesserung, halbwollene Stoffe (die Kette von Baumwolle und der Eintrag von Schafwolle), sowie Baumwollstoffe derart vorzubereiten, daß die Farben auf denselben lebhafter erscheinen und billiger erzeugt werden können, und daß sie vorzüglich geeignet seien, das Pigment der Orseille zu fixiren, durch freiwillige Zurücklegung erloschen.

Baumgartner m. p.

350.

V e r z e i c h n i ß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 23. Dezember 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Remy Godefroi Hyazinthe Baron de Chestret Senakom. zu Donkal in Belgien, durch Friedrich Rödiger, in Wien (St. Ulrich Nro. 50), auf die Verbesserung in der Zuckerbereitung, bestehend in einem vereinfachten und wohlfeilen Verfahren, den aus Runkelrüben und Zuckerrohr gewonnenen Saft und Syrup in Zucker zu verwandeln; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet

złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 9471 — H.).

Przywilej, Wilhelmowi Skalitzkiemu, c. k. kapitanowi w 11. pułku piechoty linijowej w Nejhauzie w Czechach, na rok jeden nadany na wynalazek w robieniu z kruszcu podwójnie pryzmatycznych i pryzmatycznych dętych liter, cyfer i symbolów. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 9472 — H.).

Przywilej, Wilhelmowi Knepperowi, fabrykantowi papiérów kolorowanych (Wiéden nr. 348), na rok jeden nadany na wynalazek nowego sposobu marmurkowania papiéru, zwanego „wiédeńskim" patentowanym papiérem marmurkowym. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 9473 — H.).

Przywilej, Hermanowi Mayerowi, zegarmistrzowi upoważnionemu a obecnie bileterowi od krzeseł przy c. k. nadwornym narodowym teatrze w Wiédniu (Spitelberg nr. 142), na lat trzy nadany na wynalazek i udoskonalenie zamkniętych krzeseł dla teatrów i innych zgromadzeń, które, mniéj miejsca zajmując, i mogą być robione nieco większe i do użytku wygodniéjsze. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 9475 — H.).

Przywilej, Gustawowi Bremmemu, rytownikowi z Unny w Prusiech, na ręce Wincentego Wilhelma Köstera w Wiédniu (Wieden nr. 791), na lat dziesięć nadany na wynalazek nowego sposobu rafinowania stali surowéj. Tak dla Anglii jak i dla krainy Wales i miasta Berwick nad rzeką Tweed, nadano na ten wynalazek czternastoletni przywilej, poczynający od dnia 5. Grudnia 1850. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 9527 — H.).

Przywilej, Józefowi Grassemu i Franciszkowi Pressinie, inżynijerom w Medyjolanie (nr. 922 Monza), na rok jeden nadany na wynalazek nowego sposobu transportowania ziemi, żwiru, krzemieni i tym podobnych przedmiotów. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 9665 — H.).

Przywilej, Michałowi Hänigowi, miejskiemu dachówkarzowi w Baden pod Wiédniem (nr. 260), na lat sześć nadany na wynalazek w wyrabianiu dachówek i stawianiu dachów. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 9669 — H.).

Przywilej, Feliksowi Freisauff de Neudegg, c. k. pensyjonowanemu kapitanowi, kawalerowi orderów c. k. Leopolda i książęco-lukajskiego świętego Ludwika, w Wiédniu (Jägerzeile nr. 50), na lat dwa nadany na wynalazek użytkowania z siły odśrodkowéj przy poruszaniu lokomotywów, okrętów i t. p., przezco bez niebezpieczeństwa, i nie używając pary, osiągnąć można szybkość 8—9 mil niemieckich na godzinę. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 9671 — H.).

sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 9471—H.).

Dem Wilhelm Skalitzky, k. k. Hauptmann im 11. Linien-Infanterie-Regimente zu Neuhaus in Böhmen, auf die Erfindung in der Erzeugung der Doppel-Prisma- und der Prisma-Hohl-Buchstaben, Ziffern und Symbole aus Metall; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 9472—H.).

Dem Wilhelm Knepper, Buntpapierfabrikanten in Wien (Wieden Nr. 348), auf die Erfindung einer neuen Verfahrungsart Papiere zu marmoriren, genannt „Wiener-Patent-Marmorpapiere"; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 9473—H.).

Dem Hermann Mayer, befugten Kleinuhrmacher, derzeit Sitzaufschließer beim k. k. Hof- und Nazionaltheater in Wien (Spitelberg Nr. 142), auf die Erfindung und Verbesserung von Sperrsitzen für Theater und andere Versammlungsorte, welche bei Ersparung an Aufstellungsraum gestatten, sie etwas größer und zum Gebrauche bequemer herzustellen; — auf drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 9475—H.).

Dem Gustav Bremme, Graveur zu Unna in Preußen, durch Vinz. Wilhelm Koester, in Wien (Wieden Nr. 791), auf die Erfindung einer neuen Methode, den Rohstahl zu raffiniren; — auf zehn Jahre. Für England sowohl, als auch für das Land Walles und die Stadt Berwik an der Tweed ist diese Erfindung seit 5. Dezember 1850 auf die Dauer von vierzehn Jahren privilegirt. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 9527—H.).

Dem Joseph Grassi und Franz Pressina, Ingenieur in Mailand (Nr. 922, Monza), auf die Entdeckung einer neuen Methode, um Erde, Kies, Kieselsteine und andere ähnliche Gegenstände zu transportiren; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 9665—H.).

Dem Michael Hänig, bürgerlichen Ziegeldecker zu Baden bei Wien (Nr. 206), auf die Erfindung in der Erzeugung von Dachziegeln und in der Herstellung von Dächern; — auf sechs Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 9669—H.).

Dem Felix Freisauf Edlen von Neudegg, k. k. Hauptmann in Pension, Ritter des k. k. Leopold- und des herzoglichen Lucca'schen St. Ludwigsordens, in Wien (Jägerzeile Nr. 50), auf die Erfindung bei der Bewegung der Lokomotive, der Schiffe u. s. w. die Zentrifugalkraft zu benützen, wodurch eine Geschwindigkeit von 8—9 deutschen Meilen in der Stunde ohne Anwendung des Dampfes gefahrlos erreicht werden könne; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 9671—H.).

Przywilej, Józefowi Holczerowi, architektowi w Wiédniu (Landstrasse nr. 487), na lat trzy nadany na wynalazek kompresyjnego aparatu do opalania z rusztem ekscentrycznym, i z udoskonalonym rozkładaczem dymu. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 9705 — H.).

Baumgartner m. p.

351.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 24. Grudnia 1851,

którém podaje się do wiadomości doniesienie, iż Ludwik Renat (René) Massoneau przywilej z dnia 30. Maja 1851 dla całego kraju koronnego Dolnéj Austryi, ustąpił J. Gfrornerowi.

Wedle doniesienia c. k. niższo-austryjackiego Namiestnictwa, Ludwik Renat (René) Massoneau ustąpił dla całego kraju koronnego Dolnéj Austryi własność przywileju dnia 30. Maja 1851 sobie nadanego na zbudowanie nowych pieców do wypalania wapna, na mocy cesyi, danéj w Wiédniu dnia 3. Grudnia 1851 na rzecz J. Gfrornera, właściciela domu nr. 185 w Gumpendorf.

Baumgartner m. p.

352.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 25. Grudnia 1851,

którém podaje się do wiadomości doniesienie, iż Gustaw Rordorf przywilej, sobie dnia 23. Sierpnia 1851 na udoskonalenie szybkiéj prasy drukarskiéj nadany, ustąpił Jerzemu Sieglowi.

Wedle doniesienia c. k. niższo-austryjackiego Namiestnictwa, Gustaw Rordorf ustąpił własność przywileju dnia 23. Sierpnia 1851 nadanego sobie na udoskonalenie przy szybkiéj prasie drukarskiéj, mocą cesyi danéj w Wiédniu dnia 2. Grudnia 1851, na rzecz Jerzego Siegla.

Baumgartner m. p.

353.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych na dniu 29. Grudnia 1851 nadanych.

Przywilej, Józefowi Haythorne Recde, w Londynie, na ręce Franciszka Rödigera w Wiédniu, (St. Ulrich nr. 50), na rok jeden nadany na wynalazek udo-

Dem Joseph Holczer, Architekten in Wien (Landstrasse Nr. 487), auf die Erfindung eines Kompressions-Heizapparates mit exzentrischem Roste und verbessertem Rauchzerfetzer; — auf drei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 9705—H.).

Baumgartner m. p.

351.

Erlaß des Handelsministeriums vom 24. Dezember 1851,

womit die Anzeige, daß Louis René Massonneau sein Privilegium vom 30. Mai 1851 für den Umfang des Kronlandes Niederösterreich, an J. Gfrorner abgetreten habe, kundgemacht wird.

Laut einer Anzeige der k. k. niederösterreichischen Statthalterei hat Louis René Massonneau, für den Umfang des Kronlandes Nieder-Oesterreich das Eigenthum des Privilegiums vom 30. Mai 1851 auf die Erbauung von Kalköfen, laut Abtretungs-Urkunde ddto, Wien am 3. Dezember 1851 an J. Gfrorner, Hausinhaber Nr. 185 in Gumpendorf, abgetreten.

Baumgartner m. p,

352.

Erlaß des Handelsministeriums vom 25. Dezember 1851,

womit die Anzeige, daß Gustav Nordorf sein Privilegium vom 23. August 1851, auf eine Verbesserung in der Buchdrucker-Schnellpresse, an Georg Siegl abgetreten habe kundgemacht wird.

Laut einer Anzeige der k. k. niederösterreichischen Statthalterei hat Gustav Nordorf das Eigenthum des Privilegiums vom 23. August 1851, auf eine Verbesserung in der Buchdrucker-Schnellpresse, laut Abtretungsurkunde ddto. Wien den 2. Dezember 1851 an Georg Siegl abgetreten.

Baumgartner m. p.

353.

V e r z e i ch n i ß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 29. Dezember 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Joseph Haythorne Reede in London, durch Friedrich Rödiger, in Wien (St. Ulrich Nr. 50), auf die Erfindung eines verbesserten Forttreibungsapparates, für

skonalonego aparatu z siłą pędową dla okrętów parowych, tudzież dla innych siłą mechaniczną popędzanych statków. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiem Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 9739 — H.).

Przywilej, Piotrowi Brescianiemu, zajmującemu się kręceniem jedwabiu w Wiédniu (Gumpendorf nr. 327), na lat trzy nadany na wynalazek nowéj maszyny do kręcenia i wymierzania jedwabiu. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 9741 — H.).

Przywilej, Janowi Chrzcicielowi Beniaminowi Laignelowi, cywilnemu inżynijerowi w Paryżu (rue de la Harpe nr. 13), na ręce Jakóba Franciszka Henryka Hembergera, dyrektora administracyi w Wiédniu (Wollzeile nr. 785), na rok jeden nadany na wynalazek i udoskonalenie w systemie lokomotywów na kolejach żelaznych, polegające co do istoty na właściwym rodzaju bąków, przezco o ile być może największe wysokości bez niebezpieczeństwa, regularnie i pewnie, a przy oszczędności przebywać można. We Francyi patentowano ten przywilej na lat pietnaście, od 16. Marca 1850 r. poczynając. Opis tego przywileju złożono do przechowania w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 9743 — H.).

Przywilej, Brunonowi Rogalskiemu, c. k. gubernijalnemu konceptowemu praktykantowi w Stanisławowie w Galicyi, na lat dwa nadany na wynalazek ekstraktu do woskowania posadzek, twardą stanowiącego masę. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 9760 — H.).

Przywilej, Emanuelowi Dobrowskiemu, ukończonemu juryście w Pradze (nr. 126-I.), na rok jeden nadany na wynalazek, a względnie udoskonalenie maszyny z nożycami do koszenia, którą zboże zamiast kosić, nożycami scinać a przytém czasu i nakładu oszczędzić można. Opis przywileju złożono w c. k. czeskiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 9788 — H.).

Przywilej, Alexandrowi Hediardowi, w Paryżu (rue Taitbout nr. 25), na ręce Gisberta Kappa, sekretarza ministeryjalnego w Wiédniu, na lat pięć nadany na wynalazek nowego propulsatora do pędzenia okrętów za pomocą pary, albo też jakowéj innéj siły poruszającéj. We Francyi przedmiot ten otrzymał pietnastoletni patent, od dnia 22. Listopada 1850 r. poczynając. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 9760 — H.).

Przywilej, Eugenijuszowi Ponsardowi, w Tryjeście (nr. 800), na lat pięć nadany na wynalazek w robieniu farby błękitnéj berlińskiéj (Berlinerblau). O zachowanie tajemnicy proszono (l. 9920 — H.).

Przywilej, Danielowi Heindorfferowi, c. k. uprzywilejowanemu fabrykantowi maszyn i powozów w Wiédniu (Leopoldstadt nr. 386), na rok jeden nadany

Dampfschiffe und andere durch mechanische Kraft getriebene Fahrzeuge; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 9739—H.).

Dem Peter Bresciani, Seidendreher in Wien (Gumpendorf Nr. 327), auf die Erfindung einer Drehmaschine zur Bemessung der Seide; — auf drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 9741—H.).

Dem Johann Baptist Benjamin Laignel, Zivil-Ingenieur zu Paris (rue de la Harpe Nr. 13), durch Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungsdirektor in Wien (Wollzeile Nr. 785), auf die Erfindung und Verbesserung in dem Lokomotiv-Systeme der Eisenbahnen, welche in der Wesenheit in einer eigenthümlichen Bremseart bestehe, und wodurch die größtmöglichen Steigungen ohne Gefahr mit Regelmäßigkeit, Sicherheit und Ersparniß bewerkstelligt werden können; — auf Ein Jahr. In Frankreich ist dieses Privilegium seit dem 16. März 1850 auf 15 Jahre patentirt. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 9743—H.).

Dem Bruno Rogalski, k. k. Gubernial-Konzepts-Praktikanten zu Stanislawow in Galizien, auf die Erfindung eines Fußbodenwichs-Extraktes in fester Masse; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 9760—H.).

Dem Emanuel Dobrowsky, absolvirten Juristen in Prag (Nr. 126-I.), auf die Erfindung, respektive Verbesserung einer Mäh-Scheeren-Maschine, mittelst welcher das Getreide statt gemäht, mittelst Scheeren geschnitten, und dabei eine bedeutende Ersparung an Zeit und Aufwand erzielt werde; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. bömischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 9788—H.).

Dem Alexander Hediard, in Paris (Rue Taitbout Nr. 25), durch Gisbert Kapp, Ministerial-Sekretär in Wien, auf die Erfindung eines neuen Propulsators zum Forttreiben der Schiffe mittelst Dampf, oder irgend eine andere bewegende Kraft; — auf fünf Jahre. In Frankreich ist dieser Gegenstand seit 22. November 1850 auf 15 Jahre patentirt. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 9760—H.).

Dem Eugen Ponsard, in Triest (Nr. 800), auf die Entdeckung in der Erzeugung der Berliner Blaufarbe; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 9920—H.).

Dem Daniel Heindörffer, k. k. privilegirten Maschinen- und Wagenfabrikanten in Wien (Leopoldstadt Nro. 386), auf die Erfindung neu konstruirter Wagenachsen,

na wynalazek nowo konstruowanych osi od powozów, nazwanych „osi oléjnych“, których nie trzeba smarować, lecz olejem napuszczać. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 9942 — H.).

Przywilej, Józefowi Swobodzie, mechanikowi w Wiédniu (Sechshaus nr. 74), na rok jeden nadany na wynalazek nowego aparatu do czyszczenia i chłodzenia przy robieniu gazu oświetlającego, przezco produkcya tegoż z wszelkich palnych materyjałów daleko taniéj kosztuje, a gaz robi się czyściéjszym i do palenia wydatniéjszym. O zachowanie tajemnicy proszono. Wedle doniesienia niższo-austryjackiéj prokuratury skarbowéj z dnia 17. Listopada 1851 l. 3497 — 848, wydana od Augusta Ferdynanda Freya, wynalazcy tego przywileju, na rzecz Józefa Swobody cesyja nie uległa żadnéj trudności ani co do treści, ani co do formy swojéj (l. 9846 — H.).

Przywilej, Antoniemu Kleinschufterowi, miéjskiemu szewcowi w Marburgu (nr. 211), na lat dwa nadany na udoskonalenie w robieniu nieprzemakalnych butów, trzewików i t. p. ze skóry lub materyi. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 10000 — H.).

Przywilej, Józefowi Czerniemu, litografowi i upoważnionemu drukarzowi na kamieniu w Wiédniu (Mariahilf nr. 36), na rok jeden nadany na udoskonalenie odcisków w złocie, srebrze, lub w kolorach na lakierowanych wyrobach blaszanych, jakoto filiżankach, i tym podobnych. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 10029 — H.).

Baumgartner m. p.

354.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 29. Grudnia 1851,

którém przywilej F. G. Rietshchowi na dniu 20. Grudnia 1850 nadany na wynalazek przyrządu, „stołem horyzontalnym“ nazwanego, przedłuża się na rok drugi.

Ministerstwo handlu uznało się spowodowaném, przywilej F. G. Rietschowi, książęcemu Oettingen-Wallensteinskiemu radzcy, na dniu 20. Grudnia 1850 nadany na wynalazek nowego przyrządu, „stołem horyzontalnym“ nazwanego, który na okrętach podczas zwyczajnych poruszeń zachowuje zawsze horyzontalną powierzchnię, przeto szczególnie sposobnym jest do rozkładania map morskich, instrumentów obserwacyjnych, naczyń kredensowych i t. p., lecz także i na lądzie do instrumentów mierniczych lub innych przedmiotów, potrzebujących położenia horyzontalnego, przydać się może.

Baumgartner m. p.

genannt „Oelachsen" welche nicht geschmirt, sondern geölt werden; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 9942—H.).

Dem Joseph Swoboda, Mechaniker in Wien (Sechshaus Nr. 74), auf die Erfindung eines neuen Reinigungs- und Kühlapparates für die Bereitung des Leuchtgases, wodurch die Erzeugung desselben aus allen brennbaren Stoffen billiger zu stehen komme, und das Gas reiner und zum Brennen ausgiebiger bereitet werde; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. Laut Berichtes der niederösterreichischen Finanz-Prokuratur vom 17. November 1851 Z. 2497—848 wurde die von dem Erfinder dieses Privilegiums August Ferd. Frey, zu Gunsten des Joseph Swoboda ausgefertigte Zessionsurkunde, weder ihrem Inhalte, noch ihrer Form nach beanständet (Z. 9846—H.).

Dem Anton Kleinschufter, bürgerlichen Schuhmachermeister in Marburg (Nr. 211), auf die Verbesserung in der Verfertigung wasserdichter Stiefel, Schuhe u. s. w. aus Leder oder Zeug; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 10000—H.).

Dem Joseph Czerny, Lithographen und befugten Steindrucker in Wien (Mariahilf Nr. 36), auf die Verbesserung, auf lakirten Blechwaaren, als: Tassen und dgl., einen Gold-, Silber- und Farbendruck zu bewerkstelligen; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 10029—H.).

Baumgartner m. p.

354.

Erlaß des Handelsministeriums vom 29. Dezember 1851,

wodurch das dem F. G. Rietsch am 20. Dezember 1850 verliehene Privilegium auf die Erfindung einer Vorrichtung, „Horizontaltisch" genannt, auf das zweite Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem F. G. Rietsch, fürstlich Oettingen-Wallenstein'schen Rathe, verliehene Privilegium vom 20. Dezember 1850 auf die Erfindung einer Vorrichtung, „Horinzontaltisch" genannt, welcher in Schiffen bei allen gewöhnlichen Bewegungen derselben immer an seiner Oberfläche horizontal bleibe, daher zum Darauflegen von Seekarten, Observazionsinstrumenten, Speisegeräthen u. s. w. sich vorzüglich eigne, aber auch zu Land für Meßinstrumente oder andere Gegenstände anwendbar sei, die einer horizontalen Lage bedürfen, auf das zweite Jahr zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

355.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 3. Stycznia 1852,

którém przywilej Józefowi Franciszkowi de Patruban dnia 29. Grudnia 1845 nadany na wynalazek i udoskonalenie nośnego pędowego koła taczkowego, na rok siódmy przedłużono.

Wysokie Ministeryjum handlu widziało się spowodowaném, przywilej Józefowi Franciszkowi de Patruban, c. k. sekretarzowi ministrowskiemu, dnia 29. Grudnia 1845 r. nadany na wynalazek i udoskonalenie zapomocą nośnego pędowego koła taczkowego, do czego osobne przyrządzenia (elastyczna nakładka, kloc do łupania, klamra obcęgowa i t. p.) należą, do sprawowania rozmaitego ruchu wiercenia, toczenia, szlufowania, krajania i t. p., osobliwie zaś szczypania drzewa, przy znaczném oszczędzeniu siły, a zatem pracy czasu i nakładów, na rok siódmy przedłużyć.

Baumgartner m, p.

356.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 10. Stycznia 1852,

mocą którego przywilej nadany Wacławowi Werchowetzkiemu, na rok trzeci przedłużono.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowaném, przywilej Wacławowi Werchowetzki mu pod dniem 15. Listopada 1849 nadany na wynalazek kompozycyjnej masy z gutta-perchy, z któréj obuwia wszelkiego rodzaju, tudzież rury, rzemienie, postronki, biczyki, laski i wszelkiego jakiegobądź nazwiska przedmioty z téj gutta-perszanéj kompozycyi wyrabiać można, przedłużyć na rok trzeci.

Baumgartner m. p.

357.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 10. Stycznia 1852,

którém przywilej kapitana W. Skalitzkiego na rok szósty przedłużono.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowaném, przywilej W. Skalitzkiemu, kapitanowi z 11. pułku piechoty Arcyksięcia Rajnera, pod dniem 10. Listopada 1846 nadany na poprawę w robieniu pryzmatycznych głosek, cyfer liczbowych, winiet i t. p., pod dniem 24. Marca 1846 uprzywilejowanych, przedłużyć na rok szósty.

Baumgartner m. p.

355.

Erlaß des Handelsministeriums vom 3. Jänner 1852,

womit das dem Joseph Franz von Patruban am 29. Dezember 1845 verliehene Privilegium auf die Erfindung und Verbesserung eines tragbaren Karrentriebrades auf das siebente Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Joseph Franz von Patruban, k. k. Ministerial-Sekretär verliehene Privilegium vom 29. Dezember 1845, auf die Erfindung und Verbesserung, durch ein tragbares Karrentriebrad, wozu besondere Nebenvorrichtungen (elastische Auflage; Spaltkloß, Schränkzange u. dgl.) gehören, jede Art Bewegung, Bohren, Drechseln, Schleifen, Schneiden u. s. w., besonders aber das Verkleinern des Holzes mit bedeutender Ersparung an Kraft, folglich an Arbeit, Zeit und Kosten zu bewerkstelligen, auf das siebente Jahr zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

356.

Erlaß des Handelsministeriums vom 10. Jänner 1852,

wodurch das dem Wenzel Werchowetzky verliehene Privilegium auf das dritte Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Wenzel Werchowetzky, in Wien, verliehene Privilegium vom 15. November 1849 auf die Erfindung einer Komposizionsmasse aus Gutta-Percha, woraus alle Arten Fußbekleidungen, wie auch Röhre, Riemen, Stricke, Reitgerten, Stöcke und alle was immer für Namen habende Gutta-Percha Komposizions-Arbeiten erzeugt werden können, auf das dritte Jahr zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

357.

Erlaß des Handelsministeriums vom 10. Jänner 1852,

womit das dem Hauptmanne W. Skalitzky verliehene Privilegium auf das sechste Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem W. Skalitzky, k. k. Hauptmanne im 11. Linien-Infanterie-Regimente E. H. Rainer, verliehene Privilegium vom 10. November 1846 auf eine Verbesserung in der Erzeugung der unterm 24. März 1846 privilegirten prismatischen Buchstaben, Ziffern, Symbole und dgl., auf die Dauer des sechsten Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

358.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 12. Stycznia 1852,

którém przywilej nadany Drowi. Ant. Zimello, na rok drugi przedłużono.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowaném, przywilej Drowi. Ant. Zimello, w Wicencyi, pod dniem 23. Listopada 1850 nadany na poprawę w budowaniu mostów z drzewa i kamienia, przedłużyć na rok drugi.

Baumgartner m. p.

359.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministeryjum handlu na dniu 21. Stycznia 1852 nadanych.

Przywilej, Marcinowi Ehrmanowi, c. k. profesorowi chemii w uniwersytecie ołomunieckim, i Janowi Pawłowi Sohnowi, kupcowi w Hohenstadzie, nadany na wynalazek w wyrabianiu kilkorakich do rozmaitéj potrzeby zastosować się dających gatunków smarowidła do maszyn; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 10032 — H.).

Przywilej, Antoniemu Tichemu, prywatyzującemu w Wiédniu (miasto nr. 1097), nadany na ulepszenie w wyrabianiu z żyławego żelaza lanego, kół do wozów kolei żelaznéj; na lat dwa. Opis tego przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może. Pod względem bezpieczeństwa publicznego żadna przeciw wykonywaniu tego przywileju nie zachodzi przeszkoda (l. 10121 — H.).

Przywilej, Antoniemu Tichemu, prywatyzującemu w Wiédniu (miasto nr. 1097), nadany na ulepszenie przy aparatach gazowych; na dwa lata. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może. Pod względem bezpieczeństwa publicznego nie ma żadnéj przeszkody przeciw wykonywaniu tego przywileju (l. 10122 — H.).

Przywilej, Wilhelmowi Hauchekorne, jeneralnemu ajentowi reńskiéj, tudzież królewsko-belgijskiéj i francuzkiéj północnéj kolei żelaznéj w Kolonii, na ręce Dra. Józefa Neumann, w Wiédniu (w mieście nr. 511), nadany na wynalazek piszczałki odzywającéj się pod działaniem sciśniętego powietrza, a wydającéj ton podobny bardzo do parowéj piszczałki używanéj przy lokomotywach, który jako sygnał śród wrzawy dość donośny, przeto przedewszystkiém dla bezpieczeństwa służby przy kolejach żelaznych, jako i dla marynarki, a w ogóle we wszystkich innych stosunkach użyć się daje, gdzie sygnał wielkie oddalenia i

358.

Erlaß des Handelsministeriums vom 12. Jänner 1852,

womit das dem Dr. Ant. Zimello verliehene Privilegium auf das zweite Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Dr. Ant. Zimello, Zivil-Ingenieur in Vicenza verliehene Privilegium vom 23. November 1850 auf eine Verbesserung in der Konstrukzion von Brücken aus Holz und Stein, auf die Dauer des zweiten Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

359.

Verzeichniß

der von dem Handelsministerium am 21. Jänner 1852 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Martin Ehrmann, k. k. Professor der Chemie an der Universität zu Ollmütz, und Joh. Paul Sohn, Handelsmann zu Hohenstadt, auf die Erfindung in der Erzeugung mehrerer, je nach dem besonderen Bedarfe anwendbarer Arten Maschinenschmiere; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 10032—H.).

Dem Anton Tichy, Privatier in Wien (Stadt Nr. 1097), auf die Verbesserung in der Erzeugung von Eisenbahnwagenrädern aus zähem Gußeisen; — auf zwei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermans Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 10121—H.).

Dem Anton Tichy, Privatier in Wien (Stadt Nr. 1097), auf die Verbesserung an den Gasapparaten; — auf zwei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 10122—H.).

Dem Wilhelm Hauchecorne, General-Agenten der rheinischen, dann der königlich-belgischen und französischen Nord-Eisenbahn in Köln, durch Dr. Joseph Neumann, in Wien (Stadt Nr. 511), auf die Erfindung einer Druckpfeife mittelst komprimirter Luft, durch welche ein der Dampfpfeife bei Lokomotiven nahe kommender Ton erzeugt werde, welcher für Signale unter kommenden Umständen gut vernehmlich, und daher vorzugsweise für die Sicherheit des Eisenbahndienstes, so wie für die Marine, und überhaupt für alle anderen Verhältnisse, in welchen ein Signal große Entfernungen und bedeutendes Geräusch überwinden soll, verwendbar sei; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung

rozgłośny huk przezwyciężyć ma; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem bezpieczeństwa publicznego nie zachodzi żadna przeszkoda przeciw wykonywaniu tego przywileju. Przywilejem obdarzony złożył rewers, jakiego przepisy od cudzoziemców wymagają (l. 37 — H.).

Przywilej, M. Krudewigowi, budowniczemu ognisk w Koblencyi nad Renem, bawiącemu w chwili wniesionego podania w Wiédniu (Leopoldstadt w hotelu narodowym), nadany na wynalazek palenia pod baniami (panwiami) parowemi, farbiarskiemi, mydlarskiemi, browarnemi, ałunowemi i solnemi, jako i do opalania wszelkiego rodzaju z szczególném zastosowaniem regulatorów powietrznych do dokładnego spalenia dymnego i wężowego ognia, i do jak najobfitszego tworzenia pary przy najmniejszém spotrzebowaniu paliwa, do czego osobliwie kamiennego i brunatnego węgla i torfu w najpośledniéjszych gatunkach użyć można; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem bezpieczeństwa publicznego żadnéj nie ma przeszkody przeciw wykonywaniu tego przywileju. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 38 — H.).

Przywilej, Karolowi Soherrowi, fabrykantowi sztucznych kamieni i cegieł, w Gracu (Eggenbergerstrasse nr. 544), nadany na wynalazek zachowawczego, połysk dającego szwarcu do butów, bez witryolu (kwasu siarczanego), tudzież bez kwasów innego rodzaju, który przez dodanie znacznéj ilości tłuszczu nadaje skórze oprócz połysku i czarności, takową miękkość i trwałość, iż buty w ten sposób czyszczone po kilkakroć zylować można, i który z powodu użycia doń materyjałów surowych, a nawet nie używanych dotąd odpadków, bardzo mało kosztuje; na lat trzy. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 47 — H.).

Przywilej, Jerzemu Henrykowi Arminiemu Gaddumowi, kupcowi w Medyjolanie (contrada Cufani nr. 2283), nadany na ulepszenie w dawniéj już uprzywilejowanym sposobie gręplowania wszelkich odpadków jedwabiu, przyczém większą ilość produktu uzyskać można; na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 94 — H.).

Przywilej, Wiktorowi Cambié, w Paryżu (rue Bourbon Villeneuve nr. 48)- na ręce Gisberta Kappa, c. k. ministeryjalnego sekretarza w Wiédniu, na odkrycie w trybie tworzenia i użycia nienasiąkłéj i nadto rozegrzanéj pary (vapeur desaturèe et surchauffée); na lat pięć. Odkrycie to patentowano we Francyi na lat pietnaście, od dnia 3. Lipca 1849, oraz w Belgii na tyleż lat, od 16. Marca 1850 poczynając. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może. Pod względem bezpieczeństwa publicznego nie zachodzi przeciw wykonywaniu tego przywileju żadna przeszkoda. Przywilejem obdarzony złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 210 — H.).

Przywilej, Fryderykowi Rödigerowi, w Wiédniu (St. Ulrich nr. 50), na wynalezienie narządu do zapalania, a właściwie na ulepszenie materyjału zapala-

wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 37—H.).

Dem M. Krudewig, Feuerbaumeister zu Koblenz am Rhein, zur Zeit der Gesuchsüberreichung in Wien (Leopoldstadt im Nazional-Hotel), auf die Erfindung von Feuerungen zu Dampf-, Farbe-, Seifekesseln, Braun-, Alaun- und Salzpfannen, so wie auch zu jeder anderen Art Heizungen mit besonderer Anwendung von Luft-Regulatoren, zu vollständiger Verbrennnng des Rauch und Schlangenfeuers, und zur größtmöglichen Dampferzeugung mit dem geringsten Aufwande von Brennmateriale, wozu vorzüglich Stein-, Braunkohle und Torf der geringsten Gattung geeignet sei; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 38—H.).

Dem Karl Soherr, Kunst-Stein- und Kunst-Ziegel-Fabrikant in Gratz (Eggenbergerstrasse Nr. 544), auf die Entdeckung einer Leder-Konservazions-Glanz-Schuhwichs ohne Vitriolöl (Schwefelsäure) und anderen Arten von Säuren, welche mittelst eines starken Zusatzes von Fettstoff dem Leder nebst Glanz und Schwärze eine solche Weiche und Dauerhaftigkeit verschaffe, daß die mit derselben behandelten Schuhe ein mehrmaliges Sohlen zulassen, und die zugleich durch Benützung von Rohstoffen, ja größtentheils von unbenützten Abfällen, sehr wohlfeil zu stehen komme; — auf drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 47—H.).

Dem Georgio Enriko Arminio Gaddum, Handelsmanne in Mailand (Contrada Cusani Nr. 2283), auf die Verbesserung seiner privilegirt gewesenen Methode, alle Arten Seidenabfälle zu krämpeln, wobei eine größere Menge des Erzeugnisses gewonnen werde; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 94—H.).

Dem Viktor Cambiè in Paris (rue Bourbon Villeneuve Nr. 48), durch Gisbert Kapp, k. k. Ministerial-Sekretär in Wien, auf die Erfindung eines Verfahrens, zur Erzeugung und Anwendung des nicht gesättigten, überheitzten Dampfes (Vapeur desaturée-surchauffée); — auf fünf Jahre. In Frankreich ist diese Erfindung seit 3. Juli 1849 und in Belgien seit 16. März 1850 auf 15 Jahre patentirt. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 210—H.).

Dem Friedrich Rödiger, in Wien (St. Ulrich Nr. 50), auf die Erfindung eines Zündapparates und respektive Verbesserung des Zündmateriales, mittelst dessen Gas,

jącego, za pomocą którego gaz, świece, lampy, lulki, cygara w okamgnieniu zapalić można; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem bezpieczeństwa publicznego żadna przeciw wykonywaniu tego przywileju nie zachodzi przeszkoda. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego przepisy od cudzoziemców wymagają (l. 236 — H.).

Przywilej, Józefowi Winkelbauerowi, byłemu miejskiemu traktyjernikowi, i Janowi Winklerowi, właścicielowi domu w Perchtoldsdorfie (nr. 229), nadany na ulepszenie w zakorkowywaniu smołką butelek z winem szampańskiém i musującém; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem publicznego bezpieczeństwa zdrowia, żadna przeciw wykonywaniu tego przywileju nie zachodzi przeszkoda (l. 237 — H.).

Przywilej, doktorowi Janowi Hofferowi, w Wiédniu (w mieście nr. 70), nadany na wynalazek przez użycie elektro-magnetyzmu i właściwemi narządami wywiérania nacisku, w ogólności wprawiania w ruch przyrządzeń z bąkami, a w szczególności opatrzania bąkami wszystkich wagonów w pociągu kolei żelaznych w danym choćby najkrótszym czasie; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem bezpieczeństwa publicznego przeciw wykonywaniu tego przywileju żadna nie zachodzi przeszkoda (l. 238 — H.).

Baumgartner m. p.

360.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 22. Stycznia 1852,

którém nadany Marcinowi Guggenbergerowi, kapitanowi, na dniu 5. Stycznia 1847, wyłączny przywilej, przedłuża się na rok szósty.

Ministeryjum handlu uznało się spowodowaném, przedłużyć na rok szósty wyłączny przywilej Marcinowi Guggenbergerowi, c. k. kapitanowi w Gracu, dnia 5. Stycznia 1847 nadany na ulepszenia zasadzające się:

a) na nowych kołach wozowych, przydatnych tak do najlżejszych wozów kuryjerskich, jak i do najcięższych bryk ładowanych, tudzież do wszelkich wozów furmańskich, miastowych, wiejskich i od kolei żalaznych;

b) w sposobie układu szyn przy kolejach żelaznych ku podwójnemu bezpieczeństwu w skrętach i dla w czwórnasób może pomnożonej adhezyi kół pędowych przy lokomotywach, do wyjeżdżania na większe wysokości, nawet śród gołoledzi.

Baumgartner m. p.

Kerzen, Lampen, Pfeifen, Zigarren u. s. w. augenblicklich angezündet werden können; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 236—H.).

Dem Joseph Winkelbauer, gewesenen bürgerlichen Gastwirthe, und Johann Winkler, Hausbesitzer in Perchtoldsdorf (Nr. 229), auf die Verbesserung der Verkorkung von Champagner- und Schaumwein-Boutellen mittelst Klammen; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 237—H.).

Dem Dr. Johannn Hoffer in Wien (Stadt Nr. 70), auf die Erfindung mittelst Anwendung des Elektromagnetismus und durch geeignete Vorrichtungen, Druck im Allgemeinen auszuüben, Bremsevorrichtungen in Bewegung zu setzen, und insbesondere sämmtliche Waggons eines Eisenbahn-Trains innerhalb einer gewünschten, selbst der kürzesten Zeitdauer zu bremsen; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 238—H.).

Baumgartner m. p.

360.

Erlaß des Handelsministeriums vom 22. Jänner 1852,

womit das dem Hauptmanne Martin Guggenberger am 5. Jänner 1847 verliehene Privilegium auf das sechste Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Martin Guggenberger, k. k. Hauptmann in Gratz, verliehene Privilegium vom 5. Jänner 1847 auf Verbesserungen, bestehend:

a) in neuen Wagenrädern, welche sowohl für den leichtesten Kourier-, als auch für den schwersten Lastwagen, wie für jede andere Art Strassen-, Stadt-, Land- und Eisenbahnfuhrwerke geeignet seien;

b) in einer Schienen-Anordnung für Eisenbahnen zur doppelten Sicherheit in Krümmungen, und einer vielleicht vervierfachten Adhäsions-Vermehrung der Lokomotivtreibräder zur Ersteigung größerer Höhen selbst bei Glatteis, auf die Dauer des sechsten Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

361.

Spis

wyłącznych przywilejów, od Ministeryjum handlu na dniu 1. Lutego 1852 nadanych.

Przywilej, M. J. Loewyemu, w Pradze (nr. 924-I.), nadany na wynalazek robienia z odpadków mydlarskich arcywybornego i taniego mydła, którego do czyszczenia najcieńszéj bielizny i materyj jedwabnych, jako i w fabrykach sukna i blichach płótna z pożytkiem użyć można; na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 325 — H.).

Przywilej, Józefowi Hurtzowi, właścicielowi przywileju w Wiédniu (Alservorstadt nr. 157), na wynalazek maszyny do hyblowania listew drewnianych, za pomocą któréj tak płaskie jak i profilowane listwy drewniane wszelkich rozmiarów w sposób łatwy, szybki, pewny i tani robić można; na lat dwa. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie każdy przejrzéć może (l. 388 — H.).

Przywilej, Józefowi Grossmanowi, właścicielowi domu i kotlarzowi, i tegoż spólnikowi Reinholdowi Stumpemu, w Wiédniu (Braunhirschengrund nr. 106), na wynalazek a względnie na ulepszenie przy tak zwanej maszynie „Lelowskiego" do podatkowéj kontroli wódki, gdzie przy ujściu rurki z pompy do rezerwoaru urządzony jest wentyl, który przy każdém poruszeniu pompy otwiérając się i zamykając, tém samém nie daje wyparować alkoholowi spirytusu w rezerwoarze będącego, czém jedynie możliwą się staje kontrola co do jakości wyrabianéj wódki; na lat trzy. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 457 — H.).

Przywilej, Karolowi Schwabowi, pokrywaczowi dachów w Wiédniu (Leopoldstadt nr. 714), na ulepszenie w kształcie i sposobie układania dachówek, przeczco takowe dachówki: 1) nie leżą jak dotąd przy pokrywaniu dachów bez spojenia obok siebie, lub jedna na drugiéj, lecz zapuszczone są jedna w drugą; 2) nawet w zagięciach dachów zachodzą jedna w drugą; 3) właściwą swą formą w rzeźbie przy stosunkowo bardzo małéj wadze, wielką moc okazują, na ostatek 4) w właściwych prasach się wyrabiają a przy pokrywaniu swym kształtem i rysunkiem w upostaciowaniu płaszczyzny dachu piękny deseń tworzą; na lat pięć. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 458 — H.).

Przywilej, Janowi Ottowi, kierownikowi maszyn w Wiédniu (Rossau nr. 60), nadany na wynalazek nagłówkowéj zawory (Sperrkopf) do podwójnych pras hydraulicznych; na rok jeden. Opis przywileju, złożono w c. k. austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 459 — H.).

Verzeichniß

der von dem Handelsministerium am 1. Februar 1852, verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem M. J. Löwy in Prag (Nr. 924—I.), auf die Erfindung aus Abfällen der Seifensiedereien eine unübertrefflich gute und eben so billige Seife zu erzeugen, welche zum Reinigen der feinsten Wäsche und der Seidenstoffe, sowie auch von Tuchfabriken und Leinwandbleichen mit Nutzen verwendet werden könne;— auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 325—H.).

Dem Joseph Hurtz, Privilegiums-Inhaber in Wien (Alservorstadt Nr. 157), auf die Erfindung einer Holzleisten-Hobelmaschine, mittelst welcher sowohl flache, als profilirte Holzleisten in beliebiger Dimension auf leichte, schnelle, sichere und billige Art erzeugt werden können; — auf zwei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 388—H.).

Dem Joseph Großmann, Hausbesitzer und Kupferschmiedmeister, und dessen Kompagnon Reinhold Stumpe in Wien (Braunhirschengrund Nr. 106), auf die Erfindung und respektive Verbesserung an der sogenannten Lelowsky'schen Branntwein-Steuerkontrolmaschine, wonach bei der Einströmung des Rohres von der Pumpe in das Reservoir ein Ventil angebracht werde, welches sich bei jeder Pumpenbewegung auf- und zuschließt, und dadurch das Verdünsten des Alkohols von dem im Reservoir befindlichen Geiste verhindere, wodurch allein die Kontrole bezüglich der Qualität des erzeugten Branntweins ermöglicht werde; — auf drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 457—H.).

Dem Karl Schwab, Schieferdecker in Wien (Leopoldstadt Nr. 714), auf die Verbesserung in der Gestalt und Eindeckung der Dachziegel, wodurch derlei neue Dachziegeln 1) nicht wie bisher beim Eindecken stumpf neben- oder bloß übereinander, sondern in Falzen zu liegen kommen; 2) auch in der Dachräsche in Falzen ineinander greifen; 3) durch ihre eigenthümliche Form im Relief bei einem verhältnißmäßig geringem Gewichte eine große Festigkeit gewähren, endlich 4) durch eigene Pressen erzeugt werden, und bei der Eindeckung durch ihre Gestalt und Zeichnung im Relief der Dachfläche einen zierlichen Dessin geben; — auf fünf Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 458—H.).

Dem Johann Ott, Maschinenführer in Wien (Rossau Nr. 60), auf die Erfinfindung eines Sperrkopfes für hydraulische Doppelpressen;— auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 459—H.).

Przywilej, Antoniemu Schmidowi, miéjskiemu kotlarzowi w Wiédniu (Leopoldstadt nr. 552), nadany na wynalazek i ulepszenie narządu do gotowania szmat dla fabrykacyi papiéru, którymto narządem uzyskuje się daleko lepsze oczyszczenie szmat i znaczne w porównaniu z dotychczasowém postępowaniem oszczędzenie paliwa; na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 486—H.).

Przywilej, Jerzemu Siglowi, fabrykantowi maszyn w Wiedniu (Michaelbaierischen Grund nr. 42), na ulepszenie szybkiéj prasy drukarskiéj do litografowania w kolorach, przezco w daleko krótszym czasie niż dotąd, daleko większą ilość czystych odcisków przysposobić można; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 487 — H.).

Baumgartner m. p.

362.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu dnia 4. Lutego 1852 nadanych.

Przywilej, Jerzemu Siglowi, fabrykantowi maszyn w Wiédniu (Michaelbaierischer Grund nr. 42), nadany na udoskonalenie zasadzające się na maszynie, za pomocą któréj sok z buraków, jako też i olej z rzepaku prasą walcową i płytową wyciskać można korzystniéj, prędzéj i czyściéj; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 488 — H.).

Przywilej, Pawłowi Pretschowi, faktorowi c. k. nadwornéj i rządowéj drukarni w Wiédniu (Wollzeile nr. 791), nadany na wynalazek „chemigrafią" zwany, przezco zasady druku chemicznego w nowy sposób przy udoskonalonych środkach i nowym praktycznym sposobie postępowania zastosować można i na kruszec, a nawet i stare druki odnowić, przedrukować i liczbę egzemplarzy pomnożyć można; na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 586 — H.).

Przywilej, Jakóbowi Schönowi, czeladnikowi iglarskiemu, na ręce J. G. Bartscha, upoważnionego ajenta cywilnego w Szląsku Pruskim, w Wiédniu (w mieście nr. 730), nadany na wynalazek i udoskonalenie w wyrabianiu wszelkich gatunków szpilek i igieł, za pomocą właściwej ku temu celowi wynalezionéj maszyny, przezco wyrabiać można towar równy i czyściejszy daleko szybciej, a przeto tańszy jak dotąd; na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 587 — H.).

Przywilej, Jerzemu Janischowi, miéjskiemu tkaczowi, i Franciszkowi Springerowi, buchalterowi kupieckiemu, w Wiédniu (Mariahilf nr. 52), nadany na wynalazek wyrabiania wszelkich gatunków koszul, jakiéjkolwiek wielkości i prze-

Dem Anton Schmid, bürgerlichen Kupferschmied in Wien (Leopoldstadt Nr. 552), auf die Erfindung und Verbesserung eines Apparates zum Hadernkochen für die Papierfabrikazion, mit welchem Apparate eine weit bessere Reinigung der Hadern und eine bedeutende Ersparung an Brennmaterial gegen das bisherige Verfahren erzielt werde; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 486—H.).

Dem Georg Sigl, Maschinenfabrikanten in Wien (Michaelbäuer'schen Grund Nr. 42), auf die Verbesserung der lithographischen Schnelldruckpresse zum Behufe des Farbendruckes, wodurch in einer weit kürzeren Zeit, als bisher, eine weit größere Anzahl reiner Abdrücke angefertigt werden könne; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 487—H.).

Baumgartner m. p.

362.

Verzeichniß

der von dem Handelsministerium am 4. Februar 1852 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Georg Sigl, Maschienenfabrikanten in Wien (Michauelbäer'schen Grund Nr. 42), auf die Verbesserung, bestehend in einer Maschine, wodurch der Saft aus den Runkel-Rüben, sowie das Oel aus dem Rübsamen mittelst Walzen- und Plattendruck vortheilhafter, schneller und reiner, als bisher, ausgepreßt werde; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 488—H.).

Dem Paul Pretsch, Faktor der k. k. Hof- und Staatsdruckerei in Wien (Wollzeile Nr. 791), auf die Erfindung, „Chemigraphie" genannt, wodurch die Grundsätze des chemischen Druckes auf neue Weise mit vervollkommneten Mitteln und neuer praktischer Verfahrungsweise auf Metall angewendet, und selbst alte Drucke wiederbelebt, umgedruckt und vervielfältiget werden können; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 586—H.).

Dem Jakob Schön, Nadlergesellen, durch J. G. Bartsch, berechtigten Zivilagenten in Preußisch-Schlesien, Wien (Stadt Nr. 730), auf die Erfindung und Verbesserung in der Verfertigung aller Gattungen Steck- und Nähnadeln mittelst einer eigens hiezu erfundenen Maschine, wodurch eine gleiche, reinere Waare bedeutend schneller erzeugt werde, und daher billiger zu stehen komme, als bisher; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 587—H.).

Dem Georg Janisch, bürgerlichen Webermeister, und Franz Springer, Handlungsbuchhalter in Wien (Mariahilf Nr. 52), auf die Erfindung, alle Gattungen Hemden von jeder Größe und Weite und aus jedem beliebigen Stoffe nach einer ganz eigenen We-

stronności, i z jakiegokolwiek materyjału według nowego sposobu tkania, w ten sposób, iż szwy stają się niepotrzebnemi, a półkoszulek tka się wraz z stanem koszuli, ztąd koszule te są daleko trwalsze i strojniéjsze, a przytém i tańsze; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 589 – H.).

Przywilej, Aloizemu Irsekowi, upoważnionemu tokarzowi w Wiédniu (Leopoldstadt nr. 757), nadany na udoskonalenie w robieniu róż do czaków c. k. austryjackiego wojska, przyczém zamiast dotychczasowego sposobu wyrabiania z kruszcu i lakierowania wewnętrznéj czarnéj części róż, robi się je z czarno lakierowanéj skóry; na lat dwa. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 590—H.).

Przywilej, Józefowi Roy, mechanikowi w Wiédniu (Gumpendorf nr. 432), na wynalazek samo-ruchomego i niesmrodliwego aparatu do prewetów, przy którym ręczne podnoszenie, naciskanie i nakręcanie jest niepotrzebném, a unika się napraw tak często się wydarzających; na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 592 — G.).

Przywilej, Ludwikowi Denkowi, mistrzowi hutniczemu w Wiédniu (Alte Wiéden nr. 356), nadany na wynalazek konstrukcyi pieców hutniczych do wyrabiania lepszego żelaza sztabowego, przezco piece mniéj drzewa opałowego potrzebują, większe gorąco sprawiają, a dają i lepsze i więcéj żelaza; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 651 — H.).

Przywilej, Fryderykowi Ballingowi, dyrektorowi fabryki żelaznéj w Adofsthal koło Budziejowic w Czechach, i bratu tegoż Józefowi Balingowi, dyrektorowi hamerni w Josefsthal koło Neuhaus w Czechach, nadany na ulepszenie w konstrukcyi ognisk przy fryszerkach topiących żelazo surowe; na lat pięć. Opis przywileju złożono w c. k. Namiestnictwie w Pradze, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 652 — H.).

Baumgartner m. p.

363.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 4. Lutego 1852,

którém wyłączny przywilej Franciszce Słowaczek na dniu 21. Stycznia 1851 nadany, na rok drugi przedłużono.

Ministeryjum handlu widziało się spowodowaném, wyłączny przywilej Franciszce Słowaczek w Budziejowicach w Czechach, na dniu 21. Stycznia 1851 nadany na wynalazek i udoskonalenie w robieniu sukni damskich wszelkiego rodzaju i z wszelkiéj materyi, przedłużyć na dalszy rok jeden, t. j. na rok drugi.

Baumgartner m. p.

bemethode und mittelst einer ganz neuen Vorrichtung am Webestuhle in der Art zu erzeugen, daß die Näthe beseitiget und die Brustfaltung (Chemisette) im Ganzen zugleich mit dem Hemdstocke gewebt werde, daher diese Hemden dauerhafter und eleganter seien, sowie auch billiger zu stehen kommen; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 589—H.).

Dem Alois Irsek, befugten Drechsler in Wien (Leopoldstadt Nr. 757), auf die Verbesserung in der Erzeugung der Rosen für die Czakos des k. k. österreichischen Militärs, wobei statt der bisherigen Verfahrungsart, den inneren schwarzen Theil derselben aus Metall zu verfertigen und zu lakiren, derselbe aus schwarzlakirtem Leder hergestellt werde; — auf zwei Jahre. Die offene Privilegium beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 590—H.).

Dem Joseph Roy, Mechaniker in Wien (Gumpendorf Nr. 432), auf die Erfindung eines selbstbeweglichen, geruchlosen Retirade-Apparates, wobei das Heben, Drucken oder Umdrehen mit der Hand und die so oft vorkommenden Reparaturen gänzlich vermieden werden; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 592—H.).

Dem Ludwig Denk, Hüttenmeister in Wien (alte Wieden Nr. 356), auf die Erfindung einer Konstrukzion von Flammöfen zur verbesserten Darstelluug des Stabeisens, wodurch solche Oefen weniger Brennholz verzehren, größere Hitze erzeugen, und mehr und besseres Eisen fördern; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 651—H.).

Dem Friedrich Balling, Eisenwerksdirektor in Adolphsthal nächst Budweis in Böhmen, und dessen Bruder Joseph Balling, Eisenwerksdirektor in Josephsthal nächst Neuhaus in Böhmen, auf die Verbesserung in der Konstrukzion der Frischfeuer zur Verfrischung des Roheisens; — auf fünf Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. Statthalterei von Prag zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 652—H.).

Baumgartner m. p.

363.

Erlaß des Handelsministeriums vom 4. Februar 1852,

womit das der Franziska Slowaczek am 21. Jänner 1851 verliehene Privilegium auf das zweite Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das der Franziska Slowaczek, zu Budweis in Böhmen am 21. Jänner 1851 auf eine Erfindung und Verbesserung in der Anfertigung von Damenkleidungsstücken jeder Art und aus beliebigen Stoffen ertheilte ausschließende Privilegium, auf die weitere Dauer Eines, das ist des zweiten Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

364.

Spis

wyłącznych przywilejów, od Ministeryjum handlu dnia 5. Lutego 1852 nadanych.

Przywilej, Edwardowi Daelenowi, inżynierowi cywilnemu, bawiącemu obecnie w Wiédniu (Landstrasse nr. 432), nadany na wynalezienie konstrukcyi walców, służącéj do wyrabiania za pomocą dwóch par cylindrowych walców tak żelaza kwadratowego, jak i płaskiego w jakichkolwiekbądź rozmiarach, przyczém nie robiąc przemiany walców zabiérającéj tyle czasu, otrzymuje się lepiéj bite żelazo, ileże ono podlega ciśnięciu z wszystkich stron, równie jak i do wyrabiania żelaza fasonowego, np. bandażów (tyres) do kół przy kolei żelaznéj, przyczém jednak zamienia się walec cylindrowy na walec kalibrowy; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 653 — H.).

Przywilej, Hermanowi Sommerowi, ajentowi handlarskiemu z Sur, żupaństwa Wesprymskiego, bawiącego w Wiédniu (Leopoldstadt nr. 675), nadany na wynalazek chemicznéj zoły (becy), która wszelkie gatunki szmat łatwo w masę papiérową zamienić, jako i operacyi chemicznéj, zapomocą któréj wszelkie gatunki drukowanego i zapisanego papiéru i okrajki małym zachodem i nakładem znowu na papiér użyteczny przerobić można; na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 676 — H.).

Przywilej, Janowi Ludwikowi Rollandowi, piekarzowi w Paryżu (rue Deccartes nr. 8), na ręce Gisberta Kappa, sekretarza ministeryjalnego w Wiéduiu, na wynalazek i wydoskonalenia narządów do wyrabiania chleba, sucharów, pasztetów i innych podobnych artykułów żywności; na lat pięć. Przedmiot ten otrzymał we Francyi patent na lat 15, poczynający się od dnia 11. Kwietnia 1851. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 678 — H.).

Przywilej, Jakóbowi Jagersbergerowi, fabrykantowi lakieru do skór i szwarcu w Lincu (nr. 817), nadany na wynalazek w wyrabianiu lśniącego szwarcu do butów, który użyciem pewnéj roślinnéj ingredyencyi skórę utrzymuje miękką i podającą się, niemniéj nadaje połysk bardzo czarny i czysty; na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 683 — H.).

Przywilej, Antoniemu Langthallerowi, skórnikowi i właścicielowi domu w Górnéj Austryi, w mieście Styryi (nr. 124), nadany na wynalazek w wyrabianiu nieprzesiąkliwych butów i trzewików, połączeniem gutta-perchy ze skórą; na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 684 — H.).

Przywilej, Józefowi Marcinowi Reichenbergerowi, właścicielowi fabryki w Grontschenreuth w Bawaryi, przez dom handlowy Mahlera i spólnika w Wiédniu, nadany na wynalazek trwałego powlekania drutu żelaznego cynkiem

Verzeichniß

der von dem Handelsministerium am 5. Februar 1852 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Eduard Daelen, Zivil-Ingenieur, derzeit in Wien (Landstrasse Nr. 432), auf die Erfindung einer Walzenkonstrukzion, welche dazu diene, mittelst zwei Paar zylindrischer Walzen sowohl Quadrat als Flacheisen in jeder beliebigen Dimension darzustellen, wobei das zeitraubende Auswechseln der Walzen nicht stattfinde, und ein besser geschweißtes Eisen erzielt werde, indem selbes von allen Seiten Druck erleide, sowie ferner Façon-Eisen, z. B. Bandagen (tyres) für Eisenbahnräder darzustellen, wobei jedoch eine zylindrische gegen eine Kaliber-Walze ausgewechselt werde; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 653—H.).

Dem Hermann Sommer, Geschäftsführer aus Sur im Vespriner Komitate, in Wien (Leopoldstadt Nr. 675), auf die Erfindung einer chemischen Beitze, wodurch alle Gattungen Hadern leicht in Papiermasse verwandelt, sowie einer chemischen Operazion, mittelst welcher alle Gattungen bedruckten und beschriebenen Papieres und Abfälle mit wenig Mühe und Kosten wieder zu brauchbarem Papier umgearbeitet werden; auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 676—H.).

Dem Johann Ludwig Rolland, Bäckermeister in Paris (rue Deccartes Nr. 8), durch Gisbert Kapp, Ministerial-Sekretär in Wien, auf die Erfindung und Verbesserung eines Apparates zur Zubereitung von Brot, Zwiback, Pastetenwerk und andere ähnliche Nahrungsmittel; — auf fünf Jahre. In Frankreich ist dieser Gegenstand seit 11. April 1851 auf 15 Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 678—H.).

Dem Jakob Jagersberger, Lederlack- und Glanzwichs-Fabrikanten in Linz (Nr. 817), auf die Erfindung in der Bereitungsweise der Stiefelglanzwichse, welche durch Anwendung eines vegetabilischen Stoffes das Leder stets weich und geschmeidig erhalte, sowie auch einen tiefschwarzen und hellen Lackglanz erzeuge; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 683—H.).

Dem Anton Langthaller, Lederverschleißer und Hausbesitzer in Oberösterreich, Stadt Steyer (Nr. 124), auf die Erfindung in der Verfertigung wasserdichter Stiefel und Schuhe durch Verbindung der Gutta-Percha mit Leder; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 684—H.).

Dem Joseph Martin Reichenberger, Fabriksbesitzer in Grontschenreuth in Baiern, durch das Handlungshaus Mahler und Kompagnon in Wien, auf die Erfindung Eisendraht gleichmäßig stark mit Zink auf eine neue und eigenthümliche Art in jeder belie-

w równéj grubości, w nowy i właściwy sposób w dowolnéj długości na ciepłéj nie galwanicznéj drodze; na lat pięć. Na ten przedmiot nadano w Bawaryi przywilej na lat dziesięć, poczynający od dnia 26. Kwietnia 1851. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 763 — H.).

Przywilej, Wiliamowi Boggettowi, w Londynie, na ręce Gisberta Kappa, sekretarza ministeryjalnego w Wiédniu, nadany na wynalazek w zastosowaniu gorąca gazu do domowego i innego użytku; na lat pięć. Na ten przedmiot nadano w Anglii przywilej na lat czternaście, poczynający od dnia 3. Października 1850. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 764 — H.).

Przywilej Joachimowi Franklowi, w Wiédniu (Jägerzeile nr. 514), nadany na wynalazek, w skutek którego okręty, lokomotywy i inne maszyny bez siły parowéj za użyciem dwóch przeciw sobie działających sił, za pomocą osobnego przyrządu, jedynie ręką jak najłatwiéj nawet pod górę w ruch się wprawiają, przyczém największą szybkość i spieszne zastanowienie wedle upodobania osiągnąć można. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 768 — H.

Baumgartner m. p.

365.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 15. Lutego 1852,

którém przywilej Antoniemu i Józefowi Riedlom dnia 5. Stycznia 1847 nadany, na rok szósty przedłużono.

Ministeryjum handlu uznało się spowodowaném, przywilej Józefowi Riedlowi, c. k. nadwornemu blacharzowi, i Antoniemu Riedlowi, artystycznemu drukarzowi na kruszcach w Pradze, dnia 5. Stycznia 1847 nadany na wynalezienie lampy pochodniowéj gorejącéj gazem wodorodnym (zwanéj pochodnią Hymenową), na rok szósty przedłużyć.

Baumgartner m. p.

366.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 15. Lutego 1852,

którém przywilej Juliusza Ellenbergera z dnia 31. Grudnia 1850, na rok drugi przedłużono.

Ministeryjum handlu uznało się spowodowaném, przywilej Juliuszowi Ellenbergerowi, inżynierowi cywilnemu w Wiédniu dnia 31. Grudnia 1850 nadany na wynalazek i ulepszenie w wyrabianiu i zachowaniu chemiczno-czystego kwasu węglanego, przedłużyć na rok drugi.

Baumgartner m. p.

bigen Länge auf warmem, nicht galvanischen Wege dauernd zu überziehen; — auf fünf Jahre. In Baiern ist dieser Gegenstand seit 26. April 1851 auf zehn Jahre privilegirt. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 763—H.).

Dem William Boggett, in London durch Gisbert Kapp, Ministerial-Sekretär in Wien, auf die Erfindung in der Anwendung der Gashitze zu häuslichem und anderem Gebrauche; — auf fünf Jahre. In England ist dieser Gegenstand seit 3. Oktober 1850 auf 14 Jahre privilegirt. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 764—H.).

Dem Joachim Frankl in Wien (Jägerzeile Nr. 514), auf die Erfindung, Schiffe, Lokomotive und andere Maschinen ohne Dampfkraft mit Benützung zweier gegeneinander wirkender Kräfte durch eine besondere Vorrichtung lediglich mit der Hand auf das Leichteste auch in aufsteigender Richtung in Bewegung zu setzen, wobei die größte Geschwindigkeit und schnelles Stehenbleiben nach Belieben erreichbar sei;— auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 768—H.).

Baumgartner m. p.

365.

Erlaß des Handelsministeriums vom 15. Februar 1852,

womit das dem Joseph und Anton Riedl am 5. Jänner 1847 verliehene Privilegium auf das sechste Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Joseph Riedl, k. k. Hof-Spenglermeister, und dem Anton Riedl, Metall-Kunstdrucker in Prag, verliehene Privilegium vom 5. Jänner 1847 auf eine Erfindung von Hydrogen-Gas-Fackellampen (Hymens-Fackel genannt), auf die Dauer des sechsten Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

366.

Erlaß des Handelsministeriums vom 15. Februar 1852,

womit das Privilegium des Julius Ellenberger vom 31. Dezember 1850 auf das zweite Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das Privilegium des Julius Ellenberger, Zivil-Ingenieurs in Wien, vom 31. Dezember 1850 auf eine Entdeckung und Verbesserung in der Erzeugung und Verwahrung von chemisch-reiner Kohlensäure, auf die Dauer des zweiten Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

367.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 17. Lutego 1852,

którém przywilej Markowi Immergutowi dnia 5. Lutego 1851 nadany, w skutek dobrowolnego zrzeczenia się zgasłym ogłoszono.

Wedle zawiadomienia od c. k. niższo-austryjackiego Namiestnictwa z dnia 18. Stycznia 1852 l. 44319, w skutek dobrowolnego zrzeczenia się zgasł przywilej Marka Immerguta, dnia 5. Lutego 1851 nadany na wynalazek szmergla i proszku szlifierskiego, „diamantin“ zwanego, wyrabianego z odpadków, z których dotąd nie korzystano.

Opis tego przywileju złożono w c. k. politechnicznym instytucie, gdzie go każdy przejrzéć może.

Baumgartner m. p.

368.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 17. Lutego 1852,

którém przywilej Andrzejowi Damskiemu dnia 14. Października 1850 nadany, w skutek dobrowolnego zrzeczenia się, zgasłym ogłoszono.

Wedle zawiadomienia od c. k. niższo-austryjackiego Namiestnictwa z dnia 19. Stycznia 1852 l. 44151, w skutek dobrowolnego zrzeczenia się, zgasł trzechletni przywilej, Andrzejowi Damskiemu dnia 14. Października 1850 nadany na wynalezienie szklannych guziczków do koszul, pułkoszulków i kamizelek.

Opis tego przywileju złożono w c. k. politechnicznym instytucie, gdzie go każdy przejrzéć może.

Baumgartner m. p.

369.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 17. Lutego 1852,

jako Józef Sonnenfeld zrzekł się dobrowolnie dwuletniego przywileju nadanego dnia 5. Lipca 1850.

Józef Sonnenfeld, buchalter w Wiédniu (nr. 1149 i 1150), zrzekł się dobrowolnie nadanego sobie dnia 5. Lipca 1850 dwuletniego przywileju na wynalezienie wozów listowych i pakietowych na sprężynach.

Opis tego przywileju złożono w c. k. politechnicznym instytucie, gdzie go każdy przejrzéć może.

Baumgartner m. p.

367.

Erlaß des Handelsministeriums vom 17. Februar 1852,

wodurch das dem Markus Immergut am 5. Februar 1851 verliehene Privilegium, in Folge freiwilliger Zurücklegung, für erloschen erklärt wird.

Laut Anzeige der k. k. niederösterreichischen Statthalterei vom 18. Jänner 1852 Z. 44319 ist das dreijährige Privilegium des Markus Immergut vom 5. Februar 1851, auf die Erfindung eines aus einem bisher nicht verwendeten Abfalle erzeugten Schmirgels und Schleifpulvers, „Diamantin" genannt, durch freiwillige Zurücklegung erloschen.

Die dießfällige Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei dem k. k. politechnischen Institute zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung.

Baumgartner m. p.

368.

Erlaß des Handelsministeriums vom 17. Februar 1852,

womit das dem Andreas Damsky am 14. Oktober 1850 verliehene Privilegium, in Folge freiwilliger Zurücklegung, für erloschen erklärt wird.

Laut Anzeige der k. k. niederösterreichischen Statthalterei vom 19. Jänner 1852 Z. 44151 ist das dreijährige Privilegium des Andreas Damsky vom 14. Oktober 1850, auf eine Erfindung von Hemd-, Chemisetten- und Westenknöpfen aus Glas, durch freiwillige Zurücklegung erloschen.

Die dießfällige Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei dem k. k. politechnischen Institute zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung.

Baumgartner m. p.

369.

Erlaß des Handelsministeriums vom 17. Februar 1852,

betreffend die freiwillige Zurücklegung des dem Joseph Sonnenfeld am 5. Juli 1850 ertheilten zweijährigen Privilegiums.

Joseph Sonnenfeld, Buchhalter in Wien (Nr. 1149 und 1150), hat das ihm am 5. Juli 1850 ertheilte zweijährige Privilegium auf die Erfindung von Brief- und Packetwagen auf Druckfedern, freiwillig zurückgelegt.

Die dießfällige Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei dem k. k. politechnischen Institute zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung.

Baumgartner m. p.

370.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 17. Lutego 1852, że Jakób Almeroth zrzekł się dobrowolnie trzechletniego przywileju, sobie dnia 28. Lutego 1851 nadanego.

Jakób Almeroth, złotnik w Wiédniu (Mariahilf nr. 18), zrzekł się dobrowolnie trzechletniego przywileju, sobie dnia 28. Lutego 1851 nadanego na wynalezienie bransoletek ze złota, srebra lub inego kruszcu, bez zameczka, klamerki lub zachwytki, zwanych „bransoletki z sprężynką zamykającą“ (Sprungfeder-Bracelets).

Opis tego przywileju złożono w c. k. politechnicznym instytucie, gdzie go każdy przejrzéć może.

Baumgartner m. p.

371.

Spis

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych na dniu 25. Lutego 1852 nadanych.

Przywilej, Aloizemu Janowi Metzgerowi, patentowemu inwalidowi, pułkowemu kadetfeldfeblowi i fabrykantowi wody toaletowéj wraz z pomadą do włosów, w Wiédniu (neue Wieden nr. 630), nadany na wynalazek robienia butów i trzewików zapomocą nowego środka; na rok jeden. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 1094 — H.).

Przywilej, Adolfowi Schönsteinowi, c. k. wył. uprzyw. olejnikowi (fabrykantowi oleju) w Wiédniu (Leopoldstadt nr. 15), nadany na ulepszenie w rafineryi oleju, przezco olej w rozmaitych kolorach i z przyjemnemi zapachami, tudzież lepsze oddzielenie gatunków oleju i kontrola przeszkadzająca i wykrywająca kradzieże oleju uzyskuje się, kupującego chroni się od oszukaństwa, nakoniec przy napełnianiu lamp nieprzyjemnemu zapachowi sukni i rąk zapobiega się; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1096 — H.).

Przywilej, Izraelowi Guttmannowi, upoważnionemu blacharzowi w Peszcie (nr. 14), nadany na wynalazek pluwaczki z wieczkiem z blachy żelaznéj cyną pobielanéj; na lat dwa. Opis tego przywileju znajduje się w przechowaniu w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 1113 — H.).

Przywilej, Janowi Bernardowi Augustowi Schäfferowi i Krystynowi Fryderykowi Budenbergowi, właścicielowi warsztatu mechanicznego w Magdeburgu,

370.

Erlaß des Handelsministeriums vom 17. Februar 1852,

betreffend die freiwillige Zurücklegung des dem Jakob Almeroth am 28. Februar 1851 ertheilten dreijährigen Privilegiums.

Jakob Almeroth, Goldarbeiter in Wien (Mariahilf Nr. 18), hat das ihm am 28. Februar 1851 ertheilte dreijährige Privilegium auf die Erfindung von Bracelets von Gold und Silber oder anderem Metalle ohne Schloß, Schnapper oder Schließe, „Sprungfeder-Bracelets" genannt, freiwillig zurückgelegt.

Die dießfällige Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei dem k. k. politechnischen Institute zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung.

Baumgartner m. p.

371.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 25. Februar 1852 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Alois Johann Metzger, Patentalinvaliden, Regiments-Kadetfeldwebel und Erzeuger eines Toilettenwassers sammt Haarpomade, in Wien (neue Wieden Nr. 630), auf die Erfindung, Stiefel und Schuhe durch Anwendung eines neuen Mittels zu erzeugen; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 1094—H.).

Dem Adolph Schönstein, k. k. a. p. Oelfabrikanten in Wien (Leopoldstadt Nr. 15), auf die Verbesserung in der Oelraffinerie, wodurch Brennöl in verschiedenen Farben und mit angenehmen Gerüchen dargestellt, eine bessere Sortirung der Oelgattungen und eine Kontrole zur Verhinderung und Entdeckung der Oelentwendung erzweckt, ferner dem Käufer ein Schutz gegen Uebervortheilungen verschafft, endlich beim Füllen der Lampen einem unangenehmen Geruche an den Kleidern oder Händen begegnet werde; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 1096—H.).

Dem Israel Guttmann, befugten Spengler in Pesth, (Nr. 14), auf die Erfindung eines Spucknapfes mit Deckel aus verzinntem Eisenblech; — auf zwei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 1113—H.).

Dem Johann Bernhard August Schäfer und Christian Friedrich Budenberg, Besitzer einer mechanischen Werkstätte in Magdeburg, unter der Firma Schäffer und

pod firmą: Schäffera i spólnika, na ręce Józefa Petrofskiego, urzędnika c. k. uprzywilejowanéj wiédeńsko-głognickiéj kolei żelaznéj w Wiédniu (Leopoldstadt nr. 386), na wynalazek nowéj konstrukcyi lamp olejnych; na rok jeden. Na ten wynalazek nadano w Prusiech patent na lat pięć, poczynający skuteczność swoję od dnia 11. Kwietnia 1851. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1114—H.).

Przywilej, Karolowi Gromadzińskiemu, ajentowi kupieckiemu ze Lwowa, bawiącemu obecnie w Wiédniu (Leopoldstadt nr. 565), nadany na wynalazek chemicznéj żagwi do zapalania lub gotowania ku pośredniemu podpalaniu wszelkiego paliwa; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1244 — H.).

Przywilej, Antoniemu Pichlerowi, miejskiemu kapelusznikowi w Gracu (Fischplatz nr. 903), nadany na ulepszenie w farbowaniu na czarno wszelkich gatunków cienkich i grubszych kapeluszy pilśnianych w sposób dobry, trwały a przytém pospieszniejszy i tańszy jak zwykle; na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1254 — H.).

Przywilej, Janowi Jakóbowi Mayerowi, inżynijerowi maszyn w Paryżu, (boulevard de la Madelaine nr. 17) przez Jakóba Franciszka Henryka Hembergera, dyrektora administracyi w Wiédniu (miasto nr. 785), nadany na ulepszenie przy lokomotywach za pomocą użycia jednéj pary kół, czyli jednéj osi puszczonéj przez skrzynię ogniową, lub pomiędzy albo pod rusztem tejże, przezco liczba kół w adhezyi będących powiększona być może bez przedłużania maszyny lub skracania rusztu; na lat dwa. Opis przywileju znajduje się w przechowaniu w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 1264—H.).

Baumgartner m. p.

372.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych nadanych na dniu 29. Lutego 1852.

Przywilej, Janowi Partschowi, ukończonemu technikowi i chemikowi w Theresienfeld pod Wiener Neustadt (w Dolnéj Austryi nr. 33), nadany na wynalazek z właściwéj kompozycyi rozmaitych gatunków gliny wyciskania, wytaczania lub odlewania wszystkich wyrobów glinianych, które są pięknego, białego koloru i ogniotrwałe, przez oxydy kruszców przybiérają jaką kto chce barwę, nadobnie wyglądają, i znoszą zmiany temperatury; na rok jeden. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 1293 — H.).

Kompagnon durch Joseph Betrowsky, Beamten der k. k. privilegirten Wien-Gloggnitzer Eisenbahn in Wien (Leopoldstadt Nr. 386), auf die Erfindung einer neuen Konstrukzion der Oellampen; — auf Ein Jahr. In Preußen ist diese Erfindung seit 11. April 1851 auf fünf Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 1114—H.).

Dem Karl Gromadzinski, Handlungskommissionär aus Lemberg, derzeit in Wien (Leopoldstadt Nr. 565), auf die Erfindung chemischer Zünd- oder Kochsteine zum mittelbaren Anzünden jedes beliebigen Brennmateriales; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 1244—H.).

Dem Anton Pichler, bürgerlichen Hutmachermeister in Gratz (Fischplatz Nr. 903), auf die Verbesserung im Schwarzfärben aller Gattungen feiner und grober Filzhüte auf gute, dauerhafte und auch schnellere und wohlfeilere Art als gewöhnlich; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 1254—H.).

Dem Johann Jakob Meyer, Maschinen-Ingenieur in Paris (boulevard de la Madelaine Nr. 17), durch Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungdirektor in Wien (Stadt Nr. 785), auf die Verbesserung an den Lokomotiven mittelst Anwendung eines Räderpaares oder einer Achse durch den Feuerkasten, oder zwischen oder unter dem Roste desselben, wodurch die Zahl der adhärirenden Räder vermehrt werden könne, ohne die Maschine zu verlängern oder den Rost zu verkürzen; — auf zwei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 1264—H.).

Baumgartner m. p.

372.

Verzeichniß

der von den Ministerien für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 29. Februar 1852 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Johann Partsch, absolvirten Techniker und Chemiker in Theresienfeld bei Wiener Neustadt (in Niederösterreich Nr. 33), auf die Erfindung aus einer eigenthümlichen Komposizion verschiedener Thonarten alle Arten von Thonwaaren zu pressen, zu drehen oder zu gießen,, welche von schöner weißer Farbe und feuerfest seien, durch Metalloxide jede beliebige Färbung erlangen, ein gefälliges Aussehen besitzen, und den Wechsel der Temperatur ertragen; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Staatthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (1293—H.).

Przywilej, Wolfowi Benderowi, c. k. inżynijerowi rządowej kolei żelaznéj w Wiédniu (Landstrasse nr. 58), nadany na ulepszenie przy tarczach sygnałowych na kolejach żelaznych, przezco powiększa się bezpieczeństwo jazdy; na rok jeden. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 1294 — H.).

Przywilej, Filipowi Hofmannowi, c. k. pensyjonowanemu komisarzowi powiatowemu, Odylonowi Küstlowi, fabrycznemu zarządzcy górnictwa i Gwidonowi Küstlowi, fabrycznemu zarządzcy huty żelaznéj w Ruszkberg w Banacie, nadany na wynalazek przenośnego aparatu do przyrządzania rudy kruszcowéj, przezco pomieszane w jakikolwiek sposób zbiorowiska napływowe (agregata aluwiaine) czyli stępowiny właściwym i nowym trybem skutecznego, nieustającego przesiewania, na ile kto zechce gatunków ziarna rozdzielone i jednocześnie w ilość kruszcu, jaki zawiérają, skoncentrowane być mogą; na lat trzy. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1302 — H.).

Przywilej, Antoniemu Partschowi, fabrykantowi lulek glinianych i właścicielowi domu w Theresienfeld pod Wiener Neustadt (w Dolnéj Austryi nr. 48), nadany na ulepszenie tyglów szmelcerskich, wyrabianych z całkiem nowéj kompozycyi, w których tak szlachetne jak i nieszlachetne kruszce z bezpieczeństwem stopione być mogą (l. 1303 — H.).

Przywilej, Bernardowi Spieglerowi' właścicielowi fabryk nici bawełnianych w Gaudencdorfie pod Wiédniem i w Gumpendorfie, mieszkającemu w Wiédniu (miasto nr. 201), nadany na wynalazek i ulepszenie w wyrabianiu nici bawełnianych, przezco nić wyrabia się czyściejsza, równiejsza i mocniejsza, niż przy dotychczasowych sposobach fabrykacyi, a tak wyrabiane nici bawełniane odszczególniają się znamienicie nie tylko do robót na drutach, do haftowania i szycia, lecz swą gładkością i trwałością doskonale zastępują kręcone sznureczkowe nici lniane i konopne; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1304 — H.).

Przywilej, Leopoldowi Gromannowi, miejskiemu lakiernikowi w Wiédniu (miasto nr. 341), nadany na wynalazek pokostów, które przez połączenie z blejwasem, cynkwasem i innemi farbami cynkowemi i niecynkowemi, takowym nadają osobliwszą dobroć i czystość, sprawiają szybkie schnięcie, a trwałością, pięknością i mocą wszystkie dotychczasowe olejne i szpikowe farby przewyższają, co osobliwie przy farbach cynkowych się dzieje; na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1305 — H.).

Przywilej, Janowi Jerzemu Steiningerowi, obywatelowi i właścicielowi przywileju w Wiédniu (Wieden nr. 933), nadany na wynalazek maszyny do robienia nitów ko kotłów parowych, która użyciem siły około trzech koni, zapo-

Dem Wolf Bender, k. k. Ingenieur der Staatseisenbahn in Wien (Landstrasse Nr. 58), auf die Verbesserung an Signalscheiben der Eisenbahnen, wodurch die Betriebssicherheit vermehrt werde; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 1294—H.).

Dem Philipp Hofmann, k. k. pensionirten Bezirkskommissär, Odilo Küstel, gewerkschaftlichen Bergverwalter, und Guido Küstel, gewerkschaftlichen Eisenwerksverwalter, zu Ruszkberg im Banate, auf die Erfindung eines transportablen Erzaufbereitungsapparates, womit wie immer gemengte Alluvial-Aggregate oder Pochwerks-Edukte vermittelst einer eigenthümlichen neuen Art ausgiebiger stätiger Siebung in beliebig viele Kornsortimente dargestellt, und gleichzeitig auf den Metallgehalt konzentrirt werden können; — auf drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 1302—H.).

Dem Anton Partsch, Thonpfeifen-Fabrikanten und Hausbesitzer in Theresienfeld bei Wiener Neustadt (in Niederösterreich Nr. 48), auf die Verbesserung der Schmelztiegel durch Erzeugung aus einer ganz neuen Komposizion, worin sowohl edle als unedle Metalle mit Sicherheit geschmolzen werden können; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 1303—H.).

Dem Bernhard Spiegler, Inhaber einer Baumwollzwirn-Fabrik in Gaudenzdorf bei Wien und in Gumpendorf, wohnhaft in Wien (Stadt Nr. 201), auf eine Erfindung und Verbesserung in der Erzeugung des Baumwollzwirnes, wodurch der Faden reiner, runder und kräftiger werde, als bei den bisherigen Erzeugungsarten, und der so erzeugte Baumwollzwirn sich nicht nur als Strick-, Stick- und Nähwolle besonders auszeichne, sondern durch seine Glätte und Dauerhaftigkeit den Leinen-, Litzen-Zwirn vollkommen ersetze;— auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 1304—H.).

Dem Leopold Gromann, bürgerlichen Anstreicher in Wien (Stadt Nr. 341), auf die Erfindung von Firnissen, welche durch Verbindung mit Bleiweiß, Zinkweiß und den übrigen Zinkfarben, sowie mit allen sonstigen Farben, denselben eine besondere Güte und Reinheit verleihen, ein schnelles Trocknen derselben bewirken, und durch Dauerhaftigkeit, Schönheit und Haltbarkeit alle bisherigen Oel- und Spickfarben übertreffen, was besonders bei den Zinkfarben der Fall sei; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 1305—H.).

Dem Johann Georg Steininger, Bürger und Privilegiumsbesitzer in Wien (Wieden Nr. 933), auf die Erfindung einer Maschine zur Erzeugung von Dampfkessel-Nieten, welche mit einer Kraftanwendung von circa 3 Pferdekräften mittelst einer

mocą tarczy rzemiennéj w ruch wprawiona, za poddaniem rozpalonych sztyftów bez pomocy ludzkiéj w jednéj minucie przynajmniéj sześć sztuk pięknych i jednostajnych nitów wyrabia; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1306 — H.).

Przywilej, Ludwikowi Józefowi Raisonowi, chemikowi w Verviers w Belgii, na ręce Wilhelma Wiesslera, kupca w Wiédniu (miasto nr. 419) nadany na wynalazek aparatu do przysposabiania na sucho cyanidu żelaza i kalium; na lat ośm. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1307 — H.).

Przywilej, Franciszkowi Ksaweremu Sinslerowi, mechanikowi w Wiédniu (Matzleinsdorf nr. 22) i Antoniemu Clementowi, inżynijerowi w Wiédniu (miasto nr. 965), nadany na wynalazek sztucznie z metalu konstruowanéj maszyny do robienia guzików, którą niezwyczajnie wielką mnogość, mianowicie w 24 godzinach 5 do 600.000 sztuk guzików z drzewa lub wedle mniejszéj lub większéj twardości surowego materyjału stosowną ilość guzików z rogu, kości, łupiny kokosowej lub kruszczu, zapomocą siły wodnéj, parowéj, końskiéj lub ludzkiéj wyrabiać można; na lat pięć. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 1308 — H.).

Przywilej, Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi, dyrektorowi administracyi w Wiédniu (miasto nr. 785), nadany na ulepszenie w fabrykacyi soli i solnych kompozycyi albo połączeń, na tém polegające, iż sole natronu produkować można bezpośrednio z wody morskiéj lub z źródła słonego, jako i fabrykacyi saletry i innych soli kwasu saletrowego; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1309 — H.).

Baumgartner m. p.

373.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 1. Marca 1852,

którém przywilej Karolowi Köhlerowi dnia 31. Grudnia 1850 udzielony, na rok drugi przedłużono.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowaném, Karolowi Köhlerowi, byłemu c. k. wojskowemu podlekarzowi w Pradze nr. 695 — 2, nadany dnia 31. Grudnia 1850 przywilej na wynalazek tektury, korzenie włosów ożywiającéj i wzmacniającéj, przedłużyć na dalszy rok jeden, to jest rok drugi.

Baumgartner m. p.

Riemenscheibe in Bewegung gesetzt werde, und durch Zuführung von glühenden Stiften ohne Menschenhilfe in 1 Minute wenigstens 6 Stück schöne und gleichförmige Nieten liefern; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 1306—H.).

Dem Louis Joseph Raison, Chemiker in Verviers in Belgien, durch Wilhelm Wießler, Kaufmann in Wien (Stadt Nr. 419), auf die Erfindung eines Apparates zur Bereitung des Kalium-Eisen-Cyanid's auf trockenem Wege; — auf acht Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 1307—H.).

Dem Franz Xaver Sinsler, Mechaniker in Wien (Matzleinsdorf Nr. 22), und Anton Clement, Ingenieur in Wien (Stadt Nr. 965), auf die Erfindung einer aus Metall künstlich konstruirten Knopf-Dessinir-Maschine, womit eine ungewöhnlich große Anzahl Knöpfe, und zwar binnen 24 Stunden 5 bis 600000 Stücke aus Holz, und je nach Härte des rohen Materials eine verhältnißmäßige Anzahl Knöpfe aus Horn, Bein, Kokusschale oder Metall mittelst Wasser-, Dampf-, Pferde- oder Menschenkraft erzeugt werden könne; — auf fünf Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 1308—H.).

Dem Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungsdirektor in Wien (Stadt Nr. 785), auf die Verbesserung in der Fabrikazion der Salze und salzigen Zusammensetzungen oder Verbindungen, welche darin bestehe, Natronsalze unmittelbar aus dem Meerwasser oder aus der Salzquelle zu erzeugen, sowie auch Salpeter und andere salpetersaure Salze zu fabriziren; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 1309—H.).

Baumgartner m. p.

373.

Erlaß des Handelsministeriums vom 1. März 1852,

wodurch das dem Karl Köhler am 31. Dezember 1850 ertheilte Privilegium auf das zweite Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Karl Köhler, gewesenen k. k. Militär-Unterarzte in Prag Nr. 695-2 am 31. Dezember 1850, auf die Erfindung einer Haarzwiebel-Belebungs- und Kräftigungs-Essenz ertheilte Privilegium auf die weitere Dauer Eines, das ist des zweiten Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

374.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 3. Marca 1852,

którém kilkanaście przywilejów przedłużono.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowaném, przedłużyć następujące przywileje:

1. Przywilej, Karolowi Riesenbüchlerowi, właścicielowi przywileju, zamieszkałemu w Wiédniu, dnia 18. Listopada 1846 nadany na wynalazek i ulepszenie w robieniu wytwornego mydła toaletowego, wolnego od wszelkich nieczystych tłustości, i zaprawionego wonią kwiatów i pączków kwiatowych; na dalszy rok szósty.

2. Przywilej, Karolowi Mayerowi, z Also-Russbach w Wiédniu, dnia 10. Listopada 1850 nadany na wynalazek i ulepszenie zapomocą właściwego narządu, lub ulepszonego zastosowania w r. 1846 patentowanego narządu Józefa Zacha, albo też także patentowanego w r. 1849 Fischbeinowskiego i Reichskiego narządu do gotowania i wywaporowania, użyć ile możności korzystnie niespotrzebowane jeszcze ciepło od maszyn parowych, panew do gotowania i wyparowania, tudzież pieców od kotłów parowych do wywaporowania płynów; na dalszy rok drugi.

3. Przywilej, Alfonsowi Dietzowi, inżynijerowi w Wiédniu, dnia 15. Listopada 1849 nadany na wynalazek w zastosowaniu elastyczności zwyczajnego lub wulkanizowanego kauczuku do dużych młotów kowalskich; na rok trzeci i czwarty.

4. Przywilej, Janowi Krystyjanowi Rohlfs, inżynijerowi w Paryżu, i Janowi Franciszkowi Cail, konstruktorowi w mechanice w Paryżu, dnia 31. Grudnia 1849 nadany na wynalazek w zastosowaniu siły odśrodkowej do czyszczenia i klarowania surowego cukru w warzelniach i rafineryjach; na dalszy rok trzeci, czwarty i piąty.

5. Przywilej, Janowi Rousseau, fabrykantowi chemicznych wyrobów w Paryżu, dnia 4. Stycznia 1851 nadany na ulepszenie własnego, na dniu 20. Kwietnia 1850 uprzywilejowanego wynalazku nowego postępowania w wyciąganiu i wyrabianiu cukru; na dalszy rok trzeci, czwarty i piąty.

6. Przywilej, Janowi Rousseau, fabrykantowi chemicznych wyrobów w Paryżu, dnia 20. Kwietnia 1850 nadany na wynalazek nowego postępowania w uzyskiwaniu i wyrabianiu cukru; na dalszy rok trzeci, czwarty i piąty.

7. Przywilej, Augustowi Kitscheltowi, właścicielowi przywileju w Wiédniu, dnia 21. Listopada 1846 nadany na ulepszenie uprzywilejowanego na dniu 28. Października 1844 wynalazku w wyrabianiu wszelkich mebli z żelaza, tudzież

374.

Erlaß des Handelsministeriums vom 3. März 1852,

womit mehrere Privilegien verlängert werden.

Das Handelministerium hat nachstehende Privilegien zu verlängern befunden:

1. Das Privilegium des Karl Reifenbüchler, Privilegiums-Inhaber, wohnhaft in Wien, vom 18. November 1846, auf eine Erfindung und Verbesserung in Bereitung einer von unreinen Fett-Theilen freien, mit Blumen- und Blüthengerüchen parfümirten feinen Toilleten-Seife; auf die Dauer des sechsten Jahres.

2. Das Privilegium des Karl Mayer, von Also Rußbach in Wien, vom 10. November 1850, auf die Erfindung und Verbesserung mittelst eines eigenen Apparates oder mittelst einer verbesserten Anwendung des im Jahre 1846 patentirten Joseph Zach'-schen und des im Jahre 1849 patentirten Fischbein- und Reichischen Koch- und Abdampf-apparates, die unbenützte Wärme von Dampfmaschinen, Abdampfkochpfannen und Dampf-kessel-Feuerungen zur Verdampfung von Flüssigkeiten möglich vortheilhaft zu verwenden; auf die Dauer des zweiten Jahres.

3. Das Privilegium des Alphons Dietz, Ingenieurs in Wien, vom 15. November 1849, auf die Erfindung in Anwendung der Federkraft mittelst gewöhnlichen oder vul-kanisirten Caoutchouc's auf Schmiedehämmer; auf das dritte und vierte Jahr.

4. Das Privilegium des Johan Christian Rohlfs, Ingenieur in Paris, und des Johann Franz Cail, Konstrukteur in der Mechanik in Paris, vom 31. Dezember 1849, auf eine Erfindung in der Anwendung der Zentrifugalkraft zur Reinigung und Abklärung des Rohzuckers in den Zuckersiedereien und Raffinerien; auf die Dauer des dritten, vierten und fünften Jahres.

5. Das Privilegium des Johann Rousseau, Fabrikanten chemischer Produkte in Paris, vom 4. Jänner 1851, auf die Verbesserung seiner am 20. April 1850 privile-girten Erfindung eines neuen Verfahrens in der Extrakzion und Fabrikazion des Zuckers; auf die Dauer des dritten, vierten und fünften Jahres.

6. Das Privilegium des Johann Rousseau, Fabrikanten chemischer Produkte in Paris, vom 20. April 1850, auf die Erfindung eines neuen Verfahrens in der Extrakzion und Fabrikazion des Zuckers; auf die Dauer des dritten, vierten und fünften Jahres.

7. Das Privilegium des August Kitschelt, Privilegiums-Inhaber in Wien, vom 21. November 1846, auf eine Verbesserung an der unterm 28. Oktober 1844 privilegirten Erfindung, alle Gattungen Meubels von Eisen herzustellen, und in der Erzeugung aller

tymże sposobem z kruszców wszystkich budowniczych przedmiotów, jakoto: poręczy od schodów, sztakietów ogrodowych i t. p.; na dalszy rok szósty i siódmy.

8. Przywilej, Karolowi Wiethe, chemikowi w Wiédniu, dnia 24. Listopada 1849 pierwotnie nadany, a przyznaniem dziedzictwa z dnia 27. Września 1850, na brata jego Jana Wiethe przeniesiony, na wynalazek i ulepszenie zwierzęco-roślinnego lepu, lepem butelkowym zwanego; na dalszy rok trzeci.

9. Przywilej, Janowi Heidenreichowi, handlującemu drzewem w Wiédniu, dnia 6. Grudnia 1847 nadany na wynalazek nowego rodzaju wozów do przewożenia drobno łupanego drzewa; na dalszy rok piąty.

10. Przywilej, Karolowi Herrmannowi, miejskiemu tapicerowi w Wiédniu, dnia 28. Listopada 1846 nadany na wynalazek robienia wyciskanych obić z skóry naturalnego koloru lub farbowanéj; na dalszy rok szósty.

11. Przywilej, Wojciechowi Lutzowi, majstrowi szewskiemu w Monachijum, dnia 27. Kwietnia 1851 nadany na wynalazek tłustego a glansownego szwarcu; na dalszy rok drugi i trzeci.

12. Przywilej, Joannie Gramatice, fabrykantce lamp w Wiédniu, dnia 18. Grudnia 1849 nadany na ulepszenie knotów u lamp oszczędnych dla oświetlania stajen, kuchni i schodów; na dalszy rok trzeci.

Baumgartner m. p.

375.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 4. Marca 1852, którém kilkanaście przywilejów przedłużono.

Ministerstwo handlu przedłużyło następujące przywileje:

1. Przywilej, Antoniemu Eichenowi, inżynijerowi w Wiédniu, dnia 25. Grudnia 1849 nadany na ulepszenie wirującéj maszyny; na dalszy rok trzeci i czwarty.

2. Przywilej, Józefowi Wagnerowi, pensyjonowanemu syndykowi z Korneuburg, dnia 7. Grudnia 1847 nadany na wynalazek wyrabiania glazurowanych (emalijowanych) płyt z lanego żelaza i blachy, i użycia tychże do pokrywania dachów na wszelkich zabudowaniach; na dalszy rok piąty.

3. Przywilej, Ferdynandowi Krabesowi, chemikowi i destylatorowi pierwotnie dnia 20. Grudnia 1850 nadany, a wedle aktu ustępstwa z dnia 11. Maja 1851 na własność Dra. Karola de Rosmini i Antoniego Wolfa Eppingera przeniesiony, opiewający na wynalazek właściwych przyrządów i osobliwego postępowania, aby z każdego rodzaju prostéj wódki uzyskać uwolniony od przyswędu spirytus, tudzież chemicznie czysty prawdziwy alkohol; na dalszy rok drugi.

Baugegenstände, als: Stiegengeländer, Gartengitter u. s. w. auf dem nämlichen Wege aus Metallen; auf die Dauer des sechsten und siebenten Jahres.

8. Das ursprünglich dem Karl Wiethe, Chemiker in Wien verliehene und mit Erbseinantwortung vom 27. September 1850, auf dessen Bruder Johann Wiethe übergegangene Privilegium vom 24. November 1849, auf die Erfindung und Verbesserung eines animalisch-vegetabilischen Leimes, „Flaschenleim" genannt; auf die Dauer des dritten Jahres.

9. Das Privilegium des Johann Heidenreich, Holzhändlers in Wien, vom 6. Dezember 1847, auf die Erfindung einer neuen Gattung Wägen zum Verführen des verkleinerten Holzes; auf die Dauer des fünften Jahres.

10. Das Privilegium des Karl Herrmann, bürgerlichen Tapezierers in Wien, vom 28. November 1846, auf die Entdeckung der Verfertigung gepreßter Tapeten aus Natur- und gefärbtem Leder; auf die Dauer des sechsten Jahres.

11. Das Privilegium des Adalbert Lutz, Schuhmachermeisters in München, vom 27. April 1851, auf die Erfindung einer Fettglanzwichse; auf die Dauer des zweiten und dritten Jahres.

12. Das Privilegium der Johanna Gramatika, Lampenfabrikantin in Wien, vom 18. Dezember 1849, auf eine Verbesserung der Sparlampendochte, für Stall-, Küchen- oder Stiegenbeleuchtung; auf die Dauer des dritten Jahres.

Baumgartner m. p.

375.

Erlaß des Handelsministeriums vom 4. März 1852,

womit mehrere Privilegien verlängert werden.

Das Handelsministerium hat folgende Privilegien zu verlängern befunden:

1. Das Privilegium des Anton Eichen, Ingenieurs in Wien, vom 25. Dezember 1849, auf die Verbesserung einer rotirenden Maschine; auf die Dauer des dritten und vierten Jahres.

2. Das Privilegium des Joseph Wagner, pensionirten Syndikus von Korneuburg, vom 7. Dezember 1847, auf die Entdeckung mit Email (Glasur) überzogene Platten von Gußeisen und Blech zu erzeugen, und zur Bedachung aller Arten Gebäude zu verwenden; auf die Dauer des fünften Jahres.

3. Das ursprünglich dem Ferdinand Krabes, Chemiker und Destillateur verliehene, und mit Abtretungs-Urkunde vom 11. Mai 1851 in das Eigenthum des Dr. Karl von Rosmini, und des Anton Wolf Eppinger übergegangene Privilegium vom 20. Dezember 1850, auf die Erfindung eigener Vorrichtungen und eines eigenthümlichen Verfahrens, um aus jeder Gattung rohen Branntweines fuselfreien Weinsprit (Weingeist), wie auch chemisch-reinen absoluten Alkohol zu erzeugen; auf die Dauer des zweiten Jahres.

4. Przywilej, Rudolfowi Ditmarowi, właścicielowi fabryki w Wiédniu, dnia 18. Grudnia 1849 nadany na ulepszenie w brukowaniu asfaltem i teresynem; na dalszy rok trzeci i czwarty.

5. Przywilej, Franciszkowi Kordonowi, miejskiemu pasamonikowi w Wiédniu, dnia 8. Stycznia 1847 nadany na ulepszenie w spieszniejszém, wytworniejszém i tańszém wyrabianiu towarów srebrnych i złotych wszelkiego rodzaju, jakoto: sztućców, pudelek, haczków na klucze, cybuszków do cygarów i t. p.; na dalszy rok szósty.

6. Przywilej, Wawrzyńcowi Beerowi, w Wiédnin, dnia 21. Grudnia 1843 nadany na ulepszenie oszczędnych ognisk i pieców; na dalszy rok dziewiąty.

7. Przywilej, Fryderykowi Wilhelmowi Kyritzowi i Henrykowi Augustowi Syrrenbergowi, dnia 22. Grudnia 1847 nadany, a pod dniem 22. Lipca 1851 na wspólną własność Józefa Morawetza, technika, i Henryka Augusta Syrrenberga przelany, opiewający na ulepszenie w robieniu uprzywilejowanego już smarowidła do wozów i maszyn; na dalszy rok piąty.

8. Przywilej Johnowi Mortonowi, c. k. uprzywilejowanemu fabrykantowi wyrobów z bronzu w Wiédniu, dnia 3. Stycznia 1842 nadany na ulepszenie w mieszaniu złota, platyny, srebra, miedzi, cynku, cyny, żelaza i niklu; na dalszy rok jedenasty.

9. Przywilej, Wincentemu Wenzlowi, upoważnionemu blacharzowi w Wiédniu, dnia 21. Stycznia 1851 nadany na ulepszenie arganckich olejnych i spirytusowych lamp; na dalszy rok drugi.

10. Przywilej, Gustawowi Ludwikowi Mathesowi, miejskiemu ślusarzowi w Wiédniu, dnia 29. Grudnia 1845 nadany na wynalazek opalania koaksem żelaznych pieców do gotowania, kuchni oszczędnych i pieców pokojowych; na dalszy rok siódmy.

11. Przywilej, Antoniemu Schefczikowi i Benedyktowi Portowi, technicznym urzędnikom przy północnéj kolei żelaznéj, dnia 31. Grudnia 1849 nadany na wynalazek przyrządu, aby elektromagnetyczną pobudkę każdéj stacyi telegrafowéj wprawiać osobno w ruch, bez wprawiania przytém w ruch pobudek innych stacyj, na dalszy rok trzeci.

12. Przywilej, Augustowi Habenichtowi, fabrykantowi galanteryjnych wyrobów skórzanych, i miejskiemu introligatorowi w Wiédniu, dnia 4. Stycznia 1851 nadany na wynalezienie ramek do cygarniczek i kalet na pieniądze (porte-monnaie); na dalszy rok drugi i trzeci.

13. Przywilej, Maurycemu Girardoniemu, mechanikowi w Tattendorfie w Dolnéj Austryj, dnia 30. Marca 1851 nadany na ulepszenie używanego przy przę-

4. Das Privilegium des Rudolph Ditmar, Fabriks-Inhabers in Wien, vom 18. Dezember 1849, auf eine Verbesserung in der Asphalt- und Terresin-Pflasterung; auf die Dauer des dritten und vierten Jahres.

5. Das Privilegium des Franz Kordon, bürgerlichen Gürtlers in Wien, vom 8. Jänner 1847, auf die Verbesserung alle Gattungen Gold- und Silber-Waaren, als Eßbestecke, Etuis, Schlüsselhaken, Zigarrenröhre u. s. w. schneller, eleganter und billiger, als bisher zu erzeugen; auf die Dauer des sechsten Jahres.

6. Das Privilegium des Lorenz Beer, in Wien, vom 21. Dezember 1843, auf eine Verbesserung an den Sparherden und Oefen; auf die Dauer des neunten Jahres.

7. Das dem Friedrich Wilhelm Kyritz und Heinrich August Syrrenberg verliehene, und unterm 22. Juli 1851 das gemeinschaftliche Eigenthum des Technikers Joseph Morawetz und Heinrich August Syrrenberg gewordene Privilegium vom 22. Dezember 1847, auf eine Verbesserung in der Erzeugung der bereits privilegirten Wagen- und Maschinenschmiere; auf die Dauer des fünften Jahres.

8. Das Privilegium des Johann Morton, k. k. privilegirten Bronzwaaren-Fabrikanten in Wien, vom 3. Jänner 1842, auf eine Verbesserung im Legiren von Gold, Platina, Silber, Kupfer, Zink, Zinn, Eisen und Nickel, auf die Dauer des eilften Jahres.

9. Das Privilegium des Vinzenz Wenzel, befugten Spenglers in Wien, vom 21. Jänner 1851, auf eine Verbesserung der Argandischen Oel- und Spirituslampen; auf die Dauer des zweiten Jahres.

10. Das Privilegium des Gustav Lois Mathes, bürgerlichen Schlossermeisters in Wien, vom 29. Dezember 1845, auf eine Erfindung der Koaks-Heizung bei den eisernen Kochöfen, Sparherden und Zimmeröfen; auf die Dauer des siebenten Jahres.

11. Das Privilegium des Anton Schefczik, und Benedikt Port, technischen Beamten der Nordbahn, vom 31. Dezember 1849, auf die Erfindung einer Vorrichtung, um den elektro-magnetischen Wecker einer jeden Telegraphen-Stazion einzeln in Gang zu setzen, ohne dabei die Wecker der anderen Stazionen in Gang zu bringen; auf die Dauer des dritten Jahres.

12. Das Privilegium des August Habenicht, Ledergalanterie-Waaren-Fabrikanten und bürgerlichen Buchbinders in Wien, vom 4. Jänner 1851, auf die Erfindung von Rahmen zu Zigarren-Etuis und Porte-monnaie; auf die Dauer des zweiten und dritten Jahres.

13. Das Privilegium des Moritz Girardoni, Mechaniker in Tattendorf in Niederösterreich, vom 30. März 1851, auf eine Verbesserung der bei der Wollspinnerei in

dzalni wełny mechanicznego motowidła; na dalszy rok drugi, trzeci, czwarty, piąty i szósty.

14. Przywilej, Józefowi Hofnerowi, mechanikowi w Wiédniu, dnia 21. Stycznia 1851 nadany na ulepszenie w kitowaniu połączonego z termometrem wódkomiaru; na dalszy rok drugi i trzeci.

15. Przywilej, Franciszkowi Raffelsbergerowi w Wiédniu, dnia 10. Kwietnia 1850 nadany na ulepszenie zapomocą właściwych pras drukarskich pospiesznych, bez pras do miedzi i kamienia, w wykonywaniu kolorowanego druku map, ram, tabel, kalendarzów i wszelkich innych druków sztucznych i wytwornych; na dalszy rok trzeci i czwarty.

16. Przywilej, Janowi Skriwanowi, miejskiemu kapelusznikowi w Peszcie, dnia 30. Marca 1850 nadany na ulepszenie podszywania właściwą skórką od potu wszelkich gatunków kapeluszy z saméj pilśni, jakoteż pilśnianych felpą jedwabną pokrytych; na dalszy rok trzeci.

17. Przywilej wyłączny, Franciszkowi Reimowi, majstrowi murarskiemu w Gracu nr. 175, dnia 14. Października 1850 nadany na wynalazek, odkrycie i ulepszenie kominów z silniejszym ciągiem; na dalsze lat trzy, to jest na rok trzeci, czwarty i piąty.

Baumgartner m. p.

376.

Spis

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu na dniu 5. Marca 1852 nadanych.

Przywilej, A. Krischonigowi i spólnikowi, właścicielowi fabryki kwiatów (Wiéden nr. 307) i Ignacemu Prausemu, właścicielowi przywileju w Wiédniu (miasto nr. 939), nadany na wynalazek środka toaletowego do mycia rąk i twarzy, zwanego „japońskim serajowym proszkiem z kamienia mlecznego“; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1310 — H.).

Przywilej, W. A. Ludwigowi, miejskiemu złotnikowi w Wiédniu (Mariahilf nr. 80), na wynalazek w wyrobie kólczyków z złota, srebra i innych kruszców; na lat dwa. Opis tego przywileju leży w zachowaniu w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 1381 — H.).

Przywilej, Józefowi F. Karolowi kawalerowi de Koch, doktorowi medycyny i chirurgii i magistrowi weterynaryi w Wiédniu (Landstrasse nr. 355), na wynalazek nowego i stosowniejszego podkuwania koni, przezco nie stawi się przeszkoda potrzebnéj z natury elastyczności kopyt, a więc owe z zwykłém

Anwendung stehenden mechanischen Garnwaife, (Haspel); auf die Dauer des zweiten, dritten, vierten, fünften und sechsten Jahres.

14. Das Privilegium des Joseph Hofner, Mechanikers in Wien, vom 21. Jänner 1851, auf eine Verbesserung in der Einkittung der mit Thermometer verbundenen Brantnntweinwaagen; auf die Dauer des zweiten und dritten Jahres.

15. Das Privilegium des Franz Raffelsberger, in Wien, vom 10. April 1850, auf die Verbesserung mittelst eigener Buchdrucker-Schnellpressen ohne Hülfe des Kupfer- oder Steindruckes, den Landkarten-, Farben-, Namen-, Tabellen-, Kallender- und jeden andern Kunst- und Prachtdruck zu liefern; auf die Dauer des dritten und vierten Jahres.

16. Das Privilegium des Johann Skrivan, bürgerlichen Hutmachers zu Pesth, vom 30. März 1850, auf die Verbesserung alle Gattungen Filz- und Seidenfelber-Filzhüte mit einer besonderen Art Schweißleder auszustatten; auf die Dauer des dritten Jahres.

17. Das dem Franz Reim, Maurermeister in Gratz Nr. 175, vom 14. Oktober 1850, auf die Erfindung, Entdeckung und Verbesserung von Kaminen mit verschärftem Zuge verliehene ausschließende Privilegien; auf die weitere Dauer von drei Jahren, das ist des dritten, vierten und fünften Jahres.

Baumgartner m. p.

376.

Verzeichniß

der von dem Ministerium des Handels am 5. März 1852 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem A. Krischonig und Kompagnon, Blumenfabriks-Inhaber (Wieden Nr. 307), und Ignaz Prause, Privilegiums-Inhaber in Wien (Stadt Nr. 939), auf die Erfindung eines Toilette-Mittels zum Waschen der Hände und des Gesichtes „Japanisches Servil-Milchsteinpulver“ genannt; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 1310—H.).

Dem W. A. Ludwig, bürgerlichen Goldarbeiter in Wien (Mariahilf Nr. 80), auf eine Erfindung in der Erzeugung von Ohrgehängen aus Gold, Silber und anderen Metallen; — auf zwei Jaher. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 1381—H.).

Dem Joseph F. Karl Ritter von Koch, Dr. der Medizin und Chirurgie und Magister der Thier-Heilkunde in Wien (Landstrasse Nr. 355), auf die Erfindung eines neuen und zweckmäßigeren Hufbeschlages, wodurch die naturnothwendige Elastizität der Hufe nicht beinträchtiget sei, und somit die mit dem üblichen Beschlage unvermeidlich

podkuwaniem nieodzownie połączone skutki szkodliwe usunięte, a kopyta trwało, ostrzéj, piękniéj, taniéj i w łatwiejszy sposób uzbrojone być mogą; na lat trzy. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1382 — H.).

Przywilej, Franciszkowi Purdemu, obywatelowi i kapelusznikowi w Rajchenberdze w Czechach, nadany na odkrycie w przyrządzaniu i zastosowaniu podkładki pod powłokę z jedwabnego pluszu lub jedwabnéj felby na pokładzie pilśniowym; na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1403 — H.).

Przywilej, Franciszkowi Losschmidtowi, obywatelowi i fabrykantowi muzycznych instrumentów dętych w Ołomuńcu, nadany na wynalazek blaszanego dętego instrumentu „Klaryjofonem“ zwanego, który swym pięknym, pełnym dźwiękiem i łatwym mechanizmem się odszczególnia; na lat trzy. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 1429 — H.).

Przywilej, Jakóbowi Henrykowi Franciszkowi Hembergerowi, dyrektorowi administracyi w Wiédniu (miasto nr. 785), nadany na odkrycie i ulepszenie nowego gazopału, zwanego „regulatorem palenia“, przezco wszędzie a nawet u konsumentów, którzy nie posiadają gazomierzów, osięga się samym palaczem, utrzymujące się jednostajnie regulowanie tegoż, a oraz regulowanie światła jego; na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1453 — H.).

Przywilej, Jakóbowi Masse i Wiktorowi Tribouillet i spólnikowi, fabrykantom świéc i stearynu w Neuilly pod Paryżem, na ręce Józefa Eugenijusza de Nagy, w Wiédniu (miasto nr. 276), nadany na ulepszenie w fabrykacyi świéc woskowych, świéc innych, a osobliwie owych świéc łojowych, które wyrabiane być mogą po tanich cenach, za użyciem pospolitych tłuszczów, tudzież kwasu oleinowego i rozmaitych żywicznych substancyj; na rok jeden. Przedmiot ten patentowano we Francyi na lat pietnaście, począwszy od dnia 14. Lutego. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1454 — H.).

Przywilej, Henrykowi G. Knutzenowi, fabrykantowi maszyn w Peszcie, przez Józefa Buchlera w Wiédniu (Leopoldstadt nr. 253), nadany na ulepszenie przy narządzie u pomp pras hydraulicznych; na lat trzy. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1475 — H.).

Przywilej, Bernardowi Bardametzowi, handlującemu drzewem w Preszburgu (nr. 331), na ulepszenie w jego sposobie spławiania drzewa, uprzywilejowanym dnia 10. Listopada 1850; na lat trzy. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1476 — H.).

Przywilej, Henrykowi Neumannowi, kapitaliście i mechanikowi w Bernie, przez Dra. Antoniego Lekischa, nadwornego i sądowego adwokata w Wiédniu (miasto nr. 253), nadany na odkrycie narządzenia do docieczenia, jak częste

verbundenen schädlichen Folgen hintangehalten, und die Hufe dauerhaft, schärfer, schöner, billiger und auf leichtere Weise bewaffnet werden können; — auf drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 1382—H.).

Dem Franz Purde, Bürger und Hutmachermeister zu Reichenberg in Böhmen, auf eine Entdeckung in der Bereitung und Anwendung einer Unterlage für Hutüberzüge von Seidenplüsch und Seiden-Felber auf Filzgestelle; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 1403—H.).

Dem Franz Losschmidt, bürgerlichen Musik-Blas-Instrumentenmacher in Olmütz, auf die Erfindung eines Blech-Blas-Instrumentes, „Clariofon" genannt, welches durch seine schöne Klangfülle und einen leichten Mechanismus sich auszeichnet; — auf drei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 1429—H.).

Dem Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungsdirektor in Wien (Stadt Nr. 785), auf die Entdeckung und Verbesserung eines neuen Gasbrenners „Brenner-Regulator" genannt, wodurch allenthalben, und selbst bei jenen Konsumenten, welche keine Gaszähler besitzen, eine durch jeden Brenner selbst sich gleichförmig stellende Regulirung desselben und seines Lichtes erzielt werde; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 1453—H.).

Dem Jaques Masse, und Viktor Tribouillet und Kompagnon, Kerzen- und Stearin-Fabrikanten, zu Neuilly bei Paris, durch Joseph Eugen von Nagy in Wien (Stadt Nr. 276), auf eine Verbesserung in der Erzeugung von Wachskerzen, Lichtern und insbesondere denjenigen Talglichtern, die zu wohlfeilen Preisen durch Verwendung der gemeinen Fettstoffe, sowie auch der Oleinsäure und verschiedener harzhältiger Materien gewonnen werden können; — auf Ein Jahr. In Frankreich ist dieser Gegenstand seil 14. Februar auf 15 Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 1454—H.).

Dem Heinrich G. Knutzen, Maschinenfabrikanten in Pesth, durch Joseph Buchler in Wien (Leopoldstadt Nr. 253), auf eine Verbesserung in der Betriebsvorrichtung an den Pumpen der hydraulischen Pressen; — auf drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 1475—H.).

Dem Bernhard Bardametz, Holzhändler zu Preßburg (Nr. 331), auf eine Verbesserung seiner am 10. November 1850 privilegirten Holzflößungsmethode; — auf drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 1476—H.).

Dem Heinrich Neumann, Rentier und Mechaniker in Berlin, durch Dr. Anton Lekisch, Hof- und Gerichts-Advokat in Wien (Stadt Nr. 253), auf die Entdeckung einer Vorrichtung zur Ermittlung der Anzahl und Dauer der an Einem Tage in

były, i jak długo twały przejażdżki, uczynione w powozie przez dzień jeden; na rok jeden. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 1477 — H.).

Przywilej, Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi, dyrektorowi administracyi w Wiédniu (miasto nr. 785), nadany na ulepszenie rudnianego pieca swego, na dniu 14. Maja 1850 uprzywilejowanego, na tém polegające, iż zamiast jednéj korony w zbieraczu gazów i waporów kruszcowych, kilka takowych w rudni zrobić można; na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1478 — H.).

Baumgartner m. p.

377.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 6. Marca 1852,

którém kilkanaście przywilejów przedłużono.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowaném, przedłużyć następujące przywileje:

1. Przywilej, Gustawowi Palmerowi-Hardingowi, kupcowi hurtowemu sztucznych kwiatów w Londynie, dnia 22. Lipca 1851 nadany na wynalazek zastąpienia w korzystny sposób tak guzików jak i szpinek, klamer, agraf, szpilek dużych i tym podobnych przedmiotów; na dalszy drugi, trzeci, czwarty i piąty rok.

2. Przywilej, pierwotnie Augustowi Frydérykowi Bussemu dnia 28. Stycznia 1847 nadany, a mocą cesyi w Wiédniu dnia 2. Grudnia 1848 wydanéj, na własność Maurycego de Tschoffen, mieszkającego w Wiédniu przeniesiony, opiewający na wynalazek z wapna, krédy, gipsu, iłu, gliny, prochu z dróg bitych, z popiołu, węgla kamiennego, z mąki ceglanéj, okru i innych pospolitszych ziemnych substancyj, tworzenia masy nieprzesiąkliwéj, „Terezynem“ nazwanéj; na dalszy rok szósty.

3. Przywilej, Franciszkowi Skuthanowi, fabrykantowi fortepijanów w Fünfhaus pod Wiédniem, dnia 16. Lutego 1851 nadany na ulepszenie w budowie fortepijanów; na dalszy rok drugi i trzeci.

4. Przywilej, A. P. de Riegel, architektowi i inżynijerowi cywilnemu w Wiédniu, dnia 21. Stycznia 1851 nadany na wynalazek działających samych przez się zatuł od szyb kanałowych; na dalszy rok drugi.

5. Przywilej, Janowi Perningerowi, miejskiemu kupcowi w Wiédniu, dnia 11. Lutego 1847 nadany na wynalazek przy wyrabianiu kapeluszów z pilśni i jedwabiu (wygodnemi kapeluszami nazwanych); na dalszy rok szósty i siódmy.

einem Wagen gemachten Fahrten; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 1477—H.).

Dem Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungsdirektor in Wien (Stadt Nr. 785), auf eine Verbesserung seines am 14. Mai 1850 privilegirten Schachtofens, welche darin bestehe, statt Einer Krone des Gas- und Metall-Dampffanges, deren mehrere im Schachte anzubringen; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 1478—H.).

Baumgartner m. p.

377.

Erlaß des Handelsministeriums vom 6. März 1852,

womit mehrere Privilegien verlängert werden.

Das Handelsministerium hat folgende Privilegien zu verlängern befunden:

1. Das Privilegium des Gustav Palmer-Harding, Großhändler mit künstlichen Blumen in London, vom 22. Juli 1851, auf eine Erfindung sowohl die einfachen, als die doppelten Knöpfe, Haken, Agraffen, Vorstecknadeln und andere ähnliche Gegenstände auf vortheilhafte Weise zu ersetzen; auf die Dauer des zweiten, dritten, vierten und fünften Jahres.

2. Das ursprünglich dem August Friedrich Busse verliehene, und mittelst Zession Wien 2. Dezember 1848 in das Eigenthum des Moriz von Tschoffen, in Wien, übertragene Privilegium vom 28. Jänner 1847, auf die Erfindung, aus Kalk, Kreide, Gyps, Thon, Lehm, Chausseen-Staub, Steinkohlen-Asche, Ziegel-Mehl, Ocker und andern geringen erdigen Substanzen eine wasserdichte Masse, „Terresin" genannt, zuzubereiten; auf die Dauer des sechsten Jahres.

3. Das Privilegium des Franz Skuthan, Fortepiano-Fabrikanten in Fünfhaus bei Wien, vom 16. Februar 1851, auf eine Verbesserung im Baue der Fortepianos; auf die Dauer des zweiten und dritten Jahres.

4. Das Privilegium des A. P. de Riegel, Architekten und Zivil-Ingenieurs in Wien, vom 21. Jänner 1851, auf die Erfindung selbst wirkender Kanal-Schachtendeckel; auf die Dauer des zweiten Jahres.

5. Das Privilegium des Johann Perninger, bürgerlichen Handelsmannes in Wien, vom 11. Februar 1847, auf eine Erfindung in der Verfertigung von Hüten aus Filz und Seide (Kommode-Hüte genannt); auf die Dauer des sechsten und siebenten Jahres.

6. Przywilej z dnia 18. Lutego 1847, pierwotnie Józefowi J. Hockowi nadany, a mocą cesyi z dnia 21. Sierpnia 1851 na własność Wilhelma Fischera przeniesiony, opiewający na ulepszenie tkania za pomocą nowego narządu wszelkich gatunków wełnianych i bawełnianych materyj pomieszanych z jedwabiem; na dalszy rok szósty i siódmy.

7. Przywilej, Henrykowi Wilhelmowi Jentzschowi, właścicielowi przywileju w Wiédniu, dnia 21. Stycznia 1851 nadany na ulepszenie w postępowaniu przy wyrabianiu świéc łojowych i mydła egipskiego; na dalszy rok drugi.

8. Przywilej, Andrzejowi Kiehauptowi, piérwotnie dnia 29. Lutego 1844 nadany, a mocą ustępstwa z dnia 12. Września 1848 na własność Bernarda Cavallara przeniesiony, opiewający na wynalazek urządzania i stawiania nośnych publicznych prewetów (nécessités); na dalszy rok dziewiąty.

9. Przywilej, Andrzejowi Linkowi, miejskiemu perukarzowi i fryzyjerowi w Wiédniu, dnia 22. Maja 1851 nadany na wynalazek orzechowéj pomady; na dalszy rok drugi i trzeci.

10. Przywilej, Karolowi Kutschke, uprzywilejowanemu fabrykantowi kapeluszy pilśnianych i jedwabnych w Wiédniu, dnia 30. Stycznia 1846 nadany na wynalazek i ulepszenie w wyrabianiu kapeluszy pilśnianych i jedwabnych; na dalszy rok siódmy.

11. Przywilej, Gustawowi Pfannkuche, c. k. uprzywilejowanemu fabrykantowi maszyn w Wiédniu, dnia 23. Lutego 1851 nadany na wynalazek robienia zapomocą maszyn, szpilek i sztyftów tapicerskich z najrozmaitszych kruszców; na dalszy rok drugi.

12. Przywilej z dnia 30. Stycznia 1846, piérwotnie Ferdynandowi Fuchsowi nadany, a mocą cesyi z dnia 5. Kwietnia 1848 na własność Elijasza Deutscha przeniesiony, opiewający na ulepszenie harmonik mieszkowych (melodynami zwanych); na dalszy rok siódmy.

13. Przywilej, Jakóbowi Bierstingerowi, właścicielowi przywileju w Wiédniu, dnia 28. Stycznia 1845 nadany na wynalazek i ulepszenie wozów z zamkniętemi półkoszkami do przewożenia drzewa opałowego; na dalszy rok ósmy.

14. Przywilej z dnia 5. Lutego 1846, Piotrowi Ludwikowi Tischbeinowi piérwotnie nadany, a mocą cesyi z dnia 16. Maja 1848 na własność Karoliny Krecelius przeniesiony, opiewający na wynalazek i ulepszenie zapomocą właściwie zbudowanéj wapniarki z jakiegokolwiek gatunku surowego kamienia wa-

6. Das ursprünglich dem Joseph J. Hock verliehene und mit Abtretungs-Urkunde vom 21. August 1851 in das Eigenthum des Wilhelm Fischer übertragene Privilegium vom 18. Februar 1847, auf die Verbesserung, alle Gattungen Schaf- und Baumwollstoffe mit Seide vermengt, mittelst einer neuen Vorrichtung zu weben; auf die Dauer des sechsten und siebenten Jahres.

7. Das Privilegium des Heinrich Wilhelm Jentzsch, Privilegiumsbesitzers in Wien, vom 21. Jänner 1851, auf eine Verbesserung des Verfahrens bei Erzeugung von Unschlittkerzen und egyptischer Seife; auf die Dauer des zweiten Jahres.

8. Das ursprünglich dem Andreas Kiehaupt verliehene und mittelst Zession vom 12. September 1848 in das Eigenthum des Bernhard Cavallar übertragene Privilegium vom 29. Februar 1844, auf eine Erfindung transportable öffentliche Nothdurfts-Kabinete (Necessites) zu errichten und aufzustellen; auf die Dauer des neunten Jahres.

9. Das Privilegium des Andreas Link, bürgerlichen Perückenmachers und Friseurs in Wien, vom 22. Mai 1851, auf die Erfindung einer Nußpomade; auf die Dauer des zweiten und dritten Jahres.

10. Das Privilegium des Karl Kutschke, befugten Filz- und Seidenhut-Fabrikanten in Wien, vom 30. Jänner 1846, auf eine Erfindung und Verbesserung in der Erzeugung der Filz- und Seidenhüte; auf die Dauer des siebenten Jahres.

11. Das Privilegium des Gustav Pfannkuche, k. k. privilegirten Maschinen-Fabrikanten in Wien, vom 23. Februar 1851, auf eine Erfindung mittelst Maschinen, Stecknadeln und Tapeziererstifte aus den verschiedenartigsten Metallen zu erzeugen; auf die Dauer des zweiten Jahres.

12. Das ursprünglich dem Ferdinand Fuchs verliehene, und mittelst Zession vom 5. April 1848 in das Eigenthum des Elias Deutsch übertragene Privilegium vom 30. Jänner 1846, auf eine Verbesserung der Blasbalg-Harmoniken (Melodinen); auf die Dauer des siebenten Jahres.

13. Das Privilegium des Jakob Bierstinger, Privilegiums-Inhabers in Wien, vom 28. Jänner 1845, auf eine Erfindung und Verbesserung von Wägen mit geschlossenen Körben zum Verführen des Brennholzes; auf die Dauer des achten Jahres.

14. Das ursprünglich dem Peter Louis Tischbein verliehene, und mittelst Zession vom 16. Mai 1848 in das Eigenthum der Karoline Crecelius übergegangene Privilegium vom 5. Februar 1846, auf die Erfindung und Verbesserung mittelst eines besonders konstruirten Kalkofens aus jeder Gattung rohen Kalksteines mit jedem Brenn-

piennego wyrabiania wapna palonego i do topienia rud kruszcowych użyć się dającego; na dalszy rok siódmy.

15. Przywilej Władysławowi Gratzzollowi, ślusarzowi i fabrykantowi narzędzi w Wiédniu, dnia 5. Lutego 1851 nadany na wynalazek robienia nożów dla maszyn wszelakiego rodzaju z mieszaniny stali i żelaza; na dalszy rok drugi.

16. Przywilej, Piotrowi Prosperowi Pimontowi, dyrektorowi fabryki perkalików (indienne) w Rouen we Francyi, dnia 7. Lutego 1849 na ulepszenie jego na dniu 12. Stycznia 1847 uprzywilejowanego wynalazku i ulepszenia narządu do nieustającego zasycania kotłów do ciśnienia wysokiego, średniego i niskiego służących, z kondenzacyją lub bez niéj; na dalszy rok czwarty.

Baumgartner m. p.

378.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 9. Marca 1852,

z ogłoszeniem, że Adolf Ziller przywilej sobie na dniu 17. Września 1851 nadany, przelał na Franciszka Schnitzara.

Wedle zawiadomienia od niższo-austryjackiego Namiestnictwa, Adolf Ziller własność przywileju, sobie pod dniem 17. Września 1851 nadanego na ulepszenie w fabrykacyi zapałek, mocą kontraktu sprzedaży wydanego w Wiédniu dnia 20. Października 1851, odstąpił Franciszkowi Schnitzarowi.

Baumgartner m. p.

379.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 9. Marca 1852,

z ogłoszeniem, że własność przywileju dnia 28. Listopada 1851 nadanego Salomonowi Sturmowi, przeszła na Franciszka Blahe.

Niższo-austryjackie Namiestnictwo uczyniło doniesienie, iż Salomon Sturm, optyk i mechanik z Pesztu, własność przywileju, sobie dnia 28. Listopada 1851 nadanego na wynalazek sposobu szlufowania szkła dla fabrykacyi szkieł optycznych, mocą cesyi z dnia 27. Listopada 1851 odstąpił Franciszkowi Blaha, właścicielowi dóbr w Węgrzech.

Baumgartner m. p.

materiale gebrannten, auch zum Rösten von Erzen anwendbaren Kalk herzustellen; auf die Dauer des siebenten Jahres.

15. Das Privilegium des Ladislaus Gratzzoll, Schlossers und Werkzeugmachers in Wien, vom 5. Februar 1851, auf die Entdeckung aus einer Verbindung von Stahl und Eisen-Schneidmesser für alle Arten von Maschinen und Werkzeugen zu verfertigen; auf die Dauer des zweiten Jahres.

16. Das Privilegium des Peter Prosper Pimont, Direktors einer Indienne-Fabrik in Rouen in Frankreich vom 7. Februar 1849, auf die Verbesserung seiner am 12. Jänner 1847 privilegirten Entdeckung und Verbesserung eines kontinuirlichen Speisungsapparates für Hoch-, Mittel- und Niederdruckkessel mit oder ohne Kondendenfazion; auf die Dauer des vierten Jahres.

Baumgartner m. p.

378.

Erlaß des Handelsministeriums vom 9. März 1852,

wodurch die Uebertragung des dem Adolf Ziller am 17. September 1851 verliehenen Privilegiums an Franz Schnitzar kundgemacht wird.

Laut einer Anzeige der niederösterreichischen Statthalterei hat Adolf Ziller das Eigenthum des Privilegiums vom 17. September 1851 auf eine Verbesserung in der Fabrikazion der Zündhölzchen laut Verkaufsvertrag Wien den 20. Oktober 1851 an Franz Schnitzar abgetreten.

Baumgartner m. p.

379.

Erlaß des Handelsministeriums vom 9. März 1852,

wodurch die Uebergebung des Eigenthums des dem Salomon Sturm am 28. November 1851 verliehenen Privilegiums an Franz Blaha kundgemacht wird.

Die niederösterreichische Statthalterei hat die Anzeige erstattet, daß Salomon Sturm, Optiker und Mechaniker aus Pesth, das Eigenthum seines Privilegiums vom 28. November 1851 auf die Erfindung einer Glasschleifmethode zur Erzeugung optischer Gläser, laut Abtretungs-Urkunde vom 27. November 1851 an Franz Blaha, Gutsbesitzer in Ungarn, abgetreten hat.

Baumgartner m. p.

380.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 9. Marca 1852,

względem dobrowolnego złożenia przywileju, Jerzemu Krzysztofowi Lillichowi nadanego dnia 1. Marca 1850.

Wedle doniesienia niższo-austryjackiego Namiestnictwa, przywilej Jerzemu Krzysztofowi Lillichowi dnia 1. Marca 1850 nadany na wynalezienie narzędzi dla uproszczenia i ułatwienia robót pozłotniczych, zgasł przez dobrowolne zrzeczenie się tegoż.

Baumgartner m. p.

381.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 9. Marca 1852,

którém niektóre przywileje przedłużono.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowaném, przedłużyć następujące przywileje:

1. Przywilej z dnia 28. Lutego 1851, Barbarze Machts, właścicielce krajowéj fabryki platerowanych wyrobów złotych i srebrnych piérwotnie nadany, a mocą cesyi z dnia 10. Grudnia 1851 na własność Jana Urbanka przeniesiony, opiewający na wynalazek robienia en plaque ram kruszcowych, które dotąd tylko w małym rozmiarze wyrabiać było można, a to jakiejkolwiek wielkości i szerokości, tak gładkich jak i w desenie; na rok drugi.

2. Przywilej fabryki sztyftów drutowych hrabiego Dubskiego w Liszycach w Morawii, dnia 18. Lutego 1847 nadany na ulepszenie główek u okrągłych sztyftów drutowych; na rok szósty, siódmy, ósmy, dziewiąty i dziesiąty.

3. Przywilej z dnia 12. Lutego 1848, Drowi. Józefowi Haffnerowi piérwotnie nadany, a mocą cesyi z dnia 24. Stycznia 1851 na własność Alojzego Geyera przeniesiony, opiewający na wynalazek rafinowania saletranu sody; na rok piąty.

Baumgartner m. p.

380.

Erlaß des Handelsministeriums vom 9. März 1852,

betreffend die freiwillige Zurücklegung des dem Georg Christoph Lillich am 1. März 1850 verliehenen Privilegiums.

Laut einer Anzeige der niederösterreichischen Statthalterei ist das dem Georg Christoph Lillich verliehene Privilegium vom 1. März 1850, auf die Erfindung von Werkzeugen zur Vereinfachung und Erleichterung der Vergolder-Arbeiten, durch freiwillige Zurücklegung erloschen.

Baumgartner m. p.

381.

Erlaß des Handelsministeriums vom 9. März 1852,

womit mehrere Privilegien verlängert werden.

Das Handelsministerium hat nachstehende Privilegien zu verlängern befunden:

1. Das ursprünglich der Barbara Machts, Gold- und Silberplattierwaaren-Landesfabriksbesitzerin in Wien, verliehene und mittelst Abtretungsurkunde vom 10. Dezember 1851 in das Eigenthum des Johann Urbanek übertragene Privilegium vom 28. Februar 1851, auf die Erfindung Metallrahmen, die bisher nur in kleinem Maßstabe ausgeführt werden konnten, in Plaque, und zwar beliebiger Größe und Breite bis 12 Schuh sowohl glatt, als dessinirt zu erzeugen; auf die Dauer des zweiten Jahres.

2. Das Privilegium der gräflich Dubskischen Drahtstiftenfabrik zu Lissitz in Mähren vom 18. Februar 1847, auf eine Verbesserung an den Köpfen der Drahtrundstifte; auf die Dauer des sechsten, siebenten, achten, neunten und zehnten Jahres.

3. Das ursprünglich dem Dr. Joseph Haffner verliehene, und mittelst Zession vom 24. Jänner 1851 in das Eigenthum des Alois Geyer übertragene Privilegium vom 12. Februar 1848, auf die Erfindung salpetersaures Natron zu raffiniren; auf die Dauer des fünften Jahres.

Baumgartner m. p.

382.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 11. Marca 1852,

którém jednoroczny przywilej Antoniemu Cristofolemu dnia 16. Września 1850 nadany, przedłuża się na dalsze lat dziewięć.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowaném, jednoroczny przywilej, Antoniemu Cristofolemu dnia 16. Września 1850 nadany na wynalazek tafel posadzki, przedłużyć na dalsze lat dziewięć.

Baumgartner m. p.

383.

S p i s

wyłącznych przywilejów od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych dnia 16. Marca 1852 nadanych.

Przywilej, Karolowi Gotthelfowi Kindowi, cywilnemu inżynijerowi i dyrektorowi kopalni węgla kamiennego w Stiringu pod Forbach we Francyi (departement Mosel), na ręce Dra. Ernesta Eulogijusza Klugera, adwokata nadwornego i sądowego w Wiédniu (miasto nr. 1100), nadany na wynalazek świdra, instrumentu do skrobania, narządu do zatamowania wody i sposobu wiercenia, przezco 1. świdra i do wiercenia stolni górniczych użyć, a używanych dotąd wyłącznie sił ludzkich oszczędzić można, tém samém zaś ani życia ani zdrowia robotników na niebezpieczeństwo się nie naraża; 2. użycie instrumentu do skrobania robotę bardzo przyspiesza, a więc i nakładu znacznie oszczędza; 3. świder nawet przy wciskaniu się wody w dziurę świdrową w zwykły sposób daléj działać może, a 4. aż do dojscia do skrzyni stolniowéj dochodzącéj do stolni wody wyczerpywać nie trzeba; na lat dwanaście. Wynalazek ten uzyskał we Francyi patent z dnia 23. Października 1849 r., tudzież dodatkowy z dnia 24. Marca 1850, opiewający na lat pietnaście. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1479 — H.).

Przywilej, Schleglowi i spólnikowi, fabrykantowi maszyn i właścicielowi odlewalni żelaznéj w Medyjolanie, nadany na wynalazek nowych sposobów zwijania osnowek jedwabniczych zapomocą obiegającéj ciepłéj wody, oraz za użyciem odrębnych rynien bezpośrednio parą ogrzewanych; na lat siedm. Opis przywileju złożono w c. k. Namiestnictwie w Medyjolanie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 1526 — H.).

Przywilej, Feliksowi Freisauff de Neudegg, pensyjonowanemu c. k. kapitanowi, kawalerowi orderów c. k. austryjackiego Leopolda i książęcego lukaj-

382.

Erlaß des Handelsministeriums vom 11. März 1852,

womit das dem Anton Cristofoli am 16. September 1850 ertheilte Privilegium auf die weitere Dauer von neun Jahren verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Anton Cristofoli am 16. September 1850, auf die Erfindung von Fußbodenplatten ertheilte Privilegium, auf die weitere Dauer von neun Jahren zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

383.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 16. März 1852 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Karl Gotthelf Kind, Zivil-Ingenieur und Direktor der Steinkohlengruben zu Stiring, bei Forbach in Frankreich (Departement Mosel), durch Dr. Ernst Eulog Kluger, Hof- und Gerichts-Advokaten in Wien (Stadt Nr. 1100), auf die Erfindung eines Bohrers, Kratzinstrumentes, Wasserverdämmungsapparates und einer Bohrmethode, wobei 1. der Bohrer auch zum Abbohren der Bergwerksschachte verwendet werden könne, und die bisher dazu ausschließlich verwendeten Menschenkräfte erspart, folglich weder Leben noch Gesundheit der Arbeiter einer Gefahr ausgesetzt werden; 2. durch Anwendung des Kratzinstrumentes die Arbeit sehr beschleuniget, und daher eine bedeutende Kostenersparniß herbeigeführt werde; 3 der Bohrer selbst beim Eindringen des Wassers in das Bohrloch auf die gewöhnliche Weise fortarbeite, und 4. bis zur erlangten Schachttruhe das dem Schachte zugehende Wasser nicht herausgefördert zu werden brauche; — auf zwölf Jahre. In Frankreich ist diese Erfindung mit Brevet vom 23. Oktober 1849 und Addizionsbrevet vom 24. März 1850 auf fünfzehn Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 1479—H.).

Dem Schlegel und Kompagnon, Maschinen-Fabrikanten und Eigenthümer einer Eisengießerei in Mailand, auf die Erfindung neuer Methoden, die Seidenkokons mittelst zirkulirenden warmen Wassers abzuhaspeln, ferner in der Anwendung separirter direkt mit Dampf geheizter Schläge; — auf sieben Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. Statthalterei in Mailand zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 1526—H.).

Dem Felix Freisauff von Neudegg, k. k. Hauptmanne in Pension, Ritter des k. k. österreichischen Leopold- und des herzoglichen Lucca'schen St. Ludwigordens, in

skiego ś. Ludwika, w Wiédniu (Jägerzeile nr. 50), nadany na wynalazek, którym przenoszenie poruszającéj siły lokomotywów zapomocą łańcucha nieskończonego, na koła należącego do tego tenderu, dla uzyskania podwyższonéj siły adhezyjnéj lokomotywów prostém przyrządzeniem w ten sposób się ułatwia, iż tém wszelkie przy połączeniu łańcuchów zdarzające się niedogodności usunięte być mogą; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1694 — H.).

Przywilej, L. Laurenzemu i spólnikowi, c. k. upoważnionemu fabrykantowi powozów w Wiédniu (Rossau nr. 86), nadany na wynalazek nowéj konstrukcyi spodów powozowych, resorów i osi; na rok jeden. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 1695 — H.).

Przywilej, Beuretowi i Dertelle-Potoineowi, kowalom w Hirson we Francyi (Departament Aisne), na ręce Jakóba Hembergera, dyrektora administracyi w Wiédniu (miasto nr. 785), nadany na wynalazek nowych, w bardzo prosty sposób i stosownie konstruowanych pieców kuchennych, „cuisiniere“ nazwanych, przezco uzyskuje się znaczne oszczędzenie paliwa; na lat dwa. Wynalazek ten zyskał we Francyi 10-letni patent, poczynający od dnia 18. Grudnia 1850. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 1696 — H.).

Przywilej, Jakóbowi Bollingerowi w Wiédniu (Schaumburgergrund nr. 16), i Franciszkowi Ksaweremu Sinslerowi, tamże (Matzleinsdorf nr. 22), obudwom mechanikom, na wynalazek maszyny do międlenia i trzepania lnu i konopi, której korzyści na tém polegają, iż zapomocą takowéj jedna osoba w 10 godzinach 50 funtów wiédeńskich surowego lnu wymiędlić, a z tego więcéj niż 15 funtów wiédeńskich użytecznego lnu uzyskać można; dalej, iż włókno lnu nie rwie się i daleko składniéj i czyściéj wyrobić się daje, nareszcie, iż maszyna wedle potrzeby na każdą ilość międlących osób konstruowaną, i siłą wody, pary, koni lub ludzi w ruch wprawioną być może; na lat dwa. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć moze (l. 1697 — H.).

Przywilej, Janowi Penzowi, właścicielowi fabryki kos w Zell am Ziller w Tyrolu, na ręce A. Heinricha, sekretarza niższo-austryjackiego stowarzyszenia przemysłowego w Wiédniu, na ulepszenie w wyrabianiu kos, sprawiającém znaczne oszczędzenie węgla i taką jednostajną twardość kosy, iż wszystkie dotychczasowe podobne wyroby co do piękności i trwałości przewyższa; na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1698 — H.).

Przywilej, Antoniemu Tichemu, prywatyzującemu w Wiédniu (miasto nr. 1097), nadany na ulepszenie w produkowaniu i użyciu gorąca; na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1699 — H.).

Wien (Jägerzeile Nr. 50), auf die Erfindung, die Uebertragung der bewegenden Kraft der Lokomotive mittelst einer Kette ohne Ende auf die Räder des dazu gehörigen Tenders zur Erlangung eines gesteigerten Adhäsionsvermögens der Lokomotive durch eine einfache Vorrichtung derart zu erleichtern, daß dadurch alle bisher bei der Kettenverbindung vorkommenden Unzukömmlichkeiten behoben werden können; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 1694—H.).

Dem L. Laurenzi und Kompagnon, k. k. landesbefugten Wagenfabrikanten in Wien (Roßau Nr. 86), auf die Erfindung einer neuen Konstrukzion der Wagenuntergestelle, Federn und Achsen; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 1695—H.).

Dem Beuret und Dertelle-Potoine, Hammerschmiedmeister in Hirson in Frankreich (Departement Aisne), durch Jakob Hemberger, Verwaltungsdirektor in Wien (Stadt Nr. 785), auf die Erfindung einer neuen Art höchst einfach und zweckmäßig konstruirter Kochöfen, „cuisiniere" genannt, wodurch ein namhaftes Ersparniß an Brennmateriale erzielt werde; — auf zwei Jahre. In Frankreich ist diese Erfindung seit 18. Dezember 1850 auf 10 Jahre patentirt. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 1696—H).

Dem Jakob Bollinger in Wien (Schaumburgergrund Nr. 16), und Franz Xaver Sinsler in Wien (Matzleinsdorf Nr. 22), beide Mechaniker, auf die Erfindung einer Flachs- und Hanf-Brech und Schwingmaschine, deren Vortheile darin bestehen, daß mittelst derselben durch eine einzelne Person innerhalb 10 Stunden 50 Wiener Pfunde rohen Flachses gebrochen, und daraus mehr als 15 Wiener Pfunde brauchbaren Flachses gewonnen werden können; ferner, daß der Flachsfaden nicht zerreiße und viel geschmeidiger und reiner ausgearbeitet werde; endlich, daß die Maschine nach Bedarf für jede Anzahl der flachsbrechenden Personen konstruirt und mit Wasser-, Dampf-, Pferde- oder Menschenkraft in Bewegung gesetzt werden könne; — auf zwei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 1697—H.).

Dem Johann Penz, Sensenfabriksbesitzer in Zell am Ziller in Tirol, durch A. Heinrich, Sekretär des niederösterreichischen Gewerbevereines in Wien, auf eine Verbesserung in der Sensenfabrikazion, die ein bedeutendes Kohlenersparniß und eine derartige gleichmäßige Härte der Sensen bewirke, daß sie alle bisherigen ähnlichen Fabrikate an Schönheit und Dauer übertreffen; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 1698—H.).

Dem Anton Tichy, Privatier in Wien (Stadt Nr. 1097), auf eine Verbesserung in der Erzeugung und Anwendung der Hitze; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 1699—H.).

Przywilej, Alojzemu Planerowi, miejskiemu ślusarzowi w Wiédniu (Alservorstadt nr. 349) nadany na ulepszenie maszyny do krajania, nazwanéj nożycami mechanicznemi do krajania blachy, którą blachę łatwiéj i w zupełnie proste paski krajać można; na rok jeden. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 1700 — H.).

Baumgartner m. p.

384.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu na dniu 22. Marca 1852 nadanych.

Przywilej, Henrykowi Dinglerowi, fabrykantowi maszyn i cukru w Wiédniu (Wieden nr. 120), nadany na ulepszenie znanych pod nazwą „Hydro-extracteur" maszyn do oddzielania ciał płynnych od stałych; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem bezpieczeństwa publicznego przeciw wykonywaniu tego przywileju żadna nie zachodzi przeszkoda (l. 1728—H.).

Przywilej, Kasprowi Honeggerowi, właścicielowi kilku mechanicznych tkalni i mechanicznego warsztatu w Rüti, w Szwajcaryi, mieszkającemu w Rüti, w kantonie Zurychskim w Szwajcaryi, nadany na wynalazek mechanicznych warsztatów tkackich; na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1792—H.).

Przywilej, Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi, dyrektorowi administracyi w Wiédniu (miasto nr. 785), nadany na wynalazek i ulepszenie narządów do wyciągania (extrakcyi) i użycia ulotnych i stężyć się dających ciał zapomocą zwapniania organicznych substancyj, lub rud kruszcowych, zawierających ziemną żywicę, w naczyniach zamkniętych, przyczém takowe zetknąć można z olejami rozegrzanemi aż do wrzenia; na lat pięć. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może. Pod względem bezpieczeństwa publicznego żadna przeciw wykonywaniu tego przywileju nie zachodzi obawa, byle przytém należycie użyto przepisanych wentylów bezpieczeństwa (l. 1798 — H.).

Przywilej, Ludwikowi Knee, miejskiemu rymarzowi i właścicielowi realności w Lublanie (nr. 140), nadany na odkrycie w przysposabianiu skóry wołowéj do robienia rzemieni do maszyn i uprzęży na konie, przezco takowe stają się daleko trwalszemi, rzemienie od maszyn nie wyciągają się, a co do uprzęży na konie, ani pot, ani mokrość lub wilgoć na skórę wpływu nie wywiéra; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1842 — H.).

Dem Alois Planer, bürgerlichen Schlossermeister in Wien (Alservorstadt Nr. 349), auf die Verbesserung einer Schneidemaschine „Mechanische Blechschere“ genannt, womit das Blech leichter und in ganz gerade Streifen geschnitten werden könne; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 1700—H.).

Baumgartner m. p.

384.

Verzeichniß
der von dem Ministerium des Handels am 22. März 1852 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Heinrich Dingler, Maschinen- und Zuckerfabrikanten in Wien (Wieden Nr. 120), auf die Verbesserung der unter der Benennung Hydro-Extracteurs bekannten Maschinen zur Trennung der flüssigen von festen Körpern; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 1728—H.).

Dem Kaspar Honegger, Besitzer mehrerer mechanischer Webereien und einer mechanischen Werkstätte zu Rüti in der Schweitz, wohnhaft zu Rüti im Kanton Zürch in der Schweitz, auf die Erfindung mechanischer Webestühle; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 1792—H.).

Dem Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungsdirektor in Wien (Stadt Nr. 785), auf die Erfindung und Verbesserung von Apparaten zur Ausziehung (Extrakzion) und Behandlung der flüchtigen und verdichtbaren Körper durch die Verkalkung organischer Substanzen oder der erzharzigen Erze in geschlossenen Gefäßen, wobei dieselben mit den bis zur Wallung geheitzten Oelen in Berührung gebracht werden; — auf fünf Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums bei gehöriger Anwendung der vorschriftsmäßigen Sicherheits-Ventile kein Bedenken entgegen (Z. 1798—H.).

Dem Ludwig Knee, bürgerlichen Riemermeister und Realitäten-Besitzer in Laibach (N. 140), auf eine Entdeckung in der Bereitung des Rindleders zur Erzeugung von Maschinenriemen und Pferdegeschirren, wodurch daselbe viel dauerhafter werde, die Maschinenriemen sich nicht dehnen, und bei den Pferdegeschirren weder der Schweiß, noch die Näße und Feuchtigkeit auf das Leder einwirken können; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 1842—H.).

Przywilej, Józefowi Neumeyerowi, miejskiemu traktyjernikowi w Wiédniu (miasto nr. 730), na ręce A. Heinricha, sekretarza niższo-austryjackiego stowarzyszenia przemysłowego w Wiédniu, nadany na wynalazek nowego narządu do prania, przezco bieliznę pospieszniéj, czyściéj i bieléj bez szczotek prać można; na lat dwa. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może. Pod względem bezpieczeństwa publicznego przeciw wykonywaniu tego przywileju żadna nie zachodzi przeszkoda (l. 1877 — H.).

Przywilej, Józefowi Tobijaszowi Goldbergerowi i chemikowi i fabrykantowi w Berlinie, na ręce Karola Schürera de Waldheim, miejskiego aptekarza w Wiédniu (miasto nr. 954), nadany na wynalazek nowego mydła z ziół; na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem publicznego bezpieczeństwa zdrowia żadna przeciw wykonywaniu tego przywileju nie zachodzi przeszkoda, lecz stanowi się ten warunek, iż uprzywilejowanego mydła nigdzie jako lekarstwo zachwalać, ani sprzedawać nie wolno (l. 1878 — H.).

Przywilej, Bernardowi Schäfferowi i C. F. Buddenbergowi z Magdeburga, na ręce J. Petrofskiego, urzędnika uprzywilejowanéj wiédeńsko-głognickiéj kolei żelaznéj w Wiédniu (Leopoldstadt nr. 386), nadany na wynalazek nowéj konstrukcyi manometrów do wymierzania, ciśnięcia wierzchniego i spodniego dla pary, wody i powietrza; na lat dwa. Wynalazek ten otrzymał w Prusiech pięćletni patent, skuteczny od dnia 18. Stycznia 1850. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem bezpieczeństwa publicznego przeciw wykonywaniu tego przywileju żadna nie zachodzi przeszkoda (l. 1879 — H.).

Przywilej, Antoniemu Tichemu, prywatyzującemu w Wiédniu (miasto nr. 1097), nadany na ulepszenie w fabrykacyi resorów do powozów, tudzież innych sprężyn; na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem bezpieczeństa publicznego żadna przeciw wykonywaniu tego przywileju nie zachodzi przeszkoda (l. 1880 — H.).

Baumgartner m. p.

385.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu na dniu 29. Marca 1852 nadanych.

Przywilej, Aleksandrowi Stentzlowi, urzędnikowi ekonomicznemu w Ober waldenburg w Szląsku Pruskim, na ręce Andrzeja kawalera de Gredler, Dra. i notaryjusza w Wiédniu (miasto nr. 1136), nadany na wynalazek galwanicznego

Dem Joseph Neumeyer, bürgerlichen Gastwirth in Wien (Stadt Nr. 730), durch A. Heinrich, Sekretär des niederösterreichischen Gewerbevereines in Wien, auf die Erfindung eines neuen Waschapparates, womit die Wäsche schneller, reiner und weißer ohne Bürsten gewaschen werden könne; — auf zwei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 1877—H.).

Dem Joseph Tobias Goldberger, Chemiker und Fabrikanten in Berlin, durch Karl Schürer von Waldheim, bürgerlichen Apotheker in Wien (Stadt Nr. 954), auf die Erfindung einer neuen Kräuterseife; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitätsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums unter der Bedingung kein Bedenken entgegen, daß die privilegirte Seife nirgends als ein heilkräftiges Mittel angepriesen oder verkauft werde (Z. 1878—H.).

Dem Bernhard Schäffer und C. F. Budenberg aus Magdeburg, durch J. Petrofsky, Beamten der privilegirten Wien-Glognitzer-Eisenbahn in Wien (Leopoldstadt Nr. 386), auf die Erfindung einer neuen Konstrukzion von Manometern zur Messung des Ueber- und Unterdruckes für Dampf, Wasser und Luft; — auf zwei Jahre. In Preußen ist diese Erfindung seit 18. Jänner 1850 auf fünf Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 1879—H.).

Dem Anton Tichy, Privatier in Wien (Stadt Nr. 1097), auf eine Verbesserung in der Erzeugung von Wagen- und anderen Federn; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 1880—H.).

Baumgartner m. p.

385.

Verzeichniß

der von dem Ministerium des Handels am 29. März 1852 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Alexander Stentzl, Oekonomiebeamten in Oberwaldenburg in Preußisch-Schlesien, durch Dr. und Notar Andr. Ritter von Gredler in Wien (Stadt Nr. 1136), auf die Erfindung eines galvanischen, zur sogenannten elektrolytischen Heilmethode geeig-

do tak zwanéj elektrycznéj metody leczenia przydatnego aparatu płytowego, którego konstrukcyja dozwala zastosowywania tegoż w połączeniu z użyciem wszelkich kąpieli i z każdym sposobem leczenia wodą; na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono. Przeciw wykonywaniu tego przywileju żadna ze względów sanitarnych nie zachodzi przeszkoda, lecz przepisuje się ten warunek, iż narządy, na które nadaje się przywilej, używane być mogą jedynie i wyłącznie za ordynacyją lekarza, i że w ogłoszeniu żadnéj choroby wymieniać nie należy, na któràby aparat zbawiennie działać miał (l. 1968 — H.).

Przywilej, Aleksandrowi Stentzlowi, ekonomicznemu urzędnikowi w Oberwaldenburg w Szląsku Pruskim, na ręce Andrzeja kawalera de Gredler, Dra. i notaryjusza w Wiédniu (miasto nr. 1136), nadany na wynalazek aparatu do prowadzenia elektrycznego wraz z moderatorem i przyrządem do przerwania i odnowienia w okamgnieniu elektrycznego poruszenia w obwodzie objętym przez aparat elektryczny, przezco możliwém się staje praktyczne wykonywanie w sposób racyjonalny rozmaitych na elektryczności zasadzających się sposobów leczenia, połączonych z kąpielami i wszelkiemi sposobami leczenia wodą; na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono. Przeciw wykonywaniu tego przywileju żadna ze względów sanitarnych nie zachodzi przeszkoda, lecz stanowi się ten warunek, iż aparaty, na które nadaje się przywilej, jedynie tylko za ordynacyją lekarską używane być mogą, i że w dotyczącém ogłoszeniu nie należy wymieniać żadnéj choroby, na któràby aparaty zbawiennie działać miały (l. 1969 — H.).

Przywilej, Aleksandrowi Stentzlowi, uzędnikowi ekonomicznemu w Oberwaldenburgu w Szląsku Pruskim, na ręce Andrzeja kawalera de Gredler, Dra. i notaryjusza w Wiédniu (miasto nr. 1136), nadany na wynalazek galwanicznego łańcuszka, przydatnego do leczenia słabości wedle ugruntowanéj przez Dra. Hassensteina elektrycznéj metody leczenia; na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono. Przeciw wykonywaniu tego przywileju żadna ze względów sanitarnych nie zachodzi przeszkoda, lecz stanowi się ten warunek, iż aparaty, na które nadaje się przywilej, jedynie tylko za ordynacyją lekarską używane być mogą, i że w dotyczącém ogłoszeniu nie należy wymieniać żadnéj choroby, na któràby aparaty zbawiennie działać miały (l. 1970 — H.).

Przywilej, Janowi Hörbstowi, byłemu fabrykantowi wstążek jedwabnych w Wiédniu (Schottenfeld nr. 247), nadany na ulepszenie potrzebowanego do rysunków rękodzielniczych linijkowanego papiéru, pod nazwą „carta rigata“ znanego; na rok jeden. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 1971 — H.).

Przywilej, Wacławowi Schwarzowi, kupcowi w Wiédniu (Laimgrube nr. 27), nadany na ulepszenie uprzywilejowanéj pod dniem 3. Września 1841 pomady do włosów; na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1972 — H.).

neten Plattenapparates, dessen Konstrukzion auch seine Anwendung in Verbindung mit dem Bade- und Wasserheilverfahren jeder Art gestatte; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. Der Ausübung dieses Privilegiums steht in Sanitätsrücksichten unter der Bedingung kein Bedenken entgegen, daß die zu privilegirenden Apparate einzig und allein auf Anordnung eines Arztes angewendet werden dürfen, und daß bei der Ankündigung keine Krankheit genannt werde, gegen welche der Apparat heilbringend wirken soll (Z. 1968—H.).

Dem Alexander Stentzl, Oekonomiebeamten in Oberwaldenburg in Preußisch-Schlesien, durch Dr. und Notar Andr. Ritter von Gredler in Wien (Stadt Nr. 1136), auf die Erfindung eines elektrischen Leitungsapparates mit Moderator und Vorrichtung zur augenblicklichen Unterbrechung und Wiederherstellung der elektrischen Erregung in dem Schließungs-Kreise irgend eines elektrischen Apparates, wodurch die praktische Ausübung der verschiedenen, auf Elektrizität beruhenden Heilmethoden in Verbindung mit dem Bade- und Wasserheilverfahren jeder Art auf eine razionelle Weise ermöglichet werde; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. Der Ausübung dieses Privilegiums steht in Sanitätsrücksichten unter der Bedingung kein Bedenken entgegen, daß die zu privilegirenden Apparate einzig und allein auf Anordnung eines Arztes angewendet werden dürfen, und daß bei der Ankündigung keine Krankheit genannt werde, gegen welche der Apparat heilbringend wirken soll (Z. 1969—H.).

Dem Alexander Stentzl, Oekonomiebeamten in Oberwaldenburg in Preußisch-Schlesien, durch Dr. und Notar Andr. Ritter von Gredler in Wien (Stadt Nr. 1136), auf die Erfindung einer galvanischen Kette, welche zu Krankheitsheilungen nach der von Dr. Hassenstein begründeten elektrischen Heilmethode geeignet sei; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. Der Ausübung dieses Privilegiums in Sanitätsrücksichten steht unter der Bedingung kein Bedenken entgegen, daß die zu privilegirenden Apparate einzig und allein auf Anordnung eines Arztes angewendet werden dürfen, und daß bei der Ankündigung keine Krankheit genannt werde, gegen welche der Apparat heilbringend wirken soll (Z. 1970—H.).

Dem Johann Hörbst, gewesenen Seidenband-Fabrikanten in Wien (Schottenfeld Nr. 247), auf die Verbesserung des unter dem Namen carta rigata zur Manufactur-Zeichnung erforderlichen Lineamentenpapieres; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 1971—H.).

Dem Wenzel Schwarz, Handelsmanne in Wien (Laimgrube Nr. 27), auf die Verbesserung der am 3. September 1841 privilegirten Haarpomade; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 1972—H.).

Przywilej, Wilhelmowi Güntherowi, właścicielowi fabryki lokomotywów w Wiener-Neustadt, na ulepszenie w konstrukcyi wozów do kolei żelaznych, na tém się zasadzające, iż nośny szkielet wozowy przez konstrukcyą z żelaza uproszczony, wielkiéj trwałości użycza, i że wypaść mogące naprawy przy tychże małym bardzo nakładem uskutecznić można, a przytém ciężkość tychże nie jest większą od zbudowanych z drzewa nośnych szkieletów wozowych; na lat dwa. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 1974 — H.).

Przywilej, Maksymilijanowi Fleischerowi, kupcowi i fabrykantowi w Wrocławiu w Szląsku Pruskim, na ręce Jakóba Franciszka Henryka Hembergera, dyrektora administracyi w Wiédniu (miasto nr. 785), nadany na wynalazek i ulepszenie maszyny do koszenia; na lat pięć. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 1975 — H.).

Przywilej, Józefowi Fösleitnerowi, upoważnionemu piekarzowi w Wiédniu (Landstrasse nr. 7), nadany na wynalazek podwójnego pieca piekarskiego z jednym opałem; na rok jeden. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 2058 — H.).

Przywilej, Mosslerowi i Cavalarzowi, właścicielom olejarni w Götzendorfie w Dolnéj Austryi, (skład w Wiédniu, miasto nr. 580), nadany na ulepszenie przy prasach olejnych; na rok jeden. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 2059 — H.).

Przywilej, Franciszkowi Davironowi, mechanikowi w Paryżu, na ręce Józefa Eugenijusza de Nagy w Wiédniu (miasto nr. 276), nadany na wynalazek pras hydraulicznych właściwego rodzaju; na lat pięć. Na ten wynalazek nadano we Francyi pietnastoletni patent, skuteczny od dnia 19. Stycznia 1846. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 2077 — H.).

Przywilej, Henrykowi Charriereowi, fabrykantowi chirurgicznych i nożowniczych instrumentów w Paryżu, na ręce Jakóba Franciszka Henryka Hembergera, dyrektora administracyi w Wiédniu (miasto nr. 785), nadany na wynalazek i ulepszenie w spajaniu składowych części nożyc chirurgicznych i innych, przezco takowe mocniéj się trzymają niż dotychczasowe, i które zwolnienia i rozchwiania się nie dopuszcza, a czyszczenie ułatwia. Na ten wynalazek wydano we Francyi pietnastoletni patent, skuteczny od dnia 25. Listopada 1851. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2078 — H.).

Dem Wilhelm Günther, Lokomotiv-Fabriksbesitzer in Wiener-Neustadt, auf eine Verbesserung in der Konstrukzion der Eisenbahn-Waggons, welche darin bestehe, daß das Traggerippe durch eine Eisenkonstrukzion vereinfacht, eine große Dauer gewähre, und allfällige Reparaturen an demselben mit sehr geringen Kosten zu bewerkstelligen seien, ohne daß dessen Gewicht größer sei, als das der aus Holz konstruirten Traggerippe; — auf zwei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 1974—.H).

Dem Maximilian Fleischer, Kaufmanne und Fabrikanten in Breslau in Preußisch-Schlesien, durch Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungsdirektor in Wien (Stadt Nr. 785), auf die Erfindung und Verbesserung einer Mähmaschine; — auf fünf Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zn Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 1975—H.).

Dem Joseph Fösleitner, befugten Kuchenbäcker in Wien (Landstrasse Nr. 7), auf die Erfindung eines Doppel-Backofens mit Einer Heizung; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 2058—H.).

Dem Moßler und Cavallař, Oelfabriksinhaber zu Götzendorf in Niederösterreich, Niederlage in Wien (Stadt Nr. 580), auf eine Verbesserung an den Oelpressen; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 2059—H.).

Dem Franz Daviron, Mechaniker in Paris, durch Joseph Eugen von Nagy in Wien (Stadt Nr. 276), auf die Erfindung hydraulischer Pressen eigenthümlicher Art; — auf fünf Jahre. In Frankreich ist diese Erfindung seit 19. Jänner 1846 auf 15 Jahre patentirt. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 2077—H.).

Dem Heinrich Charrière, Chirurgie- und Messerschmied-Instrumenten-Fabrikanten in Paris, durch Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungsdirektor in Wien (Stadt Nr. 785), auf die Erfindung und Verbesserung in der Gelenkfügung (articulation) der chirurgischen, sowie anderer Scheren, wodurch dieselben fester halten, als die bisherigen, ihr Nachlassen und Lockerwerden verhindert und ihre Reinigung erleichtert werde; — auf zwei Jahre. In Frankreich ist diese Erfindung seit 25. November 1851 auf 15 Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2078—H.).

Przywilej, Poisatowi Oncle i spólnikowi, fabrykantowi chemicznych wyrobów w Paryżu, na ręce Józefa Eugenijusza de Nagy w Wiédniu (miasto nr. 276), nadany na wynalazek w destylacyi tłustości zapomocą nowego aparatu; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2079 — H.).

Baumgartner m. p.

386.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 29. Marca 1852,

którém kilkanaście przywilejów przedłużono.

Ministerstwo handlu uznało się spowodowaném przedłużyć następujące przywileje:

1. Przywilej, Michałowi Pollakowi, kupcowi w Czechach, dnia 14. Lutego 1842 nadany na ulepszenie w konstrukcyi aparatów, używanych do szybkiéj fabrykacyi octu; na dalszy rok jedenasty.

2. Przywilej, Maryi Hermann w Wiédniu, dnia 11. Lutego 1847 nadany na wynalazek maszyny do szybkiego linijowania; na dalszy rok szósty.

3. Przywilej, Fryderykowi Rödigerowi w Wiédniu, dnia 16. Lutego 1851 nadany na wynalezienie sposobu czyszczenia i bielenia lnu, kłaków lub konopi w stanie roszonym lub nieroszonym; na dalszy rok drugi.

4. Przywilej, Józefowi Michalskiemu, kotlarzowi w Brucku nad Lajthą, dnia 15. Lutego 1845 nadany na wynalezienie nowéj maszyny do gotowania; na dalszy rok ósmy.

5. Przywilej, Józefowi Herrmannowi, właścicielowi fabryki wyrobów żelaznych w Miesenbach pod Scheibbs w Dolnéj Austryi, dnia 22. Lutego 1843 nadany na ulepszenie w hartowaniu nastalonych narzędzi zapomocą wentylowego przyrządu miechowego i właściwéj manipulacyi przy kuciu stali i żelaza; na dalszy rok dziesiąty.

6. Przywilej, Fryderykowi Scheidlingowi w Wiédniu, dnia 15. Lutego 1850 nadany na wynalazek i ulepszenie w fabrykacyi kapeluszy pilśnianych i jedwabnych, przez wrabianie w nie właściwéj podkładki; na dalszy rok trzeci, czwarty i piąty.

7. Przywilej, Filipowi Goldschmidtowi w Wiédniu, dnia 23. Lutego 1851 nadany na wynalazek elastycznych zaporek do drzwi; na dalszy rok drugi.

8. Przywilej, Karolowi Fryderykowi Kuhnowi, właścicielowi przywileju w Wiédniu, dnia 3. Lipca 1843 nadany na wynalazek i ulepszenie w fabrykacyi stalowych piór do pisania i trzonków do tychże; na dalszy rok dziesiąty, jedynasty i dwunasty.

Dem Puisat Oncle und Kompagnon, Fabrikanten chemischer Produkte in Paris, durch Joseph Eugen von Nagy in Wien (Stadt Nr. 276), auf eine Erfindung in der Destillazion der Fettstoffe mittelst eines neuen Apparates; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2079—H.).

Baumgartner m. p.

386.

Erlaß des Handelsministeriums vom 29. März 1852,

womit mehrere Privilegien verlängert werden.

Das Handelsministerium hat nachfolgende Privilegien zu verlängern befunden:

1. Das Privilegium des Michael Pollak, Handelsmannes in Böhmen vom 14. Februar 1842, auf eine Verbesserung in der Konstrukzion der zur Schnellessig-Erzeugung zu verwendenden Apparate; — auf die Dauer des eilften Jahres.

2. Das Privilegium der Maria Herrmann in Wien vom 11. Februar 1847, auf die Erfindung einer Schnell-Linier-Maschine; — auf die Dauer des sechsten Jahres.

3. Das Privilegium des Friedrich Rödiger in Wien vom 16. Februar 1851, auf die Erfindung eines Verfahrens, Flachs, Werg oder Hanf im gerösteten oder ungerösteten Zustande zu reinigen und zu bleichen; — auf die Dauer des zweiten Jahres.

4. Das Privilegium des Joseph Michalsky, Kupferschmiedes zu Bruck an der Leitha vom 15. Februar 1845, auf die Erfindung einer neuen Kochmaschine; — auf die Dauer des achten Jahres.

5. Das Privilegium des Joseph Herrmann, Besitzers eines Zeughammers zu Miesenbach bei Scheibbsi, in Niederösterreich, vom 22. Februar 1843, auf die Verbesserung, durch ein Ventil-Gebläse und eine eigene Manipulazion beim Hämmern des Stahles und Eisens die stahlplattirten Werkzeuge zu härten; — auf die Dauer des zehnten Jahres.

6. Das Privilegium des Friedrich Scheidling in Wien vom 15. Februar 1850 auf eine Erfindung und Verbesserung in der Fabrikazion der Filz- und Seidenhüte durch Einarbeitung einer eigenen Unterlage in dieselben; — auf die Dauer des dritten, vierten und fünften Jahres.

7. Das Privilegium des Philipp Goldschmidt in Wien vom 23. Februar 1851, auf die Erfindung elastischer Thürschließer; — auf die Dauer des zweiten Jahres.

8. Das Privilegium des Karl Friedrich Kuhn, Privilegiums-Inhabers in Wien vom 3. Juli 1843, auf eine Erfindung und Verbesserung in der Fabrikazion der Stahlschreibfedern und Federhalter; — auf die Dauer des zehnten, eilften und zwölften Jahres.

9. Przywilej, Antoniemu Errathowi dnia 7. Sierpnia 1840 piérwotnie nadany, i mocą cesyi z dnia 15. Czerwca 1843 na własność Karola Fryderyka Kuhna przeniesiony, opiewający na wynalazek i ulepszenie zapomocą maszyn prasowych i przecinających robienia piór stalowych; na dalszy rok trzynasty, czternasty i pietnasty.

10. Przywilej, Franciszkowi Englersowi, fabrykantowi wódek w Fünfhaus pod Wiédniem, 23. Lutego 1851 nadany na wynalazek w odjęciu wódce przyswędu; na dalszy rok drugi i trzeci.

11. Przywilej, Franciszkowi Seyfriedowi, kontrolorowi w c. k. magazynie cygarów hawańskich w Wiédniu, dnia 23. Lutego 1851 nadany na wynalezienie guttaperchowych cybuchów od lulek i cygarniczek; na dalszy rok drugi.

12. Przywilej, Ludwikowi de Orth i Leopołdowi Stephanowi dnia 16. Lutego 1847 piérwotnie nadany, a mocą cesyi na własność wyłączną tegoż ostatniego przeniesiony, opiewający na wynalezienie sposobu robienia z gutta-perchy trzewików, butów i innego obuwia z jednego kawałka, tudzież podeszew i przyszew w całych skórach; na dalszy rok szósty, nakoniec

13. Przywilej, Szymonowi Mittelmanowi, lekarzowi w Neudörfl pod Wiener-Neustadt, dnia 21. Stycznia 1851 nadany na wynalazek nowourządzonych pieców piekarskich do pieczenia chleba; na dalszy rok drugi i trzeci.

Baumgartner m. p.

387.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 30. Marca 1852,

którém przywilej dnia 27. Października 1845 pierwotnie Józefowi Sieglowi nadany, a poźniej częściowo na Jana Nepomucena Siegla przeniesiony, na dalszy rok siódmy przedłużono, oraz ogłoszono całkowite tegoż przeniesienie na braci Aloizego, Adolfa, Józefa i Franciszka Sieglów.

Ministerstwo handlu uznało się spowodowaném, przywilej z dnia 27. Października 1845 Jozefowi Sieglowi, chemikowi w Ottakring pod Wiédniem, piérwotnie nadany, a poźniej częściowo na Jana Nepomucena Siegla, kupca w Ołomuńcu przeniesiony, opiewający na wynalazek w robieniu nowego rodzaju kart do grania, przedłużyć na dalszy rok jeden, to jest, na rok siódmy, a oraz przyjęło do wiadomości i poleciło to zapisać, że wspomniony przywilej w całéj swéj obszerności przeniesiony został na Aloizego, Adolfa, Józefa i Franciszka braci między sobą Sieglów.

Baumgartner m. p.

9. Das ursprünglich dem Anton Errath verliehene, und laut Abtretungs-Urkunde vom 15 Juni 1843 in das Eigenthum des Karl Friedrich Kuhn übergegangene Privilegium vom 7. August 1840, auf die Erfindung und Verbesserung mittelst einer Preß- und Durchschnittmaschine Stahlfedern zu erzeugen; — auf die Dauer des dreizehnten, vierzehnten und fünfzehnten Jahres.

10. Das Privilegium des Franz Englers, Erzeugers geistiger Getränke in Fünfhaus bei Wien vom 23. Februar 1851, auf eine Erfindung in der Entfuselung des Branntweines; auf die Dauer des zweiten und dritten Jahres.

11. Das Privilegium des Franz Seyfried, Kontrolors im k. k. Havannen-Zigarren-Magazine in Wien vom 23. Februar 1851, auf die Erfindung von Tabak- und Zigarren-Pfeifenröhren aus Gutta-Percha; — auf die Dauer des zweiten Jahres.

12. Das ursprünglich dem Louis von Orth und dem Leopold Stephan verliehene, und mittelst Zession in das Allein-Eigenthum des Letzteren übergegangene Privilegium vom 16. Febrnar 1847, auf die Erfindung eines Verfahrens, aus Gutta-Percha Schuhe, Stiefel und andere Fußbekleidungen in einem Stücke, sowie auch Sohlen und Oberleder in Häuten zu erzeugen; — auf die Dauer des sechsten Jahres, endlich

13. das Privilegium des Simon Mittelmann, Arztes in Neudörfl bei Wiener-Neustadt vom 21. Jänner 1851, auf die Erfindung von neu konstruirten Backöfen zur Brot-Erzeugung; — auf die Dauer des zweiten und dritten Jahres.

Baumgartner m. p.

387.

Erlaß des Handelsministeriums vom 30. März 1852,

womit das ursprünglich dem Joseph Siegl verliehene und seither theilweise an Johann Nepomuk Siegl übergegangene Privilegium vom 27. Oktober 1845 auf die weitere Dauer des siebenten Jahres verlängert, und dessen gänzliche Uebertragung an die Gebrüder Alois, Adolph, Joseph und Franz Siegl kundgemacht wird.

Das Handelsministerium hat das ursprünglich dem Joseph Siegl, Chemiker in Ottakring bei Wien verliehene und seither theilweise an Johann Nepomuk Siegl, Handelsmann in Olmütz übergegangene Privilegium vom 27. Oktober 1845, auf eine Erfindung in der Erzeugung einer neuen Art Spielkarten, auf die weitere Dauer Eines, das ist des siebenten Jahres zu verlängern befunden, und die Uebertragung des gedachten Privilegiums seinem ganzen Umfange nach an die Gebrüder Alois, Adolph, Joseph und Franz Siegl zur Wissenschaft und in Vormerkung genommen.

Baumgartner m. p.

388.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 30. Marca 1852,

z ogłoszeniem zawiadomienia, iż Franciszek Machts udzielony sobie dnia 15. Listopada 1849 przywilej, Józefowi Steiningerowi odstąpił.

Ministerstwo handlu przyjęło do wiadomości, i poleciło zapisać doniesienie, iż Franciszek Machts, upoważniony fabrykant wyrobów platerowanych w Wiédniu, nadany sobie dnia 15. Listopada 1849 przywilej na wynalazek kruszcowej kompozycyi, „Brittania" zwanej, mocą cesyi z dnia 8. Sierpnia 1851 odstąpił Józefowi Steiningerowi, miejskiemu ostrogarzowi w Wiédniu.

Baumgartner m. p.

388.

Erlaß des Handelsministeriums vom 30. März 1852,

womit die Anzeige, daß Franz Machts das ihm am 15. November 1849 ertheilte Privilegium an Joseph Steininger abgetreten habe, kundgemacht wird.

Das Handelsministerium hat die Anzeige, daß Franz Machts, befugter Plattierwaarenfabrikant in Wien, das ihm am 15. November 1849 auf die Erfindung einer Metallkomposizion, „Brittania" genannt, ertheilte Privilegium, laut Zessions-Urkunde vom 8. August 1851 an Joseph Steininger, bürgerlichen Sporer in Wien, abgetreten habe, zur Wissenschaft und in Vormerkung genommen.

Baumgartner, m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część L.

Wydana i rozesłana dnia 30. Września 1853.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

L. Stück.

Ausgegeben und versendet am 30. September 1853.

389.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 4. Kwietnia 1852,

którém ogłasza się doniesienie, iż Franciszek Patznik własność przywileju, nadanego sobie dnia 23. Sierpnia 1851, odstąpił Franciszkowi Stegerowi.

Wedle doniesienia c. k. niższo-austryjackiego Namiestnictwa, Franciszek Patznik własność swego przywileju, nadanego sobie dnia 23. Sierpnia 1851 na ulepszenie w fabrykacyi wyrobów z kauczuku, które polega na nowym sposobie farbowania i bronzowania, tudzież w odjęciu wszelkiego zapachu wspomnionym przedmiotom bez pomniejszenia lipkości i elastyczności, mocą cesyi z dnia 18. Grudnia 1851 odstąpił Franciszkowi Stegerowi, w Wiédniu.

Baumgartner m. p.

390.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 4. Kwietnia 1852,

którém przedłużono parę przywilejów.

Ministerstwo handlu przedłużyło następujące przywileje:

1. Przywilej, Franciszkowi Zygmuntowi Hoffmannowi, praktycznemu lekarzowi w Wiédniu, dnia 24. Marca 1846 nadany na ulepszenie w robieniu pasków na przepuklinę, na dalszy rok jeden, to jest na rok siódmy.

2. Przywilej, Janowi Franciszkowi Eisbrichowi, budowniczemu i murarzowi, oraz przysięgłemu znawcy, tudzież Janowi Stierbie, chemikowi pod firmą Eisbricha i spólnika w Pradze, dnia 10. Grudnia 1851 nadany na wynalazek nowego aparatu do opalania, na dalszy rok drugi, trzeci, czwarty i piąty.

Baumgartner m. p.

391.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu na dniu 7. Kwietnia 1852 nadanych.

Przywilej, Augustowi Schneiderowi, mechanikowi w Insbrucku, na ulepszenie zégarów wieżowych, przez co skazówki przy wszelkich okolicznościach otrzymują ruch jednostajny, a dokładny chód zégarów na czas dłuższy przy oszczędzeniu dwu kół i dwu trybów uzyskuje się; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2176 — H.).

389.

Erlaß des Handelsministeriums vom 4. April 1852,

womit die Anzeige, daß Franz Patznik das Eigenthum seines Privilegiums vom 23. August 1851 an Franz Steger abgetreten habe, kundgemacht wird.

Laut einer Anzeige der k. k. niederösterreichischen Statthalterei hat Franz Patznik das Eigenthum seines Privilegiums vom 23. August 1851 auf eine Verbesserung in der Erzeugung der Kautschukwaaren, welche in einer neuen Färbe- und Bronzirungs-Methode und in der Erzielung der Geruchlosigkeit der gedachten Gegenstände bestehe, ohne daß der Klebestoff und die Elastizität darunter leiden, laut Abtretungsurkunde vom 18. Dezember 1851 an Franz Steger, in Wien, abgetreten.

Baumgartner m. p.

390.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 4. April 1852,

wodurch mehrere Privilegien verlängert werden.

Das Handelsministerium hat nachfolgende Privilegien zu verlängern befunden:

1. Das dem Franz Sigmund Hoffmann, praktischen Arzte in Wien, am 24. März 1846 auf eine Verbesserung in der Verfertigung der Bruchbänder ertheilte Privilegium, auf die weitere Dauer Eines, das ist des siebenten Jahres.

2. Das Privilegium des Johann Franz Eisbrich, Bau- und Maurermeisters und beeideten Kunstverständigen, und des Johann Stierba, Chemikers unter der Firma Eisbrich und Kompagnon in Prag, vom 10. Dezember 1851 auf die Entdeckung einer neuen Heizvorrichtung, auf die Dauer des zweiten, dritten, vierten und fünften Jahres.

Baumgartner m. p.

391.

V e r z e i c h n i ß

der von dem Handelsministerium am 7. April 1852 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem August Schneider, Mechaniker in Innsbruck, auf die Verbesserung der Thurmuhren, wodurch die Zeiger unter allen Umständen eine stetige Bewegung erhalten, und ein richtiger Gang der Uhren für längere Zeit bei einem Ersparnisse von 2 Rädern und 2 Getrieben erzielt werde; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2176—H.).

Przywilej, Jakóbowi Wejnerowi, prywatyzującemu w Pradze (nr. 154—5), na wynalazek fermentu pod nazwą „naturalne drożdże prasowane“, które sposobem prostym szybko i niezawodnie robić można, a które są wydatniejsze od zwykłych i do powszechnego użytku służyć mogą, nadzwyczajnie szybko rozwijają proces fermentacyi, a daleko tańsze są niż dotychczasowe drożdże, prasowanemi zwane; — na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2190—H.).

Przywilej, Franciszkowi Schubertowi, miejskiemu ślusarzowi i właścicielowi domu w Wiédniu (am Thuri nr. 53), i Józefowi Bodencowi, miejskiemu ślusarzowi tamże (Jägerzeile nr. 49), na ulepszenie mechanicznych stopni od powozów; — na lat dwa. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 2193—H.).

Przywilej, Szczepanowi Mayerowi, fabrykantowi farb w Lincu, na ulepszenie w robieniu farb wodnych i pokostowych zapomocą chemii i nowo wynalezionych maszyn, przy których zastosowaniu farby te, odznaczając się czystością, żywością, delikatnością i taniością, bardzo szybko wysychają i lśnią podobnie, jak najpiękniejsze farby lakowe; — na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2267 — H.).

Przywilej, Józefowi Perlmutterowi, kupcowi z Ungwaru w Węgrzech, bawiącemu obecnie w Wiédniu (Leopoldstadt nr. 660), na wynalazek i ulepszenie rafinowania zwykłego oleju rzepakowego w sposób właściwy, dotąd nieznany, tak iż: *a)* pali się ciągle o wiele jaśniéj, czyściéj i bez żadnego smrodu, *b)* jako olej do potraw i *c)* do smarowania maszyn użyty być może; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem sanitarnym żadna przeciw wykonywaniu tego przywileju nie zachodzi trudność, byle tylko olej do spożycia przeznaczony nie był przechowywany w naczyniach miedzianych, mosiężnych lub cynkowych (l. 2287 — H.).

Przywilej, Franciszkowi Widmannowi, czeladnikowi introligatorskiemu w Wiédniu (Jägerzeile nr. 23), na wynalazek zastosowywania litografii w kolorach, złocie, srebrze lub bronzie na wyroby galanteryjne z umyślnie ku temu celowi przyrządzonéj skóry: — na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2288 — H.).

Przywilej, Józefowi S. Schweinburgowi, skórnikowi z Nikolsburga, bawiącemu obecnie w Wiédniu (Leopoldstadt nr. 666), na ulepszenie pospieszniejszego, trwalszego i piękniejszego glansowania wszelkich gatunków skóry kolorowéj glansownéj, przyczém zdrowie wyrobnika nie tak bardzo cierpi, jak przy zwyczajnym sposobie postępowania; — na lat pięć. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 2289 — H.).

Dem Jakob Weiner, Partikulier in Prag (Nr. 154—5), auf die Erfindung eines Gährungsstoffes unter dem Namen „Naturpreßhefe“, welche auf einfachem Wege schnell und sicher bereitet werden könne, weit ausgiebiger als die gewöhnliche und allgemein zu gebrauchen sei, den Gährungsproceß außerordentlich schnell entwickle, und weit billiger als die bisherige sogenannte Preßhefe zu stehen komme; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2190—H.).

Dem Franz Schubert, bürgerlichen Schlossermeister und Hausbesitzer in Wien (am Thuri Nr. 53), und Joseph Bodenc, bürgerlichen Schlossermeister in Wien (Jägerzeile Nr. 49), auf eine Verbesserung der mechanischen Wagenfußtritte; — auf zwei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 2193—H.).

Dem Stephan Mayer, Farbenfabrikanten in Linz, auf die Verbesserung in der Bereitung der Wasser- und Firnißfarben durch Hilfe der Chemie und neu erfundener Maschinen, bei deren Anwendung diese Farben sich durch Reinheit, Lebhaftigkeit, Feinheit und Billigkeit auszeichnen, sehr schnell trocknen, und wie die schönsten Lackfarben glänzen; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2267—H.).

Dem Joseph Perlmutter, Handelsmanne aus Ungvàr in Ungarn, derzeit in Wien (Leopoldstadt Nr. 660), auf die Erfindung und Verbesserung, das gewönhliche Rübsöl durch ein eigenes bisher unbekanntes Verfahren so zu raffiniren, daß es dadurch a) viel heller, reiner und ohne Geruch und Rauch anhaltend brenne, b) als Speiseöl gebraucht und c) auch zum Schmieren der Maschinen verwendet werden könne; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitätsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums unter der Bedingung kein Bedenken entgegen, daß das zum Genusse bestimmte Oel nicht in Gefäßen von Kupfer, Messing oder Zink behandelt werde (Z. 2287—H.).

Dem Franz Widmann, Buchbindergehilfe in Wien (Jägerzeile Nr. 23), auf die Erfindung, den lithographischen Druck in Farben, Gold, Silber und Bronze auf Galanteriewaaren von eigens zu diesem Zwecke hergerichteten Leder anzuwenden; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2288—H.).

Dem Joseph S. Schweinburg, Lederhändler aus Nikolsburg, derzeit in Wien (Leopoldstadt Nr. 666), auf die Verbesserung, alle Gattungen Farb-Glanzleder schneller, dauerhafter und schöner zu glänzen, wobei auch die Gesundheit des Arbeiters nicht so sehr angegriffen werde, als dieß bei der gewöhnlichen Verfahrungsweise der Fall sei; — auf fünf Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Zahl 2289—H.).

Przywilej, Franciszkowi Markowi, szlufirzowi w Wiédniu (Altlerchenfeld nr. 23), na ulepszenie przy polerowaniu żelaza i stali, przez co wyroby z wymienionych kruszców uskuteczniają się nietylko czyściéj i piękniéj, lecz i daleko taniéj; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2290—H.).

Przywilej, Adamowi Pollakowi, szefowi firmy: J. J. Pollaka i synów, właścicielowi c. k. uprzywilejowanéj fabryki skór w Pradze, mieszkającemu tamże (nr. 1248—2), i Jakubowi Buschlowi, majstrowi szewskiemu w Pradze (nr. 209—5), na wynalazek i ulepszenie w przymocowywaniu podeszew skórzannych do obuwia wszelakiego gatunku, przez co podeszew przyszywać nie potrzeba, a ich spojenie z przyszwami uskutecznia się nie tylko pospieszniéj, daleko trwaléj i korzystniéj, jak dotąd, lecz i w sposób takowy, iż wojskowi, podróżni i t. d., zapomocą prostego urządzenia, odnowienie podeszew i naprawę tychże sami sobie wszędy łatwo zdziałać mogą; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2326 — H.).

Baumgartner m. p.

392.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 8. Kwietnia 1852,

którém przywilej Józefa Gröbla z dnia 12. Sierpnia 1849 przedłuża się na dalsze lat dwa.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowaném, przywilej Józefowi Gröblowi na dniu 12. Sierpnia 1849 nadany na wynalazek pompy walcowéj, przedłużyć na dalsze dwa lata, to jest na rok trzeci i czwarty.

Baumgartner m. p.

393.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 8. Kwietnia 1852,

względem dobrowolnego złożenia przywileju, Józefowi Wetterneckowi na dniu 9. Sierpnia 1847 nadanego.

Józef Wetterneck, inżynijer w Wiédniu, złożył dobrowolnie pięcioletni przywilej, sobie dnia 9. Sierpnia 1847 nadany na wynalazek turbiny. Opis tego przywileju złożony jest teraz w c. k. politechnicznym instytucie, gdzie go każdy przejrzéć może.

Baumgartner m. p.

Dem Franz Marek, Schleifer in Wien (Altlerchenfeld Nr. 23), auf eine Verbesserung im Verfahren des Polirens von Eisen und Stahl, wodurch die aus genannten Metallen verfertigte Arbeit nicht nur reiner und schöner, sondern auch bedeutend billiger erzeugt werden könne; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2290—H.).

Dem Adam Pollak, Chef der Firma: J. J. Pollak und Söhne, Inhaber einer k. k. privilegirten Lederfabrik in Prag, wohnhaft in Prag (Nr. 1248—2) und Jakob Buschl, Schuhmachermeister in Prag (Nr. 209—5), auf eine Erfindung und Verbesserung in der Befestigung der Ledersohlen an allen Gattungen von Fußbekleidungen, wodurch das Aufnähen der Sohlen ganz entbehrlich, und die Verbindung mit dem Oberleder nicht nur rascher, auf größere Dauer und vortheilhafter als bisher, sondern auch auf eine Weise bewerkstelliget werde, daß Militärs, Reisende u. s. w. vermittelst einer einfachen Vorrichtung die Erneuerung der Sohlen oder deren Reparatur überall leicht bewirken können; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2326—H.).

Baumgartner m. p.

392.

Erlaß des Handelsministeriums vom 8. April 1852,

womit das Privilegium des Joseph Gröbl vom 12. August 1849 auf weitere zwei Jahre verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Joseph Gröbl am 12. August 1849 auf die Erfindung einer Walzenpumpe ertheilte Privilegium auf die weitere Dauer zweier Jahre, das ist des dritten und vierten Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

393.

Erlaß des Handelsministeriums vom 8. April 1852,

betreffend die freiwillige Zurücklegung des dem Joseph Wetterneck am 9. August 1847 verliehenen Privilegiums.

Joseph Wetterneck, Ingenieur in Wien, hat das ihm am 9. August 1847 auf die Erfindung einer Turbine verliehene fünfjährige Privilegium freiwillig zurückgelegt.

Die dießfällige Privilegiumsbeschreibung befindet sich nunmehr bei dem k. k. polytechnischen Institute zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung.

Baumgartner m. p.

394.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 13. Kwietnia 1852,

którém przywilej z dnia 12. Kwietnia 1847, Franciszkowi Brunnerowi nadany, a po śmierci tegoż na własność Anny Brunnerowéj i dzieci jéj, mianowicie Ludwika, Eugenijusza i Maryi Brunnerów, sądownie przyznany, na rok szósty i siódmy przedłuża się.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowaném, przywilej z dnia 12. Kwietnia 1847, piérwotnie Franciszkowi Brunnerowi nadany, a po śmierci tegoż na własność Anny Brunnerowéj i dzieci jéj, mianowicie Ludwika, Eugenijusza i Maryi Brunnerów, sądownie przyznany, opiewający na wynałazek w robieniu kitu z oleju skalnego, przedłużyć na rok szósty i siódmy.

Baumgartner m. p.

395.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych dnia 21. Kwietnia 1852 nadanych.

Przywilej, Zefirynowi Crippa, praktykantowi inżynijeryi w Monza nadany na ulepszenie w konstrukcyi liwarów od wina; — na lat dwa. Opis tego przywileju złożono w c. k. medyjolańskiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 2394 — H.).

Przywilej, Józefowi Senhoferowi, c. k. zarządzcy kopalń i hut w Brixleggu w Tyrolu, nadany na wynalazek metody amalgamowania ku obfitszemu uzyskaniu złota; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2395 — H.).

Przywilej, Fryderykowi Rödigerowi w Wiédniu (St. Ulrich nr. 50), nadany na ulepszenia w kompozycyi i produkowaniu materyjałów, które jako paliwo i do innych pożytecznych celów zamiast naturalnego węgla użyte być może; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2398 — H.).

Przywilej, Antoniemu Tichemu, prywatyzującemu w Wiédniu (miasto nr. 1097), nadany na ulepszenie w robieniu gazu i zastosowaniu tegoż do oświetlania i opału, tudzież potrzebnych ku temu aparatów. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2399 — H.).

Przywilej, Mikołajowi Carstensen'owi, inżynijerowi przy budowie maszyn w Wiédniu (Weissgärber nr. 121), nadany na ulepszenie w użyciu siły odśrodkowéj do fabrykacyi cukru, oleju i t. d. przez uzyskanie ciągle nieprzerwanéj operacyi wydzielania płynu z masy płyn zawiérającéj; — na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2400 — H.).

394.

Erlaß des Handelsministeriums vom 13. April 1852,

womit das dem Franz Brunner verliehene und nach dessen Tode in das Eigenthum der Anna Brunner, dann ihrer Kinder Ludwig, Eugen und Marie Brunner eingeantwortete Privilegium vom 12. April 1847, auf die Dauer des sechsten und siebenten Jahres verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das ursprünglich dem Franz Brunner verliehene und nach dessen Tode in das Eigenthum der Frau Anna Brunner, dann ihrer Kinder Ludwig, Eugen und Marie Brunner zu gleichen Theilen eingeantwortete Privilegium vom 12. April 1847 auf eine Erfindung in der Bereitung des Steinöl-Kittes, auf die Dauer des sechsten und siebenten Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

395.

V e r z e i c h n i ß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 21. April 1852 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Zeffirino Crippa, Ingenieur-Praktikanten in Monza, auf die Verbesserung in der Konstrukzion von Weinpumpen; — auf zwei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. mailändischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 2394—H.).

Dem Joseph Senhofer, k. k. Berg- und Hüttenverwalter zu Brixlegg in Tirol, auf die Erfindung einer Amalgamirungsmethode zur reichlicheren Goldgewinnung; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2395—H.).

Dem Friedrich Rödiger, in Wien (St. Ulrich Nr. 50), auf die Verbesserungen in der Zusammensetzung und Bereitung von Materialien, welche als Brennstoff und zu andern nützlichen Zwecken anstatt der natürlichen Kohle verwendet werden können; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2398—H.).

Dem Anton Tichy, Privatier in Wien (Stadt Nr. 1097), auf die Verbesserungen in der Bereitung des Gases und dessen Anwendung auf Beleuchtung und Heizung, sowie der dazu gehörigen Apparate; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2399—H.).

Dem Nikolai Carstensen, Maschinenbau-Ingenieur in Wien (Weißgärber Nr. 121), auf die Verbesserung in der Anwendung der Zentrifugalkraft für die Zucker- und Oelfabrikation ꝛc. durch Erzielung einer fortlaufenden Operazion des Ausscheidens von Flüssigkeit aus Flüssigkeit enthaltenden Massen; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2400—H.).

Przywilej, Karolowi Henningowi, właścicielowi zakładu litografii w Pradze (nr. 309 — 1), nadany na wynalazek i ulepszenie dającego się szybko zrobić i taniego pokostu, zwanego: „praskim pospiesznym pokostem“, który w dowolnéj gęstości i delikatności robić, i do wszelkich celów drukarskich, jako czernidło drukowe, tudzież do druku w kolorach każdego rodzaju, niemniéj jako pokost malarski i do powlekania jako politurę stolarską, również i do atramentu i krédy litograficznéj, wreszcie do czernidła na buty i t. d. z najlepszym skutkiem zamiast używanych dotąd środków do roztworów, druków i powlekania użyć można; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2403 — H.).

Przywilej, Edwardowi Meggenhoferowi, inżynijerowi w Frankfurcie nad Menem, na ręce Dra. Franciszka Wertfeina, niższo-austryjackiego publicznego ajenta w Wiédniu, nadany na wynalazek wozy na sprężynach tak urządzać, iż ich ciśnienie na wentyl bezpieczeństwa, podczas gdy on do woli podnosić się może, zawsze nieprzerwaném pozostaje; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2523 — H.).

Przywilej, Adamowi Pollakowi, mającemu firmę: „J. J. Pollaka i synów“, właścicielowi c. k. upoważnionéj krajowéj fabryki skór w Pradze (nr. 1248—2), nadany na ulepszenie tak zwanéj amerykańskiéj maszyny do łupania skór, przez co skuteczność tejże w skutek dodania nowych i ulepszonych części, przy zastosowaniu przeznaczonéj ku temu maszyny do szlufowania w ten sposób wydoskonalona jest, iż: 1) zwapnione skóry jeszcze prz d garbowaniem, tudzież po piérwszém i ostatniém garbowaniu bez uszkodzenia maszyny łupać, 2) przy zwyczajnéj amerykańskiéj maszynie do łupania robiących się smug z brudu i od czerniącego żelaza umknąć można, a 3) iż ruch skóry więcéj jest uregulowany, a wady pojawiające się w skórze przeszkadzać mu nie mogą; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2524 — H.).

Przywilej, Antoniemu Schwarzowi, ajentowi Hallmayr'owskiéj fabryki złotych i srebrnych pasamonickich wyrobów w Wiédniu (Laimgrube nr. 172), nadany na wynalazek w robieniu pendentów do szabel dla oficerów i urzędników, przyczém galonów nie przekłuwa się; — na lat dwa. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 2549 — H.).

Przywilej, Janowi Theuringowi, pensyjonowanemu c. k. rytownikowi monet w Wiédniu (Neubau nr. 21), nadany na wynalazek nowo rytych walców mosiężnych i stalowych, któremi na rozmaitych materyjach, na suknie, jakotéż na drzewie do furnirowania mebli, wszelki rysunek wycisnąć można; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2550 — H.).

Baumgartner m. p.

Dem Karl Henning, Besitzer einer lithographischen Anstalt in Prag (Nr. 309—1), auf die Erfindung und Verbesserung eines schnell zu bereitenden wohlfeilen Firnisses „Prager-Schnellfirniß" genannt, welcher in beliebiger Konsistenz und Feinheit erzeugt, und für alle Zwecke der Presse als Druckerschwärze, sowie zum Farbendrucke jeder Art, dann als Maler- und Anstrichfirniß, Tischlerpolitur, sowie zur lithographischen Tinte und Kreide, auch zur Stiefelwichse ꝛc. mit bestem Erfolge anstatt der bisher angewendeten Auflösungs-Druck- und Deckmittel benützt werden könne; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2403—H.).

Dem Eduard Meggenhofer, Ingenieur in Frankfurt am Main, durch Dr. Franz Wertfein, niederösterreichischen öffentlichen Agenten in Wien, auf die Erfindung, Federwagen (Springbalances) so einzurichten, daß ihr Druck auf das Sicherheitsventil, während sich letzteres beliebig heben kann, konstant bleibe; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2523—H.).

Dem Adam Pollak unter der Firma J. J. Pollak und Söhne, Inhaber einer k. k. landesbefugten Lederfabrik in Prag (Nr. 1248—2), auf die Verbesserung der sogenannten amerikanischen Leder-Spaltmaschine, wodurch deren Leistungsfähigkeit in Folge der Hinzufügung von neuen und verbesserten Theilen unter Anwendung der für selbe bestimmten Schleifmaschine derart vervollkommnet werde, daß 1. die gekalkten Häute noch vor der Gärbung, sowie nach der Vor- und Ausgärbung ohne Benachtheiligung der Maschine gespaltet werden können, 2. die bei der gewöhnlichen amerikanischen Spaltmaschine vorkommenden Schmutz- und Eisenschwärzestreifen vermieden werden, und 3. die Bewegung der Haut geregelter sei, und durch vorkommende Hautfehler nicht gehindert werde; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Zahl 2524—H.).

Dem Anton Schwarz, Geschäftsführer der Hallmayer'schen Gold- und Silberposamentier-Waarenfabrik in Wien (Laimgrube Nr. 172), auf die Erfindung in der Erzeugung von Offiziers- und Beamten-Säbelkuppeln, wobei die Borten nicht durchstochen werden; — auf zwei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 2549—H.).

Dem Johann Theuring, pensionirten k. k. Münzgraveur in Wien (Neubau Nr. 21), auf die Erfindung neu gravirter Messing- und Stahlwalzen, womit auf verschiedene Stoffe zu Kleidungsstücken, sowie auch auf Fournirholz zu Meubeln, jede beliebige Zeichnung gepreßt werden könne; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2550—H.).

Baumgartner m. p.

396.

Spis

wyłącznych przywilejów od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych dnia 24. Kwietnia 1852 nadanych.

Przywilej, Janowi Antoniemu de Stark, właścicielowi dóbr i wyrobni minerałów w Reichenau w Czechach, nadany na wynalazek wyrabiania kwasu siarczanego bezpośrednio z łupku ałunowego; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2589—H.).

Przywilej, Józefowi Neuknappowi, właścicielowi przywilejów w Wiédniu (Lichtenthal nr. 11), nadany na wynalazek tabakierek z gutta-perchy; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2590—H.).

Przywilej, Augustowi Richterowi, mechanikowi w Wiédniu (alte Wieden nr. 401), nadany na wynalazek ram do okien; — na rok jeden. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 2619—H.).

Przywilej, Henrykowi Bessemerowi, inżynijerowi cywilnemu w Londynie, na ręce Dra. J. Winiwartera, nadwornego i sądowego adwokata w Wiédniu, nadany na wynalazek aparatu, którym powietrze, parę i gazy z zamkniętéj przestrzeni wyparte i po części skondensowane być mogą, przeto aparat ten do zdziałania częściowéj próżni (vacuum) posłużyć może, i do wciągania i dalszego dokąd inąd przeniesienia płynów użyć się da; — na rok jeden. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 2620—H.).

Przywilej, Ignacemu Wokaunowi, prywatyzującemu w Wiédniu (Leopoldstadt nr. 635), nadany na wynalazek w robieniu extraktu galasowego, który wyciąga się z nieużywanego dotąd ku temu celowi materyjału, prawdziwemu extraktowi zupełnie wyrównywa, a o trzecią część tańszym jest od tegoż; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2654—H.).

Przywilej, braciom Rikli'om, właścicielom fabryki w Wangen w Szwajcaryi, bawiącym obecnie w Seebach w górnéj Karyntyi, na ręce A. Heinricha, sekretarza niższo-austryjackiego stowarzyszenia przemysłowego w Wiédniu, nadany na wynalazek w mechanicznéj części farbowania na czerwono w sposobie tureckim; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2753—H.).

Przywilej, Antoniemu Tichemu, prywatyzującemu w Wiédniu (w mieście nr. 1097), nadany na wynalazek i ulepszenie maszyn do rznięcia i wiercenia drzewa, tudzież do nadawania mu formy; — na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2757—H.).

396.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 24. April 1852 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Johann Anton Edlen von Stark, Guts- und Mineral-Werksbesitzer in Reichenau in Böhmen, auf die Erfindung, aus Alaunschiefer direkt Schwefelsäure zu erzeugen; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2589—H.).

Dem Joseph Neuknapp, Privilegienbesitzer in Wien (Lichtenthal Nr. 11), auf die Erfindung von Schnupftabaksdosen aus Gutta-Percha; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2590—H.).

Dem August Richter, Mechaniker in Wien (alte Wieden Nr. 401), auf die Erfindung von Fensterrahmen; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 2619—H.).

Dem Henry Bessemer, Civil-Ingenieur in London, durch Dr. J. Winiwarter, Hof- und Gerichtsadvokaten in Wien, auf die Erfindung eines Apparates, wodurch Luft, Dämpfe oder Gase aus einem geschlossenen Raume hinausgeschafft und theilweise kondensirt werden, daher der Apparat zur Herstellung eines theilweisen Vakuums dienen könne, und zum Ansaugen und Weiterbefördern von Flüssigkeiten verwendbar sei; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 2620—H.).

Dem Ignaz Wokáun, Privatier in Wien (Leopoldstadt Nr. 635), auf eine Erfindung in der Erzeugung eines Knoppern-Extraktes, welcher aus einem bisher hierzu nicht verwendeten Stoffe bereitet werde, dem echten Extracte ganz gleich und um ein Drittel billiger als derselbe zu stehen komme; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2654—H.).

Den Gebrüdern Rikli, Fabriksbesitzer aus Wangen in der Schweiz, dermalen in Seebach in Ober-Kärnthen, durch A. Heinrich, Sekretär des niederösterreichischen Gewerbvereins in Wien, auf eine Erfindung im mechanischen Theile der Türkisch-Rothfärberei; auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2753—H.).

Dem Anton Tichy, Privatier in Wien (Stadt Nr. 1097), auf eine Erfindung und Verbesserung der Maschinen zum Sägen, Bohren und Formgeben des Holzes; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2757—H.).

Przywilej, Danielowi Fruwirthowi, młodszemu, buchalterowi handlu żelaznego w Wiédniu (w mieście nr. 212), nadany na wynalazek narządu do robienia lanych śrub do drzewa; — na lat pięć. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 2758—H.).

Przywilej, Jakubowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi, dyrektorowi administracyi w Wiédniu (w mieście nr. 785), nadany na ulepszenie w konstrukcyi bezpośrednio wirujących maszyn parowych, przezco tarcie znacznie się umniejsza; — na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2759—H.).

Przywilej, Ludwikowi kawalerowi Bohrowi, fabrykantowi kompresyjnych rur i płyt ołowianych w Kottingbrunn, zamieszkałemu w Wiédniu (w mieście nr. 817), nadany na wynalazek właściwego płynu metalowego do powlekania płyt i rur ołowianych, osobliwie zaś folg ołowianych, płatkiem cynowym dostatecznym, aby takowe od wpływu alkaliów, kwasów i oksydacyi w ogóle uchronić; — na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2760—H.).

Przywilej, Jakóbowi Lehnisowi, żerantowi w wyrobni maszyn Eshera, Wyssa i spółki w Zurychu, na ręce Jérzego Krausa, miejskiego kupca w Wiédniu (w mieście nr. 642), nadany na wynalazek maszyny do gotowania i prania szmat, w któréj czyszczenie i wygotowywanie szmat odbywa się od razu i w krótkim przeciągu czasu godzin cztérech, a przyczém napełnianie i wypróżnianie aparatu do gotowania i prania odbywa się z większą łatwością i szybkością, niż przy wszystkich dotychczasowych urządzeniach; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2762—H.).

Przywilej, Józefowi Hurtzowi, właścicielowi przywileju w Wiédniu (Alser-Vorstadt nr. 157), i Edwardowi Daelenowi, inżynijerowi w Wiédniu (Landstrasse nr. 432), nadany na wynalazek młota parowego, który się nie łomie, a przez prężną siłę pary z większą szybkością i mocą bije, przy jednakowym skutku mniéj pary jak inne młoty parowe zużywa, a przyczém wstrząśnienie uderzeń młota nie wywiéra na kierowanie szkodliwego wpływu; — na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2763—H.).

Baumgartner m. p.

Dem Daniel Fruwirth, junior, Eisenhandlungsbuchhalter in Wien (Stadt Nr. 212), auf die Erfindung einer Vorrichtung zur Erzeugung gegossener Holzschrauben; — auf fünf Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 2758—H.).

Dem Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungsdirektor in Wien (Stadt Nr. 785), auf eine Verbesserung in der Konstruktion der direkt rotirenden Dampf-Maschinen, wodurch die Räubung bedeutend vermindert werde; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2759—H.).

Dem Ludwig Ritter von Bohr, Kompressions-Bleiröhren- und Platten-Fabrikanten zu Kottingbrunn, wohnhaft in Wien (Stadt Nr. 817), auf die Erfindung einer eigenthümlichen Metallflüssigkeit zum Ueberziehen von Bleiplatten, Bleiröhren, vorzüglich aber Bleifolien mit einer genügenden Zinnhaut, um selbe vor dem Einflusse der Säuren-Alkalien und überhaupt vor Oxidation zu schützen; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2760—H.).

Dem Jakob Lehnis, Geschäftsleiter in der Maschinenwerkstätte von Esher, Wyß und Kompagnon in Zürch, durch Georg Kraus, bürgerlichen Handelsmann in Wien (Stadt Nr. 642), auf die Erfindung einer Hadern-Koch- und Waschmaschine, worin die Reinigung und das Auskochen der Hadern zugleich, und in dem kurzen Zeitraume von 4 Stunden geschehe, und wobei die Füllung und Leerung des Koch- und Wasch-Apparates mit größerer Leichtigkeit und Schnelligkeit als bei allen bisherigen Einrichtungen bewerkstelliget werde; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2762—H.).

Dem Joseph Hurtz, Privilegiumsinhaber in Wien (Alservorstadt Nr. 157), und Eduard Daelen, Ingenieur in Wien (Landstrasse Nr. 432), auf die Erfindung eines Dampfhammers, welcher keinen Brüchen unterworfen sei, durch die Dampferpansivkraft mit größerer Schnelligkeit und Kraft arbeite, bei gleicher Wirkung weniger Dampf als andere Dampfhämmer verbrauche, und wobei die Erschütterung der Hammerschläge keine nachtheilige Wirkung auf die Steuerung ausübe; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2763—H.).

Baumgartner m. p.

397.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministeryum handlu, przemysłowości i budowli publicznych na dniu 27. Kwietnia 1852 nadanych.

Przywilej, Wojciechowi Uitzowi, akademickiemu malarzowi i właścicielowi przybytku wesołości (Frohsinnshalle) w Waltendorfie w Styryi, nadany na wynalazek robot taflowych mozaikowych, których użyć można na ściany, posadzki i t. d. z rysunkiem w kolorowanych obrazach; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2795—H.).

Przywilej, Antoniemu Pawłowi Barowi, fabrykantowi spirytusów i destylatorowi w St. Pölten (nr. 61), nadany na wynalazek aromatycznego spirytusu, zwanego wodą aromatyczno-peruwijańską; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2835—H.).

Przywilej, Ferdynandowi Mayerowi, perfumownikowi w Wiédniu (Wieden nr. 381), nadany na wynalazek silnéj pomady z kwiecia, która składowemi częściami swojemi i chemiczną mieszaniną przyczynia się do wzmocnienia korzeni włosów; — na rok jeden. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 2836—H.).

Przywilej, Tomaszowi Stixowi, miejskiemu kotlarzowi w Wiédniu (Laimgrube nr. 27), nadany na wynalazek pobielania cyną jakby srebrem przedmiotów z lanego żelaza, jakoto: naczyń kuchennych, futryn u okien, okucia okien, drzwi pokojowych, bram od domu, klamek, zasuwek, krat przy schodach i t. p.; — na lat trzy. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 2837—H.).

Przywilej, Eugenijuszowi de Prez, w Neapolu, na ręce Manuela Cortines, domowego ochmistrza w Wiédniu (Landstrasse nr. 276), nadany na wynalazek i ulepszenie w użyciu powietrza do topienia rud i kruszców w fryszerkach i szmelcarniach; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2838—H.)

Przywilej, Adolfowi Azowi, upoważnionemu perfumownikowi w Wiédniu (w mieście nr. 1121), nadany na wynalazek środka udelikatniania skóry, zwanego „eau mylittaine“; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2839—H.).

Przywilej, Adolfowi Azowi, upoważnionemu perfumownikowi w Wiédniu (w mieście nr. 1121), nadany na wynalazek środka upiększającego włosy na głowie i brodzie, zwanego crino-kallin; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2840—H.).

397.

Verzeichniß
der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 27. April 1852 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Adalbert Uitz, akademischen Maler und Besitzer der Frohsinnshalle zu Waltendorf in Steiermark, auf die Erfindung von Tafel-Mosaik-Arbeiten, verwendbar zu Wänden, Fußboden ꝛc. in farbigen Bilderzeichnungen; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2795—H.).

Dem Anton Paul Bar, Geistbrenner und Destillateur in St. Pölten (Nr. 61), auf die Erfindung eines aromatischen Geistes, „aromatisch-peruvianisches Wasser" genannt; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2835—H.).

Dem Ferdinand Mayer, Parfumeriewaarenhändler in Wien (Wieden Nr. 381), auf die Erfindung einer Blumen-Blüthen-Kraftpomade, welche durch ihre Bestandtheile und chemische Mischung zur Stärkung des Haarbodens beitrage; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 2836—H.).

Dem Thomas Stix, bürgerlichen Kupferschmiede in Wien (Laimgrube Nr. 27), auf die Erfindung, gußeiserne Gegenstände: als Kochgeschirre, Fenstermontirungen, Fenster-, Zimmerthüren- und Hausthorbeschläge, Drücker, Huthaken und Stiegengitter ꝛc. silberartig zu verzinnen; — auf drei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 2837—H.).

Dem Eugen de Prez, in Neapel, durch Manuel Cortines, Hausshofmeister in Wien (Landstrasse Nr. 276), auf die Erfindung und Verbesserung in der Anwendung der Luft zur Schmelzung der Erze und Metalle bei Hoch- und Schmelzöfen; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2838—H.).

Dem Adolph Az, befugten Parfumeur in Wien (Stadt Nr. 1121), auf die Erfindung eines Hautglättungsmittels „Eau mylittaine" genannt; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2839—H.).

Dem Adolph Az, befugten Parfumeur in Wien (Stadt Nr. 1121), auf die Erfindung eines Verschönerungsmittels für Kopf- und Barthaare „Crinokallin" genannt; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2840—H.).

Przywilej, Antoniemu Labia, właścicielowi przywileju w Speisingu pod Wiédniem (nr. 32), nadany na wynalazek i ulepszenie w dzielnym tegoż, na dniu 5. Lutego 1851 uprzywilejowanym pługu, które na tém polega, iż jest całkiem z kutego żelaza i bez kół, wymaga jedynie kulki, z zaprzęgiem jednosobnym to samo zdziała, co zwyczajne parosprzężne pługi, iż bardzo lekko ziemię kraje, rzadko kiedy reperacyi potrzebuje, na płaszczyznach końmi i wołmi użyty być może; — na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2864—H.).

Przywilej, Józefowi Wachtlowi, właścicielowi domu w Penzingu pod Wiédniem, niegdyś fabrykantowi fortepianów tamże (nr. 108), nadany na wynalazek krzeseł wiszących czyli pospiesznych, które przyjemniejszy i jednostajniejszy ruch jak jeżdżenie na koniu, a położone na koła ruch z miejsca na miejsce w jednym pokoju sprawić mogą; — na lat dwa. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 2866—H.).

Przywilej, Karolowi Mayerowi, tajnemu spólnikowi fabryki gutta-perchy w Wiédniu (Wieden nr. 63), nadany na wynalazek nowéj metody czyszczenia gutta-perchy, przezco przymieszane do tejże obce substancyje zupełnie wyrzucić można; — na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2867—H.).

Przywilej, Adolfowi Azowi, upoważnionemu perfumownikowi w Wiédniu (w mieście nr. 1121), nadany na wynalazek mydła ku utrzymaniu białości i miękkości skóry, zwanego królewskiém mydłem egipskiém „Savon royal d'Egypte"; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2868—H.).

Przywilej, Wolfowi Benderowi, c. k. inżynijerowi kolei rządowéj w Wiédniu (Landstrasse nr. 58) nadany na ulepszenie bąków śrubowych i tenderów przy wozach kolei żelaznéj, przezco osięga się większe bezpieczeństwo ruchów; — na rok jeden. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 2869—H.).

Baumgartner m. p.

398.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministertstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych na dniu 29. Kwietnia 1852 nadanych.

Przywilej, Gotholdowi Reichowi, cywilnemu inżynijerowi w Berlinie, na ręce Dra. Józefa Maxymilijana kawalera Winiwartera, nadwornego i sądowego

Dem Anton Labia, Privilegiumsinhaber in Speising bei Wien (Nr. 32), auf die Erfindung und Verbesserung an seinem am 5. Februar 1851 privilegirten gewaltigen Pfluge, welche darin bestehe, daß derselbe ganz aus Schmiedeisen und ohne Räder sei, nur einer Schleife bedürfe, mit Einem Zugthiere dasselbe leiste, als die gewöhnlichen Pflüge mit zwei Zugthieren, daß derselbe mit Leichtigkeit die Erde durchschneide, selten einer Reparatur bedürfe, in allen ebenen Gegenden und mit Pferden und Hornvieh zu verwenden sei; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2864—H.).

Dem Joseph Wachtl, Hausbesitzer in Penzing und gewesenen Klaviermacher in Penzing bei Wien (Nr. 108), auf die Erfindung von Schwung- oder Schnellsesseln, welche eine angenehmere und gleichförmigere Bewegung als das Reiten, sowie auf Räder gestellt, auch die Bewegung von einem Orte zum andern in einem Zimmer hervorbringen können; — auf zwei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 2866—H.).

Dem Karl Mayer, stillen Gesellschafter einer Gutta-Percha-Fabrik in Wien (Wieden Nr. 63), auf die Erfindung einer neuen Methode zur Reinigung der Gutta-Percha, wodurch die der Gutta-Percha beigemengten fremden Substanzen vollständig entfernt werden; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Zahl 2867—H.).

Dem Adolph Az, befugten Parfumeur in Wien (Stadt Nr. 1121), auf die Erfindung einer Seife, um die Haut weiß und weich zu erhalten, unter der Benennung Savon royal d' Egypte; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2868—H.).

Dem Wolf Bender, k. k. Ingenieur der Staatseisenbahn in Wien (Landstrasse Nr. 58), auf die Verbesserung an den Schraubenbremsen der Eisenbahnwagen und Tender, wodurch eine größere Betriebs-Sicherheit erzielt werde; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 2869—H.).

Baumgartner m. p.

398.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 29. April 1852 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Gotthold Reich, Zivil-Ingenieur in Berlin, durch Dr. Joseph Max Ritter von Winiwarter, Hof- und Gerichtsadvokaten in Wien (Stadt Nr. 885), auf die

adwokata w Wiédniu (w mieście nr. 885), nadany na wynalazek hydrauliczno-hydrostatycznéj prasy, dającéj się szczególnie zastósować w fabrykach cukru burakowego, oleju, i świéc stearynowych, przezco podwyższoną skuteczność osięga się, a ułatwia napełnianie, i wypróżnianie w okamgnieniu; — na rok jeden. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 2870—H.).

Przywilej, Karolowi Henrykowi Trebsdorfowi, kupcowi w Mühlhauzie w Turyngii, bawiącemu obecnie w Wiédniu (alte Wieden nr. 348), nadany na ulepszenie ognisk, i postępowania przy paleniu w kuchniach, piecach pokojowych, pod kotłami parowemi, i w piecach wypalających wszelkiego rodzaju i t. d.; — na rok jeden. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 2872—H.).

Przywilej, Józefowi Freundowi, żerantowi handlu hurtowego w Wiédniu (w mieście nr. 495), nadany na wynalazek i ulepszenie w obrabianiu bawełny i wełny, tudzież towarów lnianych i półjedwabnych, przez co tak przy piérwszém obrobieniu większe bezpieczeństwo się osięga, jakoteż i po wypraniu, wybieleniu, wyszlichtowaniu, farbowaniu i drukowaniu wyrób staje się celowi odpowiedni i dla oka nadobny; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2873—H.).

Przywilej, Antoniemu Tichemu, prywatyzującemu w Wiédniu (w mieście nr. 1097), nadany na ulepszenie w wyrabianiu i przysposabianiu papiéru i innych takowych fabrykatów, dla zapobieżenia naśladowaniu lub przedrukowi pism, druku i t. d.; — na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2874—H.).

Przywilej, Antoniemu Scharochowi, czyścicielowi piérza pościelnego w Wiédniu (Windmühle nr. 10), nadany na ulepszenie konstrukcyi maszyny do czyszczenia piérza ku pospieszniejszemu suszeniu i zupełniejszemu oczyszczeniu piérza, po naparzeniu do maszyny wkładanego, przez użycie otworów, przewiewnych łasek i szufli; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2876—H.).

Przywilej, Gustawowi Neufeldtowi, właścicielowi fabryki w Triestinghofie pod Pottensteinem (w Dolnéj Austryi), nadany na wynalazek nowéj metody krajania blach metalowych na nitki, i robienia z tychże drutu; — na lat trzy. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2877—H.).

Przywilej, Emilowi Hubnerowi, mechanikowi inżynijeryi w Mühlhauzie we Francyi, na ręce Jakuba Franciszka Henryka Hembergera, dyrektora administracyi w Wiédniu (w mieście nr. 785), nadany na wynalazek nowego piérścieniowatego grzebienia gręplowego z nieprzerwanemi zębami (peigneuse annulaire à mèches continues), dającego się użyć do wszelkich włókien, ażeby z nici

Erfindung einer hydraulisch-hydrostatischen Presse, besonders verwendbar in Rübenzucker-, Oel- und Stearinkerzenfabriken, wodurch eine erhöhete Leistungsfähigkeit erzielt, ein augenblickliches Laden und Entladen erleichtert werde; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 2870—H.)

Dem Karl Heinrich Trebsdorf, Kaufmanne aus Mühlhausen in Thüringen, derzeit in Wien (alte Wieden Nr. 348), auf die Verbesserung der Feuerungsanlagen und des Heizverfahrens bei Küchenfeuern, Stubenöfen, Dampfkessel-Feuerungen, Brennöfen aller Art ꝛc.; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 2872—H.).

Dem Joseph Freund, Großhandlungs-Geschäftsführer in Wien (Stadt Nr. 495), auf eine Erfindung und Verbesserung in der Bearbeitung von Baum- und Schafwolle, dann Leinen- und Halbseidenwaaren wodurch sowohl in der ersten Bearbeitung eine größere Sicherheit erzielt, als auch nach dem Waschen, Bleichen, Entschlichten, Färben und Drucken ein zweckmäßiges, dem Auge gefälliges Fabrikat dargestellt werde; auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2873—H.).

Dem Anton Tichy, Privatier in Wien (Stadt Nr. 1097), auf die Verbesserung in der Erzeugung und Behandlung von Papier und anderen derlei Fabrikaten um Nachbildung oder Abdruck von Schriften, Druck ꝛc. zu verhindern; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2874—H.).

Dem Anton Scharoch, Bettfedern-Reiniger in Wien (Windmühle Nr. 10), auf eine Verbesserung in der Konstrukzion der Bettfedern-Reinigungsmaschine zum Behufe der schnelleren Trocknung und vollständigeren Reinigung der in abgebrühtem Zustande in dieselbe hineingebrachten Bettfedern durch Anwendung von Zuglöchern, Ruthengestellen und Schaufeln; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2876—H.).

Dem Gustav Neufeldt, Fabriksbesitzer zu Triestinghof bei Pottenstein (in Nieder-Oesterreich), auf die Erfindung einer neuen Methode aus Metallblechen Metallfäden zu schneiden, und hieraus Drähte zu erzeugen; — auf drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2877—H.).

Dem Emil Hubner, Ingenieur-Mechaniker in Mühlhausen in Frankreich, durch Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungsdirektor in Wien (Stadt Nr. 785), auf die Erfindung eines neuen ringförmigen Kammwerkes mit ununterbrochenen Dochten (peigneuse annulaire à mèches continues), anwendbar auf jeden faserigen Stoff, womit von dem Langfaden der Flaum, die Knoten und jede Unreinigkeit auf eine leichte

meszek, guzy i każdą nieczystość w łatwy sposób wyrzucić; — na lat dwa. Na ten wynalazek nadano we Francyi pietnastoletni patent, poczynający od dnia 27. Sierpnia 1851. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2878—H.).

Przywilej, J. W. Kletschka, mechanikowi w Wiédniu (Gumpendorf nr. 559), na ręce Jana Szlejcharta kawalera de Wiesenthal, prywatyzującego w Wiédniu (Wieden nr. 503), nadany na wynalazek maszyny do gięcia drutu, robienia kluczek i zakrętek do wyrobów drucianych, mianowicie do haftek, uszek od guzików i t. p., tak w miękkim jak i w zimnym stanie, przezco takowe znacznie piękniejszego kształtu nabierają, niż robione z wolnéj ręki, a przytém daleko tańsze są; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2879—H.).

Przywilej, Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi, dyrektorowi administracyi w Wiédniu (w mieście nr. 785), nadany na wynalazek i ulepszenie aparatu do wyciągania farbiarskiéj substancyi z drzewa kampeszowego, i z innych drzew farbiarskich; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2880—H.).

Przywilej, Antoniemu Perpigna, adwokatowi w Paryżu (ulica ś. Anny nr. 46), na ręce Jakóba Franciszka Henryka Hembergera, dyrektora administracyi w Wiédniu (w mieście nr. 785), nadany na wynalazek i ulepszenie aparatu pyrotechnicznego, ekstraktorem opatrzonego, przezco przez właściwe spalenie węgli kamiennych, koaks jako paliwo, oraz do zrobienia użytecznym uzyskanego z tegoż gazu ku oświetleniu, lub na inny jaki użytek w sposób oszczędniejszy jak dotąd produkowany i karburacya jego przez połączenie olejów żywicznych z wodorodem zdziałana być może; — na lat pięć. Na ten przedmiot nadano we Francyi patent na lat pietnaście mocą listu swobody (brevet) z dnia 5. Lutego i z dnia 2. Listopada 1847, w Bawaryi zaś na lat pięć mocą takiegoż listu z dnia 3. Stycznia 1852. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 2890—H.).

Przywilej, Józefowi Watremezowi, właścicielowi młyna parowego w Akwisgranie, na ręce Ludwika Schradera, kupca w Wiédniu (Leopoldstadt nr. 462), nadany na wynalazek nowego przyrządu przy kotłach parowych, aby explozyi takowych zapomocą głos wydającego sygnalizowania zapobiedz, który przyrząd zastosować się da do maszyn parowych wszelkiego rodzaju; — na lat trzy. Na ten wynalazek wydano w Prusiech patent sześcioletni, poczynający skuteczność swoję od 15. Listopada 1851. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2924—H.).

Przywilej, Karolowi Kohnowi, inżynijerowi cywilnemu w Wiédniu (Schaumburgergrund nr. 68), nadany na wynalazek aparatu do kontrolowania płynów, którym płyny, podlegające opodatkowaniu, nawet co do ilości ściśle kontrolo-

Art entfernt werden; — auf zwei Jahre. In Frankreich ist diese Erfindung seit 27. August 1851 auf 15 Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Zahl 2878—H.).

Dem J. W. Kletschka, Mechaniker in Wien (Gumpendorf Nr. 559), durch Johann Schleichart Ritter von Wiesenthal, Privatier in Wien (Wieden Nr. 503), auf die Erfindung einer Maschine zum Biegen des Drahtes, Erzeugung von Kröpfungen und Windungen zu Drahtwaaren, namentlich zu Hafteln, Knöpföhren u. dgl., sowohl in weichem als kaltem Zustande, wodurch dieselben eine bedeutend schönere Form bekommen, als die mit freier Hand gemachten, und auch im Preise billiger zu stehen kommen; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2879—H.).

Dem Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungsdirector in Wien (Stadt Nr. 785), auf die Entdeckung und Verbesserung eines Apparates zum Ausziehen des färbigen Stoffes aus Kampescheholz und andern Färbehölzern; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2880—H.).

Dem Anton Perpigna, Advokaten in Paris (St. Anna-Strasse Nr. 46), durch Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungsdirektor in Wien (Stadt Nr. 785), auf die Erfindung und Verbesserung eines mit einem Extraktor versehenen pyrotechnischen Apparates, wodurch mittelst einer eigenthümlichen Art von Kombustion der Steinkohlen, Koke als Brennmateriale und zur Nutzbarmachung des daraus gewonnenen Gases zur Beleuchtung oder sonstigen Anwendung auf ökonomischere Weise als bis jetzt erzeugt, und dessen Karburazion durch Verbindung der Harzöle mit dem Wasserstoffe bewirkt werde; auf fünf Jahre. In Frankreich ist dieser Gegenstand mit brevet vom 5. Februar und 2. November 1847 auf 15 Jahre, und in Baiern mit Patent vom 3. Jänner 1852 auf fünf Jahre patentirt. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 2890—H.).

Dem Joseph Watremez, Eigenthümer einer Dampfmühle in Aachen, durch Ludwig Schrader, Kaufmann in Wien (Leopoldstadt Nr. 462), auf die Erfindung einer neuen Vorrichtung an Dampfkesseln, um dem Explodiren derselben vermittelst hörbaren Signalisirens vorzubeugen, welche Vorrichtung auf Dampfmaschinen aller Art anwendbar sei; — auf drei Jahre. In Preußen ist diese Erfindung seit 15. November 1851 auf 6 Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2924—H.).

Dem Karl Kohn, Zivil-Ingenieur in Wien (Schaumburgergrund Nr. 68), auf die Erfindung eines Flüssigkeit-Kontrolir-Apparates, womit Flüssigkeiten, welche einer Versteuerung unterliegen, selbst der Quantität nach genau kontrolirt werden können; —

wane być mogą; — na rok jeden. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 2925—H.).

Baumgartner m. p.

399.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 30. Kwietnia 1852,

którém kilkanaście przywilejów przedłuża się.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowaném, przedłużyć następujące przywileje:

1. Przywilej A. M. Pollaka w Wiédniu z dnia 13. Marca 1847, na ulepszenie w wyrabianiu fosforycznych zapałków; — na dalszy rok szósty i siódmy.

2. Przywilej z dnia 29. Lutego 1848, Piotrowi Tigetowi nadany, a przezeń dla prowincyi czeskiéj Wojciechowi Kleinowi odstąpiony, opiéwający na wynalazek osuszania murów wilgotnych i salétrą nasiąkłych, tudzież chronienia tychże od dalszego wciskania się wilgoci; — na dalszy rok piąty.

3. Przywilej Jana Klaudyjusza Chabert de Lhérault, inżynijera w Tryjeście, z dnia 10. Marca 1850, na wynalazek maszyny powietrzem w ruch wprawianéj, a do wydźwigania wody i innych przedmiotów z największych głębi służącéj; — na dalszy rok trzeci.

4. Przywilej Macieja Fletschera, fabrykanta maszyn parowych w Wiédniu, z dnia 10. Marca 1850, na ulepszenie zapomocą którego przy nowego rodzaju zastosowaniu pary oszczędza się paliwa i osięga jednostajniejszy ruch maszyny parowéj; — na dalszy rok trzeci.

5. Przywilej Adolfa Aza, perfumownika i właściciela przywileju w Wiédniu, z dnia 13. Maja 1849, na wynalazek roślinnego środka do farbowania włosów, zwanego „Nerin“; — na dalszy rok czwarty.

6. Przywilej Willijama Crosskilla, budowniczego maszyn w Bewerlei w Anglii, z dnia 29. Marca 1851, na ulepszenie walców skibowych; — na dalszy rok drugi i trzeci.

7. Przywilej Renkin'a i Sirtaine, kupców z Verviers w Belgii, z dnia 27. Kwietnia 1850, na ulepszenie maszyny, którą bawełna i wełna, lub jakikolwiek inny materyjał włóknisty, z wszelkich obcych niepotrzebnych substancyi bez dotychczasowego przebierania ręcznego czyszczone, i do dalszego wyrobienia przysposobione być mogą; — na dalszy rok trzeci.

8. Przywilej Samuela de Majo, fabrykanta zapałków w Wiédniu, z dnia 13. Kwietnia 1847, na ulepszenie w wyrabianiu zapałków; — na dalszy rok szósty, siódmy, ósmy, dziewiąty i dziesiąty.

auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 2925—H.).

Baumgartner m. p.

399.

Erlaß des Handelsministeriums vom 30. April 1852,

womit mehrere Privilegien verlängert werden.

Das Handelsministerium hat nachstehende Privilegien zu verlängern befunden:

1. Das Privilegium des A. M. Pollak in Wien vom 13. März 1847, auf eine Verbesserung in der Erzeugung der Phosphorfeuerzeuge, auf die Dauer des sechsten und siebenten Jahres.

2. Das dem Peter Tiget verliehene und für die Provinz Böhmen von ihm an Albert Klein abgetretene Privilegium vom 29. Februar 1848, auf die Erfindung feuchte und salniterhältige Mauern auszutrocknen und von fernerem Eindringen der Feuchtigkeit zu bewahren, auf die Dauer des fünften Jahres.

3. Das Privilegium des Johann Klaudius Chabert de Lhérault, Ingenieur in Triest vom 10. März 1850, auf die Erfindung einer Maschine, welche durch die Luft in Bewegung gesetzt werde, und zum Heben des Wassers und anderer Gegenstände aus den größten Tiefen dienlich sei, auf die Dauer des dritten Jahres.

4. Das Privilegium des Mathias Fletscher, Dampfmaschinenfabrikanten in Wien vom 10. März 1850, auf die Verbesserung durch eine neue Art Anwendung des Dampfes eine Ersparniß an Brennstoff und einen gleichförmigeren Gang der Dampfmaschine zu erzielen, auf die Dauer des dritten Jahres.

5. Das Privilegium des Adolph Az, Parfumeur und Privilegiumsinhaber in Wien vom 13. Mai 1849, auf die Entdeckung eines vegetabilischen Haarfärbemittels „Merin“ genannt, auf die Dauer des vierten Jahres.

6. Das Privilegium des William Croßkill, Maschinenbauer zu Beverlei in England, vom 29. März 1851, auf eine Verbesserung in der Konstrukzion von Erdschollenwalzen, auf die Dauer des zweiten und dritten Jahres.

7. Das Privilegium des Renkin und Sirtaine, Kaufleute aus Verviers in Belgien, vom 27. April 1850, auf Verbesserungen einer Maschine, womit die Baum- und Schafwolle, oder irgend ein anderer fasseriger Körper von allen fremdartigen nutzlosen Substanzen mit Ersparniß des bisherigen Handklaubens (Plüschen) gereinigt und zur weiteren Verarbeitung besser vorbereitet werde, auf die Dauer des dritten Jahres.

8. Das Privilegium des Samuel de Majo, Zündwaarenfabrikanten in Wien vom 13. April 1847, auf eine Verbesserung in der Erzeugung der Zündwaaren, auf die Dauer des sechsten, siebenten, achten, neunten und zehnten Jahres.

9. Przywilej Wilhelma Skalitzkiego, c. k. kapitana w 11. linijowym pułku piechoty Arcyksięcia Rajnera, z dnia 24. Marca 1846, na wynalazek pryzmatycznych liter, cyfer, symbolów i medalów, i wyrabiania tychże z każdego materyjału; — na dalszy rok siódmy.

10. Przywilej Macieja Fletschera, fabrykanta maszyn parowych w Wiédniu, z dnia 29. Marca 1842, na ulepszenie kolistej maszyny parowéj, na dniu 3. Stycznia 1842 uprzywilejowanéj; — na dalszy rok jedynasty.

11. Przywilej Lucyjana Vidie w Paryżu, z dnia 30. Marca 1851, na ulepszenie przy środkach transportowych dla podróżnych, nazwanych „ostrzegaczami“ (Warner); — na dalszy rok drugi.

12. Przywilej Franciszka Ksawerego Kukli, byłego miejskiego aptékarza i fabrykanta wyrobów chemicznych w Wiédniu, z dnia 30. Marca 1851, na wynalazek, zapomocą którego przez zastosowanie kilku, częścią chemicznych, częścią fizykalnych sztucznych sposobów, papiery wartość mające naśladowanemi być nie mogą; — na dalszy rok drugi, nareszcie

13. Przywilej Dra. Ignacego Wildnera-Maithsteina, nadwornego i sądowego adwokata w Wiédniu, z dnia 27. Kwietnia 1851, na ulepszenie pieców do gotowania; — na dalszy rok drugi i trzeci.

Baumgartner m. p.

400.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 1. Maja 1852,

którém parę przywilejów przedłuża się.

Ministerstwo handlu uznało się spowodowaném, przedłużyć następujące przywileje:

1. Przywilej Karola Böhma, fabrykanta świéc stearynowych we Lwowie, z dnia 8. Maja 1846, na wynalazek i ulepszenie nowego sposobu krystalizowania i prościejszéj manipulacyi przy fabrykacyi świéc stearynowych z tłuszczów źwiérzęcych; — na dalsze lat trzy, to jest na rok siódmy, ósmy i dziewiąty, i

2. Przywilej Adolfa Schöllera, prywatyzującego w Bernie, z dnia 10. Kwietnia 1850, na wynalazek i ulepszenie aparatu, który watę z wełny z tkaniną lnianą, z bawełny lub wełny na jednę lub obie strony, bez przymieszania lepkiéj substancyi, mocno w jednę materyję zbija; na dalsze lat trzy, to jest trzeci, czwarty i piąty rok.

Baumgartner m. p.

9. Das Privilegium des Wilhelm Skalitzky, k. k. Hauptmanns im 11. L. J. R. E. H. Rainer vom 24. März 1846, auf die Erfindung prismatischer Buchstaben, Ziffern, Symbole und Medaillen, und der Erzeugung derselben aus jedem Materiale, auf die Dauer des siebenten Jahres.

10. Das Privilegium des Mathias Fletscher, Dampfmaschinen-Fabrikanten in Wien vom 29. März 1842, auf eine Verbesserung der unterm 3. Jänner 1842 privilegirten kreisförmigen Dampfmaschine, auf die Dauer des eilften Jahres.

11. Das Privilegium des Lucien Vidie in Paris vom 30. März 1851, auf eine Verbesserung an den Transportmitteln der Reisenden „Warner" genannt, auf die Dauer des zweiten Jahres.

12. Das Privilegium des Franz Xaver Kukla, gewesenen bürgerlichen Apothekers und chemischen Produkten-Fabrikanten in Wien, vom 30. März 1851, auf eine Erfindung durch die Anwendung mehrerer theils chemischer, theils physikalischer Kunstleistungen die Unnachahmlichkeit von Werthpapieren zu erzielen, auf die Dauer des zweiten Jahres, und endlich

13. das Privilegium des Dr. Ignaz Wildner-Maithstein, Hof- und Gerichtsadvokaten in Wien vom 27. April 1851, auf eine Verbesserung der Kochöfen, auf die Dauer des zweiten und dritten Jahres.

Baumgartner m. p.

400.

Erlaß des Handelsministeriums vom 1. Mai 1852,

womit mehrere Privilegien verlängert werden.

Das Handelsministerium hat nachfolgende Privilegien zu verlängern befunden:

1. Das Privilegium des Stearinkerzen-Fabrikanten in Lemberg, Karl Böhm, vom 8. Mai 1846, auf die Entdeckung und Verbesserung eines neuen Kristallisazionsverfahrens und einer einfacheren Manipulazion bei der Fabrikazion der Stearinkerzen aus animalischen Fettstoffen, auf die weitere Dauer von drei Jahren, das ist des siebenten, achten und neunten Jahres, und

2. das Privilegium des Adolph Schöller, Privatier in Brünn, vom 10. April 1850, auf die Erfindung und Verbesserung eines Apparates, welcher Schafwollwatta mit einem Gewebe von Leinwand, Baum- oder Schafwolle auf einer oder beiden Seiten ohne Beimischung einer klebrigen Substanz fest zu einem Stoffe zusammen walke, auf die weitere Dauer von drei Jahren, das ist des dritten, vierten und fünften Jahres.

Baumgartner m. p.

401.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 8. Maja 1852,

mocą którego Antoniemu Jurisowi przywilej, dnia 24. Marca 1847 nadany na ulepszenie pieców izdebnych, i sposobu opalania, przedłuża się na rok szósty.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowaném, przywilej, Antoniemu Jurisowi, inspektorowi c. k. pomorskiéj dyrekcyi budowniczéj, dnia 24. Marca 1847 nadany na ulepszenie pieców izdebnych, i sposobu opalania, na dalszy rok szósty przedłużyć.

Baumgartner m. p.

402.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu na dniu 13. Maja 1852 nadanych.

Przywilej, Markusowi Backowi, tkackiemu majstrowi z Prosnicy w Morawii, zamieszkałemu w Wiédniu (w mieście nr. 513), nadany na wynalazek i ulepszenie w fabrykacyi towarów lnianych, bawełnianych i wełnianych; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2926—H.).

Przywilej, Karolowi Königowi, chemikowi w Wiédniu (Braunhirschengrund nr. 49), nadany na ulepszenie aparatu, którym z węgli kamiennych wszelkiego rodzaju smołę, olej i żywicę lepszéj jakości, w krótszym czasie, przy mniejszém paliwie, i to w sposób takowy produkować można, iż pracownicy od nader przykrych wyziewów uwolnić się mogą; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2928—H.).

Przywilej, Winiwarterowi i Gersheimowi, c. k. upoważnionym krajowym fabrykantom w Gumpoldskirchen, nadany na ulepszenie zamków przy strzelbach myśliwskich i celnych, zapomocą którego zamek sam podpałkę zakłada, przy spuszczaniu kurka strzał nie pada, nabój od zamoknięcia więcéj jest ubezpieczony, a rozpryskaniu się podpałki zapobiega się; — na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2945—H.).

Przywilej, Witowi Halbeis, właścicielowi domu gościnnego w Schwatzu w Tyrolu, nadany na wynalazek w przysposabianiu farbnika i garbnika z rośliny, która używana dotąd do garbarstwa i farbiarstwa sumak zastępuje; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2951—H.).

Przywilej, Maurycemu Danglowitzowi, czeladnikowi szmuklerskiemu w Pradze (nr. 1859—1), nadany na wynalazek nowego przyrządu do robienia guzików szmuklerskich, który trzy odwrotne ma cewy, a za którego pomocą jeden

401.

Erlaß des Handelsministeriums vom 8. Mai 1852,

womit das dem Anton Juris am 24. März 1847 verliehene Privilegium auf eine Verbesserung der Stubenöfen und Heitzungen, auf das sechste Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das Privilegium des Anton Juris, Inspektors der k. k. küstenländischen Baudirektion vom 24. März 1847, auf eine Verbesserung der Stubenöfen und Heitzungen, auf die Dauer des sechsten Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

402.

Verzeichniß

der von dem Ministerium des Handels am 13. Mai 1852 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Markus Back, Webermeister aus Proßnitz in Mähren, wohnhaft in Wien (Stadt Nr. 513), auf eine Erfindung und Verbesserung in der Leinen-, Baumwoll- und Schafwollwaaren-Fabrikazion; auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2926—H.).

Dem Karl König, Chemiker in Wien (Braunhirschengrund Nr. 49), auf die Verbesserung eines Apparates, womit aus allen Gattungen Steinkohlen Theer, Oel und Harz in besserer Qualität, als auch in kürzerer Zeit und mit weniger Brennmateriale und in einer Weise erzeugt werden könne, daß die den Laboranten sonst äußerst lästigen Dämpfe beseitiget werden; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2928—H.).

Dem Winiwarter und Gersheim, k. k. landesbefugten Fabrikanten zu Gumpoldskirchen, auf die Verbesserung der Schlösser der Jagd- und Scheibengewehre, wobei das Schloß die Zünder selbst aufstecke, beim Selbstspannen des Hahnes der Schuß nicht losgehe, die Ladung gegen Nässe mehr gesichert sei, und das Spritzen der Zünder beseitiget werde; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Zahl 2945—H.).

Dem Veit Halbeis, Gasthausbesitzer in Schwatz in Tirol, auf eine Entdeckung in der Bereitung eines Färbe- und Gärbestoffes aus einer Pflanze, welche den bisher zum Gärben und Färben verwendeten Summach ersetze; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2951—H.).

Dem Moritz Danglowitz, Posamentirergesellen zu Prag (Nr. 1859—1), auf die Erfindung einer neuen Vorrichtung zur Erzeugung von Posamentirknöpfen, welche 3 Gegenläufe habe, und mittelst welcher von einem Handarbeiter in derselben Zeit fünf-

robotnik w tymże samym czasie pięć razy tyle guzików szmuklerskich, jak dotąd można było, wyrobić zdoła; — na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 3024—H.).

Przywilej, Henrykowi Schmidtowi i spólnikowi, fabrykantom wyrobów galanteryjnych z perłowéj macicy w Wiédniu (w mieście nr. 689 i 690), nadany na wynalazek pasków z masy do pociągania brzytew, nożów chirurgicznych i innych, które kilku środkami wyostrzającemi napuszczone są; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 3095—H.).

Przywilej, Franciszkowi Periniemu, budownikowi okrętów w Wenecyi (nr. 845), nadany na wynalazek łazienek pływających zapomocą dwu połączonych z sobą okrętów, w których po lagunach, w kanałach środkowych i aż do ujść przystani płynąć można; — na rok jeden. Opis tego przywileju złożono w c. k. weneckiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 3222—H.).

Przywilej, Józefowi Veniniemu, fabrykantowi szkła w Tionie w Tyrolu, na wynalazek mechanizmu, złożonego z dwu rur i generatorów, do wprowadzania gazu do pieca podczas topienia szkła, jakoteż i przyrządu, służącego do podnoszenia rury od gazu, aby módz do pieca drew dokładać, i przezto ciągły i stosowny płomień utrzymywać; — na lat dziesięć. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem bezpieczeństwa publicznego przeciw wykonywaniu tego przywileju żadna nie zachodzi obawa, byle przy aparatach gazowych zachowano przepisane ostrożności (l. 3223—H.).

Przywilej, Franciszkowi Gilarduzziemu, pomocnikowi złotnickiemu w Wiédniu (Laimgrube nr. 77), nadany na wynalazek nowego zamku z sprężyną, do wyrobów złotniczych i jubilerskich; — na rok jeden. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 3249—H.).

Przywilej, Józefowi Tobijaszowi Goldbergerowi, chemikowi i fabrykantowi w Berlinie, na ręce Karola Schürera de Waldheim, miejskiego aptékarza w Wiédniu (w mieście nr. 9571), nadany na ulepszenie galwano-magnetycznego aparatu młotowego; — na lat trzy. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem bezpieczeństwa publicznego przeciw wykonywaniu tego przywileju nie zachodzi żadna obawa, byle tylko przy aparacie gazowym zastosowano przepisane ostrożności (l. 3250—H.).

Przywilej, Aloizemu Müllnerowi, miejskiemu złotnikowi i właścicielowi przywileju, i Jerzemu Offenheimerowi, złotnikowi w Wiédniu (Schottenfeld nr. 112), nadany na wynalazek nowéj metody uskuteczniania sposobem korzystnym robót szarnirowanych bez zwor, z szlachetnych i nieszlachetnych kruszców; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 3251—H.).

Baumgartner m. p.

mal soviel Posamentirknöpfe, als dieß bisher möglich war, angefertigt werden können; auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 3024—H.).

Dem Heinrich Schmidt und Kompagnon, Perlenmutter-Galanterie-Waaren-Fabrikanten in Wien (Stadt Nr. 689 und 690), auf die Erfindung von Massa-Streichriemen für Rasir-, chirurgische und andere Messer, welche mit mehreren Schärfungsmitteln imprägnirt seien; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 3095—H.).

Dem Franz Perini, Schiffer in Venedig (Nr. 845), auf die Erfindung von schwimmenden Bädern mittelst zweier mit einander verbundenen Schiffe, womit man in den Lagunen, innern Kanälen und bis zu den Mündungen der Häfen fahren könne; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. venezianischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 3222—H.).

Dem Joseph Venini, Glasfabrikanten in Tione in Tirol, auf die Erfindung eines Mechanismus, zusammengesetzt aus zwei Röhren und Generatoren zur Einführung des Gases in den Ofen während des Glasschmelzens und einer Vorrichtung, die dazu diene, das Gasrohr zu heben, um in den Ofen Holz einzulegen, und dadurch eine konstante und angemessene Flamme zu erzeugen; — auf zehn Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums unter der Bedingung kein Bedenken entgegen, daß bei dem Gasapparate die vorschriftmäßigen Vorsichten angewendet werden (Z. 3223—H.).

Dem Franz Gilarduzzi, Goldarbeitergehilfen in Wien (Laimgrube Nr. 77), auf die Erfindung eines neuen Federschlosses für Gold- und Juwelengegenstände; — auf Ein Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 3249—H.).

Dem Joseph Tobias Goldberger, Chemiker und Fabrikanten in Berlin, durch Carl Schürer von Waldheim, bürgerlichen Apotheker in Wien (Stadt Nr. 9571), auf die Verbesserung eines galvano-magnetischen Hammer-Apparates; — auf drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums unter der Bedingung kein Bedenken entgegen, daß bei dem Gasapparate die vorschriftmäßigen Vorsichten angewendet werden (Z. 3250—H.).

Dem Alois Müllner, bürgerlichen Goldarbeiter und Privilegiumsinhaber, und Georg Offenheimer, Goldarbeiter in Wien (Schottenfeld Nr. 112), auf die Erfindung einer neuen Methode, Charnierarbeiten ohne Fugen in edlen und unedlen Metallen auf vortheilhafte Weise zu verfertigen; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 3251—H.).

Baumgartner m. p.

403.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 15. Maja 1852,

dotyczące dobrowolnego złożenia przywileju, Józefowi Wetterneckowi na dniu 24. Listopada 1849 nadanego na wynalazek utrzymania w równowadze słupów płynu każdego gatunku.

Józef Wetterneck, inżynijer w fabryce maszyn przy Taborze, złożył dobrowolnie przywilej, sobie na dniu 24. Listopada 1849 nadany na wynalazek utrzymania w równowadze słupów wszelkiego płynu, bez osiągnienia po drugiéj stronie niedogodnéj takiejże wysokości. Opis tego przywileju złożono w c. k. politechnicznym instytucie, gdzie go każdy przejrzéć może.

Baumgartner m. p.

404.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 25. Maja 1852,

którém przeniesienie przywileju, Karolowi Fischhofowi na dniu 29. Czerwca 1851 nadanego, na osobę Zygmunta Weissa ogłoszono.

Karol Fischhof, kupiec w Wiédniu (Leopoldstadt nr. 687), własność przywileju, sobie dnia 24. Czerwca 1851 nadanego na ulepszenie zapomocą nowego przyrządu tkania i wyrabiania wszystkich gatunków wełny i bawełny, przezco też materyje zyskują znacznie na piękności, odstąpił mocą cesyi z dnia 18. Kwietnia 1852 na osobę Zygmunta Weissa, prywatyzującego w Wiédniu (Leopoldstadt nr. 13).

Baumgartner m. p.

405.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 25. Maja 1852,

którém przywilej, Karolowi Dietzlerowi dnia 6. Lutego 1844 nadany, a cesyją z dnia 13. Października 1851 na Antoniego Ertl i tegoż małżonkę Ludmiłę ustąpiony, na dalszy rok dziewiąty przedłuża się.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowaném, przywilej, dnia 6. Lutego 1844 Karolowi Dietzlerowi piérwotnie nadany, a cesyją z dnia 13. Października 1851 na własność Antoniego Ertla, dentysty, i tegoż małżonki Ludmiły Ertlowéj ustąpiony, opiewający na wynalazek i ulepszenie maszyny uniwersalnéj do rubrykowania i rastrowania, „pan-grammepigraf“ nazwanéj, przedłużyć na dalszy rok dziewiąty.

Baumgartner m. p.

403.

Erlaß des Handelsministeriums vom 15. Mai 1852,

betreffend die freiwillige Zurücklegung des dem Joseph Wetterneck am 24. November 1849 ertheilten Privilegiums, auf eine Erfindung, jede Gattung von Flüssigkeitssäulen im Gleichgewichte zu erhalten.

Joseph Wetterneck, Ingenieur in der Maschinenfabrik am Tabor, hat das ihm am 24. November 1849 ertheilte Privilegium auf eine Erfindung, jede Gattung von Flüssigkeitssäulen, ohne auf der anderen Seite eine unbequeme Gegenhöhe zu erreichen, im Gleichgewichte zu erhalten, freiwillig zurückgelegt. Die dießfällige Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei dem k. k. politechnischen Institute zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung.

Baumgartner m. p.

404.

Erlaß des Handelsministeriums vom 25. Mai 1852,

wodurch die Uebertragung des dem Karl Fischhof am 24. Juni 1851 verliehenen Privilegiums an Sigmund Weiß kundgemacht wird.

Karl Fischhof, Handelsmann in Wien (Leopoldstadt Nr. 687), hat das Eigenthum seines Privilegiums vom 24. Juni 1851 auf die Verbesserung, mittelst einer, neuen Vorrichtung alle Gattungen Schaf- und Baumwolle zu weben und zu erzeugen wodurch diese Stoffe an Schönheit bedeutend gewinnen, laut Abtretungsurkunde vom 18. April 1852 an Sigmund Weiß, Privatier in Wien (Leopoldstadt Nr. 13), abgetreten.

Baumgartner m. p.

405.

Erlaß des Handelsministeriums vom 25. Mai 1852,

womit das dem Karl Dietzler am 6. Februar 1844 verliehene und laut Zession vom 13. October 1851 an Anton Ertl und dessen Ehegattin Ludmilla abgetretene Privilegium, auf die Dauer des neunten Jahres verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das ursprünglich dem Karl Dietzler verliehene und mittelst Zession vom 13. Oktober 1851 in das Eigenthum des Anton Ertl, Zahnarztes und dessen Ehegattin Ludmilla Ertl übergegangene Privilegium vom 6. Februar 1844 auf die Erfindung und Verbesserung einer Universal-Rubrizir- und Rastrir-Maschine, Pan-Grammepigraf genannt, auf die Dauer des neunten Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

406.

Spis

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych na dniu 29. Maja 1852 nadanych.

Przywilej, braciom Edwardowi i Jérzemu Legatom w Tryjeście, nadany na ulepszenie w wyrabianiu świéc z kwasu stearynowego, przezco ubytek łoju najmniéj o 4% jest mniejszy, sposób obchodzenia się z łojem mniejszy niż zwykle nakład sprawia, wydzielone oleje w czyściejszym, niż po innych fabrykach, są stanie, obfitszy, niż w większéj części fabryk, wydatek najczyściejszego kwasu stearynowego i margarynowego się okazuje, a nakoniec to się uskutecznia, iż knoty są największéj czystości i bezpiecznie się wypalają; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 3280—H.).

Przywilej, Karolowi Adlerowi, upoważnionemu fabrykantowi do produkowania drzewno-żelaznego kwasu żelaza w Wiédniu (Gumpendorf nr. 167), nadany na wynalazek i ulepszenie sposobu produkowania przy fabrykacyi drzewno-żelaznego kwasu, jako wyrobu pobocznego, do oświetlania bardzo korzystnie użyć się dającego, gazu drzewnego; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 3427—H.).

Przywilej, Michałowi Schmidowi w Wiédniu (Laimgrube Kothgasse nr. 5), nadany na wynalazek nośnych, kształtnie uformowanych glinianych ognisk do gotowania i do maszynek do kawy, przyczém wielce oszczędza się paliwa przy użyciu jakiejkolwiek znanéj palnéj substancyi, usuwa się wszelki pył z węgli, a dym uprowadza; — na rok jeden. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 3428—H.).

Przywilej, Rudolfowi Schifkornowi, żerantowi fabrycznemu c. k. warsztatu telegrafów w Wiédniu (Wieden nr. 321), nadany na ulepszenie przy żelaznych ostrych dźwigniach mostowych (girders) i łukach, przez ułożenie systemów, mających skuteczną siłę do dźwigania w krzyżowém nastrojeniu i krzyżowém wiązaniu; — na lat dwa. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 3429—H.).

Przywilej, Markowi Antoniemu Brescianiemu w Castiglione delle stiviere w Lombardyi, nadany na wynalazek maszyny do ratowania przy rozbiciach okrętów, z któréj jedna część i przy kąpieli dla zabawy użyta być może; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 3490—H.).

406.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 29. Mai 1852 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Den Gebrüdern Eduard und Georg Legat, in Triest, auf die Verbesserung in der Erzeugung von Kerzen aus Stearinsäure, wodurch der Talgverlust um wenigstens 4% kleiner sei, die Behandlungsweise des Talgs geringere, als die üblichen Spesen verursache, die abgeschiedenen Oele reiner, als die der übrigen Fabriken sich darstellen, eine reichere Ausbeute an der reinsten Stearinsäure und Margarinsäure, als in den meisten Fabriken sich ergebe, und endlich die höchste Reinheit und sichere Verbrennlichkeit der Dochte bewerkstelligt werde; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 3280—H.).

Dem Karl Adler, befugten Fabrikanten zur Erzeugung von Holzeisensäure in Wien (Gumpendorf Nr. 167), auf eine Erfindung und Verbesserung des Verfahrens, um bei der Erzeugung der Holzeisensäure als Nebenproduct ein zur Beleuchtung vortheilhaft verwendbares Holzgas zu gewinnen; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 3427—H.).

Dem Michael Schmid, in Wien (Laimgrube Kothgasse Nr. 5), auf die Erfindung von tragbaren gefällig geformten irdenen Koch- und Kaffeemaschinherden, wobei eine große Ersparung an Brennmateriale mit Verwendung jedes bekannten Brennstoffes, Beseitigung jedes Kohlenstaubes und Ableitung des Rauches erzielt werde; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 3428—H.).

Dem Rudolph Schifkorn, Werkführer der k. k. Telegraphen-Werkstätte in Wien (Wieden Nr. 321), auf eine Verbesserung an den eisernen rigiden Brückenträgern (Girders) und Bögen mit Herstellung effektiv tragfähiger Systeme durch Kreuzspannung und Kreuzverstrebung; — auf zwei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 3429—H.).

Dem Marc Antonio Bresciani, zu Castiglione delle stiviere in der Lombardie, auf die Erfindung einer Rettungsmaschine bei Schiffbrüchen, von welcher ein Theil auch beim Gebrauche eines Vergnügungsbades benützt werden könne; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 3490—H.).

Przywilej, Ignacemu Fabremu, fabrykantowi instrumentów chirurgicznych w Brescyi, w Lombardyi, nadany na wynalazek maszyny do taniego transportowania przedmiotów; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 3491—H.).

Przywilej, Franciszkowi Horskiemu, dyrektorowi szkoły rolniczéj w Libiegitz-Rabin, radzcy gospodarczemu i kawalerowi c. k. orderu Franciszka-Józefa, w Czechach (Libiegitz), nadany na wynalazek i ulepszenie dwóch maszyn, jednéj zwanéj maszyną do ogartywania roślin, drugiéj okopywaczem (marqueur), którémi przy wszelkich okopowych roślinach, osobliwie gatunkach rzepy nać albo pod skibą, albo na powierzchni skiby, albo w wyniosłych kupkach rządkami obrobić można, i którémi także podczas wegetacyi wszelkie roboty przy uprawie (jeżdżąc konno pomiędzy dwoma rzędami roślin) uskuteczniać można; — na lat sześć. Opis tego przywileju złożono w c. k. czeskiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 3457—H.).

Przywilej, Fryderykowi Hösslemu, kupcowi i prządkowi bawełny w St. Bartolomeo, prowincyi Brescyi w Lombardyi, nadany na wynalazek maszyny do polerowania cegieł, z palonéj ziemi wyrabianych, do brukowania i innych celów, po uprzedniém ukształtowaniu takowych zapomocą osobnych dwóch innych maszyn w formę paralelopipedyczną; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 3558—H.).

Przywilej, Jérzemu Spencerowi, inżynijerowi w Londynie, na ręce Dra. Franciszka Wertfeina, w Wiédniu (Alservorstadt nr. 200), nadany na ulepszenia w konstrukcyi poduszek i sprężyn przy powozach, wagonach i wozach pakowych na kolejach żelaznych, za użyciem wulkanizowanéj gumielastyki (kauczuka) lub innych stosownych elastycznych substancyj; — na lat trzy. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 3579—H.).

Przywilej, Wacławowi Müllerowi, miejskiemu blacharzowi w Platten w Czechach, nadany na wynalazek w wyrabianiu talerzy stołowych, tudzież na mięsiwo, konfekty i t. d. z czarnéj blachy żelaznéj; — na lat pięć. Opis tego przywileju złożono w c. k. czeskiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 3635—H.).

Baumgartner m. p.

Dem Ignaz Fabri, chirurgischen Instrumentenmacher in Brescia in der Lombardie, auf die Erfindung einer Maschine zum wohlfeilen Transport von Gegenständen; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 3491—H.).

Dem Franz Horski, Direktor der Ackerbauschule zu Libiegitz - Rabin, Wirthschaftsrath und Ritter des k. k. Franz - Josephs - Ordens, in Böhmen (Libiegitz), auf die Erfindung und Verbesserung zweier Maschinen, Drillsaatenmaschine und Erdkammformen (Marqueur) genannt, durch welche bei allen Hackfrüchten, besonders bei Rüben, die Drillsaat entweder unter oder auf der Oberfläche der Ackerkrummen, oder auch erhaben über dieselbe in Kämmen bestellt werde, und welche zugleich auch während der Vegetation alle Kulturarbeiten (reitend über zwei Saatreihen) bewerkstelligen; — auf sechs Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. böhmischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 3457—H.).

Dem Friedrich Hößly, Handelsmanne und Baumwollspinner in St. Bartolomeo, Provinz Brescia in der Lombardie, auf die Erfindung einer Maschine, um die aus gebrannter Erde zur Pflasterung oder anderen Zwecken hergestellten Backsteine zu poliren, nachdem sie mittelst zweier anderen separaten Maschinen in eine parallelopipedische Form gebracht worden; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 3558—H.).

Dem Georg Spencer, Ingenieur in London, durch Dr. Franz Wertfein, in Wien (Alservorstadt Nr. 200), auf Verbesserungen bei der Konstrukzion von Kissen und Zugfedern für die Wagen, Waggons und Güterwägen bei Eisenbahnen, mittelst Anwendung vulkanisirten Gummielastikums (Kautschuk) oder anderer passender elastischer Stoffe; — auf drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 3579 — H.).

Dem Wenzel Müller, bürgerlichen Spenglermeister in Platten in Böhmen, auf die Erfindung der Erzeugung von Speisen-, Fleisch-, Konfekt - Teller u. s. w. aus schwarzem Eisenblech; — auf fünf Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. böhmischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 3635—H.).

Baumgartner m. p.

407.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 3. Czerwca 1852,

którém przywilej, J. N. Wägnerowi dnia 23. Lutego 1851 nadany, a cesyją z dnia 30. Grudnia 1851 Pawłowi Löwemu ustąpiony, na dalszy rok drugi przedłuża się.

Ministerstwo handlu uznało się spowodowaném, przywilej J. N. Wägnerowi dnia 23. Lutego 1851 piérwotnie nadany, a cesyją z dnia 30. Grudnia 1851 Pawłowi Löwemu, fabrykantowi likijerów i rosolisów w Wiédniu, na własność odstąpiony, opiéwający na wynalazek nowéj przyjemnie pachnącéj wody, nazwanéj „cesarską wodą berneńską", przedłużyć na dalszy rok drugi.

Baumgartner m. p.

408.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych na dniu 8. Czerwca 1852 nadanych.

Przywilej, Fryderykowi Skraince, zawiadowcy przedsiębierstwa browarnego w Brunn am Gebirge, nadany na wynalazek nowego rodzaju chłodnika piwnego, przez co mniejszą przestrzeń, zmniejszenie tarcia przy przeciekaniu, większą przeto prędkość, skuteczniejszy pożytek przy mniejszym na zbudowanie zakładzie osiągnąć można; — na rok jeden. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 3667—H.).

Przywilej, Karolowi Ludwikowi Müllerowi, właścicielowi fabryki w Wiédniu (w mieście nr. 885), nadany na wynalazek roślinnych olejów, które, używane w kroplistym swoim stanie do smarowania maszyn, własność 15—20% dłużéj utrzymującego się namaszczenia nadawają, przezco maszynowy i fabryczny olej w rozmaitych stopniowaniach wyrabiać można, a produkowany olej tłuściejszy do fabryk wyrobów z przędziwa i wełny, do tureckich farbiarni na czerwono i t. p. dla bardzo szybkiego zmydlenia się z odrobiną ługu istotną przynosi korzyść, produkowany zaś jako rozmaite gęstsze smarowidła do wozów i maszyn z pożytkiem użyć się da; nadto te olejne tłuszcze w takim stanie zrobione być mogą, iż oddaleni właściciele fabryk tylko małe ich ilości sprowadzić potrzebują, ażeby u siebie na miejscu ulepszyć swe oleje fabryczne; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 3668—H.).

407.

Erlaß des Handelsministeriums vom 3. Juni 1852,

womit das dem J. N. Waegner am 23. Februar 1851 verliehene und laut Zession vom 30. Dezember 1851 an Paul Löwe übertragene Privilegium auf das zweite Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem J. N. Waegner ursprünglich verliehene und laut Zession vom 30. December 1851 in das Eigenthum des Paul Löwe, Liqueur- und Rosoglio-Erzeugers in Wien, übertragene Privilegium vom 23. Februar 1851 auf die Erfindung eines neuen angenehmen Riechwassers „Brünner Kaiserwasser" genannt, auf die Dauer des zweiten Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

408.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 8. Juni 1852 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Friedrich Skrainka, Verwalter der Bräuhausunternehmung zu Brunn am Gebirge, auf die Erfindung einer neuen Gattung Bier-Kühlapparates, wodurch geringerer Raum, Verminderung der Reibung beim Durchfließen, daher eine größere Geschwindigkeit, ein größerer Nutzeffekt und geringere Herstellungskosten erzielt werden; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 3667—H.).

Dem Karl Ludwig Müller, Fabriksbesitzer in Wien (Stadt Nr. 885), auf die Erfindung der vegetabilischen Oele, welche zum Schmieren der Maschinen im tropfbaren Zustande verwendet werden, die Eigenschaft eines 15—20% länger anhaltenden salbenartigen Befettens verleihen, wodurch Maschinen- und Frabriksöl nach verschiedenen Abstufungen sich herstellen lasse, das fetter gemachte Oel für Kammgarn- und Schafwollmanufakturen, für türkische Rothfärberien und dergleichen, wegen sehr schneller Verseifung mit wenig Lauge von wesentlichem Vortheile, sowie bei der Erzeugung von verschiedenen festeren Schmieren für Wägen und Maschinen mit Nutzen verwendbar sei; auch könne die Darstellung dieses fetten Oelstoffes so eingerichtet werden, daß entfernte Fabriksbesitzer nur geringe Quantitäten zu beziehen brauchen, um an Ort und Stelle ihre Fabriksöle selbst zu verbessern; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 3668—H.).

Przywilej, Teodorowi Ottonowi Gerhardowi Wolfowi, nauczycielowi w Berlinie, na ręce A. Heinricha, sekretarza niższo-austryjackiego stowarzyszenia przemysłowego w Wiédniu, na wynalazek nowego wirującego narządu do krajania szmat, do rznięcia blachy, papiéru, sieczki i t. p., która zawsze ostro rzezając, trzy i cztéry razy tyle zdziała, co dotychczasowe maszyny tego rodzaju; — na rok jeden. Ten wynalazek otrzymał w Prusiech sześćletni patent, skuteczny od dnia 1. Września 1851. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 3669—H.).

Przywilej, Karolowi Reisserowi, chemikowi i aptékarzowi w Tyrnawie w Węgrzech, na ręce Dra. Leopolda Skardy, nadwornego i sądowego adwokata w Wiédniu (w mieście nr. 768), nadany na ulepszenie aparatu, przezco z kamuszków siarczanych tak zwany angielski kwas siarkowy daleko korzystniéj niż dotąd wyrabiać można; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 3670—H.).

Przywilej, Karolowi Kaufmannowi, fabrykantowi lamp i towarów blaszanych w Wiédniu (Neubau nr. 259), nadany na wynalazek i ulepszenie w konstrukcyi lamp z karselami i moderatorami, przyczém przy podciągnięciu lampy olej bez użycia regulatora, jedynie moderatorem do góry się podnosi, zatkanie całkowicie usunięte, i korzyść bardzo łatwego rozebrania, jako nakoniec palenie się mocniejszém światłem przez godzin czternaście osiąga się; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 3671—H.).

Przywilej, Teodorowi Offermannowi, farbiarzowi w fabryce sukna cienkiego Jana Henryka Offermanna w Bernie, nadany na wynalazek maszyny, zapomocą któréj potrzebne przed wyrobieniem wełny wyciągnienie tłustości z takowéj w kadzi alkalicznéj, jako i po wydobyciu takowéj z téj kadzi daleko stosowniéj niż dotąd odbywa się; — na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 3672—H.).

Przywilej, Dominikowi Staffuttemu, mechanikowi w Wiédniu (Wieden nr. 375), nadany na ulepszenie 1) przy wynalezionéj przez niegoż w roku 1835 maszynie do wiercenia kamieni, i 2) w składaniu wierconych nią rur kamiennych i t. p., i kitowaniu takowych; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 3830—H.).

Przywilej, Dominikowi Staffuttemu, mechanikowi w Wiédniu (Wieden nr. 375), nadany na ulepszenie w zastosowaniu wierconych rur kamiennych na kominy, wodociągi, żłoby prewetowe, rynny u dachów, i trąby rynniane u dachów; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 3745—H.).

Przywilej, Dominikowi Staffuttemu, mechanikowi w Wiédniu (Wieden nr. 375), nadany na ulepszenie w zastosowaniu bardzo taniéj i trwałéj glazury

Dem Theodor Otto, Gerhard Wolf, Lehrer in Berlin, durch A. Heinrich, Sekretär des niederösterreichischen Gewerbvereines in Wien, auf die Erfindung eines neuen rotirenden Schneidewerkes zum Zerschneiden von Hadern, zum Blech-, Papier- und Häckelschneiden u. s. w., wobei stets ein scharfer Schnitt erzielt, und das Drei- und Vierfache gegen die bisherigen derartigen Maschinen geleistet werde; — auf Ein Jahr. In Preußen ist diese Erfindung seit 1. September 1851 auf sechs Jahre patentirt. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 3669—H.).

Dem Karl Reißer, Chemiker und Apotheker in Tyrnau in Ungarn, durch Dr. Leopold Skarda, Hof- und Gerichtsadvokaten in Wien (Stadt Nr. 768), auf die Verbesserung eines Apparates, wodurch aus Schwefelkiesen die sogenannte englische Schwefelsäure weit vortheilhafter, als bisher, erzeugt werden könne; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 3670—H.).

Dem Karl Kaufmann, Lampen- und Blechwaarenfabrikanten in Wien (Neubau Nr. 259), auf die Erfindung und Verbesserung in der Konstrukzion der Carsels- und Moderateur-Lampen, wobei durch das Aufziehen der Lampe das Oel ohne Anwendung eines Regulators einfach durch den Moderateur in die Höhe getrieben, die Verstopfung gänzlich beseitiget und der Vortheil einer sehr leichten Zerlegung, sowie endlich die Brenndauer des intensiven Lichtes von vierzehn Stunden erzielt werde; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 3671—H.).

Dem Theodor Offermann, Färber in der Feintuchfabrik des Johann Heinrich Offermann in Brünn, auf die Erfindung einer Maschine, wodurch das vor dem Verarbeiten der Wolle nöthige Entfetten derselben im alkalinischen Bade, sowie bei ihrem Austritte aus dem Alkali-Bade zweckmäßiger als bisher verrichtet werde; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 3672—H.).

Dem Domenico Staffutti, Mechaniker in Wien (Wieden Nr. 375), auf die Verbesserung 1. an der von ihm im Jahre 1835 erfundenen Steinbohrmaschine, und 2. in der Zusammensetzung der mittelst derselben gebohrten Steinröhren u. s. w. und deren Kittung; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 3830—H.).

Dem Domenico Staffutti, Mechaniker in Wien (Wieden Nr. 375), auf eine Verbesserung in der Anwendung gebohrter Steinröhren zu Rauchfängen, Wasserleitungsröhren, Retiradenschleuchen, Dachrinnen und Dachrinnenröhren; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 3745—H.).

Dem Domenico Staffutti, Mechaniker in Wien (Wieden Nr. 375), auf eine Verbesserung in der Anwendung einer äußerst billigen und dauerhaften Glasur an den

do rur i płyt kamiennych; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 3829—H.).

Baumgartner m. p.

409.

Spis

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych na dniu 14. Czerwca 1852 nadanych.

Przywilej, Andrzejowi Niemeyerowi, egzaminowanemu chemikowi i ekonomowi w Wiédniu (Schaumburgergrund nr. 20), nadany na wynalazek i poprawę w mydle, „mydłem przemysłu wiédeńskiego“ nazwaném, które robione z oleju rzepakowego, tłuszczu zwiérzęcego i natronu i t. d. we wszystkich farbiarniach materyj jedwabnych, praczkarniach wełny i innych produktów, nader korzystnie użyte być może, służąc razem do wywabiania wszelkich plam z materyj jedwabnych, lnianych, wełnianych, bawełnianych i innych, jakąbądź nazwę mających, bądź że te plamy pochodzą z wosku, pokostu, smarowidła wozowego, bądź z innego jakiego tłuszczu; — na lat pięć. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, i wolny jest każdemu do przejrzenia (l. 3770—H.).

Przywilej, Elżbiecie Winkler w Wiédniu (St. Ulrych nr. 56), nadany na wynalezienie pomady, zwanéj „wzmacniającą pomadą amerykańską“, która nietylko skórę umacnia, rośnienie włosów w prędkim czasie wzmaga, osiwieniu tychże zapobiega, ale i tę własność posiada, że włosom kolor ciemny lśniący, i miękkość nadaje; — na rok jeden. Opis tego wynalazku złożono w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, i wolny jest każdemu do przejrzenia (l. 3826—H.).

Przywilej, Janowi Bauerowi, murarzowi i właścicielowi domu w Wiédniu (Gumpendorf nr. 155), nadany na poprawę w robieniu masy do osuszania murów wilgotnych saletrą osiąkłych, ze stosowniejszych i tańszych materyjałów, którato masa użytą być może do robienia basenów i cystern, jakoteż do wszystkich robót, do których dotąd tylko asfaltu używano, jakoto: do trotoarów, bruków, tarasów, dachów i t. d.; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 3827—H.).

Przywilej, Maurycemu Unterwalderowi, mieszczaninowi i właścicielowi fabryki w Wiédniu (Landstrasse nr. 615), nadany na wynalazek robienia asfaltu z gutta-perchą, szczególniéj przydatnego do wszystkich celów technicznych; —

Steinröhren und Steinplatten; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 3829—H.).

Baumgartner m. p.

409.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 14. Juni 1852 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Andreas Niemeyer, geprüften Chemiker und Oekonomen in Wien (Schaumburgergrund Nr. 20), auf die Erfindung und Verbesserung einer Seife „Wiener Industrie-Seife" genannt, welche aus Rübsöl, animalischem Fette und Natron u. s. w. bereitet, in allen Seidenfärbereien, Woll- und anderweitigen Waschanstalten mit besonderem Nutzen verwendet werden könne, und zur Herausbringung aller Gattungen Flecken in Seiden, Leinen-, Schaf- oder Baumwolle und sonstigen wie immer Namen habenden Stoffen diene, gleichviel ob die Flecke von Wachs, Firniß, Wagenschmiere, oder von was immer für einem Fettstoffe herrühren; — auf fünf Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 3770—H.).

Der Elisabeth Winkler, in Wien (St. Ulrich Nr. 56), auf die Erfindung einer Pomade „amerikanische Kraftpomade" genannt, welche nicht nur den Haarboden stärke, den Wachsthum der Haare in kurzer Zeit befördere, ihr Ergrauen verhindere, sondern auch die Eigenschaft besitze, den Haaren eine dunkle, glänzende Farbe und Weichheit zu geben; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Zahl 3826—H.).

Dem Johann Bauer, Maurer und Hausinhaber in Wien (Gumpendorf Nr. 155), auf die Verbesserung in der Zubereitung der Masse zur Trockenlegung feuchter salniterhältiger Mauern aus geeigneteren und billigeren Materialien, welche Masse auch zur Herstellung von Bassins und Wasserbehältern, sowie auch zu allen jenen Arbeiten verwendet werden könne, welche bisher nur mit Asphalt gemacht wurden, als: Trottoiren, Pflasterungen, Terassen, Dächern u. s. w.; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 3827—H.).

Dem Moritz Unterwalder, Bürger und Fabriksinhaber in Wien (Landstrasse Nr. 615), auf die Erfindung, einen zu allen technischen Zwecken vorzüglich geeigneten Asphalt mit Gutta-Percha zu bereiten und anzuwenden; — auf zwei Jahre. Die offene

na lat dwa. Opis wynalazku zachowany jest w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdemu przejrzéć można (3828—H.).

Przywilej, Fryderykowi Pagetowi w Wiédniu (Wieden nr. 154), nadany na poprawę w budowaniu kolei żelaznéj, użyciem ruchomych szyn kolankowych przy wyboczeniu, za pomocą którego przez tworzenie się nieprzerwanéj linii, jazda staje się o wiele bezpieczniejsza; — na rok jeden. Opis téj poprawy znajduje się w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, każdemu wolny do przejrzenia (nr. 3831—H.).

Przywilej, Antoniemu Fauseckowi, byłemu justycyjaryjuszowi w Nowobiczowie w Czechach, nadany na wynalazek i poprawę w tworzeniu, czyli robieniu materyjałów budowlanych, n. p. cegły, przez sztuczne wydrążenie wewnątrz tychże, i połączenie z innemi złemi przewodnikami ciepła, przez co stają się lekszemi i ciepło mniéj przewodzącemi; — na rok jeden. Opis tego wynalazku jest dla każdego w c. k. czeskiém Namiestnictwie wolny do przejrzenia (l. 3902—H.).

Przywilej, Wacławowi Matanellemu, miejskiemu garncarzowi w Neuhausie w Czechach, nadany na odkrycie w wyrabianiu płyt z gliny garncarskiéj, do pokrywania domów i wież, które daleko są tańsze i trwalsze od używanych dotąd dachówek, szyfrówek i płyt blaszanych; — na lat pięć. Opis przywileju jest w c. k. czeskiém Namiestnictwie każdemu wolny do przejrzenia (l. 3903—H.).

Przywilej, Karolowi Soldiniemu, maszyniście w Como, nadany na wynalazek młyna o dwóch kamieniach, które porusza koło hydrauliczne, złożone z żelaznego walcowego bębna, potrzebnemi skrzydłami opatrzone; — na lat pięć. Opis tego wynalazku znajduje się w c. k. medyjolańskiém Namiestnictwie, każdemu wolny do przejrzenia (3905—H.).

Baumgartner m. p.

410.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 15. Czerwca 1852,

którém przedłuża się kilkanaście przywilejów.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowaném, przedłużyć następujące przywileje:

1. Przywilej Ludwika Mertensa, upoważnionego fabrykanta pilśnianych i jedwabnych kapeluszy w Wiédniu, z dnia 10. Kwietnia 1850, na ulepszenie w wyrabianiu wszelkich gatunków męskich i damskich pilśnianych i jedwabno-

Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 3828—H.).

Dem Friedrich Paget in Wien (Wieden Nr. 154), auf eine Verbesserung im Baue von Eisenbahnen mittelst Anwendung beweglicher Knieschienen bei dem Ausweichen, wobei durch die hiedurch hervorgebrachte ununterbrochene Linie ein viel sichereres Fahren erzielt werde; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 3831—H.).

Dem Anton Fausek, gewesenen Justiziär in Neubidschow in Böhmen, auf die Erfindung und Verbesserung in der Erzeugung oder Herstellung von Baumaterialien, z. B. Ziegel, durch künstliche Höhlung derselben im Innern und Verbindung mit anderen schlechten Wärmeleitern, wodurch sie leichter und weniger wärmeleitend werden;— auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. böhmischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 3902—H.).

Dem Wenzel Matanelli, bürgerlichen Töpfermeister in Neuhaus in Böhmen, auf eine Entdeckung in der Erzeugung von Platten aus Töpferthon zur Eindeckung der Häuser und Thürme, welche bedeutend billiger und dauerhafter seien, als die bisher üblichen Dachziegeln, Thonschiefer und Blechplatten; — auf fünf Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. böhmischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 3903—H.).

Dem Karl Soldini, Maschinist in Como, auf die Erfindung einer Mühle mit 2 Steinen, welche mittelst eines hydraulischen Rades, das aus einer eisernen zylindrischen Trommel mit den nöthigen Radarmen versehen, konstruirt sei, bewegt werden; — auf fünf Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. Statthalterei in Mailand zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 3905—H.).

Baumgartner m. p.

410.

Erlaß des Handelsministeriums vom 15. Juni 1852,

womit mehrere Privilegien verlängert werden.

Das Handelsministerium hat nachstehende Privilegien zu verlängern befunden:

1. Das Privilegium des Ludwig Mertens, befugten Filz- und Seidenhut-Fabrikanten in Wien, vom 10. April 1850, auf eine Verbesserung in der Erzeugung aller Gattungen Männer- und Frauen-Filz- und Seidenfilz-Hüte, Filzschuhe, Sohlen und

pilśnianych kapeluszy, pilśnianych trzewików, podeszew i dywanów, tudzież wszystkich innych przedmiotów z pilśni szczególniejszéj tęgości; — na dalszy rok trzeci.

2. Przywilej Leopolda Alexandra Griffa, magistra chirurgii, okulistyki i dentystyki w Wiédniu z dnia 30. Kwietnia 1849, na wynalazek proszku do zębów, zwanego „proszkiem zachowującym zęby"; — na dalszy rok czwarty.

3. Przywilej Aloizego Müllnera, miejskiego złotnika i jubilera w Wiédniu, z dnia 16. Kwietnia 1848, na wynalazek wyrabiania szarnierów, czyli rurek bez fug i bez lutowania; — na dalszy rok piąty i szósty.

4. Przywilej Ludwika Mayera, kupca w Paryżu, z dnia 29. Marca 1847, na wynalazek środka upiększającego włosy na głowie „Cosmetique Kephalia" nazwanego; — na dalszy rok szósty.

5. Przywilej Antoniego Schmida, miejskiego kotlarza w Wiédniu, i Leopolda Wimmera, miejskiego piekarza w Wiédniu, z dnia 13. Kwietnia 1847, na wynalazek żelaznego pieca piekarskiego; — na dalszy rok szósty.

6. Przywilej Seweryna Zawisicsa, doktora medycyny i chirurgii w Wiédniu, z dnia 12. Kwietnia 1847, na wynalazek i ulepszenie nośnego aparatu do kąpania się i pocenia; — na dalszy rok szósty.

7. Przywilej Jana Andrassego, magistra farmacyi, handlującego pachnidłami w Wiédniu, i Edwarda Kaudelki, aptékarza w Fünfhausie pod Wiédniem, z dnia 12. Kwietnia 1847, na wynalazek składającéj się z roślinnych substancyj, olejno-balsamicznéj wody do włosów; — na dalszy rok szósty.

8. Przywilej G. Sigla, właściciela fabryki maszyn, z dnia 31. Sierpnia 1851, na ulepszenie prasy, przy któréj ciśnienie uskutecznia się zapomocą płyt i walców, a która szczególnie do fabrykacyi cukru z buraków i oleju użyć się daje; — na dalszy rok drugi i trzeci.

9. Przywilej Józefowi Stefskiemu, pod dniem 18. Kwietnia 1845 piérwotnie nadany, a cesyją z dnia 1. Marca 1846 na własność Józefa Steinera przelany, opiewający na wynalazek i ulepszenie w wyrabianiu kołder, derh na konie i innych przedmiotów z wełny, bawełny, jedwabiu, a w ogóle z wszystkich do roboty warsztatowéj sposobnych materyjałów; — na dalszy rok ósmy.

10. Przywilej wyłącznie uprzywilejowanéj fabryki farb bronzowych Anny Bauerreissowéj, zmarłéj wdowy po Leonardzie Bauerreissu, dnia 26. Maja 1846 nadany na ulepszenie w wyrabianiu farb bronzowych; — na dalszy rok siódmy i ósmy.

Teppiche und aller sonstigen Gegenstände aus Filz mit einer besonderen Steife, auf die Dauer des dritten Jahres.

2. Das Privilegium des Leopold Alexander Griff, Magisters der Chirurgie, Augen- und Zahnheilkunde in Wien, vom 30. April 1849, auf die Erfindung eines Zahnpulvers, „Konservazions-Zahnpulver" genannt, auf die Dauer des vierten Jahres.

3. Das Privilegium des Alois Müllner, bürgerlichen Gold-, Silber- und Juwelen-Arbeiters in Wien, vom 16. April 1848, auf die Erfindung, Charnieren oder Röhren ohne Fuge oder Löthung zu erzeugen, auf die Dauer des fünften und sechsten Jahres.

4. Das Privilegium des Louis Mayer, Handelsmannes in Paris, vom 29. März, 1847, auf die Erfindung eines Kopfhaar-Verschönerungsmittels „Cosmetique Kephalia" genannt, auf die Dauer des sechsten Jahres.

5. Das Privilegium des Anton Schmid, bürgerlichen Kupferschmiedes in Wien, und des Leopold Wimmer, bürgerlichen Bäckers in Wien, vom 13. April 1847, auf die Erfindung eines eisernen Backofens, auf die Dauer des sechsten Jahres.

6. Das Privilegium des Severin Zavisics, Doktors der Medizin und Chirurgie in Wien, vom 12. April 1847, auf die Entdeckung und Verbesserung eines tragbaren Bade- und Schwitzapparates, auf die Dauer des sechsten Jahres.

7. Das Privilegium des Johann Andrassy, Magisters der Pharmacie und Parfumeriehändlers in Wien, und des Eduard Kaudelka, Apothekers in Fünfhaus bei Wien, vom 12. April 1847, auf die Erfindung eines aus Pflanzenstoffen bestehenden öligbalsamischen Haarwassers, auf die Dauer des sechsten Jahres.

8. Das Privilegium des G. Sigl, Maschinen-Fabriksbesitzers in Wien, vom 31. August 1851 auf die Verbesserung einer Presse, wobei der Druck mittelst Platten und Walzen effektuirt werde, und welche besonders zur Runkelrübenzucker- und Oelfabrikazion anwendbar sei, auf die Dauer des zweiten und dritten Jahres.

9. Das ursprünglich dem Joseph Stefsky verliehene und mittelst Zession vom 1. März 1846 in das Eigenthum des Joseph Steiner übergegangene Privilegium vom 18. April 1845, auf die Erfindung und Verbesserung in der Erzeugung von Bettdecken, Pferdedecken und anderen Gegenständen aus Schafwolle, Baumwolle, Seide und überhaupt allen zur Wirkerei geeigneten Stoffen, auf die Dauer des achten Jahres.

10. Das Privilegium der Leonhard Bauerreiß seligen Witwe Anna, ausschließlich privilegirten Bronzefarbenfabrik in Wien, vom 26. Mai 1846, auf eine Verbesserung in der Erzeugung der Bronzefarben, auf die Dauer des siebenten und achten Jahres.

11. Przywilej Edwarda Kautscha i Rudolfa Backfeiffera w Wiédniu, z dnia 27. Kwietnia 1850, na ulepszenie ruchoméj maszyny do krajania dla wyrabiania tak nazwanych warstewkowych rękawiczek z glansowanéj i samszowéj skóry; — na dalszy rok trzeci.

12. Przywilej Janowi Winklerowi dnia 30. Kwietnia 1849 piérwotnie nadany, a cesyją z dnia 14. Sierpnia 1851 na własność Reinharda Frauera przelany, opiewający na ulepszenie w fabrykacyi skóry lakierowanéj i płótna woskowego; — na dalszy rok czwarty.

13. Przywilej J. B. Maussa, używającego firmy: Moussona i spólnika w Wiédniu, z dnia 27. Kwietnia 1851, nadany na wynalazek i ulepszenie, używszy tak nazwanego jajowego oleinowego olejku do włosów, wyrabiania pomad upiększających, mydełek i past; — na dalszy rok drugi.

14. Przywilej J. B. Maussa, używającego firmy: Moussona i spólnika w Wiédniu, z dnia 27. Kwietnia 1851, na wynalazek kosmetycznéj wody do ust; — na dalszy rok drugi.

15. Przywilej J. B. Maussa, używającego firmy: Moussona i spólnika w Wiédniu, z dnia 27. Kwietnia 1851, na wynalazek właściwych perfum; — na dalszy rok drugi.

16. Przywilej Jakuba Dellreca, miejskiego miecznika w Wiédniu, z dnia 23. Czerwca 1850, na wynalazek i ulepszenie w wyrabianiu szpad uniformowych; — na dalszy rok trzeci i czwarty.

17. Przywilej Wincentego Brixa, akademicznego rzeźbiarza w Wiédniu, z dnia 27. Kwietnia 1851, na wynalazek maszyny do rozmnażania plastycznych robót z każdego materyjału, który dłutem lub rylcem rzeźbiarskim obrobić można; — na dalszy rok drugi i trzeci.

18. Przywilej Wacława Schwarza, właściciela przywileju w Wiédniu, z dnia 2. Maja 1843, na wynalazek pomady migdałowéj; — na dalszy rok dziesiąty.

19. Przywilej Ludwika Piotra Roberta de Massy, destylatora w Recourt, departamencie Aisne we Francyi, z dnia 14. Kwietnia 1851, na wynalazek w fabrykacyi i rafinowaniu cukru; — na dalszy rok trzeci.

Baumgartner m. p.

11. Das Privilegium des Eduard Kautsch und Rudolph Lackfeiffer in Wien, vom 27. April 1850, auf die Verbesserung einer beweglichen Schneidemaschine zur Erzeugung der sogenannten Schichtel-Handschuhe aus Glacé- und Sämisch-Leder, auf die Dauer des dritten Jahres.

12. Das ursprünglich dem Johann Winkler verliehene und mittelst Zession vom 14. August 1851 in das Eigenthum des Reinhard Frauer übertragene Privilegium vom 30. April 1849, auf eine Verbesserung in der Fabrikazion des Backleders und der Wachsleinwand, auf die Dauer des vierten Jahres.

13. Das Privilegium des J. B. Mauß, unter der Firma: „Mousson und Kompagnon" in Wien, vom 27. April 1851, auf die Erfindung und Verbesserung, durch Anwendung eines sogenannten Eier-Olein-Haaröles, Schönheitspomaden, Seifen und Pasten zu erzeugen, auf die Dauer des zweiten Jahres.

14. Das Privilegium des J. B. Mauß, unter der Firma: „Mousson und Kompagnon" in Wien, vom 27. April 1851, auf die Erfindung eines kosmethischen Mundwassers, auf die Dauer des zweiten Jahres.

15. Das Privilegium des J. B. Mauß, unter der Firma: „Mousson und Kompagnon" in Wien, vom 27. April 1851, auf die Erfindung eines eigenthümlichen Parfüms, auf die Dauer des zweiten Jahres.

16. Das Privilegium des Jakob Dellree, bürgerlichen Schwertfegers in Wien, vom 23. Juni 1850, auf eine Erfindung und Verbesserung in der Erzeugung der Staatsdegen, auf die Dauer des dritten und vierten Jahres.

17. Das Privilegium des Vinzenz Brix, akademischen Bildhauers in Wien, vom 27. April 1851, anf die Erfindung einer Maschine zur Vervielfältigung plastischer Arbeiten aus allen Materialien, welche sich durch den Bildhauer-Meißel oder den Grabstichel bearbeiten lassen, auf die Dauer des zweiten und dritten Jahres.

18. Das Privilegium des Wenzel Schwarz, Privilegiumsinhabers in Wien, vom 2. Mai 1843, auf die Erfindung einer Mandelpomade, auf die Dauer des zehnten Jahres.

19. Das Privilegium des Ludwig Peter Robert de Massy, Destillirers zu Récourt, Departement Aisne in Frankreich, vom 14. April 1851, auf die Erfindung in der Fabrikazion und Reinigung (Raffinage) des Zuckers, auf die Dauer des dritten Jahres.

Baumgartner m. p.

411.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 19. Czerwca 1852,

którém przywilej, Adolfowi Weissowi dnia 6. Maja 1851 nadany, w skutek dobrowolnego zrzeczenia się, zgasłym ogłoszono.

Przywilej, Adolfowi Weissowi dnia 6. Maja 1851 nadany na wynalazek wyrabiania zapomocą nowego technicznego sposobu temperowanych piór do pisania z źwiérzęcych substancyj, zwanych piórami kościanemi, rogowemi i szylkretowemi, zgasł za dobrowolném zrzeczeniem się tegoż.

Baumgartner m. p.

412.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 19. Czerwca 1852,

którém kilka przywilejów przedłużono.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowaném, przedłużyć następujące przywileje:

1, Przywilej, J. N. Guggenbergerowi, c. k. pensyjonowanemu kapitanowi, dnia 22. Maja 1851 nadany na poprawy w opalaniu i suszeniu; — na rok drugi.

2. Przywilej, S. Lucce, kupcowi w Pradze, dnia 25. Maja 1847 nadany na poprawę, zapomocą któréj świéżo wytłoczony olej rzepakowy środkiem chemicznym w najprościejszy sposób, a w najkrótszym czasie staje się całkiem czysty, koloru jasnego, bez woni i smaku, ażeby tak wyczyszczony przy paleniu go, dawał piękne światło; — na rok szósty i siódmy; nakoniec

3. Przywilej Sebastyjanowi Wernerowi pod dniem 24. Maja 1850 piérwotnie nadany, a mocą kontraktu kupna i przedaży dnia 31. Stycznia 1852 zawartego, na własność Kaspra Bindera, właściciela domu w Wiédniu, przelany, opiewający na wynalazek i poprawę w robieniu kapeluszów męzkich i damskich pilśnianych, jedwabnych, maszynowych i takichże kaszkietów; — na dalszy rok trzeci, czwarty, piąty, szósty i siódmy.

Baumgartner m. p.

413.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu pod dniem 21. Czerwca 1852 nadanych.

Przywilej, Adolfowi Langowi, guzikarzowi i pasamonikowi w Pradze nr. 30, nadany na wynalazek maszyny do wyrabiania krepinek wszelkiego wzoru najprościejszym i najłatwiejszym sposobem, które nie tylko że się pięknością od-

411.

Erlaß des Handelsministeriums vom 19. Juni 1852,

womit das dem Adolph Weiß am 6. Mai 1851 ertheilte Privilegium in Folge freiwilliger Zurücklegung für erloschen erklärt wird.

Durch freiwillige Zurücklegung ist das Privilegium des Adolph Weiß, vom 6. Mai 1851, auf die Erfindung, mittelst eines neuen technischen Verfahrens geschnittene Schreibfedern aus animalischen Stoffen unter dem Namen Bein-, Horn- und Schildkrötefedern zu erzeugen, erloschen.

Baumgartner m. p.

412.

Erlaß des Handelsministeriums vom 19. Juni 1852,

womit mehrere Privilegien verlängert werden.

Das Handelsministerium hat nachstehende Privilegien zu verlängern befunden:

1. Das dem J. N. Guggenberger, k. k. Hauptmanne in Pension, ertheilte Privilegium vom 22. Mai 1851, auf Verbesserungen in der Heitzung und Trocknung, auf die Dauer des zweiten Jahres.

2. Das dem S. Lúcka, Handelsmanne in Prag, ertheilte Privilegium vom 25. Mai 1847, auf eine Verbesserung, das frischgepreßte Rübsöl durch ein chemisches Mittel auf die einfachste Art und in kurzer Zeit ganz rein, von heller Farbe, geruch- und geschmacklos in der Art herzustellen, daß das so geläuterte Oel beim Brennen ein schönes Licht verbreite, auf die Dauer des sechsten und siebenten Jahres; endlich

3. das ursprünglich dem Sebastian Werner verliehene, und mittelst Kaufvertrages vom 31. Jänner 1852 in das Eigenthum des Kaspar Binder, Hausinhabers in Wien, übergegangene Privilegium vom 24. Mai 1850, auf eine Erfindung und Verbesserung in der Erzeugung von Herren- und Damen-Filzhüten, Seidenhüten, Maschinenhüten und Kappen, auf die Dauer des dritten, vierten, fünften, sechsten und siebenten Jahres.

Baumgartner m. p.

413.

V e r z e i c h n i ß

der von dem Handelsministerium am 21. Juni 1852 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Adolph Lang, Knopf- und Schnürmacher in Prag (Nr. 30—1), auf die Erfindung einer Maschine zur Verfertigung von Krepinen von allen Mustern auf die einfachste und leichteste Art, welche nicht nur durch Nettigkeit sich auszeichnen, sondern

znaczają, ale nawet lepszéj są jakości a przytém i tańsze od krepinek innego rodzaju; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 3937—H.).

Przywilej, Janowi Franciszkowi Badoge, kapelusznikowi w Wiédniu (Landstrasse nr. 514), nadany na wynalazek nowego sposobu postępowania, aby materyjał na kapelusze pilśniane uczynić giętszy, kolory zaś tychże, biały, szary albo inny, uczynić piękniejszemi i żywszemi; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 3941—H).

Przywilej, Aleksandrowi Zieglerowi, ślusarzowi-maszyniście w Wiédniu (Landstrasse nr. 11), nadany na poprawę w rozmaitych laną stalą nałożonych narzędziach do krajania i rzezania, tudzież w częściach machin składowych i narzędziach rolniczych; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 3942—H.).

Przywilej, Edwardowi Daelenowi, inżynijerowi w Wiédniu (Landstrasse nr. 432), nadany na poprawę w konstrukcyi szyn kolei żelaznéj, aby przedstawiały nieprzerwany szlak kolei od jednego jé końca do drugiego; te bowiem szyny nie mają żadnych fug poprzecznych, o któreby zawadzić można, ani ich głowy podłużnemi fugami są przedzielone; wreszcie są one mocniejsze i trwalsze od zwyczajnych równéj wagi, a razem tworzą tór równy i gładki, którym bez zawady jechać można, przez co oszczędza się naprawy i siły pociągowéj; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 3943—H).

Przywilej, Adolfowi Sternowi, jawnemu spólnikowi handlowemu w Wiédniu (w mieście nr. 466), nadany na wynalazek w urządzeniu i wyrabianiu przędzy bawełnianéj i lnianéj, przez co obejdzie się bez szlichty, tudzież bez szlichtowania powtórnego i czesania nawet w gorących miesiącach lata, przędza nabywa piękniejszego kształtu, a jéj nici stają się zupełnie okrągłe, równe i lśniące, dają się łatwiéj nawijać, a wyroby z niéj wyszczególniają się osobliwie czystością, gładkością i trwałością; — na lat pięć O zachowanie tajemnicy proszono (l. 3944—H.).

Przywilej, Franciszkowi Głembowieckiemu, maszyniście, i Maryi Elbert w Wiédniu (Michelbäuerscher Grund nr. 35), nadany na wynalazek sieczkarni, która, co do istoty składa się z bukowéj podstawy i koła pędnego z lanego żelaza, którato sieczkarnia przy pomocy dwóch ludzi wydaje dziennie 120 do 150 mac sieczki; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 3945—H.).

Przywilej, Marinowi Falkoniemu, literatowi w Paryżu, i Feliksowi Mazzeranghiemu, posiadaczowi gruntu w Florencyi, na wynalazek: 1) płynu przeciwko zgniliźnie; 2) płynu bezbarwnego, ochraniającego od wszelkiéj zarazy; 3) płynu do zachowania trupów i przedmiotów patologicznych, jakoteż i do

auch von besserer Qualität und dabei zugleich billiger als andere Arten von Krepinen seien; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 3937—H.).

Dem Johann Franz Badoge, Hutfabrikanten in Wien (Landstrasse Nr. 514), auf die Erfindung eines neuen Verfahrens, den Stoff zu Filzhüten geschmeidiger und die Farbe weißer, grauer und färbiger Filzhüte schöner und lebhafter darzustellen; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 3941—H.).

Dem Alexander Ziegler, Maschinenschlosser in Wien (Landstrasse Nr. 11), auf die Verbesserung der mit Gußstahl belegten verschiedenen Schneidewerkzeuge, Maschinen-Bestandtheile und Ackerbau-Geräthschaften; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 3942—H.).

Dem Eduard Daelen, Ingenieur in Wien (Landstrasse Nr. 432), auf die Verbesserung in der Konstrukzion der Eisenbahnschienen zur Herstellung eines ununterbrochenen Eisenbahnschienen-Stranges von einem Ende der Bahn bis zu dem andern, indem diese Schienen keine querdurchgehenden Stoßfugen besitzen, und deren Kopf nicht durch eine Längenfuge getheilt ist, diese Schienen ferner stärker und dauerhafter seien als gewöhnliche Schienen von gleichem Gewichte, und zugleich einen ebenen glatten Weg bilden, über den man ohne Stösse fahren könne, daher Ersparniß an Reparaturen und Zugkraft erzielt werde; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Zahl 3943—H.).

Dem Adolph Stern, öffentlichen Handlungs-Gesellschafter in Wien (Stadt Nr. 466), auf eine Entdeckung in der Zubereitung und Verarbeitung des Baumwoll- und Leinengarnes, wodurch dasselbe keiner Schlichte mehr bedürfe, das Nachschlichten und Streichen selbst in heißen Sommermonaten ganz beseitiget werde, das Garn ein schöneres Ansehen, einen ganz runden, gleichen, glänzenden Faden erhalte, sich leichter spulen lasse, und die auf diese Art erzeugten Stoffe sich durch Reinheit, Glätte und Dauerhaftigkeit besonders auszeichnen; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 3944—H.).

Dem Franz Glembowiecky, Maschinisten, und Maria Elbert, in Wien (Michaelbäuer'scher Grund Nr. 35), auf die Erfindung einer Strohschneidemaschine, die im Wesentlichen aus einem Gestelle von Buchenholz und aus einem Schwungrade von Gußeisen bestehe und beim Betriebe durch zwei Personen täglich 120 bis 150 Metzen Häckerling erzeuge; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Zahl 3945—H.).

Dem Marino Falcony, Literaten in Paris, und Felix Mazzeranghi, Grundbesitzer in Florenz, auf die Erfindung 1. einer die Fäulniß hindernden Flüssigkeit, 2. einer farblosen, jede Ansteckung verhindernden Flüssigkeit, und 3. einer Flüssigkeit zur Konservirung der Kadaver und pathologischen Gegenstände, sowie zur Desinficirung in Fäulniß

odjęcia zaraźliwości ciałom organicznym w zgniliznę przeszłym, tudzież lokalnościom zarażonym; — na lat pięć. Na ten wynalazek nadano we Francyi piętnastoletni patent, skuteczny od dnia 14. Stycznia 1847. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 3982—H.).

Przywilej, Franciszkowi kawalerowi de Fridau, posiadaczowi fabryki kół, i dóbr ziemskich, zamieszkałemu w Gracu, bawiącemu obecnie w Wiédniu (Rennweg nr. 540), nadany na wynalazek robienia bezpośrednio z surowego żelaza, stali gazowéj surowéj i rafinowanéj w piecach gazem opalanych, zapomocą generatorów gazowych i za użyciem wszelkich gazów z paliwa roślinnego lub mineralnego tworzonych; — na lat pietnaście. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 4038—H.).

Przywilej, Henrykowi Ujhelemu, prywatyzującemu w Wiédniu (Spittlberg nr. 134), nadany na poprawę w robieniu waty, w skutek któréj użyciem nowego (sztucznego) sposobu suszenia, będzie wata piękniejsza, lepsza i o wiele tańsza, jak ta, którą zwyczajnym sposobem dotychczas wyrabiano; — na lat trzy. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 4081—H.).

Przywilej, Franciszkowi Rischnerowi, naczelnemu zarządcy prywatnéj huty żelaznéj w Achthalu i Hammerawie. zamieszkałemu w Hammerawie (okręgu sądowym Laufen w Bawaryi), nadany na wynalazek sposobu postępowania, przez który z torfu na powietrzu, albo sztuką zupełnie wysuszonego, zapomocą osobno urządzonych generatorów gazy niedokwasu węglanego tworzyć, zapalonych zaś w fryszerkach pudlingskich, tudzież w piecach topielnych, czyszczących i płomiennych, przy laniu walców i dział, jakoteż do napełniania aparatów, powietrze rozpalających, i ognisk piérwszego ogrzéwania w kuźniach i walcowniach, niemniéj przy fabrykacyjach szkła w szklarskich piecach topielnych, najkorzystniéj użyć można; — na czas do dnia 1. Marca 1857. Na ten wynalazek wydano w Bawaryi pięcioletni patent, poczynający skuteczność swoję od 1. Marca 1852. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 4227—H.).

Baumgartner m. p.

übergegangener organischer Substanzen und angesteckter Lokalitäten; — auf fünf Jahre. Diese Erfindung ist in Frankreich seit 14. Jänner 1847 auf 15 Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 3982—H.).

Dem Franz Ritter von Fridau, Radgewerk- und Gutsbesitzer in Gratz, derzeit in Wien (Rennweg Nr. 540), auf die Erfindung, in Gasöfen mit Gasgeneratoren und Anwendung von jeder Art aus vegetabilischen oder mineralischen Brennstoffen erzeugten Gasen unmittelbar aus Roheisen, Gasroh- und Gasraffinirstahl zu erzeugen; — auf fünfzehn Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 4038—H.).

Dem Heinrich Ujhely, Privatier in Wien (Spittlberg Nr. 134), auf die Verbesserung in der Fabrikazion der Watta, wodurch mittelst Anwendung einer neuen (künstlichen) Trockenmethode dieselbe schöner, besser und viel billiger als wie auf dem bisherigen Wege erzeugt werde; — auf drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 4081—H.).

Dem Franz Rischner, Oberverweser der Privat-Eisenwerkschaft von Achthal und Hammerau, wohnhaft in Hammerau (Landgericht Laufen in Baiern), auf die Erfindung eines Verfahrens, wodurch aus vollkommen lufttrockenem oder künstlich getrocknetem Torfe mittelst eigens konstruirter Generatoren, Kohlen-Oxyd-Gase erzeugt und dieselben bei ihrer Entzündung zum Betriebe von Gas-Puddlings-Frischöfen, Gasschweißöfen, Gasweißöfen, Gasflammöfen, Behufs des Gießens von Walzen und Geschütz, sowie der Speisung von Lufterhitzungs-Apparaten und Vorwärmherden, für Streck- und Walzwerke und in der Glasfabrikazion zum Betriebe von Glasschmelzöfen auf die vortheilhafteste Weise benützt werden können; — auf die Zeit bis zum 1. März 1857. In Baiern ist diese Erfindung seit 1. März 1852 auf fünf Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 4227—H.).

Baumgartner m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część LI.

Wydana i rozesłana dnia 24. Października 1853.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

LI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 24. Oktober 1853.

414.
S p i s
wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu dnia 4. Lipca 1852 nadanych.

Przywilej, Aloizemu Wengerowi, miejskiemu fabrykantowi pargaminu i kleju w Wiédniu (Margarethen nr. 64), nadany na wynalazek nowego postępowania technicznego w robieniu kleju (karuku) ze wszelkich klejkich piérwiastków źwierzęcych, w skutek którego oszczędza się czasu i kosztów, a produkt osięga się lepszy i czyściejszy; — na rok jeden. Tenże prosił o zachowanie tajemnicy (l. 4249—H.).

Przywilej, Fryderykowi Pagetowi w Wiédniu (Wieden nr. 154), nadany na wynalazek topienia rudy miedzianéj, i zawartéj w niéj cyny lub antymonu, albo obojga razem uzyskania za oddzieleniem wszelkich obcorodnych części, i uczynienia takowych do przedaży przydatnemi; — na rok jeden. Tenże prosił o zachowanie tajemnicy (l. 4251—H.).

Przywilej, Józefowi Adolfowi Grünwaldowi, fabrykantowi sznurków, tasiemek i knotów, tudzież Ludwikowi Seyssowi, mechanikowi, obu w Wiédniu mieszkającym (Schottenfeld nr. 323), nadany na poprawę w krosnach tkackich, na których wyrabiać można wszelkie tkaniny sposobem wcale nowym i korzystnym; -- na lat dwa. Ciż prosili o zachowanie tajemnicy (l. 4253—H.).

Przywilej, A. P. de Rigel, budowniczemu i inżynijerowi cywilnemu w Wiédniu (Landstrasse nr. 685), nadany na wynalazek i poprawę w narzędzie wentylacyjnym do przewietrzania tak prywatnych pomieszkań, jak i publicznych lokalności, który się wszędzie umieścić daje, podług stopnia temperatury i prężności powietrza sam się reguluje, i przeto zawsze jednostajną temperaturę utrzymać może, kwasoród gazu i dym fajczany wypędza i zawsze czyste i śwéże powietrze bez żadnego przeciągu sprowadza; — na rok jeden. Tenże prosił o zachowanie tajemnicy (nr. 4254—H.).

Przywilej, Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi, dyrektorowi administracyi w Wiédniu (w mieście nr. 785), nadany na odkrycie, a odnośnie poprawę w wieszaniu szalup i łodzi na okrętach, i prędkiém onych w niebezpieczenstwie ściągnieniu (amener), to jest do płynienia (à flot) urządzeniu; — na lat pięć. Opis przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 4255—H.).

Przywilej, Achilesowi Manziemu, aptekarzowi w Nova w Lombardyi, nadany na poprawę w przędzeniu łyka morwowego; — na rok jeden. Tenże prosił o zachowanie tajemnicy (l. 4291—H.).

414.

Verzeichniß

der von dem Handelsministerium am 4. Juli 1852 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Alois Wenger, bürgerlichen Pergament- und Leimfabrikanten in Wien (Margarethen Nr. 64), auf die Erfindung eines neuen technischen Verfahrens bei der Erzeugung des thierischen Leimes aus allen leimgebenden Stoffen, wodurch Ersparniß an Zeit und Unkosten, sowie auch ein besseres und reineres Produkt erzielt werde; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 4249—H.).

Dem Friedrich Paget, in Wien (Wieden Nr. 154), auf die Erfindung, das Kupfererz zu schmelzen, das darin enthaltene Zinn oder Antimonium, oder beides zugleich mit Ausscheidung aller fremdartigen Bestandtheile zu gewinnen und in einem zum Verkaufe geeigneten Zustande herzurichten; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 4251—H.).

Dem Joseph Adolph Grünwald, Schnür-, Börtel- und Dochtfabrikanten, und Ludwig Seyß, Mechaniker, beide in Wien (Schottenfeld Nr. 323), auf eine Verbesserung an der Webmaschine, wodurch verschiedenartige Gewebe nach einer ganz neuen und vortheilhaften Methode erzeugt werden können; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 4253—H.).

Dem A. P. de Rigel, Architekten und Civil-Ingenieur in Wien (Landstrasse Nr. 685), auf die Erfindung und Verbesserung eines Ventilazions-Apparates für Privatwohnungen und öffentliche Lokalitäten, welcher sich überall anbringen lasse, sich nach dem Grade der Temperatur und Luftspannung von selbst regulire, und hierdurch eine stets gleichmäßige Temperatur möglich mache, den Sauerstoff des Gases und Tabakrauch hinaustreibe, und reine frische Luft ohne Luftzug hereinschaffe; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 4254—H.).

Dem Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungsdirektor in Wien (Stadt Nr. 785), auf die Entdeckung und beziehungsweise Verbesserung, Schaluppen und Boote auf den Schiffen aufzuhängen, und sie bei Gefahr schnell einzuziehen (amener), d. h. fahrbar (à flot) zu machen; — auf fünf Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 4255—H.).

Dem Achilles Manzi, Apotheker in Nova in der Lombardie, auf die Verbesserung, den Bast des Maulbeerbaumes spinnbar zu machen; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 4291—H.).

Przywilej, Wilhelmowi Samuelowi Dobbsowi, fabrykantowi machin w Peszcie, nadany na wynalazek pieca do ogrzewania kotłów parowych i w ogólności do każdego opalania, przez co nie dopuszcza się szkodliwego przypływu zimnego powietrza w czasie palenia; — na rok jeden. Tenże prosił o zachowanie tajemnicy (l. 4457—H.).

Przywilej, Karolowi Plentznerowi, dyrektorowi c. k. żup i lasów w Gmundzie, nadany na wynalazek w zarządzeniu paleniem, tak dla stojących maszyn parowych, jakoteż dla parowych statków i lokomotyw; — na rok jeden. Tenże prosił o zachowanie tajemnicy (l. 4458—H.).

Przywilej, Karolowi Steffekowi i Ferdynandowi Frydlandowi, posiadaczom zakładu oświetlania gazem w Pradze, mieszkającym w Karolinenthal w Czechach (nr. 6, 18 i 25), nadany na wynalazek zarządu do lepszego produkowania gazu z węgli kamiennych, przezco za użyciem materyjałów ubocznyh, dotąd przy produkowaniu gazu za mniéj ważne uważanych, ilość uzyskanego gazu znacznie bywa pomnożona, piękność i jasność światła jego podwyższona, i cena tego wyrobu tańsza; — na rok jeden. Ciż prosili o zachowanie tajemnicy (l. 5459—H.).

Baumgartner m. p.

415.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 14. Lipca 1852,

którém przywilej, Doktorowi Adolfowi Pleischlowi na dniu 1. Czerwca 1849 nadany na wynalazek zaopatrywania naczyń uchami i rączkami, za uprzedniém zrzeczeniem się właściciela tegoż, zgasłym ogłoszono.

Przywilej, Doktorowi Adolfowi Pleischlowi, wysłużonemu profesorowi, dnia 1. Czerwca 1849 nadany na wynalazek i ulepszenie, jak żelazo, blachę żelazną i wszelkie z tychże robione, wytaczane, nitowane, wyciskane lub wydymane przedmioty, emalią bez ołowiu i kruszcowego niedokwasu powlekać, a naczynia ozdobnemi uchami i rączkami lanemi lub wyciskanemi zaopatrywać; — ogłoszono po uprzedniém zrzeczeniu się właściciela we względzie zaopatrywania naczyń uchami i rączkami zgasłym, pod innemi względami utrzymując w sile.

Baumgartner m. p.

Dem Wilhelm Samuel Dobbs, Maschinenfabr[...]
eines Ofens für Dampfkesselheizungen und Feuerun[...]
theilige Einströmung der kalten Luft beim Heizen [...]
Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 4457—H.)

Dem Karl Plentzner, k. k. Salinen- und For[...]
findung in der Anordnung der Feuerungen, sowo[...]
auch für Dampfschiffe und Lokomotive; — auf Ei[...]
angesucht (Z. 4458—H.).

Dem Karl Steffek und Ferdinand Friedland, [...]
Anstalt, wohnhaft in Karolinenthal in Böhmen ([...]
dung einer Vorrichtung zur verbesserten Erzeugun[...]
mittelst Benützung von bisher minder wichtigen [...]
Menge des gewonnenen Gases bedeutend verm[...]
selben gesteigert, und auch dessen Erzeugungsk[...]
Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 545[...]

[...]rtner m. p.

415.

Erlaß des Handelsministeriums vom 14. Juli 1852,

womit das dem Dr. Adolph Pleischl am 1. Juni 1849 verliehene Privilegium in Beziehung auf das Versehen der Gefäße mit Henkeln und Handhaben, nach vorausgegangener Verzichtleistung des Privilegiums-Inhabers, für erloschen erklärt wird.

Das Privilegium des k. k. emeritirten Professors Dr. Adolph Pleischl, vom 1. Juni 1849, auf die Erfindung und Verbesserung, Eisen, Eisenblech und alle daraus angefertigten, gefalzten, genieteten, gepreßten oder getriebenen Gegenstände mit bleifreiem oder metalloxidfreiem Email zu überziehen, und die Gefäße mit zierlichen, gegossenen oder gepreßten Henkeln und Handhaben zu versehen, wurde in Beziehung auf das Versehen der Gefäße mit Henkeln und Handhaben nach vorausgegangener dießfälliger Verzichtleistung des Privilegiums-Inhabers für erloschen erklärt, im Uebrigen aber aufrecht erhalten.

Baumgartner m. p.

stwa handlu z dnia 14. Lipca 1852,

wilejów na dłuższy czas przedłużono.

za stosowne, przedłużyć na dalszy czas nastę-

ehsowi dnia 12. Maja 1848 nadany na ulepsze-
m 20. Sierpnia 1847 uprzywilejowanych; —

chowi dnia 6. Maja 1851 nadany na pewny
sukień z masy do rogu podobnéj; — na

thühalowi dnia 29. Kwietnia 1848 nadany
piérza w pościeli; — na rok piąty.

V. Tribouilletowi i spólnikowi dnia 14.
pszenie sposobu czyszczenia ciał tłustych
roślinnego; — na rok trzeci.

5. Przywilej, piérwotnie Janowi Chrzcicielowi Seidelowi dnia 18. Maja 1841 nadany, a po jego śmierci na mocy testamentu z dnia 11. Grudnia 1841 w trzeciéj części na własność wdowéj jego, Karoliny Seidelowéj, w powtórném małżeństwie Philapitschowéj, w dwóch trzecich częściach zaś na wspólną własność trojga jego dzieci, Johna B., tudzież Karoliny, Elżbiéty i Klary przelany, opiewający na ulepszenie młocarni, dnia 14. Października 1839 uprzywilejowanéj; — na rok dwunasty.

6. Przywilej, Hermanowi Fryderykowi Rafałowi baronowi Gersheimowi dnia 4. Lipca 1850 nadany na wynalazek sposobu, jak każdy kawałek kruszcu dowolnego kształtu i wielkości poléwać cyną na zimno i bez pomocy galwanicznego słupa lub bateryi, a to trwaléj i czyściéj, niż sposobami dotychczas używanemi, a równie jak cynę w dowolnéj grubości nakładać; — na rok trzeci.

7. Przywilej, Hermanowi Fryderykowi Rafałowi baronowi Gersheimowi piérwotnie pod dniem 2. Czerwca 1850 nadany, a na mocy dokumentu ustępstwa z dnia 13. Września 1850 na własność Dra. Józefa Maksymilijana Winiwartera i Jérzego Winiwartera przelany, opiewający na wynalazek nowéj kompozycyi kruszcowéj; — na rok trzeci.

8. Przywilej, Ignacemu Kristianowi dnia 5. Lipca 1850 nadany na wynalazek użycia gutta-perchy na kapelusze, podkłady kapeluszowe i pilśń na obówie; — na rok trzeci, czwarty i piąty.

Erlaß des Handelsministeriums

womit mehrere Privilegien verl

Das Handelsministerium hat nachstehende Priv

1. Das Privilegium des Kornelius Fuchs, v
besserung seiner am 20. August 1847 privilegirte
fünften und sechsten Jahres.

2. Das Privilegium des Johann Janusch, v
dung in der Erzeugung von Kleiderknöpfen aus ei
des zweiten Jahres.

3. Das Privilegium des Franz Postbühal
dung eines Apparates zum Reinigen der Bettfe

4. Das Privilegium des Johann Masse,
Mai 1850, auf die Erfindung und Verbesser
animalischen als vegetabilischen Ursprunges; au ... es.

5. Das ursprünglich dem Johann Baptist Seidel verliehene, und nach dessen Tode durch Erbschaft laut Testament vom 11. Dezember 1841 an dessen Witwe Karoline Seidel, verehelichte Philapitsch zu einem Drittheile und an seine 3 Kinder John B., dann Karolina, Elisabeth und Klara zusammen zu zwei Drittheilen übergegangene Privilegium vom 18. Mai 1841, auf eine Verbesserung der unterm 14. Oktober 1839 privilegirten Dreschmaschine; auf die Dauer des zwölften Jahres.

6. Das Privilegium des Hermann Friedrich Raphael Freiherrn von Gersheim vom 4. Juli 1850, auf die Erfindung, auf kaltem Wege ohne Anwendung einer galvanischen Säule oder Batterie jedes Metallstück von beliebiger Form und Größe derart zu verzinnen, daß die Verzinnung haltbarer und reiner sei, als die nach den bisher bekannten Methoden bewerkstelligte, und das Zinn in beliebiger Dicke aufgetragen werden könne; auf die Dauer des dritten Jahres.

7. Das ursprünglich dem Herrmann Friedrich Raphael Freiherrn von Gersheim verliehene, und laut Abtretungsurkunde vom 13. September 1850 in das Eigenthum des Dr. Joseph Max von Winiwarter und des Georg von Winiwarter übergangene Privilegium vom 2. Juni 1850, auf die Erfindung einer neuen Metall-Komposizion; auf die Dauer des dritten Jahres.

8. Das Privilegium des Ignaz Kristian vom 5. Juli 1850, auf die Erfindung in der Anwendung der Gutta-Percha zur Fabrikazion der Hüte, Hutunterlagen und des Filzes zu Schuhen; auf die Dauer des dritten, vierten und fünften Jahres.

i dnia 2. Czerwca 1850 nadany na wynalazek
rok trzeci, czwarty i piąty.

siedelowi dnia 24. Maja 1850 nadany na wy-
drószlaków mosiężnych, żelaznych i t. d.; —

Ungererowi dnia 2. Czerwca 1850 nadany na
cyi kapeluszów jedwabnych i pilśnianych; —

hedlowi, Albertowi Managetta kawalerowi de
dnia 21. Sierpnia 1851 nadany na wynalazek
pojedynczego przyrządzenia mechanicznego
ch można zupełnie usunąć szkodliwy nad-
ienny na kotłach przy wszelkich aparatach
: — na rok drugi.

owi, Albertowi Managetta kawalerowi de
31. Lipca 1851 nadany na ulepszenie
pieców do wypal... gipsu, szczególnie zaś cegieł, a nawet i wyrobów
garncarskich; — na rok drugi, nakoniec

14. Przywilej, Ludwikowi René Massoneau dnia 30. Maja 1850 nadany, a mocą dokumentu ustępstwa z dnia 3. Grudnia 1851 na rozległość kraju koronnego Dolnéj Austryi J. Gfrornerowi ustąpiony, opiéwający na wynalazek pieców do palenia wapna, dających gorąco koncentrujące i przyspieszające (four à chaux, concentrateur et accélérateur de calorique); — na rok drugi.

Baumgartner m. p.

417.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 16. Lipca 1852,

mocą którego przywilej, dnia 4. Czerwca 1851 nadany Antoniemu Kobellnigowi i Samuelowi Godderidge na rok drugi przedłużono.

Ministeryjum handlu uznało za stosowne, przywilej Antoniemu Kobellnigowi i Samuelowi Godderidge dnia 4. Czerwca 1851 nadany na ulepszenie w wyrabianiu korónek petynetowych, żakwartowych, wełnianych i jedwabnych, przedłużyć na rok drugi.

Baumgartner m. p.

9. Das Privilegium des J. G. Popp vom 2. Juni 1850, auf die Erfindung eines Anaterin-Mundwassers; auf die Dauer des dritten, vierten und fünften Jahres.

10. Das Privilegium des Johann Einsiedel vom 24. Mai 1850, auf die Erfindung einer Durchlöcherungsmaschine zum Durchlöchern der Siebe aus Messing und Eisen u. s. w.; auf die Dauer des dritten und vierten Jahres.

11. Das Privilegium des Heinrich Ungerer, vom 2. Juni 1850, auf die Erfindung und Verbesserung in der Fabrikazion von Seiden- und Filzhüten; auf die Dauer des dritten Jahres.

12. Das Privilegium des Karl Schedl, Albert Managetta Ritters von Lerchenau und August Quidde, vom 21. August 1851, auf die Erfindung, den außerordentlich schädlichen und äußerst lästigen Kesselstein bei allen Dampf- und Koch-Apparaten durch eine äußerst einfache mechanische Vorrichtung ohne alle chemische Mittel gänzlich zu beseitigen; auf die Dauer des zweiten Jahres.

13. Das Privilegium des Karl Schedl, Albert Managetta Ritters von Lerchenau und August Quidde vom 31. Juli 1851, auf die Verbesserung an Oefen zum Brennen von Kalk, Gyps, vorzüglich aber Ziegeln und auch selbst Töpferwaaren; — auf die Dauer des zweiten Jahres, und endlich

14. das dem Louis René Massoneau verliehene, und für den Umfang des Kronlandes Niederösterreich laut Zessionsurkunde vom 3. Dezember 1851 an J. Gfrorner abgetretene Privilegium vom 30. Mai 1851, auf die Erfindung von Kalköfen mit konzentrirender und beschleunigender Hitze (four à chaux concentrateur et accélérateur de calorique); auf die Dauer des zweiten Jahres.

Baumgartner m. p.

417.

Erlaß des Handelsministeriums vom 16. Juli 1852,

womit das dem Anton Kobellnig und Samuel Godderidge am 4. Juni 1851 verliehene Privilegium auf das zweite Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Anton Kobellnig und Samuel Godderidge verliehene Privilegium vom 4. Juni 1851, auf eine Verbesserung in der Erzeugung von Petinet-, Jaquart-, Woll- und Seidenspitzen, auf die Dauer des zweiten Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

418.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 18. Lipca 1852,

którém obwieszcza się, iż przywilej Hermannowi Sommerowi dnia 5. Lutego 1852 nadany, przeszedł na własność Emanuela D. Friedmanna.

Przywilej, Hermannowi Sommerowi dnia 5. Lutego 1852 nadany na wynalazek chemicznéj bejcy, zapomocą któréj z gałganów wszelkiego rodzaju robi się z łatwością masa papiérowa, niemniéj działania chemicznego, którym popisany i podrukowany papiér wszelkiego rodzaju, tudzież odchodzące kawałki bez wielkiego trudu i kosztu przerabiają się na papiér użyteczny, został według oznajmienia c. k. Namiestnictwa Dolnéj Austryi z dnia 19. Czerwca 1852 l. 20201, mocą dokumentu ustępstwa z dnia 31. Marca 1852, przelany na własność Emanuela D. Friedmanna, trudniącego się handlem papiéru w Boskowitz w Morawii.

Baumgartner m. p.

419.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 18. Lipca 1852,

mocą którego niektóre przywileje na dalszy czas przedłużono.

Ministerstwo handlu uznało się spowodowaném, przedłużyć następujące przywileje:

a) Przywilej, Ludwikowi Meyerowi na dniu 25. Maja 1840 piérwotnie udzielony, poźniéj na własność domu handlowego Karola Aloizego Chiozza i Synów w Tryjeście przelany, opiéwający na wynalazek nowego mydła tak do toalety, jakoteż do prania; — na rok trzynasty i cztérnasty.

b) Przywilej, Jérzemu Pajkowi dnia 11. Czerwca 1847 nadany na wynalazek, jak bardzo pojedynczym sposobem i małemi kosztami przekształcać każdą zwykłą drewnianą pompę ssącą na pompę ssącą a razem tłoczącą z pojedynczém lub podwójném ciśnieniem, tudzież jak robić nowe pompy ssące a razem tłoczące; — na rok szósty i siódmy a nakoniec

c) przywilej, Leonardowi Bucherowi dnia 1. Czerwca 1849 udzielony na wynalazek wirującéj maszyny parowéj; — na rok czwarty i piąty.

Baumgartner m. p.

418.

Erlaß des Handelsministeriums vom 18. Juli 1852,

wodurch die Uebergehung des dem Hermann Sommer am 5. Februar 1852 verliehenen Privilegiums in das Eigenthum des Emanuel D. Friedmann kundgemacht wird.

Laut einer Anzeige der k. k. niederösterreichischen Statthalterei vom 19. Juni 1852 Z. 20201, ist das dem Hermann Sommer verliehene Privilegium vom 5. Februar 1852 auf die Erfindung einer chemischen Beitze, wodurch alle Gattungen Hadern leicht in Papiermasse verwandelt, sowie einer chemischen Operazion, mittelst welcher alle Gattungen bedruckten und beschriebenen Papiers und Abfälle mit wenig Mühe und Kosten wieder zu brauchbarem Papiere umgearbeitet werden, mittelst Zession vom 31. März 1852 in das Eigenthum des Emanuel D. Friedmann, Papierhandelsmannes in Boskowitz in Mähren, übergegangen.

Baumgartner m. p.

419.

Erlaß des Handelsministeriums vom 18. Juli 1852,

wodurch mehrere Privilegien verlängert werden.

Das Handelsministerium hat nachfolgende Privilegien zu verlängern befunden:

a) Das ursprünglich dem Louis Mayer unterm 25. Mai 1840 verliehene, und in der Folge in das Eigenthum des Handlungshauses Karl Alois Chiozza und Söhne in Triest übergegangene Privilegium auf die Erfindung einer neuen Art Seife, sowohl Toilette- als Waschseife; auf die Dauer des dreizehnten und vierzehnten Jahres.

b) Das Privilegium des Georg Paik, vom 11. Juni 1847, auf die Erfindung, jede gewöhnliche hölzerne Saugpumpe auf eine sehr einfache Art mit geringen Kosten in eine Saug- und Druckpumpe mit einfachem oder doppeltem Drucke zu verwandeln, sowie neue Saug- und Druckpumpen zu verfertigen; auf die Dauer des sechsten und siebenten Jahres, und endlich

c) das Privilegium des Leonhard Bucher vom 1. Juni 1849, auf die Erfindung einer rotirenden Dampfmaschine; auf die Dauer des vierten und fünften Jahres.

Baumgartner m. p.

420.

Spis

wyłącznych przywilejów od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych dnia 19. Lipca 1852 nadanych.

Przywilej, Wilhelmowi Samuelowi Dobbsowi, fabrykantowi maszyn w Peszcie, nadany na ulepszenie w konstrukcyi maszyny parowéj z ruchem wirującym; — na rok jeden O zachowanie tajemnicy proszono (l. 4464—H.).

Przywilej, Albertowi Managetta kawalerowi de Lerchenau, ekonomowi w Wiédniu (Neubau nr. 291), i Augustowi Quiddemu, technikowi tamże (Josefstadt nr. 225), nadany na wynalazek przyrządu do szybszego, bezpieczniejszego, a razem daleko mniejszéj siły wymagającego wprawiania w ruch okrętów parowych tak na rzékach, jak i na morzu; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 4465—H.).

Przywilej, Józefowi Schindlerowi, maszyniście ślusarzowi w Wiédniu (Landstrasse nr. 390), nadany na wynalazek maszyny do rozcinania skóry, która zapomocą dwóch wałków skórę wypręża, a zapomocą właściwego noża na dwie zupełnie równe części rozcina, a któráto maszyna, przewyższająca wszystkie tym podobne dotychczasowe wynalazki, dla swéj pożyteczności i przydatności godna polecenia taszkarzom, rymarzom i siodlarzom; — na rok jeden. Opis przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 4512—H.).

Przywilej, Janowi Christophowi, książęco-lichtensztejnskiemu podmajstrzemu budowniczemu w Wiédniu (w mieście nr. 252), nadany na wynalazek aparatu kruszcowego, który da się przyrządzić tak w kominach do zamykania, jakoteż rosyjskich, sam skutkiem ciepła kilku stopni zamyka się, a służy do tego, aby ogień w kominie gasić w okamgnieniu; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 4513—H.).

Przywilej, Ignacemu Gallowitschowi, zarządzcy u wdowéj po Franciszku Machtsu, właścicielki c. k. upoważnionéj fabryki wyciskanych wyrobów złotych i srébrnych w Wiédniu (Wieden nr. 84 i 85), nadany na wynalazek maszyny, zapomocą któréj wyrabiać się dają we wszystkich kruszcach dowolne kształty i desenie w krótszym o dziesięć razy czasie, niżeli na ten cel piérwéj był potrzebny; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 4514—H.).

Przywilej, Wacławowi Schmelkerowi, właścicielowi kawiarni w Gaudenzdorfie pod Wiédniem, Karolowi Brunnhuberowi, składaczowi drukarskiemu, i Hermanowi Lutzowi, modeliście w Wiédniu (Wieden nr. 851), na ręce Józefa Bartscha, upoważnionego ajenta cywilnego w Wiédniu (w mieście nr. 730), na-

420.

Verzeichniß

der von den Ministerien für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 19. Juli 1852 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Wilhelm Samuel Dobbs, Maschinenfabrikanten in Pesth, auf die Verbesserung in der Konstrukzion der Dampfmaschine mit rotirender Bewegung; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 4464—H.).

Dem Albert Managetta Ritter von Lerchenau, Oekonomen in Wien (Neubau Nr. 291), und August Quidde, Techniker in Wien (Josephstadt Nr. 225), auf die Erfindung einer Vorrichtung, die Dampfschiffe schneller, sicherer und zugleich mit weit weniger Kraft sowohl in Flüssen als auch zur See in Bewegung zu setzen; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 4465—H.).

Dem Joseph Schindler, Maschinenschlosser in Wien (Landstrasse Nr. 390), auf die Erfindung einer Lederspaltmaschine, wodurch mittelst zweier Walzen das Leder gespannt, und durch das Spaltmesser in zwei ganz gleiche ebene Theile gespaltet werde, welche Maschine alle bisherigen derartigen Erfindungen übertreffe, und für Taschner, Riemer und Sattler wegen ihrer Nützlichkeit und Zweckmäßigkeit empfehlenswerth sei; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermans Einsicht in Aufbewahrung (Z. 4512—H.).

Dem Johann Christoph, fürstlichen Lichtenstein'schen Baupolier in Wien (Stadt Nr. 252), auf die Erfindung eines metallenen Apparates, welcher sowohl an schliefbaren, als auch an russischen Kaminen angebracht werden könne, sich von selbst durch die Wärme von einigen Graden sperre und dazu diene, um das Kaminfeuer augenblicklich zu löschen; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Zahl 4513—H.).

Dem Ignatz Gallowitsch, Geschäftsleiter bei Franz Machts Witwe, Inhaberin einer k. k. landesbefugten Gold- und Silber-Plaquéwaarenfabrik in Wien (Wieden Nr. 84 und 85), auf die Erfindung einer Maschine, womit in allen Metallen beliebige Formen und Dessins in dem zehnten Theile der früher hiezu benöthigten Zeit erzeugt werden können; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Zahl 4514—H.).

Dem Wenzel Schmelker, Kaffeehaus-Inhaber in Gaudenzdorf bei Wien, Karl Brunnhuber, Schriftsetzer, und Hermann Lutz, Modelleur in Wien (Wieden Nr. 851), durch Joseph Bartsch, berechtigten Zivilagenten in Wien (Stadt Nr. 730), auf eine Erfindung nnd Verbesserung in der Erzeugung von Unterzündern zum Anbrennen aller

dany na wynalazek i ulepszenie w robieniu podpałek do podniecania wszelkiego rodzaju paliwa, które w porównaniu z podpałkami dotychczas wyrabianemi sa specyficznie leksze, a zatém łatwiejsze do transportowania, nieprzyjemnego nie mają zapachu i mniéj kosztują; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 4631—H.).

Przywilej, Edwardowi Karolowi Rutzowi, synowi fabrykanta laku w Mnichowie, na ręce Fryderyka Rödigera w Wiédniu (St. Ulrych nr. 50), nadany na wynalazek laku skórnego, nadającego skórze najpiękniejszy połysk, utrzymującego ją miękką i gibką, a równie do butów i trzewikow, jakoteż do rzemieni wojskowych, rzędów na konie, skór powozowych i t. d. korzystnie przydatnego; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 4632—H.).

Przywilej, Józefowi Stögerowi, kaligrafowi w Wiédniu (Wieden nr. 787), nadany na wynalazek aparatu, zapomocą którego wyrabiają się rozmaite litery ze skóry umyślnie do tego przysposobionéj, lub papiéru we wszystkich kolorach, również w złocie, srébrze i bronzie we wszystkich pisma gatunkach do napisów nad sklepami, anonsów i t. d. dla wszelkich interesów, któreto litery czystością, trwałością, a najbardziéj taniością swoją wyszczególniają się; — na rok jeden. Opis przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, wolny każdemu do przejrzenia (l. 4664—H).

Przywilej, Antoniemu Maseratemu w Tryjeście (nr. 796), nadany na wynalazek maszyny do szycia, zapomocą któréj nie tylko w prostych, ale téż i w krzywych linijach szyć można z największą szybkością materyje każdego gatunku; — na rok jeden. Opis przywileju przechowuje się w c. k. Namiestnictwie w Tryjeście, i wolny jest każdemu do przejrzenia (l. 4672—H.).

Przywilej, Alfonzowi Jobardowi, c. rosyjskiemu radzcy nadwornemu i profesorowi na wszechnicy kazańskiéj, kawalerowi orderu św. Włodzimiérza, zamieszkałemu w Wiédniu (w mieście nr. 723), nadany na odkrycie i ulepszenie w systemie lampowym (oświetlania lampami), polegające na ekonomicznéj lampie bez mechanizmu, zapomocą któréj osięga się jaśniejsze oświetlenie, i z mniejszemi kosztami jak dotychczas; — na lat dwa. O zachowauie tajemnicy proszono (l. 4809—H.).

Przywilej, Józefowi Adamiemu, architektowi i miernikowi okrętowemu przy c. k. urzędzie portowym w Tryjeście, na wynalazek 1) w budowaniu z kamienia tak zwanych basenów do okrętowni (Bacini cantieri navali), w których okręty wszelkiego rodzaju, tak żaglowe, jakoteż parowe, mogą być sucho złożone, potém naprawiane lub przerabiane, albotéż nowo budowane, przyczém odpływ i napływ morza nie czyni tak znacznéj różnicy, iżby nie można sucho złożyć okrętów głęboko idących, a okrętów parowych, lub siły końskiéj do wyczerpywania wody z basenów okrętowni używać nie trzeba; 2) w budowli drewnianych

Gattungen von Brennmateriale, welche gegen die bisher erzeugten Unterzünder spezifisch leichter, daher leicht transportabel, ohne üblen Geruch und billiger seien; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 4631—H.).

Dem Eduard Karl Rutz, Lackfabrikantenssohn in München, durch Friedrich Rödiger in Wien (St. Ulrich Nr. 50), auf die Erfindung eines Lederlackes, welcher dem Leder den schönsten Glanz gebe, dasselbe weich und geschmeidig erhalte, und sowohl bei Stiefeln und Schuhen, als auch bei Militär-Riemwerk, Pferdgeschirr- und Kutschenleder u. s. w. mit Vortheil zu verwenden sei; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 4632—H.).

Dem Joseph Stöger, Kalligraphen in Wien (Wieden Nr. 787), auf die Erfindung eines Apparates, Buchstaben aus einem eigends hiezu bereiteten Leder und Papier in allen Farben, wie auch in Gold, Silber und Bronze in allen Schriftarten zu Firmatafeln, Anoncirungen u. s. w. für Geschäfte jeder Art zu erzeugen, die wegen ihrer Reinheit, Haltbarkeit und besonders wegen ihrer Billigkeit sich auszeichnen; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 4664—H.).

Dem Anton Maserati in Triest (Nr. 796), auf die Erfindung einer Nähmaschine, womit man nicht blos in geraden, sondern auch in krummen Linien mit der größten Schnelligkeit jede Gattung von Stoffen nähen könne; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. Statthalterei in Triest zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 4672—H.).

Dem Alphons Jobard, k. russischen Hofrath und Professor an der Universität zu Kasan, Ritter des St. Wladimir-Ordens, wohnhaft in Wien (Stadt Nr. 723), auf eine Entdeckung und Verbesserung an dem Lampensystem, bestehend in einer ökonomischen Lampe ohne Mechanismus, wodurch eine hellere Beleuchtung mit geringeren Kosten als bisher erzielt werde; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 4809—H.).

Dem Joseph Adami, Schiffs-Architekten und Schiffs-Aicher beim k. k. Hafenamte in Triest, auf eine Erfindung 1. in der Erbauung sogenannter Schiffwerfts-Bassins (Bacini cantieri navali) aus Stein, in welchen Schiffe jeder Gattung, sowohl Segel- als Dampfschiffe vollkommen trocken gelegt, sodann ausgebessert oder umgestaltet und auch neu erbaut werden können, ohne daß der Unterschied zwischen Ebbe und Fluth zu groß ist, um die Fahrzeuge von großer Tauchung trocken legen zu kennen, und ohne daß zur Hinwegschaffung des Wassers aus dem Schiffwerfts-Bassin Dampfschiffe oder Pferdekraft angewendet werden müsse; und 2. in der Erbauung sogenannter schwim-

tak zwanych sani pływających (scali fluttuanti) do zupełnie bezpiecznego spuszczania na wodę różnych okrętów morskich; — na lat trzy. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 4851—H.).

Baumgartner m. p.

421.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 20. Lipca 1852,

którém się ogłasza, iż nadany Julijuszowi Ellenbergerowi przywilej z dnia 31. Grudnia 1850, przeszedł na własność Ludwika Krakowizera i Ignacego Schoffera.

Według oznajmienia c. k. niższo-austryjackiego Namiestnictwa, przywilej Julijuszowi Ellenbergerowi dnia 31. Grudnia 1850 nadany na odkrycie i ulepszenie w wyrabianiu i przechowywaniu kwasu węglanego chemicznie czystego, mocą dokumentu ustępstwa z dnia 21. Czerwca 1852 przeszedł na własność Ludwika Krakowizera i Ignacego Schoffera, miejskiego aptékarza w Wiédniu.

Baumgartner m. p

422.

S p i s

wyłącznych przywilejów od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych dnia 21. Lipca 1852 nadanych.

Przywilej, Engelbertowi Matzenauerowi, c. k. technicznemu komisarzowi przy jeneralnéj inspekcyi komunikacyjnéj w Wiédniu (Landstrasse nr. 364), nadany na ulepszenie uprzywilejowanego pod dniem 4. Sierpnia 1848 instrumentu fizykalnego, który może być z korzyścią użyty miasto dzwónków i innych mechanicznych przyrządów do pociągania; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 4852 A.—H.).

Przywilej, Jérzemu Heinzelmannowi, właścicielowi hamerni w Chisnovoda na Węgrzech, na ręce kawalera de Gredler, doktora i notaryjusza w Wiédniu, nadany na wynalazek w konstrukcyi pieców pokojowych, suszarń, pieców piekarskich, przyrządów do ogrzewania powietrzem i w ogólności wszelkich aparatów do opalania; — na lat trzy. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 4852 B.—H.).

Przywilej, Franciszkowi Morawetzowi, założycielowi kąpiel Zofii w Wiédniu (Weissgärber nr. 46), nadany na wynalazek szczególnéj konstrukcyi aparatów rozbieralnych i nierozbieralnych, z miejsca na miejsce przenośnych, za

mender Schlitten (scali fluttuanti) aus Holz, um die verschiedenen Seeschiffe mit vollkommener Sicherheit vom Stappel zu lassen; — auf drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 4851—H.).

Baumgartner m. p.

421.

Erlaß des Handelsministeriums vom 20. Juli 1852,

womit die Uebergehung des dem Julius Ellenberger am 31. Dezember 1850 verliehenen Privilegiums in das Eigenthum des Ludwig Krakowizer und Ignaz Schoffer kundgemacht wird.

Laut einer Anzeige der k. k. niederösterreichischen Statthalterei ist das dem Julius Ellenberger am 31. Dezember 1850 verliehene Privilegium auf eine Entdeckung und Verbesserung in der Erzeugung und Verwahrung von chemisch-reiner Kohlensäure, laut Zession vom 21. Juni 1852 in das Eigenthum des Ludwig Krakowizer und Ignaz Schoffer, bürgerlichen Apotheker in Wien, übergegangen.

Baumgartner m. p.

422.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 21. Juli 1852 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Engelbert Matzenauer, k. k. technischen Kommissär der General-Inspektion für Kommunikazionen in Wien (Landstrasse Nr. 364), auf die Verbesserung des am 4. August 1848 privilegirten phisikalischen Instrumentes, welches mit Vortheil statt Glocken und anderer mechanischer Zugvorrichtungen verwendet werden könne; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 4852 A.—H.).

Dem Georg Heinzelmann, Besitzer des Eisenwerks zu Chisnovoda in Ungarn, durch Dr. und Notar Ritter von Gredler in Wien, auf eine Erfindung in der Konstrukzion der Zimmeröfen, Dörren, Backöfen, Luftheizungen und überhaupt aller Arten von Heizapparaten; — auf drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Zahl 4852 B.—H.).

Dem Franz Morawetz, Gründer des Sophien-Bades in Wien (Weißgärber Nr. 46), auf die Erfindung einer besonderen Konstruktion transportabler, zerlegbarer und unzerlegbarer Apparate, mittelst welcher Dampf-, Schwitz- und Douchebäder auf Dampf-

pomocą których urządzać można kąpiele parowe, łaźnie i kąpiele tuszowe na okrętach parowych i żaglowych, w szpitalach polowych, obozach, zakładach kontumacyjnych, domach, koszarach, na wojskowych wozach bagażowych i podróżnych, daléj tworzyć ciepło wilgotne lub suche z przymieszaniem wszelkich według lekarskiego przepisu potrzebnych ingredyjencyj, a które razem użyte być mogą jako aparaty do obsuszenia, niemniéj jako zakłady do czyszczenia sukni i bielizny; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względu policyi zdrowia i bezpieczeństwa niema przeciw wykonywaniu tego przywileju żadnéj przeszkody, byle 1) przepisanych wentylów zabezpieczających należycie używano, 2) złożone kąpiele tylko wedle przepisu lekarskiego sporządzano, a 3) takich tylko materyj, wody nie przepuszczających używano, któreby rozegrzane nie wydawały z siebie wyziewów zdrowiu ludzkiemu szkodliwych (l. 4852 C.—H.).

Przywilej, Edwardowi Böhmowi, kupcowi w Bernie (nr. 318), nadany na wynalazek maszyny do kopiowania, zapomocą któréj mechanicznym sposobem naśladować i mnożyć można przedmioty drewniane; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 4855—H.).

Przywilej, Robertowi Wojnarowi, majstrowi tokarskiemu w Wiédniu, na ręce Dra Józefa Maksymiliana kawalera de Winiwartera tamże (w mieście nr. 885), nadany na wynalazek panewek do zapałów przy uprzywilejowanych Gersheimowskich zapalniczkach perkusyjnych; — na rok jeden. Opis przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, wolny każdemu do przejrzenia (l. 4872—H.).

Przywilej, Franciszkowi Handwerkowi, urzędnikowi przy kopalni węgla kamiennego w Karrinie na Szląsku, na ręce Dra. Józefa Maksymiliana Winiwartera w Wiédniu (w mieście nr. 885), nadany na odkrycie, jak kamień wapienny zapomocą pieców koaksowych wypływającemi gazami wypalać i taniéj uzyskiwać; — na lat trzy. Opis przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, wolny każdemu do przejrzenia (l. 4900—H.).

Przywilej, Franciszkowi Leuthnerowi, miejskiemu mydlarzowi w Stein w Dolnéj Austryi (nr. 57) nadany na ulepszenie mydła sody „naturalnie marmurowaném" zwanego; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 4901—H.).

Przywilej, Maciejowi Prohasce, zarządzcy kuźni kowalskiéj i kotlarskiéj w Wiédniu (Wieden nr. 253), nadany na ulepszenie robienia zapomocą maszyn, podków z blachy wyrzynanych i wyciskanych, przeco takowe nie tylko dogodnością swoją przewyższają podkowy z żelaza kute, ale téż dla szybkiéj roboty tańsze są od nich; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 4902—H.).

und Segelschiffen, in Feldspitälern, Lagern, Kontumazanstalten, Häusern und Kasernen, und Militär-Bagage- und Reisewägen angebracht werden können, in welchen feuchte und trockene Wärme unter Beimischung aller nach ärztlicher Anordnung erforderlichen Ingredienzien erzeugt werden können, und welche zugleich als Trocknungsapparate, sowie auch als Kleider- und Wäschereinigungs-Anstalten verwendet werden können; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitäts- und Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums unter der Bedingung kein Bedenken entgegen, wenn 1. die vorschriftmäßigen Sicherheitsventile gehörig angewendet, 2. die zusammengesetzten Bäder nur auf Anordnung von Aerzten bereitet, und 3. nur solche wasserdichte Stoffe angewendet werden, welche beim Erwärmen keine der menschlichen Gesundheit nachtheiligen Ausdünstungen verbreiten (Z. 4852 C.—H.).

Dem Eduard Böhm, Handelsmanne in Brünn (Nr. 318), auf die Erfindung einer Kopiermaschine, zur Nachbildung und Vervielfältigung von Gegenständen in Holz auf mechanischem Wege; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 4855—H.).

Dem Robert Woinar, Drechslermeister in Wien, durch Dr. Joseph Max Ritter von Winiwarter in Wien (Stadt Nr. 885), auf die Erfindung von Zündersetzern zum Gebrauche der privilegirten Gersheim'schen Perkussionszünder; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 4872—H.).

Dem Franz Handwerk, Steinkohlen-Bergwerksbeamten in Karrin in Schlesien, durch Dr. Joseph Max Winiwarter in Wien (Stadt Nr. 885), auf die Entdeckung, den Kalkstein mittelst Koaksöfen durch die ausströmenden Gase auszubrennen und billiger zu erzeugen; — auf drei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 4900—H.).

Dem Franz Leuthner, bürgerlichen Seifensieder in Stein in Nieder-Oesterreich (Nr. 57), auf die Verbesserung der Sodaseife „Naturmarmorseife" genannt; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 4901—H.).

Dem Mathias Prohaska, Hufschmied- und Kesselschmied-Werkmeister in Wien (Wieden Nr. 253), auf die Verbesserung, Hufeisen mittelst Maschinen aus Blech geschnitten und gepreßt zu erzeugen, wodurch dieselben die Schmiedeisen nicht nur an Zweckmäßigkeit übertreffen, sondern auch durch die schnelle Erzeugungsweise billiger zu stehen kommen; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 4902—H.).

Przywilej, Józefowi Aignerowi, buchalterowi fabryki maszyn wdowéj po Leonie Müllerze w Wiédniu (Weissgärber nr. 30), nadany na wynalazek aparatu kompresyjnego do szybszego oddzielenia syropu z gomułek cukrowych; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 4923—H.).

Przywilej, Ferdynandowi Burgettowi, kierownikowi młyna w Wiédniu (Jägerzeile nr. 62), nadany na wynalazek kamieni młyńskich z niezmienną równoległością płaskich działających (kamieni); — na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 4924—H.).

Baumgartner m. p.

423.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 21. Lipca 1852,

którém w skutek dobrowolnego złożenia ogłoszono zgasłemi przywileje A. M. Pollakowi dnia 17. Września 1851, i Karolowi Ortnerowi dnia 18. Sierpnia 1850 nadane.

Ministeryjum handlu, przemysłowości i budowli publicznych uznało w skutek dobrowolnego złożenia zgasłemi następujące przywileje:

1. Przywilej, A. M. Pollakowi dnia 17. Września 1851 nadany na wynalazek środków, zapomocą których poznać można zamoczenie rzeczy opakowanych natychmiast zewnętrznie, i bez rozpakowywania tychże.

2. Przywilej, Karolowi Ortnerowi dnia 18. Sierpnia 1850 nadany na wynalazek naramienników z kruszców szlachetnych i nieszlachetnych, które także jako naszyjniki mogą być użyte.

Baumgartner m. p.

424.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych dnia 23. Lipca 1852 nadanych.

Przywilej, Teodorowi Lehmannowi, mechanikowi w Gracu (nr. 939), Karolowi Hoffmannowi, c. k. pensyjonowanemu urzędnikowi tamże (nr. 60) i Franciszkowi Stolzowi, miejskiemu krawcowi tamże (nr. 228), nadany na ulepszenie w fabrykacyi kapeluszów maszynowych; — na lat trzy. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 4959—H.).

Przywilej, Józefowi Aignerowi, buchalterowi przy fabryce maszyn wdowéj po Leonie Müllerze w Wiédniu (Weissgärber nr. 30), nadany na wynalazek

Dem Joseph Aigner, Buchhalter der Maschinenfabrik von Leo Müllers Witwe in Wien (Weißgärber Nr. 30), auf die Erfindung eines Kompressions-Apparates zur schnelleren Entfernung des Syrups aus den Zuckerbroden; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 4923—H.).

Dem Ferdinand Burgett, Mühlendirigenten in Wien (Jägerzeile Nr. 62), auf die Erfindung von Mahlgängen mit unveränderlichem Parallelismus der funkzionirenden Steinflächen; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Zahl 4924—H.).

Baumgartner m. p.

423.

Erlaß des Handelsministeriums vom 21. Juli 1852,

womit die Privilegien, und zwar des A. M. Pollak vom 17. September 1851 und des Karl Ortner vom 18. August 1850, in Folge freiwilliger Zurücklegung für erloschen erklärt werden.

Das Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten hat nachstehende Privilegien in Folge freiwilliger Zurücklegung für erloschen erklärt:

1. Das Privilegium des A. M. Pollak vom 17. September 1851, auf die Erfindung von Mitteln, durch deren Anwendung das Naßwerden verpackter Gegenstände gleich von Außen erkannt werden könne, ohne die Verpackung zu öffnen.

2. Das Privilegium des Karl Ortner vom 18. August 1850, auf die Erfindung von Armbändern aus edlen und unedlen Metallen, welche auch als Halsgehänge gebraucht werden können.

Baumgartner m. p.

424.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 23. Juli 1852 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Theodor Lehmann, Mechaniker in Gratz (Nr. 939), Karl Hoffmann, k. k. Beamten in Pension in Gratz (Nr. 60) und Franz Stolz, bürgerlichen Kleidermacher in Gratz (Nr. 228), auf die Verbesserung in der Fabrikazion der Maschinenhüte; — auf drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 4959—H.).

Dem Joseph Aigner, Buchhalter der Maschinenfabrik von Leo Müllers Witwe in Wien (Weißgärber Nr. 30), auf die Erfindung eines Apparates zur Reinigung

aparatu do czyszczenia odchodzących kawałków bastru i nieczystego cukru surowego; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 4985—H.).

Przywilej, Wilhelmowi Kattauerowi, pensyjonowanemu nadleśniczemu w Fulneku w Morawii, nadany na wynalazek maszyny do ciągnienia wody, zapomocą któréj osiąga się siłę pędną tak wielką, jakiéj przy zwykłych kołach wodnych nigdy nie osiągnie; — na rok jeden. Opis przywileju przechowany jest w c. k. morawskiém Namiestnictwie, gdzie go każdemu przejrzéć wolno (l. 5011—H.).

Przywilej, F. G. Rietschowi, radzcy księcia Wallensteina w Czeskim Rudoletz w Morawii, nadany na wynalazek bardzo twardego wyrobu ze zboża łatwo przewieść się dającego (Zeilitoid, kamień zbożowy), który wprawdzie nie jest do spożycia, w przemyśle wszakże i handlu wielce jest użytecznym; — na lat piętnaście. Opis przywileju przechowany jest w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 5038—H.).

Przywilej, Augustowi Neuburgerowi, fabrykantowi lamp w Paryżu (rue neuve Vivienne nr. 4), na ręce Franciszka Ksawerego Derpowskiego w Wiédniu (Josefstadt nr. 50), nadany na wynalazek przydłużenia nad godzin dwanaście czasu ciągłego palenia się lamp moderowanych zapomocą przyrządu bardzo pojedynczego i łatwo zastosować się dającego; — na rok jeden. Opis przywileju przechowany jest w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 5040—H.).

Przywilej, J. Konradowi Meyerowi, cywilnemu inżynijerowi w Zurychu w Szwajcaryi, na ręce A. Heinricha, sekretarza c. k. niższo-austryjackiego towarzystwa przemysłowego w Wiédniu, nadany na ulepszenie w tworzeniu pary, dające więcéj bezpieczeństwa i więcéj oszczędzające; — na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5041—H.).

Przywilej, H. D. Zieglerowi, kierującemu inżynijerowi przy zakładzie robienia maszyn księcia Salm, mieszkającemu w Wiédniu, na ręce A. Heinricha, sekretarza c. k. niższo-austryjackiego towarzystwa przemysłowego w Wiédniu, na wynalazek parabolicznych wirujących projektylów dla broni palnéj; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5219—H.).

Przywilej, Jérzemu Leidenfrostowi, miejskiemu majstrowi stolarskiemu w Wiédniu (Leopoldstadt nr. 363), na wynalazek nowego rodzaju maglów mechanicznych, zajmujących tylko 1 ½ stopy sześciennéj miejsca i mogących być osobno ustawionemi, lub bądź w szafarni, bądź w zwykłym meblu domowym przyrządzonemi, nie zabierającemi wszakże zwykłemu użyciu większéj, jak pomie-

von Basternabfällen und unreinem Rohzucker; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 4985—H.).

Dem Wilhelm Kattauer, pensionirten Oberförster in Fulnek in Mähren, auf die Erfindung einer Wasser-Hebmaschine, womit eine bei gewöhnlichen Wasserrädern nie zu erreichende Triebkraft erzielt werde; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. mährischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 5011—H.).

Dem F. G. Rietsch, fürstlich Wallenstein'schen Rathe in Böhmisch-Rudoletz in Mähren, auf die Erfindung, aus Getreidesorten einen sehr harten leicht verführbaren Stoff (Zeilitoid, Getreidestein) zu bereiten, welcher zwar ungenießbar, aber in der Industrie und im Handel von großer Anwendbarkeit sei; — auf fünfzehn Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 5038—H.).

Dem August Neuburger, Lampenfabrikanten in Paris (rue neuve Vivienne Nr. 4), durch Franz Xaver Derpowsky in Wien (Josephstadt Nr. 50), auf die Erfindung, die Moderateur-Lampen mittelst einer einfachen, leicht anzuwendenden Vorrichtung zu einer anhaltenden Brenndauer von mehr als 12 Stunden zu bringen; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 5040—H.).

Dem J. Konrad Mayer, Zivil-Ingenieur in Zürch in der Schweiz, durch A. Heinrich, Sekretär des k. k. niederösterreichischen Gewerbevereines in Wien, auf eine Verbesserung in der Dampferzeugung, wobei größere Sicherheit und Ersparung erzielt werde; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 5041—H.).

Dem H. D. Ziegler, leitenden Ingenieur der fürstlichen Salm'schen Maschinen-Bauanstalt, wohnhaft in Wien, durch A. Heinrich, Sekretär des niederösterreichischen Gewerbevereines in Wien, auf die Erfindung parabolischer rotirender Projektile für Feuerwaffen; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 5219—H.).

Dem Georg Leidenfrost, bürgerlichen Tischlermeister in Wien (Leopoldstadt Nr. 363), auf die Erfindung einer neuen Art mechanischer Wäscherollen, welche nur einen Raum von 1½ Kubikschuh einnehmen, und selbständig hergestellt, oder in einem Küchenkasten oder gewöhnlichen Hausmöbel angebracht werden können, ohne daß dadurch mehr als der bezeichnete Raum der gewöhnlichen Benützung entzogen werde; — auf zwei

niono, przestrzeni; — na lat dwa. Opis przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 5220—H.).

Przywilej, Karolowi E. L. Heinrichsowi, właścicielowi fabryki wyrobów chemicznych w Nowym-Yorku, na ręce Antoniego Tichego, prywatyzującego w Wiédniu (w mieście nr. 1097), nadany na ulepszenie w wyrabianiu i koncentrowaniu kwasu siarczanego; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5246—H.).

Przywilej, Izaakowi Wittmannowi, protokołowanemu kupcowi tureckiemu w Wiédniu (Leopoldstadt nr. 315), i Adolfowi Hetseyowi, kupcowi w Peszcie (nr. 4), nadany na ulepszenie w myciu owiec i praniu wełny, zapomocą którego ze wszystkiego brudu zupełnie oczyścić się dają nietylko wełna na żyjących owcach, ale także wełna ostrzyżona, niemniéj wszelkie gatunki materyj; — na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5247—H.).

Przywilej, Abrahamowi Zillerowi, kupcowi lwowskiemu, bawiącemu obecnie w Wiédniu (nr. 185), nadany na wynalazek i ulepszenie w wyrabianiu jedwabiu, tudzież jedwabnych i półjedwabnych towarów wszelkiego gatunku, przezco najpodlejsze nawet towary takowe stają się tęższemi, mocniejszemi, a zatém w ogóle i daleko piękniejszemi na oko; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5248—H.).

Przywilej, Jérzemu Haanenowi, malarzowi w Wiédniu (Leopoldstadt nr. 217), na ręce Jakóba Franciszka Henryka Hembergera, dyrektora administracyi w Wiédniu (w mieście nr. 785), nadany na wynalazek obrabiania papiéru, drzewa, kruszców i innych materyjałów tak, iżby wyglądały na kształt szylkretu, albo jakiego polpiturowanego kamienia lub drzewa; — na lat dwa (l. 5251—H.).

Baumgartner m. p.

425.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 23. Lipca 1852,

którém oznajmia się, jako przywilej, Franciszkowi Englerowi dnia 23. Lutego 1851 nadany, przeszedł na własność Ignacego Reimanna.

Przywilej Franciszkowi Englerowi dnia 23. Lutego 1851 nadany na wynalazek sposobu w czyszczeniu gorzałki od przyswędu, przeszedł wedle doniesienia c. k. niższo-austryjackiego Namiestnictwa, mocą cesyi z dnia 18. Maja 1852 na własność Ignacego Reimanna.

Baumgartner m. p.

Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 5220—H.).

Dem Karl E. L. Heinrichs, Besitzer einer chemischen Produktenfabrik in New-York, durch Anton Tichy, Privatier in Wien (Stadt Nr. 1097), auf eine Verbesserung in der Bereitung und Konzentrirung der Schwefelsäure; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 5246—H.).

Dem Isaak Wittmann, türkisch. protokoll. Handelsmanne in Wien (Leopoldstadt Nr. 315), und Adolph Hetsey, Handelsmanne in Pesth (Nr. 4), auf die Verbesserung in der Schaf- und Wollwäsche, wobei nicht nur die Wolle an den lebenden Schafen und im abgeschorenen Zustande, sondern auch alle Arten von Stoffen von allem Schmutze vollkommen gereiniget werden können; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 5247—H.).

Dem Abraham Ziller, Handelsmanne aus Lemberg, derzeit in Wien (Stadt Nr. 185), auf eine Erfindung und Verbesserung in der Erzeugung von Seide, sowie aller Gattungen Seiden- und Halbseidenwaaren, wodurch selbst die schlechtesten Sorten dieser Waaren viel stärker und fester werden, daher auch im Allgemeinen ein viel schöneres Ansehen erlangen; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Zahl 5248—H.).

Dem Georg von Haanen, Maler in Wien (Leopoldstadt Nr. 217), durch Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungsdirektor in Wien (Stadt Nr. 785), auf die Erfindung, Papier, Holz, Metalle und andere Substanzen derart zuzurichten, daß selbe das Ansehen von Schildpatte oder von jeder beliebigen polirten Stein- oder Holzgattung bekommen; — auf zwei Jahre (Z. 5251—H.).

Baumgartner m. p.

425.

Erlaß des Handelsministeriums vom 23. Juli 1852,

wodurch die Uebertragung des dem Franz Engler am 23. Februar 1851 ertheilten Privilegiums in das Eigenthum des Ignaz Reimann kundgemacht wird.

Laut einer Anzeige der k. k. niederösterreichischen Statthalterei ist das Privilegium des Franz Engler vom 23. Februar 1851, auf eine Erfindung in der Entfuselung des Branntweins, mittelst Zession vom 18. Mai 1852 in das Eigenthum des Ignaz Reimann übergegangen.

Baumgartner m. p.

426.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 23. Lipca 1852,

którém oznajmia się, iż przywilej Janowi Bailliemu dnia 8. Października 1847 nadany, przeszedł częściowo na własność c. k. Skarbu.

Przywilej Janowi Bailliemu, inspektorowi c. k. południowo-wschodniéj rządowéj kolei żelaznéj, dnia 8. Października 1847 nadany na wynalazek nowego, ku zmniejszeniu uderzenia w zetknięciu się dwóch wozów służącego ślimaka prężnego przy wozach żelaznéj kolei, przeszedł na mocy kontraktu z dnia 10. Stycznia 1852 częściowo na własność c. k. Skarbu.

Baumgartner m. p.

427.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 23. Lipca 1852,

względem dobrowolnego zrzeczenia się przywileju przez Augustyna Hillego i Józefa Zittiera, a to piérwszemu dnia 22. Września 1849, drugiemu dnia 16. Września 1850 nadanego.

Ministeryjum handlu, przemysłowości i budowli publicznych uznało w skutek dobrowolnego zrzeczenia się zgasłemi następujące przywileje:

1. Przywilej, Augustynowi Hillemu dnia 22. Września 1849 nadany na ulepszenie w wyrabianiu sprzączek;

2. Przywilej, Józefowi Zittierowi dnia 16. Września 1850 nadany na wynalazek kitu z żywicy nie rozpuszczającego się w wodzie, tudzież kompozycyi kruszcowéj do kitowania sztućców.

Baumgartner m, p.

428.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 27. Lipca 1852,

mocą którego przywilej, Meyerowi Beschowi dnia 12. Czerwca 1851 nadany, na rok drugi przedłużono.

Ministeryjum handlu uznało się spowodowaném, przywilej dnia 12. Czerwca 1851 Meyerowi Beschowi nadany na wynalazek i ulepszenie w wyrabianiu miar sypnych; — na rok drugi przedłużyć.

Baumgartner m. p.

426.

Erlaß des Handelsministeriums vom 23. Juli 1852,

wodurch die theilweise Uebergehung des dem John Baillie am 8. October 1847 verliehenen Privilegiums in das Eigenthum des k. k. Aerars kundgemacht wird.

Das Privilegium des John Baillie, Inspektors der k. k. südöstlichen Staatseisenbahn, vom 8. Oktober 1847, auf die Erfindung einer neuen Pufferzug- und Tragschnecke an Eisenbahnwägen, ist laut Vertrag vom 10. Jänner 1852 theilweise in das Eigenthum des k. k. Aerars übergangen.

Baumgartner m. p.

427.

Erlaß des Handelsministeriums vom 23. Juli 1852,

betreffend die freiwillige Zurücklegung der dem Augustin Hille am 22. September 1849, und dem Joseph Zittier am 16. September 1850 verliehenen Privilegien.

Das Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten hat nachstehende Privilegien in Folge freiwilliger Zurücklegung für erloschen erklärt:

1. Das Privilegium des Augustin Hille vom 22. September 1849, auf eine Verbesserung in der Erzeugung von Schnallen;

2. Das Privilegium des Joseph Zittier vom 16. September 1850, auf die Erfindung eines im Wasser unauflösbaren Kittes aus Harzen und einer Metallkomposizion zur Verkittung der Eßbestecke.

Baumgartner m. p.

428.

Erlaß des Handelsministeriums vom 27. Juli 1852,

womit das Privilegium des Meyer Besch vom 12. Juni 1851 auf das zweite Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das Privilegium des Meyer Besch vom 12. Juni 1851 auf eine Erfindung und Verbesserung in der Verfertigung der Hohlmaße, auf die Dauer des zweiten Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

429.

Spis

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych dnia 28. Lipca 1852 udzielonych.

Przywilej, Ignacemu Kapferowi, kotlarzowi i fabrykantowi żelaznego naczynia kuchennego w Haag w Górnéj Austryi (nr. 88), nadany na wynalazek sposobu, jak żelazo wszelkiego rodzaju powléc ołowiem w każdéj grubości dowolnéj; — na rok jeden. Opis przywileju przechowuje się w c. k. Namiestnictwie w Lincu, gdzie go każdy przejrzéć może. Ze względu policyi zdrowia przeciw wykonywaniu tego przywileju żadna nie zachodzi przeszkoda, byle uprzywilejowanego powleczenia ołowiem nie używać przy wszystkich przedmiotach, które do przyrządzania lub przechowywania wiktuałów są przeznaczone (l. 5249—H.).

Przywilej, Boucherowi i Roseleurowi, właścicielom przywilejów w Paryżu, na ręce Jana Franciszka Józefa Demaresta w Wiédniu (Alservorstadt nr. 218), nadany na odkrycie i wynalazek nowego sposobu poléwania cyną wszelkich kruszców i nowego tymże sposobem wyrabianego fabrykatu pod nazwą „fonte argentine" (srebrolit); — na rok jeden. Wynalazek ten otrzymal we Francyi piętnastoletni patent, poczynający od dnia 26. Marca 1849. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5250—H.).

Przywilej, Franciszkowi Jaunerowi, c. k. nadwornemu rytownikowi w Wiédniu (w mieście nr. 1157), nadany na wynalazek prasy (o dźwigni) przydatnéj szczególnie do pieczętowania na sucho, która za najlżejszém pociśnieniem wydać może najdokładniejsze odciski, i wiele czasu oszczędza; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5334—H.).

Przywilej, Aloizemu Sabelowi, miejskiemu stolarzowi w Wiédniu (Neubau nr. 44), na ręce A. Heinricha, sekretarza przy niższo-austryjackiém towarzystwie przemysłowém w Wiédniu, nadany na wynalazek sposobu, jak nadawać właściwe cieniowanie prostemu drzewu wszelkiego rodzaju i różnych rozmiarów, przezco wyrabiać można wszelkie desenie na oko plastyczne; — na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5335—H.).

Przywilej, Szymonowi Marthowi, maszyniście z Botzen, zamieszkałemu w Wiédniu (Wieden nr. 915), nadany na wynalazek sposobu używania ptaków i innych źwiérząt żyjących za motorów do naciągania sprężyn albo wahadeł u zegarów ściennych i stołowych; — na rok jeden. Opis przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 5337—H.).

429.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 28. Juli 1852 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Ignaz Kapfer, Kupferschmiede und Eisenkochgeschirr-Fabrikanten in Haag in Ober-Oesterreich (Nr. 88), auf eine Erfindung, jede Gattung Eisen in jeder beliebigen Dicke zu verbleien; auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. Statthalterei in Linz zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sanitätsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums unter der Bedingung kein Bedenken entgegen, daß die privilegirte Verbleiung an allen jenen Objekten, welche zur Bereitung oder Aufbewahrung von Nahrungsgegenständen bestimmt sind, nicht angewendet werde (Z. 5249—H.).

Dem Boucher und Rosleur, Privilegiums-Inhabern in Paris, durch Jean François Joseph Demarest in Wien (Alservorstadt Nr. 218), auf die Entdeckung und Erfindung eines neuen Verfahrens zur Verzinnung von was immer für Metallen und eines durch dieses Verfahren entstehenden neuen Produktes, unter dem Namen „Fonte Argentine“ (Silberguß); — auf Ein Jahr. In Frankreich ist diese Erfindung seit 26. März 1849 auf fünzehn Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 5250—H.).

Dem Franz Jauner, k. k. Hofgraveur in Wien (Stadt Nr. 1157), auf die Erfindung einer Hebelpresse besonders zum Trockensiegeln, womit bei dem leisesten Drucke die schärfsten Abdrücke geliefert werden können, und eine bedeutende Zeitersparung erzielt werde; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 5334—H.).

Dem Alois Sabel, bürgerlichen Tischler in Wien (Neubau Nr. 44), durch A. Heinrich, Sekretär des niederösterreichischen Gewerbevereines in Wien, auf die Erfindung eines Verfahrens, dem schlichten Holze jeder Gattung und von verschiedener Dimension seine eigenthümliche Schattirung zu geben, wodurch alle Arten Desseins plastisch scheinend erzeugt werden können; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 5335—H.).

Dem Simon Marth, Maschinisten aus Botzen, wohnhaft in Wien (Wieden Nr. 915), auf eine Erfindung zum Aufziehen der Federn oder Gewichte bei Wand- und Stockuhren, Vögel und andere lebenden Thiere als Motor anzuwenden; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 5337—H.).

Przywilej, Karolowi Schipperowi, fabrykantowi wyrobów jedwabnych w Wiédniu (Gumpendorf nr. 224), nadany na ulepszenie w wyrabianiu jedwabnéj felpy na kapelusze, przezco nowym sposobem tkania usuwa się zupełnie paski, które dotąd w felpie było widać; — na lat dwa. Opis przywileju przechowany jest w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 5338—H.).

Przywilej, Karolowi Henrykowi Trebsdorfowi, kupcowi z Mühlhauzy w Turyngii, zamieszkałemu w Wiédniu (Wieden nr. 348), nadany na wynalazek nowego środka do umywania się i prania „masłem mydlaném" zwanego; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5339—H.).

Przywilej, Jérzemu Chikwaremu, prywatyzującemu w Gaudencdorfie pod Wiédniem (nr. 159), nadany na wynalazek i ulepszenie w wyrabianiu płynnego indigo (carmin); — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5340—H.).

Przywilej, Franciszkowi Riksnerowi, urzędnikowi w Wiédniu (Landstrasse nr. 451), na ręce Dra. Karola Eckla, nadwornego i sądowego adwokata w Wiédniu (w mieście nr. 940), nadany na ulepszenie żniwiarki, zapomocą którego powiększa się dostatecznie odpór źdźbła przeciw rzezakowi, również nadaje się maszynie saméj ruch spokojny i pewny; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5341—H.).

Przywilej, Wilhelmowi Rambachowi, upoważnionemu bronzownikowi w Wiédniu (Strozzischer Grund nr. 33), nadany na ulepszenie w wyrabianiu srebrnych robót lanych i wyciskanych; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5342—H.).

Przywilej, Franciszkowi, Michałowi, Augustowi, Józefowi i Jakóbowi braciom Thonetom w Wiédniu (w Gumpendorf nr. 369), nadany na wynalazek nadawania drzewu wszelkich dowolnych nagięć i kształtów w różnym kierunku, za pomocą rozcinania i sklejania; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5343—H.).

Przywilej, Jérzemu Romingowi, cywilnemu inżynijerowi w Wiédniu (na Leopoldstadt nr. 591), na ręce A. Heinricha, niższo-austryjackiego sekretarza towarzystwa przemysłowego w Wiédniu, nadany na wynalazek przyrządu do wyduszania pozostałości klarowania i czyszczenia przy fabrykacyi cukru burakowego i rafineryi; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5448—H.).

Przywilej, Gustawowi Pastorowi, dyrektorowi hamerni Jana Cockerilla w Seraing w Belgii, na ręce Wolfa Bendera, c. k. inżynijera w Wiédniu (Landstrasse nr. 58), nadany na wynalazek robienia stali lanéj z wyrabianego nowym

Dem Carl Schipper, Seidenzeug-Fabrikanten in Wien (Gumpendorf Nr. 224), auf die Verbesserung in der Erzeugung von Seidenhutfelbel (Felper), wobei durch eine neue Webart die Streifen, welche sonst in demselben sichtbar waren, gänzlich beseitiget werden; — auf zwei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsichtin Aufbewahrung (Zahl 5338—H.).

Dem Karl Heinrich Trebsdorf, Kaufmanne aus Mühlhausen in Thüringen, wohnhaft in Wien (Wieden Nr. 348), auf die Erfindung eines neuen Waschmittels, „Seifenbutter" genannt; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Zahl 5339—H.).

Dem Georg Chikwary, Privatier in Gaudenzdorf bei Wien (Nr. 159), auf die Erfindung und Verbesserung in der Erzeugung des flüssigen Indigo (carmin); — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 5340—H.).

Dem Franz Rixner, Beamten in Wien (Landstrasse Nr. 451), durch Dr. Karl Eckel, Hof- und Gerichtsadvokaten in Wien (Stadt Nr. 940), auf eine Verbesserung an den Getreide-Mähmaschinen, wodurch der Widerstand der Halme gegen den schneidenden Theil hinreichend vermehrt und der Maschine selbst eine ruhige, sichere Führung verschafft werde; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Zahl 5341—H.).

Dem Wilhelm Rambach, befugten Bronzearbeiter in Wien (Strozzischer Grund Nr. 33), auf eine Verbesserung in der Erzeugung gegossener und gepreßter Silberarbeiten; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 5342—H.).

Den Gebrüdern Franz, Michael, August, Joseph und Jakob Thonet in Wien (Gumpendorf Nr. 369), auf die Erfindung, dem Holze durch das Zerschneiden und Wiederzusammenleimen jede beliebige Biegung und Form in verschiedener Richtung zu geben; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 5343—H.).

Dem Georg Roming, Zivil-Ingenieur in Wien (Leopoldstadt Nr. 591), durch A. Heinrich, Sekretär des niederösterreichischen Gewerbevereines in Wien, auf die Erfindung eines Apparates zur Auspressung der Klärungs- und Läuterungsrückstände bei der Rübenzuckerfabrikazion und Raffinerie; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 5448—H.).

Dem Gustav Pastor, Direktor der John Cockerill'schen Gewerkschaft in Seraing in Belgien, durch Wolf Bender, k. k. Ingenieur in Wien (Landstrasse Nr. 58), auf die Erfindung, den Gußstahl aus dem durch ein neues Verfahren erzeugten Puddeleisen,

sposobem żelaza pudlowanego, a to z dodatkiem, lub bez dodatku substancyj węglanych; — na lat dziesięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5449—H.).

Baumgartner m. p.

430.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 3. Sierpnia 1852,

z ogłoszeniem, jako przywilej Henryka Ujhely z dnia 21. Czerwca 1852 przeszedł na własność Adolfa Spetla.

Według doniesienia c. k. niższo-austryjackiego Namiestnictwa przeszedł na własność Adolfa Spetla przywilej, Henrykowi Ujhely dnia 21. Czerwca 1852 nadany na ulepszenie w fabrykacyi (wyrabianiu) waty.

Baumgartner m. p.

431.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych dnia 4. Sierpnia 1852 nadanych.

Przywilej, Gustawowi Pastorowi, dyrektorowi hamerni Johna Cockerilla w Seraing w Belgii, na ręce Wolfa Bendera, c. k. inżynijera w Wiédniu (Landstrasse nr. 58), nadany na wynalazek sposobu, jak przenieść ruch dwóch cylindrów parowych na dwie główne osie poruszające lokomotywów członkowanych, i jak je połączyć; — na lat dziesięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5450—H.).

Przywilej, Wacławowi Güntherowi, właścicielowi fabryki, i Janowi Zehowi, konstruktorowi w Wiener-Neustadt, nadany na ulepszenie konstrukcyi pomp parowych dla lokomotywów, maszyn okrętowych i kotłów do miejsca przykutych; — na rok jeden. Opis przywileju znajduje się w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 5451—H.).

Przywilej, Karolowi Goodyearowi w Newhaven w Ameryce, na ręce Antoniego Tichego, prywatyzującego w Wiédniu (w mieście nr. 1097), nadany na ulepszenia w wyrabianiu butów, trzewików, kaloszów i tym podobnych artykułów; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5452—H.).

Przywilej, Filipowi Poirierowi de St. Charles, inżynijerowi w Londynie, na ręce Fryderyka Rödigera w Wiédniu (St. Ulrich nr. 50), nadany na wynalazek maszyny do mechanicznego wyrabiania typów czyli czcionek, winiet i innych ozdób, używanych w drukarstwie, introligatorstwie i t. d.; — na lat dwa. Opis

und zwar mit oder ohne Zusatz kohlenartiger Substanzen zu erzeugen; — auf zehn Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 5449—H.).

Baumgartner m. p.

430.

Erlaß des Handelsministeriums vom 3. August 1852,

womit die Uebertragung des dem Heinrich Ujhely am 21. Juni 1852 verliehenen Privilegiums an Adolph Spettl kundgemacht wird.

Laut einer Anzeige der k. k. niederösterreichischen Statthalterei ist das dem Heinrich Ujhely verliehene Privilegium vom 21. Juni 1852, auf eine Verbesserung in der Fabrikazion der Watta, in das Eigenthum des Adolph Spettl übergegangen.

Baumgartner m. p.

431.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 4. August 1852 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Gustav Pastor, Direktor der John Cockerill'schen Gewerkschaft in Seraing in Belgien, durch Wolf Bender, k. k. Ingenieur in Wien (Landstrasse Nr. 58), auf die Erfindung, die Bewegung zweier Dampfzylinder auf zwei Haupttriebachsen gegliederter Lokomotive zu übertragen und zu verbinden; — auf zehn Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 5450—H.).

Dem Wenzel Günther, Fabriksbesitzer, und Johann Zech, Konstrukteur in Wiener-Neustadt, auf eine Verbesserung in der Konstrukzion der Dampfpumpen für Lokomotive, Schiffsmaschinen und stazionäre Kessel; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 5451—H.).

Dem Charles Goodyear, in Newhaven in Amerika, durch Anton Tichy, Privatier in Wien (Stadt Nr. 1097), auf Vebesserungen in der Erzeugung von Stiefeln, Schuhen, Ueberschuhen und derlei Artikeln; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 5452—H.).

Dem Philipp Poirier de St. Charles, Ingenieur in London, durch Friedrich Rödiger in Wien (St. Ulrich Nr. 50), auf die Erfindung einer Maschine zur mechanischen Erzeugung der Typen oder Lettern, Vignetten und anderer Verzierungen, welche in der Buchdruckerei, Buchbinderei u. s. w. verwendet werden; — auf zwei Jahre.

przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 5453—H.).

Przywilej, Wacławowi Güntherowi, właścicielowi fabryki lokomotywów w Wiener-Neustadt, nadany na ulepszenie konstrukcyi rury podmuchowéj przy lokomotywach; — na rok jeden. Opis przywileju przechowany jest w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 5454—H.).

Przywilej, Ferdynandowi Burgettowi, zarządzcy c. k. wyłącznie uprzywilejowanego młyna parowego w Wiédniu (am Schütt nr. 62), nadany na wynalazek maszyn do wyłuskiwania, dzielenia na części i zaokrąglania jęczmienia; — na lat dziesięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5455—H.).

Przywilej, Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi, dyrektorowi administracyi w Wiédniu (w mieście nr. 785), nadany na odkrycie i ulepszenie w apretowaniu z prostym włosem wszystkich wałkowanych, sukiennych, lub innych materyj wełnianych; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5471—H.).

Przywilej, Fryderykowi Pagetowi w Wiédniu (Wieden nr. 151), nadany na wynalazek sposobu użycia porfiru-rogokamienia (Hornstein) (Elvan albo Frestone) do fabrykacyi szkła, porcelany, masy kamiennéj, towarów glinianych i sztucznych kamieni; — na rok jeden. Opis przywileju znajduje się w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie przechowany, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 5472—H.).

Przywilej, Rudolfowi Vogelowi, c. k. podżupkowi w Joachimsthal, na ręce Dra. Józefa Neumanna, nadwornego i sądowego adwokata w Wiédniu, nadany na wynalazek maszyny do oddzielania ciał stosunkowo cięższych od lekszych; — na lat dwa. Opis przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 5473—H.).

Przywilej, Jérzemu Enslinowi, upoważnionemu stolarzowi fortepianów w Wiédniu (w mieście nr. 729), na ręce Józefa Bartscha, ajenta cywilnego tamże (w mieście nr. 730), nadany na wynalazek tak zwanego fortepianu maszynowego, który nie rozstraja się w żadnym klimacie, i w żadnym stanie powietrza, tudzież nie podlega zsychaniu się drzewa; — na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5474—H.).

Przywilej, Janowi Schabratzkiemu, miejskiemu majstrowi garncarskiemu, i Fryderykowi Pfobowi, technikowi w Glognitz (nr. 76), nadany na ulepszenie konstrukcyi pieców pokojowych; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5475—H.).

Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 5453—H.).

Dem Wenzel Günther, Lokomotiv-Fabriksinhaber in Wiener-Neustadt, auf eine Verbesserung in der Konstrukzion der Blasröhre bei Lokomotiven; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 5454—H.).

Dem Ferdinand Burgett, Dirigenten der k. k. ausschließend privilegirten Dampfmühle in Wien (am Schütt Nr. 62), auf die Erfindung von Maschinen zum Schälen, Theilen und Rollen der Gerste; — auf zehn Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 5455—H.).

Dem Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungsdirektor in Wien (Stadt Nr. 785), auf die Entdeckung und Verbesserung in der Appretur mit geradem Haare bei allen gewalkten tuchartigen oder anderen Wollstoffen; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 5471—H.).

Dem Friedrich Paget, in Wien (Wieden Nr. 151), auf die Erfindung, den Hornstein-Porphyr (Elvan oder Frestone) zur Fabrikazion von Glas, Porzellain, Steingut, Thonwaaren und künstlichen Steinen zu verwenden; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 5472—H.).

Dem Rudolph Vogel, k. k. Hüttenmeister in Joachimsthal, durch Dr. Joseph Neumann, Hof- und Gerichtsadvokaten in Wien, auf die Erfindung einer Maschine, um spezifisch schwerere Körper von leichteren zu trennen; — auf zwei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 5473—H.).

Dem Georg Enslin, befugten Fortepiano-Verfertiger in Wien (Stadt Nr. 729), durch Joseph Bartsch, Zivilagenten in Wien (Stadt Nr. 730), auf die Erfindung eines sogenannten Maschinen-Fortepiano, welches in jedem Klima und unter allen Witterungsverhältnissen stimmhältig bleibe, und dem Holzschwinden nicht ausgesetzt sei; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 5474—H.).

Dem Johann Schabratzky, bürgerlichen Hafnermeister, und Friedrich Pfob, Techniker in Gloggnitz (Nr. 76), auf die Verbesserung in der Konstrukzion der Zimmeröfen; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 5475—H.).

Przywilej, Maciejowi Burgerowi, właścicielowi przywileju w Wiédniu (Brigittenau nr. 66), nadany na ulepszenie uprzywilejowanych dnia 11. Czerwca 1847 cementowych farb olejnych; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5532—H.).

Baumgartner m. p.

432.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 4. Sierpnia 1852,

którém przywilej Karola Huffzkiego z dnia 12. Lipca 1847 na rok szósty przedłużono.

Ministeryjum handlu uznało się spowodowaném, przywilej Karolowi Huffzkiemu dnia 12. Lipca 1847 nadany na ulepszenie sposobu formowania dachówek we wszystkich rozmiarach zapomocą bardzo pojedynczéj, korzystnéj i niedrogiéj formy cegielnéj, przedłużyć na rok szósty.

Baumgartner m. p.

433.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 4. Sierpnia 1852,

którém ogłoszono doniesienie, iż Maurycy Danglowitz przywilej sobie na dniu 13. Maja 1852 udzielony, ustąpił na własność Leopoldowi Judzie Lewitowi.

Ministeryjum handlu przyjęło do wiadomości, i zapisało doniesienie, iż Maurycy Danglowitz, czeladnik szmuklerski w Pradze, przywilej sobie dnia 13. Maja 1852 nadany na wynalazek nowego przyrządu do wyrabiania guzików szmuklerskich, odstąpił na własność Leopoldowi Judzie Lewitowi.

Baumgartner m. p.

434.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 4. Sierpnia 1852,

którém przywilej Wawrzyńcowi Baumgärtel dnia 22. Lipca 1844 piérwotnie nadany, a potém na własność Franciszka Göbla przelany, na dalsze dwa lata przedłużono.

Ministeryjum handlu widziało się spowodowaném, przywilej Wawrzyńcowi Baumgärtelowi dnia 22. Lipca 1844 piérwotnie nadany, a potém na własność Franciszka Göbla, c. k. inżynijera-asystenta w Cilli przelany, opiéwający na wynalazek przyrządu do cylindrowych, tudzież innych podwójnie lub pojedynczo działających miechów (poddymek) stemplowych wszelkiego rodzaju, na dalsze dwa lata, t. j. na rok dziewiąty i dziesiąty przedłużyć.

Baumgartner m. p.

Dem Mathias Burger, Privilegiumsbesitzer in Wien (Brigittenau Nr. 66), auf die Verbesserung der am 11. Juni 1847 privilegirten Zement-Oelfarben; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 5532—H.).

Baumgartner m. p.

432.

Erlaß des Handelsministeriums vom 4. August 1852,

womit das Privilegium des Karl Huffzky vom 12. Juli 1847 auf das sechste Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das Privilegium des Karl Huffzky, vom 12. Juli 1847, auf die Verbesserung, Dachziegeln mittelst einer sehr einfachen, vortheilhaften und nicht kostspieligen Ziegelform, die aus Holz und Eisen besteht, in allen Dimensionen zu formen, auf die Dauer des sechsten Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

433.

Erlaß des Handelsministeriums vom 4. August 1852,

womit die Anzeige, daß Moritz Danglowitz das ihm am 13. Mai 1852 ertheilte Privilegium an Leopold Juda Lewit zedirt habe, kundgemacht wird.

Das Handelsministerium hat die Anzeige, daß Moritz Danglowitz, Posamentierergeselle in Prag, das ihm am 13. Mai 1852, auf die Erfindung einer neuen Vorrichtung zur Erzeugung von Posamentierknöpfen ertheilte Privilegium an Leopold Juda Lewit zedirt habe, zur Wissenschaft und in Vormerkung genommen.

Baumgartner m. p.

434.

Erlaß des Handelsministeriums vom 4. August 1852,

womit das ursprünglich dem Lorenz Baumgärtel verliehene und seither in das Eigenthum des Franz Göbl übergegangene Privilegium vom 22. Juli 1844, auf die weitere Dauer von zwei Jahre verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das ursprünglich dem Lorenz Baumgärtel verliehene und seither in das Eigenthum des Franz Göbl, k. k. Ingenieur-Assistenten in Cilli übergegangene Privilegium vom 22. Juli 1844, auf die Erfindung einer Vorrichtung an allen Gattungen von Zylinder- und anderen doppelt oder einfach wirkenden Kolbengebläsen, auf die weitere Dauer von zwei Jahren, d. i. des neunten und zehnten Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

435.
Spis
wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych dnia 8. Sierpnia 1852 nadanych.

Przywilej, Józefowi Schillerowi, miejskiemu majstrowi stolarskiemu i właścicielowi domu w Wiédniu (Schottenfeld nr. 311), nadany na ulepszenie maszyny żakwardowéj do wyrabiania wzorków z figurami na wstęgach, materyjach jedwabnych, materyjach na meble i bieliźnie stołowéj, przyczém maszyna ta przez zmniejszone tarcie mniejszą siłą może być poruszona i użyta, dalej z powodu ruchu o wiele ulżonego nie rwie sznurowania, a nareście wyrabiać może znacznie ciensze, a zatém i tańsze karty deseniowe bez niebezpieczeństwa przekłówania lub przedzierania tychże; — na lat trzy. Opis przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 5533—H.).

Przywilej. Fryderykowi Weberbeckowi, używającemu firmy Jana Jakóba Weberbecków, iglarzowi i kupcowi w Bregencyi, nadany na wynalazek kruszcowych tablic do pisania; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5604—H.).

Przywilej, Józefowi Guioniemu, dyrektorowi drukarskiego zakładu Vassali w Medyjolanie, zamieszkałemu tamże (al Lentazio nr. 4240), na wynalazek młocarni z koniczncmi zębami; — na lat pięć. Opis przywileju przechowuje się w c. k. Namiestnictwie w Medyjolanie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 5640—H.).

Przywilej, Szczęsnemu Freisauffowi de Neudegg, c. k. kapitanowi pensyjonowanemu, kawalerowi c. k. orderu Leopolda, tudzież arcyksiążęcego Lukajskiego orderu św. Ludwika, w Wiédniu (Jägerzeile nr. 50), nadany na wynalazek pojedynczego, do każdego lokomotywu przystosować się dającego przyrządu do odgartywania wszelkich zapór na żelaznych kolejach, których przyczyną bywa mgła, gołoledź, lekki śnieg i w ogólności wilgoć; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5690 A—H.).

Przywilej, Szczęsnemu Freisauffowi de Neudegg, w Wiédniu (Jägerzeile nr. 50), c. k. kapitanowi na pensyi, kawalerowi c. k. orderu Leopolda i arcyksiążęco-lukajskiego orderu św. Ludwika, nadany na wynalazek przyrządu do pożytecznego użycia paliwa przy lokomotywach; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5690 B—H.).

Przywilej, Szczęsnemu Freisauffowi de Neudegg, w Wiédniu (Jägerzeile nr. 50), c. k. kapitanowi na pensyi, kawalerowi c. k. orderu Leopolda i arcy-

435.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 8. August 1852 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Joseph Schiller, bürgerlichen Tischlermeister und Hausinhaber in Wien (Schottenfeld Nr. 311), auf die Verbesserung der Jacquardmaschine zur Darstellung figurirter Muster an Bändern, Seidenzeugen, Möbelstoffen und Tischzeugen, wobei diese Maschine durch Verminderung der Reibung mit weniger Kraftaufwand sich in Bewegung setzen und gebrauchen lasse, ferner durch einen viel leichteren Gang derselben die Schnürung nicht reiße, und endlich bei derselben viel dünnere und daher wohlfeilere Desseinkarten gewonnen werden können, ohne das Durchstechen und Zerreißen derselben befürchten zu müssen; — auf drei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 5533—H.).

Dem Friedrich Weberbeck, unter der Firma: Johann Jakob Weberbeck, Nadelfabrikanten und Handelsmanne in Bregenz, auf die Erfindung von Schreibtafeln aus Metall; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 5604—H.).

Dem Giuseppe Guioni, Direktor der typographischen Anstalt Vassali in Mailand, wohnhaft in Mailand (al Lentazio Nr. 4240), auf die Erfindung einer Getreide-Dreschmaschine mit konischen Zapfen; — auf fünf Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. Statthalterei in Mailand zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 5640—H.).

Dem Felix Freisauff von Neudegg, k. k. Hauptmanne in Pension, Ritter des k. k. Leopold- und des herzoglichen Lucca'schen St. Ludwig-Ordens, in Wien (Jägerzeile Nr. 50), auf die Erfindung einer einfachen, an jeder Lokomotive leicht anzubringenden Vorrichtung, um auf Eisenbahnen alle Hemmnisse zu beseitigen, welche durch Nebel, Glatteis, einen leichten Schneefall, sowie überhaupt durch die Nässe veranlaßt werden; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 5690 A.—H.).

Dem Felix Freisauff von Neudegg, k. k. Hauptmanne in Pension, Ritter des k. k. Leopold- und des herzoglichen Lucca'schen St. Ludwig-Ordens, in Wien (Jägerzeile Nr. 50), auf die Erfindung einer Vorrichtung zur nutzbringenden Verwendung des Brennstoffes bei Lokomotiven; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 5690 B.—H.).

Dem Felix Freisauff von Neudegg, k. k. Hauptmanne in Pension, Ritter des k. k. Leopold- und des herzoglichen Lucca'schen St. Ludwig-Ordens, in Wien (Jäger-

książęco-lukajskiego orderu św. Ludwika, nadany na wynalazek przyrządu, którym siła adhezyi lokomotywu nie tylko za użyciem łańcucha nieskończonego, ale téż i bez niego spotęgować da się do takiego stopnia, izby wystarczyła największéj sile pędnéj lokomotywu; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5690 C—H.).

Przywilej, Fryderykowi Rödigerowi w Wiédniu (St. Ulrich nr. 50), nadany na ulepszenie sposobu przenoszenia deseniów na materyje i tkaniny wszelkiego rodzaju, tudzież aparatów do tego należących; — na rok jeden. Opis przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 5736—H.).

Przywilej, Jakubowi Leschenowi, mechanikowi, i Jakubowi Prokopowiczowi, maszyniście-ślusarzowi w Wiédniu, na ręce Dra. Józefa Bartscha, ajenta cywilnego w Wiédniu (w mieście nr. 730), na ulepszenie konstrukcyi osi do smarowania olejem, przezco zabezpieczają się od kurzu i brudu, dostają równą tęgość wszędzie, a przyczém z przodu zamyka się puszka; — na rok jeden. Opis przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 5758—H.).

Przywilej, Henrykowi Bessemerowi, cywilnemu inżynijerowi w Londynie, na ręce Dra. Józefa de Winiwartera, nadwornego i sądowego adwokata w Wiédniu, nadany na wynalazek nowéj panwi próżniowéj, użyć się dającéj w fabrykacyi cukru; — na rok jeden. Opis przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 5779—H.).

Przywilej, Karolowi Henrykowi Trebsdorfowi, kupcowi w Mühlhauzie w Turyngii, bawiącemu obecnie w Wiédniu (Wieden nr. 348), nadany na ulepszenie grempli do czyszczenia bawełny i wełny; — na rok jeden. Opis przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 5881—H.).

Przywilej, Ferdynandowi Voglowi, majstrowi szewskiemu w St. Pölten (nr. 46), nadany na ulepszenie wyrobów szewskich, przezco też ochronić mogą zupełnie od zimna i wilgoci; — na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5882—H.).

Baumgartner m. p.

zeile Nr. 50), auf die Erfindung einer Vorrichtung, wodurch das Adhäsions-Vermögen einer Lokomotive nicht nur durch Anwendung einer Kette ohne Ende, sondern auch ohne dieselbe auf eine Höhe gesteigert werden könne, welche für die größte Kraftäußerung einer Lokomotive ausreichen dürfte; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 5690 C.—H.).

Dem Friedrich Rödiger, in Wien (St. Ulrich Nr. 50), auf Verbesserungen im Uebertragen von Desseins auf Stoffe oder Gewebe verschiedener Art und an den dazu gehörigen Apparaten; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 5736—H.).

Dem Jakob Leschen, Mechaniker, und Jakob Prokopowicz, Maschinenschlosser in Wien, durch Dr. Joseph Bartsch, Zivilagenten in Wien (Stadt Nr. 730), auf eine Verbesserung in der Konstrukzion der Oelachsen, wodurch selbe vor dem Eindringen von Staub und Schmutz gesichert seien, durchaus die gleiche Stärke erhalten, und wobei die Büchse von vorne geschlossen sei; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 5758 – H.).

Dem Henry Bessemer, Zivilingenieur in London, durch Dr. Joseph Winiwarter' Hof- und Gerichtsadvokaten in Wien, auf die Erfindung einer für die Zuckerfabrikazion verwendbaren neuen Vakuum-Pfanne; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 5779—H.).

Dem Karl Heinrich Trebsdorf, Kaufmanne zu Mühlhausen in Thüringen, derzeit in Wien (Wieden Nr. 348), auf eine Verbesserung an den Baum- und Schafwoll-Krämpeln; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 5881—H.).

Dem Ferdinand Vogel, Schuhmachermeister in St. Pölten (Nr. 46), auf die Verbesserung der Schuhmacherarbeiten, wodurch dieselben vollkommen vor Kälte und Nässe zu schützen im Stande seien; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 5882—H.).

Baumgartner m. p.

436.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 9. Sierpnia 1852,

mocą którego przedłużono przywilej Santa Ciana z dnia 28. Czerwca 1847 na rok szósty i siódmy, zaś braci Krachow z dnia 15. Lipca 1850 na rok trzeci i czwarty.

Ministeryjum handlu, przemysłowości i budowli publicznych uznało się spowodowaném, następujące przywileje na czas dalszy przedłużyć:

1. Przywilej, Santa Cianie, perfumownikowi w Tryjeście, dnia 28. Czerwca 1847 nadany na odkrycie w fabrykacyi galaretowéj pomady poziómkowéj (pomata gelatine di framboises); na rok szósty i siódmy.

2. Przywilej, braciom Krachom dnia 15. Lipca 1850 nadany na wynalazek materyi podwójnéj (drap d'Esquimos), która bez pomocy kauczuku, kleju, lub innego środka sklejającego z jednéj strony z wełny owczéj, z drugiéj zaś z wełny kóz angorskich tkana, na kształt futra wydaje się; — na rok trzeci i czwarty.

Baumgartner m. p.

437.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 10. Sierpnia 1852,

mocą którego przywilej, Karolowi Kuhnowi dnia 25. Maja 1847 piérwotnie nadany, następnie na własność Ryszarda Jana Aschera przelany, przedłuża się na rok szósty i siódmy.

Ministeryjum handlu uznało się spowodowaném, przywilej Karolowi Kuhnowi dnia 25. Maja 1847 piérwotnie nadany, a mocą ustępstwa z dnia 1. Marca 1850 na własność Ryszarda Jana Aschera przelany, opiéwający na wynalazek, odkrycie i ulepszenie krzesiw do tarcia, przedłużyć na rok szósty i siódmy.

Baumgartner m. p.

438.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 10. Sierpnia 1852,

którém ogłoszono, iż przywilej, Józefowi Swobodzie dnia 29. Grudnia 1851 nadany, przeszedł na własność Józefa Schweitzera.

Według oznajmienia c. k. niższo-austryjackiego Namiestnictwa, przywilej Józefowi Swobodzie dnia 29. Grudnia 1851 nadany na wynalazek nowego aparatu czyszczenia i chłodzenia do użycia w fabrykacyi gazu oświetlającego, przeszedł mocą dokumentu ustępstwa na własność Karola Schweitzera, miejskiego blacharza w Wiédniu.

Baumgartner m. p.

436.

Erlaß des Handelsministeriums vom 9. August 1852,

womit das Privilegium des Santa Cian vom 28. Juni 1847 auf das sechste und siebente Jahr, dagegen jenes der Gebrüder Krach vom 15. Juli 1850 auf das dritte und vierte Jahr verlängert wird.

Das Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten hat nachstehende Privilegien zu verlängern befunden:

1. Das Privilegium des Parfumeurs zu Triest Santa Cian vom 28. Juni 1847, auf eine Entdeckung in der Verfertigung einer gallertartigen Himbeeren-Pomade (pomáta gelatine di framboises), auf die Dauer des sechsten und siebenten Jahres.

2. Das Privilegium der Gebrüder Krach vom 15. Juli 1850, auf die Erfindung eines Doppelstoffes (drap d'Esquimos), der ohne Beihilfe von Kautschuk, Leim oder einem anderen Bindemittel auf einer Seite aus Schafwolle, auf der andern aus Angora-Ziegenhaaren gewebt, einem Pelzstoffe ähnlich sei, auf die Dauer des dritten und vierten Jahres.

Baumgartner m. p.

437.

Erlaß des Handelsministeriums vom 10. August 1852,

womit das dem Karl Kuhn verliehene und seither in das Eigenthum des Richard John Ascher übergegangene Privilegium vom 25. Mai 1847 auf das sechste und siebente Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das ursprünglich dem Karl Kuhn verliehene und mittelst Zession vom 1. März 1850 in das Eigenthum des Richard John Ascher übergegangene Privilegium vom 25. Mai 1847, auf die Erfindung, Entdeckung und Verbesserung von Reibfeuerzeugen, auf die Dauer des sechsten und siebenten Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

438.

Erlaß des Handelsministeriums vom 10. August 1852,

womit die Uebertragung des dem Joseph Swoboda verliehenen Privilegiums vom 29. Dezember 1851 in das Eigenthum des Karl Schweitzer kundgemacht wird.

Laut einer Anzeige der k. k. niederösterreichischen Statthalterei ist das dem Joseph Swoboda verliehene Privilegium vom 29. Dezember 1851, auf die Erfindung eines neuen Reinigungs- und Kühlapparates zur Bereitung des Leuchtgases, mittelst Zession in das Eigenthum des Karl Schweitzer, bürgerlichen Spenglermeisters in Wien, übergegangen.

Baumgartner m. p.

439.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 10. Sierpnia 1852,

którém przywileje Józefa Jüttnera z dnia 28. Czerwca i 4. Sierpnia 1847, tudzież z dnia 18. Lutego 1848 dla zaniechanego wykonywania tychże zgasłemi ogłasza się.

Następujące trzy przywileje Józefa Jüttnera ogłasza się zgasłemi dla zaniechanego wykonywania tychże:

1. Przywilej z dnia 28. Czerwca 1847, na wynalazek i ulepszenie maszyny do odłączania mąki od otrębów.

2. Przywilej z dnia 4. Sierpnia 1847, na wynalazek i ulepszenie w obrabianiu lnu i konopi; nakoniec

3. Przywilej z dnia 18. Lutego 1848, na wynalazek: 1) sposobu hamowania szybkiego ruchu u pociągów kolei żelaznéj, niemniéj wozów na drogach zwykłych zapomocą tarcia o koła lub osie, albo też o jedno i drugie razem; 2) w konstrukcyi czyli kształcie łańcuchów łączących, a 3) w kształcie tudzież użyciu sprężyn.

Dotyczące opisy przywilejów przechowują się obecnie w c. k. instytucie politechnicznym, gdzie je każdy przejrzéć może.

Baumgartner m. p.

440.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 11. Sierpnia 1852,

którém kilka przywilejów przedłużono na czas dalszy.

Ministeryjum handlu uznało się spowodowaném, przedłużyć następujące przywileje:

1. Przywilej, Karolowi Girardetowi dnia 8. Czerwca 1849 nadany na wynalazek ramek kruszcowych do cygarnic, pugilaresów, pudełek na rękawiczki, tudzież pudełek na rzeczy do robót damskich potrzebne (necessaires) i innych tego rodzaju przedmiotów; — na rok czwarty.

2. Przywilej, Adolfowi de Herz dnia 5. Lipca 1850 nadany na wynalazek maszyny z siłą odśrodkową do czyszczenia i klarowania cukru w formach; — na rok trzeci.

3. Przywilej, Kajetanowi Fohnowi dnia 10. Czerwca 1846 nadany na wynalazek aparatu do ogrzéwania maszyn parowych; — na rok siódmy i ósmy.

4. Przywilej, Franciszkowi Mayowi dnia 14. Lipca 1851 nadany na ulepszenie w wyrabianiu kapeluszów pilśnianych; — na rok drugi.

439.

Erlaß des Handelsministeriums vom 10. August 1852,

wodurch die Privilegien des Joseph Jüttner vom 28. Juni und 4. August 1847, dann vom 18. Februar 1848 wegen unterlassener Ausübung für erloschen erklärt werden.

Folgende drei Privilegien des Joseph Jüttner sind wegen Nichtausübung für erloschen erklärt worden:

1. Vom 28. Juni 1847, auf die Erfindung und Verbesserung einer Maschine zur Absonderung des Kernmehles von der Kleie;

2. Vom 4. August 1847, auf eine Erfindung und Verbesserung in der Zubereitung des Flachses und Hanfes, und

3. Vom 18. Februar 1848, auf eine Erfindung: 1. in der Art und Weise, die schnelle Bewegung der Eisenbahntrains, sowie auch der Wägen auf gewöhnlichen Strassen durch Reibung entweder an Rädern oder Achsen, oder an beiden zugleich zu hemmen; 2. in der Konstrukzion oder Form der Verbindungsketten, und 3. in der Form und Anwendung der Federn.

Die dießfälligen Privilegiumsbeschreibungen befinden sich nunmehr bei dem k. k. polytechnischen Institute zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung.

Baumgartner m. p.

440.

Erlaß des Handelsministeriums vom 11. August 1852,

womit mehrere Privilegien verlängert werden.

Das Handelsministerium hat nachstehende Privilegien zu verlängern befunden:

1. Das Privilegium des Charles Girardet vom 8. Juni 1849, auf die Erfindung von Metallrahmen zu Zigarren-Etuis, Geldtaschen, Handschuh-Casetten, Necessaires und anderen Gegenständen dieser Art, auf die Dauer des vierten Jahres.

2. Das Privilegium des Adolph von Herz vom 5. Juli 1850, auf die Erfindung einer Zentrifugalmaschine zum Reinigen und Klairiren der geformten Zucker, auf die Dauer des dritten Jahres.

3. Das Privilegium des Kajetan Fohn vom 10. Juni 1846, auf die Erfindung eines Heizapparates für Dampfmaschinen, auf die Dauer des siebenten und achten Jahres.

4. Das Privilegium des Franz May vom 14. Juli 1851, auf eine Verbesserung in der Fabrikazion der Filzhüte, auf die Dauer des zweiten Jahres.

5. Przywilej, Franciszkowi Mayowi dnia 14. Lipca 1851 nadany na ulepszenie w wachlowaniu sierści na kapelusze za pomocą cyrkulacyjnego wachlarza łukowego; — na rok drugi.

6. Przywilej, Franciszkowi Mauczce dnia 28. Czerwca 1847 nadany, a mocą deklaracyi połączenia z dnia 1. Grudnia 1850 na rzecz Julijusza i Karoliny Prugbergerów po połowie odstąpiony, opiéwający na wynalazek przyrządów do ogłoszeń i obwieszczeń; — na rok szósty i siódmy.

7. Przywilej, Janowi Seufertowi i Synowi dnia 23. Czerwca 1850 nadany na wynalazek maszyny, która używane dotąd wszystkie przy warsztatach tasiemkarskich maszyny do atłaskowania i prężenia zbędnemi czyni; — na rok trzeci i czwarty.

8. Przywilej, Franciszkowi Antoniemu Slowaczkowi i Wojciechowi Schacherlowi dnia 4. Sierpnia 1848 nadany na wynalazek i ulepszenie w wyrabianiu sztucznego i podwójnie rafinowanego gipsu do użycia na rolach i łąkach; — na rok piąty.

Baumgartner m. p.

441.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 12. Sierpnia 1852,

mocą którego przywilej Janowi Chrzcicielowi Lowatemu dnia 29. Marca 1842 nadany, a poźniéj na własność Franciszka Gajazzego przelany, na rok jedenasty i dwunasty przedłużono.

Ministeryjum handlu uznało się spowodowaném, Janowi Chrzcicielowi Lowatemu dnia 29. Marca 1842 piérwotnie nadany, następnie na własność Franciszka Gajazzego przelany przywilej, opiéwający na odkrycie i wynalazek nowego mechanizmu do szybkiego i taniego wyrabiania robót wypukłych na drzewie i skórze; — na dalsze dwa lata, to jest na rok jedenasty i dwunasty przedłużyć.

Baumgartner m. p.

442.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 16. Sierpnia 1852,

mocą którego przywilej Emanuelowi Wrzolikowi dnia 21. Lipca 1843 nadany, przedlużono na rok dziesiąty.

Ministeryjum handlu uznało się spowodowaném, przywilej Emanuelowi Wrzolikowi dnia 21. Lipca 1843 nadany na wynalazek nowego przyrządu do pompowania wody na dowolną wysokość bez rusztowania pompowego, przedłużyć na rok dziesiąty.

Baumgartner m. p.

5. Das Privilegium des Franz May vom 14. Juli 1851, auf die Verbesserung im Fachen der Haare zur Erzeugung der Hüte mittelst eines Zirkulazionsfachbogens, auf die Dauer des zweiten Jahres.

6. Das dem Franz Mauczka verliehene, und laut Einverleibungs-Erklärung ddo. Wien am 1. Dezember 1850 an Julius und Karoline Prugberger zur Hälfte abgetretene Privilegium vom 28. Juni 1847, auf die Erfindung von Vorrichtungen für Ankündigungen und Kundmachungen, auf die Dauer des sechsten und siebenten Jahres.

7. Das Privilegium des Johann Seufert und Sohn vom 23. Juni 1850, auf die Erfindung einer Maschine, welche alle bisher an den Bandmühlstühlen in Anwendung gewesenen Atlas-Maschinen und Schnellbäume entbehrlich mache, auf die Dauer des dritten und vierten Jahres.

8. Das Privilegium des Franz Anton Slowazek und des Adalbert Schacherl vom 4. August 1848, auf die Erfindung und Verbesserung in der Erzeugung des künstlich präparirten und doppolt raffinirten Feld- und Wiesen-Gypses, auf die Dauer des fünften Jahres.

Baumgartner m. p.

441.

Erlaß des Handelsministeriums vom 12. August 1852,

womit das dem Johann Baptist Lovati verliehene, und seither in das Eigenthum des Franz Gajazzi übergegangene Privilegium vom 29. März 1842, auf die weitere Dauer des eilften und zwölfteu Jahres verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das ursprünglich dem Johann Baptist Lovati verliehene, und seither in das Eigenthum des Franz Gajazzi übergegangene Privilegium vom 29. März 1842, auf die Entdeckung und Erfindung eines neuen Mechanismus, um in Holz und Leder schnell und wohlfeil Relief-Arbeiten darzustellen, auf die weitere Dauer von zwei Jahren, d. i. des eilften und zwölften Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

442.

Erlaß des Handelsministeriums vom 16. August 1852,

womit das Privilegium des Emanuel Wrzolik vom 21. Juli 1843 auf das zehnte Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das Privilegium das Emanuel Wrzolik vom 21. Juli 1843, auf die Erfindung einer neuen Wasserhebungs-Vorrichtung ohne Pumpengestänge für jede Höhe, auf die Dauer des zehnten Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

443.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych dnia 18. Sierpnia 1852 nadanych.

Przywilej, Karolowi i Teodorowi Krausom, mechanikom wiédeńskim (Weissgärber nr. 124), nadany na wynalazek nowéj maszyny tokarskiéj do wyrabiania wszelkich gatunków robót okrągłych wydrążonych, tudzież należącego do téj maszyny przyrządu, do poprzedniego zaokrąglania materyjału użyć się mającego; — na lat trzy. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5883—H.).

Przywilej, Franciszkowi Leebowi, obywatelowi miejskiemu i majstrowi kotlarskiemu w Eisenstadt na Węgrzech, nadany na ulepszenie pieca zawsze pełnym zwanego, który po całych tygodniach może być utrzymywanym w paleniu i zarzeniu; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5884—H.).

Przywilej, Bernardowi Schäfferowi i Krystynowi Fryderykowi Budenbergowi, właścicielowi fabryki maszyn w Magdeburgu, na ręce Józefa Petrofskiego, urzędnika przy c. k. uprzywilejowanéj wiédeńsko-gloggnickiéj kolei żelaznéj w Wiédniu (Schaumburgergrund nr. 48), nadany na wynalazek sikawki nowym i szczególnym sposobem urządzonéj, przydatnéj najbardziéj do gaszenia ognia; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5885—H.).

Przywilej, Franciszkowi Skali, miejskiemu kupcowi wiédeńskiemu (Mariahilf nr. 63), i Janowi Skali, doktorowi teologii tamże (Matzleinsdorf nr. 1), nadany na wynalazek, którym kieruje się nalezycie siłę parową lokomotywu na koła pędne nowo urządzone, a zapomocą tychże na całą masę lokomotywu; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względu bezpieczeństwa publicznego nic nie przeszkadza wykonywaniu przywileju tego, byle zachowywano ostrożności, przy maszynach parowych prawem przepisanych (l. 5886—H.).

Przywilej, J. Nawratilowi, radzcy gospodarczemu w Wiédniu (Laimgrube nr. 165), nadany na wynalazek pewnej materyi palnéj z mazi węgli kamiennych z innemi częściami składowemi zmieszanéj; — na lat trzy. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5988—H.).

Przywilej, Janowi Scottowi Lilie, kawalerowi orderu Bath w Londynie, na ręce Franciszka Ksawerego Derpowskiego w Wiédniu (Josefstadt nr. 50), nadany na wynalazek nowego sposobu robienia lub pokrywania dróg, trotoarów, podłóg, murów, kolei żelaznych i innych płaszczyzn; — na rok jeden. Opis przywileju ku wolnemu dla każdego wglądowi przechowany jest w c. k. niższoaustryjackiém Namiestnictwie (l. 5989—H.).

443.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 18. August 1852 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Karl und Theodor Kraus, Mechaniker in Wien (Weißgärber Nr. 124), auf die Erfindung einer neuen Maschinen-Drehbank zur Erzeugung aller Gattungen runder hohlgedrehter Arbeiten und eines dazu gehörigen Apparates, zum vorläufigen Abrunden des zu verarbeitenden Materiales; — auf drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 5883—H.).

Dem Franz Leeb, Bürger und Kupferschmiedmeister in Eisenstadt in Ungarn, auf die Verbesserung eines sogenannten Füllofens, welcher wochenlang im Brennen und Erglühen erhalten werden könne; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 5884—H.).

Dem Bernhard Schäffer und Christian Friedrich Budenberg, Maschinenfabriksbesitzer in Magdeburg, durch Joseph Petrofsky, Beamten der k. k. privilegirten Wien-Gloggnitzer Eisenbahn in Wien (Schaumburgergrund Nr. 48), auf die Erfindung einer neu und eigenthümlich konstruirten Spritze, welche besonders zum Löschen des Feuers anwendbar sei; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Zahl 5885—H.).

Dem Franz Skala, bürgerlichen Handelsmanne in Wien (Mariahilf Nr. 63), und Johann Skala, Dr. der Theologie in Wien (Matzleinsdorf Nr. 1), auf die Erfindung, einen richtigen Angriff der Dampfkraft der Lokomotive auf neu konstruirte Triebräder, und mittelst derselben auf die Gesammtmasse des Lokomotivkörpers zu erzielen; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums bei Anwendung der gesetzlichen Sicherheitsmaßregeln bei Dampfmaschinen kein Bedenken entgegen (Z. 5886—H.).

Dem J. Nawratil, Wirthschaftsrathe in Wien (Laimgrube Nr. 165), auf eine Erfindung in der Erzeugung eines Brennstoffes aus Steinkohlen-Theer unter Beimischung anderer Bestandtheile; — auf drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 5988—H.).

Dem John Scott Lilie, Ritter des Bath-Ordens in London, durch Franz Xaver von Derpowsky in Wien (Josephstadt Nr. 50), auf die Erfindung eines neuen Verfahrens, die Fahrstrassen, Trottoirs, Fußböden, Mauern, Eisenbahnen und andere Flächen anzulegen oder zu bedecken; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 5989—H.).

Przywilej, Maurycemu Danglowitzowi, fabrykantowi guzików szmuklerskich w Pradze (nr. 859—1), nadany na wynalazek maszyny do wyrabiania wszelkich robót szmuklerskich; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 6122—H.).

Przywilej, Adamowi M. Grünbergowi w Wiédniu (Leopoldstadt im Schöllerhof), nadany na wynalazek używania do publicznych ogłoszeń kopert listowych i wszelkich okładek; — na rok jeden. Opis przywileju ku wolnemu dla każdego wglądowi przechowany jest w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie (l. 6178—H.).

Przywilej, doktorowi Antoniemu Schmidtowi, c. k. radzcy sekcyjnemu w Wiédniu (w mieście nr. 995), nadany na wynalazek pieca do wypalania węgli, w którym wypalać można jak najprędzéj i najlepiéj węgiel z roślin, torfu, czarnych i brunatnych węgli kamiennych; — na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 6173—H.).

Przywilej, Dominikowi Stefuttemu, mechanikowi, i Wawrzyńcowi Fleischbergerowi, pensyjonowanemu murmajstrowi od fortyfikacyi w Wiédniu (Wieden nr. 375), nadany na ulepszenie sposobu wpuszczania czworościennych cegłą murowanych i kamiennych cylindrów do studzień i wschodów wężykowatych; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 6196—H.).

Przywilej, Janowi Toberowi, stolarzowi modelów na maszyny przy instytucie politechnicznym praskim (nr. 240—1), nadany na wynalazek maszyny do robienia gwoździ; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 6277—H.).

Baumgartner m. p.

444.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 20. Sierpnia 1852,

którém ogłoszono, iż przywilej C. L. Hofmannowi dnia 22. Maja 1851 nadany, przeszedł na własność Franciszka Fischera, tudzież iż go na dalsze dwa lata przedłużono.

Ministeryjum handlu przyjęło do wiadomości i zapisało przelanie przywileju, C. L. Hofmannowi dnia 22. Maja 1851 nadanego na ulepszenie mydła (cesarskiém zwanego), na osobę Franciszka Fischera, właściciela fabryki w Kapfenbergu, a oraz uznało się spowodowaném, pomieniony przywilej na dalsze dwa lata, to jest, na rok drugi i trzeci przedłużyć.

Baumgartner m. p.

Dem Moritz Danglowitz, Posamentier-Knöpffabrikanten in Prag (Nr. 859—1), auf die Erfindung einer Maschine zur Erzeugung aller Gattungen von Posamentier-Arbeiten; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 6122—H.).

Dem Adam M. Grünberg in Wien (Leopoldstadt im Schöllerhof), auf die Erfindung, Briefkouverts und allerlei Umschläge zu öffentlichen Ankündigungen zu benützen; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Zahl 6178—H.).

Dem Dr. Anton Schmidt, k. k. Sekzionsrathe in Wien (Stadt Nr. 995), auf die Erfindung eines Verkohlungsofens, worin alle Vegetabilien, Torf, Schwarz- und besonders Braunkohlen in der kürzesten Zeit und auf die zweckmäßigste Weise verkohlt werden können; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Zahl 6173—H.).

Dem Dominik Stefutti, Mechaniker, und Lorenz Fleischberger, pensionirten Fortifikazions-Maurermeister in Wien (Wieden Nr. 375), auf die Verbesserung, aus Ziegeln gemauerte und steinerne, genutete Brunnen- und Schneckenstiegen-Zylinder zu versenken; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 6196—H.).

Dem Johann Tober, Maschinen-Modelltischler am polytechnischen Institute zu Prag (Nr. 240 — 1), auf die Erfindung einer Nägel-Erzeugungsmaschine; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 6277—H.).

Baumgartner m. p.

444.

Erlaß des Handelsministeriums vom 20. August 1852,

wodurch die Uebertragung des dem C. L. Hofmann am 22. Mai 1851 ertheilten Privilegiums an Franz Fischer kundgemacht, und dieses Privilegium auf zwei Jahre verlängert wird.

Das Handelsministerium hat die Uebertragung des dem C. L. Hofmann am 22. Mai 1851, auf die Verbesserung einer Seife (Kaiserseife genannt), ertheilten Privilegiums an Franz Fischer, Fabriksbesitzer zu Kapfenberg, zur Wissenschaft und in Vormerkung genommen, und das gedachte Privilegium auf die weitere Dauer von zwei Jahren, d. i. des zweiten und dritten Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

445.

Spis

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych dnia 24. Sierpnia 1852 nadanych.

Przywilej, Józefowi Lovatemu w Medyjolanie, nadany na wynalazek sposobu, jak odchodzący przy przędzeniu maszynowém len, konopie i kłaki robić przydatnemi, jak wszelkie inne kłaki tak do przędzenia maszynowego, jakoteż i ręcznego, niemniéj jak paczesowany len i konopie od kłaków oddzielać; — na lat trzy. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 6102—H.).

Przywilej, Antoniemu Tichemu, prywatyzującemu w Wiédniu (w mieście nr. 1097), nadany na ulepszenie sposobu gaszenia ognia, i potrzebnych do tego materyjałów, niemniéj środków ratowania życia i własności; — na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 6346 A—H.).

Przywilej, doktorowi Edwardowi Stollemu w Berlinie, na ręce Antoniego Tichego, prywatyzującego w Wiédniu (w mieście nr. 1097), nadany na wynalazek aparatu do odpuszczania pary, prażenia, chłodzenia i destylowania; — na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 6346 B.—H.).

Przywilej, Karolowi Girardetowi, c. k. upoważnionemu właścicielowi fabryki, na ręce Dra. Jana Dworaczka w Wiédniu (w mieście nr. 1127), nadany na wynalazek nowego aparatu krzesiw; — na rok jeden. Opis przywileju zachowany jest w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzéć może (l. 6347—H.).

Przywilej, Janowi Fabianowi, miejskiemu majstrowi stolarskiemu w Wiédniu (Spittelberg nr. 39), nadany na ulepszenie już uprzywilejowanego aparatu do prania; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 6348—H.).

Przywilej, Janowi Haswellowi, dyrektorowi fabryki maszyn kompanii wiédeńsko-głognickiéj kolei żelaznéj w Wiédniu (Wieden nr. 953), nadany na ulepszenie młotów parowych; — na lat trzy. Opis przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdemu przejrzéć wolno (l. 6349—H.).

Przywilej. Gertrudzie Gompertz, pianistce w Mnichowie, na ręce M. S. Gompertza, prywatyzującego w Wiédniu (w mieście nr. 604), nadany na wynalazek muzykalnéj gry szachów, loteryi i warcabów; — na lat trzy. Opis przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdemu przejrzéć wolno (l. 6350—H.).

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 24. August 1852 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Joseph Lovati, zu Mailand, auf die Erfindung, die bei der Maschinen-Spinnerei sich ergebenden Abfälle von Flachs und Hanf und vom Werg derselben, sowohl zur Maschinen- als zur Handspinnerei wie jedes andere Werg geeignet zu machen, und mittelst desselben Verfahrens den gehechelten Flachs und Hanf aus dem Werg derselben zu ziehen; — auf drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 6102—H.).

Dem Anton Tichy, Privatier in Wien (Stadt Nr. 1097), auf die Verbesserung in der Löschung von Feuer und der hierzu erforderlichen Materialien, sowie der Mittel, um Leben und Eigenthum zu retten; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 6346 A.—H.).

Dem Dr. Eduard Stolle in Berlin, durch Anton Tichy, Privatier in Wien (Stadt Nr. 1097), auf die Erfindung eines Abdampf-, Röst-, Kühl- und Destillir-Apparates; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 6346 B.—H.).

Dem Charles Girardet, k. k. landesbefugten Fabriksinhaber, durch Dr. Johann Dvoracek in Wien (Stadt Nr. 1127), auf die Erfindung eines neuen Feuerzeug-Apparates; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 6347—H.).

Dem Johann Fabian, bürgerlichen Tischlermeister in Wien (Spittelberg Nr. 39), auf die Verbesserung des bereits privilegirten Waschapparates; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 6348—H.).

Dem John Haswell, Direktor der Maschinenfabrik der Wien-Gloggnitzer Eisenbahngesellschaft in Wien (Wieden Nr. 953), auf die Verbesserung der Dampfhämmer; — auf drei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Zahl 6349—H.).

Der Gertrude Gompertz, Pianistin in München, durch M. S. Gompertz, Privatier in Wien (Stadt Nr. 604), auf die Erfindung eines musikalischen Schach-, Lotto-, Setz- und Damenspieles; — auf drei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 6350—H.).

Przywilej, Karolowi i Piotrowi braciom Ricci, fabrykantom wag w Kremonie, na ulepszenie wagi „centrobarica“ zwanéj; — na lat pięć. Opis przywileju znajduje się w c. k. Namiestnictwie w Medyjolanie, gdzie go każdemu przejrzéć wolno (l. 6352—H.).

Przywilej, Karolowi Scharfowi, czcionkarzowi przy c. k. uprzywilejowanym austryjackim banku narodowym w Wiédniu (Altlerchenfeld nr. 104), nadany na wynalazek nowych pieców izdebnych „piecami żarowemi“ zwanych; — na lat cztéry. Opis przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdemu przejrzéć wolno (l. 6372—H.).

Przywilej, Franciszkowi Mayrowi, hamernikowi w Leoben, nadany na odkrycie, jakim sposobem, od używanego dotąd w fabrykacyi stali lanéj zupełnie odmiennym, a mniéj kosztownym wyrabiać najlepszą i najjednostajniejszą, dającą się szwajsować stal laną z dowolnemi odstopniowaniami w twardości; — na lat pietnaście. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 6375—H.).

Przywilej, Karolowi Fryderykowi Weithasowi, kupcowi w Lipsku, na ręce Krystyna Henryka kawalera de Coith, c. k. uprzywilejowanego kupca hurtowego w Wiédniu (w mieście nr. 894), nadany na wynalazek maszyny do czesania wełny, która dostarcza tak piękne rączki, a to z taką szybkością i w takiéj ilości, iż przędza z tychże daleko jest tańszą, a razem co do jakości doskonalszą od wszystkich, jakie dotąd produkowano, tak za pomocą czesania ręcznego, jakoteż maszynowego; — na lat cztéry. Na ten wynalazek nadano czternastoletnie patenta, poczynające skuteczność swoję w Anglii od dnia 7. Czerwca 1842, w Irlandyi od dnia 6. Października 1842, a w Szkocyi od dnia 9. Grudnia 1842, w Saksonii zaś patent pięcioletni, poczynający od dnia 6. Września 1851. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 6401—H.).

Przywilej, Klausowi Oesauowi, inżynijerowi kolei żelaznéj towarzystwa altońsko-kielskiego w Neumünster, w księstwie holsztyńskiém, na ręce A. Heinricha, sekretarza niższo-austryjackiego towarzystwa przemysłowego, nadany na wynalazek aparatu do zapuszczania płynem konserwującym progów kolei żelaznéj i drzewa budulcowego; — na lat dziesięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 6402—H.).

Baumgartner m. p.

Den Gebrüdern Carlo und Pietro Ricci, Waagenmachern in Cremona, auf die Verbesserung einer Waage „Centrobarica“ genannt; — auf fünf Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. Statthalterei in Mailand zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 6352—H.).

Dem Karl Scharf, Schriftgießer in der k. k. privilegirten österreichischen Nazionalbank in Wien (Altlerchenfeld Nr. 104), auf die Erfindung einer neuen Art von Stubenöfen „Gluthöfen“ genannt; — auf vier Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 6372—H.).

Dem Franz Mayr, Gewerken in Leoben, auf die Entdeckung, den besten und gleichförmigsten schweißbaren Gußstahl mit willkürlichen Härteabstufungen auf eine gegen das bisher bei der Gußstahlfabrikazion befolgte Verfahren ganz abweichende und minder kostspielige Art zu erzeugen; — auf fünfzehn Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 6375—H.).

Dem Karl Friedrich Weithas, Kaufmanne in Leipzig, durch Christian Heinrich Ritter von Coith, k. k. privilegirten Großhändler in Wien (Stadt Nr. 894), auf die Erfindung einer Auszugmaschine für die Wollkämmerei, welche einen so schönen Zug und in solcher Schnelligkeit und Menge liefere, daß das aus diesem Zuge verfertigte Gespinnst viel billiger im Preise und gleichzeitig weit vollkommener in der Qualität sei, als dasjenige, was bisher sowohl durch Hand- als durch Maschinenkämmerei produzirt wurde; — auf vier Jahre. In England ist diese Erfindung seit 7. Juni 1842, in Irland seit 6. Oktober 1842 und in Schottland seit 9. Dezember 1842 auf vierzehn Jahre, und in Sachsen seit 6. September 1851 auf fünf Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 6401—H.).

Dem Claus Oesau, Bahningenieur der Altona - Kieler Eisenbahngesellschaft in Neumünster, im Herzogthume Holstein, durch A. Heinrich, Sekretär des niederösterreichischen Gewerbvereins, auf die Erfindung eines Apparates zum Tränken der Eisenbahnschwellen und Bauhölzer mit einer konservirenden Flüssigkeit; — auf zehn Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 6402—H.).

Baumgartner m. p.

446.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 24. Sierpnia 1852,

mocą którego przywilej, Filipowi Soucekowi i Antoniemu Weishauptowi dnia 30. Maja 1851 nadany, na rok drugi przedłużono.

Ministeryjum handlu widziało się spowodowaném, przywilej Filipowi Soucekowi i Antoniemu Weishauptowi dnia 30. Maja 1851 nadany na ulepszenie elastycznych przyszew na buty, na dalszy rok jeden, to jest, na rok drugi przedłużyć.

Baumgartner m. p.

447.

S p i s

wyłącznych przywilejów od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych dnia 30. Sierpnia 1852 nadanych.

Przywilej, Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi, dyrektorowi administracyi w Wiédniu (w mieście nr. 785), nadany na wynalazek aparatu do wyrabiania kapsli i stemplów czyli zatyczek z gwintami; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względu bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na zawadzie (l. 6408—H.).

Przywilej, doktorowi Aleksandrowi Antoldemu w Mantui, na ręce Aloizego Grohmanna, c. k. ajenta wojskowego i pogranicznego w Wiédniu (w mieście nr. 1041), nadany na wynalazek pulpitu do nót, który bez pomocy rąk i tylko za pomocą pedału kartki obraca; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 6404—H.).

Przywilej, Rychardowi Lamingowi, fabrykantowi wyrobów chemicznych w Clichy la Garenne (koło Paryża), na ręce Jakóba Franciszka Henryka Hembergera, dyrektora administracyi w Wiédniu (w mieście nr. 785), nadany na wynalazek sposobu czyszczenia (epuration) gazu oświetlającego i zrobienia użytecznym wynikłych z téj operacyi produktów; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względu bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na przeszkodzie (l. 6405—H.).

Przywilej, Antoniemu Olbrichowi, miejskiemu mistrzowi zegarów grających i mechanikowi w Wiédniu (Gumpendorf nr. 190), i Floryjanowi Bienertowi, właścicielowi domu w Wiédniu (tamże nr. 237), nadany na wynalazek maszyny, zapomocą któréj robić można na zimno z najlepszego żelaza styryjskiego gwoździe, które bez wiercenia włażą w każde miękkie lub twarde drzewo, nie

446.

Erlaß des Handelsministeriums vom 24. August 1852,

wodurch das dem Philipp Soucek und Anton Weishaupt am 30. Mai 1851 ertheilte Privilegium auf das zweite Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Philipp Soucek und Anton Weishaupt am 30. Mai 1851, auf eine Verbesserung der elastischen Stiefelobertheile ertheilte Privilegium auf die weitere Dauer Eines, d. i. des zweiten Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

447.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 30. August 1852 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungsdirektor in Wien (Stadt Nr. 785), auf die Erfindung eines Apparates zur Verfertigung von Kapseln, Stöpseln oder Pfropfen mit Schraubengängen; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 6403—H.).

Dem Dr. Alessandro Antoldi in Mantua, durch Alois Grohmann, k. k. Militär- und Grenzagenten in Wien (Stadt Nr. 1041), auf die Erfindung eines Notenpultes, welches die Blätter ohne Beihilfe der Hände blos mittelst eines Pedales umwende; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 6404—H.).

Dem Richard Laming, Fabrikanten chemischer Produkte in Clichy la Garenne (bei Paris), durch Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungsdirektor in Wien (Stadt Nr. 785), auf die Erfindung eines Verfahrens zur Reinigung (epuration) des Beleuchtungsgases und zur Nutzbarmachung der aus dieser Operazion sich ergebenden Produkte; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 6405—H.).

Dem Anton Olbrich, bürgerlichen Spieluhrenmacher und Mechaniker in Wien (Gumpendorf Nr. 190), und dem Florian Bienert, Hausinhaber in Wien (Gumpendorf Nr. 237), auf die Erfindung einer Maschine, womit eiserne Nägel, welche ohne Vorbohrung in jedes harte oder weiche Holz dringen, ohne dasselbe zu zersprengen, auf kaltem Wege aus dem besten steierischen Eisen erzeugt werden können; — auf fünf

rozłupując onegoż; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względu bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na zawadzie (l. 6406—H.).

Przywilej, Ignacemu Piccardowi, spólnikowi fabrycznemu w Himbergu w Dolnéj Austryi, nadany na wynalazek nowéj maszyny do gazowania wszelkiego rodzaju nici jedwabnych, tramy, kusiru, kaszemiru, sznureczków lnianych, nici do szycia i robót drutowych, bawełny, wełny owczéj, ispahanu i innych podobnych artykułów; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względu bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na zawadzie (l. 6407 A—H.).

Przywilej, Ignacemu Piccardowi, spólnikowi fabrycznemu w Himbergu w Dolnéj Austryi, nadany na wynalazek maszyny do kręcenia nici z jedwabiu, przędzy, bawełny, lnu, wełny, kaszemiru i t. d., niemniéj do apretowania tychże; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względu bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na zawadzie (l. 6407 B—H.).

Przywilej, Winiwarterowi i Gersheimowi, upoważnionym c. k. fabrykantom w Gumpoldskirchen w Dolnéj Austryi, nadany na wynalazek nowego zamku perkusyjnego z zapalnikami samodzielnemi do użycia pistonów perkusyjnych Gersheima; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względu bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na zawadzie (l. 6439—H.).

Przywilej, Franciszkowi Wertheimowi, c. k. liwerantowi nadwornemu i upoważnionemu właścicielowi fabryki w Wiédniu (Wieden nr. 348), i spólnikowi tegoż, Fryderykowi Wiesemu tamże (Erdberg nr. 152), nadany na ulepszenie żelaznych szaf na pieniądze i dokumenta, zapomocą którego można je zupełnie od ognia i złodzieja zabezpieczyć; — na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 6540—H.).

Przywilej, Rudolfowi Wagnerowi, c. k. woźnemu w Gracu (Paulusthorgasse nr. 74), nadany na wynalazek olejku do włosów, który je utrzymuje w sile, ich wzrostowi pomaga, ciemno farbuje, i chroni od szybkiego siwienia; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względu bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na zawadzie (l. 6700—H.).

Przywilej, Antoniemu Himmelbauerowi starszemu, tudzież Franciszkowi i Janowi Himmelbauerom, fabrykantom mydła, używającym firmy Himmelbauerów i spólnika w Stockerau w Dolnéj Austryi, nadany na wynalazek w czyszczeniu i stwardzaniu łoju do wyrabiania świéc, które się nie leją, palą się zwolna i bez smrodu, niemniéj z łatwością z rurek się wyciągają; — na

Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 6406—H.).

Dem Ignaz Piccard, Fabriksgesellschafter in Himberg in Nieder-Oesterreich, auf die Erfindung einer neuen Maschine zum Gaziren aller Gattungen Seidenzwirn, Trama, Cousir, Cachemir, leinene Litzen, Näh- und Strickzwirn, Baumwolle, Schafwolle, Ispahan und sonstiger ähnlicher Stoffe; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 6407 A.—B.).

Dem Ignaz Piccard, Fabriksgesellschafter in Himberg in Nieder-Oesterreich, auf die Erfindung einer Maschine zum Zwirnen von Seide, Kammgarn, Baumwolle, Leinen, Schafwolle, Cachemir u. s. w. und zum Appretiren derselben; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 6407 B.—H.).

Dem Winiwarter und Gersheim, k. k. landesbefugten Fabrikanten in Gumpoldskirchen in Nieder-Oesterreich, auf die Erfindung eines neuen Perkussionsschlosses mit selbstthätigen Zündersetzern zum Gebrauche der Gersheim'schen Perkussions-Zünder; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 6439—H.).

Dem Franz Wertheim, k. k. Hoflieferanten und landesbefugten Fabriksbesitzer in Wien (Wieden Nr. 348), und dem Friedrich Wiese, dessen Kompagnon in Wien (Erdberg Nr. 152), auf eine Verbesserung, wodurch eiserne Geld- und Dokumentenschränke vollkommen feuerfest und unerbrechbar gemacht werden können; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 6540—H.).

Dem Rudolph Wagner, k. k. Amtsdiener in Gratz (Paulusthorgasse Nr. 74), auf die Erfindung eines Haaröles, welches die Haare fest erhalte, den Wachsthum derselben befördere, selbe dunkel färbe und das schnelle Ergrauen derselben verhindere; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 6700—H.).

Dem Anton senior, Franz und Johann Himmelbauer, Seifenfabrikanten, unter der Firma: Himmelbauer und Kompagnon in Stockerau in Nieder-Oesterreich, auf eine Erfindung in der Reinigung und Härtung des Talges zur Erzeugung von Kerzen, welche nicht abrinnen, sparsam und geruchlos brennen, und leicht aus den Kerzenformen gehen; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffent-

lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względu bezpieczeństwa publicznego, tudzież ze względów sanitarnych, nie przeszkadza nic wykonywaniu tego przywileju (l. 6701—H.).

Przywilej, Franciszkowi Adamowi Witzowi, byłemu kupcowi z Eger, bawiącemu nateraz w Wiédniu (Wieden nr. 816), na ręce Dra. Maurycego Breziny, notaryjusza w Wiédniu (Mariahilf nr. 73), nadany na ulepszenie sposobu fabrykowania amonijaku czerwcowego; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względu policyi zdrowia wykonywaniu tego przywileju nic nie przeszkadza (l. 6703 —H.).

Przywilej, Karolowi Schuhowi, dyrektorowi fabryki w Wiédniu (Wieden nr. 752), nadany na wynalazek narządów, zapomocą których w formach gutaperchy z podrabianych przedmiotów, zdolnych do przyjęcia galwanicznych osadów kruszcowych wyrabiać można całopukłości, tudzież zupełnie krągłe dzieła plastyczne celem jak najwierniejszego rozmnożenia przedmiotów sztuki i przemysłu; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 6704—H.).

Baumgartner m. p.

448.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 8. Września 1852,

którém ogłoszono przeniesienie przywileju, C. Józefowi Michelowi dnia 17. Grudnia 1851 nadanego, na osobę Augusta Jährlinga.

Ministerstwo handlu przyjęło do wiadomości, i zaciągnęło do wpisów swoich doniesienie, że C. Józef Michel przywilej, sobie dnia 17. Grudnia 1851 nadany na wynalazek w pociąganiu masą łupkową drewnianych i blaszanych tablic do pisania, Augustowi Jährlingowi na własność ustąpił.

Baumgartner m. p.

449.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 9. Września 1852,

którém ogłoszono przedłużenie na czas dalszy niektórych przywilejów, tudzież doniesienie, jako przywilej zmarłego Ludwika Grüssinga z dnia 5. Lipca 1847, przeszedł na pozostałą po nim wdowę, Katarzynę Grüssing.

Ministeryjum handlu uznało się spowodowaném, przedłużyć następujące przywileje:

1. Przywilej, Izaakowi Löblowi Pulvermacherowi dnia 5. Lipca 1850 nadany na ulepszenie w konstrukcyi i wyrabianiu hydro-elektrycznych woltajskich łańcuchów; na rok trzeci.

lichen Sicherheits- und Sanitätsrücksichten steht der Ausübung dieses Preivilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 6701—H.).

Dem Franz Adam Witz, gewesenen Handelsmanne aus Eger, derzeit in Wien (Wieden Nr. 816), durch Dr. und Notar Moritz Brezina in Wien (Mariahilf Nr. 73), auf eine Verbesserung in der Bereitung des Cochenille-Ammoniak; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitätsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 6703—H.).

Dem Karl Schuh, Fabriksdirektor in Wien (Wieden Nr. 752), auf die Erfindung von Vorrichtungen, um in Gutta-Percha-Formen von untergearbeiteten Gegenständen Hautreliefs und ganz runde plastische Werke verfertigen zu können, welche geeignet seien, galvanische Niederschläge von Metallen aufzunehmen, um Kunst- und Industrie-Gegenstände in größter Treue zu vervielfältigen; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 6704—H.).

Baumgartner m. p.

448.

Erlaß des Handelsministeriums vom 8. September 1852,

womit die Uebertragung des dem C. Joseph Michel am 17. Dezember 1851 ertheilten Privilegiums an August Jährling kundgemacht wird.

Das Handelsministerium hat die Anzeige, daß C. Joseph Michel das ihm am 17. Dezember 1851, auf eine Erfindung im Ueberziehen von Holz- und Blechschreibtafeln mit einer Schiefermasse, ertheilte Privilegium an August Jährling übertragen habe, zur Wissenschaft und in Vormerkung genommen.

Baumgartner m. p.

449.

Erlaß des Handelsministeriums vom 9. September 1852,

womit die Verlängerung mehrerer Privilegien, sowie die Anzeige, daß das Privilegium des mit Tod abgegangenen Ludwig Grüssing, vom 5. Juli 1847, auf seine Witwe Katharina Grüssing übergegangen sei, kundgemacht wird.

Das Handelsministerium hat nachstehende Privilegien zu verlängern befunden:

1. Des Isaak Löbl Pulvermacher, vom 5. Juli 1850, auf eine Verbesserung in der Konstrukzion und Erzeugung hydroelektrischer voltaischer Ketten; auf das dritte Jahr.

2. Przywilej, Izaakowi Löblowi Pulvermacherowi dnia 5. Lipca 1850 nadany na wynalazek i ulepszenie w wyrabianiu i konstrukcyi woltajsko-elektrycznych hidro-łańcuchów ruchomych i aparatów indukcyjnych; na rok trzeci.

3. Przywilej, Pawłowi Bogufałowi Meisnerowi dnia 12. Sierpnia 1850 nadany na wynalazek aparatu do opalania i przewietrzania wozów kolei żelaznéj, niemniéj zamkniętych miejsc na statkach parowych i okrętach żaglowych; na rok trzeci i czwarty.

4. Przywilej, Ludwikowi Grüssingowi dnia 5. Lipca 1847 nadany na ulepszenie w wyrabianiu smarowidła do wozów żelaznéj kolei; na rok szósty.

5. Przywilej, Teresie Prescel dnia 19. Lipca 1847 nadany na wynalazek zapałków do cygarów, a w ogólności do tytóniu; na rok szósty, siódmy i ósmy.

6. Przywilej, Aleksandrowi Frankelowi dnia 17. Września 1851 nadany na wynalazek i ulepszenie w wyrabianiu butynków; na rok drugi i trzeci.

7. Przywilej, Karolowi de Nagy dnia 8. Lipca 1846 nadany na ulepszenie kaganków u lamp olejno-gazowych; na rok siódmy.

8. Przywilej, Janowi Chrzcicielowi Filtzowi dnia 6. Września 1847 nadany na odkrycie pomady, zwanéj „pomadą z ziół wiosennych"; na rok szósty, siódmy i ósmy.

9. Przywilej, Janowi Steutterowi dnia 14. Lipca 1851 nadany na wynalazek materyjału, w fabrykacyi cegieł, tudzież innych przedmiotów, jako łącznik wszelkich materyj palnych użyć się dającego; na rok drugi.

10. Przywilej, Edwardowi Bühlerowi dnia 8. Lipca 1846 nadany na wynalazek i ulepszenie kruszcowych piór do pisania; na rok siódmy.

11. Przywilej, Bogumiłowi Löfflerowi dnia 31. Lipca 1851 nadany na odkrycie sposobu oddawania zapomocą litografowanych sztucznych odcisków wszelkich rysunków na lakierowanych wyrobach blaszanych, niemniéj galanteryjnych towarach drewnianych i papiérowych, a to we wszystkich kolorach metalowych i bronzowych; na rok drugi.

12. Przywilej, Józefowi i Edwardowi Fekserom dnia 16. Lipca 1842 nadany na ulepszenie uprzywilejowanéj w r. 1839 maszyny do robienia czokolady; na rok jedynasty.

13. Przywilej, Janowi Steiningerowi dnia 14. Lipca 1851 nadany na wynalazek tak zwanéj maszyny do dziurkowania i przebijania; na rok drugi.

14. Przywilej, Antoniemu Papatschemu dnia 31. Lipca 1851 nadany na wynalazek w stawianiu pieców z gliny ogniotrwałéj; na rok drugi.

2. Des Isaak Löbl Pulvermacher, vom 5. Juli 1850, auf eine Erfindung und Verbesserung in der Erzeugung und Konstrukzion voltaelektrischer ambulanter Hydro-Ketten und Indukzions-Apparate; auf das dritte Jahr.

3. Des Paul Traugott Meisner, vom 12. August 1850, auf die Erfindung eines Heiz- und Ventilazions-Apparates für Eisenbahnwägen, sowie für geschlossene Räume auf Dampf- und Segelschiffen; auf das dritte und vierte Jahr.

4. Des Ludwig Grüssing, vom 5. Juli 1847, auf eine Verbesserung in der Erzeugung der Eisenbahnwagenschmiere; auf das sechste Jahr.

5. Der Theresia Preschel, vom 19. Juli 1847, auf die Erfindung von Zigarren- und überhaupt Tabakzündern; auf das sechste, siebente und achte Jahr.

6. Des Alexander Frankel, vom 17. September 1851, auf eine Erfindung und Verbesserung in der Verfertigung von Stiefletten; auf das zweite und dritte Jahr.

7. Des Karl von Nagy, vom 8. Juli 1846, auf eine Verbesserung der Oelgasbrenner für Lampen; auf das siebente Jahr.

8. Des Johann Baptist Filz, vom 6. September 1847, auf die Entdeckung einer Pomade: „Frühlings-Kräuter-Pomade"; auf das sechste, siebente und achte Jahr.

9. Des Johann Steutter, vom 14. Inli 1851, auf die Erfindung eines als Bindungsmittel aller Brennstoffe zur Erzeugung von Brennziegeln und auch anderen Gegenständen verwendbaren Stoffes; auf das zweite Jahr.

10. Des Eduard Bühler, vom 8. Juli 1846, auf eine Erfindung und Verbesserung von Metallschreibfedern; auf das siebente Jahr.

11. Des Gottlieb Löffler, vom 31. Juli 1851, auf eine Entdeckung, alle Arten Zeichnungen mittelst lithographischer Kunstabdrücke in allen Metall-Bronze-Farben auf lackirten Blechwaaren, Holz- und Papiermachée-Galanteriewaaren zu erzeugen; auf das zweite Jahr.

12. Des Joseph und Eduard Ferer, vom 16. Juli 1842, auf eine Verbesserung der im Jahre 1839 privilegirten Chokolade-Maschine; auf das eilfte Jahr.

13. Des Johann Steininger, vom 14. Juli 1851, auf die Erfindung einer sogenannten Loch- und Stoßmaschine; auf das zweite Jahr.

14. Des Anton Papatschy, vom 31. Juli 1851, auf eine Erfindung in der Verfertigung von Oefen aus feuerfestem Thon; auf das zweite Jahr.

15. Przywilej, Wilhelmowi Rambachowi dnia 24. Lipca 1849 nadany na ulepszenie w fabrykacyi dętych srebrnych sztućców stołowych i do wetów, tudzież łyżeczek od kawy; na rok czwarty.

16. Przywilej, Franciszkowi Mayowi dnia 12. Sierpnia 1850 nadany na ulepszenie w fabrykacyi kapeluszów pilśnianych i jedwabnych; na rok trzeci i czwarty.

17. Przywilej, Fryderykowi Gohdemu dnia 27. Lipca 1850 nadany na wynalazek, jak zapomocą naturalnego przeciągu powietrza wydawać z każdego paliwa stosunkowo niezwykle wysoki stopień gorąca; na rok trzeci.

18. Przywilej, Fryderykowi Gohdemu dnia 1. Sierpnia 1845 nadany na wynalazek pieca, szczególnie do opalania węglami kamiennemi i koaksem przydatnego; na rok ósmy.

19. Przywilej, Krystynowi (pierwotnie Karolowi) Haumannowi dnia 1. Sierpnia 1845 nadany na wynalazek i ulepszenie w konstrukcyi wszelkich mebli; na rok ósmy.

20. Przywilej, Fryderykowi Hoksa dnia 1. Sierpnia 1845 nadany na wynalazek w robieniu fortepianów; na rok ósmy.

Zarazem przyjmuje się do wiadomości, i zaciąga do spisu doniesienie, iż przywilej, zmarłemu Ludwikowi Grüssingowi dnia 5. Lipca 1847 nadany na ulepszenie w wyrabianiu smarowidła do wozów kolei żelaznéj, przeszedł na własność pozostałéj po nim wdowéj, Katarzyny Grüssingowéj.

Baumgartner m. p.

450.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 13. Września 1852,

mocą którego przywilej C. A. Schluowi dnia 12. Sierpnia 1850 nadany, przedłużono na rok trzeci i czwarty.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowaném, przywilej C. A. Schluowi, c. k. inspektorowi północnéj skarbowéj kolei żelaznéj, dnia 12. Sierpnia 1850 nadany na wynalazek i ulepszenie wozów kolei żelaznéj, przedłużyć na dalszy rok trzeci i czwarty.

Baumgartner m. p.

15. Des Wilhelm Rambach, vom 24. Juli 1849, auf eine Verbesserung in der Verfertigung der hohlgepreßten silbernen Eß- und Dessertbestecke und Kaffeelöffel; auf das vierte Jahr.

16. Des Franz May, vom 12. August 1850, auf eine Verbesserung in der Fabrikazion der Filz- und Seidenhüte; auf das dritte und vierte Jahr.

17. Des Friedrich Gohde, vom 27. Juli 1850, auf eine Erfindung mittelst des natürlichen Luftzuges aus jedem Brennstoffe einen verhältnißmäßig ungewöhnlich hohen Hitzegrad zu erzeugen; auf das dritte Jahr.

18. Des Friedrich Gohde, vom 1. August 1845, auf die Erfindung eines besonders für Steinkohlen und Koaks geeigneten Heizofens; auf das achte Jahr.

19. Des Christian (ursprünglich Karl) Haumann, vom 1. August 1845, auf eine Erfindung und Verbesserung in der Konstrukzion aller Arten von Menbeln; auf das achte Jahr.

20. Des Friedrich Hora, vom 1. August 1845, auf eine Erfindung in der Verfertigung der Fortepianos; auf das achte Jahr.

Zugleich wird die Anzeige, daß das Privilegium des mit Tod abgegangenen Ludwig Grüssing, vom 5. Juli 1847, auf eine Verbesserung in der Erzeugung der Eisenbahnwagenschmiere, auf seine Witwe Katharina Grüssing übergangen sei, zur Wissenschaft und in Vormerkung genommen.

Baumgartner m. p.

450.

Erlaß des Handelsministeriums vom 13. September 1852,

womit das dem C. A. Schlu verliehene Privilegium vom 12. August 1850, auf das dritte und vierte Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem C. A. Schlu, k. k. Inspektor auf der nördlichen Staatseisenbahn verliehene Privilegium vom 12. August 1850 auf die Erfindung und Verbesserung von Eisenbahnwägen, auf die Dauer des dritten und vierten Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

451.

Spis

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych dnia 16. Września 1852 nadanych.

Przywilej, Antoniemu Tichemu, prywatyzującemu w Wiédniu (w mieście nr. 1097), nadany na ulepszenie aparatu do wyrabiania gazu, tudzież sposobu obrobienia substancyj do tego przydatnych; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 6705—H.).

Przywilej, K. Steyrerowi, chemikowi i kolorzyście przy karolinentalskiéj fabryce Schicka i Lippmanna (w Karolinentalu koło Pragi), udzielony na wynalazek i ulepszenie w fabrykacyi mydła; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 6737—H.).

Przywilej, Józefowi Breussowi, Janowi Jérzemu Frickowi i Józefowi Madlenerowi, ekonomom w Sulz w Tyrolu, nadany na wynalazek pieca do wypalania tak zwanego wapna słotnego; — na lat pięć. Opis przywileju przechowuje się w c. k. tyrolskiém Namiestnictwie, gdzie go każdemu przejrzéć wolno (l. 6843—H.).

Przywilej, Augustowi Schneiderowi, mechanikowi w Insbruku, nadany na odkrycie i ulepszenie w fabrykacyi towarów żelaznych i kruszcowych zapomocą nowych maszyn i aparatów, tudzież użycia gazu płomiennego za paliwo pomocnicze tak w kuźni, jakoteż w piecach przeciągowych; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 6844—H.).

Przywilej, F. Karolowi Völkeltowi, postrzygaczowi w Reichenberdze w Czechach (nr. 25—3), nadany na wynalazek, jak miasto używanych dotąd żelaznych płyt w ogniu rozpalonych użyć parę do prasowania sukna i innych towarów; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 6845—H.).

Przywilej, doktorowi Ferdynandowi Jansenowi, księgarzowi w Weimarze, na ręce A. Heinricha, sekretarza niższo-austryjackiego towarzystwa przemysłowego w Wiédniu, nadany na odkrycie kosmetyku, pod nazwiskiem: „Kummerfeldowska woda do mycia się", który zbiéra ze skóry wszelkie nieczystości, broni ją od wczesnych zmarszczków i utrzymuje ją delikatną w najpóźniejsze lata; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 6884—H.).

Przywilej, Janowi Casselowi, fabrykantowi rekwizytów zapalnych w Wiédniu (Wieden nr. 253), i Jérzemu Fürstowi, fabrykantowi smoły (Hinterbrühl nr. 26), na ręce Jana Schleicharta kawalera de Wiesenthal w Wiédniu (Wieden nr. 224), nadany na ulepszenie lamp kamfirowych, sosnowo-gazowemi zwanych,

451.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 16. September 1852 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Anton Tichy, Privatier in Wien (Stadt Nr. 1097), auf die Verbesserung an dem Apparate zur Gaserzeugung und in der Behandlung der hiezu tauglichen Substanzen: — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 6705—H.).

Dem K. Steyrer, Chemiker und Kolorist in der Karolinenthaler Fabrik von Schick und Lippmann zu Karolinenthal bei Prag, auf eine Erfindung und Verbesserung in der Seifenfabrikazion; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Zahl 6737—H.).

Dem Joseph Breuß, Johann Georg Frick und Joseph Madlener, Oekonomen zu Sulz in Tirol, auf die Entdeckung eines Ofens zur Erzeugung des sogenannten Wetterkalkes; — auf fünf Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. tirolischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 6843—H.).

Dem August Schneider, Mechaniker in Innsbruck, auf die Entdeckung und Verbesserung in der Fabrikazion von Eisen- und Metallwaaren mittelst neuer Maschinen und Apparate und Benützung des Flammgases als Hilfsbrennmaterial sowohl beim Schmiedefeuer, als auch beim Zugofen; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (6844—H.).

Dem F. Karl Völkelt, Tuchscherermeister in Reichenberg in Böhmen (Nr. 25—3), auf eine Erfindung in der Anwendung des Dampfes zum Pressen der Tücher und anderer Waaren statt der bisher angewendeten im Feuer erhitzten eisernen Platten; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 6845—H.).

Dem Dr. Ferdinand Jansen, Verlagsbuchhändler in Weimar, durch A. Heinrich, Sekretär des niederösterreichischen Gewerbevereines in Wien, auf die Entdeckung eines kosmetischen Mittels, unter dem Namen: „Kummerfeld'sches Waschwasser", welches alle Unreinigkeiten der Haut hinwegnehme, vor frühen Runzeln schütze und die Haut noch bis in das späteste Alter fein erhalte; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 6884—H.).

Dem Johann Cassel, Zündrequisiten-Fabrikanten in Wien (Wieden Nr. 253), und Georg Fürst, Pechfabrikanten (Hinterbrühl Nr. 26), durch Johann Schleichart Ritter von Wiesenthal in Wien, (Wieden Nr. 224), auf die Verbesserung der Kamphirlampen, unter der Benennung: „Kiefergas-Lampen", wodurch selbe heller, sparsa-

zapomocą którego goreją jaśniéj, wolniéj, bez dymu i swędu, a przytém są tańsze; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 6886—H.).

Przywilej, Kappelerowi, bileterowi w Medyjolanie (Corso Francesco nr. 974), nadany na wynalazek mydła chemicznego, szczególniéj do farbowania jedwabiu i bawełny przydatnego; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 6887—H.).

Przywilej, Janowi Spiessowi, miejskiemu budowniczemu księcia Schwarzenberga w Wittingau w Czechach, nadany na ulepszenie maszyn z rurami do drenowania pól; — na lat pięć. Opis przywileju przechowuje się w c. k. czeskiém Namiestnictwie, gdzie go każdemu przejrzéć wolno (l. 6888—H.).

Przywilej, D. H. Zieglerowi, inżynijerowi przy książęco-salmskiéj fabryce żelaza i cukru, mieszkającemu w Wiédniu (Landstrasse nr. 125), nadany na ulepszenie maszyny odśrodkowo działającéj; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 6889—H.).

Przywilej, Fryderykowi Pagetowi w Wiédniu (Wieden nr. 151), nadany na ulepszenie buksz przy wozach kolei żelaznéj, lokomotywach i tenderach; — na rok jeden. Opis przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdemu przejrzéć wolno (l. 6960—H.).

Przywilej, Ignacemu Jakóbowi Hegerowi, profesorowi stenografii na c. k. wszechnicy i w instytucie politechnicznym w Wiédniu (w mieście nr. 578), nadany na wynalazek aparatu „ciepłonośnikiem Θερμόφορος“ zwanego; — na lat dwa. Opis przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdemu przejrzéć wolno (l. 6961—H.).

Baumgartner m. p.

452.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 17. Września 1852,

mocą którego przywilej Rudolfowi Wiesingerowi dnia 27. Kwietnia 1851 nadany, na rok drugi i trzeci przedłużono.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowaném, przywilej Rudolfowi Wiesingerowi dnia 27. Kwietnia 1851 nadany na wynalazek nowego sposobu wyrabiania amonjaku czerwcowego, przedłużyć na rok drugi i trzeci.

Baumgartner m. p.

mer, ohne Rauch und geruchlos brennen und billiger zu stehen kommen; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (6886—H.).

Dem Billeteur Kappeler in Mailand (Corso Francesco Nr. 974), auf die Erfindung einer chemischen Seife, vorzüglich zur Seiden- nnd Baumwollfärberei; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 6887—H.).

Dem Johann Spieß, bürgerlichen Schwarzenberg'schen Baumeister in Wittingau in Böhmen, auf die Verbesserung der Drainage-Röhrenpressen; — auf fünf Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. böhmischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 6888—H.).

Dem D. H. Ziegler, Ingenieur in der fürstlich Salm'schen Eisen- und Zuckerfabrik, wohnhaft in Wien (Landstrasse Nr. 125), auf die Verbesserung der Zentrifugalmaschine; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 6889—H.).

Dem Friedrich Paget in Wien (Wieden Nr. 151), auf die Verbesserung der Achsenbüchsen für Eisenbahnwagen, Lokomotive und Tender; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 6960—H.).

Dem Ignaz Jakob Heger, Professor der Stenographie an der k. k. Universität und am politechnischen Institute in Wien (Stadt Nr. 578), auf die Erfindung eines Apparates, „Wärmeträger Θερμόφορος" genannt; — auf zwei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 6961—H.).

Baumgartner m. p.

452.

Erlaß des Handelsministeriums vom 17. September 1852,

womit das dem Rudolph Wiesinger verliehene Privilegium vom 27. April 1851 auf das zweite und dritte Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Rudolph Wiesinger verliehene Privilegium vom 27. April 1851, auf die Entdeckung einer neuen Bereitungsmethode von Cochenille-Ammoniak, auf die Dauer des zweiten und dritten Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

453.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 17. Września 1852,

mocą którego przywilej braciom Kleinom dnia 1. Września 1848 nadany, na dalsze cztéry lata przedłużono.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowaném, przywilej, braciom Kleinom dnia 1. Września 1848 nadany na wynalazek i ulepszenie składanych płyt z kutego żelaza do rajlów o szerokich nogach, przedłużyć na dalszy rok piąty, szósty, siódmy i ósmy.

Baumgartner m. p.

454.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 19. Września 1852,

którém ogłoszono doniesienie, iż przywilej L. Leschenowi i Gustawowi Neuberowi dnia 5. Lutego 1851 nadany, przeszedł na własność wyłączną L. Leschena.

Ministerstwo handlu przyjęło do wiadomości, i zaciągnęło do spisu swojego doniesienie, iż przywilej L. Leschenowi i Gustawowi Neuberowi dnia 5. Lutego 1851 nadany na ulepszenie w wyrabianiu zaklepek, przeszedł na wyłączną własność L. Leschena.

Baumgartner m. p.

455.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 19. Września 1852,

mocą którego przywilej Michałowi Bermannowi Tellerowi dnia 29. Sierpnia 1843 nadany, na rok dziesiąty przedłużono.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowaném, przywilej, Michałowi Bermannowi Tellerowi dnia 29. Sierpnia 1843 nadany na wynalazek i ulepszenie maszyn i materyjałów do wyrabiania oleju rzepakowego, przedłużyć na rok dziesiąty.

Baumgartner m. p.

453.

Erlaß des Handelsministeriums vom 17. September 1852,

womit das Privilegium der Gebrüder Klein vom 1. September 1848 auf weitere vier Jahre verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das Privilegium der Gebrüder Klein vom 1. September 1848, auf eine Erfindung und Verbesserung in der Erzeugung der gefalzten schmideisernen Stoßplatten für breitfüssige Rails, auf die Dauer des fünften, sechsten, siebenten und achten Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

454.

Erlaß des Handelsministeriums vom 19. September 1852,

womit die Anzeige, daß das Privilegium von L. Leschen und Gustav Neuber vom 5. Februar 1851 in das Alleineigenthum des L. Leschen übergegangen sei, kundgemacht wird.

Das Handelsministerium hat die Anzeige, daß das Privilegium von L. Leschen und Gustav Neuber vom 5. Februar 1851, auf eine Verbesserung in der Nietenerzeugung in das Alleineigenthum des L. Leschen übergegangen sei, zur Wissenschaft und in Vormerkung genommen.

Baumgartner m. p.

455.

Erlaß des Handelsministeriums vom 19. September 1852,

womit das dem Michael Bermann Teller am 29. August 1843 ertheilte Privilegium auf das zehnte Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Michael Bermann Teller am 29. August 1843, auf eine Erfindung und Verbesserung von Maschinen und Stoffen zur Erzeugung von Rübsöl ertheilte Privilegium, auf die weitere Dauer Eines, d. i. des zehnten Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

456.

Spis

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych dnia 24. Września 1852 nadanych.

Przywilej, Józefowi Ranzi, miejskiemu kupcowi handlującemu jedwabiem w Wiédniu (w mieście nr. 1140), nadany na wynalazek w wyrabianiu linew jedwabnych do użycia przy wagonach żelaznéj kolei nadany; — na lat trzy. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 6992—H.).

Przywilej. Franciszkowi Ksaweremu Sinslerowi, mechanikowi w Wiédniu (Gumpendorf nr. 70), Karolowi Wunschowi, doktorowi praw tamże (Mariahilf nr. 41), i Karolowi Grundowi, prywatyzującemu tamże (Alservorstadt nr. 61), nadany na wynalazek maszyny do szybkiego wyrabiania cegieł, ozdób, kafli, konsolów. wypukłości i t. d., zapomocą któréj wyrabiać można dziennie 20,000 do 40,000 sztuk cegieł, a reszty przedmiotów stosunkowo bardzo wielką ilość; — na lat pięć. Opis przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdemu przejrzéć wolno (l. 7031—H.).

Przywilej, Fryderykowi Pagetowi w Wiédniu (Wieden nr. 151), nadany na ulepszenie sprężyn, wentylów czyli kurków przy lokomotywach, maszynach parowych, tudzież wozach żelaznéj kolei; — na rok jeden. Opis przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdemu przejrzéć wolno (l. 7032—H.).

Przywilej, Jakóbowi Löbnerowi, prywatyzującemu w Wiédniu (Leopoldstadt nr. 6), nadany na ulepszenie w rafinerstwie oleju, przezco olej surowy przygotowuje się do rafinowania w krótszym czasie i lepiéj, daléj rafinowany staje się zdatny nie tylko do palenia, ale też i do smarowania maszyn, nakoniec odchodzące z téj fabrykacyi reszty użyć się dają do robienia mydła; — na rok jeden. O zachowánie tajemnicy proszono (l. 7034—H.).

Przywilej, Jakóbowi Linnemannowi, prywatyzującemu w Wiédniu (w mieście nr. 776), na ręce Edwarda Deubertha, c. k. radzcy, tudzież uprzywilejowanego kupca hurtownego i członka niższo-austryjackiego towarzystwa przemysłowego tamże (w mieście nr. 754), nadany na odkrycie i ulepszenie udoskonalonego sposobu, którym z żywicy wyrabia się olej do malowania, tudzież smarowania przydatny; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 7036—H.).

Przywilej, Alojzemu Miesbachowi, właścicielowi dóbr, hamerni i uprzywilejowanéj cegielni w Inzersdorfie w Dolnéj Austryi, nadany na wynalazek w wyrabianiu różnobarwnych cegieł na uszaki i dekoracyje przy robotach grubszych, któreto cegły przy swéj twardości trwale wytrzymują wpływy powietrza, tudzież

456.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 24. September 1852 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Joseph Ranzi, bürgerlichen Seidenhändler in Wien (Stadt Nr. 1140), auf eine Erfindung in der Erzeugung von Seidenseilen zum Betriebe von Waggons auf Eisenbahnen; — auf drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Zahl 6992—H.).

Dem Franz Xaver Sinsler, Mechaniker in Wien (Gumpendof Nr. 70), Karl Wunsch, Doktor der Rechte in Wien (Mariahilf Nr. 41) und Karl Grund, Privatier in Wien (Alservorstadt Nr. 61), auf die Erfindung einer Schnellpreßmaschine zur Erzeugung von Ziegeln, Ornamenten, Kacheln, Konsolen, Reliefs u. s. w., womit täglich 20000—40000 Stücke Bauziegel und von den andern Objekten nach Verhältniß eine überaus große Anzahl erzeugt werden könne; — auf fünf Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 7031—H.).

Dem Friedrich Paget, in Wien (Wieden Nr. 151), auf die Verbesserung der Puffenfedern, Ventile oder Hähne für Lokomotive, Dampfmaschinen und Eisenbahnwägen; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Zahl 7032—H.).

Dem Jakob Löbner, Privatier in Wien (Leopoldstadt Nr. 6), auf eine Verbesserung in der Oelraffinerie, wodurch das rohe Oel schneller und besser zum Raffiniren vorbereitet, ferner das raffinirte Oel nicht nur zum Brennen, sondern auch zum Schmieren der Maschinen tauglich werde, und endlich alle bei dieser Fabrikazion entfallenden Abfälle zur Seifenerzeugung verwendbar seien; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 7034—H.).

Dem James Linnemann, Privatier in Wien (Stadt Nr. 776), durch Eduard Deuberth, k. k. Rath, dann privilegirten Großhändler und Mitglied des niederösterreichischen Gewerbevereines in Wien (Stadt Nr. 754), auf die Entdeckung und Verbesserung eines vervollkommneten Verfahrens in der Herstellung von Oel aus Harz, welches zur Malerei und zum Schmieren verwendbar sei; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 7036—H.).

Dem Alois Miesbach, Guts- und Gewerksbesitzer und Inhaber der landesprivilegirten Ziegelfabrik zu Inzersdorf in Nieder-Oesterreich, auf eine Erfindung in der Erzeugung von Verkleidungs- und Dekorationsziegeln in verschiedenen Farben für Rohbauten, welche Ziegeln eine große Festigkeit besitzen, den Einflüssen der Witterung dauernd widerstehen,

większy ciężar i o 200% są tańsze od ciosanego, na uszaki zwykle używanego kamienia: — na lat trzy. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 7091—H.).

Przywilej, Marcinowi Duszekowi, miejskiemu krawcowi w Wiédniu (Gumpendorf nr. 80), nadany na ulepszenie w wyrabianiu guzików powlekanych zapomocą maszyny ręcznéj; — na rok jeden. Opis przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiém Namiestnictwie, gdzie go każdemu przejrzéć wolno (l. 7092—H.).

Przywilej, Franciszkowi Raffelsbergerowi, właścicielowi typograficzno-jeograficznego instytutu, i Jérzemu Raffelsbergerowi, spólnikowi tegoż w Wiédniu (Rossau nr. 129), nadany na wynalazek, zapomocą którego uskuteczniają się wszystkie roboty drukarskie taniéj, wyraźniéj i szybciéj; — na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 7093—H.).

Przywilej, Jakóbowi M. Günzburgowi, kupcowi w Pradze (nr. 459—I.), nadany na wynalazek i ulepszenie pewnego środka do apretowania, przydatnego równie przy tkaniu przędzy lnianéj, bawełnianéj i wełnianéj, jakoteż do materyj z tychże przędz tkanych, — na lat trzy. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 7186—H.).

Przywilej, Tadeuszowi Hassmannowi, właścicielowi domu w Nussdorf i oberzyście w Wiédniu (w mieście nr. 248), tudzież Augustowi Colettemu, chemikowi w Nussdorf (nr. 157), nadany na ulepszenie w fabrykacyi laku, pokostu, czernideł litograficznych i typograficznych; — na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 7203—H.).

Przywilej, Szymonowi Marthowi z Botzen, maszyniście zamieszkałemu w Wiédniu (Neue Wieden nr. 915), nadany na ulepszenie, w skutek którego wyrabiają i wykonują się na tokarni formy kapeluszowe według modelów, zapomocą ulepszonéj podkładki; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 7260—H.).

Przywilej, Antoniemu Grösslowi, majstrowi piekarskiemu w Pradze (nr. 951—I.), nadany na wynalazek maszyny do dzielenia ciasta celem uzyskania pieczywa jednakiego tak co do wielkości, jakoteż i co do wagi; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względów sanitarnych nic nie przeszkadza wykonywaniu tego przywileju, byle używany przytém kocioł grubo był cyną powleczony (l. 7262—H.).

Baumgartner m. p.

eine größere Tragfähigkeit besitzen und um 200 % wohlfeiler zu stehen kommen, als der gewöhnlich zu Verkleidungen verwendete Werkstein; — auf drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 7091—H.).

Dem Martin Duschek, bürgerlichen Schneider in Wien (Gumpendorf Nr. 80), auf eine Verbesserung in der Erzeugung der überzogenen Knöpfe mittelst einer Handmaschine; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Zahl 7092—H.).

Dem Franz Raffelsberger, Eigenthümer des typo-geographischen Institutes, und Georg Raffelsberger, dessen Gesellschafter in Wien (Rossau Nr. 129), auf die Erfindung, alle Darstellungen durch die Typie billiger, deutlicher und schneller zu erzeugen; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 7093—H.).

Dem Jakob M. Günzburg, Handelsmanne in Prag (Nr. 459—1), auf die Erfindung und Verbesserung eines Appreturmittels sowohl zum Behufe der Weberei in Leinen-, Baum- und Schafwollgarnen während des Webens, als auch für die aus diesen Garnen gewebten Stoffe; — auf drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 7186—H.).

Dem Thaddäus Haßmann, Hauseigenthümer in Nußdorf und Gastwirthe in Wien (Stadt Nr. 248), und August Colette, Chemiker in Nußdorf (Nr. 157), auf eine Verbesserung in der Erzeugung von Lack, Firniß, lithographischen und typographischen Tinten; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 7203—H.).

Dem Simon Marth aus Botzen, Maschinisten, wohnhaft in Wien (neue Wieden Nr. 915), auf die Verbesserung, Hutformen mittelst eines verbesserten Support auf der Drehbank genau nach Modellen zu erzeugen und zu vollenden; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 7260—H.).

Dem Anton Größl, Bäckermeister in Prag (Nr. 951—I), auf die Erfindung einer Teig-Zertheilungsmaschine zum Behufe der Erzeugung von sowohl der Größe als dem Gewichte nach gleichem Gebäcke; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitätsrücksichten steht der Ausübung des Privilegiums unter der Bedingung kein Bedenken entgegen, daß der hierbei verwendete Kessel mit einer starken Verzinnung versehen sei (Z. 7262—H.).

Baumgartner m. p.

457.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 24. Września 1852,

mocą którego przywilej doktorowi M. Ehrmannowi dnia 31. Lipca 1847 nadany, przedłuża się na rok szósty.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowaném, przywilej doktorowi M. Ehrmannowi dnia 31. Lipca 1847 nadany na wynalazek wyrabiania nową metodą sody i ubocznych produktów z soli kuchennéj, na dalszy rok, to jest na rok szósty przedłużyć.

Baumgartner m. p.

458.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 28. Września 1852,

względem dobrowolnego zrzeczenia się Jana Otto przywileju, sobie dnia 1. Lutego 1852 nadanego.

Według doniesienia c. k. niższo-austryjackiego Namiestnictwa w skutek dobrowolnego zrzeczenia się zgasł przywilej, Janowi Ottowi dnia 1. Lutego 1852 nadany na wynalazek nakrywy do podwójnych pras hydraulicznych.

Baumgartner m. p.

459.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 28. Września 1852,

mocą którego przywilej dnia 23. Listopada 1850 Bernardowi Badelowi nadany, dla zaniechanego wykonywania zgasłym ogłasza się.

Przywilej Bernardowi Badelowi dnia 23. Listopada 1850 nadany na wynalazek właściwego sposobu destylowania tłuszczów, został dla zaniechanego wykonywania zgasłym ogłoszony. Opis tego przywileju znajduje się w c. k. instytucie politechnicznym, gdzie go każdemu przejrzéć wolno.

Baumgartner m. p.

460.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 30. Września 1852,

mocą którego przywilej, Ignacemu Kapferowi dnia 21. Sierpnia 1849 nadany, przedłuża się na dalszy rok czwarty.

Ministerstwo handlu uznało za stosowne, przywilej, Ignacemu Kapferowi dnia 21. Sierpnia 1849 nadany na ulepszenie sposobu wyrabiania różnych naczyń z blachy żelaznéj cyną pobielanéj, mającéj 6 cali długości a 3 szérokości, przedłużyć nadal na rok jeden, to jest na rok czwarty.

Baumgartner m. p.

457.

Erlaß des Handelsministeriums vom 24. September 1852,

womit das Privilegium des Dr. M. Ehrmann vom 31. Juli 1847 auf das sechste Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das Privilegium des Dr. M. Ehrmann vom 31. Juli 1847, auf eine Erfindung, aus Kochsalz nach einer neuen Methode Soda und Nebenprodukte zu erzeugen, auf die weitere Dauer Eines, d. i. des sechsten Jahres, zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

458.

Erlaß des Handelsministeriums vom 28. September 1852,

betreffend die freiwillige Zurücklegung des dem Johann Ott am 1. Februar 1852 ertheilten Privilegiums.

Laut einer Anzeige der k. k. niederösterreichischen Statthalterei ist das Privilegium des Johann Ott vom 1. Februar 1852, auf die Erfindung eines Sperrkopfes für hydraulische Doppelpressen, durch freiwillige Zurücklegung erloschen.

Baumgartner m. p.

459.

Erlaß des Handelsministeriums vom 28. September 1852,

wodurch das Privilegium des Bernhard Badel vom 23. November 1850, wegen Nichtausübung für erloschen erklärt wird.

Das Privilegium des Bernhard Badel vom 23. November 1850, auf die Erfindung eines eigenen Verfahrens zur Destillirung fetter Stoffe, ist wegen Nichtausübung für erloschen erklärt worden. Die dießfällige Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei dem k. k. politechnischen Institute in Wien zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung.

Baumgartner m. p.

460.

Erlaß des Handelsministeriums vom 30. September 1852,

womit das Privilegium des Ignaz Kapfer vom 21. August 1849 auf die weitere Dauer des vierten Jahres verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das Privilegium des Ignaz Kapfer vom 21. Augnst 1849, auf eine Verbesserung, aus verzinntem Eisenblech von der Länge von 6 Zoll und der Breite von 3 Zoll, verschiedene Gefässe zu erzeugen, auf die weitere Dauer Eines, d. i. des vierten Jahres, zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

457.

Erlaß des Handelsministeriums vom 24. September 1852,

womit das Privilegium des Dr. M. [illegible] vom 31. Juli 1847 auf das [illegible] Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das Privilegium des Dr. M. [illegible] vom 31. Juli 1847, auf eine Erfindung, [illegible] zu erzeugen, auf die weitere Dauer [illegible] Jahres, zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

458.

Erlaß des Handelsministeriums vom 28. September 1852,

betreffend die freiwillige Zurücklegung des dem Johann Ott am 1. Februar 1852 ertheilten Privilegiums.

Von Seite der k. k. [illegible] Statthalterei ist die [illegible] des Johann Ott vom 1. Februar 1852, auf die Erfindung eines [illegible] für [illegible], dessen freiwillige Zurücklegung erfolgt.

Baumgartner m. p.

459.

Erlaß des Handelsministeriums vom 28. September 1852,

wodurch das Privilegium des Bernhard [illegible] vom 23. November 1850 wegen Nichtausübung für erloschen erklärt wird.

Das Privilegium des Bernhard [illegible] vom 23. November 1850, auf die Erfindung einer eigenen [illegible] zur [illegible], ist wegen Nichtausübung für erloschen erklärt worden. Die bezügliche Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei dem k. k. polytechnischen Institute in Wien zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung.

Baumgartner m. p.

460.

Erlaß des Handelsministeriums vom 30. September 1852,

womit das Privilegium des [illegible] vom 26. August 1848 auf die weitere Dauer des vierten Jahres verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das Privilegium des [illegible] vom 26. August 1848, auf die Erfindung, [illegible] von der Länge von 8 Zoll und der Breite von 4 Zoll, [illegible] zu erzeugen, auf die weitere Dauer, d. i. des vierten Jahres, zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część LII.

Wydana i rozesłana dnia 31. Grudnia 1853.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

LII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 31. Dezember 1853.

461.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 3. Października 1852,

którem przywilej Maryi Lederer dnia 20. Października 1849 nadany, gdy nie jest nowym, za zgasły ogłoszono.

Przywilej Maryi Lederer dnia 20. Października 1849 nadany na ulepszenie fabrykacyi towarów taszkarskich uznano zgasłym, gdy istota jego nie nową się okazała.

Dotyczący opis przywileju oddany został c. k. politechnicznemu instytutowi wiedeńskiemu ku przechowaniu.

Baumgartner m. p.

462.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 6. Października 1852,

mocą którego przywilej Gustawowi Waizmannowi dnia 5. Września 1850 nadany, na rok trzeci przedłużono.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowanem, przywilej Gustawowi Waizmanowi w Lincu dnia 5. Września 1850 nadany na ulepszoną metodę do ułatwienia nauki pisania, przedłużyć na dalszy rok jeden, t. j. na rok trzeci.

Baumgartner m. p.

463.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 11. Października 1852,

mocą którego przywilej Józefowi Busca dnia 28. Października 1844 nadany, na rok dziewiąty, dziesiąty i jedenasty przedłużono.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowanem, przywilej Józefowi Busca dnia 28. Października 1844 nadany na ulepszenie, zapomocą którego używane za granicą koliste warsztaciki do robienia fontaziów, także do najdelikatniejszych tkanin przydatnemi uczynić można, przedłużyć na rok dziewiąty, dziesiąty i jedenasty.

Baumgartner m. p.

464.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 11. Października 1852,

mocą którego niektóre przywileje na czas dalszy przedłuża się.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowanem, przedłużyć nadal następujące przywileje:

461.

Erlaß des Handelsministeriums vom 3. Oktober 1852,

womit das Privilegium der Maria Lederer vom 20. Oktober 1849 wegen Mangels an Neuheit für erloschen erklärt wird.

Das Privilegium der Maria Lederer vom 20. Oktober 1849, auf eine Verbesserung in der Erzeugung von Taschnerwaaren, ist wegen Mangels an Neuheit für erloschen erklärt worden.

Die dießfällige Privilegiumsbeschreibung ist dem k. k. politechnischen Institute in Wien zur Aufbewahrung übergeben worden.

Baumgartner m. p.

462.

Erlaß des Handelsministeriums vom 6. Oktober 1852,

womit das Privilegium des Gustav Waizmann vom 5. September 1850 auf die weitere Dauer des dritten Jahres verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das Privilegium des Gustav Waizmann in Linz vom 5. September 1850, auf eine verbesserte Methode, um das Erlernen des Schreibens zu erleichtern, auf die weitere Dauer Eines, d. i. des dritten Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

463.

Erlaß des Handelsministeriums vom 11. Oktober 1852,

womit das Privilegium des Josef Busca vom 28. Oktober 1844 auf die Dauer des neunten, zehnten und eilften Jahres verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das Privilegium des Joseph Busca vom 28. Oktober 1844, auf eine Verbesserung, die kreisförmigen im Auslande gebräuchlichen Maschenstühle auch für die feinsten Gewebe anwendbar zu machen, auf die Dauer des neunten, zehnten und eilften Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

464.

Erlaß des Handelsministeriums vom 11. Oktober 1852,

womit mehrere Privilegien verlängert werden.

Das Handelsministerium hat nachstehende Privilegien zu verlängern befunden:

1. Przywilej, Wawrzyńcowi Mayerowi dnia 21. Sierpnia 1849 nadany na ulepszenie domowych i pokojowych prewetów bez smrodu, dnia 5. Sierpnia 1844 uprzywilejowanych; — na rok czwarty i piąty.

2. Przywilej, Józefowi i Antoniemu Selkom, dnia 28. Sierpnia 1846 nadany, a mocą kontraktu kupna z dnia 16. Listopada 1848 na własność Jana Blazeka przelany, opiewający na wynalazek, jak zapomocą właściwéj maszyny nadawać połysk parkietom i podłogom w izbach i salach; — na rok siódmy.

3. Przywilej, Jakóbowi Bierstingerowi, dnia 8. Sierpnia 1849 nadany na ulepszenie uprzywilejowanych pod dniem 28. Stycznia 1845 koszów do kontrolowania przenoszonego szczypanego drzewa opałowego; — na rok czwarty.

4. Przywilej, Karolowi Rödigerowi dnia 6. Sierpnia 1851 nadany na ulepszenie ram u okien; — na rok drugi.

5. Przywilej, pierwotnie Franciszkowi Patznikowi dnia 23. Sierpnia 1851 nadany, a mocą dokumentu ustępstwa z dnia 18. Grudnia 1851 na własność Franciszka Stögera przelany, opiewający na ulepszenie w wyrabianiu towarów z kauczuku; — na rok drugi.

6. Przywilej, Karolowi Wilhelmowi Hinzemu, dnia 23. Sierpnia 1851 nadany na wynalazek w wyrabianiu wkładanych robót kunsztownych stolarskich; — na rok drugi.

7. Przywilej, pierwotnie Fryderykowi Wilhelmowi Kyritzowi, dnia 18. Sierpnia 1850 nadany, później zaś na własność Józefa Morawetza przelany, opiewający na wynalazek mydła do mycia i prania; — na rok trzeci.

8. Przywilej, Aloizemu Stummerowi dnia 12. Sierpnia 1850 nadany na wynalazek maszyny, zapomocą któréj robić można dziury do zębów wszelkiego rodzaju, niemniej inne tym podobne wklęsłości w częściach drewnianych; — na rok trzeci.

9. Przywilej, Józefowi Daningerowi dnia 2. Września 1850 nadany na wynalazek wiatraka horyzontalnego; — na rok trzeci i czwarty; nakoniec

10. Przywilej, Franciszkowi Morawetzowi dnia 11. Września 1844 nadany na wynalazek w kąpielach parowych; na rok dziewiąty.

Baumgartner m. p.

1. Das Privilegium des Laurenz Mayer vom 21. August 1849, auf eine Verbesserung seiner am 5. August 1844 privilegirten geruchlosen Haus- und Zimmer-Retiraden; — auf die Dauer des vierten und fünften Jahres;

2. Das dem Joseph und Anton Selka verliehene und mittelst Kaufvertrages vom 16. November 1848 in das Eigenthum des Johann Blazek übergegangene Privilegium vom 28. August 1846, auf die Erfindung, mittelst einer Maschine die Parquetten und Dielen der Zimmer und Säle zu glänzen; — auf die Dauer des siebenten Jahres;

3. Das Privilegium des Jakob Bierstinger vom 8. August 1849, auf eine Verbesserung der am 28. Jänner 1845 privilegirten Kontrolkörbe zur Verführung des verkleinerten Brennholzes; — auf die Dauer des vierten Jahres;

4. Das Privilegium des Karl Rödiger vom 6. August 1851, auf eine Verbesserung der Fensterrahmen; — auf die Dauer des zweiten Jahres;

5. Das ursprünglich dem Franz Patznik verliehene und mittelst Abtretungs-Urkunde vom 18. Dezember 1851 in das Eigenthum des Franz Stöger übergegangene Privilegium vom 23. August 1851, auf eine Verbesserung in der Erzeugung der Kautschuckwaaren; — auf die Dauer des zweiten Jahres;

6. Das Privilegium des Karl Wilhelm Hinze vom 23. August 1851, auf eine Erfindung in der Erzeugung eingelegter Kunsttischlerarbeit; — auf die Dauer des zweiten Jahres;

7. Das ursprünglich dem Friedrich Wilhelm Kyritz verliehene und nachträglich in das Eigenthum des Joseph Morawetz übergegangene Privilegium vom 18. August 1850, auf die Erfindung einer Waschseife; — auf die Dauer des dritten Jahres;

8. Das Privilegium des Alois Stummer vom 12. August 1850, auf die Erfindung einer Maschine, mittelst welcher Zapfenlöcher jeder Art, sowie auch andere derartige Vertiefungen in Holzbestandtheilen hergestellt werden können; — auf die Dauer des dritten Jahres;

9. Das Privilegium des Josef Daninger vom 2. September 1850, auf die Erfindung einer horizontalen Windmühle; — auf die Dauer des dritten und vierten Jahres, und endlich

10. das Privilegium des Franz Morawetz vom 11. September 1844, auf eine Erfindung an Dampfbädern; — auf die Dauer des neunten Jahres.

Baumgartner m. p.

465.

Spis

wyłącznych przywilejów od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych dnia 12. Października 1852 nadanych.

Przywilej, Julijuszowi Henrykowi Ferdynandowi Prillwitzowi, kupcowi w Berlinie (Rosenthalerstrasse nr. 40), na ręce Józefa Nagy de Galantha w Wiedniu (w mieście nr. 276), nadany na wynalazek szczególnie urządzonej strzelby o igle podpałkowej; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 7344 — H.).

Przywilej, Brunonowi Bergerowi, radzcy gospodarczemu w Wiedniu (w mieście nr. 734), nadany na odkrycie tablic na obwieszczenia do przybijania na murach, które przewyższają trwałością tablice dotychczas używane i od nich są tańsze; — na lat dwa. Opis przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiem Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 7422—H.).

Przywilej, Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi, dyrektorowi administracyi, mieszkającemu w Wiedniu (w mieście nr. 785), nadany na wynalazek i ulepszenie przysposobienia gutta-perchy, przezco surowa substancyja lepszej jakości nabiera, i staje się użyteczną do wyrabiania z niej wielu różnych przedmiotów; — na lat pięć. Przywilejem obdarzony prosił o zachowanie tajemnicy (l. 7520 — H.).

Przywilej, Andrzejowi Worringowi, faktorowi c. k. drukarni skarbowej w Wiedniu (Schottenfeld nr. 150), nadany na wynalazek pojedynczego i szybkiego sposobu odtwarzania drukarskich form z korónek, haftów, herbarzów i w ogólności ze wszystkich pierwotworów i kopij, choćby z najdelikatniejszemi wypukłościami i wklęsłościami; — na lat dwa. Opis przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiem Namiestnictwie, gdzie go każdemu przejrzeć wolno (l. 7622 — H.).

Przywilej, Hipolitowi Maliemu, kupcowi w Nowym-Yorku, na ręce A. Heinricha, sekretarza niższo-austryjackiego towarzystwa przemysłowego, zamieszkałego w Wiedniu, nadany na ulepszenia w wyrabianiu butów i trzewików; — na lat pięć. Przywilejem obdarzony prosił o zachowanie tajemnicy (l. 7623—H.).

Przywilej, Adolfowi Cantorowi, farbiarzowi w Obermeidling pod Wiedniem (nr. 1), nadany na wynalazek sposobu w wyrabianiu przedmiotów nieprzepuszczających wody ni powietrza, a to tak organicznych jakoteż nieorganicznych, z lakierowaną lub mdłą, farbowaną, lub niefarbowaną powierzchnią; — na rok jeden. Przywilejem obdarzony prosił o zachowanie tajemnicy (l. 7624 — H.).

Przywilej, Benedyktowi Filippiemu, majstrowi fortepianów w Wiedniu (Mariahilf nr. 80), nadany na rok jeden na wynalazek, jak w stole fortepianowym, według mechaniki wiedeńskiej zrobionym, umieścić mechanikę angielską, to jest

465.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 12. Oktober 1852 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Julius Heinrich Ferdinand Prillwitz, Kaufmanne in Berlin (Rosenthalerstrasse Nr. 40), durch Joseph Nagy von Galantha in Wien (Stadt Nr. 276), auf die Erfindung eines eigenthümlich konstruirten Zündnadel-Gewehres; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. (Z. 7344—H.).

Dem Bruno Berger, Wirthschaftsrathe in Wien (Stadt Nr. 734), auf die Entdeckung von Mauer-Ankündigungs-Tafeln, welche die bisherigen an Dauerhaftigkeit übertreffen, und auch billiger zu stehen kommen; — auf zwei Jahre. Die offene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zn Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 7422—H.).

Dem Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungs-Direktor in Wien (Stadt Nr. 785), auf die Erfindung und Verbesserung eines Verfahrens in der Behandlung der Gutta-Percha, wodurch die rohe Substanz eine bessere Qualität erhalte, und zur Erzeugung einer großen Menge verschiedener Gegenstände geeignet gemacht werde; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 7520—H.).

Dem Andreas Worring, Faktor der k. k. Staats-Druckerei in Wien (Schottenfeld Nr. 150), auf die Erfindung von Spitzen, Stickereien, Herbarien und überhaupt von allen Originalien und Kopien, welche noch so zarte Erhabenheiten und Vertiefungen an sich haben, auf einfache und schnelle Weise Druckformen herzustellen; — auf zwei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 7622—H.).

Dem Hipolit Mali, Kaufmanne in Neu-York, durch A. Heinrich, Sekretär des niederösterreichischen Gewerbvereines in Wien, auf Verbesserungen in Erzeugung von Stiefel und Schuhen; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 7623—H.).

Dem Adolf Cantor, Färber in Obermeidling bei Wien (Nr. 1), auf die Erfindung eines Verfahrens in der Erzeugung von wasser- und luftdichten Gegenständen organischer und nichtorganischer Natur mit lakirter oder matter, färbiger oder ungefärbter Oberfläche; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 7624—H.).

Dem Benedikt Filippi, Klavier-Instrumentenmacher in Wien (Mariahilf Nr. 80), auf die Erfindung, in einem Klavierkasten der Wiener Mechanik, die englische Mechanik, nämlich den verkehrten Anschlag unter dem Stimmstocke anzubringen, ohne den-

przewrotne uderzenie pałeczek pod stroicielem, bez osłabienia tegoż, tudzież jak usunąć wielkie rozparcie, a zapomocą wynalezionej nowej mechaniki uzyskać elastyczność i repetycyę; — na rok jeden. Przywilejem obdarzony prosił o zachowanie tajemnicy (l. 7625 — H.).

Przywilej, E. Simonowi, właścicielowi litografii w Strasburgu we Francyi, na ręce Hugona Novacha, sekretarza c. k. uprzywilejowanego towarzystwa asekuracyjnego „Riunione adriatica di sicurtà", zamieszkałemu w Wiedniu (w mieście nr. 872), nadany na wynalazek pojedynczego sposobu (Lavis-Aquarelle-lithographique zwanego), zapomocą którego w odcisku litograficznym czyto w farbach jak tusz lub sepia, czyliteż w odciskach akwareli lub olejnych obrazów, oddaje się zupełnie charakter penzla i farby; — na lat dwa. We Francyi jest ten wynalazek od 14. Sierpnia 1851 r. na 15 lat patentowany. Przywilejem obdarzony prosił o zachowanie tajemnicy (l. 7697 — H.).

Przywilej, Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi, dyrektorowi administracyi, zamieszkałemu w Wiedniu (w mieście nr. 785), nadany na odkrycie, jak buty i trzewiki fabrykować sposobem mechanicznym, robić je nieprzesiąkliwemi, i chronić od pleśni. Przywilejem obdarzony prosił o zachowanie tajemnicy (l. 7698 — H.).

Baumgartner m. p.

466.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 12. Października 1852,

jako przywileje Antoniemu Baronowi de Doblhoff-Dier dnia 31. Lipca i 16. Sierpnia 1839 nadane, z powodu zaległej taksy zgasłemi uznano.

Ministerstwo handlu wyrzekło, że przywileje Antoniemu Baronowi de Doblhoff-Dier nadane, mianowicie: przywilej z dnia 31. Lipca 1839 na odkrycie w wyrabianiu mydła i tłuszczu z wszelkich materyj zwierzęcych, i drugi z dnia 16. Sierpnia 1839 na odkrycie służącego do celów opalania i oświetlania nowego systemu jarzenia się, które się samo z siebie podsyca.

Dotyczące opisy przywilejów przechowane są w c. k. instytucie politechnicznym, gdzie je każdemu przejrzeć wolno.

Baumgartner m. p.

selben zu schwächen, die große Verspreitzung zu beseitigen und mittelst der dabei erfundenen neuen Mechanik die Elastizität und Repetizion hervorzubringen; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 7625—H.).

Dem C. Simon, Steindruckerei-Inhaber in Straßburg in Frankreich, durch Hugo Novach, Sekretär der k. k. privilegirten Versicherungs-Gesellschaft „Riunione adriatica di Sicurtà" in Wien (Stadt Nr. 872), auf die Erfindung eines Verfahrens (Lavis-Aquarelle-lithographique genannt), wodurch im lithographischen Drucke sowohl in einer Farbe wie Tuch oder Sepia, als insbesondere im Aquarelle- oder Oelbild-Drucke der Karakter des Pinsels und der Farbe auf eine einfache Weise gänzlich wiedergegeben werde; — auf zwei Jahre. In Frankreich ist diese Erfindung seit 14. August 1851 auf 15 Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 7697—H.).

Dem Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungs-Direktor in Wien (Stadt Nr. 785), auf die Entdeckung eines Verfahrens, Schuhe und Stiefel auf mechanischem Wege zu fabriziren, selbe wasserdicht zu machen und gegen das Verschimmeln zu schützen; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 7698—H).

Baumgartner m. p.

466.

Erlaß des Handelsministeriums vom 12. Oktober 1852,

womit die Privilegien des Anton Freiherrn von Doblhoff-Dier vom 31. Juli und 16. August 1839 wegen rückständiger Taxbeträge für erloschen erklärt werden.

Das Handelsministerium hat die Privilegien des Anton Freiherrn von Doblhoff-Dier vom 31. Juli 1839, auf eine Entdeckung in der Erzeugung von Seife und Fett aus animalischen Stoffen aller Art, und vom 16. August 1839, auf die Entdeckung eines neuen Systemes einer sich selbst fortsetzenden Verbrennung für Heiz- und Beleuchtungszwecke, wegen rückständiger Taxbeträge für erloschen erklärt.

Die dießfälligen Privilegiumsbeschreibungen befinden sich bei dem k. k. politechnischen Institute zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung.

Baumgartner m. p.

467.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu dnia 21. Października 1852 nadanych.

Przywilej, Gustawowi Schirmerowi, kupcowi w Reichenberdze w Czechach, nadany na wynalazek szczególnej w swoim rodzaju maszyny spiralnej do prężania przędzy; — na lat cztery. Na ten wynalazek nadano w Saksonii pięcletni przywilej, poczynający skuteczność swoję od dnia 1. Maja 1852 r. Opis przywileju przechowuje się w c. k. czeskiem Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 7679 — H.).

Przywilej, Leopoldowi Köppelowi, ajentowi w Wiedniu (w mieście nr. 770), nadany na wynalazek i ulepszenie stenografu do wywiadywania się o adresach; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 7814 — H.).

Przywilej, Karolowi Müllerowi, optykowi i mechanikowi w Wiedniu (Hundsthurm nr. 113), nadany na ulepszenie w konstrukcyi oprawy okularów, wyszczególniające się lekkością, pięknością i stosunkową taniością; — na rok jeden. Opis przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiem Namiestnictwie, gdzie go każdemu przejrzeć wolno (l. 7848 — H.).

Przywilej, Józefowi Daningerowi, właścicielowi młyna w Wiedniu (w mieście nr. 213), nadany na wynalazek aparatów zwanych polewaczami polowemi, służących do polewania pól, łąk, ogrodów i t. d.; — na lat dwa. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiem Namiestnictwie, gdzie go każdemu przejrzeć wolno (l. 7972 — H.).

Przywilej, Franciszkowi Aumannowi, miejskiemu kapelusznikowi w Wiedniu (Thuri nr. 5), nadany na ulepszenie skrobiu kapelusznickiego, którym tak można ztężyć połyskujące kapelusze w miejscu głowę opasującem, iż nie gniotą głowy, są zupełnie elastyczne, nie tracą formy, i potu nie przepuszczają; — na lat dwa. Przywilejem obdarowany prosił o zachowanie tajemnicy (l. 7973 — H.).

Przywilej, Franciszkowi Uchatiusowi, c. k. kapitanowi artyleryi w Wiedniu (Wieden nr. 318), nadany na wynalazek nowej lampy gazowej; — na rok jeden. Przywilejem obdarowany prosił o zachowanie tajemnicy (l. 7974 — H.).

Przywilej, Longinowi Gantertowi, kolorzyście i farbiarzowi na tureckoczerwony kolor z Gurtireil, wielkiego księstwa Badeńskiego, zamieszkałemu w Haidenschaft w austryjackiem Pomorzu, nadany na wynalazek maszyn do uskuteczniania główniejszych robót farbiarstwa i blicharstwa, jako to: becowania czyli gruntowania przędzy i sukna, tychże wykręcania czyli wysuszania, niemniej farbowania przędzy; — na rok jeden. Opis przywileju przechowuje się w c. k. pomorskiem Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 7976 — H.).

467.

Verzeichniß

der von dem Handelsministerium am 21. Oktober 1852 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Gustav Schirmer, Kaufmanne in Reichenberg in Böhmen, auf die Erfindung einer eigenthümlichen Pressions-Spiralstrecke für Kammgarn; — auf vier Jahre. In Sachsen ist diese Erfindung seit 1. Mai 1852 auf 5 Jahre patentirt. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. böhmischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 7679—H.).

Dem Leopold Köppel, Geschäfts-Agenten in Wien (Stadt Nr. 770), auf die Erfindung und Verbesserung eines Stenographen für Adressen-Auskünfte; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 7814—H.).

Dem Karl Müller, Optiker und Mechaniker in Wien (Hundsthurm Nr. 113), auf die Verbesserung in der Konstrukzion der Brillen-Einfassungen, welche sich durch Leichtigkeit, Eleganz und verhältnißmäßige Billigkeit auszeichnen; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 7848—H.).

Dem Joseph Daninger, Mühlbesitzer in Wien (Stadt Nr. 213), auf die Erfindung von Apparaten zum Begießen von Feldern, Wiesen, Gärten u. s. w. unter dem Namen „Feldbewässerer;" — auf zwei Jahre. Die offene Privlegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 7972—H.).

Dem Franz Aumann, bürgerlichen Hutmacher in Wien (Thuri Nr. 5), auf die Verbesserung der Hutsteife, womit die Glanzhüte im Bande so gesteift werden können, daß selbe den Kopf nicht drücken, vollkommene Elastizität besitzen, die Form nicht ändern und der Schweiß durch dieselben nicht durchdringen könne; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 7973—H.).

Dem Franz Uchatius, k. k. Artillerie-Hauptmanne in Wien (Wieden Nr. 318), auf die Erfindung einer neuen Gaslampe; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 7974—H.).

Dem Longin Gantert, Koloristen und Türkischrothfärber aus Gurtireil im Großherzogthume Baden, wohnhaft in Haidenschaft im Küstenlande, auf die Erfindung von Maschinen, um die hauptsächlichsten Arbeiten der Färberei und Bleicherei, als: das Beitzen oder Grundiren und das Ausringen oder Entwässern des Garnes und Tuches und das Ausfärben des Garnes zu bewerkstelligen; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. küstenländischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 7976—H.).

Przywilej, Ignacemu Kapferowi, kotlarzowi i fabrykantowi żelaznego naczynia kuchennego, oraz właścicielowi przywileju, zamieszkałemu w Haag w Górnej Austryi, nadany na wynalazek, jak do ogrzewania powietrzem używać wydrążonych rosztów ogniowych; — na rok jeden. Opis przywileju przechowuje się w c. k. górnoaustryjackiem Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 8059 — H.).

Przywilej, Janowi Nepomucenowi Echtlemu z Fryburga w Badeńskiem, litografowi w c. k. skarbowej drukarni w Wiedniu (Leopoldstadt nr. 750), nadany na wynalazek druku zwanego „kolorowym drukiem na drzewie i blasze", zapomocą którego drukować można w kolorach wszelkie możliwe rysunki i t. d., nietylko jak dotąd na papierze, ale też i na drzewie i na blasze; — na lat dwa. Przywilejem obdarzony] prosił o zachowanie tajemnicy (l. 8122 — H.).

Baumgartner m. p.

468.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 24. Października 1852, mocą którego przedłużono czas trwania niektórych przywilejów.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowanem, przedłużyć następujące przywileje, mianowicie:

1. Przywilej, Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi dnia 4. Września 1846 nadany na odkrycie i ulepszenie warsztatów tkackich; — na rok siódmy.

2. Przywilej, Józefowi Tobiaszowi Goldbergerowi dnia 5. Września 1850 nadany na wynalazek w konstruowaniu nowych elementów do płyt galwano-elektrycznych; — na rok trzeci, czwarty i piąty.

3. Przywilej, Janowi Jerzemu de Angeli dnia 16. Września 1840 nadany na ulepszenie w wyrabianiu świec woskowych; — na rok trzynasty.

4. Przywilej, Franciszkowi Rewoltowi dnia 7. Października 1851 nadany na ulepszenie maszyny do kawy; na rok drugi.

5. Przywilej, Karolowi Kussikowi dnia 25. Września 1851 nadany na wynalazek korby dyjametralnej; — na rok drugi.

6. Przywilej, Adolfowi Zillerowi dnia 17. Września 1851 pierwotnie nadany, a w skutek kontraktu sprzedaży z dnia 20. Października 1851 na własność Franciszka Schnitzera przelany, opiewający na ulepszenie w fabrykacyi zapałek; — na rok drugi.

7. Przywilej, Józefowi Henslerowi dnia 22. Września 1846 nadany na odkrycie sposobu wyrabiania mydła z alkaliów (zasad) i kamienia, zwanego mydłem kamiennem; — na rok siódmy.

Dem Ignaz Kapfer, Kupferschmiede und Eisen-Kochgeschirr-Fabrikanten, dann Privilegiums-Inhaber in Haag in Ober-Oesterreich, auf die Erfindung, hohle Feuerroste bei Luftheitzungen anzuwenden; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. oberösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 8059—H.).

Dem Johann Nepomuk Echtle, aus Freiburg in Baden, Lithographen in der k. k. Staatsdruckerei in Wien (Leopoldstadt Nr. 750), auf die Erfindung mittelst Farben alle möglichen Zeichnungen u. s. w. statt wie bisher nur auf Papier, auch auf Holz und Blech drucken zu können, „Holz- und Blech-Farbendruck" genannt; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 8122—H.).

Baumgartner m. p.

468.

Erlaß des Handelsministeriums vom 24. Oktober 1852,

womit mehrere Privilegien verlängert werden.

Das Handelsministerium hat nachstehende Privilegien zu verlängern befunden:

1. Das Privilegium des Jakob Franz Heinrich Hemberger vom 4. September 1846, auf eine Entdeckung und Verbesserung an den Webestühlen; — auf die Dauer des siebenten Jahres;

2. Das Privilegium des Joseph Tobias Goldberger vom 5. September 1850, auf die Erfindung in der Konstrukzion neuer galvano-elektrischer Platten-Elemente; — auf die Dauer des dritten, vierten und fünften Jahres;

3. Das Privilegium des Johann Georg von Angeli vom 16. September 1840, auf eine Verbesserung in der Erzeugung der Wachskerzen; — auf das dreizehnte Jahr;

4. Das Privilegium des Franz Rewolt vom 7. Oktober 1851, auf die Verbesserung einer Kaffeemaschine; — auf das zweite Jahr;

5. Das Privilegium des Karl Kussig vom 25. September 1851, auf die Erfindung einer Diametral-Kurbel; — auf das zweite Jahr;

6. Das ursprünglich dem Adolph Ziller verliehene und laut Verkaufsvertrages vom 20. Oktober 1851 in das Eigenthum des Franz Schnitzer übergegangene Privilegium vom 17. September 1851, auf eine Verbesserung in der Fabrikation der Zündhölzchen; — auf das zweite Jahr.

7. Das Privilegium des Joseph Hensler vom 22. September 1846, auf die Entdeckung aus Alkalien und Stein eine Seife unter der Benennung „Steinseife" zu erzeugen; — auf das siebente Jahr.

8. Przywilej, Jakóbowi Löblowi Pulvermacherowi dnia 23. Września 1850 nadany na wynalazek i ulepszenie w konstrukcyi i wyrabianiu galwanicznych bateryj (do fizykalnego i technicznego użycia), dalej elektryczno-magnetycznych maszyn mocyjnych, i magnetyczno-elektrycznych maszyn wirujących; — na rok trzeci.

9. Przywilej, Maurycemu Wernerowi dnia 23. Września 1850 nadany na wynalazek właściwego sposobu w obrabianiu pilśni; — na rok trzeci i czwarty; nakoniec

10. Przywilej, Henrykowi Kirchwegerowi dnia 2. Października 1851 nadany na wynalazek właściwego narządu do lokomotywów; — na rok drugi.

Baumgartner m. p.

469.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministertstwa handlu dnia 24. Października 1852 nadanych.

Przywilej, Tomaszowi Obersteinerowi, towarzyszowi kopalni ołowiu w Windisch-Bleiberg w Karyntyi, nadany na wynalazek aparatu do wyrabiania, czyszczenia i zgęszczania gazu; — na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 8196 — H.).

Przywilej, Gustawowi Neufeldtowi, właścicielowi fabryki w Triestinghof koło St. Veit w Dolnej Austryi, nadany na wynalazek mechanizmu bezpieczeństwa przy lokomotywach i wagonach pod górę idących, służącego do zatrzymywania tychże na drogach górzystych; — na lat pięć. Opis przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiem Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może. — Ze względów bezpieczeństwa publicznego nie przeszkadza nic wykonywaniu tego przywileju, jeżeli przy pociągach kolei żelaznej użyte będą zwyczajne narządy bąka (l. 8198 — H.).

Przywilej, Antoniemu Labia, właścicielowi przywileju, mieszkającemu w Speising (pod Wiedniem nr. 32), nadany na wynalazek i ulepszenie żelaznego pługa z podstawą koleśną, ruchomemi hołoblami i narządami zaprzęgowemi do podwójnego jarzma dla bydła rogatego; — na lat dwa. Przywilejem obdarzony prosił o zachowanie tajemnicy (l. 8199 — H.).

Przywilej, Janowi Haasowi, miejskiemu majstrowi stolarskiemu w Wiedniu (Schaumburger-Grund nr. 8), nadany na wynalazek narządu do szczelnego zamykania okien i drzwi; — na rok jeden. Przywilejem obdarzony prosił o zachowanie tajemnicy (l. 8231 — H.).

8. Das Privilegium des Jakob Löbl Pulvermacher vom 23. September 1850, auf eine Erfindung und Verbesserung in der Konstrukzion und Erzeugung galvanischer Batterien (zum phisikalischen und technischen Gebrauche), elektro-magnetischer Mozions- und magneto-elektrischer Rotazions-Maschinen; — auf das dritte Jahr;

9. Das Privilegium des Moritz Werner vom 23. September 1850, auf die Erfindung eines eigenthümlichen Verfahrens in der Darstellung des Filzes; — auf das dritte und vierte Jahr; endlich

10. Das Privilegium des Heinrich Kirchweger vom 2. Oktober 1851, auf die Erfindung einer eigenthümlichen Vorrichtung an Lokomotiven; — auf das zweite Jahr.

Baumgartner m. p.

469.

Verzeichniß

der von dem Handelsministerium am 24. Oktober 1852 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Thomas Obersteiner, Bleigewerken zu Windisch-Bleiberg in Kärnthen, auf die Erfindung eines Gaserzeugungs-, Reinigungs- und Kompressions-Apparates; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 8196—H.).

Dem Gustav Neufeldt, Fabriks-Inhaber zu Triestinghof bei St. Veit in Nieder-Oesterreich, auf die Erfindung eines Sicherheits-Mechanismus an steigenden Eisenbahnen für Lokomotiven und Waggons, um selbe bei Bergfahrten zum Stillstehen zu bringen; — auf fünf Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums, bei Beibehaltung der bisher üblichen Bremsvorrichtungen bei Eisenbahn-Trains, kein Bedenken entgegen (Z. 8198—H.).

Dem Anton Labia, Privilegiums-Inhaber zu Speising (bei Wien Nr. 32), auf die Erfindung und Verbesserung eines eisernen Pfluges sammt Rädergestelle, beweglicher Bespannungsgabel und Bespannungs-Apparaten für ein Doppeljoch bei Hornvieh; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 8199—H.).

Dem Johann Haas, bürgerlichen Tischlermeister zu Wien (Schaumburger-Grund Nr. 8), auf die Erfindung einer Vorrichtung, um Fenster und Thüren wasser- und luftdicht zu verschließen; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 8231—H.).

Przywilej, Krzysztofowi Löblowi, pomocnikowi złotnickiemu w Wiedniu (Spittelberg nr. 119), nadany na wynalazek naramienników z kruszcu szlachetnego lub nieszlachetnego, za pewnem obracaniem zmieniających się rozmaicie; — na lat dwa. Przywilejem obdarzony prosił o zachowanie tajemnicy (l. 8232 — H.).

Przywilej, Williamowi Crosskillowi, cywilnemu inżynijerowi w Wiedniu, na ręce Ludwika Leona Wolfa, właściciela przywileju i konstruktora maszyn, zamieszkałego w Wiedniu (Jägerzeile nr. 533), nadany na ulepszenie w konstrukcyi młynów; — na lat pięć. Przedmiot ten w Anglii na rzecz Tomasza Barnetta, na lat 14 uprzywilejowany został, później przez tegoż na własność Crosskilla ustąpiony. Przywilejem obdarzony prosił o zachowanie tajemnicy (l. 8233 — H.).

Przywilej, Janowi Paulowi, liwerantowi płótna i właścicielowi domu w Hohenstadzie w Morawii (nr. 6.), nadany na odkrycie w wydoskonaleniu bardzo pojedynczej, taniej i wcale nieszkodliwej metody naturalnego blichowania, czyli blichowania na murawie, użytecznej szczególnie dla surowych przędz i płócien od najgrubszego do najcieńszego gatunku; — na rok jeden. Przywilejem obdarzony prosił o zachowanie tajemnicy (l. 8237 — H.).

Przywilej, Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi, dyrektorowi administracyi, zamieszkałemu w Wiedniu (w mieście nr. 785), nadany na ulepszenie w konstrukcyi kół do wozów i wagonów; — na lat pięć. Opis przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiem Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 8279 — H.).

Przywilej, Wincentemu Aleksowiczowi, doktorowi medycyny i członkowi doktorskiego kolegium, zamieszkałemu w Wiedniu (Michelbairischer Grund nr. 18), nadany na wynalazek nowego pieca oszczędnego, w którym wszelkiego paliwa, jako to: koaksów, węgli kamiennych, drzewa i t. d. z wielkiem oszczędzeniem tych rzeczy użyć można; — na rok jeden. Opis przywileju przechowany jest w c. k. niższo-austryjackiem Namiestnictwie, gdzie go każdemu przejrzeć wolno (l. 8280 — H.).

Przywilej, Franciszkowi Antoniemu Dreyerowi w Bürserberg w Forarlbergu, nadany na odkrycie nowej materyi do oświetlenia (eter gazowy), która wydaje światło bez dymu i smrodu, zupełnie pojedynczych lamp wymaga i taniej kosztuje jak każdy inny materyjał do oświetlania; — na lat trzy. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względów bezpieczeństwa publicznego nieprzeszkadza nic wykonywaniu tego przywileju, byle przy tworzeniu płynu uprzywilejowanego zachowywano wszystkich ostrożności, które przy przedsiębraniu podobnych destylacyj są przepisane (l. 8299 — H.).

Przywilej, Konstantemu kawalerowi Stojowskiemu w Stanisławowie w Galicyi, nadany na ulepszenie w konstrukcyi nowego koncentratora siły; — na lat

Dem Christoph Löbl, Goldarbeiter-Gehilfen in Wien (Spittelberg Nr. 119), auf die Erfindung von Armbändern aus edlem und unedlem Metalle, welche sich durch eine Drehung auf verschiedene Arten verändern; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 8232—H.).

Dem William Croßkill, Zivil-Ingenieur in Wien, durch Louis Leo Wolf, Privilegiums-Inhaber und Maschinen-Konstrukteur in Wien (Jägerzeile Nr. 533), auf die Verbesserung in der Konstrukzion von Mahlmühlen; — auf fünf Jahre. In England ist dieser Gegenstand für Thomas Barnett auf vierzehn Jahre patentirt, später von Barnett an Croßkill zedirt. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 8233—H.).

Dem Johann Paul, Leinwand-Lieferanten und Hausbesitzer zu Hohenstadt in Mähren (Nr. 6), auf eine Entdeckung in der Vervollkommnung einer sehr einfachen, billigen und ganz unschädlichen Natur- oder Rasenbleich-Methode, besonders für rohe Garne nnd Leinwanden gröbster bis feinster Sorte; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 8237—H.).

Dem Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungsdirektor in Wien (Stadt Nr. 785), auf die Verbesserung in der Konstrukzion der Wagen- und Waggons-Räder; — auf fünf Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Zahl 8279—H.).

Dem Vinzenz Alexovits, Doktor der Medizin und Mitglied des Doktoren-Kollegiums in Wien (Michelbairischer Grund Nr. 18), auf die Erfindung eines neuen Sparofens, worin jedes Brennmateriale, als Koaks, Steinkohlen, Holz u. s. w. mit großer Ersparung an Brennstoff verwendet werden könne; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 8280—H.).

Dem Franz Anton Dreyer zu Bürserberg in Vorarlberg, auf die Entdeckung eines neuen Beleuchtungsstoffes (Gasäther), welcher rauch- und geruchloses Licht erzeuge, ganz einfache Lampen erfordere und billiger als jeder andere Beleuchtungsstoff zu stehen komme; — auf drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums unter der Bedingung kein Bedenken entgegen, daß bei der Bereitung der privilegirten Flüssigkeit alle jene Vorsichtsmaßregeln beobachtet werden, welche für die Vornahme aller ähnlichen Destillazionen vorgeschrieben sind (Z. 8299—H.).

Dem Konstantin Ritter von Stojowski, zu Stanislau in Galizien, auf die Verbesserung in der Konstrukzion eines neuen Kraft-Konzentrators; — auf fünf Jahre.

pięć. Opis przywileju przechowuje się w c. k. galicyjskim Rządzie krajowym, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 8300 — H.).

Baumgartner m. p.

470.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 25. Października 1852,

mocą którego przywilej, Karolowi Hoschekowi dnia 22. Września 1846 nadany, na dalszy rok siódmy przedłuża się.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowanem, przywilej Karolowi Hoschekowi z Pragi, dnia 22. Września 1846 nadany na wynalazek osobliwego sposobu postępowania przy wyrabianiu łaku i kolorów jego, przedłużyć na rok jeden, t. j. na rok siódmy.

Baumgartner m. p.

471.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 30. Października 1852,

mocą którego przywilej, dnia 28. Czerwca 1841 Józefowi Weisowi nadany, później zaś na własność syna jego Karola Weisa ustąpiony, przedłuża się na dalszy rok, t. j. na rok dwunasty.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowanem, przywilej pierwotnie Józefowi Weisowi dnia 28. Czerwca 1841 nadany, później zaś na własność syna jego Karola Weisa ustąpiony, opiewający na wynalazek, skutkiem którego z niecennego wcale materyjału roślinnego wyrabia się włókno do rozmaitych technicznych celów przydatne, przedłużyć na dalszy rok, t. j. na rok dwunasty.

Baumgartner m. p.

472.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu dnia 5. Listopada 1852 nadanych.

Przywilej, Jakóbowi Guilletowi, chemikowi i członkowi narodowej akademii paryzkiej, zamieszkałemu w Chambery, na ręce Ludwika Fighettego, kupca medyjolańskiego, nadany na odkrycie w koksowaniu lignitu i węgla brunatnego zapomocą osobnego aparatu; — na lat sześć. Przedmiot ten otrzymał w Sardynii siedmioletni patent, skuteczny od dnia 16. Kwietnia 1852 r. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 7995 — H.).

Przywilej, Franciszkowi Wertheimowi, c. k. nadwornemu i upoważnionemu fabrykantowi narzędzi, zamieszkałemu w Wiedniu (Wieden nr. 348), na-

Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei dem k. k. galizischen Gubernium zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 8300—H.).

Baumgartner m. p.

470.

Erlaß des Handelsministeriums vom 25. Oktober 1852,

womit das dem Karl Hoschek am 22. September 1846 ertheilte Privilegium auf die weitere Dauer des siebenten Jahres verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Karl Hoschek aus Prag am 22. September 1846, auf die Erfindung einer eigenen Verfahrungsweise bei der Bereitung des Lackes und der Lackfarben ertheilte Privilegium auf die weitere Dauer Eines, d. i. des siebenten Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

471.

Erlaß des Handelsministeriums vom 30. Oktober 1852,

wodurch das dem Joseph Weiß verliehene, und später an seinen Sohn Karl Weiß übertragene Privilegium vom 28. Juni 1841 auf die weitere Dauer Eines, das ist des zwölften Jahres verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das ursprünglich dem Joseph Weiß verliehene, und später an seinen Sohn Karl Weiß übertragene Privilegium vom 28. Juni 1841 auf die Erfindung, aus einem ganz unbeachteten Pflanzenstoffe eine zu verschiedenen technischen Zwecken taugliche Faser, „Waldwolle“ genannt, zu bereiten, auf die weitere Dauer Eines, das ist des zwölften Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

472.

V e r z e i c h n i ß

der von dem Handelsministerium am 5. November 1852 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Johann Jakob Guillet, Chemiker und Mitglied der Nazional-Akademie in Paris, wohnhaft in Chambery, durch Ludwig Fighetti, Handelsmann in Mailand, auf eine Entdeckung in der Verkokung des Lignites und der Braunkohle mittelst eines eigenen Apparates; — auf sechs Jahre. In Sardinien ist dieser Gegenstand seit 16. April 1852 auf sieben Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Zahl 7995—H.).

Dem Franz Wertheim, k. k. Hof- und landesbefugten Werkzeugfabrikanten in Wien (Wieden Nr. 348), auf die Erfindung einer einfachen Maschine, womit die zu

dany na wynalazek pojedynczej maszyny, zapomocą której drewienka używane na hyble i wszelkie inne tym podobne narzędzia szybciej i lepiej, jak to dotychczas ręcznie uskuteczniano, tak pod kątem prostym, jako też i dowolnie wskośno wyżłobiać można; — na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 8391 — H.).

Przywilej, Franciszkowi Hartwägnerowi, obywatelowi miejskiemu i właścicielowi domu w Wiedniu (Landstrasse nr. 510), nadany na wynalazek w wyrabianiu olejów przez wyciskanie uzyskiwanych, zapomocą którego takie wyciskanie przy równych siłach cisnących łatwiej i dokładniej się uskutecznia, a sukna do wyciskania używane od zbyt prędkiego popsucia chroni się; — na rok jeden. Opis przywileju przechowany jest w c. k. niższo-austryjackiem Namiestnictwie, gdzie go każdemu przejrzeć wolno (l. 8393 — H.).

Przywilej, Franciszkowi Ksaweremu Sinslerowi, mechanikowi w Wiedniu (Brigittenau nr. 70), Karolowi Grundowi, zamieszkałemu na Alservorstadt pod nr. 61, i Karolowi Wunschowi, prywatyzującemu, zamieszkałemu w Mariahilf pod nr. 41, nadany na wynalazek machiny do międlenia i trzepania lnu i konopi, zapomocą której mnogo lnu i konopi w stosunkowo krótkim czasie, nie pozbywając nic oprócz paździerza, międli się i trzepie; — na rok jeden. Opis przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiem Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 8394 — H.).

Przywilej, Leopoldowi Nowakowi, rytownikowi w Wiedniu (Alservorstadt nr. 85), i Rudolfowi Hofmeistrowi, introligatorowi i fabrykantowi galanteryjnych towarów skórzanych w Neulerchenfeld nr. 13, nadany na ulepszenie w wyrabianiu kaletek, cygarnic, pularesów i taszek damskich z kruszcowej blachy wyciskanej; — na rok jeden. Opis przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiem Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 8395 — H.).

Przywilej, Antoniemu Luzarchemu, technikowi w Reuilly (w departamencie Indre we Francyi), na ręce Franciszka Ksawerego Derpowskiego w Wiedniu (Josefstadt nr. 50), nadany na wynalazek nowego sposobu opalania gazem, do użycia równie przy kotłach lokomotywów żelaznej kolei i parostatków, jak i przy każdej innej maszynie; — na rok jeden. Opis przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiem Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 8496 — H.).

Przywilej, Jerzemu Märkłowi, miejskiemu obywatelowi, prywatyzującemu w Wiedniu (Josefstadt nr. 65), nadany na wynalazek i ulepszenie w przysposabianiu i obrabianiu lnu, konopi i innych włóknistych materyj roślinnych; — na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 8497 — H.).

Hobeln und allen andern derartigen Werkzeugen verwendeten Hölzer schneller und richtiger, als dies bisher mit der Hand geschah, sowohl rechtwinkelig als beliebig schief gestochen werden können; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 8391—H.).

Dem Franz Hartwägner, Bürger und Hausbesitzer in Wien (Landstrasse Nr. 510), auf eine Erfindung in der Erzeugung aller durch Auspressung gewinnbarer Oele, wobei die Auspressung leichter und vollständiger bei gleichen Druckkräften bewirkt werde, und die Preßtücher gegen das zu schnelle Zerreißen gesichert werden; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 8393—H.).

Dem Franz Xaver Sinsler, Mechaniker in Wien (Brigittenau Nr. 70), Karl Grund, wohnhaft: Alservorstadt Nr. 61, und Karl Wunsch, Privatier, wohnhaft: Mariahilf Nr. 41, auf die Erfindung einer Flachs- und Hanf-Brech- und Schwingmaschine, womit große Quantitäten Flachs und Hanf in verhältnißmäßig kurzer Zeit, und ohne einen andern Abfall als den der Strohhülsen, gebrochen und geschwungen werden; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Zahl 8394—H.).

Dem Leopold Nowak, Graveur in Wien (Alservorstadt Nr. 85), und Rudolph Hofmeister, Buchbinder und Ledergalanterie-Waaren-Fabrikanten in Neulerchenfeld Nr. 13, auf die Verbesserung in der Erzeugung von Geld-, Zigarren-, Brief- und Damentaschen aus gepreßtem Metallbleche; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 8395—H.).

Dem Anton Luzarcha, Hammermeister in Reuilly (Departement Indre in Frankreich), durch Franz Xaver von Derpowski in Wien (Josephstadt Nr. 50), auf die Erfindung einer neuen Gasheizung, welche sowohl bei den Kesseln der Eisenbahnlokomotive und Schiffe, als auch auf jede andere Maschine anwendbar sei; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 8496—H.).

Dem Georg Märkl, Bürger und Privatier in Wien (Josephstadt Nr. 65), auf eine Erfindung und Verbesserung in der Bereitung und Behandlung von Flachs, Hanf und anderen faserigen Pflanzenstoffen; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 8497—H.).

Przywilej, A. Heinrichowi, sekretarzowi niższo-austryackiego towarzystwa przemysłowego, zamieszkałemu w Wiedniu (w mieście nr. 965), nadany na ulepszenie w garbarstwie (skórnictwie); — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 8498 — H.).

Przywilej, Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi, dyrektorowi administracyi, zamieszkałemu w Wiedniu (w mieście nr. 785), nadany na odkrycie i ulepszenie sposobu użycia kauczuku i gutta-perchy, albo obojga razem przy konstruowaniu resorów, sprężyn do dźwigania, pociągania, niemniej sprężyn chroniących od trzęsienia; — na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 8499 — H.).

Baumgartner m. p.

473.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu dnia 8. Listopada 1852 nadanych.

Przywilej, Józefowi Karticzkowi i Józefowi Martinekowi, c. k. elewom budownictwa, zamieszkałym w Wiedniu (w mieście pod nr. 805), nadany na wynalazek machiny parowej do wyrabiania wypalanych cegieł do murowania; — na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 8566 — H.).

Przywilej, Franciszkowi Ksaweremu de Derpowskiemu, mieszkającemu w Wiedniu (Josefstadt nr. 50), nadany na wynalazek maszyny do krajania korków, wyrabiającej bardzo szybko i mechanicznym sposobem korki do flaszek, dziur szpuntowych i ładunków do broni palnej; — na rok jeden. Opis przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiem Namiestnictwie, gdzie go każdemu przejrzeć wolno (l. 8567 — H.).

Przywilej, Izaakowi Gorlitzerowi, miejskiemu krawcowi damskiemu w Peszcie (Königsgasse nr. 11), nadany na wynalazek maszyny do przykrawywania sukien damskich; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 8568—H.).

Przywilej, Franciszkowi Poduszce, mechanikowi w Tscheitsch w Morawii, nadany na wynalazek aparatu do wyrabiania gazów palnych z niesuszonego węgla brunatnego (lignitu) i niesuszonego torfu, za których zapaleniem szkło topić, żelazo pudlować i szwajsować, lub na innych materyjach topnistych podobne skutki sprawić można; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 8569 — H).

Przywilej, Maciejowi Schollerowi prywatyzującemu, i Krystynowi Heroldowi, fabrykantowi pudełeczek drewnianych i szuwaksu, mieszkającemu w Wie-

Dem A. Heinrich, Sekretär des niederösterreichischen Gewerbevereines in Wien (Stadt Nr. 965), auf die Verbesserung in der Ledergärberei; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 8498—H.).

Dem Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungsdirektor in Wien (Stadt Nr. 785), auf die Entdeckung und Verbesserung in der Anwendung des Kautschuks und der Gutta-Percha, oder beide vereint bei der Konstrukzion der Wagenpuffer, Trag-, Zug- und Pufferfedern; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 8499—H.).

Baumgartner m. p.

473.

Verzeichniß

der von dem Handelsministerium am 8. November 1852 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Joseph Karticzek, k. k. Baueleven, und Joseph Martinek, k. k. Baueleven in Wien (Stadt Nr. 805), auf die Erfindung einer Dampf-Ziegelschlag-Maschine zur Erzeugung gebrannter Mauerziegeln; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 8566—H.).

Dem Franz Xaver von Derpowski, in Wien (Josephstadt Nr. 50), auf die Erfindung einer Korkschneidmaschine, welche die Korke zu Flaschen, Spundlöchern, Gewehrladungen u. s. w. sehr schnell und auf mechanischem Wege erzeuge; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 8567—H.).

Dem Isaak Gorlitzer, bürgerlichen Frauenschneider in Pesth (Königsgasse Nr. 11), auf die Erfindung einer Zuschneidemaschine für Damenkleider; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 8568—H.).

Dem Franz Poduschka, Mechaniker zu Tscheitsch in Mähren, auf die Erfindung eines Apparates zur Erzeugung brennbarer Gase aus ungetrockneter Braunkohle (Lignit) und ungetrocknetem Torfe, durch deren Verbrennung Glas geschmolzen, Eisen gepuddelt und geschweißt, oder an anderen schmelzbaren Stoffen ähnliche Wirkungen hervorgebracht werden können; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Zahl 8569—H.).

Dem Mathias Scholler, Privatier, und Christian Herold, Holzschachtel- und Wichserzeuger in Wien (Erdberg Nr. 152), auf die Erfindung und Verbesserung einer

dniu (Erdberg nr. 152), nadany na wynalazek maszyny do wyrabiania pudełeczek drewnianych; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 8570—H.).

Przywilej, Antoniemu i Janowi Schmidmayerom, niegdy miejskim majstrom tkackim w Wiedniu (Gumpendorf nr. 223), nadany na ulepszenie maszyny do robienia grzebieni tkackich, zapomocą której nie wiąże się grzebienie, jak dotąd, kręconą bawełną, ale drutem mosiężnym i żelaznym; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 8571 — H.).

Przywilej, Janowi Franciszkowi Desmarestowi z Marsylii, zamieszkałemu w Wiedniu (Alservorstadt nr. 218), nadany na ulepszenie sposobu wyrabiania gwoździ zapomocą mechanizmu i na zimno, a to gontali z płaskiemi krągłemi główkami; — na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 8572 — H.).

Przywilej, Edwardowi Skalitzkiemu, urzędnikowi c. k. rządowej kolei żelaznej, mieszkającemu w Wiedniu (St. Ulrich nr. 135), nadany na wynalazek emalijowanych metalowych liter i cyfer do napisów, godeł i numerów domu; — na rok jeden. Opis przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiem Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 8573 — H.).

Baumgartner m. p.

474.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 8. Listopada 1852,

mocą którego czas trwania niektórych przywilejów przedłużono.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowanem, przedłużyć następujące przywileje:

1. Przywilej, Janowi Chrzcicielowi Seidlowi dnia 14. Października 1839 nadany (obecnie na własność pozostałej po nim wdowy i trojga dzieci przelany), na wynalazek młócarni; na rok czternasty;

2. Przywilej, Karolowi Leistlerowi, dnia 16. Października 1844 nadany na ulepszenie w wyrabianiu parkietowanych posadzek wszelkiego gatunku; na rok dziewiąty i dziesiąty;

3. Przywilej, Franciszkowi Bienertowi, dnia 28. Października 1844 nadany na ulepszenie den oddźwięku (rezonancyi); na rok dziewiąty i dziesiąty;

4. Przywilej, Ludwikowi Leonowi Wolfowi, dnia 30. Października 1846 nadany na wynalazek uniwersalnego młyna przenośnego; na rok dziewiąty, dziesiąty, jedynasty i dwunasty;

5. Przywilej, Ludwikowi Leonowi Wolfowi, dnia 12. Maja 1848 nadany na ulepszenie w konstrukcyi deptaków końskich; na rok szósty, siódmy, ósmy, dziewiąty i dziesiąty;

Maschine zur Erzeugung von Holzschachteln; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 8570—H.).

Dem Anton und Johann Schmidmayer, gewesenen bürgerlichen Webermeistern in Wien (Gumpendorf Nr. 223), auf die Verbesserung der Weberkamm-Maschine, wornach die Kämme nicht wie bisher mit gezwirnter Baumwolle, sondern mit Messing und Eisendraht gebunden werden; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 8571—H.).

Dem Johann Franz Desmarest aus Marseille, in Wien (Alservorstadt Nr. 218), auf die Verbesserung in der Erzeugung der Nägel durch Mechanismus auf kaltem Wege, und zwar der Schindelnägel mit flachen runden Köpfen; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 8572—H.).

Dem Eduard Skallitzky, Beamten der k. k Staatseisenbahn in Wien (St. Ulrich Nr. 135), auf die Erfindung emaillirter Metallbuchstaben und Ziffern zu Aufschriften, Aushängschildern und Hausnummern; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 8573—H.).

Baumgartner m. p.

474.

Erlaß des Handelsministeriums vom 8. November 1852,

womit mehrere Privilegien verlängert werden.

Das Handelsministerium hat nachstehende Privilegien zu verlängern befunden, und zwar: das Privilegium

1. des Johann Baptist Seidel, (nunmehr an seine Witwe Karoline Seidel und seine drei Kinder übergegangen) vom 14. Oktober 1839 auf die Erfindung einer Dreschmaschine, auf das vierzehnte Jahr;

2. des Karl Leistner, vom 16. Oktober 1844 auf eine Verbesserung in der Erzeugung aller Gattungen parquettirter Fußböden, auf das neunte und zehnte Jahr;

3. des Franz Bienert, vom 28. Oktober 1844 auf eine Verbesserung der Resonanz-Böden, auf das neunte und zehnte Jahr;

4. des Louis Leo Wolf, vom 30. Oktober 1846 auf die Erfindung einer portativen Universalmühle, auf das neunte, zehnte, eilfte und zwölfte Jahr;

5. des Louis Leo Wolf, vom 12. Mai 1848 auf eine Verbesserung in der Konstrukzion der Pferdegöppel, auf das sechste, siebente, achte, neunte und zehnte Jahr;

6. Przywilej, Julijuszowi Haasowi i Gustawowi Seeligowi dnia 8. Października 1849 nadany na wynalazek nowego środka komunikacyi dla wszelkich przedmiotów i dla myśli; na rok czwarty i piąty;

7. Przywilej, Krystyanowi Steinkellnerowi dnia 3. Listopada 1849 nadany na ulepszenie w konstrukcyi akordeonów; na rok czwarty.

8. Przywilej, Józefowi Eugeniuszowi de Nagi dnia 31. Października 1850 nadany na ulepszenie sposobu, tudzież aparatu przy fabrykacyi świec; na rok trzeci;

9. Przywilej, Aleksandrowi Andersenowi dnia 10. Listopada 1850 nadany na ulepszenie w wyrabianiu wszelkich podstawek żelaznych i szarnirowych, szyn, haków do łóżek i t. d.; na rok trzeci, czwarty i piąty;

10. Przywilej, Williamowi Crosskillowi dnia 30. Marca 1851 nadany na ulepszenie w konstrukcyi walców skibowych, „kultywatorami Crosskilla“ zwanych, na rok czwarty i piąty;

11. Przywilej, Janowi Wurmaldowi dnia 2. Października 1851 nadany na ulepszenie maszyn i narządów do przędzenia i kręcenia lnu, bawełny, wełny, jedwabiu, tudzież innych materyj włóknistych; na rok drugi;

12. Przywilej, Janowi Jakóbowi Schochowi dnia 7. Października 1851 nadany na wynalazek, jak zapomocą blaszanych rureczek przymocowywać rzemienie do roboty w fabrykach i kopalniach potrzebne; na rok drugi;

13. Przywilej, J. G. Daumowi dnia 17. Października 1851 nadany na wynalazek nowej konstrukcyi łóżek; na rok drugi;

14. Przywilej, Józefowi Kaubie dnia 17. Października 1851 nadany na ulepszenie zamków wszelkiego gatunku; na rok drugi;

15. Przywilej, Józefowi Wincentemu Melchiorowi Raimondiemu dnia 23. Października 1851 nadany na wynalazek tablic przeglądu; na rok drugi;

16. Przywilej, Piotrowi Vizetowi dnia 4. Listopada 1851 nadany na wynalazek nowej konstrukcyi wozów; na rok drugi;

17. Przywilej, J. G. Daumowi dnia 11. Listopada 1851 nadany na wynalazek w konstruowaniu i używaniu maszyny mechanika Lenôtre w Paryżu, służącej do robienia, nalewania do butelek i zakorkowywania trunków musujących; na rok drugi; nakoniec

18. Przywilej, Janowi Bauerowi dnia 14. Czerwca 1852 nadany na ulepszenie w wyrabianiu masy do osuszania wilgotnych saletrą osiąkłych murów służącej; na rok drugi.

Baumgartner m. p.

6. des Julius Haas und Gustav Seelig, vom 8. Oktober 1849 auf die Erfindung eines neuen Kommunikazionsmittels für Gegenstände aller Art und für Gedanken, auf das vierte und fünfte Jahr;

7. des Christian Steinkellner, vom 3. November 1849 auf eine Verbesserung in der Konstrukzion der Akkordeons, auf das vierte Jahr;

8. des Joseph Eugen von Nagi, vom 31. Oktober 1850 auf eine Verbesserung des Verfahrens und der Apparate zum Behufe der Kerzen-Erzeugung, auf das dritte Jahr;

9. des Alexander Andersen, vom 10. November 1850 auf eine Verbesserung in der Erzeugung aller Arten eiserner Aufsatz- und Scharnierbänder, Schienen, Betthaken u. dgl., auf das dritte, vierte und fünfte Jahr.

10. des William Croßkill, vom 30. März 1851 auf eine Verbesserung in der Konstrukzion von Erdschollenwalzen „Croßkills-Kultivator" genannt, auf das vierte und fünfte Jahr;

11. des John Wurmald, vom 2. Oktober 1851 auf die Verbesserung von Maschinen und Apparaten zum Spinnen und Zwirnen des Flachses, der Baumwolle, Schafwolle, Seide und anderer Faserstoffe, auf das zweite Jahr;

12. des Johann Jakob Schoch, vom 7. Oktober 1851 auf eine Erfindung, die in den Fabriken und bei den Gewerken nöthigen Triebriemen durch Röhrchen von Blech zu befestigen, auf das zweite Jahr;

13. des J. G. Daum, vom 17. Oktober 1851 auf die Erfindung einer neuen Konstrukzion von Bettstätten, auf das zweite Jahr;

14. des Joseph Kauba, vom 17. Oktober 1851 auf eine Verbesserung aller Gattungen Schlösser, auf das zweite Jahr;

15. des Joseph Vinzenz Melchior Raimondie, vom 23. Oktober 1851 auf die Erfindung von Uebersichtstabellen, auf das zweite Jahr;

16. des Pierre Vizet, vom 4. November 1851 auf die Erfindung einer neuen Wagenkonstrukzion, auf das zweite Jahr;

17. des J. G. Daum, vom 11. November 1851 auf eine Erfindung in der Konstrukzion und dem Gebrauche der Maschine des Mechanikers Lenôtre in Paris, zur Erzeugung, Bouteillenfüllung und Verkorkung mousirender Getränke, auf das zweite Jahr, endlich

18. des Johann Bauer, vom 14. Juni 1852 auf eine Verbesserung in der Zubereitung der Massa zur Trockenlegung feuchter salniterhältiger Mauern, auf das zweite Jahr.

Baumgartner m. p.

475.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 8. Listopada 1852

z obwieszczeniem, iż własność przywileju, Edwardowi Köstlerowi dnia 17. Grudnia 1851 nadanego, przelaną została na Aleksandra Weglaua.

Ministerstwo handlu przyjęło do wiadomości, i zapisało doniesienie, jako Edward Köstler własność przywileju sobie, dnia 17. Grudnia 1851 nadanego na wynalazek mydła palmowo-oliwno-żywicznego nowego gatunku, mocą dokumentu ustępstwa z dnia 7. Października 1852 przelał na Aleksandra Weglaua.

Baumgartner m. p.

476.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 8. Listopada 1852,

mocą którego przywilej, Józefowi Morawetzowi i H. A. Syrrenbergowi dnia 31. Sierpnia 1851 nadany, przedłużono na rok drugi.

Ministerstwo handlu uznało się spowodowanem prośbą, dnia 16. Sierpnia 1852 podaną, przywilej Józefowi Morawetzowi i H. A. Syrrenbergowi dnia 31. Sierpnia 1851 nadany na wynalazek w wyrabianiu mydła, na rok drugi przedłużyć.

Baumgartner m. p.

477.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 8. Listopada 1852,

mocą którego przywilej, pierwotnie Fryderykowi Wilhelmowi Kyritzowi i Henrykowi Augustowi Syrrenbergowi dnia 22. Grudnia 1847 nadany, obecnie będący w posiadaniu Józefa Morawetza i Henryka Augusta Syrrenberga, na rok szósty przedłużono.

Ministerstwo handlu uznało się spowodowanem, przywilej, pierwotnie Fryderykowi Wilhelmowi Kyritzowi i Henrykowi Augustowi Syrrenbergowi dnia 22. Grudnia 1847 nadany, obecnie będący w posiadaniu Józefa Morawetza i Henryka Augusta Syrrenberga, opiewający na ulepszenie w wyrabianiu już uprzywilejowanych smarowideł do wozów i maszyn, przedłużyć na rok szósty.

Baumgartner m. p.

475.

Erlaß des Handelsministeriums vom 8. November 1852,

wodurch die Uebertragung des dem Eduard Köstler am 17. Dezember 1851 ertheilten Privilegiums an Alexander Weglau kundgemacht wird.

Das Handelsministerium hat die Anzeige, daß Eduard Köstler das ihm am 17. Dezember 1851 auf die Erfindung einer neuen Gattung Palmöl „Harzseife" ertheilte Privilegium mittelst Zessions-Urkunde vom 7. Oktober 1852 an Alexander Weglau übertragen habe, zur Wissenschaft und in Vormerkung genommen.

Baumgartner m. p.

476.

Erlaß des Handelsministeriums vom 8. November 1852,

womit das Privilegium des Joseph Morawetz und H. A. Syrrenberg vom 31. August 1851 auf das zweite Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat in Folge des am 16. August 1852 überreichten Ansuchens das Privilegium des Joseph Morawetz und H. A. Syrrenberg, vom 31. August 1851 auf eine Erfindung in der Erzeugung von Seife, auf das zweite Jahr zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

477.

Erlaß des Handelsministeriums vom 8. November 1852,

womit das ursprünglich dem Friedrich Wilhelm Kyritz und Heinrich August Syrrenberg verliehene, und nunmehr im Besitze von Joseph Morawetz und Heinrich August Syrrenberg befindliche Privilegium vom 22. Dezember 1847 auf das sechste Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das ursprünglich dem Friedrich Wilhelm Kyritz und Heinrich August Syrrenberg verliehene. und nunmehr im Besitze von Joseph Morawetz und Heinrich August Syrrenberg befindliche Privilegien vom 22. Dezember 1847 auf eine Verbesserung in der Erzeugung der bereits privilegirten Wagen- und Maschinenschmiere, auf das sechste Jahr zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

478.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 8. Listopada 1852,

mocą którego przywilej, Wincentemu Dall-Aglio dnia 7. Listopada 1845 nadany, na rok ósmy przedłużono.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowanem, przywilej Wincentemu Dall-Aglio dnia 7. Listopada 1845 nadany na ulepszenie w konstrukcyi parowego aparatu do prania i bielenia (blichowania), przedłużyć na rok ósmy.

Baumgartner m. p.

479.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 8. Listopada 1852,

mocą którego przywilej, Ignacemu Zuckerowi dnia 14. Października 1850 nadany, na rok trzeci przedłużono.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowanem, przywilej Ignacemu Zuckerowi dnia 14. Października 1850 nadany na wynalazek maszyny do wyrabiania guzików jedwabnych, przedłużyć na rok trzeci.

Baumgartner m. p.

480.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 9. Listopada 1852,

z obwieszczeniem, iż własność przywileju, Karolowi Kuhnowi dnia 25. Maja 1847 nadanego, na osobę Ryszarda Jana Aschera, a od tego na osobę Maurycego Weissbergera została przelaną.

Ministerstwo handlu przyjęło do wiadomości, i zapisało doniesienie, jako Ryszard Jan Ascher przywilej Karolowi Kuhnowi dnia 25. Maja 1847 nadany, a poźniej na siebie przelany, opiewający na wynalazek, odkrycie i ulepszenie krzesiw do tarcia, mocą dokumentu ustępstwa z dnia 2. Października 1852 przelał na osobę Maurycego Weissbergera.

Baumgartner m. p.

481.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 19. Listopada 1852,

którem oznajmia się, że przywilej Franciszkowi Ksaweremu Sinslerowi i Antoniemu Klementowi dnia 29. Lutego 1852 nadany,

478.

Erlaß des Handelsministeriums vom 8. November 1852,

womit das Privilegium des Vinzenz Dall-Aglio vom 7. November 1845 auf das achte Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das Privilegium des Vinzenz Dall-Aglio vom 7. November 1845 auf eine Erfindung in der Konstrukzion eines Dampf-Wasch- und Bleichapparates, auf das achte Jahr zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

479.

Erlaß des Handelsministeriums vom 8. November 1852,

womit das Privilegium des Ignaz Zucker vom 14. Oktober 1850 auf das dritte Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das Privilegium des Ignaz Zucker, vom 14. Oktober 1850 auf die Erfindung einer Maschine zur Erzeugung von Seidenknöpfen, auf das dritte Jahr zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

480.

Erlaß des Handelsministeriums vom 9. November 1852,

wodurch die Uebertragung des dem Karl Kuhn am 25. Mai 1847 verliehenen Privilegiums an Richard John Ascher und von diesem an Moritz Weißberger kundgemacht wird.

Das Handelsministerium hat die Anzeige, daß Richard John Ascher das ursprünglich dem Karl Kuhn verliehene und seither an ihn übergegangene Privilegium vom 25. Mai 1847 auf eine Erfindung, Entdeckung und Verbesserung von Reibfeuerzeugen, mittelst Zessionsurkunde vom 2. Oktober 1852 an Moritz Weißberger abgetreten habe, zur Wissenschaft und in Vormerkung genommen.

Baumgartner m. p.

481.

Erlaß des Handelsministeriums vom 19. November 1852,

womit die Uebertragung des dem Franz Xaver Sinsler und Anton Klement unterm 29. Februar 1852 verliehenen Privilegiums an Karl Grund und Dr. Karl

przelany został na osoby Karola Grunda i Dra. Karola Wunscha, którzy znowu połowę tegoż przenieśli na osobę Macieja M. Fanta i Leopolda Mahlera.

Przywilej, Franciszkowi Ksaweremu Sinslerowi i Antoniemu Klementowi dnia 29. Lutego 1852 nadany na wynalazek nowej z kruszcu konstruowanej maszyny do deseniowania guzików, przelany przez tychże został w zupełności na osobę Karola Grunda, prywatyzującego, i Dra. Karola Wunscha, zamieszkałych w Wiedniu, którzy znowu połowę tego przywileju przenieśli na osobę Macieja M. Fanty i Leopolda Mahlera, handlarzów zbożowych w Wiedniu zamieszkałych. Wszystkie te przeniesienia własności c. k. archiwum przywilejów zapisało, jak należy, do rejestrów swoich.

Baumgartner m. p.

482.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 29. Listopada 1852,

mocą którego Ottmarowi E. Hörnerowi i Fryderykowi Weichmannowi nadano wyłączny przywilej na ulepszenie gazowych pająków i latarń.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowanem, Ottmarowi E. Hörnerowi, kupcowi w Wiedniu (Leopoldstadt nr. 631) i Fryderykowi Weichmannowi, blacharzowi w Wiédniu (Franzensalee nr. 552) nadać na rok jeden wyłączny przywilej na ulepszenie gazowych pająków i latarń wszelkiego rodzaju, zapomocą którego dają się łatwiej czyścić, jak dotychczas używane sprzęty podobne. Opis przywileju przechowuje się tajony w c. k. archiwum przywilejów (l. 8782—H.).

Baumgartner m. p.

483.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 29. Listopada 1852,

mocą którego D. Zweibrückowi nadano wyłączny przywilej na wynalazek w wyrabianiu wszelkich strón z kiszek.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowanem, na zasadzie przepisów najwyższej ustawy o przywilejach z dnia 15. Sierpnia 1852, D. Zweibrückowi, upoważnionemu fabrykantowi strón kiszkowych, zamieszkałemu w Pradze nr. 871—1, nadać na lat dwa wyłączny przywilej na wynalazek w wyrabianiu wszelkich strón kiszczanych, przydatnych tak do instrumentów, jakoteż do uży-

Wunsch, welche sodann die Hälfte dieses Privilegiums an Mathias M. Fanta und Leopold Mahler abgetreten haben, kundgemacht wird.

Das an Franz Xaver Sinsler und Anton Klement unterm 29. Februar 1852 verliehene Privilegium auf die Erfindung einer neuen aus Metall konstruirten Knopf-Dessinirmaschine wurde von ihnen vollständig an Karl Grund, Privatier, und Dr. Karl Wunsch, beide in Wien, übertragen, welche sodann die Hälfte dieses Privilegiums an Mathias M. Fanta und Leopold Mahler, beide Fruchthändler zu Wien, abgetreten haben. Sämmtliche Uebertragungen sind von dem k. k. Privilegiums-Archive vorschriftmäßig einregistrirt worden.

Baumgartner m. p.

482.

Erlaß des Handelsministeriums vom 29. November 1852,

womit dem Ottmar E. Hörner und Friedrich Weichmann ein ausschließendes Privilegium auf eine Verbesserung an den Gaslustern und Gaslaternen verliehen wird.

Das Handelsministerium hat dem Ottmar E. Hörner, Kaufmanne in Wien (Leopoldstadt Nr. 631), und Friedrich Weichmann, Spengler in Wien (Franzensallee Nr. 552), ein ausschließendes Privilegium auf eine Verbesserung an den Gaslustern und Gaslaternen aller Art, wodurch selbe leichter als die bisherigen derartigen Geräthschaften gereiniget werden können, auf die Dauer Eines Jahres zu verleihen befunden. Die geheimgehaltene Privilegiumsbeschreibung befindet sich in dem k. k. Privilegien-Archive in Aufbewahrung (Z. 8782 H.).

Baumgartner m. p.

483.

Erlaß des Handelsministeriums vom 29. November 1852,

womit dem D. Zweibrück ein ausschließendes Privilegium auf eine Erfindung in der Erzeugung aller Arten von Darmsaiten verliehen wird.

Das Handelsministerium hat dem D. Zweibrück, befugten Darmsaiten-Erzeuger in Prag Nr. 871—1, ein ausschließendes Privilegium auf eine Erfindung in der Erzeugung aller Arten von Darmsaiten, welche sowohl zum Instrumental-, als auch zum Maschinengebrauche und zur Verwendung in Glasfabriken geeignet seien, nach den Bestimmungen des Allerhöchsten Privilegiengesetzes vom 15. August 1852 auf die

cia przy maszynach i w hutach szklannych. Opis przywileju, w tajemnicy być mający, przechowuje się w c. k. archiwum przywilejów (l. 9181—H.).

Baumgartner m. p.

484.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 1. Grudnia 1852,

którem oznajmia się doniesienie, iż Maurycy Danglowitz przywilej, sobie dnia 18. Sierpnia 1852 nadany, przelał na osobę Leopolda Löwita.

Ministerstwo handlu przyjęło do wiadomości, i zaciągnęło sposobem przepisanym do rejestrów doniesienie, iż Maurycy Danglowitz przywilej, sobie dnia 18. Sierpnia 1852 nadany na wynalazek maszyny do wygotowywania wszelkich wyrobów szmuklerskich, przelał w zupełności na osobę Leopolda Löwita, kupca w Pradze.

Baumgartner m. p

485.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 4. Grudnia 1852,

mocą którego Fryderykowi Gräserowi nadano wyłączny przywilej na wynalazek właściwego sposobu zupełnego zwęglania węgli kamiennych i brunatnych, tudzież drzewa i torfu.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowanem, Fryderykowi Gräserowi, towarzyszowi w przedsiębierstwie kopalni węgli kamiennych w Bawaryi, zamieszkałemu w Mnichowie (Königinstrasse nr. 8), na podstawie prośby przez Józefa Schlegla, pełnomocnika tegoż, dyrektora kopalni w Prewali w Karyntyi, podanej, nadać na zasadzie przepisów najwyższej ustawy o przywilejach z dnia 15. Sierpnia 1852 na lat dwa wyłączny przywilej na wynalazek właściwego sposobu zupełnego zwęglania węgli kamiennych i brunatnycb, tudzież drzewa i torfu. Opis przywileju, w tajemnicy być mający, przechowuje się w c. k. archiwum przywilejów (l. 8705—H.).

Baumgartner m. p.

Dauer von zwei Jahren zu verleihen befunden. Die geheimzuhaltende Privilegiumsbeschreibung befindet sich in dem k. k. Privilegien-Archive in Aufbewahrung (Zahl 9181—H.).

Baumgartner m. p.

484.

Erlaß des Handelsministeriums vom 1. Dezember 1852,

womit die Anzeige, daß Moritz Danglowitz sein Privilegium vom 18. August 1852 an Leopold Löwit übertragen habe, kundgemacht wird.

Das Handelsministerium hat die Anzeige, daß Moritz Danglowitz das ihm am 18. August 1852 auf die Erfindung einer Maschine zur Erzeugung aller Gattungen von Posamentier-Arbeiten ertheilte Privilegium an Leopold Löwit, Handelsmann in Prag, vollständig übertragen habe, zur Wissenschaft genommen und vorschriftmäßig einregistrirt.

Baumgartner m. p.

485.

Erlaß des Handelsministeriums vom 4. Dezember 1852,

womit dem Friedrich Gräser ein ausschließendes Privilegium auf die Erfindung eines eigenthümlichen Verfahrens für die vollkommene Verkohlung von Stein- und Braunkohlensorten, Holz und Torf verliehen wird.

Das Handelsministerium hat dem Friedrich Gräser, Steinkohlengewerken in Baiern, wohnhaft in München (Königstrasse Nr. 8), auf Grundlage seines durch den Bevollmächtigten Joseph Schlegel, Werksdirektor zu Prevali in Kärnthen gestellten Ansuchens, ein ausschließendes Privilegium auf die Erfindung eines eigenthümlichen Verfahrens für die vollkommene Verkohlung von Stein- und Braunkohlensorten, Holz und Torf, nach den Bestimmungen des Allerhöchsten Privilegiengesetzes vom 15. August 1852, auf die Dauer von zwei Jahren zu verleihen befunden. Die geheimzuhaltende Privilegiumsbeschreibung befindet sich in dem k. k. Privilegien-Archive in Aufbewahrung (Z. 8705—H.).

Baumgartner m. p.

486.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 4. Grudnia 1852,

mocą którego doktorowi Ignacemu Wildnerowi de Maithstein nadano wyłączny przywilej na wynalazek komórkowych pieców do wypalania.

Ministerstwo handlu, na zasadzie przepisów najwyższej ustawy o przywilejach z dnia 15. Sierpnia 1852, widziało się spowodowanem, doktorowi Ignacemu Wildnerowi de Maithstein, nadwornemu i sądowemu adwokatowi i właścicielowi fabryki pieców płytowych, mieszkającemu w Wiedniu (w mieście nr 254) nadać na rok jeden wyłączny przywilej na wynalazek komórkowych pieców do wypalania dla garncarzy, cegielników, wapienników i t. d. Opis wynalazku przechowuje się w c. k. archiwum przywilejów, gdzie go każdemu przejrzeć wolno (l. 8781—H.).

Baumgartner m. p.

487.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 5. Grudnia 1852,

mocą którego Henrykowi Jakobiemu nadano wyłączny przywilej na ulepszenie kaletek na krzesiwa.

Ministerstwo handlu, na zasadzie przepisów ustawy o przywilejach z dnia 15. Sierpnia 1852, widziało się spowodowanem, Henrykowi Jakobiemu, miejskiemu majstrowi tokarskiemu w Wiedniu (Wieden nr. 851) nadać na rok jeden wyłączny przywilej na poprawę kaletek na krzesiwa. Opis poprawy przechowuje się w c. k. archiwum przywilejów, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 8704—H.).

Baumgartner m. p.

488.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 5. Grudnia 1852,

mocą którego przywilej pierwotnie Józefowi Sieglowi dnia 27. Października 1845 nadany, później zaś na osoby synów jego: Aloizego, Adolfa Józefa i Franciszka Sieglów przelany, na rok ósmy przedłużono.

Ministerstwo handlu, na zasadzie ustawy o przywilejach z dnia 15. Sierpnia 1852, widziało się spowodowanem, przywilej, pierwotnie Józefowi Sieglowi dnia

486.

Erlaß des Handelsministeriums vom 4. Dezember 1852,

womit dem Dr. Ignaz Wildner Edlen von Maithstein ein ausschließendes Privilegium auf die Erfindung von Zellen-Brennöfen verliehen wird.

Das Handelsministerium hat dem Dr. Ignaz Wildner Edlen von Maithstein, Hof- und Gerichtsadvokaten und Plattenöfen-Fabriksbesitzer, wohnhaft in Wien, (Stadt Nr. 254), ein ausschließendes Privilegium auf die Erfindung von Zellen-Brennöfen für Töpfer, Ziegel- und Kalkbrenner u. s. w., nach den Bestimmungen des Allerhöchsten Privilegiengesetzes vom 15. August 1852 auf die Dauer von Einem Jahre zu verleihen befunden. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich in dem k. k. Privilegien-Archive zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 8781—H.).

Baumgartner m. p.

487.

Erlaß des Handelsministeriums vom 5. Dezember 1852,

womit dem Heinrich Jakobi ein ausschließendes Privilegium auf eine Verbesserung des Feuerzeug-Etuis verliehen wird.

Das Handelsministerium hat dem Heinrich Jakobi, bürgerlichen Drechslermeister in Wien (Wieden Nr. 851), ein ausschließendes Privilegium auf eine Verbesserung der Feuerzeug-Etuis nach den Bestimmungen des Privilegiengesetzes vom 15. August 1852 auf die Dauer von Einem Jahre zu verleihen befunden. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich in dem k. k. Privilegien-Archive zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 8704—H.).

Baumgartner m. p.

488.

Erlaß des Handelsministeriums vom 5. Dezember 1852,

womit das ursprünglich dem Joseph Siegl verliehene und seither an seine Söhne Alois, Adolph Joseph und Franz Siegl übergegangene Privilegium vom 27. Oktober 1845 auf das achte Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das ursprünglich dem Joseph Siegl verliehene und seither an seine Söhne Alois, Adolph Joseph und Franz Siegl übergegangene Privi-

27. Października 1845 nadany, następnie zaś na osoby synów jego: Aloizego, Adolfa Józefa i Franciszka Sieglów przelany, opiewający na wynalazek nowego rodzaju kart do grania, przedłużyć na rok ósmy, rozszerzając skuteczność tegoż na całą monarchię.

Baumgartner m. p.

489.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 6. Grudnia 1852,

mocą którego Janowi Zehowi nadano wyłączny przywilej na ulepszenie wentylów, wiatrówek i narządów bezpieczeństwa przy lokomotywach.

Ministerstwo handlu, na zasadzie przepisów najwyższej ustawy o przywilejach z dnia 15 Sierpnia 1852, widziało się spowodowanem, Janowi Zehowi, konstrukterowi w fabryce maszyn Wacława Günthera w Wiener-Neustadt, nadać na rok jeden wyłączny przywilej na ulepszenie wentylów, wiatrówek i narządów bezpieczeństwa przy lokomotywach. Opis przywileju, o którego utajenie proszono, przechowuje się w c. k. archiwum przywilejów (l. 8783—H.).

Baumgartner m. p.

490.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 6. Grudnia 1852,

mocą którego Franciszkowi Morawetzowi nadany wyłączny przywilej na wynalazek w konstrukcyi i użyciu łaźni i tuszu dla koni, bydła rogatego i owiec.

Ministerstwo handlu, na zasadzie przepisów najwyższej ustawy o przywilejach z dnia 15 Sierpnia 1852, widziało się spowodowanem, Franciszkowi Morawetzowi, założycielowi kąpiel Zofii w Wiedniu (Weissgärber nr. 46), nadać na rok jeden wyłączny przywilej na wynalazek w konstrukcyi i użyciu łaźni i tuszu dla koni, bydła rogatego i owiec. Opis przywileju, o którego utajenie proszono, przechowuje się w c. k. archiwum przywilejów (l. 8824—H.).

Baumgartner m. p.

legium vom 27. Oktober 1845 auf eine Erfindung in der Erzeugung einer neuen Art Spielkarten, gemäß dem Privilegiengesetze vom 15. August 1852, auf das achte Jahr, mit Ausdehnung seiner Wirksamkeit auf den Umfang des gesammten Reiches, zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

489.

Erlaß des Handelsministeriums vom 6. Dezember 1852,

womit dem Johann Zeh ein ausschließendes Privilegium auf eine Verbesserung der Ausströmungen, Blasrohre und Sicherheitsvorrichtungen bei Lokomotiven verliehen wird.

Das Handelsministerium hat dem Johann Zeh, Konstrukteur in der Maschinen-Fabrik des Wenzel Günther in Wiener-Neustadt, ein ausschließendes Privilegium auf eine Verbesserung der Ausströmungen, Blasrohre und Sicherheitsvorrichtungen bei Lokomotiven nach den Bestimmungen des Allerhöchsten Privilegiengesetzes vom 15. August 1852 auf die Dauer Eines Jahres zu verleihen befunden. Die Privilegiumsbeschreibung, um deren Geheimhaltung angesucht wurde, befindet sich in dem k. k Privilegien-Archive in Aufbewahrung (Z. 8783—H.).

Baumgartner m. p.

490.

Erlaß des Handelsministeriums vom 6. Dezember 1852,

womit dem Franz Morawetz ein ausschließendes Privilegium auf eine Erfindung in der Konstrukzion und Anwendung von Schwitz- und Douchebädern für Pferde, Hornvieh und Schafe verliehen wird.

Das Handelsministerium hat dem Franz Morawetz, Gründer des Sophienbades in Wien (Weißgärber Nr. 46), ein ausschließendes Privilegium auf eine Erfindung in der Konstrukzion und Anwendung von Schwitz- und Douchebädern für Pferde, Hornvieh und Schafe nach den Bestimmungen des Allerhöchsten Privilegiengesetzes vom 15. August 1852 auf die Dauer Eines Jahres zu verleihen befunden. Die Privilegiumsbeschreibung, um deren Geheimhaltung angesucht wurde, befindet sich in dem k. k. Privilegien-Archive in Aufbewahrung (Z. 8824—H.).

Baumgartner m. p.

491.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 10. Grudnia 1852,

mocą którego przywilej, Janowi Chrzcicielowi Mayerowi dnia 8. Listopada 1847 nadany, na rok szósty przedłużono.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowanem, przywilej Janowi Chrzcicielowi Mayerowi dnia 8. Listopada 1847 nadany na wynalazek fabrykowania pojedynczym sposobem świec i mydła wszelkiego gatunku, na rok szósty przedłużyć, tudzież skuteczność jego na całą monarchię rozszerzyć.

Baumgartner m. p.

492.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 11. Grudnia 1852,

którem oznajmia się, jako przywilej dnia 18. Marca 1850 nadany na wynalazek i ulepszenie sposobu czyszczenia spirytusu i uwolnienia tegoż od przyswędu, przeszedł na wyłączną własność Antoniego Riemerschmida.

Ministeryjum handlu przyjęło do wiadomości, i poleciło stosownie do przepisów zarejestrować doniesienie, jako Jan Chrzciciel Vigl służące sobie prawo wspólnej własności do przywileju pierwotnie Riemerschmidowi, Fürgangowi i Viglowi dnia 18. Marca 1850 nadanego na wynalazek i ulepszenie sposobu uwolnienia spirytusu od przyswędu, mocą dokumentu ustępstwa wydanego w Mnichowie dnia 13. Listopada 1852, przelał zupełnie na Antoniego Riemerschmida w ten sposób, iż tenże stał się teraz wyłącznym właścicielem pomienionego przywileju.

Baumgartner m. p.

493.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 11. Grudnia 1852,

którem przywilej, Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi dnia 3. Listopada 1849 nadany, z powodu niewykonywania zgasłym ogłasza się.

Przywilej, Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi dnia 3. Listopada 1849 nadany na wynalazek narządów do tworzenia pary, został z powodu

491.

Erlaß des Handelsministeriums vom 10. Dezember 1852,

womit das Privilegium des Johann Baptist Mayer vom 8. November 1847 auf das sechste Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Johann Baptist Mayer verliehene Privilegium vom 8. November 1847 auf eine Erfindung Kerzen und Seifen aller Gattungen auf einfache Weise zu fabriziren, auf das sechste Jahr, mit Ausdehnung seiner Wirksamkeit auf den Umfang des gesammten Reiches, zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

492.

Erlaß des Handelsministeriums vom 11. Dezember 1852,

womit die Uebertragung des Privilegiums vom 18. März 1850, auf eine Erfindung und Verbesserung der Weingeistentfuselung, in das Alleineigenthum des Anton Riemerschmid kundgemacht wird.

Das Handelsministerium hat die Anzeige, daß Johann Baptist Vigl das ihm zustehende Miteigenthum an dem ursprünglich an Riemerschmid, Fürgang und Vigl verliehenen Privilegium vom 18. März 1850 auf eine Erfindung und Verbesserung der Weingeistentfuselung, laut Zessionsurkunde ddo. München 13. November 1852 derart vollständig an Anton Riemerschmid übertragen habe, daß Letzterer nun Alleineigenthümer des erwähnten Privilegiums sei, zur Wissenschaft genommen und die vorschriftmäßige Einregistrirung dieser Uebertragung veranlaßt.

Baumgartner m. p.

493.

Erlaß des Handelsministeriums vom 11. Dezember 1852,

wodurch das Privilegium des Jakob Franz Heinrich Hemberger vom 3. November 1849 wegen Nichtausübung für erloschen erklärt wird.

Das Privilegium des Jakob Franz Heinrich Hemberger, vom 3. November 1849 auf die Erfindung von Dampferzeugern, ist wegen Nichtausübung am 16. September

niewykonywania zgasłym uznany. Dotyczący opis przywileju przechowuje się w c. k. instytucie politechnicznym, gdzie go już teraz każdemu przejrzeć wolno.

Baumgartner m. p.

494.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 11. Grudnia 1852,

o nadaniu dwóch wyłącznych przywilejów, mianowicie Janowi Reinhardowi Frauerowi i Janowi Wilhelmowi Engerthowi.

Ministerstwo handlu, na zasadzie przepisów najwyższej ustawy o przywilejach z dnia 15. Sierpnia 1852, widziało się spowodowanem, nadać następujące wyłączne przywileje:

Przywilej, Janowi Reinhardowi Frauerowi, fabrykantowi cerat, mieszkającemu w Wiedniu (w mieście nr. 327), na podany wynalazek w ulepszeniu laku do ceraty; — na rok jeden. Opis przywileju, w tajemnicy być mający, przechowuje się w c. k. archiwum przywilejów (l. 9502—H.).

Przywilej, Janowi Wilhelmowi Engerthowi, c. k. technicznemu radzcy w Ministerstwie handlu, przemysłowości i budowli publicznych, na podany wynalazek nowej konstrukcyi lokomotywu górskiego; — na rok jeden. Opis przywileju, w tajemnicy być mający, przechowuje się w c. k. archiwum przywilejów (l. 9503—H.).

Baumgartner m. p.

495.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 14. Grudnia 1852,

mocą którego przywilej, pierwotnie Wilhelmowi Bandelinowi dnia 5. Stycznia 1847 nadany, następnie na osobę Cecylii Feusser przelany, na rok siódmy przedłużono.

Ministerstwo handlu, na zasadzie ustawy o przywilejach z dnia 15. Sierpnia 1852, widziało się spowodowanem, przywilej, pierwotnie Wilhelmowi Bandelinowi, rzeźbiarzowi w Wiedniu, dnia 5. Stycznia 1847 nadany, następnie na osobę Cecylii Feusser przelany, opiewający na wynalazek w wyrabianiu substancyi „plastyczną pastą kamienną“ zwanej, przedłużyć na rok siódmy, tudzież rozszerzyć skuteczność jego na całą monarchię.

Baumgartner m. p.

1852 für erloschen erklärt worden. Die dießfällige Privilegiumsbeschreibung befindet sich nunmehr bei dem hiesigen politechnischen Institute zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung.

Baumgartner m. p.

494.

Erlaß des Handelsministeriums vom 11. Dezember 1852,

über die Verleihung zweier ausschließender Privilegien an Johann Reinhard Frauer und Johann Wilhelm Engerth.

Das Handelsministerium hat folgende ausschließende Privilegien nach den Bestimmungen des Allerhöchsten Privilegiengesetzes vom 15. August 1852 zu verleihen befunden:

Dem Johann Reinhard Frauer, Wachstuchfabrikanten in Wien (Stadt Nr. 327), auf die angebliche Erfindung in der Verbesserung eines Lackes für Wachsleinwand, auf die Dauer Eines Jahres. Die geheimzuhaltende Privilegiumsbeschreibung wird in dem Privilegien-Archive aufbewahrt (Z. 9502—H.).

Dem Johann Wilhelm Engerth, k. k. technischen Rathe im Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, auf die angebliche Erfindung einer neuen Konstrukzion einer Berglokomotive, auf die Dauer Eines Jahres. Die geheimzuhaltende Privilegiumsbeschreibung wird in dem k. k. Privilegien-Archive aufbewahrt (Zahl 9503—H.).

Baumgartner m. p.

495.

Erlaß des Handelsministeriums vom 14. Dezember 1852,

wodurch das ursprünglich dem Wilhelm Bandelin verliehene, und seither an Cäcilie Feußer übergegangene Privilegium vom 5. Jänner 1847 auf das siebente Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das ursprünglich dem Wilhelm Bandelin, Bildhauer in Wien verliehene und seither an Cäcilie Feußer übergegangene Privilegium vom 5. Jänner 1847 auf eine Erfindung in der Erzeugung einer Substanz unter dem Namen „Plastische Steinpaste“, gemäß dem Privilegiengesetze vom 15. August 1852, auf das siebente Jahr, mit Ausdehnung seiner Wirksamkeit auf den Umfang des gesammten Reiches, zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

496.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 14. Grudnia 1852,

mocą którego Aloizemu Gleischnerowi nadano wyłączny przywilej na wynalazek sposobu, jak blachę stalową, na żelazo albo stal nakładaną, bez gorąca szwejsować można.

Ministerstwo handlu, na zasadzie przepisów najwyższej ustawy o przywilejach z dnia 15. Sierpnia 1852, widziało się spowodowanem, Aloizemu Gleischnerowi, kowalowi narzędzi, mieszkającemu w Wiedniu (Leopoldstadt nr. 21), nadać na lat pięć wyłączny przywilej na wynalazek sposobu, jak blachę stalową, na żelazo lub stal nakładaną, szwejsować bez gorąca. Opis przywileju, w tajemnicy być mający, przechowuje się w c. k. archiwum przywilejów (l. 9497—H.).

Baumgartner m. p.

497.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 15. Grudnia 1852,

mocą którego Augustowi Kleinowi nadano wyłączny przywilej na wynalazek prasy sufletowéj do szybkiego i łatwego nadawania kształtów skórze, aksamitowi, jedwabiowi, papierowi, gumi-elastyce, gutta-persze i t. d.

Ministerstwo handlu, na zasadzie przepisów najwyższej ustawy o przywilejach z dnia 15. Sierpnia 1852, widziało się spowodowanem, Augustowi Kleinowi, miejskiemu fabrykantowi wyrobów skórzanych, mieszkającemu w Wiedniu (St. Ulrich nr. 59), nadać na rok jeden wyłączny przywilej na wynalazek prasy sufletowej do szybkiego i łatwego nadawania kształtów skórze, aksamitowi, jedwabiowi, papierowi, gumi-elastyce, gutta-persze i t. d. Opis przywileju, w tajemnicy być mający, przechowuje się w c. k. archiwum przywilejów (l. 9579—H.).

Baumgartner m. p.

498.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 15. Grudnia 1852,

mocą którego Konradowi Ottowi nadano wyłączny przywilej na podane ulepszenie ekstrakcyjnej maszyny do kawy.

Ministerstwo handlu, na zasadzie przepisów najwyższej ustawy o przywilejach z dnia 15. Sierpnia 1852, widziało się spowodowanem, Konradowi Ottowi,

496.

Erlaß des Handelsministeriums vom 14. Dezember 1852,

womit dem Alois Gleischner ein ausschließendes Privilegium auf die Erfindung, Stahlblech auf Eisen oder Stahl aufgelegt, ohne Hitze zu schweißen, verliehen wird.

Das Handelsministerium hat dem Alois Gleischner, Zeugschmied in Wien (Leopoldstadt Nr. 21), ein ausschließendes Privilegium auf die Erfindung, Stahlblech auf Eisen oder Stahl aufgelegt, ohne Hitze zu schweißen, nach den Bestimmungen des Allerhöchsten Privilegiengesetzes vom 15. August 1852 auf die Dauer von fünf Jahren zu verleihen befunden. Die geheimzuhaltende Privilegiumsbeschreibung befindet sich in dem k. k. Privilegien-Archive in Aufbewahrung (Z. 9497—H.).

Baumgartner m. p.

497.

Erlaß des Handelsministeriums vom 15. Dezember 1852,

womit dem August Klein ein ausschließendes Privilegium auf die Erfindung einer Soufflet-Presse, um Leder, Sammt, Seide, Papier, Gummielastikum, Gutta-Percha u. s. w. schnell und leicht zu formen, verliehen wird.

Das Handelsministerium hat dem August Klein, bürgerlichen Lederwaaren-Fabrikanten in Wien (St. Ulrich Nr. 59), ein ausschließendes Privilegium auf die Erfindung einer Soufflet-Presse, um Leder, Sammt, Seide, Papier, Gummielastikum, Gutta-Percha u. s. w. schnell und leicht zu formen, nach den Bestimmungen des Allerhöchsten Privilegiengesetzes vom 15. August 1852 auf die Dauer Eines Jahres zu verlängern befunden. Die geheimzuhaltende Privilegiumsbeschreibung befindet sich in dem k. k. Privilegien-Archive in Aufbewahrung (Z. 9579—H.).

Baumgartner m. p.

498.

Erlaß des Handelsministeriums vom 15. Dezember 1852,

womit dem Konrad Otto ein ausschließendes Privilegium auf die angebliche Verbesserung der Extrakzions-Kaffeemaschine verliehen wird.

Das Handelsministerium hat dem Konrad Otto, Spenglermeister in Wien (Gumpendorf Nr. 47), ein ausschließenses Privilegium auf die angebliche Verbesserung der

blacharzowi w Wiedniu (Gumpendorf nr. 47), nadać na rok jeden wyłączny przywilej na podane ulepszenie ekstrakcyjnej maszyny do kawy, wykonywane zapomocą gęstego roztarcia roztopu kruszcowego. Opis przywileju przechowuje się w c. k. archiwum przywilejów, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 9576—H.).

Baumgartner m. p.

499.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 17. Grudnia 1852,

którem przywilej, Wincentemu Fr. Dall-Aglio i Karolowi Haferlowi dnia 3. Listopada 1849 nadany, na rok czwarty przedłużono.

Ministeryjum handlu, na zasadzie ustawy o przywilejach z dnia 15. Sierpnia 1852, widziało się spowodowanem, przywilej Wincentemu Fr. Dall-Aglio i Karolowi Haferlowi dnia 3. Listopada 1849 nadany na wynalazek masy, zapomocą której wszelki mur mokry lub wilgotny w przeciągu 48 godzin wysuszyć można, na rok czwarty przedłużyć, i rozszerzyć skuteczność jego na całą monarchię.

Baumgartner m. p.

500.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 18. Grudnia 1852,

o nadaniu kilku wyłącznych przywilejów.

Ministerstwo handlu, na zasadzie przepisów najwyższej ustawy o przywilejach z dnia 15. Sierpnia 1852, widziało się spowodowanem, nadać następujące wyłączne przywileje:

Przywilej, Jakóbowi Vonwillerowi, inżynijerowi w St. Gallen w Szwajcaryi, przebywającemu obecnie w Wiedniu (Leopoldstadt nr. 350), nadany na wynalazek, jak paliwo pod kotłami, niemniej każdy ogień w taki sposób przyrządzać, iżby można wyrabiać gaz jako materyjał do oświetlania; — na rok jeden. Opis przywileju, w tajemnicy utrzymywać się mający, przechowuje się w c. k. archiwum przywilejów (l. 9505—H.).

Przywilej, Józefowi Meyerowi, dworskiemu strzelcowi, zamieszkałemu w Wiedniu (Leopoldstadt nr. 689), nadany na odkrycie środka roślinnego bez trucizny do odstręczania i trucia szczurów, myszy, kretów, mólów, pcheł i t. d.; — na lat dwa. Opis przywileju, w tajemnicy utrzymać się mający, przechowuje się w c. k. archiwum przywilejów (l. 9575—H.).

Przywilej, Alfredowi Henrykowi Nevillemu, cywilnemu inżynijerowi w Londynie, obecnie przebywającemu w Wiedniu (w mieście nr. 968), nadany na po-

Extrakzions-Kaffeemaschine durch dichtgeschlossene Verreibung von Metallguß, nach den Bestimmungen des Allerhöchsten Privilegiengesetzes vom 15. August 1852 auf die Dauer von Einem Jahre zu verleihen befunden. Die offen gehaltene Privilegiumsbeschreibung wird im k. k. Privilegien-Archive aufbewahrt (Z. 9576—H.).

Baumgartner m. p.

499.

Erlaß des Handelsministeriums vom 17. Dezember 1852,

womit das Privilegium des Vinzenz Fr. Dall-Aglio und Karl Haferl vom 3. November 1849 auf das vierte Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das Privilegium des Vinzenz Fr. Dall-Aglio und Karl Haferl, vom 3. November 1849 auf die Erfindung einer Masse, womit jedes nasse oder feuchte Mauerwerk binnen 48 Stunden trocken gelegt werden könne, gemäß dem Privilegiengesetze vom 15. August 1852 auf das vierte Jahr, mit Ausdehnung seiner Wirksamkeit auf den Umfang des gesammten Reiches, zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

500.

Erlaß des Handelsministeriums vom 18. Dezember 1852,

über die Verleihung mehrerer ausschließenden Privilegien.

Das Handelsministerium hat folgende ausschließende Privilegien nach den Bestimmungen des Allerhöchsten Privilegiengesetzes vom 15. August 1852 zu verleihen befunden:

Dem Jakob Bonwiller, Ingenieur aus St. Gallen in der Schweiz, derzeit in Wien (Leopoldstadt Nr. 350), auf die Erfindung, Kesselheizungen, sowie überhaupt jedes Feuer so einzurichten, um Gas als Beleuchtungsmateriale erzeugen zu können; auf die Dauer Eines Jahres. Die geheimzuhaltende Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei dem k. k. Privilegien-Archive in Aufbewahrung (Z. 9505—H.).

Dem Joseph Meyer, Kammerjäger, wohnhaft in Wien (Leopoldstadt Nr. 689), auf die Entdeckung eines Kräutermittels ohne Gift zum Vertreiben und Tödten von Ratten, Mäusen, Maulwürfen, Motten, Flöhen u. s. w.; auf die Dauer von zwei Jahren. Die geheimzuhaltende Privilegiumsbeschreibung befindet sich in dem k. k. Privilegien-Archive in Aufbewahrung (Z. 9575—H.).

Dem Alfred Heinrich Neville, Zivilingenieur zu London, derzeit in Wien (Stadt Nr. 968), auf die angebliche Erfindung in der Anwendung der eisernen gestreckten und ge-

dany wynalazek w sposobie użycia żelaznych prostych i krzywych sztab (Segmentalträger) przy żelaznych kolejach; — na lat pięć. Opis przywileju przechowuje się w c. k. archiwum przywilejów, gdzie go każdemu przejrzeć wolno (l. 9675—H.).

Przywilej, Wacławowi Werchowetzkiemu, właścicielowi przywileju, mieszkającemu (am Braunhirschengrund nr. 49) pod Wiedniem, nadany na podany wynalazek i ulepszenie w kompozycyi gumi-elastyki (kaucszuku), z któréj trzewiki, worki, pończochy, wentyle i inne przedmioty wyrabiać można; — na lat trzy. Opis przywileju, w tajemnicy utrzymywać się mający, przechowuje się w c. k. archiwum przywilejów (l. 9773—H.).

Przywilej, Edwardowi Sonntagowi, bronzownikowi w Wiedniu (Gumpendorf nr. 424), i Janowi Almerothowi, kupcowi towarów norymberskich w Wiedniu (miasto nr. 768), nadany na podany wynalazek, jak sposobem galwanicznym posrebrzać bez poprzedniego pociągnienia miedzią wszelkie gotowe i surowe towary ze stali i żelaza lanego lub kutego. Opis przywileju, w tajemnicy utrzymywać się mający, przechowuje się w c. k. archiwum przywilejów (l. 9778—H.).

Baumgartner m. p.

501.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 18. Grudnia 1852,

którem przywileje Janowi Jakóbowi Steublemu dnia 10. Listopada 1850 — tudzież Janowi Chrzcicielowi Mayerowi dnia 11. Listopada 1851 nadany, na dalszy czas przedłuża się.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowanem, następujące wyłączne przywileje przedłużyć na czas dalszy, i skuteczność tychże rozszerzyć na całą monarchię:

1. Przywilej, Janowi Jakóbowi Steublemu, inżynijerowi w Wiedniu, dnia 10. Listopada 1850 nadany na wynalazek, tudzież ulepszenie maszyny do wiercenia i rozpierania, zwanej „machiną do wytężania, hyblowania, robienia rowków, rozpierania, karnisowania i falcowania“; — na rok trzeci i czwarty.

2. Przywilej, Janowi Chrzcicielowi Mayerowi, właścicielowi przywileju, mieszkającemu w Wiedniu, dnia 11. Listopada 1851 nadany na ulepszenie sposobu przysposabiania łoju do świec i mydła wszelkiego gatunku; — na rok drugi.

Baumgartner m. p.

krümmten Stangen (Segmentalträger) bei Eisenbahnen, auf die Dauer von fünf Jahren. Die offen zu haltende Privilegiumsbeschreibung wird im k. k. Privilegien-Archive aufbewahrt (Z. 9675—H.).

Dem Wenzel Werchowetzky, Privilegiumsbesitzer, wohnhaft (am Braunhirschengrund Nr. 49) nächst Wien, auf die angebliche Erfindung und Verbesserung in der Gummielastikum- (Kautschuk-) Komposizion, woraus Schuhe, Schläuche, Strümpfe, Ventile und andere Gegenstände erzeugt werden können, auf die Dauer von drei Jahren. Die geheimzuhaltende Privilegiumsbeschreibung wird im k. k. Privilegien-Archive aufbewahrt (Z. 9773—H.).

Dem Eduard Sonntag, Bronzearbeiter in Wien (Gumpendorf Nr. 424), und Johann Almeroth, Nürnbergerwaarenhändler in Wien (Stadt Nr. 768), auf die angebliche Erfindung, alle Gattungen fertige und rohe Waaren aus Stahl, Guß- oder Schmiedeisen ohne vorherige Verkupferung auf galvanischem Wege zu versilbern, auf die Dauer Eines Jahres. Die geheimzuhaltende Privilegiumsbeschreibung wird im k. k. Privilegien-Archive aufbewahrt (Z. 9778—H.).

Baumgartner m. p.

501.

Erlaß des Handelsministeriums vom 18. Dezember 1852.

wodurch die Privilegien des Johann Jakob Steuble vom 10. November 1850 und des Johann Baptist Mayer vom 11. November 1851 verlängert werden.

Das Handelsministerium hat folgende ausschließende Privilegien, mit Ausdehnung deren Wirksamkeit auf den Umfang des gesammten Reiches, zu verlängern befunden:

1. Das Privilegium des Johann Jakob Steuble, Ingenieur in Wien, vom 10. November 1850 auf die Erfindung und Verbesserung einer Bohr- und Stemm-Maschine „Schnell-Hobel-, Nutt-, Stemm-, Karniß- und Falzmaschine" genannt, auf das dritte und vierte Jahr.

2. Das Privilegium des Johann Baptist Mayer, Privilegiumsbesitzer in Wien, vom 11. November 1851 auf eine Verbesserung in der Behandlung des Unschlittes zur Erzeugung aller Gattungen Kerzen und Seife, auf das zweite Jahr.

Baumgartner m. p.

502.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 20. Grudnia 1852,

mocą którego Albertowi Kattnerowi nadano wyłączny przywilej na wynalazek sposobu, jak zapomocą roztopu wyrabiać wszelkie rylcowe roboty na pierścieniach z lanego złota, srebra i wszelkiego innego kruszcu.

Ministeryjum handlu, na zasadzie przepisów najwyższej ustawy o przywilejach z dnia 15. Sierpnia 1852, widziało się spowodowanem, Albertowi Kattnerowi, złotnikowi w Wiedniu (Alservorstadt nr. 103), nadać wyłączny przywilej na wynalazek sposobu, jak zapomocą roztopu prostym sposobem wyrabiać wszelkie roboty rylcowe na pierścieniach z lanego złota, srebra i wszelkiego innego kruszcu; na rok jeden. Opis przywileju, w tajemnicy utrzymywać się mający, przechowuje się w c. k. archiwum przywilejów (l. 9668—H.).

Baumgartner m. p.

502.

Erlaß des Handelsministeriums vom 20. Dezember 1852,

womit dem Albert Kattner ein ausschließendes Privilegium auf die Erfindung mittelst Guß jede Art Gravirung auf massiven Ringen in Gold, Silber und jedem anderen Metalle zu erzeugen, verliehen wird.

Das Handelsministerium hat dem Albert Kattner, Goldarbeiter in Wien (Alser-vorstadt Nr. 103), ein ausschließendes Privilegium auf die Erfindung, mittelst Guß jede Art Gravirung auf massiven Ringen in Gold, Silber und jedem anderen Metalle auf eine einfache Methode zu erzeugen, nach den Bestimmungen des Allerhöchsten Privilegiengesetzes vom 15. August 1852 auf die Dauer von Einem Jahre zu verleihen befunden. Die geheimzuhaltende Privilegiumsbeschreibung befindet sich in dem k. k. Privilegien-Archive in Aufbewahrung (Z. 9668—H.).

Baumgartner m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część LIII.

Wydana i rozesłana dnia 4. Stycznia 1854.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

LIII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 4. Jänner 1854.

Jahrgang 1852.

503.

Traktat względem kolei żelaznej między Austryją, Państwem Kościelnem, Modeną, Parmą i Toskaną,

przez Pełnomocników dotyczących Rządów podpisany w Rzymie w d. 1. Maja 1851 r., którego ratyfikacyje tamże wymienione zostały w d. 18. Sierpnia 1851 r.

(Dziennik praw Państwa, część XLIV., nr. 145, wydana dnia 24. Lipca 1852).

My Franciszek Józef Pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryjacki;

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Arcyksiążę Austryi; Wielki-Książę Krakowa; Książę Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy, Bukowiny, Górnego i Dolnego Szląska; Wielki Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; uksiążęcony Hrabia Habsburga i Tyrolu i t. d.

Czynimy wiadomo i zeznajemy wszem w obec i każdemu z osobna, komu na tem zależy:

Ponieważ między Naszym a Pełnomocnikami Jego Świątobliwości, i Jego Ces. Król. Wysokości Wielkiego Księcia Toskany, tudzież Ich Król. Wysokości, Książąt Modeny i Parmy, względem założenia kolei żelaznej, któraby przez terytoryja parmezańskie i modeńskie idąc, a z Państw Stolicy Apostolskiej wychodząc, połączyć miała koleje żelazne austryjacko-lombardzkie z toskańskiemi, zawarty i podpisany został w Rzymie dnia 1. Maja roku bieżącego traktat formalny, treści następującej:

503.

Eisenbahn-Vertrag zwischen Oesterreich, dem Kirchenstaate, Modena, Parma und Toskana.

Von den Bevollmächtigten der betheiligten Regierungen unterzeichnet zu Rom am 1. Mai 1851, die Ratifikazion ausgewechselt ebendaselbst am 18. August 1851.

(Im Reichs-Gesetzblatte, XLIV. Stück, Nr. 145, ausgegeben am 24. Juli 1852.)

Nos Franciscus Josephus Primus,

divina favente clementia Austriae Imperator;

Rex Hungariae, Bohemiae, Lombardiae et Venetiarum, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illiriae; Archidux Austriae; Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carniolae et Bucovinae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Dux superioris et inferioris Silesiae; Comes Habsburgi et Tirolis; Magnus Wojwoda Wojwodinae Serbiae etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Posteaquam Nostrum inter et Plenipotentiarios Suae Sanctitatis, Suaeque Caes. et Reg. Celstitudinis Magni Ducis Hetruriae, nec non Regiarum Celsitudinum Suarum, Mutinae et Parmae Ducum, construendae e ferro viae, quae super Parmae Mutinaeque territorio et Sanctae Sedis ditiones excurrendo, austro-longobardicas, cum hetruricis conjungeret vias ferreas, Romae die 1. Maji anni currentis solemnis conventio inita et signata fuit, tenoris sequentis:

Tekst piérwotny.

In nome della santissima ed indivisibile Trinità!

Sua Santità,

Sua Maestà l'Imperatore di Austria, Re d'Ungheria e di Boemia ecc. ecc. ecc.,

Sua Altezza Reale l'Arciduca, Duca di Modena ecc. ecc. ecc.,

Sua Altezza Reale l'Infante di Spagna, Duca di Parma ecc. ecc. ecc., e

Sua Altezza Imperiale e Reale l'Arciduca, Gran Duca di Toscana ecc. ecc. ecc.,

animati dal desiderio di procurare ai rispettivi Stati i vantaggi che possono loro risultare dall' apertura di una strada destinata a congiungere le reti di strade ferrate austro-lombarde con quelle delle consimili strade esistenti in Toscana, hanno determinato di devenire a tale effetto alla stipulazione di una Convenzione speciale, ed hanno a tal fine nominato in Loro Plenipotenziarii:

Per parte della Santa Sede:

Sua Eminenza il signor Cardinale Giacomo Antonelli, Pro-Segretario di Stato di Sua Santità.

Per parte dell' Austria:

Il signor Conte Maurizio Nicola Esterházy-Galantha-Forchtenstein, Gran Croce dell' Ordine Pontificio Piano, di quello Granducale di S. Giuseppe di Toscana, di quello Reale di S. Gennaro delle due Sicilie e dell' Ordine Constantiniano di S. Giorgio di Parma, Ciamberlano di Sua Maestà Imperiale

Tłumaczenie.

W imię Przenajświętszej i niepodzielnej Trójcy!

Jego Świątobliwość,

Jego Ces. Król. Mość Najjaśniejszy Cesarz Austryi, Król Węgierski i Czeski etc. etc. etc.,

Jego Król. Wysokość Arcyksiążę, Książę Modeny, etc. etc.,

Jego Król. Wysokość Infant Hiszpanii, Książę Parmy, etc. etc. etc. i

Jego c. k. Wysokość Arcyksiążę, Wielki Książę Toskany, etc. etc. etc.

powodowani życzeniem, udzielić Swym Państwom korzyści, jakieby wyniknąć mogły z założenia kolei żelaznej, celem połączenia austryjacko-lombardzkiej sieci kolei żelaznych z takiemiż kolejami w Toskanie istniejącemi, postanowili tym końcem ułożyć osobną konwencyję, do czego zamianowani zostali Pełnomocnikami, a to:

Ze strony Stolicy Apostolskiej:

Jego Przewielebność Kardynał, pan Jakób Antonelli, Podsekretarz Państwa Jego Świątobliwości.

Ze strony Austryi:

Pan Hrabia Maurycy Mikołaj Esterházy-Galantha-Forchtenstein, Kawaler wielkiego krzyża papiezkiego orderu Piusa, wielko-książęcego toskańskiego orderu Ś. Józefa, król. sycyliańskiego orderu Ś. Januarego i konstantyńskiego orderu Ś. Jerzego Parmy, Jego C. K. Apostolskiej Mości Szam-

Uebersetzung.

Im Namen der heiligen und untheilbaren Dreieinigkeit!

Seine Heiligkeit,

Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich, König von Ungarn und Böhmen 2c. 2c. 2c.,

Seine königliche Hoheit der Erzherzog, Herzog von Modena 2c. 2c. 2c.,

Seine königliche Hoheit der Infant von Spanien, Herzog von Parma 2c. 2c. 2c., und

Seine kaiserlich-königliche Hoheit der Erzherzog, Großherzog von Toskana 2c. 2c. 2c.

haben, beseelt von dem Wunsche, Ihren bezüglichen Staaten die Vortheile zu verschaffen, welche aus der Anlegung einer Eisenbahn zur Verbindung des österreichisch-lombardischen Eisenbahn-Netzes mit den bestehenden derartigen Bahnen Toskanas entspringen können, zu diesem Behufe beschlossen, zu einer besonderen Konvenzion zu schreiten und zu diesem Ende zu Ihren Bevollmächtigten ernannt:

Von Seite des heiligen Stuhles:

Seine Eminenz, den Herrn Kardinal, Jakob Antonelli, Pro-Staats-Sekretär Seiner Heiligkeit.

Von Seite Oesterreichs:

den Herrn Grafen Moriz Nikolaus Esterházy-Galantha-Forchtenstein, Großkreuz des päpstlichen Pius-Ordens, des großherzoglich-toskanischen St. Josephs-Ordens, des königlich-sicilianischen St. Januarius-Ordens und des konstantinischen St. Georg-Ordens von Parma, Seiner k. k. Apostolischen Majestät Kämmerer, außerordentlicher Gesandter und bevollmächtigter Minister bei dem heiligen Stuhle.

e Reale Apostolica, Suo Inviato straordinario e Ministro plenipotenziario presso la Santa Sede.

belan, nadzwyczajny Poseł i upełnomocniony Minister przy Stolicy Apostolskiej.

Per parte di Modena:

Il signor Conte Francesco Malaguzzi, Tenente Colonnello e Ciamberlano di Sua Maestà Imperiale Reale Apostolica, Cavaliere di 2. Classe di S. Anna di Russia, Commendatore dell' Ordine Pontificio di S. Gregorio Magno, e di quello di S. Giorgio della Riunione, Cavaliere di 3. Classe dell' Aquila rossa di Prussia.

Ze strony Modeny:

Pan Hrabia Franciszek Malaguzzi, Podpułkownik i Szambelan Jego C. K. Apostolskiej Mości, Kawaler rosyjskiego orderu Ś. Anny kl. II., Komandor papiezkiego orderu Ś. Grzegorza Wielkiego i orderu Ś. Grzegorza nowego połączenia, Rycerza pruskiego orderu orła czerwonego III. klasy.

Per parte di Parma:

Il signor Dottore Marco Aurelio Onesti, Commendatore del sacro angelico Imperiale Ordine Constantiniano di S. Giorgio di Parma, e del Reale Ordine di Francesco I. delle due Sicilie, Consigliere di Stato effettivo, Ministro di Stato pel Dipartimento delle finanze.

Ze strony Parmy:

pan Dr. Markus Aureliusz Onesti, Komandor konstantyńskiego orderu Ś. Grzegorza i król. parmezańskiego orderu Franciszka I. obojej Sycylii, rzeczywisty Radzca, Minister Stanu dla wydziału finansów.

Per parte della Toscana:

Il signor Consigliere Giovanni Baldasseroni, Senatore della Toscana, Cavaliere dell' Ordine insigne e militare di S. Stefano Papa e Martire, Cavaliere Gran Croce dell' Ordine del Merito sotte il titolo di S. Giuseppe, Gran Croce dell' Ordine Imperiale Austriaco di Leopoldo, Gran Croce decorato del gran Cordone della sacra Religione ed Ordine militare dei SS. Maurizio e Lazzaro di Sardegna, Gran Croce dell' Ordine Pontificio di S. Gregorio Magno, Gran Cordone dell' Ordine di S. Gennaro delle due Sicilie, Senatore Gran Croce del sacro angelico Imperiale Or-

Ze strony Toskany:

pan Radzca Jan Baldasseroni, Senator Toskany, Kawaler toskańskiego orderu Ś. Szczepana, Kawaler wielkiego krzyża orderu zasług Ś. Józefa, wielkiego krzyża ces. austryajckiego orderu Leopolda, wielkiego krzyża sardyńskiego orderu Ś. Maurycyusza i Łazarza, wielkiego krzyża papiezkiego orderu Ś. Grzegorza Wielkiego, Senator wielkiego krzyża orderu konstantyńskiego Ś. Jerzego Parmy, krzyża zasług cywilnych klasy I., orderu Ś. Ludwika Parmy, Jego Ces. Król. Wysokości Wielkiego Księcia Szambelan; Minister-Sekretarz Stanu dla wydziału

Von Seite Modenas:

den Herrn Grafen Franz Malaguzzi, Oberstlieutenant und Kämmerer Seiner k. k. Apostolischen Majestät, Ritter des russischen St. Annen-Ordens II. Klasse, Kommandeur des päpstlichen Ordens des heiligen Gregor des Großen und des St. Georg-Ordens der Wiedervereinigung, Ritter des preußischen rothen Adler-Ordens III. Klasse.

Von Seite Parma:

den Herrn Dr. Markus Aurelius Onesti, Kommandeur des konstantinischen St. Georg-Ordens von Parma und des königlichen Ordens Franz I. beider Sicilien, wirklichen Staatsrath, Staatsminister für das Finanz-Departement.

Von Seite Toskanas:

den Herrn Rath Johann Baldasseroni, Senator von Toskana, Ritter des toskanischen St. Stephan-Ordens, Ritter-Großkreuz des St. Joseph-Verdienst-Ordens, Großkreuz des kaiserlich-österreichischen Leopold-Ordens, Großkreuz des sardinischen St. Mauritius- und Lazarus-Ordens, Großkreuz des päpstlichen Ordens des heiligen Gregor des Großen, Großkreuz des sicilianischen St. Januarius-Ordens, Senator-Großkreuz des konstantinischen St. Georg-Ordens von Parma, Zivil-Verdienstkreuz I. Klasse des St. Ludwig-Ordens von Parma, Seiner k. k. Hoheit des Großherzoges Kämmerer, Minister-Staats-Sekretär für das Departement der Finanzen, des Handels und der öffentlichen Arbeiten, Ministerraths-Präsident 2c.

dine Constantiniano di S. Giorgio di Parma, decorato della Croce di prima classe pel Merito civile dell' Ordine Parmense di S. Lodovico, Ciamberlano di Sua Altezza Imperiale Reale il Gran Duca, Suo Ministro-Segretario di Stato pel Dipartimento delle finanze, del commercio e di lavori pubblici, Presidente del Consiglio dei Ministri ecc. ecc.

I quali essendosi riuniti in Roma ed avendo esibiti i loro pieni poteri, trovati in buona e debita forma e quelli scambiatisi, hanno convenuto e stipulato gli Articoli seguenti con la riserva delle ratifiche dei rispettivi Sovrani.

Articolo 1.

La Santa Sede, l'Impero Austriaco, i Duchi di Modena e di Parma, ed il Gran Duca di Toscana penetrati dalla importanza di agevolare i mezzi di comunicazione fra i Loro Stati ed ampliare così le scambievoli relazioni di buona vicinanza, concordano la construzione di una strada ferrata che assumerà il nome di

„Strada ferrata dell' Italia centrale“

e che partendo, per una parte da Piacenza si debba dirigere per Parma a Reggio, e per l' altra parte staccandosi da Mantova proceda ugualmente a Reggio, e di colà per Modena e Bologna a Pistoja od a Prato, secondo che sarà riconosciuto più agevole e men dispendioso il passagio dell' Apennino, congiungendosi infine, nell' una o l' altra di dette città, alla rete delle strade ferrate toscane.

finansów, handlu i robót publicznych, Prezydent Rady Ministrów i t. d. i t. d.

Którzy zebrawszy się w Rzymie, i udzieliwszy sobie wzajemnie pełnomocnictwa, w dobrej i należytej formie uznane, z zastrzeżeniem ratyfikacyj Rządów dotyczących, ułożyli artykuły następujące:

Artykuł 1.

Stolica Apostolska, Cesarz Austryjacki, Książęta Modeny i Parmy, Wielki Książę Toskany — przeświadczeni, jak ważną jest rzeczą ułatwić środki obrotowe między Państwami Swemi, i przez to wzajemnie rozszerzyć dobre stosunki sąsiednie — uchwalili jednomyślnie założyć kolej żelazną pod nazwą:

„włoska kolej żelazna centralna“

która z jednej strony z Piacenza wychodząc, przez Parma do Reggio, a z drugiej strony z Mantua wychodząc, także do Reggio, a ztąd przez Modena i Bologna do Pistoja albo do Prato, wedle tego, gdzie założenie jej na Apeninach okaże się łatwiejszem i mniej kosztownem — prowadzoną i nareszcie przy jednem lub drugiem z miast rzeczonych z siecią kolei żelaznych w Toskana połączoną być ma.

Welche, nachdem sie in Rom zusammengetreten sind, und ihre in guter und gehöriger Form befundenen Vollmachten sich gegenseitig mitgetheilt hatten, mit Vorbehalt der Ratifikazionen der bezüglichen Regierungen die folgenden Artikel vereinbarten:

Artikel 1.

Der heilige Stuhl, der österreichische Kaiserstaat, die Herzoge von Modena und Parma und der Großherzog von Toskana — durchdrungen von der Wichtigkeit, die Verkehrsmittel zwischen Ihren Staaten zu erleichtern und damit die gegenseitigen guten nachbarlichen Beziehungen zu erweitern — beschliessen einstimmig die Erbauung einer Eisenbahn, welche die Benennung:

„italienische Zentral-Eisenbahn"

zu erhalten hat, und welche einer Seits von Piazenza ausgehend über Parma nach Reggio, und anderer Seits von Mantua auslaufend, ebenfalls nach Reggio und von da über Modena und Bologna entweder nach Pistoja oder nach Prato, je nachdem sich die Passirung der Apenninen leichter und minder kostspielig erweisen wird, führen, und endlich bei der einen oder der anderen der genannten Städte an das toskanische Eisenbahn-Netz sich anschließen soll.

Articolo 2.

È annesa alla presente Convenzione la carta geografica sulla quale è in colore azzuro tracciato l'andamento della linea con la quale sviluppasi il concetto espresso nel' Articolo precedente, fermo sempre quanto è in esso avvertito circa al punto nel quale la strada traversa l'Apennino per congiungersi alle strade toscane, ciò che si riserva, nel migliore interesse dell' impresa, a studii e verificazioni ulteriori.

Articolo 3.

Il Governo Imperiale Austriaco si obbliga di ultimare a tutte sue spese e contemporaneamente alla strada che forma soggetto della presente Convenzione, le proprie strade ferrate tanto fino a Piacenza quanto fino a Mantova, permettendo in ambidue questi punti che le strade stesse si congiungano alla nuova strada centrale italiana.

Articolo 4.

Il R. Governo Toscana ugualmente promette che le proprie strade ferrate da Pistoja a Lucca, e da Pistoja a Firenze saranno ultimate contemporaneamente, se non prima, della nuova strada centrale.

Articolo 5.

La construzione della strada ferrata per l' Italia centrale sarà affidata ad una o più Società intraprenditrici, a quelle migliori condizioni che sarà possibile di stabilire per diligenza della Commissione, di cui sarà parlato in apresso. — Frattanto i Governi interessati concordano fin

Artykuł 2.

Do niniejszej konwencyi przyłączony jest krajobraz, w którym linija w powyższym artykule rzeczona, skreśloną i niebieską farbą jest uwidocznioną; zawsze jednak utrzymuje się w swej mocy uwaga, w powyższym artykule wspomniona, dotycząca punktu, gdzie kolej przecinać ma Apeniny, celem połączenia z kolejami toskańskiemi, w którejto mierze w interesie przedsiębiorstwa, zastrzegają się dalsze studyja i dochodzenia.

Artykuł 3.

Rząd ces. austr. bierze na się obowiązek, zupełnie swym kosztem i jednocześnie z budową kolei, przedmiot niniejszej konwencyi stanowiącą, ukończyć własne koleje żelazne tak do Piacenzy jak do Mantuy, i dozwala, ażeby się takowe połączyły w obu tych punktach z koleją włoską centralną.

Artykuł 4.

Rząd król. toskański przyrzeka także, iż swe koleje żelazne z Pistoja do Florencyi jednocześnie połączy, jeżeli nie pierwej, z nową koleją centralną.

Artykuł 5.

Wybudowanie włoskiej kolei żelaznej centralnej poruczone będzie jednemu lub więcej towarzystwom przedsiębiorczym pod jak najlepszemi warunkami, przez komisyję, o której później będzie mowa, ułożyć się mającemi.

Artikel 2.

Der gegenwärtigen Konvenzion ist eine Landkarte beigefügt, in welcher die im vorhergehenden Artikel bezeichnete Linie entwickelt und mit blauer Farbe ersichtlich gemacht worden ist, stets aber soll die im obigen Artikel gemachte Bemerkung rücksichtlich des Punktes, wo die Bahn die Apenninen wegen des Anschlusses an die toskanischen Bahnen zu durchschneiden hat, aufrecht erhalten werden, worüber man im Interesse des Unternehmens, weitere Studien und Erhebungen zu machen sich vorbehält.

Artikel 3.

Die kaiserlich-österreichische Regierung macht sich verbindlich, ganz auf ihre Kosten und gleichzeitig mit dem Bahnbaue, welcher den Gegenstand der gegenwärtigen Konvenzion bildet, die eigenen Eisenbahnen sowohl bis Piazenza, als bis Mantua zu vollenden, und gestattet, daß sich dieselben an diesen beiden Punkten an die italienische Zentralbahn anschließen.

Artikel 4.

Die königlich-toskanische Regierung verspricht ebenfalls, daß ihre Eisenbahnen von Pistoja nach Lucca und von Pistoja nach Florenz gleichzeitig mit der neuen Zentralbahn, wenn nicht noch früher, vollendet seyn werden.

Artikel 5.

Der Bau der italienischen Zentral-Eisenbahn wird einer oder mehreren Unternehmungs-Gesellschaften unter den bestmöglichsten, von der Kommission, von welcher später die Rede seyn wird, festzustellenden Bedingungen überlassen werden.

d'ora di assicurare alla Società o alle Società suddivisate i seguenti benefizii e privilegi, cioè:

a) protezione ed assistenza efficace per eseguire tutti gli studii e successivamente tutti i lavori necessarii per condurre l' impresa;

b) diritto di procedere per via di espropriazione coatta all' acquisto di qualsivoglia terreno o fabrica che sia necessario per l' esecuzione della strada, come per l' erezione di tutti gli stabili necessarii al servizio della medesima, ritenuto nella Società espropriante l' obbligo di indennizzare pienamente i possessori espropriati e guarentire l' interesse a termini di giustizia, secondo de leggi veglianti nei respettivi Stati ed i sistemi praticati in altri casi congeneri;

c) privilegio esclusivo per la durata non maggiore i cento, intedanni endosind che la maggiore o minore durata della concessione dovrà formare appunto articolo di negoziazione fra la Commissione e le Società concorrenti, e salvo in questo rapporto le dichiarazioni che si contengono nel successivo Articolo 24;

d) esenzione da qualunque imposta ordinaria, straordinaria e speciale sulla strada, suoi accessorii ed esercizio della medesima, e libera introduzione franca di dazio o di altre gabelle per tutti i ferramenti, macchine, attrezzi ed oggetti strettamente ed esclusiva-

Tymczasem uchwaliły Rządy dotyczące, obecnie już zawarować towarzystwu lub towarzystwom koncesyje lub przywileje następujące:

a) obronę i dzielną pomoc pod względem dochodzeń i zasadzających się na nich robót, do przedsiębiorstwa potrzebnych;

b) prawo ekspropryacyi drogą przymusu przy zakupieniu jakiegobądź gruntu lub budynku, potrzebnego tak dla założenia kolei, jak dla założenia urządzeń, do jej prowadzenia służących, przyczem wywłaszczające towarzystwo obowiązek na siebie bierze, wywłaszczonym posiadaczom szkodę zupełnie wynagrodzić, a dla prowizyj w razie zwłoki wypłaty prawną dać ewikcyję, podług ustaw, w właściwych Państwach istniejących i podług systemów, w innych podobnych przypadkach zachowywanych;

c) przywilej wyłączny na czas trwania nie dłużej nad lat sto, przyczem nadmienia się, iż dłuższe albo krótsze trwanie koncesyi tej stanowić winno przedmiot własnego układu między komisyją i towarzystwem konkurującem, z zastrzeżeniem oświadczeń, tu odnoszących się, w niżej następującym artykule 24. zawartych;

d) uwolnienie od wszelkiego zwyczajnego, nadzwyczajnego i specyjalnego podatku dla kolei, jej przynależytości i przemysłowania, tudzież wolny od cła i innych podatków przywóz wszelkiego żelaza, maszyn, naczyń i przedmiotów, ściśle i wyłącznie po-

Unterdessen sind die theilnehmenden Regierungen übereingekommen, von nun an der Gesellschaft oder den Gesellschaften die nachfolgenden Begünstigungen und Privilegien zuzusichern, und zwar:

a) Schutz und kräftige Unterstützung, um alle Erhebungen und hierauf alle Arbeiten vorzunehmen, welche zur Durchführung des Unternehmens nothwendig sind;

b) das Recht, bei der Einlösung von was immer für einem Grundstücke oder Gebäude, welches sowohl für die Anlage der Bahn, als für die Errichtung der zum Betriebe derselben erforderlichen Herstellungen nothwendig ist, im Zwangswege zur Expropriazion zu schreiten, wobei die expropriirende Gesellschaft die Verpflichtung auf sich zu nehmen hat, die expropriirten Besitzer vollkommen zu entschädigen, und für die Verzugszinsen dem Rechte gemäß, nach den, in den bezüglichen Staaten bestehenden Gesetzen und in anderen ähnlichen Fällen befolgten Systemen, Gewähr zu leisten;

c) ausschließliches Privilegium für eine nicht längere Dauer als von hundert Jahren, wobei man bemerkt, daß die längere oder kürzere Dauer dieser Konzession der Gegenstand einer eigenen Unterhandlung zwischen der Kommission und der konkurrirenden Gesellschaft bilden wird, mit Vorbehalt der, im später folgenden Artikel 24 enthaltenen hierauf bezüglichen Erklärungen;

d) Befreiung von jeder gewöhnlichen, außerordentlichen und speziellen Steuer für die Bahn sammt Zugehör und deren Betrieb; dann die von Zoll- und anderen Abgaben freie Einfuhr alles Eisens, der Maschinen, Geräthschaften und Gegenstände, welche strenge und ausschließlich für den Bau, die erste Herstellung des Oberbaues und für die Inbetriebsetzung der Bahn nothwendig sind.

mente necessarii alla costruzione della strada, primo armamento ed attivazione della medesima; esenzione dal diritto proporzionale di cui fossero passivi tutti gli atti che la Società dovesse stipulare per la costruzione della strada, quali saranno registrati, o come dicesi, interinati col pagamento del minimum fra i diritti fissi stabilito dalle leggi dei rispettivi paesi. — È però ben intesso che la Società continuerà a pagare l'imposta territoriale sulla cifra per la quale i terreni o le fabriche da essa acquistate figuravano ai pubblici Catasti secondo la precedente loro destinazione;

e) garanzia di un minimum di interesse sul capitale che, dentro certi limiti, sarà effetivamente impiegato nella costruzione della strada.

Articolo 6.

In compenso agli accennati benefizii, la Società concessionaria, dovrà sottomettersi a tutte le condizioni ed oneri inerenti a simili intraprese e fra le altre a quelle che appresso:

a) ultimare gli studii preparatorii atti a scegliere e tracciare la linea stradale, entro un anno dal momento che verrà stipulato con essa l' atto di concessione.

E segnatamente per ciò che riguarda la communicazione fra Bologna e la Toscana, la Società con-

trzebnych dla założenia kolei, pierwszego wystawienia budowy wierzchniej i wprowadzenia tejże w ruch.

Uwolnienie od opłaty proporcyjonalnej, którejby ulegać miały dokumenta, wystawić się mające przez towarzystwo w przedmiocie wybudowania kolei żelaznej, któreto dokumenta wszystkie wciągane będą za opłatą minimum stałych należytości, ustanowionych przez ustawy w dotyczących krajach.

Rozumie się atoliż samo przez się, iż towarzystwo i nadal opłacać będzie winno podatek gruntowy od gruntów i budynków wykupionych, a to podług cyfry, zaciągnionej stosownie do dawniejszego ich przeznaczenia w publicznych księgach gruntowych;

e) zabezpieczenie minimum prowizyj od kapitału w pewnych granicach na wystawienie kolei żelaznych, rzeczywiście użytego.

Artykuł 6.

W odwzajemnieniu się za wyżrzeczone koncesyje, zobowiąże się towarzystwo ukoncesyjonowane do wszystkich warunków i ciężarów, do podobnych przedsiębiorstw przywiązanych, a między innemi do następujących:

a) wszelkie przygotowawcze dochodzenia, celem wybrania i wytyczenia linii kolei żelaznej, ukończy towarzystwo w ciągu roku, licząc od chwili zawarcia aktu koncesyi.

Mianowicie weźmie towarzystwo ukoncesyjonowane, co się tyczy połączenia między Bologną a Toskaną,

Befreiung von der proportionellen Gebühren-Entrichtung, welcher von der Gesellschaft für den Bau der Eisenbahn zu verfassende Urkunden unterworfen wären, welche Urkunden sämmtlich gegen Entrichtung des Minimums der durch die Gesetze in den bezüglichen Ländern festgestellten fixen Gebühren werden eingetragen werden.

Es versteht sich aber von selbst, daß die Gesellschaft fortfahren muß, die Grundsteuer für die, von ihr eingelösten Gründe und Gebäude nach der Ziffer zu entrichten, mit welcher selbe ihrer früheren Bestimmung gemäß in den öffentlichen Grundbüchern eingetragen waren.

c) Gewährleistung eines Minimums von Interessen des Kapitales, welches, innerhalb gewisser Grenzen, für den Eisenbahnbau wirklich verwendet werden wird.

Artikel 6.

In Gegenleistung für die vorbezeichneten Begünstigungen, wird sich die konzessionirte Gesellschaft allen ähnlichen Unternehmungen anhaftenden Bedingungen und Lasten zu unterwerfen haben, und unter anderen den nachfolgenden:

a) Die Vorerhebungen zur Wahl und Trazirung der Bahnlinie innerhalb Eines Jahres, von dem Zeitpunkte des Abschlusses des Konzessions-Aktes an gerechnet, zu vollenden.

Und namentlich wird die konzessionirte Gesellschaft rücksichtlich der Verbindung zwischen Bologna und Toskana, sowohl die Linie zwischen Bologna und Pistoja, als auch jene zwischen Bologna und Prato, ihren Studien zu unter-

cessionaria dovrà studiare ugualmente la linea fra Bologna e Pistoja che quella fra Bologna e Prato, onde porre i Governi in istato di scegliere quella più conveniente all'impressa, e per la linea da Bologna per la Porretta a Pistoja, come per quelle dei Ducati di Modena e di Parma potrà profittare deglii studii che fossero gia fatti, di contro al debito compenso verso i proprietarii dei medesimi;

b) incominciare contemporaneamente i lavori in cinque punti entro il termine di un mese da che la linea sarà stata definitivamente approvata, attaccando l'opera da cinque parti, cioè Pistoja, o Prato, Bologna, Modena, Piacenza e Mantova, dividendoli in modo tale, che la strada tutta debba essere terminata in quattro anni, decorrendi dal giorno in cui l'intera linea stradale sarà stata definitivamente approvata e specialmente quanto alla comunicazione fra Bologna e la Toscana è determinato che i lavori si comincino insieme dal punto di confine dei due Stati e di là si scenda verso le città che si debbono collegare;

c) sottomettersi intieramente alla sorveglianza ed ispezione tecnico-amministrativa della Commissione, di che appresso, come degli Ingegneri ed Ispettori che saranno alla medesima delegati;

d) stabilire d'accordo con essa Commissione non tanto il termine di du-

pod scisłą rozwagę swą tak liniję między Bologna i Pistoja, jakoteż liniję między Bologna i Prato, by Rządy przez to w stanie widzieć się mogły, stosowniejszą do tego przedsiębiorstwa wybrać liniję; co się tyczy linii z Bologna przez Poretta do Pistoja, tudzież linii w księstwach Modena i Parma, towarzystwo rzeczone użyć może dochodzeń, jakieby już poczynione były, za należytem wynagrodzeniem właścicieli środków ku temu pomocnych.

b) W ciągu jednego miesiąca po ostatecznem potwierdzeniu linii będą roboty jednocześnie na pięciu punktach rozpoczęte, a ponieważ budowa na pięciu miejscach ma być rozpoczętą, to jest: w Pistoja albo w Prato, Bologna, Modena, Piacenza i Mantua, roboty w ten sposób podzielone być mają, ażeby cała kolej w ciągu lat czterech, od dnia ostatecznego potwierdzenia całej linii, ukończoną została, a w szczególności, co się tyczy połączenia między Bologna i Toskana, stanowi się, że roboty od punktu granicznego obu Państw jednocześnie rozpoczęte i dalej aż do obu miast, połączyć się mających, prowadzone być winny;

c) techniczno - administracyjny nadzór i inspekcyja poddane będą zupełnie komisyi, o której później będzie mowa, niemniej inżynierom jej i inspektorom przez komisyję zesłanym;

d) w porozumieniu z tą komisyją ustanowione będą nie tylko czas trwa-

ziehen haben, um die Regierungen in den Stand zu setzen, die für dieses Unternehmen zweckmäßigere Linie wählen zu können; hinsichtlich der Linie von Bologna über Poretta nach Pistoja, so wie jener in den Herzogthümern Modena und Parma, wird selbe die allfälligen schon gemachten Erhebungen gegen die gebührende Vergütung an die Eigenthümer dieser Behelfe benützen können.

b) Die Arbeiten gleichzeitig an fünf Punkten innerhalb des Verlaufes Eines Monates nach der definitiven Genehmigung der Linie zu beginnen, und indem der Bau an den fünf Stellen, nemlich von Pistoja oder Prato, Bologna, Modena, Piacenza und Mantua aus in Angriff zu nehmen ist, werden die Arbeiten in der Art abzutheilen seyn, daß die ganze Bahn binnen vier Jahren, von dem Tage der definitiven Genehmigung der ganzen Linie an gerechnet, beendiget werde, und es wird insbesondere in Betreff der Verbindung zwischen Bologna und Toskana festgestellt, daß die Arbeiten von dem Grenzpunkte beider Staaten ausgehend zugleich begonnen, fortgesetzt, und gegen die beiden zu verbindenden Städte fortgesetzt werden;

c) sich der technisch-administrativen Ueberwachung und Inspizirung durch die Kommission, von welcher später gesprochen wird, sowie durch die Ingenieure und Inspektoren, welche von ihr werden abgeordnet werden, gänzlich zu unterwerfen;

d) im Einvernehmen mit dieser Kommission nicht nur die Zeit der Dauer der Konzession, sondern auch das Minimum der Interessen, welches der Gesellschaft garan

rata della concessione, quanto il minimo dell' interesse che dovrà esserle garantito, il numero delle stazioni di che la strada deve essere corredata, la località delle medesime, il numero delle corse che per il meno dovranno eseguirsi, il massimo dei prezzi esigibili per il trasporto delle persone o delle merci, ed ogni altra disposizione di disciplina conveniente a cautelare la sicurezza personale e l'interesse degli utenti la strada, analogamente a quanto si pratica sopra altre strade ferrate italiane.

Articolo 7.

Fino al totale compimento della strada centrale, gli introiti eventuali sopra i tronchi che già fossero in esercizio, si devolveranno a reintegrare il capitale impiegato nella costruzione, a carico del quale cadranno gli interessi che la Società dovesse corrispondere sopra i versamenti fatti dagli Azionisti, e computabili a scala in ragione di tempo dalla data dei versamenti medesimi.

Articolo 8.

Per quanto sià possibile, si fisserà fin da principio sul risultato di perizie estimative, con a Società intraprenditrice il capitale socale, dentro la concorrenza del quale vuolsi ristretta la garanzia di un minimum di interresse a carico dei Governi contraenti.

Tutte le volte che ciò non si possa assolutamente conseguire, si darà luogo a stipulare e quindi operare come appresso:

nia koncesyi, lecz też i minimum prowizyj, które towarzystwu zagwarantowane będzie, liczba placów stacyjnych, w które kolej opatrzoną być musi, stanowiska onychże, liczba jazd, ile ich najmniej odbyć należy, maksymum cen żądać się mających od transportu osób i towarów, tudzież wszelkie inne zarządzenia i środki, służące do zachowania osobistej bezpieczności i interesu osób, kolei używających, wszystko to wedle analogii z sposobem postępowania, przy innych włoskich kolejach żelaznych zaprowadzonym.

Artykuł 7.

Aż do zupełnego ukończenia centralnej kolei żelaznej, użytemi będą dochody, jakieby wpłynęły z części w ruch wprowadzonych, do pokrycia kapitału, na wybudowanie kolei użytego, z którego towarzystwo opłacić winno prowizyje od wpłat, przez akcyjonaryjuszów poczynionych, podług skali do czasu tychże wpłat odnoszącej się.

Artykuł 8.

O ile to stać się może, już zaraz z początku ustanowionym zostanie na podstawie kosztorysów, spólnie z towarzystwem przedsiębiorącem, kapitał towarzystwa, do którego ograniczonem być winno zabezpieczenie minimum prowizyj, ze strony Rządów kontraktujących. We wszystkich przypadkach, gdzie się to uskutecznić nie da, stanowi się postępowanie następujące:

tirt werden wird, die Anzahl der Stationsplätze, womit die Bahn versehen werden muß, die Standpunkte derselben, die Anzahl der Fahrten, welche zum wenigsten stattfinden sollen, das Maximum der abzufordernden Preise für den Personen- und Waarentransport und jede andere Anordnung und Maßregel zur Wahrung der persönlichen Sicherheit und des Interesses der, die Bahn Benützenden in Analogie mit den, auf den anderen italienischen Eisenbahnen eingeführten Verfahrungsweisen festzustellen.

Artikel 7.

Bis zur gänzlichen Beendigung der Zentral-Eisenbahn sind die, auf den früher schon in Betrieb gesetzten Strecken sich allenfalls ergebenden Einnahmen zur Deckung des, auf den Bau verwendeten Kapitales, von welchem die Gesellschaft die Interessen für die, von den Akzionären geleisteten Einzahlungen, nach einer nach Maßgabe der Zeit dieser Einzahlungen sich richtenden Skala, zu bestreiten hat, zu verwenden.

Artikel 8.

In soweit es möglich ist, wird gleich Anfangs auf Grundlage der Ergebnisse von Kosten-Voranschlägen mit der unternehmenden Gesellschaft das gesellschaftliche Kapital festgesetzt werden, bis zu welchem die Zusicherung des Minimums der Interessen auf Rechnung der kontrahirenden Regierungen sich beschränken soll. In allen Fällen, wo dieß zu bewerkstelligen nicht thunlich wäre, wird festgesetzt und hiernach verfahren werden, wie folgt:

Condotta la strada sotto la assoluta dipendenza ed ispezione della Commissione, sarà al momento dell' apertura totale di essa, verificata tutta la spesa occorsa per la costruzione, armamento e corredo di esercizio della medesima, e quella somma costituirà il capitale sul quale si intende dai Governi garantito quel minimum d' interesse che sarà concordato.

Po ukończeniu kolei pod bezwzględną uległością i nadzorem komisyi, wykazany będzie przy zupełnem jej otworzeniu ogólny wydatek, łożony na jej wyprowadzanie, na wystawienie budowy wierzchniej, i na urządzenie do jej ruchu potrzebne, i ta suma stanowić będzie kapitał, do którego odnosić się ma zabezpieczenie minimum interesów ze strony Rządów.

Articolo 9.

Qualora dopo i primi due anni dal momento della totale apertura della strada risultasse dai conti dell' esercizio della medesima che gli utili netti non fossero nel loro complesso tali da coprire il minimum dell' interesse stato garantito sul capitale determinato come nell' Articolo precedente, in tal caso la Società avrà il diritto di convenire coi Governi contraenti che venga portata ad effetto l'assicurazione di quell' interesse nel limite pattuito. L' effetto di questa convenzione è retroattivo alle due annate precedenti.

Artykuł 9.

Jeżeliby w pierwszych dwóch latach, licząc od chwili zupełnego otworzenia kolei, z porachunków prowadzenia kolei wykazało się, iż czysty dochód, w całości go wziąwszy, nie jest dostatecznym do pokrycia minimum prowizyj od kapitału, stosownie do poprzedzającego artykułu oznaczonego, wówczas towarzystwo prawo mieć będzie, ułożyć się z Rządami kontraktującemi, ażeby zapewnienie owych prowizyj uskutecznionem zostało w wymiarze oznaczonym.

Układ ten wstecz działać będzie na obadwa lata poprzedzające.

Articolo 10.

Con la garanzia che si assumono, gli Stati contraenti non resteranno mai esposti ad altre obbligazioni, che a quella di pagare la sola differenza che si verifichi fra la rendita netta realizzata sull' intiero andamento della strada centrale e l'importare dell' interesse garantito sul capitale sociale determinato.

Artykuł 10.

Przez gwarancyję, którą na się przyjęły Rządy kontraktujące, nie będą te miały do wypełnienia żadnego obowiązku innego, oprócz tego, iż wynagrodzą wypadającą różnicę między dochodem czystym z zupełnej administracyi kolei żelaznej centralnej się okazującym, a sumą prowizyj zabezpieczonych od ustanowionego kapitału towarzyskiego.

Articolo 11.

La rendita netta per gli effetti espressi nell' Articolo precedente, sarà quella che

Artykuł 11.

Dochód czysty tym końcem oznaczyć się mający, stanowić będzie ten, który

Nachdem die Bahn unter der absoluten Abhängigkeit und der Aufsicht der Kommission ausgeführt seyn wird, wird bei der gänzlichen Eröffnung derselben die für die Bauführung, für die Herstellung des Oberbaues und für die, zu deren Betrieb erforderliche Ausstattung gemachte Gesammtauslage richtig gestellt werden, und diese Summe wird das Kapital bilden, für welches die Zusicherung des Interessen-Minimums von Seite der Regierungen zu gelten hat.

Artikel 9.

Wenn sich in den zwei ersten Jahren, von dem Zeitpunkte der gänzlichen Eröffnung der Bahn an gerechnet, aus den Betriebs-Rechnungen ergeben sollte, daß der Reinertrag, im Ganzen genommen, nicht hinreicht, um das Interessen-Minimum nach dem, in Gemäßheit des vorhergehenden Artikels ermittelten Kapitale zu decken, so wird die Gesellschaft das Recht haben, mit den kontrahirenden Regierungen das Uebereinkommen zu treffen, damit die Zusicherung jener Interessen in dem bestimmten Ausmasse zur Vollziehung komme.

Diese Uebereinkunft hat auf diese zwei vorhergegangenen Jahre zurückzuwirken.

Artikel 10.

Durch die Garanzie, welche die kontrahirenden Regierungen übernommen haben, werden dieselben keine andere Verpflichtung zu erfüllen haben, als jene, den sich ergebenden Unterschied zwischen dem Reinerträgnisse des gesammten Betriebes der Zentral-Eisenbahn und zwischen dem Betrage der vom festgesetzten gesellschaftlichen Kapitale zugesicherten Interessen zu vergüten.

Artikel 11.

Der zu obigem Zwecke auszumittelnde Reinertrag wird derjenige seyn, welcher sich von den jährlichen Einnahmen, nach Abschlag der, für die Erhaltung und den Betrieb

risulterà dagli annui incassi, detratte le spese del mantenimento della strada e suo esercizio, esclusa ogni qualunque prelevazione di fondo di riserva, ed esclusa altresi ogni spesa dipendente da qualsivoglia ristauro straordinario di cui per qualunque causa si verificasse il bisogno.

pozostanie z dochodów rocznych, po odtrąceniu wydatków na utrzymanie i prowadzenie kolei potrzebnych, przyczem jednak wyłączone zostają wszelkie potrącenia dla funduszu rezerwowego, tudzież wszelkie wydatki, sprowadzone przez jakiekolwiekbądź nadzwyczajne reparatury, bez różnicy powodu, dla któregoby się takowe ukazały koniecznie potrzebnemi.

Articolo 12.

All' oggetto che dette spese siano tenute nei giusti limiti, nè venga la rendita, per detrazione delle medesime, oltre la debita misura deminuita, dovrà ogni anno essere sottoposto alla Commissione governativa, per la conveniente approvazione, uno stato di previsione di esse spese, nè oltre la cifra da questo stato risultante potranno valutarsi le spese nello stabilire la differenza fra la rendita netta e l'importare dell'interesse garantito.

Artykuł 12.

Ażeby wyżrzeczone wydatki w należytych utrzymywane były granicach, tudzież ażeby dochód przez potrącenie onychże nie nad miarę uszczuplanym był, corocznie przedłożonym będzie komisyi do potwierdzenia przedukład tychże wydatków, a przy oznaczeniu róznicy między czystym dochodem i prowizyjami zagwarantowanemi, nie będzie wolno przekraczać cyfry przedukładu onego.

Articolo 13.

Se per caso fortuito straordinario e di forza maggiore restasse interrotto, per un lasso di tempo non breve, il rigolare esercizio della strada, o in totalità, o per un tratto superiore alla terza parte della lunghezza della medesima, si intenderà pure sospeso, durante la detta interruzione l' effetto della accordata garanzia.

Artykuł 13.

Jeżeliby przez przypadkowe lub nadzwyczajne wypadki, albo przez nieodporny gwałt przerwaną być miała regularna czynność na całej przestrzeni kolei, lub na przestrzeni, wynoszącej więcej, niż trzecią część całej linii kolei, wtedy na czas przerwy takowej wstrzymaną będzie także i działalność danej gwarancyi.

Articolo 14.

Le somme che gli Stati contraenti dovessero pagare alla Società concessionaria in conseguenza della garanzia precitata, dovranno essere loro rimborsate

Artykuł 14.

Sumy, jakie wypłaciły Rządy kontraktujące towarzystwu przedsiębiorstwa, muszą być Rządom zwrócone z przewyżek, jakieby się ukazywały w latach

der Bahn nöthigen Auslagen ergibt, wobei jedoch alle Abzüge für den Reservefond und auch alle durch wie immer geartete außerordentliche Reparaturen herbeigeführten Auslagen, es möge die Nothwendigkeit derselben aus was immer für einer Veranlassung sich ergeben haben, ausgeschlossen sind.

Artikel 12.

Damit obige Auslagen innerhalb angemessener Grenzen gehalten werden, und um das Erträgniß durch den Abzug derselben nicht über die Gebühr zu schmälern, wird der Kommission jährlich ein Voranschlag über jene Auslagen zur angemessenen Genehmigung vorgelegt werden, und es darf bei der Ermittlung des Unterschiedes zwischen dem Reinertrage und den verbürgten Interessen die aus jenem Voranschlage sich ergebende Ziffer nicht überschritten werden.

Artikel 13.

Wenn durch zufällige oder außerordentliche Ereignisse, oder durch unwiderstehliche Gewalt der regelmäßige Betrieb auf der ganzen oder auf einer mehr als $1/3$ der ganzen Bahnlinie betragenden Strecke durch einen bedeutenden Zeitraum unterbrochen werden sollte, so wird während einer solchen Unterbrechung auch die Wirksamkeit der gewährten Garanzie sistirt seyn.

Artikel 14.

Die Summen, welche die kontrahirenden Staaten der Unternehmungs-Gesellschaft in Folge der vorangeführten Garanzie zahlten, müssen Ihnen aus den, durch die Erträgnisse in den nachfolgenden Jahren, gegenüber den verbürgten Interessen, allenfalls sich ergebenden Ueberschüssen zurückerstattet werden.

sopra le eccedenze che, al di là dell' interesse garantito si verificassero nei prodotti degli anni successivi.

Articolo 15.

All' effetto poi di stabilire più particolarmente la misura dell' impegno che ciascun Governo assume nel garantire alla Società concessionaria un minimum di interesse sul capitale che verrà impiegato nella costruzione ed attivazione della strada centrale italiana, resta concordemente determinato quanto appresso:

Sarà tenuto conto distinto dirimpetto a ciascun Governo delle somme tutte impiegate esclusivamente nella costruzione ed armamento del piano stradale dentro il territorio del rispettivo Stato, come per le opere e fabriche qualunque erette dalla Società nel territorio suddetto per necessario servizio della strada medesima.

La spesa occorsa per provvista di macchine, carrozze, carri e quanto altro occorra per l' esercizio della strada, e che servir debba a promiscuo servizio sopra la linea della medesima, verrà ripartita per ugual porzione, e così per un quinto fra i cinque Governi contraenti.

Ed il cumulo delle somme procedenti dai due titoli antedetti, costituirà il capitale sul quale ciascun Governo sarà tenuto a garantire per la sua quota, l' interesse pattuito con la Società.

Rimane però correspettivamente stabilito, che anco i prodotti che si realizzeranno sopra tutta la linea stradale debbono essere dimostrativamente imputati a vantaggio di ciascun Governo sopra

następnych przez porównanie dochodów ich z prowizyjami zapewnionemi.

Artykuł 15.

Aby jednak miarę zobowiązania dokładniej oznaczyć, które każdy Rząd na się przejął przez to, iż zagwarantowano ukoncesyjonowanemu towarzystwu minimum prowizyj od kapitału, łożonego na wybudowanie i utrzymanie w ruchu włoskiej kolei żelaznej, uchwalono jednomyślnie, co następuje:

Dla każdego Rządu prowadzony być winien oddzielny rachunek względem sum, wyłącznie użytych na założenie kolei i wystawienie wierzchniej budowy jej w obrębie Państwa dotyczącego, równie jak na inne, przez towarzystwo dla służby kolejnej wystawione budynki i urządzenia w obrębie terytoryjum rzeczonego.

Koszta łożone na sprawienie wozów machinowych, osobowych i ciężarowych, tudzież na wszystko, co do ruchu kolei żelaznej i do spólnego użycia na linii kolejnej służyć ma, będą na równe części rozdzielone, a to po jednej piątej na każdy Rząd kontraktujący.

Tym sposobem stanowić będzie suma ogólna, z powyższych obu postanowień wypadająca, kapitał, od którego każdy Rząd opłacić będzie winien część swą prowizyj, dla towarzystwa zagwarantowanych.

Temuż jednak odpowiednio stanowi się, iż także i dochody od całej linii kolei wypadające, każdemu pojedynczemu Rządowi w równym stosunku do kapitału, od którego tenże prowizyje za-

Artikel 15.

Um aber das Maß der Verbindlichkeit genauer zu bestimmen, welche jede Regierung dadurch auf sich nimmt, daß man der konzessionirten Gesellschaft ein Minimum der Interessen von dem auf den Bau und die Inbetriebsetzung der italienischen Zentralbahn aufgewendeten Kapitale verbürgt, wird einstimmig Folgendes beschlossen:

Es wird gegenüber einer jeden Regierung über die Summen, welche ausschließlich für den Bau und die Herstellung des Oberbaues der Bahn innerhalb des Gebietes des bezüglichen Staates, so wie für die sonstigen, von der Gesellschaft behufs des Bahndienstes errichteten Gebäude und Werke innerhalb des genannten Gebietes verwendet worden sind, eine abgesonderte Rechnung geführt werden.

Die Kosten für die Anschaffung von Maschinen, Personen- und Lastwägen, sowie für Alles, was zum Betriebe der Eisenbahn und zur gemeinsamen Benützung auf der Bahnlinie dient, werden zu gleichen Theilen, also mit Einem Fünftel auf jede der kontrahirenden Regierungen repartirt.

Und die aus den beiden obigen Bestimmungen sich ergebende Gesammtsumme bildet das Kapital, nach welchem jede Regierung verbunden seyn wird, Ihren Antheil an den, der Gesellschaft verbürgten Interessen zu leisten.

Es wird jedoch damit im Einklange festgesetzt, daß auch die, von der ganzen Bahnlinie sich ergebenden Erträgnisse nachweislich jeder einzelnen Regierung im gleichen Verhältnisse zu dem Kapitale, von welchem dieselbe die Interessen zu verbürgen sich verpflichtete, zu Guten gerechnet werden müssen, so, daß keine der kontrahirenden Regierungen mehr zu entrichten haben wird, als die allfällige Differenz zwischen dem Ihr

la proporzione stessa del capitale sul quale ha l' obbligo di garantire gli interessi cosi che niuno dei Governi contraenti rimanga mai esposto oltre la differenza che par avventura si verifichi tra la quota dei prodotti totali della strada che deve essergli attribuita e la quota dell' interesse di cui ha assunto la garanzia l' una e l' altra ugualmente calcolata sulla base del capitale risultante dal cumulo delle spese surriferite.

Siccome rimane per ultimo dichiarato che al termine della concessione ciascun Governo entrerà liberamente al possesso del tronco o tronchi stradali esistenti sul rispettivo territorio, e delle fabriche di ogni genere, che fossero state costruite per servizio della strada.

Articoło 16.

I Governi contraenti si riserberanno finalmente, dirimpetto alla Società concessionaria, e correspettivamente alla garanzia che le accordano i diritti che appresso:

a) di invigilare nel più lato modo l' amministrazione economica dell' impressa, di richiedere tutti gli schiarimenti e comunicazioni che crederà opportuni, di farsi rappresentare nelle adunanze generali per mezzo di due o tre Commissarii, e di prendere parte attiva non tanto nelle discussioni, quanto anche nelle deliberazioni delle medesime;

b) di ordinare un cambiamento di tariffe parziali o generali quando l'esperienza dimonstrasse che con quelle in corso non si può raggiungere una

gwarantował, na rzecz onegoż poczytane być muszą, w ten sposób, iż żaden Rząd kontraktujący nie będzie miał więcej do opłacenia, jak różnicę, okazującą się między częścią, z ogólnego dochodu się jej należącą, a częścią do zagwarantowanych prowizyj odnoszącą się, któreto obie ilości porachowane być winny jednostajnie na podstawie kapitału, z całości wyżrzeczonych wydatków okazującego się.

W końcu stanowi się, iż z ustaniem koncesyi każdy Rząd bez przeszkody, wejść ma w posiadanie założonej w jego terytoryjum jakiejkolwiekbądź części kolei, równie jak wszelkich budynków dla służby, około kolei żelaznej wyprowadzonych.

Artykuł 16.

Rządy kontraktujące zastrzegają sobie zresztą od ukoncesyjonowanego towarzystwa i względnie gwarancyi onemuż udzielonej, prawa następujące:

a) prawo kontroli nad ekonomicznym zarządem przedsiębiorstwa, w jak najrozciąglejszym sposobie, niemniej prawo żądania wszelkich wiadomości i udzieleń potrzebnych, dalej prawo zastępstwa w zgromadzeniach jeneralnych, przez dwóch lub trzech komisarzy i prawo czynnego udziału nie tylko w obradach, ale też i uchwałach ich;

b) prawo zmienienia taryfy cen w części lub w całości, skoro tylko z doświadczenia się wykaże, że istniejące taryfy nie przynoszą takich

aus dem Gesammt-Erträgnisse zukommenden Antheile und zwischen dem von Ihr verbürgten Interessentheile beträgt, welch' beide Quoten gleichförmig auf Grundlage des, aus der Gesammtheit der oben besprochenen Auslagen sich ergebenden Kapitales zu berechnen sind.

Ebenso wird schließlich erklärt, daß mit dem Erlöschen der Konzession jede Regierung ungehindert in den Besitz der, in das bezügliche Gebiet fallenden Bahnstrecke, oder Strecken, so wie sämmtlicher Bauwerke, welche für den Eisenbahndienst aufgeführt worden seyn sollten, zu treten hat.

Artikel 16.

Die kontrahirenden Regierungen behalten sich endlich gegenüber der konzessionirten Gesellschaft und beziehungsweise der ihr gewährten Garanzie, folgende Rechte vor:

a) Die ökonomische Gebarung der Unternehmung in ausgedehntester Weise zu überwachen, alle Aufschlüsse und Mittheilungen, die sie für nothwendig halten, abzuverlangen, sich bei den General-Versammlungen durch zwei oder drei Kommissäre vertreten zu lassen, und nicht nur an den Berathungen, sondern auch an den Beschlüssen derselben thätigen Antheil zu nehmen;

b) eine Aenderung der Preis-Tarife parziell oder allgemein anzuordnen, sobald die Erfahrung zeigen sollte, daß man durch die bestehenden keinen solchen Ertrag erzielt, der hinreicht, nebst den Auslagen auch die verbürgten Interessen zu decken.

rendita che valga a coprire, oltre le spese, il garantito interesse.

dochodów, jakichby wymagała potrzeba do pokrycia wydatków wraz z prowizyjami zagwarantowanemi.

Articolo 17.

La Società concessionario dovrà permettere che i Governi concedenti erigano a proprio conto e per loro servizio i telegrafi elettrici lungo la linea stradale, avrà l'obbligo di dar comodo nelle stazioni per la residenza dei Gabinetti telegrafici, e farà che le persone addette al suo servicio si prestino pure a sorvegliare la manutenzione dei telegrafi medesimi.

Correspettivamente i Governi concederanno alla Società l'uso gratuito dei telegrafi per le comunicazioni interessanti esclusivamente il servizio della strada ferrata, osservate sempere le discipline convenienti.

Artykuł 17.

Ukoncesyjonowane towarzystwo będzie musiało zezwolić na to, że Rządy koncesyję dające, własnym kosztem dla rzeczy służby swej wzdłuż kolei wystawią telegrafy elektryczne; towarzystwo będzie oraz zobowiązane, odstąpić potrzebne miejsca dla ustawienia biór telegraficznych, takowe także nałożyć winno na personale swe, przy kolei żelaznej ustanowione, obowiązek dozorowania nad utrzymaniem telegrafów.

Przeciwnie dozwolą Rządy towarzystwu bezpłatne używanie telegrafów, do udzielania sobie wiadomości, wyłącznie służby przy kolei żelaznej dotyczących, atoliż zawsze z przestrzeganiem przepisów, w tej mierze istniejących.

Articolo 18.

Tutto le volte che gli Stati contraenti si troveranno d'accordo per ridurre ad atto la facoltà riservatasi di stabilire la linea telegrafica, di che é sopra parola, ciascuno contribuirà alla spesa nella percorrenza del proprio territorio, e dentro i limiti del medesimo avrà il carico del personale necessario. Per altro ogni comunicazione tra Governo e Governo per mezzo della linea telegrafica, sarà gratuita, e quando la linea stessa dovesse esser messa a disposizione anche del publico, ciò formerà subietto di accordo separato.

Artykuł 18.

Ile razy Rządy kontraktujące ułożą się zrobić użytek z zastrzeżonego sobie prawa założenia linii telegraficznej — o czem wyżej mowa była — ponosić będzie każdy z nich koszta na własne jego terytoryjum przypadające, w którego granicach także i o personale potrzebne staranie mieć będzie.

Wreszcie każde telegraficzne udzielanie między Rządami bezpłatnie miejsce mieć będzie, i jeżeliby linia telegraficzna publiczności do użycia otworzoną być miała, okoliczność ta przedmiot osobnej konwencyi stanowić będzie.

Articolo 19.

La Società concessionaria dovrà pure obligarsi alla condizione di condurre gra-

Artykuł 19.

Ukoncesyjonowane towarzystwo zobowiąże się także, wraz z ustanowionemi

Artikel 17.

Die konzessionirte Gesellschaft wird zugeben müssen, daß die konzessionirenden Regierungen auf eigene Kosten und für ihren Dienst, längs der Bahn elektrische Telegraphen errichten; sie wird ferner die Verpflichtung haben, auf den Stazionen die für die Aufstellung der telegraphischen Bureaux nöthigen Lokalitäten einzuräumen und auch die Aufsicht über die Erhaltung der Telegraphen durch ihr Eisenbahn-Personale besorgen zu lassen.

Dagegen werden die Regierungen der Gesellschaft die unentgeltliche Benützung der Telegraphen für die ausschließlich auf den Eisenbahndienst sich beziehenden Mittheilungen, doch immer unter Befolgung der dießfälligen Vorschriften, gestatten.

Artikel 18.

So oft die kontrahirenden Staaten übereinkommen werden, von dem vorbehaltenen Rechte der Errichtung der telegraphischen Linie — wovon oben die Rede war — Gebrauch zu machen, wird hierzu jeder derselben die auf das eigene Gebiet entfallenden Kosten beizutragen, und so auch innerhalb der Grenzen desselben für das nöthige Personale zu sorgen haben.

Uebrigens wird jede telegraphische Mittheilung zwischen den Regierungen unter sich unentgeltlich stattfinden, und wenn die telegraphische Linie dem Publikum zur Benützung überlassen werden sollte, wird dieß den Gegenstand eines besonderen Uebereinkommens bilden.

Artikel 19.

Die konzessionirte Gesellschaft wird sich auch verpflichten müssen, mit den festgesetzten Fahrzügen einen Postwaggon unentgeltlich zu befördern, oder auf sonstige Weise

tis con i treni stabiliti un vagone postale, o di dare altrimenti comodo, a piacere dei Governi interessati, per il trasporto delle corrispondenze postali, regolando le corse e le fermate dei convogli in modo che possa lungo la linea essere disimpegnato il servizio postale.

La Società dovrà in ultimo obbligarsi tanto ad assicurare per un prezzo discreto, da convenirsi, il transporto dei militari, della forza politica e degli arrestati che fossero alla loro rispettiva custodia commessi, in guisa che siavi per questi ultimi la sicurezza necessaria, quanto a stipulare ogni maggiore facilità combinabile per il trasporto dei militari che viaggiano isolati od in corpo, secondo quello che nei rispettivi casi si pratica sopra altre strade di ferro già attivate.

Articolo 20.

Il Governo Austriaco, come ciascum altro dei Governi contraenti permetterà che la Società si formi in qualunque delle città del rispettivo dominio, ed abbia sede nella medesima, con che per altro debba in ogni caso essere costituita un'amministrazione generale residente in Modena, che viene riguardata come luogo centrale per gli interessi della impresa.

Articolo 21.

Le azioni della Società godranno ugualamente in tutti gli Stati dei Governi contraenti tutte quelle garanzie, pre-

pociągami, bezpłatnie przesełać jeden wagon pocztowy, lub w inny jaki sposób, podług woli Rządu interesowanego, stosowne poczynić kroki dla przeprawy poczty listowej, mając oraz na sobie uregulowanie jazdy i zatrzymywania pociągów w taki sposób, ażeby służba pocztowa wzdłuż linii kolei załatwianą być mogła.

Towarzystwo zobowiąże się nakoniec, tak transport wojska i politycznych straży organów, jakoteż transport aresztantów nadzorowi jego poruczonych, przyczem, co się tyczy ostatnich, potrzebnych środków ostrożności przestrzegać należy — zapewnić za cenę słuszną, umówić się mającą, tudzież zaprowadzić wszelkie jak największe i najzgodniejsze ułatwienie dalszej osób wojskowych przeprawy, którzy pojedynczo lub oddziałami podróżują, wedle zwyczajnego w tej mierze sposobu postępowania w podobnych przypadkach na innych kolejach żelaznych, obecnie już w ruchu zostających.

Artykuł 20.

Rząd austryjacki, tudzież każdy inny Rząd kontraktujący dozwoli, ażeby towarzystwo w jakiembądź mieście terytoryjum dotyczącego zawiązało się i tamże siedzibę swą założyło, atoliż pod tym warunkiem, ażeby utworzoną została administracyja jeneralna z siedzibą w Modenie, któreto miejsce za centralny punkt będzie uważane dla spraw przedsiębiorstwa.

Artykuł 21.

Akcyje towarzystwa doznawać będą we wszystkich Państwach Rządów kontraktujących, owych wszystkich gwaran-

nach Belieben der betheiligten Regierungen das Geeignete für den Brief-Postverkehr zu veranstalten, indem sie zugleich die Fahrten und Aufenthalte der Züge in der Art zu regeln hat, daß der Postdienst längs der Bahnlinie besorgt werden könne.

Die Gesellschaft wird sich schließlich verpflichten müssen, sowohl den Transport des Militärs, der politischen Wach-Organe, sowie auch der, ihrer Aufsicht anvertrauten Arrestanten, wobei bezüglich der letzteren die nöthigen Vorsichten zu beachten sind, gegen einen zu verabredenden billigen Preis sicher zu stellen, als auch jede größtmöglichste und vereinbarliche Erleichterung für die Weiterbeförderung der Militärpersonen, welche einzeln oder truppenweise reisen, nach der, in ähnlichen Fällen auf anderen bereits im Betriebe stehenden Eisenbahnen üblichen Verfahrungsweise, einzuführen.

Artikel 20.

Die österreichische, sowie jede andere kontrahirende Regierung wird gestatten, daß die Gesellschaft sich in was immer für einer Stadt des bezüglichen Gebietes bilde und in derselben ihren Sitz nehme, jedoch unter der Bedingung, daß eine General-Administrazion errichtet werde, die in Modena, welcher Ort als Zentralpunkt für die Angelegenheiten der Unternehmung anzusehen ist, zu residiren hat.

Artikel 21.

Die Akzien der Gesellschaft werden gleichmäßig in allen Staaten der kontrahirenden Regierungen alle jene Garanzien, Vorrechte und Erleichterungen genießen, welche bezüglich der Aktien inländischen Gesellschaften zugestanden werden.

rogative e facilità che si accordano rispettivamente alle azioni delle Società indigene.

Articolo 22.

La Commissione, di che è parola negli Articoli precedenti, si comporrà di cinque Membri, uno per ciascum Governo, ed avrà la sua sede pure in Modena. Ciascun Governo sosterrà la spesa del Commissario rispettivo, ma tutte le spese occorenti per il personale subalterno ed altre di uffizio, saranno sostenute dalla Società e portate annualmente nel bilancio di previsione prescritto dall' Art. 12 surriferito.

Articolo 23.

Con regolamento speciale da concordarsi, verrà stabilita la sfera di attribuzioni della Commissione pernominata, così dirimpetto ai Governi contraenti quanto verso a Società.

Articolo 24.

All' effetto che resti precisamente determinata la portata del privilegio che i Governi contraenti intendono di accordare alla Società concessionaria, è dichiarato che, conseguentemente al medesimo eglino si obbligano solamente a non autorizzare, per tutta la durata della concessione, altra strada ferrata che serva direttamente alle medesime comunicazioni dei luoghi allaciati con la linea di strade che forma il soggetto della concessione medesima.

Mentre all' opposto si riservano rispettivamente la facoltà di eseguire ed autorizzare la costruzione di nuove strade o bracci di strade, tanto ordinarie quanto

cyj, prerogatyw i ulżeń, jakich doznają akcyje towarzystw krajowych.

Artykuł 22.

Komisyja, w powyższych artykułach wspomniona, składać się będzie z pięciu członków — jeden dla każdego Rządu — która siedzibę swą także w Modenie mieć będzie. Każdy Rząd ponosić będzie wydatki dla swego komisarza; atoliż wszelkie potrzebne wydatki na podrzędne personale i wydatki urzędowe, towarzystwo opędzić będzie winno, które wciągnione zostaną w przedukład roczny, w art. 12. przepisany.

Artykuł 23.

Regulaminem, osobno ułożyć się mającym, ustanowionym będzie zakres działania wyżrzeczonej komisyi nie tylko naprzeciw Rządom kontraktującym, ale też i naprzeciw towarzystwu.

Artykuł 24.

Ażeby objętość przywileju, przez Rządy kontraktujące, towarzystwu ukoncesyjonowanemu udzielić się mającego, dokładnie została oznaczoną, oświadczają Rządy niniejszem, iż odpowiednio takowemu zobowiązują się, że przez cały ciąg koncesyj nie dozwolą żadnego innego założenia kolei żelaznej, któreby służyło do bezpośredniego obrotu miejsc, mających być połączonemi przez liniję kolei żelaznej, przedmiot koncesyi stanowiącą.

Przeciwnie zaś zastrzegają sobie Rządy prawo, wyprowadzać lub dozwalać założenia nowych dróg i kolei żelaznych, albo ich odnóg, służących tak do połą-

Artikel 22.

Die in den früheren Artikeln besprochene Kommission wird aus 5 Mitgliedern — Eines für jede Regierung — bestehen, und ihren Sitz gleichfalls in Modena haben. Jede Regierung wird die Auslagen für ihren Kommissär zu tragen haben, aber alle nöthigen Auslagen für das untergeordnete Personale und die Amtsauslagen sind von der Gesellschaft zu bestreiten, und in den, durch den Artikel 12 vorgeschriebenen Jahres-Voranschlag einzubeziehen.

Artikel 23.

Durch ein zu verabredendes besonderes Reglement wird der Wirkungskreis der vorbenannten Kommission sowohl gegenüber den kontrahirenden Regierungen, als auch gegenüber der Gesellschaft festgestellt werden.

Artikel 24.

Damit die Tragweite des Privilegiums, welches die kontrahirenden Regierungen der konzessionirten Gesellschaft zu verleihen gedenken, genau bestimmt werde, wird erklärt, daß demselben gemäß sie sich nur verpflichten, während der ganzen Dauer der Konzession keinen anderen Eisenbahnbau zu genehmigen, welcher zum unmittelbaren Verkehre der Orte zu dienen hätte, welche durch die, den Gegenstand dieser Konzession bildenden Eisenbahnlinie zu verbinden sind.

Dagegen behalten sich die Regierungen die Berechtigung vor, den Bau neuer Strassen und Eisenbahnlinien oder Arme derselben, sowohl zur Verbindung, als zur Verlängerung der vorangeführten, auszuführen oder zu genehmigen.

ferrate, anche in comunicazione od in prolungamento di quelle sopraenunciate.

Articolo 25.

Il cambio delle ratifiche della presente Convenzione avrà luogo in Roma nello spazio di giorni quaranta o più presto, se sarà possibile.

In fede di che la presente Convenzione è stata in cinque originali firmata dai Plenipotenziarii suddetti che vi hanno apposto la impronta dei loro stemmi.

Roma il giorno primo del mese di Maggio dell' anno mille ottocento cinquantuno.

G. Card. Antonelli m. p.
M. Esterházy m. p.
Malaguzzi m. p.
M. A. Onesti m. p.
G. Baldasseroni m. p.

czenia, jak do przedłużenia onychże wyżnamienionych.

Artykuł 25.

Wymiana ratyfikacyl niniejszej konwencyi nastąpi w Rzymie w ciągu dni czterdziestu, albo nawet i pierwej, jeżeli będzie można.

W dowód czego konwencyja niniejsza w pięciu oryginałach przez wyżwymienionych Pełnomocników została podpisaną, i pieczęciami zaopatrzoną.

Rzym, dnia pierwszego miesiąca Maja, roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego pierwszego.

G. Card. Antonelli m. p.
M. Esterházy m. p.
Malaguzzi m. p.
M. A. Onesti m. p.
J. Baldasseroni m. p.

Przejrzawszy i rozważywszy wszystkie artykuły konwencyi niniejszej, oświadczamy i zeznajemy niniejszem, iż wszystkie i każdy z osobna przyjmujemy i zatwierdzamy, przyrzekając oraz słowem Naszem cesarskiem, iż nakażemy, ażeby wszystko, cokolwiek w nich się znajduje, sciśle wykonywanem było, i że nigdy nie dozwolimy, ażeby od Naszych podwładnych w czemkolwiek był im uszczerbek czyniony.

W dowód czego dokument niniejszy ratyfikacyjny własną ręką podpisaliśmy i na nim pieczęć Naszą wycisnąć rozkazaliśmy.

Dan w Wiedniu 4. Czerwca 1851, Panowania Naszego w roku czwartym.

Franciszek Józef m. p.

F. Schwarzenberg m. p.

Artikel 25.

Die Auswechslung der Ratifikazionen der gegenwärtigen Konvenzion wird in Rom binnen vierzig Tagen, oder wenn möglich, noch eher stattfinden.

Urkund dessen ist die gegenwärtige Konvenzion in fünf Originalien von den oben genannten Bevollmächtigten unterfertiget und mit ihren Siegeln versehen worden.

Rom, den ersten Tag des Monates Mai des Jahres Eintausend achthundert Ein und fünfzig.

J. Kard. Antonelli m. p.
M. Esterházy m. p.
Malaguzzi m. p.
M. A. Onesti m. p.
J. Baldasseroni m. p.

Nos visis et perpensis Conventionis hujus articulis illos omnes ratos gratosque habere hisce profitemur ac declaramus, verbo Nostro Cesareo-Regio spondentes, Nos ea omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos, nec, ut illis ulla ratione a Nostris contraveniatur, permissuros esse.

In quorum fidem praesentes tractatus tabulas, manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro muniri jussimus.

Dabantur Viennae die 4. Junii 1851, Nostrorum Regnorum tertio.

Franciscus Josephus m. p.

L. S.

F. Schwarzenberg m. p.

Spis alfabetyczny

ustaw i rozporządzeń w r. 1852. wydanych, a w Dzienniku krajowym i rządowym dla kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież Wielkiém Księstwem Krakowskiém obwieszczonych.

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
A.		
Adami Józef; przywilej na wynalazek 1) w budowaniu kamiennych basenów do okrętowni (warsztatów okrętowych), 2) w budowie drewnianych sani pływających ku bezpiecznemu spuszczaniu na wodę okrętów	420	946
Adjunkt inspekcyjny do uprawy i zakupna tytuniu; ob. Tytuń.		
Adler Karol; przywilej na ulepszenie sposobu, jak tworząc kwas drzewno-żelazny, tworzyć przytém gaz drzewny	406	928
Administratorowie parafij; ob. Duchowieństwo parafialne.		
Aigner Józef; przywilej na aparat kompresyjny do prędszego oddzielania syropu z gomółek cukrowych	422	949
— ; przywilej na aparat czyszczenia odchodzących kawałków bastru i nieczyszczonego cukru surowego	424	949
Ajenci handlowi, podróżujący; uregulowanie ich czynności	286	645
Akademia inżynierów; ob. Zakłady naukowe wojskowe	110	288
— — ; prezentowanie na opróżnione w niéj miejsca funduszowe . . .	154	374
— — ; warunki, jakim kandydaci do miejsc cywilnych zadość uczynić mają	222	544
— wojskowa wiedeńsko-najsztadzka	272	631
— — — — ; ob. Zakłady naukowe wojskowe	110	288
Akcye bankowe zastawione; ob. Kasy oszczędności.		
Akordeon ulepszony; ob. Steinkellner Krystyn.		
Akta publiczne; w tych jak i w wyrokach sądowych w imieniu Jego C. K. Mości wydawanych należy używać formuły: „Jego Ces. Król. Apostolska Mość,“ „w Imieniu Jego C. K. Apostolskiéj Mości“ . .	17	71

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Akta opłacie należytości podpadające; przesełanie wykazów miesięcznych względem takowych do powiatowych władz kameralnych ustaje . .	43	159
Alarmowanie; ob. Pożary.		
Aleksowicz Wincenty; przywilej na nowy piec oszczędności dla wszelkiego paliwa	469	986
Aliaż (dosada) do srebra w talarach, złotówkach, reńskich, cwancygierach i półcwancygierach	193	484
Aliażowanie różnych metalów; ob. Morton Jan.		
Almeroth Jakób; zrzeczenie się przywileju na bransoletki sprężynką zamykające się	370	889
Ałun; ob. Sól dygestyjna.		
Amalgamowanie złota; ob. Senhofer Józef.		
Amoniak koszenilowy ulepszony; ob. Witz Franciszek Adam.		
— — nowym sposobem produkowany; ob. Wiesinger Rudolf.		
Andersen Aleksander; przedłużenie przywileju na ulepszenie w robieniu nitów żelaznych, szyn i haczków do łóżek i t. p.	474	991
Andrassy Jan; przedłużenie przywileju na wodę olejno-balsamiczną do włosów	410	934
Angeli Jan Józef; przedłużenie przywileju na ulepszenie świec woskowych	468	984
Angielskie porty; majtkowie z austryackich okrętów handlowych zbiegli	335	851
Anlagszejny; ob. Podatki.		
Antoldi Aleksander; przywilej na pulpit do nót pedałem kartki obracający	447	967
Aparat; ob. Narząd.		
Aptéki tylko za ordynacyą lekarską kreozot wydawać mogą	167	391
Apretura ulepszona wszelkich materyj wełnianych; ob. Hemberger Jakób Franciszek Henryk.		
— , do przędz i materyj z nich przydatna i ulepszona; ob. Güntzburg Jakób M.		
Areszt osobisty; rezolucye sądowe na prośby wskazujące majątek dla odwrócenia aresztu, są wolne od opłaty należytości	158	378
Areszty dla żandarmeryi; ob. Żandarmerya.		
Armaty; ob. Działa.		
Asenterunek ludzi prawnie nieobecnych, a losem do niego powołanych; w rekwizycyach i w arkuszach stawienia się, należy zawsze wymienić nazwisko pułku piechoty właściwego okręgu werbowniczego . .	152	373
— bezpaszportowych; ob. Bezpaszportowi.		

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Asenterunek; ob. Komisya asenterunkowa nieustająca w Konstantynopolu.		
Asfalt i Teresyn, bruk ulepszony; ob. Ditmar Rudolf.		
— z gutta-perchą; ob. Unterwalder Maurycy.		
Asygnacye kasy central. 3-procentowe z daty 1. Stycznia i 1. Lipca 1849., tudzież z daty 1. Stycznia 1850. z obiegu cofnięte	85	240
— bankowe; oznaczenie sądu i postępowania przy amortyzacyach . .	336	854
Audytorowie sztabowi; ob. Urzędnicy wojskowi sądowi.		
Aumann Franciszek; przywilej na ulepszenie skrobiu kapeluszniczego	467	983
Auskultanci bezpłatni; ich rewersa sustentacyjne	46	162
Austrya; postanowienie co do wzajemnego zwrotu kosztów za rekwizycye w sprawach cywilno-sądowych i t. d., w stosunkach z Bawaryą uchylone	27	84
— ; umowa z rządem sasko-koburskim o wzajemne zniesienie opłaty od wywozu spadków	73	204
— ; traktat co do uregulowania granic między Bawaryą a Tyrolem i Forarlbergiem	140	362
— ; traktat o stosunkach terytoryalnych z Bawaryą	196 197	503 508
— pod względem części do Związku Niemieckiego należących; ob. Związek Niemiecki.		
Austryackie okręty; odbiór majtków zbiegłych do portów angielskich	335	851
Az Adam; przywilej na wodę udelikatniającą skórę pod nazwą „*eau myllitaine*“	397	919
— ; przywilej na środek upiększania włosów na głowie i na brodzie, „*crino-kallin*“ zwany	397	919
— ; przywilej na mydło utrzymujące miękkość i białość skóry, „mydłem królewskiém egipskiém“ nazwane	397	920
— ; przedłużenie przywileju na roślinną farbę do włosów, „*ncrin*“ zwaną	399	923
B.		
Back Maxymilian: przywilej na ulepszenie w wyrobach lnianych, bawełnianych i wełnianych	402	925
Badel Bernard: zgaśnięcie przywileju na właściwy sposób destylowania tłuszczów	459	977
Badoge Jan Franciszek; przywilej na nowy sposób nadania kapeluszom pilśnianym większéj giętkości, i piękniejszéj, żywszéj barwy białéj lub innéj	413	937

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Baillie Jan; ustąpienie częściowe przywileju na ślimaka prężnego nowo wynalezionego ku lżejszemu zotknięciu się dwóch powozów na kolei żelaznéj	426	952
Backfeiffer Rudolf; ob. Kautsche Edward.		
Balling Fryderyk; przywilej na ogniska przy fryszerkach topiących żelazo surowe	362	885
Ballinger Jakób i Sinsler Ksawery; przywilej na machinę do międlenia i trzepania lnu i konopi	383	903
Banat Temeski; ob. Więźnie.		
— — ; majątek osądzonych prawem wojennėm; ob. Majątki.		
Bandelin Wilhelm; przedłużenie odstąpionego przywileju na plastyczną pastę kamienną	495	999
Bańki lub inne naczynia z wodą mineralną, jak na przyszłość pod względem roku nalania cechowane i korkowane być mają	96	258
Bar Antoni Paweł; przywilej na wódkę aromatyczno-peruwiańską .	397	919
Bardametz Bernard; przywilej na ulepszenie spławów drzewa .	376	897
Basen kamienny do okrętowni (warsztatów okrętowych); przywilej . .	420	946
Bateryе galwaniczne; przedłużenie przywileju	468	985
Bauer Jan; przywilej na poprawę masy osuszania murów saletrą nasiąkłych	409	932
— ; przedłużenie przywileju na ulepszenie masy mury wilgotne osuszającéj	474	991
Bauerreiss Anna; przedłużenie przywileju na ulepszenie farb bronzowych	410	934
Baumgärtel Wawrzyniec; przedłużenie przywileju na przyrząd do cylindrowych i innych miechów stępowych	434	957
Bawarya, co do zwrotu kosztów wzajemnych rekwizycyj; ob. Austrya.		
— ; traktat o stosunkach terytoryalnych od Austryi	196 279	503 638
— ; traktat o ustanowieniu policyi i straży cłowéj na rzékach pogranicznych	195	495
— ; opłaty żeglugi na Dunaju zniesione	198	509
Bawełna; kontrola przędzalni bawełnianych i handlu przędzą bawełnianą	132	356
— lepiéj przyrządzona; ob. Freund Józef.		
Bąki śrubowe i tendery ulepszone; ob. Bender Wolf	397	920
Beer Wawrzyniec; przedłużenie przywileju na ulepszone ogniska i piece oszczędne	375	895
Bender Wolf; przywilej nadany na ulepszenie w tarczach sygnałowych na kolejach żelaznych	372	891

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Bender Wolf; przywilej na ulepszone bąki śrubowe i tendery u powozów kolei żelaznéj	397	920
Berger Bruno; przywilej na tańsze i trwalsze tablice do przylepiania obwieszczeń na murach	465	981
Berlin, obwodu żółkiewskiego; ob. Urzędy cłowe przyległe.		
Berlińskie wiadomości o rzeczach rządowych i uczonych (Berlinische Nachrichten von Staats- und gelehrten Sachen), gazeta, zakazana	246	598
Besch Majer; przedłużenie przywileju na ulepszenie miar sypnych i lejnych	428	952
Bessemer Henryk; przywilej na aparat do wyciągania i częściowego skondensowania powietrza, pary lub gazów, a więc i do zdziałania częściowéj próżni	396	917
— ; przywilej na nową panew z próżnią do fabryki cukru	435	959
Beuret i Dertelle-Potoine; przywilej na nowe piece kuchenne, „*cuisinière*" nazwane	383	903
Bezpaszportowi do wojska stawieni, przed asenterunkiem co do wieku sprawdzeni być powinni	270 254	630 612
Biblioteki wypożyczalne; zastosowanie przepisów uprawnienia do tego, także do pożyczalni muzykaliów	74	205
Bienert Franciszek; przedłużenie przywileju na ulepszenie den oddźwięku (den resonancyi)	473	990
Bierstinger Jakób; przedłużenie przywileju na ulepszenie wozów z zamkniętemi półkoszkami do przewożenia drzewa opałowego	377	899
— — ; przedłużenie przywileju na ulepszenie uprzywilejowanych koszów dla kontroli przewożonego drzewa drobno łupanego	464	980
Bilety skarbu Państwa na 10 złr. m. k., z obiegu ściągnięte	78	210
— — — uprocentowane z daty 1. Stycznia 1850. i 1. Stycznia 1851., z obiegu cofnięte	85	240
— — — na złr. 10 m. k.; jak długo trwać ma ich kurs przymusowy	123	341
— — — 3-procentowe; zniesienie przepisów ich przymusowego kursu i wymiana tychże	201	515
— rentowe (dochodowe) miasta Como; ich amortyzacya należy wyłącznie do c. k. wiédeńskiego sądu krajowego	139	362
Blacha stalowa nakładana, bez gorąca szwejsowana; ob. Gleischner Aloizy.		
Blachy krajane w nitki i druty z tychże; ob. Neufeldt Gustaw.		
Blich naturalny wydoskonalony; ob. Paul Jan.		
Błękit berliński; ob. Ponsard Eugeniusz.		
Boggett Wilhelm; przywilej na obrócenie gorąca gazu do użytku domowego i t. p.	364	887

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Bohr Ludwik, kaw.; przywilej na chroniący od oksydacyi płyn metalowy do powlekania płyt i rur ołowianych	396	918
Boucher i Roseleur; przywilej na pobielanie cyną wszelkich kruszców i nowy z tego fabrykat, „srébrolitem *(fonte argentine)*“ nazwany .	429	953
Böhm Karol; przedłużenie przywileju na ulepszenie krystalizowania świéc stearynowych	400	924
— **Edward**; przywilej na machinę kopiowania czyli naśladowania i mnożenia przedmiotów drewnianych	422	948
Bransoletki o sprężynie; ob. Almeroth Jakób.		
— zmieniające się; ob. Löbl Krzysztof.		
Brantki; postępowanie na fabrykach z robotnikami cywilnymi i wojskowymi	45	160
Bremme Gustaw; przywilej na rafinowanie stali surowéj	350	875
Bresciani Piotr; przywilej na machinę kręcenia i mierzenia jedwabiu	353	877
— **Marek Antoni**; przywilej na machinę ratowania okrętów i t. d. podczas rozbicia	406	928
Breuss Józef, Frick Jan Jérzy i Madlener Józef; przywilej na piec do wypalania wapna słotnego	451	972
Brix Wincenty; przedłużenie przywileju na machinę do umnożenia wyrobów plastycznych	410	935
Broń; postępowanie na fabrykach z robotnikami	45	160
— ; ob. Multany.		
Bruk asfaltowy i z teresynu; ob. Ditmar Rudolf.		
Brunner Franciszek; przedłużenie przywileju na robienie kitu z oleju skalnego	394	915
Brunnhuber Karol; ob. Schmelker Wacław.		
Brytania; kompozycya metalowa; ob. Machts Franciszek.		
Brzeczka winna; ob. Cło.		
Bucher Leonard; przedłużenie przywileju na wirującą machinę parową	419	944
Budelmajera gazeta, w Berlinie wychodząca, zakazana	263	620
Budenberg Krystyn Fryd.; ob. Schäffer Jan Bernard August . .	371 384 443	889 905 963
Budene Józef; ob. Schubert Franciszek.		
Budownictwo; reorganizacya centralnego zarządu téj gałęzi administracyi publicznéj	242	593
Budowy kościołów lub szkół, do których dobra skarbowe albo fundusz publiczny przykładać się ma; zalecone scisłe wykonanie przepisów .	271	631
Bukowina; ob. Teschoutz.		

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Strony
Buksy u wozów kolei żelaznéj, lokomotywów i tenderów, ulepszone; ob. Paget Fryderyk	451	973
Burakowy cukier; ob. Roming Jérzy.		
Burger Maciéj; przywilej na ulepszenie farb olejnych cementowych	431	957
Burgett Ferdynand; przywilej na kamienie młyńskie z niezmienną równoległością płaszczyzny swojéj	422	949
— —; przywilej na machinę do łuszczenia, dzielenia i okrąglenia jęczmienia	431	956
Busca Józef; przedłużenie przywileju na ulepszenie, mocą którego warsztacik kolisty za granicą do robienia fontaziów używany, także do najdelikatniejszych tkanin użyty być może	463	979
Buschl Jakób; ob. Pollak Adam.		
Busse August Fryderyk; przedłużenie przywileju na wynalazek robienia masy nieprzesiąkliwéj, „*teresynem*" zwanéj	377	898
Buty; ob. Obuwie.		
Bühler Edward; przedłużenie przywileju na ulepszone pióra kruszcowe do pisania	499	970
Bydło; ob. Kontumacya.		
C.		
Cachou, także catechou, tak zwana ziemia japońska; oclenie	264	622
Cali chloricum, czyli *cali muriaticum oxigenatum*; ob. Chlorek.		
Cambié Wiktor; przywilej na odkrycie w tworzeniu nienasiąkłéj i nadto rozegrzanéj pary	359	881
Cantor Adolf; przywilej na wyroby organiczne lub nieorganiczne, lakierowane lub nielakierowane, i farbowane lub niefarbowane, które ani wody, ani powietrza nie przepuszczają	465	981
Carstensen Mikołaj; przywilej na lepsze użycie siły odśrodkowéj w fabrykacyi cukru, oleju i t. p.	395	915
Carta rigata; ob. Hörbst Jan.		
Cassel Jan i Fürst Jérzy; przywilej na ulepszenie lamp kamfinowych, „sosnowo-gazowemi" zwanych	451	972
Cavalarz; ob. Mossler.		
Cegła i t. p. wydrążeniem leksza, a połączeniem ze złemi przewodnikami ciepła, takowego nie przepuszczająca; ob. Fausek Antoni.		
Cegły różnobarwne na futryny i inne ozdoby; ob. Miesbach Aloizy.		
— wypalane, machiną wyrabiane; ob. Kartyczek Józef.		
Centrobarica, waga ulepszona; ob. Ricci'owic Karol i Piotr.		
Cerata ulepszona; ob. Winkler Jan.		
— z doskonalszym lakierem; ob. Frauer Jan Rejnhard.		

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Chabert de Lhérault Jan Klaudyusz; przedłużenie przywileju na ulepszenie maszyny powietrzem w ruch wprawianéj do wydobycia wody z największéj głębi	399	923
Charriere Henryk; przywilej na ulepszenie w spajaniu części składowych u nożyc chirurgicznych i t. p.	385	907
Chemigrafia; ob. Pretsch Paweł.		
Chestret Senakom, Remy, Gotfryd i Jacek, baronowie; przywilej na robienie cukru z burakowego lub trzcinowego soku i syropu	350	874
Chikwary Jérzy; przywilej na ulepszenie płynnego indigo (carmin)	429	954
Chlorek potasu; w powszechnéj taryfie należy w alfabetycznym spisie towarów policzyć do pozycyi 98. *e)*	133	358
Chłosta cielesna w domach karnych i więzieniach sądowych z pewném ograniczeniem znowu zaprowadzona w krajach koronnych, gdzie ustawa karna z r. 1803. obowiązuje	119	336
— zaprowadzona w Węgrzech i t. d., tudzież w Siedmiogrodzie, Serbii, Banacie i w Krakowie	237	568
Christoph Jan; przywilej na aparat kruszcowy do kominów ciepłem kilkostopniowém zamykający się, służący do gaszenia ognia w okamgnieniu	420	945
Ciała tłuste z piérwiastku zwiérzęcego lub roślinnego czyszczone; ob. Masse Jakób.		
Cieplice; rozdzielenie powiatu urzędowego, c. k. komisaryatowi górniczemu dotychczas przydzielonego	168	391
Ciężary; wymiar należytości od wyroków sądowych wydanych względem wykreślenia takowych z swéj hypoteki	144	327
Cło; od obwojów i skrzyń z towarami pobiérać nie należy	48	164
— wchodowe; od takowego tylko dopłatę procentową pobiérać należy	49	165
— wchodowe zniżone dla sprowadzania zepsutych owoców południowych; postępowanie	59	188
— ; postępowanie z rzeczami do użytku z zagranicy na pewny czas wprowadzanemi, i znowu wywożonemi, lub nawzajem	88	252
— przechodowe nie należy od towarów zagranicznych do oclenia przychodowego opowiedzianych i na skład urzędowy danych, a potém znowu za granicę wracających	89	252
— od futryn do drzwi i okien, jakotéż od stągiew i t. p. z piaskowca lub granitu	131	355
— wchodowe od win i tłustych olejów, w rurach skórzanych; ustanowienie tary przy płaceniu go	141	363

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Cło od obwić walcowych bezkońcowych, przy fabrykacyi papiéru używanych	143	364
— ; uwzględnienie w opłacaniu go od składowych części machin	161	384
— ; uwzględnienia, jakich w niém doznają fabryki krajowe, sprowadzając machiny żelazne, rozciągają się i na inne przedsiębiorstwa przemysłowe większego rozmiaru	163	387
— wchodowe od obrazów na papiérze i malowideł w skrzyniach, tudzież od owoców południowych gatunku średniego w skrzyniach zwyczajnych; ustanowienie tary	178	413
— ; niektóre nowe uwolnienia i uwzględnienia w handlu z Sardynią, ze strony Austryi	183	463
— ; takież ze strony Sardynii	184	465
— od winogron i brzęczki winnéj; podług jakiéj wagi nałożone, i jaka tara potrącona być ma	189	476
— na pręty żelazne i stalowe	211	534
— na połamane szyny kolei żelaznéj	212	534
— na stare szyny kolei żelaznéj	255	612
— na płótno zwane introligatorskie	256	613
— na figury tragantowe	266	627
— na rzéce Mołdawie zniżone	283	642
— na tak zwany materyał tkacki i karty Żakarda (Jaquard)	292	684
— ; ob. Cachqu; Cygara; Elba; Garancine; Pieczątka ręczna; Pilniki; Sól dygestyjna; Taryfa nowa; Towary przechodowe; Związek cłowy.		
Como (miasto); ob. Bilety rentowe.		
Cosmetique-Kephalia, środek upiększający włosy ludzkie; obacz Majer Ludwik.		
Crino-kallin, środek upiększania włosów na głowie i brodzie; ob. Az Adam.		
Crippa Zefiryn; przywilej na ulepszenie léwarów do wina	395	915
Cristofoli Antoni; przedłużenie przywileju na tafle posadzkowe	382	902
Crosskill William; przedłużenie przywileju na ulepszone walce skibowe	399	923
— — ; przywilej na ulepszoną budowę młynów	469	986
— — ; przedłużenie przywileju na ulepszone walce skibowe, „kultywatorami Crosskilla“ zwane	474	991
Cukier; ob. Podatek konsumcyjny.		
— , tanio i łatwo uzyskany; ob. Chestret.		
— , ulepszoném postępowaniem wyrabiany; ob. Rousseau Jan.		
— , nowy wynalazęk w wyrabianiu i rafinowaniu; ob. Massy Ludwik Piotr Robert (de).		

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronica
Cukier burakowy; ob. Roming Jérzy.		
Cwancygiery i półcwancygiery; ob. Aliaż.		
Cyfry dęte kruszcowe, przywilej i przedłużenie; ob. Skalitzki Wilhelm .	350 357	875 879
Cygara tak zwane bielnnowe (*stramonium*) podpadają postępowaniu według pozycyi 9. lit. *b)* taryfy cła, jako fabrykaty tytuniowe . . .	324	751
Cygarniczki i kaletki (*porte-monnaie*); ob. Habenicht August.		
Cylindry kamienne lane, laskowane; poprawiony sposób wpuszczania tychże w ścianę u studzien i schodów krętych; ob. Stafutti Dominik.		
Cytacye robotników górniczych i górniczo-fabrycznych w sprawach karnych; ob. Sądy.		
Czaka c. k. wojska z wydoskonalonemi różami, przywilej; ob. Irsek Aloizy.		
Czernidło do butów; ob. Soherr Karol i Jagersberger Jakób.		
— drukarskie, lakiernicze i t. p.; ob. Hassmann Tadeusz.		
Czerny Józef; przywilej na odciski złote, srébrne lub kolorowe na lakierowanych naczyniach blaszanych	353	878
Czokolada; ulepszenie maszyny do jéj fabrykacyi; ob. Fekserowie Józef i Edward.		
Czynsze z najmu kwater wojskowych; ob. Kwaterunek; Wojsko; Żandarmerya.		
D.		
Dachówki; ob. Hänig Michał i Huffzki Karol.		
Dachy; ob. Hänig Michał.		
Daelen Edward; przywilej na konstrukcyę walców, w skutek któréj zapomocą dwóch par walców cylindrowych zyskać można żelazo płaskie i kwadratowe lepszego wyrobu	364	886
— — ; przywilej na poprawę w szynach kolei żelaznéj	413	937
Dall-Aglio Wincenty; przedłużenie przywileju na ulepszenie parowego narządu do prania i blichowania	478	993
— — i Haferl Karol; przedłużenie przywileju na nową masę mury osuszającą	499	1001
Damy; stypendya dla nich z fundacyi Hallerowskiéj	224	553
Damski Andrzéj; zgaśnięcie przywileju na szklanne guziczki do koszul i t. p.	368	888
Danglowitz Maurycy; przywilej na nowy przyrząd do robienia guzików szmuklerskich	402 433	925 957

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Danglowitz Maurycy; przywilej na machinę do wszelkich wyrobów szmuklerskich	443	964
— — ; odstąpienie przywileju	484	995
Daninger Józef; przedłużenie przywileju na wiatrak horyzontalny	464	980
— — ; przywilej na tak zwane polewacze do polewania pól, łąk, ogrodów	467	983
Darowizny, na przypadek śmierci; komu służy umiarkowańsza opłata z pozycyi 91. B. II. i pozycyi 106. B. *c)*	129	354
Daum J. G.; przedłużenie przywileju na łóżka nowego składu	474	991
— — — ; na wynalazek w konstruowaniu i użyciu machiny mechanika Lenôtre do robienia, butelkowania i korkowania napojów musujących	474	991
Daviron Franciszek; przywilej na prasy hydrauliczne właściwego rodzaju	385	907
Dellree Jakób; przedłużenie przywileju na szpady do uniformów	410	935
Denk Ludwik; przywilej na piece hutnicze, do wyrabiania lepszego żelaza sztabowego z oszczędzeniem paliwa	362	885
Depozyta sądowe niżéj 100 złr., lokowane w kasach rządowych	209	531
Deptak koński; ob. Wolf Ludwik Leon.		
Derpowski Franciszek Ks.; przywilej na maszynę do prędkiego wyrabiania korków	473	989
Dertelle-Potoine; ob. Beuret.		
Desmarest Jan Franciszek; przywilej na ulepszenie sposobu wyrabiania goździ na zimno	473	990
Destylacya tłuszczów; ob. Oncle.		
Dezertery; skarb wojskowy uchyla wynagrodzenie kosztów sekwestracyi ich majątku; powetowanie tychże	287	649
Diamantin, proszek szlufirski; ob. Immergut Marek.		
Dietz Alfons; przedłużenie przywileju na zastosowanie elastyczności kauczuku zwyczajnego lub wulkanizowanego do młotów kowalskich	374	893
Dietzler Karol; przedłużenie przywileju na ulepszenie maszyny uniwersalnéj do rubrykowania i rastrowania, nazwanéj *„pangramm-epigrafem“*	405	927
Dingler Henryk; przywilej na ulepszenie maszyn nazwanych: *„Hydro-Extrakteurs“*	384	904
Ditmar Rudolf; przedłużenie przywileju na ulepszone brukowanie asfaltem i teresynem	375	895
Długi; wymiar należytości od wyroków sądowych wydanych względem ich wykreślenia z swéj hypoteki	144	327

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Dobbs Wilhelm Samuel; przywilej na piece do ogrzéwania kotłów parowych	414	941
— — — ; — na ulepszenie w wirującéj machinie parowéj	420	945
Doblhoff-Dier Antoni, Baron; zgaśnienie przywileju na odkrycie w robieniu mydła i tłuszczu z piérwiastków zwiérzęcych, jako i drugiego na odkrycie paliwa samo przez się podsycającego się, i tak do opalania jak i oświetlania służącego	466	982
Dobra nieruchome, na których ciężą kapitały indemnizacyi za zniesione powinności poddańcze; oznaczenie wartości	61	190
— — ; stempel na protokóły przy licytacyi tychże	63	191
— odstąpione; wyroki wolne od opłaty należytości	323	751
Dobrowski Emanuel; przywilej na wydoskonaloną machinę z nożycami do koszenia	353	877
Dodatek podatkowy; ob. Podatki.		
Doktorat z prawa; całe powszechne prawo karne austryackie stanowi przedmiot egzaminu przy piérwszém rygorozum	243	594
Dokumenta stronom do rąk wydawane, zawiérać mają dokładnie miejsce wydania	51	166
— podróżne; ob. Furmani.		
— prawne za granicą, lub w miejscu od opłaty wolném wystawione, albo od opłaty warunkowo wolne i sposób opłacenia należytości	219	542
Domokrąztwo; ustawa o handlu domokrążnym	333	833
Dopłata cła, procentowa; ob. Cło.		
Dorschel Fryderyk; zgaśnięcie przywileju na maszynkę do kawy z narządem do śmietanki	345	873
Drap d'Esquimos, wyrób nakształt futra z obustron kosmaty; ob. Krachowie, bracia.		
Dreyer Franciszek Antoni; przywilej na nową materyę do oświetlenia „eterem gazowym" zwaną	469	986
Drogi; pieniężne kary za przestępstwa policyi drogowéj wpływają do zakładu ubogich	28	87
Drożdże prasowane naturalne; ob. Wejner Jakób.		
Druk kolorowany; ob. Raffelsberger Franciszek.		
— kolorowy na drzewie i blasze; ob. Echtle Jan Nep.		
Drukarska farba ulepszona; ob. Hassmann Tadeusz.		
Druki; zaprowadzenie nowéj ustawy	151	373
— ; ustawa drukowa wchodzi w wykonanie w krajach, w stanie wyjątkowym będących	205	519
— ; — — rozciąga się na wojsko i mieszkańców Pogranicza Wojskowego	325	752

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Druki; egzemplarze obowiązkowe dzieł w Galicyi i okręgu Krakowskim wydawanych, dokąd oddawać	207	520
— ; postępowanie cłowe z pismami z zagranicy sprowadzanemi	245	596
— tańsze, wyraźniejsze i prędsze; ob. Duszek Marcin.		
Druszlaki nowym sposobem dziurkowane; ob. Einsiedel Jan.		
Drzewo dla żandarmeryi; ob. Żandarmerya	19 29	74 88
— urządzone jak szylkret, albo kamień polityrowany; ob. Haanen Jérzy.		
— ; sposób nadawania mu różnych kształtów w różnych kierunkach; ob. Thonetowie, bracia.		
— łupane, zapomocą koszów kontrolowane; ob. Bierstinger Jakób.		
— , sposób doskonałego zwęglania; ob. Gräser Fryderyk.		
— , cieniowanie tegoż; ob. Sabel Aloizy.		
Dubsky Hr., przywilej na sposób ulepszania główek u sztyftów drutowych	381	901
Duchowieństwo parafialne; odmiany w przepisach co do kwitów na pobory wdów i siérot wojskowych	115	328
Dunaj od Bawaryi; opłaty żeglugi zniesione	198	509
Duszek Marcin; przywilej na ulepszenie guzików powlékanych zapomocą maszyny ręcznéj	456	976
Dydaktrum; ob. Szkoły	50 159	165 378
Dyety, dyurny i koszta podróżne urzędników zdrowia; powstrzymanie przesadnych porachunków takowych	268	628
Dyplomatyczne misye zagraniczne; korespondencya	103	279
Dytkowce; urząd cłowy tamże upoważniony do oclania mąki i innego mléwa	281	641
Dzieła drukowane; ob. Druki.		
Dziury do czopów; ob. Stummer Aloizy.		
E.		
Eau millitaine, woda na delikatność skóry; ob. Az Adam.		
Echtle Jan Nep.; przywilej na druk kolorowy na drzewie i blasze	467	984
Eder Karol; zgaśnięcie przywileju na użycie porostu farbierskiego, zwanego *orseille*, jako farby fioletowéj na tkaninach różnorodnych nici zapomocą maszyn lub ręcznego tłoczenia	348	874
Egzamin dojrzałości przy końcu roku szkolnego 1851. — 1852., jak przedsiębrać	86	242
— z prawa karnego; ob. Doktorat.		

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Egzamina rządowe z leśnictwa; uwolnienie od taks	12	65
— — ; wiek kandydatów	21	79
— — ; reprobacya jaki wpływ wywiéra na stypendya	67	199
— — teoretyczne; odmiany w ustawie z r. 1850.	117	330
— — — ; ob. Nauki prawa.		
Egzekucya kar pieniężnych cywilnych; ob. Kary pieniężne.		
Ehrmann Marcin; przywilej na różne smarowidła do maszyn . . .	359	880
— — ; przedłużenie przywileju na nowy sposób robienia sody i produktów bocznych z soli kuchennéj	457	977
Eichen Antoni; przedłużenie przywileju na ulepszenie machiny wirującéj	375	894
Einsiedel Jan; przedłużenie przywileju na maszynę do dziurkowania druszlaków	416	943
Eisbrich Jan Franciszek; przedłużenie przywileju na nowy aparat opałowy	390	912
Eksplozye; ob. Materye eksplodujące (strzelne).		
Ekstrakt galasowy z nieużywanego dotąd piérwiastku; ob. Wokann Ignacy.		
Ekwiwalent podatkowy; ob. Fasye.		
Elba; wolność od opłaty cła dla okrętów austryackich i tratew między Melnikiem a granicą saską, rozciągnięta i do tych przedmiotów, które dotychczas od takowéj były wyłączone	54	176
— ; zniżenie cła przez trzecią saską komisyę rewizyjną żeglugi na téjże	65	193
— ; okręty wszystkich Państw nadelbiańskich, płynące na Elbie, w Czechach, uważane będą pod względem uwolnienia od cła na téj części rzéki zarówno z krajowemi	176	412
Ellenberger Juliusz; przedłużenie przywileju na ulepszenie i przechowanie kwasu węglanego chemicznie czystego	366	887
— — ; przejście przywileju na ulepszenie kwasu węglanego chemicznoczystego, na własność Krakowicera Ludwika i Schoffera Ignacego .	421	947
Elektryczność w lekarnictwie; ob. Stenzl Aleksander	385	906
Elvan czyli Freston porfir (rogokamień), użyty do robienia szkła, porcelany i t. d.; ob. Paget Ferdynand.		
Engerth Jan Wilhelm; przywilej na lokomotyw górski	494	999
Englers Franciszek; przedłużenie przywileju na odjęcie gorzałce przyswędu	386	909
— — ; ustąpienie przywileju na oczyszczenie gorzałki z przyswędu .	425	951
Enslin Jérzy; przywilej na fortepian maszynowy, w żadnym klimacie nie rozstrajający się	431	956

Przedmiot	Liczba	
	Ustawy	Stronicy
Errath Antoni; przedłużenie przywileju na ulepszenie piór stalowych zapomocą maszyn prasowych i przecinających	386	909
Eter gazowy; ob. Dreyer Franciszek Antoni.		
F.		
Fabian Jan; przywilej na nlepszenie aparatu do prania	445	965
Fabry Ignacy; przywilej na machinę do taniego transportowania przedmiotów	406	929
Fabryki prochu strzelnego, salétry, broni i innéj zbroi, tudzież hamernie żelaza i wyrobnie rakiet i brantek; postępowanie z robotnikami wojskowymi i cywilnymi, do nich użytymi	45	160
Farba drukarska, lak i t. p. ulepszone; ob. Hassmann Tadeusz.		
Farbnik z rośliny, sumak zastępującéj; ob. Halbeis Wit.		
Farby bronzowe udoskonalone; ob. Bauerreiss Anna.		
— olejne cementowe; ob. Burger Maciéj.		
— wodne i pokostowe, wielostronnie udoskonalone; ob. Majer Szczepan.		
Falconi Maryn i Mazzeranghi Feliks; przywilej 1) na płyn od zgnilizny, 2) na płyn bezfarbny od wszelkiéj zarazy, 3) na płyn do konserwowania trupów i patologicznych przedmiotów i t. p. . . .	413	937
Fasye z dóbr nieruchomych ku wymierzeniu ekwiwalentu należytości; przepisy układania i podawania	58	181
Fausek Antoni; przywilej na poprawę w robieniu cegły i t. p., przez sztuczne ich wydrążenie wewnątrz i połączenie ze złemi przewodnikami ciepła	409	933
Fekserowie Józef i Edward; przedłużenie przywileju na nlepszoną już uprzywilejowaną maszynę do robienia czokolady	449	970
Fichtner Józef; zgaśnięcie przywileju na urządzenie materyj półwełnianych i bawełnianych do oddawania farb żywszych, osobliwie z porostu skalnego „*orseille*“ zwanego	349	874
Figury tragantowe; ob. Cło.		
Filippi Benedykt; przywilej na wydoskonaloną mechanikę w fortepianach	465	981
Filtz Jan Chrzciciel; przedłużenie przywileju na pomadę z ziół wiosennych	449	970
Fischhof Karol; ustąpienie przywileju na ulepszony przyrząd wyrabiania wszelkiéj wełny i bawełny	404	927
Fiskus; ob. Prokuratura skarbu.		
Flaszki z wodą mineralną; ob. Bańki.		

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Fleischer Maksymilian; przywilej na ulepszenie machiny do koszenia	385	907
Fletscher Maciéj; przedłużenie przywileju na ulepszenie ruchu machiny parowéj nowém użyciem pary i oszczędzeniem paliwa . . .	399	923
— ; przedłużenie przywileju na udoskonalenie machiny parowéj kolistéj	399	924
Fogel Rudolf; przywilej na maszynę do oddzielania ciał stosunkowo cięższych od lekszych	431	956
— **Ferdynand**; przywilej na ulepszenie wyrobów szewskich, chroniące od zimna i wilgoci	435	959
Fohn Kajetan; przedłużenie przywileju na aparat do ogrzewania machin parowych	440	961
Fölkelt F. Karol; przywilej na prasowanie sukna i innych towarów użyciem pary, zamiast żelaznych płyt rozpalonych	451	972
Fonte argentine, nowo wynaleziony fabrykat; ob. Boucher i Roseleur.		
Fonwiller Jakób; przywilej na urządzenie każdego ognia tak, aby zyskać z niego gaz do oświetlenia	500	1001
Forarlberg; traktat co do uregulowania granic od Bawaryi	140	362
Fortepian maszynowy; ob. Enslin Jérzy.		
Fortepiany poprawne; ob. Skuthan Franciszek.		
— ; wynalazek w ich składzie; ob. Hochs Fryderyk.		
— z wydoskonaloną mechaniką; ob. Filippi Benedykt.		
Fösleitner Józef; przywilej na podwójny piec piekarski z jednym opałem	385	907
Francya; kiedy w rzeczach jurysdykcyi do tamecznych sądów wprost, a kiedy w drodze dyplomatycznéj, i w jakiéj formie udawać się potrzeba	77	209
Frankel Joachim; przywilej na wynalazek wprawiania w ruch lokomotywów, okrętów i t. p. bez pary, nawet pod górę samą tylko ręką uskuteczmianego	364	887
— **Aleksander**; przedłużenie przywileju na ulepszoną robotę butynków (sztyfletów)	449	970
Frauer Jan Reinhard; przywilej na ulepszony lakier do ceraty .	494	999
Freisauff de Neudegg Feliks; przywilej na wynalazek użytkowania siły odśrodkowéj do pędzenia lokomotywów, okrętów i t. p.	350	875
— — ; przywilej na wynalazek przenoszenia siły poruszającéj lokomotywów na koła tendera	383	902
— — ; przywilej na przyrząd pojedynczy do każdego lokomotywu, odgartający wszelkie zapory na kolei żelaznéj	435	958
— — ; przywilej na przyrząd do pożytecznego użycia paliwa przy lokomotywach	435	958

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Freissauff de Neudegg Feliks; przywilej na przyrząd podnoszący siłę adhezyi lokomotywu nawet bez łańcucha bezkońcowego do najwyższego stopnia siły pędnéj	435	959
Freston; ob. Elvan.		
Freund Józef; przywilej na ulepszony sposób przyrządzenia wełny i bawełny, jakoteż towarów lnianych i półjedwabnych	398	921
Frick; ob. Breuer.		
Friedau Franciszek, kawaler de; przywilej na wynalazek robienia bezpośrednio z surowego żelaza stali gazowéj, surowéj i rafinowanéj	413	938
Fruhwirth Daniel; przywilej na narząd do lanych śrub do drzewa .	396	918
Fuchs Ferdynand; przedłużenie przywileju na ulepszenie harmonik „melodynami“ zwanych	377	899
— **Kornel**; przedłużenie przywileju na ulepszenie latarni pojazdowych	416	942
Fundacye mszalne; ob. Klasztory ubogie.		
Fundusz ubogich; ob. Ubodzy.		
— umarzający, gdy zwraca kaucye lokowane; ob. Stempel	252	610
Furmani i uprawnieni ich parobcy wykazywać się winni dokumentami podróży	192	483
Furyery (Nad-); ob. Kwaterunek.		
Futryny kamienne; cło od tychże	131	355
G.		
Gaddum Jérzy Henryk Arminiusz; przywilej na ulepszenie uprzywilejowanego już sposobu gręplowania odpadków jedwabiu . .	359	881
Galicya z okręgiem Krakowskim; postępowanie cłowe z towarami przechodowemi na pograniczu Królestwa Polskiego	125	345
Gallowitsch Ignacy; przywilej na maszynę do wyrabiania wszelkich kruszców w każdym kształcie i deseniu, dziesięć razy prędzéj jak przedtém bywało	420	946
Galwanizm do leczenia; ob. Stentzl Aleksander.		
Gantert Longin; przywilej na wynalazek machin do głównych robót farbierskich i blicharskich	467	983
Garancine; *(Garancine concentrée, garancinette)* należy do farbników w taryfie cłowéj Oddz. 44. lit. d. wymierzonych	147	368
Garbarstwo; ulepszenie w témże; ob. Heinrich A.		
Garbnik z roślin, sumak zastępujący; ob. Halbeis Wit.		
Gaz; ob. Adler Karol; Boggett Wilhelm; Fonwiller Jakób; Laming Ryszard; Luzarcha Antoni; Stefek Karol; Swoboda Józef; Tichy Antoni.		

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Gazeta Haude-Spennera: „Berlinische Nachrichten von Staats- und gelehrten Sachen“ zakazana	246	598
— Budelmejera, w Berlinie wychodząca, zakazana	263	620
— Kuryer frankoński (frånkischer Kourier), w Norymberdze wychodząca, zakazana	232	565
— „L'unione sociale“, w Turynie wychodząca, zakazana	250	600
— Lublańska i Klagenfurcka ogłoszone urzędowemi	319	748
— Zagrabska ogłoszona urzędową	320	748
— „Ufficiale di Venezia“, „Foglio di Verona“, i „Gazeta di Milano“ ogłoszone urzędowemi	321	748
— Budzko-Peszteńska (Pest-Ofner Zeitung) i „Buda-Pesti-Hirlap“ ogłoszone urzędowemi	344	871
— „Slovenske Nowini“ ogłoszona urzędową	318	747
— Wiedeńska (Wiener Zeitung), należytości za urzędowe inseraty . .	343	871
Gazy niedokwasu węglanego z torfu tworzone; ob. Rischner Franciszek.		
— palne z niesuszonego węgla ziemnego i torfu, ob. Poduszka Franciszek.		
Gersheim Herman Fryderyk Rafał, Baron; przedłużenie przywileju na powlékanie cyną każdego kawałka jakiegobądź kruszcu na zimno i bez galwanizmu	416	942
— — ; przedłużenie przywileju na nową kompozycyę kruszcową . .	416	942
— — ; ob. Winiwarter	447	968
Gfrorner J.; ob. Massoneau Ludwik Renat.		
Gillarduzzi Franciszek; przywilej na nowy zamek o sprężynie do wyrobów jubilerskich i złotniczych	402	926
Gips ulepszony sztuczny na pola i łąki; ob. Słowaczek Franciszek Antoni.		
Girardet Karol; przedłużenie przywileju na ramki kruszcowe do cygarniczek, pugilaresów i t. p.	440	961
— ; przywilej na nowy aparat do krzesania ognia	445	965
Girardoni Maurycy; przedłużenie przywileju na ulepszenie motowidła w przędzalniach wełny	375	895
Glansowanie skór kolorowych udoskonalone; ob. Schweinburg Józef.		
Glazura tania i trwała na wiercone kamienne rury i płyty; ob. Staffutti Dominik.		
Gleischner Aloizy; przywilej na szwejsowanie bez gorąca blachy stalowéj, na stal lub żelazo nakładanéj	496	1000
Glembowiecki Franciszek i Elbert Marya; przywilej na nową sieczkarnię	413	937
Gminy; uchylenie jawności ich rozpraw	18	72

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Gminy obowiązane dostarczać potrzeb na areszty i sztokauzy dla żandarmeryi	276	635
— ; obacz Gromady; Kwaternnek.		
Godderidge Samuel; ob. Kobellnig Antoni.		
Gohde Fryderyk; przedłużenie przywileju na wynalazek, w skutek którego za naturalnym przeciągiem powietrza każde drzewo wydaje stosunkowo większe gorąco	449	971
— — ; — — — — , szczególniéj do węgli kamiennych i koaksu przydatnego	449	971
Goldberger Józef Tobiasz; przywilej na mydło z ziół	384	905
— i Schürer de Waldheim; przywilej na ulepszenie aparatu młotowego, galwano-magnetycznego	402	926
— ; przedłużenie przywileju na wynalazek w tworzeniu nowych elementów do płyt galwano-elektrycznych	468	984
Goldschmidt Filip; przedłużenie przywileju na elastyczne zapory do drzwi	386	908
Gompertz Gertruda; przywilej na muzykalne gry w szachy, warcaby i loteryę	445	965
Goodyear Karol; przywilej na ulepszenie obuwia	431	955
Gorąco doskonalszym sposobem tworzone i użyte; ob. Tichy Antoni.		
— wysokiego stopnia; obacz Gohde Fryderyk.		
Gorlicer Izaak; przywilej na maszynę do przykrawywania sukni damskich	473	989
Górnictwo; nakaz ścisłego dozoru nad jego zarządem	108	283
Gorzałka, niedogonem trącąca; obacz Englers Franciszek.		
— ; ob. Podatek konsumcyjny.		
Gościńce; ob. Drogi.		
Goździe robione mechanizmem na zimno; ob. Desmarest Jan Franciszek.		
Gramatyka Joanna; przedłużenie przywileju na ulepszenie knotów oszczędnych do lamp	374	894
Gratzzoll Władysław; przedłużenie przywileju na żelazne i stalowe noże do wszelkich maszyn	377	900
Grassi Józef i Pressina Franciszek; przywilej na transportowanie ziemi, żwiru, krzemieńca i t. p.	350	875
Gröser Fryderyk; przywilej nadany na właściwy sposób zwęglenia węgli kamiennych ziemnych, drzewa i torfu	485	995
Gręple ulepszone do wełny i bawełny; ob. Trebsdorf Karol Henryk.		
Gręplowanie odpadków jedwabiu ulepszone; ob. Gaddum Jérzy Henryk Arminiusz.		
Gręplowy grzebień pierścieniowaty; ob. Hubner Emil.		

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Griffa Leopold Aleksander; przedłużenie przywileju na wynalazek „proszku zęby zachowującego“	410	934
Gromady; o kwaterach dla wojska w Galicyi, tudzież płaceniu czynszu za najem tychże	1	2
— dostarczają przynależność kwaterową w izbach szematowych	95	257
— — naturaliów dla wojska w przemarszu	340	862
— — potrzeby dla aresztów i sztokhauzów żandarmeryi	276	635
Gromadziński Karol; przywilej na wynalazek chemicznéj żagwi	371	890
Gromann Leopold; przywilej nadany na wylazek pokostów pięknych, trwałych, prędko schnących i t. d.	372	891
Grossmann Józef; przywilej na ulepszenie maszyny Lelowskiego do kontrolowania podatku od wódki	361	883
Gröbl Józef; przedłużenie przywileju na pompę walcową	392	914
Grössl Antoni; przywilej na maszynę do dzielenia ciasta, aby pieczywo było jednakiéj wielkości i wagi	456	976
Grunta dzielone; należytość opłacana	87	250
Gruntowe powinności; oznaczenie wartości dóbr, na których cięży indemnizacya	61	190
Grünberg Adam; przywilej na koperty do publicznych ogłoszeń	443	964
Grünwald Józef Adolf; przywilej na poprawne krosna tkackie do korzystnego wyrabiania wszelkich tkanin	414	940
Grüssing Ludwik; przedłużenie i przeniesienie przywileju na ulepszone smarowidło do wozów kolei żelaznéj	449	970
Gry zakazane doniesione; ob. Żandarmerya	249	600
— w szachy, warcaby i loteryę z muzyką; ob. Gompertz Gertruda.		
Grzebień gręplowy pierścieniowaty; ob. Hubner Emil.		
Grzebienie tkackie, maszyną ulepszoną robione; ob. Schmidtmayerowie Antoni i Jan.		
Grzymałów; tameczny urząd cłowy upoważniony do oclania mlewa	281	641
Guggenberger Marcin; przedłużenie przywileju na koła do wszelkich powozów, i układanie szyn przy kolejach żelaznych z podwójném bezpieczeństwem	360	882
— **J. N.;** przedłużenie przywileju na ulepszenie w opalaniu i suszeniu	412	936
Guillet Jakób; przywilej na odkrycie w koaksowaniu lignitu i węgli ziemnych za pomocą osobnego aparatu	472	987
Gujoni Józef; przywilej na młócarnię z ostrokrągłemi zębami	435	958
Gumielastykum, w kompozycyi swojéj ulepszone; ob. Werchowetzki Wacław.		
Gutta-percha urządzona na masę wyrobną; ob. Werchowetzki Wacław.		

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Strony
Gutta-percha doskonaléj czyszczona; ob. Mayer Karol.		
— użyta do kapeluszów i t. d.; ob. Krystyan Ignacy.		
— ; ob. Hemberger Jakób Franciszek Henryk.		
— ; jéj ulepszone użycie; ob. Hemberger Jakób Franciszek Henryk.		
Guttmann Izrael; przywilej na pluwaczki blaszane, wieczkiem opatrzone	371	889
Guziczki deseniowane maszyną kruszcową; obacz Sinsler Franciszek Ksawery.		
— szklanne do koszul; ob. Damski Andrzej.		
Guziki do sukień z masy niby rogowéj; ob. Janusch Jan.		
— jedwabne; ob. Zucker Ignacy.		
— szmuklerskie; ob. Danglowitz Maurycy.		
— szmuklerskie z nowym przyrządem wyrabiane; obacz Danglowitz Maurycy.		
— powlekane za pomocą machiny ręcznéj; ob. Duszek Marcin.		
Günther Wacław i Zeh Jan; przywilej na ulepszenie pomp parowych do lokomotywów, maszyn okrętowych i t. p.	431	955
— — ; przywilej na ulepszenie rury poddmuchowéj przy lokomotywach	431	956
— **Wilhelm**; przywilej na ulepszenie wagonów do kolei żelaznych .	385	907
Günsburg Jakób; przywilej na ulepszoną apreturę przydatną tak przy tkaniu różnych przędz, jak i do utkanych materyj	456	976
Gwichty cłowe nowego kształtu zaprowadzone	99 104 329	261 279 754
Gymnazya; kto od opłaty szkolnéj (dydaktrum) uwolniony być może	20	75
H.		
Haanen Jérzy; przywilej na urządzenie papiéru, drzewa, kruszcu i innych materyałów na kształt szylkretu lub polit urowanego kamienia, albo drzewa	424	951
Haas Jan; przywilej na narząd do szczelnego zamykania drzwi i okien	469	985
— **Juliusz** i Seelig Gustaw; przedłużenie przywileju na nowy wynalazek udzielania myśli i wszelkich przedmiotów	474	991
Habenicht August; przedłużenie przywileju na ramki do cygarniczek i kaletek na pieniądze	375	895
Hajdenwag Jérzy; odstąpienie połowy własności przywileju na maszynę do łupania i tłoczenia	346	873
Halbeis Wit; przywilej na przysposobienie farbnika i garbnika z rośliny sumak zastępującéj	402	925
Haller; ob. Stypendya.		

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Hamernia; ob. Fabryki.		
Handel; środki przyśpieszające ekspedycye wychodowe	57	178
— ; postanowienia karne na przemycanie niektórych kosztownych towarów, i różne przytém ciężkie przestępstwa dochodowe	22	79
— ; postanowienia względem uprawnienia do handlu komisyjnego i spedycyjnego	258	615
— ; uregulowanie czynności ajentów handlowych	286	645
— z Sardynią; ob. Cło	183 184	463 465
— ; ob. Tara	227	555
— w Turcyi wchodowy i wychodowy; ob. Taryfa	257	614
Haffner Józef, Dr.; przedłużenie przywileju na rafinowanie saletranu sody	381	901
Hajdenwag Jérzy; odstąpienie przywileju na maszynę do łupania i ciśnienia — na Karola Fryderyka Kuhna	346	873
Handwerk Franciszek; przywilej na wypalanie kamienia wapiennego gazami w piecach koak:owych . , ... ,	422	948
Harding Palmer Gustaw; przedłużenie przywileju na środek zastępujący szpinki guziczkowe, klamry, agrafy i t. p.	377	898
Hartowanie nastalonych narzędzi; ob. Hermann Józef.		
Hartwägner Franciszek; przywilej na wynalazek łatwiejszego i doskonalszego wytłaczania olejów	472	988
Hassmann Tadeusz i Collete August; przywilej na ulepszenie laku, pokostu, czernideł typograficznych i litograficznych	456	976
Haswell Jan; przywilej na ulepszenie młotów parowych	445	965
Hauchekorne Wilhelm; przywilej na piszczałki donośne, jako sygnał przy kolejach żelaznych, przy marynarce, i wszędzie, gdzie wielkie oddalenie i mocny huk przemódz potrzeba	359	880
Haude-Spenner; ob. Gazeta.		
Haumann Karol (teraz Krystyn); przedłużenie przywileju na ulepszenie wszelkich mebli	449	971
Haythorne Reide Józef; przywilej na narząd pędny dla okrętów parowych i innych statków siłą mechaniczną pędzonych	353	876
Hänig Michał; przywilej na wynalazek w wyrabianiu dachówek i stawiania dachów	350	875
Hediard Aleksander; przywilej na propulsatora do pędzenia okrętów parą lub inną siłą poruszającą	353	877

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Heger Ignacy Jakób; przywilej na aparat zwany „ciepłonośnikiem thermophoros"	451	973
Heidenreich Jan; przedłużenie przywileju na wozy do przewożenia drobno łupanego drzewa	374	894
Heindorfer Daniel; przywilej na osie olejem napuszczane . . .	353	878
Heinrich A.; przywilej na nlepszenie w garbarstwie	472	989
Heinrichs Karol; przywilej na ulepszenie koncentrowanego kwasn siarczanego	424	951
Heinzelmann Jérzy; przywilej na wynalazek wszelkich pieców i aparatów do opalania, rozgrzewanych powietrzem	422	947
Hemberger Jakób Franciszek Henryk.; przywilej na ulepszone fabrykaty soli i solnych kompozycyj	372	892
— — ; — — nowego gazopału, „regulatorem palenia" zwanego . .	376	897
— — ; — — pieca rndnianego, własnego wynalazku	376	898
— — ; — — narządów do wyciągania ciał ulotnych i stężyć się dających	384	904
— — ; — — bezpośrednio wirujących maszyn parowych z umniejszeniem tarcia	396	918
— — ; — — aparatu do wyciągania farbnika z drzewa kampeszowego i innych	398	922
— — ; — — w wieszaniu szalup i łodzi u okrętów i prędkiém onych sciągnieniu w potrzebie	414	940
— — ; — — w apretowaniu za prostym włosem, wszystkich wałkowanych sukiennych lub innych materyj wełnianych	431	956
— — ; — — guta-perchy surowéj do wyrabiania z niéj różnych przedmiotów	465	981
— — ; — na aparat do robienia kapsułek i zatyczek, czyli korków z gwintami	447	967
— — ; — na odkrycie robienia zapomorą machiny butów i trzewików nie przesiąkliwych i nie pleśniejących	465	982
— — ; — na ulepszone koła do wozów i wagonów	469	986
— — ; — na ulepszone użycie kauczuku i guta-perchy do różnych sprężyn	472	989
— — ; przedłużenie przywileju na ulepszenie warsztatów tkackich .	468	984
— — ; zgaśnięcie przywileju na narządy do tworzenia pary	493	998
Henning Karol; przywilej na ulepszenie pokostu „praskim pokostem pospiesznym" nazwanego	395	916
Hensler Józef; przedłużenie przywileju na mydło kamienne . . .	468	984
Herrmann Józef; przedłużenie przywileju na ulepszenie hartowania nastalonych narzędzi	386	908

Przedmiot	Liczba	
	Ustawy	Stronicy
Herrmann Karol; przedłużenie przywileju na wyciskaue obicia ze skóry naturalnéj i farbowanéj	374	894
Hermann Marya; przedłużenie przywileju na maszynę do szybkiego liniowania	386	908
Herz Adolf de; przedłużenie przywileju na machinę odśrodkową do czyszczenia i klarowania cukru w formach	440	961
Hille Augustyn; zrzeczenie się przywileju na ulepszenie sprzączek	427	952
Himmelbauerowie Antoni starszy, tudzież Franciszek i Jan; przywilej na zczyszczenie i utwardzenie łoju na świéce	447	968
Hinze Wilhelm; przedłużenie przywileju na wynalazek w robotach stolarskich wykładanych	464	980
Hoch Józef; przedłużenie przywileju na nowe urządzenie tkania wszelkich materyj wełnianych i bawełnianych, z jedwabiem mieszanych	377	899
Hochs Fryderyk; przedłużenie przywileju na wynalazek w składzie fortepianów	449	971
Hoffer Jan; przywilej na nadanie ruchu narządom z bąkami w danym choćby najkrótszym czasie	359	882
Hoffmann Filip, Küstl Odyllon i Küstl Gwido; przywilej na aparat przenośny do przyrządzenia rudy	372	891
— **Franciszek Zygmunt**; przedłużenie przywileju na paski od przepukliny	390	912
— **C. L.**; ustąpienie i przedłuzenie przywileju na ulepszenie mydła „cesarskiém" zwanego	444	964
Hofner Józef; przedłużenie przywileju na ulepszenie w kitowaniu wódkomiaru połączonego z termometrem	375	896
Holczer Józef; przywilej na aparat opałowy kompresyjny z rusztem ekscentrycznym i rozkładaczem dymu	350	876
Honegger Kasper; przywilej na mechaniczne warsztaty tkackie .	384	904
Hörner Ottmar i Weichmaun Fryderyk; przywilej na ulepszenie gazowych pająków i latarń	482	994
Hörbst Jan; przywilej na ulepszenie papiéru liniowanego do rysunków rękodzielniczych pod nazwą „*carta rigata*"	385	906
Horski Franciszek; przywilej na ulepszenie dwóch machin, jednéj do ogartywania roślin, drugiéj „okopywaczem" zwanéj	406	929
Hoschek Karol; przedłużenie przywileju na robienie laku i kolorów jego	470	987
Hössty Fryderyk; przywilej na machinę do polerowania wypalanych z ziemi cegieł do bruku	406	929

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Hubner Emil; przywilej na wynalazek pierścieniowatego grzebienia gręplowego z nieprzerwanemi zębami	398	921
Huffzki Karol; przedłużenie przywileju na ulepszone kształtowanie dachówek w nowych i nie drogich formach cegielnianych	432	957
Hurtz Józef; przywilej na maszynę do hyblowania listew drewnianych	361	883
— i Daelen Edw.; przywilej na młot parowy niełomny, prędzéj i silniéj bijący, i mniéj pary od innych potrzebujący . . . , . . .	396	918
Hydrauliczna prasa; ob. Daviron Franciszek.		
Hydro-Extracteurs, maszyny; ob. Dingler Henryk.		
J.		
Jacobi Henryk; przywilej na ulepszenie kaletek na krzesiwa . . .	487	996
Jagersberger Jakób; przywilej na szwarc połyskujący, bardzo czarny i skórę w elastyczności utrzymujący	364	886
Janisch Jérzy; przywilej na wyrób wszelkich koszul z jakiegobądź materyału bez szwu, tudzież koszul wytworniejszych	362	885
Jansen Ferdynand, Dr.; przywilej na kosmetyk, pod nazwą „wody kummerfeldowskiéj do mycia się"	451	972
Janusch Jan; przedłużenie przywileju na wynalazek guzików z masy do rogu podobnéj	416	942
Japońska ziemia; ob. Cachou.		
Jauner Franciszek; przywilej na prasę o dźwigni do wyciskania pieczęci sucho za najlżejszém pociśnieniem	429	953
Jedwab i towary jedwabne i półjedwabne; sposób zrobienia takowych tęższemi i daleko piękniejszemi; ob. Ziller.		
Jentzsch Henryk Wilhelm; przedłużenie przywileju na ulepszony wyrób świec łojowych i mydła egipskiego	377	899
Iliryjskie książki zagraniczne; warunki sprowadzenia	30	90
Imacz; jemu należy część kary w przekroczeniach dochodowych . .	47	163
Immergut Marek; zgaśnięcie przywileju na szmergel i proszek szlifirski „*diamantin*" zwany	367	888
Indemnizacyjne kapitały; jak oznaczyć wartość dóbr, na których one ciężą	61	190
Indosowanie stempla zbronione co do kwitów na prowizye od obligacyj skarbowych	94	257
Indygo płynne ulepszone; ob. Chikwary Jérzy.		
Inkwizyci; ob. Chłosta; ob. Sądy karne.		
Inseraty do Gazety Wiédeńskiéj; oznaczenie należytości	343	871

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Inspekcya jeneralna nad zakładami komunikacyj	55	176
Instrukcya oglądu rekrutów z roku 1838.; odmiany w jéj przepisach oddziału B.	188	474
— do ustawy o rezerwie wojskowéj	303	696
Instrument fizykalny zamiast dzwonków i t p.; obacz Matzenauer Engelbert.		
Instytut kredytowy galicyjski; posełki z pieniądzmi od urzędów obwodowych podlegają opłacie pocztowego	298	690
— — ; stopa procentowa od pożyczek z funduszu rezerwowego . .	25	81
— polowy lekarski; wychowańcy tegoż, przeszedłszy do wojska, liczą się do stanu konkretalnego Monarchii	314	744
— weterynaryi oddany pod Ministerstwo Wojny		
— ubogich; ob. Ubodzy.		
— ; ob. Zakład.	102	279
Intercyzy; ob. Kontrakty przedślubne.		
Interesa prawne; wymiar należytości od wpisów do ksiąg publicznych, co do swych zastrzeżeń i warunków, zdziałanych przed prawomocnością ustawy z roku 1850.	228	556
Inwalidzi patentowi; objaśnienia trwających przepisów o zastanowieniu płacy patentalnéj dla inwalidów do służby publicznéj lub prywatnéj stale albo doczasowo użytych	313	743
Irsek Aloizy; przywilej na wydoskonalone róże do c. k. czaków .	362	885
Izby handlowe i przemysłowe; tymże sądy donoszą o rozprawach konkursowych i karnych przeciw kupcom i profesyonistom	233	565
— szematowe, lub dla wojska najęte; ob. Kwaterunek	95	257
Izraelici; książki zagraniczne żydowskie i hebrajskie, pod jakim warunkiem sprowadzać można	30	90
— ; o patronacie i prawie prezentowania plebanów tam, gdzie oni są dóbr właścicielami	97	259
— środki zapobieżenia ich wybiegom dla usunięcia się z pod przepisów naborowych	296	688
Joachimsthal; przeniesienie starostwa górniczego ztamtąd do Komotawy	168	391
Jobard Alfons; przywilej na ekonomiczną lampę bez mechanizmu .	420	946
Juris Antoni; przedłużenie przywileju na ulepszenie pieców pokojowych i ich opalenia	401	925
Jüttner Józef; zgaśnięcie przywileju na ulepszenie machiny do odłączenia otrębów od mąki	439	961
— ; zgaśnięcie przywileju na ulepszone obrabianie lnu i konopi . . .	439	961

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Jüttner Józef; zgaśnienie przywileju 1) na sposób hamowania szybkiego ruchu pociągów na kolei żelaznéj, jakotéż powozów na drogach zwyczajnych; 2) na stosowniejszy kształt łańcuchów łączących; 3) na ulepszenie kształtu i użycia sprężyn	439	961
K.		
Kachu; ob. Cachou.		
Kadeci e. k.; ob. Kwaterunek.		
Kaganki do lamp gazo-olejowych, ulepszone; ob. Nagy Karol.		
Kaletki na krzesiwa; ob. Jacobi Henryk.		
Kalety; ob. Lederer Marya.		
Kali chloricum; ob. Cali Chlorek.		
Kamfin; postępowanie celne z tym materyałem palnym	147	368
Kamień łupny; cena prochu strzelnego do rozsadzania	139	355
Kamienie młyńskie z niezmienną równoległością ich płaskości; obacz Burget Ferdynand.		
Kamionki z wodą mineralną; ob. Bańki.		
Kancelarye konskrypcyjne; ob. Kwaternnek.		
Kantor Adolf; ob. Cantor Adolf.		
Kapelusze podszywane skórką od potu; ob. Skriwan Jan.		
— „wygodnemi" nazwane; ob. Perninger Jan.		
— męzkie i damskie, i kaszkiety maszynowe pilśniane i jedwabne ulepszone; ob. May Franciszek; Ungerer Henryk; Werner Sebestyan.		
— maszynowe ulepszone; ob. Lehmann Teodor.		
— z felpy nowym sposobem tkanéj; ob. Schipper Karol.		
— glansowne z ulepszoną sztywnością; ob. Aumann Franciszek.		
— pilśniane doskonaléj i taniéj na czarno farbowane; ob. Pichler Antoni.		
— pilśniane i jedwabne; ob. Kutscke Karol i Scheidling Fryderyk.		
— pilśniane i jedwabno-pilśniane, i wszelkie towary z pilśni co do szczególnéj sztywności ulepszone; ob. Mertens Ludwik.		
— pilśniane giętsze i piękniejszéj barwy; ob. Badoge Jan Franciszek.		
— pilśniane ulepszone; ob. May Franciszek.		
Kapfer Ignacy; przywilej na powlékanie każdego żelaza ołowiem grubości dowolnéj	429	953
— ; przedłużenie przywileju na ulepszone wyrabianie różnych naczyń z blachy żelaznéj pobielanéj	460	977
— ; przywilej na użycie wydrążonych rosztów ogniowych dla ogrzewania powietrzem	467	984
Kappeler; przywilej na mydło chemiczne do farbowania jedwabiu i bawełny	451	973

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Karmin ulepszony; ob. Chikwary Jérzy.		
Karstensen; ob. Carstensen Mikołaj.		
Karta; ob. Carta (rigata).		
Karty do grania nowego rodzaju; ob. Siegi Józef (dwa razy).		
Kartyczek Józef i Martinek Józef; przywilej na machinę parową do wyrabiania wypalanych cegieł	473	989
Karuk nowego wynalazku ze wszelkich klejkich piérwiastków zwiérzęcych; ob. Wenger Aloizy.		
Kary na niektóre przemytnictwa i różne ciężkie przestępstwa dochodowe	57	178
— pieniężne, za przestępstwa policyi drogowéj, idą na miejscowych ubogich	28	87
— na uszkodzenia i t. p. w kolejach żelaznych i telegrafach rządowych	32	91
— za niedoniesienie zmian lokatorów pomieszkania, rozciągnione na wojsko	2	18
— pieniężne za przekroczenia ustaw o należytościach; wypłata części imaczowi przypadającéj	47	163
— pieniężne, w drodze cywilnéj wymierzone; sposób ich odebrania lub zamienienia	307	725
— cielesne; ob. Chłosta	119 237	336 568
— pieniężne; ob. Żandarmerya	249	600
Kasa amortyzacyjna; stempel na kwity na zwrócone kaucye służbowe .	252	610
— powszechna długów Państwa i Banku; upoważniona przekazywać procenta od umieszczonych u siebie obligacyj winkulowanych, lub winkulowanemi być mających, do krajowych oddziałów kredytowych .	93	256
Kassel; ob. Cassel.		
Kasy oszczędności mają prawo, zastawione u siebie zapisy długu Państwa i akcye bankowe sprzedawać, bez wdania się sądu w razie niezapłacenia długu	34	133
— rządowe oprócz tych, które są w Pograniczu Wojskowém; w nich składać można kaucye do wydawania peryodycznych pism politycznych przepisane, lub w skutek wyroku sądowego	203	516
— — w Dalmacyi, w których składać można kaucye do wydawania pism czasowych politycznych przepisane, lub w skutek wyroku sądowego	234	566
— — ; w nich mają być lokowane depozyta sądowe niżéj 100 złr. . .	209	531
Kattauer Wilhelm; przywilej na machinę dobywającą wodę z taką siłą pędną, jakiéj przy zwykłych kołach nigdy się nie osiągnie .	424	950

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Kattner Albert; nadanie przywileju na oddawanie wszelkich robót rylcowych za pomocą rostopu na pierścieniach z lanego złota, srebra i innych kruszców	502	1003
Kauba Józef; przedłużenie przywileju na ulepszenie zamków . . .	474	991
Kaucye subarendacyjne; ob. Subarendacye.		
— do wydawania pism czasowych; ob. Kasy	201 234	516 566
— służbowe i inne zwracane; stempel na pokwitowanie	252	610
— hypoteczne, dawane skarbowi publicznemu, lub osobom od opłaty wolnym; postępowanie co do należytości	316	745
Kauczuk użyty do młotów kowalskich; ob. Dietz Alfons.		
— udoskonalony; obacz Hemberger Jakób Franciszek Henryk; Patznik Franciszek (dwa razy); Werchowetzki Wacław.		
Kaufmann Karol; przywilej na ulepszenie lamp z karselami i moderatorami	408	931
Kautscha Edward i Backfeiffer Rudolf; przedłużenie przywileju na ulepszenie ruchoméj maszyny do krajania skóry glansownéj i zamszowéj na rękawiczki „warstewkowemi" zwane	410	935
Kawa; ob. Maszynka do kawy	345	873
Kawalarz; ob. Cavalarz.		
Kempen, Feldmarszałek Porucznik, jako Naczelnik najwyższéj Władzy Policyjnéj; prawa tegoż wymierzania i darowania kary	200	514
Kiehaupt Andrzej; przedłużenie przywileju na przenośne tranzety publiczne	377	899
Kind Karol Gothelf; przywilej na świder, skrobacz i narząd do zatamowania wody i t. p.	383	902
Kirchweger Henryk; przedłużenie przywileju na narząd do lokomotywów	468	985
Kit z oleju skalnego; ob. Brunner Franciszek.		
— żywiczny w wodzie nierozpuszczalny, i kruszcowy do kitowania sztućców stołowych; ob. Zittier Józef.		
Kitschelt; przedłużenie przywileju na ulepszenie wynalazku w wyrabianiu mebli z żelaza, i innych budowniczych przedmiotów z kruszcu	374	894
Klaryofon; ob. Losschmid Franciszek.		
Klasztory ubogie; pobór za mszę, do kongrui i dotacyi rachowany być nie powinien	5	22
— kościelnych prowincyj Cesarstwa Austryackiego; Wizytatorowie Apostolscy	217	540
Klein August; przywilej na prasę sufletową do łatwego i prędkiego kształtowania skóry, papiéru, aksamitu, gumielastyki i t. p. . . .	497	1000

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Kleinowie bracia; przedłużenie przywileju na ulepszenie składanych płyt z kutego żelaza do rajlów o szérokich nogach	453	974
Kleinschufter Antoni; przywilej na obuwie nieprzemakalne ze skóry lub materyj	353	878
Kletschka J. W.; przywilej na maszynę do gięcia drutu, i robienia kłuczek i zakrętek do wyrobów drucianych	398	922
Knee Ludwik; przywilej na przysposobienie skóry wołowéj, aby z niéj miéć rzemień do maszyn i na szory końskie	384	904
Knepper Wilhelm; przywilej na papiér marmurkowany „wiédeńskim" zwany	350	875
Knutzen Henryk G.; przywilej na ulepszenie u pomp prasy hydraulicznéj	376	897
Kobellnig Antoni i Samuel Godderidge; przedłużenie przywileju na ulepszone żakwartowe koronki petinetowe wełniane i jedwabne . .	417	943
Koburski (Sasko-) Rząd; umowa z Austryą o wzajemne zniesienie opłaty od wywozu spadków	73	204
Koce zimowe; ob. Żandarmerya.		
Koch Józef F. Karol (kawaler); przywilej na wynalazek podkuwania koni, elastyczności kopyt nieszkodliwego	376	899
Koćmirzów; upoważnienie urzędu cłowego co do ekspedyowania towarów zmienione	290	652
Kohn Karol; przywilej na aparat do scisłego kontrolowania płynów, szczególniéj opodatkowaniu podlegających	398	922
Koléj żelazna; ustawa dla zakładów kolei żelaznych	9	34
— — ; przytrzymanie osób wojskowych za czynności przeciwne ustawie o takowéj z roku 1851., i postępowanie z niemi	155	374
— — ; w uzupełnieniu §. 99. ustawy dla kolei żelaznéj z r. 1851. oznacza się władza, do któréj prośby o pozwolenie na budowy prywatne wzdłuż szlaku kolei żelaznéj podawać, wraz z postanowieniem dalszego przytém postępowania	156	375
— — ; ustanowienie dyrekcyi jazdy koleją żelazną w Weronie . . .	308	737
— — i telegraf rządowy; przepisy karne na ich uszkodzenia i inne w téj mierze karygodne czynności	32	91
— — ; ob. Cło na stare szyny; Neville Alfred Henryk; Paget Fryderyk; Stempel na karty płatnicze dozorców robotników; Tichy Antoni; Traktat z Bawaryą.		
Koła kruszcowe lane; ob. Loosey Karol Franciszek.		
— lane do kolei żelaznéj; ob. Tichy Antoni.		

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Koła ulepszone do wszelkich powozów; ob. Hemberger Jakób Franciszek Henryk.		
Kołdry; jakie należą żandarmeryi	157	376
— , derhy końskie i inne podobne wyroby; ob. Stefski Józef.		
Koło pędne taczkowe; ob. Patruban Józef Franciszek.		
Komenda wojskowa najwyższa; ob. Wojsko	302	693
Komendanci zakładów werbunkowych i konskrypcyjnych; przepisy o dawaniu kwater	75	207
Kominy z mocniejszym ciągiem; ob. Reim Franciszek.		
Komisya asenterunku nieustająca w Konstantynopolu, dla c. k. poddanych austryackich w krajach wschodnich przebywających, a do wojska obowiązanych	191	477
— centralna cłowa; ob. Związek cłowy.		
Komo (miasto); ob. Bilety rentowe.		
Komotau; starostwo górnicze z Joachimthal przeniesione rozpoczyna urzędowanie	168 280	391 640
Kompozycya za paliwo i węgiel służąca; ob. Rödiger Fryderyk.		
— kruszcowa nowego wynalazku; ob. Gersheim H. F. R. (Baron).		
Komunikacya z Królestwem Polskiém, ułatwiona dla mieszkańców pogranicza	125	345
— myśli i rzeczy nowego wynalazku; ob. Haas Juliusz.		
Komunikacyjne zakłady; ustanowienie jeneralnéj inspekcyi	55	176
Koncentrator siły; ob. Stojowski Konstanty.		
Kongrua: pobór za mszę nie wchodzi w kongrue ubogich klasztorów	5	22
Konie; środki ostrożności przy doglądaniu koni chorych na zołzy, nosaciznę i tylczak	285	643
— ; wynalazek podkowania nieszkodliwego dla elastyczności kopyt . .	376	896
Konopie; machina do międlenia i tarcia; ob. Sinsler F. Ksawery.		
Konskrypcyjni rewizorowie; ob. Kwaterunek.		
Konstantynopol; asenterunkowa komisya nieustająca dla poddanych austryackich do wojska obowiązanych	191	477
Konstytucya z dnia 4. Marca 1849. znosi się; równość atoli wszystkich w obliczu prawa, tudzież uchylenie związku poddaństwa i połączonych z nim powinności zatwierdza się, przytém ustanawiają się główne zasady w najważniejszych i najnaglejszych gałęziach ustawodawstwa organicznego, z zastrzeżeniem, iż do czasu ogłoszenia ustaw podług tych zasad wypracowanych, ustawy dotąd obowiązujące zachować należy	6	24
Konsularna służba austryacka w Sardynii uorganizowana	98	260

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Kontrakty przedślubne, nadające prawa na przypadek śmierci; jak opłatę od nich wymierzać	91	254
Kontrola płynów za pomocą narządu; ob. Kohn Karol.		
Kontumacya; postępowanie z sianem wprowadzaném z Multan w czasach niepodejrzanych, podejrzanych i niebezpiecznych, tudzież ostrożności w zarazach na bydło	187	472
Kopalnie; ob. Górnictwo.		
— i fabryki; ob. Schoch Jan Jakób.		
Koperty i okładki do publicznych obwieszczeń; ob. Grünberg Adam.		
Korba dyametralna; ob. Kussik Karol.		
Kordon Franciszek; przedłużenie przywileju na różne wyroby ze złota i srebra	375	895
Korki machiną wyrabiane; ob. Derpowski Franciszek Ksawery.		
Korkowanie butelek z winem szampańskiém; ob. Winkelbauer Józef.		
Koronki petynetowe i t. d. ulepszone; ob. Kobellnig Antoni.		
Koronkowe siatki; handel niemi kontrolowany	132	356
Kościoły; ob. Budowy.		
Kosy wydoskonalone; ob. Penz Jan.		
Kosze kontrolne w przewożeniu łupanego drzewa; ob. Bierstinger Jakób.		
Koszta na więźniów; ob. Więźnie.		
— kryminalne; ob. Sądy karne.		
— podróży; ob. Urzędnicy.		
— kuracyi; ob. Szpitale wojskowe.		
Koszule bez szwu; ob. Janisch Jérzy.		
Kotły parowe z przyrządem zapobiegającym eksplozyi; ob. Watremez Józef.		
— — ; usunienie w nich osadu kamiennego; ob. Schedl Karol.		
Köhler Karol; przedłużenie przywileju na tynkturę do włosów	373	892
König Karol; przywilej na ulepszenie aparatu wyprowadzania z węgli kamiennych smoły, oleju i żywicy	402	925
Köppel Leopold; przywilej na wynalazek ulepszonego stenografu	467	983
Köstler Edward: ustąpienie przywileju na „mydło żywiczne z oleju palmowego“	475	992
Krabes Ferdynand; przedłużenie przywileju na wynalazek przyrządów i postępowania, aby z każdéj gorzałki mieć spirytus bez przyswędu i chemicznie czysty alkohol	375	894
Krachowie, bracia; przywilej na wyrób podwójny *(drap d'Esquimos)* bez kauczuku, kleju lub t. p., z jednéj strony z wełny owczéj, z drugiéj z kóz angorskich nakształt futra tkany	436	960
Kraków (okrąg); powszechna księga ustaw cywilnych tamże zaprowadzona	81	221

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Kraków; ustawa postępowania sądowego zaprowadzona	82	222
— ; przepisy dla doprowadzenia do skutku niektórych postanowień powszechnéj ustawy cywilnéj o prawach małżeńskich	84	238
— ; przepisy powszechnéj ustawy cywilnéj o prawach małżeńskich, i przepisy o postępowaniu w sporach małżeńskich, obowiązują tam we 14 dni po ogłoszeniu téj ustawy	83	229
— ; postępowanie cłowe z towarami przechodowemi na pograniczu z Polską	125	345
— ; gdzie oddawać obowiązkowe egzemplarze druków	207	520
— ; urzędy cłowe pod względem oclania na oko towarów przekazanych	218	541
Kraus'owie Karol i **Teodor**; przywilej na nową machinę tokarską do wszelkich robót okrągłych wydrążonych	443	963
Kreozot tylko za ordynacyą lékarza wydawany być może	167	391
Krepinki w najrozmaitszych wzorach; ob. Lang Adolf.		
Krischonig A. i spólnik, i Prause Ignacy; przywilej na tak zwany „proszek serajowy japoński, z kamienia mlécznego“	376	896
Kroacya; ob. Więźnie.		
— , majątek osądzonych prawem wojenném; ob. Majątki.		
Krosna tkackie; ob. Grünwald Józef Adolf.		
Krudewig M.; przywilej na sposób palenia pod kotłami parowemi, farbierskiemi, mydlarskiemi, tudzież panwiami ałunowemi, solnemi i t. p., jakotéż zwyczajnego opalania	359	881
Kruszec każdego kształtu cyną na zimno powleczony; ob. Gersheim H. F. R.		
— urządzony nakształt szylkretu lub kamienia politurowanego; obacz Haanen Jérzy.		
Kruszce drogie; kwity towarzystw kopalniczych na wynagrodzenia takich kruszców, c. k. urzędom zakupczym oddawanych, wolne od opłaty	40	158
Krydataryusz dobra odstępujący; ob. Należytości	323	751
Krystyan Ignacy; przedłużenie przywileju na użycie gutta-perchy do kapeluszów i pilśni na obuwie	416	942
Krzesiwa działające zapomocą tarcia; ob. Kuhn Karol Fryderyk.		
— , kaletki na takowe; ob. Jacobi Henryk.		
Krzesiwo nowe; ob. Girardet Karol.		
Krzesła zamknięte; ob. Mayer Herman.		
— kolebne czyli unośne; ob. Wachtl Józef.		
Książki do modlitwy i religijne zagraniczne żydowskie i hebrejskie, tudzież iliryjskie i wołoskie; warunki sprowadzania	30	90
Księga ustaw cywilnych powszechna, w okręgu krakowskim zaprowadzona	81	221

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Księga ustaw karnych na zbrodnie; nowe wydanie ogłoszone	150	372
Księgi publiczne; ob. Należytości	228	556
Kuhn Karol Fryderyk; przedłużenie przywileju na ulepszenie piór stalowych do pisania, i trzonków do nich	386	908
— — —; przedłużony przywilej na ulepszenie krzesiw działających zapomocą tarcia	437	960
— — —; ustąpienie przywileju na ulepszenie krzesiw działających zapomocą tarcia	480	993
— — —; ob. Haidenweg Jérzy.		
Kukli Franciszek Ksaw.; przedłużenie przywileju na chemiczno-fizykalny sposób papiéry wartości uczynić nie naśladownemi	399	924
Kuksy (część kopalni); należytość od wpisu do ksiąg publicznych; stempel na dokumenta bezpłatnego ich odstąpienia; sposób ich oszacowania	39	155
Kultywator Crosskilla; ob. Crosskill William M.		
Kupcy; rozprawy konkursowe i karne donoszone izbom handlowym . .	233	565
Kupno; wyroki w rzeczy unieważnienia ugody o kupno; należytość .	126	352
Kurs przymusowy; ob. Bilety skarbowe	201	516
Kuryer frankoński (Fränkischer Kurier), dziennik w Norymberdze wychodzący, zakazany	232	565
Kussik Karol; przedłużenie przywileju na korbę dyametralną . . .	468	984
Kutscke Karol; przedłużenie przywileju na ulepszone kapelusze pilśniane i jedwabne	377	899
Kwas węglany chemicznie czysty, ulepszony; ob. Ellenberger Juliusz.		
— siarczany z łupku ałunowego; ob. Stark J. Ant.		
— — koncentrowany ulepszony; ob. Heinrichs Karol E. L.		
Kwatermistrze; ob. Kwaterunek trwały.		
Kwaterodawca, obowiązany żywić żołniérza w przemarszu za wynagrodzeniem	26 221 265	82 544 622
Kwaterunek; postanowienia co do kwater dla wojska stale kwaterowanego, tudzież płacenia i obliczenia z nich czynszów najemnych, dotyczące gromad wiejskich (gmin) w Galicyi z Krakowem i Bukowiną	1	2
—; przepisy względem kwater w naturze dla rewizorów konskrypcyjnych i komendantów w głównych zakładach werbowniczych i konskrypcyjnych, jakotéż względem czynszów za kancelarye konskrypcyjne	75	207

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Kwaterunek trwały; porządki mieszkalne należące podlekarzowi, nadfuryerowi, profosowi, kwatermistrzowi, wegmistrzowi i dozorcy powozów jeneralnego sztabu kwatermistrzowskiego, niemniéj dwom c. k. kadetom i dwom furyerom bezżennym lub jednemu żonatemu .	76	208
— w izbach szematowych lub dla wojska najętych; gromady (gminy) powinny dostarczać zupełną przynależność kwaterową	95	257
— ; podział kwoty wynagrodzenia oznaczony w przepisie kwaterunkowym z r. 1851. po $1^1/_2$ kr. za pomieszczenie żołniérza w koszarach gromady (gminy), a po 1 kr. od konia w stajni	190	476
Kwatery sług kancelaryjnych żandarmeryi; ob. Żandarmerya.		
Kwiat pomarańczowy; woda z tegoż policzona do przedniejszych artykułów lekarskich i perfum taryfy cłowéj	274	634
Kwidde (Qnidde) **August**; ob. Schedl Karol; Managetta Albert.		
Kwity towarzystw kopalniczych na wynagrodzenie drogich kruszców, oddawanych do c. k. urzędu zakupczego, wolne sa od opłaty . . .	40	158
— na prowizye od obligacyi; ob. Stempel.		
— wdów i siérot; ob. Odmiany w przepisie względem stwierdzania tychże	115	328
— na kaucye zwrócone; ob. Stempel	252	610
Kyritz Fryderyk Wilhelm; przedłużenie przywileju na mydło do mycia i prania	464	980
— — — i Syrrenberg Henryk August; przedłużenie przywileju na ulepszenie smarowideł do wozów i maszyn	477	992

L.

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Labia Antoni; przywilej na ulepszenie już uprzywilejowanego dzielnego pługu	397	920
— — ; na ulepszenie pługu żelaznego	469	985
Lajgnel Jan Chrz. Benjamin; przywilej na wydoskonalenie lokomotywów kolei żelaznych zapomocą właściwych bąków nadany . .	353	877
Lak, pokost i czernidło do litografii i typografii, ulepszone; ob. Hassmann Tadeusz.		
— i kolory jego; ob. Hoschek Karol.		
Lakier do skór; ob. Rutz Edward Karol.		
— do cerat; ob. Frauer Jan Reinhard.		
Laming Ryszard; przywilej na wynalazek czyszczenia gazu oświetlającego i robienia użytecznemi produktów z téj operacyi	447	967

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Lampa zwana „Pochodnią Hymena“ przywilej przedlużony; ob. Ridl'owie Antoni i Józef.		
— ekonomiczna bez mechanizmu; ob. Jobard Alfons.		
— do gazu; ob. Uchatius Franciszek.		
Lampy do oleju; ob. Schäffer Jan Bernard August.		
— z ulepszonemi knotami oszczędnemi; ob. Gramatika Joanna.		
— z karselami i moderatorami; ob. Kaufmann Karol.		
— moderowane, o dwanaście godzin dłużéj palące się; ob. Neuburger August.		
— kamfinowe; ob. Cassel Jan.		
Lang Adolf; przywilej na machinę robienia krepinek w najrozmaitszych wzorach	413	937
Langthaller Antoni; przywilej na nieprzesiąkliwe obuwie dla połączenia skóry z gutta-perchą	364	886
Latarnie do pojazdów ulepszone; ob. Fuchs Kornel.		
— gazowe ulepszone; ob. Hörner Ottmar.		
Laurenzi L. i spólnik; przywilej na spody, resory i osie u powozów	383	903
Lavis-aquarelle-lithographique; ob. Simon E.		
Leeb Franciszek; przywilej na ulepszenie pieca po tygodniu gorącem pałającego	443	963
Lederer Marya; zgaśnięcie przywileju na ulepszenie towarów kaletniczych	461	979
Legatowie Edward i **Jérzy**, bracia; przywilej na ulepszenie świec z kwasu stearynowego	406	928
Lehmann Teodor, Hoffmann Karol i Stolz Franciszek; przywilej na ulepszone kapelusze maszynowe	424	949
Lehnis Jakób; przywilej na maszynę do gotowania i prania szmat	396	918
Leidenfrost Jérzy; przywilej na nowe magle mechaniczne	424	950
Leistler Karol; przedłużenie przywileju na ulepszone posadzki wykładane	474	990
Lékarstwa zagraniczne preparowane; w jakiéj formie dawane prywatnym pozwolenie sprowadzania	90	253
— —; stempel na podania o pozwolenie sprowadzania	153	373
Lékarze (Pod-) wojskowi; ob. Kwaterunek.		
— w podróżach urzędowych; ob. Dyety.		
Len, konopie i kłaki; czyszczenie i bielenie; ob. Rödiger Fryderyk.		
— i konopie; międlenie; ob. Sinsler Franciszek Ksawery.		
— i konopie i t. p. obrabiane; ob. Märkl Jérzy.		
Lep butelkowy; ob. Wiethe Karol.		

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Leschen Jakób i Prokopowicz Jakób; przywilej na przysposobienie osi do smarowania olejem	435	959
— **L.** i Neuber Gustaw; ustąpienie przywileju piérwszemu na ulepszenie nitów	454	974
Leśnictwo; uwolnienie od taks za egzamina rządowe	12	65
— ; wiek wymagany do egzaminu rządowego	21	79
Leuthner Franciszek; przywilej na ulepszone mydło sodowe „naturalnie marmurkowaném" nazwane	422	948
Lhérault Jan Klaudyusz; ob. Chabert de Lhérault.		
Lichtensztejn, księstwo, przystępuje do austryackiego obrębu cłowego i podatkowego	179 180	415 428
— — ; ustawa o przywilejach z dnia 15. Siérpnia 1852. obowiązuje tamże	291	653
Licytacye rzeczy nieruchomych; ob. Stempel.		
Lignitu koaksowanie; ob. Guillet Jakób.		
Lillich Jérzy Krzysztof; zgaśnięcie przywileju na wynalazek narzędzi pozlotniczych	380	901
Link Andrzéj; przedłużenie przywileju na pomadę orzechową	377	899
Linnemann Jakób; przywilej na udoskonalenie żywicznego oleju do malowania, także za smarowidło służącego	456	975
Lipnica; urząd podatkowy ztąd do Wiśnicza przeniesiony	235	566
Litery dęte kruszcowe; ob. Skalitzki Wilhelm	350 357	875 879
— metalowe emaliowane; ob. Skalitzki Edward.		
— ze skóry lub papiéru na napisy sklepowe i t. p.; ob. Stöger Józef.		
Liwary do wina; ob. Crippa Zefiryn.		
Lokomotyw górski; ob. Engerth Jan Wilhelm.		
Lokomotywy wydoskonalone; ob. Laignel Jan Chrzciciel Benjamin; Mayer Jan Jakób.		
— , okręty i t. p., samą ręką w ruch wprowadzone; ob. Frankl Joachim.		
— , przeniesienie ich siły poruszającéj na koła tendera; ob. Freisauff de Neudegg Feliks.		
— członkowane, w ruchu ulepszone; ob. Pastor Gustaw.		
— , ulepszenie rury poddmuchowéj; ob. Günther Wacław.		
— , skierowanie siły parowéj na nowe koła pędne a tych na całą masę lokomotywu; ob. Skalowie Franciszek i Jan.		
— , machiny parowe i wozy żelaznéj kolei, ulepszenie sprężyn i wentylów przy nich; ob. Paget Fryderyk.		
— o właściwych narządach; ob. Kirchweger Henryk.		

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Lokomotywy pod górę idące z ubezpieczającym mechanizmem; ob. Neufeldt Gustaw.		
— z ulepszonemi wentylami i t. p.; ob. Zeh Jan.		
Lombardya i Wenecya; narzeczony obcy winien mieć konsens władzy politycznéj swego kraju koronnego	128	353
— — ; nowe monety miedziane	199	512
— — ; dodatek do cen soli morskiéj białéj, tamże ustanowiony	305	734
— — ; postępowanie cłowe z towarami na spotrzebowanie tamże przeznaczonemi	330	768
Loosej Karol Franciszek; zgasnięcie przywileju na koła kruszcowe lane	347	873
Losschmidt Franciszek; przywilej na instrument dęty blaszany „klaryofon“	376	897
Lovati Jan Chrzciciel; przedłużenie przywileju na mechanizm w wyrabianiu przedmiotów wypukło na drzewie i skórze	441	962
— **Józef**; przywilej na sposób, którym odpadki ze lnu, konopi i kłaków w przędzalni maszynowéj stają się przydatnemi do przędzenia tak maszynowego, jak i ręcznego	445	965
Löbl Krzysztof; przywilej na bransoletki z kruszcu szlachetnego i nieszlachetnego	469	986
Löbner Jakób; przywilej na ulepszenie w rafinowaniu oleju	456	975
Löffler Bogumił; przedłużenie przywileju na oddawanie rysunków na lakierowanych towarach blaszanych, drewnianych i papiérowych zapomocą litografowanych odcisków	449	970
Löwy M. J.; przywilej na arcywyborne i tanie mydła	361	883
Lucce S.; przedłużenie przywileju na wyrabianie oleju rzepakowego	412	936
Ludwig W. A.; przywilej na wynalazek w robocie kolczyków złotych, srébrnych i innych kruszcowych	376	896
Lutz Wojciech; przedłużenie przywileju na szwarc tłusty a glansowny	374	894
— **Herman**; ob. Schmelker Wacław.		
Luzarcha Antoni; przywilej na nowy sposób opalania gazem	472	988
Lwów; obcy szupaśnicy galicyjscy, tu powracający, doniesieni być mają do domu robót	210 267	532 628
— , urzędy cłowe; zakres działania co do oclania towarów przekazanych	218	541
— ; urząd do wymierzania należytości ustanowiony	289	652

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Ł.		
Łańcuch galwaniczny do léczenia; ob. Stentzl Aleksander	385	906
Łańcuchy hydro-elektryczne woltajskie; ob. Pulvermacher Izaak Löbl.		
— podobne ruchome, i aparaty indukcyjne ulepszone; ob. tenże Pulvermacher Izaak Löbl.		
Łazienki pływające; ob. Peryni Franciszek.		
Łaźnie dla koni; ob. Morawetz Franciszek.		
Łążek; posterunek opowiedczy, po uchyleniu urzędu kontrolującego w Radomyślu, tutaj ustanowiony	144	365
Łój na świéce i mydło, lepiéj urządzony; ob. Mayer Jan Chrzciciel.		
Łóżka nowego składu; ob. Daum J. G.		
Łupek; ob. Proch strzelny.		
Łyko morwowe poprawniéj na przędziwo użyte; ob. Manzi Achilles.		
Łyżeczki do kawy srébrne; ob. Rambach Wilhelm.		
M.		
Machina do kręcenia jedwabiu; ob. Bresciani Piotr.		
— do kośby zapomocą nożyc; ob. Dobrowski Emanuel.		
— do wyrabiania wypukło przedmiotów na drzewie; ob. Lowati Jan Chrzciciel.		
— do byblowania listew; ob. Hurtz Józef.		
— metalowa do wyrabiania guzików w nadzwyczajnéj mnogości; ob. Sinsler Franciszek Ksawery.		
— wirowa; ob. Bucher Leonard; Eichen Antoni.		
— parowa; ob. Dobbs Wilhelm Samuel.		
— do kośby; ob. Fleischer Maksymilian.		
— z największéj głębi wodę dobywająca; ob. Chabert de Lhérault Jan Klaudyusz.		
— parowa z lepszym ruchem i oszczędzeniem paliwa; ob. Fletscher Maciéj.		
— do czyszczenia włókien bez przebiérauia ręcznego; ob. Renkin i Sirtaine.		
— parowa kolista; ob. Fletscher Maciéj.		
— do taniego transportowania rzeczy; ob. Fabry Ignacy.		
— do ratowania w rozbiciu okrętów; ob. Bresciaui Marek Antoni.		
— , tłustość z wełny wyciągająca; ob. Offermann Teodor.		
— do wiercenia kamieni i t. p.; ob. Staffutti Dominik.		
— do mnożenia wszelkich wyrobów plastycznych; ob. Brix Wincenty.		

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronica
Machina do korzystnego wyrabiania celujących i tanich krepinek; ob. Lang Adolf.		
— skórę wyprężająca i rozcinająca; ob. Schindler Józef.		
— do wyrabiania kruszców w różnych kształtach i deseniach; obacz Gallowitsch Ignacy.		
— do bardzo szybkiego szycia; ob. Maserati Antoni.		
— do kopiowania przedmiotów w drzewie; ob. Böhm Edward.		
— dobywająca wodę z wielką siłą pędną; ob. Kattauer Wilhelm.		
— jęczmień łuszcząca, dzieląca i obokrąglająca; ob. Burgett Ferdynand.		
— żakwardowa ulepszona; ob. Schiller Józef.		
— przy warsztatach tasiemkarskich wszystkie inne zastępująca; ob. Seufert Jan i syn.		
— do wszelkich wyrobów szmuklerskich; ob. Danglowitz Maurycy.		
— do robienia goździ; ob. Tober Jan.		
— do prędszego czesania wełny, dostarczająca najpiękniejszych wyczosków, z których przędza lepsza i tańsza, jak bywało; ob. Weithas Karol Fryderyk.		
— do gazowania wszelkich wyrobów jedwabnych, lnianych, wełnianych i bawełnianych; ob. Piccard Ignacy.		
— do kręcenia nici z jedwabiu, lnu, wełny i bawełny, i apretowania ich; ob. Piccard Ignacy.		
— odśrodkowa działająca; ob. Ziegler D. H.		
— do wytłaczania oleju rzepakowego; ob. Teller Michał Berman.		
— do wyrabiania w wielkiéj ilości cegieł, kafli, wypukłości i t. d.; ob. Sinsler Franciszek Ksawery.		
— do robienia dziur do czopów; ob. Stummer Aloizy.		
— do żłobienia drzewa na héble; ob. Wertheim Franciszek.		
— do dłutowania, żłobkowania i t. d.; ob. Steuble Jan Jakób.		
— z siłą odśrodkową do czyszczenia cukru we formach; ob. Herz Adolf.		
Machiny żelazne zagraniczne; ob. Cło.		
— z rurami do drenowania pól, ulepszone; ob. Spiess Jan.		
— , ich części składowe; ob. Cło.		
— ; ob Maszyna; Maszynka; Narząd; Narządy.		
Machts Barbara; przedłużenie przywileju na robienie ram kruszcowych, także i w desenie	381	901
— **Franciszek**; odstąpienie przywileju na kompozycyę metalową „Brittania“ nazwaną	388	910
Madlener Józef; ob. Brenss Józef.		
Maszynki do kawy; ob. Rewolt Franciszek.		
Magle mechaniczne; ob. Leidenfrost Jérzy.		

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Majątki; zniesienie opłat od ich wywozu *(census emigrationis)*, które wpływały do kas miejskich, dominikalnych i gminnych we wszystkich krajach Monarchii Austryackiéj i Związku Rzeczypospolitéj Szwajcarskiéj	11	64
— ; wywóz majątku do Sardynii i ztamtąd zupełnie wolny	170	393
— osądzonych prawem wojennym w Węgrzech, Kroacyi, Slawonii, Serbii i Banacie Temeskim za przepadłe ogłoszone; objaśnienie rozporządzenia z r. 1851. co do zgłaszania się do takowych na zasadzie prawa cywilnego	236	567
— dezerterów; ob. Zbiegi wojskowe.		
— ; objaśnienie przepisów ustawy o należytościach z r. 1851. co do zaległych bezpośrednich należytości od przeniesienia majątku . . .	337	854
Majo (de) Samuel; przedłużenie przywileju na ulepszenie zapałków.	399	923
Majtkowie zbiegli z austryackich okrętów handlowych w portach angielskich i odwrotnie; wzajemne ich wydawanie	335	851
Mali Hipolit; przywilej na ulepszoną robotę butów i trzewików . .	465	981
Malowidła w skrzyniach; cło wchodowe i ustanowienie tary . . .	178	413
Małżeństwa; zaprowadzenie postanowień powszechnéj ustawy cywilnéj w mieście Krakowie i jego okręgu	82 84	222 238
— ; narzeczony zawiérający śluby w Królestwie Lombardzko-Weneckiém winien mieć konsens władzy politycznéj swojego kraju koronnego .	128	353
Mandel Michał; zgaśnięcie przywileju na szpunty do wina . . .	347	873
Managetta kaw. de Lerchenau Albin i Kwidde (Quidde) August; przywilej na przyrząd do szybszego, bezpieczniejszego i daleko mniéj siły wymagającego ruchu okrętów parowych na rzékach i na morzu	420	945
— **Albert**; ob. Schedl Karol.		
Manometry; ob. Schäffer Bernard.		
Manzi Achiles; przywilej na poprawę w użyciu łyka morwowego na przędziwo	414	940
Marek Franciszek; przywilej na ulepszenie poloru żelaza i stali .	391	914
Marmur; ob. Taryfa cła modeńska.		
Marth Szymon; przywilej na używanie ptaków i innych zwiérząt do naciągania sprężyn lub wahadeł u zégarów	429	953
— — ; przywilej na formy kapeluszowe podług modelów, ulepszone .	456	976
Martinek Józef; ob. Karticzek Józef.		
Maryabrun; ogłoszenie nowéj organizacyi c. k. szkoły leśnéj tamże .	172	396
Masa gutta-perszana urządzona do różnych wyrobów; ob. Werchowetski Wacław.		
— do osuszania murów; ob. Bauer Jan (dwa razy).		

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Maserati Antoni; przywilej na machinę do najszybszego szycia wszelkich materyj	420	946
Masło mydlane; ob. Trebsdorf Karol Henryk.		
Masse Jan, Tribouillet Wiktor i spólnik; przywilej na ulepszenie świéc woskowych i innych, osobliwie łojowych	376	897
— — — — — ; przedłużenie przywileju na czyszczenie ciał tłnstych z piérwiastku zwiérzęcego i roślinnego	416	942
Massoneau Ludwik Renat ustąpił przywileju na piece do palenia wapna J. Gfrornerowi	351	876
— — — ; przedłużenie przywileju na piece do palenia wapna, które przyspieszają gorąco koncentrujące	416	943
Massy (de) Lud. Piotr Robert; przedłużenie przywileju na wynalazek w wyrabianiu i rafinowaniu cukru	410	935
Maszyna do łupania i ciśnienia; ob. Haidenwag Jérzy.		
— Lelowskiego do kontrolowania podatku od wódki; ob. Grossmann Józef.		
— wyciskająca sok burakowy i olėj rzepakowy; ob. Sigl Jérzy.		
— do liniowania; ob. Hermann Marya.		
— amerykańska do łupania skór; ob. Pollak Adam.		
— do prania szmat; ob. Lehnis Jakób.		
— do gięcia drutu do różnych wyrobów; ob. Kletschka J. W.		
— do przykrajania skórek na rękawiczki warstewkowe; ob. Kautscha Edward i Backfeiffer Rudolf.		
— oddzielania ciał stosunkowo cięższych od lekszych; ob. Fogel Rudolf.		
— do dziurkowania i przebijania; ob. Steininger Jan.		
— ulepszona do robienia grzebieni tkackich; ob. Schmidmajer'owie Antoni i Jan.		
Maszynka do kawy; ob. Dorschel Fryderyk.		
— do kawy ekstrakcyjna; ob. Otto Konrad.		
Maszyny parowe wirujące z umniejszeniem tarcia; ob. Hemberger Jakób Franciszek Henryk.		
Matanelli Wacław; przywilej na płyty gliniane do pokrywania budowli	409	933
Matczyński Marek, nie Małczyński jest fundatorem stypendyów dla młodzieży szkolnéj	72	204
Materya palna z mazi, węgli kamiennych i t. d.; ob. Nawratil J.		
Materyał wynaleziony do cegieł i t. p. jako łącznik wszelkich materyj wypalanych; ob. Steutter Jan.		
Materye eksplodujące (strzelne); ich wyrób, przedaż, użycie i handel niemi	38	152

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Materye półwełniane i wełniane; ob. Fichtner J.		
Mathes Gustaw Ludwik; przedłużenie przywileju na opalanie koaksem różnych żelaznych pieców i kucheń	375	895
Matzenauer Engebert; przywilej na ulepszenie instrumentu fizykalnego, do użycia go zamiast dzwonków i innych mechanicznych przyrządów do pociągania	422	947
Mauczka Franciszek; przedłnżenie przywileju na narządy do wydawania obwieszczeń i t. p.	440	962
Mauss J. B., pod firmą Moussona i spólnika; przedłużenie przywileju na ulepszone pomady, mydełka i pasty	410	935
— — — — ; przedłużenie przywilejn na wodę kosmetyczną do ust .	410	935
— — — — ; — — na osobliwsze pachnidło	410	935
May Franciszek; przedłużenie przywileju na ulepszenie kapeluszów pilśnianych	440	961
— — ; — — — w wachlowaniu sierści do kapeluszów wachlarzem łukowym krążkowym	440	962
— — ; — — — kapeluszów pilśnianych i jedwabnych	449	971
Mayer Herman; przywilej na dogodniejsze krzesła zamknięte do teatru i t. p.	350	875
— **Ferdynand**; przywilej na pomadę z kwiecia, korzenie włosów zmacniającą	397	919
— **Franciszek**; przywilej na sposób robienia stali lanéj dowolnego hartu	445	966
— **Jan Chrzciciel**; przedłużenie przywileju na prosty sposób robienia świéc i mydła każdego gatunku	491	998
— — — ; przedłużenie przywileju na lepsze urządzenie łoju na świéce i mydło	501	1002
— **Jan Jakób**; przywilej na udoskonalenie lokomotywów	371	889
— **Karol**; przedłużenie przywileju na użycie niespotrzebowanego jeszcze ciepła machin parowych i t. d. do korzystnego ulotnienia płynów	374	893
— **Karol**; przywilej na nowy sposób czyszczenia gutta-perchy . .	397	920
— **Ludwik**; przedłużenie przywileju na środek upiększający włosy zwany „*cosmetique-kefalia*“	410	934
— **Szczepan**; przywilej na udoskonalenie farb wodnych i pokostowych	391	913
— **Wawrzyniec**; przedłużenie przywileju na prewety niesmrodliwe tak dla domu jak w izbie	464	980

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Märkl Jérzy; przywilej na ulepszenie obrabiania lnu, konopi i innych włókien roślinnych	472	988
Meble wszelkie w swoim składzie ulepszone; ob. Haumann Karol.		
Medycynalna administracya publiczna; tymczasowa organizacya z objaśnieniem rozporządzenia z dnia 1. Października 1850.	107	282
Meggenhofer Edward; przywilej na powozy o sprężynach, które stale naciskają na wentyl bezpieczeństwa, dowolnie unosić się mogący	395	916
Meissner Paweł Bogufał; przedłnżenie przywileju na aparat do opalania i wietrzenia wozów kolei żelaznéj i zamkniętych miejsc na okrętach	449	970
Meldunki najmujących pomieszkanie; ob. Wojsko.		
Melodyna, harmonika mieszkowa; ob. Fuchs Ferdynand.		
Mertens Ludwik; przedłużenie przywileju na ulepszenie wszelkich pilśnianych i jedwabno-pilśnianych kapeluszów dla dam i mężczyzn, tudzież pilśnianych trzewików, dywanów	410	933
Metal nakształt szylkretu lub kamienia politurowanego urządzony; ob. Haanen Jérzy.		
Metzger Aloizy Jan; przywilej na nowy wynalazek robienia butów i trzewików	371	889
Meyer Ludwik; przedłożenie przywileju na nowe mydło do toalety i do prania	419	944
— **J. Konrad**; przywilej na bezpieczniejsze i oszczędniejsze tworzenie pary	424	950
— **Józef**; przywilej na odkrycie ziół bez trucizny do odpędzenia i gnbienia szczurów, myszy, kretów, mólów i t. d.	500	1001
Miary sypne i lejne ulepszone; ob. Besch Mayer.		
Michalski Józef; przedłużenie przywileju na nową maszynę do gotowania	386	908
Michel C. Józef; ustąpienie przywileju na tablice do pisania drewniane i blaszane, masą łupkową pociągane	448	969
Miechy stępowe z nowym przyrządem; ob. Baumgärtel Wawrzyniec.		
Miédź i inne kruszce; ob. Smieth Benjamin.		
Miesbach Aloizy; przywilej na różnobarwne cegły do futryn i innych ozdób	456	975
Mittelman Szymon; przedłużenie przywileju na piece do pieczenia chleba	386	909
Młócarnia ulepszona; ob. Seidl Jan Chrzciciel.		
— nowego wynalazku; ob. Seidl Jan Chrzciciel.		
Młot parowy; ob. Hurtz Józef.		
Młoty parowe ulepszone; ob. Haswell Jan.		

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Młyn o dwóch kamieniach kołem hydraulicznem poruszanych; ob. Solidini Karol.		
— przenośny uniwersalny; ob. Wolf Ludwik Leon.		
Młyny co do składu ulepszone; ob. Crosskill William.		
Modelnica; upoważnienie urzędu cłowego co do ekspedyowania towarów zmienione	290	652
Modena; traktat pocztowy z Austryą	136	361
— ; traktat połączenia cłowego z Austryą i Parmą zawarty	278	638
— ; związek cłowy z Austryą i Parmą, i ustanowienie komisyi centraloéj	288	650
— ; taryfa cła na wywożony marmur	326	757
— ; ustanowiona próba (czystości) złota	327	760
— ; traktat o koléj żelazną z Austryą i włoskiemi państwami zawarty	503	1005
Mołdawa, rzéka; zniżone cło na téjże	283	642
Mołdawia; ob. Multany.		
Monety srébrne; aliaż do takowych	193	484
— miedziane nowe w Królestwie Lombardzko-Weneckiém	199	512
— srébrne, na 10-procentu aliażowane; czas wydania	247	598
Morawetz Franciszek; przywilej na przenośne rozbiéralne i nierozbiéralne aparaty do urządzenia kąpieli parnych tuszowych na wodzie i na lądzie w każdém miejscu i t. d.	422	947
— — ; przedłużenie przywileju na wynalazek dotyczący kąpiel parowych	464	980
— **Józef** i Syrrenberg Henryk August; przedłużenie przywileju na wynalazek w robieniu mydła	476	992
— **Franciszek**; przywilej na wynalazek w budowie i użyciu łaźni i duszu dla koni i bydła	490	997
Morton Jan; przedłużenie przywileju na ulepszenie aliażowania różnych metalów	375	895
Mossler i **Cavalarz**; przywilej na ulepszenie pras olejnych . . .	385	907
Mosty z drzewa i kamienia; ob. Zimello Antoni, Dr.		
— na łukach, o wiązaniu żelazem ulepszone; ob. Schifkorn Rudolf.		
Msze; należytość stemplowa na pokwitowania	113	326
Multany i **Wołoszczyzna**; warunki pozwolenia na przewóz i wywóz tamże broni i amunicyi	37	152
— — ; warunki sprowadzania wołoskich książek do modlenia się i religijnych	30	90
Mundury; ob. Urzędnicy wojskowi sądowi.		
Mury wilgotne osuszane; ob. Bauer Jan; Dall'Aglio Wincenty; Tiget Piotr.		
Muzykalia pożyczalne; ob. Biblioteki.		

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Müller Wacław; przywilej na talérze stołowe z czarnéj blachy żelaznéj	406	929
— **Karol Ludwik**; przywilej na roślinne oleje do machin i powozów rozmaicie podług użytku stopniowane	408	930
— **Karol**; przywilej na ulepszenie oprawy okularów	467	983
Müllner Aloizy i Offenhejmer Jérzy; przywilej na korzystny sposób robienia kruszcowych szarnierów bez zwór	402 410	926 934
Mycie i pranie wełny na owcach i strzyżonéj, lub wyrobionéj; ob. Wittmann Iza.		
Mydło; ob. Löwy M. J.		
— chemiczne do farbowania; ob. Kappeler.		
— cesarskie; ob. Hoffmann C. L.		
— kamienne; ob. Hensler Józef.		
— królewskie egipskie; ob. Az Adam.		
— marmurkowane; ob. Leuthner Franciszek.		
— do mycia i prania; ob. Kyritz Fryderyk Wilhelm.		
— nowe do prania i toalety; ob. Meyer Ludwik.		
— nowéj fabrykacyi; ob. Morawetz Józef.		
— z łoju lepiéj urządzonego; ob. Mayer Jan Chrzciciel.		
— i tłuszcz ze wszelkich piérwiastków zwiérzęcych; ob. Doblhoff-Dier, (Baron) Antoni.		
— toaletowe; ob. Reissenbüchler Karol.		
— ulepszone; ob. Steurer K.		
— wiédeńskie; ob. Niemejer Andrzéj.		
— wszelkie prostym sposobem robione; ob. Mayer Jan Chrzciciel.		
— z ziół; ob. Goldberger Józef Tobiasz.		
— żywiczne nowego gatunku; ob. Köstler Edward.		
Myto drogowe i mostowe; rogatka z Podmościa do Sierakowiec przeniesiona; podwyższenie myta na Wiarze (rzéce)	171	393
N.		
Nabór wojskowy; dodatkowe rozporządzenia	294	685
— ; środki przeciw Izraelitom uchylającym się od naboru	296	688
— ; postępowanie z strażą skarbową	301	693
Naczynia z pobielanéj blachy żelaznéj; ob. Kapfer J.		
Nadfuryery; ob. Kwaterunek.		
Nagrody imaczów (aprehendentów); ob. Żandarmerya.		
Nagy Karol; przedłużenie przywileju na ulepszone kaganki do lamp gazo-olejnych	449	970

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Nagy (de) **Józef Eugeniusz**; przedłużenie przywileju na ulepszenie sposobu i aparatu do robienia świéc	474	991
Najem pomieszkania; ob. Wojsko.		
Należytość od darowizn i zléwków na przypadek śmierci; komu i kiedy służy umiarkowańszy wymiar pozycyi taryfowéj 91. B. II. i pozycyi 106. B. *c)*	129	354
— od kaucyj dla wolnych od opłaty takowych; ob. Kaucye.		
— od intercyzy; ob. Kontrakty przedślubne.		
— od aktów urzędowych; ob. Ustawa o należytościach.		
Należytości od wyroków względem przywrócenia do dawnego stanu, tudzież wyroków przedstanowczych	273	633
— od przeniesienia majątku; przepis uwidocznienia zaległości . . .	337	854
— od wyroków o unieważnienie kupna; ob. Wyroki.		
— od dokumentów bez winy nieopłaconych; ob. Weksle	219	542
— ; ich wymiar od wpisów do ksiąg publicznych, warunków i zastrzeżeń z interesów prawniczych zawartych przed prawomocnością ustawy o należytościach z r. 1850.	228	556
— ; urząd do wymierzania takowych w Lwowie	289	652
— ; wolne od opłaty wyroki w przedmiocie odstąpienia dóbr . . .	323	751
Namiestnicy w krajach koronnych; czynności od nich zawisłe . . .	277	636
Napoje musujące; ob. Trunki.		
Naramienniki z przednich i poślednich metalów, także za naszyjniki służyć mogące; ob. Ortner K.		
Narząd opałowy; ob. Holczer Józef.		
— pędny do okrętów parowych i t. p.; ob. Haythorne Reide Józef.		
— gazotworny; ob. Swoboda Józef.		
— gazotworny poprawny; ob. Tichy Antoni.		
— do tworzenia cyanidu żelaza i kalium; ob. Raison Ludwik Józef.		
— do kotłów parowych; ob. Pimont Piotr Prosper.		
— do wyciągania ciał ulotnych; ob. Hemberger Jakób Franciszek Henryk.		
— do wyciągania farbnika z drzewa kampeszowego i innych, ulepszony; ob. Hemberger Jakób Franciszek Henryk.		
— do robienia kapsułek i zatyczek z gwintami; ob. Hemberger Jakób Franciszek Henryk.		
— do prania; ob. Neumayer Józef.		
— galwaniczny płytowy; — przewodnik elektryczny; } ob. Stentzl Aleksander	385	905, 906
— opałowy nowy; ob. Eisbrich Jan Franciszek.		
— do zdziałania częściowéj próżni i t. d.; ob. Bessemer Henryk.		
— do lania śrub do drzewa; ob. Fruhwirth Daniel.		

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Narząd pyrotechniczny do koaksowania węgli kamiennych; ob. Perpigna Antoni.		
— dla kontroli ilości płynów; ob. Kohn Karol.		
— do uzyskania z węgli kamiennych lepszego gatunku smoły, oleju i żywicy; ob. König Karol.		
— młotowy, galwano-magnetyczny udoskonalony; ob. Goldberger Józef Tobiasz.		
— nowy do tkania i wyrabiania wszelkiéj wełny i bawełny; ob. Fischhof Karol.		
— wirowy do krajania szmat, rznięcia blachy, papiéru, sieczki i t. p.; ob. Wolf Ferdynand Otto Gerh.		
— do korzystnego tworzenia angielskiego kwasu siarczanego; ob. Reisser Karol.		
— do kąpania i pocenia się; ob. Zawisics Seweryn.		
— do czyszczenia piérza z pościeli; ob. Postbüchel Franciszek.		
— pędny do okrętów na rzékach i na morzu; ob. Managetta Aloizy.		
— do gaszenia ognia w kominie; ob. Christoph Jan.		
— do wyrabiania liter ze skóry lub papiéru; ob. Stöger Józef.		
— do oddzielania syropu z gomółek cukrowych; ob. Aigner Józef.		
— do robienia guzików szmuklerskich; ob. Danglowitz Maurycy . . .	433	957
— przy lokomotywach, odgartujący zapory na kolei żelaznéj; obacz Freisauff de Neudegg Feliks.		
— do pożytecznego przy nich użycia paliwa; ob. Freisauff de Neudegg Feliks.		
— podnoszący siłę adhezyi lokomotywu do najwyższego stopnia siły pędnéj tegoż; ob. Freisauff de Neudegg Feliks.		
— do miechów stempowych; ob. Baumgärtel Wawrzyniec.		
— do ogrzéwania machin parowych; ob. Fohn Kajetan.		
— do ulotniania, prażenia, chłodzenia i destylowania; ob. Stolle Edward.		
— do prania już uprzywilejowanego, teraz ulepszony; ob. Fabian Jan.		
— do napuszczania progów kolei żelaznéj, i każdego budulca płynem konserwującym; ob. Oesau Klaus.		
— do opalania i wietrzenia powozów kolei żelaznéj i miejsc zamkniętych na okrętach; ob. Meisner Paweł Bogufał.		
— ciepłonośnik; ob. Heger Ignacy Jakób.		
— do tworzenia, czyszczenia i zgęszczenia gazu; ob. Obersteiner Tomasz.		
— do szczelnego zamykania drzwi i okien; ob. Haas Jan.		
— parowy do prania i bléchowania; ob. Dall-Aglio Wincenty.		
Narządy z bąkami do ruchu wprowadzone, przywilej; ob. Hoffer Jan.		

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Narządy rozbiéralne i nierozbiéralne, przenośne, do różnych kąpiel w każdém miejscu, nawet z przymieszaniem ingredyencyj lekarskich, i do innych celów; ob. Morawetz Franciszek.		
— do wyrabiania rzeczy całopukłych i plastycznych w formach gutta-perszanych z najwierniejszém pomnożeniem przedmiotów sztuki i przemysłu; ob. Schuh Karol.		
Narzędzia do krajania i rzezania ulepszone; ob. Ziegler Aleksander.		
— pozłotnicze; ob. Lillich Jérzy Krzysztof.		
Naturalia dla wojska; ob. Gromady; Kwaterunek.		
Nauka pisania ułatwiona; ob. Waicmann G.		
Nauki prawa; uwzględnienia, dozwolone w egzaminach rządowych teoretycznych, rościągnięte także na słuchaczy, którzy nauki swoje w roku szkolnym 1851/2. pokończyli	244	595
Nawratil J.; przywilej na materyę palną z mazi, węgli kamiennych i innych ingredyencyj	443	963
Nerin, farba do włosów; ob. Az Adam.		
Neuber Gustaw; ob. Leschen L.		
Neuburger August; przywilej na przyrząd przydłużający ciągłe palenie się lamp moderowanych o dwanaście godzin	424	950
Neufeld Gustaw; przywilej na sposób krajania blach na nitki i robienia z nich drutu	398	921
— ; — na mechanizm ubezpieczający lokomotywy i wagony pod górę idące	469	985
Neuknapp Józef; przywilej na tabakierki z gutta-perchy	396	917
Neumeyer Józef; przywilej na nowy narząd do prania bielizny	384	905
Neumann Henryk; przywilej na docieczenie ilości i czasu odbytych przejazdek dziennie jednego powozu	376	897
Neville Alfred Henryk; przywilej na sposób użycia sztab żelaznych prostych i krzywych przy kolejach żelaznych	500	1002
Nici bawełniane ulepszone, przywilej; ob. Spiegler B.		
Niderlandy; traktat względem ekspedyowania poczty do Indyi przez Tryest	137	361
— ; — o wydanie zbrodniarzy	251	602
Niemeyer Andrzéj; przywilej na tak zwane „mydło przemysłu wiedeńskiego" z oleju rzepakowego	409	932
Nity (zaklepki) ulepszone; ob. Leschen L.		
— , szyny, haczki i t. p. ulepszone; ob. Andersen Aleksander.		
Norma jurysdykcyi cywilnéj (nowa); patent	331	771
Nowak Leopold i Hofmeister Rudolf; przywilej na ulepszenie kalétek, cygarniczek i t. d. z blachy wyciskanéj	472	988

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Nowosielica (rosyjska); ekspedycya towarów przechodowych do Odesy	230	563
Noże do maszyn żelazno-stalowe; ob. Gratzzoll Władysław.		
Nożyce chirurgiczne; ob. Charriere Henryk.		
O.		
Obersteiner Tomasz; przywilej na aparat tworzenia, czyszczenia i zgęszczania gazu	469	985
Obicia skórzane wyciskane; ob. Hermann Karol.		
Obligacye skarbowe; stempla do kwitów na prowizyę nie można indosować	94	257
— winkulowane; krajowe oddziały kredytowe wypłacają procenta . .	93	256
Obuwie nieprzemakalne; ob. Kleinschufter Antoni.		
— skórzane (z gutta-perchą) nieprzemakalne; ob. Langthaler Antoni.		
— gutta-perszane z jednego kawałka; ob. Orth Ludwik.		
— wszelkie ulepszone ku ochronie od zimna i wilgoci; ob. Fogl Ferdynand.		
— ; przyszwy elastyczne do butów; ob. Soncek Filip.		
— ulepszone; ob. Goodyear Karol; Mali Hipolit; Metzger Aloizy Jan.		
Obrazy papiérowe; ustanowienie tary przy oclenin	178	413
Obwieszczenie zapomocą wynalezionego narządu; obacz Mauczka Franciszek.		
Ocet prędko zrobiony; ob. Pollak Michał.		
Odciski złote, srebrne i t. d. na lakierowanéj blasze; obacz Czerny Józef.		
Odesa; ekspedycya towarów przechodowych przez rosyjską komorę cłową w Nowosielicy	230	563
Odpadki ze lnu, konopi i kłaków w przędzalni maszynowéj są przydatne do przędzenia i t. d.; ob. Lovati Jan Chrzciciel.		
Oesau Klaus; przywilej na aparat do napuszczania progów kolei żelaznéj i ogólnie bdulcu płynem konserwującym	445	966
Offermann Teodor; przywilej na machinę tłustość z wełny wyciągającą	408	931
Oficerowie żandarmeryj; ob. Żandarmerya.		
Ogień; ob. Pożary.		
— gasić z ulepszeniem potrzebnych do tego materyałów i ulepszonemi środkami ratowania życia i rzeczy; ob. Tichy Antoni.		
Ogniska przy fryszerkach; ob. Balling Fryderyk.		
— i piece oszczędności; ob. Beer Wawrzyniec.		
— i sposób palenia ulepszony; ob. Trebsdorf Karol Henryk.		

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Ogniska gliniane przenośne kuchenne i do maszynek; obacz Schmid Michał.		
Ogniwo nowego wynalazku; ob. Girardet Karol.		
Okularów oprawa; ob. Müller Karol.		
Olbricht Antoni i Bineret Floryan; przywilej na maszynę, zapomoca któréj na zimno w twarde nawet drzewo wbijać można gwoździe bez wiercenia i bez łupania się takowego	447	967
Oléj tłusty w rurach skórzanych; ustanowienie tary przy ocleniu . .	141	363
— rzepakowy w rafinowaniu z wielu pożytkami ulepszony; ob. Perlmutter Józef.		
— — ulepszony; ob. Lucce S.		
— — ulepszonemi machinami wytłoczony; ob. Teller Michał Berman.		
— w rafinowaniu ulepszony; ob. Löbner Jakób.		
— do malowania z żywicy udoskonalony, także i za smarowidło służący; ob. Linnemann Jakób.		
Oleje ulepszone; ob. Schönstein Adolf.		
— łatwiéj i doskonaléj wytłaczane; ob. Hartwagner Franciszek.		
Olejek na włosy z wielu zaletami; ob. Wagner Rudolf.		
Oncle Puisat i spół.; przywilej na wynalazek w destylowaniu tłuszczów nowym aparatem	385	908
Opalanie koaksem żelaznych pieców i kuchen; obacz Mathes Gustaw Ludwik.		
— i suszenie poprawione; ob. Guggenberger J. N.		
— machin parowych stojących i ruchomych; ob. Plentzner Karol.		
Opał lokalów i palenie pod różnemi kotłami parowemi i fabrycznemi; ob. Krudewig M.		
— zapomocą nowego aparatu; ob. Eisbrich Jan Franciszek.		
Opłata od wywozu majątków; ob. Majątki.		
— szkolna; ob. Szkoły	50 159	165 378
Opłaty należytości od interesów prawnych przy podziale gruntów, lub które prawem cywilném nie są ważne, jak wymierzać?	87	250
— od intercyzy; ob. Kontrakty przedślubne.		
Organizacya edukacyjnych zakładów wojskowych	52 53	169 174
— publicznéj służby zdrowia	107	282
Orseille, porost skalny farbierski; ob. Eder Karol.		
Orth Ludwik (de) i Stephan Leopold; przedłużenie przywileju na sposób robienia z jednego kawałka gutta-perchy różnego obuwia, a podeszew i przyszew na całych skórach	386	909

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Ortner Karol: zgaśnięcie przywileju na naramienniki metalowe, także za naszyjniki służyć mogące	423	949
Osie, zamiast smarowidła olejem napuszczane; ob. Heindorfer Daniel.		
— do oleju z zamkniętą puszką; ob. Leschen Jakób.		
Osnówki jedwabnicze; ob. Schlegel i spól.		
Ostrzegacz podróżny; ob. Widie Lucyan.		
Otto Jan; przywilej na nagłówkową zaworę do podwójnych pras hydraulicznych	361	883
— — ; zgaśnięcie przywileju na nakrywy do podwójnych pras hydraulicznych	458	977
— **Konrad;** przywilej na ulepszenie ekstrakcyinéj maszynki do kawy	498	100
Owoce południowe zepsute; zniżenie cła	59	188
P.		
Pachnidło; obacz Mauss J. B.		
Pad (rzéka); układ z towarzystwem żeglugi parowéj austryackiego Lloyda o utworzenie flotyli na téj rzéce, flotylą Padu nazwanéj	164	388
Paget Fryderyk; przywilej na poprawę w budowaniu kolei żelaznych ruchomemi szynami kolankowemi	409	933
— ; — na wynalazek topienia rudy miedzianéj z uzyskaniem zawartéj w niéj cyny lub antymonu, albo obojga razem	414	940
— ; — na użycie porfiru rogokamienia *(elvan* albo *treston Hornstein)* do robienia szkła, porcelany, fajansu i sztucznych kamieni	431	956
— ; — na ulepszenie buks u wozów kolei żelaznéj, lokomotywów i tenderów	451	973
— ; — na sprężyny i wentyle czyli kurki przy lokomotywach, maszynach parowych i t. d.	456	975
Pająki gazem oświetlające; ob. Hörner Otmar.		
Pajk Jérzy; przedłużenie przywileju na pompy ssące i razem tłoczące i na przerabianie drewnianych pomp ssących na tłoczące razem	419	944
Paliwo i węgle z kompozycyi; ob. Rödiger Fryderyk.		
— samo sobą podsycane; ob. Doblhoff-Dier Antoni, Baron.		
Palmer-Harding; ob. Harding-Palmer Gustaw.		
Panewki podpałowe do użytku zapalniczek Gersheimowskich	427	968
Pan-grammepigraf do rubrykowania i rastrowania; ob. Dietzler Karol.		

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Państwo Papiezkie; traktat względem kolei żelaznéj	503	1005
— — ; — pocztowy	226	555
Papatschy Antoni; przedłużenie przywileju na piece z gliny ogniotrwałéj	449	970
Papiér maszynowy; obwicia walcowe bezkońcowe podlegają cłu . .	143	364
— marmurowany; ob. Knepper Wilhelm.		
— i t. p., zagradzający naśladowaniu, lub przedrukowi; obacz Tichy Antoni.		
— , nakształt szylkretu lub polityrowanego kamienia urządzony; obacz Haaner Jérzy.		
Papiéry kredytowe publiczne; postępowanie przy zachodzącym sfałszowaniu	146	366
— wartości, jak uczynić nie do naśladowania; obacz Kukli Franciszek Ksawery.		
Parafialne duchowieństwo; ob. Duchowieństwo.		
Para nienasiąkła goraca; ob. Cambié Wiktor.		
— z większém bezpieczeństwem i oszczędniéj tworzona; obacz Meyer Karol.		
Parkiety połyskujące się; ob. Selkowie Józef i Antoni.		
Parma; traktat pocztowy	111	291
— ; — o połączenie cłowe miedzy Austryą a Parmą i t. d. . . .	278	638
— ; — względem kolei żelaznéj	503	1005
— ; próba czystości złota i srebra	327	760
— ; związek cłowy; ustanowienie komisyi centralnéj	288	650
Parochowie; ob. Duchowieństwo.		
Paski (z masy) do brzytew; ob. Schmidt Henryk.		
Partsch Jan; przywilej na wyroby gliniane wyciskane, wytaczane lub odléwane	372	890
— **Antoni;** przywilej na ulepszenie tyglów szmelcarskich z nowéj kompozycyi	372	891
Pasta kamienna plastyczna; ob. Bandelin Wilhelm.		
Pastor Gustaw; przywilcj na stal laną z żelaza, nowym sposobem pudelowanego	429	954
— — ; — na wynalazek przeniesienia ruchu dwóch walców parowych na dwie główne osie pędne u członkowanych lokomotywów .	431	955
Paszporty; obacz Furmani.		
— ; bezpaszportowi do wojska stawieni, co do wieku przed asenterunkiem sprawdzeni być mają	254 270	612 630
Patent o postępowaniu i karaniu tych, co wojskowych skłaniają do złamania wierności, lub przekroczenia innych obowiązków służby .	118	333

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Patent z d. 4. Marca 1849. i wszystkie w nim ogłoszone prawa zasadnicze dla Austryi Wyższéj i Niższéj, dla Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy, Gorycyi i Gradyski, Istryi, Tryestu i Forarlberga, dla Czech, Morawy, Szlązka, Galicyi l Lodomeryi, Krakowa, Bukowiny i Dalmacyi, uchylone zostają, z zapewnieniem obrony dla kościoła, towarzystw religijnych prawnie uznanych, tudzież wszelkich praw do jawnego nabożeństwa, do zarządu fundacyj i fundnszów na cele religijne, oświécenia i dobroczynności przeznaczonych . .	7	26
— o zakresie działań i przynależności sądów w sprawach cywilnych (norma juryzdykcyi cywilnéj), i stanowiący, że ten przepis obowiązywać zacznie, gdy urzędy powiatowe, nowo organizowanemi być mające, i inne władze sądowe rozpoczną czynności swoje	331	771
— ; nowa ustawa leśna dla oznaczonych w nim krajów koronnych . .	332	699
— ; — — o handlu domokrążnym (obnośnym)	333	833
— ; nowe postanowienia o stowarzyszeniach	334	841
— o rezerwie wojskowéj; obacz Konstytucya; ob. Wojsko.		
Patronat; obacz Izraelici.		
Patruban Józef Franciszek; przedłużenie przywileju na przenośne koło pedne taczkowe	355	879
Patznik Franciszek; odstąpienie przywileju na ulepszenie wyrobów z kauczuku, nowym sposobem farbowania ich i bronzowania . . .	389	912
— — ; przedłużenie przywileju na ulepszenie wyrobów z kauczuku .	464	980
Paul Jan; przywilej na wydoskonalenie naturalnego blichowania na murawie	469	986
Pensye wysłużone; o profesorach teologii, z instytutu dyecezalnego do c. k. uniwersytetu powołanych	165	389
Penz Jan; przywilej na wydoskonalone kosy	383	903
Perfumy; ob. Maus J. B.		
Perini Franciszek; przywilej na łazienki pływające po lagunach i t. d.	402	926
Perlmutter Józef; przywilej na udoskonalone rafinowanie oleju rzepakowego	391	913
Perminger Jan; przedłużenie przywileju na kapelusze „wygodnemi" nazwane	377	898
Perpigna Antoni; przywilej na ulepszenie aparatu pyrotechnicznego z ekstraktorem do koaksowania węgli kamiennych i t. d.	398	922
Pfannkuche Gustaw; przedłużenie przywileju na maszynowe szpilki i sztyfty tapicerskie	377	899
Pichler Antoni; przywilej na doskonalsze i tańsze farbowanie na czarno kapeluszów pilśnianych	371	890

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Piccard Ignacy; przywilej na machinę do gazowania wszelkich nici jedwabnych, tramy, kuzyru, kaszemiru, sznureczków, nici i t. p. artykułów lnianych, wełnianych i bawełnianych	447	968
— —; — — do kręcenia nici z jedwabiu, lnu, wełny, bawełny i t. d., i do apretowania takowych	447	968
Piec rudniany udoskonalony; ob. Hemberger Jakób Franciszek Henryk.		
— wapienny; ob. Tischbein Piotr Ludwik.		
— piekarski podwójny; ob. Fösleitner Józef.		
— do ogrzewania kotłów parowych; ob. Dobbs Wilhelm Samuel.		
— po tygodniu ogniem pałający; ob. Leeb Franciszek.		
— do palenia węgli najlepszych z roślin, torfu i t. p.; ob. Schmidt Antoni.		
— — wapna odsłotnego; ob. Breuss Józef.		
— szczególniéj dla węgli kamiennych i koaksu przydatny; ob. Gohde Fryderyk.		
Piece kuchenne oszczędne; ob. Beuret.		
— do pieczenia chleba; ob. Mittelman Szymon.		
— do gotowania; ob. Wildner Maithstein Ignacy.		
— pokojowe i opalenie ich; ob. Juris Antoni.		
— do wypalania wapna, gipsu i t. d.; ob. Schedl Karol.		
— do palenia wapna, gorąco koncentrujące; obacz Massoneau Ludwik Renat.		
— — —; ob. Massoneau Ludwik Renat.		
— wszelkie i aparaty opalne, powietrzem ogrzewane; ob. Heinzelmann Jérzy.		
— pokojowe; ob. Schabratzki Jan.		
— żarowe izdebne; ob. Scharf Karol.		
— z gliny ogniotrwałéj; ob. Papatschy Antoni.		
— oszczedne do wszelkiego paliwa; ob. Aleksowicz Wincenty.		
— z komórkami do wypalania; ob. Wildner Maithstein Ignacy.		
— hutnicze do żelaza sztabowego; ob. Denk Ludwik.		
Piecyk żelazny piekarski, ob. Schmid Antoni.		
Pieczęć ręczna na stempel cłowy; zaprowadzenie mniejszéj dla towarów przedniejszych, lub w małych sztuczkach	175	411
Pieczywo jednakiéj wielkości i wagi; ob. Grössl Antoni.		
Pierścienie rytowane rostopem; ob. Kattner Albert.		
Piérze prędko zczyszczone i po naparzeniu suszone; obacz Seharoch Antoni.		
— pościelne czyszczone; ob. Postbühel Franciszek.		
Pioniery; organizacya szkoły ich korpusu	10	62

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Pilniki i piły; przy ocleniu wyrachowanie ich długomiaru, jako delikatnych towarów żelaznych	216	540
Pilśń właściwym sposobem urządzona; ob. Werner Maurycy.		
Piły; obacz Pilniki.		
Pimont Piotr Prosper; przedłużenie przywileju na ulepszenie narządu podsycającego kotły do uzyskania pary każdego stopnia z kondenzacyą lub bez niéj	377	900
Pióra stalowe do pisania; obacz Kuhn Karol Fryderyk; obacz Errath Antoni.		
— do pisania ze źwiérzęcych substancyj; ob. Weiss Adolf.		
— kruszcowe do pisania ulepszone; ob. Bühler Eduard.		
Pismo czasowe w Turynie pod nazwą: *La voce della libertà* wychodzące, zakazane	311	739
— drukowe pod względem dotychczasowych zakazów wydanych dla pojedynczych krajów koronnych, lub dla osobnych okręgów	248	599
— — z zagranicy sprowadzane; ob. Druki.		
— — ; obacz Gazeta.		
Piszczałki donośne sygnalizujące; ob. Hauchekorne Wilhelm.		
Piwo; obacz Podatek konsumcyjny	35 342	133 864
Plastyczna pasta kamienna; obacz Bandelin Wilhelm.		
Planer Aloizy; przywilej na nożyce mechaniczne do drobnego krajania blachy	383	904
Plebani; ob. Duchowieństwo parafialne.		
Pleischel Adolf; zgaśnięcie przywileju na emaliowanie towarów żelaznych bez ołowiu i niedokwasu kruszcowego co do opatrywania naczyń lanemi lub wyciskanemi uchami albo rączkami	415	941
Płótno introligatorskie; ob. Cło.		
Plentzner Karol; przywylej na wynalazek zarządzenia opalenie tak stojących machin parowych, jako i ruchomych	414	941
Pluwaczki z wieczkiem, blaszane; ob. Guttmann Izrael.		
Płaca roczna niżéj 300 złr. od taksy służbowéj wolna	204	518
Place inwalidów patentowych; ob. Inwalidzi.		
Pług dzielny, ulepszony; ob. Labia Antoni.		
— żelazny ulepszony; ob. Labia Antoni.		
Płyn metalowy, towary ołowiane od oksydacyi chroniący; obacz Bohr Ludwik, kawaler.		
Płyny; ich ulotnienie; ob. Mayer Karol.		
— wszelkie; utrzymanie ich w równowadze; ob. Wetternek Józef.		

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Płyny: 1. od zgnilizny, 2. od wszelkiéj zarazy, 3. do konserwowania trupów i t. d.; ob. Falkoni Maryn.		
Płyty glazurowane z lanego żelaza i blachy do dachów; ob. Wagner Józef.		
— gliniane do pokrycia domów	409	933
— do rajlów o szérokich nogach; ob. Kleinowie, bracia.		
— galwano-elektryczne; ob. Goldberger Józef Tobiasz.		
Pobudki elektro-magnetyczne; ob. Schefczik Antoni.		
Pochodnia Hymena; ob. Ridlowie Antoni i Józef.		
Poczta; ekspedycye władz politycznych do stron poza siedzibą ich urzędowania mieszkających, mają być przez pocztę doręczane . .	4	21
— ; traktat pocztowy z Państwem Papiézkiém	226	555
— ; — — między Austryą a Parmą zawarty	111	291
— ; — — — — a Modeną zawarty	136	361
— ; — — — — a Niderlandami zawarty	137	361
— ; pojezdne	31 166	90 389
— ; o przeséłaniu pism czasowych	186	471
Pocztmistrze i ekspedyenci; stempel na kwity wydawane na opłacone należytości	253	611
Pocztowe opłaca instytut kredytowy od przeséłek z pieniądzmi uskuteczniany ch od urzędów obwodowych	298	690
Podatek konsumcyjny od wyrobu płynów spirytusowych wypalanych, piwa i cukru burakowego, lub z mąki cukrowéj zagranicznéj, kiedy kredytowany	35	133
— — ; pobór tegoż na rok adm. 1853.	169	392
— — od piwa; odmiany w przepisach	342	864
— dochodowy; postępowanie, gdy urzędnikom wyższą płacę naznaczono i taksę służbową naraz odciągnięto, lub gdy taksy służbowe naraz zapłacono	62	190
— ; wymiar i uiszczenie na rok adm. 1853.	295	686
Podatki w miejsce arkuszów podatkowych (anlagszejnów) wprowadzone indywidualne tabele płatnicze	3	20
— ; przepisy względem nkładania fasyi ku wymierzeniu ekwiwalentu .	58	181
— ; nałożenie dodatku po 3 kr. od 1 złr. podatku gruntowego, z domów, zarobkowego i dochodowego na rok adm. 1852.	120	337
— stałe (bezpośrednie); ich rozpisanie na rok adm. 1853.	238	569
Podatkowy arkusz; stempel na duplikat takowego; kara za zgubienie zniesiona	269	629
Poddani (byli); Prokuratura Skarbu zastępuje ich w sprawach przeciw byłym dziedzicom	70	202

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Podeszwy bez przyszywania; ob. Pollak Adam.		
Podkładki w kapelusze jedwabne; ob. Purde Franciszek.		
Podkowy z blachy wycinane, lub wybijane; ob. Prohaska Maciéj.		
Podlekarz wojskowy; ob. Kwaterunek.		
Podmośce; rogatkę myta drogowego i mostowego przeniesiono ztąd do Sierakowiec; podwyższenie mostowego	171	393
Podpałki do każdego paliwa; ob. Schmelker Wacław.		
Poduszka Franciszek; przywilej na aparat do tworzenia gazów palnych z niesuszonego węgla ziemnego i niesuszonego torfu . .	473	989
Pogranicze Wojskowe; postępowanie z wekslami w sądach wojskowych	229	557
Porier de S. Charles Filip; przywilej na maszynę do wyrabiania typow, czyli czcionek, winiet i innych ozdób drukarskich i t. d. .	431	955
Pojezdne; ob. Poczta.		
Pokost prazki; ob. Henning Karol.		
— , lak i t. p.; ob. Hassmann Tadeusz i Gromann Leopold.		
Poléwacz pól *(irrigator)*; ob. Daninger Józef.		
Policya; wydalenie kogoś ze względów policyjnych rozciąga się na cały okrąg policyjny	122	341
— ; władze policyjne w krajach koronnych nazywają się Dyrekcyami Policyi	202	516
Pollak Adam i Buschl Jakób; przywilej na wynalazek przymocowania podeszew rzemiennych bez przyszywania tychże	391	914
— — ; przywilej na ulepszenie amerykańskiéj maszyny do łupania skór	395	916
— — **i Michał**; przedłużenie przywileju na ulepszenie fosforowych zapałek	399	923
— — — ; złożenie przywileju na wynalazek poznania zewnątrz zamoknienia rzeczy	423	949
— **Michał**; przedłużenie przywileju na ulepszenie w aparatach do prędkiego robienia octu	386	908
Polowanie; przepis o wykonywaniu	338	856
Polska na pograniczu; ob. Towary przechodowe	125 142	345 364
Pomada orzechowa; ob. Link Andrzéj.		
— do włosów; ob. Schwarz Wacław.		
— migdałowa; ob. Schwarz Wacław.		
— z kwiecia, włosy w korzeniu umacniająca; ob. Mayer Ferdynand.		
— wzmacniająca amerykańska; ob. Winkler Elżbiéta.		
— malinowa galaretowa; ob. Santa Cian.		
— z ziół wiosennych; ob. Filtz Jan Chrzciciel.		

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Pomady upiększające, mydełka i pasty, ulepszone; ob. Mauss J. B.		
Pompa walcowa; ob. Gröbl Józef.		
— z nowym przyrządem; ob. Wrzolik Emanuel.		
Pompy ssące i tłoczące razem; ob. Pajk Jérzy.		
— parowe do lokomotywów i t. d.; ob. Günther Wilhelm.		
— u pras hydraulicznych; ob. Knutzer Henryk G.		
Ponsard Eugeniusz; przywilej na błękit berliński	353	877
Popp J. G.; przedłużenie przywileju na wodę anaterynową do ust	416	943
Porost skalny farbierski (orseille); ob Eder Karol.		
Port Benedykt; ob. Schefczik Antoni		
Porządki do ubikacyj wojskowych; ob. Wojsko.		
— kwaterowe; ob. kwaterunek	95	257
Posadzki woskowane; ob. Rogalski Bruno.		
— połyskujące się; ob. Selkowie Józef i Antoni.		
— wykładane; ob. Leistler Karol.		
Pościel oficerów żandarmeryi; ob. Żandarmerya.		
Posełki pieniężne; ob. Instytut kredytowy.		
Postbühel Franciszek; przedłużenie przywileju na aparat do czyszczenia piérza pościelnego	416	942
Posterunek opowiedczy; ob. Łążek; Radomyśl.		
Powietrze morowe; ob. Kontumacya.		
Powodzie; allarm nie ma być czyniony wystrzałami z dział	106	281
Powozy o sprężynach ze stałém ciśnieniem na wentyl bezpieczeństwa; ob. Meggenhofer Edward.		
Pozwy i podania przeciwko kilku, lub kilkanastu spólnikom sprawy; postanowienia	174	409
Pożary; alarm nie ma być czyniony wystrzałami z dział	106	281
— i powodzie; użycie żandarmeryi w Austryi i Saksonii	215	538
Pożyczalnie muzykaliów; ob. Biblioteki.		
Pożyczka rządowa 5procentowa w kwocie 80 milionów złr. m. k.	223	545
Prasa; ob. Ustawa w rzeczach prasy.		
— drukarska szybka; ob. Rordorf Gustaw.		
— hydrauliczno-hydrostatystyczna; ob. Reich Gothold.		
— do łatwego wyciskania pieczęci na sucho; ob. Janner Franciszek.		
— sufletowa do kształtowania różnych materyj; ob. Klein August.		
Prasowanie sukna użyciem pary; ob. Felkelt Franciszek Karol.		
Prasy olejne; obacz Mosler.		
— — hydrauliczne; ob. Dawiron Franciszek.		
— podwojone; ob. Otto Jan.		
Prause Ignacy; ob. Krischonig A.		

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Prawo karne powszechne austryackie; ob. Doktorat.		
— polowania; ob. Polowanie.		
Prescel Teresa; przedłużenie przywileju na nowe zapałki do każdego tytuniu	449	970
Pressina Franciszek; ob. Grasi Józef.		
Pretsch Paweł; przywilej na chemigrafią	362	884
Prewety niecuchnące przenośne; ob. Roy Józef.		
— ; ob. Kiehaupt Andrzej.		
— niesmrodliwe; ob. Mayer Wawrzeniec.		
Prez Eugeniusz (de); przywilej na ulepszenie topienia rud i kruszców we fryszerkach i szmelcowaniach użyciem powietrza . . .	397	919
Prezentowanie plebanów; ob. Izraelici.		
Prillwitz Juliusz Henryk Ferdynand; przywilej na strzelbę o igle podpałkowéj	465	981
Próby złotnicze w Modenie i Parmie; ob. Złoto.		
Procent od pożyczek; ob Towarzystwo kredytowe.		
Procenta od obligacyj winkulowanych; ob. Kasa długów Państwa.		
Proch strzelny, do rozsadzania kamienia łupnego sprzedawany być ma po cenie, jak dla prywatnych kopalni	71	203
— — — kamieni i t. p.; nowa cena jego dla przedaży hurtowéj w prochowniach i składach skarbowych i drobnéj po sklepach	130	355
Prochownie; ob. Proch.		
Profesorowie teologii, z instytutów dyecezalnych do c. k. uniwersytetów powołani; pensye	165	389
Profesyoniści; rozprawy konkursowe przeciw tymże mają być donoszone izbom handlowym i przemysłowym	233	565
Profos; ob. Kwaterunek.		
Prohaska Maciéj; przywilej na podkowy z blachy wyrzynane i wybijane	422	948
Projektyle paraboliczne wirowe dla broni strzelnéj; obacz Ziegler H. D.		
Prokopowicz Jakób; ob. Leschen Jakób.		
Prokuratorya jeneralna przy najwyższym Trybunale sądowym i kasacyjnym jest zwinięta	24	80
— rządowa; oznaczenie władz, które do czasu zaprowadzenia takowéj w Lombardyi, Dalmacyi, Galicyi z Krakowem i Bukowiną i w Siedmiogrodzie sprawować mają czynności ustawą na druki przekazane	206	520
Prokuratorye nowo organizowane; urzędnicy tychże co do taks służbowych za stale ustanowionych uważani	127	353

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Prokuratura Skarbu zastępuje byłych poddanych w sprawach przeciwko byłym dziedzicom	70	202
Propulzator okrętów; ob. Hediard Aleksander.		
Prosby o wsparcie, do obcych panujących towarzystwom prywatnym wzbronione	322	749
Proszek serajowy japoński; ob. Krischonig A.		
— zachowujący zęby; ob. Griffa L. A.		
Prowizya od pożyczek funduszu rezerwowego towarzystwa kredytowego opłaca się nadal wedle podwyższonéj stopy	25	81
Prowizye od obligacyj winkulowanych przekazuje kasa długów Państwa do krajowych oddziałów kredytowych	93	256
Próżnia *(vacuum)*; ob. Bessemer Henryk.		
Prusy zawarły obustronny układ o wywóz majątków od opłaty wolny	241	593
Przedsiębierstwa przemysłowe; uwzględnienia pod względem cła	163	387
Przedstawienia przeciwko wyrokom; ob. Stempel.		
Przędza bawełniana i lniana, korzystniéj urządzona i wyrabiana; ob. Stern Adolf.		
Przędzalnie bawełniane, kontrolowane	132	356
Przejazdki dzienne jednego powozu kontrolowane; obacz Neumann Henryk.		
Przemarsz; obacz Wojsko.		
Przemytnictwo towarów kosztownych; ob. Handel.		
Przepuklina, paski; ob. Hoffmann Franciszek Zygmunt.		
Przestępstwa dochodowe; nadgroda żandarmeryi za przytrzymanie	60	189
Przewodnik elektryczny; ob. Stentzl Aleksander.		
Przewóz skarbowy w Teszoutz; podwyższenie myta	239	571
— drzewa pod zamknięciem; ob. Bierstinger Jakób.		
Pręty żelazne; cło	211	534
Przykomórki; ob. urzędy cłowe przyległe.		
Przyrząd; obacz Narząd.		
Przyszwy elastyczne; ob. Soucek Filip.		
Przywileje; ustawa nowa	240	573
— ; przepisy dla dopełnienia ustawy nowéj i moc obowiązująca téjże w Księstwie Liechtenstein	291	653
— ; sprostowanie terminu prawomocności nowéj ustawy	297	690
Pugilaresy z blachy wyciskanéj; ob. Nowak Leopold.		
Puisat; obacz Oncle.		
Pulpit do nót pedałem karty obracający; ob. Antoldi Aleksander.		
Pulvermacher Izaak Löbl; przedłużenie przywileju na ulepszenie hydro-elektrycznych łańcuchów woltajskich	449	969

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Pulvermacher Izaak Löbl; przedłużenie przywileju na ulepszone hydro-elektryczne łańcuchy woltajskie ruchome i aparaty indukcyjne	449	970
— **Jakób Löbl**; przedłużenie przywileju na ulepszoną konstrukcyę bateryj galwanicznych	468	985
Purde Franciszek; przywilej na urządzenie podkładek pod kapelusze jedwabne	376	897
R.		
Radomyśl; prowizoryczny kontrolujący urząd tamże uchylony, a natomiast posterunek opowiedczy w Łążku ustanowiony	144	365
Raffelsberger Franciszek; przedłużenie przywileju na ulepszenie druku kolorowanego	375	896
Raffelsbergerowie Franciszek i Jérzy; przywilej na wynalazek w robotach drukarskich	456	976
Raimondie Józef Wincenty Melchior; przedłużenie przywileju na tablice przeglądu	474	991
Raison Ludwik Józef; przywilej na aparat do robienia na sucho cyanidu żelaza i kaliom	372	892
Rakiety; postępowanie z robotnikami wojskowymi i cywilnymi, w fabrykach do wyrabiania tychże użytymi	45	160
Rambach Wilhelm; przywilej na ulepszenie wyrobów srebrnych lanych i wyciskanych	429	954
— — ; przedłnżenie przywileju na ulepszenie sztućców srebrnych stołowych dętych i łyżeczek do kawy	449	971
Ramki do cygarniczek i kalétek; ob. Habenicht August.		
Ramy kruszcowe; ob. Machts Barbara.		
— do okien; ob. Richter August; Rödiger Karol.		
Ranzi Józef; przywilej na liny jedwabne do użycia przy wagonach kolei żelaznéj	456	975
Reide; ob. Haythorne.		
Regulator palenia; ob. Hemberger Jakób Henryk Franciszek.		
Reich Gothold; przywilej na prasę hydrauliczno-hydrostatyczną .	398	921
Reichenberger Józef Marcin; przywilej na trwałe cynkowanie drutu żelaznego	364	886
Reichsschatzscheine; ob. Bilety Skarbu Państwa.		
Reim Franciszek; przedłużenie przywileju na kominy z mocniejszym ciągiem	375	896
Reisenbüchler Karol; przedłużenie przywileju na ulepszenie mydła toaletowego	374	893

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Reiser Karol; przywilej na ulepszenie aparatu do korzystniejszego tworzenia angielskiego kwasu siarczanego z kamuszków siarczanych	408	931
Rekruci; instrukcya o oglądzie tychże	188	474
— ; niektóre przepisy względem przystawienia ich	341	863
Rekrutacya; ob. Nabór wojskowy	294 301	685 693
Rekursa; ob. Stempel.		
Remonstracye; ob. Przedstawienia; ob. Stempel.		
Renkin i Sirtaine; przedłużenie przywileju na ulepszenie machiny czyszczenia wszelkich włókien bez przebierania ręcznego	399	923
Resory wozowe; ob. Tichy Antoni.		
Rewersa sustentacyi; ob. Auskultanci.		
Rewizorowie konskrypcyi; ob. Kwaterunek.		
Rewolt Franciszek; przedłużenie przywileju na ulepszenie maszynek do kawy	468	984
Rezerwa wojska; zaprowadzenie téjże w miejsce milicyi obrony krajowéj	181	429
— ; instrukcya do ustawy	303	696
— ; żołniérze mogą w czasie pokoju przejść do służby finansowéj lub innéj rządowéj	306 315	734 745
— ; — rozpuszczeni; jakiéj jurysdykcyi duchownéj podlegają . . .	315	745
Ricci'owie Karol i Piotr, bracia; przywilej na ulepszenie wagi „*centrobarica*“ zwanéj	445	966
Richter August; przywilej na ramy do okien	396	917
Ridlowie Antoni i Józef; przedłużenie przywileju na lampę zwaną „pochodnią Hymena“	365	887
Riegel A. P. (de); przedłużenie przywileju na wynalazek zatuł do szyb kanałowych	377	898
— — ; przywilej na narząd wentylacyjny z wielu dogodnościami . .	414	940
Riksner Franciszek; przywilej na ulepszenie żniwiarki (machiny)	429	954
Riemerschmid; ustąpienie spólnictwa przywileju na ulepszone czyszczenie spirytusu	492	998
Rietsch F. G.; przedłużenie przywileju na stół, zawsze horyzontalnie stojący	354	878
— — ; przywilej na twardą masę zbożową, kamieniem zbożowym (zeilitoid) nazwaną	424	950
Rischner Franciszek; przywilej na tworzenie gazów niedokwasu węglanego z torfu wysuszonego, i użycie gazów zapalnych . . .	413	938
Robotnicy górniczy i górniczo-fabryczni, w sprawach karnych cytowani; ob. Sądy	231	564

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Rogalski Bruno; przywilej na ekstrakt w twardéj masie do woskowania posadzek	353	877
Rogatka myta drogowego i mostowego w Podmościach; jéj przeniesienie do Sierakowiec i podwyższenie mostowego na Wiarze . . .	171	393
Rohlfs Jan Krystyn i Cail Jan Franciszek; przywilej na użycie siły odśrodkowéj do czyszczenia surowego cukru przedłużony . . .	374	893
Rolland Jan Ludwik; przywilej na narządy do wyrabiania chleba, pasztetów i t. p.	364	886
Roming Jérzy; przywilej na przyrząd do wyciskania pozostałości, tudzież klarowania cukru burakowego	429	954
Rordorf Gustaw; ustąpienie przywileju na szybką prasę drukarską Jérzemu Siegel	352	876
Rozprawy gminne; ob. Gminy.		
— konkursowe i karne przeciwko kupcom i profesyonistom; sądy donoszą o takowych izbom handlowym i przemysłowym	233	565
Rosya od granicy polskiéj; ob. Towary przechodowe	125 142	345 364
— ; ob. Posełki przechodowe.		
Ruszty ogniowe wydrążone; ob. Kapfer Ignacy.		
Rousseau Jan; przedłużenie przywileju na ulepszenie postępowania w wyciąganiu i wyrabianiu cukru	374	893
— ; — — na nowe postępowanie w uzyskaniu i wyrabianiu cukru . .	374	893
Roy Józef; przywilej na aparat do prewetów samoruchomych niecuchnących	362	885
Róże do czak; ob. Irsek Aloizy.		
Rödiger Fryderyk; przywilej na ulepszenie materyału zapalającego	359	881
— ; na ulepszenie w kompozycyi i produkowaniu materyałów, służących za paliwo i zamiast naturalnego węgla	395	915
— ; na ulepszenie przenoszenia deseniów na wszelkie materye i tkaniny, i aparatów do tego	435	959
— ; przedłużenie przywileju na sposób czyszczenia i bielenia lnu, kłaków, lub konopi	386	908
— **Karol**; przedłużenie przywileju na ulepszenie ram do okien . .	464	980
Ruda kruszcowa; jéj przyrządzenie narządem przenośnym; ob. Hoffmann Filip.		
— miedziana, nowym wynalazkiem topiona, z uzyskaniem zawartéj w niéj cyny lub antymonu; ob. Paget Fryderyk.		
Rudy i kruszce doskonaléj topione; ob. Prez Eugeniusz (de).		
Rury wiercone kamienne do kominów, ryn i t. p.; ob. Staffutti Dominik.		
Rutz Edward Karol; przywilej na lakier skórny	420	946

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Ryklowie, bracia; przywilej na wynalazek w mechanice farbowania na czerwono na sposób turecki	396	917
Rzeczy nieruchome; jak oznaczyć wartość tam, gdzie ciężą kapitały indemnizacyjne	61	190
Rzemienie pędne w fabrykach i kopalniach potrzebne, przymocowywane; ob. Schoch Jan Jakób.		
S.		
Sabel Aloizy; przywilej na cieniowanie prostego drzewa	429	953
Saksonia zawiéra z Austryą konwencyę względem przenoszenia pensyj	317	746
Salétran sody; ob. Haffner Józef, Dr.		
Salétra; postepowanie z robotnikami, w fabrykach salétry użytemi .	45	160
Samobójstwo urzędników i sług publicznych; jak dochodzić czy takowe było w stanie imputacyjném popełnione lub nie, a to dla oceniena praworoszczeń do sustentacyi pozostałych wdów i siérót . .	220	542
Sanie pływające do spuszczania okrętów z warsztatu; ob. Adami Józef.		
Santa Cian; przedłużenie przywileju na robienie pomady malinowéj galaretowéj	436	960
Sardynia; konsularna służba austryacka tamże uorganizowana . . .	98	260
— ; ob. Układ o wywóz majątków; Traktat handlu i żeglugi; Cło.		
Sasko-Koburski Rząd; Austrya zawiéra umowę o wzajemne zniesienie opłaty od wywozu spadków	73	204
Sądownictwo cywilne i wojskowe; granice jednego i drugiego . .	121	339
— wojskowe; ustawa drukowa wchodzi mimo stanu wyjątkowego w wykonanie	205	519
— — ; — -- rozciąga się na wszystkich temu sądownictwu podlegających	325	752
— — , ustanowione w edukacyjnych zakładach wojskowych	339	861
Sąd krajowy wiédeński; do niego należy amortyzacya biletów rentowych komejskich	139	362
— amortyzacyjny; ob. Amortyzacya asygnacyj.		
Sądowe wyroki, w imieniu Jego C. K. Mości ogłaszane; w tych używać należy formuły: w Imieniu J. C. K. Apostolskiéj Mości . . .	17	71
Sądy cywilne; zniesienie wynagrodzenia kosztów utrzymywania i dostawy ujętych więźniów wojskowych	14	67
— nowe prowizoryczne w Siedmiogrodzie rozpoczynają działalność .	262	619
— nowo uorganizowane; urzędnicy pod względem taks służbowych .	127	353
— karne wyrokują o niemożebności powetowania kosztów sądowych od inkwizytów	140	371

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Strony
Sądy karne cywilne, co do żołnierzy dla zbrodni przed asenterunkiem sobie wydanych, Komendę wojskową o zapadłym wyroku zawiadamiać mają	259	616
— ; postępowanie karne przy cytacyach robotników pracujących w kopalniach, hutach, hamerniach i walcowniach	231	564
— w sprawach kupców i profesyonistów; ob. Rosprawy konkursowe.		
— ; jak wymiérzać należytość od nieoszacowanego przedmiotu spornego	66	198
— ; ustawa o należytościach; objaśnienie jéj przepisów dla sądów . .	100	266
— wojskowe; zniesienie wynagrodzenia kosztów utrzymywania i dostawy więźniów cywilnych	14	67
— — ; postępowanie wekslowe w sądach Pogranicza Wojskowego . .	229	557
Schabratzki Jan i Pfob Fryderyk; przywilej na ulepszenie pieców pokojowych	431	956
Schacherl Wojciech; ob. Slowaczek Franciszek Antoni		
Scharf Karol; przywilej na nowe piece izdebne „żarowemi“ zwane .	445	966
Scharoch Antoni; przywilej na ulepszenie maszyny do czyszczenia i prędkiego osuszenia piérza po naparzeniu	398	921
Schäffer Jan Bernard August i Budenberg Krystyn Fryderyk; przywilej na lampy do oleju	371	889
— **Bernard** i Buddenberg Krystyn Fryderyk; przywilej na manometry	384	905
— — — — — — ; przywilej na sikawkę do gaszenia ognia	443	963
Schedl Karol, Managetta de Lerchenau Albert i Kwidde (Quidde) August; przedłużenie przywileju na usunienie osadu kamiennego w kotłach parowych i kotłach do gotowania	416	943
— — — — przedłużenie przywileju na ulepszenie pieców do wypalania wapna, gipsu, cegieł a nawet wyrobów garncarskich	416	943
Schefczik Antoni i Port Benedykt; przedłużenie przywileju na przyrząd, do poruszania elektro-magnetycznéj pobudki każdéj stacyi telegrafowéj	375	895
Scheidling Fryderyk; przedłużenie przywileju na ulepszenie w kapeluszach pilśnianych i jedwabnych przez wrabianie podkładek . .	386	908
Schifkorn Rudolf; przywilej na ulepszenie w żelazném ostrém wiązaniu u mostów na łukach	406	928
Schiller Józef; przywilej na ulepszenie machiny żakwardowéj do wyrabiania deseniów z figurkami na różnych materyach i tkaninach .	435	958
Schindler Józef; przywilej na machinę do wyprężania i rozcinania skóry	420	945
Schipper Karol; przywilej na nowy sposób tkania felpy jedwabnéj na kapelusze, aby w niéj prążków widać nie było	429	953

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Schirmer Gustaw; przywilej na wynalazek wężykowatéj cisnącéj maszyny do przędzy czesanéj	467	983
Schlegel i spół; przywilej na sposób odmotania osnowek jedwabniczych	383	902
Schlu C. A.; przedłużenie przywileju na ulepszenie wozów kolei żelaznéj	450	971
Schmelker Wacław, Brunnhuber Karol i Lutz Hermann; przywilej na ulepszenie podpałek do wszelkiego paliwa	420	946
Schmid Antoni; przywilej na narząd gotowania szmat na papiér . .	361	884
— — i Wimmer Leopold; przedłużenie przywileju na żelazny piecyk piekarski	410	934
— — ; przywilej na piec do najprędszego palenia węgli najlepszych z roślin, torfu i t. p.	443	964
— **Michał;** przywilej na ogniska gliniane przenośne do kuchni i maszynek kawianych	406	928
Schmidmayer'owie Antoni i Jan; przywilej na ulepszenie maszyny do robienia grzebieni tkackich	473	990
Schmidt Henryk; przywilej na paski masowe do pociągania brzytew, nożów chirurgicznych i t. p.	402	926
Schmieth Beniamin; zgaśnięcie przywileju na topienie miedzi . .	347	873
Schneider August; przywilej na ulepszenie zegarów wieżowych . .	391	912
— — ; przywilej na ulepszone towary żelazne i z innych metalów, oraz użycie gazu płomiennego za paliwo tak w kuźni jak i w piecach przeciągowych	451	972
Schoch Jan Jakób; przedłużenie przywileju na wynalazek przymocowania rzemieni pędnych w fabrykach i kopalniach	474	991
Schön Jakób; przywilej na wyrób szpilek i igieł	368	884
Schöller Adolf; przedłużenie przywileju na ulepszenie aparatu do zbijania waty wełnianéj z lnianą, wełnianą lub bawełnianą tkaniną .	400	924
— **Maciéj** i Herold Krzysztof; przywilej na maszynę do wyrabiania pudełeczek drewnianych	473	989
Schönstein Adolf; przywilej na ulepszenie rafinowania oleju . . .	371	889
Schubert Franciszek i Budene Józef; przywilej na ulepszenie mechanicznych stopni do powozów	391	913
Schwab Karol; przywilej na ulepszenie sposobu układania i kształcenia dachówek	361	883
Schuh Karol; przywilej na narządy, za pomocą których w formach gutta-perszanych z przedmiotów podrobionych, wyrabiać można całopukłe lub okrągłe dzieła plastyczne, do przyjęcia osadu galwanicznego z kruszców celem najwierniejszego pomnożenia przedmiotów sztuki i przemysłu	447	969

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Schwarz Antoni; przywilej na pendenty dla oficerów i urzędników bez przekłuwania galonów . . . , ...	395	916
— **Wacław**; przywilej na ulepszenie pomady do włosów . . .	385	903
— — ; przedłużenie przywileju na pomadę migdałową	410	935
Schweinburg Józef S.; przywilej na udoskonalenie glansowania wszelkich skór kolorowych z ochroną zdrowia robotników . . .	391	913
Scott Lilie J.; przywilej na sposób urządzenia lub pokrywania dróg, ścieżek, podłóg, murów kolei żelaznych i t. p.	443	963
Seidl Jan Chrzciciel; przedłużenie przywileju na wynalazek młocarni	474	990
— — — ; — — na ulepszenie młocarni	414	942
Sekwestracya majątku dezerterów; ob. Zbiegi wojskowe.		
Selkowie Józef i Antoni; przedłużenie przywileju na danie połysku posadzkom wykładanym i podłogom	464	980
Senakom de Chestret, Baron; ob. Chestret.		
Senhofer Józef; przywilej na sposób amalgamowania złota ku obfitszemu uzyskaniu go	395	915
Serbia; ob. Majątki osądzonych prawem wojennćm.		
Seufert Jan i Syn; przedłużenie przywileju na machinę przy warsztatach tasiemkarskich	440	962
Seyfried Franciszek; przedłużenie przywileju na cybuchy guttaperszane	386	909
Siano; postępowanie z sianem sprowadzaném z Multan podczas zarazy	187	472
Siatki korónkowe; handel niemi kontrolowany	132	356
Siedmiogród; rozpoczęcie działalności nowych sądów prowizorycznych tamże	262	619
Siegl Józef; przedłużenie i przeniesienie przywileju na karty do grania nowego rodzaju	387	909
— — ; przedłużenie przywileju na nowe karty dó grania, synom odstąpionego	488	997
Sierakowce; rogatka myta drogowego i mostowego z Podmojść tu przeniesiona	171	393
Siéroty wojskowe; stwierdzenia kwitów na pobory	115	328
— po urzędnikach i sługach publ. samobójczo zeszłych; obacz Samobójstwo.		
Sienniki dla żandarmeryi; ob. Żandarmerya	68 299	200 691
Sigl Jérzy; przywilej na ulepszenie prasy do litografowania w kolorach	361	884
— — ; przywilej na udoskonalenie maszyny wyciskającéj sok burakowy i oléj rzepakowy	362	884

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Sigl G.; przedłużenie przywileju na ulepszenie prasy płytami i walcami cisnącéj	410	934
Siła odśrodkowa, przy fabrykacyi cukru, oleju i t. d. lepiéj użyta; ob. Carstensen Mikołaj.		
Simon E.; przywilej na wynalazek sposobu *Lavis-aquarelle-lithographique* zwanego, w odcisku litograficznym, w farbach wodnych lub olejnych nadania zupełnego podobieństwa do malowideł olejnych . .	465	982
Sinsler Franciszek Ksawery; przywilej na maszynę metalową do wyrabiania w nadzwyczajnéj mnogości guzików z różnego materyału	372	892
— — —, Wunsch Karol i Grund Karol; przywilej na machinę do nadzwyczaj prędkiego wyrabiania cegieł, kafli, wypukłości i t. d. .	456	975
— — —, — — — —; przywliej na machinę do międlenia i tarcia lnu i konopi	472	988
— — — i Klement Antoni; ustąpienie przywileju na maszynę kruszcową do deseniowania guzików	481	994
Sirtain; ob. Renkin.		
Skalowie Franciszek i Jan; przywilej na skierowanie siły parowéj lokomotywu do nowo urządzonych kół pędnych, a tych do całéj masy lokomotywu	443	963
Skalitzki Wilhelm; przedłużenie przywileju na litery, cyfry i t. d. pryzmatyczne z każdego materyału	399	924
— —; przywilej na robienie liter, cyfer liczbowych i symbolów z kruszcu dętych, podwójnie i pojedyńczo pryzmatycznych	350	875
— —; przedłużenie przywileju na dęte pryzmatyczne litery, liczby, winiety i t. p.	357	879
— **Edward**; przywilej na litery metalowe emaliowane	473	990
Skargi; stempel	41	158
Skło na skiełka optyczne, szlufowane; ob. Szturm Salomon.		
Składki; ob. Towarzystwa prywatne.		
Skrainka Fryderyk; przywilej na chłodnik piwny	408	930
Skóra wołowa na trwalszy rzemień przysposobiona; ob. Knee Ludwik .	384	904
— lakierowana ulepszona; ob. Winkler Jan.		
Skriwan Jan; przedłużenie przywileju na ulepszenie podszywania wszelkich kapeluszy skórką od potu	375	896
Skuthan Franciszek; przedłużenie przywileju na poprawę w budowie fortepianów	377	898
Skrzynie z towarami; ob. Cło.		
Slawonia; ob. Majątki osądzonych prawem wojenném.		
Ślimak prężny nowy do powozów na kolei żelaznéj; ob. Baillie Jan.		

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Slovenskie noviny; ob. Gazeta	318	747
Śluby wdów lub siérót żeńskich osób wojskowych; postępowanie	115	328
Słowaczek Franciszek Antoni i Szacherl Wojciech; przedłużenie przywileju na ulepszenie sztucznego i podwójnie rafinowanego gipsu na pola i łąki	440	962
Słowaczek Franciszka; przedłużenie jéj przywileju na wydoskonalenie wszelkich sukni damskich	363	885
Sludzy kancelaryjni w żandarmeryi, pod względem kwaterunku z prymaplanistami zrównani	42	158
Służba cywilna; do przyjęcia téjże przez osoby stanu wojskowego wyższéj kategoryi potrzeba pozwolenia najwyższéj Komendy wojskowéj	302	693
Smarowidła do machin; ob. Ehrmann Marcin.		
— do wozów i maszyn; ob. Kyritz Fryderyk Wilhelm (dwa razy).		
— do wozów kolei żelaznéj; ob. Grüssing Ludwik.		
Śmierć wdowy lub sieroty żeńskiéj z wojska; postępowanie	115	328
Smieth Beniamin; przywilej na topienie miedzi i innych kruszców	347	873
Smoła, olej i żywica z węgli kamiennych; ob. König Karol.		
Soda nowym sposobem produkowana; ob. Ehrmann Marcin	457	977
Soherr Karol; przywilej na szwarc (czernidło) do butów bez witryolu, skórę konserwujący	359	881
Sól dygestyjna, pozwolenie sprowadzania jéj z zagranicy za zniżoném cłem, także do robienia ałunu	275	634
— morska; dodatek do cen téjże ustanowiony w Lombardyi i Wenecyi	305	734
Sole i solne kompozycye ulepszone; ob. Hemberger Jakób Franciszek Henryk.		
Solidini Karol; przywilej na młyn o dwóch kamieniach kołem hydraulicznym poruszanych	409	933
Sommer Herman; przywilej na zołę chemiczną do łatwego obrócenia wszelkich szmat w masę papiérową	364 418	886 944
Sonnenfeld Józef; zrzeczenie się przez niego przywileju na wozy listowe o sprężynach	369	888
Sontag Edward i Almeroth Jan; przywilej na posrébrzanie wszelkich wyrobów ze stali i żelaza lanego i kutego	500	1002
Soucek Filip i Weishaupt Antoni; przywilej na ulepszenie przyszew elastycznych do butów	446	967
Spadki wykazywane dla wymierzenia należytości	101	272
— ; postępowanie, gdy pertraktacya częściowa odbywa się w krajach koronnych, gdzie powszechna księga ustaw cywilnych obowiązuje, a reszta spadku znajduje się w Węgrzech, Siedmiogrodzie, Kroacyi, Slawonii, Serbii i Banacie	69	201

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Strony
Spadki wywożone do Księstwa Sasko-Koburskiego i nawzajem; obacz Austrya.		
Spencer Jérzy; przywilej na ulepszenie poduszek i sprężyn do wszelkich powozów	406	929
Spiegler Bernard; przywilej nadany na ulepszenie nici bawełnianych	372	891
Spiess Jan; przywilej na ulepszenie machin z rurami do drenowania pól	451	973
Spirytus wolny od przyswędu i prawdziwy alkohol z każdéj gorzałki; ob. Krabes Ferdynand.		
— czyszczony; ob. Riemerschmidt.		
Spirytusy; kredytowanie podatku konsumcyjnego	35	133
Spław drzewa ulepszony; ob. Bardametz Bernard.		
Spólnicy sprawy; **Spólnie** pozwani; } postanowienie o pozwach i podaniach	174	409
Sprzączki ulepszone; ob. Hille Augustyn.		
Sprzęty ubikacyj wojskowych; ob. Wojsko; Kwaterunek.		
— żandarmeryi, które pokostować	135	359
— kuchenne dla żandarmeryi; ob. Żandarmerya; ob. Meble.		
Spuścizny; ob. Spadki.		
Srébro w Modenie i Parmie; próba ustanowiona	327	760
— i złoto wyrabiane; ob. Kordon Franciszek.		
— w wyrobach lanych lub wyciskanych ulepszone; ob. Rambach W.		
Srébrolit, nowo wynaleziony fabrykat; ob. Boucher i Roseleur.		
Staffutti Dominik; przywilej 1) na ulepszenie wynalezionéj machiny do wiercenia kamieni, 2) składania i kitowania wierconych przez nią rur kamiennych i t. p.	408	931
— —; przywilej na ulepszenie użycia wierconych rur kamiennych do kominów, wodociągów, ryn i t. d.	408	931
— —; — — w użyciu glazury do rur i płyt kamiennych	408	932
— — i Fleischberger Wawrzyniec; przywilej na wpuszczanie cylindrów laskowanych, kamiennych, ceglanych przy studniach lub schodach krętych	443	964
Stal rafinowana; ob. Bremme Gustaw.		
— gazowa surowa i rafinowana, wprost z surowego żelaza wyrabiana; ob. Fridau Franciszek.		
— lana; ob. Pastor Gustaw.		

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Stal lana dowolnego hartu; ob. Mayr Franciszek.		
— i żelazo posrébrzane bez miedzi; ob. Sontag Edward.		
Stambuł; komisya asenterunku dla poddanych austryackich na Wschodzie przebywających, a do wojska obowiązanych	191	477
Starostwo górnicze c. k., z Joachimsthal do Komotau przeniesione; przydzielenie powiatu urzędowego komisaryatowi górniczemu w Cieplicach	168	391
— — w Komotau; czas rozpoczęcia urzędowania jego	280	640
Stark J. Antoni (de); przywilej na kwas siarczany z łupku ałunowego	396	917
Steffek Karol i Frydland Ferdynand; przywilej na wynalazek w zarządzie ku produkowaniu gazu z węgli kamiennych	414	941
Stefski Józef; przedłużenie przywileju na ulepszone kołdry, derby końskie i inne wyroby z warsztatowych materyałów	410	934
Steininger Jan J.; przywilej na maszynę do prędkiego robienia nitów do kotłów parowych	372	891
— — — ; przedłużenie przywileju na maszynę do dziurkowania i przebijania	449	970
Steinkellner Krystyan; przedłużenie przywileju na ulepszenie akordeonów	474	991
Stempel cłowy; pieczątka ręczna	175	411
— — na towary prowizorycznie zaprowadzony	15	68
— na cesye bezpłatne kuksów kopalnianych	39	155
— na skargi, rekursa i przedstawienia	41	158
— na protokóły licytacyi rzeczy nieruchomych	63	191
— na karty płatnicze dozorców kolei żelaznéj i sygnałów, tudzież robotników dziennych i pakowników	64	192
— ; zakaz indosowania go do kwitów na prowizye od obligacyj skarbowych	94	257
— na podania osób prywatnych o sprowadzenie preparowanych towarów lékarskich	153	373
— na pokwitowania zwróconych kaucyj służbowych lub innych, które w funduszu umarzającym lub w kasie amortyzacyjnéj na prowizyi umieszczone były	252	610
— na kwity stwierdzające odebranie należytości pocztmistrzów i ekspedyentów pocztowych z odebranych należytości	253	611
— na duplikaty arkuszów podatkowych i zniesienie kary za stracenie takowych	269	629

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Stenograf; ob. Köppel Leopold.		
Stentzl Aleksander; przywilej na galwaniczny aparat płytowy do elektrycznéj metody léczenia	385	906
— — ; — na przewodnika elektrycznego z moderatorem	385	906
— — ; — na łańcuch galwaniczny do léczenia	385	906
Stern Adolf; przywilej na korzystniejsze urządzanie i wyrabianie przędzy bawełnianéj i lnianéj	413	937
Steuble Jan Jakób; przedłużenie przywileju na ulepszenie machiny do dłutowania, hyblowania, żłobkowania, kornilowania, rowkowania i rozpiérania	501	1002
Steurer K.; przywilej na ulepszone mydło	451	972
Steutter Jan; przedłużenie przywileju na materyał do cegieł i innych wyrobów, jako łącznik materyj wypalanych użyć się dający	449	970
Stix Tomasz; przywilej na pobiélanie cyną jakby srebrem różnych przedmiotów z lanego żelaza	397	919
Stojanów; urząd cłowy upoważniony do oclania mąki i innego mléwa	281	641
Stolle Edward; przywilej na aparat prażący, chłodzący i razem destylujący	445	965
Stolarszczyzna wykładanéj roboty; ob. Hinze Wilhelm.		
Stojowski Konstanty (Kawaler); przywilej na ulepszenie nowego koncentratora siły	469	986
Stół horyzontalny; ob. Rietsch F. G.		
Stopnie do powozów; ob. Schubert Franciszek.		
Stowarzyszenia; patent	334	841
Stöger Józef; przywilej na aparat do wyrabiania wszelkich liter ze skóry lub papiéru każdego koloru, także w złocie, srebrze i t. p. do napisów sklepowych i t. p.	420	946
Straż lasowa; wiek wymagany, by być przypuszczonym do egzaminu rządowego	21	79
— skarbowa; postępowanie przy rekrutacyi, we względzie uwolnienia od służby wojskowéj	301	693
— — ; żołnierze od rozerwy mogą wstąpić do téjże w czasie pokoju	306	734
Stroje; ustanowienie tary	309	738
Struny z kiszek; ob. Zweibrück D.		
Strzelby myśliwskie z ulepszonemi zamkami; ob. Winiwarter.		
— o igle podpałkowéj; ob. Prillwitz Juliusz Henryk Ferdynand.		
Stummer Aloizy; przedłużenie przywileju na machinę do robienia dziur do czopów i t. d.	464	980

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Sturm Salomon; ustąpienie przywileju na szlufowanie szkła na szkła optyczne	379	900
Stypendya; wpływ reprobacyi egzaminu rządowego z teoryi	67	199
— ; Matczyński Marek, nie Małczyński jest fundatorem	72	204
— ; zaopatrzenia dam z fundacyi Halerowskiéj	224	553
Subarendacye pomniejsze; zabezpieczenie kaucyj dla skarbu przez certyfikaty stwierdzające uczciwość i dostateczny majątek starających się o dzierżawę	162	386
Suknie; ustanowienie tary	309	738
— damskie wszelkie, wydoskonalone; ob. Słowaczek Franciszka.		
— — maszyną przykrawywane; ob. Gorlitzer Izaak.		
Świadectwa o stanie majątku; kto ma wydawać ku otrzymaniu uwolnienia od opłaty szkolnéj	50	165
— o majątku winowajców; sądy karne otrzymują je w celu powetowania kosztów sądowych	149	371
— o uczciwości i majątku subarendatorów; ob. Subarendacye.		
Świder, skrobacz i narząd do zatamowania wody; obacz Kind Karol Gotthelf.		
Świéce; objaśnienie wątpliwości w wykładzie rozporządzeń o ich przedaży na wagę wiédeńską	185	470
— woskowe i inne ulepszone; ob. Masse Jan.		
— łojowe i mydło egipskie; ob. Jentzsch Henryk Wilhelm.		
— stearynowe z ulepszoną krystalizacyą; ob. Böhm Karol.		
— — udoskonalone; ob. Legaty Edward i Jérzy.		
— woskowe; ob. d'Angeli Jan Józef.		
— robione ulepszonym aparatem; ob. Nagy (de) Józef Eugeniusz.		
— wszelkie, prostym sposobem robione; ob. Mayer Jan Chrzciciel.		
— z łoju lepiéj urządzonego; ob. Mayer Jan Chrzciciel.		
Świérzb; ludzie do służby wojskowéj obowiązani, leczeni w szpitalach wojskowych	44	159
Święta nakazane i Niedziele obójga katolickich obrządków	293	684
Swoboda Józef; przywilej na aparat robienia gazu oświetlającego	350	878
— — ; ustąpienie przywileju na czyszczenie i chłodzenie gazu oświetlającego	438	960
Syfilis; leczenie w szpitalach wojskowych i powetowanie kosztów	44	159
Symbola kruszcowe; ob. Skalitzki Wilhelm.		
Syrrenberg Henryk August; ob. Kyritz Fryderyk Wilhelm.		
Szafy żelazne na pieniądze i dokumenta; ob. Wertheim Franciszek.		

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Szarniery bez zwór; ob. Müllner Aloizy.		
— bez fug i lutowania; ob. Müllner Aloizy.		
Szkoła leśna, w Maryabrun organizowana	172	396
Szkoły; objaśnienie rozporządzenia o opłacie szkolnéj i uwolnieniu od takowéj co do świadectw majątkowych	50	165
— ; niektóre zmiany w pokwitowaniu, składaniu i porachunkach opłaty szkolnéj w gimnazyach	159	378
— ; budowanie, gdzie dobra skarbowe, albo fundusze publiczne się przykładają	271	631
Szmaty wszelkie do robienia papiéru; ob. Sommer Hermann.		
Szpilki i igły; ob. Schön Jakób.		
Szpady do uniformów ulepszone; ob. Dellrée Jakób.		
Szpinki o podwójnych guziczkach, agrafy, klamry i t. p., ob. Harding-Palmer Gustaw.		
Szpitale wojskowe; ludzie do służby wojskowéj obowiązani, a na weneryę, świérzb, wrzody i t. p. chorujący; powetowanie kosztów .	44	159
Szpunty, czyli czopy do beczek z winem; zgaśnięcie przywileju . . .	346	873
Sztokauzy dla żandarmeryj; ob. Żandarmerya.		
Sztyfty drutowe; ob. Dulski hr.		
Sztućce stołowe srebrne dęte, ulepszone; ob. Rambach Wilhelm.		
Szupaśnicy galicyjscy ze Lwowa powtórnie do domu odesłani, a znowu tam powracający, do prowincyjnego domu robót przymusowych mają być nocyonowani	210 267	532 628
Szwarc do butów; ob. Scherr; Jagersberger Jakób.		
— tłusty a glansowny; ob. Lutz Wojciech.		
Szyny kolei żelaznéj; ob. Cło.		
— stare z kolei żelaznéj; ob. Cło.		
— kolei żelaznéj poprawne; ob. Daelen Edward.		
— , haczki i t. p. ulepszone; ob. Andersen Aleksander.		
T.		
Tabaka; obacz Tytuń.		
Tabakierki z gutta-perchy; ob. Neuknapp Józef.		
Tabele indywidualne płatnicze; ob. Podatki.		
Tablice kruszcowe do pisania; ob. Weberbeck Fryderyk.		
— do pisania drewniane i blaszane, masą łupkową pociągane; ob. Michel Józef.		

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Tablice do przylepiania obwieszczeń; ob. Berger Bruno.		
— przeglądu; ob. Raimondie Józef Wincenty Melchior.		
Tafle mozaikowe na ściany i posadzki; ob. Uitz Wojciech.		
Taksa służbowa; uwolnienie płacy rocznie 300 złr. nie dochodzącéj	204	518
Taksy służbowe odnośnie do podatku dochodowego	62	190
— — w organizowanych sądach i prokuratoryach; urzędnicy uważani jako stale ustanowieni	127	353
— od egzaminów z leśnictwa; uwolnienie	12	65
Talary; ob. Aliaż.		
Talérze z czarnéj blachy stołowéj; ob. Müller Wacław.		
Talia za ujęcie uszkodziciela duktów telegraficznych	134	358
Tara; cło wchodowe	141 178	361 413
— ; jéj uregulowanie w obrocie handlowym	227	555
— od sukien i strojów najprzedniejszego gatunku	309	738
Tarcze sygnałowe przy kolejach żelaznych; ob. Bender Wolf.		
Taryfa cła (nowa) wchodzi z dniem 1. Lutego 1852. w wykonanie	23	80
— do ustawy o należytościach z r. 1850.; zastosowanie pozycyj 32—67. téjże i oznaczenie wartości przedmiotów lennych dla wymiaru należytości bezpośrednich	105	280
— objaśnienie co do stempla na należytość za odprawę mszy	113	326
— cła; sprostowania i objaśnienia	16 138 177	70 361 412
— — (nowa) w handlu austryackim wchodowym i wychodowym w Turcyi	257	614
— — ; woda z kwiatu pomarańczowego do przedniejszych artykułów lekarskich i perfumowych należy	274	634
— — modeńska na wywożony marmur	326	757
— — ; ob. Garancine.		
Telegrafy; kary na uszkodzenia	32	91
— ; nowe układy dla związku telegraficznego niemiecko-austryackiego z Prusami, Bawaryą, Saksonią i Wirtembergiem	36	138
— ; talia za ujęcie uszkodzicieli duktów	134	358
Teller Michał Berman; przedłużenie przywileju na ulepszenie machin i materyałów do wytłaczania oleju rzepakowego i t. p.	455	974
Teresyn na bruk; ob. Dittmar Rudolf		
— , masa nieprzesiąkliwa; ob. Busse August Fryderyk	375 377	895 898
Tesoutz; myto przewozowe tamże podwyższone	239	571
Theuring Jan; przywilej na nowo-ryte walce mosiężne i stalowe, któremi rysunek na różnych materyach i na drzewie wyciskać można	395	916

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Thonet'owie, Franciszek, Michał, August, Józef i Jakób, bracia; przywilej na sposób nadawania drzewu wszelkich kształtów w różnych kierunkach	429	954
Tichy Antoni; przywilej na koła z ciągłego żelaza lanego do powozów kolei żelaznéj	359	880
— — ; — na poprawne aparaty gazotworne	359	880
— — ; — — ulepszenie w tworzeniu i użyciu gorąca	383	903
— — ; — — — resorów wozowych i innych sprężyn	384	905
— — ; — — — maszyn do rznięcia i wiercenia drzewa i nadawania mu formy	396	917
— — ; — — — w wyrabianiu i urządzeniu papiéru i t. p. ku zapobieżeniu naśladowania, lub przedrukowania	398	921
— — ; — — — w gaszeniu ognia i potrzebnych do tego materyałów, niemniéj środków ratowania życia i rzeczy	445	965
— — ; — — — w tworzeniu gazu i użyciu go do oświetlenia i opału, niemniéj potrzebnych ku temu aparatów	395	915
— — ; — — — aparatu do tworzenia gazu i urządzenia substancyj do tego potrzebnych	451	972
Tiget Piotr; przedłużenie przywileju na osuszanie murów wilgotnych saletrą nasiąkłych, z ochronieniem ich od tego na przyszłość	399	923
Tischbein Piotr Ludwik; przedłużenie przywileju na wapno z jakiegobądź kamienia wapiennego, każdém paliwem wypalone, także do topienia rud kruszcowych użyć się dające	377	899
Tkactwo; cło na materyał tkacki	292	684
Tkaniny mieszanych nici; ob. Eder Karol.		
— półwełniane i wełniane; ob. Fichtner J.		
Tłuszcze destylowane; ob. Oucle.		
— nowym sposobem destylowane; ob. Badel Bernard.		
Tober Jan; przywilej na maszynę do robienia gwoździ	443	964
Tokarstwo; machina do robót okrągłych wydrążonych; obacz Kraus Karol i Teodor.		
Torf doskonale zwęglony; ob. Gräfer Fryderyk.		
Toskania; traktat względem kolei żelaznéj	503	1005
Towar do użytku z powrotem wprowadzany, lub wyprowadzany; cło	88	252
Towary, od których cło podług wagi bezobwojowéj należy; jak z niemi postępować	56	177
— przechodowe na pograniczu między Galicyą z okręgiem Krakowskim a Królestwem Polskiém; postępowanie cłowe	125	345
— przechodowe; dzień wejścia w wykonanie umowy z Rosyą o postępowanie cłowe z niemi na całéj granicy od Polski oznaczony	142	364

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Towary przechodowe; urzędy cłowe rosyjskie na linii między Austryą a Polską	160	382
— — ; ich ekspedycya do Odesy i nawzajem przez urząd cłowy rosyjski w Nowosielicy	230	563
— ich ekspedycya w Modelnicy i Koćmirzowie; ob. Urzędy cłowe	290	652
— przeznaczone na spotrzebowanie w Królestwie Lombardzko-Weneckiém; postępowanie cłowe	330	768
— ; ob. cło; Handel; Lekarstwa; Materye; Stempel.		
— przedniejsze, lub w małych sztuczkach; ob. Pieczątka.		
Towarzystwa; Patent o tychże	334	841
— kopalnicze; ob. Kwity.		
— prywatne; wzbronione podawanie prośb o zapomogi, wsparcia, składki i t. p. do obcych Panujących i członków ich rodziny	322	749
— dobroczynności; ob. Towarzystwa prywatne.		
Towarzystwo kredytowe; posełki z pieniądzmi, od urzędów obwodowych załatwiane, podlegają opłacie pocztowéj	298	690
— — galicyjskie; podwyższona stopa procentowa od pożyczek z funduszu rezerwowego, przedłuża się do końca Stycznia 1853.	25	81
— żeglugi austryackiego Llojda; ob. Pad.		
Traktat między Austryą i Bawaryą względem połączenia kolei żelaznych w obu Państwach	33	97
— — — — — względem uregulowania granic od Tyrolu i Forarlberga	140	362
— żeglugi z Bawaryą	194	487
— z Bawaryą o ustanowieniu policyi i straży cłowéj na rzékach granicznych	195	495
— — o stosunkach terytoryalnych i granicznych	196	503
— — ; żandarmerya obustronna może przekraczać granicę	279	638
— pocztowy między Austryą i Modeną	136	361
— — z Niderlandami o ekspedyowanie poczty niderlandzko-indyjskiéj przez Tryest	137	361
— — — o wzajemne wydawanie zbrodniarzy	251	602
— — niemiecko-austryacki	225	555
— — między Austryą i Parmą	111	291
— względem kolei żelaznéj między Austryą, Państwem Papiezkiém, Modeną, Parmą i Toskanią	503	1005
— handlu i żeglugi między Austryą a Sardynią	182	437
— związku cłowego między Austryą, Modeną i Parmą	278 282	638 641

Przedmiot	Liczba	
	Ustawy	Stronicy
Traktat związku cłowego; ograniczenie peryodu przygotowawczego tymże ustanowionego	310	738
— ; obacz Układ.		
Transport ziemi, żwiru i t. p. nowego wynalazku; ob. Grassi Józef.		
— — nową machiną; ob. Fabry Ignacy.		
Trebsdorf Karol Henryk; przywilej na ulepszone ogniska i postępowanie przy paleniu w kuchniach, wszelkich piecach i pod kotłami parowemi	398	921
— — — ; — na masło, mydlaném zwane, do mycia się i prania . .	429	954
— — — ; — na ulepszenie gręplі do wełny i bawełny	435	959
Tribouillet Wiktor; ob. Masse Jan.		
Trunki musujące; ob. Daum J. G.		
Trybunał sądowy i kasacyjny; przy tymże prokuratorya jeneralna . .	24	80
Turbina, nowo wynaleziona; ob. Wetterneck Józef.		
Turcya; ob, Taryfa cła.		
Turyn; ob. Tygodnik, pismo czasowe	250 311	600 739
Tygle szmelcarskie; ob. Partsch Ant.		
Tygodnik „*L'unione sociale*" w Turynie wychodzący, zakazany . .	250	600
Tytuń i tabaka; sprzedawanie w dnie niedzielne i świąteczne	116	329
— ; kierowanie tegoż uprawą i zakupnem w Galicyi, tudzież ustanowienie adjunkta inspekcyjnego jako organu dyrekcyi fabryk tytuniu . .	208	522
Tyrol; ob. Traktat względem uregulowania granic.		
Tytuł Najjaśniejszego Pana Jego C. K. Apostolska Mość	17	71
Tytuły urzędników wojskowo-sądowych	13	66
U.		
Ubodzy (poddani bawarscy w Austryi a austryaccy w Bawaryi) w sprawach cywilno-sądowych; uchylony zwrot kosztów korespondencyi .	27	84
— ; kary pieniężne za przestępstwa przepisów policyi drogowéj, dotąd do funduszu drogowego oddawane, wpływać mają na przyszłość do zakładu miejscowych ubogich	28	87
Uchatius Franciszek; przywilej na nową lampę do gazu	467	983
Ugody o kupno; wymiar należytości od wyroków unieważnienia takowych	126	352
Ujhely Henryk; przywilej na poprawę w robieniu waty	413 430	938 955
Ujtz Wojciech; przywilej na tafle mozaikowe do ścian i posadzek .	397	919

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Układ z Rosyą; ob. Posełki przechodowe.		
— z Sardynią względem wzajemnego, zupełnie wolnego wywozu majątków	170	393
— z Prusami, o wzajemny od opłat wolny wywóz majątków	241	593
— z Księstwem Liehtenstein, w przedmiocie przystąpienia tegoż Księstwa do austryackiego obrębu cłowego i podatkowego	179	415
Umorzenie; ob. Amortyzacya.		
Ungerer Henryk; przedłużenie przywileju na ulepszenie kapeluszów pilśnianych i jedwabnych	416	943
Uniformy; ob. Urzędnicy wojskowi sądowi.		
Unterwalder Maurycy; przywilej robienia asfaltu z gutta-perchą, szczególniéj do celów technicznych przydatnego	409	932
Urząd kontrolujący w Radomyślu zniesiony	144	365
— podatkowy z Lipnicy do Wiśnicza przeniesiony	235	566
— wymiaru należytości we Lwowie ustanowiony	289	652
Urzędnicy wojskowo-sądowi; tytuły i mundury	13	66
— ; jak postępować co do podatku dochodowego, gdy od płacy wyższéj późniéj zaasygnowanéj, raty taks naraz odciągnięto, lub gdy taksy służbowe zamiast w 12 ratach, naraz zapłacono	62	190
— nie w miejscu ich pobytu użyci, i w miejscu ich użycia na wyższy stopień posunieni; wynagrodzenie kosztów podróży	112	326
— sądowi i prokuratoryi, w skutek nowéj organizacyi ustanowieni, co do taks służbowych za stale ustanowionych uważani	127	353
Urzędy cłowe rosyjskie, między Polską a Austryą ustanowione, dla dopełnienia traktatu z r. 1851. o posełki przechodowe	160	382
— — główne we Lwowie i Krakowie; zakres ich działania co do oclania na oko towarów przekazanych	218	541
— — przyległe klasy II. w Dytkowcach, Berlinie, Grzymałowie i Stojanowie, upoważnione do oclenia mąki i innego mléwa	281	641
— — w Modelnicy i Koćmirzowie; upoważnienia do ekspedycyi towarów	290	652
— — obwodowe co do posełek pieniędzy do instytutu kredytowego	298	690
— — cymentnicze; ob. Gwichty.		
Ustawa dla zakładów kolei żelaznych i jazdy na takowych	9	34
— o postępowaniu sądowém, zaprowadzona w okręgu Krakowskim	82	222
— o należytościach z r. 1850.; objaśnienia przepisów dla sądów	100	266
— — z r. 1850.; ob. Taryfa.		
— o teoretycznych egzaminach rządowych; odmiany niektóre	117	330
— o przywilejach na nowe odkrycia, wynalazki i poprawy w miejsce dawniejszéj z r. 1832.	240	573

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Ustawa leśna nowa	332	799
— o handlu domokrążnym (obnośnym)	333	833
— o stowarzyszeniach	334	841
— dla Państwa; zasady główne	8	28
Ustawy organiczne o należytościach; część kary przypada imaczowi	47	163
— o należytościach; stempel na pokwitowanie zapłaty za celebry mszalne, lub dostarczone ku temu potrzeby	113	326
V.		
Vitz; ob. Witz.		
Vizet; ob. Wizet.		
„**Voce** (la) della libertà"; ob. Gazeta.		
Vogel Ferdynand; ob. Fogel.		
Vohn Kajetan; ob. Fohn Kajetan.		
Vorarlberg; ob. Forarlberg.		
W.		
Wachlarze łukowe do sierści na kapelusze; ob. May Franciszek.		
Wachtl Józef; przywilej na krzesła kolebające	397	920
Waga bezobwojowa *(netto)*; ob. Towary.		
— świéc; ob. Świéce.		
— brzęczki winnéj i winogron; ob. Cło.		
— „*centrobarika*" ulepszona; ob. Ricci'owie Karol i Piotr.		
Wagi cłowe; ob. Gwichty.		
Wagner Józef; przedłużenie przywileju na glazurowane płyty z lanego żelaza i blachy do dachów	375	894
— **Rudolf**; przywilej na olejek nadający włosom siłę, wzrost, ciemny kolor i chroniący od prędkiego siwienia	447	968
Wagony do kolei żelaznéj ulepszone; ob. Günther Wacław.		
— — —; wynalazek lin jedwabnych do tychże; ob. Ranzi Józef.		
— pod górę idąc mechanizmem ubezpieczone; ob. Neufeldt Gustaw.		
Waicmann Gustaw; przedłużenie przywileju na ułatwienie nauki pisania	462	972
Walce do papiérni podpadają ocleniu	143	364
— mosiężne i stalowe ryte, do wyciskania rysunków; ob. Theuring Jan.		
— skibowe; ob. Crosskilla William.		
—; ob. Cylindry.		

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Wapno palone gazami w piecach koaksowych	422	948
Warsztacik do dziérgania; ob. Busca Józef.		
Warsztaty tkackie; ob. Honegger Kasper.		
— — ; ob. Hemberger Jakób Franciszek Henryk	468	984
Wartość kuksów kopalni; ob. Kuksy.		
Wartremez Józef; przywilej na nowy przyrząd do kotłów parowych, zapobiegający sygnałem eksplozyi	398	922
Wata wełniana z tkaniną lnianą, bawełnianą lub wełnianą w jedno zbita; ob. Schöller Adolf.		
— wyrabiana; ob. Ujhely Henryk.		
— ; jéj fabrykacyi ulepszenie; ob. Ujhely Henryk.		
Wägner J. N.; przedłużenie ustąpionego przywileju na nową wódkę pachniącą, „cesarską wodą berneńską“ zwaną	407	930
Wdowy i siéroty po urzędnikach i sługach publicznych samobójczo zeszłych; postępowanie względem sustentacyi	220	542
— — wojskowe; stwierdzenie kwitów na pobory ze skarbu	115	328
Weberbeck Fryderyk; przywilej na tablice kruszcowe do pisania	435	958
Wegmistrze wojskowi; porządki mieszkalne na kwatérze należące	76	208
Weiner Jakób; przywilej na wynalazek fermentu pod nazwą „naturalne drożdże prasowane“	391	913
Weishaupt A.; ob. Soucek Filip.		
Weiss Adolf; zgaśnięcie przywileju na technicznie temperowane pióra z substancyj zwiérzęcych	411	936
— **Józef;** przywilej na użyteczne włókna „wełną leśną“ nazwane, z rośliny dotąd niezważanéj	471	987
Weithas Karol Fryderyk; przywilej na machinę do prędkiego czesania wełny	445	966
Weksle; kto z wojskowości nie jest zdolny obowiązywać się prawem wekslowém	148	368
— zagraniczne, lub w miejscu krajowém od opłaty wolném (w Tryeście) wystawione, albo warunkowo od opłaty wolne; sposób opłacania należytości	219	542
— ; postępowanie w Pograniczu Wojskowém	229	557
— ratalne uważane być mają za nieważne	284	642
Wełna i bawełna; wyroby lniane i półjedwabne, lepiéj przyrządzone; ob. Freund Józef.		
— leśna; ob. Weiss Józef.		
Wenerya; léczenie w szpitalach wojskowych i powetowanie kosztów	44	159

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Wenger Aloizy; przywilej na nowe postępowanie w robieniu kléju (karuku) ze wszelkich klejkich piérwiastków zwiérzęcych	414	940
Wenini Józef; przywilej na mechanizm dwururny z generatorami, wpuszczający gaz do pieca skło topiącego i t. d.	402	926
Wentylator poprawny z wielu dogodami; ob. Riegel (de) A. P.		
Wenzel Wincenty; przedłużenie przywileju na ulepszenie lamp arganckich	375	895
Werchowetzki Wacław; przedłużenie przywileju na różne wyroby z mieszanéj masy gutta-perszanéj	356	879
— — ; przywilej na ulepszoną kompozycyę gumielastyki (kauczuku) na trzewiki, pończochy, wentyle i t. p.	500	1002
Werner Sebastyan; przedłużenie przywileju na ulepszone kapelusze męzkie i damskie, i kaszkiety maszynowe z pilśni i jedwabiu . . .	412	936
— **Maurycy;** przedłużenie przywileju na właściwy sposób urządzenia pilśni	468	985
Werona; ustanowienie Dyrekcyi jazdy koleją żelazną	308	737
Wertheim Franciszek i Wiese Fryderyk; przywilej na żelazne szafy do chowania pieniędzy i dokumentów	447	968
— — ; przywilej na machinę pojedynczego składu do żłobienia drzewa na hyble	472	988
Wetterneck Józef; złożenie przywileju na wynalazek turbiny . . .	393	914
— — ; — — na utrzymanie w równowadze słupów płynu każdego gatunku	403	927
Weterynaryj instytut oddany pod kierunek Ministerstwa Wojny . .	102	279
Węgle kamienne do nowych korzyści użyte; ob. König Karol.		
— ziemne koaksowane; ob. Guillet Jakób.		
— kamienne i ziemne doskonale zwęglone; ob. Gräser Fryderyk.		
Węgry, co do osądzonych prawem wojennem; ob. Majątki.		
Widmann Franciszek; przywilej na zastosowanie litografii w kolorach, złocie, srébrze lub w bronzie do galanteryj ze skóry . . .	391	913
Widie Lucyan; przedłużenie przywileju na tak zwane ostrzegacze podróżne przy transportach	399	924
Wiar; podwyższenie mostowego	171	393
Wiatrak horyzontalny; ob. Daninger Józef.		
Wiek do egzaminu rządowego z leśnictwa; ob. Leśnictwo.		
— bezpaszportowych do wojska stawionych	254 270	612 630

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Wieka kanałowe; ob. Riegel (de) A. P.		
Wiethe Karol; przedłużenie przywileju na lep zwiérzęco-roślinny, „lepem butelkowym" zwany	374	894
Wiesinger Rudolf; przedłużenie przywileju na nowy sposób wyrabiania amoniaku koszenilowego (czerwcowego)	452	973
Więzienia; ob. Chłosta.		
Więźnie cywilni, ujęci przez sądy wojskowe, lub wojskowi przez sądy cywilne; zniesienie wynagrodzenia kosztów utrzymania i przystawienie	14	67
— ; ob. Chłosta.		
Wildner Maithstein Ignacy, Dr.; przedłużenie przywileju na piece do gotowania	399	924
— **Ignacy**; przywilej na piece do wypalania z komórkami	486	996
Winiwarter i Gersheim; przywilej na ulepszenie zamków u strzelb myśliwskich	402	925
— — ; przywilej na nowe zamki perkusyjne z zapalnikami do perkusyjnych pistonów Gersheima	447	968
Winkelbauer Józef: przywilej na ulepszone korkowanie smołką butelek z winem szampańskiém i t. d.	359	882
Winkler Elżbiéta; przywilej na pomadę nazwaną „amerykańską wzmacniającą"	409	932
— **Jan**; przedłużenie przywileju na ulepszenie skóry lakierowanéj i ceraty	410	935
Wino w rurach skórzanych; ob. Cło.		
Winogrona; ob. Cło.		
Wiśniez; urząd podatkowy tu z Lipnicy przeniesiony	235	566
Wittmann Iza i Hetsej Adolf; przywilej na ulepszone mycie owiec i pranie wełny i materyj wełnianych	424	951
Witz Franciszek Adam; przywilej na ulepszony amoniak czerwcowy (koszenilowy)	447	969
Wizet Piotr; przedłużenie przywileju na wozy nowego składu	474	991
Wizytatorowie apostolscy dla zakonów duchownych i klasztorów w prowincyach kościelnych Cesarstwa Austryackiego, z wyjątkiem Królestwa Lombardzko-Weneckiego	217	540
Włókna ulepszonemi maszynami i aparatami przędzone i kręcone; ob. Wurmald Jan.		
Woda z kwiatu pomarańczowego, w taryfie cłowéj policzona do przedniejszych artykułów lékarskich i perfumowych (pachnideł)	274	634

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Woda do włosów olejno-balsamiczna; ob. Andrassy Jan.		
— kosmetyczna do ust; ob. Mauss J. B.		
— do mycia kummerfeldowska; ob. Jansen Fryderyk.		
Wódka aromatyczno-peruwiańska; ob. Bar Antoni Paweł.		
— ; ob. Gorzałka; Podatek konsumcyjny.		
Wódkomiar połączony z termometrem; ob. Hofner Józef.		
Wodociąg z nowym przyrządem; ob. Wrzolik Emanuel.		
Wody mineralne; ob. Bańki.		
Wojnar Robert; przywilej na panewki podpałowe do użytku uprzywilejowanych zapalniczek Gersheimowskich	422	948
Wojsko; wynagrodzenie za żywienie żołnierzy w przemarszu	26 124 221	82 342 544
— ; przytrzymanie osób wojskowych za czynności przeciwne ustawie o kolei żelaznéj z r. 1851.; postępowanie z takowemi	155	374
— ; czynsz za ubikacye dla wojska i wynagrodzenie sprzętów domowych	80	213
— ; patent względem poduszczających do złamania wierności	118	333
— ; zaprowadzenie rezerwy w miejsce milicyi obrony krajowéj	181 303	429 696
— ; żołniérze dla popełnionéj przed asenterowaniem zbrodni, sądom karnym cywilnym wydani, ciągle w stanie czynnym mieszczeni być powinni	259	616
— z części Monarchii do Związku Niemieckiego należących; właściwe sądy	312	739
— ; wychowańcy instytutu lékarskiego idą na rachunek konkretalnego stanu Monarchii	314	744
Wojskowość; kary za niedoniesienie o zmianach lokatorów i sublokatorów albo noclegowych mieszkańców	2	18
— ; do umieszczenia osób wojskowych w cywilnéj służbie wyższéj kategoryi, potrzebne jest pozwolenie najwyższéj naczelnéj Komendy wojskowéj	302	693
— ; kto ze stanu wojskowego nie jest zdolnym obowiązywać się prawem wekslowém	148	368
— ; postępowanie z wekslami w Pograniczu Wojskowém	229	557
— ; przytrzymanie osób wojskowych za czynności przeciwne ustawie o kolei żelaznéj; postępowanie	155	374
— ; instrukcya do ustawy o rezerwie wojskowéj	303	696

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Wojskowość; ustawa na druki wchodzi w wykonanie w krajach, w stanie oblężenia będących	325	752
— ; ob. Asenterunek; Rekruci; Zakłady naukowe wojskowe.		
Wokaun Ignacy; przywilej na ekstrakt galasowy z nieużywanego dotąd piérwiastku	396	917
Wolf Ferdynand Otto Gerhard; przywilej na narząd wirujący do krajania szmat, rznięcia blachy, papiéru, sieczki i t. p.	408	931
— **Ludwik Leon**; przedłużenie przywileju na młyn przenośny . .	473	990
— — — ; — — na ulepszone deptaki końskie	473	990
Wołoszczyzna; warunki pozwolenia na przewóz i wywóz broni i amunicyi	37	152
— ; — — sprowadzenia wołoskich książek do modlenia się i treści religijnéj	30	90
Worring Andrzéj; przywilej na sposób robienia form drukarskich z korónek, haftów i wszystkich piérwotworów i kopii	465	981
Woskowanie posadzek; ob. Rogalski Bruno.		
Wóz nowego rodzaju do przewożenia drobno łupanego drzewa; obacz Heidenreich Jan.		
Woźnice; ob. Fnrmani.		
Wozy listowe o sprężynach; ob. Sonnenfeld Józef.		
— kolei żelaznéj ulepszone; ob. Schlu C. A.		
— nowego składu; ob. Wizet Piotr.		
Wpisy do ksiąg publicznych; ob. Należytości	228	556
Wrzody; ob. Szpitale wojskowe.		
Wrzolik Emanuel; przedłużenie przywileju na przyrząd do pompowania wody w dowolnéj wysokości	442	962
Wsparcia; ob. Towarzystwa prywatne.		
Wurmald Jan; przedłużenie przywileju na ulepszenie maszyn i aparatów do przędzenia wszelkich włókien	474	991
Wychowańcy instytutu polowo-lekarskiego, przeszedłszy do wojska, policzeni być mają na rachunek konkretalnego stanu Monarchii . . .	314	744
— płatni zakładów wojskowych; ob. Zakłady.		
Wyciąg galasowy z nieużywanego dotąd piérwiastku; ob. Wokaun Ignacy.		
Wykréślenie ciężarów hypotekowanych; ob. Wymiar należytości.		
Wymiar należytości z powodu wyroków sądowych na wykréślenie ciężarów z danéj hypoteki	114	327

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Wyroby blaszane, drewniane i papiérowe lakierowane z rysunkami, zapomocą odcisków litografowanych przeniesionemi; ob. Löffler Bogumił.		
— chleba, pasztetów i t. p.; ob. Rolland Jan Ludwik.		
— galanteryjne, zastósowanie litografii w kolorach, złocie, srébrze, bronzie do galanteryj skórzanych; ob. Widmann Franciszek.		
— gliniane, wyciskane, wytaczane lub odléwane; ob. Partsch Jan.		
— z kauczuku; ob. Patznik Franciszek.		
— lniane, bawełniane i wełniane ulepszone; ob. Back Maksymilian.		
— nie przepuszczające wody i powietrza; ob. Cantor Adolf.		
— szmuklerskie; ob. Danglowitz Maurycy	433 443 484	957 964 995
— żelaza walcami nowéj konstrukcyi; ob. Daelen Edward.		
— żelazne i z innego kruszcu ulepszone; ob. Schneider August.		
— ze złota i srébra, wydoskonalone; ob. Kordon Franciszek.		
Wyroki w imieniu Najjaśniejszego Pana wydawane; tytuł Najjaś. Pana: „Jego Cesarsko-Królewska Apostolska Mość"	17	71
— sądowe, w których wartość przedmiotu spornego nieoznaczona, a oszacowaną być może; wymiar należytości	66	198
— na wykréślenie ciężarów; wymiar należytości	114	327
— w rzeczy unieważnienia ugody o kupno; wymiar należytości	126	352
— na przywrócenie do dawnego stanu; wymiar należytości	273	633
— przedstanowcze *(interlocutoria)*; wymiar należytości	273	633
Wywóz majątków; ob. Majątki.		
— spadków do Księstwa Sasko-koburskiego; ob. Austrya.		
— marmuru; taryfa cłowa modeńska	326	757
Wzór certyfikatów ceny drzewa w poszczególnych stacyach dla żandarmeryi dawanego; ob. Żandarmerya	29	88

Z.

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Zabezpieczenie kaucyj subarendacyjnych; ob. Subarendacye.		
Żagiew chemiczna; ob. Gromadziński Karol	371	890
Zakład ubogich; kary pieniężne za przestępstwa policyi drogowéj idą na miejscowych ubogich	28	87
Zakłady komunikacyjne; ustanowienie jeneralnéj inspekcyi	55	176
— naukowe wojskowe; nowa organizacya	52 53 79	169 174 210

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Zakłady naukowe wojskowe; w skutek reorganizacyi w akademii wojskowéj wiédeńsko-najsztadzkiéj cztéry, a w akademii inżynierów dwie klasy niższe ze cztérech wyższych oddzielono i w osobne zakłady przygotowawcze połączono; przepisy tyczące się przyjęcia . .	110	288
— — —; jakiemi dowodami wsparte być powinny prośby, o przyjęcie do nich na fundusz lub na miejsce płatne	109	285
— — —; koszta łożone na płatnych wychowańców	173	408
— — —; ustanowienie sądownictwa	339	861
Żakard (Jaquard) karty, zwane żakardowskie; cło	292	684
Zakony klasztorne kościelnych prowincyj Cesarstwa Austryackiego; wizytatorowie apostolscy	217	540
Zakupno tytuniu; ob. Tytuń.		
Zamek o sprężynie jubilerski i złotniczy; ob. Gilarduzzi Franciszek.		
Zamki perkusyjne nowe do pistonów Gersheima; ob. Winiwarter.		
— wszelkie ulepszone; ob. Kauba Józef.		
Zamoknienie rzeczy poznawane bez rozpakowania tychże; obacz Pollak A. M.		
Żandarmerya austryacka i bawarska; postępowanie wkraczając w szczególnych wypadkach w granicę drugiego Państwa	279	638
— — i saska; postanowienia o użyciu obustronnéj żandarmeryi do ścigania zbrodniarzy zbiegłych z Austryi do Saksonii, lub z Saksonii do Austryi, tudzież w niebezpieczeństwie ognia, powodzi lub innych przypadków elementarnych w terytoryum jednego lub drugiego Państwa	215	538
—; oficerom téjże za pozostawieniem wartości pieniężnéj zakwaterowanym, należą oprócz kołder bawełnianych także koce zimowe . .	300	692
—; pułkowi słudzy kancelaryjni, pod względem kwaterunku, zarówno z prymaplanistami uważani być mają	42	158
—; o przeszywaniu sienników	68	200
—; przeszywanie sienników uchylone, a napychanie i dopychanie ich na nowo zaprowadzone	299	691
—; jaka pościel należy oficerowi stopnia niższego, lub takiemu, którego za zostawieniem wartości w pieniądzach na kwaterze umieścić potrzeba	157	376
—; pokostowanie niektórych sprzętów, w przepisie o kwaterunku wyszczególnionych	135	359
—; oficerom nie należą na kwatérach sprzęty kuchenne ani od gminy, ani z funduszu krajowego	214	515
—; data do certyfikatów cen drzewa dla poszczególnych stacyj; stwierdzenie przez władze miejscowe	19	74

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Żandarmerya; wzór certyfikatów na ceny drzewa	29	88
— , o ile domagać się może nagrody za przytrzymanie w przestępstwach dochodowych	60	189
— daje bez wynagrodzenia asystencyę przy urzędowaniu dochodowém	92	255
— ma prawo do trzeciéj części kary pieniężnéj, zapewnionéj donosicielowi o grach zakazanych	249	600
— ; przedaż i wczesne zabranie gnoju końskiego z stajen téjże . . .	260	617
— ; objaśnienie przepisu kwaterunkowego co do posługi i czyszczenia lokalów na rachunek konkurencyi krajowéj	261	618
— ; powinność gmin dostarczania potrzeb na urządzenie aresztów i sztokauzów	276	635
Zapałki ulepszone; ob. Ziller Adolf; Majo (de) Samuel	378 468	900 984
— fosforowe; ob. Pollak A. M.		
— nowe do tytuniu; ob. Prescel Teresa.		
Zapisy długu Państwa zastawione w kasach oszczędności w razie nieuiszczenia długu sprzedawane bez wdania się sądu	34	133
Zapłata za żywienie wojska na przemarszu; ob. Wojsko.		
Zapomogi; ob. Towarzystwa prywatne.		
Zapory elastyczne do drzwi; ob. Goldschmidt Filip.		
Zaraza na bydło; ob. Kontumacya.		
Zastawy; ob. Kasy oszczędności.		
Zawichost; ułatwienie komunikacyi mieszkańców na granicy polskiéj .	213	535
Zawisics Seweryn; przedłużenie przywileju na aparat przenośny do kąpania i pocenia się	410	934
Zawory do podwójnych pras hydraulicznych; ob. Otto Jan.		
Zbiegi wojskowe; sposób jak sekwestracya majątku przedsiębraną, i koszta z majątku sekwestrowanego powetowane być mają	287	649
Zbrodniarze zbiegli do Saksonii lub ztamtąd do Austryi; ob. Żandarmerya anstryacka i saska.		
Zbrodnie przed asenterunkiem popełnione; ob. Wojsko	259	616
Zbroja; ob. Fabryki.		
Zégary wieżowe ulepszone; ob. Schneider August.		
— ; użycie ptaków lub źwiérząt do naciągania tychże; ob. Marth Szymon.		
Żegluga na Elbie; ob. Elba.		
— na Dunaju od Bawaryi; opłata téjże zniesiona	198	509
Zeh Jan; przywilej na ulepszone wentyle, wiatrówki i narządy bezpieczeństwa u lokomotywów	489	997
Zeitoid; masa zbożna „kamieniem zbożowym“ zwana; ob. Rietsch F. G.		
Żelazo i stal, doskonaléj polérowane; ob. Marek Franciszek.		

Przedmiot	Liczba Ustawy	Liczba Stronicy
Żelazo powlekane ołowiem dowolnéj grubości; ob. Kapfer Ignacy.		
Ziegler Aleksander; przywilej na ulepszone narzędzia do krajania i rzezania, laną stalą nałożone	412	937
— **H. D.;** przywilej na paraboliczne wirnjące projektyle dla broni strzelnéj	424	950
— **D. H.;** przywilej na ulepszoną machinę odśrodkowo działającą . .	451	973
Ziemia japońska; ob. Cachou.		
Ziller Abraham; przywilej na ulepszony wyrób jedwabin i wszelkich towarów jedwabnych i półjedwabnych	424	951
— **Adolf;** ustąpienie przywileju na ulepszone zapałki	378	900
— — ; przedłużenie przywileju na ulepszone zapałki	468	984
Zimello Antoni, Doktor; przedłużenie przywileju na budowanie mostów z drzewa i kamienia	358	880
Zioła bez trucizny, zabijające myszy, szczury i t. d.; ob. Meyer Józef.		
Zittier Józef; zrzeczenie się przywileju na kit z żywicy w wodzie nierozpuszczalny i kit kruszcowy do sztućców stołowych	427	952
Zlewki; ob. Należytość od darowizn.		
Złoto i srébro w Księstwach Modeny i Parmy; próba czystości ustanowiona	327	760
— — wyrabiane; ob. Kordon Franciszek.		
Złotówki reńskie; ob. Aliaż.		
Żniwiarka, machina ulepszona; ob. Riksner Franciszek.		
Zoła chemiczna (beca) do obrócenia szmat w papiérową masę, przywilej; ob. Sommer Herman.		
Żołniérze od rezerwy w czasie pokoju mogą wstępować do służby straży finansowéj, lub innéj rządowéj	306	734
— — — rozpuszczeni do domu; jakiéj juryzdykcyi duchownéj podlegają	315	745
Zucker Ignacy; przedłużenie przywileju na machinę do robienia guzików jedwabnych	479	993
Zweibrück D.; przywilej nadany na wynalazek w robieniu stron z kiszek	483	994
Związek cłowy z Modeną i Parmą; ustanowienie komisyi centralnéj .	288	650
— Niemiecki; oznaczenie sądów wojskowych w sprawach karnych dla wojsk związkowych w czasie pokoju na cele Związku ściągnionych .	312	739
Zwierzchności miejscowe odsełając winowajców do sądów karnych, dołaczać mają świadectwo o majątku onychże	149	371
Żydzi; ob. Izraelici.		
Żywienie żołniérzy w przemarszu; ob. Kwaterodawca; Wojsko.		

Alphabetisches Verzeichniß

der Gesetze und Verordnungen, welche in dem Jahrgange 1852 des Landes-Gesetz- und Regierungsblattes für das Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau aufgenommen erscheinen.

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
A.		
Abänderungen zur Preßordnung vom 27. Mai 1852, welche auch für die Armee u. s. w. in Wirksamkeit gesetzt wird	325	752
Abbildungen der Punzen zur Bezeichnung des Feingehaltes edler Metalle in Modena und Parma	327	760
Abdampfapparat; Privilegium darauf	445	965
Abdampfkochpfannen; Privilegiums-Verlängerung auf ein Apparat, die unbenützte Wärme von deren Feuerungen zur Verdampfung von Flüssigkeiten zu verwenden	374	893
Abfahrtsgeld bei Vermögens-Exportazionen in ständische oder Kommunal-Kassen fließendes, dessen gegenseitige Aufhebung zwischen Oesterreich und Sardinien	170	393
— ; dessen Aufhebung bei Vermögens-Exportazionen zwischen Oesterreich und Preußen auch auf Ungarn, Kroazien u. s. w. ausgedehnt . . .	241	593
Abfahrtsgelder in städtische, herrschaftliche oder Kommunalkassen fließende, deren gegenseitige Aufhebung in Oesterreich und der Schweiz	11	64
— von Verlassenschaften; Uebereinkommen zwischen Oesterreich und Sachsen-Koburg-Gotha wegen gegenseitiger Aufhebung derselben	73	204
Abfertigung, beschleunigte, der inländischen Ausfuhrs-Expedizionen . . .	57	178
Abhandlung von Verlassenschaften; siehe Verlassenschafts-Abhandlungen.		
Ablieferungskosten für gegenseitige, von Zivil- oder Militärgerichten verhaftete Personen, deren wechselseitige Vergütung aufgehoben	14	67
Abschaffung der Lärmkanone bei Feuersbrünsten	106	281
— aus einem Orte hat auf den ganzen Polizei-Rayon zu lauten . . .	122	341
Abschoßgeld; siehe Abfahrtsgeld.		
Abschriften; deren Vidimirung durch die Bezirksgerichte (§. 92)	331	796
Abstellung jedes bäuerlichen Unterthänigkeits- oder Hörigkeitsverbandes bestätiget	6	24

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Abtretung der Güter; Gebührenfreiheit der Entscheidungen über das Begehren eines Kridatars wegen deren Bewilligung	323	751
Abwesende Militärpflichtige, die vom Loose getroffen; wegen Verfahren bei deren Requirirung	152	373
Abzugsgeld; s. Abfuhrsgeld.		
Achsenbüchsen für Eisenbahnwagen, Lokomotive und Tender; Privilegium darauf	451	973
Ackerbau-Geräthschaften, mit Gußstahl belegte; Privilegium darauf	413	937
Adami J.; Privilegium auf Erbauung von Schiffwerfts-Bassins aus Stein, und schwimmende Schlitten aus Holz	420	946
Adel; Errichtung eigener Statute über den ständischen oder mit einem Grundbesitze versehenen Erbadel (34)	8	32
Adressen-Auskünfte; Privilegium auf einen Stenographen für selbe	467	983
Advokaten, (General-,) von dem obersten Gerichts- und Kassazionshofe aufgehoben	24	80
Aemtliche Vorladungen; s. Vorladungen.		
— Zeitung; s. Zeitung.		
Aequivalent-Gebühren; nähere Bestimmungen über die Verfassung und Einbringung der Bekenntnisse zur Bemessung derselben	58	181
Aerar, (Militär-); dessen Enthebung von der Kostenvergütung für die Sequestrazion des Vermögens der Deserteure	287	649
— ; Privilegiums-Uebergehung theilweise auf eine neue Puffenzug- und Tragschnecke an Eisenbahnwägen von J. Baillie an dasselbe	426	952
Aerarial- (Stiftling); Gesuchsbelege zur Aufnahme als solcher in eine Militärbildungsanstalt	109	285
Aerzte, (Unter-); Gebühr an Einrichtung für deren Wohnung bei dauernder Einquartierung	76	208
— , Bezirks-; Behandlung der in Staatsdiensten gestandenen Militär- und Zivilärzte bei ihrer Anstellung als solche, hinsichtlich ihres Gehaltes und der Pension	107	282
Aftermiethe; Ausdehnung der Vorschriften wegen unterlassener Anzeige ihrer Veränderungen auf Militärpersonen	2	18
Agenten, wandelnde, Handels-; Bestimmungen zur Regelung ihres Geschäftsbetriebes	286	645
Agraffen auf vortheilhafte Weise zu ersetzen; Privilegiums-Verlängerung auf deren Erfindung	377	898
Agram; Aufstellung einer Bücher-Revisionskommission daselbst	245	596
Agramer Zeitung wird zu einer deutschämtlichen in Kroazien und Slavonien erklärt	320	748

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Aigner J.; Privilegium auf ein Kompressions-Apparat zur Entfernung des Syrups aus den Zuckerbroden	422	949
— J.; Privilegium auf ein Apparat zur Reinigung von Basternabfällen und unreinen Rohzucker	424	949
Akademie, (Artillerie- und Marine-); künftige Benennung der Artillerie-Hauptschule und des Marine-Kadetenkollegiums als solche	53	175
— Genie-; betreffend die Präsentazion für erledigte Stiftplätze	154	374
— , Wiener-Neustädter- und Genie-, in Betreff der Gesuchs-Erfordernisse der Bewerber für Zivil-Stiftplätze	272	631
Akademien, (Militär-); deren Organisazion	52	169
— , (Militär-); Festsetzung des Betrages der für einen Zahlzögling zu vergütenden Kostensumme	173	408
— (Militär-); Bestimmungen über die Erfordernisse zur Aufnahme in dieselben	222	544
— ; s. auch Militär-Bildungsanstalten.		
Akkordeons; Privilegiums-Verlängerung darauf	474	991
Akte der Rechtspflege; Form, Fälle und Legalisirung der hierüber an die französischen Gerichte zu erlassenden Requisizionsschreiben	77	209
— der Sequestrazion des Vermögens der Deserteure; Art ihrer Vornahme	287	649
Alaun; Zollbegünstigung für das zur Erzeugung desselben einzuführende Digestivsalz	275	634
Alaunpfannen; Privilegium auf deren Feuerungen	359	881
Alexovits K.; Privilegium auf einen neuen Sparofen, worin jedes Brenn-Materiale verwendet werden kann	469	986
Alkohol, absoluter, chemisch-reiner; Privilegiums-Verlängerung auf deren Erzeugung und rohen Branntwein	375	894
Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch; dessen Einführung in jenen Ländern, wo es dermalen noch nicht Geltung hat (33)	8	32
— — — ; dessen Einführung im Krakauer Gebiete	81	221
— — — ; Zeitpunkt der Wirksamkeit der Vorschriften desselben über das Eherecht in Krakau	83	229
— — — ; Verfügungen zur Durchführung einiger Bestimmungen desselben über das Eherecht in Krakau	84	238
Almeroth J.; Privilegiums-Zurücklegung auf Bracelets von Gold und Silber und anderen Metalle ohne Schloß, Schnapper oder Schließe, „Sprungfeder-Bracelets“ genannt	370	889
— — ; Privilegium auf alle Gattungen Waaren aus Stahl, Guß- oder Schmiedeeisen, ohne vorherige Verkupferung auf galvanischem Wege zu versilbern	500	1002

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Alter, dessen Festsetzung für die Zulassung des Forstschutz- und technischen Hilfspersonals zur Staatsprüfung	21	79
—, für die Zulassung zum Betriebe des Hausirhandels festgesetzt (§§. 3, 17)	333	834, 837
Amalgamirungs-Methode zur reichlicheren Goldgewinnung; Privilegium darauf	395	915
Ammoniak-Cochenille; Privilegium auf deren Bereitung	447	969
— —; Privilegiums-Verlängerung auf eine neue Bereitungsmethode . .	452	973
Amortisirung von Como-Rentscheinen steht dem Landesgerichte in Wien zu .	139	362
— von Bankanweisungen; Gerichtsstand und Verfahren dabei	336	854
— von Staats-Obligazionen; Kreditspapieren u. s. w., bei welchem Gerichte diese anzusuchen (§. 32)	331	782
Amtsbezirk des Bergkommissariates zu Teplitz, dessen Zertheilung	168	391
Amtshandlungen der Staatsanwälte nach §§. 15, 17 und 20 der Preß-Ordnung, von welcher Behörde diese in Galizien, Krakau u. s. w. zu besorgen sind	206	520
Amtswirksamkeit der Berghauptmannschaft in Komotou, deren Beginn .	280	640
—, s. auch Wirksamkeit.		
Anaterin-Mundwasser; Privilegiums-Verlängerung darauf	416	943
Andrassy J.; Privilegiums-Verlängerung auf ein aus Pflanzenstoffen bestehendes öligbalsamisches Haarwasser	410	934
Andersen A.; Privilegiums-Verlängerung auf Erzeugung aller Arten eiserner Aufsatz- und Scharnierbänder, Schienen, Betthaken u. dgl. .	474	991
Angehörige, (Staats-), deren Gleichheit von dem Gesetze ausdrücklich bestätiget	6	24
— anderer Kronländer, in Betreff der Erfordernisse zur Eingehung von Ehen im lombardisch-venezianischen Königreiche	128	353
Angeklagter; Bestellung dessen Vertheidigers in Strafsachen vor den Kollegialgerichten (26) . . . . —; dessen Recht bezüglich der Zulassung von Zuhörern bei mündlicher Verhandlung in Strafsachen (27)	8	31
Angeli J.; Privilegiums-Verlängerung auf die Erzeugung von Wachskerzen .	468	984
Anklage; deren Vermittlung im Strafprozesse durch die Staatsanwaltschaft (28)	8	31
Ankündigungen; Privilegiums-Verlängerung auf Vorrichtungen für selbe .	440	962
—, öffentliche; Privilegium auf Benützung von Briefkouverts und allerlei Umschläge hiezu	443	964
Ankündigungs-Mauer-Tafeln; Privilegium darauf	465	981
Anlagscheine; s. Steuer.		

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Anlehen; Recht der Sparkassen zur Veräußerung der dafür verpfändeten Werthpapiere	34	133
— Staats=; dessen Eröffnung vom 9. September 1852	223	545
Anmeldung der Privat=Rechtsansprüche auf das in Ungarn u. s. w. konfiszirte Vermögen kriegsrechtlich verurtheilter Personen; Erläuterung über die Berechnung der Frist dazu	236	567
Anordnungen, letztwillige; deren Aufnahme durch die Bezirksgerichte (§. 92)	331	796
Anschlagen der Glocken als Feuersignal eingeführt	106	281
Anschluß der Eisenbahnen zwischen Oesterreich und Baiern; Vertrag hierüber	33	97
— des Fürstenthumes Lichtenstein zum österreichischen Zoll= und Steuer=Gebiete	179	415
Ansprüche; s. Pensionen, Privatrechts=Ansprüche.		
Anstalten für Kultus=, Unterrichts= und Wohlthätigkeitszwecke; Erhaltung und Schutz gesetzlich anerkannter Kirche und Religionsgesellschaft im Besitze und Genuße derselben	7	26
— ; s. auch Kommunikazions= und Militär=Bildungsanstalten.		
Ansteckung, jede; Privilegium auf eine farblose Flüssigkeit zu deren Verhinderung	413	937
Antimonium; Gewinnung bei Schmelzung des Kupfererzes; Privilegium darauf	414	940
Antoldi A. Dr.; Privilegium auf Notenpulte, welches die Blätter selbst mittelst eines Pedales umwende	447	968
Ansuchen der Privat= und Wohlthätigkeits=Vereine um Beiträge u. dgl.; Verbot, diese an auswärtige Souveraine und Glieder auswärtiger Regentenhäuser zu richten	322	749
Anwaltschafts=Beamte in organisirten Kronländern in Betreff der Bemessung und Einhebung der Dienstitaxen	127	353
Anweisungen; s. Bankanweisungen, Kasseanweisungen.		
Anzeige, unterlassene, der Veränderungen mit Bestandnehmern von Wohnungen; Ausdehnung dießfälliger Strafbestimmungen auf Militär=Personen	2	18
— verbotener Glücksspiele; Anspruch der Gensd'armerie auf ein Drittheil des Strafbetrages dafür	249	600
Apostolische Majestät; Gebrauch dieses Ausdruckes in Kundmachungen und Entscheidungen	17	71
Apparat zur Zubereitung von Brot, Zwibak, Pastetenwerk u. s. w.; Privilegium darauf	364	886

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Apparat zur Bereitung des Kalium-Eisen-Cyanid's auf trockenem Wege; Privilegium darauf	372	892
— , die unbenützte Wärme der Feuerungen von den Dampfmaschinen, Abdampfkochpfannen und Dampfkessel zur Verdampfung von Flüssigkeiten zu verwenden; Privilegiums-Verlängerung darauf	374	893
— zur Ausziehung und Behandlung der flüchtigen und verdichtbaren Körper in geschlossenen Gefäßen; Privilegium darauf	384	904
— , Wasch-, neues; Privilegium darauf	384	905
— , elektrisches, zur augenblicklichen Unterbrechung und Wiederherstellung der elektrischen Erregung in dem Schließungskreise; Privilegium darauf.	385	906
— zur Schnellessig-Erzeugung; Privilegiums-Verlängerung darauf . . .	386	908
— zur Bereitung des Gases und Anwendung zur Beleuchtung und Heizung; Privilegium darauf	395	915
— zur Hinausschaffung und theilweisen Kondensirung der Luft, Dämpfe und Gase aus geschlossenen Räumen; Privilegium darauf	396	917
— zum Ausziehen des färbigen Stoffes aus Kampescheholz und anderen Färbehölzern	398	922
— , pyrotechnisches, mit einen Extraktor versehen; Privilegium darauf . .	398	922
— , Flüssigkeits-Kontrolir-; Privilegium darauf	398	922
— zum Aufwalken der Schafwollwatta auf ein Gewebe; Privilegiums-Verlängerung darauf	400	924
— zur Erzeugung der sogenannten englischen Schwefelsäure aus Schwefel-Kiesen; Privilegium darauf	408	931
— zur Reinigung der Bettfedern; Privilegiums-Verlängerung darauf .	416	942
— , metallenes, zur Anbringung an schliefbaren als auch an russischen Kaminen zu deren Selbstsperrung und Löschung des Kaminfeuers; Privilegium darauf	420	945
— Kompressions-, zur Entfernung des Syrups aus den Zuckerbroden; Privilegium darauf	422	949
— zur Reinigung von Basternabfällen und unreinen Rohzucker; Privilegium darauf	424	949
— zur Auspressung der Klärungs- und Läuterungsrückstände bei der Rübenzucker-Fabrikazion und Raffinerie; Privilegium darauf	429	954
— zum Uebertragen von Desseins auf Stoffe und Gewebe; Privilegium darauf	435	959
— zum Tränken der Eisenbahnschwüllen und Bauhölzer mit einer konservirenden Flüssigkeit; Privilegium darauf	445	966
— zur Verfertigung von Kapseln, Stöpseln oder Pfropfer mit Schraubengängen; Privilegium darauf	447	967

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Apparat, Indukzions=; Privilegiums=Verlängerung darauf	449	970
— Heiz= und Ventilazions=, für Eisenbahnwägen so wie für geschlossene Räume auf Dampf= und Segelschiffen; Privilegiums=Verlängerung darauf	449	970
— zur Gaserzeugung; Privilegium darauf	451	972
— „Warmeträger“ genannt; Privilegium darauf	451	973
— zum Begießen von Feldern, Wiesen, Gärten u. s. w., auch „Feldbewässerer“ genannt; Privilegium darauf	467	983
— zur Gaserzeugung, Reinigung und Kompression; Privilegium darauf .	469	985
— zur Erzeugung brennbarer Gase aus ungetrockneter Braunkohle und Torf; Privilegium darauf	473	989
— zur Kerzen=Erzeugung; Privilegiums=Verlängerung darauf	474	991
— zum Spinnen und Zwirnen des Flachses der Baum=, Schafwolle, Seide und anderer Faserstoffe; Privilegiums=Verlängerung darauf . .	474	991
— , Dampf=, Wasch= und Bleich=; Privilegiums=Verlängerung darauf .	478	993
Apparate, transportable, zerlegbare und unzerlegbare, mittelst welcher Dampf=, Schwitz= und Doucheбäder auf Dampf= und Segelschiffen, in Feldspitälern u. s. w. angebracht werden können; Privilegium darauf .	422	947
Appellazionsgericht hat die Requisitzionsschreiben an französische Gerichte zur Legalisirung dem Justizministerium vorzulegen	77	209
— in Lemberg; dessen Kompetenz in zweiter Instanz bei Streitigkeiten wegen Scheidung, Trennung oder Ungiltigkeits=Erklärung einer Ehe in Krakau (V.)	83	231
— in Lemberg; Gestattung des Rekurses in Ehesachen des Krakauer Gebietes an dasselbe (Art. 5)	84	239
Appenninen; modenischer Zolltarif für die Ausfuhr von Marmor aus den Gebietstheilen jenseits derselben	326	757
Appretiren von Seide, Kammgarn, Baumwolle u. s. w.; Privilegium auf eine Maschine hiezu	447	968
Appretur mit geradem Haare bei allen gewalkten tuchartigen oder andern Wollstoffen; Privilegium darauf	431	956
Appreturmittel zur Weberei in Leinen=, Baum= und Schafwollgarnen während des Webens, wie auch für die aus diesen Garnen gewebten Stoffe; Privilegium darauf	456	976
Aqua naphae, im Zolltarife unter die edlen Arzenei= und Perfümerie=Stoffe eingereiht	274	634
Arbeiten, aller Gattungen runder hohlgedrehter; Privilegium auf eine Drehbank=Maschine hiezu	443	963
— der Färberei und Bleicherei; Privilegium auf eine Maschine zu deren Bewerkstelligung	467	983

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Seite
Arbeiten, plastische; Privilegiums-Verlängerung auf eine Maschine zu deren Vervielfältigung aus allen Materialen	410	935
Arbeiter; s. Berg-, Hammer-, Hütten- und Walzwerksarbeiter.		
Arbeitsforderungen; wo selbe anzubringen (§. 44)	331	785
Argandische Oel- und Spirituslampen; Privilegiums-Verlängerung darauf	375	895
Armbänder aus edlen und unedlen Metallen, welche auch als Halsgehänge gebraucht werden können; Privilegiums-Erlöschung darauf	423	949
— aus edlen und unedlen Metallen, welche sich durch eine Drehung auf verschiedene Art verändern; Privilegium darauf	469	986
Arme; Aufhebung des gegenseitigen Kosten-Rückersatzes zwischen Oesterreich und Baiern für Requisizionen in deren zivilgerichtlichen Angelegenheiten	27	84
Armee; Gutrechnung der Zöglinge des feldärztlichen Instituts nach ihrem Uebertritte in dieselbe, dem Concretum der Monarchie	314	744
— ; Geltung und Wirksamkeitsbeginn der Preßordnung vom 27. Mai 1852 für dieselbe	325	752
— ; s. auch Militär, Reservestatut.		
— ; Lieutenantskurs in der Genieakademie, dessen Umwandlung in eine siebente Klasse	53	175
— -Oberkommando führt die oberste Leitung sämmtlicher Militärbildungs-Anstalten	52	169
Armeninstitut, Lokal-; Abfuhr der Strafgelder wegen Strassen-Polizei-Uebertretungen an dasselbe	28	87
— , Orts-; Geldstrafen für Uebertretung des Jagdrechtes fällt demselben zu (§. 18)	338	859
Aromatischer Geist, „aromatisch-peruvianisches Wasser“ genannt; Privilegium darauf	397	919
Arrest, provisorischer, wo um Bewilligung desselben anzusuchen (§. 46) .	331	785
— , Personal-Abwendung; in Betreff der Gebührenfreiheit richterlicher Bescheide	158	378
Arreste der Gensd'armerie; wegen deren Einrichtung s. Gensd'armerie.		
Arreststrafe; s. Strafe, Umwandlung.		
Artillerie-Akademie; Bestimmungen über die Aufnahme der Zöglinge, den Lehrkurs und die militärisch-wissenschaftliche Ausbildung an derselben	52	170
— — ; künftige Benennung Artillerie-Hauptschule als solche	53	175
— — ; s. auch Akademie, Militär-Bildungsanstalten.		
— -Hauptschule erhält die Benennung „Artillerie-Akademie“	53	175

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Artillerie-Kurs, höherer; Bedingungen zur Aufnahme in denselben . .	52	172
Artistische Werke; Geltung der Preßordnung auf deren Erzeugnisse . .	151	373
Arzeneistoffe, edle; Einreihung des Pomeranzenblüthenwassers unter dieselben im Zolltarife	274	634
Arzeneiwaaren, zubereitete, für Privatpersonen; Form über deren Einfuhrsbewilligung	90	253
— , zubereitete, für Privatpersonen; wegen Stempelbehandlung deren Eingaben um Einfuhrsbewilligung	153	373
Asphalt-Pflasterung; Privilegiums-Verlängerung darauf	375	895
— mit Gutta-Percha; Privilegium auf deren Bereitung zur Anwendung zu allen technischen Zwecken	409	932
Asche und Steinkohlen; Privilegiums-Verlängerung auf die Zubereitung einer wasserdichten Masse aus selben	377	898
Ascher A. J.; Privilegiums-Verlängerung auf Reibfeuerzeuge	437	960
— ; Privilegiums-Uebertragung auf Reibfeuerzeuge an M. Weißberger.	480	993
Assentirung der vom Lose getroffenen, legal Abwesenden, über die Verfahrungsart bei Requisizionsschreiben	152	373
— paßloser Individuen, wegen Konstatirung deren militärpflichtigen Alters.	254	612
Assentirungs-Kommission; Errichtung zu Konstantinopel für militärpflichtige österreichische Unterthanen	191	477
Assistenzleistung durch Gensd'armerie bei gefällsämtlichen Amtshandlungen gebührenfrei	92	255
Auditore; deren Titel und Uniform gegen Einstellung des Tragens von Zivilkleidern	13	66
Aufbewahrung von Falsifikaten öffentlicher Kreditspapiere und Münzen nach beendigter strafgerichtlicher Untersuchung; Regelung des Geschäftsganges dabei	146	366
Aufforderungsklagen in Streitsachen, bei welchem Gerichte selbe anzubringen sind (§. 31)	331	782
Aufnahme als Stiftling oder zahlender Zögling in Militär-Bildungs-Anstalten; Belege der Gesuche darum	109 110	285 288
— in die Forst-Lehranstalt zu Marienbrunn; Erfordernisse, Zeitpunkt und Dauer dazu (§§. 13, 14)	172	403
— des Fürstenthums Lichtenstein in den österreichischen Zollverband; Vollzugsverordnung hierüber	180	428
Aufnahmsprüfung der Aspiranten für die Pioniers-Korpsschule zu Tulln.	10	62
Auffatzbänder, eiserne aller Arten; Privilegiums-Verlängerung darauf . .	474	991
Aufschriften; Privilegium auf emaillirte Metallbuchstaben und Ziffern hiezu	473	990

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Seite
Aufsichtsmaßregeln, polizeiliche und Zoll-; Vertrag mit Baiern über deren Festsetzung an den Grenzflüssen	195	495
— ; Ratifikazions-Auswechslungsprotokoll zu diesem Vertrage	197	508
Aumann F.; Privilegium auf Hutsteife	467	983
Auschwitz; Erlassung einer Zivil-Jurisdikzionsnorm für dasselbe	331	771
— ; s. Galizien.		
Ausfärben des Garnes; Privilegium auf eine Maschine zu deren Bewerkstelligung	467	983
Ausfuhr von Waffen und Munizion nach der Moldau und Wallachei; Erfordernisse dazu	37	152
— , inländische; Maßregeln zu deren beschleunigter Abfertigung	57	178
— von Marmor; modenischer Zolltarif dafür	326	757
— des Vermögens; s. Vermögensausfuhr.		
Ausfuhrszoll; s. Zoll.		
Ausgabe von Druckschriften und Silbermünzen; s. Druckschriften, Silber-Münzen		
Ausgangszoll; s. Zoll.		
Aushängschilder; Privilegium auf emaillirte Metallbuchstaben und Ziffern hiezu	473	990
Auskünfte, gerichtliche, sind aus Frankreich im diplomatischen Wege einzuholen	77	209
Ausland; Einfuhr jüdischer und hebräischer Gebet- und Religions-, dann illirischer und wallachischer Bücher aus demselben	30	90
— ; Aenderungen des Zollverfahrens mit aus demselben einlangenden Druckschriften	245	596
— ; Zollbegünstigung für das aus demselben zur Alaunerzeugung eingeführte Digestivsalz	275	634
Auslieferung gegenseitiger Verbrecher zwischen Oesterreich und Niederlanden; Vertrag hierüber	251	602
— der von österreichischen Handelsschiffen in englischen Häfen entweichenden Matrosen und umgekehrt	335	851
Auslieferungskosten für gegenseitige von Zivil- oder Militärgerichten verhaftete Personen; deren wechselseitige Vergütung aufgehoben	14	67
Ausnahmszustand; Wirksamkeitsbeginn der Preßordnung in den, in demselben befindlichen Gebietstheilen	205	519
Ausringen oder Entwässern des Garnes und Tuches; Privilegium auf eine Maschine hiezu	467	983
Ausschließung, gänzliche, von der Forst-Lehranstalt zu Marienbrunn, ist dem Ministerium zur Bestätigung vorzulegen (§. 19)	172	404

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Seite
Ausschüsse, berathende; deren Beigebung den Kreisbehörden und Statthaltereien (35)	8	32
— ; s. auch Gemeindeausschüsse.		
Ausspähung; deren Behandlung und Bestrafung durch Militärgerichte (§§. 5, 6)	118	335
Aussteckung von Fahnen und Laternen bei Feuersbrünsten	106	281
Austrittsbehandlung inländischer Ausfuhr; Maßregeln zur beschleunigten Abfertigung derselben	57	178
Austrittszeugniß; dessen Ausfertigung an ordentliche Schüler der Forst-Lehranstalt zu Marienbrunn (§. 24)	172	406
Ausströmungen bei Lokomotiven; Privilegium darauf	489	997
Ausübung des Richteramtes von den dazu bestellten Behörden im Namen Sr. k. k. Apostolischen Majestät (17)	8	30
— des Jagdrechtes; Gesetz vom 15. Dezember 1852 hierüber	338	856
Auswechslungsprotokoll; s. Ratifikazions-Auswechslungsprotokoll.		
Ausweise über den gebührenpflichtigen Nachlaß; s. Verlassenschaftsausweise.		
Auszugmaschine für Wollkämmerei; Privilegium darauf	445	965
Az A.; Privilegium auf ein Hautglättungsmittel, „Eau mylittaine" genannt	397	919
— ; Privilegium auf ein Verschönerungsmittel für Kopf- und Barthaare; „Crinocallin" genannt	397	919
— ; Privilegium auf eine Seife zur Erhaltung einer weichen und weißen Haut	397	920
— ; Privilegiums-Verlängerung auf ein vegetabilisches Haarfärbemittel, „Nerin" genannt	399	923
B.		
Back M.; Privilegium auf eine Verbesserung in der Fabrikazion der Leinen-, Baum- und Schafwollwaaren	402	925
Backleders; Privilegiums-Verlängerung auf deren Fabrikazion	410	935
Backöfen, (Doppel-), mit einer Heizung; Privilegium darauf	385	907
— , neu konstruirte, zur Broterzeugung; Privilegiums-Verlängerung darauf	386	909
— , eiserne; Privilegiums-Verlängerung darauf	410	934
— ; Privilegium auf deren Konstrukzion	422	947
Backsteine; Privilegium auf eine Maschine zu deren Polirung	406	929
Badeapparat, tragbares; Privilegiums-Verlängerung darauf	410	934
Badel B.; Privilegiums-Erlöschung auf ein Verfahren zur Destillirung fetter Stoffe	459	977

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Seite
Badoge J.; Privilegium auf schmeidige und mit schönen lebhaften Farben herzustellende Filzhüte	413	937
Bäder, schwimmende, mittelst zweier mit einander verbundenen Schiffe; Privilegium darauf	402	926
Bahnen; s. Eisenbahnen.		
Bahnwächter; in Betreff der Stempelpflichtigkeit deren Zahlungslisten . .	64	192
Baiern und **Oesterreich**; Uebereinkommen wegen gegenseitiger Aufhebung des Kostenrückersatzes für Requisizionen in Zivilsachen unvermöglicher Parteien, so wie bei strafgerichtlichen oder polizeilichen Untersuchungen .	27	84
— — ; Vertrag über den Anschluß der beiderseits zu erbauenden Eisenbahnen	33	97
— — ; neue Vereinbarungen für den deutsch-österreichischen Telegraphen-Verein	36	138
— — ; Abschluß des Grenzberechtigungs-Vertrages zwischen denselben . .	140	362
— — ; Schifffahrtsvertrag zwischen denselben	194	487
— — ; Vertrag über die Festsetzung von polizeilichen und Zollaufsichts-Maßregeln auf den Grenzflüssen	195	495
— — ; über die Regulirung einiger Territorial- und Grenzverhältnisse .	196	503
— — ; Ratifikazions-Auswechslungsprotokoll zu den Verträgen über die Schifffahrt, über Regulirung der Territorial- und Grenzverhältnisse und über die Festsetzung von polizeilichen und Zoll-Aufsichtsmaßregeln auf den Grenzflüssen	197	508
— — ; Uebereinkommen über das Verfahren der beiderseitigen Gensd'armerie bei Einschreiten über die gegenseitigen Landesgrenzen	279	638
Baierns Grenze; Aufhebung einiger Schifffahrtsgebühren auf der Donau-Strecke von derselben bis Ungarn	198	509
Baillie J.; Privilegiums-Uebergehung theilweise von denselben an das k. k. Aerar auf eine neue Puffenzug- und Tragschnecke an Eisenbahn-Wägen	426	952
Ballen; Festsetzung der Tara für Kleidungen und Putzwaaren in denselben .	309	738
Balling F. und **J.**; Privilegium auf Frischsteuer zur Verfrischung des Roheisens	362	885
Bänder; Privilegium auf die Darstellung figurirter Muster an dieselben .	435	958
Banaltafel hat die Requisizionsschreiben an französische Gerichte zur Legalisirung dem Justizministerium vorzulegen	77	209
Banat, Temeser; Aufhebung wechselseitiger Vergütung der Verpflegs- und Ablieferungskosten für, von Militär- oder Zivilgerichten verhaftete gegenseitige Personen	14	67

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Banat, Temeser; wo die Nachlaßausweise über getheilte Verlassenschafts-Abhandlung zwischen demselben und den Kronländern, wo das allgemeine bürgerliche Gesetzbuch wirksam ist, einzubringen sind	69	201
— —; Aufrechthaltung der Erleichterungen bezüglich der Ablegung theoretischer Staatsprüfungen für Kandidaten des öffentlichen Dienstes . .	117	330
— —; Vergütung der Mittagskost eines Militärmannes auf dem Durchzuge	124	343
— —; Einführung der körperlichen Züchtigung als Disziplinarstrafe . . .	237	568
— —; Anwendung der zwischen Oesterreich und Preußen bestehenden gegenseitigen Vermögens-Freizügigkeit auf dasselbe	241	593
— —; Festsetzung der Gebühr für den Geschäftsbetrieb wandernder Handelsagenten (§. 7)	286	647
Bankakzien, bei Sparkassen verpfändete; deren Veräußerung ohne gerichtlicher Dazwischenkunft	34	133
Bankanweisungen; Gerichtsstand und das Verfahren zu ihrer Amortisirung	336	854
Banknoten; Geschäftsgang bei Einholung von Unechtheitsbefunden über deren Falsifikate, dann bei Einsendung und Aufbewahrung derselben .	146	366
Bar A. P.; Privilegium auf einen aromatischen Geist „aromatisch-peruvianisches Wasser" genannt	397	919
Bardametz B.; Privilegium auf eine Holzflößungs-Methode	376	897
Barthaare; Verschönerungsmittel „Crinocollin" genannt; Privilegium darauf	397	919
Bassins-Herstellung; Privilegium auf eine Masse hiezu	409	932
Bast der Maulbeerbäume spinnbar zu machen; Privilegium darauf	414	940
Batterien galvanische; Privilegiums-Verlängerung auf deren Konstrukzion und Erzeugung (zum phisikalischen und technischen Gebrauche)	468	985
Bataillonsmagazine; s. Magazine.		
Baudirekzion, (General-); deren Aufhebung	242	593
Bauer J.; Privilegium auf eine Masse zur Trockenlegung feuchter saliterhältiger Mauern	409	932
—; Privilegiums-Verlängerung auf die Zubereitung einer Masse zur Trockenlegung feuchter saliterhältiger Mauern	474	991
Bauernschaft; Aufrechthaltung der Vorschriften zur Erhaltung ihrer Güter-Komplexe (34)	8	32
Bauerreiß A.; Privilegiums-Verlängerung auf Broncefarben	410	934
Bauhölzer; Privilegium auf ein Apparat zum Tränken derselben mit einer konserrirenden Flüssigkeit	445	966
Baumaterialien-Herstellung und Erzeugung; Privilegium hierauf . . .	409	933

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Baumwolle; Privilegium auf deren Bearbeitung	398	921
— ; Privilegiums-Verlängerung auf eine Maschine zu deren Reinigung	399	923
— ; Privilegiums-Uebertragung auf eine neue Vorrichtung zu deren Webung von K. Fischhof an S. Weiß	404	927
— ; Privilegium auf eine neue Maschine zum gaziren derselben	447	968
— ; Privilegium auf eine Maschine zum Zwirnen und Appretiren derselben	447	968
Baumwolle, (Schieß-); deren Erzeugung, Verkauf und Gebrauch verboten	38	152
— , als verbotene Munizion erklärt (§. 3)	304	724
Baumwollgarn; Privilegium auf deren Zubereitung und Verarbeitung	413	937
Baumwoll- (Krämpein-); Privilegium auf deren Verbesserung	435	959
Baumwoll-Spinnereien, dann des Verkehres mit unverarbeiteten Garnen und mit Spitzengrund; wegen deren Kontrolspflichtigkeit	132	356
Baumwollstoffe mit Seide vermengt; Privilegiums-Verlängerung auf deren Webung	377	899
Baumwollwaaren; Privilegium auf deren Fabrizirung	402	925
Baumwollzwirn; Privilegium darauf	372	891
Bau- und Nutzholz; dessen Elbezollbefreiung von Melnik bis an die sächsische Grenze	54	176
Bauten, (Privat-), längs der Eisenbahntrace; Vornahme, Bestimmung der Behörden zur Ertheilung der Bewilligung und Feststellung des Verfahrens	156	375
Bauwesen; Reorganisirung der Zentralleitung desselben	242	593
Beamte der Justiz; deren Behandlung bei Ausübung des Richteramtes in Absicht auf ihre persönlichen Dienstbeziehungen (18)	8	30
— der Militär-Justiz-; Festsetzung ihrer Titel und Uniformen	13	66
— wegen Zahlung der Einkommensteuer vom höheren später angewiesenen Gehalte, deren fällige Taxraten auf einmal in Abzug gebracht werden	62	190
— , in Betreff der Vergütung der Reiseauslagen, der außerhalb des Wohnortes verwendet und befördert wurde, bei der Rückreise in seinen früheren Dienstort	112	326
— , angestellte, bei Gerichten und Staatsanwaltschaften in organisirten Kronländern, in Betreff der Bemessung und Entrichtung der Dienstaxen	127	353
— Staats-, als Selbstmörder; wie die Erhebung hierüber zur Würdigung der Versorgungsansprüche ihrer Witwen und Waisen zu pflegen sei	220	542
— der Militär-Bildungsanstalten; deren Gerichtszuständigkeit	339	861
Bedienstung, (Staats-), bis zum Gehalte von 300 Gulden von der Entrichtung der Diensttaxe befreit	204	518
— ; Uebertritt der Reservemänner in Friedenszeiten zu derselben	306	734

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Seite
Beer C.; Privilegiums-Verlängerung auf Sparherde und Oefen	375	895
Befreiung; s. den Gegenstand derselben, z. B. Schulgeld, Stempel, Taxe, Zoll u. s. w.		
Befund zur Gebührenbemessung; Muster dazu (§. 6)	100	268 271
— ; s. auch Unechtheitsbefund.		
Begnadigungsrecht, dem Chef der obersten Polizeibehörde über das Militär-Polizeiwachkorps und die Gewölbewache eingeräumt	200	514
Begünstigung bei Gebührenbemessung von Vermögens-Uebertragungen, Schenkungen (von Todeswegen); Bezeichnung der Personen	129	354
Begünstigungen, bezüglich theoretischer Staatsprüfung auch auf die im Studienjahre 1851—1852 absolvirten Rechtshörer ausgedehnt	244	595
Behandlung der Verleitung der Militärpersonen zum Treubruche und zur Verletzung ihrer Dienstpflicht	118	333
Behörden; Art und Weg für deren Korrespondenz mit fremden diplomatischen Missionen	103	279
— , politische; deren Verpflichtung zur Unterstützung der Bergbehörden bei Ueberwachung des Bergbaubetriebes (§. 7)	108	284
— ; Bezeichnung jener, welche den, in den §§. 15, 17 und 20 der Preßordnung dem Staatsanwalte zugewiesenen Amtsverrichtungen zu besorgen haben	206	520
— Berg-; Verpflichtung derselben zur strengen Ueberwachung des Bergbaubetriebes	108	283
— ; s. auch Berg-Gerichte, Justizbehörden, Kreisbehörden, Polizeibehörden, Verwaltungsbehörden.		
Beinfedern, geschnittene, aus animalischen Stoffen; Privilegiums-Erlöschung darauf	411	936
Beiträge; Verbot durch Privat- und Wohlthätigkeitsvereine das Ansuchen darum an auswärtige Souveraine u. s. w. zu richten	322	749
Beitritt der Regierung Parma zum österreichisch-italienischen Postvereine .	111	291
— der Regierung Modena zum österreichisch-italienischen Postvereine . .	136	361
— des Fürstenthumes Lichtenstein zum österreichischen Zoll- und Steuer-Gebiete	179	415
— des Kirchenstaates zum österreichisch-italienischen Postvereine	226	555
Beiurtheile; Belehrung über die Gebührenbemessung davon	273	633
Beitze, chemische, zur Verwandlung aller Gattungen Hadern zu einer Papier-Masse; Privilegium darauf	364	886
— , chemische, zur Verwandlung aller Gattungen Hadern zu einer Papier-Masse; Privilegiums-Uebertragung von H. Sommer an E. Dr. Friedmann	418	944

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Beitzen oder Grundiren des Garnes und Tuches mittelst Maschine zu bewerkstelligen; Privilegium darauf	467	983
Bekenntnisse; s. Fassionen.		
Bekleidung; deren Entbehrlichkeit beim Eintritte in die Marine- oder Genieakademie	173	408
Beköstigung; s. Verpflegung.		
Belagerungszustand; Wirksamkeitsbeginn der Preßordnung in den, in demselben befindlichen Gebietstheilen	205	519
Belebungs-Essenz; Privilegiums-Verlängerung darauf	373	892
Belege für Gesuche zur Aufnahme als Zögling in die Pionier-Korpsschule zu Tulln	10	62
— für Gesuche um Aufnahme als Stiftling oder zahlender Zögling in eine Militär-Bildungs-Anstalt	109 110	285 288
Belehrung über die, bei Wartung der mit bösartigen Krankheiten behafteten Pferde zu beobachtenden Vorsichtsmaßregeln	285	643
Belohnungen; Anspruch der Gensd'armerie bei Anhaltung von Gefälls-Uebertretungen	60	189
— ; Aussetzung auf die Zustandebringung von Beschädigern der Telegraphenleitung	134	358
Beleuchtungsgase; Privilegium auf ein Verfahren zu deren Reinigung und zur Nutzbarmachung der sich daraus ergebenden Produkte	447	967
Beleuchtungsstoff, neuer, (Gasäther), welcher rauch- und geruchloses Licht erzeuge; Privilegium darauf	469	986
Beleuchtungszwecke; Privilegiums-Erlöschung auf ein neues System einer sich selbst fortsetzenden Verbrennung	466	982
Bemessung; s. Gebührenäquivalent.		
Bender W.; Privilegium auf Signalscheiben der Eisenbahnen	372	891
— ; Privilegium auf Schraubenbremsen für Eisenbahnwägen und Tender	397	920
Benehmen der Justizbehörden bei ämtlichen Vorladungen der Berg-, Hütten-, Hammer- und Walzwerksarbeiter in Strafangelegenheiten	231	564
Benennung, künftige, der Polizeibehörden in den Kronländern	202	516
Bequartierung; s. Einquartierung.		
Bereitungsmethode, neue, von Cochenille-Ammoniak; Privilegiums-Verlängerung auf deren Entdeckung	452	973
Bergarbeiter; Benehmen der Justizbehörden bei ihrer ämtlichen Vorladung in Strafsachen	231	564
Bergbaubetrieb; dessen bergordnungsmäßige strenge Ueberwachung angeordnet	108	283
Bergbauunternehmer; deren strenge Ueberwachung und Behandlung durch die Bergbehörden (§. 3)	108	284

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Bergbehörden; Anordnungen über die strenge Ueberwachung des Bergbau-Betriebes durch sie	108	283
Berger B.; Privilegium auf Mauer-Ankündigungstafeln	465	981
Berggerichtsbarkeit; Bestimmungen hinsichtlich derselben (§§. 65, 68)	331	790
Berghauptmannschaft von Joachimsthal; deren Ueberstellung nach Komotau	168	391
— in Komotau; deren Amtswirksamkeitsbeginn	280	640
Bergkommissariat in Teplitz; Zertheilung dessen Amtsbezirkes	168	391
Berglokomotive; Privilegium auf eine neue Konstrukzion hiezu	494	999
Berichtigung einer Stelle des Zolltarifes	16	70
— einiger Stellen des Zolltarifes	138	361
Berlin, Nachrichten von Staats- und gelehrten Sachen; Verbot der daselbst erscheinenden	264	598
— ; Verbot der dasigen Zeitschrift „Budelmayer Zeitung"	263	620
— , Nebenzollamt; wegen Erweiterung des Verzollungsbefugnisses in Absicht auf Mehl und Mehlprodukte	281	641
Berliner Blaufarbe; Privilegium darauf	353	877
Berufungen; s. Rekurse.		
Besch M.; Privilegiums-Verlängerung auf die Verfertigung der Hohl-Maßen	428	952
Beschädigungen an Eisenbahnen und Staats-Telegraphen; strafgerichtliche Bestimmungen darauf	32	91
Beschlüsse, kaiserliche; Formel für die Kundmachung derselben	17	71
Beschwerden; wegen deren Stempelbehandlung	41	156
— ; s. auch Rekurse.		
Besitz von Waffen und Munizionsgegenständen; Bestimmungen hierüber	304	723 725
Besitzstörungsstreitigkeiten; summarisches Verfahren in denselben im Krakauer Gebiete nach der Vorschrift vom 27. Oktober 1849 eingeführt (Art I.)	82	223
Besoldung; s. Gehalte.		
Bessemer H.; Privilegium auf ein Apparat zur Hinausschaffung und theilweisen Kondensirung der Luft, Dämpfe und Gase aus geschlossenen Räumen	396	917
— ; Privilegium auf eine neue Vakuum-Pfanne zur Verwendung bei der Zuckerfabrikazion	435	959
Bestätigung der Gemeindevorstände der Regierung vorbehalten (10)	8	29
Bestandnehmer von Wohnungen; Ausdehnung der Strafbestimmungen wegen unterlassener Anzeige ihrer Veränderungen auf Militärpersonen	2	18
Besteuerung wandernder Handelsagenten (§. 7)	286	647

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Besteuerung; s. auch Steuer.		
Bestimmungen über die Aufhebung des Zwangskourses, deren im Verkehr befindlichen dreiperzentigen verzinslichen Reichsschatzscheine und deren Verwechslung	201	515
— über wandernde Handelsagenten; s. Handelsagenten.		
Bestrafung; s. Strafe.		
Betrag; s. Kosten, Vergütung.		
Betrieb; s. Geschäftsbetrieb, Bergbaubetrieb.		
Betriebsdirekzion der Eisenbahn; deren Einrichtung in Verona	308	737
Betriebsordnung für Eisenbahnen aller Kronländer	9	34
Betriebsvorrichtung an den Pumpen der hydraulischen Pressen; Privilegium darauf	376	897
Bettdecken aus Schaff-, Baumwolle und Seidenstoffen; Privilegiums-Verlängerung darauf	410	934
Bettfedern; Privilegium auf eine Reinigungsmaschine hiezu	398	921
— ; Privilegiums-Verlängerung auf ein Apparat zu deren Reinigung .	416	942
Bettgeher; Ausdehnung der Strafbestimmungen wegen unterlassener Anzeige ihrer Veränderungen auf Militärpersonen	2	18
Betthaken, eiserne; Privilegiums-Verlängerung darauf	474	991
Bettstätten; Privilegiums-Verlängerung auf deren Konstrukzion	474	991
Beurlaubte; s. Urlauber.		
Bewegungen aller Art, als: Bohren, Drechseln, Schleifen, Schneiden u. s. w. mittelst eines tragbaren Karrentriebrades zu bewerkstelligen; Privilegiums-Verlängerung darauf	355	879
Beweis zum ewigen Gedächtnisse; wo Gesuche um Zulassung desselben anzubringen (§. 35)	331	783
Bewerber um unentgeltliche Auskultantenstellen; Art und Weise der beizubringenden Unterhalts-Reverse	46	162
Bewilligung; s. Bezugsbewilligung und den Gegenstand derselben.		
Bezeichnung der Feingehalte edler Metalle in Modena und Parma; Abbildungen, Bekanntgebung der dazu dienlichen Punzen	327	760
Bezirksämter; deren Aufstellung und Unterordnung so wie die Vereinigung verschiedener Verwaltungszweige bei denselben (4—5)	8	28
— ; denselben werden in der Regel die Gemeinden untergeordnet (15) .	8	30
— ; deren innere Einrichtung und Vereinigung mit den Einzelngerichten (19)	8	30
— ; deren inquisitorisches Verfahren bei den ihnen zugewiesenen Uebertretungen und Vergehen (25)	8	31

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Bezirksämter; zeitweise Einberufung der Vorstände einbezirkter Gemeinden und großer Grundbesitzer für Zusammentretungen in ihren Angelegenheiten bei denselben (36)	8	32
Bezirksärzte; s. Aerzte.		
Bezirks-Einzelngerichte; s. Einzelngerichte.		
Bezirksrichter; deren Gerichtskompetenz als Geklagte (§. 42)	331	784
Bezugsbewilligung; deren Erforderniß zur Aus- und Durchfuhr von Waffen und Munizion nach der Moldau und Wallachei	37	152
Bezüge, den Pensionen ähnliche; s. Pensionen.		
Bienert F.; Privilegium auf eine Maschine zur Erzeugung eiserner Nägel, welche ohne Vorbohrung in jedes harte und weiche Holz dringen, ohne dasselbe zu zersprengen	447	967
— ; Privilegiums-Verlängerung auf eine Verbesserung der Resonanz-Böden	474	990
Bier; Borgung der Verbrauchsabgabe bei dessen Erzeugung	35	133
— ; Abänderungen der gesetzlichen Bestimmungen über die Verzehrungs-Steuer davon	342	864
Bierkühlapparat, neue Gattung; Privilegium darauf	408	930
Bierstinger J.; Privilegiums-Verlängerung auf Wägen mit geschlossenen Körben zum Verführen des Brennholzes	377	899
— ; Privilegiums-Verlängerung auf Kontrolkörbe zur Verführung des verkleinerten Brennholzes	464	980
Bilder auf Papier; Festsetzung der Tara zu deren Eingangsverzollung in Kisten	178	413
Bildungsanstalten, militärische; s. Militärbildungsanstalten.		
Binder K.; Privilegiums-Verlängerung auf Herren- und Damen-Filz-, Seiden-Maschinenhüte und Kappen	412	936
Blaha F.; Privilegiums-Uebergehung von S. Sturm an denselben auf eine Glasschleifmethode zur Erzeugung optischer Gläser	379	900
Blasbalg-Harmoniken, (Melodinen-); Privilegiums-Verlängerung darauf .	377	899
Blas-Instrument von Blech, „Clariofon" genannt; Privilegium darauf .	376	897
Blasröhre bei Lokomotiven; Privilegium auf eine Verbesserung in deren Konstrukzion	431	956
— bei Lokomotiven; Privilegium auf deren Ausströmungen	489	997
Blazek J.; Privilegiums-Verlängerung auf eine Maschine zum glänzen der Parquetten und Dielen, der Zimmer und Säle	464	980
Blech zu schneiden; Privilegium auf ein rotirendes Schneidewerk hiezu .	408	931
— , auf selben alle mögliche Zeichnungen mittelst Farben zu drucken; Privilegium darauf	467	984

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Blechschreibtafeln; Privilegiums-Uebertragung auf die Ueberziehung derselben mit einer Schiefermasse von C. J. Michel an A. Jährling . .	448	969
Blechwaaren, lakirte, auf selben einen Gold-, Silber- und Farbendruck zu bewerkstelligen; Privilegium darauf	353	878
— , auf selbe Zeichnungen aller Art mittelst litographischer Kunstabdrücke in allen Metall-Broncefarben zu erzeugen; Privilegiums-Verlängerung darauf	449	970
Bleichapparat; Privilegiums-Verlängerung auf deren Konstrukzion . . .	478	993
Bleifolien; Privilegium auf eine Metallflüssigkeit zu deren Ueberziehung . .	396	918
Bleiplatten	396	918
Bleiröhren	396	918
Blumenpomade; Privilegium darauf	397	919
Blüthenpomade	397	919
Bodenbach; Ermächtigung des dasigen Hauptzollamtes zur Revision und Verzollung von ausländischen Druckschriften	245	596
Bodenrecht; (Schifffahrtsgebühr) auf der Donau sammt Nebenflüssen von der Grenze Baierns bis Ungarn aufgehoben	198	510
Bodenz J.; Privilegium auf mechanische Wagenfußtritte	391	913
Bogget W.; Privilegium auf die Anwendung der Gashitze zum häuslichen und anderen Gebrauche	364	887
Böhm K.; Privilegium auf Stearinkerzen aus animalischen Fettstoffen . . .	400	924
— E.; Privilegium auf eine Kopiermaschine zur Nachbildung und Vervielfältigung von Gegenständen in Holz auf mechanischem Wege . . .	422	948
Böhmen; Vergütung der Mittagskost eines Militärmannes auf dem Durchzuge	124	342
— ; Erlassung einer Zivil-Jurisdikzionsnorm für dasselbe	331	771
— ; Festsetzung der Gebühr für den Geschäftsbetrieb wandernder Handels-Agenten (§. 7)	286	647
Bohr L., Ritter; Privilegium auf eine Metallflüssigkeit zum Ueberziehen von Bleiplatten, Bleiröhren und Bleifolien	396	918
Bohren, mittelst eines tragbaren Karrentriebrades zu bewerkstelligen; Privilegiums-Verlängerung darauf	355	879
— ; Privilegium auf eine Maschine hiezu	396	917
Bohrer; Privilegium darauf	383	902
Bohrmaschine; Privilegiums-Verlängerung darauf	501	1002
Bohrmethode; Privilegium darauf	383	902
Bollinger J.; Privilegium auf eine Flachs- und Hanf-Brech- und Schwingmaschine	383	903
Boote; Privilegium zu deren Aufhängung auf die Schiffe	414	940

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Borgungen der Verbrauchsabgaben bei Erzeugung gebrannter geistiger Flüssigkelten, Bier und Zucker aus Rüben oder ausländischem Zucker-Mehl	35	133
Boucher und Roseleur, Privilegiumsinhaber in Paris; Privilegium auf Verzinnung was immer für Metalle	429	953
Bouteillenfüllung und Verkorkung moussirender Getränke mittelst einer Maschine zu bewirken; Privilegiums-Verlängerung darauf	474	991
Brandraketen als verbotene Waffen erklärt (§. 2)	304	724
Branntwein-Steuerkontrolmaschine, sogenannt Lelewsky'sche; Privilegium darauf	361	883
— = **Entfuselung**; Privilegiums-Verlängerung darauf	386	909
— —; Privilegiums-Uebertragung von F. Engler an J. Reimann	425	951
Branntweinwaagen, mit Thermometer verbundene; Privilegiums-Verlänge- auf deren Einkittung	375	896
Braunau; Aufhebung einiger Schiffsgebühren auf der Donau und ihren Nebenflüssen	198	510
Braunkohle-Verkohlung; Privilegium auf ein eigenes Apparat hiezu	472	987
Braunkohlen; Privilegium auf einen Verkohlungsofen hiezu	443	964
—; Privilegium auf ein Verfahren zu deren vollkommenen Verkohlung	485	995
—; s. auch Kohlen.		
Braunpfannen; Privilegium auf Feuerungen bei selben	359	881
Brautleute im Krakauer Gebiete; Abkommen von deren Pflicht, sich dem Zivilstandesbeamten vorzustellen (Art 10)	84	239
Bräutigam; Bestimmungen zur Eingehung der Ehe im lombardisch-venezianischen Königreiche, welcher einem anderen Kronlande zuständig ist	128	353
Breitfüßige Nails; Privilegiums-Verlängerung auf die Erzeugung der gefalzten schmideisernen Stoßplatten für selbe	453	974
Bremme G.; Privilegium auf Rohstahl zu raffiniren	350	875
Brennholz, dessen Elbezollbefreiung von Melnik bis an die sächsische Grenze	54	176
—; Privilegiums-Verlängerung auf Wägen mit geschlossenen Körben zu dessen Verführung	377	899
—, verkleinertes; Privilegiums-Verlängerung auf Kontrolkörbe zu dessen Verführung	464	980
Brennöfen; Privilegium auf Feuerungsanlagen hiezu	389	921
— für Töpfner, Ziegel- und Kalkbrenner; Privilegium darauf	486	996
Brennstoff, „Kamphin"; dessen Verzollung im Eingange	147	368
—; Zusammensetzung und Bereitung von Materialien statt der Kohle; Privilegium darauf	395	915

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Brennstoff, bei Lokomotiven; Privilegium auf eine Vorrichtung zu deren nutzbringenden Verwendung	435	958
— aus Steinkohlen-Theer; Privilegium auf deren Erzeugung	443	963
— aus jedem denselben einen verhältnißmäßigen hohen Hitzegrad zu erzeugen; Privilegiums-Verlängerung darauf	449	971
Brennziegeln zu deren Erzeugung, Erfindung eines als Bindungsmittel aller Brennstoffe verwendbaren Stoffes; Privilegiums-Verlängerung darauf	449	970
Bresciani P.; Privilegium ouf eine Drehmaschine zur Bemessung der Seide	353	877
— M. A.; Privilegium auf eine Rettungsmaschine bei Schiffbrüchen . .	406	928
Breuß J.; Privilegium auf einen Ofen zur Erzeugung des sogenannten Wetterkalkes	451	972
Briefkouverts zu öffentlichen Ankündigungen zu benützen; Privilegium darauf	443	964
Brieftaschen aus gepreßtem Metallbleche zu erzeugen; Privilegium darauf.	472	988
Briefwagen auf Druckfedern; Privilegiums-Zurücklegung hierauf	369	888
Brillen-Einfaßungen; Privilegium auf deren Konstrukzion	467	983
Brix V.; Privilegiums-Verlängerung auf eine Maschine zur Vervielfältigung plastischer Arbeiten aus allen Materialien	410	935
Braeelets von Gold, Silber und anderen Metallen ohne Schloß, Schnapper oder Schließe; Privilegiums-Zurücklegung hierauf	370	889
Brody; Ermächtigung des dasigen Hauptzollamtes zur Revision und Verzollung von ausländischen Druckschriften	245	596
Broncefarben; Privilegiums-Verlängerung darauf	410	934
Bruchbänder; Privilegiums-Verlängerung darauf	390	912
Brücken aus Holz und Stein; Privilegiums-Verlängerung auf deren Konstrukzion	358	880
Brückenmaut; Uebertragung von Podmoście nach Sierakowce, im Przemyśler Kreise, und Erhöhung der Gebühr	171	393
Brückenträger, eiserne, rigiden; Privilegium auf deren Verbesserung . .	406	928
Brünn; Festsetzung des Gymnasial-Schulgeldes und Vorgang bei Zugestehung der Befreiung davon	20	75
— ; Aufstellung einer Bücher-Revisionskommission daselbst	245	596
Brunnen-Zylinder, genutete, aus Ziegeln gemauerte und steinerne; Privilegium auf deren Versenkung	443	964
Brunner A. und deren Kinder L., E. und M.; Privilegiums-Verlängerung auf die Bereitung des Steinöl-Kittes	394	915
Brunnhuber K.; Privilegium auf Unterzünder zum Anbrennen aller Gattungen von Brennmateriale	420	945

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Buchbinder-Leinwand; in Betreff deren Zollbehandlung	256	613
Buchdrucker; Preßordnung vom 27. Mai 1852 auf deren Uebertretung durch Druckschriften	151	373
— -Schnellpresse; Privilegiums-Abtretung von G. Rohrdorf an G. Siegl	352	876
Buchhändler; Preßordnung vom 27. Mai 1852 auf deren Uebertretung durch Druckschriften	151	373
Bucher L.; Privilegiums-Verlängerung auf eine rotirende Dampfmaschine.	419	944
Buchstaben, prismatische; Privilegiums-Verlängerung darauf	357 399	879 924
— aus Leder und Papier in allen Farben zu Firmatafeln, Anoncirnngen u. dgl.; Privilegium darauf	420	946
Buda-Pesti-Hirlap als eine ämtliche Zeitung für Ungarn erklärt . .	344	871
Budelmayer-Zeitung; Verbot derselben für das ganze Reich	263	620
Bücher, illyrische und wallachische; deren Einfuhr nur gegen einzuholende Bewilligung gestattet	30	90
— ; s. auch Gebetbücher, Religionsbücher, Preßordnung.		
— der Handelsleute u. s. w.; Gerichtskompetenz zur Ausfertigung der Zertifikate über die Beschaffenheit ihrer Bücher (§. 91)	331	796
— -Revisionskommissionen; deren Aufstellung in den Standorten mehrerer Hauptzollämter	245	596
Büchersendungen, aus dem Auslande einlangende; Aenderungen des Zoll-Verfahrens damit	245	596
Bürgerliche Rechtssachen; s. Rechtssachen.		
Bürgerliches Gesetzbuch; s. Gesetzbuch.		
Budenberg C. F.; Privilegium auf die Konstrukzion der Oellampen . .	371	889
— ; Privilegium auf einen Monometer zur Messung des Ueber- und Unterdruckes für Dampf, Wasser und Luft	384	905
— ; Privilegium auf eine neu konstruirte Spritze	443	963
Bühler C.; Privilegiums-Verlängerung auf Metallschreibfedern	449	970
Bukowina; Vergütung der Mittagskost eines Militärmannes auf dem Durchzuge	124	343
— ; Bestimmung der Behörden, welche daselbst die in den §§. 15, 17 und 20 der Preßordnung dem Staatsanwalte zugewiesenen Amtsverrichtungen zu besorgen haben	206	520
— ; Erlassung einer neuen Zivil-Jurisdikzionsnorm für dieselben . . .	331	771
Bundesbeschluß über den militärischen Gerichtsstand in Strafsachen der in Friedenszeiten zu Bundeszwecken zusammengezogenen Bundestruppen.	312	739

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Bundesgebiet, **Bundestruppen**, **Bundeszwecke**, deutsche; s. Bundesbeschluß.		
Burger M.; Privilegium auf die Verbesserung der im Jahre 1847 privilegirten Zement-Oelfarben	431	957
Burgett J.; Privilegium auf Mahlgänge mit unveränderlichen Parallelismus der funkzionirenden Steinflächen	422	949
— ; Privilegium auf eine Maschine zum Schälen, Theilen und Rollen der Gerste	431	956
Busch aller Art; dessen Elbezollbefreiung von Melnik bis an die sächsische Grenze	54	176
Buschl J.; Privilegium auf Befestigung der Ledersohlen an allen Gattungen Fußbekleidungen ohne Naht	391	914
Butter, frische, bis 4 Zollpfund; deren Ein- und Ausfuhrszollbefreiung im Verkehre über die österreichisch-sardinische Grenze	183	463

C.

(Das unter C. nicht vorkommende, siehe unter K. und Z.).

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Cachemir zu Gaziren; Privilegium auf eine Maschine hiezu	447	968
— zu Zwirnen und Appretiren; Privilegium auf eine Maschine hiezu	447	968
Cail J. F.; Privilegiums-Verlängerung auf Anwendung der Zentrifugal-Kraft zur Reinigung und Abklärung des Rohzuckers in den Zucker-Siedereien und Raffinerien	874	893
Cali, chlorinsauren; Einreihung im alphabetischen Waaren-Verzeichnisse zum allgemeinen Zolltarife	133	358
Cambie V.; Privilegium auf die Anwendung des nicht gesättigten, überheitzten Dampfes	359	881
Cantor A.; Privilegium auf ein Verfahren in der Erzeugung von wasser- und luftdichten Gegenständen	465	981
Carsels-Lampen; Privilegium auf die Verbesserung in deren Konstrukzion	408	931
Carstensen N.; Privilegium auf die Verbesserung in der Anwendung der Zentrifugalkraft für Zucker- und Oelfabrikazion	395	915
Cassel J.; Privilegium auf die Verbesserung der Kamphinlampen unter der Benennung „Kiefergas-Lampen“	451	972
Cavallar B.; Privilegiums-Verlängerung auf transportable öffentliche Nothdurfts-Kabinete (Necessites)	377	899
— ; Privilegium auf eine Verbesserung an den Oelpressen	385	907

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Champagner-Bouteillen; Privilegium auf deren Verkorkung mit Klammen	359	882
Charaktertaxe; s. Taxbefreiung.		
Charnierarbeiten; Privilegium auf eine neue Methode, selbe ohne Fugen in edlen oder unedlen Metallen zu verfertigen	402	926
Charnieren ohne Fugen oder Löthung zu erzeugen; Privilegiums-Verlängerung darauf	410	934
Charriere H.; Privilegium auf Verbesserung der chirurgischen und anderen Scheren in deren Gelenkfügung	385	907
Chauseen, (Staub-); Privilegiums-Verlängerung auf deren Zubereitung zu einer wasserdichten Masse, „Teresin" genannt	377	898
Chef der obersten Polizeibehörde; dessen Straf- und Begnadigungsrecht über das Militär-Polizeiwachkorps und die Gewölbewache, und das Befugniß der Ehebewilligung für Personen dieses Korps	200	514
Chemigraphie, zur Anwendung des Druckes auf Metall; Privilegium darauf	362	884
Chemische Seife; Privilegium auf deren Erfindung vorzüglich zur Seiden- und Baumwollfärberei	451	973
Chigwary G.; Privilegium auf Verbesserung in der Erzeugung des flüssigen Indigo	429	954
Chiozza K. A. und Söhne; Privilegiums-Verlängerung auf die Erfindung einer neuen Art Seife, sowohl Toilette- als Waschseife	419	944
Chokolade-Maschine; Privilegiums-Verlängerung auf deren Verbesserung	449	970
Christoph J.; Privilegium auf ein metallenes Apparat zur Anbringung an schliefbaren als auch an russischen Kaminen, zu deren Selbstsperrung und Löschung des Kaminfeuers	420	945
Chubert F. K.; de Cherault; Privilegiums-Verlängerung auf eine Maschine, welche durch die Luft in Bewegung gesetzt werde	399	923
Ciau S.; Privilegiums-Verlängerung auf eine gallertartige Himbeeren-Pomade	436	960
Clement A.; Privilegium auf eine aus Metall künstlich konstruirte Knopf-Dessinir-Maschine	372	892
Cochenille (Ammoniak-); Privilegium auf eine Verbesserung in deren Bereitung	447	969
— -; Privilegiums-Verlängerung auf eine neue Bereitungsmethode	452	973
Como-Rentenscheine; deren Amortisirung steht dem Landesgerichte in Wien zu	139	362
Concretum der Monarchie; Gutrechnung der Zöglinge des feldärztlichen Institutes nach ihrem Uebertritte in die Armee auf dasselbe	314	744
Cousir zu Gaziren; Privilegium auf eine Maschine hiezu	447	968

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Creosots, Untersagung des Handverkaufs desselben in den Apotheken; nur dessen Verabfolgung gegen ärztliche Verordnung für zulässig erklärt wird	167	391
Crezelius K.; Privilegiumsverlängerung auf Herstellung eines auch zum Rösten von Erzen anwendbaren Kalkes	377	899
Crippe J.; Privilegium auf Verbesserung in der Konstrukzion der Weinpumpen	395	915
Cristofoli A.; Privilegiums-Verlängerung auf Fußbodenplatten . . .	382	902
Croßkill W.; Privilegiums-Verlängerung auf eine Verbesserung in der Konstrukzion der Erdschollenwalzen	399	923
— ; Privilegium auf die Verbesserung in der Konstrukzion von Mahlmühlen	469	986
— ; Privilegiums-Verlängerung auf eine Verbesserung in der Konstrukzion der Erdschollenwalzen „Croßkills-Kultivator" genannt	474	991
Czernowitz; Aufstellung einer Bücher-Revisionskommission daselbst . . .	245	596
Czerny J.; Privilegium, auf lakirte Blechwaaren einen Gold-, Silber und Farbendruck zu bewerkstelligen	353	878
D.		
Dachrinnen, gebohrte; Privilegium darauf	408	931
Dachziegeln; Privilegium darauf	350	875
— ; Privilegium auf deren Gestalt und Eindeckung	361	883
— ; Privilegiums-Verlängerung auf deren Formung in allen Dimensionen	432	957
Dächer; Previlegium auf deren Herstellung	350	875
— ; Privilegium auf die Zubereitung einer Masse zu deren Herstellung .	409	932
Daellen E.; Privilegium auf eine Walzenkonstrukzion zur Darstellung Quadrat als Flacheisen in jeder Dimension für Eisenbahnräder . .	364	886
— ; Privilegium auf einen Dampfhammer	396	918
— ; Privilegium auf die Konstrukzion der Eisenbahnschienen	413	937
Dall-Aglio P.; Privilegiums-Verlängerung auf die Konstrukzion eines Dampf-Wasch- und Bleichapparates	478	993
— ; Privilegiums-Verlängerung auf eine Masse zur Trocknung jedes nassen oder feuchten Mauerwerks	499	1001
Dalmazien; Namhaftmachung der Staatskassen zum Erlage der Kauzion für Herausgabe von Druckschriften oder in einer gerichtlichen Verurtheilung	234	566
Damenkleider; Privilegiums-Verlängerung auf deren Anfertigung jeder Art	363	885
— ; Privilegium auf eine Zuschneidmaschine für dieselben	473	989

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Damenspiel, musikalisches; Privilegium darauf	445	965
Damentaschen, aus gepreßtem Metallbleche; Privilegium darauf . . .	472	988
Dampf, nicht gesättigter überheitzer; Privilegium auf deren Erzeugung und Anwendung	359	881
— ; Privilegiums-Verlängerung auf deren Anwendung und Erzielung einer Ersparniß an Brennstoff	399	923
Dampfapparat, zur Beseitigung des Kesselsteines; Privilegiums-Verlängerung darauf	416	943
— ; Privilegiums-Verlängerung auf deren Konstrukzion	478	993
Dampfbäder; Privilegium auf deren Anbringung auf Dampf- und Segelschiffen, in Feldspitälern, Lagern u. s. w.	422	947
— ; Privilegiums-Verlängerung darauf	464	980
Dämpfe; Privilegium auf ein Apparat zu deren Hinausschaffung und theilweiser Kondensirung aus geschloßenen Räumen	396	917
Dampferzeuger; Privilegiums-Erlöschung darauf	493	998
Dampferzeugung mit geringem Aufwande von Brennmateriale; Privilegium darauf	359	881
— zur Erzielung einer größern Sicherheit und Ersparung; Privilegium darauf	424	950
Dampfhammer; Privilegium darauf	396	918
— ; Privilegium darauf	445	965
Dampfkessel; Privilegium auf deren Feuerung	359	881
— ; Privilegium auf eine Maschine zur Erzeugung der Nieten für dieselben.	372	891
— ; Privilegiums-Verlängerung auf die Verwendung der unbenützten Wärme bei der Feuerung	374	893
Dampfkessel; Privilegium auf deren Feuerungsanlagen und Heitzverfahrens .	398	921
— ; Privilegium auf eine neue Vorrichtung hiezu	398	922
Dampfkraft; Privilegium auf deren Erzielung für Lokomotive	443	963
Dampfmaschinen; Privilegiums-Verlängerung auf die Verwendung der unbenützten Wärme zur Verdampfung von Flüssigkeiten	374	893
— , rotirende; Privilegium auf deren Konstrukzion	396	918
— ; Privilegiums-Verlängerung auf die Anwendung des Dampfes zur Erzielung einer Ersparniß an Brennstoff und eines gleichförmigen Ganges bei selben	399	923
— , kreisförmige; Privilegiums-Verlängerung darauf	399	924
— ; Privilegium auf deren Anordnung der Feuerungen bei denselben .	414	941
— , rotirende; Privilegiums-Verlängerung darauf	419	944
— mit rotirender Bewegung; Privilegium darauf	420	945
Dampfmaschinen; Privilegiums-Verlängerung auf ein Heizapparat hiezu.	440	961
— ; Privilegium auf Puffenfedern, Ventile oder Höhen für dieselben .	456	975

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Dampfmaschinen; zur Erzeugung gebrannter Mauerziegeln; Privilegium darauf	473	989
Dampfpumpen für Lokomotive, Schiffsmaschinen und stazionäre Kessel; Privilegium darauf	431	955
Dampfschiffe; Privilegium auf ein Forttreibungsapparat für selbe	353	876
— ; Privilegium auf deren Anordnung der Feuerungen bei selben	414	941
— ; Privilegium auf deren schnellere und sichere Bewegungsetzung	420	945
— ; Privilegiums-Verlängerung auf ein Heiz- und Ventilazions-Apparat für selbe	449	970
Dampfzylinder, zweier; Privilegium auf die Uebertragung deren Bewegung auf zwei Haupttriebachsen gegliederter Lokomotive	431	955
Damsky A.; Privilegiums-Erlöschung auf Hemd-, Chemisetten- und Westenknöpfe aus Glas	368	888
Danglowitz M.; Privilegium auf die Erzeugung von Posamentierknöpfen	402	925
— ; Privilegiums-Zedirungen L. J. Löwit auf Posamentierknöpfe	433	957
— ; Privilegium auf eine Maschine zu Posamentierarbeiten	443	964
— ; Privilegiumsübertragungen L. Löwit auf die Maschine zu Posamentierarbeiten	484	995
Daninger J.; Privilegiums-Verlängerung auf eine horizontale Windmühle	464	980
— ; Privilegium auf Apparate zum Begießen von Feldern, Wiesen, Gärten u. s. w.	467	983
Darmsaiten aller Art; Privilegium darauf	483	994
Darstellungen, durch die Typie; Privilegium darauf	456	976
Daum J. G.; Privilegiums-Verlängerung auf eine neue Konstrukzion von Bettstätten	474	991
— ; Privilegiums-Verlängerung auf Konstrukzion der Maschine zur Bouteillenfüllung und Verkorkung moussirender Getränke	474	991
Daviron F.; Privilegium auf hydraulische Pressen	385	907
Dekorazionsziegeln, in verschiedenen Farben für Rohbauten; Privilegium darauf	456	975
Denk L.; Privilegium auf eine Konstrukzion der Flammöfen zur Darstellung des Stabeisens	362	885
Depositen, gerichtliche Baarschaften unter 100 Gulden; Abkommung von deren Anlegung bei Stadtkassen	209	531
Derpowski F. X.; Privilegium auf eine Korkschneidmaschine	473	989
Deserteure; Aufhebung der Vermögenskonfiszirungen und Bestimmungen über die Vornahme der Sequestrazionen	287	649
Desmarest J. F.; Privilegium auf die Erzeugung der Nägel durch Mechanismus auf kaltem Wege	473	990

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Dessins; Privilegium auf deren Uebertragung auf Stoffe oder Gewebe verschiedener Art	435	959
Dessertbestecke, silberne hohlgepreßte; Privilegiums-Verlängerung darauf.	449	971
Dessiniermaschiene, aus Metall konstruirte, für Knöpfe; Privilegiums-Uebertragung und Abtretung der Hälfte	481	993
Desseins im Metalle zu erzeugen; Privilegium darauf	420	945
Destillirapparats; Privilegium darauf	445	965
Destillirung fetter Stoffe; Privilegiums-Erlöschung darauf	459	977
Destillirungsapparat für Fettstoffe; Privilegium darauf	385	908
Deutsch E.; Privilegium auf Blasbalg-Harmoniken (Melodinen) . . .	377	899
Diametral-Kurbel; Privilegiums-Verlängerung darauf	468	984
Diäten des Sanitätspersonals; wegen Hintanhaltung übertriebener Aufrechnungen	268	628
Dielen der Zimmer und Säle zu glänzen; Privilegiums-Verlängerung darauf	464	980
Diensttaxen; s. Taxen.		
Dietz A.; Privilegiums-Verlängerung auf die Anwendung der Federkraft auf Schmiedehammer	374	893
Digestivsalz, Gestattung dessen Einführung aus dem Auslande gegen begünstigten Zoll zur Alaun-Erzeugung	275	634
Dingler H.; Privilegium auf eine Maschine zur Trennung der flüßigen von festen Körpern „Hydro-Extractears" genannt	384	904
Ditkowce, Nebenzollamt; wegen Erweiterung dessen Verzollungsbefugnisses in Absicht auf Mehl und Mehlprodukte	281	641
Ditmar A.; Privilegiums-Verlängerung auf die Asphalt- und Terresin-Pflasterung	375	895
Disziplinarstrafe; Wiedereinführung der körperlichen Züchtigung als solcher.	237	568
Dobbs W. S.; Privilegium auf die Konstrukzion der Dampfmaschinen mit rotirender Bewegung	420	945
— ; Privilegium auf die Erfindung eines Ofens für Dampfkesselheizungen und Feuerungen	414	941
Doblhoff-Dier A. F.; Privilegiums-Erlöschung auf Seife und Fette aus animalischen Stoffen	466	982
Dombrowsky E.; Privilegium auf eine Mäh-Scheerenmaschine . . .	353	877
Doktorswürde, juridische, zu deren Erlangung bei dem ersten Rigorosum das allg. österr. Strafrecht als Prüfungsgegenstand zu dienen habe .	243	594
Dokumentenschränke, eiserne; Privilegium darauf	447	968
Doppel-Backofens, mit einer Heizung; Privilegium darauf	385	907
Doppelpresse, hydraulische; Privilegiums-Zurücklegung auf einen Sperr-Kopf hiezu	458	977

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Doppelstoff, welcher einem Pelzstoffe ähnlich sei; Privilegiums-Verlängerung darauf	436	960
Dorschel F.; Privilegiums-Erlöschung auf Kaffehmaschinen mit vereinigtem Milchapparate	345	873
Dörröfen; Privilegium darauf	422	947
Doucheb äder; Privilegium auf deren Anbringung auf Dampf- und Segelschiffen, in Feldspitälern, Lagern u. s. w.	422	947
— , Anwendung für Pferde, Hornvieh und Schafe; Privilegium darauf.	490	997
Draht, zu biegen; Privilegium auf eine Maschine hiezu	398	922
Drahtrundstifte; Privilegiums-Verlängerung auf Köpfe hiezu	381	901
Drainage-Röhrenpresse; Privilegium darauf	451	973
Drehbank zu Hutformen; Privilegium darauf	456	976
Drehbankmaschinen zu runden hohlgedrehten Arbeiten; Privilegium darauf.	443	963
Drehmaschine zur Bemessung der Seide; Privilegium darauf	353	877
Drechseln; Privilegiums-Verlängerung auf jede Art Bewegung in selben durch ein tragbares Karrentriebrad zu bewerkstelligen	355	879
Dreschmaschine; Privilegiumsverlängerung darauf	416	942
— mit konischen Zapfen; Privilegium darauf	435	958
— ; Privilegiums-Verlängerung darauf	474	990
Dreyer F. A.; Privilegium auf einen neuen Beleuchtungsstoff (Gasäther)	469	986
Drillsaatenmaschine; Privilegium darauf	406	929
Druckausübung mittelst Elektromagnetismus; Privilegium darauf	359	882
Druck, litographischer; Privilegium darauf	465	982
Druckmaschinen, Universal-; Privilegiums-Abtretung darauf	346	873
Druckpfeife, mittelst komprimirter Luft; Privilegium darauf	359	880
Druckpumpe; Privilegiums-Verlängerung darauf	419	944
Druckschriften periodisch-politischen Inhalts oder in gerichtlicher Verurtheilung; Namhaftmachung der Staatskassen zum Erlage der Kauzion für deren Herausgabe	203	516
— periodisch-politischen Inhalts oder in einer gerichtlichen Verurtheilung; Namhaftmachung der Staatskassen zum Erlage der Kauzion für deren Herausgabe im Königreiche Dalmazien	234	566
— ; wegen Einsendung der Pflichtexemplare an die Universitäts-Bibliothek	207	520
— , aus dem Auslande; deren Revision vom politischen Standpunkte bei Gelegenheit der Zollbehandlung vorzunehmen sei	245	596
— ; in Betreff deren Verbote	248	599
Dubskischen gräflichen Drahtstiften-Fabrik zu Lissitz; Privilegiums-Verlängerung auf Drahtrundstiftenknöpfe	381	901

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Dunger aus den Gensd'armerie-Pferde-Stallungen; wegen dessen Veräußerung und zeitgerechter Wegnahme	260	617
Durchlöcherungsmaschine; Privilegiums-Verlängerung darauf	416	943
Duschek M.; Privilegium auf eine Handmaschine zur Ueberziehung der Knöpfe	456	976
E.		
Echtle J. N.; Privilegium auf alle mögliche Zeichnungen mittelst Farben u. s. w. auf Papier, Holz und Blech zu drucken. „Holz und Blech-Farbendruck" genannt	467	984
Eder K.; Privilegiums-Erlöschung auf das Pigment des Orseille-Krautes als violette Farbe für Maschinen- und Handdruck auf Geweben zu fixiren	348	874
Edle Arzenei- und Parfümeriestoffe; Einreihung des Pomeranzenblüthenwassers unter dieselben im Zolltarife	274	634
— Metalle; deren Feingehaltsstufen und Abbildungen der zur Bezeichnung derselben dienenden Punzen in Modena und Parma	327	760
Eger; Ermächtigung des dasigen Hauptzollamtes zur Revision und Verzollung von ausländischen Druckschriften	245	596
Ehebewilligung; deren Ertheilung für Individuen des Militär-Polizeiwachkorps und der Gewölbewache dem Chef der obersten Polizeibehörde eingeräumt	200	514
— ; deren Ertheilung für Offiziere und Beamte der Militär-Bildungs-Anstalten	339	861
Eheeingehung, im lombardisch-venezianischen Königreiche, Angehöriger anderer Kronländer; wegen Beibringung von Ehekonsensen ihrer Heimatsbehörden	128	353
Ehe; Gerichtszuständigkeit für den Beweis des erfolgten Todes und die Todeserklärung eines Ehegatten zur Auflösung derselben (§. 88.) . .	331	795
Eheleute; Verfahren bei deren Scheidung vom Tisch und Bett im Krakauer Gebiete (111)	83	230
— ; Gerichtszuständigkeit zu deren Scheidung vom Tisch und Bett (§. 87).	331	795
Ehepakten, welche Rechte erst nach dem Todesfalle in Wirksamkeit treten; deren Bestimmungen wegen Gebührenbemessung	91	254
Eherecht; Wirksamkeit der Vorschriften des allg. bürg. Gesetzbuches hierüber im Krakauer Gebiete	83	229
— ; Durchführung einiger Bestimmungen des allg. bürg. Gesetzbuches über dasselbe im Krakauer Gebiete	84	238

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Ehestreitigkeiten; Wirksamkeit der Vorschriften über das Verfahren in denselben im Krakauer Gebiete	83	229
Ehetrennung; Verfahren dabei im Krakauer Gebiete (III.)	83	230
Eheverträge, nach früheren Gesetzen im Krakauer Gebiete eingegangene, als giltige anerkannt (I.)	83	230
Ehrmann M.; Privilegium auf Maschinenschmiere	359	880
— , Dr.; Privilegiums-Verlängerung auf Erzeugung von Soda und Nebenprodukten aus Kochsalz	457	977
Eichen A.; Privilegiums-Verlängerung auf die Verbesserung einer rotirenden Maschine	375	894
Eidesformel für das Forstpersonale	332	823
Eidgenossenschaft, schweizerische; s. Schweiz.		
Eigenthum, Rettung vom Feuer; Privilegium auf die Verbesserung der hiezu erforderlichen Mittel	287	649
Einbringung der Kosten für die Sequestrazion des Vermögens der Deserteure; wie selbes zu bewirken	30	90
Einfuhr ausländischer jüdischer und hebräischer Gebet- und Religionsbücher, dann illyrischer und wallachischer Bücher an die dazu einzuholende Bewilligung bedingt	445	965
— des ausländischen Digestivsalzes zur Alaunerzeugung gegen begünstigten Zoll	275	633
— der Stechapfel-Zigarren; Erfordernisse und Gebührenentrichtung .	324	751
Einfuhrzoll; s. Zoll.		
Eingaben der Privatpersonen um Bewilligung zur Einfuhr zubereiteter Arzneiwaaren; deren Stempelbehandlung	153	373
Eingangsverzollung von fetten Oelen und Wein in Schläuchen; Festsetzung der Tara dafür	141	363
— von Bildern auf Papier und Gemälden, dann von mittelfeinen Südfrüchten in Küsten; Festsetzung der Tara dafür	178	413
Eingangszoll; s. Zoll.		
Einholung von Wahrheitsbefunden über beanständete öffentliche Kreditspapiere und Münzen; Regelung des Geschäftsganges dabei	146	366
Einkommensteuer; Bestimmungen über die Einhebung derselben von höherem erst später angewiesenem Gehalte, deren fällige Taxraten auf einmal in Bezug gebracht werden	62	190
— ; deren Ausschreibung für das Verwaltungsjahr 1853	238	569
— ; Bestimmungen über deren Bemessung und Entrichtung im Verwaltungsjahre 1853	295	686
— ; wegen Einhebung eines Zuschlages von derselben zur Deckung der Landes-Grundentlastungs Erfordernisse für das Jahr 1853 . . .	328	764

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer der Seite
Einquartierung des Militärs; Bestimmungen über die Erforderniß der Unterkünfte, Zahlung und Verrechnung der Miethzinse für Landgemeinden (§§. 3, 4. und 5.)	1	2
— der Gensd'armerie-Kanzleidiener; Bestimmungen über deren Behandlung	42	158
— ; Bestimmungen über die Gebühr an Naturalquartieren der Konskripzionsrevisoren und Kommandanten der Hauptwerbbezirks- und Konskripzions-Depots, und die Zinsvergütung hiefür	75	207
— , dauernde; Gebühr an Einrichtung bei derselben für die Wohnung eines Unterarzten, Oberfouriers, Profoßen, Quatiermeisters, Wegmeisters, Wagenmeisters des Generalquartiermeisterstabes, zweier Kadeten und zweier ledigen oder eines verheiratheten Fouriers	76	208
— , dauernde; Verfahren bei Ermittlung zehnjähriger Unterkunftszinse und der Vergütung für die Einrichtung	80	213
— des Militärs in Schemal- oder Zinszimmern; Bestimmungen über die Verpflichtung der Gemeinden zur Beistellung der vollen Unterkunftsgebühr	95	257
— eines subalternen Gensd'armerie-Offiziers; Bestimmungen über die beizustellenden Bettforrituren	157	376
— ; Theilung des für die Unterkunft eines Mannes in einer Gemeindekaserne, und eines Militärpferdes in einer Zinsstallung bestimmten Vergütungsbetrages	190	476
— ; Vorschrift der Gensd'armerie; Erläuterung über die Beistellung der Küchen-Einrichtung für deren Offiziere	214	535
— ; Erläuterung der Vorschrift vom Jahre 1851 über die Bedienung der Gensd'armerie und Reinigung der Lokalitäten	261	618
— eines Gensd'armerie-Offiziers in einem Natural-Quartiere; Bestimmungen über den Anspruch auf die Beistellung eines Winterkotzen . .	300	692
Einrichtung; Gebühr an derselben bei dauernder Einquartierung ꝛc. wie bei Einquartierung	76	208
— bei dauernder Einquartierung des Militärs; Verfahren bei Ermittlung der Vergütung dafür	80	213
— ; Theilung des für die Unterkunft eines Militärmannes in einer Gemeinde-Kaserne und eines Militärpferdes in einer Zinsstallung bestimmten Vergütungsbetrages ohne Beistellung derselben	190	476
Einrichtungen, organische, in den Kronländern des Kaiserstaates; Grundsätze dafür	8	28
Einrichtungsstücke der Gensd'armerie; Bestimmungen über deren Oelanstrich	135	359

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Einschreiten der österreichischen und baierischen Gensd'armerie über die gegenseitigen Landesgränzen; Uebereinkommen mit Baiern über das zu beobachtende Verfahren dabei	279	638
— ; s. auch Verfolgung.		
Einsetzung in den vorigen Stand; wo selbe anzusuchen (§. 36.) . . .	331	783
Einsiedel J.; Privilegiums-Verlängerung auf eine Durchlöcherungsmaschine zum Durchlöchern der Siebe aus Messing und Eisen u. s. w. . . .	416	943
Einstellung der Oeffentlichkeit der Gemeindeverhandlungen	18	72
— der Patentalgebühren; s. Invaliden-Patentalgebühren.		
Eintragung, bücherliche, des Gebührenrückstandes von Vermögensübertragungen; wie diese zu bewerkstelligen sei	337	854
Eintreibung der im Zivilverfahren verhängten Geldstrafen	307	735
Einzelngerichte deren Vereinigung als erste Instanzen mit dem Bezirksamte (19.)	8	30
Einziehung der Reichsschatzscheine zu 10 Gulden	78	210
— der 3perzentigen Zentralkasseanweisungen vom 1. Jänner 1850 und der verzinslichen Reichsschatzscheine vom 1. Jänner 1850 und 1851 .	85	240
Eisbrich J. F.; Privilegiums-Verlängerung auf eine neue Heizvorrichtung.	390	912
Eisen; Verzollung der Schneidewerkzeuge und landwirthschaftlicher Geräthe aus demselben	177	412
— ; Privilegiums-Verlängerung auf eine Verbesserung im Legiren desselben.	375	895
— jede Gattung und in jeder beliebigen Dicke zu verbleien; Privilegium darauf	429	953
— ; auf selbes Stahlblech aufzulegen und ohne Hize zu schweißen; Privilegium hierauf	496	1000
Eisenarbeiten; Privilegium auf deren Politirung	391	914
Eisenbahnbauten; Trennung ihrer Leitung von jener der anderen Bauten und Zuweisung an die Zentraldirekzion für dieselben	242	593
Eisenbahnbetriebsdirekzion; deren Errichtung in Verona	308	737
Eisenbahnbetriebsordnung; deren Erlassung für alle Kronländer . . .	9	34
Eisenbahnen; Bestimmungen über die Bestrafung der Beschädigungen an denselben	32	91
Eisenbahn; Vertrag mit Baiern über deren beiderseitigen Anschluß . .	33	97
— **(Staats-)**; Errichtung einer Betriebsdirekzion in Verona für dieselbe	308	737
— ; Vertrag zwischen Oesterreich, dem Kirchenstaate, Modena, Parma und Toskana	503	1005
Eisenbahnbetriebsordnung; Ergänzung über die Bestimmung der Behörden um Bewilligung zur Vornahme von Privatbauten längs der Eisenbahntrace und deren Verfahren	156	375

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Eisenbahnbetriebsordnung; Gesetz-Uebertretung durch Militär-Personen; deren Behandlung	155	374
Eiseabahnschienen, alter; in Betreff deren Verzollung	255	612
—, gebrochene; wegen deren Verzollung	212	534
Eisenbahnwächter u. s. w.; wegen Stempelbehandlung deren Zahlungslisten	64	192
Eisenbahnen; Privilegiums-Erlöschung auf gegossene Metallräder für selbe	347	873
—; Privilegium auf die Verbesserung in deren Lokomotiv-Systeme	353	877
—; Privilegium auf Verbesserung in deren Schienenanordnung	360	882
—; Privilegium auf die Verbesserung deren Signalscheibe	372	891
—; Privilegium auf Verbesserung in der Konstrukzion der Kissen und Zugfedern für deren Wägen, Waggons und Güterwagen mittelst Anwendung elastischer Stoffe	406	929
—; Privilegium auf die Anwendung beweglicher Knieschienen bei deren Baue zum Ausweichen	409	933
—; Privilegium auf eine einfache, an jedes Lokomotive leicht anzubringende Vorrichtung zur Beseitigung aller Hemmnisse auf denselben, welche durch Nässe veranlaßt werden	435	958
—; Privilegium auf ein neues Verfahren, selbe anzulegen oder zu bedecken	443	963
—; Privilegium auf Seidenseilen zum Betriebe deren Waggons	456	975
—, steigende; Privilegium auf einen Sicherheits-Mechanismus für deren Lokomotive und Waggons zum Stillstehenbringen bei Bergfahrten	469	985
—; Privilegium auf die Anwendung der eisernen gestreckten und gekrümmten Stangen (Segmantelträger) bei selben	500	1001
Eisenbahnfuhrwerke; Privilegiums-Verlängerung auf neue Räder für selbe	360	882
Eisenbahnlokomotive; Privilegium auf eine neue Gasheizung bei deren Kesseln	472	988
Eisenbahnschienen; Privilegium auf Verbesserung in deren Konstrukzion	413	937
Eisenbahnschwellen; Privilegium auf ein Apparat zum Tränken derselben mit einer konservirenden Flüssigkeit	445	966
Eisenbahntrains; Privilegium auf die Bremsung deren sämmtlicher Waggons innerhalb einer gewünschten und kürzesten Zeitdauer mittelst des Elektromagnetismus	359	882
—; Privilegiums-Erlöschung: 1. auf die Art und Weise deren schnelle Bewegung zu hemmen, 2. auf die Konstrukzion oder Form der Verbindungskette und 3. in der Form und Anwendung der Federn	439	961
Eisenbahnwagen; Privilegium auf Verbesserung an deren Schraubenbremsen	397	920
Eisenbahnwägen; theilweise Uebergehung des Privilegiums von J. Baillie an das k. k. Aerar auf eine neue Puffenzug- und Tragschnecke	426	952

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Eisenbahnwägen; Privilegium auf ein Heiz- und Ventilazions-Apparat für selbe	449	970
— ; Privilegiums-Verlängerung auf deren Verbesserung	450	971
— ; Privilegium auf die Verbesserung deren Achsenbüchsen	451	973
— ; Privilegium auf Verbesserung deren Puffenfedern, Ventile oder Höhen	456	975
Eisenbahnwagenschmiere; Privilegiums-Verlängerung auf Verbesserung in deren Erzeugung	449	970
— ; Privilegium des L. Grössing auf Verbesserung in deren Erzeugung an die Witwe Katharine übergangen	449	971
Eisenbahnwaggons; Privilegium auf eine Verbesserung in deren Konstrukzion	385	907
Eisenbahnräder; Privilegium auf deren Erzeugung aus zähem Gußeisen	359	880
Eisenblech, verzinntes; Privilegiums-Verlängerung auf die Erzeugung verschiedener Gefäße aus selbem	460	977
Eisendraht mit Zink zu überziehen; Privilegium darauf	364	886
Eisenstäbe; wegen deren Zollbehandlung nach ihrem Durchmesser	211	534
Eisenwaaren, gemeine; Verzollung der grob abgeschliffenen landwirthschaftlichen Geräthe und Schneidewerkzeuge von Eisen und der Stiefeleisen als solche	177	412
— ; Privilegium auf die Entdeckung und Verbesserung deren Fabrikazion mittelst neuer Maschinen und Apparate	451	972
Eiserne Geräthe und Schneidewerkzeuge; s. Geräthe, Schneidewerkzeuge.		
— Maschinen; wegen der, den inländischen Fabriken über deren Bezug zugestandenen Zollbegünstigung	163	387
Elbert M.; Privilegium auf eine Strohschneidmaschine	413	937
Elbeschifffahrts-Revisions-Kommission, dritte; verabredete Ermäßigungen des Elbezolles bei derselben	65	193
Elbestrecke von Melnik bis an die sächsische Gränze; Ausdehnung der Elbezollbefreiung auf derselben auch auf bisher davon ausgeschlossene Gegenstände	54	176
— von Melnik bis zur sächsischen Gränze; Ausdehnung der Elbezollbefreiung auf die Schiffe aller Elbeuferstaaten	176	412
Elbeuferstaaten; Gleichstellung ihrer Schiffe mit den inländischen, bezüglich der Elbezollbefreiung auf der Strecke von Melnik bis an die sächsische Gränze	176	412
Elbezoll; dessen Befreiung auf der Strecke von Melnik bis zur sächsischen Gränze, auch auf die bisher davon ausgeschlossenen Gegenstände ausgedehnt.	54	176
— ; dessen Ermäßigung bei der dritten Elbeschifffahrts-Revisions-Kommission	65	193

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Elbezoll; dessen Befreiung auf der Elbestrecke von Melnik bis zur sächsischen Grenze auf die Schiffe aller Elbeuferstaaten ausgedehnt . . .	177	412
Ellenberger J.; Privilegiums-Verlängerung auf die Verbesserung in der Erzeugung und Verwahrung von chemisch-reiner Kohlensäure . . .	366	887
— ; Privilegiums-Uebergehung von denselben an L. Krakowitzer und J. Schoffer auf die oben angedeutete Erzeugung	421	947
Empfangsbestätigungen über Rückstellung geleisteter und fruchtbringend angelegter Dienst- oder anderer Kauzions-Kapitalien; wegen deren Stempelbehandlung	252	610
— über Zahlungen für Messen; Erläuterung über deren Stempelbehandlung	113	326
Endlose Walzenüberzüge für Papierfabrikazion; deren Verzollung . . .	143	364
Engelhardszell; Aufhebung einiger Schifffahrtsgebühren gegen fortzudauernde Einhebung des Haftgeldes daselbst.	198	510
Engerth W.; Privilegium auf eine neue Konstrukzion bei Berglokomotiven	494	999
Englers F.; Privilegiums-Verlängerung auf Entfußelung des Branntweines	425	951
— — ; Privilegiums-Uebertragung an J. Reimann auf Entfußelung des Brantweines	386	909
Englische Häfen; Auslieferung der daselbst von österr. Handelsschiffen entweichenden Matrosen	335	851
Enslin G.; Privilegium auf ein sogenantes Maschinen-Fortepiano . .	431	956
Entdeckungen im Gebiete der Industrie; neues Privilegien-Gesetz zum Schutze derselben	240	573
Entfernung unsittlicher und nachlässiger Schüler von der Forstlehranstalt zu Marienbrunn (§. 18)	172	404
Entschädigungs-Kapitalien aus Anlaß der Grundentlastung, Werthsbestimmung unbeweglicher Sachen zur Bemessung der Perzentual-Gebühr.	61	190
Entscheidung über Streitigkeiten wegen Scheidung von Tisch und Bett, Trennung oder Ungiltigkeits-Erklärung der Ehe in Krakau steht dem Landgerichte zu (V.)	83	231
— über die 20 Perzent der direkten Steuern überschreitenden Umlagen dem Minister des Innern vorbehalten	277	636
Entscheidungen, richterliche; Formel derjenigen, welche im Namen Seiner Majestät des Kaisers kund gemacht werden	17	71
— über Güterabtretungsgesuche; deren Gebührenfreiheit	323	751
— ; s. auch Urtheile.		
Equitazionsinstitut, Militär-Zentral-, verbleibt als oberste Lehranstalt der Kavallerie in seiner gegenwärtigen Organisazion und Unterordnung.	52	172
— ; s. auch Militärbildungsanstalten.		

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Erbadel; Errichtung eigener Statuten in den Kronländern über denselben (34)	8	32
Erbschaftsklagen; wo selbe anzubringen (§. 37)	331	783
Erdäpfel bis 200 Zollpfund; deren Zollfreiheit im Verkehre über die österreichisch-sardinische Gränze	183	463
Erde zu transportiren; Privilegium auf die Entdeckung einer neuen Methode hiezu	350	875
Erdkammformen (Marquer genannt); Privilegium auf deren Verbesserung.	406	929
Erdschollenwalzen; Privilegiums-Verlängerung auf eine Verbesserung in deren Konstrukzion	399 474	923 991
Erfindungen im Gebiete der Industrie; Privilegiums-Gesetz zum Schutze derselben	240	573
Ergreifersantheile; Erfolgung bei Gebühren-Gesetz-Uebertretungen	47	163
Erhebung über die Zurechnungsfähigkeit des Selbstmordes eines Staatsdieners; wie selbe zur Würdigung der Versorgungsansprüche zurückgebliebener Witwen und Waisen zu pflegen sei	220	542
Erkenntnisse, gerichtliche, auf Löschung von Hypotheken-Gebührenbemessung.	114	327
Erkenntnißverfahren in Streitsachen der Gerichte (§. 13 ꝛc.)	331	778
Erkenntniß; s. auch Entscheidung.		
Erklärungen, letztwillige; deren Aufnahme durch Bezirksgerichte (§. 92)	331	796
Erklärung der zu verzollenden Waaren nach dem Nettogewichte; Anordnungen hierüber	56	177
— der Waaren; deren Beibringung und Behandlung zur beschleunigten Abfertigung der Ausfuhrsexpedizionen	57	178
— zur Theilnahme an dem Staatsanlehen von 80 Millionen; Formulare dazu	223	547 551
Erlässe, öffentliche; Formel derjenigen, welche im Namen Sr. Majestät des Kaisers kundgemacht werden	17	71
Erläuterungen zu der westgalizischen Gerichtsordnung; deren Einführung im Krakauer Gebiete	82	222
— einiger Stellen des Zolltarifes	138	361
— der Gesetze und Verordnungen; s. auch den Gegenstand derselben.		
Erlag der Kauzion; s. Kauzion.		
Ermäßigung des Elbezolles durch die dritte Elbeschifffahrts-Revisions-Kommission	65	193
— der Moldauzölle	283	642
Ernennung der Gemeindevorstände der Regierung vorbehalten (10)	8	29
Ersatz der Kosten; s. Kosten.		
Ersichtlichmachung, bücherliche, der Rückstände an unmittelbaren Gebühren von Vermögensübertragungen	337	854
Erste Instanzen; s. Instanzen.		

Gegenstand	Nummer des	
	Gesetzes	Seite
Erwerbsteuer; deren Ausschreibung für das Verwaltungsjahr 1853 . . .	238	569
— = Zuschlag; Einhebung zur Deckung der Landes- und Grundentlastungs-Erfordernisse für das V. J. 1853 . . . , ...	328	764
Erzeugung von gebrannten geistigen Flüssigkeiten, Bier und Zucker aus Rüben oder ausländischen Zuckermehl; Vorgungen der Verbrauchs-Abgaben bei derselben	35	133
— explodirender Stoffe strengstens verboten	38	152
— von Waffen und Munizionsgegenständen; Bestimmungen hierüber . .	304	(723 724
Erziehungshäuser, Militär=; deren neue Organisazion	52	169
— ; Festsetzung der für einen Zahlzögling zu vergütenden Kostensumme .	173	408
— ; s. auch Militär=Bildungsanstalten.		
Exekuzion zur Vollstreckung richterlicher Erkenntnisse in Streitsachen; Gerichtsstand für dieselben (§§. 69—72)	331	791
Expedizionsbefugnisse der k. k. Zollämter Modlnica und Kočmierzów . .	290	652
Explodirende Stoffe; deren Erzeugung, Verkauf und Gebrauch verboten .	38	152
— — als verbotene Munizion erklärt (§. 3)	304	724
Exportazionen des Vermögens; s. Freizügigkeit (Vermögens).		
F.		
Fabriken, inländische; zugestandene Zollbegünstigung über den Bezug von eisernen Maschinen zu ihrem Gewerbsbetriebe	163	387
Falsifikate öffentlicher Kreditspapiere und Münzen; deren Geschäftsgang .	146	366
Feier der Sonn= und gebotenen Feiertage, sowohl der lateinischen als der griechisch=katholischen Kirche	293	684
Feiertage, gebotene, wegen deren Feier; s. Feier.		
Feilen und Sägen; wegen Festsetzung des Längenmaßes bei deren Verzollung	216	540
Fensterstöcke aus Sandstein oder Granit; in Betreff deren Zollbehandlung .	131	355
Feuersbrünste; Abschaffung der Lärmkanonen und Einführung der Signalisirung mittelst Glockenanschlag u. s. w.	106	281
Finanzwache; wegen Behandlung deren Leute bei der nächsten Rekrutirung bezüglich ihrer Befreiung vom Militärdienste	301	693
Flotille. Uebereinkommen mit der Dampfschifffahrts=Gesellschaft Lloyd; wegen deren Aufstellung aus Dampf= und Schleppschiffen auf dem Po .	164	388
Flösse; zugestandene Befreiung des Elbezolles von Melnik bis an die sächsische Gränze	54	176
Flüssigkeiten, gebrannte, geistige; Erzeugung, Vorgung, Zugestehung von der zu entrichtenden Verzehrungssteuer	35	133
Forstsache; Taxen=Befreiung von Staatsprüfungen	12	65

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Seite
Forstgesetz; Erlassung und deren Wirksamkeittretung, Patent vom 3. Dezember 1852	332	799
Forst-Lehranstalt zu Marienbrunn; deren Organisirung	172	396
Forstschutz-Hilfspersonale; Bestimmung über das Lebensalter, Erforderniß zur Zulassung der Staatsprüfung	21	79
Frankreich; Bestimmungen der Fälle über Requisizionsschreiben an Gerichte und über die Verwendung im diplomatischen Wege	77	209
Fränkischer Kourier, Journal; dessen Verbot	232	565
Fuhrleute, berechtigte, und ihre Knechte; wegen Versehung mit legalen Pässen	192	483
G.		
Garanzine; Einreihung in die Abtheilung des Zolltarifes über Farben-Stoffe	147	368
Gazzetta; s. Zeitungen.		
Gebäudeklassensteuer; Zuschlag-Einhebung zur Deckung der Landes- und Grundentlastungs-Erfordernisse im Verwaltungsjahre 1853	328	764
Gebühren-Aequivalentsbemessung; Bestimmungen über die Verfassung und Einbringung der Bekenntnisse	58	181
— = Begünstigung bei Schenkungen und Vermögens-Uebertragungen von Todeswegen	129	354
— = Behandlung in Betreff der, von für den Staatsschatz oder gebührenfreie Personen geleistete Hypothekar-Kauzionen	316	745
— = Bemessung; Anwendung der Tarifpost 67 des Gesetzes und Werth-Bestimmung von Lehen-Objekten	105	280
— = Bemessung für bücherliche Eintragung der Taxen	39	155
— = Bemessung; Erläuterung mehrerer in diesem Gesetze für Gerichte enthaltenen Bestimmungen	100	266
— = Bemessung; Bestimmungen über Nachlaß-Nachweisungen	101	272
— = Bemessung, von Ehegatten, welche erst auf den Todesfall wirksam werden	91	254
— = Bemessung von Erkenntnissen in Rechtsstreiten; wegen Annullirung eines Kaufvertrages	126	352
— = Bemessung von gerichtlichen Erkenntnissen auf Löschung von Hypotheken	114	327
— = Bemessung von Nachlässen, wo die Verlassenschafts-Abhandlung in mehreren Kronländern gepflogen wird; deren Verfahren	69	201
— = Bemessung von Urtheilen auf Widereinsetzung in vorigen Stand und von Beiurtheilen	273	633

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Gebühren-Bemessung von Rechtsgeschäften über Grundzerstückungen; Bestimmung über deren Vorgang	87	250
— — von Urtheilen, in denen der Werth des Streitgegenstandes nicht angegeben ist	66	198
— — wegen, von Eintragungen der Vorbehalte und Bedingungen in die öffentlichen Bücher von Rechtsgeschäften, welche vor Wirksamkeit des Gesetzes geschlossen wurden	228	556
Gebühren-Bemessungsamt in Lemberg; in Betreff dessen Errichtung und Wirksamkeitsbeginn	289	652
— -Entrichtung von ausländischen oder im gebührenfreien Inlande (Triest) ausgefertigten Wechseln und Rechtsurkunden und von bedingt befreiten Urkunden	219	542
— -freie Behandlung der Entscheidungen über Güter-Abtretungsgesuche .	323	751
— -Freiheit der Quittungen über Vergütungen der von Gewerkschaften an die Aerarial-Einlösung abgelieferten edlen Metalle	40	156
— -Freiheit richterlicher Bescheide über ein zur Abwendung des Personal-Arrestes angebrachtes Güternamhaftmachungsgesuch	158	378
— -Perzentual-Bemessung über Werthsbestimmung unbeweglicher Sachen, auf welchen Entschädigungs-Kapitalien aus Anlaß der Grundentlastung haften	61	190
— -pflichtige Akte; Abkommung der monatlichen Nachweisungen an die Kameral-Bezirksbehörden	43	159
— -Uebertretungen; Bestimmungen über Ergreifersantheile	47	163
— , unmittelbare, bei Vermögens-Uebertragungen, bezüglich der Ersichtlichmachung der Rückstände; Erläuterung des §. 14 der Verordnung vom 3. Mai 1850 Nro. 181 des Reichs-Gesetz-Blattes und das Verfahren	337	854
Gefangen-Anstalten; Bestimmungen über die Wiedereinführung körperlicher Züchtigung	119	336
Gefällsübertretungen bei Schleichhandel mit kostbaren Waaren; deren Strafbestimmung	22	79
Gehalte, höhere, später angewiesene, deren fällige Taxen auf einmal in Abzug gebracht werden; Benehmen bei Einhebung der Einkommen-Steuer	62	190
Gehaltsbeträge bis 300 Gulden von der Entrichtung der Diensttaxe befreit	204	518
Geistlichen, Orden und Klöster; Ernennung apostolischer Visitatoren für dieselben	217	540
Geldsendungen an die Kreditsanstalt von Seiten der Kreisämter, betreffend deren portopflichtige Behandlung	298	690

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Geldstrafen im Zivilverfahren; über die Art der Eintreibung und Umwandlung in Arrest	307	735
Gemälde in Kisten; Tara-Festsetzung für die Eingangsverzollung . . .	178	413
Gemeind-Gesetze; Bestimmungen über die nach den §§. 74, 79 und 80, mit Ausnahme der im §. 79 erwähnten 20 Perzent der indirekten Steuern übersteigenden Umlagen und im §. 80 bemerkten Kredits-Operazionen vorbehaltenen Geschäfte	277	636
— -Verhandlungen; Einstellung der Oeffentlichkeit	18	72
— ; Verpflichtungen bei Bequartierung des Militärs in Schemal- oder Zinszimmern zur Beistellung der vollen Unterkunftsgebühr	95	257
General-Prokuratur; s. Anwaltschaften.		
— -Inspekzion; Aufstellung für Kommunikazions-Anstalten	55	176
Genie-Akademie für Zivilstiftplätze; Nachweisung der Gesuchs-Erfordernisse deren Bewerber	272	631
Gensd'armen, in Betreff der Ansprüche auf das in dem Strafgesetze dem Anzeiger über verbotene Glücksspiele zugesicherte Drittheil des Straf-Betrages	249	600
Gensd'armerie-Arreste und Stockhäuser; wegen Verpflichtung der Gemeinden zur Beischaffung der Erfordernisse und deren Einrichtung . .	276	635
— -Bequartierungsvorschrift vom Jahre 1851; Erläuterung in Betreff der Bedienung und Reinigung der Lokalitäten	261	618
— -Einrichtungsstücke; wegen Oelanstrich	135	359
— ; in Betreff der Abstellung des Steppen der Strohsäcke und Einführung des Füllen und Nachfüllen derselben	299	691
— -Kanzleidiener; Bestimmungen rücksichtlich ihrer Bequartierung . .	42	158
— -Offizieren gebühren die Küchen-Einrichtungsstücke nicht	214	535
— -Offiziere, Subalternen; Bestimmungen über deren Naturalbequartierung	157	376
— -Offiziere, bei Unterbringung in Naturalquartiere; wegen Beistellung außer der Baumwolldecke noch ein Winterkotzen	300	692
— -Pferde-Stallungen; wegen Veräußerung des Dungers und zeitgerechter Wegnahme	260	617
— -Stazionsorte; in Betreff der Einsendung und Enthaltung der Daten der Holzpreiszertifikate und wegen deren Bestätigung von Seite der Ortsobrigkeit	19	74
— -Stazionsorte; Formulare zu den einzusendenden Holzpreis-Zertifikaten	29	88
— ; wegen Anspruch auf Belohnungen bei Anhaltung von Gefällsübertretungen	60	189
— ; wegen Assistenzgebühr bei gefällsämtlichen Amtshandlungen . . .	92	255

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Seite
Gensd'armerie; wegen Steppung deren Strohsäcke	68	200
Gerichte; Bestimmungen über deren Wirkungskreis und Zuständigkeit in bürgerlichen Rechtsangelegenheiten, Patent vom 20. November 1852	331	771
—, französische; wegen Requisizionsschreiben und Verwendung im diplomatischen Wege	77	209
—, in organisirten Kronländern; in Betreff der Bemessung und Einhebung der Diensttaxen	127	353
—, neue, provisorische, im Großfürstenthume Siebenbürgen; wegen deren Beginn und Wirksamkeit	262	619
Gerichtsbarkeit, Zivil- und Militär-; Belehrung über deren Gränzen zur Beseitigung der aus Anlaß des erflossenen Patents erhobenen Zweifel	121	339
Gerichtsbehörden; wegen Mittheilung der Ergebnisse in Konkurs- und strafgerichtlichen Verhandlungen wider Handels- und Gewerbsleute der Handels- und Gewerbskammern	233	565
Gerichtskosten der Kriminal-Inquisiten; wegen deren Ein- und Uneinbringlichkeit	149	371
Gerichtsordnung, westgalizische; Einführung im Krakauer Gebiete	82	222
Gesetzbuch, allgemeines bürgerliches; Einführung im Krakauer Gebiete	81	221
—, allgemeines bürgerliches, über das Eherecht im Krakauer Gebiete; Erlassung einiger besonderen Verfügungen	84	238
—, allgemeines bürgerliches; wegen Wirksamkeitsbeginn der Vorschriften in Eherecht und Streitigkeiten im Krakauer Gebiete	83	229
— über Verbrechen und schwere Polizeiübertretungen; neue Ausgabe, deren Wirksamkeitsbeginn	150	372
Gesetzgebung; Feststellung der Grundsätze	8	28
Gesetz, neues, über Privilegien; deren Wirksamkeitstretung	240	573
— über das Forstwesen; s. Forstgesetz.		
Gesuche gegen Streitgenossen; s. Streitgenossen.		
Gewerkschaften; Gebührfreiheit der Quittungen über Vergütungen der abgelieferten edlen Metalle an das Aerarium	40	156
Gewichte; Annahme bei Verzollung von Weinmaische und Trauben	189	476
— der Zollämter; Bestimmungen über die neue Beischaffung	99	261
— der Zollämter; Schema über die vollständige Garnitur	104	279
Granit oder von Sandstein verfertigte Gegenstände; wegen deren Zollbehandlung	131	355
Gränzbewohner Galiziens und Krakau; wegen Erleichterung des Verkehrs mit dem Königreiche Polen im Zawichoster Zoll-Rayon	213	535
Grundentlastungs-Entschädigungs-Kapitalien; Werthsbestimmung unbeweglicher Sachen zur Gebührenbemessung	61	190

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Grundrechte; Patent vom 4. März 1849 außer Kraftsetzung mit Ausnahme der Kirche und Religionsgesellschaft	7	26
Grundsätze; Feststellung für die organische Gesetzgebung des Reiches . .	8	28
Grundsteuer; Einhebung eines Zuschlages zur Deckung der Landes- und Grundentlastungs-Erfordernisse im Verwaltungsjahre 1853	328	764
Grundzerstückungen, wegen Gebührenbemessung; s. Gebührenbemessung.		
Grzymałówka, Nebenzollamt; wegen Erweiterung des Verzollungs-Befugnisses in Absicht auf Mehl und Mehlprodukte	281	641
Güter-Abtretungsgesuche wegen Gebührenbehandlung; deren Entscheidungen	323	751
— -Namhaftmachungsgesuche wegen Abwendung vom Personal-Arreste; richterliche Beschwerde wegen deren Gebührenfreiheit	158	378
Gymnasien; Aenderungen in der Verrechnung der Schulgelder	159	378
— ; Bestimmungen über die Vornahme der Maturitätsprüfung . . .	86	242
— ; Schulgeldbefreiung in Betreff der Ausstellung der Vermögenszeugnisse	50	165
— Schulgeld; Festsetzung und Vorgang bei Zugestehnng der Befreiung .	20	75
H.		
Haller- (Damen-) Stiftungsfonde; in Betreff der Erneuerung der Gesuche um Versorgungs-Stipendien	224	553
Handels-Agenten, wandernde; Bestimmungen zur Regelung des Geschäftsbetriebes	286	645
— -Geschäfte, Besorgung im Kommissionswege; Bestimmungen in Betreff der Berechtigung	258	615
— -und Gewerbskammer; wegen Mittheilung der Ergebnisse in Konkurs- und strafrechtlichen Verhandlungen wider Handels- und Gewerbsleute durch Gerichtsbehörden	233	565
— -Verkehr; über Regulirung der Tara	227	555
— -Vertrag mit Sardinien	182	437
Hauszinssteuer; wegen Einhebung eines Zuschlages zur Deckung der Landes- und Grundentlastungs-Erfordernisse im Verwaltungsjahre 1853 .	328	764
Heirathsbewilligung; Ertheilung der Militär-Polizei- und Gewölberwach-Korps-Individuen. Rechtszustehung dem Chef der obersten Polizei-Behörde	200	514
Heu-Einfuhr aus der Moldau wegen kontumazämtlicher Behandlung . .	187	472
Hilfspersonale der Forstschutz- und technischen Aemter; in Betreff der Festsetzung des Lebensalters für die Zulassung zur Staatsprüfung . .	21	79

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Holzpreis-Zertifikate; in Betreff deren Einsendung von Gensd'armerie-Stazionsorten	19	74
— - Zertifikate; Formulare über deren Verfassung	29	88
Hypotheken; Gebührenbemessung von gerichtlichen Erkenntnissen auf Löschung	114	327
J.		
Jaquardkarten, sogenannte; in Betreff deren Zollbehandlung	292	684
Individuen; Bestimmungen über deren Behandlung, welche wegen eines vor ihrer Assentirung zum Militär begangenen Verbrechens an die Zivil-Strafgerichte ausgeliefert wurden	259	616
— , paßlose; Nachweisung des erreichten Alters vor ihrer Annahme zum Militär	270	630
— , paßlose; wegen Konstatirung des militärpflichtigen Alters vor dessen Assentirung	254	612
Institut der Thierarzenei; Unterstellung dem Kriegsministerium	102	279
— , feldärztliches, dessen Zöglinge nach ihrem Uebertritte in die Armee dem Konkretum der Monarchie gutzurechnen sind	314	744
Invaliden, (Patental-); Bestimmungen hinsichtlich der Einstellung ihrer Gebühren bei Anstellung in öffentlichen oder Privatdiensten	313	743
Joachimsthaler Berghauptmannschaft; Uebertragung nach Komotau .	168	391
— — ; Zeitpunkt der beginnenden Amtswirksamkeit	280	640
Journal „Fränkischer Kourier"; in Betreff dessen Verbot	232	565
Israeliten, Eigenthümer von Güter; betreffend die Tragung der Patronatslasten und Ausübung des Präsentazionsrechtes zu geistlichen Pfründen	97	259
— ; wegen Beseitigung der von denselben zur Umgehung der Rekrutirungs-Vorschriften versuchenden Umtriebe, Anordnung einiger Maßregeln .	296	688
K.		
Kacheln; Privilegium auf eine Schnellpreßmaschine zu deren Erzeugung .	456	975
Kachou, (Katechou, sogenannte japanische Erde); wegen deren Zollbehandlung	264	622
Kadaver; Privilegium auf eine Flüssigkeit zu deren Konservirung . . .	413	937
Kadeten; deren Kreirung eingestellt . . . . ,	53	174
— ; Gebühr an Einrichtung für deren Wohnung bei dauernder Einquartierung	76	208

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Kadeten-Institut, erstes; dessen Eröffnung mit Beginn des nächsten Schuljahres (11)	53	175
— -Institute; deren Anzahl und Bestimmung zur Vorbereitung für den militärisch-wissenschaftlichen Unterricht	52	169
— — ; Festsetzung des Betrages der für einen Zahlzögling zu vergütenden Kostensumme	173	408
— — ; s. auch Militär-Bildungsanstalten.		
Kadetenkollegium (Marine-); künftige Benennung „Marine-Akademie" .	53	175
Kadetenkompagnien; Einstellung der Aufnahme von Zöglingen in dieselben	53	174
Kadetenprüfung; deren Vornahme mit Aspiranten für die Pionierkorpsschule zu Tulln	10	62
Kärnthen; Vergütung der Mittagskost eines Militärmannes auf dem Durchzuge	124	342
— ; Erklärung der Klagenfurter Zeitung zu einer ämtlichen in diesem Kronlande	319	748
— ; Erlassung einer neuen Zivil-Jurisdikzionsnorm für dasselbe . . .	331	771
Käse bis 4 Zollpfund; deren Befreiung vom Ein- und Ausfuhrzolle im Verkehre über die österreichisch-sardinische Gränze	183	463
Kaffehlöffel, hohlgepreßte, silberne; Privilegiums-Verlängerung darauf .	449	971
Kaffehmaschine, (Extrakzions-); Privilegium darauf	498	1000
Kaffehmaschinen mit vereinigtem Milchapparate; Privilegiums-Erlöschung darauf	345	873
Kalender mittelst eigenen Kunstdruck zu liefern; Privilegiums-Verlängerung darauf	375	896
Kalium-Eisen-Cyanid; Privilegium auf deren Bereitung auf trockenem Wege .	372	892
Kalk; Privilegiums-Verlängerung auf Zubereitung einer wasserdichten Masse aus selben	377	898
— ; Privilegiums-Verlängerung auf deren Herstellung aus jeder Gattung rohen Kalksteines, welcher auch zum Rösten von Erzen anwendbar sei .	377	899
Kalkbrenner; Privilegium auf Zellen-Brennöfen für dieselben	486	996
Kalköfen-Erbauung; Privilegiums-Abtretung	351	876
— ; Privilegiums-Verlängerung und Uebertragung für Niederösterreich .	416	943
— ; Privilegiums-Verlängerung auf deren Verbesserung	416	943
Kalkstein; Privilegium auf dessen Ausbrennung mittelst dem durch Koaks-Oefen ausströmenden Gase	422	948
Kamine, mit verschärftem Zuge; Privilegiums-Verlängerung darauf . . .	375	896
— schliefbare, als russische; Privilegium auf die Anbringung eines metallenen Apparates zu deren Selbstsperrung und Löschung des Kaminfeuers	420	945

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Kammgarn; Privilegium auf eine Maschine zum Zwirnen und zu deren Appretiren	447	968
— ; Privilegium auf eine eigenthümliche Pressions-Spiralstrecke für selbe	467	983
Kammwerk, ringförmiges; Privilegium auf deren Anwendung zu jedem faserigen Stoffe	398	921
Kamphin, „Brennstoff"; dessen Verzollung im Eingange	147	368
Kamphinlampen, unter der Benennung „Kiefergas-Lampen"; Privilegium darauf	451	972
Kanal-Schachtendeckel; Privilegium auf deren Selbstwirkung	377	898
Kandelka E.; Privilegiums-Verlängerung auf ein aus Pflanzenstoffen bestehendes öligbalsamisches Haarwasser	410	934
Kandidaten des öffentlichen Dienstes; Modifikazionen des Gesetzes über theoretische Staatsprüfungen vom 30. Juli 1850 für dieselben	117	330
Kanonenschüsse; deren Abstellung als Signale bei Feuersbrünsten	106	281
Kanzleien (Konskripzions-); Bestimmungen über die Zinsvergütung für dieselben	75	207
Kappeller B.; Privilegium auf eine chemische Seife	451	973
Kapfer J.; Privilegium auf Verbleiung jeder Gattung Eisen	429	953
— ; Privilegiums-Verlängerung auf die Erzeugung verschiedener Gefäße aus verzinntem Eisenbleche	460	977
— ; Privilegium auf die Anwendung hohler Feuerroste bei Luftheitzungen	467	984
Kappen; Privilegiums-Verlängerung auf deren Erzeugung aus Filz und Seide	412	936
Kapitalien; Bestimmungen über die Stempelbehandlung der Empfangsbestätigungen bei deren Rückstellungen	252	610
Kapseln; Privilegium auf ein Apparat zu deren Verfertigung mit Schraubengängen	447	967
Karrenztaxen, s. Taxbefreiung.		
Kartitzek J.; Privilegium auf eine Dampf-Ziegelschlag-Maschine zur Erzeugung gebrannter Mauerziegeln	473	989
Kaschau; Vergütung der Mittagskost eines Militärmannes auf dem Durchzuge im dasigen Distrikte	124	343
Kaserne (Gemeinde-); Theilung des Vergütungsbetrages für die Unterkunft eines Mannes daselbst	190	476
Kassazionshof; s. Gerichts- und Kassazionshof.		
Kasseanweisungen, 3% Zentral-, vom 1. Jänner und 1. Juli 1849. und vom 1. Jänner 1850; deren Einziehung im Wege der Umwechslung	85	240

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Kassen (Staats-); Namhaftmachung jener, bei denen die Kauzion für die Herausgabe oder Verurtheilung einer periodischen politischen Druckschrift erlegt werden kann . . .	203 234	516 566
Kastanien bis 20 Zollpfund; deren Zollbefreiung im Verkehre über die österreichisch-sardinische Grenze . . .	183	463
Kattauer W.; Privilegium auf eine Wasser-Hebmaschine . . .	424	950
Kattner A.; Privilegium auf jede Art Gravirung auf massiven Ringen in Gold, Silber und jedem anderen Metalle mittelst Guß zu erzeugen .	502	1003
Kaube J.; Privilegiums-Verlängerung auf Verbesserung aller Gattungen Schlösser . . .	474	991
Kauffahrteischiffe; s. Handelsschiffe.		
Kaufleute; Regulirung der Tara für deren Verkehr . . .	227	555
Kaufmann K.; Privilegium auf die Verbesserung in der Konstrukzion der Carseis- und Moderateur-Lampen . . .	408	931
Kaufvertrag, s. Vertrag.		
Kautsch E.; Privilegiums-Verlängerung auf eine bewegliche Schneidemaschine zur Erzeugung der sogenannten Schichtel-Handschuhe aus Glace- und Sämisch-Leder . . .	410	935
Kautschukwaaren; Privilegiums-Abtretung auf deren Verbesserung in der Erzeugung . . .	389	912
— ; Privilegiums-Verlängerung auf deren Erzeugung . . .	464	980
Kautschuks- Anwendung bei der Konstrukzion der Wagenpuffer, Trag-, Zug- und Puffenfedern; Privilegium darauf . . .	472	989
Kauzion; Namhaftmachung der Kassen zur Annahme derselben für die Herausgabe oder Verurtheilung einer periodischen politischen Druckschrift . . .	203 234	516 566
— ; Bestimmungen über deren Erlag für das subskribirte Staatsanlehen von 80 Millionen . . .	223	545
Kauzionen oder andere Kapitalien; Bestimmungen über die Stempelbehandlung der Empfangsbestätigungen bei deren Rückstellungen . . .	252	610
— ; Bestimmungen über die Gebührenbehandlung der, für den Staatsschatz oder von gebührenfreien Personen auf Hypotheken geleistet werdenden . . .	316	745
Kauzionsleistungen bei Subarrendirungsgeschäften werden statt in Barem, auch mittelst Soliditäts-Zertifikat angenommen . . .	162	386
Kempen, Chef der obersten Polizeibehörde; Einberäumung des Straf-, Begnadigungs- und Heirathsbewilligungs-Rechtes gegen die Militär-, Polizei- und Gewölber-Wachkorps-Individuen . . .	200	514
Kerzen; Privilegium auf deren Erzeugung aus Stearinsäure . . .	406	928

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Kerzen; Privilegiums-Verlängerung auf das Verfahren und die Apparate hiezu zu deren Erzeugung	474	991
— ; Privilegiums-Verlängerung auf Fabrizirung aller deren Gattungen.	491	998
— ; Privilegiums-Verlängerung anf die Verbesserung in der Behandlung des Unschlitts zu deren Erzeugung	501	1002
Kerzenverkauf nach Wiener Gewichte; Erläuterung über erhobene Zweifel in Auslegung der dießfälligen Verordnungen	185	470
Kernmehl; Privileginms-Erlöschung auf eine Maschine zu dessen Absonderung von der Kleie	439	961
Kesselheitzungen; Privilegium auf deren Einrichtung, um Gas als Beleuchtungs-Materiale aus selben zu erzeugen	500	1001
Kesselstein; Privilegiums-Verlängerung auf dessen Beseitigung bei allen Dampf- und Kochapparaten	416	943
Kette, galvanische; Privilegium darauf	385	906
Ketten, hydro-elektrische voltaische; Privilegiums-Verlängerung darauf	449	969
— , hydro-volta-elektrische ambulante; Privilegiums-Verlängerung darauf.	449	970
Kiefergas-Lampen; s. Kamphinlampen.		
Kies zu transportiren; Privilegium darauf	350	875
Kieselsteine zu transportiren; Privilegium darauf	350	875
Kind K. G.; Privilegium auf einen Bohrer, Kratzeninstrument, Wasserverdampfungsapparat und eine Bohrmethode	383	902
Kirchen, gesetzlich anerkannte; deren Erhaltung und Schutz in der gemeinsamen öffentlichen Religionsübung, in der selbständigen Verwaltung ihrer Angelegenheiten und im Besitze und Genuße der für ihre Kultus-, Unterrichts- und Wohlthätigkeitszwecke bestimmten Anstalten, Stiftungen und Fonde	7	26
Kirchenbaulichkeiten; wegen Beobachtung der bestehenden Vorschriften in Ansehung der Kosten, wo der Staat oder ein öffentlicher Fond dieselben zu tragen habe	271	631
Kirchenstaat; Vertrag mit demselben über dessen Beitritt zum österreichisch-italienischen Postvereine	226	555
— ; Eisenbahnvertrag zwischen Oesterreich, Modena, Parma, Toskana und demselben	503	1005
Kirchweger H.; Privilegiums-Verlängerung auf eine eigenthümliche Vorrichtung an Lokomotiven	468	985
Kisten; Festsetzung der Tara für die Eingangsverzollung von Bildern auf Papier, Gemälden und mittelfeinen Südfrüchten in denselben	178	413
— Festsetzung der Tara für Kleidungen und Putzwaaren in denselben	309	738

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Kissenfedern für Wagen, Waggons und Güterwägen bei Eisenbahnen; Privilegium darauf	406	928
Kitschelt A.; Privilegiums-Verlängerung auf eiserne Meubels und alle Gattungen Baugegenstände	374	893
Kitt, im Wasser unauflösbar; Privilegiums-Zurücklegung auf Verkittung der Eßbestecke	427	952
Kittung bei Zusamensetzung der gebohrten Steinröhren; Privilegium darauf.	408	931
Klagen gegen mehrere Streitgenossen; Bestimmungen in Betreff derselben.	174	409
— in Verlassenschaftsangelegenheiten; wo selbe anzubringen sind (§. 37).	331	783
Klagenfurt; Festsetzung des Gymnasialschulgeldes und Vorgang bei Zugestehung der Befreiung davon	20	75
— ; Erklärung der dortigen Zeitung zu einer ämtlichen für Kärnthen .	319	748
Klassifikazion der ordentlichen und außerordentlichen Schüler an der Forst-Lehranstalt zu Mariabrunn (§§. 22. 23.)	172	405
Klavierkasten der Wiener Mechanik; in selben die englische Mechanik anzubringen; Privilegium darauf	465	981
Kleider (Zivil-); Abstellung des Tragens derselben durch Militär-Justizbeamten	13	67
Kleiderknöpfe aus einer hornartigen Masse; Privilegiums-Verlängerung darauf	416	942
Kleidungen in Kisten und Ballen; Festsetzung der Tara bei deren Verzollung	309	738
Klein A.; Privilegiums-Abtretung auf Austrocknung feuchter und salniterhältiger Mauern von P. Tiget an denselben	399	923
— , Gebrüder; Privilegiums-Verlängerung auf gefalzte schmiedeiserne Stoßplatten für breitfüßige Rails	453	974
— A.; Privilegium auf eine Soufflet-Presse, um Leder, Sammt, Seide, Papier, Gummielastikum, Gutta-Percha u. s. w. schnell und leicht zu formen	497	1000
Kleinschufter A.; Privilegium auf wasserdichte Stiefel, Schuhe u. s. w. .	353	878
Kleinverschleißer; Gerichtsstand für deren Viktualien und Waarenforderungen (§. 44).	331	785
Klement A.; Privilegiums-Uebertragung auf eine neue, aus Metall konstruirte Knopf- und Dessinirmaschine an K. Grund und Dr. K. Wunsch	481	993
Kletschka J. W.; Privilegium auf eine Maschine zum Biegen des Drahtes für Hafteln, Knopfröhren u. s. w.	398	922
Klosterneuburg; Auflassung der dasigen provisorischen Erziehungsanstalt für Gränzoffizierssöhne (8).	53	175
Klöster, geistliche und Orden; Ernennung apostolischer Visitatoren für dieselben	217	540

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Knee L.; Privilegium auf eine Bereitung des Rindleders für Maschinen-Riemen und Pferdegeschirre	384	904
Knechte berechtigter Fuhrleute; Erforderniß der Reiselegitimazionen für sie.	192	483
Knepper W.; Privilegium auf marmorirtes Papier	350	875
Knieschienen, bewegliche, Anwendung bei Eisenbahnen zum Ausweichen; Privilegium darauf	409	933
Knopf-Dessinir-Maschine, künstlich konstruirte, aus Metall; Privilegium darauf	372	892
— -Maschine, aus Metall konstruirte; Privilegiums-Uebertragung darauf.	481	993
Knöpfe, sowohl einfache als doppelte, auf eine vortheilhafte Weise zu ersetzen; Privilegiums-Verlängerung darauf	377	898
— ; Privilegium auf eine Handmaschine zu deren Ueberziehung	456	976
Knoppern-Extrakt; Privilegium darauf	396	917
Knutzer H. H.; Privilegium auf eine Betriebsvorrichtung an den Pumpen der hydraulischen Pressen	376	897
Koaks; deren Elbezollbefreiung von Melnik bis an die sächsische Gränze	54	176
— -Heizung bei eisernen Kochöfen, Sparherden und Zimmeröfen; Privilegiums-Verlängerung darauf	375	895
Kobelling A.; Privilegiums-Verlängerung auf Petinet-Jaquart-Woll- und Seidenspitzen	417	943
Koburg-Gotha (Sachsen-); Uebereinkommen mit demselben wegen gegenseitiger Aufhebung des Abfahrtsgeldes von Verlassenschaften	73	204
Koch J. F. K.; Privilegium auf einen neuen Hufbeschlag	376	896
Kochgeschirre, gußeiserne; Privilegium darauf	397	919
Kochmaschine, neue; Privilegiums-Verlängerung darauf	386	908
— für Hadern; Privilegium darauf	396	918
Kochmaschinherde, tragbare irdene; Privilegium darauf	406	928
Kochöfen; Privilegiums-Verlängerung auf deren Heizung mittelst Koaks	375	895
— neu konstruirte; Privilegium darauf	383	903
— ; Privilegiums-Verlängerung auf deren Verbesserung	399	924
Kochsalz; Privilegiums-Verlängerung auf eine neue Methode, aus selbem Soda und Nebenprodukte zu erzeugen	457	977
Kochsteine, chemische, zum Anzünden jedes Brennmateriale; Privilegium darauf	371	890
Kohlen (Braun-, Holz-, Stein- und Torf-); deren Elbezollbefreiung von Melnik bis an die sächsische Gränze	54	176
— (Holz-); deren Zollbefreiung im Verkehre über die österreichisch-sardinische Gränze	183	463
— -Oxyd-Gas; Privilegium auf dessen Erzeugung aus getrocknetem Torf	413	938

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Kohlensäure, chemisch reine; Privilegiums-Verlängerung darauf	366	887
— — — ; Privilegiums-Uebergehung darauf	421	947
Köhler K.; Privilegiums-Verlängerung auf eine Haarzwiebel-Belebungs- und Kräftigungs-Essenz	373	892
Kohn K.; Privilegium auf ein Flüssigkeits-Kontrolir-Apparat	398	922
Kohlengebläse, doppelt oder einfach wirkende; Privilegiums-Verlängerung auf eine Vorrichtung hiezu	434	957
Kollegialgerichte (Justiz-); Trennung der Justizpflege von den Verwaltungs-Behörden bei denselben (19).	8	30
— ; deren Wirkungskreis als erste Instanz (22.), dann Bestellung eines Vertheidigers des Angeklagten und Mündlichkeit im Schlußverfahren in Strafsachen bei denselben (26.)	8	31
Komitate; s. Kreisbehörden.		
Kommandanten der Haupt-Werbbezirks- und Konskripzions-Depots; Bestimmungen über die Gebühr der Naturalquartiere und die Zinsvergütung für dieselben	75	207
Kommissäre (Prüfungs-); Festsetzung ihrer Zahl für allgemeine und administrative Staatsprüfung (§. 6.)	117	331
Kommissariat; s. Bergkommissariat.		
Kommission; deren Zusammensetzung und Verfahren zur Ermittlung der zehnjährigen Militär-Unterkunftszinse	80	213
— (Zentral-); deren Errichtung für den österreichisch-modenisch-parmensischen Zollverein	288	650
Kommissionen (Prüfungs-); Abkommen von deren jährlichen Erneuerung für theoretische Staatsprüfungen (§. 5.)	117	331
Kommissions- und Spedizionshandel; Bestimmungen in Betreff dessen Berechtigung	258	615
Komo-Rentscheine, zu deren Amortisirung ausschließend das k. k. Landgericht in Wien berufen sei	139	362
Komotau; Ueberstellung der Berghauptmannschaft von Joachimsthal dahin.	168	391
— ; Beginn der Amtswirksamkeit der dasigen Berghauptmannschaft . . .	280	640
Kompagnie-Magazine; s. Magazine.		
Kompagnie-Schulen der Infanterie; Unterrichtssprache des Dienstes in denselben	79	211
Kompetenz, s. Zuständigkeit.		
Komposizionsmasse aus Guta-Percha zur Erzeugung aller Art Fußbekleidung, wie auch Rohre, Riemen u. s. w.; Privilegiums-Verlängerung darauf	356	879
Kompressions-Heizapparat mit exzentrischem Roste und verbessertem Rauch-Zersetzer; Privilegium darauf	350	876

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Kompressions-Apparate; Privilegium auf deren schnellere Entfernung des Syrups aus den Zuckerbroden	422	949
— — zur Gaserzeugung und deren Reinigung; Privilegium darauf . . .	469	985
Kommunikazionsanstalten; Aufstellung einer General-Inspekzion über dieselben	55	176
Kommunikazionsmittel, neues, für Gegenstände aller Art und für Gedanken; Privilegiums-Verlängerung darauf	474	991
Konfektteller aus schwarzem Eisenblech; Privilegium darauf	406	929
König K.; Privilegium auf ein Apparat zur Erzeugung von Theer, Oel und Harz aus allen Gattungen Steinkohlen	402	925
Konkursverfahren; Gerichtsstand für dasselbe (§§. 73—76.)	331	792
Konkursverhandlungen wider Handels- und Gewerbsleute; deren Erfolg den Handels- und Gewerbskammern mitzutheilen	233	565
Konskripzionsdepots; Bestimmungen über die Gebühr und Kostenbedeckung der Naturalquartiere für deren Kommandanten	75	207
Konskripzionskanzleien; Bestimmungen über die Zinsvergütung für dieselben	75	207
Konskripzionsrevisoren; Bestimmungen über die Gebühr und Zinsvergütung der Naturalquartiere für sie	75	207
Konsolen; Privilegium auf eine Schnellpreßmaschine zu deren Erzeugung .	456	975
Konstantinopel; Errichtung einer permanenten Assentirungs-Kommission für militärpflichtige österreichische Unterthanen daselbst	191	477
Konstituzion; s. Verfassungsurkunde.		
Konsulardienste, österreichische, im Königreiche Sardinien; deren Organisirung	98	260
Kontrolkörbe zur Verführung des verkleinerten Brennholzes; Privilegiums-Verlängerung darauf	464	980
Kontrolpflichtigkeit der Baumwoll-Spinnereien, dann des Verkehres mit unverarbeitetem Baumwoll-Garne und mit Spitzengrund	132	356
Konvenzion; s. Vertrag.		
Kopfhaare; Privilegium auf ein Verschönerungsmittel darauf	397	919
Kopfhaar-Verschönerungsmittel; Privilegiums-Verlängerung darauf . . .	410	934
Kopiermaschine zur Nachbildung und Vervielfältigung von Gegenständen im Holz auf mechanischem Wege; Privilegium darauf	422	948
Köppel L.; Privilegium auf einen Stenographen für Adressen-Auskünfte .	467	983
Kordon F.; Privilegiums-Verlängerung auf elegantere und billigere Gold- und Silber-Waaren	375	895
Korrespondenz, internazionale, im deutsch-österreichischen Telegraphenvereine; Bestimmungen über deren Behandlung	36	139

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Seite
Korrespondenz österreichischer Behörden mit fremden diplomatischen Missionen; Art und Weg dazu	103	279
Korkschneidmaschine; Privilegium darauf	473	989
Körper, fette; Privilegiums=Verlängerung auf deren Reinigung	416	942
Körperliche Züchtigung; s. Disziplinarstrafe, Züchtigung.		
Kosmatisches Mittel, unter dem Namen „Kumerfeldisches Waschwasser"; Privilegium darauf	451	972
Kost; s. Mittagskost, Verpflegung.		
Kostbare Waaren; neue Strafbestimmungen auf den Schleichhandel damit.	22	79
Kosten; deren wechselseitige Vergütung für die Verpflegung und Ablieferung der von Militär= und Zivilgerichten verhafteten gegenseitigen Personen aufgehoben	14	67
— ; Uebereinkommen mit Baiern über gegenseitige Aufhebung deren Rückersatzes für Requisizionen in zivilgerichtlichen Angelegenheiten unvermöglicher Parteien, und bei strafgerichtlichen oder polizeilichen Untersuchungen	27	84
— ; deren Bedeckung für die Naturalquartiere und Kanzleien der Konskripzionsrevisoren und Kommandanten der Haupt=Werbbezirks= und Konskripzions=Depots	75	207
— ; der Untersuchung von Uebertragungen im Bergbaue; deren Einbringungsart (§. 8.)	108	285
— ; Festsetzung deren, an die Militär=Bildungsanstalten für die Zahlzöglinge zu vergütenden Betrages	173	408
— für die Sequestrazion des Vermögens der Deserteure; wer dieselben zu bestreiten hat	287	649
Kostknaben, zahlende; deren Aufnahme in Militär=Bildungsanstalten nur gegen Revers (12.)	53	176
— ; Form und Inhalt dieses auszustellenden Reverses	109	285
Köstler E; Privilegiums=Uebertragung auf eine neue Gattung Palmöl „Harzseife" an A. Weglau	475	992
Kourier, fränkischer; Verbot des unter diesem Titel in Nürnberg erscheinenden Journals	232	565
Kourtoissie in den abzustossenden Requisizionsschreiben an französische Gerichte	77	209
Krach, Gebrüder; Privilegiums=Verlängerung auf einen Doppelstoff, welcher einem Pelzstoffe ähnlich sei	436	960
Kraftpomade aus Blumen=Blüthen; Privilegium darauf	397	919
Kraft=Konzentrator, neuer; Privilegium darauf	469	986
Kräftigungs=Essenz für Haare; Privilegiums=Verlängerung darauf . . .	373	892
Krain; Vergütung der Mittagskost eines Militärmannes auf dem Durchzuge.	124	342

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Krain; Erklärung der Laibacher Zeitung zu einer ämtlichen in diesem Kronlande	319	748
— ; Erlassung einer neuen Zivil-Jurisdikzionsnorm für dasselbe	331	771
Krakau; Festsetzung des Gymnastalschulgeldes und Vorgang bei Zugestehung der Befreiung davon	20	75
— ; Einführung des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches in diesem Gebiete	81	221
— ; Einführung der westgalizischen Gerichtsordnung daselbst	82	222
— ; Einführung der Vorschriften: a) vom 2. Dezember 1845 über summarisches Verfahren für geringere Rechtssachen, b) vom 27. Oktober 1849 über das Verfahren in Besitzstörungsstreitigkeiten, und c) vom 25. Jänner 1850 über das Verfahren in Wechselsachen	82	223
— ; Wirksamkeitsbeginn der Vorschriften des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches über das Eherecht und über das Verfahren in Ehestreitigkeiten	83	229
— Verfügungen der Durchführung einiger Bestimmungen des allg. bürg. Gesetzbuches über das Eherecht	84	238
— ; Vergütung der Mittagskost eines Militärmannes auf dem Durchzuge	124	343
— ; Uebereinkommen mit Rußland über das Zollverfahren wegen gegenseitiger Zuweisung der Durchfuhrwaaren an der Grenze zwischen Russisch-Polen und demselben	125 145	345 365
— ; Wirksamkeitsbeginn dieses Uebereinkommens	142 145	364 365
— ; Bestimmungen der Behörden, welche daselbst die in den §§. 15., 17. und 20. der Preßordnung dem Staatsanwalte zugewiesenen Amtsverrichtungen zu besorgen haben	206	520
— ; Erweiterung des Wirkungskreises des dortigen Hauptzollamtes über die Gestattung der Verzollung angewiesener Waaren nach dem Beschaubefunde	218	541
— ; Einführung der körperlichen Züchtigung als Disziplinarstrafe in dortigen Strafhäusern und Gefangenanstalten	237	568
— ; Aufstellung einer Bücher-Revisionskommission daselbst	245	596
— ; Erlassung einer Zivil-Jurisdikzionsnorm für dasselbe	331	771
Krakowitzer L.; Privilegiums-Uebergehung von J. Ellenberger an denselben auf die Erzeugung und Verwahrung von chemisch-reiner Kohlensäure	421	947
Krämpeln zur Baum- und Schafwolle; Privilegium darauf	435	959
Krämplung aller Arten von Seidenabfällen; Privilegium darauf	359	881
Krapp, verkohlter; Anreihung desselben unter die Farbenstoffe im Zoll-Tarife	147	368
Kratzinstrument; Privilegium darauf	383	902

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Kraus K. und **Th.**; Privilegium auf eine neue Drehbank-Maschine für runde hohlgedrehte Arbeiten und Abrunden des Materials hiezu . . .	443	963
Kräutermittel ohne Gift zum Vertreiben und Tödten von Ratten, Mäusen, Maulwürfe, Motten, Flöhen u. s. w.; Privilegium darauf . . . . ;	500	1001
Kräuterseife; Privilegium darauf	384	905
Kreditsoperazionen der Gemeinden der Entscheidung des Ministeriums vorbehalten	277	636
Kreditspapiere, beanständete, öffentliche; Geschäftsgang bei Einholung der Unechtheitsbefunde hierüber und für die Aufbewahrung ihrer Falsifikate .	146	366
— ; s. auch Obligazionen.		
— ; Gerichtszuständigkeit zur Amortisirung derselben (§. 32)	331	782
Kredits-Anstalt, galizisch-ständische; Perzenten-Erhöhung für Darleihen aus dem Reservefonde bis Ende Jänner 1853	25	81
— -Anstalt; in Betreff der portopflichtigen Behandlung der von Seite der Kreisämter bewirkten Geldsendungen	298	690
— -Länderabtheilungen; Ermächtigung der Universal-Staats- und Bankoschuldenkasse zur Zinsenüberweisung von den bei ihr haftenden vinkulirten oder erst zu vinkulirenden Obligazionen auf dieselben	93	256
Kreide; Privilegiums-Verlängerung auf die Zubereitung einer wasserdichten Masse aus derselben	377	898
Kreisbehörden; deren Aufstellung, Ueber- und Unterordnung	8	28
— ; Beigebung berathender Ausschüsse an deren Seite (35.)	8	32
Krepinen; Privilegium auf eine Maschine zu deren Verfertigung	413	936
Kridatar; Gebührenfreiheit der Entscheidungen über dessen Güterabtretungsgesuche	323	751
— ; Bestimmungen hinsichtlich dessen Gerichtsstandes (§§. 73—76) . . .	331	792
Kridaverhandlungen wider Handels- und Gewerbsleute; deren Erfolg den Handels- und Gewerbskammern mitzutheilen	233	565
Kriegsgerichte; deren Wirksamkeit in Preßsachen hat in Orten des Belagerungszustandes mit 1. September 1852 aufzuhören	205	519
Kriegsministerium; s. Ministerium des Krieges.		
Kriegsschule; Zweck derselben, Aufnahmserforderniſſe u. s. w.	52	172
— ; s. auch Militär-Bildungsanstalten.		
Kriegszustand; s. Belagerungszustand.		
Kriminalgerichte; s. Strafgerichte.		
Kriminalgesetz; s. Strafgesetz.		
Kriminalkosten; Verfahren über deren Ein- oder Uneinbringlichkeit . . .	149	371
Krischonig A.; Privilegium auf ein Toilette-Mittel zum Waschen der Hände und des Gesichts	376	896

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Kristian J.; Privilegiums-Verlängerung auf die Anwendung der Gutta-Percha zur Fabrikazion der Hüte, Hutunterlagen und des Filzes zu Schuhen	416	942
Kroazien; Aufhebung wechselseitiger Vergütung der Verpflegs- und Ablieferungskosten für, von Militär- oder Zivilgerichten verhaftete gegenseitige Personen	14	67
— ; wo die Nachlaßausweise über getheilte Verlassenschafts-Abhandlung zwischen denselben und den Kronländern, wo das bürgerliche Gesetzbuch wirksam ist, einzubringen sind	69	201
— ; Aufrechthaltung der Erleichterungen bezüglich der Ablegung theoretischer Staatsprüfungen für Kandidaten des öffentlichen Dienstes daselbst	117	330
— ; Vergütung der Mittagskost eines Militärmannes auf dem Durchzuge.	124	343
— ; Einführung der körperlichen Züchtigung als Disziplinarstrafe daselbst.	237	568
— ; Anwendung der zwischen Oesterreich und Preußen bestehenden gegenseitigen Vermögens-Freizügigkeit auf dasselbe	241	593
— ; Erklärung der Agramer Zeitung zu einer deutsch-ämtlichen in diesem Königreiche	320	748
Kronländer des österreichischen Kaiserstaates; Grundsätze für organische Einrichtungen in denselben	8	28
— ; wie deren Name in der ämtlichen Sprache und bei besonderer Benennung auszudrücken ist (2)	8	28
Kronstadt; Aufstellung einer Bücher-Revisionskommission daselbst	245	596
Krudevig K.; Privilegium auf Feuerungen zu Dampf-, Farbe- und Seifekesseln, Braun-, Alaun- und Salzpfannen	359	881
Kuhn K. F.; Privilegiums-Abtretung von G. Heidenwag an denselben auf Universal-Spalt- und Druckmaschinen	346	873
— ; Privilegiums-Verlängerung auf Stahlschreibfedern und Federhalter.	386	908
— ; Privilegiums-Verlängerung auf Stahlfedern mittelst einer Preß- und Durchschnittsmaschine	386	909
Küchenfeuerung; Privilegium auf deren Anlagen	398	921
Kühlapparat für Bereitung des Leichtgases; Privilegium darauf	353	878
— — — — — ; Privilegiums-Uebertragung darauf	438	960
— ; Privilegium darauf	445	965
Kukla F. X.; Privilegiums-Verlängerung auf die Erzielung der Unnachahmlichkeit der Werthpapiere	399	924
Kultuszwecke; Erhaltung und Schutz anerkannter Kirche und Religionsgesellschaft im Besitze und Genuße der dazu bestimmten Anstalten, Stiftungen und Fonde	7	26
Kumerfeldisches Waschwasser; Privilegium darauf	451	972

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Kundmachungen kaiserlicher Beschlüsse u. s. w.; Formel für dieselben . . .	17	71
— ; Privilegiums-Verlängerung auf eine Vorrichtung hiezu	440	962
Kunstdruck mittelst eigener Buchdrucker-Schnellpresse zu liefern; Privilegiums-Verlängerung darauf	375	896
Kunsttischlerarbeiten, eingelegte; Privilegiums-Verlängerung darauf . .	464	980
Kunstwerke; s. Preßordnung, s. Artistische Werke.		
Kupfer schmelzen; Privilegiums-Erlöschung darauf	347	873
— legiren; Privilegiums-Verlängerung darauf	375	895
Kupfererz; Privilegium auf dessen Schmelzung und Gewinnung des darin enthaltenen Zinn oder Antimonium	414	940
Kupfermünzen, neue; deren Einführung im lombardisch-venezianischen Königreiche	199	512
Kuranden der Zivilgerichte, zum Militär eingetretene; deren Gerichtszuständigkeit	121	339
Kuratel der Zivilgerichte; s. Gerichte.		
Kuratelsbehörden; Belehrung über die Gränzen der Zivil- und Militärgerichte als solche	121	339
Kurbel (Diametral-); s. Diametral-Kurbel.		
Kussig K.; Privilegiums-Verlängerung auf eine Diametral-Kurbel . . .	468	984
Küstenland sammt Triest; Vergütung der Mittagskost eines Militärmannes auf dem Durchzuge	124	342
— , kroatisches; Einführung der körperlichen Züchtigung als Disziplinarstrafe.	237	568
— ; Festsetzung der Gebühr für den Geschäftsbetrieb wandernder Handels-Agenten (§. 7.)	286	647
Kutschka K.; Privilegiums-Verlängerung auf Filz- und Seidenhüte . . .	377	899
Kuxen; deren Gebührenbemessung für bücherliche Eintragung, Stempelgröße der Urkunden für unentgeltliche Uebertragungen und Art der Wertherhebung derselben	39	155
L.		
Laibacher Zeitung; deren Erklärung zu einer ämtlichen	319	748
Landwehr, Institut; Aufhebung und Reserve-Einführung	181	429
Legirung des Münzsilbers für Thaler u. s. w.; Festsetzung auf zehn Perzent.	193	484
Lehen-Objekte; Anwendung der Tarifpost 67 des Gesetzes zur Werthbestimmung und Gebührenbemessung	105	280
Leihanstalten-Errichtung für Musikalien; Vorschriften, Anwendung . . .	74	205
Leinwand, sogenannte Buchbinder-; in Betreff deren Zollbehandlung . . .	256	613

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Lemberg, Hauptzollamt; Erweiterung des Wirkungskreises in Absicht auf die Gestattung der Verzollung angewiesener Waaren nach dem Beschau-Befunde	218	541
— ; in Betreff der Errichtung und Wirksamkeitsbeginn eines Gebühren-Bemessungs-Amtes	289	652
Liberta „La voce della" Zeitschrift, Herausgabe zu Turin; deren Verbot.	311	739
Lichtenstein (Fürstenthum); Aufnahme in den Zollverband	180	428
— (Fürstenthum); Beitritt zum Zoll- und Steuergebiet	179	415
— (Fürstenthum); Einbeziehung zu dem österreichischen Systeme der Zoll- und Staatsmonopole, Verzehrungssteuer und Stempel auf Kalender, Zeitungen und Spielkarten	179	415
— (Fürstenthum); in Betreff der Wirksamkeit des sankzionirten Privilegien-Gesetzes	291	653
Lipniza, Bochnier Kreises, Steueramt; Uebertragung nach Wißnitz	235	566
Lizitazions-Protokolle über bewegliche Sachen; deren Stempelbehandlung.	63	191
Lloyd, Dampfschifffahrts-Gesellschaft; abgeschlossenes Uebereinkommen über die Errichtung einer Po-Flotille	164	388
Lombardisch-venezianischen Königreiche; Einführung neuer Kupfermünzen.	199	512
— -venezianischen Königreiche; Erklärung die „Gazzeta officiale di Venezia", des „Foglio di Verona" und die „Gazzeta di Milano" zu ämtlichen Zeitungen	321	748
— -venezianischen Königreiche, zum Verbrauche bestimmten Waaren; wegen deren Zollbehandlung	330	768
Lonzek, Ansageposten; Errichtung	144	365
L'unione sociale, in Turin erscheinendes Wochenblatt; wegen dessen Verbot.	250	600
M.		
Majestät; Anwendung des Ausdrucks „Se. k. k. apostolische" in allen öffentlichen Erlässen	17	71
Mariabrunn, Forst-Lehranstalt; Organisirung	172	396
Marmor; Bestimmungen des modenischen Zolles für dessen Ausfuhr	326	757
Maschinen-Bestandtheile; deren Zollbegünstigung	161	384
— , eiserne; wegen der, den inländischen Fabriken über deren Bezug zugestandenen Zollbegünstigung	163	387
— -Papier-Erzeugung, erforderliche endlose Walzen-Ueberzüge; wegen deren Verzollung	143	364
Maturitäts-Prüfungen; s. Prüfungen.		
Malczynskische Stiftung; Berichtigung des in der Benennung eingeschlichenen Irrthums in den Kreisschreiben vom Jahre 1842 und 1849	72	204

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Medizinal-Verwaltung; Erläuterung der Verordnung vom 1. Oktober 1850 Nr. 376 des Reichs-Gesetzes in Betreff der provisorischen Organisazion	107	282
Messenstiftungen, deren Bezug in die Kongrua und Dotazion der Mendikanten nicht einzurechnen sei	5	22
Messen, (Verrichtungen); in Betreff der Stempelbehandlung der Empfangsscheine über deren Zahlungen. Erläuterung	113	326
Metalle, edle; Bestimmungen über deren Feingehaltsstufen und Bezeichnung der Punzen in den Herzogthümern Modena und Parma	327	760
Militär-Akademie; Bestimmungen in Betreff der zur Aufnahme festgesetzten Erfordernisse	222	544
— ; Anleitung zur Ausweisung des Erfordernißes der Unterkünfte, Bequartierung, Zahlung und Verrechnung der Miethzinse für Landgemeinden	1	2
— -Arbeiter bei Pulver-Erzeugern, Salpeter-Siedern, Gewehr- und sonstigen Armaturs-Fabriken, Eisenwerken, Raketen- und Zünder-Erzeugungs-Anstalten; deren Behandlung	45	160
— -Assentirung paßloser Individuen, vor deren Annahme das erreichte Militar-Alter nachgewiesen werden müße	270	630
— -Assentirung paßloser Individuen, vor legaler Konstatirung des Alters nicht Statt finden darf	254	612
— ; Bestimmungen über Natural-Quartiere und Kanzleien der Konskripzions-Revisoren und Kommandanten der Haupt-Werbbezirks- und Konskripzions-Depots, und Zinsvergütung	75	207
— -Bildungsanstalten; Organisazion	52	169
— -Bildungsanstalten; Organisazion, Bestimmungen nachträgliche . . .	79	210
— -Bildungsanstalten; Organisazion, Bestimmungen weitere	53	174
— -Bildungsanstalten; Bestimmung über Gesuchsbelege zur Aufnahme als Stiftling oder zahlender Zögling	109	285
— -Bildungsanstalten; Festsetzung des Betrages für Zahlzöglinge . . .	173	408
— -Bildungsanstalten, sämmtliche; Reorganisirung und Trennung von der Wiener-Neustädter Militär-Akademie vier, und der Genie-Akademie zwei der niedern Klassen und Vereinigung in abgesonderte Vorbereitungs-Institute von vier Jahrgängen	110	288
— -Deserteure; s. Deserteure.		
— -Einquartierung in Gemeinde-Kasernen; in Betreff der Theilung des bestimmten Vergütungsbetrages	190	476
— ; Ermittlung der zehnjährigen Unterkunftszinse, sammt Vergütung der Einrichtung betreffend	80	213

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Militär; Gebühr an Einrichtung bei dauernder Einquartierung eines Unterarztes, Oberfouriers, Profossen u. s. w.	76	208
— = Gerichte; Aufhebung der wechselseitigen Vergütung der Verpflegs- und Ablieferungskosten verhafteter Zivil-Personen	14	67
— = Gerichte; über das Verfahren in Wechselsachen in und außerhalb der Militärgränze	229	557
— = Gerichtsbarkeit; Belehrung über deren Gränzen mit der Zivil-, zur Beseitigung der aus Anlaß des bestehenden Patents erhobenen Zweifel	121	339
— = Gerichtsstand in Streitsachen bei Bundestruppen in Friedenszeiten .	312	739
— = Individuen; Bestimmungen über deren Behandlung, welche wegen eines, vor ihrer Assentirung begangenen Verbrechens an die Zivil-Strafgerichte ausgeliefert werden	259	616
— = Mannschaft; Bestimmung, in welchen Fällen und welcher Dauer die Verabreichung der Verpflegung auf dem Durchzuge gegen die festgesetzte Vergütung einzutreten habe	221	544
— = Mannschaft; in Betreff deren Verpflegung auf dem Durchzuge und der hiefür zu leistenden Vergütung	265	622
— = Personen; Anhaltung und Behandlung, welche das Eisenbahnbetriebs-Ordnungs-Gesetz übertreten	155	374
— = Personen; Bestimmungen über die Art deren Verwendung um Zivilbedienstungen höherer Kategorien	302	693
— = Personen; Bestrafung für Unterlassung der Anzeige über Veränderungen der Hausbestandnehmer u. s. w.	2	18
— = Personen; betreffend deren Wechselfähigkeit	148	368
— = Personen; in Betreff deren Ausdehnung und Wirksamkeit der Preßordnung auf selbe, mit einigen Abänderungen und Zusätzen	325	752
— = Personen; Verleitung zum Treubruche oder ihrer sonstigen Dienstpflicht; Bestimmungen über deren Behandlung und Bestrafung	118	333
— = pflichtige Kranke; wegen deren Aufnahme in ein Militärspital bei leicht heilbaren Krankheiten oder körperlichen Gebrechen	44	159
— = pflichtige österreichische Unterthanen im türkischen Reiche; wegen deren Stellung, Errichtung einer permanenten Assentirungs-Kommission zu Konstantinopel	191	477
— = Pionier-Korps-Schule zu Tulln; Organisirung, Sankzionirung . .	10	62
— = Stellung der vom Lose getroffenen legal Abwesenden; Verfahrungsart im Requisizionsschreiben	152	373
— = Stellung; betreffend einige Verfügungen, erläßlich der gemachten Wahrnehmungen	294	685
— = Stellung; Modifizirung einiger Bestimmungen der Untersuchungs-Instrukzion vom Jahre 1838	188	474

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Militär-Reserve; Einführung und Landwehr-Institut-Aufhebung	181	429
— -Reserve-Instrukzion zum Statute vom 17. Oktober 1852 und wegen deren Wirksamkeitstretung	303	696
— -Reservemannschaft; Bestimmungen der geistlichen Jurisdikzion für die in ihre Heimat Entlassenen	315	745
— -Reservemännern ist in Friedenszeiten der Uebertritt zur Finanzwache und anderen Staatsbedienstungen, unter Aufrechthaltung ihrer Pflicht, gestattet	306	734
— -Uniform für Justiz-Organe, vom Staabs-Auditor aufwärts, und deren Titel betreffend	13	66
— ; Verpflegsvergütung aus dem Staatsschatze auf dem Durchzuge, Zeitpunkt, Festsetzung der Wirksamkeitstretung	26	82
— ; Verpflichtung der Gemeinden bei Bequartierungen in Schemal- und Zinszimmern zur Beistellung der vollen Unterkunftsgebühren	95	257
— , Vergütung; Festsetzung für die Verpflegung der Mannschaft auf dem Durchzuge, in der Periode vom 1. Juni 1852 bis 31. Oktober 1853.	124	342
— -Witwen und Waisen; wegen Bestätigung der Quittungen über die Versorgungsgenüsse, Aenderung der bestehenden Vorschrift	115	328
Mineralwässer-Gefäße; Einführung der Bezeichnungs- und Verkorkungsart rücksichtlich der Jahres-Zahl der Füllzeit	96	258
Missionen, fremden diplomatischen; Nichtgestattung direkter Korrespondenz österreichischen Behörden	103	279
Modlnizer und Kocmierzower Zollamt; in Betreff der Aenderungen im Expedizionsbefugniße	290	652
Modena; in Betreff der Beschränkung der im Artikel 27 abgeschlossenen Zolleinigungs-Vertrages festgesetzten Vorbereitungs-Periode	310	738
— ; Postvertrag	136	361
— und Parma; Bestimmungen über den Feingehalt von Gold und Silber und Bezeichnung der Punzen in deren Herzogthümern	327	760
— und Parma; Zoll-Einigungs-Vertrag	278	638
— und Parma; Zoll-Einigungs-Vollzug	282	641
— ; wegen Errichtung der Zentral-Kommission für deren Zollverein . .	288	650
Moldau; Waffen- und Munizion-Einfuhr aus und durch österreichische Staaten, Bedingungen zur Gestattung	37	152
— ; wegen kontumazämtlicher Behandlung des einzuführenden Heues . .	187	472
— ; in Betreff deren Zölle-Ermäßigung	283	642
Munizion, Durch- und Ausfuhr nach der Moldau und Walachei; Bedingungen zur Gestattung	37	152
Munizionsgegenstände und Waffen; Bestimmungen über deren Erzeugung, Verkehr, Besitz und Tragen	304	723

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Münzen, kupferne, neue; Einführung im lombardisch-venezianischen Königreiche	199	512
— , öffentliche Kreditspapiere-Verfälschungen; in Betreff deren Geschäftsgang	146	366
— , Silber-, zehn Perzent legirten; über den Zeitpunkt des Ausgabs-Beginnes	247	598
— , Silber-, Legirung; Festsetzung auf zehn Perzent für Thaler u. s. w.	193	484
Musikalien-Leihanstalten-Errichtung; Anwendung der für Verleihung von Leihbibliothek-Befugnissen geltenden Vorschriften	74	205
Mutterzoll-Gewichte; in Betreff deren Betheilung an die Zimentirungs-Behörden	329	764
N.		
Nachlaß-Nachweisungen zum Behufe der Gebührenbemessung	101	272
Niederlanden; Vertrag in Betreff der Postbeförderung über Triest	137	361
— ; Vertrag wegen gegenseitiger Auslieferung von Verbrechern	251	602
O.		
Obligazionen; deren Quittungen über Interessen-Abstellung der vorschriftswidrigen Stempel-Indossirung	94	257
— , vinkulirte, oder erst zu vinkulirende; Zinsenüberweisung, Ermächtigung der Universal- Staats- und Banko-Schuldenkasse auf Länder- und Kredits-Abtheilungen	93	256
Odessa; in Betreff der Expedizion der Transito-Waaren durch das russische Zollamt zu Nowoseliza	230	563
Oelanstrich, betreffend der, in den Gensd'armerie-Bequartierungs-Vorschriften aufgeführten Einrichtungsstücke	135	359
Oele, fette und Wein in Schläuchen; Tara-Festsetzung für die Eingangs-Verzollung	141	363
Oesterreich; Abschluß des neuen Zolltarifes für den Ein- und Ausfuhrhandel in der Türkei	257	614
— ; Aufhebung der Schifffahrtsgebühren auf der Donaustrecke und Nebenflüssen von der baierischen Gränze bis Ungarn	198	509
— ; Aufnahme des Fürstenthums Lichtenstein in den Zollverband	180	428
— ; Beschränkung der im Artikel 27 mit Modena und Parma abgeschlossenen Zolleinigungs-Vertrags festgesetzten Vorbereitungs-Periode	310	738
— ; deutsch revidirter Post-Vertrag	225	555

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Oesterreich; Einbeziehung des Fürstenthums Lichtenstein zum Systeme der Zölle, Staatsmonopole, Verzehrungssteuer und der Stempel auf Kalender, Zeitungen und Spielkarten	179	415
— ; Eintretung einiger Zollbefreiungen und Begünstigungen im Verkehre gegen Sardinien	183	463
— ; Eintretung einiger Zollbefreiungen und Begünstigungen im Verkehre von Seiten Sardinien	184	465
— ; Errichtung der Zentral-Kommission für den modenisch-parmensischen Zollverein	288	650
— ; Errichtung einer permanenten Assentirungs-Kommission in Konstantinopel, Behufs der Assentirung militärpflichtiger Unterthanen	191	477
— ; Handels- und Schifffahrts-Vertrag mit Sardinien	182	437
— ; Konvenzion mit Rußland wegen Behandlung der Durchfuhrwaaren an der ganzen Gränze gegen Polen	142	364
— ; Postvertrag mit dem Kirchenstaate	226	555
— ; Ratifikazions-Instrumente-Auswechslung über die mit dem Königreiche Baiern abgeschlossenen Verträge über die Schifffahrts-, Territorial- und Gränzverhältnisse, polizeiliche und Zoll-Aufsichtsmaßregeln auf den Gränzflüssen	197	508
— ; Uebereinkommen mit Baiern in Betreff des zu beobachtenden Verfahrens bei gegenseitigem Gebiets-Uebertritt der Gensd'armerie	279	638
— ; Uebereinkommen mit der Dampfschifffahrts-Gesellschaft Lloyd über die Errichtung einer Flotille aus Dampf- und Schleppschiffen auf dem Po	164	388
— ; Uebereinkommen mit Preußen über die Freizügigkeit bei gegenseitigen Vermögens-Exportazionen	241	593
— ; Uebereinkommen mit Rußland wegen gegenseitiger Zuweisung der Durchfuhrsendungen an der Gränze zwischen Galizien, dem Krakauer Gebiete und Russisch-Polen	145	365
— ; Uebereinkommen mit Sachsen wegen gegenseitiger Freizügigkeit der Pensionen und anderen derlei Bezüge	317	746
— ; Uebereinkommen mit Sachsen wegen Verfolgung flüchtiger Verbrecher durch gegenseitige Gensd'armerie auf deren Staatsgebiete	215	538
— ; Uebereinkommen mit Sardinien über die Freizügigkeit bei gegenseitigen Vermögens-Exportazionen	170	393
— ; Verfahren der, bei Transito-Sendungen an der Demarkazions-Linie zwischen dem Königreiche Polen aufgestellten Zollämter	160	382
— ; Vertragsabschluß über die Landesgränze der gefürsteten Grafschaft Tirol und Vorarlberg mit Baiern.	140	362

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Oesterreich; Vertrag mit Niederlanden wegen gegenseitiger Auslieferung von Verbrechern	251	602
— ; Vertrag über Festsetzung von polizeilichen und Zoll-Aufsichtsmaßregeln auf den Gränzflüssen mit Baiern	195	495
— ; Vertrag über die Schifffahrt mit Baiern	194	487
— ; Vertrag über Territorial- und Gränzverhältnisse mit Baiern	196	503
— ; Vertrag über Zolleinigung mit Modena und Parma	278	638
— ; Vollzug über Zolleinigung mit Modena und Parma	282	641
— ; Wirksamkeit des sankzionirten Privilegien-Gesetzes im Fürstenthume Liechtenstein	291	653
Orden, geistliche und Klöster; Ernennung für dieselben apostolischer Visitatoren	217	540
Organisazion; Erläuterung der Verordnung vom 1. Oktober 1850 Nr. 376 des Reichs-Gesetzes in Betreff der öffentlichen Medizinal-Verwaltung	107	282
— der Forst-Lehranstalt zu Mariabrunn	172	396
— des Konsulardienstes im Königreiche Sardinien	98	260
— ; Feststellung der Grundsätze für die organische Gesetzgebung des Reiches	8	28
— ; Militär-Bildungsanstalten	52	169
— ; Militär-Bildungsanstalten, Bestimmungen nachträgliche	79	210
— ; Militär-Bildungsanstalten, Bestimmungen weitere	53	174
— ; Militär-Bildungsanstalten, Reorganisirung wegen Aufnahme	110	288
P.		
Papierfabrikazion, erforderliche endlose Walzen-Ueberzüge als Maschinen-Bestandtheile; wegen deren Verzollung	143	364
Parma; Beschränkung der im Artikel 27 des abgeschlossenen Zolleinigungs-Vertrags festgesetzten Vorbereitungs-Periode	310	738
— ; Errichtung der Zentral-Kommission für deren Zollverein	288	650
— ; Postvertrag mit Oesterreich	111	291
— und Modena; Bestimmungen über den Feingehalt von Gold und Silber und Bezeichnung der Punzen in deren Herzogthümern	327	760
— und Modena; Zoll-Einigungs-Vertrag	278	638
— ; Zoll-Einigungs-Vollzug	282	641
Parteien, ämtliche; Zustellungen an dieselben außerhalb des Amtsortes mittelst Post	4	21
— ; in Betreff der genauen Bezeichnung des Ausstellungsortes bei Ausfertigung von Urkunden zu deren Handen	51	166

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Seite
Paßlose Individuen; wegen Nachweisung des militärpflichtigen Alters vor deren Stellung	270	630
— Individuen; wegen Konstatirung des militärpflichtigen Alters vor deren Assentirung	254	612
Pässe, legale; Versehung berechtigter Fuhrleute und ihrer Knechte mit denselben	192	483
Patental-Invaliden; Bestimmungen hinsichtlich der Einstellung ihrer Gebühren bei Anstellung in öffentlichen oder Privatdiensten	313	743
Patronatslasten; Tragung zu geistlichen Pfründen, in Fällen, wo der Eigenthümer ein Israelit ist	97	259
Pensionen oder andere derlei Bezüge; Uebereinkommen mit Sachsen, wegen gegenseitiger Freizügigkeit	317	746
Pensions-Anspruch; Erläuterung der, von einer Diözesan-Lehranstalt an eine k. k. Universität beförderten theologischen Professoren	165	389
Personal-Arreste; s. Arreste.		
Personen, kriegsrechtlich verurtheilte, in Ungarn u. s. w.; Erläuterung der Verordnung vom Jahre 1851 über Anmeldung der Privatrechts-Ansprüche auf das konfiszirte Vermögen	236	567
Perzeuten; s. Zinse.		
Pferde; Belehrung über die bei Wartung der mit bösartiger Drüse, Rotz oder Wurmkrankheiten zu beobachteuden Vorsichtsmaßregeln	285	643
Pflichtexemplare von verlegten Druckschriften; wegen deren Einsendung an die Universitäts-Bibliothek	207	520
Pfründen-Patronatslasten; Tragung und Ausübung des Präsentazionsrechtes in Fällen, wo der Eigenthümer ein Israelit ist	97	259
Pionier-Korps-Schule zu Tulln; Organisirungs-Sankzionirung	10	62
Podmoscie; Weg- und Brücken-Mauthschranken-Versetzung nach Sierakowce im Przemysler Kreise, dann Gebühr-Erhöhung	171	393
Po-Flotille; Abschluß des Uebereinkommens mit der Dampfschifffahrts-Gesellschaft Lloyd wegen deren Errichtung	164	388
Polen; Behandlung der Durchfuhrwaaren an deren ganzen Gränze. mit Rußland geschlossene Konvenzion	142	364
— ; Erleichterung des Verkehrs der Gränzbewohner Galiziens und Krakaus im Zawichoster Zoll-Rayon	213	535
— ; Verfahren der bei Transito-Sendungen an der Demarkazions-Linie aufgestellten Zollämter	160	382
Polizei-Behörden; in Betreff deren Benennung	205	519

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Polizei-Behörde, oberste; Chef, Zustehung des Straf- und Begnadigungsrechtes über alle zum Stande des Militär-Polizei-Wach-Korps und der Gewölberwache gehörigen Individuen, wie auch das Befugniß der Heiratsbewilligung	200	514
— -Uebertretungen, schwere und Verbrechen; Gesetzbuch, neue Ausgabe und Wirksamkeitstretung	150	372
Pomeranzenblüthen-Wasser; wegen dessen Einreihung im Zolltarife unter die edlen Arzenei- und Perfumerie-Stoffe	274	634
Post-Aemter; in Betreff der Stempelpflichtigkeit der Quittungen über die, in den Gebarungs-Ausweisen verrechneten Forderungs-Gebühren	253	611
— -Bestimmungen über Versendung periodischer Schriften	186	471
— -Rittgelder-Bemessung für den 1. Semester 1852	31	90
— -Rittgelder-Bemessung für den 2. Semester	166	389
— -Vertrag mit dem Kirchenstaate	226	555
— -Vertrag mit Modena	136	361
— -Vertrag mit Niederlanden	137	361
— -Vertrag mit Parma	111	291
— -Vertrag, revidirter, deutsch-österreichischer	225	555
— -Zustellungen, ämtliche, an Partheien außerhalb des Amtsortes	4	21
Präsentazionen für erledigte Stiftplätze in der Genie-Akademie betreffend	154	374
Präsentazions-Ausübung zu geistlichen Pfründen; s. Pfründe.		
Preß-Bestimmung der Behörden, die bis zur Einführung der Staatsanwaltschaft in Sachen die Amthandlungen zu besorgen haben	206	520
— -Gesetz; Aenderungen des Zollverfahrens bezüglich der, aus dem Auslande einlangenden Druckschriften	245	596
— -Ordnung; deren Wirksamkeitstretung	205	519
— -Ordnung, neue; Erlassung und Wirksamkeitstretung für sämmtliche Kronländer, mit Ausnahme des Militär-Gränzgebietes	151	373
— -Ordnung; Verbote von Druckschriften, die in den Wirkungskreis der obersten Polizeibehörde gehören	248	599
— -Ordnung; Wirksamkeitstretung auch für die k. k. Armee, Militär-Gränzgebiets-Bewohner und alle der Militärgerichtsbarkeit unterstehenden Personen mit einigen Abänderungen und Zusätzen	325	752
Preußen; Uebereinkommen über die Freizügigkeit bei gegenseitigen Vermögens-Exportazionen	241	593
Privatbauten; Vornahme längs der Eisenbahntraçe, Bestimmung der Behörden zu deren Bewilligung und Verfahren	156	375
Privatvereine, bestehende, für Wohlthätigkeitszwecke; Untersagung der Stellung von Ansuchen um Beiträge u. s. w. an auswärtige Souveraine-Glieder und Regentenhäuser	322	749

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Privilegien=Gesetz, neues; dessen Wirksamkeitstretung	240	573
— =Gesetz; dessen Wirksamkeitstretung im Fürstenthume Liechtenstein . .	291	653
— =Gesetz; Berichtigung des im Gubernial=Erlasse vom 26. Oktober 1852 bezeichneten Anfangstermines für dessen Wirksamkeit	297	690
Privilegiums=Abtretung der Hälfte von G. Haidenwag an K. F. Kuhn auf die Erfindung von Universal=Spalt= und Druckmaschinen	346	873
— von L. A. Massonneau an J. Gfrorner auf die Erbauung von Kalköfen, für den Umfang des Kronlandes Niederösterreich	351	876
— von G. Nordorf an G. Siegl auf eine Verbesserung in der Buchdrucker=Schnellpresse	352	876
— von S. Sturm an F. Blaha auf eine Glasschleifmethode zur Erzeugung optischer Gläser	379	900
— von F. Machts an J. Steininger auf die Erfindung einer Metall=Komposizion „Brittania" genannt	388	910
— von F. Patznik an F. Sieger auf Verbesserung in der Erzeugung der Kautschukwaaren	389	912
— von P. Tieget an A. Klein auf die Erfindung feuchte und salniterhältige Mauern auszutrocknen, für die Provinz Böhmen	399	923
— von M. Danglowitz an L. J. Lewit auf die Erfindung einer neuen Vorrichtung zur Erzeugung von Posamentierknöpfen	433	957
— der Hälfte von K. Grund und Dr. K. Wunsch an M. M. Fanta und L. Mahler auf die Erfindung einer neuen aus Metall konstruirten Knopf= und Dessinirmaschine	481	994
Privilegiums=Erlöschung des G. Dorschel auf Verbesserung der Kaffee=Maschinen mit vereinigtem Milchapparate	345	873
— des M. Mandel, B. Smieth, K. F. Loosey	347	873
— des K. Eder	348	874
— des F. Fichtner	349	874
— des M. Immergut	367	888
— des A. Damsky	368	888
— des G. Ch. Lillich	380	901
— des A. Weiß	411	936
— des Dr. A. Pleischl	415	941
— des A. M. Pollak, K. Ortner	423	949
— des J. Jüttner	439	961
— des B. Badel	459	977
— der M. Lederer	461	979
— des A. Freiherrn von Doblhoff=Dier	466	982
— des J. F. H. Hemberger	493	998
Privilegiums=Uebergebung von H. Sommer an E. D. Friedmann .	418	944
— von J. Ellenberger an L. Krakowitzer und J. Schoffer	421	947

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer der Seite
Privilegiums-Uebergehung, theilweise, von J. Baillie an das k. k. Aerar	426	952
— von L. Grüssing an dessen Witwe K. Grüssing	449	971
— von L. Leschen und G. Neuber in das Alleineigenthum des L. Leschen	454	974
Privilegiums-Uebertragung von A. Ziller an F. Schnitzer auf eine Verbesserung in der Fabrikazion der Zündhölzchen	378	900
— von J. N. Siegl an die Gebrüder Al., Ad., J. und F. Siegl auf eine neue Art Spielkarten	387	909
— von K. Fischhof an S. Weiß auf eine neue Vorrichtung alle Gattungen Schaf- und Baumwolle zu weben und zu erzeugen	404	927
— von H. Sommer an E. D. Friedmann auf die Erfindung einer chemischen Beitze zur Verwandlung aller Gattungen Hadern in eine Papiermasse	418	944
— von J. Ellenberger an L. Krakowitzer und J. Schoffer auf eine Entdeckung und Verbesserung in der Erzeugung und Verwahrung von chemisch-reiner Kohlensäure	421	947
— von F. Engler an J. Reimann auf eine Erfindung in der Entfuselung des Branntweins	425	951
— , theilweise, von J. Baillie an das k. k. Aerar auf die Erfindung einer neuen Puffenzug- und Tragschnecke an Eisenbahnwägen	426	952
— von H. Ujhely an A. Spettl auf eine Verbesserung in der Fabrikazion der Watta	430	955
— von J. Swoboda an K. Schweitzer auf die Erfindung eines neuen Reinigungs- und Kühlapparates zur Bereitung des Leuchtgases	438	960
— von E. L. Hoffmann an F. Fischer auf die Verbesserung einer Seife (Kaiserseife genannt)	444	964
— von E. J. Michel an A. Jährling auf eine Erfindung im Ueberziehen von Holz- und Blechschreibtafeln mit einer Schiefermasse	448	969
— von L. Grüssing an dessen Witwe K. Grüssing auf eine Verbesserung in der Erzeugung der Eisenbahnwagenschmiere	449	971
— von L. Leschen und G. Neuber in das Alleineigenthum des L. Leschen auf eine Verbesserung in der Nietenerzeugung	454	974
— von E. Köstler an A. Weglau auf die Erfindung einer neuen Gattung Palmöl-Harzseife	475	992
— von R. J. Asche an M. Weißberger auf eine Erfindung, Entdeckung und Verbesserung von Reibfeuerzeugen	480	993
— von M. Danglowitz an L. Löwit auf die Erfindung einer Maschine zur Erzeugung aller Gattungen von Posamentier-Arbeiten	484	995

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Privilegiums-Uebertragung von J. B. Sigl an A. Riemerschmid auf eine Erfindung und Verbesserung der Weingeistentfuselung	492	998
Privilegiums-Verlängerung für F. G. Rietsch	354	878
— für J. F. von Patruban	355	879
— für W. Warchowetzky	356	879
— für W. Skalitzky	357	879
— für Dr. A. Zimello	358	879
— für M. Guggenberger	360	882
— für F. Slowaczek	363	885
— für J. und A. Riedl	365	887
— für J. Ellenberger	366	887
— für K. Köhler	373	892
— für K. Reisenbüchler, K. Mayer, A. Dietz, J. Ch. Rohlfs und J. F. Cail, J. Rousseau, J. Rouseau, A. Kitschelt, J. Wiethe, J. Heidenreich, K. Herrmann, A. Lutz, J. Gramatika	374	893 894
— für A. Eichen, J. Wagner, Dr. K. von Rosmini und A. W. Eppinger, R. Ditmar, F. Kordon, L. Beer, J. Morawetz und H. A. Syrrenberg, J. Morton, K. Wenzel, G. L. Mathes, A. Schefczik, und B. Port, A. Habenicht, M. Girardoni, J. Hofner, F. Raffelsberger, J. Skrivan, F. Reim	375	894 895 896
— für G. Palmar-Harding, M. Tschoffen, F. Skuthan, A. P. de Riegel, J. Perminger, W. Fischer, H. W. Jentzsch, B. Cavallar, A. Link, K. Kutschke, G. Pfannkuche, E. Deutsch, J. Bierstinger, K. Ermelius, L. Gratzzoll, P. P. Pimont	377	898 899 900
— für J. Urbanek, gräflich Dubskischen Drahtstiftenfabrik zu Lussitz in Mähren, A. Gayer	381	901
— für A. Cristofoli	382	902
— für M. Pollak, M. Herrmann, G. Rödinger, J. Michalsky, J. Herrmann, F. Scheidling, Ph. Goldschmidt, K. F. Kuhn, K. F. Kuhn, F. Englers, F. Seyfried, L. Stephan, S. Mittelmann	386	908
— für J. N. Siegl	387	909
— für F. S. Hoffmann, J. F. Eisbrich und J. Stierba, unter der Firma Eisbrich und Kompagnon in Prag	390	912
— für J. Gröbl	392	914
— für A. Brunner und ihre Kinder L., E. und M, ...	394	915
— für A. M. Pollak, P. Tiget, J. K. Habert de Cherault, M. Fletscher, A. Az, W. Croßkill, Renkin und Sirtaine, S. de Majo, W. Skalitzky, M. Fletscher, L. Vidin, F. X. Kukla, Dr. J. Wildner-Maithstein	399	923
— für K. Böhm, A. Schöller	400	924

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Privilegiums=Verlängerung für A. Juris	401	925
— für A. Ertl und dessen Ehegattin Ludmilla	405	927
— für P Löwe	407	930
— für L. Mertens, L. A. Griff, A. Müllner, L. Mayer, A. Schmid und L. Wimmer, S. Zavisus, J. Androssy und E. Kandelka, G. Sigl, J. Rainer, A. Banerreiß, E. Kautsch und A. Lackfeisser, R. Frauer, J. B. Mauß unter der Firma: „Mousson und Kampagnon" J. B. Mauß, unter der Firma: „Mousson und Kampagnon" J. B. Mauß, unter der Firma: „Mousson und Kompagnon"; J. Dellrer, V. Brix, W. Schwarz, L. P. A. de Massy	410	933
— für J. N. Guggenberger, S. Lucka, K. Binder	412	936
— für K. Fuchs; J. Janusch, F. Postbüchel, J. Masse, V. Tribouillet und Kompagnon, K. Seidel, verehelichte Philapitsch zu einem Drittheile und Kinder J., B., K., E. und Klara zu zwei Drittheilen, H., F., R. Fr. von Gersheim, Dr. F. M. von Winiwarter und G. von Winiwarten, J. Kristian, J. G. Poppe, J. Einsiedel, H. Ungerer, K. Schedl, A. Managetta Ritter von Lerchenau und A. Quidde, K. Schedl, A. Managetta Ritter von Lerchenau und A. Quidde, L. R. Massoneau, F. Gfroner	416	942
— für A. Kobellnig und S. Golderidge	417	943
— für K. A. Giozza und Söhne, G. Pojk, L, Bucher	419	914
— für M. Besch	428	952
— für K. Huffzky	432	957
— für F. Göbl	434	957
— für S. Tian, Gebrüder Krach	436	960
— für R. J. Ascher	437	960
— für Ch. Girardet, A. von Herz, K. Fohn, F. May, F. May, J. und K. Prugberger zur Hälfte, J. Seufert und Sohn, F. A. Slowaczek und A. Schacherl	440	961
— für F. Gajazzi	441	962
— für E. Wrzolik	442	962
— für F. Fischer	444	964
— für P. Soucek und A. Weishaupt	446	967
— für J. Löbl, J. Löbl, P. T. Meisner, L. Grüssing, Th. Preschel, A. Frankel, K. von Nagy, J. B. Filz, J. Steutter, E. Bühler, G. Löffler, J. und E. Ferer, J. Steininger, A. Papatschy, W. Rambach, F. May. F. Gohde, F. Gohde, Ch. Haumann, F. Hora.	449	969
— für C. A. Schlu	450	971
— für R. Wiesinger	452	973
— für Gebrüder Klein	453	974

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer der Seite
Privilegiums=Verlängerung für M. B. Teller	455	974
— für Dr. M. Ehrmann . . . . ;	457	977
— für J. Kopfer	460	977
— für G. Waizmann	462	979
— für J. Busea	463	979
— für L. Mayer, J. Blazek, J. Bierstinger, K. Rödiger, F. Stöger, K. W. Hinzen, J. Morawetz, A. Stummer, J. Daninger, J. Morawetz	464	979
— für J. F. H. Hemberger, J. T. Goldberger, J. G. von Angeli, F. Rewolt, K. Kussig, F. Schnitzer, J. Hensler, J. Löbl, M. Warner, H. Kirchweger	468	984
— für K. Hoschek	470	987
— für K. Weiß	471	987
— für K. Seidel und deren 3 Kinder, K. Leistner, F. Bienert, L. L. Wolf, L. L. Wolf, J. Hans und G. Seelig, Ch. Steinkellner, J. E. von Nagi, A. Andersen, W. Croßkill, J. Wurmald, J. J. Schoch, J. G. Daum, J. Kauba, J. B. M. Raimondie, Pierre Vizet, J. G. Daum, J. Bauer	474	990
— für J. Morawetz und H. A. Syrrenberg	476	992
— für J. Morawetz und H. A. Syrrenberg	477	992
— für V. Dall'Aglio	478	993
— für J. Zucker	479	993
— für A. A. J. und F. Siegel	488	996
— für J. B. Mayer	491	998
— für C. Feuster	495	999
— für V. Fr. Dall'Aglio und K. Hoferl	499	1001
— für J. J. Steuble, J. B. Mayer	501	1002
Privilegiums=Verleihung an A. G. H. Baron de Chestret Senakom, W. Skalitzky, W. Knepper, H. Mayer, G. Bremme, J. Grossi und F. Pressina, M. Hönig, F. Freisauff Edlen von Neudegg, J. Holitzer.	350	874, 875, 876
— an J. H. Reide, P. Bresciani, J. B. B. Laignel, B. Rogalski, E. Dobrowsky, A. Hediard, E. Ponsard, D. Heindorfer, J. Swoboda, A. Kleinschuster, J. Czerny	353	876, 877, 878
— an M. Ehrmann und J. P. Sohn, A. Tichy, A. Tichy, W. Hauchewrne, M. Krudewig, K. Soherr, G. E. A. Goddum, B. Cambin, F. Rödiger, J. Winkelbauer und J. Winkler, Dr. J. Hoffer	359	880, 881, 882
— an M. J. Löwy, J. Hurtz, J. Großmann und R. Stumpe, K. Schwab, J. Ott, A. Schmid, G. Sigl	361	883, 884
— an G. Sigl, P. Pretsch, J. Schön, G. Janisch und F. Springer, A. Irsek, J. Roy, L. Denk, F. und J. Balling	362	884, 885

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Privilegiums-Verleihung an E. Daelen, H. Sommer, J. L. Rolland, J. Jagersberger, A. Langthaller, J. M. Reichenberger, W. Boggett, J. Frankl	364	886, 887
— an A. J. Metzger, A. Schönstein, J. Guttmann, J. B. A. Schäfer, und Ch. F. Budenberg, K. Gromadzinski, A. Pichler, J. J. Meyer.	371	889, 890
— an J. Partsch, W. Bender, Ph. Hofmann und O. Küstel, A Partsch, B. Spiegler, L. Gromann, J. G. Steininger, L. J. Raison, F. X. Sinsler und A. Clement, J. F. H. Hemberger . :	372	890, 891, 892
— an A. Krischonig und Kompagnon und J. Prause, W. A. Ludwig, J. F. K. Ritter von Koch, F. Purde, F. Losschmidt, J. F. H. Hemberger, J. Masse und V. Tribouillet und Kompagnon, H. G. Knutzen, B. Bardametz, H. Neumann, J. F. H. Hemberger	376	896, 897, 898
— an K. G. Kind, Schlegel und Kompagnon, F. Freisauf von Neudegg, L. Laurenzi und Kompagnon, Beuret und Dertelle-Potoina, J. Bollinger und F. X. Sinsler, J. Penz, A. Tichy, A. Planer . . .	383	902
— an H. Dingler, K. Honegger, J F. H. Hemberger, L. Knee, J. Neumeyer, J. T. Goldberger, B. Schäffer und C. F. Budenberg, A. Tichy	384	904
— an A. Stentzl, A. Stentzl, A. Stentzl, J. Hörbst, W. Schwarz, W. Günther, M. Fleischer, J. Fösleitner, Moßler und Cavallar, F. Daviron, H. Charriere, P Omle und Kompagnon	385	905
— an A. Schneider, J. Weiner, F. Schubert und J. Bodenz, St. Mayer, J. Perlmutter, F. Widmann, J. S. Schweinburg, F. Marek, A. Pollak und J. Buschl	391	912
— an Z. Crippa, J. Senhofer, F. Rödiger, A. Tichy, N. Carstensen, K. Henning, E. Meggenhoffer, A. Pollak unter der Firma J. J. Pollak und Söhne, A. Schwarz, J. Theuring	395	915
— an J. A. Edlen von Stark, J. Neuknopp, A. Richter, H. Bessener, J. Wokaun, Gebrüder Nikli, A. Tichy, D. Fruwirth, junior, J. F. H. Hemberger, L. Ritter von Bohr, J. Lehnis, J. Hurtz und E. Daelen	396	917
— an A. Uitz, A. P. Bar, F. Mayer, Th. Stir, E. de Prez, A. Az, A. Labia, J. Wachtl, K. Mayer, A. Az, W. Bender	397	919
— an G. Reich, K. H. Trebsdorf, J. Freund, A. Tichy, A. Scharoch. G. Neufeldt, E. Hubner, J. W. Kletschka, J. F. H. Hemberger, A. Perpigna, J. Watremez, K. Kohn	398	920
— an M. Back, K König, Winiwarter und Gersheim, V. Halbeis, M. Danglowitz, H. Schmidt und Kompagnon, F. Perini, J. Venini, F. Gilarduzzi, J T. Goldberger, A. Müllner und G. Offenheimer.	402	925

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Privilegiums-Verleihung an Gebrüder E. und G. Legat, K. Adler, M. Schmid, R. Schifkorn, M. A. Bresciani, J. Fabri, F. Horski, F. Hößly, G. Spencer, W. Müller	406	928
— an F. Skrainka, K. L. Müller, T. Otto und G. Wolf, K. Reißer, K. Kaufmann, T. Offermann, D. Staffutti, D. Staffutti, D. Staffutti	408	930
— an A. Riemeyer, E. Winkler, J. Bauer, M. Unterwalder, F. Paget, A. Fausek, W. Matanelli, K. Soldini	409	932
— an A. Lang, J. F. Badoge, A. Ziegler, E. Daelen, A. Stern, F Glembowiecky, M. Falionv, F. Ritter von Fridac, H. Ujbely, F. Rischner	413	936
— an A Wenger, F. Paget, J. A. Grünwald und L. Seyß, A P. de Rigel J. F. H. Hemberger, A. Manzi, W. S. Dobbs, K. Plenßner, K. Stoffek und F Friedland	414	940
— an W. S. Dobbs, A. Managetta Ritter von Lerchenau und A. Quidde, J. Schindler, J. Christoph, J. Gollowitsch, W. Schmelker, K. Brunnhuber und H. Lutz, E. K. Rutz, J. Stöger, A. Moserati, A. Jobard, J. Adami	420	945
— an E. Matzenauer, G. Heinzelmann, F. Morawetz, E. Böhm, R. Woinar, F. Handwerk, F. Leuthner, M. Prohaska, J. Aigner, F. Burgett	422	947
— an T. Lehmann, K. Hoffmann und F. Stolz, J. Aigner, W. Kattauer, F. G. Rietsch, A. Neuburger, J. K. Mayer, H. D. Ziegler, G. Leidensrost, K. E. L. Heinrichs, J. Wittmann und A. Hetsey, A. Ziller, G. von Haanen	424	949
— an J. Kopfer, Boucher und Roseleur, Privilegiums-Inhabern in Paris, F. Jauner, A. Sabel, S. Marth, K. Schipper, K. H. Trebsdorf, G. Chikwary, F. Rixner, W. Rambach, Gebrüder F. M. A. und J. Thonel, G. Roming, G. Pastor	429	953
— an G. Pastor, W. Günther und J. Zech, Ch. Goodynar, Ph. Poirer de St. Charles, W. Günther, F. Burgett, J. F. H. Hemberger, F. Paget, R. Vogel, G. Enslin, J. Schabradzky und F. Pfob, M. Burger	431	955
— an J. Schiller, F. Weberbeck, unter der Firma J. J. Weberbeck, G Guioni, F. Freisauff von Neudegg, F. Freisauff von Neudegg, F. Freisauff von Neudegg, F. Rödiger, J. Leschen und J. Prokopowicz, H. Bessemer, K. H. Trebsdorf, F. Vogel	435	958
— an K. und Th. Kraus, F. Leeb, B. Schäffen und Ch. F. Budenberg, F. Skala und J. Skala, Dr. der Theologie, J. Nawratil, J. S. Lilie, M. Danglowitz, A. M. Grünberg, Dr. A. Schmidt, D. Stefutti und L. Fleischberger, J. Tober	443	963

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Privilegiums-Verleihung an J. Lovati, A. Tichy, Dr. E. Stolle, Ch. Girardet, J. Fabian, J. Haswell, G. Gompertz, Gebrüder C. und P. Rini, K. Scharf, F. Mayr, K. F. Weithas, Cl. Oesau . .	445	965
— an J. F. H. Hemberger, Dr. A. Antoldi, R. Laming, A. Olbrich und F. Bienert, J. Pinars, J. Pinard, Winiwarter und Gersheim, F. Werthheim und F. Wiese, R. Wagner, A. älterer, F. und J. Himmelbauer, unter der Firma: Himmelbauer und Kompagnon, F. A. Witz, K. Schuh	447	967
— an A. Tichy, K. Steyrer, J. Breuß, J. G. Frik und J. Madlener, A. Schneider, F. K. Völkelt, Dr. F. Jansen, J. Cassel und G. Fürst, Billeteur Kappeler, J. Spieß, D. H. Ziegler, F. Paget, J. J. Heger.	451	972
— an J. Ranzi, F. X. Sinsler, K. Wunsch und K. Grund, F. Paget, J. Löbner, J. Linnemann, A. Miesbach, M. Duschek, F. Raffelsberger und G. Raffelsberger, J. M. Günzburg, Th. Haßmann und A. Colette, S. Marth, A. Größl	456	975
— an J. H. F. Prillwitz, B. Berger, J. F. H. Hemberger, A. Worring, H. Malli, A. Cuntor, B. Filippi, E. Sinwa, J. F. H. Hemberger .	465	981
— an G. Schirmer, L. Köppel, K. Müller, J. Daninger, F. Aumann, F. Achatius, L. Gantert, J. Kapfer, J. N. Echtle	467	983
— an Th. Obersteiner, G. Neufeldt, A. Labia, J. Haas, Ch. Löbl, W. Croßkill, J. Paul, J. F. H. Hemberger, V. Alexovits, F. A. Dreyer, K. Ritter von Stojowski	469	985
— an J. J. Guillet, F. Wertheim, F. Hartwägner, F. X. Sinsler, K. Grund und K. Wunsch, L. Nowak und R. Hofmeister, A. Luzarcha, G. Märkl, A. Heinrich, J. F. H. Hemberger	472	987
— an J. Karticzek, F. X. von Derpowski, J. Gorlitzer, F. Poduschka, M. Scholler und Ch. Herold, A. und J. Schmidmayer, J. F. Desmarest, E. Skallitzky	473	989
— an O. E. Hörner und F. Weichmann	482	994
— an D. Zweibrück	483	994
— an F. Gräser	485	995
— an Dr. J. Wildner Edlen von Maithstein	486	990
— an H. Jakobi	487	996
— an J. Zeh	489	997
— an F. Morawetz	490	997
— an J. R. Frauer, J. W. Engerth	494	999
— an A. Gleischner	496	1000
— an A. Klein	497	1000
— an K. Otto	498	1000

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Privilegiums-Verleihungen an J. Bonwiller, J. Meyer, A. H. Neville, W. Werchowetzky, E. Sonntag und J. Almeroth	500	1001
— an A. Kettner	502	1003
Privilegiums-Zurücklegung des J. Sonnenfeld	369	888
— des J. Almeroth	370	889
— des J. Wetterneck	393	914
— des J. Wetterneck	403	927
— des A. Hille, J. Zittier	427	952
— des J. Ott	458	977
Professoren, theologische, die von einer Diözesan-Lehranstalt an eine k. k. Universität befördert werden; in Betreff deren Pensionsanspruches . .	165	389
Prokuratur; Vertretung der Unterthanen in Rechtssachen gegen ihre ehemaligen Grundherren	70	202
Protokolle, Lizitazions-, über bewegliche Sachen; deren Stempelbehandlung .	63	191
Prüfungen, Maturitäts-, Abhandlung; Bestimmungen über die im Studienjahre 1851 und 1852 an eine Universität oder an ein Fakultätsstudium übertretenden Gymnasialschüler	86	242
— , Staats-, des Forstschutz-Hilfspersonales; Lebensalter-Erforderniß zur Zulassung	21	79
— , Staats-, im Forstfache; in Betreff deren Taxenbefreiungen . . .	12	65
— , Staats-, theoretische, für Studierende der Rechts- und Staatswissenschaften; Modifizirung des Gesetzes	117	330
— , Staats-, theoretische, bei Reprobazion; wegen deren Einfluß auf den Fortgenuß von Stipendien oder Stiftungen	67	199
— , Staats-, theoretische; zugestandene Begünstigung auch auf die Rechtshörer der Studienzeit 1851 und 1852 ausgedehnt	244	595
Pulver; s. Gegenstand desselben.		
Prüfungsgegenstand beim ersten juridischen Rigorosum; Aufnahme des allgemeinen österreichischen Strafrechtes als solcher	243	594
Q.		
Quartierträger; in Betreff der Verpflichtung zur Verpflegung der auf dem Durchzuge einquartierten Mannschaft und der hiefür zu leistenden gesetzlichen Vergütung	265	622
Quittungen der Militär-Witwen und Waisen über Versorgungsgenüsse; Bestätigung, Aenderung der bestehenden Vorschrift	115	328
— der Postmeister über Forderungsbeträge; in Betreff deren Stempelpflichtigkeit	253	611
— über Interessen von Staats-Obligazionen; Stempel-Indossirung, Abstellung	94	257

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
R.		
Radomysl; Auflassung des provisorischen Kontrolsamtes	144	365
Ratenwechsel sind als nicht giltige Wechsel anzusehen	284	642
Rechts=Angelegenheiten, bürgerliche; über die Bestimmung der Zuständigkeitsgerichte und deren Wirkungskreis, Patent vom 20. November 1852 .	331	771
— = Geschäfte; in Betreff der Gebührenbemessung von Eintragungen der Vorbehalte und Bedingungen in die öffentlichen Bücher vor Wirksamkeit der Gesetze	228	556
— = Geschäfte; in Betreff der Abkommung der periodischen Ausweise über gerichtliche Zustellungen, bezüglich der Gebührenbemessung . . .	43	159
— = Geschäfte über Grundzerstückelungen; Bestimmung über den Vorgang bei Gebührenbemessung	87	250
— = Hörer der Studienzeit 1851 und 1852; wegen Ausdehnung der Begünstigungen bezüglich der theoretischen Staatsprüfungen	244	595
— = Sachen der Unterthanen gegen ihre ehemaligen Grundherren; Vertretung durch die Finanz=Prokuratur	70	202
— = Streit=Erkenntnisse wegen Anulirung eines Kaufvertrages; Gebührenbemessung	126	352
Reichs; Feststellung der Grundsätze für die organische Gesetzgebung . . .	8	28
— = Schatzscheine, pr. Zehn Gulden; Einziehung	78	210
— = Schatzscheine, pr. Zehn Gulden; Dauerbestimmung des Zwangskurses zur Einziehung	123	341
— = Schatzscheine, verzinsliche, vom 1. Jänner 1850 und 1851; Setzung aus dem Umlaufe	85	240
— = Schatzscheine, verzinsliche, zu 3 Perzent.; Aufhebung der Zwangskours=Bestimmungen in Absicht auf deren Verkehr und Verwechslung . .	201	515
— = Verfassungs=Urkunde vom 4. März 1849; in Betreff deren Außerkraftsetzung mit Ausnahme der Gleichheit aller Staatsangehörigen, Unterthänigkeits=Verbandes u. s. w.	6	24
Reise=Auslagen=Vergütungen; Anspruch der außerhalb des Wohnortes verwendeten und im Orte der außerordentlichen Dienstleistung beförderten Beamten bei Rückreisen in den frühern Dienstort	112	326
— = Kosten und Diäten des Sanitätspersonals; wegen Hintanhaltung übertriebener Aufrechnungen	268	628
— = Legitimazionen berechtigter Fuhrleute und ihrer Knechte betreffend .	192	483
Rekruten; Untersuchungs=Instrukzion vom Jahre 1838, Modifizirung einiger Bestimmungen	188	474

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Rekrutirung; in Betreff der Behandlung der bei der Finanzwache dienenden Leute, bezüglich ihrer Befreiung	301	693
— ; in Betreff einiger Verfügungen erläßlich der gemachten Wahrnehmungen	294	685
— , Vorschriften; Andeutung einiger Maßregeln zur Beseitigung der von Israeliten zu deren Umgehung versuchender Umtriebe	296	688
Rekurse; deren Stempelbehandlung	41	156
Rentscheine, Lomo-, zu deren Amortisirung ausschließend das k. k. Landesgericht zu Wien beruffen sei	139	362
Reorganisirung der Zentral-Leitung des Bauwesens	242	593
Reprobazion; deren Einfluß bei einer theoretischen Staatsprüfung auf den Fortgenuß von Stipendien oder Stiftungen	67	199
Requisizionen, mit Baiern; Aufhebung des gegenseitigen Rückersatzes der Kosten in Zivil- und Untersuchungssachen	27	84
Requisizions-Schreiben an französische Gerichte und Verwendung im diplomatischen Wege; Andeutung der Fälle	77	209
Reserve-Einführung und Landwehr-Institut-Aufhebung	181	429
— -Instrukzion zum Statute vom 17. Oktober 1852 und wegen deren Wirksamkeitstretung	303	696
— -Mannschaft; in Betreff deren Bestimmung der geistlichen Jurisdikzion für die in ihre Heimat Entlassenen	315	745
— -Männer; in Betreff des gestatteten Uebertritts zur Finanzwache oder einer andern Staatsbedienstung in Friedenszeiten unter Aufrechthaltung ihrer Pflicht	306	734
Rigorosum (Prüfung); s. Prüfung.		
Rittgelder; s. Post.		
Russisch-Polen; Zollverfahren mit Durchfuhrwaaren an der Gränze wischen Galizien und dem Krakauer Gebiete	125	345
Rußland; geschlossene Konvenzion wegen Behandlung der Durchfuhrwaaren an der ganzen Gränze gegen Polen	142	364
— , Uebereinkommen; Abschluß wegen gegenseitiger Zuweisung der Durchfuhrsendungen an der Gränze zwischen Galizien mit dem Krakauer Gebiete und Russisch-Polen	145	365
— ; Verfahren der bei Transito-Sendungen an der Demarkazions-Linie zwischen dem Königreiche Polen aufgestellten Zollämter	160	382

S.

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Sachsen-Koburg; Aufhebung der gegenseitigen Abfahrtsgelder in Verlassenschaften	73	204

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Sachsen-Koburg; Uebereinkommen wegen gegenseitiger Freizügigkeit der Pensionen und anderer derlei Bezüge	317	746
— ; Uebereinkommen wegen Verfolgung flüchtiger Verbrecher auf deren Staatsgebiete durch gegenseitige Gensd'armerie	215	538
Sandsteine, oder aus Granit verfertigte Gegenstände; wegen deren Zollbehandlung	131	355
Sanitäts-Personale; wegen Hintanhaltung übertriebener Aufrechnungen von Diäten und Reisekosten	268	628
Sardinien; Abfahrtsgelder-Aufhebung von Verlassenschaften, gegenseitig .	170	393
— ; Eintretung einiger Zollbefreiungen und Begünstigungen im Verkehre von Seite Oesterreichs	183	463
— ; Eintretung einiger Zollbefreiungen und Begünstigungen im Verkehre gegen Oesterreich	184	465
— ; Handels- und Schifffahrtsvertrag	182	437
— ; Organisirung des österreichischen Konsulardienstes	98	260
— ; Uebereinkommen über die Freizügigkeit gegenseitiger Vermögens-Exportazionen	170	393
Sägen und Feilen; Festsetzung des Längenmaßes bei der Verzollung . .	216	540
Sequestrazion des Vermögens der Deserteure; Aufhebung der Kostenvergütung durch das Militär-Aerar und Bestimmungen über die Vornahme solcher Akte, und die Einbringung der Kosten aus dem sequestrirten Vermögen	287	649
Schatzscheine; Aufhebung der Zwangskours-Bestimmung in Absicht auf den Verkehr und Verwechslung	201	515
— zu 10 fl.; Einziehung	78	210
Schieferbrüche; wegen Verabfolgung des Sprengpulvers um den ermäßigten Preis, welcher für Privat-Bergwerke zugestanden ist	71	203
Schießbaumwolle-Erzeugung, Verkauf und Gebrauch; Verbot . . .	38	152
Schiffe aller Elbe-Uferstaaten; wegen Zollbefreiung auf der böhmischen Elbestrecke	176	412
— ; Befreiung des Elbezolles von Melnik bis an die sächsische Gränze .	54	176
— ; Ermäßigung des Elbezolles in den berechtigten Uferstaaten . . .	65	193
Schifffahrtsgebühren; Aufhebung auf der Donaustrecke und Nebenflüssen von der baierischen Gränze bis Ungarn	198	509
— ; Vertrag mit Baiern	194	487
— ; Vertrag mit Sardinien	182	437
Schriften, periodische; Bestimmungen über deren Versendung mittelst Post	186	471
Schriftenwechsel (Korrespondenz) durch Telegraphen des deutsch-österreichischen Vereins; Bestimmungen der Behandlung	36	138

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Schubrevertenten; Bestimmungen über deren Verfahren	210	532
— ; in Betreff deren Nozionirung der nach Lemberg nicht zuständigen in das Zwangsarbeitshaus	267	628
Schulbaulichkeiten; wegen Beobachtung der bestehenden Vorschriften in Ansehung deren Kosten bei Staatsgütern oder öffentlichen Fonden . .	271	631
Schulgeld; s. Gymnasien.		
Schweitzer-Eidgenossenschaft; Abfahrtsgelder-Aufhebung	11	64
Schwere Polizeiübertretungen; s. Polizeiübertretungen.		
Seesalz, weißes; in Betreff des Zuschlages zu den festgesetzten Preisen im lombardisch-venezianischen Königreiche	305	734
Selbstmörder, gestorbenen Staatsdiener; s. Staatsdiener.		
Siebenbürgen; Beginn der Wirksamkeit der neuen provisorischen Gerichte .	262	619
Sierakowce, Weg- und Brückenmautschranken; Uebertragung von Podmoście, Przemysler Kreises, und Gebühr-Erhöhung	171	393
Silbermünz-Legirung; s. Münzsilber-Legirung.		
Silbermünzen, zu zehn Perzent legirte; über deren Beginn der Ausgabe .	247	598
Slavonien; Erklärung der Agramer Zeitung zur deutschen ämtlichen in dessen Königreiche	320	748
Slovenske Nowini; Erklärung zu einer ämtlichen Zeitung	318	747
Sonntäge; wegen deren Feier sowohl der lateinischen, als auch der griechisch-katholischen Kirche	293	684
— ; wegen Tabak-Verschleiß auf dem Lande	116	329
Sparkassen; Rechtzustehung verpfändeter Staatsschulden-Verschreibungen und Bankakzien zur Veräußerung bei Nichtzahlung der Schuld . . .	34	133
Spedizions- und Kommissionshandel; Bestimmungen in Betreff deren Berechtigung	258	615
Sprengpulver-Preise; Festsetzung für den Großverschleiß bei den ärarischen Magazinen und Detail-Verkauf bei den Verschleißern	130	355
— ; Verabfolgung zum Schieferbruche um den ermäßigten Preis, welcher für die Privat-Bergwerke zugestanden ist	71	203
Subarrendirungen; Uebernahme wegen Kauzionsleistung statt Barem, mittelst Solidităts-Zertifikate	162	386
Südfrüchte, in gewöhnlichen Kisten; Tara-Festsetzung für die Eingangs-Verzollung	178	413
— , verdorbene; Einfuhrszoll-Mäßigung zur industriellen Verwendung .	59	188
Stahl- und Eisenstäbe; wegen deren Zollbehandlung	211	534
Staats-Anlehen von 80 Milionen Gulden, zu fünf Perzent	223	545
— -Anwaltschaften; s. Anwaltschaften.		

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Staats=Banko=Universal=Schuldenkasse; Ermächtigung zur Ueberweisung der Zinsen von vinkulirten oder erst zu vinkulirenden Obligazionen auf Länder=Kredits=Abtheilungen	93	256
— =Obligazionen; s. Obligazionen.		
— =Prüfungen; s. Prüfungen.		
— =Kassen; s. Kassen.		
— =Diener, welche in der aktiven Dienstleistung als freiwillige Selbstmörder ihr Leben enden; in Betreff der Versorgungs=Ansprüche der zurückgebliebenen Witwen und Waisen	220	542
— =Telegraphen; s. Telegraphen.		
— =Vertrag mit Baiern wegen Eisenbahn=Verbindungen	33	97
— =Vertrag mit Niederlanden wegen gegenseitiger Auslieferung von Verbrechern	251	602
Stechapfel=Zigarren; Bestimmungen über deren Zollbehandlung	324	751
Stempel=Behandlung; Erläuterung in Betreff der Empfangsbestätigungen über Zahlungen für Verrichtungen bei Zelebrazionen der Messen	113	326
— =Behandlung der Eingaben der Privatpersonen um Bewilligung zur Einfuhr zubereiteter Arzeneiwaaren	153	373
— =Behandlung der Lizitazions=Protokolle über bewegliche Sachen	63	191
— =Behandlung der Beschwerden, Rekurse und Vorstellungen	41	156
— =Behandlung der Empfangsbestätigungen über Rückstellungen der, dem Staatsschatze geleisteten und fruchtbringend angelegten Dienst= oder anderen Kauzions=Kapitalien im Tilgungsfonde oder Amortisazions=Kassen	252	610
— =Behandlung in Betreff der Duplikate der Steuerscheine und Aufhebung der Strafe für den Verlust eines Steuerscheines	269	629
— =Freiheit der Quittungen der Gewerkschaften über Vergütungen für Ablieferung edler Metalle an die Aerarial=Einlösung	40	156
— =Indossirung der Quittungen über Interessen von Staats=Obligazionen; Abstellung	94	257
— =Pflichtigkeit der Quittungen über die Forderungsgebühren der Postmeister und Postexpedienten	253	611
— =Pflichtigkeit der Zahlungslisten der Bahn=Signalwächter, Tagarbeiter und Packer	64	192
— =Unterliegung der Urkunden über unentgeltliche Uebertragungen von Kuxen und deren Größe	39	155
Stempel (Verzollungs=) über Webe= und Wirkwaaren; Einführung	15	68
Steppung der Strohsäcke der Gensd'armerie	68	200

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Steuer-Anlagscheine, Einstellung, Einzahlungstabellen; Einführung und Abquittirungsart	3	20
— , direkte; Ausschreibung für das Verwaltungsjahr 1853	238	569
— , direkte; in Betreff der Einhebung eines Zuschlages zur Deckung der Landes- und Grundentlastungs-Erforderniſſe für das Verwaltungs-Jahr 1853	328	764
— -Scheine, Duplikate; in Betreff deren Stempelbehandlung und Aufhebung der Strafe für deren Verlust	269	629
— -Zuschlag; Umlegung von drei Kreuzern auf jeden Gulden der Grund-, Häuser-, Erwerb- und Einkommensteuer für das Verwaltungsjahr 1852	120	337
Stiftlinge, wegen Aufnahme in eine Militär-Bildungsanstalt; Bestimmungen über Instruirung deren Gesuche	109	285
Stiftplätze, erledigte, in der Genie-Akademie; betreffend deren Präsentazionen	154	374
— für Zivil-Bewerber in der k. k. Wiener-Neustädter- und Genie-Akademie; Nachweisung der Gesuchserforderniſſe	272	631
Stiftungen für Meſſen, deren Bezug in die Kongruen und Dotazionen der Mendikanten nicht einzurechnen sei	5	22
Stipendien; wegen deren Einfluß auf Fortgenuß bei Reprobazion einer theoretischen Staatsprüfung	67	199
— (Versorgungs-); in Betreff der Erneuerung der Gesuche aus dem Haller-Damen-Stiftungsfonde	224	553
Stoffe, explodirende, Erzeugung, Verkauf und Gebrauch; Verbot . . .	38	152
Stojanow, Nebenzollamt; wegen Erweiterung des Verzollungsbefugniſſes in Absicht auf Mehl und Mehlprodukte	281	641
Stockhäuser der Gensd'armerie, wegen deren Einrichtung; s. Gensd'armerie.		
Straf- und Begnadigungsrecht; Zustehung dem Chef der obersten Polizeibehörde über das Militär-, Polizei- und Gewölbe-Wachkorps . .	200	514
Strafe; Bestimmungen für Eisenbahn- und Staatstelegraphen-Beschädigungen	32	91
— ; Bestimmung für Verleitung der Militärpersonen zum Treubruche oder sonstiger Dienstpflicht	118	333
— ; Bestimmung für Schleichhandel mit kostbaren Waaren	22	79
— der Militärpersonen für Unterlaſſung der Anzeigen über Veränderungen der Hausbestandnehmer u. s. w.	2	18
Strafgelder für Straſſen-Polizei-Uebertretungen; deren Abfuhr an das Lokal-Armen-Institut	28	87

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Seite
Strafgerichte; Rechteinderäumung über die Absprechung der Ein= oder Uneinbringlichkeit der Gerichtskosten von Inquisiten bei Fällung der Urtheile	149	371
Strafgesetzbuch, neue Ausgabe, über Verbrechen, Vergehen und Uebertretungen; deren Wirksamkeitstretung	150	372
Strafhäuser; Wiedereinführung körperlicher Züchtigung als Disziplinarstrafe gegen Sträflinge und Untersuchungs=Gefangene unter bestimmten Einschränkungen	119	336
— ; Bestimmungen über die Wiedereinführung der körperlichen Züchtigung in Ungarn u. s. w.	237	568
Strafrecht und Strafverfahren beim Rigorosum zur Erlangung der juridischen Doktorswürde, seinem ganzen Umfange nach zum Prüfungsgegenstande zu bilden habe	243	594
Strassen=Polizeiübertretungen, verhängte Geldstrafen; deren Abfuhr an das Lokal=Armen=Institut	28	87
Streitgegenstände, Urtheile, deren Werth nicht angegeben ist; Gebühren=Bemessung	66	198
Streitgenossen, mehrere; in Betreff der Bestimmungen der gegen dieselben einzureichenden Klagen oder Gesuche	174	409
Streitsachen; Bestimmungen in Betreff der Ueberreichung der Klagen und Gesuche gegen mehrere Streitgenossen	174	409
— über Gebührenbemessung von Urtheilen auf Wiedereinsetzung in den vorigen Stand und von Beiurtheilen	273	633
Strohsäcke der Gensd'armerie; wegen Steppung	68	200
— der Gensd'armerie; wegen Abstellung des Steppen, und Einführung des Füllen und Nachfüllen derselben	299	691

T.

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Seite
Tabak; Bestimmungen über die Leitung des Baues und deren Einlösung .	208	522
— =Verschleiß an Sonn= und Feiertagen auf dem Lande betreffend .	116	329
Taglia; Festsetzung auf die Zustandebringung von Beschädigern der Telegraphenleitung	134	358
Tara; deren Regulirung im Handelsverkehre	227	555
— ; Festsetzung für die Eingangsverzollung von fetten Oelen und Wein in Schläuchen	141	363
— ; Festsetzung für die Eingangs=Verzollung von Bildern auf Papier und Gemälden in Kisten, dann von mittelfeinen Südfrüchten in gewöhnlichen Kisten	178	413

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Tara; in Betreff der Annahme bei Kleidungen und Putzwaaren feinster Art	309	738
Taxen; Bemessung und Einhebung von angestellten Beamten bei Gerichts- und Staatsanwaltschaften in organisirten Kronländern	127	353
— ; Befreiung für Staatsprüfungen im Forstfache	12	65
— ; Befreiung von Gehaltsbeträgen bis 300 fl.	204	518
Telegraphen; Bestimmungen der Strafen für Beschädigungen	32	91
— -Leitung; Festsetzung einer Taglia auf die Zustandebringung von Beschädigern	134	358
— -Verein, deusch-österreichischer; Nachtragsvertrag in Betreff der Bestimmungen über die Behandlung der internazionalen Korrespondenzen	36	138
Teplitz, Bergkommissariat; Zertheilung des zugewiesenen Amtsbezirkes	168	391
Teschoutz, in der Bukowina; Erhöhung der Gebühren bei der ärarischen Ueberfuhrsanstalt	239	571
Thierarzenei-Institut; Unterstellung dem Kriegsministerium	102	279
Thierstöcke aus Sandstein oder Granit; in Betreff deren Zollbehandlung	131	355
Tirol; Vertrag, Abschluß mit Baiern über die Landesgränze	140	362
Tragant-Figuren; in Betreff deren Zollbehandlung	266	627
Tulln, Pionier-Korpsschule; Organisirung, Sankzionirung	10	62
Turin; in Betreff des Verbots auf das dortorts erschienene Wochenblatt „L'unione socile"	250	600
— ; in Betreff des Verbotes auf die dortorts erschienene Zeitschrift „La voce della liberta"	311	739
Türkei; in Betreff des Abschlußes des neuen Zolltarifes für den Ein- und Ausfuhrshandel	257	614
U.		
Ueberfahrtsgebühr; Erhöhung bei der ärarischen Anstalt zu Teschoutz, in der Bukowina	239	571
Unterkunft für das k. k. Militär; zehnjährige Zinsermittlung sammt Vergütung der Einrichtung	80	213
Unterthanen; deren Vertretung durch die Finanz-Prokuratur in Rechtssachen gegen ihre ehemaligen Grundherren	70	202
Urkunden oder Wechsel, ausländische oder Triester; wegen deren Gebühren-Entrichtung	219	542
Urtheile; Gebührenbemessung wegen, in denen der Werth des schätzbaren Streitgegenstandes nicht angegeben ist	66	198
— in Streitanzelegenheit; wegen Wiedereinsetzung in den vorigen Stand und von Beiurtheilen, in Betreff deren Gebührenbemessung	273	633

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Seite
V.		
Verbrecher, flüchtige; Uebereinkommen mit Sachsen, wegen Verfolgung auf deren Gebiete durch die gegenseitige Gensd'armerie	215	538
— ; Staatsvertrag mit Niederlanden, wegen gegenseitiger Auslieferung .	251	602
Verbrechen der Militär-Individuen vor ihrer Assentirung; Bestimmungen über deren Behandlung	259	616
Vereine, Privat-, bestehende, für Wohlthätigkeitszwecke; Untersagung der Stellung von Ansuchen um Beiträge u. s. w. an auswärtige Souverainеglieder und Regentenhäuser	322	749
Vereinsgesetz; Herausgabe	334	841
Verfassungs-Urkunde; s. Reichsverfassung.		
Vergütung; Bestimmung für Militär-Einquartierung in Gemeinden-Kasernen bei Nichtbeistellung der Erfordernisse	190	476
— der Reise-Auslagen den außerhalb des Wohnortes verwendeten, und im Orte der außerordentlichen Dienstleistung beförderten Beamten bei Rückreise in den früheren Dienstort	112	326
— der Verpflegung der Militärmannschaft auf dem Durchzuge für die Zeitperiode vom 1. Juni 1852 bis 31. Oktober 1853	124	342
— für die auf dem Durchzuge der einquartierenden Mannschaft verabfolgte Verpflegung	265	622
Verkehr und Verwechslung der zu drei Perzent verzinslichen Reichsschatzscheine; Bestimmungen über deren Zwangskours	201	515
Verlassenschaften, in Betreff deren Abhandlung und Verfahren bei Gebührenbemessung in mehreren Kronländern	69	201
— ; Aufhebung der Abfahrtsgelder gegenseitig mit Sachsen-Koburg . .	73	204
Vermögens-Exportazionen; Uebereinkommen mit Preußen über gegenseitige Freizügigkeit	241	593
— -Konfiszirungen der Militär-Deserteure; s. Militär-Deserteure.		
— -Uebertragungen (Schenkungen) von Todeswegen; Bestimmung derjenigen Personen, denen bei der Gebührenbemessung eine Begünstigung zu Statten kömmt	129	354
— -Verfall erklärter kriegsrechtlich verurtheilter Personen in Ungarn u. s. w.; Erläuterung der Verordnung vom Jahre 1851 über Anmeldung der Privatrechts-Ansprüche	236	597
— -Zeugnisse, wegen Schulgeld-Befreiung; Bestimmungen	50	165
— -Zeugnisse der Kriminal-Inquisiten; Einsendung bei deren Abstellung	149	371

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Vermögens-Uebertragungen, wegen Bewerkstelligung in den öffentlichen Büchern; Erläuterung des §. 14 der Verordnung vom 3. Mai 1850 Nr. 181 des Reichs-Gesetz-Blattes, und das Verfahren bezüglich der Ersichtlichmachung der Rückstände an unmittelbaren Gebühren . . .	337	854
Verona; wegen Errichtung einer Betriebs-Direkzion	308	737
Verpflegung der Militärmannschaft; Bestimmung der Vergütung aus dem Staatsschatze auf dem Durchzuge, deren Wirksamkeitstretung . . .	26	82
— der auf dem Durchzuge einquartierten Mannschaft, und wegen der hiefür zu leistenden Vergütung	265	622
— ; Verabreichung der, auf dem Durchzuge befindlichen Militär-Mannschaft in Betreff der Dauer und in welchen Fällen	221	544
Verpflegungskosten für die, von Militärgerichten verhafteten Zivilpersonen; Aufhebung der wechselseitigen Vergütung	14	67
Verschleiß des Tabaks auf dem Lande an Sonn- und Feiertagen betreffend .	116	329
Versorgungs-Ansprüche der Witwen und Waisen jener Staatsdiener, die durch Selbstmord ihr Leben enden, betreffend	220	542
Versorgungs-Stipendien aus dem Haller-Damen-Stiftungsfonde; wegen Erneuerung der Gesuche	224	553
Vertrag mit Baiern über die Landesgränzen der gefürsteten Grafschaft Tirol und Vorarlberg	140	362
— mit Baiern; über Festsetzung polizeilicher und Zoll-Aufsichtsmaßregeln auf den Gränzflüssen	195	495
— mit Baiern über die Schifffahrt	194	487
— mit Baiern über Territorial- und Gränzverhältnisse	196	503
— mit Modena über die Postbeförderung	136	361
— mit Niederlanden über die Postbeförderung über Triest	137	361
— über Kauf; in Betreff der Gebührenbemessung von Erkenntnissen in Rechtsstreiten bei Annullirungen	126	352
Verzehrungssteuer, allgemeine; in Betreff der Einhebung für das Verwaltungsjahr 1853	169	392
— - Zugestehung von Borgungen für Erzeugung gebrannter geistiger Flüssigkeiten, Bier und Zucker aus Rüben oder ausländischem Zuckermehl .	35	133
Verzollung gebrochener Eisenbahnschienen	212	534
— der Feilen und Sägen; wegen Berechnung des Längenmaßes . . .	216	540
— ; Gestattung angewiesener Waaren nach dem Beschaubefunde, wegen Erweiterung des Wirkungskreises der Hauptzollämter Lemberg und Krakau	218	541
Verzollungs-Befugniß; Erweiterung der Nebenzollämter II. Klasse in Ditkowce, Berlin, Grzymałówka nnd Stojanów; in Absicht auf Mehl und Mehlprodukte	281	641

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Verzollungsstempel; Einführung für feinere Waaren	175	411
— ; Einführung, provisorische, über Webe- und Wirkwaaren	15	68
— ; Gewichtannahme bei Weinmaische und Trauben	189	476
— ; Tara-Bestimmung von Bildern auf Papier und Gemälden in Kisten und mittelfeinen Südfrüchten in gewöhnlichen Kisten	178	413
Visitatoren, apostolische, der geistlichen Orden und Klöster; deren Ernennung	217	540
Vorladungen, ämtliche, der Justizbehörden an Berg-, Hütten- u. s. w. Arbeiter in strafgerichtlichen Angelegenheiten; Regelung deren Benehmungsart	231	564
Vorstellung; s. Rekurse.		
W.		
Waffen, Aus- und Durchfuhr nach der Moldou und Walachei; Bedingungen zur Gestattung	37	152
— und Munizionsgegenstände; Bestimmungen über Erzeugung, Verkehr, Besitz und Tragen	304	723
Waisen (Militär-); wegen Bestätigung ihrer Quittungen über Versorgungsgenüsse, Aenderung der bestehenden Vorschrift	115	328
— jener Staatsdiener, welche in der aktiven Dienstleistung als freiwillige Selbstmörder ihr Leben enden; wegen deren Versorgungsansprüche .	220	542
Walachei; Bedingungen zur Gestattung der Durch- und Ausfuhr von Waffen und Munizion nach derselben	37	152
Walzen-Ueberzüge, endlose, für Papierfabrikazionen, als Maschinen-Bestandtheile; wegen deren Verzollung	143	364
Waaren-Ausfuhrs-Expedizionen; Festsetzung der Maßregeln wegen schnellerer Abfertigung	57	178
— ; Behandlung wegen deren Verzollung nach dem Nettogewichte . .	56	177
— , eingeführte, zur Verzollung erklärte, bei einer Legstätte hinterlegte und wieder in's Ausland ausgeführte; wegen deren zollfreien Behandlung	89	252
— , feinere; wegen Einführung eines besonderen Stempels für selbe . .	175	411
— , (Kontreband-): Strafbestimmung	22	79
— ; Uebereinkommen mit Rußland, wegen wechselseitiger Ueberweisung der Durchfuhr längs der polnischen Gränze	145	365
— -Umschläge, Behältnisse; in Betreff deren zollfreien Behandlung . .	48	164
— , (Transito-); in Betreff deren Expedizion nach Odessa und vice versa durch das russische Zollamt zu Nowosielica	230	563
— ; Zollbehandlung derjenigen, die für das lombardisch-venezianische Königreich zum Verbrauche bestimmt sind	330	768

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Waaren; Zollverfahren bei deren Durchfuhr an der Gränze zwischen Galizien, dem Krakauer Gebiete und dem Königreiche Russisch-Polen . .	125	345
Wasser von Pomeranzenblüthen; wegen dessen Einreihung im Zolltarife unter die edlen Arzeneien und Parfümeriestoffe	274	634
Wechselfähigkeit; in Betreff der Militärpersonen	148	368
Wechsel, in welchen die zu zahlende Geldsumme in einzelnen Theilbeträgen aufgelöst wird; wegen deren Ungiltigkeit	284	642
— oder Rechtsurkunden, ausländische oder Triester; in Betreff der Gebührenentrichtung von denselben	219	542
Wechselsachen; über deren Verfahren bei Militärgerichten in- und außerhalb der Militärgränze	229	557
Weberzeuges, sogenannten, dann der Jaquardkarten; in Betreff deren Zoll-Behandlung	292	684
Wegmaut; Uebertragung von **Podmoście** nach **Sierakowce**, im **Przemyśler** Kreise, und Erhöhung der Gebühr	171	393
Weinmaische und Trauben; Bestimmung über deren Gewichtannahme bei der Verzollung	189	476
Wein in Schläuchen; Tara-Festsetzung für die Eingangsverzollung . . .	141	363
Werthsbestimmung jener unbeweglichen Sachen, auf welchen Entschädigungs-Kapitalien aus Anlaß der Grundentlastung haften	61	190
Wienergewicht; Erläuterung über den Kerzen-Verkauf	185	470
Wiener-Neustädter-Akademie, Zivil-Stiftplätze-Bewerber; in Betreff deren Gesuchs-Erforderniße	272	631
Witwen (Militär-), wegen Bestätigung ihrer Quittungen über Versorgungsgenüsse; Aenderung der bestehenden Vorschrift	115	328
— und Waisen jener Staatsdiener, welche in der aktiven Dienstleistung als freiwillige Selbstmörder ihr Leben enden; wegen deren Versorgungsansprüche	220	542
Wisznitz, Bochniaer Kreises; Steueramt-Uebertragung von **Lipnica** .	235	566
Z.		
Zahlungslisten der Bahn-Signalwächter, Tagarbeiter und Packer; deren Stempelpflichtigkeit	64	192
Zahl-Zöglinge in Militär-Bildungsanstalten; Festsetzung des Betrages .	173	408
Zeitschrift, in Turin erschienene, „**La voce della liberta**;“ deren Verbot .	311	739
Zeitung, Agramer; Erklärung zur deutsch-ämtlichen in den Königreichen Kroazien und Slavonien	320	748
— , Budelmeyer, die zu Berlin erschienen ist; deren Verbot	263	620

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Seite
Zeitung, „Gazetta officiale di Venezia, Foglio di Verona“ und die „Gazetta di Milano“: Erklärung zur ämtlichen im lombardisch-venezianischen Königreiche	321	748
—, Haude-Spener'sche, über Berlinische Nachrichten von Staats- und gelehrten Sachen; wegen deren Verbot	246	598
—, Laibacher und Klagenfurter; Erklärung zu einer ämtlichen . . .	319	748
—, mittelfränkische; deren Verbot	232	565
—, „Slovenske Novini“; deren Erklärung zu einer ämtlichen	318	747
Zentralkasse-Anweisungen; s. Anweisungen.		
Zentral-Kommission; Errichtung für den modenisch-parmensischen Zollverein	288	650
Zertifikate über Holzpreise; Einsendung von den Gensd'armerie-Stazions-Orten und deren Daten-Enthaltung	19	74
—; Formulare über die Holzpreise von den Gensd'armerie-Stazionsorten	29	88
Zeugnisse der Kriminal-Inquisiten über deren Vermögen; Einsendung bei Abstellung	149	371
Zigarren, sogenannte Stechapfel; in Betreff deren Zollbehandlung . . .	324	751
Zimentirungsbehörden; Betheilung mit Mutter-Zollgewichten . . .	329	764
Zinse; Erhöhung für Darleihen aus dem Reservefonde der galizisch-ständischen Kreditanstalt bis Ende Jänner 1853	25	81
— für Unterkunft des k. k. Militärs; zehnjährige Ermittlung sammt Vergütung der Einrichtung	80	213
—; Ueberweisung der von der Universal-Staats- und Banko-Schuldenkasse vinkulirten oder erst zu vinkulirenden Obligazionen an Landes-Kreditsabtheilungen	93	256
Zivil-Arbeiter bei Pulver-Erzeugern, Salpeter-Sieder-, Gewehr- und sonstigen Armaturs-Fabriken u. s. w.; deren Behandlung bei Berufung durch Los zur Militärpflicht	45	162
—-Bedienstungen höherer Kategorie, Bewerber von Militär-Personen; Bestimmungen über die Art deren Verwendung	302	693
—-Gerichtsbarkeit; Belehrung über die Gränzen mit der Militär-, zur Beseitigung der aus Anlaß des erflossenen Patentes erhobenen Zweifel	121	339
—-Stiftplätze in der k. k. Wiener-Neustädter- und Genie-Akademie, Bewerber; Bestimmung über die Gesuchs-Erfordernisse	272	631
—; Verfahren über die Art der Eintreibung und Umwandlung der verhängten Geldstrafen	307	735
Zoll, Abfertigung der Ausfuhr-Expedizionen; Festsetzung der Maßregeln zur Beschleunigung	57	178

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer der Seite
Zoll=Amt Modelnica und Kocmierzow; hinsichtlich der Aenderung im Expedizions=Befugnisse	290	652
— =Aemter; Einführung eines kleineren Handsiegels für feinere Waaren	175	411
— =Aemter; deren Verfahren bei Transito=Sendungen an der Demarkazions=Linie gegen das Königreich Polen	160	382
— =Bedienstungen höherer Kategorie, Bewerber von Militärpersonen; Bestimmungen über die Art deren Verwendung	302	693
— =Befreiung des Elbezolles österreichischer Schiffer und Flößer von Melnik bis an die sächsische Gränze	54	176
— =Befreiung der Schiffe aller Elbe=Uferstaaten auf der böhmischen Elbestrecke	176	412
— =Befreiung und Begünstigung; Eintretung im Verkehre mit Oesterreich von Seite Sardinien	184	465
— =Befreiung und Begünstigung; Eintretung im Verkehre mit Sardinien von Seite Oesterreich	183	463
— =Begünstigung der Maschinen=Bestandtheile	161	384
— =Begünstigung für inländische Fabriken über den Bezug der zu ihrem Gewerbsbetriebe benöthigten eisernen Maschinen durch zwei Jahre	163	387
— =Begünstigung über den Bezug des Digestivsalzes aus dem Auslande zur Alaun=Erzeugung	275	634
— =Behandlung alter Eisenbahnschienen	255	612
— =Behandlung der aus dem Auslande einlangenden Druckschriften	245	596
— =Behandlung der Eisen= und Stahlstäbe nach ihrem Durchmesser	211	534
— =Behandlung derjenigen gebrauchten Gegenstände, welche zur Benützung auf eine bestimmte Zeit aus dem Auslande ein= und wieder ausgeführt werden	88	252
— =Behandlung der, nach dem Nettogewichte zu verzollenden Waaren	56	177
— =Behandlung der sogenannten Buchbinder=Leinwand	256	613
— =Behandlung der sogenannten Stechapfel=Zigarren	324	751
— =Behandlung der zum Verbrauche für das lombardisch=venezianische Königreich bestimmten Waaren	330	768
— =Behandlung des Brennstoffes „Kamphin" und Einreihung der Garanzine in die Abtheilung des Zolltarifes über Farbenstoffe	147	368
— =Behandlung des Kachou (Katechou, sogenannte japanische Erde)	264	622
— =Behandlung des sogenannten Weberzeuges und der Jaquardkarten	292	684
— =Behandlung, in Betreff der Tragant=Figuren	266	627
— =Behandlung gebrochener Eisenbahnschienen	212	534
— =Behandlung von Thür= und Fensterstöcken, Wasserständern u. s. w., aus Sandstein oder Granit	131	355
— =Beitritt des Fürstenthumes Liechtenstein	179	415

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
Zoll = Bestimmung; wegen Verzollung endloser Walzen = Ueberzüge für die Papierfabrikazion als Maschinen = Bestandtheile	143	364
— ; Einfuhrsverbote ausländischer jüdischer und hebräischer Gebet = und Religionsbücher, dann illyrischer und wallachischer Bücher	30	90
— = Einigung; in Betreff des Vollzugs mit Modena und Parma . .	282	641
— = Einigungsvertrag mit Modena und Parma	278	638
— = Einigungsvertrag mit Modena und Parma; in Betreff der Beschränkung der im Artikel 27 festgesetzten Vorbereitungsperiode	310	738
— = Ermäßigung an der Moldau	283	642
— = Ermäßigung bei Einfuhr verdorbener Südfrüchte zur industriellen Verwendung	59	188
— = Ermäßigung des Elbezolles in den berechtigten Uferstaaten . . .	65	193
— ; Festsetzung von polizeilichen Aufsichtsmaßregeln auf den Gränz=Flüssen gegen Baiern	195	495
— = freie Behandlung der Waarenumschläge und Waarenbehältnisse . .	48	164
— = freie Einfuhr von Gegenständen, zum Gebrauche auf eine bestimmte Zeit gegen Wiederausfuhr; Bedingungen	88	252
— = Freiheit für, zur Einfuhrs = Verzollung erklärte, bei einer Legstätte hinterlegte, und wieder in's Ausland ausgeführte Waaren	89	252
— = Gewicht, neues; Bestimmungen über die Beischaffungen	99	261
— = Gewichte; Schema einer vollständigen Garnitur	104	279
— = Hauptämter, Lemberg und Krakau; Erweiterung des Wirkungskreises über Gestattung der Verzollung angewiesener Waaren nach dem Beschaubefunde	218	541
— ; Kontrolpflichtigkeit der Baumwoll = Spinnereien, dann des Verkehres mit unverarbeiteten Baumwollgarnen und mit Spitzengrund . . .	132	356
— = Stempel; Einführung über Webe = und Wirkwaaren	15	68
— ; Tara = Bestimmung von Bildern auf Papier und Gemälden in Kisten, dann von mittelfeinen Südfrüchten in gewöhnlichen Kisten	178	413
— = Festsetzung für Einfuhr von fetten Oelen und Wein in Schläuchen .	141	363
— = Tarif; Abschluß mit der Türkei für den Ein = und Ausfuhrhandel .	257	614
— = Tarif; Bekanntgebung für die Ausfuhr des Marmors aus dem modenischen Gebiete	326	757
— = Tarif; Berichtigung lit. t) Post 66	16	70
— = Tarif, betreffend die Berichtigung und Erläuterung einiger Stellen .	138	361
— = Tarif; Einreihung des chlorin = sauren Kali in das zu demselben gehörige alphabetische Waaren = Verzeichniß	133	358
— = Tarif; Einreihung des Pomeranzenblüthen = Wassers unter die edlen Arzenei = und Parfümeriestoffe	274	634
— = Tarif; Erläuterung des Tariffatzes 88, lit) d	177	412

Gegenstand	Nummer des Gesetzes	Seite
Zoll=Tarif; neue Bestimmung über deren Wirksamkeit	23	80
— ; Uebereinkommen mit Rußland wegen gegenseitiger Zuweisung der Durchfuhrsendungen längs der Gränze von Polen	145	365
— = Verband; Aufnahme des Fürstenthumes Liechtenstein	180	428
— = Verein; über Errichtung einer Zentral=Kommission für Modena und Parma	288	650
— = Verfahren bei Einfuhr zubereiteter Arzeneiwaaren für Privatpersonen .	90	253
— = Verfahren mit Durchfuhrwaaren an der Gränze gegen das Königreich Russisch=Polen	125	345
— = Zuschlag; zehnperzentige Einhebung vom Eingangszolle	49	165
Zöglinge feldärztlichen Institutes sind nach ihrem Uebertritte in die Armee künftighin dem Konkretum der Manarchie gutzurechnen	314	744
— , zahlende, wegen Aufnahme in eine Militär=Bildungsanstalt; Bestimmungen über deren Gesuchs=Erfordernisse	109	285
— , zahlende, in Militär=Bildungsanstalten; Festsetzung des Betrages .	173	408
Zucker=**Erzeugung** von Rüben oder ausländischem Zuckermehl; Vorgung Zugestehung von den zu entrichtenden Abgaben	35	133
Zuschlag; zehnperzentige Einhebung vom Eingangszolle	49	165
— zu sämmtlichen direkten Steuern zur Deckung der Landes= und Grundentlastungs=Erfordernisse für das Jahr 1853	325	764
Zustellungen, ämtliche, an Parteien außerhalb des Amtsortes mittelst Post	4	21
— , gerichtliche; monatliche Nachweisungen an die Kameral=Gefällen=Bezirksbehörden, rücksichtlich der Gebührenbemessung, Abkommung .	43	159
Züchtigung, körperliche; Bestimmungen über die Wiedereinführung in den Strafhäusern und Gefangen=Anstalten	119	336
— , körperliche; Bestimmungen über die Wiedereinführung in den Strafhäusern und Gefangen=Anstalten im Königreiche Ungarn u. s. w. .	237	568